Anul I. No. 161 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Joi 3 1921

Infrățiți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Dir... D. T...

Abonamente: 1 an . . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

Cu prilejul unei nunți

Insoțită de urarea și binecuvântarea unei țări întregi, Principesa Elisabeta, cea dintâi dintre cele trei frumoase Domnițe ale noastre, a primit ieri haina și darurile cununiei pentru a urma ba mireasă pe Principele George al Greciei.

După cincercările răsboiului, pe care împreună le-am cunoscut și împreună le-am biruit, acest ceas de bucurie din viața Dinastiei noastre se preschimbă pentru noi într'un ceas de mare și scumpă sărbătoare. Sărbătorim nunta unui vlăstar regal, dar odată cu ea sărbătorim și tot ce face astăzi puterea și mândria noastră națională. Mai mult ca ori unde, desvoltarea și înflorirea Dinastiei a însemnat aici triumful și mărirea unei țări, și nunta ce ebrată ieri la București se înfățișează acum ca o sărbătorire a tuturor biruințelor noastre naționale. Tot ce-am săvârșit în cincizeci de ani pentru închegarea noastră ca Stat și afirmarea noastră ca națiune vine să smulgă această nuntă din cadrul intim al Familiei regale pentru a o așeza în codrul cel mare al neamului românesc.

A noastră, a *Familiei românești*, este deci această nuntă în care Țară și Dinastie se întâlnesc străbătute deopotrivă de aceleași mari amintiri și de aceleași mari speranțe.

In mijlocul frământărilor și îndoielilor de azi, ea recapitulează un trecut și deschide un viitor. Trecutul, — îl știm: el reprezintă luptele noastre pentru *a însemna aici vatra și locul de plecare al energiei noastre naționale.* Popor năcăjit, aruncat de voința unei aspre istorii în cele mai vitrege împrejurări ce se pot închipui, noi n'am putut cunoaște până acum de cât viața din jurul vetrii și gospodăriei noastre. Inchiși în propria noastră așezare, am luptat din greu și neconteniit pentru apărarea pământului pe care ne-am născut, și aici când n'am putut cunoaște și mândria unei desvoltări care, trecând dincolo de marginile ființei noastre naționale, să ne deschidă în lume locul pe care-l merităm.

Dar, astăzi, ajunși stăpâni pe aproape întreaga vatră a românismului și începând să avem o gospodărie consolidată despre care putem să spunem din ce în ce mai mult că e expresia energiei și virtuților românești, astăzi putem nărui, fără trufie și fără grandoare, dar cu neînduplecata străduință pe care ni-o dă conștiința puterilor noastre, la un viitor de muncă și expansiune în afară. Și la acest viitor ne gândim acum când din trunchiul Dinastiei române încep a se desprinde cele dintâi mlădițe cărora le dăm oarecum misiunea de-a duce și în alte țări ceva din sufletul și puterea românismului. Căci Domnița care pleacă dintre noi ca mireasă a unui principe străin, e totodată și o prelungire a ființei noastre naționale în care contemplăm și sărbătorim noile posibilități de desvoltare ale statului și neamului românesc.

Astăzi spre Grecia, mâine spre alte țări și spre alte popoare prin legăturile unei Dinastii pe care Dumnezeu a învrednicit-o cu toată fecunditatea robustă a acestui pământ binecuvântat, vom întinde mereu câte un nou braț al energiei românești mărind astfel din ce în ce mai mult greutatea și însemnătatea noastră ca națiune. Cu fiecare nouă legătură a Dinastiei noastre vom creia un nou mijloc de-a ne face mai cunoscuți, mai respectați și desigur, și mai iubiți. Mai cunoscuți în trecutul nostru mai respectați și mai iubiți în durerile și în speranțele noastre.

Din poporul isolat și nesocotit de până acum vom deveni un popor căutat prețuit căruia i se vor deschide cât mai multe drumuri spre o viață larg și intens europeană.

Căci fără să fim bântuiți de visuri și pofte imperialiste, cunoaștem totuși un imperialism pe care-l socotim necesar în acest moment al desvoltării noastre naționale. Este imperialismul exercitat prin puterea spiritului și a culturii, și spre realizarea lui ne simțim îndrumați acum în a doua etapă a istoriei noastre. Avem în noi puteri și virtuți care depășesc *necesitățile vetrii*, și expanziunea lor pe cale culturală constitue chemarea și datoria noastră în viitor.

Cu aceste gânduri, Domniță Elisabeto, însoțim plecarea ta spre țara pe care ți-ai ales-o. Plecând dintre noi, tu duci cu tine un suflet și o făptură în care ne știm cuprinși cu tot ce poate vorbi mai bine despre țara și poporul nostru.

In ochii și în cosițele tale ne-am deprins să vedem lumina cerului și bogăția holdelor noastre, iar în sufletul tău simțim adunate toate marile frumuseți ale sufletului românesc. Fii, deci, fericită în noua ta țară, și fii ceia ce te menim în cele mai scumpe dintre gândurile noastre: sămănătoarea peste hotar a sufletului și a culturii românești.

Evenimentele zilei

Muncitorimea internațională și cererile de despăgubiri

Nauen, 27 Februarie

Comisiunea muncitorească internațională din Amsterdam a decis să invite asociațiunile fiecărei țări în parte se examineze cererile de despăgubiri de la Paris și la protestul asociațiunilor engleze și al partidului muncitoresc englez contra cererilor, separate să se unească și ele.

Protest englez contra represaliilor din Irlanda

Londra, 27 Februarie

Diferite cercuri ministeriale protestează contra represaliilor și în contra felului de a se purta al poliției engleze în Irlanda. Criza pare că este departe de a ... în sfârșit și.

Crima

Când o crimă nouă, ca cea care dă de câteva zile ziarelor din vechiul Regat prilej de amănunte de roman senzațional, se produce, în împrejuri impresionante, îmbrăcând modalități neobișnuite, un strigăt de alarmă tremură pe toate bazele și problema „răului criminal" se pune pentru toți. Dar strigătul acesta, în clipele pe car le trăim acum, n'ar putea avea decât un econ trecător și soluțiunea problemei va rămâne în suspensie.

Și totuși cronica anilor cari urmează dela marele răsboi ne arată expensiunea înfricoșătoare a „răului criminal" în toată dezamăgitoarea-i realitate. Rău endemic la toate națiunile civilizate, crima își trăește vârsta de aur în chiar clipele când legislatorii și filantropii acumulează marile reforme și înmulțesc sforțările în lupta împotriva boalelor sociale.

Până mai ieri, lipsa răsboaielor era considerată ca una din cauzele înmulțirii crimelor. In vremea în care se făcea meseria de soldat prin vocație, mulți hiperstenici găseau în ea satisfacerea pornirilor lor sanguinar răsboinice. Ce explicație s'ar mai putea da astăzi în baza aceluiași argument, după uriașa sângerare a răsboiului european, nevoiei acesteia de distrugere, de nimicire, vestigiu depărtat al vremurilor sălbatice în care furia umană nu se satisfăcea decât omorând.

De altă parte, asistăm la declinul teoriei evoluției care târăște în ruina ei teoria satelită a eredității. Chiar pentru cei cu pretențiuni de cultură științifică, ereditatea nu mai poate fi azi un articol de credință cu toate consecințele sale determinante. Și atunci, în fața acutei criminalități de azi, nu mai putem argumenta decât în baza influenții mediului.

Bucureștii României-Mari au ajuns azi un mediu prielnic destinderilor criminale. Capitala noastră nu-i numai central de întâlnire al concurenții samsarilor internaționali, ci și cel în care fraternizează aventurierii orientului și occidentului. Levantinismul ultimilor ani, și-a adus aici, la rându-i toată drojdia zbuciumului ultimilor ani. In pletora luxului, desfrâului, setei de îmbogățire, conștiința se topește, sensul binelui și răului se pierde, moralitatea și corecta sociabilitate dispar. Și iată cum crima, în toată larga accepție a acestui cuvânt, adică aplicând-o tuturor infracțiunilor la legea penală, are drept cauză situația locală cu tot ceea ce decurge din suprafluența populației orașelor în care lăcomia apetiturilor e un flux care amenință să sfarme digurile și să înece totul.

In fața acestei situații, legile sunt vane și penalitatea nu-i suficientă ca să amelioreze lumea. Nu măsurile represive importă azi, ci cele preventive. Și nu trebue să considerăm altă terapeutica generală cât profilaxia morală a ... pe care o formează tristă viață socială de azi.

I. Dr.

Impasul Guvernului

Am înregistrat eri știrea venită din capitală privitor la patriotica hotărâre luată de un consorțiu de bănci românești, care au învestit un capital de 500 milioane lei, pentru a cere dela stat concesionarea atelierelor de cale ferată, intenționând a înlătura în felul acesta, dezastruasa concesionare proectată străinilor.

Oferta aceasta garantată de bănci din țară, cu capital și conducerea exclusiv românească, pe lângă că prezintă mai multă seriozitate pentru siguranța statului, dar este și cu mult mai avantajoasă din punct de vedere comercial. Anume nu se pretinde acompturi dela Stat, se cere un procent cu mult mai mic și se asigură un produs îndoit decât acel făgăduit de consorțiurile străine. Prin aceste avantaje evidente și necontestabile, guvernul este pus în greu impas. Sau renunță la politica de lichidare și lipsa de patriotism a d-lui Tache Ionescu, ce a adoptat-o, și primește oferta, sau nu renunță la aceasta, și confirmă angajamentul anticipat ce se spune că la luat, respingând patriotica ofertă a consorțiului românesc.

Dar și într'un caz și în celalalt inițiatim consorțiului românesc, nu avea meritul de-a fi salvat țara de primejdia înstrăinării căilor ferate, întrucât chiar dacă guvernul o va face, țara „luminată deplin acum" va ști s'o împiedece. Căci este inadmisibil, că atunci când s'ar dovedi lămurit că guvernul, deși ar fi putut să înlăture primejdia, totuși n'a înlăturat-o, țara, dacă dorește a fi vrednică de-o soartă bună, să nu reacționeze.

Oferta consorțiului românesc constitue una din cele mai strălucite dovezi a marei însemnătăți pe care capitalul românesc și instituțiile financiare românești au pentru asigurarea independenții naționale.

O datorie

In Cehoslovacia, în orașul Pöstyén, s'a ținut un mare congres, la care au luat parte reprezentanți ai populației teritoriului slovac fără deosebire de naționalitate: Slovaci, Germani și Unguri. Intre hotărârile luate sunt și următoarele: — „Toți, câți locuim pe teritoriul slovac, avem cel mai mare interes să ne păstrăm independența materială. Trebuie să muncim împreună pentrucă să ne apărăm interesul comun și cu puteri unite să năzuim spre scopul final: autonomia Slovaciei (Slovensko)."

Faptul acesta dă prilej pressei maghiare să apeleze la popoarele din Ardel și cu glas de sirenă să le cheme la acțiune comună, la „luptă dacă se cere, .. dar nu la lupta dintre noi" ci la . . . „lupta Ardelenilor pentru Ardeal."

Pentru Maghiari poate fi și aceasta o lozincă, care să-i legene în visuri irealizabile, pentru noi însă aceasta chemare este de-adreptul o insultă, este o sfidare a sentimentului nostru patriotic și a conștiinței datoriei noastre. Sângele vărsat în mai mult de patrusprezece revoluțiuni, șirul fără sfârșit al martirilor cari primeau cu zâmbetul pe buze osânda apăsătorilor lor barbari, cadavrele celor uciși cu ștreangul, cu țeapa, cu cârligile și cu roata și cari umpleau căile publice, încât Maria Terezia la 1778 a trebuit să dea ordin „guvernului transilvan" să le curețe, legile sanguinare ale veacurilor trecute ca: „jus patibuli", „jus gladii", legea „de extirpatione radicitus populi valachiei . . ." — toate acestea ne mână cu o putere elementară, orbește să întindem brațele noastre fraților liberatori și să nu cunoaștem altă mângâere, decât mângâierea drapelului român.

Neajunsurile clipelor de azi, lăcomia și deșănțarea ce s'a ridicat la suprafață ca spuma ... găsesc ... mări în fermentă...

ție, nu au nimic de a face cu ceea-ce constitue fondul adevărat al sufletului românesc. Ceea ce vedem în luptele politice și în conducerea țării nu poate totuși să ne altereze credința în viitorul neamului nostru. „Est modus in rebus" și nu e departe timpul, când farsa ce ni-se joacă azi va forma cel mult o sperietoare pentru copii cari nu vor să se stâmpere. Puterea ne este în rezerve și în cârmaci cei tari, cari așteaptă să se curețe numai pleava și spuma pentruca apoi să îndrepte barca mântuirii pe luciul valurilor primitoare.

Interesele materiale și particulare, interesului obștesc, trebuesc supuse. Piamontul — spre pildă — care nu era sub jug străin, care într'o stare înfloritoare, și avea constituția sa care era respectată cu ardoare și de către guverne și de către cetățeni, — nu a pregetat să se unească cu Italia, deși știa că în acest chip are să'și sacrifice situația sa de stat independent și să devină o provincie regională, deși cunoștea toate poverile, ce o așteaptă. Și s'au găsit totuș, și între Italieni, și încă între bărbați politici de seamă, cari să tragă la îndoială patriotismul Piemontului.

Dacă și într'o familie se găsesc membrii cu individualități diferite, cum ne-am putea aștepta ca membrii unui popor întreg să fie toți la fel?

Da, sunt deosebiri regionale între noi, sunt deosebiri de limbă după diversele provincii, sunt deosebiri de caracter după climă după influențele externe și după elementele străine, cari au fost absorbite, dar deasupra acestor particularisme trebuie să stea conștiința națională comună, care și până acum ne-a dat o putere de viață unitară, care ne-a susținut și a cărei product este unitatea noastră politică. A nu perde din vedere acest lu[cru] ... te astăzi pentru ... ce cine, prin ... ...

... el Cig...

75074

Ecouri

Reapariția „Hienei".

Cunoscuta revistă de politică „Hiena" a cărei apariție a fost suspendată din cauza dificultăților tehnice ce le întâmpina, a reapărut, grupând în acelaș număr o mulțime de nume cunoscute și apreciate de marele public.

Conferința d-lui C. Banu.

D-l C. Banu a vorbit Sâmbăta trecută la Ateneu despre Începuturile democrației române, scoțând în relief importanța mișcării naționaliste și democratice din 1849 și rolul pe care l-au avut în conducerea ei I. C. Brătianu, C. A. Rosetti, Kogălniceanu, Costache Negri, Alexandri etc.

O invenție românească.

D-nii N. Țintă avocat din Bacău și Nichita Paschete, mecanic-aviator au inventat o plută cu helice aeriană, ușoară, solidă, confortabilă și putând naviga ușor pe apele noastre mici: Bistrița, Siretul, Prutul, Argeșul, Oltul, Ialomița etc., cu o iuțeală de 50, 70 km pe oră și ducând o greutate de 3000 kgr.

Desvoltarea culturală a Bucovinei.

La fundația Carol I. d-l I. Nistor a vorbit despre „Istoria școalei în Bucovina și desvoltarea culturală".

In 1800 se constată un început de mișcare culturală. Pela 1841 încep seria calendarelor cu o bogată materie literară care a durat până în zilele noastre.

Anul 1848 reprezintă o dată importantă pentru mișcarea culturală din Bucovina. Atunci apare în Bucovina ziarul „Bucovina" cu colaborarea lui Negri, Conachi, Bolintineanu, Cârlova, Alexandrescu, Șaguna etc.

Intre 1848 și 1861 se observă o stagnare în viața culturală a Bucovinei, reînviind apoi și manifestându-se din ce în ce mai puternic și pregătind sufletele pentru unirea cu România.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Nivelul științific al studențimei austriace

Frecvența foarte redusă a cursurilor dela Facultatea de drept a universității din Viena, lipsa de pregătire pentru examene și ignoranța lucrurilor elementare a silit corpul profesoral al acestei Facultăți să ia o decisiune contra acestei indolențe, care a fost publicată și în organele presei din Capitala Austriei, Așa cetim în Nrul din 12/II. 1921 al gazetei „Neues Wiener Journal" apelul decanului, acestei Facultăți, profesorul Kelsen către studenții în drept, din care merită să reproducem constatări, carl se pot raporta și la noi.

„Imprejurările triste ale războiului mondial au avut și urmarea că o parte a studențimei nu și-a putut face datoria față de studiile sale în sensul programei de studii care e necesar pentru dobândirea unei serioase pregătiri științifice. Deși au trecut doi ani dela terminarea războiului, situația nici acuma nu s'a schimbat. Frecvența cursurilor lasă mult de dorit iar nivelul științific al candidaților la examene, s'a scoborît la un nivel atât de jos, încât produce grija cea mai motivată. Nu numai cultura generală a candidaților e insuficientă, ci de multe ori se observă o lipsă a bazei teoretice în specialitate, ba și în cele mai primitive cunoștințe".

Convins de primejdiile morale, ce ar urma după intrarea acestui contingent de juriști în viața publică, corpul profesoral a hotărît să pună la dispoziția studenților în drept toate mijloacele pentru ușurarea studiilor, totodată le face cunoscut că frecvența este obligatorie, iar excepțiunele, cu cari au fost favorizați aceia, cari au fost în armată, nu se mai fac".

La acest apel „călduros" și just, se poate adăuga constatarea că și la celelalte Facultăți se petrece acelaș lucru, deși nu în aceiaș măsură. Cursurile sunt foarte slab frecventate, de regulă de streini, iar în biblioteca Universității găsești studenți de toate neamurile, mai ales din Polonia, Jugoslavia și Bulgaria, numai austriaci nu. In schimb, Cafeneaua „Palast" și „Alserhof" mișună de studenți.

J.

Literatură pentru popor

La noi, s'au scris puține opere bune, cari, fiind pe înțelesul celor dela sate, să constitue nu numai o lectură plăcută, dar și folositoare cu adevărat, îmbărbătând și înălțând sufletele.

In genere, ca se scrie pentru sate s'ar putea împărți în două categorii: lucruri pur distractive, de prost gust, cum sunt sumedenii de cărticele, cu basme, anecdote și versuri, culese de prin popor și stâlcite de un prelucrător anonim, care le publică — apoi, literatură, să zicem, cu teză, în care nu anumit scop, de propagandă religioasă, moralizatoare sau politică, deformează scrisul, transformându-l într'o înșiruire anostă de sfaturi reci, migăloase și cari nu prind, ci, din potrivă, plictisesc și resping.

Autori, cari să împace frumosul cu utilul în literatura pentru popor, sunt foarte rari, fiindcă asemenea literatură n-o scriu cei dela sate, ci intelectuali, cari, netrăind continuu în atmosfera dela țară, greșesc și exagerează într'o direcție sau în alta.

Cum în Ardeal, scrie așa de potrivit pentru popor d-l A. Lupeanu-Melin. In Regat se disting 2 scriitori: Theodor Speranția și Petru Dulfu.

Cel din urmă a publicat de curând, în editura „Cărții românești" un volumaș cu povestiri pentru popor.

Ele au subiecte simple, ușor și bine tratate, necăzând în banal și într'o formă frumos versificată.

Mici ilustrații bucură din când în când ochii și fac mai atractioasă povestirea.

Tendința m rală e vizibilă, dar ea nu e scoasă prea mult în evidență — ceace ar face lectura plicticsitoare — ci se furișează în însăși istorisirea vioaie a bucății.

Recomandăm cu dragă inimă volumul „Faptă și răsplată" de P. Dulfu, celor, cari vor să introducă la țară cărți bune înălțătoare.

Indeosebi, biliotecile școlare dela sate ar trebui toate să aibe asemenea cărți, cari sunt o adevărată binefacere pentru țărănimea noastră.

Citiți „Infrățirea"

Scrisoare din Satu-Mare

Presa română din Satu-Mare. — Reprezentațiile trupei izraelite din București.

Presa română e reprezentată în orașul Satu-Mare prin ziarul „Satu-Mare", care apare de două ori pe săptămână și prin revista „Țara de sus", care stă sub direcția d-lui revizor Dariu Pop. Ziarul „Satu-Mare" susținut de banca Casa Noastră, deși bine redactat, de abia are câteva sute de abonați din cauza costului abonamentului care e prea ridicat.

Revista nou apărută „Țara de Sus", se prezintă cu un material bogat. Se remarcă articolele în materie cooperatistă ale d-lui subrevizor Ilarion Beian, în care relevă faptul, că dacă am scăpat din robia politică a neamurilor străine, acestea fac tot ce pot, ca să-și păstreze cu orice preț supremația culturală și bunăstarea economică prin ei înșiși; ca să ne țină și mai departe cel puțin în robie economică. D-l Beian arată însemnătatea cooperativelor în lupta de desrobire economică a neamului românesc, care deși liber politicește; niciodată n'a fost așa de apăsat și jefuit de capitalismul străin, hrăpăreț, ca în zilele de azi.

Afară de articolele de un conținut istoric, datorite d-lui Dariu Pop, mai găsim în revistă și câteva poezii, cari promit.

■

Pe la sfârșitul lunei trecute a dat câteva reprezentații trupa teatrală israelită din București.

Ne așteptarăm la reprezentații în limba română, dar evreii din capitala României, ne-au delectat cu reprezentații în jargon, ca bunăoară în Lemberg. Deși prețul lojelor a fost ridicat la dublu, 204 lei, sala teatrului a fost la cele 4 reprezentații ticsită de lumea izraelită bogată din Satumare. In schimb, reprezentațiile românești se dau cu un preț redus, ținându-se semă de situația materială a elementului dominat.

Scrisoare de pe Târnave

Să mi se îngăduie să fac aici dovada decum înțeleg „democrații" din partidul național să-și arate dragostea lor față de țăranul, a cărui binevoitoare grije vreau să o monopolizeze.

Și ca să luăm una din multele dovezi, poftim: Intr'un sat, unde Metropolia din Blaj are pământ și păduri, populația românească are de toate, numai pământ și p une nu are, față de populația săsească, căreia multe-i vor fi lipsind, numai acestea două nu. Intre ele multe. Vlădicia are și o vie părăginită, potrivită de pășune, iar în comună un intravilan, care se cultivă cu porumb.

De când îi lumea lume, aceste pământuri le-au lucrat Românii, foști pe vremuri clăcași ai Vlădiciei, „în parte" — cum se spune pe aici — și cu arândă până în anul mântuirii 1920.

Acum, că s'a schimbat Vlădica, s'au schimbat și slujbașii dar s'a schimbat și obiceiul pământului și s'au gândit așa: De ce acești Români, care au de toate, huzuresc în bine, nu le-am mai ciunti puțin din aripi, că prea s'avântă, și nu am da de toate lipsiților de sași, că prea li e amar traiul? Și au aplicat apoi cuvântul Scripturii: „Celuice are i-se va da și celui ce n'are și ce are i-se va lua".

Și au dat apoi în arândă cu contract pentru — zice-se — 1100 Lei, pământul și pășunea în arândă Sașilor, iar Românii, deși poate ar fi oferit și ei atâta, când era la adeca, să-și pună poltă în cui.

Și aci să fixăm bine un luru. Sașii — Dzeu să-i erte și să le ajute — mai bine își scot amândoi ochii, decât să încapă, și numai vremelnic, un petec de pământ pe mână românească. A ta la ei e lege: Un sas, care ar cuteza să cedeze, oricum ar fi, un petec de pământ la un Român, e numai decât excomunicat.

Și bine știind asta chiar și administratorul Vlădicului din Blaj, pentrucă Sașii au oferit dublul arendei plătite de Români în anul 1920, li-l dă lor.

Acestea mi-le-au povestit năcăjiții din acel sat și am crezut, că e bine să știe și domnii din cetatea chinezească, că la Blaj, pe lângă multe lucruri bune, care le-au făcut bătrînii, *dar nu cei de astăzi* acuma se fac mai multe păcate contra legilor și-a neamului și nu este cine să-i aducă la „rezon".

Ar trebui mai mult rigorism în tâlcuirea Scripturii lui D-zeu și a *neamului.*

Corespondent.

⚜ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ⚜

Românii în mișcarea teatrală franceză

La moartea marelui *Monnet-Sully*, după dorința chiar a acestuia, Comedia Franceză a chemat să-i ia locul pe compatriotul nostru d. *de Max*. Era o onoare plină de răspunderi pentru un artist. Personalitatea celui dispărut era atât de covârșitoare, în cât moștenitorul lui, oricine ar fi fost el, cu atât mai mult un strein, având de luptat cu amintirea gloriei celei mai strălucite a teatrului francez în ultimii cincizeci de ani, trebuia fatal să-l fie inferior. Totuși debutul noului societar în *Néron* din *Britannicus* a fost un succes aproape fără seamăn ca debut, în analele Comediei. Păstrând în linii mari interpetarea tradițională a rolului, dê Max îi adăugase o nuanță modernă, aruncând asupra acestui suflet decadent, turmentat, și hărțuit între impulsii violente, vicioase și criminale, și vagi aspirații spre frumos, o lumină care pătrundea până în cele mai adânci ascunzișuri. Cele mai fine intenții ale lui Racine erau pricepute, personagiul câștigând, o putere de viață surprinzătoare. Totul devenea clar și logic, cu toate aparentele contradicții.

A urmat *Oreste* din *Anadromaque* și *Polyeucte* din tragedie cu acelaș nume a lui Corneille, triumf după triumf.

Azi de Max este considerat ca cel mai de seamă artist al Comediei Franceze, și unul din cei mai mari din lume.

Anul trecut, *Marioara Ventura*, cunoscută publicului parizian prin frumoasele creații făcute la Odéon, — al doilea teatru oficial francez —, mai ales în Antar și în Julietta, a fost chemată să-și dea măsura talentului ei pe scena mult mai importată a Comediei. A debutat în piesa „Le voile déchiré", având ca parteneră pe Bertto Cerny, una din cele mai mari actrițe franceze, în roluri moderne. Succesul compatrioatei noastre a fost desăvârșit. De atunci a apărut în roluri mai puțin însemnate, fie în piesele clasice, fie în drame moderne. Talent mlădios, ea se simțea de o potrivă în voe și în rolurile tradiționale. și în personagiile mai aprige, mai realiste, ale autorilor moderni. Acum de curând a apărut în Phédre de Racine.

Nu e rol mai greu și mai atrăgător, poate, de cât acesta. Pasiunea cea mai violentă, care nu se da înlături nici chiar dela început, se lupta în acest suflet chinuit cu cea mai torturătoare remușcare. Ai impresia, une ori, că personagiul se frânge, se sfarmă, sub acțiunea puterilor, parcă elementare, care se ciocnesc în el. De acest rol mai era legat numele și amintirea lui *Sarah Bernhardt*, nu invalidă și aproape octigenară, ci așa cum o văzuse *Larczy*, înainte de a scrie faimoasa lui critică despre Phédre.

„Trebue să felicităm pe dșoara Ventura, scrie *Brisson*, criticul teatral dela „*Temps*", cea mai apreciată și însemnată părere în materie de teatru, de a fi îndrăznit să încerce o probă decisivă și care-i consacră reputația. De sigur, tânăra tragediană nu este încă cu totul în largul ei, Dar printre inevitabile imperfecțiuni ea conservă curată linta umană, a eroinei. In tot momentul ne arată o inteligență vie, o sensbilitate nobilă, repede și foarte feminină. Cea mai bună speranță ne rămâne. Se poate ca d-șora Ventura să devind o Phidre admirabilă".

Și, mai departe, vorbind de celebrele scene între Phédre și Oenone. între Phédre și Hippolyte: „Tragediana ascultă într'un chip impresionant vorbele pe care Oenone le varsă în sufletul ei torturat. Se citește în ochii ei că renaște la viață: fațari luminându-i-se pe încetul înfloresti, exprimă toată bucuria fericirei sperate, întrezărite. Ultimele versuri le pronunță cu o veselie stăpânită, și fermecetoare. In sfârșit ea triumfează în mărturisirele făcute lui Hippolyte. Duioșia pasionată este mai în mijloacele sale de cât desperarea și violența, fișește atitudini de o grație aleasă, arde de dragoste, se stăpânește și totuși se tradează: avânturile sale nu depășesc măsura rămân armonioase și totuși mișcă. . . . Ea dă întreaga lor valoare poetică și sentimentală versurilor faimoase".

„Je l'aime non point tel que l'ont vu les enfers . . . Mais fidéle, mais fier et même un peu farouche charmant, jeune, traînant tons les coeurs après soi", Alături de acești doi corifei, d-l *Yonnel* (*Schachmann*), porniț de la teatrul Sarah Bernhardt, unde alături de „patroană" își cultiva darurile sale de avânt, de imaginație, a trecut la Odeon, unde interpetează rolurile eroice în tragediele clasice. Cariera d-sale până acum se aseamănă cu cea a lui de Max și n'ar fi de loc de mirare să-l vedem și pe dânsul la Comedie. Un lucru este sigur: de Max, a cărui bunătate egalează talentul, a încurajat și ajutat cu sfaturile sale, cu trecerea pe care o avea în lumea teatrelor, pe d-l Yonnel.

Intr'un alt gen, mai puțin serios dar totuși foarte parizian d-șora Cicea, sora cunoscutu lui deputat comunist, având principii mai puțin floroase de cât fratele său, nu disprețuește să distreze pe „burghezi" și să fie aplaudată de ei pe scena unui teatru de pe Boulevard.

G. Opresco.

Cronica politică

Guvernul generalului Averescu a epuizat, deocamdată, toate mijloacele încercate de a se întări. A rămas acum la forța sa inițială, deși în cursul anului ce-l împlinește, și-a risipit și cheltuit, singura resursă ce o avea popularitatea. Și e rămas astfel datorită șefului său, care, prevăzător ca un adevărat strateg, n'a ivit să-și asigure numai continuarea colaborării, ci și aceia a unei opoziții mai puțin dezastruase. Generalul și-a dat seama că, dacă, la putere fiind, n'a fost în stare să ție pici pe acei cu care a pornit la drum, apoi, cu atâta mai puțin i-ar putea ține în opoziție. Numai o fuziune deci, ar fi fost soluția compi ctă, cu atâta mai mult, cu cât, eventuala desfacere a colaborării pe care ar fi putut s'o facă acum, ar fi fost și mai dezastruasă pentru partidul său, din care mulți s'ar fi desprins odată cu Federația.

Nu la fel judecă lucrurile însă ceilalți membrii ai partidului cari au rol conducător. Aceștia văd tulbure de tot la gândul venirei la putere a singurei rezerve a țării, a partidului liberal, și de acela, peste voința șefului, s'au decis să forțeze unirea contra liberalilor.

In această lumină trebue să ne explicăm, de altfel, și ieșirea președintelui camerei contra d-lui Brătianu, care a fost o adevărată piatră de încercare a *unirei sfinte*, ce se cere cu atâta desperată insistență. Se înțelege că, asemenea încercare, oricât ar fi dovedit existența unui teren prielnic, n'a putut să convie șefului guvernului, care, din anumite atitudini, se pare că a început a constata eroarea fundamentală a drumului pe care a pornit și că, după cum a declarat în ultima consfătuire cu partizanii, observă „inutilitatea politicei sale".

Ecoul unui „strigăt de alarmă"

— Ce cugetă Ardealul adevărat —

Din partea unui preot din Blaj primim următoarele:

In numărul dela 20 Februarie 1921 (11315) a ziarului „Adevărul" ce apare în București, pe pagina a 3-a am cetit un articlu despre „Starea de spirit din Ardeal."

Nu sunt scriitor și gazetar de profesie însă când văd publicându-se un neadevăr atât de strunjat nu mă pot opri de a nu interveni; de aceia vă adresez aceste câteva date și lămuriri cari vor desminți total aserțiunile cu *tendințe* a d-lui deputat interviewat.

Cum se vede d-l deputat din Ardeal se silește a ne discredita cu orice preț înaintea Europei; nu se jenează a colporta neadevăruri și crede că singura credință mântuitoare este cea în partidul național.

Cred și știu, că d-l deputat-preot, propovăduitor al principiilor sănătoase ale religiunei creștine — ca agent electoral al partidului național, în timp de o lună, a cutreerat toate comunele din circumscripția D.-Sânmartinului. In fiecare comună a fost oaspele preotului *gr. catolic, singurul și adevăratul stâlp al partidului național.* Să mă scuze d-l deputat, dar și eu trăiesc în mijlocul poporului, am contact zilnic cu el, nu de acum ci de 26 ani, cunosc toate durerile, toate păsurile și toate bucuriile.

Declar, că nu poate fi adevărată afirmația, că țăranul nostru nu ar fi mulțumit cu starea actuală a lucrurilor și numai acolo poate fi nemulțumit, unde a ajuns propaganda nefastă a partidului național. Da e adevărat, că în multe locuri sătui de intrigile unora, cari nu sunt împăcați în România mare de soarta ce o au, prea mult își bagă nasul, unde nu le fierbe oala, agită în contra tuturor dispozițiilor guvernului dorind să-se valideteze.

Ca să ilustrez mai bine cine și cum produce nemulțumirea și neîncrederea în popor, aduc câteva exemple vii, întâmplate sub auspiciile D-lui deputat al Blajului.

In anul trecut 1920 guvernul a trimis populației și funcționarilor, după județe: haine, pânză, stofe de haine etc. Când abia în luna Septembrie au sosit la Blaj transportul de stofe amintit, care toate județe sosise cu 2—3 luni mai înainte „Unirea" din Blaj a dăruit haine la adresa d-lui deputat Dr. Coltor. Insă cum și cui s'a împărțit stofa și hainele? Unii domni din anturajul D-sale au primit tot ce a fost bun. Un rând de haine în Blaj s'a vândut cu 430 lei, același rând de haine în Aiud și Alba-Iulia a costat 320 lei.

Pânza primită cu 8 lei, s'a vândut cu 12 lei metrul; cât a adus aceasta „dezinteresaților" fiind vorbă de mii de metri?

Aici este nemulțumirea poporului: Alt caz: In Blaj chemați dar mai mult nechemați — da toți inclusiv membrii ai partidului național — vând petrolul *la țărani* cu 10 lei litrul (nu chilogramul). Aici protestează țăranii, că sunt jefuiți. E adevărat, că justiția nu cruță pe D-nii speculanți și îmbogățiți de răsboi, dar ce s'a întâmplat? toți speculanții s'au revoltat în contra justiției din Blaj, ori aceștia sunt fără deosebire membrii puternici ai partidului național. Acum voiesc să țină un meeting mare de protestare în contra justiției. Vedeți, unde și care popor e revoltat? Am foarte multe exemple triste, cari se fac sub auspiciile partidului național și cari amărăsc poporul până în adâncul sufletului. Eu aș ruga pe d-l deputat Coltor, să nu facă politică de partid spre bucuria dușmanilor poporului român, consolidat cu atâtea jertfe și după atâtea suferințe. Să lase la o parte losinca „jos voi, sus noi" și „dați-vă jos din căruță, ca să ne suim noi".

Blaj, 24 febr. 1921.

Curierul Spectacolelor

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți, Miercuri:
„Tih Minh" III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih Minh" IV.
Duminecă la ora 10 a. m.:
Reprezentațiile pentru copii.
Duminecă dela ora 3 p. m.:

CINEMA URANIA:

Luni, Marți, Miercuri, Joi:
„Vipera." Dramă sentimentală.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Cura de ostriga." Comedia franceză.

CINEMA APOLLO:

Luni, Marți, Miercuri:
„Puterea Banului și Nepoata Ducelui." Comedie.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Misterul Moartei." Poveste misterioasă.
Duminecă:
„Jubire de strengar."

Știri și fapte politice

D-l dr. Aurică Vlad, constituindu-se în victimă, ca și bolnavul închipuit a lui Molière, se lamentează. Cu acest prilej, d-sa știind bine că pomenindu-și trecutul, va asocia în mintea cititorilor amintirea scandaloasei contrabande cu permisul Lissai, aduce acum, după mai bine de un an, explicația ce o datora Camerei când a fost înfundat.

E cu totul comică apărarea aceasta postumă a celui ce-a fost odată ministru de finanțe și n'a putut răspânde . . .

*

Frământările continue din cuprinsul grupărei tachiste au început a-și da roadele. Tachiștii din culoarea de albastru în frunte cu preacredincioșul Solomonescu, au demisionat colectiv. Pe același drum sunt și celelalte culori.

*

La întrunirea majorităților a fost aclamată următoarea moțiune.

„Majoritățile parlamautare întrunite în consfătuire în seara de 26 Februarie și examinând situațiunea politică a partidului găsește că, deși sunt convinse de puterea de a guverna și legifera a partidului numai cu propriile sale puteri, totuși ar fi în interesul general, așa cum a declarat-o în repetate rânduri guvernul însuși că marile reforme ce sunt de înfăptuit să fie opera tuturor forțelor vii politice ale Parlamentului.

Pentru a se înlătura însă echivocurile, hotărăște a se lăsa găsirea modalităților și condițiunilor unei aproprieri la chibzuința exclusivă a d-lui General Averescu, Președintele Consiliului de Miniștrii, declarând că orice alt amestec, din partea oricui ar fi, nu se va putea considera ca expresiunea autorizată a majorităților".

*

„Voința", prevăzătoare, a început să pregătească căderea candidatului ei, dr. Aurică Vlad înșirând pe toți candidații dela Bocșa-Montană și afirmând că lupta va fi din cele mai grele. Cum însă portretul celorlalți candidații nu se găsește pe nici un vas de-al locuitorilor cum se găsește al d-lui Vlad „Voința" tot mai simulează bucuria unui succes sigur.

Vizita Prințului Sapieha

Citim în *Adevărul:*

Din sursă autorizată aflăm următoarele cu privire la vizita ministrului de externe al Poloniei la București.

Principele Sapieha sosește în București Luni seara la o oră târzie.

Marți dimineața d-sa va face o vizită a ministrului nostru de externe, iar după amiază primului miniștru. Dejunul îl va lua la Palatul regal.

La ora 5 d-na și d. Take Ionescu vor da un ceaiu — concert în onoarea principelui Sapieha.

Seara are loc un prânz la Ministrul de externe, unde se vor schimba toasturi.

Miercuri, prințul Sapieha va lua dejunul la d-na și d-nul Take Ionescu, după care va asista la ședința Camerei.

La ora 5 va avea loc un ceai în onoarea sa la d-na și d-nul Al. G. Florescu, ministrul nostru la Varșovia.

Joi: dejun în onoarea prințului Sapieha la d-na și d-nul general Averescu președintele Consiliului.

Joi seara ministrul de externe al Poloniei părăsește Bucureștii.

Aurul Munților Apuseni

Abuzurile din Abrud. — Un memoriu și o protestare.

Dnii Ion Russu-Abrudeanu, deputat al Abrudului și Pompiliu Piso, deputat al Bradului, au înaintat D-lui ministru de finanțe următorul memoriu:

Domnule Ministru!

Populația românească din Munții Apuseni ai Transilvaniei și anume din ținuturile Abrudului, Zlatnei, Buciumului și Bradului — în total o populație pur românească în număr de aproximativ 120.000 locuitori — își câștigă existența, din timpuri străvechi, muncind și exploatând minele de aur din acele părți.

Sub dominațiunea ungurească, producătorii de aur își desfăceau aurul scos din minele lor la oficiile montanistice ale Statului din Abrud și Zlatna, unde în schimbul aurului ce îl prezentau primeau contravaloarea în hârtie monedă sau în monedă de aur, după cursul mondial.

Comerțul cu aur ca produs indigen, fiind decretat liber, Statul ungar, pentru a înlesni și mai mult acest comerț, dădea brevete și la anumiți particulari, cari schimbau aurul în condiții similare ca la oficiile Statului.

Cu acest mod, proprietarii de mine și mai ales micii proprietari erau în situație de a-și pune, fără întârziere, în valoare produsul exploatărilor lor miniere, putând face față atât cheltuelilor ce reclamă asemenea întreprinderi, cât și existenței lor de toate zilele.

De doui ani de zile, oficiile montane ale Statului din Abrud și Zlatna au încetat acest schimb. De asemenea și particularii, cărora li s'au anulat brevetele obținute. Din aceste motive, producătorii, deși au aur, nu au bani și toate exploatările de aur tânjesc și lâncezesc.

Pe de altă parte, guvernul ungar, deși, cum e firesc, oprise exportul aurului, totuși pentru a veni în ajutorul producătorilor acestui metal prețios, le punea la dispoziție și explozibilele, de cari aveau nevoe, pe prețul cel mai redus.

Dela înfăptuirea României Mari, însă Statul român fiind ocupat cu probleme mai însemnate și mai arzătoare, n'a putut să dea atenția cuvenită industriei miniere de aur din Munții Apuseni ai Transilvaniei, astfel că azi o populație întreagă de 120.000 de suflete românești așteaptă cu nerăbdare luarea de măsuri, cari să înlesnească, odată cu producțiunea, și comerțul cu aur, dându-i posibilitatea de a-și desface liber, fie la Stat, fie la particulari, aurul ce produce, comerț, care acum este lăsat cu totul la arbitrarul funcționarilor polițienești și administrativi.

Pentru a ilustra această situațiune precară a proprietarilor de mine, cari și așa produc foarte puțin din cauza lipsei de explozibile, este suficient de a vă descrie următorul soiu de abuzuri ce se petrec la Abrud, principalul centru de producere și de-facere, în comerțul de aur:

Indemnați de prima ce se acordă descoperitorilor de contrabandă, diferiți agenți ai poliției secrete din Cluj, Turda și Alba-Iulia se prezintă în piața Abrudului, unde, dându-se drept negustori de aur, invită populația, care are aur, să'l aducă spre vânzare. Ademeniți astfel, proprietarii producători, nebănuind că este la mijloc o cursă, vin de bună credință cu aurul lor ca să-l vânză acestor pretinși negustori, cari îndată ce pun mâna pe el, în loc să-l plătească, îl confiscă și arestează pe proprietari, pe motiv de contrabandă.

Nenumăratele abuzuri de acest fel întâmplate la Abrud, Roșia Montană și Turda aruncă o tristă lumină asupra administrației noastre, care pune oameni onorabili pe drumuri luni și ani de zile pela diferite autorități, spre a-și recăpăta aurul confiscat de dragul primei și în baza unei dispoziții a fostului consiliu dirigent, prin care comerțul cu aur și cu monede de aur este oprit în interiorul țării, măsură care nu are nici o rațiune, toată paza și vigilența autorităților trebuind să fie îndreptată la granițe pentru împiedecarea contrabandelor.

Iată câte-va cazuri tipice de acest fel de abuzuri:

1. Cazul d-lui Teofil Faur, mare comerciant și proprietar de mine din Abrud, căruia de un an și mai bine i s'au sechestrat în modul acesta abuziv peste două kilograme aur, fără ca până azi să i se restituie.

2. Cazul d-lor George Bocăniciu și Foltin Tomuș, comercianți de frunte și proprietari de mine din comuna Roșia Montana, cărora în luna Iunie 1920 li s'a sechestrat acasă la ei de către agenții poliției, aproape trei kilograme aur, cari nu li s'a înapoiat nici până azi, cu toate protestările și reclamațiile făcute. Ei au fost și arestați și bătuți.

3. Cazul proprietarului de mine Silviu Lazăr, din Abrud, un adevărat martir al cauzei românești, care în timpul războiului nostru a fost arestat, internat și bătut de jandarmii unguri pentru frumoasele sale sentimente românești. Acestui om de bine i s'au luat acum șease săptămâni de către agenții secreți din Turda, un kilogram și jumătate aur, după ce-l vânduse unui negustor din Turda, cu numele Petric-ș.

4. Dar cazul cel mai interesant și mai revoltător totdeodată este următorul: în ziua de 6 Decembrie a. c., doi agenți, secreți dela siguranța din Turda cu numele Andrei Cosma și Toma Ghioși, intră în casa locuitorului fruntaș Carol Vas din Abrud-sat, îi percheziționează locuința și găsind un kilogram 990 aur, îl iau cu dânșii, cu toate protestările făcute de proprietar și fără a desa vre-un proces-verbal. Dar gravitatea acestui abuz vădit, stă în faptul că aurul fiind dus de agenți dela casa d-lui vas până la localul poliției din Abrud, pe drum, în câteva minute, s'au evaporat 226 grame de aur! Somați de șeful poliției să-i dea restul aurului, agenții nu s'au supus și atunci au fost arestați pe loc, iar aurul depus la Judecătoria locală.

Din cauza acestor abuzuri, precum și din cea a lipsei de explozibile, industria minieră de aur din munții Abrudului, nu numai că stagnează dar este pe punctul de a se ruina complect, spre marea pagubă a unei întregi populațiuni, care își trage din ea singurul izvor de existență.

Pentru a se veni în ajutorul acestei populațiuni, atât de prosperă și viteză odată, dar azi atât de amărâtă, lipsită și din fericire încă resemnată, subsemnații deputați ne permitem a vă supune întreagă chestiunea aurului studiului d-v. binevoitor cu rugăciunea de a sesiza totodată și onoratul Consiliu de miniștri asupra ei, pentru a se putea lua o hotărâre definitivă, care, regulând chestiunea comerțului cu aur în interiorul țării, să înlăture pe viitor asemenea abuzuri și să pună cu un ceas mai curând pe proprietarii de mine de mai sus în posesiunea aurului lor, confiscat și care stă neproductiv de atâta vreme.

Primiți, vă rugăm, domnule Ministru, asigurarea prea distinsei noastre stime.

INFORMATII

Şeful serviciului de Sericicultură şi Agricultură dela Secretariatul general al Agriculturei din Transilvania şi-a dat demisia.

Se proectează ridicarea taxei de 50 bani pentru cei ce utilizează băncile grădinelor din Cluj.

Primăriile oraşelor din Transilvania vor mări taxa pe care o plătesc cei ce folosesc biciclete şi motociclete.

Pentru aprovizionarea Transilvaniei cu seminţe pentru primăvară s'a cerut un credit de 30 milioane lei.

D-l dr. Popp, Secretarul General al justiţiei. se va înapoia la Cluj la 4 Martie.

In cursul lunei Martie vor fi aduse la Cluj şi distribuite celorlalte oraşe din Transilvania 200 vagoane cu grâu şi orz pentru sămânţă.

S'a prevăzut în proectul de buget al secretariatului agriculturei ca în Sâmbăta de jos (Făgăraş) să se înfiinţeze şcoala de Agricultură.

Preţul hârtiei a scăzut pe piaţă cu 40 la sută şi e tendinţa să mai scadă.

Ministerul comunicaţiilor a tipărit un singur fel de legitimaţii pentru toţi studenţii dela Universităţile din ţară cu care să se legitimeze pentru reducerea pe C. F. R.

Studenţii din Cluj trebue să se adreseze în această privinţă centrului studenţesc.

In articolul privitor la „Construirea liniei Ilva-Mică—Vatra-Dornei", apărut în ultimul număr al ziarului nostru, printr'o greşală de culegere s'a omis numele următoarelor persoane, cari au mai făcut parte din comisiunea de anchetă, d-l Nicolescu şi dr. Moţ avocat pe lângă direcţiunea regională din Cluj.

Să face cunoscut că ajutorul de războiu se va plăti în biroul casei alodiale primariale la 7, 8, 9 Martie dela orele 8 a. m. şi anume în 7 l. c. districtul I-II în 8 l. c. districtul III-IV, şi în 9 l. c. districtul V-VI.

Interesaţii să se presinte pentru primirea banilor.

La al II-lea Concert organizat de „Salonul de Artă Ardeleană" în Aula Prefecturii, care va avea loc Joi 3 Martie a. c. va veni şi marele pianist *N. Caravia* din Bucureşti acompaniatorul obişnuit al maestrului G. Enescu.

S'au pus în vânzare biletele loterici organizată de „Salonul de Artă Ardeleană" pentru construirea unei „Case a Artei" în Cluj. Sunt puse lucrări (picturi şi sculpturi) în valoare de 20.000 lei. Tragerea va avea loc la 22 Martie a. c. în sala Expoziţiei dela Prefectură.

Biletele a 10 lei, se găsesc la expoziţie, şi la librăriile „Anca" şi „Lepage"

Printre darurile pe cari Ardealul le-a oferit A. S. R. Principesa Elisabeta, menţionăm:

Doamnele din Braşov, un prea bogat costum naţional după portul din regiunea Schei. Prezintat de d-nele Baiulescu şi Burduloiu.

Divizia XVII din Oradia-Mare prin delegaţii locot-colonel Negoiescu şi farmacist locot. Iteanu un frumos album comemorativ.

Româncele din Alba Iulia prin d-na Teodorescu şi d-na colonel dr. Maria au adus un cofret de abanos în argint, şi împodobit cu scene din istoria lui Mihai Viteazul. In cofret se află un lingou de aur natural din minele dela Abrud.

Filiala societăţei ortodoxe din Cluj mai multe obiecte prin d-na Pipoş.

Astăseară la Opera Naţională se joacă Madama Butterfley.

Ministerul Muncii a trimis la toate forurile economice o circulară asupra organizării munci cerând opiniile relative.

Circulara cuprinde chestiunea rendementului de muncă calitativ şi cantativ (lucru de 8 ore pe zi) organizarea din punct de vedere sanitar, şi din punct de vedere social (al vieţii de familie şi cetăţeneşti.)

La 3 Martie în orele de după amiazi are loc la Camera de Comerţ Adunarea generală. Programul conţine alegerea din nou a Camerei, alegerea de corespondenţi, pe urmă se vor discuta măsurile necesare pentru înfrânarea speculei şi înfiinţarea unui târg de mostre.

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

„UNIVERSUM" întreprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Kornlss No. 2.28)

Dela Biblioteca Universitară

Direcţiunea Bibliotecii Universitare roagă şi somează pe toţi împrumutătorii de cărţi — afară de Institutele şi Domnii Profesori ai Universităţii Române din Cluj — să reînapoieze toate cărţile împrumutate ale Bibliotecii Universităţii şi a Bibliotecii Muzeului Ardelean, a căror termin de împru mutare a expirat. Acei, cari nu vor îndeplini această datorie *în decurs de o săptămână*, mai târziu nu vor putea sub *nici o condiţie* să împrumute cărţi dela Bibliotecă. Afară de aceasta Direcţiunea va interveni fără întârziere la forurile competente pentru a sili pe cale oficioasă împrumutătorii de a-şi face datoria. Acei cari au depus o cauţiune de bani pentru cărţi, trebue să reînapoieze cărţile ca şi ceilalţi împrumutători.

Nr. 434—1921.

Concurs.

„Pentru postul de impiegat la Asiliul de copii din Cluj se publică concurs.

Aspiranţii să-şi înainteze cererile împreună cu actele de cvalificaţie Direcţiunei asilului de copii din Cluj până la 15 Martie 1921.

Retribuţiunile lunare sunt: 320 Lei leafă, 400 Lei indemnizaţie de chirie, După numire este a ocupa postul numai decât".

Direcţiunea.

CONSUMUL FUNCŢIONARILOR PUBLICI DIN CLUJ.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă, că în 1 Martie să începe distribuirea făinei şi celorlalte articole pentru luna Martie a. c.

On. membrii pot ridica alimentele în ori şi ce zi — afară de Duminici şi sărbători — a. m. dela 8—12, d. a. dela 2—6, fără considerare la numărul legitimaţiei, astfel că sistând uzul de până acuma vor fi serviţi momentan.

Se va distribui de persoană: 2 kgr. făină nula şi 8 kgr. făină de pâine (tip.), tot cu preţurile de până acuma.

On. membrii sunt rugaţi a se prezenta cu legitimaţia în magazie, aducând cu sine saci sau pungi pentru făină.

Din prăvălie se poate cumpăra liber şi ori şi când pe lângă prezentarea legitimaţiei — afară de făină — orice articole de care dispunem.

Observăm, ca membrul însoţirei trebue să fie membru şi al „Asociaţiunei funcţionarilor publici din Transilvania, Bănat şi părţile Ungurene.

Cluj, la 25 Febr. 1921.

Consiliul de Administraţie

Lazar N.

Licitatie

In ziua de 15 Martie a. c. ora 10 se va ţine licitaţie publică pentru vânzarea unui vagon cu mac, la Direcţiunea Domeniilor Statului, Piaţa Cuza Vodă Nr. 3.

Ca vadiu se va depune suma de lei 3000.—, care se va restitui după licitaţie.

Informaţiuni se pot lua dela Secretariatul General al Agriculturei, Direcţia Domeniilor.

Dela „Cultura Poporului"

— Şezătoarea de Duminecă 27 Februarie —

Şezătoarea artistico-culturală de la Redută la care, ca de obicei, sala a fost arhiplină de asistenţi din toate clasele sociale dar mai cu seamă de muncitori, a început cu conferinţa D-lui Prof. *Marin Ştefănescu* dela Universitatea din Cluj care a vorbit despre *Suflet.*

Conferenţiarul arată la început scopul măreţ al străduinţelor cu care luptă societatea „Cultura poporului", scop care nu e altul decât luminarea şi înălţarea nivelului moral şi intelectual al poporului.

Intrând în subiect analizează câteve definiţii ale sufletului omenesc arătânu-l ca acea parte din fiinţa omenească care deosebeşte pe om de animal. Sufletul este un fel de gând care este mai înalt şi mai puternic decât partea cealaltă a fiinţei noaste — trupul.

Arată apoi cum în noi putem spune că există doi oameni şi anume: *animalul*, şi ceva care ne deoseseşte de animal. Intre aceşti doi oameni din noi este o veşnică şi intensă luptă din care mai totdeauna sufletul sau gândul bun este învins de trup, animalul din noi, — gândul rău.

Conferenţiarul se întreabă: care sunt posibilităţile de deosebire a răului de bine, la care răspunde că *D-zeu* a lăsat între oameni ca mijloc de a face această deosebire, ispita. Gândul rău ne ispiteşte în toate manifestările existenţei noastre cu intenţia de a distruge gândul cel bun. Datoria noastră a tuturora este să ne fortificăm mereu în lupta contra ispitei pentru a putea înlătura influenţa gândului rău. Continuând, conferenţiarul ilustrează cu câteva exemple foarte sugestive lupta dintre bine şi rău şi arată cum fiinţele slabe în majoritatea cazurilor sunt învinse de spiritul rău, înfrângere care aduce după sine nenumărate suferinţi sufleteşti — remuşcări.

Cu toţi trebuie să ne pătrundem de marele învăţământ că lumea pe care o trăim, constă, dintr'un gând bun, străbătut de gândul cel rău care, în lupta lui contra gândului bun caută să înăbuşe pe aceasta. Arată cum în toate imprejurările tragice a neamului nostru gândul cel bun a eşit învingător din lupta cu gândul cel rău. Cu toată năvala, recentă, a gândului rău de peste hotarele ţărei (bolşevismul) noi neam păstrat gândul cel bun şi datorită acestui fapt, ne-am salvat ţara şi ne-am realizat visul unirei.

Conferenţiarul îşi termină interesanta conferenţă cu un călduros îndemn către muncitori, să-şi păstreze credinţa în D-zeu care e cel mai mare sprijin în toate nenorocirile vieţei, şi cel mai puternic aliat în lupta cu gândul rău terminând este călduros aplaudat de public.

După d-l M. Ştefănescu ia cuvântul *d-l Vasile Dimitriu* Rectorul Universităţi, care în numele societăţii „Cultura poporului" relevă marea importanţă a a zilei aducând marea veste: *Căsătoria Principesei Ellsabeta cu Principele George al Greciei.* Arată marea fericire a întregului neam românesc cu ocazia acestei căsătorii, explicată prin strânsa legătură, care a existat între dinastie şi popor încă de la unirea principatelor până azi. Pentru a documenta aceasta, face un scurt istoric la legăturilor, dintre dinastie şi popor, începând cu Cuza şi arătând toate luptele politice din timpul unirei, parcurge treptat toate evenimentele mari ale neamului dela 59 până azi, accentuând puterea de sacrificiu a dinastiei pentru popor şi sacrificiul poporului pentru apărarea dinastiei. Modul cum d-l *Dimitriu* a povestit această perioadă a istoriei noastre, şi anume limba poetică de care s'a folosit în expunerea ei a fermecat auditorul, care în nenumărate rânduri l'a întrerupt prin furtunoase aplauze Cuvântarea d lui Dimitriu a entusiasmat puternic sufletele asistenţilor şi a făcut ca şezătoarea dela Redută să dea impresia unei adevărate explozii de patriotism şi de iubire faţă de dinastie.

D-l V. Dimitriu, terminând, arată importanţa căsătoriei, princiare dela Bucureşti şi în numele Societăţei „Cultura poporului transmite la Bucureşti următoarea telegramă.

M. S. Regelui Romîniei
Bucureşti

Asociaţiunea „Cultura Poporului din Cluj" însufleţită de cel mai cald patriotism depune cu profund respect urările ei Majestăţilor Lor, Regelui tuturor Românilor şi Reginei adorate de toată suflarea românească. Fericire desăvârşită să se încuibeze în căsnicia Alteţei Sale Regale Principesa Elisabeta cu Alteţa Sa Regală Principele George, al Greciei, iar această fericire, a tinerilor să fie zorii de bucurie a Părinţilor şi începutul de răsplată binemeritată a vredniciei, cu care Majestăţile Lor, fac să strălucească Tronul României şi totodată să fie izvorul de înfrăţirea veşnică între ambele popoare.

Preşedintele Comitetului Asociaţiei „Cultura Poporului".

Vasile Dimitriu.

Urmează programul artistic. Tânărul tenor Gh. Stefanovici cântă cu multă duioşie şi claritate în voce, mişcând până la lacrămi pe auditor, frumoasa doină românească. *Pe sub fereastră curge 'un râu.* A fost răsplătit cu frenetice aplauze.

După D-l Ştefanovici, declamă D-l Ionescu Ghibericon *„Trei Puncturi de vedere"*, cunoscutul monolog al marelui artist, Petre Liciu, care a făcut pe public să râdă cu lacrămi. Bisat, declamă cu mult humor *„Balada chiriaşului grăbit"* de *Gh. Topârceanu.*

O frumoasă şi neaşteptată surpriză a fost apariţia D-lui *Colonel Bacalogiu* care a executat la vioară cu o duioşie remarcabilă o doină românească. Frenetic aplaudat şi bisat de întreaga asistenţă, cântă a doua doină, *în surdină* care a redus sala la o tăcere mormântală numai auzindu-se decât melodia doinei care străbătea toate sufletele şi înlăcrima toţi ochii.

Şezătoarea la sfârşit la ora 5 şi jumătate după care urmează desfăşurarea unui film de cinematograf. *S. P.*

Cetiţi „Infrăţirea"

CEL MAI EFTIN UNIO SE CURĂŢĂ ŞI VOPSEŞTE LA FABRICA IN CLUJ, CALEA REGELE FERDINÁND 133. FILIALE STR. REG. MARIA 4 şi STR. IULIU MANIU No. 8

Situaţia internaţională

Conferinţa de la Londra îşi continuă şedinţele. După ultimile ştiri delegaţia grecească a fost primită foarte rece de reprezentanţii Antantei cu toate garanţiile pe care le-a dat pentru executarea tratatului din Sévres. In schimb delegaţiilor turceşti li s'a făcut o primire amicală, iar plângerile lor au fost ascultate cu bunăvoinţă. Şeful delegaţiei Kemaliste a protestat contra învinuirei de bolşevism ce se aduce guvernului din Angora, accentuând asupra faptului că bolşevismul nu prinde la popoarele islamice.

In timp ce la Londra se vor stabili bazele noului echilibru oriental, în Ucraina dominaaţiunea bolşevică e ameninţată de revoltele care iau o extensiune neaşteptată a ţăranilor ucrainieni. Ţăranii constituiţi în bande puternice atacă comisariatele bolşevice şi prădă depozitele de alimente rechiziţionate şi distrug orice rezistenţă le opun armatele roşii. Aces e revolte sunt determinate de rechiziţionarea cerealelor pentru armatele bolşevice şi de mobilizarea forţată ordonată de Rakovsky. După măsurile luate de acesta, ne putem aştepta că la primăvară să avem o mobilizare generală în Ucraina. Pentru a o face posibilă, în toate gările sunt adunate cantităţi importante de combustibil şi alimente şi se aranjează servicii de etape. De aici rezultă că bolşevicii şi-au renunţat — cu toate înfrângerile suferite — la planurile lor de dominaţiune mondială.

Pentrucă bolşevicii se servesc de străini pentru a face propagandă în ţările unde ei nu pot pătrunde, multe ţări au luat măsuri restrictive contra străinilor. In ultimele zile parlamentul francez a votat legea pentru controlul străinilor, care vine după cele din Statele Unite şi de la noi. Prin aceasta se prevede că toţi străini care au vârsta de 15 ani sunt supuşi controlului poliţiei îndată ce intră în Franţa. Apoi străinilor li s'a mai interzis anumite profesiuni ca expeditori, proprietari de hoteluri, conducători de afaceri şi directori de ziare. Legea e binevenită şi este cu atât mai necesară cu cât străinii pătrundeau cu prea multă uşurinţă în Franţa.

Căsătoria Principesei Elisabeta

Căsătoria A. S. R. Principesa Elisabeta s'a petrecut în mijlocul unui mare entusiasm potrivit programului ştiut.

Oraşul era splendid pavoazat. Sâmbătă la ora patru a avut loc prezentarea felicitărilor. In sala tronului, pe estradă întreaga familie regală primeşte felicitările: Academiei, Crucei Roşii, marilor instituţii, judeţelor, oraşelor. In faţa Palatului Regal aşteptă o lume imensă.

Seara la ora 9 a avut loc festivalul de gală la Teatrul Naţional. Intreaga familie regală este întâmpinată la intrare de guvern. Muzicile intonează imnurile regale român şi grec, Piaţa Teatrului era pavoazată şi feeric luminată.

La festival au luat parte Casele Regale, miniştrii, parlamentul, Corpul diplomatic.

S'au jucat acte din „Răsvan şi Vidra", din „Noaptea Regilor" şi din „Aida."

Duminecă dimineaţa la ora 11 familia regală a trecut dela Catroceni la Palatul Regal.

La ora 11½, după oficierea Căsătoriei civile de ministrul justiţiei, familia regală pleacă în londonri închise spre Mitropolie. M. S. Regina ia loc în london cu Principele George, iar M. S. Regele cu Principesa Elisabeta.

O mulţime imensă aclama; după trecerea londonurilor, cordoanele de ordine sunt rupte pentru o clipă, iar Calea Victoriei dela Palat până la Poştă este o mare de capete.

Dealungul parcursului Palatul Regal-Mitropolie, balcoanele sunt toate pavoazate cu steaguri, covoare, ghirlande verzi, coşuri cu flori.

La Mitropolie căsătoria a fost oficiată de către I. P. S. S. Mitropolitul Primat Miron Cristea.

Aseară Bucureştiul a fost luminat. In oraş este o animaţie extraordinară. Sunt foarte mulţi oaspeţi veniţi din provincie. Restaurantele teatrele şi localurile de petrecere au fost luate cu asalt.

Cu prilejul căsătoriei, M. S. Regele a dăruit 300.000 lei ca zestre pentru 100 fete sărace de invalizi, iar A. S. R. Principesa Elisabeta 300.000 lei pentru a se servi 5 burse a 3000 lei anual la studente sărace.

D. general Averescu preşedintele consiliului a oferit eri după amiază Principesei Elisabeta din partea guvernului ca dar de nuntă un colier strălucit şi o prea frumoasă cruce de gât bizantină, ambele în pietre de smarald.

Joi 24 Februarie Principesa Elisabeta a primit la Palatul regal comitetul doamnelor care i-a oferit darurile din partea doamnelor române.

Aceste daruri au fost prezentate într'o lădiţă de marcheterie, căptuşită cu broderii orientale.

In lădiţă se aflau:

Un inel de briliant de 10 carate, o garnitură de samur dublată cu ermină etola şi manşonul.

Un inel de briliant de 10 carate, d'Angleterre.

Intr'o carte de broderie românească erau înscrise, după oraşe, numele tuturor doamnelor donatoare.

Căsătoria A. S. R. Principele Carol va avea loc între 10 şi 15 Martie la Atena. Sâmbătă M. S. Regina împreună cu Principesa Elena a Greciei, Principesa Marioara şi Principele Carol vor pleca prin Constanţa în Grecia. In drum sa vor opri o zi pe insula Paros.

A. LL. R. Principele George şi Principesa Elisabeta vor pleca direct la Atena unde se pregăteşte o primire entusiastă.

Ştirile zilei

Contele Toltsoi arată în „Le Journal" că bolşevicii au concentrat 700.000 oameni la frontiera occidentală pentru un atac împotriva Poloniei.

Cercetările făcute în chestia asasinatului doamnei Spănescu n'au ajuns la nici un rezultat. Corpul victimei şi bijuteriile n'au fost încă găsite. Poliţia caută pe complici. *S'au făcut câteva arestări în Colonia rusă din Capitală. Un deputat basarabean a fost chemat la parchet.*

Guvernul maghiar va preschimba până la 1 Mai cele 20 miliarde bancnote austro-ungare.

Toate ziarele publică articole elogioase la adresa perechei princiare cu prilejul căsătoriei.

La Sibiu s'a judecat procesul contrabandei de 13 miloane coroane. Iosef Enghel a fost condamnat. Suma a fost atribuită ministerul de finanţe.

M. S. Regele a semnat decretul pentru decorarea cu medalia „Bărbăţie şi Credinţă" a 76 marinari din flota japoneză în urma călătoriei Principelui Carol.

Intreaga organizaţie conservator-democrată din Capitală este în descompunere. Membrii culoarei de albastru în frunte cu d-nul Solomonesca au demisionat.

Căile ferate austriace au încetat circulaţia din lipsă de cărbuni.

TELEGRAME

Revendicările turceşi la Conferinţa dela Londra

Lyon, 28 Febr.

In numele Turcei întregi, Sami Bey a expus revendicările prezentate în scris. Opinia franceză ci cea italiană sunt unanime în a restitui Turcilor teritoriile pe şari ei le reclamă.

Declaraţiile lui Sami Bey

Lyon, 27 Febr.

Corespondentul ziarului „Petit Parisien" spune că Sami Bey a declarat după cele petrecute la Conferinţă, că niciodată Turcia nu va uita ceeace Franţa a făcut pentru ea la conferinţă.

Progromurile contra evreilor din Ucraina

Berlin, 27 Februarie

Cercurile politice ucrainene din Berlin publică în ziarele din acest oraş că progrömurile evreeşti nu sunt provocate de o mişcare naţională ucraineană.

Italia contra Habsburgilor

Belgrad, 27 Febr.

Ministrul italian Manzoni, interviewat fiind, a declarat că Italienii se vor opune la restaurarea Habsburgilor. In ceeace priveşte relaţiunile cu Jugoslavia, Manzoni declară că Italienii doresc să studieze şi să rezolveze chestiunea amical, căci Italia nu este egoistă.

Ştiri de peste hotare

Compunerea noului guvern american.

După ultimile ştiri, cabinetul lui Harding s'a constituit în chipul următor: Externe Charles Hughues, finanţe Andrew Meldon, justiţia Harry Dauhearty, răsboi John Weks, marina Edwin Derby, poştele William Hays, internele Albert Fall, agricultură Hen. Wallace, Handel Herbert Hooch, munca James Teaviso.

Turburări în Japonia.

Respingerea cu 250 contra 141 voturi a propunerei votului de blam contra politicei guvernului, a provocat manifestaţiuni turbulente pe străzile din faţa clădirei parlamentului.

Un mare număr de persoane a fost arestat. Desbaterile au fost de asemenea foarte agitate, guvernul nefiind îndeajuns sprijinit de cele două părţi ale Camerei. Totuşi guvernul rămâne la cârmă.

CASA CENTRALĂ A MUNCII ŞI A ASIGURĂRILOR SOCIALE

No. 2178 **CLUJ**

In direcţiunea asigurărilor sociale, la serviciul sanitar, biroul farmaceutic **se află vacante două posturi de**

farmacist-şef ajutor

clasa II, retribuite conform normelor de salarizare a funcţionarilor Ministerului Muncii şi Ocrotirilor Sociale

D nii farmacişti, cari întrunesc condiţiunile impuse şi doresc să ocupe aceste posturi, sunt rugaţi să adreseze cereri **Direcţiunei Casei Centrale a Muncii şi a Asigurărilor Sociale din Cluj în termen de 15 zile** de la data apariţiunii acestei publicaţiuni în „Monitorul Oficial" al Muncii şi Asigurărilor Sociale

Cererile vor conţine date lămurite referitor la etate, pregătire teoretică şi practică, starea militară etc. anexându-se documentele în copie autentică

Cluj, 25 Februarie 1921.

Dacă doriţi să petreceţi bine serile

Vizitaţi bodega şi magazinul de coloniale

J. Munteanu

272 **Str. Mănăstur No. 7.**

◆

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 lei.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Ţuică de Văleni — Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească şi nemţească. — Ţuică de Văleni

Comtabil.

De către o mare Societate se caută un comptabil bun bilanţier

bine retribuit.

Sunt preferaţi acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană.

Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „COMPTABIL". 412

22 **Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dózsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556**

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

ABSOLVENT academic comercială străinătate, cunosc română, franceză, germana. Bun organizator forţă comercială versat în afaceri de Bancă, asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituţie mare. Adresa la ziar sub „Constlinctos".

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanţier bine retribuit. Sunt preferaţi. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului sub „Comptabil". 412

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE două costume noi pentru bal frumoase, în str. Regina Maria 35 etaj, partea dreapta. 310

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăştie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cămăruţe, o grădina de 332 m² cu un pavilion. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu **Lei 5200** Pia a Unirii 19. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicul efectuează orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

ADMINISTRAŢIA ZIARULUI ÎNFRĂŢIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIAŢĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCĂ ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Hermes 3638

Cea mai mare Vilă la Ocna-Sibiiului

în apropiere de baia statului, constând din 10 camere, complect aranjate, bucătărie la suterain, grajd, care se poate adopta în autogaraj, 360 de stâjeni pătraţi cu parcul, **de vânzare.**

Interesanţi sunt rugaţi ase adresa sub „Vila" biroul de publicitate „Hermes" Sibiu, Str. Pintenului Nr. 9.

Fabrica de hârtie „BUŞTENI" C. & Schiel Succesori Societate pe Acţii.

Convocare

D-nii acţionari ai fabricei de hârtie „Buşteni" C. & S. Schiel Ssori S. A. sunt rugaţi a se întruni în adunare generală ordinară, în localul fabricei, în ziua de 19 Martie 1921 ora 3 p. m. având a hotărâ asupra următoarei ordine de zi:

1. Darea de seame a Consiliului pe exerciţiul 1920;
2. Raportul Domnilor censori;
3. Aprobarea bilanţului pe 1920 şi descărcarea consiliului de gestiunea sa;
4. Distribuirea beneficiilor;
5. Alegerea unui membru în consiliul de administraţie în locul celui ieşit prin vechime;
6. Alegerea censorilor şi supleanţilor;
7. Aprobarea celtuelilor pentru reconstruirea fabricei şi a creditelor necesare;
8. Propuneri libere.

D-nii acţionari, cari doresc să ia parte la adunarea generală, sunt rugaţi a se înscrie şi depune acţiunile lor până la 14 Martie 1921 la sediul societăţii.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

BILANŢUL GENERAL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV.				PASIV.			
Fabrica de hârtie clădiri	2.197.277	35		Capital în acţiuni	11.000.000	—	
„ „ „ maşini	3.140.090	95		„ „ obligaţiuni	1.650.000	—	12.650.000 —
„ „ celuloză clădiri	923.530	55		Fond de amortizare	3.539.216	04	
„ „ „ maşini	1.435.326	05		Fond pentru refacerea stricăciunilor pricinuite de război	2.188.756	98	5.725.974 02
„ „ cherestea clădiri	372.156	30		Fond de rezervă statuar	1.139.215	07	
„ „ „ maşini	565.326	40	8.633.767 60	Fond de credere	826.949	75	1.968.164 82
Explositarea pădurilor			3.265.104 20	Creditori pentru materiale şi în cont curent	6.519.701	99	
Materiale în depozit:				Economiile lucrărorilor	425.179	15	
Fabrica de hârtie	2.722.968	20		Cont pentru prime şi ajutoare lucrătorilor	502.367	50	
„ „ celuloză	717.166	—		Fond pentru bătrâneţe şi ajutoare lucrătorilor şi funcţionarilor	1.553.220	—	9.000.468 64
„ „ cherestea	125.200	—	3.565.334 20	Garanţii de gestiune			495.000 —
Debitori pentru marfă şi în cont crt.			15.307.615 53	Rezervă p. despăgubire de război			6.370.347 99
Cassa numerar	206.086	50		Profit şi pierdere sold.			2.750.000 —
Efecte publice	614.499	45	820.585 95				
Acţiuni de calificare			495.000 —				
Despăgubiri pentru pagube de război reclamate			6.370.347 99				
			38.957.955 47				38.957.955 47

Ad-tor delegat: SAM. SCHIEL. Contabil: GH. BOGDAN.

Verificat de noi censorii şi găsit în conformitate cu scriptele: AL. SC. STAN, W. A. RHEIN, L. BOLOMEY.

Preţuri de reclamă!

Cauciucuri

pentru automobile şi biciclete precum şi tot felul de accesorii.

În permanenţă în depozit benzină şi uleuri.

Emil Blaga Cluj,

Piaţa Ştefan-cel-Mare 7

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Varieteul „Biasini"

Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză şi Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Lasló, şi alte 20 persoane.

77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

Fabrica de Vată şi Pansamente „BUFTEA"

Aduce la cunoştinţa Autorităţilor Sanitare, Domnilor Farmacişti şi Droghişti din întreaga Românie, că procurându-şi materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu

Mare reducere de preţuri,

pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.

Expediţiuni prompte prin poştă şi Calea Ferată în

340 **întreaga Românie.**

In Bucureşti serviciu la domiciliu

Informaţiuni şi preţuri curente la Reprezentanţa Generală

Lazăr L. Sanft & Co.

Bucureşti, Strada Mărăşti No. 2 (fostă Banului).

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

169

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. **Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.**
II. **Cositor eng. de 999‰**
III. **Piatră vânătă pentru agricultori de vie.**

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

A apărut ediţia II din:
Metodica Matematicei
de GH. N. COSTESCU Inspector Scolar. Lei 40·— şi
Metodica Limbei Române
de GH. N. COSTESCU Inspector scolar. Lei 40.

Ambele în volume mari necesare tuturor Normaliştilor. Învăţătorilor şi Institutorilor. De vânzare la librăria editoară „Viaţa Românească" S. A. Bucureşti şi Iaşi, precum şi la toate librăriile din capitală şi provincie. 422

Funcţionar

la un mare ziar din Bucureşti, practică 12 ani, doreşte schimbarea postului la unul din ziarele româneşti din Ardeal.

Adresa „Fanel" la Administraţia ziarului Înrăţirea Cluj.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 **Piata Unirei No. 5.**

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălţi, Bazargic, Braşov, Cernăuţi, Constanţa, Galaţi, Ismail, Oradia-Mare, SIBIU, Târgul-Mureşului, Timişoara, Tulcea.

Imprumuturi şi conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăţi în ţară şi străinătate. Scrisori de credit şi Cecuri. Acţiuni, Obligaţiune şi Cupoane. Schimb de monede şi efecte publice. Lombard. Scont şi Incasso.

Sucursala SIBIU a început operaţiunile în luna Februarie 1921.

Radio 17.
De vânzare o tipografie
cu cca 3600 chlgr. litere româneşti şi ungureşti, material, 2 maşini plane 3 maşini Americane, compactorie completă. Deslusiri detailate se pot primi la RADIO RECLAME ROMANIE CLUJ, Strada Regina Maria No. 34. □□□ Telefon 630. □□□

Cumpărăm scânduri
tăiate după măsură
pentru lăzi
Oferte pentru cantităţi importante a se adresa
L. L. Sanft & Co.
Bucureşti, Str. Mărăşti 2

Un candidat de advocat
cu praxă, care posedă limba română în scris şi cetit află imediată aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. J. Cl. Iuga
advocat
Cluj, str. Iuliu Maniu No. 3. I.

Mare expoziţie
la magazinul de modă
Lőrincz şi Tóth
Cluj, Piaţa Unirii No. 8.
9

Med. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Hârtie pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este
„Călbeaza" Haneş,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăştorului No. 2.

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 25
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat **En gros şi en detail. — Preţuri de concurenţă.** **A se adresa la ziar sub. A.**

REMINGTON

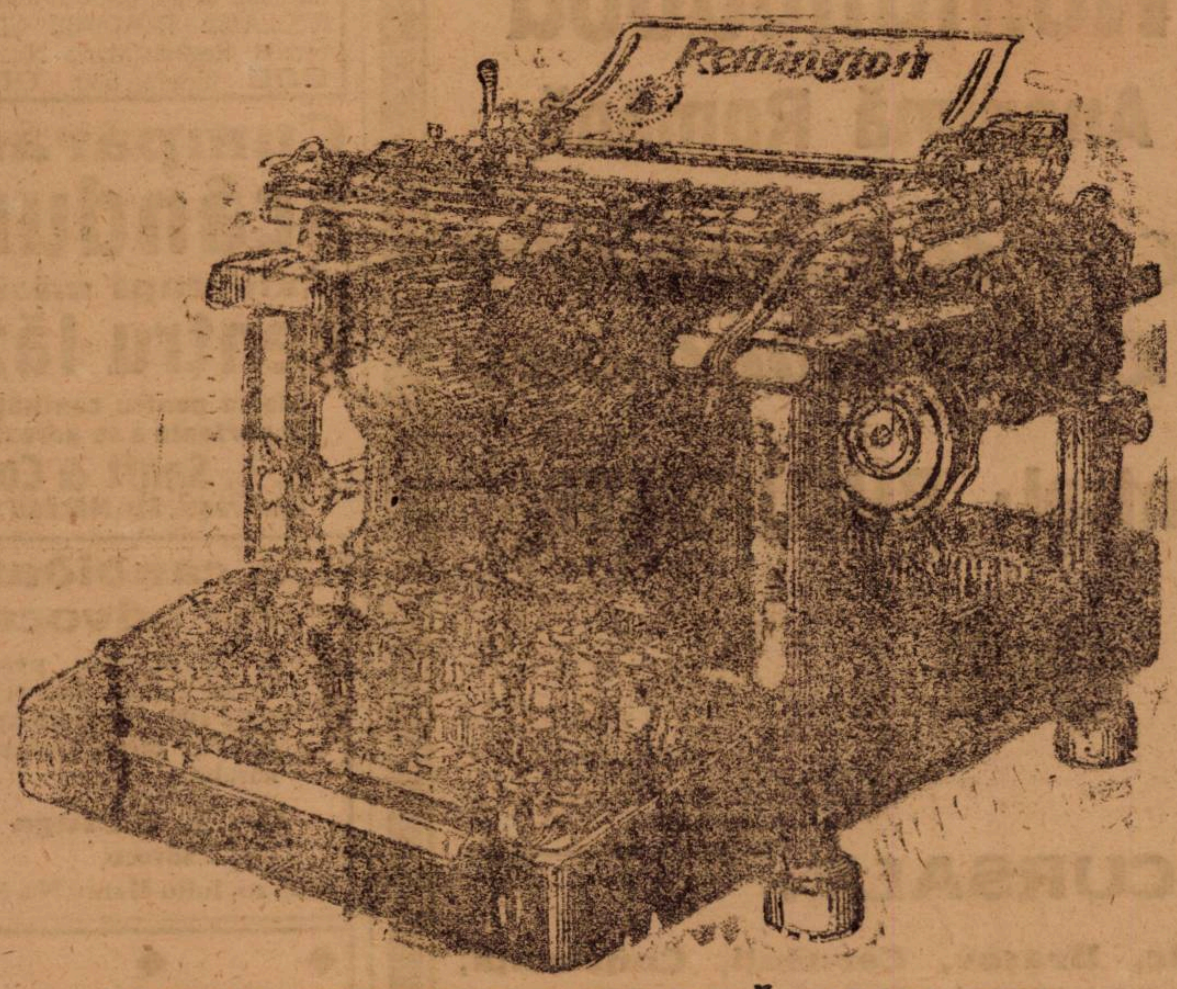

ULTIMA PERFECȚIE AMERICANĂ MODEL 1920.
411 **Cu claviatură specială pentru toate limbile,**
Reprezentant General pentru România-Mare:

NICOLAE IVANOVICI, BUCUREȘTI.

PASAJUL-VILAGROS, CALEA VICTORIEI. REPREZENTANT PENTRU TRANSILVANIA BANCA CENTRALĂ CLUJ, CU FILIALELE: HAȚEG, TIMIȘOARA, ARAD, TURDA ȘI ALBA-IULIA.

CEAIUL și CACAO

HORNIMAN

apreciat in toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali

OTTO & ALFRED HERZOG
299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

Vizitați

Restaurantul Gărei Cluj

Care Servește la ori ce oră din zi și noapte mâncăruri calde și reci. Băuturi alese, serviciul prompt.

Cabine speciale, deschise toată noaptea.

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând

Castanin

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15 —

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Droguerla ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

281 *carne și mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

JANKY

BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLANARII NOI.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei in sus. 52

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisfuri culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnioi (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocăneasoă albită și nealbită, pânza tela,
44 nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

Zilnic sosesc transporturi noi. Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 162 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini 4 Martie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Director:
D. TOMESCU

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Politica Românească

Intr'un articol anterior am schițat, în linii generale, folosind atitudinile și indicațiunile constatate, politica maghiară.

S'a văzut din acea schițare, cumcă politica maghiară este cu pesăvârșire opusă stărei de fapt de care războiul mondial a fixat-o, mai mult sau mai puțin exact, prin tratatele de pace.

Necesinceritatea dezarmărei, intenționarea restabilirei monarhiei Habsburgice, tratativele secrete îndreptate contra vecinilor, interesarea finanței internaționale în soarta Ungariei, organizarea și întreținerea politicei irredente în sânul maghiarilor deia noi, sunt argumentele pe care ni-am întemiat afirmațiunea de mai sus.

Care poate și trebuie să fie politica noastră față de aceasta a maghiarilor, este preocuparea primordială asupra căreia apreciem că suntem datori a ne opri, circumspecți și prevenitori.

Ar fi o eroare dacă am socoti că odată cu retragerea trupelor noastre din Budapesta cucerită și odată cu semnarea păcei, s'ar fi isprăvit cu împlinirea idealului nostru național. Putem afirma chiar, că, abia de acum începe pentru noi adevărată politică a idealului național. Nici regatul vechi, înfeudat politicei germane și legat mai bine de 30 de ani, prin cunoscutul tratat de alianță, nici Românii subjugați, n'au putut să ducă o politică, în înțelesul strict al cuvântului, a idealului național. Tot ce s'a făcut anterior războiului, a fost numai manifestarea instinctului de conservare. Abia odată cu hotărârea lui Brătianu de-a declara războiu Austro-Ungariei și abia odată cu proclamația dela Alba-Iulia, am început *politica idealului național.*

Războiul, cu consecința sa firească: principiul tratatului dela Trianon, nu trebuește socotit mai mult decât ca prima etapă a acestei politici. Căci, nu numai prin starea de fapt, creată de un rezultat favorabil al unui războiu, și nu numai prin semnăturile — care pot fi retrase mai târziu, — de pe un tratat încheiat cu rezerve, ne putem gândi că s'ar putea schimba o situație creată de statornica lucrare a o mie de ani.

Ceea ce vitregia vremurilor și nedreptatea milenară au făcut din sufletul, din cultura și din pământul nostru, nu de azi pe mâine se poate îndrepta.

Rezultatul războiului glorios întru atâta ne poate fi folositor, întrucât vom fi vrednici a-l folosi. Noi nu am câștigat odată cu războiul și aceia ce am pierdut cu vremea. Noi n'am câștigat prin războiu decât putința de-a munci încordat și neîntrerupt pentru a redobândi aceia ce veac după veac, din generație, în generație am pierdut.

Împrăștiați și robiți sub trei stăpâniri străine, lipsiți de unitatea națională și de roadele binefăcătoare ale independenței, noi am pierdut binefacerile evoluției civil zației, ale cărei forme, abia târziu și *indirect* le-am cunoscut. Lipsiți de o unitate teritorială și o organizație proprie, noi nu putem folosi acum o tradiție și o pregătire, în opoziție cu dușmanii noștri, cari, îndeosebi, datorită tocmai exercitări nedreptății lor și persistentei politici ce-au dus-o, favorizați de soartă, contra noastrăsunt tari.

Stăpâni pe orașe, în cea mai mare parte, stăpâni pe avuția națională, rutinați din tată în fiu în atitudinea și acțiunea lor sovinistă și antiromânească, Ungurii în deosebi, inferiori numericește nouă, reușesc totuși să va fie superiori în organizație și în rezistență.

Diviziunea noastră, a Românilor, care merge atât de departe, încât în programul unora, găsesc și dușmanii sprijin, în fața unității lor de acțiune, răstoarnă de data aceasta situația, în formă, contrară celeia anterioare. De unde înainte, politica unitară a Românilor subejugați întâlnea aparențele disensiunilor dintre oprimanți, acum — însă din nenorăcire în realitate — această disesiune o întâlnesc foștii oprimanți din partea noastră.

Deși suntem în al treilea an decând prefacerile lumei ni-au pus în o nouă, dar firească, situație, totuși amețeala schimbărei încă pare că nu ne-a trecut și, se vede că, niciun vrem să ne treacă.

Încă nu am ajuns a înțelege că, în afară de amănunte, — pentru care niciodată nu e prea târziu a le cunoaște, — în fața frontului pe care se grăbesc, cu atâta silință, să-l ocupe, înăuntru și în afară, dușmănia și răsbunarea maghiară, noi avem datoria, — pentru care nu mai e mult să fie prea târziu a o mai cunoaște, — de-a stabili o unică și neschimbată politică.

Pregătire sufletească și materială, cucerirea și păstrarea vieței economice, consolidarea administrației și purificarea ei, stăpânirea orașelor și desăvârșirea culturei, înăuntru, afirmarea și proclamarea drepturilor noastre naturale și înatacabile, în afară, iată aceia ce trebue să fie, ca răspuns, politica românească.

Dar, se înțelege că, nu cu nesfârșitul șir de experiențe și novațiuni politice, lipsite de pregătire vom putea realiza acest rezultat. Numai o doctrină precisă și o politică statornică garantată de-o tradiție și confirmată de nu trecu, ne poate ceia aceia ce, trebue să mărturisim, deocamdată, ne lipsește.

Ev.

Daruri de nuntă

O frumoasă datină strămoșească face ca rudele și prietenii unor noi căsătoriți să aducă daruri de nuntă. Obicei bun pornit dela principiul economic al ajutorului, pe care societatea e datoare să-l dea greutăților de întripare ale unei familii, dar el și-a schimbat, în multe din imensitatea cazurilor de aplicat, sensul material într'unul moral, acela de a fi numai un semn al dragostii donatorului pentru tinerii căsătoriți.

Totuși, chiar în această unică semnificație, e o scară întreagă de valori, după gustul, cu care se aleg darurile și, mai ales, după potrivirea, de care trebue neapărat să fii seamă, între situația, plăcerile, dorințele noii familii și obiectul dăruit.

Din acest punct de vedere, găsim o infinită varietate în darurile, cari s'au făcut Principesei noastre, Elisabeta, cu prilejul căsătoriei sale cu Diadochul Greciei.

Dacă zelul, cu care s'au făcut acuma atâtea cadouri, alergând bogat și sărac să aducă dovada dragostei și devotamentului pentru dinastie, poate fi socotit acela, priceperea însă în alegerea darurilor și înțelesul, pe care fiecare a vrut să-l dea gestului său, prezintă diferențieri foarte semnificative.

Dar să nu treacă prea repede observația că donațiile au fost numeroase și bogate. Departe de a bănui că resortul ar fi tendința de exhibiție a averilor, simptom de altfel general și actual dela războiul mondial încoace, noi luăm comoara întreagă depusă la picioarele Principesei ca un semn spontan și sigur a„ profundului sentiment dinastic care formează, în țara noastră' împreună cu iubirea de neam' cele două axe trainice, în jurul cărora se'ntoarce toată existența poporului nostru.

Oprindu-ne însă puțin asupra varietății și deosebirilor dintre daruri, nu ne putem împiedeca de a remarca, inzistent chiar, că peste noianul de bijuterii și de lucruri luxoase și sclipitoare, au strălucit, mai puternic decât ele, câteva fapte, cari, deși erau mai rare și mai modeste, ne-au procurat bucuria cea mai mare, fiindcă aduceau și mai mult suflet și mai multă oportunitate.

Atât regina noastră, cât și Principesa Elisabeta s'au gândit, în fericirea lor, și la bieții săraci, atât de mulți după năpasta războiului iar unii dintre donatori au făcut la fel, depunând pe numele Principesei, ca un dar al ei, bani pentru sărmani și pentru orfani. Era un omagiu bine meritat casei noastre domnitoare, care veșnic a ajutat pe săraci și era și o faptă bună.

Toată lauda o merită și acei cari au dat Domniței, când pleacă, lucruri ce-i vor aminti mereu, prin pecetea lor națională, de țara, care o va iubi și o va dori întotdeauna.

N. O. T.

Polonia și România

Vi[illegible] Pilsudski, șeful st[illegible], la Paris este desigur c[illegible]nsemnat act în domeniul p[illegible]cei externe din vremea din urmă.

Căci în afară de caracterul unei vizite prietenești și de mulțumire pentru sprijinul pe care Franța l'a dat Poloniei în timpul războiului cu sovietele, vizita aceasta, în care șeful Statului polon a fost însoțit și de ministrul său de externe, pecetluește alianța franco-polonă. Lucrul nu s'a mărturisit în public oficial, dar comentariile presei ambelor țări și declarațiile oamenilor politici francezi și polonezi sunt destule dovezi că, legate prin atâtea interese comune și amenințate de aceleași primejdii, Franța și Polonia și-au făgăduit solemn sprijin reciproc.

Intr'un iterview acordat unui mare ziar parizian, prințul Sapieha, ministrul de externe al Poloniei, a declarat între alte lucruri privitoare la situația din răsăritul Europei că în cazul unui atac care s'ar deslănțui împotriva României sau Poloniei, fiecare din aceste țări sunt silite prin situația în cari se găsesc să se împotrivească împreună.

Declarația aceasta a stârnit oare care rălvă în cercurile politice din Apus întru cât toți au socotit-o ca mărturisirea unei convenționi militare româno-polonă.

Credem că această declarație nu trebue privită în înțelesul acesta; dar comunitatea de interese și asemănarea de situații ne leagă atât de strâns și pe unii și pe alții încât un atac îndreptat asupra uneia sau alteia din aceste două țări le-ar găsi în mod fatal unite în împotrivire.

In clipa de față trebue să se găsească la București prințul Sapieha. Care este scopul precis al vizitei sale nu-l știm încă. Se spune însă că dânsul vine pentru a strânge legăturile de prietenie româno-polonă, pentru a pune bazele unei înțelegeri în chestiunile cari interesează raporturile economice și politice ale ambelor state și pentru a face un schimb de vederi cu privire la situația politică în Europa.

Totuși pentru aceasta nu era numai de cât nevoie de vizita ministrului de externe. Și fără să spunem că este vorba de o alianță militară între Polonia și România, socotim că scopul vizitei este de un caracter mai însemnat și în legătură cu proectul unui întreg sistem de alianță.

Se știe în adevăr ca primejdia cea mai amenințătoare pentru pacea căpătată cu atâtea jertfe ar fi o alianță a Germaniei, învinse dar mai aprinsă ca oricând de dorul înverșunat al revanșei, cu Rusia sovietică. In clipa când această alianță ar fi fapt împlinit, înțelege oricine că roadele păcii ar fi pierdute pentru toți aliații. Hegemonia germană s'au nebunia roșie s'ar abate asupra întregei Europe. In fața unei atari primejdii s'a emis ideia unei alianțe a statelor vecine Rusiei, cari să alcătuiască o barieră despărțitoare între Rusia și Germania, Acestea ar fi Ceho-Slovacia, Polonia și România; câte-și trele sub auspiciile Franței.

Pregătirea unei înțelegeri sau poate chiar a unei alianțe în sensul acesta pare să fie motivul principal al vizitei ministrului de externe polonez.

Confirmarea acestei presupuneri o vom avea-o în declarațiile pe cari guvernul va trebui să le facă întrucât o alianță înseamnă un angajament. Și țara trebuie să știe condițiunile unui legământ care privește apărarea și liniștea ei.

Descentralizarea

Printre multe reforme pe care le anunță guvernul Averescu una de o importanță covârșitoare este și aceea a descentralizării. Descentralizarea era de mult așteptată de către provinciile îndepărtate și din această cauză mai totdeauna năpăstuită și ea vine ca o reparare a relelor pe care le-a pricinuit exagerata noastră organizarea centralistă. Defectuositatea sistemului centralizator a fost evidențiată perfect cu ocazia războiului, când imensele depozite din București au rămas în mâinile dușmanilor și serviciile s'au desorganizat pentru un timp îndelungat.

Neajunsurile întâmpinate atunci i-au silit pe conducătorii politici să se gândească din ce în ce mai serios la efectuarea descentralizării, singură în stare a stimula energiile naționale și a răsplăti deopotrivă munca tuturor cetățenilor.

Pentrucă provincia era părăsită de centru din toate punctele de vedere. Toți intelectualii și oamenii de inițiativă se mutau mai de vreme sau mai târziu la București, unde calitățile și munca lor puteau fi mai ușor valorificate.

Consecința. era că provincia rămânea fără conducători și era la discreția aventurierilor politici.

Fiind lipsită da oameni cu mare suprafață politică care să-i susție interesele, cutare județ din nordul Moldovei era lipsit de șosele, școli etc.

Dacă țara suferea prin faptul că unele părți din ea erau inferioare celorlalte, apoi interesele particulare erau și ele periclitate din cauza formalităților nenumărate și și a cheltuelilor enorme pe care aceștia trebuiau să le facă pentru a-și le susține la București.

Căci se petrecea ceva foarte curios: pentru a deschide o băcănie într'un sat era nevoe de autorizația din centru, etc.

Aceste neajunsuri erau suportate cu greutate — dar în sfârșit erau suportate înainte de război, fiindcă țara era mai mică și prin urmare distanțele de

Mișcarea culturală, literară și artistică

străbătut nu erau ca astăzi, viața era mai eftină și trenurile mergeau cu o exactitate occidentală.

Acum menținerea sistemului, centralizator nu mai este posibilă, căci ar duce la adevărata desorganizare a statului român.

De aceia, descentralizarea trebue aplicată neîntârziat, fiind și un factor de unificare. In adevăr, prin descentralizare se va împărți țara în regiuni administrative compuse din 7—8 județe, făcând parte din provinciile alipite și vechiul regat. Fiecare regiune se va administra singură și numai în ce privește chestiunile prea importante se vor adresa la București. Datorită acestei descentralizări se vor crea tot atâtea centre administrative, culturale, artistice și ecomice în România câte reședinți vor fi.

Țara va progresa de pe urma acestui nou regim administrativ și cultural decând putință de manifestare forțelor puternice provinciale.

Descentralizarea aplicată în felul preconizat mai sus se opune și autonomiei atât de mult dorită de partidele provinciale: național din Ardeal și țărănist basarabean.

Prin noua organizare regiunile vor fi conduse de oameni competenți în afara politicei cari prin autoritatea lor vor împiedeca amestecul politicei provinciale în rezolvirea intereselor superioare naționale.

Res.

Ecouri

Planurile unei artiste

Intr'un interview acordat ziarului „Le courrier franco-roumain", d-na Marioara Voiculescu, care se află la Paris, a expus mari planuri.

Anume, după ce va fi pe deplin stăpână pe dicțiunea franceză, va juca o parte din an la Paris, o parte în toată Europa, făcând un turneu cu o trupă franceză, dar cu repertoriu în parte tradus din literatura dramatică română, iar restul de timp îl va consacra unei stagiuni în București.

Până la îndeplinirea acestor proiecte, va veni în curând în România, fiindcă s'a angajat pentru o serie de reprezentații, în trupele d-lui Bulandra și a d-lui Manolescu.

Piesele vor fi: „Duioșie" de Bataille, „Pasiunea noastră" și „Cuceritorul."

O distincție

După concertul de gală care a avut loc la Ateneul din București cu prilejul serbărilor Căsătoriei principesei Elisabeta, M. S. Regele a decorat proprio motu, cu insemnile de comandor al ordinului „Coroana României" pe d-l George Georgescu, distinsul conducător al „Filarmonicei."

O importantă descoperire archeologică

In urma recentelor săpături întreprinse la Pagasae, în Thessalia, archeologii au dat peste un palat din perioada myceniană, foarte bine păstrat.

Pagasae e celebră prin templul construit de Jason în amintirea primei treceri a Helespontului și a căutării lânii de aur.

Renașterea artei creștine

După războiu se observă o Revenire la religie atât în viață cât și în toate ramurile artei. Expoziția recentă de artă creștină modernă care a avut loc la Paris este un exemplu mai mult. In acest salon sunt reprezentate toate micile societăți artistice renovatoare: Atelierul de artă sacră, Societatea Sfântului Ioan, Atelierul Sfântul Lucian, meșterii altarului își expun la pictorii tradiționaliști ai bisericilor și până la cei mai înaintați moderniști.

Câteva personalități ca pictorul Besuard și sculptorii Bartholomé Bourdellé, Bourgoin și Dardé care expun adimirabile sculpturi stau deasupra grupurilor.

Record publicistic

O revistă engleză publică statistica cărților apărute în anul 1920 în Anglia, din care rezultă că au apărut 11004 volume, adică cu 2382 mai mult decât în 1919. Din acest surplus 1529 sunt române, iar restul cărți de istorie științe, călătorii și descrieri.

Al 6-lea centenar al lui Dante

La 21 Septembrie 1921 se împlinesc 600 ani de la moartea lui Dante.

In Italia vor avea loc mari serbări religioase binecuvântate de Papa. Volume în care se va comenta opera „divinului poet" vor fi publicate în Franța și Italia.

La Roma va apare și ediția națională însoțită de o ediție critică a *Divinei Comedii*.

La Paris va apare trimestrial un Buletin dantesc la care vor colabora scriitori de valoarea și competința unor Paul Durrieu, Delaborde, Bubalon, Bellargue, P. Claudel, Pierre de Nolhac, etc.

Comitetul belgian pentru comemorarea lui Dante va fi prezidat de cardinalul Mercier, iar cel spaniol de savantul arabisant Asin Palacios.

Mediocritatea literaturii actuale

Războiul cel puțin în mod provizor afăcut rău literaturei fiindcă n'a fost destulă lifurtate de manifestare artiscă.

Genul care are șansa de reușită acum e cel moral romanul moral cu conștinciozitate construit pe baza solidă a părerilor admise. Numai să fie opera unui talent mediocru și e sigur de succes. Teatrul manifestă și mai puternic mărirea și decadența favoriților succesului pentru că publicul spectacolelor e mai puțin indulgent și răbdător decât cel al romanelor. El lasă să cadă idolii săi de ieri fără cea mai mică remușcare. Autorii teziști nu sunt de loc iubiți astăzi. De asemenea și piesele tratând subiecte din războiu. In general subiectele din războiu sau de după războiu nu reușesc în literatură căci devin prea repede documente pitorești.

Romanele de aventuri sunt și ele cetite, dar cele care bucură de preferința cetitorilor sunt cele care se ocupă cu chestiunile de actualitate. (Din *La Grande Revue.*)

Silva, Sylva, Transylvanicorum . . .

Un eveniment, de o importanță care ese din banalitatea de toate zilele a avut loc: deschiderea unei expoziții mixte a tuturor artiștilor din Ardeal, sub egida pajurei Române și în sala cea mare a Prefecturei județului. Inițiatorului, aranjatorului și neobositului încurajator al Artelor frumoase d-lui Colonel Bacalogiu i se cuvine laudele cele mai neprecupețite pentru opera de artă ce ne-a dat.

In ceeace privește lucrările expuse, nu voi pronunța un singur cuvânt; nu am nici pregătirea, nici chemarea de a face recenziunea lucrărilor. Oricât ai fi de profan însă, trebue să recunoști, că expoziția se prezintă în condițiunile cele mai fericite și mulți amatori de artă se vor recrea vizitând-o, complectându-și colecțiunile cu câte o bucată.

Dacă deci critica lucrărilor propriu zise o voi lăsa pe seama specialiștilor, voi vorbi de expoziția în sine. Ideea a fost cât se poate de fericită și dovada cea mai bună este afluența de vizitatori în toate zilele, dar în special faptul care nu poate fi destul de subliniat, că la această expoziție și-a dat întâlnire tot ce este unguresc aci în Cluj, pe lângă tot ce este românesc, iar ca trăsură de unire, am putut vedea reprezentanții Franței și Marei Britanii. Iată deci un fericit început de apropiere pe un teren care nu cunoaște granițe, nu cunoaște naționalitate în sensul restrâns al cuvântului, pe terenul *artei*.

Ce muncă colosală trebue să fi depus cei cari au înjghebat acest început de apropiere, aceasta o știe oricine, care a avut ocazie de a aranja sau a lua parte la aranjarea unei astfel de expoziții.

Se cuvine deci să aducem laude și expresiunea recunoștinței în numele marelui public, acelora, cari făcând eforturi supraumane, ne-a dat dovadă de simț artistic, de înțelegerea situațiunei generale prin care trecem, neuitând totuși, că inițiativa este *românească*.

Așa am văzut faptul, care ese desigur din obișnuit, că aristocrația ungară să admire, trecând sub tricolorul nostru, pînze expuse sub ocrotirea pajurei Țărei.

Și dacă am înțeles toate încurajările, toate laudele ce s'au adus inițiatorilor, nu am înțeles eșirea unui anonim contra cuvântului „Transylvanicorum" scris cu y L'așî putea întreba pe numitul domn, dacă din toată munca comitetului de inițiativă nu a remarcat decât stampila acestei instituțiuni ad hoc și în această stampilă numai faptul că Sylva a fost scris cu y?

Dar să ne oprim puțin la acest cuvânt. E drept, că latinește Silva se scrie cu i. Dar prin derogare și uz, s'a preluat i-ul grec, așa că în cele mai bune lexiconuri, găsim Silva scris pe lângă i cu y, iar în ceeace privește cuvântul Transylvania, lexiconul german — și se știe că Germanii aveau filologii cei mai erudiți — îl scrie numai cu i grec.

Chestiunea dacă cuvântul „Sylva" să-l scriu cu i sau y, m'a interesat îndeaproape în 1917, când am format în Cluj societatea forestieră cu același nume. Și atunci m'am hotărît să scriu „Sylva" și am avut două motive, cred. destul de puternice.

Primul a fost, că Szilva în ungurește înseamnă „pruna" deci nu avea nimic comun cu forestiera, și nu voiam să dau loc la confundări. Al doilea și cel mai puternic motiv însă — care a determinat desigur și comitetul actualei expoziții — a fost faptul, că venerata noastră fostă Regină, Elisabeta a României, avea un pseudonim „Carmen Sylva" scris cu y și în amintirea această, scumpă oricărui Român, am ales fără ezitare denumirea de *Sylva* cu i grec.

Și-mi pare, că nu am greșit, cum nu a greșit nici comitetul expoziției actuale, căruia chiar răi-voitorii nu-i pot găsi altă vină, decât că a scris cuvântul „Transylvania" așa cum bine l'au scris.

Carol A. Jahoda.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

O deslușire privitoare la respectul trecutului

de prof. **A. Ostrogovich.**

Am citit în „Infrățirea" de Miercuri 23 Februarie, un articol intitulat *„Respectul trecutului"* în care cu drept cuvânt autorul ia punctul său de plecare de la un proiect de lege al D-lui Ministru al Instrucției din Italia, prof. Benedetto Croce, pentru a întreba dacă n'ar fi timp ca și în Țara Românească întregită să se voteze o lege pentru păstrarea monumentelor trecutului și frumuseților naturale și artistice ale țărei.

Din acel articol reese însă că Autorul pare a crede ca, în Italia, abia acum s'ar fi deșteptat oamenii doritori de a păstra țărei lor nenumăratele monumente istorice, bogatele pinacoteci publice și particulare, bibliotecile pline cu cele mai prețioase amintiri ale unor genii naturale. Dacă e așa, se înșală autorul acelui interesant articol; căci o lege de felul acesta a fost votată imediat după unirea Italiei; dacă nu greșesc chiar înainte de a putea numi Roma capitală a Regatului. Aceasta, pentru că în adevăr Englezii și mai ales Americanii, cu bogățiile lor mari, căutau să sustragă o mulțime de obiecte artistice și istorice pentru a-și îmbogăți colecțiunile particulare sau muzeele naționale, după ce în timpuri puțin mai depărtate francezii, sub Napoleon I, precum și Austriacii, luaseră tot ce putuse sub pretextul că cel mai tare dictează celui mai slab, iar muzeele din Paris și dela Viena să îmbogățiseră cu nenumărate opere artistice italiene. Din fericire, cu noul tratat de pace, operele aflate la Viena s'au întors pentru totdeauna la vatra lor.

Din mica mea copilărie știu că nu e voe, în Italia, să exporți nici un tablou, nici un obiect cu o aparență oare-cum artistică, chiar dacă e proprietatea D-tale, fără a fi primit un permis în scris de la o Comisiunea specială de Artiști însărcinată cu păstrarea comorilor artistice și și istorice ale țărei. Când am plecat dela Florența, în Aprilie 1898, pentru a veni în țară, dacă am voit să aduc cu mine două sau trei tablouri în ulei, pe care le-posedam, a trebuit să arăt aceste tablouri Comisiunei de *„Belle-arti"* înainte de a le impacheta, și numai cu permisul acelei Comisiuni tablourile mele au putut trece granița italiană. Altminteri grănicerii m'ar fi oprit de a le duce mai departe.

Dar cunosc un caz și mai interesant, care arată ce importanță se dă de multă vreme, în Italia, acestor comori artistice. Un prieten al meu din Florența, anticar de obiecte artistice, poseda un frumos medalion în *„terra-cotta" smălțuită* al renumitului *Luca della Robbia*, cel d'întâiu care a reușit să depună un smalț lucios, alb sau colorat, pe suprafața obiectelor de pământ-ars (terra-cotta).* Dacă memoria nu mă înșală, pe la 1877—78, crezând că-și va face o reclamă pentru magazinul său din piața *Santa Maria Novella*, zidește deasupra porței magazinului, frumosul medalion, care se vede și astăzi. Ei bine, prin simplul fapt că acel medalion a fost expus la vederea publicului, el a încetat de a fi proprietatea particulară a prietenului meu și a devenit proprietatea statului, fără posibilitatea de a-l putea muta de acolo!

Nu se poate tăgădui că orice lege are totdeauna defectele sau lacunele ei și chiar dacă ar fi perfectă se găsește mereu cineva care reușește să o eludeze fraudând statul într'un mod sau într'altul. Și de sigur, cu toate Comisiile istorico-artistice, cu toată vigilența grănicerilor, mai multe obiecte de valoare, mai ales cele mai mici, de argint cizelat de pildă manuscrise și altele care se pot ascunde mai ușor, pleacă și vor fi plecat din Italia chiar după votarea legei pentru protegurea patrimoniului istorico-artistic.

Relativ la palate sau construcții cari amintesc familii antice, sau anumite fapte, sau un trecut îndelungat de natură specială, se poate spune acelaș lucru; căci există de mult o lege și Comisii speciale însărcinate să examineze posibilitatea menținerei lor chiar dacă motive binecuvântate ar cere să fie dărâmate.

Ce discuție mare a luat naștere pe la 1882, cu ocazia dărâmărei ghetului din centrul Florenței, care nu mai servea de mult ca adevărat „Ghetto", pentru a închide la o anumită oră pe izraeliți, ci era locuit mai ales de oameni săraci, de meseriași și de multe ori și de pungași. Acolo se găsea o coloană care reprezneta centrul Florenței, acolo erau mai multe case cu importanță istorică mare: ei bine, unele au fost păstrate, altele forțat, a trebuit să fie dărâmate, pentru a distruge acel focar de infecție și de epidemii care se găsea tocmai în centrul orașului. Cu toate acestea multă cerneală și multă hârtie s'a întrebuințat pentru a cere proteguirea chiar a acelor case care era imposibil să fie păstrate cu ocazia lărgirei străzilor și clădirea noilor palate, care din nenorocire n'au fost de loc la înălțimea artistică a orașului Florența și au fost viu criticate și de persoanele competinte și de însuși poporul!

Ce discuție violentă a provocat propunerea de a dărâma renumitele și istoricele ziduri (*bastioni*) ale orașului Lucca din Toscana, deasupra cărora se afla de mult promenada superbă a orașului!

Aceste puține exemple arată că, în Italia, nu numai persoane culte, artiști, istorici și amatorii naturei iau parte de mult la aceste discuțiuni, dar și poporul simte că în monumentele trecutului este istoria vieței sale câte odată dureroasă, dar nu mai puțin glorioasă.

Nu sunt în curent cu ce fel

* Aproape în același timp Palissy, în Franța, ajungea la același rezultat în mod independent.

Cronica politică

Am relevat situaţia penibilă în care se află generalul Averescu faţă de majorităţile parlamentare, în urma eşirei preşedintelui Camerei, care, din retragerea mandatului de deputat al d-lui Ion Brătianu, a voit să facă un prilej de [illegible] a colaborării dintre guvern şi Federaţie, peste voinţa exp[illegible]ului său. In felul acesta s'a constatat atât de viz bilă, frecat[illegible] majoritate şi şeful guvernului, încât acesta, la întrunirea [illegible] avut loc după eşirea d-lui Zamfirescu a cerut o moţiune d[illegible]ncredere personală şi o repetare *în scris* a drepturilor de şef al partidului şi guvernului, înţelese şi lămurite de altfel prin însuşi denumirea calităţei ce o are.

Dar, moţiunea aceasta, deşi special cerută pentru a se desavua indirect nesocotitul preşedinte al Camerei, în partea a doua a ei, afirmă, categoric şi chiar imperios, nevoia unei colaborări cu Federaţia, adică tocmai aceea ce şeful — pentru care este făcută declaraţia de supunere din prima parte a moţiunei — nu o voeşte acum.

Este aşadar o dovadă că majoritatea ţine cu orice preţ să se facă colaborarea şi încearcă a forţa mâna şefului. Din această mărturisire a slăbiciunii însă, este evident că Federaţia profită şi se ţine scumpă în pretenţii. Ea înţelege bine, că, de vreme ce majoritatea cere colaborare cu insistenţă, poate să facă pretenţiuni. Numai că, solidaritatea din sânul acestei organizaţii, este atât de iluzorie, încât nu se pot preciza condiţiunile unei colaborări, nici acum, când i se oferă cel mai prielnic prilej de a-le dobândi.

Din această cauză colaborarea tot nu se va face, ceeace după cum arătăm într'o cronică anterioară, însemnează pierderea celui mai minunat prilej pentru a eşi din circulaţie tulburătoarea existenţă a firmelor noui.

„Patria" şi Reforma Agrară

„Patria", în numărul de eri, vorbind de reforma agrară, continuă a mistifica adevărurile istorice şi a atribui totul, ca şi binefacerile soarelui în univers, guvernului Vaida. Uitând că reforma agrară, chiar şi aceia pe care a prelucrat-o d-l Mihalache, este rezultatul sforţărilor continue ale partidului liberal, care a avut tăria şi curajul de-a decreta principiul *esenţial al exproprierei*, „Patria" zice:

„Având înscrisă în program, ca cea dintâi şi mai de cinste datorie, reforma agrară, guvernul d-lui Al. Vaida a *început înfăptuirea ei*, votând şi *punând în aplicare* această reformă, în cel mai larg spirit democratic, în Basarabia".

Se ştie că reforma agrară din Basarabia era un fapt împlinit chiar în momentul proclamării unirei cu această provincie. O făcuse „Sfatul Ţării" al „Republicei Moldoveneşti"; iar parlamentului din Bucureşti îi revenise numai sarcina de-a împlini formalitatea recunoaşterei.

Afirmaţia de mai sus este deci după cum se vede, o grosolană mistificare şi sfidare a cititorilor, cari sunt socotiţi atât de uşor de indus în eroare.

Ceeia ce însă constitue punctul culminant al cinismului susnumitului ziar, este următoarea afirmaţiune:

„Şi, când după o muncă de patru luni, învăţătorul Mihalache, ministrul domeniilor în acest guvern, *a adus în parlament* reforma agrară *pentru vechiul Regat, că apoi* să o aducă şi pentru celelalte provincii, *în acelaş larg spirit democratic*, oligarhia coalizată a reuşit ca, printr'un complot incalificabil, să răstoarne dela putere guvernul d-lui Vaida crezând că astfel vor putea împiedica înfăptuirea marei reforme."

„Patria" îşi ia îndrăzneala de-a afirma aceasta ca şi cum nu d-l Vaida şeful guvernului de pe atunci, ar fi fost acela care dela Paris a impus amânarea reformei agrare, astfel că d-l Mihalache a trebuit să aducă în parlament nu din partea guvernului ci, după cum se ştie, *din iniţiativă parlamentară* şi tocmai când se ştia că guvernul nu mai putea deţine puterea.

Şi, apoi, chiar dacă ar fi adus-o guvernul, nu afirmă chiar „Patria" mai sus, că se adusese numai *„pentru vechiul Regat"*, urmând ca *mai apoi* s'o aducă şi pentru celelalte provincii, adică Transilvania? Şi nu este aceasta proprie mărturisire că guvernul silit de d-l Vaida dela Paris n'a voit să înfăptuiască reforma agrară pentru Transilvania şi că o amânase pentru *„mai apoi"*?

Ce satisfăcut şi zîmbitor trebuie să-şi privească d-l Vaida prin cristalurile dela ferestile castelului său din Olpret ogoarele nesfârşitei sale proprietăţi, pe care a reuşit atât de bine să le păzească de expropriere, încât acum i-se atribuie nu demeritul cuvenit intenţiunilor şi obstacolelor puse în dauna săteanilor ci meritul celui mai larg spirit democrat. Ce isvor nesecat de cinism au „oamenii noui"!

de lege a venit acum Ministrul Benedetto Croce; dar bănuesc că nu poate fi de cât o complectare a legei existente pentru a da o proteguire mai mare frumuseţilor naturale în care şi Italia este aşa de bogată. Acum când industrializarea e la ordinea zilei, când mai ales în Italia e o chestie de viaţă sau de moarte de a scăpa de lipsa de cărbuni, producând cât mai multe energie electrică, pentru căi-ferate, motoare industriale, iluminaţie şi o mulţime de alte aplicaţiuni industriale şi casnice bănuesc că Ministrul Croce a voit să protejeze, între altele, prin o lege specială, unele din numeroasele cascade care sunt considerate ca bogăţia artistică a Italiei, ca de pildă cascadele dela Tivoli, la vre-o sută de chilometri departe de Roma şi de unde chiar, Roma primeşte energia electrică pentru tranvaiele comunale iluminaţie ş. a.

Ar fi de dorit, deci, ca şi în România mare, puţinul ce s'a făcut în această direcţie să fie cât de curând complectat şi întregit prin o lege organică, privitoare atât la monumentele istorice şi obiectele de artă, cât şi la frumuseţile naturale aşa de numeroase ale ţărei.

Partidul liberal în Banat

— În sprijinul Şvabilor —

„Banater Tageblatt" publică o scrisoare din Ciacova, în care se spune, că d-l dr. Aurel Cosma fost prefect în Timişoara, la o adunare poporală de acolo a câştigat simpatia Ciocavenilor pentru partidul liberal. Urmează raportul ziarului:

„La 15 cor. a avut loc aici o mare adunare poporală, la care noi şvabii am luat parte în mare număr. D-l dr. Aurel Cosma fost prefect în Timişoara a ţinut o vorbire însufleţită în care spune să ne ferim de profeţii falşi, care în trecut ne-au condus pe căi rătăcite. Interesele noastre adevărate ne silesc, să ne alipim la aceia cari şi în trecut au fost germani. Mai departe d-l Cosma a zis: *Dacă partidul liberal luptă azi pentru drepturile Românilor, el luptă totodată şi pentru drepturile Şvabilor, căci pretinde integritatea Banatului şi doreşte îndeplinirea hotărîrilor din Alba Iulia.* Înţelegem că Şvabii sunt în drept când cer apărare pentru asigurarea existenţei lor poporale şi culturale. *Noi ti vom ajuta şi ne vom expune pentru ei căci cea ce nouă nu era plăcut în trecut sub regimul maghiar, nu trebue să simtă nici Şvabii. Noi ti înţelegem, şi partidul liberal va duce la izbândă executarea hotărârei lor din Alba-Iulia.*

Unificarea măsurilor

— Nemulţumirea Saşilor —

„S. D. Tageblatt", ocupându-se cu unificarea măsurilor, scrie:

„Am amintit în ziarul nostru în diferite rânduri, că unificarea aşa cum este plănuită în Bucureşti nu se poate executa pe motiv că aceasta ar însemna o decădere; aşa şi la măsuri. Sistemul, care folosit în vechiul Regat, este abandonat în Apus de multă vreme totuşi se proectează introducerea lui în locul celui unguresc. In ce priveşte funcţionarii ar urma că ai noştrii cu şcoale medii, ba chiar cu diplomă de inginer, ar fi trataţi la fel cu cei din vechiul Regat, cari au numai şcolile civile; aceasta ar însemna degradare (?!) Funcţionarii de aici protestând contra acestei unificări au făcut cunoştinţă cu Curtea Marţială. Pentru o cunoaştere mai bună fie amintit că dincolo de munţi se măsoară şi azi cu băţul. Un al doilea obiceri rău este, că din fiecare cântar, care se aduce la oficiu trebue lăsat unul acolo aceasta ar însemna pentru proprietar o pagubă de 40.000—60.000 Lei, de oarece un cântar precis costă cam atât.

„Cei din Bucureşti ar trebui să se ocupe cu altceva decât să ne necăjească cu metode medievale!"

Curierul Spectacolelor

CINEMA UNIVERSITĂŢII:

Marţi, Miercuri:
„Tih Minh" III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih Minh" IV.
Duminecă la ora 10 a. m.:
Reprezentaţie pentru copii.
Duminecă dela ora 3 p. m.:

CINEMA URANIA:

Marţi, Miercuri, Joi:
„Vipera." Dramă sentimentală.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Cura de ostriga." Comedia franceză.

CINEMA APOLLO:

Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Misterul Moartei." Poveste misterioasă.
Duminecă:
„Jubire de strengar."

Citiţi „Infrăţirea"

Congresul economic din Ardeal

In ziua de 28 l. c. la orele 5 d. a. a avut loc la Camera de Comerţ din Cluj, deschiderea congresului economic din Ardeal. La acest congres au luat parte cei mai cunoscuţi specialişti pe tărânul economic financiar.

Congresiştii procedează la alegerea unui preşedinte în persoana D-lui D. Raţiu (Dir. B-ca Agrară, Cluj). Deschizând congresul d-l Raţiu îndeamnă pe congresişti să ocolească politica şi să trateze cât mai serios chestiile economice Dsa dă apoi cetire ordinei zilei care cuprinde: desbaterea chestiei legislative, impozitelor, legii comerciale, bursei, chestiuni muncitoreşti, referatul de lichidare cu Ungaria, chestiunea băncii de emisiune şi ceva relativ la piata de 5 procente şi 40 după retragerea coroanelor.

Primul vorbeşte d-l *Friedl* (Cluj) care combate unificarea poştei, la care unificare nu s'a cerut sfatul specialiştilor poştei din Ardeal, cu toate că posta în primul rând interesează economia naţională. Obiectează că nu s'au luat în considerare avantagiile acordate până în prezent transporturilor economice. Condamnă atitudinea guvernului cu privire la unificarea serviciului poştal pentrucă nu s'au interesat nici de *depunerile de economii dela cassele poştale* şi nici nu s'a luat dispoziţie în această privinţă. Susţine necesitatea adevăratei unificări.

D-l *Osvadă* obiectează că d-l Friedl trebue să declare că moţiunea sa nuse referă la politică ci la economie. D-l Friedl declară că a înţeles-o în aşa sens.

D-l *Munţiu* (Cluj) vorbeşte despre chestiunea dărilor. Susţine că fiecare cetăţean are să supravegheze desvoltarea vieţii economice.

In Ardeal situaţia economică este foarte tristă. Lipsa de monedă a aruncat intreprinderile în braţele cămătarilor. Dările sunt de zece ori mai mari ca în vechiul regat, încât capitalul nu ajunge pentru susţinerea întreprinderilor, din care cauză ele rămân inferioare celor din Regat. In Regat impozitul fonciar este mai mic, iar în Ardeal impozitele mai mari. Dările ameninţă să distrugă viaţa economică ardeleană. Susţine necesitatea unificărei ambelor sisteme ale legilor de impozite. Dările indicate şi taxele de consum trebuiesc revizuite. Condamnă sistemul impozitelor de asistenţă socială pentrucă în cele mai multe cazuri ele să încasează pentru articole cari nu se pot considera ca fiind de lux. *Susţine că până la unificarea impozitelor* ele să se plătească numai ca avans, care să se lichideze după unificare, cu cheia 1 Januarie 1920.

Luând cuvântul d-l *Poruţiu*, d-sa arată că un impozit mic nu poate rezolta chestiunea economică. Iar în ce priveşte propunerea d-lui Munţiu, nu trebuie oferită o scădere de avere.

Dr. *Kis* este pentru impozit fundamental fără ca să se abandoneze celelalte principii ale vieţii economice.

Dr. *German* propune că să se constate diferinţa ce există între legea din Regat şi cea de aici şi să se facă sistemul unitar. Până atunci însă să se plătească în avansuri dările.

D-l *Roşiu* propune introducerea sistemului din Regat, în mod provizor, pentru a putea înfrânge criza.

D-l *Onişor* în replica sa spune că mai bine ar fi aplicarea legii transilvănene şi în Regatul vechi.

Susţine proiectul d-lui Poruţiu.

D-l *Enescu* se ocupă cu organizaţia cooperativă şi arată că situaţia Casei Centrale a Cooperativelor este proastă, administraţia cooperativă un anacronism şi că nu satisface nevoile reale. Cooperativele săteşti şi orăşeneşti să se scoată de sub tutela statului.

Controlul administrativ-financiar să se facă cu organe autocontroloare, iar cel legal prin membrii justiţiei.

D-l Raţiu trecând la chestiunea băncii Naţionale, pretinde că ea să se estindă şi asupra Ardealului atât pentru contribuirea prin muncă cât şi prin capital, pentruca să se sprijinească mai intensiv şi interesele economice ale Ardealului. La organizarea băncii să se ceară sprijinul Ardelenilor. Cere ca să se dele o cotă de 80 la sută din împrumuturipentru industrie şi comerţ. D-l Poruţiu, tot cu privire la B-ca. de emisiune, cere ca Ardelenii să fie trataţi conform importanţei date prin proporţia valorii economice.

D-l Raţiu cere şi o bursă ardelenească, deoarece la Bucureşti efectele din Ardeal nu sunt şi nu vor i cotate.

D-l Hirsch Ödön (Cluj) citind despre lichidarea cu Ungaria care ar trebui să se facă la 1 spune că dările să se plătească cu moneda cu care au fost încheiate şi să numească în Comisia de lichidare specialişti cari au lucrat deja în această direcţie

Dr. Böszörményi (Cluj) vorbeşte în chestiunea muncitorească Cere ca proiectele referitoare la chestiunea muncitorească din Ardeal să se facă consultându-se specialişti ardelenii.

Dr. Kis cere formarea unui comitet de studiu care să studieze chestiile naţional economice. Cu formarea sa să fie încredinţat D-l Osvadă, D-l Raţiu spune ca tariful vamal din Regat nu se potriveşte la condiţiile actuale din Ardeal. In privinţa retragerii coroanelor spune, că reţinerea celor 40 procente a fost nelegală. Statul nu poate impune impozit forţat numai parţial ci întregii ţări. Cere ca statul să plătească pentru sumele reţinute procente şi anume începând cu ziua retragerii. Impozitul de 5 la sută să fie abrogat, pentru particulari şi instituţiuni căci este un nonses.

D-l Marişca (C. F., cere ca congresul să se ocupe şi cu tariful vamal şi chestia să se discute şi în parlament. Tarifele la mărfuri să fie tratate după valoare şi nu după cantitate.

D-l Osvadă comunică că i s-au exprimat din Bucovina şi Basarabia dorinţa ca să se ţie un congres economic general.

D-l Raţiu cere numirea unei comisiuni care să supună guvernului hotărârile luate.

In comisiune sunt votaţi: Dnii Dominic Raţiu, Poruţiu, A, Poloni Dr. Kis, Constantin Pop, ing. Blăjan, Paul, pres. cam. de comerţ Braşov, Vasile C. Osvadă, Dr. A. Friedl, Dr. A. Socol, A. Imbroane şi A. Burger.

La orele 8 seara, D-l Raţiu închide congresul, mulţumind participanţilor pentru munca depusă.

Raco.

S'a pierdut

Marţi, 22 Februarie la ora 1. p. m. în Str. Memorandului (între Bca Naţională şi Librăria Ardealului)

o geantă mică de piele neagră cu colţuri de argint

Cel, care a găsit-o e rugat să o aducă în Str. Şaguna 11/a (Bartha Miklós) Căminul Studenţilor păstrând banii şi pe lângă aceasta încă o altă recompensă.

INFORMATII

D-nii dr. Vasile Marcuş şi dr. Eugen Moţ au fost numiţi jurisconsulţi la C. F. R., primul pentru direcţiunea din Cluj, cel de al doilea la Bucureşti.

S'a hotărît ca inspectoratul general sanitar din Transilvania să continue a depinde de Direcţiunea generală Sanitară şi deci de Ministerul de Interne.

Sulfatul de cupru trebuitor cultivatorilor de vii din Transilvania va fi luat numai de la fabrica statului din Zlatna şi de la fabrica din Femeşul de jos, întrucât ar costa Lei 12·50 bani, pecând cel din străinătate costă cu mult mai scump.

In cursul lunei Decembrie şi Ianuarie, după cele mai recente date ale secretariatului general al agriculturei s'au sămânat 200 mii hectare astfel că totalul pământurilor arate în Transilvania e de 450 mii hectare ceea ce se apropie foarte mult de cifra anului trecut.

In cursul lunei Martie se vor aduce din Franţa un milion butuci de vie care vor fi distribuiţi în toate regiunile ţărei.

In urma ordinului de detaşare în Basarabia a d-lui prof. Gh. Nicolau de la Academia de Agricultură din Cluj, secretariatul general a făcut urgente măsuri pentru contramandarea acelui ordin, prezenţa susnumitului profesor fiind necesară la Academia de Agricultură.

La depozitul sericicultor din Lugoj au sosit 150 kgr. sământă de gândaci de mătasă care urmează a fi distribuită săptămâna aceasta prin agenţii sericicultori din fiecare judeţ.

S'a prevăzut în proectul de buget înfiinţarea a 5 centre de agricultură în Transilvania şi anume Cluj, Baia-Mare, Târgu-Mureş, Sibiu şi Timişoara. Numirile şefilor acestor centre se vor face la sosirea Secretarului general al Agriculturei în Cluj.

Din cauza lipsei din oraş a d-lui general Petala, o modificare a intervenit în seria conferinţelor organizate de „Asociaţia pentru cultura poporului român", secţia Cluj.

Miercuri, 2 Martie a. c. va avea loc conferinţa d-lui general I. Anastasiu: *„Oamenii mari în faţa istoriei"*.

D-l general Anastasiu, fost profesor la şcolile superioare militare, e unul dintre cei mai distinşi conferenţiari ai armatei. Indemnăm publicul să nu lipsească de la această interesantă conferinţă, care va avea loc la orele 6, în sala IV. a Universităţii.

Se proectează ca maşinele agricole aduse din străinătate pentru cooperativele săteşti să fie scutite de taxele vamale.

In Săptămâna viitoare, va avea loc la Teatrul Naţional un mare festival artistic, dat de corul Operei Naţionale, cu binevoitorul concurs al artiştilor de la dramă şi dela operă. După festival va urma o serată dansantă. Repetiţiile în vederea festivalului au şi început.

S'a[...] ţiuni ca numa[...] pe paşapoa[...] tăţile româ[...] orice străin poa[...] mânia.

Uniunea sindicatelor Agricole vor cumpăra un stoc de vite din Ardeal, pentru muncile din primăvară.

Cercul studenţilor universitari „Câmpia şi Mureşul superior" şi-a ales la 27 Februarie a. c. pentru anul 1920—21 următorul Comitet: preşedinte: Epaminonda Russu stud. med., v. preşedinte: Emil Nicolescu st. lit., secretar general: Domiţian Baciu st. med., cassier: Aurel Bârsan st. med., controlor: Eugen Bucur st. lit., secretari de şedinţe: Valer Pintea st. med şi Enea P. Bota st. med., bibliotecar: Marin Dumitru st. med., membrii în comitet: Valer Russu st. med. şi Nerva Gh. Rus st. med.

Casieria Regiunei a IX Cluj a Soc. Orfanilor de răsboiu se află în Str. Kogălniceanu No. 8 (în faţa Universităţii) şi se află deschisă în fiecare zi de lucru dela orele 4—6 p. m.

Regiunea IX Cluj a Ocrotirei Orfanilor din Răsboiu are nevoe de un controlor-contabil cl. I, salar lunar Lei 1385 şi indemnizaţie de chirie şi scumpete ca şi la stat.

De oarece o mulţime de persoane s'au dat drept reprezentanţi ai studenţimei în diferite ocaziuni, comitetul centrului studenţesc „Petru Maior," ţine să atragă atenţiunea publicului, diferitelor instituţiuni şi autorităţilor, că singurul reprezentant autorizat a vorbi în numele întregii studenţimi din Cluj este centrul studenţesc „Petru Maior".

Orice persoană străină de comitetul centrului va trebui să aibă autorizaţie spre a putea vorbi în numele studenţimei.

Casa în care s'a născut *Matei Corvin* şi care fusese transformată în Muzeul Asociaţei culturale Ardelene, încă depe timpul Ungurilor, şi avea inscripţie „E. K. E. Muzeuma", a fost obligată să dea jos inscripţia pentru că nu corespundea ordonanţelor date în chestiunea inscripţiilor.

Mâine Miercuri, Sâmbătă şi Duminecă, dela 4—7 p. m. are loc la expoziţia de pictură şi sculptură dela Prefectură „Salonul de Artă" concerte de promenadă. Preţul intrării e cel obişnuit, 5 lei. Expoziţia este deschisă zilnic dela 9—1 şi 2—7.

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu intrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

La al II-lea Concert al „Salonului de Artă Ardeleană" care va avea loc Joi, 3 Martie a. c. la Prefectură, pentru care vine şi pianistul N. Caravia, din Bucureşti, vor da Concursul D-rele Dicescu, Voileanu, Susnek şi d-nii Bobescu, Apostolescu, Pongrácz, Lakatos, Rezik şi Lehrer.

Biletele se găsesc la Expoziţie şi Librăriile Anca şi Lepage.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Kornise No. 2. 28)

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Dela Universitatea liberă din Bucureşti

In cursul săptămânei trecute au avut loc la Universitatea liberă din Bucureşti următoarele conferinţe:

Luni, 21 Februarie. D-l Mihai Dragomirescu a desvoltat critica Odei şi importanţa ei în literatura română. D-l Nottara a citit ca exemplu caracteristic a odei religioase Rugăciunea de Octavian Goga şi a Odei umanitare Pacea de Cerna.

Joi, 24 Februarie. D-l Mihai Popovici a continuat Istoria culturală şi patriotică a Transilvaniei de la Iosif până la răsboiul mondial. A descris revoluţia lui Horia, mişcarea din 1848 şi 1867.

Vineri, 25 Februarie. D-l Valaorii a urmat istoria politică şi economică a Macedoniei. D-l Take Papahagi a ilustrat această şedinţă cu colecţiunea proecţiunilor sale aşa de interesante.

Sâmbătă, 26 Februarie. D-l Banu, a terminat viaţa lui Tudor Vladimirescu, producând documente necunoscute publicului nostru şi arătând înrâurirea ce mişcarea din 1821 a avut asupra renaşterei României.

In cursul săptămânei acesteia au loc şezători literare.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă cureţe şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT

CU ABURI ŞI DE

COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Căsătoria Principesei Elisabeta

Ofrande regale

— Ofranda Regelui Ferdinand şi a Reginei Maria —

M. M. L. L. Regele şi Regina au trimis d-lui general Averescu următoarea înştiinţare:

Scumpul Meu Preşedinte al Consiliului,

Numeroasele felicitări ce am primit cu prilejul căsătoriei scumpei Noastre fice Elisabeta cu principele George, moştenitorul tronului Greciei, şi a iubitului Nostru fiu Principele Carol, moştenitorul tronului României, cu Principesa Elena a Greciei, Ne-au umplut sufetul de adâncă bucurie.

Aceste mărturisiri de dragoste şi devotament sunt cea mai scumpă şi vădită dovadă cât de puternice au devenit legăturile între iubitul Meu popor şi vlăstarele Familiei Regale născute pe pământul românesc şi crescute cu dragoste vie de ţară şi de popor.

Regina împreună cu mine însufleţiţi de cea mai caldă recunoştinţă pentru partea ce ia întreaga ţară la bucuria Noastră, vă rugăm să fiţi interpretul viilor Noastre mulţumiri faţă de toţi cetăţenii dela mic până la mare.

Iar ca un semn al dragostei şi gratitudinei noastre, am hotărât să dăruim suma de 300.000 lei, spre a se împărţi prin mijlocirea comitetului „Fondul Reginei" în 100 zestre de câte 3.000 lei fetelor celor morţi sub arme în răsboiul nostru naţional sau fetelor invalizilor de răsboi, din întreaga ţară, care s'au căsătorit în cursul anului 1921, cu preferinţă în luna Februarie, şi care vor dovedi că sunt lipsite de mijloace şi cu bune purtări.

Primeşte, te rog, cu această fericită împrejurare, încredinţarea stimei şi afecţiunei ce-ţi păstrez.

FERDINAND

Bucureşti, 26 Febr. 1921.

A. S. R. Principesa Elisabeta a trimis primului ministru următoare adresă:

Domnule Preşedinte al Consiliului

Adânc mişcată de atâtea mărturisiri de iubire şi bunătate, care mi au venit din toate unghiurile ţării cu prilejul căsătoriei Mele, nu ştiu cum să mulţumesc mai cu dragoste tuturora şi vă rog pe domnia Voastră să binevoiţi a fi interpretul sentimentelor Mele de recunoştinţă faţă de întreaga ţară.

Sufletul Meu, induioşat de sosirea ceasului, pe cât de fericit pe atât de greu, în care trebue să păşesc peste pragul casei părinteşti, îndreptându-Mă spre ţărmurile frumoasei Elade, noua Mea Patrie, voi păstra deapururi cu sfinţenie o caldă şi neştirbită dragoste pentru mândra ţară unde M'am născut şi am crescut.

Ca un mic semn de mulţumire şi recunoştinţă pentru darurile ce Mi s'au hărăzit şi ca o amintire trainică pentru scumpa Ţară Românească unde Mi am petrecut frumoşii ani ai copilăriei şi ai tinereţei, vă aduc la cunoştinţă că am hotărât depunerea, la Fundaţiunea Universitară Carol I din Bucureşti, sumei de 300.000 (trei sute mii) lei în rentă română, din veniturile căreia să se acorde cinci burse de câte 3000 lei anual la cinci studente meritoase şi lipsite de mijloace şi anume câte una de la facultăţile de medicină din Bucureşti, Iaşi şi Cluj, una pentru o studentă dela Universitatea din Cernăuţi şi una pentru o clasă din şcoala superioară de fete din Chişinău.

Vă rog să primiţi, Domnule Preşedinte al Consiliului, expresiunea sentimentelor Mele celor mai distinse.

Elisabeta,
Principesă a României.

Bucureşti, 26, Februarie 1921.

In chestiunea trenurilor navete

Rostul nouii comisiuni formate. — Va fi posibil să câştige chiriaşii trenurilor navete? — Pentru stabilirea abuzurilor cerem o comisiune de anchetă, care să aibă concursul publicului.

Intr'un articol al ziarului nostru, în care se dădea o justă explicaţie restricţiunilor distribuirei permiselor de transporturi pe C. F. R. anunţam opiniei publice că restricţiunile care s'au făcut atunci şi care s'au prelungit şi până acum, au da scop reînfiinţarea trenurilor navete.

Intr'adevăr, citim că la Bucureşti s'a format o comisiune care studiază chestiunea trenurilor navete atât din punct de vedere technic cât şi din punct de vedere juridic.

Fără a putea influenţa mersul prielnic *intereselor ţărei* la care lucrează comisiunea din Bucureşti, dăm mai jos părerea unui înalt funcţionar al C. F. R. asupra rostului acestei comisiuni:

„Se simţea nevoie, începe interlocuitorul meu; de această comisiune, întrucât intervenţiile celorcari luaseră în întreprindere navetele au avut în timpul din urmă argumente convingătoare pentru mulţi de la conducerea C. F. R".

„Rostul comisiunei, după delegaţia ce i s'a dat în publicarea din „Monitorul Oficial", nu va fi de a decide în bloc asupra trenurilor navete şi de-a cerceta fiecare caz în parte, de-a se constata numărul transporturilor ce a făcut, a cantităţilor, respectiv a câştigurilor ce a realizat sau a perderilor ce au avut. Cu greu se va putea stabili vinovăţia chiriaşilor de navete cari au făcut specul prin transporturi de mărfuri cari nu erau proprietatea lor.

Şi după cum până acum nu s'a stabilit încă vinovăţia celor mai mulţi, se poate întrevedea că chiriaşii acestor trenuri au prilej să-şi poată relua afacerile, poate chiar cu mai multă îndrăzneală ca până acum. De aceea se impune măcar acum să se ia măsuri pentru înlăturarea acestui rău.

In cazul când statul ar voi numai decât să preia cu totul

CEL MAI EFTIN SE CURĂŢĂ ŞI VOPSEŞTE LA UNIO FABRICA IN CLUJ, CALEA REGELE FERDINÁND 133. FILIALE STR. REG. MARIA 4 şi STR. IULIU MANIU No. 8

Situaţia internaţională

Germanii prin ramificaţiile de propagandă pe care le au în întreaga lume au pornit o vie campanie contra plăţii despăgubirilor. Cum unul din mijloacele lor de luptă era să exploateze socialismul masselor muncitoreşti făcându-le să iea totdeauna atitudin care se identificau cu interesele germane, şi de astă dată organizaţia internaţională sindicală din Amsterdam protestează contra condiţiunilor impuse de Aliaţi. Deaici rezultă germanii continuă să stăpânească şi după războiu organizaţiile muncitoreşti internaţionale. Odată cu această campanie contra tratatului dela Versailles dusă de germani, bolşevicii bunii lor aliaţi concentrează trupe materiale şi provizii la graniţa Poloniei şi recrutează cu forţa soldaţi din triburile sălbatice ale Asiei centrale şi Siberiei aceştia fiind singurii soldaţi cari mai pot servi un regim de jaf şi crime. Bolşevicii in ultima lună au încercat să provoace greva generală la C. F. poloneze însă mulţumită măsurilor energice luate de guvern greva a eşuat, fără a se fi constrâns muncitorii de cât prin mijloace legale.

Fiindcă plebiscitul din Silezia superioară se apropie Germanii au început să ducă o formidabilă campanie de presă contra polonezilor, susţinând că aceştia exercită presiune asupra populaţiei germane pentru a o sili să voteze alipirea la Polonia şi că polonezii au massat la graniţa germană peste 200.000 soldaţi, pentru a ocupa Silezia milităreşte în caz când plebiscitul nu le va fi favorabil.

Situaţia în Silezia superioară e cu totul alta de cum o înfăţişează germanii, Aceştia prin instituţii, preoţi şi organele administrative încearcă sa violenteze conştiinţa polonezilor şi pentru a reuşi nu se dau înapoi din faţa oricărei ilegalităţi.

Pentru a acoperi însă fără delegile făptuite de dânşii germanii strigă cei mai tare pentru a intimida pe năpăstuiţii polonezi. In fine represiunile sângeroase exercitate de guvernul englez în Irlanda au început să fie dezaprobate de o bună parte din opinia publică engleză. In adevăr, diferite grupuri opoziţioniste au redactat un protest prin care dezavuiază încăpăţânarea lui Lloyd George singurul vinovat pentru excesele din Irlanda, pentrucă din cauza intradigenţii lui a jignit şi exasperat sentimentul naţional al Irlandezilor. Cu această ocazie constatăm că Anglia, care în afară se ridica în protectoarea minorităţilor etnice în cuprinsul imperiului ei distruge sistematic naţiunea irlandeze şi înăbuşe tendinţele libertare ale Indiei şi Egiptului.

---

trenurile navete, va trebui să despăgubească pe chiriaşi de cheltuelele pe care le-au făcut şi care nu pot fi dovedite că au fost amortizate cât timp au avut locomotivele pe socoteala lor. Observăm chiar, din studiul regulamentului privitor la trenurile navete, că nu se prevede nimic despre o eventuală preluare din partea statului a acestor trenuri înainte de termenul de un an de la punerea lor în funcţiune aşa că există posibilitatea ca statul să mai arunce, din punga lui săracă, un câştig speculatorilor ţărei.

Dar de oarece într'unul din artiçolele regulamentului se spune că în caz când chiriaşul unui tren navetă s'ar deda la abuzuri statul are dreptul de a-i retrage drepturile acordate şi deoarece până acum nu s'a făcut încă nici o anchetă în această privinţă, deşi abuzuri s'au făcut pe o scară destul de întinsă, *e nevoe ca să se institue o comisiune, care să adune şi să strângă date asupra tuturor abuzurilor şi să le susţină înaintea justiţiei.*

Totodată *propunem celor ce cunosc precis aceste abuzuri să le divulge justiţii, şi opiniei publice,* pentru ca să se poată pune într'o lumină clară vinovăţia celor ce au profitat de nevoile mulţimei şi au lucrat contra intereselor ţărei.

Wy.

Revista pressei maghiare

Organizarea partidelor oposiţionale slovace.

Ziarul *„Ujság"* publică o ştire din Caşovia (Kassa), în care se dau amănunţe despre adunarea ţinută la Pöstyén în scopul organizării pe baze comune a partidelor oposiţionale din Slovacia (Slovensko), şi despre care am relatat şi noi în numărul de eri al ziarului nostru pe baza informaţiunilor luate din pressa maghiară.

Din acest ultim raport reese, că propriu zis nu poate fi vorba de un congres al populaţiei de de pe teritorul slovac fără deosebire de naţionalitate, după-cum i-a plăcut pressei maghiare să presinte lucrul, ci simplu de o adunare a partidelor opoziţionale şi anume: a partidului creştin-social, a partidelor maghiare şi a Germanilor din Szepes. Aceste partide şi-au ales o comisiune comună în vederea acţiunei pe care au să o întreprindă în comun. In această comisiune sunt reprezentaţi: partidul creştin-social cu 20 membrii, partidele maghiare cu 12, Germanii tot cu 12 membrii. Cetind numele celor cari au convocat şi condus această adunare, precum şi numele celor aleşi în diferitele comisiuni, ne vom convinge numai decât că ne aflăm în faţa unei înscenări maghiare cu care poporul slovac nu are nimic comun. Cele 2—3 nume slovăceşti şi germane vor fi slovaci şi zipseri maghiarizaţi, de cari se găsesc cu duiumul, nu schimbă întru nimic caracterul naţional-maghiar al nouei organizaţiuni.

Front comun în contra liberalilor

Toate foile maghiare din localitate se ocupă de incidentul din Cameră, cu privire la retragerea mandatului de deputat al d-lui Ionel Brătianu. Cu vădită satisfacţie reproduc din vorbirile rostite cu acest prilej şi pronostichează o apropiată colaborare a partidului la putere cu federaţia. In acelaş timp publică şi o telegramă din Bucureşti, după care intenţiunile d-lui Brătianu ar fi ca după căderea guvernului Averescu să urmeze un guvern militar, care cu mână de fer să pregătească terenul pentru liberali, căci acest partid nu vrea să colaboreze cu nici un alt partid, iar momentan nu crede oportună o venire la cârma ţării ziarul maghiar publică şi ştirea, că toţi deputaţii liberali ar fi hotărâţi să-şi depună mandatul, în cazul că mandatul d-lui Duca ar fi invalidat.

Cui vor să placă?

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 28 Februarie

Se deschide la ora 3 p. m. sub prezidenţia d-lui DUILIU ZAMFIRESCU. Pe banca ministerială iau loc d-nii general Averescu, Argetoianu, Cudalbu, Trancu-Iaşi. D-l general Averescu citeşte decretul regal pentru prelungirea sesiunei parlamentare până la 28 Martie.

D-nii miniştrii TRANCU-IAŞI şi CUDALBU depun diverse proecte de legi.

La comunicări d-l deputat MINCIUNĂ anunţă o interpelare în chestiunea contractului pentru cerealele din Basarabia, încheiat de d-l I. C. Atanasiu.

D-nul RĂDULESCU-PUTNA denunţă scandalul ridicării sechestrului societăţii „Tisiţa" fără asentimentul ministrului domeniilor de către ministrul justiţiei fost advocat al acestei societăţi.

D-l ministru CUDALBU arată că s'a făcut o enormă greşeală prin ridicarea sechestrului şi promite că va face cercetări.

D-l RĂDULESCU-PUTNA atrage atenţia că ridicarea sechestrului reprezintă o pierdere de câteva miliarde pentru stat.

D-l deputat PANTEA semnalează măsurile contradictorii în chestiunea schimbului rublelor şi abuzurile din Basarabia.

D-l CONSTANTIN STURZA vorbeşte în chestiunea prohibirei importului de hârtie pentru protejarea unor anumite societăţi.

D-l DUILIU ZAMFIRESCU relevă că s'a dat ordin la Monitorul Oficial pentru publicarea discursului d-lui Mârzescu fără corecturile ulterioare.

D-l GEORGE G. MÂRZESCU cere aplicarea acestei măsuri pentru toată lumea, arătând că miniştrii şi toţi deputaţii îşi revăd discursurile.

La ordinea de zi vorbeşte d-l Adam Ionescu cu privire la proectul din iniţiativă parlamentară pentru menţinerea cotei de 40 la sută la coroane la cei cu averi de peste 500.000 lei.

SENATUL

Şedinţa se deschide la ora 3 p. m. sub prezidenţia d-lui general COANDĂ.

Pe banca ministerială iau loc d-nii Antonescu, Petrovici şi Garoflid.

D-l M. ANTONESCU citeşte mesagiul pentru prelungirea sesiunei parlamentare până la 28. Martie.

Cu privirea la cazul senatorului Henţiescú, d-l amiral EUSTAŢIU, preşedintele juriului de onoare, citeşte hotărârea prin care se spune că deoarece d-l Henţiescu a luat mită faptul este incompatibil cu mandatul de reprezentant al poporului.

D-l general COANDĂ spune că Senatul n'are mijloace pentru excludere şi cere să se aştepte hotărîrea justiţiei.

Se naşte tumult; protestări şi strigăte de „afară".

D-l general COANDĂ propune Senatului o moţiune de înfierare a faptului.

D-l senator HERBAY cere ca d-l Henţiescu să demisioneze.

D-l HENŢIESCU roagă Senatul să aştepte actele doveditoare că d-l Topor, cumnatul său a luat mită. Moţiunea se votează.

(D-l Henţiescu este un parlamentar al partidului poporului care a părăsit acum câţiva ani partidul liberal pe motive de moralitate şi cinste.)

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Academia Română ţine astăzi o şedinţă solemnă în onarea Principelui Nicolaie al Greciei.

*

Tratativele între Ungaria şi Austria cu privire la Ungaria occidentală au fost rupte Miercuri.

*

Georgia a fost complet invadată de bolşevici.

Toate misiunile străine cari se găseau în ţară au isbutit să o părăsească înainte de venirea bolşevicilor.

După căsătoria religioasă a A. S. R. Principesa Elisabeta, care a avut loc Duminecă la Mitropolia din Bucureşti, s'a făcut o mare recepţie la Palatul Regal. Au luat parte 2500 invitaţi.

Au vorbit d-nii general Averescu în numele guvernului ţării şi Monseniorul Marnaggi, nunţiu papal în România. La aceste cuvântări a răspuns M. S. Regele.

DIN UNGARIA

Conceptiile lui Andrássy. — Comemorarea lui Matei Corvin. — Bolşevismul nu poate fi realizat. — Noui complicaţii guvernamentale.

Partidul social-creştin a aranjat o sărbătorire a lui Andrássy intrat de curând în acest partid. Cu această ocazie Andrássy a făcut un expozeu politic arătând că anumite elemente n'au arătat devotamentul necesar intereselor statului în decursul războiului. Aceşti funcţionari în mare parte Evreii chiar în timpurile grele au manifestat un simţ al responsabilităţii şi datoriei sub forma cea mai periculoasă pentru stat. Patriotismul lor s'a schimbat într'o directă ură faţă de interesele maghiare când interesele lor au putut fi mai bine servite. Datoria maghiarilor e acum a înlătura aceste elemente din funcţiunile publice, înlocuindu-i cu cetăţenii ce nu-şi schimbă iubirea de ţară după împrejurări.

*

Asociaţia maghiaro-italiană a aranjat o serbare pentru comemorarea regelui Matei Corvin „cel drept". Preşedintele Berzeviczky constată că starea actuală a Ungariei corespunde stărilor înainte de suirea acestui rege pe tronul Ungariei, voind, probabil ca să evidenţieze că Ungaria va putea fi salvată numai printr'un rege naţional. In decursul conferinţei cu ajutorul filmului au arătat diferite scene din viaţa regelui, iar la fine le-a prezentat statuia lui Matia din Cluj. Oratorul adânc mişcat consideră statuea ca externa forţă maghiară turnată în bronz bine-înţeles ca un avertisment dat nouă pentru viitor.

*

In congresul socialist internaţional ţinut la Viena, Kunfi Zsigmond a vorbit despre comunismul maghiar, care a dovedit, că numai voinţa revoluţionară nu este îndestulătoare, când lipseşte spiritul general pentru a-l putea cuprinde. Iar acest spirit lipseşte atât în Ungaria, cât şi în toate statele occidentale. Dictatura bolşevică nu poate trezi decât un reacţionism mai puternic şi mai neprielnic ideilor comuniste decât cel care ar fi existat înainte de introducerea dictaturei. Cuminite ar fi - declară Kunfi - să se renunţe în viitor la mijloacele folosite până acum, când massele nu sunt în situaţia de a primi ideile noi.

*

Partidul micilor proprietar despre care se lăţise vestea că ar colabora cu „Federaţia burghezilor şi muncitorilor" în şedinţa sa a votat o decizie prin care se afirmă a fi singur îndeajuns de tare pentru realizarea unei politici care să satisfacă toate interesele de stat maghiare. Şeful partidului ministrul Nagyatádi Szabó István declară că convorbirile avute cu socialiştii nu au tendinţa de o viitoare colaborare, iar ei nu e înclinat să cedeze nici un punct din programul partidului de dragul vreunei colaborări smţinduşi puterea de a face totul singur. Aspiraţiile de guvernare a partidului prin aceasta au primit o concretizare iar munca actualului guvern va trebui să contrabalanseze aspiraţiile partidului. O muncă grea — ce probabil nu va putea evita o nouă criză — cunoscută fiind eterogenitatea actualului guvern.

In acelaş timp se lăţesc ştiri despre o apropiată demisionare a actualului şef de cabinet, Teleky — care declară că autoritatea de ministru preşedinte este scăzută şi nu e posibil ca zece să conducă când unul singur e responsabil. Ori toţi ,Andrássy-i" şi „Apponyi-i" se afirmă a fi mai tare unul decât cel'lalt pentru salvarea Ungariei.

Situaţia actualului şef de cabinet şi declaraţiunile sale dovedesc în mod evident starea lipsită de orice consolidare internă a Ungariei.

(După ziarele maghiare).

Curierul Spectacolelor

Teatrul naţional.

Mercuri: *Luceafărul* şi *Cavaleria rusticană* cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Joi: *Femeile noastre.*
Vineri: *Madama Butterfley* cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Premiera „Hangiţa"* de Goldoni în roluri principale, fiind d-nele Bârsan şi Popeea, şi d-nii Neamţu Otonel, Ionescu Ghibericon şi Mişu Ştefănescu.
Duminecă (matineu): *Amorul veghează.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*
Luni: *Faust.*

Teatrul unguresc.

Miercuri: *Copii de schimb.*
Joi: *Ebreea.*
Vineri *Mimikri.*
Sâmbătă (matineu): *Ţiganul.*
Sâmbătă (seara) *Mimikri.*
Duminecă (matineu): *Floarea de Gyimes.*
Duminecă (seara): *Madama Sans-Gâne.*
Luni: *Mimikri*

Plângeri şi lămuriri

In legătură cu unele schimbări făcute în personalul Direcţiunei Regionale C. F. R. din din Cluj, un cititor ne trimete urmatoarele:

Direcţiunea Generală Cfr. din Bucureşti a transferat pe şeful serviciului de mişcare Iliaru Dancasiu inspector principal de la Direcţiunea Regională Cfr. din Cluj, la inspecţia de mişcare din Satu Mare. In locul d-lui Dancasiu a fost transferat d-l Dr. Cora Arthur (fost Bespalecz Arthur) şef de serviciu dela Direcţiunea Generală Crf. din Bucureşti, — care însă în această direcţiune din 15. Octombrie 1920 până azi unde a fost permutat nu a lucrat nici o singură zi. — Cine a fost d-l Dancasiu? Ilarie Dancasiu inspector principal a fost acel bărbat, care în timpurile cele mai grele a preluat conducerea serviciului de mişcare de la Direcţiunea Regională Cfr. din Cluj. Ca adevăratul şef al serviciului acestuia a lucrat ziua şi noaptea neîntrerupt pentru bunul mers al serviciului şi pentru romanizarea căilor ferate române. Lui i-se poate atribui meritul înfiinţărei unui curs Cfr. în Cluj şi romanizarea personalului de pe linie până aproape la 50%. Acest bărbat împreună cu d-l Director Regional Hossu, subdirector Regional Francu, şef de serviciu Stan şi cu delegatul disciplinar special şi permanent Dr. Eugen Moţiu şef de secţie (avocat) a lucrat zi şi noapte pentru înfrângerea grevei din luna Octombrie 1920. Acest bărbat a fost acela, care auzând în ultimul moment în 20 Octombrie 1920, — că cu începerea dela 12 ore noaptea din 20/21 Octombrie va izbucni greva, — a luat toate măsurile necesare, aşa, că la caz, ca toţi contrari zis inimici, ţărişoarei noastre s'ar fi pus în grevă, trenurile tot ar fi mers pe întreagă reţeaua de căi ferate aproape de 3 mii de km. de sub cunducerea lui.

Pentru toate aceste care ni-a fost recunoştinţa din partea superiorilor lui, — recunoştinţa ţării lui? O degradarea nemai pomenită — în loc să-i fi venit numirea binemeritată de şef de serviciu, a fost luat din cercul lui de muncă şi din plina lui activitate.

Activitatea D lui Dr. Cora şi capacitatea lui nu o cunoaştem, dar la nici un caz nu e permis să fie aşa de mare, încât fără să fi lucrat intensiv vre-un an doi sau şi numai o lună la Direcţiunea Generală cfr. din Bucureşti să poată dobori un om plin de merite, şi o activitate atât de intensivă, ca a D-lui Dancasiu.

S'a mai transferat şi impiegatul de birou Septimiu Câmpian, singurul român de la controla de telegrafie din Direcţiunea Regională cfr. Acest funcţionar a fost preot. Lăsându-şi preoţia a venit la căile ferate. S'a supus examenelor de specialitate cfr. Dancasiu l-a împărţit la controla de telegrafie. Din pornirea lui proprie şi condus de iubirea lui de neam acest fost preot a mers în toată după amiaza la atelierul din Cluj să se perfecţioneze. S'a pus în rând cu meseriaşii de profesiune, a luat ciocanul în mână şi lucra în toată ziua până i se făceau mânile negre ca la un muncitor. De ce s'a întrerupt abnegaţiunea şi râvna aceasta de admirat, lăsând controla de telegrafie fără nici un român?

S'a transferat şi D-l Dr. Eugen Moţiu şef de secţie (avocat), care a descoperit întreaga organizare bolşevică de la căile ferate, şi toate abuzurile săvârşite de Direcţiunea de edificare Ilva-Mică, VatraD-ornei şi alte abuzuri foarte importate.

Toţi aceştia şi alţi să plângă, ca toate acestea nedreptăţi se săvârşesc din dorul de răsbunare al subşefului de serviciu Radu din Direcţiunea generală cfr, care a declarat că are să rupă gâtul lui Dancasiu şi al altora.

Ingineri străini veniţi din Viena cu sediul în Bistriţa lasă materiaele statului român, în valoare de circa 100.000000 lei fără ale inventaria, la voia întâmplărli iar dorul de răsbunare al unui om, fost r[illegible]gat în verşunat, resfiră en[illegible]e cunoscute şi probate româneşti din Direcţiunea Regionala Cfr. din Cluj în toate părţile, expunându-le la zguduituri insuportabile, şi înlocuindu-le cu persoane de naţionalitate străină, a căror capacitate de loc nu este probată.

Şi aceste lucruri se întâmpla la o Direcţiune Regională Cfr. care are subt administraţia ei, o linie ferată de sute de chilometri la frontieră, de la Văscău, Kötegheau până la Sighetul-Marmaţiei.

Câte ordine, circulări, [illegible]rcese verbale şi anchete fără nici un rost ne mai trebuiesc? Unde e recunoştinţa pentru acei, cari o merită? Şi unde e exemplul instructiv pentru acei tineri români, cari şi-au început cariera lor la Căile ferate? Şi unde e speranţa, că conducerea căilor ferate române va ajunge pe zi ce merge în mânile oamenilor de ispravă şi de încredere?

Probleme sociale

Conferinţa d-lui Prof. Dr. Dan Rădulescu despre „Dinamica Socială"

Sâmbătă la ora 3 p. m. la Universitate, d-l prof. Dr. Dan Rădulescu a ţinut a treia prelegere din cursul de „Dinamică socială".

Conferenţiarul evidenţează printr'un exemplu drastic şi intuitiv ce este analogia, care e mecanismul ei, cât şi primejdiile inerente inducţiei prin analogie. Trece apoi la o analogie celebră cu sociologia, în mrejele căreia au fost prinşi pentru puţin timp chiar filosofi şi sociologi ca Herbert Spencer, anume la analogia dintre stat şi organismul metazoic animal sau vegetal. Acesta este cu adevăr o colectivitate organizată de fiinţe vii, celule specializate fiecare la exces, după rolul şi funcţiunea fiziologică a ţesutului din care face parte.

Tocmai din această specializare utrancieră, marea majoritate a componentelor colectivităţii de celule e degenerată şi piere încetul cu încetul, fără urmaşi direcţi, nerămânând tinere şi viabile de cât infimul număr al celulelor organelor reproductive. De aici veşnica oscilare a naşterei, creşterei şi morţii, în care persistenţa în timp a tipului colectivităţii nu e asigurată de cât printr'o înmugurire reproductivă. Atari colectivităţi sunt reprezentate prin statele de insecte furnici, termite şi albine. Cum ar fi o colectivitate umană de acest soiu, ne-o arată romanul lui H. G. Wells, „Les premiers hommes dans la lune".

Cu totul altfel este tipul colectivităţii umane organizate, tipul statului modern şi forma spre care evoluiază continuu. Determinantele dynamice evolutive, conferenţiarul le enumără precum urmează:

a) Componenţii colectivităţii umane spre deosebire de celulele organismelor metazoe nu sunt mecaniceşte solidare sau concrescute; din contra, cu cât timpul trece şi forma de stat e mai complexă, cu atât mobilitatea individului devine mai mare.

b) Cu toate că specializarea funcţională creşte odată cu complexitatea statului, cu toate acestea ea nu duce la o specializare deformată psychică şi fiziologică, precum se vede la organismul metazoic; din contra, cu cât textura statului e mai superioară, indivizii sunt mai asemănători şi tipul mai unitar.

Factorii activi energetic fiziologiei şi psychiei ai acestei directive evolutive deosebite sunt:

1. Maşinismul, care împiedică specializarea fiziologic deformată, şi tot deodată grăbeşte evoluţia unificării mentale.

2. Şcoala şi gazetele concură la unificarea şi generalizarea noţiunilor.

3. Spiritul imitativ moştenit dela maimuţe, jocul şi sportul şi derivativele lui.

4. Ştiinţa şi tiparul care înlătură necesitatea specializării psychice deformante şi eventuala hypertrofie a creerului. El arată caracterul economic unitar al mentalităţii ştiinţifice.

Indivizii constitutivi ai statelor viitoare excesiv specializate în organizarea lor vor fi din ce în ce mai asemănători în medie şi mai capabili de o evoluţie ulterioară îndelungată, dacă . . . anumite condiţiuni pe cari conferenţiarul le va desvolta într'o viitoare prelegere vor fi îndeplinite.

Citiţi „Infrăţirea"

Banca Comercială şi Industrială din Valea-Târnavei s. p. a. Diciosânmărtin

Convocare

Conform art. 52 din Statutele Băncii se convoacă Adunarea Generală ordinară pentru ziua de 23 Martie 1921 la ora 11 dim.

Adunarea se va ţinea în sala de şedinţe a Băncii comerciale şi industriale din Valea Târnavei din Diciosânmartin, Calea Regele Ferdinand.

Vor avea dreptul de a lua parte acţionarii care până la 21 Martie 1921 vor fi depus la casa institutului precum şi la Banca Românească Bucureşti, Creditul Extern Bucureşti şi Creditul Tehnic Bucureşti, conform art. 47 din Statute, titlurile provizorii ale acţiilor subscrise precum şi procurile de reprezintare.

Conform art. 51 din Statute, Cererea de a se pune o chestiune la ordinea zilei, trebue făcută de 10 acţionari reprezentând cel puţin a zecea parte din capital, cu 10 zile înainte de adunare.

Ordinea de zi.

1. Aprobarea dării de seamă şi a bilanţului încheat la 31 Decembrie 1920.
2. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Comitetului de Censori de gestiunea anului 1920.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Alegerea Comitetului de Censori.
5. Eventualele propuneri.

Consiliul de Adm.

ACTIV — BILANŢUL GENERAL INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

		LEI	B		LEI	B
Cassa, Numerar în cassă	94242'05			Capital	1.000.000	—
Cassa, Chitanţa de 40 procente dela Ministerul finanţelor	166539'50	260.781	55	Fond de rezervă	100.000	—
Conturi curente debitoare		2.944.850	60	Fond de pensiuni	15.000	—
Portofoliu		288.350	—	Depuneri în libele şi în cont-curent	1.202.766	13
Efecte		298.600	—	Cunturi curentc creditoare	920.847	45
Mobilier		36.395	92	Depozite	519.018	06
				Dobânzi cuvenite anului 1921	7.750	—
				Beneficiul net	63.596	43
		3.828.978	07		3.828.978	08

DEBIT — CONTUL PROFIT ŞI PERDERE INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1920 — CREDIT

Cheltueli generale		130.579	21	Dobânzi şi comisioane	206.517	03
Salare şi alte competinţe funcţionarilor		47.375	—	Profit dela mărfuri	54.992	36
Chirie		11.500	—	Comisioane dela asigurări	5.615	64
Porto poştal		344	10			
Interese la depuneri		7.936	63			
Dare după interese la depuneri		793	66			
Impozite		5.000	—			
Beneficiul net		63.596	43			
		267.125	03		267.125	03

Consiliul de Administraţie:

Director: Dr. ALEXANDRU LIGETI, A. ULESCU, Dr. ILARIE HOLOM, Dr. C. I. MOTAŞ, A. FOLEA, Dr. GEORGE N. LEON prezident. Dr. EMIL FOLEA viceprezident, Dr. CAROL GRACZY, LAURENŢIU NICORĂ, N. TODEA.

Am examinat conturile prezente şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Censori: POMPILIU BURZ, AUREL MANIU, IOAN MOLDOVAN prezident, PAUL BOGDAN, NICOLAE DINESCU, MIHAIL FELSZEGHY

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

ABSOLVENT academie comercială străinătate, cunosc română, franceza, germana. Bun organizator forță comercială versat în afaceri de Bancă, asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituție mare. Adresa la ziar subt „Conștiincios".

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE două costume noi pentru bal frumoase, în str. Regina Maria 35 etaj, partea dreapta. 310

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu **Lei 5200** Piața Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

FUNCȚIONAR de stat văduv dorește căsătorie cu domnișoară, sau doamnă de 20—30 ani. Să fie inteligentă și bună gospodină. Scrisori serioase cu fotografie aștept. Deslușiri și adresa la Administrația acestui ziar sub „Brunetă blândă".

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Soc. Generală de Construcțiuni și Lucrări Publice, Sucursala Cluj

Aduce la cunoștința Onoratului Public, că are gata în fabrica sa de case demontabile,

UN STOC DE CASE

pe care le pune la dispoziția amatorilor.

Costul acestor case este de Lei —

pe metru patrat de construcțiune, afară de instalațiile de lumină, apă și încălzit. Societatea dispune însă de sobe de teracotă pe prețuri convenabile

PLANURILE CASELOR

ce se pot construi se află expuse în vitrinele

Băncei Marmorosch, Blank & Co. S. A. Sucursala Cluj, Piața Unirii.

414

Condițiunile de plata sunt: 25% din preț se va depune la tocmirea comenzei, 25% la începerea lucrărilor și 25% la predarea casei. Restul de 25% se va putea plăti în timp de 3 ani în rate, cu o dobândă de 8%.

Radio 529

Alte detalii se pot obține la Direcțiunea Societății, la Strada Matei Nr. 1.

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

Varieteul „Biasini"

Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză și Fleur. Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Laszló, și alte 20 persoane.

77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

în atelierul de mașini
FRAȚILOR PAULINI
din **AIUD,** să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de imblătit, motoară, etc.** în magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink). **Cumpără** și **vind** garnituri de imblătit.
311

Fabrica de Vată și Pansamente
„BUFTEA"

Aduce la cunoștința Autorităților Sanitare, Domnilor Farmaciști și Droghiști din întreaga Românie, că procurându-și materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu
Mare reducere de prețuri,
pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.
Expediții prompte prin poștă și Calea Ferată în
340 **întreaga Românie.**
In București serviciu la domiciliu

Informații și prețuri curente la Reprezentanța Generală
Lazăr L. Sanft & Co.
București, Strada Mărăști No. 2 (fostă Banului).

Comptabili, casieri, dactilografi, agenți, voiajori, dameni de serviciu etc. pot găsi posturi adresând ofertele în scris administrației ziarului Infrățirea.

Cumpăr tipografie,

oompletă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.
ADRESA ZIAR SUB E. U. □□□

Bănci, fabricanti, industriași, comercianți cari au nevoe de
CONTABILI
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 26
PENTRU
MICA PUBLICITATE

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească.

Țuică de Valeni

Cuie de lemn

toate mărimile vinde cu prețuri avantajoase Fabrica de cuie de lemn „DOAMNA" din Piatra Neamț pentru oferte a se adresa la Reprezentanța Generală

425 **Lazăr L. Sanft & Comp.**

București, Str. Mărăști No. 2, (fostă Banului)

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

272 Str. Mănăstur No. 7.

◆

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Technica Labora

Birou Technic și agentură

Cluj, Calea Victoriei 53.

Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.

Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.

Filiala: Turda (Török).

Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.

II. Cositor eng. de 999%

III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa la ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.

320

REMINGTON

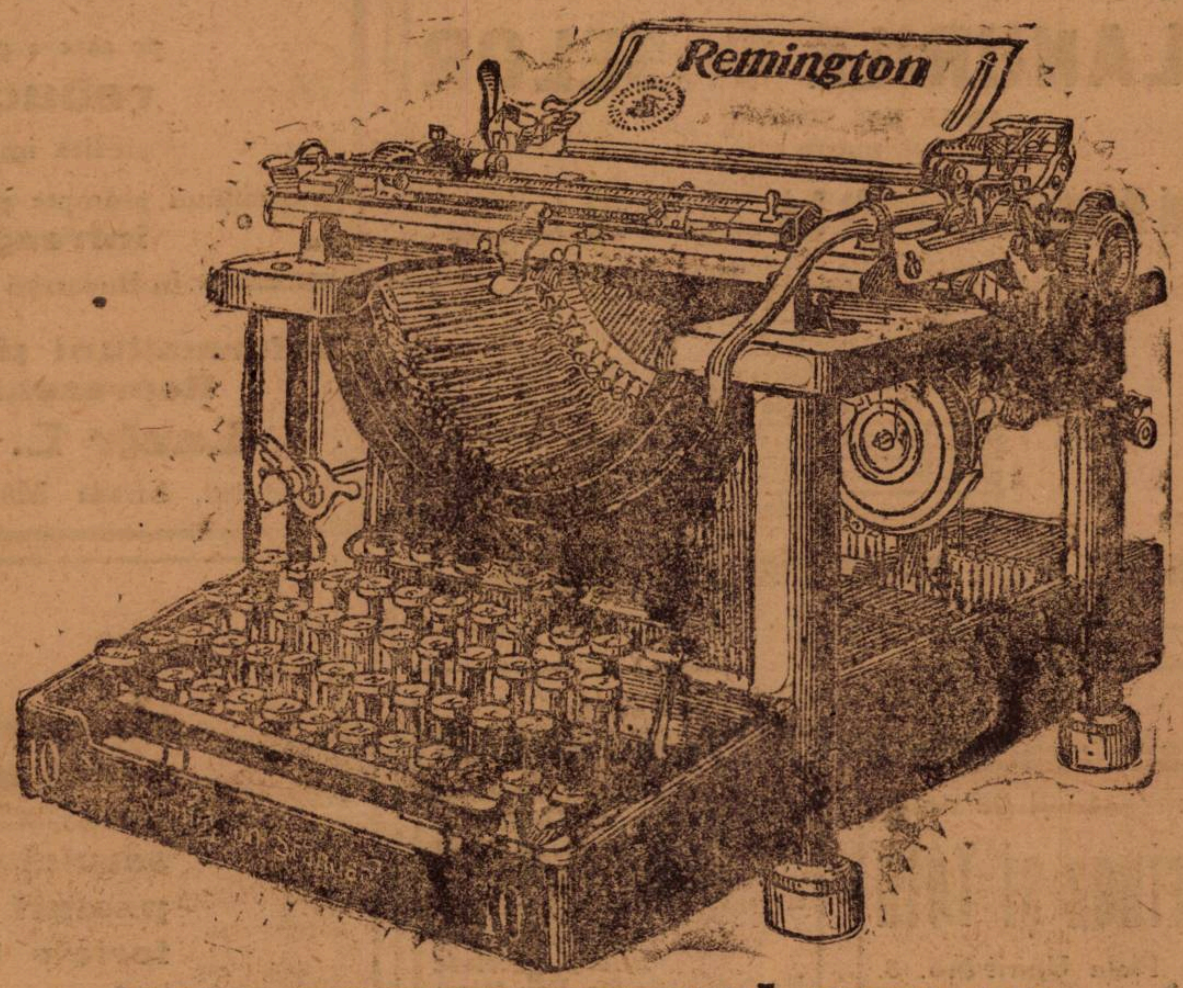

ULTIMA PERFECȚIE AMERICANĂ MODEL 1920.

Cu claviatură specială pentru toate limbile,

Reprezentant General pentru România-Mare:

NICOLAE IVANOVICI, BUCUREȘTI.

PASAJUL-VILAGROS, CALEA VICTORIEI. REPREZENTANT PENTRU TRANSILVANIA BANCA CENTRALĂ CLUJ, CU FILIALELE: HAȚEG, TIMIȘOARA, ARAD, TURDA ȘI ALBA-IULIA.

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF

145 CLUJ

PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37

se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Hermes 3633

Cea mai mare Vilă la Ocna-Sibiiului

în apropiere de baia statului, constând din 10 camere, complect aranjate, bucătărie la suterain, grajd, care se poate adopta în autogaraj, 360 de stăjeni pătrați cu parcul, **de vânzare.**

Interesanți sunt rugați ase adresa sub „Vila" biroul de publicitate „Hermes" Sibiiu, Str. Pintenului Nr. 9.

Cercetați

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive.

Prețuri moderate.

Regimentul 2. Vânători c. Munte-Sinaia,

cumpără

pentru cazinoul Ofițelor o

pianină sau orgă

în stare bună.

425

A se adresa la adm. ziarului

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI INFRĂȚIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIAȚĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZĂ, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub A.

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"

este cel mai ales loc de petrecere Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.

61

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, *carne și mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

281

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.

210

Tiparit cu masina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universitătii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 163 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini [illegible]rtie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Dire[illegible]
D.

Abonamente: 1 an : : 120 lei
6 luni : : 60 lei
3 luni : : 30 lei

DEMOCRATISMUL D-LUI C. STERE

Încă nu se știe bine până acum ce atitudine va lua Federația față de d. C. Stere, alesul de la Soroca. Unită prin utilisarea aceluiaș vocabular demagogic, această organisație se sparge în bucăți ori de câte ori se ivește necesitatea ca din mijlocul formulelor ei de agitație să se desprindă și o cugetare politică bine definită. Impreunare animalică de pofte, Federația nu capătă înfățișare de organism de cât în măsura în care cele cinci simțuri ale ei sunt puternic provocate de lucrurile și evenimentele din afară. Și de aceia și existența ei e mai mult *senzorială* de cât *intelectuală*. Ca ori și ce moneră din lumea protoplasmelor, ea se contractă sau se dilată după cum senzațiile primite sunt de durere sau de plăcere. Se mișcă și are spasmuri, dar numai atât. Senzațiile ei nu se transformă în imagini, pentruca din imagini să resulte noțiunile care sunt începutul vieții intelectuale. Totul rămâne în simțuri, și aceasta explică și de ce în toată activitatea ei politică nu putem vedea de cât țipătul violent pe care-l scoate animalul contrariat sau satisfăscut în poftele care-l domină.

Și în chestia alegerii d-lui Stere, prin urmare, Federația nu s'a putut opri de cât la ceia ce lovește direct și cu putere simțurile: la *numărul voturilor*. Voturile se văd și se pipăie, și animalul politic care e Federația a avut un puternic spasm de plăcere când i s'au pus dinainte cele 36.000 de voturi ale alesului de la Soroca.

Succesul electoral și deci posibilitatea de a-l utilisa pentru o mai grabnică venire la putere, — iată singurul fapt care a putut impresiona partidele din Federație. Și impresia a fost așa de tare, în cât „Patria", fără să mai consulte și restul protoplasmei din care face parte, a socotit voturile d-lui Stere ca fiind voturi acordate Federației. La fel a procedat și „Țara Nouă", ceia ce înseamnă că prin aceste două gazete se exprimă mai de-a dreptul și mai nealterat adevăratul caracter pe care-l are Federația. Căci „Neamul Românesc", la care se pare că au mai rămas ceva resturi din vechea intelectualitate a partidului naționalist-democrat, n'a înțeles să se lase prea covârșit de senzația electorală în care s'au pierdut celelalte două organe ale Federației. Vagi scrupule de doctrină și consecvență politică au determinat pe unii dintre colaboratorii „Neamului Românesc" să treacă peste cele 36.000 de voturi și să amintească cetitorilor, ce-i drept cu [illegible] precauție, de tot ce-a fost capabil „să facă d-l Stere din 1914 și până în ceasul liberării din Noembrie 1918."

Dar numai colaboratorii, — adică cei câțiva naivi cari încă mai cred că lângă d. Iorga s'ar mai găsi ceva din spiritul idealist al vechei mișcări naționaliste, — nu lasă și d. Iorga. Căci, doritor să guste din toate pervertirile și din toate depravările politicianismului, d. Iorga își păstrează „autoritatea" pentru a acoperi ea atitudinea definitivă a Federației care nu poate fi alta de cât acceptarea ca „om nou" a d-lui Stere. Și argumentul chemat să justifice această atitudine îl ghicim din notițele și informațiile pe care și-le împrumută așa de frățește ziarele promiscuității democratice: *Adevărul*, *Luptătorul*, *Patria* și *Țara Nouă*. O fi avut purtarea pe care a avut-o în timpul războiului, dar nu trebuie uitat că d. C. Stere e *democrat* — spun în fiecare zi aceste ziare la adăpostul tăcerii d-lui Iorga.

Democratismul d-lui Stere, prin urmare, — iată ce-ar trebui să ne facă să uităm o purtare pe care nimeni n'a vestejit-o cu o mai stăruitoare violență decât tocmai omul care știe astăzi să tacă așa de prudent, d. N. Iorga.

Dar noi credem că ținuta d-lui Stere din timpul războiului, este ea însăși o negație a democratismului Căci cel puțin ca democrat, dacă nu și ca naționalist, d-l Stere trebuia să se simtă alarmat în clipa când militarismul german se revărsa distrugător peste popoarele și țările mici ale Europei. Ce e oare democratismul dacă nu dispoziția de suflet care cere să aperi *dreptatea fără putere împotriva puterii fără drept*?

Și ce fapte mai provocătoare de democratism ar putea să dinrească cineva decît călcarea opicioare a Belgiei și a Serbiie, și mai pe urmă a României, de către militarismul, lipsit de orice umanitate, al Germaniei?

La „democratul" nostru însă nici o cutremurare de suflet, și nici un strigăt de revoltă în fața cruntelor sălbăticii săvîrșite cu o imperturbabilă știlință pe pământul invadat al țărilor mici.

Ci închis în turnul unei isolate cugetări politice, democratul Stere se mulțumea să-și verifice teoriile pe cari și-le doria biruitoare fie și prin distrugerea patriei noastre.

Unde e deci „democratismul" pe care să-l fi văzut vibrând de revoltă ori de câte ori puterea celui tare treceа neîndurătoare peste dreptatea celui mic? Raționalist feroce și prin urmare, suflet de iacobin, d-l Stere n'a avut în tot timpul războiului de câto singură revoltă: aceia de a-și fi văzut teoriile înfrânte printr'o biruință pe care n'a dorit-o și din pregătirea căreia a fost absent nu numai ca român, ci și ca *om*.

Căci cine n'a fost în stare să participe la marile dureri ale omenirii, exprimate prin martiriul micilor popoare, acela nu e democrat, fiindcă nu poate fi om, ci e numai o fiară care înțelege să muște din mijlocul teoriilor.

Două drumuri

In timp ce, prin ziare, reviste, broșuri, conferințe, manifeste etc. agenți iscusiți și neobosiți, împrăștie în cele patru vânturi ale lumii calomnia contra regimului românesc din cuprinsul noilor hotare, aici, în Clujul ce încă e destul de unguresc, un grup de inițiativă generoasă românească, cu mari sforțări, a organizat o expoziție de artă mai mult ungurească.

Și, nu pentru a discuta oportunitatea acestei inițiative sau pentru a o critica, ne oprim asupra ei, ci numai pentru a sublinia gestul de necontestată generositate, ca un exemplu mai mult de contrastul între cele două drumuri, al trecutului și al prezentului.

Nu numai că nu există nici o persecuție, nici o prigonire a artei și a culturei, dar încă, aceia ce ei înșiși, dușmanii, nu ar fi avut cutezanța de-a o cere, îl se dă: libertatea de-a manifesta în voe și puternic producția de artă, în afară de orce considerație de naționalitate, ba încă cu o vădită preferință pentru cei străini. Cu sforțări și cu atente menajamente pentru susceptibilități, -- într'o sală a statului, acei emisari și cercetători ai situației în care se află cultura și civilizația maghiară sub stăpânirea românească, ar putea ca să găsească adevăratul isvor al informațiilor și cercetărilor lor, daeă, se înțelege, le-ar face cinstit. Și, tot acolo, și în cuvântul cu care inițiatorii își justifică opera, budgetivorele noastre birouri de informațiuni din Apus ar trebui să găsească unul din cele mai convingătoare argumente pentru a înfrânge calomnia. Cuvântul înălțător, prin generorzitatea intenției, cu care a fost rostită justificarea intenției, reprodus pretutindeni, în presa Apusului, trebuie să fie răspunsul, cu fapta, la atacurile cu vorba.

„Să încercăm să ridicăm conștiința noastră în sferele curate ale idealismului, unde cârmuește eterna putere a luminei ... Credința noastră este bună, de-a crede în viitor de iertare a vechilor păcate și de-a inobila tendințele de progres cu ajutorul neîntrecut al artei."

Așa s'a rostit justificarea inițiatorilor generoși, pentru a însemna acolo în acea sală de artă amvonul de unde Românii învingători învață pe asupritorii lor de-odinioară, că civilizația merge pe alt drum decât pe acel al prigoanei din trecut și al calomniei din prezent.

Numai că o rugăminte avem pentru viitor: Să se organizeze curând și o expoziție în majoritate românească pentru a se cunoaște și arta noastră de pretutindeni.

Ev.

Un caz simptomatic

Zilele trecute, s'a petrecut la Senat o scenă foarte caracteristică pentru înaltul nivel moral, la care se găsește actualmente Parlamentul României-Mari. Un domn senator, Dinescu, a denunțat adunării, dovedind cu acte în regulă, că un coleg al său, d-l Hențiescu, a luat mită de 20 mii de lei pentru a 'procura 5 vagoane de zahăr unui oare-care Motaș din Contanța.

Partea imorală din toată această combinație e că, probabil, d-l Hențiescu s'a folosit de trecerea sa ca senator pentru a obține mai ușor cele 5 vagoane de zahăr, lucru de care — aceasta nu mai e probabil, ci sigur — alegătorii săi uitați vor avea de ce să se plângă, fiindcă nu pentru asta l'au trimis în Parlament.

D-l Hențiescu a pretins — firește! — că nu e vinovat, că n'a luat nici-o sumă, că banii i-a încasat cumnatul său, Topor, pe care a căutat să-l salveze, semnând poliță.

Poate să fie așa, numai că e greu să admitem că într'un mod desinteresat, sacrificându-se, D-sa a acoperit cu prestigiul său senatorial o faptă urâtă. Sunt traficări, în cari nu poți să-ți riști ușuratic onoarea, chiar dacă intervenția ta ar fi cerută de cele mai înalte legături prietenești sau familiare.

Oricum ar fi, noi ne oprim, îndurerați, la constatarea josnicelor lucruri, de cari se ocupă Parlamentul, pe când măreața și singura lui menire e să refacă, prin cele mai potrivite legi, România sdruncinată de război, dar mărită, având puteri și resurse mai numeroase, dar și greutăți și nevoi mai multe.

Am trece însă ușor și peste acest accident „parlamentar" (în sensul cel nou al cuvântului), fiindcă ne-am obișnuit cu eternele încriminări de necinste și veșnicele „chestii personale", cu care își petrec fluturatic vremea Parlamentarii noștri.

Ceeace ni se pare simptomatic și nou e graba și groaza, cu care majoritatea subit pudică a Senatului a cerut limpezirea cazului prezentat și pedepsirea vinovatului. Oameni de-o democrație proaspătă, improvizată, îmbulziți la putere ca să fericească țara prin înființarea „cinstită" a „Reșiții", au surprins însfârșit, o afacere scandaloasă, făcută cu mai puțină șiretenie decât celelalte, infinit de multe, dar bine dosite. Și iată c'au putut să-și salveze onoarea și să scape de infamele bănuieli!

Furtunoasa indignare parlamentară a avut iuțeala și sinceritatea trădătoare a celebrului gest cu . . . „musca pe căciulă".

N. G-T.

In jurul conferintei dela Londra

Conferința dela Londra s'a deschis acum o săptămână și discuțiile au început. Cum era de așteptat Franța și Italia au susținut dela început revizuirea tratatului din Sévres dând astfel cel mai puternic sprijin delegaților turci. Surprinzătoare a fost atitudinea lui Lloyd George care înainte de conferință susținea că interesele Angliei se opun revizuirii, iar acum a făcut o călduroasă primire turcilor. Delegațiile turce au ajuns la o înțelegere perfectă și au cerut nici mai mult, nici mai puțin decât reintegrarea Turciei în cadrele frontierelor din 1913, adică Tracia și Smyrna și celelalte teritorii ocupate acum de francezi, englezi și armeni să revie Turciei. Delegația turcă n'a ridicat dealtfel așa numeroase pretenții decât pentru a se mulțumi la urmă cu Tracia și regiunea Smyrnei. In sprijinul pretențiilor lor aduc statisticile populației din regiunile amintite făcută în 1914 de administrația turcească.

Kalogeropulos a răspuns combătând punctul de vedere turcesc și producând la rândul lui documente și iarăși statistici din care rezultă că majoritatea populației e grecească. Premierul grec a declarat că Grecia își ia obligația să restabilească pacea în Asia-Mică, făcând în acest scop toate sacrificiile necesare. Asupra acestei oferte fiind consultat generalul Gonraud, guvernatorul Siriei, acesta a afirmat că dificultățile sunt prea mari pentru ca o astfel de operă să poată fi dusă la bun sfârșit de armata grecească.

In urma expunerilor contradictorii ale delegațiilor turci și greci conferința a hotărît numirea unei comisiuni internaționale care să ancheteze asupra exactității statisticilor și documentelor cu obligația pentru ambele părți de a urma deciziunile comisiunei și de a primi toate clauzele tratatului din Sévres afară de cele teritoriale care vor fi decise în urma acestei anchete. Delegația turcă a declarat că primește această anchetă internațională. Răspunsul delegației grecești va fi dat după ce va primi noui instrucțiuni dela Atena, totuși se speră că va fi favorabil acestei propuneri. In cazul când ambele părți acceptă această propunere, atunci vor trebui să îndeplinească și următoarele condițiuni suplimentare: 1. încetarea ostilităților; 2 schimbul de prizonieri și 3. garantarea drepturilor minorităților.

Rămâne acum să vedem care va fi decizia acestei comisiuni. Un lucru este însă sigur: Aliații vor admite modificarea tratatului din Sévres în părțile care nu privesc decât interesele lor. De acela, ne putem aștepta ca Grecia să fie nedreptățită. Până la rezolvirea problemei orientale, conferința va lua imediat în discuție contra propunerile germane. In legătură cu acestea în Germania se face o propagandă întensă contra hotărârilor luate la Paris. Von Simons în discursuri ținute în toată Germania declară că țara întreagă s'a pro-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

nunțat contra acceptării condițiilor aliate care dacă vor fi primite ar trebui să distrugă întreg organismul economic. Pentru a evita acest dezastru Aliații trebuie să primească contra propunerile germane, nu refuz semnificând intenția mărturisită de a distruge Germania.

Asupra unei singure clauze rămân intransigenți Germanii: aceia prin care sunt obligați a plăti o taxă de 12 la sută în aur asupra exportului. Pe această cale se va putea controla foarte ușor puterea de producție a industriei germane pentru ca indistriile rivale franceze și engleze să fie în stare a împiedeca concurența pe care le-o va face. De aceia această taxă e socotită ca o încercare de sugrumare a tendințelor de expansiune economică necesare ridicării Germaniei.

Cunoscând declarațiile precise ale lui Briand și Lloyd George că Aliații vor persista până la urmă în menținerea punctului lor de vedere și duplicitatea germană, întrebuințată ca armă de luptă, în orice ocazie, ne îndoim dacă Von Simons va ține aceleași discursuri arogante la adresa Antantei îndemnând poporul la rezistență și după ce conferința de la Londra își va fi spus ultimul cuvânt.

R. R. D.

Un „Cămin Cultural"

In Teuții de sus s'a înființat nu „Cămin Cultural" în ziua de Trei Sfinți a. c. din inițiativa învățătorului Ioan Porumb, care prin manierile lui cuceritoare a atras întreaga populație această frumoasă acțiune. Cu ocaziunea adunării poporale convocată pentru înființarea căminului pe neașteptate a sosit și d-l subrevizor, Ambroziu Nicoară pentru preluarea școalei confesionale de aici în sarcina statului, care dorință au manifestat-o poporenii cu ocaziunea înțelegerei lor din 21 Sept. 1920. După ce d-l Ioan Porumb, învățător, a cetit statutele și a dat lămurire fie cărui articol, s'a purces la alegerea „Sfatului", Harnicul preot Alexandru Marica este președinte, iar învățătorul I. Porumb secretarul căminului.

Pe când se urma cu alegerea oficianților Sfatului sosește d-l Avram Chereches oficiant la Reglunea Silvică din Baia-Mare, care surprins fiind de măreața idee a înființării vetrei culturale, cerând cuvânt salută poporul din Teuții de sus care și în vremuri de restriște a fost pururea unit și tot de a una a ascultat de conducătorii lui firești. I-mi pare bine — zi ce d-l Chereches când pot saluta între D-voastre pre mai mulți bărbați în frunte cu încărunțitul dascăl român d-l Petru Porumb, cari ați luat parte în luptele noastre naționale din trecut și ați dus memorandul la Viena cu cu părintele Lucaciu, deci și D-voastre toți ați suferit și v'ați luptat pentru întregirea Românei de azi și pentru unirea tuturor Românilor. Să fim trezi și cu băgare de seamă, că înființată fiind România-Mare nu putem dormi în odihnă — nu, căci streinii rău voitori lucrează neîncetat cu multe mijloace printre noi ca să-ne învrăjbească și să-ne pună iarăși sub jugul de ieri. Roagă poporul să dea sprijin și pe mai departe învățătorului Ioan Porumb, care le a fost și este adevăratul conducător în viața publică atât în vremile de restriște, când pe vremea ungurilor nu s'a dat de-o parte, ci cu mai mare râvnă deștepta și sfătuia sătenii.

D-l Chereches în semn de iubire și recunoștință față de acest popor deștept sa înscrie membru fundator în „Căminul cultural". Mulțimea aplaudă pe d-l Chereches și să hotărește cu toții a a intra ca membrii ordinari în Căminul înființat.

D-l Avram Chereches este un vechiu și cunoscut naționalist care în timpul ungurilor era urgisit și urmărit pentru propaganda națională.

„Sfatul" Căminului cultural din Teuții de sus face apel către toți iubitorii de cultură românească, rugând pe toți intelectualii să le sprijinească Căminul cu daruri de cărți pentru bibliotecă și cu înscriere de ajutaoare benevole, fundații etc. cari fapte vor vorbi prin generațiile crescute la umbra și sprijinul dat de acest focar însemnat în cultura unui popor dela sate.

Un ascultător.

Cazul „Ringala" la Teatrul Național

Acum, după ce valoroșii artiști ai Teatrului Național, cu multă muncă, într'un timp atât de scurt au dat publicului o altă piesă, în locul „Ringalei" alungate — numai ca Teatrul să-și poată urma regulat seria reprezentațiunilor îmi găsesc și eu răgaz să dau câte-va lămuriri scurte asupra reprezentării piesei d-lui V. Eftimiu la Cluj:

Imi trebuia o piesă istorică.

„Apus de soare", „Viforul", „Răsvan și Vidra", „Vlaicu-Vodă" erau jucate de curând aci. Dintre cele puține rămase am ales „Ringala", fiind mai ușoară de montat în împrejurările noastre technice de astăzi. N'am fost preocupat de nimic și nici influențat de nimeni. Am ales-o cu toată liniștea, așa cu meritele și scăderile ei, pe cari sala plină de la premieră a putut să le vadă și să le judece; *era o piesă din repertoriul Teatrului Național din București.*

E adevărat că în prima ei serie de la București, în urma unui a ticol al d-lui Iorga, reprodus acum de ziarul „Patria", piesa „Ringala" a fost scoasă de pe afiș, la cererea Academiei române. E adevărat.

Lucrarea d-lui V. Eftimiu însă după un an, a fost reluată de acelaș teatru din București și s'a jucat netulburată seara și la matineuri cât a putut să meargă.

Piesa a rămas deci în repertoriul teatrului național și face parte din el.

Tinerimea universitară din Cluj a oprit reprezentarea piesei așa cum a oprit-o.

Nu judec valoarea lucrării, nu judec nici gestul tinerimei.

O singură părere:

Tinerimea universitară ar fi putut să nu expună pe artiști și public, așa cum i-a expus, ar fi putut să-și aducă aminte *mai din vreme*, că în fruntea tinerei și frumoasei noastre instituții de artă dramatică pentru care se muncește din toată inima și cu toată dragostea — e un om *cu care se poate sta de vorbă.*

Ar fi fost poate mai bine, mai frumos, mai cu minte și mai românește.

Z. Bârsan.

Ecouri

Un scriitor exotic.

Câțiva prieteni și admiratori ai lui Laurent Tailhade au luat inițiativa de a aduce la Paris, în cimitirul Montparnasse, rămășițele sale pământești, îngropate în staul unde a încetat din viață. Ceremonia a avut loc Dumineca trecută. Teribilul pamfletar se odihnește acum în zgomotul marelui oraș. Liniștea cimitirului rustic era negreșit supărătoare pentru sufletul său.

Se știe că lui Tailhade îi plăcea să presare în proza sa termenii cei mai arhaici și mai prețioși... împrumutați dela Rabelais, Villon, Montaigne, Beroalde de Verville... Aceste podoabe de stil puțin cam bizantine făceau plăcerea literaților; dar ele uimeau totuși pe proletarii, pe militanții, cari devorau în ziarele stângei proza mănoasă a poetului anarchist.

Pe vremea aceia, Tailhade scria la *Messidor.* O delegație de lucrători veni la Gérault-Richard, directorul acestui ziar:

— Cetățene Gérault, începu cu glas tare șeful delegației, am venit să te felicităm... Tu ești de ai noștri. Ziarul tău este pe calea cea bună. E minunat scris! Se cunoaște că ai lângă tine tovarăși cari n'au teamă de nimic! Și între ei este unul care mai ales are idei minunate. Eh! acela va merge departe. Păcat însă că e străin.

— Cum! zise Gérault-Richard, un străin la *Messidor*! Vă înșelați! Toți redactorii mei sunt francezi.

Bun, tu spui așa ca să n'ai dificultăți cu poliția... Dar între noi internaționaliștii, poți s'o mărturisești. Și apoi crezi că nu se cunoaște? Bietul băiat întrebuințează termeni alandala! Se vede că nu cunoaște bine limba franceză, Dar o s'o învețe el. Ți-o spun eu. O s'o învețe.... Are idei sănătoase... E de ai noștri și el...

— Bine, dar cum dracu se numește? întrebă mirat Gérault-Richard.

— Stai niței: Laurent Ta... Laurent Ta... Laurent Tailha de... Trebue să fie un psendonim.

Centenarul recepției la Academia franceză a lui Villemain.

După a 200-a) aniversare a recepției lui Bossuet la Academie, pe care o vor sărbători-o inaugurând la Dijon statuia „Vulturului dela Meaux", și după tricentenarul lui La Fontaine pe care se pregătesc a-l celebra la Château-Thierry, Academicienii francezi vor evoca poate de data aceasta și „centenarul verde" al lui Villemain.

La 26 Aprilie urma să se sărbătorească acest centenar ca un omagiu memoriei lui Villemain, căci el a fost ales membru al Academiei la 26 Aprilie 1821.

Avea atunci 30 ani. De trei ori, operile sale au fost încoronate de Academia Franceză, care derogând pentru el dela regulile și obiceiurile sale, îl chemase să-și citească el însuși, 1814, în fața Institutului întrunit în ședință publică, lucrarea care fusese premiată.

Villemain a fost secretar perpetuu al Academiie timp de 35 ani, dela 1835 la 1870 data încetării sale din viață, și nimeni în afară de Canrart, n'a ocupat atâta vreme această însărcinare.

Frédéric Masson este succesorul lui Villemain într'o dublă calitate ocupă fotoliul acestuia după Letiré, Pasteur și Gaston Paris, iar slujba de secretar după Patin, Doucet, Boissier, Thureau-Dangin și Etienne Lamy.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Amintiri din Alsacia

Profesorul Lujo Brentano publică în 1917 o lucrare* cu titlul de mai sus, și care învechită, cum vom vedea în unele privințe, prezintă totuș o oare care actualitate, chiar și astăzi pentru noi, românii în special.

Brentano a fost urmașul lui Schmoller, la Universitatea din Strassburg, unde a stat dela 1882 până la 1887, când a primit o ofertă a Universității din Viena și a venit în acest din urmă oraș. Deși o prezintă ca o simplă adunare de amintiri, în luarea de care ne ocupăm, Brentano pare că nu face totuși de cât să caute răspunsuri la două întrebări: *Au făcut germanii ceace trebuia în Alsacia? Ce trebue să facă în viitor?* A doua întrebare care pornea dela presupunerea că Alsacia va rămânea Germaniei, continuând unul din acele puncte învechite despre care pomeneam la început, o vom lăsa de-o parte.

Au procedat germanii încă bine în Alsacia, după 1870? Brentano răspunde hotărât că nu. Iar vina el nu o aruncă pe felul de a fi al cuturăi sau cutărui guvernator: „Greșeala politicii germane în Alsacia și Lorena[1] nu a fost rezutatul felului de a fi a lui Montenffel, sau Möller, sau Hohenlohe. Ea a fost făcută de Bismarck, atunci când n'a încorporat la 1871 cele două provincii Prusiei". Și Brentano îndreptățește vederile lui cam cum urmează:

Alsacia s'a încorporat sufletește, de fapt, la Franța odată cu revoluția cea mare, când au fost rupte toate zăgăzurile dintre provincii și dintre clase și când poporului alsacian i s'a oferit o țară întinsă drept câmp de activitate. Prin actul revoluționar din 1789, zice Brentano, s'a deschis talentelor alsaciene întreaga Franță, talentelor care, în special în domeniul practic, sunt nespus de numeroase în acest popor atât de dotat". Iar rezultatul a fost, că noi găsim imediat apoi alsacieni pretutindeni în Franța și în toate drepfele sociale, dela soldați până la generali, dela simplii lucrători până la slujbașii cei mai de seamă și artiștii cei mai renumiți. Ce mirare atunci, că un popor care fusese chemat la viață, prin introducerea lui într'o unitate politică atât de mare și deci atât de favorabilă desfășurării activității lui ținea cu patimă la principiile revoluției franceze!

Ce a făcut însă Germania cu acest popor? Din cauza rivalității dintre diferitele state ale confederației germane, Alsacia nu a fost încorporată Prusiei, ci a fost făcută provincie imperială, adică o unitate politică separată, sau dacă vreți ceva analog cu ceia ce au fusese în Franța înainte de 1789. Intregul avânt, pe care-l luase sufletul și activitatea poporului alsacian, era frânt din nou. Câmpul posibilităților era micșorat dela proporțiile unei țări de rangul întâiu dinainte, la acelea ale unui provincialism descurajător. Ce mirare atunci, că negustorul alsacian, ca să luăm numai această categorie de oameni, neputând rezista concurenței negustorului din imperiu, negustor care avea în dosul lui organizații enorme, pierdea nădejdea să-și trimeată copiii să se stabilească în Franța, unde prin simpla lor prezență susțineau spiritul de revanșe. Cum a fost însă cu negustorii, s'a petrecut cu toate categorile de oameni: pretutindeni și în toate, provincialismul a ucis spiritul de uniune cu Germania, din fașe chiar; zidurile puse între noua provincie și restul imperiului, au înăbușit sufletele și le-au făcut în cele din urmă să se uite peste granițe, în căutarea unor drumuri mai largi.

Faptul că nu s'a făcut o apropiere deplină deci între Alsacia și imperiu, a Constituit greșala fundamentală făcută de Germania după războiu. Câte alte greșeli mai mici, destul de mari însă! Luați d. ex. politica nenorocită a imperiului, de a neglija populația de jos, germană de inimă și limbă, pentru a umbla în schimb, cu tot felul de oferte, după notabilii din loc, a căror simpatie este căutată, Rezultatul se știe: guvernul german a pierdut încrederea acelora pe care ar fi putut să-i câștige, a țăranilor și și n'a căpătat-o pe a acelora, după care a umblat și înspre care a îndreptat privilegiile țării, adică pe a notabililor.

Să mai continuăm? Să arătăm cum în toate direcțiile s'au făcut greșeli peste greșeli, toate pornind de la ideia aceasta nenorocită de provincialism, sau de părtenire a unor elemente locale, care nu meritau acest sacrificiu? Să arătăm cum până și Univers tatea, care fusese înființată cu ce putuse oferi Germania mai bun, a fost în urmă descurajată, văzând, să zicem, cum sforțarea ei de a înființa o expoziție permanentă de artă germană era împedecată de a răuși de către autorități chiar, care din motive neexplicabile, susțineau o societate artistică a notabililor din localitate?

Mărturisesc că cetind pe Brentano am avut o mare satisfacție: aceia pe care o are orice popor când vede că și alte neamuri, neamuri care trec că sunt mai pricepute de cât ei, fac greșeli analoage cu ale lui. Rămâne totuș un punct, care micșorează cu ceva greșeala Germanilor: ei alipiseră pe Alsacieni la imperiu contra voinței acestora și separatismul care a urmat și care n'a adus de cât rău putea fi considerat ca un rezultat fatal al acestui fapt. Cum să explică însă separatismul politic, — *totdeauna dăunător!* — acolo unde ei urmează o unire venită din inimă?

Sau poate n'a venit din inimă?

Virgil I. Bărbat

[1] Lujo Brentano, Berlin, 1917, Erich Reiss Verlag.

Cronica politică

Prelungirea sesiunei parlametare. — Circulă versiunea că în vederea terminărei tuturor lucrărilor urgente care s'au început în pariament guvernul ar intenționa prelungirea sesiunei parlamentare. Se înțelege însă că aceasta nu ar fi cu putință decât numai în cazul când s'ar reuși a se obține o înțelegere între majoritate și opoziție, căci, astfel, prelungirea sesiunei s'ar reduce la un prilej mai îndelungat de gâlceavă și scandal. *Cazul Stere.* — In parlament vine la ordinea zilei validarea alegerei d-lui Stere. Cu toate că se anunțau în contra sa multe glasuri, între cari ale d-lor Iorga, Mihalache și Tache Ionescu, se pare că, în ultimul timp, s'ar fi renunțat de-a se mai încerca invalidarea. Așa reese din faptul că „Țara Nouă", care angajează deopotrivă și pe d. Mihalache și pe d. Iorga, a anunțat cu interes înscrierea d-lui Stere în partidul țărănesc basarabean. In felul acesta, chestiunea invalidărei d-lui Stere, nu mai e privitoare la o singură persoană, ci la o întreagă grupare, care numără câteva zeci de deputați.

Desființarea unui subsecretariat — După cum s'a mai anunțat, Subsecretariatul refacerei, condus de d. I. Atanasiu, s'a desființat, în urma încurcăturilor pe care aceasta le-a produs în dauna populației. Singur titularul acestui surogat de minister a mărturisit în Cameră necesitatea desființărei. In Consiliul de Miniștri însă, s'a putut constata că, acel care a apăsat mai mult asupra necesității desființărei „Refacerei" a fost d. Argetoianu, care a facut-o aceasta pentru a putea asigura existența subsecret-riatului Minorităților, care, deși votat, nu avea altfel putința unui budget.

Un caz mai mult de necinste. — In Senat s'a discutat și s'au produs dovezi de luare de mită contra d-lui Hențescu, Senator din majoritate. S'a cerut ancheterea și depunerea cazului la Parchet. Un juriu de onoare care s'a instituit va avea de constatat aplicarea unuia din cele trei devize cu care a pornit d-l Averescu, și anume *cinstea.*

Ce intenționa „Emke"?

I.

Sfidătoare și legând de numele ei toate amintirile unui trecut odios există și azi această asociație „culturală" prin care statul maghiar și organizatorii pregăteau în mod sistematic zdrobirea elementului românesc pe terenul cultural economic și social.

Afirmațiile noastre cum că această asociație a lucrat nu numai contra intereselor și drepturilor noastre ca cetățeni ai statului maghiar, ci direct și pentru desnaționalizarea noastră, au fost respinse de actualii ei conducători ca neadevăruri și născociri prin cari am fi dorit să propagăm ura contra maghiarilor. Ori „Planul de activitate" redactat la 25 Februarie 1914 de „Comisiunea de opt" în numele căreia semnează Dr. Apáthy, Alex. Márky și Gáspár Menyhárt cuprinde întreg arsenalul armelor subversive prin cari urmăriau distrugerea noastră în statul maghiar. Acest plan odios de muncă distrugătoare a fost cuprins în statutele actuale, lipsite în aparență de orice tendință dușmănoasă. Dar care în fond cuprindeau sentința de moarte a Românilor din Ungaria. Prin acceptarea acestor statute asociația „Emke" a *sancționat* mijloacele propuse și azi vine să ceară recunoașterea sa ca persoană morală în statul român pe baza acelorași statute.

„Expunerea de motive asupra planului de activitate și modificare statutelor" e redactată „ca manuscris *confidențial*". Insuși faptul că acest plan de muncă e redactat pentru a fi „confidențial dovedește intenții pe care nici chiar publicul maghiar nu trebuea să-le știe. Cum? O asociație cu scopuri „culturale" per eminentiam „pentru întărirea culturală și economică a Maghiarilor din Ardeal" (după cum prevăd statutele) nu putea concepe un „plan de muncă" care să fie cunoscut de ori cine? Erau doar în Ungaria liberă. „Ce-i împedeca să lucreze pentru cultura maghiară cu verva lor obișnuită și în mod fățiș? Da! Erau împedecați de Românii ardeleni, cari nu trebueau să cunoască mijloacele prin care li-se pregătea, nimicirea. Ere un grup de conspiratori adunați sub masca culturii maghiare și sub firma de *„Emke"* cari lucrau cu aprobarea și sub scutul „Ungariei felix" în contra celor mai pașnici și răbdători cetățeni ai ei.

Această asociație născută dintr'un spirit ce dorea ca *„toți cetățenii să vorbească și să simtă ungurește"* avea zona de operație în jurul așa numitor *„linii culturale"* (művelődési vonalak) care erau fixate acolo unde blocul român ajungea în contact cu blocul maghiar. In interiorul acestor linii trebuea desvoltată activitatea pentru întărirea culturală, economică și socială a Maghiarilor, iar în jurul liniilor trebuea pornită propaganda de demaționalizare, prin înființarea de școli maghiare de stat sau mai bine zis școlă de maghiarizare. Prin aceasta blocul maghiar trebuea să sporească cu timpul, iar blocul român să scadă, și tocmai de aceia munca de desnaționalizare pornea dela margini — unde era mai ușor de făcut — spre centru, așa că după iluzia organizației „Emke", blocul român, ros din zi în zi de șobolanii maghiari, cu timpul trebuea să dispară cu totul. In 1914 „Comisia de opt" constată, după „planul cultural politic și *harta* colorată transmisă asociației Emke în mod *confidențial* de biroul central statistic, că *„comunele din apropierea liniilor culturale principale sunt indeajuns prevăzute cu școli maghiare, deci acum urmează comunele din gradația următoare"* (spre interiorul blocului român). Vezi planul de muncă pag. 11 a lui. e) Deci liniile culturale erau punctul *defenziv*, contra influenței îndeosebi a populație române, și *ofensiv* pentru maghiarizarea naționalităților.

Activitatea avea trei scopuri: *social, economic și culturale.* Dintre mijloacele pentru realizarea acestor scopuri vom evidenția pe cele ce se îndreptau în contra noastră.

Pe teren *social-politic*, observând „mișcările de această natură a naționalităților", trebueau designate „santinele" adică persoane de încredere cari să îndeplinească serviciul de recunoaștere și să stea în permanentă legătură cu conducerea centrală" ca nu cumva vre-o mișcare salvatoare a naționalităților să le creeze o situație mai bună decât cea dorită de Emke. Asociația să impună introducerea unui *impozit cultural* în județele Ardealului, care să fie pus în întregime la dispoziția asociației pentru scopurile sale. Deci nu era deajuns că și cu banul stors din sudoarea muncii Românilor se ridicau focare culturale exclusiv maghiare ci din sărăcia noastră ar fi treouit să dăm bani și pentru această organizație care urmăria numai, întărirea elementului maghiar în dauna intereselor naționalităților. Apoi pentru salvarea „interesului primordial al *unității maghiare"* urmau să fie „transferați în condițiuni avantajoase cei mai buni funcționari maghiari în biocurile naționalităților dacă cunosc și limba" — ca prin cunoștința limbei lor massele să poată fi induse mai ușor în eroare — „iar aceștia să fie obligați a rămâne în permanentă legătură cu asociația" — pentru a primi în permanență directivele ce trebuea să ducă la realizare scopul fixat. Insă asociația nu s'a mărginit numai la atât. In vederea statificării administrației „Asociația va interveni, ca în noua împărțire a județelor și plășilor *unitatea administrativă să nu cadreze cu unitățile de rasă, ci din contra prin mutilarea actualelor județe ele să fie grupate conform* intereselor maghiare naționale ale statului (alte interese statul maghiar n'avea).

Iar acum? Ce ne pregăteau ei nouă cu atâta sânge rece și desconsiderând orice interes al nostru, lor azi nu la mai convine. Nu cred că vor dori ca să li se măsoare lor acum cu măsura ce trebuea să ne „fericească" pe noi.

Dampo.

Știri și fapte politice

„Patria" publică un foarte judicios și bine documentat articol al prof. Dr. Lupaș documentat articol contra concordatului umilitor și primejdios ce ni se pregătește. Dar, tocmai fiindcă e bine documentat și judicios, Redacția și partidul, au anunțat că articolul nu reflectează gândirea lor. Era înțeles aceasta și fără numita notă.

Comisia parlamentară anume instituită pentru a cerceta dosarul Günther, a fost somată ca să cerceteze și cazul dlui Duliu Zamfirescu, care, după cum se știe a fost cumpărat cu 40.000 lei, din fondul Rosellius. pentru a ține un discurs în Academie sub ocupația nemțească, favorabil puterilor centrale. Dl Zamfirescu figurează și în dosarul Günther cu 6000 lei

Revista presse maghiare

Intr'o tabără

Sub acest titlu ziarul *„Uj Kelet"* publică un primarticol, în care se lamentează asupra faptului, că în politica de naționalități, toate partidele politice par a avea o singură opiniune. — „Ar crede omul — scrie susnumitul ziar, — că atâtea păreri sunt, câte partide. Și iată, toate partidele românești sunt de o singură părere. Nu e nici majoritate, nici minoritate, nici gândire guvernamentală ori de opoziție. In acest punct toți gândesc la fel: ca minoritățile să se dea la o parte și să nu dorească nimic, ori dacă chiar ar dori ceva, aceea să nu fie decât ce vrea politica românească . . . Până la un timp am mai avut iluzii în cutegarea mai loială a oamenilor politici ardeleni, dar și această iluzie — cel puțin în parte — a trebuit să ne-o perdem . . . Minoritățile naționale nu pot să aștepte nimic dela nobilii și pateticii ardeleni, cari au trădat Alba-Iulia și tradițiile ardelene . . . Dacă minoritățile ardelene ar intra în oricare dintre partidele românești existente, ori ar intra chiar în toate partidele, prin aceasta poate ar întări partidele românești, dar și-ar atrage asupra lor sentința de moarte. Ele nu au ce căuta în diferitele partide românești. Da numai în organizațiuni naționaliste separate, cu reprezentanțe deosebite vor putea să înainteze, ca să'și apere interesele proprii, existența, ființa națională, dreptul asupra școalelor și a limbii".

Secuimea va intra în proiectata organizație maghiară?

Organele din Cluj ale organizației separatiste Maghiare, ziarele *„Keleti Ujsdg"* și *„Ellenzék"*, scriu în mod ditirambic la adresa Secuilor din județul „Treiscaune", cari, întruniți într'un congres la Sepsiszentgyörgy, au aderat la organizația maghiară, ce se proiectează din Cluj. Ziarul „Ellenzék", apreciind și atribuindu-i o importanță excesivă acestui fapt, trădează fără să vrea cât de nepopulară este ideea acestei organizațiuni chiar în sânul maghiarimii. Iată, câteva pasagii, cari ne vor edifica deplin asupra greutăților ce întimpină organizația proiectată: — „Secuimea aparține nedespărțit totalității ungurești. Nu numai că nu vrea să meargă pe o cale deosebită de a maghiarilor din afară de secuime, ei, din contră, nu este putere care să poată clătina unitatea și uniformitatea tare ca stânca a secuimii cu a maghiarimii. Aceasta a enunțat-o județul Treiscaune . . . Și până acum am știut, dar acum suntem și mai mult siguri de aceea, că năzuința celor 2—3 oameni, cari își bat capul să înjghebeze o deputație care să meargă la București pentru a anunța că consimt să participe la organizația pornită, este o încercare de compătimit, care nu înseamnă nimic. Aceștia pot vorbi numai în numele lor propriu, și întreaga maghiarime din Ardeal nu-i poate privi decât trădători ai cauzei. Dar și din alt punct de vedere e importantă organizarea din Treiscaune. Au luat parte la această adunare și evreimea și o parte a muncitorimii. Este o dovadă aceasta, că desmembrarea jidovimii crescute în aceeași cultură, încă nu servește decât scopuri politice și e o sforțare neîndreptățită. De altă parte organizarea maghiarimii nu este ertat să o slăbească divergențe de classe".

Din parte-ne, nu putem decât să-i felicităm pe unguri, că ne îndrumă și pe noi — vrea — pe calea care ne va asigura mai bine viitorul. Dacă sub regimele ungurești un eră opresiunea sălbatecă, care să ne închege și rele și să ne potențeze rezistența, — poate — nu am fi azi unde suntem. Și — poate — dacă nu ne-ar deschide și astăzi ungurii ochii, am continua să ne neglijem interesele cele mai sfinte de dragul unei generosități rău înțelese și rău plasate.

Politica magnaților

Citim în ziarul *„Nagyvárad Friss Ujság"*:

Oligarhia dela Budapesta se agață cu disperare de orice mijloc, care îi dă putința de a-și prelungi cât mai mult opera de teroare albă și de impilare a poporului.

Ea nu poate princepe vântul de sincer democratism câștigat prin suferințele războiului deopotrivă de toate popoarele.

Conducătorii actuali ai Ungariei, în loc să se ocupe de a asigura poporului care a suferit atâta, o pace binefăcătoare, în loc de a-i da largi reforme sociale atât de mult așteptate, caută în complicații externe și în alementarea continuă a urei cu toți vecini ei prelungirea odioasei lor existențe.

A tiel, guvernul de Magnați, impilatori ai însuși poporului maghiar, conștienți că numai o a mosferă tulbure și încordată cu toți vecinii îi poate menține la putere, au înființat numeroase școli de comitagii. — Aceste școli se numesc „Munkás-osztály" și sub aparența de a pregăti lucrători industriali, sunt o organizație drăcească.

Elevi recrutați dintre fanatici cu înclinări naturale către intrigă și crimă, sunt preparați în timp de 4 luni, în secții oficiale, ținându-li-se cursuri în legătură cu fiecare stat unde vor fi trimiși să opereze: Jugoslavia, Ceho-Slovacia și România. In aceste școli, adevărate uzine de intrigă și ură, ei devin inconștient unealta oligarhiei maghiare, otrăvindu-li-se sufletul și desvoltându-li-se instinctele rele. Pe lângă o spoială de cunoștințe într'o breaslă oarecare, ei sunt învățați cum să semene mai bine ura și învrăjbirea între oameni, clase sociale și popoare, cum să facă un spionaj militar și politic cât mai intins, fiind obligați a comite chiar crime și atentate contra democraților sinceri, de orice naționalitate.

După desăvârșirea lor în aceste școli, ei vor fi trimiși în țările mai sus arătate, prevăzuți cu toate documentele necesare, cu care vor putea înșela chiar sindicatele și organizațiile de lucrători și socialiști din fiecare din țările indicate.

Iată care este grija de căpetenie a Guvernului de Magnați, latifundiari și capitaliști nesățiosi, astăzi când poporul maghiar atât de greu încercat în ultimii ani așteaptă o pace binefăcătoare, așteaptă o lege a împroprietăririi, lege care la ceilalți vecini ai lui — *cum este de exemplu România* — s'a și aplicat, așteaptă legea capitalului și muncii, legi de reforme politice și sociale.

N'au fost destule suferințele apropiatului trecut îndurat de poporul maghiar, impilatorii lui de astăzi îi prepară noui zile de zbucium și chin, îi prepară noui suferințe și noui vărsări de sânge.

Lucrători cinstiți de toate neamurile căutați și descoperiți pe acești trimiși ai dușmanilor democrației, și când îi aflați nu stați pe gânduri:

Smulgeți-le măsca
să [illegible]

NFORMATII

Salonul de Artă Ardeleană sala prefecturii Str. Monostor 1. Ciclul celor 4 concerte Joi, 3 Martie 1921 ora 8·30 seara al 2-lea Concert. — Program: 1. E. M. Bossi: Trio, D-mol piano Pongracz, violina Lakatos, cello Rezik. 2. Beethoven: Sonata Appasionata piano (3 părți) N. Caravia. 3. a) Liszt: Ha álmom, b) Max. Reger: Maria Wiegenlied çanto Ana Susnek. II. 4. a) Schvecka: Serenada, b) Oberthür: Unter der Linde Harpă Franz Lehrer. 5. Veracini: Sonata, mi minor piano Ana Voileanu, violina Ioan Bobescu. 6. a) Spirescu: Am plecat de lângă tine, Anastasia Dicescu, b) Verdi: Duetto, Act I Rigoleto, canto A. Dicescu, A. Apostolescu. Al III-lea și al IV-lea concerte vor avea loc la 10 și 17 Martie 1921.

■

Vineri 4 curent, se va judeca la Curtea Marțială a corpului 6, procesul cunoscutului agitator și antiromân Ion Muscă, care, pe vremea războiului, la Școala Militară din Batoșani a fost dat afară pentru instigație bolșevică împreună cu 400 de elevi în fruntea cărora era.

Numitul Ion Muscă a fost prins în Comuna Varviz unde reușise să se facă primar și unde în unire cu ungurii prigonea și jupuia pe Români. El este judecat acum pentru dezertare în timp de război dela Reg. 15 Inf. delapidare pe bani și însușire de grad superior.

■

D-l Dr. Meteș, prefectul județului nostru, alarmat de cele afirmate de către deputatul Coltor cu privire la starea spiritelor între țărani, a făcut Duminică câteva cercetări incognito în satele vecinate, din care s'a convins că sătenii sunt foarte pașnici și mulțumiți cu administrația românească.

D-l Prefect va continua aceste anchete la care invită și pe prezentanții ziarelor.

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Duminecă plăcintă cu brânză, carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă renumită.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervozității, întrebuințați *vinul de Tokay cu chinină și fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii.

■

Statificarea spitalelor s'a amânat din lipsă de fonduri bugetare.

■

Persoane bine informate spun că tot se mai speră să se înființeze ministerul Sănătății publice.

■

Prin bugetul anului curent, salariile medicilor funcționari se ridică cu 50 la sută.

■

Vaccinările contra variolei se încep anul acesta probabil în luna Martie.

■

Lugojul a oferit Principesei Elisabeta, ca dar de nuntă, un costum național cusut în aur.

D-l Oct. Prie secretarul general al Instrucțiunei Publice și cultelor lipsind din Cluj și ordonanțările cheltuelilor extraordinare neputându-se face de cât prin semnătura d-sale, o mulțimea de școli ale statului sufăr de lipsă de combustibil.

■

La Cluj s'a ivit un caz de tifos exantematic la un funcționar din direcțiunea regională C. F. R. Bolnavul a fost izolat.

■

S'a dispus ca numai moșiile cari vor fi expropiate să fie arendate forțat în Ardeal, celelalte putându-se arenda după învoială între proprietar și muncitor.

■

De eri începând s'a introdus timbrul de 10 la sută asupra taxei de intrare a fiecărui bilet de teatru, cinematograf, sau local de petrecere. Publicul este rugat să observe dacă biletele sunt stampilate și dacă au pe ele aplicat acest timbru.

■

La sfârșitul săptămânei acesteia va apare revista „Sănătatea Publica“ redactate de inspectoratul sanitar din Cluj.

■

Bugetul secretariatului ocrotirilor sociale din Cluj ridicându-se la 147 milioane lei pentru materiale și 28 milioane lei pentru personal a fost redus la București cu 20 la sută.

■

Se va ordonanța zilele acestea ca taxa de îngrijirea bolnavilor la spitalele din Transilvania să fie propoțională cu scumpetea tratului din oraș.

■

Cu privire la închirierea uzinei electrice și la mărirea voltajului Primăria orașului Cluj a primit 3 oferte și anume „*Electrica*“ (românească) care oferă comunei 82 la sută din câștig; „*Gantz*“ (străină) care oferă 70 la sută din câștig, și „*Omnius*“ (românească) care oferă 86 la sută din câștig. S'a instituit o comisiune de specialiști care să studieze amănunțit toate punctele ofertelor făcute de aceste societăți.

■

D-l dr. Meteș, prefectul județului, a dat o circulară tuturor autorităților lor, prin care se pune în vedere că întrucât, după constituția țării românești, titlurile de nobleță nu sunt legale, să, nu se mai îngăduie în redactarea actelor publice asemenea atribute.

■

Joi 3 Martie or. le 8½ seara în Seminarul de limba română va avea loc, la Societatea filosofică a profesorilor universitari, comunicarea d lui prof. Stefănescu-Goangă despre *Raporturile între Psichologie și celelalte științe.*

■

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă și în serbători după masă concert simfonic, iar Marța și Sâmbătă seara deschis până diminieața. Telefon No. 443.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Pe ziua de 1 Ianuarie 1921 s'a făcut o mare mișcare în armată Monitorul Oficial publică tabloul ofițerilor avansați în grad.

Din Cluj au fost înaintați următorii ofițeri:

La gradul de maior, căpitanii Petreanu D. dela Corpul 6 Armată, Moldoveanu Romulus și Diculescu Ahil din Reg. 31 Artilerie.

La gradul de căpitan, locotenenții Gheorghiu Mihail din Regat 16 Infanterie, Dumitrescu Mihail din Regt 16. Infanterie, Văscan Eftimie, dela atelierul de reparațiuni al Corp. 6 Armată, Ariton Virgiliu, din Reg. 16 Infanterie, Popescu Mihail, dela Consiliul de răsboi al Corp. 6 Armată, Vidman Valter, dela divizionul 6 tren, Slătineanu Cst., dela divizionul 6 tren, Furlugeanu Octavian, dela Corp. 6 Armată, Lungu Sever, dela Reg. 31 Artilerie, Steiner Ioan, dela Corp. 6 Armată, Stefănescu Barbu, dela Atelierul de reparație al Corp. 6 Armată, Pușcaru Axente, dela Reg. 31 Artilerie, Stănescu Vasile dela Regt. 31 Artilerie, Administrator locot. Pițul Orest, din Reg. 32 obuziere, Vasilescu Vasile, administrator locot. dela Corp. 6 Armată.

■

Erezii lui Stötter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netălate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA“ în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea“ dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

■

„UNIVERSUM“ întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 13

■

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. Biró.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

Absolvent

academie comercială străinătate cunosc română, franceza, germana. Bun organizator forță comercială versat în afaceri de Banca asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituție mare. Adresa la ziar subt „CONȘTIINCIOS“.

Plângeri și lămuriri

Un țăran ne trimite următoarea scrisoare asupra căreia atragem atențiunea d-lui Secretar General al Finanțelor:

Subsemnatul, Lazăr Crișan, proprietar de moară cu turbină și vapor și oloire în comuna Giurtelecul-Șimleului, jud. Sălaj, am primit încă prin luna Octomvrie anul trecut dela dir. financiară din Zălău un „*Lelet-jegyzőkönyv*“, căci cum se zice pe românește la această carte nu știu, decât atât că a trebuit să *alerg pe la străini* cu ea pentru a-mi traduce în românește conținutul acelor ordine din carte, date de către forurile acestei direcții județene. — Nu știu, într'adevăr, cum se poate — că azi, când suntem de trei ani stăpâni pe țara noastră, să ne vină ordinele scrise tot în limbele străine pe care nu le cunoaștem.

Din cartea susnumită, mi-a tradus ord. referitoare la storsul oleului, unde zice: „Conf. ord. Nr. 31472/920 al Dir. financiare din Zălău, fiecare proprietar de oloire este dator a încasa după fiecare litru de oleu câte un leu dela toți aceia, care storc, fie pentru întreținerea familiei lor, fie de vânzare etc.“

Acest ordin executându-l a stârnit multă zarvă în sânul populației, spunându-mi, că această o fac eu numai din capul meu. Ca să nu dau de pozna cu populația între care mă aflu zilnic, am intervenit personal către d-l deputat al cercului nostru Iacoban, care la plângerea mea — între altele — mi-a dat o copie după o scrisoare privată trimisă personal d-lui Secretar-general al resortului de finanțe Zaharia Munteanu, care sună astfel:

„Ministerul Finanțelor etc. Domnule Munteanu! Reproduc pe versă ordinul No. 41673 din 11 Iunie 1920 prin care se dispune să nu se taxeze oleul comestibil fabricat de țărani pentru uzul lor și vă rog a lua măsuri urgente de aplicare spre a nu se provoca nemulțumiri. Cu Stimă: Paraschivescu, m. p. directorul Contribuțiunilor directe“.

Ordinul după versă sună astfel:

„Sunt scutite de taxe oleiurile vegetale, fabricate de locuitorii țărani în cantități mici pentru nevoile familiilor lor, la teascurile rudimentare din comunele rurale, această fabricare putându-se face numai din sămânțele aduse de ei și fără a vinde oleul fabricat (a se vedea ord. circular Nr. 185286 din 23 Martie 1920)“. — (Pt. conf. copiei P. A. Chiș m. p.).

După aceasta îm mai adaogă d-l deputat că ordinul nu este revocat, ci e în vigoare și azi pentru țăranii cari își fac oleu numai pentru întreținerea familiilor lor din sămânțele proprii.

Astfel stând lucrurile, în seara de 18 Febr. a. c. venind doi finanți dela secția financiară din Șimleu în control, au găsit pe un biet țăran, care își făcuse oleu numai pentru întreținerea familiei. L-au întrebat de hârtia de încassare. Eu însă după ordinul primit dela d-l deputat, nu l-am încassat și deci nu i-am dat nici-o hârtie de încassare. Țăranul a fost deținut, și adus la mine. Eu am răspuns finanților-controli, că eu respectez ordinul mai sus arătat și că dela acest om nu iau taxă, întru-cât oleul făcut este pentru întreținerea bietei lui familii. La aceasta dânșii mi-au cerut — *fără nici un alt motiv — o amendă de 2200 Lei, să le-o dau lor la moment, căci altfel îmi pecetluesc oloirea.* Eu, neachitând suma cerută de ei, fiindcă am socotit — că o fac împotriva ordinului în vigoare — mi-au pecetluit oloirea, iar pe o mulțime de țărani l-au dat afară din oloire.

Cum aceasta a fost o lovitură prea grea și prea nedreaptă față de mine ca și față de întreaga populație, în ziua de 21 Febr. a. c. am intervenit către șeful secției de finanțe din Șimleu, d-l Mehelean, care încă nici n'a stat să-mi asculte plângerea cum se cade, spunându-mi că să achit suma din taxele încassate până în prezent, ceia-ce am și făcut-o, după care am primit răspunsul că să merg acasă, să rup „Pecetluirea“ pusă pe oloire de către finanți și apoi pot ca să încep lucrul, ceia-ce în ziua următoare am și făcut.

Și apoi, dați-mi voie să mai amintesc, că bietul țăran dela țară plătește pentru pământul acela, unde își prășește sămânțele „*porția statutului*“, așa că nu e drept să mai plătească și pentru oleu separat! Și tot pentru acesta să mai *plătim încă odată și noi proprietarii de oloire; iar dacă îl vindem, atunci alt arunc, la oraș iarăș bilet separat, așa că la urmă ne alegem cu opincile rupte și cu buzunarele goale, arși până la suflet!..*

Înșirându-le pe toate aceste nedreptăți, ce se întâmplă așa des cu noi țăranii și pe care le credem făcute împotriva ordonanțelor aflate în vigoare, am vrea mult ca să știm dacă *Secretariatul General al Finanțelor are știre despre aceste nedreptăți ce ni se fac, iar dacă nu, atunci rugăm pe d-l Secretar General al Finanțelor ca să intervie energic către Direcțiile subordonate, cerându-le să respecteze cu mai multă tenț Ordinele date de către acest Secretariat. Iar în ce privește ordinele scrise în limba maghiară, ar fi mai frumos dacă le-am primi în limba noastră pe care o cunoaștem.*

Pentru îndreptarea răului însă, cerem să se formeze comisii de anchetă, care se descopere nedreptățile făcute cu noi țăranii dela țară, de către străinii cari trăesc ca funcționari în sinul țărei noastre și cari ne cer amenzi de mii de Lei, iar dacă nu le plătim o așa sumă, ne pecetluesc oloirile fără de nici un alt motiv.

Giurtelecul-Șimleului, la 25 Februarie 1921.

Lazar Crișan,
propr. de moară și oloare

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA“

CEL MAI EFTIN SE CURĂȚĂ ȘI VOPSEȘTE LA UNIO

FABRICA IN CLUJ, CALEA REGELE FERDINÁND 133. FILIALE STR. REG. MARIA 4 și STR. IULIU MANIU No. 8

Situaţia internaţională

La Praga s'a iscălit tratatul preliminar de comerţ între România şi Cehoslovacia, urmând ca tratatul definitiv să fie semnat după ce se vor discuta şi stabili în amănunţime toate punctele care sunt încă nelămurite. Cehoslovacia trece acum printr'o criză politică. Schimbarea deasă a guvernelor din cauza neînţelegerii grupurilor parlamentare, tulburările comuniste incontinuu întreţinute cu banii Moscovei, neliniştea pe care o manifestă în orice ocazie corpul electoral denotă o stare de spirit puţin prielnică muncei intense. Afară de partidele deja existente au mai fost create în ultima săptămână încă două: partidul centrului şi partidul realist. Partidul centrului va căuta să unească elementele cehe şi germane moderate pentru a lupta împreună contra partidelor socialist, iar cel realist are un program de reforme democratice şi liberale pentru realizarea căruia nu va întrebuinţa metode demagogice. E îmbucurător şi semnificativ în acelaşi timp că ambele partide îşi fac o chestie de onoare din a lupta contra bolşevismului. Acest lucru dovedeşte că în ţările civilizate ideologia faptului, crimei şi distrugerii nu poate prinde.

După o telegramă din Viena, alegerile din Prusia s'au isprăvit prin triumful partidelor dreptei. Comuniştii au eşit zdrobiţi din alegeri. Massele muncitoreşti constatând inaplicabilitatea chiar a socialismului moderat îşi acordă încrederea lor partidelor de ordine care şi în trecut au dovedit capacitatea de conducere, pricepere şi cinste. Se petrece de altfel un fenomen aşteptat: teoriile socialiste caren'au corespuns decât de pe departe realităţilor sociale, puse în practică dau cel mai lamentabil fiasco şi în mod fatal conduc la anarchie sau cesarism.

Anchetele noastre

Aprovizionarea Ardealului şi... afacerile

Ce se crede la Bucureşti şi ce este la Cluj. Cazul judeţului Cojocna: Grâu adus pentru internatele şcolelor e vândut la morari. — Un prim pretor vinde porumbul adus pentru populaţie unei fabrici de spirt. — Un membru de la aprovizionare câştigă mai mult decât trebue. — Cerem ancheta justiţiei.

Zilele trecute un cunoscător al diferitelor chestiuni oficiale de la Subsecretariatul de stat al aprovizionărei îmi spunea că la Bucureşti se ştie că pentru Cluj s'a permis aducerea a 2000 vagoane cereale.

Interesându-mă însă la cei în drept de la Cluj mi-s'a spus că aci nu s'a primit o aşa de mare cantitate şi că e nevoie de cel puţin 150 vagoane lunar de grâu. Din cercetările făcute am aflat modul în care s'a făcut aprovizionarea Clujului şi care credem că merită a fi cunoscută.

Pentru a nu se zice că voim să calomniem, nu vom cita numele celor în cauză decât atunci când justiţia se va fi pronunţat.

Intâiul caz. Au fost aduse 4 vagoane de grâu pentru internatele şcoalelor de băeţi. Din acestea, 2 vagoane au fost vândute moarei Solomon numai 2 au fost date la internate.

A doilea caz. Primpretorul din Teaca a schimbat la stat 850 mii coroane pe cursul de două coroane la un leu (în timp ce pe piaţă o coroană era 30 bani) ca să aducă porumb pentru săteni. Câte vagoane o fi adus, încă nu se ştie precis, dar se zice că între 45 până la 50 vagoane. Se ştie însă sigur că 40 vagoane de porumb le-a vândut la o fabrică de spirt din Reghinul Săsesc (Mureş-Turda). Prin urmare aceste vagoane cu porumb nu numai că nu au fost consumate de populaţia cercului pentru care fuseseră destinate, dar ele au mai fost date şi pentru speculă în alt judeţ.

Al treilea caz. Un fost membru comisiunea de aprovizionare a schimbat în lunie 1 milion 429 mii coroane ca să aducă 28 vagoane porumb şi 37 grâu.

S'a adus numai 20 vagoane grâu şi 60 porumb. Vagoanele de porumb care costa 10,500 lei a fost vândut cu 37,500 (după unii 42 mii) coroane vagonul, iar vagonul de grâu care costa 13,500 lei vagonul a fost vândut cu 43,000 (după unii cu 48 mii) coroane vagonul.

Mai sunt şi cazuri când s'au dat autorizaţii din Bucureşti pentru aprovizionarea altor instituţiuni din Ardeal tot în numele Clujului şi despre care nu se ştie nimic şi nu s'ar putea preciza decât printr'o anchetă care să arate în ce mod au fost utilizate acele vagoane.

De aceea *cerem şi pentru aceste cazuri şi pentru cele similare, nu numai din judeţul Cojocna ci şi din alte oraşe, o anchetă a autorităţilor în drept care să lămurească toate aceste afaceri.*

Wy.

Conferinţa dela Londra

Indată ce chestiunea germană va fi fost rezolvată, problema Orientului apropiat va putea fi privită într'o lumină mai limpede.

Ziarul „Daily Telegraph" scrie că faptul că Mareşalul Foch a fost invitat de Lloyd George, către sfârşitul acestei săptămâni să vină să petreacă timpul la vila sa, este foarte sugestiv.

Este clar că sancţiunile şi dezarmarea vor forma obiectul principal al discuţiunilor.

Invitaţiunea mareşalului Foch poate fi privită ca un răspuns la tonul arogant al discursurilor d-lui von Simons.

Ambasadorul englez la Berlin a sosit la Londra. Germanii sunt aşteptaţi Luni.

Este probabil că Conferinţa va începe Miercuri.

Curierul Spectacolelor

CINEMA UNIVERSITĂŢII:
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih Minh" IV.
Duminecă la ora 10 a. m.:
Reprezentaţie pentru copii.
Duminecă dela ora 3 p. m.:
CINEMA URANIA:
Miercuri, Joi:
„Vipera." Dramă sentimentală.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Cura de ostriga." Comedia franceză.
CINEMA APOLLO:
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Misterul Moartei." Poveste misterioasă.
Duminecă:
„Jubire de strengar."

TELEGRAME

Chestiunea greco—turcă

Lyon, 1 Martie.

Dacă răspunsurile dela Atena şi Angora vor ajunge la Londra ele vor fi imediat examinate de conferinţă.

La Petit Parisien scrie că se confirmă din ce în ce mai mult faptul că răspunsul Greciei va fi negativ.

Ministrul de războiu francez la Londra.

Lyon, 1 Martie.

Barthou, ministru de războiu a plecat Luni dela Paris spre Londra; generalul Le Rond, înalt comisar aliat în Silezia superioară, chemat de urgenţă la Paris a însoţit pe ministru până la Amiens pentru a-l pune în curent cu situaţia din Silezia.

Refuzul Greciei.

Lyon, 1 Martie.

Refuzul delegaţiei greceşti de a aproba trimiterea unei comisiuni internaţionale de experţi la Smirna n'a surprins, cercurile franceze cari se aşteptau la el. Conferinţa dela Londra va delibera asupra acestui refuz. Se crede că în Asia Mică vor reîncepe ostilităţile între Greci şi Turci. În cercurile engleze se manifestă oarecare nemulţumire faţă de intransigenţa guvernului grec.

Traversarea Saharei în aeroplan.

Lyon, 1 Martie.

O telegramă venită Societăţii Geografice din Paris anunţă fericita sosire la Fidjika la 800 km. nord est de Saint-Louis din Senegal, a căpitanului Augeras de Tolbelle plecat în aeroplan dela Beni-Abbes. El este primul aviator care a străbătut Sahara dela o margine la alta.

Omagiul Chinei pentru soldatul necunoscut.

Lyon, 1 Martie.

Duminecă după amiază colonia chineză din Paris s'a dus în cortegiu la Arcul de Triumf. Aci ministrul Chinei a rostit o mişcătoare cuvântare şi a depus apoi insignile ordinului Tigrului pe mormântul soldatului necunoscut.

Protestări germane.

Nauen, 1 Martie.

Din Prusia de răsărit şi apus sosesc numeroase protestări faţă de cererile poloneze de a se ceda Poloniei malul drept al Vistulei până la culmea din Marienverder.

Plebiscitul în Tirol.

Nauen, 1 Martie.

Landtagul din Tirol a admis cererea şefilor de partid ca plebiscitul din Tirol asupra alipirii la Germania să fie fixat la 24 Martie. În şedinţa decisivă s'a declarat că nu este vorba de aducerea la îndeplinire a unui fapt, ci numai expresia dorinţii prin care poporul tirolez voeşte să taie orice încercare a Antantei de a opri plebiscitul.

S'a pierdut

Marţi, 22 Februarie la ora 1. p. m. în Str. Memorandului (între Bca Naţională şi Librăria Ardealului)

o geantă mică de piele neagră cu colţuri de argint

Cel, care a găsit-o e rugat să o aducă în Str. Şaguna 11/a (Bartha Miklós) Căminul Studenţilor păstrând banii şi pe lângă aceasta încă o altă recompensă.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

S'a anunţat în Capitală sosirea delegaţiei ungare din Ardeal pentru cereri politice.

Sâmbătă pleacă la Atena Principesa Elisabeta şi Diadochul.

Convenţia comercială cu Cehoslovacia urmează a trece prin consiliu de miniştri şi parlament.

Grecia a refuzat să primească hotărârile aliaţilor. Ea va continua războiul cu Turcii.

In privinţa preţului pământului expropriat, s'a ajuns la o înţelegere la Senat între guvern şi opoziţie. Astfel preţul pământului s'a fixat la 20 ori suma arendei aşa cum era în vechiul decret liberal de expropriere şi potrivit propunerei pe care a făcut-o în Senat, d-l Al. Constantinescu cu prilejul discuţiei reformei agrare.

Se crede că M. S. Regele va da o nouă amnestie cu prilejul căsătoriei A. S. R. Principele Carol.

Ziarul *Viitorul* somează comisia de anchetă parlamentară însărcinată cu cercetarea dosarului Guenther, să arate că d-l Duiliu Zamfirescu figurează şi în dosarul Guenther cu 6000 lei, afară de conturile la Banca Generală de 40.000 lei şi dosarul Roselius.

A. S. R. Principele George, diadochul Greciei, a oferit 20.000 lei pentru săracii Capitalei.

Ziarul *La Roumanie*, vorbind de vizita prinţului Sapieha, ministrul de externe al Poloniei arată apropiata alianţă între România şi Polonia. Toate ziarele salută cu simpatie această vizită.

Bolşevicii au ocupat Tiflis.

Corpurile legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 1 Martie

Se deschide la ora 3 p. m. sub prezidenţia d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială iau loc d-ni Trancu-Iaşi, Cudalbu, Atanastu, Goga, Petrovici şi Serghie Niţă.

La comunicări ridică mici chestiuni locale d-nii Nicorescu, Georgescu şi Madgearu.

D-l GOGA, ministrul Cultelor răspunzând în chestiunea concordatului arată că nu se va semna niciodată un concordat care ar şterbi autoritatea bisericii noastre.

D-l XENI cere a se lua măsuri pentru repatriarea a 800 soldaţi prizonieri încă în Bulgaria.

D-l COCEA vorbeşte împotriva alianţei României cu Polonia.

D-nul DUILIU ZAMFIRESCU voeşte a pune la ordinea de zi validarea alegerei d-lui I. G. Duca la Romanaţi. Raportul comisiunei nefiind terminat chestiunea este amânată pe Joi.

SENATUL

Şedinţa se deschide sub prezidenţia d-lui general Coandă. Pe banca ministerială d-nii Antonescu şi Garoflid.

La comunicări: d-l BORGOVAN cere a se trimite cărţi didactice în Ardeal arătând că se predă cursurile după abecedare ungureşti.

D-l POPOVICI cere înfiinţarea unei universităţi la Chişinău şi inamovibilitatea magistraţilor din Basarabia.

D-l BAŢARIA protestează împotriva persecuţiei Românilor din Serbia.

La discuţia reformei agrare, d-l ALEXANDRU CONSTANTINESCU *arată că toţi trebuiau să fie uniţi lăsând ura de clasă. Meritul cel mare al reformelor îl are partidul liberal. Partidele noui n'au împlinit încă anul n'au lepădat dinţii de lapte şi nu le-a crescut măseaua de minte. Ele tăgăduesc meritele înaintaşilor lor, dar nu fac nimic pentru ţară.*

D-sa arată că d-l Averescu a recunoscut liberalilor meritul reformei agrare prin scrisoarea d-lui I. I. C. Brătianu dela Gurbăneşti.

Şedinţa continuă.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

Telefon No. 350

20

Curierul Spectacolelor

Teatrul naţional.

Joi: *Femeile noastre.*
Vineri: *Madama Butterfley* cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Premiera „Hangiţa"* de Goldoni în roluri principale, fiind d-nele Bârsan şi Popeea, şi d-nii Neamţu Otonel, Ionescu Ghibericon şi Mişu Ştefănescu.
Duminecă (matineu): *Amorul veghează.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*
Luni: *Faust.*

Teatrul unguresc.

Vineri: *Mimikri.*
Sâmbătă (matineu): *Ţiganul.*
Sâmbătă (seara) *Mimikri.*
Duminecă (matineu): *Floarea de Gyimes.*
Duminecă (seara): *Madama Sans-Gêne.*
Luni: *Mimikri.*

Din Ungaria

Ministerul minorităților înființat de formă în Ungaria a fost încredințat pe timp provizoriu ministrului de externe Gustav Gratz. Acesta declară că cercul de activitate al acestui minister e dublu: El va căuta în primul rând ca drepturile maghiarilor din statele succesionare asigurate prin tratatele de pace să fie executate în plenitudinea lor cu alte cuvinte ministerul minorităților înființat în Ungaria pentru executarea drepturilor diferitelor minorități din Ungaria, își arogă el dreptul de a controla executarea acestor clauzule în diferitele state succesionare deci și la noi.

E curioasă mentalitatea guvernului din Budapesta când *„află o bază juridică“* ca el să se considere a fi delegatul Ligei Națiunilor în această chestiune. E și jignitoare aceasta afirmație când guvernul maghiar se suprapune suveranității statelor succesionare. După cum recunoaște Gratz asigurarea drepturilor minorităților din Ungaria trece în planul al doilea și aceasta întrucât„ celelalte state vecine Ungariei n'au realizat încă aceste ministerii, însă — după părerea lui Gratz“ Ungaria, trebue să ofere un bun exemplu vecinilor săi.

Cum se respectă aceste drepturi putem constata din faptul, că Evreii au fost excluși dela învățământul liber superior stabilinduse numărul Evreilor auditori la 5 la sută, iar în urma agresiunilor studenților maghiari, azi nici un Evreu nu se mai află în Universitățile maghiare. Ar dori oare Gratz să urmăm exemplul maghiar față de minoritățile etnice dela noi?

Intr'o interpelare recentă deputatul Hegedüs György atacă lojele francmazone și cere guvernului ca averea lor să fie confiscată, iar toți francmazonii actuali și cei din trecut să fie dați în judecată pentru trădare de patrie. In răspunsul său, ministrul de justiție Tomcsányi declară că guvernul are cunoștință despre activitatea dăunătoare a acestor loji, de aceea le-a desființat, iar averea lor este pusă sub sequestru; de altfel pentru faptul că cineva ar fi francmazon nu poate fi făcut responsabil întrucât n'a comis nici o crimă.

Ministrul Gratz, în chestiune personală, declară, că și el a intrat în 1906 în lojele francmazone însă ritul desgustător al acestora a i-a displăcut și a trebuit să părăsească lojile. Gieswein cere să fie desființate toate organizațiile secrete de cari precum se vede e plină Ungaria.

Tot Hegedüs constată, că Evreii sunt responsabilii de dezastrul răsboiului, și că deci măsurile de apărare contra lor sunt necesare.

(După ziarele maghiare).

O revistă de specialitate

La Cluj, apare de un an și mai bine revista „Invățătorul“. E o revistă de specialitate, fiindcă în articolele și în notițele, ce publică, se interesează exclusiv de activitatea profesorală a învățătorimii române.

Din acest punct de vedere, nepierzându-se într'un material cules la întâmplare, care nu se concentrează în jurul unui principiu organizator, revista „Invățătorul“ capătă o deosebită însemnătate și valoare, punând la îndemâna unei anumite categorii de cititori numai ce e necesar lor. Prea aveam multe reviste „de cultură generală“, după lectura cărora nu te alegeai uneori cu nimic, ca să nu subliniem cu satisfacție apariția unei reviste, care iese din linia comuna.

In ultimul număr apărut, remarcăm primul articol al d-lui *A. Pora* despre Gheorghe Lazăr.

Nu e, de-sigur, figură mai impunătoare și pildă mai frumos îndrumătoare pentru învățătorimea ardeleană decât Gheorghe Lazăr. El, dacă a văzut că nu poate să slujească în toată voia pentru luminarea Românilor în Ardealul din trecut, robit, s'a dus în vechiul Regat și muncind cu o rară râvnă, a fost puntea de trecere și de întărire între Românii din cele două părți ale Carpaților. Așa-dar, o muncă nepregetată, care birue greutățile, în cari se desfășoară.

Cuvintele scrise de d-l *Iosif Stanca* asupra organizării intelectualilor ar fi mai potrivite, dacă ar insista mai mult asupra motivului economic, care trebue să stea la baza acelei organizări.

Foarte nemerite sunt articolele de pură didactică. Așa, Metoda geografiei, „scrisă de d-nii *I. G. Bratu* și *Fl. Cristescu* va fi de un nespus folos tuturor învățătorilor.

[illegible] n grafiile școlare, în [illegible] face, pe rând, istoricul și [illegible] rea instituțiilor noastre de cultură primară.

[illegible] Cronica, foarte bogată, pune în curent pe învățători cu tot ce se petrece mai important în legătură cu cariera lor.

Condițiile technice, în care apare revista, cu o hârtie bună, cu tipar îngrijit, cu ilustrații reușite, sunt de mirat pentru vremurile grele de azi și dau dovadă de munca, pe care o depun, cei cari se 'ngrijesc de ea.

Cu asemenea calități, socotim ca o elementară datorie ca învățătorii toți să se aboneze la revista „Invățătorul“.

Cron.

Societatea Clădirea Românească

Societate Anonimă.

Convocare

In baza art. 23, 24 și următorii din statutele societății, se convoacă adunarea generală ordinară pentru ziua de 13 Martie 1921, la ora 3 jumătate p. m., în localul societății din București, bulevardul Domniței Nr. 39, pentru a delibera și hotărî asupra următoarelor chestiuni la ordinea zilei:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul cenzorilor;
2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere, încheiat la Decembrie 1920;
3. Descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pe exercițiul 1919 până la 1920;
4. Repartizarea beneficiului net;
5. Ratificarea cooptării ca membri în consiliu a d-lor Anghel Saligny și C. Steriu;
6. Alegerea pe anul 1921 a 3 cenzori și 3 cenzori-supleanți, în locul d-lor inginer St. Georghiu, I. S. Penescu și I. C. Pilidi, cenzori, și a d-lor Sabin Henzel, M. Gr. Popescu și G. Roiu, cenzori-supleanți, al căror mandat a expirat;
7. Fixarea jetoanelor de prezență pentru consiliul de administrație și cenzori pe anul 1921;
8. Participarea integrală la beneficiu a acțiunilor emisiunii a II-a, începând dela 1 Ianuarie 1921.

Cinci acțiuni dau drept la un vot; nimeni nu poate avea mai mult de 20 voturi pentru sine și 20 ca mandatar.

Calitatea de acționar, pentru acțiunile nominative din I-a emisiune, precum și pentru cele din a II-a emisiune, neplătite integral (deci tot nominativă), se va stabili după registrul de cesiuni, cuprinzând cesiunile efectuate până în seara zilei de 7 Martie 1921, ora 18.

Acțiunile din a II-a emisiune, devenite la purtător prin complecta lor achitare, vor fi depuse la sediul societății până în seara zilei de 7 Martie 1921, în schimbul lor d-nii acționari vor primi o carte nominativă, în baza căreia vor lua parte la adunarea generală.

Acționarii cari votează prin procură nu pot fi reprezentați decât tot prin acționari, afară de femeile măritate, minorii, casele de comerț, etc., cari vor fi reprezentați prin reprezentanții lor legali sau delegațiuni speciale.

Procurile și delegațiunile vor fi depuse la societate până în seara zilei de 9 Martie 1921, ora 18.

Dacă în ziua fixată pentru adunarea generală, acționarii prezenți nu vor întruni o pătrime din capitalul social emis, ședința se va amână de drept și fără altă publicațiune pentru ziua de 20 Martie 1921, ora 3 și jumătate p. m., în acelaș local, cu aceaș ordine de zi, când adunarea va fi valabil constituită, oricare ar fi capitalul reprezentat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV			PASIV		
Acțiuni emisiunea II.	1.357.000	—	Capital	40.000.000	—
Acționari emisiunea II.	10.553.750	—	Creditori ipotecari și diverși	274.550	45
Cassa	12.849	75	Diverse conturi creditoare	2.017.630	—
Conturi curente (disponibil la bănci, etc.	6.971.845	35	Fond pentru amortizarea clădirilor	800.000	—
Efecte publice (bonuri de tezaur)	3.000.000	—	Profit și pierdere (beneficiul net)	3.299.928	50
Imobile	21.806.959	15			
Participări diverse	1.851.256	60			
Materiale diverse și scule	117.654	30			
Mobiler și biblioteca	48.961	95			
Animale de tracțiune, trăsuri și accesorii	23.593	50			
Diverse conturi debitoare	748.238	35			
	46.392.108	95		46.392.108	95

Diverse conturi de ordine:			Diverse conturi de ordine:		
Banca Românească cont depozite de efecte publice și acțiuni	4.250.000—		Efecte pub. și acțiuni în dep. liber	4.250.000—	
Cauțiuni statuare	375.000—		Garanția consiliului de administrație	375.000—	
Diverse soc. cont. acț. în garanție	57.500—		Cauțiunile reprezentanților societății noastre în diverse societăți	57.500—	
Efecte pub. și acțiuni în garanție	88.800—	4.771.300—	Diverși depozitari de efecte publice în garanție	88.800—	4.771.300—

Vice președinte, PETRE MISSIR. Director general, Inginer G. S. SĂPUNARU.
Administratori-delegați: Inginer AL. F. BĂDESCU, arhitect P. ANTONESCU.
Șeful serviciului contabilității, C. COSTINESCU.
Verificat și găsit în concordanță cu registrele de contabilitate.
Censori: ST. GHEORGHIU, I. S. PENESCU, I. C. PILIDI.
Conform cu originalul, Societatea Clădirea Românească Serviciul contabilității C. COSTINESCU.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

DEBIT			CREDIT		
Fond pentru amortizarea clădirilor	800.000	—	Venitul imobilelor (chirii, vânzări, etc.)	5.458.353	45
Amortizări as. mobilierului și diverse	17.750	—	Dobânzi și beneficii diverse	384.306	20
Impozite as. beneficiului net și diverse	700.000	—			
Cheltueli generale, constituire, salarii, administrație, asigurări, întreținerea imobilelor, etc.	1.024.981	15			
Beneficiul net	3.299.928	50			
	5.842.659	65		5.842.659	65

Vice-președinte, PETRE MISSIR. Director general, Inginer G. S. SĂPUNARU.
Administratori-delegați: Inginer AL. F. BĂDESCU, arhitect P. ANTONESCU.
Șeful serviciului contabilității, C. COSTINESCU.
Verificat și găsit în concordanță cu registrele de contabilitate.
Cenzori: Inginer ST. GHEORGHIU, I. S. PENESCU, I. C. PILIDI.
Conform cu originalul, Societatea Clădirea Românească Serviciul contabilității, CONST. COSTINESCU.

Licitație

In ziua de 15 Martie a. c. ora 10 se va ține licitație publică pentru vânzarea unui vagon cu mac, la Direcțiunea Domeniilor Statului, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Ca vadiu se va depune suma de lei 3000.—, care se va restitui după licitație.

Informațiuni se pot lua dela Secretariatul General al Agriculturei, Direcția Domeniilor.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

ABSOLVENT academie comercială străinătate, cunosc română, franceza, germana. Bun organizator forță comercială versat în afaceri de Bancă, asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituție mare. Adresa la ziar sub „Conștiincios".

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cămeruțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu Lei 5200 Piața Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

FUNCȚIONAR de stat văduv dorește căsătorie cu domnișoară, sau doamnă de 20—30 ani. Să fie inteligentă și bună gospodină. Scrisori serioase cu fotografie aștept. Deslușiri și adresa la Administrația acestui ziar sub „Brunetă blândă".

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Un candidat de advocat
cu praxă, care posedă limba română în scris și cetit află imediată aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. J. Cl. Iuga
advocat
Cluj, str. Iuliu Maniu No. 3. I.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Technica Labora
Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).
I. **Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.**
II. **Cositor eng. de 999‰**
III. **Piatră vânătă pentru agricultori de vie.**
Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.
320

Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI INFRĂȚIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIAȚĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.
SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZĂ, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind
NOXA
cel mai bun stărpitor de plosnițe,
care le distruge chiar și ouăle.
319
Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

„MISSIR'
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.
17

346 A sosit o mare cantitate de
sârmă pentru electrică și sonerie
cari se vând cu reducere de 20% la toți instalatori.
Tot felul de accesori pentru biciclete, soluție mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate și prospete se vând cu prețuri de reclamă la:
Emil Blaga Cluj,
Piața Ștefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, cărușabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

CLOPOTE
Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropoli, Episcopii și biserici din România-mare.
BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

AVIZ!
Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 27
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Soc. Generală de Construcțiuni și Lucrări Publice, Sucursala Cluj

Aduce la cunoștința Onoratului Public, că are gata în fabrica sa de case demontabile,

UN STOC DE CASE

pe care le pune la dispoziția amatorilor.

Costul acestor case este de Lei 1.000·—

pe metru patrat de construcțiune, afară de instalațiile de lumină, apă și încălzit. Societatea expune însă de sobe de teracotă pe prețuri convenabile

PLANURILE CASELOR

ce se pot construi se afla expuse în vitrinele

Băncel Marmoroseh, Blank & Co. S. A. Sucursala Cluj, Piața Unirii.

414 Condițiunile de plata sunt: 25% din preț se va depune la facerea comenzei, 25% la începerea lucrarilor și 25% la predarea casei. Restul de 25% se va putea plăti în timp de 3 ani în rate, cu o dobândă de 8%.

Ratio 828

Alte detalii se pot obține la Direcțiunea Societății, în Strada Malom Nr. 1.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Regimentul 2. Vânători de Munte-Sinaia,

cumpără

pentru cazinoul Ofițelor o

pianină sau orgă

în stare bună.

A se adresa la adm. ziarului. 426

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLACINTĂ cu BRÂNZĂ,

carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

281

Varieteul „Blasini“

Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză și Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Laszló, și alte 20 persoane.

77 După spectacol urmează Daus Tabarin.

Cuie de lemn

toate mărimile vinde cu prețuri avantajoase Fabrica de cuie de lemn „DOAMNA“ din Piatra Neamț pentru oferte a se adresa la Reprezentanța Generală

425

Lazăr L. Sanft & Comp.

București, Str. Mărăști No. 2, (fostă Banului)

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării

și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □

62

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

A sosit o mare cantitate de **vase zmălțuite** și se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** Piața Mihai Viteazul 11.

Fabrica de Vată și Pansamente „BUFTEA“

Aduce la cunoștința Autorităților Sanitare, Domnilor Farmaciști și Droghiști din întreaga Românie, că procurându-și materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu

Mare reducere de prețuri,

pentru a impiedica importul vatei din Străinătate.

Expediții prompte prin poștă și Calea Ferată în **întreaga România.**

340

In București serviciu la domiciliu

Informații și prețuri curente la Reprezentanța Generală

Lazăr L. Sanft & Co.

București, Strada Mărăști No. 2 (fostă Banului).

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. înfrumsețează pielea și îi da finețe rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

ATENȚIUNE ! ATENȚIUNE !

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de matase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, melino, jolji, arnici (filtăn) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânza tela, nansuc culor, berșen culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturi noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 164 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Duminecă 6 Martie 1921

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Infrăți

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Director: D. TO[illegible]

Abonamente: 1 an . . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

INDEPENDENȚA EPARHIEI CLUJULUI

— Contra unei tentative condamnabile —

de **Dr. I. Mateiu** asesor consistorial în Cluj

I.

„*Patria*" dela 1 Martie a. c publică un art colaș al profesorului Sabin Oprean dela școala normală din Cluj despre „*Alegerile sinodale*".

Deși amicul nostru profesează științele naturale totuși nu ne gândim să-i refuzăm plăcerea de-a emite — drept variație — și opinii asupra chestiunilor bisericești la ordinea zilei, cum sunt d. p. alegerile sinodale.

Nenorocirea e însă, că de astădată d sa încearcă o incursiune îndrăzneață în domeniul dreptului bisericesc, pentru care lipsindu-i orice pregătire științifică, riscă una din cele mai grave aberațiuni constituționale.

Anume în articolașul menționat, d-sa tăgăduește categoric existența legală a eparhiei Clujului.

Incompetența autorului ne-ar dispensa de combaterea acestei enormități, pe care numai o ignoranță regretabilă ori dușmani ai ortodoxiei noastre ar fi putut-o inventa.

Ceeace ne silește însă să tratăm mai amănunțit această chestiune este faptul dureros, că articolașul d-lui Sabin Oprean constitue ecoul ziaristic al unei tentative condamnabile, deadreptul periculoasă intereselor bisericii noastre din Ardeal.

Am fi dorit — și s'a și încercat — ca acest conflict bisericesc să se rezolve pe cale constituțională cu excluderea publicității. Vedem însă cu adâncă părere de rău, că însuși consistorul arhidiecezan publică în „Telegraful Român" dela 35 Februarie a. c. circulara sa No. 3731, prin care se susține lipsa de independență a eparhiei Clujului.

Aceste două fapte ne desleagă de rezerva ce ne-am impus-o, îndrumându-ne, în calitate de asesor al Consistorului din Cluj, să apărăm deoparte existența legală a eparhiei noastre, iar de alta să denunțăm credincioșilor acestei eparhii curentul unui absolutism abusiv, care se ivește amenințător în viața constituțională a Mitropoliei noastre.

Iată teoria nefericită, pe care prietenul nostru Sabin Opreanu o lansează cu o totală lipsă de orientare în materie de drept bisericesc. D-sa pretinde că, situația eparhiei Clujului față de arhidieceză este similară situației pe care a avut-o ani, de-arândul eparhia Orăzi mari față de dieceza ortodoxă a Aradului. Stă în acelaș raport de dependență față de arhidieceză cum era pe vremuri vicariatul Orăzii față de eparhia Aradului. Asemenea aceieta este încă o parte *întregitoare* a Arhidiecezei, administrată de Consistor care a primit dela sinodul arhidiecezan delegație temporală. Delegația aceasta va înceta în momentul când eparhia Clujului va lua ființă legală, va avea episcop și sinod diecezan. Astfel situația eparhiei Clujului este foarte lămurită: va alege — ca și în trecut — ca parte integrantă a Arhidiecezei — numărul corespunzător de deputați sinodoli, cari împreună cu ceilalți deputați ai Arhidiecezei, se vor constitui în sinod arhidiecezan, urmând se rezolve chestiunile întregei arhidieceze inclusiv ale eparhiei Clujului. Este de sine înțeles că alegerile se pot face numai după împărțirea veche a cercurilor electorale din arhidieceză. Prin aceste noui alegeri mandatul deputaților aleși anul trecut, rămâne neatins, căci ei sunt chemați să facă alegerea episcopului și consistorului din Cluj, după ce vom avea legea despre înființarea episcopiei din Cluj. Am reprodus aproape textual aceste rânduri, menite se ilustreze o atitudine de clasică confuziune și o tendință bisericească cu totul anticonstituțională, deci vrednică de osândă.

Iată de ce.

Ideea eparhiei Clujului, urzită de larga prevedere a mitropolitului Șaguna, capătă cea dintâi formulare precisă în congresul național din 1900, care prin concluzul său No. 64 decide înființarea celor trei eparhii nouă cu reședința în Timișoara Oradea și Cluj. Consistorul mitropolitan primește îndrumarea să prezinte congresului următor un plan amănunțit asupra modului cum se vor putea activa aceste eparhii.

Adevărat că încă la 1892 se ocupase și sinodul arhidiecezan de această chestiune, votând prin concluzul No. 71, un proect pentru înființarea episcopiei din Cluj. Proectul rămâne neutilizat până la 1902, când sinodul arhidiecezan, urmând invitației consistorului mitropolitan, prezintă acestuia un proect nou aproape identic cu cel din 1892. Apoi discuțiile de amănunte continuă în sinoadele și congresele bisericești din anii următori până în 1909, când congresul național prin concluzul No. 67 stabilește teritoriile nouilor episcopii și hotărăște împărțirea fondurilor în proporția credincioșilor. Deodată autorizează Consistorul mitropolitan, ca la *timpul potrivit* să ia măsurile necesare pentru executarea acestui concluz (cf. Protocolul sinodului arhidiecezan din 1904. pag. 106. și congresual din 1909 pag. 41 și urm.)

Infăptuirea unității naționale și adus acest timp potrivit și astfel Consistorul *mitropolitan*, îndrumă consistorul arhidiecezan să facă lucrările pregătitoare. Sinodul arhidiecezan, în sesiunea ordinară din Aprilie 1919 hotărește trimiterea unui delegat la Cluj iar în sesiunea extraordinară din Iulie 1919 prin concluzele 10 și 11 alege consistorul și pe președintele eparhiei Clujului, Acest consistor își începe activitatea la 1 Octombrie 1919. In sfârșit concluzele citate mai sus, sunt

(Urmare pe pag. 2.)

Pentru scriitorii uitați

Avem mulți, foarte mulți scriitori de merit, cari, după ce au atras atenția asupra lor cât-va timp, au fost apoi repede uitați.

De-sigur, e, în parte, și vina lor, adică e urmarea firească întru cât-va a insuficienții talentului lor.

Lira majorității scriitorilor noștri a amuțit, înainte ca ei cântăreții, să fi împlinit 40 de ani.

Dar în prea grabnica aruncare a vălului uitării peste scriitorii și artiștii români, avem și noi, publicul cititor, o mare parte de vină.

Mai întâi, e faptul că, îmbuibați cu lectura din literaturile streine, putând alege în larg numai opere de căpetenie, venim cu aceleași pretenții și în domeniul restrâns al literaturii naționale.

Pe când alte popoare ridică osanale or'cărui om mai răsărit din rândurile lor, comparându-l cu valori mondiale și punându-l de-asupra acestora, noi Românii, cădem în extrema cealaltă: ne scoborîm, ne disprețuim aproape valorile naționale.

Vestitul spirit critic latin, devenit la noi un urât obicei de luare în râs, ni-l exercităm de cele mai multe ori tot pe spinarea noastră. De-aci deprețierea puterilor, pe cari le avem, neîncredere în ele și descurajare.

Tot de-aici și nerecunoștința față de cei, cari ne-au ridicat neamul și au adus un puternic aport la mărirea forțelor lui.

Una din cele mai sărace și mai sgârcite țări în statui și'n monumente ridicate gloriilor noastre, înălțăm efemere temple numai prezentului și risipim astfel nenumărate pietre scumpe, din cari, dacă le-am înșira într'un lanț, am face cea mai frumoasă cunună a meritului nostru în contribuția, ce am dat și vom da civilizației.

Unul din cei mai citiți scriitori români, acum un deceniu, două, a fost și Emil Gârleanu.

Dela autorul unor simple articole literare și a unor neînsemnate schițe, el s'a ridicat repede la înălțimea celor mai bune nuvele, ce s'au scris vr'odată în românește.

Dar, duceți-vă la cimitirul Belu din București și încercați de găsiți, departe, într'un colțișor uitat, lângă uluci, o cruce de lemn cu numele lui.

Vă va fi, de-sigur, foarte greu.

Tot așa de greu ca și pentru Cerna, Iosif, Chendi... Ce n'a putut face familia, nu s'a gândit de loc s-o facă cititorii, cărora toți acești scriitori le-au procurat atâtea momente fericite, atâtea emoții și duioșii sfinte.

De-aceea, salutăm cu drag inițiativa luată de d-l Iov — și dânsul un scriitor, — de a se ridica un bust lui Gârleanu la Chișinău.

Din noianul scriitorilor uitați, unul pășește în față. Pe când, ceilalți?

N. G. I.

Auto[illegible]smul Economic

„Congresul economic pus la cale de Banca Agrară, a descoperit o nouă latură a nenorocitelor tendințe separatiste, și anume, separatismul economic. Și, s'ar putea spune, ținând seamă de corelația dintre interesele economice și persoanele care au manifestat separatismul, că în această nouă manifestare trebuie să vedem chiar substratul tuturor agitațiilor de acest fel.

In adunările congresului de mai sus, a dominat prea mult spiritul ostil contra a tot ce s'a adus din vechiul regat ca reformă și legiuire. Apoi, odată cu acest spirit, s'a etalat prea multă încredere în rânduiala și așezămintele economice din Ardeal.

Dacă intențiunile cu care s'a ținut acest congres ar fi fost bune și curate, era cu neputință să nu se găsească linia de mijloc, prin care să se recunoască ceeia ce e bun dintr'o parte și din cealaltă, fără a se nega tot ce vine din Regat și a se regreta tot ce a fost în Ardeal.

Apoi nu s'a ținut seamă că dacă Consiliul Dirigent ar fi început el singur unificarea, s'ar fi ajuns atunci la situații mai puțin grele pentru începutul care acum s'a făcut cu atâtea piedici.

Dacă s'ar fi ținut seamă de aceasta, desigur că acum când s'au luat în cercetare amănunțită măsurile de unificare economică, s'ar fi observat că nu fusese întru nimic pregătit terenul și mai ales că în loc de o mare bună voință și un larg sprijin, cum ar fi fost de așteptat, toate încercările s'au isbit aici de cea mai înverșunată rezistență chiar din partea acelora cărora nu li-era îngăduit s'o facă.

Dar credem totuși că lupta contra Regatului pornită pe târâmul economic este ultima sforțare a celor interesați, cari, profitând de greaua stare economică actuală în care se află nu numai Ardealul, ci toată țara, vor să facă apele tot mai tulburi pentru a putea pescui cu mai multă înlesnire.

Unificarea cea adevărată și rodnică însă vom avea-o numai atunci când, primind cu sufletul deschis nouile realități create de răsboi, vom porni să lucrăm împreună pentru acelaș scop și cu acelaș gând curat.

Bolșevismul amenințător

In ultimul număr din „Le Journal" contele Leon Tolstoi, unul din fiii marelui Tolstoi, el însuși scriitor și un bun cunoscător al situației din Rusia, publică un important articol în care atrage atenția lumei civilizate asupra pericolului pe care-l prezintă bolșevismul.

Având în vedere datele extrem de interesante pe care le produce contele Tolstoi rezumăm articolul pentru a avea o cât mai largă răspândire.

Inarmarea Rusiei bolșevice va provoca tulburări mari la care nu se așteaptă nimeni.

Iată planurile bolșevice așa cum sunt arătate de oficiosul comunist *Pravda*. „Armata roșie are două obiective. Primul e să creeze pentru Rusia; prin stabilirea unui zid de baionete, posibilitatea de a desvolta o viață economică. Al doilea e, de a da prin forța armelor, o lovitură deci și vă lumei imperialiste și de a aprinde prin acest mijloc focul revoluției mondiale."

Care sunt forțele pe care le pregătesc bolșevicii pentru realizarea proiectelor lor?

Pe front între Moscova și Petrograd sunt acum între 40 și 45 de divizii. La Moscova 75 divizii sunt în formație. Totalul trupelor concentrate pe frontul occidental atinge 700.000 oameni. In Caucazia armata rusească care trebue să invadeze Persia numără 70.000 soldați. Pentru moment, bolșevicii sunt stăpânii Turkestanului și Bukharei.

Armatele occidentale ne interesează mai mult. Majoritatea acestor armate adică 400.000 soldați, amenință Polonia.

Restul sunt massate la frontiera României. Letoniei și Estoniei

Aceasta e situația actuală a armatelor bolșevice care din zi în zi devin mai puternice mai numeroase și mai bine înarmate. O mobilizare a trei noui contingente a fost realizată în ultimele zile.

Nu ne mai putem îndoi că bolșevicii pregătesc pentru la primăvară o mare ofensivă, pe care vor fi *obligați* să o înceapă pentru simplul motiv că fără război, menținerea bolșevicilor nu ar mai fi posibilă.

Numai menținând soldații în stare de război și supuși unei discipline de fier, despoții Moscovei mai po fi siguri de supunerea și devotamentul lor.

Incă un bun cunoscător al bolșevismului a desvăluit planurile criminale ale imperialiștilor roșii. Bolșevicii însă cu toate pregătirile militare pe care le fac contra noastră și a Poloniei vor continua să declare că au intențiile cele mai pașnice. Aceleași declarații le-au făcut și Poloniei chiar în clipa când ajungeau sub zidurile Varșoviei. Numai stipendiații Moscovei și naivii incorigibili mai pot crede astăzi vre-o iotă din declarațiile, proclamațiile și manifestele bolșevice. Jefuitori, criminali, perverși și cinici nu se dau înapoi dela nici un mijloc pentru a-și înșela adversarul și a lucra la adăpostul bunei lui credinți.

In fața pericolului roș alianța româno-polonă va fi cea mai sigură chezășie pentru nereușita campaniei bolșevice.

Bazați pe aceasta și siguri pe sprijinul admirabilei noastre armate așteptăm cu încredere desfășurarea evenimentelor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din Art. *Independența Eparhiei Clujului* de pe pag. 1)

supuse ratificării Congresului național-bisericesc. Aceasta ai în ședința dela 25 Februarie 1920, conlusul Nr. 58, hotărând că: „Susține concluzul Nr. 67 din 1909 referitor la constituirea teritorului episcopiei din Cluj, Arondarea teritorului episcopiei Clujului, făcută de Consistorul eparhial de acolo, în cercuri electorale pentru sinodul eparhial. Susține concluzul Nr. 67 din 1909 în privința împărțirii fondurilor și fundațiunilor. Fiind teritoriile epislopiilor din Oradea și Cluj definitiv constituite, fiind aprobată și arondarea cercurilor electorale, congresul constată că nu mai este piedecă pentru înființarea acestor episcopii. Invită deci consistorul mitropolitan să exmită fără întârziere comisarii consistoriali pentru conducerea sinoadelor electorale din Oradea și Cluj și îndrumă consistoriile de acolo să ia dispozițiile statutare pentru îndeplinirea alegerilor deputaților la sinoadele electorale. Aceste sinoade vor avea atribuțiile sinoadelor eparhiale concretizate în Statutul organic cap. IV. art 1. Intru cât nu se vor putea convoța pe dumineca Tomii a. c. se vor convoca pe alt termen tot în anul acesta, dar vor desbate toate chestiunile menite pentru organizarea internă a noullor eparhii în cadrul, § lui 66 din Statutul organic. Ele vor fi prezidate de preșeeinții Consistoarelor eparhiale din Cluj și Oradia, iar la alegerea episcopilor de Mitropolitul ori mandatarul lui". Acest conciuz s'a comunicat consistorului din Cluj cu adresa consistorului Mitropolitan Nr. 72 din 28 Februarie 1920. Aceasta este, în rezumat, opera legislativă privitoare la înființarea episcopiei Clujului. In articolul următor vom analiza legiuirea aceasta sub raportul dreptului constituțional bisericesc, spulberând atât erezille d-lui Sabin Oprean cât și tentativa absolutistică dela Sibiiu.

Viața științifică

Cancerul

Biologiștil și medicii n'au putut descoperi până acum cauza cancerului. Unii cred că ar avea o origină microbiană, alții că-i datorit ereditătii și în și în fine ultimii iritațiunilor cronice. Intr'o notă prezentată Institutului Pasteur de profesorul Paine din Londra și doctorul Peyron se arată rezultatul cercetărilor pe care le fac aceștia în laboratorul cancerului asupra unor tumori crescute la găini și cocoși și care au o desvoltare foarte rapidă. Aceste tumori ar fi datorite unui virus invizibil, susceptibil de a difuza în afară de tumoarea originală pentru a invada țesuturile vecine și acestea prin contagiune ar deveni punctul de desvoltare a unei tumori deosebite de prima.

Până acum, medicii admiteau că invadarea organismului de cancer era efectuată numai de o singură țesătură. Aceste cercetări sprijină hipoteza originii infecțioase a cancerului.

Utilizarea forței mareelor

D-nii Parenty și Vaudamme au demonstrat posibilitatea constituirei în ciment armat a unul sau mai multe baterii paralelipipedice turtile și lungi, așezate orizontal pe toată înălțimea mării. Fiecare din ele e împărțită în două compartimente inegale care comunică printr'un tub larg intrând în apă la partea inferioară. Primul compartiment primește șocul orizontal al valului iar al doilea limitează o pernă de aer pe care presiunea sa o expulzează printr'o supapă echilibrată și care reinoește pe sama atmosferii, cu ajutorul unei a doua supape, în timpul aspirației datorite retragerii valului.

In total se obține astfel aer comprimat la două sau trei atmosfere. In același timp odată cu retragerea valurilor se exercitează o sugere în sens invers împingerii precedente și această revenire a aerului poate fi și ea folosită.

Scoala frigului

S'a inaugurat la Paris la școala frigului o serie de conferințl asupra frigului.

Acest învățământ se compune din:

1. O serie de 24 conferințl asupra materialului frigorific și aplicațiunile frigului.

2. O serie de 12 conferințl asupra chimiei biologice.

3. O serie de 10 conferințl asupra fizicei industriale și a mecanicei aplicate.

4. O serie de 6 conferințl asupra rolului practic a inginerului în industria frigorifică.

Pe de altă parte, învățământul va fi completat prin.

1. Șase ședințl de lucrări practice care au loc Duminecă dimineața la 9 ore.

2. Vizitarea stabilimentelor frigorifice și a caselor de construcții.

Cutremurele de pământ

Pământul se cutremură cotinuu. Noi, însă nu le băgăm în samă de cât atunci când zguduiturile suntprea puternice.

Atunci clădim teorii asupra unui fenomen despre care în fond știm prea puțin.

Sunt puțini ani de când savanții au observat aceste zguduiri continui.

Pământul e veșnic în activitate și aparate foarte sensibile permit săi înregistrăm oscilațiile.

In 1898 profesorul Milon a sugerat că cauza lor erau curentele de aer pe de oparte și variațiile barometrice bruște pe de alta. S'a observat mai de mult de altfel că oscilațiile erau în legătură cu barometrul.

In 1917 s'au făcut noui experințe. S'au așezat două aparate sensibile în clădiri depărtate de 60 metri. Oscilațiile înregistrate au fost aproape identice. Prin urmare teza agitației aerului nu poate fi susținută. S'a observat apoi că nu este nici o legătură între oscilațiile pământului și situația meteorologică.

Chestiunea rămâne deci nelămurită și ar fi interesant să se ajungă la concluziii prin noui experiențe.

Din „The Nature"

Licitație

In ziua e 15 Martie a. c. ora 10 se va ține licitație publică pentru vânzarea unui vagon cu mac, la Direcțiunea Domeniilor Statului, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Ca vadiu se va depune suma de lei 3000.—, care se va restitui după licitație.

Informațiuni se pot lua dela Secretariatul General al Agriculturei, Direcția Domeniilor.

Ecouri

Fragonard și Fra Beato

Orașul Grasse din Franța a adus un solemn omagiu celui mai ilustru dintre fiii săi. El a dat numele lui Fragonard ciudatului palat, Transformat în muzeu provensal, al marchizului de Cabris, care s'a căsătorit cu sora lui Mirabeau, „Mirabella" Doamna ca și ilustrul ei frate avea o fire cam neplăcută, încât căsnicia nu fi prea fericită.

Liniștea stăpânește astăzi în vechiul palat împodobit cu desenuri galante și tablouri prețioase.

Dar noul muzeu al orașului Grasse, de curând inaugurat, nu posedă cea dintâi pânză a atâtătorului Fragonard. Și cu toate astea pânza se află în oraș. Ea se găsește în biserica orașului. Tabloul, făcut în stilul venițian, reprezintă pe Fecioara Maria. Subiectul creștin este tratat într'un stil cam emfatic și teatral. Mai mult încă, atunci când Fragonard a pictat acest Tablou, n'avea decât 16 ani și se înțelege lesne că nu putea să dea dovadă de o prea puternică personalitate.

Tabloul foarte mare și astăzi mult stricat, a fost victima unui foc și a suferit multe restaurări.

Unul din parochil bisericii din Grasse — ajuns mai târziu episcop — lăuda mult acest tablou. „Ce păcat, scria el, într'o scriere asupra bisericii sale, că Fragonard a fost corupt de suflul lileidinos al sufletului al XVIII-lea. In loc să picteze atâtea subiecte regretabile, ar fi făcut mai bine dacă urma pilda lui Fra Angelico. Vocațiunea sa și tabloul acesta al Fecioarii Maria-o dovedește — era să picteze subiecte religioase. Fragonard comparat cu Fra Beato; pictorul doamnei du Barry asemănat cu pictorul Sfintei Feciore; apropierea este în adevăr cau totul ne așteptată.

Familia lui Tolstoi.

Iasnaia Poliana, domeniul răposatului Tolstoi, s'a schimbat mult de când a trecut în mâinile sovietelor. Șeapte zeci de lucrători și funcționari, paznici bibliotecari, tâmplari etc.... sunt însărcinați să-l întrețină. Co toate astea casa e ruinată. Se discută mult, dar nu se face nimic.

Contesa Tatiana, una din fiicele marelui scriitor, locuește și azi casa natală împreună cu fiica-sa Tania. I s'a dat însărcinarea — pentru care ea refuză orice plată — de a arăta vizitatorilor camera tatălui ei, iar pentru ca să nu moară de foame, își vinde încetul cu încetul, din vestmintele și lucrurile pe cari le-a mai păstrat. Sora ei Sașa, mai puțin norocoasă, a fost condamnată de bolșevici la 3 ani de închisoare. I s'a confiscat casa și tot avutul. Acum nu mai are decât sdrențe, iar sănătatea-i e foarte primejduită. In zadar sora-sa i-a rugat personal pe Lenin și pe Trotzki; în zadar, țăranii de pe moșie — cari adoră pe contesa Sașa — au trimis la Moscova petiții pentru a obține liberarea captivei.

In privința contelui Sergiu Tolstoi, el trăește la Moscova împreună cu soția. Casnicia lor — ca toate din Rusia — este în luptă cu cele mai grozave greutăți. Și-au vândut tot ce mai aveau ca lingerie, argintărie, covoare și porțelanuri de preț. Iarna trecută fiindcă nu găseau lemne au trebuit să pună pe foc mesele și scaunele din casă.

Curierul Spectacolelor

Teatrul național.

Vineri: *Madama Butterfley* cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Premiera „Hangița"* de Goldoni în roluri principale, fiind d-nele Bârsan și Popeea, și d-nii Neamțu Otonel, Ionescu Ghibericon și Mișu Ștefănescu.
Duminecă (matineu): *Amorul veghează.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*
Luni: *Faust.*

Teatrul unguresc.

Vineri *Mimikri.*
Sâmbătă (matineu): *Țiganul.*
Sâmbătă (seara) *Mimikri.*
Duminecă (matineu): *Floarea de Gyimes.*
Duminecă (seara): *Madama Sans-Gêne.*

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Educația fizică

— La noi și în alte părți —

Probleme multe și variate se nasc din zi în zi, pentru conducătorii treburilor obștești și pentru noi toți cetățenii acestei Mari și Frumoase Românii, dar una se pere că cere să fie studiată cât mai de grabă: este *problema regenerării rasei.*

Importanța educației fizice pentru regenerarea unei rase nu se mai poate nega. Americanii, Englezii și Suedezii au înțeles de mult acest lucru și războiul mondial ne-a arătat care a fost rezultatul practicării pe o scară atât de întinsă, la primele două neamuri, a educației fizice, a sporturilor.

Convinși de foloasele pe care le-ar putea avea de pe urma unei asemenea culturi și de răsfrângerea pe care ea o putea avea asupra inteligenței și sănătății cetățenilor, Americanii și Englezii n'au cruțat nici un sacrificiu pentru acest scop. Ei au înțeles adevăratul sens al cuvintelor vechi, dar veșnic de actualitate „Mens sana, în corpore ano."

Problema educației fizice, pentru noi, este nouă și, după câte se pare, va mai rămâne încă multă vreme tot *„nouă"*; va aștepta mult până să-i vină rândul și ei să fie rezolvată într'un mod fericit, cum a fost în toate țările din Apus și așa cum trebue să fie pretutindeni.

Conducătorii Statului s'au arătat, până acum, foarte indiferenți față de această chestiune importantă, iar publicul nostru e la fel.

Germania în noul ei buget a prevăzut suma de 500. de milioane de mărci, pentru educația fizică a poporului, tocmai acum când toată lumea o credea ruinată, din punct de vedere financiar.

Austria, anul trecut, când era plină de necazuri și când foametea bătea la porțile Vienei, a acordat suma de 200 de mii de coroane, pentru reinoirea parcurilor sportive.

Municipalitatea orașului Anvers a votat anul trecut suma de 4 milioane de franci, pentru Olimpiada VII.

Ministerul de Război, din Paris, în Martie 1920, a dat o circulară către toate comandamentele armatei, în care cerea să se dea concursul la pregătirea sportivă a militarilor și civililor și nu numai că a promis, dar a dat sume însemnate pentru construirea de noui stadii sportive pretutindeni. în Franța.

Și câte alte multe exemple nu se pot cita de pretutindeni, de solicitudine pentru această idee frumoasă.

La noi nu s'a făcut nimic.

In anul trecut, când la Anvers fâlfâiau drapelele multor țări, dintre cele mai depărtate și mai mici, pe arena sportivă plină de atleți, ce se aduunaseră cu ocazia Olimpiadii, a VII-a, mândrul nostru tricolor nu s'a arătat acelor multe zeci de mii de spectatori ce-l doriseră, căci Belgienii ne invitaseră să luăm parte. Mai mult încă, cetățeni belgieni, care țineau atât de mult să ne vadă în mijlocul lor, ne-au oferit un împrumut bănesc, în franci, când au aflat că Statul român nu trimite atleții din motive financiare, iar Statul nostru ar fi achitat acești bani când valuta ne-ar fi fost mai favorabilă și conducătorii noștri au refuzat și această ultimă încercare a Belgienilor de a ne duce la Anvers.

Incă un exemplu de Solicitudine, pe care o are Statul nostru pentru mișcarea sportivă. In Septembrie trecut, când la Cluj Societatea sportivă a studenților universitari aranjase cea mai frumoasă serbare sportivă, pe care am văzut'o la noi, atleților din București nu li s'a permis să călătorească spre Cluj în vagoanele care duceau gratuit pe studenți la congres, ci au fost siliți să-și plătească drumul.

Dar să admitem, cum ni se obiectează în continuu, că finanțele Țării nu permit să facem și acest *lux*, să construim stadiuri noui, arene sportive etc. Să vedem însă care-i *concursul moral* pe care-l dau autoritățile noastre sportului și cât se dă în alte părți.

Cu ocazia unui matsch de football rugby, la Paris, ziarele citau, printre spectatori, pe Președintele Republicei, Paul Deschanel, pe Ministrul de Război, al Marinei, al higienei, pe Ambasadorul Engliterei, pe Prefectul Senei și o mulțime de Generali.

In toamna anului trecut, terminându-se lucrările unui stadiu, într'un orășel din Sudul Franței, la Antibes, Președintele Republicei a ținut să asiste la inaugurarea acestui stadiu și să patroneze serbările ce s'au dat cu această ocazie.

In Spania, tot anul trecut, la un concurs de fugă, al cărui premiu era „Cupa Regelui" (câștigată de o echipă franceză) ziarele spuneau că au fost vreo 30 de mii de spectatori și toți înalții demnitari ai Statului.

Și acum să vorbim și despre noi ceva. Cu multe sacrificii, „Federația societăților sportive din România" a organizat anul trecut, la București, primul concurs de atletism, pentru întreaga Românie. Premiul era „Cupa Principele Carol", (care a fost câștigată de Societ. Sportivă a

Cronica politică

Validarea d-lui Stere. Comisia de validare a alegerei dela Soroca a validat pe d l Stere, dar 40 de deputaţi au depus o contestaţie care se discută în şedinţă publică. Cu acest prilej se va putea constata ce atitudine mărturisită în public va avea d-l Iorga şi cellalţi cari au anunţat că nu vor admite d-lui Stere cinstea de-a fi deputat în România întregită, contra căreia a lupta din răsputeri şi a dat mâna cu duşmanii Ţărei.

Concesionarea ofr. Ministrul Comunicaţiilor a fost întrebat în Parlament asupra situaţiei în care se află studierea ofertei consorţiului românesc pentru concesionarea atelierelor căilor noastre ferate. Interpelatorul a cerut urgenţă în darea răspunsului, dar guvernul nu s'a grăbit nici s'o promită. In jurul acestei chestiuni guvernul încă nu şi-a fixat punctul de vedere întrucât nu se poate găsi nici un dezavantaj al ofertei româneşti.

Colaborarea. Tratativele pentru colaborare n'au încetat. Se fac uriaşe sforţări din partea tuturor sâmbriaşilor lui Blank din partidele oamenilor noui, ca să se împiedece, prin consolidarea guvernului, venirea la putere a partidului naţional-liberal, ceeace ar prăbuşi toate planurile de acaparare a consorţiurilor străine patronate şi reprezentate de susnumitul banchier.

Ce intenţiona „Emke"?

II.

— Planurile sale pe teren cultural —

Inscrlind pe frontispiciul său „întărirea culturală a maghiarilor din Ardeal" —, „Emke" nu căuta să realizeze acest scop numai printr'o activitate culturală mai intensă în rândurile maghiarilor, prin înfiinţare de şcoli şi instituţii culturale pe seama lor, recunoscând în acelaş timp şi dreptul naţionalităţilor să-şi cultive limba să-şi desvolte cunoştinţele potrivit geniului lor naţional —, ci conform principiului adoptat: a lucra pentru maghiari cu excluderea posibilităţii de desvoltare naţională a celorlalţi cetăţeni. Cultură dorea statul maghiar cetăţenilor săi, însă o cultură pentru care se pretindea o prea mare recompensă: renunţarea la limbă şi sentiment, renunţarea la mândria de a te numi fiu al altei naţiuni, tot atât de îndreptăţită la viaţă şi viitor ca şi cea maghiară. Iar pe acest teren Emke — instituţie privată — care pregătea lucrurile „în mod confidenţial" — putea lucra mai liber ca statul, care lucra în faţa lumii intregi.

Emke nu putea tolera ca „obligativitatea învăţământului" să însemneze o desvoltare culturală în limba naţionalităţilor, ci introducând, limba de stat maghiară" şi în şcoli, trebuea căutate mijloacele ca obligativitatea şi limba de stat să servească exclusiv interesele de stat maghiare. Exclusiv deci fără să ţină seamă de drepturi, principii de echitate sau umanitate. Legea XXXVIII: 1868658 care obliga pe învăţători să cunoască limba elevilor trebuia convertită ca şcolarii să înveţe limba de stat. — In acest mod respectau actualii conducători ai asociaţiei (cari sunt aci în mijlocul nostru) dreptul de-a te cultiva în limba ta, pe care'l pretind azi. Şi totuşi mai au semeaţa îndrăzneală să afirme chiar ei, că n'ar mai avea ce pretinde, când ar avea situaţia noastră de drept din trecut. Nu le-o dorim!

Pentru a servi „exclusiv interesele de stat maghiare" în felul cunoscut, Emke caută şi găseşte diferite mijloace. Unele erau de ordin social, de pornirea unei mişcări ca intreprinzătorii, funcţionarii agricoli şi în genere cei cari ajungeau în contact mai des cu massa de jos să nu vorbească cu muncitorii şi servitorii decât numai în limba maghiară, sau înfiinţând „în regiunile periclitate coruri, biblioteci săteşti, cercuri culturale îndeosebi pentru tinerime să împiedece răspândirea limbii străine", cunoscută fiind puterea de atracţiune a limbii române care prin superioritatea şi calităţile ei era limba de înţelegere a diferitelor naţionalităţi din Ardeal. (Vezi Planul muncă pag. 12 o. şi 6)

Nici coloritul direct politic pe acest teren nu lipsea, întrucât se intenţiona „înfiinţarea de şcoli pentru analfabeţi în primul rând în regiunile periclitate, însă deoarece absolventul lor căştiga dreptul alegător, ele nu urma să fie înfiinţate decât numai pentru bărbaţi maghiari". Statutele erau astfel alcătuite încât nu se puteau înfiinţa asemenea şcoale acolo unde ajutorul statului se acorda; prin urmare nenorociţii, cari în copilărie neglijaseră şcoala şi nu erau maghiari, erau lăsaţi în întunerec, pentru a putea fi declaraţi incapabili de a executa cel mai important drept al cetăţeanului, când contribuţia lor financiară faţă de stat era acelaşi ca şi a Maghiarilor asociaţiei „Emke".

Lupta cea adevărată se îndrepta însă contra şcolilor noastre şi pentru aceasta asociaţie „Emke" oferea ajutorul său, şi întreagă autoritatea şi influenţa sa morală pentru realizarea intenţiilor concepute de ea Şcoala confesională graţie căreia ne-am apărat în decursul veacurilor curăţenia sentimentului naţional trebuea atacată la rădăcină. Şi Emke găsi mijlocul necesar. Ea propuse „satificarea învăţământului pedagogic" — ceace însemna creşterea învăţătorilor în spiritul maghiar —, „învăţătorii şcoalelor nemaghiare trebuiau să fie supuşi unui control mai sever, siliţi să volască şi să ştie a preda limba maghiară". Faţă de fundaţiunile române, Babb, Gozsdu, Ioan Petran etc. destinate pentru învăţământul superior, trebuia pornită o mişcare pentru a înfiinţa fundaţiuni deasemenea natură pentru a le contrabalansa şi — firesţe — pentru a putea cumpăra sufletele rătăcite. Asociaţia „Emke" va căuta ca în regiunile periclitate la înfiinţarea şcolilor de stat comunele cu populaţie mixtă să fie ţinută în vedere, îndeosebi acelea unde nu există şcoală maghiară, iar din întârzierea înfiinţării ei, s'ar naşte *pericolul* „înfiinţării unei şcoli nemaghiare".

Cea mai justă dorinţă a noastră de a ne căpăta cultura şi limba noastră strămoşească, înfiinţând şcoli susţinute pe spesele şi exclusiv prin forţele noastre, căci statul nu ne făcea decât neajunsuri — era considerată de Emke ca un pericol ce trebuia înlăturat prin şcolile de maghiarizare şi mutilare sufletească conform „intereselor de stat", iar unde vor fi existând asemenea şcoli ale asociaţiei „Emke" sau unde există şcoli de stat, asociaţia stărula ca şcolile cu altă limbă de propunere să nu mai fie ajutate de stat.

Asociaţia avea sprijin la înfiinţarea de şcoli medii maghiare în regiunile înculte loculte de naţionalităţi avea să se opună însă cu toată autoritatea şi influenţa sa morală contra înfiinţării şcoalelor medii (licee etc.) cu limba de propunere nemaghiară. In toate locurile trebuiau înfiinţate, internate, bine supraveghiate; deasemenea Emke se opunea la înfiinţarea internatelor organizate pe principii de naţionalitate. (Vezi „Planul de muncă" pag. 11 e, l, pag. 13 punct. 9 şi 10.)

Asociaţia Emke urmărea dar să împiedice libera desvoltare culturală a Românilor şi a celorlalte naţionalităţi din Ardeal.

Pe tăcute însă cu tot sprijinul ocult şi autoritatea statului, prin vasta-i organizaţie şi prin libertatea de acţiune de care se bucura, Emke reprezintă o puternică unealtă pentru desăvârşirea operii de maghiarizare.

Dampo.

Revista presei germane

A doue mică Antantă

Sub titlul de mai sus „Deutsche Tagespost" co sacră un articol de fond grupărei puterilor dela Răsărit şi Apus şi în special rolului pe care îl are ţara noastră sau pe care îl poate avea. Iată ce zice între altele ziarul german. „Care este situaţia între România şi Rusia? Guvernele din Bucureşti şi Mosova au declarat reciproc că se află în stare de pace, şi în curând vor avea loc tratative la Reval. A trata asupra cedării teritoriale, România nu este dispusă şi Rusia nu şi-a exprimat dorinţa. Este însă posibil, că bolşevismul naţional rusesc în drumul său spre Budapesta şi Constantinopol, s'ar gândi totuşi la Basarabia. In cazul acesta guvernul responsabil trebuie să ia toate măsurile şi poate va încheia o convenţie cu Polonia. Trebue însă socotit că Rusia va ataca România-Mare.

Se pune întrebarea dacă România se va putea alătura fără condiţii acestei a doua mici Antante, dacă ministrul de externe va avea sprijinul parlamentului şi poporului deoarece făcându-se alianţa polono-română, România ar trebui să trimeată trupe pentru apărarea teritoriilor polone.

Credem că România nu va putea da sprijinul soldaţilor săi în cazul unui atac rusesc contra Poloniei.

„Din aceasta rezultă că România nu poate adera la a doua mică Antantă fără condiţiiuni. Ministrul de externe care crede că va putea purta responsabilitatea unei astfel de convenţii ar trebui să demisioneze imediat. România are datoria istorică de a-şi apăra graniţele. Armata sa, instrumentul cel mai preţios al statului, trebuie întrebuinţată exclusiv pentru interesele ţării. Nici un guvern român nu va face jandarmul intereselor străine. Nu este timpul de a se arunca în aventuri fără responsabilitate".

Germanii din ţară şi reformele

Sub semnătura deputătului dr. Alfred Kohlrus citim în ziarul *„Lugoscher Zeitung"*:

„Reformele proiectate de către guvern parte au fost supuse parlamentului, parte vor fi supuse în curând. Pentru a isprăvi ceva bun trebue însă timp. Nu se poate spune că proiectele de reformă supuse până acum n'ar fi, în total luat, productul concepţiei moderne şi bine cumpănite. Proectul de reformă agrară pentru vechiul Regat, a fost depus şi în curând vor urma cele pentru Bucovina şi Ardeal. Dacă aceste din urmă mai sunt şi ele susceptibile de unele îndreptări, totuşi sunt mai bune decât proiectele depuse de guvernul anterior. Râvna de unificare a atins, într'un timp, la crearea unui proiect unic de reformă agrară pentru ţara întreagă. In curând s'a dovedit însă că este imposibil aceasta."

„In ceeace priveşte proiectul electoral ar fi de remarcat că nu-i complect, deoarece lipseşte judecătoria electorală, care ar trebui să orânduie alegerile în neregulă; lipseşte de asemenea dreptul de vot pentru femei."

„Peste câteva zile se vor supune parlamentului reformele administrative. Ele se vor putea critica numai când le vom cunoaşte în întregime. Cât priveşte budgetul pentru noul an financiar, se vor face reforme de impozite şi finanţe pe bază largă. Reformele aceste vor fi alcătuite după principiile moderne şi vor avea avantagiul că populaţia ţării va fi supusă impozitelor în proporţie egală."

„Afară de aceste reforme vor mai fi alcătuite: o pragmatică de serviciu, pentru funcţionari, o lege de pensiune şi alte reforme cari se referă la constituţia statului."

„Toate aceste pretind însă timp şi afară de aceasta trebue ca partidele să lese la o parte luptele personale pentru a începe în fine munca productivă."

„E îndoelnic însă dacă partidele politice din România vor pricepe şi recunoaşte aceasta."

Concesionarea Atelierelor C. F. R.

In legătură cu cele publicate în numerile precedente ale ziarului nostru cu privire la oferta facută Ministerului Comunicaţiilor decătre un grup de instituţiuni *româneşti* pentru refacerea Căilor ferate în condiţiuni mult mai avantajoase decât cele oferite decătre grupul străin, dăm mai jos, după ziarul *Izbânda*, principalele condiţiuni ale ofertei grupului român:

Grupul Român se obligă ca în şapte ani să facă 3200 reparaţiuni mari şi 4800 reparaţiuni mijlocii şi mici de locomotive, faţă cu 2000 reparaţiuni mari şi 3000 reparaţiuni mijlocii şi mici cu care se însărcinează Grupele străine. De asemenea Grupul Român se obligă a face în acelaş interval de şeapte ani, 5000 reparaţiuni de vagoane de călători (faţă cu 3000 oferite de grupele streine), precum şi 45.000 reparaţiuni de vagoane de mărfuri (faţă cu 36 de mii oferite de grupele streine).

In ce priveşte preţurile şi modul de plată, Grupul Român oferă următoarele condiţiuni:

a) Costul pieselor şi al materialelor precum şi cheltuelile de transport şi alte cheltueli făcute până la sosirea lor în atelier vor fi majorate numai cu 5 la sută, iar nu cu 7 şi jumătate pe cum ofereau grupele streine.

b) Cheltuelile generale asupra mânei de lucru, inclusiv indemnităţile accesorii menţionate în proectul de contract prezentat de grupele străine se vor socoti pentru locomotive *majorate numai cu 200 la sută, (în loc de 275 la sută din oferta grupelor streine) cu 150 la sută în loc de 185 la sută oferite de grupul strein* pentru vagoane de călători şi cu 120 la sută pentru vagoane de mărfuri (în loc de 150 la sută cum pretind grupele streine).

c) *Beneficiul Grupului Român va fi socotit numai 10 la sută în loc de 15 la sută cerut de grupele streine.*

Nu pretindem nici un avans pentru plata materialelor nici nu cerem ca statul să ne procure valuta streină plăţile materialelor ni se vor face 15 zile după sosirea lor în ţară.

Plata lucrătorilor şi a celorlalte spese de regie, etc. nu o cerem cu anticipaţie cum o cer grupele streine ci numai după 10 zile după prezentarea listelor de plată achitate de noi.

Lucrătorii întrebuinţaţi vor fi români şi numai pentru nevoi temporare şi extraordinare vom angaja personal strein pe un termen ce nu va depăşi un an. Proporţia acestui personal strein nu va întreçe în nici un caz 10 a sută.

„*Pentru a evita caracterul de concesiune al contractului ce se va încheia*

Studenţilor din Cluj). La acest prim concurs sportiv a României întregite, nimeni dintre autorităţile noastre n'a luat parte

Totuşi atleţii veniţi din nouile ţinuturi au reuşit să cunoască pe mulţi dintre conducătorii Bucureşti lor, dar nu pe arena Spotivă, ci la *„cursele de cai"*.

La grandioasa serbare Sportivă organizată de Studenţii dela Cluj, cu ocazia primului Congres al tuturor studenţilor români cu sacrificii enorme, căci nu erau ajutaţi de nimeni, au fost invitate toate autorităţile şi deşi doi dintre d-nii Miniştri ai Ţării erau în Cluj şi au fost rugaţi stărnitor să ia parte la această reuniune sportivă, unde prezenţa d-lor va face o foarte frumoasă impresie, n'a venit nici unul.

Şi în sfârşit un ultim exemplu despre încurajarea care se dă, în alte părţi, sportului: In Octombrie 1920 trei atleţi francezi s'au distins la Londra, la championatele de atletism ale Engliterei. Municipalitatea oraşului Paris le-a organizat o primire oficială, în localul Primăriei, la întoarcere, iar ziarele toate, până şi cele politice, au găsit că e o datorie să consacre o zi coloanele lor, pentru preamărirea acestor atleţi necunoscuţi până aci.

In alte părţi până şi particularii pun mână dela mână şi ajută înflorirea sportului. Aşa fruntaşii industriei şi comerţului, din Belgia, au subscris suma de 3 milioane de franci, ca prim fond, pentru organizarea Olimpiadei a VII-a.

Le noi nici nu îndrăsnim să ne gândim la aşa ceva. Un lucru însă constatăm la noi, că se cheltuesc bani mulţi şi dă şi Statul, dau şi particularii, pentru construirea şi întreţinerea sanatoriilor de tuberculoşi. Oare n'ar fi bine ca aceşti generoşi să-şi deschidă punga pentru construirea de stadiuri, unde tinerii să se scalde în soare şi lumină, unde că să-şi întărească corpul, să-şi găsească sănătatea, pe care nu vor mai căut'o în sanatorii.

Rămâne s'o judecăm toţi şi să vedem că nu e prea multă vreme de pierdut, mai ales când ultimele statistici ne spun că în anul trecut României i-au fost răpite 30 de mii de suflete de turberculoză. I. Glăvan

Citiţi „Infrăţirea"

cu noi admitem ca statul să-l poată oricând rezilia, în acest scop el ne va aviza despre hotărârea lui cu nouă luni înainte Rezilierea se va face fără nici o despăgubire statul plătindu-ne numai cheltuelile făcute de noi și însușindu-și comenzile de materiale efectuate precum și angajamentele de personal luate de noi până în momentul avizări.

In ceeace privește clădirile noui ce urmează a se construi pentru sporirea atelierelor ne luăm toate obligațiunile pe care și le iau grupele streine, cu următoarele modificări în favoarea Statului Român:

a) nu vom cere statul procurarea de valută străină

b) Statul ne va plăti cheltuelile real efectuate în furnitura mașinelor aparatelor, materialelor etc. necesare atelierelor noui, cu un profit numai de 10 la sută, iar nu de 15 la sută cum se prevede în ofertele Grupului Străin.

c) Lucrările de orice natură pentru mărirea și modificarea atelierelor actuale, sau pentru construcțiuni de noui ateliere, ne vor fi plătite cu prețurile de cost, cu un profit numai de 15 la sută în loc de 20 la sută, cum cer grupele străine.

Celelalte condițiuni ale contractului pot rămâne cele din contractele propuse de grupurile streine: *noi suntem totuși dispuși a primi orice modificări echitabile ce veți crede de cuviință a cere*, pentru ca acele contracte să devie cât mai favorabile statului.

Suntem gata de asemenea de a înscrie în contracte sancțiuni pentru asigurarea execuțiunei lui din partene sancțiuni ce lipsesc cu totul din ofertele grupelor.

In afară de aceste avantaje grupul Român se obligă, că dacă câștigul ne anual va întrece 10 la sută, sporul peste această cifră să-l împărțim în două cu statul.

Indiferent de oferta de mai sus, Grupul Român este de părere că o soluțiune mai avantajoasă pentru stat este aceea de a se plăti lucrările cu acord iar nu plătindu-se zilele lucrătorilor.

In această direcțiune suntem dispuși a accepta un contract așa cum s'a încheiat deja cu diferite ateliere particulare din țară acordând Statului reduceri importante pentru amortizarea capitalului investit în atelierele sale.

Pentru garantarea acestor oferte ținem la dispoziția Ministerului de Comunicații suma de 10 milioane.

Scrisori din Oradea-Mare

Teatrele și controlul statului. — Reprezentațiile companiei de operetă Maximilian și Leonard. — Dela Curtea Marțială. — Recrutarea. — Lămuriri complimentarea în chestiunea contrabandei cu valiza diplomatică.

Insemnat din punct de vedere cultural pentru Oradea-Mare este deciziunea luată de Ministerul Cultelor Direcțiunea Generală a Teatrelor prin care marele Teatru Regina Maria și trupele artistice maghiare ce dau reprezentații trec sub controlul Statului.

Delegat, reprezentant al Direcțiunei Generale a Teatrelor pe lângă acest teatru a fost numit d-l Sancarineanu, redactorul revistei „Cele Trei Crișuri" Directorul actualei trupe artistice maghiare d-l Erdély, supunându-se dispoziției luate a făcut prezentările necesare, atât a personalului artistic cât și a celui technic.

Se intenționează, naționalizarea teatrului din Oradea, care se va face în mod definitiv până la toamna ce vine.

Ordinea reprezentațiilor va fi 4 ori pe săptămână pentru organizațiile artistice românești, 3 ori pe săptămână pentru cele maghiare.

■

A sosit în localitate Compania lirică de sub conducerea d-lor Maximilian și Leonard. Au fost bine primiți, bucurându-se de concursul tuturor.

Vor urma să joace pe scena Teatrului Regina Maria în continu timp de o lună.

Prima reprezentație care a avut loc Marți 1 Martie a fost a operetei „De-ași fi rege".

Sala plină până la ultimul loc. Succes mare: vii aplauze, ovațiuni flori, etc.

■

Curtea Marțială nu și-a reînceput activitatea din ziua de 2 Martie cor. Președinte este d-l colonel Gogiu. Comisari regali d-nii maior Carp, prim-comisar regal, locotenent Dedu, sublocotenent Stefănescu. Se vor judeca un număr de douăzeci procese.

■

Asupra articolului apărut aci zilele trecute relativ la o îndrăzneață contrabandă în valiza diplomatică săvârșită de numitul Barrey la punctul Borș de lângă Oradea-Mare, pentru respectul adevărului sunt dator a face o rectificare.

Deși prima descoperire s'a făcut de către U. V. Gheorghiu subșef de serviciu, care întâmplător se găsea prin partea locului, toate cercetările care a urmat însă, precum și deschiderea valizei diplomatice au fost conduse de d-l Guiman șef de siguranță, colaboratorul d-lui Ion Băncilă șeful siguranței Oradea-Mare, d-l dr. Enescu subșef de siguranță împreună cu d l V. Gheorghiu și cu d-l Totu comisar special de siguranță.

Acestora toți le revine marele merit al descoperirei.

Silver George.

Curierul Spectacolelor

CINEMA UNIVERSITĂȚII:
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih Minh" IV.
Duminecă la ora 10 a. m.:
Reprezentație pentru copii.
Duminecă dela ora 3 p. m.:

CINEMA URANIA:
Joi:
„Vipera." Dramă sentimentală.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Cura de ostriga." Comedia franceză.

CINEMA APOLLO:
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Misterul Moartei." Poveste misterioasă.
Duminecă:
„Jubire de strengar."

INFORMATII

Inteligența română din Huedin va aranja la 13 Martie (Duminecă) la orele 8 seara o serată artistică dansantă. Venitul curat e destinat internatului școalei medii de acolo.

■

După „*Kronstädter Zeitung*", la 6 Martie se va întruni la Timișoara o adunare națională șvăbească pentru a hotări o organizație poporală, care să stea afară de orice partid.

■

Un eveniment artistic de o deosebită importanță se petrece astăzi în orașul nostru. Marele pianist *N. Caravia* a sosit din București și va concerta astă seară (Joi 3 Martie) la ora 8.30 la al II-lea Concert al „Salonului de Artă Ardeleană" în sala expoziției de la Prefectură.

Studenții plătesc pe jumătate.

■

Duminecă 6 Martie a. c. va avea loc la Râmnicu-Vâlcea căsătoria Diui Ionel Pop farmacist din Cluj cu D-șoara Cornelia Hanciu din R-Vâlcea.

■

După controlul străinilor care se face zilele acestea, se va face, tot decătre prefectura poliției un control al întregei populațiuni civile din Cluj.

■

Atât ziarele cât și societățile care lucrează în numele Ungurilor din Cluj au protestat la secretariatul general de interne contra măsurei luate de autorități pentru facerea controlului străinilor din Cluj la care lucrează acum prefectura poliției orașului.

■

Noul termen acordat funcționarilor din serviciul județelor și comunelor din Transilvania pentru cunoașterea limbei românești este până la 1 Iulie 1921.

■

In ziua de 9 Martie se va ține târg de vite la Cluj, iar pentru 23 Martie se va aranja, probabil, expoziția de vite de Mediaș (Tornava-Mare).

■

Săptămâna viitoare, opera română va cânta Tannhäuser.

■

Față de numărul redus de medici în Ardeal se proectează înființarea de cursuri de vară unde să se poată pregăti studenții mediciniști din ultimii ani pentru a fi re artizați ca medici la sate.

■

Se lucrează în prezent la o nouă organizație a penitenciarelor din Transilvania.

■

Pe cale patriculară aflăm că studenții din Budapesta care frequentau universitatea de colo numită a Clujului și pe cari guvernul ungur i-a întreținut pe socoteala lui, nu se vor mai bucura nici măcar pe întreg semestru început de avantajele avute.

■

D-l Toma directorul domeniilor dela secretariatul de Agricultură ne asigură că starea fermei din Turda e mult mai bună decât cea descrisă în ziare și că acea fermă e cea mai bună din întreg Ardealul.

■

Căpitanul Marinescu, autorul crimei din Tg.-Mureș, este judecat cu începere de azi, în recurs, la Curtea de Apel din Craiova.

In ședința solemnă de Marți a Academiei Române, au fost primiți Principele Nicolae al Greciei și principele Sapieha al Poloniei. D-l Negruzi a salutat pe cel dintâi și D-l N. Iorga pe cel de-al doilea. Ambii oaspeți au mulțumit în calde cuvinte.

■

Comisiunea română de lichidare, care se află de câteva zile la Budapesta, lucrează împreună cu guvernul ungar la stabilirea efectelor datoriei publice, dinainte de războiu, ale cetățenilor români din Ardeal și Banat, efecte cari au fost depozitate la Budapesta, în anul 1916.

■

Ziarul „Luptătorul" anunță că ministerul de războiu a hotărât demobilizarea contigentului 1918 pe ziua de 5 Martie.

■

Prințul Sapieha, ministru de externe al Poloniei, a fost decorat de M. S. Regele cu marele cordon al „Stelei României", iar pe generarul Rozvadoski, șeful marelui stat-major polon, cu marele cordon al „Coroanei României".

■

Decretul pentru înființarea inspectoratelor comerciale, prevede următoarele inspectorate pentru Ardeal:

Circumscripția VI, Inspectoratul Timișoara, cuprinde județele: Timiș, Caraș-Severin, Torontal, reședința la Temișoara.

Circumscripția VII, inspectoratul Cluj cuprinde județele: Cojocna, Solnoc-Dobâca, Mureș-Turda-Arieș Bistrița Năsăud, reședința la Cluj.

Circumscripția VIII, inspectoratul Sibiu, cuprinde județele: Făgăraș, Alba-de-Jos, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică, reședința la Sibiu.

Circumscripția IX, inspectoratul Brașov, cuprinde județele: Brașov, Trei-Scaune, Ciuc, Odorhei, reședința la Brașov.

Circumscripția X. inspectoratul Arad, cuprinde județele: Arad-Cenad, Hunedora, reședința la Arad.

Circumscripția XI, inspectoratul Oradia -Mare, cuprinde județele: Bihor, Sălaj, Sătmar, Maramureș, reședința la Oradia-Mare.

■

Cu începere de Sâmbătă, vom publica în ziarul nostru o serie de foiletoane consacrate operii câtorva dintre artiștii cari au expus la *Salonul de artă ardeleană*.

■

Se aduce la cunoștința d-lor studenți în drept, că a apărut cursul de litografiat de „Drept administrativ și financiar" predat de d-l profesor dr. V. Onișor. Comande se primesc la „Căminul studențesc", camera 80, plătându-se 50 Lei anticipație.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30

■

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Deschiderea Teatrului de varietăți „Biasini", Sub noua direcțiune s'a deschis Teatrul de Varietăți „Biasini", renovat radical și însuflețit de dorința de a câștiga simpatii unanime. Programul foarte bogat și variat cuprinde următoarele numere de o deosebită atracție:

Pagoni, imitatorul celebrei Nitta-Jo, renumit artist din București care a obținut mari succese pe toate scenele bucureștene.

Frații Friummelși și Valley se bucură de o faimă mondială. Producțiunile lor au fost apreciate la Paris, Viena, Roma și Berlin.

Obține mare succes d-l Kraus.

In fiecare seară marea dansatoare Sylvia apare în mai multe dansuri pe scena teatrului „Biasini".

Un delicios duet Lola-Bébé dela teatrul „Alhambra" din București.

Anitte Laurenc, dansatoare internațională, Varadi, Aladár, Welly etc.

Două orchestre foarte bine înjgebate vor delecta publicul în timpul și după spectacol,

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Duminecă plăcintă cu brânză, carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă renumită.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokay cu chinină și fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii.

Ciiiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

CEL MAI EFTIN SE CURĂȚĂ ȘI VOPSEȘTE LA UNIO

FABRICA IN CLUJ, CALEA REGELE FERDINÁND 133. FILIALE STR. REG. MARIA 4 și STR. IULIU MANIU No. 8

Situația internațională

După cum era de așteptat delegația grecească n'a admis ancheta unei comisiuni internaționale la Smirna, știind foarte bine ce înseamnă imparțialitatea unei comisiuni numită de cancelariile diplomației antantiste. Gestul a surprins neplăcut cercurile franceze și engleze care au și inspirați presele respective de a întări campania contra Greciei.

Wilson deși e un simplu particular — unul din cei 90 milioane de cetățeni ai statelor Unite — continuă să-și dea importanță. Astfel, în numele său personal a adresat un mesagiu Societății Națiunilor prin care o invită să intervie pe lângă guvernele țărilor care fac parte din ligă în scopul garantării independenței politice și economice a Rusiei care trebuie să decidă singură de viața ei.

Nici-o intervenție în Rusia, nici-o constrângere economică exclamează Wilson, neținând seamă de tendințele ultra imperialiste ale țăranilor ruși din Moscova și uitând că întreg poporul american a dezaprobat politica lui. Încă o dovadă a celor afirmate mai sus e hotărârea parlamentului american de a relua relațiile cu Germania, în urma propunerii senatorului Knox.

Dieta Tirolului a hotărât ziua de 24 Martie pentru efectuarea plebiscitului alipirei acestui ținut la Germania. Plebiscitul, spun guvernamentalii prudenți, nu urmărește alipirea imediată ci aducerea la îndeplinire a unei dorințe populare. Fără îndoială că rezultatul va fi favorabil alipirei de Germania, lucru firesc dacă avem în vedere starea în care se găsește astăzi Austria.

Sir Hamar Greenwood comisarul supreem englez în Irlanda a declarat că guvernul englez e hotărât să întrebuințeze cele mai severe mijloace pentru a zdrobi rezistența sinnfeinerilor.

Perzistența aceasta diobolică a guvernului englez pe calea represiunilor sângeroase nu va avea alt rezultat decât exasperarea întregei Irlande și din această cauză imposibilitatea unei înțelegeri pașnice, America centrală liniștită de un timp încoace, a intrat iar în faza tulburărilor de altfel endemice în micile republici.

Astfel între republica Panama și republica Costa-Rica ar fi izbucnit războiul pentrucă trupele secundei au ocupat o parte din teritoriul primei. Războaiele interne complicate adesea cu războaie externe sunt așa de obișnuite în acele ținuturi încât izbucnirea acestui nou război n'ar putea să îngrijească nici pe vecini, dar încă să tulbure pacea lumei.

Revista pressei maghiare

Apropiere economică româno-maghiară.

Ziarul din localitate „Ujság" apreciind reluarea relațiilor diplomatice dintre România și Ungaria stăruește pentru reluarea cât mai grabnică a legăturilor economice, cari prezintă tot așa de mare importanță ca și sanarea situației politice. După-ce recunoaște greșelile trecutului, pricinuite de frecările naționaliste, își exprimă dorința să uităm trecutul și să nu'l lăsăm să se pună în calea bunei înțelegeri a popoarelor noastre și a intereselor economice a ambelor țări. Continuă apoi astfel: — „Ameliorarea mizeriei și a suferințelor, după experiențele de până acum înzadar am așteptat-o dela conferențele, cari mereu se sfătuesc, dar lucrează cu foarte puțin rezultat. Munca pentru îmbunătățirea situației trebuie să o ia în mână direct conducătorii națiunilor cari, au nevoie una de alta. După știri vrednice de încredere, de acest punct de vedere au fost conduse și România și Ungaria, când au reluat relațiile diplomatice trudindu-se reciproc să stabilească și o legătură economică trainică. Aceasta înseamnă, că pe viitor nu vor mai exista atitudini lucordate, cari nutresc, sentimente dușmănoase între diferitele rasse, și odată cu aceasta nu vor mai exista nici prigonirile și eventualele despoieri de drepturi, pe cari le exercită de obiceiu cel mai tare față cu cel mai slab. Și de aici urmează că legăturilor diplomatice și economice, trebuie să le urmeze și libera legătură între locuitorii acestor țări. Trebuie să se înlesnească contactul, iar împrietenirea pacinică a statelor să nu se manifeste numai oficial, prin contactul liber al popoarelor ci prin circulația liberă".

Reforma administrativă, soarta județelor maghiare.

Ziarul „Keleti Ujság" ține să incrimineze intențiile, ce s'ar urmări prin noua împărțire a județelor, și prin care s'ar urmări romanizarea vechilor județe ungurești. — „E vorba — scrie ziarul amintit — ca teritorii lucuite de maghiari să fie în așa chip alăturate la teritorii românești și cuprinse într'un județ, ca românii să rămână în majoritate. E o gândire monstruoasă, care e cu totul reacționară și dacă se va înfăptui, va produce pagube imense, căci va pricinui frecări statornice. In legătură cu aceasta și orașele curat maghiare ar înceta de a mai fi centre de județ, ceea-ce neîndoios ar fi și spre dauna românimii. Căci poporul unui stat e unul și același organism, pe care în ori și în care punct l'ai atinge, va resimți-o corpul întreg."

Tot astfel au protestat ziarele maghiare și contra proiectului pentru noua împărțire a cercurilor electorale. Uită însă un singur lucru confrații noștrii și anume că au întârziat niței cu pledoariile lor într'adevăr în teorie îndreptățite. Argumentele frumoase ce le-aduc, ar fi fost la locul lor sub stăpânirea ungurească, când s'au convis în jurul arondării județelor și cercurilor electorale abuzurile mari, cari se repară astăzi. Câteva pilde elocvente: județul Alba inferioară se întinde dela Ocna Sibiului până la munții apuseni. Cercul electoral al Vințului spre pildă cuprindea comune din pretura Ocnei, cari pentru a ajunge la Vinț, ieșiau din cercul electoral al Ocnei, treceau prin județele Târnavei mari, Târnavei mici și Albei inferioare, treceau prin comune aparținătoare cercurilor electorale Aiud, Uioara, Ighiu, Alba-Iulia — la Vinț.

Dar, cât de fără scrupul au fost fărâmițite teritoriile românești, va ilustra cred convingător și pentru colegii noștrii unguri, următoare pilde: Blajul vota *la Aiud* 38 klm. distanță de Blaj; Mănăradea, comună 3 klm. departe de Blaj vota *la Vinț* distanță de 54 klm; Sâncelul 3 klm. depărtare de Blaj vota *la Sânmărtin* la o distanță de 38 klm; Cisteiul tot numai 3—4 klm. depărtare de Blaj vota *la Uioara* la distanță de 60 klm. *în direcțiuni cu totul diferite și în centre ungurești.*

Cred oare colegii dela gazetele maghiare că menținându-se vechile împărțiri, ar dispare ori-ce motiv de a-se produce nemulțumiri și frecări între naționalități?

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 2 Martie

Se deschide sub președenția d-lui Duiliu Zamfirescu: Pe banca ministerială iau loc d-nii Argetoianu, Goga, Petrovici și Atanasiu.

La comunicări, d-nul Jornescu depune un proect de lege pentru împroprietărirea cu loturi de clădit la orașe pentru orfanii și invalizii de război. D-l C. Argetoianu exprimă asentimentul guvernului.

D-l Pantea cere îmbunătățirea soartei pensionarilor din Basarabia. Intreabă pe d-l general Văleanu, ministrul Comunicațiilor, asupra ofertei făcute de un grup român în privința concesionării atelierelor căilor ferate și cere un răspuns neîntârziat.

D-l D. R. Ioanițescu depune raportul validărilor alegerilor dela Soroca și Diciosânmartin.

La ora 4 sosesc la Cameră senatorii pentru a lua parte la primirea prințului Sapieha. La ora patru jumătate sosește și prințul Sapieha luând loc în tribuna prezidențială. Deputații și senatorii manifestează cu aplauze îndelungate și furtunoase.

Salutând pe trimisul Poloniei, vorbesc d-nii Duiliu Zamfirescu, Iorga, G. Mârzescu și general Averescu, fiecare în numele partidelor politice respective. Prințul răspunde mulțumind în câteva cuvinte.

Bulgaria vrea să „ajute" România?

Ziarului „Idea Națională" i-se telegrafează din Sofia;

Primul ministru Stambulinski este în tratative cu guvernul francez pentru încheerea unei înțelegeri, prin care Bulgaria se angajează a da un ajutor militar României în cazul unei invazii bolșevice.

Franța se obligă cu furnizarea armamentului și a munițiunilor.

In turneul său făcut în toată Bulgaria, Stambulinski a fost însoțit de ministrul Franței la Sofia.

In cercurile guvernamentale de aci se dă ca sigur faptul că această alianță a și fost încheiată.

Presa germană și despăgubirile României

Citim în „Berliner Morgenpost":

„Am anunțat deja că România a contribuit cu o pretențiune de 31 miliarde franci aur la despăgubirea generală. In suma aceasta se cuprind și instalațiile petrolifere distruse de englezi (instalații care în mare parte au fost proprietate germană). Aceasta s'ar putea încă conta ca pagube rezultate din atacul german. Dar cum s'a socotit, oare că totalul pagubelor este 32 milioane Mărci aur? Poate că nu e mult, când socotești, că d-nii constatatori și-au spart capul pentru a colecta suma de 32 Miliarde pentru România. Câte corturi s'au transformat în curți boierești în fantazia aceasta și câți coceni în recolte de porumb!

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Astăzi va avea loc un parastas la mormântul reginei Elisabeta dela Curtea de Argeș.

■

Mișcarea revoluționară în Rusia se întinde tot mai mult. Trupele dela graniță au fost chemate de Soviete pentru a potoli pe lucrătorii revoltați dela Petrograd, Moscova și Kronstadt.

■

Armenii au gonit trupele sovietice din Erivan.

■

Prințul Nicolae al Greciei și Principesa Elena au plecat eri dela Cotroceni la Constanța.

■

Svonul despre prinderea atentatorilor dela Senat este inexact. Numele publicate de unele ziare sunt imaginare.

■

Comisia electorală a Camerei a validat alegerea d-lui C. Stere la Soroca. *Dar 40 deputați au depus o contestație cerând invalidarea pentru trădarea de patrie de care s'a făcut vinovat d-l C. Stere.*

De asemenea a fost validată și alegerea d-lui Oct. Prie la Diciosânmartin. Ambele validări vor veni în discuție în ședință publică.

In afacerea asasinatului d-nei Spanescu rezultatele sunt încă nelămurite. Cercetările făcute la lacul Herăstrău pentru găsirea corpului victimei n'au dat rezultat. S'a descoperit însă la un bijutier o pereche de cercei cari se bănuesc a fi fost proprietatea dispărutei. Se caută persoana care i-a vândut negustorului, deoarece se crede că este prieten cu asasinul Șerban. Numele nu este cunoscut.

■

Căsătoria A. S. R. Principele Carol a fost anunțată pentru 10 Martie la Atena.

Intreaga familie regală fără M. S. Regele va pleca la 5 Martie la Atena.

■

Cercurile guvernamentale afirmă că se vor da două amnistii ca prilejul căsătoriilor princiare. Deocamdată se lucrează la textul primului decret care va fi foarte larg.

■

Guvernul a dispus înarmarea satelor din Cadrilater pentru stârpirea bandelor de hoți și de comitagii bulgari.

Concesionarea fuziunei electrice din Cluj

Primăria locală are a rezolva chestiunea uzinei electrice a orașului, care urmează să fie mărită și transformată în vederea producerei curentului și pentru tramvaele care trebuesc înființate. Contractul vechei societăți, „Ganz", a expirat. Pentru o nouă perioadă de concesionare s'a ținut licitație și s'au prezentat 3 oferte, una a vechei societăți, alta a unui grup de societăți românești de intreprinderi electrice și alta a firmei Marmorosch Blank sub denumirea de „Omnium Electric", aceiași care a încercat să puie mâna pe uzinele c e a Iași și a fost respinsă de consiliul technic pen ru condițiunile oneroase pe care le-a pretins.

Condițiunile pe care le-au pretins susnumitele socie ăți și pe cari le vom examina în numărul viitor, sunt acum în cercetarea unei comisiuni numită de consiliul orășănesc și prezidată de d-l consilier Dr. Dandea.

Deocamdată ne mărginim a observa că societățile străine au început a utiliza sprijinul unor ziare, în frunte cu „Voința" pentru a-și înlesni acceptarea ofertelor. Nu ne surprinde nici din partea ziarelor și nici din partea societăților străine procedeul aceasta. Este doar confirmarea întregii organizații făcută de capitaliștii internaționali pentru acapararea vieții noastre economice. Aparatul și rețeaua de paianjen, încearcă să se intindă și în Ardealul desrobit pentru a-l robi a doua oară.

Presa din slujba acestui aparat ne deschide însă drumul discutărei în public a ofertelor ce se prezintă, fără a mai fi silîți a ne opri în fața considerației că am împieta, prin discuția noastră, asupra forurilor chemate a hotărâ.

Inceputul nu l'am făcut noi și apoi avem datoria de-a împiedeca un rău economic și o primejdie politică mai mult ce ni se pregătește de către străini și, ceia ce e și mai dureros, cu sprijinul nostru.

Conferințele „Astrei"

— Conferința d-lui General Anastasiu —

Conferințele dela Universitate, se continuă cu un egal succes.

Eri 2 Februarie, urma să vorbească D-l general Petala, dar intervenind căsătoria Principesei Elisabeta, și d-l general Petala fiind nevoit să plece la București, ordinea conferințelor a fost modificată în sensul că d-l general Anastasiu și-a ținut conferința în ziua când era anunțată conferința d-lui general Petala care va vorbi mai târziu. D-l general Anastasiu a vorbit despre *„Oameni mari în fața istoriei"*.

Subiectul așa de vast și de interesant a fost tratat cu multă competență și talent în expunere, de către d-l Anastasiu, în fața unui public foarte numeros și select. Conferențiarul începe prin a arăta că oameni mari, sunt aceia ale căror fapte au atras atenția omenirei și depe urma cărora aceasta a avut multe și variate foloase.

Ori cât de mare ar fi genialitatea unui om și oricât de uriașă și folositoare opera lui, contimporanii, fie din invidie, fie din inferioritate morală și intelectuală nu prețuesc în deajuns valoarea acestor oameni superiori, și abia după moarte încep să-și deie seama de influența binefăcătoare a omului superior în progresul civilizației și al culturei.

Faptele mari, ca și oameni mari, nu pot fi apreciați în adevărata lor valoare decât după consumarea sau dispariția lor. Istoria e tribunalul universal unde se prezintă, spre a fi calificate, faptele săvârșite de individ ca și de popor.

Poporul nostru a făptuit în decursul vieței lui, așa de zbuciumate și încercate, fapte cu adevărat mărețe poate mai măreț decât faptele multor popoare din lume, dar din cauza unui exces de modestie aceste fapte au rămas necunoscute.

In al doilea rând lipsa scriitorilor și a traducătorilor a contribuit la ignorarea de către străinătate, a faptelor mari ale neamului nostru. Străini, mai ales vecini noștri, când au descris fapte din istoria noastră, sau le-au schimbat radical sau, le-au diminuat valoarea pentru a-și face interesul lor. *Ștefan cel mare* cu toate că a fost un adevărat geniu militar și politic a rămas necunoscut pentru străinătate tocmai datorită cauzelor de mai sus.

Continuând conferențiarul arată importanța cercetărilor istorice, cercetări care pot aduce multă lumină în cunoașterea trecutului neamului nostru.

D-l Generul Anastasiu ilustrează importanța acestor cercetări, prin câteva descoperiri făcute de D-sa la Mănăștirea Neamț și anume: Scormonind și cercetând diferite cărți bisericești vechi a descoperit pe dosul unuia din ele niște notări făcute de un călugăr care zice: *Această evanghelie a fost serisă de mine în 186 zile și donată mânăstirei care, l'a rândul ei, a donat o domnitorului. Citind'o domnitorul m'a însărcinat să scriu a doua evanghelie care am și terminat-o în 200 de zile:* Una din aceste evanghelii a fost găsită la mânastire.

Cea de a doua a fost găsită, de un istoric român într'un muzeu din Londra. Dacă acest istoric ar fi cunoscut inscripția călugărului depe marginea cărței bisericești, și în acelaș timp dacă ar fi cunoscut și evanghelia găsită la mânăstire ar fi observat imediat asemănarea între ele, și ar fi putut s'o revendice ca fiind proprietatea noastră. Așa evanghelia a rămas la Londra.

Conferențiarul mai aduce câteva exemple foarte evreatoare pentru demostrarea covârșitoarei importanțe a cercetărilor istorice.

Trecând la altă ordine de idei conferențiarul analizează amănunțit chestiunea perzistenței statuii lui Matias Corvin în Piața unirei a Clujului. Arată cum, acum doi ani era aproape hotărâtă demontarea ei, și că numai intervențiilor făcute de D-l N. Iorga această statule a fost menținută în piața unirei. Oratorul face un amănunțit istoric al venirei Ungurilor în Ardeal accentuând foarte mult asupra istoriei faptelor lui Matei Corvin precum și asupra genealogiei lui. Citește o sumedenie de documente și citații din autori *unguri, nemți și români*, din care rezultă cu precizione că Matei Corvin *a fost român curat și că numai activitatea lui a fost în direcția intereselor Ungurești.* Cu toate acestea Matei Corvin care era mândru de origina lui română prin faptele lui a ridicat prestigiul neamului nostru în fața străinilor, cela ce a și fost recunoscut de un istoric maghiar care spune despre el:

Acest mare erou de origine română a mărit mai mult gloria românilor decât a Ungurilor cu toate serviciile imense aduse poporului maghiar.

Terminând distinsul conferențiar este aplaudat de întreaga assistență.

Ș. P.

Viața culturală în Reghinul-Săsesc

De vre-o două săptămâni instituțiile de cultură din acest orășel s'au îmbogățit cu încă una, și anume: „Liceul Bogdan", O tablă mare care poartă inscripția aceasta, arată unde își îmbogățesc cunoștințele tinerii liceeni români din localitate și împrejurime. Populația — compusă în majoritate din Sași și unguri — privesc nedumeriți această inscripție neștiind, dacă e o instituție de stat acest liceu, sau e o instituție particulară. Noi, Românii de aici, știm însă, că liceul e al Statului, dar nu știm cum de s'a aprobat de către Minister ca liceul să poate numele deputatului din majoritate Florea Bogdan?

Se zice că dl deputat ar fi intervenit pe lângă Minister, ca școala secundară civilă de aici să se transforme în liceu și astfel s'a întâmplat că în Reghinul Săsesc avem azi un liceu cu 4 clase. Și când în toamnă s'a făcut deschiderea liceului, d-l deputat n'a ezitat nici un moment să primească — atunci când aceasta i-au oferit-o câțiva din oamenii săi — ca liceul să poarte numele său.

Acest pas nu se poate califica altcum, decât ca o lipsă de respect față de oamenii mari ai trecutului nostru. In cimitirul de-aici odihnește marele nostru Petru Maior, fost protopop al Reghinului, și cred, că d-l deputat ar fi fost dator, cel dintâi, ca să propună numirea liceului după numele marelui învățător al Românilor. Sau dacă există deja „Liceul Petru Maior" n'ar fi trebuit uitat, că neamul nostru are încă o mulțime de morți ale căror nume se puteo eterniza cu prilejul înființării liceului. Acolo e Gheorghe Pop de Băsești neobositul luptător al Neamului, poetul Ștefan O. Iosif, Coșbuc, Chendi, A. D. Xenopol și alții cari și-au făcut merite neperitoare în istoria culturi și literaturii noastre.

Cum a greșit d-l deputat când a primit ca liceul să poarte numelei său, tot astfel a greșit și Ministrul când a aprobat această numire.

Sașii și ungurii de aici rând în pumni: Deci, lumea să judece. . .

* * *

Noi, Românii din Reghinul Săsesc, avem de înregistrat — în cele din urmă două săptămâni, două evenimente artistice.

Cel dintâiu a fost, concertul tenorului Emil Marinescu dela Opera Română din Cluj. Cu toate că înaintea concertului au fost petreceri peste petreceri, totuși a asistat la acest concert un public numeros și select. Tînărul tenor s'a prezentat cu un repertoriu bine alcătuit din operele lui Verdi, Gounod, Bizet, Puccini, Mascagni etc. și impresia făcută, a fost cum nu se poate mai bună. Vocea dulce cizelată și bine instruită a tenorului Marinescu, precum și felul cum s'a prezentat dânsul, a captivat întreg anditoriul, și cred, că nu exagerez când zic, că Reghinenii îl vor primi cu drag și altădată.

Al doilea eveniment artistic a fost reprezentația piesei „Pentru patrie" de H. Lavedan, reprezentație, dată de trupa Calomeri-Armășescu, care a făcut turneuri prin Ardeal din încredințarea Ligei Culturale. Atât interpretarea piesei cât și jocul au fost admirabile, iar publicul a rămas adânc emoționat.

Păcat însă, că publicul a fost târziu avizat — abia cu o zi și jumătate înainte — și astfel intelectualii și populația dela sate, neavând cunoștință, nu s'au prezetat.

E de dorit, ca în viitor artiștii, noștri să cerceteze mai des orașele cum e Reghinul-Săsesc, pentrucă populația română de pe aici nu prea a avut parte să cunoască arta românească, iar pe dealtă parte s'ar deștepta interesul Sașilor și al ungurilor față de arta și cultura românească. Trebuesc avute în vedere și orașele mici, nu numai cele mari.

De curând s'au deschis — din ordin superior — cursuri gratuite de limba română, și observ cu satisfacție, că frecventarea cursurilor se face cu multă dragoste și râvnă din partea naționalităților străine. Să sperăm, că rezultatul încă va fi mulțumitor.

Un lucru care m'a surprins este următorul: Școlile săsești, întrebuințând manuale aprobate de Ministerul de culte maghiar încă din vremurile vechi, n'au găsit încă cu cale să facă unele modificări, absolut nacesare în acele manuale. Așa, bunăoară, la școala civilă săsească de fete, elevele învață, că Mureșul izvorește din „Ungaria de ost", că „granița ostică" a Ungariei sunt Carpații etc. Cred, că ar fi cu cale, ca cei în drept să ia măsuri, ca modificările necesare să se facă cât mai curând, iar lecțiile să corespundă cu realitatea de față, iar nu cu cea din trecut.

Mai puține ordine, și mai mult controi . . . *„Cerberus".*

Știri de peste hotare

Excese muncitorești în Cehoslovacia.

Neue Freie Presse reproduce după ziarele din Cehoslovacia, știri referitoare la excesa muncitorești în uzinele din Krompach, excese cari ar fi pricinuit mai multe jertfe omenești atât din partea muncitorilor cât și din partea poliției și miliției chemate în ajutor din Cașovia.

Un comunicat oficios cehoslovac recunoaște faptul, dar înscenarea o atribue agitatorilor maghiari și germani, fiindcă „o mare parte dintre muncitori sunt de naționalitate maghiară sau germană.

Manifestații antisemite în Budapesta.

Ziarul *N. Fr. Presse* i se anunță din Budapesta, că la 20 Febrnario, în cafeneaua „Ostende" din str. Rákóczy s'au produs, iar manifestații antisemite. Pela ora 11 seara au intrat câteva persoane în uniformă și întrebând dacă sunt evrei între ei au atacat publicul. Incercările au fost împiedecate de un locotenent de Jandarmerie.

Noul parlament prusian.

Iată care e noua alcătuire a Landtagului Prusian:

Socialiștii majoritari 111; independenți 28; comuniști 30; centriști 83; germani-naționali 73; populiști 56; partidul economic 4.

Din totalul de 399 de deputați vor fi deci (socotindu-se provizor și cei 22 deputați ai Sileziei de sus) 223 burghezi împotriva 160 socialiști.

Căsătoria principesei Elisabeta

(Noui amănunte)

— Actul de căsătorie —

George, duce de sparta moștenitorul tronului Greciei.

Elisabeta, Iosefina, Carlota, Victoria, Alexandra, principesă a României.

Act de căsătorie din anul una mie nouă sute două zeci și unu, luna Februarie, ziua douăzeci și șapte, la orele unsprezece înainte de amiazi.

Alteța Sa Regală, George, Duce de Sparta Moștenitorul Tronului Greciei, major, necăsătorit, în etate de ani 30, ofițer în armata greacă născut în comuna Tatoi (Grecia), domiciliat în comuna Athena (Grecia), la Palatul Regal, fiu al Majestății Sale Regelui Constantin al Greciei, domiciliat în comuna Athena (Grecia), la Palatul Regal, și al Majestății Sale Regina Sofia a Greciei născută Principesă de Prusia, domiciliată în Athena (Grecia), la Palatul Regal și

Alteța Sa Regală Elisabeta, Iosefina Carlota, Victoria, Alexandra Principesă a României, majoră, necăsătorită în etate de ani 26 născută în comuna Sinaia (Prahova), domiciliată în comuna București la Palatul Regal, fiică a Majestății Sale Regelui Foerzole I., al României domiciliat în comuna București, la Palatul Regal și a Majestății Sale Regina Maria a României născută Principesă de Marea Britanie și Irlanda. Ducesă de Saxa, domiciliată în Buçurești la Palatul Regal.

S'au înfățișat azi înaintea noastră spre a Li se celebra căsătoria.

Văzând că s'au făcut în termen, la București și la Athena publicațiunile cerute de lege și că nu s'a ivit opoziținile la această căsătorie.

Având în vedere că Maiestatea sa Regele Ferdinand I al României, părintele viitoarei Soții fiind de față la întrebarea ce l-am făcut. Și-a dat verbal consimțământul la această căsătorie conform art. 3 din statutul actelor civile ale membrilor Familiei Domnitoare.

Având în vedere că martorii mai jos arătați declară că viitorii Soți nu sunt rude în grad oprit de lege și că ambii Soți se căsătoresc acum pentru prima oară.

Având în vedere că viitorul Soț îndeplinește condițiunile de capacitate cerute de legile grecești spre a contracta căsătoria.

Având în vedere că Majestatea Sa Regele Constantin al Greciei, prin act scris, a încuviințat contractarea acestei căsătorii.

Având în vedere că Părțile la întrebările ce Le-am făcut neau declarat că nu s'a făcut contrat de căsatorie (act dotal).

Noi Mihail Antonescu, ministrul Justiției îndeplinind atribuțiunile de ofițer al Stării Civile pentru Familia Regală, asistat de d-l Sever Tipei, Secretar General al Ministerului Justiției, potrivit art. 1. din Statutul Actelor Civile ale Membrilor Familiei Domnitoare, anexat la Legea promulgată cu Decretul Regal Nr. 3.646 din 30 August 1920 am dat în auzul celor de față, citire tuturor actelor cerute de legi și regulamente, parafate și oprite la dosarul Nr. 1. al căsătoriei, coprinzător de 53 file precum și art. 194, 195 și 196 codul civil de la capitolul VI al titlului „Despre căsătorie", „Despre drepturile și datoriile respective ale soților".

Apoi am întrebat pe fiecare din viitorii Soți unul după altul, dacă voesc a se lua în căsătorie și la întrebarea făcută fiecare din Ei a răspuns separat: DA.

In urma acestora am pronunțat, în numele legii că Părțile sunt unite prin căsătorie.

Toate cele de mai sus s'au făcut în urma cererii din petiția înregistrată la No. 12.643 din 25 Februarie 1921, în Palatul Regal din București a cărui intrare a fost lăsată liberă publicului și în ființa următorilor martori:

A. S. R. Principele Nicolae al Greciei, de ani 48, General de Divizie în armata greacă, domiciliat la Athena, din partea A. S. R. Principele George al Greciei și

El Serenissimo Principe Alfonso de Orleans Y. Borbon, Infante al Spaniei, de ani 34, Ofițer în armata Spaniolă, domiciliat la Madrid; și General Alexandru Averescu de ani 64, Președintele Consiliului de Miniștri al României, domiciliat la București, din partea A. S. R. Principesei Elisabeta a României.

După ce am dat citire acestui act în auzul celor de față, Noi l'am subscris împreună cu aceștia.

Cuvântarea Nunțiului Papal

Cu prilejul prezentărei felicitărilor la Palat, după oficiarea căsătoriei. Nunțiul Papal Excelența Sa, Monseniorul Marmaggi, decanul Corpului diplomatic, a rostit următoarele cuvinte:

Mările Voastre, Altețe Regale.

La rugămintea distinșilor și scumpilor mei colegi din corpul diplomatic, a acestei nobile elite de heralzi al Păcii și Fraternității universale, ai căror decan sunt, — și arzând, în acelaș timp de dorința de a mă achita de o datorie atât de scumpă, ca reprezentat al Sfântului Părinte Benedict al XV-lea, am distisa onoare și via plăcere de a Vă prezenta omagiile noastre cele mai profunde urmările noastre ele mai fierbinți.

Fiți sigur Mările Voastre și Altețe Regale că fericirea ce face să vibreze cele două tinere inimi de curând unite să te arză de bucurie pe Augustii Lor Părinți și poporul întreg, care îi adoră, pătrunde și în sufletele noastre.

In poezia acestei frumoase sărbători nupțiale, ne e permis să dorim ca unirea Voastră să fie prosperă și fecundă ca acest binecuvântat și minunat pământ al României, curată și senină ca cerul Eladei clasice, sfântă ca sărutul Dumnezesc.

Și iată că deodată mi-a venit pe buze un nume adorabil, pe care l-am pronunțat timp de 20 de ani în mijlocul celor mici și umili, în Roma eternă, și pe care îl pronunț în fața unei curți glorioase, în prezența Mărilor pământești, reprezetând majestatea, autoritatea și Providența divină în această frumoasă țară.

Dea Dumnezeu A Tot Puternicul prim isvor al frumuseței și bunătății răspândite în univers și împărțitor suprem al tuturor bunurilor, să se îndure a îndeplini urările ce le facem pentru Augustele Voastre familii, pentru ilustrele Voastre Națiuni.

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne iar joia și dumineca pr..itură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piața Mihai Viteazul No. 18. Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

ABSOLVENT academie comercială străinătate, cunosc română, franceza, germana. Bun organizator forță comercială versat în afaceri de Bancă, asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituție mare. Adresa la ziar subt „Conștiincios".

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 882 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu **Lei 5200** Piața Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

INVĂȚĂTOR văduv fără patimi dorește căsătorie cu domnișoară sau domnă văduvă inteligentă. Respunde scrisorilor exclusiv serioase cu fotografia. Adresa la Administrația sub „Blond 32".

FUNCȚIONAR de stat văduv dorește căsătorie cu domnișoară, sau doamnă de 20—30 ani. Să fie inteligentă și bună gospodină. Scrisori serioase cu fotografie aștept. Deslușiri și adresa la Administrația acestui ziar sub „Brunetă blândă".

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Ministerul Lucrărilor Publice
Secția Serviciului Edil

No. 1259/1921 E.

Publicațiune

In conformitate cu aprobarea dată de Ministerul de Lucrări Publice cu ordinul Nr. 2517 din 19 Februarie 1921 se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 6. Aprilie 1921 se va ține licitațiună publică în localul acestei Secție din Strada Berde Mozeș No. 2. Etajul II. la oara 11 a. m. pentru

vânzarea a opt (8) auto-camioane defecte sistem „Martha"

cu Nr. 2379, 2383, 2386, 2387, 2389, 2392, 2394 și 2400 cu oferte sigilate.

Ofertele întârzite nu se vor lua în considerare. Domnii Ofertanți vor depune odată cu ofertă și o garanție în numerariu de lei 2000 pe bucată, sau în efecte garantate de stat.

Aceste auto-camioane se pot vedea în toate zilele de lucru de la oarele 10—12 ele fiind depozitate în curtea Strada Arpad No. 42 Cluj.

Ofertele să înainteză pe bucată sau pentru toate auto-camioanele și în conformitate cu legea contabilității publice, resultatul fiind supus aprobărei Ministerului de Lucrări Publice după aprobare ofertantul asupra căruia sa aprobat vânzarea este dator ca în 15 zile să achite costul auto-camioanelor întrând în posesunea lor.

Supra oferte nu sunt admise. 430

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Văleni | Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. □□□ | Țuică de Văleni

Comptabil.
De către o mare Societate se caută un comptabil bun bilanțier
bine retribuit.
Sunt preferați acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană.
Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „COMPTABIL". 412

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Vând spirt rafinat
Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

Cumpăr tipografie,
complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.
ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Haneș,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat in 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Absolvent
academie comercială străinătate cunosc română, franceza, germana. Bun organizator forță comercială versat în afaceri de Banca asigurare etc. Fost director cooperativă. Caut post superior instituție mare. Adresa la ziar subt „CONȘTIINCIOS".

Teodor Maior
Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

Hermes 3633
Cea mai mare Vilă
la Ocna-Sibiiului
în apropiere de baia statului, constând din 10 camere, complect aranjate, bucătărie la suterain, grajd, care se poate adopta în autogaraj, 360 de stăjeni pătrați cu parcul, **de vânzare.**
Interesanți sunt rugați ase adresa sub „Vila" biroul de publicitate „Hermes" Sibiiu, Str. Pintenului Nr. 9.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga,
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tullpán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Fabrica de Vată și Pansamente
„BUFTEA"
Aduce la cunoștința Autorităților Sanitare, Domnilor Farmaciști și Droghiști din intreaga Românie, că procurându-și materialul prim necesar, a inceput să fabriceze
Vată Hidrofilă Superioară
pe care a pus-o în vânzare cu
Mare reducere de prețuri,
pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.
Expediții prompte prin poștă și Calea Ferată în
340 **intreaga Românie.**
In București serviciu la domiciliu
Informațiuni și prețuri curente la Reprezentanța Generală
Lazăr L. Sanft & Co.
București, Strada Mărăști No. 2 (fostă Banului).

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 28
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Banca Viticolă a României

Societate Anonima.
Bucureşti. — Strada Bursei, No. 2.
Caital Social Lei 100.000.000.

Convocare

In conformitate cu art. 25 din statute se convoacă Adunarea generală a acţionarilor pentru ziua de 17 Martie 1921, ora 4 p. m., la sediul societăţei str. Bursei No. 2, la ordinea zilei fiind:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie şi raportul Cenzorilor asupra operaţiunilor efectuate de la înfiinţarea societăţei şi până la 31 Decembrie 1920.
2. Aprobarea bilanţului şi a contului de Profit şi Perdere încheiate la 31 Decembrie 1920 şi descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Direcţiunei de gestiunea lor.
3. Distribuirea beneficiilor.
4. Confirmarea cooptărei ca membrii în Consiliul de Administraţie a d-lor Al. Alimăneştianu, G. Nicoleanu, Luca Elefterescu, V. Goldis, dr. I. Marşău, Socrate Cavaliotti, Victor Scherer şi Ion M. Dimitrescu.
5. Alegerea şi fixarea retribuţiunei Cenzorilor.

Vor avea dreptul să ia parte la Adunarea generală d-nii acţionari cari până în ziua de 14 Martie 1921 vor fi depus titlurile provizorii ce posedă, la sediul Băncei în Bucureşti, str. Bursei No. 2, sau la sucursalele sale din Chişinău, Drăgăsani şi Focşani şi la Băneile: „Albina" din Sibiu, „Bihoreana" din Oradea Mare, „Arădana" din Arad, Banca Românească sucursala Arad, Banca Românească sucursala Cernăuţi şi Banca Generală a Ţărei Româneşti Braşov.

Dacă la data fixată mai sus nu se vor întruni numărul de acţiuni cerut de art. 26 din statut, Adunarea generală se va amâna pentru ziua de 24 Martie 1921, când se va ţine cu ori cari ar fi numărul acţiunilor depuse. In acest caz, depunerea de acţiuni se mai poate face până la 21 Martie 1921.

Potrivit art. 27 din statute, 5 acţiuni dau dreptul la un vot. Numeni nu nu poate avea mai mult de 50 voturi pentru sine şi 50 ca procurator.

Consiliul de Administraţie.

Banca Viticola a României Bucureşti

Capital Social Lei 100.000.000

BILANŢUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV			PASIV		
Acţionari	5.840.922 —		Capital (Emis. I.	15.000.000 —	
Cassa	7.132.610 14		Capital („ II.	30.000.000 —	45.000.000 —
Efecte publice, acţiuni	1.627.759 30		Conturi curente şi depuneri		44.637.358 67
Portofoliu comercial	7.223.770 30		Angajam. pentru ef. reescontate		3.888.300 —
Conturi curente	25.684.315 48		Dobânzi cuvenite pe 1921		65.370 55
Vinuri, rachiuri şi mărfuri	43.178.734 68		Conturi diverse		615.976 55
Vase, unelte, animale, vehicule	3.956.134 80		Beneficiu net		6.152.059 68
Mobiler şi case de fer	448.900 —				
Păduri	2.290.769 80				
Imobile	1.422.350 —				
Conturi de valori	552.798 95				
	100359.065 45				100359.065 45
CONTURI DE ORDINE			CONTURI DE ORDINE		
Cauţiuni de gestiune	727.500 —		Depunători de cauţ. de gest.		727.500 —
Debitori pentru avaluri	11.000.000 —		Avaluri		11.000.000 —
Efecte, acţ. gaj, ipoteci şi garanţ. diverse	10.647.310 —		Depunători de efecte, acţ. gaji, ipoteci şi garanţ. div.		10.647.310 —
Contractări şi diverse	4.416.329 70		Diverşi dep. de contracte şi diverse		4.416.320 70
Depozite libere	907.516 50		Depunători de depozite libere		907.510 50

CONTUL PROFIT & PERDERE INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli generale, amortizări, dobânzi cuvenite pe 1921	5.342.859 86		Beneficii din mărfuri, Dobânzi comision şi diverse		12.495.919 54
Impozite	1.000.000 —				
Beneficiu net	6.152.059 68				
	12.495.919 54				12.495 919 54

Preşedinte (ss) GH. N. BAGDAT, Director general, (ss) AUGUST OPRAN.

Şeful serv. contab. (ss) ION G. COMŞA.

Cenzori, (ss) GH. TEODORINI, (ss) I. M. DUMITRETCU, (ss) PETRE MARINESCU.

Technica Labora

Birou Tehnic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor ong. de 99%
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

A sosit o mare cantitate de vase zmălţuite şi se vând eftin la Moskovits & Co.
Piata Mihai Viteazul 11.

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Cafeneaua şi restaurantul „METROPOL"
este cel mai ales loc de petrecere Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu preţuri favorabile.
61

Cuie de lemn
toate mărimile viaţe cu preţuri avantajoase Fabrica de cuie de lemn „DOAMNA" din Piatra Neamţ pentru oferte a se adresa la Reprezentanţa Generală
425
Lazăr L. Sanft & Comp.
Bucureşti, Str. Mărăşti No. 2, (fostă Banului)

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Hârtie pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI**. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

MARE REDUCERE DE PREŢURI!
M. ANGHEL
Piaţa M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.
Beciuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

Vizitaţi Restaurantul Gării Cluj
Care Serveşte la ori ce oră din zi şi noapte mâncăruri calde şi reci. Băuturi alese, serviciul prompt.
Cabine speciale, deschise toată noaptea.

Cafea turcească
De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate intrebuinţa cu foartă motrică şi cu mâna.
Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR".

Dacă doriţi să petreceţi bine serile
Vizitaţi bodega şi magazinul de coloniale
J. Munteanu
272 Str. Mănăstur No. 7.
Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.
Un litru de vin vechi 10 Lei.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul I. No. 165 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Director D. TOM...

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

INDEPENDENŢA EPARHIEI CLUJULUI

— Contra unei tentative primejdioase —

de **Dr. I. Mateiu** asesor consistorial în Cluj

II.

Aprecierea justă a actelor bisericeşti cu caracter general din Mitropolia noastră, este condiţionată de cunoaşterea Statutului organic cum şi de orientarea sigură în ştiinţa dreptului bisericesc.

Când aceste elemente de judecată există, numai rea credinţa sau insuficienţa intelectuală poate lansa teorii atât de eronate ştiinţificeşte, ca aceea care contestă independenţa eparhiei Clujului.

Mai întâi naturalistul nostru afirmă că situaţia acestei eparhii este similară aceleia în care se găsia odinioară eparhia Orăzii faţă de cea din Arad, adecă de atârnare către arhidiceza Sibiului din care ar face parte *întregitoare.*

Iată prima eroare fundamentală, din care derivă toate celelalte în ritmul unei confuziuni ce creşte în progresiune geometrică. Căci, eparhia de eri a Orăzii-mari nici nu exista din punct de vedere constituţional-bisericesc. Acolo fiinţa un Consistor, pe care Congresul naţional din 1868, l'a recunoscut în mod legal prin §. 142 al Statutului organic votat atunci. Pentru oricine a auzit de Statutul organic, e clar, că nu se poate confunda „consistorul cu eparhia", deoarece ele sunt două noţiuni de drept cu totul deosebite. Eparhie nu există decât atunci, când ea este constituită după principiile fundamentale ale constituţiei bisericeşti şi funcţionează în mod legal prin sinodul eparhial ca reprezentanta legislativă. Oradea n'avea acest sinod eparhial, din simplul motiv, că nu era decretată şi executată înfiinţarea eparhiei. Astfel Consistorul din Oradea funcţiona ca organ executiv al sinodului eparhiei Aradului, o anomalie constituţională de sigur, căci nu se poate concepe o eparhie cu 2 organe de guvernământ. O corectură i-s'a făcut abia în 1903, când congresul naţional prin concluzul No. 90, a declarat consistorul din Oradea *coordonat* consistorului din Arad, asigurându-i astfel independenţa în teritorul celor 8 protopopiate administrate de el.

Pe când la Cluj situaţia e cu totul contrară. Aici există o eparhie înfiinţată, după formele constituţionale, de către suprema reprezentanţă legislativă a Mitropoliei. S'a văzut din articolul anterior, că forul exclusiv îndreptăţit la constituirea eparhiei Clujului, este congresul naţional bisericesc, care a procedat conform prevederilor punctului 2. § 454 din Statutul organic. Această înfiinţare are caracter *definitiv*, după însăşi calificarea juridică dată de Congres în concluzul său No. 58. De aceea tot atunci el a ordonat şi alegerea deputaţilor eparhiei Clujului după planul de arondare stabilit de Consistorul din Cluj. Deputaţii s'au şi ales în urma circulării consistorului nostru No. 711 din 4 Maiu 1920, aşa încât eparhia îşi are astăzi şi sinodul ei, căruia congresul naţional i-a dat, prin concluzul No. 58, atribuţiunile constituţionale prevăzute în cap. IV. Art. I. al Statutului organic, adăugând că el va fi prezidat de către preşedintele consistorului.

Prin urmare eparhia Clujului a intrat *definitiv*, prin votul supremei reprezentanţe legislative bisericeşti, în drepturile garantate de Statutul organic pe seama ori cărei eparhii a Mitropoliei noastre. Aceste drepturi se concentrează în următoarea definiţie principiară: „Fiecare parte constitutivă (eparhie) a Mitropoliei are drept a regula, administra şi conduce independentă de altă parte constitutivă şie-şi egală, afacerile sale bisericeşti, şcolare şi fundaţionale" — definiţie care enunţă în forma constituţională, independenţa eparhiilor, deci implicit şi a eparhiei Clujului.

Precizând astfel situaţia de drept a eparhiei noastre, rezultată din acte legislative pozitive, elaborate de factorul constituţional indicat în Statutul organic, e limpede, că afirmaţiunile d-lui Sabin Oprean sunt nişte simple rătăciri fanteziste, pe cari le spulberăm numai din motivul că au fost etalate în publicitate, servind un joc extrem de primejdios intereselor noastre bisericeşti.

In consecinţă am lua rolul umoristic al cavalerului spaniol încercând să mai combatem absurdităţi aşa de mari ca acestea.

Căci, de pildă, d. Oprean acordă — cu mare generositate — eparhiei Clujului două sinoade simultane, fără a se gândi că săvârşeşte o nemaipomenită aberaţie constituţională d-sa se vede, încearcă să se substituie congresului naţional, şi ignorând cu totul opera legislativă a acestuia, declară la gazetă, cu multă siguranţă, că eparhia Clujului nu există, deşi d-sa trăieşte în Cluj.

Dar cu toate că-i refuză existenţa, totuşi recunoaşte, că are un sinod eparhial, căruia îi atribue cel mai mare rol al alegerii episcopului. Ba d-sa înlocuind şi Statutul organic, prelungeşte — cu dela sine putere — mandatul deputaţilor până la alegerea noului episcop. Dar toată lumea orientată ştie că acest mandat expiră la Dumineca Tomii, când începe un nou period legislativ pentru mitropolia întreagă.

Din toate acestea să vede limpede, că d-l Sabin Oprean este cu desăvârşire străin nu numai de problemele bisericeşti, ci de însă-şi cunoştinţa elementară a Statutului organic, fără de care nu poţi face un pas în domeniul vieţii noastre constituţionale.

Nesătulii

Ne reîntoarcem spre barbarie. Lăcomia, în fiecare zi mai exacerbată, a ghiftuirei stomacului la cel mai mic pretext particular sau public, ne domină slăbiciunea şi ne câlduzeşte gesturile. Chiar faptele politice cele mai importante sunt azi legate de evenimente gastronomice. Mâncăm la naşteri, la căsătorii, la înmormântări, la congrese, la încheieri de afaceri; şi ca să dovedim o prietenie specială omului al cărui merit sau îndrăzneală ne plac, îl invităm la o partidă de indigestie.

Suntem împenitenţii nesăturării. Facem din toate acţiunile clipei motive de satisfacere a unor nestăpânite apetituri. Aspirăm la culmile mulţului şi bunului în chestie de stomac. Lucrătorul, samsarul, micul burghez paşnic, găsesc în scumpetea vieţii un argument pe care îl socot îndestulător spre a renunţa la micile înlesniri ale unui confort posibil şi a jertfi stomacului economia realizată. Iar intelectualul se simte tot mai legat de neînţeleasa plăcere pe care o dă promiscuitatea bodegilor.

A mânca şi a bea este azi ocupaţia căreia îi dedicăm, cu cea mai largă generozitate, cele mai bune clipe ale noastre. Ce ne deosebeşte oare de strămoşii silvani cari urmăreau prada din poiană în poiană şi mâncau din ea cât puteau mai mult, neştiind dacă vor mai găsi curând alta la fel.

Suntem eroi. Am accepta să ne lipsim de lumină, de aer, de lux, de frumuseţe şi de spirit, dar n'am putea renunţa la satisfacţia de a ne ghiftui stomacul peste măsură. A mânca mai puţin, atât cât e necesar, spre a obţine ca spectacol permanent un frumos decor al naturei, a te îmbrăca corect, a citi cărţile noui, a vibra la farmecul artei, iată luciuri cari pot să-ţi aducă calificativele nebuniei din partea celor cari afirmă brutalitatea fizică a unei epoci dezamăgitoare.

Nu, războiul nu ne-a dat obişnuinţa înfrânării şi înţelesul cumpătării. Dimpotrivă, comprimarea poftelor în timpul primejdiilor trecute, a provocat destinderea lor de azi. Bucuria de a trăi nu mai are farmecul simplicităţii şi sănătăţii. Noul materialism ne arată că trăim în realităţi grosolane cu cari nu ne putem mândri. Satisfacţia de a mesteca din fălci ne exaltă simţurile. Plăcerea digestiilor lente, cu sprijinul amefelii alcoolice, ne dilată inima dispusă atunci la sensibilităţi necunoscute. Aperitivul . . . categoric este simbolul epocii noastre. Şi continuăm a dovedi, în fiecare zi mai mult, că suntem e turmă fără energie morală, fără mândrie curată, care se despăgubeşte prin abuzul funcţiunilor organice de sforţările pe cari le cere munca susţinătoare.

Stomacul regulează de-acum rânduiala socială a Statelor civilizate. Dr.

[illegible]

— O [illegible]

Domnule D[illegible]ori

Din foiţa d-lui prof. A. Ostrogovich, publicată în „Infrăţirea" dela 2 a l. c., aflu că'n ziarul dv. s'a tipărit un articol, în care, între altele, se exprima dorinţa ca şi-n România întregită „să se voteze o lege pentru păstrarea monumentelor trecutului şi frumuseţelor naturale şi artisce ale ţării". Regretând că acest articol mi a scăpat din vedere şi că deci n'am avut ocazia să dau autorului, încă de atunci, lămuriri necesare în legătură cu dorinţa ce exprima, vă rog să binevoiţi a-mi îngădui să fac aceasta acum. Şi anume pentru cei ce, ca şi d-l coleg Ostrogovich, ar putea crede, în necunoştinţa lucrurilor, că'n România nu s'a făcut până azi nimic sau aproape nimic pentru păstrarea monumentelor trecutului,

Chestiunea conservării mouumentelor istorice nu e nouă la noi. Ea a preocupat pe cei de drept, aşi putea zice, chiar de la organizarea, pe baza moderne a Statului român. Lucrul l-am expus, detaliat, într'o cercetare pe care am tipărit-o mai întâiu (apoi şi separat) în scrierea omagială „Lui Sp. C. Haret" (Bucureşti 1911) şi intitulată: *Scurtă privire asupra chestiunii conservării şi restaurării monumentelor istorice în România.* Aci nu voiu face aşa dar de cât ca să arăt — în legătură cu dorinţa exprimată de colaboratorul dv. — că încă dela 1860 s'a constituit în Ţara Românească (unificarea administrativă a Principatelor-Unite nu se efectuise încă deplin!), ministru al Cultelor fiind Al. G. Golescu, o comisiune specială (din care făcea parte şi Al. Odobescu) pentru studiul monumentelor istorice, iar la 1874, sub ministerul lui B. Boerescu, s'a promulgat un regulament — bine şi competent întocmit — prin care s'au determinat atribuţiunile şi modul de alcătuire şi funcţionare al unei noui comisiuni de astă dată permanentă şi nu numai pentru studiul, ci şi pentru conservarea monumentelor istorice.

Cam în acelaş timp, din iniţiativa şi la stăruinţa Domnitorului Carol s'au inceput marile lucrări de restaurare la monumentele bisericeşti cele mai însemnate ale ţerii (Curtea de Argeş, Iaşi, Târgovişte şi Craiova) sub direcţiunea cunoscutului arhitect francez A. Lecomte da Nouy, care şi-a organisat, pentru executarea acestor lucrări, un întreg serviciu, larg dotat de către Stat, zis de restaurări. Vre-o două zeci de ani după aceia, ca reacţiune a nemulţumirilor ce s'au produs pe urma modului cum erau concepute şi executate lucrările lui Lecomte — nu de restaurare, ci de reconstruire — s'a votat de Corpurile legiuitoare (sub ministerul d-lui Take Ionescu). Legea pentru conservarea şi restaurarea monumentelor publice şi Legea pentru descoperirea monumentelor şi obiectelor antice.

Legile acestea, din 1892, sunt, cu modificările şi completările ce li s'au făcut in deceniul trecut şi azi în vigoare, iar Comisiunea monumentelor istorice, instituită pe baza lor funcţionează neîntrerupt de trei zeci de ani — până la 1904 cu mai multă sau mai puţină regularitate şi continuitate în lucrări, dela această dată însă cu cea mai mare regularitate şi continuitate. Graţie acestei Comisiuni, lucrările zise de restaurare, dar, de fapt, de reconstruire, au încetat, luându-le locul acele de conservare şi întreţinere. Şi tot graţie ei, s'au putut salva dela nimicnicire o sumă de vechi monumente condemnate a fi distruse, fie, cum se zicea, din motive de utilitate publică, fie pentru a fi reconstruite sistem Lecomte. Intre aceste din urmă este şi Biserica domnească dela Curtea de Argeş, pe care dacă azi o avem, perfect consolidată, aşa cum a fost zidită acum aproape 600 de ani, cu vechile-i frescuri scoase la iveală şi cu mormintele ctitoriceşti descoperite şi exploarate în chipul cel mai pios şi priceput, — trebue s'o mulţumim Comisiunii monumentelor istorice instituite şi lucrând pe baza legilor dela 1892.

Legile acestea au fost modificate şi completate în timpul din urmă de două ori — la 1913 şi la 1919. Intâia oară, ca să încadreze în ele diferitele servicii ce se întocmiseră între timp pentru lucrările, din ce în ce mai numeroase şi mai însemnate, ale Comisiunii şi să dea putere legală unor practice pe cari experienţa unei activităţi de douăzeci de ani le dovedise ca utile, necesare chiar. A doua oară, la 1919, ca să introducă în legea de la 1913, cele mai bune prescripţii privitoare la conservarea monumentelor istorice cuprinse în legile similare ale Statelor din Apus şi anumite dispoziţii în puterea cărora Comisiunea să-şi poată creia organe ajutoare în noile teritorii ale Regatului. Pe baza acestei din urmă legi funcţionează actuala Comisiune a monumentelor istorice din capitală, compusă din nouă membri, reprezentând diferitele specialităţi (Profesorii D. Onciul, N. Iorga, V. Parvan şi A. Lăpădatu, Inginerii-arhitecţi Gr. Cerkez, P. Antonescu şi G. Balş, Pictorul A. G. Verona şi Diaconul Dr. N. Popescu). Şi tot pe baza ei s'au constituit, în legătură cu această Comisiune centrală dela Bucureşti, Comisiuni regionale în Basarabia, Bucovina, Banat şi, acum de curând, în Transilvania şi regiunile limitrofe nord-vestice.

Când deci aşa stau lucrurile, — a mai dori să se votese în România întregită legi pentru conservarea monumentelor istorice, e, cred, de prisos. Ceia ce se poate şi trebue să se dorească e ca, potrivit legii în vigoare — pentru pentru împrejurările în cari ne găsim şi lucrări foarte bună — să se lucreze cât mai

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

mult și mai cu folos pentru conservarea monumentelor noastre ...ice, crescute, în număr și ...oare, foarte mult prin unirea ...oastră națională. — Ce privește ...onservarea frumuseților naturale și artistice ale țerii, printr'o lege specială, asemenea celei a monumentelor, aceasta e o preocupare de tot nouă, chiar și în Apus. La noi nici nu s'a adus în discuție până acum. In Elveția se desbătea, în presă, pe la 1913, necesitatea întocmirii unei legi în sensul acesta. Dacă ea s'a făcut, nu știu, cum nu știu dacă atari legi există deja în alte părți. Negreșit însă că proectul prezentat de curând Parlamentului italian de ministrul de resort Benedetto Croce este al unei asemenea legi.

Cluj, 3 Martie 1921.

Alex. Lăpădatu.

Scrisoare din Sighetul Marmației

[...] poporale din Maramurăș —

Profeso... ...or școalelor secundare din Sighetul Maramurășului au întreprins o frumoasă și mântuitoare acțiune culturală în întreg Maramurășul, ținând conferențe populare împreunate cu recitări de poesii patriotice și cântări naționale.

Se simția și mult lipsa unor astfel de conferințe, căci vrășmașul milenar împreună cu tovarășul său nedeslipit, evreul, a umplut Maramurășul cu tot felul de vești tendențioase: ba că Horthy, jupânul din Pesta, vine cu armată mare, ba că granițele nu-s definitive, și vai de capul tuturor românilor dacă va sosi Ungurul; ba că Românul v'a pune dări mari și pe măcinișul ce-l v'a duce la moară, pe vițel, purcel, găină, ba și pe pomii din grădină,-și toate acestea ca să neliniștească populațiunea și să o facă să se răsvrătească contra stăpânirii române, și atunci să vină, vezi bine, Ungurul ca să ne mântuiască el, sub a cărui domnie cât de bine i-a fost, o știe maramurășanul.

Cu bani primiți dela Horthy cutreeră satele, îndemnând la bolșevizm, contra statului, la pocăitism contra bisericei, care plagă se și lățește în întreg Maramurășul. Numai acum s'a adeverit cine sunt urzitorii acestor lucruri, adecă Ungurii cari au mai rămas în Sighet, făcând o tovărășie strânsă. Ajutați cu banii fraților lor din Ungaria au început lucrarea de subminare a statului român, însă vigilența poliției de stat din Sighet a pus mâna pe dânșii și acum se află înaintea Curții Marțiale, ca să-și deie seamă despre faptele lor nesocotite. De altmintrelea vom mai reveni asupra acestui complot dacă vom primi informații mai precise.

In astfel de împrejurări, era momentul suprem ca apostolii culturei și ai naționalismului român să meargă la sate și să lumineze țărănimea îndemnînd-o să nu mai asculte de apostolii cei mincinoși, cari nici când, și cu atât mai vârtos astăzi, nu ni-au dorit binele nostru.

După cum am înțeles, în 20 Februarie s'au ținut prin mai multe sate conferențe. Astfel în Iapa, unde directorul școalei normale, D. Simon, a dus și elevii școalei normale și corpul profesoral, s'a ținut o foarte reușită adunare rostind conferințe D-l Director, cântând corul școalei normale, care este cel mai vestit în Maramurăș și recitându-se poesii naționale. Credem, că această adunare a influențat mult și asupra pocăiților cari sunt în număr mare în această comună.

In Vad, depărtare de Sighet 6 Km., a ținut conferință D-l M. Bodiu, profesor la liceul „Dragoș-Vodă". arătând origina bolșevismului și lățirea lui mai ales în Rusia, și arătând stricăciunile morale și materiale ce le-a produs nimicind biserica, statul, propietatea individuală și cauzând scumpetea cea cumplită ale cărei grele urmări le sufere mai ales țăranul.

In Berbești vorbit profesorul de religie Ivan Bîrlea, unde a asistat și subscrisul. Serbarea frumoasă s'a început cu „Imnul Regal" cântat de corul elevilor școalei primare, condus de înv. harnic I. Vlad. După acea Vorbire de deschidere a protopopului O. Bîrlea, urmată de recitarea piesiei patriotice „Sergentul" de elevul șc. normele P. Ștețiu.

A urmat apoi conferința despre „Mijloacele cu cari dușmanii noștri voiesc să răstoarne Țara Românească" Conferențiarul — trebuie să spun — a scos lacrămi din ochii țăranilor voitori de bine. „Miu Copilul", balada lui V. Alexandri, recitată de elev. sc. normale I. Codrea, a întărit demnitatea și puterea ce zace în vinele poporului țăran. Corul șc. primare a cântat: „Hai să dăm mână cu mână" și Românașului îi place". „Grecul la bărbier", anecdota lui Th. Speranță, spusă de elev. șc. norm. P. Codrea, a făcut multă voie bună, după atâtea învățături serioase. Copilașii șc. primare din loc au desfătat pe toți, mai ales pe părinții lor, cari cu duioșie ascultau pe odraslele lor micuțe.

Foarte bine s'au produs și elevii școalei de stat, conduși de D-l Inv. Turcu, cu un „Trialog." Niște „anecdote despre ungurul și românul"; spuse de elevul I. Codrea a făcut să răsune toată sala de râsul țăranilor. Corul școalei primare intonează „Deșteaptă-te Române" și cu vorbirea protopopului O. Bîrlea, se închide adunarea.

Tot în această zi a ținut și D-l director al liceului, „Dragoș-Vodă", M. Șerbanu, conferință în comunele: Călinești și Văleni, și astfel de conferințe sunt proectate ca să se țină în toate părțile Maramurășului.

Cor.

Curierul Spectacolelor

Teatrul național.

Vineri: *Madama Butterfley* cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Premiera „Hangița"* de Goldoni în roluri principale, fiind d-nele Bârsan și Popeea, și d-nii Neamțu Otonel, Ionescu Ghibericon și Mișu Ștefănescu.
Duminecă (matineu): *Amorul veghează.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*
Luni: *Faust.*

Teatrul ungureso.

Vineri: *Mimikri.*
Sâmbătă (matineu): *Țiganul.*
Sâmbătă (seara) *Mimikri.*
Duminecă (matineu): *Floarea de Gylmes.*
Duminecă (seara): *Maddma Sans-Gene.*

Ecouri

Centenarul Școalei de Hărți.

La 22 Februarie a avut loc în amfiteatrul Richelieu, la Sorbona, ceremonia sărbătoriei unui centenar dela întemeierea Școalei de hărți.

D-l Prou, membru al Institutului Franței directorul Școalei de Hărți, a arătat în discursul ținut cu acest prilej care a fost opera științifică a școalei care a numărat în perioada aceasta de o sută de ani, 850 elevi diplomați, dintre cari 47 au fost membrii ai Institutului.

Școala, care cuprinde actualmente 60 de elevi, a avut 51 de elevi uciși în timpul răsboiului, 18 au primit Legiunea de Onoare, 8 Medalia Militară și 152 Crucea de Răsboi.

Moartea umbrii.

Ce surpriză fu pe spectatorii, cari asistau la o reprezentație a lui Hamlet, la Dresda, când văzură de-odată o tragedie reală suprapunându-se dramii lui Shakespeare!

Actorul, care reprezenta umbra tatălui lui Hamlet, apăru pe scenă, după indicațiile piesii. Dar spre marea mirare a publicului, al păstra o muțenie încăpățânată. De-odată, actorul mut, cu gesturi frenetice, se avântă într'un discurs dezordonat, fără nici-o legătură cu rolul. Pe urmă, într'un urlet înăbușit, se prăbuși pe podea.

Nenorocitul, mai nebun decât Hamlet, fu transportat într'un spital, unde muri în timpul nopții.

Zădărnicia titlurilor.

E interesant și surprinzător să răsfoiești almanachul Gotha de-acum.

Rămâi înmărmurit citind că ex-Kaiserul e și astăzi, deși detronat, amiral al flotelor suedeze, norvegiană, greacă... general al armatei spaniole... colonel al armatei române... comandantul Reg. 10 de cavalerie bulgară și pentru a sfârși, protector al Ordinului religios turc! Cu adevărat, Allah e bine protejat!

Și în acelaș almanach, Carol, fost împărat al Austriei, e și acum calificat de „rege apostolic al Ungariei" și rege al Ierusalimului.

Firește, renunțarea la tron s'a făcut dela sine și temporar. Renunțare puțin forțată, nu-i așa?

Dela Academia Română

— O ședință solemnă —

Academia Română a ținut Marți d. a. o ședință solemnă în onoarea înalților oaspeți Principele Nicolae al Greciei și Principele Sapieha al Poloniei.

In afară de ambii principi au mai fost de față miniștrii Greciei și ai Poloniei împreună cu legațiunile respective, Mitropolitul primat dr. Miron Cristea, Mitropolitul Bălan al Ardealului.

D-l I. NEGRUZI salută pe principele Nicolae al Greciei în numele Academiei Române.

PRINCIPELE NICOLAE AL GRECIEI răspunde spunând că legăturile culturale cari au existat între România și Grecia, caută a se întări și mai mult în viitor prin fericita căsătorie făcută.

D-l profesor dr. BABEȘ a făcut o comunicare științifică vorbind despre „turbare".

Arată cercetările noui făcute de d-sa în această direcție.

D-l NICOLAE IORGA vorbește despre legăturile culturale și de familie dintre noi și greci. Vorbește de cei mai buni traducători dela noi a operilor lui Homer și Sofocle.

Salută apoi — în prințul Sapieha, care este de față — vechile noastre legături de arme și familie cu Polonia. Amintește că familia Sapieha se înrudește cu Ștefan cel Mare.

PRINCIPELE SAPIEHA mulțumește, amintind legăturile tradiționale care au fost în totdeauna între Polonia și România. Aceste legături desigur, că se vor întări și mai mult de-aci înainte.

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA"

Ca să reușești în viață!

E de mirare, că în țara noastră, în care se încetățenesc atât de ușor toate ciudățeniile din lume, nu a apărut încă în presă rubrica „succesului", rubrică atât de scump plătită de interesați aiurea. Orice carieră ai vrea să îmbrățișezi, poți fi sigur că găsești, în jurnalele din Anglia și America, pe cineva care să-ți spună, într'o carte oarecare, ce ai să faci, ca să reușești. *„Ajunge să trimeți atât și atât, costul volumului și viitorul d-sale este asigurat"*. Să nu credeți, de altfel, că numai jurnalele populare publică astfel de anunțuri; ele sunt egal de răspândite și în revistele cele mai serioase. Aceasta este mentalitatea: ori și cine poate reuși, în orice ramură de activitate, *numai să știe cum.* Nu este de mirare atunci, că în astfel de împrejurări, șarlatanismul crește din plin alăturea de cele câteva îndrumări serioase, pe care le poți găsi uneori în una sau alta din scrierile privitoare la aceste subiecte.

Dar alăturea de partea aceasta mai mult rușinoasă, chestiunea „succesului" are și o față mai serioasă. In primul rând ești surprins, în adevăr, de marea insistență ce se pune, de către presa americană, d. ex. ca să se dovedească legătura de cauzalitate între instrucție și succes. Nu este zi aproape, în care să nu găsești un articol, în vreun jurnal oarecare, articol al cărui titlu poate fi mai totdeauna la această idee: *„Renlează să meargă la școală!"* Altă dată voi arăta poate cum americanii fac fel și fel de statistici, ca să dovedească cu fapte în cazuri concrete, că unul care a învățat carte reușește mai bie, în orice direcție a vieții, de cât acela care intră în lupta pentru existență cu creerul foarte puțin mobilat. Altă dată poate voi vorbi și de o altă rubrică a ziarelor americane, rubrică legată de aceste două pomenite mai sus. *„Fii ambițios!"* sunt vorbele care se spun neîncetat tineretului de acolo „Lumea, spun generațiile care se duc, acelora care vin, așteaptă înaintea voastră încărcată cu posibilități. Ea nu așteaptă de cât puterile și îndrăzneala voastră. Incepeți deci lupta și ea vă va răsplăti din belșug pentru sforțările voastre".

Astăzi la un alt punct voesc să mă aplic: la exemple. Ziarele americane mai au o rubrică, tot în chestiunea „succesului", iar aceasta este, cum bănuiți, rubrica exemplelor. In fie care zi găsești dată viața vre-unuia răușit. Intro zi voi da poate o colecție întreagă de astfel de mărturisiri, culese de mine, la întâmplare, de prin ziare, când eram în America. Veți putea vedea acolo cutare artistă, celebră acum, a trăit, a învățat, cu câțiva franci pe săptămână, cheltuind atât pentru lapte, atât pentru ouă, atât pentru nu știu ce și cum, în săptămânile când cumpăra ceva cartofi mai mulți, cheltuia o sumă corespunzătoare mai puțin pentru pâine; cum apoi, ea câștiga în fiecare săptămână câțiva bani, cumpărând pâine mai veche, în loc de cea proaspătă și așa mai încolo. Dar nici despre toate aceste lucruri nu pot vorbi acum Mă voi mărgini la un singur caz: *Cum a reușit domnișoara. Margaret Murray?* Cazul ei, cu fotografia persoanei — frumoasă femeie! — și a locuinței este povestit de *„New-York Times"*, de la 12 Mai, 1912. Chestiunea aceasta ocupă o pagină întreagă și poate fi rezumată cam așa.

Domnișoara Murray ținuse o pensiune în Chicago, iar, cu câteva zile înainte de apariția articolului din *„Times"*, ea se retrăsese din afaceri, cu care ocazie pensionarii ei i-au dat un banchet, iar jurnalele i-au luat nenumărate interviewuri. In momentul când s'a retras din afaceri, domnișoara Murray avea 80 de ani, ținuse pensiunea 50 de ani, o lăsa cu o reputație bună și adunase ceva bani, atunci când sute de întreprinderi de felul acesteia iau naștere și mor în fiecare an. Ca să vă dați seama, cât era de „bine" la domnișoara Murray în gazdă, n'aveți de cât să luați în seamă faptul că persoanele cari au sărbătorit-o, pensionarii ei, erau în casa ei, mai mulți de 15 ani, alții de 20, câte-unii de 35 și unul de 45 de ani! Domnișoara Murray și pensionarii ei au plâns când s'au despărțit. Jurnalele au rugat-o pe sărbătorita zilei să le dea secretul reușitei ei. Foarte prozaic! Iată-l:

„Da fiecăruia să mănânce îndeajuns. Gătește curat și bine. Casa și masa să fie așa fel gospodărite încât lumea să se simță „ca acasă". Nu da prea mare atenție aparențelor, luxului. Un bărbat ține mai mult la o friptură bună, de cât la pahare de cristal și la linguri de argint.

Pune mâncarea pe masă și lasă pe fiecare să se servească după voie. Implinește gusturile fiecăruia. Dacă unui bărbat îi place friptura mai uscată și altuia ceva mai cu must, gătește separat pentru fiecare din ei. Târguește singură și studiază bine toate chestiunile privitoare la piață. Caută un lăptar bun și dacă l'ai găsit nu-l mai schimba. Fără smântână bună, nici cafeaua nu-i cum trebuie! Prepară în special cum se cade cafeaua, căci multe pensiuni își pierd clienții din cauza aceasta — Prepară unele mâncări „speiale", care să placă și pe cari clienții tăi să nu le mai găsească aiurea. Nu lipsi niciodată de la bucătărie — Farfuriile, pânzătura și șervetele să fie exemplar de curate. Dacă ai greșit un fel de mâncare, fie că l'ai sărat prea tare, fie că l'ai afumat..., nu-l mai duce la masă. Apa caldă să nu lipsească în nici o vreme din casă (în Ame-

Cronica politică

Validările Comisiei speciale — După cum am mai anunţat, comisiunile speciale pentru validarea alegerilor dela Soroca şi Diciosânmartin, şi-au încheiat lucrările prin validarea ambilor aleşi. In privinţa d-lui C. Stere, s'au făcut discuţii nu numai cu privire la atitudinea acestuia din timpul răsboiului dar şi a mijloacelor ce le-ar fi întrebuinţat şi în alegerile dela Soroca. D-l Stere a răspuns şi comisia, validându-i alegerea, l-a invitat să se explice în Cameră. In privinţa d-lui Prie, alesul guvernului dela Diciosânmărtin, numai un vot în plus dat în comisie l-a validat.

Sciziunea Socialistă — Intre socialiştii, cari au rămas credincioşi d-lui Cristescu şi s'au declarat pe faţă comunişti, şi acei cari şi-au zis sociali-democraţi şi s'au pus sub conducerea d-lui Grigorovici, s'a încins o luptă foarte aprigă. Cele mai violente atacuri şi acuzaţiuni se deslănţuie asupra comuniştilor din partea Social-democraţilor. In deosebi lupta se dă înverşunat pentru păstrarea organizaţiilor sindicaliste. Din această purificare a socialismului ţara nu are de cât de câştigat.

Nevoia unui împrumut — Guvernul pentru a se scuza de reducerile budgetare impuse de d-l Ministru de finanţe, Titulescu, precoanizează nevoia unui împrumut: D-l Titulescu susţine însă că de acest împrumut nu mai e nevoe întrucât prin bugetul său finanţele sunt echilibrate. Pretenţiunea aceasta a restului guvernului se explică prin aceia că dacă s'ar face împrumuntul în afară, s'ar putea impune concesionările la care, nu se renunţă.

Revista pressei maghiare

Zidul chinez.

Sub titlul de mai sus, ziarul *Uj Kelet* încearcă într'un prim articol, să facă diagnoza situaţiei politice actuale a Europei. Din reflexiunile pesimiste a-le numitului ziar, spicuim următoarele pasagii:

— „Câte capete, atâtea păreri. Şi Germania mare, care mai degrabă ar putea să se refacă, nu se sileşte la aceasta, căci nu are răbdarea necesară. Dacă trebuie să plătim, spun conducătorii politici, nu suntem capabili să producem. Dacă producem, spun ei de altă parte, nu o facem pentru ca să plătim, ci pentrucă voim să trăim. Dacă ne dezarmează, ameninţă grupul al treilea, va urma anarhia. Reprezentanţilor anarhiei însă nu le pasă de nimic. Pentru ei e tot atât dacă plăteşte Germania şi se nimiceşte din cauza aceasta, ori dacă nu plăteşte şi i-se vor ocupa teritoriile ajungând în chipul acesta la ruină.

„. . . Situaţia e şi mai desperată la răsărit de Germania, în Austria, Ungaria şi în orientul apropiat. Ce va fi cu Austria — se întreabă Lloyd George. — Ce va fi cu Viena. Ce va fi cu statele mici? Ce se va alege de acele o mie şi una de probleme, cari nu s'au putut rezolvi pe hârtie şi cu acele o mie şi una, cărora chiar această hârtie le-a dat fiinţă? . . . .

Cea mai mare nenorocire — spune premierul englez — este naţionalismul acesta nou, egoismul cel mai nenorocit, fiecare stat cugetă numai la sine, uitând că izolarea şi slăbirea vecinilor reacţionează şi asupra s'a. Fiecare stat — cele mari ca şi cele mici — se isolează cu zid de piatră de celelalte ţări, Anglia ca şi Franţa, Statele unite nu mai puţin ca Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia, Ungaria şi România. Fiecare se preocupă numai de sine. Nimeni nu se gândeşte la învăţătura, pe care a dat'o iarăşi zidul chinez". . .

Pentru regele încoronat.

In acelaş ziar cetim o ştire din Budapesta, după care forurile superioare catolice din Ungaria, au publicat în ziarele lor oficiale un ordin, dispunând ca preoţii catolici în missele lor să se roage pentru capul încoronat împreună cu credincioşii. Ordinul anunţă că această practică e şi azi în vigoare şi motivează cu faptul, că în toamna anului 1918 regele Carol nu a renunţat la tron şi nici un a scutit pe nimeni de jurământul de fidelitate, aşa încât regele apostolic trebue să fie amintit nominal la liturghii.

Dând ordinul acesta, autorităţile bisericeşti se raportează la prescripţiile sfântului scaun papal din Roma.

Un avertisment mai mult, pentru a medita asupra felului cum se va încheia concordatul nostru.

Acuz! . . .

In ultimul număr al ziarului „Keleti Ujság", d-l Janovics Jenő directorul teatrului maghiar ne face cunoscut sub titlul de mai sus un incident, ce s'ar fi petrecut între primarul oraşului Timişoara şi între directorul teatrului de acolo.

„Ascultă! — acesta ar fi pasagiul încriminat — dacă nu te conformezi, atunci la stânga împrejur şi afară!" Nu suntem curioşi de discuţia ce va fi avut loc între sus amintiţi domni, deşi credem că d-l primar va fi avut motive să folosească acest ton neurban, dacă cumva l'a folosit.

Ne interesează însă motivul, care a provocat discuţia terminată aşa de tragic. Era vorba dupăcum apare din cele scrise de d-l Janovics, oricât de blând

---

rica, de obiceiu, lavoarul fiecărei odăi, are un cabinet cu apă rece şi altul cu apă caldă. Aceasta din urmă vine de la bucătărie)

Ţine odăile curat şi dă învelitori îndestulătoare în timpul iernii. Să nu ai în casă decât, ori numai bărbaţi, ori numai femei. Preferabili bărbaţii. Fi-i ca o mamă pentru bărbaţi. Cârpeşte le ciorapii, coasele nasturii şi îngrijeşte hainele şi rufăria. Nu permite să se bea alcoolice în casă. Reclamă o purtare convenabilă, dar lasă pe fiecare să-şi ducă viaţa care-i place. Permite jocuri de cărţi, dar numai pe sume mici şi numai până la miezul nopţii. Fii îngăduitoare. Fă din pensionari copii tăi. Ascultă-le necazurile şi dă-le şi sfaturi dacă ei ţi-le cer. Adu-ţi mereu aminte că ei, întocmai ca şi tine, n'au altă casă.

Acestea sunt câteva din regulele după care s'a condus domnişoara Murray şi nu este de mirare că mai toţi pensionarii ei au rămas neînsuraţi. Dar câtă deosebire, între hangiţa aceasta şi tipul de negustor de astăzi! Care din negustorii de astăzi, ar avea curajul, ca să nu zic cinismul, să publice secretul succesului lui?

Virgil I. Bărbat.

---

ni'l prezintă pe directorul teatrului din Timişoara, că acesta a refuzat să cedeze *pe timp de o lună* teatrul unguresc, unei trupe române.

Apoi oricât am fi de „răspunzători tribunalului istoriei" pentru această pretenţiune barbară, totuşi să ne îngădue d-l Janovics ca înainte de a ni se lua în discuţie cauza noastră să supunem judecăţii nepărtinitoare a zilelor de azi, acte menite să facă obiectul istoriei celui mai apropiat trecut când spre una singură pildă în oraşul Ibaşfalău (Erzsébetváros) nu li s'a îngăduit Românilor din localitate să dea o producţie teatrală, *nu în teatrul unguresc*, dar nici în sala hotelului, cu motivarea, *că în acel oraş* (bine înţeles contrar oricărei legi) *nu se poate da producţiune de nici un fel, în limba română.* S'a apelat această hotărîre a senatului orăşănesc, dar nici după trei ani nu a venit răspuns în chestie. Oare ce va zice tribunalul istoriei?

Abilităţile partidului „naţional-român"

In „Patria", dela 2 Martie 1921, a apărut, cu privie la chestia concordatului, un interesant şi documentat articol al d lui I. Lupaş, profesor universitar.

După ce l-a însoţit cu o notiţă de desolidarizat redacţia ziarului „partidului naţional român" l-a aruncaţi pe pag. 2, între mărunţişurile zilnice ale vieţii, ca nu cumva cetitorii să se oprească prea mult asupra lui.

Dar articolul d-lui I. Lupaş merită a fi relevat. Indiferent dacă porneşte ori nu de la „anteproectul de concordat", cum încearcă, naiv, redacţia a preveni spiritele, un lucru resultă limpede din cele expuse în articol: *prăpastia deschisă de împrejurări fatale şi silnice n'o putem adânci mai mult azi.*

Libertatea deplină a cultului o garantează în deajuns Constituţia Statului nostru. Toleranţa poporului român, *a cărui istorie nu cunoaşte prigonire de nici un fel*, e a doua garanţie mare faţă de confesiuni. Convenţii speciale de întărire a *uneia* din aceaste confesiuni n'au rost.

Nu prea înţelegem prin urmare diplomaţia cusută cu aţă albă a „organului partidului naţional-român". Nu socoate onorabilul partid că se arată astfel *mai catolic* decât *naţional-român*, ca să nu zicem: de cât Papa?

Hyperion.

Curierul Spectacolelor

CINEMA UNIVERSITĂŢII:

Duminecă la ora 10 a. m.:
Reprezentaţie pentru copii.
Duminecă dela ora 3 p. m.:

CINEMA URANIA:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Cura de ostriga." Comedia franceză.

CINEMA APOLLO:

Duminecă:
„Iubire de strengar."

Cercul pentru apararea Femeii si a Copilului

va da Dumineca 13 Martie anul curent la 5 p. m. în Saloanele Cercului Militar

Un mare Matineu dansant

pentru copii

precedat de o frumoasă reprezentaţie

Dans — jocuri — bufet

Intrarea: pentru copii 5 lei
pentru persoane mari 20 lei

Biletele se găsesc de vânzare la Librăriile Ardealul şi Cosînzeana

Chestiunea liniei Ilva-Mică—Vatra Dornei

— O lămurire —

Cu privire la ancheta pe care am publicat-o într'unul din ultimele numere ale ziarului nostru despre chestiunea susindicată, primim următoarele:

„Citind în preţiosul d-voastră ziar; *Chestiunea liniei Ilva-Mică — Vatra-Dornei*, pot da şi eu următoarele lămuriri:

Fiind împuternicit de către Direcţiunea C. F. austriace cu conducerea gărei Ilva-Mare de sus, am luat şi inventariat la timp, tot materialul sosit pentru edificarea liniei.

In anul 1918 au început lucrările la tuneluri şi anume la „Sfântu Iosif" şi „Ilva-Mare de sus" de către firma „Gregersohn" din Budapesta. Astfel în Ilava-Mică, Sfântu Iosif cât şi Ilava-Mare de sus s'au construit băraci proprii.

Se folosea linia I. L. E. V. de la Ilva-Mică până la Ilva-Mare de sus, iar de aici se construise o linie proprie până la intrarea tunelului de amândouă laturile. (Aşa numită Schlossa).

La Ilva-Mare de jos era o carieră de piatră şi o maşină care făcea piatră măruntă, la ambele lucrând prizonieri italieni cari stăteau în Ilva-Mare de jos.

Podul construit între Ilva-Mare de jos şi sus a fost lucrat în parte, de prizonierii ruşi şi sârbi.

In Ilva-Mare de sus au fost depozitate 2 platforme, „ecrasită" şi „dinamită" în 2 bărăci proprii, una cu ciment iar alta cu instrumente şi material în mare cantitate. In Ilava-Mare de sus era o baracă montată cu 2 gatere conduse de o maşină „Hoffer Schrantz".

La intrarea în tunel în Ilva Mare erau iaraşi 2 bărăci, una servind pentru prizonierii italieni iar alta pentru material. In Ilva Mare de sus aveam iaraşi o carieră de piatră (la Schlossa) unde lucrau prizonieri italieni; piatra de acolo se folosea la intrarea în tuneluri.

Putem spune că între Ilva Mare de jos şi sus se construise deja şi linia principală.

In anul 1919 luna Februar însă, ducându-mă pe la Ilva Mare de sus, cu interese particulare, am văzut cu multă părere de rău că lucrurile care aveau valoare de milioane erau lăsate în părăsire şi o mare parte din ele distruse. Sosind la Apahida, am făcut un raport în această privinţă. Consiliul Dirigent, care după cât se vede, nu a luat măsuri severe. Pe timpul acela, mi-aduc aminte, întâlnind un domn locotenent care umbla cu un vagon separat, în calitate de comisar al c. f. i-am făcut cunoscut acest lucru. D-sa văzând că cunosc bine chestiunea m'a notat pentru ca să fiu recomandat de cei în drept, cu facerea inventarului la faţa locului. Ordinul însă nu a mai venit nici mie şi nici altora. Astfel că scutindu-se cheltuele ce trebuia făcute prin plata unui funcţionar care să preia materialul, statul a perdut milioane.

Rog a arăta acestea celor în drept.

Zaha I. Malcău
Garu Conoi.

O tânără cooperativă

Organizaţia cooperatistă din Regat începe să fie din ce în ce mai mult o pildă şi pentru Ardeal. Imensele foloase aduse de această organizaţie încep să fie tot mai mult recunoscute şi tendinţa de a înlătura necinstea şi câştigul intermediarilor se realizează şi aici prin înfiinţarea cooperativelor săteşti. Foloasele, atât economice cât şi sociale, cari formează rostul cooperativelor sunt totuşi departe de a fi cunoscute şi în rândurile ţărănimei ardelene, iar propaganda pentru lăţirea acestor cunoştinţe e cât se poate de reduse, cu toate că importanţa lor e mai mare acum ca oricând.

Articolele industriale din comerciu dela negustor până la consumator se ridică în preţ cu cel puţin 100%, în schimb produsele agricole sunt în continuă scădere. Echilibrul de preţ între articolele industriale şi agricole nu mai există, iar ţăranul e silit prin aceasta să vânză o cantitate mult mai mare din produsele lui pentru a câştiga produsele industriale de care are nevoie, şi totdeodată pentru a întreţine şi clasa speculanţilor care înainte de răsboiu nu existau. Forţa de plată a ţăranului slăbeşte pe zi ce trece el trebuind să cumpere individual. De altfel micile capitaluri ţărăneşti stau neutilizate sau dispar în urma desechilibrului dintre preţurile industriale şi agricole, sau în cel mai bun caz intră ca depuneri în bănci care urmăresc câştiguri mult mai mari pentru acţionari în schimbul celor 5% ce dau ca dobândă pentru depuneri.

Utilizarea adevărată a micilor capitaluri ţărăneşti nu se poate face mai raţional decât prin cooperativele săteşti prin care clasa, speculatorilor va fi înlăturată cumpărăturile făcându-se direct dela producători sau grosişti.

Un viu exemplu al acestor afirmaţii este cooperativa ţăranilor din Ilidic (Banat) înfiinţată la 26 Mai 1919 pe baza legilor şi statutelor din 1905, cu un capital de 350.000 Lei, adunat dela ţăranii din câteva sate din jur prin depuneri dela 50—5000 Lei. Scopul principal este procurarea articolelor industriale de prima necesitate, maşini şi instrumente agricole şi cumdărarea produselor agricole dela ţărani pentru a le desface în cantităţi mai mari şi deci cu preţuri mai bune.

Câteva date numai, şi întreg folosul realizat va fi uşor de înţeles:

Orez adus în cantităţi mai mari a fost vândut ţăranilor cu *14 Lei* kgr. — iar preţul lui la comercianţii, detailişti era în acelaş timp *28 Lei* kgr. deci o economie de 100%.

Peştele se vinde pe piaţă cu *25 Lei* kgr.-ul; iar cooperativa a vândut peşte de o calitate mai bună cu 9—12 lei kgr.-ul.

Din aceste date se poate vedea clar, că ţăranii au fost scutiţi de exploatarea comercianţilor, că prin cumpărarea dela cooperativă mai bine de 100% din capitalul de cumpărare le-a rămas în pungă pentru acoperirea altor cheltueli, iar însuşi capitalul social al cooperativei adunat din micile sume ţărăneşti a intrat în viaţa comercială pentru a folosi direct ţăranilor exploataţi din toate părţile.

Cu toate acestea autorităţile noastre din părţile acelea nu sprijinesc îndeajuns mişcarea pornită. In timpul Cons. Dirigent când lipsa de sare era în general simţită brevete de sare erau acordate evreilor din Oraviţa, iar cooperativa nici până acum n'a reuşit să obţină un asemenea brevet.

Diferite oferte pentru alimentarea populaţiei au fost acordate străinilor cu înlăturarea cooperativei.

Ori pentru încurajarea şi pro-

CEL MAI EFTIN UNIO
SE CURĂȚĂ ȘI VOPSEȘTE LA
FABRICA IN CLUJ, CALEA REGELE FERDINÁND 133. FILIALE STR. REG. MARIA 4 și STR. IULIU MANIU No. 8

pagarea înființărilor de cooperative autoritățile ar putea avea cuvântul decisiv pentru salvarea clasei țărănești de exploatarea atât de neomenoasă a diferiților speculanți.

Puținele date din activitatea cooperativei din Ilidic sunt o dovadă că idea cooperativelor trebue popularizată și extinsă pe întreg întinsul Ardealului, mai ales că aproape întreaga noastră negustorime e compusă din elemente străine, așa că munca țăranului se scurge pentru a îmbogăți.

INFORMATII

Membrii comitetului și ai partidului național liberal din localitate sunt rugați a se întruni Marți 9 cor., ora 6½ p. m., precis, în localul clubului partidului, pentru constituirea Cercului de studii al organizației dela Cluj.

■

Pentru ca să se evite desele intervențiuni cari se fac direcția regională a transporturilor va afișa listele celor cari au obținut permise pentru vagoane precum și numărul lor.

■

Se zvonește că Ministerul Agriculturei și Domeniilor nu se va mai împărți, după cum se proectase.

■

Cine vrea să fie sănătos și să cunoască mijloacele de apărare contra oricărei boli îi recomandăm cunoscuta lucrare a d-lui Dr. V. Bianu, medic colonel în rezervă, — *Dicționarul sănătății* — acest *„doctor de casă“* nu trebue să lipsească din nici o casă, cu atât mai mult, cu cât e singura lucrare în genul acesta scrisă în românește. Toate prescripțiunile higienice și mijloacele de vindecare a tuturor boalelor sunt cuprinse în această carte de aproape 1000 de pagini *care cu toate astea nu costă decât numai 50 de lei.* Se găsește de vânzare la *Librăria Onișor* și la *autor acasă strada Elisabeta* No. 13. Cluj.

■

Se proectează înființarea mai multor depozite centrale în Ardeal, din care să se distribue articolele monopolizate.

S'a reluat serviciul mesageriilor și coletelor poștale pentru librari, droghiști și farmaciști în întreaga țară.

■

Eliberarea pașapoartelor pentru America a fost interzisă, printr'un recent ordin, al Ministerului de interne.

■

Pentru refacerea satelor cari au fost în zona războiului, mai multe prefecturi au trimis delegați pentru ca să cumpere vite din Ardeal.

■

„Societatea Studenților în agricultură“ aranjează o serată artistică-dansantă cu concursul artiștilor operei naționale, care va avea loc Sâmbătă 5 Martie c. în sala mare a „Căminului studențesc“. (str. Avram Iancu) Începutul la ora 9 seara.

Orhestia reg. 16 Infanterie. Bufet.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea“ dă efect fără pereche a cărui surmenați staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

■

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei.

■

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă și în serbători după masă concert simfonic, iar Marța și Sâmbătă seara deschis până diminieața. Telefon No. 443.

Societatea Română de Automobile și *Leonida et Co. Unite*, București, Calea Victoriei 67, fiind reprezentanta generală pentru România-Mare a Uzinelor „Cadillac“ este singura autorizată de a vinde automobile „Cadillac“ (originale din Fabrică) dând garanția fabricei pentru buna funcționare.

■

Se aduce la cunoștința d-lor studenți în drept, că a apărut cursul de litografiat de „Drept administrativ și financiar“ predat de d-l profesor dr. V. Onișor. Comande se primesc la „Căminul studențesc“, camera 80, plătându-se 50 Lei anticipație.

Cinematograful „Cultura Poporului“

Populația românească a clujului a cunoscut împrejurările de sacrificiu în care a fost creiat acest cinematograf, precum și ideile cari au fost la baza înființărei. Imprejurările de atunci au făcut pe mulți ca să laude sufletul românesc și dornic de civilzație a celor ce au luat inițiativa introducerei în orașul magnaților a unui cinematograf popular.

Mulți astăzi cred că acest cinematograf care are prețuri de intrare destul de scăzute este chemat ca să distreze numai pe cei inculți și nu toate clasele intelectuale. De aceea nu îl vizitează. Cu toate acestea sunt în stare să vadă filmele ce se dau în alte cinematografe din Cluj, numai prin faptul că numirile localurilor sună mai frumos, fără să știe sau înțeleagă că toate filmele ce se dau la cinematograful „Cultura Poporului“ sunt de la cele mai bune case de cinematograf din Franța și sunt jucate de cei mai buni artiști.

Pentru aceea ne facem o datorie să amintim publicului românesc o datorie pe care se pare că o uită și să-l îndemnăm să părăsească ideea că acest local nu e demn de vizitat.

Citiți „Înfrățirea“

Prințul Sapieha în București

— Un toast semnificativ —

Cu prilejul banchetului oferit prințului Sapieha de către ministerul nostru de externe, ministrul de externe, al Poloniei a ridicat un însmos toast în care a spus între altele:

Prietenia între Polonia și România este întemeiată pe baze trainice: legăturile care au format o civilizație latină comună se găsesc strânse prin destin. Nu intrăm oare în perioada ce urmează zdruncinărilor teribile ale războiului mondial când popoarele caută să se garanteze și să se asigure pe viitor împotriva unor asemenea nenorociri?

Această dorință de a înlătura noui conflicte și noui dezastre creează o atmosferă în care națiunile caută printre națiunile vecine ca să se apropie de acele care au interese comune și țeluri identice. Aceste interese reciproce și această fermă dorință de a putea aduce o chezășuire a păcei, voința de a păstra independența și o măreție legitimă este cu hotărâre câștigată în sfârșit înainte de toate de respectul tratatelor, care este însăși onoarea popoarelor și voința de a le menține, — iată ce caută națiunile să găsească în popoarele amice. Când, în afară de aceasta simpatia mutuală există și când legăturile morale vin să se adauge intereselor materiale legătura se impune dela sine. Polonia, ca și România a suferit crud; trebue posibilitatea unei munci continue. Cele două state sunt expuse la acelaș pericol. Ce este mai firesc ca această atracțiune reciprocă, care se manifestă între aceste două popoare deopotrivită de pacifice și deopotrivă așezate ca sentinelele.

Nu trebue odată mai mult spre a pune zăgaz unei posibilități de încercare de război, precum cele din urmă vuete ale unui vulcan, care înseamnă sfârșitul unei erupțiuni, dar care ar putea încă să prezică una nouă?

Dejunul de la Palat.

Miercuri a avut loc în sala de recepție a Palatului Regal, un dejun de gală oferit de M. S. Regele în onoarea prințului Sapieha.

Au asistat: MM. LL, Regele și Regina, A. S. R. Principele Nicolae al Greciei și Principesa Elena, Infantele de Burbon, A. S. R. Principesa Marioara, A. S. R. Principele Nicolae al Romăniei, Prințul și principesa Sapieha, generalul Rozwodovischi, d. și d-na general Averescu, d. și d-na Take Ionescu, general Rășcanu, etc.

Dela Românii din America

Necrologuri

La 12 Ianuarie 1921 a murit la Meekes Rocks, în vârstă de 31 de ani Petru Buta.

La 7 Ianuarie a murit la Zanesville, în vârstă de 50 de ani, George Cismaș din Valendorf (Târnava-Mare).

Căsătorii

Ilie Moldovan, din Iacărștiorf s'a căsătorit cu Maria Cralici din New-Brigton, la 22 Ianuarie 1921.

Petre Stan din Sâmbăta inf. (Făgăraș) s'a căsătorit cu Savica Petrișor din Corbi (Făgăraș), în ziua de 20 Ianuarie la Martins Ferry (St. Unite-Ohio).

Pentru comisiunea de înfrânarea speculei

Aducem la cunoștința comisiunei pentru înfrânarea speculei că în ziua de 28 Februarie, în Piața Mihai Viteazul, precupețe fata lui Hothazi Mihali din Calea Victoriei 140 a vândut kilogramul de țelină cu 40 lei.

Martori au fost polițiștii Serg. Ioan Dravariu și serg. angajat Teodor Crăiaru.

Asemenea precupeața Kapros Ferenți din str. Schütz Janos 11 care a vândut kg. de sfeclă cu 15 lei.

Cerem darea lor în judecată și totodată să se facă în zilele de târg controlul diferiților precupeți.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Opera Națională

— O premieră în pregătire Tannhäuser —

După o serie fericită de reprezentații, pentru care conducătorii Operii Naționale au dat sforțări bine apreciate și pentru care, s'au făcut mari jertfe băneși s'a pus în pregătire una din cele mai populare lucrări a celui mai mare dramaturg muzical: Richard Wagner.

Cred că fac un bun serviciu marelui public iubitor de muzică, dacă în cele ce urmează voi descrie începuturile operii *Tannhäuser*, înfățișând-o și din punct de vedere muzical, înlesnind prin aceasta prefecta ei înțelegere și știind obișnuiților reprezentațiilor Operii ceva din „avant-gout“-ul acestui cap de operă.

O fac aceasta cu atât mai mult cu cât stilul operilor lui Wagner, începând cu *Fliegender Holländer*, se abate cu totul ~~dela~~ acel al operilor până atunci, prin introducerea în ele a așa numitelor „leitmotive“, având fiecare personagiu, fiecare sentiment, un anumit motiv caracteristic.

Calitatea de poet îi aparține lui Wagner ca și aceea de compozitor. El însuși se intitula *Tondichter* (poet muzical) așa cum lucrările lui trebue să poarte titlul nu de operă ci de *Tondrama* (dramă muzicală). Autor al libretelor, al poemelor dramelor sale, el și-a luat cu predilecție subiecte romantice, mai cu seamă din mitologia germană.

Dar deși Wagner a fost și poet, totuși numai în muzică a știut el mai bine și mai prefect să exprime sentimentele sale, și atât de perfect încât: „de multeori n'am fi în stare să decidem, dacă oare melodia s'a potrivit'o textului, ori textul l'a făcut pentru melodia sa“ — după cum se esprima Fr. Liszt în analisa lui critică asupra operei „Tannhäuser. (anul 1849).

Subiectul acestei opere Wagner și-l'a luat din legenda germană a Venusberg-ului din muntele Hörselberg, lupta cântăreților (minesingeri) dela Wartburg și cela asupra sf. Elisabeta de Thüringia. In înțelesul acestor mituri *Holda*, zeiță veche germană, de altfel blândă și prietinoasă, care umblând pe pământ lăsa în urma sa numai flori și rodnicie cu lățirea creștinismului dimpreună cu zeul *Wotan* și cu ceilalți zei germani, nu și-a putut înconjura soarta. Credința în zei fiind însă adânc înrădăcinată în popor, n'a dispărut cu totul.

Despre zeița Holda se credea că locuiește în peștere subterane, în inima munților, și că ieșirea și scoborîrea ei de acolo era legată de mari nenorociri. Cu timpul apoi numele ei s'a identificat cu acela al zeiței *Venus*, o frumseță extraordinară, plină de vrajă și sălbatic amor sexual. Îi plăcea să petreacă cu predilecție, în interiorul muntelui *Hörselberg* de lângă Eisenach, din Thüringia, unde își avea suita și cuibul său de plăceri și voluptate. Se spunea, că adeseori se auziau din munte accentele unei musici îmbătătoare și ameițitoare, ale cărei sunete minunate însă nu puteau atrage de cât pe aceia cari iubiau plăcerile lumești, farmecele și desmerdările. Aceștia, atrași de muzica înșelătoare, pătrundeau până în interiorul muntelui.

Așa a pățit și *Tannhäuser*, pe care tradiția îl identifică cu *Heinrich de Offterdingnn*, un *minnesinger*, care a trăit prin secolul al XIII-a, și un aventurier asupra căruia lipsesc date precise. Acest „trubadur“, ale cărui cântece au ajuns populare prin verva lui satirică, însetat de plăcerile iubirii, și atras de melodiile fermecătoare ce se auziau din munte, scoboară în *Venusberg*, unde întâlnindu-se cu zeița păgână, trăiește desfătat de farmecul și desmerdările ei un an întreg, uitând cu totul de lume, prieteni, cunoscuți și de princesa Elisaveta, față de care nutria sentimente de iubire curată. Acesta e mitul.

Să trec însă la descrierea zămislirei operei „Tannhäuser“.

Incă din anul 1841, pe când se afla la Paris, Wagner începe a se ocupa că miturile, cari formează sâmburele subiectului operei sale. Își scrie libretul și deja în luna Noembrie a anului 1843 începe compunerea muzicei, al căreia act al III-a îl termină în 1844.

La 29 Octombrie 1845 Tannhäuser a fost reprezentat pentru prima oară la Dresda, sub conducerea autorului și cu orchestra întărită. Succesul ei însă n'a satisfăcut pe autor pe deplin. Opera aceasta depășea așa de mult facultatea de înțelegere a unui public pe care nimic nu l pregătise la aceasta, încât lucrarea a fost primită cu răceală. Din acel moment a început în presă o opoziție contra căreia Wagner a avut de luptat până la sfârșitul carierii lui, aceasta nu l-a descurajat și a mers înainte.

Au urmat apoi o mulțime de reprezentații prin diferitele orașe mari ale Germaniei; iar mai târziu în 1859 în Viena și la 13 Martie 1861 la Marea Operă din Paris unde piesa s'a luat în repetiție la dorința expresă și cu cheltuiala împăratului Napoleon III-lea, iar pentru repetiții au trebuit 164 de probe.

Deși succesul artistic al operii a fost incontestabil, totuș în urma demonstrației Jockey Clubului — căruia nu îa plăcut reprezentația din cauză, că lipsia baleti-ul din ea, — după reprezentația a III-a, Wagner și-a retras opera din repertoirul Operei, deși reprezentațiile se țineau înaintea unei săli pline. La Paris Wagner și-a prelucrat piesa, introducând la scena dela Venusberg și balettul.

Piesa apoi și-a continuat cur-

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dezsmo Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Corpurile legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 3 Martie

Ședința este prezidată de d-l D. ZAMFIRESCU.

Pe banca ministerială se află d-nii PETROVICI, OCT. GOGA.

D-l FLORIAN CRISTESCU face o comunicare cerând cu insistență mărirea salariilor magistraților arătând insuficiența actualelor salarii. In acelaș timp cere ca pentru a putea cineva să fie magistrat, să fie supus la un examen.

D-l Ministru PETROVICI depune un proect de lege pentru recunoașterea ca persoană morală a societății bănățene din Cluj.

D-l BELCIURESCU cetește raportul comisiei de anchetă în chestiunea alegerei dela Romanați și conchide la invalidare.

D-l TATARESCU, liberal, arată netemeinicia acestei invalidări care a fost transformată într'o armă politică. Continuând arată că d-l Mihalache a aranjat cu guvernul invalidarea.

D-l MADGEARU arată că delegatul federației din comisiune a fost pentru validare.

Urmează votarea care are ca rezultat validarea d-lui Duca, dovedindu-se până la evidență netemeinicia senzațiilor aduse de aceia care voiau să falsifice voința alegătorilor.

SENATUL

Ședința este prezidată d-nul general Coandă. Pe banca ministerială d-nii Trancu, Garoflid și Argetoianu.

D-l POPOVICI cere reducerea crâșmelor din Basarabia și cere plata salariilor la preoți.

D-l GURIȚA interpelează în chestia fondurilor timbrelor de ajutor. Răspunde d-l Trancu arătând că timbrul de ajutor a fost înlocuit cu un altul de asistența socială de 60 la sută pentru I. O. V. și societatea mormintelor eroilor de 10 la sută, iar restul la alte operațiuni de asistență socială.

D-l TUDORAN atrage atenția guvernului în privința jafului din restaurantele și hotelurile din Capitală și cere măsuri.

D-l ARGETOIANU recunoaște acest jaf și promite severe măsuri.

Urmează cetirea proectului în chestia subsecretariatului minorităților.

D-l NISTOR combate proectul iar d-l ARGETOIANU îl apără. Proectul se votează.

Incepe discuția proectului de lege pentru asigurările muncitorești în Basarabia.

D-l VRABIESCU ia cuvântul spre a susținea acest proect.

Moartea Regelui Nikita

O telegramă anunță moartea lui Nicolae I. sau Nikita, fost rege al Muntenegrului până în clipa unirei acestei mici țări cu Serbia.

Regele Nikita s'a născut la 7 Octombrie 1841, ca fiu al lui Mirko Petrovici. Când s'a urcat pe tron în 1860, la moartea lui Danilo I. unchiul său, Nikita era student la Paris. Câteva luni mai târziu s'a căsătorit cu Milena, fiica voivodului Petru Vukotici.

Evenimentele cele mai importante ale domniei lui au fost războaiele cu Turcii, pe cari le-a susținut cu energie. Așa a fost la 1862, la 1876—78 când congresul dela Berlin i-a dat portul Dulcigno și 1912—13 când tratatul dela București i-a dat Scutari.

Nikita și-a condus țara ca un autocrat, a făcut ordine în ea și a dotat-o cu primul cod civil.

In marele război european și-a apărat multă vreme regatul de atacurile trupelor austro-ungare, până când a trebuit să capituleze, retrăgându-se la Paris.

In urma lui rămân trei fii și șase fiice, dintre cari una e regina Italiei.

Organizarea propagandei bolșevice

Se află că biuroul Internaționalei a III-a ratificat hotărârile conferinței secrete pentru organizarea agitațiilor comuniste ținută la Berna în Decembrie 1920. După noul plan de acțiune secțiile de propagandă vor fi complet separate de misiunile sovietice oficiale și vor depinde direct de comitetul central executival al Internaționalei a III.

Litvinoff păstrează funcția de director al organizației comuniste care-i împărțită în 6 sectoare, după cum urmează:

1. Sectorul Berlin, pentru Europa centrală: Germania (afară de Silezia superioară, Prusia orientală și Tirolul).

2. Sectorul Praga pentru Cehoslovacia, Polonia, Silezia superioară, Austria germană, Ungaria și *noile ținuturi alipite la România în virtutea tratatului din Versailles.*

3. Sectorul Paris pentru Franța, Portugalia, Spania, Anglia, Olanda și ținuturile renane ocupate.

4. Sectorul Europei meridionale pentru Jugoslavia, Italia și Elveția cu centre de acțiune la Roma și Milano.

5. Sectorul sudest european pentru Turcia europeană, Grecia, Bulgaria și *partea sudică din România* cu centrale de acțiune Adrianopol și Constantinopol.

6. Sectorul scandinav pentru Suedia, Norvegia, Danemarca și Finlanda cu centrul de acțiune la Stockholm, Copenhaga și Helsingfors.

CONSILIUL ORAȘULUI CLUJ

Nr. 971—1921 cons.

Hotărîre:

In baza raportului of. ingineresc consiliul orășenesc oprește circulația cu trăsuri pe cele două poduri din str. Coșbuc și Calea Lungă, până după repararea acelor poduri, fiind circulația cu trăsuri pe aceste poduri periculoasă.

Circulația de persoane se menține și pe mai departe.

Cluj, din ședința cons. oraș. ținută la 11 Februarie 1921.

Primar: Dr. Pop, m. p.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

D-nii Lahovari și Perieșeanu au plecat la Barcelona pentru a lua parte la conferința comunicațiilor care va avea loc acolo.

*

Prințul Sapieha, ministrul Poloniei în România, a primit pe reprezentanții presei cărora le-a declarat că a fost foarte mișcat de primirea ce i-sa făcut. Arată că scopul acordului Româno-Polon este menținerea cu orice preț a păcei ca și acordul cu Franța. Arată apoi imposibilitatea Antantei de a interveni cu trupe în cazul unui atac bolșevic. Bolșevicii au trupe numeroase la granița occidentală dar sunt împărțiți în două: Războinicii cu Troztky în frunte și pacifiștii cu Lenin.

*

Regele Nichita al Muntenegrului a murit la *Antibes*. Regele și Regina Italiei a venit la căpătâiul mortului.

*

Conferința dela Londra a refuzat să examineze contrapropunerile Germaniei:

Ziarul „Morning post" din New-York", publică lista conducatorilor sovietiști ai Rusiei. In total sunt 503. Funcționari superiori de stat sunt 406, din cari Evrei sunt 34, Letoni 29, Ruși 12, Nemți 12, Armeni 13, Finlandezi 42. Directori sunt 41 evrei și 1 Rus și anume *Maxim Gorki.*

Sovietul comisarilor poporului este format din 3 Ruși și anume: *Cicerin, Lenin* și *Mandelstein.* Ziarul american conchide că, Rusia a pierdut suveranitatea națională

*

D-l Deputat Zelea Codreanu. a provocat la duel pe Deputatul Bufureanu. Acesta nu primește decât duelul cu grenate, Martorii se consfătuesc asupra cazului.

*

Din cauza unei indispoziții a A, S. R. Principesa Elisabeta, famila regală și-a amânat plecarea.

*

In chestiunea asasinărei D-nei Sparescu a fost arestat al treilea frate al ucigașului Șerban. Nici o descoperire nouă nu s'a făcut.

DIN UNGARIA

Greutăți de guvernare. — Planurile guvernului pe teren economic. — Lipsa de materii prime. — Situația funcționarilor. — Greva tipografilor.

Guvernul maghiar constituit din elemente cu principii deosebite pentru a realiza coeziunea diferitelor fracțiuni parlamentare nici în sânul său nu are stabilitatea necesară unei guvernări sigure. Declarațiile lui Teleky că demnitatea ministrului președinte e scăzută dovedesc că unii dintre membrii guvernului își atribuesc o preponderanță care împedecă unitatea de vederi, iar convingerea partidului micilor proprietari în propriile sale forțe cuprinde nucleul desbinării când șeful lor, ministrul Nagyatádi nu ar putea să-și validiteze principiile partidului prin actualul guvern. Pe lângă acestea se mai adaugă — după cum reese din expozeul ministrului de Comerț Hegyeshalmi ținut alegătorilor săi despre situația și activitatea guvernului — și împrejurarea că partidul creștin și acel al micilor proprietari au ajuns aproape în număr egal în parlament, iar guvernul nu se poate baza exclusiv pe nici unul și situația sa poate deveni imposibilă când unul dintre aceste partide va ajunge în contrazicere cu celălalt.

*

Totuși guvernul a votat 41 legi și principala sa directivă e a organiza munca pentru o producție intensă, ameliorând și situația financiară. După părerile ministrului Hegyeshalmi industria mică și cea mijlocie constitue garanția unui viitor economic reușit și credința guvernului e că trebue să ia toate măsurile pentru întărirea acestor ramuri industriale. Pentru a populariza și a perfecționa cunoștințele moderne despre industria mică și mijlocie în masele largi ale poporului, guvernul va înființa școli industriale, îndeosebi pentru textile și pentru prelucrarea petrilor și a lutului.

*

Lipsa materiilor prime însă pentru o desvoltare industrială generală e și va fi permanentă. Ungaria a perdut aproape toate minele sale, pădurile și celelalte izvoare de materii prime cari vor trebui procurate în viitor din statele succesionare. E necesară deci începerea transacțiunilor comerciale cât mai curând și restabilirea circulației normale cu statele vecine. Numai materiile prime procurate din aceste state pot fi prelucrate cu succes, întrucât fiind mai apropiate spesele de procurare sunt mai reduse și câștigul din vânzarea lor va fi mai mare.

*

Situația funcționarilor e deplorabilă. Salariile lor nu corespund scumpetei generale și abia dacă le asigură minimumul de existență. Guvernul cunoaște această stare în lipsa mijloacelor materiale însă nu poate face ameliorări și recomandă așteptarea până când planurile financiare ale ministrului de finanțe Hegedüs vor ridica valuta maghiară prin care și situația funcționarilor se va ameliora.

*

sul, fiind reprezentată în mai multe orașe mari, în 1891, în Bayreuth, în 1895 din nou în Paris, apoi Budapesta, Sibiiu și în anul 1921 se va cânta pentru prima oară în Cluj.

Lunga-i cale a fost un calvar întreg, deoarece prin stilul său nou, Wagner s'a abătut cu totul dela direcțiunea, ce domnea pân'atunci în musică, și în vreme ce autorii de mai nainte puneau cea mai mare, bază pe text și pe melodii frumoase, Wagner a produs o reformă în muzică prin introducerea „Leitmotivelor". El a făcut muzica să vorbească (Wortton-Musik). In musica lui Wagner chiar și o pauză mai lungă are însemnătatea și expresiunea ei. Orișice acțiune a cutărui personaj din piesă și ori și ce patimă ori sentiment sunt exprimate în mod plastic în musica lui Wagner.

Din cauza aceasta, nimeni nu poate înțelege operile lui Wagner fără a se pregăti în acest sens.

Cu ocaziunea primelor reprezentații ale operei, autorul a avut să lupte mult parte cu muzica, parte cu artiștii, cari nu'l înțelegeau pe deplin și cari incontinuu cereau autorului să șteargă câte-o parte, fapt ce pe genialul compozitor îl deprima adânc, parte cu criticii muzicali, cari îi făceau mare opoziție.

Mulți critici i'l luau chiar în bătaie de joc (dr. Schlüter-Berlin) scriind despre piesa lui: „o operă, fără cântec", iar pedagogul M. Hauptmann din Lipsca scria, că nu crede, că vr'una din compozițiile lui Wagner să aibă o viață, mai lungă, decât însuși autorul lor.

Alt ziar, „Neue Zeitschrift für Musik", din Lipsca critică de asemenea aspru opera, spunând, că: „Tannhäuser" se distinge prin lipsa absolută a caracterizării persoanelor. Și alte de acest fel. Sărmanul Wagner! Deși un titan în muzică, un reformator, care a creat o epocă nouă, nu numai în istoria muzicii, ci chiar și a civilizației, la început este nerecunoscut, criticat cu asprime pe nedrept și batjocorit amar parte prin caricaturi parte prin pamflete, astfel, că adeseori a fost silit să-și părăsească arta musicală și să ia condeiul în mână, ca prin scrieri teoretice (Artă și revoluție, etc.) să și explice minunatele sale creațiuni muzicale, pe cari atunci lumea nu le înțelesese pe deplin. Din scrierile lui vedem, că Wagner a fost nu numai compozitor, muzician și poet, ci și un filosof adânc, cugetător.

Ceiace marele Beethoven în simfonia a 9-a a început, Wagner a dus-o la perfecționare: Wortton-Musik-ul, *musica vorbitoare.*

Dar pe lângă toate împrejurările măștere în cari a trăit și a lucrat, fiind silit a alerga din oraș în oraș odată ca director de teatru, altă dată ca funcționar al curții regelui saxon, ori ca fugar politic urmărit cu mandat de arestare, totuș cureatul nou inaugurat de dânsul n'a putut fi oprit, ci a pătruns în lumea întreagă, ridicându'l la cel mai înalt piedestal în *drama muzicală.*

Dintre toate operele lui Wagner, cea mai populară a devenit opera „*Tannhäuser,*" despre care scrie autorul ei către Gaillard, librarul de opere muzicale din Berlin: „Iată'l aievea *Tannhäuserul* meu, un german din cap până'n tălpi.

„Lucrarea aceasta trebuie să fie bună, ori atunci eu nu mai sunt în stare a produce ceva bun."

Intr'un articol următor vom arăta acțiunea operii.

Dr. J. Cl. Juga.

Tipografii din Budapesta au încetat lucrul cerând 50 la sută urcare de salar. Ziarele numai apar afară de ştirile de dimineaţa şi seara scoase de o tipografie silită de stat a ceda atelierul său unde munca tehnică o resolvă studenţii dela politechnică şi redactarea ştirilor câte un delegat dela fiecare ziar din Budapesta. Din interpelările făcute în parlament şi din răspunsul dat de ministru-preşedinte, Teleky, reese că greva e inspirată din Moscova şi are mai mult caracter politic decât lupta pentru salarii. Tratativele cu muncitorii au început şi din partea guvernului şi sau luat măsurile pentru a pedepsi cu cea mai mare severitate agitatorii cari au cauzat încetarea lucrului sau împiedecă înţelegerea. (După ziarele maghiare)

Încheierea convenţiei dintre România şi Cehoslovacia

Clauzele nouei convenţii

Citim în „Izbânda“:

Convenţia economică dintre România şi Cehoslovacia a fost încheiată la Praga. Delegaţii români, cari au asistat, s au înapoiat eri în ţară, cu toate lucrările efectuate la conferinţă.

Conferinţa încheiată ad-referendum, va fi supusă aprobării guvernelor şi corpurilor legiuitoare respective, spre ratificare după cari va căpăta valabilitatea şi aplicarea ei.

Din informaţiunile culese dela un membru al comisiunei care a participat la toate lucrările conferinţei, convenţia a fost încheiată pe baza principiului naţiunei celei mai favorizate. De data aceasta comisiunea n'a mai repetat greşala săvârşită la încheerea convenţiei cu Austria.

In convenţia cu Cehoslovacia s'au evitat tabelele de contingentare a mărfurilor de schimb când statele respective vor avea disponibilităţi de anumite articole tranzacţiunele se vor face pe viitor pe bază de contracte dela stat la stat.

S'a admis absoluta libertate a tranzitului, între ambele ţări.

In convenţie s'a prevăzut toate chestiunile, ca: chestia tarifelor, tranzitului, supuşilor ţărilor respective, importul şi exportul.

Prin noua convenţie chestiunea importului şi exportului nu va atinge măsurile actuale şi nici pe cele viitoare.

In ce priveşte chestiunea transporturilor, pe căile ferate, ambele state şi-au exprimat dorinţa ca să-şi dea toate silinţele pentru îmbunătăţirea lor.

*

Cum la conferinţa de la Praga au luat parte şi delegaţi ai poştei, s'a încheiat şi în această direcţiune o convenţie specială cu poşta ceho-slovacă, pentru transitul coletelor poştale, etc.

In chestiunea frontierei dintre noi şi Ceho-slovacia comisiunile şi-au încetat lucrările, din cauză că delegaţiunea ceho-slovacă n'avea puteri depline de tratat. Totuşi se speră că în curând tratativele vor reîncepe.

*

Impresia generală a membrilor din comisiunea noastră este că statul ceho-slovac e animat de cele mai bune intenţii pentru legături cât mai strânse cu noi, cu atât mai mult, cu cât ambele ţări, având resurse bogate, îşi pot usor complecta lipsurile, de cari suferă în anumite direcţii.

Cetiţi „Infrăţirea“

Buletin economic

Grupul societăţii de film „Ufa“, cea mai mare din Germania, la care are parte şi statul a decis sporirea capitalului societar dela 90 la 100 milioane mărci.

*

La Agram s'a format trustul morilor cari aparţin grupului „Victoria“ din Pesta. La noul trust au aderat şi morile jugoslave.

D-l Titus Vizon, ataşatul nostru comercial la Bruxelles, a sosit la Bucureşti, unde va supune propunerile guvernului belgian pentru încheerea unor convenţiuni comerciale.

*

Pentru intensificarea creşterei de vite s'a format în cadrele comitetului agrar o comisie specială care se va ocupa cu chestiunea aceasta.

Regia tutunului din Austria a ridicat preţurile tutunului cu începere dela 21 Februarie a. c.

*

La ministerul muncii să înfiinţează la alcătuirea unui oficiu pentru muncă care va fi compus din reprezentanţii industriaşilor mari şi muncitorimei.

*

In Rusia, lipsa de combustibil se resimte tot mai mult. La Petrograd multe stabilimente industriale au trebuit să se închidă din cauza aceasta.

La 5 Martie se va ţine adunarea generală a societăţii de navigaţiune „Norddeutscher Lloyd“. Se va propune sporirea capitalului dela 125 la 250 milioane mărci. Bursa socoteşte la un dividend de 16 procente.

Publicare

Am p'erdut chitanţa de 40% eliberate de Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ în 9 Sept. 1920 în valoare de Lei 1979— eliberată sub No 735.006 pe care o declar de nulă şi fără valoare.

Cluj, 29. Ian. 1921.

Rudolf Leeb.

Societatea Comunală a Tramvaielor Bucureşti

Bilanţul general încheiat la 31 Decembrie 1920.

Acţionari: Vărsămintele neefectuate şi dobânzi de întârziere		—	5.538.880	75	Capital		27.000.000 —
Cassa: Numerar	66.108	74			Fond de rambursare a capitalului	1.858.976 56	
Depozite în numerar la bănci şi ministerul de finanţe	3.130.333	80			Fond de amortizare al instalaţiunilor	4.278.090 09	
Bonuri de tezaur ale Statului român, păstrate la bănci	190.000	—	3.386.442	54	Fond de rezervă	235.865 92	
Efectele publice pentru plasarea diferitelor fonduri, efecte depuse spre păstrare la Banca Marmorosch Blank & Co.	—	—	3.068.136	55	Fond de îmbunătăţie	19.596 32	6.392.528 89
Garanţii depuse de diverşi	—	—	127.600	—	Fondul casselor de pensiuni şi ajutor		769.320 63 — 7.161.849 52
Diverse conturi debitoare	—	—	8.906.758	77	Depunători de garanţii		— — 172.503 55
Linii şi electrificarea lor	4.689.007	79			Diverse conturi creditoare		— — 6.534.317 98
DEPOZITE DE VAGOANE:					PROFIT ŞI PIERDERI:		
„Ştefan cel Mare“, teren clădiri, instalaţiuni	1.505.907 95				Beneficiul reportat din 1919	9.939 69	
„Dudeşti“, teren şi împrejmuiri	51.793 30				Beneficiul net al anului 1920	1.579.316 22	1.589.305 91
„Panduri“, teren	566.420 40						
„Bonaparte“, teren, clădiri, instalaţiuni	1.336.245 20						
„Lânăria“, teren, clădiri, instalaţiuni	148.084 65						
„Cotroceni“, teren. clădiri, instalaţiuni	565.602 05						
„Teiu“, teren, clădiri, instalaţiuni	504.843 70						
„Şerban - Vodă“, teren, clădiri, instalaţiuni	263.867 20	4.942.764	45				
Imobiliul din rdul Carol 38		246.176	88				
Vagoane de că şi serviciu		2.022.064	75				
Animale de tracţiuni (cai şi boi)		2.216.537	—				
Harnaşamente		130.995	51				
Maşini, unelte, vehicule	926.900 97						
Materiale	5.513.450 61						
Mobilier	154.119 11	6.594.470	69	20.842.0	7	07	
Studii şi cheltueli pentru construcţiile viitoare		—	—	588.141	28		
				42.457.976	96		42.457.976 96
Guvernul român, despăgubiri de răsboi		—	—	21.560.000	—	Pretenţiuni de despăgubiri de răsboi	— — 21.560.000 —

Preşedintele consiliului de administraţie, CONST. G. DISSESCU.

Director general, AL. F. BĂDESCU. Administrator-delegat, A. SALIGNY.

Censori: A. G. IOACHIMESCU, CH. MIHĂLESCU.

OFICIUL „INLESNIREA DRANICEANU“

BUCURESTI, Calea Victoriei, 35 — Telefon 32—10 (lângă Hotel Boulevard)

A REINCEPUT CU O ACTIVITATE INTENSA

I. *Vânzarea biletelor C. F. R. pentru cele mai însemnate staţiuni din România întregită.* — In acest scop s'au ridicat de la C. F. R. bilete în valoare de 10.000.000 (zece milioane) lei.

II. **Pentru persoanele care** *călătoresc în America, bilete directe Bucureşti—New York, pe drumul cel mai scurt, cel mai rapid, cel mai eftin.*

III. **Transporturi economice de 2 ori pe săptămână** *pentru Triest, Milano, Torino, Modena, Paris. Marsilia, Bordeaux, Havre, Boulogne sur-mer, Anwerpen (Anvers), Roterdam, Hamburg etc.*

IV. **In mod cu totul gratuit.** *Informaţiuni de voiaj pe apă şi uscat. Consultaţiuni în orice materie de cale ferată pentru cari s'au angajat anumiţi specialişti spre a înlesni publicul şi a descongestiona sălile şi birourile direcţiunilor generale şi regionale ale C. F. R. şi ale* **Ministerului comunicaţiilor. Informaţiuni simple se pot cere şi prin telefon No. 32/10.**

La acest oficiu se poate conversa în limbele: *Română, Franceză, Engleză, Italiană, Germană, Ungară, Rusă, Evreiască, etc.*

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

BODEGA, RESTAURANT şi APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere şi beuturi spirtoase. Ţuică veche. Mâncări calde şi reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne fiartă şi friptură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piaţa Mihai Viteazul No. 18. Colţ Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

FUNCŢIONAR şi DACTILOGRAFĂ Se caută un funcţionar care se cunoască limba română şi maghiară, pricepuţii în administraţia de moară vor fi preferaţi. Tot aici află aplicare şi o D-şoară de birou, cari cunosc limba română şi maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanţier bine retribuit. Sunt preferaţi. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual şi pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

80 vagoane cement (dela Orăştie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 bucătărie, 2 cameriuţe, o grădina de 882 m² cu un pavilion. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu **Lei 8200** Piaţa Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicc că efectueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Regneau Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

INVĂŢĂTOR văduv fără patimi doreşte căsătorie cu domnişoară sau domnă văduvă inteligentă. Respunde scrisorilor exclusiv serioase cu fotografia. Adresa la Administraţia sub „Blond 32".

Transatlanticul

RE D'ITALIA

ai Societăţii

LLOYD SABAUDA

Soseşte la Constanţa în ziua de 24 Martie stil nou dacă timpul va permite exceptând cazuri neprevăzute şi pleacă în aceaşi zi.

Primeşte pasageri pentru Constantinopoli, Neapoli şi NEW-YORK direct.

Preţul biletilor pentru NEW-YORK direct: Classa I. 65 Lire engleze plus 8 dolari. Classa III. 25 Lire engleze plus 8 dolari. Pentru orice informaţiuni a se adresa la I. A. RUDIC, agentul Societăţii Str. Cantacuzine 24 Constanţa.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Teodor Maior

Intreprindere Românească Electrotechnică şi Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalaţii electrice de lumină şi forţă apaduct, reparaţii de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi şi pentru provincie. Preţuri reduse. 174

Banca Comercială şi Industrială din Valea-Târnavei s. p. a. Diciosânmartin

Convocare

Conform art. 52 din Statutele Băncii se convoacă Adunarea Generală ordinară pentru ziua de 23 Martie 1921 la ora 11 dim.

Adunarea se va ţinea în sala de şedinţe a Băncii comerciale şi industriale din Valea-Târnavei din Diciosânmartin Calea Regele Ferdinand.

Vor avea dreptul de a lua parte acţionarii care până la 21 Martie 1921 vor fi depus la casa institutului precum şi la Banca Românească Bucureşti, Creditul Extern Bucureşti şi Creditul Tehnic Bucureşti, conform art. 47 din Statute, titlurile provizorii ale acţiilor subscrise precum şi procurile de reprezintare.

Conform art. 51 din Statute, Cererea de a se pune o chestiune la ordinea zilei, trebue făcută de 10 acţionari reprezentând cel puţin a zecea parte din capital, cu 10 zile înainte de adunare.

Ordinea de zi.

1. Aprobarea dării de seamă şi a bilanţului încheat la 31 Decembrie 1920.
2. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Comitetului de Censori de gestiunea anului 1920.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Alegerea Comitetului de Censori.
5. Eventualele propuneri.

Consiliul de Adm.

ACTIV — BILANŢUL GENERAL INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

		LEI	B		LEI	B
Cassa, Numerar în cassă	94242·05			Capital	1.000.000	—
Cassa, Chitanţa de 40 procente dela Ministerul finanţelor	166539·50	260.781	55	Fond de rezervă	100.000	—
Conturi curente debitoare		2.944.850	60	Fond de pensiuni	15.000	—
Portofoliu		288.350	—	Depuneri în libele şi în cont-curent	1.202.766	13
Efecte		298.600	—	Conturi curente creditoare	920.847	45
Mobilier		36.396	92	Depozite	519.018	06
				Dobânzi cuvenite anului 1921	7.750	—
				Beneficiul net	63.596	43
		3.828.978	07		3.828.978	08

DEBIT — CONTUL PROFIT ŞI PERDERE INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1920 — CREDIT

Cheltueli generale		130.579	21	Dobânzi şi comisioane		206.517	03
Salare şi alte competinţe funcţionarilor		47.375	—	Profit dela mărfuri		54.992	36
Chirie		11.500	—	Comisioane dela asigurări		5.615	64
Porto poştal		344	10				
Interese la depuneri		7.936	63				
Dare după interese la depuneri		793	66				
Impozite		5.000	—				
Beneficiul net		63.596	43				
		267.125	03			267.125	03

Consiliul de Administraţie:

Director: Dr. ALEXANDRU LIGETI, A. ULESCU, Dr. ILARIE HOLOM, Dr. C. I. MOTAŞ, A. FOLEA, Dr. GEORGE N. LEON president. Dr. EMIL FOLEA viceprezident, Dr. CAROL GRACZY, LAURENŢIU NICORĂ, N. TODEA.

Am examinat conturile prezente şi le-am aflat în consoianţă cu registrele.

Censori: POMPILIU BURZ, AUREL MANIU, IOAN MOLDOVAN president, PAUL BOGDAN, NICOLAE DINESCU, MIHAIL FELSZEGHY

Ministerul Lucrărilor Publice
Secţia Serviciului Edil

No. 1259/1921 E.

Publicaţiune

In conformitate cu aprobarea dată de Ministerul de Lucrări Publice cu ordinul Nr. 2517 din 19 Februarie 1921 se aduce la cunoştinţă generală, că în ziua de 6. Aprilie 1921 se va ţine licitaţiună publică în localul acestei Secţie din Strada Berde Mozeş No. 2. Etajul II. la oara 11 a. m. pentru

vânzarea a opt (8) auto-camioane defecte sistem „Martha"

cu Nr. 2379, 2383, 2386, 2387, 2389, 2392, 2394 şi 2400 cu oferte sigilate.

Ofertele întârzite nu se vor lua în considerare. Domnii Ofertanţi vor depune odată cu ofertă şi o garanţie în numerariu de lei 2000 pe bucată, sau în efecte garantate de stat.

Aceste auto-camioane se pot vedea în toate zilele de lucru de la oarele 10—12 ele fiind depozitate în curtea Strada Arpad No. 42 Cluj.

Ofertele să înainteză pe bucată sau pentru toate auto-camioanele şi în conformitate cu legea contabilităţei publice, resultatul fiind supus aprobărei Ministerului de Lucrări Publice după aprobare ofertantul asupra căruia sa aprobat vânzarea este dator ca în 15 zile să achite costul auto-camioanelor intrând în posesunea lor.

Supra oferte nu sunt admise. 430

Banca Mehedinţului

din T. SEVERIN.

Capital Lei 5.000.000

Reserve Lei 1.210.000

369

Face tot felul de operaţiuni de bancă, participă la intreprinderi industriale şi comerciale, face împrumuturi pe gaj de efecte publice, primeşte depuneri spre fructificare în conditiuni avantagioase, efectuază operaţiuni de scompt, incasso, comision etc. etc.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 29 PENTRU MICA PUBLICITATE

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalv an. Cyanur de Mercur etc.
Consultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

A sosit o mare cantitate de vase zmălţuite
şi se vând **eftin** la
Moskovitz & Co.
Piata Mihai Viteazul 11.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
AGENTIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAŢIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage

M. de BROUSSE
Paris 34 Bd. Malesherbe.
Bucureşti 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.

Sucursale:
ROMANIA: Temişoara, Giurgiu, Galaţi, Constanţa. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinopol, Praga, Sofia, Viena, Varşovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenţie Generală p. Europa a C-iei Franco-Română de Navigaţie Aeriene
Corespondenţi în toate ţările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
PE APA şi PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.

GIOVANNI AMBROSETTI
Sediul Central **Turin**
Acelaşi Casă **Bucureşti,**
9 Strada Decebal.

Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savole.
BOULOGNE şi MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENŢA — DOMODOSSOLA
PONTEBBA — LONGATICO.
432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANŢA şi ROMÂNIA şi între ITALIA şi ROMÂNIA. □
Pentru orice informaţiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

ADMINISTRAŢIA
ZIARULUI INFRĂŢIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIATĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMÂNA.
SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Cumpăr tipografie,
complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.
ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

La Societatea Română de Automobile şi
LEONIDA
& Co. Unite BUCURESTI,
Calea Victoriei No. 67.
439

AU SOSIT
Automobile Landaulet FIAT
Lei 200.000 bucata.

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

◆

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

Vând spirt rafinat

Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub A.

Bănci, fabricanţi, industriaşi,
comercianţi cari au nevoe de
Contabili,
corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.
BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.
160

Tipărit cu maşina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul I. No. 166 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți 8 Martie 1921

Infrăți a

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an : : 120 lei
6 luni : : 60 lei
3 luni : : 30 lei

CONFESIONALISM...

Nu credem că s'ar putea trece ușor peste necuviința pe care a trebuit s'o supoarte din partea „Patriei" părintele I. Lupaș al cărui articol în chestia Concordatului a fost aruncat la o rubrică pe care o știam anume și siguros rezervată pentru indescifrabilii, ca inteligență și talent, ai partidului.

Cea mai curată figură de cărturar a Ardealului de azi, părintele I. Lupaș, și-a văzut deci articolul svîrlit între mărunțișurile redacției și totdeodată însoțit și de o notiță prin care direcția sau mai bine zis oligarhia partidului se lăpăda cu oroare de părerile pe care un istoric serios și un distins scriitor venia să le exprime în legătură cu problema, așa de mult desbătută, a Concordatului.

Câte nu sînt de spus în fața acestui act de necuviință care desvelește o psihologie și explică o politică.

Partidul care desfășură atâta energie verbală în numele democrației și care se prăpădește după „manifestarea liberă a poporului", partidul acesta institue inchiziția pentru părerile și credințele membrilor săi pentru ca toți să nu se miște de cât după cuvântul de ordine impus de sus.

Partidul care știe să plângă așa de dramatic ori de câte ori articolele de agitație ale ziarelor antinaționale rămân spânzurate în foarfecile Cenzurii, partidul acesta nu se sfiește să practice intoleranța suprimând libertatea de gândire și de scris a celor mai valoroși dintre membrii săi.

Dar ni se va spune, poate, că, în chestia Concordatului, partidul național are o atitudine hotărâtă și că deci respectarea ei cere din partea membrilor o anumită disciplină, Dar atunci se pune întrebare: *cine* a fixat această atitudine? Este ea o rezultantă a tuturor opiniunilor liber exprimate fie într'o mare adunare a partidului, fie cel puțin puțin în paginile ziarului care el trebuie să fie locul de întâlnire al tuturor curentelor din partid? Căci, din două una: sau Concordatul are într'adevăr însemnătatea pe care așa de larg i-o atribue „Patria", și atunci în jurul lui trebuie să avem neapărat o cât mai liberă și lutinsă discuție, sau nu are această însemnătate, și atunci nu înțelegem de ce, în mod ascuns, partidul național a ținut să albe totuși un punct de vedere pe care-l apără cu o înverșunare din ce în ce mai suspectă ori de câte ori el nu se potrivește și cu părerile vreunuia dintre membrii săi?

Nu simte oare și „Patria" că e ceva suspect în toată atitudinea pe care a înțeles să și-o impună în privința chestia Concordatului? Și atitudinea ei se cunoaște întâi, o vădită iritație fiindcă această chestie n'a putut fi subtrasă de la o largă și alarmantă discuție, și al-doilea o nemărginită încredere acordată guvernului în ce privește patriotismul și buna lui pricepere de-a încheia un Concordat care să nu lovească în interesele noastre naționale și de Stat. Dar de ce atâta iritație din partea ta, ziar democrat, când vezi că se discută o problemă după toate uzanțele regimului democratic, și mai ales de ce atâta încredere acordată unui guvern a cărui capacitate ai pus-o la îndoială până și în cele mai mici probleme dela ordinea zilei? Cum, adică? Vrei să faci tapaj democratic în jurul bonurilor de 40% și nu primești să se discute, cel puțin cu aceiași ardoare, o problemă așa de serioasă cum este aceia a Concordatului? Găsești incapabil guvernul când e vorba de unificarea măsurilor și a greutăților, și îl crezi acum așa de capabil când e vorba de încheinrea unui Concordat cu Sfântul Scaun? In toate fleacurile și în toate mărunțișurile îți place să dai alarma și să cultivi scandalul denunțând incapacitatea politică a guvernului, și acum, în chestia Concordatului, te jenează o discuție la care a ținut să participe și unul dintre cei mai serioși cărturari ai Ardealului?

Și dacă ar fi cel puțin încrederea în gnvern care să justifice oroarea de discuție a „Patriei"... Dar să nu ne înșelăm: „Patria" are încredere nu în priceperea guvernului român, ci ea are încredere în iscusința și puterea de a se impune a Vaticanului. Fiindcă, în chestia concordatului, „Patria" reprezintă preocupările confesionale ale partidului național, și actul de intoleranță săvârșit față de părintele I. Lupaș este tocmai o vădire a spiritului confesional care stăpânește direcția acestui partid.

După politica de clasă și după politica regională, iată-ne ajunși, prin urmare, și la politica confesională. Nimic din ce-ar putea produce o cât de mică spărtură în blocul forțelor noastre naționale n'a rămas neexploatat de către un partid care-și zice totuși „național". Ne-a despărțit în clase prin politica de ură pe care o face alături de Federație; ne-a despărțit în regiuni, prin formula nenorocită a „Ardealului pentru Ardeleni", — și acum vrea să ne despartă și prin toate învrăjbirile care pot decurge din deșteptarea preocupărilor confesionale.

Ce-i mai rămâne acum, de cât ca mâine, mergând și mai departe pe drumul apucat, să îmbrățișeze pe față și tendințele de subminare ale politicei ungurești?

Căci trebue s'o spunem: Crezându-se prea mari pentru Ardeal, conducătorii partidului național sunt din ce în ce mai mici pentru realitățile și problemele României Mari.

Moartea patriarhului

Un ținut cenușiu, sinistru, fantastic: o hulă de munți, goi, stâncoși, abrupți, vertiginoase ziduri de piatră ca ale unei titanice fortărețe; văgăuni adânci și întunecate în cari sunt semănate pietre calcinate cași cum osemintele pământului întreg, răspândite de mii de ani pe suprafața lui, s'ar fi adunat acolo într'un vast osuar. Peisagiul are rigidatea rece și lipsită de viață a unui aspect lunar: ai zice o viziune dintr'o planetă moartă, dacă drumuri albe și sucite, n'ar urca spre cerul culmilor sau nu s'ar scobori spre infernul prăpăstiilor, dacă rare sate, n'ar apărea zdrobite parcă de enormele masse de piatră.

In ținutul acesta în care soseste din larg suspinul uniform al mării Adriatice, locuește un trib de oameni voinici, crunți, cu aere aspre de războinici sau de bandiți. Ținutul acesta e totuși un stat, un minuscul Stat care a luptat pentru o independență pe care i-a luat-o proprina victorie; iar tribul e un popor a cărui istorie, pueril de eroică, e înșiruirea unor continue guerillas de soldați păstori îndârjiți în apărarea fortăreții naturale a țării lor.

Un stat și un popor cer un rege; dar un trib cere un patriarh. Și Muntenegru și-a avut domnitorul și patriarhul în persoana reprezentativă a lui Nikita I.

Munteanul acesta egal cu șefii iluștrii ai caselor suverane, socru al unui rege și atâtor principi europeni, nu era, în liniștea micei și albei lui capitale, decât un bătrân sfătuitor venerat de fidelitatea supușilor săi așa cum în vremea aspră a războiului, nu era decât tovarașul lor de arme.

Patriarh și voevod, regele Nikita era și un poet a cărui operă are o savoare ciudată. Acum treisprezece ani, Belgradul se entuziasma la reprezentanția „Țarinei Balcanilor" pitorescul poem dramatic al bătrânului rege.

Lucrarea aceasta mișcătoare și poetică a unui suveran a fost un eveniment literar care s'a impus atenției. In entuziasmul patriotic care îi însuflețea scenele, se simțea inspirația unui păzitor al tradițiunilor și cinstei naționale; care își lua generoasele-i sentimente în conștiința înaltei sale misiuni.

Așa a fost în adevăr patriarchul Cernagorei. Și dacă a șovăit atunci când a făcut pacea aceea separată cu Austria care l'a pus în situația de prizonier de onoare al Aliaților, bătrânul rege care a înfățișat în întregimea lui sufletul slav a avut poate tainicele lui motive pe cari i le-a înțeles mai bine păstorii „munților negri"

I. Dr.

Politica Patimei

Un fapt divers, o licitație pentru concesionarea unei întreprinderi industriale care ar fi putut fi lăsată la libera rezolvare a organelor competente, a fost pusă în discuție publică, transformată într'o chestiune de polemică și agitație, ca și cum nu ar fi altele, destule, prilejurile pentru disensiuni și sbucium. A fost destul ca la concurența deschisă de Primăria locală pentru iluminatului orașului, să se prezinte alături de două întreprinderi industriale cu desăvârșire străine și două întreprinderi românești pentru ca prea scrisă în românește și care pretinde a fi și a unor Români, să se năpustească plină de furie, asupra acelor întreprinderi. Pentru cuvântul că împrejurările politice actuale le-au pus în luptă cu partidul liberal ai cărui membrii în conformitate cu doctrina și programul lor, au înființat în parte prin stăruința muncei lor acele întreprinderi românești, — în care de altfel sunt în mai mare parte și oameni în afară de politică, — ziarele „Patria" și „Voința" deocamdată fără a mai ține seamă de condițiunile ofertelor, au deschis focul și atacul contra acelor întreprinderi, numite „liberale".

Orbite de patimi nestăpânite numitele ziare, întrecând peste închipuire, cadrele intereselor naționale superioare, peste care nu mai este îngăduit să se treacă, nu se sfiesc a sluji pe față de mijlocitoare pentru a frustra reușita întreprinderilor străine. Tot felul de acuzații, calomnii, invențiuni și insinuări, menite a arunca discreditul asupra unei părți care se află în concurență cu altele, toate sunt utilizate ca arme de luptă politică, neținându-se seama ca aceste nu sunt cu mai puțin îndreptate contra celor mai mari și de viitor interese ale neamului întreg. Căci dacă astăzi instituțiile românești care s'au avântat în greua luptă cu acelea ale capitalismului internațional, pot fi numite „liberale" — fiindcă din silințele acestui partid s'au născut — apoi mâine, când patimile prezente nu se vor mai aprinde decât numai împotriva adevăratului dușman, care prin sprijinul de astăzi se va întări, atunci de sigur că se va înțelege, decă lupta de acum este o crimă.

Când n'avem alte instituții financiare și de industrie românească și când după decenii de muncă și sbucium, venhiul regat a fost capabil ca să dea naștere la o sumă de industrii speciale, de electricitate, metalurgie etc. care să poată concura periculosul amestec al străinilor însemnează a fi mai dușman decât dușmanii adevărați, acel români care se luptă din resputeri pentru a doborâ acele instituții românești, numai pentru motivul că ele nu aparțin și partidului din care face parte. Ce criminală patimă și ce desgustătoare mentalitate!

Partidul liberal și reforma agrară

Zilele trecute a început la Senat discuția proectului de lege al reformei agrare.

Fiecare grupare politică, nouă sau veche se va simți obligată să-și spună cuvântul într'o chestiune de covârșitoare însemnătate a acesteia. Căci ceiace este pe cale să se facă la noi în țară acum este o prefacere, o adevărată revoluție socială.

In fața unei probleme de o atare importanță patimile și interesele electorale trebuiau să tacă. In loc ca discuția refomei să se urmeze într o atmosferă de liniște și de înțelegere serioasă a chestiunei, ea a fost prilejul unei deslănțuiri de ură și de meschine interese, care nu recunoștea adevărul sau faptele și nu voia să găsească nici un merit.

In ședința Senatului dela 1 Martie, d-l Al. Constantinescu vorbind despre reforma agrară a făcut nu istoric al chestiunei, arătând cu date și cu fapte care este adevărul.

D-sa a arătat cum încă din 1913 partidul liberal a înscris în programul său reforma agrară căreia îi da ca soluțiune expropierea. Și este lesne de închipuit câtă trudă și câtă putere de convingere le-a trebuit acelora cari puneau acest principiu într'o vreme când nici nu se putea vorbi de expropriere, când toată lumea politică a vechiului Regat era împotriva ei, când la hotarele noastre aveam vecini o Rusie autocrată și o Ungarie latifundiară. Ca să izbândești asupra tuturor acestor împotriviri, iată opera cea mare și grea pe care a înfăptuit-o partidul liberal.

„Și acum, a spus d-l Constantinescu, așteptăm dela d-voastră partide noui, cari n'ați împlinit încă anul și nu vi s'a făcut încă turta să lăpădați dinții de lapte și să vă crească măseaua de minte".

„Așteptăm dela d-voastră să faceți mai mult decât noi, iar nu să tăgăduiți tot ce au făcut vechile partide.

D-l Al. Constantinescu a arătat cum împrejurările neprielnice interne și externe și mai târziu războiul au împiedecat partidul liberal de a transforma în fapt proectul pe care-l enunțase de atâta vreme.

Partidul conservator era împotriva exproprierei, iar partidul liberal ne-având cele două treimi necesare n'a putut vota reformele. Abia 1917 odată cu votul universal s'a putut înscrie în Constituție principiul exproprierei.

Iar în Decembrie 1918, partidul liberal, prin decret-lege, dă 2,224.000 hectare țăranilor.

Iată dar cari sunt faptele; ele dovedesc că partidul liberal are

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

dreptul să revendice paternitatea reformei agrare. La acestea vine să se adaoge mărturia d-lui general Averescu care prin telegrama trimisă dela Gurbăneşti cu prilejul celei dintâi împroprietăriri a ţăranilor făcea apel la autorul reformelor pentru a depune şi mai departe munca sa la desăvârşirea operei începute.

Făcând apoi analiza proectului de reformă alcătuit de d-l Garoflid, d-l Alexandru Constantinescu îl găseşte bine studiat. El nu face însă decât să consfinţească opera partidului liberal, dând cele 400 mii hectare cari mai sunt trebuincioase pentru completarea cuantumului de expropriat.

După proectul de reformă şeapte milioane şi jumătate de hectare, din cele opt milioane ale ţării, trec în mâna ţăranilor, iar 570.000 hectare vor rămâne marei proprietăţi. 92 la sută din întinderea cultivabilă a ţării intră în stăpânirea celor cari o muncesc.

Făcând apoi o comparaţie între proectul de reformă al guvernului şi acela al Federaţiei d-l. Constantinescu dovedeşte că acesta din urmă dă în realitate mai puţin pământ ţăranilor.

Cuvântarea d-lui Al. Constantinescu, documentată, luminoasă şi departe de orice preocupare măruntă sau de pătimaşe interese politice restabileşte adevăruri şi fapte pe cari demagogia partidelor noui a căutat să le întineze sau să le nege.

Necesitatea partidelor noui născute de pe urma reformelor înfăptuite de vechile partide „oligarchice" nu o vom contesta; dar este micime sufletească şi pătimaşă orbire ca să nu recunoşti meritele unui trecut. Şi mai ales în această chestiune agrară de care partidele noui s'au folosit ca de o minunată lozincă pentru a agita massele şi a-şi înmulţi rândurile, ele nu aveau dreptul să amestice preocupări de politicianism meschin şi demagogie. N'aveau dreptul pentrucă născute mai târziu ele n'au dat nici o contribuţie acestei opere de dreptate socială.

Cronica muzicală

— Concertul „Salonului de Artă ardeleană" —

Joi seara, a avut loc în sala prefecturii al 2-lea concert al „Salonului de artă ardeleană", cu un programm mai variat, răsplătit prin prezenţa unui auditor numeros.

Începutul l'au făcut d-nii Pongracz (pian), Lakatos (vioară) şi Rezik (cello), cu Trio în re minor de Bossi, o compoziţie modernă, care cere multă dibăcie şi nuanţare, pentru a fi înţeleasă de un public cu o educaţie muzicală nu prea desăvârşită, astfel ne gândim dacă domniile lor au reuşit să satisfacă cerinţele Trio-ului. Executanţii ne-au probat calităţi tehnice apreciabile, în special pianistul; totuşi bucata a fost executată oarecum sarbăd cu lipsă de coeziune.

Clou-ul programului a fost d-l Nicu Caravia, cunoscut publicului din vechiul regat, care a ţinut să ofere şi clujenilor plăcerea de-a savura câteva din compoziţiile celebre pentru pian; d-sa ne-a făcut cunoştinţă cu muzica mai modernă, cântând „Bôite à musique" de Sauer şi „Islamey", fantaisie orientală de Mily Balakireff, în care ne-a uimit cu o tehnică superioară şi cu o interpretare şi concepţie muzicală din cele mai desăvârşite. Cabis a executat „Gavotte" de Gluck, iar în urma stăruinţelor publicului, după terminarea programului s'a mai produs cu „Staccato" şi „Fantaisie" de Foglich.

A urmat d-na Ana Susnek, soprană cu o voce plăcută, de-o egală intensitate în emisiune, care ne-a cântat „Ha álmom" de Liszt şi o serenadă, în care ne-a dovedit că posedă şi o şcoală care-i permită să treacă agreabil dela notele forte la mezzovoce. Totuşi nu înţelegem unele glisări forţate în portand-uri.

In partea doua a concertului, s'a prezintat d-l Franz Lehrer, un talentat harpist. A fost un ce plăcut, care mângâia în acelaşi timp urechia şi odihnea privirea în salonul frumos împodobit cu pânze. D-sa a executat „Serenada" de Schvecka şi „Unter der Linde" de Oberthür, fiind nevoit să biseze una din aceste bucăţi; ar fi fost mai bine dacă ar fi avut pregătite bucăţi în plus, mai ales că se aştepta la bisare.

D-l Bobescu a apărut cu Sonata în mi minor de Veracini căreia a reuşit să-i dea o interconformă cu timpul şi stilul în care a fost scrisă. Acompaniamentul a fost susţinut întâmplător de d-l Caravia, care ne-a arătat că posedă şi această latură a muzicei.

După ce-a executat o bucată românească, d-ra Dicescu şi d-l Apostolescu au cântat, ca final d-l programului, duetul din Rigoletto, actul I. D ra Dicescu reuşeşte ca prin interpretare cât şi prin şcoala inteligentă ce posedă, să acopere anumite lipsuri vocale, mai ales în notele înalte. D-l Apostolescu este dotat cu o voce puternică şi catifelată, cu note grave plăcute şi cu un registru destul de întins. Duetul ar fi fost executat cu mai multă amploare, dacă cântăreţii nu erau obligaţi să fie la discreţia pianistului acompaniator, care ca ritm şi timp, lăsa mult de dorit.

Concertul a fost foarte reuşit în raport cu cel precedent, iar reuşita se datoreşte în cea mai mare parte d-lui colonel Bacaloglu, neobosit când este vorbă de artă, şi de-a o răspândi. Ideea de-a aduna elemente muzicale din întreg Ardealul, fără deosebire de naţionalitate, şi de-a le prezenta publicului local, este foarte fericită; într'adevăr nu numai artiştii de naţiuni diferite, au început să se cunoască şi să colaboreze, dar însuşi auditorul concertului de joi reprezinta cele trei naţionalităţi conlocuitoare; pe această cale, oamenii cari în alte împrejurări se ocolesc, încep a se cunoaşte, a se aprecia reciproc. In punerea bazei viitoarei îndrumări artistice şi culturale, cât şi în consolidarea şi închegarea culturală a elementelor de naţiuni deosebite, „Salonul de Artă Ardeleană" are un rol de căpetenie şi meritul începutului îi revine aproape exclusiv lui.

C.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA REDUTA:

Duminecă 6 Febr. ora 5 şi 7·30 joacă Mary Osborne în Drama

„ZORI SI CREPUSCUL"

Afară de aceea o comedie

Cetiţi „Infrăţirea"

Citind revistele

„Ramuri" Anul XV. Nr. 2. Craiova.

Harnica revistă craioveană aduce ca primarticol un început de studiu al d-lui I. M. Sorlcu asupra poeziei populare a războiului. Nu e propriuzis un studiu, ci o colecţie de producţiuni literare de-ale poporului, prilejuite de războiu, producţiuni încadrate de câte-va observaţii personale şi . . . impresioniste. Remarcăm frumoasele versuri ale unui soldat din Regat:

„Transilvanie frumoasă,
Mult ai fost nenorocoasă,
Dar, de-o vrea Domnul cu noi,
Să ne-ajute la războiu,
Te-om scăpa dela nevoi".

Versurile d-lui Al. Iacobescu, ca 'ntotdeauna, armonioase, curgătoare, dar fără marea unei mai adânci originalităţi în gânduri, în simţăminte, în imagini.

O schiţă a d-lui I. Ciocârlan, intitulată „Sbucium", cu o prea inzistenţă analiză măruntă ca să fie o bună bucată literară.

Versuri simpatice de Ada Umbră; o traducere după o minunată nuvelă de A. Cehov.

Un ritm surprinzător, vioi şi cu sclipiri de noutate, găsim în poezia „O rază de lumină" de d-l Vasile Al. George. Prima strofă:

„Imi zise viaţa: Pleacă!
Sub zările albastre de ciarul dimineţii,
Prin pulberea de aur a soarelui, porniI...
Mereu mai larg în pieptu-mi avântul [tinereţii
Creştea, iar în auzu-mi suna porunca [vieţii
Şi se jucau pe faţă-mi văpăi trandafirii..."

Păcat că restul poeziei e, prin repetiţii, monoton, iar unele versuri sunt pretenţioase şi banale. Aşa e:

„Simţeam că port în creer o tortă fără [iertare!"

Juste sunt consideraţiunile d-lui C. Gheorghiu asupra mişcării picturale dela noi.

Cronicile, toate, interesante şi îndreptăţite în aprecierile lor.

Regretăm că, din redacţia revistei s'au retras d-nii C. Gerotă şi Ion Dongorozi. In deosebi, cei din urmă publicase nuvele frumoase, cari dovedeau un talent real de scriitor.

*

— *Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială. Anul II, No. 4, Bucureşti.*

La noi, oamenii recunosc nevoia studiilor în orice direcţie numai în ce priveşte chestiunile sociale, nu. Fiecare nou venit, în faţa unei probleme sociale, sau politice or'cât de grele, se crede pe-deplin pregătit să dea o soluţie, fără nici un studiu prealabil.

De-aceea, Arhiva de subt direcţia d-lui D. Gusti aduce un mare serviciu.

In numărul de faţă, care e un respectabil volum, sunt publicate 3 documentate studii, în cari se diseacă chestiuni de cel mai viu interes: „Măsuri financiare extraordinare", „Inrâurlea reformei agrare asupra producţiunii agricole în România întregită" şi „Filozofia revoluţiei".

La rubrica „Arhiva legislativă" e desbătută reforma electorală.

O mulţime de recluzii serioase asupra lucrărilor sociale apărute contribuesc să facă şi mai utilă această revistă.

Cron.

Ecouri

Rezultatul unui conours.

Ziarul *Dacia Traiană* din Sibiiu organizând un concurs pentru cea mai bună poezie făcută cu prilejul nunţii principesei Elisabeta, a primit numeroase bucăţi pe cari luându-le în cercetare a găsit în toate multă şi sinceră însufleţire, însă calităţi literare în mai puţine. Dintre acestea din urmă a ales pentru premiare „Oda" crăei autor, după desfacerea plicului însoţitor, s'a găsit a fi d-l Al Pop. Epureanu-Negură.

Greva toreadorilor

E mare emoţie în Spania şi nu-i vorba nici de criza ministerială, nici de tulburări sociale. Toreadorii şi picadorii au ţinut un meeting în care au hotărit să părăsească arenele dacă nu li se ridică salariile.

Şi Spania curselor de Tauri şi a graţioaselor done a început să se infecteze de modernism?

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Teatrul la Paris în timpul războiului

Declaraţiunea de războiu a închis teatrele. Toate, afară de Comedia Franceză, care joacă din nou la 6 Decembrie, rămaseră închise în a doua parte a anului 1914. Numai la sfârşitul iernii din 1915, se redeschiseră.

Deja la 26 Ianuarie, teatrul Réjane reluase pi sa „Alsacia".

La 20 Februarie, Renaissance şi Teatrul Antoine dădeau spectacole noi.

Odéon-ul se deschise la 4 Martie, teatrul Sarah-Bernhardt, la 1 Aprilie, Bouffes, la 18 Aprilie, Gymnase, la 20, Palais-Royal, la 24.

Nu se putea aştepta ca o mişcare literară să se producă în împrejurările tragice, în cari se găsea atunci ţara.

Dar, de altă parte, acest fapt imens al războiului nu putea să nu impresioneze sensibilitatea ascuţită a autorilor dramatici. D-nii Bernstein şi Bataille au continuat drumul lor, fiecare în sensul, pe care-l cunoaştem, dar fiecare mişcat de războiu.

Plecat cu „Târgul" şi cu simplul conflict de interese şi de pasiuni pentru a se ridica, odată cu „Asaltul" la drama conştiinţei, D-l Bernstein a continuat pe aceiaş cale şi a arătat în „Înălţarea" un alt caz de isbăvire şi istoria unui suflet, care se purifică prin suferinţă.

D-l Bataille, care, cu „Facelle", venise la noţiunea ideii, a arătat în „Amazoana" cum, subt înrâurirea dragostei, un om devine un erou şi a desenat o „însufleţitoare", cum după războiu, va descri un însufleţitor. El a început astfel această serie de piese, în cari realităţile morale ţin mai mult loc de cât realităţile sensibile.

Războiul propriu-zis n'a făcut subiectul de cât al unei singure piese, care merită să fie reţinută, „Strengăriţa şi mojicii" de d-l Francois Porché. Şi această piesă e de-sigur o dramă lirică şi o alegorie a Franţii.

Teatrul s'a susţinut astfel timp de trei ani, producând puţine opere mari, alimentându-se în mare parte din reviste şi din operete. In lipsa operilor noi, tendinţa spre lirism apare cel puţin în grija, pe care Comedia-Franceză a avut-o de a monta în 1917 „Schitul" de Emil Verhaeren.

*

Incercarea de seamă au suferit-o teatrele în 1918.

In noaptea de 30 spre 31 Ianuarie avioanele duşmane începeau vizitele lor de-asupra Parisului.

La 17 Febraurie, pentru prima dată, veniră pe când jucau teatrele.

Vom urmări istoria acestor evenimente instalându-ne la Comedia-Franceză, pentru care au fost publicate povestiri precise.

Se juca „Insurătoarea lui Figaro", Alarma fu dată către 10 ore şi 15 minute în timpul ultimei pauze. Actorii, cari erau înştiinţaţi despre eveniment, nu lăsară să se vadă nimic. La ieşire, spectatorii găsiră Parisul într'o adâncă întunecime.

Se oferea celor cari voiau adăpostul pimniţelor. La 11 ore şi 10 minute, sună încetarea pericolului.

La 8 şi la 11 Martie, alarma fu de asemenea dată în timpul spectacolului care continuă. Dar la 13 Martie, oprirea spectacolului fu obligatorie, astfel că, la 22, în momentul de a se ridica cortina pentru actul al 2-lea din „Demi-monde", d-l Duflos invită spectatorii să se scoboare în pimniţă.

A doua zi, la 23, era într'o Sâmbătă. Ziua acesta a rămas neuitată; la 7 ore de dimineaţă, se aude o detunătură; ele se succedară la fiecare sfert de oră până după masă, Incepea tunul cu tragere lungă. Aceasta se află prin comunicatul ziarelor de seară. Totuşi, era o sală destul de plină la Comedia-Franceză, unde se juca „Primerose". Dar, spre mijlocul primului act, Bernard înştiinţă că alarma e dată şi că toată lumea trebue să se coboare în pimniţe.

Ziaristul Emil Mas descrie momentul: „Se coboară cortina, dar, la cererea d-şoarei Leconte se ridică imediat pentru a nu separa publicul de artişti şi sala se goleşte puţin câte puţin, pe când gentila Primerose, rămasă pe scenă, ne face semne cu mâna ca la plecarea unui tren".

A două zi dimineaţa, canonada reîncepe, totuşi, fiind Duminecă, s'a jucat matineul.

In Duminecă următoare, se juca, în matineu, „Abatele Constantin". Când cortina se ridică pentru al 2-lea act, spectatorii văzură scena goală. Férandy vine de, anunţă că prima lovitură de tun a fost trasă. „Persoanele, cari vor să părăsească sala, pot s'o facă, zise el, dar, bine înţeles, noi vom continua reprezentaţia". Se ap'audă şi a doua lovitură de tun subliniază aplauzele.

La sfârşitul actului, când sunt rechemaţi actorii, Férandy reapare singur, cu o hârtie în mână şi spuse: „Adineauri, am avut neplăcerea de a vă aduce o

Cronica politică

Validarea d-lui Duca — După îndelungate sforțări făcute pentru a se invalida alegerea d-lui I. G. Duca la Romanați, Camera a respins propunerea comisiei pentru invalidare, confirmându-se astfel voința alegătorilor din Romanați care au isbutit să se scuture de demagogism.

Secretariatul minorităților — Creațiunea d-lui Argetoianu, întâmpină, nu numai dificultăți politice dar și budgetare, deși a fost votat. Se pare că d-l Argetoianu va fi silit din nou să-l amâne.

Munca forțată — Demagogul senator Dobrescu, care a fost ales cu sprijinul comuniștilor, a vorbit în Senat criticând democratismul partidelor dar cerând în același timp munca forțată pentru țărani.

Iorga—Stere și Federația — Eri, la Cameră, după discutarea validarei d-lui Stere, d-l Iorga, decis în sfârșit de-a rămâne consecvent punctului de vedere pe care l-a afirmat de-atâtea ori înainte împotriva d-lui Stere, — a spus fruntașilor besarabeni Inculeț și Hâlipa, că d-sa nu mai poate lucra cu Besarabenii din cauză că-l susțin pe Stere. In același timp, d-l Stere, care auzise afirmația și amenințarea d-lui Iorga, s'a adresat d-lui Mihalache și i-a spus că nici d-sa nu poate să facă compromis cu d-l Iorga. In felul acesta vestitul bloc al Federației se poate socoti sfărâmat, întrucât, de vreme ce d-l Mihalache urmează să accepte punctul de vedere al d-lui Stere și țăraniștii din Regat înseamnă că se desfac de d-l Iorga.

Ce intenționa „Emke"?

III.

— Planurile sale pe teren economic —

Organizarea economică a Românilor din Ardeal prin rezultate sale satisfăcătoare, a dat de gândit inițiatorilor asociației *Emke*, care proclamă necesitatea organizării economice a Maghiarilor. Făcută la început cu scopul de a lupta împotriva speculei capitalismului, se îndreaptă mai târziu direct în contra institutelor financiare române pe cari caută să le nimicească. „Rezolvirea chestiunii naționalităților se poate face prin industrializarea Ardealului" a zis *Emke*.

Această hegemonie nu dorea s'o realizeze printr'un efort de muncă mai mare din partea maghiarilor și lăsând liberă desvoltarea instituțiilor românești, ci angajând „autoritatea s'a morală cere ca *„băncile valahe având o tendință contra statului maghiar* (deoarece lucrau pentru întărirea clasei române țărănești) *să nu mai fie luate în considerare pe piața financiară a Clujului și Budapestei, iar afacerile lor de scont să nu fie resolvate din instituțiile financiare maghiare*" — pentru a le exclude din circulația economică cauzându-le în acest fel falimentul; în modul acesta țăranul român trebuia să ajungă la discreția băncilor maghiare. Statul maghiar având dreptul de control. usupra băncilor Emke — „pretindea introducerea limbii maghiare în contabilitatea băncilor românești" — cu [illegible] acestea erau instituții [illegible] unde niciodată statul nu putea avea asemenea drepturi.

Industrializarea urma să se facă, prin introducerea spiritului industrial în massele poporale și îndemnând întreprinzătorii maghiari să nu primească ca ucenici decât băeți maghiari, să nu folosească ca muncitori decât numai pe maghiari. In internatele de ucenici numai Maghiarii căpătau adăpost — cu toate că urmau să fie înființate de stat. Nu putea permite Emke ca un Român să poată ajunge industriaș s'au meseriaș de forță. Românul trebue adus într'o grozavă mizerie economică pentru a-i putea face să treacă la Unguri impus de dorința de a avea o viață mai buuă.

Pământul pe care îl stăpâneau Românii trebuia luat din mânile noastre. De acea Emke se oferea să servească ca intermediar la vânzările de pământ pentru ca acesta să ajungă numai în mâna Ungurilor; iar prin colonizări și parcelări moșiile de vânzare mai întinse în nici un caz nu trebueau lăsate a ajunge în mâna noastră, căci „pe o moșie valahă și servitorul e valah". Emke intervenea pe lângă stat ca prin colonizări și parcelări blocurile naționalităților să fie distruse. Aceasta se va face „cu milioanele statului", căci „o campanie nu poate fi purtată fără cheltueli de războiu" — iar Emke va coloniza Ardealul cu absolvenții școalelor sale agricole în județele cu populație mixtă". Ea trebuia să intervină ca autoritățile județene și orășenești să nu transmită naționalităților terenurile minorilor prin vânzare nici prin arendare. Iar pentru a asigura unitatea statului maghiar, „față de tendințele imperialiste ale naționalităților și pentru asigurarea continuității de acțiune Emke pretindea nu un minister al minorităților, ci o secție permanentă pe lângă fiecare guvern care să fie în legătură cu Emke și să asculte și să pună în aplicare planurile sale.

Această operă de nimicire a pus-o la cale și urma s'o execute actuala „Emke" instituția „culturală" a Maghiarilor noștrii.

Toate acestea nu le-am spus pentru a încrimina sau pentru a stârni ura de rassă. ci pentru a cunoaște cât se poate în intimitatea și fondul său o organizație care dorește să-și continue munca și în sânul statului român.

Un lucru încă: Actualul vicepreședinte Sándor József, zicea despre Inființarea societății studențești *Julia* din Cluj: „guvernul a fost lipsit de precauțiune când a aprobat statutele societății cu toate că are ca stampilă un munte în vârful căreia se află un stejar frânt". — Oare cunoscând *fondul* asociației Emke și presupunând că există o logică eternă în continuitatea lucrurilor, ce ar zice d-sa față de o „precauțiune" a guvernului?

Dampo.

Știri și fapte politice

„Gazeta Transilvaniei" din Brașov se extaziază în fața ierarhiei nesocotite a d-lui Duiliu Zamfirescu, ca în fața unui gest eroic menit să însemne începutul unui reviriment moral național și democratic.

Numitul ziar vorbește de moralitatea, naționalismul și democrația d-lui Duiliu Zamfirescu ca și cum i s'ar fi șters din memorie contul Roselius și Günther, discursul dela Academie, și mai ales în ce privește democrația, discursul de recepție prin care a încercat a distruge valoarea poeziei populare și a decreta — ca un adevărat ciocoi — necesitatea unei poezii aristocratice.

*

D-l Iorga vorbește în „Neamul Românesc" de „elementele de bază ale unii politici naționale în politica țării", de care se plânge că nu le avem.

Dar cum să le avem, dacă în cele mai mari probleme de azi, după propria sa mărturisire, d-l Iorga are totdeauna două păreri: una ca „om de partid" și alta ca „patriot". Și cea ce e și mai dureros, e că „omul de partid" vorbește în fiecare zi, iar „patriotul" așa de puțin...

INDEPENDENȚA EPARHIEI CLUJULUI

— Contra unei tentative primejdioase —

de **Dr. I. Mateiu** asesor consistorial în Cluj

III.

Dar ceea ce-i mai trist în această problemă esențială, este împrejurarea, că simultan cu d-l S. Oprean vine și Consistorul arhidiecezan din Sibiu să tragă la îndoială existența și independența eparhiei Clujului. Publicând în „Telegraful Român" noua arondare a cercurilor electorale din arhidieceză, provocată de crearea eparhiei noastre, declară că alegerile de deputați le va face după această nouă arondare numai în cazul că eparhia Clujului va afla sancțiunea cuvenită prin cercurile legale cu cădere. In caz contrar urmează să se facă alegerile de deputați după vechea arondare a arhidiecezei.

Așadară consistorul arhidiecezan enunță hotărârea, că nu recunoaște independența eparhiei Clujului decât atunci, când înființarea ei va fi sancționată prin „cercurile legale cu cădere".

Să examinăm mai de-aproape această atitudine, pe cât de surprinzătoare pe atât de propice să producă o tulburare regretabilă în rândurile credincioșilor eparhiei noastre.

Mai întâi constatăm incompetența de drept a Consistorului arhidiecezan de a trata această chestiune și de-a aduce hotărâri în privința ei. Probabil că el încearcă să justifice această intervenție, cu faptul, că membrii consistorului din Cluj au fost aleși, în mod provizor, de către sinodul arhidiecezan și astfel consistorul arhidiecezan ca organ executiv al acelula ar avea ascendent legal asupra celui din Cluj.

Ca o astfel de argumentație să poată fi acceptată, e nevoie ca ea să se razime pe o dispoziție legală a sinodului arhidiecezan. Altfel consistorul nu este în drept să ia nici o măsură constituțională principiară, fiind-că ea este de competența exclusivă a forului său legislativ, ori cât ar căuta o astfel de bază ea nu se va găsi. Din potrivă actele sinodului arhidiecezan extraordinar din 1919, dovedesc până la evidență, că atitudinea consistorului său față de eparhia Clujului e cu totul neavenită. Iată cum precizează acest sinod prin concluzul No. 7, situația de drept a consistorului din Cluj: „Consistorul ales se constituie sub presidiul președintelui și-și începe activitatea la 1 Octombrie 1919. Jurisdicțiunea acestui consistor se extinde asupra celor 12 protopopiate specificate în concluzul congresual No. 67 din 1909. Asesorii aleși la Cluj nu pot fi în acelaș timp și asesori la Consistorul arhidiecezan. Intru cât sinodul ar alege de președinte al Consistorului din Cluj un asesor ordinar din senatul bisericesc arhidiecezan, postul acestuia nu se întregește, ci rămâne rezervat pe seama celui ales până după alegerea de episcop. Toți asesorii și funcționarii aleși pentru consistorul din Cluj sunt considerați de funcționari provizori, așa încât sinodul nou înființându-i episcopii a Clujului va avea dreptul să-și aleagă independent organele sale". Iar pentru înlăturarea oricărei confuziuni juridice enunță: „Consistorul din Cluj, conform concluzului congresual No. 90 din 1903, *este întru toate coordonat Consistorului din Sibiu*". Așadară forul legislativ al consistorului arhidiecezan clarificând sub toate aspectele poziția constituțională a consistorului din Cluj, îi recunoaște independența în teritorul delimitat, când îl declară *coordonat* cu cel din Sibiu Faptul că asesorii din Cluj au fost aleși de către sinodul arhidiecezan, nu-i pune în nici un fel de atârnare către arhidieceză, adevăr confirmat chiar de sinod în principiul coordonării. Dar și când el n'ar fi fost exprimat în mod categoric, o concepție contrară nu poate fi susținută, căci ea se împotrivește principiilor fundamentale ale constituției noastre, că orice Consistor este răspunzător *sinodului* să eparhial, și nici decum altui Consistor. Eparhia Clujului având sinod legal, e logic că conchidem, că organul său executiv care este Consistorul din Cluj, nu poate fi controlat, îndrumat și descărcat de gestiunea lui de către consistoarele ori sinoadele altor eparhii.

Așadară nu mai încape nici o îndoială, că intervenția consistorului arhidiecezan în afacerile interne ale eparhiei Clujului este o călcare a sferei lui de competență, pe care n'o putem admite sub nici un motiv. Dar această inmixțiune trebuie refuzată cu atât mai vârtos, cu cât în temeiul § 154 din Statutul organic, autoritatea de drept a eparhiei Clujului este exclusiv congresul național bisericesc. Prin urmare tendința Consistorului din Sibiu de a-și lua atribuțiile congresului național, nu poate fi calificată decât ca o călcare de Constituție, care trebuie combătută din partea tuturor credincioșilor deprinși să aibă respectul legilor. Consistorul din Cluj este cel dintâi care va urma această cale, fiind că înțelege să ferească noua eparhie a Clujului de urmările păgubitoare ale pornirilor anticonstituționale. După această analiză n'ar mai fi nevoie să continuăm discuția cu Consistorul arhidiecezan, fiind dovedită necompetența lui.

Dar de oarece în circulara menționată el ridică o chestiune principiară, pe care își bazează atitudinea, și care servește ca argument hotărâtor chiar Mitropolitului nostru, cum se va vedea în articolul următor, ne simțim da ori să-l examinăm cu toată obiectivitatea. Anume se susține că existența eparhiei Clujului este condiționată de sancțiunea cuvenită prin cercurile legale cu cădere.

Problema aceasta poate fi privită sub două aspecte: al dreptului bisericesc și al dreptului public.

După cel dintâi înființarea și activarea eparhiilor este de competența Bisericii, care procedează potrivit cu spiritul canoanelor și cu dispozițiile pozitive ale constituției sale în vigoare. Când această Constituție este recunoscută de Stat, fără îndoială că Biserica nu poate face atârnătoare actele sale legislative de puterea politică de cât în cazul că ele depășesc cadrele constituționale ori Statul și-a rezervat explicit dreptul de abrobare.

In ce privește constituirea eparhiilor, Statutul organic nu prevede nici o dispoziție restrictivă, ci lasă congresului național toată libertatea să legifereze, atribuind a actelor sale legiuitoare puterea obligatoare în tot cuprinsul Mitropoliei. Astfel din punctul de vedere al doctrinei pur bisericești, legitimitatea eparhiei Clujului nu poate fi contestată, câtă vreme înființarea ei s'a făcut de forul în drept cu respectarea formelor constituționale. Cu atât mai puțin poate fi trasă la îndoială existența ei legală

---

vestirea; vreau s'o repar. Victorie franceză la Moreuil". Apoi, citește comunicatul în puternice aclamații.

La 3 Aprilie, prefectura de poliție suprimă matineurile, apoi le restabilește, parțial la 5, fără restricții la 9.

La matineul din 11 Aprilie, după „Britannicus" și'nainte de „Falșele mărturisiri", d-l Silvain anunță: — „Trebue să vă spui . . . ați auzit , . . e a doua lovitură de tun. . .

Tunul boș a respectat tragedia . . . el dă trei lovituri pentru comedie . . . dar comedia va continua". Reprezentațiile din seriile dela 12 April 15, 17 și 27 Mai, 27 și 28 Iunie au fost întrerupte.

Actorii, amestecați cu spectatorii, improvizau un spectacol în pimniță, recitau poezii, cântau cantonete. . .

In mijlocul tuturor acestor evenimente, teatrul din cele 5 luni tragice (Martie-Iulie) încasa 603.708 franci și 5 centime.

*

Insfârșit, au venit zilele victoriei și ale păcii.

Ce va fi stagiunea din 1919? Aveai dreptul s'o aștepți cu curiozitate. De fapt, ea a continuat, aproape fără întrerupere, stagiunea din 1914. S'ar fi zis că războiul fusese o prăpastie, care se deschisese dintr'o dată, rămăsese căscată 5 ani, apoi s'a închis tot dintr'odată, așa că puteai trece ușor dela o margine la cealaltă. Lumea se oprise brusc, și-și relua acum mișcarea.

Explicația e simplă: o piesă de teatru nu se joacă de obicei mai mult de câți va ani, după ce a fost compusă.

Operile, cari așteptau rândul lor în 1914 l'au avut în 1919. Ceace am văzut după războiu, au fost aproape toate opere de înainte de războiu.

Legătura s'a făcut astfel. Continuând, mișcarea din 1914 s'a găsit încetinită, împiedicată de o mulțime de fapte noi și accidentale: apariția unui teatru nou, care părea așa de sigură înainte de războiu, a devenit neclară și întunecată.

(După studiul lui Henry. Bidon: [illegible]es époques du théâtre contemporain en France").

de către organe bisericești, a căror datorie este să se supună legilor votate de suprema reprezentanță legislativă, și să lucreze ca ele să fie respectate de toți credincioșii Bisericește, eparhia Clujului este perfect legală, și împrejurarea că-i lipsește încă episcopul nu poate constitui un argument pentru negarea ori împiedecarea funcționării ei. Căci atunci ar trebui să negăm însăși existența Mitropoliei și a oricărei eparhii, când ele se găsesc în sediu-vacanță. Această concepție în să ne-ar aduce în flagrantă contra dicție cu Statutul organic, care în §§ 118 și 161 arată categoric, că viața normală a eparhiei nu poate fi împiedecată din lipsa episcopului.

Sub aspectul *dreptului public*, desigur că ființarea eparhiei trebuie să fie luată la cunoștință și de către Stat, întru cât legile politice acordă episcopului atribuțiuni cu caracter de drept public. Aceasta este o doctrină pe care Biserica o recunoaște și o propagă (cf. Mirăș. Drept bisericesc pag. 586). Cu atât mai vârtos suntem dispuși s'o recunoaștem acum când religia dominantă a Statului este cea ortodoxă, și astfel Biserica noastră trebuie să aibă cele mai intime legături cu ei. In adevăr organele noastre bisericești au și **adus la cunoștința Statului actul înființării** eparhiei Clujului. Drept urmare ea a și fost recunoscută — sub rezerva aprobării congresului național — bisericesc — de către Consiliul Dirigent ca organ de guvernământ politic prin actul său Nr. 23321 din 16 Decembrie 1919 adesat consistorului eparhial din Cluj. Iar Guvernul regal din București a recunoscut-o pe de-oparte atunci, când desființându-și Consiliul Dirigent a anunțat prin un Decret-Lege că toate actele constituționale săvârșite de ei rămân în vigoare, iar de alta prin corespondența oficială directă ce-o poartă cu consistorul eparhiei clujului, cum și prin acordarea tuturor subvențiunilor de cari are nevoie dela Stat. Deci „cercurile legale cu cădere" nu se gândesc de loc să tăgăduiască existența și independența eparhiei clujului. Dar când vedem, că din cauza întârzierii sancțiunei formale ce se așteaptă dela Parlament, se găsește un consistor arhidiecezan în Sibiu, care să făurească o armă contra funcționării eparhiei surori a Clujului, trebuie să mărturisim, că ne cuprinde o legitimă revoltă și o adâncă durere.

Dar această durere ne tulbură cu desăvârșire prin faptele ce le vom expune în articolul următor.

Anchetele noastre

Secretariatul general al instructiunei

Absenta D-lui Prie împedecă: 1. Facerea numirilor în corpul didactic, — 2. Cursul ordonanțărilor cheltuelilor extraordinare, — 3. Achitarea la timp a salariilor, — 4. Tratativele în privința școalelor confesionale, — 5. Conștiințiozitatea funcționarilor. — Concluzia: Ori în politică, ori la școală. —

De câteva săptămâni, zilnic se întâlnesc membrii din corpul didactic, cari vin la Cluj pentru diferite chestiuni școlare, dar cari nu se pot rezolva, din cauză că D-l Prie, secretarul general, lipsește din localitate. Am căutat dar să ne interesăm dacă e nevoe sau nu de prezența D-lui Secretar general al instrucțiunei la Cluj.

Ni s'a comunicat că delegația pe care o are actualul locțiitor neextinzându-se asupra rezolvirei tuturor chestiuuilor. Absența D-lui Prie împedică facerea noilor numiri de profesori. Aceasta e cu atât mai păgubitor pentru bunul mers al școalelor noastre, cu cât abia acum s'a putut stabili numărul catedrelor vacante de la școalele statului.

■

Deasemenea alți membrii ai corpului didactic cari vin pentru eliberarea și aprobarea ordonanțărilor cheltuelilor extraordinare se întorc cu acelaș deplorabil rezultat, din cauza neprezenței Secretarului general.

Ni se comunica zilele trecute că unele școli duc lipsă de combustibil, din cauza că nu li se trimite ordonanța de plată a acestor cheltueli. Nu mai vorbim de impresia ce și-o fac antreprenorii și lucrătorii cari au terminat diferitele reparațiuni la școli și cari nu-și pot primi plata câtă vreme, D-l Prie lipsește de la postul său.

■

Tablourile de înaintare ale profesorilor pe ziua de 1 Aprilie nu se pot lucra datorită tot lipsei D-lui Prie din Cluj.

O chestiune mai însemnată însă e aceia a școalelor confesionale. Până acum s'a tot așteptat să se facă concordatul pentru ca conducătorii catolici să introducă în învățământ regulamentul și programul de studii al statului român. Acum, concordatul întârzînd, nici în școalele lor nu s'a mai introdus nici un program, ci cel mult 2 sau 3 ore pe săptămână de limba română care și acelea se fac așa cum dă Dumnezeu sau mai bine așa cum vor ei.

Trebuie însă să ne întrebăm: ce vor fi zicând funcționarii secretariatului general al instrucției din Cluj, când văd că șeful lor lipsește de atâta timp? Nejudecând decât după fapte, constatăm că exemplul de sus, se întinde foarte repede până la cei de jos. Nu am întâlnit mulți cari să numească din dragoste, ci o parte muncesc din deprindere, iar alții... așteaptă să vină Secretarul General.

■

De aceea noi cerem ca în cazul când prezența D-lui Prie e absolut necesară la București, pentru ca bunul mers al învățământului să nu sufere, atunci să fie numită altă persoană în funcția de Secretar pentru rezolvirea chestiunilor școlare, iar, până atunci, să se dea o deplină putere unuia din directorii de la secretariat, care să rezolve tot ce e urgent și să curme starea nenorocită de azi.

D-l Prie să aleagă: ori cu politica, ori cu școala.

Wy.

Citiți „Infrățirea"

INFORMATII

D-l dr. Meteș, prefectul județului, a dat astăzi ordonanță de suspendare a următoarelor ziare maghiare clujene: „Ellenzék", „Keleti Ujság", „Ujság" și „Hétfői Ujság", pentru motivul că în tot cuprinsul lor continuă a ataca statul român și a arunca insulte la adresa administrației românești și a Românilor.

■

Incepând de luni 7 Martie a. c, se vor plăti ajutoarele la domiciliul pentru orfanii din războiu a orașului Cluj. Cei îndreptățiți să se prezinte în fiecare zi dela orele 4—6 d. a. la biroul Societății Str. Cogălniceanu Nr. 8.

■

Din taxa 5 la sută pusă în plus la transporturile pe C. F. R. s'a strâns pentru *Casa Muncii* până în prezent suma de 76 milioane.

■

Se proectează, clădirea de dormitoare pentru personalul trenurilor în gările: Cluj, Teuș, Satu-Mare și Oradea-Mare, precum și amenajarea celor deja existente.

■

In Ungaria s'a hotărât ca pe ziua de 1 Mai c. să se facă schmbul coroanelor cu monedă a statului Ungar. Față de nesiguranța asupra modului cum se va face schimbul, domnește pe piața economică de acolo o mare fluctuațiune de prețuri la mărfuri.

■

Pentru construirea în Cluj a unui spital policlinic și a unei în firmerii pentru funcționarii C. F. R. va pleca la București d-l Dr. Alex. Gherman, șeful serviciului sanitor C. F. R. din regionala Cluj ca să ia înțelegere cu Ministerul comunicațiilor.

■

Autonomia C. F. Somene suspendată de consiliul de Miniștrii a fost redată în anumite condițiuni bazate pe statutele societăților, pentru executarea cărora s'a pus un termen de 6 luni.

■

D-l Tanasescu, Secretarul general al internelor va sosi Duminecă în localitate împreună cu d-l V. Ion de la Justiție.

■

Cazul de tifos exantematic anunțat zilele acestea la un ceferist a fost mortal.

■

Lucrările pentru terminarea locuințelor servitorilor C. F. R. care au fost începute de mai mulți ani lângă depozitul de mașini al gărei Cluj, vor fi reluate în primăvara aceasta.

■

Ministerul comunicațiilor a revocat delegația pentru C. F. Someșene dată de Consiliul Dirigent domnilor Th. Mihali, D. Onișor și Emil Pop și a delegat la această direcțiune pe d-l Dr. Vasile Pop, Ion Mânăilă și Liviu Marțian, ca reprezentanți ai statului.

■

Primăria orașului Cluj va publica zilele acestea o statistică de intreprinderile care pot purta numele de fabrici și deci se pot bucura de avantagele pe cari le oferă legile în această privință.

Ministerul lucrărilor Publice proectează, să comande 50 compresoare din Străinătate pentru repararea șoselelor din Ardeal.

■

In planul de activitate al serviciului Edil din Ardeal este și repararea podurilor metalice, din apropierea munților Carpați, cari au fost stricate în timpul războiului.

■

Pentru reluarea relațiunilor comerciale între Ungaria și România, alaltăeri a trecut prin Cluj la București o delegație în frunte cu Kraus Simon și Ulmann, cei mai mari bancheri ai Budapestei, care să trateze cu diferite bănci din țară.

■

La 23 Martie se va ține la Praga congresul Confederațiunei uniunilor internaționale studențești. Din partea studenților din Cluj va pleca președintele Centrului însoțit de 2 studenți.

■

Din lipsă de spațiu, Continuarea studiului asupra operii *Tannhäuser*, noua premieră în pregătire la Opera Națională, va apărea în numărul de Luni al ziarului nostru.

■

Din același motiv, tot în numărul de Luni începem Seria foiletoanelor asupra Salonului de Artă ardeleană.

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

„UNIVERSUM"" inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 18

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

■

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

■

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Astăzi Sâmbătă și mâine Duminică dela 4—7 p. m. la expoziția de pictură și sculptură „Salonul de Artă Ardeleană" de la Prefectură au loc, Concerte de promenadă.

■

La al III-lea Concert al „Salonului de Artă Ardeleană", care va avea loc Joi 10 Martie a. c. în sala expoziției de la Prefectură, vor da Concursul d-na și d-l Mărcuș dela Oradea-Mare.

Biletele s'au pus în vânzare la expoziție și la Librăriile „Anca" și „Lepage".

■

Citim în *Universul*:

Se anunță din Odesa că ziarele oficioase ale sovietelor de acolo au publicat un comunicat cu următorul conținut.

„Ministrul de externe al României s'a adresat tovarășului afacerilor străine Cicerin cu două note, în care se cereau explicații relative la concentrarea mai multor unități rusești pe frontiera Nistrului.

„România, la rândul ei, arată că nu s'a amestecat în acțiunea militară a Rusiei, arătând totdeodată că a dezarmat 440 soldați și 50 ofițeri cu 4 tunuri, aparținând bandelor gărzii albe cari s'au retras pe teritoriul ei.

Toate zvonurile despre descinderea lui Wrangel în România sunt neadevărate.

„Ca răspuns tovarășul Cicerin arată că Rusia și Ucraina nu nutresc „nici o intenție dușmănoasă" și dacă România acceptă propunerile făcute de guvernul sovietist, pericolul va fi înlăturat".

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30

■

„Societatea Română de Automobile și Leonida & Co. Unite," București, Calea Victoriei 67, fiind reprezentanța generală pentru România-Mare a Uzinelor „CADILLAC" este singura autorizată de a vinde automobile „CADILLAC" (originale din Fabrică) dând garanția fabricei pentru buna funcționare.

■

Se aduce la cunoștința d-lor studenți în drept, că a apărut cursul litografiat de „Drept administrativ și financiar" predat de d-l profesor dr. V. Onișor. Comande se primesc la „Căminul studențesc", camera 80, plătindu-se 50 Lei anticipație.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

■

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corespondenţe legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 4 Martie

Se deschide la ora 3 p. m. sub prezidenţia d-lui Duiliu Zamfirescu.

Pe banca ministerială iau loc d-nii Goga, Petrovici, Take Ionescu, gen. Averescu.

Vorbind în chestia alegerii dela Soroca, *d-l gen. Cantacuzino Grănicerul, în continuare, rectifică unele afirmaţii făcute arătând meritele partidului liberal şi ale d-lui Ion I. C. Brătianu, şeful partidului, pentru întregirea neamului.*

Domnia-sa face apoi istoricul afacerii Stere comparând pe acesta cu colonelul trădător Sturza. In timpul cuvântării este deseori întrerupt de basarabenii cari apără cauza lui Stere.

D-l Bogos, basarabean, ia cuvântul împotriva d-lui Stere.

SENATUL

Se deschide la 3 şi jumătate p. m. sub prezidenţia d-lui gen. Coandă.

La comunicări, d-l *Herbay* arată greutăţile ce se fac cooperativelor.

D-l *Valescu* cere oprirea exportului de porumb. D-l ministru Garoflid arată că măsura aceasta ar provoca un adevărat dezastru, deoarece avem 200 000 vagoane disponibile.

La discuţia reformei agrare vorbeşte d-nul *Dobrescu* criticând democraţia partidelor, dar cerând munca forţată pentru ţărani.

Scrisoare din Italia

(Dela corespondentul nostru la Roma)

Ministerul de externe a schimbat documentele de ratificare ale tratatului dela Rapallo. Guvernul italian a desemnat reprezentanţii în comisia mixtă, care va fixa hotarele precise ale oraşului şi teritorului autonom Fiume. Reprezentantul Italiei va fi primconsulul Coccia Dominoni.

*

Generalul Caviglia învingătorul lui D'Annunzio şi-a dat demisia din fruntea statului major, înlocuit fiind cu generalul Vacieri

*

Italia şi-a trimis reprezentanţi în oraşele Reval şi Riga.

*

In Roma a fost o grevă scurtă la poştă. Agitatorilor nu le-au reuşit să-i dea proporţiile unei greve generale. Un deputat social-democrat a interpelat în Cameră în contra măsurilor drastice ce le-a întrebuinţat poliţia locală faţă de greviçti.

Studenţimea în convoiu impunător a protestat în contra grevei. Dela parlament a pornit la Piazza San Silvestrio unde e poşta principală. Funcţionarii poştei şi garda regia i-au împiedecat să pătrundă înlăuntru.

*

Cel mai renumit dirijor italian Luigi Manchinelli a murit în urma unui atac de paralizie. In viaţa, sa, el a avut succese neîntrecute la „Convent Garden" din Londra şi „Metropolitan Opera House" din New-York.

*

Ministrul Beneş al Cehoslovaciei a avut mare merit în orientarea hotărîtă a opiniei europene în contra reîntoarcerii Habsburgilor pe tronul Ungariei. La stăruinţa lui ministrul Sforza a luat acelaş hotărîre intransigentă.

A lucrat mult pentru convocarea unei conferinţe a statelor moştenitoare a Austro-Ungariei.

Presei italiene i-a dat următoarele comunicări: Politica Cehoslovaciei se îndreaptă spre refacerea materială şi întărirea internă şi externă a statelor noui din Europa Centrală, ca să se împiedece cu orice preţ eventualitatea unui nou războiu. Republica cehoslovacă se opune unui plan de intervenire armată faţă de Rusia. A înconjurat cu prudenţă posibilitatea unui războiu cu Ungaria. Personal va tinde ca să se înţeleagă cu guvernul italian asupra problemelor cari vor fi disputate la conferinţa din Portorosé, mai ales în ceeace priveşte ajutorarea Rusiei.

Arhiducele Iosif a trimis pe fiul său Iosif Francisc să facă propagandă pentru recunoaşterea sa ca rege al Ungariei. Fiul arhiducelui a cerut şi mâna principesei Islanda a Italiei dar a fost respins.

Fratele fostei împărătese Zita a Austriei, *Sixtus* de Bourbon a fost deasemenea în propagandă în Roma. La stăruinţa presei şi a opiniei toţi aceşti Habsburgi au trebuit să părăsească în curând Italia.

*

Sfântul Sçaun a înălţat la rang arhiepiscopesc pe toţi vlădici unguri din Slovacia, cari nedepunând jurământul de fidelitate faţă de noul stat au fost demişi pin posturile lor. Cu aceasta, Papa de la Roma a luat o atitudine făţişe faţă de noul stat. E un exemplu edificător despre politica papală, care urmăreşte cu mult interes binevoitor cauza politică a maghiarilor în statele nou formate. Nu e fără de interes pentru noi să ştim aceasta, când tratăm Concordatul. Scaunul papal ar fi cel mai bucuros de restaurarea monarhiei Austro-Ungare, ca cel mai fidel şi intransigent stat romano-catolic şi puterea bisericii o lasă [illegible] bucuros ca armă şi pentru [illegible]ingerea unor scopuri po[illegible], poate chiar mai mult pentru aceasta decât din motive sufleteşti.

*

La teatrul Costanzi din Roma s'a reprezentat opera „Aida" a lui Verdi, în cadrul unui interes neobişnuit de cald şi impunător. Rolul principal a fost susţinut de protagonista Amaro Zola, care a cântat cu o blândeţe plăcută, în care a tremurat frica de sarcina grea la care s'a aranjat. Această teamă însă i-a dat un farmec deosebit, reuşind fără seamăn de frumos.

A. Contrea.

O alarmare şi un îndemn

Sub titlul *Time ce ai,* ziarul „Kronstädter zeitung" face apel la conaţionalii săi, îndemnându-i să nu-şi vândă imobilele, lăcomindu-se la sumele mari oferite de către „agenţi din vechiul Regat".

Camera de Comerţ din Braşov, a redactat o circulară în care se spune acelaşi lucru în ce priveşte pe comercianţii saşi.

„Primejdia de a pierde terenul, ne ameninţă nu numai cu desnaţionalizarea dar loveşte şi în susţinerea instituţiunilor săseşti", aceasta e motivarea îndemnurilor susmenţionate.

Oamenii zilei

Familia Sapieha

E interesant să, se ştie că prinţul Sapieha, ministrul de externe al Poloniei, venit zilele astea la Bucureşti, se coboară dintr'o veche şi nobilă familie. Mai mult, d-nul N. Iorga susţine că prinţul Sapieha se înrudeşte cu Ştefan cel Mare, lucru pe care tânărul om de stat l'a recunoscut în cuvântarea sa, la Academie.

Dacă în diplomaţie intră şi astfel de motive ... sentimentale, atunci ministrul actual de externe al Poloniei e omul cel mai indicat să facă o legătură strânsă, aşa de necesară, acum, între ţara noastră şi ţara sa.

Dăm mai jos câte-va note asupra celebrii familii Sapieha. Ea se coboară din Gedymin, mare-duce de Lithuania. Din secolul al 15-lea, această familie a dat Poloniei oameni de seamă. Cel mai de frunte dintre ei e Leon, om de stat, născut la 1557, mort la 1633. După-ce şi-a făcut studiile la Universitatea din Leipzig, a revenit în Polonia, s'a distins în timpul războiului lui Ştefan Batory contra Rusiei, şi, la sfârşitul războiului, a fost trimis la Moscova, unde a încheiat o pace cu ţarul Ivan cel groaznic.

La moartea lui Ştefan Batory' deveni şeful partidului, care aduse pe tronul Poloniei pe Sigismund III Wasa; pe urmă, în calitatea sa de cancelar al Marelui-ducat de Lithuania, el strânse în volum legile lithuaniene. El aduse înalte servicii Poloniei în timpul războiului cu Rusia (1612) şi'n acela cu Suedia (1625).

Dintre fii săi, Ioan-Stanislau a avut un mare renume de orator, iar Casimir-Leon deveni la 1643, subcancelar al Lithuaniei.

Printre ceilalţi membrii ai familiei, s'au remarcat: Ioan-Petre, Paul-Ioan, generali de valoare în secolul al 17-lea; Ioan-Frederic (secolul XVIII), om de stat şi archeolog polonez şi Alexandru (începutul secolului XIX). Acesta din urmă, e cunoscut ca autor al unor bune scrieri: „Scrisori de pe ţărmurile Adriaticii", apărută la Paris şi obiceiurile şi literatura Slavilor".

Insfârşit, prinţul Sapieha, actualul ministru al Poloniei şi oaspele nostru, e ştiut în cercurile apusene, în special în Franţa, ca un patriot polonez, care a lucrat pentru desrobirea neamului său şi întruchiparea din nou a sfâşiatului stat polon, punând în cumpănă pentru aceasta toată inima, toată priceperea şi toată averea sa personală.

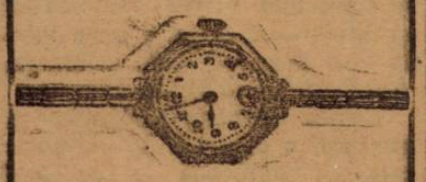

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

Telefon No. 350

20

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Alaltăeri au avut loc două incidente pe culoarele Camerii: d-nul Schitănescu a pălmuit pe şeful de cabinet al ministrului Văleanu, iar d-l Mişu Protopopescu l-a pălmuit pe d-l Brătescu Voineşti, directorul Camerei şi vice-preşedintele Academiei Române.

*

Situaţia în Rusia este foarte serioasă; lucrătorii au refuzat transportul trupelor bolşevice aduse de pe front pentru potolirea revoltei.

*

La Florenţa şi Triest au avut loc ciocniri între comunişti şi armată.

*

In afacerea asasinatului Zenaidei Ipanescu s'au ivit mari complicaţii; şofeurul care a condus pe asasin şi cadavrul a fost arestat. *Cercetările făcute au dovedit complicitatea deputatului basarabean Trofimov. „Ministrul Justiţiei a cerut ridicarea imunităţii parlamentare. La sfârşitul şedinţei de alaltăeri Camera a votat în unanimitate ridicarea imunităţii. Raportul ministrului îl acuză de atentat la Siguranţa Statului şi diferite crime. Trofimov a fost arestat eri.*

*

Un mare foc a isbucnit în pimniţele Ateneului Român din Bucureşti. Panica a fost mare. Clădirea n'a scăpat decât graţie muncii depusă de toate posturile de pompieri din Capitală cari au reuşit să localizeze incendiul şi apoi să-l stingă.

Aliaţii au adesat un ultimatum Germaniei. In caz de neprimire se va proceda la ocuparea oraşelor Frankfurt, Dortmund şi München şi blocarea portului Hamburg.

Marea industrie germană doreşte ruptura. Presa germană spune că în caz de ocupaţie tratatul dela Versailles trebue socotit ca rupt, reluarea ostilităţilor este imminentă.

*

Alaltăeri după şedinţă a avut loc în incinta Camerei o explicaţie între d-nii Iorga şi fruntaşii basarabeni Halipa şi Inculeţ în chestia validării d-lui Stere. D-l N. Iorga a declarat că nu mai poate face politică cu basarabenii solidari cu d-l Stere. D-nul Stere adresându-se d lui Mihalache a spus că nu poate face un compromis cu d-l Iorga.

*

Regele Greciei a decorat pe d-l general Averescu cu Mereie Cordon al ordinului Mântuitorul.

*

Centrul studenţesc „Petru Maior" cheamă pe cetăţenii din Cluj, la o mare întrunire de protestare, împotriva persecuţiunilor sârbeşti contra românilor din Banat şi Macedonia.

Intrunirea va avea loc, în sala IV-a la Universitate, Duminecă 6 Aprilie la ora 10 dimineaţa.

*

Duminecă seara la ora 8 va avea loc o conferinţă a d-lui Papahagi, cu proecţiuni luminoase, despre viaţa românilor Macedoneni, la Universitate.

Conferinţele „Astrei"

— Conferinţa d-lui Prof. Sextil Puşcariu —

Savantul profesor dela Universitatea noastră şi-a desvoltat ieri conferinţa sa despre *„Cum mor cuvintele într'o limbă".*

D-l S. Puşcariu îşi începe conferinţa spunând că un dicţionar e întocmai ca un muzeu. Unii văd, în acest muzeu, numai un cimitir în care zac reminiscenţele unei vieţi trecute, alţii văd în el un palat unde, fiecare o'iect îi trezeşte o amintire sau îi evoacă o ideie. Dicţionarul poate fi şi o operă care să-ţi vorbească de trecutul unui neam şi să-ţi spuie lucruri pe care documentele istorice nu ţi le pot spune.

Un mare filolog german a documentat că toţi *termeni pastorali* ai limbilor derivate din limba Romanilor sunt de origină latină. De aici se poate deduce că poporul nostru la început a dus o viaţă de păstori.

Apoi termenii: *a fura; a răpi, a prăda,* sunt iarăşi de origină latină ceia ce însemnează nesiguranţa vieţei la cei vechi.

De aici nu urmează că dacă un cuvânt din limba noastră nu e de origină latină, poporul nostru la început n'ar fi avut o expresiune pentru acea noţiune. Aşa de exemplu: absolut toate cuvintele-nume ale diferitelor obiecte din ţesătorie sunt de origină romană, şi cu toate astea cel mai principal instrument în ţesătorie, *Războiul* nu e de origină latină. De aici nu urmează că cei vechi n'ar fi avut a expresie pentru a exprima acest obiect. Au avut această expresie, au avut *cuvântul,* care însă a îmbătrânit şi a murit, — a dispărut.

Ce şi vieţuitoarele, cuvintele se nasc, trăesc, îmbătrânesc şi mor. Care sunt cauzele care determină această moarte a cuvintelor?

Onomasiologia, o ramură a gramaticei cuprinde principiile generice de modul cum mor cuvintele. Prin moartea cuvântului se înţelege dispariţia lui din uzul şi memoria individului şi a comunităţei. O primă cauză care determină dispoziţia cuvântului este *dispariţiunea noţiunei.* Turcismele şi grecismele au dispărut odată cu europenizarea neamului nostru Ex. *Caftanul* care era haină boerească a dispărut pentru că a fost exclusă din modă şi înlocuiută cu *haină nemţească.*

A doua cauză a morţei cuvântului este *lipsa lui de corp, cuvântul e prea volatil, prea anemic.* In urma transformărilor fonetice cuvintele iau o formă care nu mai poate exprima bine, noţiunea. Ex. Din latinescul *avus* s'a derivat *aus* în dialectul macedo român şi *neaos,* la noi, care înseamna *din vechime.* [Tot aşa, cuvântul *neană* fiind prea anemic este înlocuit cu *zăpadă.* A treia cauză a dispariţiei cuvintelor este aşa zisa *omonimia* când două cuvinte de origină diferită exprimă prin aceiaşi expresie două noţiuni.

De exemplu — din latinescul *amo-amare* nu s'a păstrat în

limbă, nici o expresie derivată din el, pentrucă ar fi trebuit să sune — *eu am* care însemnă cu totul alceva.

A patra cauză care determină moartea unui cuvânt este tovărășia prea strânsă între un cuvânt și altul. Această îmbrățișare prea strânsă a cuvintelor e fatală, unul din ele dispare — moare.

Ex. Copiii sunt cei mai mult răsfățați de *tata mare* și *mama mare*. Din această situație s'a născut foarte natural expresia foarte frequentă și repetată mai de mult — *tata bun* și *mama bună*. Aceste cuviute *„tată"* și *„mamă"* legate prin o prea strânsă tovarășie cu cuvântul *„bun"*, cu timpul au dispărut și a rămas numai expresiile *„bun"* (tata mare) și *„bună"* (mama mare.

Tot așa s'a întâmplat și cu cuvântul văs. La început a fost *consobrinus verus* două cuvinte inseparabile care exprimare noțiunea *văr primar*. Cu timpul expresia *consobrinus* a dispărut și a rămas numai *verus* de unde a ajuns *„văr"*.

A patra cauză a dispoziției cuvintelor dintr'o limbă este năvălirea termenilor noui. Cuvintelmor având ca dușmani în luptă pe concurenți care vin cu drepturile lor de parveniți și cu avantajele tineretei, a noutăței. Ex. cuvântul *vipt* dela latinescul *viptus* a fost înlocuit cu *„hrană"* cuvântul *serb* cu *slugă*, *oaspe* prin *musafir*.

Terminându-se ora savantul confere[n]țiar își încheie conferința cu aceste ultime exemple.

Conferința aceasta a fost ascultată cu foarte mult interes și o intensă plăcere de întreaga asistență, datorită talentului cu care d-l *Sextil Pușcariu* știe să vorbească și datorită interesantelor lucruri pe care le-a expus. Terminând a fost viu și indelung aplaudat de întreaga asistență.

Ș. P.

Șvabii se organizează

— Un manifest —

„Lugoscher Zeitung" publică un manifest referitor la marea adunare a poporului șvab adunare care se va ține la 6 Martie la Timișoara, unde se va constitui „Organizația poporală șvabo-germană", un nou partid politic care și-a pus deviza de a face politica unui partid care stă deasupra partidelor existente. Manifestul spune între altele: „La o parte cu subiectivitatea și interesele separatiste. Se constitue o organizație care va cuprinde pe toți Șvabii din teritoriile românești ale Banatului, Aradului și Sătmarului, organizație care va reînoi conștiința națională, va strânge inimele, va spori voința spiritului german creator. Dorim să cultivăm cultura noastră, și să asigurăm succesul tendințelor noastre economice, prin putere unită pentru binele fiecărui individ cât și poporului și țării întregi, ale cărei bogății naturale au nevoie de muncă germană pentru a le deschide și face util pentru toți.

„Vom crea o fortăreață puternică care va ocroti drepturile și libera noastră desvoltare în sensul tratatului de pace și al hotărîrilor luate la Alba-Iulia. O ocrotire de drept pentru fiecare individ ca și pentru poporul întreg, iar de altă parte fidelitate și respectarea dreptului."

„Ca stejarul din rădăcini, organizația aceasta trebue să răsară din popor, din el trebue să-și soarbă forțele fizice și puterea morală. Pe fundamentul vecinităților să se constitue sfaturile comunale, din ele sfaturile de district iar din acestea sfaturile județene și „Sfatul comun al poporului", ca o clădire uriașă sub al cărei acoperiș adăpostitor va trăi poporul în iubire și bună înțelegere. Pe lângă organizația aceasta pot fi și partide politice și organizațiile culturale, economice se pot desvolta independente. *Însă nu în ceartă și ură, ci la întrecerea ideilor binefăcătoare a comunității de popor pentru binele nu numai al poporului nostru, ci și binele României-Mari și a Dinastiei.*"

„Pentru realizarea acestui scop înălțător conducătorii partidelor șvabo-germane și organizațiilor culturale și economice au luat deciziunea de a ține la 6 Martie la Timișoara o adunare generală a poporului șvab. Adunarea poporului este chemată a constitui „Reuniunea poporală șvabo-germană", a alcătui statutele, și a trimite în comune comitete executive cari vor purcede la executarea org."

Încheând, manifestul apelează la toți să ia parte la marele act, care se va închega pentru binele întregii țări și al poporului șvab.

FIRMA INREGISTRATĂ

ING. ARH.

TREMBA și DEMENY

BIROU DE CONSTRUCȚII ȘI DE INTREPRINDERI

TELEF. 7-65 CLUJ TELEF. 7-65

Str. Iuliu Maniu 8, etaj

Dela Curtea Marțială a Corp. 6 Armată

Procesul acuzatului Ion Muscă elev. plutonier

Ședința de dimineața.

Curtea e prezidată de d-l col. Vlădescu. Acuzarea e susținută de d-l capitan Arama, comisar regal.

Se introduce acuzatul de dezertare la inamic, elevul plutonier Ion Muscă, care declară că a venit ca prizonier rus din armata austro-ungară intră în armata română, apoi repartizat la popota reg. 15 Inf. după încheerea păcii dela Buftea, întâlnește în Piatra-Neamț pe consăteanul său Bodea și câștigându-și bilet de delegație la vama Prisacani, merge cu Bodea la vamă unde acesta-i procură haine civile și mânat de dorul de casă trece granița cu intenția de-a se reîntoarce. Acasă în comuna Subcetate e prins de jandarmeria maghiară, în urma denunțării lui Bodea care predă actele ce lăsase acuzatul la dânsul jandarmeriei maghiare. E transportat la Târgul-Mureș apoi la Cluj — unde e eliberat deoarece intrase în armata română în Martie când România nu se mai afla în stare de răsboi cu Ungaria. Revenit în comună în timpul revoluției organizează garda națională, e cel mai de seamă om al sfatului național din comună și execută ca cetățenii să depună jurământul de fidelitate M-Sale Regelui Ferdinand, încă înainte de venirea trupelor române iar mai apoi e ales primar în comună.

Dintre martorii acuzării, denunțătorul Bodea declară că înainte de trecerea sa peste graniță a blăstămat România pentru nefericirea ce i-a cauzat apoi cere dela el haine civile și trece granița. Martorul acuzării George Codjas actualul primar susține că el a fost deținut de acuzat și afirmă din auzite, că acuzatul s'a prezentat singur primăriei după reintoarcerea sa.

Martorii apărării depun în mare parte că acuzatul e un om de bună credință și bun Român, iar unii, că din spusele lui Bodea știu că el a predat actele jandarmilor maghiari — contrar cu cele afirmate de martorul Bodea, care spune că nu știe ce s'a făcut cu actele acuzatului. La ora 12 ședința se închide.

Ședința de după amiază.

După ascultarea altor martori cari nu schimbă cele afirmate înainte de masă începe pledoariile acuzării și apărării.

Acuzarea susține că acuzatul e dezertor la inamic și cere aplicarea pedepsii cu moartea.

Apărarea — d-l avocat Popescu — contestă că acuzatul e dezertor la inamic, în cel mai rău caz dezertor în străinătate și invocând starea sufletească și situația de drept a acuzatului în acel moment cere achitarea. Acuzatul nu se simte vinovat.

Curtea deliberând constată că acuzatul e dezertor în străinătate și-l condamnă la *opt luni închisoare* cu majoritate de voturi.

Ap.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „ÎNFRĂȚIREA"

Curierul Spectacolelor

Teatrul național.

Sâmbătă: *Premiera* „...." de Goldoni în rolul principale, fiind d-reie B... Popescu, și d-nii Nea... Ghibet, Ionescu Ghiberco ... și Mișu Ștefănescu.

Duminecă (matineu): *Amorul veghează.*

Duminecă (seara): *Femeile noastre.*

Luni: *Faust.*

Teatrul unguresc.

Sâmbătă (matineu): *Țiganul.*

Sâmbătă (seara) *Mimikri.*

Duminecă (matineu): *Floarea de Gylmes.*

Duminecă (seara): *Madama Sans-Gene.*

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți, Miercuri:

„Tih-Minh". Partea V.

Joi, Vineri, Sâmbătă:

„Tih-Minh". Partea VI și ultima.

Duminecă la ora 10 a. m.:

„Reprezentație pentru copii." (Jack pungas. Film de maimuță.)

De la ora 3 p. m.:

„Fluturile albastru."

(Film artistic italian. Numai o zi.)

CINEMA URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:

„Romane de aventuri și dragoste."

Joi, Vineri:

„Madame X." Dramă sentimentală.

Sâmbătă, Duminecă:

„Milionul surorilor gemene." (Film american Pathé).

CINEMA APOLLO:

Luni:

„Cura de ostriga". (Comedie).

Marți, Miercuri:

„Madame X." (Drama sentimentală).

Joi, Vineri:

„Milionul surorilor gemene." (Film american Pathé).

Sâmbătă, Duminecă:

„Film maimuță" (Jack). Partea II și ultima.

URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:

„Pathé express". Luna Febr. la Paris.

Depunerea drapelului român de către legația română în muzeul aliaților. Fotografia originală a serbărei dela fața locului.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Dr. ... Lăzărescu

...ef al Casei Cercuale, ... în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Mare expoziție la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

9

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6.

62

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnirează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem Scheid. Articole dentistitice de aur și argint. Se capătă la Róth și Goldberger Calea Regele Ferdinand No. 37.

48

Teodor Maior

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse.

174

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la SIMION ERDÉLYI. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Cel mai mare Magazin de Ghete din Cluj

Roth

din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.

15

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK

Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DE VÂNZARE O VILLĂ cu 4 camere confort modern, grădină mare, liberă imediat. Cölcsey 4 (via Attila). 441

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informații de la ziar

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 382 m² cu un pavilion. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu Lei 5200 Piața Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

INVĂTĂTOR văduv fără patimi dorește căsătorie cu domnișoară sau domnă văduvă inteligentă. Respunde scrisorilor exclusiv scrisoase cu fotografia. Adresa la Administrația sub „Blond 32".

Corespondențe:

MĂRIOARA SCARLAT. Primește salutari, de ce nu scri familea. C.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. Parfumeria d'Or
18 Piața Unirei No. 5.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Ministerul Lucrărilor Publice
Secția Serviciului Edil

No. 1259/1921 E.

Publicațiune

In conformitate cu aprobarea dată de Ministerul de Lucrări Publice cu ordinul Nr. 2517 din 19 Februarie 1921 se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 6. Aprilie 1921 se va ține licitațiună publică în localul acestei Secție din Strada Berde Mozes No. 2. Etajul II. la oara 11 a. m. pentru

vânzarea a opt (8) auto-camioane defecte sistem „Martha"

cu Nr. 2379, 2383, 2386, 2387, 2389, 2392, 2394 și 2400 cu oferte sigilate.

Ofertele întârzite nu se vor lua în considerare. Domnii Ofertanți vor depune odată cu ofertă și o garanție în numerariu de lei 2000 pe bucată, sau în efecte garantate de stat.

Aceste auto-camioane se pot vedea în toate zilele de lucru de la oarele 10—12 ele fiind depozitate în curtea Strada Arpad No. 42 Cluj.

Ofertele să înaintează pe bucată sau pentru toate auto-camioanele și în conformitate cu legea contabilității publice, resultatul fiind supus aprobării Ministerului de Lucrări Publice după aprobare ofertantul asupra căruia sa aprobat vânzarea este dator ca în 15 zile să achite costul auto-camioanelor întrând în posesunea lor.

Supra oferte nu sunt admise. 430

Salonul de modă „VENUS"

și a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.

Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la

Gaspar Friedman

Str, Reg. Ferdinand No. 35.
Palatul Urania.
444

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare seară cântă MUSICA MILITARĂ.
61

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

A sosit o mare cantitate de vase zmălțuite și se vând eftin la Moskovitz & Co. Piața Mihai Viteazul 11.

Emanoil Samson Fabrică de piele Cluj, Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permanent de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Beturi electrice cu prețuri fără concurență.

Depote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.
17

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seară concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999%
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.
320

JANKY BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ÎNFRĂȚIREA CAUTĂ... DE PIAȚĂ CARE ... LIMBA UNGARĂ ... SCA ROMÂNĂ SAU GERMANĂ SE OFERĂ SALARE ... MIZĂ, SE POATE CÂȘTIGA ... LEI PE LUNĂ DURĂ APROAPE

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF

145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de această branșă

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLACINTĂ cu BRÂNZĂ, carne și mare, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.
281

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 30 PENTRU MICA PUBLICITATE

De vânzare în Cluj

o casă

cu etaj în Str. Regina Maria No. 18 (f. Deák Ferenc-u.)

◆

Informațiuni se dau la Dl. avocat Dr. ARMAND THEODOSIE în Hațeg.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Înfrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără lesie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, droguerille și parfumeri

---

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).

140

KATZ & BERNAT

își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

◆

445

Piața Mihai Viteazul No. 34.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

---

Prețuri de reclamă!

Cauciucuri

pentru automobile și biciclete precum și tot felul de accesorii.

În permanență în deposit benzină și uleuri.

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan-cel-Mare 7

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin**

(estras de castane) de D- P-

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Lemne ieftine

Societate pe actiuni „SYLVA“.

Stânjinul: 320 Lei — 475 Lei.

Maja metrică: 27—34 Lei.

437

Se pot comanda: la cancelaria principală, Str. Mănăștur No. 113; la magazin, Str. Gării No. 19; în prăvălia Moldovan, Piața Sf. Gheorghe No. 1: prăvălia Rigo, Calea Victoriei No. 1; prăvălia Jenei, Str. Regina Maria No. 28.

Cantități mai mari de 5 mm. se transportă gratuit la locuință.

Un mare transport de

Pălării bărbătești

a sosit și se vând En gros

la **„Unlunea Comerciala“**

CLUJ,

Strada Regina Maria No, 32.

(Fost Deák Ferencz).

371

UN AUTOMOBIL

Electric elegant.

Limuzina frumos montata este de

vânzare.

443

A se adresa la ziar sub „Adrian Popoviciu“

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

150

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de matase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe ou mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuo culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosânzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 167 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți 9 Martie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Suspendarea ziarelor maghiare

Ziarele maghiare luând generositatea noastră de învingători mărinimoși drept slăbiciune și bunătatea de neam iertător și nerăsbunător, drept neputință, la adăpostul libertății și îngăduinței cavalerești ce li s'a dat, au împins abuzul de libertate până dincolo de marginile îngăduite provocând măsuri coercitive și excepțiuni la libertatea presei. Patru dintre cele mai șoviniste ziare maghiare au fost suspendate și măsura aceasta, care era de mult așteptată de opinia publică românească, părea că întârzie prea mult.

Prețuim și suntem apărători ai libertății presei, ca și ai tuturor manifestărilor libere și nesiluite ale voinței poporului. Prețuim rolul hotărâtor și apostolic, pe care îndeosebi ziarele îl au pentru formarea opinei publice, ca unii ce însăși ne silim a folosi binefacerile tiparului întru acest scop.

Numai că alături de aceste binefaceri, ca slujitori credincioși ai adevărului, nu putem să nu mărturisim și dezastrul pe care gândul rău și rătăcirea îl pot cauza atunci când libertățile publice sunt puse în slujba lor.

Ne amintim cum, nu de mult cu prilejul congresului presei românești din Ardeal, un reprezentat al presei maghiare, și chiar al unuia din ziarele care acum și-a atras suspendarea, a ținut să folosească cuvântul de salut colegial ce s'a simțit obligat a-i rosti, pentru a pretinde din partea ziarelor românești, un solemn angajament pentru apararea libertățel absolute a presei și a cuvântului.

Bănuit ușor de atunci, scopul acelui insistent apel, acum, nu târziu deci, s'a făcut cunoscut deplin. Și era atât de necesară căutarea unei alianțe sigure pentru garantarea unei libertăți absolute a presei, încât purtătorul de cuvânt al ziarelor maghiare nu s'a sfiit să ceară apararea comună a unei libertăți tocmai dela acel cărora totdeauna, în disprețul celor mai elementare drepturi și sentimente umane, le o refuzase.

Aceași presă care încă nici nu și-a uscat bine cerneala cu care-și acoperea de ură și nedreptate atâția confrați români aruncați în lanțuri și între ziduri întunecoase, pentru că foloseau libertatea cuvântului nu pentru a unelti, a disprețui autoritățile și a ataca statul, ci numai pentru a apăra dreptul la viață al unui neam, îndrăznise a cere acum o libertate nemărginită, de care să poată abuza în urmărirea aceluiaș scop de prigonire și reînviere a vremurilor de împilare.

Și doar nu li s'a refuzat libertatea cerută; au scris ce-au voit și cum au voit. Mai multă libertate și generozitate nu s'ar fi putut îngădui, fără ca însă-și scopul pentru care este utilă această libertate, binele public, să nu fi fost atacat. Căci presa maghiară suspendată nu putea să reprezinte nici gândul populațiunei maghiare conlocuitoare și nici interesele ei de pașnică convețuire nu le putea apăra. Nu în numele unui popor în minoritate, asuprit și nedreptățit, clee pantru ziare au abuzat întru atâta de libertatea acordată încât li-a fost suspendată; aparițiа ci în numele unui imperialism doborât, ale cărui din urmă vestige s'au încăpățînat a rămâne, direct alimentate și sprijinite din afară de granițe. Iată aceia ce au aparat și iată acela ce reprezintau ziarele suspendate; și iată de ce binele obștesc, acel pentru atingerea căruia sunt justificate libertățile publice, nu numai că nu era apărat prin ele, dar încă era periclitat. Nu provocând și alimentând ura între naționalitățile sortite a trăi împreună în cuprinsul aceloraș hotare, nu stârnind amintirea unui trecut, care, cu largă generozitate, fusese iertat de învingători și nu înveninând sufletele, se putea sluji binele obștesc. Și de aceia, cu dreptate și înțelepcește, în slujba intereselor superioare ale unui pașnice convețuiri, măsura și-fului autorităților civile de răstrângere a unei libertăți de care s'a abuzat, este bine venită și guvernul, plecând dela ea, are îndatorirea de-a veghea ca buna ordine să nu fie pe mai departe amenințată și prestigiul statului scăzut.

Dar, reflectând cele de mai sus, nu putem să neglijăm de-a mai afirma că, dacă, fără îndoială că șovinismul morbid al continuatorilor politicei lui Tisa, oricum, tot n'ar fi încetat de-a se manifesta, apoi nu e mai puțin adevărat că un mare sprijin și o criminală încurajare a putut găsi în repețitele manifestări ale acelor grupări și oameni politici, cari n'au cunoscut nici-o limită în deslănțuirea patimilor ce-i stăpânesc. Începând cu articolele d-lui Lupu din „Patria" și „Adevărul", și continuând cu tot șirul de acuzațiuni, ponegrire și discredit a administrației românești, până la nesăbuitele și mincinoasele afirmațiuni ale nesocotitului d. Coltor din „Voința", cele patru ziare ungurești suspendate, au fost puternic alimentate cu un variat și bogat material de exploatat. Căci dacă Români au putut rosti formule nenorocite de separatism și au putut scri, cu destule înțelesuri, pe acel *„era mai bine"*, apoi ce ar fi putut să facă alta, decât acea ce au făcut, ziarele maghiare în urmărirea politicei lor de reintoarcere la vremile apuse?

De aceia, în clipa aceasta, când avem a justifica o restrângere adusă unei libertăți pentru al cărui principiu înțelegem a lupta cu toate puterile în cadrele interesului obștesc, suntem datori a aminti că, dacă această restrângere este în totul justificată pentru ziarele maghiare, apoi ea nu ar fi cu mai puțin îndreptățită și pentru acele ziare românești, asupra cărora conștiința și patriotismul n'ar mai trebui să întârzie de-a exercita o riguroasă cenzură.

Ev.

Meșterul Manole

Nu e cel pomenit de legenda plăsmuită de poporul nostru. E un altul, a cărui mână o văd în turnul Catedralei din Firenze, în galeria dela Ciampiano și pe drumurile de piatră dintre Roma și castelele române. E și el însă tot atât de miraculos ca și acela care a făcut mănăstirea Curții de Argeș, și judecând după cercetările literare ale unor autori obscuri, ei se trag amîndoi din același țară, din Italia.

Și Meșterul Manole, cel legendar de astădată, mă poartă cu gândul pela Mărășești, Mărăști și Oituz, aceste altare ale jertfei fără margini, — și mă gândesc, că toate-s în ruină. Parecă văd aceiași ruine de-alungul Oltului și între Brașov și Sibiu, — unde s'a purtat războiul nostru mântuitor. Mai văd și altceva în orașele noastre București, Timișoara și Cluj, văd familii fără locuințe, funcționari fără adăpost și copii și bolnavi cari n'au unde să-și plece capul. Imi răsar înainte casele țăranilor noștri depe Câmpie, umile și fără coloare, cu lencuiala spartă, cu coperișul de paie și cu germenii tuberculozei în pereți. . .

Alăturea de această viziune mi-a luminat în suflet cântarea încântătoare a celor

„Nouă meșteri mari,
Câlfe de zidari
Și Manole zece
Care-i și întrece. . ."

și am zis în gândul meu, că dacă aș fi șeful biroului de încartiruire în Cluj, nu aș mai tracta cu consorții engleze să zidească palate funcționarilor noștri.

Ci m'aș uita odată împrejur și văzând vreo câțiva ingineri de-ai noștri lângă mine, i-aș mâna să aducă pe Meșterul Manole la noi în țară. Pe meșterul de-acărui minuni poporul istorisește de veacuri și a cărui amintire e zidită în cântecul și în inima sa.

Dacă unul din noi va întâlni, un om sărac, suit pe o grămadă de piatră pe un drum îndepărtat și va vedea cum acela cu o rîvnă reobosită sparge și frânge la piatră să astupe cu munca sa gurile nesăturate a duzinei de copii ce-i are, — și dacă acesta aucându-ne la casa lui, ne va arăta o casă mare de piatră cu mai multe rânduri (lipsită de ornamente, dar tare în temelie) și dacă ne va răspunde că el e cel care și-a zidit acel cămin, — atunci acel om poate fi fericit, căci a aflat pe meșterul Manole.

Am alege o mulțime de oameni de aceștia isteți și statornici, cari sunt cei mai fericiți dacă-și pot sătura copiii cu pâne și le-am zice să lase mizeria nesfârșită din țara lor și să vină la noi. Vor avea aici pâne destulă și piatră destulă și oameni destui cari să priceapă și să prefuiască destoinicia lor. I-am împărți — să lucreze între ruinele noastre sfinte depe front, i-am duce în orașe să zidească case, prin munți să spargă piatră și pe la sate să fie dascălii țăranilor noștri, învățătându-i și pe ei meșteșugul de a clădi din piatră. **Aurel Contrea.**

„Să fie cu iertare"...

Acesta era tonul somenos, cu care țăranul nostru se adresa slujbașilor maghiari decâteori venia în contact cu dânșii. Se vede că scriblerii dela foile evreo-maghiare din localitate vor să perpetueze aceste relații, căci piedestalul de pe care ne vorbesc pare a ne impune să nu le vorbim decât numai cu pălăria în mână, umiliți, ca nu cumva să supărăm nervii delicați ai drăgălașilor purtători de condeie dela *Ellenzék* și *Keleti Ujság*.

Să fie dar „cu ertare" stimabili colegi, dacă ne permitem să răspundem în câteva cuvinte la tonul neurban cu care ne tratați.

Intr'un număr recent al „Infrățirei", reproducând pasagii din aceste ziare, în care se spunea că membrii acelei deputațiuni săcuiești, cari intenționează a pleca la București pentru a anunța că nu consimt să participe la organizația separatistă proclamată la Cluj — sunt trădători ai causei maghiare, în care se spunea că orghanizarea pe baze naționale a evreimii este neîndreptățită, căci evreii nu pot fi decât maghiari, — ne-am luat voie să reflectăm că: „Din parte-ne, nu putem decât să-i felicităm pe unguri, că ne îndrumă și pe noi — fără să vrea — pe calea, care ne va asigura mai bine viitorul". Adecă pe calea, pe care au apucat și dânșii! Și această nevinovată obsevație, dă prilej ziarului „Keleti Ujság" să ne dea o lecție strajnică și să atace . . . pe cine credeți? . . . — partidul liberal! — „Vă înțelegem, domnilor liberali — scrie numita foaie. — Țăranul român, muncitorul român, intelectualul român, ne sunt prieteni căci tocmai așa le purtăm la inimă cauza lor ca și a poporului nostru. Aceasta vădoare. Știți, că apropierea maselor muncitorești române și maghiare, ar însemna sfârșitul milioanelor noastre. Pentru aceea e nevoe să fie acuzați cei cari luptă pentru democrație și egalitate, astăzi de separatism, mâine de bolșevism. Dar continuați numai, și noi vom continua. Cânii latră, caravana merge înainte . . ."

„Ucigă'l crucea" . . . ar zice țăranul nostru înțelept când i s'ar da astfel de hapuri. Dar ce supărare le-au putut pricinui liberalii, când un biet ardelean, care a făcut cunoștință cu prietenia ungurească în temnița Seghedinului, îi advertisează simplu că dacă ei vor face într'un chip și noi vom face tot astfel?

Ori — poate — după săcui, după Evrei, și-i reclamă acum pentru sine și pe Români? Și — poate — liberalii le stau în cale? Tot înțelepciunea țăranului nostru spune, că pe cine vrea să'l bată Dumnezeu, întâiu îi ia mintea. Și oare pot să fie normali oamenii aceștia, cari ne asigură de dragostea ce le-o poartă României, încât să stârnească invidia și îngrijorarea liberalilor? Dar . . . „latră cânii, caravana merge înainte" . . . Dacă-i permis să ne coborâm la nivelul lor de discuție, le-am putea răspunde, că ordinul, prin care sistează apariția acestor foi — poate pentru dragostea mare, ce li-o poartă Românilor — fixează de care parte sunt „câinii", de care „caravana". Si în cazul cel mai bun, caravana" lor *nu* merge înainte. iar câinii noștri nu latră tocmai degeaba.

A. C.

Capital românesc!

Forța unui stat în afară și posibilitățile de progres social și cultural înlăuntru atîrnă, pe lângă munca fiecărui cetățean în parte și de suficiența sau insuficiența capitalului național care însoțește munca națională. Un stat cu puține mijloace financiare naționale este de cele mai multe ori subjugat economicește și nu odată și robit politicește de către statele cu o organizație economică puternică. Evenimentele din decursul războiului mondial constituesc primă dovadă că pe lângă considerațiunile de dreptate internațională interesele financiare ale statelor mai puternice au avut un rol decisiv în formarea și definitiva cristalizare a tratatelor de pace.

Ori acest fapt ne poate servi de un memento în luptă ce va trebui să ducem pentru formarea capitalului românesc. Degeaba avem Ardealul cu bogățiile sale mienso, degeaba avem toate mijloacele pentru o desvoltare industrială și agricolă neprevăzută, degeaba suntem un popor muncitor dacă pentru exploatarea acestor bogății vom fi nevoiți să ne sprijinim pe puterea capitalului străin.

Câtă vreme străinii vor exercuta exploatarea bogățiilor noastre, progresul nostru și întărirea noastră națională vor fi împiedecate, capitalul străin ne fiind de cât artera prin care întreg sucul vieții noastre economice se va scurge peste hotare.

Stăpâni de drept și de fapt ai întregei Românii de azi suntem; nu ne vom putea numi însă stăpânii adevărați până când întregul produs al bogățiilor noastre nu va fi stăpânit prin forța capitalului românesc. Și îndeosebi stăpânii Ardealului nu ne vom putea numi până când capitaluri străine vin să-și asigure aici exploatarea bogățiilor românești profitând de desorganizarea noastră economică. Acum, când cot la cot și ban cu ban ar trebui să prindem în mânile noastre toate firele vieții economice pentru a ne asigura stăpânirea tutulor bogățiilor cu care e înzestrat acest pământ, asistăm la avalanza concesionărilor de tot felul izvorâte dintr'o politică economică nenorocită. Asistăm la subordonarea intereselor economice naționale de partide politice cari nu permit a vedea obiectiv că forța noastră ca stat independent în viitor depinde de forța noastră economică națională. Dal

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ar fi de dorit capitalul străin, când în țară ne-ar lipsi mijloacele de exploatare, dar câtă vreme mai este un singur ban românesc ce poate fi introdus în viața noastră economică, nici capitalul străin din afară, nici al străinilor dinlăuntru nu are ce căuta în exploatările noastre dela cea mai mică până la cea mai mare. Și e uetăgăduit că lucrează în contra viitorului nostru acela cărui îi stă în putere a lucra azi în acest sens și face totuși contrariul. Comite în același timp o crimă contra ideii de stat național independent, sacrificând gospodăria noastră economică poftei de câștig a tuturor străinilor.

Germania lui Bismarck și a lui Frederich List, a devenit în scurt timp cel mai temut și aproape cel mai industrial stat al Europei pentru că păstrându-și bogățiile printr'o sănătoasă politică a știut să desvolte o puternică viață economică răzimată întru totul numai pe organisarea forțelor sale naționale.

Ori, având noi toate condițiunile naturale și geografice pentru o desvoltare economică puternică ar însemna să ne batem joc de viitorul nostru, dacă n'am înțelege că cea mai mare datorie de azi a conducătorilor noștri e să lucreze necontenit pentru desvoltarea și organisarea capitalului românesc, aceasta fiind cea dintâi condiție pentru ca, păstrându-ne independența economică, să ne asigurăm și pe cea politică.

Dampo.

Intrunirea de protestare a Studentilor ardeleni impotriva persecutiilor Sârbești

Duminecă 6 Martie ora 10 dimineața, a avut loc o întrunire de protestare contra persecuțiunilor sârbești făcute împotriva Românilor din Banat și Macedonia, ținută de centrul studențesc din Cluj, la universitate.

Intrunirea a fost prezidată de către d-l profesor *I. Lupaș*.

Cel dintâi ia cuvântul d-l prof. *I. Lupaș*, care arată scopul întrunirei. Apoi enumără suferințele ce au avut și au încă de îndurat Românii din Jugoslavia.

După aceia recomandă pe d-l Tache Papahagi, român macedonean.

D-l *Tache Papahagi*, vorbește în numele Românilor macedoneni, făcând mai întâiu o foarte interesantă expunere a românismului în Balcani. Arată rolul important ce l'au jucat o mulțime de Români macedoneni în viața publică a diferitelor state, și insistă asupra rolului mare, ce l'ar avea Românii din Macedonia în expansiunea culturală și economică a statului român în Balcani.

După aceia arată în cuvinte bine simțite suferințele ce le îndură azi Românii macedoneni din partea autorităților Jugoslave, arătând nevoia ca guvernul român să intervină în favoarea lor.

D-l *Adam Popa*, vorbește în numele românilor din Banat. D-sa descrie amănunțit și documentat, persecuția sistematică a autorităților sârbe împotriva fraților noștri în număr de 140 mii, cari trăesc — în Banatul sârbesc.

Arată cum școlile și bisericile sunt închise, răpindu-se astfel orice posibilitate de viață culturală a fraților noștri. Datoria noastră este să intervenim ca să nu se piardă un număr atât de mare de Români.

Dr. *Mihail Macavescu* președintele centrului studențesc „Petru Maior din Cluj, mulțumește publicului care s'a grăbit să vie în număr mare deși din motive serioase, întrunirea a fost organizată abia cu o zi înainte. Apoi d-sa, ține să accentueze că scopul acestei manifestații nu este acela de a contribui cât de puțin la o învrăjbire cu poporul vecin Jugoslav. Din contră, noi dorim în mod sincer ca să se evite orice motiv de neînțelegere și de aceia facem apel la opinia publică și la guvernul român ca-și la opinia publică sârbă să determine autoritățile Jugo-slave să facă tot posibilul și să lase toată libertatea culturală și religioasă Românilor din Jugo-Slavia. D sa citește și adunarea aclamă următoarea moțiune ce va fi trimisă studenților Jugo-Slavi la Belgrad.

Către colegii Jugo-Slavi

„Studențimea română dela Universitatea din Cluj, întrunită azi 6 Martie 1921 cu frățească dragoste, apelează la sentimentele D-vs. de umanitate si vă roagă călduros *să interveniți pe lângă autoritățile țării d-vs, ca să oprească persecuțiunile contra fraților noștri din Banat și Macedonia.* Credem că poporul Jugo-Slav, care cași cel Român a avut atât de mult de îndurat dela opresiunea străină, nu poate privi cu ochi buni, el care știe ce este suferința, persecuțiunile culturale contra sărmanilor noștri conaționali. Mai ales că suferințele, din timpul războiului, pe cari atât poporul sârb, cât și cel român au trebuit să le îndure, au fost de natură a'i face să respecte sufletul și cultura altora.

„Aceasta cu atât mai mult iubiți și scumpi colegi, cu cât frații noștri, nu pot nutri nici'o idee politică dușmănoasă statului Jugo-Slav, date fiind interesele comune și imperioase din trecut și de totdeauna, ce leagă statul jugo-slav cu cel român.

„Dar mai presus de toate Vă rugăm să aminiți celor în drept că statul jugo-slav prin tratatul dela Saint-Germain și-a luat angajamentul de a respecta libertățile culturale și religioase ale minorităților etnice.

„Și să nu uităm scumpi colegi, că *garanția prietenilor durabile este sinceritatea și respectul cuvântului dat.*

„Iubiți colegi, sperând că apelul nostru făcut cu sinceritate și încredere, Va găsi un ecou puternic în sufletele d-vs și ale poporului sârb, vă rugăm să primiți expresiunea sentimentelor noastre frățești și colegiale". Deasemenea au fost aclamate două moțiuni propuse de d-l Tache Papahagi.

1. Către guvernul român

Intreaga studențime universitară română din Transilvania întrunită azi Duminecă 6 Martie 1921 în sala Universității din Cluj.

„Luând cunoștință de măsurile arbitrare ale guvernului jugo-slav de a închide, toate instituțiunile culturale — școli și biserici — ale românilor din Macedonia și Banat, ca și de sistematicile persecuțiuni illicite ale aceluiaș guvern pentru exterminarea oricărei urme de manifestare cultural-naționale ale fraților noștri; considerând că toate aceste mijloace jugo-slave aduc o gravă periclitare a multiplelor interese naționale culturale, economice și politice ale statului român în peninsula balcanică, precum și o dureroasă stingherire a îndatoririlor moral-naționale ale neamului românesc liber din nordul Dunărei, față de acești îndepărtați frați români subjugați".

„Având în vedere că o deplină autonomie național-culturală, școlară și bisericească le-a fost asigurată acestor Români din Macedonia prin tratatele de pace din 1913 din București și din 1919 dela Saint-Germain, și că prin nesocotirea acestor tratate se încalcă cu știință și voință, drepturile istorice, etnice și culturale ale Macedo-Românilor, studențimea din Cluj, ridică un energic protest în contra tuturor măsurilor luate de guvernul jugo-slav;

se asociază deplin cu aceiași acțiune a centrului studențesc dela București pe care a 'dus-o și o duce în această chestiune;

și roagă cu insistență pe on. guvernul român să intrie locului în drept, pentru respectarea angajamentelor politice luate de statul jugoslav și încetarea ori căror vexațiuni față de elementul românesc de sub stăpânirea sa.

Către I. P. S. S. Mitropolit-Primat.

„Studențimea universitară din Cluj, întrunită astăzi Duminecă 6 Mart, 1921 în sala Universității."

„Considerând marele pericol național, pe care-l prezintă măsurile arbitrare ale guvernului jugoslav, față de frații nostri din Macedonia și Banat — măsuri luate pentru închiderea tuturor școlilor și bisericilor românești, nesocotindu-se prin aceasta angajamentele politice ale statului jugoslav din tratatele de pace din 1913 (Buc.) și 1919 (Saint-Germain);

și ținând în seamă înaltul rol pe care îl are de îndeplinit I. P. S. V. întru păstorirea națională a sufletului neamului românesc și fiind I. P. S. V. președinte de onoare al Soc. de cultură macedo-română din București;

„Adresează I. P. S. V un îngrijorător apel ca să binevoiască a interveni locului în drept, pentru încetarea nedreptăților pe cari guvernul jugoslav le îndreaptă în contra fraților noștri din Macedonia și Banat, *urmărind prin aceasta distrugerea individualității lor cultural-naționale.*

*

După întrunire, a urmat o serie de proecțiuni luminoase, cu scene din viața Românilor macedoneni, însoțite de interesante explicațiuni date de d-l. T. Papahagi.

Ecouri

Dela Universitatea liberă

La Universitatea liberă din București, d-l prof. M. Dragomirescu și-a continuat studiul asupra „Poeziei lirice române din ultimii 20 de ani", printr'o conferință în care a accentuat poezia lui Cerna și a d-lor A. Mosoiu, I. Pilat și C. Moldovanu.

Pe când Cerna ne înfățișează în odele sale, elemente de analiză sufletească, e concepție ce rămâne rațională, poetul Alfred Mosoiu concentrează în poezia sa, întreaga fire, nemărginirea și vecinicia. Alfred Mosoiu înrupează sentimentele într'o formă tradițional românească. Iar poezia lui aduce o notă nouă în literatura modernă.

Trecând la poezia d-lui I. Pilat, d. Dragomirescu spune că e pecetia originalității românești.

Relativ la poezia d-lui Corneliu Moldovan, conferențiarul spune că ideile și imaginile pe care le formulează autorul, sunt de o conciziune rară.

Amintirea eroilor războiului

Edmond Rostand dorea ca pe fiecare casă pe fiecare colibă în care a locuit un soldat mort pentru țară, să se graveze numele și data când a murit. Suggestiunea lui Rostand a fost de prea puțini urmată. O femeie simțitoare și generoasă și-a luat misiunea pioasă de a păstra amintirea martirilor războiului înscriind numele lor și data morții pe locuințele pe care le-au avut înaintea războiului. Această femeie nu admite nici alcătuirea unui comitet, asociație sau subscripție. Ea se adresează acelora care are cultul tuturor eroilor. Va fi imitată și de Românce această nobilă pildă?

Cetiți „Infrățirea"

⚜ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ⚜

In jurul „Ringalei"

Am așteptat într'adins potolirea animozităților iscate cu prilejul reprezentării piesii „Ringala" de d-l Victor Eftimiu pe scena Teatrului Național din Cluj. Am așteptat în tăcere ca să ne putem spune acum, în toată liniștea, departe de nervositatea incriminărilor de-o parte și de alta, care ne este părerea sinceră și în ce privește valoarea piesii și'n ce privește oportunitatea reprezentării ei la Cluj.

Probabil, din aceiaș nevole de atmosferă senină, d-l Bârsan, directorul Teatrului Național local, a întârziat așa de mult cu lămuririle sale date abia zilele trecute printr'o scrisoare adresată presei.

Mai întâi, relativ la valoarea intrinsecă a piesii, la prețuirea estetică a ei, s'a dat o lovitură piezișe lucrării dramatice a d-lui Victor Eftimiu. Dela prima ei apariție la București, d-l N. Iorga a fost împotriva piesii, ridicând obiecțiuni asupra adevărurilor istorice cuprinse în ea și a reușit, pe temeiul acestor motive, profitând, noi zicem chiar: abuzând de ascendentul său asupra înaltei instituții culturale, care e Academia, să aducă un vot de blam din partea acesteia și o protestare, care a scos deocamdată „Ringala" din repertoriu.

Plecând dela credința că d-l Iorga a exprimat astfel numai o sinceră și obiectivă părere de critic dramatic, punem numai următoarea întrebare. In ce măsură respectarea adevărului istoric poate fi un criteriu pentru a fixa valoarea unei piese istorice?

Inainte de toate, nu putem numi istorie numai ce e scris în cărți și în studii de specialitate, făcute mai toate după o enormă trecere de timp și pe baza unui oarecare număr de documente.

Așa-dar, să ni se dea voie, în măsura în care avem libertatea de a ne îndoi asupra unor argumentări istorice, așa de nesigure în special pentru trecutul românesc întunecat și lipsit de dovezi suficiente, să ni se dea voie de a lăsa tot dreptul intuiției poetice, de multe ori mai adânci și mai clar-văzătoare acolo unde și cercetările savanților nu sunt de multe ori decât tot niște simple dibuiri.

De-altfel, să aplicăm puțin argumentarea d-lui Iorga la principalele noastre piese istorice.

Cu ce ne garantează D-sa că într'adevăr faptele, care întrețes acțiunea din minunata dramă „Vlaicu-Vodă", s'au petrecut aidoma și în realitate?

Dacă, pentru vremea aceea, nu putem reconstitui totul în lumina unui adevăr istoric absolut, asta face să ne entuziasmăm mai puțin de piesa așa de reușită a d-lui Davilla?!

Să mergem mai departe. De ce d-l Iorga nu s'a grăbit să învinovățească de voită ponegrire a trecutului nostru național pe Delavrancea, care, în „Apus de soare" a ținut să 'nfățișeze pe Ștefan cel Mare tocmai la bătrânețe, un moșneag istovit, cu alurări copilărești în cari grija țării se amestecă impudic cu amintiri amoroase dintr'o tinerețe nu tocmai recomandabilă?

Pentru ce nu s'a cutremurat d-l Iorga, când a văzut „Lucefărul" aceluiaș autor în care Ștefăniță-Vodă e un nevropat nu numai tolerat pe tron, dar lăsat să ucidă floarea boierimii țării?

Era acesta cel mai fericit moment de dramatizat pentru glorificarea trecutului nostru? Sau, reforturile sufletești, cari fac din Ștefăniță un nelegiuit, în ce istorie sunt ele catalogate și științific dovedite?

„Dar, pentru a răsfoi chiar dramele istorice ale d-lui Iorga, răstimpul, în care cronicile nu ne spun nimic despre Ștefan cel Mare, întrucât îl îndreptățește pe d-l Iorga să-l vadă pe eroul său umblând din loc în loc în haine de călugăr, susținând spiritul războinic al Moldovenilor, ce, mai târziu, domnul țării să ne apară ca un „înviat?"

Dovada însă cea mai isbitoare și puțin cam ironică, pe care însuși d-l Iorga ne-o oferă pentru netemeinicia argumentărilor sale împotriva Ringalii e în completa nepotrivire dintre felul cum d-sa ne înfățișează pe Mihai Viteazul în documentata și avântata sa monografie istorică și felul, în care ne reprezintă același erou național în drama cu numele viteazului voevod. Pe când în prima, Mihai e un om de acțiune, nervos, neastâmpărat în elanurile, lui puternice, repede hotărît în urma unor fulgerătoare intuiții geniale, în cealaltă lucrare mărețul domn e un filosof, sau mai bine zis un dialectician pașnic predispus la lungi și obositoare disertații care uneori reproduc întocmai articolele de fond din

Cronica politică

Desfacerea Federației. Ceeace de atâtea ori era pe punctul de-a se împlini, acum cu prilejul discuțiilor pentru alegera d-lui Stere, s'a împlinit: *blocul Federației s'a sfărâmat.* In afară de dr. Lupu, care continuu îndreptat spre extrema stângă, nu putea vedea cu ochi buni îndrumarea Federației spre un compromis cu „reacționarismul guvernului", și d. N. Iorga a părăsit Federația. Acesta din urmă pentru cuvântul că nu i s'a urmat atitudinea contra d-lui Stere. Și cum de locul pe care-l va ocupa de-acuma d. Stere, Federația înțelege a-și lega și soarta este evident că d. Iorga nu rămâne singur. De altfel nu rare ori s'a făcut gol în jurul d-lui Iorga și nu sunt puține ocaziile în cari d-sa a putut cunoaște nerecunoștința și ingratitudinea acelora pentru care și-a consumat și micșorat atât de mult din patrimoniul autorității sale morale.

Votarea reformelor. Prevăzându-se soarta guvernului și a mult speratei conlucrări cu opoziția pentru împiedecarea unui guvern liberal, opoziția și o parte din majoritate, pretind cu multă insistență prelungirea sesiunei ca să se poată vota toate reformele pentru ca nu cumva acestea să fie făcute de partidul național liberal. Bine, rău, complecte sau necomplecte, ele trebuie totuși să se voteze, numai ca să se spuie că au fost făcute de ori-care numai de liberali nu.

Optimismul d-lui Maniu. Cu toată nenorocita situație în care se află întreaga opoziție așa numită națională, d. Maniu a făcut totuși niște declarațiuni din cuprinsul cărora se desprinde cel mai fericit optimism pentru mult doritul vis al succesiunei guvernului. D-l Maniu afirmă că Federația acum e mai tare ca oricând. Să fie oare pentru că au părăsit-o d. Iorga și d. Lupu?

Revista pressei maghiare

Situație încordată.

Ziarul „Keleti Ujság", ocupându-se de condițiile Antantei impuse Germaniei, cu o îngrijorare vrednică de o cauză mai bună, năzuește din răsputeri să ia apărarea Germaniei. Iată câteva pasagii: S'a trimes Germaniei o notă pentru plata unei despăgubiri de 226 miliarde mărci în aur, și această pretențiune exagerată a Antantei a silit Germania să se hotărască la cea mai energică rezistență. Dar afară de aceasta, a provocat chiar și în cercurile Antantei, agitarea opiniei publice serioase și cu atât mai mult a stârnit antipatia în statele neutrale și apoi în corporațiunile cele mai însemnate ale muncitorimei din lumea întreagă. Poate am crede, că aici, între munții Ardealului, țăranul liniștin nu simte nimic din această încordare a lumii. Da, se poate că nu știe mult, ori poate chiar nimic despre împărțeala pe care o fac potentații lumii. Nu știe că există un mare domn englez cu numele Lloyd George, un mare domn francez cu numele Briand, cari ar vrea să-i stingă pe Nemți într'o lingură de apă. El simte numai atât, că nu e ordine în rânduiala lumii, că e mires de praf de pușcă în aer, că discipline și reglementări nemiloase îl neliniștește și mica lui gospodărie. Nu e sigur de banii lui, nu e sigur de pământ, nu știe dacă nu cumva ară și samănă degeaba, dacă nu i-se va lua și puțina-i producție?..." Și după ce în felul acesta ne dă un tablou complect de starea jalnică în care se află omenirea, indiferent dacă îngrijorarea de viitor a țăranului nostru se potrivește ca nuca în părete în cadrele preocupărilor marilor puteri, „Keleti Ujság" ține să dea și o nădejde cetitorilor săi când scrie: „Din Amsterdam muncitorii lumii întregi trimit vorbă lui Lloyd George, că protestează contra hotărîrei ca 60 milioane de oameni să fie zugrumați într'un mod atât de cămătăresc. America rupe și ultima legătură pe care a mai menținut-o cu congresul de pace; delegatul Americi Bogden în fruntea întregei delegații americane, părăsește conferința din Londra". Italia e deasemenea nemulțumită.

Nu-i așa, că sunt bine îngrămădiți norii cari să întunece orizontul și să urmeze numai descărcarea furtunei? Dar dacă aceasta e mângâierea confraților noștrii dela gazetele ungurești, avem și noi mângâierea noastră: „furtunile rup norii dar... *soarele* rămâne!"

In chestia gazului metan.

Ziarul „Ujság" se ocupă într'un prim articol de chestia gazului metan în legătură cu introducerea lui pe seama orașului, ceeace ar amelioră de-o parte situația materială a orașului și ar fi și în interesul populațiunii. E în contra concesionării acestei întreprinderi pe seama băncilor. Uită însă, că până când nu erau băncile românești în joc, comisia municipală a orașului nu a găsit nici un pericol să lege contract cu banca „Deutsche Bank". Nu-i vorba, interesele orașului nu vor putea fi sacrificate.

Știri și fapte politice

„Voința" vorbește de „rezultatul empiric" al tratativelor de cedare definitivă a teritoriului românesc de dincolo de linia Vârșeț—Biserica-Albă pe care le-a „ântamat" d-l Take Ionescu cu Ministrul Serbiei, și așteaptă cu nerăbdare acest rezultat, împroșcând cu injurii pe acei cari au voit a nu mai aștepta rezultatul dela nimeni decât dela dreptatea noastră. Ce-ți e și cu „rezultatele empirice", d-le!

■

Tot mult iscusita „Voința" vorbește și de „purificarea parlamentului" și de aceia, se vede că a decis ca să susțină alegerea d-lui Aurel Vlad.

Haine veritabile NEUMANN M paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

„Neamul Românesc". Unde-i „adevărul istoric".

Conchidem dar: un autor dramatic e liber să-și ia subiectele operilor sale de unde vrea, după cum îi dictează necesitățile spiritului și talentului său.

Vlaicu Vodă poate că nu va fi fost în realitate așa cum îl prezintă d-l Davilla, dar figura din piesă nu e mai puțin vrednică de admirația și laudele noastre. Tot așa și d-l Iorga: d-sa putea să facă din Mihai Vitezul un personagiu viabil în piesă, fără să fie nevoie să-l trimitem la „adevărul istoric" din documente. Totul constă în tratare. O operă dramatică e o operă de artă și deci valoarea ei trebue căutată în frumusețea ei lăuntrică.

„Adevărul istoric", — atât cât se poate, dar mai presus de el stă imaginația creatoare a artistului care ea hotărăște și de valoarea piesii.

Condamnând un greșit procedeu de-a judeca piesele istorice, nu înseamnă, că am vrea cumva să înălțăm osanale „Ringalii", care rămâne, din lipsă de echilibru intern, de continuitate și de motivare sufletească, și-n ciuda reluării ei pe scenele Teatrelor naționale din București și Cluj una din cele mai slabe lucrări ale d-lui Victor Eftimiu.

*

Acum, câte-va cuvinte despre peripețiile bietei Ringale.

Semnalul de-alarmă, pe care l-a dat „Patria", reproducând critica D-lui Iorga, a fost așa de pripit și așa de inutil, încât nu-l putem explica prin realitatea unor serioase preocupări literare.

Trecând peste considerațiuni de confesionalism nemărturisit, actuale de când cu chestiunea concordatului, și asupra cărora ne-ar fi desagreabil să inzistăm mai mult, ce alt motiv a putut să determine alarma dată de „Patria"? Era oare neapărată nevoie să se ațâțe de înainte spiritele împotriva Ringalei, pentru ca o piesă așa de slabă să cadă? Slavă Domnului, avem un public destul de pretențios și cu destulă educație teatrală pentru ca el singur să poată hotărî despre valoarea unei piese.

Și-n legătură cu aceasta, nici fluerăturile nu le putem justifica. Fetișismul orb n'a dus nici-odată la fapte frumoase.

D-l Bârsan are dreptate deci să se plângă de faptul că nu s'a căutat din vreme o înțelegere cu dânsul, iar presa e ori-când la dispoziția studențimii pentru a apăra o cauză, pentru care luptă. De ce nu s'a discutat asupra „Ringalei" mai din vreme, când s'ar fi găsit și alte mijloace mai potrivite de cât fluieratul pentru a alunga o piesă de pe scena Teatrului Național.

Căci mai ales aici trebuie să ne ferim cu toții de a nu da nici cea mai mică lovitură instituțiilor noastre culturale, așa de curând înființate și deci așa de plăpânde, — aici, în Ardeal, cetate în care nu ne putem face stăpâni cu adevărat decât printr'o inteligență, îndelungă și rodnică activitate culturală.

N. G. Tistu.

INDEPENDENȚA EPARHIEI CLUJULUI

— Contra unei tentative primejdioase —

de Dr. I. Mateiu asesor consistorial în Cluj

IV.

E cât se poate de măhnitor pentru noi să constatăm, că teoria contestării existenții eparhiei Clujului este aprobată de însuși I. P. S. Mitropolit Nicolae, prin subscrierea circulării consistorului arhidiecezan dela Sibiu, pe care am examinat-o în rândurile anterioare.

Dacă circulara aceasta datată din 6 Februarie a. c. a putut provoca o nedumerire prin lipsa ei de preciziune juridică, care pentru cei neinițiați nu prezinta aspecte așa de grave, sub raport constituțional cum le-am arătat noi, un act nou a venit să confirme cât se poate de limpede realitatea concepției negative privitoare la eparhia Clujului. Anume la 5 zile după menționata circulară, deci în 11. Februarie a. c. I. P. S. Mitropolit Nicolae trimite consistorului din Cluj o adresă *prezidiată* sub Nr. 25. M. în care se spune textual: „Până când înființarea episcopiei din Cluj nu va primi sancțiunea din partea Corpurilor Legiuitoare, Consistorul din Cluj nu poate lua și pe mai departe măsuri pentru alegerea deputaților și pentru convocarea sinodului eparhial. Ci credincioșii de pe *contemplata* eparhie a Clujului *își vor trimite reprezentanții în sinodul arhidiecezan care se va alege după normele din trecut.*"

Acest act de-o gravitate excepțională, ridică problema raportului de drept al Mitropolitului față de constituția noastră bisericească.

Statutul organic, ținând seamă de toate elementele sociale ale bisericii, a fixat principiile fundamentale ale unei constituții moderne, după cari guvernarea și administrarea tuturor părților constitutive ale Mitropoliei se îndeplinește în formele *sinodolității*. Prin aceasta sau exclus dela început tendințele autocratice, cari după exemplul istoriei, au fost totdeauna nefaste și combătute, iar acum în veacul constituționalismului democratic pe care-l înțelesese și epoca lui Șaguna, el știuse să le biruiască nu numai în domeniul politic ci și în viața bisericească.

Astfel constituția noastră a așezat toată puterea administrativă, justițiară și legislativă în mâna corporațiunilor juridice, fără a acorda prerogative mai corect privilegii constituționale nici măcar episcopilor. In §§-ii 92, 111, 147 și 159 ai St. organic se spune preciz că episcopul și Mitropolitul este *președintele* reprezentanțelor legislative și al organelor excutive. Dreptul de a lua însă hotărâri valabile este rezervat exclusiv corporațiunii, pe care el o presidează. Aceasta să vede explicit din § 98 al Statutului organic, unde se spune că pe timpul văduviei unei episcopii, conducătorul afacerilor bisericești este *consistorul eparhial* și nici decum o persoană ca cum ar fi d. p. vicarul ca locțiitor legal (§ 118). Dar și în timpul când eparhia are episcop, acesta are numai dreptul de președinte-conducător, pe când organul administrativ și judecătoresc permanent este consistorul eparhial (110). Această interpretare o susține și jurisconsultul consistorului din Sibiu (cf. I. Preda, Constituția etc. Sibiu. 1914. pag. 183). Numai guvernul unguresc, prin faimosul Apponyi. încercase la 1908 să răstoarne constituționalismul nostru bisericesc, afirmând într'o adresă oficială, după analogia bisericii papistașe, că episcopul e *totul*, iar consistorul ar fi numai o corporațiune *consultativă* a episcopului. Dar această tendință a fost combătută cu succes (Vezi concluzul congresul Nr. 47 din 1909).

Atât spiritul cât și litera Statutului organic nu cuprinde nici măcar o indicație vagă, din care s'ar putea conchide, că sub raport constituțional, Mitropolitul s'ar putea suprapune consistorului sau congresului, exercitând, drepturile acestora. Mitropolitul din contră este dator, ca ori cari credincios al bisericii să se supună hotărârilor și legilor, pe cari consistorul și congresul le aduc în sfera lor de competență. Părerea contrară pe care ar avea-o, Mitropolitul față de dispozițiile legale ale acestor organe, nu poate împiedeca executarea lor. După praxa constituțională, Mitropolitul este liber să dea vot separat, motivat în scris, contra concluzelor adrese, fără însă ca acest act să aibă vr'o consecință juridică prohibitivă.

Căci după doctrina Statutului organic, *răspunderea* pentru soarta bisericii *nu cade în sarcina Mitropolitului, ci a congresului național bisericesc.* Pentru dovedirea acestui principiu constituțional, vom cita cuvintele nemuritorului Șaguna, care întemeiat pe-o rară competență canonică, spunea în Congresul național din 1868: „De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru *ulterioară soartă* a bisericii în mânile acestui congres și a celor viitoare", (cf. Protocolul congresual din 1868 pag. 10). Această responsabilitate era derivată de mitropolitul Șaguna din determinarea principiului de, *competență* supremă în Biserica noastră, cuprinsă în următoarea definiție, rostită tot în congresul constituant dela 1868: „Depun cu desăvârșită odihnă sufletească *toată* competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mânile Congresului prezent și a celor viitoare congrese, cari singure sunt reprezentanțele legale și canonice a întregei noastre provincii metropolitane", (ibidem pag. 10).

■

Chiar dacă am privi chestiunea noastră din punctul strict de vedere al *canoanelor*, nici atunci nu s'ar găsi dovezi, cari să justifice prerogative mitropolitane în eparhiile noastre. Canonul 35 al sinodului VI ecumenic, 25 al sinodului IV ecumenic, tratează despre eparhiile văduvite. Deși cazul nu este identic, totuși am putea vedea o analogie la eparhia Clujului, unde lipsește astăzi episcopul. Ei bine, canoanele, spun că în eparhia văduvită toate au să rămână neschimbate până la alegerea noului episcop. Mitropolitul nu poate face nici o inovație, ci datoria lui este să se îngrijească ca episcopia să nu rămână vacantă mai mult de trei luni, (vezi *Pidalion* pag. 134 și 174, *Șaguna*, Compendiu de drept canonic pag. 109—10). Conducerea eparhiei însă o are pe timpul sediuvacanței clerul eparhial (*Milaș*, Drept bisericesc pag. 315, iar după organizația ardeleană: clerul și poporul prin reprezentanții săi) și nicidecum Mitropolitul, care nu-și poate exercita drepturile sale canonice, decât numai în marginile eparhiei subordonate lui, (Milaș, o. c. p. 265). Așadar nici canoanele, nu au vr'o dispoziție pozitivă, care să asigure Mitropolitului dreptul de dispunere în afacerile interne ale altei eparhii, căreia îi lipsește episcopul.

Din expunerile anterioare s'a văzut, că eparhia Clujului a luat ființă prin operă de legiferare a

Congresului național bisericesc, care i-a dat dreptul să funcționeze cu atribuțiile de independență prevăzute în Statutul organic pe seama oricărei eparhii din cuprinsul Mitropoliei. Și astfel o suspendare a acestei funcționări sau chiar desființarea continuității sale nu poate intra decât tot numai în competența de drept a Congresului național.

De aceea, Consistorul din Cluj în ședința sa plenară din 24 Februarie a. c. a fost nevoit să declare că nu poate lua la cunoștință hârtia presidială a Mitropolitului nostru, ci înlăturând orice intervenție anticonstituțională înțelege să conducă eparhia independent, potrivit Statutului organic și hotărârilor congresuale din 1920.

Căci și după doctrina generală a dreptului bisericesc oriental „orice deciziune episcopală rămâne *nulă și neavenită*, dacă contravine cano n lor ori nu exprimă ceea ce s'a hotărât la sinoadele particulare și ceea ce s'a publicat ca lege", (cf, Milaș. Drept bisericesc pag. 374.)

Astfel rămâne să stabilim, că Din punct de vedere constituțional, hârtia presidială adresată Consistorului din Cluj, trebuie calificată ca un act de *absolutism ierarhic*, pe care nu-l poate admite nici Statutul organic, dar nici clerul și poporul nostru credincios. Introducerea lui ar însemna nu numai regenerarea făgăduințelor solemne pentru învierea tradiției șaguniene, ci însăși căderea bisericii noastre în cea mai tristă epocă de tulburare și anarhie.

Dacă mitropolitul Șaguna a fost nevoit — din lipsa unei constituții bisericești — să încreeze singur în marile chestiuni ale Bisericii, el se justifică, declarând în congresul național dela 1868, că a făcut-o silit de împrejurări, „dar nu spre introducerea și stabilirea vr'unui absolutism ierarhic, care eu totdeauna l'am combătut și despre care există în scrierile mele cele mai lămurite dovezi". Căci, spune el în alt loc „absolutismul în Biserică, pre cum este cunoscut în deobște vatămă simțul și presupunerile naturale ale clerului și poporului credincios și *provoacă sminteală și împărechiere față cu partizanii absolutismului în și afară de Biserică*. Ce urmări are o astfel de sminteală și împărechere, aceea a arătat-o însuși Christos zicând apostolilor: „vai omului acelui prin care vine sminteala." (Compendiu de drept canonic pag. 91.)

Iată pentru ce sunt datoare toate elementele conștiente să lupte cu toată bărbăția pentru apărarea constituționalismului bisericesc, combătând fără concesii tentativele de absolutism ierarhic, care ar săpa în mod sigur groapa Bisericii ardelene.

Și în această luptă eparhia Clujului, care vrea și trebue să meargă pe un drum non de legalitate luminată, își face un titlu de onoare să aducă devotamentul cel mai desinteresat precum și tot entusiasmul credinței în biruința atât de necesară binefăcătoare pentru viitorul Bisericii noastre *constituționale*.

INFORMATII

O comisiune studiază de câteva zile, la ministerul de război, schimbarea uniformei ofițerilor și trupei.

După toate probabilitățile se va introduce o uniformă de culoarea „kaki", asemănătoare cu aceea adoptată în armata de uscat britanică.

■

Ministerul de domenii comunică că situația câmpului în Regat se prezintă astfel:

In toată Oltenia pământul este complet des zăpezit și se ară intens de câteva săptămâni.

In Moldova și Muntenia până în regiunea dealurilor nu s'a început încă munca din cauza zăpezii.

■

In urma avizului Consiliului vamal, ministerul de finanțe a admis următoarele noui taxe de export la petrol și derivate.

Benzina grea și ușoară 11.000 lei vagonul.

Petrolul lampant 4.000 lei vagonul.

Uleiuri ușoare 3.500 lei vagonul.

Uleiuri grele 7.000 lei vagonul.

Aceste taxe vamale de export vor intra în vigoare dela publicarea lor în „Monitorul Oficial".

■

D-l Mihali Antonescu, ministru de justiție, va pleca la Atena, împreună cu Familia Regală, spre a îndeplini însărcinarea de ofițer al stării civile la căsătoria Princip lui Carol.

Plecarea a fost amânată pentru azi Luni 7 Martie.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

D-l Caius Brediceanu este numit ministru plenipotențiar la Cairo.

■

In cursul acestei primăveri se vor începe lucrările pentru construcția de noui linii ferate în Basarabia, Bucovina și Ardeal menite să facă noui legături între aceste provincii și vechiul regat.

Se vor construi liniile care să unească orașele Hotin, Soroca, Orhei și Ismail cu liniile existente azi în Basarabia.

Apoi liniile Petroșani—Tg-Jiu, Brașov—Nehoiaș, Topliță—Tg-Neamț—Pașcani, Dorna-Vatra—Bistrița, Drohoi—Mihăileni—Siret și Sighetul-Marmației—Baia-Mare.

Proectul necesar pentru aceste lucrări se va depune în cursul săptămânei viitoare în parlament de către d-l ministru Petrovici.

■

Poliția din Sibiu a raportat organelor superioare din Cluj, că sașii au refuzat să arboreze tricolorul românesc la serbările naționale române sub pretext că acest lucru nu l-au făcut nici sub Unguri.

■

Citim în „Banatul Românesc"

Orașul Timișoara a dărui Princip sei Elisabeta cu ocaziunea nunței sale, un tablou Macart, care a fost expus în sala festivă a Palatului Regal. Acesta a fost al doilea tablou al lui Macart; primul era comandat din partea răposatului Regele Carol și prin urmare foarte bine primit de către Familia Regală. Valoarea tabloului e peste jumătate milion.

La Buziaș s'a constituit „Reuniunea culturală șvabo-germană", Reuniunea urmărește scopuri culturale, științifice și sociale.

■

Citim în „Izbânda":

După informațiunile noastre, contractele încheiate pentru concesiunea atelierelor căilor noastre ferate, au fost reziliate de ministerul de comunicații.

Se va institui o mare societate cu capital românesc și cu participarea societăților engleze și franceze, care vor aduce ca aport social instalațiunile tehnice.

■

Citim în „Românul":

Suntem informați în mod pozitiv că d-l Vasile Goldiș, care se află la Alexandria, este în drum spre țară. In scurtă vreme d-sa va sosi la București. Știri sosite din Capitală anunță că cea mai înaltă lume politică de acolo așteaptă cu nerăbdare întoarcerea în țară a bărbatului de stat transilvănean, a cărui opinie urmează să fie cerută de partide referitor la evenimentele politice actuale.

■

Implinindu-se cinci ani de la moartea regretatei Reginei-poete Carmen Sylva, soția defunctului Rege Carol I. Cu această tristă ocaziune, un serviciu religios s'a oficiat la Mitropolie pentru odihna veșnică a neuitatei regine Elisabeta, ale cărei osemințe odihnesc în pridvorul mănăstirei de Argeș dela Curtea de Argeș.

Printre alții numeroși cunoscuți și admiratori ai ilustrei defuncte, au participat la acest pios serviciu religios și membrii guvernului.

Tot cu acest prilej, un parastas s'a oficiat la mănăstirea Argeș, în prezența autorităților locale.

■

La al III-lea Concert al „Salonului de Artă Ardeleană" care va avea loc Joi 10 Martie a. c. în sala expoziției de la Prefectură se va cânta și sextetul din opera „Lucia" cu d-nele Rita Mărcuș, Lia Pop și domnii St. Mărcuș, I. Crișan, Indriés și Serian.

Biletele se găsesc la expoziție și Librăriile Anca și Lepage.

■

In piața Ștefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis „*Bodega Teatrului*" cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj.

Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese și răcoituri.

Serviciu culant și prețuri moderate.

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Duminec- plăcintă cu brânză, carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă renumită.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

Dela „Cultura poporului"

— Șezătoarea de Duminecă 6 Martie —

In mijlocul unei săli arhipline șezătoarea artistico-culturală dela „*Redută*" se începe cu conferința d-lui Prof. universitar *V. Onișor* care a vorbit despre „*Libertatea muncei și contractul de muncă*".

„Libertatea muncei, zice conferențiarul începe atunci când cetățeanul, ajuns la o vârstă anumită, este liber să-și aleagă felul muncii, locul și întreprinderea unde va lucra. Factorul hotărâtor în alegerea muncii sunt condițiile economice în care se angajează lucrătorul zdică *felul muncii, salarul și avantagiile* pe care le poate avea.

Statul știind că munca este una din temeliile principale pe care se razimă statul, nu rămâne indiferent ci regulamentează munca.

Prima chestiune care preocupă pe muncitor la începutul meseriei sale, este ucenicia apoi calfa și în cele din urmă este supus la un examen pentru a și putea câștiga calitatea de maistru. Aceste examene erau impuse și regulamentate, înainte vreme, de către așa zisele „bresle".

In anul trecut regulamentându-se munca s'a declarat, ca bază a acestei legiuiri, libertatea muncei, însă, rațională, punându-se, ca atare, anumite limite. Legislația muncii admite libertatea și încetarea colectivă a muncei dar o limitează.

Incetarea muncii este admisă numai, după procedura împăcuirei.

Incetarea colectivă de muncă însemnează încetarea lucrului într'o întreprindere, când cel puțin o treime din lucrători se declară pentru încetare.

Legea prevede ca primă procedură a împăciuirei cercetarea modalităților pentru aplanarea conflictului, făcută de 2—5 delegați ai muncitorilor împreună cu patronul fiind de față și un delegat al ministerului muncii. In aceste tratative se poate ajunge la un acord, și atunci hotărârea este obligatorie *șase luni de zile*, pentru toate întreprinderile atinse de acest conflict.

In caz când în aceste tratative nu se ajunge la un acord legea prevede a nouă precedură - *arbitragiul* - aci se prezintă delegații ambelor părți, care au că președinte pe un magistrat superior din localitate și fiec re își arată și argumentează pretențiile. Președintele după ascultarea ambelor părți, dă hotărârea care e obligatorie și pentru patroni și pentru muncitori timp de 6 luni.

O provocare nepermisă a încetărei lucrului într'o fabrică fie din partea muncitorilor fie din partea patronilor este pedepsită cu amendă de 50 lei — 10,000 lei și une ori și închisoare. Legea prevede pedepse și pentru *rezistență pasivă* (muncă fără spor) adică „*Sabotajul*".

De aici se poate conchide zice distinsul conferențiar, că libertatea muncii nu e dată numai în interesul muncitorilor ci statul poate interveni atunci când se face abuz de această libertate în detrimentul patronilor sau al societățel.

Terminându-și interesanta conferință cunoscutul profesor dela facultatea de drept este îndelung aplaudat de întreaga asistență.

Urmează programul artistic.

Dșoara Mohora, elevă în ultimul an la conservator, cântă cu multă duioșie două doine românești care au plăcut foarte mult publicului. Calitățile artistice și vocale a D-rei Mohora promit foarte mult și în curând credem că ne va da ocazia să vedem în D-sa un valoros element de operă.

Urmează *D-l Savu* de la Teatrul Național care declamă cu mult

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și lichor. (30

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Nr. de afacere; 351—1921.

Publicațiune de licitație

In baza procesului verbal dresat sub Nr. de sus fac publicațiunea, că fiind recercat de Banca Marmorosch, Blank et Co. S. A. Sucursala Cluj, reprezentată prin avocatul **Dr. Maximilian Klein** din Dej, voi vinde prin licitație publică circa 50.000 kg. de zahăr cubic de prima calitate, în lăzi de câte 50 kg. livrat și amantezat ca pe naiă de firma Ch. **Beer Eckstein** din Budapesta în contul și pe rizicul acestei firme, în Cluj, antrepozitele Băncii Marmorosch, Blank et Co. S. A., Strada Gyufagyár, la 11 Martie 1921, orele 3 p. m. pentru prețul de strigare 21 lei per kg.

Zahărul se va vinde în una poziție și anume în caz, dacă nu se va promite prețul de strigare, și mai eftin.

Cei ce doresc să cumpere au să depună înaintea licitației un vadiu de 10 la sută ai prețului de strigare.

Cumpărătorul are să achite imediat prețul si competința de cumpărare în numerar și va transporta zahărul sau îl va putea lăsa în antrepozitele Băncii Marmorosch, Blank et Co. S. A. Cluj pe lângă plata taxelor de magazinaj.

Cluj, 3 Martie 1921.

Dr. NICOLAE SCHREIBER
notar public

Cel mai eftin se curață și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

... Internațională

Intreagă presă aliată comentează eventualul refuz al delegației germane de a accepta măsurile conferinței din Paris și anunță măsurile coercitive pe care le vor lua Aliații: 1) ocuparea orașelor Duisburg, Dortmund, Düsseldorf și München de către armatele aliate, 2) taxarea mărfurilor germane care se vor vinde în țările aliate așa cum vor crede de cuviință guvernele respective.

Rămâne de văzut dacă guvernul german se va inchina în fața hotărârii conferinții din Londra. Se anunță pe de altă parte că contra propunerile germane vor fi în așa fel făcute încât să mulțumească pretențiile Angliei și Italiei care nu sunt așa de exigente ca Franța, fiindcă nu au suferit atâta de pe urma războiului. Se mai discută și posibilitatea unui arbitraj american în caz când va fi divergiențe de păreri între francezi deoparte, englezi și italieni de alta.

Bancherul Vanderlip a sosit din America, unde a reușit să intereseze la planul său de refacere economică a Rusiei un consorțiu de bancheri americani. In schimb guvernul sovietic a consimțit să facă grupului Vanderlip concesiuni importante: minele de aur, pădurile, căile ferate. Astfel, regimul bolșevic, care a declarat răsbol sfânt capitalismului se constitule prizonierul celui mai avid capitalism, capitalismul american.

---

humor o abulă și un monolog.

D-na Lia Pop dela Opera Națională, ale cărei calități vocale sunt în deobște cunoscute, a executat, minunat, două doine românești: *Ardemite-ar codru dess și Floare fui floare trecui* care a stârnit un ropot de aplause. Bisată de întreaga asistență, fermecată de vocea și duioșia execuției d-na Pop a cântat încă o doină românească.

D-l Calboreanu dela Teatrul Național a declamat cu mult temperament dramatic și cu o bună dicțiune frumosul poem *„Lăcusta“*

Terminându-se programul artistic, la cuvântul *D-l Marin Stefănescu dela Universitate* care spune: „In nemărginita nobleță și toleranță a neamului nostru care extaziat de bucuriile prezentului a uitat toate durerile și ofensele trecutului, am înțeles să împărtășim cu toți conaționalii noștrii toate bunătatea și idealismul sufletelor noastre. Niciodată încă, nu ne-am putut gândi, că cineva să aibă atâta micime de suflet ca să califice această atitudine a noastră ca o slăbiciune și, să ne calce în picioare ce avem noi mai sfânt în inimile noastre — *dragostea de patrie.*

„Aceia cărora le-am iertat fapte și insulte pe care nici un popor din lume nu le-ar fi putut erta vin astăzi să ne batjocorească prin ziarele lor și să ne scormonească toate amintirile trecutului pentru care ne-a trebuit atât idealism și bunătate ca să le stergem din sufletele noastre. Aici a „Reduta“ unde am pus toată știința și noblețea sufletelor noastre ca să ridicăm nivelul moral și cultural al muncitorilor, de orice naționalitate, ziarele maghiare ne aruncă în față ofensa, că noi facem propagandă pentru învrăjbire. Zi de zi ne-au batjocorit, și noi am răbdat până ce a ajuns cuțitul la as.

„Eri d-l Prefect Meteș care e un bun român a luat hotărârea să suspende ziarele unguresti și le a suspendat. (Intreaga asistență isbucnește într'un ropot de aplauze și „să trăiască“ care durează câteva minute).

„Toată cinstea și lauda se cuvine acestui român care ca și noi n'a mai putut suporta nerecunoștința, îndrăzneala, și insultele maghiarilor,

Vom merge mai departe (o voce: „să vedem odată“, și vom cere guvernului mijloace mai drastice.

Am suferit destul. Astăzi țărâna morților și sacrificiile milenare ale Ardealului și nici Du... nu ne mai îngăduia să ... [illegible]

... să ne sape mormâ... să facem ca ... să se prăbușească ... și brutalitatea ... lor“.

„După un îndelungat ... [illegible]

aplauze d-l M. Stefănescu citește următoarea moțiune care a fost aclamată în picioare de întreaga asistență.

D-lui Președinte a consiliului de miniștri

Muncitorii intelectuali și manuali din Cluj adunați în sala „Reduta“ sub suspiciile societăței *Cultura poporului*, astăzi 6 Martie 1921, luînd în considerare atitudinea ostilă statului și siguranței lui, pe care o au ziarele maghiare în genere și în special ziarele *„Ellenzék, Keleti Ujság, Ujság și Hétfői Ujság“*, aprobă măsura de prevenire luată de prefectul județului pentru suspendarea lor, și care guvernului să ia urgente măsuri pentru împiedecarea pe viitor a atitudinei de provocare și împiedecare a unei pașnice convețuiri între toți concetățeni țări.

In cele din urmă la cuvântul d-l *Vasile Dimitrie Rectorul*, care spune:

„Vorbitu-v'am noi vre'o dată de dușmănie și ură? Vam adus aminte că odată ați fost sclavi și astăzi scăpând de sclevie, să fiți stăpânitori?“

„Am alergat prin toate părțile Ardealului și am luptat pentru înfrățire iar azi ca răsplată ne vedem batjocoriți de ziarele maghiare.“

Dacă n'am avea noblețea rasei latine ar trebui să facem cum făceau ei pe când noi eram sclavi. Aprobăm hotărârea prefectului și atragem atenția acelora care ne batjocoresc și ne pângăersc munca și sacrificiile noastre că și răbdarea are margini.

„Românul știe să macine pleava vorbelor dar știe să împrumute și graiul faptelor. Șezătoarea dela Reduta ia sfârșit în mijlocul unui entuziasm de nedescris. Rulează apoi un film de cinematograf.

Ș. P.

Acordul româno-polon

Ce spune ziarul „Times“

Ziarul „Times“ publică următoarele:

„Convențiunea militară între Polonia și România era un fapt îndeplinit înainte chiar de sosirea mareșalului Pilsudski la Paris. Această convențiunea are de scop să apere frontierele orientale ale Poloniei împotriva unei invaziuni bolșevice.

Pe de altă parte acordul Poloniei, cu Cehoslovacia a fost încheiat și el ca să se evite într'un caz eventual, tranzitul de muniții și munițiuni pentru ... polon pe la Dantzig, care ... destule garanții în ... când Germania ar redeveni agresivă.

Suspendarea ziarelor maghiare

— Comunicat —

Văzând că ziarele unguresti din loc „Ellenzék, Ujsag, Keleti Ujsag și Hétfői Ujsag“ de un timp încoace continuă a descredita, defăima și ridiculiza orice activitate a autorităților și statului românesc producând nemulțumiri în public și încurajând elementele de disordine, — lucru care amenință siguranța statului ordinea publică și liniștea cetățenilor, — cari fapte m-au determinat să procedez cu cea mai mare energie, — așa că deși am cel mai necondiționat respect față de libertatea pressei cinstite, — față de susnumitele ziare, cari periclitează existența statului am dispus suspendarea apariției lor până la alte dispoziții.

Cluj, la 6 Martie 1921.

Prefect: *Dr. Meteș.*

Impotriva Concordatului

Conferința preoțească a tractului Zarand a trimis ministerului de externe următoarea telegramă:

Conferința preoțească a tractului ținută la 24 Februarie 1921 în Brad protestează în contra închierii Concordatului. Protestează în contradeclarațiile autoritare ale Domnului Ministru Tache Ionescu. Cerem ca liniștea sfintei biserici să nu fie turburată prin concordat. Jertfele de lacrimi și de sânge nu se răsplătesc prin înjosirea Bisericii care a susținut, susține și va susținea acest neam născut și crescut în legea românească.

Pentru delăturarea primejdiei, ce o vedem în actul acesta, vom lupta până la estrem pe toate căile legale.

ProtopopPompiliuPisc. Preoții: G. Drăgan, S. Rusu, C. Stanciu, A. Fugata, P. Stanciu, G. Damian, I. Birău, S. Becsa, I. Ghisa, I. Boloțiu, I. Mihuț, I. Tisu, I. Indreiu, I. Perian, I. Todoran, I. Borza, N. Codrin, S. Pavel, S. Sipos, I. Fugata, A. Roman, I. Irimie, M. Popovici, I. Ivan, N. Coff, N. Matei, A. Barna, I. Comsa, N. Florea, P. Câmpean, N. Petrian, G. Glava, St. Glava, P. Vraciu, I. Campian, D. Marație, I. Draia, A. Bogdan și I. Felea.

Svabii din America pentru integritatea Banatului

„Schwäbische Volkspresse“ primește următoarele din America de nod: „Șvabilor bănățeni din America de nord le pare foarte rău că Banatul a fost rupt în două contra voinței poporului și în dauna populației. Nu credem că poporul din Banat va fi vro dată mulțumit, de sugrumarea aceasta căci ea va rămâne pe veci o rană deschisă. *Ar fi fost bine dacă Banatul întreg s'ar fi încorporat României.*

„Ni s'a comunicat în mai multe rânduri că Germanii din Jugoslavia sunt persecutați. — Noi avem un guvern liberal căci Americanul este liberal de natură, iar guvernul nostru are influență mare asupra politicei mondiale. Dacă s'ar *documenta prin jurăminte persecutări contra Germanilor de către Sârbi, am intervenl pe lângă guvern că Banatul să fie luat Jugoslaviei și dat României în întregime.*

Știri de peste hotare

Elveția

Elveția pradă manoperilor germanofile

Din mărturisirile unora dintre consilierii federali rezultă că în chestiunea trecerii prin Elveția a contingentului trupelor străine cu destinația Vilna, consiliul federal a suferit puternice presiuni din partea oamenilor politici elvețieni cari în timpul răsboiului s'au arătat înverșunați germanofili. Se citează în deosebi colonel Bruggez, fost ajutor al generalului Wille, care în Consiliul federal a susținut că teza ... Elveției de a permite trecerea trupelor internaționale trebuie în orice caz socotită ca de... [illegible]

Vilna n'a fost decât un prilej socotit favorabil de către Germanofili pentru a angaja astfel Elveția, pe calea unei politici sistematic egoiste, care se nădăjduește că va indispune Consiliul Suprem al Ligii Națiunilor. Dacă această manoperă reușea se punea la cale o mișcare populară pentru a obține ca Elveția să iasă din Liga Națiunilor și să cadă în sfera de influență germană.

Un întreg plan politic se relevează cu prilejul incidentului acesta.

Opinia publică din Elveția romanâ, este mișcată și îngrijorată, ea simte că va trebui să-și reia rolul de sentinelă vigilentă care în cursul răsboiului a ruinat planurile perfide ale germanofililor.

Italia

Ciocniri între comuniștii și naționaliștii italieni

După ziarul „Tempo“, conflictele între naționaliști și comuniști continuă.

La Milano cu prilejul unei întruniri a naționaliștilor din provincie un conductor de tramvai fiind maltratat, toate tramvaile au intrat în depozit.

Puțin timp după aceasta, numeroși lucrători dela tramvaie, înarmați cu diferite unelte, s'au întâlnit cu naționaliști, cari i-au pus pe goane. Au fost câțiva răniți, intervenția poliției a împiedicat să se producă incidente mai grave.

La Bolonia cu prilejul unei întruniri a comuniștilor au avut loc deasemenea ciocniri regretabile.

La Turin o contra-manifestație a socialiștilor naționaliști a dat loc la câteva incidente.

Fasciștii din Triest auzind că comuniștii din teritoriile anexate pregătesc manifestații destinate să turbure sărbătorirea unirei cu Italia, au organizat ceace numesc ei „expediții de represiune“.

Ei au năvălit și au devastat Bursele de muncă dela Cormen Roman, Afello, Santa-Croce și Pisipo.

Rusia

Partidele antibolșevice.

Cu toată mulțimea de nuanță ale gândirii rusești putem stabili câteva puncte esențiale comune tuturor partidelor antibolșevice rusești:

1. Reconstituirea Rusiei în frontierele din 1914, afară de Finlanda și Polonia, cărora li se recunoaște independența în limitele lor autografice, adică după nota lui Wilson.

Majoritatea partidelor democrate rusești sunt de părere că Rusia trebue să fie un stat federativ.

2. Tratatele politice sau economice încheiate de guvernul sovietic ca și orice hotărîre luată fără participarea și aprobarea reprezentanților ei legali nu vor fi recunoscute de vre-un organ legislativ al Rusiei viitoare.

3. Lupta armatei contra bolșevicilor și nerecunoașterea guvernului sovietic bazat numai pe uzurparea și teroarea exercitată de o infimă minoritate nealeasă de popor.

Statele-Unite.

Trupele negre și propaganda germană.

Senatul din Washington a publicat rezultatul anchetei pe care a făcut-o generalul Allen, comandantul corpului american de ocupație, asupra accuzațiilor aduse de presa germană contra trupelor negre. Raportul arată inexactitatea calomniilor germane care sunt opera propagandiștilor pangermaniști.

Raportul generalului Allen arată, că din cele 70 de cazuri de ofența a femeilor toate după ce au fost judecate au fost pedepsite. Generalul Allen constată că majoritatea acestor ofense erau rezultatul întinderii anormale a prostituției, datorită împrejurărilor economice din Germania.

Raportul conchide: Crimele atribuite de presa germană trupelor franceze ca corpuri de minore, rupturi, mutilațiuni și omoruri urmate de dispariția cadavrelor etc. sunt false și inventate în scop de propagandă.

Congresul Internaționalei a IV-a

Marți a început la Viena congresul internaționalei a patra.

Deviza acestei internaționale este separarea de Moscova. Intre participanții congresului sunt și membrii din internaționala a treia și socialiști independenți și moderați.

Congresul dela Viena a fost deschis de către Friedrich Adler, ales președinte. El a constatat că asistă la acest congres mondial două treimi din socialdemocrația lumii. „Dorim — a spus Adler — să fim centrul la care poate adera nerăbdarea naivă și necredința sceptică. Reprezentantul englez Valhead, vorbind în numele Englezilor a spus că muncitorimea engleză va lupta contra tratatului dela Varsailles, în care se vede perspectiva unor răsboaie noi, iar nu pacea. Muncitorimea engleză este contra militarismului, condamnă deci și militarismului francez, cum a condamnat și hegemonia militarismului din germania. In numele Germaniei a vorbit Ledebour.

Cetiți „Infrățirea“

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Opera Română

O premieră în pregătire: „Tannhäuser"

II.

Acțiunea Operii

Acțiunea din opera „Tannhäuser" se petrece în provincia Thüringia în secolul al XIII-a.

Landgraful *Hermann de Thüringia* era un mare protector al artelor frumoase, la a cărui curte princiară toți cavalerii și cântăreții (*minnesingerii*) de pe vremurile acele erau foarte bine văzuți. Intre acești „trubaduri" se afl și *Enric de Ofterdringen* supranumit: *Tannhäuser.*

Era un bărbat de o fire îndărjită și egoistă, care nu prea recunoștea autoritatea nimănui. In schimb însă îi plăceau femeile frumoase, vinul bun, cu un cuvânt plăcerile lumești.

Și fiindcă adeseori își bătea joc în cântecele sale de amorul cavaleresc, atât demult slăvit și cântat în evul mediu, cântecele lui de iubire, pline de foc și patimă nu prea plăceau curții și celorlalți minnesingeri. Fiind însă un cântăreț iscusit și un bărbat frumos, Elisaveta, nepoata landgrafului, s'a îndrăgit de el.

Dar iubirea curată și feciorească a tânărei și frumoasei prințese n'a satisfăcut pe deplin pe acest trubadur, căruia îi plăcea mai bine „să soarbă lacom nectarul", să-și „lase dorinței liber zborul..." din care cauză Tannhäuser părăsește cercul nobililor cântăreți și pe iubita sa, pleacă'n lume, unde după multe aventurii ajunge în Venusberg; aici cade pradă farmecelor zeiței păgâne, care deja demult cercase să'l prindă în mreajile ei.

Uvertura

Uvertura lui Tannhäuser ne prezintă o icoană muzicală completă a ideii fundamentale din acțiunea dramatică, ce se petrece.

Ne prezintă lupta dintre bine și rău, dintre blândeța procăitoare și senzualismul păcătos, în care luptă binele ese biruitor.

Uvertura se începe cu tema minunatului *cor al pelerinilor*, plin de accente evlavioase, — cântată de clarinete, goarne și fagoți, — apoi trece în accentele sălbatice și pline de senzualism îmbătător, ale *motivului bacanal*, ajungându-și culmea în imnul adresat zeiței Venus, în care se preamărește amorul sensual și zeița iubirii.

La urmă însă învinge totuși sentimentul religios, terminându-se uvertura cu cântecul de victorie al corului pelerinilor.

Actul I.

La ridicarea cortinei aflăm pe Tannhäuser în brațele lui Venus, care se folosește de toate mijloacele, ca să-l poată ține și mai departe sub vraja sa, din cauza că la Tannhäuser începuseră a se ivi simptomele plictiselei.

Scena înfățișează interiorul Venusburg-ului (Härselberg lângă Eisenach).

In sarea îndepărtată se vede un lac albăstrui, în a cărui apă se scaldă *Naiadele*, iar pe țărm stau culcate *Sirenele*.

In planul întâi la stânga, *Venus* (soprano) întinsă pe un pat; lângă ea, pe pe jumătate îngenunchiată stă Tannhäuser (tenor) cu fruntea în poala ei având lângă el harfa. Intreagă peștera este înecată de o lumină trandafirie.

Planul din mijloc e cuprins de un grup de *Nimfe* dănțuitoare; pe coline ceva mai ridicate în preajma peșterii zac perechi de îndrăgostiți, dintre cari una câte una se amestecă în danțul Nimfelor. Un alaiu de *Bacante* fauni și Satyri vine din fund întru'n vârtej de danț sălbatec, atrăgând cu gesturile lor de beție grupurile Nimfelor și ale perechilor îndrăgostite, cari în curând sunt răpite de puternica năvală. O bacandiă sălbatecă, a cărei muzică, — în care incontinuu să aude *motivul bachanal*, — preamărește amorul senzual. Ca un ecou al danțului ce crește tot mai sălbatec, răspunde cântecul Sirenelor; „Vino vin' la mal"...

Părechile dănțuitoare încremenesc deodată și ascultă cântarea. Dar danțul se animează din nou și ajunge la ultima expresie a pornirii sălbatice, până ce furia bacantică atinge culmea beției, când apoi perechile de îndrăgostiți se desfac rând pe rând din joc și cuprinse de o lâncezeală nebiruită, se așează pe colinele grotei. Alaiul Bacantelor dispare în fund, de unde năvălește o ceată tot mai deasă, care cuprinde și planul întâi, învăluind grupurile celor cari dorm ca'n niște nori trandafirii. Numai spațiul unde stau Venus și Tannhäuser rămân în starea lor de mai nainte, iar în depărtare se stinge ultimele accente ale cântecului Sirenelor.

Apar și cele 3 *grații* și cu mișcări păti... pline de senzualism ... imaginile lor la picioarele zeiței iubirii, vrăjesc scene symbolice ale iubirii zeilor, din mitologia greacă apoi dispar.

Tannhäuser tresare cu capul ridicat ca și cum s'ar des... dintr'un vis. Venus îl ... din nou alintătoare. Văz... însă gânditor îl întreabă ce gândește. Trannhäuser i se plânge că iarăș a auzit în vis glasul de sărbătoare al cl...or, pe cari nu le-a auzit deja demult.

Se plânge, că de când e în Vennsberg a și uitat al vremii zbor; nu mai vede nici lumina zilei și nici lumina stelelor strălucitoare. Nu vede cum să trezește natura primăvara, nici aude cântecul preveghitoarei. Esclamă cu durere, că oare până când va fi așa înstrăinat?

Aprinsă de mânie sare în suszeția și îi face reproșuri pentru astfel de vorbe; apoi îl invită să îi cânte imnul glorificător al iubirei (Liebespreislied), cu care a cucerit-o și pe dânsa, zeița iubirii, — care ia dat lui tot ce a avut mai scump.

Imboldit de o hotărâre bruscă apucă harfa și așezându-se solemn în fața Venerii, începe cântul divin:

„Slăvită fii! și prea mărită fie
Puterea ta de farmec neînvins!
Cântarea mea în imn de bucurie
Innalțe vraja care m'a cuprins!
De doruri, ah! și desfătări divine
Mi se topea tot sufletu 'nsetat
Si zeilor ce numai se cuvine
Tu, mie, unui muritor, mi-ai dat".

El însă rămâne un muritor, care după desfătări are nevoie și de durere. Roagă deci pe zeită, să îi permită a părăsi țara ei. Și zice bun rămas!

Iritată de această hotărâre a iubitului ei, Venus se folosește de toate farmecele ca să'l rețină în brațele ei, și cu cuvinte pătimașe îl invită:

„Iubite vin! Trandafirie
Ne așteaptă grota pe amândoi
Și chiar un zeu de-ar fi să vie
N'ar fi mai fericit ca noi!..."

Ii descrie apoi din nou plăcerile voloptoase, ce îl așteaptă și ispitește să rămână pe veci la ea. Corul sirenelor nevăzut și de departe mărește vraja cuvintelor zeiței fermecătoare. In inima lui Tannhäuser exaltat și ...ș cu cuvintele dulci a zeiței, din nou se aprinde flacăra iubirii sensuale și în enthusiasmul lui de dragoste apucă harfa și intonează din nou imnul glorificator, în care promite, că'n veci numai pe Venus o va glorifica:

„Cântarea mea ți va răsuna în tot
[locul,
Cu glas puternic eu te voi cânta!
Tu ești frumsețea și tu ești norocul
Și mii de vrăji arunci în calea ta..."

dar pe lângă toate aceste simte, că trebuie să plece în lume, deoarece îi e dor de libertate și voiește să să avânte în luptă, cu rizicul chiar de a fi „alesul morții", apoi continuă hotărât:

„In țara ta de-acum ... las!
Crăiasă! Zeiță! Bun rămas!

Promisiunea ace... făcută Venerei, de a o ... și a-o apăra chiar și împotriva lumii, formează baza ciocnirii dramatice, care isbucnește mai târziu la lupta cântăreților (actul II. scena IV), cauzând căderea eroului.

Cu mânie sălbatică îl dimite Venus, ca să vie iarăși pe pământ între oamenii ursuzi, pe cari zeii veseli i-au părăsit, refugiindu-se în adâncul pământului. Il blastămă însă, să nu-și găsească adăpostul, ce-l caută și îi prorocește că 'n curând se va re'ntoarce iarăși la dânsa pocăit, zdrobit și nemernic, implorând din nou puterea ei.

Tannhäuser îi răspunde, că în veci n'are să se mai re'ntoarne, la ceeace zeița îi răspunde cu disperare:

„De nu vii iarăș, ah! atunci
[urgie
Asupra lumii întregi, blestem
[grozav!
De vraja mea în veci de veci
[să fie
Deșartă lumea, și eroul sclav!.."

Ii spune, că, lumea îl ... l'ar goni, din cauza păcatului ce l'a făptuit și îl invită să revină la dânsa, căci ea este salvarea lui, la ceeace Tannhäuser îi răspunde: „Salvarea mea e în Maria!"

Cu un strigăt cade Venus grămadă și piere, iar scena se preface cu iuțeala fulgerului.

Tannhäuser, care nu și-a schimbat poziția, se pomenește fără de veste într'o vale frumoasă. La dreapta în fund Wartburgul; prin gura văii la stânga se vede Hörselburgul, în care se afla Venusbergul. Spre dreapta o potecă în direcția castelului din fund. In plan o icoană a Maicii Domnului, spre care urcă o altă colină. Din înălțime dela stânga se aude talanga; un păstoraș cântă din cimpoi pe un pisc ... afl:

„Din munte Holda (Venus) cea
[mândră veni
Trecând prin văi și câmpie;
Un dulce cântec m'a uimeni,
Să caut spre zări mă îmbie..."

Cântă din cimpoi mai departe. S'aude corul pelerinilor venind dinspre Wartburg și apropiindu-se de plai:

Corul pelerinilor:

„Spre tine Christ, pornim cu
[drag
Nădejdea oricărui pribeag!
Fecioară, te slăvim în c...!
Spre noi privește 'nduratori"

Păstorul auzind corul se oprește și ascultă cu evlavie cântecul pelerinilor, cari pleacă la Roma. Iar când ajung pe dâmbul din fața lui le urează să călătorească cu noroc spre Roma și să se roage și pentru dânsul.

Tannhäuser în mijlocul scenei ascultă încremenit cântarea, apoi cade, zguduit cu putere, în genunchi:

„Stăpâne, fii slăvit!
Mare-i minunea milei tale!

Pelerinii se strecoară trecând pe lângă icoana Maicii Domnului, spre stânga și părăsesc scena. Tălăngile s'aud tot mai departe. Tannhäuser îngenunchiat e adâncit într'o rugăciune fierbinte, cerând iertare Cerului pentru ori păcatele sale și fiind gata pentru și ce ispăși... Cu fruntea plecată spre pământ pare a plânge cu hohot.

Din depărtare se mai aude corul pelerinilor.

Dr. I. Cl. Juga.

(Va urma).

Noua împărțire a României

— 48 de județe —

Ziarul „Luptătorul dă o descriere amănunțită a modului cum s'au alcătuit noile județe ale țării, după planul propus de comisia geografică dela Ministerul de interne, plan care trebue a trece azi prin parlament.

Iată care va fi, după acest plan, noua împărțire a Transilvaniei:

1. Județul *Hunedoara*, capitala Deva. Acelaș de acum, minus plasa Petroșani, trecută la județul Gorj, și câtera comune trecute la Alba.

Va avea 282000 locuitori.

2. Județul *Sibiu*, cu capitala Sibiu. Va coprinde actualul județ Sibiu fără plasa Sebeș, apol plasa Arpaș din Făgăraș, Ocna-Sibiului, 12 sate din județul Alba, o parte din județul Târnava-mare, mici porțiuni din Vâlcea și Argeș, 254000 locuitori.

3. Județul *Bârsei* cu capitala Brașov. Va coprinde actualul județ Brașov, aproape tot județul Făgăraș, plasa Cohalm, județul Prahova până la Bușteni, o parte din județul Sepsi-Sân-Georgiu, 296000 locuitori.

4. Județul *Oltul de Sus*, capitala Sereda-Ciucului, Va coprinde județele Trei-Scaune, Ciuc și Odorhei, aproape în întregime, afară de satele ce se trec la Bacău, Bistrița și Târnava, 253000 locuitori,

5. Județul *Târnavelor*, cu capitala Blaj. Va coprinde cele două județe Târnava, plășile Blaj și Aiud, parte din Teiuș și din Cristur, 250000 locuitori.

6. Județul *Alba*, capitala Alba-Julia, Va coprinde actualul județ Alba, 3 plăși din Turda-Arieș, plasa Sebeș, parte din plasa Arad, 251000 locuitori.

7. Județul *Mureșul de Sus*, capitala Târgu-Mureșului. Va coprinde județul Mureș-Turda, plasa Ludoș, câte-va comune din Ciuc, și din Târnava-mică parte din plășile Ormeniș (Cojocna) și Teaca din Cojocna, 288000 locuitori.

8. Jud. *Maramureș-Năsăud* cu capitala Năsăud sau Bistrița. Va coprinde județele Maramureș, Bistrița-Năsăud, plasa Beclean din Dobâca, 33 sate din Cojocna 385000 locuitori.

9. Jud. *Dobâca* cu capitala Dej Va coprinde actualul județ Solnoc-Dobâca afară de plasa Beclean, 16 sate din plasa Șomcuța, 9 sate din Sălagiu, 231000 locuitori.

10 Jud. *Cojocna*, capitala Cluj, va coprinde actualul județ, fără plășile Teaca și Ormeniș, plășile Jara și Turda, orașul Turda. 317000 locuitori.

11. Jud. *Sătmar*, capitala Sătmar. Actualul județ, afară de ce s'a dat județelor Sălagiu și Dobâca și cu 4 sate din Sălagiu, 309000 locuitori.

12. Jud. *Sălagiu*, capitala Zalău sau Șimleu. Actualul județ 11 sate din plasa Carei-Mari, plasa Mărgita și parte din Mihai-falău, 268000 locuitori.

13. Județul *Bihor*, capitala Oradea-Mare. Actualul județ, afară de ce s'a dat la Sălagiu 501000 locuitori.

14. Jud. *Arad*, capitala Arad. Actualul județ Arad și plasa Aradului nou. 457000 locuitori.

15. Jud. *Timiș-Torontal*, capitala Timișoara. Actualul județ afară de plasa Aradului nou, plasa Bocșa montană și câteva comune din Caraș-Severin, 461 mii locuitori.

16. Jud. *Caraș-Severin* capitala Lugoj. Actualul județ afară de câteva comune date județului Timiș și de plasa Orșova 394 mii locuitori.

*

Plasa Petroșani din Hunedoara trece la jud. Gorj. Căinenii din jud. Vâlcea trec la jud. Sibiu. Trei comune din jud. Ciuc și una din jud. Trei-Scaune trec la jud. Bacău, Cinci comune din jud. Ciuc trec la noul jud. Bistrița (fost jud. Neamț). Plasa Orșova trece la jud. Mehedinți.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți, Miercuri:
„Tih-Minh". Partea V.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih-Minh". Partea VI și ultima.
Duminecă la ora 10 a. m.:
„Reprezentație pentru copii."
(Jack pungaș. Film de maimuță.)
De la ora 3 p. m.:
„Fluturile albastru."
(Film artistic italian. Numai o zi.)

CINEMA URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:
„Romane de aventuri și dragoste."
Joi, Vineri:
„Madame X." Dramă sentimentală.
Sâmbătă, Duminecă:
„Milionul surorilor gemene."
(Film american Pathé).

CINEMA APOLLO:

Luni:
„Cura de ostriga". (Comedie).
Marți, Miercuri:
„Madame X." (Drama sentimentală).
Joi, Vineri:
„Milionul surorilor gemene."
(Film american Pathé).
Sâmbătă, Duminecă:
„Film maimuță" (Jack).
Partea II și ultima.

URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:
„Pathé express". Luna Febr. la Paris.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dersma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 558

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne iar joia și dumineca prăjitură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piața Mihai Viteazul No. 18. Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

LOC petrolifer cu puțuri de vânzare Bușteni. Ion B. Enescu.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru cazinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DE VÂNZARE O VILLĂ cu 4 camere confort modern, grădină mare, liberă imediat. Cölcsey 4 (via Attila). 441

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informați de la ziar.

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vaxile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Un transport de mai multe vagoane de

Plăci de fier zincate

fabricație germană în mărime de
1000×2000×0·56
451 1000×2000×0·75
1000×2000×1·— m. m.
a sosit la marele magazin de metal și fierărie

I. Nacht Arad

Str. Fa No. 1.

Revânzătorilor și uzinelor mai mari se vând cu prețuri extraordinar de eftine.
(Centrala: București Str. Rosetti)

La parfumeria

d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Banca Comercială și Industrială din Valea-Târnavei s. p. a. Diciosânmartin

Convocare

Conform art. 52 din Statutele Băncii se convoacă Adunarea Generală ordinară pentru ziua de 23 Martie 1921 la ora 11 dim.

Adunarea se va ține în sala de ședințe a Băncii comerciale și industriale din Valea-Târnavei din Diciosânmartin Calea Regele Ferdinand.

Vor avea dreptul de a lua parte acționarii care până la 21 Martie 1921 vor fi depus la casa institutului precum și la Banca Românească București, Creditul Extern București și Creditul Tehnic București, conform art. 47 din Statute, titlurile provizorii ale acțiilor subscrise precum și procurile de reprezintare.

Conform art. 51 din Statute, Cererea de a se pune o chestiune la ordinea zilei, trebue făcută de 10 acționari reprezentând cel puțin a zecea parte din capital, cu 10 zile înainte de adunare.

Ordinea de zi.

1. Aprobarea dării de seamă și a bilanțului încheat la 31 Decembrie 1920.
2. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Censori de gestiunea anului 1920.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Alegerea Comitetului de Censori.
5. Eventualele propuneri.

Consiliul de Adm.

ACTIV — BILANȚUL GENERAL INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

		LEI	B		LEI	B
Cassa, Numerar în cassă	94242·05			Capital	1.000.000	—
Cassa, Chitanța de 40 procente dela Ministerul finanțelor	166539·50	260.781	55	Fond de rezervă	100.000	—
Conturi curente debitoare		2.944.850	60	Fond de pensiuni	15.000	—
Portofoliu		288.350	—	Depuneri în libele și în cont-curent	1.202.766	13
Efecte		298.600	—	Cunturi curentc creditoare	920.847	45
Mobilier		36.395	92	Depozite	519.018	06
				Dobânzi cuvenite anului 1921	7.750	—
				Beneficiul net	63.596	43
		3.828.978	07		3.828.978	08

DEBIT — CONTUL PROFIT ȘI PERDERE INCHEAT LA 31 DECEMBRIE 1920 — CREDIT

Cheltueli generale	130.579	21	Dobânzi și comisioane		206.517 03
Salare și alte competințe funcționarilor	47.375	—	Profit dela mărfuri		54.992 36
Chirie	11.500	—	Comisioane dela asigurări		5.615 64
Porto poștal	344	10			
Interese la depuneri	7.936	63			
Dare după interese la depuneri	793	66			
Impozite	5.000	—			
Beneficiul net	63.596	43			
	267.125	03			267.125 03

Consiliul de Administrație:

Director: Dr. ALEXANDRU LIGETI, A. ULESCU, Dr. ILARIE HOLOM, Dr. C. I. MOTAȘ, A. FOLEA, Dr. GEORGE N. LEON prezident. Dr. EMIL FOLEA viceprezident, Dr. CAROL GRACZY, LAURENȚIU NICORĂ, N. TODEA.

Am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele.

Censori: POMPILIU BURZ, AUREL MANIU, IOAN MOLDOVAN prezident, PAUL BOGDAN, NICOLAE DINESCU, MIHAIL FELSZEGHI

România Prefectura Poliției din Cluj, Cabinetul prezidial.

No. 1257—921.

Incunoștințarea.

Toți patronii de localuri publice sau private carii închiriază particularilor localul pentru balul publice, serate dansante, concerte vocale și instrumentale, sunt avizați ca vor fi răspunzătorii fața de legi dacă vor permite închinerii fața autorizațiile în scris a autorităților în drept.

POPOVICIU prefectul poliție.

p. conformitate
TRAIAN MESESAN secretar.

No. 1278—1921.

Ordonanță.

În baza legei răpausului duminecal ordon tuturor comercianților ca în zilele de dumincă să-și țină prăvăliile închise.

Excepție fac măcelarii, brutarii, zarzavagii și bodegari.

Cei carii nu se vor conform acestei ordonanțe, se vor pedepsi cu toată rigurositatea.

Cluj, la 5 Martie 1921.

POPOVICIU prefectul poliției.

p. conformitate
TRAIAN MESESAN secretar.

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. **Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.**
II. **Cositor eng. de 999‰**
III. **Piatră vânătă pentru agricultori de vie.**

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai
320 moderate.

A sosit o mare cantitate de

vase zmălțuite

și se vând **eftin** la
Moskovitz & Co.
Piata Mihai Viteazul 11.

Mare expoziție
la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Hârtie
pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI**. Co-
217 merciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Med. **Dr. Lăzărescu**

Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Teodor Maior

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 31
PENTRU
MICA PUBLICITATE

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE
AGENȚIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAȚIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage

M. de BROUSSE
Paris 34 Bd. Malosberbe.
București 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.

Sucursale:
ROMANIA: Temișoara, Giurgiu, Galați, Constanța. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinopol, Praga, Sofia, Viena, Varșovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenție Generală p. Europa a C-iei Franco-Română de Navigație Aeriene
Corespondenți în toate țările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE
PE APA și PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.

GIOVANNI AMBROSETTI
Sediul Central **Turin**
Aceiași Casă **București,**
9 Strada Decebal.

Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savoie.
BOULOGNE și MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENȚA — DOMODOSSOLA
PONTEBBA — LONGATICO.
432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANȚA și ROMÂNIA și între ITALIA și ROMÂNIA. □
Pentru orice informațiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

La Societatea Română de Automobile și
LEONIDA
& Co. Unite BUCURESTI,
Calea Victoriei No. 67.
435
AU SOSIT
Automobile Landaulet FIAT
Lei 200.000 bucata.

Se caută
maestru tăbăcar
care cunoaște tăbăcăria în tanin și crom. A se adresa la Ad-ția Ziarului.
448

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară, BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine preturi moderate

In atelierul de mașini
FRAȚILOR PAULINI
din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabrizie de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink).
Cumpără și **vind** garnituri de înblătit.
311

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Țuică de Văleni
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. □□□
Țuică de Văleni

Hermes 3633
Cea mai mare Vilă
la Ocna-Sibiiului
în apropiere de baia statului, constând din 10 camere, complect aranjate, bucătărie la suterain, grajd, care se poate adopta în autogaraj, 360 de stăjeni pătrați cu parcul, **de vânzare.**
Interesanți sunt rugați ase adresa sub „Vila" biroul de publicitate „Hermes" Sibiiu, Str. Pintenului Nr. 9.

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

346 A sosit o mare cantitate de
sârmă pentru electrică și sonerie
cari se vând cu reducere de 20% la toți instalatori.
Tot felul de accesori pentru biciclete, soluție mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate și prospete se vând cu prețuri de reclamă la:
Emil Blaga Cluj,
Piața Ștefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

ATENȚIUNE! ***ATENȚIUNE!***
Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj
la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".
Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde
Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe ou mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.
14
Zilnic sosesc transporturi noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 168 Opt Pagini 50 bani Vineri 11 Martie 1921

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Tudor Vladimirescu și România-Mare

Mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu înseamnă, în redeșteptarea politică națională, ceiace mișcarea culturală a lui Șincai, Maior și Micu, prin Gh. Lazăr, a trezit în sufletul poporului nostru robit. — Deși desfășurate aproape în acelaș period, ele n'au avut nici o legătură și deci nici o înrâurire între ele. — Intr'o epocă în care neamul românesc părea că ajunsese la treapta cea mai de jos a calvarului său, această trezire de odată peste munți și peste Olt, era zorile care prevesteau renașterea națională a întregului neam românesc.

Izolate după cum reaminteam, diferite prin natură și origina lor, — una mai mult politică și socială, cealaltă mai mult culturală — ambele mișcări naționale de o durată atât de scurtă, s'au întrunit prin roadele lor; în mai puțin de un sfert de veac în încercarea isbutită — deși de scurtă durată — dela 1848, de trai prin ei însuși a poporului român.

Se părea că ocupația rusească după tratatul dela Adrianopoli (1829) și regimul de cotropire al lui Kiseleff, vor distruge orice urmă a acestor prime încercări ale renașterei române. Excesul răului a produs reacțiunea. Regimul regulamentului organic (1829—1848) a pus și mai bine în lumină că singura cale de trai mai bun și de desrobire națională, nu era decât acela însemnată de Tudor și Lazăr. Reacțiunea a dat generația care prin revoluția dela 48 și prin guvernul provizoriu de trei luni, a trezit în conștiința acestui popor, credința că toată puterea Rusiei și Turciei, nu poate împiedica dreptul la viața liberă al unui neam destoinic.

Generația renașterei naționale din 1848 a crescut în timpul regulamentului organic, la flacăra aprinsă de Tudor și Lazăr. In suflet acele două mișcări izolate.

In cuvântul eroic al lui Tudor și al pandurilor săi ea a căpătat convingerea, că existența unui popor nu poate fi asigurată decât pr'n propria lui hărnicie și hotărîre. In această acțiune găsim izvorul părții eroice și sociale a revoluției dela 48; în existența îndrăzneață a unui guvern național regăsim pe urmașii pandurilor „Domnului Tudor".

Revoluția dela 48 avea însă ceva mai mult d cât mișcarea lui Tudor, dispărută odată cu el: era contribuția ce i-o adusese școala lui Lazăr, era o conștiință națională mai lămurită, așezată pe întregul trecut eroic și glorios al neamului românesc, conștiința unei origine care ne dădea dreptul de a putea râvni la un rol de căpetenie în coltul Europei în care Traian adusese coloniile sale. Deacea guvernul provizoriu poate dispare după trei luni, dar revendicările drepturilor naționale persistau. Exilați rătăcind în Europa și Asia, revoluționarii dela 48 pregătesc recunoașterea drepturilor noastre făcută prin congresul dela Paris la 1856.

Această sămânță aruncată de Șincai, Maior și Micul prin Gh. Lazăr și luminată prin marii istorici Michelet, Quinet și Mickievici, care propovăduiau dreptul națiunilor de a trăi libere, a dat, prin 1848, unirea celor două principate la 1859, războiul de neatârnare dela 1877 și înfăptuirea României-Mari la 1916—1918.

Deacea, în anul când se serbează în această Românie întregită o sută de ani dela moartea lui Tudor Vladimirescu, nu putem să nu reamintim legătura ce există între prima piatră pusă la Cerneți la temelia desrobirei naționale și între cheia de boltă pe care a treia generație a pus'o acum pentru întregirea neamului.

In această continuitate de acțiune și în rezultatele ei finale dobândite în cursul, atât de scurt în viața popoarelor, al unui veac, găsim nu numai proba cea mai temeinică de destoinicia și hărnicia poporului român, dar și chezășia propășirei sale viitoare. — In roadele dobândite să recunoa tem dreptatea ce au avut-o acei pe care unii îi credeau visători sau nebuni și care numai prin încrederea lor în acest neam, au însemnat ca și Tudor Vladimirescu singura cale temeinică de urmat, pentru ca un popor să-și asigure viitorul: acela de a'și îngriji el singur de nevoile lui.

Vintilă I. Brătianu.

Evenimentele zilei

Atitudinea Italiei în chestiunea germană

Berlin, 7 Martie.

„Coriere dela Sera" află din Londra că *Sforza* s'a opus energic separațiunei economice, militare și financiare a regiunei renane de restul Germaniei.

In cazul restaurării fostei monarchii ruse

Berlin, 7 Martie.

Marele duce *Dimitrie Paulo Vieis Romanov*, vărul *ex Țarului* a sosit la Berlin venind din Londra și mergând la Paris. El este omorâtorul călugărului de tristă memorie *Rasputin*. Dimitrie Paulo a declarat că în cazul când s'ar aduce în Rusia pe tron un membru al familiei Romanov, acesta n'ar putea sta decât dacă ar fi ales de o adunare constituantă o nici odată Rusia nu se va mai putea, întoarce la vechiul regim.

Sărbătorirea lui Sforza la Londra

Berlin, 7 Martie.

Colonia italiană din Londra a oferit un banchet lui Sforza care într'un discurs a arătat datoriile italienilor din străinătate față de patria lor.

Aceiași Germanie

Cine a crezut că Germania s'a schimbat după terminarea războiului, după detronarea Kaiser-ului și proclamarea republicei „imperiului", s'a înșelat. Delegații nemți, la Paris sau Londra, au făcut repetite mărturisiri de dorința „sinceră" a poporului german pentru pace și o dreaptă rânduire între state. Acasă la ei însă, Germanii, cari au fost totdeauna recunoscuți ca oameni practici, se lasă imediat de asemenea glume și, convinși că mai pot înșela lumea, se pregătesc pe tăcute să mai încerce încă odată de a făuri fericirea lumii prin... supremația forțată a Prusiei.

Dar plânsetele, cari se aud în toată lumea, despre nenorocita lor stare economică, credeți că-s altceva decât o simplă și simplistă manevrare de a scăpa de plata despăgubirilor, impuse, dar neobținute încă, prin tratatul de pace? Locotenentul colonel Reboul, șeful misiunii militare din Lithuania, om care a fost de multe ori în ultimul timp prin Germania, face dovada acestor minciuni în „Le Temps". Adevărat că industriașii nemți se plâng că afacerile lor stagnează, dar, dacă stai mai mult de vorbă cu ei, afli că . . . au comenzi pe mai multe luni, că, de-aceea, lucrătorii sunt nevoiți să facă și ore suplimentare, iar, dacă te plimbi prin Berlin, azișii la continue petreceri. Mișcarea socialistă scade, funcționarii vechiului regim imperialist sunt menținuți în slujbe. Două idei predomină acum în Germania: refacerea armatei, *la care se și lucrează hotiș, pentru ca, la un moment dat, să se reia ce s'a pierdut* și neexecutarea tratatului din Versailles.

Continuele întesniri, pe cari Antanta a căutat să le facă executării acelui tratat, au fost socotite de către Germani drept o slăbiciune. Cu atât mai mult, unele șovăiri ale Aliaților, ca aceea cu predarea vinovaților războiului, la care în urmă au renunțat în fața unei pretinse indignări populare nemțești.

Acum, Aliații nu se mai încred în sinceritatea intențiunilor germane de a respecta pacea încheiată.

Ca urmare, Germaniei i s'a înaintat un ultimatum.

In legătură cu noua învolburare, ce pare că din nou va turbura malurile Rinului, d-l Barthou, ministrul de război al Franței, a declarat solemn în Camera deputaților:

„Avem datoria să ne asigurăm apărarea națională; trebue, dacă Franța se va ishi de rezistențe, cari ar compromite executarea tratatului din Versailles și dacă drepturile noastre nu vor fi recunoscute, să ne găsim în stare nu numai de a vorbi, ci și de a actiona. Camera poate fi sigură că țara dispune de armata, de care are nevoe".

Dacă vrea, Germania poate să-și joace ultima carte. Neastâmpărul ei se va frânga curând de zăgazul puternic al Aliaților.

N. G.-T.

Validarea alegerii d-lui I. G. Duca

Rezultatul recentelor alegeri parțiale din vechiul Regat trebue socotit ca începutul unei clarificări. El a dovedit că demagogismul nu ajunge pentru a câștiga sufragiile; massele electorale au început a cântări oamenii și partidele politice după seriozitatea principiilor și mai cu seamă după posibilitățile lor de realizare. Nu acela care fără un gând serios face risipă de făgăduieli, va avea de acum înainte alături de ei pe cetățenii statului, ci acela care făgăduind mai puțin va putea și va ști să înfăptuiască mai mult. Principiul politic serios și munca pozitivă, singura rodnică, au isbutit din nou să-și facă drum; Și pe măsură ce stările de astăzi se vor limpezi, ei va deveni din ce în ce mai larg și mai sigur.

Rezultatul alegerilor parțiale a însemnat un succes al partidului liberal. In izbânda aceasta partidele noui n'au voit să vadă o dovadă de roadele cuminteniî politice a unui partid; ea a fost prilejul celei mai urâte și mai nedepte isbucniri de ură.

Astfel, pe lângă campania de pressă pe care au dus-o împreună, Partidul Poporului și Federația împotriva partidului liberal, în Cameră chiar, majoritățile și așa zisa opoziție națională s'au unit în față „primejdiei liberale". Prilejul l'au găsit în validarea alegerii d-lui I. G. Duca la Romanați. Au ales o comisiune care să cerceteze și să adune acte pentru a dovedi opiniei publice că d-l Duca nu s'a ales de cât grație corupției și teroarei. Comisiunea a lucrat vre-o câteva săptămâni și după ce i s'a părut că adunat toate dovezile necesare, și-a întocmit raportul care cerea invalidarea alegerii. După citirea raportului s'a petrecut un fapt care vădește câtă neseriozitate era în această agitație împotriva alegerii d-lui I. G. Duca. In clipa când trebuia să se înceapă votarea, federația s'a abținut dela vot, iar majoritatea s'a împărțit în două tabere. Rezultatul votului a fost validarea alegerii dela Romanați.

Ce însemnează abținerea Federației și diviziunea guvernamentalilor? Insemnează că toate învinuirile aduse alegerii nu erau întemeiate ci pornite din ură și din dorința de a micșora izbânda unui partid în care văd o primejdie pentru existența lor. Faptul însă pare a dovedi că printre oamenii noui sunt unii cari câteodată isbutesc să-și învingă patimile. In clipa când trebuiau să se rostească ei și-au adus aminte și au recunoscut atunci fiecare răscolindu-și conștiința că I. G. Duca reprezintă ceva în viața noastră politică. Că este un om care și-a făcut educația politică în mijlocul realităților vieții țărănești. Că este unul dintre cei cari au luptat mai mult și mai serios pentru înfăptuirea unei democrații rurale. Că activitatea sa în sânul Cooperativelor și Băncilor Populare i-a dat cunoștințele și experiența vieții economice a satelor noastre. Că este autorul reformei agrare și că dânsul este cel care a făcut începutul acestei opere. Cunoscător până în amănunte al nevoilor țăranimii pentru buna stare a căreia atât pe teren economic cât și cultural, și-a dat toate ostenelile, d-l Duca n'a fost și nu este un agitator al chestiunei țărănești, așa cum sunt țăraniștii, ci dimpotrivă un om care din dragostea adevărată și cu o vastă experiență a dat soluțiuni și a muncit pentru înfăptuirea lor.

Putea un astfel de om să lipsească din Parlamentul chemat să legifereze reformele pentru viața cea nouă a țăranimei noastre. Hotărît că nu. De aceia țăranii din județul Romanați l'au ales. Iar Camera a trebuit în ciuda tuturor uneltirilor, să se supună voinței alegătorilor.

Țăraniștii basarabeni contra țării

D-l Constantin Stere, fostul director al ziarului „Lumina" a fost validat de către țăraniștii basarabeni cu concursul țăraniștilor din vechiul Regat. Inaintea votului de validare a avut loc însă o discuție aprinsă între conducătorii Federației, din care face parte și partidul țărănesc basarabean și cu această ocazie proteicul d-l Inculeț a susținut contra tuturor leaderilor federaliști validarea d-lui Stere.

Atitudinea d-lui Inculeț a surprins cu atât mai mult, cu cât d-sa de la început a fost unul din adversarii d-lui Stere.

Pe acei însă, care știu că acțiunile politice ale fostului ministru al Basarabiei sunt dictate numai de satisfacerea intereselor sale personale care sînt acelea ale salvării unei șefii continuu amenințată, nu i-a ămas de loc noua schimbare a d-lui Incule D-sa dispune doar de o bogăție de costume și măști pentru a face față tuturor împrejurărilor. Așa, l-am văzut rând pe rând bolșevic, socialist revoluționar, republican moldovean, filogerman, averescan, pentru a deven în urmă federalist înfocat.

Dacă d-l Inculeț a trebuit să să accepte o situație creată de aghiotanții săi politici datorită căror motive întregul partid țărănesc basarabean a sprijinit cu atâta căldură pe domnul Stere? Inainte de a cunoaște motivele acestei călduroase îmbrățișări să vedem din cine-i compus partidul țărănesc basarabean și dacă programul și metodele lui politice sunt ale unui adevărat partid țărănesc.

Majoritatea conducătorilor acestui partid sunt oameni ne-

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

pregătiţi atât din punct de vedere cultural cât şi politic.

Unii, absolvenţi a câteva clase eparhiale, de seamă, audienţi pe la câte-o universitate rusească de mâna a treia. Această massă eterogenă e condusă de D-l Inculeţ, al cărui trecut politic l-am arătat, de D-l Pantelimon Halippa, care a fost la Iaşi ucenicul D-lui Stere, şi de d. Buzdugan, vestit prin întreruperile lui sgomotoase care amuzează, Camera.

Aceştia fiind conducătorii partidului, care putea fi programul şi acţiunea lui politică? Programul, o culegere din cele mai înaintate şi mai ad-hoc programe electorale ale revoluţionarilor ruşi nepotrivit cu starea de lucruri din Basarabia, e îmbrăcat în fraze demagogice care sună din coadă şi zăpăcesc mulţimile de Ţărani analfabeţi din Basarabia.

Ţărăniştii aceştia de carnaval în loc să pregătească spiritele pentru începerea unei ere de muncă şi progres, au uzat de, toate mijoacele, din care cel mai întrebuinţat era presiunea administrativă, pentru a discredita în faţa ţăranului neştiutor al stărilor din Vechiul regat, pe pe oameni trimişi acolo să administreze, să conducă, să lumineze.

Pentru că aceşti misionari ai culturii româneşti socoteau că opera civilizatoare nu se poate baza pe ura dintre clase, ţărăniştii au căutat să-i compromită, reeditând basmul că sunt trimişii „ciocoilor", iar pe de altă parte au căutat să treacă prin palament, în ultimele zile ale guvernului Vaida, legea agrară basarabeană, pentru a nu-şi pierde popularitatea.

In realitate ţărăniştii basarabeni nu duc lupta cea mai aprigă pentru autonomie decât pentru a-şi plasa partizanii lor politici cu câteva clase de liceu în posturi bine retribuite ale căror îndatoriri însă nu sunt în stare să le îndeplinească.

Mai mult, la orice ocazie nu fac decât să preamărească cultura rusească şi în special roadele regimului leninist.

Aceştia sunt „oamenii noui" din Basarabia, acesta e regimul pe care l-au întronat atunci când au fost la putere şi pe care vor să-l eterniseze.

Demagogia, teroarea administrativă, intoleranţa şi simpatia deosebită pentru evanghelia Moscovei nu caracterizează nici un partid ţărănesc din lume, afară de acela al d-lui Mihalache, şi atunci sub masca ţărănismului basarabean, se ascunde o politică vădit antinaţională ale cărei tendinţe s'au precizat încă odată cu prilejul validării d-lui C. Stere.

R. R. D.

Congresul biblic

al preoţimei ortodoxe ardelene

Preşedintele Asociaţiei „Andrei Şaguna" a clerului ortodox, în înţelesul paragrafului 10 din statutele Asociaţiei, convoacă al II-a congres, ca *Congres biblic* al preoţimei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş, în zilele de 29 (16) şi 30 (17) Martie a. c. în Sibiu.

Iată programul acestui Congres:

1. Slujba sfintei liturghii în catedrala mitropolitană, cu predică şi chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea congresului prin prezident.
3. Preotul şi cuvântul lui Dumnezeu. (Cuvântare, după care urmează împărţirea sf. Biblii, ediţia sf. Sinod, între preoţii prezenţi).
4. Raportul comitetului central.
5. Raportul casierului.
6. Problema păstoririi de suflete între noile împrejurări de viaţă.
7. Atitudinea preoţimii în viaţa politică.
8. Discuţie asupra concordatului.
9. Biblia şi viaţa sufletească a poporului.
10. Unificarea bisericească.
11. Dotaţia clerului.
12. Propuneri. (Se vor anunţa în scris biroului comit. central cel puţin cu 3 zile înainte de congres).

Delegaţii despărţămintelor, aleşi în sensul §-lui 6, punct 1 din Regulament, precum şi toţi câţi doresc să ia parte la Congres, vor binevoi a se anunţa la adresa: Preot P. Moruşca, Sibiu, Seminarul teologic. La aceeaş adresă vor trimite d-nii referenţi lucrările ce li s'au încredinţat de prezidenţii Secţiilor, cari vor designa referenţi pentru fiecare chestiune din program, afară de punctele 4, 5 şi 12.

Membrii comitetului central se convoacă la şedinţă pe ziua de 15/28 Martie a. c. ora 2 p. m. In aceeaş zi la ora 6 consfătuirea intimă a membrilor Asociaţiei.

Dela Societatea de Ştiinţe din Cluj

— Şedinţă publică —

Societatea de Ştiinţe din Cluj va ţine şedinţă publică Joi 10 Martie c. ora 8½ seara la Institutul de Botanică Generală (Universitate).

La ordinea zilei sunt următoarele comunicări:

I. Grinţescu, prof. universitar: Anomalii de structură la unele dicotiledoane.

Al. Borza, prof. universitar: O plantă nouă a Florei române: Centaurea dacica Borza.

A. Munteanu: Ameliorarea grâului în România.

M. Péterfi: Un caz de teratologie la Catharinea Hausknechtii.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

Ecouri

Biblia la Cinematograf

Până unde va merge oare ambiţia fabricanţilor de filme cinematografice?

In adevăr, ambiţia acestora a atins culmile cele mai înalte, şi, afară numai dacă regisorii nu vor escalada cerul şi nu vor prezinta fervenţilor admiratori ai cinematografului o idee exactă despre viaţa fericiţilor din rai, deocamdată această ambiţie n'a putut fi întrecută.

In curând vom avea prilejul să vedem în succesiunea lor istorică toate epizoadele publice proectându-se pe film. Adam şi Eva, goniţi din Paradis, uciderea lui Abel, potopul, lupta lui David cu Goliath. Viaţa fastuoasă a lui Solomon, existenţa terestră şi cerească a lui Christ, toate vor defila în faţa ochilor noştri, cărora toate tainele le vor fi destăinuite.

Cum vor fi oare aceste imagini severe? Despuiate de sensul lor moral şi didactic sau dimpotrivă alcătuind o predică prin imagine pe care lumea se va duce să le vadă Dumineca?

Cine ştie dacă acest film nu va însemna în viaţa morală a popoarelor o dată de veşnică amintire.

Un Rembrandt furat

Se caută în momentul de faţă la Bruxelles un tablou al lui Rembrandt, furat acum câte-va zile dela muzeul din Hamburg.

Această operă e o pictură pe lemn, cu dimensiunile de 49 pe 65 centimetri şi reprezintă un peisagiu de toamnă în apus de soare. Valoarea e socotită la două milioane de mărci.

O nouă cosmologie

Un locuitor din Roubail are acum nobila ocupaţie de a făuri noui legi ştiinţifice şi după cum scrie în *Cosmologia dacidiană*, a reuşit să răstoarne toată ştiinţa modernă şi să puie bazele unei adevărate ştiinţi care va conduce lumea „Universul proclamă el, este electrod vidobasic" şi adaugă: „fumul este urmarea entizaţiunilor şi mixtrac.iu ilor într'o ambianţă favorabil electroduldobasată".

Prin el noi aflăm că „colorile nu sunt decât aparente" şi dacă depărtăm pământul de soare, acest paşnic rombaisian va depărta pământul de lună.

Când oamenii n'au altă ocupaţie fac şi cosmologii.

Conferinţe artistice în Braşov

Citim în „Gazeta Transilvaniei" că d-l I. D. Ştefănescu va ţine o serie de conferinţe din cele privitoare la „Arta Românească".

Distinsul conferenţiar dela Casa Şcoalelor din Bucureşti va avea de-sigur un meritat succes.

Acest nou ciclu — al cincelea pe care eruditul profesor îl ţine în Braşovul său drag — va trata despre „Stilul moldovenesc" în cuprinsul a cinci conferinţe, care vor avea loc în zilele de 24, 25, 26, 27 şi 28 Martie.

De data aceasta, distinsul profesor va fi întovărăşit de d-l Dimitriu, cel mai reputat pianist român, — care va da o audiţie muzicală de gală, concertând din operiile lui Bethoven, Haydn şi Mozart.

Venitul conferinţilor şi audiţiei muzicale a fost gândit de generosul iniţiator să servească la creiarea unui fond cultural cu numele „Alexandru Vlahuţă" menit să încurăjeze, prin premii şi burse, pe absolvenţii şcolilor secundare din Braşov, care au înclinaţii serioase pentru artă.

N'avem reviste române

De când „Junimea literară", cunoscuta revistă bucovineană, şi-a încetat apariţia, nici-o altă revistă literară românească n'a mai apărut în cuprinsul acelei provincii.

In schimb, ziarul „Czernowitzer Morgenblatt" va scoate în curând un supliment literar, în care vor fi publicate de predilecţie lucrările autorilor autohtoni şi traduceri din autorii români.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Cronica teatrală

Teatrul Naţional: HANGIŢA, comedie în 3 acte de Goldoni.

Popularitatea celui mai mare autor comic al Italiei, se menţine încă azi, după un veac şi jumătate, nu cu strălucirea unui puternic geniu neegalat ca Molière ci cu statornicia pe care o dă ferventa simpatie a unui public care în Italia populară nu s'a schimbat mult din vremea când Veneţienii veacului al XVIII-a aplaudau farsele improvizate de dragul lui Pantalon si Arlechini

Dacă, pentru istoricii arte dramatice, Goldoni e marele reformator al teatrului italian, cel care a substituit aventurilor bizare şi triviale, josnicilor bufonerii pictura viciilor şi ridicolelor umane, cel care a înlocuit piesele improvizate cu piese scrise în întregime, cel care a dat jos masca şi costumul tradiţional spre a face pe artişti să ia hainele, gesturile şi fizionomia rolurilor adevărate, — pentru marele public, el e înainte de toate, marele măestru al râsului sănătos, pe care îl dau comediile de caracter, pline de vioiciune, de bunele cuvinte ale bunului simţ, de exactă observare şi spirituală biciuire a moravurilor timpului său.

Ar părea că pentru publicul nostru, comediile lui Goldoni aşa de legate de o epocă şi de un popor ale cărui gusturi sunt desigur deosebite de ale noastre, croite după modelul unei arte scenice care nu ne mai place fiind că o găsim prea simplă sau prea puerilă, — alcătuesc spectacole sortite insuccesului. Totuşi, în dauna gustului vremei noastre legat de brutalitatea spectacolelor de dramatism violent sau de comic vodevilesc, *Locandiera* lui Goldoni, izbuteşte prin humorul unor scene şi adevărul unor situaţii, prin fina observaţie şi vioiciunea unui dialog a cărui simplicitate de stil e un farmec mai mult, să placă chiar celor hotăriţi să nu reacţioneze la savoarea acestui spectacol

In cele peste două sute de piese cari alcătuesc opera dramatică a lui Goldoni, a cărui prodigioasă fecunditate e ca şi la Calderon şi Lope de Vega o trăsătură caracteristică a geniului său, *Hangiţa* ocupă locul de cinste pe care i l'a dat 160 de ani de popularitate pe scenele tutulor teatrelor italiene.

Comedia aceasta nu arată multă artă, nici o mare observare a moravurilor timpului. Ca în toate comediile lui Goldoni e o observaţie superficială a micilor păcate şi ridicule mai degrabă decât aceea a caracterelor marcate. Totuşi personajul central, hangiţa Mirandolina, înfăţişează aproape un caracter; e tipul femeii cochete, sau mai bine zis al *femeii* în care toate însuşirile sexului sunt reunite cu destulă dibacie spre a face pe spectatori să uite că totuşi această femee e din popor. Şi Goldoni, consecvent alegerii tipurilor sale şi mediului în care ele acţionează, nu s'a folosit de cei trei nobili cari se învârtesc ca nişte fantoaşe în jurul hangiţei, decât ca să arate şi în această comedie că nu dovedeşte o mai bună observaţie, nu apelează la mai dibace combinaţii scenice, nu dă o veselie cu adevărat simpatică decât atunci când prezintă tipuri din popor. Insăşi cele două cabotine cari încearcă o mistificare în primul act al comediei şi cari dau unele din scenele drăguţe ale piesei, ce sunt altceva decât femei din popor?

Fără a fi imitator molieresc dar reamintind pe Molière prin multe din subiectele sale, Goldoni a căutat să dea pieselor desnodământul cel bun. El a înţeles mai bine ca oricine scopul moral pe care trebueşte să-l urmărească comedia, o adevărată şcoală de virtute şi bune moravuri, de aceea Hangiţa lui, cu tot jocul cochetăriei provocătoare până la perversitate având sprijinul frumuseţii şi inteligenţii, nu e decât o profesoară de morală care e destul de femee spre a-şi pune farmecele în serviciul unei experienţe de subjugare a unui mizogiu şi destul de virtuoasă pentru ca, atunci când scopul e atins, să dea cea mai cuminte soluţie întregului badinaj care susţine cele trei acte.

Desigur că la frumosul succes al *Hangiţei* a contribuit în cea mai largă măsură jocul inteligent şi susţinut în tonul vioi al comediei de către interpreţi.

In rolul titular, d-na Olimpia Bârsan ne-a dat o frumoasă creaţie în care naturaleţa gestului, expresivitatea mimicei grija concentrării în jocul care nu şovăie o clipă, nuanţarea iscusită a replicelor în dialoguri au contribuit în părţi egale la realizarea acestei excelente interpretări.

D-sa a fost bine secundată decătre D-l Neamţu-Ottonel, care a dovedit o inteligentă studiare a rolului mizogiuului cavaler Ripafratta, prin cele două stări sufleteşti opuse, dar deopotrivă de violente, a căror tranziţie nu putea fi realizată cu nimeritele-i efecte decât de fi eţea talentului Dlui Neamţu Ottonel.

Fanfaronada donchişotească şi laşitatea comică a ruinatului marghiz Forlipopoli a găsit în D-l Ionescu Ghibericon un interpret plin de vervă şi de fantezie.

D-l Mişu Stefănescu a dat nota justă jocului parvenitului conte de Albafiorita. Leitmotivul „eu am parale!" a fost redat de dsa cu o suficienţă care a făcut succesul unor făcut replici.

Dnele Popea şi Adamide au dat cu o bună naturaleţe celor două artiste în turneu şi în căutare de aventuri, interpretare potrivită.

D-nii Savu şi Potcoavă, corecţi. In rezumat, o interpretare din cele mai bune, cu singura obiecţiune că sufleurul a trebuit să fie neobişnuit de activ. Şi acest lucru nu trebue considerat ca o mustrare adusă unora dintre interpreţi ci ca simpla constatare că necesitatea de a varia piesele şi de a monta în grabă premiere noui, e în detrimentul unei complecte studieri a rolurilor, în deosebi pentru artiştii cari sunt obligaţi a apărea în mai toate piesele.

Dr.

Cronica politică

Budgetul are excedente. Ministrul de Finanțe a obținut reducerile cerute atară dela departamentul d-lui Take Ionescu, și astfel a încheiat un budget care cifrează 2½ miliarde mai mult la venituri, ceeace va permite achitarea complectă a cupoanelor rămase în restanță în țară și străinătate.

Retragerea d-lui Iorga. Hotărîrea d-lui Iorga de-a se despărți de Federație este definitivă și comitetul executiv al acesteia în consfatuirea avută eri a luat notă de ea, hotărînd să lese deocamdată — ca semne de condescendență — locul din comitet al d-lui Iorga, vacant. Deasemenea s'a luat notă și de retragerea celor 10 deputați naționaliști care au urmat pe d-l Iorga. In felul acesta, Federația se poate socoti cu desăvârșire în neputință de-a mai prezenta aspectul unui bloc capabil de unitate.

Manifestații pentru d-l Brătianu. Iașul cultural și național într'un mare meeting, a protestat contra retragerei mandatului de deputat al d-lui Brătianu. O delegație de cetățeni, muncitori și intelectuali s'a dus la București să protesteze.

CRONICA BUCUREȘTILOR

Orizontul politic. — Afacerea Spănescu. — Agitațiunile maghiare. —

D-l Iorga, a început să dea serios de lucru Federației, probabil pentru a dovedi că, nu numai guvernul e în descompunere. Astfel orizontul politic al ultimei săptămâni e peste seamă de întunecat și o apropiată furtună pare iminentă în ambele tabere.

Cazul stere a fost piatra de încercare a soliditățeî blocului Federalist cât și a tăriei majorităților d-lui Averescu. Deoparte avem pe d-l Take Ionescu și d-l Iorga, cari nu înțeleg să cedeze pe această chestiune, de altă parte fruntașii besarabenii cu majoritatea parlamentarilor de peste Prut, cari nu voesc să-l cunoască pe d-l Stere decât în lumina surghiumului în Siberia. Rezultatul a fost prima încăerare în ședința de Vineri, încăerare pricinuită de impulsivitatea d-lui Iorga care, când e vorba de dat o lovitură unui adversar, trece peste angajamentele luate solemn cu puțin mai înainte. Căci d-l Iorga luase angajamentul ca în chestiunea acestei validări să nu se amestece deoarece părerea domniei sale era contrară vederilor întregei Federații.

Dar să lăsăm cauzele. E destul să menționăm că d-l Iorga și-a scris solemn demisia înaintând-o d-lui Manîu, pentru a vedea câtă armonie e în „blocul de granit" federalist, și ce poate aștepta țara de la o eventuală guvernare a acestui „bloc" care nici în chestiunea de mică importanță a unei validări nu se poate pune de acord.

La rândul lui guvernul nu stă mai bine. Cazul Stere a zdruncinat rău temelia majorităților, curentele opuse traducându-se într'un imens scandal în ședința Camerei dela 4 Martie, când „președintele" Zamfirescu a căpătat unele epitete puțin plăcute din partea unui membru al acestor majorități.

Din toate evenimentele ultimei săptămâni rezultă deci că lipsa de omogenitate a celor două tabere politice în luptă, a dus la o situație în care o ruptură pare inevitabilă, — grupările îndreptându-se spre noi constelațiuni cari, să sperăm, nu vor mai fi făcute după interese și patimi personale ci după un program bine stabilit —, nervii d-lui Iorga sau capriciile d-lui Argetoianu, rămânând lucruri secundare, ce nu vor mai pune în pericol reorganizarea țărei. Până la definitiva rezolvare a crizei, țara trebue din nenorocire să sufere pe urma experiențelor dezastruase ale acestor oameni.

■

Afacerea Spănescu, care „produce atâta senzație în capitală —, departe de-a ajunge prin ultimile descoperiri la luminarea misterului — se încurcă mai rău într'o serie de complicațiuni în care firul conducător e foarte greu de urmărit.

Intre aceste complicațiuni, implicarea deputatului Trofimow e de natură să ridice cele mai vii discuțiuni. Modul cum președintele Camerei a cerut ridicarea invenității parlamentare care s'a votat în unanimitate —, raportul ministrului de Justiție conchizând la vinovăție de atentat contra siguranței statului și complicitate în omorul Zenaidei Spănescu —, ia orice bănuială de nevinovăție. Un deputat acuzat de asasinat, după atâția condamnați la muncă silnică pentru complot contra siguranței statului, după alții acuzați de mituire și cercetați la Parchet —, după o întreagă serie de întâmplări stranii și neobișnuite vieței noastre politice: mirarea opiniei publice e naturală.

Corpurile electorale desigur nu poate fi făcute vinovate, căci ele nu cunosc în cele mai multe cazuri candidații. Prietenii politici ai aceator delicvenți aveau datoria ca atunci când s'au pus candidaturile, să aleagă oameni cunoscuți prin cinstea lor și prin respectul legilor pentru a se evita astfel de întâmplări neplăcute întregului parlament.

In torcându-ne la cazul Spănescu, trebue sălărătăm că poliția, lipsită de acel „birou al populației" cheia ordinei marilor orașe, a putut descoperi totuși, după îndelungate cercetări, multe lucruri interesante, dând dovadă de suficientă capacitate. Din nenorocire însă lipsa susmenționatului birou se simte tot mai mult și recenta lege de control a populației e bine venită, cu toate că unele articole, ce lasă întreaga sancțiune în mâinile puterei executive, sunt nepotrivite cu timpurile de democrație în cari trăim.

■

Paralel cu asigurările de pace ale guvernului maghiar, menite să adoarmă bănuelile vecinilor, o vie agitație iredentistă este favorizată și chiar condusă de același guvern. Recentele descoperiri din Ardeal și unele știri ce vin dela Budapesta sunt de natură a arunca o nouă lumină asupra acestei activități. Astfel, sub pretextul „prevenirei unui atac bolșevic" se urmează pregătirea armatei prin cumpărături de arme și muniții cari, în Anglia numai, au atins cifra de 3 miliarde coroane. Trupe sunt concentrate la granița noastră și un sistem complicat de spioni a fost organizat pentru Ardeal.

In Ardeal pe de altă parte, guvernul maghiar voește să organizeze iridente după unele norme tiranice cari sunt caracteristice guvernului lui Horty. Ziarele maghiare cari apar acum în Transilvania vor fi decretate trădătoare, „evreești" și se vor cumpăra noui tipografii pentru scoaterea unor ziare cu o atitudine mai „patriotică". Se vor boicota instituțiile românești. Se va păstra o strânsă unire cu Budapesta și toți maghiarii se vor considera în Ardeal pe pământul lor, subjugat temporar de „balcanici."

■

Iată cam în ce constau instrucțiile guvernului budapestean, care ne asigură totdeauna de intențiile sale prietenești și pacifice.

Iată unde am trimes noi un ministru plenipotențiar și pe cine reprezintă ministrul maghiar la București... Sunt curioase constatări de modul „bolșevic" cum concepe guvernul teroarei albe maghiare, relațiile internaționale. *R.*

O măsură binevenită

Din partea unei distinse personalități din Cluj, primim următoarele:

După atâta conciliantă și generositate păstrată vreme de doi ani față de concetățenii noștri maghiari, constatăm acum, ceea ce se putea prevede de mult că blândețea ca principiu de stat a dat greș atitudinea Maghiarilor ardeleni o dovedește.

Nici un stat, sub a cărui cârmă au ajuns teritorii străine, n'a dat atâta libertate noilor cetățeni ca statul român, și totuși nici unul n'a fost înșelat atât de amar de ei, ca tocmai statul român; acesta din explicabilul motiv al antagonizmului și al urei neîmpăcate a maghiarilor față de tot ce este românesc.

Iată până unde au ajuns avantgardele, exponenții maghiari din Transilvania, cari subminează statul român necontenit de 2 ani de zile, cari sfidează, instituțiile românești și orice pas și fapt al nostru, fie el bun, fie rău, cari nici când în coloanele ziarelor lor n'au avut un cuvânt de împăciuire pentru statul român și pentru nol.

Presa maghiară întreține toate agitațiile și instigațiile contra statului. In sfârșit s'a găsit un om, care și-a luat curagiul și neținând seama de protestările lor, li s'a împotrivit cu hotărâre așa cum se cuvinea.

Toată suflarea adevărat românească, din adâncul inimei nu poate decât să felicite pe d-l prefect al Clujului, pentru pasul său hotărât prin sistarea ziarelor maghiare din Cluj periculoase pentru stat. De aci ele inundau toate culturile Ardealului cu o propagandă prin care încet, dar sigur vroiau să învenineze sufletul populației maghiare, ba chiar și al celei românești.

Măsura luată de prefectul Clujului să slujească drept pildă deopotrivă celorlalți factori administrativi ca și celorlalte ziare maghiare; și dacă s'a găsit după multă hezitare leacul pentru jurnale, să se afle leacul și pentru persoanele instigatoare.

Acum trebuie să fim nu numai conștienți ci și consecvenți; dacă am știut să le impunem respectul cuvenit statului, să știm să îl și ținem . . . la punct.

Brânduşă.

Știri și fapte politice

„Patria" crede că mai poate fi ascunsă, cel puțin 24 de ore, știrea publicată de ziarele din București că d. N. Iorga, împreună cu ceilați prieteni ai săi, s'a retras din Federație. Spunând deci că această știre este tendențioasă, organul partidului național adaogă și următoarele rânduri menite să îndulcească pe marele nostru istoric: „Opoziția națională — inclusiv d. Iorga — este unanimă în a dezaproba politica d-lui C. Stere din timpul războiului".

Da. „unanimă"? Dar în Cameră n'a fost vorba de cât tocmai de această politică a d-lui C. Stere, și se știe că din Federație nu s'a ridicat nimeni s-o dezaprobe, de cât numai singur d. Iorga,

Iar „Patria" ultă că, într'o recentă statistică electorală, voturile D-lui Stere le-a socotit la un loc cu voturile Federației, fără să amintească măcar un cuvânt despre politica din timpul războiului a alesului de la Soroca?

Când și unde a dezaprobat „Patria" această politică? Să ni-se arate un rând, unul singur, din „Patria„, din „Gazeta Transilvaniei" sau din „Țara Nouă", din care să se vadă că Federația a fost „unanimă" în a dezaproba politica d-lui C. Stere ca director al ziarului „Lumina".

■

„Voința", enumără candidații și partidele sau grupările în numele cărora candidează la Bocșa Montană.

Nu ne spune însă „Voința", în numele cărui partid sau grupare candidează d. Aurică Vlad. Să spunem noi: în numele „partidului resortiștilor compromiși".

Ca să explice abținerea Federației dela vot cu prilejul validării d-lui I. G. Duca, „Patria" publică următoarele declarații ale d-lui I. Mihalache: „In cealace privește invalidarea d-lui Duca, Federația s'a obținut dela vot, deoarece a înțeles să nu creeze un precedent atât de grav de cât numai *dacă se stabilește certitudinea contestației*". Iar mai departe: „*Dacă se făcea lumină deplină asupra abuzurilor săvârșite de liberali în alegerea dela Romanați*, atunci, de sigur, am fi ezitat să votăm invalidarea acestei alegeri".

Vra să zică d-l Mihalache mărturisește singur, iar „Patria" îi publică fără nici-o jenă declarațiile, că în ce privește abuzurile dela Romanați a lipsit *certitudinea*, și totuși vedeți, fără această „certitudine" și fără să mai aștepte să se facă „lumină deplină", „Patria", și celelalte ziare ale Federației au scris fără întrerupere, aproape o lună de zile, despre „abuzurile" dela Romanați, cerând furioase invalidarea d-lui I. G. Duca.

■

Intrerupând pe d. Cantacuzino-Grănicerul, care vorbea contra validării d-lui Stere, d. dr. Lupu l-a spus: „Nu se poate admite ca dela tribuna parlamentului să faci teatru. De două zile faci Teatru"...

...iar Federația de doi ani

■

Partidul național ardelean s'a declarat alături de țăraniștii basarabeni pentru d. Stere. Dar de ce nu s'au declarat alături de aceștia și pentru reforma agrară?

Concesionarea uzinelor electrice din Cluj

Ce cuprinde oferta românească. — Avantagele care sunt oferite comunei și populației. Soliditatea întreprinderilor. — Ce se oferă prin ofertele străine. — Superioritatea ofertei românești.

Am atâtat într'un număr precedent cum datorită patimei și urei nestăpânite a unor ziare din localitate, fără a se cunoaște condițiunile în care se desfășoară concurența pentru obținerea concesiunei uzinelor electrice ale orașului, numitele ziare s'au năpustit cu insinuări și discredit asupra celor două întreprinderi românești, care au înțeles că de datoria lor este să caute a folosi prilejul ce se oferă acum în Cluj pentru romanizarea unei instituții industriale în plus. Și fiindcă asupra ofertei românești s'a aruncat și acuzația că ar fi venită din partea unor societăți necompetente, dăm mai jos în copie textul acelei oferte din care se poate constata tocmai contrarul:

Oferta Nr. 1.

Subsemnații Societatea „Creditul pentru întreprinderi electrice" și societatea „Electrică" din București, în baza publicărei Nr. 3607/1920 a onor. Consiliului orășenesc, avem onoare a vă înainta oferta noastră pentru luarea în arendă, exploatarea și amplificarea Uzinelor electrice, proprietatea orașului Cluj.

1. Exarendarea și exploatarea uzinelor, dorim a o obține pe timp de 20 ani, adecă (douăzeci cu începere pela 1-a Ianuarie 1922.

2. In baza normelor din proiectul de contract oferim orașului un procent de 82% optzeci și doi din câștigul curat, iar ca sumă minimală a echivalentului de câștig, oferim suma de 500.000 Lei, (cinci sute mii lei), care sumă din urmă o vom achita în patru rate trimestriale.

3. Declarăm că cunoaștem pe deplin: Condițiunile de licitație, condițiunile din proiectul de contract, regulamentul și statutul instalațiunilor electrice orășănești și anexăm la prezenta ofertă un exemplar cu condițiunile de licitație și proiectul de contract, subscris și legalizat precum și chitanța legală despre depunerea vadiului în valoare de 100.000 Lei (una sută mii) Lei.

4. Declarăm, că cunoaștem uzinele electrice ale orașului, stadiul technic în care se găsește și mai ales măsura necesităților de desvoltare în vederea consumației curentului în mod nelimitat, obligându-ne că cel mai târziu, la finele anului 1922, să ameliorăm exploatarea în așa fel, ca producția să fie egală cu consumația, fără nici-o restricțiune.

5. Trecutul nostru technic este: Societatea „Creditul pentru întreprinderi electrice cu un capital de 20,000.000 înființată la 22 Decembrie 1920, este o societate curat românească, a cărei autorizație legală de funcționare s'a dat prin sentința Nr. 8 din 5 Ianuarie 1921, de către Tribunalul Ilfov, Secția I. Comercială și a cărei act constitutiv precum și statutele, sunt publicate în Monitorul Oficial Nr. 235—28 Ianuarie 1921, Pag. 9968—9973.

Scopul acestei Societăți, ca rezumat a celor publicate în statute, este:

Executarea, exploatarea, finan-

ţiarea şi participarea sau crearea de noi întreprinderi, pentru producerea, distribuirea, şi utilizarea energiei electrice prin toate mijloacele: căderi de apă, gaz natural, vapori, precum şi a întreprindelor în legătură cu industria electrică, pe compt propriu, pe comptul terţilor sau ori ce fel de participaţiuni, în definitiv contribuirea în cea mai vastă parte la rezolvarea unei probleme de mare viitor, cultura industriei şi ridicarea bogatei noastre Românie-Mari, pe aceiaşi treaptă industrială cu ţările occidentului.

Societatea posedă până în prezent uzina electrică de 6000 cai putere din oraşul Arad.

Uzina electrică de 1100 cai putere din oraşul Deva:

Linia ferată electrică Arad—Maria-Radna şi Arad—Pancota, toate aceste modern instalate şi exploatate.

Alte afaceri în legătură cu scopul societăţii sunt în curs de tratare.

Societatea „Electrica“ societatea Română, cu un capital de 20,000.000 pe deplin vărsat, datând din anul 1903, lucrează paralel cu societatea Creditul pentru intreprinderi electrice, urmărind aceleaşi frumoase scopuri. A executat în vechiul regat, cele mai importante instalaţiuni moderne, posedând uzinele pentru producerea energiei electrice de pe toată Valea Prahovei.

Forţa uzineler ce posedă Societatea la Câmpina, este de 22.000 cai putere, iar cele dela Sinaia de 4.000 cai putere.

Personalul technic al acestor Societăţi, să compune din ingineri speciali, apreciaţi cu rutină, din ţară şi străinătate.

6. Mai declarăm că ne supunem deciziunei Consiliului orăşenesc bazată pe art. 10, a condiţiunilor de licitaţie şi conform Art. 11. a acelor condiţiuni, la caz de renunţare din partea noastră la exarendarea eventual obţinută, vadiul depus de 100 de mii Lei, va rămâne în favorul oraşului.

7. Ne obligăm că, după aprobarea ofertei vom pune imediat în studiu chestiunea edificărei tramvayelor electrice în oraşul Cluj şi liniile ferate

a) Cluj—Gilău.

Costul curentului necesar tramvayelor electrice din oraşul Cluj la înfiinţarea lor, se va stabili de o comisie compusă din 3 membrii, aleşi din partea oraşului şi alţi 5 membrii din partea noastră.

8. Preţul curentului utilizat de Comună ca forţă motrice va fi socotit cu 30 bani pe oră, iar *luminatul pentru edificiile publicercare aparţin comunei îl vom da gatuit.*

9. Ne mai obligăm a studia înfiinţarea în oraşul Cluj, a unei fabrici pentru producerea articolelor de consumaţie necesare exploatărilor electrice, prin care costul de întreţinere a exploatărilor noastre, s'ar micşora mărindu-se câştigul net.

10. In ocupările susmenţionate, după aprobarea ofertei, vom forma o Societate Română cu un capital de 3.000.000 lei, (trei milioane lei) care se va spori după necesitate şi care [illegible] o jumătate va fi adus [illegible]cietăţile „Creditul pentru [illegible]treprinderi electrice şi „Electrica“, iar jumătate se va da în subscripţie publică instituţiunilor şi particularilor din oraşul Cluj.

Aşadar, este evident, că în urma referenţilor ce se dau pentru această ofertă, ca şi a quantumului capitalului dispensabil, numai poate încăpea îndoială nici asupra competenţei speciale şi nici asupra garanţiilor. Cum rămân deci acuzaţiunile aduse de zvonul „Patriei“, care a afirmat contrarul?

Intrucât priveşte situaţia, în care se află oferta românească faţă de cele străine, dăm următorul tablou comparativ, din cuprinsul căruia rezoltă diferenţe de avantaje în plus pe care ea le oferă faţă de celelalte:

Tabloul comparativ al ofertelor

FIRMELE	Capitalul social	Procentul oferit	Suma plătită în 4 rate din castig	Suma spre fructificare	Pretul pentru lumina la oras	Pretul pt forta la oras	Durata arendării	
Omnium	20000000	86%	600000	150000	99	90	20—25	+10%
Ganz	?	70%	250 la 350000	200000	15 9	5	25	5
Creditul şi Electrica	20+20000000 =40000000	82%	500000	50000	Gratis	30	20	3+3

Faţă de superioritatea evidentă a ofertei româneşti, este neîndoios, că organele administrative nu mai au a alege, întrucât, chiar dacă condiţiunile ar fi egale, o datorie elementară şi rezultată din spiritul legiuitorilor de încurajarea industriei româneşte, le-ar indica preferinţa pentru oferta românească.

Cooperaţie intelectuală româno-greacă

In cuvântarea pe care Principele Nicolae al Greciei a rostit-o la Academia Română, răspunzând salutului d-lui I. Negruzzi, princiarul oaspe a spus, între altele următoarele:

„In afară de domeniul politic care oferă ocazii atât de strălucite pentru înţelegeri sincere şi frăţeşti, poporul român şi cel grec vor găsi şi un alt teren în care apropierea inimilor şi a spiritelor deschide o largă cale de cooperaţie intelectuală, inspirată de un acelaş sentiment de dragoste pentru arte şi litere şi condusă de sentimentul înălţător care inspiră naturei omeneşti cultul frumosului şi cercetarea gloriilor neperitoare pe cari generaţiile trecute ni le-au lăsat drept moştenire.

„Să-mi fie permis de a arăta aci speranţa fierbinte că marile instituţii de cultură atât din Bucureşti cât şi din Atena pătrunse de ne voia şi de interesul schimbului de idei şi de vederi şi convinse de folosul pe care l'ar aduce studenţilor în litere şi în diferitele ramuri ale ştiinţei — vor putea izbuti prin a găsi modalităţile unui acord intelectual şi didactic care ar da un avânt mai mare nobilelor lor sforţări îndreptate spre un scop comun şi întru căutarea unui acelaş adevăr.

Mărginindu-mă astăzi la enunţarea unei simple propuneri care mi place s'o sper, va corespunde dorinţelor atât ale savanţilor cât şi ale tinerimei intelectuale ale ambelor ţării, am speranţa că nu va fi greu de a de propunerei mele o formă practica convins fiind că din această comunitate de studii şi acest schimb de lumini va naşte o frăţietate a spiritelor care va contribui mai mult ca orcare altă legătură la apropierea ambelor noastre naţii“.

Cetiţi „Infrăţirea“

Teatralia

— O protestare îngustă. — Asociaţiunea profesională artistică.

Circulând de câtva timp în cercurile artiştilor Maghiari zvonul că Ministerul Cultelor şi Artelor face o deosebire între teatrale româneşti şi cele străine în ceea ce priveşte aplicarea timbrului de asistenţă socială şi dorind a avea relaţiuni oficiale am apelat la d-l Emil Isac inspectorul general al teatrelor din Transilvania care ne-a declarat următoarele :

„Toate timbrele teatrale se percep de către direcţiunea generală a teatrelor; Ministerul Cultelor şi al Artelor nu se amestecă în ce priveşte administraţia acestui fond, aşa ca majorarea sau micşorarea acestor taxe depinde de direcţiunea teatrelor prin decretul lege No. 3296|1921 s'au majorat aceste taxe cu un procent de 27 la sută. Teatru Unguresc crezând ce această majorare priveşte numai teatrele ungureşti pe care legea ca să preciseze le-a numit *„teatre străine“* a început să protesteze. Această protestare nu e de loc justă căci consiliul de miniştri când a hotărît majorarea acestor taxe le-a făcut aplicabile la toate teatrele fără deosebire, fie ele româneşti fie străine. Această măsură e pur financiară şi nici de cum politică cum au crezut Ungurii şi Nemţii.

Trecând la altă ordine de idei d-l Isac ne declară că în zilele de 28 şi 29 Aprilie vor fi convocaţi toţi artiştii din România indiferent de naţionalitate, la un congres general în Bucureşti, pentru a se discuta înfiinţarea unei „Asociaţiuni profesionale artistice“. Această asociaţiune va avea de scop să ajute pe membrii ei să înfiinţeze un fond de pensii şi de retragere.

Sindicatul artiştilor este pe punctul de a obţine prin parlament calitatea de persoană morală.

Actorii şi cântăreţii din Regat vor fi fericiţi să vadă strânse rândurile tuturor acelora care fac artă în România. Congresul va avea loc în Bucureşti şi vor lua parte delegaţii actorilor, cântăreţilor, directorilor de scenă, regisorilor şi a maeştrilor de orchestră. Această asociaţie nu va putea aduce de cât foloase mai departe d-l Isac ne declară :

Prin decizia 7770|1921 a ministerului Artelor, comitetele teatrale nu se pot desfiinţa întru cât rolul lor este justificat. Aceste comitete vor fi numai administrative. *S. P.*

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşti şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

INFORMAŢII

Sâmbătă 13. Martie va avea loc în sala „Reduta“ un mare festival urmat de dans dat sub auspiciile societăţei „Cultura Poporului“ cu concursul binevoitor al artiştilor dela teatru şi opera naţională.

*

D-l Ministru Oct. Goga a insistat pe lângă comitetul conducătorilor *„Salonului de artă ardeleană“* ca această expoziţie să fie dusă şi la Bucureşti.

*

Ministerul artelor a aprobat un premiu de 2000 lei aceluia cere va face cele mai bune traduceri în limba germană şi Ungară ale diferitelor piese româneşti pentru a fi introduse în repertoriu teatrelor maghiare şi germane.

*

In curând marele maestru George Enescu va face un turneu de concerte în tot Ardealul.

*

Aflăm pe cale particulară că ziariştii maghiari din localitate, în urma bine motivatei hotărâri a Dlui Prefect Meteş de a suspenda până la noi dispoziţii apariţia ziarelor lor, au decis să ţie o consfătuire şi să aleagă o delegaţie care să plece la Bucureşti spre a protesta contra a ceea ce ei numesc *„călcarea drepturilor minorităţilor?“*.

*

Săptămâna viitoare va sosi la Cluj D-l ministru al Artelor, Oct. Goga spre a reţine câteva tablouri din „Salonul de artă ardeleană“ pentru ministerul Artelor.

*

Guvernul a decis în chestia sărbătorilor să aplice strict legea. Ordonanţa No. 49414 Va fi modificată în sensul ca toate sălile de spectaçol vor fi deschise în primele zile ale primei săptămâni din postul mare. Spectacolele vor fi suspendate numai în zilele de Joi, Vineri şi Sâmbătă din săptămâna mare.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Miercuri 9 Martie la ora 6 seara, va avea loc la Universitate, sala Nr. IV., conferinţa publică a d-lui profesor Al. Petrescu, despre *Mecanica Socială.*

*

Mâine Miercuri 9 Martie a. c. dela orele 4—7 p. m. are loc la expoziţia „Salonul de Artă Ardeleană“ dela Prefectură, Concert de promenadă.

*

Restaurantul EUROPA

Societate anonimă Pasajul Român No. 23 BUCURESTI.

Local mare cu diferite saloane la parter şi etaj.

*

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervositătii, întrebuinţaţi *vinul de Tokay cu chinină şi fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii

*

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă şi în sărbători după masă concert simfonic, iar Marţa şi Sâmbătă seară deschis până dimineaţa. Telefon No. 443.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Se aduce la cunoştinţa d-lor studenţi în drept, că a apărut cursul litografiat de „Drept administrativ şi financiar“ predat de d-l profesor dr. V. Onişor. Comande se primesc la „Căminul studenţesc“, camera 80, plătindu-se 50 Lei anticipaţie.

Propaganda românească în Italia

Am anunţat rândul trecut apariţia în Milano a revistei literare din Italia „L'Italo-Romena“ care se tipăreşte pe cheltuiala d-lui Inginer Nicolau Alfredo.

D-l Inginer Alfredo e un idealist, care stăpâu pe frumseţa negrăită a limbii literare italiene, precum şi pe graiul nostru, necruţător de timp şi material, întreţine o puternică propogandă culturală românească.

O revistă literară se susţine greu chiar în ţară în mijlocul nostru. Ne putem închipui cât de greu răzbate această jerfă nebăgată în seamă a d-lui ing. Nicolau Alfredo în Italia atât de departe de România şi unde numărul tuturor Românilor cu greu trece de vreo două sate în mare majoritate studenţi, cari în viaţa grea nu pot da decât sprijin intelectual şi comercianţi, cari cu greu se decid să sprijine literatura. In chipul acesta toată truda darnică şi risipitoare a d-lui N. Alfredo e fără adăpost. Şi ce rău mare e acesta.

Acum când propaganda tuturor duşmanilor noştri a ajuns la o intenzitate neprevăzută şi când chiar şi Cehii nu vor să ne recunoască unele drepturi la Maramureş, — a lăsă în părăsire o iniţiativă de felul acesta nu mai e o neglijenţă ci o crimă.

Căci din partea noastră nimic nu s'a făcut pentru a contrabalansa propaganda străină şi ceeace s'a făcut nu se cunoaşte D-l Alfred Nicolau a scris de curând un volum în italieneşte „L'Alarme“ (Accuso!) în care arată rolul hotărâtor al statului român în zdrobirea bolşevismului Unguresc, în apărarea lumii de anarchia moscovită şi dovedeşte rolul distrugător al Evreilor. E acesta un document nepreţuit de propagandă.

L'Italo-Romena nu e numai organul *Confederaţiunii Latine* şi a Societăţii Academice *Dacia Traiană* din Roma. Nu e numai un mijloc de propagandă de al cărui folos nepreţuit nu mai poate fi nici-o îndoială şi nu e numai un organ de literatură şi artă de primul ordin şi nici strângerea raporturilor comerciale dintre Italia şi România nu e singurul său scop. Ci mai vârtos de cât toate *„L'Italo Romena“* e un manual didactic de un mare ajutor italienilor cari vreau să înveţe limba română şi românilor cari vreu să înveţe sonora limbă italiană. Coperta artistic executată reprezintă columna lui Traian, cu divul cuceritor al Daciei avund dedesubt cuvintele dragi „cui voluit Dacos testes vigilesque latinos“. Revista cuprinde minunatele comori artistice ale Renaşterii italiene. E înfrumseţată cu neîntrecutele noastre podoabe de cusături şi porturi na-

[illegible]onală

Un grup de financiari americani, constatând că Statele Unite sunt pe punctul de a trece printr'o gravă criză economică pentrucă din cauza valutei americane prea ridicate nimeni nu mai cumpără cerealele şi fabricatele americane, au hotărât să vândă în Europa mărfuri pe credi cu termene foarte lungi. Această ofertă ine după cele făcute ţărilor din Europa centrală de Anglia şi Franţa. Acum, când şomajul ameninţă însăşi bazele industriei americane, negustorii americani îmbracă haina de filantrop pentru a-şi salva interesele, pe când în primăvara lui 1918 cereau plata în aur pentru făina şi pânzeturile proaste pe care ni le-au trimes.

Camera grecească a respins în unanimitate propunerea conferinţei de la Londra de a se numi a comisiune internaţională de ancheta la Smirna şi în Tracia. După acest vot care maschează solidari a a patriotică dintre guvern şi opoziţie pentru interesul naţional, Aliaţii nu vor mai putea pretinde că votul este datorit intrigilor regelui Constantin. Modificarea aceasta a tratatului din Sèvres, constitue după nedreptatea care ni s'a făcut în chestia Banatului, cel mai înjositor act pe care îl face diplomaţia antantistă, pentru a salva interese trecătoare. Atunci, când Bethman-Holweg, în 1914 a declarat cu ocazia invaziei Belgiei că tratatele sunt petice de hârtie, întreaga lume s'a revoltat. Astăzi acei cari strigau mai mult atunci procedează la fel, atunci când interesele lor o cer.

Insfârşit consiliul Societăţii Naţiunilor a înfiinţat comisiunea armamentului sub-preşedinţia lui Viviani. Această comisiune va studia problema limitării armamentelor.

Telegrame pe cale particulară sosite din Rusia ne anunţă izbucnirea de tulburări serioase în armata roşie, tulburări care nu pot fi reprimate. Soldaţii roşi cer colaborarea cu socialiştii moderaţi. Până şi armata, care a fost obiectul celei mai calde solicitudini din partea şefilor bolşevici, respinge regimul jafului şi teroarei.

ţionale. Italienii citesc în graiul lor martiriul fără seamăn al lui Horia Cloşca şi Crişan, iar alăturea cu chipurile acestora românii au prilejul său vadă figura legendară a lui Garibaldi.

■

N-rul 11 –12 din *„L'Italo Romena“* (Milano Via Vittoria Colonna 40 Italia) are următorul conţinut: L'Italo Romena (Ing. Nicolau); Scopul economic al „Italo-Romena“ (Ing. Nicolau); L'esportazione Romena (L'Economista); Exportul fructelor şi Legumelor în Italia (Economistul); Le ferrovie Italiane emancipate della schiavitie carbonifera (Ing. A. Nicolau). Giuseppe Garibaldi (On. Guido Podrecca); Europenism (Emil Isac); Da noi. . . (Oct. Goga); Una lezione di femimismo. — Virginia Tomescu Serocco (Fabia); Pentru al IV Centenar al morţii lui Rafael Sanzio (Dr. F. Nicolau); Romania Artistica (Dr. F. Nicolau); Artisti Romeni în Italia (Alfredo Boinaghi); Gheorghe Coşbuc (Neial); Noi voghiam Terra (G. Coşbuc). — Cronaca Artistica Letteraria; Il concetto federativo Latino alla Camera Italiana; Notiziario; Sophia (Fede Nicolau).

Coresp:
Aurel Contrea.

DIN UNGARIA

Chestiunea Apponyi-Appel.

Preşedintele delegaţiei de pace maghiare, Apponyi a luat parte acum câteva săptămâni la şedinţele ligei şi cu această ocazie întinzând mâna rectorului Universităţii dela Sorbona — Appel — acesta nu i-a primit salutul. Informaţia apărută în acest sens în ziarul ceh „Venkov“ a fost desmințită de Apponyi, apoi în numele rectorului Appel şi de Biroul telegrafic maghiar.

Appel declară din nou că n'a desmințit ştirea apărută în „Venkov“, iar cu ocazia, întâlnirii sale cu Apponyi şi-a exprimat mirarea, cum Ungaria a putut trimite ca preşedinte al delegaţiei sale de pace un om care a creat războiul şi cu un trecut ca Apponyi.

Ungaria de Vest.

Tratativele în această chestiune începute şi întrerupte iar, au început din nou, fiind delegat din partea guvernului maghiar groful Csáky fost ministru de externe, iar din partea Austriei dr. Davy. Nici cu această ocaziune însă tratativele nu vor duce la rezultate satisfăcătoare cunoscută fiind tenacitatea ambelor părţi. Austria nu cedează fiind în dreptul său recunoscut. Ungaria doreşte menţinerea cu orice preţ a teritorului considerându-se singură a putea fi în ajutorul Austriei pentru a-i ameliora situaţia economică şi profitând de împrejurarea că Austria nu primeşte din nici o parte creditele necesare pentru refacerea şi întărirea sa internă. In acest sens guvernatorul actual al Ungariei de Vest groful Sigray, declară ziarului „Nemzeti Ujság“ din Viena următoarele:

Populaţia Ungariei de Vest cunoaşte situaţia grea a Austriei nimeni nu poate şti însă de unde va veni ajutorul său. In schimb în Ungaria există înclinaţia de ajutorare cu condiţia sien qua nou, ca Austria să renunţe la acest teritoriu. Intreaga opinie publică şi oficială a Ungariei e ferm decisă să nu renunţe la Ungaria de Vest.

Funcţionarii maghiari.

In urma greutăţilor financiare guvernul maghiar este decis a concedia un număr însemnat din funcţionarii săi în primul rând pe acela cari au mijloacele materiale necesare pentru a-şi asigura existenţa şi pe altă cale şi toţi cari au un serviciu mai lung de treizeci de ani. Vor rămâne şi mai departe în funcţiuni numai cei absolut necesari şi contra cărora n'a fost nimic de excepţionat în decursul serviciului. Concediaţii vor fi puşi în disponibilitate sau pensionaţi definitiv.

Proecte financiare

Ministrul de finanţe Hegedüs a prezentat adunării naţionale maghiare proectul pentru rezolvirea datoriei faţă de Franţa şi-cel pentru 20 la sută taxă asupra produsului de bere.

(*După Küzdelem şi Uj Kelet*)

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 7 Martie

Prezidează d-l Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială iau loc d-nii Văleanu, Trancu-Iaşi, Niţă şi Take Ionescu.

La comunicări: d-l Crişan protestează contra cuvântului „inconştienţi“ spus de d-l Lucaci alegătorilor din Soroca cari au votat pe d-l Stere.

Băncile Camerei se despopulează; atenţia ce se dă cuvântării d-lui Papagoga este mediocră.

SENATUL

Sedinţa se deschide sub prezidenţia dlui general Coanda. Pe banca ministerială d-nii Garofiid şi Petrovici.

La comunicări: d-l Georgescu cere a se exercita un control asupra filmelor cinematografice. D-l Bilaşcu cere să se plătească la timp salariile funcţionarilor din Maramureş. D-l Dobrescu arată că pe cale de regulament [illegible] as rabia legea agra[illegible] a fost leturnată. D-l [illegible]or arată în caz de in[illegible]itarea [illegible]orităţilor româ[illegible]şti [illegible]ina.

[illegible]scuţia reformei agrare vorbeşte d-l Mihai Vlădescu făcând istoricul chestiunei.

Impotriva Concordatului

Conferinţa preoţească a tractului Sibiiu a decis cu unanimitate următoarele:

1. Protestăm cu toată tăria dragostei de patrie şi neam contra încheerii unui concordat cu papa dela Roma înainte de ce s'ar fi legiferat constituţia României întregite.

2. Rugăm pe d-l ministru al cultelor, ca fiu de preot ortodox, crescut lângă mormântul Marelui Şaguna, precum şi pe ceilalţi factori competenţi să nu încheie acest concordat, până ce nu vor legifera mai întâi constituţia României întregite pe care mai întâi aşteptăm să o vedem consolidată şi pusă pe baze solide, pentrucă făcând contrarul ar aduce o mare ofensă întregiuui neam otrodox, care cu atât belşug şi-a vărsat sângele pentru înfăptuirea României şi care aşteaptă cu drept cuvânt, să vadă mai întâi constituţia acestei Românii întregite şi apoi organizarea bisericii strămoşeşti în cadrele acestei constituţii.

3. Declarăm că întrucât concordatul cu papa nu se va lua dela ordinea zilei, vom deslănţui cea mai aprigă luptă contra concordatului, şi tuturor persoanelor, cari ignorând interesele vitale ale patriei, vor în contul bisericii noastre şi în detrimentul obştei a recunoaşte unor grupuri de oameni — în parte chiar străini patriei noastre, — drepturi şi prerogative, cari nu-şi au baza în constituţia ţării întregite pentrucă această constituţie nu există încă.

Acest decis se trimite domnului ministru de culte şi corpurilor legiuitoare spre a-l lua la cunoştinţă.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

M. S. Regele a lucrat eri cu d-l C. Argetoianu care a dat lămuriri M. S. asupra reformei electorale.

■

Un comunicat al guvernului lămureşte scopul vizitei prinţului Sapieha arătând acordurile asupra scopurilor politicei ambelor ţări şi a mijloacelor pentru menţinerea ei.

Comunicatul este vag şi lipsit de orice precizări.

■

La Ministerul de Interne se lucrează la întocmirea regulamentului Secretariatului minorităţilor.

■

Afacerea Tişiţa a scandalizat Consiliul de miniştri, în sânul căruia a avut loc discuţii violente. D-l Cudalbu, ministrul domeniilor a ameninţat cu demisiunea fiind hotărât să menţină sechestrul ridicat de d-l ministru Antonescu, ministrul Justiţiei, care a fost până în vremea din urmă avocatul Societăţii Tişiţa.

■

D-l Popovici Taşcă, titularul subsecretariatului minorităţilor a plecat în Campanie electorală la Bocşa unde candidează.

■

D-l Gunaris a fost primit de Conferinţa dela Londra ca reprezentant al Greciei.

■

La Iaşi a avut loc o mare manifestaţie de protestare în privinţa excluderii d-lui Ionel Brătianu din Parlament. O delegaţie de cetăţeni a fost trimisă la Bucureşti pentru a exprima d-lui Brătianu simţimintele de admiraţie ale populaţiei laşilor.

■

Infantele Spaniei a vizitat eri şcoale militare din Capitală.

Parlamentarii basarabeni au avut consfătuire în chestiunea agrară, examinând plângerile sătenilor asupra regulamentului nou care ştirbeşte legea.

■

La 14 Martie se va începe judecarea procesului socialiştilor Jumanca, Ştefanof şi Cizer, deputaţi acuzaţi, a fi fost instigatori la greva generală.

■

Reprezentanţii autorităţilor şi membrii coloniei greceşti din Capitală au asistatat la plecarea M. S. Regina, a Diadochului şi A. S. R. Principesa Elisabeta în Grecia.

■

La consfătuirea parlamentarilor ţărănişti, d-l Mihalache a făcut o expunere a situaţiei politice a Federaţiei în urma retragerii d-lui N. Iorga. S'a hotărât ca locul d-sale să rămână deocamdată liber.

■

Un important consiliu de miniştri a avut eri loc la Bucureşti. Consiliul s'a ocupat cu proectele financiare ale d-lui Titulescu. La buget se prevăd 8 miliarde la venituri şi 5.5 miliarde la cheltueli. Reducerea cheltuelilor cu 20% a fost admisă la toate ministerele afară de Comunicaţii.

■

Guvernul păstrează o rezervă în chestiunea Iorga Stere.

D-l N. Iorga n'a revenit până acum asupra demisiunei d-sale din Federaţie.

Ziarul „Neamul Românesc“ păstrează însă o tăcere adâncă în această chestiune.

■

Sfârşitul discursului rostit în Cameră de d-l Stere, care a dat a înţelege că unirea Basarabiei depinde de el a indispus toate cercurile politice.

TELEGRAME

Acordul comercial anglo-rus

Horsea, 7 Martie.

Krasin şeful delegaţiei ruse la Londra, a declarat, că în câteva zile speră că angajamentul comercial, între Anglia şi Rusia va fi semnat.

Progromuri în Ucraina

Berlin, 7 Martie.

La *Lipoveti* ca şi în numeroase regiuni din Ucraina au avut loc în luna Februarie numeroase progromuri. Aceste progromuri din cauza cărora, populaţia a suferit îngrozitor, au fost organizate de *Hatmanul Mihăia* care, la 12 Februar a jefuit complect oraşul *Lipoveti*. Aceiaşi soartă a avut şi oraşul *Nemirov*. Populaţia evreiască din satul *Schpako* şi-a părăsit avutul lor şi au plecat, pe jos, spre frontiera românească.

Infrângerea Comuniştilor în Italia

Roma, 7 Martie.

Partidul socialist italian, în confederaţia generală italiană, a muncei, care, a avut loc zilele acestea la *Livorno* şi-a terminat lucrările, prin o sdrobitoare victorie a socialiştilor reformişti contra comunişti care au abţinut 1,425.873 voturi.

Măsuri germane împotriva Antantei.

Berlin, 7 Martie.

Camera de comerţ din Hamburg întreabă organizaţiile comerciale, dacă negustorii germani, sunt obligaţi să livreze mărfurile, în caz, când vor fi constrânşi să primească numai o parte din plata cuvenită, dacă contractele pot fi încheiate cu clienţi din ţările aliate sau dacă creditele nu trebuesc imediat retrase dela băncile aliate ale antantei. Mai multe bănci germane şi-au şi retras creditele în favor din ţările antantei.

Citiţi „Infrăţirea“

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Energiile naționale ale României-Mari

Joi 3 Martie a avut loc, în aula Fondațiunei universitare „Carol I“ conferința cu titlul de mai sus a d-lui prof. dr. Hurmuzescu, directorul institutului Electrotehnic din București.

D-sa împarte energiile în două mari clase: energii fizice sau materiale și energii morale.

Energiile fizice constituesc bogățiile unei țări și se găsesc, nu numai la suprafață, dar și în interiorul solului său. Unele sunt datorite acumulărei energiei solare de sute de mii de veacuri așa după cum sunt depozitele de cărbuni, zăcămintele de petrol, minereurile etc., altele cum sunt de exemplu căderile de apă și toată vegetația sunt prefaceri din energia sistemului nostru solar.

Producția agricolă și forestieră este datorită muncei omului împreună cu acțiunile soarelui.

Toate lucrările de artă, tunele luri, canaluri, monumente, edificii sunt numai rezultatul muncei și priceperei omului; aceste lucrări împreună cu bogățiile unei țări merg în acelaș raport cu prosperitatea și desvoltarea culturală a unui popor.

Energiile morale sunt cele cari formează podoabele adică acelea cari constituesc calitățile intelectuale și sufletești ale lui.

Dintre energiile naturale d-sa citează:

1. Energie neagră: a) cărbunele, huilă, antracitul, lignitul; b) petrolul și c) gazele naturale: metanul. Posesiunea unor astfel de bogății constitue un avantaj neprețuit pentru desvoltarea industrială a unei țări.

2. Energia albă sau căderile de a cărei utilizare s'a intensificat în urma progreselor ulimitoare ale Electrotechnicei și ușurinței cu care putem transforma această energie în energie electrică.

3. Energia verde: Vegetale, pădurile, cerealele cari sunt cele mai prețioase mai alese pentru țara noastră.

4. Energia electrică spune d. Hurmuzescu cu numeroasele sale aplicațiuni industriale la luminat, tracțiune, electroliză, electrometalurgie etc.

Conferința a fost însoțită de numeroase proecțiuni și experiențe.

Ajutorul american pentru Europa

Am publicat la timp știrea că în America s'a format un grup financiar pentru ajutorarea Europei.

„Neue Freie Presse“ dă acum amănuntele următoare: „Cinci sute de bancheri și mari comercianți din Statele Unite s'au întrunit la Chicago, pentru a studia criza economică atât a lumei veche cât și a celei noui. S'a luat hotărârea de a restabili în măsura dinaintea războiului comerțul între ambele continente. Pentru scopul acesta s'a format o asociație care dispune astăzi deja de peste 150 milioane dolari și a cărei conducere este încredințată bancherului Carding. Ca membrii, figinează Hoover, fost ministru al aprovizionărei, președinții lui „Standard Oil Company“ și camerei de comerț internaționale și președintele. „Renumirei internaționale pentru mașini și metale“. S'a constituit o societate sub titlul de „Foreing Trade Finance Coorporation“ căreia aparțin peste 1500 de mari comercianți din New-York, comercianți cari doresc să dele sprijinul lor întreg pentru refacerea Europei.

Intrebat asupra scopului acestei societăți, Hoover a declarat că „Europa duce lipsă de alimente și materii brute de cari dispune din belșug America. Schimbul nu este ușor deoarece Europa nu poate plăti imediat. Europa a sărăcit în urma războiului și valutele sale au fost depreciate simțitor. Singurul mijloc de a reface comerțul este să se acorde un credit Europei atât timp, cât are nevoie pentru procurarea materiilor prime și alimentelor.

„Creditul acest cu durata de plată cât mai lungă nu se poate acorda de către bănci particulare; din această cauză s'a procedat la înființarea unei instituțiuni speciale, care va lucra sprijinită de „Banca statului“.

Comunismul la Berlin

Austria este prevăzută cu alimente până la sfârșitul lunei Mai

„Neue Freie Presse“ scrie: „Negocierile între guvernul nostru și Antanta pentru pregătirea încheerei convențiilor cu Jugoslavia și România, arată că trebuințele de făină ale Austriei, sunt acoperite până la Maiu. Tratativele cu Antanta pentru acordaraa de credite noi sunt pendinte de achitarea împrumuturilor asupra alimentelor, ca de pildă creditul de 48 milioane dolari din anul 1919, din care Anglia cere acum restituirea părții sale de 16 milioane dolari ce echivalează cu 10 miliarde coroane. Guvernul a supus Antantei un expozeu în care se arată că Austria are nevoie până la recolta viitoare de 160.000 tone făină și 40.000 tone porumb. Cantitățile aceasta ar face 10 miliarde coroane.

„Neue Freie Presse“ aduce știrea din Berlin că acolo au avut loc demonstrații de simpatii pentru Sovietele rusești. Manifestații au fost aranjate de către *Reuniunea internațională a pagubiților de războiu*. La această adunare au asistat peste 12.000 persoane. Președintele reuniunei a protestat contra tratamentului la care sunt supuși păgubiții de războiu. Pe urmă s'au format convoiuri la care s'au purtat placate și steaguri roșii cu inscripții sovietiste. Mai toate steagurile purtau „Steaua de aur a Sovietelor.“ Au avut loc ciocniri cu poliția. Manifestanții aclamau internaționala 3-a și Rusia sovietă. De

Contrabandă cu argintul și aurul românesc

Zilele acestea președintele comisiunei interimare a Capitalei d. Florian, a înaintat ministerului de finanțe și celui de interne un raport cu interesante destăinuiri asupra contrabandelor ce se fac dela o vreme și cu aurul și argintul românesc.

Cu toată paza la granițele noastre, — scrie d. Florian — argintul se trece prin porturi și pe căile ferate, iar milioane de lei trec zilnic mai cu seamă în Polonia, de unde contrabandiștii introduc la noi sutimi de milioane de mărci poloneze.

Partea cea mai mare a argintului nostru se duce în Elveția, iar vânzători de aur și argint cutreeră țara în lung și în lat strângând aceste monede.

De asemeni, — după cum arată d. Florian prin raportul prezentat celor 2 ministere — napoleonii de aur și galbenii mari dela sălbile țăranilor sunt absorbite din țară și trecute prin contrabandă în Turcia și Bulgaria. Aceste constatări au fost făcute de d. Florian, cu ocasiunea inspecțiunei și conducerei comisiunei comunale, însărcinată cu revizuirea impozitelor comunale.

(După *Izbânda*.)

Salonul de Artă Ardeleană

Sala Prefecturii Str. Monoster Nr. 1.

Joi, 10 Martie 1921 ora 8.30 seara

Al 13-a Concert

PROGRAM: I. 1. Händel—Bart: Sonata, piano: *Ana Voileanu*, 2 violine: *Gh. Bacaloglu*, *I. Bobescu*; 2. Popper: *a*) Andacht, *b*) Mémoire, *c*) Ungarische Fantasie, cello: *K. Rezik*. 3. „Duetto“ din op. „Balul Mascat“, canto: *Rita Măreuș*, *St. Mărcuș*. II. 4. *a*) Sarasate: Romanța Andaluză; *b*) V. Kolar: Scherzo Indian; violină: *K. Kolár*. 5. Dohnányi: *a*) Intermezo; *b*) Capricio; piano: *Pongrácz*. 6. *a*) Mozart: Aria „Il re pastare“ canto (violină și piano): *Rita Mărcuș*, *b*) Donizetti: „Sextet“ din opera „Lucia“: *Rita Mărcuș*, (soprană), *Lia Pop* (alto), *St. Mărcuș* (tenor), *Indrieș* (tenor), *I. Crișan* (bariton), *Sterian* (bas).

Al IV-a concert va avea loc la 17 Martie 1921.

Romanizarea Clujului

O statistică a comunei Cluj ni-a arătat îmbucurătorul fapt că populația românească din oraș, — care înainte se cifra 5—6 mii, — acum se ridică la 39.000. — Numărul acesta raportat la celelalte categorii de locuitori, ne dă o proporție de 36% Români, față de 14% Evrei, 44% Unguri și restul alte naționalități.

Din aceasta rezultă că, cu toate piedicile puse din cauza neevacuărei și a încartiruirilor mizerabile ce se fac, Românii totuși n'au desperat și-au rămas să-și împlinească misiunea.

Activitatea economică a Germaniei

Ziarul „Excelsior“ publică o foarte interesantă corespondență din Berlin în care se arată că Germania este aceiași formidabilă mașină industrială de înainte de războiu și că refacerea ei economică a luat avântul de atunci.

Dar pentrucă tratatul de pace o obligă la anumite despăgubiri pentru pagubele pricinuite statelor aliate, ea păstrează o taină desăvârșită asupra silințelor sale de a'și spori producția și rezultatele la care ajuns.

Spicuim din ziarul citat următoarele date cari dovedesc prosperitatea industrială și comercială a unei țări care purtând vina războiului n'a suferit totuși nici-o pagubă în activitatea ei economică.

Astfel dividendele Societăților industriale variază între 30 la sută și 157 la sută.

Frații Mannesmann au avut beneficiu net de 54 la sută din capitalul social, alte uzine au dat 51.3 la sută, o fabrică de cabluri a dat beneficii de 83 la sută din capitalul social. Fabrica de metale Wissner a ajuns la 92 la sută, cea de mașini Zeitzer la 112 la sută. Fabrică de mașini Koppel pare că deține recordul cu 157 la sută în afară de dividendul de 30 la sută.

Societatea germană de petrol declară un beneficiu de 20 mil. mărci la 30.7 mil. capital. Fabricele de porțelanuri mărturisesc beneficii de 74.8 la sută și 80 la sută.

Societatea de navigație „Deutsche Kabelwerke“ atinge un beneficiu de 10 la sută din capital.

Și numărătoarea aceasta ar putea continua.

Iar în vreme ce uzinele și fabricile sale au o activitate atât de puternică și producția sporește necontenit, exportul german crește în același proporție. Negreșit că Germania are tot interesul ca lumea să nu știe lucrurile acestea; de aceia nu publică nici o statistică. Dar foiletând buletinele statistice ale țărilor cu care face comerț găsim date edificătoare. Astfel în primul semestru al anului 1920 Germania a exportat în Elveția mărfuri a căror valoare întrece cu 255 mil. franci elvețieni valoarea mărfurilor elvețiene importate în Germania. In Olanda escedentul în favoarea Germaniei pentru același perioadă de timp este de 214 mil. florenți, în Italia 198 mil. lire.

Industria și comerțul german lucrează în timpul acesta pentru a acapara piețele străine; în această operă ele au tot sprijinul guvernului.

Și când așa stau lucrurile avem tot dreptul să pretindem ca despăgubirile pe cari le datorește statelor cari au pătimit de pe urma războiului deslănțuit de ea, să le plătească întregi și fără amânare.

Soarta tezaurului Băncii Austro-Ungare

„Neue Freue Presse“ anunță din Budapesta, că Ministrul de Finanțe maghiar s'a solidarizat cu colegul său austriac în chestiunea tezaurului Băncii austro-ungare și va face pașii necesari în această direcție la Paris.

In cercurile diplomatice din Viena se crede, că Comisiunea pentru Reparațiuni va dispune transportarea tezaurului la Paris.

După altă părere, conform art. 215 din tratat se va numi din partea Comisiei de reparațiuni un juriu pentru a decide definitiv în chestiune.

Se pare că în urma acestora guvernul austriac a devenit mai conciliant, căci ziarul „Neue Freue Presse“ în alt loc scrie după informațiuni demne de încredere, că guvernul ar fi dispus să trateze asupra chestiunei cedând chiar și o parte din tezaur, dacă chestiunea ar primi un aranjament definitiv.

In curând va apare Calendarul „Infrățirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horn-texte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Marți, Miercuri:
„Tih-Minh“. Partea V.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih-Minh“. Partea VI și ultima.
Duminecă la ora 10 a. m.:
„Reprezentație pentru copii.“
(Jack pungas. Film de maimuțe.)
De la ora 3 p. m.:
„Fluturile albastru.“
(Film artistic italian. Numai o zi.)

CINEMA URANIA:

Marți, Miercuri:
„Romane de aventuri și dragoste.“
Joi, Vineri:
„Madame X.“ Dramă sentimentală.
Sâmbătă, Duminecă:
„Milonul surorilor gemene.“
(Film american Pathé).

CINEMA APOLLO:

Marți, Miercuri:
„Madame X.“ (Drama sentimentală).
Joi, Vineri:
„Milionul surorilor gemene.“
(Film american Pathé).
Sâmbătă, Duminecă:
„Film maimuță“ (Jack).
Partea II și ultima.

URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:
„Pathé express“. Luna Febr. la Paris.

Haine veritabile NEUMANN Maltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din materiai ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA“

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

INGINER silvic, român, absolvent al academiei de silvicultură din Viena, cu o praxă de 18 ani în serviciul Statului, cunosc perfect limba română și germană, caut post corespunzător. Adresa la ziar sub „Silvicultor".

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne iar joia și dumineca prăjitură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piața Mihai Viteazul No. 18. Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

LOC petrolifer cu puțuri de vânzare Bușteni. Ion B. Enescu.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru cazinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DE VÂNZARE O VILLĂ cu 4 camere confort modern, grădină mare, liberă imediat. Cölcsey 4 (via Attila). 441

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informați de la ziar.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Regnean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Comptabil.

De către o mare Societate se caută un comptabil bun bilanțier

bine retribuit.

Sunt preferați acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană.

Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „COMPTABIL". 412

În atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** În magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de semănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink).
Cumpără și vînd garnituri de înblătit.

311

UN AUTOMOBIL

Electric elegant.
Limuzina frumos montata este de

vânzare.

443 A se adresa la ziar sub „Adrian Popoviciu"

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motrică și cu mâna.

◆

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Mașine de Scris

Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Med. **Dr. Lăzărescu**

Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Cafeneaua și restaurantul

„METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ.
61

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI INFRĂȚIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIAȚĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZĂ, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.
320

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

Cercetați

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, suncă, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

La parfumeria

d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

CEAIUL și CACAO

HORNIMAN

apreciat în toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali
OTTO & ALFRED HERZOG
299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 32
PENTRU
MICA PUBLICITATE

De vânzare în Cluj o casă

cu etaj în Str. Regina Maria No. 18 (f. Deák Ferenc-u.)

Informațiuni se dau la Dl. avocat Dr. ARMAND THEODOSIE în Hațeg.

Cumpăr tipografie,

complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.
ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe, care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—
319
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piața Unirei.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piața Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

A sosit o mare cantitate de **vase zmălțuite** și se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** Piata Mihai Viteazul 11.

Vizitați

Restaurantul Gării Cluj

Care Servește la ori ce oră din zi și noapte mâncăruri calde și reci. Băuturi alese, serviciul prompt.

Cabine speciale, deschise toată noaptea. ● ● ● ● ●

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

Str. Mănăstur No. 7.
272

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

La Bufetul Mihai Viteazul

se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25. 452

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea“

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREȚUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.
281

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
460

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pilé etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB“ — SIBIU. □□□□
210

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității No. 2

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Anul I. No. 169 — Opt Pagini 50 bani Opt Pagini — Sâmbăta 12 Martie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.) Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Director: D. TOMESCU

Abonamente: 1 an . . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

Socialism ori comunism

Asistăm la un mare proces de purificare, ce se desfăşură astăzi în mişcarea muncitorească şi care la noi a condus la o ruptură de partid. Nu cestiuni de principiu sunt motivele, cari au deslănţuit patimile până la acest punct, căci în scopul final toţi sunt una, ci motive de tactică impuse de forţa împrejurărilor. Ceea-ce s'a petrecut la noi, este numai un fragment din sbuciumul şi criza generală în care se sbate socialismul universal.

Inţelegând rău situaţia Europei, calculând greşit cu factorii reali şi cu forţele reclamate în luptă, comuniştii din Moscova au proclamat revoluţia universală, crezând că actuala ordine socială este aşa de slăbită pe urma răsboiului, încât ar fi de ajuns un ghiont ca să se prăvale şi să accepte dictatura bolşevică. Experienţele, făcute pe corpul bolnav al Rusiei sdrobite, i'au încurajat în această direcţiune, iar odată lava pornită nu se mai putea opri, căci revoluţia şi răsboiul deveniră o condiţie pentru însăşi alimentarea şi menţinerea bolşevismului. Primul eşec însă, în afară de hotarele Rusiei, a avut loc în Ungaria, fapt astăzi chiar Garami Ernö recunoaşte „că muncitorimea maghiară a ajuns la soartea tragică de azi în urma nesocotitei aventuri bolşeviste". In Bavaria comunismul a avut aceeaşi soartă, iar în ţările limitrofe a găsit iarăşi cea mai conştientă resistenţă. In acelaş timp, în Germania, America, Franţa şi Anglia, capitalul se acumulează într'un mod cu mult mai fervent ca înainte de răsboi, producţia e în floare, încât în toate aceste ţări e un prisos de producţie, aşa de mare în cât socoteala pe care şi-au făcut-o bolşevicii că ruina economică a Europei va deschide largi porţile invaziei bolşevice, s'a dovedit a fi numai un vis.

Iar când pretenţiunile dictatorilor dela Moscova au mers aşa de departe încât voiau să dirijeze de acolo şi activitatea partidelor socialiste din diferitele ţări delegând în conducerea fiecărui partid câte-un reprezentant dela Moscova cu putere discreţionară, — a fost foarte natural ca acei socialişti, cari au la inimă cauza muncitorimei, să se oprească pentru un moment şi ţinând seama de împrejurările economice şi politice ale ţării lor proprii, să supună unui examen serios idealurile comuniştilor din Moscova. Şi credem că au servit bine cauza muncitorimei, cei cari au ştiut să reziste tentaţiunilor comuniste.

Pentru noi, această nouă fază, în care a intrat mişcarea muncitorească, presintă un îndoit interes. Intâiu, sub aspectul general, în care ni-se prezintă evoluţia viitoare a socialismului, care astăzi condamnă, ce-i drept, pretutindeni tactica rusească, dar ne pune în vedere o organizare muncitorească internaţională; al doilea sub raportul special al stărilor dela noi, ceea-ce reclamă din partea noastră o aprofundare cât mai temeinică a acestei chestiuni. Este mai presus de orice îndoială că tânăra noastră organizaţie socialistă din Ardeal, care a luat fiinţă în timpul revoluţiei (1918), departe de a fi urmat principiile şi teoriile marxiste a lăsat larg teren sentimentelor naţionale ale membrilor ei. Astfel, în senatele naţionale înfiinţate atunci, au luat parte şi conducătorii socialişti, — Românii în senatul românesc, iar ungurii în senatul naţional unguresc.

In această organizaţie socialistă, mai ales în partea ungurească, a prevalat întotdeauna naţionalismul, ceea-ce a pricinuit multe animozităţi, cari apoi s'au dat pe faţă mai ales în congresul ţinut la Cluj în luna August 1920, când majoritatea ungurească a congresului a făcut front împotriva conducătorilor români Jumanca şi Flueraş, s'a pus în ce priveşte tactica pe o bază cu totul radicală şi şi-a exprimat făţiş regretul pentru deslipirea Ardealului de Ungaria. Da, căci în organizaţia aceasta, pretinsă socialistă, şi'au găsit asilul toţi naufragiaţii, toţi nemulţumiţii şi aventurierii politici: ofiţeri, funcţionari şi şoviniştii de toate nuanţele, cari sperau în mântuirea ce o să le vie dela răsărit. Am avizat de pe atunci şi am regretat că organizaţia socialistă dela noi se pretează să facă jocul duşmanilor noştri, să servească de paravan unor tendinţe trădătoare de patrie şi să angajeze bunăcredinţa muncitorilor români la o acţiune subversivă. Ştiam exact, că chestia muncitorească e exploatată pentru scopuri străine de ea şi ne durea inima mai ales pentru muncitorii români, cari nu se ştiau ridica la aceaşi conştiinţă, la care erau tovarăşii lor unguri.

In fine s'a spart ghiaţa şi muncitorii, fără deosebire de naţionalitate, cari vor să rămână credincioşi *cauzei muncitoreşti*, vor şti să aleagă încotro au să se îndrepte. Nici statul român, nici societatea românească nu va privi cu duşmănie revendecările drepte ale socialismului. Aceea organisaţie însă, care vede în revoluţie singurul mijloc de a reforma societatea actuală, care urmează tactica de a duce la ruină economică şi financiară ţara, pentru a putea pescui în tulbure, care se pune în calea producţiei şi prin pretenţiuni exagerate şi prin agitaţiuni meschine încearcă să tulbure armonia şi ordinea socială, acea organizaţie, numească-se cum va voi, ne va găsi împotrivă-i cu toate puterile conştiinţei noastre naţionale. Da, căci noi ştim că resolvirea justă a problemei muncitoreşti se poate face şi fără răsturnarea ordinei sociale şi fără dictatura reformatorilor din Moscova. Noi ştim că concepţiunile noastre sânt plămădite la şcoala celui mai real democratism, dar înţelegem ca triumful ideilor noastre democratice să însemne în acelaş timp şi triumful nostru ca naţiune.

Democraţie pe ruinele statului şi poporului român, — aceasta nu vom tolera niciodată.

Aurel Ciato.

Teorie, experimentare

Observăm de câtva timp, în întreaga presă, larga parte pe care emulaţia noutăţii, o face celor mai neînsemnate dintre invenţii ca şi celor mai nesigure dintre combinaţiile ştiinţii practice, cu un lux de amănunte şi cu o simpatie admirativă care mărturiseşte cât de mult căutăm realităţile profitabile epocii noastre în care nu ne mai economisim sensibilitatea pentru a face din ea reverii.

Publicul de azi, aşa de ahtiat de ştiinţă vulgarizată, nu se mai ocupă de abstractorii de formule. Şi dacă vreun fapt divers îi semnalează pe vreunul din cercetătorii adevărurilor trancendentale, publicul nu îi dăruieşte admiraţia ci mila sa.

Savanţii pe cari îi iubeşte mulţimea sunt cei cari se ocupă de materii vizibile pentru toţi ochii, şi cu deosebire de lucrurile cari măresc confortul sau plăcerea vieţii practice. Anunţă că ai descoperit serul antituberculos: chiar dacă nu e adevărat, vei fi celebru în lumea întreagă timp de câteva săptămâni. Declară că ai adus o inovaţie în industria aeroplanului, — chiar dacă nu e adevărat ziarele îţi vor consacra articole speciale. In schimb comunică presei că ai rezolvat „equaţia de gradul al şaptelea în funcţie de coeficienţi;" ştirea aceasta va fi primită cu o politicoasă indiferenţă.

Cum s'ar putea entuziasma lumea anului 1921 de descoperiri a căror enunţare e deja literă moartă pentru ea? In ordinea invenţiunilor, vremea nouă opune practica, pretinsă fecundă, teoriei, reputată sterilă.

Şi totuşi mulţimea se înşală în falsu-i gust pentru ştiinţa practică, adică imediat utilizabilă şi financiarmente profitabilă. Aplicaţiunile practice au izvorît totdeauna din analiza dezinteresată şi nici fizica aplicată, nici chimia aplicată, nici mecanica aplicată n'au existenţă proprie, independentă de calcul.

Dacă multe din invenţiile ultimilor ani sunt imperfecte, cauza nu poate fi alta decât ignoranţa ştiinţifică a inventatorilor, adeseori simplii empirici. Dacă investigatorii teoriei şi experimentatorii ar lucra de comun acord, în loc de a rămâne fiecare închis în domeniul său, s'ar realiza progrese mult mai repezi.

Din nenorocire, ei urmează drumuri tot mai divergente, căci din ce în ce mai mult inteligenţa tinde să slăbească în prezenţa enormei masse de noţiuni diverse care constitue ştiinţa universală.

Şi iată cum, cu sprijinul presei, inventatorii practici îşi vor mări fără încetare clientela de admiratori în mulţimea realistă, în vreme ce abstractorii de integrale se vor înfunda tot mai mult în uitare, pemăsură ce lucrările lor se vor depărta de comuna înţelegere.

Dr.

Tot vechii tovarăşi

La conferinţa [illegible] d-rul Simons, şi [illegible] germane invitate d[illegible] Aliaţilor ca să se hot[illegible] preună cele mai uşoare [illegible]alităţi pentru aplicarea tratatului din Versailles, a prezentat contrapropuneri, cari constituiau pur şi simplu o sfidare a acelui tratat. Urmarea o ştim: răspunsul drastic al lui Lloyd George şi ultimatum.

Presa Germaniei, interpretând opinia publică de-acolo, şi'n special cercurile industriale, devine din ce în ce mai dârză împotriva pretenţiunilor „exagerate" ale Aliaţilor, ba, pe ici, pe colo, apar chiar ameninţări de o nouă „Strafexpedition". Oameni născuţi şi crescuţi în visurile megalomane ale unei stăpâniri universale, nu se puteau trezi aşa de repede, chiar după sguduirea răsboiului, la realitatea vieţii, surprinzătoare şi crudă de sigur, dacă ai ignorat-o atâta vreme.

Dar, dacă Germanii, în afară de rezortul sufletesc al mândriei şi al încrederii lor oarbe în sine, mai au şi motive practice, bizuindu-se pe forţa lor departe de epuizare, nostimada e că vechii lor tovarăşi, Ungurii, Bulgarii şi Turcii, fără să se uite la justele proporţii, la cari au fost reduşi, deci fără nici un reazem în starea lor de fapt, ridică din nou capul, îşi revendică iar abolitele lor drepturi absurde şi se agită. Nu e de-sigur fără explicaţie această nouă comunitate — şi, în afară de nădejdea unui ajutor reciproc, e şi identi[illegible]tatea unei mentalităţi strâmbate [illegible]mp de secole de pretenţiuni exagerate şi cu totul nedreptăţite.

Mărginindu-ne observaţiile asupra Ungurilor, câte-va fapte cari s'au produs în ultimul timp, sunt un adeevat corolar al atitudinii îndrăsneţe nemţeşti. In privinţa aceasta, cel mai semnificativ fapt e trimiterea unor misionari maghiari pentru propagandă în Germania în favoarea atribuirii Ungariei de Vest lor, Maghiarilor, şi nu Austriei. Intr'adevăr, Nemţii erau chiar cei mai indicaţi oameni să sprijine un lucru drept împotriva violenţii!

Tot aşa, necontinetele uneltiri ale Ungurilor din Ardeal, cu ajutorul Budapestei, împotriva stăpânirii româneşti, nu-şi au raţiunea numai în orbirea şovinistă a foştilor împilatori ai Transilvaniei, ci şi în speranţa ajutorului, ce le-ar putea veni dela vechii tovarăşi nemţi, ca şi în sugestia, pe care o exercită asupră-le cutezanţa Germanilor de a se ridica împotriva păcii dela Versailles.

Acelaş lucru şi cu aceiaşi dreptate se poate spune despre atacurile, înjuriile şi falşurile presei maghiare ardelene, care au dus la suprimarea lor.

De-asupra Berlinului şi deasupra Pestii plutesc şi-acuma nori de vrăşmăşie. E nevoie iar de vânturi puternice, cari să-i împrăştie.

N.G-T.

„Forţa împrejurărilor"

Un ziar de localitate de curând apărut, care ţinea mult ca politica pe care o face să rămână învăluită în taină, ajuns abea la al şaselea număr simte nevoia sau face imprudenţa să destrame acest văl şi să arate opiniei publice politica pe care înţelege s'o susţină.

Inceputul acestei mărturisiri îl face comentând cuvântarea rostită în Senat de d-l Al. Constantinescu la discuţia reformei agrare. Se ştie că d-l Al. Constantinescu, înainte de a face analiza proectului de reformă agrară alcătuit de d-l Garoflid după principiile decretului-lege de expropriere din Decembrie 1918 al guvernului liberal, a ţinut să restabilească adevăruri în chestiunea aceasta atât de controversată. Domnia sa a dovedit cu fapte şi cu date, cu mărturisiri chiar ale adversarilor politici că partidul liberal are dreptul să revendice meritul de a fi contribuit mai mult ca oricare altul la înfăptuirea reformei agrare.

Impotriva acestui drept se ridică confratele clujan. Intr'o serie de consideraţiuni cari nu pot sta în picioare la un examen serios, ziarul de care este vorba încearcă să explice cauzele cari au determinat înfăptuirea reformei agrare şi pune întrebarea:

„Poate într'adevăr un partid politic, ori care ar fi acela, să-şi asume ca merit propriu o reformă atât de importantă şi atât de necesară ca cea agrară?"

Va să zică un partid, oricare ar fi el, nu poate face o reformă importantă şi necesară. Iată o noutate pe care nu ştim cum s'o considerăm.

Iar mai departe:

„Poate susţine acest partit (liberal) că numai lui i-se datoreşte reforma şi că dacă n'ar fi existat el, exproprierea şi împărţirea pământurilor la ţărani ar fi rămas două chestiuni rezervate unui viitor cu totul îndepărtat?"

„Desigur că nu. Reforma agrară era o necesitate, care trebuia să se înfăptuiască, pentrucă o cerea forţa împrejurărilor."

Să ni se dea voie atunci să punem şi noi o întrebare. La 1864 împroprietărirea ţăranilor era o necesitate socială tot atât de urgentă şi ineluctabilă ca şi acum, s'a găsit oare vre-o minte sănătoasă care să nu recunoască totuşi meritele lui Kogălniceanu şi ale lui Cuza în realizarea acelei opere de dreptate?

„Forţa împrejurărilor"? N'avem nimic de zis. Dar atunci să doborâm de pe piedestalul de glorie pe cari l-a ridicat amintirea recunoscătoare a urmaşilor pe toţi oamenii mari de cari ne vorbeşte istoria. Şi fără să căutăm prea adânc în istorie putem spune: Revoluţia lui Tudor Vladimi-

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

rescu? Nu există. Forța împrejurărilor. Unirea dela 59 sau cea dela 1918? Forța împrejurărilor. Formula pare la început foarte gravă și savantă; în fond ea nu e decât un argument lipsit de orice temeiu serios.

Nimeni nu se gândește să conteste necesitatea poruncitoare a reformei agrare, dar aceasta nu exclude meritul celor cari au prins-o și-au dat seama de ea, au lucrat pentru împlinirea ei și au ales clipa nimerită. Căci, după cum am mai spus-o și dovedit-o, ideia reformei agrare a fost pusă întâia oară de către partidul liberal și într'o vreme când toți factorii politici erau împotriva ei.

Iar dacă partidul liberal n'a putut desăvârși punerea în practica a reformei pe care a conceput-o și căreia îi dăduse totuși un început de realizare, aceasta se datorește faptului că n'a fost la guvern.

Și apoi dacă reforma agrară s'a înfăptuit numai grație „forței împrejurărilor", de ce în 1918 și 1919 partidul poporului, pentru a-și făuri popularitatea de care avea nevoie a agitat tocmai chestiunea aceasta?

Și iarăși nu trebue să se uite că țărăniștii afirmă pretutindeni că meritul reformei este al lor și numai al lor.

Partidul liberal n'a ținut să-și arate sau să exploateze meritul său în înfăptuirea exproprierei, pentrucă nu aceasta are importanță ci faptul că reforma s'a îndeplinit. Iar dacă d-l Al. Constantinescu a atins și punctul acesta în cuvântarea sa, a făcut-o tocmai pentrucă de doi ani celelalte partide nu discută decât asupra lui, în loc să vină cu soluțiuni sau să spună ce vor.

Citind revistele

— Revue des Deux Mondes —

1—15 Februarie 1921.

Maurice Paléologue, fostul ministru francez la Petrograd în timpul marelui răsboi, continuând expunerea începută în No. precedent, se ocupă de împăratul Nicolae al II-lea și de împărăteasă. D-sa arată răsboiul ca foarte popular: întreaga intelectualitate, toate partidele și massele mari populare, nu scăpau o ocazie cât de mică pentru a se bucura de faptul că Sfânta Rusie va răzbuna Serbia. Entuziasmul, care a domnit la Moscova, atunci când Nicolae al II-lea a citit proclamația către poporul său, a fost grandios.

E interesant portretul lui Ferdinand al Bulgariei pe care îl face Sasonoff: „Ferdinand avea multe semne de degenerescență nervoasă și desechilibru psichic: impulsiuni, fobii, idei fixe, melancolie, megalomanie, delirul persecuției. Acestea lăsate la o parte, regele bulgar pune în serviciul ambițiunilor și urilor sale o abilitate consumată, și un rar spirit de șiretenie și dibăcie. Caracterul de fatalist al țarului e evidențiat cu următoarea scenă petrecută între Nicolae al II-lea și Stolipin. Acesta îi propune țarului măsuri severe în politica internă, la care Țarul răspunde printr'un gest sceptic, nepăsător, un gest care pare a spune „Ori măsura asta, ori alta.

E tot una. Pe urmă a declarat. — Nu-mi reușește nimic din ceia ce întreprind. N'am noroc. De altfel, viața omenească e așa de neputincioasă! — Era fatal ca un așa om să ajungă o jucărie în mâna lui Rasputin. Un capitol întreg e rezervat lui Rasputin.

Ridicarea acestuia e descrisă amănunțit și pericolul pe care-l prezinta el pentru Rusia e destul de bine evidențiat: în jurul lui se formase o clică de personagii influente din care făceau parte Sceglowitow, ministrul justiției; Maklakow, ministru de interne; Sabler, procurorul suprem al Sfântului Sinod, apoi Dobrowolsky, Stürmer, generalul Wojeikow și Bieletzky, șeful poliției. Ne putem ușor închipui puterea enormă pe care o reprezenta coaliția unor așa puternice influențe într'un stat autocratic și centralizat ca Rusia. Pentru a combate acțiunea acestei cabale nu era în anturajul imediat al familiei imperiale decât prințul Wladimir Orlow, șeful cancelariei militare a Țarului.

Maurice Barrés continuă cu expunerea cursului său ținut la universitatea din Strassburg asupra geniului Rinului.

D-sa arată că administratorii imperiali numiți de Napoleon în Alsacia și Lorena au pus bazele vieții economice și industriale și au creat acea elită conducătoare caracteristică țărilor unde s'a exercitat influența franceză:

Camerele de comerț înființate atunci nu se mulțumeau a încuraja pe tineri comercianți și se îngriji de trebuințele comerțului și industria ei propuneau guvernului măsuri de îndreptare și de organizare, care erau ascultate. Odată realizarea unității germane aceste urme ale influenței franceze au dispărut pentru ca industria și comerțul să fie prusianizate. În ultima conferință, Maurice Barrés demonstrează sforțarea continuă a latinității de a smulge acest eseț întunecatelor înrâuri germanice, arată legătura dintre Jeanne d'Arc și renani și precizează rolul pe care trebue să'l joace Franța ca continuatoare a civilizației renane în noile Ținuturi alipite.

Guglielmo Ferrero manual istoric italian publică al patrulea capitol din lucrarea lui Ruina civilizației antice, arătând rolul împăratului Constantin în instaurarea creștinismului ca religie de stat și lipsa lui de perseverență în menținerea unității imperiului pe care l'a creat cu atâtea sacrificii. După Ferrero creștinismul este cauza prăbușirii imperiului roman.

Scrisori interesante ale mareșalului Lyantay din Viena, Budapesta și Bucureștii anului 1893 pe care-i descrie în termeni nu tocmai măgulitori pentru noi. Bucureștii ar fi „une villa de guinguettes" care n'are nici-o arhitectur". Singura constatare justă este că „pământul e minunat de fertil".

Gabriel Hanotaux cu ocazia centenarului celebrei École des Chartes arată rolul ei hotărâtor în desvoltarea studiilor istorice în Franța, iar numele lui Jules Quicherat care a fost directorul școalei atâția ani va rămâne în istoria culturei franceze alături de paleografului Léon Gautier, bibliografului Quantale de Montaiglon și alți profesori ai acestei renumite școli. Un important personagiu politic care se ascunde sub pseudonimul de Testis arată într'un prim articol opera generalului Gourand în Siria.

In fine Raymond Poincaré în cronicile externe bilunare pe care le scrie regulat cu o claritate latină și cu o lealitate cavalerească explică venirea la putere a lui Briand, arată necesitatea existenții unei Polonii puternice, analizează situația turcilor și grecilor în ajunsul conferinței din Londra și termină cerând — ca totdeauna — executare integrală a tratatului din Versailles.

R. R. D.

„Lumina femeii"

E numele minunatei reviste, pe care o publică în Cluj D-na Sanda I. Mateiu. Revista nu se mărginește să tipărească numai lucruri interesante și distractive, bine alese și deci cu folos pentru publicul femenin dela noi. Din ce în ce se desenează mai bine o întreagă mișcare de acțiune socială, căreia „Lumina femeii" îi va servi de organ, prin care inițiativele frumoase să fie cunoscute și sprijinite cât mai larg de cititoare. Așadar, nu e vorba numai de o revistă de familie, care să ofere o lectură sănătoasă, din rândurile căreia să răsară mici, dar nenumărate îndrumări și înrâuriri utile și oportune în zăpăceala de-acum, ci e vorba să se și creeze prin revistă un mijloc de legătură activă între femeile cu dor de luminare și de muncă, pentru ca, prin puteri unite, inițiativa particulară să ajute statul în marea operă de refacere și consolidare socială.

Trebue relevată în special directiva cuminte, pe care această revistă tinde s-o dea mișcării femeniste dela noi, cultivând înclinările firești ale femeii spre îmbogățirea minții și înobilarea sufletului, ascuțindu-i energia și ambiția de lucru, căutând să stârpească frivolitatea care-i zădărnicește viața și nimicește căminul familiar și abătând privirile dela pretențiuni deșarte spre drepturi și îndeletniciri, cari nu i se potrivesc. Toate aceste „grave" preocupări nu fac totuși, din „Lumina femeii" o revistă pretențioasă și pedantă, fiindcă teoriile și argumentările femeniste sunt, nu inzistent și cu morgă tratate, ci schițate ușor și une-ori sugerate numai în articole c'o formă intimă, familiară și aceste articole sunt constant alternate cu bucăți frumoase literare, cu notițe vioaie despre activitatea femenistă cu cronici despre publicațiile curente în legătură cu femenismul, în sfârșit, cu sfaturi practice și cu informațiuni utile.

Numărul 3 al revistei, cu data de 1 Martie, se prezintă cu toate aceste calități.

D-na Mateiu face un că[illegible] uro[illegible] apel pentru strângerea un[illegible] fond prin subscripție publică, c[illegible] să servească la înființarea [illegible]nui *Institut de infirmiere și îng[illegible]itoare de copii*, la Cluj.

D-l Prof. Dr. Al. Borza își continuă istoria plantelor ornamentale, cu îngrijirea cărora femeile ar trebui să se ocupe pentru înfrumusețarea căminului, care e bine s[ă] fie cât mai atractios.

O frumoasă și curioasă poezie a D-lui Lucian Blaga.

Dr. C. Stanca sugerează rolul femeii în societate, indicând științificește rolul femeii în natură.

Pagina fetelor, a copiilor și cronica modei sunt, ca'ntotdeauna, interesante și cadrează bine cu scopul revistei.

Bogăția de informații asupra a tot ce poate interesa activitatea femenină e foarte bine venită.

In plus, numărul din urmă al revistei aduce simțitoare îmbunătățiri technice: o hârtie bună, aproape velină, litere frumoase, clișee pe hârtie aparte, cromo, lucruri cari arată cât de multă strădanie se depune și cât e dator deci publicul să sprijine această publicație, spre binele lor. De-altfel, scrisorile de mulțumirile adresate redacției, numărul mare de abonați și pomenirile favorabile, care i se fac în toate gazetele și revistele românești, sunt o dovadă că publicul prețuește cum trebue „Lumina femeii".

Noi, dela'nceput, ne-am făcut o datorie în a o urmări de aproape și a comunica cititorilor noștri toate lucrurile bune pe cari la publică.

Col.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Casa și familia în Anglia

„Indată ce ai pus piciorul pe pământul Angliei, chiar numai pe pământul mișcător al corăbiilor ei, ai impresia libertății și a disciplinii, aceste două lucruri mari, care fac forța ei"

Cuvintele de mai sus sunt luate din'r'un fel de jurnal-roman, publicat acum 14 ani de scriitoarea franceză Pierre de Conlevain. Este vorba de „Insula necunoscută", „*L'île inconnue*", în care câteva intrigi amoroase sunt pierdute într'o masă nesfârșită de informații notate zi de zi, de scriitoarea noastră, cu ocazia unei vizite făcute în Anglia. Intrigile date sunt interesante și plăcute, cum sunt totdeauna afacerile de dragoste în literatură; dar amintirile lăsate de ele se evaporează ușor, ca mai toate amintirile de felul acesta. Citind pe doamna de Conlevain ai, de altfel, impresia, că ea nici un a scris cartea cu intenția de a ne vorbi de dragostea tenace dintre Edith și Philippe de Beaumont, sau de cea plină de camaraderie dintre Rotney și miss Talbot, sau de cea plină de tinerețe dintre Jack și miss Reynold, sau mai știu și eu de care. Nu; ea a scris „Insula necunoscută" cu intenția parcă, de a face compatrioților să-i mai cunoscută o țară atât de apropiată geograficește, dar atât de streină, de neștiință, din punctul de vedere sufletesc. De aici și forma cu care Pierre de Conlevain ne prezintă scrierea sa, formă de jurnal, acesta putându-i permite să îngrămădească în voie informațiile pe care le culege ici sau colo pretutindeni, la întâmplare dar totdeauna cu pătrundere, pentrucă totdeauna priveste cu simpatie, adică în singurul fel în care poți privi cu folos un popor, o persoană, sau un lucru oarecare.

Dar ceiace putea fi de folos pentru francezi acum 14 ani, să nu aibă încă un interes deosebit pentru românii de acum? Iată întrebarea care m'a făcut să grupez în două sau trei capitole spusele mai caracteristice ale autoarei pomenite și să le prezint astfel compatrioților mei.

Eu nu voi avea, bine înțeles, alt merit în această afacere, de cât pe acela de-a îndrăzni să cred, că Pierre de Conlevain va fi tot atât de gustată aici ca în patria ei și ca în toate țările în care limba franceză este cunoscută. Astăzi voi da câteva notițe asupra casei și familiei engleze.

Pierre de Conlevain era invitata unei familii, Baring „de la 15 Mai până la 15 Iunie. Acest obiceiu englez de a fixa invitaților data sosirii și pe aceia a plecării este cât se poate de practic. El creiază o situație limpede și evită gazdelor o sumă de ceremonii falșe". Dar iată-ne în Anglia, într'o gospodărie mai mult sau mai puțin modestă. „Casa prietenilor mei, ca toate casele oamenilor convenabili din Anglia, este ținută cât se poate de igienic. In fiecare zi se grijește temeinic una din odăi, iar paturile sunt expuse mult la aer. Când ieși dimineața din cameră, lași ușa deschisă. Aerul circulă astfel de sus în jos și se împrospătează foarte repede".

„Intr'un cuib sau într'o casă, poți ceti caracterul, obiceiurile, poți chiar să întrevezi soarta pasării și a omului. Și în cuib și în casă, este un suflet. Iar eu nu a trebuit să stau mult, ca să'l simt pe cel din Saint-Olaf (numele vilei). Acest suflet „nu-mi pare nici poet, nici artist, nici sentimental, ci dulos și uman, subțiat prin sute de ani de educație bună, bine născut într'un cuvânt. Doamna Baring și fica sa sunt doamne, „ladies", fiul este „gentleman". Lucru acesta-l simți după obiectele care-i înconjură, după felul lor de viață, după modul cum își împart cheltuelile. O regină s'ar simți „acasă" la ei, iar ei nu s'ar simți câtuș de puțin stânjiniți, prin prezența ei. Iată piatra de încercare". Ca încheiere a acestui punct și ca trecere la celace va urma, dăm o caracteristică a englezului și a francezului, văzuți acasă. „La ei, englezul se îmbracă în frac, pe când francezul își scoate haina și rămâne în cămașe (moralmente vorbind)".

Ei bine, în acest cadru general, să căutăm să fixăm caracterul familiei. In Anglia „toate liniile de democrație sunt mai distincte, mai mari, iar spiritul ierarhic domnește chiar și în familie. Mama devine rare-ori prietena copiilor săi; la un an primi unele mărturisiri, ea nu ar vorbi unele lucruri, de teama ca copiii să nu o pună pe un picior de egalitate cu ei. In viața lor, ca și la masă, ea ocupă un loc mai înalt. Intre părinți și copii sentimentele nu se exteriorizează în mângâieri, sau în cuvinte. Ei au mai puțină căldură de cât la noi, dar tot a âta adâncime și sunt bogați în exemple mișcătoare de abnegație și de devotament. După ce am întors de mai multe ori condeiul în mână, cred că pot afirma, că în Anglia dragostea copiilor pentru părinți este mai mare de cât a părinților pentru copii. In Franța, este cu totul altfel".

Cred că nu se poate aduce un omagiu mai mare simțului moral al unui popor, de cât acela că a răușit să ridice un sentiment secundar, iubirea filiască la o intensitate mai puternică de cât sentimentul primar acela al iubirii părinților față de copii. Dar să continuăm.

„Englezul are pentru mama sa un sentiment foarte duios. Când îi vorbește, când o tachinează, o strălucire de dragoste îi luminează privirea, fizionomia lui ia o expresie de copilărie, care mă încântă întotdeauna. De partea sa, mama are o înclinare vădită pentru fii ei. Surorile își adoră frații. Bărbatul reprezintă rasa . . . iar englezul are cultul rasei. Orice englez, pe de altă parte, are un instinct particular de separare pentru femeile fami-

Cronica politică

Desbinarea în guvern. In urma isbucnirei diversităților pe chestiunea Stere și în sânul guvernului s'au produs mai multe curente. D. Tache Ionescu a luat atitudine hotărâtă contra validărei acestuia și amenință cu demisiunea în cazul când guvernul nu ar locoti ca un punct de onoare să-și dea asentimentul pentru invalidare. Cazul Stere amenință în felul acesta și guvernul.

Succesiunea d-lui Iorga. In urma hotărârei d-lui Iorga de-a nu reveni asupra demisiunei sale s'a încins o luptă surdă în sânul Federației. Partidul național ardelean impune ca șef, pe d. Maniu. Țăraniștii din vechiul regat, neavând un candidat la șefie, temporizează încă soluționarea în speranța revenirei d-lui Iorga, iar Țăraniștii basarabeni așteaptă validarea d-lui Stere pentru al impune pe acesta șef al întregei Federații. In felul acesta însă oricare ar fi șeful viitor, grupările nemulțumite este sigur că se vor desbina.

Discuția validărei Stere. Discuțiunea asupra validărei d-lui Stere a luat proporții mari. După un vehement și documentat discurs al d-lui Stere care a amiutit că parlamentul României întregite, care a retras mandatul d-lui Ion Brătianu voește acum a îngădui admiterea d-lui Stere.

D-l Iorga a luat o vie parte la discuție spuind că are documente despre antidinasticismul d-lui Stere. Frământările și acuzațiunile au luat cu acest prilej o proporție neatinsă încă în nici-o ședință până acum spre rușinea neamului.

Pentru o catedră română la Roma

— Un apel —

D-nii Aurel Contrea și George Lația Ciurea, în numele unui grup de studenți din Roma au adresat Societății Academice „Dacia Traiană" un apel prin care îi cer să sprijinească și să intervină pe lângă cei în drept pentru înființarea unei catedre de limba și literatura română la Universitatea din Roma.

Publicăm mai jos textul apelului:

Subscrișii prin aceasta venim cu propunerea înaintea d-voastre să binevoiți a lua inițiativa pentru înființarea catedrei de limba și literatura română la Universitatea din Roma.

Avem nădejdea, că în preajma înființării „Colegiului Românesc" din cetatea Eternă, mișcarea ce o vom porni împreună nu va fi zadarnică. E o dreptate, care ne-o revendică trecutul și ne-o asigură viitorul. Trecutul zice, că aci e rădăcina neamului românesc și viitorul afirmă, că tot mai mulți ne vom reînoi puterile aci. Antheus, — ne povestește mitologia — a fost biruit cu greutate de Hercules. Pentrucă de câteori atingea pe maică-sa, Pământul, puterile lui i-se reîmprospătau din nou. In „Alma Mater" din Roma limba românească trebue să-și aibă cultivatori conștienți. Pentrucă vechimea neamului nostru poate fi scrutată din puncte de vedere specifice, nebănuite și neașteptate în acest loc și pentrucă e vremea, ca avântul legendar al celor 3 corifei ai gândirii românești, — Cleiu, Șincai și Maior, — să strălucească din nou după un centenar dela moartea celui din urmă (1821).

Acei cari poartă destinele neamului, trebue să realizeze revendicările culturale ale unui trecut de o neasemănată însuflețire. Acei cari ne-au înăbușit cultura în decursul unui mileniu, au catedre pentru limba lor în Berlin, Anglia și America. Iar noi nu avem nici în Roma.

Onorat Comitet! E sigur că numărul nostru crește din zi în zi aci. Nu încape nici-o îndoială, că frații italieni vor căuta tot mai mult să ne cunoască, căci însemnătatea țării noastre crește. Când revendicăm — ceeace propunem noi cu multă modestie, — accentuăm cea mai îndreptățită dorință a noastră și facem o propunere, pe care dacă ne-o însușim cu toții, — ne face mândrie.

Frascati, 18 Februarie 1921.
(Tusculanum).

Aurel Contrea
George Lația-Ciurea.

Știri și fapte politice

D-l Bontescu discută în trei coloane cazul Senatorului Hențescu , . .

Dacă este competente în materiel . .

*

Partidul național despre d-l Arsenie Vlaicu dela Brașov.

D-l St. C. POP: „A fost denunțătorul luptătorilor români, a avut știreangul pentru luptătorii naționali".

D-l I. MANIU: „A confiscat „Gazeta Transilvaniei" și a tipărit articole contra României și a armatei române".

Ce-ar fi dacă d-l Arsenie Vlaicu, mergînd la Soroca, s'ar întoarce și d-sa, ca d-l Stere, cu 36.000 de voturi?

*

„Patria" ne amenință cu articolele PRO DOMO ale d-lui C. Stere.

Le cunoaștem. Publicate în „Lumina" sub Nemți, ele apare, acea politică din timpul războiului pe care „Patria", de frica d-lui Iorga, a declarat c-o dezaprobă.

*

„Patria" publică un proces verbal cu care ar vrea să ne dovedească „cum a fost expropriat d-l Alexandru Vaida".

Cunoscând însă cinismul cu care „Patria" se dedă la mistificări, cerem publicarea în facsimil a procesului verbal. Numai așa am putea s'o credem, și poate nici atunci.

Părintele Moța sprijină în foaia sa „Libertatea" candidatura d-lui Vlad la Bocșa, contra celorlalți candidați, deci și a d-lui Braniște, candidatul partidului național, din care face parte și Sf. Sa. Ori a încetat Părintele Moța de-a mai face parte din partidul național, care l-a dat afară pe d. Vlad?

*

Tot în „Libertatea" dela Orăștie, se duce campanie înverșunată contra stabilirei evreilor la sate. Nu se teme oare Păr. Moța de „Patria", care face aceiași politică ca și ziarele evreești „Adevărul" și „Luptătorul"?

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

In chestia exproprierei

De ce nu exportăm cereale; cum s'a micșorat producția cerealelor și cum vom putea ajunge la normal.

Una dintre principalele cauze care a contribuit la scumpirea traiului și deprecirea valutei noastre pe piețele străine este agricultura.

Această ramură cu care ne mândream și datorită căreia treceam printre primele țări agricole din Europa a suferit e astăzi în decadență. De unde înainte de războiu exportam anual zeci de mii de vagoane cu cereale, astăzi producem deabia cât ne trebuește pentru consumul intern, rămânând foarte puțin pentru export.

Mulți atribuie această micșorare de producție lipsei de vite, mașini agricole brațe.

In adevăr, aceste trei lucruri au contribuit întru câtva la scăderea producției în anii 1916—1918.

Din anul 1919 până în prezent numai sunt admisibile motivele de mai sus, deoarece astăzi avem în unele regiuni vite chiar mai multe ca înainte de războiu. Tot așa stăm și cu brațele.

Cauza scăderii producției este că de trei ani în șir nu se pot face semănături de toamnă atâtea câte ar trebui. Acest neajuns s'a datorit timpului nefavorabil al toamnelor (prea secetos, prea ploios sau înghețuri). Inainte de războiu, făceam agricultură tot în terenurile de azi, aveam tot clima de astăzi. Mai mult agricultorii au rămas aceiaș.

Atunci nimeni nu ajungea situația de astăzi. Plugarii tot cei de azi semănau la timp și atât cât trebuia, și aceasta o făceau fiindcă erau forțați de proprietarii pe ale căror moșii făceau toate muncile la timp, împlesnind aceasta și prin asolamentele ce aveau, făcând ca plantele premergătoare să lase timpul suficient pentru prepararea terenurilor de însămânțări de toamnă, la timp și în condițiuni cât se poate de bune. Astăzi în urma exproprierii cultivatorii de pământ care au primit terenurile ne mai întrebuințând acel sistem de cultură, și utilizând în mare parte singura rotație grâu și porumb, nu mai pot face muncile la timp și în aceeași condițiuni.

Porumbul fiind aproape singură plantă premergătoare după care se seamănă grâul, recoltându-se prea târziu, în luna Octombrie nu mai lasă timpul necesar pentru prepararea terenului. In acest caz semănăturile grânelor, nu pot începe decât la sfârșitul lunei Octombrie. Pe lângă acestea la acea dată vitele fiind prea mult muncite cu recoltatul porumbului și după acea trecute imediat la pluguri, sunt prea obosite, cea-ce face cu lucrările să se îngreuneze și mai mult, astfel ca la un moment dat începând ploile și după ele înghețurile semănatul se întrerupe. Deci se vede foarte bine că nu timpul este cauza, ci asolamentul. Afară de aceasta semănătura nu se mai selecționează așa că și ceia-ce se produce pe lângă că este de mică cantitate, este și de rea calitate.

Dacă cultivatorii noștri de azi ar fi avut educația necesară dacă nu li s'ar fi lăsat de odată atâta libertate ar ști să-și chibzuiască timpul.

Spre a nu se continua aceasta stare și mai departe, este necesar să se ia măsuri că toți cei cari primesc pământ să-l muncească după anumite condițiuni raționale, stabilite de către organele exterioare ale ministerului de agricultură.

Statul este în drept ca garant al plății pământului și dator, a economiei naționale, să ia măsuri ca toți acei care primesc pământul garantat de el, să-l pună imediat în valoare, printr-o muncă cât se poate mai sistematică; mai ales că prin trecerea pământului dela proprietari la țăran s'a urmărit mărirea producției și îmbunătățirea stării economice a țării.

Pe cale foarte simplă a aplicării principiilor contractuale, se poate pune munca pământurilor expropriate, cu sancțiunea pentru cei leneși de a fi șters din tablourile de improprietărire, pentru nerespectarea obligațiunilor luate.

Obligațiunea de muncă ar fi considerată ca corelativul dreptului de a putea poseda pământul.

Pe această bază temenică ar sta însăși realizarea constituțională a improprietăririi.

Numai așa s-ar putea ajunge, nu la starea normală dinaintea războiului, dar cel puțin la un echilibru mai stabil: putând eși cât mai curând, din starea economică, anormală, de astăzi.

Agronom, *Alex. Pavlovici.*

Cum lucra d-l Tăslăuanu

Acum câteva zile se anunțase în ziare că Guvernul va numi sechestrii judiciari la instituțiile Statului ungar, aflătoare în Ardeal și, administrate de centralele lor din Budapesta! Vezi „Patria" din 27 Febr.

Această informațiune a trecut neobservată deși merită să fie relevată.

De la început ar trebui să ne întrebăm cum se face că numai, de abia acum, după 27 luni de la eliberarea Ardealului, Guvernul să gândește să ia o astfel de măsură? Apoi am avea dreptul să ne mirăm cum, după atâta vreme, se mai găsesc în Ardeal instituții aparținătoare fostului Stat ungar care să mai fie încă administrate de la centralele lor din Budapesta?

Fiind vorba de instituțiile Statului ungar, fără voie fie care se gândește imediat la căi ferate, la mine, păduri, domenii, fabrice, școli etc. dar toate acestea, știm că de la început, au fost puse sub administrație românească. Prin urmare nu de instituțiile Statului poate fi vorba aici, ci de altceva mascat sub același denumire.

Când ne amintim toate afacerile Guvernului de „cinste" a d-lui Averescu, atunci suntem îndreptățiți să bănuim la mijloc o nouă încercare pentru satisfacerea intereselor meschine. Faptele ce urmează îndreptățesc această bănuială.

In Ardeal există o intreprindere particulară, societatea ungară de gaz, care are, în participație cu Statul, concesiunea unui întins teritoriu de gaz metan. De mai bine 20 luni această societate se găsește *sub administrație forțată*, având pe ing. C. Motăș de administrator sechestru, numit de Tribunalul Alba-Iulia. Cu alte cuvinte, societatea aceasta de 20 luni *nu mai are nici o legătură* cu centrala din Budapesta.

In situațiunea legală, actualmente în vigoare încă în Ardeal, administratorul sechestru al unei societăți este *numit respectiv revocat numai de către Tribunal. De aceia s-a întâmplat că Tribunalul Alba-Iulia, for împărțial*

---

liei lui". „Intre tată și fii, legătura nu este atât de strânsă ca în Franța. De-o parte și de alta este mai multă independență. El e tratează mai de vreme ca oameni, ca luptători". Inainte de a termina cu bătrânii, dăm și vorbele unei anglo-saxone din America „Bunică mea trăește la țară. Copiii ei s'au aranjat așa, ca ea să primească în fie care zi o scrisoare, dela unul sau altul din ei, pentruca să o țină în curent cu ce se întâmplă și să-i păstreze astfel spiritul în mișcare, aceasta cu speranța de a o Conserva mai mult în viață.

— O idea frumoasă! exclamă doamnă Leslie.

— Bunica trebue să aibă acum mai mult de optzeci și cinci de ani și ea n'are aerul că-l simte. Ea nu face impresia aceia grozavă de ceasornic oprit, pe care am avut-o de atâtea ori de partea aceasta a Oceanului, aflându-mă în fața bătrânilor".

Cineva a zis, sau cine nu a zis, că Anglia este paradisul bărbaților! Aceasta este și părerea doamnei de Conlevain. „Anglo-saxona nu este absorbită de dragoste ca latina... Ea a descoperit, în lumea aceasta, alte izvoare de interes și de emoții. Cu toate acestea, ea are un cult pentru bărbat. Ea iubește prezența lui, protecțiunea lui. Ea nu neglijează nimic pentru al atrage și a-l reține. Ea îl adulează până la saficiate... mondena cel puțin. Ea este mândră de forța lui, de succesele lui atletice, de expedițiile lui îndepărtate. Când ea zice: „bărbații noștri" [our men), în accentul ei este o mândrie inconștientă, mândria rasei mai ales". Toate popoarele au, de altfel, femei de care bărbații să fie mândri și în fața cărora să se simtă mici. Dar nici un popor poate nu a oferit prilejuri așa de numeroase femeilor, ca să însemneze devotamentul lor prin atâtea cazuri ilustre. Voiți unul?

„Cunoașteți Memoriile omonimului Dr. Lady Burton? întrebă ei pe tânăra femeie.

— Nu. Interesante?

— Extrem de interesante Citiți-le și veți vedea cum o femeie din Anglia înțelege iubirea conjugală. Lady Burton a împărtășit, din prima până în ultima oră, existența aventuroasă a bărbatului ei (un explorator, care a călătorit aproape 50 de ani). Ea l'a apărat ca o leoaică, viu și mort. Ea l'a însoțit pretutindeni unde fantazia lui romantică și bolnăvicioasă îl împingea. *„Plătește, împachetează și urmează"*, aceasta era cuvântul lui de ordine. Ani și ani dearândul, ea a ascultat fără să murmure. Ea povestește chinurile ei când, spre seară, în Syria, la ușa cortului, ea aștepta întoarcerea tovarășului ei... și ea ne povestește bucuria, pe care o avea, când auzea însfârșit clopoțeii cămilei lui. De fapt, când simți la rândul ei, că i s'a apropiat ceasul, a scris doar cuvintele: "Am auzit clopoțeli cămilei lui".

— Știți, că eu i-am văzut... clopoțeii! strigai eu. Ei sunt atârnați de bolta capelei, în formă de cort, unde se odihnesc amândoi acum. Pe când se celebra serviciul religios, ei sunau și-mi închipui emoția văduvei auzindu-i. In timpul șederii mele la Wimbledon, am voit să fac acest pelerinagiu la cimitirul din Mortlake, ca un semn de simpatie feminină. Am vorbit cu păzitorul. El mi-a spus că Lody Burton petrecea după-amieze întregi alături de mortul să și el a adăugat: *„Il iubea mult"*.

Virgil I. Bărbat.

INFORMAȚII

Membrii partidului național-liberal sunt convocați în adunare generală Vineri 12 crt. orele 5½ p. m.

■

Anunțăm că fabrica de cuie Înființată de Industria Sârmei soc anon. în Ghiriș e aproape terminată iar mașinăriile necesare instalării se află pe drum. Fabrica e proiectată pentru o producțiune de 2 vagoane cuie la zi și se speră că va contribui în mod eficace la rezolvarea crizei, ce se simte în acest product pe piața internă.

■

La căminul studențesc s'au ivit câteva cazuri de tifos abdominal. Studenți care simt oarecari simptome ale acestei boli sunt rugați a se prezenta imediat la clinică.

■

Biblioteca centrului studențesc „Petru Maior", va fi pusă în curând la dispoziția studenților.

■

La mai multe cafenele din Cluj ordinul dat de a se aplica cu strictețe timbrul de asistență socială nu e luat în seamă, oberkelnerii primesc plata consumației dar nu dau chitanță în care să precizeze și timbrul astfel că orice control este imposibil iar taxa timbrului o încasează patronul.

■

In urma reducerei bugetului, 800 de funcționari de la C. F. R. au fost concediați.

Duminecă, 6 Martie s'a celebrat la biserica gr. or. din loc, cununia d-lui Dr. Virgil Popovici, un fiu al Crișianei cu d-șoara Dr. Maria Cupcea, o aleasă fică a Basarabiei, ambii asistenți ai savantului profesor de oftalmologie Dr. Mihail. Ospățul a avut loc în sălile Hotelului Central, a luat parte d-na și d-l Dr. Coriolan Buciu, harnicul primar al Oradii-Mari, ca nuni d-na și d-l Profesor Dr. Mihail, simpatica d-ra Anastasia Dicescu dela Opera Națională precum și numeroși medici și asistenți ai clinicelor. La șampanie au toastat d-nii Dr. Mihail și C. Bucico care dorește ca astfel de uniri Crișana-Basarabia să se facă cât mai multe pentru ca în curând neamul nostru să fie un trup și un suflet.

■

Printre funcționarii din Cluj domnește o vie agitație din cauza micșorării lefurilor cu 25 la sută mai ales că această micșorare nu se aplică în București unde viața e mai eftină.

■

Actul de deces al istoricului Nicolae Bălcescu, găsit la Palermo de către d-l dr. Alexandru Isăceanu, a fost trimes de către acesta Academiei Române.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Implinindu-se anul acesta 100 de ani dela nașterea lui Ion Brătianu, partidul liberal a socotit că se cuvine a se comemora cu toată strălucirea acest centenar. In calitate de fost colaborator în guvern al marelui bărbat de Stat, d-l Mihail Ferekide a primit însărcinarea de a lua inițiativa organizării acestei comemorări. Pentru realizarea acestui scop, d-sa a hotărât convocarea la Clubul Național-liberal din București, în ziua de 13 Martie a. c., a representanților tutulor organizațiilor județene ale partidului.

■

După ziarele din București budgetul ministerului de răsboi a fost redus dela 998 la 600 milioane. Automobilele au fost reduse dela numărul de 1230 la 118. De asemenea s'au retras numeroase misiuni militare din străinătate.

■

D-l M. Bibiri-Sturia, director al exportului în ministerul de industrie și comerț, a fost arestat, fiind implicat în neregulata liberare (contra mită de 500.000 lei, după cât se spune) a unui permis de export de ouă.

De asemenea, după peripeții obișnuite a se întâlni în filmele cinematografice, inspectorul Dumitrescu dela subsecretariatul refacerii a fost arestat pentru că și-a însușit suma de un milion lei.

■

D-l Gh. Marincu, deputat de Dolj a fost numit secretar general al ministerului de interne.

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

Restaurantul **EUROPA**
Societate anonimă Pasajul Român No. 23 **BUCUREȘTI.**
Local mare cu diferite saloane la parter și etaj.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

„UNIVERSUM"" întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 18

■

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28.

■

Magazinul MISSIR din Cluj a primit un mare transport de mărfuri ultimele noutăți de sezon cu prețuri foarte reduse

Scrisori din Târgu-Mureș

In așteptarea exproprierii. — O reuniune a meseriașilor români. — Atitudinea provocătoare a funcționarilor dela Primărie. — Vestigii ale fostului regim unguresc. —

Darea în arendă a moșiilor în județ urmează cu mare străduință. Comisia centrală lucrează încontinuu pentru ca să poată mulțumi în fine poporul dela sate. Țăranii în genere sunt mulțumiți cum se face exproprierea. Se ivesc nemulțumiri mai mici, dar acestea toate sunt aplanate spre mulțumirea tuturor. Neliniștea țărănimei — despre care vorbesc atât de mult conducătorii partidului național. Sătenii sunt mulțumiți, că în fine au ajuns la unirea atât de mult dorită. Vorbes cu atâta însuflețire despre țara noastră, încât ne vine greu să credem că ar fi capabilă de acele fapte pe care le profețește deputatul Coltor. Dacă s'ar putea întâmpla asemenea lucruri, acesta ar fi numai rezultatul agitațiilor separatiste ale conducătorilor partidului național. Dar țărănimea noastră își iubește prea mult această țară, — pentru a cărei înfăptuire am luptat atâta timp — ca să fie capabilă a da ascultare unor oameni, cari au în vedere mai mult interesele lor politice decât pe acelea ale țărei.

■

Am ajuns să avem și o Reuniune a meseriașilor români în acest oraș, unde mai 'nainte nu ne puteam gândi la așa ceva nici măcar prin vis. Numai acel care cunoaște bine situația de aici numai acela poate înțelege ce înseamnă aceasta pentru noi.

Inființată deabia cu 12 membrii, azi a ajuns, ca având peste 70 membrii, să-și poată deschide o dispoziție proprie la care au fost expuse multe lucruri datorite meseriașilor de aici. Deschiderea expoziției s'a făcut în fața unui public ales care și prin această participare a voit să arate însemnătatea acestei societăți aici la noi.

Poate în nici un oraș nu domnește aceea vie prietenie între meseriași și intelectuali ca aici. Aceasta am văzut-o și la balul aranjat de societate în 15 Februarie, la care a participat un public foarte numeros. Acest bal a fost poate cel mai izbutit în larna aceasta, pentrucă, pe lângă un frumos succes moral, a mai avut și un succes material cu care nu s'au prea putut mândri alte petreceri.

Dorim ca această societate pornită în condiții așa de prielnice, să-și poată duce la înfăptuire scopul propus de-a scăpa meseriașii noștri de aici din mâna agitațiilor primejdioase și de a-i lega și mai strâns de interesele neamului nostru.

■

Că funcționarii dela primăria orașului își manifestă așa de viu speranțele de revanșă pentru primăvară, nu ne miră într'atâta, pentrucă îi cunoaștem a fi cei mai șoviniști dintre toți ungurii de aici, dar aceiace nu putem pricepe este atitudinea conducătorilor, care lasă ca aceste sentimente să fie manifestate în public, străplântând ideia că la primăvară existența Românieimari pe plaiurile acestea va fi numai un vis. Ordinele date din Minister sunt pentru ei o nimica: dacă le crede bine le fac, dacă nu, atunci află ei o parte de scăpare pentru a nu le îndeplini.

Această poartă de scăpare de regulă este d-l primar, care prea mult se lasă influențat de acești funcționari cari pe dânsul, ca primar român, îl consideră mai prejos de cât pe ajutorul de primar care este ungur. Atragem atenția autorităților noastre asupra acestui fapt și le cerem mai multă energie.

■

Românii de aici de mult se agită că oare ce rost mai au să stea cele trei coroane mari unguresti pe edificiul poștei din localitate. Au făcut provocări la adresa șefului de poștă, crezând că a lui este vina că acelea nu s'au luat încă până azi. Această agitare este și de înțeles atunci când te cugeți că aceste coroane, stând încă pe acest edificiu, sânt pentru Unguri ca un izvor de speranțe și ca un îndemn la rezistență. Ne-am interesat mai de aproape că oare care este causa acestei întârzieri și am aflat că oficul de aici încă de acum un an, a cerut Direcțiunei P. T. T. aprobarea sumei necesare, dar că direcțiunea nici până acum nu a găsit de bine să dea răspunsul cuvenit. Rugăm pe această cale On. Direcțiune ca să resolve odată această chestiune neplăcută, pentrucă nu cumva, ca urmare coroanele să fie date jos de către indignarea publicului, în condiții care să aducă pagube și edificiului. *Coresp.*

---

să se opună hotărârei Nr. 45544 din 20 Oct. 1920 *luată de d-l Tăslăuanu prin ar: înlocuia pe ing. C. Motâș*, prin d. ing. V. Lazăr.

Dar care era *motivul acelei hotărâri* ministeriale? D-l Tăslăuanu decisese înlocuirea ing. Motâș la 20 Oct. *adică după ce apăruse un articol al acestuia*: *„Tot afacerea Reșița" în „Viitorul" din 12 Sept.* Deci între campania în contra Reșiței și hotărârea ministerială Nr. 45544 este legătura dintre cauză și efect.

Scurtă vreme după aceasta iese la iveală, pe la mijlocul lui Noembrie, *o nouă încercare de jefuire a țărei pornită tot dela grupul Bontescu, Tăzlăuanu și Comp. anume înființarea societății „Metanul"*. Această societate ceruse dela Guvern pe nimic, toate teritoriile de gaz metan (eventual și petrolul) din toată Transilvania, pe timp de 99 ani.! Din nou vedem cum inginerul Motâș demască în „Infrățirea" Nr. 127, 135, 137, 159 și această afacere veroasă, care în ingeniozitate, întrecea chiar pe Reșița.

In loc ca Ministerul de industrie să fie recunoscător că se combat afacerile nepermise, dă ordin Serviciului de Contencios să pregătească o lege, nu pentru stârpirea acestora, ci pentru înlocuirea inginerului Motâș. Căci ce alt rost poate avea măsura Guvernului de a numi sechestrii judiciari în Ardeal, tocmai cum după 27 luni și când o astfel de măsură nu urma să se aplice de cât la un singur caz? Inainte de a veni Guvernul actual sechestrii judiciari în Regatul vechiu se numiau de către instanțele judecătorești, drept conferit în urmă prin un Decret-Lege tocmai Ministerului de afaceri a d-lui Tăzlăuanu. Prin acest mijloc s'a ajuns ca sechestrii judiciari să fie denumiți deci și revocați de Ministerul de Industrie.

Când d-l Tăzlăuanu a văzut că în Ardeal numai Tribunalul are dreptul să numească și să revoace administratorii de sechestrii, nu i-a rămas decât să ia alt drum. Neplăcut trebuie să îi fi sunat în ureche Ministrului fraza următoare din decizia Tribunalului Alba Iulia. „Tribunalul singur e îndreptățit a-l absolva din această calitate pe ing. C. Motâș la caz de există motive admise de lege"!

Acest drum era *facerea unei legi* prin care *valabilitatea legei secheștrilor de răsboi din Regatul vechiu să întinde și în Ardeal.* Numai la adăpostul acestei legi Ministerul de Industrie devine autoritatea hotărâtoare în chestia secheștrilor, așa că ori ce opunere nouă din partea Tribunalului era evitată. Procedând astfel și mai ales numind de administrator pe unul din clica Tăzlăuanu, Bontescu & Comp. *Guvernul evita în același timp ori ce nouă* opunere din partea inginerului C. Motâș (adresa No 2268. din 11. Febr. a. c.) la deposedarea ilegală a drepturilor acestei societății în favoarea „Reșiței" și a „Metanului".

In furia sa în contra aceluia care îi stătea în cale și care a contribuit în bună parte la demascarea afacerilor rușinoase, Reșița și Metanul, Ministerul nu dă înapoi de a face chiar legi cu caracter excepțional. Desigur că numai astfel de legi să pricepe să facă Guvernul de cinste și legalitate a d-lui Averescu. In situațiunea critică în care se găsește Țara noastră, credem însă că ar face mai bine Guvernul să aibă în vedere întâi interesele Țărei, făcând legile atât de mult așteptate de țărănime, în loc să facă legi pentru satisfacerea ambițiilor și intereselor de partid.

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii deser și likör. (3

Haine veritabile NEUMANN M
paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

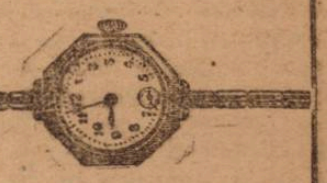

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
20 **Telefon No. 350**

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

TELEGRAME

Congresul voluntarilor alsacieni

Lyon 8 Martie.

Congresul voluntarilor alsacieni a trimis d-lor Millerand, Briand şi mareşalului Foch o adresă prin care le dă asigurarea despre fidelitatea şi devotamentul lor faţă de Franţa şi-şi exprimă convingerea că roadele victoriei vor fi cu tărie păstrate. Deasemenea ei declară că sunt gata să răspundă oricând la apelul Franţei.

Contra-revoluţia în Rusia

Berlin, 8 Martie.

La Bursa din Berlin, ştirile despre succesele social-revoluţionarilor din Rusia au provocat o simţitoare urcare a valorilor ruseşti.

După ştiri din Helsingfors, Kronstadt este cu totul în puterea contra-revoluţionarilor sub comanda lui Koslowski, dictatorul Petrogradului Zinoviev a fost arestat în timpul vizitei sale de agitaţie la Kronstadt. Prin Bucureşti vin ştiri despre întinse mişcări contra-revoluţionare la Odessa, prin Varşovia despre răscoale anti-bolşevice în Volhinia şi despre o ofensivă viguroasă a lui Semenov contra bolşevicilor. Din Constantinopol se anunţă că la Batum şi Gori au avut loc lupte fraco-bolşevice. Din Copenhaga se raportează ruperea relaţiunilor comerciale ruso-estoniene şi confiscarea depozitului rusesc în aur de 15 milioane ruble la Băncile estoniene pentru apărarea intereselor experţilor estonieni.

Rezumând toate aceste informaţiuni reese că în toată Rusia este o mare fierbere care va duce la prăbuşirea dictaturii roşii.

Despăgubirile cerute de Cehoslovacia.

Praga, 8 Martie.

După ziarul *Lidova Mouini*, Comisiunea de despăgubiri dela Paris proectează să motiveze cererea de despăgubiri a Cehoslovaciei pe faptul că Cehosovacia avea existenţă înainte de sfârşitul războiului.

Acord Comercial italo-american.

Roma, 7 Martie.

Intre Italia şi America, e pe cale, să se încheie un acord comercial de import prin intermediul ministrului de Comerţ al Italiei.

Starea sănătăţii lui Masarik s'a îmbunătăţit.

Praga, 8 Martie.

Starea lui Massarik s'a îmbunătăţit simţitor; astfel că cu prilejul celei de a 71 aniversare dela naşterea sa, a putut primi pe reprezentanţii corpului diplomatic, pe prezidenţii corpurilor legiuitoare şi pe miniştrii.

Conferinţa ruso-turcă.

Nauen, 7 Martie.

La Moscova a început conferinţa Ruso-Turcă pentru regulamentarea raporturilor dintre aceste două state.

Amânarea Congresului Comunist din Cehoslovacia

Praga, 8 Martie.

Conferinţa de direcţie a partidului comunist ceho-slovac a hotărît să amâne până la Rusalii congresul proectat pentru Martie. Prin această măsură se urmăreşte a împiedica dezagregarea partidului deoarece rezistenţa împotriva Internaţionalei a III merge crescând, condiţiunile Moscovei fiind respinse mai cu seamă de către sindicate şi organizaţiile profesionale iar pe de altă parte sovietele ruse insistând asupra adoptării fără nici-o schimbare a punctelor lor programatice. Direcţia partidului comunist ceho-slovac a isbutit deocamdată să amâne sciziunea.

Conferinţa dela Londra.

Londra, 8 Martie.

Aliaţii au respins noile contrapropuneri germane prin cari se oferă acceptarea despăgubirilor dela Paris, supuse unei revizuiri după 5 ani, regularea unui împrumut internaţional, încheierea unui tratat comercial şi menţinerea Sileziei superioare ca posesiune germană.

Aliaţii au adoptat un nou program care cuprinde: fixarea unei anuităţi de 3 miliarde, o taxă de 30 la sută asupra exportaţiunilor germane; comisiunea de despăgubiri va fixa cifra despăgubirilor.

In şedinţa Conferinţei Simons a expus contrapropunerile germane, dar din cauza lungimii expozeului şedinţa fu suspendată la ora 1 şi jumătate şi fixată pentru ora 5 după amiază.

Cuvântarea ministrului de externe german a produs o impresiune foarte defavorabilă, delegaţii germani menţinându-şi toate pretenţiunile şi nefăcând nici-o sforţare pentru conciliere. Lloyd George a declarat lui Simons că răspunsul aliaţilor nu poate să fie pus la îndoială. Deciziunea luată dimineaţa de aliaţi de a refuza continuarea discuţiei în atari condiţiuni se găseşte întărită prin insolenţa expozeului lui Simons.

Publicatiune

Se aduce la cunoştinţa amatorilor, că în ziua de 20/III 1921, se va ţinea licitaţie de vânzare a cantităţei 6500—10000 kgr.

fier vechi

de tuciu etc. etc.

Amatori se vor prezenta la Cazarma Reg. 32 Obuziere, str. Tunarilor (Zápolya) ora 9·30 a. m.

Licitaţia se va face cu oferte închise şi garanţie.

Com. Reg. 32 Obuziere
Col. Vlădescu

Corpurile Legiuitoare

Şedinţa dela 8 Martie.

Prezidează d-l Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Cudalbu, Argetoianu, Take Ionescu.

Alegerea dela Sorvea vine la ordinea de zi, interpelările fiind amânate.

Preşedintele roagă pe cei 18 oratori înscrişi la discuţie să fie scurţi în cuvântări.

D-l Cuza ia cel dintâi cuvântul şi într'un formidabil discurs arată că al doilea parlament al României-Mari după ce a exclus pe d-l Ion Brătianu, făuritorul unităţii naţionale pe o simplă chestiune de regulament voeşte astăzi să primească în sânul său pe Stere, agent al străinilor. D-sa spune că trebue să recunoaştem meritul d-lui Ion Brătianu, bărbatul de stat care a rupt tratatul cu Austria făcut de Petre Carp. Urmează un schimb violent de cuvinte între d-nii Cuza şi Halipa care este chemat la ordine pentru vi l nţă.

Continuând oratorul arată atitudinea d-lui Stere în timpul neutralităţii şi ocupaţiei germane. Aduce omagii d-lui I. Brătianu pentru fineţea lucrului şi opera executată,

Cuvântarea d-lui Cuza este întreruptă aci de d-l Iunian care acuză pe d-l Duiliu Zamfirescu cu lista Rosellus, iar d-l Dunăreanu pe d-l Take Ionescu cu dosarul rublelor.

D-l Cuza îşi continuă discursul arătând cum s'a făcut apariţia ziarului Lumina şi campania contra ţării dusă de d-l Stere.

D-l Iorga, întrerupând pe orator, anunţă că va veni cu acte dovedituoare că d-l Stere urmărea detronarea M. S. Regelui.

Dl Grigore Filipescu, luând cuvântul e acuzat cu violenţă. Se nasc atunci chestiuni personale.

D-l Lupa se ia la bătaie cu generalul Cantacuzino-Grănicerul. Bătaia se generalizează. Preşedintele părăseşte incinta. Şedinţa e suspendă Bătaia continuă !!

Atelierul de Reparaţi C. VI A. Cluj

Concurs

La acest atelier ivindu-se un loc vacant de Maestru Electrician Cl. I-a, se aduce la cunoştinţa celor ce doresc a ocupa acest post să se prezinte subsemnatului la secţia tehnică la atelier în strada Dorobanţilor No. 10 în fiecare zi de la orele 9—12 a. m. şi 4—6 p. m. spre a vedea condiţiile de angajare.

Com. At. C. VI. A.:
Cap. (ss) Papadopol

Dela Primăria oraşului Cluj

No. 301—1921 preş.

Publicatie

In urma ord. No. 566—1921 a Ministerului de Interne Secretariatul General aduc la cunoştinţă publică că în trei zile din postul mare (Luni, Marţi şi Miercuri, 13, 15, 16 Martie a. c.), precum întreaga săptămâna a Paştilor (25—30 Aprilie a. c.) nu se vor ţinea nici un soiu de reprezentaţiuni şi e oprit a cânta în localurile publice.

Cluj, la 4 Martie 1921.

Primar: Dr. Pop

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Chestiunea Stere, după ce a stârnit desbinarea Federaţiei prin plecarea d-lui Iorga, ameninţă să provoace acum o criză de guvern. D-l Take Ionescu a luat o atitudine intransigentă în această chestiune. In caz de eşec se crede că domnia-sa se va retrage din guvern, întrucât unii din colegii din minister sunt pentru o apropiere cu acei oameni din Federaţie cari susţin cu atâta îndârjire pe de Stere.

■

Noul proect de lege asupra regimului apelor în ţară este gata. D-l Petrovicifi va aduce săptămâna viitoare în discuţia parlamentului.

Prin noul proect căderile de apă devin proprietatea statului.

■

Minele dela Petroşeni înceteaza lucrul din lipsa de fonduri de rulement.

■

D-na Xenopol, văduva marelui istoric, a dăruit biblioteca ilustrului dispărut statului pentru a fi instalată la Arad.

■

Infantele Spaniei a plecat cu aeroplanul la Tecuciu pentru a vizita parcul de avioane ale armatei.

■

D-l Popovici Tăşcă, subsecretar la Minorităţi a depus jurământul în faţa d-lui Averescu. Birourile noului departament sunt instalate în Str. Cantacuzino 60.

■

Răsculaţii marinari soldaţi şi muncitori din Cronstadt au luat stăpânire pe oraş alcătuind un guvern provizoriu. Lupta cu trupele sovietice continuă, parte din armata roşie a trecut la răsculaţi.

■

Neînţelegerea în sânul Federaţiei continuă. D-l Iorga îşi menţine demisiunea refuzând să participe la consfătuiri.

Partidul naţional voeşte ca succesor al d-lui Iorga pe d-l Maniu. Ţăraniştii din vechiul regat, neavând candidat temporizează sperând reîntoarcerea d-lui Iorga. *Ţăraniştii basarabeni urmăresc validarea alegerii d-lui Stere şi apoi punerea sa în fruntea Federaţiei.* In cazul acesta alte elemente vor pleca din Federaţie neputând face politică alături de d-l Stere.

■

Muncitorimea răsvrătită din Petrograd a cerut restituirea bunurilor la proprietari, libertatea comerţului şi suprimarea metodei bolşevice în învăţământ.

Aliaţii au respins noi propuneri germane. Conferinţa dela Londra a dat u termen de graţie de 8 zi pentru ca Germanii să i hotărîrea. In caz contra se va poceda la ocupare teritoriilor anunţate.

■

Prin noua împărţire administrativă a României, ea va cuprinde 9 regiuni cu 48 judeţe. Ministerul de interne a trimis o circulară tuturor prefecţilor să studieze acest proect de împărţire.

*

Consiliul de miniştri a hotărât ca vacanţa curţilor de apel şi tribunale să înceapă la 1 Iulie şi să ia sfârşit la 1 Septembrie

*

O escadrilă de aviatori români pleacă la Atena pentru căsătoria Principelui Carol.

Dela Românii din America

Căsătorii.

Teodosie Talaba din comuna Voivodeni-Mari (jud. Făgăraş) s'a căsătorit cu Rozeta Iaru din comuna Ludişor (jud. Făgăraş) în oraşul Alliance (St. Unite), la 5 Februarie a. c.

Ion Motocu, din Sesclori (jud. Făgăraş) căsătorit cu Măioara Bonţa din Sibot (jud. Hunedoara), în oraşul Clevelanc (St. Unite), la 6 Februarie a. c.

Necrolog.

A încetat din viaţă, la Warreu (Ohio), Maria N. Baba.

Crimă.

Dimitrie Pop din Lorain (Ohio) care se despărţise de soţia sa Iulia, a intrat cinci zile după aceea, la miezul nopţii, în casa fostei soţii şi a omorât-o cu 5 focuri de revolver, după care s'a sinucis.

Fosta d-nă Pop se căsătorise a doua zi după divorţ cu I. Păusan care a rămas în viaţă — căci D. Pop avea de gând să-l omoare şi pe el, — numai din motivul că chiar în ziua aceea i se întâmplase un grav accident în urma căruia fusese internat în Spital

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. **Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.**
II. **Cositor eng. de 999%**
III. **Piatră vânătă pentru agricultori de vie.**

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Prima Societate de Credit Funciar Român din Bucureşti

Bilanţul pe semestrul II 1920

Activ	Efecte	Numerar
Emisiunea. Imprumuturi realizate până în seara de 31 Decembrie 1920: 5% Lei 642.582.200·— 4% Lei 34.005.500·—	676.590.700 —	
Datoria proprietarilor. Capital datorit de proprietari: 5% Lei 443.686.078·82 4% Lei 19.112.279·58	— —	462.788.358 40
Capital social. Sold în numerar	— —	130.052 88
Teren p. noul local al societăţii. Valoarea terenului cumpărat	— —	1.102.102 10
Localul societăţii. Valoarea localului societăţii	— —	540.000 —
Biblioteca. Valoarea bibliotecii societăţii	— —	10.000 —
Mobilier. Valoarea mobilierului societăţii	— —	15.000 —
Măzănaeşti, fostă proprietate a societăţii, vândută. Capital datorat	— —	28.727 69
Cassa. Soldul contului	34.640.002 50	766.813 53
Anuit Imprumut., rate şi resturi de rate datorite de proprietari: 5% Lei 62.759.169·13 4% Lei 1.938.958·15	— —	64.698.127 28
Doftana. Soldul contului	— —	539.011 58
Diverşi debitori. Soldul conturilor	14.197.461 —	11.068.652 13
Avans p. cupoane. Cupoane şi scrisuri funciare rurale ieşite la sorţi, plătite în contul Casei de depuneri, Băncei Naţionale şi altor bănci	—	33.049.712 75
	725.427.153 50	574.746.558 34

Pasiv	Efecte	Numerar
Scrisuri funciare. Valoarea scrisurilor funciare în circulaţie: 5% Lei 437.610.287·50 4% Lei 18.558.576·—	456.168.863 50	
Stingerea împrumutului. Valoarea scrisurilor funciare primite în stingere, amortizări şi plătite din cele ieşite la sorţi: 5% Lei 204.974.912·50 4% Lei 15.446.924·—	220.421.836 50	
Detentorii. Valoarea scrisurilor funciare posedate de detentori: 5% Lei 437.610.287·50 4% Lei 18.553.576·—	— —	456.168.863 50
Amortizarea încasată. Soldul contului: 5% Lei 6.075.791·32 4% Lei 558.703·58	— —	6.629.494 90
Capital social. Soldul contului: 5% Lei 10.301.700·— 4% Lei 479.400·—	10.781.100 —	
Capital de rezervă. Soldul contului: Efecte Lei 31.506.300·— Numerar „ 9.366.081·96 Lei 40.872.381·96	31.506.300 —	9.366.081 96
Cupoane exigibile şi neprezentate la plată: 5% Lei 67.874.690·— 4% Lei 2.523.138·—	— —	70.397.828 —
Plata scrisurilor funciare ieşite la sorţi. Valoarea scrisurilor funciare ieşite la sorţi şi neprezentate la plată: 5% Lei 5.388.787·50 4% Lei 482.276·—	— —	5.869.063 50
Amortizări de tras la sorţi: 5% Lei 13.608.100·— 4% Lei 610.900·—	— —	14.219.000 —
Fondul pensiilor. Soldul contului	2.970.761 —	14.193 17
Cassa de coop. şi împroprietărire. Soldul contului	— —	1.177.167 95
Cupoane şi scrisuri poprite. Soldul contului	25.102 50	100 —
Scrisuri funciare confecţionate p. preschimbări. Soldul contului	942.500 —	— —
Diverşi creditori. Soldul conturilor	2.546.700 —	6.745.163 51
Fond de ajutor D. A. Sturdza. Soldul contului	64.000 —	445 05
Beneficiul net pe 1920	— —	4.159.156 80
	725.427.163 50	574.746.558 34

Capital de reviriment pe anul 1920

Debit		
Cupoane 5%. Valoarea cuponului de Iulie 1920 Ian. 1921.	21.674.160 —	
„ 4%. idem idem	726.364 —	22.400.524 —
Amortismentul. Scrisuri ce urmează a se trage la sorţi, reprezentând amortizarea cuprinsă în ratele 5%, I şi II/1920 Lei 5.703.500·—		
Idem pentru amortizările făcute în numerar „ 1.959.900.—	7.663.400 —	
Idem 4% amortizarea din ratele I şi II 1920 Lei 350.800·—		
Idem pentru amortizările făcute în numerar „ 31.200·—	382.000 —	8.045.400 —
Apuntamente. Sume plătite în 1920	599.353 —	
Indemnizarea pentru scumpirea traiului, idem	614.980 —	
Indemnizare de locuinţă, idem	98.567 50	
Ajutor pentru copii minori, idem	53.400 —	
Gratificaţia funcţionarilor, idem	324.459 20	
Cheltuelile generale, idem	56.659 17	
Furnituri de cancelarie, idem	19.713 —	
Imprimate şi registre, idem	73.512 90	
Imprimatul scrisurilor funciare, idem	19.472 80	
Indemnizări de delegaţii şi transport, idem	80 —	
Încălzit şi iluminat, idem,	48.430 81	
Poştă şi telegraf, idem	3.722 85	
Publicaţiuni, idem	14.065 25	
Indemnizarea casierului, idem	1.200 —	
Întreţinerea mobilierului, idem	3.633 —	
Întreţinerea localului societăţii, idem	5.020 75	
Paragraf extraordinar, idem	56.663 35	
Refacerea tablelor de anuităţi, idem	20.613 75	
Ajutor societăţilor de binefacere, idem	12.600 —	
Bibliotecă, sumă amortizată	1.504 —	
Fondul pensiilor, sumă alocată Lei 30.000·—		
Reţinerere de 5 şi 10% as/apuntamentelor şi pensiunilor plătite în 1920 „ 44.100·—	74.100 —	2.101.751 63
Capital de rezervă. Dobânda cuvenită numerarului acestui fond	— —	372.810 —
Dobânzi plătite. Dobâzi plătite Băncii Naţionale a României, în cont curent	— —	70.288 81
		32.990.774 44
Beneficiul pe 1920	— —	4.159.156 80
Din beneficiul net se va da:		
5% dividend proprietarilor asupra ratei I/921 Lei 761.505·55		
10% tantiema membrilor din consiliu şi directorilor „ 415.915·68		
Fondul pensiilor „ 500.000·—		
Fondul D. A. Sturdza „ 142.792·99		
Moşiei Doftana „ 539.011·38		
Gratificaţia funcţionarilor „ 400.000·—		
Disponibil „ 1.400.000·—		
Total Lei 4.159.156·80		
		37.149.931 24

Credit		
Anuitatea împrumutului 5%: Semestrul I 1920	14.492.318 37	
Semestrul II 1920	14.682.832 32	29.175.150 69
Anuitatea împrumutului 4%: Semestrul I 1920	582.993 27	
Semestrul II 1920	584.032 75	1.167.026 02
Stingerea împrumutului 5%. Suma încasată în numerar	1.959.982 01	
Stingerea împrumutului 4%. Suma încasată în numerar	31.237 41	1.991.219 42
Capital social 5%. Valoarea cup. 1 Iulie 1920 şi Ianuarie 1921 cuvenite ac. fond.	515.085 —	
Capital social 4%. Valoarea cup. 1 Iulie 1920 şi Ianuarie 1921 cuvenite ac. fond.	19.176 —	534.261 —
Cuponul suplimentar. Valoarea cup. Iulie 1920 şi Ianuarie 1921 dela împrumut. realizate în cursul anului 1920	— —	29.850 —
Reţineri extraordinare. Cheltueli de administraţie încasate dela împrumuturile realizate în cursul anului 1920	— —	2.713 —
Dividende proprietarilor pe 1912. Soldul ce se perimă	— —	12.532 46
Mărci de prezenţă. Soldul contului	— —	1.800 —
Dobânzile anuit. întârziate.	— —	4.235.378 65
		37.149.931 24

Director **C. I. C. Brătianu** *Şeful serviciului contabilităţii* **V. Panaitescu**

Membrii consiliului de administraţie: **Corbescu M., Cantacuzino N. G., Urseanu V. Amiral, Ghiţescu G., Săulescu N.**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

INGINER silvic, român, absolvent al academiei de silvicultură din Viena, cu o praxă de 18 ani în serviciul Statului, cunosc perfect limba română și germană, caut post corespunzător. Adresa la ziar sub „Silvicultor".

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne iar joia și dumineca prăjitură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piața Mihai Viteazul No. 18. Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 419

Vânzări și Cumpărări:

LOC petrolifer cu puțuri de vânzare Bușteni. Ion B. Enescu.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru cazinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on șezlon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DE VÂNZARE O VILLĂ cu 4 camere confort modern, grădină mare, liberă imediat. Cölcsey 4 (via Attila). 441

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informați de la ziar.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

„Timișiana" institut de credit și economii s. p. a. în Timișoara.

Convocare

In baza articolului 8 din statute convocăm *a XXXVI-a adunare generală ordinară* a institutului de credit și economii „TIMIȘIANA" societatea pe acții în Timișoara, pe ziua de **24 Martie 1921 (Joi)** la ora 10 a. m. în Timișoara în localul institutului.

SERIA OBIECTELOR:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Prezentarea bilanțului și socotelilor pe anul 1920. a raportului consiliului de administrație și a raportului cenzorilor; decidere asupra împărțirii profitului net, stabilirea dividendei și darea absolutorului.
3. Stabilirea jetoanelor.

Timișoara, la 24 Februarie 1921.

Consiliul de Administrație.

Acționarii, cari participă la adunarea generală, au să depună acțiunile la cassa centralei, ori la filialele noastre din Buziaș, Ciacova, Deta, Recaș și Vinga, sau la institutele de credit: „Victoria" Arad, „Albina" Sibiu și filialele; „Lipovana" Lipova; „Sebeșana" Caransebeș; „Oraviceanca" Oravița; „Bihoreana" Oradea-Mare; „Banca Centrală pentru Industrie și Comert" Cluj; „Intreprinderile Forestiere Române" Cluj; „Ardeleana" Orăștie; pentru vechiul Regat: „Banca Generală a Țării Românești" și sucursalele înaintea adunării generale și au a prezenta la cassa centralei noastre reversele despre depunerea acțiunilor astfel, *că aceste să ajungă în posesiunea noastră cel mai târziu până la ziua de 22 Martie 1921.*

ACTIVA — CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1920 — PASIVA

	Lei	B	Lei	B		Lei	B	Lei	B
Cassa în numerar și bonuri de 40%			15.348.073	80	Capital societar 50.000 acțiuni á 100 Lei			5.000.000	—
Cambii de bancă	1.750.480	—			Fond general de rezervă			1.616.398	46
„ cu acoperire hipotecară	1.362.165	50	3.112.645	50	„ de pensiuni			98.927	25
Imprumut hipotecar			522.131	52	Depuneri spre fructificare	10.354.969	47		
Conto-curent			8.099.800	43	„ în conto-curent și deposite de cassă	1.328.245	08	11.683.214	55
Mărfuri			69.286	64	Divedende nereclamate			23.314	—
Avansuri pe cereale și mărfuri			3.784.893	—	Dobânzi nesolvite după cap. de acții em. 1919			38.603	75
Efecte proprii			1.095.369	30	Dobânzi datorate anului 1921			104.312	40
IMOBILE					Impozit nesolvit după dobânda la depuneri			13.115	19
Casa institutului Timișoara	250.000	—			Diverse conturi creditoare			15.398.930	34
„ „ filiala Reces	9.000	—			Profit net			638.782	30
„ „ „ Ciacova	25.000	—							
„ „ „ Deta	7.500	—							
„ „ „ Vinga	15.500	—							
Imobile de vânzare	207.183	16	514.183	16					
Mobiliar			5	—					
Diverse conturi debitoare			2,069.209	80					
			34.615.598	24				34.615.598	24

SPESE — CONTUL PROFIT ȘI PERDERE LA 31 DECEMVRIE 1920 — VENITE

	Lei	B	Lei	B		Lei	B	Lei	B
Dobânzi după depuneri spre fructificare	200.438	36			Beneficii diverse din: dobânzi, comisioane, venitul efectelor, imobilului, mărfurilor etc.			1.675.282	24
Dobânzi după depuneri în conto-curent	6.652	11							
Dobânzi după cap de acții em. 1919	38.603	75	245.694	22					
Impozite			71.996	77					
Salare, bani de cvartir și adus de scumpete			258.220	78					
Chirie			7.599	59					
Cheltueli de administrație și porto postal			118.782	69					
AMORTIZĂRI:									
Din mobiliar	7.800	—							
La saci	50.733	—							
„ Giro-conto banca austro-ungară	525	16							
„ Cec conto cassă de păstrare ungară	130.147	73							
La Efecte proprii (oblig. împr. de răsboi maghiar)	145.000	—	334.205	89					
Profit net			638.782	30					
			1.675.282	24				1.675.282	24

Timișoara, la 31 Decembrie 1920. Pentru contabilitate: CONSTANTIN ARDELEANU m. p. șef-contabil.

Direcțiunea: TRAIAN I. MARCU m. p.. B. DAN m. p., E. LUKACS m. p.

Consiliul de Administrație: ION OPREA m. p. președinte, Dr. CORNEANU m. p., PANT. M. SITESCU m. p., Dr. ST. C. POP m. p., Dr. GEORGEVICI m. p., V. TEREBENTIU m. p., Dr. COSMA m. p. administrator delegat.

Consiliul de censori: Verificat și găsit în concordanță cu registrele I. CONCIATU m. p., Dr. TRAIAN SINCAI m. p., Dr. C. C. MOTEANU m. p., Dr. ION DOBOSAN m. p., V. ANTONESCU m. p.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri

Mătăsuri toate culorile

Brocheuri, Mătase cu Fir

Dantele de Fir, Aur și Argint

Dantele Chantily etc. etc.

17

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Stirbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. ȚUICĂ DE VĂLENI.

Salonul de modă „VENUS"

și a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir. Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.

108

La Bufetul Mihai Viteazul se găseşte tot felul de vinuri indigene şi străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate şi locale, precum şi mezeluri ca salam, şuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piaţa Mihai Viteazul No. 25.** 452

Med. Dr. Lăzărescu
Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Consultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

KATZ & BERNAT
îşi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei
445
Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

La Firma 453
Vadul Transilvaniei
Piaţa Mihai Viteazul No. 35.
Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caş şi Unt de oi, Slănină, Untură precum şi tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât şi în mare.

Se caută maestru tăbăcar
148
care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

Cafeneaua
„Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4
Renovată şi aranjată luxuos oferă publicului consumaţiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant şi preţuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIŢĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Un transport de mai multe vagoane de
Plăci de fier zincate
fabricaţie germană în mărime de
1000×2000×0·56
451 1000×2000×0·75
1000×2000×1·— m. m.
a sosit la marele magazin de metal şi fierarie
I. Nacht Arad
Str. Fa No. 1.
Revânzătorilor şi uzinelor mai mari se vând cu preţuri extraordinar de eftine.
(Centrala: Bucureşti Str. Rosetti)

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
AGENTIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAŢIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage

M. de BROUSSE
Paris 34 Bd. Malosberbe.
Bucureşti 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.

Sucursale:
ROMANIA: Temişoara, Giurgiu, Galaţi, Constanţa. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinopol, Praga, Sofia, Viena, Varşovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenţie Generală p. Europa a C-iei Franco-Română de Navigaţie Aeriene
Corespondenţi în toate ţările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
PE APA şi PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.

GIOVANNI AMBROSETTI
Sediul Central **Turin**
Aceiaşi Casă **Bucureşti,**
9 Strada Decebal.

Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savoie.
BOULOGNE şi MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENŢA — DOMODOSSOLA
PONTERBA —
LONGATICO. 432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANŢA şi ROMÂNIA şi între ITALIA şi ROMÂNIA.
Pentru orice informaţiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

Preţuri de reclamă!
Cauciucuri
pentru automobile şi biciclete precum şi tot felul de accesorii.
In permanenţă în deposit benzină şi uleuri.
Emil Blaga Cluj,
Piaţa Ştefan-cel-Mare 7
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

La firma Diamanstein şi Moskovits
vis-à-vis de poşta centrală
Au sosit o mare cantitate de
stofe engleze negre şi albastre închise din care confecţionează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Vând spirt rafinat
Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub A.

Hârtie
pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Intreprindere de transport.
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

A sosit o mare cantitate de
vase zmălţuite
şi se vând **eftin** la
Moskovitz & Co.
Piata Mihai Viteazul 11.

ATENŢIUNE! **ATENŢIUNE!**
Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj
la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".
Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde
Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, joiji, arnici (fitân) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocaneasca albita şi nealbită, pânză tela,
14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, meto.
Zilnic sosesc transporturi noi. **Vânzare en gros şi en detail.**

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul I. No. 170 · Opt Pagini · 50 bani · Opt Pagini · Duminecă 13 Martie 1921

Înfrăţi

Administraţia Ziarului „Înfrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Director: [illegible]MESCU

Abonamente: 1 an . . 120 lei · 6 luni . . 60 lei · 3 luni . . 30 lei

Să ne reculegem

Zi de zi, şi tot mai mult, când încă nu s'a uscat de lacrimi atâţia ochi de mamă şi încă n'au uitat a zice tată atâţia orfani, când către atâtea morminte încă nu s'au astupat cărările şi când pe atâtea brazde negre, sub tăişul plugului, oasele albe nu-s încă despr[illegible]se de carnea atâtor viteji când în aerul ce-l sorbim pluteşte încă sufletul sublimei lor jertfe, ca nişte nevrednici, — cei sortiţi a păstra şi desăvârşi roadele jertfirei lor, se întrec în ale nescoţii şi batjocori prin nepăsare, necinste sau trădare. Şi nu ştii în Sodoma ce te înconjoară tot mai aprinsă de ură şi depravare publică, dacă a mai rămas atâta virtute câte necesară pentru o reculegere înainte ca focul cerului s'o distrugă.

Căci cu cât pe orizont se adună mai mulţi nouri şi cu cât semnele rele sunt mai mari, cu atât se pare că şi patimile se deslănţuie mai violent.

Setoasă de glorie eftină, lacomă de bunuri materiale, răsbunătoare şi rea, clientela catilinară creşte tot mai mult, în slujba ambiţioşilor sau a tuturor nepregătiţilor. Şi astfel, nimic din ce ne înconjoară şi ne ameninţă, nu se vede, nu se simte, nu se aude şi nu se ia în seamă.

Indeosebi aici, în Ardealul desrobit, unde cea mai gravă şi mai mare problemă a Statului, aceia a minorităţilor etnice, are un caracter mai acut, datorită şovinismului neînduplecat al Maghiarilor, se poate constata din ce în ce mai mult, că nimic nu se vede, nu se simte, nu se aude şi nu se ia în seamă.

Nu se vede continua progresare a şovinismului şi neclintita speranţă în revenirea vremilor de împilare şi nedreaptă stăpânire a lui Kossuth şi Tisza.

Nu se simte frământarea şi conspiraţia la tot pasul în tot scrisul şi în tot gândul mărturisit şi nemărturisit.

Nu se aude din afară ponegrirea, discreditul şi ura.

Şi, *nu se ţine seamă*, mai ales, că, în faţa acestora, nu opunem decât nepregătire, desbinare şi, spre ruşinea neamului şi defăimarea jertfelor milenare, ... regretul pentru ce-a fost.

Dar, între ce-a fost şi între ce trebuie să fie, sunt atât de radicale deosebiri, încât, dela o stare la alta, este cu neputinţă să trecem fără să ne plătim tributul cuvenit oricărei revoluţiuni. N'am avut o revoluţie propriu zisă, dar am avut un războiu revoluţionar, după urma căruia trebuie să trecem toata stadiile unei lumi revoluţionate.

Şi, în deosebi, în ce priveşte minoritatea maghiară, am greşi de neiertat dacă ne-am închipui că ne aflăm la cele din urmă svârcoliri ale vechii mentalităţi şi că, odată cu noua stare de drept s'a putut schimba şi starea de fapt, fără a suporta consecinţele mai îndelungate ale unei prefaceri silite.

Căci, trebuie să se ştie în primul rând, că inferioritatea numerică în care se află Ungurii nu constituie o garanţie a succesului pentru noi, câtă vreme această inferioritate numerică este compensată cu avantajul ce-l are de-a fi compusă din intelectualitate, stăpânitori ai mişcărei economice şi ai oraşelor în deosebi, şi că e secondată de un proletariat vrăjit de aceiaşi mentalitate şi exaltare patriotică, care nu va consimţi niciodată *de bună voie* să se facă acea prefacere.

De aceia, acum, când tulburările din Apus au aprins din nou candela speranţelor imperialiste şi când am putut să constatăm că, în timp ce noi ne-am legănat în nădejdia că Ungurii se vor trezi, ei se organizau în franc-tirori, în spioni, agenţi fermentatori ai revoluţiei, prin funcţionarii siliţi a depune un jurământ în carenu credeau, prin ofiţeri travestiţi în muncitori de fabrică şi prin simularea comunismului, credem că aspectul unui vast labirint în care se conspiră, ce-l prezintă toate oficiile publice ale Ardealului, este adevărata stare de fapt pentru care numai constrângerea şi reprimarea mai poate fi o soluţie.

Ingăduinţa şi libertatea, corespunzatoare firei nostre româneşti, numai atunci ar fi putut să constituie a soluţie şi nu o slăbiciune când, necondiţionat şi puternic, ar fi fost ajutate de-o unitate de acţiune şi de-o conştiinţă clară a executării drepturilor noastre. Dar, aşa, când ingăduinţa şi libertatea sunt ori în slujba demagogismului irresponsabil ori în aceia a tuturor pacatelor unei politici de patimi şi nu de idei, ele n'au putut şi nu pot să fie decât cel mai puternic element de slăbire a noastră şi de întărire a duşmanilor.

Nu cu păcatele politicei oamenilor noui care a nimicit or'ce încredere, nu cu patriotismul acelor care proclamă separatismul şi regretul pentru sclavie şi nu cu o administraţie lăsată la discreţiunea tuturor capriciilor şi nestatornicilor demagogice, poate fi justificată tactica blândeţei şi a extremei libertăţi.

In Sodoma nu extrema libertate ar fi înlăturat flacările pustiitoare ale cerului, ci numai reculegerea din vreme a Sodomiţilor.

Să ne reculegem şi noi, cel puţin acum, în faţa realităţii, făcând din libertate nu un mijloc de distrugere, ci unul de întărire pentru acest neam şi pentru această ţară.

Em. V.

Contra-revoluţie

Asistăm în Rusia la o tragică şcoală de politică socială experimentală. O puternică mişcare contrarevoluţionară, pornită la adăpostul unui program de restabilire a celei mai bune stări de lucruri, culege deja succesele acţiunei sale împotriva idolatriei bolşevismului „infailibil, impecabil, imaculat.“

Nu trebue văzut în acest nou eveniment decât revanşa firească a protestărilor, mult timp mute şi comprimate ale massei populare condusă, prin îndatoriri cărora nu se mai poate supune, spre drepturi pe cari nu le mai voeşte odată ce obţinerea lor e legată de dezorganizarea tuturor rosturilor unui stat.

Neînfrânarea exceselor a fost totdeauna calea spre ruină şi pedeapsă. Ea scoate din lâncezeală instinctele conservatoare adormite sau dezarmate. Excesul fricii dă curaj celor mai sfioşi. Şi minoritatea violentă sfârşeşte totdeauna prin a intra în umbră cu şefii săi discreditaţi sau suprimaţi, cu lozinca sa care şi-a pierdut valoarea magică, şi cu drapelul său sinistru care n'a fost decât acela al unei sângerânde şi derizorii fraternităţi.

Instinctul de conservaţie socială e exasperat prin surprize şi terori încontinuu reînoite. Contrarevoluţia se naşte dar în mod firesc prin întreţinerea constantă a febrei revoluţionare şi prin debordarea nemulţumirilor crescute la şcoala delirului demoniac. O contra-revoluţie nu poate avea şanse de reuşită decât dacă, pornită cu energia doborîtorilor de obstacole, având ceva din forţa neînvinsă a unui element care în momentele decisive domină, zdrobeşte toate voinţele, distruge toate împotrivirile, — sfârşeşte prin a se degaja pe măsura succeselor sale crescânde, de procedele personalul şi temperamentul său revoluţionar. Iată ce trebue să aşteptăm.

Poate că ne va fi dat să asistăm la lichidarea rapidă a imensului faliment leninist. Poate de asemenea ca contra-revoluţia să nu fie decât o mascaradă, o lugubră şi atroce bufonerie. Oricum ar fi însă, conducătorii regimului bolşevic au dat alarma primejdiei care îi ameninţă.

In clipa în care sovietele ruse sărbătoresc a 4-a aniversare a revoluţiei, reacţiunea se pune în mars. Totuşi te întrebi cum s'a putut menţine orgia sângerândă a bolşevismului cu opera-i de incoherentă şi tumultoasă tiranie, lipsită de libertate garantată, de raţiune publică. Şi, oricâtă neîncredere ar voi să aibă cineva în acţiunea contra-revoluţionară, după tragicul zbucium în care rătăcirea vanităţii şi-a avut partea leului, actualele soviete ruse se vor prăbuşi pe pavajul sângerând al Moscovei, în dosul unei ultime baricade, cu un ţipăt de desnădejde şi furie, lăsând moştenire lumei, odată cu un nume detestat, unele enigme morale pe care cercetătorii viitori vor şti să le descifreze. **Dr.**

Internaţionala a 4-a

Socialiştii „reconstructori“, întruniţi la Viena, au discutat problema internaţionalei. Ei au mărturisit că nu se pot alipi nici Internaţionalei a 2-a, -cea d'inaintea războiului, care e prea puţin revoluţionară, după ei, nici la 3-a, cea din Moscova, care de-altminteri i-a şi alungat, fiindcă au ezitat să primească tutela aspră a bolşevicilor.

De-aci, s'a născut ideea de a se fonda o internaţională nouă, care să unească elementele din dreapta celei de a treia cu stânga celei de a doua, în aşa fel ca cea nouă să fie situată politiceşte între cele două grupuri, cari pretind să conducă acţiunea aşa-zisului proletariat organizat şi conştient, între comunism şi reformism.

Pentru socialiştii întruniţi la Viena, ruina inrediabilă a Internaţionalei a 2-a e evidentă, iar, pe de al ă parte, ei proclamă că Moscova e incapabilă să fundeze o veritabilă internaţională, pentru-că acţiunea sa nu tinde decât să divizeze, prin propaganda comunistă, partidele socialiste din diferitele ţări. Neputinţă de-o parte, neînţelegere a adevăratelor metode revoluţionare de altă parte, iată situaţia.

Cel puţin, „reconstructorii“ se simt ei în stare să întemeieze o internaţională, grupând solid în jurul ei pe toţi socialiştii? De fel! Conferinţa din Viena se mulţumeşte să adreseze „proletarilor“ din toate ţările, fără deosebire de tendinţe, un apel pentru unirea lor şi în cadrul naţional şi în cadrul internaţional; ea nu vrea să creeze, subt numele de „Uniunea partidelor socialiste“, decât o grupare provizorie, unde vor putea să se întâlnească toţi socialiştii de bună credinţă.

Socialismul celor întruniţi la Viena e însă tot pe de-a întregul bazat pe lupta de clasă. Cucerirea violentă a puterii politice nu e scopul lor imediat, dar toate sforţările lor se'ndreaptă spre cucerirea puterii economice.

„Le Temps“ spune că'n Franţa domină părerea că e o greşală să-ţi închipui că „reconstructorii“ sunt mai puţin periculoşi decât comuniştii; din potrivă, din partea comuniştilor ştii la ce te aştepţi; o lovitură de forţă, căruia te poţi pregăti să te împotriveşti cu toată energia, pe când, din partea „reconstructorilor“ găsim efortul, continuu şi ascuns, în toate domeniile, ca să mineze bazele societăţii şi să uzeze metodic forţele sociale. Ei înţeleg să recurgă la toate mijloacele, oricari ar fi, ca să facă să triumfe idealul lor: „clasa“ muncitoare dominând toate celelalte categorii de cetăţeni.

„Neue Freie Presse“ observă că la aşa zisa Internaţionala a 4-a caracteristic e recunoaşterea metodei oportuniste. Fără să aibe însă un drum propriu şi energia necesară de a-l parcurge, conferinţa dela Viena rămâne doar o simplă experienţă interesantă în frământările actuale ale socialismului.

Şovinismul maghiar şi democraţia trădătoare

Ziarul nostru a căutat dela început să-şi ţină statorul cititorii în curent cu uneltirile şi agitaţiile maghiare, şi n'a şovăit a cere să se ia măsuri împotriva unei acţiuni primejdioase pentru stat şi pentru opera de unitate naţională.

Ridicându-ne deasupra luptelor şi patimilor politiçe, am înţeles că singura politică şi singura atitudine pe care ne-o impun interesele ţării este cea naţională.

De aceia o singură clipă n'am încetat să arătăm ce primejdie se află pentru noi în înverşunata operă de agitaţie şi de complotare pe care o fac uneltele şovinismului maghiar.

Am protestat împotriva presei maghiare care întreţinea toată această ţesătură de uneltiri şi de agitaţie printr'o extrem de violentă campanie împotriva statului şi administraţiei noastre. Pentru ziarele maghiare statul român este un sugrumător al libertăţilor publice; organizaţia sa, cea mai rea cu putinţă, iar administraţia sa cea mai coruptă, mai incapabilă şi mai venală de pe lume. Şi în această campanie de ponegrire nu păstrau măcar bunăcuviinţă sau cumpătare; dimpotrivă, tonul lor era de o violenţă şi de o grosolănie nemaipomenită.

In Ardeal ca şi dincolo de hotarele ţării, concomitent cu această agitaţie se urzeşte un întreg plan de acţiune împotriva statului român.

Săptămânile trecute un vast complot a fost descoperit de autorităţiie noastre asupra căruia în interesul instrucţiei se păstrează tăcere.

Astăzi aflăm că prezidentul Curţii de apel din Oradea-Mare a primit din partea teroriştilor maghiari o scrisoare prin care se atrage atenţiunea că dacă în două săptămâni magistraţii aduşi din regat nu vor fi retrimişi înapoi şi înlocuiţi cu magistraţi unguri, dacă limba românească nu va fi înlăturată şi dacă advocaţii români din regat stabiliţi în Oradea nu vor fi isgoniţi, atunci vor fi aruncate în aer cu ajutorul maşinelor infernale pe cari le posedă, toate instituţiile de stat din Oradea-Mare.

Scrisori similare au primit şi unii dintre şefii autorităţilor din Cluj.

Negreşit că pe noi nu ne sperie acte de felul acestora cari au ceva ridicol în ele; dar ele înfăţişează totuşi spiritul de ură de care sunt însufleţiţi Maghiarii împotriva statului nostru; şi dovedesc că agitaţia lor a ajuns la paroxism.

Şi în vreme ce se găseşte un om care are curajul să ia o măsură pentru a curma această stare de lucruri oprind apariţia

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

acelor ziare maghiare campioane ale campaniei de agitație și de injurie la adresa statului român, ziarele românești între cari se află și *Patria* organ al unui partid care se intitulează „național" păstrează o prudentă tăcere. Ziare cari din cea mai neînsemnată chestiune fac prilej de discuții aprinse și de agitație politică își impun în chestiunea aceasta o atitudine atât de rezervată încât pare suspectă. Iar *Adevărul* alături de care *Patria* duce aceiași politică scrie, în privința interzicerii apariției gazetelor maghiare, următoarele:

„Ni se telegrafiază din Cluj că prefectul a suprimat toate ziarele ungurești cari apar acolo.

Măsura aceasta luată de prefect, constitue un abuz de putere care nu poate fi trecut cu ușurință, cu care se obișnuește.

O anchetă severă se impune și o pedeapsă, care să arate tuturor că în România Mare nu are ce căuta reîntronarea pașalâcului turcesc."

Libertatea pressei? Ea trebue respectată atâta vreme cât nu lovește interesul național. Dar unde este naivul care să creadă că de dragul acestui principiu protestează *Adevărul* d-lui Blank?

Și tot așa scrie și „Luptătorul", și, vai, prin tăcere, și „Patria" punând astfel în evidență caracterul disolvant și trădător al unei anumite democrații . . .

Năcazuri studențești

Studenții români din Italia au înaintat guvernului român un memoriu prin care cer să li se mărească ajutorul acordat până acum.

In memoriu, ei amintesc că, în urma scăderii valutei noastre ei au ajuns cei mai săraci dintre studenții din Italia. Nu au cămin și nu au mensualități suficiente pentru a găsi locuințe potrivite. In plus, guvernul italian a dublat taxele școlare.

Memoriul amintește de asemenea greva studenților în medicină cari plătesc 400 de lire pentru un manual ilustrat de anatomie, și greutățile cu cari studenții cari frecventează școlile tehnice își pot procura, în schimbul unor sume fantastice, instrumentele și cărțile didactice.

Ars gallica

Societatea națională de musică are cincizeci de ani. La 25 Febr. 1871 Romain Bussine, profesor de canto la Conservator și Saint-Saëns au pus bazele nouei societăți. Scopurile societății era crearea unei mișcări în favoarea muzicei franceze de cameră și orchestră și a da compozitorilor francezi ocazia de a-și executa în public operele lor.

Primul concert dat la 17 Novembrie 1871 a debutat César Franck. De atunci, au avut loc patrusute de audiții și cele mai multe au revelat opere astăzi consacrate ale acelor cari fac gloria școalei franceze: Franck, Lalo, Chausson, d'Indy, Duparc, Dukas, Debussy, Ravel, Florent, Schmitt, Roussel. Câteva săptămâni înaintea războiului, societatea a executat a patra simfonie a lui Magnard. Societatea, care nu trăiește decât din cotizații era să dispară de mai multeori. Pentrucă în 1886 s'au introdus în program câteva opere clasice și străine, Bussine și Saint-Saëns au demisionat. De atunci sub conducerea lui d'Indy, societatea a fost casa discipolilor lui Franck. In 1903 pretindea că este cenacolul unde se nasc reputațiunile viitoare. Alți musiciani mai tineri au fondat altă societate independentă în 1909.

Ambele societăți au fuzionat în 1917 sub conducerea lui Gabriel Fauré.

Ars Gallica a binemeritat dela muzica franceză și dacă aceasta e în fruntea mișcării mondiale se datorește sforțărilor ei. Un viitor frumos e rezervat societății pentru a favoriza radiarea geniului francez.

ECOURI

In dauna propagandei

D-l Alfred Nicolau a suspendat apariția revistei sale *L'Italo-Romena* din Milano. Această suspendare, motivată de lipsa de sprijin din partea publicului românesc, e cu atât mai tristă cu cât revista susmențională era singurul organ de propagandă pe pe care îl aveam în Italia.

Pilda cea bună

Unii membrii ai Academiei franceze cari ocupă în același timp înalte demnități în stat legate de o muncă covârșitoare, găsesc totuși prilejul de a și face și datoria lor de academiciani,

Astfel Mareșalul Foch nu lipsește dela nici o ședință a Academiei de științe și e văzut adeseori la Academia Franceză unde d-l L. Barthou, mult ocupatul ministru de războiu, își îndeplinește totuși cu punctualitate sarcina de director al Academiei.

Dar nu există „nemuritor" mai atent la lucrările Academiei ca d-l Millerand, președintele Republicei, care dă în același timp o altă pildă: aceea a respectului față de biblioteca Institutului așa de bogată în documente unice și totuși așa de părăsit. D-l Millerand cercetează des sălile bibliotecii și lucrează cu stăruință, cu atât mai mult că are acolo liniștea necesară: în locașul acela nu pătrund decât pașnicii „nemuritori".

Pentru Aristizza Romanescu

Artiștii Teatrului Național din București au sărbătorit, printr'un festival, pe neuitata artistă Aristizza Romanescu.

S'a jucat actul al II-lea din „Fântâna Blanduziei", în care răposata făcuse o splendidă creație din rolul Getei. S'au spus versuri și s'au cântat bucăți din opere.

D-l Nottara a vorbit despre sărbătorită.

Venitul acestui festival e destinat ridicării unui monument funerar marei artiste.

O nouă societate culturală la București

In preajma reapariției revistei „Flacăra", colaboratorii au format o societate, numită „Cultura Satelor", cu scopul de a organiza la țară case de citire și șezători culturale.

Societatea, subt președinția d lui C. Banu, va ține la Fundațiunea Universitară Carol I un ciclu de conferințe.

Prima conferință s'a fixat pentru ziua de Duminecă, 20 Martie.

Brașovul cultural

Dumineca trecută, s'a ținut adunarea generală, anuală a societății sodalilor români „Lumina".

A prezidat d-l Victor Branisce. Adunarea a fost curând ridicată, membrii ei ducându-se în corpore la ceailaltă mare întrunire, care se ținea în acelaș timp, a „Asociației pentru literatura și cultura poporului român". Aci a presidat d-l dr. Iosif Blaga. Părintele Nistor, delegatul Asociației pentru organizarea despărțămintelor din aceste părți, și-a expus programul său de activitate, care a fost aprobat. Comitetul a fost completat prin alegere, având ca președinte pe d-l dr. Blaga, directorul liceului ortodox.

S'a remarcat cu bucurie că între membrii „Asociației" s'au înscris și numeroși ofițeri din garnizoana Brașovului.

Bucovina muzicală

Vechea societate românească de muzică „Armonia" s'a despărțit în două prin plecarea d-lui C. Șandru, președintele ei.

O fracțiune, continuându-și activitatea subt același nume, are ca diriginte pe d-l profesor Liteanu, iar în jurul d-lui Șandru s'a înființat o nouă societate muzicală, botezată „Tudor Flondor".

Firește că această ceartă și separare nu e în folosul mișcării artistice din Bucovina.

Tot în legătură cu mișcarea muzicală de-acolo, se anunță că d-l Alexandru Voevidca tatăl lucrează asiduu la marea sa colecție a muzicei populare din Bucovina.

Improprietărirea școalelor primare

Revista „Învățătorul" în Nr. 5 din 1 Martie, publică scrisoarea Biroului Asociației învățătorești din Ardeal, Banat Crișana și Maramureș — adresată d-lui Ministru de Agricultură din București — cerând împroprietărirea școalelor primare rurale după tipul celor din vechiul Regat. — Nu putem decât felicita acest frumos demers făcut de Biroul Asociației învățătorilor. De câtva timp, se îndreaptă — cu multă dreptate — atenția oamenilor asupra necesității învățământului agricol pe lângă școalele primare. Poporul nostru care trăiește din produsele solului, din lipsa unei vieți economice bine organizate și a unei industrii desvoltate, e constrâns prin forța împrejurărilor economice și sociale se găsească în munca pământului prima și ultima scăpare. Firește, aici trebuie să ne concentrăm toată activitatea; să facem să rodească pământul țării din belșug. Azi chestiunea agricolă la noi e pe departe de a fi deplin hotărâtă, căci suntem încă nedecișî asupra însemnătății considerabile ce are învățământul agricol în industria generală a poporului. — In toate țările învățământul agricol e în mare cinste. Dar totuși ar trebui să ne dăm seamă că e mare rușine pentru noi Românii, pe cari D-zeu ne-a favorizat cu o țară așa de binecuvântată în care după zisa străinilor curge lapte și miere, să permitem Bulgarilor să ne muncească pământul strămoșesc, să ne despoieze de avut și, râzând de noi, că suntem nepricepuți, să plece în țara lor cu avutul nostru.

Birul bulgăresc e cu mult mai rușinos decât cel turcesc, căci odinioară, pe când Turcilor le plăteam de nevoie, acestora din urmă le plătim de bunăvoie.

Unicul mijloc pentru curmarea acestui rău e împroprietărirea școalelor primare rurale de unde au să iese săteni instruiți, educați, mândri și cu dragoste de glia strămoșească. Și cum, în general, școala rurală e singura instituțiune, unde populația dela țară primește cunoștințele indispensabile ori cărui cetățan, ne întrebăm dacă nu tot aici trebuie să recurgem spre a înzestra pe fiul săteanului cu ce e absolut trebuincios îndeletnicirii lui de plugar, pe care, ca să o poată practica cu succes, trebuie s'o cunoască el însuși în toate amănuntele?

Imprimând învățământului general o tendință agricolă se va atinge nu numai scopul de a câștiga cunoștințe și de a-și împodobi mintea, ci și acela de-a revărsa în inima copilului dragostea de pământ.

Sperăm că D-l Ministru v'a resolva cum se cuvine această cerere a învățătorimei ale cărei resultate nu pot fi decât: bunăstarea neamului, ridicarea și înflorirea patriei.

Em. Irimie.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

A. D. Xenopol

La 27 Februarie s'a împlinit anul de când bătrânul învățat și profesorul venerat al Iașilor A. D. Xenopol, a trecut, blând în lumea veșnicei odihne, lăsând științii românești o monumentală operă și senină, ca și firea lui, precum și un renume recunoscut în lumea filosofică de pretutindeni.

Totuși, această strecurare tainică din viața ce a însemnat pentru dânsul o muncă neobosită, n'a liniștit o clipă măcar; sgomotul intereselor politice de după războiu. . . Și doar acel care se sfârșia lua cu dânsul răsunetul luptei unei generații și răpia un gând, din care isvoriseră cele mai puternice dovezi ale drepturilor noastre, naționale deabia înfăptuite.

Născut în Iași la 23 Martie 1847 dintr'o familie de boieriași români, A. D. Xenopol și-a făcut cele dintâi studii în orașul copilăriei sale, luând bacalaureatul la 1867. Apoi căpătând o bursă dela societatea „Junimea" plecă la Viena, unde studie dreptul și la Berlin, unde studie istoria și dreptul, luând titlul de doctor în drept și filosofie. Intors în țară îl vedem însuflețit de o nemărginită încredere în soarta neamului nostru și luând parte la multe manifestații naționale, când își arată iubirea pentru trecut cum a făcut-o alături de Eminescu, la sărbătorirea lui Ștefan cel Mare, de către studențimea vechiului regat și a ținuturilor pe atunci subjugate încă. Intră în magistratură ajungând procuror de secție la Curtea de Apel din Iași, scrie studii de drept și economie politică; iar mai apoi din 1878 face avocatură. Il găsim pe urmă profesor la „institutul academic" din Iași, unde-și terminase liceul; iar la 1883 candidează și reușește ca să fie numit profesor la catedra de Istoria Românilor la Universitatea din același oraș, unde a predat cursuri strălucite, *povestind* rândurilor de generații studențești cu darul lui fermecător de a reînvia trecutul povestea neamului românesc. In 1898 îl găsim rector al Universității, apoi de mai multe ori decan al facultății de litere și filosofie și tot deauna presidând mișcările naționaliste ale studențimii ieșene, care găsia în iubitul „maestru", o inimă veșnic caldă și o bunătate senină, avântată, înțelegătoare. In anul 1915, înaintea boalei care l'a istovit până la moarte pe încetul, A. D. Xenopol vine în mijlocul studențimii și vorbește despre „idealul național", ironizând cu un spirit mușcător pe acei cari în frunte cu tristul întru amintire d-l Stere — pe atunci rector — căutau să infecteze inimile tinerimii Universitare cu germanofilismul lor. A fost o reînviorare a sufletelor, conferența aceea în care studenții de pe atunci au găsit toată puterea de convingere a bătrânului ce trezia din nou amintirea trecutului de cultură romanică. Ei au învățăt dela „moș Xenopol" calea ce trebuiau s'o apuce și au urmat'o. După acest eveniment, studenții n'au mai avut norocul să-l mai vadă la Universitate. Bătrânul se îmbolnăvi și părăsind catedra, facultatea de litere rămase și până azi cu un gol, ce nu se poate umplea, desigur, cu certele și patimile acelor ce nu-s -- chemați să înlocuiască. — In cultura noastră Xenopol este cunoscut ca cel dintâi mare istorie, care, strângând praful cronicilor bătrâne și desgropând rostul scripturilor și documentelor trecutului, a sintetizat într'o operă unitară la 1895, *„Istoria Românilor din dacia traiană"* (6 și 12 volume Iași, ed. Șaraga). Deasemeni pentru specialiști este cunoscută critica ce o face *teoriei lui Rössler*, căutând să dea o expunere sistematică și a dovezilor istorice, începute de latiniștii Ardealului complectând și întregind cu date de *toponimie, de limbă etc.*, argumentele aduse de dânșii. In 1895 Xenopol e ales membru al Academiei române, în sinul căreia a desvoltat activitate din cele mai rodnice, ca și în cercul „Convorbirilor literare" unde reprezenta studiile istorice. A condus revista „Arhiva societății științifice și literare din Iași", în care și-a început studiile sale de filosofia istoriei, asupra, „principiilor fundamentale" acestei ramuri de cunoștinți. Discursul de recepție la Academie este consacrat vieții și operei lui *Mih. Kogălniceanu* Deasemeni tot dela el avem una din cele dintâi ediții complecte a poeziilor lui *Eminescu* (1893 Șaraga, Iași). In afară de acestea, alte multe lucrări istoria în românește, din care citâm; Cuza Vodă, istoria partidelor politice, o nouă ediție în III volume (nete minată) a istoriei Românilor, apărută în București, după războiul mondial. Apoi lucrări istorice în franțuzește. Histoire générale depuis 395 jusqu'á nos joursa lui Lavisse și Rambaud, partea despre istoria Românilor „O scurtă schiță" a istoriei Românilor (2 val, 1896 Paris Leroux), premiată de Academia franceză; o lucrare intitulată: *Roumains, état social et intelectuel* [1]).

1) lecții făcute la Collége de France.

Cronica politică

Dezbinarea Federației. Hotărârea d-lui Iorga de a se retrage din Federație pare a fi nestrămutată.

La încercarea d-lui Lupu de a-l face să revie, d-l Iorga a răspuns că d-sa nu face politică de chiverniseală, ci de principii, ceia ce înseamnă că d-l Iorga a început acum să pună la îndoială până și idealismul și „curăția de moravuri" a grupărilor din Federație, după ce s'a convins îndeajuns de tendințele lor antinaționale.

Se pare deci că formula menită să satisfacă conștiința de naționalist a d-lui Iorga, — aceia a comunicatului prin care se desaproba politica d-lui Stere din timpul războiului, dar se accepta validarea, — formulă lansată cu atâtea mari speranțe, a rămas fără niciun resultat, mai ales că, odată cu publicarea comunicatului, ziarele Federației n'au publicat un singur rând din care să resulte într'adevăr o desaprobare fățișe a politicei d-lui Stere.

Si că formula nu și-a avut efectul pentru care fusese lansată, ni-o dovedește chiar articolul d-lui Iorga din „Neamul Românesc" în care d-sa simte nevoia să precizeze rolul partidului naționalist-democrat, lucru pe care nu l-a mai făcut din vremea neutralității. E acest articol o bună dovadă că d-l Iorga înțelege să-și retragă capitalul politic din promiscuitatea elementelor internaționale care au început să abunde în alcătuirea Federației, și totdeodată și cea mai autorizată consfințire a spuselor noastre despre caracterul antinațional al „democrației" pe care o fac partidele „noui."

Federația în descompunere

Cu ocazia începerii discuțiunii pentru validarea alegerii de la Soroca, Federația s'a despărțit în două: deoparte, țărăniștii basarabeni în frunte cu d-l Inculeț, câțiva socialiști sui generis în frunte cu irascibilul Dr. Lupu și țărăniștii din vechiul Regat; de altă parte naționaliștii democrați ai d-lui Iorga. Partidul național din Ardeal stă încă în expectativă pentrucă iesuitismul prudent al d-lui Maniu socotește că e mai înțelept a lua o hotărâre după ce s'au pronunțat toate părțile. Un lucru e cert: federația e în curs de descompunere.

De altfel, ea s'a născut odată cu fermentul descompunerii și pe măsură ce a îmbătrânit fermentul s'a desvoltat și a acționat puternic. Date fiind elementele dispărute și cu totul opuse care au format-o, desfacerea lor era naturală.

Ce putea să-l lege pe democratul de circumstanță dl. Vaida cu arivistul demagog Lupu, pe diplomaticul D-nu Maniu cu analfabetul Gherman Pântea, pe susceptibilul D-nu Iorga cu autodidactul politic Mihalache, decât interesul comun de a lupta pe orice cale și cu orice mijloace contra partidului poporului și a celui liberal.

Odată alegerile trecute, s'au început oareçari tratative între federație și averescani, cari, dacă n'au dus la niciun rezultat, au servit totuși să mai tempereze violența „nouilor partide" în speranța unei colaborări fructuoase cu guvernul pentru realizarea unor vagi reforme agrare și electorale.

In fața promițătoarelor perspective bugetare, federația își mai moderase furia contra guvernului, pentru a și-o îndreapta contra partidului liberal. Și atunci a început campaniile calomnioase contra acestui partid prin toatefoile, foițele și fițuicele decare aceasta și Banca Marmorosch-Blank dispune.

Pentru a lovi în acțiunea economică a unor grupuri de financiari români, conducătorii federației au devenit cei mai zeloși campioni a introducerii capitalului străin în România. Cum ura însă nu poate crea nimic, nelcum să fie la baza programuui unei grupări politice, și cum pe de altă parte înjurând pe toți și totul începi să nu mai ai subiecte, partidele federației au început să se privească unele pe altele, să se analizeze, să se cunoască. Aceasta era situația federației, atunci când s'a pus problema validărei d-lui Stere. Unitatea federației fiind distrusă, era firească această împărțire a părerilor. Având în vedere violența discuțiilor și patima ce se va pune de o parte și de alta în apărarea punctului de vedere, divergențele de păreri ivite cu această ocazie se vor accentua pentru a realiza cât de curând spargerea celei mai nefirești și heteroclite asociații politice din câte au fost vre-odată.

Doleanțele Șvabilor din Timișoara

„Temesvarer Zeitung" anunță, că d-lui *Dr. Imbroane* noul prefect al Timișoarei i-sa prezentat o delegație a Șvabilor pentru a-l saluta. Totodată delegația a prezentat și doleanțele Șvabilor din Timișoara cari sunt: 1. Numirea unui primar de naționalitate șvab, dacă se poate a d-lui Fritz Pauck primar în Caransebeș. 2. Introducerea limbei germane în administrația orașului paralel cu cea română. 3. Numirea străzilor să fie pe lângă cea română și germană. 4. In împărțirea sezonului teatral să se ia considerare și dorința șvabilor. 5. Despărțirea școlilor primare orășenești germane de cele ungurești și numirea directorilor germani. 6. Numirea unui german ca conducător al secției germane a școlii comerciale orășenești.

Prefectul Timișoarei a promis delegației că va face tot ce-i este cu putință în sensul celor de mai sus.

Știri și fapte politice

Din câte chestiuni sânt astăzi la ordinea zilei. D-l Victor Bontescu a ales „cazul senatorului Hențiescu" pentu a se dovedi pe trei coloane din „Voința" că în așteptarea reabilitării, d-sa urmărește de aproape tot ce se ține de Resortul competenței d-sale.

Cum era și de așteptat însă, d-l Bontescu își arată dela început disprețul d-sale pentru această numită afacere „de toate zilele" care pe lângă că e cât se poate de „comună" nu e nici cel puțin interesantă.

Și desigur, trebuie s'o recunoască acum și d-l Hențiescu: că pentru afaceri care să sfideze „comunul" și deci „interesante" trebuia să consulte neapărat și pe „gânditorii" dela „Voința".

*

In sfârșit, după doi ani de eclipsă totală, partidul naționalist apare din nou la suprafața vieții noastre politice. Minunea o face d-l Iorga printr'un articol publicat în „Neamul Românesc".

„A venit momentul, scrie d-l Iorga, ca rolul partidului naționalist-democrat să fie de aproape definit față de orice tendințe, curente și pasiuni care nu pot decât să-i fie străine".

Dar cunoaștem povestea: Ori de câte ori a încercat desilusii în politica d-sale personală, d-l Iorga și-a adus aminte că are și un partid.

*

„In Federație domnește cea mai perfectă solidaritate..." — scrie „Patria".

Da, solidaritatea poftei, nu însă și solidaritatea de convingeri.

*

„Cea mai mare personalitate din Federație care represintă opoziția națională în fața țărilor europene", — scrie „Patria" despre d-l Iorga. Evident, ca să-l lingușiască. Pentrucă în fața Europei, Federația e representată prin d-l Blank.

„Independența Eparhiei Clujului"

Ca răspuns la articolele D-lui Dr. I. Mateiu publicate în ziarul nostru sub titlul de mai sus, D-l Sabin Oprean ne trimete următorul articol:

Intr'un număr din „Patria" am publicat o notiță, în care îmi spuneam părerea asupra felului cum pot să participe la alegerile sinodale pentru periodul nou de 3 ani credincioșii din teritorul stabilit pentru eparhia Clujului.

O spuneam aceasta fără nici o „intenție criminală", fără a mă pune în serviciul vreunei „tentative primejdioase" și fără a atinge vre-o susceptibilitate de competență în materie de drept canonic. Nici nu aveam cunoștință despre conflictul, ce se ivise pe această temă între consistorul provizor din Cluj și consistorul arhidiecezan din Sibiiu.

Notița mea din „Patria" era expresia următoarelor considerațiuni pe cari prietenul dr. I. Mateiu în răspunsul său în loc să le combată, mai mult le confirmă.

Eparhia Clujului, după starea ei de acum, nu este încă o episcopie deplin constituită. Ea nu are încă un episcop eparhial, care, ca urmaș al apostolilor, este singur în drept, să exercite deplinătatea puterii de jurisdicțiune (can. 39 apost. Mărt. Art. răsp. la întreb. 85. Milaș: Drept. can. § 57,): nu are un sinod eparhial, căci deși s'au făcut alegeri în Maiu 1920 pentru sinodul electoral cu mandat valabil până la Dumineca Tomii 1921, acest sinod există numai ca posibilitate, condițională fiind întrunirea lui de inarticolarea în lege a episcopiei nou înființânde; nu are un consistor eparhial, căci actualul cnnsistor provizor nu poate fi considerat ca consistor al eparhiei Clujului, după-ce a fost ales de către sinodul arhidiecezan cu mandatul de a conduce în mod interimal agendele administrative bisericești din protopopiatele „nou înființândei episcopii". Concluzul Nr. 7 al sinodului dela 7/20 Iulie 1919 spune lămurit: „Toți funcționarii și asesorii aleși pentru consistorul din Cluj sunt con-

---

Fu ales corespondent al Institutului din Franța, unde a făcut interesante comunicări, mai ales de filozofia istoriei.

Lucrarea care l'a ridicat pe Xenopol deodată la înălțimea fruntașilor cugetării contimporane este cartea tipărită în franțuzește la 1899, sub titlul: „Principes fondamentaux de l'Histoire" (Paris, Leroux) în care expune pe larg concepția sa despre istorie ca știință. E o lucrare de Filozofie a Istoriei, care a stârnit o vie discuție în lumea științifică și o lungă controversă filosofică în „Revue de Ligunthése historique" (1900—1902) între dânsul, *La combe* și filosoful istoric german *H. Rickert*, ale cărui cercetări ajung — pe alte căi — la rezultate *asemănătoare* principiilor lui Xenopol. A fost o „întâlnire în cugetare" a acestor doi savanți, cari au lucrat aproape simultan. Silit să ia atitudine în fața altor sisteme filosofice asupra istoriei, Xenopol scrie o nenumărată serie de articole, susținându-și și precizându-și teza în reviste franceze, engleze, germane și italiene. In Revue philosophique (1900) dă o admirabilă critică a tezei lui *Rickert*, sub titlul: „Less sciences naturelles et l'historie", în „Rev. de Synth hist." (1904, raportează despre „Cauzalitatea în succesiune" (v. și An. Ac. Rom. Mem S. ist. XXVIII, 531, 1906) ori „Noțiunea valorii în istorie (ibidem, febr. 1906, și An. Ac. ibid. p. 325). Tot în „Rev. philos." (1904) *„Caracterul istoriei"*. Publică apoi în „Revista italiana di Sociologia" mai multe articole cu subiecte asemănătoare, luând parte la toate discuțiile din jurul istoriei ca știință și comunicând Academiei toate aceste rezultate: *Necunoștiutul în Istorie. Evoluția în Istorie* (*tom. XXIX*) *Sociologia și Socialismul; Despre Metoda în Știință și în Istoric* (tom. 32) *Ideile de legi și de prevedere* (tom. 35) și multe altele.

Parte din aceste articole au reîntregit lucrarea sa fundamentală, care apare în 1908 sub titlul nou de *Théorie l'histoire*, în aceiași editură la Paris, parte din aceste comunicări și din articolele de după 1908 (ca „Istoria și Geologia" din "Viața românească") trebuesc citite ca adaus la această lucrare.

Să nu se creadă, că Teoria istorii lui Xenopol este o scriere istorică ori cel mult una de filosofia istoriei numai! De fapt acolo găsim expunerea legilor de succesiune și de repetiție care arată, cum scria *E. H. Beer.* filosoful istoric francez „mai curând *două feluri universale a-supra concepției lumii*" (La Synth. en Histoire, 1911). Cine citește cartea se convinge că e vorba de o filosofie cu ajutorul căreia Xenopol caută să stabilească pentru istorie o *metodă nouă*, arătând natura deosebită a faptelor istorice (fenomene de succesiune) de acele ale științei naturii (fenomene de repetiție). Inchipuiți-vă cursul timpului ca un fluviu pe care trec evenimentele istorice, ca niște corăbii, oprindu-se, la câte un port din lungul lui, definitiv. Fiecare corabie (fenomen istoric) e o unitate cu o individualitate specifică în timp; și dacă, după ce una din ele s'a oprit, istovindu-și mersul la o etapă a cursului, vom găsi altele ce par asemănătoare, ele nu vor avea aceeași caracteristică dată de timpul care le individualizează, cristalizându-le oareșcum pe o undă a lui și izolându-le într'o măsură anumită, căci, zice Xenopol, nu e adevărat că „istoria se repetă". De aceea istoricul va ține seamă de acest *dinamism* și de această *individualitate* și *particularitate* a faptelor istorice. In științile naturii nu avem însă numai această succesiune; ci și o coexistență de fenomene cu *însușiri generale comune*, care se repetă la exemplarele asemănătoare, *oricând* le întâlnim. De aceea, studiind aceste fenomene omul de știință exactă nu va rămânea la caracterele particulare ale fenomenelor naturii, ce coexistă cu aceleași însușiri într'un moment dat și-și repetă însușirile generale și în alte timpuri; ci se va ridica deasupra particularităților individuale, formând *legi* științifice valabile în genere, oricând, în condiții asemănătoare. De aici trebuința, după Xenopol, de a făuri pentru Istorie o metodă nouă, aceea *„logică a succesiunii"*, deosebită de logica știinților naturii.

Specificând în amănunte teoria sa, el desparte Istoria de Psicologie, spre deosebire de istoricii germani: *Ranke* (la care se alipește și d-l *N. Iorga*), *Eduard Meyer* și *Teodor Lindner;* de filosofii: *Wundt, Torde, Gre la Bon*, etc. Deosibește istoria de Sociologie, despărțindu-se de *Karl Lamprecht, Kurt Breysig, Socialiștii marxiști, D. Drăghicescu* etc. Admite că istoria e o știință ce nu formulează legi, ci dă generalități directive: serii. O minte limpede și cu orizonturi filosofice atât de vaste, Xenopol apare în toate cercetările sale de o claritate clasică și de o cumpătare admirabilă în sistematizarea discuției și în scoaterea concluziilor. Lucrările sale comunicate Academiei, din care acea intitulata „Expunere pe scurt a principiilor fundamentale, ale istoriei" (tom XXI. M. S. ist) este o bună introducere în filosofia lui, ar trebui publicate într'un volum separat care ar servi de minune ca o introducere în *metodologia științelor* pentru studenți.

Răscolirea trecutului cu mijloace de cercetare mai nouă, ce nu le avea Xenopol când a scris Istoria Românilor, va aduce desigur o documentare mai precisă asupra originei neamului românesc și poate, cândva, lucrarea lui istorică se va învechi. Totuși, cine dintre istoricii români ai viitorului va uita că, după figura patriarhalului Șincai, chipul bătrânului povestitor Xenopol e până acum singurul ce a avut de luptat cu greutățile începuturilor a două epoci diferite din civilizația noastră, pentru a da o icoană sintetică întîmplărilor a vremurilor trecute? Și dacă a fi aceasta, istoria filosofiei va însemna pentru totdeauna meritele acelui gânditor, care a făcut ca teoria filosofică a istorii așa cum dânsa se va contura pe viitor, teorie formulată de germanul Rickert, să fie tot odată aflată și de un reprezentant al culturii neolatine. care a precizat'o și i-a dat directive sigure: meritele lui *A. D. Xenopol.*

Rom.

siderați de funcționari provizori, așa încât sinodul nou înființându-se episcopiei va avea dreptul să-și aleagă independent organele sale".

Ori cum, este un fenomen ciudat să afirmi independența unei eparhii, care n'are episcop, n'are sinod și n'are consistor eparhial!

Faptul că prin concluzul Nr. [illegible] sinodului arhidiecezan dela 7 [illegible] Iulie 1919 consistorul din Cl[illegible]e coordonează celui din Sibiiu, nu alterează întru nimic situația. Ele — tocmai în baza coordonării — sunt subordonate sinodului arhidiecezan până ia complecta și definitiva organizare a nouei eparhii, la fel cum consistorul din Orade — coordonat celui din Arad — a fost subordonat sinodului din Arad, după cum recunoaște și prietenul meu Dr. I. Mateiu în al 2-lea articol din „Infrățirea". Prin aceasta nu s'a prejudiciat întru nimic independența episcopiei de Orade și nu se prejudiciiza nici cea a Clujului.

Consistorul din Cluj a primit mandat dela sinodul arhidiecezan și rămâne responsabil în fața acestui sinod pentru agendele ce le îndeplinește.

Consistorul provizor din Cluj, numai prin o autorizație specială dată de către sinodul arhidiecezan, sau în cazul că acesta — în urma eventualei inarticolări în lege a episcopiei Clujului și a eventualei alegeri de episcop înainte de Dumineca Tomii a acestui an — nu s'ar mai putea întruni în alcătuirea sa de până acum, prin o autorizație dată de către consistorul metropolitan, ar putea să-și dea seama de gestiunea de până atunci în fața sinodului eparhial din Cluj.

Dacă însă — fără a se face mai întâiu alegerea de episcop — s'ar întruni sinodul ordinar al eparhiei Clujului sub conducerea președintelui consistorului — nu al eparhiei, — cum zice prietenul Dr. I. Mateiu — am sta în fața unei noui anomalii de republicanism eclesiastic cu totul anticanonic.

Analogia cu sedisvacanța eparhiilor organizate deja este fundamental greșită.

O eparhie nu se poate considera ca înființată decât din momentul instituirei unui episcop după toate formele legale. Ecclesia est în episcopo. In art. 10 al Enciclicei patriarhilor orientali dela 1723 se zice: „Fără episcop nu poate fi și nu se poate numi biserică, căci episcopul, ca urmaș al apostolilor, este... icoana vie a lui D-zeu pe pământ... Episcopul e tot atât de necesar în biserică cu respirația pentru om sau soarele pentru lume". Iar Milaș în § 114 al Drept. can. zice: „Ca șef al bisericii sale și ca singurul responsabil înaintea lui D-zeu pentru ea, episcopul apare și ca supremul conducător și judecător în biserica sa. Pentru aceasta nu poate să existe în eparhie nici un organ legal, care să poată conduce independent de episcop. Consistorul nu este deci un corp juridic independent".

Cine voește să înființeze o eparhie fără a avea mai întâiu un episcop, stă în vădită contrazicere cu concepția ortodoxă despre biserică. In sedisvacanță continuă să funcționeze organele administrative legale, instituite cu concursul episcopului titular al acelei dieceze, îndeplinind agendele administrative și încredințându-se drepturile și datoriile arhierești unui episcop din vre-o eparhie învecinată. In eparhia Clujului lipsesc aceste organe definitive și legale, până nu se va instala cel dintâiu episcop pentru această dieceză.

E curios că — din te miri ce interese particulare — la înființarea episcopiei Clujului s'a procedat anapoda.

In loc să se aleagă mai întâiu episcopul și apoi în mod legal și cu concursul acestuia să se institue celelalte organe de conducere, s'a procedat tocmai din potrivă, ca și când episcopul ar fi cel mai neesențial factor de constituire al unei eparhii, de care eventual să te poți și lipsi ani dearândul.

Sunt de părerea că prietenul dr. I. Mateiu pune cu totul greșit chestiunea independenței eparhiei Clujului, căci logic nu se poate vorbi nici despre dependența nici despre independența unei eparhii, care în mod canonic încă nu este constituită.

Din punctul de vedere al eparhiei Clujului în starea ei de azi nu se găsește nici un indiciu de dependență, dacă deputații pentru sinodul ordinar s'ar alege fără considerare la dieceza Clujului, întocmai cum înainte cu câteva luni s'au făcut alegerile pentru congresul național—bisericesc. In circulara Nr. 6566 Plen. al consistorului arhidiecezan de la 16 Octombrie 1920 s'a tipărit cu litere groase: „Alegerile se vor face după practica din trecut fără considerare la dieceza Clujului".

Imi servește spre deosebită mulțumire că I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae reprezintă aceiaș opinie, și cine citește cu atențiune expunerile prietenului meu asesor va rămâne convins că este avocatul unei cauze pe care însuși o prime dușește.

Din punct de vedere canonic eparhia Clujului există numai în forma unui cadru, care abia de acum are să-și primească factorii legali de conducere. Până atunci nici n'ar putea fi vorba de un sinod ordinar al diecezei Clujului, ci numai de un sinod electoral convocat și condus de către I. P. S. S. Mitropolitul de la Sibiiu, sau de un delegat al său. In conc uzul Nr. 58 al congresului național—bisericesc de la 25 Febr. 1920 se zice destul de clar că: „fiind teritoriile — deci nu eparhia — episcopiilor din Orade și Cluj definitiv constituite", fiind aprobată și arondarea cercurilor electorale nu mai este piedecă pentru înființarea acestor episcopii. Invită deci consistourl mitropolitan să exmită fără întârziere comisarii consistorului pentru conducerea sinoadelor electorale din Oradea și Cluj, după ce consistorille vor fi luat dispozițiunile pentru alegerea deputaților la sinoadele electorale.

Prietenul dr. I. Mateiu se girează de apărător al intereselor credincioșilor din contemplata eparhie a Clujului împotriva unor dușmani creați prin fantazie, pe când defapt pare a apăra anumite interese ale consistorului provizor, care ar fi bine să facă loc în timpul cel mai scurt organelor definitive de conducere ale eparhiei Clujului, pe cari credincioșii cu atâta nerăbdare le așteaptă. *Sabin Oprean.*

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

INFORMATII

In curând se vor înființa în Cluj scoli de meserii puse sub direcțiunea casei centrale a muncei. In aceste școli, în cari vor fi preferati copii de meseriași; se va preda și mecanica, olăria și ceramica.

■

Autoritățile sanitare din localitate au luat hotărârea de a se face vizite medicale la liceele de beeți în urma faptului că s'au declarat multe cazuri de boli de ochi.

■

Azi a sosit în Cluj D-l General Văitoianu în inspecție.

A fost primit la gară de D-l General Munteanu și de D-l Maior Tătărăscu, Comandantul pieței.

■

Conflictul iscat între muncitorii și patronii fabricelor dela Turda pare a se fi ap'anat definitiv în urma intervențiilor casei centrale a muncei din Cluj.

■

Eri s'a întors în localitate D-l Inspector regional N. Iordănescu care fusese delegat din partea casei centrale a munci să să ia în primire la Constanța două vapoare de medicamente sosite din Franța și destinate caselor centrale a munci din Ardeal, pentru muncitori. Partea cuvenită Clujului va sosi zilele acestea în localitate.

■

Reuniunea Comercianților, Industriasilor și Meseriașilor Români din Cluj va da Sâmbătă 12 Martie ora 8·30 seara în sala Redută un mare festival artistic urmat de dans cu concursul artiștilor de seamă dela Teatrul Național și opera Națională Română Festivalul e patronat de un comitet de doamne sub președenția D-nei general Anastasiu.

Dansu i naționale. Un bufet ales.

Aranjat de Magazinul „Colombo" va sta tot timpul la dispoziția publicului. *Tombola*

■

Citim în *Satu-Mare*:

După informațiunile noastre, guvernul a hotărît ca în zona de frontieră pe întindere de 50 km. de la linia de graniță, toți funcționarii de la poștă, cale ferată, autoritățile administrative, tribunale, judecătorii. A-dții financiare, casele cercuale, etc., să fie mutați în interiorul țării; iar în locul lor să se trimeată elemente pur românești. Această măsură s'a luat în urma constatărilor că elemente streine ce se găsesc în majoritatea cazurilor printre funcționari, pun în circulație diferite svonuri și au atitudine ostilă statului român.

Schimbarea se va face treptat începând de la 1 Aprilie.

■

O Delegație de 30 de săcui, din comuna Sekely-Dery (jud. Dorohoi) s'a prezentat Episcopului unitar din Cluj spre a cere reabilitarea preotului lor Andrei E. ber. Delegația a fost trimesă de comunitatea bisericească unitară care reprezintă 196 de familii din 230 câte are comuna.

Preotul a fost destituit acum 8 luni și de atunci locuitorii, lipsiți de un păstor sufletesc, sunt nevoiți a alerga în comunele vecine, în deosebi când au înmormântări sau botezuri.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

■

Suntem informați asupra unor noui abuzuri comise în dauna statului în județul Maramureș.

S'au vândut lemne de-ale statului cari reprezintau valoare de sute de milionane de lei într'un mod care a suprimat licitația publică prescrisă de lege.

Vânzarea s'a făcut în taină, iar statul a fost jefuit de zeci de milioane pe tăcute.

Au fost înștiințați de aces lucru d-l Cudalbu ministrul domeniilor și generalul Averescu, președintele Consiliului, pentru a porni o cercetare în cauză Amănute vor urma.

■

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

■

Teatrul unguresc.

Cofetăria Bonțescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Duminec- plăcintă cu brânză, carne și mere, de asemenea zilnic bac'ava çataif cu frișcă renumită.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokay cu chinină și fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii

■

Restaurantul EUROPA Societate anonimă Pasajul Român No. 23 BUCURESTI. Local mare cu diferite saloane la parter și etaj.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gu ă „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

Magazinul MISSIR din Cluj a primit un mare transport de mărfuri ultimele noutăți de sezon cu prețuri foarte reduse

Publicatiune

Se aduce la cunoștința amatorilor, că în ziua de 20/III 1921, se va ține licitație de vânzare a cantității 6500—10000 kgr.

fier vechi

de tuciu etc. etc.

Amatori se vor prezenta la Cazarma Reg. 32 Obuziere, str. Tunarilor (Zápolya) ora 9·30 a. m.

Licitația se va face cu oferte închise și garanție.

Com. Reg. 32 Obuziere
Col. Vlădescu

Din durerile școalei și învățătorimei în Ardeal

Primim următoarele:

Domnule Ministru de Instrucție!

Partea de apus a României s'a botezat „zonă culturală", care trebuie întărită prin cultură. Bine! Iată Domnule Ministru, cum se întărește! Ne-ați unificat, adecă am rămas fără leafă pe o lună. Asta-i nimic! Suntem însă în luna Martie și învățătorii din Bihor, în zona culturală, cei mai mulți, nici până acum nu și-au primit leafa pe luna Ianuarie. Asta Domnule Ministru, nu e unificare, ci nulificare pentru dascăli! Școalele primare de stat, nici până azi, n'au primit sumele bugetare pentru trebuințele școalelor pe 1920/21, adică pe anul financiar ce expiră la finea lui Martie.

Dăscălii bat drumurile pe la perceptorate după leafă, și peste tot li se răspunde că „nu-s bani". Dăscălii ac cale lungă și spese pe la Revizorat, și se întorc cu buzele umflate, căci li se răspunde: „nu-s buni". Vai și-amar de-o așa „zonă culturală"!

Ați promis, Domnule Ministru prime și adause de leafă pentru unii învățători din „zona culturală". Asta va fi o ușiță, pe care n'ar putea intra ușor, la oala cu carne, lingușitorii și demagogii. Nu acestea însă trebuiesc în zona culturală. Iată ce trebuie aici:

1. Să ni se solvească leafă regulat și să nu perdem zile de școală umblând după ea.

2. Școalele să-și primească sumele bugetare la începutul și nu la sfârșitul anului.

3. Școalele să fie prevăzute cu rechizitele, necesare, căci mai în toate lipsesc.

4. Să se ridice localuri de școală, căci în multe locuri lipsesc.

Făcându-se toate aceste, cultura va merge înainte și fără prime și adause de leafă.

Batăr, 2. Martie, 1921.

Vasile Strauț,
învățător director.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Joi, Vineri, Sâmbătă:
„Tih-Minh". Partea VI și ultima.
Duminecă la ora 10 a. m.:
„Reprezentație pentru copii."
(Jack pungas. Film de maimuță.)
De la ora 3 p. m.:
„Fluturile albastru."
(Film artistic italian. Numai o zi.)

CINEMA URANIA:

Joi, Vineri:
„Madame X." Dramă sentimentală.
Sâmbătă, Duminecă:
„Milonul surorilor gemene."
(Film american Pathé).

CINEMA APOLLO:

Miercuri:
„Madame X." (Drama sentimentală).
Joi, Vineri:
„Milionul surorilor gemene."
(Film a erican Pathé).
Sâmbătă, Duminecă:
„Film maimuță" (Jack).
Partea II și ultima.

Funcționară, caută cameră mobilată, mică, intrare separată, apropiere Piața Unirei, chirie după invoială. Adresa la ziar „Cameră Mobilată". 461

Cel mai efin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 9 Martie

Prezidează d-l D. Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Take Ionescu, Argetoianu, Văleanu, Cudalbu, Averescu.

La sumar, d-l Halipa retrage cuvintele insultătoare adresate d-lui Cuza în ședința precedentă. Președintele Camerei ridică chemarea la ordine.

D-l JEAN ATANASIU, subsecretar de stat la Aprovizionare, semnalează că deputatul Laurențiu Oanea a luat mită de la locuitori din jud. Solnoc-Dobâcă pentru transportare de grâne. Cere trimiterea deputatului în fața comisiunei de disciplinare. Adunarea admite.

D-l L. OANEA spune că a luat mită în calitate de advocat. Adunarea protestează.

D-l IULIU MANIU cere o judecată severă în această chestiune.

D-l I. RĂDUCANU cere tipărirea proectului de budget și aducerea reformelor.

In chestia Stere vorbește d-l TAKE IONESCU care e primit cu strigătele de: Tișița! Tișița!... cari țin mai multe minute. Arată îndrăzneala d-lui Stere care nici nu regretă politica pe care a făcut-o. Oratorul e încontinuu întrerupt. Cuvântarea e slabă.

D-l general AVERESCU *voind să ia cuvântul nu e lăsat decătre opoziție să vorbească. Ședința se suspendă; tumult îngrozitor.*

SENATUL

Ședința dela 9 Martie.

Prezidează d-l general Coandă. Pe banca ministerială d-nii Garoflid și Goga.

In chestia Concordatului, I. P. S. S. MITROPOLITUL BALAN se asociaze celor spuse de I. P. S. S. Mitropolitul Primat. Face apel la frații uniți să nu grăbească semnarea.

D-l GOGA regretă aducerea discuției asupra secretelor diplomatice. Chestiunea a fost aservită intereselor de partid.

O VOCE: Președintele societății „Clerul" e agent liberal.

D-l ALEX. CONSTANTINESCU: Dar mitropolitul primat și mitropolitul Ardealului tot agenți liberali sunt?

Conferințele „Astrei"

— Conferința D-lui Profesor Petrescu —

In fața unei săli arhipline d-l *Al. Petrescu* prof. la fac. de științe a vorbit despre *Mecanica socială.*

„Subiectul conferinței mele, începe conferențiarul iese din cadrul obișnuit al prelegerilor ce se țin în această sală. Mecanica este știința cere studiază legile exhilibrului și ale mișcărei corpurilor în spațiu, și sunt de domeniul fizic, căci sunt probleme asupra fenomenelor naturale, însă metodele și mijloacele de rezolvire ale acestor probleme, sunt de pură matematică. Voiu vorbi de principiile și legile fenomenelor de echilibru și mișcare ale corpurilor fizice care se pot trece și aplica fenomenelor sociale stabilind raporturi și analogii între mecanică și sociologie.

Corpurile materiale sunt considerate în mecanică ca formate din *puncte materiale* adică din părticele infinit de mici. Inainte dă a se studia starea de repaos sau starea de mișcare a unui corp, se studiază întâi starea de repaos și de mișcare a acestor *puncte materiale.* Deci știința merge dela simplu la compus,

La baza mecanicei se găsesc așa zisele *principii dinamice* dintre care cel mai important este *principiul inerției* (când un corp se găsește într'o anumită situație, mișcare sau repaos și, dacă nici o acțiune externă nu lucrează asupra lui, acel corp rămâne contînu în acea situație). Cauza care modifică starea unui corp este *forța.* Se numește forță orice cauză care pune un punct în mișcare, sau care modifică mișcarea pe care o are deja acest punct. Pentru ca o forță să fie definită trebuie să cunoaștem: 1. *punctul său de aplicațiune,* 2. *direcțiunea* și 3. *sensul.* Se zice că două forțe au intensități egale când aplicate asupra aceluiași punct material, în condițiuni identice și lucrând în timpuri egale, ele imprimă aceluiași punct, mișcări identice. Un alt principiu în mecanică este principiu lui *Newton* sau *principiu egalității acțiunei și reacțiunei.* Exemplu: apăsarea de sus în jos este egală și direct opusă: cu reacțiunea de jos în sus.

O reuniune de puncte materiale, în număr finit sau infinit de mare, care exercitează, unele asupra altora, anumite acțiuni, se numește un *sistem material.* Intre aceste puncte materiale există o strânsă legătură — *puterea de eoheziune.* Dacă legăturile impuse unui sistem material sunt în așa fel că toate distanțele reciproce ale punctelor materiale care compun sistemul rămân invariabile, sistemul material se zice *solid* sau *invariabil.*

După expunerea acestor principii generale de mecanică materială, conferențiarul, trece la punctul de vedere social. Primul om de știință, care în țara noastră s'a ocupat au acestă chestiune a fost *Spiru Haret* care, acum 11 ani a scos o broșură în frățuzește intitulată *Mecanique sociale* în care face încercări de sociologie bazându-se pe noțiuni de mecanică. *Spiru Haret* numește *societate* sau *corp social* o reuniune de indivizi supuși pe deoparte la *acțiuni reciproce* și pe de altă parte, la *acțiuni exterioare.* Individul joacă pentru corpul social, același rol ca punctul material sau atomul pentru corpul material.

Societatea este prin esența ei variabilă pentru că elementele sale se schimbă neîncetat, pentru că situațiunea respectivă precum și raporturile acestor elemente între ele, se schimbă la fel ca și acțiunile pe care această societate le primește din afară, dela acțiunile exterioare.

Aceste variabile sunt foarte numernase. Este deajuns să ne gândim la nenumăratele cauze care contribuie la formarea și desvoltarea unei societăți, pentru a vedea cât de grea e problema. Haret grupează aceste cauze în trei grupe; 1. *cauze de natură economică;* 2. *de natură intelectuală (culturală)* și *de natură morală.* Aceste 3 cauze ar putea fixa, zice Haret, situația individului în societate. Greutatea pentru Haret a fost atunci când a voit să aplice individului și corpului social ecuațiile de mișcare ale dinamicei pentru că avea de exprimat valori care nu se puteau nici constata și prin urmare nici evalua. Prin urmare încercarea lui Haret în această privință de a face mecanică cu individul și corpul social n'a reușit de cât să stabilească o analogie și nimic mai mult.

Rămânand în domeniul analogiei putem trage din limbagiul mecanicei și din principiile pe care ea și le pune, concluziuni conforme cu realitatea socială.

Ceia ce se întâmplă cu planetele în sistemul solar putem găsi ceva asemănator și în viața socială.

In lumea socială cași în lumea planetară, un individ are legături reciproce cu mai mulți alți indivizi încât în mișcarea sa socială, viața lui va fi influențată sau perturbată de toate acțiunile exterioare în joc. De asemenea individul social ca și punctul material, sub influența acțiunilor reciproce dela individ la individ precum și sub influența acțiunilor din afară este *determinat* nu însă *destinat* să facă anumit drum în viață, întocmai cum bila de biliard este obligată să facă anumit drum pe postav, în virtutea *loviturei ce primește la început, a greutății sale, a diferitelor ciocniri succesive de marginile biliardului* precum și a *frecărei sale cu postaval.*

Pornirea inițială spre săvârșirea unei acțiuni poate fi rezultatul unei dorințe, a unui discernământ inteligent, a unei voințe; vin după aceia cauzele exterioare care îți modifică traectoria și te determină, te obligă la un drum foarte diferit de cel fixat dinainte.

Alegerea unui drum o facem din cele ce știm din experiența noastră, și a altora.

La Rouchefacauld spune: „Sunt drumuri care duc la orice. Dacă am avea destulă voință am avea totdeauna destule mijloace". La acestea, conferențiarul, adaugă: In condițiunile cele mai grele, atunci chiar când natura este ostilă muncei omenești, efortul inteligent și stăruitor obține totdeauna recompensa sa.

Continuând, distinsul conferențiar spune că există acțiuni exterioare de așa natură că lucrând asupra unui individ sau asupra unei societăți, bulliversează totul; acestea sunt *accidentele, calamitățile și războiul.*

In timpul războiului și după el relațiunile între indivizi sunt surprinzător de neomenești, societatea e în anarhie. Cauza e că războiul a rupt legăturile dintre indivizi, în cât fiecare gravitează după traectoriile cele mai ciudate — *e desorientat.*

Conferențiarul își încheie interesanta conferință spunând că atâta vreme cât electricitatea care reprezintă o energie, este răspândită în natură la voia întâmplării, este sălbatică căci e capabilă de trăznet, atunci însă când e canalizată ea ne dă lumina. Să luăm exemplu dar dela natură, iar electricitatea să ne fie ca model, în toate aspirațiunile, în toate democrațiile ce voim să închegăm în această epocă turbure de dezorintare și incoerență omenească.

Aplauze călduoase au răsplătit interesanta expunere a D-lui Petrescu. *S. P.*

Dela Primăria orașului Cluj

No. 301—1921 preș.

Publicatie

In urma ord. No. 566—1921 a Ministerului de interne Secretariatul General aduc la cunoștință publică că în trei zile din postul mare (Luni, Marți și Miercuri, 13, 15, 16 Martie a. c.), precum întreaga săptămâna a Patimilor (25—30 Aprilie a. c.) nu se vor ține nici un soiu de reprezentațiuni și e oprit a cânta în localurile publice.

Cluj, la 4 Martie 1921.

Primar: **Dr. Pop**

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Evenimentele politice se precipită. D-l Iorga a refuzat să se reîntoarcă în Federație, răspunzând insistențelor d-rului Lupu că nu face politică de chiverniseală ci de principii. D-l Mihalache urmărește formarea, prin fuziunea restului Federației, a unui partid național țărănesc. D-nii Halipa și Inculeț ar voi pe d-l Stere în fruntea acestui partid. D-l Mihalache nu-l acceptă, iar d-l Maniu socoate că, după iminenta retragere a d-lui Vaida din viața politică, fuziunea se poate face numai sub șefia sa. In rezumat, dezorientarea și dizolvarea Federației e fapt împlinit.

■

Revolta antibolșevică s'a întins în gubernille Tobolsk, Voronej, Kursk. Petrogradul e bombardat de contrarevoluționari. După știri particulare, orașul e în flăcări.

■

Un ceai parlamentar a avut loc ieri la ministrul de lucrări publice.

Noui bande bulgare de comitagii au trecut frontiera Cadoilaterului terorizând populația. Autoritățile au luat măsuri.

■

„Liga Culturală" va ține ședători cu prilejul Centenarului lui Tudor Vladimirescu. In zilele de 12, 13, 14 Martie vor avea loc mari serbări. Delegațiunilor din provincie li s'a acordat călătorie gratuită pe C. F. R.

■

In afacerea Spănescu domnește același mister. Parchetul din Iași a stabilit că Mihai Șerban asasinul d-nei Spănescu, a fost la Iași în timpul asasinării multimilionarei Adela Kogălniceanu. După această crimă, el a părăsit orașul. Cercetările continuă în acest sens.

■

Aplicarea sancțiunilor Aliaților prevăzute în ultimatum au început. Düsseldorf a fost ocupat de generalul Degoutte care a dat o proclamație. Duisburg și Ruhrort vor fi ocupate mâine. Guvernul german e prizonierul pangermaniștilor.

■

La Banca Națională din Iași s'a săvârșit un îndrăzneț furt de 600.000 Lei, în bilete decâte una mie Lei, toate din seria 1134.

TELEGRAME

Sancțiunile impotriva Germaniei

Paris 9 Martie.

Aliații au fost de acord pentru a decide ocuparea orașelor Duisburg, Ruhrort și Düsseldorf. Ei vor cere parlamentelor respective împuternicirile necesare pentru a obține dela resortisanție ca să plătească guvernului o anumită proporție asupra plăților datorite Germaniei din suma cumpărărilor de mărfuri germane.

Se va stabili provizoriu o linie de posturi vamale pe Rin și la limita capetelor de pod ocupate de Aliați.

Parisul a primit cu cea mai mare liniște vestea eșecului negocierilor dela Londra.

Expozeul d-lui Beneș

Praga 9 Martie.

Răspunzând la interpelarea senatorilor germani asupra negocierilor cu Franța și Polonia, și posibității unei alianțe cu Polonia, Beneș a declarat că nici negociere nu este în curs cu Polonia, decât chestiunea transitului materialului de răsboi care a fost regulată conform principiilor dreptului internațional,

Apoi ministrul a dat seamă de rezultatul recentei sale călătorii. El a afirmat importanța politică a convorbirilor pe cari le-a avut cu cancelarul Mayer. Dânsul a studiat împreună cu Mayer programul conferinței dela Porto-Rosa, restabilirea situației normale în Teritorille fostei Austrii și a constatat că raporturile între ambele state și Ungaria se bazează pe stricta aplicare a tratatului de pace.

Necesitatea colaborării economice între diversele state este recunoscută pentru ridicarea Europei Centrale. Conferința dela Porto-Rosa este în măsură să facă a dispare multe dificultăți prezente. S'a studiat de asemenea chestiunea arbitragiului obligator între ambele țări pentru asigurarea relațiunilor amicale.

O înțelegere perfectă s'a stabilit cu contele Sforza în chestiunile Austriei și Ungariei. Chestiunea dinastică austro-ungară, relațiile cu Rusia și politica în Europa Centrală.

Beneș a dat apoi seamă de convorbirile cu Vaticanul cari au regulate fără concordat sau înțelegere directă cu Vaticanul. Ambele părți vor evita astfel dificultățile interne sau internaționale cu deosebire asupra principiilor. Punctul de vedere al Vaticanului este diferit de al statului în privința bunurilor Bisericei. Totuși Vaticanul dorește să dea satisfacție guvernului ceho-slovac în chestiunea numirii episcopilor din punct de vedere politic, dar afirmă exusivitatea dreptului său de denumire. Acordul este perfect în chestiunea reparației dioceselor.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Opera Națională

O premieră în pregătire: Tannhäuser

III.

Pe poteca din pădure se ivesc Landgraful și cântăreții, cari privesc curioși pe străinul, ce se roagă, în care Wolfram (Bariton) recunoaște pe Tannhäuser.

Tannhäuser, surprins se reculege și aruncând o privire fugitivă asupra celor sosiți, se închină mut în fața Landgrafului.

Toți îl asaltează cu întrebarea, că de ce i-a părăsit cu îndârjire?

Dar Wolfram le curmă vorba, salutând pe noul sosit cu minunata melodie:

„Bine ai venit la noi, tu bandul [mândru,
Ce ah, de-așa de mult ne-ai părăsit"!

Ceilalți asemenea îl binevenitează, întrebându-l, pe unde a rătăcit?

Tannhäuser le răspunde evasiv, rugându-i să-l lase, să-și caute de drum, deoarece n'a venit, să se hărțuiască iar cu dânșii.

Landgraful și ceilalți cântăreți îl roagă să rămână, la ceiace bardul se împotrivește, pânăce Wolfram, îi taie vorba:

„Te vrea Elisaveta! . . ."

la auzul căreia Tannhäuser năucit de bucurie rămâne ca înmărmurit.

Wolfram apoi cere permisiunea, ca să fie el solul bunei vești; că ce vrajă puternică a produs bardul asupra Elisavetei. Apoi începe celebra cântare (Als du in kühnem Sange). Când ne-ai rămas în ale noastre întreceri biruitor . . . spunând, că dela dispariția lui Tannhäuser Elisaveta s'a retras cu totul dela concertele și serbările curții, pe cari prezența ei le-a ridicat atât de mult.

Adânc mișcat își îmbrățișează Tannhäuser tovarășii vechii. Apoi într'un ansablu minunat Își începp tema: „Ah, lumea iarăș îmi surîde" în vreme ca cântăreții preamăresc puterea vrăjitoare a Elisavetei, a-l cărei nume a putut reține pe cel rătăcit de atâta vreme.

In timpul acesta suita de vânătoare a Landgrafului se adună pe scenă; întreagă valea mișună de ceata numeroasă a vânătorilor. Landgraful sună din corn, se aud lătrături de câni, apoi cu toții să rentorc la Wartburg.

Actul II.

In preludiul actului al II-a se aude tema, care semnalează rentoarcerea voiei bune a lui Tannhäuser. Scena ne prezintă sala festivă din Wartburg.

Elisaveta (sopran) intrând salută sala cu cuvintele:

„Bolți mândre de odinioară
Voioasă vă salut din nou"

exprimând în cuvinte pline de dragoste față de Tannhäuser, că dela plecarea lui și norocul ei s'a dus.

In fund apare Tannhäuser, pe care Wolfram îl conduce înaintea prințesei.

Năvalnic cade Tannhäuser la picioarele ei, dar ea sfioasă și zăpăcită îl ridică. Îi mulțumește pentrucă s'a rentors, rugându-l să îi spună, pe unde a umblat?

In duetul, ce urmează, îi descopere amorul ei adânc și curat, la care Tannhäuser îi răspunde:

„Dă slavă zeului iubirii, el harfei mele glas i-a dat,
Să'ți spună taina fericirii, spre tine el m'a îndreptat".

Un cântec comun de glorie, în care își preamăresc amorul, încheie scena.

Wolfram, care nutrea în taina inimei sale o puternică dragoste față de Elisaveta, după ce a ascultat cu resemnare scena de dragoste a celor 2 îndrăgostiți, esclamă: „astfel se destramă al vieții mele vis!" . . . apoi îmbrățișând pe Tannhäuser, care s'a despărțit de Elisaveta, ies ambii pe scări; Elisaveta îi privește de pe balcon. In orchestră se aud accentele temei, care salută pe bard, ca pe regele sălei de concerte. Landgraful intră. Elisaveta îi iese înainte și își ascunde fața la peptul lui. El o întreabă, dacă voiește să'și descopere secretul inimei, dacă nu:

„Rămâne dară în tăcere duiosul tău secret păzit" . . . Trompetele anunță sosirea oaspeților. Muzica începe celebrul *marș de intrare* (Einzug-Marsch). Nobili, prinți prințese și alți oaspeți, pe urmă cântăreții intră în sală, unde într'un minunat cor mixt salută pe Landgraf și nepoata lui. Landgraful alege apoi ca temă a întrecerei *ce e amorul?* Premiul se va primi din mâna Elisavetei. Landgraful convins în suflet, că Tannhäuser va ieși biruitor, voiește a-i da drept premiu mâna Elisavetei.

Din cupa de aur, Elisaveta scoate numele cântărețului care va începe. E numele lui Wolfram, care începând aseamănă amorul unui izvor curat și miraculos, care îi răcorește inima, fără a-și tulbura seninul și de care numai cu evlavie se apropie.

Asistența aplaudă frenetic. *Tannhäuser* sare în sus și apucând harfa el aseamănă amorul tot unui izvor, din cura însă el lacom soarbe nectarul.

Elisaveta face semn de aprobare, dar văzând tăcerea celorlalți se oprește sfioasă.

Walter v. der Vogelweide (tenor) preamărește acest izvor, ca icoană a virtuții, care trebuie cinstită și nici când atinsă de buze necurate.

Asistența aprobă din nou, iar Tannhäuser sare cu pornire. In muzică se aude motivul bacchanai din actul I, ca semnul, că Tannhäuser își reamintește desmerdările zeiței din Venusberg, cari îi clătină gândul bun, de a se pocăi. Apoi apucând harfa spune, că numai neînțelesele minuni a celui ce e stăpân pe stele se pot cinsti cu rugăciuni sfioase. Dar când ființei din acelaș lut se îmbie atingerii, atunci:

„Lăsați dorinței liber zborul!...

Intreagă asistența e consternată, iar *Biterolf* (bas) să ridică cu mânie și îl provoacă pe Tannhäuser la luptă.

Cu cuvinte însuflețitoare cântă amorul curat și virtutea femeiască, pentru care e gata orișicând să lupte și să piară. Asistența aplaudă zgomotos. Dar Tannhäuser continuă cu aprindere crescândă, că Biterolf nu poate cânta amorul, deoarece traiul lui este pustiu de plăceri; iar simțurile lui grosolane nu's vrednice de-un cavaler. Cavalerii iritați trag spadele dar Landgraful îi domolește, ca să respecte serbarea.

Se ridică apoi Wolfram, și adresându-se către Cer, roagă pe D-zeu, să dea putere măiastră cântecului său, ca se împace neînțelegerile și să înlăture păcatle greu din acest cerc curat; preamărește iubirea, a cărei solie divină în veci o va urma. Abia terminâ însă cântarea, când Tannhäuser, exaltat cu o plăcere nebună întonează *imnul Zeiței amorului.*

Se naște o revoltă generală. Damele părăsesc în grabă, în cea mai mare consternare și cu gesturi de oroare sala. Elisaveta, care a urmărit lupta cântăreților cu o teamă crescândă, rămâne singură și palidă răzimându-se de un stâlp.

Landgraful, toți cavalerii și cântăreții își părăsesc locurile; Tannhäuser în extrema stângă rămâne exaltat, în vreme cavalerii scoțând săbiile năvălesc asupra lui, să'l ucidă. In acest moment Elisaveta se repede să apere pe Taunhäuser cu trupul ei. Toți se opresc cu cea mai mare surprindere. Landgraful voește a ști cauza pentru care apără Elisaveta pe acela, care a trădat-o.

Elisaveta însă îi roagă să nu ia lui Tannhäuser posibilitatea de a'și ispăși păcatul grozav prin o adevărată pocăință. Cere să îi permită să meargă ca pelerin la Roma.

Prăbușindu-se la pământ exclamă Tannhäser cu durere: Vai m'e nenorocitul! . . ., văzând ce a pierdut, când a jertfit amorul curat al Elisavetei.

Cavalerii și cântăreții cuprinși de admirațiune văzând atâta iubire curată și atâta virtute, preamăresc pe princesă, ca și pe un înger trimis de D-zeu.

Landgraful îi comunică solemn lui Tannhäuser că este exilat, pânăce nu va pleca la Roma, ca să ceară iertare de la sf. Părinte.

Asistența într'un minunat ansamblu aprobă hotărîrea Landgrafului. In fund s'aude *corul pelerinilor* tineri. Toți ascultă cu evlavie. Tannhäuser, a cărui figură se luminează de strălucirea unei raze de speranță, cu cuvintele: „La Roma", părăsește sala.

Dr. J. Cl. Iuga.

Cenzura

Articolul nostru privitor la suspendarea ziarelor maghiare, terminându-se cu reflecțiunea că „dacă această restrângere este în totul justificată pentru ziarele maghiare, apoi ea nu ar fi cu mai puțin îndreptățită și pentru acele ziare românești, asupra cărora conștiința și patriotismul n'ar mai trebui să întârzie de-a exercita o viguroasă cenzură", — a avut darul să ne ridice acuzațiunea că cerem suspendarea celorlalți confrați.

Ținem să răspundem:

In chestiuni naționale nu putem înțelege îngăduințe de confraternitate. Nu putem admite decât: sau tovarăși cinstiți de luptă sau dușmani. Și când dușmănia aceasta se poate arăt de bine constatat din efectul pe care l'a avut asupra ziarelor ungurești amintita atitudine a ziarelor românești în chestiune, nu ne ferim de-a repeta, și cu acest prilej, că dacă conștiința și patriotismul întârzie de-a exercita, ele singure, o riguroasă cenzură, apoi nu înțelegem a nu avea curajul de-a pretinde pe față cenzura administrativă.

Ne place însă să credem, că cel puțin deacum înainte, numitele ziare vor înțelege, că e necesar să-și schimbe atitudinea, făcând mai mult naționalism și mai puțină demagogie

Plângeri și lămuriri

In legătură cu articolul „Aprovizionarea Ardealului și afacerile", publicat în No. 163 al ziarului nostru, D-l dr. Greavu, primpretor al plășii Teaca, despre care s'a afirmat că ar fi schimbat 850.000 cor. pe cursul de 2 cor. la 1 leu și ar fi adus 45—50 vagoane porumb pe care l'ar fi vândut la o fabrică de spirt din Reghinul-săsesc, ne trimete următoarele:

In luna Iulie 1920 am primit dela Biroul Aprovizionărei din București o asemnare de 50 vagoane porumb dar permise de transport mi-s'a dat numai pentru 42 ½ vag. Din acestea vag. cari s'au învagonat în vechiul Regat deja în luna Iulie au sosit la Reghinul-săsesc abea în sfârșitul lumei Septembrie un transport de 16 vag. Toate acestea 16 vag. s'au distribuit de către un consorțiu care a finanțat afacerea exclusiv populației din plasa Teaca.

Al doilea transport de 10 vag. a sosit abea pe la finea lunei Noembrie. Vagoanele erau descoperite iar porumbul aproape tot stricat ceia ce s'a constat de oficiul pretorial din Reghinul săsesc. Astfel porumbul fiind defectuos, consorțiul a fost silit a-l vinde cu pagubă unei fabrici de spirt din Reghin.

Restul de celelalte vag. au sosit singuratice în luna Decembrie 1920 și în Ianuarie și Februarie 1921. Din acestea încă au fost stricate 2½ vag. ceiace încă s'a constatat oficios și nici nu prin mine ci prin comisiunea de aprovizionare din loc.

Observ că 1½ vag. nici azi n'a sosit.

Distribuirea s'a făcut în modul următor:

16. vag. exclusiv populației din plasa Teaca.

1. vag. populației din jurul Reghinului.

1. vag. la curtea H. Eltető din Fălfălău pentru servitori.

2. vag. pentru lucrătorii de pădure a domeniului Bánffy din Răstoșnea.

2. vag. sunt înmagazinate de prezent în Teaca și sunt reținute pentru lipsurile de primăvară a celor lipsiți.

1½. vag. stricat în Teaca.

6. vag. stricăte în gara Reghiu și vândute de consorțiu fabricei de spirt.

3½. vag. au fost „*manco*" la întreg exportul.

1½. vag. încă n'a sosit azi.

Deci acestea laolaltă fac 34½ vag. prin urmare consorțiu a vândut particularilor și fabricanților de spirt circa 8 vag.

La aceasta însă au fost constrânși din motivul că porumbul a sosit târziu când populația nu mai avea lipsă de el fiind recolta nouă de porumb destul de bună. Cu toate, că la sosirea fiecărui transport comunele au fost avizate oficios să se prezinte la gara din Regin, nu s'a prezentat nimenea și fiindcă porumbul era puțin și defectuos consorțiul a fost constrâns să-l vândă în Reghin la particulari pentru a nu păgubi prea mult.

Tin să accentuez că eu nici n'am vândut nici n'am împărțit, nici n'am vândut porumbul acesta. Eu ca primpretor am exoperat numai schimbul de bani cu 1:2 precum și asemnarea vagoanelor.

Afacerea întreagă însă a finanțat-o un consorțiu, care și'a luat obligamentul de-a aduce și distribui porumbul exclusiv plasei Teaca.

Din cauza comunicației imperabile și a multelor greutăți de transport bine cunoscută de toți porumbul ne sosind la timp parte s'a stricat parte deși stricat de tot a trebuit vândut în modul arătat.

Teaca, 6 Martie.

Dr. Greavu,
prim pretor al plășii Teaca.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Negocierile franco-belgiene.

Ministrul de externe al Belgiei, Jaspar a avut o importantă convorbire cu ambasadorul Franței, de Margerie. Acesta a înștiințat pe ministrul Belgiei că a primit dela guvernul său instrucțiuni precise în ce privește chestiunile economice care se pun între cele două țări. Ambasadorul Franței a arătat și punctul de vedere al guvernului francez mai cu seamă asupra suprataxelor de intrepozite d-l Jaspar va proceda imediat la studierea comunicării făcute de d-l de Margerie și imediat ce se va întoarce dela Londra se vor relua negocierile.

Conversațiile între ambasadorul francezi și d-l Jaspar a produs o bună impresie în cercurile politice belgiene unde se crede că terenul negocierilor fiind bine definit, va fi posibilă realizarea unui aranjament de caracter general, nu numai pentru relațiile comerciale dintre Alsacia și Lorena are portul Anvers, ci pentru relațiile economice dintre Belgia și Franța.

Raporturile comerciale germano-poloneze.

Subsecretarul de stat Dombrowsky, răspunzând la o interpelare, a expus în Dietă starea relațiunilor comerciale dintre Polonia și Germania. Reaua voință a ultimei e evidentă. După ce a decretat oprirea exportului german în Polonia, măsură direct contrară tratatului din Versailles, Germania a propus subsecretarului de stat polonez d-l Strasburger, trimes la Berlin, condițiuni inacceptabile.

Ultima misiune a subsecretarului de stat Wachowiak n'a avut mai mult succes.

Germania, pentru a reveni asupra decretului amintit mai sus, a propus ca Polonia să acorde concesiuni privind lichidarea bunurilor supușilor germani, reacceptabile după tratatul din Versailles.

Polonia, protestând contra măsurilor ilegale ale guvernului german în fața Societății Națiunilor și a indicat comercianților alte țări de unde aceștia pot să se aprovizioneze cu mărfuri.

Haine veritabile NEUMANN M paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

INGINER silvic, român, absolvent al academiei de silvicultură din Viena, cu o praxă de 18 ani în serviciul Statului, cunosc perfect limba română și germană, caut post corespunzător. Adresa la ziar sub „Silvicultor".

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. Abonamente cu luna 400 lei; în toate zilele carne iar joia și dumineca prăjitură. Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, Piața Mihai Viteazul No. 18. Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

LOC petrolifer cu puțuri de vânzare Bușteni. Ion B. Enescu.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaiă, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru cazinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

Radio 588
CUMPĂRĂM mașină de scris folosită în stare bună cu scriscare care se vede și o casă de bani No. 2—4. Adresa: Radio Cluj, Str. Regina Maria (fost Deák Ferencz-u.) 34.

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informați de la ziar

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Transatlanticul
RE D'ITALIA
al Societății
LLOYD SABAUDA

Sosește la Constanța în ziua de 24 Martie stil nou dacă timpul va permite exceptând cazuri neprevăzute și pleacă în aceași zi.

Primește pasageri pentru NEW-YORK direct.

Prețul biletilor pentru NEW-YORK direct: Classa I. 65 Lire engleze plus 8 dolari. Classa III. 25 Lire engleze plus 8 dolari. Biletele trebue procurate cu cinci zile înainte. Pentru orice informațiuni a se adresa la I. A. RUDIC, agentul Societății Strada Cantacuzino No. 24 Constanța.

Croitor pentru domni
Nándor Gubman
Cluj, Strada Klostrom No. 2
vis-a-vis de Muzeul
Regele Matia

In cel mai scurt timp confecționează hainele celea mai elegante, după ultima modă pe lângă prețuri moderate. 458

CREDITUL TEHNIC

Prima Societate Anonimă Română p. Incurajarea Intreprinderilor Tehnice și Industriale
Capital Lei 35.000.000
BUCURESTI

BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV

	Lei	B
Acționari, emisi ne	8.260.000	—
Cassa, numerar	2.127.101	78
Acțiuni și fonduri	21.515.809	—
Conturi curente	42.739.917	09
Fabrica „Sylva"	1.400.000	—
Fabrica de cărămidă și cer mizi Ioflori	1.363.978	50
Imobil	459.500	—
Mărfuri	6.825.227	25
Efecte scontate	436.000	—
Mobilier	152.000	—
	85.279.533	62

CONTURI DE ORDINE

Garanții statutare		435.000	—
Depozite libere	3.743.437 —		
Depozite	2.199.420 —	5.942.857	—
Ipoteci, cesiuni și garanții diverse		922.001	—
Efecte reescontate	6.050.000 —		
Efecte comerciale în depozit	2.046.800 —	8.096.800	—
Coroane spre incasare		149.160	—
Debitori prin aval		2.187.314	90
Diverși: Efecte de rulment în circulație		3.500.000	—
Titluri, părți de fondator		190	—

PASIV

		Lei	B
Capital, emisiunea I.	10.000.000 —		
„ II.	13.000.000 —		
„ III.	12.000.000 —	35.000.000	—
Fond de rezervă statutar		127.282	50
„ „ „ special		100.000	—
„ „ „ din emisiuni		5.000.000	—
„ „ pensii și ajutoare al funcționarilor		37.263	55
Subvenții pentru încurajarea învățământului și publicațiunilor tehnice		15.291	40
Dividende neridicate		32.480	—
Conturi curente		39.651.158	31
Efecte de plată, străine		2.082.272	—
Profit și pierdere: report din 1919	30.651 86		
pe anul 1920	3.203.134 —	3.233.785	86
		85.279.533	62

CONTURI DE ORDINE

Deponenți de garanți statutere	435.000	—
Clienți: depozite de titluri	5.942.857	—
„ ipoteci, cesiuni și garanții diverse	922.001	—
„ efecte în depozit	8.096.800	—
„ coroane spre incasare	149.160	—
Angajamente prin aval	2.187.314	90
Efecte de rulment în circulație	3.500.000	—
Diverși: părți de fondator	190	—

Președinte, N. P. ȘTEFĂNESCU. Administratori-delegați: Inginer TIBERIU EREMIE, Inginer G. BALȘ.
Director general, C. BĂLTEANU. Șeful contabilității, CONST. AVRAMESCU.
Am examinat prezentul bilanț conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele,
Censori: MIHAIL GR. POPESCU, E. N. ȘTEFĂNESCU, C. T. TEODORESCU.

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1920

DEBIT

		Lei	B
Cheltueli generale, salarii, chirii, impozite, amortizări etc.,		1.455.326	49
Beneficiul net:			
Report din 1919	30.651 86		
Pe anul 1920	3.203.134 —	3.233.785	86
		4.689.112	35

CREDIT

	Lei	B
Report din 1919	30.651	86
Diverse beneficii din: Dobânzi, comisioane, mărfuri, venitul efectelor publice, etc.	4.658.460	49
	4.689.112	35

Președinte, N. P. ȘTEFĂNESCU. Administratori delegați: Inginer TIBERIU EREMIE, Inginer G. BALȘ.
Director general, C. BĂLTEANU. Șeful contabilității, CNNST. AVRAMESCU.
Am examinat prezentul cont, conform art. 186 din codul comercial și l-am găsit în concordanță cu registrele.
Censori: MIHAIL GR. POPESCU, E. N. ȘTEFĂNESCU, C. T. TEODORESCU.

La Societatea Română de Automobile și
LEONIDA
& Co. Unite BUCURESTI,
Calea Victoriei No. 67.
435

AU SOSIT
Automobile FIAT
Landaulet
Lei 200.000 bucata.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□
Prețuri moderate.

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

AVIZ!
Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR.
Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 33
PENTRU
MICA PUBLICITATE

La Bufetul Mihai Viteazul se găseşte tot felul de vinuri indigene şi străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate şi locale, precum şi mezeluri ca salam, şuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piaţa Mihai Viteazul No. 25.** 452

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

A sosit o mare cantitate de **vase zmălţuite** şi se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** Piata Mihai Viteazul 11.

Mare expoziţie la magazinul de modă **Lőrincz şi Tóth** Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este **„Călbeaza" Haneş,** Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei. **Rezultat in 24 oare** Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

Cafeneaua şi restaurantul „METROPOL" Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu preţuri favorabile. Fiecare Marţă cântă MUSICA MILITARĂ. 61

Technica Labora

Birou Technic şi agentură Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate. 320

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Vizitaţi Restaurantul Gărei Cluj

Care Serveşte la ori ce oră din zi şi noapte mâncăruri calde şi reci. Băuturi alese, serviciul prompt.

Cabine speciale, deschise toată noaptea.

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. En gros şi detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. 62

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică şi Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7. Instalaţii electrice de lumină şi forţă apaduct, reparaţii de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi şi pentru provincie. Preţuri reduse. 174

Radio 185 1

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

Comptabil.

De către o mare Societate se caută un comptabil bun bilanţier **bine retribuit.** Sunt preferaţi acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană.

Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „COMPTABIL". 472

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44 **Drogueria ROZSA** Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania" Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. Se află de vânzare ori unde!

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI „SCHIEB" — SIBIU. 210

Maşine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate intrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR".

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Caiea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor. 160

Cumpăr tipografie,

complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

ASOCIAŢIUNII SIBIU

Anul I. No. 171 Opt Pagini 50 bani Opt Pag[illegible] [illegible]ă 1[illegible] Martie 1921

Infrăţi[illegible]

Dlui
Lazar Triteanu
asesar consistorial.
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI ŞI AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: C[illegible] STR. IULIU MANIU No. 3. (ETAJ. II.)

TELEFON: REDACŢIA No. 211.

DIRECTOR: [illegible]MESCU

TELEFON: ADMINISTRAŢIA [illegible]

ABON[AMENTE]:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
PE 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
PE 3 LUNI . . . . . . 30 LEI

D. N. Iorga şi partidul naţionalist-democrat

Acum un an, după căderea guvernului Vaida, la un banchet organizat demonstrativ pentru sărbătorirea faimoaselor patru luni de guvernare demagogică, ţărăniştii şi naţionaliştii, constituiau împreună o nouă organisaţie politică, — *Federaţia democraţiei naţionale* — al cărei şef a fost proclamat, d. Nicolae Iorga.

Dintr'un banchet şi din câteva discursuri, prin urmare, — întocmai ca în vremurile bune ale politicianismului român — se născuse partidul care trebuia să fie al viitorului şi din triumful căruia avea să rezulte neapărat o democraţie „largă şi adevărată", şi „nu numai naţională, ci şi *socială*" — după cum a ţinut să explice atunci însuşi d. Nicolae Iorga, pentru a fi, desigur, şi pe placul d-lui dr. N. Lupu, a cărui democraţie nu e nici ţărănistă şi deci nici naţională, ci e pur şi simplu *socială*, — adică *internaţională*.

Şi, intra'devăr, pentru cine urmărise cit de puţin activitatea politică a d-lui Iorga, actul de la hotel Boulevard — căci acolo s'a născut Federaţia — nu însemna altceva de cât tocmai desfiinţarea partidului naţionalist-democrat, — d. Iorga înţelegând de aci înainte să-şi încerce norocul pe umerii mai robuşti ai partidului ţărănesc.

Născut acum unsprezece ani ca suport material pentru sbuciumata vanitate a d-lui Iorga, partidul naţionalist-democrat a fost de la început instrumentul unei politici personale, şi el urma să dispară odată cu încetarea misiunii pentru care fusese creiat. Şi el a şi dispărut de fapt încă din clipa în care d. Iorga, intrând pentru întâia oară în parlament, a dobândit posibilitatea de a-şi creia cât mai multe puncte de contact cu elementele clasei noastre conducătoare. Căci toată politica dinainte de răsboi a d-lui Iorga, n'a fost de cât o politică de târcoale în jurul aşa zisei „oligarhii", pe care d-sa a ştiut s'o combată *literar*, pentru ca ea să-l accepte *politiceşte*.

Revoluţionar ca gesticulaţie, dar burghez ca suflet şi cultură, d-l Iorga s'a învârtit necontenit în preajma vechilor partide gata ori când să-şi abandoneze şi aderenţii şi ideile pentru ca intrarea în „oligarhie" să-i fie cât mai uşoară. Intrebuinţat, prin urmare, ca mijloc de ascenziune politică, partidul naţionalist, democrat *a existat* şi *a dispărut* pe rând, după necesităţile acestei ascenziuni *A existat*, când d-l Iorga se simţia refusat de „oligarhie", şi *a dispărut* ori de câte ori contactul cu clasa conducătoare satisfăcea cât de puţin vanitatea şi ambiţia d-lui Iorga.

Şi-a fost un moment când d-l Iorga, simţindu-se din ce în ce mai acceptat de „oligarhie", a început să vadă în partidul naţionalist o povară nu numai inutilă, dar şi [illegible].

Cine nu ştie, de pildă, că atât în timpul neutralităţii, la Bucureşti, cât şi în timpul răsboiului, la Iaşi, d-l Iorga s'a manifestat numai *ca persoană*, şi nici de cum şi *ca partid?* Iniţiat în toate tainele politicei externe, primit la palat în fiecare zi şi consultat la fiecare criză de guvern, d-l Iorga se bucura la Iaşi de toată strălucirea unui „factor responsabil", minus neplăcerile pe care ţi-le dă grija de a te şti şi conducătorul unui partid. Căci numele partidului naţionalist-democrat a fost şters până şi de pe frontispiciul „Neamului Românesc", tocmai pentruca d-l Iorga să se simtă mai puţin jenat în situaţia d-sale de „factor responsabil" la marginea „oligarhiei".

Dar toate acestea au fost, de sigur, pentru România de ieri, când consacrările politice se rostiau *de sus* şi când deci vanitatea d-lui Iorga nu-şi putea impune altă aspiraţie de cât o glorioasă ascenziune către prestigiul şi forţa politică a clasei noastre conducătoare.

In România de astăzi, consacrarea o dau mulţimile de jos şi dl Iorga a înţeles nevoia de a-şi confecţiona o nouă personalitate pentru o triumfală coborâre în mijlocul votului universal. Şi după cum partidul naţionalist l-a ajutat să ajungă, dacă nu în mijlocul, cel puţin la marginea „oligarhiei", partidul ţărănesc era intrumentul cel nou prin care d-l Iorga se visa şeful suprem al tutulor forţelor democratice.

Ieri, prin urmare, îşi îndulcise democratismul ca să poată fi acceptabil pentru „oligarhie", iar acum, după războl, îşi sacrificase naţionalismul ca să poată fi acceptabil pentru „democraţie".

Iată însă că după un an de democraţie „socială", d-l Iorga se desmeticeşte brusc şi tocmai când părea mai bine confecţionat pentru acţiunea disolvantă a elementelor internaţionale, d-sa îşi caută din nou partidul naţionalist pentru a începe, de sigur, o nouă şi sbuciumată experienţă politică.

Nu ştim, fireşte, în ce măsură partidul naţionalist mai poate fi descoperit acum în toată puritatea lui de suflet şi doctrină, după ce un an de zile a fost tăvălit în toate depravările demagogiei ţărăniste şi diminuat prin câte concesiuni a trebuit să facă tutulor elementelor streine cuibărite şi organizate în mijlocul democraţiei „sociale". Dar chiar şi fără partid, d-l Iorga are de îndeplinit astăzi un mare şi frumos rol în viaţa noastră politică. Fără să dea târcoale celor de sus şi fără să linguşească pe cei de jos d-sa are datoria să-şi păstreze locul pe care şi l-a câştigat ca om de cultură şi desfăcut de toate pornirile ambiţioase care i-au turburat aşa de mult activitatea, să fie cu adevărat un dascăl şi pentru unii şi pentru alţii.

Corupţie politică

Lord Brougham scria odinioară: „cumpătarea, cinstea, dragostea binelui public, dezinteresarea, care sunt virtuţi exotice într'o aristocraţie, cresc în mod natural pe pământul democratic". Virtuţile nu cresc însă niciodată în mod natural; namai viciile cresc fără sforţare ca buruenile; virtuţile, ca şi plantele utile, au nevoe să fie cultivate pentru a creşte pe pământul unei democraţii.

Sub toate guvernele oamenii au fost supuşi corupţiei. Tribunii poporului roman se lăsau corupţi ca şi senatorii; la sfârşitul republicei ei nu arătau mai puţină lacomie decât patricienii pentru aurul lui Jugurtha. Aristofan n'a biciuit imprudenţa ci venalitatea demagogilor. In Anglia Stuarţilor, membrii parlamentului îşi vindeau conştiinţele pentru pensiuni viagere. Istoricul Macaulay scuză cinismul lui Robert Walpole care cumpărase conştiinţele parlamentare şi se lăuda că le cunoaşte tariful.

Istoria politică a Franţii abundă în urmăriri şi condamnări la moarte de miniştrii şi parlamentari dovediţi de ceeace Richelieu numea „brigandajul de Stat".

Corupţia politică a mers totuşi în Franţa în creştere continuă. Şi cum e mai uşor unui popor să facă o revoluţie politică decât una morală, mai uşor să-şi schimbe regimul decât conştiinţa, în timpul Marei Revoluţii franceze oamenii politici au continuat să-şi facă afacerile şi oamenii de afaceri să caute sprijinul lor.

De atunci scăderea morală a lumei politice şi-a urmat calea pretutindeni. Astfel că azi nu se mai miră nimeni de nimic. Şi cele câteva exemple pe cari moravurile noastre politice le pot oferi în urma unor scandaluri parlamentare în cari cuvântul „mită" aţâţă protestări nervoase, nu înseamnă altceva decât că spiritul unei naţiuni se modelează după spiritul guvernărei ei.

Traficurile electorale învaţă pe un popor să jertfească interesul general intereselor personale sau interesului local. Alegătorii vor să aibă deputaţi care să se ocupe de micile lor afaceri, să le transmită solicitările, să le execute comisioanele; ei nu vor reprezentanţi ai ţării ci samsari.

Intr'o epocă de apetituri deslănţuite, reîntoarcerea la principii şi credinţe morale e o grea încercare. Trebue să aştepţi totul dela dezmeticirea raţiunei publice care să înţeleagă că politica are înainte de toate un scop de educaţiune.

Ca şi viaţa omenească, politica trebue să fie spiritualizată, dacă nu vrea să alunece în mocirlă şi să rămână acolo. Sancţiunile nu au repercusiunea necesară, iar schimbările de personal politic sunt insuficiente dacă nu sunt întovărăşite de o reformă morală. Intre sceptici graşi şi ghiftuiţi şi sceptici slabi şi înfometaţi, atunci când principiile rămân aceleaşi, e de preferat plaga celor dintâi. Dr.

In jurul Concordatului

Chestiunea Concordatului cu Vaticanul a stârnit polemici în pressă, întruniri de protestare şi discuţii în parlament. Insemnătatea şi urmările unui act care ar putea lega ţara în condiţiuni dăunătoare şi poate chiar primejdioase a avut un ecou puternic în opinia publică. Departe de a avea un substrat politic, toată această mişcare nu-şi are obârşia decât într'o spontană reacţiune a sentimentului public.

Au fost ziare cari nevoind să ţină seamă de lucrurile acestea au spus că împotrivirea se datoreşte acţiunii de agitaţie întreprinsă de partidul liberal. Afirmaţiunea nu corespunde nici realităţii, nici adevărului; ea este vădit tendenţioasă. Cine poate crede că I. P. S. Sa Mitropolitul Miron Cristea, mai de mult şi, zilele trecute, I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan s'au ridicat în Senat împotriva Concordatului din îndemnuri politice?

Fără a voi să ne spunem cuvântul, înregistrăm părerile celor cari au mai mult drept şi mai multă competenţă în această chestiune pentru a dovedi netemeinicia acuzaţiunii că această mişcare ar avea un caracter de agitaţie politică şi a arăta că trebuie să i se dea atenţia cuvenită unei chestiuni de interes naţional şi de stat.

In această direcţie n'avem decât să cităm articolul valorosului cărturar al Ardealului, Părintele Ion Lupaş, care se ridică împotriva concordatului şi cere ca înainte de a se încheia un asemenea act să se facă unirea celor două biserici româneşti din Ardeal.

Un articol care preconizează aceiaşi idee mai găsim în *Dacia Traiană*, sub titlul „Solidaritate Naţională", semnat de părintele Ioan Crăciun.

După ce arată că vrajba şi patima politică a rupt legătura de solidaritate care a făcut minuni în trecut şi ne-ar fi fost de atâta folos astăzi, părintele Ion Crăciun scrie următoarele:

„Pe de altă parte mărturisim că nici n'am crezut, că după unirea politică să nu urmeze dela sine şi unirea bisericească, şi cu atât mai mult nu putem crede că fraţii noştri uniţi să adereze cu atâta ardoare la înfăptuirea Concordatului".

„Nu putem înţelege pentruce fraţii noştri uniţi se alipesc tot mai tare de o biserică străină de care numai intrigile şi uneltirile duşmanilor noştri de eri i-a legat?"

Iar mai departe:

„Nu înţeleg cei dela conducerea ambelor biserici că prin reunirea bisericilor s'ar întări românismul".

Iată dar cât este de serioasă şi de însemnată această chestiune a Concordatului care ne priveşte pe toţi şi este deci nu numai o chestiune bisericească, dar una *naţională*.

Tot astfel în ziarul *Telegraful Român* am citit un articol cu titlul „Petru Maior şi Unirea" în care se arată cum chiar marele istoric combate în lucrarea sa *Procanonul* unirea cu biserica catolică. Iar „Petru Maior nu era un schismatic, ci un credincios, protopop chiar, care cinci ani a văzut în Roma pe papa".

Adâncind împrejurările şi condiţiunile în cari s'a încheiat actul unirii dela 1698 şi slujindu-se de citaţii din Iorga, autorul articolului spune despre unire că a fost o târguială din afară *şi nu un act de conştiinţă* şi că de fapt prin unire nu s'a schimbat nimic de oarece altfel „peceţile nu mai aveau nici o tărie" iar poporul nu suferea înnoirile. Aşa că pentru reunirea bisericilor singura piedică care trebuie înlăturată nu este decât recunoaşterea papei de căpetenie a bisericii. Şi în direcţiunea aceasta a lucrat şi Petru Maior când a combătut în deosebi punct cu punct toate argumentele în favoarea primatului şi a infailibilităţii.

Din toate acestea reese cât de serioase şi mari probleme — cum este aceia a reunirii bisericilor unite şi ortodoxe — pune în cauza Concordatului. De aceia şi discuţiunea în jurul lui trebue să fie cât mai întinsă, mai competentă şi mai curată.

Inceputul sfârşitului

Ultimele telegrame ne aduc vestea izbucnirii unei puternice contra-revoluţii în toată Rusia sovietică. Politica internă şi externă pe care a înţeles să-o ducă Lenin a coalizat în contra regimului sovietic toate energiile conştiente din fostul imperiu al ţarilor care n'au aşteptat decât un prilej pentru a-şi îndrepta forţele pregătite din vreme contra punctelor de sprijin ale bolşevismului: oraşele.

Politica internă dusă de bolşevici nu era decât realizarea integrală a marxismului pentru aplicarea căruia au desfiinţat proprietatea, au monopolizat şcoala, au distrus învăţământul superior, au desorganizat transporturile şi au nimicit puternica industrie rusească; într'un cuvânt a pus poporul rusesc în imposibilitate de a se ridica la rangul de naţiune occidentală.

Prin această politică internă au urmărit distrugerea burgheziei şi a intelectualilor şi dacă în parte au reuşit din scopul lor, în schimb au lăsat administraţiile fără funcţionari competenţi, uzinele fără techniciani şi massele fără luminători.

Mai mult însă decât burghezia a suferit de pe urma bolşevismului integral muncitorimea din care o parte a trebuit să intre în funcţii sau în armata roşie ca să aibă ce mânca. Majoritatea muncitorilor însă făcea zadarnic drumul dintre sate şi oraşe în speranţa găsirii de lucru.

In schimb, în locul burgheziei şi intelectualilor, dictatorii bolşe-

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

vici au creat o biurocraţie tentaculară, avidă şi complect ignorantă pentrucă este formată din drojdia populaţiei.

Noua nobilime o formează aceste sute de mii de „cinovnici" cari tronează în birouri şi au precădere la cartele asupra restului tovarăşilor. Acest furnicar de cinovnici justificau sacrificiile pe care regimul bolşevist le făcea pentru întreţinerea lor prin spionaj şi denunţări calomnioase. Revoluţionari încercaţi au fost executaţi numai pe simpla mărturie a unui biet cinovnic care în timpul regimului ţarist înfundase puşcăriile sau fusese cel mai zelos servitor al absolutismului.

Dacă în clipa când Polonezii au înaintat până la Kieno, internaţionalistul Lenin făcând apel la necesitatea de a'şi apăra patria invadată, adică speculând naţionalismul rusesc, a reuşit să atragă în rândurile armatei ruseşti chiar elemente contra revoluţionare, — acum, prin politica de concesionare a bogăţiilor naţionale Englezilor şi Americanilor, a pierdut acest sprijin, mai mult chiar acei dintre contra revoluţionari, cari la urma urmei s'ar fi raliat noului regim au devenit duşmanii lui de moarte.

Regimul teroarei care durează în Rusia de trei ani trebue să sfârşească odată. Şi pentrucă coaliţiile externe îndreptate contra Rusiei n'au putut să dărâme regimul bolşevic, mişcarea pornită chiar de foştii lui partizani, credem că va fi încoronată de succes. Oricât de invincibil ar părea acest regim faţă de celelalte partide politice ruseşti fără arme şi veşnic ameninţate, este o forţă pe care nu o poate stăpâni milioane de soldaţi, stau sute de mii de mitraliere, e forţa suferinţii pe care o îndură zecile de milioane de oameni care din nenorocire au trebuit să se fi născut Ruşi.

Suferinţele când trec limita devin cel mai puternic imbold pentru acţiune. Aceasta a făcut pe muncitorii în zdrenţe din Petrograd să înfrunte gloanţele mitralierelor şi cruzimea gărzilor roşii chineze pentru a trăi în mai multă libertate.

Mişcarea contra revoluţionară e cu atât mai semnificativă cu cât de data aceasta ea porneşte din mijlocul muncitorilor care la început au fost cei mai fanatici sprijinitori ai regimului bolşevic.

Asta înseamnă că muncitorimea după ce a experimentat pe ea însăşi panaceul universal al medicului social Lenin găseşte mai acceptabil „mizerabilul regim burghez" la care vrea să se întoarcă cu orice preţ.

După ani de experienţă, după sacrificarea inutilă a 40 milioane de Ruşi, după vinderea averii naţionale străinilor, după distrugerea mijloacelor de producţie şi a comerţului, după masacrarea intelectualilor regimul bolşevic începe să se prăbuşească.

Ce a realizat el aşa de măreţ ca să poată fi justificate atâtea sacrificii? Răspunsul ni-l dau stoturile dese de corbi care întunecă cerul unei Ţări odinioară bogate.

R. R. D.

ECOURI

Germania lucrează!

Editura *Skythen* din Berlin şi-a luat sarcina să facă cunoscută cititorilo ruşi şi streini literatura rusă de trecere şi pe solii noii Ruşii. Ea dă, de lângă textul rus, şi traduceri germane şi franceze.

Editura *Slowo* (Ullstein) a publicat întâiele volume din operile lui Tolstoi, Lermontow şi Gogol. Aceiaşi casă scoate şi ziarul rus democratic, „Rul", care sprijină refacerea Rusiei".

Editura *„Insula"* din Lipsca a şi tipărit primele cărţi clasice, din toate literaturile, în limba originală.

Moartea unei reviste.

Publicaţia italiană, lunară şi ilustrată, cu numele de „Simpaticissima", editată în Roma de A. F. Formiggini, a ajuns la al 6-lea număr, dar, tot odată, îşi anunţă încetarea apariţiei.

Nu e un semn bun pentru piaţa literară italiană ca o asemenea publicaţie bună să moară aşa de curând.

Enescu la Paris

Concertele Colonne au executat Sâmbăta şi Dumineca trecută în prima şi a doua audiţie, simfonia II-la a ilustrului nostru coompatriot.

Tot ce scrie Lalo, marele critic muzical despre aceasta simfonie: („Le Temps", 1 Martie 1921). Concertele dela châtelet au dat eri prima audiţie în Franţa a unei opere extrem de importante a d-lui George Enescu, o simfonie în trei părţi, care nu fusese până acum executată de cât în România, ţara natală a autorului. D-l Enescu este unul din Violonişti cei mai îndemânateci şi mai expresivi ai timpului nostru; totuşi el a destinat totdeauna o mare parte din timpul său compoziţiei nu de opere uşoare şi secundare, cum se întâmplă multor Virtuoşi eminenţi, ci de opere de muzicant adevărat. O primă simfonie executată la concertele Colonne mai acum zece ani se remarcase prin calităţi rare de avânt, de mişcare şi de energie. Aceasta de acum este încă mai considerabilă, atât de considerabilă prin proporţiale şi prin mijloacele întrebuinţate, încât ne sfiim să ne spunem părerea după o audiţie unică. Este ea muzică pură? Este oare inspirată de o idee literară sau filosofică, pe care autorul nu vrea să ne-o mărturisească? Ea ne face să ne gândim uneori la un fel de *Divină Comedie* sau de *judecată de apoi* în muzică. Este plină de iluzii generoase şi de aspiraţiuni spre graudoare, niţel cam nelămurit exprimate, şi cari au mai multă întindere de cât forţa reală. Scriind această simfonie d-l Enescu a avut, se pare, cum zicea Richelieu de nu mai ştiu cine „lucruri grandioase în minte". Dar trebue să ne ferim să pronunţăm asupra unei opere de această natură şi întindere o judecată pripită. Să aşteptăm, pentru a vorbi despre ea mai în fond, să pătrundem mai bine.

Cetiţi „Infrăţirea"

Chestiunea monumentelor istorice din Transilvania

De Prof. **Dr. Coriolan Petranu,**
inspector general al Muzeelor din Transilvania.

Coloanele acestui ziar de trei ori s'au ocupat în timpul din urmă de chestiunea monumentelor istorice. Fără îndoială cel mai mare interes îl presintă scrisoarea, în care d-l prof. Lapedatu schiţează istoricul Comisiunii Monumentelor Istorice din vechiul Regat, ceiace a făcut d-sa şi mai înainte într'o broşură apărută la 1911. Ca transilvănean am urmărit şi în trecut cu atenţie chestiunea monumentelor istorice din Transilvania şi aşa consider, că nu va fi fără interes a pune întrebarea: oare s'a lucrat în trecut în privinţa monumentelor istorice din Transilvania? Există în Transilvania legi referitoare la monumentele trecutului? In interesul adevărului trebue să recunoaştem, că comisiunile nou formate în Basarabia şi Bucovina, ori cea din Transilvania care se constitue acum, vor găsi o activitate anterioară apreciabilă. De monumentele Basarabiei s'a ocupat Comisiunea imp. rusească arheologică, fondată la 1846 (Imp. Russkoje Archeologiceskoje obscestvo), de preţioasele tezaure ale trecutului nostru din Bucovina s'a îngrijit Comisiunea centrală din Viena, fondată la 1853, reorganizată la 1873 şi 1899 (K. K. Zentral- Komission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und Historischen Denkmale). In Ungaria Comisiunea se înfiinţează la 1872, iar la 1881 se sancţionează art. de lege XXXIX referitor la monumentele istorice. Legea şi regulamentul Comisiunii (Müemlékek Országos Bizottsága) au fost valabile şi pentru monumentele Transilvaniei. Dar chiar înainte de a se fi constituit Comisiunea maghiară, până la 1860. Comisiunea dela Viena s'a ocupat şi de monumentele Ungariei şi ale Ardealului. Dela 1860 până la 1872 această sarcină a avut-o Academia maghiară. Scopul Comisiunii maghiare a fost acelaş ca şi în alte ţări din apus: consemnarea, cercetarea, fotografierea clasificarea, supravegherea, apoi restaurarea, conservarea, reconstruirea, în fine publicarea, monumentelor. La 1370 se ia o suma în buget pentru lucrări. Dintre lucrările de conservare şi restaurare ale Comisiunii în Transilvania şi părţile ungurene, sunt de amintit în deosebi acele dela Hunedoara, Herina, Orşova, Baia-Mare, Oradia-Mare. Mai ales pentru castelul familiei Huniade s'a lucrat mult. Consemnarea monumentelor s'a făcut după judeţe, dar această consemnare nu este nici perfectă, nici îndestulătoare, totuşi poate servi ca bază, având alături şi notiţe bibliografice Comisiunea din Budapesta posedă apoi planşe, planuri, fotografii, descrieri, studii. Repet înc'odată, lucrările Comisiunei referitoare la Ardeal, Banat şi Părţile ungurene nu sunt ideale. Ba sunt departe încă de idealul propus. Se simte lipsa istoricilor de artă şi se observă un indiferentism faţă de monumentele româneşti, cari totuşi nu lipsesc.

Comisiunea nouă romana — ori care i-ar fi regulamentul — va avea să continue o activitate începută cu vreo şapte zeci de ani mai înainte şi va avea datoria să ţină seamă în primul rând de monumentele româneşti, neapreci-te pân'acum de Comisiunea din trecut. Pe baza muncei ei se va scrie odată un nou capitol în istoria artelor din România. Cine poate întrezări resultatele viitorului? In orice caz, fantazia istoricului, istoricului de artă şi a arheologului vede multe descoperiri frumoase în viitor. Comisiunea se va ocupa de monumentele existente fără deosebire de naţionalitate creatorilor săi. Pentru a-şi îndeplini cu conştiinciozitate misiunea, ea va avea însă nevoe de lucrările anterioare. Ce va să zică a începe dela început, numai un om de specialitate va înţelege pe deplin, a începe executarea planşelor inventarierea, schiţele, descrierile etc. Abstrăgând dela munca imensă, care ar absorbi forţele de muncă ale unei generaţii, să

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Copiii în Anglia

Doamna de Conlevain*, împreaună cu prietena ei, miss Barring, vizitează locuinţa familiei Arnold (8000 lei venit anual), conduse de stăpâna casei:

— „Odaia copiilor . . . era pod înainte", anunţă ea.

— „Odaia copiilor! (Nursery) Ah! Frumosul tablou! O încăpere . . . luminoasă, care da în grădină. Aerul, lumina, frumoasele raze ale soarelui care opunea, intrau în ea prin cinci ferestre mici, festonate în verdeaţă, In fund, două paturi, în dosul unor paravane vesele chinezeşti. Atmosfera dinăuntru era foarte plăcută de respirat. Lângă o fereastră, doi copilaşi în rochii albe, cu cordoane 207, strălucitori de curaţi . . . erau aşezaţi înaintea castronaşelor lor pline de lapte cald şi pâine, iar alăturea de ei îngrijitoarea, de asemenea în alb, care le da să mănânce. Strigăte de bucurie . . . salutară intrarea noastră . . . Uşa de la odaia îngrijitoarii era deschisă şi eu aruncai o privire indiscretă într'acolo; ea era de o ordine perfectă, împodobită cu fotografii şi cu flori."

— „Aceasta-i tot ec pot da micilor mei cerşetori, zise tinăra mamă cu veselie".

— „Este foarte mult, răspunse-i eu, întorcându-mă să mai îmbrăţişez odată cu ochii acest cuib omenesc, atât de bine ţinut, înfrumuseţat şi poetizat de mamă".

Odaia copiilor este, pentru englezi, ceva mai malt de cât un loc separat pentru culcare; ea este locul care dă tiparul lui special caracterelor lor. „In odaia lor, copiii englezi sunt învăţaţi să respecte libertatea altuia, ierarhia şi toate liniile de demarcaţie, stabilite pentru bunul mers al societăţii. Ei învaţă unde este locul lor şi ei stau acolo. Ei nici un visează măcar, să năvălească în cartierul părinţilor lor şi consideră drept o favoare faptul de a fi admişi acolo în unele ceasuri din zi. In schimb, în crescătoria lor, copiii se simt la ei, ei vă invită şi vă primesc cu o drăgălăşenie extremă. Acolo, ei trăiesc propria lor viaţă, iar nu pe aceia a persoanelor adulte. Această viaţă, în care nu sunt de cât jucării, animale, flori, poveşti şi cântece, păstrează o curăţenie încântătoare. Timpul petrecut în crescătorie însemnează o epocă distinctă, în viaţa oricărui britanic şi adesea gândul omului de stat, al omului de afaceri, se întoarce spre el, pentru a recăpăta puteri."

In cartea doamnei de Conlevain se găsesc şi câteva reflexii melancolice, pe care ea le face, comparînd felul în care-şi îngrijesc englezii şi francezii copiii. „Vai, aşa este, noi creştem rău copiii noştri! Dacă englezii datoresc calităţile, care fac forţa lor educaţiei pe care o capătă în primii ani ai copilăriei, noi datorim defectele, care formează slăbiciunea noastră, aceluiaş lucru." Goethe, îmi pare, a zi, că nu este lucru indiferent pe care poartă intrii în lume. Englezii, după toate aparenţele, au înţeles mai bine ca alte popoare, că prin „poartă" în cazul acesta nu trebue să înţelegi atât familia, cât educaţia primilor ani. „De ieri, nu mai văd de cât încântătorul tablou, al odăii de copii, pe care am vizitat-o. Aşi vrea parcă să-l trec, aşa, viu, pe sub ochii câtorva mame franceze. El va face poate să nască la una sau alta idea de a înfiinţa şcoli, în care doctori capabili să dea lecţii asupra *copilului* şi asupra felului de a-i îngriji."

Să nu credeţi de altfel, că grija englezilor pentru copii se reduce la preocuparea de a le da o odaie a lor. Luaţi întâi mama. „O mamă bună, engleză, un numai că supraveghiază de aproape prima educaţie a copiilor ei, dar ea nu lasă absolut de loc pe seama altora grija de a le îndreapta inima spre bine. Ingrijitoarea nu este ţinută, de fapt, de cât să vadă de ei şi să le formeze manierele, un lucru pe care-i şi învaţă, îndată ce *au conştiinţă de ele.* Ea trebue apoi să-i disciplineze, să-i înveţe să se supusă practicei micilor virtuţi. Cu o putere de sugestiuni, pe care am admirat-o adeseaori, ea le insuflă respectul cuvântului dat şi mai ales groaza de minciună. Copilul englez este acela care minte mai puţin." De altfel, se pare că englezii excelează în arta aceasta, de a iubi fără a aduce prejudicii disciplinii. Proba o vedem şi la rezultatele pe care le au ei cu animalele! „In Franţa, zice Pierre de Conlevain, persoanele care iubesc câinii se fac sclavii lor. Ei le permit să invadeze casa întreagă şi îi răsfaţă într'un chip ruşinos". Cât de altfel stau lucrurile în Anglia! Aici, câinii sunt cu adevărat disciplinaţi şi educaţi, ca toate animalele de altfel şi ca copii, ca tot ce este iubit. „Nu există pe lume câine atât de corect ca cel englez. Când i se întâmplă să se scarpine în salon, sau să se întoarcă pe spate, lucruri care sunt rău văzute, îndată cineva-i spune: „Ei, ei, ceva mai multă cuviinţă, domnule!", sau: „Poartă-te ca un gentleman, domnule!" Şi câinele bate din palme, el se întoarce pe picioare."

In Anglia, nu este însă numai mama, care se ocupă de copii. Cine nu se ocupă! am putea zice. Toată lumea se interesează cu pasiune de ei. „Legiuni întregi de femei lucrează ca să-l instruiască şi să-l amuzeze. Există, literatură strălucită, o mulţime de jurnale ilustrate, reviste. Punch, celebra foaie satirică, are pentru ei o dragoste specială. Miss Barring, a scris timp de un an într'o revistă de Dumineca pagina destinată copiilor, semnând „Mătuşa Cecilia". Numărul de scrisori, pe care le primea a obligat-o să se lase de meseria aceasta: nu mai putea să facă faţă la toate! Ea a păstrat multe din aceste scri-

* Vezi numărul de acum două zile al „Infrăţirei".

Cronica politică

Ocupațiile parlamentului. Cazul validării d-lui Stere întrecând proporțiile personalității în discuții, a luat caracterul unor desbateri aprinse de principii în mijlocul unei imense majorități care nu știe și nu vrea să știe de principii. Discuții furtunoase și de multe ori cari tind a aminti parlamentul din Budapesta, s'au încins între toți fruntașii politici. După formidabilul rechizitoriu pe care l-a făcut d-l Cuza, a urmat d-l Tache Ionescu, care, crezându-se cu destulă autoritate morală pentru a o contesta pe a altora, și-a pus talentul de avocat în serviciul cauzei.

Cazul „Tișita". In consiliul de miniștrii s'a produs o puternică desbinare pe chestiunea cazului soc. „Tișita" care apărată de d-l Mișu Antonescu, acum ministru de justiție, iar înainte avocat al ei, a scandalizat pe unii miniștri. Intreg consiliul a decis ca d-l Antonescu să răspundă singur în parlament la interpelările anunțate.

Desbinarea Federației. Nici o îmbunătățire n'a intervenit în starea Federației după retragerea d-lui Iorga, care nu revine. S'au și început pregătirile pentru alte aranjamente ale grupărilor ce au pretins până în ultimul moment că-și pot lua răspunderea guvernării.

Știri și fapte politice

A fost destul ca noul ziar „Gazeta Ardealului", să mărturisească deschis, aceea ce toată lumea știe cu privire la autonomismul „Patriei" și „Voinței", pentru ca, aceasta din urmă — mai promptă decât cea dintâi — să reacționeze, învectivând pe noul confrate așa cum numai „grupul de gânditori economici" poate.

Cât privește apărarea ei și-o aduce, e un model de cinism și îndrăzneală.

■

Al doilea porumbel trimis din nava „resortiștilor" se anunță că va fi d-l Bontescu, care va candida în locul vacant lăsat de d-l Imbroane, numit prefect. In vederea acestei candidaturi, d-nul Bontescu a și început a se recomanda alegătorilor, prin competenta studiere a cazului Hențiescu, deocamdată.

Al treilea porumbel se crede că va fi d-l dr. Aurel Lazăr. Iar mai târziu, desigur d-l L. Oanea, de-o proveniență mai recentă.

■

D-l deputat Laurențiu Oanea unul dintre cei mai reprezentativi tipuri ale oamenilor noui, și un foarte influent membru din partidul național, a fost tradus înaintea comisiei disciplinare pentru vinovația de-a fi primit mită în schimbul stăruințelor depuse pentru o afacere.

Studierea și analizarea amănunțită a cazului L. Oanea o vom găsi în curând în articole de fond ale „Voinței", semnate de d-l dr. Victor Bontescu.

Atunci vom ști de ne aflăm în fața unui caz interesant, cum au fost numai câteva, sau a unui comun „și de toate zilele."

---

ne gândim și la spesele imense în împrejurările de azi. Reprezentanții noștri dela Budapesta vor avea, pe lângă problemele mari, pentru cari au fost delegați, să gândească și la chestiunea monumentelor istorice din Transilvania și să intervină pentru câștigarea actelor, planurilor, planșelor, descrierilor monumentelor noastre. Aceasta nu cred să întâmpine greutăți mai mari, deoarece pe de-o parte Tratatul cu Ungaria art. 177, pe de altă parte și § 24 al legii XXXIX din 1881 ne este spre ajutor.

Apreciind în câteva cuvinte munca Comisiunii din trecut, privim cu încredere în viitor. Nimeni nu se îndoiește, că Comisiunea română nu numai că va continua cu seriozitatea necesară activitatea de pân'acum, dar văzând lacunele din trecut va ști să completeze, să umple golurĭ și să zidească mai departe pentru bunul comun al științei.

---

sori, pe care le-am parcurs cu o adâncă înduioșare. Dragi copilași! Ei povesteau durerile lor reale sau imaginare. O fetiță prezenta păpușa ei favorită și cerea sfaturi, ca să știe cum s'o crească mai bine! Alta își vărsa focul de durerea pe care i-o produse moartea unui câine și cu îmi dam seama de toată sforțarea representată de aceste prime scrisori, de plăcerea simțită lipind timbrul, timbru cumpărat cu bănuțul, care ar fi putut fi cheltuit pe dulcețuri, și apoi de așteptarea răspunsului, de ochii care păndeau factorul, de mândria de a vedea numele sau pe un plic! Ce mulțime de impresii noi provoca faptul acesta. Ce săritură înainte! Această corespondență arată, de sigur, nevoia unor confidențe, pe care mama nu o satisfăcea; dar, în acelaș timp, ea arăta libertatea lăsată copilului, libertatea așa de potrivită, ca să-i ajute desvoltarea inițiativii și a individualității".

Inainte de a termina cu copilul și creșterea din primii lui ani, să mai spunem o vorbă, tot de Pierre de Coulevain. „Diferența de creștere în primii ani separă mai mult pe oameni de cât diferența de cultură." Și tocmai pentrucă ea este un lucru atât de mare și de greu, englezii nici nu cred, că ori și cine poate să o dea așa cum trebue. Ei socotesc că trebuesc trei generații pentru ca dintr'un îmbogățit să iasă un gentleman! Lucrul subțire nu se poate face dintr'o dată, socotesc ei. Și prin lucru subțire ei nu înțeleg, omul rafinat numai, ci omul cu adevărat capabil. „Așa, zice Rodney Baring, individul de origină populară va păcătui tot deauna prin ceva, prin lipsă de tact, de stăpânire de sine, de educație. El va putea avea sentimentele cele mai înalte, va putea poseda cultura intelectuală cea mai complectă, va putea fi un geniu chiar, el nu va fi un gentleman.

Iată de ce noi apreciem nașterea. Printre oamenii noștrii de stat, de valoare, sunt mii care nu sunt „bine născut" și politica lor se resimție tot deauna de faptul acesta. *La noi, toată lumea are ambiția să fie, sau să pară un gentleman.*"

Virgil I. Bărbat.

„Independența Eparhiei Clujului"

— O replică —

„Infrățirea" *de ieri publică un răspuns, semnat de prietinul S. Oprean. Văd însă cu surprindere, că e un contrast izbitor între semnătura și factura canonică a articolului. Ceeace mi-aduce aminte de cunoscuta tentativă din Vechiul Testament. Deci după păr s'ar părea că-i Isav, glasul însă este al lui Iacob. Cum însă teologul „Iacob" n'are curajul părerilor, iar cu naturalistul „Isav" nu pot intra în discuție pe motive de incompetență, rămâne să spun două vorbe pentru publicul cititor.*

1. Teologul „Jacob" face o greșală fatală, transpunând chestiunea eparhiei Clujului în veacul XVIII-lea, ca s'o aprecieze după doctrina **absolutismului ierarhic** *de atunci, Pe când e știut de toată lumea, că eparhia Clujului s'a înființat după prevederile pozitive ale Statutului organic, într'o epocă de sigur* **constituționalism** *bisericesc. Iar în privința aceasta, fără îndoială, că* **Șaguna** *prezintă mai multe garanții de competență decât anahronistul „Iacob".*

2. Nici argumentul cu tovărășia I. P. S. S. Nicolae nu mai prinde, căci Mitropolitul nostru a trimis Consistorului din Cluj o telegramă prin care revoacă măsura combătută în articolele noastre. Astfel punctul de vedere reprezentat de consistorul din Cluj a biruit.

3. Celelalte încercări de „interpretare" fiind mai mult amuzante decât serioase, nu merită nici un răspuns.

Concluzia se impune: Teolo-„Iacob" va citi cu sârguință Statutul organic, iar naturalistul „Isav" se va întoarce la natură spre a împlini porunca maestrului I. I. Rousseau.

I. Matelu.

Din Presa germană

Subsecretariatul minorităților a deziluzionat pe Sași

Ziarul *Kronstädter Zeitung*, după ce amintește promisiunile poporului român concentrate în hotărîrile din Alba-Iulia, scrie că Subsecretariatul minorităților a desiluzionat poporul sas.

Motivele cari stârnesc neîncredere sunt pentru acest ziar următoarele:

„Chiar Ministrul de Interne a declarat, că Subsecretariatul nu va servi pentru apărare ci pentru controlarea minorităților prin o contrapropagandă în străinătate. Intențiunea aceasta se vede mai bine — scrie ziarul — din declarația d-lui Argetoianu în senat, că după 3 luni, de funcțiune chiar minoritățile vor cere desființarea lui.

„Ziarele din Brașov ale guvernului întăresc neîncrederea aceasta prin publicarea unui articol ca acela al ziarului „Nihil sine Deo", în care Sașii sunt acuzați de contrabandă cu arme și dușmănie față de noua patrie, pe care ei au ales-o de bunăvoie la adunarea din Mediaș".

Publicatiune

Se aduce la cunoștința amatorilor, că în ziua de 20/III 1921, se va ține licitație de vânzare a cantității 6500—10000 kgr.

fier vechi

de tuciu etc. etc.

Amatori se vor prezenta la Cazarma Reg. 32 Obuziere, str. Tunarilor (Zápolya) ora 9·30 a. m.

Licitația se va face cu oferte închise și garanție.

Com. Reg. 32 Obuziere
Col. Vlădescu

Unui ziar „de sănătoasă veche tradiție... a Ardealului..."

„Patria", comptând că ar fi trecut destulă vreme ca să i se uite nenumăratele dovezi incontestabile ce le-a dat de rea credință, falșificare, calomnie, etc. se așează în Nr. de eri în fruntea presei *„de sănătoasă și veche tradiție a Ardealului"*. Și, din olimpica înălțime a acestui loc, pe un ton, pe cât de impertinent tot atât și de ridicol, și-a luat îndrăsneala de a crede că poate face morală.

Noi am afirmat, bazați pe cunoscuta telegramă a d. Vaida de la Paris prin care a oprit votarea exproprierei agrare, ca și pe baza menținerei în Ardeal a principiului arendărilor forțate în dauna exproprierei, că acesta s'a ferit de expropriere. La această evidentă afirmațiune, „Patria" a răspuns publicând textul unui proces-verbal de *„arendare forțată"* privitor la moșia d-lui Vaida. Noi, cu toate că pretinsa dovadă nu avea nimiç comun cu exproprierea, am cerut totuși, — fiindcă era afirmată de „Patria", — să se publice documentul original în fotografie, ca să putem crede că d. Vaida nu s'ar fi sustras nici de la aceasta.

Și cum nu am fi îndreptățiți să cerem aceasta susnumitului ziar, când de atâtea ori, împreună cu cititorii, am avut a ne indigna de turpitudinea și cinismul cu care a afirmat neadevăruri, a mistificat adevăruri, a falșificat fără rușine?"

Dar, să amintim:

A afirmat că o persoană din jurul ziarului nostru, ar fi traficat cu coroanele și, somată în nenumărate rânduri, n'a precizat nici numele și nici dovezile.

A afirmat că pentru alegerea dela Șomcuta, d. Brătianu ar fi scos o gazetă specială în Cluj!

Apoi, pentru a putea contesta justificarea telegramei de omagiu și recunoștință a Generalului Averescu către d. Brătianu cu prilejul înfăptuirei reformei agrare, gazeta de *„veche tradiție"*, a falșificat complect textul telegramei date cu acelaș prilej și M. S. Regelui, după cum am dovedit, la timp, comparând textul adevărat cu cel ticluit.

Iar, pentru a bate recordul în materie de falșificare, numita gazetă de *„veche tradiție a... Ardealului"*, a falșificat complect un interview al d-lui Brătianu acordat ziarului „Uj Kelet"; și pentru rușinea noastră a trebuit să intervie însăși ziaristul străin care publicase interviewul, să declare falșul . . .

Iată, așadar, cine, luându-și îndrăzneala drept o virtute, și-a închipuit că va găsi o opinie publică capabilă de-a accepta să o reprezinte, cu o astfel de autoritate morală, un astfel de ziar.

Nu „Patria", care susține formula *„Ardealul pentru Ardeleni"*, care crede că „era mai bine" sub Unguri, care pe toate drumurile combate unificarea, care apără prin ăcere atitudinea ziarelor Maghiare, care a sprijinit greva generală, care susține înstrăinarea bogățiilor naționale, ar fi aceia care amenință unitatea națională, ci noi, cari, în toate aceste mari probleme, ne-am sforțat să anihilăm efectul dezastroasei ei atitudini, susținând din răsputeri marile interese naționale.

Dar nu rățoeli de acestea pot să formeze obiectul preocupărilor opiniei publice și a noastră, și nu pentru a stabili pe oscopica considerație la care a dreptul ne sacrificăm timpul și coloanele, ci numai pentru a aminti cu acest prilej distanța ce ne desparte și ca patriotism și ca necesitate profesională.

Revista pressei maghiare

„Wilhemus ante portas".

Ziarul *„Uj Kelet"* se ocupă într'un primarticol de hotărîrile luate în decursul conferinței dela Londra însoțindu-le de comentarii nu tocmai optimiste. Iată, concluziile la cari ajunge: — „Conferința dela Londra ne-a servit cu trei fapte surprinzătoare. Simpatiile generale, la cari ne așteptam nu s'au arătat; chiar și America, care a rămas pasivă față de foștii ei aliați, observă aceeași pasivitate și față de Germania. Causa am spus'o într'un artiçol anterior: Anglia, Franța și Italia au cerut dela America să le ierte din datorie 10 miliarde de dolari, și au cerut aceasta știind dinainte că America nu va accepta, dar cel puțin le va lăsa mână liberă în politica financiară ce o vor apliça față de Germania. Al doilea fapt surprinzător este, că Anglia s'a arătat la Londra tot așa de hotărîtă, rigidă și neînduplecată ca și Franța la Paris, fiindcă în chestia orientală Anglia e avizată la Franța . . . „Urmează apoi faptul cel mai surprinzător, despre care până acum nu se vorbia în Europa, fără ca să nu i se aprecieze seriositatea și anume că partidul militarist, spiritul reacționar imperialist, și-a mișcat pumnul și a esclamat: războiu! Lor încă nu le-a fost de ajuns . . . Să vie ocupația, spun ziarele lor guralise; prin aceasta Antanta a violat tratatul de pace și revine la starea de război. Merg așa departe în cutezanța lor, încât cunoscutul ziar *„Kreuzzeitung"* pentru prima oară dela 9 Novembrie 1918 a apărut din nou purtând ozinca: „Cu Dumnezeu pentru rege și patrie". Ei proclamă așadară deschis că Germania are nevoe de libertate de acțiune; din aceasta se poate conchide că formațiunile, cari nu sunt dezarmate, sunt alcătuite din oamenii lor, și că da, servesc războiul și propagă deschis restabilirea Impărăției". Ziarul își exprimă apoi temerea că în Germania va isbucni revoluția. Speră însă că la Londra se va ajunge totuși la o înțelegere. Dacă nu, atunci: Wilhelmus ante portas".

Perspectiva unui nou războiu.

Ziarul socialist *„Küzdelem"*, într'un primarticol intitulat „Imperialisme războinice" pronostichează de asemenea un viitor războiu. — „Sunt deja semne precise — scrie acest ziar — cari mărturisesc isbucnirea unui nou războiu. Statele din nou create sunt incapabile de consolidare și numeroasele greutăți, cari survin în stabilirea cadrelor noilor state, vor duce la războiu. Icoana viitorului ni se desemnează foarte întunecat, într'un nou războiu imperialist, care ar decurge între noile formațiuni de state, ridicate la greutate politică în urma războiului, și între statele învinse. Suntem mai departe de pace ca în August 1914. Și dacă muncitorimea lumii, proletariatul internațional nu va interveni, dacă va îngădui ca învinșii și învingătorii să pregătească un nou războiu, atunci aceasta va și urma aieva".

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

INFORMAŢII

Membrii partidului naţional—liberal sunt convocaţi în adunare generală Vineri 12 crt. orele 5½ p. m.

Balul mascat şi nemascat, ori ganizat de ofiţerii Regimentului-87 Infanterie din Satu-Mare, în vederea strângerii unui fond pentru muzica Reg. şi pentru o apropiere a societăţii, a reuşit pe deplin. A fost lume multă şi s'a petrecut într'o atmosferă cordială. Mulţumiri trebunsc aduse d-lui colonel Cernăuţean, care a luat frumoasa iniţiativă a organizării acestui bal, şi secondanţilor săi: dr. maior Petrovin, căpitan Topolov şi locotenent Ursache Florescu.

Voinţa relevă fapta administraţiei „Operei Române“, care a încetat de-a mai tipări anunţurile la tipografia românească „Ardealul“, pentru a le tipări la una ungurească.

Cunoscând că acesta nu e unicul caz când o instituţie românească nu-şi înţelege o elementară datorie de patriotism.

Suntem solidari cu numitul ziar în a dezaproba fapta pe care o relevă.

Pe cale particulară aflăm că d-l Cherebeţiu student în ştiinţe a descoperit o nouă metodă de analiră chimică bazată pe principiul flaoroscopului. Experienţele sunt în curs şi sunt speranţe de rezultate practice strălucite.

La Bucureşti s'a înfiinţat un curs pentru unificarea instrucţiunii şi a semnalelor ceferiste la care iau parte trimişii tuturor direcţiunilor regionale din teritoriile alipite.

Prin acest fapt şi greutăţile de această natură cari impedecau o mişcare mai liberă a personalului ceferist vor fi înlăturate.

Corpul didactic de la şcoala primară No. 1. „Dorobanţul Român“ din Cluj aranjază Duminecă 13. Martie a. c, ora 3 d. a. o serbare şcolară cu elevii şcoalei, la care învită cu toată onoarea Onoratul public român.

Programul serbării cuprinde o piesă de teatru, coruri, declamaţiuni şi jocuri naţionale.

Solviri benevole în folosul bibliotecei şcoalei şi al „F. Gheorghe Lazar“ se primesc cu mulţămită.

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (3

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

O locomotivă care circula în gara Cluj a lovit un soldat care căzând pe şine a avut tăiate amândouă picioarele. Soldatul a fost transportat în spitalul militar.

Dumineca trecută un parastas pentru pomenirea memoriei marelui român Gheorghe Popp de Băseşti, fostul preşedinte al partidului naţional ardelean şi preşedintele marei adunări naţionale a Unirei dela Alba-Iulia, a fost oficiat la Blaj de către Dr. Vasile Suciu, mitropolitul grecounit al Ardealului, înconjurat de clerul metropolitan.

Esit. Nr. 642—921

Concurs

„Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu“, Regiunea Cluj, având nevoie de un şef magaziner, publică concurs pentru ocuparea acestui post. Cererile instruite cu actele de calificaţie sunt a se înainta la biroul acestei Regiuni din Strada Cogălniceanu (fost Farkas-ut) Nr. 8 în orice zi de lucru între orele 9—12 a. m. şi 4—6 p. m. Retribuţiunile sunt cele prevăzute în regulament.

Preşedinta
Sofia Anastasiu
Secretara
Const. Bogdan Duică
Director
Indescifrabil

AVIZ

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că d-l Ludovic Komjátszeghy a depăşit din asociaţia Nagy şi Komjátszeghy Restaurantul „Gambrinus“.

Invităm pe toţi aceia cari au ceva pretenţiuni faţă de această firmă, ca în decurs de 8 zile să-şi reclame drepturile.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Cu stimă
Nicolae Nagy şi
Lud. Komjátszeghy

Vânzare cu preţuri senzaţional de reduse ca în timp de pace.

	Preţurile: avute Lei	actuala Lei
STOFE ENGLEZEŞTI:		
Pentru haine bărbăteşti, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbăteşti pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămaşi bărbăteşti	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ŞI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearşof mărime 8/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii şi cu pete	70·—	35·—
Căptuşeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35.—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Aţa cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. şi 3-6 p.m.

La firma JACOB DICK şi FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

Viaţa provincială

Din Haţeg

O şezătoare literară-muzicală

Ca şi în anul şcolar trecut, aşa şi'n anul acesta, corpul profesoral dela şcoala sup. de comerţ şi civilă din Haţeg, a ţinut de datorie, să'şi indeplinească chemarea extra-şcolară, prin întocmirea de şezători literar-muzicale.

Duminecă, în 27 Febr. a. c. ş'a ţinut a 6-a şezătoare de acest fel.

D-l prof. Traian Ţăranu, a ţinut o conferinţă despre *Femenismul cuminte*. D-l conferenţiar, după ce arată că femenismul are de scop, înbunătăţirea situaţiei femeiei, din punct de vedere, moral, intelectual, economic şi legal, face istoricul situaţiei femeiei, începând dela femeia antică până în zilele noastre, dovedeşte temeinic scopul rău, pe care'l urmăresc unele femeniste, dorind egalitate în toate atribuţiile cu bărbaţii, fără a lua în consideraţie interesul naţiei noastre, binele naţiei noastre. In continuare spune că este pentru femenismul cuminte, înţelegând prin aceasta, scopul de a indrepta din toate punctele de vedere a situaţiei femeiei, însă fără a degenera în exagerări, prin pretenţii nefireşti, femela rămânând tot femeie, fără a se masculiniza, prin ceiace ar perde respectul bărbatului devenit astfel colaboratorul său. Femenismul românesc cuminte, să urmărească liberarea de toate sarcinile luptei pentru existenţă, astfel ca româna noastră să se poată consacra numai gospodăriei pricepute şi bunei creşteri a copiilor noştri, cetăţenii de mâine. Incheie, cerând să fim credincioşii adepţi, ai femenismului cuminte, care urmăreşte să dea fetelor, cea mai înaltă cultură, fără a neglija însă, ceiace interesează direct pe o mamă, dând fetelor toate noţiunile, care trebuie să servească, la conducerea căsniciei şi la educaţia copiilor. Ne ajunge politicianismul masculin, nu ne trebuie şi unul femenin! Aplauşe bine meritate. Au răsplătit pe conferenţiar.

Apoi corul elevilor, sub măiastra conducere a neobositei profesoare de muzică, d-şoara Lia Munteanu, a cântat spre satisfacerea tuturor diferite cântece. Multă ilaritate a produs şi poeziile lui Speranţă, declamate cu simţ de studentul Pinciu.

Ne-am despărţit dela această şezătoare, constatând cu mulţumire, că profesorii dela aceste şcoli sunt cu edevărat profesori ştiindu-şi îndeplini chemarea lor culturală şi în societate.

Unul din public.

Din Târgu-Mureş.

— Un nou ziar maghiar. —

In luna Februarie a apărut aici un nou ziar unguresc, intitulat „Egyetértés“ (Inţelegerea). Conducerea ziarului o are preotul Truppel, un bun prieten al românilor. Inainte de a apărea ziarul, ungurii de aici se agitau împotriva faptului de a îndrăsni cineva să scoată un ziar filoromân aici, în oraşul lor. Il atacau că e susţinut de stat şi îi profeţiau o viaţă nu mai lungă decât de câteva săptămâni.

Românii, în împrejurările acestea, au primit cu o adevărată bucurie apariţia acestui ziar crezând că doar îi vom putea împăca pe ungurii de aici cu existenţa statului român. Au crezut că însfârşit acestui ziar îi va succede să arâte ungurilor din localitate că sunt oameni cari văd şi judecă mai real lucrurile şi nu se lasă amăgiţi de un vis, cărui împlinire se aşteaptă zadarnic.

Erau asiguraţi că fiind ziarul sub conducerea eminentului ziarist preotul Truppel, această speranţă, cel puţin în unele privinţi, nu ne va înşela. Aveam şi anumite nedumeriri şi printre acestea, în primul rând, aceia, că oare ce o fi căutând în redacţie un om al cărui nume nu voiesc încă să-l dau publicităţii, despre a cărui purtare pe timpul comunismului în Budapesta se spun cele mai scandaloase lucruri. Nu puteam pricepe cum un om ca preotul Truppel, ale cărui convingeri politice le-am putut vedea atunci, când a primit să facă parte din Senatul român, să se asocieze cu un om pătat prin purtarea lui şi înaintea românilor, dar şi înaintea ungurilor.

E fapt că purtarea susnumitului a fost adusă şi înaintea Curţii Marţiale, care, în lipsa dovezilor suficiente, l-a achitat, dar această achitare nu a putut să ne risipească nedumeririle cu privire la ştirile care circulă despre el, cari şi jumătate dacă ar fi adevărate, ar fi prea de ajuns pentru a rupe orice legătură cu un asemenea om. Sunt fapte concrete şi atât de elocvente, încât ne vine greu ca văzând mai ales purtarea lui de acum — să nu le credem.

In ce priveşte programul ziarului ne-am înşelat în el, pentrucă deşi şi-a propus să apere — interesele statului nostru în mijlocul ungurilor, totuşi, prin articolul publicat în numărul din 24 febr. se trădează existenţa în redacţie a unui om care începe să-şi dea pe faţă, convingerile comuniste, pe care le-a avut la Budapesta şi pe care până acum le-a ţinut ascunse. Că dânsul uzează de aceste convingeri, nu ne nimeşte, pentrucă ne vine a crede că nu a putut să uite încă binele ce l-a avut din aceste convingeri, dar ne miră aceia că într'un ziar ca acesta, a putut să apară un asemenea articol, care în fond cuprinde apărarea teoriei comuniste, împotriva unui articol al profesorului Dr. Szabó publicat în ziarul „Székelyföld“, din 23 Febr. Articolul nu e iscălit şi deşi redacţia a scris sub el că este „trimis“, totuşi ne pare ciudat că a putut să apară tocmai în ziarul care şi-a propus să lucreze pentru o apropiere între noi şi Ungurii de aici.

Din Satu-Mare.

Banca populară „Cultura Poporului. — Firma internaţională de Transporturi „Carol Lassen“.

In curând va lua fiinţă în oraşul nostru o bancă populară „Cultura Poprului“, care va sta sub controlul şi patronajul Statului, având de scop să cumpere fabrici şi întreprinderi cari sunt azi în mânile speculanţilor sprijinind naţionalizarea comerţului şi industriei ardelene; să împrumute bani cu dobândă mică să facă tovărăşii de consum etc.

Fac parte din consiliul de administraţie: d-l gen. Petala, ca preşedinte de onoare; d-l col. Butunoiu ca preş.; d-nii Ferenţiu primar, Ilie Barbul avocat, I. Florea prof., I. Puşcaş preot, V. Stănescu ca membrii.

In 2 Martie, zi de târg în Satu-Mare, în acest scop s'a ţinut a adunare poporală pe piaţa Victoriei la care au vorbit d-nii col. Butunoiu şi A. Davidescu, redactorul ziarului Satu-Mare.

După cum aflăm dela un reprezentant local al firmei internaţionale de transporturi Carl Lassen, cu sediul în Berlin, firma intenţionează să înfiinţeze pe teritoriul României vre-o 48 de filiale. La transporturi firma se va folosi de trenurile sale proprii, cari după un plan de mers stabilit, vor circula şi pe liniile C. F. R. Firma Carl Lassen a obţinut de curând un permis pentru exportarea a 12 mii vagoane de grâu, ce va aduce firmei un profit de cel puţin 150 milioane lei. Grâul se află depozitat la Galaţi şi Caracal.

Cheltuelile cu înfiinţarea acelor 48 filiale se va urca la suma de 60 milioane lei.

Firma va transporta şi lemne de foc şi de construcţie pentru Ungaria din pădurile din ţara Oaşului etc.

Coresp.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Vineri, Sâmbătă:
„Tih-Minh“. Partea VI şi ultima.
Duminecă la ora 10 a. m.:
„Reprezentaţie pentru copii.“
(Jack pungas. Film de maimuţă.)
De la ora 3 p. m.:
„Fluturile albastru.“
(Film artistic italian. Numai o zi.)

CINEMA URANIA:

Sâmbătă, Duminecă:
„Milonul surorilor gemene.“
(Film american Pathé).

CINEMA APOLLO:

Sâmbătă, Duminecă:
„Film maimuţă“ (Jack).
Partea II şi ultima.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 9 Martie

După terminarea cuvântării d-lui general Averescu s'a procedat la validarea alegerii dela Soroca. Rezultatul a fost validarea d-lui Stere cu 93 voturi pentru şi 6 contra. Majorităţile s'au obţinut dela vot.

Şedinţa dela 10 Martie

Se deschide la ora 3 p. m. sub prezidenţia d-lui DUILIU ZAMFIRESCU. Pe banca ministerială iau loc d-nii Trancu, Cudalbu şi Atanasiu.

La comunicări d-l IOANŢESCU vorbeşte în chestiunea salariilor funcţionarilor publici. D-l Pârjolescu depune un proect de lege din iniţiativă parlamentară pentru reabilitarea condamnaţilor o singură dată cu pierderea drepturilor. Se admite urge ţa. D-l Văleanu semnalează greutăţile împroprietăririi în Satu-Mare.

D-l GEORGE MÂRZESCU vorbeşte în chestie de regulament arătând greşelile strecurate în desbaterile publicate în Monitorul Oficial.

D-l GHERMANI interpelează în chestiunea lucrătorilor minieri din Ardeal, cari stau de 3 luni fără salariu şi au avut de suferit diferite maltratări. D-l Trancu-Iaşi făgădueşte că va lua măsuri. D-l Maniu semnalează acelaş caz la lucrătorii dela minele de aur.

D-l GRIGORE FILIPESCU adresează o interpelare asupra situaţiei d-lui Serghie Niţă pe banca ministerială întrucât d-sa a votat pentru validarea lui Stere în indignarea majorităţii.

D-l V. MADGEARU protestează contra nelichidării bunurilor inamice şi a camuflării societăţii Reşiţa.

Se începe discuţia proectului din iniţiativă parlamentară pentru impunerea câştigurilor realizate cu prilejul schimbului coroanelor şi rublelor.

SENATUL

Şedinţa dela 10 Martie

Şedinţa se deschide sub prezidenţa d-lui general COANDĂ. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu, Garoflid şi Averescu.

D-l general COANDĂ citeşte telegrama de felicitare a Senatului către A. S. R. Principele Carol cu prilejul căsătoriei.

D-l GAROFLID vorbeşte în privinţa refor ei agrare cerând votarea proectului guvernului.

D-l DARVARI întreabă asupra ridicării sechestrului Societăţii Tişiţa.

In chestiunea concordatului, d-l AL. CONSTANTINESCU arată că partidul liberal şi-a spus cuvântul la discuţia mesajului arătând că concordatul nu poate fi încheiat până la alcătuirea nouei constituţii. Respinge acuzaţii pe această temă. Mitropoliţii au vorbit pentru liniştirea spiritelor. Respinge insinuările făcute de d-l Goga în şedinţa precedentă.

D-l GOGA dă asigurări că drepturile bisericei ortodoxe vor fi apărate.

I. P. Sa Mitropolitul Primat MIRON CRISTEA ia notă de declaraţiile liniştitoare ale d-lui Goga.

In chestia noui împărţiri administrative a României

— Protestul Făgărăşenilor —

Primim:

Ştirile publicate în unele ziare despre desfiinţarea judeţului Făgăraş au produs în populaţia acestui judeţ o impresie penibilă.

Se accentuiază deja o mişcare vie pentru manifestarea în mod impozant a nemulţumirei generale.

O consfătuire intimă a avut loc în casinoul românesc din Făgăraş pentru a organiza o manifestare de nemulţumire; pentru un moment s'a hotărît a cere informaţii la centru pe cale telegrafică despre starea lucrurilor.

Toţi Făgărăşenii fără deosebire de culoare politică, sunt de părere să protesteze în contra încercării de anihilare a acestui judeţ, care a fost ţinut şi de către Unguri, ca cel mai românesc şi mai viguros în romanitate.

Judeţul acesta are un trecut istoric bine definit şi în deobşte cunoscut istoriceşte; el a dat totdeauna dovezi de remarcabile fapte româneşti, şi a mers în frunte întru toate.

După înăbuşirea revoluţiei din anul 1848 Austriacii au făcut împărţirea nouă administrativă a Ardealului, constituind 4 judeţe mari administrative (Clujul, Hunedoara, Fundul regin cu Sibiul şi Odorheiul) dela 300 mii locuitori în sus, însă Făgăraşul sub numele lui istoric de *„Districtul Făgăraşului"* cu 60 mii locuitori a fost menţinut neatins.

Ungurii au voit să-l desfiinţeze, dar la stăruinţele populaţiei a renunţat la planul făcut.

Oamenii de aici nici nu cred, că pentru o nouă împărţire administrativă în România să se poată decreta desfiinţarea judeţului ceea ce ar avea ca rezultat o adâncă decepţie în toate straturile poporului.

E dealtfel nu numai curios, dar dureros lucru cum se fac la noi în România proectele de legi, aşa cum s'ar zice pe neştiute, ceea ce e o mare greşală, căci orice proect de lege ar trebui publicat din vreme, comunicat celor cu experienţă cerută spre opinoare, dându-se prilej celor în drept a-şi da părerile. In schimb, iată că te trezeşti cu legea făcută — fără a avea timp de discuţie publică.

Aşa e în cazul prezent, unde din ziare *„străine"* aflăm, că proectul guvernului a fost desbătut în comisiunea parlamentului, şi s'a hotărît moartea istoricului judeţ a Făgăraşului.

Făgăraş, 7 Martie 1921.

Un Făgărăşan.

Bănăţeni despre d-nii Bontescu şi Vlad

Intr'un articol „Ardelenisare" al ziarului *Banatul Românesc*, menţionăm următoarele interesante rânduri:

„Banatul era încă ocupat de Sârbi, când Bontescu îşi strica automobilul pe valea Bistrei, unde visitase nişte deposite de lemne de mii de vagoane ale fostei Ungarii, pe cari mai târziu le-a şi vândut unor jidani pe un preţ de nimic. Gurile rele spun, că din afacerea aceasta ar fi băgat la buzunar vre-o câteva milioane."

„Francezii încă nu predaseră Banatul trupelor române, când Vlad aplica la amenzi de sute de mii bănăţenilor pentru spirtul, pe care nu voiau să-l predea unui consorţiu, din care făcea şi el parte."

Situaţia politică şi economică a Poloniei

„Neue Freie Presse" publică o dare de seamă asupra situaţiei din Polonia, făcută de un expert care cunoaşte bine stările din noul stat polon.

„In realitate — scrie ziarul — stările politice ca şi cele economice nu pot fi judecate deocamdată. Polonia este încă în faza de formaţiune şi de închegare internă. — Polonia trece prin faza de transiţiile dela răsboiu la pace. Varşovia este împănată de industriaşi străini, cari atraşi de bogăţiile economice polone, fac guvernului propuneri şi oferte fantastice. Polonezii bogaţi din străinătate plasează mult capital în intreprinderi. Directorii de bancă din ţară privesc însă îngrijoraţi la scăderea valutei, provocată de capitaliştii poloni, cari duc în străinătate valori de miliarde. Trebuie să treacă încă ani de zile până ce situaţia politică şi economică a Poloniei se va fi clasificat pentru a putea şti care partid va conduce politica noului stat. Polonia se află încă în ajunul unor mari evenimente.

La răsărit este problema rusească. Cei informaţi ştiu deja de mult că tratatul dela Riga, fie că se va încheia fie că nu, nu reprezintă totul deoarece de abia de acum în colo stările din răsarit încep a se lămuri.

Rusia nu va întârzia o clipă să atace Polonia, dacă aceasta ar fi în interesul ei cu tot tratatul. Bolşevicii au găsit în totdeauna pretexte. Intrebarea este dacă alianţa militară cu Franţa. România şi celelalte ţări va fi într'adevăr un obstacol serios contra expansiunei bolşeviste.

Admiţând că aceasta ar reuşi, se iveşte pentru Polonia o altă chestiune şi anume: relaţiile economice cu Rusia. In privinţa aceasta tratatul nu poate da o soluţie. Totul depinde dacă Polonia va reuşi să învingă concurenţa care va începe din partea Americei şi puterilor din apus. Va deveni Rusia o piaţă de desfacere pentru industria poloneză. Câtă vreme aceste probleme nu vor fi rezolvite nu să poate spune nimic asupra situaţiei economice a Poloniei.

Balul Reuniunei Comercianţilor şi Meseriaşilor Români

Sâmbătă 12 Martie, va avea loc în Sala „Redută", un prea frumos bal, organizat de „Reuniunea Comercianţilor şi Meseriaşilor Români" sub auspiciile Soc. *„Cultura Poporului"* şi sub conducerea unui comitet de doamne, în frunte cu d-na General Anastasiu, prezidentă, d-nele Dr. Pop, Ing. Lucaci, Tănăsescu, Docan, Vild.

Un splendid program cu artişti de la Opera şi Teatru Naţional va acătui partea de producţie. Au asigurat concursul lor preţios: D-na Lia Pop, Prof. Sibianu, Teodorescu etc.

O frumoasă tombolă organizată de toţi negustorii români, un bufet servit de casa „Colombo" a d-lor Aldica şi Sassu, iar cofetăria furnizată de casa Boncescu.

Preţul întrărei este de 40 lei de familie. Indemnăm publicul românesc să participe cu însufleţire la această primă manifestare a reuniunei comercianţilor Români.

Cetiţi „Infrăţirea"

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

M. S. Regina Maria, principesa Elisabeta, diadohul George şi prinţul Nicolae, împreună cu siuta, au fost primiţi triumfal la Pireu şi Atena. Oraşele erau măreţ împodobite Bucuria populaţiei s'a arătat a fi imensă.

Celebrarea căsătoriei civile a prinţisei Elena a greciei cu prinţul moştenitor Carol al României a avut loc ieri la ora 11 dimineaţa, iar cea religioasă la ora 5 după amiazi, în mijlocul aceluiaşi entuziasm al populaţiei.

Generalul Averescu s'a prezentat M. S. Regelui pentru a prezenta felicitări în numele guvernului.

■

Improprietărirea individuală în vechiul Regat s'a efectuat până acum în 655 comune adică 40 la sută din totatul comunelor chemate la împroprietărire.

Ministerul de finanţe, faţă de rezistenţa unor ministere la facerea reducerilor cerute, a fixat el însuşi suma bugetelor respective.

■

Datos, primul ministru spaniol, a fost asasinat la Madrid, pecând venea dela Senat, de către trei militari motociclişti cari au tras asupra lui 17 focuri de revolver.

■

Ministrul Comunicaţiilor a asistat eri la inaugurarea postului de telefon fără fir între Bucureşti-Ploeşti. Postul e pus zilnic la dispoziţia presei.

■

Colonelul Stere a fost achitat de Curtea Marţială a Corpului II de armată.

■

Parlamentele germane au protestat contra ocupaţiei. Vămile au fost sechestrate de către Aliaţi. Ocupaţia urmează. Populaţia germană e liniştită.

■

D-l Trancu-Iaşi a alcătuit un proect de lege pentru încurajarea construcţiilor de case.

TELEGRAME

Cine va fi ambasadorul Statelor Unite în Franţa.

Washington, 10 Martie.

Guvernul începe să se ocupe de noile posturi diplomatice pentru ambasada din Paris.

Sunt candidaţi generalul Pashing şi Butler, prezidentul Universităţii Columbia, fost ministru de justiţe al lui Taft.

Starea de Spirit în Germania.

Nauen, 10 Martie

Opinia publică germană nu vede un succes în politica franţuzească. Chiar şi socialiştii recunosc că dacă Franţa va avea succes prin actuala exhibiţie de forţe şi ocupare de teritorii germane ea va repeta cererile de noi prestaţiuni. In Landtagul bavarez şi saxon au avut loc Marţi şedinţe de protestare împotriva măsurilot luate de Antantă precum şi în contra aruncării întregei sarcine a răsboiului mondial pe umeri Germaniei.

Reprezentanţi din Reichstag ai tuturor teritoriilor ocupate au declarat în unanimitate că chiar şi cele mai grele pagube economice pentru populaţiunile acestor teritorii nu le va îndrepta o clipă credinţa dela patria germană. Dânşii au publicat un apel la rezistenţă şi unire.

Ziarele libere engeze atacă cu înverşunare pe Loyd George din cauza dizolvării Conferinţei dela Londra.

Presa neutrală spune că Germania nu trebue făcută răspunzătoare financiarmente de urmările răsboiului.

Millerand felicită pe prezidentul Harding

Lyon, 10 Martie.

Millerand, preşedintele republicii franceze, a adresat o telegramă de felicitare lui Harding cu prilejul instalării sale ca preşedinte al Statelor Unite.

Contra-revoluţia în Rusia

Lyon, 10 Martie.

Mişcarea anti-bolşevistă dela Kronstadt continuă. In ziua de 7 Martie răsculaţii au bombardat Petrogradul timp de patru ceasuri şi jumătate. In ziua de 8 bombardamentul a început. Bateriile bolşevice răspund la focul răsculaţilor. Toată fortăreaţa Kronstadtului este în mâna răsculaţilor afară de două forturi. Un atac al trupelor sovietice a fost respins.

Ştirile zilei

(După ziarele din Bucureşti)

Noile impozite

In chestiunea noilor impozite, se pare că s'au stabilit patru categorii de cedule:

Proprietatea imobiliară nezidită, proprietatea imobiliară zidită, industrie şi comerţ, profesiunile libere.

S'a creiat un impozit pe capital care se va plăti odată pentru totdeauna. O lege specială va stabili impunerile pe venit.

Impozitul pe salarii va atinge salariile dela 400 lei în sus. Se afirmă că impozitul pe salariu va ţi de 7 la sută.

Economia reformei financiare se va cunoaşte în întregime la începutul săptămânei viitoare când va fi depusă în parlament.

Infiinţarea ministerului agriculturei

Proectul de lege pentru înfiinţarea ministerului de agricultură va veni zilele acestea pe biroul Camerei. Noul minister cuprinde: comitetul agrar, direcţia agriculturii, direcţia viticolă, direcţia zootehnică, casa centrală de împroprietărire, secţiile dela Cluj şi Chişinău, cum şi banca regională din Cernăuţi.

Bugetul ministerului pe exerciţiul viitor se închee la cheltueli cu 206 milioane, iar la venituri cu aproape 700 milioane.

Opera Națională

O premieră în pregătire: Tannhäuser

IV.

Acest act este cel mai însemnat, din punct de vedere muzical. Autorul îl numește „Tannhäuser Pilgerfahrt" - Pelerinajul lui Tannhäuser. Preludiul acestui act e foarte bogat în colorituri de tonuri, conținând o mulțime de „leit motive", cari exprimă întreaga acțiune, ce se petrece în act. Așa d. e. „motivul cucerirei:" „Implor viața lui spre pocăință", „motivul căinții, cântecul peregrinilor, motivul papei dela Roma", folosit de autor și în opera „Parsifal" și de Mendelssohn în „Reformationsruf", acest motiv simbolizează autoritatea și puterea papei, de care se bucura în evul mediu și „motivul sărbătoarei iertării".

La ridicarea cortinei se vede valea Wartburg; Elisaveta se roagă înaintea icoanei sf. Maria. Wolfram venind din stânga în orchestră auzim accentele cântecului de dragoste a lui Wolfram, iar din depărtare s'aude corul peregrinilor, cari se reîntorc dela Roma. In corul lor se aude motivul pocăinței (Motiv der Busse): „Am împăcat prin rugi și chin pe Domnul"... și cela al milei (Motiv der Gnade): „Și semn de mila lui mi-a dat"...

Cu atențiune încordată caută Elisaveta să afle în grupul peregrinilor pe Tannhäuser, dar neaflându'l cade în genunchi înaintea icoanei și își cântă minunata „rugăciune": „Fecioară sfânta mea stăpână"... acompaniată numai de instrumentele de suflat din lemn (flaut, oboe, clarinet, fagot).

Aici vine pentru primaoară „bassclarinetul obligat", care servește ca o întregire a cântării. Rugăciunea este în „Ges Dur", care exprimă ceva suprapământean. Wolfram, care a ascultat ruga Elisavetei, o roagă să o însoțiască, dar ea îi face cu mâna să o lase în pace, deoarece drumul ei conduce... „spre cer". Aceasta se exprimă în muzică prin acorduri suitoare. Elisaveta încet, dispare pe poteca, ce duce la castel. Wolfram o urmărește din ochi îndelungat. In orchestră s'aud accentele cântecului de iubire a lui Wolfram către Elisaveta: „Pe tine te slăvească iubire al meu cânt"... Apoi se așează la poalele culmei și luându-și harfa, începe să cânte celebra romanță: „O blând luceafăr depărtat"... taina morții, noaptea, groaza sunt esprimate prin „pp."-ul posaunelor, iar când vine textul: Atunci răsai tu sfântă stea senină"... lucirea stelei este exprimată în orchestră prin „tremolo" (vibruto) în „pp." al violinelor. O melodie simplă în formă de romanță, în care este amestecată resemnarea cu speranța în o viață mai bună pe cealaltă lume.

Accentele fioroase ale „motivului încăpățânării", exprimate prin goarne îl trezesc pe Wolfram din visările sale, semnalând pe Tannhäuser cel încăpățînat. Suntem iarăși în lumea realismului. In scena aceasta a (III-a) survin trei motive, dintre cari pe doi le-am auzit deja în preludiul actului III (al căinței adânci și al iertării și milei), iar al treilea motiv este acela al încăpățânării. Înțelesul acestui motiv e, că Tannhäuser, căruia papa îa refuzat iertarea păcatelor, în îndărătnicia lui iarăș voiește să caute pe Venus și să afle la dânsa ceiace lumea i-a refuzat. Tonuri exprimătoare de voluptate s'aud în orchestră, când apoi Wolfram, care observase pe Tannhäuser în haine de peregrin, îl întreabă cum de îndrăsnește a veni fără iertare în acest ținut.

Tannhäuser îi răspunde îndărătnic că nu pe el îl caută — aici s'aude motivul încăpățânării în orchestră — ci calea pe care a bătut-o odinioară.

In orchestră răsună „motivul ademenirii și vârtejul Bacchantinelor" din scena cu Venus. Lupta între spirit (minte) și simțuri se începe.

După mustrările puternice a lui Wolfram și când acesta își arată mila față de el, căreia îi răspunde *motivul speranței* din preludiu și din *adagio* din scena IV a act. II-a (lupta dela Wartburg) a Elisavetei, Tannhäuser e înclinat să povestească prietinului său călătoria sa la Roma. Inainte de începerea povestirii mai răsună încodată motivul încăpățânării. Povestirea călătoriei pline de setea pocăinței, întreprinsă cu atâta chin și vai este acompaniată de motivul pocăinței și descrisă în colori dramatice prin grai viu. Partea: La Roma dar, ajuns" ... e introdusă de o mișcare muzicală cu treizecișidouăzecimi, căreia îi urmează *motivul Romei*, cântat de instrumentele de lemn, iar partea „Era în zori" ... e introdusă de melodia *serbării milei*... Tannhäuser spune că s'a prezentat și Papii și cu adâncă părere de rău s'a mărturisit păcatul cerând milă și iertare. Dar el sfântul care pe atâția i-a binecuvântat, i-a refuzat iertarea („Fiindcă te-ai lăsat sedus și pradă iadului te-ai dat"... Cuvintele papei (Lento maestozo) sunt redate fără recitativ acompaniament drept semn al autorității celei mai mari pe pământ pe care o avea pe timpul acela Papa. La răspunsul atât de deprimător, după ale cărui strofe urmează în 3 rânduri motivele încăpățânării, Tannhäuser căzu la pământ fără simțiri. Venindu-și în fire auzi în depărtare sunetele melodiei serbării milei, care nu i-a adus niciun folos. Iar acuma e hotărât a pleca iarăși spre plaiul desfățat, spre Venusberg!

Cu înverșunat avânt, chiamă pe Venus: „Spre tine Venus, caut cale și vin cu dor să-ți cad la pept".

Noaptea devine mai întunecoasă, se ridică o negură deasă, s'aud în orchestră motivele ademenirii, vârtejul Bacchantinelor, melodia de ademenire a zeiței, cari toate semnalează apropierea Venerei. Zădarnic luptă Wolfram desperat contra celui rău, care amenință pe amicul său, deoarece Tannhäuser simte deja miresmele amețitoare, cari îi răpesc mintea, în fund apare curtea zeiței, cu toată vraja și farmecele sale, se vede și Venus în culoare trandafirie: „Copil ingrat, bine ai venit, blăstămul lumii te-a gonit" ... îl salută zeița. *Motivul dorului* (Motiv des Sehnen) sălbatec, al amețelii, cântecul Sirenelor se amestecă într'un vârtej plin de vrajă. Cu brațele deschise *îl* cheamă Venus pe Tannhäuser, la care Tannhäusor e gata să fugă. Wolfram luptă cu el din răsputeri, fără a izbuti, când în momentul suprem inima credincioasă a lui Wolfram cere ajutor dela D-zeu:

„Un înger s'a rugat ferbinte".

Curând de-asupra-ți va pluti: Elisaveta!... La auzul acestui nume, Tannhäuser rămâne ca înlemnit, exclamând: Elisaveta.

In strigăte desperate dispare Venus și curtea ei. Iar după culise s'aude clopotul de moarte din Wartburg și cântarea corului de bărbați:

„Odihnă sufletului dus din bietul trup neprihănit..." Apare cortegiul mortuar, care duce pe Elisaveta la groapă în sicriu deschis. Tannhäuser e adus de Wolfram lângă sicriu. Inclinat peste cadavrul Elisavetei, el cade încet la pământ, strigând cu căință: „Sfântă Elisaveta, roagă-te pentru mine!..." și moare. Toți închină torțele și le strâng. Zorile se ivesc, se face ziuă.

Corul peregrinilor tineri, de după colțul muntelui în cântece evlavioase vestește minunea lui D-zeu, că toiagul — de a cărui înverzire a legat papa dela Roma iertarea păcatelor lui Tannhäuser, — *a înmugurit*:

„Sărmanul suflet osândit
Ertare-acum a dobândit!..."

cu inima îndurerată îi așează Wolfram în mâna amicului său mort, o frunză verde de pe acest toiag.

Neputând — din cauza lipsei de spațiu, — a descrie partea muzicală a actelor I. și II., voi releva aci pe scurt motivele și melodiile din ele. Observările sunt făcute după partitura ediției celei noui, prelucrate în Paris. In actul I. survin motivele vârtejului (amețelei de plăceri), a ademenirii, chemarea Sirenelor și a Bacchantelor, motivul dorului, cântecul Sirenelor, („Lesiți la mal!") imnul iubirii către Venus, cele 3 motive din cântecul peregrinilor: a căinței, pocăinței și a promisiunei de căință și motivul reintoarcerea voiei bune a lui Tannhäuser: „Ah, lumea iarăși îmi surâde!"

In actul II-a, survin motivele bucuriei Elisavetei, a iubirii, marșul de intrare, motivul ademenirii, imnul de iubire către Venus, motivul iubirii lui Wolfram față de Elisaveta, motivul vârtejului și corul peregrinilor.

Din cele expuse am văzut, cum Wagner a rupt cu totul cu tradiția, abandonând stilul muzical vechiu, italian, introducându-și stilul său nou muzical-dramatic. Tannhäuser reprezintă de fapt zorile unei arte noi, e logodna muzicei cu drama. Și deși muzica acestei operi se folosește exclusiv de o declamațiune potrivită, totuș nu-i lipsește nici melodia. Orchestra susține cântarea declamată cu simțământ, fără însă de a se ridica asupra ei, ori a rivaliza cu ea.

Totul este o absorbire într'un întreg norocos a cântării, a textului, a momentelor sufletești, a gesturilor și a mimicei, potrivit cerințelor dramei muzicale.

Dr. I. Cl. Juga.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Plângeri și lămuriri

— In chestia liniei Ilva-Mică—Vatra-Dornei —

In legătură cu articolul *chestiunea liniei Ilva Mică — Vatra Dornei*, publicat în No. 160 al ziarului nostru, primim din partea D-lor ingineri Pühringer și Schmied o întâmpinare cu caracter lămuritor în ce privește cele 7 puncte de acuzare pe cari comisia de anchetă le-a formulat asupra activității fostei direcțiuni de edificare.

Intâmpinarea începe cu următoarele:

„Departe de a critica informațiunile D-v., constatăm, că nu este vorba de o societate particulară, ci erau toți impiegații angajați prin contract de către „Consiliul dirigent român". Inginerul Pühringer a fost numit cu contract conducător al direcțiunei de edificare, conducându-o 7½ luni, până la 1 Martie 1920 când a părăsit conducerea cu ocazia luării în primire a acestei direcțiuni de către „Direcțiunea construcțiilor CFR."

La punctul 1: furt de materiale publice (ex: doi ingineri cari și-au clădit câte o casă în Bistrița folosind materialul Statului), D-nii ingineri lămuresc:

„Casa în chestiune după o patentă nouă a fost clădită de către un constructor bistrițean din beton de piatră scobită, din material, de care căile ferate române n'au dispus niciodată."

La punctul 2: Falș în acte publice (au adus vagoane încărcate din Viena [illegible] pând pe scrisoarea de tr[illegible] ca predător și ca destina[illegible] rectiunea de edificare CFR. [illegible] în Bistrița au vândut marfa la particulari).

„Materialele aduse dela Viena au fost transportate în anul 1919—1920 în împrejurări grele, în urma unui ordin superior pentru a se putea începe în primăvara 1920 construcția căii ferate. Aceste materiale după sosirea lor, cu regret au fost primite numai în parte, așa că cealaltă parte a sculelor speciale neluate în primire și angajând cassa particulară a unor anumiți domni, trebuia să fie vândută particularilor, altă parte însă, nefiind bună pentru licitație, se află și azi în posesiunea noastră, încărcând și ea portofoliul unor anumiți domni.

La punctul 3: Neregulă în neînventarierea materialului rulant în valoare de 100 milioane lei.

„Este adevărat, că un inventar detailat nu s'a făcut. Pentru compunerea unui inventar exact, în care trebuia să între materialul împrestiat pe o distanță de 70 km. ar fi fost necesar un credit de peste 100.000 lei, în realitate însă n'a fost aprobat nici măcar un paznic de noapte pentru bărăcile, în care a fost imagazionat material de mare valoare."

La punctul 4: Abuz de încredere prin faptul că se serveau de automobilele statului pentru transportul persoanelor particulare.

„Dăcă e un păcat de moarte, de a lua cu sine din amabilitate și fără nici o răsplată pe aproapele său, recunoaștem acest păcat, invocăm însă sute de exemple ale Clujenilor și ale altor uzufructuari ai vehiculelor statului".

La punctul 5: vinderea materialului statului, ca și ni și barăci.

„Șine au fost eliberate, însă numai în urma avizului din partea autorității superioare și numai contra plății prețurilor fixate de către aceasta, iar sumele au fost plătite la Cassa C. F. R. din Cluj. Bărăci, al căror valoare veche nu a mai rentat pentru transport, au fost cedate comunei sau proprietarului de pământ, care până'n prezent n'a fost recompensat în nici un mod."

La punctul 6: falșificare în contabilitate.

„Afirmațiunea, că la noi ar fi fost falșificate cărți, este neadevărată de oarece socotelile au fost înaintate autorității superioare *lunar*, și n'au fost contestate nici-odată.

„Tot așa de neadevărată este afirmațiunea, că s'ar fi primit *lei* și s'ar fi perceput coroare, de oarece diferența în curs a fost adeverită și percepută în mod oficial".

Bistrița, 7 Martie 1921.

Inginer Pühringer,
Inginer Schmied.

Ungaria de vest și Germania

Sub titlul de mai sus „Vosische Zeitung" scrie următoarele: „Tratativele între Austria și Ungaria asupra predării Ungariei de vest, au început. Reprezentanții Austriei au ordine stricte de a trata numai asupra predării Ungariei de vest, iar în cazul unei concesionări se cere imediat contra despăgubire. Ungurii cer rectificarea graniței; la Guns în schimb Austria cere regiunea Leiden-Ragendorf în mărime de 300 Kilometri pătrați cu 30.000 locuitori.

O mare nemulțumire a stârnit în Austria atitudinea Germaniei care în loc să se abție în chestie sprijinește propaganda maghiară. Ca urmare, guvernul Teleki a trimis în Germania o misiune pentru a face propagandă acolo pentru interesele maghiare. Ea este compusă din ministrul maghiar Bleyer, deputatul H. Schanz și alții. Ambii vor interveni pe lângă ministeriul de externe și redacțiunile gazetelor, cautând să arate, că predarea Ungariei de vest înseamnă e mare pierdere pentru Ungaria.

Iar dacă s'a face un plebiscit s'ar dovedi că populația din numitul teritoriu este pentru Ungaria.

O propagandă identică s'au făcut și în Bavaria. Ministru-președinte von Kahr s-a purtat însă foarte rezervat. Deputația a avut însă succes la unele gazete, ca *„Münchener Neuesten Nachrichten"* și *Münchener - Augsburger Abendzeitung* cari au scris articole contra cedării Ungariei de vest la Austria, articole cari au indispus Viena.

Și încheind ziarul spune:

„Cei 250.000 Germani din Ungaria de vest, cari cer alipirea la Austria, au dreptul cel puțin la simpatiile Germaniei".

ADMINISTRAȚIA
ZIARULUI INFRĂȚIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIAȚĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.
SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZĂ, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ, DUPĂ APTITUDINE

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot afla în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 1 pereche galași bărbătești aproape noi preț eftin la Dna Klein în Str. Apatianu No. 43 dela 2—4 p. m.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

LOC petrolifer cu puțuri de vânzare Bustenari. Ion B. Enescu.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DE VÂNZARE aranjament complect de prăvălie foarte modern. Amatori pot lua informați de la ziar

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Duminecа prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

A SOSIT un mare transport de hering firmei Pintea și Lahodni din Gherla. Vânzare en gros și detail.

TOȚI ABONAȚI ziarului Înfrățirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvint. □

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

A sosit o mare cantitate de vase zmălțuite și se vând eftin la Moskovitz & Co. Piața Mihai Viteazul 11.

Funcționară, caută cameră mobilată, mică, intrare separată, apropiere Piața Unirei, chirie după învoială. Adresa la ziar „Cameră Mobilată". 461

La firma Diamanstein și Moskovits
vis-a-vis de poșta centrală
Au sosit o mare cantitate de stofe engleze negre și albastre închise din care confecționează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Se caută maestru tăbăcar
448 care cunoaște tăbăcăria în tanin și crom. A se adresa la Ad-ția Ziarului.

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin** (estras de castane) de Dr. Biro
320-II.
Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15·—
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Cofetăria Boncescu
Cluj, Calea Victoriei No. 5
Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□
JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, **carne și mere,** de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.
281.

La Bufetul Mihai Viteazul se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25.** 452

Se află de vândut la băile Szovata o villă parchetată și tapetată edificată din material de prima calitate, cu 5 camere, apță și pentru un sanatoriu cu un parc de un jugher și **la Cluj ville și case.**
Informațiuni la advocatul Dr. HERMANN MÜLLER CLUJ, Piața Unirii No. 5. 463

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE
AGENTIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAȚIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage
M. de BROUSSE
Paris 34 Bd. Malosberbe.
București 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.
Sucursale:
ROMANIA: Temișoara, Giurgiu, Galați, Constanța. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinapoi, Praga, Sofia, Viena, Varșovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenție Generală p. Europa a C-lei Franco-Română de Navigație Aîriene
Corespondenți în toate țările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE
PE APA și PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.
GIOVANNI AMBROSETTI
Sediul Central **Turin**
Aceiași Casă **București,**
9 Strada Decebal.
Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savole.
BOULOGNE și MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENȚA — DOMODOSSOLA
PONTEBBA — LONGATICO. 432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANȚA și ROMÂNIA și între ITALIA și ROMÂNIA. □
Pentru orice informațiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

Cafeneaua „Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4
Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.
BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 34 PENTRU MICA PUBLICITATE

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Croitor pentru domni

Nándor Gubman

Cluj, Strada Klostrom No. 2 vis-a-vis de Muzeul Regele Matia

In cel mai scurt timp confecţionează hainele celea mai elegante, după ultima modă pe lângă preţuri moderate. 458

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică şi Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Instalaţii electrice de lumină şi forţă apaduct, reparaţii de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi şi pentru provincie. Preţuri reduse. 174

Mare expoziţie
la magazinul de modă
Lőrinez şi Tóth
Cluj, Piaţa Unirii No. 8.
9

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. **Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.**
II. **Cositor eng. de 999‰**
III. **Piatră vânătă pentru agricultori de vie.**

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200.
Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească şi nemteasca. ŢUICĂ DE VĂLENI.

Bănci, fabricanţi, industriaşi, comercianţi cari au nevoe de Contabili, corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Cumpăr tipografie,

complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.
ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

Vând spirt rafinat

Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub A.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extrema utilitate precum şi numeroase bucaţi literare inedite, proză şi versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Preţul 12 Lei. **Preţul 12 Lei.**

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 172 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți 15 Martie 1921

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu
Gratuit

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Moștenirea lui Tudor Vladimirescu

de **N. Bănescu,** prof. universitar

Acum zece ani tipăriam (în „Revista pentru ist. arheologie și filologie" 1911), după câteva condici păstrate la Arhivele Statului, niște prețioase date cu privire la săraca moștenire a omului care jucase cel dintâi rol în epoca sa. Ele pot interesa astăzi, cu prilejul amintirii de o sută de ani a faptei sale mari. Le împărtășim pe scurt cetitorilor.

Eroul mișcării dela 1821 lăsase după dânsul o mică avere, prețuită la 12.300 lei, pentru care multă vreme nu se află moștenitorul.

Curând după asasinarea lui Tudor, boieranașii și neguțătorii târgului Cerneți (pe atunci Capitala Mehedinților) se plâng stăpânirii împotriva unei mori a Vladimirescului, pe apa Topolniței, din pricina căreia moara școlii, „făcută cu douăzeci de ani mai înainte", nu mai poate umbla. Vladimirescu, „făcând zăgaz tare și luând din moșie streină apa, care era să meargă la moara școlilor, au adus-o la moara lui".

După cercetare la fața locului, boierii fac Domnitorului *anafora* (21 Sept. 1823), cerând să se strice zăgazul morii lui Tudor și să se aducă iarăși apa la moara școlii. Domnul dă întărire anaforalei și poruncește isprăvnicilor județului să aducă porunca la îndeplinire.

Dar școala din Cerneți mai avea un vad, ceva mai sus de moara care acum umb'a și, pentru folosul învățăturii pentru care în totd'auna locuitorii acestui târg au arătat multă grije, ei cer acum boerilor și aceștia Domnului, să se hărăzească școlii lemnele morii pustii a Vladimirescului, ca să se ridice cu ele încă o moară, la vadul cel gol al școlii, „căci îndestulă pagubă au pricinuit moara lui Tudor la moara școlii, cu luarea și împuținarea apei, în cât nici pe jumătate paguba nu se poate plăti cu lemnele morii lui Tudor". Domnul întărește și această anafora.

Trecuseră zece ani dela moartea pandurului și moștenitorul încă nu se ivise. Atunci, la 1831, orășenii din Cerneți, unde răposatul sluger avea niște „acareturi", le cer și pe acestea, pentru a le întrebuința la nevolle școlii, care tocmai se alcătuia, potrivit noilor așezăminturi regulamentare. Marea-Vornicie nu putea hotărî însă înainte de a se convinge că nu se găsia în viață vr'un moștenitor legitim și dă o circulară către ocârmuitorii județelor Oltene și a celor de lângă Olt. Ii invită să „publicuiască" de obște, dacă se va fi aflând „vre un firesc și pravilnic clironom", să se arate, în termen de patru luni, la stăpânire, „cu documenturi". Dacă nu se va arăta, se va împlini cererea pomenitului oraș.

In urma acestei publicații se descoperă unicul „clironom" al marelui Tudor, feciorul fratelui său Papa vistierul. Acesta murise, iar văduva lui se măritase din nou și n'avea curajul să ceară mica moștenire, pentru fiul său nevârstnic, temându-se de datoriile ce putea avea Tudor.

Și temerea ei nu fusese în zadar. Căci, publicându-se acum să se arate și creditorii ce vor fi, cu zapisele de datorie dela Tudor, se înfățișază „paruțicul Machedonschi", pentru o datorie de 21.903 lei.

Faptul că datoria se făcuse către Machedonski, spune, poate, în deajuns în ce anume scop luase Tudor acești bani: îi împrumutase, probabil, în zilele ridicării sale pentru dreptate.

In puterea zapisului pomenit, averea lui Tudor fu scoasă, din porunca Marei-Vornicii, la mezat.

Astfel, în zece ani numai, mica moștenire lăsată de erou se risipi cu totul.

In alte împrejurări, și cu mult mai bogată, moștenirea aceasta avea totuși să se risipească, mai curând ori mai târziu. *Căci nu acesta e lucru menit să trăiască și să asigure amintirea cuiva la urmași.* Moștenirea pe care Tudor Vladimirescu a lăsat-o neamului său întreg e *fapta lui mare,* în numele ideii care nici odată nu piere. De aceia recunoștința neamului românesc merge către dînsul astăzi, unanim, după o sută de ani. Alte sute de ani vor trece, și niciodată această scumpă moștenire a lui nu se va putea risipi.

Revoltele țăranilor din Ucraina

Revoluțiile țărănești care au izbucnit în Ucraina au un caracter social și sunt pricinuite de cauze economice.

Motivele revoltelor sunt totdeauna aceleași: țăranii își apără dreptul lor contra comuniștilor și vor ca familiile lor să fie scutite de rechiziții și conscripții militare.

Sentimentul național nu joacă nu are vre-un rol în aceste lupte de care țăranul ucrainian este prea aproape din punct de vedere național și istoric de cel rus.

Toate proclamațiile hatmanilor insurgenților se inspiră dela aceleaș principii cari sunt: zdrobirea bolșevismului, regenerarea Rusiei și Ucrainei făcând să devie proprietarii pământului,

Separatismul ucrainean, creat de germani la Brest-Litovsk nu are partizani decât în străinătate și mai cu samă în cercurile emigraților ucrainieni care colaborează planuri economice și politice căutând foloase materiale.

Reconstituirea Rusiei în granițele indicate prin nota președintelui Wilson și sub forma de stat federație corespunde exact intereselor poporului ucrainean.

Domnul Tudor

I-a zis Domn poporul, fiindcă-l asculta și-l urma cu credința cuvenită unui Domn. Pentru obijduiții acelor vremuri, ca și pentru cei de totdeauna, cel ceiconduce de buna lor voie și-i duce la izbândă, trebue să le fie și după izbândă, conducător, stăpânitor. Istoria popoarelor este plină de cazuri în care conducătorii de revolte populare au ajuns ori Domni ori dictatori.

Și totuși „Domnul Tudor", n'a fost nici Domn și nici dictator; și desigur că, dacă moartea-i prematură nu ar fi pus capăt și lui și mișcărei lui, noi Românii, am fi dat lumei unul din acelie rare exemple, când conducătorul unei revoluții izbutite, nu se lasă târît de vârtejul mărirei și nu folosește situațiunea că-o are în mâini prin încrederea poporului, pentru a-l stăpâni.

Cel mult, Tudor Vladimirescu, ar fi fost unul din cârmuitori, iar nu unicul, dictator. Așa ni-l arată, ca fire și apucătură, frumoasele scrisori pe care, de pe urma lui au fost păstrate. Dintre ele s'au publicat răspunsul ce-l dă după ce primește carta boerilor divaniți, în care și cu duhul blândeței, dar și cu acel al impunerei și amenințării Tudor, pe cât de hotărît și energic în faptă tot pe atât de cuminte 'n vorbă și scris, răspunde „Cinstiților Boeri", nu cu tonul unui viitor dictator, și cu desconsiderarea celui ce ajunge a se răsbuna. Este atâta înțelepciune, atâta chibzuială și atâta cuviință în răspunsul său, încât, alături cu cea mai categorică subliniere a hotărîrei nestrămutate de-a face singur poporul dreptate, dacă nu i se face, — boerii divaniți au avut desigur a înțelege că nu cu un ambițios, gata a se lăsa înduplecat de mărire, și căruia să i se poată da favoruri pentru a se liniști, au de-a face, ci cu un adevărat și cinstit ales al poporului.

De aceea Tudor, nu pe el și voința lui, o pune în evidență în răspunsul dat, ci numai aceia a poporului, căruia el însuși a avut a se supune, căci: **„adunarea norodului nu numai că nu m'a lăsat (să plec), ci însă sub mare pază m'a pus".**

In felul acesta Tudor nu-și pune la preț viața lui nici pentru a și-o vinde, nici pentru a și-o impune. El, ca cel dintâi soldat credincios al cauzei pentru care luptă, nu se socotește mai mult decât un condus de voința și idealul poporului... Și în aceasta tocmai stă superioritatea lui Tudor Vladimirescă, așa precum și aceea a lui Avram Iancu stă deasupra patimilor și a micimilor de suflet, de care e plină istoria noastră ca și a altora popoare.

Iubiți și ascultați orbește de popor, temuți și triumfători față de asuprirea ce o înfrumsețează, figura lor luminoasă și măreață va străbate peste veacuri, din generație în generație, prin exemplul sublimei lor abnegațiuni.

Și desigur, de aceea tocmai poporul le-au zis: unuia, Crai, și altula Domn. **Ev.**

Abuzul de libertățile confesionale

Un fapt care e menit să arunce o lumină puternică asupra interesității cu care Maghiarii duc lupta în contra Statului, îni-l prezintă acum conflictul ivit între locuitorii săcui din comuna Drej (j. Odorheiu) și Episcopia Maghiară din Cluj.

Secuii, călăuziți de un spirit leal și împăciuitor, în mare majoritate, au dat puternice dovezi că înțeleg a rămâne cetățeni corecți în cadrele Statului Românesc. In sus numita comună, datorită acestei mentalități, au pretins, în frunte cu preotul, ca școala să nu mai fie confesională, ci să treacă direct la stat.

Această cerere, contrazicând însă planul șovinismului întreținut de Episcopia de Maghiară din Cluj, aceasta s'a năpustit asupra preotului, destituindu-l, după ce s'a văzut că nu-i pot impune să se facă unealtă de agitație subversivă. Locuitorii, lipsiți astfel 8 luni de preot, au trimis o delegațiune de 30 la Cluj, pentru a cere, deocamdată Episcopiei, să se revie asupra dispoziției, iar, mai apoi, autorităților în drept, ca să împiedece jocul Episcopiei în cazul când aceasta ar refuza.

Suntem, așadar, în fața unui caz concret, când se poate constata că Episcopiile maghiare nu se limitează la rolul lor de organe religioase, ci îndeosebi și exclusiv chiar, nu fac alta decât să întrebuințeze toată autoritatea pe care o au în scopuri politice și de agitație.

Fără a ne surprinde faptul, întrucât era dela sine înțeles că Ungurii nu vor renunța de a utiliza, în primul rând, organizațiile confesionale în scopuri subversive, ținem a-l semnala, pentru ca autoritățile competente și factorii politici, cari înțeleg a sprijini fără limite lib rtățile confesionale de dragul demagogiei să tragă concluziile firești.

In acelaș timp, întrucât e la ordinea zilei și discuția asupra Concordatului, e necesar a mai observa că faptul de mai sus e de natură a arăta, ca un exemplu viu, ce poate și cât poate să fără amestecul organizațiilor confesionale în acțiunea de subminare a statului. Căci, dacă Episcopia Unitară, care nu poate avea sprijinul papal asigurat prin Concordat, este totuși capabilă să influențeze atât de mult asupra populațiunei maghiare, apoi se poate înțelege ușor cât de mult ar putea să facă Episcopiile Catolice, cari apărate de prerogativele unui Concordat dictat de la Roma, vor fi și mai independente și deci mai îndrezneție în acțiunea lor.

Statutul unic al funcționarilor public

Se știe că mișcarea de solidarizare a funcționarilor publici — cea mai năpăstuită categorie socială de acum — a fost socotită de la 'nceput ca o insubordonare și ieșire de subt legile țării. Cel care stătea în frun ea mișcării, d-l N. C. Schina, a fost atunci arestat și pedepsit.

Fie că vina era din partea funcționarilor, cari, grăbiți, decretase dreptul la grevă, singura cale ce adusese lucrătorilor manuali avantagii mari materiale, fie că autoritățile au procedat prea brusc cu primele manifestări funcționărești de independență, fapt e că mișcarea fu considerată ca eșuată și, dacă nu ca neîndreptățită de motive temeinice, în or'ce caz ca pornită pe căi greșite și inoportună.

Iată însă că dreptatea își face încetul cu încetul drumul său și azi, după câte-va luni numai, ministrul Justiției declară în Cameră că punctul de vedere al guvernului în privința statului unic al funcționarilor, care e acum în proecție, tinde la asigurarea stabilității lor cu scopul ce a-i scoate de subt influența dapriciilor și intereselor partidelor politice, așa că numirea și înaintarea funcționarilor nu va mai depinde de ministrii.

Statutul funcționarilor fusese anunțat prin mesagiu regal, iar zilele trecute a fost depus pe biroul Camerii un anteproect, la a cărui elaborare a luat parte, împreună cu alții, d-l Schina.

Spiritul, în care e lucrat acest anteproect, e de-sigur, democratic, bazat pe Constituția țării și cuprinde următoarele revendicări principale:

Funcționarii să fie priviți ca cetățeni liberi; îndepărtarea privilegiilor create prin arbitrar și favoritism; în rândurile funcționarilor să intre și manualii; dreptul de a fi ales în Parlament să se acorde tuturor funcționarilor; accesul funcțiunilor publice trebue să fie lăsat tuturor, fără deosebire de sex; stârpirea sinecurilor; funcțiunile publice permanente fiind așezate pe principiul egalității, se impune o colaborare a gradelor inferiorare cu gradele superioare și, deci, trebue ca fiecare să aibe o responsabilitate bine definită, care implică și dreptul de control al actelor superiorilor de către cei inferiori.

Apoi, controlul actelor superiorilor de către cei inferiori nu sdruncină el erarhia necesară dintre grade, și nu va turbura ordinea și disciplina, tot așa de imperioase în funcționarismul statului ca și 'n armată? Mai e și chestiunea dacă cei inferiori sunt în stare și îndreptățiți, prin pregătirea și meritele lor, să controleze pe cei superiori și dacă supravegherea cinstii și corectitudinii, cari sunt obligatorii or'cui, nu trebue făcută de un organ, care să stea de-asupra tuturor, ascultând și cercetând, bine-înțeles plângerile, din or'care parte ar veni.

Vom urmări evenimentele și vom cerceta soluțiunile.

N. G.-T.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O scrisoare a lui Tudor Vladimirescu

In Ianuarie 1815, Tudor Vladimirescu se afla la Orșova. Plecat înspre țară, dela Viena, unde se dusese ca să pună pe cale bună niște afaceri familiare ale boierului Nicolae Glogoveanu, tovarăș de copilărie al lui Tudor el fusese nevoit să-și întrerupă călătoria la Orșova din pricina unei invazii a Turcilor din insula Ada-Kalé pe țărmul românesc al Dunării.

Din scrisoare se vede revolta lui Tudor împotriva stăpânitorilor slabi ai țării noastre.

Stilul vioi, energic arată ceva din firea marelui pandur.

„Cu multă plecăciune, sărut cinstită mâna dumitale, cucoane Nicolae.

„Cu plecată scrisoare, înștiințez dumitale că până acum mă aflu tot la Rușava (Orșova).

De loc (îndată) eram să trec ca să vin la București, dar din pricina răsvrătirii, ce se urmează, nu pociu trece, fiindcă răsvrătitorii urmează (înaintează) până la Novaci. De a mă duce pe la Sibii este prea mare cheltuiala prin țara aceasta de a călători un om. Ci tot aștept până doar să va mai curăți pe supt munte, ca să mă puciu strecura să trec.

Hoțomanii dela Adacalé au prăpădit lumea dupe la noi, ș de la mine și de la dsum, (neata) au luat toate bucatele și tot ce au găsit, încă și pe oameni i-au pedepsit tare; Cernețu l-au ars tot, numai câteva case de cele boierești au mai rămas până acum, pe unde sânt ei închiși, dar, când vor eși, le vor arde: nu cred că vor scăpa nici acelea.

Apoi, din nechivernisirea stăpânitorilor țării noastre vezi câtă prăpădenie ni se pricinuește! Ci vor lua plată dumnezeiască! Nu s'ar fi putut iconomisi ca să nu fi făcut această prăpadănie? O stăpânire cu așa țară mare în mâni, și nu lucru de nimic n'au putut popti, ci ne lăsară de ne prăpădiram și ne stinserăm de tot.

Adalăii (Turcii din Ada-Kalé) au început a lua și robi oameni, spre mai mare bătaie de joc!

Cu plecăciune, mă rog dumitale această scrisoare să binevoești a porunci să să dea unde scrie, în casele lui Carabelea, lângă Sfeti (Sfântu) Ilie cel nou, șade acela, — și să să îa răspuns, să mi să trimiță.

1815, Ghenar (ie) 28.

Și cu plecăciune sânt al dumitale plecată slăgă.

Theodor.

Pomelnicul lui Tudor

D-l N. Bănescu a tipărit un *pomelnic* al lui Tudor Vladimirescu, scris la schitul Cioclovina, din jud. Gorj și păstrat într'un manuscris la Ac. Română.

El sună astfel:

„Pomelnicul dumnealui Slugerului Teodor, Comandirul Pandurilor 812, Februarie, ot Cerneți sud (județ) Mehedinți.

„Costandin, Ioana, Teodor, Papa, Costandina, Dimitrie, Marta, Manolache, Grigorie, Radu, Nicola, Iovana, Vlad, Ana.

„Acest Teodor au ajutat la sfântul schit Cioclovina cu taleri 100, la chiliile și moara cea nouă, prin mine Chiriac ieroshimonah duvonic, Cioclavina, pe care se cade a-l pomeni ca pre un ctitor, dupre cum și până acum, 1813. Decemvrie 31".

„Acestui bolar i-am fost duhovnic" — adaugă mai încolo ieroshimonalul Chiriac".

Se dă, după același „Pomelnic" al schitului Cioclovina și pomelnicul căpitanului Simion, al lui Tudor.

O notiță de mâna scriitorului înseamnă, după data acestui din urmă pomelnic, 22 Martie 1821: „Intr-această vreame a fost mare turburare în toată Țara-Românească și jafuri și morți. Asemenea și în alte țări au fost, după cum știm toți, adecă mare amestecare și peristasis al vreamii Aprilii".

Tudor Vladimirescu in poezia poporană

Nu se putea ca un eveniment național atât de mare, cum a fost revoluția țărănească din Muntenia la 1821, să nu treacă și'n literatura nescrisă a satelor.

Eroul revoluției, Tudor Vladimirescu, va fi de-sigur cântat de poeții anonimi dela țară.

Spicuim câte-va din versurile poporane, în care se pomenește de figura măreață a legendarului martir național:

— Pandurii, (soldații) când pleacă la lupta, spun celor rămași acasă:

„Nu plângeți, nu vă'ntristați:
Domnul Tudor e cu noi,
Dumnezeu fie cu voi!"

Atât de mare încredere aveau ei în căpătenia lor!

— Despre spaima, ce produsese 'n ciocoi revoluția dela 1821, umorul popular zice:

„De frica lui Tudorică,
No vezi boerii prin sticiă!"

— Cu cât dor era așteptat Tudor și cu ce dragoste îl urmau țărani, ni se spune în versurile următoarele:

„Aoleo! ce foc de dor!
Veni-va badea Tudor,
Să mai strângă din păduri
Cete mândre de panduri,
Ca s'alunge dela noi
Și pe Greci și pe ciocoi..."

Despre grija lui Tudor și veșnicile lui gânduri abătute despre soarta nenorocită a țării lui, pe care vrea s'o mântue, ne'vorbește vestidul cântec:

„Tudor, Tudor, Tudorel,
Dragul mamii voinicel,
De când mama ți-ai lăsat
Și Olteni ți-ai adunat,
Pe ciocoi să-i prinzi în ghiară
Și s'alungi Grecii din țară,
Mult la față te-ai schimbat
Și mi te-ai întunecat!..."

Documente mai veridice și cari în acelaș timp să redea mai viu atmosfera socială, în care a trăit un erou popular, rar se găsesc. Literatura populară e de multe ori oglinda cea mai fidelă, în care poți revedea un personagiu trecut; pe la praful vremii aburește chipul și-l poetizează, dar nu-i strică liniile caracteristice ale feții. Sinceritatea și spontaneitatea poeziei poporane garantează aceasta.

La or'ce prilej de pomenire a lui Tudor Vladimirescu, versurile dela țară, reamintite, îi sunt cel mai potrivit prinos, fiindcă ele cântă cum nu se poate mai frumos, în graiul lor simplu, dar așa de însuflețit, pe unul din cei mai iubiți eroi ai satelor.

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

Editura „Cartea românească" publică un nou volum de nuvele ale cunoscutului nostru scriitor *I. C. Visarion*. Volumul, intitulat „Maria de altădată..." cuprinde mai mult aspecte din viața dela țară și are pagini de-o naturalețe și o duioșie cuceritoare. E o lectură și interesantă și instructivă, demnă de recomandat.

■

Războiul a sgudiut într'atâta sufletele și a oferit atâtea subiecte de utilizat, încât literatura lui se continuă și azi și se va mai continua încă multă vreme.

Din seria aceasta, a apărut un nou volum, în editura „Cărții românești".

„In umbra steagului" de *Locotonent Costăchescu*, prezintă, vioi și mișcător, aspectele dureroase ale războiului, de care trebue să ne amintim mereu ca o pildă a jertfelor necesare pentru a obține liberarea de subt jugul forții.

■

Tot „Cartea românească" a tipărit de curând al treilea volum de versuri al d-lui *V. Voiculescu*. Poartă numele neobișnuit de „Pârgă" și prin adânca lui notă națională, respiră o puternică și înviorătoare dragoste pentru tot ce-a dat mai bun neamul și pământul românesc.

Poezia patriotică, așa de grea de realizat, își găsește accente sincere și avântate subt pana d-lui Voiculescu.

■

In seria, așa de abundentă în ultimul timp, de romane originale românești, a apărut și „O viață" de d-l *M. Beza*.

Macedoneanul pribeag, pornit din viața patriarhală de-acasă în cel mai frământat Occident, e plin de aducerea — aminte a căminului, pe care ni-l înfățișază cu căldura și poezia celei mai înflăcărate îmbrățișări.

■

Străduința d-lui *E. Ciuchi* de a ne da în românește pe La Fontaine a avut un deplin succes.

Al dollea volum de „Fabule" a apărut în editura Fundației I. V. Socec. Deși cuprinde cele mai grele bucăți ale marelui fabulist, traducerea d-lui Ciuchi se achită nu numai conștiincios, dar are darul să împământenească, prin cea mai neoaşe limbă românească, unele din cele mai specifice producții literare franceze.

ECOURI

Filozofia lui Oscar Wilde.

Intr'o carte apărută de curând purtând titlul: *Spiritul lui Oscar Wilde*, d-l Louis Thomas ne înfățișează toate nuanțele filozofice, lui Wilde. In interesanta sa lucrare, d-l Louis Thomas arată că acest mare poet a adus lumii „dacă nu o nouă concepție asupra vieții, cel puțin pilda cea mai strălucitoare de stăpânire a lumii, care are meritul său și un farmec ciudat". In acceptarea durerii, observă d-l Louis Thomas, Wilde nu este superior celorlalți filozofi ai durerii; dar această acceptare este curioasă de oarece Wilde, fostul apologist al plăcerii se supune și se convertește sistemului filozofiei creștine. Dar unde Wilde nu poate fi ajuns de nimeni, de unde domină este acolo unde face apologia plăcerii. Acest urmaș al lui Aristip a dat o expresie paradoxală, lirică, foarte strălucitoare și aproape completă a unei etice pentru folosința oamenilor superiori".

O moralizare a frivolului teatru de vară?

Circulară svonul că marele teatru de vară „Cărăbuș" din București intenționează să părăsească pentru stagiunea viitoare genul așa de gustat al revistelor.

E vorba să se prezinte, cu o montare fantastică. „Ocolul pământului" de Jules Verne, actualizat, așa cum s'a făcut la Paris.

Cetiți „Infrățirea"

♣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Eliade și mișcarea lui Tudor

Dacă un fapt, ce lasă urme adânci pentru înlănțuirea rediglor evoluției culturale a unui popor, ar fi să-și găsească explicarea firească negreșit că această explicare nu poate în cepe de cât numai când faptul este pus de împărțialul cercetător al trecutului în atmosfera timpului ce l'a învăulit cu unda lui cuprinzătoare, *atunci*. Prima condiție a istoriei este această „restituti ad întegrum" a clipei ce s'a prăvălit *din trecut*, în restogolirea lui nestatornică dar fatală, până în *prezentul* în care trăiește istoricul — acest *censor temporis acti*!

De aceea vom înfățișă aici, părerile lui Eliade Rădulescu asupra mișcării dela 1821 pornită de Tudor Vladimirescu, amintind că Eliade (1802—1872) a fost contimporan acelor evenimente și a trăit imediatele lor urmări. După cum arată scrisoarea boierilor, trimisă lui Tudor în Ghenarie 1821 și răspunsul așezat dar de o hotărîre încrezătoare și clară a lui Tudor din (vezi „Adevărul" din 12 Martie a. c.) — Eliade mărturisește că 1821 a fost data încrucișări a două direcții politico sociale a vremii aceleia:

„Așa doi 1821 fură; unul venea de unde și-a fost înțărcat dracul Fanarioții, în capul căruia era Ipsilante; și altul se mai află încă, dacă nu vâna și sînge, oase în cai; și tot oase de Român, ce mai pot învia, ca însuși oasele peste care profetiză Ezechiel. De peste Olt venea 1821 cel românesc, la apus de unde vin uraganele ce curăță aerul de morburi sau de ciume și răstoarnă casele ce nu stau pe temelii bune. Oltenii veneau cu acel 1821 și în capul lor era Tudor Vladimirescu.

Cu un 21 venea Ipsilante cu o adunătură de străini de toate culorile, și după cari, ca toți junii creduli și generoși se luară amăgiți o multitudine de elevi Greci, plini de ardoarea celor ce știură a muri la Termopile. Eliade arată apoi amănunțit caracterul deosebit al acestor două mișcări pornite din cele două extreme ale pământului nostru. El dovedește toate prăzile, despoierile, uciderile și silniciile făcute de Grecii eteriști care găsiseră pământul țării românești bun de jaf pentru interesele lor. Curentul „cel adevărat românesc, semăna cu mâni pline semințele naționalității și strigă: jos Fanarioții, jos cu Ciocoii! Să strivim capul șerpilor!" Și ciocoii, șerpii, erau Grecoteii aduși de domnitorii străini... Altul cel fanariotic cânta:

Aideți frați să trăim bine
Să trăim tot pentru noi,
Că iată vremea ne vine
Cea 'ncărcată de nevoi.

Altul, cel românesc, cânta cu toți eroii moderni ai tuturor națiunilor în servitute, ca toți eroii Grecilor, cântecul clepților (haiducilor), cântecul Jienilor:

— — — — — — —

Toate plugurile umblă!..
Numai plugulețul meu
L'a înțelenit Dumnezeu,
Dar a dat și Dumnezeu
Că umblă și plugul meu.
Să trag brazda dracului
La ușa spurcatului.

Ce nu-ți crește pân' la cer,
Mi am vândut și cămeșoara
Și-mi cumpărei săbioară.
Plugulețul meu nebun
Cum le prefăcuși în tun!
Vezi așa mai poți ara
Să te scapi de angara...
O brăzduță d-ale sfinte.
Să ție ciocoiul minte.

Să-ți arunc de semânat
Cu sîngele meu udat:
Ploaie mare de-apă vie
Ce sămânța o învie;
Să mi-ți dau un semânat
Ce de mult nu s'a mai dat.
Sămânat de poterași
Să răsare Românași
Semincioară d'aia nene,
Tot cu ochi și cu sprincene.
Sămânța de plumb de fier
Nu mai plânge Mărluță
Vezi de lon și de căsuță
Și de bietele copile,
C'am ajuns în rele zile.
Să nu plângeți moartea mea,
Că-i la țară piază rea.
Uite mergem să arăm,
Țelina să despicăm,
Că avem să semănăm.
Voi aveți să ne urmați
Nu plângeți, nu vă'ntristați;
Domnul Tudor e cu noi
Dumnezeu fie cu voi! —

Eteriștii veniseră până în Capitală, la Colentuia. Capitala, scrie Eliade, sta atunci între doi 21: între al lui Ipsilante, ce residă la Colentuia, și între al lui Tudor, ce resida în casele Basarabilor. Boierii atunci, câți mai erau boieri, trecură la Tudor, și ciocoii făcuseră mai dinainte cauză comună cu Ipsilante... Tudor proclamă drepturile Patriei și domnia română, și ciocoii nu-l iertară. Tudor fu trădat la Golești de doi Juzi venetici *) și ucis prin ordinul lui Ipsilante la Tîrgoviște în aplaudul trîntorilor și lipitorilor, vampirilor României".

Este foarte interesant faptul ca Eliade Rădulescu prețuiește revoluția lui Tudor Vladimirescu, în adevăratul ei rost.

*) Un anume Macedonski și un altul, Prodan. (Eliade-Echilibru, etc. est. Huneș. p. 187).

Cronica politică

Situaţiunea d-lui Stere. — In urma discuţiunei largi ce s'a făcut în jurul activităţei d-lui Stere dinainte şi din timpul războiului, situaţiunea acestuia, deşi a fost validat, e departe de-o fi aceia pe care o parte din ţărăneşti au sperat-o. D-l Stere acum pare a fi mai mult o povoră pentru ţărănişti decât un ajutor. Deaceia şi planul ca d-sa să devie şeful „Federaţiei", pare a se fi înlăturat definitiv, cu atât mai mult că astăzi nu mai poate fi vorba de solidaritate între eterogenele şi nedefinitele grupuleţe.

Hotărârea d-lui Iorga. — Se constată că nici până acum d-l Iorga nu s'a lăsat înduplecat de stăruinţele ce s'au depus ca să revie asupra retragerei sale din şefia Federaţiei. Aseastă retragere pune tot mai mari distanţe între diversele grupări cari îşi au fiecare conducătorul lor.

Dr. Lupu, deşi în ultimul timp se supărase pe ţărănişti pentru întenţiile ce le avea cu privire la colaborarea cu guvernul, acum în urmă s'a reîntors în rânduri cu scopul de-a câştiga câţi mai mulţi partizani pentru o acţiune în frunte cu dl Stere

Starea materială a studenţilor noştrii din străinătate

— Un memoriu —

După cum am menţionat la timp, societatea academică *Dacia Traiană* din Roma a înaintat ministerului Instrucţiunei Publice român un memoriu despre starea materială a studenţilor noştrii cari învaţă în străinătate.

Ni se comunică în prezent textul acestui memoriu, din care dăm următorul pasagiu:

Domnule Ministru!

„Prin aceasta avem onoare a Vă ruga, să binevoiţi a-ne acorda un adaus de bursă, astfel, cum li-s'a acordat anul trecut studenţilor în streinătate — potrivit scumpetei de astăzi şi valutei noastre scăzute.

„Studenţii români din streinătate înţeleg greutăţile în care se sbate ţara şi îşi ţine de patriotică datorie să-i fie spre ajutor, iar nu spre greutate. Gândul ne poartă spre necesităţile multiple ale patriei şi zi şi noapte ne sforţăm să ne însuşim cât mai multe cunoştinţe practice şi prin truda şi purtarea noastră voim să satisfacem pe deplin nădejdea legitimată pe care ţara o are în noi. Plecând acasă cu cunoştinţe temeinice vom recunoaşte mai uşor necesităţile arzătoare ale vieţii statului nostru şi le vom îndeplini mai bine."

„Dar în străduinţa noastră întimpinăm griji materiale, cari împiedică fatal şi într'un mod irezistibil progresul nostru. Am plecat cu ajutoare materiale — mai ales cei trimişi de Secretariatulu din Cluj, — cari abia erau satisfăcătoare pentru călătorie şi înscriere. Zilele prime şi aprovizionarea cu cărţi şi recvizite au atârnat asupra noastră greutăţi, pe cari abia le putem răzbi. Unii îşi caută ocupaţii laterale, distribuindu-şi energiile în sforţări inutile — alţii îşi amână examenele pentru vremuri mai bune; alţii dintre noi au căzut bolnavi la pat şi în vreme ce cu toţii ne zbatem în necazuri, scumpetea creşte şi puterea de cumpărare a valutei noastre scade. Poate mai bine şi în orice caz mai comod, mai convenabil au făcut acela, cari s'au reîntors după o lună acasă".

„Noi însă nu i-am putut urma şi nu voim să facem la fel, căci ne susţine mândria şi nădejdea, că vom fi cei mai serioşi factori în reconstruirea ţării ruinată de atâţia ani de războ'. Cultura poporului la care învăţăm şi renumele profesorilor cari ne îndrumă sunt totatâtea motive de a avea încredere deplină în idealul ce-l urmărim."

D-le Ministru!

„Vă rugăm să ne îndepliniţi cererea, îndeosebi nouă celor din ţinuturile desrobite, cari avem un noroc atât de rar în trecutul neamului, de a cunoaşte astăzi şi altă cultură decât cu care ne-au adăpat asupritorii noştrii de până ieri.

Ne-am simţi atât de fericiţi, dacă mizeria neagră nu ne-ar asupri atât de greu.

Ce folos, că reîntorşi aca ă, chiar dacă unii dintre noi ar ajunge mai târziu în poziţii alese, totuşi vom fi slăbiţi pentru o viaţă întreagă în urma tinereţei îndurerate.

Nu voim să ne plângem într'una dar Vă Veţi convinge, că situaţia noastră implică serioasă îngrijorare.

Nădăjduim, că Veţi aprecia după merit însemnătatea studiului pe care îl urmăm. Voim ca să contribuim cu tot devotamentul la viaţa noastră culturală de mâne şi la instituţiunile noastre de cultură cari sunt şi se vor forma.

Vă rugăm deci, să daţi aceiaşi atenţiune studenţilor în diferitele ştiinţe, de care se bucură artiştii la ministerul artelor. Bursele acestora sunt neasemănat de mari pe lângă ajutoarele oferite nouă, din cari însă noi nu putem trăi."

Primiţi etc.

Soc. Ac. *Dacia Traiană*.

■

Societatea academică Dacia Traiană a înaintat Ministerului Instrucţiunei un memoriu despre starea materială a studenţilor în streinătate.

■

Societatea academică Dacia Traiană a pornit o mişcare pentru înfiinţarea catedrei de limba şi literatura română la Universitatea din Roma.

■

D-l Dr. Alexandru Isăceanu îşi va termina în curând studiile literare întreprinse la Palermo.

■

D-l George Laţia lucrează la teza de doctorat: „Contribuţiuni asupra patologiei speciale a febrei tifoide".

O lămurire

D-l Costa-Foru, preşedintele asociaţiunei presei din capitală, judecând dela distanţă situaţia din Ardeal, se amestecă în chestiunea suspendărei ziarelor provocătoare maghiare, intervenind la ministerul de interne printr'o cerere de ridicare a măsurei d-lui Prefect de Cluj. Cererea aceasta o începe cu motivarea că ar fi fost rugat să intervină de către „Preşedintele sindicatului Presei din Cluj".

Cum, desigur, e vorba de intervenţia preşedintelui sindicatului presei **maghiare** *şi nu al celei române, — care nu ar fi putut-o face — cerem cuvenita rectificare.*

Situaţia militară a germanilor din noile ţinuturi

(Lămuririle date de către ministrul d războiu delegaţiei de deputaţi german

„S. D. Tageblatt" primeşte din Bucuresti următoarele:

La 4 Martie s'a prezentat dlui Ministru de Răsboi o delegaţie de parlamentari germani compusă din dnii deputaţi Kohlruss (Bucovina), Krauler (Banat) şi Roth (Ardeal). In decursul convorbirilor, d-l Ministru a declarat următoarele:

1. Soldaţii contingentului 1918 (născuţi în 1896) vor fi eliberaţi definitiv de serviciul militar la 18 Martie.

2, Soldaţii contingentului 1919 (născuţi în 1897) vor fi eliberaţi în decursul lunei April.

3. Eliberarea contingentului 1920 va urma după ce ei vor fi schimbaţi de noii recruţi la toamnă.

4. Formaţiunile ardelene şi bănăţene transferate în vechiul Regat vor fi reinapoiate la toamnă în vechile lor garnizoane.

5. Incorporarea ofiţerilor şi auditorilor bucovineni din armata austro-ungară se va executa.

6. Totaşa se va regula şi rangul ofiţerilor bănăţeni, cari prin ocupaţia sârbă nu şi-au putu aranja situaţia.

7. Amnestia condamnaţilor di Reg. Inf. 113 din Bucovina v apare în Monitorul oficial pest câteva zile.

8. Amnestia locuitorilor di Grosau este în pregătire.

9. Plângerile izolate prezen tate de deputaţi se va lua î discuţie. D-l general Răşcanu promis o cercetare minuţioas în toate aceste chestiuni.

De altă parte citim în D. Ta gespost, că d-l R. Brandsch, deputat sas a primit o rezoluţi a petiţiunei sale dela Ministeru de răsboi referitoare la unel cazuri când soldaţii saşi au fos impiedecaţi de a se folosi d limba maternă în conversaţia cu camerazii lor.

In adresa către d-l deputa Brandsch să spune, că *nimeni nu a oprit şi nu opreşte pe soldaţi a vorbi intre ei limba maternă. Li să recomandă însă a învăţa şi limba română.*

Adresa este iscălită de însuşi d-l Ministru Răşcanu.

Faptul acesta este publicat cu satisfacţie din partea ziarului.

Secta pocăiţilor, — o primejdie naţională

Intre mulţii duşmani pe care îi are ţara noastră şi neamul românesc dincolo de graniţă şi în interiolul ţării. se poate socoti cu drept cuvânt şi secta pocăiţilor cu diferitele ei secţii subsecţii, care dacă până acuma a avut în fosta ţară ungurească un caracter religios îndreptat în contra religiilor creştine şi în special a preoţilor şi confesorilor lor, nepurtând şi neavând timpul de şovinism naţionalist, căci ea (secta) avea aderenţi şi propagatori înfocaţi între toate naţionalităţile din ţară, începând cu ungurii cari o conduceau în privinţa aceasta, azi această sectă ascunde în acţiunea sa un vădit scop contra neamului şi a ţării româneşti.

Căci aceasta sectă înţelege foarte bine că răpind pe românul, — care, durere, să încrede şi acum mai mul străinului, — din braţele biserici şi preotului său, uşor îl câştigi prin uneltiri şi promisiuni dulcege spre orice scop. Şi odată câştigat şi ajuns în mreajă, el face totul în neştire, după cum i-se spune şi propune. Da, scopul ascuns al acestei secte este de a produce în poporul credul o aversiune şi chiar ură faţă de biserica şi aşezămintele ei, ca apoi, câştigându-l, să-l facă dujman făţiş şi cutezător al bisericei în care s'a încreştinat. Şi românul, eşit odată din braţele bisericei sale creştine şi naţionale, el devine nu numai un dujman al bisericei ci şi al neamului său şi treptat şi pe nesimţite al ţării sale. Şi pentru ce? Pentrucă un sectar devine apatic, indiferent, chiar ostil faţă de orice acţiune cu caracter creştinesc şi naţional. El (sectarul) ajuns în mreaja ademenitorilor lui, aceştia îl prefac printr'o rafinărie şi iscusinţă neexplicabilă şi-i dă altă formă concepţiei şi crezului său, ţinându-l departe de orice mişcare socială folositoare ţării şi neamului din care face parte.

Secretarul devine ur rob legat de priponul bigotismului crezului său. care ureşte totul ce stă înafară de comunitatea şi credinţa sa, care-l ţine ca într'un lanţ împreună cu ceilalţi „fraţi".

Şi dacă vom aminti că sectele acestea deneagă luarea şi purtarea armei şi depunerea jurământului de ostaş faţă de tron şi ţară, vom constata şi ne vom convinge că aceste „comunităţi", cresc în sinul lor locuitori, cari lucră direct şi cu scop vădit, sub masca crezului lor, împotriva statului cărula-i aparţin. Subtragerea de la împlinirea acestei datorinţe de cetăţian, o vor cvalifica-o unii de laşitate, iar ei de normă biblică de care se ţine orbiş, pe când ea trebuie socotită ca o ridicare împotriva intereselor ţării, care nu trebuie tolerată ci pedepsită cu rigoare. Căci ce ar fi dacă acestea secte şi-ar putea lăţi şi câştiga pe motivul acesta în lung şi latul ţării, credincioşi dânduli-se libertate şi voie propagatorilor lor ca să-şi înmulţiască aderenţi şi comunităţile? Nu ar fi bine desigur, Străinii şi duşmanii interni, îndeosebi ungurii, dar şi ceilalţii, ai ţării noastre, ar îmbrăţişa cu toţii acest crez!

Deci primejdia sectară şi urmările ei trebue privită înforma ei ameninţătore şi periculoasă, căci predicatorii îşi fac mendrele lor fără nici un control din partea autorităţilor.

Eugen Muntean.
pretor.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că d-l Ludovic Komjátszeghy a depăşit din asociaţia Nagy şi Komjátszeghy Restaurantul „Gambrinus".

Invităm pe toţi aceia cari au ceva pretenţiuni faţă de această firmă, ca în decurs de 8 zile să-şi reclame drepturile.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Cu stimă
Nicolae Nagy şi
Lud. Komjátszeghy

„De la un 1821, dela al lui Ipsilante, avem suvenirea de tot ce este mai nenaţional, mai batjocuritor, mai oribil: iar de la 1821 al lui Tudor începe regenerarea Românului...." Boierii şi poporul, Românii adevăraţi dejucară planurile curţii protectoare (Turcia) ce se servise cu Fanarioţi şi cu ciocoi. Zavera fu risipită: Tudor îşi vârsă sîngele lui ieşi domnia pământeană şi multe din drepturile patriei. Curtea protectoare de atunci jură a desfiinţa această instituţie ierarchică, din care ieşiau apărătorii ţării odată cu braţul şi apoi cu mintea şi experienţa."

Iată deci cum priveşte Eliade în „Echilibrul intre Antiteze" mişcarea de redesteptare naţională dela 1821. Trebue să mai amintesc eă dânsul, spirit echilibrat, pătruns de o adâncă trebuinţă de armonizare a lucrurilor nu consideră mişcarea dela 1821 ca o *revoluţie* deci ca o ridicare violentă o Pandurilor conduşi de Tudor, ci ca o adevărată revenire autoconştiinţă naţională a Românilor. Dovadă următoarele rânduri dintr'o scrisoare a lui către *I. Negulici*, la Brussa, trimisă din Paris la 15|27 Martie 1851: „Aibă cine va voi să aibă gloria de turburător, că eu nu am dorit'o nici pe sama mea, şi cu atât mai virtos pe sama Naţiei. Eu nici în ţară nici în străinatate n'am prea pronuntat vorba revoluţie. . . . Aibă parte de zavere Ipsilante, Arvaţii, eteriştii mişcaţi de agenţii Ţarului, toţi bătăioşii ce şi la scriere li se pare că scriu înalt când vorbesc de sânge, şi apoi când e cel mai mic pericol învinetesc ca vipera de frică. . . . Astfel de oameni aibă gloria zaverilor nu Naţia mea, nu amicii mei, nu eu. . . . Eu nu cunosc Mişcare de legiuită de cât ceea ce se face spre apărare, şi nici Revoluţie de cât ceea ce se face în idei (*Scrisori din Exil*, publicate de N. B. Locusteanu, Buc. 1891, p. 78—79). Eliade avea dreptate: revoluţia lui Tudor Vladimirescu era un renomen politic-social ce trebue socotit ca o reacţiune o sufletului românesc împotriva somnolenţii în care zăcuse ameţit de de îndelungate secătuiri a energiei lui din partea străinilor. Mişcarea lui Tudor e scânteia electrică ce trezeşte conştiinţa poporului nostru în lumina naţionalităţii, punându-l în curentul timpului celui de al XIX veac. Ea este Zorli unei vieţi moderne ce se ivesc pe pragul anului 1821, care coincide şi cu moartea lui Petru Maior. Cu acest an se sfârşeşte un regim, cu dânsul începe o eră nouă acea a civilizaţiei occidentale ce a înviorat toată fiinţa Românismului până azi, când trebue să închidem porţile înfluenţelor străine să creiăm o cultură unitară cu caracter românesc, dovadă a propriei noastre energii, a personalităţii acestui neam ce trebue să paşească pe scara valorilor proprii de acum în colo.

Rom. Demetrescu.

INFORMAȚII

La Academia de Agricultură din Cluj se vor ține licitații în zilele de 15 și 17 Martie pentru vânzarea a numeroase piei brute și mașini agricole.

■

După cum scrie *„Kronstädter Zeitung"*, circulara Consistoriului Bisericei evangelice săsești, în care să spune, că nu este în situația de a împlini cererea funcționarilor și învățătorilor, a stârnit o nemulțumire generală. Din toate părțile sosesc telegrame și scrisori, cari dovedesc cât de mare e această nemulțumire. Ziarul totuși speră, că se va ajunge totuși la o înțelegere cu Consistoriul.

■

Ziarul *Kronstadter Zeitung* scrie, că adunarea șvabilor fixată pentru 6 Martie a fost amânată de către autorități pe motiv, că ea cade pe același zi cu ziua de doliu ordonată de către guvernul german. Ziarul se întreabă ce înțeles are această prohibire, mai ales fiind cunoscut, că și în Germania s'a contramandat ordinul referitor la doliul național.

■

In procesul celor 57 minieri din Valea Jiului care s'a judecat de Curtea marțială din Sibiu s'a dat următoarea st.: Alfred Podach, Gyula Schtrai, Gaspar Grava au fost condamnați la câte 10 ani; Gh. Mogoș, Szigmund Kiraly la câte 8 ani: Ignatz Szentes, Ladislau Horvat la câte 6 ani; Avram Iancu, Vasile Sârbu Frantz Szabo, Alexandru Florea, Ioan Makaai, Ion Szatvi, Ștefan Szvecs, Invrs Laslo, Ștefan Kerveta, Andreas Nagy la câte 5 ani 40 minieri au fost achitați, Toți au făcut recurs.

■

Luni se va ține proba generală a operei „Tannhäuser" la care vor putea participa numai invitații speciali. Opera anunțată pe Mercuri 16 l. c. se va amâna pe mai târziu fiind săptămâna viitoare prima săptămână din postul cel mare. Aceasta, în conformitate cu ordonanța primăriei în acest sens. Se vor face totuși intervenții pentru admiterea reprezentației.

■

La Tribunalul Brăila a fo înregistrată firma Conrad și Grupper, agenție de asigurări comision de mărfuri, cu sediu în acel oraș, Str. Sf. Petru No. 9.

Din cauza drumurilor impotmolite de dezgheț din urmă foarte puține cereale au ajuns pe piață săptămâna aceasta. La porumb, orz, ovăs și fasole s'a simțit o slabă urcare.

■

Zilele acestea s'a judecat la Tribunalul din loc procesul postului decan al Facultății de drept din timpul maghiarilor dr. Kolozsvâri, acuzat de nesupunere și îndemn la rebeliune, de oarece în ultima oră de curs ținută înainte de predarea Universității căuta să convingă studenții despre revenirea stărilor anterioare îndemnân-dui în acest sens. A fost achitat întrucât în acel timp suveranitatea statului nu era extinsă de deplin drept și asupra acestui teritoriu.

■

Ziarul „Brassoi Lapok" despre care am anunțat că a fost suspendat pe 30 de zile, azi, probabil în urma unor dispoziții superioare a apărut din nou.

■

O căldură de înaintată primăvară se simte în părțile de șes a Bănatului. In unele locuri și pomii au înflorit. E generală teama că această căldură prea timpurie va fi schimbată de vre'un frig simțitor care ar putea nimici întreagă producția fructelor și a viilor.

■

Din comunicatul secretariatului de interne reese că orice recurs în chartiunea locuințelor va trebui făcut prin biroul de cuartiruire respectând calea erarhică. Recursurile înaintate cu încunjurarea biroului de cuartiruire nu vor fi rezolvite.

■

Ziarul „Bucarești Hirlap" ce încetase din cauza panamei de hârtie — azi a început să apară din nou recrutându-și întreg personalul din alte persoane ce stau în afară de afacerile din trecut.

■

Magazinul MISSIR din Cluj a primit un mare transport de mărfuri ultimile noutăți de seson cu prețuri foarte reduse.

■

„UNIVERSUM"' inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 13

Diferența între salariile vechi și noi a funcționarilor dela Justiție care urma să se plătească cu începere dela 1 Oct. 1920. — sistată însă de către resortul Finanțelor până la dispoziții superioare — a fost aprobată de Ministerul Justiției așa că plătirea ei se va face în timpul cel mai scurt.

■

Duminecă 13 Martie la ora 5 d. m. va avea loc comemorarea patronului Centrului studențesc, Petru Maior în sala cea mare a Căminului studențesc.

După ședința de comemorare va avea loc ședința ordinară a Centrului pentru a se lua mai multe hotărâri importante între cari *chestiunea compresului studențesc internațional dela Praga și a cercurilor regionale.*

■

Duminecă 13 Martie la ora 10 dimineața sunt rugați să se prezinte toți președinții cercurilor regionale studențești și ai societăților pe facultăți la ședința ce se va ține în sala Centrului.

■

Direcțiunea regională Cluj inițiază înființarea unei tipografii proprii pe lângă direcțiunea comercială pentru a cruta însemnatele sume ce trebuesc plătite tipografiilor particulare la procurarea imprimatelor. Tratativele cu Direcțiunea Generală au început pentru obținerea permisiunii.

■

Direcțiunea Poliției din Cluj a revocat aproape 200 licențe de beutură deoarece localurile, beuturile etc. nu corespundeau cerințelor morale și sanitare. Foștii proprietari caută acum ca prin diferite mijloace și substituiri de persoane să recâștige licențele perdute. In cercările lor sunt însă fără efect față de vigilența autorităților.

■

Din lipsă de spațiu și voind a da o largă expunere a interesantei conferințe a d-lui Prof. Pamfil o vom publica în numărul viitor al ziarului nostru.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

■

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28.

Anchetele noastre

Aprovizionarea funcționarilor dela CFR.

Greșala centralizării aprovizionării. — Zona regională Cluj n'a primit alimente. Scumpetea se menține, leafa scade. — Noi schimbări în conducerea aprovizionării.

Anul trecut provizionarea funcționarilor dela C. F. R. din Ardeal se făcea de fiecare Dir. Reg. In parte și prin aceasta necesitățile personalului erau mai cunoscute și înlăturarea neajunsurilor se putea face mai ușor, fiecare Direcțiune lucrând în mod independent, La un timp însă s'a introdus aprovizionarea centrală de către Direcțiunea aprovizionării din București. Scopul urmărit, ca prin cumpărarea în cantități mai mari să se procure mărfuri mai eftine a fost ambilat de greutăți de altă natură. Libertatea Direcțiunilor Regionale de a cumpăra ele alimente și stofe pentru funcționari, a fost total restrânsă, iar necesitățile Dir. Regionale n'au fost îndeplinite.

Așa s'a întâmplat că Dir. Reg. Cluj dela Crăciun nu a primit alimente, iar funcționarii au fost lăsați complect la discreția speculanților, cu toate că numărul lor se ridică la 48.000. — O singură dată au primit o cantitate neînsemnată de făină și abia acum când prețul zahărului a început să scadă în mod vertiginos s'au trimes 15 vagoane zahăr — pe care nu-l cumpără însă nimeni, prețul lui fiind mai mare decât prețul pieții. Cele 500 milioane lei date de către stat pentru aprovizionarea funcționarilor cfr., în loc de a servi opera pentru care a fost destimate, sunt expuse la perderi din pricina relei conduceri. Procurarea stofei pentru funcționari a rămas deocamdată un fapt iluzoriu și nici până azi nu s'au luat măsurile pentru procurarea cantităților necesare. Sau trimis haine care nau putut fi întrebuințate nici de către ultimul muncitor.

Față de aceste grăutăți ce au atins în mod simțitor salarul funcționarilor în ultimul timp — și acest salar a fost redus pentru funcționarii din Transilvania, pentru motivul că mult dorita eftenire s'ar fi realizat. Având în vedere această eftinire s'a redus ajutorul de răsboi 20 la sută din salarul fundamental și alocația de hrană de 90 și 150 lei. Această măsură a atins mai mult existența funcționarilor inferiori dintre cari la unii acestă reducere însemnează 1/4-a parte din salarul auterior, iar scumpetea nu a scăzut nici pe departe în aceași proporție.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28

■

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

De vânzare

un costum complect frac

vienez nou 4500 Lei

Adresa la ziar sub L

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Tudor și Gheorghe Lazăr

(Din „Pandurul" de Bucura Dumbravă)

In curte era mare mișcare. Din școala lui Gheorghe Lazăr eșia tineretul cu cărți la subțioară.

Vedeai băeți de țăran cu plete lungi, bursierii bisericii Sf. Sava, băieți de negustori, în caftane pestrițe, cu tichiuțe de postav pe cap, tunși după obiceiul turcesc, și domnișori tineri în vestă de Arnăut, cu haine până la genunchi și cu pantaloni nemțești. Aceștia domnișori erau așteptați de Arnăuți de casă și plecau călări, cu mândrie, ca și când ar fi ajuns Spătari și Vornici, cu pumnul în șold, cu frâul de catifea cusut cu fir în mână, eșind la trap pe poarta mănăstirii.

Pe pragul școalei sale stătea Lazăr și se uita după băieți, cu acea privire adâncă, melancolică, care făcea frumoase și luminate trăsurile greoaie ale chipului său. Era îmbrăcat cu totul nemțește în haine mult purtate. Cu un suspin trecu mâna peste fruntea încrețită de timpuriu și peste părul, care-i cădea până la guler.

Când recunoscu pe Vladimirescu, o rază de bucurie trecu în ochii săi și făcându-i semn strigă: — „Slugere Tudor, nu mă ocoli!"

Se cunoșteau din casa Egumenului Ilarion. Tudor intră la Lazăr și acesta îi arătă cu un surâs dureros, școala lui, iubita lui școală, o cameră scundă, de pe tavanul și pereții căreia se cojia tencuiala, și în care se găsiau o sobă dărăpănată și câteva bănci de lemn de brad, roase de vreme și tocite de școlari.

— „O să vă cază pe cap", zise Vladimirescu, — „și soba nu mai e bună."

— „Când o fi frigul prea strașnic", zise celalt, — „feciorii de boier au să se plângă, și se poate să ne trimită un sobar. Dar atunci, poate vom duce lipsă de lemne," sfârși el oftând".

— „Ce faci atunci?" mărăi Tudor.

— „Ne încălzim cu focul dumnezeiesc," strigă dascălul, și fața lui obosită de friguri se înviora. — „Prietene, prietene," urmă el — „când am aprins în ochii copiilor mei o scânteie numai din acel foc, mi se încălzește inima, nu mai mă gândesc la cele ce sunt, ci la cele ce pot fi, la cele vor fi, când acest neam va ști de sine și de strămoșii săi."

— „De cari strămoși?"

Mândria lumină deodată chipul palid al lui Lazăr. — „De Români!" rosti el cu tot sufletul.

Acești Români îl lăsau rece pe Slugerul Tudor. El nu era om citit și știa prea puțină istorie. El era fiu al munților, din satul Vladimir în județul Gorj. Era fiu al munților la care pe vremuri, fugeau de Romani acei locuitori de baștină, de a căror vitejie numai Coloana Traiană a rămas martoră; acei Daci înalți cu plete de leu, ale căror neveste cuvioase purtau haine strimte la gât și la mâneci, și ai căror fruntași băură împreună otravă, când văzură, că nu se mai puteau împotrivi puterei Romanilor.

Romanii îl lăsau rece pe Slugerul Tudor, dar gândirea înaltă și înfocată a fratelui Ardelean îi impunea. El știa prin Egumenul Ilarion, că din pricina acestei gândiri fusese silit teologul Lazăr să părăsească Sibiul, parochia sa, căci stăpânirea în Ardeal vedea cu ochi răi, pe feciorul de țăran valah din satul Avrig, care cuteză să ceară și pentru neamul său drepturile politice, de cari se bucurau celelalte neamuri ale țărei ardelene.

Urmând acest gând, Tudor zise: — „Nu te lăsau cei de dincolo să vorbești de Romani?"

Lazăr, a cărui fire în acelaș timp blândă și înfocată era ușor coprinsă de simțiri schimbătoare, plecă capul și împreună mâinile: — „Dincolo trebuie să rămânem robi." Și oftând din greu urmă: — „Multe rabdă omul, și poate că-i priește să se lupte neîncetat. Dar disprețul otrăvește inimile. Sufletului îi trebue soare, soarele iubirii și al bunăvoinței. Deaceea puterea unei vorbe bune e mai mare decât puterea armelor sau a banilor. Și vorba singură având acea putere, iți, dovedește firea înaltă a omenii. In evanghelie citește: „La început era cuvântul." La început să fie în veci: belșug de iubire. Florile de primăvară nu ascultă de furtună ci numai de soare."

Tudor privi adânc pe visător, și spusei — „Ești un vrednic dască pentru tineretul nevinovat. Domnul să-ți ajute. Dar pentru cei bătrâni, cari nu vor să auza strigătul dreptății, se găsește alt dascăl Asta". Și lovi cu stânga în sabie.

Lazăr întinse brațele amândouă către Pandur. — „O inimă caldă și o spadă dreaptă, prietene, da, aceste două trebuie să stăpânească popoarele".

Situația internațională

E semnificativ faptul că Italia nu s'a raliat la cele hotărâte de conferința din Londra în privința ocupării militare a orașelor din dreapta Rinului. Numai trupe belgiene engleze și frarceze au tre ut malul drept. Presa liberară engleză nuanța Aquith atacă cu vehemență pe Lloyd George fiincă acesta s'a supus înjoncțiunilor Franței, nedreptățind Germania. Lloyd Georde care s'a opus atâta vreme la aplicarea tratatului din Versailles pentru a menaja Germania, trebuia să urmeze politica Franței, singura aplicabilă în împrejurările actuale. Diplomația germană bazându-se pe divergențele franco-engleze a jucat prea riscat așa încât era natural să peardă. Deocamdată chiar după ocuparea de noui teritorii germane, tratativele urmează la Londra.

Italia e neliniștită de agitațiile comuniste. Nu trece zi fără ca a-se întâmpla ciocniri între comuniști și naționaliști. Naționaliștii italieni exasperați de îndrăzneala și atacurile comuniștilor s'a constituit în grupe armate care răspund atacărilor prin atacuri etc. Autoritățile d-lui Giolitti de cele mai multori, rămân imposibile sau nu sunt în stare să facă nimic. Astfel autoritatea statului scade pe zi ce trece din cauza indolenții diplomatice în realitate criminale a lui Giolitti.

Muncitorimea americană constituită în sindicate reunite în federația centrală, s'a pronunțat hotărât contra bolșevismului, denunțând pe Lenin și Trotzky ca pe tiranii muncitorilor și țăraniior. Bolșevismul spune manifestul lor n'a făcut decât să impuie mai ales muncitorimei jugul unei sclavii asiatice. Acest manifest este un răspuns la propaganda bolșevică, pe care emisari plătiți a lui Lenin, încearca s'o facă printre muncitori americani.

Ziarul socialist ceho-slovac Rude Pram protestează împotriva tranzitului denumite distinate Poloniei prin Ceho-slovacia și îndeamnă pe ceîiștii să se puie în grevă pentru a sili Guvernul să refuze această trecere.

Acest tranzit a început în urma promisiunei făcute Benes, ministrul de externe cehoslovac, prințului Sapicha că va convinge guvernul socialist al țării sale pentru acest tranzit. De aici rezultă că Polonia se înarmează continuu pentru a putea respinge eventuale atacuri bolșevice.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 11 Martie

Ședința este prezidată de d-l D. Zamfirescu pe banca ministerială Dnii Argetoianu și Cudalbu.

Dl Kogălniceanu cere cele mai severe măsuri contra străinilor și a comuniștilor care seamână sute de manifeste revoluționare prin toată țara.

Dl Argetoianu declară că legea asupra controlului străinilor va fi eficace. Arată marele complot descoperit în Ardeal și cele 50 de arestări făcute în urma acestei descoperiri.

Dl Rusu-Abrudeanu face o comunicare în chestia contrabandelor de aur.

Dl Rădulescu-Putna face o comunicare în chestia ridicărei sechestrului societățel Tiși.

D-l *Cudalbu* răspunzând spune că ministrul justiției are actele în această chestiune, iar președintele anunță Camera că răspunsul îl va da d-l Antonescu, când se va întoarce dela Atena. Camera admite urgența în această afacere.

D-l *Bucșan* anunță o interpelare în chestia unificărei.

D-l *Zelea Codreanu* vorbește în chestie personală cu d-l Lupu.

(Ședința continuă.)

SENATUL

Ședința dela 11 Martie

Prezidează d-l General Coandă

Pe banca ministerială d-nii Petrovici și Garofild.

General Herbay depune un proect de lege în chestia organizărei educației fizice.

D-l *Zempleanu* în chestia Concordatului spune că acesta nu interesează biserica ortodoxă ci Statul.

D-l *Guriță* face o comunicare în chestia speculei dela hoteluri și restaurante.

D-l *Tudoran* protestează contra aplicărei legei ungare în Ardeal.

La greșelile comise de aprovizionarea centrală mai mult dintr'o negligență decât din nepricepere s'a mai adaugat și aceste reduceri de salariu.

Conducerea greșită a aprivizionării centrale a fost în ultimul timp recunoscută. Personalul vechiu de conducere a fost înlocuit cu altul nou, dela munca căruia depinde în viitor asigurarea unui trai mai bun al tuturor funcționarilor ceferisti din întreagă Românie. Dela noua conducere se așteaptă cam înlăturarea tuturor neajunsurilor și dacă nici această conducere nu va fi la înălțimea chemării sale, funcționarii Direcțiunilor regionale sunt deciși a înființa cooperativele lor de consum, căutând ca ei înșiși să-și asigure ceace conducerea superioară cu considerabilul ajutor al statului nu a fost în stare s'o facă.

Ap.

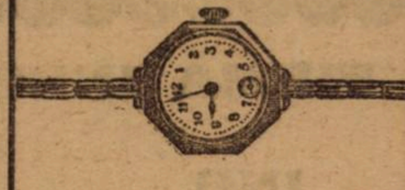

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Marele Complot maghiar contra României

Organizarea spionajului marelui cartier general maghiar. Spionajul înăuntru țării românești. — Secția politică și secția de spionaj militar — Amănunte senzaționale.

Ziarele din Regat și unele ziare din Ardeal au publicat unele amănunte asupra diferitelor comploturi și marei rețele de spionaj organizate de către Maghiari contra siguranței Statului român și descoperite în timpul din urmă grație vigilenții autorităților noastre. Pentru complecta edificare a opiniei publice, insuficient și greșit informată asupra acestor comploturi, dăm astăzi amănunte culese din sursă sigură singurele exacte și complecte.

■

Organizarea Spionajului militar maghiar este împărțită în modul următor:

Centrul Budapesta sub conducerea Marelui Stat Major.

Sucursale:

Seghedin și Debrețin sub conducerea ofițerilor de Stat-Major.

Recrutarea spionilor se face între ofițerii armatei ungurești și studenții universitari din Ungaria.

Sunt angajați în serviciul lor cu leafă pentru fiecare serviciu în parte după ce depun jurământ.

Mai întâi fac drumuri de încercare și când dovedesc aptitudini sunt înregimentați între spionii oficiale.

Toți aceștia sunt împărțiți în *Trei mari grupe* care explorează Cehoslovacia, Iugoslavia și România. Desigur că spionajul maghiar se întinde și în celelalte țări limitrofe, dar interesul Ungariei este de a întreține această rețea de spionaj mai cu seamă în *România*, Cehoslovacia și Iugoslavia.

In fiecare din aceste trei regiuni sunt consemnuri generale și speciale ale fiecărui Curier.

Consemnul general constă într'un semn exterior și o parolă la care să se răspundă de toți afiliații respectivi.

Pentru fiecare persoană mai marcantă aflată în serviciul de spionaj maghiar în țară la noi, pe lângă consemnul general există un consemn particular care e schimbat prin curierul spion care face legătura cu Ungaria.

Din punctele centrale ale Ungariei vin cu recomandația statului major până la Debrețin de unde primesc consem[illegible], acte legitimații *român[illegible] stampile românești fa[illegible] passeporte ordine u[illegible] militare pentru cei [illegible] în uniformă, militară românească cărți de legitimație dela diferite autorități, de asemenea false și monedă românească că se presupune că în majoritatea cazurilor este falsă.*

Spionul odată ajuns în centrul românesc unde este trimis se prezintă persoanei indicate cu lista întrebărilor necesare, capătă răspuns la aceste întrebări și se reîntoarce la Debrețin, unii prin actele ce le posedă și cari sunt perfect imitate și alții pe drumuri lăturalnice *au concursul locuitorilor străini de pe lângă graniță afiliați serviciului de spionaj maghiar, Tot pe lângă Marele Cartier General al Armatei Maghiare funcționează societățile politice, de obiceiu cu firmă culturală cari sub această formă nu fac decât propagandă iredentă și spionaj.*

Concomitent cu trimisii marelui Cartier se trimit și curierii societăților, acești curieri fiind recrutați tot din personalul Marelui Cartier general maghiar, cu intențiunea ca în cazul când vor fi prinși să se poată stabili un alilei de către guvernul maghiar prin aceia că Societățile ar avea un caracter particular.

Posturile noastre de jandarmi dela graniță și soldații anonimi ce păzesc frontiera, au marele merit că prin vigilența lor au prins și au înaintat autorităților superioare curierii ale căror acte s'au identifi catde Siguranță prin d-l M. Rădulescu, șeful serviciului, d-l I. Bianu, inspector general d-l Maior Chiru, Comisar regal la Curtea Marțială reușindu-se ca firele marelui complot să fie în bună parte descoperite, iar vinovații toți arestați și în curând vor fi trimiși în fața justiției.

Organizarea Spionajului înăuntru țării românești

In fiecare oraș pătura intelectuale Ungurească, este organizată și pusă în serviciul spionajului maghiar cu *centre politice iredente și cu secții pur militare.*

Secția politică centralizează toată datele cu privire la administrația publică, la frământarile și luptele politice intestina la abuzurile administrative colecționând toate ziarele politice românești și întreținând prin organele centrale din Budapesta în străinătate svonul incapacității noastre politice și administrative; iar prin Societățile Culturale, presa atât de numeroasă, mențin legătura unitară sufletească și nădejdea în recucerirea teritoriilor alipite a întregei populațiuni făcând astfel, indirect din fiecere Ungur un afiliat al organizațiunei spionajului maghiar.

Această secție politică *subvenționează toată presa maghiară* care de altfel, în ultimul timp, dă știri sub titlul „Din Capitală" *vorbind însă de Budapesta eași cum această ar fi* Ca*pitala țării românești.*

Aceiaș secție politică prin concursul Băncilor Ungurești, sub diferite forme primind fonduri din Ungaria plătește lefuri, ținând comptabilitate în regulă pentru plata tuturor funcționarilor, magistraților, jandarmeriei și a întregului aparat administrativ ocult capabil și gata oricând să intre în administrațiunea țării în ipoterealizării idealuli lor.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Din cauza incursiunilor repetate ale bandelor bulgare guvernul a hotărît aplicarea stărei de asediu în Cadrilater pe un teritoriu de 35 km înlăuntrul graniței.

■

D-l Titulescu va prezenta parlamentului la 16 Martie budgetul și proectul pentru reforma financiară.

■

Ziarul „Le Temps" semnalează iritația opiniei publice românești față de refuzul maghiar de a executa tratatul dela Trianon în ce privește chestiunea dezarmării.

■

Suma precisă a viitorului budget în ce privește veniturile se urcă la 8 miliarde 900 mii lei.

■

Eri a avut loc consfătuirea partidului țărănist la hotelul „Majestic". D-l Mihalache a vorbit examinând situația partidului față de validarea d-lui Stere și atitudinea partidului față de discuțiunea reformei agrare în Senat.

■

D-l Stere va intra în Federație ca conducător al grupului basarabean.

■

Nauen anunță uciderea lu Trotzky, Lenin s'ar fi refugiat în fruntea contrarevoluției se află generalul Kozlovski.

■

„Monitorul oficial" publică marea mișcare în armată.

Cercetările în afacerea Spanescu continuă. Sau făcut noui arestări între rudele și prietenii asasinilor.

■

Infantele Spaniei a plecat cu Simplonul la Paris. A fost însoțit la gară de M. Sa Regele și membrii guvernului.

■

Politica concesionărilor câștiga o nouă caracterizare despre felul de apărare al intereselor generale prin darea în exploatare a iluminatului comunei Tulcea ld care primăria vine cu un aport de 20 milioane iar favoritul concesionar Pascalovici numai cu un milion și totuși are dreptul de a câștiga o mie la sută anual. E o nouă afacere formidabilă a politicei de concesiuni.

■

D-l Iorga a declarat ziarului „Dimineața" că dacă Stere va întra în Federație domniasa se retrage definitiv neputând face politică alături de el și cei cari îl susțin.

■

In urma cazului Stere, d-l Sergiu-Niță ministrul Basarabiei și d-l Chiorăscu vicepreședintele Camerei au hotărât că vor demisiona din posturile lor dacă guvernul va avea ceva de obiectat față de atitudinea lor avută în chestiunea validării.

■

Noul complot maghiar a făcut o deosebită impresie în Capitală.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO **Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8**

In fruntea acestei secţiuni poţi tice caşi fruntea secţiunei de spionaj militar se găsesc preoţii ela cei mai înalţi până la cei nai umili călugări, închisoare militară având arestaţi cu dovezi eputabile din toate neamurile cestor speţimene.

Autoritatea bisericească ungureasca din Ardeal, în loc săşi rădă treburile bisericeşti e în runtea acestei mişcări, şi, prin ordinele circulare prinse şi afate la instrucţie se pune în vedere tuturor eparhiilor adunarea ştirilor ce ar interesa spionajul şi iredentismul maghiar. La terminarea cercetărilor în curs *vom publica în cîţeu toate documentele prinse.*

Spionajul militar.

In fiecare oraş sunt spioni locali militari cari au însărcinarea de-a aduna *datele cu privire la organizarea noastră militară, pe de o parte, iar pe de alta să organizeze ocult trupe ungureşti locale.* In vederea unui atac al armatelor ungureşti, în fiecare oraş, aranjate pe despărţăminte cu cadre de ofiţeri întocmite, cu arme ascunse, aceste trupe organizate în interiorul statului nostru au *misiunea să se unească cu armatele regulate ungureşti, să provoace turburări şi lupte în interior*, ca astfel acţiunea noastră militară de rezistenţă să fie îngreunată. Din rapoartele şi ordinele *cifrate*, scrise de multe ori cu cerneală simpatică, şi descifrate de instrucţie se cunoaşte că aproape în fiecare localitate se găsesc arme şi muniţiuni ascunse şi necesare trupelor interne organizate.

E datoria fiecăruia să aducă la cunoştinţa autorităţilor persoanele cari deţin arme, *întrucât în ultimul timp la numeraase descinderi făcute de instrucţiune s'au găsit carabine, revolvere şi muniţiuni în perfectă stare de funcţionare.*

Am mai putea spune că în toate administraţiile publice şi în special la căile ferate serviciul de spionaj militar îşi are afiliatul său dovedindu-se prin actele aflate în posesiunea instrucţiei *raportarea regulată a tuturor mişcărilor militare pe căile ferate.*

Intenţiunea spionilor este să se arunce în alt concomitent cu eventual atac al trupelor regulate ungureşti toate lucrările de artă şi centrele de comunicaţie pe calea ferată spre a întârzia operaţiile noastre militare înlesnind operaţiunile armatei duşmane.

Ordinul dela Budapesta transmis prin preoţii superiori maghiari a fost să nu se depună jurământul de credinţă autorităţilor româneşti spre a îngreuna astfel administraţia românească.

In ultimul timp însă s'a ordonat Maghiarilor intrarea în orice chip de a aduna date şi a rămâne în serviciu de spionaj al lor fiind delegaţi şi iertaţi de jurământul ce l-ar depune statului român.

Funcţionarul român şi ţăranul român desrobit sunt datori să privegheze în jurul lor cu ochii cât mai deschişi şi în special asupra lucrărilor de artă şi edificiilor publice paralizând intenţiunile criminale ale vrăjmaşilor noştri.

Vom arăta zilnic tot şezare pe cale particulară, serviciul nostru de reportaj a putut afla redând cititorilor noştri toate amănuntele importante fără însă a paraliza mersul instrucţiei încredinţat însuşi şefului justiţiei militare a Corpului 6 Armată d-lui Maior Chiru.

Cronica Muzicală

— Concertul „Salonului de artă ardeleană" —

Urmând scria concertelor anunţate, „Salonul de Artă Ardeleană" ne-a dat prilejul să asistăm la a treia producţie, al cărei program, fin conceput şi din ce în ce mai interesant şi atrăgător ca cuprins, a fost în măsură să mulţumească pe deplin auditorul, în mare parte format de străini. E locul să ne arătăm nedumerirea faţă de lipsa manifestă de interes, a Românilor, şi în special a artiştilor români, pentru mişcarea şi viaţa muzicală.

Concertul a început cu Sonata lui Händel pentru două viori şi pian. Partea celor două viori, susţinută de d-nii co. Bacaloglu şi I. Bobescu a fost cât se poate de fin şi graţios executată. D-l colonel Bacaloglu a ţinut să ne arate, că numai fiind un bun muzicant şi om de gust, poţi să înjghebezi, cu elemente necunoscute între ele, un cenaclu artistic, ca acela al cărui organizator este. La pian, d-ra A. Volleanu discretă în partea acompaniamentului, reliefând la timp temele pianului.

Cu toate că posedă o tehnică superficială, d-l Rezik a ţinut să ne cânte la violoncel unele din bucăţile lui Popper, cari cer mai multă virtuozitate şi în special siguranţă; d-sa posedă nişte glisante imposibile pentru violoncel, mai ales în trecerile dela o notă superioară la una inferioară, când aceasta trebueşte cântată flageolet.

Duetul din „Ballo in maschera" de Verdi a fost cântat cu multă amploare de d-na şi d-l Mărcuş, fapt care ne face să ne întrebăm, dece aceste elemente de valoare nu-şi găsesc locul la Opera Naţională?

Partea a doua a programului a început cu două bucăţi pentru vioară, executate de d-l Kollar, un artist cu o tehnică minunată şi cu un temperament puternic. Bisat, ne-a repetat „Scherzo indian" care ca motiv are reminiscenţe din „Madame Butterfly" şi „Tambourin chinois" de Kreisler. Ar fi de dorit ca pentru bisări, artiştii să aibe preparate bucăţi în afară de program.

D-l Pongrácz ne-a confirmat părerea că este un excelent pianist, elegant în execuţie, şi dotat cu o tehnică solidă. Mai ales în „Capricio" de Dohnányi, cu ale cărui bucăţi ne-a făcut cunoştinţă, ne-a dovedit o agilitate măiastră a mânei strîngi, învingând cu foarte mare uşurinţă cele mai dificile pasagii.

Afară din program ne-a apărut d-l locotenent Indrieş, un tenor cu o voce lirică agreabilă, care pelângă „Recondita armonia" din Tosca, şi „La donna e mobile" din Rigoletto, a cântat şi o bucată românească. Sub conducerea unui bun maestru, va putea ajunge un tenor liric de valoare.

In „Il re pastare" de Mozart, d-na Mărcuş ni s'a arătat ca o bună soprană de coloratură, excelând mai ales în mezza voce.

Ca final s'a executat celebrul sextet din „Lucia de Lamermoor" de Donizetti. Pelângă d-na Mărcuş, care a fost ireproşabilă, d-l Mărcuş ni-sa revelat cu o frumoasă voce de tenor, cu oare şi cari ezitări în notele de sus, pe care totuşi le-a învins cu pricepere. Bine d-na Lya Pop şi d-l Indrieş. Partea basului a fost susţinută cu multă căldură de d-l Sterian-Mandy.

In urma spectacolului pe cât de interesant, pe atât de reuşit ce ni l-a oferit concertul de Joi seara, ne gândim cu mare teamă la seceta muzicală ce va urma după terminarea ciclului concertelor, atât de bine alcătuite a „Salonului de artă Ardeleană".

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

ADMINISTRAŢIA ZIARULUI INFRĂŢIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIAŢĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.
SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZA, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Citiţi, este foarte important!
Dacă doriţi să vă curăţească şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la
„KRISTÁLY"
INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE
74
Fabrica şi Centrala: **Str. Munkácsi 32**
FILIALE
Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Acuma a apărut
D[illegible]a literaturei ...e românești
DANURI ŞI CÂNTECE NAŢIONALE
ŞI
JOCURI NAŢIONALE ROMÂNEŞTI
de Brediceanu
în 10 Caiete
Preţul operei întreg este 380 Lei
Un caiet . 35 Lei
Se găsesc în toate librăriile din ţară
Depositul principal: Radio Reclame Roumanie. S. A. Cluj, Str. Regina Maria 34., f. Deák F.-ut

Funcţionară, caută cameră mobilată, mică, intrare separată, apropiere Piaţa Unirei, chirie după învoială. Adresa la ziar „Cameră Mobilată". 461

Mare expoziţie
la magazinul de modă
Lőrincz şi Tóth
Cluj, Piaţa Unirii No. 8.
9

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este
„Călbeaza" Haneş,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Hârtie pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Cercetaţi
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, suncă, cârnaţi diferite soiuri de vinuri şi aperitive. □□
Preţuri moderate.

Cafea turcească
De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.
Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

Vizitaţi
Restaurantul Gării Cluj
Care Serveşte la ori ce oră din zi şi noapte mâncăruri calde şi reci. Băuturi alese, serviciul prompt.
Cabine speciale, deschise toată noaptea.

FIRMA INREGISTRATĂ
ING. ARH.
TREMBA şi DEMENY
BIROU DE CONSTRUCŢII SI DE INTREPRINDERI
TELEF. 7-65 **CLUJ** TELEF. 7-65
Str. Iuliu Maniu 8, etaj

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR cu practica cu delegată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaut germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trasura și ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și tamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerț și să aiba practica de cel puțin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuința, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colari" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la S. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE 1 pereche galași bărbătești aproape noi preț eftin la Dna Klein în Str. Apatianu No. 43 dela 2—4 p. m.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

DE VÂNZARE aranjament foarte frumos de prânzitor, dormitor, salon de bărbați și salon de primire. Informați detailata la Farmacia Sfântutreime Strada Memorandului No. 2 (fost Unio).

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O șufregerie mahagonie și on seslon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Perderi:

AM PIERDUT pe „Corso" un portmoneu cu o sumă de bani mai insemnată si acte de valoare. Cine le-a aflat este rugat să le prezinte la administrația acestui ziar, primind în schimb o recompenză frumoază P. T.

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcționar de bancă, salariat 1800 Lei, dorește pentru eventuală căsătorie, cunoștința unei domnișoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naționalitatea, să cunoască însă și limba română. Oferte serioase și discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

A SOSIT un mare transport de hering firmei Pintea și Lahodni din Gheria. Vânzare en gros și detail.

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-: 140

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

KATZ & BERNAT
își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei
445
Piața Mihai Viteazul No. 34.

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép. 15

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"
Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ. 61

A sosit o mare cantitate de
CANDELABRE ELECTRICE
frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la
Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la
Gaspar Friedman
Str, Reg. Ferdinand No. 35.
444 Palatul Urania.

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.
17

Lemne ieftine
Societate pe actiuni „SYLVA".
Stânjinul: 320 Lei — 475 Lei.
Maja metrică: 27—34 Lei.
437
Se pot comanda: la cancelaria principală, Str. Mănăștur No. 113; la magazin, Str. Gării No. 19; în prăvălia Moldovan, Piața Sf. Gheorghe No. 1: prăvălia Rigo, Calea Victoriei No. 1; prăvălia Jenei, Str. Regina Maria No. 28.
Cantitați mai mari de 5 mm, se transportă gratuit la locuință.

346 A sosit o mare cantitate de
sârmă pentru electrică și sonerie
cari se vând cu reducere de 20% la toți instalatori.
Tot felul de accesori pentru biciclete, soluție mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate și prospete se vând cu prețuri de reclamă la:
Emil Blaga Cluj,
Piața Ștefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

Un mare transport de
Pălării bărbătești
a sosit și se vând En gros
la **„Uniunea Comerciala"**
CLUJ,
Strada Regina Maria No. 32.
371 (Fost Deák Ferencz). ∴ ∴ ∴

Vânzare cu prețuri senzațional de reduse ca în timp de pace.

	Prețurile: avute	actuala
STOFE ENGLEZEȘTI:	Lei	Lei
Pentru haine bărbătești, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbătești pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămași bărbătești	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ȘI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearșof mărime 8/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii și cu pete	70·—	35·—
Căptușeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35.—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Ața cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. și 3-6 p.m.
La firma JACOB DICK și FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețâ rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 35 PENTRU MICA PUBLICITATE

La Bufetul Mihai Viteazul se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25.** 452

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

A sosit o mare cantitate de vase zmălțuite și se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** **Piața Mihai Viteazul 11.**

Cluj. S'a deschis prima **FABRICĂ DE BIJUTERII** din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 87. 48

Technica Labora

Birou Technic și agentură

Cluj, Calea Victoriei 53.

Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.

Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.

Filiala: Turda (Török).

Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.

II. Cositor eng. de 999‰

III. Piatră vânătă pentru agricultori de vile.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate. 320

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

Radio 185

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Se află de vândut la băile Szovata

o vilă parchetată și tapetată edificată din material de prima calitate, cu 5 camere, aptă și pentru un sanatoriu cu un parc de un jugher și

la Cluj ville și case.

Informațiuni la advocatul Dr. HERMANN MÜLLER CLUJ, Piața Unirii No. 5. 463

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piața Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

Croitor pentru domni

Nándor Gubman

Cluj, Strada Klostrom No. 2 vis-a-vis de Muzeul Regele Matia

In cel mai scurt timp confecționează hainele celea mai elegante, după ultima modă pe lângă prețuri moderate. 458

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării

și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele 62 Ferdinand No. 6.

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvint.

Salonul de modă „VENUS"

și a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir. Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile. 108

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, **carne și mere,** de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească. 281

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de plosnițe, care le distruge chiar și ouăle. 319

Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Piăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulăre și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU. 210

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătasuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de matase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc. 14

Zilnic sosesc transporturt noi. Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul I. No. 173 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 17 Martie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: 1 A No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Nulitatea țărănismului

Nu o singură dată s'a spus în ziarul acesta că agitățiile demagogice întreținute de partidele din Federație în jurul expropierei vor avea ca ultim resultat nu numai *o dureroasă întîrziere în înfăptuirea pe teren a acestei reforme*, dar și *o nesocotire a realităților agrare* care ele singure, privite calm și interpretate sincer, pot deschide drumul spre o dreaptă și democratică soluționare.

Lupta noastră însă împotriva agitațiilor care nu aveau la basa lor un studiu serios al problemei agrare și deci nu puteau duce de cât la întărâtarea spiritelor în detrimentul soluționării a fost presentată aici ca fiind determinată de preocupări reacționare, pe când demagogia partidelor din Federație, care agita tocmai pentru a nu fi obligată să dea și soluții, trâmbița în fiecare zi că ea reprezintă spiritul cel nou al țărănismului politic și că deci în jurul el trebue să căutăm pe cei mai sinceri și mai aprigi luptători pentru apărarea dreptului țărănesc.

Și, totuși, noi am arătat că țărănismul e numai o atitudine electorală confecționată ieftin în mijlocul descumpănirilor morale provocate de războiu, — foarte prielnică pentru cine înțelege să trăiască din agitație, dar cu desăvârșire stearpă pentru cine vrea să dea acestei țări o politică serioasă întemeiată pe studiul cinstit al realităților.

Și împrejurările vin să ne dea acum dreptate într'o formă care depășește așteptările noastre. Căci oricât de mult le-ar fi convenit partidelor din Federație să mențină problema agrară pe terenul agitației, făcând pe țăran să creadă că exproprierea s'ar lovi și azi de rezistența politică a claselor de sus, trebuia să vie odată și vremea când, isprăvind cu agitațiile demagogice, să pășim și pe terenul așa de puțin lucrat al faptelor și al soluțiilor.

Sunt aproape trei săptămâni de când la Senat se discută proectul de reformă agrară al guvernului, și iată că din lagărul sgomotos al demagogiei țărăniste nu scapără nici o lumină și nu se ridică nici o soluție. Ba, ceva mai mult: văzând că reforma se îndeplinește fără cea mai mică contribuție din partea lor, — ea fiind întreagă, și ca principiu și ca mod de înfăptuire, opera partidelor vechi, — faimoșii „țărăniști" sunt gata să voteze și proectul dacă li s'ar da și lor cât de puțin iluzia că la un articol sau două din lege s'a ținut seama și de „amendamentele" Federației.

Ceia ce ni se presenta, prin urmare, ca fiind o luptă pe viață și pe moarte între două clase și între două politici, de o parte clasa „ciocoilor" care înțelege să-și păstreze latifundiile și de altă parte clasa țărănească ai cărei aleși și vajnici apărători n'ar fi acum de cât numai „țărăniștii", — a ajuns la Senat o simplă chestie de concesiuni reciproce în jurul unor foarte amabile amendamente prin care partidele din Federație nădăjduiesc să-și menajeze la sate situația lor electorală. Urmăriți desbaterile, și veți vedea că toată lupta dintre „oligarhie" și „democrație" nu mai e astăzi de cât o lamentabilă chestie de târg în care, oferind cele două treimi pentru votarea proectului, opoziția cerșește stăruitor câteva sărmane modificări în care ar fi să se cuprindă tot ce-a putut să producă țărănismul după aproape trei ani de agitație demagogică.

Iți iei, vra să zică, aiere de singurul și adevăratul cunoscător al nevoilor țărănești, întreții cu sjutorul votului universal cea mai desfrânată operă de întărâtare și învrăjbire a spiritelor, oprești în loc timp de doi ani lucrările de abia începute pentru înfăptuirea reformei agrare și faci să se creadă că tu vei fi revoluționarul cel mare care, împotriva oligarhiei, vei da țăranului dreptate, pământ și fericire, iar, acum, la urmă, când ceasul faptelor nu mai poate fi amânat, vii să ne dovedești că din toată gălăgia țărănismului tău nu poți să ne dai, ca contribuție, de cât mici amendamente pe care te silești să le strecori în structura unei reforme pe care alții, și nu tu, au gândit-o, au conceput-o și au dus-o la înfăptuirea de azi. Dar nici că se putea face o mai strașnică dovadă despre nulitatea politică a țăraniștilor noștri.

Politica externă a lui Harding

Din declarațiunile făcute de noui miniștri rezultă că liniile generale ale politicei externe pe care o va duce Harding sunt următoarele:

1. Restabilirea păcei cu Germania prin adoptarea resoluțiunei Knox, la care Wilson a răspuns prin veto.

2. Inceperea de negocieri cu alte puteri în vederea reducerii armamentelor.

3. Crearea unei curți de justiție internațională. Constituirea unei conferințe internaționale pentru regularea conflictelor politice și destinată să ușureze adaptarea de măsuri pentru a asigura pacea lumei.

In sfârșit programul de politică externă a lui Harding cuprinde neacceptarea tratatului din Varsailles.

Generozitate suspectă

Dacă, în genere, sunt atât de binevenite și demne de apreciere gesturile de generositate, sunt însă și cazuri când ele ne apar foarte suspecte. Venite din anumite direcții, în anumite împrejurări și în consonanță cu anumite interese care tocmai se dovedesc a avea nevoie de adăpostul unei generosități, este evident că aceasta apare suspectă. Și, iată un caz din acestea ni-l oferă acum presa din capitală, finanțată de fondurile internaționale ale cassei Blank & Comp., care în frunte cu „Adevărul" a intervenit dela distanță și în necunoștință de cauză în sprijinul ziarelor maghiare provocătoare din Cluj, care au fost pe drept cuvânt suspendate de către prefectul județului d-l dr. Meteș.

Fără a cunoaște atitudinea presei maghiare și în deosebi motivele speciale care au determinat suspendarea, fără a putea cunoaște pe autorul acestei măsuri și, mai cu osebire, fără a ține seamă de împrejurările speciale, ale Ardealului care au impus restricțiunea, cu violență și răutate, numita presă s'a grăbit să intervie în favoarea ziarelor maghiare. Și, întrucât, îndeajuns de puternică și numeroasă, poate dispune și de o instituție proprie care să vorbească în numele presei, numită „Asociația Presei", condusă de aceiași care conduc și acea anumită presă, — s'a alaturat generoasei ei intervenții și această asociație printr'un protest semnat de președintele ei.

In numele „președintelui Sindicatului Presei din Cluj" — lăsând să se înțeleagă c'ar fi vorba chiar de președintele sindicatului românesc, — se comite falsul de-a se cere guvernului ridicarea suspendării ziarelor maghiare, ea fiind cerută de însăși presa română. Căci una din două, ori semnatarul acelui protest a știut bine că protestul din Cluj, la care se referă, nu era al președintelui sindicatului românesc, pentru că nu putea fi semnat de cel autorizat a semna și în cazul acesta, nu trebuia să afirme contrarul, ori nici nu știe că în Cluj nu există — nu poate să existe — un sindicat comun al ziariștilor români și unguri, dat fiind că aceștia din urmă s'au organizat separat și s'au afiliat internaționalei III-a, și atunci necunoscând nici atâta din situația de aici nu trebuia să se amestece.

Dar, tocmai pentru aceste motive și tocmai pentru faptul că isvorește din acelaș isvor de unde întotdeauna s'au alimentat interesele străinilor generoasa intervenție a presei consorțiului Blank, este suspectă.

Și oricât de mult rău ni-ar face în afară o asemenea atitudine a presei, care poate fi luată drept cea românească, înăuntru, pentru edificarea publicului românesc, generositatea această mai mult decât suspecta, este edificatoare:

Se pot cunoaște astfel complicii dușmanilor.

Ev.

P[illegible] cu două fețe

„Patria" răspunzând unui articol din „Voința" prin care se critica proectul de reformă agrară elaborat de partidul național dă pe față în mod naiv politica de duplicitate pe care a dus-o partidul D-lui Vaida. Inadevăr, „Patria" susține că partidul național nu ar fi urmând acum prin persoana D-lui Maniu tratative cu guvernul Averescu pentru acceptarea reformei agrare în forma în care o propune acesta, pentrucă partidul d-lui Vaida făcând parte din federație susține proectul de lege al d-lui Mihalache. Cu alte cuvinte, pentru vechiul Regat adică acolo unde fruntașii partidului național nu posedă întinse latifundii, partidul celui mai înapoiat regionalism susține proectul demagogic al țăraniștilor, realizând în acelaș timp pe sub mână compromisuri cu „infamii ciocoi averescani" prin diplomaticul d-n Maniu. Vezi bine, partidul național are multe personalități care nu o acuză cu altceva de cât cu tratative de culise pentru a nu rămâne izolat în concertul politicei românești. E și aceasta o nobilă ocupație pentru gravitatea țapănă a unui fost președinte de „consiliu dirigent".

Dacă pentru vechiul regat partidul național e însuflețit de așa democratice sentimente, pentru ce n'a prezentat Camerii din 1920 „proectul de Marele Sfat cu modificările facute în clubul deputaților ardeleni încă în Februarie 1920, când acest proect era pe punctul de a fi depus pe biroul Camerii, având nu numai sprijinul tuturor deputaților ardeleni, ci a întregului bloc parlamentar? Citatul e în întregime luat din „Patria" pentru a vădi și mai mult reaua credință care însuflețește acest ziar. In adevăr ziarul partidului național afirmă că „proectul era definitiv redactat și" pe punctul de a fi depus pe biroul Camerii și că se bucura de „sprijinul întregului bloc parlamentar". Foarte bine, dar de ce n'a fost depus acest proect odată cu acela depus de basarabeni? Obiecțiunea că n'a mai fost timp cade prin faptul că și proectul basarabean de reformă agrară a fost depus și votat cu câteva zile înainte de căderea guvernului, cădere de altfel cunoscută și așteptată de guvernul Vaida încă de la 1 Martie 1920.

Motivul e cu totul altul. Proectul de reformă agrară alcătuit de marele sfat este alcătuit în spirit antidemocratic și prezentat în camera din 1920 ar fi suferit așa modificări în cât autorul lui, care pe atunci era și prim-ministru ar fi primit blamul cuvenit. Afară de acest motiv de ordin moral mai era și cel atotputernic de ordin material: se duceau latifundiile. Și dacă nu mai sunt latifundii nu mai sunt nici fonduri pentru partidul național.

Rămâne dar stabilit că datorită trăgănării continue a fruntașilor partidului național nu s'a rezolvat nici până azi problema agrară în Ardeal. In acest timp puternicele asociații agricole ungurești și săsești au cumpărat moșii nenumeroase pe care le-au distribuit țăranilor respectivi spre nimirea și indignarea țăranilor români.

Acestea sunt numai unele din roadele politicei de două fețe pe care a practicat-o partidul d-lui Vaida.

Res.

Unul care pleacă: Wilson

E vorba de Wilson, care zilele trecute a părăsit scaunul presidențial din Casa albă pentru a face loc lui Harding, fericitul triumfător al alegerilor din Noembrie 1920.

Woodrow Wilson dectul profesor de la universitatea din Princeton, moralistul sever, quakerul în Transingent s'a văzut desemnat de conventul democrat să candideze la cea mai înaltă demnitate pe care o poate oferi democrația americană. Și universitarul instalat în scaunul presidențial a guvernat cu prudență și pricepere până în clipa izbucnirei marelui războiu.

Nerespectarea tratatelor internaționale și nesocotirea drepturilor națiunilor mici de către Germania l-a așezat de atunci pe Wilson alături de Antantă. Nu se putea interveni imediat pentrucă Statele Unite nu erau pregătite de războiu, fiindcă anumite cercuri de mari financiari socoteau intervenția ca o stingherire a creșterii prosperității americane.

A trebuit să se desfășure formidabile campanii filo antantiste, combătute de atotputernica propagandă germană, pentru ca liberii cetățeni americani să fie convinși că interesul lor economic — singurul pe care-l admiteau, de altfel — este să lupte a'ături de Antantă.

Au urmat împrumuturile în aur și furnizarea de muniții, alimente și medicamente, până când în Martie 1917, după ce Rusia dezertase cauza civilizației, Wilson a adresat guvernului acea faimoasă declarație de războiu și a formulat cele 14 puncte.

America a intrat în războiu datorită încăpățînării acestui ideolog și aportul ei a fost decisiv pentru zdrobirea Germaniei.

Odată încheiat armistițiul, Wilson a venit în Europa în fruntea delegației americane pentru a pune bazele păcei. A fost primit în Europa ca un Mesia: popoarele cred totdeauna în puterea magică a formulelor. In câte mii de fețe nu străluceau cele 14 puncte care făgăduiau întronarea păcei pe pământul zbuciumat de atâtea războaie și suferințe. Bucuria mulțimilor era delirantă și osanalele care erau ri-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

dicate ideologului întreceau prea mult puterea lui de realizare.

Stăpânit de concepția lui, admirabilă, dacă socotim omenirea din punct de vedere ideal, Wilson a neglijat realitățile și s'a înconjurat numai de profesori universitari, mai mult sau mai puțin specialiști, oameni de treabă și sârgui closi la catedrele lor, dar cu totul străini de politică. Ori, la conferința păcei trebuiau să participe numai oameni politici, pentrucă aceștia sunt adânci cunoscători ai oamenilor și împrejurărilor și în consecință știu până unde se poate merge cu concesiunile sau intransigențele.

Wilson sprăjinit pe armată americană și speculând ajutorul pe care America l'ar fi dat Europei în luizerie, a impus Consiliului suprem pacea așa cum îi era dictată de ideologia lui democratică pacifistă. Dacă unii delegați îndrăzneau să critice ore-un punct de detaiul sau sa propună soluții mai echitabile care să satisfacă interesele țărilor nici Wilson amenința cu retragerea de la Conferință. Și acest lucru ar fi însemnat în împrejurările tuiburi de atunci părăsirea Franței în voia armatelor germane iacă disciplinate și formidabil în armata.

Pacea de la Versailles a fost primită așa cum a cerut-o Wilson, dar e o construcție așa de subredă încât va fi nevoie la câteva luni de consensul Aliaților pentru a aplica cutare sau cutare parte.

In realitate pacea de la Versailles, bazată pe cele 14 puncte pacea ideologiei cui a folosit dacă nu Germaniei și Rusiei cari la cea mai mică intenție manifestată de Aliați de a aplica tratatul, invocau marificele 14 puncte și dreptul de a dispune singure de soarta lor.

Ca instrument al aplicării păcei și al pregătirei păcei universale, Wilson a înființat și Societatea Națiunilor, care până acum n'a făcut altă operă pozitivă decât consemnarea în dosare voluminoase a desbaterilor academice duse de aceasta. Pacea ideologică a sămânat în toată lumea fermenții răsboaielor viitoare pentrucă la satisfacerea doleanțelor micilor naționali a prezidat nedisprețul ignorarea și nedreptatea. E de ajuns judecă cazul nostru pentru a vedea în ce mod Wilson a aplicat principiul naționalităților.

României i s'a răsluit cea mai românească și bogată parte din Banat pentru a fi dată sârbilor lacomi, ignoranți și hrăpăreți, pentrucă Wilson, necunoscând dreptatea revendicărilor noastre, le-a dat în cercetarea unei obscure subcomisiuni în care predomina un evreu american care ne ura de moarte.

Așa că popoarele care altădată îl idolatrizau, văzând că mesianicele puncte nu corespund actelor politicei Wilsonien l-au părăsit, mai mult au început să-i disprețuiască ideologia-i sterilă. Și primul popor care și-a exprimat nemulțumirea a fost cel american, care a refuzat să mai acorde încrederea principiilor Wilsoniene susținute, încărunțit și bolnav părăsește Wilson Casa Albă fără a fi petrecut decât cu o tăcere ostilă de poporul care altădată îl aclama.

R. R. D.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Luni, Marți:
„Manechinul din New-York". Film american Pathé.
Miercuri, Joi:
„Vagabonda". Drama artistică.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Adorarea vieței. Film poetică.

CINEMA URANIA:

Luni, Marți:
„Cura de seridii." Comedia franceză.
Miercuri, Joi:
„Manechiul din New-York." Film american Pathé.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Sfârșitul Vieței." DramL istorica.

CINEMA APOLLO:

Marți:
„Țiganca." Peiza poetică.
Miercuri, Joi:
„Siuucidere morală." Drama sentimentală.
Vineri, Sâmbătă Duminecă:
„Stringerita și banca tenebroasă." Drama detectivă.

„Viața culturală în Reghinul-Săsesc"

— O lămurire —

Primim:

In No. 164 dela 6 Martie al ziarului *Infrățirea* a apărut o corespondență intitulată „Viața Culturală în Reghinul Săsesc", și în legătură cu care țiu să comunic următoarele:

Corespondentul Dv. va fi auzit poate de *„Cripta Maior"*, din cimitirul bisericei noastre și asta i-l va fi făcut să afirme, că aci odihnesc osemintele învățatului protopop de odinioară *Petru Maior.*

Nu este așa. Cripta-mausoleu e a unui *Ioan Maior*, fost administrator de moșii boierești, care și el era un fruntaș al vieții românești de pe aici și a asigurat existența multor școli de ale noastre.

Protopopul Maior a murit și odihnește în orașul *Buda.* La noi numai a lucrat dela 1784, 1808.

In cripta Meior odihnește însă un alt bărbat mare al neamului nostru *Baron Vasile Ladislau Popp*, care a ocupat în magistratură cele mai înalte funcții ca nimeni altul dintre Români; a fost vice-președinte al guvernului regesc din Transilvania etc. etc. și mulți ani președ. al *„Asociațiunii Transilvane"* înainte de moartea sa, întâmplată în 17 Febr. 1875.

A făcut și literatură, scriind despre ortografie, portul național etc.

In Reghin să născut apoi *Virgil Oniția* fostul director gimnazial delă Brașov. Nu suntem deci săraci în oameni mari, vrednici de înveșnicire! . . . Și totuș ?!! . . .

Ariton M. Popa,
protopop.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

ECOURI

Evoluția Limbii egiptene.

Cunoscut al egiptolog și savant dela Geneva a publicat de curând o carte asupra *Evoluției limbii egiptene* prin care combate cu bun simț și cu dovezi întemeiate elucubrațiile pseudoștiințifice ale școlii lui Erman profesor de egiptologie la Universitatea din Berlin. Domnia sa se ridică împotriva teoriei absurde după care limba egipteană primitivă ar fi fost o limbă semitică adică cu cuvinte formate din trei consoane fața de cari vocalele nu se socoteau. Cine a avut de a face cu transcripțiile numai cunsonantice ale școlii lui Erman știe la ce imposibilități fonetice te duce acest sistem.

Naville are perfectă dreptate când susține că limba egipteană veche avea tot atâtea vocale pline ca și urmașa ei limba coptă; că limba coptă nu este de cât limba egipteană dialectală transcrisă în alfabetul grec aranjat după caracterele vocalice locale și că ori cât ne-am adânci în seria inscripțiilor, vocalele existau cu o valoare reală.

Indicațiunile acestea sunt de ajuns pentru a face să se înțeleagă însemnătatea lucrării lui Edouard Naville, nu numai pentru etnografii carise ocupă cu formele și evoluția scrierilor, dar și pentru toți aceia pe cari îi interesează problemele antichității Orientale.

752 sau 749?

Un savant american a pretins de curând că lumea este cu trei ani mai bătrână de cât se crede.

Ziarul *L'Argus Soissonnais* povestește și comentează astfel această știre glumeață:

Profesorul David Lyons afirmă, în adevăr, că am intrat în anul 1924 la 1 Ianuarie trecute și nu în 1921.

Regele Herodiu, (Irod) zise profesorul Lyons, a murit în anul 750 și nu în 753 era Romei, cum o spune istoria. Și fiindcă Isus s'a născut cu un an înainte de moartea lui Irod, a socoti era creștină ca începând dela 752 este o eroare: Isus Cristos s'a născut la 749.

In sprijinul tezei sale profesorul american aduce argumente impresionante.

Pentru monumentele istorice ale Banatului.

D-nii general de divizie în retragere. N. Cérna din Mehadia: Ion Boroș, prepozitul capitalului episcopiei greco catolice din Lugoj; George Popovici, doctor în teologie protoiereu din Lugoj, dr. Valeriu Branițe, membru onorar al Academiei române din Lugoj, și Victor Vlad, inginer din Timișoara au fost numiți membri ai secmentelor istorice din Lugoj, având țiunii regionale a comisiunii monumentelor istorice din Lugoj, având sub îngrijirea d-lor monumentele istorice din cuprinsul Banatului.

Conferințe artistice la Iași.

D-l I. D. Ștefănescu a început o serie de conferințe, în aula Universității la Iași, despre arta românească și stilul moldovenesc, tratând în acelaș timp și despre arta bizantină, ale cărei influențe asupra primei sunt evidente.

O altă serie de conferințe, ținute paralel tot de D-sa tratează despre curentul simbolist în literatură, muzică și sculptură.

Studii asupra Rusiei țariste.

D-l *M. Paleologue*, fostul ambasador francez la Petrograd publică în „Revue des deux Mondes" foarte interesante studii asupra Rusiei țariste.

Fiind vorca de un important martor ocular, destăinuirile făcute capătă valoarea unor documente istorice.

♣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Calendarul Plugarilor pe anul 1921

Am putea spune — și cu drept cuvânt că anul 1921 a fost anul calendarelor. Ziare, reviste, grupări intelectuale sau muncitorești au ținut să-înfățișeze cetitorilor viața anului trecut, reunind și câteva nume literare științifice sau chiar numai politice pentru ca afară de cronicile obișnuite calendarele să prezinte o variație plăcut impresionanta.

Calendarele pentru anul acesta se deosebesc de cele din trecut prin faptul că dau mai mult loc chestiunilor practice, lăsând pe al doilea plan veleitățile literare. E și acesta un semn al vremilor.

Locul însă care să acorda chestiunilor practice era prea mic și atunci o mână de intelectuali idealiști, muncitori și energici au scos un calendar numai pentru o anumită categorie de oameni: plugarii.

L-au botezat frumos Calendarul Plugarilor și după ce l-au pus sub patronajul societății agronomilor l-au aruncat în mijlocul masselor țărănești, care după câte știm l-au primit cu o căldură deosebită.

Apariția lui era necesară și difuziunea în păturile largi țărănești va fi cea mai bună răsplată pentru curagioșii inițiatori. Calendarul plugarilor editat de societatea agronomilor din România prin îngrijirea d-lor G. Ionescu-Șișesti, d. Gh. Chițoiu și V. Georgescu prin modul de alcătuire, îngrijirea clișeelor și a tiparului, varietatea subiectelor și actualitatea lor e cel mai bun calendar apărut în România-Mare.

Articolele bine scrise sunt accesibile și cinstitului plugar dela țară, iar sfaturile bătrânești, poeziile populare, strigăturile și cugetările care presoară volumul prin priceperea alegerii lor fac deliciul țăranului și mulțumesc pe cel mai pretențios intelectual.

In loc de prefață D. Gh. Chițoiu face un istoric al calendarelor românești până astăzi, inzistând asupra „Calendarului pentru bunul cultivator" alcătuit de marele profesor de agronomie Ion Ionescu dela Brad.

După o succintă cronică a anului, urmează înșirarea lunară a lucrărilor agricole în toate ramurile agriculturii, alcătuită de d-nii Georgescu, I. Hășeganu, D. Gh. Chițoiu și P. Mihăescu și tablouri în care se arată timpul în care sunt îngăduite pescuitul și vânatul, măsurile de lungime capacitate și greutate întrebuințate în toată România, cunoașterea vârstei la animale.

Partea literară a calendarului o formează câteva poezii de N. Iorga, Gh. Săpunaru etc. care puteau să lipsească și novela de I. Agârbiceanu și M. Teodorian Carada.

D-l Alexandru Nasta directorul Cadastrului descrie amănunțit trei tipuri de gospodării țărănești: una aparținând lui Vasile Bubă din com. Putna (Bucerina), posesarul a două fălci de pământ, a doua a unui sătean din com. Pecica-Română (jud. Arad) care e proprietarul a 27 jugăre și a treia aparținând lui Iohann Zeck din com. Gârbova.

Fiecare gospodărie e descrisă amănunțit și figurată în planșe explicative, ceea ce mărește interesul articolului și e un exemplu atrăgător pentru sătenii oare vor fi înclinați a imita hârnicia gospodarilor amintiți mai sus.

D-l N. O. Popovici caută să demonstreze că cea mai ideală proprietate din punctul de vedere al economiei rurale e cea mică, deși recunoaște singur avantagiile marii proprietăți. Despre proprietatea mijlocie, care în străinătate dă rezultate foarte bune, Dsa are o părere defavorabilă „pentrucă nu reprezintă în Vechiul regat o clasă destul de numeroasă, încât să aibă vre-o înrâurire mare asupra progresului agricol". Desigur că d-l Popovici Lupa exagerează când afirmă cele de mai sus, dar acesta e un vechiu obiceiu al dsale.

D-l S. P. Radianu e de acord cu d-l Popovici asupra exploatărilor mijlocii „care sunt inferioare și celor mici și celor mari fiindcă sunt lipsite de conducere. In ce privește marea proprietate d-sa recunoaște că „exploatările mari apropiindu-se de tipul modern al culturii industriale și capitaliste sunt din punct de vedere economic superioare."

D-l George Cipăianu, directorul general al Cassei centrale a Improprietăririi și cooperației trece în revistă metodele de amelioarea grâului românesc, arătând rezultatele obținute la noi în această direcție: „selecțiunile individuale și corcii obținuți de d-nii Ionescu Șișești Sandu Aldea, Gh. Asbiovici și de subsemnatul se vor așeza mâne în concurență și își vor disputa întâetatea.

Despre bunul de familie și agricultura în munți vorbesc cu multă competență d-nii D. Busuiocescu și Gh. Ionescu-Șișești.

Doi specialiști eminenți se ocupă de problema creșterei bovinelor în România în perioada de după război. D-l N. Filip după ce constată starea tristă creată de război, populației bovine, preconizează pentru vechiul regat Bucovina și Transilvania trebuind să urmeze normele de creștere moștenită de la fostul regim aplicarea programului alcătuit de comisiunea însărcinată cu îndrumarea ameliorării animalelor.

Acest program prevede stimularea inițiativei private, prin crearea de sindicate de creștere, ameliorare pe zone și elaborarea legilor pentru regulamentarea creșterii vitelor și asigurării lor.

D-l Agricola Cardaș, profesor de zootechnie la Universitatea din Iași ocupându-se cu problema reconstituirei taurinelor noastre care au fost reduse de răsboi la două milioane, recomandă pentru micii cultivatori creșterea curată a rassei moldovenești selecționată în vederea producțiunii de muncă, lapte și carne.

In adevăr, prin selecțiune s'au obținut vaci moldovenești care

Cronica politică

Reforma Agrară — Pusă mai întâi în discuție la Senat, reforma agrară a format obiectul unor noi agitațiuni din partea Federației pe chestiunea proectului Mihalache. Cu acest prilej partidul național și-a fixat definitiv politica sa agrară, susținând două proecte: Unul pentru alții, mai larg și democratic, și altul pentru Ardeal, mai strimt și mai puțin favorabil țăranilor. Sinceritatea acestei politici democratice s'a evidențiat și de data aceasta.

Situațiunea Guvernului. — In urma disesiunilor constatate cu prilejul validării alegerei dela Soroca, situația guvernului a început din nou să se încurce. D-nii Averescu și Tache Ionescu au avut o lungă consfătuire după urma căreia se anunță că miniștrii cari au contrazis punctul de vedere al guvernului în chestia Stere, vor fi siliți a demisiona.

Succesiunea d-lui Iorga. — Nici până acum nu s'au luat hotărâri definitive pentru restabilirea echilibrului în Federație, pierdut prin pierderea șefului. ei Lupte surde se dau, și zi de zi, mulți din membrii Federației își caută alte orientări politice.

Uneltiri maghiare

Am publicat în ultimul nostru număr amănunte asupra rețelei de spionaj și a acțiunei politice iredente pe cari le întreține Ungaria înlăuntru statului român.

De multă vreme presa cu adevărat românească a arătat că șovinismul maghiar n'a învățat nimic din dureroasa lecție a războiului.

Făcând declarații de dragoste și de supunere către unii din marii noștri aliați pentru a obține îndulcirea condițiilor de pace și a recâștiga simpatiile pierdute. Ungaria n'a înțeles totuși să adopte față de vecinii ei o politică cinstită și împăciuitoare. Dimpotrivă ea a organizat o intensă propagandă în toată Europa, ba chiar și în America pentru a dovedi opiniei publice mondiale că s'a făcut o greșală și o nedreptate atunci când Ungaria a fost redusă la granițele ei de astăzi. Și pentru că în această operă nu puteau aduce nici fapte nici dovezi biurourile de propagandă maghiare din străinătate răspândeau știri false și tendențioase pentru a discredita Jugo-Slavia, Ceho-Slovacia și în deosebi România împotriva cărela Ungaria nutrește o ură de veacuri. Deasemeni trimeteau pretutindeni proteste împotriva tratamentului anti-uman pe care l'ar avea de îndurat supușii maghiari din aceste țări.

Și concomitent cu această vastă propagandă în străinătate, statul maghiar și-a organizat un serviciu de spionaj și a întreprins o necurmată acțiune iredentistă în țările vecine.

Pressa și aproape toată intelectualitatea maghiară n'au făcut altceva decât să exalte un șovinism care nu vrea să ție seamă de realități și nu cunoștea rațiunea.

Socotind pacea făcută și noule stări din Europa ca trecătoare, ei au cultivat mirajul Ungariei reîntregite. In numele acestei utopii primejdioase liniștei atât de trebuincioasă pentru întoarcerea la viața normală, Ungaria n'a încetat o clipă să întrețină spiritul de dușmănie al Maghiarilor din România.

Din cercetările făcute până acum de justiție și siguranță s'a dovedit că mergând mai departe și trecând dela vorbe la fapte, spionii dela Budapesta, folosind șovinismul și ostilitatea Maghiarilor din Ardael față de statul român, au organizat trupe înlăuntru granițelor țării noastre cari în cazul unui atac al trupelor maghiare regulate să împiedice operațiunile armatei române. Chestiunea aceasta este foarte gravă. Nu este vorba numai de o afacere de spionaj ci de o adevărată acțiune revoluționară menită să se afirme în clipa hotărîtă de guvernul maghiar.

Lucrurile stând astfel, guvernul este dator să protesteze la Budapesta și să ceară socoteală pentru această acțiune dușmănoasă statului român, pe care o întențin organele oficiale ale statului maghiar cu care România este pe picior de pace. Guvernul român este în drept să pretindă chezășii serioase necesare liniștii sale interne.

De asemeni faptele trebuesc aduse la cunoștința guvernelor celorlalte țări și a întregei opinii publice pentru a deosebi că uneltirile maghiare împotriva noastră sunt fapte nu vorbe și că Ungaria continuă a fi primejdios element de turburare a păcii.

In chestia Baronului Banffi

Cu privire la cele relevate de ziarul „Patria" privitor la plângerea adresată de baronul Bánffy d-lui general Averescu, în cuprinsul căreia se găseau, pe lângă aprecieri jignitoare pentru armată și acuzațiunea de lăcomie aruncată avocaților Români, colegul nostru de redacție d-l Emil Vasiliu, care deasemeni a apărat anul trecut la Curtea Marțială pe d-na Bánffy — cerând satisfacție pentru ofensa colectivă, a primit o scrisoare lămuritoare, în limba franceză, cu următorul cuprins:

„In ce privește informațiunea de ziar, Vă dăm toate asigurările că nu ne-am plâns contra. D-v. și că pentru serviciul ce ni-ați făcut la Curtea Marțială pentru soția mea să rămânem foarte recunoscători."

ss. *Baron Bánffy*
și *Charlotte Bánffy*

Cu acest prilej s'a mai dat lămurirea că plângerea ar fi fost îndreptată contra a doi avocați localnici cu care se află și acum în proces de onorariu.

*

Privitor la afirmațiunile contra armatei, întrucât ele se vor dovedi ca făcute, suntem siguri că sancțiunea meritată nu va întârzia din partea forurilor competente.

Știri și fapte politice

In chestiunea suspendărei ziarelor maghiare, „Patria" n'a spus nici un cuvânt. Nici n'a aprobat-o și nici n'a condamnat-o. A dat însă o lămurire din partea d-lui Agârbiceanu, care și în calitate de Președinte al sindicatului presei Române din Cluj și în aceea de director al „Patriei, a afirmat că n'a semnat nici un protest în numele Sindicatului.

Dacă, în adevăr, în această dublă calitate, d-l Agârbiceanu afirmă că n'a protestat, atunci de ce „Patria", al cărei director este, nu se pronunță și ca ziar?

*

„Voința", continuând cerata cu „Gazeta Ardealului", nu găsește deloc potrivit, pentru respectul cititorilor, să răspundă la justele observațiuni ce i s'au făcut privitor la cuvântul de *„oaspeți"*, aruncat tu u or fraților veniți din vechiul regat.

Nu poate, și nici n'ar putea să susție fățiș întreaga mentalitate ce-o denotă acest cuvânt

L'a aruncat printre dinți, piezîș, și acum n'are curajul să-l susțină.

*

Partidul național încă nu ni-a lămurit cu cine a rămas; cu d-l Iorga sau cu d-l Stere. Până atunci „Patria", pe o față susține pe unul și pe alta, pe celalalt.

*

Față de continua manifestare a d-lui Senator Bogdan-Duică ca purtător de cuvânt al partidului țărănist, întrebăm din nou, onoratul Colegiu Universitar, dacă alegându-l pe d-sa, a înțeles a-și alege un reprezentant al luptei de clasă sau, precum era firesc și mai ales legal, un reprezentant al intereselor culturei superioare, care într'acest scop face excepție dela sufragiul universal?

Reforma Agrară

Opera vechilor partide

Din importantul discurs rostit în Senat de către d-l Alexandru Constantinescu, cu prilejul discuțiunei asupra reformei agrare, extragem următoarele rânduri care constitue un admirabil răspuns pentru tactica demagogică a partidelor noui de a tăgădui orice merit partidelor vechi în opera de înfăptuire a reformelor.

Astăzi când suntem chemați ca să terminăm ultima codiță a exproprierei, adică să dăm și cele 400.000 hectare cari nu s'au executat încă în 1919 din cele 2,600.000 ordonate de constituție, când această mare cucerire este opera partidului național-liberal, a acestui partid oligarhic după cum îl numiți d-voastră, oameni noui, d-voastră tot mai vorbiți de noi așa cum ați vorbit, cuprinși de patimi oarbe dar și de temeri poate justificate. Dv. tăgăduind trecutul partidului nostru vechiu într'adevăr ca dată, dar totdeauna nou ca gândire tăgăduiți chiar trecutul neamului nostru. Știm că nu dela d-voastră așteptăm adevăratul verdict, dar mai știm că dacă stați aci mândri și cu drept cuvânt ca aleși ai votului obștesc, este numai grație partidelor oligarhice care l'au înfăptuit.

Trecutul pune în evidență și mai mult că ceea ce numiți d-voastră oligarhie a înțeles așa de bine rostul vremurilor în cât are și meritul de a fi dat votul universal cu ajutorul unui parlament ieșit dintr'un regim electoral cenzitar...

Ați spus d-lor, că partidele oligarhice sunt îngropate, că ele n'au făcut nimic și că de azi înainte începe era cea mare pentru binele neamului, pentru consolidarea țării.

D-lor, noi nu dorim îngroparea nimănui și nici pe a d-voastră. Sunteți noui născuți și unii și alții, cari n'ați împlinit încă anul de la naștere și nu vi s'a frânt încă turta, care se frânge pe capul prunculuí, așteptăm să vie ziua când să vă schimbați dinții de lapte, și apoi aceia când să vă crească măseaua de minte, și să vază țara și noi ce ați produs pentru binele ei, căci numai atunci veți putea pune față în față faptele d-voastră, cu faptele acelor partide pe cari le batjocoresc.

---

dau între 14—18 litrii de lapte într'o perioadă de lactație de 8 luni sau tipuri care dau 55—60 la sută carne din greutate vie, acestea fără să mai vorbim de puterea lor de muncă.

Chestiunea creșterii rassei curate moldovenești a fost de altfel studiată pe larg de d-l Cardaș, care a și propus înființarea de tamaslâcuri de vite moldovenești în județele Dorohoi, Botoșani, Iași, Vaslui, Fălciu în vederea obținerii de reproductori.

D-l Cardaș recomandă creșterea ameliorată a rassei moldovenești numai pentru săteni rămânând ca pentru producția laptelui sau a cărnii să ținem rasse aduse din provinciile alipite pe care să le încrucișăm cu rassa noastră. In ce privește încrucișarea, cu rasse străine singurele care s'au dovedit că pot reuși au fost rassele Schwaytz Allgan și Simmenthal. Ca orientare pentru cei ce vor să întreprindă ceva pe tărâmul îmbunătățirii vitelor noastre, d-l Cardaș descrie caracterele rasselor amintite mai sus stăruind mai mult asupra rassei Bonyhad, care e prea puțin cunoscută la noi. D-l Enric Otetelișanu, studiind clima României constată tendința destul de pronunțată către ploi abundente primăvara și începutul verii și dimpotrivă secetă toamnă. Această climă a fost denumită de d-l *Martonne* climatul danubian.

Problemele motoculturii și a electricității în agricultură sunt discutate către sfârșitul volumului. Rolul electricității e destul de important pentrucă ajută creșterea plantelor și sporește producția, pune în mișcare diferite mașini și ilumineză instalațiile agricole și sterilizează laptele.

Electrocultura a dat până cum rezultate *mulțumitoarea* totuși știința nu se poate pronunța încă cu hotărîre asupra adevăratului folos pe care îl au plantele de pe urma electricității pentrucă nu s'a stabilit rolul ei asupra fenomenelor fiziologice vegetale.

In ultimul timp, mai ales în anii de după războiu când mâna de lucru e așa de rară și scumpă, iar mașinile cu care ar putea fi înlocuită sunt inabordabile ca preț, mulți viticultori, încrezându-se în reclamele americane ale pepinieriștilor dornici de câștig, au început să-și replanteze ville cu producători direcți. D-l I. Gh. Teodorescu, profesor de viticultură la Școala de Viticultură din Chișinău, care a studiat mulți ani dearândul producerea de producători, arată desavantajele pe care le prezintă vinul produs de aceștia, insistând asupra necesității de măsuri urgente pentru a împiedica plantarea lor în podgoriile renumite. Cu toate sforțările hibridatorilor până acum nu s'a putut produce un hibrid care pe lângă calitatea de rezistență a viților americane față de bolile cristogamice și filoxeră să întrunească și pe acele de a produce struguri superiori, care să deie un vin bun.

Ne-am fi așteptat ca d-l Căruntu, directorul general al Agriculturii să scrie ceva mai amănunțit asupra învățământului agricol expunând și punctul său de vedere asupra reformei acestui învățământ și fixând punctele fundamentale ale reorganizării învățământului superior agricol. In locul unei priviri de ansamblu a acestei importante probleme, în loc de a explica resorturile complicate ale învățământului agricol, de toate gradele, d-sa se mulțumește a enumăra în două pagini instituțiunile agriçole din România, fără a scăpa nici o apreciere asupra trebuinților lor din puct de vedere didactic sau agricol. Căci nu va susține d-l Căruntu că școlile pe agricultură funcționează în mod ideal și că sunt prevăzute din belșug cu competinți și material științific și agricol?

Afară de oficialitatea stilului care putea să lipsească dintr'un articol destinat unui calendar. D-l Căruntu trece sub tăcere — din rea credință? existența unui instituții de învățământ superior agricol: Secția de științi agricole de la Universitatea din Iași. Scuza că n'a știut nimic de existența acestui institut agronomic universitar, înființat prin stăruința neobosită a D-lui Profesor Haralamb Vasiliu și Agricola Cardaș și menținut prin sforțările disperate ale amândorura nu poate s'o aducă de oarece pe la d-sa au trecut nenumăratele cereri de fonduri pentru această instituție. Atunci, care să fie motivul acesei ignorări. Poate Remușcarea că Ministrul Agriculturei nu a ajutat cu nimic desvoltarea acestei valoroase instituții de progres agricol.

Afară de bogatul material de specialitate analizat mai sus, calendarul cuprinde și multe articole de popularizare a cunoștințelor agricole.

Astfel, d-l Grințescu, profesor la universitatea din Cluj explică pe înțelesul tuturor cauzele manei, vădind simptomele externe ale acestei boli criptogamice și indică mijloacele ei de combatere, d-l P. Mihăescu dă sfaturi cultivatorilor de tutun, d-l Băntoiu, medic veterinar trece în revistă „câteva din cele mai răspândite boale ale vitelor cu leacurile lor". Cunoscutul autor de manuale apricole pentru școlile inferioare și medii de agricultură, d-l V. Moga arată îngrijirile ce trebuesc date găinilor, pentru a obține bune ouătoare, cloște și găini grase, ocupându-se amănunțit cu hrana pe care trebue să le-o dăm și indicând medicamentația principalelor boli care le amenință.

D-l D. I. Ștefănescu, descrie câteva neamuri bune de peri și meri care merită să fie cultivate de orice bun gospodar, iar d-l Voronca arată țăranilor foloasele pe care le vor avea dacă își vor trimete copiii la școlile de agricultură.

Inaintașii agronomiei morți acum: Ion Ionescu dela Brad, P. S. Aurelian, V. C. Munteanu, C. Roman și Maximilian Popovici sunt cinstiți pentru munca depusă în folosul acestei ramuri a economiei naționale așa de neglijate până acum, iar tinerii lor urmași, morți pentru întregirea țării în anii zbuciumați ai războiului, sunt pomeniți pentru ca jertfa să fie pildă de vitejie viitorilor agronomi, în mod mai mișcător de Sandu Aldea.

Legătura făcută prin cei morți între prezent și trecut e de altfel singura chezășie a vredniciei acțiunilor viitoare. *Agricola.*

coriţi şi pe cari se întemeiază astăzi România-Mare.

Ceea ce ne deosibeşte pe noi de d-v. domnule Bujor, este că la noi nu este nimic egoist D-voastră vreţi să ne îngropaţi, noi vroim ca să trăiţi dacă puteţi şi o dorim din tot sufletul pentru fiecare din d-voastră, fie separat fie împreună. Dorim să faceţi mai bine de cât noi, dar nu contestaţi trecutul partidelor în numele cărora puteţi să vă daţi mâna astăzi cei de la Nistru şi cei de la Tisa.

Domnilor, întreruperile d-voastră, în această chestiune mă întăresc şi mai mult în convingerea ce am că d-voastră vorbiţi altfel de cât simţiţi în sufletul d-voastră, pentru cei ce au lucrat în această ţară cu tot sufletul lor, cu toată inima lor, cu toată priceperea lor.

Apoi, în ordinea socială, când vorbiţi de ţăran şi proprietar aşa cum s'a vorbit, nu faceţi nici mai mult nici mai puţin de cât să hrăniţi urile şi patimile de care nu vă puteţi stăpâni nici în discuţiunile de mare importanţă socială şi pe care nu vroiţi ca să le ridicaţi la înălţimea şi splendoarea care li se cuvine.

D-voastră tăgăduiţi sinceritatea iniţiativei noastre, în materia care ne preocupă, tăgăduiţi rolul pe care partidele oligarhice, cum le numiţi d-voastră, — l-au avut în această chest une şi când vă voi dovedi d-voastră, că ceea ce faceţi astăzi nu este de cât ultimul crâmpei al operei lor, să vedem dacă vă puteţi lăuda d-voastră mâine că această operă vă aparţine.

Probleme sociale

Conferinţa d-lui prof. Dr. Dan Rădulescu despre „Dinamica socială."

Sâmbătă, 12 Martie, d-l prof. dr. Dan Rădulescu a ţinut la Universitate, a patra conferinţă, din ciclul de prelegeri de „Dinamică socială".

Conferenţiarul arată că structura statelor este condiţionată de structura mentală a indivizilor componenţi, din aceasta din urmă nu lucrează ca factor constructiv în viaţa societăţii, decât părţile comune marii majorităţi a cetăţenilor. Astfel se explică simplicitatea relativă a psihologiei mulţimilor.

Factorii activi ai structurei mentale, în ordinea însemnătăţii lor sociale crescânde, sunt: reflexele, instinctele, trebuinţele organice, obiceiurile şi sentimentele. Conferenţiarul le analizează şi le defineşte, arătând că fiecăruia îi corespunde un dispozitiv structural nervos motor şi circulator. Fiecărui dispozitiv psihic gata de funcţionare îi corespunde tendinţa activă şi automată de-a funcţiona efectiv. Această tendinţă este „dorinţa". Nesatisfacerea ei constitue totdeauna o neplăcere, satisfacerea ei o plăcere.

Individul psichophysiologic fiind compus din nenumărate dispozitive ca cele de mai sus menţionate, acestea pot veni în contradicţie, sau se pot întări reciproc. In toate aceste cazuri de conflict intern, legea fundamentală a voinţei conştiente este următoarea: „activitatea conştientă a individului se face totdeauna în direcţiunea care îi dă momentan un minimum de neplăcere."

Mecanismul organic, corespunzător reflexelor, instinctelor, nevoilor fiziologice şi sentimentelor este ereditar, structura lor fiind în medie aceeaşi la toţi indivizii. Ceea ce variază repede sunt obiceiurile, precum şi conexiunea dintre ele şi sentimente.

Conferenţiarul sfârşeşte prin a demonstra următoarele trei puncte:

a) Sentimentele şi obiceiurile sunt factorii activi ai modelării structurale a statelor;

b) Sentimentele sunt cei mai puternici factori determinanţi ai activităţii umane conştiente, variaţia lor fiind conştiinţa însă-şi;

c) Restul din complexul activităţii psyhice pe cari îl numim inteligenţă, memorie, reflexiune, ştiinţă, etc., sunt numai mijloace şi unelte pentru satisfacerea sentimentelor şi necesităţilor organice.

Pe măsură ce d-l prof. Rădulescu înnaintează în expunerea sa, pune în faţă, cu o mare putere de atracţie, probleme din ce în ce mai interesante, pe cari le analizează cu o luciditate clasică şi cu o claritate şi meticulozitate într'adevăr ştiinţifică, intrând, pentru a da demonstraţiuni din cele mai convingătoare, în domeniul multor ştiinţi. Punându-se dela început dintr'un punct de vedere puţin obişnuit, înlăturând cauzalitatea, d-sa se ocupă în desvoltarea subiectului său, numai de constatări de fenomene, şi de studiul împrejurărilor şi mediului în care acestea se petrec.

Conferinţele d-lui prof. Rădulescu fiind un adevărat eveniment în mişcarea culturală clujană, cu scop de educare socială şi politică a publicului, lipsit de atari directive, găsim că e locul de-a ne exprima nemulţumirea, că sunt frecventate de un număr foarte mic de auditori. Recomandăm cu toată căldura intelectualităţii române din localitate, prelegerile de „Dinamică socială", ce le ţine în fiecare Sâmbătă dela orele 3—4 d. a., în sala IV-a a facultăţii de litere şi filosofie, d-l prof. Dr. Dan Rădulescu, care pe lângă că este un chimist de mare valoare, este un fin sociolog, şi un distins psicholog, autorul unei interesante publicaţii „Esquisse de psychophysiologie", despre care vom vorbi în curând.

Atelierul de Reparaţii C. VI A. Cluj

Concurs

La acest atelier ivindu-se un loc vacant de inginer cl. III se aduce la cunoştinţa celor ce doresc să ocupe acest loc vacant să-se prezinte subsemnatului la Secţia Tehnică din acest Atelier strada Dorobanţilor No. 10 în fiecare zi dela orele 9—12 a. m. şi dela 4—6 p. m.

Comandantul Atelierului
Căpitan (ss) **Papadopol**

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică şi Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalaţii electrice de lumină şi forţă apaduct, reparaţii de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi şi pentru provincie. Preţuri reduse. 174

INFORMATII

Atragem atenţiunea asupra continuărei amănuntelor senzaţionale pe cari le dăm în chestiunea „Marelui Complot maghiar" descoperit de autorităţile noastre. Pentru azi arătăm în ce mod s'au făcut încercările de afiliere a socialiştilor, cum a funcţionat secţia femeilor maghiare şi şi cum s'au pus preoţii în serviciul spionajului. Vom continua zilnic cu aceste desvăluiri.

*

Aflăm că la 20 din luna curentă se va deschide o grădină de copii românească în localul şcolii primare din Calea Dorobanţilor.

Or'ce copil dela 4 la 7 ani poatea primi acolo primele instrucţiuni.

Inscrierile se fac de pe acum, în fiecare dimineaţă, la cancelaria şcolii.

*

Miercuri, 10 Martie s'a dat un dineu cu 90 tanâmuri la Palatul Regal din Atena în onoarea nouilor căsătoriţi A. S. R. Moştenitor al României şi A. S. R. Principesa Elena.

*

In urma deselor şicane pe cari le suferă din partea autorităţilor, Direcţia Restaurantului New-York a hotărît ca,cu începere de azi, să închidă localul.

*

Sâmbăta, ce-a trecut, a avut loc la Teatru Naţional premiera celei mai bune comedii a lui Caragiale: „Scrisoarea pierdută",

Reprezentaţia a avut un deplin succes; s'a rîs cu hohote, mai ales de adunarea politică din actul III-lea, care prin bătaia, zgomotul şi vorbele goale semăna aidoma cu adunările de-acum ale Parlamentului nostru.

Reprezentaţia a dovedit şi cât de actual e Caragiale şi cât de buni artişti de comedie are Teatrul Naţional din Cluj.

*

Noul program la Biasini. Luni seara debutează basul G. D. Sterian, f. membru dela Opera Română la „Varieteul Biazini." Repertoirul sale este: Arii naţionale, Arii din opere italiene, Lieduri din Schubert.

Pagmi cântec cu piano compoziţiile sale, carile-a cântat Nita-jo în Alhambra la Bucureşti cu mare succes.

The trio „Frimveyl" este număr acrobatic şi excentric de salon.

„Roland" debutează cu dansuri noui încă nuvăzute la Cluj, de scenă şi parchet.

Székely este figura comică, cu cuplete şi dansuri englez-maghiare.

D-şoara Sylvia, face noui dansuri clasice.

Madame Fotescu Révész Kató dizeur maghiar cântece şi chansonette maghiare.

Valley număr acrobat cu bicicleta la parter.

Vasilescu cu dans inpresionant.

Jancsó Jolán subrette maghiar.

Váradi, iubitul comic cu cuplete noui.

Senzaţie este cvartetul nou românesc, dansat de Silvia, Vasilescu, Berline şi Jancsó.

La primărie se fac pregătirile pentru compunerea preliminarului financiar pe anul 1921—22. Cu compunerea lui este încredinţat de consilier Dandea.

*

Aflăm cu plăcere logodna d-lui Manoil Mailänder cu d-şoara Margareta Verestói. Il felicităm pe această cale.

*

Construirea noului pod peste Someş a fost cedată întreprinderii „Atlas" considerându-se oferta ei cea mai avantajoasă. După cât suntem informaţi oferte din partea instituţiilor româneşti nu s'au făcut.

*

La episcopul unitar Ferencz Iosif s'a prezentat, după cum am anunţat la timp o numeroasă delegaţiune de credincioşi unitari, cerând reabilitarea şi reprimirea în slujbă a preotului Andrei Ebert din comuna Derj, Judeţul Odorhei.

Se ştie că acest preot fusese suspendat din serviciu de către sus-numitul episcop, pe simplul motiv că recomandase Ungurilor, prin ziarul „Székelyudvarhely", să se împace cu noua situaţie a statului, fiind spre binele tuturor o creştinească înţelegere între cetăţenii statului român. Enoriaşii păstoriţi de preotul Ebert au cerut de-atunci înlesniri ca să vină în corpore la Cluj şi să protesteze împotriva măsurii nedrepte luate de episcop. Dar lucrul nu s'a făcut.

In urma insistenţelor celor 30 de delegaţi, episcopul Ferencz Iosif a răspuns că va examina chestiunea reabilitării preotului Ebert, dar pretinde ca acesta să se retragă dela ziarul „Székelyudvarhely", fiind incompatibilitate între preoţie şi ziaristică.

*

Zilele trecute a avut loc înmormântarea Lt. *Dietrich Géza* din Reg. 31 Art.

Ofiţerii acelui regiment şi'ndeosebi d-l Căpitan Ciupagea şi d-l Lt. Grossu, s'au îngrijit să facă o înmormântare demnă iubitului lor camarad. Corpul defunctului a fost dus pe un afet de tun, cu toate onorurile militare şi cu muzică, la cimitirul evangelic. Cortegiul a fost urmat de d-l Colonel Popescu, comandantul Brigadei 16 Art., d-l Colonel Bacaloglu, şeful Biroului de propagandă, d-l Lt. Colonel Manoliu, comandantul Reg. 31 Art., toţi ofiţerii acestui regiment şi delegaţi ai tuturor celorlalte regimente din garnizoană. La groapă, d-l Lt. Col. Manoliu a ţinut o frumoasă cuvântare.

Familia defunctului a mulţumit, cu lacrimi în ochi, frumosului gest al camarazilor, cari au făcut fiului lor o atât de impunătoare înmormântare.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (3

*

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28

Atragem atenţia autorităţilor asupra faptului că pe străzile Clujului umblă grupuri de oameni suspecţi, cari, intră în curţile oamenilor şi cerşesc, pe motiv că sunt soldaţi veniţi din Rusia.

Dacă într'adevăr e aşa, e urât ca soldaţii ţării să fie lăsaţi să cerşească şi să nu li se dea cuvenitele ajutoare. Dacă nu sunt soldaţi, atunci să fie urmăriţi de poliţie, fiindcă cerşitul e bun frate cu hoţia.

*

Joi 17 Martie a. c. la ora 8·30 seara, va avea loc în sala expoziţiei dela Prefectură, al IV-lea şi ultimul concert al „Salonului de Artă Ardeleana".

La acest concert va veni şi maestrul violonist R. Malcher, care se va produce cu concertul în do minor al lui Max Bruch.

Biletele se găsesc la expoziţie şi librăriile „Anca" şi „Lepage".

*

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Duminec- plăcintă cu brânză, carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

*

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervositătii, întrebuinţaţi *vinul de Tokay cu chinină şi fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii

*

In piaţa Ştefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului"* cea mai elegantă şi mai bine asortată bodegă din Cluj.

Vinuri escelente, liqueururi, ţuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese şi răcituri.

Serviciu culant, şi preţuri moderate.

*

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Hârtie pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

La sfârșitul lui Martie sa va deschide la Parto-Rosa, lângă Triest conferința statelor din Europa centrală care odinioară făceau parte din monarchia austro-ungară. Inițiativa convocării acestei conferințe a luat-o guvernul italian, după ce la Rapallo s'a rezolvat definitiv chestiunea adriatică. Era cu atât mai necesară întrunirea acestei conferințe, cu cât între statele tinere din Europa centrală, domnește o atmosferă, de continuă și în parte justificată neîncredere. Imperialismul sîrbesc veșnic în căutarea de noui motive pentru desvoltarea lui în dauna pașnicilor bănățeni și a italienilor desbinați prin luptele civile. Cehoslovacii guvernați de socialiști nu caută decât prilej de ceartă cu austria, ungurii și polonii din cauza sprijinului clandestin pe care-l acordă bolșevismului.

Dacă aceasta e situația din punct de vedere politic, situația economică se prezintă în colori și mai negre. Afară de puține fabrici din Cehoslovacia care lucrează, Austria Ungaria și Jugoslavia nu fabrica produse industriale, nici nu produc cereale pentru export, așa încât sunt amenințate veșnic de catastrofă socială. Numeroasele granițe care împart acum fosta Monarchie și nesfârșitele formalități cerute pentru tranzitul mărfurilor, înlătură pe negustorii occidentali dela reluarea în mare relațiunilor comerciale.

Rămâne de văzut numai dacă și această conferință nu va avea soarta tuturor conferințelor: redijarea solemnă a unor hotăriri care după aceia să nu fie respectate măcar de aceia care le-au elaborat.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 12 Martie

Prezidează d-l Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Trancu-Iași, Răşcanu și Athanasiu.

D-L IORGA protestează împotriva amenințărilor cu palme făcute de d-l Argetoianu, care era furios de interpelarea justă a d-lui Madgearu.

D-L STEFAN POP spune că opoziția trebuia să ceară imediată satisfacție în chestiunea bonurilor de tezaur.

D-L MADGEARU în continuare, replică d-lui Argetoianu și arată că dosarele Camerii de Comerț dovedeau că Schuller nu-și ține angajamentele luate și că, totuși, ministrul de interne a făcut cu dânsul contracte, din cari statul pierde 15 milioane. Datoria d-lui Argetoianu, continuă interpelatorul era să dea pe mâna parchetului pe Schuller, care escrocase statul cu 20 milioane de lire în bonuri de tezaur. Din potrivă, Domnia-sa îi mai dă un permis de export pentru porumb de 3.000 vagoane.

D-L MIHALACHE întrerupe: Ca! Primă escrocului! Apoi, aceluiași escroc i se face favoarea de a subscri la împrumutul refacerii 4 milioane coroane, cu 50 bani coroana.

D-L JUNIAN sue tribuna și citește o moțiune de neîncredere în ministrul de interne.

Președintele trimite moțiunea la comisii. In chestie personală, *d-l Bilciurescu* răspunde acuzațiilor d-lui Lupu în chestiunea de a fi fost consilierul d-lui Tăslăuanu.

D-L LUPU e acuzat de majoritate, cerându-i-se ca să explice din ce surse face cheltuieli așa de mari. Acuzatul aruncă în incintă 40 de lei, declarându-i ca singura avere.

D-L TĂSLĂUANU cere cont d-lui Lupu pentru învinuirile ce i le aduce.

După un schimb violent de cuvinte între d-nii Lupu, Tăslăuanu, Calmuski și Mihalache *se'ncinge o bătae.* Ședința e suspendată.

La redeschidere, se începe discuția asupra validării alegerii dela Diclo-Sân-Mărtin.

D-L VOICU NIȚESCU enumără abuzurile făcute cu această ocazie. Se nasc noi și nenumărate chestii personale.

SENATUL

Ședința dela 12 Martie

Prezidează Ceneralul Coandă. Pe banca ministerială, d-nii Argetoianu, Garoflid și Petrovici.

D-L MĂGURĂ cere să se ia măsuri împotriva propagandei confesionale streine în Ardeal și a comploturilor, ce se organizează.

D-L ARGETOIANU arată că sunt arestate 53 de persoane, justiția urmând să se pronunțe.

Vine la rând discuția pe articole a legii agrare.

Dela „Cultura Poporului"

— Șezătoarea de Duminecă 13 Martie —

Obișnuita șezătoare Duminecală a „Culturei Poporului" a fost deschisă eri de conferința d-lui *prof. universitar Meruțiu* care a vorbit despre „Bogățiile României".

D-l Meruțiu își începe conferința cu câteva considerațiuni generale asupra bogățiilor terestre și subsolice din lume. Dintre aceste bogății spune conferențiarul, cele mai importante pentru viața omului sunt *izvoarele de energii* și anume: „Cărbuni, Petrolul gazurilor naturale etc." In care ce privește „cărbunii" se consumă în toată lumea anual proximativ 128 de milioane vagoane. Dar oricât de mare ar fi rezerva aceasta de cărbuni ea se va termina odată. Specialiștii și oamenii de știință au căutat să afle totalul acestor rezerve de cărbuni și au găsit că în Europa sunt aproximativ 70 miliarde de vagoane de cărbuni în America cam tot 70 miliarde, iar în restul lumei, încă 140 de miliarde de vagoane de cărbuni.

După statistici și calcule s'a ajuns la concluzia că cantitatea de cărbuni existentă până acum pe pământ, dacă s'ar consuma ca și până acum, ar ajunge cel mult 700—3000 de ani, în diferite țări.

In ceia ce privește petrolul, și el se găsește în cantități mari pe globul pământesc (America, Rusia și România printre cele dintâi dar cu mult mai puțin față de rezerva de cărbuni. El are însă avantajul că are mai multe aplicări practice și mai numeroase derivate de cât cărbunii.

Cu toată marea cantitate de petrol ce se găsește pe glob, el, s'ar epuiza în timp relativ cu mult mai scurt. Un alt izvor de energie important sunt gazele naturale care se pot aplica și la luminat și la încălzit și la punerea în mișcare a motoarelor. Toate aceste izvoare de energie sunt epuizabile. Știința a descoperit, însă, un izvor de energii inepuizabile și aceste sunt căderile de apă care produc electricitatea.

După aceste considerațiuni generale asupra bogățiilor pământului în general, conferențiarul bogățiile țărei românești.

Țara noastră este una dintre cele mai bogate țări din lume, în ceia ce privește zăcămintele de petrol. Inainte de războiu se scotea anual numai din vechiul regat, și numai din jud. Prahova Buzău și Dâmbovița, aproape 200,000 de vagoane de petrol. In Ardeal sunt 8 județe în care se găsesc importante zăcăminte de găzenaturale In câmpia Ardealului. Valea Tarnavelor și a Someșului) cu 26 de sonde din care unele produc cantități mari.

In vechiul Regat din tot capitalul plasat pentru extragerea petrolului abia 5 la sută era capital românesc, restul, spre durerea noastră era străin.

In ceia ce privește cărbunii, stăm tot așa de bine.

In această privință Ardealul are carbuni mai buni și mai mulți decât vechiul Regat.

Cele mai importante mine de cărbuni sunt deoparte și de alta a carpaților, Valea Asăului din Moldova etc. Banat Caraș-Severin, Hunedoara, Petroșeni (are o rezervă de 50 milioane de vagoane) etc.

Pe lângă toate aceste principale bogății ale pământului nostru, dacă mai adăugăm, minele de aur, argint și plunb, apoi sarea, apele minerale și cereale'e pădurile ajungem la concluzia că avem în țară tot, ce ne trebue și că nu avem nevoie decât de armonie și bună înțelegere, pentru ca prin munca productivă să punem în valoare bogățiile țării.

Cu aceste concluzii d-l Prof. Meruțiu își încheie conferența, fiind răsplătit de către public cu îndelungate aplauze.

Programul artistic care a urmat a îngăduit d-lui Gh. Stefanovici un tânăr tenor cu o voce bine timbrată, puternică și caldă (în poezia eroică Sergentul Floareș și în Luceafărul) și d-rei Adamidi dela Teatrul Național (în buna nuanțare a două fabule) să fie călduros aplaudați și bisați de numerosul public din saiă.

Programul a fost încheiat d-desfășurarea unui film cinematografic.

S. P.

Propaganda bolșevică în Basarabia

„Le Temps" scrie în ultimul său număr:

„Prodagandă bolșevică nu încetează d'a răspândi zvonuri false cu privire la Basarabia. In ultimul timp un radio moscovit, anunță că persecuțiunile împotriva evreilor au luat mari proporții și că s'ar fi provocat programuri în mai multe orașe ale acestei provincii. Tot radiograma amintită acuză pe diferite bănci din Chișinău d'a fi traficat cu sumele trimise, de către America, pentru ajutorarea populației Ukrainiene.

Aceste știri sunt lipsite de ori ce temeiu. Ele se publică cu scopul d'a impresiona, defavorabil, opiniunea publică străină, mai ales pe cea americană, Ordinea n'a fost turburată nicăeri în Basarabia, unde domnește calmul cel mai complect. Populația evreiască se bucură, peste Prut ça și în restul României de aceleași drepturi ca cetății români".

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Ministerul de Finanțe a hotărît să nu facă nici-o emisiune de bonuri de tezaur pe piețile străine. S'au luat măsuri pentru achitarea la scadență a celor emise.

■

Se crede că d-l Averescu părăsește Ministerul de industrie, venind în locu-i d-l Anghelescu.

■

Ministrul României la Berlin a prezentat scrisorile sale de acreditare, *vorbind românește, fiindcă protocolul german nu admite franceza ca limbă diplomatică.*

■

Eri a început procesul socialiștilor la Curtea marțială. Deputatul Stefanof e arestat; deputații Jumanca, Cizer și Geistlinger sunt în libertate.

■

Cercul financiar rus din Paris a luat hotărîrea aprovizionării contra-revoluționarilor din Kronstadt cu alimente și muniții.

■

D-l Tăslăuanu a trimis martori d-lui Lupu pentru insultele făcute la Cameră.

Serbările încoronării Regelui și Reginii au fost stabilite de comisia compusă din d-nii: General Coandă, Goga, Iorga și Mitropolitul Miron Cristea după următorul program:

La 24 Septembrie, serviciul religios într'o biserică special construită la Alba-Iulia. In urmă, suveranii, îmbrăcați în vestminte domnești, primesc defilarea subt o poartă triumfală, care se va clădi. Seara, un banchet va avea loc în sala, în care s'a proclamat unirea Ardealului.

In 25 Septembrie, suveranii vor descinde în gara Mogoșoia, făcându-și intrarea triumfală în Capitală pe Soseaaa Kisselef.

■

Lloyd George a arătat în Camera Comunelor, printr'un strălucit discurs, hotărîrea aliaților ca să impue Germanilor plata datoriilor.

Marele complot maghiar contra României

II.

— Incercarea de afiliere a socialiștilor —

Secția politică de spionaj, prin mijloace de corupțiune a încercat *să atragă în scopurile ei oculte mișcarea socialistă din întregul Ardeal.*

Cum în vechiul sistem de administrațiune maghiară, în marea și mică industrie nu erau primiți Românii, majoritatea păturii muncitorești este străină, și în special maghiară. Contând pe aceasta situațiune de fapt a socotit că poate întrebuința ca un instrument în scopurile lor politice, pătura muncitorească.

Cum însă această pătură prin conducătorii lor în majoritate străini chiar de naționalitatea maghiară, aruncase muncitorimea în brațele internaționalei, a respins oficial cererea de sprijin făcută de grupul iredent unguresc, cu rezoluțiunea caterogică, că ei aparțin internaționalei.

Grupul politic ungar n-a desperat însă și prin concursul unora din marii capitaliști, câștigați pentru cauza lor, a început s-ă introducă în păturile muncitorești, oameni cari n'au nimica comun cu munca manuală, angajand în fabrici și ateliere *sub fel de fel de titluri oameni culți, foști funcționari superiori în administrația maghiară, cu misiunea specială de a cuceri masele muncitorilor călăuzindu-i spre comunismul, pregătind în taină revoluția înscrisă deja în programul comuniștilor, ca astfel prin tulburări interne atacul unguresc să fie ușurat, sau cel puțin să poată prezenta străinătății o atmosferă de încăpacitate a administrației românești.*

Dacă s'ar face, un control serios între personalul atelierelor și fabricelor din Ardeal, **control pe care-l cerem cu stăruință guvernului actual,** ce l-ar putea face cu ocaziunea aplicării legii controlului străinilor, nu mare va fi surpriza când se va constata, că între acela ce sunt înscriși ca lucrători manuali în fabrici și ateliere, vor fi *găsiți doctori în drept, foști funcționari superiori în administrația ungurească,* și introduși în păturile muncitorești cu intențiunea criminală de *a instiga lucrătorii și a-i cuceri programului stabilit de Budapesta.*

Secția femeilor maghiare.

Pe motiv de organizațiune culturală, socială și ajutor, iridenta maghiară a organizat femeile în grupul numit

„Tulipan" cu scopul de a ajuta spionii a le da ajutor în adunarea materialului necesar, a face legătură între centrele de spionăje din țară, strecurându-se mult mai ușor pretutindeni.

Instrucția a reușit să prindă declarațiunile de credință adresate soției lui Horthy la Budapesta,

prin care societatea „Tulipan" se achesează astfel:

„Majestoasă doamnă a națiunii."

In partea răsăriteană a grădinii ungare unde azi jefuiesc grădinari străini, hoții de flori a început ași vesteji floarea străbună maghiară „Tulipan".

. . . . . .

In numele femeilor maghiare adunate în societate gata de a muri și sacrifica totul, vom face tot posibilul în favorul realipirii teritoriilor furate.

Ne punem nădejdea în soția acelui barbat maghiar, al cărui nume va fi scris în istorie cu litere de aur, cel de-al treilea cuceritor al Ungariei.

Preoţii în serviciul spionajului şi al iredentei.

Dela cel mai superior până la ultimul călugăr niciunul nu se mai ocupă astăzi de treburile bisericeşti, devenind toţi instrumentele spionajului şi al iredentei ungureşti.

Amvonul a fost transformat în tribună revoluţionară. Imnul de laudă Dumnezeirii transpus pe melodiile cântării lor de lume ale neamului unguresc. Corespondenţa afacerilor bisericeşti s'a transformat în îndemn de ură împotriva noastră în sfat de organizare ocultă şi actele aflate în mâna maiorului Chirn vor dovedi cu prisosinţă cele ce afirmăm pe urma anchetei noastre personale.

De atâtea ori am dat alarmă în această chestiune prin ziarul nostru nu cu intenţiuni de opoziţie unui guvern ce trăieşte prea departe de Ardeal, şi din convingerea nestrămutată că ne facem numai datoria către ţară şi popor.

In bisericele maghiare preoţii explică evangelia în felul următor „fraţi robiţi" *nu desperaţi, credeţi cu fermă credinţă în eliberare, nu există tocmeală, nu există abzicere ţineţi la olaltă sprijiniţi-vă unul pe altul, nu pertractaţi cu inamicul tâlhar. Organizaţi-vă în cercuri confidenţiale, impiedicaţi aranjarea tâlharilor ticăloşi.*

Inspiraţi nemulţumirea între soldaţii acestora şi până va sosi timpul răsbunării ţineţi legătura cu noi

Acesta este îndemnul şi limbăgiul ţinut în predici în zilei de sărbătoare în biserici.

Semnalând toate acestea, nu o facem pentru a îndârji spiritele şi a deslănţui ura legitimă a neamului românesc împotriva Maghiarilor ci cu intenţiunea de a atrage atenţiunea lumii civilizate, ca astăzi când Budapesta Oficială tinde către o împăcare civilizată, către reluarea raporturilor liniştit atât dorite şi de noi.

Budapesta ocultă păcăleşte diplomaţia şi pregăteşte războiul.

(Va urma).

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

In chestia revizuirei impozitelor

— Protestarea Lugojenilor —

„*Lugoscher Zeitung*" se ocupă de marea întrunire de protestare organizată la Lugoj în contra impunerei parţiale a impozitelor. „Toţi şi fiecare — zice ziarul — se plâng de sarcina grea de dări pe care trebue să le plătească cetăţeanul, însă fără să judece. Este o situaţie care se poate înţelege bine în împrejurările economice grele de astăzi, căci budgetul trebue regulat, iar veniturile şi cheltuelile trebuesc puse în concordariţă.

Nu este însă vorba dacă dările sunt mari sau mici, ci dacă sarcinele sunt distribuite egal. Asupra faptului acesta s'a discutat Duminica trecută la întrunirea de protestare şi s'a adus o moţiune din care se poate deduce că impozitarea dela Lugoj este cea mai nedreaptă, pentru care motiv se cere revizuirea ei. La întrunirea aceasta au participat „Reuniunea comerciţianţilor" „Reuniunea pt. ocrotirea meseriilor". „Corporaţia meserilor", Reuniunea birtaşilor" şi delegaţi dela Reşiţa Bocşa, Oraviţa şi Caransebeş.

Adunarea a fost deschisă de către preşedintele Nicolau Rusalin. La sfârşit s'a redactat o moţiune în scris, care va fi înaintată ministerului de finanţe şi în care se cere revizuirea impozitelor, restituirea taxei de 100 procente, impozit ridicat sub titlul de „adaus de răsboi, şi în fine unificarea grabnică a sistemului financiar.

In chestia Ungariei de vest

Ungaria ameninţă cu răsboiu. — Guvernul austriac cere lămuriri. — Contrabandă mare de armă.

„*Neues Wiener Journal*" publică declaraţiile contelui Sigray. *Sigray a declarat că populaţia Ungariei de vest nu vrea alipirea la Austria. — Austria şi Europa trebuie să recunoască că Ungaria nu va ceda în niciun caz acest teritoriu constrânsă. Va ridica armele.*

Chestiunea nu este pur austriacă, ci europeană şi dacă Austria va respecta tratatul dela Saint Germain, situaţia poate deveni foarte periculoasă. Spusele contelui Sigray, care este comisarul maghiar al Ungariei de vest — au stârnit în Austria nelinişte. Ameninţările că Ungaria va interveni cu armele contra Austria a neliniştit opinia publică austriacă şi presa făcându-se ecoul acesteia întreabă guvernul maghiar dacă recunoaşte declaraţiile funcţionarului său.

In legătură cu cele de mai sus ziarul vienez scrie despre descoperirea unei contrabande de arme a soţietăţii „Ergon" care reprezintă Ministeriul de răsboiu maghiar la Viena.

Această contrabanda făcut pentru trupele maghiare destinate ofensivei contra Vien-i. Pentru executarea contrabandei s-a trimis la Viena o comisie sub conducerea unei femei numită Beudli căreia îi era ataşat un Bertalan Székely. D-na Beudil a procurat până acuma 40.000 de echipamente de infanterie, pe cari caută să-l transpoarte cu documente falşe în Ungaria.

Ştiri de peste hotare

Italia

Intre comuniştii şi naţionaliştii italieni.

Epoca (Roma) dă următoarele detalii asupra evenimentelor sângeroase din Florenţa:

După ce comuniştii au zvârlit bombe asupra cortegiului studenţilor, omorând un carabinier şi rănind 20 persoane, naţionaliştii au escortat trăsura în care era transportat corpul carabinierului şi au invitat cetăţenii să se descopere la trecerea lui.

Un muncitor răspunzând acestei invitaţii prin înjurii, un carabinier rănit i-au zburat creerii. După masă naţionaliştii au izolat localul Uniunei comuniste şi au omorât pe şeful partidului comunist.

In urma acestor evenimente, muncitorii de la căile ferate au declarat grevă.

Ungaria.

Planul ministrului de finanţe Ungar.

Ministrul de finanţe ungur Hegedüs lucrează pentru realizarea ideilor lui. El a declarat că la începutul lui Mai a. c. va începe retragerea coroanelor emise de Banca austro-ungară cu un scrut de 5 o/o. Circulaţia actuală a biletelor de bancă este de 15 miliarde, dar având cantităţile de bani depuse, guvernul a imprimat 20 miliarde hârtie monedă.

Ministrul speră că taxarea averii mobiliare va aduce 5 miliarde. Această sumă ar putea fi la dispoziţia fiscului la începutul lui Aprilie. Taxa asupra proprietăţilor fonciare va putea fi plătită până în Septembrie. Cât despre taxarea lui fundus instructus, se va face după statistica animalelor, maşinilor şi uneltelor.

Viaţa provincială

In chestia numirii străzilor din Mediaş

Mediascher ztg. publică cu satisfacţie ordinul Ministerului de Interne referitor la numi ile străzilor. Conform ordinului, numirile vor fi în două limbi: românеşte şi nemteşte. Numirile istorice de până acum rămân şi pe mai departe, fiind numai traduse. In centrul oraşului se vor face schimbările următoare: Piaţa mare se va numi Piaţa Regele Ferdinand; piaţa mică: Piaţa Regina Maria; parcul se va numi: Parcul Carol, şi o altă stradă va primi numele lui Mihai Viteazul.

In Sighişoara s'a infiinţat clubul obstinenţilor.

„*D. Tagespost*" raportează despre infiinţarea Lojei Bunilor Templieri în Sighişoara.

Şedinţa de constituire a avut loc la 27 Februar. Ea a fost convocată de al Dr. I. Bacon, care a deschis şedinţa cu o poezie a patronului Bunilor Templieri. A mai vorbit secretarul Dr. d-l Sigmond, iar ca încheiere d-l Dr. Bacon a comunicat o statis ică alcătuită de d-sa din care reese că spesele Saşilor din Sighişoara pentru cultura poporului sunt de şapteori aşa mai mici decât sumele cheltuite pe băuturi alcoolice, tutun şi alte distracţii.

Cetiţi „Infrăţirea"

O serbare studenţească comemorativă

Studenţimea din Cluj s'a achitat într'un mod demn faţă de amintirea marelui român Petru Maior, care e şi patronul centrului din Cluj, comemorând eri Duminecă 13 Martie centenarul morţii celui care a muncit cu atâta râvnă pentru deşteptarea conştiinţei noastre naţionale în cadrele statului din trecut.

Grupaţi în jurul Centrului ce poartă numele dascălului naţional Petru Maior şi pătrunşi de ideile pentru care el a luptat, studenţii noştrii au dovedit eri o conştiinţă superioară prin respectarea memoriei luptătorilor din trecut, primii pionieri ai drumului care ne-a dus la fericirea noastră naţională de azi. In şedinţa de eri au fost de faţă cei cari au luptat în timpuri grele în societatea studenţilor universitari din Budapesta cu acelaş nume, să se convingă de adevăratele sentimente a luptătorilor de mâne: studenţii de azi un e sigur că s'au depărtat cu o convingere satisfăcătoare.

D-l Macavescu preşedintele Centrului deschide şedinţa remarcând activitatea Societăţii „Petru Maior" din Budapesta, a cărei muncă a însemnat pentru studenţii de azi nu puternic îndemn în munca pe care o vor desvolta de acum.

Apoi d-l Hulea în icoane plastice prezintă în adevărata sa lumină pe preotul Românul, şi dascălul Petru Maior amintind superioritatea conştiinţei lui naţionale din acele timpuri, care i-a creat veneraţia noastră de azi.

D-l Muşlea descrie viaţa societăţii Petru Maior din Budapesta, care întrunind într'un mănunchi studenţii români dela acea Universitate a păstrat curată în ei conştiinţa şi limba românească, creiând revista *Luceafărul* de mai târziu.

D-l profesor Lupaş vorbeşte în mod amănunţit de răscoala lui Tudor din anul morţii lui Petru Maior remarcând unitatea ideii naţionale în timp şi prezentând ca urmare analogia între răscoala lui Horia în Ardeal şi a lui Tudor în Muntenia.

Corul a cântat la deschidere „Pre tine Te lăudăm" iar la fine „Eroii" de Vidu excutând cu nuanţe fine fondul sentimental al cântărilor fapt ce se datoreşte conducătorului Sava Golumba. Cu aplauze prelungite e pornită propunerea d-lui profesor Lupaş de a se trimite o telegramă de recunostiinţă domnului preşedinte al „Societăţii Petru Maior din Budapesta", d-lui Partene Cosma luptătorul anilor 90 din timpul Memorandului, care trăieşte şi azi în Sibiu.

Rip.

Acuma a apărut
Sensaţia literaturei muzicale româneşti
DOINE SI CANTECE NATIONALE
JOCURI NATIONALE ROMANESTI
de Brediceanu
In 10 Caiete
Preţul operei întreg este 380 Lei
Un caiet . . . . . 35 Lei
Se găsesc in toate librăriile din ţară
Depositul principal: Radio Reclame Roumanie. S. A. Cluj, Str. Regina Maria 34., f. Deák F.-ut

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Autenţiune! Inainte de aţi procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Regele Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă preţuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbaţi şi copii şi pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeşi lei 20. 465
Stofe pentru bărbaţi, dame şi băieţi en gros.
Alexandru Hosszu.

Preţuri de reclamă!
Cauciucuri
pentru automobile şi biciclete precum şi tot felul de accesorii.
In permanenţă în deposit benzină şi uleuri. ∴
Emil Blaga Cluj,
Piaţa Ştefan-cel-Mare 7
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

FUNCŢIONAR cu practica întelungată caută post. Pretenţiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară şi Română precum şi germană, caută post la ori ce instituţie, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerţ din Buc. caută post ca şef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi şi locuinţa. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscand germană şi ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituţie numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură şi ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra şi soţia sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII şi hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerţ şi să aiba practica de cel puţin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuinţa, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât şi învorbire limba ungară şi română cum şi altă dactilografe care să cunoască engleză şi română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultăţei de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR şi DACTILOGRAFĂ Se caută un funcţionar care se cunoască limba română şi maghiară, pricepuţii în administraţia de moară vor fi preferaţi. Tot aici află aplicare şi o D-şoară de birou, cari cunosc limba română şi maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanţier bine retribuit. Sunt preferaţi. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Şebeşul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR şi VÂND bijuterii ofer preţuri bune, adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losonez Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

CEL MAI BINE redactat, cel mai bine litografiat, cel mai complect şi cel mai legibil CURS DE DREPT ROMAN predat de Dl. prof. I. C. Cătuneanu să află de vânzare în Căminul Studenţesc, camera 73. etaj I. la A. Pintea. Preţul 250 Lei. Doritorilor din provincie li-se expediază recomandat prin poştă contra sumei trimise înainte.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roşie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE 1 pereche galoşi bărbăteşti aproape noi preţ eftin la Dna Klein în Str. Bratianu No. 43 dela 2—4 p. m.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informaţi dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, doreşte a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofiţerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie şi on seslon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicc efeptueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Perderi:

AM PIERDUT pe „Corso" un portmoneu cu o sumă de bani mai insemnată si acte de valoare. Cine le-a aflat este rugat să le prezinte la administraţia acestui ziar, primind în schimb o recompenză frumoază P. T.

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcţionar de bancă, salariat 1800 Lei, doreşte pentru eventuală căsătorie, cunoştinţa unei domnişoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naţionalitatea, să cunoască însă şi limba română. Oferte serioase şi discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT şi APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere şi beuturi spirtoase. Ţuică veche. Mâncări calde şi reci. *Abonamente cu lunî 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia şi Dumineca drăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piaţa Mihai Viteazul No. 18.* Colţ Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

A SOSIT un mare transport de hering firmei Pintea şi Lahodni din Gherla. Vânzare en gros şi detail.

LEGATORIE DE CĂRŢI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic şi eftin.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18. **Piata Unirei No. 5.**

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.

Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 185

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată şi aranjată luxuos oferă publicului consumaţiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant şi preţuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIŢĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Transatlanticul RE D'ITALIA

al Societăţii LLOYD SABAUDA

Soseşte la Constanţa în ziua de 24 Martie stil nou dacă timpul va permite exceptând cazuri neprevăzute şi pleacă în aceaşi zi.

Primeşte pasageri pentru NEW-YORK direct.

Preţul biletilor pentru NEW-YORK direct: Classa I. 65 Lire engleze plus 8 dolari. Classa III. 25 Lire engleze plus 8 dolari. Biletele trebue procurate cu cinci zile inainte. Pentru orice informaţiuni a se adresa la I. A. RUDIC, agentul Societăţii Strada Cantacuzino No. 24 Constanţa.

De vânzare

un costum complect frac vienez nou 4500 Lei.

Adresa la ziar sub L

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piaţa Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caş şi Unt de oi, Slănină, Untură precum şi tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât şi în mare.

Croitor pentru domni

Nándor Gubman

Cluj, Strada Klostrom No. 2 vis-a-vis de Muzeul Regele Matia

In cel mai scurt timp confecţionează hainele celea mai elegante, după ultima modă pe lângă preţuri moderate. 458

A sosit o mare cantitate de **vase zmălţuite** şi se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** Piata Mihai Viteazul 11.

„VATRA"

Institut de Credit şi Economii, Societate pe Acţii, CLUJ.

Prospect de emisiune.

In baza hotărârei luate în adunarea generală din 5 August 1920 se sporeşte capitalul social dela Lei 200.000·— la Lei 1.000.000·—.

Sporirea capitalului social se face prin emiterea alor 16.000 acţii noui cu nominal de lei 50·—.

Din emisiunea nouă au drept la 12000 bucăţi vechii acţionari, aşa că fieştecare acţionar vechiu poate subscrie 3 acţii noui după o acţie veche.

Restul de 4000 bucăţi se dă cu preferinţă acţionarilor vechi. respective şi pentru acţionarii noui.

1. Acţionarii vechi plătesc pentru o acţie nouă 50·— Lei nominal, 10·— Lei în favorul fondului de rezervă şi 5·— Lei taxă de emisiune.

2. Acţionarii noui vor plăti pentru o acţie nouă 50 — Lei nominal, 25·— Lei în favorul fondului de rezervă şi 5·— Lei taxă de emisiune, în aceasta categorie cad şi acţionarii vechi cari subscriu mai multe acţii decât la cari au dreptul, trei la una.

Semnarea subscripţiei publice se începe la 15 Martie 1921 şi se închide la 1 Maiu 1921.

Vărsămintele se fac:

a) 30% al nominalului; taxa în favorul fondului de rezervă şi taxa de emisiune la subscriere Lei 30·— acţionari vechi şi Lei 45·— acţionari noi.

b) 30% al nominalului până la 31 Iulie 1921, 15 Lei.

c) 40% al nominalului până la 15 Octombrie 1921, 20 Lei.

Acţiile subscrise se pot achita şi de odată, la subscriere.

După vărsămintele făcute se va plăti 6% interese pentru anul 1921, iar acţiunile emise vor fi prevăzute cu cupon pe 1922.

Pentru ratele nevărsate la timp acţionarii plătesc 8% interese de întârziere. Faţă de acţionarii, cari nu efectuază vărsămintele la termini prescrişi se vor aplica dispoziţiile codului comercial şi a statutelor societăţii (§ 10).

Direcţiunea îşi rezervă dreptul de selecţionare a subscrierilor făcute faţă de acţionarii noi. In caz de selecţionare, cei selecţionaţi primesc suma plătită fără dobândă.

Opţiunea se poate face la ori care bancă, membră la „Solidaritatea".

După încheierea subscripţiunei va urma schimbarea § 4 din statute şi acţionarii vor primi pentru 4 acţii de nominal 50·— Lei, câte o acţie de 200·— Lei. Din acest motiv recomandăm, ca acţionarii să-şi aranjeze subscrierele, aşa ca numărul acţiilor ce posed să se împartă cu 4.

Dacă s'ar semna un capital mai mare de suma de 1.000.000 Lei, prevăzută în acest prospect. Direcţiunea institutului este autorizată a fixa capitalul nou urcat la o sumă şi mai mare, decât cea prevăzută în acest prospect.

Cluj, la 1 Martie 1921. 469 DIRECŢIUNEA.

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din Bucureşti.

468

Agenţia Principală din Tg.-Mureş şi-a început operaţiile la începutul Martie crt. — Face orice fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condiţiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Româneşti, Târgu-Mureş.

CEAIUL şi CACAO

HORNIMAN

apreciat in toate cercurile distinse

Se găseşte la toate magazinele de Coloniale, Engros şi Detail. Reprezentanţi Generali OTTO & ALFRED HERZOG BUCUREŞTI, Calea Văcăreşti No. 4.

299

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 36 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vânzare cu prețuri senzațional de reduse ca în timp de pace.

	Prețurile: avute Lei	actuale Lei
STOFE ENGLEZEȘTI:		
Pentru haine bărbătești, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbătești pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămași bărbătești	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ȘI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearșof mărime 6/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii și cu pete	70·—	35·—
Căptușeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35.—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Ața cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. și 3-6 p.m.

La firma JACOB DICK și FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.

Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.
320

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB“ — SIBIU.
210

Se caută maestru tăbăcar

care cunoaște tăbăcăria în tanin și crom. A se adresa la Ad-ția Ziarului.
448

La firma Diamanstein și Moskovits

vis-a-vis de poșta centrală

Au sosit o mare cantitate de stofe engleze negre și albastre închise din care confecționează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

LA „MAGAZINUL BARZA“

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR“. □

La Bufetul Mihai Viteazul

se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25.** 452

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE

AGENTIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAȚIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage

M. de BROUSSE

Paris 34 Bd. Malosberbe.
București 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.

Sucursale:
ROMANIA: Temișoara, Giurgiu, Galați, Constanța. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinapol, Praga, Sofia, Viena, Varșovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenție Generală p. Europa a C-lei Franco-Română de Navigație Airiene
Corespondenți în toate țările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE

PE APA și PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.

GIOVANNI AMBROSETTI

Sediul Central **Turin**
Aceiași Casă **București,**
9 Strada Decebal.

Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savoie.
BOULOGNE și MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENȚA — DOMODOSSOLA
PONTEBBA — LONGATICO.
432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANȚA și ROMÂNIA și între ITALIA și ROMÂNIA. □
Pentru orice informațiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-:

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200
Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. ȚUICĂ DE VĂLENI.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.
14

Zilnic sosesc transporturi noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 174 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 18 Martie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Infrățiri

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

DUȘMANII VOTULUI UNIVERSAL

Privind de aproape desfășurarea vieței publice în acești din urmă doi ani, de când a început era „oamenilor noui", peste tot suntem siliți a constata, dureros și cu consecințe cu atât mai funeste cu cât această stare de lucruri se va prelungi mai mult, — lipsa de specialitate și de competență.

Și, ar fi o eroare dacă ni-am închipui că lipsa de competență și specialitate ar fi un accident în drumul nostru așa cum vor unii să-l facem. Căci nu poate fi un rău trecător, câtă vreme epoca ce l-a creat nu urmează a fi și ea trecătoare, ci i se dorește perpetuarea. Produs exclusiv al demagogiei, acest rău, e de esența însăși a democrației moderne, așa precum o înțeleg toți Buzduganii Federației.

Numai atunci când ne-am întoarce către concepția antică a unei lumi democratice, pe care s'o adoptăm zilei de azi, ne am putea descătușa de funestele consecința ale celui mai mare rău, pe care nestăpânitele patimi, deslănțuite odată cu libertățile reformelor democratice, ni l-au adus.

Așa precum a fost îndrumată exercitarea votului universal de către cei ce-l speculează, făcând din această libertate o trambulină pentru urarea tuturor mediocrităților roaese de patima ambițiunilor sau de lăcomia îmbogățirei, toți conducătorii noui de țară au ajuns a forma o mare clasă a incompetenților.

E firesc ca toți alegătorii să dorească ca în schimbul votului lor să li se asigure îmbunătățire a stării lor *personale*, nu colective, dacă așa i se spune de acei cari li cer voturile. Din această cauză alegătorii sunt victima demagogilor.

Căci nu s'ar putea pretinde ca alegătorii, dominați, ca fiecare om sub greutățile zilei, de nevoile lor, atunci când li se vorbește numai despre acestea și li se promite numai îndreptarea acestora, ei singuri, chemați abia acum să-și spule cuvântul, să se gândească singuri la binele general, căruia să-i sacrifice promițătoarele satisfaceri a intereselor personale. Și apoi chiar dacă ar avea această virtute supraomenească, de-a rezista unei tentațiuni, câți din candidații ce li se prezintă le vorbesc de binele general? Și apoi, chiar dacă le vorbesc rătăciții idealiști, câți nu sunt acei cari, îmbrăcați în portul poporului, vorbind limba acestuia, și zgândărindu-i resentimentele, nu pervertesc gândul și simțirea alegătorilor, în dauna luptelor de idei și principii, în dauna meritului și a competenței?

Între cei idealiști și compentenți, îndeajunși de orientați și pregătiți, și între factorii demagogi și speculatori ai naivității se dă un adevărat război civil înaintea urnei. Și în mijlocul acestei lupte meschine și istovitoare, nu poate fi loc pentru cel priceput, pentru omul competent, pentru specialist, dacă nu-l ajuta un hazard, sau dacă, nu intrunește în el împreunarea, monstruoasă a valorii intelectuale și politice cu ticăloșia morală a demagogiei. Dar, chiar și în acest caz, societatea tot pierde, căci din această împreunare, personalitatea cea dintâi, este înăbușită de cea de-a doua, de ticăloșia morală a demagogismului.

Și astfel demagogia și numărul de voturi decid asupra împărțirea slujbelor și atribuțiilor administrative, iar nu specialitatea, competente.

Politicianismul oamenilor noi, cari au compromis binefacerea votului universal, a devorat în scurta-i domnie aproape totul.

Și totuși nu e prea târziu ca, de acum înainte măcar, să se îndrepte și lucrurile. O opinie publică luminată și conștientă, limitând libertatea de-a abuza de naivitatea ei, la atâția arivești cari înlocuesc priceperea și specialitatea cu îndrăsneală, să puie pe fie care locul său. Iar acei cari purtați de vârtejul luptei, au ajuns unde nu pot sta, să se îndrepte către munca și profesiunea liberă, lăsând slujbele budgetivare, omorâtoare de energie și inițiativă. Către economia aplicată, către comerț, agricultură, industrie să se îndrepte orce energie; specialiștii să se ocupe de specialitatea lor; și însuși administrația statului să fie o carieră de specialitate; și acei cari au libertatea de-a se ocupa de trebile Statului, să se specializeze și ei.

Numai astfel și atunci, se va închide era incompetenței și a democrației demagogice. Și e timpul să se facă toate sforțările pentru a se ajunge la aceasta, căci acum, după o așa de scurtă dar fecundă experimentare a unui nou regim, suntem siliți a ne aminti de toate precedentele pe care anormala noastră desvoltare politico-socială, le-a creat.

Înapoiați, datorită vitregiei veacurilor trecute, față de progresul social al altor popoare, am avut de suportat consecința introducerei unor forme de civilizație avansate pe un fond ținut în urmă, și nu am fost dotați în acelaș timp și de cumințenia și cumpătarea necesară de-a nu lăsa să se strecoare abuzuri a mai multe generații între starea veche și cea nouă. Încetul cu încetul și datorită superiorității de rasă, am reușit totuși a înlătura primejdiile mai mari ale unei astfel de stări. Și astfel, dacă dela 1822, dela primul proect de constituție română, care garanta toate libertățile omului din Europa civilizată, ținând seamă și de starea socială a țărei din acea vreme, și până la constituția dela 1866, luată dela Belgieni, am avut o lungă perioadă de nepotrivire și totuși, ni-am strecurat până azi, când primim alte formei noi, să nu fim oare de acum capabili de-a străbate vremea ce ni se deschide, măcar tot cu atâta vrednicia cu cât am străbătut-o dela 1866 și până acum? Să fie oare mai tare nebunia demagogică dela 1921 decât a putut să fie reacțiunea pe care a întâmpinat-o constituția dela 1866?

Ey.

59!

Ministrul nostru de interne, d-l C. Argetoianu, a declarat că ultimul complot maghiar descoperit, care se'ndrepta împotriva statului român, ca să recâștige, când Bolșevicii ne-ar ataca la Nistru, Ardealul pierdut, a fost a 59-a încercare de agitație clandestină ungurească în contra siguranții regatului român.

A 59-a încercare într'un timp atât de scurt, dela întrunirea din Alba-Iulia până acum! E într'adevăr un record... de pătimașe orbire și de neînțelegere a situației noi, create prin marele răsboi. Rămânem nimiți de atâta perseverență și privim cu admirare la continua sburlire și amenințare a „fiorosului" tigru budapestan.

Dar, ciudat: în loc să ne fie frică de o asemenea privelițte înfiorătoare, zâmbim ironic și, ca să nu ne jignim învinșii, oprim hohotul de rîs, care ne înăbușe, rîsul homeric, care ar încinge, într'o aureolă de imens ridicol, toată mascarada carnavalescă a Ungurimii de astăzi. Fiindcă să ne înțelegem: Noi avem tot respectul pentru patriotismul altor neamuri, ca unii ce-am suferit mult în numele dragostii de neam. Dar nu ne-a însuflețit acest patriotism decât în măsura, în care el era îndreptățit de realitatea faptelor și-am dorit Ardealul nu ca să ne lățim țara, prosperă când era și mai mică, ci fiindcă ne chema același sânge românesc, care curgea și'n vinele imensei majorități a populației chinuite din Transiloania de-odinioară.

Nedreptatea de a schingiui și a exploata pământuri și neamuri streine, aceasta s'a șters, dacă nu din obiceiurile tuturor raselor umane, cel puțin din principiile politice de-aici, din Europa. E dureros, desigur, să-ți scape din ghiară o pradă atât de bună ca bogatul Ardeal, dar să'nțeleagă odată Ungurii că e o curată nebunie să crezi că ceace ni-s'a atribuit nu numai prin bărbăția noastră, ci și prin asentimentul unei lumi întregi, e... o greșală, de azi pe mâine reparabilă.

Așa-dar, să fericim pe acei romantici maghiari, care-și uită de durerile prezente prin iluzii fascinatoare și să le mulțumim pentru concursul, ce ni-l dau, de a desvălui diplomației europene, cu cele mai compromițătoare acte prinse de noi, cum neastâmpărul lor incurabil și veșnic clocotitoarea lor ură turbură mereu pacea, pe care suferințele milioanetor de soldați pretind și merită să o întroneze în lume.

N'avem decât o vorbă, nu prea dulce, dar foarte folositoare agitatorilor maghiari: să se astâmpere! Altfel, vor suferi nu numai ei, cum se va și întâmpla pe drept, dar și tot restul poporului maghiar, pe care vrem să nu-l considerăm încă solidar cu ei, aici, în Ardeal.

N. G. T.

EMIGRAREA EVREILOR

Ziarul sionist din Jerusalim se ocupă de situația evreilor din orientul european și constată puternicul curent de emigrare ce s'a ivit între dînșii, date fiind diversele prigoniri și vexațiuni, la care sunt supuși.

„In Ucraina pogrom, — scrie amintita foaie — în Polonia prigonire, în Rusia începutul asimilării, în Galiția foamete și nesiguranță, mai departe spre apus o existență foarte problematică: da, evreimea orientului este singura, pe care războiul a smuls-o din rădăcinile propriului său teren"... „Unde să meargă?... Fiecare colț de pământ o respinge și o alungă. Până și Austria, care până acum era așa de îngăduitoare și de umană."

A uitat însă ziarul sionist să amintească și soarta, de care sunt împărtășiți evreii în Ungaria desigur nu pentru a menaja pe evreii noștrii, cari fac jocul maghiarilor iredentiști, ci — poate — pentru a mântui o veche tactică așa de legată de firea evreească, aceea de a ascunde ori a tăinui tot ce ar putea să lumineze o chestie în defavorul lor. Știau ei bine, că amintind prigonirile, la cari sunt supuși Evreii în Ungaria, ar fi îndreptat atențiunea asupra adevăratelor cauze, care au provocat aceste stări de lucruri, și cari nu sunt a-se căuta într'atât în împrejurările exterioare, cât mai mult în felul de a fi al Evreilor.

Da, căci urmările războiului sunt grave pentru toți, dar acei cari nu se conduc de principiul „ubi bene, ibi patria", rămân locului suportă cu resemnare toate greutățile și pun umărul cu energie pentru opera de reclădire. Numai Evreului îi trebue „ein fertiges Land" și o caută acolo, unde o găsește.

Dar chestiunea emigrării evreilor, de care se face amintire, ne privește și pe noi și încă în cel mai înalt grad. E adevărat că dela noi nu emigrează decât arhimilionarii evrei, ori în cazul cel mai bun milioanele lor. Pe noi însă ne amenință imigrarea evreilor. „Das Hineinströmen mit Leib und Seele" e pe cea mai bună cale să ne cotropească. Și în vreme-ce, până și Austriacii au repatriat pe Evreii galițieni, cari se stabiliseră acolo în decursul războiului cu toate că potrivit tratatului dela Saint Germain, cetățenii statelor desmembrate, întrucât nu vor să renunțe la cetățenia lor, nu pot fi expulzați, iar Galițienii erau doar cetățeni austriaci, — la noi nu se gândește nimenea, că față de Evreii galițieni nu avem nici o îndatorire, că ei sunt niște imigrați, străini, pe cari nu suntem obligați a-i primi în cetățenia noastră.

Și numărul acestor Evrei, la cari se mai adaogă și cei refugiați din Ungaria, cari nu locuiau pe teritorul nostru când s'a făcut unirea, crește într'un mod înspăimântător, încât e de datoria guvernului să ia cele mai grabnice măsuri pentru a preveni răul. In acelaș timp îi incumbă guvernului și datoria de a supraveghia de aproape pe acei arhimilionari, cari sunt gata de plecare, și cari în acest chip vor să-și mântue milioanele sustrăgându-se dela îndatorirea, pe care o au față de stat. Este mai importantă această chestie, decât avalanșa de impozite aflate acum în pregătire.

A. C.

Grecia în fața conferinții din Londra

Se știe că conferința din Londra în urma ascultării delegaților turci și greci a decis trimiterea în Tracia și la Smirna a unei comisiuni de anchetă care să stabilească adevărul asupra celor enunțate de ambele delegații. Camera grecească consultată de Kalogeropulos a respins această modalitate și a cerut aplicarea integrală a tratatului din Sévres.

In urma acestui răspuns conferința din Londra a hotărât în mod provizoriu autonomia Smirnei, vilaietul din dreapta acesteia revenind turcilor. Delegația greacă sprijinită pe sub mână de Venizelos va căuta să înduplece încăpăținarea Aliaților, convingându-i pe aceștia că Grecia este un element de ordine și progres. Interviewat de trimisul special al ziarului „Patris" Kalogeropulos a recunoscut în termeni elogioși modul cum Venizelos susține pe lângă oamenii politici antantiști cu care e în foarte bune legături interesele patriei sale.

Actualul premier grec prin intransigența și dogmatismul său au îndispus de la început conferința, cu toată dreptatea celor expuse. Grecia în mod unanim cere respectarea tratatului din Sévres și „dacă conferința ne va impune să părăsim Smirna și Tracia, ultimul cuvânt îl va avea în aceasta privința armata greacă".

Dacă Grecia va continua a avea aceiași atitudine dârză, vor îndrăzni oare Aliații să lupte contra unui popor care până ieri, atunci când servea interesele aceloraș Aliați, i-se decerna laudele cele mai ditirambice și merite în disproporție cu sacrificiile făcute. Dat fiind însă spiritul puțin războinic al poporului grecesc vor răspunde la chemare cele 14 contingente din Macedonia și dacă această eventualitate va deveni certitudine atunci vor lupta trupele până la izbânda finală contra bandelor Kemaliste" cum pretinde Kalogeropulos sau vor bate în retragere.

Trecând la examinarea greutăților economice în care se zbate Grecia, recunoaște că aceste sunt datorite blocusului economic și neacordărei unui împrumut de finanța franco-engleză. Acest împrumut de care Grecia are neapărată nevoie pentru re-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

facere probabil că va putea fi realizat în America. Italia, cu toată atitudinea mai mult favorabilă din ultimul timp, urăşte Grecia tot aşa de mult ca şi Franţa. Prin abdicarea regelui Constantin „care este idolatrizat de poporul grec" s'ar produce un cataclism intern. Vechile rivalităţi mărunte dintre partidele de opoziţie astăzi strâns unite în jurul lui Constantin ar reapare venizeliştii atât ar aştepta pentru a încerca o nouă lovitură de stat, speculând pe tema chestiunilor externe.

Singurul lucru pe care Grecia îl mai cere astăzi de la Aliaţi este ridicarea blocusului economic, pentru ca neconstrânsă de nimeni să se poată desvolta mulţumita aptitudinilor sale comerciale.

Interviewul lui Kalogeropulos, cu toată prudenţa diplomatică în care sunt îmbrăcate frazele, marchează nemulţumirea profundă a poporului grecesc care îl va arunca poate mai degrabă decât credem în braţele politicei germane. Şi aceasta va fi încă o enormă greşală a „diplomaţiei antantiste".

Res.

Studenţii din străinătate

Domnul Nicolae Iorga între multe altele a relatat în ţară despre lipsa propagandei noastre în străinătate şi despre studenţii români din Paris, dintre cari 30 ar cerceta prelegerile şi ceilalţi dintre cei 3000 ar petrece.

Că studenţii români au ajuns să stea în multe privinţe în rând cu cei mai aleşi dintre studenţii naţiunii franceze şi să facă examene cari în orice caz ne fac multă cinste, a relatat Dl prof. univ, G. Oprescu în coloanele *„Infrăţirei"* când a apreciat părţile bune ale învăţământului nostru secundar. Avem deci două păreri faţă în faţă şi e sigur că fiecare afirmaţie e dreaptă în felul ei. Numai concluzia, că studenţimea *petrece*, e greu de a fi acceptată în întregime, pentru că presupunem că au ar exista mijloace pentru iceasta şi pentrucă nu putem admite despre majoritatea studenţimii române, care chiar dacă va fi şi în Paris, nu credem că s'ar fi abătut din calea acelui idealism, care le-a asigurat un nume atât de frumos în războiul pentru mântuire. Vor fi uscături şi în studenţime aşa cum se găsesc pretutindeni. Si aceasta pleavă inevitabilă adeseori a reuşit să compromită o seamă de oameni nevinovaţi şi să creieze greutăţi neprevăzute studenţimei, care oricum e ea, totuş e vrednică de apreciare demcă, îndrumare şi ajutorare. Petrecerile despre cari se face amintire mai sus, sunt trăite de oameni cari au bani şi cari s'au dat, printr'o mistificare, drept studenţi români. Ei nu pot fi şi nu pot reprezenta studenţimea şi dacă D-l Iorga a vorbit despre dânşii nu a ivorbit despre studenţi. D-l profesor Iorga a fost şi în Italia şi desigur se va fi convins de contrarul celor relatate mai sus. Când se aminteşte de puţina propagandă română ce se face în străinătate, nu trebue uitat, că mai dibaci şi mai sârguitor decât birourile legaţiunilor, această propagandă o face studenţimea, prin fracţiunea celor mai debaci dintre dânşii.

Petrecerile ce se fac în sânul studenţimei, sunt susţinute afară de câţiva tineri cu avere de artiştii, cari câştigă la epoziţii, şi din partea ministerului artelor mai ble plătiţi şi ceri desigur duc o vieaţă cu mult mai uşuratică.

Dacă prelegerile nu sunt cercetate explicaţia stă în faptul că, mulţi dintre studenţi trebue să-şi caute ocupaţii secundare ca să se poată susţine. Dar aceste cazuri sunt izolate şi nu se pot generaliza. Fiecare student îşi legitimează progresele r alizate şi cei neglijenţi totdeauna au fost lipsiţi de ajutorul ţării.

In marea ei majoritate studenţimea îşi face datoria. Fruntaşii vieţii noastre de stat vor face cel mai norocos lucru pentru dânşii, dacă în calea lor în străinătate vor lega contact străuscu studenţimea şi se vor convinge de păsurile lor. Pe lângă îmbărbătarea şi îndrumarea necesară se vor convinge, că oricâte lucruri bune ori rele, se aud despre dânşii, ei îşi petrec viaţa lor într'o sforţare eroică, care a înduioşat inima multor scriitori. Nu trebue să citim tocmai romanele lui Dickens ca să ne convingem de durerile lor. Să recitim amintirile lui Stefanelli despre Eminescu, ori tinereţa studioasă a lui Aurel Vlaicu sau însemnările profesorului Dr. Alexandru Bogdan din Braşov şi orele petrecute cu studenţimea dela *Petru Maior*. Care om cu adevărat mare la suflet ar putea condamna tinereţea acestor ilustri bărbaţi, pentrucă cu toată mizeria nedescrisă au dat atâta nuanţă uşurelnică vieţii studenţeşti. Adeseori oameni din fruntea ţării condamnă tinerimea pentru lucruri, la cari au fost şi ei părtaşi, şi cred şoaptelor acelor invidioşi, cari totdeauna se găsesc între studenţi, cari denunţă şi exagerează întâmplările izolate ale colegilor numai ca să apară ei mai buni. E o nedreptate ca fruntaşii vieţii noastre de stat să judece după aceste denunţuri soartea studenţimii care în orice caz e mai prejos de cât viaţa celui mai mediocru funcţionari. Multe din păcatele lor sunt condamnabile, dar a le croi vieaţa pe baza acestora e un lucru condamnabil în asemenea măsură. Căci a-i pedepsi pentru viociunea lor şi pentru bujorii cari înfloresc încă pe faţa lor tinerească, e aproape ca şi cum te-ai supără pe florile câmpului când primăvara înfloresc. Numai pătrunzând în intimitatea vieţii lor vezi, că aci numai e de luat, ci de dat. Oare care pătură socială a fost condamnată să lupte în împrejurări atât de grele cu scumpetea şi sărăcia, ca studenţii români trimişi în străinătate?

Roma, 5 Martie.

Aurel Contrea.

Cetiţi „Infrăţirea"

Citind revistele

Ideea Europeană
Anul II, Nr. 61

O bună schiţare de Cora Irineu a principiilor celor 2 pedagogi actuali revoluţionari: Henri Roorda şi H. G. Wells indică direcţia bună, în care ar trebui s-o ia modificarea învăţământului dela noi. Se reacţionează, cu drept cuvânt, împotriva tendinţei de a copleşi viaţa subt formalismul tipicar al falsei culturi, de a înăbuşi mişcarea şi bucuria intenţiilor subt noţiunea săracă şi monotonă". Rootda afirmând puternic nuanţa individualistă, iar Wells cea socială şi democratică, amândoi se ridică împotriva caracterului intelectualist al şcolilor de-acum.

In jurul iniţiativei Profesorului dr. Marinescu pentru o organizăre a intelectualilor (s'a strâns un comitet de profesori şi ingineri, cari lansează în acest număr al „Ideii europene" un apel către intelectuali. E vorba de apărarea intereselor profesionale, de îndreptarea abuzurilor apărarea drepturilor omeneşti şi cetăţeneşti (cam vag!) şi studierea şi soluţionarea chestiunilor sociale în legătură cu întocmirea Constituţiei României — întregite.

D-l Ion Ordeanu dă ştiri din Cluj, relevând în special, cu laude, Salonul de artă ardeleană.

D-l Al. Popescu Telega ne informează despre revistele tinere franceze.

Insemnările, ca şi faptele şi recenziile sunt bogate, priceput redate şi interesante prin informaţiile şi îndrumările, ce dau asupra mişcării intelectuale actuale.

■

— *Cele trei Crişuri*, Anul II No 5.

După reproducerea unei mici părţi dintr'o cuvântare frumoasă a d-lui N. Iorga cu prilejul serbării Unirii, o poezie de d-l Lucian Blaga: „Infrigurare", cu imagini noi, expresive, pline de un adânc înţeles:

„Livada s'a încins în somn.
Din genele-i de stufuri
string lacrimi de văpaie:
licurici.
Pe coastă 'n vrej de nouri —
Creşte luna..."

(Poezia e din volumul „Paşii profetului", a cărui apropiată aparaţie o aşteptăm cu nerăbdare).

Câte-va delicate cuvinte ale Colonelului Gh. Bacaloglu, ce trebuiau rostite la deschiderea Salonului de artă ardeleană din Cluj.

O poezie cu accente sincere, intitulată „Resemnare" de d-l M. G. Samarineanu. O schiţă sentimentală, iscălită: L. G. Tomis. Concentrate şi avântate versuri de d-l Nuşi Tulliu Judicioase reflexii asupra expoziţiei de artă din Cluj. Cu dreptate remarcă d-l profesor I. Paul decăderea artei prin maniera modernistă, impresionistă a câtor-va din expozanţi.

O schiţă vioaie „Ghiocei" de d-l Victor A. Bacaloglu. Poetul A. Cotruş cântă ţara noastră cu unele versuri calde, dar cu altele prea căutate, vorbindu-se de cetăţi „electrizate" şi de un vânt ce trece „Din Paris, spre Roma şi spre Bucureşti".

Partea a II-a din studiul d-lui Romul Demetrescu: „Ce trebue să fie Eminescu pentru noi" arată, cu o logică strânsă şi bine documentat cu întreaga operă a geniatului poet, cum temperamentul înclinat spre durere al lui Eminescu, trecând prin „calvarul cunoştinţii", p in „lupta chinuitoare dintre adevăr şi iluzie" a întunecat şi mai mult, în chip firesc, coloratura sumbră a producţiunilor sale literare.

Cu mult folos se citesc notele bibliografice, filologice şi de istorie literară din studiul asupra vechilor urme de cultură românească în Bihor.

Cronica economică, notele, şi memento sunt cu îngrijire făcute; n'ar strica să fie mai bogate cele din urmă.

„Cele trei Crişuri", în lipsa aşa de mare de reviste la noi, fac un real serviciu susţ nerii şi răspândirii culturii româneşti.

Cron.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Impresii dela Expoziţia de Artă Ardeleană

Trebue s'o spunem de la început, Expoziţia de Artă Ardeleană a fost utilă. Ea ne-a dat încredere în talentele româneşti şi a arătat în mod evident, pentru orice om preocupat numai de adevăr, că şi pe acest teren nu sântem inferiori celorlalte naţionalităţi. Atâta reclamă se făcuse, mai ales artiştilor unguri, atâtea se şopteau, chiar de unii români, despre meritele lor, în cât am păşit pragul sălei de expoziţie, — a neîncăpătoarei şi impropriei săli de expoziţie — cu oare care teamă.

Svonurile erau însă neîntemeiate. Deşi mai numeroşi, Ungurii — căci de ei ne vom ocupa mai ales — nu dovedesc nici unul din acele talente a căror reputaţie să merite să treacă graniţa. Câţiva printre ei sânt interesanţi şi corecţi, atâta tot. Nici unul în adevăr mare, sau care să poată sta alături de *d-şoara Popea* sau de d-l *A, Papp*. Iar dacă acestor doi s'ar fi adăogat d-l *Negoşanu*, pe care regretăm că nu-l găsim în expoziţie, talent dotat cu o sensibilitate vie, bun observator al culoarei, succesul nostru ar fi fost şi mai complet.

Această constatare compensează, în parte, nemulţumirea legitimă provocată de oarecare concesii, — cum ar fi, între altele, ciudatul titlu latinesc de pe catalog*) — făcute, se zice,, de organizatorii expoziţiei, la anume intervenţii.

Tablourile în uleiu şi printre acestea cele de mari dimensiuni sânt cele mai numeroase. Nu pricepem cărei cauze să atribuim această tendinţă a multor pictori de a-şi exprima gândul numai pe suprafeţe de mai mulţi metri patraţi. Au uitat oare că un tablou trebue să fie conceput şi în raport cu locul pe care îl va ocupa în locuinţa noastră, sau, cei mai mulţi, disprefuind acest rol mai modest al artei, n'au în vedere de cât zidurile palatelor şi sălile de muzeu?

Expunerea tablourilor este defectoasă şi nefavorabilă pentru ce e mai multe pânze. Prin dispunerea paravanelor şi de-a lungul şi de-a curmezişul sălei, unele n'au lumină, iar altele n'au distanţă. Apoi operile aceluiaş pictor, în afară de cele ale d-lor *Capidan, A. Papp şi Aez*, sunt răspândite în toată sala, cea ce îngreuiază o privire generală asupra lor. Catalogul amestecând uleiurile, pastelele, acuarelele, desenurile, gravurile şi sculpturile nu ne uşurează cu nimic sarcina.

Printre Unguri, dintre cari unii veneau din Baia-Mare însoţiţi de reputaţia unor artişti escepţionali, nici unul nu ne satisface fără rezerve.

D-l *Ernest Tibor* şi prin numărul pânzelor expuse, şi prin diversitatea subiectelor şi a tehnicei, ni se pare cel mai însemnat. In tablouri cinstit studiate, mai ales când e vorba de peizagii, sobre, fără pretenţii de a deschide perspective noi artei, mergând deci modest pe drumul bătut de alţii, a izbutit să ne dea impresii sincere, interesante, variate. In tabloul No 313 totul e echilibrat, bine construit, plin de aer. Acelaş lucru s'ar putea spune şi de No 159 (dimineaţă de toamnă), la care găsim în plus un element decorativ foarte plăcut. No 173 (porcii) este unul din tablourile cele mai bune ale acestui pictor; facem însă oare care rezerve asupra planului întâiu şi a felului în care sunt tratate animalele. Şi porcarul, şi fondul tabloului, cu atmosfera de vară încărcată de praf, cu lumina roşeatică a serei, sunt pictate de un om care îşi cunoaşte bine resursele artei. Pânzele în care a reprezentat oameni în mişcare, şi mai ales cea în care a voit să redea încordarea lucratorilor purtând o bârnă, sunt mai puţin fericite. Cea din urmă, mai ales, este hotărât neizbutită.

D-l *Filip Szenes* expune cel mai frumos portret. Cu mijloace simple, în culori discrete, dar cu o rară pătrundere psihologică, ne-a dat nu numai o imagină, de sigur, asemănătoare, dar şi caracterul sufletesc al modelului său. Ne simţim cu totul atraşi de acel bătrân domol, care ne priveşte încrezător, din penumbra tabloului. Această bucată face deosebită onoare pictorului.

Bun este şi portretul iscălit *Lenhard* (No 161 mi se pare). Cu o tehnică mai modernă artistul a obţinut un resultat mulţumitor, căci ea se potriveşte cu neliniştea şi impetuozitatea sensuală a modelului. In ochi, în gură este ceva avid de viaţă, o văpae pe care o întâlnim uneori la tineretul maghiar.

Un portret plăcut, deşi cam prea şcolăresc ca tratare a făcut şi d-l *Demeter* (No 220).

D-l *Béla Havas*, portretist şi dânsul, spre marea mulţumire a clienţilor, n'are în paletă de cât culori suave: roz, albastru ca cerul, alb. Numai de ele serveşte pentru figurile de „Lys et de roses", cum spune francezul şi pentru surâsurile angelice cu care îşi dărueşte modelele. In astfel de portrete nu poate fi vorba de artă.

După ce am privi No 221 de ex. ne uităm cu adevărată plăcere până chiar şi la pânzele străniі ale d lui *Daday*. Aici, cel puţin, vedem o idee, o dorinţă de expresie nouă, o încercare de a rupe cu rutina, cu convenţionulul searbăd al altora. Este evident că tablourile sale nu sunt frumoase; că acele armonii cu bază de cinabru, dau pânzelor înfăţişarea că sunt în flăcări; iar mişcarea figurilor este exagerată, falsă, monotonă în violenţa ei, de altfel ca şi brutalitatea culorei. Muncitorul cu sacul nu numai că nu l'ar putea

*) Acest catalog mai păcătueşte încă prin preţul lui ridicat şi prin marele număr de greşeli de limbă şi de tipar, fără să mai vorbim de cele de „stil şi compoziţie" din prefaţa în patru limbi — cea în franţuzeşte destinată de sigur „corpului diplomatic din Cluj" — unde găsim „perle" ca acestea: *„credinţa noastră este bună, de a crede"*, „les lutteurs du pinceau et du ciseau"; etc.

Cronica politică

Federația și Reforma Agrară. — La discutarea legei agrare din Senat, Federația, care părea că anume se născuse numai pentru această chestiune, s'a mulțumit a citi o declarațiune, prin care arată că-și limitează idealul și rațiunea existenței sale la propunerea de amendamente. Cum însă majoritatea acestor amendamente sunt respinse, Federația este silită să renunțe și la aceasta.

Situația d-lui Argetoianu. — Victimă a neînțelegerilor și concureții dintre Blank și Schuller, d-l Argetoianu acum, în urma descoperiri făcute la Cameră privitor la combinațiile necorecte ce le-a făcut cu Schuller, se află într'o grea situație. Desolidarizarea pe care a pronunțat-o d-l Titulescu de felul, cum i s'a găsit în lipsă departamentul de către d-l Argetoianu, îl aruncă pe acesta din urmă într'o grea cumpănă. D-l Tache Ionescu are însă un prilej de-a se vedea răsbunat pentru toate câte i s'au făcut de atotputernicul ministru de interne.

Partidul Național și Federația. — In ultimul timp, în urma defecțiunilor provocate în Federație de cazul Stere, Partidul Național al d-lui Maniu a început să-și manifeste tot mai multă independență. Pe chestiunea reformei agrare în Ardeal — care se dorește mai restrânsă decât în Regat, — numitul partid ar ține să-și capete libertatea de acțiune.

Știri și fapte politice

„Patria" protestează, aruncând fum și pară pe nările-i dilatate, contra lui Schuller care, „cu ajutorul unor guvernanți a păgubit Statul cu milioane," dar nu suflă nici o vorbă contra altui om de afaceri, de care asemenea tinde a păgubi statul cu ajutorul unor oameni politici, adică contra d-lui Blank. Nu, fiindcă acesta este Schuller-ul Federației.

*

„Țara Nouă" bătând în struna „Patriei", se revoltă că nu am voit să ținem seamă de documentul publicat de „Patria" în chestia arendării forțate la care a fost supus d-l Vaida, și se miră că ne îndoim de autenticitatea unui act public.

Noi nu ne îndoim de autenticitatea nici unui act public, câtă vreme nu apare publicat în „Patria" pentru care falșul și mistificarea au fost totdeauna o armă de luptă obișnuită.

Prin urmare să fim înțeleși: procesul-verbal care înregistrează oficial arendarea forțată a d-lui Vaida poate foarte bine să existe, dar nu putem crede în el câtă vreme e publicat de „Patria".

Răsboiul nostru, — „jertfă inutilă"

Roadele politicei Federației, care îmbrățișând pe d-l Stere a căutat să justifice atitudinea și politica trădătoare a acestuia, încep să fie culese. Și cel dintâi care s'a repezit să le culeagă, cum era și firesc, este d-l Marghiloman.

Dela sfârșitul răsboiului, până acum, d-sa n'a putut îndrăzni să scrie în ziarul său așa cum îndrăznește să scrie azi după ce politica d-lui Stere a găsit atâția apărători în rândurile „democrației". Căci iată, în adevăr ce cutează să scrie „Steagul" în legătură cu validarea d-lui Stere:

„Lumea își dă seama azi de toate relele ce s'ar fi putut evita, de toate pagubele ce ni le-am impus singuri, de toate foloasele ce se puteau dobândi și fără *jertfele inutile*, — și, în asemenea atmosferă, pot să se încordeze toate elocințele patriotice, toate indignările hipocrite și chiar toate naivitățile sentimentale ale celor ce-și pot face încă o glorie din ceeace va fi mâine numai o tristă răspundere, nimeni nu mai isbutește să amețească opinia publică chemată de mizerie la reflecțiuni".

E foarte clar. Aceea ce se spune la adăpostul baionetei dușmane, adică că răsboiul nostru a fost o jertfă inutilă și că patriotismul celor ce l'au făcut, o naivitate sentimentală, d-l Marghiloman spune și acum la adăpostul politice antinaționale a Federației.

Un nou partid politic săsesc

Citim în „Kronstädter Zeitung" că în Brașov s'a format un nou partid politic săsesc numit „Partidul național democrat germansăsesc din Țara Bârsei". Programul partidului este publicat în ziar de către șeful partidului d-l procuror Victor Ziske.

In acest program, șeful noului partid constată că în Brașov se țin întruniri secrete pentru a discuta chestiuni curente. Pentru a contrabalansa influența acestei organizații secrete să-și strângă și ei rândurile într'o vastă organizație de partid. Scopul acestei organizații va fi în primul rând a da membrilor săi o educație politică, care de la hotărârea din 1918 le lipsește cu desăvârșire cetățenilor. Această lipsă aruncă pe cei mai mărețî dintre cetățeni în ghiarele „Internaționalei".

„Partidul va funcționa în cadrele organizației poporale săsești de până acum, cimentând-o, și va năzui să câștige comitetului său în toate chestiunile ce interesează.

„Membrii partidului își țin de datorie de a lupta neobosiți pentru asanarea necesară în lăuntru și în afară, precum și pentru menținerea obiceiurilor și limbei naționale săsești".

Conflict între învățătorii și Consistorul evanghelic săsesc

Organizația învățătorilor confesionali sași publică în „Kronstädter Zeitung" un apel către poporul sas în care se spune, că Consistoriul Bisericei evangelice săsești a hotărît exmalizarea competințelor, învățătorilor săi cu ale celor de sat. Prin urmare competințele acestea ar fi trebuit deja lichidate. Lichidarea însă a fost refuzată pe motiv, că statul nu a *ridicat* competințele ci le-a *stabilit din nou*. Învățătorii întreabă poporul care este diferența între aceste două expresiuni.

Dacă starea financiară nu i-ar fi permis Consistorului o îmbunătățire, atunci ar fi fost datoria lui de a convoca un congres pentru a fixa lucrul acesta și atunci iubirea de neam ar fi dat învățătorilor încă atâta energie de a suporta neajunsurile.

Apelul termină cu următoarele:

„Ce e drept e drept! Pe motivul acesta întreaga învățătorime pretinde executarea legei și apelează la simțământul de dreptate al poporului. Învățătorimea declină răspunderea tuturor urmărilor modului acesta de explicare a legei.

Citiți „Infrățirea"

D. N. Iorga despre regionalism

Hotărît, de când cu chestia validării d-lui Stere, d-l N. Iorga a început să gândească și să scrie mai liber căci de unde până ieri d-l Iorga era silit să acopere cu autoritatea d-sale până și manifestările antinaționale ale Federației, astăzi, înțelegând să-și păstreze libertatea de gândire împotriva intereselor și disciplinii de partid, d-sa vine să-și spună cuvântul despre unele atitudini greșite ale oamenilor și partidelor cu care a stat împreună.

Și iată ce spune marele nostru istoric într'un articol din „Neamul Românesc", despre regionalismul partidului național-român:

„Da, „regiunile" trebuie să aducă tradiția lor istorică, nevoile lor actuale în tot ceia ce dintr'una și din celealte poate să întărească, tocmai prin diversitățile aparente, viața națională. Dar ele trebuie să înțeleagă un lucru.

„Și iată care este acesta.

„Intre chestiunile de caracter local și cele care privesc obștea națională întreagă trebuie să se tragă o netedă linie despărțitoare. Și nimeni, dar absolut nimeni n'are dreptul să ceară ca acestea să se plece înaintea celorlalte.

„Dacă supt raportul material lucrul e adevărat, cu atât mai mult supt cel moral.

Viața sufletească a țării se alcătuiește și ea, fără îndoială, din nesfârșite curente regionale, care se luptă, se biruie, se amestecă, se confundă. Da, însă în principiile ei această viață nu poate fi decât una singură, indiferet de loc, indiferent de timp.

Iar, de câte ori onoarea, acest suprem produs sufletesc al nației, este în joc, nici-o consideratie regională nu-i poate cere concesii. Căci în acest domeniu orice concesie aduce distrugerea acestei înfloriri sublime pe care nimeni n'o va putea face la loc.

Căci, dacă, față de onoarea familiei, invidualismul e un păcat, față de onoarea nației, regionalismul poate fi o crimă".

Nu sânt oare scrise aceste rânduri anume pentru partidul național și pentru ziarele sale „Patria" și „Gazeta Transilvaniei"?

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Marți: „Scrisoarea pierdută."
Joi: „Hangița."
Sâmb.: „Femeile noastre."
Dum. mat.: „Amorul veghează."
„ seară: „Scrisoare pierdută"
Marți: „Instinctul." (Premieră.) Piesă în 3 acte de Kistemekers cu doamnele Olimpia Bârsan, Dordea, Popea, și d-nii Zaharia Bârsan, Neamțu Otonel, Dimitriu etc.

ridica, în poziția în care e figurat, dar ar veni pe spate; făetorii de lemne, afară de cel din mijloc, viguros tratat, au atitudini neplăcute de jucători de pelote basque; cosașul e rău desenat. Și totuși, la lumina atenuată de seara (când sunt concerte) vârtejul dănțuitorilor se profilează pe un cer de admirabilă puritate, sub umbra frunzișului. Un lucru ne permitem însă să amintim d-lui Daday: dacă cea ce se cere unui artist este să deștepte în privitor impresia pe care a simțit-o artistul însuși, în fața naturei, indiferent de ce mijloace s'ar servi pentru acest scop, apoi să nu uite că nu vom fi impresionați de cât numai când artistul este absolut sincer. Afectația, manierismul, dorința de „a epata" au fost totdeauna rău sfătuitori.

D-l *Iritz* are mai multe tablouri dintre care unul (No 200, vederea orașului Baia-Mare), mai atent desemnat, deși mediocru colorat, ni se pare cel mai bun. Ghizela (No 206) nu e rău, deși tonul general a trist, întunecat, aproape murdar. Cum se poate însă să expună pe „badea Ion" (No 195) în care este o așa de grosolană greșeală de lumină?

D-l Ziffer, despre care auzisem mult bine, ne-a decepționat cu totul. Un contrast cu atâția cari au redat munții ca niște perdele, în fundul tabloului, fără volume și fără consistență, D-sa ni-i reprezintă ca niște blocuri de lemn, grămădite unele peste altele. Fata cu pisica (No. 165) nu ni se pare mai reușită: e rece, țeapănă, fără lumină, deși o imensă fereastră ocupă tot fondul tabloului.

D-l *Iuliu Toth* expune două interesante pânze de plein air: Femeia în repaos (No. 147) și No. 315 (de nu mă înșel), mai ales ultima, e plină de frăgezime, de aer, de culoare. E una din pânzele bune ale expoziției.

D-l *Andrei Diteczky* e rece și dur. Tablourile sale nu sânt lipsite cu totul de culoare, dar figurile, copacii, norii, totul e țeapăn, înlemnit. De la oarecare distanță avem impresia penibilă a unui mozaic de bucăți de tinichea ori de carton. Pentru ce oare, după ce tratează culoarea așa de brutal, punând ton lângă ton, fără tranziție, mai subliniază și conturul obiectelor cu negru?

Contele Nemes a rămas la un romantism pe care nu-l mai putem aprecia azi. Parcul D-sale luminat de lună (No. 294) are ceva din convenționalul nepiăcut al unui decor de teatru.

Observând cinstit natura, fără nici un „truc" poetic, *Contele Teteky* în topirea zăpezei (No. 285) a făcut un tablou care ne vorbește mai mult.

Elti Sari în No. 281 (parte de stradă) arată calități de desemn și perspectivă. E un tablou care nu se impune de la prima vedere, dar denotând preocupări de artist conștiincios. Acelaș lucru îl putem zice despre No. 203 (ciobănașul) al d-lui *Bela Apath Apkorovits*.

D. *Ștefan Boldizsar* este de sigur dotat cu avânt, dar mijloacele sale tehnice au încă nevoe de perfecționare spre a-i putea cu totul servi concepțiele. Am impresia că e un pictor de viitor, dacă nu va urmări succese ușoare și repezi.

D. Oscar Nagy în No. 188 (natură moartă) ne dă o foarte reușită pânză care s'ar putea numi armonie în roz și alb. E dintre bucățile cele mai îngrijit pictate și mai cu înțelegere pentru culoare. Un singur lucru mi se pare că turbură excelenta impresie ce avem de la acest tablou: fondul lui.

Deși mai puțin interesant ca tehnică, nici tabloul d-lui *Maczalik* (No. 180) nu e rău.

Dintre pastelele d-lui *Zolnay* cel mai simpatic ni se pare No. 288.

D-na *Csoma Ilona* expune flori. Mai reușite din ele mi se par cele de la No. 235. Tot atât de onest talent, cu ceva mai mult simț decorativ, întâlnim la d-na *Lotte Goldschmidt* n No. 149, cu tonuri plăcute de broderie.

D-nul *Acs*, mai favorizat ca cellalți în ce privește locul de expunere, este corect și rece.

D. *Juhász* a trimis acuarele de o tehnică cu totul inferioară, amintind desenurile colorate ale copiilor sau picturile din anume grădini de vară.

Desenurile în culori și negru ale d-lui *Udvardy*, cari vor să fie fantastice, nu sânt de cât greoae.

O bună acuarelă mi se pare cea a d-lui N. Folyovich (No. 8).

Trecând la Români, printre cei cari au expus desenuri interesante găsim pe d-l *Pascu*, cu mai multe postrete și câteva unduri,* Mai ales portretele sânt lucrate într'o notă destul de modernă cu o îndăratnicie și o naivitate cari sânt o garanție de onestitate artistică.

De multe ori în artă perseverența a adus după sine succesul, și s'ar putea să auzim încurând mult bine de d-l Pascu.

Cele mai multe din restul desenurilor, ca și a cuarelele, ni se par banale, unele de-a dreptul antipatice, convenționale ca niște gravuri de modă.

D-nii *Domșa*, *Mineșan* expun lucruri sârguitor, dar în alt spirit lucrate de cât al timpului nostru.

Din insistența prea mare asupra detaliilor rezultă în operile lor o răceală și o monotonie regretabile.

D. *Codrean*, are două vederi bine studiate.

D-na *Miriam* în două naturi moarte, pansele și fructe, a altă aptitudini cari trebuesc încurajate. Primul tablou, panselele, amintește ceva din tehnica lui Grigorescu; cel de al doilea pune o problemă de culoare mult desbătută, armonie de galben cu albastru.

Din lucrările d-lui *Capidan* pe cele mai multe am avut ocazia să le vedem Vara trecută la expoziția de la liceul Bariț. Nouă nu sânt, mi se pare, de cât nudul (No. 114) și vede ea din Sighișoara (No. 108).

Am admirat și atuncea, ca și acum, portretul bătrânei (No. 116), pe care o considerăm ca pe cel mai bun tablou al său. Figura e expresivă. vie, studiată în cele mai mici amănunte, tehnica, deși cam fărămițită în detalii, potrivită totuși cu su-

* Ne întrebăm cine a avut idea barocă de a numi aproape pretutindeni în catalog nudurile „act".?

INFORMATII

Învățătorii din Jud. Vaslui, au hotărât cu prilejul congresului lor, să trimeată d-lui Brătescu-Voinești, vice-președintele Academiei Române, o telegramă prin care înfierează gestul unui deputat care l-a lovit în Cameră și protestează contra acestei procedări.

■

Budgetul ministerului de interne pe exercițiul viitor este complect întocmit. Prin noul budget se înființează nouă posturi noui de inspectori administrativi destinați pentru regiunile noui alipite.

■

Mâine Miercuri între orele 4—7 p. m. are loc la expoziția de la Prefectură „Salonul de Artă Ardeleană" Concert de promenadă cu elemente din orchestra operii.

■

La al IV-lea și ultimul concert al „Salonului de Artă Ardeleană" care va avea loc Joi 17 Martie a. c. la ora 8½ seara în sala expoziției dela Prefectură, vor da concursul d-ra Mimi Nestorescu, Ilona Lorber și d-nii R. Malcher, Sibianu, N. Teodorescu, Grozăvescu, Balogh și Takács.

Biletele se găsesc la expoziție și Librăriile „Anca" și „Lepage".

■

Azi la ora 3 după amiază urmează să sosească în Cluj d-l O. Goga, ministrul cultelor și artelor, care vine exclusiv pentru a cerceta Exposiția de artă ardeleană și pentru a cumpăra mai multe din obiectele exposiției pe seama Ministerului Artelor. E probabil că va rămânea în localitate până Joi, când va asista la ultimul concert al Exposiției.

■

Aflăm că în Ardeal se vor înființa 200 noui școli primare de stat.

■

Autoritățile din Cluj au hotărît că în timp foarte scurt să concentreze toate gheretele de pe străzile principale ale Clujului într'o singură piață.

S'a proectat înființarea în Ardeal a unei școli medii de Agricultură la fel cu cea din Regat Această școală care va fi a doua în toată țara parte căse va stabili în Făgăraș.

■

Procesul acuzaților din marele complot maghiar descoperit în timpul din urmă va începe în Cluj cel mult peste două săptămâni, instrucția fiind pe sfârșite.

■

Camera de comerț din Cluj a luat hotărîrea de a face în lunile Iunie și Iulie a expoziție de tot felul de mărfuri care se fabrică în Ardeal.

■

Organizatorii congresului economic ținut la Cluj acum câtva timp, înștiințează pe cei interesați că la 24 Martie se va ține la București „Marele congres economic Național al provinciilor alipite".

■

Dir ctiunea C. F. R. a trimis tuturor Camerilor de comerț o circulară în care se fixează din nou modalitățile transporturilor

■

Camera de comerț studiază proiectul referitor la alcătuirea noului statut vamal. Cei cari au în cauză vre-o plângere se pot adresa la Camera de Comerț din Cluj.

■

La 22 l. c. se vor întâlni la București delegații cari vor înainta ministerului de comerț memoriul referilor la bursa din Cluj.

■

D-l General Petala lipsind din Cluj, Miercuri 16 Martie orele 6 d. a. va fi în Sala No. IV. dela Universitate conferința d-lui Prof. P. Grimm despre Constituția engleză.

■

Duminecă a avut loc la Năsăud, într'un cerc intim de rude și prieteni, logodna d-rei Elena-Titi Haliță, fiica d-nei și d-lui Alexandru Haliță, Vicar episcopal român de Rodna, cu d-l Inginer Dion Mardan, Directorul Fabricei de Tutun din Timișoara.

După „Bistritzer Zeitung", la 21 Februare s'a constituit asociația patronilor din țud, Bistrița-Năsăud. Din partea comitetului a fost ales președinte d-l Lanuntzi, vicepreședinte d-l ing. Gärtner.

■

Asociația brutarilor din Sibiu publică în ziarul „D. Tagespost" o declarație din care reese, că neprimind dela Comisiunea de Aprovizionare făină cu preț moderat, iar făina pe care o cumpără pe piață costând mult, nu pot să respecte prețurile maximale fixate. Deci vor mai întrebuința rezervele de făină pe cari le mai au, și dacă până atunci nu se va îngriji comisia de aprovizionare de făină, ei vor fi siliți să înceteze lucrul.

■

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

Magazinul MISSIR din Cluj a primit o mare transport de mărfurile ultimele noutăți de seson cu prețuri foarte reduse.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Bibliotecile școlare

— O trebuință urgentă a învățământului —

Imprejurările în care școalele românești ale Ardealului s'au menținut sub Unguri, au făcut ca scrisul românesc să pătrundă cu nespusă greutate aici și uneori de loc. Gazete și reviste anatemizate de stăpânirea maghiară se vedea în ele o primejdie pentru faimoasa „unitate de stat" — erau silite să-și schimbe titlul — nu însă și cuprinsul, pentru a izbuti să aducă Ardelenilor astfel vești din România liberă. In chipul acesta n'au putut pătrunde aici decât foarte puține din operile de valoare ale literaturii noastre. Pe de-altă parte limba românească avea un rost atât de puțin însemnat încât nu era nici timp nici loc și nici mijloace de-a o cultiva în școlile puse sub cenzura ungurească. Așa se explică influența nefastă a acestei izolări forțate în care erau lăsați Ardelenii față de progresul limbii literare și ale frumusețelor scrisului românesc.

Astăzi programele de studii ale limbii materne își găsesc o aplicare prea restrânsă din pricina acestei stări fatale. In predare *lectura* va trebui să ia locul celorlalte scopuri, pentrucă prin lectură școlarii ce au făcut cursuri ungurești până 'n ultimul timp să-și deprindă auzul cu fonetica românească. Totodată lecturile prilejesc și observații gramaticale, ce se dovedesc, după câte ne spun profesorii de mare trebuință.

Compunerile, care deprind pe școlari cu stilizarea și cu mânuirea mai ușoară a cuvintelor ce trebue să îmbrace întorsăturile gândului — se pot ușor asocia cu materialul de lectură. Aceste lecturi însă nu vor avea nici un rost fără controlul profesorului. De aceea ar fi de dorit ca cei în drept, luând cunoștință de aceste *trebuinți locale* să ușureze procurarea de biblioteci cu cărți române liceelor. Să oblige pe profesori ca în „societățile literare" să facă citiri cu elevii, exerciții de vorbire, compuneri.

Găsim ca o regretabilă lacună faptul că, spre deosebire de Basarabia unde lucrul s'a făcut, în Ardeal nu s'au înmulțit la licee orele de limba română! Dar aceasta trebuia să se facă în interesul graiului și literaturii noastre. Dacă organele competente de control din București ar binevoi să se obosească și să facă cercetări la fața locului s'ar convinge ușor, măcar întrebând pe profesori de trebuințele locale — de multe lucruri care cer repede cercetare. Și atunci probabil că *reforma învățământului*, se prepară iarăși din biroul ministrului instrucției, va fi lipsită de enorme greșeli și neprevederi, fatale în felul cum se face această reformă acum. Deocamdată atragem atențiunea asupra trebuinții bibliotecilor școlare și vom reveni în curând cu alte probleme.

D. Tenor.

Scrisoare deschisă d-nei Elena Roman dela Opera Națională

Un grup însemnat de doamne au luat hotărîrea de-a adresa următoarea scrisoare de omagii aceleia, care prin talentul său strălucit, prin sincera dragoste de artă a lucrat din răsputeri, fără reclamă și fără pretenții pentru înfăptuirea măreței Opere de la noi.

Vă cerem iertare Doamnă, dacă prin cuvintele de față, nu vom atinge înălțimea sentimentelor de admirație și recunoștință pe care vi le păstrăm, și care ne-au determinat a vă adresa scrisoarea aceasta.

Deoarece însă e multă vreme de când nu ne-ați mângâiat privirea cu apariția d-voastră pe scenă cu farmecul glasului d-voastră, cu duioșia adâncă care nu odată ne a stors lacrimi de emoție, înălțătoare care ne-a legănat deatâtea ori în brațele visătoare ale muzicei, vă adresăm modesta noastră întrebare: până când va trebui să sufere Opera noastră lipsa ireparabilă a celei mai distinse artiste? Până când ne vom lipsi de cea mai duioasă „M-me Butterfly" cea mai frumoasă „Santuzza" de subtila „Aida"??

Așteptăm cu nerăbdare prețioasa d-voastră reapariție. Până atunci primiți din partea noastră a tuturora asigurarea distinsei noastre recunoștințe, bunei noastre aprecieri și caldelor noastre mulțumiri.

Cluj, 13 Martie 1921.

„Lia".

Citiți, este foarte important!
Dacă doriți să vă curățiți și să vă colorați hainele bine și ieftin — să le trimiteți la
„KRISTÁLY"
INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE
74
Fabrica și Centrala
Str. Munkácsi 32
FILIALE
Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

biectul. Regret că nu pot spune acelaș lucru și de nudul, de care vorbeam mai sus. Peisegiele și câteva scene de interior au o plăcută notă orientală.

Cu d-l *Aurel Popp* ne ridicăm dintr'o dată într'un domeniu mai înalt al artei. D-sa este un talent, un însemnat și multilateral talent.

Temperament de artist foarte dotat, se găsește în largul său în orice fel de tehnică: cu aceiași ușurință se exprimă în sculptură, gravură și pictură, fie ea uleiu sau pastel. Desenator îndemânatec, e natural să prefere tablourile de compoziție. D-sa vede lumea mai mult sub formă de linii de cât sub formă de culoare ori de mase de umbră și de lumină. Până aici îl admirăm și îl aprobăm. Unde nu mai sântem de loc de acord cu dânsul este însă în întrebuințarea pe care o face de talentul cu care a fost dotat. Voind, probabil, să ulmească pe filistenii cari sântem noi, burghezii, ne expune o serie completă de tablouri cu subiecte macabre, unele mai teatrale ca altele. Confundând declamatorul cu grandiosul, ne reprezintă *care cu morți, cadavre mâncate de ciori, crucea vieței, drapelul bolșevismului, scaii*, etc. utând că toate aceaste teribile imagini nu ne mai pot impresiona, banalizate cum sânt pe de o parte de romantica germană, pe de alta de miile de desemnuri, care, în tot timpul războiului, umpleau paginile revistelor ilustrate. Fiecare din tablourile sale ne dă impresia neplăcută a lucrului deja văzut, și, cea ce e și mai rău, a lucrului lipsit de sinceritate. Și e păcat! Un așa de frumos talent ar merita să fie pus în slujba unei altfel de concepție. Căci, păstrând tot vechiul arsenal al romanticei germane, de pe vremea lui Moriț von Schwindt, și chiar a lui Werestscheaghin d. Papp departe de a fi un artist de avant-gardă, cum crede și ar dori dânsul, e mai curând unul de arriére-gardă.

Cine e în stare să facă tablouri ca: *biserica din ivangorod* (Nr. 265), *intrarea în cimitir* (256) — dând impresia de o delicată tapiserie —, chiar *fata cu umbrela roșie* (Nr. 254), — deși armonia aceia de roșu cu verde n'are nimic nou —, dar mai ales admirabilul Nr. 266 (*carul de lângă Seina?*), acela poate să ne intereseze manifestând-se în mod sincer, fără să mai recurgă la hoituri puse în lumină fosforescentă. Căci realitatea brută, așa cum apare pe câmpurile de luptă ale trecutului războiu și cum o poate reda cea mai banală fotografie. spune mai mult imaginației noastre și ne dă mai puternic sentimentul groazei. de cât tablourile d-lui Papp.

Totuș, cu aceste rezerve, ne facem o plăcere să mărturisim că unul din meritele expoziției din sala prefecturei este de a ne fi făcut cunoscut pe d-l Popp, despre care în regat nu auzisem nimic, de cât, de nu mă înșel, că a fost deputat la bolșevici.

D-ra *Popea* lăsând altora rolul de propagandist social, nu se preocupă de cât de artă. Se uită în jurul său, observă, simte și redă impresiile simțite. Unele sunt vesele, altele triste sau melancolice, toate sunt însă clare și picturale. Limba d-sale este numai culoarea și desenul, dar pe acestea le stăpânești desăvârșit. Tehnica e sintetică, largă, mlădioasă, variind dupe subiect, iar simțul pentru culoare așa de sigur încât mai fie care tablou al său e o problemă de armonie de nuanțe, fericit rezolvată. Acest lucru nu-l consider numai ca o victorie ale artistei asupra altor artiști, ci și ca o victorie a unei școale asupra altor școli. D-ra Popea reprezintă în expoziție școala franceză în pictură, buna, rodnica și sănătoasa școală franceză, c re umple de succesul său tot se colul XIX și începutul celui al XX-a. De acolo a luat d-ra Popea, trecându-le prin temperamentul său simțitor, vibrător, tonurile delicate, tactul și echilibrul, desenul sigur. Fiecare personagiu în procesiuni, de ex. este redat din doua, trei, trăsături de pensulă, și totuși e mult mai viu de cât potretul chinuit al altora. Cele două bătrâne sunt o pânză admirabilă în care se poate urmări simplicitatea desăvârșită a tehnicei și efectele ce se pot obține cu ea. Dar cel mai bun tablou al d-sale, și cred din toată expoziția este interiorul bisericei catolice. Ținut într'o notă delicată, are ceva din armoniele minore în muzică. Iar grupul de pe altăr e lucrat de mâna de maestru.

Sculptura în genere e slabă, în afară de ce expune d-l Popp, interesant cu tot ce face. Sermanul Boblite părea să aibă ceva talent. D-l Tamar de asemenea nise pare că promite.

Acestea sunt impresiile cu care am plecat dela expoziția de Artă Ardeleană. Ea merită încurajarea publicului și constitue un succes pentru organizatorii ei.

G. Oprescu.

Situația internațională

Războiul civil din Rusia continuă cu înverșunare. Zecile de mii de soldații bolșevici revoltați se îndreaptă contra Petrogradului pe când dictatorii bolșevici nu găsesc să le opuie acestora decât trupe chineze și finlandeze. De altfel întreaga teroare din Rusia e deslănțuită de o mână de evrei sprijiniți pe bande numeroase de sălbateci din Asia centrală și munții Urali.

In sfârșit conferința de la Londra a luat hotărâri definitive în chestia orientală. S'a ajuns la un acord cu Turcia pe spinarea, bine înțeles, a Greciei. Franța își va retrage trupele din Cilicia — și prestigiul ei va scădea din această cauză, — Smirna va fi autonomia iar vilaietele din dreapta ei vor reveni Turciei, părți din Armenia, martirizată tot timpul războiului de barbaria turcească, vor încăpea iar în mânile Turciei, în fine trupele aliate vor fi retrase din Constantinopol. Și de astă dată singura care-și ia castanele din foc cu mâna altuia a fost Anglia. Datorită acestei noui rândueli orientale, eternul bolnav a fost lăsat să mai respire baloane de oxigen pe care i le va furniza cu prisosință Anglia, care scăpată de primejdiile care îi amenințau posesiunile indiene din frământata Anatolie, își va întrebuința soldații rămași liberi întru stăpânirea Anatoliei.

Rămâne de văzut dacă Grecia se va ține de cuvânt — văzând că singurul argument care mai impresionează pe Aliați e forța pumnului — și va aduce în Asia Mică atâta armată cât va trebui pentru zdrobirea bandelor Kemaliste, care se vor îndrepta toate contra grecilor, după retragerea trupelor franceze din Cilicia.

Germanii folosindu-se de asasinarea primului ministru spaniol Dato, laudă prin presa lor Spania pentru neutralitatea strictă observată în timpul războiului. Faptul că întreaga presă aduce elogii Spaniei arată că ele au fost inspirate de guvernul german doritor să-și recâștige din simpatia pe care a avut-o înainte de război în diferite țări.

Scrisori din Italia

Conflictul german și Italia

Roma, 9 Martie

Alături de Anglia —, și chiar mai mult decât dânsa —, Italia și-a luat asupra sa rolul de a apropia cât se poate de mult cele două tabere ale războiului mondial. Tendința sa pacificatoare e mai evidentă și mai sigură decât a oricărei alte mari puteri. America, prin fostul președinte Wilson a avut oarecumva rolul pe care-l reprezintă Italia acum. Dar ei i-a lipsit nimbul de imparțialitate, așa dupăcum au constatat-o într'o reală măsură Românii, cărora le-a luat Banatul jumătate dintr'un capriciu sentimental față de Sârbi și mai ales prin ascunsele, dar adâncile conflicte cu Japonia și într'o măsură puțin hotărâtă — cu Anglia.

America s'a retras dela conferința păcii, și cu toatecă mai vârtos decât oricare altă putere își aroga meritul de a fi cea mai imparțială, cu venirea lui Harding nu mai ținea să fie arbitru european, — căci interesele lor interne le dictau o altă orientare... Italia îi împlinește oarecumva rolul, fără însă a-și afișa autoritatea în asemenea măsură. Italia a luat locul Americei prin dovezi mai strălucite decât toate discursurile cari s'au rostit de ambele părți ale beligeranților și decât toate intrigile diplomatice cari se ascund și se acopăr prin schimbul notelor și pertractările îndelungate. Anume, fără să își compare niciodată forța sa armată —, atât de superioară —, cu a Jugoslavilor, și chiar când orgoliul național îi impunea o atitudine agresivă, ea și-a scăldat sentimentele sanguinare în răceala obiectivității și a făcut tratatul de la Rapallo, poate și pentru a arăta popoarelor cum trebuie făcută pacea.

Austria se zbate în angonie, și când frânele statului încetau să mai funcționeze, Italia, cea mai săracă dintre aliați, a votat din budgetul său 60 miliarde împrumut înainte ca Aliații să fi adus vreo rezoluție mântuitoare în problema Austriacă.

Și iată acum problema Germaniei, e desigur cea mai grea, și cea mai complexă din toate câte se frământă la conferința păcii. Căci dacă e să credem temerilor Americane de alianța Anglo-Japoneză, ni-se evidențiază cu atât mai clar o nuanță de rezistență a Germaniei, care desigur nădăjduește într'o hotărîtă măsură în sprijinul lui Harding, care plănuește poatecă altceva cu Germanii — pentru viitor — decât ceeace îi convine, conferinței dela Londra. Lloyd George poate și mai puțin ar adopta părerile franceze dacă nu s'ar frământa aceleaș probleme ascunse, a căror fierbere n'ar fi poate fatale Britaniei atunci, când Germania e aceiaș sau va fi atunci aproape ce a fost Deutschland în 1914...

Franța nu se mai frământă în presupuneri de acestea. Ea știe sigur ce o așteaptă. Trupul ei arde încă de uscăturile nebuniei nimicitoare. Verdunul e aproape și încă nu s'a desmetecit din cetirea planurilor ce i le-a sortit Ludendorff *„Ce va face Germania învingătoare?* Ea știe ce-ar fi făcut, a simțit-o în 1870 și n'o vrea să o mai simtă în 1970. *Franța nu mai crede Germaniei.*

Dar Italia? Poate ea să adopte aceleași temeri, cari sunt ale Franței și Angliei? Poate face ea altceva, decât să calmeze atitudinele acute și să niveleze asperitățile dintre potrivnici? Desigur că nu Problema Germană o interesează într'o mai mică măsură, căci e departe de Germania, căci e departe de centrul istovitor al problemelor mondiale și e departe de revanșele răzbunătoare propagate de factori inconștienți. Oricât de exaltate ar fi problemele ce se petrec aiurea, când ajung în Italia întâlnesc un cer senin și împăciuitor.

In felul acesta nădăjduim foarte mult dela politica conciliantă a contelui Sforza, ministrul de externe al Italiei. Poate nicicând Italia nu a fost reprezentată mai bine în fața lumii ca acum. Și Roma din vremuri istorice nu a avut un rol mai însemnat în problemele mondiale ca în cazul de față. Suntem siguri, că ținând în asemenea măsură la pacea lumii întregi va reuși să împiedice cu succes izbucnirea unui nou războiu și mai ales să asigure lumii întregi va reuși să împiedece cu succes isbucnirea unui nou războiu și mai ales să asigure lumii împiedicarea deslănțuirei sălbatice a imperialismului german, așa cum au făcut în războiul actual Germanii și Maghiarii, Nădăjduim asigurarea păcii din partea Italiei și nădejdea noastră e legitimată.

Aurel Contrea.

TELEGRAME

Contrarevoluția rusă

Radio *Paris*, 13 Martie

Știrile asupra mișcării antibolșevice continuă să fie contradictorii; totuși, impresiunea generală, care se degajă, e că revolta se întinde pretutindeni în Rusia sovietică. Lupta pare îndeosebi acerbă în împrejurările Petrogradului.

Paris, 14 Martie

Luptele continuă în jurul Petrogradului. Telegramele din Helsingfors semnalează creșterea acestor lupte. Mai multe nave de războiu din flota baltică, cari sunt în mâinele răsculaților, bombardează fortăreața Petru și Pavel. *Rebelii ar fi cucerit din nou unele părți ale orașului și mai multe edificii publice. Ei ar fi pus stăpânire și pe fortul Kraranova Curka. Răsculații au intrat în orașele Peterhof și Sergieska, situate la 30 kilometri spre vest de Petrograd.*

Opt mii de oameni ai garnizoanei roșii ar fi trecut de partea răsculaților.

Experiențe reușite

Paris, 13 Martie

Aviatorul francez Dehmichen a făcut ieri experiențe interesante cu helicopterul său, încărcându-l cu 288 kilograme și având un motor de 17 cai putere. S'a ridicat în 16 rep.ize la înălțimi, cari variază între 2 și 2 meiri și jumătate și a reluat contactul cu pământul în condițiuni excelente.

Ungaria nu renunță la Baranya

Radio *Budapesta*, 13 Martie

Primul ministru, Teleki, răspunzând unei interpelări în Adunarea națională a declarat că Ungaria nu va renunța niciodată la pretențiunile sale asupra Baranyei, — pretențiuni bazate pe tratatul de pace. Ungaria va cere evacuarea acestui ținut de către Sârbi.

Primul ministru exprimă gratitudinea Ungariei față de Parlamentul englez, care a luat în discuțiune această chestie, dar se simte dator să releveze greșala concepțiunii că Marile Puteri nu pot lua nici o măsură față de ocupația sârbească mai înainte de ratificarea tratatului, care a fost făcută de Ungaria, nu însă și de Marile Puteri.

Cursul bursei

Radio *Horsea*, 13 Martie

Paris 55.05, New-York 3.90 5/8
Bruxelles 52,525, Milan 116 1/8
Amsterdam 11,365, Berlin 245 1/2.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Cadavrul Zenaidei Spănescu a fost găsit la Sibiiu într'un cufăr galben depozitat în gară. Cadavrul, intrat în putrefacție, a fost transportat la morgă unde s'a făcut identificarea, constatându-se că e în adevăr al Zenaidei Spănescu. Cadavrul era complect gol și negru. Un ciorap de mătase și resturi de vestminte se aflau alături, împreună cu talași de lemn. Cufărul a sosit la Sibiiu pe adresă necunoscută.

Moartea victimei a provenit prin strangulare.

Siguranța a făcut noui arestări. Toate mandatele vechi au fost confirmate.

■

O consfătuire a avut loc Duminecă la clubul liberal în vederea comemorării centenarului nașterii lui Ion Brătianu. Au luat parte foștii colaboratori ai marelui dispărut și președinții organizațiilor județene din țară. A prezidat d-l Mihai Ferechide. Au făcut diferite propuneri d-nii Toma Stelian, I. G. Duca, G. Mârzescu, Al. Constantinescu, dr Cosma, Gavril Mihaly etc.

S'a hotărît ca data comemorării și amănuntele festivităților să fie fixate ulterior de către comitetul de inițiativă.

■

Economiile bugetare reduc soldele ofițerilor cu cincimea de războiu și alocațiunea de hrană.

■

Consiliul de miniștrii a discutat proectul înființărei unui minister al Sănătății publice.

■

Implinindu-se un an dela venirea la putere a guvernului Averescu, o masă comună a avut loc la d-l Cudalbu, ministrul domeniilor.

Decretul de amnistie generală pentru ifracțiile militare și politice din timpul războiului va fi gata peste două zile. Procesele judecate și pendinte la Curtea Marțială vor fi clasate. Decretul va intra în vigoare în ziua sosirii în țară a prințului Carol.

■

In guvern e ceartă pe chestia „Tișița". D-l Cudalbu e hotărît contra d-lui M. Antonescu.

■

AA. LL. RR. principele Carol și principesa Elena sosesc în București în ziua de 27 l. c. Programul serbărilor organizate cu acest prilej cuprinde: un festival la Palatul Regal în ziua de 28, recepția autorităților și delegațiilor în zilele de 29 și 30.

In ziua de 1 Aprilie are loc predarea darurilor,

D-l T. Mihali, președintele comisiunei de unificare a fost chemat în legătură cu aceste serbări.

■

Consiliul de miniștrii în ultima-i ședință a mărit tabloul produselor bune la export, a hotărît programul serbărilor organizate cu ocazia reîntoarcerei prințului Carol dela Atena și a luat în cercetare proectul de buget prezentat de d-l Titulescu.

■

Germania e hotărîtă să continue rezistența politică aprobată de popor.

■

Revolta rusă s'a generalizat. Țăranii s'au răsculat. Masacrele contra comisarilor bolșevici Continuă. Dezertări în massă se produc în armata roșie. Contra-revoluția nu are un șef și o armată. E este ridicarea în massă a Rusiei întregi.

Marele Complot maghiar contra României

III

Patria sfântului Ștefan.

Budapesta lucrează prin orice mijloc, orice compromis numai să ajunge să mențină în sufletele cetățenilor români de naționalitate maghiară gândul unui nou războiu, dărâmarea fratatelor de pace pe care le socotește neexistente clocotind în furia neputincioasă și împrăștiind prin spionii lor manifeste incendiare.

„Către toți cetățenii Împărăției Sfântului Ștefani" se adresează conducătorii iredentismului maghiar.

„Deși oastea nu ne-a fost învinsă nicăeri, trădarea a silit națiunea să-și depună armele, încredințându-și soarta cavalerismului inamicului. Puterile învingătoare însă, ne-a oferit o pace nemiloasă și înjositoare, care în istoria Europei creștine n'are pereche."

Ca și cum tratatul dela București și condițiunile dureroase dintr'o fază sfâșietoare a epopeii noastre naționale, nu ar vorbi îndeajuns istoriei de cavalerismul lor, al celor ce o clipă se presupuneau învingători.

„Nu, conferința păcei, nu a impus dușmanului zdrobit condițiile hoțești impuse nouă de ei. Conferința păcei sprijinită pe dreptul istoric a redat ceia ce se cuvenea de veacuri neamului nostru înjosit și batjocorit de Unguri."

Manifestul își continuă apoi cuvântul înflăcărat astfel: „Acest contract de pace care are scopul de a sugruma un popor vechi și cult e nimicit și ne valabil înaintea lui D-zeu și a oamenilor. Ne adresăm vouă fraților despărțiți de noi nu uitați niciodată să rămâneți toți. fii marei națiuni maghiare.

„Națiunea noastră stă aici părăsită, jefuită, înjosită și să ne inspirăm în noi dragostea de patria străbună, și ne va răsări viitorul glorios."

Așa vorbesc cei din B.-Pesta celor din Ardeal. In desperarea

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

cauzei lor, cer şi impun concursul tuturor naţiunilor sugrumate de el altădată.

Afilierea Evreilor

Oamenii fără ţara oportuniştii prin excelenţă cari îşi schimbnaţiunea şi numele în gaona duă pă situaţiuni prielnice, formează prin excelenţă, materialul malleabil, către care Ungaria oficială şi-a îndreptat privirile.

Evreii au fost atraşi e d oficialitatea ungurească, în interesul cauzei maghiare. Finanţa lor a fost silită să sprijine opera de iredentism şi spionaj. Evreii rămaşi în Ardeal îi s'au impus şi ei au primit faţă de unguri să fie Maghiari, iar faţă de autorităţile româneşti să fie Români.

Budapesta a silit şi silesc pe cei rămaşi dincoace de Tisa, să fie unelta scopurilor criminale ungureşti.

Subscripţii, ajutoare, credite uneltiri le-au fost impuse şi unii dintre ei. le-au acceptat. Desi însă acest popor care a obţinut compătimirea interesantă sau nu a popoarelor civilizate în Ungaria oficială, când nu-i mai poate sluji scopurile, este suprimat.

Din mărturisirea spionilor prinşi prin vigilenţa neobosită a soldatului anomin dela graniţă rezultă propunerile în masă a poporului evreesc.

„Neamul evreesc să ia aminte şi recunoscător iertării noastre tradiţionale, să nu mai dea concursul iredentismului şi spionajului maghiar ţinând seamă că în Budapesta cuvânt de ordine este dat şi supt devizia: „goides" cei ce nu mai folosesc cauzei lor dispar fără urmă în valurile tulburi ale Dunării.

Mai zilele trecute în Debreţin un evreu bogat din comunitatea jidovească, care făcuse imense servicii spionajului unguresc a dispărut aplicându-i-se nemiloasa formulă „Goides".

„Conferinţele „Astrei"

— Conferinţa D-lui prof. Pamfil —

Distinsul profesor dela facultatea de medicină îşi începe interesanta conferinţă asupra „Alimentaţiei" cu câteva consideraţiuni generale arătând că datorită faptului că oamenii nu ştiu cum să se alimenteze astfel ca mersul organismului să progreseze, o mulţime de dezagramente organice au loc şi că atare toată activitatea acestor oameni stagnează sau chiar regresează.

Goana nebună după bogaţii săcătueşte sera de viaţă a popoarelor. Obiceiurile rele, întrebuinţarea generală a stimulentelor topice şi a narcoticilor precum şi ignoranţa completă a legilor naturei şi a higienei umplu neîncetat puşcăriile, ospiciile spitalele şi azilele de nebuni.

Relele continuă obiceiurile şi şi tradiţiile proaste se perpetuiază. O reformă alimentară radicală şi generală se impune pentru ca această reformă implică regenerarea mintală şi fizică a individului şi ca atare trebuie să fie baza tuturor reformelor care ar avea derept obiect fericirea omenirei, şi numai asigurând fiecărui individ din care e formată societatea, sănătatea deplină şi capacitatea de a-şi satisface trebuinţelor lui, vom ajunge să rezolvăm problemele sociale şi economice care tulbură azi, armonia socială.

Unul din cele mai pronunţate rele care contribue la distrugerea sănătăţei omeneşti, este consumaţia crescândă a băuturilor alcolice, cauza principală a degenerărei mintală şi fizice a omului Statisticile arată că Marea Britanie, Franţa, Germania Rusia şi Statele Unite, cheltuesc, fiecare în mediu 6 miliarde franci pentru consumaţia lor anuală de alcol. Fiziologişti şi higienişti care au dat toată atenţia acestui fenomen, sunt de acord în a căuta cauza iniţială a deplorabilei stări de lucruri în alimentaţia iraţională şi iritantă a celor mai mulţi oameni şi cu drept cuvânt s'a spus că bucătăria modernă produce mai mulţi băutori ca debitele de alcool. Aceasta se explică prin faptul ca principalele mâncări care se servesc de bucătăria modernă sunt prea iritante şi fără a fi substanţiale cer consumarea de alcol.

Cu tot dezastrul cauzat de consumarea băuturilor alcolice, ele sunt încurajate, uneori chiar de către stat, fără ca cineva să se gândească că prin această încurajare, se câştigă bani dar se pierd oameni.

Un alt factor care contribue la slăbirea sănătăţei sunt stimulentele şi narcoticile, altă dată foarte rari şi scumpe astazi însă foarte eftine şi foarte de mulţi întrebuinţate. Conferenţiarul arată apoi influenţa dezastruasă a acestor narcotice şi stimulente, asupra organismului omenesc.

Continuând demonstrează că din toate regimurile alimentare cel mai recomandabil este regimul vegetarian cel mai frecuent în ţările civilizate.

Biologia ne învaţă că avem nevoie de alimente pentru a construi şi repara ţesuturile corpului nostru de o parte, pentru a-i furniza căldură şi energie, de altă parfe. Aceste alimente trebue să conţie o parte de materii nedigestibile căci acestea sunt indispensabile mişcărei şi evacuaţiunei regulate a părţilor rămase ne absorbite în urma digestiei.

Carnea nu e alimentul cel mai recomandabil atât din punct de vedere higienic cât şi din punctul de vedere al economiei leguminvasele sunt cu mult mai recomandabile.

Dintre alimente, acelea care servesc mai bine organismul sunt alimentele care în esenţa lor cuprind elementele chimice din care e format corpul omenesc şi cam în aceleaş proporţi. Dintre acestea sunt produsele cerealelor (pâinea) care contin elementele chimice ale corpului aproape în justele proporţii şi pentru aceasta ocupă un loc preponderent în regimul alimentar a tuturor popoarelor civilizate.

Profesorul Atorater (America) a făcut multe cercetări asupra cumpărărei şi preparărei alimentelor şi declară că o quadruplă greşală se face în economia alimentară a gaspodăriilor şi anume:

1. Se întrebuinţează produsele cele mai scumpe cu toate că şi cele mai eftine să pot prepara tot aşa de gustoase.

2. Proporţia diferitelor elemente nutritive din alimente nu se ia în seamă conţinând prea, multe materii azotate şi foarte puţine îngrediente calorifice şi energetice.

3. Se consumă prea multe alimente fără ca aceasta să fie necesar şi.

4. Pregătirea lor se face iraţional.

Numai subjugând complect pasiunile şi senzaţiunile animale ale noastre, vom putea atrage condiţiuni de viaţă mai bune.

Mai departe, conferenţiarul face o amănunţită descriere. A fenomenului „digestiunei pe care o expune în toate cele trei faze ale ei: bucală, stomahală şi intestinală.

O alimentaţie nu va fi raţională decât dacă pentru fiecare aliment se va ţine seamă de tripla sa valoare: excitantă, nutritivă şi toxică. Distinsul conferenţiar îşi încheie interesanta conferenţă cu următoarele cuvinte.

In lupta actuală pentru existenţă, primul lucru pe care ar trebui să-l înveţe omul este să se îngrijască de el, să şi desvolte în întregime corpul şi spiritul şi să trăiască o viaţă complectă şi utilă pentru el şi pentru cei ce-l înconjoară.

Studiul anatomiei, al fiziologiei şi al higienei ar trebui să formeze o parte importantă din programul tuturor şcoalelor publice.

Publicul care a ascultat cu foarte mare atenţie şi care a putut căpăta importante cunoştinţe din această atât de interesantă conferinţă a răsplă it pe d-l Pamfil cu călduroase aplauze.

S. P.

Evenimentele zilei

(După telegrame)

„Le Petit Parisien" comentează în aceşti termeni declaraţiile D-rului Simons:

„Se regăsesc săracile argumente, la cari el a trebuit să recurgă ca să-şi susţie totala neînţelegere a situaţiei şi nerecunoaşterea responsabilităţii ţării sale. Totuşi, D-r Simons şi Reichstag-ul vor sfârşi prin a înţelege că pe această cale nu se poate sta de vorbă cu Aliaţii.

*

O telegramă din Varşovia, trimisă agenţiei Havas, anunţă că primul avion al serviciului normal aerian Paris-Varşovia a aterisat Sâmbătă la Varşovia.

*

Un acord economic a semnat Italia la Londra cu delegaţia otomană în privinţa condiţiunilor de punere în valoare a zonii rezervate Italiei în Turcia.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de dactilografă la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj. Petenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documente în regulă până la 15 zile dela publicarea acestui concurs la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj, Piaţa Cuza Vodă No. 3.

Director Regional al Domeniilor:
Fabiu Toma

Cetiţi „Infrăţirea"

Avant premiera operei „Tannhäuser"

— Impresii dela repetiţia generală —

Arta muzicală e în prima linie lirică, în a doua epică (muzica de program) şi în a treia linie e (atingând culmea desvoltării sale) dramatică.

Prima încercare de muzică epică o aflăm la marele Beethoven, iar cu Richard Wagner dramatismul în muzică îşi atinge culmea. Wagner a creat „Zukunftmusuk"-ul, musica viitorului, ale cărei rădăcini însă le putem afla în cultura trecutului, sau mai bine zis în acel mediu cultural, în care şi-a început Richard Wagner activitatea sa de reformator pe terenul muzical. Visul maeştrilor din era renaşterii era un fel de republică în domeniul artelor, care ar fi avut drept rezultantă unirea artelor.

Idealul lor era tragedia antică, dar acest ideal numai după luptele lungi de doi secoli şi l'au putut personifica prin: Richard Wagner, care a întruchipat „Worttondrama", muzica vorbitoare, a cărei mici licăriri se ivesc deja în muzica simfonică a lui Beethoven, care ne semnalează deja aproprierea unui titan muzical-dramatic, a lui Wagner.

Concepţia ideii dramatice a lui Wagner diferă cu totul de ceia a celorlalţi compozitori. de opere. El îşi crează o limbă specială muzicală. După concepţia lui în momentul în care idea se întruchipează şi subiectul dramatic păşeşte din creerul poetului, compozitorul îşi înzestrează subiectul cu o frază cu totul deosebită a dramei muzicale, cu aşa numitul: *leitmotiv*: (motiv conducător).

A doua caracteristică a lui Wagner este conturarea. Persoana din cutare rol nici nu şi-a deschis încă gura şi orchestra ne şi prezintă deja leitmotivul, care ne ilustrează pe deplin tipul dramatic ce se va prezenta înaintea noastră. Decâteori în opera „Tannhäuser" apare înaintea noastră Venus, orchestra ne-o semnalează prin accentele motivelor ademenirii, ameţelii, a dorului, a amăgirii, a chemării şi cântecului Sirenelor; când Tannhäuser istoriseşte păţania sa din Roma, ochestra ne semnalează pe capul bisericei catolice şi puterea lui extraorinar de mare, ce o avea în evul mediu prin grandiosul motiv al Romei, cântat de fosaine şi celelalte instrumente de alamă; când ne istoriseşte călătoria sa la Roma, s'aude încontinuu motivul pocăinţii, etc. Iată deosebirea cea mare între operele scrise în vechiul stil Italian, cari pun cel mai mare rond pe melodie şi între cele scrise în stilul nou wagnerian, în care chiar şi o pauză îşi are însemnătatea sa. (Vezi pauza cea mare, când Tannhäuser în decursul povestirii călătoriei sale la Roma, cade la pământ fără simţire).

La reprezentarea lui Tannhäuser în Paris probele s'au început în 24 Sept. 1860, şi au durat până în 10 Martie 1861, ţinându-se cu totul 164 de probe. Aceasta în Paris, cu artiştii mari cu mijloacele, ce le sta la dispoziţie în primul oraş al artelor cu puternicul sprijin al împăratului Napoleon al III, şi sub conducerea autorului!

La opera noastră din Cluj s'a lucrat la „Tannhäuser" numai 2 luni sub conducerea măiestrului Schüller, care cu frumoasa sa cultură muzicală, ne-a arătat la repetiţia generală de ieri seara că ce e în stare să facă voinţa tare şi dragostea de artă, prezentându-ne ansambluri minunate, cum n'au mai fost pâ'nacum pe scena operei din Cluj Montarea operii a fost grandioasă demnă de scenele celor mai mari oraşe europene ca încheere cred a face un serviciu bun, făcând cunoscută şi distribuţia rolurilor, care e următoarea:

Landgrafnl e d-l Fr. Balogh rolul titular a lui Tannhäuser îl are d-l C. Pavel, Wolfram e d-l N. Apostolescu, Walter e d-l I. Böhm, Biterolf e d-l I. Crişian, Heinrich e d-l Borger, Reimar e d-l T. Gavrilescu, Elisabeta e d-şoara M. Nestorescu, Venus este d-şoara A. Dicescu, iar păstoraşul d-şoara A. Ionescu.

Seara de Miercuri a premierei va fi după cum se vede, o adevărată sărbătoare în viaţa operei din Cluj.

Dr. J. C. Iuga.

Notiţe bibliografice

Intre însemnările din războlul nostru, pot fi cetite cu folos şi cu plăcere cele cuprinse în volumul „De pe pragul morţii" de *Teodor Radu*, publicat în Târgovişte.

Fără romanţiozităţi false, fără pretenţiunea de a da lucruri extraordinare, autorul ne înstrună sufletul la unison cu suferinţele şi durerile ostaşilor noştri. Nu a puţin, de-sigur.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Marţi:
„Manechinul din New-York". Film american Pathé.
Miercuri, Joi:
„Vagabonda". Drama artistică.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Adorarea vieţei. Film poetică.

CINEMA URANIA:

Marţi:
„Cura de seridii." Comedia franceză.
Miercuri, Joi:
„Manechiul din New-York." Film american Pathé.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Sfârşitul Vieţei." DramL istorica.

CINEMA APOLLO:

Marţi:
„Ţiganca." Peiza poetică.
Miercuri, Joi:
„Siuucidere morală." Drama sentimentală.
Vineri, Sâmbătă Duminecă:
„Stringerita şi banca tenebroasă." Drama detectivă.

Atelierul de Reparaţii C. VI A. Cluj

Concurs

La acest atelier ivindu-se un loc vacant de inginer cl. III se aduce la cunoştinţa celor ce doresc să ocupe acest loc vacant să-se prezinte subsemnatului la Secţia Tehnică din acest Atelier strada Dorobanţilor No. 10 în fiecare zi dela orele 9—12 a. m. şi dela 4—6 p. m.

Comandantul Atelierului
Căpitan (ss) Papadopol

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DACTILOGRAFĂ-STENOGRAFĂ care se fie perfectă în corespondență, se caută pe lângă plată bună. Ofertele la ziar sub „Electricitate".

FUNCȚIONAR cu practica intelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerț și să aiba practica de cel puțin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuința, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE 1 pereche galoși bărbătești aproape noi preț eftin la Dna Klein în Str. Bratianu No. 43 dela 2—4 p. m.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on seslon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcționar de bancă, salariat 1800 Lei, dorește pentru eventuală căsătorie, cunoștința unei domnișoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naționalitatea, să cunoască însă și limba română. Oferte serioase și discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lună 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca drăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Viz-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ. 61

Cercetați BODEGA din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este **„Călbeaza" Haneș,**

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

La Bufetul Mihai Viteazul se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25.** 452

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.

Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate 320

A sosit o mare cantitate de vase zmălțuite și se vând eftin la Moskovitz & Co. Piața Mihai Viteazul 11.

Mare expoziție la magazinul de modă Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

In atelierul de mașini FRAȚILOR PAULINI
din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** în magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink). **Cumpără** și **vînd** garnituri de imblătit. 311

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 37 PENTRU MICA PUBLICITATE

LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ

Societate Anonimă Tg.-Mureș. Capital Lei 200.000

Prospect de emisiune.

Inființarea unei Librării Românești, era de mult în intenția societății românești intelectuale, din Tg.-Mureș.

Se simțea nevoia a țari Societății, atât pentru aducera și punerea la îndemâna organelor de școală din oraș și județ a cărților și recvizitelor școlare, necesare bunului mers al acestor instituțiuni, cât și pentru răspândirea cărților și diferitelor scrieri literare și populare românești, în oraș și județ.

„Librăria Românească" va umple golul simțit, ne va face independențe, fața de comerțul similar străin și înseamnă în acelaș timp un pas înainte, pentru validarea noastră economică.

Comitetul de fondatori, în sedința de la 13 Februarie a. crt., a fixat capitalul la 200.000·— Lei împărțit în 1000 acțiuni á 200 Lei fieeare și a fixat suscripția publică, după următoarele norme;

a) Vărsămintele se vor face în trei rate, din care primul vărsământ de 30% adecă 70 (șeptezeci) de acțiune plus lei 20·— spese de emisiune, la semnarea acțiunelor.

b) Restul vărsămintelor se vor face, după avizul consiliului de Administrație.

c) Subscrierile se fac la toate băncile românești din localitate, precum și „Albina" Sibiu și Sucursalele sale „Muresiana" Reghinul-Săsesc, federala „Ogorul" Loco și la toate cooperativele federalei „Ogorul" din județ.

d) Acțiunele sunt la purtători.

e) Membrii fonduari își rezervă dreptul de selecționare și reducerea numărului acțiunelor semnate.

T.-Mureș, la 23 Februarie 1921.

Comitetul de fundatori.

ss. Dr. Victor Suciu, subprefect.
„ Ștefan Boroș, subdirector Banca Românească.
„ Simion Gocan, Directorul Liceului „Papiu Ilarian".
„ Nicolea Vulcu, mare proprietar.
„ Constantin Popa, șeful Poliției de stat.
„ Alexandru Birtolan, șef judecător de ocol.
„ I. Popoviciu, judecător de instrucție.
„ Dr. I. Vescan, fost prefect.
„ R. Larchet, profesor.
„ I. Pădurcanu, Președintele reuniunii meseriașilor.
„ Iosif Luca.
„ Dr. C. Albu, juris consultul orașului Tg.zMureș.
„ Nicolae Oprean, director de Bancă.
„ Ștefan Roșianu, profesor.
„ Dr. Ioan Pantea, avocat.
„ Dr. Liviu Tilea, prim medic județian.
„ Ioan Luca.
„ Dr. Petre Muscă, Spitalul de Stat.
„ Eugen Vancu, director de Bancă.
„ Iuliu Arsenovici, Inspector General Financiar.
„ Gheorghe Vlassa.
„ Vasile Cerghizan, spitalul de stat.

Reprezentanța pentru România-Mare a centralei de cauciuc „Olla"

Farmacia „Egyszarvu"
Cluj, Piata Unirii No. 9.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Vânzare cu prețuri senzațional de reduse ca în timp de pace.

Prețurile:	avute Lei	actuala Lei
STOFE ENGLEZEȘTI:		
Pentru haine bărbătești, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbătești pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămași bărbătești	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ȘI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearșof mărime 5/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii și cu pete	70·—	35·—
Căptușeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35.—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Ața cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. și 3-6 p.m.

La firma JACOB DICK și FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

Vizitați
Restaurantul Gării Cluj

Care Servește la ori ce oră din zi și noapte mâncăruri calde și recl. Băuturi alese, serviciul prompt.

Cabine speciale, deschise toată noaptea.

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velina.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 175 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 19 Martie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

„Jertfa inutilă"

Dacă mai era cineva care să nu-și fi explicat îndeajuns de ce validarea d-lui Stere a putut să provoace în țară și în parlament o așa de înfierbîntată discuție, când litera regulamentului spunea totuși precis că alesul de la Soroca nu putea fi de cât validat, discursul d-lui Iorga a împrăștiat și cea din urmă nedumerire.

Fiindcă erau, de sigur, atâția oameni, mai ales aici în Ardeal, cari, streini de ticăloșia morală și politică în mijlocul căreia a trebuit totuși să se plămădească războiul cel mare al României, nu puteau fi destul de pregătiți sufletește, tocmai pentru că n'au cunoscut și toate durerile sufletului nostru, ca să înțeleagă tot acel val de ură pe care-l va deștepta oricând politica d-lui Stere din timpul războiului.

Căci politica aceasta a fost mai mult de cât exprimarea unor convingeri și mai mult de cât desvoltarea unei argumentații pentru apărarea acestor convingeri: *a fost utilizarea tuturor mijloacelor oferite de dușman pentru a boicota și a terfeli un război în care erau angajate toate puterile și toate speranțele națiunii noastre.*

A gândi și a scrie lângă armata dușmanului ocupant, făcând din fiecare cuvânt al tău o justificare pentru acțiunea lui și un mijloc de slăbire pentru puterea de rezistență a națiunei tale, — iată ce este politica d-lui Stere. Și în discursul d-sale, d-l Iorga ne-a pus încă odată dinainte, desgropând fapte și amănunte care începuseră a fi uitate, toată oroarea acestei politici și deci toată monstruositatea ca suflet și cultură a omului care a fost capabil s'o facă. Căci nu e vorba aici numai de aprecierea unor convingeri politice, care drepte sau greșite, pot fi oricând respectate, ci e vorba și de tot ce a putut să adaoge d-l Stere ca *om* pentruapărarea convingerilor sale, — și omul acesta răsare cu un monstru din câte fapte a înșirat d-l Iorga în strălucitul d-sale discurs.

Și Romain Rolland, în timpul războiului, a desertat ca intelectual și ca scriitor din mijlocul marilor dureri ale patriei sale, dar pentru a scrie *Au dessus de la melée*, el s'a isolat în Elveția și de acolo, având ilusia că poate sta *deasupra vălmășagului*, a scris împotriva războiului, dar niciodată împotriva patriei.

Nu rămâne, desigur ca om politic, dar rămâne cel puțin ca om. Pe când d-l Stere, fără să fie un dușman al războiului, adică un intelectual pacifist, și-a părăsit patria, stând totuși pe pământul ei, pentru a sprijini și a glorifica războiul altora în dauna războiului nostru. Nu vedem omul politic prin urmare, dar nu vedem nici măcar omul care făcând o politică greșită să fi dovedit totuși o inimă și un caracter.

Cine n'a putut fi mișcat de toate câte s'au petrecut în acea sfântă Moldovă a suferinții și a rezistenței noastre naționale și cine, la urmă, închipuindu-se biruitor odată cu biruința dușmanului, a cutezat să vină la Iași pentru a sta alături de Regele împotriva căruia conspirase, acela nu este *un om*, — și puțin ne pasă dacă este *democrat*.

Iar dacă cumva se găsesc oameni și partide care să facă din democrație un adăpost politic pentru toate rușinile și pentru toate monstruozitățile, atunci nu ne vom sfii să strigăm: *mai puțină democrație și mai multă omenie.*

Căci să nu se uite un singur moment că războiul nostru n'a pierdut nimic din măreția și valoarea lui nici prin nepregătirea în care ne-a găsit și nici prin înfrîngerile care a trebuit să le suferim, dar a pierdut mult prin acțiunea acelor câțiva oameni cari, în mijlocul unei grandioase epopei de jertfă și eroism, au găsit loc pentru desfășurarea celei mai rușinoase dintre atitudinele politice. Și nu înțelegem ca ceia ce-a făcut rușinea războiului nostru, să fie de acum înnainte și rușinea democrației noastre.

Copilul bun al războiului, democrația românească n-o putem vedea desvoltându-se de cât tocmai păstrând conștiința și virtuțile care au făcut puterea și măreția războiului, — și orice abatere dela această conștiință și dela acesfe virtuți va însemna, astăzi, micșorarea efortului nostru ca democrație, după cum, ieri, a însemnat rușinea și scăderea noastră ca națiune.

Evenimentele zilei

Relațiuni comerciale Ungaro-cehoslovace

Praga, 14 Martie

Ministrul comerțului, Hotovet a declarat unui corespondent din Praga că apropiatele tratative cu Ungaria asupra unei convențiuni economice vor avea un succes desăvârșit. Ministrul speră că în curând să lămurească definitiv chestiunea asupra importului și exportului cehoslovac, întru cât noul tarif va fi fixat și nu se va prevedea nici-o taxă de protecție vamală obsolut necesare pentru producțiunea indigenă.

După conf. dela Londra

Radio Nauen, 14 Martie.

Ministrul de externe, belgian Jaspar, a mărturisit că tratativele din Londra au fost îngreunate din cauza mandatului imperativ al d-lui Briand. Delegații belgieni ar fi preferat o înțelegere pașnică.

Bursa Parisului

Radio Lyon, 15 Martie.

Bursa la Paris, după vreme, e mai puțin fermă de cât înainte. E de notat ridicarea obligațiunilor creditului național.

„Oaspeții"

Fără îndoială că sbuciumul în care patimile și ambițiunile nestăpânite au târît atâtea conștiințe, generalizîndu-se și mărindu-și cadrele tot mai mult, au luat proporțiile unei adevărate psichoze sociale.

Psichoza rătăcirei, *care, izbucnită ca o furie inițială negândită nu știm unde are să se oprească, este, se vede din zi în zi, mai violentă și mai destructivă în creșterea sa.*

Nimic nu rămâne neatins în drumul său.

Am avut, înainte, când lanțul înaltilor Carpați era hotar hain între frați, cei de dincolo și cei de-aici, unii pentru alții, comunitatea de simțire și iubirea celor uniți prin suferință. Sufereau și cei de dincolo, în libertatea lor izolată și cei de aici în robia lor din fiu în tată. Și de-asupra suferințelor, în nădejdile înaripate ce se 'ntâlneau în sborul ce și-l luau privirile spre culmile despărțitoare, se înălța, stăpânind simțirile, o deplină unitate sufletească.

Iar, astăzi, când nedreptul hotar l-am împins până aproape unde nu mai este suferință românească și când putem nădăjdui că-l vom trece dincolo și de cel din urmă frate lăsat în robie, ceea ce aveam în suferință nu mai avem acum în clipa mulțumirei depline.

Am uitat parcă tot ce ne unea, am uitat iubirea de frate și nu mai suntem stăpâniți de unitatea sufletească ce ne lega odinioară simțirile ...

Astăzi, când dela Nistru și pân' la Tisa, aproape nu mai e robie, când în cuprinsul acestor hotare plătite cu atâtea sângeroase jertfe orce Român, de ori unde, e la el acasă, liber și deplin stăpân, astăzi încă, psichoza rătăcirii a ajuns să ne înstrăineze într'atâta încât să ne socotim „oaspeți".

Rătăciți și 'ntunecați de ura neputinței, cele din urmă rămășițe ale scăderei morale la care au putut fi reduse de robie sufletele unora, falșificând gândul curat și recunoscător al Ardealului eliberat, au aruncat Românilor cari au venit în țara desrobită, celor ce s'au jertfit și și-au risipit sângele, dorobanțului triumfător, funcționarilor organizatori, profesorilor luminători și tuturor acelora ce-au venit să 'mplinească opera celor ce au început unirea, cuvântul despărțitor de oaspeți.

Nu; **oaspeți** *pe pământul Românii întregite, în mijlocul Românilor și'n sufletul lor, nu sunt acei cari au urcat pentru libertate și unire un calvar, conștienți și cu voință, ci acei cari, rătăciți printre noi, sunt străini de sufletul și simțirea românească.*

Aceștia sunt oaspeții sau ai rasei sau ai sufletului românesc, tot una de nevrednici.

Ev.

Diplomație „fină"

...n datori — să subliniem ...le diplomatice ale vecinilor noștri, Bulgari și Unguri. După posomoreața de atâția ani, dela războiul încoace, e așa de plăcut și de odihnitor să mai zâmbești puțin!

Abia s'a potolit marea vâlvă, produsă de călătoria diplomatică, prin streinătate, a d-lui Stambulinski, primul ministru al Bulgariei. Se știe că d-sa a avut finețea să vorbească în capitalele Apusului european de durerile Dobrogei și Cadrilaterului pierdut, dar să nu pomenească nimic despre asta în București. Ce păcat însă că niște escroci, cari cunoșteau pe-semne pe balcanicul ministru, i-au cerut bani pentru o propagandă în favoarea retrocedării Cadrilaterului, — cerere pe care dânsul s'a grăbit s'o facă, bucuros că poate manevra pe ascuns, adică „fin", ceeace se temea să dea pe față!

Dar poliția românească a aflat — ce ghinion! — și, odată cu ea întreg publicul românesc, despre „subtila" metodă a d-lui Stambulinski. Lumea a fost cuminte și bine dispusă: în loc să se indigneze și să protesteze, a făcut mare haz de nostima pățanie a țărănistului din Sofia.

Iată însă că însuși premierul bulgar e întrecut, în finețe desigur, de ministrul Ungariei la Paris, d-l Prasznowsky. Fiind în capitala Francezilor, adică a acelor semidocți și stricați moralicește, de a căror supremație cum spuneau ei singuri, Ungurii, își făceau o „nobilă datorie", în războiul trecut, să scape Europa, extrafinul diplomat are credința că poate înșela pe oameni chiar printr'un mijloc, care nu e prea nou, prea original: a se face nu numai c'a uitat tot trecutul, ci a ignora și prezentul, care, ce e drept, nu e favorabil operii sale de susținere a pretențiilor ungurești.

Așa dar, d-l Prasznowsky declară, cu seninătate, că țara sa nici nu se gândește să se războiască cu România, că aceasta ar fi trebuit, cel puțin de 10 luni, să trimeată diplomați la Budapesta ... pentru-ca să-și dea seamă de intențiile maghiare, că funcționarii unguri din Ardeal sunt persecutați și împiedicați să-și câștige existența, ceeace va înăspri relațiile dintre cele două state vecine, că ... însfârșit, atâtea și atâtea „adevăruri."

Să ni se dea voie să răspundem că Ungaria oficială a lui Horthy simulează dezarmarea și continuă să întreție forțe militare amenințătoare chiar la granița noastră, că misiuni împăciuitoare s'au trimis de mult în Budapesta nervoasă, care și-a arătat frumoasele sentimente pălmuind pe colonelul român, care pe reprezenta armata, că funcționarii unguri din Transilvania, în loc să se ție de slujbă, se țin de comploturi împotriva noastră, subt directa conducere a oficialității maghiare, care-și trimete spionii la noi, că ... dar, însfârșit, de ce atâta discuție? Noi să trimetem dovezi sigure în Apusul, care știe să judece — și, având acte, fotografii și rapoarte favorabile ale reprezentanților țărilor streine la noi, să lăsăm în pace pe finul diplomat maghiar dela Paris, să-l lăsăm și să zâmbim, cu iertare pentru nevinovatele sale șiretlicuri și cu milă pentru sbuciumul lui zadarnic.

N. G. T.

Cazul Schuller sau „muncă, cinste, legalitate"

Cu ocazia interpelării unui deputat opoziționist am putut vedea cine este d-l Argetoianu și care sunt unele din acțiunile d-sale pentru a întrona în țara românească domnia legalității, cinstei și a dreptății.

D-l Argetoianu care a reușit datorită îndrăznelii sale să aibă ascendent asupra majorității averescane și să fie în politica internă inspiratorul generalului Averescu, după cum d-l Take Ionescu este în cea externă, în scurtul interimat de la Finanțe a emis pe numele unui domn Aron Schuller, care înainte de război lăsa să i-se protesteze polițe de 300 lei, bonuri de Tesaur pentru suma de 500.000 lire sterline.

Schuller, odată în posesiunea bonurilor, a contractat cu o casă italiană exportul unei mari cantități de porumb, pentru care societatea i-a cerut să depuie în garanție bonuri de tesaur în valoare de 20 milioane. Protejatul d-lui Argetoianu depune bonurile emise prin complicitatea acestuia și încasează ca acompt 20 milioane lire italiene. In același timp obține un permis de import de tuburi din Germania contra compensațiе de porumb.

Porumbul însă în loc de a fi exportat în Germania ca compensație, e trimis în Italia. De pe urma acestei afaceri Schuller a câștigat 55 milioane lei.

D-l C. Argetoianu, pus în fața acestei formidabile afaceri, realizată pe spinarea statului român a declarat că abia în urmă a constatat că Aron Schuller era un „veritabil excroc".

Deși ministrul de interne a făcut această constatare, după cum însuși o mărturisește, totuși a continuat și după aceia a-i acorda noui favoruri, începând cu permisul de export de 3000 vagoane porumb și sfârșind cu admiterea la schimbul pentru împrumutul refacerei cu suma de 40 milioane coroane pe cursul de 50 bani coroana. Acuzațiile aduse sunt precise și nu pot fi înlăturate decât cu dovezi definitive. Din nefericire pentru „partidele noui democratice", d-l C. Argetoianu nici nu a încercat să se apere fiindcă se știa vinovat și îl mustra conștiința pentru paguba adusă țării. Ministrul de interne s'a coborât la chestiuni personale, insultând și învectivând pe d-l V. Madgearu care, de astă dată

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

vorbind a făcut operă utilă. Atâta a fost de ajuns pentru ca partizanii d-lui Argetoianu să provoace un scandal care a dus la închiderea ședinței.

Această tristă întâmplare vine încă odată să confirme cele susținute de noi că: guvernul cu consimțimântul tacit al generalului Averescu a dat țara pe mâna lui Aron Schuller care trafichează, concesionează și pune la cale robirea României împreună cu Banca Marmorosch-Blank sub patronajul fericit al dualității Argetoianu—Tache Ionescu.

In ce privește cinstea politică a ministrului de interne suntem acum pe deplin edificați asupra ei, valoarea d-sale morală fiindune cunoscută din timpul neutralității, când s'a pronunțat pentru o neutralitate „usque ad finem".

Res.

Scrisoare din Satu-Mare

In chestia unirei bisericelor române. — Viața culturală.

Chestia unirei bisericilor române e mult discutată în județ. Toți Românii sunt convinși de necesitatea unirei bisericilor. In urma desbinărei bisericilor române credincioșii bisericei gr. or. adună un fond pentru ridicarea unei mândre biserici în orașul Satu-Mare, în vreme ce biserica gr. cat. stă și azi părăsită, neîncăpătoare pentru 8 mii de suflete. Cei mai mulți credincioși gr. cat. cercetează biserica gr. cat. maghiară și bisericilele latine. Casa parohiei gr. cat. e aproape ruinată; parohia cea mai mare a diecezei de Oradea-Mare e și azi vacantă, condusă de un singur preot, capelanul N. Costin. Orășelele de la frontieră, ca Săcuieni, Valea lui Mihai, Mărghita, Salonta Mare n'au nici azi vre-o biserică, cu toate că de doi ani e agitată de presa română chestiunea romanizării ținuturilor ungurene.

*

Societatea „Cultura Poporului" și-a ținut prima ședință Duminecă 6 Martie, în sala Cinematografului „Urania". După cuvântarea de introducere a d-lui col. Butunoiu, a urmat corul soldaților Reg. 40. obuziere și conferința d-lui dr. Seleș. Aceste șezători vor avea loc în fiecare Duminecă.

La șezătorile literare dela Casina Română au ținut conferințe d-nii dr. V. Pop și d-l profesor Florea. Sâmbătă, 12 Februarie a ținut o conferință d-l procuror V. Pop, având de obiect: „Creșterea criminalității", iar în 20 Februarie a avut loc conferința d-lui profesor Florea și câteva recitări de poezii de către d-l col. Butunoiu din poeziile originale ale fiicei d-sale, d-l sublocot. Bădiceanu a cântat câteva doine și cântece naționale la vioară. Sala a fost mai plină, ca oricând, relevându-se prezența aproape a tuturor ofițerilor din garnizoană. D-l Florea a vorbit despre cea mai mare comoară a neamului românesc, poezia populară, arătând, că datinele, poveștile, muzica și poezia sunt arhivele popoarelor; cu ele să poate reconstitui oricând trecutul întunecat.

Intre diferitele neamuri răspândite pe malurile Dunării, niciunul nu are ca neamul nostru o poezie populară atât de frumoasă.

Trecând dela baladele populare la doine, arată, că este o părere greșită, crezându-se, că doina cântă numai durere. Ea este simțământul sub orice formă: tristețe și bucurie, iubire și ură, entuziasm și desnădejde, pace și răsboi.

Conferențiarul a mai arătat, că poezia noastră populară are și o mare însușire: moralitatea. Conferențiarul a fost viu aplaudat și felicitat, deasemenea și recitările d-lui col. Butunoiu au stârnit furtunoase aplauze. Arcușul d-lui Bădiceanu a fost o minunată completare a conferinței d-lui Florea.

I. G.

Dela Academia Română

— Omagii. — Comunicări. —

Academia Română a ținut la 11 Martie ședință publică.

D-l profesor Onciul aduce urări în numele Academiei Române cu prilejul căsătoriei principelui Carol cu principesa Elena a Greciei.

D-l Bianu vorbește de o serie de portrete din secolul al 16-lea ale domnitorilor din Europa. Intre aceste portrete se găsește și acela al lui Mihai Viteazul, ceiace însemnează că era o personalitate în lumea întreagă.

Vorbeste apoi de un englez care în anul 1702 scriind despre România, pomenește de Constantin Cantacuzino Stolnicul și face și o descriere a Bucureștilor.

Ultima comunicare a d-lui Bianu este cu privire la Samuel Clain, care a făcut primul dicționar al limbei române. Samuel Clain prezintă multă importanță, căci el este cel dintâi care a căutat să înlocuiască alfabetul cirilic cu cel latin.

D-l N. Iorga face apoi o comunicare intitulată: „Relații româno-polone după epoca omagiului moldovenesc".

Vorbește despre legăturile Românilor cu Polonii după urcarea pe tron a lui Bogdan, tatăl lui Ștefan cel Mare și până la moartea acestuia. Vorbește de primul omagiu făcut de Bogdan în Pocuția după 1450. Trece apoi la legăturile lui Ștefan cel Mare cu Polonia.

Ștefan a dorit să înceteze cu desăvârșire cu omagiile și să-și considere țara ca absolut independentă.

El a făcut, totuși, un omagiu regelui polon pentru a-l lăsa să atace Chilia. Cazimir al Poloniei i-a aprobat cu condiția ca să-i trimită cavaleriști români în ajutor în potriva ungurilor, lucru care Ștefan l'a refuzat.

La anul 1479 Ștefan închee o adevărată alianță cu Polonia.

La 1484 Ștefan pierde Chilia și Cetatea Albă și atunci face un ultim omagiu regelui polon la Colomea.

Vorbește apoi de tratatul dela Hârlău (1499) între Români și Poloni.

Din Bihor

— Acțiune de propagandă culturală —

In orașul Oradea-Mare se află înființată Marea reuniune „Cele Trei Crișuri" al cărui scop este: propagarea culturii românești, educația și îmbunătățirea stării sociale a poporului nostru.

Deși înființată încă de anul trecut, această societate își stânjenise întru câtva acțiunea, afară de continua apariție a revistei „Cele Trei Crișuri" care a pornit tot ca un organ al reuniunei cu acelaș nume.

Printre secțiile marei reuniuni există și o secție de pură propagandă, care, date fiind împrejurările actuale și piedicile diferite, nu și-a putut îndeplini întocmai misiunea.

In toamna anului 1920 s'au mai făcut oarecari încercări, însă din lipsă de mijloace de transport nu s'au putut continua regulat.

Pe lângă multe altele, e destul de dureros să amintim oarecare nepăsare din partea celor cari ar putea ajuta mai mult această acțiune, atât de necesară azi.

Anul acesta însă secțiunea de propagandă în urma stăruințelor și neoboselii d-lor *dr. A. Magier* și *M. G. Samarineanu*, și-a început binefăcătoarea acțiune, cu toate greutățile ce se ivesc în cale.

In ziua de Dumineca 6 Martie a. c. d-l dr. Magier împreună cu d-nii Samarineanu, George A. Petre și dr. Surdiu au fost chemați în comuna *Tășad*, la distanță de 25 km. de Oradea-Mare, unde urma să aibă loc solemnitatea înființării unei case de citire sau a unei case naționale, cum i-am putea zice.

Pentru munca depusă în scopul înființărei acestei case naționale, amintim cu plăcere pe tânărul Coriolan Popa și d-l secretar cercual Popa, cari după cum am constatat au făcut și fac mult pentru săteni.

Toată lumea aștepta pe sus numiții în fața și în curtea școlii primare.

In școală unde s'a adunat în urmă toți sătenii, bărbați, femei, flăcăi și fete, noii veniți au fost întâmpinați cu „Imnul Regal", executat de elevii școalei primare sub conducerea d-șoarelor învățătoare Popa.

După o cuvântare de bun sosit, rostită de d-l Coriolan Popa, a luat cuvântul d-l Dr. Magier, vorbind sătenilor într'un grai înțeles de toți, explicându-le scopul venirii, însemnătatea casei naționale, care s'a înființat ca filială a reuniunei *„Cele Trei Crișuri"* din Oradea-Mare și dându-le o mulțime de sfaturi folositoare, potrivite cu timpurile în cari trăim.

După acestea a luat cuvântul d-l Samarineanu, redactorul revistei „Cele Trei Crișuri" vorbind în grain popular despre trecutul nostru, despre frumusețea limbii românești și despre împrejurările actuale ale Românei-Mari, terminând prin vorbe duioase la adresa fraților macedoneni.

Vorbește apoi un dom medic din domeniul medicinei populare explicând pe înțelesul tuturor, cauzele cari produc bolile în general, felul cum ne-am putea feri de boale și despre prețuirea sănătății, combătând alcoolismul și promițând că într'o viitoare ocaziune va vorbi despre fiecare boală aparte.

La urmă, d-l George A. Petre a declamat o poezie *„Intregirea neamului"* ceeace a plăcut mult celor de față și apoi s'au împărțit ziare românești și cărți aduse pentru casa de citire.

In tot timpul, sătenii au ascultat cu atenție încordată sorbind cuvintele ce li se rosteau. Pe fața lor citea o nespusă mulțumire și toți erau extaziați. La despărțire toți au salutat cu însuflețire exprimându-și dorința ca să mai aibă cât de curând un astfel de prilej de mulțumire sufletească. Spun acestea, pentru a arăta cu câtă dragoste și mulțumire așteaptă țăranul manifestațiunile de propagandă culturală, etc., și pentru a trezi și altora din alte părți, gândul de a porni o astfel de acțiune folositoare, reclamată imperios de timpul în care ne aflăm.

G. P.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Femeia — apostol

Vorbind despre Olandezul-sburător, din *„Vasul-nălucă"* a lui Wagner, E. Schuré zice că „el exprimă cu putere și într'un chip nou o nevoie veșnică a naturii omenești, antica dorință de repaos în mijlocul furtunilor vieții." Grecii l'au avut pe Ulise; evul mediu evreul rătăcitor. Primul colindă largul mărilor, încăutarea patriei și soției lui; al doilea cutreiera lumea spre a-și găsi odihna, spre a se pierde însfârșit în veșnicie. Noi modernii, zice Schuré, din ceasul în care am pornit-o pe Atlantic, în drumul căutat al Indiilor, am răușit parcă să 'nom în sufletul nostru atât dorul lui Ulise cât și chinul lui Ahasverus, iar personagiul care întrupează, mai bine decât oricare altul, această dublă năzuință este tocmai Olandezul de pe Vasul-nălucă. „Aceste două dorințe se amestecă într'un chip stranin în inima lui neînfrânată și din amestecul acestor două flacări naște o dorință nouă: puternica dorință de Necunoscut: Și el, întocmai ca Ulise, caută Femeia, nu însă femeia din țara natală, pe Penelopa căminului de acolo, ci pe Necunoscuta, pe Divinatoarea a cărui inimă arzătoare ține ascunsă cheia marilor mistere: pe femeia viitorului, pe care o visează omenirea modernă, se pare că nu este pretutindeni aceiaș, nu o vede fiecare popor la fel. In două articole trecute, am căutat să arătăm cum vede servitoarea franceză Pierre de Conlevain casa și copii englezi. Azi vom da, după acelaș izvor, idealul de femeie, care se desemnează în lumea anglo-saxonă.

Dar mai întâi ceva despre femeia franceză. Doamna de Conlevain se adresează unui englez, d-l Baring.

— „Spuneți-mi, cum găsiți parizienele? întrebai eu curioasă."

— „Foarte grațioase, foarte plăcute la vedere, dar . . . n'au tinerețe . . . Oh! eu nu vreau să zic, că sunt trecute sau sbârcite, nu, căci ele iau toate măsurile . . numai că prea știu multe, pre sunt artificiale. Lucrul acesta le face grozav de *necomfortabile*."

— *„Necomfortabile*! repetai eu, amuzată de acest adjectiv aplicat la persoane."

— „Da, cum vreți să poată ghici un sărman englez, ce este în dosul privirilor și minelor lor?"

— „Ei bine, tocmai necunoscutul acesta le face interesante."

— „Poate pentru francezi. Noi suntem prea simpli pentru așa ceva. Nouă ne place să găsim în femeie o creatură iubitoare și care să ne dea liniștea ce ne trebue, iar nu un fel de ghicitori vii, pe care să le deslegăm. Ca trecere de timp noi preferim sportul; este mai sănătos . . ."

Să nu credeți, de altfel, că doamna de Conlevain n'are nimic de zis și ea. In contra compatrioatelor sale. Dau o reflexie singuratică, luată la întîmplaure „Republica noastră n'are femei și ceiace este mai rău, ea nici nu vrea să aibă. Nici un guvern, ca acela al republicii a treia, n'a protejat mai puțin femeia, n'a încurajat mai puțin sforțările ei generoase, nu a îndepărtat-o mai intenționat dela toate treburile publice..." Și cu toate acestea, „pentruca societatea franceză să fie refăcută întro'zi, ne va trebui femei superioare, femei distinse, doamne în adevăratul înțeles al cuvîntului, așa cum am avut în secolul al XVIII-lea ..."

Să ne întoarcem însă la Anglia. Mai întîi, ar fi greșit să ne închipuim, că aici vom da peste femei-filozoafe, femei-mai știu eu ce, dar nu peste femei, fără alt epitet. „Vorbind cu miss Talbot, eu nu încetam de a o observa; fizionomia ei inteligentă și spirituală trăda o mare sensibilitate. Totuș, în gestul și în atitudinea ei, era tot atâta voință și hotărîre. Foarte repede fui convinsă că ea iubea pe Rodney (Baring). La desert, ea-i oferi dintr'o prăjitură cu fructe, care se afla înaintea ei. El nici nu se gîndi să refuze, iar ea îi tăie cu delicateță o bucată. Servitoarea trecu farfuria, dar ea, o urmă cu privirea, ca și cum l'ar fi servit ea.., și încă cu ce bucurie intimă! Privirea aceasta, de mamă parcă, mă asigură mai mult decât o mie de vorbe asupra fericirei viitoare a prietenului meu și ea-mi deșteptă o amintire veche. Eram de 16 ani abia, când auzi un bătrân englez, neconsolat de moartea soției sale, spunând, ca un elogiu suprem: „Timp de 40 de ani, ea nu mi-a dat nici odată, la masă, o bucată din acelea, care nu-mi plăceau". Atunci am găsit lucrul acesta odios și ridicul. Mama s'a mulțumit să-mi spună: „ai să înțelegi și tu, mai târziu!" Da, am înțeles... oh! am înțeles. Dacă nu mă înșel, Ruby Talbot va avea această prețioasă intuiție, — un lucru foarte rar și în mine, îl felicitai pe d-l Baring".

Care popor nu-și are însă femeile lui devotate! Nu, „superioritatea femeii anglo-saxone nu a rezidă nici în sufletul, nici în caracterul, ci în mentalitatea ei de apostolă, de intelectuală, de organizatoare, de patrioată. De vreo patruzeci de ani încoace această mentalitate, destinată să joace un rol mare, a fost mereu și mereu îngrijită, transformată, lărgită de către puteri cu adevărat dumnezeești și a descint unul din agenții cei mai activi ai progresului și ai civilizației." Tipul acesta de femeie, sau de voiți idealul acesta, este cel care dă tonul, cel care formează mentalitatea majorității, femeilor anglo-saxone, cel care dă sexului slab al acestei rasse aureola lui specială. El este idealul de azi al anglo-saxonului, în oposiție cu idealul curtizanei, adulat cu public chiar, de alte popoare.

Câteva mici exemple din cartea doamnei de Conlevain: „L'Ile inconnue". „Anul trecut, un american a fost trimes la Paris, de către universitatea din Princeton, să studieze sindicatele muncitorești și condițiile de traiu ale lucrătorilor. El era însoțit de femeia sa, tînără, frumoasă și

Cronica politică

Chestiunea „Tisița." O nouă afacere necurată, în care este amestecat un membru al guvernului, d-l Antonescu, tachist, preocupă acum, după aceia a d-lui Argetoianu, cercurile politice, și anume afacerea sechestrului societății străine „Tisița," fățiș și scandalos sprijinită de ministrul Justiției, fostul avocat de eri al societății.

O repetată întrebare din partea unui deputat, a provocat un răspuns al d-lui Cudalbu, care denotă că o parte din miniștri, și anume partizanii d-lui Argefoianu, nu s'ar solidariza cu d-l Antonescu. In felul acesta d-l Argetoianu se încearcă a-și ușura propria situație în chestia Schuller: dovedind a nu fi fără tovarăș.

Un bloc basarabean. Urmând exemplul regionalismului exclusivist al partidului național ardelean, toți deputații basarabeni, din opoziție ca și din majoritate, s'au constituit, în urma unei consfătuiri, într'un bloc basarabean sub conducerea d-lor Stere și Sergiu Nița, ministru, care și-a anunțat demisia din guvern. Dr. Lupu, nemulțumit de restul Federației, s'a hotărît să facă parte în calitate de deputat al Chișinăului, din acest bloc. Se fac mari sforțări pentru menținerea aparenielor de solidaritate în sânul Federației.

Criza din sânul guvernului. Afacerile „Schuller" și „Tișița", amenințând a scoate doi miniștrii, între care și mâna dreaptă a d-lui general Averescu, ca și retragerea d-lui Sergiu Niță, descomplectând deodată ministerul cu trei locuri, face ca situația guvernului să se socotească din nou critică.

Revista Presei Germane

Ocupându-se într'un articol de fond de chestiunea noului împărțiri administrative a României, ziarul „Lugoscher Zeitung" scrie:

„Noua împărțire a regiunilor administrative, este una din cele mai delicate probleme. A face împărțirea teritorială al județelor din Banat și a le incorpora administrației diu Regat când peste tot sunt greutăți și neorientare asupra situațiunilor noui este nu numai un lucru primejdios din punctul de vedere administrativ și economic ci și amenințarea distrugerii unei administrații rânduite. Este foarte nepotrivit a face o împărțire administrativă într'un timp când situația din România veche ne este încă străină, când ne apasă încă inima alipirea momentană la România-Mare. Locuitorii unui județ sunt legați laolaltă prin mii de interese, comerțul și comunicația sunt bazate pe unitatea locuitorilor dintr-o regiune, în al cărei cadru sunt strânși prin administrația teritorială, așa că nu putem trece tacit asupră împărțirii în două a județului Caraș-Severin.

„Dacă semnalăm că un lucru dăunător împărțirea eventuală a unor regiuni anumite, atunci alipirea părții dela Orșova până la Reșița la un județ administrativ al Regatului vechi, este direct o slăbire a elementului german. Pe de altă parte nu ne poate zi indiferent dacă aparține județului nostru locul de debarcare frecventat la Dunărea de jos (Orșova) și regiunea industrială cea mai importantă (Reșița) sau nu ne aparține. Aceasta este o lovitură contra economiei Banatului, lovitura care o atinge foarte profund și contra cărea nu putem protesta în deajuns".

„A rezolva astfel de chestiuni vitale în mod autocratic este oare oportun? Noi am așteptat întâi crearea unei vieți economice rânduite și am fi supus spre studiere corporațiunilor autonome împărțirea administrativă a unui județ. Greutatea problemei nu este în a slăbi Germanii din Banat, căci aceasta mai ar însemna o primejdie pentru starea economică, ci din contra, de a crea o situație care să corespundă legilor și cerințelor naturale".

Federația și reforma agrară

D-l Alexandru Constantinescu în discursul pronunțat la Senat a insistat și asupra pretinsei superiorități a proectului de reformă agraru susținut de Federație și a demonstrat cu cifre, care nu pot fi tăgăduite că prin el nu se dă mai mult pământ țăranilor de cât se dă prin proectul partidului liberal sau prin acela a guvernului. Federaliștii susțin că dacă s'ar aplica proectul d-lui Mihalache, țăranii ar mai primi 180.000 hectare peste cele două milioane date în 1917.

Pentru a obține acest prisos țărăniștii au hotărît să facă exproprierea pe proprietar, nu pe proprietate, așa fel ca fiecărui proprietar să nu-i mai rămâie decât 100 ha.

Aprigii susținători ai proectului Mihalache însă uită să spuie că acesta prevede foarte multe clauze pe baza cărora proprietarii pot fi scutiți de a li-se aplica exproprierea până la cantitatea minimă de 100 ha. In adevăr, proprietarilor cari au pe moșiile lor instalații, clădiri, gospodării agricole sau posedă ferme li-se vor lăsa 250 ha. pentru regiunile de munte și deal și 500 ha. pentru cele din regiunea șesurilor.

Admițând acest principiu, li-se lasă proprietarilor cel puțin 64,000 hectare.

A doua excepție nevăzută în proect lasă tatălui de familie proprietar, ai cărui copii au învățat agricultură, câte 100 ha. în moșia părintească pentru fiecare copil. Presupunând că cei 4300 proprietari au numai 7—800 copii care au studiat agricultura ei pot reține 70—80.000 ha.

Atunci între proectul guvernului care lasă proprietarilor 610.000 ha. și cel al Federației care lasă numai 430,000 ha. nu este mare diferență, de oarece la cifra primitivă de 430.000 se mai adaugă 144000 ha. care vor rămâne marei proprietăți aplicându-se clauzele excepționale.

Intre proectul țărănist și cel al guvernului bazat pe principiul înscris în Constituanta de la Iași nu este decât ridicola diferență de 36.000 hectare.

Dovada demagogiei țărăniste e făcută.

De un an de zile federaliștii răscolesc și agită țărănimea, făcând-o să creadă că ei, prin proectul dlui Mihalache, ar fi dând pământ mai mult. Federația însă care nu a contribuit cu nimic la înfăptuirea reformei agrare din 1917, caută acum să împiedice realizarea ei definitivă, pentrucă altfel însăși existența politică a acestei hibride asociații demagogice ar fi periclitată.

Si decât se piară Federația cu ambițioșii ei șefi, mai bine să se zdruncine temeliile țării prin neaplicarea reformei agrare.

Săcuii de bună credință

In timp ce diferitele organe de pressă maghiare din Cluj, care pretindeau a fi apărătoarele intereselor Maghiarilor din Ardeal, nu făceau de cât operă de ogitație cu tendința de a propaga cea mai intensă ură față de toate instituțiile statului românesc, ziarul săcuieso „Székelyudvarhely" dă dovezi de o mai mare înțelegere a nouei situații considerând actualele greutăți ca fatale consecințe ale războiului.

Extragem pasagiile cari par a dovedi o sinceră atașare la ordinea de stat românească:

„Pe noi ne interesează soarta României Mari și a poporului săcuesc deopotrivă. Voim să vedem o Românie mare, bogată și fericită. în care și poporul maghiar și cel săcuesc să fie mulțumit". . . Nu voim să cădem în greșala acelora cari în orice dispoziție a statului văd o reavoință, un act de oprimare și o lipsă de umanitate. Nu. Noi știm cu ce greutăți lupță cercurile conducătoare, știm că există bună voință și o cugetare democratică, și dacă cu toate acestea interesele poporului săcuesc nu ajung a fi îndeajuns satisfăcute greșala nu e a conducătorilor și nici a comisiei de lichidare, ci e a acelora, cari până acum au visat și au așteptat minuni . . . . dar al căror număr din fericire este mic. Vre-o câțiva preoți-învățători, preoți, funcționari rămași din greșala lor fără oficii, cari însă un reprezintă poporul săcuesc".

Iată deci cugetarea ce emană direct din confruntarea intereselor săcuilor cu realitatea fără a fi infectată de otrava dispozițiunilor Budapestei irredente al căror mijloc de răspândire erau gazetele maghiare din loc acum suspendate. Interesele maghiare. niciodată nu vor putea fi reprezentate urmând fidel atitudinea dictată de interesele Budapestei rămasă fără teren de exploatare politică. și când cineva va încerca din nou să se facă colportorul acestor interese să-și dea bine seama că tot ceace face se va face în detrimentul și pe contul soartei maghiarilor din România.

Revista pressei maghiare

Ziarul „Friss Hirek" se ocupă, într'un prim articol de conflictul ivit între Germania și Antanta și folosește și acest prilej pentru a nutri nădejdea într'o schimbare a vremurilor. — „Antanta e foarte energică, — scrie susnumita foaie — Germanul e foarte dârz. Intre un potrivnic energic și unul dârz, rezolvirea conflictului de obiceiu nu se face pe cale pașnică. Un lucru e sigur: Germania e astăzi tot așa de mult groaza păcii europene, ca și acum 10 ani. Antanta dă ordin și dispune, în acelaș timp însă tremură gândindu-se ce vor face oare Nemții peste o jumate de oră. E o bună învățătură asta pentru a-se ști, că contracte de pace se pot scrie, considerând că hârtia e destul de răbdătoare, dar a crea pacea nu e un lucru așa ușor, după cum și-au închipuit-o la masa verde. Scrisorile ar fi în ordine. Acum ar trebui să se câștige numai sufletele Germanilor pentru ideea păcii. Aceasta e problema grea iar nu încheierea contractului. Iscălitura aceea smulsă cu revolverul, care figurează sub tratatul german, nu însemnează aprobarea, atașarea și liniștirea sufletelor".

Ba bine că nu! Nu cumva cea dintâiu preocupare a învingătorilor va fi cum să-i mulțumească mai bine și să asigure prin tratat fericirea celor învinși? In deosebi Germanii ar merita-o aceasta, nu-i așa domnilor dela „Friss Hirek", — căci se poate închipui un dușman mai nobil și mai generos decum au fost Nemții în decursul războiului mondial? Ne sunt încă proaspete în memorie cuvintele, cu cari își justifica toate fărădelegile lor: „Krieg ist Krig" („războiul e războiu"). Dar cuvintele cu cari își încheia Kaiserul toate vorbirile sale: „Weiter hauen!" („Loviți înainte!")? Vă înșelați d-voastră cari trăiți în iluzia, că ne-am afla în preajma unui nou războiu mondial. Nu, ceea-ce se getrece astăzi — și dacă va fi bevole — ceea-ce se va mai cetrece în viitorul apropiat, e vumai epilogul vechiului război, pe care au făcut o greșală că nu dau încheiat după rețită germană: Vae victis! Constrânși însă la aceasta prin atitudinea „dârză" a celor învinși — poate — se va recurge și la aceasta rețetă.

Printre rânduri

Ziarul „Rendkivüli Ujság", care se vede că e menit să țină locul ziarelor suspendate, în numărul său de Duminecă scrie între altele: — „Slab ni-se prezintă prologul păcii mondiale în felul cum e considerat. Nu știm cum stăm într'adevăr cu pacea aceasta. Poate suntem mai departe de ea ca oricând. Ar fi greu să prezicem viitorul. Un singur lucru însă putem să-l constatăm cu toată liniștea și absolut sigur. Anume că s'a schimbat în jurul nostru viața, s'a schimbat harta lumei, s'a schimbat totul. A rămas însă neschimbat omul. Natura, omenească nu se poate schimba cu nici un fel de tratat. Cine nu crede, să privească la Germani". Și cine vor să pățească ca Germanii — zicem noi — să poftească s'i imite!

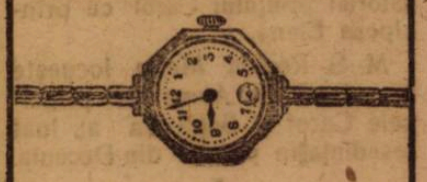

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

elegantă. El se instalară în plin cartier muncitoresc. In vreme ce ei culegea datele trebuitoare, ea umbla și făcea propagandă pentru întrebuințarea perlei de cap și de dinți, întrebuințînd în această acțiune și cameriera ei. Ea avea un păr superb, dinți perfecți și voia să facă și pe alți să-și îngrijească și conserve aceste lucruri, pe care ea la aprecia atât. Nu era încântător? Se pare, de altfel, că această propagandă a avut foarte bune rezultate. Iar americana despre care este vorba, era fericită, că statul ei la Belleville a putut da naștere la ceva mai multă curățenie și sănătate.

El bine, o astfel de idee nu ar fi venit niciodată unei franceze!".

Ce ziceți despre cestălalt lucru, însă? „Un serviciu religios pentru vagabonzi". Fete, de toate condițiile, se duc, rând pe rând și le cântă, le cântă melodii religioase vechi, din acelea pe care le aude ori ce copil în Anglia. De ce de acestea și nu altele? Pentrucă ele sunt mai aproape de sufletul acestor desrădăcinați, pentru că ele le amintește copilăria lor, pentrucă ele, mai mult de cât oricare altele le poate alunica în suflet o rază de lumină înduioșătoare. Nu s'a terminat însă. După cântecut imnului în chestiune fină aduse scrisorile vagabonzilor".

Da, scrisorile vagabonzilor! Oricine știe, în Anglia, că dacă ai o rudă, ori un prieten vagabond, poți să-i scrii *Duk Street* și orice vagabond știe că dacă a venit ceva acolo pentru el, sunt persoane care au grije să nu se piardă nimic. „Oh, aceste scrisori, aceste sărmane scrisori, negre, murdare, cu litere scrise în zigzac, litere scrise de mâni de oameni-copii! Un mare număr din ele nu fuseseră reclamate și nu vor fi probabil reclamate niciodată. D. G. citi toate adresele. Cinci sau șase numai din destinatari se aflau de față. Da strigătul numelor lor, fizonomiile lor se luminară de bucurie și de mândrie!

Ce sunt aceste exemple! Simple picături dintr'o mare întinsă de bunătate omenească, de bunătate care se exteriorizează și este și mai bine, se organizează, îndrăznește să se afirme. Și-o face spre folosul celor ce au nevoe de îngrijire și spre folosul chiar al noilor samaritene, care-și văd astfel viața umplându-se de un interes nou, de un ideal făcut apoi să le înalțe și în ochii acelora, în ochii bărbaților care, întocmai ca Olandezul sburător, așteaptă, uneori cu batjocura pe buze, dar totdeauna cu speranță în adâncul sufletului așteaptă venirea celei plină de milă, așteaptă pe Senta viitorului.

Virgil I. Bărbat.

INFORMAȚII

Membrii partidului național-liberal din localitate sunt convocați în adunare generală Vineri 18 Martie la ora 5½ în localul clubului din strada Iuliu Maniu No. 3.

■

Sâmbătă 19 martie, la orele 8 seara, va avea loc în sala Conservatorului de muzică și artă dramatică, un concert dat de d-ra Voileanu (pian), și d-nii Kolar (vioară) și Kotrascheck (oboe), cu următorul program: 1. Beethoven: Sonata în la major pentru vioară și pian, 2. Veracini: Sonata pentru oboe și pian, 3. Brahms: Sonata în re minor pentru vioară și pian.

■

Luni, 21 Martie, Secretariatul de instrucție din Cluj va deschide o grădină de copii românească în localul Școlii primare No 5 din Calea Dorobanților No 66.

Or'ce copil, dela vârsta de 4 până la 7 ani, băiat sau fată, poate primi gratuit primele instrucțiuni. Se vor organiza jocuri, plimbări și tot ce distrează și înalță în acelaș timp sufletul.

Inscrierile se fac în fiecare dimineață la direcțiunea școlii.

■

In zilele de 14—16 Mai are loc la Cluj Congresul tutulor filialelor Societății „Ocrotirea Orfanilor de războiu din întreaga Românie.

La congres vor participa M. S. Regina, precum și AA. LL. RR. principele Carol și Principesa Elena. Comitetul regional Cluj se ocupă, sub conducerea d-nei General Anastasiu, cu organizarea serbărilor Congresului și primirei înalților oaspeți.

■

In Maramureș bântuie cu furie tifosul exantematic.

Comunele infectate sunt izolate.

■

Odată cu reducerea bugetelor de cheltueli a ministerelor, s'a hotărît în mod definitiv desființarea automobilelor dela diferitele ministere și autorități, rămânându-le numai strictul necesar.

Aceste vehicule vor fi trecute în ministerul de comunicații spre a fi utilizate la transporturi.

■

La legația română din Atena s'au prezentat miniștrii aliați și au depus felicitări cu ocazia căsătoriei prințului Carol cu principesa Elena.

M. S. Regina Maria locuește în palatul din Atena iar principele Carol și Soția s'a au luat reședința în palatul din Decenia.

■

Citim în „Universul":

Ministerul de externe va trimite la Conferința dela Reval spre a trata cu bolșevicii pe d-nii G. Fitality, ministru plenipotențiar. D-l N. Clotori, fost atașat de legație la Stokholm și Raul Crăciun, prim-redactor al ziarului „Epoca".

D-nii secretari vor fi atașați pe lângă delegații români, cari trebuie să pleçe la Reval imediat după sosirea d-lui Filality din străinătate.

■

In consiliul de miniștri s'a hotărît ca noul departament al minorităților să ia ființă cu începere dela 1 Aprilie.

Comandamentul Diviziei 20-a se va muta zilele acestea, după cum e hotărît mai de mult, la Tg.-Mureș.

■

Reprezentanții presei din București au fost invitați la un ceai de către Contele Skrzynski, ministrul Poloniei.

■

Curtea Marțiala a Corpului VI armată a adus următoarele sentințe: au fost condamnați la muncă zilnică plutonierul Filip Alexandru reg. 32 obuz. și caporalul Barbu reg, 2 art. de munte pentru jaf și tâlhărie.

■

Soldatul Pușcariu Ilie reg. 83 inf. a fost condamnat la 3 ani închisoare pentrucă a furat din bagajul regal o tabacheră de aur cutite de argint și șervete.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (3

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

„UNIVERSUM"' inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 31

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

TOȚI ABONAȚI

ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvînt. □

Serbările Centenarului lui Tudor Vladimirescu

Luni 14 Martie au început la București serbările centenarului lui Tudor Vladimirescu.

Dela ora 3—5 după amiază muzici militare au cântat în piața teatrului Național și piața Victoriei iar echipe de soldați au executat jocuri naționale.

Dela orele 5—7 a avut loc un ceai oferit delegațiunilor. Corurile școalelor militare de infanterie și educație fizică au cântat diferite cântece Naționale.

A doua zi Marți 15 Martie, la ora 1 după amiaz a avut loc masa oferită de primăria Capitalei în manejul școalei militare de infanterie din Dealul Spirei, iar dela orele 4 la 6 muzici militare au cântat în fața Universității iar în grădina episcopiei echipe de soldați au executat jocuri naționale.

Azi, Miercuri, ziua întrărei lui Tudor în București au loc mari festivaluri în toate școlile din România cu care ocazie profesorii, cu deosebire cei de istorie vor vorbi despre însemnătatea revoluției dela 1821.

Invitare

Societatea Anonimă „Vulcan" pentru produse ceramice din Ibașfălău în ziua de 29 Martie 1921 ora 15, în biroul d-lui anterprenor-arhitect Mihail Szakál din Ibașfălău, str. Libertății se ține

adunarea generală de constituire

la care invită pe semnatarii de acțiuni fondatorii.

PROGRAM:

1. Constatarea capitalului de fondare prin semnarea și achitarea vărsământului I. a acțiunilor.
2. Alcătuirea statutelor.
3. Deciziunea de constituire a societății.
4. Numirea direcțiunei și constituirea comisiunei de supraveghere.
5. Absolvarea fondatorilor.
6. Propuneri.

Acuma a apărut

Sensația literaturei muzicale românești

DOINE ȘI CÂNTECE NAȚIONALE

JOCURI NAȚIONALE ROMÂNEȘTI

de Brediceanu

în 10 Caiete

Prețul operei întreg este 380 Lei
Un caiet . . . . . 35 Lei

Se găsesc în toate librăriile din țară

Depositul principal: Radio Reclame Roumanie. S. A. Cluj, Str. Regina Maria 34., f. Deák F.-ut

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării

și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □ 62

Un distins oaspe al Universității din Cluj

— Deschiderea cursului d-lui Profesor Dr. Guiart —

Aseară, a avut loc, în sala cea mare dela Biblioteca Universității cursul de deschidere al savantului profesor dela facultatea de medicină din Lyon, d-l Dr. Guiart. La această excepțional de interesantă conferență a luat parte pe lângă toți d-nii profesori dela Universitate pe lângă un număr imens de studenți dela toate facultățile, și un număr foarte mare de persoane străine de Universitate.(Profesori, Medici, Ingineri, Ofițeri etc.) Intr'un cuvânt toată elita intelectuală a Clujului a ținut să ea parte la cursul de deschidere al distinsului oaspe al Universității noastre. Intreagă conferința a fost expusă cu o eleganță de stil cu adevărat răpitoare. D-l profesor Guiart este un savant consacrat al Franței și unul dintre cei mai calificați istoriografi ai medicinei. Dooctor în medicină și în științele naturale din Paris, fost profesor agregat (1905) la Facultatea din Paris este din anul 1906 profesor de Parazitologie la Facultatea de medicină din Lion. Autor á numeroase lucrări de *zoologie pură* și de *parazitologie* a tipărit numeroase *tratate-manuale* pentru studenți. Specialist recunoscut în *istoria medicinei*, a colaborat cu Raphael Blanchard la formarea societății franceze pentru istoria medicinei. Este unul din patronii revistelor *„Aesculap"* și *„Paris medical"*. La expoziția din Lion (1914) *d-l Guiart* a organizat o secție consacrată expoziției retrospective a ciumei în Franța.

Cu această intensă activitate, savantul profesor vine la Universitatea din Cluj ca *profesor de istoria medicinei* și *Director al „Muzeului medical"* pe care îl va întemeia pe lângă facultatea noastră de medicină.

■

Cursul de deschidere a D-lui Profesor Guiart a fos consacrat chestiune. *„Medicina în vechiul Egipt"* Distinsul conferențiar arată cum civilizația egipteană care datează de 6000 de ani este cea mai veche civilizație a pământului și leagănul tuturor civilizațiilor. Expune rolul important al zeilor și al preoților din templele lor în desvoltarea începutului medicinei precum și rolul important al așa ziselor *„școli sacerdotale"* de pe lângă temple unde s'au predat primele noțiuni de *medicină, aria de a scrie, matematici* etc. Face după aceia un amănunțit istoric al mitologiei egiptene arătând pe lângă rolul pe care l'au jucat zeii în începuturile medicinei și un amănunțit studiu asupra ca itățiilor artistice ale diferitelor statui a acestor zei.

Continuând expune mijloacele de aplicare a medicinei, întrebuințate de preoți care au fost primii medici ai pământului precum și privilegiile pe care le aveau acești preoți-medici, dela Faraoni. Terminând eruditul Profesor spune că Egiptul este acela care a pus primele baze ale medicinei.

Deoarece considerăm de o capitală importanță. pentru desvoltarea culturei generale și medicale, această conferență a eminentului savant cu începere de mâine vom publica-o în întregimea, satisfăcând cu aceasta și dorințele acelora care nu cunosc limba franceză.

Ș. P.

Chestiunea Concordatului

— Declarațiile d-lui Al. Constantinescu la Senat —

D-l AL. CONSTANTINESCU a făcut în chestiunea concordatului cu scaunul papal, în ședința Senatului de Joi 10 Martie, următoarele declarațiuni:

Chestia de a se încheia un Concordat cu Sf. Ccaun a fost anunțată prin Mesajul Regal la 28 Noembrie 1920. Ca răspuns asupra acestui punct, partidul național-liberal și-a spus cuvântul său prin declarația pe care am citit-o în Senat în ședința dela 10 Decembrie 1920 și care sună astfel:

„Socotim că în chestia bisericei cât și în aceia a școalei, de care este legată însă-și desvoltarea sufletului național nu ne vom putea rosti cu folos decât după ce vom fi hotărât prin Constituție normele care trebue să prezideze la regimul viitor al cultelor și la raporturile Statului cu ele."

In urmă aducându-se chestia în Senat, de alți membrii, în nici un caz de noi, s'a răspuns de guvern, prin organul domnului ministru al afacerilor străine, care a încheiat cuvântarea sa prin a ne spune că nimic nu împiedică încheierea Concordatului.

Acest răspuns lăsând a se înțelege că Concordatul se va încheia fără ca organizarea bisericei să fie încă hotărâtă a motivat cuvântările In. P. S. S. Mitropoliți Primat și al Moldovei și cuvântarea de eri a In. P. S. S. Mitropolitul Ardealului la care a răspuns de astădată d-l ministru al Cultelor.

Asupra acestor cuvântări nu pot admite afirmarea d-sale că chestia fiind de resort diplomatic d-sa nu ar avea decât rolul de a lumina diplomația. Cred că d-l ministru al Cultelor, chiar pentru prestigiul bisericei în capul căreia stă ca organ al Statului, trebue să albă rolul de căpetenie diplomația fiind forma iar d-sa fondul, neputând diplomația să iasă din bazele stabilite de d-sa în apărarea intereselor bisericei.

De asemenea nu pot primi insinuarea că chestia a fost discutată în presă în scop de agitație care să turbure spiritele credincioșilor. Inalții Prelați au vorbit în Senat și presa s'a ocupat de această chestie, tocmai pentru liniștirea spiritelor, căci ne dămseama de gingășia chestiunei și de răul ce poate produce orice măsură intempestivă.

Partidul național-liberal nu a fost nici odată în principiu contra unui Concordat. A găsit însă că nu e momentul prielnic a se încheia până când organizarea cultelor și a rapoartelor lor cu Statul nu sunt stabilite.

Ca dovadă că puncul său de vedere este cel just și că punerea în discuție a acestei chestiuni atât de înalții Prelați aici în Senat cât și în presă, a fost prielnică este chiar cuvântarea d-lui ministru al Cultelor rostită

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

Acum trei săptămâni când au început primele mișcări revoluționare în Rusia nu le-am dat prea multă atenție crezând că erau numai simple rebeliuni locale contra tiraniei vre-unui comisar al poporului prea crud.

Vestile sosite de atunci arată că situația a gravă. De astă data nu ne mai găsim în fața unui complot organizat de ofițeri țariști sau de studenți. Țărani punând mâna pe armele și mitralierile ascunse de dânșii în păduri, muncitori prădând depozitele de arme și muniții ale armatei pentru a se înarma, burghezi încordându-și ultimele puteri se unesc pentru a da ultimul asalt regimului care a ruinat o țară. In înfrigurarea cu care Rusia pe moarte luptă călăilor ei este ceva din măreția gestului cruciaților.

Briand întors la Paris după conferința de la Londra a expus în față lui Millerand rezultatele. Presedintele republicei i-a mulțumit pentru modul cum a susținut interesele Franței. La Londra, Aliații n'au făcut decât să consfințească principiul german, enunțat în 1914 de Bethmann-Holweg: tratatele sunt petice de hârtie. Și pentru Franța aparătoarea dreptații, tratatul de la Sèvres a fost un biet petic de hârtie.

La Riga tratativele de pace polono-ruse merg încet. Contrarevoluționarii au îndemnat guvernul polonez să nu încheie pace cu sovietele pentrucă mișcarea r voluționară va reuși. Deocamdată delegații ruși au admis ca guvernul sovietic să plătească Poloniei ca despăgubiri de războiu suma de 30 milioane ruble în aur.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 15 Martie

Prezidează D-l Zamfirescu. D-l ministru Trancu-Iași depune proectul pentru prelungirea contractelor de închiriere în Basarabia.

D-l MIHAI POPOVICI cere ca națiunea propusă de opoziție în chestia neîncrederii față de D l Argetoianu să treacă în comisia bugetară înainte de începerea discuției reformelor financiare.

D-l ANGELESCU, spune că moțiunea trebue trecută prin secțiuni.

Președintele, conform regulamentului, amână chestiunea cu 10 zile.

Urmează comunicările D-lor: CRISTESCU, asupra pericolului reducerii lefurilor învățătorilor prin noul buget; DEM. NICOLAESCU asupra reducerii lefurilor funcționarilor; D-sa cere măsuri de eftinire a traiului: reducerea automobilelor și a sinecurelor întâi, apoi a lefurilor deja insuficiente; D-l ANTONIU în chestia concesiei uzinei din Tulcea.

D-l XENI, raportor în comisia de anchetă privitor la cazul Laurențiu Oanea, cere conexarea diverselor afaceri în anchetă și formarea unei noi comisii.

SENATUL

Ședința dela 15 Martie

Prezidează d-l general Coandă Pe banca ministerială d-nii Petrovici, Garoflid.

D-l COSMA face o comunicare cu privire la falșificarea unor acte de împroprietărire de către prefectul de Fălciu.

AMIRALUL EUSTAȚIU din majoritate vrea să arate că frica de el e o gogoriță. D-l ALEXANDRU CONSTANTINESCU *relevând că senatorii țărăniști declară partidul liberal de temut, iar majoritatea îl declară de mort, cere ca ambele grupuri să se pue de acord și să nu mai vorbească decât de bine cum se cuvine morților, nu cu înverșunare.*

D-sa își încheie discursul ca și altă dată cu vorbele: De ce vă temeți nu veți scăpa (Aplauze).

(Urmare din pag. 4)

er. aici și care ne arată alt chip al guvernului de a vedea chestiunea decât se spusese tot aici acum o lună de zile.

Atunci după guvern, nu era nici o piedică la încheierea Concordatului, ceeace a motivat cuvântările în Senat ale In. P. S. S. Mitropoliți Primat și al Moldovei care nu împărtășeau acest mod de a vedea iar eri d-l ministru al Cultelor nu a spus că Concordatul nu se va încheia până când Constituția bisericei nu va fi făcută și care Constitutie este pe puncul de a se alcătui și supune discuțiunei apoi.

Acest nou mod de a vedea îndrumează chestia spre faza ce am preconizat și învederează cât de legitimă a fost preocuparea Inalților Prelați într'o chestiune de care aveau datoria să se intereseze și cât de necesară este luminarea opiniei publice într'o chestie ca e interesând cultul interesează chiar tăria Statului nostru mărit.

Armenia și Kurdistanul în discuția conferinței din Londra

După ascultarea delegației grecesti și a celor turcesti conferința de la Londra a ascultat și doleanțele Armenilor expuse de Boghos Nubar-pașa care a vorbit pentru cei din Turcia și de Aharonian care a vorbit pentru armenii din regiunea Erivan.

Ambii au cerut menținerea stipulațiunilor tratatului din Sèvres în ce privește Armenia. Bekir Sami bey a declarat că nu există în nici una din cele două regiuni majoritate armenească și că guvernul din Angora recunoaște numai guvernul din Angora cu care a încheiat acum câteva luni un tratat care restituia Turciei regiunile Kars și Alexandropol.

Lord Curzon a reafirmat intenția Antantei de a-și ține angajamentele față de Armeni și a protestat contra tratatului din Noembrie 1920, încheiat fără voia Aliaților.

In timp însă ce diplomații discută, masacrile au început cu și mai multă furie în regiunea Alexandropol și Kars, așa încât când se va prezenta comisiunea de anchetă nu va mai putea număra decât scheletele armenilor.

Acesta e primul efect al metodelor diplomatice pe care atâția le admiră.

In privința Kurdistanului, greșit procedează diplomații aliați când încep tratative cu guvernul din Angora asupra acestei regiuni, atunci când nu Mustafa Kemal e stăpânut Kurzilor.

Tratând cu guvernul naționalist se vor obține garanții precare. Pentru a le evita trebuesc începute tratative directe cu poporul Kurd, care pe nedrept a fost considerat ca turc.

Nimic mai falș. Kurzii sunt arieni curați superficial islamizați. Ei trăesc în bună prietenie cu turcii atunci când sunt lăsați în pace. Totuși nu se confundă nici cu turcii nici cu arabii.

Pentru a potoli Orientul și aerea țări credincioase Antantei trebuia sprijinită Armenia nu cu discursuri.

De asemenea trebuia să se trateze cu poporul Kurd care atâta așteaptă pentru a se deslipi de Kemaliști.

Nu s'a făcut și Ali au pierdut doi prețioși aliați. Conferința de la Londra văzând rezultatele nefaste ale politicei de trăgănare dusă până acum se va desmetici și va lua măsurile cerute de situația politică actuală sau va continua cu vechile metode?

Rămâne de văzut dacă bunul simț va triumfa.

Din Ungaria

Un proect cu tâlc

Guvernul a depus proectul de lege pentru apărarea socială intenționând prin acesta să oprească în viitor orice manifestare, care s'ar îndrepta în contra ordinei sociale actuale. Proectul a fost prezentat ca și când ar voi să împedece orice acțiune a agitatorilor bolșevici. In discuția generală, membrii din opoziție constată însă că prin ea se intenționează îndeosebi apărarea intereselor casei Habsburgilor înlesnind orice propagandă în folosul lor și suprimând propaganda pentru alegerea liberă. Deputatul Makunka se referă la un articol prin care un propagandist liber ar putea fi pedepsit cu 10—15 ani închisoare.

Guvernul fără sprijin

Partidul micilor proprietari — unul dintre cele mai puternice partide actuale — a cerut ministrului președinte să devolte o acțiune mai energică în reprezentarea punctelor de vedere ale guvernului. Teleky declară că o atitudine mai energică s'ar lovi de opoziția partidului social creștin care e tot așa de tare, ca și al micilor proprietari — deci consolidarea internă e rămasă la latidunea și ambiția celor două partide cari reprezintă păreri deosebite aproape în toate chestiunile. Constată că guvernului îi lipsește baza solidă și de aceea se ocupă cu ideea demisionării.

Noui fermentații

Apponyi — reîntrat în activitatea politică — nu se simte bine fără a fi șeful unui oarecare partid politic. Lipsindu-i acest partid, tratează acum cu fostul ministru Hadik și delegații blocului central înființarea unui nou partid care să adune în sine toate elementele nemulțumite ale actualelor partide și împreună cu blocul central să formeze „partidul liberal conservativ“ sub șefia inițiatorilor Apponyi și Hadik.

Jandarmii lui Tisza

Senzaționalul proces al asasinării grofului Tisza a început desbaterile prin punerea sub acuzare a jandarmilor de gardă din ziua asasinării. Comisarul regal cere pedeapsa cu moarte pentru jandarmi.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA“

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Parlamentarii besarabeni din majoritate și din opoziție s'au întrunit aseară într'o consfătuire subt președenția D-lui Stere. In urma discuțiunilor avute, s'a încheiat un proces-verbal de constituire a blocului țărănist basarabean, condus de D-l Stere.

D-l Sergie Niță, în urma acestui fapt, își va da irevocabil demisia din guvern.

D-l Iorga nu colaborează cu blocul. D-l Lupu, alesul Chișinăului, intenționează intrarea în el.

■

Azi a avut loc consfătuirea Federației asupra atitudinei de luat în afacerea Argetoianu — Schuller și asupra respingerii amendamentelor opoziției la reforma agrară.

Unele cercuri agită ideea retragerii opoziției din parlament.

Se prevăd noi agitații în sânul Federației în cazul Stere.

■

D-l Vaida-Voevod a luat parte la consfătuirea comitetului executiv al Federației. Se crede că se luptă pentru menținerea Federației cel puțin până după discuția marilor reforme.

Petrogradul a fost ocupat în întregime de contrarevoluționari 6 divizii bolșevice au trecut de partea răsculaților. Sovietul Petrogradului a fost făcut prizonier. La Moscova luptele continuă. Contrarevoluționarii au cuprins uzinele de artilerie. Sovietele au deslănțuit teroarea fără rezultat.

■

Consiliul de miniștri a hotărât completa libertate de circulație și negociere a aurului. Prețul de cumpărare pentru stat s'a fixat la 27 mii 500.

■

S'a oferit un banchet de către guvern în cinstea delegaților din provincie veniți pentru comemorarea lui Tudor Vladimirescu.

Din partea guvernului au asistat d-nii miniștrii Trancu-Iași și Negulescu.

Masa a fost aranjată la manejul Școlii militare.

Cu prilejul comemorării au cântat muzici la Atheneu și statuia lui Mihai Viteazul.

■

„Viitorul“ acuză cu documente pe senatorul din majoritate, D-l N. Romanescu pentru luare de mită într'un permis de vagoane. Se cere anchetă.

■

Mâine, va avea loc, pe teritoriul austriac, întâlnirea primuluiministru ungur Teleky cu Benes și Gratz pentru o înțelegere relativ la intrarea în vigoare a tratatului de pace.

Marele Complot maghiar contra României

IV

„Nem, nem, soha!“

„Nu, nu, niciodată!“

este crezul unguresc în privința pământului cuvenit popoarelor cărora le-a fost dat de judecata tribunalului Națiunilor.

„Nu, nu, niciodată“, este înscris sub hărțile Ardealului împărțite în școli.

„Nu, nu, niciodată“, înlocuește salutul și bună ziua.

„Nu, nu, niciodată“, stă scris pe cărțile poștale ilustrate împrăștiate în milioane de exemplare.

„Nu, nu, niciodată“, formează inscripția acelor de cravată broșelor și brelocurilor cari sunt purtate astăzi de întreaga lume maghiară.

Megalomania lor nu se îndură să piardă Ardealul stors de-a lungul veacurilor, nu uită vaporul de robi, ținut în sclavie și întunerec, sugrumat și îndepărtat din viața lor de stat.

Este o datorie a întregului neam să se solidarizeze și să strângă rândurile, fiindcă răzbunarea pe care o pregătesc în umbră Maghiarii, tinde la definitiva suprimare.

Câinii, de-ar avea nepoți

In manifestele prinse la spioni în corespondența întreținută între Ungurii ce trăiesc la noi și cei de dincolo de Tisa s'a aflat noul crez al nădejdiilor viitoare: **„Vor pomeni ei răsbunarea noastră când armatele noastre victorioase vor cuceri patria furată, vor cunoaște puterea nemilostivei noastre răsbunări și sughițul plânsurilor va fi pomenit de generațiile lor și în fașe de nepoții lor, de or mai avea nepoți!!“**

Sunt încă proaspete în amintirea celor ce au trăit sub dominațiunea ungurească, crimele și fără de legile lor.

Intr'un oraș mic cum este Clujul, voi cari ați venit din Regatul vechi știți câte pușcării se află? Știți că în ele au zăcut generații întregi de Români?

Și voi frați Ardeleni, ce le-ați îndurat, toate acestea le puteți uita?

„Felegvarul“, „Gherla“, închisoarea tribunalului, pușcăria de lângă divizia XX, celulele din cazarma foștilor honvezi, carcerile din cazarma Sf. Gheorghe, cele dela poliție și atâtea alte închisori în care au gemut numai Românii.

Maghiarii cari stau astăzi în fața judecății, printre cari se află atâți din vechii împilatori, pot face în liniște deosebirea între tratamentul omenesc și urbanitatea civilizată a instructoru'ui lor maiorul Chiru, șeful justiției corpului VI și între tratamentul aplicat Românilor decătre foștii lor judecători.

Robii lor de altădată, uitând durerile și acordându-le iertare au alergat cu grabă să le întindă o mână de ajutor.

Avocați însemnați în baroul clujan, și desigur nu din interesul onorariilor profesionale, ci din spiritul larg de umanitate al Românului, bat zilnic la porțile instrucției ca să sprijine pe cei învinuiți.

Care Ungur, din baroul lor, în vremile trecute, a asistat pe vreun Român?

Sicanarea patronilor de restaurante

Au anunţat în No. de alaltă eri din causa multelor şicane suferite din partea autorităţilor locale Restaurantul New-York a trebuit să fie închis.

In legătură cu aceasta, Direcţia Restaurantului a înaintat un memoriu din care reproducem, ca o lămurire şi pentru public, următoarele rânduri:

„Instanţele represive în pronunţarea sentinţelor de condamnare se călăuzesc după D. Lege N. 2969 care prevede textual că mărfurile de diferite naturi, nu pot fi încărcate decât cu 30% plus spese peste factura importatorului.

Acest Decret-Lege însă nu poate fi aplicabil la restauratori.

Intr'adevăr este evident că restauratorii nu pot produce facturi vizate de Camera de Comerţ, în cari facturi să se constate preţul iniţial — al importatorului — deoarece ei cumpără după piaţă alimentele dela o sumă de mici vânzători cari n'au timpul necesar să însoţească pe cumpărător la Camera de Comerţ pentru viza unea facturi de 20 lei de pildă.

Ori, instanţele represive pretind să facem dovada inexistenţei contravenţiei prin asemenea facturi pe cari sub nici un cuvânt noi restauratorii nu-le putem produce.

Atâta vreme cât nu putem face această dovadă şi atât timp cât instanţele represive ne-o cer, suntem siliţi a evita o serie de contravenţiuni cari tind să ne ducă la dezastru ca comercianţi şi la puşcărie ca oameni.

Cum însă avem nădejdea de-a putea rezolva o chestiune atât de importantă pentru un comerciant, ca acea a închiderii comerţului său, supunem autorităţii, sub formă de deziderat, următorul capăt de cerere.

Să se hotărască de către organele administrative care este ordonanţa sau legea pe care trebue s'o respectăm în viitor pentru a şti ce anume trebue să respectăm şi a nu mai cădea în contravenţiuni.

Acest deziderat este chiar în sensul D. L. No. 2969 care extins în Transilvania printr'un alt Decret-Lege arată în chip imperativ că în teritoriile unde acest Decret-Lege este extins, procedeul de urmat şi alte dispoziţiuni ce ar fi de stabilit, se va regulamenta după Ordonanţele ce se vor da de către organele administrative.

Ori, noi tocmai aceasta solicităm ca organele Ad-tive să hotărască în chip definitiv, arătând anume şi pentru restauratori — fiindcă nu ne ferim de legi —, care este pentru fiecare caz în parte faptul ce se poate imputa unui restaurator şi care lege ori. ordonanţă prevede această faptă“

In ce stadiu sunt împroprietăririei

In timp ce la Senat se discută proectul de reformă agrară, e interesant de văzut în ce stadiu se găsesc lucrările pentru împroprietărirea individuală.

In vechiul regat exproprierea s'a făcut în 1860 de comune. Imediat ce operaţiunile de expropriere s'au terminat, iar lucrările comisiunilor au rămas definitive, au început operaţiunile pentru împroprietărirea individuală.

In timpul celor aproape 5 luni de iarnă grea, au putut fi împroprietăriţi sătenii din 427 comune, cifra constatată în ziua de 28 Februarie 1921, când s'au încheiat lucrările campaniei de iarnă.

Dela 1 Martie împroprietărirea individuală a intrat într'o nouă fază, datorită timpului favorabil, care înlesnia lucrările. Astfel de la 1—8 Martie în interval numai de o săptămână. au mai fost împroprietăriţi sătenii din 128 comune.

Rezăltă deci că până în prezent lucrările de împroprietărire s'au făcut în 655 comune, sau aproape 40 la sută din totalul comunelor chemate la împroprietărire.

(*Dacia.*)

ŞTIRI DE PESTE HOTARE

Polonia.

Conflictul polono-ucrainean şi plebiscitul din Wilna.

Consiliul Societăţii Naţiunilor a discutat în prezenţa reprezentanţilor Poloniei şi Lituaniei chestiunea diferendului lituano-polonez.

Lituania şi Polonia cu toate că au primit în Octombrie 1920 hotărîrea conferinţei din Bruxelles care prevedea efectuarea unui plebiscit în regiunile contestate dela Wilna, au creat cele mai mari obstacole acestui proect.

Colonelul Chardigny, preşedintele comisiunei civile din Wilna, a propus consiliului un plan amănunţit pentru organizarea plebiscitului. Acest plan a provocat obiecţiuni din partea reprezentanţilor ambelor Ţări. Membrii consiliului au relevat greaua răspundere pe care o iau guvernele polonez şi lituan, dacă prelungesc situaţia îngrijitoare şi tulbure din acest colţ al Europei orientale.

Cu toate că reprezentanţii ambelor ţări menţin în principiu adeziunea la idea plebiscitului, Consiliului şi-a dat seama că niciunul nu-l doreşte de fapt în condiţiunile puse de colonelul Chardigny care singur i-ar garanta imparţialitatea. Consiliul a invitat apoi reprezentanţii ambelor ţări să facă noui propuneri concrete pentru a rezolvi pe alte căi conflictul. După o lungă discuţie s'a hotărît a se începe negocieri directe între ambele ţări sub auspiciile Societăţii Naţiunilor şi sub preşedenţia unui membru al Consiliului.

Germania

Bugetul german în faţa Rechstagului.

Ministrul de finanţe german Wirth a făcut în Reichstag următoarele declaraţii finanţelor germane:

„Credeam că 40 miliarde mărci vor ajunge până la 1 Aprilie 1921. Ne-am înşelat căci bugetul extraordinar 62 miliarde deficit, cel al căilor ferate 16 miliarde deficit şi în fine al poştelor 9 miliarde. Bugetul ordinar din acest an are 80 miliarde mărci deficit şi Aliaţii ne acuză că am înscris în buget sume fictive“.

Vorbind de cheltuelile de ocupaţie, ministrul a spus că consiliul imperiului studiază bugetul pe 1921. 44 miliarde mărci sunt prevăzute pentru bugetul ordinar. 142 miliarde pentru cel extraordinar din care 26 miliarde pentru executarea tratatului de pace.

Datoria consolidată a Germaniei se ridică la 85 miliarde 500 milioane, iar cea flotantă la 161 miliarde, afară de alte datorii, printre care a căilor ferate.

Italia.

Manifestaţii violente la Triest

La Triest mulţimea a devastat proprietăţile iugoslave şi cluburile socialiste şi a dat foc cu toată rezistenţa poliţiei camerel muncei. Aceste incidente sau produs în împrejurările următoare. S'a organizat o manifestaţie patriotică pentru a protesta contra incidentelor dela Longatico unde Jogoslavii au sfâşiat mai multe steaguri italiene. In timp ce se desfăşura această manifestaţie, s'a împrăştiat svonul că s'a tras focuri de armă contra unui camion automobil, care transporta trienstini. Mulţimea atunci a început devastările.

Rusia

Siberia orientală contra Sovietelor

Numeroase delegaţii de ţărani, cazaci, mongoli şi buriaţi din Siberia s'au adresat hatmanului Semenoff, rugându-l să iea conducerea mişcării revoluţionare contra bolşevicilor şi a începe imediat ostilităţile. Cu toate cererile insistente şi repetate ale ţăranilor hatmanul Semenoff a declarat că aşteaptă producerea ruptură între comunişti şi ţărănişti în Constituanta extremorientală. Scopul hatmanului Semenoff este crearea unei regiuni din toţi cazacii din Extremul Orient, independentă de soviete şi guvernată după tradiţia democratică căzăcească. Populaţia ţărănească şi buriată, dominată de aceste idei se organizează în staniţe căzăceşti pe bazele autonomiei locale.

Energiile naţionale ale României-Mari

D-l prof. dr. Hurmuzescu a continuat la Fundaţia Universitară Carol I din Bucureşti, cursul său despre „Energiile naţionale ale României Mari.“

Recapitulând cele spuse în lecţiunea trecută, arată că va păstra aceiaş ordine de expunere şi în expunerea cercetărilor ştiinţifice economice şi sociale cu privire la energiile noastre naţionale.

Vorbeşte întâi despre energia verde, despre agricultură şi produsele ei, care formează temelia vieţii noastre economice.

Agricultura trebue să fie intensivă. E nevoe să se desvolte o industrie adequată agriculturii, cum s'a desvoltat industria morăritului, de pildă. Tot aşa industria lemnului trebue să ia fiinţă.

Trecând la energia neagră, conferenţiarul spune că ţara noastră o posedă sub trei forme. Datorită zăcămintelor de ţiţei. ţara noastră va fi în stare să devină cu totul independentă din punct de vedere economic internaţional.

Vorbind de energia albă — căderile de apă — d-sa ne arată cum s'ar putea utiliza această forţă, care se risipeşte azi, fără să ne aducă nici un folos.

Ajutat de proecţiuni, d. profesor Hurmuzescu expune un plan de organizare pentru folosirea acestor forţe.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de dactilografă la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj. Petenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documente în regulă până la 15 zile dela publicarea acestui concurs la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj, Piaţa Cuza Vodă No. 3.

Director Regional al Domeniilor:
Fabiu Toma

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Domnişoară sau Doamnă

care să aibă garanţie morală găseşte imediat ocupaţie de

DIRECTOARE

pentru conducerea unui mare Restaurant.

Se oferă salar bun şi locuinţă. Oferte se vor adresa la ziar sub D. 2400

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând **Castanin** (estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de intrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Miercuri, Joi:
„Vagabonda“. Drama artistică.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Adorarea vieţei. Film poetică.

CINEMA URANIA

Miercuri, Joi:
„Manechiul din New-York.“ Film american Pathé.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Sfârşitul Vieţei.“ DramL istorica.

CINEMA APOLLO:

Miercuri, Joi:
„Siuucidere morală.“ Drama sentimentală.
Vineri, Sâmbătă Duminecă:
„Stringerita şi banca tenebroasă.“ Drama detectivă.

Citiţi „Infrăţirea“

La firma **Diamanstein şi Moskovits**

vis-à-vis de poşta centrală

Au sosit o mare cantitate de

stofe engleze negre şi albastre închise din care confecţionează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumseţează pielea şi îi da fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubiţele, încreţiturile întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie în frumseţează pielea

PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

357 **Dr. Földes şi Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, droguriile şi parfumeri

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR cu practica îndelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscand germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerț și să aiba practica de cel puțin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuința, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer preturi bune, adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE 1 pereche galoși bărbătești aproape noi preț eftin la Dna Klein în Str. Bratianu No. 43 dela 2—4 p. m.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on seslon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcționar de bancă, salariat 1800 Lei, dorește pentru eventuală căsătorie, cunoștința unei domnișoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naționalitatea, să cunoască însă și limba română. Oferte serioase și discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lunǎ 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGĂTORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

Technica Labora

Birou Technic și agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ștefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori și ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare și prețurile cele mai moderate.
320

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Cafeneaua
„Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

A sosit o mare cantitate de
vase zmălțuite
și se vând **eftin** la
Moskovitz & Co.
Piata Mihai Viteazul 11.

Med. **Dr. Lăzărescu**
Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

KATZ & BERNAT
își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei
445
Piața Mihai Viteazul No. 34.

Radio 185 1
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

TEODOR MAIOR
Intreprindere Românească Electrotechnică și Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Instalații electrice de lumină și forță apaduct, reparații de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi și pentru provincie. Prețuri reduse. 174

La Firma 453
Vadul Transilvaniei
Piața Mihai Viteazul No. 35.
Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.
17

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Cafea turcească
De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.
Informații la Administrația ziarului Intrățirea sub „MOTOR". □

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-:
I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200.
Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemteasscă. ȚUICĂ DE VĂLENI.

Vânzare cu prețuri senzațional de reduse ca în timp de pace.

Prețurile:	avute Lei	actuala Lei
STOFE ENGLEZEȘTI:		
Pentru haine bărbătești, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbătești pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătase pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămași bărbătești	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătase	35·—	19·—
SIFFON ȘI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearșof mărime 8/4	70·—	35·—
„ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii și cu pete	70·—	35·—
Căptușeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35.—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Ața cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. și 3-6 p.m.
La firma JACOB DICK și FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

La Bufetul Mihai Viteazul se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25.** 452

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 38
PENTRU
MICA PUBLICITATE

LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ

Societate Anonimă Tg.-Mureş. Capital Lei 200.000

Prospect de emisiune.

Infiinţarea unei Librării Româneşti, era de mult în intenţia societăţii româneşti intelectuale, din Tg.-Mureş.

Se simţea nevoia a ţari Societăţei, atât pentru aducera şi punerea la îndemâna organelor de şcoală din oraş şi judeţ a cărţilor şi recvizitelor şcolare, necesare bunului mers al acestor instituţiuni, cât şi pentru răspândirea cărţilor şi diferitelor scrieri literare şi populare româneşti, în oraş şi judeţ.

„Librăria Românească" va umple golul simţit, ne va face independenţe, faţa de comerţul similar străin şi înseamnă în acelaş timp un paş înainte, pentru validarea noastră economică.

Comitetul de fondatori, în sedinţa de la 13 Februarie a. crt., a fixat capitalul la 200.000·— Lei împărţit în 1000 acţiuni á 200 Lei fiecare şi a fixat suscripţia publică, după următoarele norme;

a) Vărsămintele se vor face în trei rate, din care primul vărsământ de 30% adecă 70 (şeptezeci) de acţiune plus lei 20·— spese de emisiune, la semnarea acţiunelor.

b) Restul vărsămintelor se vor face, după avizul consiliului de Administraţie.

c) Subscrierile se fac la toate băncile româneşti din localitate, precum şi „Albina" Sibiu şi Sucursalele sale „Muresiana" Reghinul-Săsesc, federala „Ogorul" Loco şi la toate cooperativele federalei „Ogorul" din judeţ.

d) Acţiunele sunt la purtători.

e) Membrii funduari îşi rezervă dreptul de selecţionare şi reducerea numărului acţiunelor semnate.

T.-Mureş, la 23 Februarie 1921.

Comitetul de fundatori.

ss. Dr. Victor Suciu, subprefect.
„ Ştefan Boroş, subdirector Banca Românească.
„ Simion Gocan, Directorul Liceului „Papiu Ilarian".
„ Nicolea Vulcu, mare proprietar.
„ Constantin Popa, şeful Poliţiei de stat.
„ Alexandru Birtolan, şef judecător de ocol.
„ I. Popoviciu, judecător de instrucţie.
„ Dr. I. Vescan, fost prefect.
„ R. Larchet, profesor.
„ I. Pădureanu, Preşedintele reuniunii meseriaşilor.
„ Iosif Luca.
„ Dr. C. Albu, juris consultul oraşului Tg.zMureş.
„ Nicolae Oprean, director de Bancă.
„ Ştefan Roşianu, profesor.
„ Dr. Ioan Pantea, avocat.
„ Dr. Liviu Tilea, prim medic judeţian.
„ Ioan Luca.
„ Dr. Petre Muscă, Spitalul de Stat.
„ Eugen Vancu, director de Bancă.
„ Iuliu Arsenovici, Inspector General Financiar.
„ Gheorghe Vlassa.
„ Vasile Cerghizan, spitalul de stat.

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Se caută maestru tăbăcar

448 care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase maşini de călcat şi de fiert calitate bună garantată şi becuri electrice în cantităţi mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acţii.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Transatlanticul

RE D'ITALIA

al Societăţii

LLOYD SABAUDA

Soseste la Constanţa în ziua de 24 Martie stil nou dacă timpul va permite exceptând căzuri neprevăzute şi pleacă în aceaşi zi.

Primeşte pasageri pentru NEW-YORK direct.

Preţul biletilor pentru NEW-YORK direct: Classa I. 65 Lire engleze plus 8 dolari. Classa III. 25 Lire engleze plus 8 dolari. Biletele trebue procurate cu cinci zile inainte. Pentru orice informaţiuni a se adresa la I. A. RUDIC, agentul Societăţii Strada Cantacuzino No. 24 Constanţa.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

346 A sosit o mare cantitate de

sârmă pentru electrică şi sonerie

cari se vând cu reducere de 20% la toţi instalatori.

Tot felul de accesori pentru biciclete, soluţie mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate şi prospete se vând cu preţuri de reclamă la:

Emil Blaga Cluj,

Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din Bucureşti.

468

Agenţia Principală **din Tg.-Murăs** şi-a început operaţiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condiţiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Româneşti, Târgu-Murăş.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşta la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

281 **carne şi mere,** de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

ATENŢIUNE! ***ATENŢIUNE!***

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitân) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocănească albită şi nealbită, pânză tela,

14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Anul I. No. 176 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 20 Martie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

LIBERTATEA PRESEI

Dreptul la opinie liberă, acest drept general, uman, îşi găseşte manifestarea-i exterioară în libertatea cuvântului şi libertarea de pressă. Acestor două forme de manifestare a gândirii şi simţirii omeneşti, trebuie să li-se asigure o libertate cu atât mai largă, cu cât sunt nedesligite de însă şi demnitatea omenească. A vorbi şi a scrie după cum gândeşti, este o cerinţă de onoare pentru tine însuţi şi o consideraţie dintre cele mai nobile, pentru cei ce te înconjoară Dar acest drept, care sub raport individual nu îngădue nici o restricţiune, este totuş un bun comun, şi, când ese vorba de pressă el nu poate fi nemărginit. Când s'au dat luptele mari, când s'au scurs valuri de sânge pentru dobândirea acestui drept, când puşcăriile gemeau de mulţimea celor ce nu voiau să-şi înăbuşe convingerile şi când eşafodul se prefăcu în cea mai frumoasă tribună, de unde se apotheosa acest drept sfânt, înăscut omului, — atunci în general se ducea lupta pentru bunuri ideale, pentru a-se asigura mijlocul cel mai important şi cel mai efectiv, prin care aceste ţinte nobile vor putea fi atinse. Nu poate fi vorba deci numai de un drept pentru sine, de o libertate exterioară, materială fără considerare la baza de drept, fără considerare la principiul, care stă la temelia acestui drept. O pressă da, să fie liberă, dară să stea în serviciul ideilor mari şi generoase, cari să asigure ordinea şi progresul. Intr'un stat, care îşi are temelille existenţei sale într'un curs de evoluţie istorică, presa va trebui să ţină seamă de această formaţiune ca de un product al istoriei, ca de un product al conştiinţei şi al liberei manifestări exterioare a naţiunii ce-'l constitue.

Prin acest fapt, nu se restrînge cu nimic libertatea şi rolul ideal al pressei, căci câtă vreme trăim în societate şi câtă vreme forma, cea mai perfectă, în care societatea îşi găseşte organizaţia sa este statul, e natural ca şi pressa numai în aceste cadre să caute a-şi îndeplini misiunea. Dacă însă o pressă oarecare, ar încerca să iese din aceste cadre şi să servească interese contrare, atunci numai are dreptul să invoace pentru sine scutul „libertăţii de pressă", precum nici criminalul de rând nu poate să invoace „libertatea de mişcare" pentru a-şi lua dreptul de a ucide, ori de a tăbări în casa cuiva.

Dar, fiind vorba, de data asta, îndeosebi de libertatea de a exprima păreri „politice", direcţiunea şi cadrele în cari se va face aceasta, iarăş nu vor putea înlătura o anumită disciplină. Statul nu este numai o organizaţie juridică ci este o fiinţă etică cu personalitatea sa distinctă. Din ideea de stat derivă toate drepturile politice şi numai prin aceste drepturi îşi poate lua cineva partea în viaţa de stat. Aceste consideraţiuni vor fixa şi pressei hotarele în cari poate să se mişte liber. Şi astfel rolul politic ce-i revine pressei este de-a se ocupa de chestiile publice ridicând probleme şi indicând soluţii de a controla funcţionarea organelor statului, şi de a fi pasnicul drepturilor civice şi politice şi de a creşte o opiniune publică, sănătoasă şi patriotică.

Câtă vreme pressa se va preocupa numai de aceste chestiuni şi nu va trece pe terenul unei agitaţiuni desfrânate, care să clatine încrederea în îndreptăţirea de a fi şi în misiunea înaltă a statului şi să pericliteze ordinea şi armonia socială, — până atunci pressei trebuie să i-se îngădue cea mai deplină libertate.

Când însă o pressă recurge la armele minciunii şi ale calomniei, când mistifică tendenţios ştirile şi faptele pentru a seduce opinia publică si a crea o atmosferă protivnică unei desvoltări pacinice, ori când se intenţionează de a dreptul subminarea patriei, atunci intervenţia statului uu numai că e îndreptăţită, dar se şi impune.

Adevărat că în împrejurări normale şi presupunând un anumit nivel de educaţie cetăţănească şi de patriotism, tot numai pressei şi opiniei publice i-ar reveni rolul să condamne şi să execute o pressă, care a trecut peste limita misiunii sale. La noi însă, — spre pildă — unde massele mari nu prea ştiu să ucugete independent, ci-şi însinşesc părerile de-a dreptul d-l gazete, unde consolidarea naţioi nală încă nu e desăvîrşită patriotismul românesc pentru mulţi este încă o noţiune supărătoare, la noi *organele statului* trebuie să vegheze ca să nu fie ştirbite interesele superioare ale ţării şi neamului. Dar nu e nevoe numai decât să intervină justiţia şi să creeze martiri, mai ales că justiţia are să judece numai în cazuri concrete şi nu poate să condamne o direcţie ori o tendinţă, cari, ori cât de primejdioase ar fi, reuşesc adese să ocoliască de a veni în conflict cu prescripţiile expresse ale legii. Sistarea apariţiei acelor gazete, cari s'au făcut vinovate de abuzuri ca şi cele înşirate mai sus, este singurul mijloc *nu de retorsiune, ci de apărare preventivă*, ceea-ce formează atribuţiunea organelor administrative.

Aurel Ciato.

In chestiunea Sancţiunilor

Nauen, 15 Martie

Camera engleză a aprobat în a doua cetire proectul de lege asupra cancţiunilor în urma discursului lordului Chabelier, care a căutat să dovedească că birul asupra exportului şi blocada economică a Germaniei vor avea mare efect. Din aceste desbateri reese însă că atitudinea Belgiei şi a Italiei faţă de proect nu e clarificată şi e posibil ca aceste două ţări să nu participe la acest proect.

Drepturile lor

Congresele feministe nu mai sunt o noutate. Ele ne-au arătat în ultimii ani că, rămânând totuşi sentimentele şi romanţioase, femeile posedă o idee clară a dreptului lor dar nu par că adue o teorie perfect valabilă pentru a asigura realizarea unor planuri de execuţiune. Frazeologia lor risipită nu convine felului de lupte precise cari pasionează azi sufletele militante. Le lipseşte experimentarea forţelor lor în lupte mari. Le lipseşte spiritul de tenacitate care afâfă energia luptătorilor politicei. Simţi că, dincolo de porţile unui congres, chestiunile de croitorese, de soţi şi de servitori sterg dorinţa triumfului social. Simţi că cele mai multe dintre oratoarele mişcărei feministe vin la tribună aprovizionate cu necazurile lor personale, cu suferinţele lor intime generalizate într'un lirism vag, fără metodă.

Nu ştim cum vor decurge la Bucureşti dezbaterile congresului convocat de „Liga drepturilor femeii", a cărui prezidenţie a fost oferită d-lui Iuliu Maniu. Dar cunoaştem părerile d-lui Maniu în chestiunea drepturilor politice ale femeilor. Iată de ce ne îngăduim să ne ocupăm puţin de o veche chestiune readusă la ordinea zilei.

Că femeile luptă, fie de ar fi chiar numai dintr'o statornicire a amorului-propriu, pentru ceea ce ele numesc emanciparea integrală, e nn lucru care îşi are firească lui explicaţie. Nu tot aşa e în ce priveşte pe barbaţii politice susţinători al agitaţiei feministe. Căci, sau ne bucurăm în adevăr în situaţia prezentă a societăţii moderne de privilegii exorbitante, constituind o vie nedreptate contra căreia însăşi conştiinţa se revoltă şi atunci tentativa de a răsturna brusc rosturile transformând în sclavie o tiranie milenară e hazardată, sau, dimpotrivă, natura a făcut bine lucrurile, stabilind un fel de balanţă ale cărei cumpene se echilibrează. Şi atunci e ochiul feminiştilor care vede greşit şi buna lor judecată care se rătăceşte.

E necesar să aibă cineva faţă de bărbaţii politici feminişti atitudinea pe care o are faţă de pacifiştii prea convinşi: moderaţie şi rezervă. Căci printre susţinătorii feminismului pot fi unii cari văd în el o mină bună de exploatat sau alţii cari, idealişti, puri, vizionari candizi, cred cu tărie că exacta egalitate între cele două sexuri trebue să asigure celui calificat de obicei ca fiind cel slab exercitarea tuturor profesiunilor şi folosinţa tuturor drepturilor.

Pentru aceştia din urmă, chestiunea alcătue un întreg sistem cu program şi articole numerotate, pentru impunerea cărula, ei predică cu convingerea şi statornicia credinţei. Şi cum toate speciile de donchişotism merită consideraţie si respect chiar când cavalerii se bat eontra morilor pentru morărite, nu putem decât să admirăm pe îndrăzneţii ispitiţi de reforma condiţiunei femeilor.

Dr.

Din prag[illegible] albe

In Capitoliul din Washington, Warren Harding după ce a prestat jurământul obişnuit, a vorbit mulţimiei. Mesagiul său inaugural e vioi, sincer şi direct şi contrastează fericit cu frazele lungi şi întortochiate ale predecesorului său.

Se simte o nobilă inspiraţie, lipsită de preocupări personale, cautată în solide sentimente religioase, într'un patriotism luminat şi observarea puterilor naturei. Harding se ridică spre consideraţiuni superioare fără a se pierde în nouri. El nu confundă idealul cu posibilul. Mesagiul nu conţine amănunte asupra programului noului guvern, dar ne aduce un oarecare număr de idei generale care interesează foarte mult Europa.

Preşedintele Statelor Unite evită să între în polemici cu predecesorul său învins. Nu găseşti o singură dată în mesagiul său pomenit numele.

Societăţii Naţiunilor, sau al Europei, şi nici al vre-unei puteri străine. In schimb, Harding enunţă principii generale de unde putem trage concluzii.

Preşedintele laudă înţelepciunea politicei tradiţionale consistând în a nu a se amesteca în treburile Europei. Acestui principiu moştenit de la înaintaşi îi aduce două temperamente: 1. condamnă uneltirile contra civilizaţiei şi libertăţii şi 2. declară: „Ochii noştri vor sta totdeauna deschişi înaintea ameninţărilor posibile; urechile noastre nu vor rămâne surde la chemarea civilizaţiei"

Se pronunţă contra oricărei allanţe militare permanente, contra oricărui angajament care ar lega dinainte Statele Unite şi le ar expune să participe la o politică ofensivă. Totuşi această atitudine nu implică nici izolare, nici abţinere, nici indiferenţă. Harding se arată dispus a se asocia cu naţiunile lumei mari sau nici pentru a se sfătui asupra uşurării sarcinilor prea grele rezultând din instituţiunile militare şi navale.

Prin urmare, Harding rezervă liberul exerciţiu al suveranităţii naţionale, dar admite că evenimentele pot să-l oblige să se amestece chiar în treburile Europei, dacă acestea interesează libertatea şi civilizaţia.

In ce priveşte războiul se deosebeşte de Wilson. Harding spune că naţiunile care vor recurge la război vor trebui să facă dovada dreptăţei cauzei lor sub ameninţarea de a fi scoase din rândul popoarelor civilizate. Wilson, în primii ani ani războiului, nu căuta cine este vinovat pentru isbucnirea războiului şi numai după realegerea sa a luat poziţie contra guvernului german şi această s'a mărginit numai la o îndelungata polemică cu guvernul german în care a apărat numai interesele americane.

Numai după ruperea relaţiilor, cu Germania Wilson a invocat interesele generale ale omenirei.

Harding crede că în viitor Statele Unite vor trebui să examineze imediat de care parte se găseşte dreptatea. „Interesul nostru de a salva civilizaţia a avut expresia sa entuziastă şi eroică. America a resistat încercării de a întrona barbaria.

Ea va proceda la fel astăzi sau mâne".

Inştiinţare necesară pentru oamenii de pradă dinlăuntru şi din afară, bolşevicilor şi cuceritorilor.

Mulţi germani nădăjduesc un război între Anglia, America şi Japonia pentruca pe ruinele acestora să triumfe Reichul hrăpăreţ. Se înşeală însă, şi vorbele lui Harding previn pe oamenii de pradă că încercările lor vor provoca ridicarea Americei ca şi în 1917.

Pentru organizarea votului universal

Sterilitatea luptelor politice de la războiu încoace a făcut pe mulţi să se gândească dacă, experimentele de până acum, n'ar fi necesare unele restricţiuni care să aibe ca rezultat o mai bună funcţionare a votului universal.

Se ştie de altfel că şi în Franţa, unde exerienţă democratică e mai veche şi cultura politică mai încercată, s'au găsit o samă de scriitori politici cari să propună diferite soluţii pentru temperarea sau mai bine zis pentru *organizarea votului universal.*

E de ajuns să pomenim, de pildă, cartea lui Charles Benoist, *Criza statului modern şi organizarea votului universal,* pentru a înţelege că nu suntem singura ţara în care instituţia votului universal începe să fie desbrăcată de puterea miraculoasă ce i-se atribuie de obicei de către exaltaţii regimului democratic. Şi votul universal, ca orice instituţie, pe lângă principiul care-i justifică existenţa, are nevoie şi de o cât mai bună înfăptuire pentru a putea da ţării o serioasă şi rodnică guvernare, — şi de aceia şi sunt atâţi oameni cari, respectând principiul, vor totuşi să găsească şi cea mai bună organizare prin care votul universal să corespundă cât mai mult speranţelor legate de el.

Ne vom face deci o datorie din a reproduce aici toate propunerile făcute prin presă în legătură cu organizarea votului universal.

Aşa în n-rul 80 al ziarului „Dacia" într'un articol „Şcoala, biserica şi politica". profesorul Tiberie Crudu, plecând dela intenţia guvernului de-a răpi preoţilor şi învăţătorilor dreptul de a participa la viaţa publică a ţării şi recunoscând în acelaş timp cât de mult au pierdut şcoala şi biserica noastră din pricina că preoţimea şi învăţătorimea s'au lăsat târâte în vălmăşagul luptelor politice, face o propunere menită să împace şi exigenţele votului universal, dar şi nevoia de-a feri pe preoţi şi învăţători

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

de pasiunile și lupele politice așa de vătămătoare pentru interesele școalei și bisericei noastre.

Și iată ce propune d-l Toiberie Crudu :

Câți preoți, învățători și profesori avem în parlament? Atâția! De câți avem nevoie absolută pentru ca și glasul conducătorilor rurali să fie cunoscut și ascultat? De atâțea! Să zicem 10 ori 20 la sută (nu mă ocup de număr). Ei bine, dacă s'ar stabili un număr de 60, 70, 100 de inși, atunci numărul, odată hotărât, s'ar împărți în mod proporțional pe județe. Județele ar alege pe acești reprezentanți, nu prin alegători de toate clasele și de toate categoriile ci așa cum se face alegerea la universitate, numai prin membrii corpurilor respective al preoților învățătorilor și profesorilor. Cu alte cuvinte corpul didactic rural își alege reprezentanții săi, preoții și învățătorii pe ai lor.

Aleșii să albă prin lege dreptul de a intra în sfatul țării, confirmați fiind de membrii adunării naționale. Această alegere, după noi. ar fi cea mai potrivită din câte sunt până acum, fiind scutită de toate neajunsurile de care sufăr legile 'n vigoare și anume:

a) Mai întâi s'ar trimite în parlament elementele cele mai destoinice din sânul dăscălimii și a preoțimii, fiind aiese de cei ce au interes să fie reprezentați cât mai bine;

b) Luptele electorale, chiar dacă n'ar dispărea, s'ar da între candidații cei mai buni din fiecare corp, căci de sigur nimeni n'ar în drăzni, ca azi, să-și puie candidatura, dacă n'ar fi încredințat că colegii lui l'ar alege pe baza meritelor și a muncii deosebite depusă în ramura sa, nu a politicii de partid.

c) Alegerea fiind făcută nu de cluburi, partide și partizani, poporul este scutit de priveliștea des gustătoare a luptelor electorale în care azi preoții, învățătorii și profesorii să ceartă, să ponegrească, sa înjosesc, aducând pagube morale funcției lor și oamenilor pe care-i conduc.

ECOURI

O aniversare feministă

Duminecă 13 Martie s'a sărbătorit printr'un festival organizat în aula „Fundației Carol I" din București, a 50-a aniversară a „Ligei femeilor franceze".

D-l dr. Lupu a ținut o frumoasă cuvântare, în care a arătat rolul femei în mișcarea socială și politică din Franța și Anglia, și a constatat inferioritate de drept în care se găsește femeea la noi, exprimându-și nădejdea într'o apropiată emancipare a femeiei române.

D-na Eugenia de Reuss Ianculescu a făcut un istoric al evoluției ligei femeilor franceze, iar d-na căpitan Matei a cântat câteva arii la pian.

Rezultatul unui concurs artistic

Comisiunea pentru alegerea modelului de timbru al asistenței sociale a clarificat astfel lucrările prezentate:

Premiul I n'a fost dat, de oarece nimeni n'a îndeplinit condițiunile. Premiul al II-lea (15000 lei), a fost împărțit d-lor P. P. Molda și Aurel Constantinescu. S'a hotărît ca aceștia în colagarare, să execute un nou timbru în schimbul sumei de 10 mii lei. S'a dat mențiunea I-a (câte 4000 lei) d-lor Orațiu Dimitru și Bednarik, mențiunea II-a (câte 2500 lei) d-lor Gh. Chroiu, Marincea, Stănescu, Victor Popa, N. Georgescu, N. Grosman, Lucia Belu și Farsch, mențiunea III-a (1600 lei), d-lor G. Cristincel și R. Vichelu.

Succesiunea lui A. D. Xenopol la Institutul Franții

Academia de științe morale și politice din Paris a procedat la operațiile preliminare ale unei alegeri pe care ziarele franceze o numesc „foarte importantă" și pe care incidente recente o fac deosebit de interesantă: acea a unui a-ociat străin în locul vaçant prin moartea lui A. D. Xenopol.

In comitet secret — la care a asistat și d-l Millerand — Academia a dat ascultare raportului comisiunei speciale însărcinat să prezinte un candidat unic. Acest candidat este baronul Descamps, senator belgian, profesor la universitatea din Louvain, fost ministru al Artelor și Științelor, care a publicat în timpul din urmă un răsunător manifest asupra „geniului limbei franceze și strălucirei ei internaționale" Academia a primit cu o vie favoare această candidatură.

Un teatru proletar

La Leipzig se va inaugura, sub numele de „Tribună proletară", un teatru reservat numai pentru muncitori.

Burghezii — adică suspecții — vor fi expulzați fără nici o considarare din acest teatru; aceași soartă o vor avea membrii presii! Se anunță că pilda Leipzigului va fi urmată de mai multe orașe, în care plebeienii s'au săturat de contactul cu ... intelectualii și capitaliștii. Lenin n'ar fi făcut mai bine.

Comemorarea lui Petru Maior la Iași

Societatea studenților în litere și filosofie din Iași a sărbătorit împlinirea a 100 de ani de la moartea învățatului latinist ardelean Petru Maior, Duminică 13 Martie.

Programul a fost următorul:

1. Cuvânt de deschidere de d-l C. Balmuș, președintul societății în Litere și Filozofie.

2. Conferința d-lui prof. univ. I. Minea despre: „Idei și fapte din activitatea lui Petru Maior".

3. „Pagini alese" din Petru Maior, lectură de d-l A. Popovici, vice-președintul societății studenților în litere.

Citiți „Infrățirea"

DIN ORADEA-MARE

— Viața culturală —

Fiind centrul, nu numai al Bihorului, ci și al întreg ținutului de Nord al Transilvaniei, ar fi de dorit să se lucreze mai mult pentru a face din acest oraș și un adevărat centru de viață și cultură românească

Singura grupare culturală de până acum este „Marea Reuniune Cele Trei Crișuri", a cărei activitate înflăcărată la început, dar istovită încetul cu încetul, s'a rezumat dela un timp numai în apariția revistei „Cele Trei Crișuri", care este singura revistă din părțile acestea menținută de-asupra așteptărilor.

Un al doilea organ de publicitate este ziarul săptămânal „*Tribuna*", dar palid, fără viață. Un astfel de ziar nu poate mulțumi poporul românesc din Bihor, mai cu seamă că, apărând o singură dată pe săptămână și cu știri pe cari le aduc cu multe zile mai înainte ziarele cotidiane locale ungurești, ziarul acesta mici nu prea se citește, deși datoria românului ar fi să-l răsfoiască cu atenție, fiind singurul ziar românesc al Bihorului.

Sperăm însă, ca în curând să avem un organ cotidian românesc în Bihor și chiar se lucrează cu stăruință pentru grabnica apariție a unui asemenea ziar, pe care îl va scoate o societate pe acțiuni. Un astfel de ziar, care să fie oglinda bihorenilor și a locuitorilor din partea nordică a Transilvaniei, ocupându-se mai de aproape și serios cu interesele poporului de-aici, ar fi o mare biruință a culturii românești în acest ținut de graniță.

Dacă publicații românești na'm avut de numărat de cât „Tribuna" și revista „Cele Trei Crișuri", în schimb, ca o ironie a timpului se pot înșira 13—14 ziare ungurești locale dintre cari șease sunt cotidiane, iar restul sunt reviste săptămânale. bilunare, etc. și cari, — tot o ironie — sunt citite cu mai multă plăcere de către românii, cari știu ungurește. Sunt păcate, cari cu greu vor fi șterse! De aceea spusei mai sus, că ar fi de dorit o atenție mai mare din partea românilor, la desfășurarea românismului, într'un oraș de graniță, ca Oradea-Mare.

O altă inițiativă frumoasă, începută de curând tot de „Cele Trei Crișuri" este aceea de a se ține în fiecare Joi dela orele 5 p. m. un ciclu de ședințe literare, în saloanele revistei „Cele Trei Crișuri". Această folositoare inițiativă este a d-lor dr. *Aurelian Magier*, secretarul Episcopiei ortodoxe, un neobosit și înflăcărat luptător al românismului și al răs ândirii culturii românești la sate, — și *M. Gh. Samarineanu*, redactorul revistei, venit din mențli Pindului spre a-și depune prețuitul său obol pentru afirmarea românismului în Ardeal.

In urma acestei inițiative, s'au grupat un număr însemnat de intelectuali, domni și doamne cari în lipsa unei Casine românești. ascultă aici discuții interesante asupra diferitelor probleme actu le. Ședințele s'au început încă din luna Februarie c. și continuă în fiecare săptămână. In fiecare ședință se discută câte un sublect de actualitate, se fac propuneri diferite, și se citesc bucăți din scriitorii români mai însemnați, asupra cărora fiecare urmează a-și da părerea sa.

Tot de aici, au început excursiile de propagandă culturală socială și economică la sate, iar astăzi, în urma câtorva astfel de exursii, sosesc mereu invitații din diferite sate, din cari reese, că țăranul este dornic de lumină și eă el așteaptă cu nerăbdare pe aceia dela ca i ar putea-o primi.

In ultima ședință s'a luat hotărîrea de către toți intelectualii asis enți, de a se adera la apelul „Asociației intelectualilor români" publicat în „Ideea Europeană", din București.

Cu ocazia centenarului morții lui Tudor Vladimirescu se fac pregătiri de către acest grup de intelectuali pentru o org niza o mare serbare. *G: A. Petre.*

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

(Lecția de deschidere a cursului inaugurat la Universitatea din Cluj, în ziua de 15 Martie)

I.

Până în anii din urmă linguiștii. cași arheologii, primeau orbește origina ariana a popoarelor europene și considerau India ca leagăn al civilizației noastre. Dar, de foarte decurând, studiarea mai științifică a diferitelor populațiuni ale vechiului Continent, a arătat că originele omenirii sunt, în realitate, mult mai complicate decât se presupunea până acum. In ceea ce privește Europa, antropologistii moderni sunt aproape de acord pentru a admite că Europa actuală rezultă din desvoltarea a trei mari rase distincte. *Rasa septentrională*, înaltă, blondă și dolicocefală (adică cu capul lung), ocupă Nordul Europei și ar fi poate adevărata rasă europeană autochtonă. *Rasa celtică sau eurasiatică*, scundă, brună și brachicefală (adică cu capul larg), ar fi născută în Asia, pe versântul occidental al platoului Pamirului și ar fi populat sudul Rusiei și regiunile centrale ale Europei: cu deosebire regiunile muntoase, ceea ce a făcut săvi se dea și numele de *rasă alpină*. Insfârșit *rasa mediteraneană* sau *eurafricană*, tot cundă, și brună ca rasa celtică, dar dolicocefală ca rasa septentrională, ar fi populat țărmurile Mediteranei de jur împrejur, cuprinzând și Nordul Africei, și ar fi originară din valea Nilului — de — Sus; leagănul ei pare a fi fost Etiopia și nu Asia, așa cum mai pretind încă un mare număr de autori.

Printre aceste diferite rase, cea mediteraneană are gloria de a fi văzut născându-se cea mai veche civilizație. Egiptul a fost leagănul ei acum multe mii de ani, căci perioada istorică egipteană datează de cel puțin 6000 de ani.

Până în timpul din urmă, savanții admiteau ca un adevăr indiscutabil că Egiptul ar fi rămas totdeauna neclintit în civilizația lui hieratică, cu totul despărțit de restul omenirii și că n'ar fi exercitat nici o înrâurire asupra desvoltării lumei vechi. Dimpotrivă, Egiptul a fost inițiatorul a ceea ce, timp îndelungat, a fost considerat ca cele mai vechi civilizații, căci el le-a învățat scrisul, științele și artele. Oardele asiatice cari, timp de șase veacuri au devastat Egiptul, au împrumutat dela el aceste cunoștințe pentru a le răspândi apoi în Asiria și în Caldeea. Tot Egiptul e cel care a civilizat Fenicia și vom vedea mai târziu că Grecii lua izvorul civilizației lor din aceste două țări. In rezumat, Egiptul și-a transmis tradițiunile: pe deoparte populațiunilor din Asia apusană (Palestina, Fenicia, Mesopotania, Persia și India), pe de altă parte celor din basinul mediteranean răsăritean (coastele și insulele mării Egee), și prin mijlocirea Greciei, care îi va da un nou imbold, civilizația egipteană va ajunge în Europa apusană.

Așa dar din Egipt au luat popoarele europene forța necesară desvoltării lor și dacă fiecare dintre ele, urmându-și geniul propriu, a modificat ceea ce a împrumutat, nu e mai puțin adevărat că tot civilizației egiptene datorăm civilizația noastră.

Eminentul meu predecesor la Lyon, profesorul Lortet, a putut dar zice, cu bună dreptate, vorbind despre vechii Egipteni: „Oamenii aceștia, înzestrați cu o conștiință cu adevărat modernă, au fost cei dintâi cari pe pământul nostru, în mijlocul unei lumi barbare, au împrăștiat învățătura admirabilelor precepte ale înaltei morale, care guvernează încă, în zilele noastre, viața popoarelor civilizate. Au fost savanți și artiști de primul ordin, agricultori și ingineri dintre cei mai dibaci în arta irigațiunilor, cugetători adânci. Tot ceea ce au scris sau învățat ei, tot ceea ce au făcut, are deci pentru noi cel mai mare interes, pentru că ei sunt în mod direct părinții creatori ai ideilor nobile și generoase care au servit la desvoltarea inteligențelor noastre și care ne-au modelat astfel cum suntem".

Iată dece, contrar istoricilor Medicinei cari ne-au precedat, nu vom merge să căutăm în India sau în Mesopotania originele depărtate ale acestei științe, ci în Egipt, căci acolo, în baza celei mai puternice evidente, s'a născut Medicina, odată cu civilizația noastră, de care e nedespărțită.

*

In realitate, pare că medicina s'a născut în modul următor: Dacă e să credem pe Strabon s'a început prin a expune bolnavii în piețile publice sau la porțile orașelor și toți trecătorii care fuseseră loviți și vindecați de aceleași boli trebuiau să ajute cu sfatrile lor pe cei cari sufereau. Mai târziu, se înscriau în registre simptomele boalelor, ca și procedeele curative cari le-au vindecat, și aceste registre erau păstrate în templ, așa cum erau păstrate arhivele națiunei. Timp îndelungat, fiecine a avut libertatea să meargă să consulte registrele și să aleaga, pentru boala sa sa sau pentru aceea a celor din jurul său, medicamentele al căror succes fusese confirmate decătre experiență. Observații noui s'au adăogat încetul cu încetul la cele vechi și preoții au fost însărcinați în mod natural să le redacteze. A rezultat astfel un adevărat codmedical, fruct al experienții secolelor, dela care nu mai era îngăduit să se depărteze nimeni.

Preoții s'au călăuzit în exercitarea medicinei, după această *Carte Sacră* pe care au atribuit-o zeului Thot. Preoții egipteni au fost deci primli medici. Ei au fost însă supuși unor legi foarte severe. De oarece o practică, sprijinită pe o atât de lungă experiență părea prefarabilă nxperienții mărginite a

Cronica politică

Între Federație și Guvern. — Constatând că nici pe cale de amendamente nu e capabilă să aducă vre-o contribuție la reforma agrară, „Federația" care nici cât a guvernat singură n'a fost în stare s'o facă, a hotărât acum să amenințe cu o retragere din parlament. Urmărește gesigur o lovitură teatrală la fel cu aceia a aducerei legei agrare în ajunul căderei dela guvern, — nu din partea guvernului, care era oprit dela acesta de șeful său, d-l Vaida — ci din inițiativă parlamentară. Federația are iar nevoie de cal de bătae pentru viitoarele alegeri.

Lupta contra d-lui Argetoianu. — Drept consecință a celor constatate pe seama d-lui Argetoianu, s'a propus o moțiune de neîncredere în contra acestuia și a guvernului. Reușindu-se a se înlătura punerea la vot a acesteia, Federație a discutat cu multă aprindere începerea unui atac violent pe chestiunea afacerilor Schuller Argetoianu.

Fără d-l Iorga. — Constituindu-se blocul basarabian se afirmă de organele federaliste că acesta va lucra tot cu Federația, care ar rămâne deci compusă din țăraniștii din vechiul Regat, partidul național Ardelean și Basarabenii. In felul acesta d-l Iorga și cu naționaliștii d-sale se consideră în afară de Federație.

Născociri maghiare

Presa maghiară budapestenă nu se sfiește a născoci cele mai nechipuite povești despre o anumită teroare a autorităților române din Ardeal, pentru a menține ura față de noi în opinia publică maghiară și a prezenta Maghiarii din Ardeal ca fiind cei mai nefericiți ca ajunși sub un regim de teroare. Ziarul *Erdélyi Hirek* (Vești din Ardeal) ca să informeze „obiectiv" opinia publică scrie următoarea poveste:

„Zilele acestea au sosit la Debrețin patru Maghiari zdrențuroși și acoperiți de răni. Ei povestesc următoarele: La siguranța română din Oradea-mare există o pivniță. Mulți maghiari torturați și-au dat duhul în acest loc trist. Cei patru Maghiari au fost și ei conduși acolo unde-i aștepta cel mai nou instrument de tortură: *sferiul cu cuie.* O ladă în care sunt așezați maghiarii acuzați despuiați până la piele apoi prin introducerea cuelor cari străbat până la oase se forțează mărturisirile de cari are nevoie siguranța".

Ziarul *„Nagyvárad"*, reproducând această știre, constată că nici un cuvânt nu e adevărat din povestea născută de fantezia bolnavă a vre unui mare patriot maghiar. Ziarul a făcut anchetă în localurile siguranței și nici urmă de vreun instrument de tortură n'a aflat. Se întreabă care poate fi scopul acestor știri fantastice și constată că presa budapestenă aduce prin ele un prost serviciu Maghiarilor din Ardeal. „Ar fi de dorit — scrie Nagyvárad — ca știri de această natură să capete desmințirea categorică în Ungaria și să fie reduse la adevărata lor valoare".

Pentru noi e nouă dovada că presa maghiară din Budapesta recurge la cele mai reprobabile mijloace pentru crearea unei atmosfere ostile nouă în Ungaria, depășind toate limitele ocațiunii și posibilității. Iar credulitatea vecinilor noștrii față de improvizați de asemenea natură e cunoscută și e probabil ca ele să treacă granițele Ungariei pentru a se pune în serviciul propagandei de discreditare. De acea desmințirea lor în Ungaria se impune și nu e îngăduit să se mai întârzie.

Știri și fapte politice

Ziarele Federației și „Patria" în frunte, înșiră ce-a reușit să facă guvernul generalului Averescu într'un an de când guvernează, adică: a întârziat reforma agrară, a înăsprit viața, a stricat transporturile, a pierdut Maramureșul (?) etc., etc.

Pentru toate acestea, guvernului Averescu i-a trebuit un an, pecând Federației numai trei luni . . .

*

Se știe că, decând s'a dat cu politica Federației și a dr-lui Lupu, „Patria" s'a ferit de-a face naționalism. Nici chiar atitudinea ziarelor maghiare suspendate n'a relevat-o, de frică să nu-și înstrăineze nici o simpatie electorală.

Dar, în fine, a găsit și „Patria" prilejul de a face naționalism: pe chestia operei „Tannhäuser". De votul lui Wagner nu se teme . . .

*

Anunțând și binecuvântând — ba bine că nu! — proectata amnistie cu prilejul căsătoriilor princiare la . . . *„Situația Politică"*, — „Voința" voește să dea cu anticipație o largă interpretare a acestei amnistii, în speranța că în ea ar putea fi cuprinși și atâția din condamnații politici pe care-i reprezintă. Dar, speranța-i e zadarnică: asupra sancțiunilor pe care le dă conștiința cetățenească, clemența regală nu poate amnestia.

DIN UNGARIA

Tratativele din Bruck.

Teleky ministrul președinte al Ungariei a declarat zilele acestea că în curând vor începe tratative de mare importanță în Bruck între Cehoslovaci și Ungaria. Scopul lor este a restabili legăturile economice și politice între ambele state și să pregătească încheerea unei convențiuni economice. Ideea acestor tratative emană mai mult din cercurile politice engleze și franceze cari au decis pe Benes, cu ocazia călătoriei sale la Paris și Londra, ca să încerce o apropriere prietenească față de Ungaria. In declarația sa Teleky speră că tratativele acestea vor fi ocaziunea ce-i oferă Ungariei posibilitatea de a intra succesiv în viața economică internațională, recunoaște însă situația grea a guvernului maghiar la aceste tratative, întrucât va trebui să aibă în vedere și spiritul opiniei publice, ceiace înseamnă că toate aceste tratative ca și cele cari vor urma nu sunt decât impuse de forța împrejurărilor și nici decum de dorința poporului maghiar de a fi în lume în relațiuni cu statele vecine, rămânând el în veci acelaș; iredentist și conspirator.

America și Ungaria.

Politica Ungariei își menține și pe mai departe nota sa adevărată: condescendentă, îngăduitoare și plină de amabilitate și devotament față de cei mai tari pentru a le câștiga simpatiile, ca apoi, sub masca celui mai înaintat liberalism, să continue planurile sale revitente și propaganda sa defăimatoare. In dorința de a câștiga tot mai mult opinia publică americană pe seama sa, zilele trecute au manifestat în fața legațiunii americane din Budapesta exprimându-și simpatiile pentru poporul american care a fost cel d'ntâi care a alergat în ajutorul Ungariei. In răspunsul său consulul american declară că America va face tot posibilul pentru a grăbi regenerarea Ungariei. In acelaș timp s'a adresat și o telegramă de felicitare președintelui Harding care a fost comentată cu multă simpatie de pressa americană. O singură dată a venit America în ajutorul popoarelor europene: prin Wilson și principiul autodeterminării, un al doilea Wilson însă cu greu se va afla, care să poată agita Ungariei „regenerarea" ce-o dorește.

Legături bulgaro-maghiare.

Săptămâna viitoare vor începe tratativele între Ungaria și Bulgaria pentru încheerea unei convențiuni economice. Din această cauză ministrul agriculturii al Bulgariei va sosi în curând la Budapesta.

Ungaria de vest.

Grofui Anton Ligray, guvernatorul Ungariei de Vest, scrie un articol în „Pester Lloyd" prin care afirmă că ar fi o mare deosebire de păreri între guvernul austriac și opinia publică în ce privește chestiunea acestui teritoriu. In timp ce guvernul austriac consideră decisiunea Consiliului superior ca un fapt imutabil, poporul austriac nu ar avea nici-o pretenție la teritorul ce formează mărul de ceartă ci ar dori un cât mai mare import de alimente din Ungaria pentru a-și vedea existența asigurată, iar locuitorii Ungariei de Vest s'ar opune anexării lor la Austria. E firesc să vorbească Ligray în acest fel pentru a crea o cât mai mare antipatie în opinia publică față de viitoarea deslipire, însă el face și prognosticul „că populația maghiară e decisă să apere până la ultima picătură de sânge această parte a Ungariei."

(*După ziarele maghiare.*)

Conferințele „Astrei"

Conferința D-lui prof. Grimm despre „Constituția Engleză".

Eri 16 Martie a avut loc la Universitate continuând ciclul de conferințe organizat de către societatea „Astra" conferința d-lui Profesor *Grimm* care a vorbit despre *„Constituția engleză"*.

— Sunt oameni, începe d-l prof. Grimm, cari trăesc numai pentru ei, dar sunt și alții cari trăesc și pentru binele altora. Acelaș lucru se întâmplă și cu statele. Anglia este un astfel de stat care prin faptele lui a servit de model și altora.

Continuând, conferențiarul, definește și explică înțelesul cuvântului constituția în senzul înțeles la noi și în sensul înțeles în Anglia.

— „Statul cel mai bine guvernat din lume, încă din secolul al XV a fost și este Anglia. Constituția engleză nu e o operă teoretică, compusă din deducțiuni logice, din raționament pur ci, este născută din nevoile momentului prin urmare nu e terminată nici fixată. Această constituție are oarecum un caracter negativ. Ea nu spune că cutare lucru trebuie să se facă ci arată faptele care nu trebuiesc făcute. Constituția engleză nu se vede dar se simte spre deosebire de altele care se văd dar nu se simt. Angliei nu se poate explica constituția engleză.

Inceputul acestei constituții datrează mai de mult de cât *„magna carta"* aceasta fiind oarecum consfințirea oficială. actul de naștere al ei.

Făcând un scurt istoric al poporului englez conferențiarul arată că dela Anglo-Saxoni le-a rămas așa zisul *„sfat al înțelepților"* iar de la Normanzi cari au venit mai târziu, le-a rămas instituția *juraților* de care se uza în judecăți și care era formată de semenii diliquentului.

Din aceste două instituții s'a născut *parlamentul și jurații.*

Mai departe arată că în Anglia și azi se judecă foarte mult după obicelul pământului.

Mai târziu pe lângă sfatul înțelepților s'a adăugat ca ajutoare, reprezentanții națiunei. La anul 1295 există în Anglia primul parlament unde erau reprezentați toate clasele sociale. Acești reprezentanți care se înmulțiseră foarte mult, s'au despărțit în două săli, din motive *pur practice*, pentru a lucra mai ușor. Reprezentanții țăranilor s'au lipsit de cei ai orașelor și au dat naștere mai târziu la *Camera comunelor*, iar aristocrați au rămas și mai departe și au dat naștere la *Camere lorzilor.*

Aproape toate libertățile engleze s'au câștigat pe cale negustorească și anume:

Regele având uneori nevoie de bani cerea Camerei Comunelor să-i acorde dreptul de a pune noui impozite. Această Cameră care era direct interesată nu acorda regelui impozitul până ce el nu-i acorda în schimb o libertate. Mai târziu Camera Comunelor a reușit să impuie regelui cărula îi acorde diferite impozite, felul în cara se vor cheltui banii statu'ui.

---

fiecărui preot-medic, acesta nu avea dreptul să se depărteze dela medicațiunile prescrise. In cazul acesta, dacă nu-și salva bolnavul, nu era făcut răspunzător; iar dacă nu respecta prescripțiunile, era pur și simplu pedepsit cu moartea. Veți zice că metoda aceasta cam violentă nu era poate făcută pentru propășirea științei medicale. Să mărturisim totuși că era prudentă într'o vreme în care medicină era încă în copilărie.

*

Primele școli

Profesiunea medicală fiind în mâinile castei sacerdotale, vom vedea ce erau acești preoți medici și cum se recrutau ei.

Fiecare capitală poseda colegiul ei sacerdotal, ierarhizat cu strășnicie. *Marele-Preot* era șeiul lui absolut, Subt el veneau *tații ghicitori* (uneori chiar *mamele ghicitoare* ca la Sais), purificatorii, scribii, purtătorii de tămâie, muzicanții, cântăreții, etc.

Acest corp sacerdotal, foarte unit și foarte ierarhizat, în felul modernelor noastre congregațiunii, exercita o influență morală imensă; această infuență își avea explicația în vasta erudiție a preoților și în modul cum știau ei să dea pilda virtuților pe cari le predicau. Știința, simplicitatea, cumpătarea și curățenia erau calități asupra cărora preoții nu admiteau discuție. Ei erau ușor de recunoscut după vestmintele lor de pânză albă și fină și după blana de leopard pe care o purtau în general de-a curmezișul spinării.

Zeii pe cari îi serveau acești preoți erau nenumărați; cei mai mulți dintre ei erau divinități pur locale: fiecare provincie, fiecare oraș chiar, își avea zeii săi. Totuși ei erau adeseori reuniți câte trei, alcătuind un fel de familie, tatăl, mama și fiul; ceea ce se numește o triadă: la Teba domneau Amon-Ra, Mout și Khonson; la Memfis, Ptah, Sekhet și Imhetep; numai triada Osiris, Isis și Horus a fost obiectul unui cult aproape general. Dar ceea ce complică în mod ciudat mitologia egiptiană, e faptul că acelaș zeu era adeseori, în locuri diferite.

Complicațiunea crește încă prin faptul că zeii aceștia erau polimorfi, când înfățișați sub forma animală și de cele mai multe ori sub o formă intermediară. Pentru a înțelege e de ajuns a ne raporta la lucrările profesorului Loret, dela facultatea de Litere din Lyon, cari arată că totem-ul sau emblema tribului primitiv. care era în general aleasă printre animalele cele mai caracteristice ale regiunei, a devenit mai întâi animalul sacru, apoi în cele din urmă zeul nom-ului, adică al provinciei; cu alte cuvinte, pentru a da pilde moderne, dacă locuitorii Bernii ar fi trăit în vechiul Egipt, ar fi avut un zeu cu cap de urs, în vreme ce locuitorii Strasburgului ar fi avut un zeu cu cap de barză și poate că cei din Cluj un zeu cu cap de corb; legendan se c eau după aceea.

Egiptenii, cari au fost cei mai religios dintre popoare, și-au întrebuințat toată ingeniozitatea artistică pentru cinstirea cum se cade a zeilor; acestor zei datorăm noi arta egipteana, tatăl artei elenice și prin urmare tatăl artei tuturor timpurilor. Arta aceasta își găsește manifestarea cea mai însemnată în templele egiptene, a căror massă enormă a rezistat așa de bine încercării veacurilor, încât dacă preoții lor ș'ar putea reîntoarce pe lume, adeseori nu s'ar rătăci și nu ar avea decât să-și reia locul în sanctuar.

Dele cele dintâi dinastii, adevărate școli au fost anexate principalelor temple; cele mai însemnate au fost școlile din Memfis, Theba, Heliopolis și Sais. Mai târziu ele s'au înmulțit și în același timp au căpătat mai multă însemnătate: se învățau în ele toate științele cuprinse în „Cărțile sfinte" și cu deosebire teologia, arta de a scrie, matematicele, geometria, astronomia și înfine medicina. Se învăța dar în ele nu numai medicină, ci toate științele cunoscute atunci. Școlile acestea erau Universitățile vremii.

Astfel s'a ajuns ca această Cameră a Comunelor, singură să voteze banii pentru stat.

Lorzii nu se amestecau aici căci ei erau scutiţi de impozite. Iată origina normei de azi care fac ca bugetul ţărei să fie votat numai de Cameră.

Felul de guvernământ al Angliei este pur şi simplu în funcţie de obiceiu. Faptul că Anglia este guvernată de miniştrii nu e scris în nici o lege din Anglai. Obiceiul acesta a rămas din vechime şi se păstrează încă. In ceia ce priveşte votul, acesta e mai restrâns din r'un punct de vedere dar mai larg dintr'altul.

Ce să poată vota, cetăţeanul englez trebuie să aibă: 21 de ani, să fi locuit 6 luni în acel ţinut, să fie proprietar sau cel puţin să plătească 10 lire şterlinge chirie. Pe de altă parte regimul electoral e mai larg căci votează şi femeile care au fost măritate, care sunt cap de familie şi care au şi 30 de ani.

In privinţa administraţiei, în Anglia domneşte regimul descentralizărei. Fiecare oraş şi provincie îşi alege conducătorii ei. Tot poporul îşi alege aşa zisele comitete şcolare însărcinate cu înfiinţarea şcoli. Aceste comitete a ridicat în 20 ani, numărul de şcolilor primare dela 2000 la 20,000.

Conferenţiarul îşi încheie conferenţa cu un omagiu adus felului de guvernământ al Angliei, afirmând că e cel mai serios şi cel care a dat cele mai folositoare rezultate.

Aplauzele îndelungate ale numeroasei asistente a răsplătit pe distinsul conferenţiar.

S. P.

INFORMATII

Ţinem să lămurim că, din greşală, titlul articolului prim din n-rul de eri, „După validarea d-lui Stere", *a fost înlocuită cu titlul* „Jertfa inutilă" *care nu corăspunde cu conţinutul articolului.*

Acest titlu aparţine articolului cursiv care se va publica în numărul de mâine.

■

Patronul bisericei catolice din Dioszeg (jud. Timiş.) contele Iosif Zichy a numit un preot, care n'a plăcut ţăranilor astfel, încât la sosirea lui în comună, a fost bătut cu pietre. Preotul nelăsându-se intimidat ţăranii au încuiat biserica, şi au de gând să nu o mai deschidă până nu le va veni un preot care să le convină.

■

In ultima adunare a Industriaşilor Bănăţeni din Timişoara la care a luat parte şi d-l Inspector Industrial Livius Faur s'a discutat şi desaprobat ţinuta agresivă a presei muncitoreşti extremiste din ultimul timp, cu toate că nu-i s'a dat nici un motiv s'o facă.

Preşedintele a referat adunării despre mersul tratativelor cu organizaţia similară din Arad. El speră că va izbuti să realizeze o fuziune între cele două organizaţii.

■

După „Torontaler Nachrichten" în Periamos s'a hotărât decătre senatul comunal să se ceară ajutorul statului pentru susţinerea şcolii primare comunale pe motiv, că comuna este impovărată cu un impozit comunal de 313% aşa că nu este în situaţia de a satisface ordonanţa referitoare la îmbunătăţirea salariilor învăţătorilor.

■

Survenind o modificare în seria Conferinţelor „Asociaţiei" dela Universitate, se aduce la cunoştinţa publicului că Vineri 18 Martie orele 6 d. a. are loc în Sala Nr. IV. Conferinţa d-lui prof. Marin Ştefănescu despre „Filosofia lui Haşdeu".

■

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Membrii partidului naţional-liberal din localitate sunt convocaţi în localul clubului din strada Iuliu Maniu No. 3, mâine Vineri 18 Martie la ora 6 seara.

■

Incepem în numărul de astăzi publicarea lecţiei de deschidere a cursului pe care d-l dr. Guiart, eminentul profesor al facultăţii de medicină din Lyon, îl va face în cursul semestrului de vară la facultatea de Medicină din Cluj.

Ţinem să informăm studenţimea universitară, că prin amabilitatea distinsului oaspre al universităţii din Cluj, toate lecţiunile cursului d-lui dr. Guiart vor apare în traducere română în ziarul nostru.

■

„Garnizoana din Sibiu a aranjat o petrecere foarte reuşită în folosul mormintelor eroilor, sub patronajul d-lui general Cihoschy Comandantul Compului 7 armată au fost reprezentate toate autorităţile civile şi militare.

■

„Banater Bote" este informa din sursă deamnă le încredere că Direcţiunea C. F. R. din Timişoara va fi mutată în cel mai scurt timp, din motive strategice, la Lugoj.

■

Dumineca, dela orele 10 la 11, d-l P. Grimm, lector de limba engleză la Universitatea din Cluj, ţine regulat cursul său din istoria literaturei engleze, sprijinit pe traduceri proprii în limba românească.

Doritorii de literatură engleză, pot asista la acest interesant curs care este public.

■

Cununia principesei Elisabeta pe film la Bucureşti.

Cununia principesei Elisabeta cu diadochul George al greciei a fost fotografată decătre, fabrica de filme Pathé din Paris la faţa locului Filmul a sosit Luni în în Cluj şi s'a reprezentat încă în aceiaş zi la Cinematograful Universităţii. Joi şi Vineri se va reprezenta la Urania. Vineri Sâmbătă şi Dumineca. la Apolo.

Cercul profesorilor secundari din Cluj îşi va ţine adunarea generală Luni 21 Martie ora 4. în Cancelaria Liceului Gh. Barţiu.

La ordinea zilei:

1. Diferenţa de Spor pe Octombrie, care trebue trimisă Asociaţiei centrale.
2. Concursul coral al „tinerimii române din Bucureşti."
3. Raportul Prof. Domide în chestiunea salarizării profesorilor de şcoli medii şi normale.

■

D-l Hossu, directorul regional al C. F. a plecat astăzi la Bucureşti. Intre altele, d-sa va interveni şi pentru menţinerea în serviciu a unor funcţionari, de cari este neapărată nevoie pentru bunul mers al serviciului C. F.

■

Direcţiunea financiară a hotărât prelungirea termenului de schimb al bonurilor de 40 procente, deoarece nu toţi posesorii lor şi-au putut schimba chitanţele.

■

Ministerul de industrie a invitat Camerile de Comerţ să trimeată din părţile de dincoace de Carpaţi, trei delegaţi experţi, cari îşi vor da părerea asupra nouilor instituţiuni industriale, cari vor fi infiinţate în Ardeal de către numitul minister.

■

Secretarul general de finanţe va pleca la Bucureşti pentru a rezolvi chestiunile urgente financiare, referitoare la Ardeal.

■

La 16 l. c. a avut loc la Camera de comerţ consfătuirea comercianţilor în chestia legilor pentru înfrânarea speculei.

Din partea Sfatului Negustoresc din Bucureşti a luat parte vice-preşedintele Alecu Argeşiu, care a făcut un referat amănunţit asupra discuţiunilor cari au avut loc în Comisia de pe lângă preşidenţia consiliului de miniştrii.

In general legea proectată cuprinde dispoziţiuni aşa de drastice încât decretul lege în vigoare astăzi este foarte moderat.

Comercianţii fiind contra proectului probabil el nu va ajunge să treacă prin Parlament.

S'au făcut contra acestui proect toate intervenţiile de natură politică cari îndreptăţesc să se creadă că afirmaţiunile aceste vor fi realizate.

Negustorii au ţinut o adunare la Bucureşti şi au trimis o deputaţiune la d-l general Averescu, cerând că să se acorde un an de experienţă liberă pentru comerţul intern, rămânând că negustorii însuşi să amelioreze în acest timp specula.

■

Sub titlul *„Unitatea naţională — prin neutralitate?"* vom publica, cu începere de mâine, câteva articole în cari autorul, d-l prof. univ. Alex. Lăpedatu, examinează teza de *acum* a germanofililor noştri că unitatea naţională s'ar fi putut perfect realiza prin politica de neutralitate, — teză pe care, cu ocazia desbaterii validării alegerii dela Soroca în Cameră, ţine s'o afirme din nou presa partidului conservativ-progresist.

■

Astă seară are loc în sala expoziţiei de la Prefectură „Salonul de Artă Ardeleană" ultimul concert pentru care se află în localitate şi marele violinist R. Malcher.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

Noul program la Biasini. De luni seara debutează basul G. D. Sterian, f. membru dela Opera Română la „Varieteul Biazini." Repertoirul sale este: Arii naţionale, Arii din opere italiene, Lieduri din Schubert.

Pagmi cântec cu piano compoziţiile sale, carile-a cântat Nita-jo în Alhambra la Bucureşti cu mare succes.

The trio „Frimveyl" este număr acrobatic şi excentric de salon.

„Roland" debutează cu dansuri noui încă nuvăzute la Cluj, de scenă şi parchet.

Székely este figura comică, cu cuplete şi dansuri englez-maghiare.

D-şoara Sylvia, face noui dansuri clasice.

Madame Fotescu Révész Kató dizeur maghiar cântece şi chansonette maghiare.

Valley număr acıobat cu bicicleta la parter.

Vasilescu cu dans inpresionant.

Jancsó Jolán subrette maghiar.

Váradi, iubitul comic cu cuplete noui.

Senzaţie este cvartetul nou românesc, dansat de Silvia, Vasilescu, Berline şi Jancsó.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Duminec- plăcintă cu brânză, carne şi mere, de asemenea zilnic baclava çataif cu frişcă renumită.

■

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Lugubra descoperire din gara Sibiu

Cadavrul Zenaidei Spănescu?

Cadavrul d-nei Spănescu a fost adus în Capitală. E complet descompus. Picioarele şi-au conservat forma; sunt încălţate cu pantofi de lac. Corpul a fost transportat la morgă. Nu se ştie dacă moartea a provenit din otrăvire sau strangulare.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de dactilografă la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj. Petenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documente în regulă până la 15 zile dela publicarea acestui concurs la Direcţiunea Regională a Domeniilor Cluj, Piaţa Cuza Vodă No. 3.

Director Regional al Domeniilor:
Fabiu Toma

Cronica muzicală

„Tannhäuser" de R. Wagner la Opera Naţională din Cluj.

După o pregătire de câteva luni, însoţită de o muncă uriaşe, „Tannhäuser" a văzut Miercuri seara, pentru prima oară lumina rampei în limba română, într'o frumoasă traducere în metru original, de St. O Iosif. Reprezentarea lui „Tannhäuser" la opera naţională din localitate este un eveniment artistic de prea mare importanţă, ca să poată fi trecut neobservat de lumea muzicală din întreaga ţară, fapt ce ne îndreptăţeşte să aducem toate mulţumirile direcţiunei operei, care învingând multe obstacole, a ţinut să continue opera de educaţie muzicală începută, prezentându-ne un nou gen de muzică dramatică, multora necunoscut.

Cu mijloace rudimentare, şi în acelaşi timp foarte restrânse, s'a montat într'un mod satisfăcător, una dintre cele mai dificile opere ale lui Wagner. E locul să ne gândim cu toată condescenţa la munca pe care întreg personalul artistic al operei l'a depus pentru a ne da prilejul să ne manifestăm şi tot de-odat să ne impunem faţă de lumea străină. Partea grea de răspundere şi de muncă au avut-o de purtat d-nii Popovici-Bayreuth, Schüller şi Pavel, a căror sforţări uriaşe şi pricepere artistică se oglindeşte în întreg ansamblul.

Ne întrebăm dacă aplauzele publicului aveau drept scop răsplătirea muncii grele a celor ceau avut temeritatea să încerce realizarea unei bune reprezentări a uneia din cele mai pretenţioase opere, sau dacă exprimau mulţumirea că i s'a dat ocazia să facă cunoştinţa cu una din operile wagneriene, care a stârnit atâta vâlvă şi a dat loc la discuţii, cari, într'unele locuri continuă şi acum. Dacă ne-am pus această întrebare, cauza este, că la ascultarea acestor opere, unde orchestraţia şi punerea în scenă sunt atât de strâns legate cu însăşi compoziţia, trebueşte o prealabilă educaţie muzicală, şi mai ales o bună cunoaştere a orchestrării, pentruca auditorul, într'o încordată stare de spirit, să poată prinde farmecul şi subtilitatea fiecărui pasaj în parte şi ansamblului în general; tocmai acest fapt ne face însă să credem că publicul clujan nu a ajuns la această perfecţiune muzicală, deoarece concertele simfonice, cari nu sunt altceva decât opere transformate, n'au putut să atragă decât un număr foarte mic de auditori.

In numărul de astăzi ne vom ocupa numai de orchestră şi montare, urmând ca în numărul viitor să continuăm cu interpretarea soliştilor.

Orchestra, pe care Wagner a cultivat-o şi a desvoltat-o până la un punct necunoscut predecesorilor săi, şi căreia dela Wagner încoace nu-i s'au adus decât mici modificări, cere un personal rutinat pentru a duce la bun sfârşit o operă grea ca „Tannhäuser". Pe lângă combinaţiile noi, pe cari le-a făcut între diversele instrumente clasice, găsim în orchestraţia Wagneriană instrumente noui, şi aceasta mai ales în grupul alămurilor, fapt ce supără în special pe un auditor neobişnuit cu

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

Conferința de la Londra a început să examineze situația economică a Austriei. Cancelarul dr. Mayr a prezentat un raport amănunțit arătând cu cifre starea tristă a Austriei care este pe pragul falimentului. Pentru a face față împrejurărilor actuale, Austria are neapărată trebuință de un împrumut de 55 milioane dolari. Datoria Antantei este a ajuta Austria, cu atât mai mult cu cât acest ajutor i-a fost promis prin tratatul de la Saint-Germain.

Cehoslovacia, Austria și Ungaria prin ministru lor de externe vor regula în curând raporturile dintre ele necesitate de ratificarea tratatului din Saint-Germain. Chestiunile care vor fi examinate cu mai multă atenție vor fi cele economice și financiare.

Luptele pentru stăpânirea Petrogradului continuă. Bolșevicii au trimis contra revoluționarilor trupe de cavalerie sub comanda generalului Tukașevsky. Dat fiind faptul că trupele roșii trec în massă la revoltați nu este speranță că revolta va putea fi potolită.

Presa americană se arată nemulțumită de eșuarea conferinței din Londra din cauza mandatului imperativ pe care Briand a ținut să-l realizeze cu orice preț. Vederile presei americane nu sunt tocmai drepte, de oarece în privința Germaniei au fost luate toate măsurile pentru ca despăgubirile să fie plătite.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 16 Martie ora 4 p. m.

Prezidează D-l Zamfirescu. Pe banca ministerială D-nii Argetoianu și Trancu-Iași.

La sumar, D-l MÂRZESCU lămurește declarația făcută în ședința de ieri referitor la chestia Laurențiu Oanea, arătând că n'a luat parte delicventului, ci a spus cum trebue interpretat regulamentul.

D-l IORGA, vorbind ieri în aceiași chestiune, se raliază celor spuse de d-l Mârzescu.

D-l GEORGESCU-TULCEA, în chestia uzinelor concesionate, arată din nou necinstea afacerii.

La comunicări, D-l TOMA DRAGU cere amnestia generală în numele partidului socialist. D-l VASILE P. HANEȘ cere înființarea de școli medii.

La ordinea de zi, se repetă votul nul în cazul Oanea, și se admite comisia de anchetă.

La discuția legii asociațiunilor profesionale, D-l AUREL LAZĂR face expunerea desvoltării sindicatelor, susținând libera lor desvoltare și autonomie.

SENATUL

Ședința dela 16 Martie

Prezidează D-l General Coandă. Pe banca ministerială, D-nii General Rășcanu, Cudalbu și Garoflid.

La comunicări, D-l TOMA RADULESCU se ridică împotriva reducerii salariilor funcționarilor.

La reforma agrară se votează dela articolul 19 până la 27; la al 28-lea, vorbește I. P. S. S. Mitropolitul PIMEN al Moldovei, propunând modificarea.

Viața provincială

Din Turda:

Noul proiect de împărțire a județelor a stârnit-o adevărată indignare printre țăranii, din acest județ. Intelectualii din localitate au înaintat forurilor competente un memoriu prin care protestează contra desființării acestui județ. Se proiectează adunări de protestare și din partea moților cari după noul proiect urmează a fi trecuți la jud. Alba-Inferioară.

*

Societatea de gaz metan a hotărît încă din anul trecut ca să ridice prețul la gaz. Până acum se plătea de metrul cubic 10 bani, iar azi societatea cere 80 bani.

Față de această urcare populația a trimis o comisiune la București. Această comisiune a și plecat Sâmbătă.

Tot la fel stăm cu lumina electrică și cu apa al căror preț a fost ridicat fără ca autoritățile noastre să iea-vreo măsură.

*

Sâmbătă, 12 Martie, elevii dela liceul „Regele Ferdinand" au aranjat o petrecere împreunată cu teatru, în sala redutei orășenești. S'a jucat „Doctorul fără vie" de Moliére.

*

Se știe că Turda, deși capitală de juoeț, nu poseda nici o unitate de trupă în garnizoană. Aflăm însă că zilele acestea e așteptat să sosească un batalion din Reg. 97 infanterie, în frunte cu Stat-Majorul Regimentului, batalion care se va stabili în oraș.

Garm.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Mitropolitul primat a acordat un interview asupra Concordatului, arătând că biserica ortodoxă nu e contra ideii Concordatului, ci contra condițiilor nefavorabile ale lui. Libertatea cultului catolic e totală, iar în ce privește ocrotirea bisericească a credincioșilor, e o paritate absolută între greco-catolici și greco-orientali.

Mitropolitul primat se pronunță apoi contra primirii ordinelor călugărilor catolici și contra sporirii eparhiilor catolice.

*

Intreaga armată trece pe picior de pace pe ziua de 1 Aprilie, conform hotărârii Consiliului de miniștri.

*

Următoarele impozite sunt cuprinse în proectele D-lui Titulescu: pe venitul global, pe capital, pe cifra totală a afacerilor.

*

Eri la ora 5, a avut loc expozeul D-lui I. I. C. Brătianu asupra situației interne și externe, a făcut la Clubul liberal central.

Comitetul executiv al Federației a avut o nouă întrunire la Majestic. S'a discutat asupra caracterului de constituantă a parlamentului actual.

In legătură cu această întrunire, se prevede că reforma agrară va fi întâmpinată la Cameră cu mari lupte.

*

Taalat Bey, fostul mare-vizir în timpul războiului, a fost asasinat de un armean la Charlotenburg, unde se refugiase după război.

*

Petrogradul e în flăcări. La Odessa, lupte de stradă. La Kiew sunt stăpâni menșevicii. La Moscova au învins sovietele. La Kronstadt, e republică contrarevoluționară.

*

Cu prilejul festivității lui Tudor Vladimirescu s'au ținut ieri dimineață conferințe în toate școlile din Capitală despre însemnătatea revoluției din 1821. După amiază, D-l Simion Mândrescu, profesor universitar, a ținut o conferință la Athena. Muzici militare cântă în Cismigiu și la statuia lui Pake Protopopescu.

*

Se svonește că d-l Mișu Antonescu își va da demisia din guvern pe chestia Tișiței.

Marele Complot maghiar contra României

V.

— Cum s'a dat de firele complotului —

Posturile de jandarmi dela graniță și soldații ce păzesc frontiera au surprins către începutul lunei Ianuarie simultan în mai multe puncte ale frontierei câțiva indivizi ce trecuseră frauduios granița.

Pe de altă parte serviciul de siguranță local prin dr. Bianu și d-l M. Rădulescu aveau informațiuni că din Ungaria se trimet misionari cu însărcinări precise în Ardeal.

Autoritățile superioare militare deasemenea erau la curent cu mișcarea generală de iredentism prinzându-se în trecut firele unor comploturi ce tindeau la dărâmarea organizațiunei actuale a Statului. Comploturi ce însă au scăpat în mare parte de sancțiunile legale, prin lipsa formelor juridice și spiritul prea larg de iertare al judecătorilor militari. Plutind însă în aer impresiunea că în Ardeal se complotează și s'i exercită un spionaj bine organizat, a fost adus maiorul Chiru, vechiul magistrat militar de carieră, acela care descoperise înaintea războiului atentatele dela pulberărie și pirotehnie specializat în materie socială în vastul complot dela 13 Decembrie 1918, imensele fraude dela Brăila și ofițerul care se găsea prim-comisarul al C. F. A. a fost chemat în același calitate în justiția corpului VI.

Orientându-se asupra situațiunea locală în acord cu organele de siguranță s'a dat instrucțiunile necesare polițiilor de graniță, iar cu ocaziunea prinderii la frontieră a indivizilor ce trecuseră clandestin aceștia au fost cerut la Cluj și în urma cercetărilor făcute împreună cu dr. Bianu și M. Rădulescu, s'au identificat acești indivizi, stabilindu-se că sunt sploni.

Odată arestați acești curieri s'a depănat firul întregului complot, investigațiile preliminare durând până la noaptea de 21 Februarie când șefii spionajului din Cluj au fost arestați, stabilindu-se toate dovezile de culpabilitate. Astfel a fost arestat *Sándor Imre*, șeful serviciului de spionaj central din Cluj, un om de o cultură vastă, istoric; heraldic desăvârșit, posesorul unei biblioteci imense. Acesta a centralizat toate datele informative cu privire la mișcarea militară, înmânându-le curierilor ce se legitimau, veniți din Budapesta.

El împreuna cu mai mulți ofițeri maghiari rămași în localitate organizase constituirea armatelor locale ungurești ocultе și planul de operațiune. El împreuna cu comitetul local de spionaj efectuase acordarea acțiunei armatelor ocultе ungurești din Ardeal, cu atacul maghiar, plănuit de trupele lui Horthy.

Deciziunea era luată ca în primăvara acestui an trupele ungurești să invadeze pe diferite direcțiuni în Ardeal pe de o parte, iar pe de alta trupele maghiare ocultе din interiorul țării să ia armele împotriva armatei române, unindu-și forțele cu trupele de invasiune.

Se stabilise cu preciziune numărul afiliaților acestor trupe de rezistență locală, comunicându-se Budapestei pe localități efectivele pe care se poate conta, precum și armele și muniționile disponibile din fiecare regiune.

Se mai arată încă desavanta-

TELEGRAME

Convocarea congresului American

Nauen, 15 Martie.

Senatorul Ledge comunică că președintele Harding va convoca la 11 Aprilie Congresul American în ședință extraordinară.

Arabii se agită în Palestina

Nauen, 15 Martie.

Știri din Elveția arată că în Congresul Arabilor din Palestina aceștia au cerut lordului Churchu înființarea guvernului național și au protestat față de declarația lui Balfour conform căreia urmează să fie înființate în Palestina orașe naționale ale Evreilor.

Contrarevoluția rusă

Berlin, 15 Martie.

După știri sosite din Rusia se confirmă că 12000 cavaleriști din armata sovietică au trecut de partea contrarevoluționarilor.

Reval, 15 Martie.

La 9 l. c. Krasnaja-Gorka a capitulat, bolșevicii fugind în mare desordine și suferind pierderi enorme. Mulți bolșevici au trecut la contrarevoluționari cari ocupă Peterhoff-ul și o mulțime de poduri din cartierele Petrogradului.

D-l Briand și Conf. dela Londra

Radio *Lyon*, 14 Martie

Miniștrii francezi s'au întrunit Sâmbătă la Eliseu subt președința d-lui Millerand.

D-l Briand a făcut un raport asupra misiunii îndeplinite la Londra și a acordurilor intervenite.

Președintele republicei și membrii guvernului au felicitat călduros pe primul ministru pentru fericitele rezultate ale conferinței dela Londra.

Conferința din Londra și-a închis eri ședințele.

Victimele războiului în Belgia

Radio Lyon, 14 Martie.

Numărul belgienilor civili, cari au fost omorâți în timpul războiului și cari au fost până în prezent identificați după documentele oficiale recente e de 4934: belgienii transportați în Germania și cari au murit acolo în închisori și'n lagăre sunt în număr de 1311; însfârșit, civilii deportați și morți pe frontul german din Franța și Flandra sunt în număr de 1228. In total, 7473 de victime.

giul grozav al întârzierii atacului trupelor regulate, anunţându-se Budapestei că armele îngropate vor fi scoase în curând din urz ruginind, să grăbească prin urmare lovitura, fiindcă nici starea morală a populaţiunei ungureşti din Ardeal nu mai poate suporta vreme îndelungată dominaţiunea *„trecătoare a hoardelor de valahi“*.

Centralizarea datelor după scrisorile şi rapoartele cifrate a fost făcute de d-l Braun care cunoaşte la perfecţie limba maghiară şi care a reuşit după cercetări îndelungate să afle chea şi sistemul cifrului acestor importante scrisori. Ne facem cu plăcere datoria de a semnala abilitatea organelor noastre de siguranţă civilă şi militară, care au luptat cu imensele greutăţi întâmpinate, cu abilitatea desăvârşită acelor puşi în serviciul crimei, oamenii de o cultură şi rafinerie superioară. Cu atât mai mult cu cât guvernul actual intenţionează să aducă de peste nouă mări şi nouă ţări poliţişti cari se organizeze siguranţa noastră de stat. (Va urma.)

Dela „Salonul de Artă Ardeleană“

— Vizita d-lui O. Goga —

Marţi, la ora 2 d. a, Domnul Ministru al Artelor, Octavian Goga, a sosit — fiind însoţit de Doamna — de la Ciucea, pentru a vizita „Salonul de Artă Ardeleană“, expoziţia de pictură şi sculptură dela Prefectură.

D-sa a fost întâmpinat de către Domnii colonel Bacaloglu, Emil Isac, locotenent Léon Gheorghiu, de pictorii Capidan, Daday şi Havas, iar din partea presei de d-nii Hodoş şi Georgescu-Tistu, cu cari s'a întreţinut timp de 2 ore, asupra expoziţiei, pe care a vizitat-o amănunţit.

D-l Ministru, rămânând pe deplin mulţumit de reuşita acestei manifestări artistice a Ardealului, pornită dintr'o iniţiativă particulară, a felicitat — prin cei prezenţi — întreg comitetul, exprimându-şi dorinţa ca — după închidere — această expoziţie să fie transportată la Bucureşti, în care scop va căuta să dea tot sprijinul.

Printre altele, D-sa a reamintit, că pe lângă bursele existente, a mai creat una nouă de 6000 lei pentru unul din pictorii unguri, ales de ei, începând chiar din anul acesta.

La ora 4, D-nul Ministru cu doamna au' părăsit expoziţia, îndreptându-se spre Ciucea, urmând ca seara să se întoarcă la Bucureşti.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţiţi şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala
Str. Munkácsi 32
FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşe, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind
NOXA
cel mai bun stârpitor de ploşniţe, care le distruge chiar şi ouăle.
319
Preţul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Ciuf, Piaţa Unirei

In atelierul de maşini
FRAŢILOR PAULINI
din AIUD, să acceptează spre reparaţie pentru **fabricile de spirt, maşini economice, maşini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, maşini de sămănat şi săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roşie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar şi rachie.

Cumpără cu cel mai mare preţ orice cantitate de aramă roşie şi galbină, sau cinc (czink).
Cumpără şi vînd garnituri de imblătit.
311

Ştiri de peste hotare

Anglia

Greva minerilor

Sunt indicii că va izbucni o criză gravă în lumea minerilor. Ziarele anunţă că în timpul unei adunări ţinută la Derby şi la care asistau o sută de reprezentanţi ai proprietarilor de mine de cărbuni din Anglia s'a votat următoarea moţiune: Având în vedere interesele economice ale ţării; în momentul actual nu se poate mări preţul cărbunelui. Situaţia producţiei de cărbuni este din zi în zi mai gravă. Ne amintim că după ultimul acord între proprietari şi mineri, producţia cărbunelui s'a ridicat şi mineri au obţinut ridicarea salariilor. De atunci producţia a scăzut din cauza tarifelor ridicate impuse cărbunilor de export şi care au favorizat concurenţa americană. Termenul acordului se apropie şi sunt indicaţiuni că conflictul se va fi foarte violent.

Administraţia Economică, Cluj

ad Nr. 1541—1921 cons.

Publicatie

In baza hotărîrei Cons. Oraşului cu Nr. de sus să escrie concurs pe ziua de 21 Martie, 4 oare p. m. în biroul Administraţiei Centrale din strada Cogălniceanu Nr. 3 (Farkas-u. 4.), asupra obiectelor cu No. topografic: 10424—25, 10526—28, 10534, 10535, 10536, 10537, 10539—40, 11505, 11517, 2881, 2882, 2886/1, 2886/3, 2888/5, 2887 şi 2894, cari se vor da în păşunat pe durata dela 1 Apr. 1921 până în 31 Oct. 1921.

Cluj, la 16 Martie 1921.

Gh. Pop
şef-administrator

226—1921 ing. 8531—1921 con'

Publicaţiune de concurs.

Oficiul ingineresc al oraşului Cluj, publică concurs pentru executarea reparărilor necesare la şcoalele normale cari formeaza proprietatea oraşului şcoala din str. Mănăstur Nr. 150 (Monostori ut) şcoala din str. Avram Iancu Nr. 62 (Petőfi ut) şcoala din Calea Regele Fedinand (Ferencz József ut) şi la şcoala care se află pe intrevilanul închiriat în calea Coruj (Kardosfalvi ut).

Ofertele referitoare, în plic închis până în 24 Martie 1921 oara 10 a. m., să fie înaintate oficiului ingineresc al oraşului. Ofertele sosite mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Blanchetele de preliminar referitoare contra plată se pot primi la oficiul ingineresc sub durata oarelor oficioase asemenea şi informaţiile necesare.

Cluj, la 16 Martie 1921.

Victor Ciortea m. p.
şefinginer.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA“

LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ

Societate Anonimă Tg.-Mureş. Capital Lei 200.000

Prospect de emisiune.

Infiinţarea unei Librării Româneşti, era de mult în intenţia societăţii româneşti intelectuale, din Tg.-Mureş.

Se simţea nevoia a ţari Societăţei, atât pentru aducera şi punerea la îndemâna organelor de şcoală din oraş şi judeţ a cărţilor şi recvizitelor şcolare, necesare bunului mers al acestor instituţiuni, cât şi pentru răspândirea cărţilor şi diferitelor scrieri literare şi populare româneşti, în oraş şi judeţ.

„Librăria Românească“ va umple golul simţit, ne va face independenţe, faţa de comerţul similar străin şi înseamnă în acelaş timp un paş înainte, pentru validarea noastră economică.

Comitetul de fondatori, în sedinţa de la 13 Februarie a. crt., a fixat capitalul la 200.000·— Lei împărţit în 1000 acţiuni á 200 Lei fiecare şi a fixat suscripţia publică, după următoarele norme;

a) Vărsămintele se vor face în trei rate, din care primul vărsământ de 30% adecă 70 (şeptezeci) de acţiune plus lei 20·— spese de emisiune, la semnarea acţiunelor.

b) Restul vărsămintelor se vor face, după avizul consiliului de Administraţie.

c) Subscrierile se fac la toate băncile româneşti din localitate, precum şi „Albina“ Sibiu şi Sucursalele sale „Muresiana“ Reghinul-Săsesc, federala „Ogorul“ Loco şi la toate cooperativele federalei „Ogorul“ din judeţ.

d) Acţiunele sunt la purtători.

e) Membrii funduari îşi rezervă dreptul de selecţionare şi reducerea numărului acţiunelor semnate.

T.-Mureş, la 23 Februarie 1921.

Comitetul de fundatori.

ss. Dr. Victor Suciu, subprefect.
„ Ştefan Boroş, subdirector Banca Românească.
„ Simion Gocan, Directorul Liceului „Papiu Ilarian“.
„ Nicolea Vulcu, mare proprietar.
„ Constantin Popa, şeful Poliţiei de stat.
„ Alexandru Birtolan, şef judecător de ocol.
„ I. Popoviciu, judecător de instrucţie.
„ Dr. I. Vescan, fost prefect.
„ R. Larchet, profesor.
„ I. Pădureanu, Preşedintele reuniunii meseriaşilor.
„ Iosif Luca.
„ Dr. C. Albu, juris consultul oraşului Tg.zMureş.
„ Nicolae Oprean, director de Bancă.
„ Ştefan Roşianu, profesor.
„ Dr. Ioan Pantea, avocat.
„ Dr. Liviu Tilea, prim medic judeţian.
„ Ioan Luca.
„ Dr. Petre Muscă, Spitalul de Stat.
„ Eugen Vancu, director de Bancă.
„ Iuliu Arsenovici, Inspector General Financiar.
„ Gheorghe Vlassa.
„ Vasile Cerghizan, spitalul de stat.

MARE REDUCERE DE PREŢURI!
M. ANGHEL
Piaţa M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.
Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI
□□□□ „SCHIBB“ — SIBIU. □□□□
210

Institutul Antribatic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesaţii vor înainta ofertele în plic închis până la 25 Martie a. c.

Despre condiţiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administraţiei la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Joi:
„Vagabonda“. Drama artistică.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Adorarea vieţei. Film poetică.

CINEMA URANIA

Joi:
„Manechiul din New-York.“ Film american Pathé.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Sfârşitul Vieţei.“ DramL istorica.

CINEMA APOLLO:

Joi:
„Siuucidere morală.“ Drama sentimentală.
Vineri, Sâmbătă Duminecă:
„Stringerita şi banca tenebroasă.“ Drama detectivă.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la
22
CZINK
Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanuil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și îngrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerț și să aiba practica de cel puțin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuința, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gării (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcționar de bancă, salariat 1800 Lei, dorește pentru eventuală căsătorie, cunoștința unei domnișoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naționalitatea, să cunoască însă și limba română. Oferte serioase și discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lunî 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

Convocare.

Doamnele și Dnii membrii a Societății Ocrotirea Orfanilor din Războiu Regiunea IX. Cluj sunt rugați a participa la adunarea generală care va avea loc Duminică la 10 Aprilie 1921 ora 10 a. m. în sala prefecturei județului Cojocna fiind la ordinea zilei:

1. Aprobarea bugetului pe anul de gestiune 1921/22.
2. Aprobarea bilanțului pe anul de gestiune 1921/22.
3. Stabilirea programului Congresului Societatei ce va avea loc în luna Mai la Cluj.
4. Alte chestiuni ce se vor ivi până și în decursul adunarei generale.

Președintă:
ss. *Sofia Gl. Anastastu.*
Secretară:
ss. *Constanța Bogdan Duica.*

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și caid la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"
Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ. 61

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori intreținere caută urgent:
Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

A sosit o mare cantitate de
vase zmălțuite
și se vând **eftin** la
Moskovitz & Co.
Piața Mihai Viteazul 11.

Med. Dr. Lăzărescu
Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Vânzare cu prețuri senzațional de reduse ca în timp de pace.

Prețurile:	avute Lei	actuala Lei
STOFE ENGLEZEȘTI:		
Pentru haine bărbătești, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbătești pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămași bărbătești	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ȘI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearșof mărime 8/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii și cu pete	70·—	35·—
Căptușeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35·—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Ața cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. și 3-6 p.m.
La firma JACOB DICK și FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

Cafea turcească
De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.
Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Vând spirt rafinat
Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

La Bufetul Mihai Viteazul se găsește tot felul de vinuri indigene și străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate și locale, precum și mezeluri ca salam, șuncă de Sibiu etc. TEODOR POP Piața Mihai Viteazul No. 25. 452

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 39
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Cherestea

Produse de cherestea eftine, prompt livrabile la

Struniorul s.p. în Bistriţa

773 **Cereţi preţuri.**

Sau eftinit lemnele!

1 mm. de lemne calitatea primă tăiate Lei 28·—
1 stânjii de lemne calitatea primă de fog Lei 420·—
transportă de domiciliu, depozitul de lemne
GRÜN Calea Traian (fost Árpád) No. 40.
Telefon 750. □ 780 □ Telefon 750.

Funcţionar

Se caută de către o mare Instituţie se cere să fie căsătorit şi domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcţionat şi totodată să cunoască pe lângă limba română şi ungară. □□□

Oferte în scris la ziar sub „Funcţionar"

La firma **Diamanstein şi Moskovits**
vis-a-vis de poşta centrală
Au sosit o mare cantitate de
stofe engleze negre şi albastre închise din care confecţionează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Domnişoară sau Doamnă
care să aibă garanţie morală găseşte imediat ocupaţie de
DIRECTOARE
pentru conducerea unui mare Restaurant.

Se oferă salar bun şi locuinţă. Oferte se vor adresa la ziar sub D. 2400

Hârtie
pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

ADMINISTRAŢIA
ZIARULUI INFRĂŢIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIAŢĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

TOŢI ABONAŢI
ziarului Infrăţirea
au dreptul să publice la Mica Publiţe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

Technica Labora
BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
Depoul: Strada Bucovina (fost Ciş) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török
320 şi Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ Reprezentanţe import.
Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabrik" F. u. Falck** Zwickau.
Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel şi Ţiţei, maşini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de toţfeiul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de toţfeiul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploeşti str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj

De vânzare o fabrică de oţet,
care se află în funcţiune, în Cluj.
Adresa la ziar „Fabrică" ◆◆

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este
„Călbeaza" Haneş,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

Cercetaţi
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunca, cârnaţi diferite soiuri de vinuri şi aperitive. □□
Preţuri moderate.

Vizitaţi
Restaurantul Gării Cluj
Care Serveşte la ori ce oră din zi şi noapte mâncăruri calde şi reci. Băuturi alese, serviciul prompt.
Cabine speciale, deschise toată noaptea. ●●●●●

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
AGENTIE MARITIMA
AFFRETEAZA, CONSIGNAŢIUNI
Transit, Vama Mutari Grupage
M. de BROUSSE
Paris 34 Bd. Malosberbe.
Bucureşti 9 Strada Decebal.
Adr. teleg. BROUSSÉDE Buc. Telef. Buc. 21-13.
Sucursale:
ROMANIA: Temişoara, Giurgiu, Galaţi, Constanţa. — IN STREINATATE: Belgrad, Budapesta, Constantinapol, Praga, Sofia, Viena, Varşovia, Zagreb, Békéscsaba, Bratislava, Seghedin, Forbach.
Agenţie Generală p. Europa a C-lei Franco-Română de Navigaţie Airiene
Corespondenţi în toate ţările din lume.

TRANSPORTURI INTERNAŢIONALE
PE APA şi PE USCAT
Sediul Central: TURIN. Sucursala: TRIESTE. Via Charlo Ghega 3.
GIOVANNI AMBROSETTI
Sediul Central **Turin**
Aceiaşi Casă **Bucureşti,**
9 Strada Decebal.
Sucursale:
PARIS: 6 pl. de Valois.
MODANA: Gara Savole.
BOULOGNE şi MER: 59, Rue de Moulin a vapeur.
GENUA — via Fontaine 12.
MILAN — via Portu Nouva 6.
FLORENŢA — DOMODOSSOLA
PONTEBBA — LONGATICO. 432

Casa a organizat un SERVICIU RAPID între FRANŢA şi ROMÂNIA şi între ITALIA şi ROMÂNIA. □
Pentru orice informaţiuni a se adresa la biurourile noastre, str. Decebal 9.

Comptabil.
De către o mare Societate se cauta un comptabil bun bilanţier
bine retribuit.
Sunt preferaţi acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană.
Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „COMPTABIL". 412

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 177 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 21 Mar[illegible] 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

UNITATEA NAȚIONALĂ - PRIN NEUTRALITATE?

de **Alex. Lapedatu**
Profesor la Universitate.

Comentând lamentabilul discurs prin care Alesul dela Soroca a căutat să-și apere în Adunarea Deputaților acțiunea sa politică din timpul neutralității și războiului nostru național, — presa partidului conservator-progresist găsește nou prilej să afirme și să susțină că constituirea actualului Stat român s'ar fi putut face chiar dacă n'ar fi fost premersă de evenimentele politice și militare provocate de intrarea României în război, de rămâneam adecă până la sfârșit în neutralitate.

Teza aceasta, afirmată și susținută continuu, spre a justifica, ori cine o vede, o greșită atitudine politică de partid, a sedus se pare și pe unii din cei ce nu sunt amicii politici ai d-lui Marghiloman. Căci nu odată mi-a fost dat s'o aud din rostul unor oameni destul de maturi și de bună credință, ca să fi putut pune la îndoială seriositatea spiritului și sinceritatea simțămintelor lor naționale.

La acești din urmă, ea nu se explică de cât prin ignorarea sau neînțelegerea suficientă a unor întâmplări și împrejurări din trecutul războiului și al politicei sale. Nu va fi deci fără folos ca, profitând de ocazia ce se presintă, să se arate măcar o parte din aceste întâmplări și împrejurări. Și anume cele ce vădesc că — după cum s'au desfășurat evenimentele politice și militare dela 1914 încoace — fără intrarea României în război, unirea politică a neamului românesc nu s'ar fi realizat în condițiile de azi.

I.

Ori care ar fi valoarea ce se atribue și interpretarea ce se dă de unii *acum* tratatului nostru cu Aliații dela 4/17 August 1916, prin care ni s'a recunoscut pentru prima oară într'un contract internațional, drepturile la stăpânirea teritoriilor revendicate din fosta Monarhie austro-ungară, — e netăgăduit că acest tratat, care ne-a dus în vălto rea războiului și pentru îndeplinirea din parte-ne a dispozițiunilor cărula, am facut, comparativ cu alți beligeranți, cele mai mari jertfe, a fost *pivotul* care ne-a trecut peste catastrofa ce-ar fi decurs pentru noi din pacea separată inițiată în 1917.

Căci se poate afirma azi cu certitudine că prin această pace, dela a cărei încheiere ne-a despărțit, la timpul său, numai câțiva pași, cu oare cari concesiuni teritoriale, nu prea mari pentru folosul ce l-ar fi tras din ele, Monarhia dunăreană ar fi fost salvată, iar problema „naționalităților" s'ar fi rezolvat, în cel mai bun caz pentru dânsele, cu nește pseudo-autonomii, de valoare și durabilitate — cine se mai îndoește? — foarte problematică.

Dar să ne explicăm.

Se știe că'n toamna a. 1917, fostul Împărat al Austro-Ungariei inițiase, prin mijlocirea Prințului Sixt de Bourbon, convorbiri diplomatice cu Guvernele Franței și Angliei, în vederea legării unei păci separate. Cât de departe ajunseseră aceste convorbiri, s'a văzut din actele publicate în presa străină și din emoția ce au provocat. când au fost cunoscute în Italia, al cărei Guvern nu fusese pus în curent, dela început, cu ele.

Dacă convorbirile angajate atunci n'au dus la scop e, cum reese din menționatele acte, pentru mai multe cuvinte, între cari ultimul și hotărîtorul: scrupulul politic și moral al Aliaților (Franța și Anglia) de-a face o pace cu sacrificarea Serbiei și mai ales a României. „Nous ne pouvons pas abandonner la Serbie *et surtout* la Roumanie (Nu putem părăsi Sebrie și *mai cu seamă* România) — sunt cuvintele însăși din procesul verbal oficial în care s'au consemnat decursul și rezultatul convorbirilor urmate cu Prințul Sixt de Bourbon.

Dar ce însemnează aceasta? Că dacă revendicările teritoriale ale Italiei puteau fi satisfăcute conform tratatului său de la Londra cu Aliații, intru cât Monarhia austro-ungară, ca să-și salveze existența, ar fi renunțat, în anumite condițiuni, la o parte din litorarul adriatric (de Trentino nici vorbă!), — revendicările Serbiei și mai ales ale României nu puteau fi satisfăcute. *Mai ales* ale României, pentru că, dacă și Serbia, față de care Aliații nu aveau angajamente scrise, ori cât această țară stăruise să obțină un tratat asemuitor celui român, ar fi putut fi satisfăcută prin restaurarea vechiului Regat și, la rigoare, prin alipirea la el a Bosniei și Herțogovinei, — România nu putea fi satisfăcută numai cu restabilirea integrității sale teritoriale și a independenții sale politice.

Nu, pentru că, pedeoparte, Aliații aveau cu ea un contract, care, atâta vreme cât țara-și îndeplinise, cu nespuse jertfe, leal și deplin, toate angajamentele luate printr'ansul, ei nu-l puteau, politic și moral, nesocoti. Și nu, pentru că, pedealtăparte, dacă Monarhia austro-ungară putea ceda Trento și Trentino, Bosnia și Herțogovina, ba chiar și Galiția pe seama Rusiei, care, de altfel, nu mai conta, aceiasi Monarhie, Ungariă în deosebi, cu rizicul de-a pierde până în cele din urmă totul, n'ar fi cedat o palmă de pământ din Banat și din Transilvania.

Iată dar pentru ce, neputând

(Urmare în pag. 2-a.)

„Jertfa inutilă"

Incercarea partidelor din Federție, — între cari, vai, și partidul național-român din Ardeal — de-a desfășura, îndelungat și ocrotitor, aripile democrației peste politica din timpul războiului a d-lui Stere, a fost un neașteptat prilej de îmbărbătare pentru germanofilismul d-lui Morghiloman.

Căci, iată, șfioși și tăcuți până acum, germanofilii au început să vorbiască, și aproape nu-e număr din „Steagul" în care războiul cel mare al României să nu fie insultat în cele mai sfinte dintre temeiurile lui. Cunoscutele argumente și teorii politice care, în timpul neutralității și mai pe urmă, și în timpul războiului, erau menite să ne intimideze și să ne abată de la singurul drum pe care puteam merge în numele Istoriei și culturei noastre naționale, sânt acum toate reluate de „Steagul" pentru a sfida nu numai conștiința care-a hotărât războiul, dar și puterea realităților actuale care ele, sânt mai presus de orice știință și teorie politică. Ni se spune deci încăodată, cu magistralul ton al științei care nu greșește, că tot ce suntem astăzi ca țară și neam am fi putut fi, în virtutea unui generos determinism istoric, și fără războiul pe care l-am făcut. Că, adică, și fără să punem mâna pe arme, desfășurarea evenimentelor ar fi fost aceiași, iar, la urmă, cu toate puterile intacte, ne-am fi repezit doar să culegem, și de la unii și de la alții, tot ce era necesar pentru înfăptuirea idealului nostru național.

Și, de aceia, după ce ni se arată încăodată calvarul pe care a trebuit să-l suim, „Steagul," sigur de soliditatea inteligenții sale politice, crede că ne poate spune, fără nici un menajament pentru ceia ce el numește „naivitate sentimentală", că războiul nostru a fost o jertfă inutilă.

Foarte practică, dar foarte stupidă inteligență! Pentrucă se poate admite că desfășurarea evenimentelor ar fi fost aceiași și fără intervenția noastră, dar n'ar fi fost aceiași și starea de spirit a lumii civilizate față de o țară care, ocolind sacrificiul, s'ar fi repezit numai la pradă. Am sult calvarul, și totuși de atâteaori dreptatea noastră a fost nesocotită. Ce-ar fi fost oare dacă la masa marilor răfuieli ne-am fi prezentat numai cu inteligența practică a germanofililor de la „Steagul"?

Și să admitem chiar că, fără război, ci numai din mila „determinismului istoric", am fi ajuns să facem România-Mare. Care ar fi însă valoarea ei morală și deci trăinicia ei politică? Care ar mai fi adică puterea de atracție pe care ar axercita-o vechiul nostru Regat în mijlocul provinciilor alipite, când și așa, cu toată jertfa pe care am făcut-o, am ajuns acum sa asistăm la spectacolul manifestărilor regionaliste?

Nu, onorată inteligență practică: „jertfe inutilă" ne-a creat și „jertfa inutilă" ne mai ține la un loc.

[illegible]ARI „NE CUNOSC"

[illegible]ticol al D-lui Albert Lond[illegible] cunoscutul redactor al ziarului „Exelsior", specializat în ultimii doi ani ca un dibaci și spiritual „commis-voyageur" al reportajului în Europa orientală și meridională, găsim unele afirmațiuni interesante urmate de deducțiuni pe care violul ziarist francez nu se sfiește să le hazardeze chiar în ciuda adevărului.

Articolul în chestiune, scris la Belgrad, se ocupă de „haosul și febra care agită popoarele balcanice" la cari tinde să se întărească ideea creării unei confederațiuni a tuturor Slavilor de Sud: Sloveni, Croați, Sârbi și Bulgari. D-l Albert Londres știe să fie interesant în expunere și districtiv în degresiuni știe să dea corespondențelor sale impresioniste un plăcut aspect literar; nu știe însă să prindă decât suprafața lucrurilor și se amăgește desigur asupra adevăratei realități.

Cel puțin așa ne apare d-sa atunci când vorbește de România pe care, consecvent unei greșeli care nu mai are azi rațiune de a dăinui, o socoate ca o suburbie a pen nsulei balcanice. Pentru d-l Londres „România privește cu gura uscată (de teamă?) cele șase divizii bolșevice care îl îmbrățișează cu dragoste granițele Basarabiei." În timpul acesta, d-l Londres vede în interiorul țării noastre cum „cad în fășii serviciile publice", cum „ocupația națională nu e alta decât goana după biletele de bancă", cum „politica sună într'un fel când se lovește de Curtea regală și altfel când întâlnește guvernul", cum „comerțul nu mai e decât un bâlci al jafului", etc.

Ne închipuim că și caracterizările pe care ziaristul francez la face asupra situației din Grecia, Bulgaria și Serbia sunt de același valoare și că deci concluziunile trebuesc primite la fel. Vioaia imaginație a d-lui Loudres conchide că în haotica peninsulă balcanică încolțește o mare idee: aceea a creării unei confederațiuni a tuturor Slavilor sudici. Și pentru că afirmația aceasta pare de o îndrăzneață fantazie, atunci, când între Sârbi și Bulgari numai de o astfel de înțelegere nu poate fi vorba, d-l Londres arată că nu face decât să culeagă știrea aceasta de la alții. Ceea ce ne întărește în convingerea că trimeșii presei străine, — alaltăeri un Chéradame, eri un redactor al lui „Daily Mail" și azi d-l Londres, pentru ale cărui senzaționale reportagii s'a făcut multă reclamă, ... „își culeg știrile lor de la alții".

E o afirmație sinceră care trebuește reținută ca să nu mai avem motiv de a protesta împotriva modul i în care ni se cunoaște și ni se apreciază țara

Bugetul

Se apropie 1 Aprilie, și bugetul pe exercițiul 1921—22 n'a fost prezentat Camerei, el fiind abia în discuția consiliului de miniștri, unde probabil că va fi reținut așa de multă vreme încât parlamentul nu va mai avea vreme să-l discute amănunțit și la trebuință să-l modifice, ci descompletat, îl va vota în vre-o ședință de noapte înainte de luarea Vacanței.

După datele publicate, bugetul ordinar — căci avem și unul extraordinar — prezintă 8 miliarde lei la venituri și 5½ miliarde la cheltueli, adică realizează un excedent de 2½ miliarde. Excedentul e în parte realizat grație economiilor practicate în bugetele ministerelor. Astfel, tuturor ministerelor afară de cel al comunicațiilor, li s'a micșorat bugetul cu 20%.

Numai la ministerul muncei, ca unul care susținea cel mai mare număr de sinecuriști, reducerile, bugetare s'au făcut în proporție de 50%. Ministerului de războiu i s'au tăiat 300 milioane din buget, fiindcă pe ziua de 1 Aprilie întreaga armată va trece pe picior de pace. Faptul că la ministerul comunicațiilor nu s'a realizat nici-o economie e justificat de necesitatea de a-se reface în cel mai scurt timp arterele noastre de comunicație, iar normalizarea transporturilor va contribui nu cu puțin la ieftenirea traiului.

Bugetul extraordinar de 2½ miliarde lei care se va acoperi din excedentul celui ordinar va servi la achitarea aconturilor de despăgubiri, a bonurilor de rechiziție, a bonurilor pentru vinurile vârsate etc. cu alte cuvinte va servi la consolidarea creditului intern al statului și la îndeplinirea unei opere de justiție: va despăgubi pe acei cari au rămas pe drumuri în urma marelui război.

Reducerea din buget a o mulțime de funcționari numiți prin decret regal numai pe motiv de economii nu e nici legală, nici dreaptă.

Nu e legală, pentrucă funcționarii au fost numiți în baza unei legi de organizare, și deci nu-i poți îndepărta printr'o simplă dispoziție bugetară. Nu e dreaptă, fiindcă nu sunt vinovați funcționarii pentru faptul că în trecut s'a făcut un abuz din înmulțirea posturilor funcționărești, ci guvernele care l-au înființat.

In urma aplicării noului buget, mii de funcționari, muncitori cinstiți și împovărați de familii grele, vor fi lăsați pe drumuri.

Afară de posturile suprimate, funcționarii de toate categoriile vor mai încerca o deziluzie: reducerea sporului de scumpete. In adevăr, s'a hotărât ca pentru funcționarii de la orașe acest spor să se reducă cu 25%, pentru cei de la sate cu 50%, singuri cei din București beneficiind de integritatea lui.

Se procedează la reducerea

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

sporului ca și cum viața s'ar fi ieftenit simțitor. Din nefericire ea continuă să se scumpească mai cu seamă în ce privește alimentele. Funcționarii lăsați pe drumuri, funcționari lăsați să moară de foame: iată cum înțelege guvernul Averescu să echilibreze bugetul.

Atunci când impozitele asupra câștigurilor de războiu, progresiv pe venit, asupra cifrei afacerilor, asupra averei mobiliare (acțiuni, efecte, etc.) ar fi putut aduce Statului incomparabil mai multe venituri, neproducând nemulțumiri și suferinți, ci făcând și operă de dreptate socială, guvernul Averescu preferă să cruțe zecile de mii de speculanți și îmbogățiți de războiu pentru a nenoroci funcționărimea onestă și harnică datorită muncei căreia Statul poate exista.

Să nu ne mirăm că guvernul muncei cinstei și legalității nu poate proceda altfel; alegerile nu mai bat la ușă că să aibă nevoie de voturile funcționarilor.

(Urmare din art. Unitatea națională — prin netraulitate?)

abandona Romania, în loc să accepte tratativele unei păci destul de avantajoase pentru ei, care pace, o repetăm, ar fi avut de rezultat salvarea existenței Monarhiei austro-ungare prin cesiuni teritoriale de care s'ar fi putut dispesa și prin o rezolvare incompletă și tempo ară a chestiunii noționalităților, — Aliații au preferit să poarte mai departe un războiu nespus de greu și de istovitor, până la sfărămarea Puterilor centrale și la prăbușirea Monarhiei dualiste, ca să constitue în urmă, prin păcile de la Saint-Germain și Trianon, în locu-i noile State naționale ale Europei centrale.

Fără exagerare deci se poate afirma, cum s'a făcut mai sus, că tratatul de la 4/17 August 1916, cu toate urmările sale, a fost pivotul care ne-a trecut peste catastrofa păcii separate și premature dela 1917. Aceasta pentru că e intrebare dacă, chiar intrând și participând la razboiu, dar fără angajamentele precise ale Aliaților din acel tratat, pacea nu s'ar fi putut încheia pe contul nostru, — România având să plătească, cum se exprima Cailiaux atunci prin Italia, „oalele sparte" cu ver-un petic de pământ din Bucovina drept despăgubire.

Și dacă așa ceva s'ar fi putut întâmpla chiar și în un asemenea caz, e lesne de prevăzut ce s'ar fi întâmplat cu noi dacă nu intram nici în războiu, ci rămâneam, cum zic, din interese politice actuale, cu prefăcută convingere, germanofilii noștri de de eri și de azi, până la sfârșit în neutralitate — „cu țara nevătămată, cu visteria nesecată și cu armata întreagă." Dar despre aceasta mai deaproape în articolul de mâne.

Alex. Lapedatu.

Dr. Petru Șpan

(Cu prilejul celei de-a 10-a aniversări a morții lui.)

Implinindu-se zece ani dela moartea valorosului profesor de pedagogie dela Seminarul „Andreian" din Sibiu, se cuvine să reîmprospătăm acelor cari l-au cunoscut și să arătăm celor cari nu l-au cunoscut viața și faptele lui.

Născut la 4 Ianuarie 1860 în com. Lupșa, din munții Apuseni, dr. Petru Șpan a studiat la gimnazul din Blaj, și după absolvirea teologiei din Sibiu s'a dus în 1884 la Viena, unde a audiat doi ani de cursuri de pedagogie, filosofie și istorie.

Apoi a trecut la Universitatea din Iena, unde și'a luat doctoratul în toamna anului 1887. La 1 Martie 1892 a fost numit profesor la seminarul „Andreian", unde a funcționat până la moartea sa.

Activitate d-rului Șpan s'a manifestat în mai multe direcțiuni: ca profesor, publicist și pe terenul public și social. Ca profesor, simțindu-se deplin stăpân pe știința sa, vorbea cu atâta foc și competență încât te captiva și era imposibil a nu fi atent la lecțiile lui. Acestui fapt se datorește că mai multe generații de învățători ieșiți de sub mâna lui au fost tot atâția apostoli ai școalei românești și ai pedagogiei Lerbertiane.

Ca scriitor a căutat să popularizeze printre învățătorii noui și vechi pedagogia lui I. F. Herberth, scriind foarte mult în „Foaia pedagogică" și „Vatra școlară". Scrierile lui de o incontestabilă valoare pedagogică sunt Lecții de didactică, Lecții de psichologie, treptele formale ale învățământului. Lecția de pedagogie.

Afară de aceste scrisori pedagogice a mai scris: „Școala lui Șaguna", precum și câteva cărți școlare.

Afară de activitatea didactică și publicistică dr. Petru Șpan a luat parte la toate manifestațiile culturale, publice și sociale din timpul lui.

A fost deputat sinodal la congresul național din Sibiu, membru al Reuniunei române de musică din Sibiu, vicepreședintele Reuniunei învățătorești din județul Sibiului etc.

Mai presus de toate profesorul Șpan era un naționalist extremist, care era în stare să-și sacrifice și viața pentru Triumful Românismului. Până și în lecțiile cele mai aside de psihologie sau pedagogie strecura florul naționalismului.

Odată la o lecție de psihologie a spus următoarele: „Am convingerea noastră mutată în tăria și vitalitatea poporului nostru asuprit de veacuri. Nu vor să treacă 20 de ani și țara românească vă deveni o împărăție mare și la Alba-Iulia se va încorona Impăratul tuturor Românilor". Profeția lui s'a realizat. Viața lui de muncă și jertfă să ne fie pildă tuturor pentru consolidarea României Mari.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚI I

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:

„Adorarea vieței. Film poetică

CINEMA URANIA

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:

„Sfârșitul Vieței." DramL istorica.

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă Duminecă:

„Stringerita și banca tenebroasă." Drama detectivă.

ECOURI

Limba română la Universitatea din Roma.

In urma intervenției făcute pe lângă ministrul instrucțiunei publice din Italia, Benedetto Croce, acesta a răspuns făgăduind că, dacă studenții universitari români la Roma ar atinge numărul de 100, va înființa neapărat la Universitatea din Roma o catedră pentru cultivarea limbei și literaturei române.

Succesul unui artist român la Paris.

Opera-Comică din Paris a reluat, după o lungă tăcere de mai mulți ani, opera *Pelleas și Melisanda*, capo-d'opera lui Debússy, cu tenorul român Stroescu în rolul titular. Numele acestui artist e unul din acelea cari trebuesc să fie adăogate la cele cari au ilustrat în străinătate gloria noastră muzicală. Compatriotul nostru, care posedă o știință vocală desăvârșită și un organ de un timbru cald și plăcut, a obținut un legitim succes pe care îl menționează presa pariziană.

O poveste a M. S. Regina Maria reprezentată la cinematograf.

Cunoscuta dansatoare Loïe Fuller a prezentat la Paris filmul *Crinul Vieții* scos din povestea cu același titlu a M. S. Regina Maria. Arta punerii în scenă a acestui film, în care se vede priceperea celebrei dansatoare a luminilor și culorilor, a fost bine apreciată de către publicul care și-a manifestat admirația prin vii aplauze. O muzică tainică, tânguitoare sau veselă, ca scenele care se desfășoară, au întovărășit filmul.

Congresul esperantiștilor.

La 31 Iulie, se va deschide la Praga congresul mondiai de esperanto pentru care asociațiunile indigene cehe și slovace au instituit un comitet însărcinat să la toate măsurile și să primească declarațiile de participare.

Tot în acelaș timp va avea loc adunarea Crucei Roșii, prezidată de Henri Barbusse. După congres, participanții vor face o excursiune în Italia și Ungaria.

Pentru „Monumentul Unirii" și Tudor Vladimirescu.

La 3 Aprilie va avea loc la Arad un mare concert organizat de către „Societatea doamnelor arădane" și „Reuniunea femeilor române din Arad" pentru adunarea fondurilor necesare ridicărei „Monumentului Unirei". Cu același prilej va fi comemorat și Tudor Vladimirescu, de către ambele societăți, printr'un mare festival în sala teatrului orășenesc din Arad.

Un oaspe de seamă la București.

D-l Edouard Herriot, deputat, primar al Lyonului și șef al grupului radical și radical socialist din Camera franceză, va vizita în curând București unde va ține o conferință.

Distinsul om politic francez, care e și un scriitor fin și erudit, e un bun prieten al României. Această prietenie a dovedit-o în mai multe rânduri în anii războiului, cu o căldură comunicativă care a dat naștere la o frumoasă mișcare filo-română la Lyon. In timpul din urmă, D-l Herriot a primit prezidența Camerii de Comerț franco-română.

Comitetul „Cercului Analelor" din București pregătește o călduroasă primire distinsului oaspe.

Descoperiri arheologice.

Săpături recente practicate la Constantinopol, în a doua curte a Seraiului, au dăt la iveală sarcofagii de proveniență imperială. D-l Ebersolt, care a condus misiunea franceză însărcinată cu aceste săpături, a putut să reconstituie seria sarcofagelor de porfir și marmură, și a determinat pe cele în cari au fost îngropați, în secolul IV, Constantin cel Mare și Iulian Apostatul.

Dar celelalte morminte? Sunt ale unor împărați necunoscuți. Incet încet, în uitarea veacurilor, au devenit și ele, moți anonimi, iar porfirul și marmura n'au păstrat gloria lor.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

(Lecția de deschidere a cursului inaugurat la Universitatea din Cluj, în ziua de 15 Martie)

II.

In timpul celor dintâi zece dinastii, capitala Egiptului a fost Memfis (lângă Cairo de astăzi). In acest oraș a luat ființă cea mai veche școală, în templul lui Ptah, zeul creator, zeul ocrotitor al orașului și în acela al fiului său Imhetep, zeul medicinei. Acesta din urmă era în general înfățișat sub trăsăturile unui tânăr așezat, purtând o coafură strânsă și ținând deschis pe genunchi un rulou de papyrus; era deci un savant și un muncitor. Bolnavii veneau să doarmă în templul lui iar el venea în vis să le aducă vindecarea. Așa s'a întâmplat mai târziu în Grecia în templele lui Esculap; iată de ce Grecii au confundat cele două divinități și au dat numele de Asclepeia templelor lui Imhetep.

Vom semnala că Imhetep a fost și zeul protector al sufletului celor morți și desigur aceasta a constituit un motiv pentru ca preoții să fie însărcinați a prezida la îmbălsămarea corpurilor; ei au putut să facă astfel nenumărate autopsii și să capete, ca o urmare firească, oarecari noțiuni de anatomie și de patologie. La templul lui din Memfis se găsea și o bibliotecă, care a fost cea mai celebră din întregul Egipt și marele papyrus medical din Berlin, despre care vom avea să ne ocupăm, facea probabil parte din această bibliotecă care exista și în epoca romană; medicii greci au venit să ia din ea rețete cari, prin mijlocirea lor, au intrat ușor în farmacopeea noastră.

Nu putem părăsi Memfis fără a vorbi despre zeița „Seckhet", care a fost „zeița chirurgiei": fracturile și luxațiile erau, într'adevăr, vindecate prin intervenția sa, ce-l drept cu ajutorul preoților, cari făceau aparatele și pansamentele. Totuși aceștia, aparținând clerului inferior, erau socotiți nedemni de a studia știința divină a cărților; dar, dacă erau puțin instruiți, învățaseră cel puțin o oarecare competență în chirurgie printr'o lungă practică, Seckhet, soția lui Ptah și mama lui Imhetep, este totdeauna înfățișată cu un cap de leoaică suportând discul solar, cu urius-ul sau șarpele sfânt. Statuele sunt totdeauna de granit negru ceea ce dă zeiții un aspect cu atât mai impresionant.

Odată cu dinastia XI-a începe puterea tebană și Theba ajunge capitala Egiptului. In marele templu dela Karnak, ale cărui grandioase ruine pot fi admirate și azi, s'a înființat o școală celebră, o școală mai ales filozofică și religioasă, a cărei dogmă de unitate divină a fost elaborată decătre preoți și care a avut gloria de a număra printre membrii ei pe Pitagora, care a fost preot al lui Amon și care primul din străini, a fost admis în Egipt la inițiare și preoție. Școala aceasta a fost și medicală. Studiând mai departe opera lui Pitagora, vom vedea că medicina ocupa un loc mare în învățătura lui.

Templul din Karnak, cași mai târziu cel din Luxor, era consacrat lui Amon-Ka, cel mai mare dintre zei; în același timp Jupiter și Appolon, Amon-Ka personifica soarele și împărțea oamenilor viața și sănătatea. El poate fi ușor recunoscut prin aceea că poartă două pene uriașe pe cap.

Amon a fost dușmanul lui Appi, zeul șarpe zeul întunerecului, împotriva căruia a luptat fără încetare, așa cum va face mai târziu Horus contra lui Set: e veșnica luptă a soarelui contra întunerecului, a binelui contra răului, a sănătății contra boalei. Vedeți dar că nu Evreii au fost cei cari au avut cei dintâi ideea să înfățișeze diavolul sub forma unui șarpe și iată cum întâlnim pentru întâia oară simbolul șarpelui cu un înțeles medical. Cât despre Amon, fiind dat că el figurează soarele, astrul purificator și vindecător prin excelență, nu trebuie să ne mirăm văzând preoții lui jucând un rol considerabil în medicina egipteană. Vom vedea de altfel că în Grecia, va fi același lucru cu Apollon, zeul soare.

Dela zeița Mout, cu cap de vultur, Amon-Ra a avut ca fiu pe *Khons* sau *Khonsan*, care și-a avut templul la Theba. Khons era reprezentat adeseori cu un cap de erete sau de copil și e greu de deosebit de Horus. El a fost înainte de toate zeul care gonește duhurile rele și cum Egiptenii credeau tocmai că bolile erau produse decătre aceste duhuri rele, rezultă că zeul era invocat împotriva bolilor și vom vedea un mare faraon din a XX-a dinastie trimițându-și statuia în Siria, pentru a vindeca o prințesă din acea țară. Khons a fost zeul *vrăjitorilor vindecători de boale.*

Mai târziu, culturul lui Sekhet, zeița cu cap de leoaică, va fi

Situația politică

Marele expozeu al d-lui I. I. C. Brătianu

Șeful partidului național-liberal explică situația politică

D-l Brătianu a făcut un important expozeu în prezența fruntașilor liberali și în fața unui mare număr de membrii ai Clubului liberal. In rezumat d. Brătianu a făcut următoarele declarațiuni:

Războiul fiind urmat de bolșevismul lui Lenin și Bela Kun, țara s'a găsit isolată ca o insulă în mijlocul anarhiei. Poporul român a stat însă neclintit și acesta e un motiv să nu descurajăm niciodată.

Țara și partidul național-liberal

In interior situația e rea din cauza opiniei publice, care n'a știut să-și aleagă oamenii. Astăzi opinia publică dându-și seama de greșala sa se reîntoarce. Datoria noastră e să ne reculegem. *Singurul partid în stare să facă față nevoilor țării este cel liberal-național, ceace o recunosc și adversarii. Elementele intelectuale fiind deplin convinse de aceasta rămâne ca și massele populare să se pătrundă în afară de hotarele vechiului regat.*

Refacerea țării

In chestiunea refacerii țării d-l Brătianu amintește următorul răspuns pe care l'a dat în această chestiune unui străin:

„Mai întâi trebue să ne ajutăm prin mijloacele noastre și apoi să vedem ce trebue să cerem străinătății. Să nu vă închipuiți că veniți într'o țară în stare de faliment spre a lua ce puteți apuca."

Politica rezistenței.

Asupra campaniei ce s'a dus pe chestiunea atitudinei d-sale la conferința păcii, șeful partidului național-liberal a declarat în rezumat următoarele:

„S'a spus că am fost pretențios la Conferința păcii, eu am cerut aceeace tatăl meu a cerut prin memoriu la 1856 lui Napoleon III. și anume *„Complecta libertate a Românilor între Nistru și Tisa"*.

„Ceeace am spus acum doi ani se vede bine, spune azi toată lumea, începând cu Poincaré. Dacă principiile acestea ar fi fost ascultate, evenimentele de astăzi dovedesc că pacea ar fi fost mai puțin defectuoasă.

România și situația internațională.

Analizând situațiunea externă, d-l Brătianu afirmă că situația României este foarte delicată și că noi nu trebue să încheem cu ochii închiși și mânile legate alianța care înspăimântă pe Aliați.

Impozitele noui.

Asupra proectelor de noui impozite d-l Brătianu afirmă că în primul rând trebuește ca să existe o autoritate morală întrucât cetățenii trebue să aibă convingerea că banul merge la întărirea Statului și nu pentru îmbogățirea câtorva favoriți. Secretul guvernării țării constă în a sluji intereselor generale, iar nu favoriților. Apoi șeful partidului național-liberal a încheiat zicând:

„Pe noi nu ne interesează când cade guvevnul ci cum va fi guvernul ce-l va înlocui".

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Cinci-zeci de ani de feminism francez

„Liga franceză pentru dreptul femeilor" și-a sărbătorit 50 de ani dela înființare, dând un mare matineu la Trocadero în Paris. George Claretie face cu acest prilej în „Le Figaro" istoricul mișcării feministe în Franța.

Azi, femeile sunt admise aproape în toate carierile. In curând, vor putea desigur să și voteze. Dar câte lupte în acești 50 de ani, de când Léon Richer, apostolul feminismului, a fondat în 1870 „Asociația pentru dreptul femeilor"!

Lupta începuse însă mai de înainte. Se știe că, în 1861, când femeile au fost admise în atelierele de imprimerie, tipografii bărbați s'au pus în grevă, iar, când, în 1866, d-șoara Daubie s'a prezentat la bacalaureat și a fost primită, i s'a refuzat diploma.

Sunt abia 20 de ani, de când d-șoara Chauviu pleda ea însăși în fața Curții să fie admisă ca să depună jurământul de advocat.

Și a trebuit o lege, pe care a făcut-o să fie votată d-l Viviani și al cărei raportor a fost d-l Poincaré, pentru ca femeile să fie advocate. Când prima dintre ele, D-șoara Petit a venit în togă să depună jurământul a fost un eveniment foarte parisian: toți repertorii și toți tipografii din Paris erau de față. Acum, în 1921, sunt 69 de advocate, dintre care e interesant să se spuie că numai 27 sunt măritate.

Femeile celebrează azi triumful lor. Legile divorțului și a căutării paternității sunt votate, iar în timpul războiului, pe front, în spitale, în uzine, femeile au luptat pentru patria lor.

In 1872, președinte de onoare al „Ligii pentru dreptul femeilor" era Victor Hugo, azi e d-l Viviani.

Socotind succesele acestei asociații timp de 50 de ani, bănuim de pe acum ce sărbătoare îndreptățită va fi la centenar.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Sâmb.: „Femeile noastre."
Dum. mat: „Amorul veghează."
„ seară: „Scrisoare pierdută"
Marți: „Instinctul." (Premieră.) Piesă în 3 acte de Kistemekers cu doamnele Olimpia Bârsan, Dordea, Popea, și d-nii Zaharia Bârsan, Neamțu Otonel, Dimitriu etc.

Oscilările „Patriei"

Este în amintirea tuturor felul cum a înțeles să publice „Patria" primul articol al d-lui I. Lupaș, în chestiunea Concordatului. Trecut în pagina a 2-a el a fost însoțit și de-o notiță lungă, explicativă, în care *„redacția și partidul"* declarau că nu se solidarizează cu cuprinsul articolului.

Am relevat imediat această manieră de-a se trata un membru în comitetul executiv al partidului, de valoarea intelectuală a d-lui I. Lupaș. Iar mai apoi întrucât divergența de păreri ce rezulta între „vederile redacției și ale partidului," după cum se spunea în notița aceia, și cuprinsul articolului d-lui Lupaș, era prea importantă, într'un articol special, sub titlul *„Confesionalism"*, am examinat situația partidului național în noul aspect pe care atitudinea observată în chestiunea Concordatului i-l dădea. Atât din reservele cu care însoțise articolul d-lui Lupaș, cât și din micile articolașe, în care, timid dar semnificativ, căutase, în câteva rânduri, să justifice politica d-lui Tache Ionescu în această chestiune, partidul național schițase gesturi precise de susținere a concordatului așa cum ne fusese redactat de Vatican.

Contrar așteptărilor însă, de data aceasta, n'a mai fost nevoe de vre-un alt articol din partea noastră: își făcuse efectul cu prisosință primul. Și, cu toate că însuși directorul numitului ziar, înainte încă de-a mai face loc continuării articolului d-lui Lupaș, s'a grăbit ca să-l combată angajând din nou și precis întreaga conducere a partidului contra părerilor d-lui Lupaș, — totuși, două zile consecutiv, primele coloane ale „Patriei" au fost ocupate de articolele în continuare ale d-lui Lupaș, cărora însă, de data aceasta li s-a dat surprinzatorul titlu de: *„Partidul Național și Concordatul."*

Fără îndoială că această schimbare la față, atât de puțin convenabilă pentru „Patria", a fost datorită unui cuvânt de ordine venit de sus. Și, în adevăr: d. Vaida care era atunci în Cluj, impusese această schimbare.

Căci, oricâtă dorință de confesionalism vor fi având unii dintre conducătorii partidului, este evident că d. Vaida, care mai înțelesese odată primejdia acestei tendințe, atunci când a întrebat: „Catolici ori Români?" — și de data aceasta, a ținut să se ferească de această primejdie.

Dar, oricum, suntem îndreptățiți să ne întrebăm: nu cumva și în alte chestiuni „Patria" a representat și încearcă să reprezinte o politică *a ei*, alta de cât aceia a partidului național?

Revista pressei maghiare

Corespondentul ziarului din Budapesta *„Az Est"* publică în coloanele acestui ziar un comunicat privitor la Concordatul, ce se va încheia între România și scaunul papal. Reținem următoarele pasagii: „După cum se știe, pe teritoriul ocupat de Români, sunt patru episcopii romano-catolice: în Alba-Iulia, Sătmar, Oradea-Mare și Timișoara (episcopia Cenadului), și patru dieceze greco-catolice: în Blaj, Gherla, Lugoj și Oradea-Mare. Dorința României este, ca pe teritorul ocupat să rămână numai două episcopii romano-catolice, cea din Alba-Iulia și din Timișoara. Episcopiile de Oradea și Sătmar s'ar desființa. Notăm, că forul superior al episcopiei, de Sătmar a fost până acum mitropolitul din Eger, iar al celorlalte, mitropolitul de Kalocsa. Acest for ar înceta de a mai exercita jurisdicțiune asupra celor două episcopii, cari ar rămânea în ființă și cari prin mijlocirea nunțiului papal ar fi supuse direct Romei și ar putea exercita jurisdicțiune exclusiv pe teritorul ocupat, ceea-ce înseamnă că nu s'ar extinde puterea lor și asupra teritorului, ce cade dincoace de linia demarcațională, care până acum le-a aparținut. In baza Concordatului un episcop ar avea salar anual de 36—40 mii de Lei. Numărul canonicilor s'ar reduce și ar fi salarizați cu 12000 Lei anual. Episcop, ori canonic nu poate fi decât cel care e cetățean român, de unde urmează, că atât contele Majláth cât și Glattfelder, dacă vor să rămână în funcție trebue să depună jurământul de fidelitate. . . Proprietățile ce vor mai rămânea după executarea reformei agrare vor putea fi și pe viitor folosite de uzufructuarii actuali *până la moartea lor*, când apoi vo trece în posesiunea statului. Roma în această chestie susține punctul de vedere, că aceste proprietăți, după moartea actualilor uzufructuari, să treacă în posesiunea statului catolic ardelean în scopuri școlare și bisericești".

Iredentism?

Ziarul *„Ujság"* încearcă într'un prim articol să respingă învinuirea de iredentism; ce s'ar fi adus pressei maghiare. Intr'un ton obiectiv, pe care de altfel și înainte l-a păstrat în mai mare măsură ca celelalte ziare maghiare încheie astfel articolul: „Invinuirea iredentismului ni-se poate aduce cu atât mai puțin, cu cât am scris sub controlul publicității și al cenzurei. Iredentismul este o halucinație, Maghiarimea ardeleană manifestă o liniște deplină. Dacă însă este vre-o nemulțumire ori recriminare ea poate fi făcută să dispară cu un singur gest atențiunea binevoitoare a guvernului și dispozițiele făcute cu scopul de a împăca sufletele".

Citiți „Infrățirea"

introdus la Theba, dar puțina influență a preoților ei, oameni fără cultură și dintr'o castă inferioară, n'a putut adăoga nimic la faima marei școli tebane, Sekhet a fost totuși mult venerată în Theba, căci s'au găsit nici mai mult nici mai puțin decât 572 de statui ale ei în ruinele dela Karnak.

Pentru a ne reîntoarce la Amon-Ra, dacă cultul lui s'a născut la Theba în schimb la Heliopolis, în Egiptul de jos, tot în apropiere de Cairo, dar pe malul drept al Nilului, și-a ajuns acest cult gradul cel mai înalt de desvoltare și s'a păstrat în toată puritatea lui. Acolo, în marele templu al soarelui s'a născut și s'a desvoltat cea mai mare școală sacerdotală și medicală a Egiptului. Faima preoților lui s'a răspândit repede în întreaga lume cunoscută de cei vechi și la Heliopolis vor veni Solon, Pitagora, Platon și Eudoxiu ca să se instruiască. Herodot celebrează pe preoții din Heliopolis ca fiind oamenii cei mai erudiți din Egipt și dacă Grecii le-au făcut o vină din folosința formulelor și metodelor lor mistice, le-au admirat cel puțin fără rezerve cunoștințele științifice. Faima lor medicală a trebuit să fie de asemenea considerabilă, căci, atunci când zeii sunt răniți, legenda spune că vin să se panseze în marea sală a templului soarelui.

Insfârșit o școală foarte specială a fost întemeiată la Sais (în deltă), capitala Egiptului de jos înainte de fondarea Alexandriei. Școala aceasta a fost mai ales medicală și s'a specializat în studiul obstetricei și ginecologiei. Ea a avut ca sediu templul lui Neith, și, pe lângă preoți, a avut și preotese, *mamele divine*, cari învățau moașele în practica nașterilor și al căror învățământ se află rezumat în papyrus-ul Ebers. Renumele acestei școale a cumpănit o clipă pe cel al școalei din Heliopolis, Solon, apoi Herodot, s'au dus să se instruiască acolo și legenda a scos din aceiași școală și pe Cecrops, fondatorul Atenii.

Neith nu era la urma urmei decât o formă a lui *Isis*, zeița binefăcătoare, iubită de toți și care a fost, întrucâtva, zeița ocrotitoare a Egiptului. După Diodor din Sicilia, Egiptenii îi atribuiau descoperirea unui oarecare număr de medicamente și, din vremea lui Galien, mai multe leacuri purtau încă numele ei, de aceea poate fi considerată ca *zeița Farmaciei*.

Felicit de acest lucru pe colegii mei farmaciști, căci, dintre toate zeițele panteonului egiptean, Isis a fost de bună seamă cea mai simpatică și cea mai frumoasă. Ea era în general goală, avea totdeauna capul omenesc, cu un fel de tron pus pe păr, întovărășit ades de discul și de Crai-Noul lunar. Vom vedea că ea a fost personificarea iubirei conjugale și că, sub numele de Hathor, ea va fi Venus egipteană, zeița frumuseții. Bolnavii vor veni să se culce în templele ei pentru ca ea să le desvăluie taina leacurilor vindecătoare și, în Grecia, templele ei vor fi vecine cu ale lui Esculap. Ea va fi acolo înfățișată întovărășită de fiul ei Harpocrate care stă totdeauna cu degetul pe buze: e micul zeu al tăcerii, în care s'a voit a se vedea personificarea secretului medical.

Cultul lui Isis s'a răspândit în întreaga lume veche. Din nenorocire, la Roma, Isis va fi adorată mai ales sub forma de Hathov, care va ajunge zeița amorului sensual și misterele ei vor degenera în josnice orgii. Vom vedea că la Pompei femeile nu vor veni în templul ei decât pentru a-și căuta amanți și nu o vor mai invoca decât împotriva bolilor venerice. *Sic transit gloria mundi!*

Dacă sub forma de Neith, ea poate fi considerată ca patroană a ginecologilor și mamoșilor și dacă în templul ei a fost creată prima școală de moașe, se cuvine să adăogăm că acest cult foarte special a rămas localizat la Sais. Pretutindeni aiurea *zeul nașterilor* a fost un înspăimântător pitic, urât și strâmb, zeul *Bes*, zeu popular, un fel de griot, negru originar din Nubia și despre care voi avea prilejul de a vorbi amănunțit, când voi studia nașterile în vechiul Egipt.

INFORMATII

D-l consilier dr. Tiplea, şeful biroului de cartiurirei, aduce la cunoştinţa publicului că întrucât membrii din comisiunea de control — una singură — sunt prevăzuţi cu legitimaţii în regulă, locatarii au îndatorirea de-a cere legitimaţiile pentru a se împiedeca abuzurile.

*

In urma dorinţii publicului, expoziţia de pictură şi sculptură dela Prefectură „Salonul de Artă Ardeleană" va rămânea deschisă încă până la 5 Aprilie 1921, până când mai poate fi vizitată de public.

*

Tragerea loteriei organizată de „Salonul de Artă Ardeleană" la care sunt puse lucrări de artă în valoare de 20.000 lei, s'a amânat irevocabil pentru ziua de 22 Mai 1921.

*

O delegaţiune a organizaţiei liberale din Iaşi compusă din 40 persoane a prezentat d-lui Ion Brătianu moţiunea votată în recentul congres liberal de la Iaşi.

Prin această moţiune organizaţia ieşeană îşi exprimă simţămintele de omagiu pentru şeful partidului liberal şi desaprobă atitudinea actualului parlament faţă de un bărbat politic ca d-l Brătianu.

Cu prilejul primirei acestei delegaţii d-l I. Brătianu a vorbit despre tăria partidului liberal care rezidă în credinţa şi organizaţia lui.

Delegaţia s'a prezentat apoi şi d-lui Vintilă Brătianu la cercul de studii al partidului liberal unde a vorbit în numele delegaţiei d-l Victor Iamandi, căruia i-a răspuns domnul Vintilă Brătianu.

Au rostit cuvântări mai mulţi săteni şi muncitori.

*

La Oradia-Mare s'a declarat un conflict între cheinerii din restaurante şi cafenele şi patronii lor, din cauza salariului. Un delegat al casei centrale a muncei va pleca la faţa locului.

*

In Arad, Oradia-Mare şi alte câteva oraşe, autorităţile au luat măsura ce pe lângă timbrul de asistenţă socială să se mai aplice şi o taxă de lux asupra consumaţiei din restaurante şi cafenele. Nu ştim ce lege acordă acest drept autorităţilor orăşeneşti. Ceia ce însă e mai curios este faptul că oraşele respective nu au luat nici o măsură de control în ceia ce priveşte aceste taxe de lux.

*

Aflăm că la Bucureşti se discută chestiunea desfiinţărei casei centrale a munci din Cluj şi declararea caselor cercuale ca autonome.

*

In curând se va depune pe biroul camerei un proect de lege contra vagabondajului

*

Fiind nevoit să părăsească oraşul pentru câteva zile, d-l prof. Dr. Dan Rădulescu nu va ţine Sâmbătă 19 Martie a. c. obişnuita conferinţă de „Dinamică socială".

D-l Inspector regional al muncii P. Popescu începe azi tratativele ca antreprenorii de edificii şi cu lucrătorii acestora în vederea încheierei unui contract colectiv care a fost principala cauză că lucru n'a început până acum.

*

Grupul local al muncitorilor va fi desfiinţat de către „Uniunea generală a muncitorilor din Ardeal şi Banat" pentru motivul că acest grup lucrează contra programului muncei, făcând o politică comunistă extremistă.

*

Bugetul ministerului muncei a fost redus dela 32.000,000 la 14.800,000 lei în urma reducerei făcute de 55 la sută.

*

Conflictul muncitorilor şi al patronilor dela Petroşani s'a tranşat, iar lucru a fost reluat.

*

La Oradea-Mare s'au închis aproape toate fabricile din cauza lipsei posibilităţilor de transport. Ne fiind vagoane necesare nu se poate aduce nici materia primă pentru aceste fabrici, şi nu se poate nici transporta materiile contecţionate.

*

In zilele de 28 şi 29 are loc în Cluj congresul secretarilor cercuali şi comunali din Ardeal, Banat şi părţile anexe. Programul cuprinde între altele, discuţie asupra: greutăţilor actuale în administraţie şi modului lor de uşurare, salarizărei secretarilor, proectului de unificare aministrativă, înfiinţărei unui ziar de specialitate, etc.

*

După ultimele dispoziţii luate s'a fixat următorul program al serbărilor ce vor avea loc cu prilejul sosirei A. S. R. Principelui Carol.

Ziua I: ora 12 Tedeum, ora 5 p. m. recepţia corpului diplomatic, ora 9 p. m. masă de gală. Ziua serbărilor populare. Ziua II-a: ora 11 felicitările autorităţilor, ora 9 p. m. concert filarmonic. Ziua III-a: ora 11 felicitările armatei, ora 5 p. m. societăţile de binefacere, ora 9 p. m. reprezentaţie de gală la Teatrul Naţional. Ziua IV-a: ora 11 felicitările delegaţiilor din ţară, ora 5 p m. delegaţiile cu daruri, ora 9 p. m. recepţii de gală la Palat.

*

Trecerea armatei pe picior de pace, începând cu ziua de 1 April, atrage după sine: desfiinţarea stărei de asediu, a cenzurei şi a Curţilor marţiale, în cea mai mare parte a ţărei. Se vor menţine aceste măsuri numai în actualele zone de războiu.

Curţile marţiale vor judeca procesele în curs, şi numai după terminarea lor vor fi desfiinţate.

Dacă, eventual, se va publica vreun decret de amnistie, numărul proceselor ce vor rămâne să fie judecate va fi foarte redus.

In vederea trecerei armatei pe picior de pace şi a economiilor ce trebue să se facă în bugetul ministerului de războiu pe ziua de 15 Martie au fost desconcentraţi cei mai mulţi ofiţeri de rezervă şi înlocuiţi în marginile posibilităţei cu ofiţeri activi.

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (3

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj

*

Noul program la Biasini. De luni seara debutează basul G. D. Sterian, f. membru dela Opera Română la „Varieteul Biazini." Repertoirul sale este: Arii naţionale, Arii din opere italiene, Lieduri din Schubert.

Pagmi cântec cu piano compoziţiile sale, carile-a cântat Nita-jo în Alhambra la Bucureşti cu mare succes.

The trio „Frimveyl" este număr acrobatic şi excentric de salon.

„Roland" debutează cu dansuri noui încă nuvăzute la Cluj, de scenă şi parchet.

Székely este figura comică, cu cuplete şi dansuri englezmaghiare.

D-şoara Sylvia, face noui dansuri clasice.

Madame Fotescu Révész Kató dizeur maghiar cântece şi chansonette maghiare.

Valley număr acrobat cu bicicleta la parter.

Vasilescu cu dans impresionant.

Jancsó Jolán subrette maghiar.

Váradi, iubitul comic cu cuplete noui.

Senzaţie este cvartetul nou românesc, dansat de Silvia, Vasilescu, Berline şi Jancsó.

*

Mare concert de Simphonie la Biazini, Sâmbătă, 19 Martie, seara mare Concert de Promenadă la Biazini cu orchestra mare (25 de muzicanţi) dela Wiena.

La concert va cânta Basul Sterian Mandy din Operă, Madame Fotescu, Révész Kaló, Pagoni Fredon şi Kósa Böske.

Dansuri clasice Ligeti-Saiul Säens. Danse Macabre, Sylvia, Dans caracter Roland, Dans de Saloane. După spectacol până dimineaţa mare Cabaret Blanc, marea Orchestră de Symphonie cântă până dimineaţa.

Biletele se află şi la portier la Biazini.

Mare senzaţie. Orchestra cântă şi din Tannhäser a lui Vagner.

STUDENŢEŞTI

Centrul studenţesc „Petru Maior" a ales ca delegaţi pentru congresul internaţional studenţesc ce se va ţine la Praga pe d-l Mihail Macavescu, preşedintele Centrului ca delegat oficial şi d-nii Ioan Muşlea stud. în litere, Oct. Colceriu stud. în drept. Din partea societăţii sportive S. S. U. a fost ales d-l St. Popescu.

*

Comitetul revistei „Clujul medical" a redus cu 40 la sută preţul abonamentului pentru studenţi. Ar fi de dorit, ca un cât mai mare număr de studenţi să aboneze această revistă folositoare pentru intensificarea cunoştinţelor şi pentru a putea fi la curent cu toate chestiunile medicale de actualitate.

Cronica muzicală

„Tannhäuser" de R. Wagner, la Opera Naţională din Cluj.

II.

Nu vom căuta să judecăm opera în sensul concepţiei şi a stilului, asupra cărora s'au scris şi se mai scriu volume întregi, ci-ne vom mărgini a reda o icoană fidelă a modului cum a fost interpretată.

Corul, mai ales cel bărbătesc, mărit poate nu tocmai cu elemente proprii, şi când spunem aceasta ne referăm la tenori, unde afară de o singură voce, — aceea a d-lui Lepădatu, — celelalte erau şterse şi făceau sforţări efective pentru a corespunde cerinţelor operei, a avut totuşi pasagii cari au impresionat atât prin vigoare, cât şi prin corectitudine. Corul femeesc s'a achitat conştiincios de părţile dificile, atât ca armonizare, cât şi ca intrări. Dacă corul a putut să ne mulţumească îndeajuns, aceasta se datoreşte în primul rând maestrului Klee, care a ştiut să imprime tuturor aceea disciplină muzicală, atât de greu de realizat în „Tannhäuser", unde măsura este prima condiţie pentru a duce la bun sfârşit acordurile pe cari Wagner le-a conceput cu atâta măestrie.

In rolul Elisabetei ne-a apărut d-ra Mimi Nestorescu, care dispune de-o voce cu o emisiune uşoară şi de-un lirism mişcător şi impresionant. D-sa posedă o dicţiune cum rar se poate vedea la cântăreţi, lucru care ne face să o admirăm cu atât mai mult, cu cât pronunţia justă a cuvintelor nu poate fi jonglată decât de acei cântăreţi, ce dispun de-o voce cu care să nu recurgă la trucuri pentru a acoperi unele dificultăţi vocale. Jocul de scenă corect, şi gesturi bine plasate. In rugăciunea din ultimul act a avut momente de dulceaţă şi căldură în voce, cari au impresionat adânc auditorul.

D-ra Anastasia Dicescu, în rolul lui Venus, ne-a probat că prin oarecari abilităţi şi speculaţii artistice, ştie să ducă la bun sfârşit un rol, care nu i se potrivea întru nimic. Cu toatecă vocei d-sale începe să-i lipsească claritatea şi dulceaţa, elemente vocale atât de necesare unei cântăreţe, totuşi cu şcoala ce-o posedă, s'a achitat satisfăcător de rolul ce-i fusese încredinţat, contribuind astfel la reuşita spectacolului.

D-l Constantin Pavel, căruia i se datoreşte în mare parte realizarea scenică a operei, a avut de susţinut dificilul rol a lui Tannhäuser, în care pelângă voce, se cere şi o concepţie liricodramatică. Intr'adevăr în actul al treilea a atins momente de pur dramatism, pe care rare ori le putem regăsi la cântăreţi. D-sa posedă resurse dramatice şi mijloace scenice prin cari se identifică rolului ce are de susţinut. Jocul inteligent, caracterizat mai ales prin gesturi neforţate, au făcut ca personagiul lui Tannhäuser interpetat de d-sa să fie într'adevăr impresionant. Regretăm însă că resursele vocale ale d-lui Pavel nu sunt la aceiaşi înălţime cu cele dramatice, şi la aceasta se adaogă şi faptul că ocupaţiile d-sale de director de scenă nu sunt în măsură să-l asigure liniştea şi repaosul vocei, condiţii necesare, pentru ca o voce să fie agreabilă. E penibil pentru un cântăreţ, când observă că vocea îl părăseşte şi totuşi trebue să se prezinte în faţa unui public, care l'a cunoscut sub altă formă.

Credem însă, ca în interesul prestigiului d-sale în primul rând şi al instituţiei pentru a cărei prosperare munceşte, cu atâta râvnă, în al doilea rând să-şi dedice timpul numai direcţiei de scenă, în care s'a arătat în repetite rânduri de-o destoinicie puţin obişnuită.

In Wolfram von Eschenbach a apărut d-l Nicu Apostolescu, care a fost la înălţimea rolului. D-sa posedă o voce de-o dulceaţă neobişnuită baritonilor, şi un timbru plăcut. Cu toate că-i artist încă tânăr, ne-a impresionat totuşi prin felul degajat cu care ştie să-şi conducă mişcările. D-sa a dat rolului încredinţat o interpretare conformă tradiţiei, căreia cel mai dibaciu wagnerian n'ar putea să-i găsească vreun cusur.

D-l F. Balogh a avut de susţinut un rol pe cât de greu, pe atât de nepotrivit resurselor sale vocale. D-sa e încă tânăr, şi cu o şcoală bine condusă va şti mai târziu să-şi valorifice frumoasele calităţi ce le posedă mai ales în notele profunde.

D-l Ion Crişan, pe lângă o voce care e numai o amintire, are şi unele gesturi nepotrivite, cari strică adesea ansamblului. Aria din actul al doilea a fost însă foarte just cântată.

Pe d-nii Böhm şi Gabrielescu îi aşteptăm în roluri mai mari, lucru pe care direcţia operei e datoare să-l facă pentru a-şi forma cântăreţi, ca la noile montări să dispună de un personal din care să poată să-şi aleagă elemente adequate rolurilor.

Corect d-l Martin, pe care de altfel am putut să-l apreciem atât în ceeace privesc calităţile vocale cât şi inteligenţa jocului d-sale în „Madama Butterfly".

De rolul păstorului s'a achitat conştiincios d-na Ionaşcu.

Ne gândim dacă prin reprezentarea lui „Tannhäuser", direcţiunea operei a avut intenţia să ne împingă cu un pas mai departe în vastul domeniu al operei, sau dacă montarea s'a făcut din ambiţia de-a-i reveni cinstea de-a fi reprentat primaoară în românește o operă wagneriană. Rezultatul nu-l vom putea vedea decât la viitoarele reprezentaţii, unde am avea dorinţa să vedem acelaşi entuziasm din partea publicului şi acelaşi dau din partea artiştilor, dintre cari unii sunt nepotriviţi unei asemeni opere.

In orice caz însă, reprezentaţia de Miercuri seara ne-a arătat că la operă să muncească mult, poate chiar prea mult faţă de mijloacele de cari dispune această instituţie. C.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situaţia internaţională

Conferinţa de la Londra s'a închis. Turcia prin delegaţii ei s'a declarat satisfăcută, recunoscând că Aliaţii au făcut dovada unui spirit larg şi înţelegător când au consimţit revizuirea tratatului din Sevres.

In consecinţă ostilităţile turco-franceze au încetat. Francezii îşi vor retrage trupele din Cilicia, ocupând în schimb linia Bagdad şi percepând împreună cu Turcii veniturile vămilor. In Anatolia a intervenit un acord între italieani şi turci stabilindu-se zona de influenţă Italiană. Lloyd George, întrebat asupra greciei s'a mărginit să spue că aceasta va face parte dintre puterile care vor supraveghea Dardanelele slabă compensaţie după nedreptatea făcută la Londra. Conferinţa din Londra a mutilat tratatu-din Sèvres. Rămâne de văzut dacă grecia va accepta aceasta şi nu va continua lupta contra turcilor. Chestiunea orientală în tot cazul nu poate fi considerată ca rezolvită.

Viitoarea conferinţă care va discuta chestiunile care la Londra n'au putut fi luate în consideraţie se va întruni la 1 Mai în Italia la Lago Maggiore.

Harding a convocat parlamentul pentru a-şi expune programul său politic şi economic.

Discutându-se în Reichstag chestiunea dezarnării gărzilor de locuitori, Von Simons a declarat că întrucât Aliaţii au violat dreptul ginţilor ocupând noui teritorii din germania, el nu se mai simte obligat a impune dezarmarea acestor gărzi. Spania trece printr'o criză acută de producţie. Din cauza lipsei de cumpărători şi a stocurilor considerabile de mărfuri existente în depozite, fabricele se închid una câte una lăsând lucrători pe drumuri. Sunt temeri de excese sindicaliste. Arabii din Palestina reagită din cauza hotărârei de a se crea oraşe exclusiv evreeşti unde alte naţionalităţii nu vor avea drept să locuiască. Evreii care s'au plâns totdeuna de intoleranţa popoarelor cu care au conlocuit, odată ajunşi stăpâni devin de o intoleranţă sălbatică.

Germania nu uită

Declaraţiile lui Maximilian Harden.

Celebrul polemist german care înainte şi în timpul războiului a combătut cu ultima înverşunare — întrebuinţând cel mai usturător sarcasm — regimul personal al împăratului Wilhelm al II-lea, a fost interviewat de trimisul lui *Journal des Débats*. Dată fiind importanţa celor declarate de Harden, nu ne putem reţine de a le împărtaşi cititorilor noştri.

Fizionomia lui Harden e cunoscută, dar nici o fotografie nu poate reda impresia pe ţi-o produc ochii care se fixează asupra ta pătrunzători şi mobili, fruntea largă, şi înfăţişarea grandioasă a acestui care te primeşte cordial şi politicos.

Germania trebue să plătească.

Eşti aici în momente grave. Spiritele sunt egal de surescitate în Franţa ca şi la noi. Nu putem şti ce va fi mâne cu atât mai mult cu cât fie care guvern are greutăţi interne. Guvernul e fără autoritate. Am impresia că nici poziţia guvernului Briand nu-i prea solidă. El este în prezenţa unui mandat imperativ, aşa că îi va fi greu să discute să facă concesiuni.

Fără îndoială, Poincaré în aceiaşi situaţie ar fi gă it, din cauza prestigiului şi faimei de intransingenţă pe care şi-a câştigat-o, mai multe modalităţi pentru o soluţie practică. E regretabil că s'au pronunţat cifre şi s'au declamat discursuri. Diplomaţia nu se face pe piaţa publică. Suntem învinşi. Trebue să plătim. E de altfel şi drept să plătim. Dar trebue de văzut cum şi cât. Nu pretind că protestările care se ridică acum în Germania sunt îndreptăţite, cu atât mai mult cu cât le proferează un Hugo Stinnes care în cazul unei victorii avea proecte fantastice.

Wilhem II-lea se va întoarce.

Mergem cu paşi repezi spre restauraţie pentrucă sufletul poporului e otrăvit.

Din cauza scumpirei vieţii şi a faptului că s'a suferit mult şi se va mai suferi, propagandiştii monarchişti au câştig de cauză: toate nenorocirile s'au abătut asupra Germaniei fiindcă lipseşte Kaiserul. Asistăm la lucruri neînchipuite, care trec peste marginile raţiunei; Hindenburg aclamat la Berlin, Ludendorff sărbătorit pretutindeni. Aceştia sunt răspunzători de războiu, de înfrângere, de tot.

Totuşi sunt aclamaţi. Interviewurile lui Wilhelm al II-lea sunt primite cu bucurie. Nu cred să mai fi existat vre-un popor aşa de pasionat pentru au orii nenorocirilor sale. Ce încredere puteţi avea în acest popor!? Inainte de a-i face concesiuni care fără îndoială ar fi drepte, trebue să i să ceară a nu mai adora pe vinovaţii războiului.

Devastările inutile

Nimic nu poate scuza devastările făptuite de armatele germane în nordul Franţei, nici chiar raţiunea militară de a crea un pustiu între cele două armate pentrucă acest pustiu nu i-a stingherit pe germani să înainteze în 1918.

„Când am văzut cum se petreceau lucrurile am înţeles şi am suferit şi mai mult pentru noi. Dar aceasta trebuie explicat poporului german care nu vrea să creadă. Imi pare că după armistiţiu într'un discurs foarte aspru şi totuşi drept, a spus că vor trebui organizate excursii de germani în regiunile devastate. In ce mă priveşte nu cunosc vre-un german care să fi făcut acest pelirinaj.

Necesitatea transformării spiritului public german

O apropiere imediată între Franţa şi Germania e imposibilă. Pentru a ajunge la aceasta trebuie pregătită transformarea sentimentului public. Trebue schimbată mentalitatea acestui popor prea ascultător care pare a nu aprecia factorii morali. In Germania nu este admirat un om pentru că are caracter sau e pasionat după adevăr şi dreptate. Acel care e un pungaş dibaciu are o clientelă entuziastă.

Trebue să ne cunoaşteţi mai bine, să veniţi mai des prin Germania, să cunoaşteţi temperamentul german.

După cele îndurate din partea germanilor, mai aşteptăm la noi multă ură din partea Franţei. Franţa e generoasă. E drept că a început să se vorbească de colaborare. Nu-mi place acest cuvânt, fiindcă nu o cred posibilă. Să ne înţelegem ar fi un mare progres.

Adunarea poporală şvăbească din Timişoara

„*S. D. Tagebtatt*" primeşte din Timişoara:

„Duminecă a avut loc la Timişoara adunarea poporală şvăbească. Favorizată de un timp frumos de primăvară adunarea a grupat în Piaţa Catedralei peste 20.000 de persnane. Din Piaţă, mulţimea a plecat în cortegiu în Fabrică unde în curtea Berăriei Cetăţeneşti sub cerul liber s'a ţinut adunarea. Au vorbit conducătorii şvabi aplaudaţi furtunos de popor. S'a luat o hotărâre în ceea ce priveşte organizaţia poporului şvab. Pentru conducerea afacerilor poporale a fost ales un Sfat poporal. Adunarea s'a terminat în mijlocul unui entuziasm, care a domnit în tot decursul adunării. După amiază a avut loc un banchet, la care conducătorii şvabi şi oaspeţii au comemorat în toasturi însemnătatea zilei".

Dela „Cultura Poporului"

„Cultura Poporului a organizat un ciclu de 24 de conferinţe cu subiecte din limba, istoria şi literatura română, cari se vor începe în curând şi se vor ţine în localul Corpului VI Armată, din Calea Victoriei. Ele se vor urma în modul următor: Domnul Profesor G. Mateescu va ţine o serie de 12 conferinţe, Lunea şi Joia, între orele 5—6 seara, din istoria Românilor şi d-l Profesor Romul Demetrescu, alte 12, Marţea şi Sâmbăta între orele 6—7 seara, din limba şi literatura română.

Persoanele cari doresc să asdieze aceste conferinţe, se vor înscrie din timp la d-l Colonel Bacaloglu, Secretarul General al „Culturii Poporului" în Strada Regală (Majalis) 5, în fiecare zi de lucru între orele 9—11 şi 4—6. Taxa de persoană pentru întreg ciclul, e de 40 lei.

Data începerii şi subiectele, le vom anunţa la timp.

Administraţia Economică, Cluj

ad Nr. 1541—1921 cons.

Publicatie

In baza hotărîrei Cons. Oraşului cu Nr. de sus să escrie concurs pe ziua de 21 Martie, 4 oare p. m. în biroul Administraţiei Centrale din strada Cogălniceanu Nr. 3 (Farkas-u. 4.), asupra obiectelor cu No. topografic: 10424—25, 10526—28, 10534, 10535, 10536, 10537, 10539—40, 11505, 11517, 2881, 2882, 2886/1, 2886/3, 2888/5, 2887 şi 2894, cari se vor da în păşunat pe durata dela 1 Apr. 1921 până în 31 Oct. 1921.

Cluj, la 16 Martie 1921.

Gh. Pop
şef-administrator

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

D-l Averescu va face mâine în consfătuirea majorităţilor expunere asupra situaţiei politice.

■

La Bocşa-Montană se dă lupta electorală între d-nii Popovici Taşcă şi Aurel Vlad.

■

In Capitală se vorbeşte despre numirea d-lui Dori Popovici ca ministru al Bucovinei.

■

D-l Beneş a declarat reprezentanţilor presei româneşti că tratativele în ce priveşte stabilirea garanţelor în Maramureş sunt aproape de un bun sfârşit găsindu-se baza acordului necesar.

■

D-nii Averescu şi Garoflid au avut o consfătuire cu opoziţia în chestiune reformei agrare, n'au putut ajunge însă la înţelegere cu Federaţia. Guvernul a luat hotărârea definitivă de a impune exproprierea a un milion şi jumătate jugăre în Ardeal cu începere dela 1 Aprilie.

Şedinţele Camerei şi a Senatului au început târziu. Au avut c diverse comunicări fără mare importanţă.

Le Bujor D-l *Bujor* cere explicaţii d-lui Argetoianu în cazul lui Schuler. D-l Argentoianu are o eşire violentă ceia ce dă naştere la tumult. Explicaţia se amână. Şedinţa se suspendă. Majoritatea trece la consfătuire în biblioteca senatului.

■

Opoziţia naţională va declara cu ocazie discuţiei asupra reformei agrare, că socoate necesară desfiinţarea Senatului.

■

D-l Titulescu a amânat prezentarea bugetului cu o săptămână.

■

Bilitele de 1000 lei, emisiunea Băncei Generale, nu se mai schimbă la ministerul de finanţe de oarece termenul fixat a expirat.

■

Bolşevicii, după lupte crâncene, au recucerit Petrogradul.

■

Astăzi se va semna la Riga pacea Ruso-Polonă.

TELEGRAME

Turcii la Londra

Constantinopol 16 Martie.

Delegaţii adunării naţionale turceşti trimişi la Conferinţa dela Londra au lucrat în strânsă legătură cu guvernul din districtul Anatoliei, unde s'a câştigat sprijinul local al presei populaţiei turceşti.

Radio-Praga, 16 Martie.

S'a hotărât transformarea în ambasade a misiunilor actuale în Ungaria şi Austria. Se vor institui 4 comisiuni pentru afacerile juridice, politice, economice şi financiare ale regimului transporturilor.

Comisiunile trebuesc să se întrunească după Paşti în parte la Praga, în parte la Budapesta, ca să discute programul, ale cărui detalii au fost deja elaborate la Bruck.

Camera a admis amiterea unui împrumut de stat cu 6%, destinat ca să acopere cheltuelele cerute pentru lucrările de telegraf şi telefon.

Cursul leului.

Lyon, 17 Martie.

Leul a fost cotat la Paris 19 şi jumătate.

O nouă somaţie Germaniei.

Lyon, 17 Martie.

Discursul d-lui Millerand la Avignon asupra atitudinei energice a Franţei în chestia reparaţiunilor datorite de Germania, a avut un mare succes.

In legătură cu aceasta, se anunţă că s'a întrunit comisiunea reparaţiunilor şi că, după ce a examinat chestiunea în cursul mai multor şedinţe, a fixat termenii somaţiei, care va fi adresată Germaniei pentru achitarea obligaţiunilor sale înainte de 1 Mai.

Nota adresată la Berlin va cere între altele guvernului german să efectueze vărsămintele complimentare de circa 12 miliarde în mărci de aur.

In chestia Sileziei de sus

Radio Lyon, 16 Martie

Făcând o anchetă în Silezia de sus. corespondentul lui „Le petit Jeurnal" notează eforturile disperate făcute de Reich cu ocazia apropiatului plebiscit şi semnalează, în acelaş timp, ca fapt caracteristic sosirea la Varşovia a unei delegaţii de mari financiari şi industriaşi englezi, veniţi să studieze mijloacele de colaborare cu Polonia în caz că Silezia de sus va reveni Poloniei.

Conferinţa ungaro-cehoslovacă

Radio Bordeaux, 16 Martie

De la Budapesta se anunţă că Duminecă, Teleky, primul ministru şi contele Gratz, ministrul de externe, au plecat la Bruck, un sat dela frontiera austriacă, spre a se întâlni cu Beneş, ministrul de externe cehoslovach, într'o conferinţă pusă la cale de una din Marile Puteri, probabil Franţa.

Obiectul conferinţei e încheerea unui tratat comercial şi economic între cele două ţări.

Dar, în afară de comerţul liber şi nestingherit, ca şi de garanţiile mutuale amicale, de cooperaţii, e vorba şi de protecţiunea minorităţii maghiare, cum şi de chestiunea restaurării Habsburgilor, chestiune, care a ajuns foarte serioasă, de când a crescut puterea legitimiştilor în Ungaria. Conferinţa începe Luni.

De vânzare
un costum complect frac
.vienez nou 4500 Lei.
Adresa la ziar sub L

Situaţia agricolă din Ardeal

(*Buletin asupra agriculturei şi a stării animalelor domestice în Ardeal, Banat şi părţile anexe în cursul lunilor Ianuarie şi Februarie 1921*).

Mersul timpului.

In prima jumătate a lunei Ianuarie, timpul a fost în general moale, cu puţine ploi, ceeace a fost foarte favorabil pentru însămânţări.

In a doua jumătate a lunei Ianuarie, timpul a fost primăvăratic, temperatura scăzută în timpul nopţii.

Prima jumătate a lunei Ianuarie a fost rece, frig şi uscat, căzând multă zăpadă.

Noile însămânţări.

In unele părţi s'a continuat cu însămânţările de toamnă, iar unde timpul a fost frumos, s'a început cu cele de primăvară. In Ianuarie s'a început şi însămânţarea grâului.

Starea sământurilor de toamnă.

Judeţul Sibiu-Făgăraş. Sămănăturile sunt răsărite mediocru, din cauza secetei.

Jud. Mureş-Turda. Sămănăturile sunt de asemenea slabe din cauza marelui număr de şoareci.

Jud. Cojocna. Sămănăturile se prezintă bine.

Jud. Alba-Inferioară. S'au înmulţit insectele vătămătoare.

Jud. Maramureş. Sămănăturile sunt nerăsărite din cauza ploilor.

Jud. Solnoc-Dobâca. Sămănăturite sunt răsărite cam rar.

Jud. Sălaj. Sămănăturile sunt în general bune.

Jud. Caraş-Severin. Rapiţa se prezintă bine.

Jud. Bihor. Şoarecii au stricat mult la orz. Plantele uleioase se prezintă bine.

Viile şi pomii roditori.

Viile zac încă îngropate pomii roditori sunt până acum în stare bună. In unele părţi a început pregătitul aracilor pentru vii.

Fânaţele şi păşunatele.

In cursul lunei Ianuarie timpul fiind frumos a răsărit iarba, oferind o păşune abondentă chiar şi vitel r mari.

In general însă se simte mare lipsă de nutreţ pentru hrana vitelor.

Starea animalelor.

Este în general bună. In Ianuarie au fost cazuri de răpciugă în judeţul Bihor, iar în Bistriţa-Năsăud au fost cazuri de antrax. In judeţul Mureş-Turda a încetat febra aftoasă.

In judeţul Ciuc este mare lipsă de tauri. Preţurile vitelor sunt mari în unele judeţe. Jud. Bihor furnizează un mare număr de vite pentru tăiere în Regatul vechiu; se simte însă lipsa de vagoane pentru transport. In jud. Bistriţa-Năsăud preţul vitelor a scăzut; s'a urcat însă la oi şi porci. Preţurile vitelor în jud. Solnoc-Dobâca sunt:

Boi perechia .	9—10.000 Lei
Junci	4.500—5.000 „
Vaci de lapte .	4—5.000 „
Cai . . .	8—12.000 „
Porci	12—16 lei kgr.

Muncile agricole.

In multe părţi s'au putut face însămânţările de primăvară şi de toamnă.

Câmpurile au fost gunoiate şi s'au pregătit răsadinţele în grădinele de zarzavaturi. Preţul muncilor agricole variază dela judeţ la judeţ; se simte lipsa de braţe de muncă, mai ales la marii proprietari.

In vederea însămânţărilor de primăvară se iau măsuri pentru procurarea seminţelor de grâu, trifoi, orz şi ovăs a căror lipsă se resimte în cele mai multe judeţe. Cu aprovizionarea acestor judeţe este însărcinat Subsecretariatul Aprovizionărei din Cluj. Sperăm că acest for se va ocupa serios de chestiunea aceasta atât de importantă, întrucât sămănăturile de primăvară din anul curent, trebue să acopere deficitul produs, prin neînsămânţaraa din toamna trecută.

Raco.

O activitatea rodnică

Dintre toate congresele care s'au ţinut în Cluj, poate că cel mai bine organizat şi reuşit, a fost acel al farmaciştilor.

Ne-am ocupat la timp, şi-am publicat amănunţite dări de seamă în timpul desbaterilor. Acum suntem în posesiunea dării de seamă a desbaterilor acestui prim congres şi nu ne putem reţine de-a releva seriositatea lucrărilor încheiate, calda atmosferă de colegialitate ce l-a învăluit şi mai presus de toate, o înţeleaptă şi patriotică însufleţire în concluziunile luate.

Cuvântările rostite, telegramele trimise şi toasturile de înfrăţire, sunt dovezi neîndoioase că o minte ageră şi o conducere energică a închegat totul. Şi, din acest punct de vedere, meritul revine în deosebi d-lui *M. Şomlea*, iniţiatorul congresului şi inimosul său preşedinte.

Intr'o formă literară şi străbătute de avânt şi patriotism, cuvântările acestuia fac plăcere să fie citite şi contribuie în mare măsură ca să de-a un aspect înălţător desbaterilor.

Concluziunile acestui prim congres au însă şi o însemnătate politică remarcabilă, întrucât din cuprinsul lor se constată complecta îndrumare spre unificare şi deplină înţelegere în armonizarea intereselor locale sau acelea ale întregei ţări.

In felul acesta, iniţiatorii şi participanţii primului congres al farmaciştilor, se pot felicita de succesul obţinut.

Institutul Antribatic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesaţii vor înainta ofertele în plic închis până la 25 Martie a. c.

Despre condiţiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administraţiei la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Cetiţi „Infrăţirea“

Plângeri şi lămuriri

Primim:

Cu ocazia înaintărilor ce s'au făcut în Poliţiile din ţară s'au întâmplat multe nedreptăţi. Aceasta instituţie atât de necesară astăzi pentru apărarea ordinei de stat, fierbe într'o nemulţumire generală. S'a văzut mai deunăzi la Cluj, că personalul nou încadrat nepregătit şi nedisciplinat nu execută ordinele unui procuror. Cazurile sunt numeroase şi le întâlnim, la fiecare pas, dar toleranţi, cum suntem, le trecem cu vederea. Aceasta desigur se datoreşte faptului, că incadrările precipitate ce s'au făcut, şi mai ales protecţia politică, a dat unor tineri fără experienţă sau unor funcţionari nepregătiţi, posturi de comisari cl. I fără nici un examen de specialitate.

In loc să punem bază pe rutină şi vechime am crezut foarte mult în neplăcuta situaţie de a destitui în fiecare zi telegrafic pe unii dintre poliţişti cari habar n'au de serviciu şi doar încurcă lumea.

Inaintările ce s'au făcut în ultimul timp în Transilvania au fost condiţionate tot de protecţie.

Voi cita un caz: Şeful poliţiei de frontieră, punctul Halmi, care a fost adus din Regat acum un an şi însărcinat cu organizarea tuturor punctelor de frontieră al întinsului sector Mihai-Falău-Bucovina, D-l Alferie Surpeţeanu, deşi de 20 ani în poliţie om rutinat şi cinstit, care a dus aici la graniţă o activitate curat românească şi dreaptă, a fost omis dela cele câteva serii de înaintări ce s'au făcut. Cazuri similare sunt multe; remarc numai pe această ca cel mai indicat să dea de gândit celor care pun în servicii importante pe toţi favoriţii, lipsiţi de pregătire, iar oamenilor meritoşi şi muncitori, li se fac neajunsuri pentru nu a putea parveni acolo unde capacitatea şi puterea de muncă îi îndreptăţeşte, să ajungă.

Cazul d-lui Surpeţeanu este icoana vie a modului cum se fac înaintările în poliţiile din Ardeal. Dacă aşa stau lucrurile, ne temem că nemulţumirile ce se vor încuiba în poliţie, va clătina siguranţa acestui organ atât de util statului. A. D.

Mare expoziţie şi târg de vite bovine

In ziua de 24 Aprilie a. c. se va ţine în oraşul Mediaş din Jud. Târnava-Mare o mare expoziţie de tauri, şi vaci de reproducţie de rasă pură Simmenthal. Până în prezent sunt înscrişi pe tablouri 40 tauri între 2—4 ani 40 tăuraşi între 1—2 ani 400 vaci, 400 de juninci şi 20 grupuri.

După împărţirea premiilor se ve deschide târgul de vânzare.

Comitetul expoziţiei se va îngriji la timp de vagoane în gara Mediaş pe care le va pune la dispoziţia D-lor cumpărători spre aş putea transporta vitele la domiciliu.

Expoziţia este proectată în cel mai modern stil.

Domnii cresçători de vite şi proprietarii din întreaga ţară care doresc să participe, sunt rugaţi să se anunţe prin câte o scrisoare adresată. *Primăriei oraşului Mediaş*, acesta să se îngrijească de încartiruire, de asemenea se pot çere şi ori ce alte date prin poştă. COMITETUL.

Viaţa sportivă la Cluj

— Match-urile din 13 Martie —

Razele soarelui de primăvară au scos din nou tineretul din amorţeala inactivităţii impuse de frigul iernii şi publicul amator de sport al oraşului nostru va avea de acum ocazia a se delecta în fiecare Duminecă în jocurile sănătoase şi atractive ale echipelor de football. Tribuna arenei sportivă a fost Dumineca trecută din nou populată de mulţimea publicului grupat pe sentimentele diverse pentru o echipă sau alta cari se manifestează supralicitându-se prin exclamaţii ce nu le pot stăpâni când echipa favorită corespunde dorinţelor partizanilor săi şi reducându-se la tăcere în caz de decepţiune. O massă ce stă permanent sub impresia momentului având un singur promotor în manifestarea sa: simpatia sau antipatia faţă de echipele de pe arenă. Din jocurile de Duminecă şi din agitaţia continuă a publicului putem deduce că vom avea un an de-o mişcare sportivă plină de viaţă.

Intrecerile pentru liga au început.

La ora 1 începe *Haggibor* cu *K K A S E.* Arbitru Ludovic Nagy. In jocul început şi continuat cu vehemenţă uneori împreunat cu agresiune, H. posedă puţin mai redus jocul anului trecut cu oarecşi care tehnică, înschimb K K H S E se menţine tare şi produce un joc superior aşteptărilor faţă de munca sa din trecut. Totuşi nu poate para cu egalitate şi resultatul e 2 : 1 pentru H. Arbitrul corect.

La ora 3 apar pe arenă *Victoria* şi *KAC.* Arbitru Aladár Statter. Publicul aşteaptă mult dela KAC. şi începutul îi justifică aşteptarea. O conducere bună dă însă altă întorsătură jocului şi V. dă primul Goal în al 7-lea minut jucând contra vântului. Urmează un joc condus cu technică reuşită ce-i asigură superioritatea V. şi după mai multe momente frumoase al doilea goal urmează în minutul 25 secondat de al treilea în minutul 30. KAC îşi pune încumpănă toate forţele, se reorganizează şi în minutul 35 reuşeşte cu un goal. Se naşte un joc vehement şi bine executat ale cărui roade pentru V. sunt goalurile din minutele 40 şi 42.

Jumătatea primă se termină cu 5:1. In a doua jumătate jocul de revanşă câştigă un timbru de ultimă sforţare, aprig din partea echipei KAC şi superior executat de către V. Ambele echipe reuşesc cu câte un goal şi jocul se termină cu 6:2 pentru V. Meritul e mai mult al combatanţilor, ajutaţi întrucâtva de rândul halfilor. Arbitrul putea fi mai imparţial, căci se întrezărea înclinarea lui în spre KAC. neobservându-i mai multe greşeli consecutive.

Universitatua şi *CFR.*—SSU. (Univ.) intră în acţiune cu elemente noui şi arată un mare progres faţă de jocul său din anul trecut. Dorinţa universitarilor de a se număra între primele echipe — unde le este locul — îi determină la un joc cu nuanţe de fineţă echivalent ca technică cu C. F. R. (fost KTC) minus brutalitatea excesivă ce a caracterizat întotdeauna echipa C. F. R. Intr'un joc de situaţie bine exploatată SSU câştigă primul goal în minutul 9. Se desvoltă un joc agil uneori aglomerat şi abia către finele primei jumătăţi se compensează C. F. R. printr'un goal trimis în poarta SSU de la cum bine apărată. Jumătatea a doua continuă cu un stil bun la SSU care înfrânge toate dorinţele de câştig ale echipei C. F. R. exprimate prin duritatea ce atrage după sine excluderea alor 3 jucători C. F. R. până la finea jocului. Rezultatul final 1:1. Arbitrul riguros şi exact.

Un antrenament corespunzător şi adunarea celor mai bune forţe ar putea asigura echipei SSU o situaţie fără îndoială însemnată între echipele Clujului. Şi e aproape sigur că va şti să se ridice pentru a satisface toate cerinţele ce de fapt se pot pretinde.

Footbaliştii echipei a II-a S. S. U. să se prezinte Sâmbătă 19 l. c. pe arenă pentru a face antrenament după masă la ora obişnuită.

Spectător.

Ştiri de peste hotare

Argentina

Imigrarea evreilor în Argentina

Samuel Halphon, mare rabin al Argentinei a plecat la Paris pentru a studia chestiunea imigrărei evreeşti în Argentina.

E de dorit — declară d-l Halphon — ca valurile de imigranţi veniţi din Europa orientală să fie îndreptate spre ţările noui. Argentina numără acum 200.000 evrei care se bucură de toate libertăţile şi de cea mai largă toleranţă. O mare parte a populaţiei evreeşti face agricultură, în colonii numeroase şi înfloritoare susţinute în Argentina de Jewish colonisation association.

Guvernul argentinian e dispus să favorizeze un important curent de imigraţie evreiască în această ţară care dispune de mari resurse naturale, climat favorabil etc.

Licitatiune minuendă.

Ministerul finanţelor Direcţiunea Contribuţiunilor şi Fondului Comunal, din Bucureşti cu adresa 200.623 trimiţând modele de imprimatele şi registrele privitoare pe biroul spirtuoaselor şi fondului Comunal pentru a face comenzile necesare —, invit pe toţi cei ce doresc a intreprinde aceste lucrări să-şi înainteze ofertele legal timbrate în scris în plicuri sigilate împreună cu dovada despre depunerea la CASSERIA CENTRALĂ din Cluj a sumei de 10.000 Lei ca garanţie în numrear, efecte de Stat sau alte valori publice cel mai târziu până la 31 Martie 1921 oara 10. a. m. adresate la Secretariatul Finanţelor Direcţiunea Contribuţiunilor indirecte.

Condiţiunile detaliate se pot vedea în edificiul Secretariatului din Cluj etaj II. uşa 1 şi licitaţiunea va avea loc în ziua de 31 Martie 1921 ora 11 a. m.

Se vor obseva dispoziţiunile Art. 72, 73, 76, 77, 78 şi 80 a legei de contabilitate publică. Rezultatul licitaţiunei va fi supus aprobărei: Consiliului de Miniştri şi nu va fi valabil şi definitiv decât după această aprobare.

Director: Indiscifrabil. Şeful serviciului: Indiscifrabil.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

FUNCŢIONAR Se caută de o către o mare Instituţie se cere să fie căsătorit şi domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcţionat şi totodată să cunoască pe lângă limba română şi ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcţionar.

FUNCŢIONAR cu practica întelungată caută post. Pretenţiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară şi Română precum şi germană, caută post la ori ce instituţie, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerţ din Buc. caută post ca şef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi şi locuinţa. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană şi ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituţie numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură şi ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra şi soţia sa, adresa la ziari Special Vizitiu.

ZIDARII şi hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerţ şi să aiba practica de cel puţin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuinţa, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atât în scris cât şi învorbire limba ungară şi română cum şi altă dactilografe care să cunoască engleză şi română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultăţei de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR şi DACTILOGRAFĂ Se caută un funcţionar care se cunoască limba română şi maghiară, pricepuţii în administraţia de moară vor fi prefe i i. Tot aici află aplicare şi o D-şoară de birou, cari cunosc limba română şi maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gi rei (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanţier bine retribuit. Sunt preferaţi. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări şi Cumpărări:

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Şebeşul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR şi VÂND bijuterii ofer preţuri bune. adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Koloza.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roşie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informaţi dela adm. ziarului.

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de dormitar şi bucătărie, pian, covoare, perdele şi candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, doreşte a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofiţerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie şi on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicc ă efeptueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcţionar de bancă, salariat 1800 Lei, doreşte pentru eventuală căsătorie, cunoştinţa unei domnişoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naţionalitatea, să cunoască însă şi limba română. Oferte serioase şi discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

BODEGA, RESTAURANT şi APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere şi beuturi spirtoase. Ţuică veche. Mâncări calde şi reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia şi Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piaţa Mihai Viteazul No. 18.* Colţ Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRŢI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic şi eftin.

Convocare.

Doamnele şi Dnii membrii a Societăţei Ocrotirea Orfanilor din Războiu Regiunea IX. Cluj sunt rugaţi a participa la adunarea generală care va avea loc Duminică la 10 Aprilie 1921 ora 10 a. m. în sala prefecturei judeţului Cojocna fiind la ordinea zilei:

1. Aprobarea bugetului pe anul de gestiune 1921/22.
2. Aprobarea bilanţului pe anul de gestiune 1921/22.
3. Stabilirea programului Congresului Societatei ce va avea loc în luna Mai la Cluj.
4. Alte chestiuni ce se vor ivi până şi în decursul adunarei generale.

Preşedintă:
ss. *Sofia Gl. Anastastu.*
Secretară:
ss. *Constanţa Bogdan Duica.*

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Consultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Radio 185 1

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată şi aranjată luxuos oferă publicului consumaţiunea cea mai gustuoasă pe lângă un serviciu culant şi preţuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIŢĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Puderele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

A sosit o mare cantitate de vase zmălţuite şi se vând **eftin** la **Moskovitz & Co.** **Piata Mihai Viteazul 11.**

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

„Banca Română soc. anonimă Satumare"

(Satu-Mare Piaţa Victoriei No. 6.)

CAUTĂ de urgentă un contabil român

bun bilanţier, cunoscând perfect
484 toate operaţiunile de bancă.

Ofertele în scris sunt de a se adresa susnumitei societăţi cel mai târziu până în 25 luna curent.

Funcţionar

Se caută de către o mare Instituţie se cere să fie căsătorit şi domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcţionat şi totodată să cunoască pe lângă limba română şi ungară. □□□

Oferte în scris la ziar sub „Funcţionar"

La firma Diamanstein şi Moskovits

459 vis-a-vis de poşta centrală

Au sosit o mare cantitate de

stofe engleze negre şi albastre închise din care confecţionează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Vând spirt rafinat

Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub A.

Vânzare cu preţuri senzaţional de reduse ca în timp de pace.

Preţurile:	avute Lei	actuale Lei
STOFE ENGLEZEŞTI:		
Pentru haine bărbăteşti, lat 140 cm.	270·—	135·—
„ costume de dame, lat 130 cm.	120·—	55·—
„ haine bărbăteşti pepita lat. 140 cm.	90·—	45·—
„ costume de dame tegetoff lat. 140 cm.	160·—	98·—
Mătăse pentru costume de dame	60·—	30·—
Pentru dame pepita lat. 90 cm.	50·—	25·—
ZEFIRURI:		
Englezesc luciu culeri moderne p. cămaşi bărbăteşti	40·—	25·—
Calitatea prima în culori moderne p. „ „	25·—	13·—
„ „ cu mătăse	35·—	19·—
SIFFON ŞI PÂNZĂ:		
Siffonuri pentru tensouri	25·—	15·—
Pentru cearşof mărime 8/4	70·—	35·—
„ „ „ 10/4 lat. 2 m.	90·—	55·—
Cretoane în culori diferite, cu mostie	25·—	13·—
Batiz de Svitzera, cu brodarii şi cu pete	70·—	35·—
Căptuşeli englez de haine lat. 140 cm.	90·—	35·—
Ciorapi pentru copii	16·—	8·—
Ciorapi pentru dame	18·—	9·—
Aţa cu masa	6·—	3·—

Toate articolele de sus se vând depozit zilnic dela 9-12 a.m. şi 3-6 p.m.

La firma JACOB DICK şi FIUL Cluj,
Strada Regina Maria No. 5. 155

La Bufetul Mihai Viteazul

se găseşte tot felul de vinuri indigene şi străine. Licheruri cele mai speciale din străinătate şi locale, precum şi mezeluri ca salam, şuncă de Sibiu etc. **TEODOR POP Piaţa Mihai Viteazul No. 25.** 452

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 40
PENTRU
MICA PUBLICITATE

De vânzare o fabrică de oţet,

care se află în funcţiune, în Cluj.

482 Adresa la ziar „Fabrică“ ◆ ◆

Vizitaţi

Restaurantul Gărei Cluj

Care Serveşte la ori ce oră din zi şi noapte mâncăruri calde şi reci. Băuturi alese, servicìul prompt.

◆

Cabine speciale, deschise toată noaptea. ● ● ● ● ●

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ŞI DELICATESE :-:

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueuri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească şi nemţească. 328 ŢUICĂ DE VĂLENI.

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.

REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB“ — SIBIU. □□□□

219

Comptabil.

De către o mare Societate se caută un comptabil bun bilanţier

bine retribuit.

Sunt preferaţi acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară şi eventual pe cea germană.

Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului subt „COMPTABIL“. 412

Domnişoară sau Doamnă

care să aibă garanţie morală găseşte imediat ocupaţie de

DIRECTOARE

pentru conducerea unui mare Restaurant.

477

Se oferă salar bun şi locuinţă. Oferte se vor adresa la ziar sub D. 2400

Transatlanticul

RE D'ITALIA

436 al Societăţii

LLOYD SABAUDA

Soseşte la Constanţa în ziua de 24 Martie stil nou dacă timpul va permite excepţând cazuri neprevăzute şi pleacă în aceeaşi zi.

Primeşte pasageri pentru NEW-YORK direct.

Preţul biletilor pentru NEW-YORK direct: Classa I. 65 Lire engleze plus 8 dolari. Classa III. 25 Lire engleze plus 8 dolari. Biletele trebue procurate cu cinci zile inainte. Pentru orice informaţiuni a se adresa la I. A. RUDIC, agentul Societăţii Strada Cantacuzino No. 24 Constanţa.

TEODOR MAIOR

Intreprindere Românească Electrotechnică şi Mecanică Telefon 577 Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Instalaţii electrice de lumină şi forţă apaduct, reparaţii de ori ce fel. Materiale becuri. Intreprinderi şi pentru provincie. Preţuri reduse. 174

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Se caută maestru tăbăcar

448 care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianţi cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA“.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Hârtie

pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de

217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza“ Haneş,

213 Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

◆

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR“. □

Maşine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

Cumpăr tipografie,

complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 178 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marti 22 Martie 1921

ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

UNITATEA NAȚIONALĂ — PRIN NEUTRALITATE?

de **Alex. Lapedatu**

II.

Am arătat, sper, destul de clar și de evident, în articolul de eri, că tratatul dela 4/17 August 1916 a fost pivotul care ne-a trecut peste catastrofa ce-ar fi rezultat pentru noi din încheierea păcii separate și premature inițiată în toamna anului 1917 de fostul Impărat al Austro-Ungariei prin mijlocirea Prințului Sixt de Bourbon și că, de nu aveam acel tratat, pacea de care e vorba s'ar fi putut încheia chiar dacă intram în războiu, fără de nici un folos pentru noi ori, în cel mai bun caz, cu recompense cari n'ar fi răsplătit nici pe departe jertfele făcute.

Dacă deci așa ceva s'ar fi putut întâmpla chiar și în acest din urmă caz, e lesne de prevăzut — acum când se cunosc anumite fapte și atitudini politice la învinși și la învingători — ce s'ar fi întâmplat cu noi dacă nici nu intram în războiu, ci rămâneam, cum susțin acum, ca să-și justifice politica dela 1914 până la 1918, germanofilii noștri, de rămâneam, zic, până la sfârșit, în neutralitate — „cu țara nevătămată, cu visteria nesecată și cu armata întreagă", ca să întrebuințăm formula lor predilectă.

Cei dintâi cari ar fi profitat de această neutralitate ar fi fost, negreșit, Maghiarii, ai căror conducători politici, după ce s'ar fi încredințat că războiul e pierdut pentru Centrali, ar fi știut găsi momentul oportun și mijloacele necesare să impună Germaniei, în extremis chiar printr'o defecțiune asemenea celei bulgare, o pace prin care să se salveze cel puțin teritoriul Ungariei lor milenare.

Pentru cine cunoaște pe Maghiari și politica lor, lucrul e cert. Căci ce le-ar fi păsat lor de Trento și Trentino pe cari Austria ar fi trebuit să le cedeze Italiei, de Bosnia și Herțegovina pe cari Monarhia le-ar fi putut lega de un eventual nou Stat iugo-slav, cu sau fără participarea Sârbilor, de reconstituirea, în prejudiciul Coroanei habsburgice, a fostului Regat bohem, de abandonarea chiar pe seama Poloniei a Galiției, cât timp toate aceste cesiuni nu se făceau în contul patrimoniului național al Coroanei Sf. Ștefan.

Esențialul pentru ei, pentru Maghiari, ar fi fost să salveze Ungaria. Și ar fi putut-o, câtă vreme Cehii nu formulaseră cereri prea stăruitoare asupra Slovaciei, unde situația politică era cum era, câtă vreme pretențiunile Sârbilor în Banat și în Bacica puteau fi ușor părăsite și câtă vreme, mai ales, revendicațiunile naționale ale României nu erau recunoscute formal și garantate solemn de Aliați și nici măcar susținute prin participarea noastră efectivă la războiu.

Dacă Maghiarii au stat pasivi față de tentativa din 1917 a Regelui lor de-a obține pe seama Monarhiei o pace separată cu Aliații, dacă n'au căutat, în urmă, nici odată, trebue s'o recunoaștem, să impună Germaniei o pace mai grabnică și dacă au rămas, până la sfârșit, credincioși tovărășiei lor militare, — e pentru că, după 15 August 1916, după intrarea României în războiu, s'au încredințat că pacea nu se mai putea obține fără dureroasele cesiuni teritoriale pe cari Aliații se angajaseră, prin tratatul dela 4/17 August 1916, să le facă în trupul Statului ungur.

Alta de sigur ar fi fost situația și poziția lor dacă România nu intra în războiu și dacă tratul ei cu Aliații nu se încheia, în cazul adecă al unei neutralități prelungite până la finele conflictului. Legăturile vechi și simpatiile reale pe cari Maghiarii le aveau și le mai au încă în Apus, în Franța, și cu deosebire în Anglia, ar fi fost puse în lucrare; iresponsabilitatea lor la declararea războiului ar fi fost „dovedită" cu actele publicate după încheierea armistițiului; necesitatea menținerii Ungariei ar fi fost pledată cu toate argumentele și artificiile prezentate Congresului de pace; libertățile asigurate naționalităților prin legea dela 68 ar fi fost garantate prin admiterea controlului Aliaților și a. m. d. — Astfel, cu ajutorul celor ce și azi militează pentru revizuirea tratatului dela Trianon, încă odată Europa ar fi fost înșelată și foarte probabil, Ungaria salvată.

A esta ar fi fost rezultatul nenorocitei politici de neutralitate — o pace provocată de Maghiari, prin care s'ar fi îndepărtat, D-zeu știe până când, realizarea unității noastre naționale. Căci a crede că o asemenea pace ar fi putut fi împiedecată sau întoarsă în favorul nostru prin atitudinea politică a poporului român de dincoace de Carpați și prin acțiunea armată a vechiului Regat, însemnează, pentru oamenii judicioși și sinceri, nu, firește, pentru cei de vădită cea credință, a nesocoti total împrejurările, reale și morale, ce s'ar fi opus unei atari politici și acțiuni militare.

Dar, se va zice, să nu mergem așa departe ca presupunerile. Căci, chiar oferindu-i-se prilejul unei păci salvatoare, națiunea maghiară n'ar fi fost capabilă, în cavalerismul ei bine cunoscut, să comită un act de defecțiune față de aliații săi și, după cum se exprima emfatic Contele Apponyi în fața Consiliului suprem dela Paris, de cât să se presinte la pace cu stigmatul trădării pe puncte Maghiarii, ori cât de favorabilă le-ar fi putut fi, pentru scopurile unei politici naționale egoistice, eventualitatea neutralității române de-

(Urmare în pag. 2-a.)

De ce biruie contrarevoluția

După atacurile venite pe rând din afară prin acțiunea militară a generalilor Colceag, Denikin și Wrangel, republica sovietelor primește acum și o lovitură organisată din lăuntru *care iea din ce în ce mai mult dimensiunile unei adevărate contrarevoluții. Atacată din afară, republica s'a întărit, pentrucă șefii regimului sovietic au putut foarte ușor să deștepte puterea sentimentului național, făcând astfel din naționalism cea mai serioasă armatură a bolșevismului.*

Ei, conducătorii, luptau, desigur, pentru apărarea unui ideal social, sau mai bine zis pentru apărarea situației lor politice, dar marea mulțime a poporului rusesc era chemată să lupte pentru apărarea patriei.

Conștiința că patria e în primejdie, — *ea singură a făcut ca din haosul trupelor revoluționare să răsară pe neașteptate o admirabilă armată națională. Și așa se și explică de ce conducătorii republicei, din* pacifiști *cum scrie la evanghelia lor, au devenit organisatori de oaste și mînuitori ai instinctelor războinice.*

Pentrucă regimul sovietic nu se putea menține și consolida în lăuntru de cât printr'o continuă alarmă a sentimentului național și deci starea de războiu *era una dintre cele mai prielnice condiții pentru apărarea bolșevismului. Poate că cea mai mare greșeală săvîrșită de Aliați a fost aceia de-a organisa și a trimite armate înpotriva Rusiei bolșeviste, întrucât aceasta a înlesnit dictatorilor de la Moscova ca alături da steagul roșu să ridice și steagul național. Deprinși cu meșteșugul de-a conduce mulțimile, comisarii poporului au înțeles repede că orice victorie militară în afară înseamnă și o victorie politică în lăuntru și că, prin urmare, nimic nu trebuia cruțat pentru a înneca miseria socială în strălucirea unor arme victorioase. Și chiar dacă n'ar fi fost atacați, bolșevicii ar fi căutat ei singuri motive și prilej de răsboi, tocmai pentru a hrăni bolșevismul și cu tot ce poate izvorî ca energie morală din scormonirea și utilisarea sentimentului național.*

Astăzi însă, republica sovietelor este atacată din lăuntru, și ea nu va putea păși la luptă de cât cu înseși resultatele regimului sovietic, adică: tirania, desorganisarea și sărăcia. Lipsind posibilitatea de a se mai face apel și la puterea sentimentului național, va rămâne în joc numai miseria socială, — *și aceasta înseamnă: succesul contrarevoluției și prăbușirea bolșevismului.*

„Self made man"

Nu [illegible] calificativ mai potr[illegible]ntru a caracteriza pe noul o[illegible] „Casei Albe" din Washington. Și portretiștii lui Warren Harding, în nenumăratele schițe pe care i le-au consacrat cu prilejul luărei puterii prezidențiale, n'au lipsit de a lega de numele lui calificativul clasic pe pământul american.

Prezidenții Statelor-Unite n'au fost, cu deosebire în timpul din urmă, ceea ce sunt „regii" finanțelor și industriei americane: oameni ai unei copilării de mizerii și ingeniozități, ai unei tinereți de riscuri aventuroase, ai unei maturități de succese prin forța energiei și inteligenții practice. Ei au fost magistrați, avocați politici, profesori, mari fermieri; au urmat, o scară Ascensională a demnităților în Stat până la fotoliul prezidențial, fără salturi brusce, fără alt obiectiv decât să asigure triumful republicanilor sau democraților în marea luptă dintre partidele cari conduc politica Statelor-Unite. Imperialiști ai devizei „pentru cea mai mare Uniune" sau sprijinitori ai doctrinei lui Monroe: „America a Americanilor", șefii marei republici americane au adus cu ei un trecut de agitată luptă politică în care ocuparea unor înalte situații oficiale a stat ca dovadă unor puternice ambițiuni.

Nu tot așa a fost cu Harding. Generalul Nivelle, fostul generalisim al armatei faranceze, întors din misiunea pe care a avut-o în America, dă în ziarul „Le Matin" un interesant portret care ne înfățișează pe noul președinte al Statelor-Unite în adevărata lumină.

Niciodată, poate, Casa Albă n'a fost ocupată decâtre un reprezentant mai direct ieșit din marea democrație americană. E un „self made man" în toată accepția cuvântului, „hundred per cent american" cum zic compatrioții lui. Situația actuală, el o datorește muncei stăruitoare și conștiincioase și rigidei lui onestități."

Apoi, rezumând opina unui fruntaș american asupra lui W.—G." (sub aceste două inițiale e cunoscut Harding în țara lui), generalul Nivelle adaogă:

„E un adevărat cetățean, nici un geniu, nici un erou, nici un supraom. El a venit din napoi, cum fac adevărații buni cai de curse. Simplu ca Linconl, sincer ca Roosevelt, prietinos ca Mac Kinley, credincios ca Braine, „W.—G." este, orice ce s'ar putea spune despre el, un American desăvârșit, omul care trebuia să conducă America în zilele de reîntocmire a națiunei".

Pentru organizarea votului universal

— Necesitatea înființării unui consiliu legislativ —

Experimentarea votului universal n'a putut da, firește, dela început, toate roadele bune așteptate. Simțindu-se din ce în ce mai mult nevoia de a reglementa aplicarea lui, pentruca principiul bun, ce cuprinde, să nu degenereze într'o faptă rea și dăunătoare, ziarul nostru și-a propus să reproducă, pentru informarea și orientarea opiniei publice, propunerile mai bune, cari se fac pentru organizarea votului universal.

Așa, în numărul de ieri, am arătat părerea d-lui Tiberie Crudu, care propune, prin ziarul „Dacia", ca limitându-se la strictul necesar numărul de parlamentari preoți, învățători și profesori, aceștia să fie aleși, pe județe, de către colegii lor de profesiune, așa cum se face acum la Universități.

Tot în legătură cu o îndrumare mai bună a reformii electorale, d-l Anghel Dumitrescu a ținut la Cercul de studii al Partidului național-liberal, în ziua de 9 Martie 1921, o conferință, tratând despre necesitatea înființării unui consiliu legislativ.

Ziarul „Viitorul", cu data de 17 Martie a. c. rezumă conferința.

D-l Anghel Dumitrescu, plecând dela constatarea, pe care ori'ce nepărtinitor o va recunoaște ca îndreptățită, că parlamentul actual, ieșit din votul universal, nu-și îndeplinește cu seriozitate și cu competință rolul de legiuitor, face următoarele reflecții și propunerii juste.

„Parlamentele ieșite din lupta politică, formate din tabere, unde patimile în certuri intestine întunecă rațiunea, preocupate de chestiuni multiple de partid și de administrație, își pierd vremea mai mult în atacuri personale.

Camerile noastre nu sunt corpuri, cari să-și facă ocupația lor din lucrări legislative propriu-zise, adică din acele lucrări, cari sunt pline de dificultăți și cari cer necesarmente studii speciale, timp și multă trudă...

Comisiunile speciale numite, deși cuprind une-ori oameni competenți, nu pot fi de un folos deplin, fiindcă membrii lor au și alte funcțiuni, țin ședințe neregulat și n'au o responsabilitate personală.

Pentru greaua operă de revizuire legislativă, de care depinde în bună parte unificarea internă, așa de necesară, trebue un corp stabil de specialiști.

Fără să fie poate atâta nevoie ca la noi, în alte țări există de mult asemenea organe speciale legislative. Așa e în Franța, Spania, Olanda, Portugalia, Anglia, Statele-Unite.

Consiliul legislativ, având autoritatea talentului și a științei, nu trebue însă ca să știrbească regimul parlamentar, reducându-l la un simplu birou de înregistrare, ci miniștrii vor rămâne răspunzători și de-aici înainte.

Guvernele și Parlamentul decid dacă o lege e sau nu oportună, sesizează Consiliul legislativ, care studiază și redactează

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

proectele, ce se 'ntorc în Parlament, unde se discută pe larg şi se propun modificări.

Aşa-dar, atribuţiunile Consiliului legislativ sunt următoarele;

1. Va fi un organ al puterii legiuitoare pentru elaborarea şi redactarea proectelor de lege, trimise de Guvern sau de Parlament;

2. Va da avizul său motivat asupra tuturor propunerilor sau amendamentelor, ce i s'ar trimete de Corpurile legiuitoare şi vor da, dacă ele o cer, redacţia definitivă sau să le pui în armonie cu celelalte dispoziţiuni ale legii amendate;

3. Va elabora regulamentele;

4. Va revizui, după ordinea ce i se va indica de guvern, codicile existente şi diferitele legiuiri organice, azi în vigoare, spre a le completa şi a le pune în raport cu Constituţia, cu nevoile sociale şi cu progresele ştiinţei.

5. Va face opera unificării legislative.

Consiliul va fi format din 12 persoane, numite prin decret regal după propunerea Consiliului de miniştri. Funcţiunea lor va fi incompatibilă cu o alta în stat, afară de aceea de profesor universitar sau de membru la Casaţie. Nu vor fi parlamentari. Regele va putea prezida ori-când lucrările. Consiliul are dreptul să cheme şi alte persoane competinde, care să ia parte la lucrări, însă numai cu vot consultativ.

Dar, toată reuşita acestui Consiliu depinde, bine-înţeles, de faptul dacă numirea membrilor lui se va face, avându-se în vedere numai competenţa specialiştilor şi interesele neamului.

Crearea Consiliului legislativ e una din cele mai necesare şi mai urgente reforme sociale de îndeplinit la noi.

(Urmare din art. Unitatea Naţională — prin neutralitate ?)

finitive, ar fi purtat totuşi, cum au şi făcut, războiul până la capăt, până la catastrofa militară şi politică din Noemvrie 1918.

In acest caz, afirmă germonofilii noştri, evenimentele s'ar fi desvoltat şi succedat aşa cum le cunoaştăm. In virtutea dreptului de autodeterminare al naţiunilor şi principiilor Wilsoniene, consfinţite prin rezultatul războiului, Românii din Austro-Ungaria ar fi proclamat unirea lor liberă, necondiţionată şi definitivă cu patria mumă, iar aceasta — cu oastea întreagă, cu visteria încărcată şi cu ţara plină de toată bunătăţile traiului — ar fi ocupat şi organizat noul Stat român întregit, cu concursul şi spre satisfacţia tuturor — chiar şi a Aliaţilor.

Cât temeiu de adevăr şi de seriozitate e în aceste presupuneri, vom vedea în articolul viitor.

Alex. Lapedatu.

Conferinţele „Culturei Satelor"

Societatea „Cultura Satelor" începe Duminecă 20 Martie o serie de 10 conferinţe urmând fiecare Duminică şi Joi dela orele 5 d. a în sala Fundaţiunei Universitare Carol I. din Bucureşti după alăturatul program;

Duminecă 20 Martie d-l Constantin Banu va deschide ciclul conferenţelor, apoi:

Conferinţa I. d-l Sergiu Manolescu: *Despre valorile culturale creatoare şi distructive.*

Conferinţa II. Joi 24 Martie, d-l Tudor Vianu: *Cultura individualităţilor.*

Conferinţa III, Duminecă 27 Martie d-l George Trancu: *Societatea Naţiunilor şi sufletul naţional.*

Conferinţa IV. Joi 31 Martie d-l Horia Maniu: *O revoluţie de 3 zile.*

Conferinţa V. Duminecă 3 Aprilie d-l Ion M. Sadoveanu: *Cultura de cuvinte şi cultura de idei.*

Conferinţa VI. Joi 7 Aprilie d-l Aurel Bentou: *Chestiunea naţionalităţilor în faţa istoriei.*

Conferinţa VII. Duminecă 10 Aprilie d-l Ion Palat: *Spiritul literaturei noastre moderne.*

Conferinţa VIII Joi 10 Aprilie d-l Mircea Florian: *Gândirea filozofică a poporului român.*

Conferinţa IX. Duminică 17 Aprilie d-l Horia Furtună: *Criza morală a timpului nostru.*

Conferinţa X. Joi 21 Aprilie d-l Romulus Cioci: *Conducătorii în judecata conduşilor.*

Potopul romanelor

Peste belşugul romanelor, apărute în literatura noastră acum câteva luni, vine o nouă serie. E o grabă, care nu marchează de-sigur o firească etapă înaintată a evoluţiei literaturii româneşti, ci, mai curând, o puternică năzuinţă de a ne pune pe picior de egalitate cu alte ţări, mai vechi în cultură, dar nu mai mari în întindere şi 'n năzuinţi.

Era natural ca în cadrul României mărite să se sporească şi efervescenţa literară şi e un semn caracteristic şi dătător de încredere efortul însemnat, cu care Românii tind să umple toate nevoile, mult sporite azi.

Numărul romanelor tipărite până acum e mărit prin 3 lucrări, iscălite toate de d-l I. I. Stoican. Se numesc: „Eva", „Tragedie mută" şi „Infloreau trandafirii".

Tot „Cartea românească", editura, care a publicat aceste 3 romane, despre cari am mai pomenit imediat după apariţia fiecăruia, scoate acum la iveală un nou volum, cuprinzând un roman, cu titul *Urmărind idealul* de O. Tafrali, cunoscutul profesor universitar şi publicist.

Mai pomenim numai de una din ultimele cărţi publicate de aceiaşi casă de editură, romanul „Marcu Ulpiu Traian Stănoiu", iscălit de Irina G. Lecca, ca să trezim senzaţia unei aglomerări poate niţel supărătoare pentru un public foarte pretenţios, dar foarte rar, cum e publicul românesc.

Oricum, e o dovadă de ascensiune culturală bogăţia de publicaţii literare şi, mai ales, cele cari arată o străduinţă îndelungată şi o preocupare perzistentă cu teme de artă, cum presupune scrierea unui roman. Din marele număr de tipărituri, cari abundă azi pe piaţa literară românească, vremea, care e cel mai bun, dar şi cel mai sever critic, va îndepărta de sigur multe din ele şi le va acoperi de uitare, dar nu procent de opere bune vor rămâne — şi acest procent e oricum, în proporţie directă cu totalitatea lucrărilor, cari aşadar, e bine să fie cât mai mare.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

In jurul reprezentărei operei Tannhäuser

— O lămurire —

Atât în articolul scris cu prilejul repetiţiei generale a operei „Tannhäuser" cât şi în cronica musicală asupra premierei, cronicarul ziarului „Patria" a susţinut, că reprezentarea dramei muzicale *Tannhäuser* la Cluj este o abatere dela programul cultural comun al Aliaţilor, că această reprezentare ar fi o greşeală culturală şi că Aliaţii nu reprezintă dramele lui Wagner şi deci nici pe *Tannhäuser*.

Afirmaţiunea aceasta este lipsită de temei. Cei ce au cetit pe atunci ziarele străine, au putut afla, că înşişi Aliaţii noştrii au fost aceia, cari au început cei dintâi să reprezinte operele lui Wagner. Aşa d. e. nici nu era încă încheiată pacea şi stagiunea operei din Londra s'a început chiar cu opera *Tannhäuser*, a lui Wagner, iar Opera din Milano şi-a deschis stagiunea cu opera *„Lohengrin"*, a lui Wagner!

In ce priveşte Franţa, la Opera cea Mare din Paris, s'a început reprezentarea operelor lui Wagner puţin timp după încheierea armistiţiului. Am înaintea mea ziarele franceze: „Le Figaro" din 6. 7 şi 8 Martie 1921, „Le Petit Journal" din 7/III, „Le Temps" din 7/III, „Le Journal" din 8/III, a. c. în cari cetesc, că în repertoriul operei figurează şi operele lui Wagner, ca „Walkiria" Tristan şi Izolde", „Prăbuşirea zeilor" (Götter dămerung), iar în programul altor spectacole dela Conservator, Trocadéro, marile concerte Lamoureux, Pasdeloup, Colonne, figurează operele „Parsifal", „Tannhäuser", „Comoara Rinului", Siegfried", „Tristan şi Isolde", Walkuia", „Prăbuşirea zeilor", toate de R. Wanger!

Ei atunci cum stăm cu programul comun culturar al Aliaţilor, când şi Francezii, cei mai aprigi duşmani ai Germanilor, şi Italienii şi Englezii reprezintă operele lui Wagner? Nouă Românilor, la Cluj să nu ne fie oare îngăduit a le cânta? Nu'mi vine a crede. Le scriu aceste pentru liniştirea conştiinţei acestei părţi a publicului, căreia i-a plăcut opera „Tannhäuser".

Dr. I. Cl. Iuga.

Apărarea şcoalei şi culturei româneşti în Bucovina

— O moţiune a studenţimei române din Cernăuţi. —

La adunarea studenţimii române din Cernăuţi de Duminecă 13 Martie a. c. s'a votat următoarea moţiune de protest:

„Studenţimea română dela Universitatea din Cernăuţi, adunată în localul Universităţii, azi în 13 Martie 1921, revoltată şi profund jignită prin tentativa de readucere a vechilor profesori evreo-germani Ehrlich şi Last, constataţi duşmani ai neamului nostru, hotăreşte, în asentimentul întregului popor românesc, să nu admită cu nici un preţ reîntronarea vechiului duh austriac în Universitatea Cernăuţeană.

„Protestează cu indignare împotriva celora ce sprijinesc o astfel de idee, care e în absolută contradicţie cu aspiraţiunile şi interesele naţionale ale întregului popor românesc.

„In caz că nu se va ţine cont de această hotărire a studenţimii române din Cernăuţi, aceasta pune în vedere autorităţilor în drept că-i va izgoni pe aceşti doi indivizi cu forţa, arătându-e drumul spre patria lor râvnită.

„Universitatea din Cernăuţi a devenit românească şi românească trebue să rămâie".

Preşedintele adunării:

(ss) VERMEŞANU.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Dum. mat: „Amorul veghează."
„ seară: „Scrisoare pierdută"
Marţi: „Instinctul." (Premieră.) Piesă în 3 acte de Kistemekers cu doamnele Olimpia Bârsan, Dordea, Popea, şi d-nii Zaharia Bârsan, Neamţu Otonel, Dimitriu etc.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

„Adevăraţi oamenii . . ."

Acum vreo două-trei zile, treceam pe o stradă liniştită din apropierea grădinei publice. Pe trotuar un cărucior, iar în cărucior un cetăţean. Acesta nu era, este drept, tocmai mare, mare, de tot; dar cum eu mă simt de obiceu mai bine printre cei mici, m'am oprit. N'a fost însă chip să ne înţelegem! Vorbea o limbă străină. O prietenă care era cu mine, a încercat, ea, să lege o mică convorbire. Dar, deşi este o adevărată poliglotă, n'a înţeles decât puţin lucru din cuvintele monosilabice ale nouăi noastre cunoştinţe. Dacă am prins bine sunetele, îmi pare că dialectul în chestiune se reducea mai mult la „Pa . . . pa . . . pa . . ." cu diferite modulaţii de voce. „*Il e foame*!", atâta a ştiut prietena mea, să-mi traducă! Şi mi-a părut rău, căci vedeam bine, că omul nostru avea foarte multe de spus. Ne-ar fi informat poate, de unde cumpără rase tichiuţa cea de culoarea cerului de primăvară, de unde ochii cei limpezi şi ne-a supus chiar ceva mai important: cine i-a dat obrajii cei arşi de vânt şi de soare.

Cetăţene! cetăţene! Tu nici nu-ţi dai seamă ce reprezinţi în ţara aceasta! Obrajii tăi cei părliţi mi-au arătat, că eşti un „om nou" şi tu, în felul cel bun al cuvântului, adică un politic, — ei mi-au spus că tu nu faci parte din generaţia cocoloşiţilor de până acum, că tu ţi-ai petrecut zilele, pe frig şi pe vânt, pe vreme de ceaţă şi pe vremuri cu soare, afară, în mijlocul naturii, în mijlocul vieţii, adică acolo unde trebue să trăeşti, să lupţi şi să birui; ei m'au făcut să văd, că tu eşti unul din aceia, care aduc în ţara aceasta alte obiceiuri, alte ţinereţi, oamenii mai tari de mâine.

Şti tu, prietene, unde am mai văzut cetăţeni ca tine? Da, mulţi, mulţi de tot! In Anglia şi America. Oamenii de pe acolo încep din vreme să trăiască viaţa, ca şi tine. Cum să uit vreodată trotuarele cele largi şi pline de soare de pe Broadway, din New-York, prin dreptul parcului central, trotuare, care, spre amiaz, parcă plouă copii pe ele Dacă n'ai fi luat seama, căci în fiecare minut unul Şi nu-i era că-l calci, da-i vorba că stricai omul de la treabă, fiecare din ei, cei ce nu şedeau în cărucioare, ca tine, având cu el o cretă şi fiind ocupat să înfrumuseţeze asfaltul trotuarelor, fiecare cu ce putea: cifre, litere, capete de căţel, simple linii, după gust şi talent. Aici aşi putea să-ţi spun, că tot în New-York, pentru copii mai săraci, care locuesc în mahalale cu străzi mai puţin liniştite ca cea pomenită, primăria suspendă timp de 2, 3, 4 ore, în fiecare zi, traficul, într'un anumit loc, pentru ca viitorii cetăţeni să se poată da în voie de-a berbeleacul pe trotuare.

Aceasta este însă numai o primă fază a cetăţeniei. Iată acum şi alta, ceva mai înaintată. După contactul cu natura vine cel cu societatea. Câte n'aşi putea să-ţi povestesc şi aici. Dar pentru că ne-am oprit astăzi la partea eroică a vieţii, dă-mi voie să-ţi prezint alţi doui prieteni ai mei, o fetiţă de 8 ani şi un băiat de 5: fratele şi sora şi pe care i-am cunoscut pe vapor. Ei mergeau, ca şi mine, din Europa în America, singuri. Părinţii plecaseră mai de mult acolo şi acum se duceau şi ei. Fetiţa îngrijea de băieţel şi toată lumea de amândoi. Când te vei duce în America şi tu, vei întâlni, de altfel, deseori câte un omuleţ de aceştia prin trenuri, cu câte o inscripţie cusută de haină: „Mă duc la mamica şi la taticu, în oraşul X. Vă rog aveţi grije de mine prin gări." Tu ai să poţi face la fel, tu; dar ce să poată face nevoiaşii ceia de omuleţi, care se tem şi de vânt şi de soare, necum de oameni şi de tren!

Dar lasă-mă să-ţi povestesc cazul cetăţenilor Halford, relevat de ziarele din New-York, de la 21 Ianuarie, 1911. E vorba de doi fraţi Willy şi Bob Halford, americani. Primul era de 5 ani; al doilea de 3 şi ei plecaseră în ziua de 20 Ianuarie de la New-York la Londra, să-şi vadă bunicii. La debarcader fuseseră însoţiţi de părinţi. „Adio, bătrân tovarăş" (copii americani sunt foarţe emancipaţi!), strigă Willy lui Halford tatăl. „Sper să te văd în curând la Hong Kong!" (căci am uitat să-ţi spun, că după o şedere de 6 luni la Londra, globe-trotter-ii noştrii, aveau să plece, tot singuri, în China, unde urma să se ducă şi părinţii lor, prin California şi Pacific. Mama s'a despărţit ceva mai greu şi abia şi-a putut ţine lacrimele. Domnul Halford a avut încă puterea să dea şi unele explicaţii. „Strengarii aceştia sunt învăţaţi cu călătoriile. Au umblat mult până acum şi au să mai umble încă afacerile mele — inginer automobilist, — ducându-mă în toate părţile lumii. Primăvara trecută am părăsit Anglia, venind în Americă. Nevastamea a pornit cu mine, de a regulat casa. După 2 luni au sosit şi ei, singuri. Acum este a doua oară, că fac un drum mai mare fără noi şi cum nu va fi cel din urmă, nevasta şi cu mine, căutăm să ne obişnuim . . . De altfel, vă mărturisesc, că sunt şi puţin mândru, când îi văd cum se poartă de băbăteşte."

Aşi putea să-ţi povestesc mai

Cronica politică

Guvernul și cazul Argetoianu. In numele opoziției, d. Mihalache a întrebat guvernul dacă în urma celor dovedite privitor la gestiunea d-lui Argetoianu, înțelege ca să se solidarizeaze cu acesta. Conform cu regulamentul, guvernul este dator ca să declare precis dacă se solidarizează sau nu. In acest scop, au avut loc vii discuții în sânul guvernului, întrucât miniștrii tachiști nu vor să acorde solidarizarea lor decât în schimbul acordării solidarizării cu d. Antonescu pe chestiunea „Tișița."

Cazul „Tișița." In afacerea aceasta, în care Statul este păgubit cu 3 miliarde, lucrurile iau o întorsătură gravă prin aceia că, după documentele ce-au fost publicate de ziarul „Viitorul" rezultă că patronii numitei societăți sunt tocmai unii din aceia cari au ajutat mai mult armata de ocupație și ofensiva lui Mackensen dela Mărășești, căruia i-a înlesnit spionajul, aprovizionarea etc. Cazul se va aduce din nou în discuția camerei.

Reforma Agrară și Partidul Național. In urma hotărârei nestrămutate a guvernului de-a impune reforma agrară pe aceiași bază de expropriere și în Ardeal, partidul național se agită pentru a obține concursul întregei Federații ca să sprijine excepțiunea ce-o doresc pentru Transilvania. In sânul Federației sunt însă puternice glasuri contra acestei solidarizări.

O evadare îndrăzneață

-- Spionul maghiar Tamas Andrei fuge de sub escortă --

In noaptea zilei de 16 Martie, pe când spionul Tamaș Andrei zis Bandi implicat în marele complot descoperit în Ardeal, pe la oara 2 din noapte se întorcea la închisoare de la cabinetul de instrucție escortat de două santinele a reușit să dispară în împrejurări foarte curioase ca în filmele de senzație.

Până la ora două noaptea, începând de la 8½ i sa luat primul interogator în care a arătat în linii generale organizarea serviciului de spionaj unguresc.

Tamaș Andrei zis Bandi face parte din marele Cartier general al armatei lui Horthy și era unul din cei mai importanți și de încredere spioni.

Făcuse numeroase drumuri între Budapesta și Ardeal având cele mai importante și grele misiuni.

In dreptul grădinei publice pe când se înapoia dela închisoare, un grup de tineri necunoscuți pe cari siguranța nădăjduește să-i prindă s'a interpus între santinele și spioni făcând impresia că ar fi după chef.

Spionul Tamaș Bandi folosindu-se de învălmășală s'a strecurat în gangul unei case dispărând.

Cu toate cercetările făcute, în zori numitul n'a fost prins. S'a telegrafiat tuturor punctelor de graniță semnalmentele numitului și nu este exclusă posibilitatea de a fi prins înainte de a reuși să treacă granița.

Este de mirare ușurința cu care organele noastre au făcut paza unuia dintre cei mai primejdioși spioni și cerem cu insistență să se ia serioase măsuri împotriva vinovaților.

De sigur vor fi arestați soldații escortei ca astfel să se ispasască culpa celor însărcinați cu adevărata pază a spionilor prinși cu atâtea sacrificii.

Semnalmentele spionului: înalt, slab, cu ochi căprui, nasul potrivit, fața smeadă, operat de hernie, și știe la perfecție limba română, fiind născut în țară la Târgoviște.

Revista presei maghiare

Ziarul *Csiki Lapok*, care apare în Mierçurea Ciucului (Csikszereda), ocupându-se de noua împărțire a județelor scrie între altele: „Ministrul de interne a încredințat pe d-l profesor universitar și geolog: Dr. Vasile Meruțiu cu elaborarea unui proect în vederea nouei împărțiri a județelor din Transilvania. Proiectul acesta e astăzi terminat și a fost înaintat guvernului. .

După declarațiile d-lui dr. Meruțiu, la aceasta nouă împărție, nu s'au luat în considerare motive de naționalitate, dar s'a luat în vedere, ca întreaga secuime să fie cuprinsă după posibilitate într'un singur mare județ. . Aceasta — spune d-l Meruțiu — nu se poate face într'un mod precis, mai ales pentrucă nu e încă construită calea ferată între Székely-Udvarhely și Csikszereda aceasta însă ar fi condiția prealabilă a administrării unitare a Săcuimii și a resolvirii problemelor de comunicație."

Continuând, scrie următoarele: — „Trebuie să constatăm, că în general în aceasta nouă împărțire nu numai nu se afirmă punctul de vedere al minorităților, dar reforma aceasta trădează tendința de a fărâmița naționalitățile, care trăesc într'o unitate teritorială. Nu poate fi privită chestiunea numai din punct de vedere geografic și al legăturilor de comunicație. Condiția și baza afirmărei drepturilor minorităților este să se creeze unități administrative care să unească națiunile cari vorbesc, aceeaș limbă. Nu ne poate liniști nici planul, după care se creiază un județ, săcuiesc, căci e neapărat necesar ca și regiunea în cari sunt cuprinse județele, să formeze unități naționale".

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Știri și fapte politice

O dovadă mai mult că d-l Iorga înțelege să se manifesteze cât mai independent de Federație o face și atitudinea pe care a avut-o la discuția asupra validărei alegerei d-lui Prie, când a vorbit în așa fel încât n'a plăcut deloc Federației.

■

„Gazeta Ardealului" fără a cita măcar pretinde că în declarațiuni făcute de d-l Brătianu, s'ar fi cuprins și o contrazicere a devizei „prin noi înșine". Noi, și odată cu noi cititorii, din rezumatul telegrafic ce l-am publicat în numărul de eri, nu am văzut nicăeri asemenea contrazicere.

Urmărește oare numitul confrate, ca prin aceasta să-și dovedească deosebirea de sistemele întrebuințate de alte gazete pe cari cu o apreciată vervă, le-a combătut din primul moment al apariției sale?

■

La Cameră s'au făcut destăinuiri precise cu privire la unele tratative pe care le-ar fi purtat în numele partidului național, d-l Șt. C. Pop cu Oscar Jászi pentru autonomia Ardealului *în 1918* atunci, când în urma revoluției, toate naționalitățile s'au grăbit să caute independența.

Desființarea „Casei centrale a muncei" din Cluj

— Autonomia „Caselor cercuale". — Consecințe. —

D-l Trancu-Iași, ministrul muncei, a luat măsura de a desființa *Casa centrală a muncei* din Cluj, pentru a ușura bugetul statului, și în acelaș timp a hotărât să declare ca *„Autonome" casele cercuale ale muncii*, din Ardeal, care sunt același lucru ca și corporațiunile muncitorești din vechiul Regat.

Să cercetăm puțin consecințele imediate și meritabile ale acestei măsuri.

Este cunoscut, în deobște, că înainte de înființarea *Casei centrale* din Cluj, muncitorimea din tot Ardealul era condusă pur și simplu numai de străini.

Din cei 428 de funcționari, superiori și inferiori, cari conduceau *„Casele cercuale"* din Ardeal numai 4, erau Români, restul Unguri și Sași. Dacă înainte de înființarea „Casei centrale", în fiecare lună, se declarau câte 10—15 conflicte între patroni și muncitori, dacă în toate fabricile din Ardeal, nu era decât un număr ridicol de muncitori români, apoi aceasta se datorește numai faptului că *conducătorii muncitorilor în Ardealul românesc nu erau nici unul român.*

Intr'o astfel de situație se găseau organizațiunile muncitorești când s'a înființat *Casa centrală* din Cluj. In tot timpul activității acestei instituții, s'a luptat pentru introducerea ordinei și a bunei înțelegeri între muncitori și patroni iar în al doilea rând s'a putut introduce prin fabrici o mulțime de muncitori români, iar în conducerea caselor cercuale funcționari români care erau *numiți* de *Casa centrală* din Cluj. Intr'un cuvânt s'a reușit a se echilibra, oarecum influența străinilor asupra muncitorilor prin introducerea elementului românesc între ei. In acelaș timp se știe de toată lumea câte conflicte au aplanate prin intervenția conducătorilor Casei centrale a muncii.

Cu toată această folositoare activitate a *Casei centrale*, d-l Trancu-Iași a hotărât să o desființeze. Iată ce se va întâmpla în urma desființărei. Toate asociațiunile patronale și muncitorești, în majoritatea cazurilor străine vor fi căpătat libertatea absolută în toate intențiile lor care în nici un caz, nu vor fi spre binele țărei și-a industriei noastre. Cea mai deșanțată propagandă în sensul intereselor străine va avea frâu liber, iar de aici necontenite conflicte. Pe lângă aceasta, zeci de funcționari inferiori și superiori cari s'au stabilit în Cluj cu familiile lor, cari au primit cu resemnare reducerea de 55 la sută a bugetului lor, vor fi lasați pe drumuri ață un prim efect al măsurei luată de ministerul muncei.

Consecințe cu mult mai grave însă vor rezulta în urma declarărei *autonomiei caselor cercuale* ale muncii din Ardeal. Căci iată ce se va întâmpla:

Prin faptul că aceste case cercuale se vor declara autonome, ele obțin dreptul de a se conduce și administra singure fără nici un amestec al Statului. Lefurile funcționarilor lor vor fi plătite de însăși aceste case și prin urmare, funcționarii *vor fi aleși de ele însile iar, nu numiți de stat.* Ce se întâmplă însă. Comitetul de conducere al acestor case cercuale este ales prin vot, de către delegații asociațiunilor patronale și muncitorești (12 delegați dintr'o parte și alți 12 din cealaltă parte), asociațiuni care sunt compuse numai din elemente străine. Așa fiind, atât delegații muncitorilor cât și delegații patronilor vor fi străini. Ei, la rândul lor vor alege comitetul de conducere al caselor cercuale care va fi compus *tot din străini;* aceștia bine înțeles vor numi ca funcționari ai lor pe oricine *afară de români.* Mai mult, din cei 200 de funcționari români cari au fost numiți până acum de *Casa centrală*, nu va mai rămânea nici unul, și în locul lor vor veni funcționari străini.

Iată prin urmare cum măsura luată de d-l Trancu-Iași în cea mai importantă chestiune la ordinea zilei — *chestiunea organizărilor muncitorești* — dă toată industria Ardealului pe mâna străinilor.

P. S.

226—1921 ing. 8531—1921 con.

Publicațiune de concurs.

Oficiul ingineresc al orașului Cluj, publică concurs pentru executarea reparărilor necesare la școalele normale cari formează proprietatea orașului școala din str. Mănăstur Nr. 150 (Monostori ut) școala din str. Avram Iancu Nr. 62 (Petőfi ut) școala din Calea Regele Ferdinand (Ferencz József ut) și la școala care se află pe introvilanul închiriat în calea Coruj (Kardosfalvi ut).

Ofertele referitoare, în plic închis până în 24 Martie 1921 oara 10 a. m., să fie înaintate oficiului ingineresc al orașului. Ofertele sosite mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Blanchetele de preliminar referitoare contra plată se pot primi la oficiul ingineresc sub durata oarelor oficioase asemenea și informațiile necesare.

Cluj, la 16 Martie 1921.

Victor Ciortea m. p.
șefinginer.

departe sau, de vreai, să-ți prevestesc, ce ai să faci tu și mai târziu încă și cum tu vei fi în stare să faci față, ca vântului și soarelui deacum, valurilor vieții de atunci, ținându-te voinicește, cu propiile tale puteri, deasupra lor. Și câte exemple n'aș avea să-ți dau și aicî! Dar astăzi vreau să te duc dintr'o dată până la capătul vieții tale. Dacă vreai să știi, ce ai să faci tu când vei fi bătrân ia și citește pe Henry Bordeaux: Frica de viață — La peur de viore. — Este un roman, pe care dacă nu l'ai citit — nu știu dacă este tradus în dialectul „Pa — pa — pa" — ți-l recomand cu căldură.

E vorba de o fată, din nobilimea franceză, care, din cauză că nu a avut curajul să înfrunte viața, nu se mărită cu comandantul Guibert, pe care-l iubea și care o iubea, ci ea pe un conte sau așa ceva, de pe urma căruia nu culege de cât suferințe. Și mai este vorba de familia Guibert, — o mamă bătrână, o fată — Paula — si doui băeți, dintre care unul este stabilit în Asia, la Tonkin, iar altul, comandantul, ofițer, care după refuzul pomeuit este omorât într'o luptă din Africa. Mai este apoi vorba de un prieten al comandantului, Jean, care, la întoarcerea din Africa, o cere încăsătorie pe Paula, pe care o iubea și care-l iubea. El este refuzat.

Câteva minute după acest refuz, îl găsim pe tânăr cu bătrâna:

— „Te-ai înșelat, Jeane. Paula te iubește".

— „Oh, nu Doamnă. Nu căutați explicații. Lăsați-mă să plec . . ."

— „Paula te iubește. Tu nu ai înțeles, că ea se sacrifică din cauza mea".

— „Din cauza d-tale? Dece?..."

— „Tu i-ai anunțat, nu-i așa, că vreai să te stabilești la Tonkin?

— „Da".

— „Ei bine, ea n'a vrut să mă părăsească... Dar ea a greșit. Ea a fost, este drept, bucuria și puterea mea. Tu ai să vezi, de altfel, de ce devotament este în stare acest copil. Acum chiar, ea s'a sacrificat pentru mine. Dar eu nu pot îngădui lucrul acesta".

Și grație unei stratageme a bătrînei, Paula se mărită cu Jean, iar bătrîna, care se rugase lui Dumnezeu să-i dea putere să fie tare și să-si stăpânească tristețea până va pleca fică-sa iubită, pe care știu bine că nu o va mai vedea, odată întoarsă acasă, în locuința-i pustie și modestă, a căzut abătută în genunchi; „Doamne, Tu care ești puterea mea, ajută-mă. Acum ți-am dat tot ce am iubit. Nu mai am nimic să-ți ofer de cât durerea mea. Primește-o și apără pe toți ai mei, pe morții care odihnesc în pacea Ta și pe cei vii, care duc o viață de adevărați oameni. . ."

Când m'am întors pe seară, de peste Someș, în oraș căruciorul nu-l mai vedeam bine. Dar în urma mea, am auzit prin umbră: „Pa . . . pa . . . pa . . .", strigătul de propagandă, al micului meu prieten, semnalul de adunare al oamenilor adevărați de mâine, al oamenilor mai buni și mai buni pentrucă vor fi mai tari, care se ridică acum. „Da... da . . . da . . . " l-am răspuns eu îndepărtându-mă, „noi vom sfârși prin a ne înțelege, dar, este vorba, ne vor înțelege oare și ceilalți?"

Virgil I. Bărbat.

INFORMAȚII

Eri a vorbit în sala IV-a a Universității d-l profesor *Marin Ștefănescu* în fața unei săli arhipline despre *Filosofia lui B. P. Hajdău*. In numărul viitor vom da rezumatul pe larg al acestei interesante conferințe.

■

Fostul profesor de chirugie dr. Emerich Hevesy s'a sinucis cu morfină zilele trecute. Cadavrul a fost găsit eri în viile dela Betfu lângă gara Cluj. Sinucisul era neurastenic.

■

La 18 l. c. a avut loc la Camera de comerț o consfătuire asupra modificării tarifului vamal general. Au luat parte secretarii generali dela Camerile de Comerț Brașov, Târgul-Mureș. Hotărîrea luată susține tariful vamal în vigoare. Dacă această lege nu satisface, să se facă modificări după cazuri. Modificarea generală se poate face abia atunci când se va cunoaște situația comercială exactă a țării.

■

D-l Căciula, secretar la Camera de Comerț din Cluj este numit în comisiunea financiară orășenească.

■

Duminecă, în 20 Martie a. c. *la 6 ore* p. m. se va începe un ciclu nou de *meditațiuni religioase* în sala căminului studențesc din Strada Avram Iancu. Vor vorbi dd. *I. Lupaș*, prof. univ. și *Damaschin Ioanovici* stud. în filosofie.

■

„Kronstädter Ztg." este informat, că episcopul Bisericei Evangelice Săsești P. Friedrich Teutsch va pleca în curând la București unde va depune în ziua de 19 Martie jurământul în mânile M. S. Regelui.

■

După informațiile ziarului „*Temesvarer Ztg*" guvernul a hotărât suspendarea privilegiilor de pe insula dunăreană „Ada-Kaleh" numită și Orșova-nouă, socotind pe locuitori ei ca cetățeni români. Locuitorii insulei, câteva sute la număr, sunt exclusiv musulmani și-și mențin limba și obiceiurile străbune: ei formează o insulă etnică între atâtea alte neamuri.

■

„S. D. Tageblatt" publică un apel al d-lui Comandant Teritorial a Corpului VII armată, general I. Vlădescu adresat tuturor autorităților pentru a împiedeca cerșitul. D-l general Vlădescu face următoarele propuneri. 1. Nimeni să nu dea pomană decât cerșetorilor bătrâni și fără alt ajutor, chiar și dacă ar dovedi, că sunt invalizi de răsboi orfani sau văduve. Aceștia din urmă să se dea pe mâna poliției. 2. Invalizilor, orfanilor și văduvelor de răsboi cari cerșesc să li-să retragă pensiunea și fiind nevrednici de iubirea și cinstea cetățenilor să fie internați.

■

„*Kronstädter Zeitung*" învinueste ordonanța Ministerului de Interne Nr. 2267—1920, că prin dispoziția luată ca atât cererea cât și anexele referitoare la pașapoarte să fie scrise românește, calcă drepturile minorităților. Dispoziția aceasta — scrie ziarul — este în contrazicere și cu art. de lege 44 din 1867 unguresc care este în Transilvania încă în vigoare.

Luni 21 crt. se vor deschide publicului birourile „Băncei Românești" Sucursala Cluj, în localul propriu din Str. Universității No. 3.

■

N-rul telefonului firmei *Grapini și Maksay* este 10—09 nu 10—99.

■

Binecunoscutul și apreciatul financiar și publicist d-l consilier Alexandru Văcărescu din Oradea-Mare lucrează la teza de doctorat „Problema financiară."

■

Din lipsă de spațiu, Continuarea Cursului D-lui profesor Guiart va apărea în numărul de Luni al ziarului nostru, și va urma regulat.

■

D-l Constantin Pavel, dela Opera Națională din Cluj, părăsește această instituție, în virtutea unui concediu luat până la 1 Aprilie, la care dată îi expiră contractul, pe care nu-l va mai reînnoi.

Eri seara a cântat pentru ultima oară pe scena Operii noastre. Publicul impresionat de jocul d-sale l-a chemat îndelungat la rampă; din aceleași motive cari l-au adus la hotărârea de a părăsi Opera D-l Pavel n'a răspuns solicitărilor publicului.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, licheruri, renumita țuică de Văleni și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

„UNIVERSUM"" inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 31

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Începând cu numărul viitor al ziarului nostru, vom relua continuarea desvăluirilor asupra Marelui complot maghiar.

Primul articol va fi consacrat Colonelului Kubay și doctorului Költe Gábor, doi din principalii vinovați.

■

Eri a fost chemat la Curtea Marțială a Corp. VI. Armată, baronul Banffy spre a da lămuriri în chestiunea scrisoarei pe care a adresat-o generalului Averescu și în care insultă autoritățile civile și armate română.

■

P. S. Nicodim, episcopul Hușilor, și-a dat demisia. Inaltul prelat a declarat ziarului Dacia că unul din motivele demisiunei este și chestia Concordatului, cu care ocazie a constatat „cum se poartă statul cu biserica romanocatolică, cu care tratează ca dela egal la egal și cum se poartă cu biserica ortodoxă, căreia statul îi face de obicei singur și îi impune legile după care biserica trebue să se conducă. Cu biserica ortodoxă nu mai tratează ca dela egal la egal."

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (3

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala

Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Cronica muzicală

— Al 4-lea Concert al „Salonului de Artă Ardeleană" —

Ciclul de concerte aranjate cu atâta gust și măestrie de către d-l colonel Bacaloglu, a luat sfârșit aseară, spre regretul tuturor iubitorilor de artă. Aceste concerte alcătuesc o frumoasă pagină în mișcarea muzicală ardeleană, și despre ele se va vorbi cu admirație mai târziu. Numai un om ca d-l colonel Bacaloglu a fost în stare să reunească artiști de toate spețele, contribuind într'un chip covârșitor la educația muzicală a publicului clujan, lucru atât de greu de realizat în timpurile în care materialismul a devenit crezul și ținta activității omenești. Aceste concerte afirmă munca și priceperea în tot ce e de gust a d-lui colonel Bacaloglu, care de-altfel este consacrat ca unul din cei mai de acțiune aranjatori și inițiatori ai manifestațiilor artistice, pe cât de frumoase, pe atât de necesare și utile.

Partea întâiu a concertului, destul de interesantă, a început cu două bucăți pentru harpă, executate de d-l Takács Imre, care ne-a lăsat să întrevedem că trebue să fi posedat odată într'un grad destul de desvoltat, o agilitate în execuție.

Cam indispus, d-l N. Teodorescu a executat totuși la violoncel, cu mult sentiment și căldură „Variațiuni" de Beethoven. In „Lento" de Lalo ne-a arătat că posedă un ton catifelat și pianissimo-uri de-o apreciabilă subtilitate, iar în „Spinnlied" de Popper ne-a dovedit încă odată că este stăpân și sigur pe technica atât de dificilă a violoncelului. Acompaniamentul la pian corect susținut de d-ra A. Voileanu.

D-ra Lorbeer Ilona ni s'a părut mai slabă decât la primul concert, și aceasta poate din cauza că a ales bucăți pentru cari se cere o mlădiere și o coloratură a vocii, ce necesită un îndelungat și continuu studiu, cât și o voce adaptabilă acestui gen.

In partea doua a programului, d-l I. Sibianu ne-a apărut ca pianist și compozitor. In prima bucată, Variațiuni pe o arie de Händel, ne-a dovedit că posedă o vastă cultură muzicală, fapt ce se observă mai ales în variațiuni, cari erau cu totul nouă, față de cele clasice. Pe lângă o bogată fantazie pe care o desfășoară în teme, d-sa ne-a arătat că e un pianist excelent, dotat cu o technică și o interpretare din cele mai desăvârșite. In „Chopiniada", d-l Sibianu a ținut să aducă prinosul de recunoștiință memoriei lui Chopin, unul din autorii săi favoriți, al cărui interpret impecabil și este.

D-l Tr. Grozăvescu, deși posedă o voce bine înzestrată dela natură, mai are nevoe încă de mult studiu, pentru a putea interpreta bucăți dificile, cari cer multă dibăcie în conducerea și emisiunea notelor. D-sa s'a achitat conștiințios în cele două bucăți solo.

In duetul din ultimul final al Aidei, d-ra Mimi Nestorescu și d-l Tr. Grozăvescu au avut frumoase momente de plăcut lirism, mai ales în fortissimo-uri, cari cer o abilitate specială, pentru a nu degenera în țipete.

O revelație pentru vechfile cunoștiințe a fost apariția d-lui R. Malcher, un excelent violonist, atât de cunoscut în România, cât și în străinătate. D-sa ne-a făcut să gustăm farmecul acelor două bucăți — sonata 8-a de Grieg și Concertul în do mino de Max Bruch — ce le-a executat cu o dibăcie măiastră și cu o interpretare impecabilă. D-l Malcher este vioristul cel mai tare pe care au putut să-l auzim la Cluj, în ultimii doi ani. Parte din succes revine și d-lui Sibianu, atât de abil în acompaniamentele destul de pretențioase ale celor două bucăți.

Cu mâhnire trebue să încheem seria cronicelor acestor concerte interesante prin finețea și bunul gust cu care au fost alese bucățile ce s'au prezentat publicului, cât și prin varietatea artiștilor ce au binevoit a-și da concursul. In cele patru concerte săptămânale am avut prilejul să auzim virtuoși și artiști de tot felul — pianiști, celiști, violiști, harpiști, cântăreți — și e suficient să citâm numele d-nelor Mărcuș, Pop, d-relor Voileanu, Nestorescu, Lorbeer, d-lor Malcher, Caravia, Sibianu, Bobescu, Bacaloglu, Pongrácz, Kollar, Grozăvescu, Sterian, Mărcus, Takacs — pentru a da convingerea celor ce n'au putut să asiste la bogatele producții, că reușita concertelor a fost deplină. Adunând elementele muzicale române, maghiare și germane, cari erau necunoscute unele altora, domnul colonel Bacaloglu a reușit nu numai să stabilească legături între artiștii de diferite naționalități, ci a ajuns să strângă la un loc și un public de obârșii deosebite, care a gustat deopotrivă arta desfășurată la aceste concerte. Prin aceasta, „Salonul de Artă Ardeleană" a devenit un factor important în opera de consolidare culturală și închiegare artistică, astfel că sfârșitul atât de repede al activității sale ne cauzează un regret, ce nu ne-ar dispărea, decât dacă opera atât de utilă începută, ar continua, pentru ajungerea cât mai neîntârziată a scopului. Deaceea credem că suntem în asentimentul celor ce-au frecventat concertele de Joi seara, când rugăm pe inițiatorii lor să nu lase uitării auditorul rămas fără hrană artistică, în urma încetării lor, și să aranjeze noi concerte, cât timp forțele necesare le-o permit.

C.

Administrația Economică, Cluj

ad Nr. 1541—1921 cons.

Publicatie

In baza hotărîrei Cons. Orașului cu Nr. de sus să escrie concurs pe ziua de 21 Martie, 4 oare p. m. în biroul Administrației Centrale din strada Cogalniceanu Nr. 3 (Farkas-u. 4.), asupra obiectelor cu No. topografic: 10424—25, 10526—28, 10534, 10535, 10536, 10537, 10539—40, 11505, 11517, 2881, 2882, 2886/1, 2886/3, 2888/5, 2887 și 2894, cari se vor da în pășunat pe durata dela 1 Apr. 1921 până în 31 Oct. 1921.

Cluj, la 16 Martie 1921.

Gh. Pop
șef-administrator

Citiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situaţia internaţională

Intre guvernul ungur şi c hoslovac se urmează acum tratative pentru stabilirea unor serioase legături politice şi economice. In primul rând Cehoslovacia vrea să capete asigurări din partea guvernului ungar că o restaurare a Habsburgilor e imposibilă, de oarece întărirea legitimiştilor unguri a pus pe gânduri cercurile politice cehoslovace. Ungaria va pretinde autonomia culturală şi administrativă a maghiarilor din Cehoslovacia.

Millerand într'un discurs ţinut la Avignon a aprobat atitudinea energică luată fa ă de germania de către conferinţa din Londra şi a accentuat că Franţa nu se va da înapoi de la nici un sacrificiu pentru a-şi face respectate drepturile. Comisiunea reparaţiunilor a hotărât să semneze. Germania va plăti până la 1 Mai despăgubirile fixate pentru anul acesta impreună cu vărsămintele complimentare de 12 miliarde mărci aur.

Vorbind în Reichstag despre obligaţiunile impuse prin conferinţă, von Simons a aprobat politica partidelor dreptei care preconizează rezistenţa, însă a adăugat că aceasta nu e posibilă acum. Germania fiind prea slabă. Prin urmare a fost justificată campania dusă de aproape doui ani de presa franceză pentru dezarmarea Germaniei.

Fiindcă se apropie efectuarea plebiscitului din Silezia superioară, germanii fac propagandă desperată întrebuinţând presiunea administrativă. Un grup de financiari englezi în speranţa că plebiscitul va fi favorabil Poloniei, a sosit la Varşovia pentru a cere concesionarea minelor de cărbuni sau a pune la cale alte afaceri. Englezii ca şi Evreii vin după ce lupta s'a isprăvit pentru a trage foloasele încurcând pe învingători în reţelele concesiunilor economice.

AMERICA NU RECUNOASTE TRATATUL DIN VERSAILLES

In „Le Matin" D-l Henry Frankliu-Bouillon, fost ministru şi preşedinte al Comisiunei afacerilor externe publică un interesant articol din care dăm sub formă de rezumat principalele pasagii.

D-l Franklin speră că trimiterea unei misiuni speciale în America sub conducerea lui Viviani va contribui poate să modifice politica americană în Europa.

Harding şi Europa.

Mesagiul lui Harding nu abordează chestiuni de politică externă. E o tradiţie, şi pentru care cunoaşte caracterul actualului preşedinte era sigur că se va conforma precedentelor, mai ales atunci când Aliaţii discutau la Londra cu germanii.

Dar, dacă în acest discurs nu se spune nimic despre problemele care interesează Europa, un se face nici o diferenţă între asociaţii de ieri şi duşmanul. Fără îndoială, Germania avizată în pasagiul care proclamă că Statele-Unite s'au ridicat pentru a salva civilizaţia şi că atitudinea lor va fi aceiaşi în viitor în prezenţa aceluiaşi pericol, dar ca preambul la această afirmaţie generală un s ert din discurs e consacrat respingerii Societăţii Naţiunilor, a tratatului anglo-american şi a politicei economice şi financiare interaliate adică a întregului tratat din Versailles.

Franţa izolată.

După armistiţiu Franţa trebuia să aleagă între aceste două politici: sau 1. să-şi iea toate garanţiile în Germania: dezarmare totală, autonomia Renaniei, controlul vămilor, căilor ferate, postei etc. sau 2. să obţie garanţiă solidară a Aliaţilor pentru reparaţiunile indinspensabile şi apărarea frontierei. „Intre aceste două politici am am ales a doua, declară Clemenceau. Sunt sigur de concursul absolut al aliaţilor noştri".

Din nefericire Franţa n'a obţinut acest ajutor. De prisos de amintit că nu s'a luat nici-o măsură de ordin politic contra Germaniei. Mai mult, am contribuit la întărirea unităţei. N'am cerut zălog pentru a compensa sacrificiile grozave a căror greutate cade astăzi asupra Franţei.

Cel puţin am obţinut garanţiile Aliaţilor! De loc. Sistemului adoptat la Versailles se baza pe Societatea Naţiunilor şi pe pactul anlo-american.

Falimentul Societăţii Naţiunilor

Din punct de vedere financiar Societatea naţiunilor nu există încă. Nu s'a studiat nici-o măsură de ajutor interaliat. Aliaţii pot să ne ceară integralitatea datoriilor contractate pentru cauza comună care se ridică la 80 miliarde după cursul schimbului.

Din punct de vedere politic, Societatea naţiunilor trebuia să garanteze semnatarilor covenantului frontierele fixate în tratat. Nici nu se mai vorbeste de această stipulaţie. In tot cazul nu ar avea valoare reală decât d că l ar recunoaşte Anglia şi America. Anglia invocând refuzul Americei n'a examinat pactul de garanţie. America ne-a transmis oficial refuzul de a de a adopta covenantul Ligei sau de a încheia o alianţă militară cu noi.

Izolarea americană o imposibilitate

Americanii iau o atitudine de izolare mândră. Faptele se vor însărcina de a reduce această mândrire. Societatea Naţiunilor e un vis, izolarea absolută altul. Cum pot fi regulate fără conflict chestiunile Japoniei şi a Pacificului şi a petrolului dacă America nu va avea o politică europeană? Rivalitatea între Statele Unite şi Anglia are un folos: opreşte pe americani de a se desinteresa de politica europeană. Astăzi, când opera de la Versailles e definitiv părăsită de America, trebue realizată o alianţă din ce în ce mai strânsă cu Anglia.

Dar pentru ca revendicările comune contra Germanici să nu provoace rezistenţa îndârjită a acesteia, pe lângă Anglia şi Franţa va fi nevoie şi de concursul Americei. Aceasta, ameninţată de imperialismul japonez, va sfârşi prin a căuta alianţa Angliei şi Franţei.

Control, dar nu şicană

Faptul că am reprodus în ziarul nostru o parte din memoriul înaintat autorităţilor de către restauratorii din Cluj este interpretat de „Voinţa" ca o încercare de a lua „apărarea speculatorilor". Inţelesul intervenţiei noastre însă, care nu era „o apărare", ci numai înregistrarea unei plângeri, se desprinde chiar din rândurile pe care le-am reprodus din memoriu şi prin care se cere de către restauratori nu posibilitatea de-a călca legile, ci *posibilitatea de a respecta o lege* pentruca, cel puţin de acum înainte, controlul exercitat de autorităţi să nu degenereze în şicană.

O scrisoare a D-nei E. Roman

Din partea d-nei Elena Roman, distinsa primadonă o Operii Naţionale, primim spre publicare următorul răspuns la scrisoarea deschisă care i-a fost adresată d-sale decătre un grup de doamne din Cluj:

Mult Stimate Doamne,

Cu o vie emoţiune am citit scrisoarea d-voastră din *Infrăţirea* dela 16 Martie a. c., şi mă grăbesc a vă răspunde pe calea publicităţii, mulţumindu-vă din tot sufletul pentru deosebita voastră atenţiune.

V'aşi face însă o rugăciune: aşi dori să cunosc numele gentilelor doamne care mi-au adresat scrisoarea, şi aceasta din două motive: întâi pentru a cunoaşte şi eu numele admiratoarelor mele ca să le pot păstra o statornică amintire şi o vie recunoştinţă; al doilea, pentru a spulbera calomniile unor rău-voitori cari au lansat zvonul că eu însu-mi aşi fi redactat scrisoarea publicată în ziarul *Infrăţirea*.

Dacă însă din diferite consideraţii, nu doriţi să vi se cunoască numele pe calea publicităţii, vă rog cu toată căldura a-mi trimete mie personal acea scrisoare semnată de binevoitoarele doamne, spre a le păstra numele în taina sufletului meu.

Primiţi, etc.

Elena Roman.

Institutul Antribatic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesaţii vor înainta ofertele în plic închis până la 25 Martie a. c.

Despre condiţiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administraţiei la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Regele Constantin al Greciei într'un interview acordat unui ziarist român a arătat adânca emoţie ce a simţit în urma modului cum a fost primit diadohul la Bucureşti.

*

Flotele ruseşti din marea Baltic din marea Caspica şi din marea Neagră au trecut complecte din partea contrarevoluţionarilor.

*

„Viitorul" denunţă opiniei publice afacerea „Tişiţa" ai cărei conducători: Laslo *a furnizat lui* Mackensen *hârtiile atacului dela Mărăşeşti;* Contele Mikels, *agent de legătură german, a făcut proectele furărei pădurilor noastre de către unguri prin pacea dela Bucureşti şi* Castiglione *patronul advocatului, care azi e ministrul Antonescu care ridicând sechestru a păgubit statul cu trei miliarde de lei.*

*

Infiinţându-se ministrul sănătăţei publice d-l Argetoianu va avea interimatul acestui minister iar d-l dr. Slătineanu va fi secretar general.

*

M. S. Regele a semnat decretul de lege relativ l avantagiile acordate construcţiunilor de case.

*

Direcţia vămilor a luat noi măsuri contra contrabandelor de tot felul.

*

D-l Mihsleche a declarat în numele opoziţiei contra d-lui Argetoiana, că guvernul trebuie să declare dacă se solidarizează cu politica d-lui Argetoiana în cazul Schuller.

*

S'a hotărât că consiliu de miniştrii să garanteze de confiscarea mărfurilor venite din Germania şi anume maşini, unelte agricole şi materii prime.

*

O delegaţie a comercianţilor din toată ţara au cerut d-lui *Averescu* să ridice măsurile restrictive luate contra comerţului. D-l Averescu a răspuns că în această chestiune va decide Parlamentul.

*

La 27 Martie sosesc în ţară Principele Carol şi Principesa Elena. Programul recepţiei apare mâine în Monitorul Oficial. Va fi un concert la Ateneu, o recepţie de gală la Teatrul Naţional, o recepţie militară la palat şi o recepţie pentru primirea darurilor.

*

Se crede că în urma numirei d-lui *Bogos* ca preşedinte al comisiunei de unificare, unul dintre membrii acestei comisiuni vor demisiona, solidarizându-se cu fostul preşedinte d-l *Niţă*.

*

Ministerul de interne a suprimat eliberarea de paşapoarte pentru America. Pot pleca numai femeile a căror soţi sunt în America sau au acolo copii ce au satisfăcut legea recrutărei.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 18 Martie

Prezidează d-l Duilui Zamfirescu pe banca ministerială, d-nii Trancu Iaşi şi Petrovici.

Preşedintele cere deputaţilor să ia parte mâine la un parastas de un an dela moartea marelui istoric Alexandru Xenopol.

La comunicări, d-l TEMPEANU cere achitarea bonurilor de rechiziţie, iar d-l CHIRIŢĂ, intervenţia Camerii în chestia marilor fraude dela Direcţia sanitară.

D-l VASILE P. HANEŞ protestează de modul, cum afost sărbătorit Tudor Vladimirescu. D-l IORGA anunţă că Liga culturală va face noi serbări în Iunie.

D-l AUREL DOBRESCU a arătat că a cerut tabloul funcţionarilor dela Subsecretariatul refacerii şi nu s'au putut preciza atribuţiile fiecăruia. D-sa cere desfiinţarea sinecurelor favoriţilor.

D-l ministru PETROVICI spune că deputaţii din Federaţie intervin la dânşul pe cale particulară pentru a nu se desfiinţa posturile la anumiţi funcţionari.

La ordinea de zi, începe discuţia asupra proectului pentru asociaţii profesionale.

D-l CALCIURESCU vorbeşte în continuare.

SENATUL

Şedinţa dela 18 Martie

Prezidează D-l general Coandă. Pe banca ministerială, D-nii Trancu-Iaşi, Goga şi Văleanu, general Averescu şi Garoflid.

D-l ministru TRANCU-IAŞI roagă Senatul să asiste la parastasul de un an dela moartea lui Al. Xenopol şi mulţumeşte văduvii pentru dania făcută oraşului Arad, constând dintr'o bibliotecă de 3.000 de volume.

D-l ALEXANDRESCU se asociază în numele Universităţii din Iaşi.

După-ce un senator arată starea lucrătorilor dela minele statului din Ardeal, cari au salarii derizorii, se trece la discuţia legii agrare.

Vorbeşte D-l Bujor, spunând incidental că guvernul nu poate echilibra bugetul. D-l Averescu răspunde, arătând greutăţile, cari sunt. Se speră însă de a se obţine chiar un excedent, deci echilibrarea e de mult asigurată.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOAMNA dorește ocupație că menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sftu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica intelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu seoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscand germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și îngrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe întreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

COMPTABIL se angajează de către o mare societate se cere se fie absolvent al scoalei superioare de comerț și să aiba practica de cel puțin 5 ani, adresa la ziar „Societate No. 22".

INCASATOR caută un mare Magazizn de coloniale sunt preferabil cei cari au locuința, adresa la ziar sub „Coloniale".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atât în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

FUNCTIONAR și DACTILOGRAFĂ Se caută un funcționar care se cunoască limba română și maghiară, pricepuții în administrația de moară vor fi preferiți. Tot aici află aplicare și o D-șoară de birou, cari cunosc limba română și maghiară vor fi preferite. Detalii se pot află în Str. Gărei (Vasut) 4. 440

CONTABIL. De către o mare Societate se caută un contabil bun bilanțier bine retribuit. Sunt preferați. Acei cari pe lângă limba română cunosc pe cea maghiară și eventual pe cea germană. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului subt „Comptabil". 412

Vânzări și Cumpărări:

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru cazinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sealon. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

Căsătorii:

TÂNĂR, român, etate 29 ani, funcționar de bancă, salariat 1800 Lei, dorește pentru eventuală căsătorie, cunoștința unei domnișoare, sau doamne, cu dotă, indiferent naționalitatea, să cunoască însă și limba română. Oferte serioase și discrete, la ziar sub „Nyza".

Diverse:

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lună 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGĂTORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

Avis.

Fiind că societatea I. Vlad și C. Stanciu Cluj ca atarea cu 17 Februarie 1921 sa desființat, rugăm pe toți debitori acestei societăți ca în timp de 8 zile se își achite datoria, tot asemenea și creditari sunt rugați a se prezenta în acest timp.

490 *I. Vlad și C. Stanciu.*

Domnișoară sau Doamnă

care să aibă garanție morală găsește imediat ocupație de

DIRECTOARE

pentru conducereaunui mare Restaurant.

477

Se oferă salar bun și locuință. Oferte se vor adresa la ziar sub D. 2400

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ.
61

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori întreținere caută urgent:
Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la
Gaspar Friedman
Str, Reg. Ferdinand No. 35.
444 Palatul Urania.

La Firma 453
Vadul Transilvaniei
Piața Mihai Viteazul No. 35.
Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerî

Technica Labora
BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața
320 Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ **Reprezentanțe import.**
Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Țițel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.

◆

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 41
PENTRU
MICA PUBLICITATE

„Banca Românească“

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălţi, Bazargic, Braşov, Cernăuţi, CLUJ, Constanţa, Galaţi, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureşului, Timişoara, Tulcea.

Imprumuturi şi conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăţi în ţară şi străinătate. Scrisori de credit şi Cecuri. Lombard. Scont şi incasso.

Sucursala CLUJ a început operaţiunile în ziua 21 Martie 1921.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

? CONSUM ?

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecţionează bijuterii de aur şi argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur şi argint sistem **Scheid.** Articole dentistilice de aur şi argint. Se capătă la **Róth** şi **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.

48

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, **carne şi mere,** de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

281

Salonul de modă

„VENUS“

şi a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir. Confecţionează cele mai elegante costume **engleseşti** precum şi rochii de stradă, serate teatru, bal etc. pelângă preţuri convenabile.

108

Nu intrati

în alte magazine, înainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat articole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Maşine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

Cumpăr tipografie,

complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB F. V. □□□

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Autenţiune

Inainte de aţi procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă preţuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbaţi şi copii şi pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zéfiruri pentru cămeşi lei 20. 465

Stofe pentru bărbaţi, dame şi băieţi en gros.

Alexandru Hosszu.

KÁTZ & BERNAT

Îşi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei

445

Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

Societatea Generală Comercială Română

Romolus Ternăveanu & Copenec

Cluj, Strada Iuliu Maniu 4. Adresa telegrafică: INEX.

Export—Import, Agentur—Comision, Cumpărări—Vânzări en gros. Transporturi internaţionale. Primeşte insărcinări p. ţară şi străinătate. 488

Se caută maestru tăbăcar

448

care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

---

De vânzare o fabrică de oţet,

care se află în funcţiune, în Cluj.

482 **Adresa la ziar „Fabrică“** ◆ ◆

„Banca Română soc. anonimă Satumare“

(Satu-Mare Piaţa Victoriei No. 6.)

CAUTĂ de urgentă un

contabil român

bun bilanţier, cunoscând perfect

484 **toate operaţiunile de bancă.**

Ofertele în scris sunt de a se adresa susnumitei societăţi cel mai târziu până în 25 luna curent.

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase maşini de călcat şi de fiert calitate bună garantată şi becuri electrice în cantităţi mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acţii.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Banca Rurală

Societate Anonimă Craiova

Angajează imediat: un şef morar pentru a conduce o moara de făină albă. ●● 2 contabili. ●● 3 casieri.

Ofertele se vor adresa administraţiei ziarului, sau direct la Banca susindicată. □□□□□□ 489

Sau eftinit lemnele!

1 mm. de lemne calitatea primă tăiate Lei 28·—
1 stânjii de lemne calitatea primă de fog Lei 420·—
transportă de domiciliu, depozitul de lemne

GRÜN Calea Traian (fost Árpád) No. 40.

Telefon 750. □ 480 □ Telefon 750.

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând **Castanin**

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de intrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

Preţuri de reclamă!

Cauciucuri

pentru automobile şi biciclete precum şi tot felul de accesorii.

In permanenţă în deposit benzină şi uleuri. ∴

Emil Blaga Cluj,

Piaţa Ştefan-cel-Mare 7

Telefon 2-70. ● Telefon 2-70.

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). 140 :-:-:

Radio 185 1

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

Cherestea

Produse de cherestea eftine, prompt livrabile la

Struniorul s.p. în Bistriţa

Cereţi preţuri. 478

ATENŢIUNE! ATENŢIUNE!

Numai la Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.

Se poate cumpăra mai eftin ca ori unde

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fităn) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocănească albită şi nealbită, pânză tela,

14 **nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.**

Zilnic sosesc transporturi noi. ●●● Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ANUL I. NO. 180 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 25 Martie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu
Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: [illegible] No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Declarațiile d-lui Brătianu

Comentariile, stârnite în jurul declarațiilor făcute de d. I. Brătianu la clubul liberal din Capitală, nu și-au sfârșit încă defilarea. Ziarele, de toate nuanțele politice, au prins acest prilej pentru a arăta din nou părerea lor despre „rezervele" pe cari le mai are țara, pentru o întrebuințare la timpul său, „golul" pe care îl va lăsa în urmă, guvernul actual. S'au auzit deci, și de data aceasta, glasuri cari au dat iar alarma împotriva „primejdiei liberale", și au subliniat încă odată faptul că șeful partidului liberal nu vine să-și rostească expunerea sa în Parlament.

In ceeace privește această a doua imputare, ea cade într'un moment cam nepotrivit, adică tocmai în mijlocul impresiei pe care o produc în public ședințele foarte puțin liniștite ale Camerei, din ultimele zile. Se pare că în loc de a se înregistra o scădere în violența luptelor parlamentare, spiritele sunt tot mai agitate și scenele sunt tot mai regretabile. Dintr'o parte a incintei se aud protestări împotriva „terorei" exercitată de majoritățile guvernamentele; din partea cealaltă pornește aceeaș înverșunare împotriva „atitudinei turbulente" a opoziției naționale. Și, adevărul este că din amândouă părțile nu țâșnește decât ură, dezordine și... vorbe urâte.

Este, aceasta, o atmosferă prielnică unei discuțiuni serioase, asupra nevoilor prezente ale țării, sau asupra soartei ei viitoare? Ce ar putea să spună, în mijlocul unui asemenea viespar de patimi, un om politic a cărui structură sufletească, sau a cărui gândire obișnuită, nu poate răspunde cu aceeaș măsură cotidianelor schimburi de amabilități ce au loc între reprezentanții națiunei? Din cele două aripi extreme ale Camerei pornesc aceleaș invective: — „Maimuțoi!" — „Ticăloși!" — „Nemerniculet!" D. I. Brătianu crede, desigur, că oamenii cari sunt preocupați de găsirea unor termeni noui pentru a-și completa vocabularul de mai sus, nu sunt cei mai obiectivi și mai cumpăniți cercecetători ai grelelor probleme cari cer o deslegare. I-se poate face o vină că a preferat un mediu mai pașnic, pentru a spune ceeace avea de spus?

Dar, declarațiile d-lui I. Brătianu au ridicat și un val de panică printre actualii deținători ai puterei, cași printre cei cari, cu atâta nerăbdare și înverșunare, vor să le ia locul.

Refrenul „primejdiei liberale" a tot atât de cunoscut. El constitue o ciudată contrazicere, față de părerea, — elaborată din aceleaș cercuri, — că partidul liberal e atât de „impopular", încât poate fi socotit, de pe acum, drept un cadavru.

Această prevestire funestă nu pare însă aproape de realizare. Dimpotrivă. în vreme ce așa numitele „partide noui" au ajuns la apogeul desorganizărei și desorientărei lor, partidul liberal, — pentru ce să n'o recunoaștem? — înfățișează o prețioasă rezervă de cugetare politică, a cărei maturitate și a cărei siguranță de sine, poate să fie la un moment dat de un real folos. In fața unei încordări nervoase, de surescitare necontenită, ce poate fi mai necesar că un ochi care vede limpede și un creer care judecă liniștit?

Intr'una din consfătuirile guvernamentale, d-l general Averescu a aruncat o vorbă, care ar putea să ne întristeze, dacă am putea-o crede. Spunea, anume, șeful partidului poporului, că actualul guvern este „ultima rezervă" a țărei.

Imprudență și neîntemeiată declarație. Căci, ar fi să desperăm despre posibilitățile de consolidare deplină a Statului, dacă am crede că dincolo de d. C. Argetoianu începe neantul pentru politica românească! După cum, ar fi la fel de trist, dacă în locul acestui neant s'ar afla numai conglomeratul, din ce în ce mai puțin consistent, al așa numitei opoziții naționale, a cărei acută criză de orientare, provocată de apariția d-lui Stere, nu numai că n'a fost potolită, dar trece prin faze din ce în ce mai acute.

In asemenea condițiuni, adversarii partidului liberal cred că încrederea cu care d. I. Brătianu vorbește despre viitorul guvern al României, constitue un mare pericol pentru țară, — mai mare, evident, decât afățările demagogiei și experiențele pe cari incompetența le face, de un an încoace.

D-l I. Brătianu a ținut să răspundă însă și acelora cari se tem atât de apropiata venire la putere a partidului liberal, și a subliniat că datoria unei organizații politice nu este să se întrebe *când* va fi chemată la conducerea țărei, ci să se preocupe *cum* va putea să facă față datoriei sale. Și, în această privință, trebuie să reproducem aci, ca încheere, părerea șefului partidului liberal, că această datorie constă în: a menține și a desvolta o viață politică în sensul celei mai strânse solidarități, între toate straturile națiunei, și în a se menține sincer el însuși pe tărâmul principiilor, singurul pe care nu este expus să alunece în greșeli totdeauna posibile la indivizi ca și la organisme întregi cum e un partid politic.

Iată, deci, unde e „primejdia liberală."

Pentru neamul lui

„Adeverul literar" a avut frumoasa idee să publice de curând „predoslovia" sau prefața, pe care Miron Costin, marele nostru cronicar din secolul al 17-lea, o face operii sale istorice. Să ne smulgem câte-va clipe din vârtejul amețitor al vieții de azi, așa de zorite după chiverniseli personale și să ascultăm, reculeși, ce vrea să ne spună bătrânul și sfătosul boier moldovean de-acum aproape trei secole:

„Inceputul țărilor acestora și al neamului moldovenesc și muntenesc și în țările ungurești cu acest nume „Români" până astăzi, de unde sunt veniți întru aceste părți de pământ, a scrie, multă vreme la cumpănă au stătut cugetul nostru.

„Să încep osteneala aceasta după atâtea veacuri, de la descălecatul țărilor dintâi, de la Traian, Împăratul Râmului, cu câte-va sute de ani peste mine trecute, sé sperie gândul. A lăsa iarăși nescris, cu mare ocară înfundat neamul acesta de o seamă de scriitori, este inimei durere. Biruit-a gândul să mă apuc de această osteneală...

Boier de vifă veche, bogat, cult și având satisfăcute toate ambițiile, pururea sfetnic de coroană și puternic și temut răsturnător de domni, Miron Costiu își are totuși sufletul neliniștit de o adâncă durere: neamul lui nu e „scris" cum trebue în istorie. Dintre puținii scriitori, cari au vorbit despre el, cei mai mulți l'am bârfit și l'au scoborît, după planurile lor, interesate și josnice. Dar iată că el, deși îl sperie gândul de a se apuca de o muncă atât de zăbavnică și de istovitoare, își birue nehotărârea și începe să scrie, numai să nu rămâe neamul uitat sau batjocorit.

Și acum, să ne gândim puțin și la noi. Planuri curagioase pentru o muncă vastă, de ani de zile, arar se mai fac. Riscurile nu mai tentează și avântul și-a domolit aripele, cari abia se mai sbat, încet de tot și aproape de pământ. Pentru or'ce întreprindere, cât de mică, se cer în gura mare ajutoare de-aiurea și apelul la puterile proprii a'ncepuit să fie socotit o risipă nesăbuită. Ne zădărnicim viața într'o muncă fărâmițită, zi de zi, meschină, fără continuitate și deci fără grandoare.

Cu o asemenea muncă, ce d'abia satisface cele mai mici pretenții personale, intime, poate să mai rămână ceva și pentru alții? Nu; pentru tine și, cel mult pentru ai casei tale, ești dator să-ți frământi existența. Iar, dacă ai fericirea să trăiești în România-Mare, asta nu implică vr'o datorie, ci, din potrivă, dreptul la un continuu profit.

Trei secole de progres te-au făcut un om ciudat și demodat, bătrâne Miron Costin.

N. G. T.

Focul „prică înfrângerea germană

„Le Figaro" publică sub acest titlu un interesant articol, în care mareșalul Foch, vorbind d-lui Recouly, expune motivele înfrângerii Germanilor.

Referindu-se întâi la memoriile generalilor Hindenburg și Ludendorf, spune despre cel din urmă că nu e decât un excelent ofițer de stat-major, priceput în a conduce și organiza armate, dar neînțelegând nimic din adevăratul caracter al acestui război național, care pune în joc cele mai mari interese, existența chiar a popoarelor și, deci, cu predominarea forțelor morale îndeosebi a patriotismului. Armatelor germane din 1918 le-a lipsit forța morală.

In 1814, situația era exact contrarie: Blücher, York, Zieten, Kleist erau cuprinși de o însuflețire sacră și s'au aruncat cu cea mai mare impetuozitate asupra dușmanului, care era Napoleon. Unii dintre ei, Blücher în special, erau departe de a fi genii militare; inteligența le era chiar mărginită, dar flacăra interioară a fost atât de mare, încât a umplut toate celelalte lipsuri, așa că marele Napoleon a fost învins.

In lupta dela Laon, din 1814, pornită de Napoleon împotriva Prusienilor și Rușilor, un corp de armată francez a fost condus de Marmont, care, obosit, descurajat, fără pic de credință în victorie, își conduse trupele cu inerție. York cu Prusienii s'a asvârlit cu furie asupra lui și i-a pulverizat armata. Napoleon totuși dădu bătălia. Blücher, simțindu-se bolnav, trecu comanda lui Gneisenau, dar lăsă ordinul formal ca să se pornească o ofensivă violentă împotriva puținilor soldați francezi, cari mai rămăsese. Gneisenau însă era un om prudent, circumspect și avea o frică teribilă de Napoleon. El revoacă ordinul lui Blücher. York, când primește acest contra-ordin, se 'nfurie și, foarte simplu, pleacă spre Bruxelles, întovărășit de un singur ofițer. Blücher află și telegrafiază: „Revino, bătrâne York, niciodată istoria nu va crede asta despre noi". York se 'ntoarce și bătaia războiului se 'nclină de partea Prusienilor.

Ce frumos e strigătul acesta al bătrânului soldat, în care forța morală domină tot restul! „Revino, bătrâne York!" Aci e marea pricină a înfrângerii lui Napoleon.

In 1918, această ardoare, această încredere în Victorie se regăsesc, dar ele sunt de partea Aliaților. Toți, împreună lovesc în Germani cu o furie crescândă. Trupele sunt obosite, efectivele și mijloacele reduse, dar ce interesează? Unii dintre ei atacă fără să-și dea bine socoteală de obiective, fără să știe exact unde sunt duși, dar asta nu-i împiedică să-și continue atacurile cu furie. Increderea, elanul, însuflețirea sfântă, iată principala cauză a victoriei Aliaților.

Iată adevăratul război național, în care forța morală va rămâne totdeuna un factor predominant.

Acest ideal, această forță morală a lipsit acum armatei germane, ca și întregei națiuni, în care nu e decât un materialism grosolan.

Cultul pentru împărat s'a văzut ce reprezintă cu adevărat în ziua, în care Wilhelm al II-lea a fugit rușinos, părăsindu-și trupele în dezordine. Respectul, glorificarea forței brutale, războiul conceput ca o întreprindere de jaf, e tot ce găsim în fondul sufletului german și asta nu e mare lucru.

Nu e curios ca, exact la interval de un secol, să vezi forța morală, idealismul, tot ce e mai frumos și mai mare în om, însuflețind națiunile înarmate și conducându-le la victorie?

Din ce e formată această forță neînvinsă? La bază, siguranța obsolută că aperi o cauză dreaptă, o cauză sfântă. Apoi, în execuție, energiile tuturor susținute de sentimentul comun al dreptății și al libertății.

Sciziunea socialistă

Starea rea în care a fost adusă muncitorimea după războiu a mărit cu mult numărul proletariatului combatant întru ideile marxismului. Nouăii veniți, lipsiți de experiență și pricepere, au covârșit pe cei ce desăvârșiseră în ultimii ani mișcarea socialismului sindicalist și politic, introducând anumite mijloace de luptă și o ideologie pe cari socialismul științific le înlăturase de mult.

Speranța acestor masse de-a prefaçe de azi pe mâine societatea actuală, a crescut prin înțelegerea greșită a revoluției ruse. Nădejdea unei schimbări radicali și-a atins intensitatea maximă, dat fiind că marea parte a masselor nu cunoașteau stările reale din Rusia, pe care deci erau în neputință de-a le interpreta, și astfel se născu convingerea că Rusia a realizat pe deplin idealul socialist.

In urma congresului internaționalei comuniste din vara anului trebut, tezele susținute, condițiile de afiliere impuse, sectara apreciere a situației, cât și mijloacele de luptă și de organizare dictate de Moscova, a arătat unei mari părți a proletariatului român, că pe cât de vătămătoare e dictatura, pe atât de nerealizabilă este în alte state. Internaționala comunistă impunea partidelor afiliate excluderea nu numai a reformiștilor, ci și a centrului, și a social-democraților marxiști și revoluționari, astfel că sciziunea era de fapt făcută prin adoptarea acestor condițiuni. Consiliul general al Partidului Socialist român, în care nu era nici o unitate de vederi, ci numai de-

osebiri ce împiedecau orice acțiune comună, curente ce se neutralizau reciproc, lucru ce s'a evidențiat în desbaterile ce au avut loc, s'a convins că orice acțiune comună era imposibilă, astfel că în urma consfătuirilor avute, reprezentanții curentului social-democrat, elita luptătorilor socialiști, s'a retras din partidul, care dela o vreme încoace adoptase tactica luptei comunismului moscovit, și a format partidul social-democrat, compus din toate organizațiile muncitorești din Bucovina, majoritatea celor din Ardeal și câteva din vechiul regat. In același consiliu se constitui partidul comunist, și o fracțiune centristă.

Atât social-democrații, cât și comuniștii au același țel final; desființarea oricărei exploatări a omului de către om și înfăptuirea societății comuniste. In ceea ce privește concepțiile lor asupra problemelor sociale, politice, economice, asupra tacticei de luptă, asupra organizării masselor muncitorești, se deschide o prăpastie. Pe când primii au rămas fideli doctrinei materialismului istoric și învățăturilor marxiste, ceilalți sunt niște revoluționari romantici, ce cred că mersul unei societăți se poate schimba în orice moment și prin orice mijloace.

Comuniștii pretind că societatea e proprie pentru o revoluție și că e deajuns o mână de oameni hotărâți și cari știu ce vor, — chiar dacă massele muncitoare n'au ajuns la maturitate necesară spre a conduce — ca să distrugă actuala organizație socială, spre a introduce dictatura proletariatului, fără a ține seama de concepțiile politico-sociale și de voința majorității cetățenilor. Ei doresc să strângă în jurul lor o minoritate conștientă a proletariatului, cu ajutorul căreia să acționeze, iar restul proletariatului, cu cât va fi mai înapoiat în cultură și mai mizer, cu atât va fi un element mai bine de condus și de supus.

Social-democrații pretind că revoluția nu poate fi provocată de oricine, ori unde și ori când, ci admit necesitatea unor factori materiali și morali, ca să pue mâna pe putere și să o păstreze, considerând ca o datorie să organizeze și să ridice nivelul moral și cultural, cât și cel material al muncitorimei, ca s-o pregătească și s-o facă aptă pentru a conduce.

Centriștii sunt mânați de-o dorință lăudabilă: menținerea unității mișcării muncitorești, fără să ție seamă însă că un partid nu e un scop, ci un mijloc pentru propagarea și înfăptuirea unor idei. Un partid, oricât de puternic și de unit ar fi în afară, nu poate servi la înfăptuirea unei idei, când nu e o coeziune internă, când membrii lui nu se identifică în concepții și acțiuni.

Mișcarea socialistă, pentru motivele arătate mai sus, nu mai era de mult unitatară, și numai considerațiuni de ordin tactic, și tendințele de împăciuire din ambele taberi, au împiedecat producerea mai de timpuriu a rupturei, care era un proces ce trebuia să ne producă și s'a și produs în momentul impus de evenimente și împrejurări.

Conferințele „Astrei"

— D-l Marin Ștefănescu despre filozofia lui Haşdeu —

In fața unei săli arhipline, compusă din elita intelectuală a Clujului distinsul profesor dela facultatea de litere d-l Marin Stefanescu a desvoltat Vineri interesanta d-sale conferință asupra filozofiei lui B. P. Haşdeu.

— „B. P. Haşdeu, începe conferențiarul, a fost unul dintre cei mai adânci gânditori și cel mai mare învățat al României. Figura lui a rămas legendară în istoria culturei noastre. Inainte de a intra în analiza filozofiei lui Haşdeu este bine să spunem câteva cuvinte asupra vieței lui. S'a născut la Hotin în 1836 și a murit la Câmpina în vârstă de 71 ani, la 1907 a studiat la Harcov până la vârsta de 19 ani. După acela a intrat ca ofițer în armata rusă. O dată cu realipirea sudului Basarabiei de patria mamă (1856) este numit judecător la Cahul în 1857. Apoi trece ca profesor de istorie la Iași după care este numit profesor de filologia comparată la București. A fost deci un autodidact, totuși un om de o cultură vastă. Haşdeu a fost un om cu totul fenomenal și apărea în fața contemporanilor săi ca un uriaș al gândirei omenești. Cu toate acestea sunt abia 15 ani dela moartea lui și Haşdeu este aproape uitat. Istoricii și filologii noștri contimporani însă, merg pe urmele trase de Haşdeu. Lucrările istorice de căpetenie ale lui Haşdeu sunt: *Arhiva istorică a României* (1865); *Istoria critică* (1863—1863) și *Cuvinte din bătrâni* (1878—79. Apoi ca lucrări filologica: *Etimologicum magnum romanie* și planul marelui dicționar al limbei române pe care la continuat Al Philippide iar azi savantul nostru filolog d-l Sextil Pușcariu.

Haşdeu a fost, și un adânc filozof. Filozofia lui face parte din acele comori ale sufletului românesc, ca filozofia unui Eminescu, S. Bărnuțiu etc, comori pe care nu le cunoaștem îndeajuns dar grație cărora noi suntem ceia ce suntem astăzi. Dacă am ști câtă valoare stă în adâncul sufletului românesc, nu ne-am descredita atâta noi între noi batjocorind cei din Ardeal pe cei din Regat și invers ci ne-am pune cu toți la o muncă frățească tot mai intensă pentru ca să ne împlinim destinul care este ce noi să fim fruntea civilizației.

Care este filozofia lui Haşdeu? Deși Haşdeu nu a fost un filozof specialist ci un filolog și un istorie totuși scrierile lui istorice sunt pătrunse de spiritul filozofic. El are însă și a operă pur filozofică „*Sic cogito*" (1892). Această operă a fost scusa în urma năpraznicei dureie cauzată de moartea prea timpurie (18 ani) a genialiei sale fiice, Iulia.

Denumirea filozofiei lui Haşdeu este aceea de „*Spiritism*". Prin spiritism, Haşdeu nu înțelege numai meștesugul de învârtire a meselor, ci o doctrină mult mai înaltă, și anume doctrina unei armonii. Spiritismul, zice, Haşdeu, este doctrina care armonizează știința cu religia sau materia cu spiritul. Ea este o experiență, dar o experiență religioasă. Ea este o religie, dar o religie experimentală. Conform acestei doctrine lumea stă în următorul proces: știința ne duce la ideea de infinit iar credința (religia) la ideea de Dumnezeu. Deci fie că vom zice Dumnezeu fie că vom zice infinit noi spunem unul și același lucru. Dacă este așa, tot ce există în această lume este o parte mărginită luată din nemărginire, parte care merge sau spre o tot mai mare *mărginire* sau spre nemărginire.

Așa de ex. ceia ce ne cade sub ochii trupului este, evident, parte de materie mărginită — pe când ceia ce vedem prin ochii mintei este o forță care tinde spre nemărginire — un spirit. Ca atare am putea spune că tot ce există este mai întâi o creație pe care d-zeu a creat'o din nemărginire sa, mărginindu-se pe sine. Și apoi am mai putea spune că orice creație trebuie să tindă — ori ajunge din mărginire la nemărginire. — Este o natura naturans și o natura naturată.

Așa fiind, urmează că între ceia ce numim pură materia și ceie ce numim pur spirit sunt o mulțime de trepte intermediare. Tot ce există este o nemărginire întrupată, încătușată într'o marginire. După moarte nemărginirea trece în întruparea unei mai mari sau mai mici margini după cum trebuința-i de desmărginire a fost mai mică sau mai mare. Noi ne dăm seamă cât suntem dar să facem un pas mai departe. Fie de exemplu imaginația sau visul. El este, evident o semi viață sau o semi moarte și deci o semi desmărginire. In chipul cel mai riguros, inductiv trebuie să concludem că același proces într'un grad și mai mare este și cu moartea. După moarte, spiritul părăsește trupul trecând într'o altă lume mai spirituală dar nu complect lipsită de materialitate. De aici posibilitatea spiritismului sau al învocărei spiritelor cu forme de materialitate diafană. In tot acest proces, fie aici pe pământ fie între pământ și cealaltă lume există o continuitate desăvârșită și anume: nu există om pe lume care să fie bun patriot dacă nu e bun membru de familie sau adevarat umanitarist dacă nu e bun patriot. Totul este o armonie astfel comunicarea între noi și spiritele celor duși pe aită lume nu se face oricum ci numai pe temeiul iubirei intense. Aceasta comunicare cu spiritele nu se face oricum ci numai cunoscând-o, crezând în ea și iubind-o.

Nu pot chema decât pe aceia de care sunt demn și îi iubesc Aceasta este în liniamente generale filozofia lui Haşdeu.

In aceasta filozofie, Haşdeu s'a inspirat ca orice om cult din cultura apusului din filozoful italian, Giordano Bruno din Spinoza, din Darwin, din Vico etc. Izvorul principal însă, de inspirație al lui Haşdeu (este gândirea românească (Eliade Radulescu, Nicolae Bălcescu etc.)

Distinsul conferențiar își încheie interesante conferență cu următoarele concluzii: să ne conducem de principiul armoniei și al continuității. Se ne înabilăm sufletul cu cultura apusului dar s'o asimilăm, s'o altaim pe substratul românismului. Să ne ferim ce cultura apusului să nu ucidă românismul din noi.

D-l Marin Stefanescu termina cu un elogiu adus memoriei lui Haşdeu care a fost cea mai înaltă expresie a culturei și a cugetărei românești.

P. S.

Comemorarea lui A. D. Xenopol

La Mitropolia din București s'a oficiat, din inițiativa comitetului bibliotecei „A. D. Xenopol" din Arad, un parastas pentru pomenirea marelui dispărut.

Au luat parte d-na Riria Al. Xenopol numeroși membrii ai Academiei Române, d. ministru Trancu-Iași, director St. Cunescu și Costia Narly din ministerul muncii, comitetul de inițiativă și o delegație de studenți de la Universitatea din Iași.

După oficierea serviciului divin, d. *Ștefan Cicio Popp* a ținut să arate recunoștința ce o are Ardealul pentru A. D. Xenopol, care pentru prima dată a scos istoria românească din romantismul în care persista din pricina lipsei unei metode științifice și pe care a introdus-o marele istoric. Xenopol a arătat istoricilor streini că Ardealul este românesc.

D. ministru Trancu-Iași a reliefat, pe lângă calitățile de mare savant și filosof, însemnătatea lui Xenopol ca stimulent de energii și entusiasm.

Mitropolitul Pimen al Moldovei a promis d-nei Xenopol că va vorbi la Iași și va fi sufletul unei mișcări de recunoștință și reînviere a memoriei marelui dispărut.

Din partea Universității din Iași a vorbit un student, arătând recunoștința ce întreaga Universitate din Iași o are pentru marele ei apostol.

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul „INFRĂȚIREA"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Organizarea propagandei bolșevice

Cea mai puternică armă: propaganda. — Comitetul de propagandă. — Agenția din Berlin. — Liniile de comunicație. — Rețeaua oficială. — Rețeaua secretă. — 21 de curieri într'o lună. — Posturile din Zürich și Londra.

Ziarul francez *Excelsior* publică un important articol asupra propagandei bolșevice, arătând în amănuntele ei organizarea acestei propagande. Reproducem acest articol pentru interesul pe care îl înfățișează desvăluirile făcute asupra chestiunei.

Cea mai puternică armă: propaganda.

Organizarea propagandei bolșevice datează din 1917. Un an după aceia, unul din membrii delegației sovietiște asigură la conferința de pace de la Kiew că bolșevicii posedă o armă mai puternică decât mitralierele, gazurile și artileria: propaganda. De atunci s'a perfecționat așa că ajuns astăzi un puternic mijloc de acțiune.

In interior ca și în țările străine propaganda e o armă teribilă.

După formula bolșevică „toate mijloacele sunt bune dacă reușesc". A face propagandă nu înseamnă numai a răspândi teoriile comuniste ci și a slăbi adversarul pentru a pregăti victoria armatelor roșii. La început guvernul sovietic a creat această organizație pentru trebuințele interne și apoi a extins-o în Europa. Redăm după ultimele date modul de funcționare a propagandei.

Comitetul executiv central panrus are un birou de propagandă împărțit trei secțiuni: 1) propaganda internă, 2) propaganda în armată, 3) propaganda externă. Ultima se subîmparte în două subsecții: orientală și occidentală. Subsecția orientală cuprinde opt grupe: China și Corea, Japonia, India, Afganistan și Turcia, Persia, Caucaz, popoare nomade. Subsecția occidentală e formată din 19 grupuri: Germania, Polonia, țările baltice, țările scandinave, Austria și Ungaria, Cehoslovacia, România, Bulgaria, Jugoslavia, Italia, Grecia, Spania, Franța, Anglia, Irlanda, Statele Unite, Belgia și Elveția.

Comitetul de propagandă

Biroul central de propagandă e pus sub ordinele unui comitet compus din Zinovieff, Radek, Cicerin, Lunaciarsky, Litvinoff, Krassin etc. și care conduce întreaga organizație împărțită în trei rețele: 1) rețeaua oficială; delegații diplomatice sau comerciale sovietice în străinătate, birouri de presă, agenția telegrafică „Rosta", stațiunile radiotelegrafice din Moscova, Nicolaiew, Sevastopol, Theodoria, Odessa etc. 2) rețeaua secretă A: o mulțime de agenți depinzând de cutare sau cutare misiune diplomatică 3) rețeaua secretă B: compusă din agenți de propagandă depinzând de un centru unic în străinătate, dintr'un serviciu special de legătură și de agenții de informații conduse de un reprezentant al faimoasei W. C. Ka. — comisia extraordinară pentru combaterea contrarevoluției.

Rețeaua oficială

La Reval, port la marea Baltică este instalat postul înaintat al acțiunei comuniste în Occident, pentrucă guvernul sovietic a crezut că e mai prielnic pentru a-i servi scopurilor lui. De aceia a instalat acolo tot ce poate servi la propagandă: tipografii, birouri de informațiuni, depozite de mărfuri etc. Centrul Reval e pus sub conducerea lui Litvinoff de care depind următoarele centre: Helsingfors, Riga, Kovno, Praga, Viena, Roma, Stockholm, Copenhaga, Londra, Berlin.

Legătura între Reval și misiunile bolșevice din Europa e asigurată prin curieri diplomatici oficiali sau secreți. Postul de transmitere din Berlin îi permite lui Litvinoff să fie în contact permanent cu șefii de misiune din Viena și Praga.

Aurul rus, destinat să alimenteze cassele misiunilor sovietice urmează același drum ca și broșurile de propagandă afară de întreținerea misiunilor, aceste sunt cheltuite pentru întreținerea rețelelor secrete A. și B. precum și pentru subvenționarea grupărilor comuniste afiliate internaționalei a III-a.

Rețeaua secretă

Afară de biruorile oficiale de propagandă și de informații care funcționează pe lângă ambasadele sovietice, bolșevicii mai posedă rețeaua B, foarte bine organizată, extraordinar de activă și a cărei scop e să pregătească revoluția mondială. Fără aceasta regimul comunist instaurat în Rusia nu poate fi considerat ca stabil.

Intre oficinele sovietice oficiale în străinătate și cele ale rețelii secrete e o mare deosebire. Cele dintâi întrebuințează procedee aproape avuabile, ultimele nu au în vedere decât scopul fără a se uita la mijloace.

Rețeaua secretă a fost înființată în 1918 de către W. C. K. a cărei director, Dzerzinsky continuă să tortureze Rusia. In 1919 rețeaua trece sub ordinele oficiului de propagandă central executiv panrus care i-a dat o așa mare desvoltare încât astăzi nu există o singură țară în care se nu-și aibă ramificații.

Am indicat scopul urmărit: revoluția mondială. Pentru a-l atinge oficinele rețelii secrete au recurs la toate mijloacele. pro-

Cronica politică

Prețul pământului. La Senat se urmează discuția pe articole a reformei agrare în aceiași atmosferă de patimă în care se întâlnesc, totdeauna gata de scandal, tendințele reacționare ale d-lui Garofild și preocupările electorale ale Federației. Lupta se dă acum în jurul prețului care trebuie fixat pentru plata pământului expropriat, și acum ambele tabere se izbesc de propaganda demagogică făcută în alegeri, chestiunea nu poate fi discutată cu acea liniște de spirit care să înlesnească o bună și dreaptă soluționare. Căci după ce și unii și alții, ca să smulgă voturile țărănimei, au promis doi ani de zile pământ fără plată, este evident că acum le vine greu să fixeze un preț care să fie drept și în același timp să satisfacă și interesele electorale ale celor două tabere.

In ultima ședință, venind să recunoască din partea guvernului că textul legei va trebui să sufere o modificare și că puterea legislativă are datoria să fixeze anumite margini puterei judiciare în ce privește prețuirea pământului, d-l general Averescu a cerut amânarea discuției pentruca guvernul să poată da articolului în chestiune o redactare mai fericită în jurul căreia toate partidele să cadă de acord. Cum însă pe Federație n'o interesează soluționarea problemelor, ci numai posibilitatea de a le exploata cât mai mult în vederea agitațiilor electorale, reprezentanții ei au cerut, *prin scandal*, continuarea discuției, adica *continuarea scandalului*, singurul mijloc prin care nu se dau soluții, dar se recoltează voturi.

Originile partidului Național-Liberal

- Ce spune A. D. Xenopol -

Comemorarea eroului național Tudor Vladimirescu, a atras după ea discuție asupra originei partidului național-liberal. Și fiindcă s'a încercat falsificarea istoriei, dăm următoarele citate din prețioasa lucrare a ilustrului istoric A. D. Xenopol, intitulată *„Istoria partidelor politice în România"*.

La pag. 48, vorbind de proclamațiile lui Tudor către țară, Xenopol spune că din ele reese că Tudor „era înțeles cu o parte din boeri, anume cu acei din partidul național, pe care îi excepteză din acei dați în prada jafurilor țăranilor. Se mai vede apoi, că el se înțelegese dinnainte cu acești boeri și că „după cât se vede, *el răsculase pe țărani din îndemnul partidului național"*.

Iar la pagina 230, necontestatul istoric spune următoarele;

„Desvoltarea partidului național în sânul vieței românești, înfățișează de la un timp încolțirea unei noui alcătuiri politice a cărei închegare stă în ideile de libertate și egalitate, și care iea dela o vreme numele de *partid liberal* (sublinierea este a autorului, ceeace denotă precisiunea afirmației). Acest partid se înghebase cu încetul în stratul politic al poporului român, infiltrându-se ca apele de ploaie în măruntare pământului, pentru ca deodată să apară la lumină, ca acele râuri ce pornesc din adânc . . ."

Iată așadar cum se precizează de însuși A. D. Xenopol, originile partidului național-liberal, care, în felul acesta, își dovedește o necontestată tradiție și rădăcini adânci în straturile poporului, din care a izvorât și în care, precum spune: „s'a infiltrat ca apele . . ."

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Politicianismul „oamenilor noui"

Cum a fost ales d-l G. Bogdan-Duică

„Patria" a crezut că-și poate convinge cetitorii că politica Federației ar fi având alături de ea și sprijinul elementelor noastre intelectuale, întrucât reprezentanții Universităților în Parlament ar fi ei înșiși membri ai diferitelor partide din Federație. Pentru aceasta dă ca exemplu și Universitatea din Cluj al cărei ales se știe că e D-l G. Bogdan-Duică. Exemplul însă este rău adus.

Profesorii universitari de la Cluj au ales pe d-l Bogdan-Duică senator, tocmai fiindcă d-sa a declarat solemn că este independent și că, mergând în Parlament, nu va face politica niciunui partid. Și pentrucă unii profesori puneau la îndoială independența politică a d-lui Bogdan-Duică, acesta, solicitând voturile, *a trebuit să înmâneze colegilor săi* următoarea declarație scrisă care, cetită astăzi, constituie cea mai bună dovadă despre politicianismul „oamenilor noui".

Stimate Domnule Coleg!

Punându-se de către colegi candidatura mea pentru Senatul țării, vă rog și eu să binevoiți a vota pentru mine.

Luptând în Bucovina, despre care am scris o carte, în Ardeal, despre care am scris mai multe cărți; cunoscând și regatul unde vre-o douăzeci de ani m'am ocupat cu politica națională, *niciodată de partid*: fiind acum vorba de-o unificare înțeleaptă, gândită real, cred că despre instituțiile la a căror chibzuire este chemat parlamentul, eu aș putea spune oricând o vorbă deplin orientată și mai ales *independentă*, cum totdeauna mi-a fost felul meu de a fi.

Cu bune salutări colegiale.

G. Bogdan-Duică.

Cluj, 21 Aprilie 1920.

Este adevărat că, odată ales, d-l Bogdan-Duică și-a uitat de angajamentul luat față de colegii cari i-au dat voturile și-a început să facă o politică care-l privește numai pe d-sa personal, dar rămâne dovedit că d-sa a fost ales nu pentrucă reprezenta vreun partid politic, ci tocmai fiindcă se înfățișase colegilor săi ca fiind independent și străin de orice politică de partid.

Știri și fapte politice

Comentând autonomismul blocului Basarabean, „Voința", care numește oaspeți pe toți dascălii și organizatorii din vechiul regat și care a afirmat că „era mai bine . . .", îl condamnă. Este desigur același sistem ca și în chestiunea reformei agrare, numai invers spus, și anume: „la alții nu, la noi da".

*

D-l Dr. Aurică Vlad n'a reușit la Bocșa-Montană. A căzut cu toată reclama pe care i-a făcut-o „Voința", cu portretele lipite pe vasele locuitorilor.

Așadar, primul porumbel nu s'a întors cu rămurica în cioc; n'au scăzut încă apele tulburi.

Intrebarea este: va mai candida d. Bontescu la Timișoara, în urma acestei încercări?

*

Dacă „grupul gânditorilor economi" dela „Voința", n'a putut înregistra un succes electoral cu prilejul susținerei candidaturei d-lui Vlad, în schimb a bătut recordul conversiunilor . . . de păreri, cu ziarul „Lupta". Ar putea oare să ne dea „Voința" o cât de mică lămurire asupra mijloacelor cu care a schimbat atât de deosebit părerile susnumitului ziar?

Marele Complot maghiar contra României

VI

— Cine sunt vinovații —

Költe Gábor.

Instrucția a arestat pe fostul consilier al Curții de Apel ungurești *Dr. Költe Gábor.* Numitul luase în ultimul timp un post însemnat pe lângă episcopia reformată din localitate, cu scopul îndoit de a explica autorităților mijloacele largei sale existențe printr'un serviciu, iar în realitate, și în al doilea rând, la adăpostul sacrosanctei inviolabilități pe care socotea că o va avea în cuibul popesc, să-și exercite neturburat și nebănuit trista-i meserie de spion.

El era șeful mișcărei politice iridente, în spatele căruia se ascundeau personalități și mai însemnate; el era primitorul și îndrumătorul curierilor din Budapesta; el primea ordinele și pentru secția politică și pentru secția militară; el adăpostea toți spionii trimeși de guvernul unguresc în sălile anume amenajate — din imobilele școlilor și episcopiei reformate, transformând cancelariile episcopiei, unde noul Dumnezeu al Maghiarilor, Horthy, luase locul adevăratului Dumnezeu, în templu de închinare crimei și spionajului.

Din această nouă oficină porneau ordinele de sabotare a organizării administrațiunii românești; de aici porneau rapoarte către Budapesta și ordinele oficiale către parohii, care se organizau în umbră și inițiau credincioșii bisericii în noua lor religiune: dărâmarea statului român.

Deși reformații și unitarii sunt deosebiți ca dogmă, vântul nebuniei ungurești netezise diferențele credinții, unind pe slujitorii ambelor biserici,

înfrățindu-i în executarea aceluiași cult nou al spionajului și iredentei ungurești:

Cinstitele fețe bisericești călăuzite și îndrumate de remarcabila inteligență a lui Költe Gábor, uitând că sunt tolerați în atât de îngăduitoarea noastră țară, în loc să cugete la respectarea dogmelor care în toate religiile propovăduesc înfrățirea, făceau din biserică, — ei, noui farisei — biserica învrăjbirei.

In această situațiune de fapt, episcopiile bisericelor ungurești țineau corespondență oficială cu ministerul cultelor din Budapesta, căreia îi trimitea rapoarte și îi solicita aprobarea fără grija granițelor închise, și în disprețul nouii administrațiuni românești.

Prin abilitatea Maiorului Chiru, o parte din aceste rapoarte oficiale semnate de înalți prea sfinți, se găsesc în dosarele in-

---

vocări, sabotaje, greve, crise economice, tulburări, defaitism etc. Afară de acestea, agenții trebue să trimeată informații amănunțite asupra personalităților ostile bolșevismului.

Rețeaua secretă e condusă de la Moscova, fiind ordonată oficiului de propagandă și în strânse legături cu W. C. K. și comitetul executiv al internaționalei comuniste. Șefii acestei rețele sunt Zinovieff, Dzerzinsky, Zatzis, Avanessoff, Larin și Kameneff.

Liniile de comunicație

Șapte linii de comunicație leagă centrul Moscova cu restul Europei: 1. Moscova - Marmansk - Vardöe - Bergen - Hull; 2. Moscova-Petrograd-Yamburg-Narva-Reval - Sviaemünde - Berlin; 3. Moscova-Minsk-Varșovia-Cracovia - Teschen - Praga; 4. Moscova - Kiew - Jitomir - Rovno-Kovel - Varșovia: 5. Moscova-Kiew-Proskurow - Kamenetz-Podolsk - Hotin - Cernăuți - București; 6. Moscova-Kiew-Odessa-Akerman - Galați - București; 7. Moscova - Kiew - Odessa - Varna-Sofia.

Această enumerație cu toată monotonia ei este elogventă. Ea arată ce este formidabila organizație bolșevică care ocupă centrul Europei ca o gigantică țesătură de păianjen.

Liniile Moscova - Reval și Moscova - Praga funcționează cele mai des. Intre orașele dotate cu agențiile rețelii secrete circulă curieri bolșevici sub cele mai diverse înfățișări.

Agenția din Berlin

Berlinul e centrul de direcție a rețelei secrete pentru Europa, afară de Finlanda, Estonia, Letonia și Lituania care depind de Reval. Șeful centrului e Vigdor Kopp zis Kopelavici, înconjurat de un întreg Stat major: Eyduk membru al „W. C. K." organizatorul masacrelor de ofițeri la Vologda în 1918, Peters, Ausky dela serviciul informațiilor. Marta Zaralska zisă baroneasa Nitz faimoasa spioană germană în Rusia. In timpul războiului „baroneasa" s'a introdus la serviciul de informații a armatei 7-a rusești grație prieteniei intime cu șeful acestui serviciu.

Centrul Berlin dispune de resurse considerabile și zvârle aurul în dreapta și în stânga. Bugetul acestui centru e „Kolossal" fiindcă Kopp subvenționează o armată de agenți, informatori, curieri, ziariști, cooperative, cercuri, ziare biblioteci. Dându-și seamă de faptul că propagande comunistă făcută fățiș l-ar putea fi periculoasă, Vigdor Kopp a organizat la Berlin și în alte orașe grupuri ruseți moderate. Așa este, de pildă, asociația berlineză *Mir i trud*, condusă de profesorul Stankelevici și ziaristul Golubzoff, care sfătuește pe emigrații ruși să se împace cu sovietele și să lucreze pentru Rusia fără a se ocupa de guvernul actual.

21 de curieri într'o lună

După Berlin, Praga e al doilea din porturile importante ale rețelei secrete pentrucă e punctul de legătură dintre Moscova și Paris. La Praga sosesc curierii bolșevici, și acolo se transformă în comis-voiajori, artiști, lucrători și turiști cu buzunarele pline de bani și de instrucțiuni dela Berlin.

După un raport al doctorului Hillerson din 18 Noembrie 1920, numai în Octombrie trecut au sosit 21 de curieri dela Moscova la Praga.

Portul din Milano, conduce sectoarele italian, elvețian și jugoslav. La Milano e punctul de întâlnire a agenților care circulă între Zagreb, Belgrad și Sofia, Brindisi, Atena și Marsilia și în fine între Zürich, Geneva, Paris și Madrid.

Posturi de importanță egală funcționează la Roma, Zagreb, Belgrad, Sofia, Adrianopol și Constantinopol toate sub conducerea unui comitet stând în Adrianopol. Postul din București, cu toate că e foarte bine organizat e condus de Chiffer, șeful postului din Budapesta. România e minată mai cu seamă de postul din Kiew pe care-l comandă Rakowsky, implecabilul nostru dușman.

Posturile din Zürich și Londra

In occident, unul din posturile cele mai bine instalate e cel din Zürich care-l ajută pe cel din Paris și la trebuință îl înlocuește, cum a fost în cazul Zalewsky-Abramovici.

Postul din Londra comandat de tovarășul Rybolsky are o acțiune întinsă fiindcă supraveghează calea de legătură Hull-Berglu-Londra-Copenhaga ca și rețeaua secundară Sheffield-Manchester - Liverpool - Cardiff - Plymonth-Sonthampton-Portsmonth-Donvres ca și sectorul irlandez Belfast-Dublin-Qucenstown. Postul din Londra cu sectorul anglo-irlandez face parte din rețeaua Parisului.

Rețeaua Parisului se bucură de deosebită atenție a conducătorilor bolșevici. In 1920 au ordonat la Berlin și Reval ca acțiunea să fie condusă la Paris cu maximum de energie, fără a ține seamă de cheltuieli. Documente arată că bolșevicii consideră Franța ca principala piedică pentru extinderea comunismului în Europa și că de sovietizarea Franței depinde viitorul Rusiei.

Pentru a termina expozeul propagandei bolșevice în Europa heteric menționat următorul detaliu: un curier bolșevic cu hârtii în regulă face în șapte-opt zile drumul între frontiera galițiană (Tarnopol) și Paris. De obicei, sunt doui curieri pe săptămână. Cei dela Berlin sunt mai deși și trec granița prin împrejurările Metzului, cel puțin de trei ori pe săptămână. Acești curieri introduc în Franța stocuri de stupefiante (cocaină, morfină, etc.) care se vând apoi pe marile bulevarde din Paris.

Importantul articol din ziarul parisian „Excelsior" a fost reprodus aproape în întregime dată fiind importanța senzațională a celor revelate.

strucției ca o dovadă mai mult în sarcina criminalității ungurești.

În 1919, când armatele noastre biruitoare, după ocuparea Budapestei, se întorceau dincoace de Tisa în urma rugilor implorătoare ale Maghiarilor către Antantă, Episcopii din Ardeal ai bisericii ungurești, publicau în zeci de mii de exemplare ordinul de mobilizare al guvernului maghiar, însoțindu-l de sfatul, îndemnul și binecuvântarea înaltei lor arghilofilii.

Chiar în momentul arestării lui Költe Gabor în cancelariile bisericii unde slujea acest laic în haina sacerdoțială a spionajului, s'au găsit ordinele circulare secrete către parohii prin care se îndemnau păstorii lor să adune materialul politic, datele asupra tuturor mișcărilor noastre de administrație și guvernământ, să adune și să provoace reclamațiuni din partea locuitorilor împotriva dominațiunii românești.

Colonelul Kubai

Era șeful mișcării militare cel destinat să ia comanda supremă a trupelor ungurești organizate ocult în Ardeal și cari vor avea misiunea să colaboreze în spatele armatelor românești cu trupele regulate maghiare care, vor trece granița și vor da atacul. Organizatorul și sufletul tuturor subcentrelor militare din întregul Ardeal, elaborează planul de concordanță a operațiunilor trupelor regulate maghiare cu operațiunea trupelor ocult, adoptându-l situațiunii forțelor armamentului și muniționilor de care Ungurii în taină dispun în Transilvania.

Și acest bun maghiar rămas, cum să facă dovada în slujba armatelor ungurești ia pensie dela statul român.

Curioasă și neexplicabilă situațiune. *Administrația românească printr'o ciudată concepție de largă umanitate a înscris în statele de pensionari ai statului român pe toți pensionarii și foștii funcționari din administrația ungurească stabiliți în Ardeal.* Banul public, contribuția noastră a tuturora stoarsă din muuca poporului nostru, în locul destinațiunii atât de adânc omenești, ce i s'a dat întreține traiul liniștit, și existența asigurată șerpilor încălziți la sânul nostru ospitalier!

E datoria guvernului și în special a ministrului de finanțe care a procedat la reducerea lefurilor funcționarilor statului și în special a ofițerilor români, să controleze statele de pensiune ale foștilor funcționari și ofițeri unguri, să se informeze asupra activității lor ocultе, asupra uneltirilor lor criminale în umbră și se tae, să tae fără milă, fiindcă se întreține o armată de dușmani.

Nu înțelegem că în temeiul unui strâmt principiu de umanitate, sugrumând existența Românilor în țara Românească, să acordăm din bugetul țării, largi mijloace de trai, celor ce ne-au sugrumat până ieri și ne pregătesc la terminarea de mâine.

Să nu se uite că Ungurii visează marea împărăție a Sfântului Ștefan și lozinca scopului lor în viață e exterminarea neamului întreg hotărând moartea Valahilor, cărora să nu le rămână nici nepoți.

(Va urma.)

INFORMAȚII

Zilele acestea Comisiunea județeană însărcinată cu expropierea forțată va da un comunicat asupra prețurilor arenzei pământurilor din județul Cojocna.

■

Atragem atenția comisiunei centrale de expropriere din Ardeal asupra faptului că mulți din cei ce au luat pământuri de cultură le neglijează cu intenționea de-a le păstra pentru păsunatul vitelor.

■

Deoarece în Ungaria urmează să se preschimbe actualele coroane, băncile din Ardeal nu mai primesc depuneri de bani cari să fie plătiți în statul Ungar.

■

Direcțiunea regională C. F. R. a deschis în calea Victoriei 10. un nou curs de limba română pentru funcționarii C. F. R. Cursul s'a început la 21 Martie c.

■

O fabrică de sulfat de Cupru din Ardeal a oferit Direcțiunei Agriculturei din Cluj, 30 vagoane sulfat de Cupru cu prețul de 11 lei 50 bani kgr. loco fabrica. Consilieratele agricole au fost înștiințate în acest sens pentru a înlesni pe viticultorii interesați.

■

Societățile străine ale C. F. Particulare cari își au sediul în afară de granițele țării au obținut aprobarea ca să li se prelungească termenul de mutare în țară până la 1 Mai 1921.

D-l Petrini, secretarul general al Agriculturei, însoțit de d-l Manolescu, inpector general, a plecat astăzi pentru inspectarea domeniilor statului, precum și pentru a vedea mersul arendărilor forțate și al însămânțărei.

■

Lucrările arcului de triumf care se construește în piatră la Alba-Iulia în vederea încoronării vor fi terminate până la sfârșitul lunei viitoare.

■

Deoarece, din lipsă de funcționari inițiați în noua contabilitate introdusă din Regat, lefurile funcționarilor statului se primesc mai târziu, șefii resorturilor au înaintat rapoarte Ministerelor pentru ca să se ia măsurile necesare.

■

Lucrările, serviciului edil, proiectate în Ardeal, vor trebui să sufere întârziere din cauza nevotărei până acum a bugetului.

■

Concesia afișajului orașului Cluj a fost retrasă d-lui Sigismond Kohn, deoarece acesta n'a îndeplinit toate condițiunile prevăzute. În curând se va face un nou concurs după alte norme.

■

În prezent se lucrează la statistica învățământului. Ea va cuprinde numărul și felul școalelor, numărul forțelor de muncă, și al elevilor. Deasemeni se va face și o statistică demografică (despre mișcarea populației.)

Direcțiunea regională a statisticei din Ardeal va face în curând o statistică despre toate instituțiile financiare din Ardeal care va cuprinde capitalul fiecărui institut și toate ramurile principale ale afacerilor de bancă după sumele cu cari se lucrează.

■

Tifosul exantematic isbucnit în jurul Năsăudului a contagionat următoare 14 comune: Rabra mare, Rabrișoara, Rabra, Lunea vinului, Vărăria, Feldru, Ilva mică, Sângeorgiu românesc, Rodna nouă și veche, Maeru, Leșu, Poiana, Măgura, Ilva mare. Serviciul sănătății publice a trimis acum medici speciali pentru cercetarea și combaterea epidemiei.

■

În sfârșit, cu mari sacrificii a fost adus în Cluj excentricul negru **GYMS** renumitul diseur și dansator al claquetului american, care a repurtat frumoasele sale succese pe scenele marelor Teatre de Varieté din străinătate. Oprit din drumul său spre Italia el va face o vie senzație publicului clujan la Teatrul Biazini unde debutează cu începere de Luni 21 Martie a. c. cu chansonete franțuzești și dansuri originale americane.

Urăm simpaticului negru **GYMS** un bun sosit în Cluj și un frumos succes. Vom veni cu toții să-l vedem și să-l aplaudăm pe **GYMS!...**

■

Între președinței de onoare ai Clubului Atletic Cluj (KAC) a fost ales și d-l Carol Goodwin, consul al Marei-Britanii în Cluj.

■

Un obicei periculos sănătății publice care nu poate corespunde nici orașelor cu circulație mai mică, la noi în Cluj a devenit general. Anume măturarea străzilor în plină zi. Atât măturătorii orașului cât și cei particulari mătură la ore nepotrivite din cursul zilei și fără o prealabilă stropire cu apă străzile.

Această procedare balcanică constitue o primejdie reală și ar fi de dorit că orașul să procure stropitoare și să ia măsuri ca măturatul să se facă sau până la ora 7 dimineața sau după zece seara.

■

După noul regulament referitor la afișaj, Teatrul Național nu va plăti nimic pentru afișarea publicațiilor sale.

■

Raziile polițienești se întețesc mereu. Cu ocazia ultimei razii, au fost duse în fața poliției 66 femei dintre cari 5 au fost găsite bolnave și transportate la clinica dermatovenerică. Celelalte au fost lăsate libere.

■

La Direcțiunea agriculturei se lucrează la un regulament pentru activitatea profesorilor ambulanți de apicultură. Se intenționează înființarea de „Stațiuni de observațiuni apicole".

■

Cu începere dela 1 Aprilie direcțiunile financiare din Ardeal vor fi transformate în administrațiuni financiare la fel ca în vechiul Regat.

■

La serviciul apiculturei din Ardeal au fost numiți profesori ambulanți d-nii Gh. Corodan în regiunea III, cu sediul la Baia-Mare, Ion Zidveanu în regiunea IV, cu sediul la Târgul-Mureș, Gh. Orodan în regiunea V, cu sediul la Sibiu.

D-l P. Balaș a fost numit director al Atelierului central de construcțiuni apicole.

■

D-l Toșa, director financiar din Cluj a fost pus la pensie în urma cererei proprii. După informațiile noastre se vor retrage și alți directori financiari din Ardeal.

■

Taxele vamale ale orașului au fost urcate cu 100 la sută față de taxele vechi ce erau încă înainte de război. Perceperea se face deja după noile dispoziții.

■

În urma marilor cheltueli de întreținere a orașului Cluj, bugetul prezintă un deficit de 6 milioane. Pentru acoperirea acestui deficit se va face o dare comunală de 150 la sută asupra impozitelor directe către stat.

■

La Primăria orașului Cluj se lucrează la regulamentul curățeniei publice și la regulamentul pentru consumarea apei minerale, a sifonului și a șampaniei Taxele de consum pentru apa minerală și sifon se vor urca și se va pune o taxă și asupra consumului șampaniei care până acum era scutită de taxe.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, licheruri, renumita țuică de Vâlени și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

Societatea de Științe

Societatea de științe din Cluj va ține *ședință publică* Joi 24 Martie c. ora 8½ seara la Institutul de Botanică Generală (Universitate).

Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări:

1. Prof. univ. *V. Merufiu*, Principii pentru noua arondare și delimitare a județelor din România.
2. Prof. univ. *A. Angelescu*, asupra unei clase de polinoame în raport cu polinoamele ortogonale.
3. *A. Munteanu*, amelioarea grâului în România.

O distincțiune

Citim în „Dacia:" Papa Benedict al XV-a conferit nu de mult Episcopului Valeriu Traian Frențiu dela Lugoj distincțiunea de Asistent la Tronul Pontificiu, Prelat domestic și Conte Roman.

Distincțiunea aceasta, a cărei origini datează încă din veacul al XIII. ține să fie semnul unui favor special al Papei față de înalții dignitori bisericești și vrea să răsplătească meritele deosebite, cari le dovedesc aceștia pe terenul activității eclesiastice. Este cea mai înaltă distincțiune ce o acordă Papa episcopilor săi, întrucât purtătorilor li se dă dreptul să stea, la festivități papale alături de patriarhi și să fie primiți cu cremonial deosebit în curtea papală.

Recenta distincțiune a episcopului Frențiu, în mod firesc și în primul loc privește meritele personale ale Sfinției Sale. Neobosita sa activitate pastorală, precum și fundațiunile de aproape 1 și jum. milion de lei după abia 8 ani de străduință arhierească în cea mai mică și mai săracă eparhie română unită, nu putea să rămână nici necunoscută nici neräsplătită. Totuși distincțiunea nu vizează singur numai vredniciile S. Sale, ci vrea să fie o dovadă a dragostei și considerațiunei cu care Papa s'a obișnuit a trata întreaga Biserică română unită.

Citiți „Infrățirea"

Pentru Academia de Științe de Stat

D. Lucian Boltuș a prezentat Camerei următorul proect de lege pentru recunoașterea ca instituție de învățământ public a „Academiei de științe de stat:

Actuala Școală superioară de științe de Stat, se recunoaște ca instituțiune de învățământ public sub denumirea de „Academia de Științe de Stat" depinzând de ministrul instrucțiunei publice asupra căruia va trece și patrimoniul actualei școale.

Condițiunile de admisibilitate în Academia de Științe de Stat vor fi: absolvenți ai liceului și ai școalei superioare de comerț, rezervându-se pentru actualii studenți drepturile câștigate.

Titrații fostei școale superioare de științe de Stat și ai viitoarei Academii de științe de Stat vor putea obține diploma de licențiat și doctor în drept, depunând un examen de diferență la materiile ce lipsesc din programul actualei școale.

Diploma de licență și doctor al Academiei de Științe de Stat este echivalată cu oricare alt titlu academic pentru a putea ocupa funcțiuni publice.

Un congres al preoților văduvi

Primim spre publicare următorul Apel:

Prin mai multe petițiuni, preoții văduvi, au solicitat Sf. Sinod, dispensa de a se căsători, după cum s'a acordat o astfel de dispensă și preoților din Jugoslavia și Cehoslovacia.

In acest scop, s'a hotărît ținerea unui congres al preoților văduvi, în București la 12 Mai st. n. în localul Societății clericale „Ajutorul", din B-dul Pache No. 69.

Toată preoțimea și cei ce se interesează de prestigiul Sft. Biserici, sunt rugați a lua parte la acest congres.

Adesiunile și orice cereri de lămuriri, se vor adresa Secretarului Comitetului, Pr. G. Păunescu, Str. Piscului No. 4, București.

Comitetul Central al Preoților văduvi.

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Situația internațională

Bekir Sami bey șefui delegației Kemaliste a acordat ziarului „Excelsior" un interview în care își exprimă mulțumirea pentru modul cum au fost aranjate la Londra toate chestiunile relative la Turcia. Sami bey e mai cu semă satisfăcut pentru realizarea unui acord economic între Franța și Turcia, acord care consfințește drepturile Franței asupra Siriei și liniei Bagdad, iar în ce privește veniturile vămilor, acestea vor fi împărțite în mod egal.

Un comunicat oficial francez anunță că Aliații nu au intenția să înainteze mai adânc în Renania. Afară de câtevă mici schimbari de porturi care au fost mutate numai cu 2 km. spre est, nici un fapt nou n'a intervenit pentru a schimba situația.

Dumineca trecută a început efectuarea plebiscitului în Silezia superioară. Se crede că orașele vor vota, aproape în întregime pentru Germania, iar țăranii pentru alipirea la Polonia. Cu toate înlesnirile acordate de Aliați, germanii au agitat până în ultimul moment pentru amânarea plebiscitului, acest fiind singurul mijloc de a descuraja printr'o așteptare deprimantă speranțele populației poloneze.

Trupele bolșevice conduse de Brusiloff au cucerit Kronstadtul după lupte înverșunate. Contra revoluționarii în momentul căderii Kronstadtului în mânele bolșevicilor au zvârlit flota Balticei în aer. Teroarea bolșevică a reușit să înăbușe în sânge încă o încercare făcută de patrioții ruși pentru a salva Rusia. Această contrarevoluție însă nu va fi ultima. Germenii svârliți de patrioți ruși vor încolți și în mod fatal bolșevismul va sfârși în sânge ca orice regim terorist.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 21 Martie

Ședința se deschide sub președenția d-lui DAIANU vice-președinte. Pe banca ministerială d-nii miniștrii Argetoianu, Goga, Văleanu și Negulescu.

D-l NICULESCU aduce la cunoștința abuzurile prefectului de Râmnic.

La ordinea de zi e discuția asupra proectului asociațiilor profesionale. Opoziția protestează din cauza lipsei raportorului și a ministrului muncei: d-l Iorga ia cuvântul combătând proectul care nu aduce schimbări bune lucrătorilor.

SENATUL

Ședința din 21 Martie

Ședința se deschide sub presidența d-lui general COANDĂ. Pe banca ministerială d-l ministrul Garoflid.

Se fac diferite comunicări cu caracter local, apoi continuă discuția pe articole la legea agrară.

O lămurire în chestia manifestației studențești

Am publicat în n-rul de ieri al ziarului nostru o dare de seamă despre manifestarea de Duminecă prin care studențimea din Cluj a ținut să-și arate sentimentele sale de dragoste față de d. C. Pavel de la opera Națională, și credem că din această dare de seamă n'a lipsit nimic din ceia ce, în mod obiectiv, trebuia să prezinte atât caracterul manifestației cât și motivele care au provocat-o.

In urma manifestației însă, studențimea a redactat și trei moțiuni care toate au ca punct de plecare niște articole de critică apărute în „Gazeta Ardealului" cu privire la însușirile vocale ale d-lui C. Pavel. Luându-se deci cunoștință de forma și conținutul acestor moțiuni, reprezentanții tuturor ziarelor românești din Cluj, într'o consfătuire care a avut loc Duminecă seara, au căzut de acord ca moțiunile să nu fie publicate, întrucât presa nu înțelege să fie stînjenită în libertatea ei de apreciere a oamenilor și a evenimentelor prin organizarea unor manifestațiuni care, transformate în sistem, ar însemna instituirea teroarei.

Din motive care-o privesc, „Patria" nu și-a ținut angajamentul, deși fusese reprezentată la consfătuire prin primul ei redactor, d-l Radu Dragnea.

Ca urmare a acestui fapt, s'a convocat pentru astăzi, ora 6 comitetul Sindicatului ziariștilor români care va avea sarcina să hotărească dacă manifestația studenților de Duminecă poate fi privită ca o încercare de a teroriza presa micșorându-i libertatea de gândire și dreptul de critică.

Institutul Antirabic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesații vor înainta ofertele în plic închis până la 25 Martie a. c.

Despre condițiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administrației la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Marți, Miercuri, Joi:
„Femina." Dramă senzațională.
Vineri:
Nu este reprezentație.
Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Vioara fermecată."
Duminecă:
„Vicara fermecată."

CINEMA URANIA

Marți, Miercuri, Joi:
„Regimentul 14 de Lăncieri de Gală." Film artistic italian.
Vineri:
Nu este reprezentație.
Sâmbătă dela ora 7½ seara
„Golgota."
Duminecă:
„Acuz." Dramă. Film Pathé. Partea I.

TELEGRAME

Satisfacția lui Bekyr Samy Bey

Radio-Lyon, 20 Martie.

Intr'un interview acordat ziarului „Excelsior", Bekyr Samy Bey și-a exprimat satisfacția sa că, în ce privește condițiile economice reglementate prin Conferința dela Londra, e o îmbunătățire față de cele din tratatul dela Sevres.

Ocupația aliată în Renania

Radio-Lyon, 20 Martie.

Ocupațiunea aliată n'a fost întinsă în nici-un alt teritoriu nou din Renania. Mișcările de trupă cari au avut loc sunt simple mișcări de avantposturi, recunoscute ca necesare de recenta inspecție a generalului Weygand. De altfel noile avantposturi au fost dispuse abia cu 2 kilometri mai la Est pe Ruhr.

Plebiscitul în Silezia

Radio-Lyon, 20 Martie.

Duminecă a început scrutimul pentru plebiscit în Silezia de sus pe întreg teritoriul. Operațiunea se întinde asupra a 1493 de comune. Rezultatul nu va fi cunoscut înainte de Marți.

Se crede în general că, dacă marile orașe, a căror populație se compune mai ales din emigranți, vor da o majoritate Germanilor, în schimb, satele vor vota în masă pentru Polonia.

Intoarcerea d-lui Clemenceau

Radio-Lyon, 20 Martie.

Paquebotul Larmond, pe bordul căruia se găsește D-l Clemenceau, era așteptat în rada portului Toulon în seara Duminecii trecute.

Vagonul armistițiului

Radio-Lyon, 20 Martie.

Vagonul, în care a fost semnat armistițiul din Noembrie 1918, va fi în curând expus la Paris pe terasa Palatului Invalizilor.

Demersul ambasadorului Franței la Berlin.

Radio Lyon, 20 Martie

Ambasadorul Franței la Berlin a făcut Sâmbătă, pe lângă guvernul german, demersul, cae re-i fusese propus, de a atrage atenția asupra concentrării d-trupe germane la frontiera Sileziei de Sus și asupra răspunderilor, ce vor decurge, dacă se vor produce turburări în teritoriul plebiscit lui.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

74

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

Fabrica și Centrala
Str. Munkácsi 32
FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Organizația tachistă a înregistrat demisia d-lui C. Anghelescu și a amiciilor săi. Toți au rămas în expectativă.

■

Sub președenția d-lui Averescu s'a ținut un important Consiliu de miniștrii. S'a hotărît înființarea unui minister al sănătății publice cu începere dela 1 Aprilie. D-l Titulescu a arătat că lefurile magistraților sunt dublate după noul buget, iar sporurile de 400 lei lunar se plătesc în viitor funcționarilor din București, Chișinău, Cernăuți, Timișoara, Cluj și Iași. Direcția refacerii prin desființarea subsecretariatului a trecut la Ministerului lucrărilor publice. Consiliul a fixat apoi serbarea de gală pentru primirea A. S. R. principele Carol pe ziua de 29 Martie. Deasemeni a stabilit programul pentru primirea în Capitală a d-lui Herriot, primarul orașului Lyon.

■

D-l Herriot, primarul orașului Lyon a sosit în Capitală. A doua zi a ținut o conferință despre Viitorul Franței.

■

Miercuri a fost o importantă consfătuire a majorităților parlamentare.

■

Kronstadtul a capitulat în fața bolșevicilor. Revoluția în contra sovietelor se întinde totuși. Siberia e în plină răsculare. Brusilow a refuzat invitația sovietelor de a primi comanda trupelor bolșevice. Flota baltică a fost aruncată în aer de contrarevoluționari în momentul predării Kronștadtului.

■

D-l Titulescu a făcut un impozant expozeu presei arătând că reforma financiară nu se îndreaptă contra celor mulți și săraci ci atinge pe cei puțini și cu stare bună pentru binele tuturor. Urmează expunerea de motive — câteva sute de pagini — justificând bugetul cu reducerile prevăzute și necesitatea reformelor întocmite pentru susținerea bugetului. *Reforma financiară trebue privită în Occident ca suprema sforțare a României pentru refacerea prin propriile sale mijloace. Țara nu e xenofobă iar primirea ce se face capitalurilor străine depinde de intențiunile acestora căci nu putem admite amestecul lor în politica noastră. Expunerea termină cu cuvintele: România nu poate fi decât a Românilor!* După expozeu bugetul e cifrat la 4 miliarde 866 milioane la cheltueli și 5 miliarde la venituri. Sunt suprimate multe cheltueli provocatorii. Impozitul pe capital este fixat după scara progresivă; 15 la sută asupra dobânzilor capitalurilor lenește, 12 la sută asupra capitalurilor mixte, 6 la sută asupra salariilor funcționarilor, 10 la sută asupra profesiunilor libere. S'a mai stabilit impozitul progresiv pe succesiuni pe lux și pe cifra de afaceri. *In ce privește organizarea comerțului cu beuturi se suprimă deocamdată brevetele pregătindu-se monopolul statului asupra beuturilor spirtuoase.* După aceste proecte d-l Titulescu va prezenta proectele pentru organizarea exportului și legea timbrului și a tarifului vamal.

■

D-l ministru Argetoianu a prezentat azi Guvernului proectul pentru legea reformei electorale.

■

Ministerul Cultelor prezintă un spor la budget de 50 milioane. Sporul a rezultat din *însadrarea preoțimei din Ardeal la Ministerul Cultelor.*

■

După știrea venită dela Ministerul internelor la alegerea din Borșa-montană a fost declarat ales d-l Popovici-Tașcă din partidul poporului.

■

D-l Titulescu a depus azi la biroul Camerei proectele pentru reforma financiară.

Cursul d-lui profesor Dr. Guiart

Conferințele extrem de interesante pe cari le face d-l prof. dr. Guiart dela Universitatea din Lyon asupra „Istoriei medicinei la Egipteni" au loc în fiecare Marți și Joi la ora 6 p. m. în sala de curs dela Biblioteca Universității (vis-à-vis de Clinici). Conferințele sunt însoțite de numeroase proecțiuni. *Intrarea liberă pentru orice persoană.*

A îndemna studențiunea să vină în număr cât mai mare la prelegerile eminentului oaspe al Universității noastre, credem că e de prisos căci desigur tineretul universitar a înțeles pe deplin utilitatea acestor conferințe cari sunt și foarte plăcute și foarte interesante. Nu lipsim însă de a invita publicul intelectual al Clujului de a jertfi de două ori pe săptămână câte o oră pentru a dovedi că înțelege și apreciază dragostea cu care savantul francez părăsindu-și studiile și familia a voit a fi timp de câteva luni oaspele nostru.

Cetiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Dela „Cultura Poporului"

— Şezătoarea de Duminecă 20 Martie 1921 —

Şezătoarea de Duminecă dela „Reduta" a avut loc în faţa unei săli pline, după un program foarte bogat. Cel dintâi a luat cuvântul d-l profesor Domide pentru a'şi desvolta conferinţa.

Conferinţa d-lui Domide

Un popor, începe conferenţiarul, se poate judeca, după felul de a fi şi de a judeca, al indivizilor cari alcătuesc acel popor. După cum indivizii sunt aşa de diferiţi între ei, tot aşa şi popoarele diferă unul de altul. Popoarele care trăesc împrejurul ţărei noastre au mentalităţi şi obiceiuri extrem de diferite. Dintre aceste popoare, conferenţiarul se ocupă deocamdată de Unguri.

Acest popor se poate împărţi în 2 părţi şi anume: 1. Ungurii de baştină adică acei care trăesc în pusta Ungariei şi 2. Ungurii ardeleni. Între aceste două sub împărţiri ale Maghiarilor este o mare deosebire. Această deosebire am putea-o asemăna cu cea care există între Saşi şi Evrei. In ceea ce priveşte pe Ungurii din pustă, aceştia au suferit în cursul veacurilor modificări simţitoare în fizicul lor şi anume şi-au pierdut trăsăturile caracteristice Hunilor, în fine s'au europenizat.

Una din caracteristicile mentalităţei acestor Maghiari este totală neîncredere în conducătorii şi în cărturarii lor iar în al doilea rând o extrem de desvoltata încredere în ei înşişi încredere dusă până la grandomanie. Aceştia îşi aleg conducătorii lor nu după meritele lor ci după avere şi mai ales după gradul de vechime al familiei lor. Simţământul naţional, dragostea de ţară şi puterea de sacrificiu sunt foarte puţin desvoltate la aceşti Maghiari ai pustei şi războiul a fost cea mai strălucită dovadă de laşitatea şi lipsa de eroism al acestui popor. In ceia ce priveşte pe Ungorii ardeleni aceştia sunt cu mult mai inferiori din punctul de vedere moral cultural şi naţional. In temperamentul acestor oameni sunt moştenite şi admirabil păstrete pornirile şi instinctele brutale aproape sălbatice, ale strămoşilor lor. In discuţiile lor de toate zilele, în discursurile lor, pronunţă neconcenit expresii ca „streang" „ghilotină" „pumn" etc. Până şi în poezia şi literatura lor această expresie e nelipsită. Poezia lui Petöfi e plină de streanguri şi de ghilotine. In tot trecutul lor istoric, în toata viaţa lor şi-au desvoltat aşa de mult excesul de încredere în ei înşiîe în cât s'au deprins cu toţii ca în toate acţiunile lor să „pomnească".

Noi, Ardelenii, pe cari o soartă nemilosă ne-a ţinut ca sclavi atâţea secoli, nu ştim s'au mai bine zis n'am ştiut porunci ci am învăţat numai să răbdăm. Am răbdat destul sălbătecia asupritorilor, am suferit destul ofensele şi prigonirea lor: azi este timpul de a învăţa şi noi a porunci şi mai mult logiceşte ar trebui să uzăm şi noi de pumn şi de streang cum făceau ei odată. Dar sufletul nostru aşa cum ni l'a dat Dumnezeu şi aşa cum ni l-a format atâţia ani de suferinţă, ne opreşte. Puterea de a fi la pândă o avem şi vom şti să ne folosim de ea — Conferenţiarul e vu aplaudat.

Producţii artistice.

Urmează programul artistic. D-l Sterian Mandi, cunoscutul bas, a cântat cu mult temperament artistic două doine româneşti: Codrule codruţule şi Cine aude-a mea guriţă. Călduros aplaudat de întreaga asistenţă şi bisat, d-sa a cântat încă o frumoasă doină românească.

D-l Calboreanu dela Teatru Naţional din Cluj, a declamat cu mult talent poemul „Carte din răsboi" de V. Militaru. A fost îndelung aplaudat de public şi călduros felicitat de conducătorii „Culturei poporului" cari se aflau în sală.

Tânărul tenor Stefanovici a cântat cu multă dulceţie şi căldură în glas Ciobanul din Ardeal. Bisat, cântă „Pitigoiul" din opereta „Vânzătorii de pasări". Cu aceasta se încheie programul artistic.

Conferinţa d-lui Profesor dr. I. Lupaş.

D-l dr. I. Lupaş, profesor la Universitatea din Cluj şi membru al Academiei Române a vorbit despre Tudor Vladimirescu.

Acum 4 zile începe conferenţiarul s'au împlinit 100 de ani de când a intrat Tudor Vladimirescu în Bucureşti ca să scape poporul de sub jugul Fanarioţilor. Acest mare erou naţional a fost un fi de ţăran crescut şi educat în sentimentul religios şi în dragostea de neam. La 30 de ani a luat parte la războiul ruso-turc când a lăsat prin testament (în cazul de va muri) aproape jumătate din averea lui pentru biserici. Increzut în puterile drepturilor lui şi în popor, uemai putând suporta ca ţara românească că fie condusă de Greci, a pornit în anul 1921 o revoluţie contra lor care a început prin adresarea unei proclamaţii către popor. In scurt timp stăpâneşte Oltenia şi cu toate intervenţiile boerilor dela Bucureşti de a se linişti, Tudor intră în Bucureşti în fruntea a 16.000 de panduri. In acelaş timp Grecii, au început şi ei o revoluţie contra Turcilor, sub conducerea lui Ipsilante care a încercat să atragă pe Tudor de partea lui. La intervenţiile lui Ipsilante, Tudor răspunde: Grecii în Grecia nu în ţara românească. Cu aceasta s'a declarat lupta între Tudor şi Ipsilante. Tudor credea că va obţine ajutor dela Ruşi dar a rămas numai cu speranţa, Alexandru al Ruslei nu l-a ajutat. Turcii trec dunărea, ocupă sudul ţărei şi se îndreaptă spre Bucureşti. Tudor şi Ipsilante se retrag în munţi. Aci prin trădarea unui căpitan de al lui şi din ordinul lui Ipsilante, Tudor este măcelărit la Târgovişte.

Cele dintâi urmări ale acestei jertfe au fost că Turcii s'au convins că nu vor mai putea cârmui ţările române prin domni nedemni şi neiubiţi de popor. După această revoluţie au venit ca domni în ţările române Grigore A. Ghica în Muntenia şi Ioniţă Sturza în Moldova cari au luptat în tot timpul domniei lor pentru binele ţărei.

Intre fapta şi jertfa lui Tudor şi între unirea de azi este o legătură foarte strânsă.

Distinsul conferenţiar aduce o călduroasă închinare amintirei lui Tudor şi aminteşte numele şi faptele lui Horia, Cloşcă, Crişan şi Avram Iancu ale căror fapte sunt în strânsă legătură cu opera lui Tudor.

Distinsul conferenţiar termină spunând că acest măreţ mănunchiu (Tudor, Horia, Closca, Crişean şi Avram Iancu), precum şi jertfele lor dovedesc cât adevăr este în Evanghelie care spune că nu se poate nici o biruinţă fără jertfe. (Aplauze îndelungate).

Urmează d-l Florea, institutor, care citeşte o povestire „Cum se răspândeşte minciuna" cu aceasta se încheie şezătoarea urmând rularea unui film de Cinematograf.

S. P.

Viaţa sportivă în Cluj

Match-urile dela 20 Martie

La ora 1: S. S. U. — K. M. T. E. (1:0; 2:1). Echipa universitarilor începe un joc viol şi condus bine în întreaga primă jumătate de către şirul combatanţilor. Halfii se plasează bine şi rar trece bila în linia de apărare. Mai multe atacuri rezultate din jocul de legătură al centrului şi combatanţilor din dreapta sunt înfrânte de rândurile aglomerate ale contrarului; un goal e totuşi inevitabil. In a doua jumătate, jocul superior la S. S. U. se menţine. Mai multe bile conduse bine rămân însă fără rezultat. Printr'o transmitere şi conducere perfectă S. S. U. străbate apărarea contrarului şi urmează al doilea goal. Contrarul începe atacuri nu se poate însă afirma şi abia către sfârşit reuşeşte cu un goal. Forţele S. S. U. sunt bune şi un antrenament continuu şi riguros le-ar asigura un loc între primele echipe.

La ora 3: *Hagglbor — C. F. R.* (0:0; 1:0). Jocul rapid şi cu multe situaţii frumoase rămâne în întreaga jumătate primă fără rezultat. C. F. R. mai multe situaţii corespunzătoare nu le ştie exploata. H. luptă din greu atacurile însă se resping. In a doua jumătate, acelaşi vehementă care mai târziu degenerează şi jocul căştigă un caracter aspru. Doi contrari ce vor să se învingă cu orice preţ recurg la mijloace cari strică finetea şi forma jocului. Doi-doi jucători din fiecare echipă se exclud până la sfârşit. Cu număr redus continuând C. F. R. primeşte primul goal şi nu se mai poate reabilita, cu tot jocul bine executat.

La ora 5 *Victoria-KKASE* (5 0 ; 5:0). Victoria şi de această dată joacă puternic faţă de un contrar inferior. Prima conducere merge în poarta adversarului lar pe mai departe bila se menţine continuu la jucătorii Victoriei. Rar ajunge şi KKASE. la bilă însă abia poate străbate linia halfilor. Combatanţii V. lucrează repede şi cu perfectă legatură. Halfii la locorile lor. In a doua jumătate, jocul Victoriei se menţine acelaş. KKASE foloseşte o interesantă apărare lăsând combatanţii V. să fie în continue situaţii de „offseid". Unul din beci rămânea intenţionat în urmă aşa că toate atacurile întreprinse rămâneau înfrânte de acest fel de a juca. Jocul acesta a dus la rezultat; ar fi însă în detrimentul sportului dacă s'ar generaliza.

Spectator.

ŞTIRI DE PESTE HOTARE

Belgia

Relaţiile inteleotuale franco-belgiene.

Pentru a strânge legăturile intelectuale dintre Franţa şi Belgia. Destrée, ministru belgian al instrucţiei a propus ministrului respectiv francez de a regula prin convenţie unele chestiuni de învăţământ. Leon Berard ministrul de instrucţie fancez a acceptat propunerea şi în scopul elaborărei convenţiunei se va întruni o comisiune la Paris. Destrée a elaborat un ante proect care va servi de bază lucrărilor comisiunei, iată punctele principale: 1. Schimbul de profesori pentru învăţământul superior secundar, primar sau technic: un profesor francez şi un profesor belgian vor fi chemaţi a se înlocui unul pe altul sau a ocupa posturi similare timp de un semestru sau un an. 2. Echivalenţă de şcolaritate: tineri francezi şi belgieni au mari dificultăţi să-şi continue studiile când se stabilesc cei dintâi în Belgia, ultimii în Franţa. Pentru a evita aceste neajunsuri trebuie stabilită o concordanţă de program cu obligaţiunea de a trece examene complimentare. 3. Echivalenţa diplomelor universitare care vor fi puse pe acelaşi picior de egalitate în ambele ţări fără a modifica dispoziţiile legale s'au regulamentare care condiţionează în fi care ţară accesul în profesiunile libere.

Harding dezaprobă atitudinea Germaniei

Se află că planurile preşedintelui Harding pentru încheierea unei păci imediate cu Germania sunt deranjate de refuzul germanilor de a primi condiţiile puse pentru reparaţiuni. Preşedintele Harding simte că adoptarea moţiunei Knox în clipa în care trupele aliate sunt mobilizate pentru a impune aceste condiţiuni ar fi considerată în străinătate ca o jignire adusă Aliaţilor. Preşedintele Statelor Unite crede că trebuie să se obţie temporar de a protestă contra moţiunei Knox.

Aceasta ar fi cea mai bună metodă pentru a nu părea că aprobă atitudinea actuală a Germaniei.

DIN UNGARIA

Rezultatul propagandei

Mijlocul cel mai uzitat al Ungariei: propaganda intensă pentru prezentarea sa în faţa statelor occidentale ca un stat ce merge spre consolidare, discreditând în acelaş timp statele vecine, — pare a câştiga un tot mai larg teren şi aderenţi, cari fac pe exponenţii externi ai Ungariei în cadrele naţiunilor la adresa cărora U garia de eri n'avea decât cuvinte de mare duşmănie. In Camera Lorzilor, lordul Newton prezintă pe Sârbi ca nerespectatorii tratatului dela Trianon ocupând regiunea Baranya afirmând că interesul primordial al Antantei în orient este consolidarea Ungariei care rebue transformată într'o cetate puternică contra bolşevismului ceea ce este punctul de vedere al guvernului maghiar pentruca înarmându-se în contra bolşevismului la rândul ei să aibă posibilitatea de a nu respecta dispoziţiile tratatului dela Trianon.

Planurile lui Hegedüs

Agitata chestiune a consolidării interne maghiare, chestiunea financiară a fost desvoltată în amănuntele realizărei ei de către ministrul finanţelor Hegedüs într'una din ultimele şedinţe ale adunării naţionale. El urmăreşte patru scopuri: încetarea emisiunii de bani de hârtie, reglementarea creditului public, transformarea după avansate principii sociale a sistemului de impozite şi consolidarea valutară în raport cu străinătatea. Ca primă condiţie a realizării planurilor sale el afirmă a fi munca cinstită de care depind toate chestiunile economice maghiare deasemeni şi ridicarea valorii coroanei maghiare la aceea a leului şi socolului ceh. Firesţe nici el nu e lipsit în principiile sale de însuşirea maghiară de a atribui poporului maghiar a importanţă nespus de mare şi declară că interesul statelor vecine este de a oferi pretenia lor Ungariei, ca şi când existenţa lor ar depinde de faptul că sunt sau nu în bune relaţiuni cu puternicul (?) vecin care o Ungaria.

Chestiunea Cinci-biserici-Baranya

Regiunea bogată în cărbuni a oraşului Cinci-biserici care acum e în mâinile Jugoslaviei constitue o chestiune care o reclamă şi ea continua plângere a Ungariei că statele succesionare nu respectă tratatul de pace. Prefecţii regiunii nordice a Jugoslaviei au primit comunicarea delegatului guvernului venit la întrunirea lor din Subotiţa că guvernul sârb a avizat pe Linder dictatorul regiunei Baranya, că trupele sârbeşti se vor retrage în curând ceeace înseamnă restituirea acestui teritoriu Ungariei.

Viaţa comercială

Planurile de îmbunătăţire valutară şi de e'tenire a traiului ale ministrului Hegedüs, au produs o adevărată criză comercială. Publicul nu cumpără aşteptând reducerea preţurilor iar depozitarii nu mai comandă nimic aşteptând să vânză mărfurile scumpe ce le au încă în depozite.

(După ziarele maghiare).

Concurs de Intreprindere.

Direcţiunea Academiei comerciale din Cluj publică concurs pentru asigurarea lucrărilor de reparare la Edificiul Academiei.

Ofertele închise şi sigilate sunt a se înainta Serviciului edil până ia 26 Martie a. c.

Despre planul de reparare si caetul de sarcini concurenţii pot lua cunoştinţa la Serviciul edil in 26 Martie, ora 11.

Direcţiunea Academiei comerciale, Cluj.

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

CAUT un băiet de 12—15 ani pentru a-mi păzi caprele. Ion Banu Enescu Bustenari oficiul Telega.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfitu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanuil".

DACTILOGRAFĂ cunoaste la perfectie limbele Ungară și Română precum și germană, caută post la ori ce instituție, adresa la ziar „Natalie".

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și îngrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atât în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PIAN modern (scurt) eftin de vânzare, Cluj, str. Dorobanților 18. 500

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DE VÂNZARE. O sufregerie mahagonie și on sesion. Strada Iuliu Maniu 4, etaj II-4.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

SEMĂNĂTOARE marca „Losoncz Drill" cu 15 rânduri aproape nouă de vânzare cu 2000 lei Arthur Török Sztana Comitatul Kolozs.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informații dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

Perderi:

PERSOANA care a găsit două inele unul cu un diamant mic și altul cu un diamant și două rubrie, pierdut pe str. Iuliu Maniu distanța dintre Corso și str. Vlahuța, este călduros rugată, a le aduce la Administrația ziarului „Infrățirea".

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

DOI tineri pot primi locuință și vipt Str. Decebal 40, Bereczky. 501

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lunǎ 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca drăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREȘTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana

în CLUJ

str. Nicolae Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Societatea generală de Publicitate

Monitorul Oficial de Sâmbătă publică actul constitutiv al *Societății generale de Publicitate* fondată de:

Banca comercială română, Banca de Credit Român, Banca Marmorosch, Blank et Co., Banca Crisoveloni, Uniunea Comercială Română, d-nii Em. Pantazi, J. Cămărășescu Carol Schulder, S. Berger, Gr. Gafencu și V. Rațiu.

Societatea generală de Publicitate care a preluat întreaga afacere a vechei *Agenții de Publicitate* Carol Schulder și S. Berger, și-a ales consiliul de administrație prin d-nii: J. N. Chrisoveloni, Em. Pantazi, J. Cămărășescu, N. Tabacovici, Raphael Halfon, Gh. Trancu, Carol Schulder, Grigore Gafencu, Randolph Elias, S. Berger și V. Rațiu, iar ca censori pe d-nii: A. Schuschny, S. Goldschleger și C. Popescu-Băiteni.

Directorii și conducătorii nouei societăți vor fi ca și până acum, d-nii Carol Schulder și S. Berger.

Comerțul, finanțele, industria ca și Presa, cunoscu progresul făcut la noi de publicitate, grație activității celor doi directori ai nouei *Societăți generale de Publicitate.*

Așezată pe noui baze și pe mijloace mai vaste, această întreprindere e menită a face ca Publicitatea în presă să devie auxiliarul indispensabil al refacerei și progresului pe toate tărâmurile în România-Mare.

Inregistrând cu plăcere actul constitutiv al nouei *Societății generale de Publicitate,* îi urăm să-și întindă activitatea în raport cu nouile forte de expansiune ale țărei noastre.

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 185

Radio 629

De vânzare

o casă în centru 5 camere și toate apartemintele necesare. Totacolo este de vânzare și o trăsină. Adresa la Radio Cluj, str. Regina Maria No. 34.

Cercetați

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete tărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
Nagy Nővérek Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Intreprinderile OTTO KERKHOFF

Centrala în DUISBURG pe RHIN.

Sucursale în Berlin, Kolonia pe Rhin, Muenchen, Viena, Sofia.

OFERA SPRE FURNIZARE:

A) **Fier** rotund, fier pantă, fier pătrat, V. & T. tablă precum și orice sort de fier. Tot felul de fierărie lucrată (țevi de fier, butoaie de fier, scule etc.) Mașini Agricole, accesorii și scule. Articole de menaj de metal și industria fierului (Lămpi, Lacăte, Tacâmuri, etc.)

B) **Articole chimice de tot felul.**

C) „ **de construcțiuni de tot felul.** (Ciment, Plăci de sticlă, etc.)

D) **Articole de email și sticlărie.**

Cererile se vor adresa către **Otto Kerkhoff, Berlin, G. m. b. H. Berlin S. W. 68 Friedrichstrasse 207.** Adresa telegrafica: „Salzbergwerker" Berlin. □□ Corespondență în limbile: Germană, Franceză, Engleză, Olandeză. □□□□ 496

Vizitați Restaurantul Gării Cluj

Care Servește la ori ce oră din zi și noapte mâncăruri calde și reci. Băuturi alese, serviciul prompt.

Cabine speciale, deschise toată noaptea.

La firma **Diamanstein și Moskovits**

459 vis-a-vis de poșta centrală

Au sosit o mare cantitate de stofe engleze negre și albastre închise din care confecționează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Sau eftinit lemnele!

1 mm. de lemne calitatea primă tăiate Lei 28·—
1 stânjii de lemne calitatea primă de fog Lei 420·—
transportă de domiciliu, depozitul de lemne
GRÜN Calea Traian (fost Árpád) No. 40.
Telefon 750. □ 480 □ Telefon 750.

în atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înbălătit, motoară, etc.** în magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czinle). **Cumpără** și **vind** garnituri de înbălătit.

311

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 COPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 43 PENTRU MICA PUBLICITATE

Să capătă

BERE

de paşti a lui CZELL

499 Cu păhăr în fiecare restaurant cu sticlă în cafenele şi în băcănii. :-:

„Radio" 638.

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase maşini de călcat şi de fiert calitate bună garantată şi becuri electrice în cantităţi mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acţii.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

GYMS

Le grand diseur et danseur americain. Excentrique atracţion. Le plus simpatique negre

Chez BIAZINI.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Se caută maestru tăbăcar

care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

448

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Cumpăr tipografie,

complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

Banca Rurală

Societate Anonimă Craiova

Angejează imediat: un şef morar pentru a conduce o moara de făină albă. ●● 2 contabili. ●● 3 casieri.

Ofertele se vor adresa administraţiei ziarului, sau direct la Banca susindicată. - □□□□□□ 489

Cherestea

Produse de cherestea eftine, prompt livrabile la

Struniorul s.p. în Bistriţa

Cereţi preţuri.

478

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

---

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafenesua şi restaurantul „METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu preţuri favorabile. Fiecare Marţă cântă MUSICA

61 MILITARĂ.

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa ou forţă motrică şi cu mâna.

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianţi cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Uzina electrică a oraşului

Conducerea societăţii „GAUZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□

148

---

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori întreţinere caută urgent:

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Telefon 577.

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza" Haneş,

213 Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

Rezultat in 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mânăşturului No. 2.

Vând spirt rafinat

Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă. A se adresa la ziar sub A.

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Abonamente pentru Preoţi şi învăţători se fac cu preţ redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA“ SIBIU

Anul I. No. 181 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 26 Martie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3[illegible] (Aj. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Cine sunt „conducătorii“ maghiarilor

Descoperirea marelui complot contra Statului Român, urzit de către iredentiștii Maghiari ne impune să atragem atențiunea cercurilor noastre conducătoare asupra unui fapt care până acum n'a fost luat în considerare.

Și anume: Ungurimea din Ardeal se află și acum sub o teroare brutală a conducătorilor ei: un fapt care este păgubitor în punctul de vedere al consolidărei ca și din acel al interesului Maghiarimei însăși.

Cine observă evenimentele petrecute în Ungaria dela desființarea Monarchiei, constată că s'a făcut o *selecțiune inversă* în urmă căreia oamenii cu stare socială și materială, au fost siliți să se retragă din viața politică, iar elementele cele mai inferioare au ajuns fruntașii poporului. Consecințele grele ale acestui fapt sunt destul de cunoscute și ar fi de prisos a ne mai opri asupra lor. In deosebi pentru Maghiarii noștri din Transilvania aceasta însemnează o adevărată nenorocire, căci cea mai mare parte din conducătorii maghiarimei sunt turburători ai ordinei firești în cuprinsul căreia nu ar mai fi cu putință continuarea atotputinței lor. Acest punct de vedere explică toată atitudinea lor dela preluarea imperiului român. Spre a putea pescui în apă turbure ei au făcut tot ce-a putut contribui la menținerea încurcăturilor. De acela ei au împiedecat cu orce preț ca funcționarii să depuie jurământul de fidelitate.

Ar fi o naivitate dacă ni-am închipui că denegarea jurământului ar fi fost bazată pe motive morale nou juridice. Tot acești domni au trecut fără nici un scrupul și dela jurământul către Monarchia Austro-Ungară la republică ca și la Sovietul lui Bela Kuhn, după cum de data aceasta sunt dispuși a jura lui Horthy, pentru ca mai apoi să jure Habsburgilor, căci „on revient toujours“. Căci acești conducători nu sunt altceva decât mandatarii și delegații secreți ai guvernului ungar carî fac totul spre a se folosi din greutățile și încurcăturile Statului Român.

Pentru a ajunge la acest scop ei au ruinat aproape toată clasa medie ungară a Ardealului împiedecând cu toate mijloacele josnice intențiile bune ale acesteia pentru consolidarea statului. Dar dacă scopul urmărit n'a fost atins căci Statul român a putut funcționa și cu aceste piedici, în schimb prin sistemul agitațiilor și provocărilor s'a ajuns însă la ruinarea miilor de familii de funcționari transformați în agenți tulburători. Iar situația „repatriaților“ cu Ungaria, a acelor „locuitori de vagoane“ este prea bine cunoscută din faptul că acum aceștia ar dori să se înapoieze în România, după cum ziarele au anunțat.

Iată dar falimentul complect al politicei „conducătorilor chemați“ ai Maghiarilor.

Și, totuși, ce s'a întâmplat?!

Citim că d-l Grandpierre Emil, „conducătorul“ de căpetenie al maghiarilor din Ardeal, a plecat la București spre a relua tratativele cu guvernul în chestiunea minorităților.

Difficile est Satiram non Scribere.

Acest domn este un tipic reprezentant al conducătorilor arătați mai sus. Ca fost simplu judecător de tribunal a devenit în timpul regimului Károlyi comisar guvernial al Clujului, tot așa precum devenise Varjassy al Aradului, sau Heltai comandant al Budapestei, carî niciodată nu fusese soldați!

Astfel s'a ridicat d. Grandpierre care și după luarea imperiului Român a continuat a rămâne încredințatul confident al guvernului din Budapesta, cu misiunea, pe care a și împlinit-o, de-a „supraveghia“ conduita funcționarilor maghiari. In această calitate a desfășurat-o activitate foarte energică reușind a exercita o adevărată teroare prin controlul ce-l făcea tuturor funcționarilor. El a sfătuit pe cei mai mulți să se repatrieze dar el a rămas aici, și nu locuește în vagoane! El a participat în toate mișcările iredentiste maghiare și tovărășii lui au primit condamnări și sunt și astăzi arestați. Și acum liber și nesupărat tratează la București cu autoritățile vio-mânești.

Dar dacă guvernul român roește să trateze, atunci poate să trateze cu reprezentanții recunoscuți ai maghiarilor, care reprezintă viața liberă a tuturor nu aceia încătușată și influențată a funcționarilor terorizați.

Iar în ce privește populația maghiară a Ardealului, putem întreba până când se va lăsa ea condusă de falși reprezentanți și de farsori? Nu văd Ungurii dela noi că până acum d. Grandpierre et consortes au paralizat împlinirea cererilor justificate ce le-au făcut? Nu se vede că din cauza unei astfel de conduceri statul românesc trebuie să nu aibă încredere? Și oare neprimirea funcționarilor cari s'au prezentat întârziat pentru depunerea jurământului nu este justificată?

Statul Român trebuie să fie atent și nu poate primi în funcțiile sale care trebuiesc făcute cu credință pe acei carî mai stau încă sub teroarea lui Hortty.

De acela din acțiunea pe care a întreprins-o d. Grandpierre, Ungurii din Ardeal au îndatorirea ca, după experiența, ce-au făcut-o cu el, să-i impuie repatrierea în Ungaria împreună cu toți tovarășii săi.

Populația maghiară, spre binele și liniștea ei, trebuie să se ajute singură pentru a scăpa de teroare și agitatori.

Un pelerinaj

Veștî din Grecia sărbătorească ne spun că Regina Maria a făcut pelerinagiul dela Delfi. Nu un pelerinaj evocator al celor cari așteptau cuvântul oracolului lui Apollon, ci un pelerinaj de emoțiune artistică pentru care sufletul Reginei noastre a știut să vibreze de ecourile sonore ale vechii Hellade.

Acțiunea grăbită a timpului n'a distrus acolo totul, pentru ca gândul să nu reconstitue trecutul, pentru ca în fața ochilor celor cari fac acest pelerinaj, orașul care a fost centrul lumei elenice să nu reânvie, cu puriftcatoarea fântână a Castaliei, cu sanctuarul lui Pytho, cu templul lui Apollon, cu toată armonia unor linii simple reduse la aceleași cadențe ca un imn sacru pe care rapsozi-arhitecți l-au repetat pretutindeni.

Sunt acolo ruine risipite în marginea unui sat de Albanezi. Dar în prăbușirea pietrelor se vede încă inflexibila regularitate a unei poezii. O metrică tainică regulează toate raporturile; nu-i nicăieri o lovitură de daltă care să fi fugit de armonia matematic regulată a potrivirilor. Inspirația arhitectului pare a fi fost totdeauna modulată, calculată ca să placă unor suflete simetrice, pașnice, care nu purtau sarcina unui exces de sentimente. Nici-o linie neprevăzută sau pasionată nu vine să încurce privirea sau să îngrijoreze imaginația. Pare că sub nesfârșita lumină a Helladei, nu poate fi decât limpeziciune și simplicitate.

Pentru Regina noastră, al cărei ochi oglindesc încă ceva din groaza contemplărei unor ruine tragice, pentru Suverana care a găsit atâtea cuvinte de durere în fața distrugerilor violente ale războiului, pelerinajul acesta e o odihnă și un învățământ. Pietrele din Delfi, ca acelea ale Acropolei ateniene, sculptate și aurite de razele unui soare generos, ruine uriașe ale unor vremuri socotite printre epocile uriașe ale istoriei nu pot da decât reculegeri religioase.

După cum arheologul cel mai sever este ridicat de un suflu de poezie în fața monumentelor civilizației elenice, pelerinul, oricât ar fi el de sceptic, și cu atât mai mult atunci când e un suflet de artist, nu se poate reîntoarce la căminul său fără gânduri adâncite, fără a cugeta cu melancolie la farmecul unei civilizații care nu era decât o perpetuă glorificare a frumuseții, grației, poeziei materiale a fericirii.

Ruinele cetăților de artă, mângâiate de adieri calde încărcate de parfumuri, arată cât poate face colaborarea unui popor la propaganda progresului; ele confirmă mai ales că a ridica arta la înălțimea unui cult, a te lega de piatra și de marmura care îmbracă formele unei strălucirî potolite, le idealizează, le transfigurează, le arată ca prin aburii aerieni ai unor zori pline de seninătate și face din frumusețe, chiar sub giulgiu, poezia și pasiunea sa, — este a păstra de-alungul veacurilor privilegiul unui farmec neînvins.

Dr.

Harding contra Wilson

Președintele Wilson a fost o deziluzie. In privința aceasta acordul este, cred, general. Indoiala începe să apară numai ceva mai departe și anume când este vorba să se stabilească, dacă odată cu Wilson n'a căzut și prestigiul moral al țării sale. Iar îndoiala aceasta nu poate rămânea nelămurită. Căci dacă, cu ocazia tratatului de la Versailles, au fost înmormântate numai cele 14 puncte, cu care Wilson a intrat în războiu, este un lucru; și este cu totul altceva, dacă cu acest prilej omenirea a asistat la sfârșitul întregului idealism internațional, profesat de aproape o sută de ani de Statele Unite. In primul caz, plecarea vechiului președinte poate însemna terminarea unei comedii și începutul unei ere de adevărat idealism politic, din partea Americii; în al doilea caz, venirea lui Harding nu este de cât o simplă „schimbare de domni“, de care nu se vor putea bucura de cât cei din zicătoara românească, atât de bine cunoscută.

Din păcate însă, iluziile nu mai sunt cu putință în această chestiune. Cazul: *Harding contra Wilson*, lasă neatinsă situația de fapt dintre America și restul lumii. Ceiace reprezintă, în fond, cele două nume, nu este o altă politică externă, ci numai o altă tactică. O altă tactică, în serviciul aceleiaș cauze — mărirea Americii. Minunea este numai, că s'a putut crede un moment, nu de Americani, ci de omenirea întreagă, astfel!

Cine nu cunoaște expresia: „Nenia internațională“ — International Big Brotherhood“ — cu care Americanii au botezat tutelajul, pe care ei voesc să-l întindă asupra întregului lor continent? Ei bine, Wilson n'a voit altceva de cât să ducă ceva și mai departe ideea de nenie! El a socotit că împrejurările internaționale sunt de așa natură, în cât America să poată face cu vechile puteri europene ceiace ea făcea și face cu micile state din sudul ei: să le sugrume îmbrățișându-le Rețeaua de „dreptate“ visată de Wilson și care trebuia să acopere tot pământul, se confunda aproape cu o rețea de căi de comunicații, al căror nod principal urma să fie Statele-Unite. Niciodată poate, de când îi lumea, nu s'a încercat subjugare mai mare, a tuturor națiunilor și aceasta în numele idealului, de către vre-un neam oarecare. Acesta este rolul istoric capital al lui Wilson: că a căutat să codifice ideologia umanitaristă, în dorul căreia-și ascund Statele-Unite năzuința lor de egemonie universală, să o ridice la rangul de lege a pământului, lege care să permită oriunde și oricând amestecul poliției anglo-sasone!

Dar omenirea nu era destul de slabă! Omenirea engleză, în orice caz și cea japoneză, voiră să-și aibă partea lor de pradă! Și urmarea fu că tratatul de la Versailles pe de o parte și Liga națiunilor pe de alta, oricât vor fi adus ele de mult, nu mulțămeau ambițiile compatrioților lui Wilson. Aceasta a fost deci părăsit și Harding a câștigat partida. Ce însemnează această schimbare, ne-o spune chiar Harding. Dacă America nu poate dicta încă prin intermediul unui pact internațional, dacă pacea universală nu este posibilă deocamdată, ea-și rezervă dreptul, în cazul acesta, să poată dicta altfel, în chipul tradițional. Cum? Păstrându-și complecta ei libertate de acțiune, un lucru care-i va da putința, ca în războiul cel mare, să joace și în viitor rolul de arbitră supremă a lumiî! America, zice Harding, va interveni și de acum înainte, ori de câte ori și ori unde va socoti ea, că este nevoe. De unde însă, ca să luăm cazul cel mai simplu, Wilson, sub presiunea bancherilor evrei din Statele Unite, a căutat să impună popoarelor mai mici din Europa, cu ajutorul legislației internaționale, legea minorităților, adică o lege pe care Americanii nu o aplică și care poate face mult rău celor forțați să o primească, Harding va căuta să ajungă la acelaș rezultat prin vechile mijloace. El va trimite, pe socoteală proprie, protesturi la București, la Petrograd, sau aiurea și la nevoie va denunța chiar, pentru a satisface finanța evreiască, tratatul de comerț cu o țară dată, cum a făcut America cu Rusia în 1911, dacă acea țară nu va acorda satisfacție... minorităților în chestiune. Atât ne-a anunțat Harding: că se va reveni la vechia tactică!

Dar între timp, adică de la armistițiu până acum, omenirea învățase multe. Văzându-l pe Wilson la lucru, ea și-a dat seamă că el nu este un nou Mesia, cum era de obiceiu înfățișat; dar ea și-a mai dat seama, că el nu este nici-un simplu impostor. Ea s'a convins din contră, că prin gura lui vorbește egoismul superb al unui popor întreg, egoism, care ajunsese, datorită unor împrejurări speciale, de care nu avem să ne ocupăm aici, să confunde fericirea omenirii cu fericirea americană, „pacea“ cu pacea americană, adică cu pacea pe care o visase marele arbitru de peste ocean.

Ce importanță mai putea avea atunci, pentru omenire, schimbarea președințială americană! Nici una, sau mai nici una! O simplă schimbare de „tactică“ și pentru ea, în cazul cel mai bun. Ea va avea acum să se acomodeze armelor de luptă ale noului președinte și atâta tot: Omenirea însă, oricine va fi în „Casa Albă“, nu va mai căuta acolo ceiace s'a convins că nu poate găsi idealism, idealism internațional. Că președinții americani se vor numi Wilson, Harding, sau cine știe cum, că vor vorbi de frăția universală, sau de izolarea țării lor, lucrul nu are nici o importanță. Omenirea a pătruns în sfârșit marele adevăr, că în dosul tuturor acestor nume și în dosul tuturor acestor idei, fie ele cât de dumnezeești, este o

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

singură realitatea, o unică dorință: egemonia Americii. Acesta este singurul punct, pe care omenirea și-l reamintește cu ocazia înlăturării lui Wilson de către Harding; el este singurul la care un popor ca al nostru trebuie să se gândească, căci el este acela care, nu numai că corespunde celei mai profunde realități, dar care ne poate cu adevărat învăța ceva.

Virgil I. Bărbat.

ECOURI

O expoziție postumă

Expoziția postumă a regretatului pictor Romano, pus sub patronagiul Suveranilor, va fi deschisă până la 15 Aprilie în sala *Joffre* a Cercului militar din București.

Foarte numeroase lucrări au fost reținute.

Monumentul profesorilor eroi

S'a luat inițiativa ridicării unui monument comemorativ al membrilor corpului didactic de toate gradele căzuți în războiu.

S'a constituit un comitet de onoare format din d-nii P. P. Negulescu ministrul instrucției, președinte, Octavian Goga, ministrul artelor, dr. C. Angelescu, P. Poni și I. Borcea foști miniștri de instrucție și rectorii universităților.

Rezolvarea unei probleme a distrugerii

Laboratoarele de chimie ale armatei americane anunță că au descoperit un nou mijloc de ucidere a oamenilor. E vorba de un lichid otrăvitor, din care e destul să se picure 2—3 picături pe pielea cuiva pentru ca acesta să moară.

O ploaie din acest lichid azvârlită dintr'un aeroplan, ucide pe toți oamenii pe care-i stropește.

Lichidul, al cărui secret e păstrat încă, se poate prepara în orice țară, căci materiile prime necesare se găsesc pretutindeni.

Un nou dar al Românilor din America

Românii din America au colectat printre toți cari se găsesc în diferitele localități haine, rufe și încălțăminte noi și vechi, pe cari le-au trimes „Crucei roșii" pentru a fi împărțite la populația nevoiașă.

„Crucea roșie" ținând seamă de dorința exprimată, a dat o parte din obiecte prin societatea „Asistența tuberculoză" la domiciliu, societății „Cultura" iar cea mai mare parte au fost trimese filialei Brașov pentru a fi împărțite după nevoile cerințelor locale.

„Crucea roșie" aduce cele mai vii mulțumiri pentru frumoasa inițiativă.

O carte de amintiri asupra compozitorului Massenet.

Volumul „Souvenirs sur Massenet" de Raymond de Rigné, unul din intimii modestului și genialului compozitor, dă amănunte, cari au de scop să explice opera muzicală a acestuia.

Asupra omului, aflăm curiozitatea că-l supăra grozav numele de botez, „Jules", pe care căuta să-l întrebuințeze cât mai puțin, că a cerut ca lumea să se convingă bine despre moartea sa, în momentul când i se va închide sicriul și că s'a împotrivit de a i se face vr'odată listă de subscripție pentru monument.

Asaltul culmilor.

O expediție condusă decătre colonelul Houard Bury, exploratorul tibetan, și organizată decătre „Royal Geographical Society, va încerca, luna viitoare, ascensiunea masivului Himalaya.

Se știe că muntele Everest, înalt de 8840 metri, n'a fost niciodată călcat de piciorul omenesc. De altfel toate îndrăznelile exploratorilor erau descurajate de interdicția pe care Tibetul și Nepalul o opuneau celor cari se apropiau de munte. Obstacolul nu mai există azi.

Astfel că vom avea poate de înregistrat recordul ascensiunei aparținând ducelui Abuzzilor care a izbutit, în anul 1909, să ajungă aproape de vârful muntelui Karakorum, o înfricoșătoare stâncă înaltă de 7654 metri.

Ah! dacă Tartarin din Tarascon ar putea și el lua parte la această expediție!... Bietul om, n'are să se poată consola niciodată că a murit înainte de vreme.

Citind revistele

Revista condusă de d-l Ovid Densușianu publică une-ori lucruri foarte frumoase și fiecare număr trebue să cuprindă ceva interesant. In numărul dublu de față, găsim minunate versuri, sincere, delicate, semnate de d-na Mia Trollo, dela care așteptăm de mult un volum.

D-l Barbu Solacolu ne dă o poezie „de rezistență" cu mult avânt, dar cu inegale realizări, scrisul dumnisale menține bunele impresiuni, pe cari ni le-a dat cu volumul „Umbre pe drumuri".

D-l Vasile Munteanu reușește să îmbine admirabil moderismul facturii simboliste cu o atmosferă arhaică, profund românească. Un exemplu:

„In suflet port icoane seculare
Cu veștede și mucede pisanii,
Căci sufletu-mi e tâmplă de altare
Cu 'nchinători ce mor și-i fură anii..."

D-șoara Margareta Budălănescă se remarcă prin îndrăsneața pornire, reușită de multe ori, de a însufleți și concretiza nvățiunile cele mai abstracte:

... „Și când Fericirea îmi îngâna cântecul solului: Realizarea, Neașteptatul îngădui violetului să mă îmbrobodească în năframa bătrâneții închise..."

D-l Romulus Demetrescu analizează cu pătrundere și cu claritate sentimentul naturii. Distrugându-l pe acesta de sentimentul frumosului în natură, d-sa arată, mai departe, cum arta e, prin esență, idealistă, presupunând nu numai o „concentrare" a obiectelor date de natură, ci și o alegere, o valorificare și o ierarhizare a lor după idealul urmărit de artist. Ca evoluare a sentimentului naturii, se disting 2 mari etape: La început, omul era pe planul întâi, apoi, elementele naturii servesc ca termeni de comparație pentru viața omenească". *Cron.*

La Firma 453
Vadul Transilvaniei
Piața Mihai Viteazul No. 35.
Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

Nevoile Școalei primare de stat

Zilnic cetim despre mizeriile și nevoile în care a ajuns învățământul primar. Cu toții constatăm aceste mizerii, le scoatem în relief, le recunoaștem, dar constatăm că după toate acestea nu se face nici-o îmbunătățire în această direcție, ba, din contră, lipsurile și mizeriile cresc mereu.

Ne plângem, că nu sunt învățători de ajuns. Este acesta un adevăr necontestat de-nimeni. In timpul din urmă însă, cunoaștem foarte multe cazuri că și dintre puținii învățători pe care-i avem se despart mulți de învățământ pentru a îmbrățișa alte funcțiuni. Și faptul e foarte firesc.

In acest veac al materialismului, când lupta pentru existență e așa de crîncenă, fiecare om e dominat de dorința de a-și croi o viață mai ușoară.

S'a făcut unificarea salariilor învățătorești, dar foarte puțini sunt aceia cari știu cum s'a făcut. Când ai reușit să primești vreo chitanță, după vreo 3—4 luni de așteptare, colinzi toate perceptoratele regești, dar toate te resping sub pretext că nu sunt bani și că deci trebuie să mai aștepți.

Aștepți cât aștepți, dar „gură de om, gură de câine" mai mult ca oricând „cere pâine" și dacă nu ai alt mijloc de existență lei lumea în cap, bietule dascăl, căci s'a terminat cu idealismul. Azi unul, mâine altul, și așa se răresc văzând cu ochii rândurile idealiste și răbdătoare ale învățătorimii noastre. E drept că așa zisele fabrici de vară au mai astupat golurile, dar aceasta numai în aparență, căci învățătorii cei noui, ne având pregătirea necesară școala e tot ca și fără ei.

Mai bine era dacă se făceau salarii corespunzătoare nevoilor de azi, pentrucă învățătorimea să rămâie legată de școală, iar nu să fie silită să-și caute mântuirea în alte ocupații.

De edificiile școlare ce-am putea spune decât că astăzi le umple mucegaiul, suflă vântul prin geamuri și pătrunde ploaia prin coperișurile lor până la fundament, căci nici-o reparațiune nu e cu putință. Resortul obligă comunele politice și obștele confesionale ca să repare aceste edificii ale statului, comunele însă raportează că, fiind sărace, nu pot face nimic, iar obștele confesionale, ne având mijloace, dau și ele același răspuns, așa că școalele își așteaptă ruinarea deplină.

Sfaturile școlare fac bugete peste bugete și le înaintează, dar în cele mai multe cazuri nu li se aprobă nimic, ba nici măcar răspuns positiv ori negativ nu li se mai dă acum.

Așa stăm cu școlile de stat. Unde a fost învățător, în școală mai puteai sta când era timp frumos și nu ploua, dar nu puteai să stai când era frig, deoarece nu erau lemne pentru încălzit, și așa băieții, câte 100-300 aproape în fiecare sat, erau siliți să șadă acasă. Să se facă numai o statistică de băieții obligați să cerceteze școala, și vom vedea ce înspăimântător e numărul acelora cari au rămas fără carte numai din pricina nepăsării cu care a fost tratat învățământul nostru primar.

Au fost foarte multe comune unde au existat și există școale de stat cu câte 2—3 puteri didactice și nu s'a dat nici o sumă de bani, cât de mică, pentru susținerea lor, nici cel puțin lemne pentru încălzit.

Au fost în schimb licee, școli reale și gimnazii din nou înființate unde abea erau câte 10-30 elevi, iar la acest număr de elevi se trudeau câte 7-15 profesori, și pentru susținerea edificiului școlar se cheltuiau zeci și sute de mii.

Ce contrast mare între școala poporală și celelalte școli!

Aproape în fiecare târgușor avem gimnaz, liceu ori școală reală. Acum se observă că partidele politice se întrec între ele când e vorba de a înființa gimnazii și licee pentru ca astfel să-și câștige merite și să-și asigure reușita în alegeri.

Noi credem însă că mai ales astăzi e nevoe să ne îndreptăm cu toții privirile care e chemată să ridice din întunecime pătura cea mare a poporului nostru.

Să ne aducem numai aminte din primăvara și vara anului trecut cum fiecare agent electo-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

(Lecția de deschidere a cursului inaugurat la Universitatea din Cluj, în ziua de 15 Martie)

IV.

Papyrus-urile medicale Enciclopedia hermetică, care reprezenta după cum am spus, întregul știință sacerdotale egiptene și care a fost distrusă în incendiul Bibliotecii din Alexandria, cuprindea 42 de volume, dintre cari 6 erau consacrate medicinei. Cunoaștem încă titlurile lor cari sunt următoarele: 1. Despre constituția corpului omenesc; 2. Despre boale; 3. Despre instrumente; 4. Despre medicamente; 5. Despre bolile de ochi; 6. Despre bolile femeiești. Era dar un plan pe cât de complect pe atât de ordonat, și o astfel de medicină avea toate caracterele unei adevărate științe.

Dacă aceste cărți hermetice au dispărut, ne rămân din fericire fragmente din ele cari sunt constituite de către *papyrus-urile medicale.* Aceste papyrusuri sunt manuscrise scrise în caractere hieratice pe acel soi de hârtie pe care Egiptenii îl fabricau dintr'o plantă, pe atunci foarte comună în țară lor, papyrus-ul.

Cel mai considerabil și mai bine păstrat dintre ele, este *papyrus-ul Ebers,* care pare că e vechi cu mai bine de 1500 ani înainte de Hristos: el numără 110 pagini. E desigur una din cărțile sacre pe care Egiptenii le păstrau ca pe niște comori în templele lor și a căror primă redactare o atribuiau zeului Thot. In clipa descoperirii sale, manuscrisul alcătuia un rulou lung de 21 de metri și lat de 80 centimetrii. Ingropat de mai multe mii de ani sub ruinele Thebei, el scăpă prin minune și fu cumpărat în anul 1873 de către doctorul Ebers în cursul iernării lui în Egipt. Acest papyrus există azi în biblioteca universitară din Leipzig, unde a fost tăiat în 29 de fragmente de lungimi inegale, spre a putea fi încadrat. Ebers l-a studiat el-însuși minunat de bine și traducerea pe care a făcut-o Ioachim, îngăduie tuturor să-i cunoască conținutul.

Manuscrisul cuprinde formule medicale pentru bolile cele mai deosebite: boli ale pântecelui între cari și viermii intestinali, ale șezutului, ale stomacului, ale bronchiilor, ale inimei, ale băsicii, ale pieptului, ale capului, ale feții, ale părului, ale ochilor, ale nasului, ale limbii, ale dinților, ale membrelor, ale vaselor, ale pielii, ale cărnii, apoi topice pentru răni și pentru arsuri. Din nefericire nu pare posibil să se stabilească un diagnostic indiscutabil pentru cele mai multe dintre bolile descrise în papyrus-ul acesta. Capitolele cele mai importante sunt cele cari se ocupă de boalele de ochi și boalele de femei.

Capitolul privitor la boalele de ochi constituie un adevărat tratat. Se găsesc în el leacuri pentru conjuctivită, keratită, hemoragiile globului, echimozele perioculare. Unii au văzut chiar indicația operației de cataractă, dar cât de îndoelnică! Toate bolile oculare sunt tratate cu colliyruri, pomezi și onguente având totdeauna drept bază substanțe minerale.

In capitolul privitor la bolile femeilor, se găsesc mijloacele de a face pe femei apte la concepție, indicația precauțiunilor cari trebuesc luate pentru a preveni căderea germenului și procedeuri de urmat pentru a favoriza expulzarea foetus-ului.

Un capitol tratează despre parfumerie și un altul despre înțepăturile insectelor și muscăturile șerpilor. Insfârșit cel din urmă este consacrat magiei negre; se găsesc în el o mulțime de formule vătămătoare: modul de a învenina rănile, de a da chelia, de a face pe cineva să moară de o boală de lingoare El este scris sub invocarea divinităților rele și în termeni misterioși pentru a nu fi înțeles de către ignoranți. Nu trebue să ne mirăm că găsim acest capitol într'o lucrare medicală, căci am văzut deja că în Egipt medicina și magia era strâns unite.

Papyrus-ul care urmează, în ordinea importanții, este *papyrus-ul medical din Berlin.* E un papyrus incomplect, care se găsește în secțiunea egipteană a muzeului din Berlin. El a fost descoperit la Memfis, închis într'un vas de pământ lângă piramidele dela Sakkaroh. Am spus deja că aparținea după toate probabilitățile faimoasei biblioteci a templului lui Imhetep.

Pare a proveni din vremea dinastiei a XIX-a, adică de pe la anul 1500 înainte de Cristos; totuși, a doua a lui parte ar fi mai veche și e considerat, fără o dovadă îndestulătoare, ca existând încă din vremea regelui Housaphaiti din întâia dinastie și complectat de către regele Sondon din a II-a dinastie, ceea ce ne-ar duce pe la anul 4000 îna-

Cronica politică

Bugetul. D. Titulescu a depus însfârșit, pe biroul Camerei, proectul general de buget al Statului. Cifrele sunt acum cunoscute. Cheltuelile au fost fixate la 4 miliarde 866 mil lei. Veniturile sunt prețuite la 5 miliarde lei. Balanța financiară se lasă, ușor, spre un mic excedent, care, dacă nu fagăduiește 2 miliarde jumătate, — cum se vestise la început, lasă să se întrevadă totuș posibilitatea unei echilibrări reale.

In privința cheltuelelor, știm că d. Titulescu a avut de luptat aproape cu toți colegii săi; reducerile făcute la fiecare departament au fost smulse, după oarecare rezistență. In ceeace privește veniturile, acestea se sprijinesc, totdeauna pe proorociri.

Bugetul anului viitor se razimă, din acest punct de vedere, pe rezultatele bănești ale legilor financiare, depuse în acelaș timp.

Impozitele noui, când au la baza lor spiritul de dreptate și o democratică progresivitate, nu pot fi privite cu dușmănie. Rămâne numai ca traducerea în fapt a impunerilor să poată fi realizată, fără ca cei loviți de bir să se sustragă dela datoria lor către visteria Statului.

In această privință, ne îndoim că în atmosfera actuală a Camerei, să se poată discuta, serios și liniștit, cu toată priceperea necesară, proectele financiare ale d-lui Titulescu.

Situația d-lui C. Argetoianu. Comitetul executiv al partidului național a hotărât să rea din nou în discuțiune moțiunea de neîncredere împotriva d-lui ministru de Interne și fost protector al „excrocului" Schuller.

Până atunci, majoritatea a trecut, prin surprindere, o moțiune de *încredere* în d. C. Argetoianu.

Desigur, lucrurile s'ar fi petrecut altfel, dacă întreaga campanie împotriva d-lui Argetoianu n'ar fi fost dusă de autoritatea îndoelnică a d-lui V. Madgearu.

ral numai de popor vorbea, spunând că el e „talpa țării", „păzitorul ordinei", „apărătorul și susținătorul țării", și câte alte vorbe mari.

Dacă totul e poporul și țăranul, să ne îngrijim atunci de el și să-i ridicăm din neștiința în care zace și să i asigurăm o viață mai bună, pentru ca astfel să se încredințeze și el că nu numai în campaniile electorale ne interesăm de el făgăduindu-i cerul și pământul.

Să terminăm cu deschiderile de gimnazii, licee și școli reale, cari nu au nici un rost câtă vreme școala primară se află în părăsire și să ne îngrijim de mintea și sufletul țăranului nostru.

Numai știință să-i dăm și atunci bunăstarea materială și o soartă mai bună și le va face el singur, căci o comoară mare este pământul României-Mari, și ce ne trebue, e numai știința ca să exploatăm această comoară.

I. Bunuș.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Joi: „Instinctul."
Sâmb.: „Cărăbușii."
Dum. mat. Cinematograful.
„ seara „Instinctul."

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Știri și fapte politice

„Grup inde cugetători" patroni ai „Voinței" își manifestă dorința „de-a vorbi paiele".

Sunt nerecunoscători onorații cugetători față de Dumnezeu, care le-a împlinit demult această dorință.

■

In chestiunea, bonurilor de tezaur și a permiselor date lui Schuller, partidul național protestează și se agită mai mult, dar a tăcut și n'a dat nici o lămurire în chestiunea permiselor și afacerilor d-lor Vlad și Bontescu.

Ar putea să ne lămurească „Patria" asupra acestei deosebiri de atitudine?

■

Ziarul „Patria", socotind guvernarea partidului poporului ca „absolutistică", se întreabă, dacă opoziția națională mai are vreun rost în Parlament.

Am avea, poate într'adevăr ceva de spus cu privire la rolul minorităților politice, într'o Cameră în care gălăgia inutilă ar fi înlocuită cu discuția potolită și obiectivă. Dar, când opoziția națională și-a ales singură misiunea sa parlamentară, ne mirăm de întrebarea „Patriei".

Dacă n'ar fi și reprezentanții partidului național în Corpurile legiuitoare, cine ar mai smulge urna cu bile, de pe tribuna prezidențială, în zilele în cari ședințele se sfârșesc într'o grea luptă „corp la corp"?

■

D. N. Titulescu, în expunerea de motive a reformei financiare, arată că aceasta trebuie socotită *și în străinătate*, ca suprema sforțare a României de a se reface prin *proprille* ei mijloace. „Primirea ce se face capitalurilor străine depinde de intențiunile acestora, căci nu putem admite amestecul lor în politica noastră".

Cu toate aceste, d. Tache Ionescu sfătuește, de pe aceeaș bancă ministerială, concesionarea petrolului la străini, și a pledat pentru concesionarea căilor ferate. Nu se poate spune că în actualul guvern nu domnește cea mai deplină armonie de convingeri!

Cetiți „Infrățirea"

Concesiunea uzinelor comunale

„Gazeta Ardealului", organ guvernamental, ocupându-se de concesionarea minelor electrice din Cluj, publică un reportaj asupra hotărârilor pe care comisiunea de studiu a ofertelor le-ar fi luat. Atât din faptul că numitul ziar are înlesnirile obișnuite unui ziar guvernamental pentru a cunoaște înaintea altora intențiunile autorităților, cât și din modul cum apreciază ofertele, rezultă că s'a găsit necesar ca în vederea aducerei la cunoștința publică a deciziunei ce se va lua, să se pregătească o asmotferă favorabilă societății străine „Omnium", creațiune a Băncei Blank, care se pare că și-ar fi asigurat succesul.

Noi, anunțând la timp printr'un tablou comparativ al tuturor ofertelor, condițiunile, am pus publicul în situațiunea de a constata singur că cea mai serioasă în avantaje dintre oferte este aceia a societății „Electrica".

Din felul însă cum comentează ofertele ziarul guvernamental, se poate vedea că nu se pune în comparație decât primele două puncte, care sunt cu o mică diferență favorabile soc. „Omnium" dar se trec sub o îndrăzneață tăcere celelalte puncte, cu mult mai importante, ca: gratuitatea consumului pentru comună și oficii eftinătatea prețului pentru public etc. anume desigur pentru a se creia legenda că cea mai avantajoasă ofertă ar fi acea a lui Blank.

Intrucât ziarul guvernamental a făcut acel reportaj cu aspectul de-a fi fost impresiunea rezultatelor date de comisiunea de studii, noi pretindem acestei comisiuni ca, sau să desmintă în cas când nu corespunde adevărului, sau să dea un comunicat din care să rezulte cel puțin stadiul în care se află chestiunea concesionărei uzinelor electrice.

A crede că s'ar putea trece ușor peste vre-o eroare sau nefericită inspirațiune, ar fi ca autoritățile să riște a pierde încrederea cetățenilor. Ceeace noi, cei dintâi, nu o dorim.

Sindicatul Presei Române din Cluj despre moțiunile studențești

— Un comunicat —

In urma manifestației studențești, în legătură cu Opera Națională, comitetul Sindicatului presei Române din Ardeal, s'a întrunit aseară la ora 6, în redacția ziarului „Patria", sub prezidența d-lui I. Agârbiceanu, directorul ziarului „Patria" și președintele sindicatului.

Au luat parte la consfătuire d-nii: Dr. Tomescu, (Infrățirea), vice-președinte, Ion Dragu (Infrățirea), Radu Dragnea (Patria), Al. Hodoș (Gazeta Ardealului) și Cezar Petrescu (Voința).

Discuțiile au urmat timp de două ore participând la ele toți membrii prezenți.

La urmă s'a redactat următorul:

Comunicat

Comitetul „Sindicatului Presei Române din Ardeal, întrunit astăzi spre a discuta atitudinea ziarelor române din Cluj, în legătură cu moțiunile Studențimei Universitare — recunoscând fiecărei gazete libertatea de a publica sau nu aceste moțiuni — afirmă că dreptul de apreciere în orice chestiune, tratată prin presă, nu poate fi violental de intervenții din afară cari ar avea caracterul unor impuneri.

Totdeodată Comitetul Sindicatului ține să constate că în ceiace privește atitudinea ziarelor românești locale nu poate fi vorba de nici o intenție, cu atât mai puțin de o campanie, care ar urmări desființarea Operei Naționale din Cluj și că în cazul când s'ar vădi o asemenea tendință, ele vor fi în primul rând printre apărătorii instituțiunii.

Comitetul

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul „INFRĂȚIREA"

intea erei creștine. El cuprinde 21 de pagini de scriere hieratică; din nefericire primele două pagini lipsesc.

Acest manuscris e mai ales o lucrare de terapeutică cuprinzând 170 de prescripțiuni diferite. In partea a doua se găsește descrierea vaselor, care arată că, dacă medicii egipteni aveau date foarte inexacte asupra circulației sângelui, cunoșteau cel puțin existența ei. In partea a 3-a se găsește un tratat de ginecologie cu descrieri ale prolapsusului uterului, scurgerilor, turburărilor menstruale și mijloacelor pentru a le lecui, dintre cari mai multe se folosesc încă și azi, ca de pildă injecțiile calde și tamponările vaginale; se mai găsesc și formule bizare pentru recunoașterea sarcinei. Diagnoza boalelor, așa cum o arată manuscrisul, e mai totdeauna impracticabilă; totuși, după Sir A. Ruffer, s'ar găsi acolo o excelentă descriere a paraliziei faciale.

Mai există la Muzeul din Berlin un papyrus medical mult mai mic, cunoscut sub numele de *papyrus-ul lui Westeur*: vom menționa mai târziu un document privitor la obstetrică, care face parte din acest papyrus.

La British Museum există un papyrus cunoscut sub numele de *papyrus-ul medical din Londra*; e puțin important și nu tratează decât despre afsuri; el ar fi originar din vremea dinastiei a XVIII-a, adică de pe la anul 1500 înainte de Hristos.

In 1893, Flinders Petrie a găsit mai multe papyrus-uri în orașul Kahaun, descoperit de el la intrarea în Fayoum. Printre aceste popyrus-uri există unul privitor la ginecologie și altul privitor la arta veterinară. Sunt cele mai vechi papyrus-uri cunoscute, căci ar fi fost scrise sub dinastia XIII-a, adică pe la anul 2000 înainte de Hristos, deci cu mult înainte de papyrus-ul Ebers. Papyruș-ul ginecologic este din nenorocire foarte scurt, căci nu are decât trei pagini.

Există și la Filadelfia un papyrus medical, cunoscut sub numele de „papyrusul lui Hearot," despre care n'am putut afla nici un amănunt.

In fine, în 1913, J. Offord a dat la iveală un nou papyrus, care prezintă multe analogii cu papirusul lui Ebers. Acesta ar fi mai vechiu, autorul său atribuindu-i o vechime de 2000 de ani în. de Hr.; totuși e mai puțin interesant, conținând mai puține descripții de boale și de rețete terapeutice, și mai multe formule magice.

In ceea ce privește papyrusul din Leyda, care este clasificat printre papyrusurile medicale, se ocupă mai mult de medicina mistică, și nu cuprinde decât simple invocații magice, pentru a goni boalele.

Medicina egipteană.

In loc de-a rezuma conținutul acestor papyrus-uri, pentru a studia apoi toate documentele medicale descoperite în Egipt, vom studia în mod succesiv principalele capitole ale medicinei, și referindu-se la fiecare din ele, vom căuta a stabili bilanțul cunoștințelor actuale, relative la medicina Egiptului antic. Vom studia rând pe rând: anatomia, fiziologia, oftalmologia, ginecologia și obstetrica, medicina propiu-zisă, parasitologia, și științele, naturale medicale terapeutica cu anexa ei și în fine igiena.

1. Anatomia și fiziologia

După spusele istoricului Manethon, arhivist al templului din Heliopolis, Teti sau Athotis, al doilea rege al Egiptului și fiul lui Menes, care a creat Memphis, ar fi studiat medicina, și ar fi scris o lucrare asupra disecției corpului omenesc. După acelaș autor, Nebka, al doilea rege al dinastiei a doua, s'ar fi ocupat deasemenea cu medicina și anatomia. Este deci probabil ca respectul fanatic pentru cadavre să nu fi existat încă acum 6000 ani, și că disecția nu era considerată drept o fapță blestemată. Dealtminteri Pliniu ne spune, că vechii regi ai Egiptului ordonaseră deschiderea cadavrelor, pentru a descoperi cauza și sediul boalelor, iar Aulu Gelle pretinde că era un obiceiu în Egipt de a diseca cadavrele omenești.

Din nenorocire, pentru a ne face o idee de noțiunile anatomice ale vechilor Egipteni, nu posedăm decât partea doua a papyrus-ului din Berlin, lucrare foarte veche, după cum am văzut mai sus; aci se găsește descriere foarte copilărească a vaselor sanguine, pe care o credem inutilă de reprodus. Singurul lucru demn de reținut din această lucrare, este că din inimă pleacă vase în toate organele și în toate membrele, vase ce transportă sângele, și împreună cu el un suflu misterios, generator de viață, dacă înlocuim sufluș prin oxigen, găsim aci o adevărată prețiință a teoriei fiziologice, a circulației. Omul era întreținut în starea de sănătate printr'un sistem de irigație, asemănător acelui ce întreține fertilitatea pământului egiptean; din nenorocire, vasele puteau să transporte însă tot așa de bine principiile morbide. Toate aceste afirmări nu prea au valoare, se va zice, însă e un mare merit de-a le fi zis acum 6000 de ani.

Un lucru este sigur, că Egiptenii știau că sângele provine dela inimă și că circulă în vase. Intr'adevăr la foaia 102 al papyrusului Ebers este afirmat că inima „e plină de sânge," iar în foaia 39 e vorba de-o boală, în

Cel mai efin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 sí Str. Iuliu Maniu 8

INFORMATII

Comercianții cari fac comeț cu măsuri și greutăți, con orm legii noui, trebuiesc să se adreseze la ministerul din București pentru obținerea autorizațiunei pentru exercitarea acestui comerț.

■

Direcțiunea generală a vămilor a trimis o circulară tuturor șef lor de vămi, prin care li obligă să facă supra-revizii, pentru a se asigura personal de conținutul pachetelor. Motivul acestei măsuri este că la articolele libere la import s'au strecurat și articole prohibite ca șampanie și parfumuri.

■

Regia Monopolului Statului a hotărât să plătească din fondul pe care l-a creiat anume, despăgubiri pentru grindină și foc tuturor cultivatorilor cari au fost păgubiți anul trecut.

■

Zilele acestea s'a pus în consumație în Ardeal tutun de lux și regal lipsit de nicotină, produsul Fabricei de tutun din Cluj, cari și-a acomodat mașinile pentru o fabricație specială.

■

Secretariatul general al Finanțelor din Ardeal va da în scurt timp un comunicat asupra dărilor directe cari trebuesc să se plătească statului. Până acum încă nu s'a hotărât nimic în această privință.

■

Prin noile norme de salarizare funcționarii financiari primesc o sporire de salar de 20 procente.

■

In numărul de mâine al ziarului nostru va apărea o cronică a săptămânei teatrale consăcrată. „Scrisoarei pierdute" și „Instinctului", ultimele spectacole ale Teatrului Național.

Pentru înlăturarea speculei cu țigări vândute în restaurante cu prețuri mari, direcțiunea fabricei de tutun din Cluj a luat inițiativa de a vinde țigaretele de toate felurile și în pache de 10 bucăți fiecare.

■

Exportul tutunurilor noastre în Ceho-Slovacia a încetat. Se știe că acest export se făcea numai pe baza schimbului foiței de țigare.

■

Printr'o nouă ordonanță dată de Regia Monopolurilor Statului în înțelegere cu Ministerul Finanțelor se interzice cultivarea tutunului chiar în cantități cât de mici, celor ce nu sunt autorizați. Prin această ordonanță se suprimă dispoziținea dată de Consiliul Dirigent prin care se autoriza cultivarea tutunului pentru trebuințele proprii.

■

Regia Monopolurilor Statului va împărți premii în valoare de 50 milioane celor mai buni cultivatori de tutun din Transilvania.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (3

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj

Printr'un ordin circular dat de Secretariatul general din Cluj, Direcțiunea contabilității, se comunică tuturor direcțiunior financiare din Ardeal că începând de la 1 Aprilie 1921, lefurile funcționarilor financiari precum și nomenclatura funcțiunilor se unifică cu cele din vechiul regat.

Tablourile actuale de salarizare se înlocuesc cu un alt tablou de salarizare în care se arată funcțiunea fiecăruia, salarul de bază, primă de scumpete și indemnizație de chirie. Se suprimă prin această unificare adaosul familiar și ajutorul de vestminte. Statele de plată pe luna Aprilie se vor întocmi pe baza noului tablou de salarizare și se vor, înainta Secretariatului general spre ordonanțare. Reținerile lunare din salare vor rămâne tot cele de până acum iar taxa de serviciu nu se va reține.

■

Studenții evrei din întreaga Românie-Mare s'au întrunit în Primul lor congres la Iași.

■

După patru zile de desbateri procesul rebeliunei din Lupeni-Vulcana a luat sfârșit. Curtea a adus verdictul următor:

L. Janoș, condamnat la 12 ani muncă Silnică. Vaida Mihail, la 7 ani muncă silnică, R. Lorenz, Gandel Frides și Lacatos Mihail la 5 ani muncă silnică. La câte 5 ani recluziune; Baloc Ianaș, Giongior Victor, Smetania Sandor, Ghergheli Janoș, Ghergheli Albert, Vilis Janoș, Roga Lorenz, Klebel Janoș, Matei Karoli, Jamunski Rudolf, Rumen Iosif, Mraz Bela, Bustea Ștefan și Biro Martin. Ceilalți acuzați au fost achitați.

■

De îndată ce Banca Națională va avea un stoc suficient de hârtie monedă la dispoziție, adusă peste vre-o lună jumătate cel mult, se va începe și retragerea din circulație a biletelor de 100 lei, 20 lei, 5 lei, 2 lei, 1 leu și 50 bani ai Băncei generale.

Valoarea acestor bilete rămase în circulațiune este de circa 700 milioane lei.

■

Miercuri, 23 Martie, la orele 6 d. a. în Sala IV dela Universitate are loc conferința d-lui Popescu—Voitești. Explicarea științifică a potopolui.

■

Printre numeroasele conferințe cari s'au ținut la București în ultimele zile menționăm următoarele:

D-l I. G. Duca despre „Participarea la beneficii" (vom da în numărul de mâine rezumatul acestei interesante conferințe).

D-l I. Th. Florescu despre „Solidaritatea latină".

Arhimandritul Scriban despre „Congresul studenților creștini din Anglia".

D-l Sergiu Manolescu despre „Problema valorilor pozitive".

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

Ministerul de industrie și comerț a lăsat liber exportul de ouă, fără altă formalitate decât plata taxelor vamale. Exportul oaselor se va face numai cu autorizarea ministerului.

■

Pe noul an financiar Camera de Comerț din Cluj are un buget de 628.000 lei la venituri și 622.000 lei la cheltueli.

■

Direcțiunea generală a vamilor a trimis o circuiară prin care se face cunoscut că ceaiurile destinate comerțului vor fi admise la import numai după analisă chimică satisfăcătoare.

■

S'a deschis la București sesiunea extraordinară a Consistoriului bisericesc.

In primele două ședințe s'au ales diferitele comisiuni și s'au rezolvat o parte din chestiunile religioase la ordinea zilei.

■

Preoții din Iași au ținut Duminecă un meeting de protestare contra Concordatului.

Intrunirea a fost prezidată de d-l C. Climescu, fostul rector al Universității.

Au vorbit d-nii Climescu, Cosmovici, preotul Sota și Cicerone Iordăchescu.

S'a adoptat o moțiune ce se va trimite guvernului și parlamentului.

Citim în *Izbânda*:

Lumea financiară se întreabă cu ne dumerire cum vor fi impuse acțiunile prin noile proecte ale d-lui Titulescu.

Din Isvor sigur aflăm că sarcina impozitului va cădea nu asupra acționarilor ci asupra societăților, cari îi vor plăti dând Statului un număr proporțional de acțiuni ce se vor emite printr'o nouă emisiune.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

■

„UNIVERSUM"' inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 31

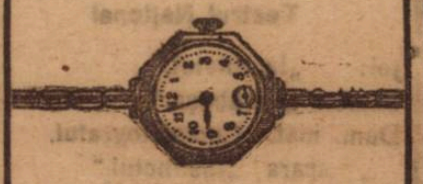

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 Telefon No. 350

No. 171—1921.

CONCURS

Depozitul Central pt. Aprovizionarea Instituțiunilor Sanitare, Str. Regina Maria No. 38. etajul I. la dreapta caută

o dactilografă

de naționalitate română, care cunoaște scrierea dictando. Retribuțiuni 400+400+100 Lei.

Cluj, la 19 Martie 1921.

Delegat pt. director:
Indescifrabil.

Concurs de întreprindere.

Direcțiunea Academiei comerciale din Cluj publică concurs pentru asigurarea lucrărilor de reparare la Edificiul Academiei.

Ofertele închise și sigilate sunt a se înainta Serviciului edil până ia 26 Martie a. c.

Despre planul de reparare si caetul de sarcini concurenții pot lua cunoștința la Serviciul edil in 26 Martie, ora 11.

Direcțiunea Academiei comerciale, Cluj.

Acum a apărut

Senzația literaturei muzicale românești

DOINE ȘI CONTECE NAȚIONALE

JOCURI NAȚIONALE ROMÂNEȘTI

de Brediceanu

în 10 Caiete

Prețul operei întreg este 300 Lei
Un caiet . . . . 35 Lei

Se găsesc în toate librăriile din țară

Depositul principal: Radio Reclame Roumanie, S. A. Cluj, Str. Regina Maria 34., f. Deák F.-ut

Nu intrați în alte magazine, înainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

care inima este destinsă, și în care bolnavul are respirația scurtă din cauza sângelui ce stagnează, „în loc de-a circula". Se pare că ei ar fi cunoscut și pulsația, căci papyrus-ul Ebers spune încă: „In inimă sunt vase pentru toate membrele: oricare medic, ce pune degetele la cap, pe ceafă, pe mâini, pe reguinea inimei, pe cele două brațe, pe picioare, dă peste inimă, căci vasele inimei merg în toate membrele." Este de-altfel în același papyrus, un alt pasagiu, și mai precis, unde se spune; „Când inima e bolnavă, lucrul ei e imperfect; vasele ce pleacă din ea, devin inactive în așa grad, încât nu se mai simt." Preoții medici ai vechiului Egipt cunoșteau deci cel puțin circulația și pulsația,

Cea mai mare parte a autorilor ce s'au ocupat cu medicina egipteană, admit că la acestea se mărgineau cunoștințele lor anatomice. După părerea noastră, tot ce avem dreptul să zicem, este că acestea sunt singurele noțiuni care ne-au putut parveni prin intermediul papyrus-urilor medicale, fragmente destul de necomplecte a lucrărilor de medicină ale vechiului Egipt. Ei trebuiau să cunoască cel puțin principalele organe ale corpului, de bună seamă ce le descriau bolile lor.

De altfel cum se poate admite ca aceeași oameni, ce practicau acea minunată îmbălsămare, ajunsă la un așa de înalt grad de perfecție, să fi putut ignora structura corpului omenesc. S'a pretins că Egiptenii avea o atare oroare de-a deschide cadavrele, încât cei ce îmbălsămau, după ce executau cât se poate de repede cele 17 incizii prescrise de regulamente, fugeau cât îl ajuta picioarele, spre a scăpa de părinții mortului, ce-l urmăreau cu pietre. Este evident, că în atari împrejurări, ar fi fost foarte periculos de-a vrea să autopsiezi un cadavru. Este însă oare sigur că lucrurile se petreceau astfel? Faptul ne este redat într'adevăr de un compilator relativ modern, Diodor din Sicilia, și nu, ca pentru restul faptelor, de conștiinciosul Herodot, ale cărui afirmațiuni au fost totdeauna confirmate de săpături. Departe de de-a fi executate la repezeală, inciziile păreau dimpotrivă să fi fost făcute cu cea mai mare dibăcie. Când se examinează cu îngrijire o mumie, trebuește să procedezi la o adevărată disecție pentru a regăsi aceste incizii, din cauză că pielea fiind tăiată în bisou la nivelul unei cute, era foarte ușor de-a le închide ermetic spre a rămâne disimulate. De-altfel incizile făcute de „Tarichent" sau de „Coachyt", un preot și medic aparținând în general templului lui Imhelep, erau executate cu toată arta datorită unei necropsii complicate cel puțin într'o îmbălsămare importantă.

Situația internațională

Contele Burian, fost ministru de externe al Austro-Ungariei într'un interview acordat ziarului „Az Est" face declarații importante asupra raporturilor dintre Ungaria și țările vecine.

Fostul cancelar pretinde că tratatul de la Trianon, făcut în „beția victoriei", va fi revizuit și că pe această cale se vor reda Ungariei multe din teritoriile astăzi în stăpânirea României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei. În privința României, diplomatul ungur spune că Ungaria va intra în posesiunea unei părți din teritoriile pierdute prin bună înțelegere cu guvernul român. Fără îndoială că se înșeală fostul cancelar atunci când face asemena afirmații. Interviewul acesta ca și comploturile iredentiste pe care continuu le pun la cale, dovedesc că mentalitatea ungurească nu s'a schimbat de loc. Megalomania și obrăznicia o caracterizează.

Odată cu proclamarea prințului Danilo ca rege al Muntenegrului presa italiană fără deosebire de partid duce o campanie susținută pentru recunoașterea de către guvernul din Belgrad a independenții și integrității teritoriale a micului regat balcanic. Muntenegrenii au fost independenți și în timpul când dominația turcească se întindea asupra întregei Europe sudorientale. Cu atât mai mult independența au meritat-o pentru faptul că au ajutat Serbia în clipa când era atacată de forțele germano-austro-bulgare. De aceia e necesară o energică intervenire colectivă a puterilor aliate pe lângă guvernul jugoslav pentru a pune capăt unei nedreptăți strigătoare.

Regele Constantin răspunde hotărîrilor conferinței din Londra, prin care se revizuește tratatul din Sévres în favoarea Turciei, cu mobilizarea contingentelor 1913, 1914 și 1915, necesare pentru întărirea forțelor care luptă pe frontul Asiei Mici. Gestul Greciei e demn de laudă și va fi o drastică lecție dată Aliaților care înțeleg să sacrifice interesele unui aliat credincios pentru a proteja dușmanul de ieri.

In jurul unui plebiscit

Duminecă ce-a trecut, a'nceput în Silezia-de-Sus plebiscitul acordat de Aliați pentru a se vedea cărui stat vrea acest teritoriu să aparție, Germaniei sau Poloniei.

Cu acest prilej, d-l Paul Reynaud, deputat în Parlamentul Franței și membru al Comisiunei pentru afacerile externe, publică un judicios articol în „Le Matin".

Ca să arăte marea însemnătate, pe care înșiși Germanii o atribuesc acestui teren foarte bogat în cărbuni, d-sa citează cuvintele lui Ludendorff: „Fără Silezia-de-Sus, noi n'am fi putut continua războiul". Se știe apoi că d-l Simons a spus la Conferința dela Londră că, fără Silezia-de-Sus, Germania nu-și poate îndeplini obligațiile sale de reparații și despăgubiri de război.

Faptul că s'a hotărît un plebiscit pentru cele 2 milioane de Silezieni, cari îndură de 7 secole o dominație străină, e încă un semn al bunăvoinții Aliaților, dar trebue să se ție seama că Germanii chiar recunosc, în statisticele lor, că 2 treimi din populația Sileziei-de-Sus sunt Polonezi de rasă, de limbă de obiceiuri și de aspirații, iar în Sud, în regiunea carboniferă, proporția e de 4 cincimi polonezi.

■

La 6 Decembrie 1917, industriașii prusieni din Silezia-de-Sus au adresat guvernului un memoriu, prin care cer să se anexeze o parte din Polonia, pe motiv că cele două ținuturi sunt două țări complimentare: Silezia-de-Sus are nevoie de minereul de fer polonez pentru cuptoarele sale, de carnea și produsele agricole ale Poloniei pentru populația sa muncitorească, iar Polonia este un debușeu natural al produselor industriei germane.

De-aci, putem și noi trage azi concluzia: pe cât de necesară e Polonia Sileziei-de-Sus, pe atât e și Silezia Poloniei.

Dar, pe când desvoltarea economică a Germaniei presupune o industrie metalurgică monstruoasă, generatoare de războaie prosperarea Poloniei înseamnă asigurarea dreptății și Păcii în Europa de Est.

Desanexarea Sileziei-de-Sus nu ar face ca Germanii să nu mai poată da cărbunii datoriți Aliaților — aceasta chiar după mărturisiri nemțești.

■

Germania face, firește, toate sforțările să împedice un plebiscit favorabil Poloniei. Ei aduc de-aiurea 180.000 de alegători născuți în Silezia, unde Sperie lumea cu perspectiva unui război, la primăvară, între Polonia și Soviete. Acestea au însă acasă prea mult de lucru ca să se mai gândească la asta.

Nemții mai spun apoi că marea poloneză e foarte scăzută față de a lor, ceeace arată ce țară e de preferat la votare. Bani așa-dar sunt, când e vorba de propagandă pan-germană, dar nu sunt, când e vorba să se plătească despăgubirile de război!

Să uităm însă că, pe când Germania are atâtea datorii față de învingători, care va apăsa asupra situației sale economice, Polonia va înflori în curând, mulțumită bogățiilor sale naturale și sprijinului, care i se acordă de către Aliați.

Silezienii vor avea să aleagă; ei nu vor capitula, cu dela sine dorință, acum când pot să scape de robia de 7 secole și să devină cetățeni liberi și egali în căminul adevăratei lor patrii.

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Citiți „Infrățirea"

TELEGRAME

Valuta noastră.

Radio, Lyon, 21 Martie.

Leul a fost cotat azi la Paris 19 și trei sferturi.

Călătoria Regelui Suediei.

Radio, Lyon, 21 Martie.

Regele Suediei, întovărășit de primul său șambelan, de D-l Sandgrean, ministru plenipotențiar. de Salander, aghiotant și de D-r Olin, a părăsit Parisul Duminecă seara, îndreptându-se spre Nissa.

Regele a fost petrecut la gară de Generalul Lasson, reprezentantul Președintelui Republicii, directorul protocolului de ministrul Suediei la Paris, de o delegație o Asociației Ziariștilor parisieni și de D-l Louis Barthon, ministrul de război.

Progromuri în Rusia

Radio-Berlin, 21 Martie.

Cavaleria lui Budienny comite progromuri în masă în numeroase localități evreești în Ucraina.

Georgia predă orașul Batum Rusiei

Radio-Nauen, 21 Martie.

Agenția Reuter comunică că Sfatul Sovietelor din Tiflis, a hotărât să predea Batum-ul Rusiei. Ca urmare, Bolșevicii au dat un ultimatum Turcilor de a-l evacua în 48 de ore.

Congresul internațional al Studenților

Radio, *Praga*, 21 Martie

Pentru congresul internațional al studenților au și sosit ieri primii delegați din Jugoslavia și Belgia. Mâine, vor veni mai mult de o sută din Olanda și Scandinavia. In total, s'au înscris 28 de națiuni.

Descoperirea unei mari contrabande la Roma

Radio, *Lyon*, transocean

La vama din Roma s'a descoperit în bagajele misiunei ruse o importantă cantitate de obiecte prețioase, de remarcat în deosebi 4 bucăți considerabile de aur, 83 perle mari, 3 solitari mari, mai multe pietre prețioase în diademă și alte diverse lucruri artistice de mare valoare.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Miercuri, Joi:
„Femina." Dramă senzațională.
Vineri:
Nu este reprezentație.
Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Vioara fermecată."
Duminecă:
„Vicara fermecată."

CINEMA URANIA

Miercuri, Joi:
„Regimentul 14 de Lăncieri de Gală." Film artistic italian.
Vineri:
Nu este reprezentație.
Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Golgota."
Duminecă:
„Acuz." Dramă. Film Pathé. Partea I.

CINEMA APOLLO:

Joi:
„Iubire și Onoare." Cu Susanne Grandais.
Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Zestrea unei Miss."
Duminecă:
„Misterul casei de nebunii." Partea I. Dramă detectivă.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Clemenceau a sosit sănătos la Toulon din lunga sa călătorie.

■

In urma reclamației societății petrolifere „Oils Fields" parchetul a descoperit furturi materiale de 5 milioane cari, cad în sarcina funcționarilor societății.

■

Rezultatul plebiscitului în Silezia a fost 713,700 pentru Germania și 460,700 pentru alipirea la Polonia. deci 61 la sută majoritate germană.

■

Mâine sosește în Capitală Hottowetz ministru de industrie ceho-slovac pentru iscălirea convenției comerciale.

■

In Moscova s'a convocat al treilea congres mondial comunist pe ziua de 1 Iunie a. c.

Kling, directorul laboratorului bacteriologic din Stockholm a descoperit microbul encephalitei letargice.

■

In vederea decretului de amnestiere, la Ministerul Justiției lucrează o comisie sub presidența d-lui Radovici secretar general. Actualmente se discută asupra amnestierii dezertorilor în străinătate și se speră un rezultat favorabil.

■

Daniel Ciprut mare comerciant în Constanța a dispărut având datorii de 2 milioane lei.

■

Mâine se va depune la Senat proectul de lege al d-lui Argetoianu pentru regulamentarea relațiilor dintre proprietari și chiriași prin înființarea oficiilor de închiriere făcută pe altă cale decât prin oficiu este nulă.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 22 Martie

Ședința se deschide sub presidența d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii miniștrii: Argetoianu, Cudalbu, Goga, Petrovici, Take Ionescu, Titulescu.

Ședința e onorată cu prezența în loja președințială a d-lui Herriot primarul orașului Lyon. Adunarea aplaudă perlung în picioare pe prietenul României.

Comunicări fără importanță.

D-l TITULESCU depune proectele pentru reforma financiară și proectul bugetului. Adunarea admite cu unanimitate urgența proectelor cari trec direct la comisia financiară fără a trece în secțiuni.

D-l CHABERT relevă crimele bandelor din Cadrilater și cere ședință secretă pentru a destăinui agitațiunile minorităților etnice.

D-l TAKE IONESCU declară că a primit noui asigurări din partea ministrului bulgar Stambulinsky că s'au luat măsuri în chestiunea bandelor din Cadrilater, iar în chestia minorităților cere ședință publică neavând nimic de ascuns.

In chestiunea concesionării căilor ferate dl MARZESCU semnalează *abuzul subcomisiunii, care și-a atribuit puteri administrative tratând cu concesionarii în loc să studieze proectul.*

In chestia unificării administrației din Ardeal d-l *Bucșan* desvoltă o interpelare *asupra agitațiilor pentru discreditarea operei unificării. Citează manifestele d-lor Vaida și Aurel Vlad în care se critică pe nedrept vechiul Regat.*

SENATUL

Ședința din 22 Martie

Presidează d-l general Coandă. Pe banca ministerială d-nii miniștrii Garoflid, Rășcanu.

Comunicări: D-l Mihai Florescu protestează contra micșorării salariilor funcționarilor de la sate.

D-l DOBRESCU interpelează în chestiș unificării legislației din Ardeal.

La ordinea de zi se continuă discuția reformei agrare și se votează articolul 160.

D-l ALEX. CONSTANTINESCU arată,

că guvernul a revenit la punctul de vedere al partidului liberal în privința prețului pământului plătit de țărani, adică maximum prețul regional înmulțit cu 20. Guvernul a renunțat la majorarea prețului pentru țărani redactând din nou art. 36 conform decretului-lege liberal urmând ca proprietarii să fie despăgubiți în urmă de stat.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

74

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

Fabrica și Centrala

Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

CAUT un băiet de 12—15 ani pentru a-mi păzi caprele. Ion Banu Enescu Bușteni oficiul Telega.

DOAMNA dorește ocupație ca menageră, adresa A. Valenta Iași, str. Sfțu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica întrunjungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

CONTABIL cu școala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef contabil la o întreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și îngrijește bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar Speciai Vizitiu.

ZIDARII și bamalii caută a se angaja pe întreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atât în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PIAN modern (scurt) eftin de vânzare, Cluj, str. Dorobanților 18. 500

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei culori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE urgent garnitură mochet (1 canapee și 2 fotele) în stare foarte bună, cu o măsuță neagră de stejar cu 7500 Lei. Strada Viz 1. etaj. 514

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR casă cu mai multe încăperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Savat".

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau brgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culbare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini piane sau rotative și apărate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Perderi:

PERSOANA care a găsit două inele unul cu un diamant mic și altul cu un diamant și două rubrie, pierdut pe str. Iuliu Maniu distanța dintre Corso și str. Vlahuța, este călduros rugată, a le aduce la Administrația ziarului „Infrățirea".

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să sau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vize acasă, Victor Antone Str. Szép No. 1.

DOI tineri pot primi locuință și vipt Str. Decebal 40, Bereczky. 501

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

Jancovici Olimpia Lipova

și

Curel Petrașcu

Cluj, Iogodiți

(Anunțul ține loc de orice alte înștiințare.) 513

Societatea generală de Publicitate

Monitorul Oficial de Sâmbătă publică actul constitutiv al *Societății generale de Publicitate* fondată de:

Banca comercială română, Banca de Credit Român, Banca Marmorosch, Blank et Co., Banca Crisoveloni, Uniunea Comercială Română, d-nii Em. Pantazi, J. Cămărășescu Carol Schulder, S. Berger, Gr. Gafencu și V. Rațiu.

Societatea generală de Publicitate care a preluat întreaga afacere a vechei *Agenții de Publicitate* Carol Schulder și S. Berger, și-a ales consiliul de administrație prin d-nii: J. N. Chrisoveloni, Em. Pantazi, J. Cămărășescu, N. Tabacovici, Raphael Halfon, Gh. Trancu, Carol Schulder, Grigore Gafencu, Randolph Elias, S. Berger și V. Rațiu, iar ca censori pe d-nii: A. Schuschny, S. Goldschleger și C. Popescu-Bălteni.

Directorii și conducătorii nouei societăți vor fi ca și până acum, d-nii Carol Schulder și S. Berger.

Comerțul, finanțele, industria ca și Presa, cunoscu progresul făcut la noi de publicitate, grație activității celor doi directori al nouei *Societăți generale de Publicitate.*

Așezată pe noui baze și pe mijloace mai vaste, această întreprindere e menită a face ca Publicitatea în presă să devie auxiliarul indispensabil al refacerei și progresului pe toate tărâmurile în România-Mare.

Înregistrând cu plăcere actul constitutiv al nouei *Societății generale de Publicitate,* îi urăm să-și întindă activitatea în raport cu nouile forte de expansiune ale țărei noastre.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de 217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albă. Depozit principal **Droguerla „EMKE" Cluj.** 511

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori întreținere caută urgent:

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piata Unirei No. 5.**

KATZ & BERNAT

își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

445

Piața Mihai Viteazul No. 34.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

De vânzare

în preț convenabil: un pian de concert, cimbală în stare bună; violine vechi; gramophon cu plăci, mobile și articole diferite.

□ **Liptak Satu-mare, Calea Traian No. 2.**

O garnitură engleză, foarte frumoasă, este de vânzare la inginerul Hoffmann, Str. Regina Maria No. 38.

MARE EXPOZIȚIE 9

la magazinul de modă

Lörincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

România

Ministerul agriculturei și domeniilor. Secretariatul general CLUJ.
Direcțiunea centrală a pădurilor CLUJ.

Publicatiune.

Se publică spre cunoștință generală, — că în ziua de 28 Martie 1921 ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise conform legei Comptabilității publice, în localul Direcțiunei Centrale a pădurilor din Cluj, Secretariatul gen. al agr. și domeniilor pentru vânzarea materialului lemnos exploatat în pădurile statului din oc. silvic „Râul", Regiunea silv. Sighetul-Marmației și prevăzut în tabloul următor publicat și în Monitorul Oficial Nr. 275—1921.

Grupa	Starea transportului în care se găsesc lemnele	Schela silvică	Volumul aproximativ în m. cubi	Total în m. cubi	Prețul de strigare pe m³	Prețul de strigare Total în lei	Garanția în lei
I.	1. În grămezi lânga cursul apei „Râul"	a) Alenuș	1000	ca 2000	45	90,000	10.000
	2. În pădure lângă jilip	a) Alenuș	1000				
II.	1. În grămezi la gura jilipului	a) Frățila	3500	42700	70	2.989.000	300000
		b) Mihoi	7100				
		c) Lostun	1300				
		d) Miraș	2500				
	2. În pădure lângă jilip	a) Frățila	5700				
		b) Mihoi	12000				
		c) Lostun	7700				
		d) Miraș	2900				
III.	1. Materialul lemnos ce s'a tăiat, cojit, ciungit și întors în iarna 1920/921 în secțiile atacate de Bostrichizi cu Numării 53/23, 52/20b, 51/11b, și 16/27c.	——	131375	131375	46	6043250	600000

Vânzarea acestui material lemnos să face după regulamentul de licitațiuni și cu aplicațiunea art. 72—83 din legea comptabilității generale a statului.

Materialul lemnos din grupa I se vinde separat (va face obiectul unei oferte deosebite); iar materialul din grupele II și III se va vinde în bloc (va face obiectul unei singure oferte).

Informațiuni asupra condițiunilor generale și speciale de vânzare precum și modele de oferte se pot lua dela Direcția centrală a pădurilor din Cluj și dela regiunea silvică Sighetul-Marmației.

Orice ofertă, care va căuta să schimbe întru ceva condițiunile generale și speciale de vânzare, se va considera nulă și neavenită.

Direcțiunea Centrală a Pădurilor.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

La magazinul de modă ARDELEAN

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 22.

Au sosit pălării de primăvară pentru domni și doamne, precum și tot felul de articole de modă. 512

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

„Banca Românească“

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, CLUJ, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala CLUJ a început operațiunile în ziua 21 Martie 1921.

„MISSIR”

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.

17

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric“ F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef“ Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titei, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploșnițe,
319 **care le distruge chiar și ouăle.**
Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piața Unirei.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE :-:

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200.
Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 44
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat

En gros și en detail. — Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub. A. ● ● ● ● ● ●

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

cu prețuri reduse

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, solide, costău înainte Lei 300 acum Lei 195

Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costău înainte până la Lei 180 „ „ 90

Pantofi de dame cusuti cu rame piele de Chron negre costău înainte până la Lei 300 „ „ 199

Ghete pentru copii și fete costău înainte până la Lei 250 „ „ 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Înfrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neasemuroasă și inofensivă face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

ȘAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

357 Dr. Földes și Hehs Arad.

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

GYMS

Le grand diseur et danseur américain. Excentrique atracțion. Le plus simpatique negre

Chez BIAZINI.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din București.

468

Agenția Principală din Tg.-Mureș și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

281 carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

Prețuri de reclamă!

Cauciucuri

pentru automobile și biciclete precum și tot felul de accesorii.

In permanență în deposit benzină și uleuri. ∴

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan-cel-Mare 7

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

IN ATENȚIA MORARILOR!

In calitate de reprezentant al renumitelor stabilimente de mori

HUGO GREFFENIUS

vorm. Simon Buchler & Baumann Frankfurt a) Main

pentru ținuturile anexate, suntem în măsură a prelua tot felul de construcții din nou, transformări, sau adăogiri precum și furnituri de mașini singuratice.

504

Ingineri speciali stau la dispoziția interesaților.

„SCHIEB"-fabrică de mașini S. A.

Secția: Constructii de mori SIBIU.

Reprezentant în Cluj, M. Anghel Piața Mihai Viteazul No. 40.

Cafeneaua

„Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela,

44 nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marohizeturi culori, meto.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 182 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 27 Martie 1921

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

„Valul de ură"

Sunt oameni cari merg multă vreme împreună, în credința că urmăresc același drum, și călătoresc spre aceeași țintă; într'o bună zi, o neînsemnată scorbură de copac, un colț izolat de stâncă, îți dumirește, cel puțin pe câțiva dintre ei, au apucat o cale greșită. Asociația de călători se rupe, și cei amăgiți se întorc încet înapoi, cu pasul greoi, să caute drumul adevărat...

Privitorii obiectivi ai frământărilor noastre interne au putut să observe ușor schimbarea pe care a pricinuit-o un simplu fost răzleț ca acela al reapariției d-lui C. Stere în viața politică a țării. Iată, pentru tovărășia partidelor din așa numita opoziție națională, prilejul celei dintâi desmeteciri. Cel dintâi care și-a dat seama de confuzia care stătea la temelia „federației", a fost însuș d-l N. Iorga.

Discuțiile cari au urmat în jurul validării alegerei dela Soroca, n'au fost atât de interesante în ce ace privește procesul politic al fostului director al „Luminei"; rolul trist jucat de acest ziar în timpul ocupației era cunoscut demult, în toate amănuntele lui. Dar, atitudinea unora dintre factorii hotărîtori ai opoziției naționale, față de activitatea din trecut a d-lui C. Stere, a dat ocazia unui proces de conștiință a tuturor celor cari făcuseră legământ cu atâtarea patimilor și cu lipsa de scrupul moral; procesul acesta a fost cu mult mai prețios.

D. N. Iorga s'a ridicat deci, hotărît, și a spus primul cuvânt de răfuială între soții săi de luptă. Șeful partidului naționalist-democrat și-a adus astfel aminte, că a reprezentat cândva în viața publică a acestei țări, o linie de cugetare neînfluențată de satisfacțiile sau amărăciunile cari isvorăsc dintr'o bună sau rea situație electorală; și-a adus aminte de vremea când nu jertfea, de dragul unei popularități deșarte, nimic din crezul politicei sale naționale. Nu știm dacă, în același timp, va fi văzut câtă desorientare și ce puțină pregătire sufletească pentru muncă reală, stă la temelia conglomeratului de partide pe care îl prezidase până atunci. In orice caz, „întâmplarea Stere" l'a lămurit asupra ușurinței cu care să tartă chiar cele mai grave greșeli împotriva țării, în lumea demagogiei, a violenței de vorbă, și a anarhiei de cugetare.

Iată pentruce, dezmeticit de atmosfera grea creată în jurul său de furia țărănistă și de reaua credință a „autonomiștilor", d. N. Iorga a început să vorbească din nou ca pe vremurile când își făcea un titlu de mândrie din izolarea sa insulară, într'un ocean de politicianism.

Astfel, d. N. Iorga a ținut să spună câteva „cuvinte adevărate" în privința regionalismului, lămurind pe amicii săi politici din partidul național că între regionalismul, înțeles ca o respectare a intereselor locale, — așa cum l'am interpretat și noi în coloanele acestui ziar, — și regionalismul care tinde să strice unitatea reală și sufletească dintre provinciile unite azi într'un singur Stat, există aceeași deosebire ca între o acțiune de armonizare a tuturor nevoilor obștești, și tendința de a dezagrega ceeace abia s'a contopit laolaltă.

Astăzi, d. N. Iorga vorbește cu amărăciune despre „valul de ură" care s'a abătut asupra țării, și care stă în calea tuturor dorințelor de a ajuta refacerea și consolidarea țării.

Lupta se dă, fără cruțare, dela clasă la clasă, dela partid la partid, dela om la om. E marea nenorocire a prezentului, zice d-l N. Iorga, căci: „Precum, într'un corp înveninat cea mai mică zgîrietură determină fenomene de infecție care amenință viața, așa e astăzi în corpurile naționale, pline și ele de venin.

Firește că nu poate fi vorba de a se evita conflicte care sunt necesare pentru însăși desvoltarea societății. Dar a căuta și altele de cât acestea din egoism de clasă, din patimă de partid sau din exagerarea propriei personalități, e mai mult decât o greșală față de datoria fiecăruia".

D l N. Iorga ne aduce aminte astfel, de pățania doctorului Faust, care a invocat spiritele, pentru a se înfricoșa apoi la apariția lor. A vorbi, într'adevăr, de greșala pe care o cuprinde și atâtarea la ură, și patima de partid, și exagerea propriei personalități, atunci când ai trecut, pe rând, tu însu-ți prin toate aceste ipostaze, însemnează a recunoaște drumul greșit pe care ai apucat. Căci, pe ce s'a întemeiat, în toate manifestările sale politice, partidul țărănesc al d-lui Mihalache, dacă nu pe lupta de clasă? Ce isbucnește din fiecare atitudine a „stângei" pe care o conduce d-l dr. Lupu decât acest val de ură, pe care numai patima de partid poate s'o stârnească? Ce mobil sufletesc a îndemnat pe d-l N. Iorga să se găsească în mijlocul oamenilor pe cari nu-i mai aprobă astăzi, dacă nu această exagerare a propriei personalități, de care marele nostru istoric a suferit totdeauna?

D-l N. Iorga începe să vadă limpede ținta primejdioasă, pe care merge „blocul" de patimă și de dezorientare al Federație după cum a judecat cum trebue regionalismul răufăcător al d-lor Vaida-Voevod și Iuliu Maniu.

D-l N Iorga știe să vadă unde se pregătește, cu voie sau fără voie, o „crimă" împotriva țării. Nu-i mai rămâne decât să-și îndrumeze acțiunea sa politică după glasul convingerei sale. Altfel săvârșește și o crimă împotriva propriei sale conștiințe.

Jocul alianțelor

Marile Alianțe, blocuri de puteri înlănțuite unele de altele prin motive de interes sau de rasă au constituit totdeauna unitățile colosalului echilibru al lumei moderne. Războiul european a produs însă o dislocare de alianțe, iar urmările acestui război au provocat proectarea unor combinații noui care vor aduce în jocul de șah al politicei universale piese de o altă valoare.

Printre sistemele schițate în timpul din urmă, alianța franco-americană împotriva Japoniei, — nu pentru o acțiune violentă ci ca acord în sprijinul menținerii unui statu-quo în Pacific și Asia Orientală, — pare că e îndrumată spre realizare. Cel puțin așa crede cunoscutul ziar american „Chicago-Tribune".

Iată că vechiul strigăt de alarmă împotriva pericolului galben reînvie temerile în clipa în care totuși Japonia pare mai apropiată ca oricând de puterile cu cari a desbătut în bună înțelegere consolidarea păcii. Lucrul acesta ar părea ciudat, dacă nu s'ar ști că Japonezii se înăbușă în limitele coastelor țărilor, că sărăcia Coreii e cu atât mai mare în fața ispitei bogatei Indochine și că micii lor ochi negri se întorc spre colonii cari nu le aparțin dar de posesia cărora atârnă expansiunea unei rase contrariată din toate părțile de rezistența albă: în insulele Hawai, insulele Sandwich, în Filipine, în Australia, în St.-Unite, în și chiar în Canada pe care o consideră ca un fel de pământ al făgăduinții.

Pentru a realiza visul său rezumat în formula „Asia a Galbenilor", Japonia știe că trebue să-și asigure supremația în Pacific și, prin urmare, să ia controlul și posesiunea întregei coaste asiatice. Pentru aceasta are să se descurce cu America, și iată ambele fețe ale aceleiași probleme.

Indochina franceză nu e apărată nici pe mare nici pe pământ. Ea e în voia unei lovituri bine studiate și viguros aplicate. Căci dacă politicianii japonezi afirmă puritatea intențiunilor lor, tendințele pașnice ale națiunei lor, dacă există în Japonia un puternic partid pacific care nu vrea decât să muncească în liniște și recules la desvoltarea geniului și destinelor rasei, un alt partid, mult mai zgomotos și mai numeros, partidul imperialist, se agită pentru „Cea mai mare Japonie".

Opera tainică a partidului acesta cu sprijinul corpului de „commis-voyageurs" ai propagandei cari cutreeră drumurile Indochinei, purtând cuvântul magic al solidarității galbene împotriva ingerenții europene, dă rezultate cari se simt desigur destul de puternic pentru ca Franța, în guvernul căreia se află Sarraut, fostul guvernator al Indochinei și Paul Doumer a cărui clară vedere arătase încă de amum zece ani pericolul galben ca marea problemă a viitorului, să propună singurului stat direct amenințat în Pacific, o alianță preventivă. Dr.

ea asociațiilor profesionale

Trancu-Iași, agitatul ministru al muncei, a prezentat Camerei spre votare proectul de lege alcătuit de d-sa asupra asociațiilor profesionale.

Partidul liberal credincios declarațiunei făcute în sesiunea extraordinară trecută s'a abținut de la discutarea acestui pripit și incomplet proect de lege.

Problema muncitorească e de o egală importanță cu cea agrară, de acela trebuie privită sub toate fețele și apoi alcătuite o serie de legi care să o rezolve definitiv, arătând muncitorilor atâțați de demagogii socialiști contra partidelor ordinei, că acestea odată cu respectarea ordinei de stat înțeleg să satisfacă doleanțele juste ale muncitorimei.

Inainte de o legifera asupra asociațiilor profesionale, recunoscându-se acestora dreptul de a încheia colecțiuni colective, fără ca funcțiunea acestor convenții în raporturile dintre capital și muncă să fie determinată și fără ca principiile ireductibile ale regimului muncei, care trebuie să le cârmuiască să fie consacrate.

A legifera așa cum face acum înțelege să o facă acum majoritatea averescană înseamnă a începe clădirea unei case de la acoperiș.

Lipsa de directive atât în chestiunile de pregătire profesională cât și în acele de prevedere și asigurare socială, face ca proectul să lese fără garanții la facultatea asociațiilor profesionale crearea instituțiunilor urmând acest scop.

Afară de aceasta lipsa de reprezentare comună a intereselor Statului, muncei și capitalului face ca el să asocieze la acțiunea Statului patroni izolați sau sindicate profesionale răzlețe, cei dintâi reprezentând interese individuale și ultimele cel mult interesele colective mărginite ale membrilor cari le compun.

Pentru motivele arătate mai sus asociațiile profesionale nu-și pot îndeplini menirea ce trebue să aibă în viața economică.

De aceia partidul liberal se abține de la discuția acestui proect de lege, înțelegând ca chestiunea muncitorească să fie privită în întregul ei și prin o legiferare complectă să statornicească odată cu asociațiile profesionale, funcțiunea contractului colectiv, condițiunile minimale ale muncei — minimum de salar, opt ore de muncă, repaosul săptămânal, participarea la beneficii — și în finele organele de reprezentare comune ale intereselor Statului, muncei și capitalului — Camerile muncei și Consiliul superior al muncei — în fața cărora să-și găsească o egală și dreaptă ocrotire toate drepturile și interesele lucrătorilor, meseriașilor și patronilor.

Rezolvirea problemei nu poate veni decât tot de la partidul liberal cum e venit și a problemei agrare de altfel este singurul partid care caută să armonizeze interesele tuturor stărilor sociale prin bună înțelegere și numai la nevoe prin intervenția Statului.

Rezultatul plebiscitului din Silezia superioară

In sfârșit mult așteptatul plebiscit s'a efectuat. Din nefericire rezultatul e defavorabil Poloniei care n'a întrunit decât 460.000 voturi față de cele 713.000 întrunite de Germania. Cum se face că o regiune locuită patrucincimi de polonezi a votat cu o majoritate de 61 la sută alipirea la Germania? Primul și în același timp marele vinovat în această chestiune e consiliul suprem care a făcut greșala ireparabilă de a admite la vot și sutele de mii de germani născuți în Silezia superioară și găsinduse acum în toate colțurile Germaniei. Toți germanii născuți în această provincie și apoi plecați sunt fii de funcționari cari n'aveau absolut nici-o legătură în vre-o localitate plebiscitară.

Al doilea factor care a influențat într'o largă măsură asupra rezultatului a fost formidabila propagandă organizată de germani. In trenuri, la restaurante, pe străzi, în biserică, în fine pretutindeni afișe de toate colorile și mărimele arătau sugestiv ce-l așteapta pe silezian dacă va ajunge sub stăpânirea poloneză: pânea va costa 30 mărci, zahărul 80, un rând de haine 15.000, iar o pereche de ghete 3000. „Prin urmare îi va trebui muncitorului 85 zile de lucru pentru a-și procura ghete. Comparați această situație cu a Germaniei unde lucrătorii sunt bine plătiți unde mărfurile de prima necesitate se găsesc cu prețuri convenabile."

Deosebirea de atitudine a germanilor; după cum vorbesc Antantei sau polonezilor apare în toată goliciunea ei. Când se adresează Aliaților, vor să inspire milă și arată ravagiile foametei asupra copiilor și adulților lipsa de cărbuni oprind uzinele, revoluția gata să izbucnească și lipsa de armată pentru a o înfrânge. Când vorbește Poloniei, fața germaniei se schimbă: are tot ce-i trebuie, nimeni nu duce lipsă de nimic, producția crește și serviciul militar obligator numai există.

Neînchipuita perfidie germană a speculat mai mult asupra trebuințelor materiale decât asupra aspirațiunilor naționale. Alt argument tot așa de puternic ca cele invocate mai sus a fost starea de nesiguranță în care se află Polonia pentrucă nici până acum n'a încheiat pace cu Rusia sovietică. Într'o Polonie veșnic amenințată de bolșevici nu va fi posibilă o

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

normalizare a vieței, prin urmare un trai liniștit. Partidul național polonez condus de Korfanty în propaganda pe care a făcut-o a făcut apel mai mult la sentimentele naționale, fără a insista prea mult și asupra foloaselor pe care le-ar avea populația trecând sub stăpânirea poloneză.

Afară de propaganda prin viu grai, broșuri și afișe duse de germani, aceștia s'au folosit de situația privilegiată de a avea în mână administrația, clerul și corpul didactic pentru a influența prin aceste organe administrative, culturale și religioase asupra polonezilor. Asemenea ilegalități au fost aduse de partidul național polonez la cunoștința misiunei interaliate fără ca aceasta să intervină energic la Berlin pentru încetarea presiunei administrative.

Enorma majoritate a funcționarilor fiind germani ne putem închipui în ce mod au siluit aceștia conștiința alegătorilor. Polonezii nu erau lăsați atunci când aveau treburi pe la autorități, să se exprime în limba lor natală. Copiii lor le era interzisă folosirea polonezei în școală. Preoții catolici, în cele mai numeroase parohii germani, au speculat adânca religiositate a țăranilor pentru a-i convinge să voteze pentru germania. Numai astfel putem explica de ce Polonia a întrunit numai 460.000 voturi, când majoritatea populației o formează țărănimea poloneză.

Germania lui Stinnes și Hindenburg, Germania tuturor perfidiilor poate răsufla ușurată și proclama încă odată triumful „Kulturei". Din nefericire încă odată datorită neprevederii Consiliului suprem, un dușman implacabil al Antantei a învins un prieten din ceasurile grele.

R. R. D.

ECOURI

Universitatea ieșană la lucru.

Pe când chiar în centrele culturale apusene publicațiile științifice își răresc sau încetează apariția din pricina greutăților de tipar, Universitatea noastră din Iași reușește să facă să apară tome X, fasc. 3—4 din „Annales Scientifiques de l'Université de Yassy".

E un semn îmbucurător de muncă, pe care am dori să-l vedem și la celelalte Universități românești.

O nouă grădină de copii în Cluj.

Lunea trecută, s'a deschis în Calea Dorobanților No. 66. (Localul școlii primare No. 5.) o nouă grădină românească de copii.

E încă un câștig al operii de cultură națională, pe care toți Românii, în interesul neamului, sunt datori s'o ajute. Ar fi bine să se facă o cât mai largă propagandă pentru trimiterea copiilor dela 4 la 7 ani la această grădină.

Inscrierile, în or'ce zi, între ora 9 și 12 a. m. la Direcția Școlii.

Un studiu obiectiv francez asupra lui Hindenburg.

Generalul Buat, după ce de curând publicase o carte despre Ludendorf, acum scoate la iveală un studiu de o înaltă obiectivitate asupra lui Hindenburg.

Cauza înfrângerii, după mareșalul german e lipsa disciplinei politice în rândurile poporului german.

Posibilitatea de refacere e „să se restabilească marea școală de organizare și de forță a acțiunii, pe care Germania a avut-o în armata sa".

Atentat contra columnei triumfale din Berlin

Vossische Zgt. aduce știrea unui atentat asupra columnei triumfale din Berlin. Poliția a putut constata până acum, că un pachet de dinamită a fost atârnat printr'o bucată de sârmă de columnă. Martorii spun, că fitilul a fost aprins pe la ora 12 noaptea și după 4 minute a fost stins de 2 soldați, împiedecându-se astfel explosiunea. Bănuiala cade asupra a doi străini cari venind cu automobilul și lăsând pachetul acolo au plecat.

In chestiunea teatrelor germane

Citim în *S. D. Tageblatt*: D l Herman Plattner, redactor al ziarului nostru împreună cu Dr Reinhold Horvath s'a prezentat d-lui Emil Isac Inspectorul General al Teatrelor din Ardeal pentru a-i raporta asupra proectului Socle atății teatrale germane.

„D-l Inspector general a primit cu cea mai mare bunăvoință intențiunile culturale germane. Proectul va fi redactat în scris și înaintate inspectoratului teatrelor. Congresul din 27 și 28 Aprile va decide și asupra lui.

Scandalul dela Universitatea Vieneză

N. Fr. Presse judecă în termeni foarte aspri ținuta unei părți din studențime, care cu ocazia aniversării revoluției din 15 Martie 1848 a înscenat un scandal în urma căruia au fost mai mulți răniți.

Rectorul Universității a publicat un apel în care interzice în edificiul Universității orice adunări, cari nu au scop cultural sau umanitar.

Citind revistele

— Învățătorul, Anul II, Nr. 6.

Revista pedagogică - socială a Asociației învățătorilor români din Ardeal își continuă buna și folositoarea sa apariție.

In ultimul număr, d-l A. Pora, discutând Concordatul și problema învățământului, arată, cu date istorice, că lupta dată între stat și biserică, asupra întrebării „al cui e copilul?" s'a sfârșit cu triumful statului. Concluzia articolului: „Concordatul, dacă este a se încheia, trebue să se mărginească numai la chestiunea religionară, iar învățământul trebue să se decreteze ca o problemă de stat, în înțelesul cel mai sever al cuvântului".

Revista își face o datorie din a închina 2 articole „unui apostol uitat, Dr. Petru Șpan, profesor de pedagogie la Seminarul „Andreian" din Sibiu. Luând datele din aceste articole, ziarul „Infrățirea" a publicat într'un recent număr o dare-de-seamă asupra vieții și operii lui.

A fost bună ideea de a se reproduce frumoasa și instructiva circulară a „Casei Școalelor" din București, adresată tuturor Revizoratelor școlare, în scopul înființării și organizării, la sate și orașe, de „cămine culturale". Așteptăm cu nerăbdare să vedem pe revizori și pe învățători la lucru.

Regretăm că numărul de față al excelentei reviste „Învățătorul" nu continuă seria monografiilor școlare, al căror istoric și descriere legau pe învățători de tradițiile sănătoase ale instituțiunilor bune de cultură, cari ser-e u astfel și ca îndrumătoare dascălilor noi. *Cron.*

Conferințele

Problema valorilor pozitive și negative.

Duminecă d. a. tot la Fundațiunea Carol, d-l Sergiu Manolescu a deschis ciclul conferințelor, pe cari le anunță soc. „Cultura satelor" de sub președinția d-lui C. Banu.

In fața unui număr de auditori aleși d-l Sergiu Manolescu a tratat problema „valorilor pozitive și negative".

Vorbitorul a spus că dealungul istoriei numai forțele spirituale au putut cimenta trăinicia neamurilor, Cartagena, Roma și în zilele noastre Germania, s'au prăbușit din cauza cultului exagerat pentru avuții materiale și a desconsiderației avuțiilor spirituale.

A arătat apoi că revoluțiile cari sunt manifestări de nihilism social, au fost totdeuna precedate de literaturi de nihilism spiritual.

Tolstoi, a fost pentru poporul rus o mare valoare negativă. Azi se văd roadele.

Oratorul a terminat arătând că numai forțele spirituale pozitive vor putea aduce coeziunea noastră națională.

Congresul studenților creștini

Arhimandritul Scriban a vorbit Duminică la Fund. Universitară din București despre congesul studenților creștini din Anglia, care a avut loc în Ianuarie la Glasgow. La acest congres d-sa a fost delegatul organizației creștine a studenților români.

Vorbitorul a arătat că la noi se știe prea puțin despre ceiace se face în occident pentu cultura sufletului.

Organizațiile studențești din Franța, Germania, Elveția, Anglia au o bază mult mai solidă decât cele dela noi.

Congresele studențești din Apus sunt adevărate manifestațiuni naționale. Din acest punct de vedere, studențimea noastră trebue să invidieze soarta studențimei occidentale.

Vorbind despre congresul din Glasgow, arhimandritul Scriban a arătat că a fost organizat așa de minuțios că a întrecut chiar speranțele organizatorilor. La acest congres au luat parte peste 2000 de studenți englezi și 3000 de străini, reprezintând organizațiile studențești creștine de pe toată fața pământului.

Cei mai mari oratori — între alții lordul Grey au discutat, cu o libertate de gândire, care numai în Anglia se găsește, toate problemele, pe cari le-a ridicat războiul mondial.

Arhimandritul Scriban a terminat cu regretul că nu poate spune decât fragmente din grandioasa manifestațiune, care a fost congresul dela Glasgow.

Solidaritatea latină.

D.J.T. Florescu a ținut Duminică seara la Ateneul din București, o conferință despre acest subiect.

Solidaretatea latină — a spus d-sa — a jucat un mare rol în războiul mondial cu toate crizele prin care a trecut.

Amintește luptele noastre pentru a ni se recunoaște latinitatea pomenind și de primul nostru contact cu Francezii în timpul primelor Cruciate. Arată interesul pe care câțiva învățați francezi ni-l poartă și mai ales a francesului Vaillant care a stat mult în România scriind și o carte despre noi în care vorbește cu foarte mult drag de țările noastre: „La Roumanie".

Prin această carte pentru prima oară Parisul și întreaga Franță citea o carte serioasă despre noi.

Aduce elogii generației de la 1848 care au înțeles legăturile noastre de rasă și care au protestat contra politicei nepărătoare față de Franța. Atunci se cultură și o bibliotecă românească, iar Michelet scrie o foarte interesantă carte despre noi. Tinerii noștri crescuți acolo aduc cu ei toate ideile liberatoare care frământau Franța.

Oratorul citează pe Napoleon al III care introduce în programul său politica naționalităților și care se silește să repare greșala marelui Impărat de la 1812.

Napoleon înțelesese solidaritatea de rasă și rolul nostru în Orient fiind singurul nostru susținător față de Anglia, Austria și Turcia, dușmani.

Paralel cu acțiunea sa în Ro-

✣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ✣

Plebiscitul în Silezia superioară

Desvoltarea Sileziei superioare. — Silezia cucerită de prusieni. — Bogățiile miniere. — Germanii, clasa dominantă. — Renașterea polonză. — Teza germană. — Punctul de vedere polonez.

Cu ocazia plebiscitului din Silezia superioară care a avut loc Dumineca trecută, reproducem după *L' Illustration* date foarte interesante asupra acestei probleme care a pasionat Germania mai mult decât rezultatul conferinței din Londra.

Desvoltarea Sileziei superioare

In evul mediu, Silezia era guvernată de dinastia Piastilor, care cu toate că erau polonezi, totuși au fost atrași de civilizația germanică. Această dinastie s'a stins în veacul al 14-lea. Regele Poloniei Casimir cel Mare a renunțat la Silezia în folosul regatului bohem, care a căzut sub dominația austriacă în timpul războiului de 30 de ani. Atunci s'a constituit în Silezia superioară latifundiile puternice ale familiilor Ballestrem, Ratibor, Donnersmarck.

Prințul de Pless posedă păduri imense, unde trăesc cirezi de bisoni, ultimii indivizi din această specie cari mai trăesc în Europa. Șapte mari proprietari posedă un sfert din suprafața totală a Sileziei superioare.

Silezia cucerită de prusieni

In 1741, Frideric al II-lea a cucerit Silezia, care de atunci a rămas supusă Prusiei. Silezia inferioară și mijlocie s'au organizat repede, pe când locuitorii Sileziei superioare au păstrat limba și obiceiurile lor, cu toată dispariția aristocrației naționale. Frideric a încurajat explotarea minelor de fer, scutind pe mineri de serviciul militar. Mulțumită acestor măsuri, întreprinderile s'au înmulțit. După fer s'au descoperit zăcăminte de zinc, plumb, argint și cărbuni,

Marile exploatații de cărbuni n'au început decât pe la mijlocul veacului al XIX-lea, iar în ultimii 50 de ani producția a crescut considerabil, desvoltându-se paralel industriile ferului, zincului și a derivatelor cărbunelui.

Bogățiile miniere ale Sileziei superioare

Hiula din Silezia superioară e cea mai bună din Germania. Extragerea ei se face ușor, fiindcă se prezintă la o adâncime mică. De aceia rendementul anual a unui lucrător este 312 tone față de 267 în Ruhr și 202 în basinul Saarului.

In 1913 din basinul silezian au eșit 40 milioane de tone. Viitorul e asigurat sondaje practicate până la 2200 metri au arătat existența unor rezerve inepuisabile.

In ce privește ferul, producția lui scade necontenit așa, că e nevoie de a importa pentru a alimenta oțelăriile. Zincul furnizează 62% din producția germană și 17% din cea universală, iar durata exploatării lui este evaluată la 150 ani.

Cele trei materii minerale, fer, zinc, cărbuni, care fac prosperitatea provinciei sunt extrase și prelucrate într'o zonă restrânsă care măsoară 30 km. în lungime pe 12 km. lărgime.

Războiul n'a întrerupt activitatea industrială. Statul German a constituit la Chorzau o uzină „Kolossală", unde se fabricau nitrați pe cale artificială (izolând azotul din aer), pentru a înlocui importațiunile de salpetru de Chili, indispensabil Germaniei pentru îngrășăminte și explosibile.

Germanii, clasa dominantă

Toate întreprinderile miniere și industriale din Silezia superioară aparțin germanilor, sunt conduse de ingineri și lucrători supraveghiați de contra maeștri germani. Polonezii sunt mineri, hamali, mano-d'opera nespecializată, muncitori agricoli.

Germanii formează clasa bogată, intelectuală, dominantă iar polonezii proletariatul solului și subsolului.

Suindu-te într'un tren silezian te vei convinge de aceasta, căci clasele I și II sunt ocupate numai de germani, în a III-a apar câțiva polonezi, iar clasa IV-a e ocupată numai de ultimii.

Guvernul Reichului a veghiat cu o deosebită grijă ca autochtonii să nu se ridice pe scara socială. Până și preoții erau germani. Când polonezii au primit drepturi electorale, au votat pentru centrul catolic, care n'a făcut nimic pentru dânșii.

Renașterea poloneză

In 1902, tânărul avocat Korfanty a hotărât să libereze pe compatrioții săi de tutela centrului catolic și a fondat partidul polonez.

Era tocmai epoca în care cancelarul Bülow începe o acțiunea antipoloneză în Poznania. Legile

Cronica politică

Pericolul „dizolvărei." Moţiunea de neîncredere împotriva d-lui C. Argetoianu, discutată în şedinţa de eri a Camerei, a deslănţuit din non întreaga posibilitate de a face scandal, pe care o pot oferi actualii reprezentanţi ai naţiunei. Activitatea legislativă, — atât de problematică! — a fost ţinută pe loc de aceleaş regretabile scene de violenţă în cari vociferările tumultului se iau la întrecere cu ameninţările gestului. „Opoziţia naţională" a deslănţuit, numai ştim pentru a câtea oară, zgomotul infernal cu care obişnueşte „să discute" toate problemele, şi pe care un preşedinte al Adunărei de prestigiul d-lui Duiliu Zamfirescu nu reuşeşte să-l potolească niciodată. Viforul conflictului s'a înteţit aşa demult, încât s'a făgăduit, dintr'o parte a taberei de luptă, intervenţia gardiştilor, iar din partea cealaltă s'a anunţat retragerea din Cameră a opoziţiei.

E de mirare că, în asemenea condiţiuni, se pomeneşte iar despre disolvarea Parlamentului.

Legile financiare aşteaptă, nerăbdătoare, să fie luate în cercetare. Discuţia la Buget ar trebui să fie terminată înainte de 1 Aprilie. Reforma agrară e surprinsă, nevotată, de apropierea primăverei. O sumă de alte probleme serioase cer o grabnică rezolvare. Şi vremea trece, în gălagia cotidiană a Corpurilor legiuitoare.

Aceasta nu e o situaţie care să liniştească spiritele. Nimeni nu doreşte zbuciumul unor noui alegeri parlamentare. Dar, nu e mai puţin adevărat, că orice ochi limpede trebue să observe asemănarea între „activitatea" Parlamentului de acum, şi aceea a Parlamentului a cărui dizolvare a cerut-o d. general Averescu. Să-i fie şi soarta aceeaş? Am dori să nu începem să ne temem de acest lucru.

Prin noi înşi-ne? Am relevat ieri vederile d-lui Titulescu cuprinse în expunerea de motive a legilor financiare, şi am constatat, cu destulă satisfacţie, că actualul ministru de finanţe se declară pentru refacerea României prin propriile ei forţe.

Cu toate acestea, la Bucureşti se tratează şi azi, la ministerul comunicaţiilor, aducerea în ţară a unui însemnat număr de lucrători străini, pentru căile noastre ferate. E o neînsemnată contrazicere, pe care o semnalăm.

Jurământul episcopului Teutsch

„*S. D. Tageblatt*" descrie în modul de mai jos actul depunerii jurământului de către episcopul dr. Teutsch:

„Episcopul dr. Teutsch s'a prezentat la Palat întovărăşit de administratorul general Trhurl. Jurământul a fost depus în limba germană în mâinile M. S. Regelui. După jurământ, M. S. Regele a dat mâna Episcopului şi a amintit iubirea Saşilor faţă de Tron şi Dinastie exprimându-şi speranţa că ea va rămânea nestrămutată şi pe mai departe; roagă pe şeful bisericei evanghelice ca să susţină iubirea aceasta între credincioşii bisericei sale.

Episcopul Teutsch răspunde, că este într'adevăr o moştenire a poporului sas dragostea de Rege şi popor, şi că el va susţine dragostea aceasta în toate timpurile.

mânia. Napoleon a mai făcut un gest de mare latin dând mâna cu Cavour, marele bărbat al Italiei.

La 14 August 1916 intrăm război alături de ţările latine. Aminteşte de propaganda germano-filă la Paris care vorbea de menţinerea Austriei chiar dacă Franţa ar ieşi învingătoare. Atunci s'a alcătuit la Paris un comitet al naţionalităţilor subjugate.

Ştiri şi fapte politice

Ziarele engleze anunţă că cercurile politice din Londra se aşteaptă la un protest din partea României împotriva hotărârilor dela Londra, cari privesc regimul Strâmtorilor.

România doreşte să fie reprezentată în mod real în comisia Strâmtătorilor, deoarece toate interesele sale economice se leagă de reglementarea controlului Bosforului şi Dardanelelor.

Ne temem însă că protestul guvernului român, deşi e aşteptat la Londra, nu se va produce şi d-l Take Ionescu va închide încă odată ochii în faţa ştirbirei intereselor României. Activitatea sa de până acum nu ne poate înlătura această temere.

„Glasul Bucovinei" despre validarea D-lui Stere

Oricum ar fi văzut de alţii partidul, în fruntea căruia va sta d-ni C. Stere, pentru noi o conlucrare cu directorul „Luminii" este cu desăvârşire exclusă.

Cea ce ne umple sufletele de grije e însă alta ceva: prin reintrarea în viaţa politică a d-lui C. Stere s'a îmbâcsit şi mai mult atmosfera morală a vieţii noastre publice, care sub guvernul ocrotiri tuturor samsarilor şi escrocilor, pentru a întrebuinţa un cuvânt al d-lui ministru de interne, e în plină decadenţă. Lângă muşamaua, ce s'a întins deasupra atâtor imposibilităţi morale, se adaugă una pentru acoperirea trădării mărturisite de neam. Cazul d-lui C. Stere va încuraja negreşit pe toţi cei vinovaţi de crime împotriva naţiunii să-şi cucerească în viitoarele alegeri, prin orice mijloace, un loc de deputat şi să se reabiliteze astfel. Deaceea nu va trebui să ne mirăm, dacă într'o bună zi va reapare în ţară colonelul Sturza care a dezertat la inamic în baza aceloraşi principii, de care s'a condus d-l C. Stere în acţiunea sa şi care înainte de neagra sa faptă a a fost ca militar cel puţin tot atât de valoros, pe cât a fost d. C. Stere ca profesor şi îndrumător.

Această perspectivă îngrijorătoare ne-o deschide pentru viitor validarea d-lui C. Stere şi reintrarea lui în viaţa publică. Prin toleranţa noastră criminală ştergem noi înşi-ne deosebirea între cei buni şi viteji şi între cei laşi şi trădători şi lăsăm generaţiilor viitoare care pot veni şi ele în situaţia de a purta un război, pilde distrugătoare de vitejie şi de avânt.

Aşteptările

Un apel maghiar

In strânsă legătură cu cele publicate de noi până acum în chestiunea „marelui complot maghiar", este şi intrarea în activitate politică a Maghiarimei din Ardeal, către care s'au adresat apeluri călduroase din partea conducătorilor lor, apeluri pe cari suntem în măsură să le dăm publicităţii pentru a arăta spiritul cu care Maghiarii din ţară, au pornit să ia parte activă în viaţa noastră de stat.

Astfel Carol Koss, într'o broşură specială zace următorul:

„Apel"

Către Maghiarimea din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş!

„De doi ani de amărăcine ne tot uităm spre apus. Vedem cum declină soarele. Ne uitam sperând, dorind şi îndureraţi până ne-au năpădit lacrimile.

„Căci soarele se apropie tot mai tare de orizont întâi mai încet, apoi mai iute şi în urmă a căzut şi pe cer şi n'au rămas decât norii roşii.

„Acum ne putem şterge ochii. Deocamdată numai există acest soare, el a dispărut, s'a sfârşit. Ne putem şterge lacrimile, ba şi urma lor."

„Undeva s'a iscălit ceva, undeva s'a împărţit ceva undeva au închis o uşă deschisă ca să rămână închisă pe veci. De unde ne-am înălţat prin puterea noastră, prin munca noastră de o mie de ani şi am cioplit orice treaptă cu muşchii şi cu mintea noastră, şi am udat-o cu sângele nostru, de acolo ne-au aruncat jos."

Ştim pentruce.

Drapelul nostru vechiu în sdrenţe, arma noastră risipită, pe suflet catuşi. Dar ştiu totuşi că trebue să ne ridicăm în picioare, ştiu că o muncă deosebită trebue începută din nou. *Ştiu că ne vom săpa drumul prin stânca tare, pe care va păşi cu noi şi după noi un popor tare şi vechiu iarăşi în picioare!*

Auzim, vedem şi ştim deja, că Ungaria veche numai există!

Ea nu a pierit atunci când s'a aranjat la Paris înmormântarea ei, nici atunci când a anunţat ea însuşi că da *„numai sunt cea veche"*.

Este o jumătate de veac de când ni s'a împlinit visul de o mie de ani, acea Ungarie, asupra căreia s'a pronunţat la Paris sentinţa. O jumătate de veac a trăit un parlament maghiar, un atelier mare, tânăr şi tare, dar nu ne-a fost ursit să muncim aşa mai departe.

Popor maghiar din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, pe noi ne-au smuls şi ne-au aruncat afară din acel atelier, zidit odinioară cu ajutorul şi sudoarea muncei noastre.

Nu ne-au întrebat dacă voim! Noi însă nici până astăzi n-am voit să credem, că aceasta s'a întâmplat, că s'a putut întâmpla.

Şi doi ani sunt decând nu lucrăm. Am aşteptat. Am aşteptat sperând şi crezând cu credinţă să răsară şi pentru noi soarele apus. Doi ani am visat n-am vrut să ştim de viaţă care a grăbit frământându-se în jurul nostru. N-am vrut să vedem şi să auzim, n-am vrut să ştim şi să trăim am vrut numai să credem şi să sperăm, să visăm şi să aşteptăm minunile cari să ne trezească!

Căci eram obişnuiţi şi iubeam ce am alcătuit odată gândeam ca să fie al nostru pe veci aşa cum ni-l-am fost alcătuit. Acum am aflat totul! După un vis şi o aşteptare amară de 2 ani am aflat că tot ce *am văzut şi am nădăjduit este o fată morgană!*

Am aflat că soarele nu răsare unde a apus. Să admitem că credinţa noastră s'a înşelat foarte tare.

Să admitem că ne-a chinuit această înşelare; *ne au durut că a trebuit să ne lăpădăm de credinţa sufletului nostru căci aceasta ne, a fost credinţa adevărată.*

Maghiarimea de 2 milioane din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, nu eu îi-o spun, ci Ungaria cinstită, care împotriva credinţei şi voinţei mele mi s-a pronunţat.

Eu renunţ la voi, care mi-aţi fost deslipiţi cu puterea. Acesta este adevărul!

Cine spune altceva, minte!
Cine crede altceva, visează!
Cine speră la altceva,
Alungă o fată morgană!

Trebuie să ne uităm în faţa dreptăţii reci şi nemiloase şi să nu mai facem iluziuni, trebuie să lucrăm dacă vrem să trăim şi dacă vrem să trăim, vom lucra.

Dar numai singuri, de aci înainte pentru noi!

Spre a finţit deci să nu re mai uităm. Deaceia ni se îngreunează iuima şi ne dor ochii. Acolo soarele a dispărut şi numai cerul roşu se vede şi nouri grei ai destinului. Deacea ne năpădesc numai lacrimile.

Să avem grije. Lacrima este scumpă, şi să nu vădă nici un străin că ne doare.

Să ne îndreptăm deci privirile cu orgoliul nostru milenar spre creasta dealurilor noastre, căci de aci trebue să se reverse oricând zorile noastre.

Ungaria veche nu mai există pentru noi, însă Ardealul, Erdely, Siebenbürgen, Transilvania sau ori cum îl numeşte lumea a înviat şi este, pe cum era şi pe atunci când credeam noi în el.

excepţionale votate în 1904 au fost aplicate şi în Silezia. Limba poloneză era combătută şi cu mai multă vigoare decât în trecut. Intelectualii polonezi erau persecutaţi. Totuşi aceste măsuri represive n'au putut împiedeca creşterea partidului naţional polonez, al cărui şef, Korfanty a fost trimis totdeauna în Reichstag cu mare majoritate. Astfel au mers lucrurile până când Conferinţa păcei a hotărît efectuarea unui plebiscit popular care să hotărască de soarta Sileziei superioare.

Teza germană

Iată înlinii generale cum susţin germanii drepturile lor asupra Sileziei superioare. „Am transformat Silezia în aşa fel, în cât astăzi restul Germaniei nu poate să se lipsească de dânsa. Ea alimentează cu cărbuni estul Reichului. Are fabrici textile, cea mai mare fabrică de ceasornice din Europa după cele din Elveţia fabrici de porţelan, cristaluri şi sticlării. Uzinele cele mai diverse îşi înalţă coşurile până la Breslau, adevărata metropolă industrială. Nu mai vorbim de fabricele de hârtie, de maşini şi vagoane — din care stabilimentele Linke ocupă 96 hectare şi 4000 lucrători, — fabricele de maşini apricole etc. A suprima furnizarea cărbunelui din Silezia, însamnă a distruge această regime industrială.

Veţi răspunde că polonezii ne vor trimite cărbunii necesari fiindcă îi obligă s'o facă timp de 15 ani tratatul din Versailles. Nu-i cunoaşteţi, nu ne vor putea furniza cărbunii trebuitori fiindcă nu sunt capabili chiar dacă ar avea intenţii bune. Prin ce vor fi înlocuiţi technicianii germani? Polonezii n'au personal competent şi indolenţa şi incuria lor vor provoca decadenţa iremediabilă a acestei regiuni, aşa de înfloritoare mulţumită nouă".

Punctul de vedere polonez

Cartierul general al partidului polonez ocupă în Beuthen hotelul Lomnitz. Intrarea e bine păzită iar interiorul are înfăţişarea unei fortăreţe. Ferestrele sunt apărate de reţele metalice. Cu multă greutate a putut fi văzut Korfanty, şeful partidului polonez care a expus punctul de vedere polonez.

„Vi s'au arătat multe hărţi Au vitat-o pe aceasta care indică după statisticile germane dinaintea războiului repartiţia locuitorilor. Din cele 21 de cercuri care compun Silezia superioară, numai în două, germanii sunt în majoritate.

Germanii susţin că noi n'am contribuit cu nimic la desvoltarea economică a Sileziei superioare. Dacă capitalul şi direcţia uzinelor erau germane, toţi minerii sunt polonezi şi fără ei nu s'ar fi putut face nimic. N'au putut ajunge ingineri? Din cauza cui, dacă nu a germanilor cari le-au închis drumul şcoalei. Nici o şcoală unde să se înveţe în limba poloneză, nici o bursă nu se acorda polonezilor, ori cât erau de meritoşi. Puţini polonezi au reuşit să obţie titluri, au fost trimişi în ţinuturi curat germane şi astfel au fost pierduţi pentru Silezia.

Se pare că suntem incapabili de a moşteni pe germani?

Duşmanii să fie liniştiţi. Inginerii germani au făcut în massă oferte pentru a rămâne la posturile lor. Şi dacă totuşi vor pleca, vom apela la inginerii aliaţi.

Cât despre necesitatea imperioasă pentru Germania de a păstra districtul minier, Korfanty a demonstrat cu cifre că Poloniae mai mult tributară deçât Germania, basinului silezian.

Polonia îşi procură 40,4 la sută din consumaţia ei în cărbuni din Silezia superioară, pe când Germania numai 8,9 la sută. Oricare va fi rezultatul plebiscitului, polonezii vor rămâne germani, după cum şi germani vor rămâne polonezi.

Comisiunea interaliată dela Oppeln, după cunoaşterea rezultatului plebiscitului va trebui să propue traţeul graniţei între Germania şi Polonia ţinând seamă de dorinţele exprimate de locuitori ca şi de situaţia economică şi geografică a localităţilor.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

INFORMATII

Schimbul bonurilor în oraşul Cluj s'a terminat. Se lucrează în prezent la statistica bonurilor prin care se va arată şi numele celor cari nu şi-au schimbat încă bonurile. Valoarea bonurilor neschimbate se va retrimite perceptoratelor unde se vor considera ca fond special.

■

Prefecturile au primit ordin dela ministerul internelor pentru înfiinţ rea unor comisiuni de alimentare. Acestea se vor îngriji de alimentarea oraşelor; membrii lor vor funcţiona în mod gratuit. Deasemenea s'a ordonat ca prefecturile să înainteze ministerului cantitatea cerealelor din judeţ şi să anunţe cantitatea de care judeţul ar mai avea nevoe.

■

Toate oficiile poştale din Cluj folosesc şi acum ştampila oficială „*Kolozsvár*". N'ar putea fi înlocuite aceste ştampile cu altele corespunzătoare timpului?

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15 Marele Magazin de Încălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Încălţăminte pentru dame, bărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate de magazin, Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

■

Turneul ardelean al artiştilor Teatrului Naţional din Bucureşti a fost amânat pentru zilele Paştelor.

■

La 1 Aprilie se va pune în funcţiune şi vor putea fi utilizate de public maşinile de la spitalul de ortopedie şi medico terapie din str. Negruţi.

■

D-l T. Mihali, preşedintele comisiunei de unificare, s'a reîntors dela Bucureşti la Cluj.

■

Din cauza tifosului exantematic, şcolile din Bocsig şi Ineu au fost închise.

■

Faţă de svonurile cari circulă că funcţionarii din serviciul P. T. T. ar ameninţa cu demisiile prin faptul că sunt încadraţi după legile din vechiul Regat, cei îndrept ne roagă să desminţim aceste svonuri. E drept că unii funcţionari şi-au dat demisiile, însă aceasta nu e în legătură cu încadrarea.

■

După ultima hotărâre a Ministerului de Instrucţie, catedrele de română de la şcolile confesionale vor trebui să fie ocupate numai decătre Români.

■

Revista Pagini Alese de Scriitori Români 1 Leu numărul. Se găseşte de vânzare la toţi vânzătorii ziarului Infrăţirea şi la Librăria Românească din Cluj.

■

La alegerile dela Bocşa-Montană, d-l Popovici-Taşcă a obţinut 4116 voturi, iar d l Aurel Vlad 1937.

■

Agenţia principală pentru Cluj şi jud. Cojocna a Soc. de asigurare „Agricola" a fost dată „Băucei Centrale pentru Industrie şi Comerţ" Cluj, strada egina Maria No. 6–8.

Clujul oferă A. S. R. Principelui Carol, cu prilejul căsătoriei Sale, un car ţărănesc, lucrat în motive româneşti, cu 6 boi. D-nii dr. Pop şi dr. Meteş, primarul oraşului şi prefectul judeţului, vor pleca în delegaţie spre a remite acest dar Principelui Moştenitor.

■

D-l Herriot primarul oraşului Lyon, care se află în Bucureşti a luat parte la una din şedinţele Camerei. La apariţia d-sale în tribună ca şi la plecare, deputaţii au făcut o vie manifestaţie de simpatie distinsului oaspe al României.

■

Expoziţia de pictură şi sculptură „Salonul de Artă Ardeleană", dela Prefectură, este cercetată de foarte mulţi vizitatori.

Ea mai rămâne deschisă numai până la 5 Apr. 1921 şi poate fi vizitat de public zilnic, între orele 9—1 şi 2—7.

■

„Agricola" Societate generală de asigurare din Bucureşti a deschis de curând o agenţie generală pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana în Cluj, strada Nicolae Iorga No. 11, casele proprii.

Conducerea acestei agenţii a fost încredinţată d-lui secretar general Alexandru Pascu fost timp îndelungat ca secretar la o mare societate de asigurare din străinătate.

■

La şezătoarea populară care va avea loc Duminecă 27 cor. la ora 3 d. a. în sala „Reduta", va vorbi d-l Ioan Sfătu, Directorul Şcoalei de arte şi meserii, despre: *Spicuiri din natură.*

■

Astă seară la Variete Biasini mare serbare ocazională de Purim cu program select. TINGLI-TANGLI cu mari surprize. TANAGRA Carneval Parisian de remarcat: GYMS! dansator negru. ROLAND duet englez, ALADAR comic. RÉVÉSZ KATÓ. Publicul va primi cadou la casa teatrului câte o prăjitură de purim.

Deschis până la ziua.

Începutul la 9 ore.

Spectacol unic în Cluj!!!

■

Societatea de Asigurare „Agricola" a deschis în Cluj Agenţia generală pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana, în casele proprii din strada Nicolae Iorga No. 11.

Conducerea acestei agenţii o are d-l Alexandru Pascu versat în afacerile de asigurare a fost secretar general la o mare societate străină.

Agenţia principală pentru judeţul Cojocna şi Cluj o are Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ din Cluj.

■

Pentru a elimina deficitul ce se arată în bugetul Uzinelor de apă s'a propus urcarea taxelor dela 20 la 50 bani pentru un metru cubic. In acest caz uzinele vor lucra fără profit şi fără pierdere având numai strict necesarul întreţinerii.

■

Restaurantul din chioşcul parcului se va da în curând în antreprisă prin licitaţie publică, pe timp de 10 ani.

Consiliul oraşului a votat proecţul pentru stabilirea unei dări pe obiectele de lux. Ca obiecte de lux sunt considerate bijuteriile, perlele pietrele scumpe, echipajele de lux etc. Impozitul este de 5 la sută asupra valoarei obiectului impozabil.

■

D-l dr. Emil Dandea, consilier orăşenesc a fost decorat de către M. S. Regele cu ordinul „Coroana României" cu spade în gradul de cavaler cu panglica de „Virtute Militară", pentru conduita sa în luptele cu Ungurii la Gabaj.

■

Cartierul ţiganilor care se află în dosul „Colegiului Latin" va fi desfiinţat întrucât toate cazurile de boale contagioase se iveau primadată aci, iar cartierul fiind în mijlocul oraşului prezenta un permanent pericol pentru sănătatea publică. In locul lui se va ridica un parc.

■

Convocare. Banca şi casa de economii Ardeleană. S. A. Cluj, invită onor. acţionari la a XXVI-a adunare generală ordinară ce se va ţinea în ziua de 1 April ora 12, în localul societăţii din Piaţa Unirei 32.

Programul adunării generale: 1. Raportul Direcţiunei, 2. Raportul comitetului de supraveghere, stabilirea măsurilor, împărţirea câştigului şi hotărârea de dispensă. 3. Alegerea comitetului de supraveghere şi stabilirea taxelor de onoare. 4. Modificarea §§ lor 29, 32 şi 37 din statut. 5. Eventualele propuneri. Acei acţionari care doresc să ia parte la această adunare sunt rugaţi să şi depună acţiunile, conform § lui 19 din statut cel mai târziu până la 28 cor. ora 12 — la caseria centrală a societăţii din Cluj — contra unui certificat. Bilanţ: **Activ.** Bani la casă Lei 4,868,135·95. Hârtii de valoare 4,873.089. Poliţe 7,527,583·17. Casa institutului 175.000.

Amortizări asupra contului împrumutului pe amanat 984,853·39. Debitori 38,093.615·58. Total: 56,522.877·09. **Pasiv capital social** 6,000.000. Fonduri de rezerve: 2,761.006·11. Depuneri şi conturicurente 43.054,913·05. Creditori 2.964.425·—. Dividende neridicate 192.782·—. Sume transitorii 913.543·53. Câştig 636.207·40. Total: 56,522,877·09. Contul de profit şi pierdere: Pasiv. Plăţi, chirie adausuri de scumpete 528,808·73. Spese şi dări 569,501·38 Descrieri 25254·-. Profit 636.207·40 Total: 1,759.771.51. Activ. Reportarea beneficiului de pe 1919 Lei 11485·84. Dobândă 1,151776·46 Dividende şi diverse beneficii 1,301,279·71, din diferinţa de hârtii de valoare, 704.770·50. Rest: 596,509·21. Total 1759,771·51

DIRECŢIUNEA.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune şi renumite vinuri, licheruri, renumita ţuică de Văleni şi cea mai specială Bere, precum şi Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Şuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn şi sardele franceze cele mai fine. Zilnic soseşte peşte proaspăt. *Teodor Pop*, Piaţa Mihai Viteazu 25.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

Săptămâna teatrală

„Scrisoarea pierdută", comedie de I. L. Caragiale, la Teatrul Naţional din Cluj.

Penultima premieră din anul acesta la Teatrul Naţional din Cluj a fost reluarea, cu unele schimbări de interpreţi, a marelui succes din stagiunea trecută, cu cea mai bună comedie a lui Caragiale, „Scrisoarea pierdută".

Cei cari au preconizat, dela apariţia repertoriului caragelian, moartea timpurie a lui, se văd complet desminţiţi, fiindcă şi „Scrisoarea pierdută" şi „O noapte pierdută" deţin încă, spre bucuria publicului, afişele nu numai ale teatrelor din Regat, ci şi ale celor din Ardeal. Se dovedeşte astfel că teatrul lui Caragiale, nu e o simplă pictură schematizată şi cu o valoare relativă de mărturie istorică a moravurilor oraşelelor de provincie din România-Mică de-acum 50 de ani, ci are, pe lângă aceasta pictură, care constitue cadrul şi fondul de pe care se rellefează piesa, o complexă intrigă şi conflicte de caracter, cari vor interesa întotdeauna şi'n or'ce loc prin eternul omenese, ce cuprind.

In „Scrisoarea pierdută", nu ne interesează atât peripeţiile scrisorii, nici caneanurile politice, nici neregulele familiare, cari ni se perindează pe dinaintea ochilor, cât ne absoarbe atenţia adevărul sufletesc, aşa de bine prins şi redat în înfăţişarea măiastră a personagiilor. Sublima naivitate şi credulitate a Ţonului Trahanache, care nu se îndoieşte de cinstea nevestii sale nici chiar în faţa celor mai zdrobitoare dovezi, — şireţenia pehlivănească a lui Caţavencu şi maleabilitatea sa în a se adopta împrejurărilor, numai să triumfe ambiţia lui, chiar de-ar călca peste or'ce scrupul moral, — servilismul lui Pristanda, priceput chiar în simplitatea sa, ca să-şi facă micile lui învârteli, — impulsivitatea şi lustrul de cultură a lui Tipătescu, prefectul judeţului, — ignoranţa înfumurată a lui Farfuridi şi Brânzovenescu, — tembelismul şi amoralitatea lui Dandanache, — în fine, priceperea cu care Coana Zoiţica tronează, stăpânind situaţia întregului judeţ, — iată atâtea lucruri, cari ne atrag atenţia şi ne impun admiraţia, fiindcă ne procură cea mai înaltă emoţie estetică prin felul nesilit surprinzător, armonios, cu care reies şi trăesc cu adevărat din îmbinările acţiunei, nu din colocvii demonstrative şi searbede.

■

Interpretarea a fost cu totul la înălţimea piesii.

D-l Stănescu-Papa a făcut o creaţie, prin umorul şi naturaleţea jocului său, din rolul lui Trahanache. D-l Neamţu-Otonel a fost un admirabil Caţavencu, subliniind cu un fin simţ artistic toate nuanţele unui rol aşa de variat şi păstrând totuşi omogenitatea personagiului.

D-l Savu, în Tipătescu, ne-a redat bine, cu vocea sa puternic timbrată şi mişcările sale vioaie, toată impetuozitatea năbădăiosului şi amorezatului prefect. D-l Ghibericon a schiţat just apariţia nostimă a lui Agamiţă.

Pristanda, interpretat de d-l Ştefănescu, a fost în notă, socotind fiecare scenă în parte, dar, în întregimea rolului, ar fi trebuit mai multă flexibilitate. scenele comportând o infinită schimbare de atitudini.

D-na Zaman, în Coana Zoiţica, a reuşit în scenele de sbucium sufletesc, punând multă căldură şi temperament, numai că şi-n restul rolului a adus un prea puternic element dramatic, care i-a stricat.

Cu mult haz şi c-o'ndrăcită dialectică, d-l Popovici a reuşit să ne redea un Farfuridi caracteristic, iar d-l Potcoavă, un Brânzovenescu ridicul.

Surpriza reprezentaţiei a făcut-o d-l Mihăilescu-Brăila, care, în apariţia episodică a cetăţeanului turmentat, rol ce puteai crede că nu se potriveşte artistului, bun interpret al personagiilor fine şi elegante, ne-a redat un veritabil om beat, dezordonat în gesturi şi'n vorbă, dar plin de apropuori cu'n adânc înţeles şi bun şi cinstit la suflet.

Intreg ansamblul a fost mai mult decât corect, contribuind în largă masură la succesul reprezentaţiei.

N. G.—T.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj

Curtea Marţială din Cluj, pronunţându-se în procesul socialiştilor din Oradea-Mare, a adus verdictul următor:

Individul Pele a fost condamnat la 4 luni închisoare şi 1500 lei amendă, Görömbei 7 luni 2000 lei amendă şi Grosinger 8 luni şi 1500 lei amendă.

■

Citim în „Adevărul":

La Londra s'a hotărît că toţi aliaţii cari au pretenţii de despăgubiri dela germani, să fie invitaţi a lua aceleaşi măsuri asupra importului din Germania ori de aiurea al produselor germane pe cari le ia Anglia şi Franţa. In consecinţă şi ministrul Angliei şi ministrul Franţei au făcut această comunicare guvernului român. Ministrul nostru de externe a arătat consiliului de miniştri care a aprobat hotărîrea sa de a prezinta corpurilor legiuitoare în această seziune un proect în acest sens.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ŞI PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situaţia internaţională

Ministrul de comerţ, cehoslovac, Hottowek primind delegaţii presei române care au venit la Praga pentru a vizita expoziţia de maşini şi obiecte manufacturate, a insistat asupra acordului comercial româno-cehoslovac. România care va ajunge cel mai principal factor de schimb între orient şi occident. Cehoslovacia va importa din România cereale şi petrolul de care are atâta nevoie pentru funcţionarea industriilor sale. In schimb Cehoslovacia ne va trimite zahar, maşini şi obiecte manufacturale. Hottowek şi-a arătat toată mulţumirea pentru comenzile de materiale de căi ferate făcute de statul român fabricilor cehoslovaçe.

In sfârşit, pare că bolşevicii au început să se convingă de inutilitatea sforţărilor lor pentru a întinde regimul comunist asupra întregei lumi. Lenin în ultimul congres comunist ţinut la Moscva după ce arată cauzele ultimei răscoale, declară că e necesar a se încheia pace cu ţările burgheze, de oarece Rusia comunistă are nevoie de Technicianii şi capitalurile lor pentru a se reface. Dictatorul vor recunoaşte că sistemul rechiziţiilor e intolerabil şi a fost una din cauzele ultimei revoluţii şi că disciplina soldatului rus a scăzut aşa de mult încât acesta s'a transformat într'un bandit care pradă şi la cea dintâi ocazie de pradă. Faptul că însuşi şeful bolşevismului începe a judeca roa ele nefaste ale regimului întronat de el e semnificativ şi denotă dorinţa de a îndulci cruzimea asiatică a regimului. Aceste declaraţii — dat fiind tactica perfidă a bolşevicilor — pot fi însă făcute numai pentru a înşela diplomaţia burgheză, obţinându-le astfel sprijinul. Din partea bolşevicilor te poţi aştepta la orice. Totul fiind îngăduit acelora cari nu se uită la mijloace pentru a-şi ajunge scopul.

Noul secretar american al tezaurului a declarat că guvernul Statelor Unite intenţionează să amâne cu 50 de ani Termenul de plată datoriilor contractate de Aliaţi în America cu ocazia răsboiului mondial. In ce priveşte acordarea de noui împrumuturi ea nu se va putea face fără aprobarea parlamentului.

Revista pressei maghiare

Ministrul e optimist.

Sub titlul de mai sus ziarul *Uj Kelet* publică un prim articol de consideraţii ironice la adresa d-lui ministru de finanţe, care vede încă situaţia financiară a ţării în culori destul de trandafirii.

— „Ne place — scrie sus numitul ziar — când ministrul este volos, când în dispoziţia plăcută de primavară vede viitorul în colori trandafirii. Ne place că ministrul e optimist şi ne place încă şi mai mult că acest ministru optimist este tocmai ministrul de finanţe".

Continuă apoi astfel:

— „După părerea ministrului e vorba numai de resolvirea diferitelor probleme. Prima problemă este organizarea exportului. Dacă se face aceasta, va fi posibil ca statul să-şi plătească datoriile. A doua problemă e aplicarea impozitului extraordinar pe avere. Aceasta va acoperi cheltuelile de lichidare şi de reconstruire a statului etç".

— Să vedem numai — continuă suscitatul ziar — cum stăm cu situaţia financiară a statului presentată aşa de optimist.

Organizarea exportului, aceasta e prima problemă. Aşa este. E cea dintâiu şi cea mai importantă problemă... Deocamdată însă e numai o problemă şi încă o problemă nerezolvată, rezultată din lipsa a doi factori importanţi: a exportului şi a organizării. Nu se poate spune că României-Mari i-ar lipsi materialul brut şi produsul acomodat pentru export. România este una din ţările cele mai bogate în produse brute în Europa meridională. Dar aceste produse trebueu extrase, cultivate, prelucrate ca să poată fi apoi acomodate pentru export.... Şi dacă vom avea astfel articolele apte de a fi exportate, trebuie să organizăm organizaţia, trebuie să reclădim căile ferate, trebuie să ne îngrijim de o comunicaţie sigură şi ieftină, trebuie să deschidem căile de comunicaţie pe râuri şi pe mare, trebuie să uşurăm şi nu să îngreunăm situaţia producătorului şi a exportatorului, trebuie să îngrijăm de o justiţie repede, să turnăm sânge şi dar de muncă proaspete în arterele oamenilor cari se pricep la lucruri de acestea..." [illegible] se năzuiască la a [illegible] cheltuelile pentru lichidarea şi reconstruirea statului să se poată aduna nu prin ruinarea averilor, ci să se dea un avânt întreprinderilor pentru lichidarea capitalurilor, pentru reconstruirea producţiei private etc".

Pentru unitatea administrativă a săcuimii.

Ziarul *„Székely Udvarhely"* în faţa nouei arondări a judeţelor, îşi formulează pretenţiunile în următoarele puncte:

„1. Săcuimea, care locueşte compact pe un teritoriu de 15,877 de chlm. □, să rămână şi pe mai departe un întreg unitar. Din punct de vedere administrativ să nu se rupă din acest teritor nici o singură comună. (Nenumărate comune româneşti cuprinse în acest teritor, ar fi prin urmare simplu sacrificate. N. R.)

2. Să se denumească din partea M. S. Regelui un guvernator al săcuilor, care să priceapă limba şi să cunoască obiceiurile populaţiunii.

3. Funcţionarii de pe teritoriul săcuesc să ştie limba poporului.

4. Centrul natural al săcuimii ar fi Udvarhely (Odorheiul), dar în aceasta chestie ar trebui să se asculte şi opinia publică nealterată a săcuimii.

5. Căile ferate luate proectate între: Udvarhely — Csikszereda, Udvarhely—Parajd, Udvarhely—Szepsiszentgyörgy, să se construiască cât mai de grabă".

Aceste ar fi dorinţele săcuilor.

Articolul încheie apoi cu următoarele cuvinte:

— „Astfel, folosindu-ne de o vorbă veche, ţinând seama şi de întorsătura istorică, vom putea esclama:

„Dacă România mare este pălăria lui D-zeu, pământul săcuesc să fie floare la pălărie".

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Joi: „Instinctul."
Sâmb.: „Cărăbuşii."
Dum. mat. Cinematograful.
„ seara „Instinctul."

Cetiţi „Infrăţirea"

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 23 Martie

Şedinţa se deschide sub preşedenţia d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii miniştrii Argetoianu, Petrovici, Trancu-Iaşi.

Preşedintele citeşte scrisoarea de mulţumire a d-lui Herriot pentru modul cum a fost primit. Parlamentul întreg aplaudă.

Comunicări: d-l LUPU semnalează abuzurile în aplicarea reformei agrare.

D-l DOBRESCU Galaţi protestează contra suprimării sporului de scumpete şi alocaţiei de chirie a funcţionarilor. Se naşte scandal.

D-l IOANIŢESCU citeşte rapoartul comisiei financiare însărcinată cu cercetarea cazului Argetoianu-Schuller în chestiunea bunurilor arătând că Camera votând moţiunea de încredere, chestiunea este închisă. Opoziţia federalistă protestează d-l *Argetoianu voeşte să vorbească, opoziţia huidue strigă incontinuu: Schuller, majoritatea aplaudă. In incintă e un infern: aplauze, huidueli, şuerături, ţipete; parte din publicul ce asistă în tribune pleacă mâhnit de spectacol. Preşedintele strigă: Acesta nu e parlament şi pleacă ridicând şedinţa. La redeschidere face atentă opoziţia că va chema la ordine şi va expulza din adunare pe tulburători.*

D-l MADGEARU vorbeşte în chestie de regulament.

D-l ARGETOIANU cere din nou cuvântul, nu poate vorbi de noui vociferări şi strigăte.

Preşedintele cheamă la ordine mai mulţi membrii din opoziţie anunţând că va pune la vot raportul comisiei. Scandalul se dublează. Preşedintele ameninţă că va scoate cu armata tulburătorii din Federaţie. Scandal infernal D-l Mihalache strigă: „Vei trage consecinţele", d-l Lupu ameninţă, D-l Iorga: „Atitudinea preşedintelui intolerabilă. In mijlocul vacarmului şedinţa se suspendă. Preşedintele convoacă comisia disciplinară pentru a judeca trei membri din opoziţie. In culoare se vorbeşte de retragerea federaţiei din Parlament.

SENATUL

Şedinţa din 23 Martie

Presidează d-l Meitani. Pe banca ministerială d-nii miniştrii Goga, Garoflid.

D-l ROTARU comunică nemulţumirea sătenilor de modul cum se parcelează pământul expropriat.

D-l GAROFLID depune proectul pentru reforma agrară din Ardeal.

La discuţia reformei agrare d-l CULESCU arată sacrificarea marilor proprintari prin fixarea preţului de 1600 Lei hectarul.

D-l ROMANESCU ocupă întreagă şedinţă ridicându-se contra preţului care zdrobeşte clasa marilor proprietari. Intrând în polemică cu d-l Dinescu acesta îi aminteşte că n'a răspuns nici până acum la acuzaţiile precise aduse de ziarul *Viitorul* pentru trafic.

Şedinţa se ridică la ora 6 p. m.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Mareşalul Curţei Regale anunţă că s'a amânat cu 15 zile sosirea Prinţului Carol şi a principesei Elena, din cauza răcelei principesei Elena. Toate dispoziţiile din program se menţin, schimbându-se numai datele.

■

In urma plebiscitului din Silezia s'a hotarît împărţirea Sileziei. Regiunile în care majoritatea a fost germană s'a dat Germaniei şi cele unde majoritatea a fost polonă s'au dat Poloniei.

■

La discuţia proectului agrar referitor la Ardeal, va vorbi d-l Maniu.

M. S. Regina soseşte Duminecă în ţară.

■

In cercurile majorităţei din Cameră se manifestă ostilitate contra proectelor financiare ale d-lui Titulescu d-l Averescu a hotarât să le susţina.

■

Azi are loc un important consiliu de miniştri.

■

Trenul Bucureşti—Sibiu a deraiat în staţia Corbu. Locomotiva şi patru vagoane au fost distruse.

■

Episcopii Mailath din Alba-Iulia, Glattfelder din Timişoara Teutsch din Sibiu au depus jurământul în faţa M. S. Regelui.

Ce nu înţelege „Patria"

„Patria" se face că nu înţelege destul de bine elementul de incorectitudine din purtarea d-lui G. Bogdan-Duică care, ales ca senator al Universităţii din Cluj pe baza unor [illegible] declaraţii de independenţa, nu se sfieşte să reprezinte astăzi în parlament politica şi interesele Federaţiei. Ba ceva mai mult. Potrivit metodelor iesuite după care, ori de câte or se află la strîmtoare, începe să facă lecţii de morală „Patria" ne reproşează că am publicat scrisoarea prin care d. Bogdan-Duică a ţinut să-şi asigure colegii că, mergând în parlament, nu va vorbi acolo decât ca *independent*.

„A face dintr'o scrisoare personală ,— scrie revoltat confratele — o armă politică, este un procedeu pe care nu-l mai întrebuinţează nici adversarii din corporaţiile muncitoreşti", iar mai departe, pe aceiaşi strună a iesuitismului: „Pentru apărarea prestigiului celui mai înalt corp din oraşul nostru, pretindem să se publice numele acelui domn profesor universitar care a fost lipsit de discreţie"...

Scrisoare personală? Discreţie? Prestigiu? Dar cu cine vorbeşte „Patria"? Violat-am noi cumva scrisorile intime, şi mai ştii, poate şi de amor, ale d-lui Bogdan-Duică? Sau îşi închipuie confratele că o scrisoare cu caracter electoral, cuprinzând declaraţiile politice ale unui profesor universitar, e o scrisoare „personală" asupra căreia trebuie să planeze cea mai riguroasă dintre discreţii? Nu ni-e permis adică să ştim în ce condiţii s'a petrecut alegerea de senator de la Universitatea noastră? Să ştim cine a candidat, ce curente au fost şi ce declaraţii s'au făcut pentru solicitarea voturilor? Să nu cunoaştem noi cuvintele rostite sau scrise de către un profesor universitar în momentul când cere să fie trimis în parlamet în numele ştiinţei şi culturei româneşti?

De sigur iesuitismul „Patriei" merge prea departe. Ce trebue discutat nu e faptul de a fi publicat o scrisoare cu conţinut electoral, ci faptul că dl. Bogdan-Duică şi-a minţit şi şi-a înşelat colegii.

Noi nu susţinem, cum vrea să creadă „Patria" că „senatorul unei Universităţi n'are voe să ia atitudine de partid", ci susţinem că atunci când eşti hotărât să faci politica unui partid, să mărturiseşti aceasta pe faţă chiar în momentul când vii să ceri voturile şi încrederea Universităţii.

Dar a face către colegi declaraţii de independenţă, pentruca pe urmă, intrat în parlament, să faci politica unui partid, este aceasta o şarlatanie pe care numai iesuitismul „Patriei" o mai poate justifica.

Cuvinte de omagiu către D-na Elena Roman

Ca răspuns la scrisoarea D-nei Elena Roman de la Opera Naţională publicată în No.-ul ziarului nostru, primim spre publicare următoarele:

Stimată Doamnă!

La citirea scrisoarei D-Voastră din *„Infrăţirea"* dela 20 Martie a. c., am rămas dureros impresionate, văzând că şi în jurul unei scrisori sincere de admiraţie artistică se pot ţese atâtea calomnii.

Răspundem cu plăcerea dorinţii D-Voastră de a da publicităţii numele celor care vă admiră, deşi am dorit ca lucrul să treacă fără reclamă, cu atât mai mult cucât noi aproape toate nu vă cunoaştem personal.

Primţi, vă rugăm şi pe mai departe expresiunea cordialei noastre aprecieri şi sincerii noastre dragoste.

D-na Dr. Ghilezan, D-na Dr. Lupaş, D-na Dr. V. Meruţiu, D-na Dr. Bornemisa, D-na Corfariu, D-na Morandini, D-na Ciura, D-na Ciortea, D-na Colonel Manoliu, D-na Gerő, D-na Căpitan Romcescu.

Med. Dr. Lăzărescu

Medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.

Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Noul proect de budget

— Ce spun cifrele —

Din largul expozeu pe care d-l N. Titulescu, ministru de finanţe, l-a făcut înaintea reprezentanţilor tuturor ziarelor din Capitală luăm următoarele date cări arată cum e proectat budgetul exerciţiului 1921—22.

Bugetul pe anul financiar 1921/922, după expunerea d-lui N. Titulescu, se prezintă la cheltueli cu cifra de 4 miliarde 900 milioane, iar la venituri cu cifra de 5 miliarde.

Pentru ca să se poată face o comparaţie cu privire la cheltuelile publice pe anul 1921/922, în raport cu cheltuelile publice pe anul 1920—1921, trebuie dela început să renunţăm la ideia de a lua bugetul ultim votat de Parlament ca bază de comparaţie. In adevăr, în acest buget nu figurează toate cheltuelile; unele servicii au fost trecute numai pe 6 luni, altele pe 9 luni; fonduri speciale alcătuind bugete speciale au coexistat împreună cu bugetul ordinar al statului.

In acemenea condiţiuni, dacă voim să avem o bază de comparaţie între cheltuelile propuse pe anul 1921—1922 şi cele efectuate pe anul 1920—1921, trebuie să comparăm totalul creditelor definitive acordate pe anul finaciar care s'a scurs, cu creditele cari se propun. Numai creditele definitiv totalizate nu pot da bugetul. Las la o parte cheltuielile extraordinare, făcute fără nici o acoperire şi cari prin urmare se pot socoti ca alcătuind bugetul extra-ordinar pe anul 1920—1921.

Aşa fiind situaţia se înfăţişează astfel în cifre rotunde:

Departamêntul	Admise pentru exer. 1920—921	Propuse pentru exer. 1921—922
Răsboiul	20.150,000.000	754,000.000
Finanţele	1,583,000.000	1.800,000.000
Instrucţia	666,000.000	666,000.000
Cultele	166,000.000	205,000.000
Interneie	723,000.000	660,000.000
Lucrările Publice	147,000.000	100,000.000
Justiţia	216,000.000	200,000.000
Domeniile	165,000.000	87,000.000
Industria	115,000.000	94,000.000
Afaceri străine	52,000.000	24,000.000
Preşedenţia consiliului	4,500.000	3,000.000
Munca	30,000.000	18,000.000
Agricultura	132,000.000	195,000.000
Total	6,099,500.000	4.866,000.000

Din comparaţia acestor cifre ar reeşi că reducerile operate asupra cheltuelilor făcute în 1920-1921 ar fi de 1 miliard 200 milioane.

In realitate ele sunt mai mari, pentru că budgetul ce propune fiind un budget sincer şi cuprinzând absolut toate cheltuelile referitoare la departamentele sus enumărate, atât în România cât şi în teritoriile alipite, e încărcat cu servicii care nu figurau până acum în budgetul ordinar al statului, ci în budgete locale.

Osebit de aceasta, egalizarea lefurilor funcţionarilor din toate ţinuturile cu acelea ale funcţionarilor din vechiul regat a adus sporul considerabil, care dacă nu se traduc prin creşterea cifrei totale a budgetului, e că lor corespund reducerile care s'au făcut în cheltuelile ordinare prin sânul diferitelor departamente.

Pentru ca statul să nu-şi vadă sporită datoria publică, în răstimpul care e necesar, pentru a-şi consolida aşezământul lui intern, reducerile făcute sunt absolut necesare, ori cât de dureroase ar fi.

Voim înainte de toate, adaogă d-l Titulescu, să înfăţişăm ţării un buget echilibrat.

Pentru aceasta, ori care ar fi provizionile noastre pe baza impozitelor celor noi, socotim că nu avem dreptul dat fiind nesecuritate vremurilor, să ne apreciem veniturile altfel de cât bazele verificate din trecut.

S'a propus la venituri, după cum se va vedea dintr'un tablou alăturat un spor însemnat dar sigur.

Căile noastre ferate vor avea bugetul lor separat şi vor figura în budgetul statului numai cu deficitul sau cu excedenţa.

Se cere pentru 1921—1922, 2 miliarde, 142.149, la cheltueli iar veniturile se urcă la 2 miliarde 292.235. Se prevede dar un excedent de circa 150 milioane pe care însă n'am voit a-l trece venit în bugetul general al statului.

Conferinţa poliţiei din Ardeal

La 23 l. c. a avut loc la Ministerul de Interne conferinţa poliţiei din Ardeal, conferinţă la care au luat parte comandanţii sergenţilor de oraşe, comisarii, şefii de poliţie şi organele superioare ale poliţiei.

Conferinţa a fost convocată şi deschisă decătre d-l Carapancea inspector de poliţie din Cluj, care arată celor prezenţi că au fost adunaţi pentru a lua în primire directivele şi indrumările necesare după unificarea administraţiei.

Intre altele d-sa arată rolul pe care îl are în viaţa publică poliţia căreia îi este încredinţată libertatea, proprietatea şi siguranţa persoanelor şi statului şi pe care se sprijină executarea întocmai a legilor şi regulamentelor de ordine publică.

Deci poliţia trebuie să fie o persoană morală la înălţimea chemării ei; până la cele mai inferioare organe trebuie să fie factorul de încredere al opiniei publice, Aceasta va fi posibil însă numai atunci, când poliţia va fi conştientă de chemarea sa, când elementele cari fac parte din ea vor fi crescute într'o şcoală specială, unde vor câştiga buna disciplină, pentru a o menţine pe urmă în viaţa publică. *Poliţia trebuie să fie educată din punct de vedere moral instructiv şi cultural cât şi din punct de vedere sufletesc naţional.* Pentru elementele cari doresc să îmbrăţişeze cariera poliţistă, Statul va infiinţa o şcoală centrală pentru sergenţii de oraş. Până atunci însă trebuie că fiecare ofiţer şi sub-ofiţer să ţină cursuri pentru inferiorii lor, în care să se predea lecţii din istoria ţării româneşti, limba românească geografia României-Mari şi instrucţiuni sanitare. Fiecare poliţie îşi va aranja o şcoală pentru 2—3 circumscripţii.

Statul a pus la dispoziţie cărţile necesare, cari vro şi fi distribuite.

D-l Carapancea îndeamnă pe cei prezenţi la un trai moral, cinstit, arătând urmările imoralităţii, mai eles ale concubinajului. Poliţia este organ public, şi cu atât mai mult trebuie să ţină la moralitate.

Trecând asupra purtării pe care poliţia trebuie s-o albe faţă de populaţie; d-l Carapancea recomandă tuturor să se abţină de la brutalităţi şi bruschetă, să intervie însă în modul cel mai riguros şi ferm unde se va cere.

In continuare, d-l Carapancea, dă instrucţiuni referitoare la serviciul intern, la regulamente şi la felul cum trebuiesc executate.

Aminteşte tristul fapt că sunt încă şi astăzi în serviciul poliţiei oameni, cari nu ştiu vorbi româneşte, cu toate că au avut timp 2 ani ca s-o înveţe, şi spune că astfel de persoane vor fi înlocuite.

Terminând, d-l Carapancea afirmă că poliţia din Ardeal stă mai bine ca cea din Regat, că Statul a făcut tot posibilul pentru a crea poliţiei o existenţă frumoasă şi bună, că este însă acum rândul poliţiei de a arăta ce poate şi cum înţelege chemarea ei.

Rsco.

In chestia Operii

Moţiunile Centrului Studenţesc „Petru Maior"

Publicăm mai jos cele trei moţiuni ale studenţimei, înlocuind orice comentar prin textul comunicatului dat de comitetul Sindicatului Presei.

Către Direcţiunea ziarului Infrăţirea

Cluj.

Domnule Director!

Studenţimea română din Cluj, întrunită la 19 a. l. c. în şedinţa extraordinare a Centrului Studenţesc „Petru Maior" adânc indignată de atitudinea necorectă a „Gazetei Ardealului" atât în ceeace priveşte afirmaţiile sale despre studenţime, cât şi critica de descurajare a artiştilor români ela Opera Naţională, a votat cu unanimitate următoarea moţiune:

„Articolele apărute în Nr. 16 şi 17 ale „Gazetei Ardealului" conţin o adâncă jignire la adresa studenţimii. Ironia tendenţioasă, prin care studenţii se clasifică, ca admiratorii d-lui Pavel dela locurile „în picioare" easemenea şi afirmaţia că studenţii ar fi intenţionat fluerarea reprezentanţiei „Tanhaeuser" sub influenţa articolului din ziarul „Patria", studenţimea le consideră ca fiind plasate cu tendinţe de a reduce prestigiul studenţimei.

Studenţimea respinge cu justificată indignare clasificări de această natură. Adevărată cauză a manifestaţiilor sale este adâncul sentiment naţional, ce-l poartă faţă de toate instituţiile culturale române şi faţă de adevăraţii apostoli, cari se pun în serviciul acestor instituţiuni pentru promovarea culturii române în aceste părţi; deci studenţimea nu este o massă de admiratori inconştienţi sau un echou al articolelor din unele sau alte ziare. Iar cine ar considera o în ultimul sens greşeşte, uitând datorinţa sa de a sprijini studenţimea în manifestaţiile sale pentru cultura română.

Atitudinea şi intenţia de discreditare şi defăimare a „Gazetei Ardealului" manifestată prin acestea articole studenţimea o condamnă, fiind acea atitudine lipsită de tot ceeace poate fi folositor românismului în Ardeal.

Studenţimea lasă la aprecierea opiniei publice tendinţele acesteo gazete româneşti, care prin aceste articole lucrează direct în contra intereselor noastre naţionale, culturale şi artistice din Cluj.

Cluj, la 19 Martie 1921.

P. preşedinte:
Emanuil Anca m. p.
P. secretar general:
Cnstantin Ivan m. p.

Către d-l C. Pavel, artist al Operei Naţionale:

Domnule Pavel!

Studenţimea română din Cluj regretă din suflet, că o gazetă română uitându-şi de datoria sa însprijinirea culturii noastre şi acelor în inima căror arde dorinţa de a munci pentru această cultură, această gazetă s'a ridicat într'un ton ce nu corespunde nici adevărului nici unei critici obiective, ci probabil numai anumitor interese, cari sub această formă nu pot cadra cu interesele noastre naţionale.

Faţă de aceste atitudini a gazetei studenţimea a luat măsuri pentru a-i reduce afirmaţiile sale la adevărata lor valoare. Critica ce se pune în alte servicii decât acele ce natura sa i le impune o desconsiderăm şi vă rugăm ca şi dv. să o taxaţi după cum merită.

D-le Pavel! Noi şi — afirmăm cu toată siguranţa — că întreg publicul românesc din Cluj apreciază şi recunoaşte încordarea ce-o depuneţi pentru a ridica şi prin activitatea dv. intensă prestigiul Operei şi al culturii române.

Cunoscân dv. aceste adevărate aprecieri şi fiind convinşi că dv. sunteţi decis a lucra şi mai departe pentru Opera Naţională în serviciul căreia aţi alergat cu atâta dragoste nu putem crede că dv. să părăsiţi vre-odată această Operă din Cluj.

Vă dorim, ca în timpul cel mai scurt să vedem apariţia dv. la rampă unde se răsplătesc adevăratele merite. Suntem convinşi că nu veţi înceta munca pentru cel mai ideal scop ce-l poate urmări un muritor: serviciul pentru interesele primordiale ale neamului.

Cluj, la 19 Martie 1921.

P. Secretar general:
Constantin Ivan, m. p.
P. Preşedintele Centrului:
Emanuil Anca, mp. p.

Către direcţiunea Operei Cluj.

D-le Director!

Studenţimea română din Cluj fiind convinsă de imperioasa necesitate şi importanţa Operei noastre în Cluj, faţă de diferitele svonuri, ce se răspândesc în această chestiune, cari tot mai mult par a veni din surse oficiale este hotărâtă a apăra prin toate mijloacele menţinerea Operei naţionale în Cluj.

In ce priveşte critica răuvoitoare şi tedenţioasă a „Gazetei Ardealului" studenţimea o condamnă cu toată energia şi crede că este în acelaşi timp şi în asentimentul întregei opinii publice din Cluj făcând aceasta.

Noi studenţii nu putem privi cu mâinile în sân, intenţii cari pari par a fi tot mai mult dictate de numite interese ce nu putem admite, ca să se suprapună intereselor superioare naţionale.

Criticul „Gazetei Ardealulu" a dat dovadă excelentă espre cultura sa artistică deraind prin exemplul deraierilor şi suntem convinşi, că opinia publică prin aprecierea adevărată a acestei critice şi-a dat verdictul faţă de acest subversiv critic.

Domnule director! Apreciem cu toată recunoştinţa devotamentul şi munca supraomenească ce o depuneţi atât dvoastră personal cât şi întreg personalul artistic muzical şi administrativ al Operei pentru menţinerea şi desvoltarea Operei şi în acelaş timp şi afirmaţia românismului nostru în acest centru şi în genere în Ardeal.

Vă rugăm deci d-le director rămâneţi în convingerea, că studenţimea priveşte activitatea dvoastră cu aceeaşi emoţie cu care a privit toate mişcările înainte de prima reprezentanţie a Operei noasttre. Vă rugăm să rămâneţi asiguraţi de marea noastră simpatie şi să transmiteţi şi apostolilor culturii noastre admiraţia studenţimii neschimbată şi neinfluenţată de articole condamnabile.

Primiţi vă rugăm, asigurarea ce conştiinţa noastră naţională ne impune să o afirmăm şi fiţi siguri despre sprijinul cel vom acorda activităţii dvoastră, dorind ca prin aceasta să servim implicit şi marea noastră cauză naţională în Ardeal.

Cluj la 19 Martie 1921.

P. preşedinte:
Emanuil Anca m. p.
P. secretar general:
Constantin Ivan m. p.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşti şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jóka

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sftu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscand germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și ingrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atăt în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresa la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PIAN modern (scurt) eftin de vânzare, Cluj, str. Dorobanților 18. 500

DE VÂNZARE Restaurantul la „Trei colori" din Șebeșul-Sasesc. A se adresa la I. B. Cluj, Str. Nicolae Iorga No. 6, etaj I.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE urgent garnitură mochet (1 canapee și 2 fotele) în stare foarte bună, cu o măsuță neagră de stejar cu 7500 Lei. Strada Viz 1. etaj. 514

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c. adresa la ziar „Saval".

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de [illegible] cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Perderi:

PERSOANA care a găsit două inele unul cu un diamant mic și altul cu un diamant și două rubrie, pierdut pe str. Iuliu Maniu distanța dintre Corso și str. Vlahuța, este călduros rugată, a le aduce la Administrația ziarului „Infrățirea".

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să sau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vize acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver"

TOȚI ABONAȚII ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvint. □

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, CLUJ, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala CLUJ a început operațiunile în ziua 21 Martie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 45 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență. A se adresa la ziar sub. A.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşta la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, **carne şi mere,** de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

281

La magazinul de modă ARDELEAN

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 22.

◆

Au sosit pălării de primăvară pentru domni şi doamne, precum şi tot felul de articole de modă. 512

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianţi cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând **Castanin**

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de întrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

◆

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

O garnitură engleză, foarte frumoasă, este de vânzare la inginerul Hoffmann, Str. Regina Maria No. 38.

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREŞTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanţa Generală p. Transilvania, Maramureş şi Crişana

în CLUJ

str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operaţiuni de asigurare: Contra incendiului şi explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă şi uscat, contra accidentelor corporale, contra consecinţelor răspunderii civile şi asigurări asupra vieţei şi rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcţionarii şi agenţii harnici vor fi angajaţi de către Reprezentanţă Generală.

FRAŢII UNGAR

prima măcelărie şi cărnăţărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cârnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

Să capătă

BERE DE PAŞTI

dela fabrica de bere

Czell

499

„Radio" 653.

Cu pahar în fiecare restaurant cu sticlă în cafenele şi în băcănii. :-:

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

Se caută maestru tăbăcar

448

care cunoaşte tăbăcăria în tanin şi crom. A se adresa la Ad-ţia Ziarului.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Cafeneaua şi restaurantul „METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu preţuri favorabile. Fiecare Marţă cântă MUSICA MILITARĂ.

61

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori întreţinere caută urgent:

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Cercetaţi

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, şuncă, cârnaţ diferite soiuri de vinuri şi aperitive.! □□

Preţuri moderate.

ADMINISTRAŢIA ZIARULUI INFRĂŢIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIAŢĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza" Haneş,

213

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăsturului No. 2.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

Sa deschis

în Cluj, Piaţa Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTAPOL

din Bucureşti.

Incălţăminte pentru Dame, Bărbaţi şi copii, cele mai noi modele din străinătate şi executate de magazin. □□□□□□□□□□□□□□

Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei.

Ghete Elveţieni bărbăteşti de box 300 Lei.

517

Maşine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Abonamente pentru Preoţi şi Invăţători se fac cu preţ redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 183 | Opt Pagini 50 bani Opt Pagini | Luni 28 Martie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. REDACȚIA No. 211.
Director: D. TOMESCU

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

Către o muncă constructivă

Oricând, dar mai ales acum, când noua orânduire a omenirei este făcută mai apropiat de drepturile etnice, adică, când principul naționalităților a trecut dela doctrină la realitate, viitorul nu mai poate fi al statelor istorice, ci numai al popoarelor numeroase.

Numai numărul și unitatea de rasă a acelor de acelaș sânge, a acelor ce rostesc aceiaș limbă, pe cari îi leagă aceleași amintiri și nutresc aceleași speranțe, au dreptul de-a învinge și pot folosi civilizației universale.

Răsbătut printre veacuri de sângeroase și sbuciumate experiențe, principiul acesta, etern și universal, în numele căruia ne-am întregit și noi neamul, trebue să ne lumineze cugetarea politică și să ne îndrumeze întrega orânduire a vieței noastre publice.

Principiul naționalității mai mult ca oricând este chemat, acum a străbate toată activitatea, tot gândul și toată preocuparea constructivă.

Și totuși, niciodată mai mult ca acum, se pare că nu ne-am îndepărtat mai mult de această preocupare. Clauza minorităților ce ni s'a impus pare a ne preocupa cu mult mai mult decât însăși problema reconstituirei neamului care a avut de suferit cea mai sistematică și cea mai persistentă acțiune de desnaționalizare ce a putut-o cunoaște istoria popoarelor.

In Ardeal dela Arpad și până la Kossuth, moștenind tradiția cârmuirei din tată în fiu, Ungurii puțini la număr, au căutat să-și asigure supremația prin uriașe silințe economice și culturale. In urmărirea planului lor, alături de armata de funcționari și coloniști aduși din Pustă, a știut a întrebuința alianța, totdeauna mai înverșunată a renegaților, sau acelorlalte naționalități tot atât de puțin numeroase, cărora, din belșug, le-a înlesnit o cât mai privilegeată situație și o cât mai prosperă avuție dându-le în stăpânire îndeosebi orașele.

In Basarabia, sub oblăduirea pravoslavnicei stăpâniri țariste, la adăpostul întunericului, acelaș proces de desnaționalizare, cu aceleași mijloace de încătușare economică și culturală, prin stăpânirea orașelor. deasemenea ne-a slăbit neamul.

In Bucovina, stăpânită de evrei și ruteni, cu o permanentă alimentare a dușmăniei dintre toate naționalitățile, cu orașele înstrăinate și cultura alterată, elementul românesc, redus numericește, nu a fost mai puțin scăzut ca putere de rezistență.

Iar vechiul Regat, cu comerțul și industria înstrăinate unei clase de mijloc străină de sângele, limba și aspirațiile neamului românesc, constitue, cu toate consecințele natural isvorâte din această stare de fapt, temeiul celei mai primejdioase apropieri cu elementele străine ale țărilor desrobite.

De aceia problema păstrărei celor dobândite acum nu stă astăzi numai în apărarea granițelor, ci mai mult încă în apărarea ce trebuie să ni-o facem în cuprinsul granițelor. Ceea ce un mileniu de sbuciumată și fărâmițită existență a stricat neamului nostru, cu o muncă de mai multe generații abia dacă se va putea îndrepta.

Prigoniți și scoși din administrațiile publice, din învățământ, din comerț și industrie, noi, pretutindeni, n'am putut avea o clasă prea numeroasă de intelectuali, funcționari, meseriași sau comercianți. De aceea acum, când dela un hotar la celălalt al României întregite, se cere limbă și carte românească, administrație și dreptate românească, comerț și industrie românească, nu putem răspunde cerințelor și nu putem încă scăpa de amestecul și influența primejdioasă a elementelor străine, moștenite pretutindeni acolo unde ar trebui să fie numai Românii.

Pentru noi, îndeosebi, cari ne sbatem aici în mijlocul greutăților de tot felul cu care începe viața unui neam ce abia acum este chemat să și-o trăiască, vindecarea rănilor adânci lăsate de-o milenară asuprire, constitue o problemă în fața căreia disensiunile și patimile unor frământări stârnite numai de ambiții nemăsurate, iau proporțiile unei adevărate crime contra neamului.

Nu cât pământ vrea unul să dea și cu cât mai mult vrea altul să-i rămâie, și mai ales nu cine ocupă cutare loc și cine voiește să i-l ia, ci mai mult ca oriunde aici trebue să ne ridicăm deasupra intereselor personale și să nu privim decât pe cele generale.

Nu o muncă destructivă și prielnică uneltirilor dușmane, ci numai o încordată și stăruitoare silință constructivă trebuie să o simtă Ardealul desrobit.

Avem nevoe de școală, biserică, dreptate, administrație, comerț și industrie românească. Avem nevoe de orașe românești și de o puternică burghezie românească. Și, în fața acestor mari nevoi, pentru care un singur program și o singură directivă e necesară, ce alta decât inconștiența națională ar putea să mai însemnă continuarea frământerilor de până acum?

Să nu uităm că unirea nu s'a terminat la Alba-Iulia și că, abia de-acolo, a început.

Ev.

Polonezii ocupă Silezia de nord

In Silezia de Nord trupele polone au trecut frontiera ocupând unele localități din apropiere. Populația germană se refugiază. Polonii au proclamat pentru teritoriile ocupate suveranitatea republicei polone.

Monumente de războiu

Cetim în ziare că la Ministerul lucrărilor publice s'ar fi prevăzut un fond și s'ar fi alcătuit o comisie pentru refacerea regiunilor în care s'a desfășurat răsboiul.

Nu știm, firește, care e concepția și care e deci planul de lucru după care urmează să se înceapă opera de refacere a regiunilor devastate de răsboiu. Nu știm adică ce anume va înțelege prin refacere comisia de ingineri și arhitecți de la Ministerul lucrărilor publice. Va înțelege ea că refacerea unei regiuni devastate trebue să însemne înlăturarea tutulor ruinelor și prin urmare ștergerea oricărei urme lăsate de răsboiu?

Dacă așa s'ar înțelege, ar fi, de sigur, o mare greșală. Pentrucă refacerea nu trebue să însemne și distrugerea totală a semnelor în care răsboiul și-a coborît oarecum ființa și sufletul lui. Pretutindeni în regiunile frontului e ceva care trebue să rămâie, și odată cu refacerea e necesar să avem și o înțeleaptă operă de conservare a tot ce-ar putea să înfățișeze mai bine faptul și amintirea răsboiului.

In Franța, în fiecare departament pe unde a trecut furia distrugătoare a răsboiului, funcționează servicii tehnice care au tocmai chemarea de-a salva de „refacere" și de a clasa ca monumente istorice toate acele lucruri în care răsboiul și-a întipărit urmele mai adânc, mai impresionant și mai vorbitor. Ici, colo, se vor păstra tranșeele, adăposturile de mitraliere, observatoarele și orice construcție militară care ar putea să presinte o valoare de document pentru istoria generală a răsboiului. Se vor păstra apoi ruinele create de bombardament și care au căpătat un caracter pitoresc special și totdeodată și o mare putere de a evoca. Și se vor păstra de sigur toate acele locuri în care s'au săvîrșit minunile cele mari ale resistenței franceze, precum și tot ce-ar putea să amintiască mai mult de ferocitatea și ororile militarismului german. Toate acestea împreună vor alcătui ca o istorie a răsboiului scrisă pe pământ cu înseși urmele lăsate de răsboiu, și din această istorie, mereu așternută sub ochi, se va învăța mai mult de cât din ceia ce va putea să redea condeiul cu oricâtă știință și cu oricâtă căldură.

Așa se înțelege „refacerea" în Franța, și așa credem că trebue înțeleasă și la noi: cu păstrarea la locul lui a fiecărui lucru de care sunt legate momentele și priveliștile mari ale răsboiului. Căci nimic nu trebue pierdut din ceia ce, ca durere, ca sacrificiu și ca biruință, alcătuiește istoria văzută a răsboiului nostru.

La monumentele istorice ale trecutului avem datoria să adăugăm și pe cel mai proaspăt și mai viu capitol al istoriei noastre înfățișat prin acele urme, și ele istorice — care, păstrate cu pioasă grijă, vor fi monumentele răsboiului, — adică povestea scrisă pe pământ a epopeii noastre naționale.

Mun[illegible] din străinătate

— Cum [illegible] înlătură lipsa de lucru din Ardeal? —

O informație scurtă, sosită din București, anunță că la ministerul Comunicațiilor au început tratative cu o delegație italiană, pentru aducerea unui mare număr de lucrători din Italia, necesari atelierelor Căilor noastre ferate. N'avem amănunte asupra felului cum au decurs aceste tratative, și nu cunoaștem nici condițiunile în cari lucrătorii italieni ar fi aduși din Italia, nici întrebuințarea pe cari ar avea-o aceștia, în atelierele Căilor noastre ferate.

Știm însă altceva. Din toate părțile Ardealului și Banatului vin vești despre criza de lucru care a isbucnit aproape în fiecare centru industrial dela noi. Din pricina lipsei materiilor prime și a combustibilului, — acestea sunt principalele cauze, — o mulțime de lucrători au fost concediați din fabrici, și sunt amenințați să rămână muritori de foame. Asemenea știri ne le vin și din Timișoara și din Oradea-Mare, și din Arad și din Munții-Apuseni. Câteva mii de lucrători stau în clipa de față cu mâinile încrucișate.

E oare momentul de a se trata aducerea unor muncitori străini în țară?

In ministerul Muncei se studiază, în grabă, măsurile cari se pot lua pentru ajutorarea muncitorilor neocupați. Asociațiunile profesionale privesc îngrijorate în viitor, și se întreabă cum vor putea face față cererilor de bani ale atâtor familii rămase fără resurse. Somajul amenință, neîndurător, și viața economică a Transilvaniei se resimte greu de această situație.

La ministerul Comunicațiilor s'a găsit mijlocul de a se remedia această situație. In loc de a se da o mână de ajutor pentru plasarea, acolo unde e nevoie de brațe, a muncitorilor fără lucru din Ardeal, se plănuiește aducerea de lucrători străini, pentru a îngreuna mai mult situația muncitorilor români. Intr'adevăr, ar fi foarte firesc ca în atelierele Căilor ferate să fie angajați, — dacă se simte nevoia, — în primul rând aceia dintre muncitori, cari nu mai pot găsi de lucru în fabricele din Ardeal și Banat.

Din întâmplare, criza industrială din aceste provincii se resinte tocmai în specialitatea de care e nevoie în atelierele Căilor ferate: metalurgia. Ce rost are, prin urmare, importul de lucrători străini? Dacă România ar fi într'o criză de brațe, și încă ar trebui să se recurgă cu multe precauțiuni la o măsură ca aceasta. Căci, înainte de a face apel la ajutorul de peste graniță, trebuiesc întrebuințate toate sforțările, pentru a ne reface gospodăria zdruncinată de răsboi, prin propriile noastre forțe. Dar lucrurile nici măcar așa nu stau. In locul unei crize de brțe, avem perspectiva, unui șomaj serios. Și totuș, guvernul se gândește să sporească efectele acestui șomaj, refuzând să întrebuințeze capacitatea de lucru a forțelor naționale, și lăsând să se apropie mizeria în mijlocul muncitorilor români.

Preferința pentru „ajutorul străin" merge, oricum, prea departe.

Criza de locuințe și Cooperația

Ziarul „Cooperația orășenească", care apare la București, publică în numărul 11 a. c. un primarticol, iscălit de d-l inginer Gr. Fieroiu arătând că cea mai bună soluție a crizei de locuințe ar aduce-o înființarea de cooperative pentru clădirea caselor.

In multe țări, s'au legiferat măsuri pentru încurajarea construirilor de case. In Franța și Anglia, Statul și-a luat asupră-și să suporte o parte din costul clădirilor noi. In Cehoslovacia, ele sunt scutite, un timp anumit, de taxe și, pe de altă parte, e pedepsită cu asprime specula cu materiale de construcție, cu brațele de muncă și cu terenurile virane.

La noi, în vederea încurajării construcțiilor, se anunță 2 legi noi: una pentru înlesnirea, cu ajutorul Statului, a clădirilor noi și alte pentru o nouă reglementare a chiriilor. Prin actualul decret-lege, chiriașii au casele asigurate și, deci, n'au interes să construiască, iar proprietarii, ne mai fiind stăpâni pe casele lor, nu vor să mai clădească. Rămân cei fără locuințe, dar aceștia sunt, în majoritate, populație flotantă și deci n-au interes și răgaz de construit.

In alte țări însă, ajutorul n'a fost așteptat numai dela stat, ci a intervenit și inițiativa privată. Așa, în Franța, s'a întemeiat la 1916 asociația „Renașterea orașelor". Intre broșurile de propagandă, publicate de această asociație, e și una „Cooperativa de construcție", în care d-l Francis Delaisi arată marile înlesniri, pe cari le aduc asemenea cooperative și cât de repede s'au înmulțit ele în Franța, spre mulțumirea aderenților.

Avantagiile pentru membrii cooperativei sunt:

1. Se fac economii importante prin cumpărările în mare, prin fabricarea în serie, prin transportul în vagoane complete, etc., cari, toate, aduc o simțitoare scădere în prețuri.

2. Societatea cooperativă, fiind mai bine organizată pentru lucru,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

va construi mult mai repede decât fiecare cetățean izolat.

3. Cooperativa, având mijloace bogate și lucrând mult, va putea să cumpere mașini, ceace va aduce iar o ieftenire, fiindcă munca lucrătorilor costă mai scump.

4. Cooperativa, făcând de înainte un deviz, pe care se obligă a-l respecta, membrii ei nu sunt expuși a-și vedea resursele terminate fără să fi isprăvit clădirile începute pe baza calculelor lor de profani sau a unor oameni de meserie, dar fără garanția unei societăți bine organizate.

5. Cooperativa, având inginerul și architectul său, precum și tot personalul necesar, va putea controla lucrările, evitând greșelile sau înșelăciunile lucrătorilor și ale antreprenorilor.

6. Cel care construește prin Cooperativă, scapă de altă grijă și ocupație peste aceea a meseriei sale, pe care, altfel, ar fi neglijat-o pierzând timp și bani.

Un singur inconvenient ar părea că are Cooperativa: te obligă să renunți la anumite idei, în privința alegerii materialelor, dimensiunilor, etc., dar, în realitate, cooperatorul nu este forțat să respecte și să achite decât planurile și cheltuelile, pe care le-a aprobat neforțat de nimeni.

Locuri virane sunt berechet în ora ele noastre. Cât mai în grabă, ar fi bine să se constitue cooperative de construcții, la cari se vor înscri proprietarii de terenuri, de materiale de construcții, de locuri virane și doritorii de a-și construi locuințe.

Aceste asociații, fiind și sprijinite de legile, cari se anunță, vor putea mai ușor clădi sumedenii de case, ușurând astfel viața atât de grea a orașelor.

Din lumea Artelor

Congresul general al Artiștilor. — Turneuri teatrale. — Reclădirea teatrului din Timișoara. Fabrică de filme la Cluj. — Atelierele de pictură dela Baia-Mare. — O revistă pentru Ardeal. — Salonul de artă ardeleană la București.

Am anunțat mai de mult că în zilele de 28/29 Aprilie se va ține la București congresul general al artiștilor din România-Mare indiferent de naționalitate. In ultimul timp s'a luat hotărîrea ca la acest congres să fie chemați și toți scriitorii pictorii, sculptorii din întreaga Românie. In vederea acestui fapt, d-l Emil Isac, inspector general al teatrelor din Transilvania va convoca a consfătuire în Cluj la care vor fi invitați toți scriitorii Sași, Unguri și Români. E vorba ca cu ocazia acestui congres să se facă mari serbări.

*

S'a decis că toate turneurile teatrale să fie pornite de ministerul artelor.

*

Teatrul Național din Cluj și-a anunțat deja programul de turneu și la sfârșitul lunei Aprilie va porni în centrele mari ale Ardealului.

Teatrul Național din București vine în turneu în Ardeal cu o mare echipă sub conducerea d-lui *N. Demetriad*. Și trupa d-lui I Manolescu a anunțat un turneu în Ardeal.

Ministerul Artelor are de gând să trimeată orchestra Operii din Cluj într'un turneu la Sinaia, Constanța și Băile Herculane pentru o serie de concerte simfonice.

*

Zilele trecute s'a prezentat d-lui Emil Isac o delegație Sași compusă din Henric Horvat șeful comitetului național al Sașilor și Herman Blater, ziarist; ambii au cerut să se dea o licență de turneu pentru Banat trupei Leo Bauer din Sibiiu.

*

In chestiunea teatrului din Timișoara, Primarul acestui oraș a comunicat că acțiunea pentru reclădirea lui promite foarte mult și în curând lucrările vor începe. Ministerul artelor încurajează și susține această acțiune.

*

Se proectează deschiderea unei fabrici de filme în Cluj. In vederea acestui fapt se va înființa și un conservator pentru artiști de cinematograf.

*

O societate pe acțiuni din București vrea să înlesnească editarea unei mari reviste la Cluj. Această societate a propus să i se dea și conducerea revistei, lucru care n'a fost acceptat; i s'a recomandat în schimb de către ministerul artelor ca să încredințeze conducerea revistei unui comitet de scriitori profesioniști feriți de orice curente literare.

*

După cum suntem informați, în curând se va începe clădirea atelierelor de pictură dela Baia-Mare. Banca Marmoroschi-Blank a făcut oferta prin care se angajează să clădească aceste ateliere împreună cu casele necesare artiștilor, pentru suma de 5 milioane. Această chestiune a fost încredințată d-lui Alex Racoți, fost prefect în Satu-Mare.

*

D-l Colonel Bacaloglu a plecat la București pentru a lua împreună cu d-l O. Goga ultimile dispoziții în vederea ducerei la București a *„Salonului de artă ardeleană"*. Orașele *Baiasprie, Satu-Mare, Baia-Mare și Clujul* au promis că vor da un premiu pentru cele mai bune lucrări.

După insistența publicului, comitetul de conducere a hotărît să prelungească expoziția până la 5 April când se va da și un mare concert final.

Sărmanii copii!...

Ne cade din întâmplare în mână un manual de geografie pentru clasa II—III primară, tratând despre Județul Bihor și Oradea-Mare.

Autorii sunt: Dr. Leontin Pallady, director de școală medie și profesorii Petre Dejen și Ioan Corbu-Szilágyi. Cartea este aprobată de Ministerul Instrucțiunei publice cu Nr. 32856/1920.

Dacă cineva are curiozitatea să răsfoiască acest manual, va da peste lucruri extraordinare, care-l vor face să exclame, dacă are vr'un pic de dragoste pentru micuții școlari de clasele primare: Sărmanii copii!

Nu stărnim asupra lipsei totale de metodă, fiindcă mai toate cărțile de școală dela noi, nu sunt încă în curent cu metodele cele mai bune pedagogice. Nu ne miră deci faptul că și în cartea de față găsim păstrat demodatul și nerodnicul metod al definiției, nici că principiul, astăzi general admis, de a se pleca dela concret la abstrat și dela simplu la compus, nu e deloc păzit.

In diferitele manuale, aceste principii sunt mai mult sau mai puțin neglijate, dar niciodată n'am aflat o mai completă ignorare a lor, ca în cartea aceasta.

Se spune așa-dar, (cui? — unui copilaș din clasa a II-a primară!): „Se știe că mai multe familii fac (alcătuiesc) o comună (oraș). Băgați de seamă, cititorilor, ca să știți de-acum înainte: comuna e tot una cu orașul, așa că de geaba se zice comună rurală, comună urbană). Mai multe comune fac (alcătuiesc) o plasă..." Și așa mai departe. (pagina 11).

Dar, până aici n'a fost nimic. Să mă ierte cei cari citesc articolul meu, dacă voi abuza de citații. Sunt atâtea lucruri de râs — ca și de plâns — în această carte, încât nu mă pot abține de a nu le oferi ori cui spre plăcută lectură, vrând însă, în acelaș timp, să atrag atenția tuturor asupra răului, pe care-l pricinuesc școlarilor cei trei autori, cu aprobarea Ministerului.

Inchipuiți-vă că ați intra în clasa a II-a a unei școli primare oare-care și ați vedea zecile de capete vioale, cari, din șirurile băncilor, cu urechile ațintite și ochii iscoditori, urmăresc toate mișcările și vorbele învățătorului.

Ei, gândiți-vă acum la mirarea lor, la spaima lor, când, domnul dascăl le va cere ti, fiindcă-i mai greu să-i pue pe ei să citească, aceste vorbe: „Teritorii interne", pag. 6. (e vorba de curte și grădină!); „majoritatea covârșitoare", pag. 12; „Orașul Oradea-Mare prin situația ei salubră, frumoasă și drăgălașă este un mărgăritor prețios al României", p. 15; Orașul are..." și un institut pentru maternitate (pentru moașe), p. 15; profesiunea lor este...", p. 17; „produsele se transpoartă pe drum de fer funicolar", 17; „climă moderată", 19; „semnul distinctiv", 23; Județul Bihor... „a existat dela facerea lumii, 25; „istoricianul maghiar", 25; libertăți administrative", „regimul absolutistic", „în Bihor începuse a pulza o viață românească viguroasă", 27; „marele stilist și orator", 27; „urmează apoi *(nu înainte?)* o epocă sombră, 31; „în clipele de abandon", 31; „Apariția și viața gazetei umoristice „Vulturul" însemnează o etapă lucidă," ... umor ... caustic", „o savoare neștearsă", „autonomia administrativă, 32; „timpuri epice", crudă teroare", „corifeii comunismului", „angajase anterior lupte finale, 33; „o vorbire magistrală", 34...

— Ajunge, ajunge, veți striga cu toții, ne-am lămurit! Învățătorul habar n'are de ce pot și nu pot înțelege copiii; mai mult, învățătorul nu știe el însuși, să vorbească românește și e pedant și e pretențios și e ignorat...

Da, ați înțeles toate acestea, dar n'ați înțeles încă ceva, pentru care vă întrebați cu mirare: — Cum se face că o asemenea carte a fost aprobată de Minister?

Ce să vă fac? Iertați-mă, dacă și de data asta, vă voi răspunde prin citații. E mai cinstit și mai convingător, nu-i așa?

Citim: „viteazul General Traian Moșoiu", „desrobitorul românilor de sub Coroana Sfântului Ștefan, Generalul Traian Moșoiu", 4; „In frunte cu Generalul Moșoiu, 34; „o vorbire magistrală" a Generalului Moșoiu", 34; „Doamna General Moșoiu e Madona Românilor, 35. Adăugăm că și Domnul și Doamna au câte o monografie în acest manual de ... geografie, că portretul Domnului General e în pagina întâia a cărții iar a Regelui și a familiei regale în ultimele pagini, și, spre o mai deplină lămurire, mai citez încă 2—3 rânduri (Rabdare: sunt ultimele citații!)

Citim pag. 4: „Omagiul Generalului de divizie, Traian Moșoiu, carele, moștenind virtuțile militare și bunătatea legendară ale Divului Traian, cu acțiunea militară din anii 1916—19, revendicase ereditatea acestuia și devenise al doilea *pater patriae* și al doilea întemeitor al Țării lui Gelu", iar în Cuvânt înainte, vedem scrise următoarele: „Nu preste mult pentru consolidarea României-Mari, au luat în mână conducerea culturii poporului din Transilvania mai mulți bărbați, dintre cari cea mai titanică operă a săvârșit-o *Prof. dr. Prie Octavian*, secretarul general la

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Copilăria

de **Virgil I. Bărbat.**

Omul își începe viața cu un paradox: nimic nu-l apropie, în adevăr, atât de animale și nimic nu-l îndepărtează atâta de ele, ca copilăria. Asupra asemănărilor nu vom insista: le-au înțeles până și animalele! Probă, lupoaica de la Roma, dolca vestitilor întemeietori ai marei cetăți! Lăsând însă orice glumă la o parte, mai este oare nevoe să ne oprim la felul de a fi nevoiaș și drăgălaș, unul și acelaș, atât la puiul de om cât și în cel de animal? Ne mărginim să semnalăm doar, în treacăt, o asemănare de un ordin ceva mai înalt: educabilitatea, a unuia și a altuia, iar ca ilustrare dăm câteva exemple, din care să se vadă că până și mijloacele sunt cam aceleași. Moffat d. ex. ne citează cazul leilor din Africa australă, care în tinerețea lor, dacă au făcut vreo săritură greșită, de pe urma căreia au pierdut o pradă oarecare, se întorc și repetă mișcarea până ce răușesc deplin. Ei chiamă chiar se pe alți lei să ia parte la acest exercițiu. Espinas povestește cum păsările de mare își dresează puii, reprezindu-se în apă cu un peștișor în cioc, peștișor pe care-l dau la ieșire acelora din cei mici, care vor fi imitat mai bine scufundarea. Vogt, la rândul său, ne spune că ursoaicele supun puii lor la un dresaj în regulă, aplicând, în caz de neascultare, palme și mușcături. Huber, în sfârșit, ne informează că furnicile născu e în sclavie își iubesc — acesta este un fel de a vorbi — stăpânele, adică ajung să câștige, prin creștere, sentimente opuse celor naturale, asemănându-se prin aceasta, în neamul furnicăresc, cu ceiace ienicerii erau în cel omenesc.

Ca trecere spre o altă ordine de idei, pomenim faptul, important pentru cele ce vom spune imediat. că rozătorii americani, întrebuințați atât în vivisecțiune, cobaii, care sunt foarte precoci, fiind complect desvoltați la etatea de trei zile, sunt mai puțin inteligenți, mai puțin educabili, de cât verii lor, guzganii albi, care nu ating majoratul de cât la patru luni. Dar cu aceasta ne apropiem de partea a doua a paradoxului cu care începeam, ne apropiem de prăpastia care există între copilăria omului și aceia a animalului. Iar în locul acesta al expunerii, dați-ne voie să-l prezentăm pe Fiske, specialistul în materie.

John Fiske a fost un profesor american, din a doua jumătate a secolului trecut. El a expus primele lui vederi, în chestiunea pe care o vom vedea îndată, la 1871, în lecțiile pe care le făcea atunci la universitatea Harvard, din Cambridge, lângă Boston. In concluziile lui Fiske se servea de rezultatele la care ajunsese, în Biologie, Alfred Russel Wallace, naturalistul englez care a formulat, independent de Darwin, dar în acelaș timp cu el, multe din ideile evoluționiste ale acestuia.

Fiske este isbit de două fapte; „primul este acela, că dintre toate vietățile, omul singur este capabil de progres; iar al doilea, că el este animalul, care are cea mai lungă copilărie." Și atunci el s'a întrebat, dacă nu există cumva vre-o legătură cauzată între aceste doua fenomene.

O primă constatare, în argumentarea care urmează, este aceia că animalele, în marea lor majoritate, aproape nu au o copilărie, sau au una extrem de scurtă. Incepând cu primele trepte ale mamiferelor însă și cu cât ne ridicăm mai sus, găsim că timpul care precede maturitatea devine din ce în ce mai lung. Dar chiar și așa mamiferele lung o copilărie relativ scurtă. Ea este ceva mai lungă la maimuțe doar. Așa, urangutanul crescut de Wallace nu putea merge prin odae, la trei luni, de cât ținându-se de un scaun și împingându-l de colo-colo, cam cum fac copii de 10—12 luni.

Ei bine, întorcându-ne acum la mamiferele inferioare, găsim că faptul lungirii copilăriei lor este datorit împrejurării că viața le-a devenit mai complietă și legăturile nervoase corespunzătoare nu se pot stabili cu toate înainte de naștere. De aici nevoia ca organismul să-și păstreze mai multă vreme și după naștere, plasticitatea lui, spre a se putea astfel adopta mai bine mediului, spre a se putea educa pentru viață. Ce însemna însă apariția acestui proces? Insemna că organismul animal era scos de sub puterea ereditații că el nu mai rămânea atât fixat în cadrele fiziologice ale părinților. De ce? Pentrucă el era svârlit în natură cu mult înainte de a fi pe deplin închegat; iar aceasta însemna că la formarea individului adult putea lua parte și influența directă a mediului extra-uterin. Ce însemna însă aceasta, în ultima analiză, de cât că de acum înainte marile transformări erau cu putință în regimul ani-

Cronica politică

Concesionarea căilor ferate. — Tocmai când credeam că guvernul a renunțat la proectul său de concesionare a căilor ferate la străini, legea alcătuită în acest sens de d-l general Valeanu a venit la Cameră în cercetarea comisiunei comunțcațiilor.

Sub-comisiunea însărcinată să studieze legea și să raporteze asupra ei, a încercat să depășească atribuțiunile pe cari i le dă regulamentul Camerei, și a invitat pe concesionarii străini pentru a studia modalitatea redactărei unui alt proect de lege, care să stabilească o concesionare și mai largă a căilor de comunicații.

Politica de înstrăinare a serviciilor noastre publice se continuă, cu toate că din zi în zi se dovedește cum căile noastre ferate se pot reface și cu puteri proprii, și cu toate că s'au găsit întreprinderi românești, cari se angajează să facă reparațiunile necesare, în condiții mai avantagioase.

Față de această tendință a cercurilor guvernamentale, începem să suspectăm „autonomia" pe care d-l ministru de Finanțe a prevăzut-o căilor ferate, în Bugetul general al Statului.

Retragerea opoziției din Parlament. — In momentul în care opoziția națională amenință cu retragerea din Parlament, dacă nu se ridică hotărârea de excludere pronunțată împotriva câtorva deputați rebeli, guvernul se grăbește să depună pe biroul Corpurilor legiuitoare proectele de legi pe care le are pregătite.

Lovitura e îndreptată cu dibăcie, și ea ar avea efectul dorit, dacă opinia publică n'ar ști că dezordinea și anarhia parlamentară se datorește tot atât majorităților guvernamentale, cât și opoziției naționale.

DIN UNGARIA

Datoriile Ungariei

Valuta scăzută a Ungariei și nesiguranța asupra capacității sale de plată a produs o vie mișcare în cercurile financiare franceze iar Ungaria s'a simțit constrâns a face un proect de lege pentru reglementare modalităților de plată față de Franțezi. Cu ocazia discuției acestui proect ministrul Hegedüs declară în numele guvernului că va căuta să se evite neînțelegerile între creditorii francezi și debitorii maghiari. Principalele mijloace sunt pentru Hegedüs: exploatarea tuturor izvoarelor de câștig, evitarea împrumuturilor din străinătate în viitor și convingerea Aliaților că Ungaria intenționează să plătească datoriile sale prin toate mijloacele în schimb cerând ajutorul aliaților de a-i apăra de greutățile politice interne și externe.

Muncitorii metalurgiști în sabotaj

Mișcarea muncitorilor metalurgiști din Ungaria a rămas fără rezultate iar muncitorimea a trecut la rezistența pasivă, încercând ca prin sabotaj să realizeze dorințele lor. Producția fierului a și scăzut cu 50 la sută; — tratativele între patroni și muncitori au început, iar guvernul a declinat din partea sa orice intervenție. Se crede că mișcarea e pornită de cercurile producătorilor metalurgiști austriaci cari prin aceasta doresc să înfrângă concurența producției maghiare.

Planuiri cu tâlc

Tratativele ceho-maghiare începute din necesități — afirmate — economice au și scos la iveală partea politică bine ascunsă la început. Maghiarimea din părțile anexate a și început formularea pretențiilor sale dela guvernul ceho-slovac, pretenții dominate bine înțeles de un spirit care se potrivește cu acel al maghiarilor noștrii: libertăți excesive, trecerea în disponibilitate cu pensie considerabilă a funcționarilor cari au refuzat serviciul, amnestia conspiratorilor de până acum, etc. Mâna Budapestei lucrează și aci cu aceași vigoare, de altă parte făcând declarații presei ceho-slovace din Praga despre marea necesitate a Ceho-slovaciei de a intra în legături economice, Ungaria unicul izvor corespunzător pentru aprovizionarea Ceho-slovacei cu alimente.

Idibus Martiis.

Această zi a fost serbată cu mare solemnitate națională, ceace însemnă acum în primul rând excesul de ură față de Evrei și apoi ... marea simpatie față de statele succesionare. Budavàry oratorul născut prin exploatarea flexibelelor sentimente naționale vorbește de marea nenorocire cauzată Ungariei de Evrei iar apoi se citește telegrama vestitului Héjas, care asigură populația budapesteană că „el este omul faptelor și nu al vorbelor". Apoi întreaga mulțime depune următorul jurământ.

„Jurăm, jurăm, jurăm", ziare evreești nu mai cumpărăm că După acest sărbătoresc program național se trece la ordinea zilei: spargere de geamuri și bătăi de stradă. (După ziarele Maghiare).

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Vioara fermecată."
Duminecă:
„Vicara fermecată."

CINEMA URANIA

Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Golgota."
Duminecă:
„Acuz." Dramă. Film Pathé. Partea I.

CINEMA APOLLO:

Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Zestrea unei Miss."
Duminecă:
„Misterul casei de nebunii." Partea I. Dramă detectivă.

Reforma agrară în Ardeal și Banat

S'a distribuit la Cameră proectul reformei agrare pentru Transilvania, Banat, Crișana și Marmureș. Proectul este însoțit de o expunere de motive redactată de D-l ministru Garoflid, din care menționăm într'altele:

In Ardeal nu s'a făcut până azi exproprierea; pământul expropriabil se dă celor îndreptățiți sub formă de arendă. Suprafața totală a pământului expropriabil este de circa un milion șase sută mii jugăre. In anul 1919 s'au dat în arendă forțată ... jugăre cad.; în anul 1920 s'au dat 800.000 jugăre cad.; iar în toamna anului acesta 800.000; ceeace ne îndreptățește să credem că în primăvara viitoare vom atinge un total de cel puțin 1.200—1.400.000 jugăre cad. din pământul expropriabil dat în arendă sătenilor.

Cu toate măsurile energică cari s'au luat pentru aplicarea arendării forțte în măsura viitoarei exproprieri, totuș nu vom ajunge în primăvară ca tot terenul expropriabil să intre în mâna sătenilor. Această greutate provine din aceea că exproprierea astfel cum este legiferată în decretul No. 3.911—919 nu este obligatorie și nu se definește precis măsura pentru întinderea exproprierii.

Exemplul din vechiul regat unde exproprierea s'a făcut așa de repede și așa de precis m'a făcut să aplic și exproprierii din Ardeal aceleași norme cari au servit așa de bine aci.

Legea pe care o prezînt azi înaintea d-voastră prevede dar xeproprierea obligatorie până la următoarele limite:

200 jugăre cad. în regiunile cu cerințe mari de împroprietărire;

300jugăre cad. în regiunile cu cerințe mijlocii de împroprietărire;

500 jugăre cad. în special unde cerințele de împroprietărire sunt satisfăcute.

Măsura acestei exproprieri o o dă numărul mobilizaților. Socotesc această măsură cea mai nemerită, căci reforma pe care o facem azi, fiind o reformă economică, cei ce au făcut războiul sunt cei dintâi cari trebue să profite de ea.

In regiunile cu populație prea deasă și în anumite cazuri, cu aprobarea Comitetului agrar se poate trece cu exproprierea și până la 100 jugăre cad. în folosul tuturor mobilizaților și nu numai pentru văduvele de război și invalizi, cum era prevăzut în decretu lNr. 3.911/919; iar pentru islaz se poate merge cu exproprierea până la 50 ha. rne ptuproprietarii particulari și până la limita necesă întreținerii vitelor proprii pentru composesorate, proprietăți comunale sau urbariale.

Deosebire numai că acolo este vorba de ha., iar în Ardeal ed jugăre.

Din punct de vedere al climei, al desimii populației, al șoselelor și căilor ferate, al târgurilor orășenești de desfacere, este neîndoios că unitatea de suprafață din Ardeal, — jugărul — se poate foarte bine echivala din punctul de vedere agricol cu hectarul din regat.

Deși în Ardeal instituția pășunilor comunale există, cele mai multe comune având islazul lor, totuș în unele, pășunea lipsește și trebuie înființată, iar în cele mai multe completată.

Principiile cari m'au condus sunt aceleași cari au servit la întocmirea legii pășunilor comunale, promulgată prin înaltul decret No. 3.895/1920.

Pășunile comunale cari se formează prin această lege aparțin comunelor politice.

Prrtea privitoare la împroprietărire a rămas aproape aceeaș ca în decretul No. 3.911/1919, cu următoarele modificări:

a) S'a mărit până la 7 jugăre putința lotului de împroprietărire, iar în regiunile de colonizare până la 16 jugăre;

b) Am prevăzut liberă vânzare a pământului țărănesc și putința concentrării în proprietăți mijlocii;

c) Am prevăzut indivizibilitatea loturilor pentru a opri fărămițarea proprietății;

d) Am înființat bunul de familie insesizabil compus din casă și pământul înconjurător;

e) Nu am permis ipotecareo pământului țărănesc decât către instituțiile funciare autorizate de Stat.

In ceeace privește prețul stabilirea lui se va face tot după normele decretului No. 3.911 din 1911, cu deosebirea numai că la plata am egalizat coroana cu leul. Am socotit necesar să fac această egalizare, de oarece prețuirea făcându-se după valorile din 1914, când coroana era egală cu leul, e natural, ca plata făcându-se acum în lei, să dăm coroanei valoarea ei din timpul prețuirii.

In curând va apare Almanach „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horntexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea

instrucția publică. Dânsul cu întreaga energie a sufletului său a muncit la organizarea învățământului din aceste ținuturi.

Acești doi bărbați (General Moșoiu și dr. Prie) ne-au dat îndemnul la întocmirea acestei lucrări ..."

Felicit pe acești doi bărbați că au ajutat pe cei trei autori pricepuți ai excelentului manual, cure e o măreață și desinteresată operă culturală și cred că modestele laude aduse acestor înalți protectori într'un manual de școală sunt nu se poate mai la locul lor. Păcat că sunt prea modeste ....

— — — — — — — — —

Sărmanii copii!

Cron.

---

mai, progresul cu un cuvânt?

Dar lucrurile au mers precizându-se. Wallace semnalează faptul că de la primele mamifere superioare în sus intră în joc un element nou: inteligența. Cu cât aceasta creștea însă și cu cât deci viața câștiga tot mai mult în complexitate, individul și specia erau tot mai puțin gata pentru viață înainte de naștere. Urmarea fatală a acestui lucru era lungirea tot mai mare a copilăriei, adică a formației post-uterine a individului. Iar partea din individ, asupra căreia natura lucra mai mult în această a doua fază a existenței lui, era tocmai inteligența, care în felul acesta devenea pivotul în jurul căruia se va desfășura soarta mamiferelor în chestiune: ea fu aceia care reclamă, din generație în generație, tot mai mulți ani pe seama copilăriei și care așa dară, cu cât ne apropiem de om, făcu din individ o ființă tot mai puțin supusă eredității și tot mai capabilă de a fi educată, modulată de mediul extern.

Ajunși la om înfârșit, găsim că copilăria aceasta lungă a necesitat apariția familiei, iar aceasta, cu ceia ce a urmat imediat, adică hordele, ce a fost alt de cât apariția „omului", în înțelesul înalt al cuvântului?

Dacă omul este deci, ceiace-l vedem noi astăzi, regele adevărat al pământului, el datorește acest lucru copilăriei lui lungi, iar aceasta este o urmare a apariției sau a întăririi factorului psihologic în procesul evoluției animale. Aceasta este legătura, pe care o stabilește Fiske între progresul de care este capabil omul și copilăria lui cea lungă și aceasta este poate și cauza, inconștientă, care a făcut omenirea, mai întotdeauna, să considere copilăria drept ceva sfânt. Copilăria, pentru animale, este o epocă din viața lor; pentru om, ea este un prilej de înălțare deasupra generațiilor care l'au precedat.

Bine înțeleș că copilăria nu a fost de la început, pentru om, ceiace ea este astăzi, la popoarele civilizate. La Boschimani d. ex., îndată ce copilul poate să-și caute singur hrana, părinții nu se mai ocupă de el, așa în cât omul cel mic trebuie să-și fixeze repede legăturile lui cu mediul, să devină matur, neplastic, cu alte cuvinte. Chiar și iubirea față de copii este foarte trecătoare la omenirea primitivă, cum se întâmplă chiar și în zilele noastre la negrii australieni. Singurul noroc al copiilor primitivilor este că perioada alăptării lor este foarte lungă: 3—4—5 ani și chiar și mai mult. Cunoașteți cazul unui astfel de fericit, care a fost găsit de un călător cu o pipă în gură și cu sânul mame-si în mână, gata să-l pună, la momentul cuvenit în locul lulelii. Incetul cu încetul apoi, părinții încep să se ocupe de copii și după înțărcare, așa că la triburi, cum sunt acelea ale Cafrilor, găsim chiar un început de educație, conștientă, o preparație a tineretului în vederea războiului d. ex. Iar cu cât popoarele au o civilizație mai desvoltată, cu atât se lungește și perioada copilăriei, cu atât mai puternică devine influența educației, atunci când este vorba de viitorul indivizilor și al neamurilor respective. Ducând raționamentul până la mână, s'ar putea chiar zice, că un popor este cu atât mai capabil de progres, cu cât este mai copil, cu cât păstrează mai multă vreme în indivizii care-l compun epoca de plasticitate, de tinerețe. De aceia și este probabil atâta deosebire, în materie de progres, între orientul cel atât de repede bătrân, cu fetele lui ce se mărită la 10 și cu tinerii lui cei vicleni și a-toate-știutori la 15 ani și neamul anglo-saxon, să zicem, cel cu adolescenți atât de fragezi la suflet și cu adulți în a căror inimă înverzește încă atâta entuziasm tineresc!

Dacă aceasta este însemnarea copilăriei în existența omenirii ce mari pot fi posibilitățile deschise înaintea ei și ce grele datoriile noastre față de ea!

Virgil I. Bărbat.

INFORMATII

D-n i abonați ai ziarului nostru sunt rugați, ca la caz, că nu primesc ziarul regulat, să ne-o aducă la cunoștință prin c. p. pentru a lua măsurile necesare.

■

In dimineața zilei de 19 Martie a. c., valorosul pilot aviator plot. Georgescu Alexandru din grupul 2 bombardament, a stabilit un nou record național de înălțime, atingând cu doi pasageri 6520 metri într'o oră și trei minute.

Sborul l'a executat cu un avion tip Breguet de bombardement.

■

In „Monitorul Oficial" de eri (Nr. 279) s'a publicat o decizie a consiliului de miniștri prin care se arată normele după care se vor ține sărbătorile religiose și naționale.

Prin această decizie se hotărăște între altele, că în ziua de 10 (23) Mai se va serba proclamarea independenței, aniversarea unirii principatelor și proclamarea regatului.

■

Noul subsecretariat al minorităților își va lua ființă pe ziua de 1 Aprilie. Departamentul va fi compus din două direcțiuni: o direcțiune de propagandă și altă direcțiune a minorităților din teritorile noui.

Birourile subsecretariatului se vor instala în Str. Cantacuzino No. 60, în localul fostei direcțiuni a aprovizionărei.

■

Cheltuelile pentru refacerea lucrărilor publice din Transilvania și care se vor executa timp de 5—7 ani sunt următoarele:

1. Pentru repararea șoselelor naționale: 400 milioane.

2. Pentru repararea șoselelor județene: 440 milioane.

■

Direcțiunea specială din Cluj a propus Direcțiunei Generale a C. F. R. modificarea mersului trenurilor ce vin din Ardeal în sensul ca ele să sosească dimineața și să plece seara.

■

D-l Pășcuțiu director special C. F. R. a făcut Ministerului comunicațiilor un referat pentru înființarea pe lângă fiecare direcțiune regionale de C. F. R. a așa numitului *consiliu consultativ de Căi Ferate*, din care ar face parte reprezentanții industriei comerțului, armatei, școalei și celorlalte ramuri sociale. Aceasta pentru o conlucrare mai de aproape pentru satisfacerea trebuințelor țărei,

■

La direcțiunea regională C.F.R. din Cluj se așteaptă răspunsul Direcțiunei Generale a C. F. R. relativ la eliberarea carnetelor pentru reducerea de 50% pe căile ferate. Până atunci nu li-se eliberează funcționarilor carnetele de identitate de care au nevoe pentru această reducere.

■

D-ra Valeria Grigoriu, profesoară a fost transferată pe ziua de 15 Martie a. c. de la Liceul de fete Nr. 1 din Chișinău la Școala normală de băeți din Cluj.

■

Serviciul Edil a cerut aprobarea Ministerului lucrărilor publice pentru începerea lucrărilor unui pod în bedon armat în jud. Hunedoara.

Consistoriul bisericesc împreună cu marele colegiu electoral va proceda zilele acestea la alegerea episcopilor pentru cele două scaune vacante la Râmnic și Argeș.

Instalarea nouilor episcopi se va face în ziua de 29 Martie.

Tot la această dată se va face și instalarea episcopilor Traian Bădescu, dela Caransebeș și Roman Ciorogariu, dela Oradea-Mare.

■

La 1 Mai a. c. are loc concursul pentru planul clădirii Bisericii Neamului la Mărășești; cu această ocazie. rugăm stăruitor toate instituțiunile și persoanele care mai dețin liste de subscripție să binevoiască a le înapoia comitetului strada Scaune 42, iar sumele colectate prin Banca Națională a României, cel mai târziu până la 15 Aprilie 1921.

■

Au fost numiți membri în secțiunea regională din Transilvania cu ținuturile mărginașe Crișana și Maramureș a „Comisiunii monumentelor istorice" d-nii: Alex. Lapedatu, profesor la universitatea din Cluj, membru al comisiunei centrale; Ioan Lupaș profesor la universitatea din Cluj; Michael Csaky, directorul muzeului „Brukenthal" din Sibiu; Roska Márton, directorul muzeului societății „Carpați" din Cluj; Julian Marțian, maior în retragere și părintele Elie Dăianu, protoereu greco-catolic al Clujului.

■

Sub patronagiul d-lui profesor dr. Hurmuzescu a avut loc, Duminecă 20 c., a patra conferință publică organizată de Societatea studenților Institului Electrotechnic Universitar din București.

D-l prof. dr. inginer V. Bianu a arătat importanța comemorărei centenarului marelui matematician și fizician francez exprimându-și dorința ca toți oamenii de știință să fie comemorați chiar dacă nu s'a împlinit 100 de ani dela moartea lor.

Studentul Gion Demetrescu, a vorbit despre viața și opera lui Ampére reproducând câteva din experiențele clasice ale marelui învățat care a contribuit la progresul științei și aplicațiunile ei industriale.

■

Duminecă dimineața a avut loc la sediul centralei caselor naționale din București darea de seamă asupra activităței culturale și economice pe anul 1920.

S'a citit raportul comisiunei cenzorilor și s'a dat apoi descărcare gestiunei pe anul 1920, ratificându-se repartizarea fondurilor.

S'a procedat apoi la alegerea noului comitet care s'a constituit astfel: D-nii general Văitoianu și Gr. Alexandrescu președinți de onoare, colonel I. Manolescu, președinte activ, general Negoescu, colonel Florescu Banu profesor Gh. Țițeica, I. Manolescu artist, dr. Pitulescu membri, I. Mociornița, Gr. Costescu, V. Ioachim cenzori, general Dragu, Cezar Rășcanu, și Șt. Morărescu cenzori supleanți.

■

Fabricele de pielărie din Franța fac propuneri marilor depozite de pielării din Ardeal pentru desfacerea produselor lor.

D-l Prof. dr. Dan Rădulescu va ține Sâmbătă 26 Martie a. e. la orele 3 d. a. în sala IV-a a facultății de litere și filosofie a cincea conferință din seria de prelegeri de „Dinamica sociala".

■

D-l Ille directorul regional P. T. T. din Cluj a plecat la București pentru a lucra la încadrarea funcționarilor P. T. T. încadrarea se va modifica în sensul că se va ține seamă și de studiile fiecăruia.

■

Dela 1 Aprilie oficiile poștale primesc pachete și scrisori cu ramburs.

■

In curând se va relua schimbul de scrisori de valoare cu străinătatea.

■

Zilele acestea se înaintează guvernului spre a fi prezentat Parlamentului regulamentul circulărei auto-camioanelor și automobilelor, întocmit la serviciul Edil din Cluj. Conform acestui regulament proprietarii de mașini vor plăti taxe anuale în proporție cu numărul H. P. precum și obligația de-a se conforma legilor internaționale de circulație.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (3

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează „Formalysolul" recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj

■

S'a deschis în Cluj, Piața Unirii No. 15 Marele Magazin de Incălțăminte RAFTOPOL din București. Incălțăminte pentru dame, bărbați și copii, cele mai noui modele din străinătate și executate în atelierul propriu. Pantofi Elvețieni bărbătești, de box 280 Lei. Ghete elvețiene bărbătești de box 300 lei.

■

Med. Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injcțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanur de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
și PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Scrisoare din Satu-Mare

Primul rabin în Satu-Mare. — Acțiunile băncii „Szatmári Hitelbank". — Viața culturală în satele din județ.

Din încredințarea Ministrului cultelor, Joi 17 Martie a sosit în orașul nostru primul rabin din București, care a fost întâmpinat la gară decătre autotitățile civile și militare, cari l-au petrecut în oraș în frunte cu muzica militară. In piața Victoriei primul rabin a rostit o cuvântare soldaților și credincioșilor evrei în spiritul marelui Rabbi Eliezer și a lui Maimonide „Vulturul Synagogii", sfătuindu-i să-și iubească noua patrie, neascultând vorbele amăgitoare ale vrăjmașilor României.

La serviciul religios, care a urmat în sinagogă, s'a prezentat tot corpul ofițeresc al garnizoanei, în frunte cu d-l Comandant și cu Primarul orașului. Primul Rabin a implorat darul lui Dumnezeu Adonai asupra nouei patrii, asupra noului Ierusalim.

După serviciul religios au defilat trupele garnizoanei în onoarea primului rabin, căruia i s'a făcut o primire grandioasă.

■

Pe acțiunile mai nou tipărite ale băncii „Szatmári Hitelbank rt." figurează următorul text: „Részvény 500 Leu — ezer koronáról." După schimbarea coroanelor în lei nu înțelegem, ce rost mai poate avea un astfel de text pe acțiuni, potrivit să reducă pe acționari și pe marele public, ca și cum și azi 500 lei ar echivala cu o mie de coroane.

■

Intelectualii orașului nostru mai în toate duminecile descind în satele din jur, ca să țină prelegeri poporale.

In 13 Martie d-l A. Davidescu a ținut o prelegere poporală în comuna Crai-Dorolț în fața unei mulțimi, care l-a ascultat cu însuflețire. Duminecă 20 Martie, s'a ținut în comună Dobra o mare adunare poporală, la care a luat parte și d-l Prefect dr. Băltescu.

Adunarea a fost aranjată de asociațiunea culturală „Astra", care a fost reprezentată prin d-nii dr. D. Seleș, vicepreședintele despărțământului Satumare, G. Barbul, secretarul despărțământului. S'a relevat prezenta corpului didactic al liceului „M. Eminescu."

D-l Darabanth, parohul local în vorbirea-i introductivă salută pe oaspeții sosiți, cari, ca niște apostoli au venit să propovăduiască dragostea față de neam și limbă la granița României.

A urmat d-l Prefect, care prin cuvântarea-i entuziastă a cucerit inimile ascutătorilor.

D-l dr. E. Seleș, directorul liceului Eminescu a vorbit în mijlocul unui entuziasm de nedescris despre trecutul glorios și suferințele multe ale neamului românesc, relevând îndeosebi suferințele pe care le-au îndurat aceste comune dela granița României sub domnia maghiară.

Din partea Federalei din Satumare a vorbit d-l Stănescu, care a venit însoțit de d-nii dr. V. Pop și I. Moldovan. D-l Stănescu a vorbit despre necesitatea înființării în fiecare comună a cooperativelor și băncilor populare.

D-l consilier agricol, Milovan a vorbit despre reforma agrară, care va fi fapt împlinit încurând. D-l Primar al comunei, un moșneag cu sufletul tânăr a mulțumit din suflet domnilor prezenți pentru povețile și învățăturile date cu scopul de a-i lumina.

Corul liceului de sub conducerea neobositului profesor Demian și corul școalei primare din localitate, sub conducerea d-lui P. Szilágyi, funcționar la C. F. R., au executat diferite cântări.

Părintele și corpul didactic al școalei primare din Dobra au dat dovezi, că stau la înălțimea chiemării în privința conducerii spirituale a comunei, ai cărei locuitori au fost vestiți totdeauna pentru simțămintele lor românești.

I. G.

Marele proces al socialiștilor cheferiști din Piski

(Terminarea desbaterilor și sentința.)

In ziua de 17 Martie a. c. orele 12 terminându-se cu ascultarea celor 80 martori ai marelui proces judecat de Curtea Marțială din Sibiu, în ședința de după masă la orele 3 sa dat cuvântul Comisarului Regal care și-a susținut acuzarea, conchizând la condamnarea tuturor acuzaților în baza art. 53 C. J. M. titlul 2 adițional.

La orele 5 tot în aceiași zi sa dat cuvântul apărărei. d-l Avocat N. Băltărețu, apărătorul tuturor acuzaților, a desvoltat o bine documentată și patetică pledoarie, la conclusiunile căreia s'a asociat și d-l Avocat V. Roman.

După a deliberare de 2 ore, Curtea a dat următoarea sentință:

Achită cu unanimitate de voturi 30 (trei zeci) de socialiști cheferiști și condamnă 9 (nouă) dintre ei la câte 5 ani muncă silnică și anume: Fesüs Andraș, Temeșvari Istvan, Herzeg Gyula, Mezaros Karoli, Stegerwald Erno, Kiș Ianoș, Gartner Adolf, Munteanu Petru, Csorba Gyula. Condamnații au făcut recurs.

Brașovul dăruește M. S. Reginei un castel

Citim în *Kronstädter Zeitung*: „Orașul Brașov a dăruit M. S. Regina Maria castelul Bran împreună cu parcul. Actul de donație se află în pregătire cu concursul profesorului Morves și altor doi maeștrii. Actul va fi legat în piele de antilopă cu colțurile montate în argint. Partea din lăuntru este lucrată în mătasă roșie. Pe pagina primă se află coroana României înconjurată de roze. Deasupra textului de pe pagina doua e o schiță în acvarelă a castelului cu marginile în motive românești.

Capul este compus din țesătorii românești combinate cu motive săsești. Caligraria actului este gotică modernă. Pagina ultimă conține pajura orașului Brașov înconjurată de o cunună cu benzile roșu — galben — albastru și roșu — albastru.

Cetiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

După cunoașterea rezultatului conferinței din Londra, camerele de comerț germane — de sigur sub impulsiunea guvernului — au lansat un apel către poporul german prin care îl invită să boicoteze mărfurile engleze, franceze și belgiene pentru că aliații urmăresc zdrobirea economică a germaniei.

In Irlanda se terorizează reciproc bandele de sinnfeineri și unitățile din armata engleză. Case prădate, cazărmi și depozite de muniții svârlite în aer, curse întinse soldaților Coroanei au devenit banalități. Zilele trecute au fost executații la Dublin câțiva sinnfeineri acuzați că au omorât polițiști englezi. In timp ce grozăviile din Irlanda se repetă cu o regularitate exasperantă, la Londra s'ar fi început tratative între Lloyd și înalte personalități irlandeze în vederea încheierei păcei. Se crede că Lloyd George va consimți să stea de vorbă cu o delegațiune a parlamentului irlandez sau chiar cu președintele republicei irlandeze de Valera.

Harding a declarat că față de soviete va avea aceiași atitudine ca și Wilson adică nu va recunoaște guvernul sovietic, de oarece nu este expresia voinței populare.

Guvernul jugoslav s'a completat prin intrarea a 2 reprezentanți a partidului mahomedan din Bosnia. Datorită colaborărei cu guvernul a mahomedanilor, blocul parlamentar guvernamental dispune de cele două treimi necesare pentru a vota constituția, care fiind expresia țărei va pune capăt frământărilor separatiste ale țăraniștilor croați. Trupele spaniole din Maroco, după o pregătire îndelungată au început înaintarea în regiunea Melilla, ocupând mai multe orașe. Această operație militară n'a fost făcută decât în urma înțelegerii avute cu Franța pentru delimitarea echitabilă a zonelor de influență în Maroc.

Cercurile comerciale și financiare ale țărilor centrale care au puternice legături cu finanța germană se pune la cale un protest colectiv al Olandei, Elveției, Suediei și Norvegiei contra sancțiunilor luate față de Germania în conferința din Londra. Vor avea curajul aceste țări neutrale, care n'au făcut decât să câștige de pe urmă războiului să protesteze contra unor măsuri venite să asigure refacerea țărilor care n'au vrut războiul, cum este Franța? Ar fi o sfidare adusă milioanelor de morți de către îmbogățiții războiului.

Situația ministerială în Italia

Ultimele încercări de a răsturna guvernul Giolitti n'au reușit: legea cuprinzând reforma prețului pânei a fost votată cu 254 voturi contra 58 iar amânarea discuției Porto-Barros prin 199 voturi contra 48.

De o lună, Camera italiană a prezentat o înfățișare ciudată: hemiciclul era gol, din contra culoarele erau pline de deputați însuflețiți, înfuriați, violenți.

După mai multe comploturi parlamentare cari tindeau să provoace căderea lui Giolitti, inamicii au vrut să-l răstoarne pe chestia pânei. Socialiștii juraseră că nu vor permite să se voteze această lege care scutea fiscul de plata a 7 miliarde lire anual. O săptămână a ținut obstrucția, oratorii vorbeau în fața băncilor goale.

Pentru a isprăvi comedia, Giolitti a făcut câteva concesiuni cari au salvat proectul. Pe viitor prețul de vânzare al pânei e stabilit așa fel ca să nu fie superior prețului grâului național. Prețul de rechiziție a grâului italian fiind stabilit la 160 lire chintalul, dacă guvernul italian ar putea cumpăra cu același preț cele 35 milioane chintale de care are nevoie, problema pânei ar fi rezolvată. Chiar dacă admitem că prețul grâului se menține tot 229 lire chintalul, Tezaurul italian nu va mai plăti decât 2 miliarde.

Faptul că guvernul a obținut un succes pe chestia pânei, n'a dezarmat opoziția. Naționaliștii ajutați de câțiva nemulțumiți au cerut discutarea soartei lui Porto-Barros, un mic port lângă Fiume, cedat jugoslavilor. Contele Sforza întrebat în comisiune asupra acestei a dat răspunsuri vagi și disprețuitoare. Giolitti a cerut amânarea discuției pe motiv că ministrul de externe lipsește din Roma.

Atunci s'a ridicat Nitti, fostul primministru și a insistat ca toate chestiunile de politică externă să fie discutate înaintea vacanța de Paști. Giolitti a primit.

Grupul „Rinovamento" a insistat cerând ca afară de discutarea chestiunei Porto-Barros, guvernul să se oblige să nu-și spue părerea înainte de a se fi sfârșit desbaterile. Asupra partei a doua a moțiunei Gasparotto, respinsă de cabinetul Giolitti sa pronunțat Camera, care cu o importantă majoritate a aprobat atitudinea guvernului.

După vot, nu se vorbea în culoarele Camerei decât de intervenția neprevăzută a lui Nitti care a salvat ministerul. Atitudinea împăciuitoare a impetuosului Nitti nn e greu de explicat. In timpul ultimelor săptămâni Nitti a încercat să răstoarne cabinetul Giolitti, însă numai pentru a lua el puterea. Ce folos putea trage Nitti, carei numit „omul tuturor renunțărilor" adriatice, din criza provocată de naționaliști. De sigur, nici unul. Aceasta e cauza aparentei generosități a lui Nitti.

Totuși nu-i decât partidă remisă și bătălia va continua confuză, violentă și meschină ca și rentimentele care au deslănțuit-o. Rareori parlamentul italian a oferit țărei spectacol mediocru de agitație parnicică, de invidie josnică și de pretenție ignorantă.

Cronica muzicală

Săptămâna Operii. — Madama Butterfly: Traviata.

Madama Butterffy, operă atât de cunoscută și de apreciată de publicul clujau, a avut în această săptămână, la Opera română, a treia interpretă în rolul titular. Acest lucru trebue să ne mulțumească și putem să fim mândri că s'au găsit la opera locală trei soprane cari să susție rolul atât de dificil și subtil al micei japoneze. In Cio-cio-San, ne-a apărut de data aceasta d-ra Anastasia Dicescu, care a depus o muncă apreciabilă pentru a ne mulțumi în rolul, din care cu două luni înnainte, d-na Elena Roman, a făcut o frumoasă creație. Cutòatecă a avut oarecari ezitări, și un joc ceva neglijat, dat fiind că trebuia să urmărească intrările, d-sa a avut accente de-un profund dramatism, mai ales în aria din actul al II-lea, unde notele acute au fost atacate și susținute cu justețe. Cu sfaturi sincere și cu o autocritică severă, d-ra Dicescu ar putea să cânte mult mai bine; d-sa deschide prea mult notele de sus, făcând o diferențiare de pazare între medin și registrul superior. Găsim că vocea d-sale se potrivește mai bine rolurilor de coloratură, în cari nu e silită să uzeze în așa măsură de registrul inferior, ca în *Madama Butterfly*.

■

Paralel cu evoluția literaturei, care a lăsat de mult înnapoi romantismul, muzica dramatică a progresat și ea astfel, încât operele de speța *Traviatei* pe lângă că nu sunt gustate ca altădată, nu pot face serie nici în marile centre muzicale, unde se reprezintă numai de două, trei ori, și aceasta când sunt la îndemână interpreți cu renume, adequați rolurilor. De aceea și la Cluj *Trăviata* s'a cântat destul de rar, și poate că n'am fi azit-o nici Miercuri seara, dacă direcția n'ar fi avut să ne prezinte pe tenorul Böhm într'un rol mai mare, pe care ea l'a ales tocmai în Alfredo, crezând ca i s'ar potrivi, sacrificând astfel unele beneficii, numai pentru a da ocazia d-lui Böhm să facă dovada puterilor sale.

D-l Böhm a înzestrat cu o voce agreabilă, element însă insuficient pentru a putea susține un rol ca acela al lui Alfredo. Dacă în joc a fost cam stângaciu, lucru ce de-altfel poate fi trecut cu vederea, aceasta se poate datori pe lângă emoției scenice și unei emoții pur personale, în tendința de-a da rolului toată amploarea cuvenită. Pe lângă aceasta d-l Böhm are nevoe încă de studiu spre a-și însuși un mod corect de emisiune și o egalitate în întindere; deasemenea mai are nevoe și de-o educație auditivă, dat fiind că în opere ca *Traviata*, orchestra este numai ajutătoare. Vocea d-sale ne îndrituește însă să sperăm, că prin oarecari eforturi de studiu bine condus, va putea ajunge un tenor liric apreciat.

In restul ansamblului s'a distins d-ra Dicescu în rolul Violettei, care-i convine de minune, și pe care-l putem considera ca o mică creațiune; de-asemenea d-l Apostolescu care știe să-și acomodeze vocea cu diferitele roluri, pe cari le susține.

Bine d-nii Gavrilescu și Marcu cari au dat rolurilor toată seriozitatea. Corectă d-na Lya Pop; mențiune d-lui Martin.

Corurile și baletul îngrijite. La pupitru corect d-l Schüller, orhestra însa cam neglijentă.

C.

Duminică 3 Aprilie 1921 la ora 15 (3 p. m.) „Cultura Poporului", va sărbători în sala „Reduta" pe domnul Profesor Universitar Pompei, pentru înalta distincțiune acordată de guvernul francez, decorându-l cu „Legiunea de onoare".

Sunt invitați a lua parte la această sărbătoare toți intelectualii din Cluj.

In aceiași zi la ora 20 (8 seara) va avea loc o masă comună la Cercul Militar.

Persoanele cari doresc să participe la această masă, se vor înscrie până în ziua de 31 Martie a. c. inclusiv, la Secretarul General al „Culturii Poporului", Domnul Colonel Bacaloglu, în Strada Regală (Majalis 5.)

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Azi cu ocazia retragerii Federației din Parlament, d-l Stere a rămas în incintă.

Modul retragerii este criticat din cauza hotărîrii d-lui Iorga de a reveni la începutul fiecărei ședințe până la retragerea excluderii. D-nii Maniu și Pelivan critică acest mod de încassare a diurnelor fără a lucra.

■

Eduard Weiss, fost redactor la ziarul *L'Orient* a fost arestat de siguranța generală ca spion maghiar, deoarece a fost dovedit că trimetea centrelor de spionaj maghiare rapoarte despre starea militară și politică dela noi.

■

D-l general Averescu se află serios bolnav de două zile.

Un important consiliu de miniștrii a avut loc, la care au luat parte și președinții comisiunilor de lichidare și unificare. S'a hotărît definitiv transformarea secretariatelor în directorate în toate nouile provincii. In fiecare provincie vor fi numiți comisari guverniali, cari vor menține legătura cu guvernul. In locul comisiunilor de unificare se vor institui comisiuni de lichidare.

■

O nouă desbinare s'a pronunțat în Federație din cauza cazului Stere. După expunerea făcută de acesta în consfătuirea partidului țărănesc ținută la hotelul „Majestic" țăraniștii basarabeni cu Halipa au hotărât să primească șefia lui Stere, eșind din Federație d-nii Inculeț și Pelivan.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 24 Martie

Presidează d-l Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii miniștrii Argetoianu, Negulescu, Trancu-Iași, Văleanu, Cudalbu, Petrovici, Sergie, Niță.

La sumar d-l NIȚESCU declară că consideră deschisă chestia bonurilor lui Schuller.

D-l ARGETOIANU amintind viața sa cinstită, cere o nouă comisie compusă din opoziție.

D-l MADGEARU arată că nu persoana ci faptele au aruncat neîncrederea.

D-l NICOLAE IORGA protestează contra calomniei *arătând că d-l Constantinescu a fost în închisoare băgat de guvernul nemților pentrucă a făcut parte din guvernul Brătianu, care a declarat războiul.*

D-l DUCA spune: D-le Iorga, acest domn nu merită nici un răspuns.

D-l IORGA: Nu trebue să se afirme în parlament neadevăruri fără rectificare.

Se intră în ordinea de zi. Raportul comisiei disciplinare citește concluziile *excluzând din Cameră pe 10 zile pe deputații Buzdugan, Dionisie Roman, Mureșan, Bârca.*

D-l BERLESCU susține raportul.

D-l IORGA protestează contra procedeului ilegal. Deasemenea și d-l MANIU atribuind vina scandalului din ședința precedentă atitudinei președintelui.

D-l ARGETOIANU acuză de rea credință întreaga Federație.

D-l PETRE POPESCU. „Aceasta e obrăznicie!"

Președintele cheamă la ordine. *Se naște tumult, scandal. Raportul de excludere se aprobă cu 127 voturi contra 38. Liberalii se abțin dela vot. Președintele anunță excluderea deputaților anunțând și oprirea diurnelor. Majoritatea aplaudă.*

Opoziția huidue. D-l Iorga anunță retragerea opoziției federaliste din Cameră, până la ridicarea excluderii. Federația părăsește incinta huidudin și strigând: „Schuller". Majoritatea ia în discuție proectul asociațiilor profesionale.

SENATUL

Consfătuirea majorităților și a Federației

Inainte de deschiderea ședinței are loc consfătuirea majorităților în bibliotecă. Asistă d-nii: general Coandă și P. Negulescu. Președintele roagă majoritatea să fie strâns unită în jurul guvernului, să asiste în număr mare la ședință căci numai astfel poate învinge în contra Federației care caută să paralizeze lucrările parlamentului. Face apel ca majoritatea să nu vorbească în contra guvernului. In acelaș timp Federația ține consfătuire hotărînd că nu cedeze chestiunile contrare vederilor lor.

Senatorii trec apoi în secțiuni pentru discuția reformei agrare din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș și a proectului pentru înființarea ministerului de Agricultură.

In chestia concesiunei uzinelor comunale

Am relevat într'un număr anterior atmosfera pe care a început s'o facă „Gazeta Ardealului" în favoarea societății „Omnium" care aparține Băncei Blank. Cu acel prilej am făcut și observarea că, întrucât numitul ziar este guvernamental, rezultă că aprecierile făcute pentru „Omnium" au aparențele că reflectează părerile autorităților chemate a alege una din oferte.

In felul acesta, noi am căutat a provoca o lămurire din partea celor îndatorați a o da.

Lămurirea aceasta n'a întârziat însă de-a se da, categorică, atât din partea membrilor din comisiune cât și din acea a d-lui consilier Dandea. Direct nouă, ca și celorlalte ziare locale, ni s'a afirmat că încă nu s'au terminat lucrările comisiunei de studiu și că abia s'a început compararea avantajelor oferite de fiecare.

Astfel stând lucrurile, reese în mod clar că aceia ce a făcut „Gazeta Ardealului" nu este decât întrebuințarea calității de ziar guvernamental pentru a face o reclamă interesantă societății „Ominium", care în acest fel înțelege a forța hotărîrea comisiunei.

Conferințele „Astrei"

D-l Prof. Popescu-Voiteşti despre „Explicația ştiințifică a potopului".

Ştiințele geologice, începe conferențiarul, şi în special „strategrafia" ne arată multe minuni ale naturei.

Aşa de exemplu au fost în vremurile de demult munți mai înalți decât Himalaya, care azi sunt raşi de pe faţa pământului au fost cicloane şi cutremure de pământ care au despicat pământul din diferite ţinuturi în ghiţind în ei oraşe întregi, au fost revărsări de ape care au distrus provincii întregi. Cu toate astea nici unul n'a fost mai grozav şi mai bine păstrat în sufletul general al omenirei ca „Potopul".

Aceasta se datoreşte faptului că a fost cel mai vechi şi mai mare cataclism al pământului cu atât mai înfricoşător cu cât ştiinţa neexistând pe atunci nu se putea găsi nici o explicaţie fenomenului care atunci a fost considerat ca o pedepsire a omenirei de către divinitate.

In ceea ce priveşte descrierea fenomenului avem câteva date scrise şi anume: Legendele biblice de origină ebraică, pe care le găsim în cărţile sfânte (Biblia-Genera, Cap. 79). După aceste legende se spune că toate izvoarele pământului şi stăvilarele cerului fură deschise şi a plouat 40 de zile şi 40 de nopţi. Apele au stăpânit pământul 150 de zile după care a început să se retragă, retragere care a durat alte 150 de zile.

Un alt izvor asupra descrierei şi explicărei fenomenului îl găsim în epopea „Isdrubar" unde se spune că zeii au hotărît să distrugă printr'un deluviu oraşul „Sulîprat" aşezat pe Eufrat şi că a trimes potopul care a ţinut 8 zile şi 8 nopţi. Aci zeii reprezintă elementele care au contribuit la acest fenomen.

Din aceste date se poate deduce într-câtva cauza şi locul unde s'a produs fenomenul. Acest floros cataclism se datoreşte unui cutremur extraordinar de pământ din cauza căruia tot terenul cuprins între Tigru şi Eufrat care pe atunci nu erau uniți, s'a crăpat în două, iar apele subterane au început să ţâşnească afară.

Din cauza acestui puternic cutremur s'au produs şi intense schimbări în aer, s'au produs acele floroase cicloane inerente cutremurelor care porneau dinspre mare, spre uscat şi care au târât după ele valurile golfului persic spre Tigru şi Eufrat. In acelaş timp din cauza vijeliei s'au produs şi ploi grozave. Aceasta este explicaţia ştiinţifică a potopului. Dar unde a avut loc acest fenomen?

In epopeea lui Isdrubar se spune! După ce s'a oprit corabia, „Hasisedra" şeful corăbiei a fost considerat ca un zeu şi a fost trimes să locuiască în apropierea „gurilor râurilor". Corabia s'a oprit în ţara „mizir" care este dincolo de „Zam" la est de Tigru.

Acesta ar fi un indiciu. In al doilea rând în toate aceste legende se vorbeşte de „cătrănirea" corăbiilor; ori după cum ştim azi cătranul nu se extrăgea decât numai din câteva regiuni şi anume din partea de jos a Tigrului. Din acestea se poate deduce că potopul a fost un cataclism local şi anume pe lângă Tigru şi Eufrat. Conferenţiarul îşi încheie expunerea arătând că între „glaciaţiune" care a fost un alt cataclism care s'a produs prin topirea ghetarilor care pe atunci ocupau mai mult de cât jumătatea nordică a Europei, şi între potop nu este nici o legătură. Aplauza îndelungate au răsplătit pe conferenţiar.

S. P.

Anchetele noastre

Cultura tutunului în Transilvania

Un isvor de venit al Statului. — Ce spune d-l Păsăreanu, inspectorul general al culturei tutunului. — Pământul Transilvaniei e foarte prielnic culturei. — Anul acesta s'a îndoit suprafaţa de cultură. — S'au introdus varietăţi noui de tutun. — Contăm pe o producţie de circa 4 milioane Kgr. tutun.

Un isvor de bogăţie, care va contribui direct la înbunătăţirea financiară a Statului nostru, este şi tutunul, a cărui cultură în Ardeal a fost modificată anul acesta prin introducerea multor măsuri practice.

Organizaţia actuală pentru cultivarea tutunului este făcute, avându-se în vedere pe lângă satisfacerea cererilor din ţară şi acea a cererilor din străinitate.

Aceasta a fost prima problemă asupra căreia a insistat d-l *Păsăreanu* inspectorul general al culturei tutunului, când ne-am adresat dsale ca să ne lămurească asupra chestiunei culturei tutunului din Transilvania.

„Pământul Transilvaniei este de o calitate foarte bună pentru tutun. Faptul că sub regimul statului Austro-Ungar nu s'a dat destulă atenţie acestei culturi ne-a mirat mult şi ne-a determinat să lucrăm anul trecut cu mai puţină încredere.

Se ştie că cultura tutunului în Transilvania până la actuala frontieră ocupa în timpul administraţiei Ungare circa 2500 Hectare. Varietăţile care se cultivau erau în majoritate ordinare şi produceau în special tutunuri de pipă. In Banat se cultiva tutunul *Kerty*, care era o varietate proprie pentru tutunurile de ţigarete.

Cultura tutunului se făcea îndeosebi de către marii proprietari pe întinderi de la 10—100 hectare, lucru care în starea actuală de cultivare a pământurilor nu mai corespunde. De aceea, odată cu extinderea legei Monopolului şi în Ardeal precum şi ţinând seamă de efectele reformei agrare, am căutat ca să deprindem pe agricultori să se ocupe cu cultura tutunului.

Credeţi că se vor deprinde aşa de uşor cu această nouă cultură, întrerup eu.

„Tocmai voiam să accentuez asupra acestui lucru, continuă d-l Păsăreanu, asupra uşurinţei cu care se poate deprinde agricultorii, deoarece cultivarea tutunului nu cere o muncă obositoare nici intensă. Afară de răsădire, care cere câte-va zile continue, toate celelalte lucrări în această cultură sunt mai mult distractive.

Numai astfel se poate explica de ce în aşa scurt timp avem pentru anul în curs, circa 10 mii cultivatori cu o suprafaţa cultivată de 4000 hectare.

„Noi am căutat ca să încurajăm această cultură introducând varietăţi superioare de tutunuri.

Astfel, în special, în regiunile de dealuri ca Tg. Mureş, Sălaj, Satu-Mare şi Banat au introdus varietatea Iaka, originară din Macedonia şi care e cunoscută ca cea mai bună pentru producerea tutunurilor de ţigarete.

Prin introducerea varietăţilor fine însă, am trebuit să introducem agenţi cu oarecare experienţă, şi instrucţie agricolă cari să servească ca instructori ai micilor cultivatori:"

Credeţi că veţi obţine rezultate frumoase, prin această nouă organizaţie?

„Rezultatele obţinute până în prezent, urmă interlocutorul meu, sunt din cele mai satisfăcătoare, atât în ce priveşte suprafaţa de cultură, faţă de anul trecut cât şi în ceea ce priveşte sistemul de cultură faţă de cel uzitat sub Ad.-ţia Ungară.

Repet că Ardealul posedă regiuni foarte bune pentru cultura tutunului şi dacă perfecţionăm sistemul de cultură vom ajunge să producem: tutunuri bune şi suficiente pentru consumul intern şi să avem enorme rezerve pentru export, întrucât tutunul produs din varietăţile *Iaka, Banat, Ialmuku şi Persicani* sunt foarte bine cunoscute şi căutate în străinătate. Acestea ne îndeamnă să luăm măsuri cât mai folositoare culturei tutunului iar pentru anul acesta, contând pe o recoltă mijlocie, să credem că vom putea realiza o producţie de circa 4 milioane Kgr."

Wy.

Acordul comercial anglo-rus

Acordul comercial pe care l-au semnat zilele trecute la Londra Sir Robert Horne şi Krassin are mai mult o importanţă politică, fiindcă constituie o recunoaştere indirectă a regimului sovietic, în clipa când acesta se zbate în cele mai grozave greutăţi interne. Guvernul britanic nu are de altfel intenţia să întărească dominaţia bolşevică şi crede că cel mai bun mijloc de a-l distruge şi de a pregăti o contrarevoluţie este de a readuce condiţiunile vieţei normale în Rusia prin reluarea relaţiilor economice.

Brusca încheiere a acestui acord, cerută de mai mult de opt luni în cercurile comerciale, e de natură a consola oamenii de afaceri pe care i-a nemulţumit sancţiunile contra germaniei.

Sfârşitul tratativelor Horne-Krassin aparţine atât domeniului politicei interne cât şi domeniului politicei externe.

Din punct de vedere pur comercial, rezultatele vor fi mai mult decât practice. Restricţiunile pentru export sunt suprimate, dar nu vedem ce-ar putea exporta bolşevicii în Anglia afară de broşuri revoluţionare.

E adevărat că sovietele promit că se vor abţine de la orice propagandă antibritanică, dar cât valorează acest angajament luat de oameni care nu respectă nimic. Ori ce-ar fi Labour partei şi radicalii cred că reluarea relaţiilor comerciale cu Rusia va remedia criza şomajului.

Lloyd George a declarat la Camera Comunelor că Anglia nu a luat faţă de Franţa nici un angajament de a nu semna tratatul până la o anumită dată. Evenimentele vor spune dacă Anglia se va felicită pentru reluarea relaţiilor cu Rusia bolşevică.

Dela Direcţia regională a statisticei

Cum se lucrează. — Insuficienţă de funcţionari. — Dicţionarul statistic.

Direcţiunea Statistică înfiinţată în Cluj de abia un an depune a muncă sârguitoare şi atentă pentru a contribui la consolidarea noastră economico-naţională. Munca ei are o deosebită importanţă pentru crearea adevăratelor directive ce vor trebui să primeze în conducerea vieţii noastre economice în viitor. Numai prin cunoştinţa exactă a datelor ce privesc viaţa economică, culturală şi socială se pot afla modalităţile pentru îndrumarea naţională a activităţii noastre în politica economică şi culturală. Şi în acest sens munca ce se depune caută să câştige toate datele necesare pentru a avea oglindirea reală a vieţii de toate zilele.

Numărul funcţionarilor e însă prea redus spre a putea face complect faţă enormei munci ce se cere mai ales acum la început. De ex: un singur funcţionar conduce secţia agricolă, altul cea comercială altul secţia învăţământului şi nu toţi pot avea la nevoie ajutorul unui subaltern. Oricare ar fi cauza acestei situaţii, personalul Direcţiunii statisticei trebue mărit. Calitatea şi cantitatea muncii pe acest teren este condiţia de căpetenie a desvoltări şi îndrumării vieţii noastre economice, culturale şi sociale în direcţiile adevărate.

In prezent se lucrează la redactarea unui direcţionar economic, geografic şi statistic al Transilvaniei şi părţilor anexe. E prima lucrare ce se face în acest sens în întreaga Românie.

Dicţionarul va cuprinde toate oraşele şi comunele de pe acest teritoriu cu indicaţii despre monografia fiecărei localităţi situaţia geografică, condiţiunile climaterice, felul producţiunilor întinderea şi felul de muncă al fiecărui teren, numărul naţionalitatea, religia şi ocupaţiunile locuitorilor, ocupaţiunile principale ale fiecărei localităţi, numărul şi felul vitelor, instituţiile culturale, sociale şi financiare, condiţiunile naturale pentru desvoltarea fiecărei localităţi etc. O serie de date pe cari cunoscându-le puteau cunoaşte adevăratul nivel al desvoltării noastre pe orice teren. El va fi redactat în ordinea alfabetică a comunelor. Lucrările au început. S'au trimis circulare la 50 oraşe şi în curând se vor trimite şi comunelor rurale. Munca cea grea e la oraşe şi de exactizatea şi promptitudinea funcţionarilor orăşăneşti depinde întreaga valoare a lucrării. Nu ne îndoim că se va lucra cu conştienciozitatea pe care o reclamă această muncă importantă.

Prin acest dicţionar, cunoştinţa datelor statistice ese din strâmtoarea pereţilor biroului statistic şi întreg publicul va putea cunoaşte cele mai diferite date despre toate chestiunile economice, geografice culturale, financiare etc. Intreprinzătorul va avea o indicaţie despre direcţiunea pe care trebue s'o urmeze în muncă sa comerciantul va cunoaşte izvoarele de producţiune şi procurare de marfă, muncitorul va vedea ce teren de muncă e neexploatat deci în ce direcţie să graviteze şi să îndrume pe copiii săliar statul va avea la îndemână o călăuză dreaptă care-i va arăta ce trebue să ajute şi felul cum şi unde să intervină pentru desvoltarea sa în toate direcţiile.

Nu putem accentua însă îndeajuns că orice dată ce fixează pe hârtie să se cerceteze cu rigurozitate întrucât corespunde adevărului. Aci este întregul secret al reuşitei acestui dicţionar şi munca depusă ar fi o muncă perdută dacă oraşele şi comunele vor proceda cu superficialitate în munca cerută lor, aşa cum au procedat cu prilejul primului recensământ al populaţiei.

Dampo.

Cercuri culturale de plasă

Invăţătorii de stat, comunali şi confesionali din judeţul Hunedoara, prin aceasta se convoacă pe ziua de 27 Martie n. la o adunare de constituire în scopul formărei Cercurilor culturale de plasă şi anume:

Cei din plasa Orăştie în Orăştie; plasa Geoagiului în Geoagiu; din a Hunedoarei la Hunedoara; din a Haţegului la Haţeg; cei din a Puiului în Puiu; cei din a Petroşeniului în Petroşeni; cel din Baia-de-Criş în Baie, şi cei din a Bradului în Brad. Cei din plasele Deva şi Ilia sunt deja constituiţi.

Activitatea acestor cercuri culturale va fi:

1. A eşi în Dumineci, ori sărbători, prin comunele din plasă, în corpore, ca să împună poporului.

2. Să preleagă în fiecare comună înv. cari cunosc bine scăderile ori pornirile dezastruoase, aduse de pe câmpurile de războiu, să le combată în mod calm, bine cumpenit, cu grije şi cu scop de a îndrepta, iar de a nu strica.

3. Cei pricepuţi să-i îndemne pe oameni — după regiuni — la îmbrăţişarea uneltelor moderne cu cari să-şi cultive în mod raţional pământul, la cultura viei după sistemul cel nou; la îmbrăţişarea cât mai intensivă a pomăritului; la înmulţirea raţională a stupilor; la creşterea vitelor de rasă prin încrucişeri prielnice climei şi a tot felul de paseri de casă; iar mai cu seamă, unde locul e potrivit şi la noi sunt multe, — la înmulţirea peşcăriilor atât de rentabile.

Iniţiativă demnă de toate laudele, căreia îi urăm o fericită realizare.

Citiţi „Infrăţirea"

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobantilor 41 Cluj.

DOAMNĂ dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sftu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Institutie se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

FUNCȚIONAR cu practica intelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emancipații".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu pret redus. Adresa la ziar.

COMPTABIL cu școala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

VIZITIU conduce ori ce trăsură și îngrijeste bine de cai, caută angajament preferabil la case unde poate lucra și soția sa, adresa la ziar: Special Vizitiu.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

DACTILOGRAFE se caută de către o banca se cere se cunoască bine atât în scris cât și învorbire limba ungară și română cum și altă dactilografe care să cunoască engleză și română, adresă la ziar sub „Banca 2000".

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj in Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DE VÂNZARE urgent garnitură mochet (1 canapee și 2 fotele) în stare foarte bună, cu o măsuță neagră de stejar cu 7500 Lei. Strada Viz 1. etaj. 514

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR casă cu mai multe inceperi de preferat cele care sunt libere la Sf. Gheorghe a. c, adresa la ziar „Saval".

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Perderi:

PERSOANA care a găsit două inele unul cu un diamant mic și altul cu un diamant și două rubrie, pierdut pe str. Iuliu Maniu distanța dintre Corso și str. Vlahuța, este călduros rugată, a le aduce la Administrația ziarului „Infrățirea".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută functionar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să iau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Seșiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vize acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicîu etc. pot găsi adresându-se Administratia ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

Olimpia Joanovici Lipova
și
Aurel Petrașcu
Cluj, Iogodiți
(Aceasta ține loc de orice alte înștiințare.) 513

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Convocare

Banca Clujană și Institut de credit și economii Soc. pe Acții convoacă pe Domni acționari la a *XXVI a adunare generală ordinara,* care se va ține în ziua 9 April 1921 oare 4 p. m. la sediul societăți, din Piața Unirii 7.

PROGRAMUL

1. Raportul direcțiunei și comisiunei de supraveghere asupra anului de gestiune 1920.
2. Hotărârea stabilirei bilanțului și a împărțirei dobânzei.
3. Propunerea direcțiunei asupra contopirei Băncei Târnavei mici institut de credit și economii soc. pe acții din Diciosânmartin, pe urmă a Băncei Populare soc. pe acții cu aceasta și luarea măsurilor în acesta direcțiune.
4. Modificarea regulamentului de penziunial angajaților dela institut.
5. Propunerea direcțiunei în chestia angajaților Băncei Comerciale din Dej soc. pe acții, contopită cu aceasta și a pensionarilor ei în legătură cu institutul lor de pențiune, cu păstrarea intacte a drepturilor câstigate.
6. Propunerea direcțiune de o restabili instituțiile vechi de alegere și în legătură cu a[illegible] modificarea statutelor [illegible] membrilor respectivi.
7. Alegerea [illegible] membri în direcțiune de [illegible] pe 3 ani și 3 membri în conisia de supraveghere pe 2 ani.

Invităm pe Onor acționari cu observarea că în baza statutelor numai acei acționari sau representanți își pot exercita drepturile, cari până în ziua din ajunul adunărei oara 5 p. m., au depus acțiunile la casseria institutului din Cluj împreună cu [illegible] neexpira

Incunoștiințăm Onor Acționari că raportul direcțiunei, bilanțul și contul rezulta le pot vedea cu începere dela 21 Martie cor. la sediul societăți între oarele oficioase.

Cluj, la 19 M[illegible] 1921.

Direcțiunea.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafeneaua „Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4
Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Cofetăria Boncescu
din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**
Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, corunți cu mac și nuci, paști, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Transporturi Internationale
pe mare și pe uscat
Affreteaza-Consignațiuni
Vama-Grupage Asigurări
M. de BROUSSE
PARIS Adresa telegr. Broussede-Buc. BUCUREȘTI
34, Bd. Malesherbe Telefon Buc. 21/18 9, Strada Decebal
SUCURSALE IN ROMÂNIA: Galați, Giurgiu, Temișoara, Constanța. IN STRAINĂTATE: Belgrad, Budapesta, Constantinopol, Praga, Sofia, Viena, Varșovia, Zagreb, Bekescsaba, Bretislava, Seghedin, Forbach.
Corespondenți ai Casei Giovanri Ambrosetti — Triest.
Corespondenți ai Calei Ferate de Stat Francez
Transporturi cu Camioane-Automobile în toate România
Livrari în București la domiciliu grupage expediții cu vagoane complecte BUCUREȘTI—TIMIȘOARA.
518

La Administrația Ziarului Infrățirea
se primește ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Seșiunea pe 1921--1922.
Tariful și lănuri la cerere.

Prima Fabrică de dopuri de plută
P. Maneliôes & Co. fost Hollinek
519 Galați, Strada Gl. Berthelot No. 110.
Aduce la cunoștiința Onor. chientelei că renovând instalațiune și primind o cantitate însemnată de plută este în masură a livra orice cantitate de dopuri de orice dimensiune cu prețuri convenabile.

Banca Rurală
Societate Anonimă Craiova
Angejează imediat: un șef morar pentru a conduce o moara de făină albă. ●● 2 contabili. ●● 3 casieri.
Ofertele se vor adresa administrației ziarului, sau direct la Banca susindicată. □□□□□□ 489

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 46
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Technica Labora

BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Cis) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török şi Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77

320

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ **Reprezentanţe import.**

Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine **Cabluri de sărmă** în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel şi Titel, maşini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploeşti, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj

La magazinul de modă ARDELEAN

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 22.

◆

Au sosit pălării de primăvară pentru domni şi doamne, precum şi tot felul de articole de modă. 512

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-:

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200
Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunţă onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal şi cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi şi nemuritoarea Ţuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Peşte proaspăt: Crap, Ştiucă şi Icre proaspete. Vânzare en gros şi en detail, cu preţurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ŞI APERITIVE. 328

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianţi cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

No. 1388—1921.

Publicatie

La Popinieriile Statului sunt de vânzare altoi de pomi şi anume:

La Popinieria Statului în Bociu-Mare:

20000 bucăţi altei ciresi
4000 „ peri
„ pruni
„ nuci.

Pepin... în Teiu lângă Dobre (judeţu ...medoara):

3510 bucăţi altei meri
620 „ „ peri
1420 „ „ pruni
460 „ „ visini

Pepinieria Statului în Zalău:

28915 buc. altei meri diferite soiuri
427 „ „ pruni bistriţi
350 „ „ nuci
5222 „ „ peri
424 „ „ caisine.

Preţurile sunt pentru: ciresi, visini, peri, meri, caisine, Lei 3·— nuci Lei 4·— şi pruni Lei 1·50 per bucată, fără ambolajiu loco Pepinierei.

Doritorii se vor adresa direct Pepinieri respective unde se va achită şi preţul.

Ori ce informaţiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturei şi Domeniilor.

522 Direcţiunea Domeniilor.

Dacă folosiţi **„Béldi"** veţi avea mâini fine şi albă. Depozit principal **Drogueria „EMKE" Cluj.** 511

Radio 727 528

Croitoreasă eminentă care lucrează cu ziua la case particulare se caută în Strada Regina Maria 49 locuinţa IV.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

TOŢI ABONAŢI
ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiţe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvint. □

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate intrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

◆

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

La 29 Martie cor.

se va deschide fabrica şi garajul

„MOTOR"

524

Cluj, Str. General Poetaş (Dezsma-u) 21

2 Ucenici români din familii bune cu 2—3 clasă civile ori gimnaziu, cu plată ori întreţinere caută urgent:

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577.

ADMINISTRAŢIA
ZIARULUI INFRĂŢIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIATĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂŞTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza" Haneş,

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

213

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Hârtie pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Maşine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana", Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 184 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marti 29 Martie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. I)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Impozitele noui

In ședința în care d-l N. Titulescu a depus pe biroul Camerei legile financiare, pe cari le socotește necesare pentru realizarea proectului său de Buget, majoritățile guvernamentale, în consensul opoziției întregi, s'a grăbit să aprobe o cât mai grabnică luare în discuție a acestei importante reforme. Banca ministerială s'a înclinat, în semn de mulțumire, iar prin tribunele publice a trecut un scurt fior de satisfacție.

Insfârșit, nu se putea spune că Parlamentul n'are de lucru; și încă o muncă grabnică și migăloasă, pe care țara o așteaptă cu o legitimă nerăbdare: reorganizarea finanțelor țărei!

Minuni nu se mai întâmplă, lusă, — nici în Parlament. Din deputați cari, în tolul discuțiilor aprinse nu găsesc altceva mai bun de făcut decât să fugă pe culoare cu urna destinată votului, nu se improvizează cercetători atenți ai paragrafelor financiare. Din „fruntași" politici cari aruncă por ofelul din buzunar, în incintă pentru a-și „dovedi" sărăcia, nu reușește nimeni să scoată competențe, în materie bugetară. In locul unor dezbateri amănunțite și calme asupra reformei financiare, tribunele publice au văzut din nou, cu amărăciune dacă nu și cu surprindere, spectaolul obișnuit al scandalurilor, — de data aceasta mai zgomotoase chiar de cât de obicei.

Hotărârea opoziției de a se retrage din Parlament se încrucișează cu glasurile stridente cari prevestesc dizolvarea. Spiritele sunt atâtate și într'o parte și în alta. Privirile se caută, amenințătoare, pumnii ridicați în sus, strâng în ei toată violența unei dușmănii sterile . . .

*

Și cu toate acestea, legile financiare vor trebui să fie votate, Necesitatea aspră a momentului nu îngăduie ca spectacolele pe cari actuala Cameră le oferă țărei, să zădărnicească multă vreme opera constructivă pe care ar fi chemată s'o îndeplinească.

Situația creată de aducerea poliției în preajma Parlamentului, nu e prielnică unui studiu conștiincios al legilor financiare. Și tocmai de *acest* lucru e nevoie.

Bugetul viitor se razimă pe o sumă de noui impozite, cari alcătuesc, fără îndoială, o grea sarcină pe umerii contribuabililor. Sunt categorii de cetățeni, și nu *numai* dintre cei cu bună stare, cari vor simți pentru prima oară apăsarea mâinei perceptorului. D. Titulescu a căutat cu o lăudabilă grije, să lovească mai întâi în averile de război, în speculatorii de coroane și în îmbogățiți prin mijloace nepermise, Acesta era dealtfel un „imperativ categoric" de morală financiară! Tare ne temem însă, că o mare parte din aceste impozite nu se vor traduce și în apt. Averile de război, cași sumele realizate prin specula de coroane, cași capitalurile celor îmbogățiți prin mijloace nepermise s'au pulverizat în mare parte, și s'au pus la adăpost. E destul de trist, dar acesta este adevărul.

Birul cel greu îl vor plăti, deci, în majoritate, tot acela cari nu stau cu mâinile în sân, tot aceia cari nu pot să ascundă ceeace au, căci impozitul îi surprinde la sursa veniturilor lor. Cine va putea feri de bir pe funcționarul cărula i-se retrage impozitul din salariu, pe muncitorul cărula patronul îl oprește din plată ceeace datorează. Statului, sau pe profesionistul liber, care nu-și poate tăgădui câștigul necesar existenței sale?

Nemulțumirile au și început să se arate. Birurile nu s'au bucurat niciodată de o simpatie deosebită din partea populației. Mai ales când aceasta nu e convinsă că ele sunt necesare și drepte.

Ei bine, această convingere unanimă ar trebui s'o împrăștie în public discuțiile din Cameră, asupra noulor impozite. Sunt ele necesare, în balanța veniturilor și cheltuelelor? Sunt ele justificate de echilibrarea bugetară? S'au realizat, mai întâi, toate *economiile* și s'au îndepărtat, în primul rând cheltuelile inutile?

Atâtea întrebări cari vor aștepta zadarnic un răspuns din partea unei Camere preocupată să se sfâșie în chestiuni personale, interminabile. Atâtea întrebări cari pot îndreptăți antipatia contribuabilului față de un bir greu, și insuficient justificat.

Incă odată, Parlamentul lipsește dela postul datoriei sale.

Evenimentele zilei

Plebiscitul din Silezia superioară

Lyon, 24 Martie

O mare parte din comunele situate în părțile răsărite din Silezia de sus au votat pentru Polonia.

Demisiunea comisarului de economii din Germania

Lyon, 24 Martie

Comisarul de economii al imperiului german, dr. Karl, a demisionat din postul său pe motivul că această funcție devenise nefolositoare.

Comisiunea interaliată din Silezia de sus.

Horșea, 24 Martie.

Comisiunea interaliată din Silezia de sus ținută prin tratat să-și dele avizul asupra frontierelor numai după rezultatul general al biebiscitului.

Tragedia irlandeză

O corespondență din Londra, pe care-o cetim într'un ziar francez, vine să ne mințească din nou de tragedia care continuă să se desfășoare pe pământul irlandez.

Acum douăsprezece zile, au fost executați la Dublin, doi cîte doi șease Irlandezi cari luaseră parte la niște atacuri împotriva trupelor engleze. Până în ultima zi, populația orașului a crezut că cei șease vor putea fi scăpați dela moarte și a făcut tot ce era cu putință pentru a dobîndi clemența autorităților. Cînd însă orice speranță a fost pierdută, lucrătorii au hotărît ca, în semn de doliu, orice muncă, de orice fel să fie suspendată în dimineața zilei, de execuție. Magasinele au fost închise, circulația oprită. Până și serviciile publice au încetat de a mai lucra.

In jurul închisorii din Montjoy, unde urma să aibe loc execuția, se adunaseră, înainte de revărsatul zorilor, mai mult de douăzeci de mii de persoane.

Calmă și reculeasă, mulțimea a păstrat multă vreme o liniște adîncă. Oameni și femei, stăteau toți în genunchi, fiecare ținând în mână o lumînare aprinsă. Acea tăcere copleșitoare, acele mii de lumini mărunte care urcau drepte în aerul liniștit al dimineții, acea imensă mulțime care înalța rugăciuni lângă uriașa închisoare de granit, toate acestea, — spun cei cari au văzut priveliștea — îți dădeau impresia unui rit obscur și înspăimântător. Călăul, care, de teama mulțimei, fusese adus într'un tank blindat și înconjurat de o escortă de cavalerie, își luase toate măsurile pentru ca cei șease condamnați să fie executați, doi câte doi, unii la 6, alții la 7 și ceilalți la 8 dimineața. Puțin înainte de ora 6, o lumină strălucl la fereastra unei celule. Era semnalul că execuția se apropie. Afară, priveliștea se schimbă dintr'odată. Condusă de un preot care rămăsese singur în picioare, mulțimea începu să murmure rugăciunile celor cari mor. Din lăuntrul închisorii un clopot sună de moarte. Frunțile se plecară și mai mult, și o liniște grea se așternu din nou peste mulțime. Thomas Wheelan și Patrick Moran intraseră în eternitate.

De două ori încă avu loc această scenă, iar când sunetul clopotului anunță execuți a și celui de al șeaselea condamnat, o femeie din mulțime, văduva celui executat, aruncă un țipăt sfîșietor și căzu jos în nesimțire. Mama condamnatului însă, care era și ea de față își păstră curajul până la urmă. „Sunt mândră, zise ea, că am putut să cresc un băiat care să-și dea viața pentru Irlanda".

„Cei Patru" dela Conferința Păcii

Robert Lansing, fostul ministru de externe american, publică în marea revistă „The Saturday Evening Post" din Filadelfia primul studiu al unei remarcabile serii pe care o consacră „Celor Patru" dela Conferința Păcii: Clemenceau, Wilson, Lloyd George, Orlando.

Se știe ce parte însemnată a luat Robert Lansing la deliberările dela Versailles. Alături de Wilson, înlocuindu-l chiar uneori, el a fost un reprezentant eminent al marei republici americane; se înțelege dar ce puternic interes prezintă portretele schițate de către el ale celor cari au fost, la aceea epocă arbitrii destinelor universale. Simțul politic isteț al lui Lansing, cași subtilitatea observațiilor, culese de el în cursul unui contact aproape zilnic, dau acestor portrete o valoare și o autoritate incontestabilă. De aceea vom reproduce din ele, începând de azi, părțile cele mai importante.

*

„Nu-i lucru ușor — începe Lansing studiile sale — să analizezi și să compari trăsăturile caracteristice ale celor patru mari oameni de stat ale căror figuri au dominat Conferința Păcii din Paris, sau să fixezi fără rezervă rolul pe care fiecare l'a jucat în negocieri, mobilele care au inspirat actele și succesele sale sau eșecul sforțărilor sale. Pornesc deci cu oarecare șovăire în întreprinderea de a judeca personalitatea „Celor Patru" și de a da fiecăruia locul său adevărat în lucrările acestei mari adunări a stăpânilor cugetării politice.

„E, desigur, greu de tratat subiectul în mod absolut impersonal și de evitat micile influențe care, așa de des, falșifică opinia unea individuală și justa apreciere a oamenilor publici . . . Totuși, nu poate fi contestat că trăsături de caracter sunt puse în valoare de către incidente vulgare tot așa de des ca de momente solemne, deși reputațiile populare se întemeiază pe cele din urmă. E esențial pentru a studia exact caracterul unui om politic de a face evaluarea reală a micilor ca și a marilor acte din care e făcută viața lui. Având conștiința deplină a primejdiilor de greșală, încep studiul caracterelor „Celor Patru".

Clemenceau

Printre cei patru șefi de stat, Clemenceau, presidentul Conferinței de pace, era, după părerea mea, figura dominantă și „omul cel mai puternic dintre oamenii puternici" cari au participat la negocierile dela Paris.

E posibil ca și vârsta care nu i-a slăbit de loc subtilitatea de spirit sau puterea de replică, cariera sa politică lungă și agitată precum și curajul și fermitatea pe care le-a dovedit în fața ofensivei germane din Mai, Iunie și Iulie 1918, să fi contribuit într'o mare măsură la impresia pe care a făcut-o asupra mea. Dar chiar și fără meritele sale trecute, Clemenceau poseda o vigoare de caracter și o forță radiantă care l-ar fi ridicat neapărat deasupra colegilor săi. Incăpățînat deși răbdător, el era totdeauna gata, când momentul era prielnic, să întrebuințeze în cursul desbaterii toată iscusința și inteligența sa pentru a dobândi o hotărîre în interesul țării sale. Orice chestiune era privită de el numai sub unghiul care interesa Franța.

El era naționalist în gradul suprem și acordurile internaționale el le interpreta în termeni naționali. *A face să propășiască și să biruie internele francese*, iată gândul său dominant.

Când președintele Wilson sosi în Franța pe la mijlocul lui Decembre 1918 și pretutindeni fu primit cu un entusiasm fără pereche de către mulțimile francese care vedeau în el apostolul umanității și șamplonul neînduplecat al unei păci drepte, Clemenceau, fără îndoială, asista la această revărsare de ovațiuni cu oarecare incertitudine în ce privește omul care era primit ca un idol și se bucura așa de vădit de încrederea poporului francez.

Esențial practic, el prevedea, îmi închipui, vremea când aceste prime explosiuni de entusiasm se vor potoli și când spiritul popular va redeveni mai normal.

Om de stat clar văzător, familiari sat printr'o lungă experiență cu toate fasele emotivității firii franceze și cunoscând spontaneitatea și nestatornicia favoarei populare, el trebuia să-și fi dat seama că leaderul american nu va putea — afară numai dacă nu era într'adevăr supraomul pe care mulți îl vedeau în el — să continue să păstreze locul eminent pe care și-l câștigase în încrederea publică prin declarațiile sale asupra baselor păcii și prin teatrala-i sosire la Paris cu gândul neîndoios de a impune acceptarea lor.

*

Judecând după cursul evenimentelor, este foarte probabil că Clemenceau a amânat întradins organisarea activității Conferinței ca să aibă timp să cunoască mai bine caracterul și mijloacele lui Wilson. El cunoaștea pe Lloyd George și pe Orlando, dar președintele îi era în mod practic necunoscut. Este posibil de asemenea ca el să nu fi dorit începerea Conferinței înainte de a se fi întrunit Consiliul Suprem al războiului la 11 Ianuarie pentru el un mijloc de pregătire pentru a prelungi armistițiul, cela ce constituia pentru a-și asuma mai ușor direcția generală a lucrărilor.

Nu erau greu de obținut acest răgaz, de oarece mecanismul dispozițiunilor privitoare la preli-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

minări era în întregime în mâinile Francezilor şi locul întrunirei era Parisul. Era hotărât mai dinainte şi conform usagiilor internaţionale că secretarul general şi cea mai mare parte dintre activii lui auxiliari ar fi francezi şi că d-l Clemenceau ar putea, graţie lor, să controleze lucrările după ce Conferinţa ar fi organizată. Obiceiul ar fi fost ca un Francez să prezideze Conferinţa, dar prezenţa preşedintelui Wilson ca delegat ridica chestiunea până la punctul de a şti dacă preşedenţia putea fi dată altcuiva altul, decât preşedintele Republicei franceze. Ori, după sistemul francez de răspundere guvernamentală, d-l Poincarè nu era admis ca delegat; el nu era dealtmintreli în deplină armonie cu politica ministerului Clemenceau. Am impresia că d-l Wilson a avut ideea că i se va cere să prezideze Conferinţa şi să fie *ex officio* în capul Comitetului, comisiunei sau Consiliului care ar conduce lucrările. Dar, dacă a fost dezamăgit atunci când această cinste a revenit altula, el n'a lăsat niciodată să se vadă acest lucru, primind situaţia cu o perfectă seninătate şi desemnând, în fapt, pe d-l Clemenceau pentru preşedenţie.

Clemenceau simţise dela început că dacă Wilson n'ar primi să stea ca un simplu delegat, el ar exercita o influenţă dominantă asupra negocierilor şi ar fi într'o anumită măsură, arbitrul che tiun lor în desbatere. Tactica firească, prin urmare, era de-a răpi preşedintelui situaţia sa preponderentă făcându-l să stea la masa Păcii ca oricare dintre membrii delegaţiei americane. Timp de două sau trei săptămâni după sosirea Americanilor la Paris, Clemenceau, ajutat de colegii săi, a pus în lucru toate puterile sale de persuasiune pentru a îndupleca pe Wilson să consimtă a nu fi mai mult decât un delegat.

Hotărând pe preşedinte să accepte o situaţie care-l aşeza în acelaş, rând cu ceilalţi „premieri" ai Antantei, Clemenceau putea conform usajului internaţional, să devină preşedintele Conferinţei, ceia ce a şi făcut cu acelaş tact şi cu aceiaşi fineţe pe care le-a dovedit când a căuat să suggereze preşedintelui, să rămâie ca un simplu delegat.

Stăpân pe situaţie, Clemenceau nu şi-a dat însă drumul dintr'odată, aşa cum s'ar fi aşteptat toţi cunoscându-i temperamentul. Ca Preşedinte al Consiliului de zece, purtarea lui era plină de urbanitate şi de atenţie. Dar n'aş putea să spun acelaş lucru şi în ce priveşte presidarea Conferinţei asupra preliminăriilor Păcii situaţie pe care el şi-a asumat-o tot cu aceiaşi siguranţă ca şi pe aceia de president al Consiliului. In raporturile sale cu delegaţii, Clemenceau şi-a justificat pe deplin reputaţia. El era cu desăvârşire împlaca lui în ce priveşte execuţia programului hotărât de Consiliul de Zece.

El mătura obiecţiunile şi suprima întreruperile cu o simplă aruncă ură de ochi către oratorii cari cutezau să-i discute voinţa. Frasele sale caustice, volubilitatea, vehemenţa crescândă pe măsură ce vorbia şi mânia, reală sau prefăcută, înăbuşiau cu desăvârşire orice protestare şi orice încercare de resistenţă. Şi înţelegem acum că prin această înverşunare şi prin aceste manifestări ale unui temperament violent bătrânul om de stat îşi câştigase faimoasa poreclă politică: *Tigrul.*

Niciunul dintre cei cari au asistat la o şedinţă plenară a Conferinţei asupra prelimi ariilor Păcii, nu va putea sa uite pe Clemenceau aşa cum stătea atunci, cu capul aruncat pe spate între cei doi umeri ridicaţi, cu mânile osoase, mănuşate în gris, aşezate pe masa verde, cu sprincenele stufoase ascunzându-şi ochii întunecaţi din care scânteia totuşi o privire loială ori de câte ori se adresa delegaţilor.

De obicei, el începea să vorbească potolit, aşezat, aproape monoton, dar fără esitare şi fără nici-o oprire în cursul regulat al cuvintării sale. Pe măsură însă ce înainta, el devenea din ce în ce mai energic, în vreme ce repeziciunea discursului se accentua şi glasul se umfla evocând urutul unui tun în mers. El n'avea nimic din însuşirile unui orator, dar debitul său, precis şi tăios, forţa atenţia, dacă nu şi aprobarea.

Cuvintele lui păreau că sânt urlete. Gesturile le întrebuinţa rar, dar când făcea un gest, acesta era viguros şi cu totul frances.

Când isprăvia o cuvintare plină de forţă, el se scufunda, găind, în fotoliul său aurit, sau, dacă doria să prelungească desbaterile, el arunca în mijlocul lor resoluţia sau decisia acceptată de Consiliul de zece înainte de şedinţă şi, fără un moment de răgaz, striga: „*Adoptat*!"

De asemenea, înainte ca cineva să-l fi putut întrerupe, el trecea la chestiunea următoare adăogând numai atât: „*Amânat*!"

Discuţia liberă şi votul delegaţilor n'aveau nici un loc în desfăşurarea deliberărilor câtă vreme în fotoliul presidenţial stătea Clemenceau. Orice încercare de-a discuta era zădărnicită. După ce asculta, într'o atitudine condescendentă, cu ochii pe jumătate închişi ridicaţi spre tavan, bătrânul autocrat francez se ridica uşor din fotoliu, aruncând în sală o privire teribilă, caşi cum ar fi spus: „Destul!", întreba dacă mai e cineva care vrea mai să iea cuvântul şi atunci, înainte ca vreun delegat să fi avut timpul să se ridice, el făcea să pornească inevitabilul: „Adoptat!" Câţiva delegaţi, mai curagioşi de cât colegii lor, ca de pildă Hymans, delegatul, Belgiei, Brătianu, delegatul României, şi Hughes, delegatul Australiei, au încercat totuşi să-şi exprime sentimentele lor când deodată Sigru şi-a arătat dinţii mormăind: „Adoptat!"

Privită în ansamblu, o şedinţă plenară a Conferinţei asupra preliminariilor Păcei nu era decât o farsă. Nu era de loc o adunare deliberantă care să caute un acord printr'un schimb loial de vederi. Delegaţii erau chemaţi numai să asculte, dar nici decum să critice sau măcar să discute programul Consiliului de zece. Intr'un sens, aceasta era o farsă, dar într'altul, era o tragedie.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
şi PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Franţa şi România

— Conferinţa D-lui Ed. Herriot —

Marţi seara, în sala Ateneului Român, în faţa unui public distins şi extrem de numeros, d-l Edouard Herriot, fost ministru al Franţei şi actual primar al Lyonului, a ţinut o interesantă conferinţă intitulată „Franţa prietena României".

In primul rând, distinsul interpret al acestor sentimente mulţumeşte, în numele compatrioţilor săi, ospitalierei României şi tot de odată exprimă cordiale mulţumiri pentru graţioasa şi osebita primire ce i s'a arată la noi.

Fiindcă Franţa şi România au luptat alături pentru aceeaşi cauză comună — recâştigarea provinciilor ce le aparţineau istoriceşte — azi înfăptuită prin victorie, alianţa aceasta face ca relaţiunile dintre ambele popoare să fie profunde şi indisolubile.

Vorbeşte de politica externă şi internă actuală a Franţei. Arată că numai de imperialism nu poate fi asuzată azi Franţa, care îşi apără viaţa — care vrea cu adevărat, pacea.

Vă rog să veniţi să vedeţi Nordul Franţei — acele mormane de ruine — acel jaf în care s'a luat totul pentru a se vedea care este imperialismul nostru.

Imperialism să fie faptul că am pierdut peste 1 milion juni copii ai Franţei în răsboi?

Noi nu dorim imperialism, ci pacea.

Vom lupta pentru asigurarea acestei păci mână în mână cu cei cu care am luptat alături în răsboi.

Faţă de România, prietenia Franţei este consfinţită prin opera comună, prin sângele vărsat laolaltă, prin jertfele consacrate aceluiaşi ideal precumpănitor: dreptatea, libertatea şi civilizaţiunea.

România este deplin liberă pe cultura şi arta ei. Franţa nu vrea să-şi impue bunurile civilizaţiunii sale, însă ţine ca România, la rândul ei, să aibă totdeauna aceeaşi prietenie sinceră pentru Franţa.

Amintind un proverb românesc: „apa curge, pietrele rămân" spune că circumstanţele sunt asemenea apei, iar prietenia, pietrelor ce nu pot fi clintite din loc.

Incheind foarte interesanta d-sale conferinţă, d-l Herriot exprimă respectul şi gratitudinea ce le păstrează valoroasei şi ospitalierei Românii.

Frumoase aplauze au subliniat deseori cuvântările d-lui Herriot.

Notiţe bibliografice

— Editura „Cartea Românească" face un real serviciu culturii dela sate, publicând, în bune condiţii technice volumaşe ieftine cari cuprind piese uşoare de jucat, dar moralizatoare. Prin înfiriparea unui bun repertoriu de teatru sătesc, lesne de interpretat la ţară, s'ar face mai eficace şi mai repede opera de cultivare a păturilor săteşti, dacă reprezentaţiile s'ar da metodic şi des, subt îngrijirea, să zicem, a Ministerului de arte. Teatrul are o mai puternică atracţie şi o mai adâncă înrâurire decât or'ce predică, or'cât de măiastră ar fi.

Salutăm deci cu bucurie reapariţia celor 3 piese ale popularuiui scriitor, *Th. D. Speranţă* şi anume: „Mireasa", dramă în 5 tablouri, „Ce poate lenevia", dramă într'un act şi „Mama vacilor", comedie în trei tablouri.

Tot odată, a fost reeditată comedia populară în 2 acte de d-l Florian Cristescu, cu titlul „Două surde".

— In seria republicărei operilor bune şi rare azi pe piaţa librăriilor e şi „Răsboiul pentru neatârnare" vestita lucrare a lui George Coşbuc.

„Cartea Românească" a nemerit-o bine şi aici, fiindcă în mulţimea cărţilor despre răsboiul recent pentru unire, era bine să avem la îndemână şi o bună carte despre uitatul răsboi al neatârnării.

Pretutindeni
în Ardeal
se citeşte
ziarul „INFRĂŢIREA"

⚜ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ⚜

Noui aspecte din Rusia sovietică

Regimul paradoxului. — Totuşi Rusia trăieşte. — Sistemul D, surprizele bolşevismului. — In împărăţia speculei.

Rezumăm după ultimul număr din „L'Illustration mărturisirile unui refugiat rus, care cu toate că n'a fost bolşevic s'a bucurat de privilegiul de-a străbate toată Rusia sovietică.

Regimul paradoxului.

S'a repetat că Ruşii mor de foame. Tiphus şi nu mai au mijloace de tran port, obiecte fabricate, haine, medicamente etc. E adevărat că regimul sovietic tiranizează Rusia, că toate bunurile au fost confiscate, proprietăţile naţionalizate, comerţul abrogat şi că în noul stat nu mai este loc decât pentru cine-i bolşevic sau angajat în armata roşie. Iluminaţii sălbatici cari fac legile consideră un popor de 120 milioane ca un câmp de experienţe şi nu li-i mai multă milă de dânsul cât nu-i este milă unui savant pentru cobaii sacrificaţi în laborator. Experienţa trebue dusă până la capăt, indiferent de rezultate.

Iată încă un paradox. Acei cari stăpânesc astăzi Rusia sunt o minoritate. Cum poate stăpâni ca un popor aşa de numeros? Datorită fatalismului oriental? Sau mai de grabă lipsei de bani, căci pentru a produce revoluţii trebuesc cheltuite sume considerabile?

Urât de moarte de cei mai mulţi, regimul sovietic a rezistat până acum. Prin negarea distructivă prin care a minat toate bazele unui organism social viu, trebuia să provoace moartea Rusiei. Moartea n'a venit. Viaţa naţională rusă s'a obişnuit timp de 3 ani cu bolşevismul.

Totuşi Rusia trăeşte.

Cu toate că bolşevismul şi-a întins stăpânirea din Siberia la marea Neagră şi din Caucaz la Baltica, n'a putut stabili un regim uniform.

La ţară influenţa lui e minimă. Ţăranul continuă să trăiască viaţa lui de altădată. Produsele solului le păstrează pentru el. Produsele manufacturate lipsesc dar mujikul timp de secole nu şi-a confecţionat singur hainele, încălţămintea, mobilele şi instrumentele agricole! Întoarcerea la evul mediu pe care au produs-o bolşevicii îi stinghereşte prea puţin pe ţărani.

Pe de altă parte armata şi administraţia bolşevică aprovizionează pe toţi acei cari fac parte dintr'ânsele. Sub formă de distribuţii, de raţii, de bonuri, soldaţii şi funcţionarii bolşevici primesc tot ce le este necesar.

Numai viaţa în oraş a devenit o problemă. Şi aici sistemul distribuţiilor asigură existenţa celor devotaţi regimului sovietic. Chiar adversarii regimului îl servesc fiindcă acesta e singurul mijloc de a trăi. Mulţi burghezi fac acum parte din birocraţia bolşevică. Sovietele nu se uită la bani: plătesc în hârtie de care emit în fiecare zi patru sute de milioane de ruble. Biletele lor nici nu poartă număr de ordine şi sunt mai mult prospecte de propagandă pe care citeşti deviza: „Proletari din toată lumea, uniţi-vă!" în arabă, chineză, rusă, franceză, italiană, germană şi engleză. Când se emit atâţia bani . . . de hârtie, ce importă câteva zeci de mii de funcţionari în plus sau în minus?

Sistemul D.

Vrei să călătoreşti de la Moscova la Petrograd. Nimeni nu poate călători decât din raţiune de Stat, adică fără autorizaţia sovietelor care nu se obţine decât prin multiple demersuri pe la toate treptele unei birocraţii ostile şi formaliste. Astă în teorie. Practica e mai simplă. Dacă eşti bolşevic ai un prieten funcţionar. Dacă nu eşti, descoperi un autentic antibolşevic, şi el tot funcţionar, care va fi încântat să înşele regimul pe care-l detestă. Dacă mai sunt scrupule de liniştit un bilet de 500 sau 1000 ruble e destul de convingător.

Rusia ţaristă era ţara corupţiei şi bolşevismul şi a făcut decât să mentie acest obicei al pământului. Pentru a călători ţi se va da un ordin de misiune pentru a constata moralul unei şcoli etc. Călătoria te costă 20 de ruble, câţiva bani.

Cu toate că nu sunt nici hoteluri, nici restaurante, nici cafenele au mai rămas câteva prăvălii unde se vând ceai 100 ruble ceaşca. Prăjiturile sunt interzise. Fă însă un semn vânzătoarei şi după câteva minute strecoară în mână învălite în hârtie, ca să pară aduse de D-ta, câteva prăjituri gustoase. Să nu întrebi de unde le are şi să te mulţumeşti a plăti 800 ruble bucata.

Acesta e sistemul D, practicat în timpul răsboiului în toate ţările combatante.

In împărăţia speculei.

Totdeauna Rusul şi Evreul au speculat. Astăzi toată lumea speculează. Vânzări, cumpărări, schimburi sunt operaţiuni esenţiale. Niciodată târgul valorilor străine n'a fost mai înfloritor. Cutare curtier, cinstit fiindcă nu iea decât 2% comision, câştiga cam 600.000 ruble lunar, ceea ce reprezintă un rulaj de fonduri de 30 milioane ruble.

Una din manifestaţiile cele mai curioase a toleranţei pe

Cronica politică

Retragerea opoziției din Cameră. — D-l Mihail Popovici a citit la Camera, în ședința de eri, declarația prin care opoziția națională declară că nu mai ia parte la ședințe, din pricina excluderei celor patru deputați din minoritate, d-nii I. Buzdugan, I. Bârcă, D. Roman și T. Mureșanu. Acesta este epilogul enormului scandal provocat de discuțiunile în jurul afacerei Schuller-Argetoianu. Și pentrucă epilogul nu se putea petrece înntr'o altă atmosferă decât cea de până acum, d-l Mihai Popovici, întrebat dacă e însărcinat să facă „naveta" între opoziție și Cameră, a aruncat întrerupătorului cuvântul de „canalie", pentru ca întregul incident să se rezolve print'o nouă ședință de box, în culoare.

Iată deci care e situația actuală, provocată pe deoparte prezența d-lui Argetoianu pe banca ministerială, iar pe de altă parte de violența desordonată a federației.

Rămâne de văzut cum va judeca țara retragerea „opoziției naționale" tocmai când reprezentanții ei ar putea să-și spună cuvântul în discuția reformelor prezentate în Parlament, și ce părere își va face, în acelaș timp, despre un guvern care ar preferi să vadă risipindu-se autoritatea și capacitatea de a legifera a întregului Parlament, decât să se despartă de un ministru care mărturisește, în plină Cameră, că a acordat încrederea sa unui „excroc" ceeace a adus o pagubă de câteva zeci de milioane Statului.

Subjugarea economică a început

In urma convenției comerciale încheiate între România și Austria, aceasta se obligă să ne trimeată în schimbul cerealelor primite mărfuri de prima necesitate în valoare de 600 milioane lei. Pentrucă delegații români însărcinați cu aceste tratative n'au fost oameni destoinici delegații austriaci au reușit să strecoare printre mărfurile importate la noi și o oarecare cantitate de articole de lux interzise la export.

E adevărat că s'a greșit primindu-se clauza austriacă, dar față de mărfurile de prima necesitate importate care aveau o valoare de 600 milioane ce importanță aveau articolele de lux în valoare de 6 milioane, adică 1 la sută din totalitatea mărfurilor importate.

Aliații, doritori desigur să vadă aplicându-se în mod integral tratatul dela Saint-Germain, au intervenit pe lângă guvernul român pentru a obține permisiunea de a introduce în țară o cantitate de articole de lux egală, cu aceea importată de Austria. Intervenția aceasta s'a făcut pe baza articolelor 13 și 13 bis din acest tratat, după care foștii vrăjmași nu se pot bucura de avantagii care să nu fie acordate și aliaților.

Deși Austria în urma protestului Aliaților a renunțat încă dela 16 Decembrie 1920 la clauza de favoare care-i permitea importul de obiecte de lux, totuși Legația Franței a cerut să se aprobe negustorilor francezi, importul de obiecte de lux în valoare de nouă milioane.

Guvernul a cedat și permisul a apărut în „Monitorul Oficial" cu următoarea mențiune: „eliberat după intervenția legațiunei Franței, în virtutea articolelor 13 și 13 bis din tratatul dela Saint-Germain".

După intervenția legației franceze o urmat acela a reprezentanților Italiei și Angliei, cari au cerut pentru țările lor acordarea aceloraș favoruri. După aceștia, de sigur se vor prezenta toți reprezentanții țărilor aliate și neutre pentru a solicita pe baza articolelor amintite mai sus de a importa articole de lux.

Și astfel măsura luată de actualul guvern de a nu mai permite importul obiectelor inutile pentru a ajuta refacerea valutei, este infirmată de acelaș guvern fiindcă reprezentanții diplomatici ai Aliaților se amestecă pe baza tratatului de pace în gospodăria noastră națională.

Guvernul Averescu nu trebuie în nici un caz să admită călcarea suveranității naționale săvârșită prin intervențiile agenților diplomatici străini, cu atât mai mult cu cât aceste intervenții periclitează soliditatea vieței noastre economice.

Partidul liberal n'a vrut să semneze pacea dela Saint-Germain, cu toate amenințările Consiliului suprem, fiindcă aceasta însemna robirea economică a României. Partidul liberal a preconizat politica rezistenței, care ar fi silit pe Aliați, fiindcă aveau nevoie de un prietin puternic în orient, să revizuiască tratatul dela Saint-Germain, cel puțin în privința clauzelor economice și politice.

Acum începe să se realizeze subjugarea economică a României prevăzută cu atâta înțelepciune de d-l I. I. C. Brătianu.

Conferința d-lui general Dr. Vicol

In sala de Conferințe a Bibliotecei Universitate din Cluj, a avut loc Vineri la orele 7 conferința d-lui general Dr Vicol cu subiectul: „*Despre România-Mare note de călătorii asupra Basarabiei și Bucovinei*".

Începând prin a analiza elementele care caracterisează un popor și îl deosebesc de alte popoare, adică limba și obiceiurile, conferențiarul arată cât a fost de puternic sentimentul de neam la noi Românii Dând pilda altor popoare care și-au diferențiat limba astfel că locuitorii din diferite provincii nu se pot înțelege, d-sa fericește poporul Român pentru că știe să prețuiască această comoară și cu toate influențele dușmanilor nu și-au uitat limba.

Citează fraze luate de la popor atât din Basarabia cât și din Ardeal și arată că oricât de diferit ar fi dialectul provinciilor, locuitorii se înțeleg. Vorbind în treacăt de asemănarea obiceiurilor diferitelor provincii ale României-Mari spune că deși unitatea de limbă și obiceiuri este evidentă, încă nu s'a închegat destul puternic Unitatea sufletească a poporului român și aceasta din cauză că sunt mulți care ne având ocazie ca să-și cunoască în deajuns țara, nu pot ca să o iubească atât de mult încât să treacă cu vederea unele rele, care nu sunt decât aparente și să-și formeze convingerea de ideea puternică de neam care stăpânește pe toți Românii.

Cu acestea oratorul trece la a doua parte a conferinței sale ilustrată cu numeroase proecțiuni de vederi din diferite părți ale provinciilor ce astăzi fac parte din România-Marea.

D-sa explică frumusețea pelsajelor pe care le proectează arătând prin comparații generale caracteristica fiecărei provincii atât în ce privește solul cât și satele și orașele.

Caracterizează tot prin comparație, monuentele istorice din noile provincii pe care le împarte în cetăți, biserici și centre importante pentru desvoltarea culturală a neamului.

Pentru ca să se desăvârșăscea în ascultători sentimentul dragostei de neamul românesc, s'a proectat clișee de porturi naționale a căror frumusețe caracteristică conferențiarul a explicat-o amănunțit, cu această ocazie a fost înfățișat și un clișeu al familiei regale în portul național.

Intreaga serie de proecțiuni a fost încheiată cu portretele marilor voivozi. Stefan cel Mare și Mihai Viteazul iar la urmă cu ale M. M. L. L. Regele și Regina, cu care ocazie conferențiarul țarată menirea frumoasă pe care o avem în comerțul statelor europene, și cât de folositoare ne este consolidarea sufletească dinăuntru, față de eventualele evenimente din afară granițelor țărei.

Terminând, conferențiarul e aplaudat și felicitat de profesorii universitari și de numeroase persoane din distinsul auditor pentru inițiativa pe care a luat-o de a împrăștia negura deosebirelor aparente dintre locuitorii diferitelor ținuturi ale României. *Wy.*

Crima lor și toleranța noastră

Cercetările asupra formidabilului complot organizat de cei dela Budapesta dau în fiecare zi la iveală noui mărturii ale intensității crimei maghiare și toleranței noastre. Printre aceste dovezi, una tipică e scrisoarea oficială, trimeasă prin *poștă recomandată* — ca o sfidare și o batjocură — *dela Badapesta* către toți directorii de școli ungurești din Ardeal, împreună cu *o emblemă de metal* (pusă în aceiaș scrisoare) pe care scrie: *nem, nem, soha.*

Iată reproducerea textuală a scrisoarei:

Liga pentru apărarea integrității teritoriale a Ungariei.

Budapesta, IV. Strada Váczi 31—33.

No. 641—1921.

H.

Stimate domnule Director!

— „Am topit din metal o emblemă cu cuvintele de ordine, pentru a protesta în contra ciuntirei hărței Ungariei. Această emblemă să fie bătută deasupra ușii fiecărei școli sau case ungurești din Ardeal ca o dovadă că adevăratul patriot ungur nu se va liniști și nu se va împăca niciodată, cu ideia îmbucătățirei Ungariei, atrăgând atenția întrușilor ordinari din Ungaria milenară și unitară.

Cu onoare vă trimitem această emblemă, d-le Director, cu rugămintea de a o folosi. In acelaș timp căutați să umpleți alăturatele liste de subscripție pentru formarea unui fond de confecționare a acestor sfinte embleme, cu ajutorul elevilor și a tot ce e unguresc. Acest protest să fie nu numai la ușile școalelor dar și la ușa fiecărei locuințe, chiar și la cele mai umile case dela sate. Spesele de confecționare a acestor embleme sunt de 20 coroane de bucată.

In fine vă rugăm să binevoiți a ne remite prin cecul pastal alăturat spesele de fabricare (20 cor. de bucată) precum și numărul emblemelor pentru care vi s'a făcut plata.

Pentru ajutorul D-voastră patriotic, vă exprimăm dinainte mulțumirile și sincera noastră stimă.

Budapesta, 16 Februarie 1912.

Dr. Aglay János,
vicepreședinte.

Această scrisoare este trimeasă directorului școalei de fete din Baia-Mare.

Iată dar cum școlile ungurești pe care le tolerăm la noi în virtutea respectului elementar de viață pe care-l acordăm tuturor acelora care stau în aceleaș hotare cu noi sunt transformate în focare de propagandă iredentistă contra noastră și într'un colector de fonduri care să alimenteze teze această mișcare criminală.

In acelaș timp iată cum funcționarii Ungurii plătiți de statul român ne trădează și ne subminează, iar noi stând cu mâinele încrucișate ne mândrim cu noblețea și toleranța noastră care în împrejurări ca cele de azi e o adevărată sinucidere. | *S. P.*

Biharia, țara lui Papp Janos

I. Administrația.

Asta ne-a fost porecla în trecut și pe semne nu mai vrem s'o schimbăm.

Județul nostru cu metropola sa, Oradia-Mare, a fost o cetățuie puternică în trecutul Ungariei feudale, iar astăzi este și rămâne diapazonul sufletului unguresc din Ardeal. Față cu o organizație veche și probată, nu ne putem afirma prin forță, ci mai ales prin contrapropagandă politică, culturală și economică, deci prin mijloacele, ce cuceresc mai mult oamenii și massele.

Dar, în Bihor oamenii noștri nu vreau să profite de experiențele trecutului și mai ales, vreau să schimbe mai mult rolul, decât sistemul păcătos contra căruia luptau — altădată.

Bihorul era pepiniera nepotismului celebru al magnaților incapabili de muncă și oficiile se creiau după cum se sporeau degenerații cutărei familii înrudite cu puternicii zilei. Era deci prea firesc ca la noi administrația să meargă anapoda, din care pricină a fost poreclit Bihorul: țara lui Papp János.

Cu un gest de Caesar, d-l *Dr. Aurel Lazăr* delegatul Consiliului Dirigent la preluarea puterii în anul 1919 a mutat și avansat funcționarii fără de a fi consultat măcar un singur fruntaș și a căutat să-și plaseze oamenii, indiferent, dacă e potrivit sau ba și mai ales, fără de a fi chibzuit asupra unei politici, ce se impunea într'un județ tăiat dealungul de țara lui Horthy și cu o cetățuie atât de importantă ca reședința județului: Oradia-Mar

Nu-i vorbă, s'ar putea găsi scuza — dacă ar fi cine să o admită, — că va fi intenționat omul să-și mai revizuiască isprava. Ei de, bietul om, nu putea ști, că în curând Consiliul Dirigent va căuta să se scape de dânsul. Vorba ălnia: omul propune. . .

Dr. Coriolan Pop era bolnav, când a fost numit prefect și boala l-a răpus după un serviciu de 2 luni.

Venirea aprigului prefect *dr. Nicolae Zigre* a intronat o politică sănătoasă pe toate terenurile. Dar n'a mântuit cu îndreptarea păcatelor trecutului, când schimbarea guvernului il determină să stăruiască pentru absolvarea ce și-o ceruse încă dela Consiliului Dirigent. Guvernul l-a numit din nou stăruind prin miniștrii săi, să primească cu orice preț prefectura, dar fără succes.

De aici apoi, Parcele ne au ursit o soartă grea, „Sovietul",

---

care o arată bolșevicii față de fraudă este târgul cari se ține zilnic în piața Sucharow. Particularii n'au drept să vândă. Pânea, carnea, orice afară de miere și câteva legume nu pot fi cumpărate fără „bon de consumație." Totuși în piața Sucharow găsește de toate și 100.000 persoane își procură pe bani pâne, carne, pește, haine, galoși, bijuterii, instrumente de muzică, chiar gramofoane. Uneori gărzile roșii confiscă mărfurile și banii realizați, dar a doua zi târgul e iarăși în plină activitate.

Surprizele bolșevismului.

Viața la Moscova rezervă unui spectator dezinteresat multe surprize. Cum în mijlocul dezagregării generale, păstrează teatrele prosperitatea și strălucirea de odinioară? Marele teatru din Moscova numără înaintea războiului 134 muzicanți. Acum sunt 170. Operele și baletele sunt executate cu o perfecțiune remarcabilă. Artiștii primesc plata în natură. Acelaș lucru se petrece cu toate teatrele care de altfel sunt naționalizate. Biletele sunt gratuite și se distribuie pe rând diferitelor organizații comuniste. Sovietele întind solicitudinea lor la artă, literatură și la toate manifestațiile intelectuale. Artiștii de toate genurile sunt protejați. In schimb nu li se cere decât un lucru: să pule arta lor în serviciul comunismului. Tot așa Ludovic al XIV-lea înrola poeți, scriitori, pictori și architecți pentru a-i cânta gloria. Procedând astfel sovietele au făcut-o din calcul. Având pretenția că pun bazele lumei viitoare îi interesează mai mult generațiile viitoare decât cea actuală, care n'a fost formată la doctrinele lor.

Pentru a le cuceri na'u cruțat nimic.

Astfel se explică preocupările lor pedagogice și propaganda intensă pe care o fac tinerilor și chiar copiilor prin cărți, imagini și prin mijloacele cele mai ingenioase prin care se poate exprima o predicație comunistă. Din acest punct de vedere trenurile de propagandă care circulă prin toate ținuturile și de unde poți procura cărți, broșuri, gravuri etc. sunt caracteristice.

Dar Robinson Crusoe când a fost zvârlit de furtună pe o insulă pustie s'a gândit întâi să și facă bibliotecă și instrumente muzicale.

Dacă Rusia va scăpa din prăpastia în care o împins-o deja bolșevismul ar fi minunea realizată de viață care e mai puternică decât toate întreprinderile omenești.

după cum e poreclită clica parlamentarilor averescani (onoare escepțiilor), a impus o dictatură, ce își arată deja roadele funeste, chiar prin intronarea vechiulului sistem unguresc. Astfel, a impus guvernului numirea ca prefect a d-lui colonel *Bacaloglu*, care nu cunoștea județul și nu l'a putut cunoaște.

Urmașul său D. prefect *Iosif Iacob*, avem informații sigure că n'a vânat, după prefectură, dar sovietul a știut să-și impună voința și d. Iacob e sănătos în oficiu. Rudă cu 3 parlamentari și prin dânșii prieten cu sovietul, ajunge dela masa de studiu conducătorul județului. Ar fi acum un act de eroism să presupuni, că d-sa nu e terorizat de soviet.

Rerforma agrară se face, după putință, D-l președint *V. Ionescu* om de inimă și iubitor al țăranului, face tot posibilul pentru rezolvirea acestei probleme atât de importante.

Averescanii îi dau tot concursul, impunând prefectului ca ajutor pe unul dinte ei, un medic-moșneag, ieșit la pensie în vechiul Regat și venit aici să se recreieze, dar dacă ginerele muncește în areopag bătrânul, deși absolut neorientat în materie și necunoscător al situației specifice de aici, încearcă să lucreze și dânsul deslegând ușoara problemă a împroprietăririi așteptată aici mai mult ca oriunde.

Județul e plin de samsari și agenți de toate felurile; specula bântuie nesupărată, populația e exploatată și traiul se scumpește prin contrabandă. N'auzi de cât plânsete și suspine, deși, har Domnului, n'am mai avut niciodată atâția delegați, inspectori și șefi de alimentație, inspectori contra speculei, inspector general al refacerei, administrativ alții cât mai doriți. Păcat, că lumea nu prea știe de ei, decât doar statul care le plătește salarii mari și diurne grase.

Stomacul e cel mai rău sfetnic. Asta o știe și d. Ienică Atanasiu, care s'a îngrijit de noi, rezervând pe seama populației de aici (dela noua recoltă) nu mai puțin de 427 vagoane grâu, 120 porumb și 90 v. făină, schimbând în acest scop 11,563,300 coroane în proporția 1:2 — 5.781,650 lei, când leul era 3.80 —4.50. Ce păcat, că lumea n'a ajuns să le și vadă. Fapt e că cerealele sunt scumpe, dacă le mai găsești, prefectura nu are bucate iar populația duce lipsă de pâine și mălaie, deși „aleșii națiunii" se întrec în a interveni pentru „bietul județ" la ministere, subsecretariate, etc.

Chiar acum s'a îngrijit județul și de sămânța de primăvară. D-l Fodor Petru, profesor la școala normală și funcționar în același vreme la consilieratul agricol, după o petrecere de 100 zile în București a adus grâu pentru însămânțare cu preț de aproape 30,000 lei vagonul. Vorba e că este, nu importă prețul.

Cum să nu fie supărată populația? De mâncat nu are, marfa o plătește scump, iar în ceeace privește vitele, în lipsa furajelor, e nevoită să le vindă, pe un preț de nimic în pragul primăverei. Herestraele, în lipsă de vagoane nu pot transporta lemnele ce reprezintă miliarde și astfel sunt nevoite să înceteze lucrul, lipsind populația așezată în creerii munților, de unicul mijloc de trai.

Nime nu se interesează de ea. **Funcționarii administrației, în lipsă de control și mai ales cu fantoma permutării deasupra capului caută să fie pe placul sovietului atotputernic. Notarii comunali nu și-au prea încheiat nici registrele dărilor de ani de zile, unii absentează dela oficiu, ocupați fiind cu afaceri personale, iar primarii își fac de cap, ca d. ex. cel din orășelul Beiuș, asupra căruia voi reveni.**

Administratorii de plasă și ajutoarele lor, au fost numiți după vechiul sistem. E nostim cazul plășii Sălard, care grație încrucișării diferitelor interese, are deodată 3 primpretori, în timp ce alte două nu au titular.

In centru, lucrurile merg și mai bine. Județul n'are decât un deficit de cca. 27,000.000 (douăzeci și șapte milioane). La subprefectură sunt tot atâtea posturi, câte au fost creiate de aristocrații unguri pentru protejații lor, când Bihorul era încă pe atât de mare, de cum este astăzi. (In trecut avea un teritoriu de 10.200 km. p. cu 600.000 suflete în 403 comune) deși în urma delimitării nouei frontiere, trebuiau reduse nu numai din considerații financiare, ci mai ales în urma micșorării sferei de activitate a administrației.

Cea mai recentă ispravă a sovietului este impunerea numirii primnotarului *Cornel Beșan* ca subprefect al județului în calitate de „comisar guverniai" în era Boila-Missits, când prefectul dr. C. Pop delegase o comisie pentru controlarea comisariatului, d-l Beșan a refuzat orice control, iar prefectul a fost desavuat telegrafic de către resort.

Ancheta la comisia de alimentare, impusă în lunile trecute de comisia administrativă n'a constatat de cât lipsa dosarelor. (Vezi cazul Consiliului Dirigent.)

Locul rămas vacant în urma avansării d-l Beșan a fost încredințat d-lui *dr. Victor Fildan* fost preot în comuna Drăgănești pe care d-l *Lazar* iarăși l-a distins cu postul de al doilea primnotar la județ, preferând un Român care a funcționat 17 ani în administrație, unde a fost tolerat de Unguri numai pentru talentul său administrator. Acest d-l Fildan, e cunoscut de Bihoreni încă din vremea luptei date de Beiușeni contra vicarului Mangra, care împreună cu șeful său de stat major Andrei Horvath, actualul president al averescanilor (ajuns aici după ce a trecut ca „fruntaș" prin Partidul lui Kossuth, Tisza, Mangra, partidul național și deocamdată Averescu până vine alt guvern) voia să impue ca protopop pe acelaș d-l Fildan omul „fișpanului" (prefect) unguresc, care a amenințat pe actualul episcop *Roman Ciorogariu* cu suprimarea aiutorului (congruei) preoților și alte șicane, dacă d-l Fildan va fi numit decătre Consistor.

In arhiva secretă a prefecturei s'a găsit raportul confidențial al primpretorilor Wertheimstein și Zih Károly, în care atrage atenția prefectului asupra primejdiei ce amenință statul și ideologia ungurească prin întărirea de către Consistor a înflăcăratului naționalist Petru E. Popp susținut de șovinistul Cosma, căruia după luptă de șapte ani a izbutit să înfrângă urgia administrației cu sprijinul actualului episcop, pe atunci noul vicar R. Ciorogariu.

Acest d-l Fildan este azi avansat, deocamdată ca substitut, la rangul de al doilea șef al administrației județene, datoare să veghieze și asupra Siguranței statului.

Să sperăm, că „sovietul", își va impune și de astădată voința d-lui ministru Argetoianu.

Țin însă să-l asigur pe d-l ministru, că oricâte hatâruri le va mai face, acestor părluți ai patriei, și naufragiați ai partidelor politice, la o criză de guvern ei nu vor fi opriți de nimic să încerce o învadare în viitorul partid guvernamental, căci doar și statornicia în datini și moravuri e o virtute.

C.

INFORMAȚII

Meditațiile religioase ce vor continua în întreg timpul postului sf. Paști se țin și anul acesta în fiecare Duminecă la ora 6. d.m. în sala mare a Căminului studențesc str. Avram Iancu 11. Cu această ocazie va vorbi mâine de dr. Tripon tratând un subiect religios.

■

Vizitați expoziția de pictură și sculptură „Salonul de Artă Ardeleană", dela Prefectură, care mai rămâne deschisă, numai până la 5 Aprilie.

■

„Cultura Poporului" a organizat un ciclu de 24 Conferințe de istoria, limba și literatura română, cari se vor începe în curând și se vor ține în localul Corpului VI. Armată, din Calea Victoriei.

Ele se vor urma astfel: Domnul Profesor G. Mateescu va ține o serie de 12 Conferințe, Lunea și Joia, între orele 5—6 seara, din istoria românilor și Domnul Profesor Romul Demetrescu, o serie de alte 12, Marțea și Sâmbăta, între orele 6—7 seara din limba și literatura română.

Persoanele cari doresc a audia aceste conferințe, se vor înscrie până la 3 Aprilie 1921 la Secretarul General al „Culturii Poporului", Domnul Colonel Bacaloglu, în Strada Regală (Majalis) 5, în fiecare zi de lucru, între orele 9—11 și 4—6. Taxa pentru întreg ciclul, e de 40 lei de persoană.

Data începerii și subiectele, le vom anunța la timp.

■

Citim în „Viitorul": „In Monitorul Oficial a apărut o deciziune după care se pune la dispozițiunea serviciului de aviație civil, care se știe că a fost concesionat unei societăți străine, atelierele aviației militare.

„E tocmai lucru pe dos de ceeace ar trebui să fie și temerile noastre, atunci când ne-am ridicat împotriva concesiunei, se arată întemeiate.

„Nu aviația militară e menită să ajute pe cea civilă, ci viceversa, aviația comercială, prin desvoltarea ei în timp de pace, trebue să pună la dispoziția apărărei naționale tot utilajul ei, ca și personalul de piloți, mecanici, etc.

„Dar, ca la noi la nimeni..."

■

Dela Direcțiunea regională P. T. T. eri sa comunicat că din lipsa materiilor prime o mare parte de telefoane nu funcționează atât în Cluj cât și în restul Transilvaniei.

La granița Maramureșului în momentul de față se lucrează da către comisiunele română și cehoslovacă, la fixarea definitivă a hotarului.

■

D-l Iuliu Maniu a declarat următoarele unui ziarist bucureștean, în legătură cu retragerea Federației din Parlament:

„Opoziția națională va socoti ca ilegale ședințele ce să vor ține în tot acest timp, trimițând la începutul fiecărei ședințe câte un membru al ei, care se prezinte Camerei conținutul unui protest al opoziției naționale unite împotriva încălcărei legilor țării și al regulamentului Parlamentarului".

■

D-l Th. Mihali a telegrafiat că se va înapoia Luni la Cluj aducând întregul plan de prefacere a secretariatelor generale.

■

Carul care va fi donat din partea orașului Cluj cu ocazia căsătoriei A. S. R. Principele Carol, se află expus publicului în strada Traian (fost Arpad) No. 15.

■

Deși ni se comunicase că primăria ar intenționa suprimarea taxei de 50 bani, ce se plătește pentru scaunele din grădinile publice, deoarece comuna nu are fonduri pentru întreținere, iar cum anul trecut aceste taxe i-au adus un venit de 33 mii lei, s'a hotărît ca să nu se mai suprime taxele.

■

Primăria a înaintat Ministerului internelor un proect de *dare de chirie* pe care trebue să o plătească orașului toți proprietarii de case și chiriașii care locuesc în Cluj și care au mai mult de 2 odăi și o bucătărie de familie sau mai mult de o odae de individ. Darea aceasta se va încasa prin perceptorat și va fi de 100 lei de odae. Vor fi scutiți de această dare militarii și oficianții care plătesc o chirie egală sau mai mare decât au spese de chirie dela stat."

■

In consiliul de eri de la primărie s'a votat proectul pentru introducerea unei dări de lux în folosul comunei, dare care va fi de 5 la sută. Aceasta dare e deosebită de acea care se plătește acum Darea de lux se va încasa numai de vânzătorul ultim al obiectelor, care va fi obligat să se supună controlului agenților comunali însărcinați cu aceasta.

■

Secietatea Ocrotirea Orfanilor din Răsboiu aduce la cunoștință generală că Marti în 29 Martie a. c. are loc la Teatru Național Premiera Piesei „Bujorești" în folosul orfanilor din Răsboiu. Comitetul face un călduros apel la toată Societatea din Cluj să ia parte la reprezentație.

Biletele se găsesc la doamnele din Comitet la biroul Societăței strada Cogălniceanu Nr. 8 și seara la casă.

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

Cine vrea să fie sănătos și să cunoască mijloacele de apărare contra oricărei boale îi recomandăm cunoscuta lucrare a d-lui Dr. *Vasile Bianu*, medic colonel în rezervă „Dicționarul Sănătății", premiat de Academia Română. Acest bun și folositor *doctor de casă* nu trebue să lipsească din nici-o casă, cu atât mai mult, cu cât e singura lucrare în genul acesta scrisă în românește și din care nu se mai află de vânzare *decât puține exemplare*. Toate prescripțiile igienice și mijloacele de vindecare ale tuturor boalelor sunt cuprinse în această carte de aproape 1000 de pagini, împodobită cu 350 de figuri, și care cu toate acestea *coastă numai 50 de lei*. Se găsește de vânzare numai în Cluj la librăriile „Alexandru Anca" și „G. Onișor", din Piața Unirii și la „autor" în strada Elisabeta No. 13,

■

Sâmbătă 26 Martie, în locul comediei „Cărăbușii" se va juca „Instinctul", în urma marelui succes repurtat la Teatrul Național, cu d-na Olimpia Bârsan și d-nii Zaharie Bârsan, Neamțu și Psatta în rolurile principale.

Spectacolul va începe cu „Ceștia Satul" excelenta comedie de Salon, de Al. Jean cu d-na Olimpia Bârsan și d-l Constantiniu în rolurile principale.

■

D-l Simion Popovici a fost numit agent sericicol la „Centrul sericicol Recaș.

■

La regiunea sericicolă din Lugoj se lucrează la întocmirea tablourilor pentru distribuirea de semințe de vermi de matasă pentru crescători.

Cantitatea care se va distribui este de 103 kg. — Din această cantitate se speră într'o producție de 150—200.000 chilograme de gogoși, ceea ce înseamnă, că cultivatorilor ei s'au distribuit valori de 4 milioane lei.

■

Duminică 3 Aprilie 1921 la ora 15 (3 p. m.) „Cultura Poporului", va sărbători în sala „Reduta" pe domnul Profesor Universitar Pompei, pentru înalta distincțiune acordată de guvernul francez, decorându-l cu „Legiunea de onoare".

Sunt invitați a lua parte la această sărbătoare toți intelectualii din Cluj.

In aceiași zi la ora 20 (8 seara) va avea loc o masă comună la Cercul Militar.

Persoanele cari doresc să participe la această masă, se vor înscrie până în ziua de 31 Martie a. c. inclusiv, la Secretarul General al „Culturii Poporului", Domnul Colonel Bacaloglu, în Strada Regală (Majalis 5.)

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, licheruri, renumita țuică de Văleni și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 25 Martie

Prezidează d-l ZAMFIRESCU.

Pe banca ministerială domnul Trancu-Iaşi *federaţia lipseşte din şedinţă.*

D-l MIHAIU POPOVICI citeşte declaraţia de protestare a federaţiei retrase. Spune că cauza retragerii sunt ilegalităţile samavolnice ale majorităţii, şi declară că federaţia nu se va întoarce până ce nu va fi restabilită legalitatea.

D-l SLĂVESCU atrage atenţia preşedintelui că ori d-l Popovici rămâne, sau continuă naveta.

D-l POPOVICI „La canalii nu răspund".

D-l SLĂVESCU aleargă furios în culoar. La întoarcere roagă pe preşedinte să nu se mai ocupe cu insulta adusă deoarece el a aplicat o lecţie cuvenită insultătorului.

PREŞEDINTELE dezaprobă federaţia.

D-l CRISTESCU protestează în numele grupului comunist contra excluderei deputaţilor, opoziţiei. Preşedintele anunţă întârzierea de 15 zile a întoarcerei Prinţipesei Elena şi Principelui Carol.

Să pune în discuţie articolele referitoare la legea asociaţiunei profesionale.

Vorbeşte deputatul Dunăreanu.

SENATUL

Pe banca ministerială d-nii Coandă, Argetoianu, Negulescu, Trancu-Iaşi şi Petrovici.

D-l NEGULESCU depune proectul referitor la controlul învăţământului.

D-l TRANCU-IAŞI depune proectul pentru încurajarea construcţiilor.

D-l HERA depune proectul de lege din iniţiativă parlamentară pentru abolirea decretelor legi în viitor; decretele prezente să fie urgent ratificate.

Camera admite urgenţa. Se trece asupra discuţiei legii agrare, Vorbeşte d-l LAHOVARY. Să pune la vot legea Bujor. Federaţia votează contra. D-l AL. CONSTANTINESCU declară în numele partidului naţional-liberal că votează legea partidului său cu atât mai bucuros, cu cât sa admis menţinerea preţului fixat de partidul liberal. Legea se votează cu 93 voturi pro şi 25 voturi contra.

Congresul economic al provinciilor alipite

— Ziua a II-a —

(Dela coresp. nostru din Bucureşti)

Prezidează d-l Russu.

D-l Orghidan vorbeşte în numele organizaţiilor de negustori din Bucureşti.

D-l Victor Delen tratează chestiunea unificării legislaţiei economice.

D-l Victor Bontescu face observaţiuni asupra chestiunei valutare şi băncii de emisiune.

D-l Bibicescu arată greutăţile Băncii Naţionale, care, după ştampilarea a 3 miliarde de coroane, a avut la schimb 8 miliarde!

D-l Victor Bontescu cere participarea la conducerea Băncii Naţionale şi a reprezentanţilor din provinciile alipite, ceeace s'a şi legiferat la Parlament.

D-l Bibicescu spune că Banca Naţională nu se opune.

Citiţi „Infrăţirea"

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Reg le Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj

„UNIVERSUM" inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 31

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 Telefon No. 350

Viaţa sportivă

Mâine, Duminecă 27 l. c. vor continua întrecerile pentru liga. Echipele cari vor lua parte sunt următoarele:

La ora 1: SSU—KAC
„ „ 3: KKASE—KMTE
„ „ 5: Victoria—CFR

Luni după masă la ora 3½ va juca echipa din Târgul-Mureş MAC (Clubul Atletic Târgul-Mureş) cu Haggibor. — Inainte de acest joc va fi o întrecere a „old-boy"-lor (jucători cari nu au jucat de 10 ani.) Jocul „old-boy"-lor începe la ora 2½ şi va fi un joc atractiv, senin, cărula nu-i vor lipsi nici situaţiile comice.

Intrecerile între echipele Victori—CFR şi MAC—Haggibor vor fi conduse de d-l Gustav Smidt, preşedintele Corpului arbitrilor din Uniunea de football austriacă. Un arbitru care a condus mai multe match-uri reprezentative internaţionale.

Rezultatele de până acum ale întrecerilor din Cluj pentru ligă sunt următoarele:

1. Victoria, 4 puncte, a dat 11 goaluri, a primit 2.
2. Haggibor 4 puncte, a dat 3 goaluri, a primit 1,
3. Universitatea 3 puncte, a dat 3 goaluri, a primit 2.
4. C. F. R. 1 punct, a dat 1 goal, a primit 2.

Echipele KAC, KKASE, KMTE, n'au câştigat încă niciun punct,

Studenţii înscrişi în S. S. U. cari doresc să ia parte în echipa atletică, să se prezinte la comitet, în fiecare zi între orele 6½—7½ pentru legitimare la comitetul regional.

Norvegianul Hanwald Störm a bătut racordul mondial în fugă de 5000 metrii dela 8'337" la 8'277".

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Duminecă:
„Vioara fermecată."
Luni, Marţ:
„Vioara fermecată."
Mierc., Joi, Vin., Sâmb., Duminecă:
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA

Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Golgota."
Duminecă, Luni:
„Acuz." Dramă. Film Pathé. Partea I.
Marţi, Miercuri:
„Acuz!" Partea II.
Joi, Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Sâmbătă dela ora 7½ seara:
„Zestrea unei Miss."
Duminecă, Luni, Marţi:
„Misterul casei de nebunii." Partea I. Dramă detectivă.
Miercuri, Joi:
„Misterul casei de nebunii." Partea II.
Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebunii." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

In vederea sărbătorilor de Paşti, Ministerul de răsboi a acordat un concediu de 10 zile soldaţilor de religie catolică.

Eri a început procesul bolşevicilor Rakowski şi Al. Constantinescu, judecaţi în contumacie.

Asemenea, a început şi procesul duelului Maican-Zamfirescu. (Se ştie ca, în acest duel, a fost omorît fiul preşedintelui Camerii deputaţilor.)

Comerciantul Ciprut, dispărut din Brăila, lăsând datorii de 2 milioane, s'a sinucis eri în trenul de Brăila, care staţiona în Gara de Nord din Bucureşti.

Alegerile din Albania au trimis în Camerâ 13 aromâni şi 59 albanezi.

Curţile marţiale încetează funcţionarea cu începere de la 1 Aprilie. Tot dela aceiaşi dată, vor funcţiona consiliile de răsboi, afară de locurile unde e decretată azi starea de asediu. Monitorul oficial de eri dă amănunte.

D-l Mihaiu Popovici a provocat la duel pe d-l Slăvescu, în urma incidentului petrecut în culoarele Camerei.

Ministerul de interne a luat dispoziţiunea că refugiaţii ruşi, originari din Basarabia, să fie trimişi la vetrele lor.

Un discurs al lui Millerand

Millerand a pronunţat la Lyon un discurs care merită să fie comentat. In câteva fraze, preşedintele republicei franceze a definit rolul său şi a expus un program de descentralizare şi legislaţie socială.

Găsim în acest discurs idei scumpe lui Millerand şi apărate de dânsul în tot timpul vieţei sale politice. Ajuns preşedinte al republicei, Millerand nu se desinteresează de ideile lui şi crede că acum e timpul să le apere şi să le impue.

De altfel, nimic nu se opune ca un şef de Stat să exprime în discursul său idei politice şi nu vedem pentru care motive ar fi redus să joace un rol încărcat de onorari şi să nu pronunţe decât discursuri solemne.

Opinia publică înclină să creadă că nu trebuie să fie vre-o ceremonie fără ca şeful Statului să asiste şi să pronunţe cuvinte protocolare.

Adevărata muncă a preşedintelui e în altă parte şi acesta nu s'ar putea bucura nici de libertatea gândirei nici de timpul necesar reflexiunei dacă ar fi obligat să facă călătorii continue. E bine însă ca preşedintele să se folosească de câteva ocazii fericite, cum e călătoria la Lyon, pentru a arăta interesul pe care-l poartă treburilor publice şi a exprima câteva idei precise.

Ceeace a şi făcut Millerand când s'a dus să vadă lucrările de amenajare a Ronului. Discursul lui Millerand nu-i lung, dar spune ceeace trebuie.

Preşedintele crede că rolul său este de a exercita toate puterile pe care i le dă constituţia şi nu vrea ca Elyseul să fie un loc de exil. El crede că colaborarea personală cu membrii guvernului, acordul permanent cu preşedintele consiliului, contactul cu membrii parlamentului şi reprezentanţii calificaţi ai opiniei publice este indispensabilă. Millerand declară că îşi aplică metoda de şase luni şi ea n'a fost criticată de nimeni.

Millerand a lăsat să se înţeleagă că ar aproba asocierea consiliilor generale la alegerea prezidenţială, după care şi-a exprimat admiraţia pentru aceste adunări judeţene care sunt în contact cu Ţara, se ocupă cu afaceri mai precise şi cu interese mai generale decât politica şi au adus mari servicii Franţei. Ele au exprimat în toate împrejurările deosebite ideile naţionale în mod simplu şi sănătos. In timpul războiului au fost de multe ori interprefele bunului simţ şi ale patriotismului popular. De aceia opera descentralizărei trebue începută cu consiliile generale cărora să li se dea puteri mai întinse.

Tot consiliile generale ar putea fi însărcinate şi cu realizarea operei de prevedere socială pe care toată Franţa o doreşte, cu toate metodele propuse până acum sunt diferite şi au ocazionat introducerea în legislaţie a multor procedee periculoase de intervenţionism. Această operă nu va fi realizată decât în viitor, adică atunci când starea financiare se va mai îndrepta.

Sfârşind, Millerand face apel la unirea tuturor. Încă din ajunul alegerilor din 1919 a definit largă toleranţă care trebuie să inspire partidele şi guvernele Franţei.

Spectacolul măreţ al unui oraş nobil şi harnic cum e Lyonul i s'a înfăţişat ca simbolul spiritului care însufleţeşte naţiunea şi care împacă cultul ideilor cu grija realistă a muncei.

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase maşini de călcat şi de fiert calitate bună garantată şi becuri electrice în cantităţi mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acţii.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la

22 CZINK

Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Organizarea educației fizice

Din inițiativa I. P. S. S. Mitropolitului dr. Miron Cristea, d-lor Ștefan Meitani, vice-președintele Senatului, general M. Aslan, general Herbay, senator M. Vlădescu, rectorul Universității din Capitală, P. Buțor, profesor universitar și E. Melidon, se va depune azi în Senat, un proect de lege pentru organizarea educației fizice în școală, armată, în societățile de sport și gimnastică a meseriașilor, a muncitorilor și a țărănimei.

Toate orașele și comunele vor pune la dispoziția tinerimii terenurile necesare pentru arene, localurile pentru diferitele exerciții de gimnastică și sporturi.

Se va înființa un „consiliu superior" de educație fizică al cărui scop este de a armoniza și reglementa practica exercițiilor corporale de cari depinde perfecționarea organizmului.

El va funcționa pe lângă președinția consiliului de miniștri ca „organ de stat", bucurându-se de toată libertatea de acțiune necesară. Consiliul superior se va compune din 25 de membri.

In cadrul activității consiliului superior, între toate chestiunile de educație fizică ce privesc următoarele instituții: ministrul de instrucție, ministerul de răsboi, ministerul muncii, federațiile sportive.

Pentru pregătirea profesorilor de educație fizică, specialiști în diferite ramuri, se va înființa de ocamdată un „institut superior" pe lângă universitatea din Capitală.

Institutul va cuprinde 6 secții de specializare: educație fizică pedagogică, educație fizică militară, educație fizică medicală, educație fizică sportivă și educație fizică pentru sexul femenin.

Educația fizică pedagogică (generală), aparține ministerului deinstrucție și privește tineretul de ambele sexe din școlile primare, secundare și superioare.

Universitățile și școlile superioare, vor înscrie educația fizică în programul lor, vor avea profesori speciali pentru această disciplină și săli de gimnastică și vor obliga pe studenți să le frecventeze.

Educația fizică militară, va aparține ministerului de răsboiu, care va dispune de profesori speciali pregătiți tot la institutul superior.

Educația fizică „profesională", va aparține ministerului muncii și ocrotirilor sociale. El va supraveghia aplicarea ei la toate categoriile de muncitori manuali, în raport cu vârsta și cu felul profesiunii.

Educația fizică sportivă aparține societăților speciale constituite din inițiativă privată în scopul de a perfecționa diferite ramuri de sport, ca: înnotul, scrima, tirul și diferite alte jocuri cu caracter sportiv.

Educația fizică medicală, aplicată în scop terapeutic, se va face în anume stabilimente de stat sau particulare, sub conducerea medicilor specialiști în această ramură și cari au obținut autorizația dela consiliul superior.

Intreținerea personalului și procurarea materialelor de educație fizică, pentru fiecare din ramurile ei, cad în sarcina ministerelor respective.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Sâmb.: „Cărăbușii."
Dum. mat. Cinematograful.
„ seara „Instinctul."

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

74 INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

Fabrica și Centrala Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Nu intrați în alte magazine, înainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

La magazinul de modă ARDELEAN

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 22.

◆

Au sosit pălării de primăvară pentru domni și doamne, precum și tot felul de articole de modă. 512

Publicațiune.

Regimentul 14 Călărași, aduce la cunoștința ofițerilor de rezervă mai jos notați, care au fost mutați în acest regiment prin ordinul M. R. No. 51243 de a-și trimite de urgență adresele exacte, la Comandamentul Regimentului 14 Călărași în Jibou Jud. Sălaj, pentru a li-se trimete ordine urgente.

Contrariu vor fi urmăriți.

1. Sabetai St. Leon Căpitan din Turnu-Severin.
2. Ghiosin Gh. Ionel Sub Locotinent.
3. Bateanu Gheorghe Căpitan fost la școala Milit. de Cavalerie.
4. Carnabat Ștefan Căpitan fost la Regtul 6 Artilerie.
5. Mareș Vasile Căpitan fost la Regtul 1 Artilerie.
6. Tirtescu Dumitru Căpitan fost la Regtul 12 Artilerie.
7. Mavrojani P. Alexandru Căpitan fost la Divizia 4-a.
8. Opreanu R. Ovidiu Locotinent fost la Regtul 15 Artilerie.
9. Catargiu Barbu Locotinent fost la Regtul 23 Artilerie.
10. Corenescu Alexandru Locotinent fost la 7 Artilerie.
11. Neacșu Nicolae Locotinent fost la 13 Artilerie.
12. Rosnița Ioan Locotinent fost la 3 Artilerie.
13. Manea Grigore Locotinent fost la Regtul 7 Artilerie.
14. Topliceanu Dumitru Locotinent fost la Divizia 4-a.
15. Costyache Nicolae Sublocotenent fost la Regtul 20 Artilerie.
16. Pleșa S. Grigore Sublocotenent fost la Corpul 1 Armată.
17. Sandulescu Ioan Sublocotenent fost la Regtul 13 Artilerie.
18. Temesvari Ioan Căpitan din Brașov.
19. Gugenberger Leopold Locotinent din Brașov.
20. Lupu Gheorghe Locotinent din Tg.-Mureș.
21. Vajna Adam Locotinent din Brașov.
22. Mihelfy Adalbert Locotinent din Cluj.
23. Petele Ernest Locotinent din Cluj.
24. Rudnyaszky Ludovic Locotenent Tg.-Mureș—Trel-Scaune.
25. Lupul Ștefan Locotinent din Cernăuți.
26. Mariafi Gavril Subloçotinent din Tg.-Mureș.

Comand. Reg. 14 Călărași:
Colonel Simboteanu.

346 A sosit o mare cantitate de

sârmă pentru electrică și sonerie

cari se vând cu reducere de 20% la toți instalatori.

Tot felul de accesori pentru biciclete, soluție mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate și prospete se vând cu prețuri de reclamă la:

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

Sa deschis

In Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. □□□□□□□□□□□□□□

Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei.

517 Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Prima Fabrică de dopuri de plută

P. Manelides & Co. fost Hollinek

519 Galați, Strada Gl. Berthelot No. 110.

Aduce la cunoștința Onor. chientelei că renovând instalațiune și primind o cantitate însemnată de plută este în masură a livra orice cantitate de dopuri de orice dimensiune cu prețuri convenabile.

Se caută maestru tăbăcar

448 care cunoaște tăbăcăria în tanin și crom. A se adresa la Ad-ția Ziarului.

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

cu prețuri reduse

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu sireturi negre, solide, costău înainte Lei 300	acum Lei	195
Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costău înainte până la Lei 180	„ „	90
Pantofi de dame cusuti cu rame piele de Chron negre costău înainte până la Lei 300	„ „	199
Ghete pentru copii și fete costău înainte până la Lei 250	„ „	75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

Reclama 240

COMPTABIL fiind specialist în bilanțe se angajează imediat. Oferte se trimit la „Reclama" Piața Unirei 4 sub designați a „Electricitate". 529

Reclama 239

STENO-DACTILOGRAFĂ cunoscând perfect și corespondența în limba română și germană se angajează imediat. Oferte se trimit la „Reclama„ Piața Unirei 4 I. sub „Electricitata". 528

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîtu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

CAUT post pentru după masă vorbesc românește, ungurește.

COMPTABIL cu școala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PRESĂ PENTRU FĂCUT CĂRĂMIDE, puțin uzată se află de vânzare. Se poate privi în atelierul de reparații de mașini mechanice BONEA și CHINTEA Cluj, Calea Dorobanților (Honvéd) 73. Totacolo intreprird orice reparații de totfelul motoare, automobile, mașini technice și economice etc 531

DE VÂNZARE dormitor puțin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Jonel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

DE VÂNZARE prânzitor de salon complect, aranjamente de durmitar și bucătărie, pian, covoare, perdele și candelabre. Cluj, Calea Regele Ferdinand (fost Ferenc József) No. 40

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Perderi:

PERSOANA care a găsit două inele unul cu un diamant mic și altul cu un diamant și două rubrie, pierdut pe str. Iuliu Maniu distanța dintre Corso și str. Viahuța, este călduros rugată, a le aduce la Administrația ziarului „Infrățirea".

Închirieri:

Reclama 245

CAUT 2 camere în centrul orașului corăspunzatoare pentru birou. Agenții vor fi onorați. Oferte la „Reclama" Piata Unirei 4.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să iau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vize acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lună 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicîu etc. pot găsi adresându-se Administratia ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului infrățirea sub „Oliver".

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnirează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREȘTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana

in CLUJ

str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

Emanoil Samson

Fabrică de piele Cluj,

Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză. 112

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresați-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577 Intreprinderi și pentru provincie.

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piața Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat. . . .	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat. . .	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat. . .	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat. . .	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame . .	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni . .	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte MARCA „ÉVO"

Reclama 229

„MOTOR"

Soc. Anon. Facrică de Construcții și Reparații de Automobile și mașini, Cluj Str. General Poetaș (Dezsma-u.) 21.

Își va începe activitatea pe ziua de 29 Martie cor. și este cea mai mare fabrică din Cluj care se ocupa în stil mare cu fabricația de automobile. Execută reparații parțiale și generale, posedă atelier special de tinichigerie, lăcuește, face caroserii, și tapitează, execută orice sistem de iluminat pentru automobile, repara cauciucuri, camere, anvelope și poseda instalație de sudaj.

Pe lângă aceasta se ține la dispoziția onor. public în treacat sau stabil în Cluj garajuri și poxe.

Pentru înlaturarea ori-carui eventual incident posesorii de automobile pot da mașinele lor spre examinare acestei fabrici care va executa un control minutios asupra masinelor puse în funcțiune.

Fabrica „Motor" primește comenzi pentru cumpărarea și vânzarea de automobile orcarei marci. Garantează pentru o executare ireprosabilă, în atelierele sale fiind angajați numai lucratori de prima mână.

Prima mașină care va fi data fabricei „MOTOR" spre reparație generală va obține un preț de reclama. 524

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, paști, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Salonul de modă

„VENUS"

și a mutat atelierul în

Cluj. Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.

Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.

108

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 **CUPOANE DIN ZIAR.** Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 47 PENTRU MICA PUBLICITATE

Atenţiune!

Inainte de aţi procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă preţuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbaţi şi copii şi pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeşi lei 20. 465

Stofe pentru bărbaţi, dame şi băieţi en gros.

Alexandru Hosszu.

KATZ & BERNAT

Işi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei

445

Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumseţează pielea şi îi da fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubiţele, încreţiturile întinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie în frumseţează pielea

PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere invizibil pielea.

57 **Dr. Földes şi Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumeri

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

FRAŢII UNGAR

prima măcelărie şi cărnăţărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cârnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu cuşant şi preţurii moderate.

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).

140

Numai lucrul bun se răspândeşte!

Procurarea unui clopot e chestie de încredere, din cauza aceasta singur preţul nou poate fi lucru principal.

CLOPOTE

executate sub conducerea persoanelor cunoscătoare de branşe, cu garaţiile cele mai extinse, numai din material de prima calitate, metal pentru clopote curat şi nou, fără amestecare de materiale ieftine. — Clopotele noastre au prin urmare un ton curat, sonor, care se aude în mare depărtare şi au o durată lungă.

Noi fabricăm numai un singur soiu neîntrecut de clopote

Cu toate că aceste sunt de calitate superioară, preţurile sunt ieftine!

Comenzi se primesc din partea reprezentantului nostru: M. ANGHEL CLUJ, Piaţa Mihaiu Viteazul No. 40.

Termen de livrare scurt

Parochiilor mai mici şi mai sărace le acordăm bucuros înlesniri de plată.

Fabrică de maşini SCHIEB soc. pe acţii

Secţia turnătorie de clopote. Fondată în anul 1831.

505 **SIBIU, STRADA SAREI No. 37.**

Să capătă

BERE DE PAŞTI

dela fabrica de bere

Czell

499

„Radio" 633.

Cu păhar în fiecare restaurant cu sticlă în cafenele şi în băcănii.

Cafeneaua şi restaurantul

„METROPOL"

Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu preţuri favorabile. Fiecare Marţă cântă MUSICA MILITARĂ.

61

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Cel mai mare

Magazin de Ghete

din Cluj

Roth

din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.

15

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama

se primesce ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Sesiunea pe 1921--1922.

Tariful şi lănuri la cerere.

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la

Gaspar Friedman

Str, Reg. Ferdinand No. 35.

444 Palatul Urania.

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploşniţe,

319 care le distruge chiar şi ouăle.

Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei.

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitân) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocăneasca albită şi nealbită, pânză tela,

14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, meto.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 185 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 31 Martie 1921

Infrăți

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Retragerea „opoziției naționale"

— O nouă zădărnicire a activității parlamentare

Iubitorii de spectacole senzaționale, — atât oferă deocamdată ședințele Corpurilor legiuitoare, — au de câteva zile un admirabil subiect de comentarii cotidiane: retragerea „opoziției naționale" din Cameră. Discuțiile în jurul moțiunei Argetoianu-Schuller oferiseră tot ceeace sunt în stare să realizeze, ca tumult și învăimășeală, reprezentanții „noulor partide", chemate să regenereze viața noastră publică. Rubricele desbaterilor parlamentare și-au epuizat, în acest timp, toate calificativele cu cari se poate caracteriza, în săracul vocabular românesc, scenele petrecute în nobila incintă din dealul Mitropoliei. „Marele scandal" dela Cameră, a devenit „enorm", pentru a crește, însfârșit, — „formidabil!"

Epilogul acestor frământări politice, prilejuite de cele câteva bonuri de tezaur încredințate de d. C. Argetoianu „excroculuĭ" său amic d-l Schuller, pentru a le specula în străinătate, s'a încheiat așa cum se cuvine, după uzul consacrat al vechiului politicianism, — la sala „Dacia" din strada Carol, „în fața națiunei" Oratorii „opoziției naționale" au arătat desigur, dela legendara tribună populară, motivele pentru cari au părăsit Camera, unde ar fi putut discuta noua temelie care trebuie pusă finanțelor Statului, și s'au retras la hotelul Majestic, unde au destulă vreme să desbată mijloacele de a răsturna pe d-l Argetoianu.

Nu știm întrucât „națiunea" Capitalei a priceput, după expunerea d-lui Virgil Madgearu, subtila chestiune a bonurilor de tezaur, încredințate d-lui Schuller. Cu atât mai puțin suntem informați dacă publicul care s'a găsit laolaltă, Duminică, în sala „Dacia", a plecat dela întrunire cu ferma convingere că excluderea pe termen de zece zile a patru deputați, prea impetuoși a fost un act atât de ilegal, după litera strictă a regulamentului, încât întreaga federație s'a simțit nevoită să renunțe de a-și mai exercita mandatul pe care-l are din partea naivilor noștri alegători...

Bănuim însă, că s'au găsit în orice caz câțiva ascultători cu judecata limpede, și cu obiceiul de a cerceta pricina acțiunilor omenești, cari s'au întrebat pentruce retragerea „opoziției naționale" din Cameră s'a întâmplat tocmai în momentul în care, de bine-de rău, guvernul dlui general Averescu se hotărâse să aducă pe biroul Corpurilor legiuitoare mult așteptatele proecte de legi, cari ar putea să însemne, după atâta vorbărie sterilă, un început de legiferare serioasă?

Nu e, fără îndoială, numai o simplă coincidență. Explicația trebue căutată, în mijlocul aceleiași „opoziții naționale" cu un an mai în urmă. Atunci, această opoziție alcătuia, în Camera prezidată de d-l N. Iorga, un „bloc parlamentar", mai numeros decât ar fi fost necesar, din care a răsărit primul guvern al României întregite, în fruntea căruia se găsea d-l Vaida-Voevod. Activitatea legiuitoare a acestui „bloc parlamentar", dinaintea căruia nu stătea nici o piedică, o cunoaștem. Nu numai că niciuna din marile sau micile probleme, atât de urgente, n'au fost atât de norocoase pentru a fi aduse în desbaterea Corpurilor legiuitoare de-atunci, dar în sânul acestora, se desfășura aceeaș oratorie deșartă, aceeaș anarhie gălăgioasă, aceeaș incompetență pătimașă. Ne aducem aminte de lungile ședințe cari se sfârșeau, târziu, fără ca interminabilele „chestiuni personale" să se fi sfârșit vreoddată, și fără ca, din atâta pierdere de vreme, să fi ieșit o fărâmătură de soluție pentru nevoile în cari înota țara.

Tot o „chestiune personală" provoacă astăzi atitudinea de frondă a „opoziției naționale". Procesul de răspundere al unui membru din guvern asupra căruia apasă greaua învinuire de a fi provocat o pagubă Statului, poate să dea naștere unei încordări a luptei dintre minoritățile parlamentare și banca ministerială. Opoziția ar fi putut cere, în cazul de față darea în judecată a d-lui Argetoianu, pe temeiul legei de responsabilitate ministerială, și dacă două-treimi din Cameră ar fi votat pentru această cerere, actualul ministru de interne, — și fostul ministru de Finanțe, — trebuia să justifice actul său imprudent.

Nu s'a făcut însă așa. D. Virgil Madgearu a redactat o moțiune de neîncredere, pe care majoritatea guvernamentală n'a votat-o, și, — un simplu pretext e suficient, — scandalul a isbucnit de ambele părți, realizându-se, de fapt, *o nouă zădărnicire a activității Parlamentului.*

Este, fără îndoială, un viciu de alcătuire organică în structura sufletească a „opoziției naționale", care a împiedecat-o să găsească altă dată liniștea și echilibrul necesar pentru a se dedica unei munci constructive, și care ține cu orice preț, și acum, să așeze de-a curmezișul rezultatelor reale, privelștea hărțuielelor pătimașe. Căci, ce bine poate isvorî pentru țară din consfătuirile, foarte aprinse dela „Majestic" și din discursurile, așa de cunoscute, dela „Dacia"?

In vreme ce la Cameră se poate vorbi în discuția generală a Bugetului sau a reformei agrare, — oratorii „noulor partide" se retrag, între ei, pentru a se indigna de soarta d-lui Buzdugan.

Aceasta este, se vede, rânduiala lucrurilor.

Metoda Germană

Metoda germană a triumfat înc'odată, în disputa a două popoare pentru câștigarea populației unei provincii. Metoda germană a triumfat pentru că lupta nu s'a dat atât cu armele minții și inimei, cât cu brutalitatea unor procedee îmbrăcate în forme amăgitoare.

Pregătirea plebiscitului din Silezia a însemnat deslănțuirea unei propagande care avea deja experiența acțiunei din Schleswig și Prusia Orientală spre a fi știut să se folosească de toate mijloacele de siluire a unei voințe populare.

Nu-și poate face cineva o idee de inventiile machiavelice cari au servit de armă agenților germani, secreți sau oficiali, spre a pătrunde treptat în conștiința unei națiuni în scopul de a-i forța voința. Fel poloneze anume create și distribuite în sute de mii de exemplare pentru nevoile cauzei germane, broșuri și manifeste poloneze redactate astfel ca să modifice opinia publică în sensul intereselor germane, năvală de emigrați germani, insolenți și agresivi, întrebuințarea ca instrumente de propagandă a numeroși frunțași politici de origină polonză, decrete de amnestie pentru acte politice, iată câteva din manifestările unei propagande care, sub revărsarea mărcilor germane, a mânuit încontinuu instrumental falsei știri, al demoralizării, al prăbușirii voințelor, cu viclenia și tenacitatea unor oameni rece pasionați.

Propaganda germană e desigur lipsită de prejudecăți și de scrupule. Ea e totdeauna pregătită și susținută cu artificii și mijloace răufăcătoare. Ea arată că, contrar celor obișnuite, minciuna, calomnia și ipocrizia triumfă chiar și în ultimul act al piesei. Dar propaganda aceasta ne dă un mare învățământ, nouă celor cari lipsiți de fățărnicie, de îngâmfare, dar și de tenacitate, preferăm să rezervăm pentru vremuri de criză subita revelație a unor energii ascunse. Ne învață că perseverența în sforțare, tenacitatea de a voi, durata în hotărâre, vigoarea susținută, răbdarea în fața obstacolului, îndrăsneala în plan, sunt marile însușiri ale vremei noastre, care ridică națiunile aplecate.

E în propagauda germană o indisolubilă alianță între cultul intereselor celor mai pozitive și pasiunea cea mai încăpățânată pentru Megemonia națională. E un patriotism încăpățînat hotărît la toate îndrăznelile pentru triumful național. E o demonstrație de energie tenace care ne poate servi ca îndemn nouă cari disprețuim, nu înțelegem sau neglijăm forța propagandei.

Indiferența noastră, în care nu vrem să vedem rezultante inclinațiunilor leneșe cari se desvoltă în temperamentul nostru național după epocile de criză și agitație, amenință să atingă în izvoarele sale bătrânul nostru patriotism.

Să începem să înțelegem lucrul acesta. **Dr.**

Cine face politică la Universitate

După domnii dela „Patria", domni foarte sinceri și cinstiți în sufletul și cugetul lor „agenții" partidului liberal (dela care se știe, au venit și vin toate relele și nenorocirile de care a suferit și sufere țara și neamul românesc) au introdus politica și la Universitatea din Cluj, menită, în intențiunea celor ce-au organizat-o, Consiliul Dirigent să rămână pentru totdeauna scutită de o asemenea colamitate...

Și pentruce aceasta?

Pentru că ziarul nostru a publicat apelul electoral al d-lui Gh. Bogdan prin care acesta solicită colegilor săi dela Universitate votul, făgăduindu-le, ca unul ce nu făcuse niciodată politică de partid, că va avea în Senat o atitudine „independentă", cum e „felul său de a fi".

Și pentrucă, publicând acest apel, am relevat *în corectitudinea politică* a d-lui Senator, care îndată după alegere, s'a afiliat unui partid politiç și anume celui ce, în actualele împrejurări, paralizează, prin agitația sa demagogică, mai mult opera de consolidare națională.

Nu, domnilor!

— Politică la Universitate a făcut, dacă e vorba pe aceasta, Consiliul Dirigent care la alegerile din Noembrie 1919, a candidat, a susținut și a ales în Parlament cinci-șase Profesori universitari din Cluj, — unul cu două mandate chiar — fără să le ceară, potrivit legii electorale a Marelui Sfat, să opteze între mandatul de deputat și situația lor în învățământ.

— Politică la Universitate a făcut d-l Alexandru Vaida, care la alegerea dela Șomcuta, a susținut candidatura, ca țărănist a unui simplu Conferențiar de Universitate, cari în loc să stee la Cluj să lucreze spre a îndeplini promisiunile făcute celor ce l-au recomandat la locul pe care-l ocupă, își preumblă morga ne-o aristocratică prin restaurantele și cafenelele „high-life" ale Bucureștilor și-și face siesta la ședințele Camerei plasând, din când în când, spre a dovedi „Țărănismul" său, câte-o întrerupere antioligarhică în desbateri.

Politică la Universitate face organul partidului național, „Patria" când declară cu emfasăcă trei din cei patru trimiși ai Universităților în Senat, cu D-l Gh. Bogdan în frunte, fac, în calitatea lor de reprezentanți ai celei mai înalte culturi, politica Federației în care sunt înregimentați și când publică demonstrativ cuvântările în Senat ale „Senatorului Universității din Cluj" ca și cum le-ar fi pronunțat în aceasta calitate.

Și politică la Universitate a făcut d-l Gh. Bogdan care, făgăduind înainte de alegere că va observa o conduită politică independentă, pe dată ce a ajuns în Senat s'a afiliat, ca reprezentant al Universității, cum spune și „Patria", la un partid al cărui unul din cei mai militanți membri a devenit. Aceasta fără să fi avut *corectitudinea politică* de a și înștiința colegii față de care luase un angajament pe care și l-a călcat.

Iată cine a introdus politica la Universitate!

Dar „Patria" mai spune că, chiar dacă d. Bogdan și-a călcat cuvântul și s'a înregimentat într'un partid politic, al a știut apăra cu energie și succes interesele Universității, ca reprezentant al ei, în Senat.

Ia să vedem:

D-l Nistor s'a ales la Universitatea din Cernăuți ca șef al partidului „Unirei" și d-l Bujor. la Universitatea din Iași ca fruntaș al partidului țărănist. Cu toate acestea dânșii au știut, tot deauna, când a fost vorba de interesele specifice ale Universității ce reprezentau, să nu amestece, în cuvântările lor preocupări politice de partid și să observe, față de Ministrul de resort, o atitudine de deferență și de obiectivitate d-l Gh. Bogdau, reprezentantul Universității din Cluj, cu toate că s'a ales în afară de partide, n'a știut face acest lucru. Contrariu colegilor săi, d-sa a amestecat tot deauna în cuvântările sale preocupări politice care n'aveau nici în clin nici în mânec cu chestiunile Universității din Cluj, iar pe Ministrul l-a tratat, dela înălțimea autorității sale de mare „filosof politic", cu un suveran dispreț pentru un biet „profesor de filozofie fără filosofie" și i-a atribuit gratuit intenții rău voitoare pentru Universitatea din Cluj.

Au nu cu prilejul unei discuțiuni cu Ministrul Instrucțiunii a declarat d-l Gh. Bogdan că e „Țărănist"? Și nu în legătură cu chestiunile Universității, a făcut d-sa procesul politic al „conspiratorilor" de pe banca ministerială și al „francmasonilor" partidelor oligarhice cari uneltesc împotriva Dinastiei și cari, ca să poată face războiu Germaniei, au otrăvit pe Regele Carol, după cum scria, comentând pe nu știm ce Neamț, acelaș d-l Gh. Bogdan în Gazeta Transilvaniei?

Și asta va să zică a apăra fără preocupări politice de partid interesele specifice ale universității ca reprezentant al înaltei instituțiuni de cultură

Mai domol, domnilor, cu zelul și cu logica.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

Studențești

Congresul internațional al studenților a primit la Praga până acum aproape 200 de reprezentanți ai Jogoslăviei, Belgiei, Angliei, Olandei și Scandinaviei.

Sunt înscrise în total 28 de națiuni participante.

Soc. studenților români din Viena „România Jună" a sărbătorit cu un fast deosebit aniversarea centenarului revoluției lui Tudor Vladimirescu.

D. Tiberiu Moșoiu a rostit cu acest prilej o conferință tratând despre activitatea lui Tudor Vladimirescu.

Răspuns la un omagiu

D. profesor Șerban dela Universitatea din Iași, comunicând Mareșalului Pétain că a fost ales membru de onoare al Cercului de Studii Franco-Române „Lutetia", a primit următorul răspuns:

„Primesc cu multă bucurie titlul de membru de onoare pe care Comitetul Cercului de Studii Franco-Române a binevoit să-mi decearnă și vă rog să aveți bunătatea de a transmite tuturor membrilor lui, viile mele mulțumiri.

„Am convingerea că Cercul de Studii „Luteția" va contribui puternic la strângerea și mai mare a legăturilor de amiciție și camaraderie frățească izvorâtă din strânsa colaborare a țărilor noastre în anii din urmă.

„Mulțumindu-vă de frumoasele sentimente ce-mi exprimați, vă rog să primiți. Domnule, asigurarea înaltei mele considerațiun".

Un institut pentru Orient.

S'a întrunit la Roma adunarea constitutivă a Institutului pentru Orient, având drept scop să desvolte cunoașterea Orientului, și cu deosebire a lumei islamice, prin opere de vulgarizare cu caracter pur științific.

Teatrul la Paris

Ultima piesă a lui Henri Bataille, *Tendresse*, obține la teatrul Vaudeville: un succes: considerabil la care contribuie, după cum afirmă presa pariziană, jocul puternicei tragediane care e Yvonne de Bray.

Teatrul Moncey e în plin sezon rus cu *Puterea întunerecului* de Tolstoi.

La teatrul Champs-Elysées triumfează dansul cu Loïe Fuller și școala ei. Citâm între altele minunata interpretare a *Pasărilor sfinte* de Rimeky-Korsakoff.

La teatrul Paris se joacă *Inimă de Crin*, o fină comedie demnă de autorii ei Tristan Bernard și Charles-Henry Hirsch.

Decăderea artei japoneze

Admiratorii artei tradiționale și naționale a Japoniei scot un strigăt de alarmă. O expoziție recentă evidențiază, zic ei, decăderea artei japoneze.

Artiștii se inspiră din ce în ce mai mult. nu numai dela arta occidentală pe care sunt incapabili s'o înțeleagă și să și-o adapteze, ci din elementele cele mai înaintate ale acestei arte.

Moda a intervenit și ea aici, și azi molipsirea s'a răspândit ca o gripă reafăcătoare.

In industriile textile, minunatele desemnuri cari făceau admirația Europei și Americei, sunt părăsite și înlocuite cu modelele cele mai vulgare ale gustului occidental.

In pictură decăderea e și mai complectă și numai peisajul mai dovedește un rest de sentiment simplu și sincer. Dar la expoziția aceasta câțiva artiști mai cunoscuți, ca Shunkyo, Yamamoto, Okoku Kunoshima, s'au obținut să-și trimeată operile. Desigur că ei reprobează tendințele noui și poate că grație lor arta japoneză se va reîntoarce la era fericită în care cel mai infim instrument de menaj era un obiect de frumusețe.

O victimă a științii

Dr. Ironside Bruce, cunoscutul învățat englez și radiologist la spitalul Charing Cross din Londra, a murit. Moartea lui se datorește frecventelor expuneri la razele X pe când conducea experiențele cu radium, experiențe care promit să fie de un mare folos omenirei.

Corespondentul medical al ziarului „Times" zice că dr. Bruce nădăjduia cu folosele obținute din experiențele sale să fie aplicabile mai cu seamă în tratamentul desvoltărei insuficiente și anemiei. Lucrările d-rului Bruce în această privință sunt capodopere de studiu.

Moartea unui pictor celebru

La Paris a murit pictorul Jean Paul Laurens în etate de 83 ani. In lunga sa carieră, el s'a consacrat picturei istorice și decorative. Multe pânze ale acestui artist se află la muzeul Luxemburg, la primăria din Paris și la capitolul Toulouse. La Panthéon se admiră fresca lui despre moartea Sfintei Genoveva.

Dela Academia Română

— O comunicarea a d-lui N. Iorga —

In ședința dela 25 l. c. a Academei Române, D-l N. Iorga a continuat cu comunicarea sa intitulată: „Relații româno-polone".

Vorbește de legăturile cu polonii ale urmașilor lui. Ștefan cel Mare până după domnia lui Ion Vodă cel Cumplit.

Amintește de înăsprirea relațiunilor lui Bogdan al Moldovei cu Sigismund al Poloniei din cauză că acesta din urmă nu a voit să-i dea în căsătorie pe Elisabeta, sora sa.

Și sub Bogdan și sub urmașul său Ștefăniță, legăturile dintre Polonia și Moldova, erau de la egal la egal.

Vorbește apoi de politica de duplicitate a lui Petru Rareș, care pentru a lua Pocuția era bine când cu polonezii când cu Turcii.

După moartea lui Petru Rareș, turcii se întinseseră până la Bender și amenințau și pe polonezi. Moldova a fost tratată de aci înainte de turci aproape ca un stat vasal. Polonezii de asemenea erau sub înrâurirea Turcilor.

Intr'o viitoare comunicare d-l Iorga va vorbi despre aceste legături între poloni și moldoveni după moartea lui Ion Vodă cel Cumplit.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Manifestări Culturale în Mureș-Uioara

— Conferințe pentru muncitori. — Teatru, Muzică —

In decursul celor trei ani din urmă orășelul nostru-și-a schimbat radical aspectul vieții sociale. In vreme ce mai nainte toată activitatea culturală-națională se mărginea la câte-o modestă reprezentațiune teatrală, — astăzi avem o școală civilă pentru fete și școli primare (mai naite nu era nici una deși în Uioara locuesc vre-o 3 mii de români) cu puteri didactice impunătoare. Atât intelectualii pe cari îi avem acum cât și meseriașii, au câte-o casină și bibliotecă proprie. S'a mai înființat aci și o „Reuniune a meseriașilor", care sub conducerea neobositului și harnicului ei președinte d-l Roman Chirilă în timpul din urmă a luat un avânt foarte îmbucurător. In jurul acestei reuniuni se adună cei mai de seamă, mai serioși și mai culți meseriași și chiar muncitori dela minele de sare.

Activitatea ce se desvoltă sub oblăduirea ei este de-o valoare neprețuită.

Conferințele ținute în deosebi de corpul didactic al școlilor primare dau cele mai frumoase roade. Dovadă este faptul că aceste conferințe cât și prelegerile poporale sunt ascultate din zi în zi, de către-un public ot mai numeros și mai atent.

Intre conferențiari s'au distins mai cu seamă d-l director al școalei primare care a vorbit despre „Insemnătatea legăturei între familie și școală sub raportul educației naționale"; d-l învățător Iuliu Răuleț „Despre Alcoholism, cauza miseriei, boalelor trupești și sufletești" și d-l înv. Grigorie Ursu despre „Pagini alese din istoria Românilor".

Serata teatrală-muzicală din 12 Martie a întrecut toate așteptările. Soți actorii diletanți s'au silit să interpreteze cât mai natural rolurile. Corul mixt condus de d-l înv. Ion Moldovan a executat câteva cântări din Dima și Popovici. Ultimul punct din program a fost „Călușerul" și „Bătuta" jucate de tineri în frunte cu vătaful lor, d-l Lupu, care deși trecut de 50 ani, a dovedit multă tinerețe și vioiciune.

Din conferința ținută cu această ocaziune de președintele reuniunei am înțeles, că cu toatecă tânără reuniune se luptă cu mari neajunsuri și atâtea dificultăți anume puse la cale de răuvoitorii neamului românesc — e vorba de unii lucrători, cari se lasă înșelați de Unguri, — totuși ea prosperează și cu activitatea ei nobilă și educativă regenerează sufletele obosite de continuele agitații muncitorești, de fostele greve și neliniști.

După terminarea programului a urmat dans până dimineața.

Cor.

Liga Națională a Femeilor Române

Luni 21 luna curentă, la Ateneul Român, s'a făcut proclamarea Ligei Naționale a Femeilor Române. D-l profesor Mândrescu a făcut o expunere a situației în fața primejdiilor dinăuntru și din afară, din care reese necesitatea ca femeile cari au fost mobilizate în timpul războiului, și continue a fi mobilizate și acuma, când pericole destul de mari ne amenință.

D-l Mândrescu împreună cu întreg comitetul de serbări ale lui Tudor Vladimirescu hotărește începerea unui puternic curent.

S'a ales un comitet alcătuit în felul următor:

Presidentă D-na Maria Pilat, vice-presidente D-nele Clotilda Averescu și Elena Perticari, secretară-generală D-na Pia Alimănești eanu, casieră D-ra Zoe Moscu, membre: D-nele Elena Cantacuzino, Florica Berindei, Ecaterina Titulescu, Coletta Plagino, censore: D-nele Maria Filipesco, Isabela Sadoveanu, Regina C. Sfetea.

Med. Dr. Lăzărescu
Medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cyanur de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Copii fără copilărie

Una din surprizele curentului de viață „intensivă și extensivă", în toate manifestările ei de azi, este și aceia că ne-am pomenit așa deodată, că nu mai avem copii „copii", sau mai bine zis: avem copii „fără copilărie".

Marele Creator a deosebit pe om de animal, punându-i la dispoziție un instrument perfectibil: „inteligența". Animalelor le-a dat numai „instinctul" care nu este perfectibil, iată dece și copilăria la animale n'are decât doar durata alăptării și întăririi cartelagelor.

Se pare însă, că lumea de azi trece cu o ușurință și o inconștiență sublimă asupra acestui fapt, răpind copilului cea mai scumpă epocă din viață: „copilăria".

O precocitate forțată, nenaturală, ridicolă și plictisitoare, constați la unii copii maturizați înainte de vreme, și care-i face, micuții, antipotici fără să aibă nici-o vină ei. Și dacă păcatul ar fi numai impresia penibilă ce-ți lasă un copil „necopil"... dar el este cu mult mai adânc și mai funest; iar vina toată și răspunderea, cade asupra acelora cari confundă copilul cu un „om mititel".

Nu numai că el nu este un „om" — vorbesc din punt de vedere fisicopsihologic, nu și din punct de vedere biologic — dar e chiar foarte deosebit de acesta, întrucât e abia un organism în desvoltare, în care și organe și facultăți dorm și se deșteaptă pe rând la viață, „conform unor legi naturale" pe cari „nu trebue să le contrariăm, nici să le anticipăm", dacă vrem ca atunci când copilul va deveni om să fie „om".

Păpușile, mingea, calul de lemn, titirezul, cutia cu Puzzle, micile biblioteci cari aveau altădată locul lor de cinste la lumina zilei, în camera copilului, plâng uitate într'un colț întunecos, găsindu-și uni ca mângâere în amintirea dulce a altor vremuri. Astăzi copilul are alte pretenții: „Tannhäuser", „Sapho", „Amorul veghiază" etc., etc.

Când aerul binefăcător al primăverii deșteaptă natura la viață, când razele blânde ale soarelui caută cu atâta drag să desmierde căpușoare rafaelice, când ghiocei și viorelele vă chiamă atât de ademenitor pe voi, drăgălașe făpturi de o șchioapă, ce căutați oare în aerul închis al teatrelor, la baza unei scene pe care nu vedeți decât niște imagini și gesturi cabalistice, ce nu vă spun nimic vouă; sau, nesfârșite îmbrățișări și sărutări pasionate cari se fixează de tempuriu și mintea voastră și vă chinuesc imaginația, deșteptându-vă înainte de vreme o curiositate ce vă poate fi funestă?

Privesc la o fetiță de 7—8 ani alături de un băețel cam de aceiași vârstă: stau neclintiți lângă balustrada ce desparte scena de spectatori, ca să vadă mai bine și mai deaproape toate mișcările, să învețe mai bine toate cuvintele dulci ce-și spun André și Lucienne în atitudini ce profanează privirile lor nevinovate și mă întreb ce s'o fi petrecând în căpușoarele acestea mici, în sufletele plăpânde cari au venit să se adape la „Amorul veghiază"!

— „Dar ce poate să înțeleagă un copil ca să-i strice mințile?"

— O, de sigur, nu poate pricepe decât doar că D-l Părinte fură pesmeți, și-i bagă în buzunar, că deci nu-e un lucru urât „a fura" dacă și D-l Părinte o face aceasta! Dar restul?...

Aș invita pe mame a doua zi la școală să asculte în recreație, pe la colțurile curții — grupușoare, grupușoare, — subiectul lor de conversație. Iar la leție, când impresiile recente au fost atât de vii, cu ce greutate are învățătorul a lupta, ca să le câștige atenția și puterea de a judeca. Nu mai vorbesc de scrisorelile de declarații pe cari fetițe de clasa IV-a primară încep deja a le gusta.

Iată cum, oricare ar fi valoarea mijloacelor de educație pe cari un bun dascăl le-ar avea la îndămână, ea este neutralizată de ușurința cu care părinții privesc copilăria.

O zi pe săptămână o are întreagă, mama ca să stea cu copilul ei și câte isvoare de a-i cultiva simțul pentru frumos și bine n'are ea la îndămână, în formele de frumuseță perfectă sub care se manifestă natura și totuși, acel prețios timp îl pierde copilul în atmosfera îmbăeșită și nesănătoasă a teatrelor și cinematografelor, tot atât de nesănătoasă și vătămătoare din punct de vedere fisic ca și sufletesc.

Privesc la o fetiță necunoscută cu un fisic drăgălaș; o fi având vr'o 13—14 ani; cu iu-

Cronica politică

Legiferarea fără „opoziția națională". — Hotărârea „opoziției naționale" de a nu mai lua parte la ședințele Camerei, nu schimbă întru nimic aspectul relațiunilor dintre „stânga" parlamentară și majoritățile guvernamentale. In locul obișnuitelor scandaluri zilnice dintre cele două tabere ale „nouilor partide" va urma un duel, tot atât de violent, dar dela o distanță mai mare, între clubul dela „Majestic" și cel dela „Cercul militar".

Activitatea legislativă a Parlamentului nu va fi însă impiedicată întru nimic. „Opoziția națională" în declarația facută la Cameră, a afirmat că absența ei dela desbateri, creiază un viciu de formă care transformă Adunarea deputaților într'o adunare de persoane particulare.

Imprudentă teorie parlamentară, care ar permite ori cărui partid să zădărnicească, îndată ce va crede în interesul său s'o facă, activitatea Corpurilor legiuitoare! Adevărul este altul. Retrăgându-se din Cameră, „opoziția națională" nu lasă în urma ei numai majorități parlamentare, incapabile de a înfățișa o ciocnire de concepții și interese sociale. Băncile „stângei" sunt goale, dar în Parlament au rămas totuș cele mai înaintate elemente politice, comuniștii, au rămas social-democrații, au rămas, însfârșit, reprezentanții partidului liberal.

Valoarea opoziției liberale, care unește în momentul de față gândirea politică serioasă și cu succesul electoral, — atât de căutat de alții, — reese deci tot mai limpede, și asigură Corpurilor legiuitoare posibilitatea de a legifera în corecte condițiuni constituționale.

In lipsa „opoziției naționale" va fi, în schimb, mai multă liniște în Parlament. Opinia publică va judeca deci, în fața efectului, adevărata cauză provocătoare a scandalurilor din Cameră.

Conferința socialistă din Cluj

Ieri Duminecă 27 Martie, urma să se țină la Cluj Conferința partidului socialist și a sindicatelor din Ardeal spre a cerceta situația actuală a mișcării socialiste.

Cu acest prilej ziarul „Vremea Nouă" organul partidului social-democrat, a dat următoarele îndrumări:

„O conferință a mișcării noastre din Ardeal își are totdeauna însemnătatea sa deosebită, întrucât știut este că grosul muncitorimei organizate din țară se află în această provincie și astfel hotărârile ei pot imprima cu drept cuvânt atitudinea întregei mișcări.

Tocmai de aceia conferința actuală, care se întrunește într'un moment de serioase zbuciumări lăuntrice de mișcărei noastre din toată țara, constitue, până la un congres general, singurul for suprem, care este în drept și în măsură a fixa linia de conduită ce va trebui s'o observe toți aceia cari au răspunderea conducerei mișcărei.

Imprejurările între cari se întrunește această conferință sunt grele poate mai gele decât oricând. Proletariatul din Ardeal n'a fost scutit nici el de propaganda fără scrupule a agenților comuniști de toate nuanțele, cari caută prin toate mijloacele să distrugă unitatea mișcării, să compromită pe acei cari nu se solidarizează cu acțiunea lor nenorocită, achitându-se astfel de îndatoririle ce și le-au luat unii față de pontifii dela Moscova, iar alții față de șefii Ochranei. Căci mișcarea așa zisă comunistă din Ardeal nu este într'atât rezultatul propagandei sincer comuniste, cât mai mult opera agenților provocatori de tipul lui Azev, cari dându-și seama de faptul că mișcarea muncitorimei nu poate fi distrusă prin loviturile ce le primește din afară, ei caută ca prin însămânțarea discordiei înlăuntru să-și ajungă scopul și să slăbească puterea și cambativitatea mișcării. Acestei propagande criminale se datorește faptul că unele dintre organizațiile ardelene și-au pierdut punctul de orientare și stau acum nedumerite neștiind pe ce cale să apuce".

Știri și fapte politice

Iată rezultatul alegerilor dela Râmnicul-Sărat pentru scaunul vacant de Senator:

D-l Alex. Zamfirescu, liberal, a întrunit 4913 voturi,

D-l V. Demetrescu, averescan, a întrunit 3363 voturi,

D-l Dicescu, țărănist a întrunit 3051 voturi.

Biroul electoral a proclamat ales pe d-l Alex. Zamfirescu, candidatul partidului liberal.

*

Opoziția „națională" retrasă din Cameră s'a întrunit Sâmbătă seara la București.

Au vorbit d-nii I. Maniu, Mihalache, Inculeț și Lupu.

D-l Maniu a explicat atitudinea opoziție de până acum față de guvern și a schițat lupta din viitor.

D-l Mihalache a spus că guvernul Averescu trebue să fie răsturnat oricât ar fi el susținut de aliați sus-puși.

D-l Ion Inculeț a protestat împotriva abuzurilor necinstite și ilegale ale actualului regim și d-l N. Lupu a afirmat că d-l Argetoianu în cazul Schuller a păgubit țara nu numai cu câteva zeci de milioane lei ci cu sute de milioane de lire sterline. Vorbitorul s'a obligat să dovedească afirmațiunea d-sale.

D-l Maniu încheind seria cuvântărilor a afirmat că actualul sistem de guvernare incapabil și rău voitor trebuește imediat înlocuit.

*

Majoritățile parlamentare s'au întrunit sub președinția d-lui C. Argetoianu.

Ministrul de interne a schițat reforma administrativă care va fi depusă în parlament și apoi s'a ocupat de retragerea opoziției naționale din Cameră.

D-l Argetoianu crede că această opoziție regretă gestul pe care l'a făcui și e sigur că cea dintâi lege mai importantă care va fi depusă în parlament va fi pentru cei plecați un bun prilej de a se întoarce.

D-l Argetoianu a asigurat pe deputați că în țară e liniște și că orice zvon contrariu e pus în circulație de rău voitori.

*

„Viitorul" publică următoarea lămurire:

„Ziarele au anunțat că guvernul ar fi făcut o înțelegere cu partidele din opoziție pe baza căreia ar urma să se fixeze noui prețuri pentru plata pământului expropriat.

In ce privește partidul național-liberal știrea încheerei unui acord cu guvernul este absolut inexactă.

Partidul național-liberal și-a spus punctul său de vedere în Senat cu prilejul cuvântării d-lui Al. Constantinescu și și'l va spune din nou cu ocazia discuțiunei la Cameră a proectului de lege agrară."

*

Reprezentanții partidului național-liberal, din Cameră, s'au obținut când s'a votat excluderea celor patru deputați din „opoziția națională" înțelegând prin aceasta să dezaprobe atât violențele morale la care s'a dedat guvernul în cazul Argetoianu-Schuller cât și violențele materiale de care s'a făcut vinovată opoziția.

Reforma învățământului

Ziarele au anunțat că la Ministerul instrucției publice se pregătește o largă reformă a învățământului. După câte știm e vorba să se „reformeze" mai întâi învățamântul secundar și în urmă va veni rândul celorlalte grade ale învățământului.

In țara noastră, mai ales în timpurile de după războiu. când s'au perândat atâtea parlamente fără să facă nimic, dar nimic pentru înlăturarea haosului adus de proaznica frământare a lumii — o „reformă" este un lucru de o însemnătate nemărginită.

Nemărginită apare, într'adevăr importanța reformei învățământului pentru toți acei cari și dau seamă că în România întregită este mai înainte de ori ce trebuință de o ridicare cât mai sigură și dacă s'ar putea, cât mai grabnică a masselor populare la un nivel cultural trebuincios în lupta cu elementele străine, mult mai bine pregătite, care s'au alipit, prin unire, regatului român! Dar această ridicare nu se poate face decât prin școală. Și dacă, în alte împrejurări — în România mică, se putea vorbi de anumite specializări prin școală, de data aceasta un lucru să impune înaintea tuturor: Școalele primare și liceele chiar vor trebui să dea, timp de câțiva ani încă un contingent de *funcționari* bine pregătiți. Aceștia vor fi chemați să îndeplinească oficii atât de necesare siguranței statului în noua lui așezare acum.

Iată pentruce conducătorii de astăzi trebuie să-și dea seama înainte de toate că școala, ca cea mai importantă instituție a statului trebuie să servească interesele de stat, mai ales acum. In al doilea loc, învățământului special, acelui comercial și industrial, trebue să i-se dea o tot atât de nemărginită însemnătate. Căci să nu ne înșelăm cu aparențe...

In România mică, știe oricine, nu exista o clasă mijlocie, care să îndeplinească funcțiunile vitale pentru organismul statului. Acea clasă mijlocie care lucrase industria și comerțul orașelor, era o clasă streină, formată dintr'o pătură interpusă.

Cu unirea cea mare, lucrurile stau și mai rău. Așa că pe acest teren nu ajunge numai bunăvoința legiuitorilor, dar trebuie și o pricepere și o răspundere, pe care parlamentele cu spirit îngust de conducere, cu mentalitate „primară"... nu o pot prezinta nici când!

Iată pentru ce credem că problema Reformei învățământului, pregătită acum, trebuie să ocupe în mod serios pe toți cei chemați a-și spune cuvântul în această chestiune vitală pentru viitorul poporului nostru.

Din capul locului însăse poate spune că reforma ce se pregătește din birourile ministerului respectiv va fi *rea*.

Pentrucă nu putem concepe cum în mod „rațional" se ridică un plan de activitate pe cartoanele ministerului, ca și când ar fi vorba de planul unei construcții architectonice care se va executa matematic, în urmă...

Eperiențele trecute arată că de data asta se va face încă o mare greșală. Oricât de bine intenționat ar fi ministrul și sfetnicii săi, nu va avea nimeni naivitatea să creadă că ar fi fost de prisos o consultare a profesorilor, a oamenilor de școală. Căci acum sunt condiții foarte deosebite și nouă, față de cele dinainte de războiu. Apoi sunt *situații de fapt* pe care o spun doar toți profesorii — ministerul nu le cunoaște! Incerce d-l ministru al instrucției să viziteze provinciile nouă și va vedea atunci dacă *programele, corpul profesoral, elevii* -- cele trei condiții ale școalei — sunt asemănătoare cu cea ce am avut în vechiul regat. Și atunci, pentru a ne mărgini deocamdată aici — întrebăm: poate fi vorba de-o adevărată „Reformă" a învățământului?

D.

Pentru consolidarea noastră sufletească

O bună propagandă — Ce ne spune d-l G-ral Dr. Vicol

Vizita făcută zilele acestea Clujului, decătre d-l general Dr. Vicol, în scop cultural ne-a dat prilejul să obținem părerile d-sale asupra propagandei culturale ce se face pentru consolidarea sufletească a Românilor din diferitele ținuturi ale României-Mari.

— „E absolută nevoe, ne-a spus d-sa, ca în momentele de față să înceteze propaganda de defaimare a Românilor din unele ținuturi asupra celor din ale ținuturi ale țării. Tot cu aceeaș energie însă trebue începută o propagandă, care să restabilească adevărul și relațiunile sincere între Românii din Ardeal și din celelalte părți. Trebue să spunem că sunt mulți cari caută să profite în vremurile turburi de azi, de situația aceasta, pentru satisfacerea intereselor particulare, și, nebăgând în seamă că ideea națională perde, provoacă neînțelegeri nu numai în numele lor, dar chiar în numele ținuturilor unde s'au născut. Din nenorocire, aceștia sunt chiar capii anumitor grupări cari, negândindu-se la interesele țării, atâță și întrețin lupta pe care *marele public* are datoria să o priceapă și să o considereze ca cea mai dăunătoare consolidărei sufletești a Românilor.

„In fața acestei intenții de desbinare — care desigur se va nimici peste puțin timp — Asociația pentru Cultura și învățătura poporului român a hotărât să desfășoare o activitate puternică și prin conferințe să întrețină sentimentul de patrie, dar, pentru o perfectă înțelegere, pentru cimentarea unei iubiri, e nevoe să plece curente reciproce, atât din noile provincii spre vechiul Regat cât și din vechiul Regat spre noile provincii. Ambele trebue să fie sprijinite pe bunăvoința și pe buna credință reciprocă.

„Cercetarea și înțelegerea mentalității în care s'a desvoltat fiecare ținut putem afirma că va avea frumosul rezultat al întăririi dragostei statornice de patrie și de neam.

Ași putea afirma că cei din vechiul Regat cunosc mai bine Ardealul și sufletul de aici, intru cât armatele românești au străbătut Ardealul atâta timp și soldații demobilizați au dus acasă tot ce e frumos și drag de aici. Asemenia putem spune și de puținii Ardeleni cari se refugiasera în țară în timpul crudului războiu că cunosc și sacrificiul și puterea sufletească cu care s'a înfăptuit România de astăzi. Și proverbul batrânesc care zice că: „numai cunoscându-ți țara poți să-o iubești", s'ar putea referi. și aici.

„Dar Propaganda particulară, — mai ales în timpurile actuale de scumpete — are un mers lent și nu poate avea rezultate des-

---

ța a gândului o văd în viitor soție și mamă și vreau s'o văd femeia la care simțul frumosului este susținut de grija curățeniei sufletești și fisice atât ca pudrare cât și conștiință morală. Care să știe să-și aleagă mediul, ocupațiile, distracțiile ei și a copiilor ei, iar în interiorul casei ei să simtă acea nedefinită emoție estetică, pe care nimic să n'o turbure cu o sfidoare cinică. 1) ar pentru a ajunge acolo, această fetiță, — de pe acum trebue să-și adape sufletul la isvoarele însăși ale frumosului pe care le poate găsi în natură numai, în artă și o literatură bine aleasă și nicidecum — la vârsta ei — în „Tanhaüser", „Sapho" și „Amorul veghiază", a căror subtilități morale nu-i ajută vârsta să le poată prinde, ci numai a ghici și simți tocmai părțile nesănătoase.

Să lăsăm copiilor copilăria, să-i lăsăm să-și trăiască viața lor, nu a noastră. E primavară, să le dăm câmpul, pădurea, florile, paserile și razele binefăcătoare ale soarelui. Să nu răpim din somnul lor dulce și necesar, să nu fim sclavii capriciilor lor, ci să li satisfacem dorințele pe căi potrivite vârstei lor și din cari să culeagă foloase. Să nu ne lăsăm în voia curentului actual de zăpăcială care nu trebue să ia înainte și pe oamenii cuminți.

E o jale când a doua zi după o seară de teatru, observi pe băncile școalei figuri palide și obosite și ochi painjeniți. Gândiți-vă numai la sforțările pe cari le fac acești copilași chimiți ca să-și încordeze atenția!

Ce poate face biata „Școală" dacă „Familia" în orele ce-i rămâne, darămă tot ce ar clădi ea.

Ar fi bine ca autoritățile superioare școlare, să mediteze puțin asupra problemei teatrului și cinematografelor și să ia dispoziții în consecință.

Cluj, 20 Martie 921.

Maria Dobre
Institutoare.

tul de bune fără concursul unui guvern puternic, bine organizat, în care să între elemente din toate provinciile şi în care să se pună interesele ţării înaintea celor a provinciilor sau ale particularilor. Vreau să spun că *certele pentru dominaţiune locale* pot fi învinse numai atunci când numărul elementelor sincere care caută să o înlăture se vor înmulţi.

„Şi pentru consolidarea ţărei, cred că aşi avea idei juste când aşi spune că şi minorităţile ar trebui să dea tot concursul lor, pentru ca să se reguleze în mod definitiv chestiunea de unificare legislativă; o situaţie desordonată fiind chiar în dauna lor.

„In rezumat aş spune că situaţia grea a ţărei din concertul european trebue să ne determine la o intensă muncă plecată de la ideea dragostei de ţară. Eu sunt convins de marea putere de muncă pe care o are Românul, mai ales cel de la sate, de dragostea de neam şi patrie, pe care vor unii să i-o întunece — de oamenii mari pe care împrejurările sbuciumului războiului i-a acoperit cu vălul uitărei şi sper timpuri mai bine.

Aştept ca după unirea aceasta între Românii care nu au avut niciodată războaie între ei, ci numai drăgostea unei ţări mari şi unite să treacă această aparentă neînţelegere în mai puţin timp decât a trecut la 1859 când se uneau toţi Românii din 2 provincii, dar cari niciodată nu se aşteptau la o unire, deoarece împrejurările şi chiar domnii lor îi sileau la războaie între ei".

Wy.

INFORMATII

M. S. Regele a comutat pedeapsa de 5 ani muncă silnică, la care au fost condamnaţi de Curtea Marţială, socialiştii Ilie Moscovici, Em. Socor, Paul Marc, Petrescu-Ghempet şi alţi trei, în închisoare corecţională pe timp de un an de zile.

Se ştie că toţi aceşti condamnaţi au atacat cu recurs în Casaţia civilă sentinţa Curţii Marţiale, pretinzând că fapta ce li se imputa — provocarea grevei generale — era de competenţa tribunalelor civile care urmau să aplice legea contractelor colective de muncă. După această lege, provocarea de greve în stabilimentele statului se pedepseşte cu închisoare de la o lună la un an.

■

Universul raportează că în noaptea de 24—25 Martie, expresul Simplon-Orient a fost atacat în gara Seghedin de poliţişti unguri înarmaţi cari au voit să bage cu forţa în vagonul de dormit pasageri cari nu aveau drept la aceasta.

Poliţiştii unguri, au ameninţat că vor sparge geamurile vagonului de dormit, dacă nu se vor deschide toate uşile.

Poliţiştii, însălbătăciţi de furie s'au repeţit la uşi şi după ce le-au forţat, au deschis cabinele pasagerilor, pătrunzând în interior. Toţi pasagerii au protestat energic împotriva acestor brutalităţi ale poliţiştilor maghiari.

S'au luat măsuri pentru siguranţa călătorilor, la trecerea Simplonului prin Ungaria, de oarece autorităţile maghiare îşi fac de cap.

■

Eri Duminecă a avuţ loc o frumoasă serbare la Reg. 16 Infanterie din localitate, cu prileţul demobilizărei contingenţelor 1918 şi 1919. Darea de seamă a acestei serbări va apărea în No. de mâine al ziarului nostru.

■

„Banca Românească" filiala Arad, a dopat 100.000 lei pentru Monumentul Unirii

■

Procesul Comuniştilor durează de 3 zile la Curtea Marţială a corp. II. Armată.

S'a citit ordonanţa definitivă şi s'a luat interogatoriul acuzaţilor.

Curtea Marţială din Craiova a condamnat la 4 ani închisoare pe căpitanul Victor Marinescu, autorul crimei din Tg Mureş

■

Marţi va fi învestirea de arhiepiscop de Chişinău şi Hotin a P. S. S. Gurie Grossu a episcopului de Caransebeş Bădescu şi a P. S. S. episcopului de Oradea-Mare Clorogariu. La ora 12 în palatul regal în sala de ceremonii vor fi de faţă toate autorităţile de stat. Investitura o va da M. S. Regele cu ceremonialul prescris în sala tronului. Vor suna toate clopotele apoi cortegiul va merge spre Mitropolie unde se va face rugăciunea obişnuită.

■

In ziua a 3-a a congresului economic pentru Ardeal a vorbit d-l Osvadă propunând o moţiune prin care cere ca în chestiunea expropri-rii să se menţină principiile de la Alba-Iulia. D-l V. Bontescu cât şi d-l Osvadă s'au ridicat în contra reformei agrare astfel cum se aplică în vechiul Regat şi cerând restrângerea ei pentru Ardeal. Argumentează întortochiat cerând să nu se facă demagogie şi să nu se dea ţăranilor mai mult decât cer. Toate au fost cuvântări reacţionare în principii şi argumentare.

■

Duminică 3 Aprilie 1921 la ora 15 (3 p. m.) „Cultura Poporului", va sărbători în sala „Reduta" pe domnul Profesor Universitar Pompei, pentru înalta distincţiune acordată de guvernul francez, decorându-l cu „Legiunea de onoare".

Sunt invitaţi a lua parte la această sărbătoare toţi intelectualii din Cluj.

In aceiaşi zi la ora 20 (8 seara) va avea loc o masă comună la Cercul Militar.

Persoanele cari doresc să participe la această masă, se vor înscrie până în ziua de 31 Martie a. c. inclusiv, la Secretarul General al „Culturii Poporului", Domnul Colonel Bacaloglu, în Strada Regală (Majalis 5.)

■

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Conform unui ordin circular a Direcţiunei generale a C. F. R. la direcţiunile regionale se vor elibera carnetele de identate pentru reducerea preţului călătoriei pe C. F. R. Fotografiile şi cererile colective vor fi trimise după autorităţi

Se va plăti pentru carnetele de clasa I. 6 lei de carnet, pentru cele de clasa II. 4 şi de a III 2 lei.

■

Legea timbrului cari se aplică astăzi va suferi o modificare în senzul acelei din vechiul regat.

■

Astăzi are loc în s la prefecturei congresul secretarilor cercuali şi comunali.

■

Pe ziua de 1 Aprilie se va pune în aplicare un nou tarif vamal.

■

Au sosit în Capitală, venind dela Atena, M. S. Regina, AA. LL. Regale prinţul Nicolae şi prinţesa Marioara, d-l Mişu Antonescu, ministrul justiţiei, precum şi toată suita care a asistat la căsătoria A. S. Regale prinţul Carol.

■

D-l I. Nistor, prof. univ. la Cernăuţi, a fost numit membru în comisiunea monumentelor istorice în secţiunea regională din Bucovina; iar d-nii N. Cerna, I. Boroş, G. Popovici, dr. Valeriu Branişte şi Victor Vlad, membrii în aceaş comisiune în secţiunea regională din Banat.

■

Citim în *Universul* că ziariştii unguri din Ardeal au hotărât să se înscrie în „Asociaţia presei române" din Bucureşti, continuând a face parte şi din sindicatul cel au în Ardeal.

■

In Iaşi s'a descoperit un mare depozit de arme şi bombe comuniste. Au fost arestaţi doi ruşi, cari declară că au venit în ţară pentru revoluţie. In momentul arestării au tras asupra prefectului poliţiei d-l Cilibidache, care a scăpat graţie intervenţiei la timp a şefului Siguranţei. Arestaţii aveau corespondenţa cu Rusia prin porumbei călători.

■

La alegerile pentru parlamentul din Albania, aromânii au repurtat un foarte mare succes. Din 72 deputaţi, câţi vor fi in noul parlament albanez, aromânii au 13 locuri.

La Tirana, capitala Albaniei, au fost aleşi doi români, d-nii Magiar Culice şi Cora.

Printre aleşi este şi d-l Lambru Gogiaman, fostul director al gimnaziului român din Berat.

Se spune că în viitorul guvern albanez vor fi şi doi români.

Cam târziu dară cu bucurie aflăm logodna Dşoarei Anişoara Georgescu din Cluj, cu d-l Eugen Monţa căpitan de poliţie din Braşov care a avut loc în ziua de 24 Martie cor. Felicitările noastre.

■

In apropiere de frontiera Bulgariei o bandă de 50 comitagii a năvălit din nou în Cadrilater şi încerçând să jefuiască satul Doccilar, a deschis focul contra unui detaşament al armatei noastre. După o luptă sângeroasă între comitagii şi soldaţi au rămas mai mulţi morţi şi răniţi.

Din Bazargic au fost trimise ajutoare sanitare.

■

Ordinea de zi a congresului şi elaborarea programului de lucru se va face de un comitet compus din decanii tuturor barourilor din ţară şi din membrii Consiliului de disciplină al baroului Ilfov.

D-nii decani cari ar fi împiedecaţi să ia parte la aceste lucrări preliminare, vor putea delega un membru din Consiliul de disciplină sau un alt avocat.

Acest comitet, se va întruni la Bucureşti în zilele de 4 şi 5 Mai 1921 st. n. la baroul avocaţilor de Ilfov.

Până la întrunirea comitetului, Consiliul de disciplină al baroului de Ilfov va lucra prin comisiuni speciale pentru organizarea congresului.

■

Consiliul de disciplină al baroului de Ilfov, în şedinţa dela 2 Februarie, a hotărât convocarea unui congres al avocaţilor din toată România, pentru zilele de 6, 7 şi 8 Mai st. n., care se va ţinea în palatul de justiţie din Bucureşti.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (3

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Duminec- plăcintă cu brânză, carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokay cu chinină şi fer* preparat de dr Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii.

■

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hoteului Central. 28

Med. Dr. Lazărescu, medic-şef al Cazei Circuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanur de Mercur etc. Consultaţii zilnice 3—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune şi renumite vinuri, licheruri, renumita ţuică de Văleni şi cea mai specială Bere, precum şi Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Şuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn şi sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosesţe peşte proaspăt. *Teodor Pop*, Piaţa Mihai Viteazu 25.

■

In curând va apare Almanach „Infrăţirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri. Cu un material bogat şi foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horntexte-uri pe hârtie velină. Preţul 12 Lei. Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Citiţi „Infrăţirea"

Institutul Antribatic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesaţii vor înainta ofertele în plic închis până la 31 Martie a. c.

Despre condiţiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administraţiei la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Secretariatul general al Agriculturei. Direcţia Agriculturei.

Licitaţie.

In ziua de 11 Aprilie 1921 ora 10 dimineaţă se va ţine licitaţie publică în localul şcoalei de agricultură şi viticultură din Turda şi la Direcţiunea Agriculturei din Cluj pentru vinderea următoarelor speciălităţi vinuri:

Recolta	1919	Traminer	863	Lit.
„	„	Furmint	2140	„
„	„	Risling	1629	„
„	„	Feteşti	2699	„
„	1920	Feteşti	1244	„
„	„	Farmint	1192	„
„	„	Risling	2618	„

Pentru Cluj probele de vinuri se află la Direcţia Agriculturei.

Director:

533 ss. *Valeriu Popa.*

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situaţia internaţională

Tratatul comercial dintre Italia şi Cehoslovacia a fost semnat. Este primul tratat încheiat între două state dela armistiţiu încoace. Prin acest tratat se regulează chestia transitului cehoslovac prin portul Trieste, specificându-se în acelaş timp mărfurile cehoslovace libere la export. Redactarea definitivă a acestui tratat a fost cu atât mai dificilă cu cât industria italiană produce aceleaşi obiecte manufacturate ca şi cea cehoslovacă.

Telegrame neconfirmate anunţă că în Germania ar fi isbucnit tulburări comuniste în mai toate oraşele şi că aceste sunt sprijinite de partidele monarhiste. Simultaneitatea izbucnirii acestor revolte e curioasă şi desigur că acestea au fost puse la cale de guvern pentru a arăta Aliaţilor că poporul german suferă mai de grabă să moară pe baricade decât să sufere jugul economic impus de conferinţa dela Londra. Inscenările kolossale aranjate de guvern cu sprijinul comuniştilor şi monarhiştilor au reuşit să intimideze în trecut pe Aliaţi. E cazul să vedem dacă de astă dată Aliaţii se vor lăsa intimidaţi de bluffui german.

Comunicatul oficial grecesc anunţă începerea ofensivei generale contra trupelor kemaliste. In prima zi au înaintat 30 km şi dacă înaintarea va fi tot aşa de vertiginoasă după cum a început, trupele greceşti vor fi în zece zile la Angora şi pretenţiile kemaliste vor fi trăit.

Ofensiva grecească va da lovitura de graţie hotărârilor luate de Aliaţi în privinţa problemei orientale.

Scrisoare din Italia

Ca cronicar conştient al unui ziar ce sunt, mi-s'ar impune o deosebită şi o grea însărcinare, de a informă publicul despre rosturile politicei actuale de aci. Ca unul însă care nu sunt capabil de o profesie de politică sistematică şi ca unul ce-l importă lucruri mai mult abătute pe alte drumuri decât ale frământărilor zvăpăiate din parlament, — îmi daţi voe să vă asigur, că judecând după aparenţa şi adâncul lucrurilor cari se manifestă înafară, să zic, că orice s'ar rosti în Camera Deputaţilor, cu patimă sau cu judecată senină, viaţa politică prezintă o stabilitate cum puţine asemănări a avut Italia de după războiu.

Nu pentrucă on. Giolitti, enervat de o criză din parlament, îşi anunţase demisia şi, totuşi, a rămas locului. Nici pentrucă guvernului i-a reuşit zilele astea să treacă prin parlament mai multe legi, care, în mod hotărît, sunt menite să ridice simţitor bunăstarea ţării. Nici pentrucă politica externă a Italiei, care se păreà că-s'a depărtat foarte mult de a aliaţilor şi-a făcut acum datoria, condamnând, împreună cu Englezii şi Francezii, impertinenţa Germanilor, cari au respins cererea Aliaţilor de a plăti în întregime suma stabilită ca despăgubire pentru crimele şi distrugerile ce le-au săvârşit în decurs de 5 ani în mijlocul Europei, şi în veacul civilizaţiei.

Dar pentrucă, dragă Doamne *e primăvară* şi lumea şi-a cam uitat de necazurile şi enervările războiului. E primăvara, şi aş voi să aduc la cunoştinţa lumii faptul zilelor primăvărătice cu acea putere mistică cu care firişorul de iarbă încolţeşte şi răsare din crepăturile ascunse ale munţilor latini şi sabini. E atât de proaspătă această noutate veche şi atât de tinerească. O simt nu numai din natură, — ci, minune mare! — o simt parcă şi din lipsa de conflagraţie a iritatei politice italiene. Oare în parlamentul ţării mele, în România, simt deputaţii că e primăvară? Au încetat certurile personale? Venit-au ore senine de muncă paşnică şi constructivă?

Dar fiindcă, oricum, aş vreà să va transmit o ştire eminamente politică, iată, vă mărturisesc, că violentele şi sângeroasele ciocniri din Nordul Italiei au încetat pe neaşteptate, decând au ferecat în lanţuri pe fostul preşedinte al republicei ungureşti, contele Károlyi Mihály. Falnicul tigru, care i-aveâ dragi pe Români ca sarea'n ochi, s'a arătat demn — chiar şi în Italia — de ai fi reprezentantul demn al naţiunii sale milenare. Ori pentru noi e o satisfacţie această întâmplare, mai mult decât ne-ar fi putut da un pergament legat de diplomat. Căci înzădar strigăm că ne dor sălbăticiile ungureşti, — Italienii nu ne vedeau durerile decât cu un singur ochi. Zădarnic ne plângeam, că Ungurii n'au asupra noastră, dreptul pe care şi-l pretind, — Italienii ne ascultau numai cu o ureche. Pentrucă tiradele lui Kossuth, Klapka, Thürr şi Apponyi erau mai biuesunătoare, mai armonioase. Ei au columna lui Traian în mijlocul Romei, dar chipurile Dacilor depe înfăşurăturile ei erau atât de nebăgate în seamă.

Eu nu acuz politica italiană şi nici nu trag la îndoială simpatiile *poporului* italian faţă de noi. Dar e altceva ce ne doare pe noi Românii: că Italienii au putut fi impresionaţi de fanfaronada politicianilor maghiari, judecând dreptatea maghiară. Astăzi au adăpostit pe Károlyi, şi Höck János era în misiune de *„propaganda fide“* (!!)

Si amândoi semănau *anarhia.*

Corespondent

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 26 Martie

Prezidiază d-l Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu, Trancu-Iaşi, Văleanu.

D-l GHERMAN PANTEA citeşte declaraţia de protestare faţă de retragerea Federaţiei.

D-l ARGETOIANU citeşte decretul de prorogare a Camerei până la 28 Aprilie.

D-l ANGHELESCU citeşte raportul comisiei disciplinare cerând excluderea pe 10 zile a d-lui Mihalache. Excluderea se votează cu 95 voturi contra 25.

Urmează discuţia la legea sindicatelor. Legea se votează.

SENATUL

Prezidiază d-l general Coandă. Pe banca ministerială d-nii ministrii Garoflid, Cudalbu.

Comunicări fără importanţă.

D-l BOGDAN-DUICA declară în numele opoziţiei că legile trecute prin Cameră în timpul absenţei opoziţiei, le consideră ca ilegale.

Cetiţi „Infrăţirea“

Ştiri de peste hotare

Moartea Marelui Duce Nicolae

O radiogramă anunţă că marele duce Niculae Nicolaevici fost generalism al armatei ruse în ultimul războiu, a încetat din viaţă. Defunctul a jucat un rol hotărîtor în politica externă a Rusiei şi s'a bucurat de mare influenţă la curtea ţarului Niculae.

In calitate de şef al partidului războinic, marele duce Nicolaevici a fost un partizan fervent al războiului, preconizând formula că drumul la Berlin merge prin Budapesta şi Viena.

După isbucnirea revoluţiei ruse s'a stabilit în Riviera franceză, unde a şi murit.

Ofensiva greacă a început.

Biroul de Presă din Atena publică cu data de 24 Martie următorul comunicat: Armata elenă a început astăzi atacul contra Kemaliştilor: 1. Sectorul Oussak: Trupele au înaintat şi ocupat linia şi satele Ahat Kioi, Islam Kiosk, Banaza, la 30 kilometri spre est de Oussak. Forţele duşmane s'au retras la Islam Kioi. 2. în sectorul Brusa trupele au înaintat şi atacat avant-posturile inamice, silindule să se retragă spre Est. Trupele au trecut fluviul Gallos şi au ocupat linia Hasan Paşa, Funta Kion, Gheni Schir la 20 km. spre est.

Recunoaşterile făcute cu aeroplanul au constatat fuga inamicului în dezordine.

Turburări grave în Germania

„Universul“ află că în ziua de 24 Martie a. c., în diferite părţi ale Germaniei au izbucnit grave turburări, cu caracter comunist. Câteva localităţi ar fi în stăpânirea comuniştilor — cari operează în înţelegere cu partidele reacţionare monarhiste.

Se citează între aceste localităţi Eisleben, unde gărzile civile au fost dezarmate. La Hamburg s'au înregistrat turburări. Aproape pretutindeni se semnalează mişcări.

S'a proclamat greva la Dresda, Leipzig şi alte oraşe mari.

Guvernul german a luat întinse măsuri, cu scopul de a înăbuşi mişcarea revoluţionară.

Presa franceză susţine că în Germania monarhiştii prepară terenul, cu ajutorul comuniştilor din Moscova, pentru proclamarea monarhiei.

Nu este exclusă apoi următoarea presupunere: Germania spre a creia dificultăţi aliaţilor, în urma aplicării penalităţilor, să fi aranjat această mişcare revoluţionară. Faptul că ea a izbucnit brusc. în diferite regiuni şi centre, presupune o organizaţie cu ramificaţii întinse în toate părţile Reichului şi lansarea unui cuvânt de ordine.

Agitaţia arhitecţilor

In rândurile arhitecţilor din Bucureşti domneşte o vie agitaţie, care în ultimele zile tinde să ia proporţii mari; una din urmările acestei nelinişti a fost răsturnarea comitetului „Societăţii arhitecţilor români“, cauzele ce au produs această agitaţie sunt:

Guvernul a numit o comisiune sub prcşedenţia d-lui P. Antonescu, preşedintele „Societăţii arhitecţilor români“, a cărei menire era să conceapă programul încoronării M. S. Regelui la Alba-Iulia. Urmând a se construi monumente de o deosebită însemnătate: — o catedrală măreaţă, ce avea să simbolizeze Unirea tuturor Românilor, cu menirea de-a servi la încoronarea Suveranilor, reconstruirea porţii lui Mihaiu-Viteazul, cât şi construirea unui grandios are de triumf, afară de lucrările complimentare ocazionale necesare măreţului act, — arhitecţii aşteptau publicarea programului festivităţilor, fiind vorba de-a se clădi monnmente ce aveau să treacă peste veacuri.

Publicarea concursurilor avea să selecţioneze elementele destinate să conceapă marile lucrări de artă, iar timpul cel mai prielnic execuţiilor machetelor ar fi fost iarna.

Totuşi în tot timpul iernei nici n'a fost vorba de concursul mult aşteptat, iar acum, în locul vreunei publicaţii de concurs, arhitecţii s'au pomenit că executarea însemnatelor lucrări a fost dată, fără concurs, prezidentului societăţii şi unui prieten al său.

Societatea ne mai având comitet, zece din membrii ei, d-nii St. Burcuş, I. Trajanescu, I. Pompiliau, d-l Herjeu, St. Ciortan, S. Voiculescu, P. Smarandescu, C. Ioţu, N. Stănescu şi I. Enescu, au luat conducerea provizorie şi s'au prezentat d-lui Oct. Goga, ministrul artelor şi cultelor, căruia i-au expus faptele, căpătând din partea d-sale, toate asigurările că se va reveni asupra deciziei luate.

Apoi, delegaţii arhitecţilor s'au prezentat d-lui general Coandă, preşedintele Senatului şi al comisiei pentru alcătuirea programului serbărilor încoronării, care, după ce le-a ascultat memoriul, le-a comunicat, că dat fiind dispoziţiile luate, cu greu se va putea reveni asupra lor.

In caz de nerespectarea principiului concursurilor publice preconizat de ei, arhitecţii sunt decişi să lupte mai departe. pentru întrarea în legalitate.

Un nou complot comunist

Citim în „Viitorul“; „Incă de câte-va zile siguranţa generală a Statului se află pe urmele unui nou complot comunist.

Cu ocazia arestărilor şi percheziţiilor făcute în Basarabia s'a descoperit o vastă corespondentă cifrată, care face dovada că comuniştii noştri lucrau în înţelegere cu cei de la Moscova pentru deeslănţuirea unui complot care avea să isbucnească în Capitală.

Operaţiile trebuiau să înceapă prin declararea unei greve generale şi prin încecarea organizaţiilor comuniste de a pune în libertate pe deţinuţii dela Văcăreşti.

Azi noapte s'au făcut în Capitală următoarele arestări: C. Popovici, dr. Rosvany, David Finkelstein zis Fabiano, Olteanu I. Copăceanu, S. Margulius-Ploeşti şi Gh. Vasilescu-Vasin.

Cu ocaziunea perchiziţiunilor făcute la domiciliile celor arestaţi s'au găsit manifeste cu îndemnuri la răsçoale, adresate ţăranilor soldaţi.

S'au mai găsit de asemenea probe care fac dovada că mişcarea comunistă de aici este întreţinută cu fonduri dela Mocova: C. A. Racovsky sta într'o continuă corespondenţa cu d-nii Fabiano şi Dobrogeanu-Gherea, ca singuri recunoscuţi de Moscova să la măsuri în interesul deslănţuirea revoluţiei sociale şi că o parte dintre evadaţii dela Jilava printre care şi Nicolau se găsesc la Karcov în Rusia.

* *

Intru cât d. I. Dobrogeanu-Gherea cât şi d. Gh. Cristescu, care şi el este implicat în noul complot, sunt deputaţi, ei, n'au putut fi încă arestaţi.

Guvernul prin ministerul de justiţie va cere cât de curând Adunărei deputaţilor să ridice imunitatea parlamentară a d-lor Dobrodeanu-Gherea şi Gh. Cristescu, pentru ca aceştia. în interesul instrucţiei să poată fi cercetaţi.

Publicaţiune.

Regimentul 14 Călăraşi, aduce la cunoştinţa ofiţerilor de rezervă mai jos notaţi, care au fost mutaţi în acest regiment prin ordinul M. R. No. 51243 de a-şi trimite de urgenţă adresele exacte, la Comandamentul Regimentului 14 Călăraşi în Jibou Jud. Sălaj, pentru a fi-se trimete ordine urgente.

Contrariu vor fi urmăriţi.

1. Sabetai St. Leon Căpitan din Turnu-Severin.
2. Ghiosin Gh. Ionel Sub Locotinent.
3. Bateanu Gheorghe Căpitan fost la şcoala Milit. de Cavalerie.
4. Carnabat Ştefan Căpitan fost la Regtul 6 Artilerie.
5. Mareş Vasile Căpitan fost la Regtul 1 Artilerie.
6. Tirtescu Dumitru Căpitan fost la Regtul 12 Artilerie.
7. Mavrojani P. Alexandru Căpitan fost la Divizia 4-a.
8. Opreanu R. Ovidiu Locotinent fost la Regtul 15 Artilerie.
9. Catargiu Barbu Locotinent fost la Regtul 23 Artilerie.
10. Corenescu Alexandru Locotinent fost la 7 Artilerie.
11. Neacşu Nicolae Locotinent fost la 13 Artilerie.
12. Rosniţa Ioan Locotinent fost la 3 Artilerie.
13. Manea Grigore Locotinent fost la Regtul 7 Artilerie.
14. Topliceanu Dumitru Locotinent fost la Divizia 4-a.
15. Costyache Nicolae Sublocotenent fost la Regtul 20 Artilerie
16. Pleşa S. Grigore Sublocotenent fost la Corpul 1 Armată.
17. Sandulescu Ioan Sublocotenent fost la Regtul 13 Artilerie.
18. Temesvari Ioan Căpitan din Braşov.
19. Gugenberger Leopold Locotinent din Braşov.
20. Lupu Gheorghe Locotinent din Tg.-Mureş.
21. Vajna Adam Locotinent din Braşov.
22. Mihelfy Adalbert Locotinent din Cluj.
23. Petele Ernest Locotinent din Cluj.
24. Rudnyaszky Ludovic Locotenent Tg.-Mureş—Trei-Scaune.
25. Lupul Ştefan Locotinent din Cernăuţi.
26. Mariaţi Gavril Subloçotinent din Tg.-Mureş.

Comand. Reg. 14 Călăraşi:
Colonel Simboteanu.

Repartiția vaselor capturate pe Dunăre

In urma operațiunilor armatei noastre aflat la începutul campaniei în 1916 cât și la reluarea ostilităților cu Puterile Centrale în Noembrie 1918, au fost capturate ca pradă de război vase inamice cari făceau serviciul pe Dunăre.

Deși aceste vase făceau parte din trenul fluvial al armatelor inamice și trebuiesc prin urmare considerate ca pradă de război, totuși puterile centrale, Germania, Austria și Ungaria au cerut restituirea lor pe motiv că vasele aparțin unor societăți particulare.

S'a hotărât instituirea unei conferințe de arbitrii, care să lămurească chestiunea acestor „prize" și să facă în acelaș timp și repartiția tonajului fluvial.

Conferința s'a întrunit luna trecută la Paris în fața arbitrului american d-l Walker Hines asistat de dnii Kratz și Klagett.

Ziarul *Dimineața* publică o dare de seamă asupra desbaterilor conferinței arătând în ce constă chestiunea și expunând punctul de vedere românesc și pretențiunile celorlalte state.

Austria și Ungaria au dat însărcinare unui distins consilier juridic, Sir Robert Ask, reprezentantul Sindicatului Naval Englez din Viena, să prezinte toate observațiunile sale cu privire la interpretarea convenției dela Haga, art. 300 din tratatul St. Germain, și să apere cu energie chestiunea proprietății private a vaselor deținute de România și Jugoslavia, cerând restituirea acestor vase.

Delegația română, reprezentată prin d-nii M. Balș, Antoniade și comandor Bălănescu, a susținut teoria că România a făcut pe bun drept capturi în anul 1916 și vasele sunt deținute ca prize de războiu până la hotărârea definitivă a Tribunalului de Prize.

România a luat în stăpânire mai multe vase abandonate de inamic la 11 Noembrie 1918 în diferite porturi de război (butin de guerre) aceste vase făcând parte din trenul fluvial al armatei inamice.

Toate vasele au executat transporturi militare. Statul inamic le-a luat în proprietatea sa, dându-le organizației. Z. T. L., iar la plecarea din Dunăre a dispus chiar a le scufunda sau incendia, decât să cadă în mâinile dușmanului, ceeace arată că inamicul s'a substituit proprietății private, transformând proprietatea Societăților, în proprietatea sa imobiliară.

Deci făcându-se aplicația art. 53 din Convenția dela Haga, aceste vase formează o adevărată pradă de război, și ca atare nu este de competința arbitrului a examina situația acestor vase.

Delegația Jugoslavă a susținut același punct de vedere.

Au mai prezentat pretențiuni Bulgaria cerând restituirea vaselor capturate de organele marinii franceze pe Dunăre și Grecia cerând un tonaj fluvial aparte de cel al României întrucât pe Dunăre făceau serviciul vase sub pavilion grec.

La închiderea desbaterilor, arbitrul american a arătat că-și dă seama cât de grea este misiunea. Totuși pentru a putea decide în cunoștință de cauză, va trebui să mai facă o vizită pe Dunăre dela Bratislava la Turnu-Severin la 31 Martie când va lua contact din nou cu câte un delegat al fiecărei țări asupra nevoilor legitime de tonaj față cu traficul actual și apoi crede că va putea da deciziunea definitivă.

Vasele capturate de armata noastră trebuesc considerate ca pradă de războiu întrucât au servit armatelor inamice, ca atare asupra lor nu se mai poate reveni, și în această privință România nu poate admite deciziunea pe care o va lua arbitrul care n'are competență în chestiune.

In ceia ce privește repartiția tonajului fluvial arbitrul va trebui să țină seamă de intensitatea traficului și necesitățile fiecărui stat. Desigur că partea cea mai mare ni se va atribui nouă întrucât suntem astăzi țara care posedăm cel mai intens trafic danubian și avem cea mai mare porțiune din cursul Dunărei.

D-l Herriot la București

Joi după amiază, D-l Eduard Herriot, primarul Lyonului a vizitat sălile și Muzeul Camerii de Comerț din București, apoi, în sala de ședințe a ținut o conferință, arătând fazele politicei franceze.

Punctul cel mai important atins de d-sa, este acela al însemnătății liniei comerciale, plănuită de Franța, care pornind din sudul Rusiei, prin România, trecând prin viitorul canal al Ronului, să se prelungească spre Italia și nordul Europei.

D-sa a insistat asupra datoriei pe care o au Aliații de a continua să preseze Germania să-și plătească datoriile.

■

Seara i s'a oferit la ministerul de externe un banchet, la care au participat membrii guvernului, personalul superior al legațiunei franceze, parlamentari etc.

A vorbit d-l Take Ionescu, relevând recunoștința ce trebue să purtăm Franței nobile și generoase. D-sa a terminat închinând pentru Franța.

A răspuns d-l Herriot, arătând că ceea ce emoționează pe francezii care vine în România este de a întâlni o nobilă elită a inimei și spiritului latin.

Inchină pentru „România-Mare.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți:
„Vioara fermecată."
Mierc., Joi, Vin., Sâmb., Duminecă
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA

Marți, Miercuri:
„Acuz!" Partea II.
Joi, Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Luni, Marți:
„Misterul casei de nebunii." Partea I. Dramă detectivă.
Miercuri, Joi:
„Misterul casei de nebunii." Partea II.
Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebunii." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

Destiințarea Curților Marțiale

Citim în „Universul":

Curțile marțiale și Curtea superioară de justiție militară vor înceta de-a mai funcționa cu începere de la 1 Aprilie, dată fixată pentru trecerea armatei pe picior de pace.

Toate afacerile pendinte înaintea acestor Curți, precum și toate crimele și delictele ce se vor fi săvârșit în timpul mobilizării sau a stării de asediu, descoperite sau urmărite în urma acestor stări, se vor judeca de instanțele penale militare prevăzute pentru timp de pace.

Aceste instanțe vor aplica pedepsele dictate de titlul II adițional codul justiției militare, pentru starea de război, afară de pedeapsa cu moarte, care va fi înlocuită, cu aceea a muncii silnice pe viață sau pe timp mărginit; iar procedura, instruirea și judecata, se vor face conform codicelui de justiție militară pentru timpul de pace.

Pentru crimele și delictele ce vor lua naștere după data de 1 Aprilie 1921 competința instanțelor penale militare este cea prevăzute din codul justiției militare pentru timp de pace.

■

Starea de asediu rămâne acolo unde este decretată azi, până la ridicarea ei prin decret regal, iar infractorii se judecă tot de instanțele penale militare pentru faptele date în competința lor prin decretul stării de asediu.

■

Cu începere de la 1 Aprilie vor funcționa pentru întreaga armată 8 consilii de război, pe lângă fiecare comandament de corp de armată I—VII și unul pe lângă comandamentul teritorial al Basarabiei și un consiliu de revizie permanent al armatei în București.

■

Afacerile pendinte la Curtea superioară de justiție militară se vor vărsa consiliului permanent de revizie al armatei.

■

Infractorii aflați în închisorile militare, ale Curților marțiale desființate, vor fi transferați de îndată la închisorile militare ale corpurilor de armată și comandamentul teritorial al Basarabiei, pe lângă care funcționează consiliile de război unde au fost făcute vărsările dosarelor.

Infractorii lăsați în libertate vor beneficia și în viitor de această favoare, dacă interesul instrucțiunii sau judecării cauzei lor nu reclamă ca să fie expuși.

Cafeneaua și restaurantul
„METROPOL"
Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marță cântă MUSICA MILITARĂ.
61

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY ȘI RETI
Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acții

O comună năpăstuită

Din partea unui fruntaș român din comuna Teaca, primim următoarele:

Principiul primit cu unanimitate în adunarea națională din 1918 la Alba-Iulia, de către națiunea română le convine foarte mult Sașilor și cu o vie bucurie fac apel la el, acolo unde ei sunt minoritate etnică. Dar acolo unde ei sunt în majoritate, își astupă urechile când îndrăsnește cineva dintre Români să apeleze la acest principiu.

Așa s'a întâmplat în vara trecută în fruntașa Comună Teaca, din județul Cojocnei, — unde Românii numai cu 200 suflete sunt mai puțini de cât Sașii — cu prilejul alegerei primarului și a celor 40 de reprezentanți comunali.

Protopopul Podoabă a propus în baza menționatului principiu, ca subprimarul și măcar un jurat să fie Români, iar în reprezentațiune să fie 20 de Sași, 12 români, 6 unguri 1 evreu și 1 țigan. (In Teaca sunt peste 200 de locuitori țigani).

La propunerea aceasta Sașii fruntași și-au astupat urechile și în mod demonstrativ au ales și umplut toată primăria cu Sași de ai lor. La fel au procedat și cu representanța. Astfel ca Teaca nu a avut decât un jurat și cinci reprezentanți români, dintre aceia cari sunt în raport de serviciu față de Sași. Cei șase Români au abzis însă văzând că Sași au lăsat afară pe protopopul lor, dar că în schimb au băgat în reprezentațiune pe toți preoții celor trei confesiuni.

La acest rezultat a contribuit foarte mult și slăbiciunea administrației române — care nu are nici cea mai mică energie. Așteaptă totdeauna ordin din centru; iar centrul se pare că nici nu au de, nici nu vede, nici nu știe a scrie sau ceti. Căci protestul contra acestui atentat la drepturile minorităților în Teaca, zace nerezolvat din vara trecută la prefectura județului în Cluj.

Românii au trimes deputațiune la Cluj. D-l protopop Podoabă a scris în mai multe rânduri pentru a grăbi rezolvarea chestiunei.

Toate au fost în zadar. In Teaca, cere e înconjurată de păduri, Românii nu ajung la lemne decât în schimbul unor prețuri fabuloase. De asemenea nici la pășune, de și atât pădurile cât și pășunea sunt comunale. Poporul de aici e desnădăjduit de situația anormală care dăinuește numai prin neactivitatea și slăbiciunea administrației. Chestiunea unui servitor de cancelarie stă nedeslegată pe masa subprefectului și serviciul acesta pentru bărbați îl face o femeie, iar omul care e propus de primpretorele local, e un rănit din războiu, om cu carte, având nevastă și 2 copii — fără casă, fără masă, trăind din mila oamenilor de bine — în așteptarea unei numiri, care numai vrea să sosească de mai bine pe 3 luni.

Ce poate fi. Oare așa se ascultă plângerile și se rezolvă actele în România-Mare? Nu se gândește nimeni că sunt situațiuni cari nu se pot prelungi și nemulțumiri cari nu se mai pot înfrâna? . . .

Opincarul.

Citiți „Infrățirea"

Abonați-vă la
ziarul Infrățirea
cel mai răspândit și bine scris.

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, [illegible] Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 [illegible] Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe întreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PRESĂ PENTRU FĂCUT CĂRĂMIDE, puțin uzată se află de vânzare. Se poate privi în atelierul de reparații de mașini mechanice BONEA și CHINTEA Cluj, Calea Dorobanților (Honvéd) 73. Totacolo intreprind orice reparații de totfelul motoare, automobile, mașini technice și economice etc 531

DE VÂNZARE dormitor puțin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatorii ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să iau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vize acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lunz 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

No. 1388—1921.

Publicatie

La Popinieriile Statului sunt de vânzare altoi de pomi și anume:

La Popinieria Statului în Bocicoiul-Mare:

20000 bucăți altei ciresi
4000 „ „ peri
5000 „ „ pruni
4400 „ „ nuci.

Pepineria Statului în Teiu lângă Dobre (județul Hunedoara):

3510 bucăți altei meri
620 „ „ peri
1420 „ „ pruni
460 „ „ visini

Pepinieria Statului în Zalău:

28915 buc. altei meri diferite soiuri
427 „ „ pruni bistriți
350 „ „ nuci
5222 „ „ peri
424 „ „ caisine.

Prețurile sunt pentru: ciresi, visini, peri, meri, caisine, Lei 3·— nuci Lei 4·— și pruni Lei 1·50 per bucată, fără ambolajiu loco Pepinierei.

Doritorii se vor adresa direct Pepinieri respective unde se va achită și prețul.

Ori ce informațiuni se pot lua a Secretariatul General al Agriculturei și Domeniilor.

522 Direcțiunea Domeniilor.

Telefon 13-64

Avis!

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. Public, că cu începere de

27 Martie 1921

am deschis Restaurantul ELISABETA din Fellegvár

532

unde am pus la dispoziție Onor. Public, cele mai speciale mâncări calde și reci și un grător special pentru fripturi. Beuturi din pivnițele cele mai speciale. Serviciu prompt și conștiencios. Rog sprijinul Onor. Publici: **IOSIF RAPOLTI.**

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Haneș,

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11·Lei.

213

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăsturului No. 2.

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresați-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577

Intreprinderi și pentru provincie.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine

Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Kelier u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel și Titei, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj'

Transporturi Internationale

pe mare și pe uscat

Affreteaza-Consignațiuni
Vama-Grupage Asigurări

M. de BROUSSE

PARIS Adresa teleg-Broussede-Buc. **BUCUREȘTI**

34, Bd. Malesherbe Telefon Buc. 21/18 9, Strada Decebal

SUCURSALE IN ROMÂNIA: Galați, Giurgiu, Temișoara, Constanța. IN STRAINĂTATE: Belgrad, Budapesta, Constantinopol, Praga, Sofia, Viena, Varșovia, Zagreb, Bekescsaba, Bretislava, Seghedin, Forbach.

Corespondenți ai Casei Glovanri Ambrosetti — Triest.
Corespondenți ai Calei Ferate de Stat Francez

Transporturi cu Camioane-Automobile în toate România

Livrari in București la domiciliu grupage expedițiuni cu vagoane complecte BUCUREȘTI—TIMIȘOARA.

518

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Prețuri de reclamă!

Cauciucuri

pentru automobile și biciclete precum și tot felul de accesorii.

In permanență în deposit benzină și uleuri.

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan-cel-Mare 7

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 48
PENTRU
MICA PUBLICITATE

CEAIUL şi CACAO

HORNIMAN

apreciat in toate cercurile distinse

Se găseşte la toate magazinele de Coloniale, Engros şi Detail. Reprezentanţi Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

BUCUREŞTI, Calea Văcăreşti No. 4.

299

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI „SCHIEB" — SIBIU.

210

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

La magazinul de modă ARDELEAN

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 22.

Au sosit pălării de primăvară pentru domni şi doamne, precum şi tot felul de articole de modă. 512

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei in sus. 52

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională in fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streinei preţuri moderate

ADMINISTRAŢIA ZIARULUI INFRĂŢIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIATĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂSTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or

18 Piata Unirei No. 5.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Művérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200

Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunţă onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal şi cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi şi nemuritoarea Tuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Peşte proaspăt: Crap, Ştiucă şi Icre proaspete. Vânzare en gros şi en detail, cu preţurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ŞI APERITIVE. 328

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată şi aranjată luxuos oferă publicului consumaţiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant şi preţuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIŢĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

FRAŢII UNGAR

prima măcelărie şi cărnăţărie

In Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cârnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piaţa Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caş şi Unt de oi, Slănină, Untură precum şi tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât şi în mare.

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiţe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate intrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR".

Vând spirt rafinat

Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.

A se adresa la ziar sub A.

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitân) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocăneasca albită şi nealbită, pânză tela,

14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.

Zilnic sosesc transporturt noi. Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 186 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 1 Aprilie 1921

Infrăț

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

„Sistem Briand"

Ce înțelept știe să vorbească d. Iorga ori de câte ori se poate dezlipi de ambițiile și vanitățile d-salef Și, vai, aceasta nu se întâmplă decât dacă oamenii, evenimentele și problemele de care vorbește nu fac parte din viața politică a țării noastre. Căci despre același fapt și despre aceeași situație, d. Iorga are două feluri de a vorbi, după cum lucrurile se petrec la noi sau aiurea. Un fel de a vorbi, — pătimaș, rău și nedrept — când, lucrurile, fiind *ale noastre*, e în joc și persoana d-sale politică, și alt fel de a vorbi, — obiectiv, senin și înțelept — când lucrurile fiind *ale altora*, judecata d-sale se poate ridica liberă din mijlocul preocupărilor personale.

Este așa de adevărată această observație, în cât putem să spunem astăzi că pentru a cunoaște gândirea politică, sinceră și onestă, a d-lui Iorga, e necesar să-l urmărești nu când scrie despre problemele și situațiile de la noi, ci când aceleași probleme și aceleași situații sânt privite de d-sa ca făcând parte din viața morală și politică a altor țări.

Cine nu știe, de pildă, că d. Iorga, *la noi*, a fost unul dintre cei cari au luptat mai mult împotriva „politicii de rezistență", deși întregul d-sale trecut politic trebuia să-l așeze printre cei mai aprigi apărători ai acestei politici.

Omul care exaltase mai mult conștiința drepturilor noastre naționale și care, pentru a împiedeca reprezentarea unei piese franceze pe scena Teatrului Național, fusese în stare să sugereze *o rezistență* al cărei sfârșit sângeros a devenit repede temeiul unei întinse popularități pe care mai pe urmă s'a putut clădi o întreagă activitate politică, — omul acela, într'un moment când era vorba să apărăm dreptatea și sacrificiile noastre, a propagat spiritul de renunțare și, punând în joc toate însușirile sale de agitator, și-a făcut ca o supremă datorie din a zădărnici biruința unei justificate politici de rezistență.

Veți zice: *a lucrat așa*, fiindcă *așa a gândit*.

Iată însă că într'un articol publicat de curând și intitulat „Sistem Briand", d. Iorga vine să ne mărturisească singur ce gândește într'adevăr despre „politica de rezistență", când aceasta se petrece *aiurea*, și nu *la noi*.

Vorbind anume despre succesul Franței la conferința de la Londra, succes datorit *politicei de rezistență* pe care a știut s-o facă Aristide Briand, d. Iorga scrie următoarele:

„Acțiunea d-lui Aristide Briand, ajuns șef al Guvernului francez, e aceia care se putea aștepta de la început.

Venit la putere prin desgustul țării pentru o politică de tărăgănări și toleranți, care scăzuse mulțumirea Francezilor pentru victoria lungă, el și-a pus în minte, cum a declarat-o neted, să scoată din această victorie tot ce poate da fără exagerare și abuz.

Și, cu stăruința lui nebiruită, cu talentul lui mare de a umbla cu oamenii, s'a pus pe lucru.

Că a biruit, nu numai firească rivalitate engleză, dar și acea îndărătnicire ideologică a insularului care-l face să caute versete din Biblie pentru a sili pe German să-și ție angajamentele, este unul din marile sale merite. A convins firea dârză a lui Lloyd George. Și, prin acest singur fapt, Franța își reia între Aliați locul care i se cuvine pentru isprăvile și pentru sacrificiile ei."

Dar ce era politica preconisată de d-l Ion I. C. Brătianu de cât tocmai politica pe care astăzi e nevoită s-o facă și Franța pentru a-și apăra victoria și sacrificiile împotriva unor aliați dispuși în orice moment s-o abandoneze? Căci și d-l Brătianu, ieri, ca și d-l Briand, astăzi, avea să lupte cu anumite intransigențe „ideologice" care, cedînd pentru unii, se arătau vitrege pentru noi, și avea să lupte, mai ales, cu acea „politică de tolerări" *din lăuntru* al cărei aprig sprijinitor, alături de d-l Take Ionescu, a fost însuși d-l Nicolae Iorga. Și d-l Brătianu a căutat să ne asigurăm, între aliați, „locul care ni se cuvenia pentru isprăvile și pentru sacrificiile" noastre, făcând să se știe că România, ca și Franța, n'are „concesii de făcut". Și, totuși, d-l Iorga a combătut, ieri, „sistemul Brătianu", pentru a lăuda, azi, „sistemul Briand" despre care d-sa ne-asigură, cu o vădită bucurie, că „și-a produs efectul".

Un lucru însă se ferește să ne spună astăzi savantul nostru istoric: Ce s'ar fi ales de „sistemul Briand", dacă și în Franța s'ar fi găsit oameni, așa cum s'au găsit la noi, cari să propage spiritul de concesie și să condamne politica de rezistență chiar în momentul când, la Londra, Briand representa cu o admirabilă tenacitate dreptatea și interesele franceze?

Atâta numai că oameni politici ai Franței condamnă „rezistența" la alții, dar o cultivă pentru ei, pe când d-l Iorga o condamnă la noi și o preamărește la alții.

Fiindcă între patimă și convingere, d-l Iorga urmează totdeauna pe cea dintâi.

Venizelos va fi numit guvernator al Smirnei

Din Londra se comunică în cercurile autorizate că Consiliul Suprem ar fi dispus să numească pe Venizelos guvernator general al noului stat autonom al Smirnei.

Această știre a pricinuit oarecare emoție printre membrii delegației greca care se teme să vadă noua provincie devenind, sub administrația lui Venizelos, un stat grec independent și anticonstantinian.

Epilogul unei supralicitații

Insfârșit, după doi ani de făgăduieli, de certuri și, mai ales, de aiurări pătimașe, s'a făcut cel dintâi pas spre realizarea definitivă a legiuirei pentru împroprietărirea țăranilor: reforma agrară pentru vechiul Regat a fost votată, în întregimea ei, la Senat. Discuțiunile urmate n'au fost lipsite de interes, și mai ales, trebuiesc reținute rezultatele la cari s'a ajuns.

In privința mijloacelor de a se înfăptui reforma agrară există, încă din 1918, cel puțin pentru vechiul Regat, un proect de lege pentru împroprietărire, alcătuit de partidul liberal, care deținea atunci cârma țării. Nu vom repeta aci că scrisoarea d-lui I. Brătianu, dela sfârșitul anului 1913, pomenise pentru întâia oară despre exproprierea latifundiilor în favoarea muncitorilor de pământ. Dar, putem să spunem că reforma agrară pe care o desbate acum Camera este rezultatul unor frământări peste cari au trecut două legislații parlamentare.

Intr'adevăr, s'a întârziat doui ani. Reforma agrară putea fi realizată în 1918, dacă nu se petrecea fenomenul curios al unei supra-licitații de democrație, care a turburat spiritele viitorilor împroprietăriți. Misticismul popularității generalului Averescu se razimă, în privința aceasta, și pe o temelie practică, de binefaceri reale. „Liga poporului" făgăduia atunci, și în privința întinderii de pământ și în privința prețului, o reformă agrară mult „mai largă" decât aceea care se putea înfăptui, și efectul acestor promisiuni a fost, — ce caprițios e jocul întâmplării — tocmai întârzierea reformei agrare... Și pe urmă se știe că evenimentele politice au favorizat supra-licitația. Abținerea dela alegeri a „Ligei poporului" a dat naștere partidului țărănesc, și valul făgăduielilor a crescut. De data aceasta era o întrecere în mijlocul căreia nu se putea coborî o organizație politică deprinsă cu răspunderea vorbelor și faptelor sale. Nu mai rămăsese nimic din moșiile proprietarilor: totul se împărțise la țărani! Nu mai era vorba de menajarea intereselor latifundiarilor: pământul se acorda fără plată!

Astăzi se culeg roadele acestei munci, și din vraful atâtor vorbe aruncate în cursul campaniilor electorale, se alege un rezultat real. Să ne mirăm că în privința cântimei de pământ, nu se dă țăranilor mai mult decât expropriase în 1918, guvernul liberal de-atunci? Să rămânem surprinși că în privința prețului nu numai că nu se dă pământ fără plată, ci acesta e prețuit proprietarilor mai scump decât în proectul liberal?

Nu. Inregistrăm numai acest fenomen demagogic, și trecem mai departe. Poate că alegătorii satelor, dezamăgiți, să fi scos ei singuri învățătura că semănătorii de promisiuni, nu sunt toți deauna și secerătorii de fapte . . .

Administrația țărănistă

Când d-l I. Mihalache, fost învățător în Topoloveni era ministru de agricultură s'a folosit de ocazia că era mare și tare și a pus mâna pe federala băncilor populare din jud. Muscel, încredințându-i conducerea unui comitet compus numai din țărăniști. Ne-am fi așteptat de sigur ca emulii d-lui Mihalache odată puși în fruntea unei organizații de importanța unei federale să caute a lucra cât mai mult în interesul țăranilor, pentru a arăta cât de mult se deosebesc ei, „oamenii partidelor noui de reprezentanții oligarhiei."

Grăbiți a demonstra acest lucru țărăniștii s'au pus pe lucru după indicațiunile d-lui Mihalache.

Fiindcă țaranii își arătau neîncrederea în cele propovăduite de d-l Mihalache, acesta a cumpărat în numele federalei două moșii, pe care, a făgăduit în timpul propagandei electorale că le va împărți imediat după alegeri. Țăranii nu și-au putut închipui că un fost ministru poate să-i mintă și i-au votat. Moșiile n'au fost împărțite nici acum la țărani. Inconsequența e flagrantă: în Cameră, în întruniri publice, prin presă cere imediata împărțire a pământului în propriul său județ, unde putea să realizeze imediat aceea ce cerea de la alții lasă cele două moșii mai departe în stăpânirea federalei. De ce? Pentrucă interesele politice ale d-sale cereau aceasta în mod imperios.

Cu alte cuvinte d-l Mihalache a introdus în organizația băncilor populare cel mai josnic politicianism.

Nu numai acestea sunt roadele administrației țărăniste.

Contracte scandaloase încheiate cu furnizorii necinstiți sunt altele din dovezile de capacitate ale emulilor d-lui Mihalache. Mărfuri, cari în orașele mari se vindeau în detaliu cu prețuri moderate, erau vândute țăranilor din jud. Muscel pe preț îndoit sau întreit, pentru ca domnii dela Federală să poată realiza câștiguri fabuloase.

Ceiace pune într'o lumină cu totul defavorabilă pe d-l Mihalache mai mult decât patronarea politicianismului și a necinstei este tentativa de a demoraliza sătenii.

In adevăr, comitetul dirigutor al Federalei a propus introducerea la serbările care se dau în sala Federalei a dansurilor imorale „Tango" și „Fox-trott", condamnate de toată lumea.

Iată-l pe ex-învățătorul din Topoloveni convingând pe alegători despre necesitatea foxtrottului sau altor dansuri ultramoderne.

Cele afirmate de noi mai sus nu sunt nici exagerări nici calomnii, ci sunt extrase din dezbaterile ședinței din 20 Martie a Federalei din Topoloveni și dovedesc încă odată capacitatea și corectitudinea administrativă a „oamenilor noui".

Alegerea dela Râmnicul-Sărat

Incă odată țara se rostește pentru partidul național-liberal.

In expunerea pe care a făcut-o d-l Ionel Brătianu asupra situațiunei politice interne și externe, vorbind despre psihologia masselor așa cum se înfățișează după sbuciumul celor cinci ani de război, domnia sa a spus;

„Poporul nostru s'a aflat în situațiunea acelui bolnav, care suferind prea mult deși se afla în cura unui medic serios, văzând că boala continuă și-a pierdut răbdarea și s'a adresat babelor miraculoase sau medicilor mai meșteri în reclamă și mai puțini pricepuți în știință, care firește, în loc să-l vindece, îi înșeală iluziile si îi agravează suferința. Prin forța lucrurilor bolnavul trebue în cele din urmă să revie la o concepție mai serioasă și la medicul mai cu experiență în măsură să-l vindece.

„In primele momente, în loc să se recurgă la oameni încercați și obișnuiți cu conducerea serviciilor publice, s'a recurs la așa zișii oameni noi ai căror titlu fiind tocmai lipsa de un trecut pozitiv ei nu puteau invoca de cât excesul făgăduelilor făcute. Prin el însuși poporul revine firește asupra erorilor de acest soi".

N'au trecut de atunci nici două săptămâni și declarațiile d-sale se adeveresc în chip strălucit prin rezultatul alegerii dela Râmnicul Sărat.

Succesele obținute de partidul național-liberal în recentele alegeri parțiale dela Romanați, București și acum în urmă dela Râmnicul-Sărat se întregesc reciproc și ele trebuesc socotite ca cele dintâi semne că corpul nostru electoral a început să intre în faza maturității politice. Nedumerirea și șovăiala maselor mari aduse brusc în viața politică prin sufragiul universal este pe cale să înceteze. Rezultatele alegerilor parțiala nu trebuesc privite numai din punctul de vedere al unui succes electoral pentru un partid politic; ele au o însemnătate mult mai mare pentrucă cuprind în ele dovada unei clarificări a vieții politice. Partidul liberal n'a aruncat făgăduieli irealizabile și n'a făcut agitație pe nici-o chestiune politică. A venit cu un program mai puțin darnic în

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

promisiuni, dar întocmit potrivit cu realităţile vieţii sociale şi politice.

Nu demagogie ci seriozitate politică, nu agitaţie stearpă ci muncă tăcută şi stăruitoare, nu abuz de libertate şi anarhie, ci ordine şi democraţie sănătoasă, iată puncte din programul partidului liberal. Iar în lupta electorală el a avut ca vrăjmaşi un partid lipsit de substratul unei necesităţi politico-sociale, înjghebat pe o popularitate trecătoare care nu poate ţine loc de concepţie politică, şi un alt partid, un fel de conglomera politic pe ale cărui elemente eterogene nu le-a strâns laolaltă decât ura comună împotriva unui partid pe care nu-l puteau nimici, interesele mărunte şi ambiţiunile nemărturisite ale unora dintre fruntaşii grupărilor federalizate.

Succesul partidului liberal în alegerea dela Râmnic întărind celelalte două succese obţinute la Romanaţi şi la Ilfov, dovedeşte că tânărul nostru corp electoral s'a recules şi a început să deosebească în haosul frământărilor politice principiile de ordine şi de morală politică, Munca pozitivă, serioasă şi cugetată, îşi recâştigă drepturile.

Părăsind vracii şi babele ale căror leacuri n'au fost în stare să vindece dureroasele răni pricinuite de războiu, poporul se întoarce astăzi, după ce-a făcut o încercare tristă şi edificatoare, la oamenii de ştiinţă, de muncă şi de experienţă dela cari aşteaptă îndreptarea mântuitoare.

ECOURI

Rabindranath Tagore în America.

Marele poet indian Rabindranath Tagore ţine în Statele-Unite o serie de conferinţe ale căror beneficii le va vărsa cassei Institutului pe care l'a întemeiat de curând la Calcutta. Această fundaţie are scopul să sprijine inteligenţa mutuală a civilizaţiilor occidentale şi orientale.

Tagore nu crede că „Orientul şi Occidentul nu se vor putea niciodată înţelege" cum a zis Kipling.

Chiar el a pus în muzică vre-o 500 din poemele sale şi a făcut pentru pentru multe din ele o o adaptare engleză de care s'au servit muzicanţii din Occident. El socoteşte că dacă Europa şi India îşi aruncă reciproc în materie de muzică acelaş epitet de „barbară" acesta o fac pentrucă muzicile n'au aceeaşi structură şi pentrucă în emisiunea cântecului nu se caută aceeaşi natură a sunetului. El crede şi afirmă, că o înţelegere este cu putinţă.

Un manuscris al lui Rossini în România.

Ziarul *Izbânda* află din sorginte pozitivă că în biblioteca d-lui Leon Ghica aflată în castelul din Dumbrăveni (Botoşani) se află între multe şi documente de valoare, şi un manuscris al marelui compositor Rossini.

Este o compoziţiune scrisă şi semnată de Rossini, pe care un membru al familiei Ghica — care a fost la curtea din Petrograd, în epoca în care trăia marele compositor — l'a adus în ţara.

[Artiştii români în străinătate]

La Teatrul naţional din Mecklemburg-Strelitz este angajat ca şef de orchestră un tânăr bucureştean d. Ionel Patin, despre care presa de acolo vorbeşte în termeni foarte elogioşi.

„Landeszeitung" din 11 Martie relevă elanul, soliditatea cunoştinţelor, temperamentul tânăr, spontan, impulsiv care fagăduesţe mult. „Muzica, spune ziarul, e sădită în inima acestui asaltator ca o comoară înnăscută şi această inimă ar deborda dacă simţirea limpede n'ar fi prezentă spre a filtra şuvoiul. Tânărul şef de orchestră ştie multe, dar voeşte şi mai multe şi le va ajunge, căci are mijloacele şi are seriozitate. Talentul acesta plin de speranţe, trebue să ni'l păstrăm încheie numita foaie.

Cetiţi „Infrăţirea"

Pentru monumentul Unirii

Citim în „Românul:"

„Acţiunea pentru ridicarea „Monumentului Unirei", măreţul simbol al unirii tuturor românilor, între aceleaşi graniţe, a intrat în faza ei cea adevărată.

„Înălţătoarea idee, propagată la început numai de ziarul „Românul" prin iniţiativa d-lui Vasile Goldiş, este azi continuată, alăturea de ziarul nostru şi de o parte a presei din Capitală şi, cu toate mijloacele de propagandă, de comitetul pentru „Monumentul Unirei".

„La apelurile răspândite de comitetul de iniţiativă numărul celor ce ţin să se achite de patriotica datorie faţă de „Monumentul Unirei" este tot mai mare.

„Înregistrăm cu o deosebită mulţumire sufletească, donaţiunea unui frate, aruncat de soartă departe de ţară, în oraşul Kuttelberg bei Obesdorf localitate ce aparţine Cehoslovaciei.

„Ideea înălţării „Monumentului Unirei" a trecut chiar graniţele ţării, şi a avut influenţă, asupra sufletului fiilor neamului românesc de pretutindeni.

„Acest fapt ne îndreptăţeşte a crede, că simbolul unităţii noastre veşnice, politice şi sufleteşti, se va putea înălţa măreţ şi vorbitor, în timp scurt.

„În şirul donatorilor avem azi fericirea să înregistrăm apoi, a doua mare şi frumoasă donaţiune făcută de „Banca Românească" filiala Arad, în suma de o sută de mii de lei, şi votată în urma propunerei directorului băncii, d. dr. Mihai Mărcuş.

Donaţiunea de o sută de mii de lei a „Băncii Româneşti" este o hotărâtoare dovadă, că propaganda naţională, pentru „Monumentul Unirei" este perfect înţeleasă de naţiune, şi că nu se vor cunoaşte greutăţi şi jertfe, pe cari generaţia de azi, căreia îi revine veşnicul merit de-a fi contribuit cu jertfa sângelui şi a eroismului său, la sdrobirea hotarelor ce ne despărţeau, să nu le aducă, pentru înfăptuirea monumentului, menit să simbolizeze gloriosul rezultat al sforţărilor sale, sfârşitul robiei sale."

Totalul sumelor adunate până acum ating cifra de 150.000 lei

Conferinţele „Astrei"

Conferinţa d-lui prof. G. Vâlsan despre „Chestia Dunării"

Carpaţii, începe distinsul conferenţiar, se află acum în mijlocul statului nostru şi vorbid despre ei putem face abstracţie fără nici o urmare de tot lanţul care se află în afară de ţara noastră; despre Dunăre nu se poate vorbi tot astfel. Dunărea ne aduce ape care nu se adună numai pe pământ românesc, ea e navigabilă cu mult înainte de a atinge pământul nostru şi chiar după ce la atins, ea formează pe o mare întindere hotar, pânăce în sfârşit intră în întregime în cuprinsul ţării noastre. Dunărea deci nu este o personalitate naţională ci europeană. D-l Vâlsan face apoi o descriere geografică a Dunării. Caracterele esenţiale ale Dunării noastre: Un fluviu mare, navigabil, dar cu creşteri puternice de primăvară, cu acoperiri de sloiuri şi îngheţuri care o fac impracticabilă iarna cu împotomliri la gură şi cu o barieră de stânci la Porţile de fier. Aceste caractere geografice explică o mare parte din nesfârşitele urmări care în întregul lor alcătuesc istoria popoarelor la Dunăre, istoria comerţului şi a civilizaţiei în aceste ţinuturi şi în sfârşit complicata chestie a Dunării din timpurile mai nouă. Conferenţiarul arată urmările acestor constatări.

Dunărea e singurul fluviu însemnat al Europei, care spre deosebire de mai toate celelalte care se îndreaptă spre N. sau spre S. curge dela V—E, tocmai prin centrul Europei continentale, alcătuind o arteră care poate fi navigabilă pe o lungime de 2600 km. In cursul său uneşte ţinuturile cele mai felurite: câmpii, munţi şi podişuri cu producţiuni minerale şi agricole felurite, locuite mai ales în apus de popoare cu densitate mare, cu activitate industrială şi comercială puternică. Prin Dunăre se pun în legătură trei cercuri mari de cultură: al Europei centrale, al Mediteranei prin peninsula Balcanică şi al stepelor răsăritene care se sfârşesc pe malurile acestui fluviu. Având o direcţie paralelă cu Mediterana, ea poate împrumuta o parte din atribuţiile Mediteranei, stabilind legături între partea continentală a Europei cu partea continentală a Asiei, precum Mediterana stabileşte legătura între Europa maritimă şi Asia maritimă. Inainte de săparea canalului dela Suez, numai pe drumul Dunării se putea stabili această legătură mai favorabil. Dela deschiderea canalului Dunărea rămâne ca o ramificaţie secundară a acestei legături, dar destul de importantă fiindcă poate permite pentru Europa centrală un schimb mai uşor de cât Mediterana. E suprinzător că Germania tocmai în ultimul timp a descoperit interesul mare care o lega de Dunăre. Austria îl descoperise de un secol, dar prin lăcomia de a acapara numai pentru sine acest fluviu, a întârziat până azi resolvirea problemei dunărene.

Dunărea este ca un golf al Mării-Negre şi deci al Mediteranei care intră adânc până în inima Europei. Şi se poate spune mai multe: calea de apă a dunării se poate prelungi până la Marea Nordului. Există şi acum un canal care leagă Dunărea cu un afluent al Rinului, canal care cu siguranţă se va lărgi şi adânci ca să permită trecerea vaselor mai mari. Pe de altă parte Dunărea într'o anume privinţă nu se isprăveşte la Sulina. Marea-Neagră e o mare aproape închisă. Mişcarea comercială a Dunării nici odată nu se va opri la ţărmul M.-Negre. Adevăratele guri comerciale ale Dunării sunt la Bosfor şi la Dardanele şi toată viaţa fluviului este subt dependinţa celor ce se întâmplă în jurul acestor strâmtori. De aceea problema Dunării este în parte problema strâmtorilor şi tot ce se va hotărî acolo va avea deosebită pentru fluviu şi pentru întreaga noastră ţară.

D-l Vâlsan face apoi istoricul chestiunii Dunării. Prin tratatul din Paris dela 1856 Moldova recapătă trei judeţe din sudul Basarabiei şi ambele principate sunt în aşa fel ocrotite spre a fi paznicii gurilor Dunării încât în curând ele se pot uni, ră-

✤ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ✤

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

— Lecţia a II-a. —

II.

Prin nări preotul scotea creerul, cu ajutorul unui lung cârlig iar printr'o lungă incizie făcută în partea stângă a corpului, extrăgea toate organele viscerale. Spăla apoi toate cavităţile corpului cu vin de palmier, le presăra cu parfumuri şi le umplea cu mirodenii, iar viscerele după ce le îmbiba cu arome, le aşeza în vase canope. Corpul astfel preparat, era aşezat într'o baie de hidrat de sodiu, în care era lăsat 70 de zile.

Imbalsamatorii mai meşteri injectau chiar în vasele sangvine, prin procedee foarte complicate şi costisitoare, un lichid antiseptic, care avea proprietatea să conserve trupul şi să lase membrelor aproape o elasticitate naturală. De-altfel, chiar astăzi se practică tot astfel îmbălsămările. Este probabil că acest lichid nu era altceva decât o soluţie de sodă caustică, care servea băii în care se depunea trupul, pentru o perioadă de 70 de zile. Această sodă caustică era constituită din depunerile de cristalizare obţinute prin evaporarea lacurilor amare din Egiptul inferior; era un amestec de sub-carbonat de sodiu, de sulfat de sodiu şi de clorură de sodiu, în care predomina când carbonatul, când clorura de sodiu. Dacă preoţii se serveau şi de răşini şi mirodenii, cauza era, că voiau să obţie prin uscare, o massă solidă şi parfumată.

După ce stătea în sodă, mumia era spălată, înconjurată cu grije cu fâşii subţiri şi lungi de in unse cu gumă, gata de înhumare. Pentru aceasta erau decorate cu coliere multiple de perle emailate, ce se pot vedea în toate muzeele, împodobite deseori cu bijuterii scumpe. Apoi se aşeza trupul într'un coşciung frumos policrom, de-o farmă cu corpul omenesc.

In fine cosciugul era aşezat împreună cu vasele canoze, într'un sarcofag de lemn sau de piatră, de formă dreptunghiulară. Aceste sarcofagii erau acoperite cu inscripţii scoase din cartea morţilor, şi cu chipurile divinităţilor, printre cari figurau mai ales Oziris, Isis şi Horus, Anubis, Nephthys şi Thot. Fondul era totdeauna împodobit cu formule menite să protejeze mumia împotriva viermilor şi locuitorilor pământului, susceptibili de-a atenta la integritatea mortului. Pe partea stângă a sarcofagului se observa deseori o uşe cu doi ochi: sunt ochii cadavrului, care e obligat să stea culcat pe partea stângă, şi să privească pe uşe în cealaltă lume, în lumea viilor.

Sarcofagul se găsea într'o groapă, în fundul unui puţ, care mai târziu se umplea, şi a cărui intrare era închisă cu cea mai mare grije, ca numai să scape de tentaţiile profanatorilor. In cele mai vechi morminte se găseau statui foarte exacte ale defuncţilor, destinate să înlocuiască mumia, în caz dacă ar dispărea; acestea se numea „dublul."

Vom vedea mai târziu că „dublul" reprezentă cu toată exactitatea posibilă pe defunct, şi că vom găsi în mormintele vechiului imperiu statui al dublilor, figurând cazuri patologice; aceste statui nu se găseau însă decât în mormintele marilor personagii.

Pe cine am făcea oare să creadă că acei, cărora le datorăm nenumărate mumii, care populează hypogeele Egiptului, nu cunoşteau structura corpului omenesc? N'aveau desigur decât noţiuni incomplecte asupra repartiţiei vaselor; poate că nu cunoşteau mecanismul articulaţiilor, şi nu ştim ce cunoşteau ei în domeniul osteologiei. Ceea ce putem însă afirma, este că cunoşteau inima şi circulaţia, tubul digestiv şi ficatul, organele genitale şi urinare; aceasta era şi părerea lui Cuvier, cărela ne putem asocia. Preoţii medici aveau chiar noţiuni de fiziologie, de vreme ce ştiau că viaţa e întreţinută de circulaţia sângelui, că ficatul secretează fierea şi că apariţia acestei fieri în ... indică o afecţiune hepatică.

Cât despre mine, sunt convins că preoţii ataşaţi stabilimentelor funebre ţineau mai puţin să respecte morţii decât să le asigure o conservare artistică, şi nimeni nu ştie precis ce se petrecea în laboratoarele necropolelor, în timpul lungei perioade ce trecea între momentul în care li se încredinţau cadavrele şi acela în care acestea erau înapoiate familiei. Ceea ce ne pare însă sigur, este că autopsiile rituale, pe care le-am rezumat în puţine cuvinte, nu erau fără utilitate pentru cunoştinţele acestor preoţi medici.

Deschid acum o paranteză, care ne va permite să pricepem dece Egiptienii, după ce mumificau membrii decedaţi ai familiilor lor, pentru o permite trupurilor, să aştepte, fără a se putrefice, învierea viitoare, mumificau cu tot atâta grije toate animalele ce trăiau în jurul lor, şi nu după cum s'a pretins, numai speţele considerate drept sfinte. Cele mai absurde ipoteze s'au imaginat pentru a explica această îmbălsămare, şi totuşi este sigur că savanţii Egiptului, pela cari Grecii şi Românii învăţaţi veneau să-şi complecteze educaţia, nu se dedeau la un lucru aşa de extraordinar, fără motive serioase; aceste motive au fost de ordin religios, şi acest lucru nu trebue să ne mire, căci am mai spus încă, că poporul Egiptian a fost cel mai religios dintre toate popoarele. Fauna mumificată a vechiului Egipt a fost studaită de doi savanţi din Lyon: predecesorul meu, profesorul Lortet, astăzi decedat, şi colaboratorul său, d-l

Cronica politică

Alegerea dela Râmnicul-Sărat. — Ziarele cari au sarcina de a reprezenta organizaţia cel puţin a unui partid politic, n'au atribuit o însemnătate prea mare alegerei dela R.-Sărat, unde candidatul liberal, d. Al. Zamfirescu, a reuşit cu o însemnată majoritate de voturi. Câteva dintre organele „opoziţiei naţionale" nici n'au publicat rezultatul alegerei. O simplă alegere parţială!

Se înţelege, dacă aceasta ar fi însemnat un succes pentru politica naţională a d-lui C. Stere, evenimentul s'ar fi discutat numai în Cameră, timp de cinci zile.

Cronicari conştiincioşi ai evenimentelor, nu putem însă să nu înregistrăm acest nou semn caracteristic al revenirei corpului electoral spre o mai serioasă şi mai prudentă cântărire a grupărilor politice cari îi solicită votul. Sufragiile întrunite de candidaţii partidului liberal, în ultimele alegeri parţiale, dovedesc o apropiată şi desăvârşită eliberare din înlănţuirea demagogiei.

Excluderea d-lui I. Mihalache. — D. I. Mihalache a fost exclus pe timp de zece zile dela şedinţele Camerei, pentru vociferări şi insulte adresate băncei ministeriale. Un motiv pentru „opoziţia naţională" de a-şi prelungi absenţa sa dela şedinţele Camerei, şi încă un prilej pentru a se spune că împotriva d-lui I. Mihalache s'a luat o măsură disciplinară pentrucă e îmbrăcat ţărăneşte, după cum s'a afirmat că d-nii Buzdugan şi Barcă au fost excluşi dela şedinţele Camerei pentrucă sunt „basarabeni", iar d-nii Roman şi Mureşanu pentrucă sunt „ardeleni."

Şi de data aceasta se face puţină demagogie, pentrucă pedeapsa dată celor cinci deputaţi a fost provocată de atitudinea lor turbulentă.

---

mânând numai subt o suzeranitate de formă a Turciei. Deci Dunărea prin importanţa ei europeană şi prin faptul că neudă pământul a fost norocul nostru. Ea ne-a înlesnit Unirea. E destul să spunem că tratatul din 1856, caracterizat prin libertatea absolută a fluviului, este fundamentul pe care se bazează politica românească a Dunării. Orice revizuiri ulterioare nu au făcut de cât să micşoreze această libertate, să stânjenească comerţul şi să ne aducă şi nouă dificultăţi.

Într'o serie lungă de conferinţe şi tratate, principiile simple, generoase şi nepărtinitoare ale tratatului din Paris au ajuns ciuntite şi alterate prin intervenţiea Austro-Ungariei şi Rusiei. Cu ce a făcut România singură pentru înlesnirea navigaţiei pe Dunăre, ne putem mândri. Construiri de cheiuri, de diguri, de bazine pentru iernat, de canale, căi ferate, platforme de acostare şi mai ales un serviciu de îngrijire al apelor fluviului pe care nu îl mai are nicăiri Dunărea. Serviciul nostru hidraulic studiază zilnic Dunărea, adânceşte locurile înnisipate, menţionează apele navigabile fără pericol prin semnale de zi şi de noapte, publică zilnic hărţi ale nivelului apelor, afişază în fiecare port starea fluviului în sus şi în jos. Toate aceste îmbunătăţiri au fost făcute cu cheltuiala noastră, pentru toate casele indiferent de naţionalitate, fără nici o taxă. Ele ajută atât de mult plutirea în cât trebuit să fie recunoscute chiar de Austro-Ungaria. O revistă austriacă consacrată numai Dunării declară: Cu toate că malurile Dunării aparţin diferitelor state, singură între toate România a creat un serviciu hidraulic regulat. Toţi navigatorii sunt recunăscători de activitatea bine făcătoare a acestui serviciu.

Gaillard, actual director al muzeului de istorie naturală din Lyon. Aceştia au montat scheletele acestor mumii, le-au comparat cu scheletele speţelor actuale şi au văzut că unele speţe au putut să dispară, altele au putut să sufere mici modiffcări; însă au arătat că în ansamblu, ele permit să se afirme că o perioadă de 60—70 de secole este cu totul insuficientă pentru a modifica morfologia Vertebratelor, într'o ţară ca Egiptul, unde condiţiile biologice şi climaterice nu par a se fi modificat. Aceasta este deja o constatare interesantă din punct de vedere transformist, însă cercetătorii mai sus citaţi, au vrut să cunoască şi scopul pentru care acest popor, atât de inteligent, se ocupa, singur în toată lumea, cu această curioasă mumificare, nu numai a cadavrelor omeneşti dar şi a cadavrelor tuturor animalelor ce-l înconjurau, pentru a împiedica distrucţia lor datorită microbilor putrefianţi. Inscripţiile murale, şi papyrusurile sunt mute asupra acestui punct, şi nu pot uşura întrufnimic soluţia acestei probleme obscure. În urma unor studii pe cât de importante, pe atât de interesante, cuprinzând nu mai puţin de cinci volume în quarto, savanţii din Lyon au ajuns la concluzia că acest obiceiu are la bază dogma metempsichosei.

„Egiptenii, zice Herodot, sunt primii ce au vorbit de această doctrină, după care sufletul omenesc este nemuritor, ce intră după distrugerea corpului, totdeauna într'o altă vietate născândă. După ce a parcurs toate animalele pământului, ale mării, şi toate pasările, reintră într'un corp omenesc; circuitul complect durează 3000 de ani".

Desigur, pentru a evita această distrugere a trupurilor, Egiptienii obişnuiau îmbălsămarea cadavrelor şi le aşezau în morminte aproape inviolabile. Sufletele înnecaţilor, şi în genere a acelora lipsiţi de mormânt, trebuiau însă să treacă, timp de 3000 de ani, prin trupurile animalelor, chiar dela naşterea acestora. Aceasta explică poate îmbălsămarea lamelor de peşti sau de crocodili. Egiptenii nu puteau să lasă să dispară prin putrefacţie, trupurile animalelor locuite poate de sufletele părinţilor lor, ai prietenilor, ai concetăţenilor lor, şi astfel îmbălsămau la moarte toate animalele ce trăiau în jurul lor, pentru a strânge apoi mumiile lor în grote sau galeriile imense pe care le săpau de-a lungul Nilului.

Prin tratatul dela Bucureşti din 1918, Dunărea românească intră de fapt în stăpânirea puterilor centrale. In toamna anului 1919 comisia internaţională a Dunării hotăreşte în mod arbitrar urcarea taxelor la guri de 7 ori în aur după cursul lirei şterline, ceace vine în bani româneşti de 70 de ori taxa de mai înainte. Consiliul suprem hotăreşte ca: Dunărea să fie împărţită într'un sector englez dela Porţile de fier în sus, şi un sector francez dela Porţile de fier în jos. Porţile de fier au fost puse subt îngrijirea unui amiral englez şi o comisiune la Belgrad hotărăşte să se mărească de 20 ori taxele ceeace însemnă că la Porţile de fier se vor plăti de 100 ori mai mult ca înainte. Timpuri mai bune vor veni, când toate aceste măsuri vor fi revizuite liniştit şi cu imparţialitate. Cuvântul nostru va trebui să fie ascultat.

1100 km. de Dunăre aproape jumătate din întinderea ei navigabilă curge dealungul României. Nici un alt riveran nu are atât mal dunărean. 450 km. curge Dunărea numai pe pământ românesc. Gurile Dunării sunt în pământul nostru. Acestea sunt realităţi ce nu pot fi trecute cu vederea. Altfel s'ar ruina nu numai comerţul nostru fluvial ce s'ar compromite însăşi viitorul Dunării. Trebue să pregătim ţara noastră pentru o circulaţie de căi ferate paralele cu dunărea, pe cari să se poată scurge la nevoe avuţiile noastre până la Marea liberă.

Dunărea colaborează cu noi, şi cum ne-a mai ajutat în trecut de atâtea ori, ne a ajuta şi acum să ajungem ce ne-a fost destinat să ajungem prin situaţia, numărul şi însuşirile noastre.

Datoria faţă de prezent

La cercul de studii bucureştean al partidului liberal, a vorbit d-l prof. univ. Em. N. Antonescu despre „Datoria faţă de prezent".

Inainte de a intra în desvoltarea conferinţei, d-l prof. Em. N. Antonescu a arătat în linii generale motivele cari l'au făcut să intre în partidul liberal.

Vorbind apoi de progresul unei ţări, conferenţiarul a spus că progresul se realizează prin fazele revendicărilor politico-sociale şi al consolidărilor. România a trecut prin două faze de transformări caracterizate prin epoca dela 1821--1906 şi dela 1906 până în momentul întregirei. Azi suntem în epoca de consolidare când ţara are nevoe de o conducere serioasă, conştientă şi demnă de momentele actuale.

Analizând reformele enunţate de partidul liberal, d-l prof. Em. N. Antonescu preconizează o serie de măsuri în ce priveşte rezolvarea problemei muncitoreşti, arătând rolul pe care trebue să-l aibă statul în educarea maselor.

Trecând la chestiunea economică, conferenţiarul a spus că noi trebue să fim călăuziţi de principiul naţional „prin noi înşine."

Vorbind de presă în general, d-l Em. Antonescu a spus că presa tinde la controlul activităţii politico-administrative, fiind organul care dă indicaţiunile necesare selecţionării.

Presa are multe privilegii însă e necesar ca atunci când atacă persoanele să stea în faţa justiţiei egal cu toată lumea.

Preconizează crearea unei secţiuni de presă pe lângă facultatea de drept.

Conferenţiarul a încheiat cerând ca justiţia să fie efectivă şi nebănuită, iar unităţii naţionale să urmeze unitatea sufletească, locul cazarmii în şcoală.

CRONICA BUCUREŞTILOR

Intre Guvern şi Federaţie. — In sânul Federaţiei: două lovituri.

Lupta între guvern şi federaţie a luat în ultima săptămână o întorsătură neaşteptată pentru neiniţiaţi dar naturală pentru acei ce cunosc culisele politice ale ambelor partide. Căci cum îşi închipue oricine, atât „democraţia" ce-o afişează Federaţia cât şi grija de ţară de care e preocupat guvernul, — sunt bune în discursuri parlamentare sau în agitaţiuni electorale. In realitate ambele grupări politice sunt preocupate de modul cum să-şi consolideze situaţia, — tratativele de colaborare alternând cu cele mai teribile insulte, după cum interesele dictează. De altfel nu numai prin aceste tratative de colaborare şi insulte reciproce, — s'a dovedit că nimic nu repară democraţia pumnului d-lui Argetoianu de acee a d-lor Vaida, Lupu, Mihalache şi comp.

Spuneam deci că lupta a intrat într'o nouă fază. Federaţia a înţeles că prin zilnicele-i scandaluri parlamentare cari sabotează lucrările, dacă guvernul să uzează, — nu mai puţin pătimeşte şi ea, — opinia publică condamnând dezordinea morală şi intelectuală ce stăpâneşte Adunările. Astfel dezaprobarea opiniei publice care a mers până acolo încât multă lume când începe scandalul în incintă părăseşte scărbită tribunele, — se îndreaptă în special asupra membrilor Federaţiei mai turbulenţi chiar decât majorităţile. In acest chip rezultatul luptei era de prevăzut într'o colectivă uzare şi-o probabilă dizolvare a parlamentului. Mulţi deputaţi strigaseră chiar „Trăiască dizolvarea", — cu ocazia ultimilor şedinţe furtunoase.

Dar dizolvarea nu convine Federaţiei, care e sigură că într'o viitoare alegere nu va putea obţine nici jumătatea locurilor ce le are acum, — dat fiind că va avea la activ frumoasa activitate parlamentară de azi. Şi, pe când Partidul Poporului, într'o viitoare opoziţie, deşi mult slăbit, îşi va păstra în vechiul Regat o aparenţă de unitate, sau cel puţin un nucleu solid, — grupările Federaţiei, fără nici un program, conduse fără capacitate şi pradă luptelor intestine vor dispărea în neantul din care au apărut.

*

Din aceste motive Federaţia a căutat o eşire onorabilă din labirintul în care se zbate şi-a găsit-o în retragerea opoziţiei din parlament pe chestia legei agrare, — retragere ce-ar fi putut fi speculată demagogic pentru a recăpăta încrederea ţărănimei. D-l Argetoianu, care veghează la proectele făurite în clubul dela Majestic, — nu putea admite o retragere a opoziţiei pe-o chestie ce i-ar fi dat o platformă demagogică care ar fi concurat demagogia averescană. Şi de aici a preferat să dea o astfel de întorsătură conflictului Schuller încât să producă chiar de acum o retragere a opoziţiei pe-o chestie secundară şi antipatică opiniei publice prin scandalurile ce le-a produs.

Astfel „opoziţia naţională" s'a retras din parlament fără să aibă acest fapt vreun răsunet în opinia publică, ba încă modul cum s'a făcut această retragere stârnind aspre critice chiar în rândurile federaţiei. In adevăr d-l N. Iorga, trecând peste mandatul ce i se acordase în constituirea comitetului executiv a arătat că cu toată retragerea, deputaţii federalişti vor veni la începutul fiecărei şedinţi „pentru a vedea dacă nu s'a ridicat pedeapsa celor patru colegi".

Acesta e stadiul în care se găsesc raporturile între Federaţie şi Guvern. Cât despre afacerile interne ale „opoziţiei naţionale, — ele nu stau mai bine! In adevăr în afară de nemulţumirile netranşate încă ale curioasă retrageri din Parlament, — chestiunea Stere redeschisă azi şi aceia veche a gestiunei Consiliului Dirigent produc multe nemulţumiri şi agitaţiuni intestine. Căci, — să nu se uite, — Federaţia este un organism eterogen, care se menţine pe credit, în speranţa unei succesiuni guvernamentale. Aceasta o spunem atât la figurat cât şi la propriu, — pentrucă dacă unitatea „sufletească" este închegată de speranţa luării guvernului, — apoi mijloacele materiale sunt luate pe credit real, în contul diferitelor bănci internaţionale ce aşteaptă aceiaşi guvernare pentru a fi plătite.

O parte din ţăraniştii basarabeni urmând pe d-l Stere, — partidul naţional ardelean zdruncinat prin chestiunile vechiului Consiliu Dirigent, ce se vor redeschide desigur de către guvern, — opinia publică săturată de agitaţii sterile, — lipsă de conducere, de unitate şi program: bilanţ tragic ale cărui urmări nu pot fi decât fatala disoluţie. oricâte declaraţii ale „blocului de granit" se vor mai face. *C.*

Sosirea d-lui prof. Enun. de Martonne la Cluj

Cu prilejul numărului festiv dedicat Universităţii noastre, „Infrăţirea" a făcut cunoscut publicului ardelean pe marele geograf al Franţei, Emm. de Martonne. S'a arătat atunci ce înseamnă pentru noi activitatea acestui strălucit şi modest învăţat, care timp de peste 20 de ani a studiat cu pasiune România şi a publicat opera pe temeiul cărora s'a ridicat şcoala geografică românească. S'a văzut că d-l de Martonne are drept la recunoştinţa noastră şi din alte motive: Conferinţa de pace dela Paris s'a condus în hotărârea soartei României de rapoartele imparţiale şi întemeiate pe o profundă cunoaştere a ţării noastre, făcute de d-l Emm. de Martonne asupra Transilvaniei, Bănatului, Dobrogei, Basarabiei şi Bucovinei.

De astă dată Clujul va avea prilejul să şi arate sentimentele faţă de acest însemnat învăţat şi prieten al României. Săptămâna viitoare d-l de Martonne soseşte la Cluj spre a ţine o serie de conferinţe, lucrări şi excursiuni.

D-sa a anunţat urm. cursuri:

1. Un curs despre *Relieful solului*, cu exemple din ţara noastră, pentru studenţii specializaţi în Geografie.

2. Un curs despre *Alpi şi Carpaţi* care cuprinde vederile originale şi până acum nepublicate ale savantului profesor.

3. Un curs despre *aspectele geografice ale Franţei*, pe care d-l de Martonne îl promite, dacă i se cere. Nu rămâne îndoială că publicul oraşului nostru universitar îşi va manifesta iubirea sa în aşa fel, încât cel mai autorizat geograf al Franţei să rămâe convins că Ardealul doreşte să cunoască prin glasul său cum se înfăţişează cea mai frumoasă şi mai civilizata ţară a Europei.

Cursurile vor fi însoţite de proecţiuni şi demonstrări pe hărţi, care le vor face înţelese de toată lumea. Ora şi sala se vor anunţa de Institutul geografic al Universităţii îndată după sosirea d-lui Emm. de Martonne.

INFORMAȚII

Miercuri în 30 Martie va vorbi în sala IV dela Universitate *dr. Eugen Mezei* despre *„Telegrafia fără fir în războiu"*.

■

Camera de Comerț din localitate a cerut dela Ministerul de industrie și comerț din București aprobarea necesară pentru aranjarea târgului de mostre.

După aprobare se vor face imediat pregătirile necesare pentru ținerea târgului.

■

Direcțiunile financiare din Ardeal vor fi schimbate în administrații financiare la 1 Aprilie.

■

Direcțiunea regională C. F. R Cluj a interzis funcționarilor săi de a se ocupa cu afaceri comerciale, în orele libere.

■

„Universul" află că la Mehadia s'a descoperit o nouă mină de aur, pentru exploatarea căreia s'au pus bazele unei societăți românești cu capital de cinci milioane lei.

■

In ce privește doleanțele exprimate în congresul economic al Ardealului, direcția generală a vămilor face cunoscut că aceste protestări în chestiuni de taxe vamale nu sunt îndreptățite de vreme ce din consiliul vamal fac parte și președinți ai Camerelor de comerț din Ardeal, ca reprezentanți economici ai ținuturilor românești de peste munți și că toate avizele nu se dau decât cu consimțământul tuturor.

■

Fundație de 500.000 lei. Cu ocazia căsătoriei moștenitorului nostru de tron, Principele Carol, o conferință presidată de d-l prefect al județului Caraș-Severin și de d-l primar al orașului Lugoj a hotărît crearea prin colecte a unui fond de 500.000 lei pentru întreținerea unui internat pe lângă liceul „Coriolan Brediceanu".

■

Conform publicărei din Monitorul Oficial No. 261 la 1 Aprilie se va face recensământul general al populației din Cluj.

■

E vorba ca zilele acestea să se hotărească la Direcția gen. C. F. R. ca trenul București-Viena să-și facă drumul prin Cluj, Oradea-Mare.

■

Din partea fabricelor de zahăr s'a făcut intervenții la Secretariatul de Agricultură pentru ca porțiunile de pământ pe cari se cultivau sfecle sau napi să fie scutite de arendările forțate.

■

Pentru a se înlesni intensificarea culturei de zarzavat, Direcțiunea de Agricultură din Cluj pune la dispoziția cultivatorilor cantitățile de sămânță de zarzavat cu preț foarte redus.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

■

Domnii Frizeri-Coafori, patroni și lucrători cari n'au primit încă primul număr al revistei profesionale „Coaforul Român", sunt rugați a-și indica adresele la administrația revistei din strada Colonel Orero No. 23 București.

Locuitorii din Giurfalău (Cojocna) s'au prezentat atât comisiei agrare cât și eri la prefectură pentru a protesta că s'a arendat forțat comunei Pata moșia cumpărată de ei în timpul războiului și care acum era proprietatea lor.

■

In urma raportului Direcțiunei speciale a C. F. R. din Cluj, s'a hotărît ca zilele acestea să să modifice mersul trenului Oradea-București și îndărăt și anume: sosirea la București va avea loc dimineața, plecarea din București se va face seara.

■

Dela direcțiunea regională C. F. R. din Cluj vor fi puși în disponibilitate pe ziua de 1 Aprilie funcționarii diurniști.

■

După un nou proect de organizare a C. F. R. numărul direcțiunilor regionale va fi redus la 4 în întreaga țară.

■

Taxele pentru vagoanele de dormit vor fi dublate zilele aceste.

■

S'a început să se studieze traseul pentru o linie ferată Arad-Oradea-Mare, linia actuală fiind tăiată de traseul frontierii.

■

Se proectează construirea unei linii ferate Sibiu-Cluj prin Alba-Iulia.

■

„Neue Freie Presse" anunță din Budapesta, că fostul prim-ministru al Ungariei Ștefan Friedrich, voind a se justifica de invinuirile care i-s'au adus în legătură cu moartea contelui Tisza, își scrie memoriile începând dela revoluția lui Károlyi. In destăinuirile pe cari le va face vor fi și amănunte interesante asupra tratativelor avute cu Sir Clark și *cu A. S. Principele Carol al României la Gödöllő.*

■

In legătură cu articolul Sărmanii copii!, apărut în 183 al ziarului nostru, secretariatul general al Instrucțiunei Publice ne face cunoscut că autorii manualului în chestiune cerând printr'o adresă recentă premiarea cărții lor, acum tipărită, Secretariatul a luat-o din nou în revizuire și găsind cu surprindere, că ea este cu desăvârșire necorespunzătoare și păgubitoare școalei primare din Bihor, a fost nevoit să retragă aprobarea dată sub Nr. 32856—1920 pentru ediția românească și să interzică introducerea ei în școlile primare.

■

Citim în „Satu-Mare":

Anarhia în care zece poșta noastră rurală a exasperat pe bieții locuitori săteni.

Sunt comune unde vine poșta odată la șease luni, iar la altele nici când. Astfel comuna Batarci așezată tocmai pe linia de frontieră, unde se află Poliție, Vamă, Pichet de grăniceri, n'are oficiul poștal căci oficianta din acea comună când s'a măritat a luat cu sine și oficiul poștal și l'a mutat în altă comună care acum se află pe teritoriul ungar.

■

Aflăm că s'a revocat transferarea șefului de gară din Sibiu d-l Nuțu, în urma stăruințelor populației orașului.

Citim în „Kronstadter Zeitung" că pictorii din Brașov neavând timp să trimeată tablouri la „Salonul de artă ardeleană din Cluj", sunt rugați din partea organizatorilor „Salonului să aleagă pentru fiecare pictor câte 3—4 tablouri pentru a le trimete la București, unde vor fi expuse împreună cu cele trimese din Cluj.

■

Arhitecții români, în ședința extraordinară dela 25 Martie, luând act de rezultatul intervenției făcute pe lângă d-l președinte al Comisiei pentru organizarea serbărilor încoronării M. S. Regelui-și de răspunsul său: că lucrările au fost definitiv date; auzind apoi explicațiile date de d-l Antonescu că lucrările sunt ocazionale și provizorii și că s'au semnat contractele pentru execuția lor, — fiind cerute de urgență, — au renunțat să continue acțiunea și intervențiunile, — respingând tot odată demisiele membrilor din comitet, cari demisionase pe această chestiune.

S'a hotărât a se stărui ca pe viitor să se publice concursuri pentru lucrările de arhitectură.

■

„Deutche Tagespost" aduce din Budapesta știrea că 41 de societăți particulare de Căi. ferate, care își aveau până acuma sediul în Budapesta, s'au înțeles a-și muta sediul în Ardeal. Hotărârea aceasta este de mare folos pentru statul român sporind încasările impozitelor cu câteva milioane pe an. Motivul care a constrâns societățile la această mutare, este pierderea dreptului de posesiune în cazul daca rămân în Ungania.

■

„Frankfurter Zeitung" este informat că un grup româno-german tratează cu Direcțiunea Generală C. F. R. pentru repararea unui stoc mai mare de material rulant în Germania pe un credit cu termen îndepărtat. Tratativele au fost însă brusc întrerupte prin sancțiunile Aliaților contra Germaniei.

■

In gara Halmi (Maramureș) s'a întâmplat în ziua de 23 Martie o mare nenorocire.

O locomotivă a sărit în aer din cauza presiunei prea mari și din cauza lipsei de apă. Detunătura produsă prin explozie a fost așa de puternică, încât a fost auzită dela mari distanțe. Mașina rupându-se în mai multe bucăți a sfărâmat complect mai multe vagoane la trenul de care era atașată.

A fost un mort și mai mulți răniți. Funcționarii gării precum și cei ai vămei s'au ales cu arsuri pe față, deoarece aburii fierbinți au năvălit pe ferestre în localul gării.

Autoritățile au pornit o anchetă pentru a se dovedi din vina căruia a avut loc explozia.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj

O serbare ostășească

In ziua de Duminecă 27 Martie, am avut ocazie să asist la una din cele mai frumoase și înălțătoare serbări, date de Regimentul 16 Infanterie din localitate, cu prilejul demobilizărei contigentelor 1918—1919.

Am plecat adânc mișcat și convins, că o asemenea armată bazată pe dragostea reciprocă între șefi și soldați e garanția cea mai sigură pentru viitorul fericit al Țărei noastre.

Serbarea a început la ora 10 a. m. cu un Te-Deum, oficiat de confesorul garnizoanei, în mijlocul trupei și al Corpului ofițeresc al Regimentului. Terminându-se sfânta slujbă, urmează o cuvântare ocazională, rostită de inimosul Colonel Roman Xenofon, care în cuvinte calde și bine simțite, arată ostașilor datoriile, pe care le au față de Țară, atât ca militari cât și ca cetățeni și închee, urându-le drum bun și spor la muncă, în viața cetățenească. Apoi, în mijlocul uralelor și a strigărilor de „Trăească d-l Colonel", „Trăească România-Mare", își ia rămas bun dela fiecare în parte, strângându-le mâna în timp ce corniștii sună „rezerva". Entuziasmul atinge culmea, soldații fac adevărate ovații iubitului lor comandant. Ofițerii înșiși sunt mișcați și în clipa aceasta, în fața acelei mulțimi entuziaste, avea impresia înălțătoare a puterii pe care o reprezintă o armată conștientă de datoria ei și în care disciplina decurge în mod natural, din iubirea și devotamentul către șefi.

După masă, pe care ofițerii au luat-o împreună cu trupa, se încinge o horă generală, prinzându-se în joc toți ofițerii Regimentului.

Trenul urmând să plece în aceiași seară, se formează la ora 6 p. m. un măreț cortegiu, care cu muzica și ofițerii în frunte, conduce până la gară pe soldații demobilizați.

Inainte de a părăsi Clujul, ostașii au avut prilejul să mai vadă pe iubitul lor General Petala, Comandantul Corpului VI Armată, care întâlnind impunătorul cortegiu pe podul Someșului, îl oprește un moment și în cuvinte entuziaste le urează la rândul său, să sosească cu bine la căminurile lor și roagă să transmită celor de acasă salutul șefilor lor de eri. Domnul general termină, îndemnându-i la muncă cinstită și stăruitoare pentru refacerea economică a României-Mari. Ultimele sale cuvinte au fost acoperite de urale nesfârșite, apoi cortegiul, în sunetul muzicei, își urmează drumul spre gară, unde are loc o mișcătoare despărțire.

Astfel s'a dovedit încă cu ocazia aceasta, strânsa legătură sufletească ce există între soldații și ofițerii noștri, ceace, precum am spus, nu poate să ne fie decât o chezășie pentru propășirea armatei, care mâine poate va fi chemată să-și pună peptul la hotare pentru consolidarea definitivă a României Mari.

M. K.

Duminică 3 Aprilie 1921 la ora 15 (3 p. m.) „Cultura Poporului", va sărbători în sala „Reduta" pe domnul Profesor Universitar Pompei, pentru înalta distincțiune acordată de guvernul francez, decorându-l cu „Legiunea de onoare".

Sunt invitați a lua parte la această sărbătoare toți intelectualii din Cluj.

In aceiași zi la ora 20 (8 seara) va avea loc o masă comună la Cercul Militar.

Persoanele cari doresc să participe la această masă, se vor înscrie până în ziua de 31 Martie a. c. inclusiv, la Secretarul General al „Culturii Poporului", Domnul Colonel Bacaloglu, în Strada Regală (Majalis 5.)

■

In piața Ștefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului"* cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj.

Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese și răcituri.

Serviciu culant și prețuri moderate.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Marți: „Bujorești," comedie în 4 acte de *Catan Theodorian*, premieră dată în folosul Soc. Ocrotirea Orfanilor de război cu domnii Stănescu Papa, Calboreanu, Virgil Vasilescu, Nichita și d-nele Zaman, Stanca Alexandrescu, Nelly Dordea în rolurile principale.

Joi: „Bujorești."

Sâmb.: „Bujorești."

Dum. seara: „Bujorești."

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala
Str. Munkácsi 32

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Ziarul „Socialismul" din București a fost suspendat pe termen neîmtitat în urma descoperirilor complotului bolșevic. In ultimul timp s'au făcut noi arestări în București.

■

La adunarea clubului țărănist s'a hotărât să se țină întruniri de protestare în provincie. Deputații federaliști au plecat din București în acest scop.

■

D-l Iuliu Maniu a plecat eri la Cluj pentru a organiza întruniri publice de protesare contra guvernului.

■

Se svonește că în curând se va cere ridicarea imunității parlamentare a deputaților socialiști Dobrogeanu și Chiristescu cari ar fi amestecați în complotul comunist descoperit la București.

■

La 10 Aprilie se va da amnestia care va fi foarte largă. Ea va cuprinde dispoziții favorabile delicvenților politici și dezertorilor refugiați în străinătate.

■

Odessa a fost reocupată de Contra revoluționari.

Partidul țărănesc a protestat prin comunicatul Comitetului central contra excluderei d-lui Mihalache din Parlament.

■

La Iași poliția a descoperit un numeros cuib de comuniști. Printre arestați se găsește Roza Eilberg, studentă la facultatea de litere, și ucrainianul Barunofi.

■

D-l general Coandă, președintele Senatului a plecat la Alba-Iulia pentru a alcătui programul încoronării M. S. Regelui.

■

Consiliul de miniștri a însărcinat pe d-l Argetoianu, ministru de interne, să ia toate măsurile necesare pentru menținerea ordinei de stat în fața agitației politice.

■

In întrunirea publică Federației care a avut loc Duminecă în sala Dacia au vorbit d-nii Dobrescu, Iorga, Vaida, Mihalache, Madgearu și Lupu.

După cuvântări îmbrăcate în cea mai demagogică formă s'a votat o moțiune prin care se înfierează politica guvernului.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 28 Martie

Se deschide sub prezidența d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Trancu-Iași, Rășcanu, Goga și Cudalbu.

D-l HASNAȘ citește un nou protest al Federației contra excluderei pe 10 zile a d-lui Mihalache. Oratorul ne mai fiind în chestie, președintele îi ridică cuvântul. Ședința se suspendă.

La redeschidere președintele redă cuvântul „d-lui Haneș din simpatie personală după cum o declară. D-l HANEȘ coutinuă spunând că excluderea d-lui Mihalache a fost făcută pentru a nu-l avea la discuția reformei agrare.

La comunicări d-l ZELEA CODREANU atrage atenția asupra micșorării soldelor ofițerilor. D-l general RĂȘCANU răspunde arătând căi se vor face ofițerilor mari înlesniri în privința hranei și îmbrăcămintei.

D-l GAROFLID depune pe biuroul Camerei proectul reformei agrare. Se cere urgența. D-l DUILIU ZAMFIRESCU coboară din fotoliu prezidențial și vorbește contra urgenței susținând că trebue așteptată reîntoarcerea federației în Cameră.

D-l ANGHELESCU spune că trebue votată urgența întrucât țara așteaptă reformele. Urgența se admite.

SENATUL

Prezidează d-l Meitani. Pe banca ministerială iau loc d-nii Argetoianu, Petrovici, Văleanu.

D-l ARGETOIANU depune proectele de legi asupra reformei administrative, oficiul de închiriere și circularea automobilelor.

Își face apariția în sală Episcopul NIFON, este primit cu aplauze venind pentru prima oară la ședințele Senatului după atentatul dela Senat când a fost grav rănit. Inaltul prelat răspunde mulțumind pentru simpatia arătată. Mulțumește de asemenea M. S. Regelui și Reginei, d-lor Vintilă Brătianu și Duca pentru că s'au interesat de dânsul în timpul boalei.

Se începe apoi discuția proectului de lege pentru organizarea corpului arhitecților depus de d-l Petrovici. Vorbește d-l inginer Mironescu.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Marți:
„Vioara fermecată."
Mierc., Joi, Vin., Sâmb., Duminecă
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA

Marți, Miercuri:
„Acuz!" Partea II.
Joi, Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Marți:
„Misterul casei de nebunii." Partea I. Dramă detectivă.
Miercuri, Joi:
„Misterul casei de nebunii." Partea II.
Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebunii." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

TELEGRAME

Teroarea poloneză în Silezia de Sus?

Nauen, 28 Martie

Noi știri sosesc cu privire la teroarea dezlănțuită de Polonezi în Silezia.

Plenipotențiarul german din Oppeln a trimis o notă de protestare generalului Le Rond contra continuării luptelor în Silezia de Sus după terminarea plebiscitului. (Telegrama e din sursă germană N. R.)

Agitațiile Comuniste în Germania.

Nauen, 28 Martie.

S'a dovedit că provocatorii agitației comuniste în ținutul Mansfeld au fost bolșevicii ruși. Deasemenea s'a stabilit că la Eisleben au sosit Luni 60 de comuniști ruși. La Hamburg și Berlin domnește liniște.

Foaia comunistă *Rote Fahne* este provocatoarea. Vineri ea a fost pentru a treia oară confiscată. Numai în fauburgul Lichtenberg s'a ajuns la împușcături cu comuniștii, un polițist a fost ucis. Deputatul Vendeln din Reichstag a fost arestat la München fiind acuzat de crima de înaltă trădare.

Guvernul german speră ca prin măsuri energice să restabilească complect liniștea până după Paște.

Revizuirea Constituției Olandeze.

Nauen, 28 Martie

Ministerul de interne Olandez a depus un proect de lege pentru revizuirea Constituției cu propunerea ca în cazul lipsei, unui succesor la tronul regal să se facă alegeri pentru un nou rege căci altfel nu este posibilă menținerea monarchiei.

Moartea Cardinalului Gibbons.

Nauen, 28 Martie

Cardinalul Gibbons, șeful catolicilor din America a încetat din viață.

Semnarea tratatului comercial Italo—cehoslovac.

Roma, 28 Martie.

Zilele trecute s'a semnat la ministerul de externe tratatul comercial și acordul economic între Italia și Cehoslovacia. Acesta este cel dintâi tratat de comerț semnat în Europa după războiu.

Institutul Antribatic (Pasteur) Cluj

No. 165—921.

Publicatiune

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesații vor înainta ofertele în plic închis până la 31 Martie a. c.

Despre condițiunile refețitor la furnizare se pot informa în biroul administrației la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

Citiți „Infrățirea"

Marea sărbătoare culturală și națională din Deva

- Inființarea unei secțiuni locale a „Culturii poporului" -

Activitatea Asociațiunii pentru „Cultura poporului" se răspândește din ce în ce mai largă și mai binefăcătoare în ținuturile Ardealului.

Ecoul frumoaselor și folositoarelor șezători, organizate în fiecare Duminecă în sala „Reduta", a pătruns până departe. Comitetul din Cluj al „Culturii poporului" primește mereu invitații din orașele de provincie pentru a organiza și acolo secțiuni cu acelaș scop. La toate chemările, comitetul răspunde bucuros și-și trimite misionarii.

Dumineca trecută a fost rândul Devii. Sâmbătă după amiază, d-l Hossu, directorul regional al C. F. R a pus la dispoziție 2 vagoane pentru transportarea trimișilor „Culturii poporului".

Au luat loc: d-l General Anastasiu cu d-na, d-l Tănăsescu, secretarul general de interne cu d-na, d-l Petrini secretarul general dela agricultură, cu d-na, d-nul profesor universitar Popescu — Voitești, d-l Gavril Precup, directorul învățământului secundar din Ardeal, d-nele Docan și Wild, d-l Lapedatu, inspectorul general al Cooperativelor, d-l Lucian Bolcaș, publicist tenorul Gh. Stefanovici și trei reprezentanți ai presei din Cluj.

In aceiaș direcție, au plecat mai târziu cu automobilul d-nii profesori universitari V. Dimitriu, rectorul Universității din Cluj și președintele „Culturii poporului" Marin Ștefanescu.

Cele două grupuri s'au întâlnit în gara Simeria, unde au eșit întru întâmpinarea oaspeților d-l Prefect al Hunedoarei, Ianza, un ofițer din brigada de siguranță și un trimis al armatei.

De-aci, după urările de bine-venire, toată lumea s'a îndreptat spre Hunedoara.

Primirea în gara Hunedoara. Vizitarea castelului Corvinilor și a uzinelor de fier.

In gară, toate notabilitățile orașului sunt de față, cu drapel și cu muzică.

D-l primar, *Teofil Tulea* urează bun — sosit vizitatorilor și aduce laude asociației „Cultura poporului" pentru rodnica sa activitate. D-l General Anastasiu mulțumește pentru frumoasa primire.

Urmează vizitarea castelului Corvinilor, a cărui descriere o dăm în foiletonul ziarului. Custodele conduce și dă explicații.

Apoi, întreg alaiul vizitează uzinele de fier ale statului. Aci, pentru lămurirea oaspeților, câțiva lucrători dau drumul dintr'un cuptor fluidului incandescent, care curge încet, încălzind toată atmosfera, în șanțuri de cărămidă paralele.

Vizitatorii sunt însă grăbiți de d-l prefect, pentruca să ajungă la timp în Deva.

Grandioasa primire din gara Deva.

La ora 12, trenul cu delegați sosește în gara Deva. Mii de oameni adunați, în majoritate țărani, primesc oaspeții cu urale nesfârșite și c'un entuziasm nespus. Tot peronul gării și locurile din împrejurimi sunt ticsite de lume. Ofițerii Regimentului de grăniceri din localitate, în frunte cu d-l Colonel Dimitriu, sunt rânduiți pentru onor. Toate autoritățile orașului sunt de față și întreg corpul profesoral. O fanfară a elevilor școlii normale din loc cântă un marș. Câte-va zeci de moți călări îmbrăcați în pitorescul lor costum național, completează măreția primirii.

Primarul orașului, d-l *Herbay*, aduce salutul întregei populații din Deva și împrejurimi, urînd, în acelaș timp, spor în cultivarea poporului. Răspunde d-l ... tor V. Dimitriu, arătând s... înalt al „Culturii poporului" și mulțumind pentru neașteptata și grandioasa primire, ce s'a făcut delegaților la Deva.

Se formează un impunător cortegiu, care, întovărășit de urale și cântece, se'ndreaptă spre biserica românească, greco-orientală.

Aci, se oficiază un Te-Deum, după care se anunță o mare întrunire populară în piața Prefecturii, la ora 3 pm.

Oaspeții sunt invitați la un copios prânz la d-l Prefect. Se face cunoștința mai apropiată cu notabilitățile orașului și se schimbă vesele toasturi.

Itrunirea populară din fața Prefecturii

Incă dela ora 2, piața era plină de lume din toate categoriile sociale. La ora 3, era o mare de capete. Muzici militare, tarafe de lăutari distrau oamenii, cari așteptau nerăbdători să audă cuvântul purtătorilor de cultură.

Seria cuvântărilor o deschide d-l Prefect care e sufletul organizării acestei serbări. D-sa arată cât de necesară e cultivarea poporului și recomandă pe delegații veniți din Cluj.

Inainte însă, dă cuvântul d-lui Mănciulescu, profesor la liceul din loc.

D-l Mănciulescu. Numărul imens al D-voastră face dovada că masele se interesează de cultură. Până acum ați fost ținuți în întuneric, azi ați eșit la lumină. Tăria unui popor stă în cultura lui. Ieri s'a înființat în oraș casina „Infrățirea", azi a venit „Cultura poporului". Aveți de unde lua lumină. Să ridicăm nivelul nostru cultural la nivelul cultural al Apusului.

D-l General Anastasiu spune cât de mult ar dori ca vorbele sale de soldat, care a luptat la Jiu să străbată în inimele mulțimii. (Voci: Traiască!) „Noi n'am venit tocmai din Cluj, ca să vă cerem voturi sau parale ci vă cerem numai să vă strângeți în jurul nostru, cu dragoste și încredere pentru-ca, prin unire și cultură să facem din România-Mare o Românie veșnic fericită. Răbdarea și vitejia de care ați dat dovadă în războiu, să-le aveți și acum pentru consolidarea țării. Noi, cei dela „Cultura Poporului" suntem sămănătorul, care a ieșit în țarină, pământul, roditor sunteți voi". (Mulțimea isbucnește într'un ropot de aplauze și urale).

D-l Profesor Marin Ștefănescu „Fraților, trăiți măreția celei mai mari sărbători, pe care o văzut-o orașul d-vs. In sufletul tuturor va trăi deapururi icoana vie a României-Mari, zămislită din valurile sângelui vostru. Trebuie continuată stră-

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

duința pentru prosperarea acestei țări.

Trăim momente prea mari ca să le pângărim cu răsbunarea unui trecut dureros. Nu suntem dușmănoși ca noi.

Neamul nostru nu va pieri. Ne-au spus-o suferințele de secole, ne-au spus-o miile de eroi, cari au murit cu zâmbetul pe buze și cu credința în veșnicia neamului și ne-o spune azi entuziasmul și patriotismul sfânt, care clocotește în adâncul sufletelor D-voastră. Dragostea de România e împlinirea dragostii de Dumnezeu".

D-l *rector V. Dimitriu* „Asociația Cultura poporului" își simte sufletul copleșit de fericire, când vede în jurul său acest șuvoi năvalnic de popor. Cultura trebue să fie ținta muncitorului cinstit. Cultura poporului e întocmai ca un bot de zăpadă, care s'ar rostogoli de pe un munte și care ajunge la poale un bloc urlaș sau e ca o ploaie binefăcătoare, care cade pe un pământ după luni de secetă.

„Cultura poporului" se'ndreaptă către toți muncitorii, cu capul sau cu mâna și de orice naționalitate.

D-l *Aurel Lepădatu* mulțumește pentru dragostea, cu care locuitorii Hunedoarei au primit organizarea muncii și cere ca tot cu aceiași dragoste să primească și organizarea muncii. Să participăm cât mai mult la negoțul și industria țării".

D-l *Prof. Popescu-Voiteștl* „Cum ați mânuit plugul, ați știut mânui și tunul. Războiul ne e martor. „Cultura poporului" va aduce cuvântul de ordine și ramura de măslin. Luminarea minții e dorința noastră. D-sa citește apoi statutele Asociației „Cultura poporului".

Seria cuvântărilor o închee d-l *Modreanu*, profesor la Școala Normală din loc: — „Azi s'a întors roata vieții și de pe terasa Prefecturii vă vorbesc reprezentanți ai culturii românești. Azi, ați simțit bătând în oraș un vânt — era trimis de Dumnezeu pentru-ca dumnezeeștile cuvinte spuse aci să fie purtate pe aripele lui în toate colțurile țării. Dumnezeu ne-a mai trimis și praf, ca praf să se facă tot trecutul de asuprire ungurească. Azi, când poporul român e unit și sângele meu curge cu putere, nu pot să nu cred în veșnicia României-Mari".

După sfârșirea cuvântărilor, se'ncing în piață mai multe hori, la cari ia parte toată lumea de față în cel mai avântat entuziasm.

Delegații din Cluj, întovărășiți de fruntașii județului, merg să viziteze muzeul local, plin de dovezi ale romanității Ardealului.

Se oferă apoi un ceai la d-l Director al Liceului „Decebal", d-l Boteanu.

Banchetul de seară — Plecarea

La ora 9 seara, se dă un banchet de aproape 300 de tacâmuri. Domnește în tot timpul cea mai deplină satisfacție și însuflețire.

La toasturi, D-l Prefect închină pentru rege și familia regală.

D-l *Colonel Dimitriu* spune că, fiind comandant al garnizoanei locale, s'a 'ngrijit și de cultura soldaților și a populației — de-aceea, a organizat, cu ofițeri, trupă și doamne din localitate, reprezentații de teatru, jucând „Curcanii" de Gr. Ventura și Adăpost". Educația armelor merge mână'n mână cu educația sufletească. Am vrut să fac legătură între armată și popor. Am vrut să distrez pe grănicerii, cari sunt așa de departe de familii și am strâns bani pentru orfanii de războiu.

D-l *Lucian Bolcaș* spune că în județul Hunedoarii e o pregătire sufletească, care trebue numai sporită.

D-l *Sporea*, directorul Școlii normale, toastează pentru comitetul „Culturii poporului".

D-l *Mânciulescu* cere sprijinul tuturor pentru opera culturală din Deva.

D-l *General Anastasiu* ține să spună că cultura e mai puternică decât tunul.

D-l *rector V. Dimitriu* — „România a fost regina națiunilor în suferință, de-acum să fie regina națiunilor bogate și culte. Universitatea are misiunea să facă știință; cea din Cluj însă, în special, trebue să fie și stânca de granit, de care să se sfarme orice năzuință dușmană.

D-l *Precup* arată importanța școlii la asigurarea viitorului țării.

In timpul banchetului, un fiu de-al d-lui Modreanu a declamat versuri, cu aceiași însuflețire, cu care declamase și pe terasa Prefecturii, unde tenorul Stefanovici a cântat un imn patriotic c'o voce puteroică și mișcată.

Apropiindu-se plecarea trenului, oaspeții din Cluj a trebuit să plece dela banchet, unde o parte din Comeseni au rămas; ceilalți au condus, în urale, pe delegații „Culturii Poporului". Trenul a pornit încet, în strigăte de ural și în sunetele fanfarii din mijlocul mulțumii dela gară.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

DIRECȚIUNEA GENERALA A CAILOR FERATE ROMANE

No. 16759—1921 No 1760 Cabinet

ORDIN CIRCULAR

Comisiunea Centrală de Transporturi, ținând seamă îmbunătățirea realizată în ultimul timp la transporturile de marfa, a decis, în ședința dela 21 Martie a. c. a se lărgi și mai mult drepturile Comisiunilor regionale de transporturi, modificându-se dispozițiunile Deciziei No. 2 în felul următor :

1. Cu începere de la primirea acestui ordin, absolut toate cererile de transporturi, chiar dacă urmează a străbate mai mult de două Direcțiuni regionale, se vor primi numai de către Comisiunile de transport regionale și subcomisiunile de transport din porturile Galați și Constanța, după norma că cererea trebue prezentată la comisiunea sau subcomisiunea Direcțiunei regionale, în cuprinsul căreia se vor face încărcările.

Comisiunea sau subcomisiunea de transport regională respectivă va decide asupra cererei și apoi se va lua înțelegere telegrafic cu celelalte Direcțiuni regionale prin care va mai trece transportul respectiv, pentru a se fixa deplin asupra executărei.

Pentru a se putea satisface cât mai multe cereri și în acelaș timp și a nu se împreuna prea mult transporturile lungi, se menține dispoziția din decizia No. 2, *de a nu se aproba mai mult de 5 vagoane zilnic pentru nimeni, dacă transportul se execută în cuprinsul unei regionale alăturate*, și de 3 vagoane zilnic daçă transportul trece prin mai mult de două regionale.

2. *Comisiunea Centrală de Transporturi și Direcțiunea Generală C. F. R. nu mai primește cereri de transporturi oficiale sau particulare*, cari toate trebue adresate direcțiilor regionale respective.

Această comisiune va decide de aci înainte numai asupra normelor generale de urmat în executarea transporturilor, va dispune cu privire la transporturile excepționale cari cer trenuri întregi fie pentru autorități civile sau militare sau pentru mari întreprinderi industriale și comerciale, și va decide asupra complectărei sau modificărilor programelor minimale de transporturi.

3. *Comisiunile regionale de transporturi vor continua* a respecta strict ordinea obligatorie de preferință în executarea transporturilor prevăzute la art. 4 al Deciziei No. 2 cu modificările din ordinul circular No. 7185—921, urmând în mod riguros ordinea înscrierei și cotele stabilite a se efectua zilnic pentru transporturile oficiale, militare și particulare.

Președintele comisiei centrale de transporturi ministru,
(ss) C. ARGETOIANU.

Director General C. F. R.
(ss) General M. Ionescu

Lt. I. Bădiceanu.

Banca Românească

— 10 ani de activitate —

Primind la redacție monografia Băncei românești alcătuită cu prilejul împlinirei a zece ani de activitate, spicuim părțile cele mai interesante pentru ca cetitorii să-și dea sama de progresele realizate în economia națională grație acestei bănci.

Inființată în 1911 din inițiativa d-lui Vintilă Brătianu cu un capital de 17.500.000 lei, Banca românească are astăzi un capital de 160 milioane și fonduri de rezervă 79 milioane lei.

Cu toată situația economică tulbure din epoca neutralității, B. R. încrezătoare în puterea economică a țării a sporit capitalul la 60.000.000 lei. Prin urmare în ajunul războiului național, în clipele grele de atunci, ca o afirmare financiară pe terenul politicei românești și ca o prevedere sigură a zilelor ce urmau să vină, — înfăptuirea unității naționale — B. R. a dat Forul încrederei în forțele vii ale țării.

Al doilea moment important al politicei ci de capital este acela al sporirei capitalului dela 60 milioane la 160 milioane lei. Cu prilejul acestei sporiri s'a manifestat cu totul evident *atitudinea B. R. față de provinciile de curând alipite.*

In adevăr B. R. a cedat provinciilor românești 20 milioane capital, care s'a distribuit în Basarabia, Bucovina, Ardeal și Banat.

Dela început a urmărit consolidarea ei proprie, dându-și seamă că acțiunea ei desfășurându-se în timp, trebue să fie gata a face față ori căror împrejurări. Pe lângă prelevările anuale din beneficiile dobândite, fondul de rezervă a B. R. a sporit și din primele noilor emisiuni așa că în cei zece ani de activitate a crescut dela 38.782 lei în 1911 la 75.099.250 lei în 1920.

Angajamentele și mijloacele de lucru

Două au fost mijloacele de aprovizionare cu adevărat importante și anume:

a) Credit la Banca Națională a României.

6) Depuneri și conturi curente creditoare.

In privința depunerilor și a conturilor-curente mai este încă de lucrat pentrucă marele public nu are încă deprinderea a îndrepta către bănci numerarul disponibil, spre a-l pune astfel la dispoziția economiei naționale.

Increderea și prestigiul B. R. sporind și în străinătate ea a devenit depozitara importantă a depunerilor băncilor și caselor de comerț străine și e consultată atunci când anumite institute financiare caută sau obțin legături de afaceri cu România.

Banca Românească însă găsește cu cale în situația actuală valutară să păstreze o prudentă rezervă față de creditul băncilor din străinătate.

Uzul cumpănit ce a făcut de creditele și disponibilitățile ce a putut aduna, a mers totdeauna în serviciul sporirei utilajului economic al Țărei sau pentru aducerea în țară de instalațiuni de fabrici, care să prelucreze materiile prime.

Comparând totalul angajamentelor din 1911, care se ridică la suma 24.746.467 lei cu totalul angajamentelor pe 1920, care se ridică la suma 810.508.470, constatăm de peste 780 milioane lei.

Politica de plasament.

Chemată a îndeplini funcțiune de bancă centrală a institutelor de credit românesc din provincia B. R a dat de la început deosebită atenție portofoliului comercial industrial și agricol mare, cum și țărănesc.

In orașele de însemnătate mai deosebită în loc să acționeze direct prin sucursale și agenții, a preferat colaborări cu băncile locale pentru a desvolta în acest fel inițiativa capitalurilor românești din diferite centre. Aceste bănci sunt următoarele: Banca Iașilor, Banca Bacăului Banca Dunărea românească Banca românească a orientului, Banca creditului Prahovei, Banca Durostorului, Banca Petrodara și Banca Pieței reprezentând un capital de 53 și jumătate milioane.

Portofoliul de scont al B. R. s'a mai alimentat din operațiuni directe făcute cu clientela recrutată din cercurile agricultorilor comercianților și industriașilor.

In 1911 acesta atingea suma de 20 milioane lei, iar în 1920 de 48 milioane. In desvoltarea operațiunilor de scont se observă anumite reduceri în partea ultimă a războiului, datorite abundenței de numerar de pe piață care permiteau băncilor comerciale să achite angajamentele lor de scont.

Un alt post însemnat al plasamentului B. R. este acel al efectelor publice: valori de stat, județ, comună sau garantate de stat și acțiunile întreprinderilor particulare.

Ori de câteori a fost la mijloc interesul general al statului B. R. intervenea pe lângă clientela sa, îndemnând-o la acoperirea împrumuturilor lansate. Atunci însă când a fost vorba de operațiuni păgubitoare Statului, făcute mai ales cu prilejul ultimului împrumut, când coroanele și rublele erau încă în circulație ea n'a participat la dânsele.

Ce alaltă grupă de valori ce constituia plasamentul de efecte publice e alcătuită de acțiunile diferitelor întreprinderi comerciale, industriale și financiare în care este interesată Banca Românească.

Aceste acțiuni însă aruncate în jocul speculativ al bursei pentru a fi speculate și a realiza astfel beneficii enorme.

Numai când valoarea de curs a acțiunilor corespunde valorii reale, B. R. lărgea cadrul acționarilor dând preferința acelora cari nu aveau să facă speculă cu aceste valori.

Cu ocazia speculațiilor de bursă la care am asistat, B. R. a exercitat o presiune stânjinitoare prin faptul că n'a acordat împrumuturi acelor care voiau să realizeze câștiguri nepermise.

Aceiași atitudine a avut o B. R. și față de specula de vagoane din timpul neutralității și acea a permiselor de import și export din 1919—1920 cum și față de specula făcută cu ocazia retragerei din circulație coroanelor și rublelor, cum a făcut Banca Marmorosch-Blank.

(Va urma.)

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sftu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica intelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Eman-il".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu pret redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PRESĂ PENTRU FĂCUT CĂRĂMIDE, puțin uzată se află de vânzare. Se poate privi în atelierul de reparații de mașini mechanice BONEA și CHINTEA Cluj, Calea Dorobanților (Honvéd) 73. Totacolo intreprind orice reparații de totfelul motoare, automobile, mașini technice și economice etc. 531

DE VÂNZARE dormitor putin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicca efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

CAUT să iau cu chirie un local pentru restaurant sau care s'ar putea transforma. Adresa la ziar. 509

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGĂTORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

No. 1388—1921.

Publicatie

La Popinieriile Statului sunt de vânzare altoi de pomi și anume:

La Popinieria Statului în Bocicoiul-Mare:

20000 bucăți altei ciresi
4000 „ „ peri
5000 „ „ pruni
4400 „ „ nuci.

Pepineria Statului în Teiu lângă Dobre (județul Hunedoara):

3510 bucăți altei meri
620 „ „ peri
1420 „ „ pruni
460 „ „ visini

Pepinieria Statului în Zalău:

28915 buc. altei meri diferite soiuri
427 „ „ pruni bistriți
350 „ „ nuci
5222 „ „ peri
424 „ „ caisine.

Prețurile sunt pentru: ciresi, visini, peri, meri, caisine, Lei 3·— nuci Lei 4·— și pruni Lei 1·50 per bucată, fără ambolajiu loco Pepinierei.

Doritorii se vor adresa direct Pepinieri respective unde se va achită și prețul.

Ori ce informațiuni se pot lua a Secretariatul General al Agriculturei și Domeniilor.

522 Direcțiunea Domeniilor.

Reclama 249

Declarație.

Subsemnatul Stan Vulcu, din Archiud, Jud. Cojocna, declar că nici nu voi recunoaște și nici nu voi achita, nici o datorie făcută de fiul meu Eugen Vulcu, stud. în drept, fie până acum fie în viitor și subt indiferent ce titlu.

Archiud la 28 Martie 1921.

534 Stan Vulcu.

Secretariatul general al Agriculturei. Direcția Agriculturei.

Licitație.

In ziua de 11 Aprilie 1921 ora 10 dimineață se va ține licitație publică în localul școalei de agricultură și viticultură din Turda și la Direcțiunea Agriculturei din Cluj pentru vînderea următoarelor speciălități vinuri:

Recolta 1919 Traminer 863 Lit.
„ „ Furmint 2140 „
„ „ Risling 1629 „
„ „ Fetești 2699 „
„ 1920 Fetești 1244 „
„ „ Farmint 1192 „
„ „ Risling 2618 „

Pentru Cluj probele de vinuri se află la Direcția Agriculturei.

Director:

533 ss. *Valeriu Popa.*

Cafeneaua și restaurantul
„METROPOL"
Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marți cântă MUSICA
61 MILITARĂ.

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.
Adresați-vă numai la
Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577
Intreprinderi și pentru provincie.

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albe. Depozit principal **Drogueria „EMKE" Cluj.** 511

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

„AUTO-MECANICA"

SOCIETATE ANONIMA
Direcțiunea:
București, Strada Baba Novac 9/a.
Telefon: 12-10.

Atelière și garage
Calea Dorobanților No. 18.
Telefon: 4-89.

Depozitul de desfacere
Strada Regina Maria No. 10.
Telefon: 2-16.

Ateliere modern Inzestrate

GARAGE

A sosit și se găseste în depozit
Strada Regina Maria No. 10:

Cauciucuri
Camere
Pompe
Piese de reserva
și toate accesorile Necesare Automobilelor
537

Prețuri reduse!

No. 340—920. adm. econ.

PUBLICAȚIE.

Conform hotărirei cu No. 1915—921. cons. să aduce la cunostință celor interesați, că inscrierile vitelor la păsunile comunale să fixează în modul următor:

1. In 1 April, la păsunea „LOMB" și „SPOR", taxa de bucăta Lei 120.

2. In 2 April la râtul „BIBOLILOR" ciurda vacilor tărcate acasă umblătoare, taxa de bucăta Lei 220.

3. In 2 April, la păsunea „St. GHEORGHE", ciurda vacilor alba acasă umblătoare, taxa de bucăta Lei 220.

4. In 3 April, la Tarcea, ciurda „BANUȚILOR" (Filléres) starpe taxa Lei 200.

5. In 4 April. la Tarcea, ciurda junincelor sub 2 ani, taxa Lei 160.

6. In 5 April, la Tarcea, ciurda boilor și juncilor, taxa de un bou Lei 200 de un junc sub 3 ani Lei 160.

Abatere dela acest program nu se va face.

Luarea în primire a vitelor de sub 2 și 3 ani să va efeptui în ziua de 26 Mai, ear vitele de sub 4, 5, 6 ani în 27 April, în piața târgului de vite din Cluj.

Se atrage atențiunea celor interesați, că fiecare vită să fie provszută cu monogramul proprietariului la soldul stâng și la cornul drept cu un număr oarecare.

Acele vite cari nu vor fi provăzute conform dispozițiunilor mai de sus, fără de a avea drept la reclamarea taxei plătite, nu vor fi admisa la pașune.

Cluj, la 26 Martie 1921.

GH. POP,
șef-administrator.

535

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 49
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Sa deschis
în Cluj, Piața Unirii No. 15
MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE
RAFTOPOL
din București.
Încălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. □□□□□□□□□□□□□□
Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei.
Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei.
514

Banca Rurală
Societate Anonimă Craiova
Angajează imediat: un șef morar pentru a conduce o moara de făină albă. ●● 2 contabili. ●● 3 casieri.
Ofertele se vor adresa administrației ziarului, sau direct la Banca susindicată. □□□□□□ 489

Cofetăria Boncescu
din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**
Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, paști, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

Vând spirt rafinat
Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

în atelierul de mașini
FRAȚILOR PAULINI
din AIUD, să accepteză spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motopară, etc.** în magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de semănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.
Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, saŭ cinc (czink).
Cumpără și vînd garnituri de înblătit.
514

Agricola
Societate anonimă de asigurări generale
BUCUREȘTI
Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana
in CLUJ
Telefon 621.
str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii. □
Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502
Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și caid la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, suncă, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive.! □□
Prețuri moderate.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite corsute este
„Călbeaza" Hanes,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
213
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mitropolitului No. 2.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.
Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

Cafea turcească
De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motrică și cu mâna.
◆
Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

La firma Diamanstein și Moskovits
459 **vis-a-vis de poșta centrală**
Au sosit o mare cantitate de stofe engleze negre și albastre închise din care confecționează cele mai elegante haine pentru domni după măsură dela 1000—1700 Lei, asemenea un costum pentru dame cu 1500 Lei.

Banci, fabricanți, industriași, comercianți carí au nevoe de Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin**
(estras de castane) de Dr. Biro
320-II.
Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15·—
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Abonamente pentru Preoți și învățători se fac cu preț redus, adecă
100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul I. No. 187 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 2 Aprilie 192.

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Guvernarea unui singur partid

Frământările politice din ultimul timp au readus la ordinea zilei discuțiunile asupra compunerei viitorului guvern. In proclamația pe care d-l Iuliu Maniu a adresat-o Ardealului, prin mijlocirea confratelui nostru „Patria" șeful partidului național ne prevestește că după guvernul prezidat de d-l general Averescu nu poate să urmeze la cârmă decât actuala „opoziție națională" care, bine-înțeles, reprezintă singura organizație a democrației „sincere". D. I. Brătianu, în declarațiile le-a făcut cu prilejul adunării generale anuale a Casei partidului național-liberal, a precizat cu totul alt punct de vedere: nu interesează *cine* va alcătui viitorul guvern, ci *cum* va fi alcătuit acesta.

Experiențele făcute până acum, dau dreptate unor asemenea cuvinte. Țara a fost inundată timp de doui ani de un val de făgăduieli, de-asupra căruiaș au plutit, pe rând, toate „partidele noui". Ceeace s'a realizat din vorbele aruncate cu atâta ușurință, poate prețui oricare din cei cari au știut să privească obiectiv activitatea de până astăzi a celor două formațiuni ministeriale cari s'au succedat în cursul acestor doi ani.

Iată pentruce am avea dreptul, într'adevăr, să ne îngrijim mai mult de compunerea viitorului guvern, în ceeace privește garanțiile de realizare pe care le va înfățișa, decât să facem pronosticuri asupra grupărilor politice cari ar dori să se instaleze la putere. In această privință, se vorbește din nou despre avantajele pe cari le-ar aduce un guvern isvorât dintr'un acord al partidelor. Ba, ceva mai mult, grupările politice cari au guvernat până acum, sunt unanime în a recunoaște că „guvernarea unui singur partid este, de-acum încolo, imposibilă."

Pentruce însă numai „de-acum încolo?" Să fie o presimțire că prin fatalitatea împrejurărilor, viitorul guvern poate fi, din nou, a unui singur partid?

Povestea despre fericirile pe care le-ar aduce cu sine un „minister național", o cunoaștem mai demult. N'am crezut, însă niciodată la promisiunile acestui panaceu universal. Altul este, după părerea noastră, rostul unei asemenea formațiuni, și altele sunt condițiunile în cari ar putea să fie realizat.

Guvernul național este încă una din nevoile pe cari le-a ridicat la suprafață războiul. In momente de primejdie, când nu exista și nu trebuia să existe decât un singur front sufletesc, — cu fața la dușman, — vălmășagul pasiunilor, cași ciocnirea convingerilor putea să tacă, făcând loc acelei „uniuni sacre" a cărei singură țintă era: salvarea patriei. Nu era vreme atunci, când glasul tunului de pe câmpul de bătaie răsbătea, noaptea, până în inima țării, pentru discuțiuni sociale sau controverse economice. Primejdia e cea mai bună legătură dintre fiii aceluiaș neam.

Războiul însă, a trecut. Armistițiul intern s'a ridicat. Curentele, cași patimele politice, au început să circule în voie. Partidele, cele noui cași cele vechi și-au dat seama că, nu se mai pot înțelege, de îndată ce e vorba de începerea unei munci *constructive*.

Și e foarte firesc să fie așa. Trecutul își recâștigă drepturile sale. Oamenii și-au adus aminte că se deosebesc, că s'au combătut și că au apucat de mult pe drumuri deosebite. Mai ales în vremuri atât de grele și la o operă atât de anevoiasă, se cere o unitate de gândire și de metodă, pe care n'o poate oferi nici cel mai ales conglomerat de „fruntași" ai tuturor partidelor.

N'am putea vedea, deci, niciodată, pe d-l Al. Marghiloman pe aceeaș bancă ministerială cu d-l Take Ionescu, după cum, fără îndoială, d. I. Brătianu n'ar putea colabora vreodată cu d-l dr. Lupu sau cu „tovarășul" sau d-l Cristescu. Guvernarea „blocului parlamentar" de pe vremea Corpurilor legiuitoare dizolvate acum un an, e încă în memoria tuturor. Amintirea haosului în care se pierdeau atunci partidele cari compuneau „blocul", nu poate rămânea însă fără o învățătură. Și încă! Partidele cari erau reprezentate atunci pe banca ministerială nu erau dispărțite prin *tendințe politice* deosebite, ci numai pe baza *regională*, ceeace ar fi putut lăsa mai ușor un drum liber pentru o conlucrare liniștită.

Și cu toate acestea, guvernul unui singur partid, — guvernul actual, — cu toate greșelele și scăderile sale, a putut să aducă în avutea Parlamentului reformele pe cari „blocul" nu fusese înaintea să le înfăptuiască. O guvernare a unui singur partid e deci imposibilă? Nici de cum. Dar, încă odată, nu e vorba *care partid* anume va fi chemat să ia asupra sa răspunderea guvernării; problema cea mare e ca el să reprezinte acea chezășie de muncă și seriozitate, pe care cu greu pot s'o dea tovărășiile politice întîmplătoare, sau „ministerele naționale" lipsite de unitate.

Evenimentele zilei

Provocările germane în Silezia de Sus

Paris, 29 Martie.

Germanii au tăit comunicațiile telegrafice ale Sileziei de Sus cu străinătatea.

Intervenție militară ceho-slovacă contra Germaniei?

Praga, 29 Martie.

Ziarele din Praga discută după o știre pe care o dă Tribuna eventualitatea unei intervenții armate a Ceho-Slovaciei împotriva Germaniei.

„Cultura Poporului"

Răsărită din prisosul de energie și idealism al Universității din Cluj, într'un moment când muncitorimea orașelor, infectată de agenții de propagandă ai bolșevismului, părea să rupă și cele mai firești legături cu organismul nostru național, Societatea „Cultura Poporului" a ajuns să îndeplinească numai în câteva luni o întinsă și laborioasă operă de lămurire și purificare sufletească. Cei cari au urmărit șezătorile de la „Reduta" unde, în fiecare Duminecă, muncitorii cu gândul și muncitorii cu brațul vin să se întâlnească în numele aceloraș necesități de apărare și întărire națională, aceia au putut să înțeleagă mai bine ce-a însemnat pentru Cluj activitatea desvoltată de „Cultura Poporului". Coborându-se adânc în mijlocul claselor muncitoare, această organisație a democratisat cultura făcând-o să părăsiască înălțimile pentru a lumina cu iubire și cele mai întunecate adâncimi ale societății noastre, — și aceasta înseamnă, în împrejurările de azi, cucerirea și reintegrarea în corpul național a celor mai scumpe dintre energiile noastre pierdute. Căci energie pierdută e orice suflet pe care agitațiile anarhice au izbutit să-l smulgă din ordinea morală a culturii românești pentru a face din el un factor activ de disoluție și slăbire națională.

Suntem adică mai puțini și mai slabi ca națiune nu numai prin câte-forțe românești au rămas să se prăpădească dincolo de hotarele noastre politice, dar și prin tot ce nu putem stăpâni prin farmecul și puterea de atracție a culturii noastre naționale, — și „Cultura Poporului" a venit să răspundă tocmai acestei necesități imperioase de-a spori puterea noastră ca națiune prin salvarea energiilor pierdute.

In mijlocul frământărilor politice de azi, care și ele, prin violența și sterilitatea lor, constituie o irosire și o împuținare a puterilor noastre, intelectualii din Cluj, coborându-se în lumea muncitorilor, săvârșesc o faptă prin care se repară necontenit tot ceam putut să pierdem în lăuntru prin isolarea de până acum a științei și a culturei românești.

Cu fiecare sămânță aruncată de „Cultura Poporului", se luminează un suflet și se câștigă o energie. Căci muncitorul din fabrică va înțelege cât de curând acest mare lucru: că clasele sociale nu sânt făcute pentru a fi răsculate unele împotriva altora, ci pentru ca, muncind împreună, sub conducerea aceleiași culturi, să deschidă cât mai multe posibilități pentru desvoltarea și întărirea noastră ca națiune. Că de la un capăt la cellalt al societății suntem o singură energie națională care se vădește de o potrivă și în brațul care ridică ciocanul ca și în creerul care frământă și elaborează o idee. Și înțelegându-se acest lucru, vom fi atunci mai stăpâni și mai tari pe pământul acestei țări.

Impozitul pe biletele de bancă

— O nouă ștampilare —

Printre proectele de lege depuse de biroul Camerei de d-l dr. Titulescu, pentru a servi ca bază echilibrării viitorului Buget general al Statului, — impozitul pe avere este unul din acele puține biruri cari se bucură de oarecare popularitate. Impozitul pe averile *de răsboi*, mai ales!

Defectul cel mare al unor asemenea dări este însă acela al unei aplicări foarte anevoioase. Capitalurile destinate să fie impuse la sarcina de a contribui cu o cotă oarecare la refacerea financiară a țărei, se furisează cu îndemânare de subt ochii perceptorului, se ascund și se fărâmițează peste graniță, sau în fundul lăzilor ferecate. D-l Titulescu pare să fi găsit un mijloc mai practic pentru a împúne capitalurile investite în acțiuni, aplicând impozitul de-adreptul asupra societăților anonime, rezervându-și un număr de acțiuni.

In privința „controlului averilor" însă, operația va fi mai grea. O informație din sursă oficioasă, anunță că se va face o nouă ștampilare a tuturor bancnotelor.

O nouă ștampilare.

Experiența ștampilării bancnotelor Băncii generale și a coroanelor aflate în circulație dupa izgonirea trupelor vrășmașe, a dat rezultate dezastruoase pentru finanțele publice.

Stampilarea a fost executată în lipsa hârtiei monede care ar fi putut înlocui ambele bancnote — în primul rând pentru împiedicarea contrabandelor de monedă cari se practicase pe scară întinsă.

Măsura statului n'a împiedicat contrabandele pe deoparte pentru că stampila era ușor de imitat, pe de alta, pentru că hârtia monedă venea stampilată gata din Germania, Austria, Ungaria, unde funcționau adevărate uzine de stampilare.

Paza organelor administrației vamale și a armatei de grăniceri a fost ușor înșelată de spiritul inventiv al contrabandiștilor cari au reușit să facă afaceri minunate în detrimentul statului.

O ștampilare nouă s'ar face în condiții identice, mai ales că această operație s'ar lovi de mari dificultăți, în ceace privește bancnotele românești aflate în străinătate, și în ceeace privește numerarul aflat în mâinile țăranilor.

D-l Titulescu va trebui să se gândească deci la o altă soluție. Poate la aceea a înlocuirei tuturor biletelor de bancă. Dar și acest mijloc prezintă destule greutăți.

Ofensiva grecească în Asia-Mică

Guvernul grecesc, sprijinit de unanimitatea Camerei și de întreaga opinie publică, nemulțumit de modul cum conferința de la Londra a înțeles să rezolve problema prin revizuirea tratatului din Sévres, a ordonat mobilizarea mai multor contingente care să permită armatelor grecești începerea unei ofensive în stili mare contra kemaliștilor. Generalismul Papulos, în ordinul de zi adresat armatei, evocă gloria legendară a Eladei pentru a marca prin aceasta importanța pe care Grecia modernă o acordă posedării ținuturilor din Asia Mică acordate ei prin tratatul din Sévres. Aliații pentru a stoarce avantagii de la Turci au crezut că pot nedreptăți Grecia, călcând un tratat ratificat și au făcut-o aceasta fiindcă contau pe neînțelegerile dintre partizanii lui Constantin și cei ai lui Venizelos. Că s'au înșelat au constatat-o singuri atunci când venizeliștii și constantinienii au lăsat orice discuțiuni la o parte pentru a nu avea în vedere decât interesele țărei. Unirea sacră de care grecia a fost lipsită de atâția ani s'a realizat. Efectele ei sunt minunate: cetățenii răspund cu entuziasm ordinului de mobilizare și ofensiva începută a fost până acum încoronată de succes. In adevăr zilele trecute trupele grecești după concentrări strategice care au durat o lună au luat ofensiva și într'o singură zi au împins trupele Kemaliste cu 30 km. Trupele Kemaliste care sunt mai mult bande organizate militărește puse sub conducerea parțială ofițerilor germani învinse fug în desordine, părăsind armele și muniționile trimise de bunii prietini bolșevici.

Dacă ofensiva va continua cu aceiași impetuositate și îașitatea trupelor kemaliste, se va manifesta cu aceiași tărie, trupele vor ajunge în zece zile la Angora, sediul guvernului naționalist turcesc. Atunci Aliații vor consimți desigur să puie din nou în discuție tratatul din Sévres și atunci Grecilor li se va da câștig de cauză. Deocamdată însă aceștia prin ofensiva întreprinsă pentru zdrobirea bolșevismului național turcesc servia mai mult interesele Angliei și Franței decât pe ale lor, fiindcă pacifică regiuni care cad în zona de influență franceză și engleză. Procedând astfel diplomația aliată, adică lăsând ca conflictele dintre aceste două națiuni să se rezolve prin forța armelor, își recunoaște incapacitatea și nu prin aceste mijloace își va ridica prestigiul în Orient.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Viața cultural-națională din Petroșeni și localitățile vecine

Pe Valea Jiului care este regiunea cea mai bogată în mine de cărbuni din toată România mare se găsesc câteva localități foarte aproape una de alta, care dispun de imense mine de cărbuni. Aceste localități sunt: Petroșani, Lonca, Amnimoase, Jiet, Lupeni și Vulcan. Din aceste mine se extrag zilnic câte 400—500 de vagoane de cărbuni de bună calitate. Pentru exploatarea acestor mine sunt întrebuințați cam 30,000 de muncitori. Din aceste mine parte sunt ale statului parte a diferitelor societăți particulare.

Cei câțiva intelectuali români din Petroșani și-au înțeles menirea lor și luptă din răsputeri pe toate căile să lumineze mințile acestor 30 de mii de muncitori și să-i salveze din ghiarele bolșevismului, spre a-i câștiga pentru cauza națională românească care este și caura lor adevărată. Acești apostoli ai românismului nu trebue ignorați, ci dați de exemplul tuturor și ajutați în munca lor care este cu atât mai grea cu cât au de luptat cu doi inamici deodată: pe de oparte ideologia epidemică a bolșevismului iar pe de altă parte iredentismul maghiar.

Ar fi de datoria indiscutabilă a ministerului instrucțiunei publice să înființeze pe lângă „Liceul de stat român", un „Cămin pentru elevi". Numai așa se va putea înmulți numărul elevilor dela liceul român din Petroșani care azi se ridică abia la 120 de elevi în timp ce sub Unguri liceul avea peste 400 de elevi și în timp ce populația se ridică la 15000 de locuitori. Numărul așa de mic al elevilor dela liceul din Petroșani se datorește faptului că părinții nu pot face față cheltuelilor mari care se cer pentru menținerea copiilor în școală. Aducem toate cuvintele de laudă d-lui Prof. Niciu pe care am avut ocazia să-l apreciez luând parte la o lecție de limba românească în clasa IV. a liceului. La această lecție am putut observa atât aptitudinile de pedagog cât și zelul animat de un adânc sentiment național al d-lui Niciu. Trebue să adăugăm că în această clasă limba de propunere nu e cea românească căci ar fi fost o imposibilitate și o mare greșală didactică să ții cursuri în românește unor elevi care nu cunoșteau această limbă. Cu toate astea progresul în învățarea limbei românești la liceul din Petroșani e foarte remarcabil datorită neobositului profesor d-l Niciu. Numai în primele 2 clase limba de propunere e cea românească.

In acelaș timp remarcăm cu multă plăcere activitatea Directorului liceului din Petroșani d-l Tulap care a depus jurământul la prima invitare și care deși este săcui și n'a știut de loc românește a învățat totuși perfect limba română.

In afară de corpul didactic în frunte cu d-l Tulap și d-l Niciu, corp didactic care prin activitatea lui merită toate laudele, ceilalți intelectuali români din Petroșani luptă pentru ridicarea nivelului cultural-național al lucrătorilor și al populației.

Aceștia sunt: preoții, inginerii și toți ceilalți funcționari ai statului care s'au organizat în societatea „Casa educației naționale". Această societate aranjează dese serbări cultural-naționale. Această societate este ajutată în manifestările ei culturale de către neobositul inspector general al uzinelor de pe valea Jiului, d-l Inginer Iancu și de către ofițerii Bat. I din Reg. 92 Inf. în frunte cu d-l Maior Stoianovici, comandantul garnizoanei.

Programul este totdeauna foarte bine ales și variat așa că atrage un public foarte numeros. Citâm câteva puncte din programul acestor serbări: O scurtă conferință cu subiect cultural-național, jocuri naționale, corul, condus cu multă pricepere de către d-l Dionisie Socol, solo de voce executate minunat de d-na dr. Duma, orchestra și la urmă dans. Societatea „Casa educației naționale" a înființat câte o filială și în Lonca și Animoasa, localități vecine cu Petroșani. Aceste filiale sunt conduse cu mult interes și pricepere de d-nii Preoți Cocianu și Câmpianu. La aceste serbări se joacă și diferite piese din Alexandri sau alți autori români. Urăm curaj la muncă și rezultate strălucite acțiunei pornite de către „Casa educației naționale" și pilda dată de această mână de intelectuali români din Petroșani ar trebui să slujească de îndemn tuturor.

Coresp.

George Enescu judecat de critica franceză

Marele compozitor și violonist român Enescu, care s'a reîntors decurând dela Paris, a cântat în capitala Franții cea de-a 3-a simfonie a sa cu succesul pe care puternicu-i talent știe să-l cucerească.

Criticul muzical al ziarului „Le Temps", într'o dare de seamă asupra săptămânei muzicale la Paris, făcând unele restricțiuni asupra ciudățeniei fondului celei de a treia simfonii a maestrului, scrie următoarele:

„Dela debutul său senzațional Enescu n'a încetat să fie aedul, improvizatorul *Rapsodiei românești*. El și-a păstrat bogata și frumoasa sa fire, invențiunea de trubadur, fasiunea care face să tremure frazele lungi pe carî le înlănțuește pe cărări întortochiate".

Apoi, mai departe: „A 3-a simfonie a lui Enescu este ciudată, este străină și ca fond și ca formă. Ceiace se vede la început în Enescu este bogăția și impetuozitatea curentului muzical.

In el, muzica clocotește și se revarsă, „în el este demonul" ar fi zis Goethe".

Institutul Antirabic (Pasteur)
Cluj

No. 165—919.

Publicatiune.

Pentru aprovizionarea bolnavilor cu carnea necesară pe anul financiar 1921—22 se publică concurs.

Interesații vor înainta ofertele în plic închis până la 31 Martie a. c.

Despre condițiunile referitor la furnizare se pot informa în biroul administrației la orele 3—6 p. m.

Cluj, la 5 Martie 1921.

485.

Serbătorirea Centenarului lui Tudor la Hațeg

Duminecă, 22 Martie a. c. a avut loc în sala de desemn a școlii super. de comerț din localitate, a opta ședătoare literară muzicală, în fața unui public numeros și ales.

Ședătoarea s'a început cu un marș național, cântat de elevii școalei, după care elevul Moisescu Ilie a declamat frumos, balada română din Oltenia, despre Tudor, din poeziile populare de Alexandri.

Apoi a urmat conferința d-lui director St. German, care în cuvinte bine simțite și potrivite momentului, ne-a întreținut despre împrejurările istorice din timpul lui Tudor, fiind la sfârșit călduros aplaudat.

Duetul la vioară și pian, cântat de d-șoarele prof. Halalai și Munteanu, a reușit cum nu se poate mai bine.

Intr'o cuvântare ocazională, d-l prof. Traian Țăranu, ne-a făcut portretul lui Tudor, inzistând asupra însușirilor sale personale, vădite prin blândețea sa față de cei nedreptățiți și asprimea sa față de cei răi.

El este primul desrobitor, al păturei de jos, și el a aruncat cea dintâi sămânță a curentului național, care rodind după 100 de ani, ne-a dat astăzi Unirea tuturor Românilor, adică România Mare de astăzi.

D-sa își încheie cuvântarea într'o însuflețire de nedescris a publicului, amintind că din mormântul lui Tudor pătrunde astăzi printre noi tot mai puternic un simțământ înălțător: Dreptatea!

Bine a fost și solo, cântat de studentul Bora cu acompaniare de pian din partea d-șoarei prof. de muzică, o însuflețită pianistă Lia Munteanu.

Aceasta serbare s'a încheiat, cu o declamație a elevei Popovici Elena, care a dat dovadă de un talent deosebit, precum și prin corul elevilor, care arată din ce în ce un progres tot mai uimitor, prin cântecile noui cu care ține să se prezinte de fiecare dată.

Un spectator.

Conferințele „Astrei" la Sibiu

Conferințele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", care se țin în sala prefecturei județene din Sibiu continuă a fi cercetate cu stăruință de un public numeros. In ultimele două săptămâni au vorbit d-nii dr. Ion Bunea, dr. Petru Bacșan, Romul Simu, General dr. Vicol, Lt. Col. M. Grigoriu și V. Păcală.

Iată noile conferințe care vor urma:

Joi, 31 Martie 1921 Il. I. Iliescu: Din secretele regimului penitenciarelor.

Duminecă, 3 Aprilie 1921 Constanța Hodoș: Poetele române.

Joi, 7 Aprilie 1921 Prof. Al. P. Arbore: Chestiunea agrară (din punc de vedere istoric).

Duminecă, 10 Aprilie 1921 Dr. G. Predea: Din psihologia politică contimporană.

Joi, 14 Aprilie 1921 Arsenie Stinghe: Chestiunea valutei.

Duminecă, 17 Aprilie 1921 Prof I. Bratu: Limitele lumei transcendentale.

Joi, 21 Aprilie 1921 Maior Lupescu: Altă creștere. Școala muncii.

Duminecă, 24 Aprilie 1921 Jud. G. Fedeleș: Chestiunea agrară din punct de vedere social și economic.

Jud. Fl. Vasiliu: Chestiunea agrară din punct de vedere juridic și al aplicărei.

Vineri, 6 Maiu 1921 Leon N. Petrescu: Despre bolșevism.

Dum, 29 1921 Maiu Maior Zagoriț, La centenarul morții lui Tudor Vladimirescu, cu un mare festival artistic național.

10/23 Maiu 1921 Ion Georgescu, Insemnătatea zilei. In cadrele unui festival ocasional.

Lun, 7 Iunie 1921 I. U. Soricu, N. Iorga. In cadrele unui festival ocasional.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

După serbările din Hunedoara

Castelul Corvinilor din Hunedoara

Cu prilejul înființării în Deva a unei secțiuni din asociația „Cultura poporului", delegații din Cluj au fost Dumineca trecută și la Hunedoara și au vizitat faimosul castel al Corvinilor.

La marginea acestui orășel industrial, după ce străbați câte-va uliți strâmte, se deschide un drum mai larg în suiș, care te duce într'un fel de curte boierească, largă. Pe lângă zidul împrejmuitor, în care se disting părțile vechi, mai groase și construite din piatră și cărămidă prinse într-o tencuială puternică, răsar din pământ, pleșuve, resturi pietroase și încă trainice din zidiri de altă dată. Pe lângă acestea, e clădită o casă din zilele noastre, care stă, ca un musafir nepoftit, dar îndrăzneț între atâtea ruini triste. In casă stă paznicul castelului — ol, nu un bătrân cocârjat și-n mână c'un vraf de chei mari ruginite, cum și-l închipue fantasmagoria basmelor noastre, ci un om foarte burghez și actual, scund, gros în pântec, în jiletcă neagră și cu mâinele inelate dar fără chei.

Castelul, care se zărește încă din mari depărtări, stând înalt, svelt și semeț, înfipt cu temelii solide în chiar stânca unui deal pietros, nu mai pare din apropiere o dantelă fină și bizară de construcții după capriciul și fantezia uni seguior cu înclinații poetice. El e fortăreața mediavală făcută din nevoi și ambiții răsboinice, deci masivă și construită, în întortechelile ei, cu migăloasă socoteală și cu mult simț practic.

Din curtea, de care vorbeam adineaori, nu poți intra așa de-a dreptul, fără mici-o piedică, în castel. El e înconjurat, ca de o straşnică pavăză, de valea adâncă a râului Zlaști și de șanțurile săpate, cari, la vreme de primejdie nu se trec ușor, mai ales că se umplu atunci cu apă.

Peste această adâncătură împrejmuitoare, trece azi, spre intrarea castelului, o punte șubredă de lemn, care se clatină, gata să se prăbușească, subt pașii trecătorlior, In locul ei era odinioară un straşnic pod de fier, care la timp de pericol, se ridica cu lanțuri, izolând castelul de tot ce-i putea veni primejdios din afară.

Când ajungi în poarta de intrare, subt turnul de pază, care e partea cea mai veche a castelului și dacă treci pe subt bolta întunecoasă până ce dai iar la lumină, într'una din curțile interioare, observi ușor că în mulțimea grupurilor de clădiri, cari se alipesc și se întregesc unele pe altele, sunt mâini deosebite, cari au lucrat, în deosebite vremi.

Intr-o cărticică, în care localnicii Hunedoarei au însemnat lucrurile mai de valoare din orașul lor, stă scris că de pe timpul Romanii chiar exista un castel în locul celui de azi. Lucrul e firesc, fiindcă nu se putea găsi un loc mai potrivit pentru apărare decât stânca aceasta, pe care stă azi înfiptă fortăreața medievală,

In istoria maghiară, castelul apare ca proprietate a coroanei subt regii:

Bela (al IV-lea și Ludovic cel Mare secolul 12—13) Regele Sigismund, în anul 1409, îl dăruește viteazului Sebre, dela care trece în moștenirea fiului său Voik și dela el la nepotul său Iancu Huniadi.

In sala din parter a cavalerilor, pe columna a doua din mijloc, se află o inscripție în latinește, care spune că „această operă a făcut-o marele Iancu Huniade, guvernatorul Ungariei, în anul Domnului 1452".

Iancu Vodă, în 1481, dăruește castelul fiului său, Matei Corvinul, care ia numele de „conte de Hunedoara".

După moartea regelui Matei, soția lui se mărită cu contele George de Brandenburg, căruia îi rămâne castelul, după moartea timpurie a nevestii și a copiilor lui Matei Corvinul. Brandenburg duce arhiva Huniadilor la Auspach, iar castelul și moșiile le pune a anet.

Pe timpul când castelul era în posesiunea familiei Török de Evying și anume, în anul 1534, principele Zapolya îl dă foc.

La 1605, Ștefan Török pune castelul amanet lui Gavril Bethlen pentru 12.000 fiorini. (In vremea asta, castelul e incendiat a doua oară) Bethlen, ca principe al Ardealului, mărește castelul.

O urmașe a Bethlen-ilor, Catalina Zólyomi clădește partea vestică a castelului și, așa, dă curții formă pătrată.

La 1659, principele George Rákóczy I ia cu asalt castelul, pe care-l incendiază.

După-ce e cât-va timp proprietară familia princiară Apaffy, castelul trece din nou în posesiunea Coroanei.

Impăratul Francisc I îl vizitează și dăruește 30.000 fiorini pentru restaurare.

La 1854, castelul e iar incendiat și rămâne neacoperit până la 1868, când încep lucrările de restaurare, subt conducerea lui Francisc Schuller, apoi Emeric Steindl.

Cronica politică

Campania împotriva guvernului. — In vreme ce federația opoziției naționale se întrunea la București, în sala „Dacia", pentru a începe campania extra parlamentară împotriva guvernului, d-l Iuliu Maniu sosea la Cluj pentru a organiza această campanie în cuprinsul Ardealului. Cea dintâi întrunire de protestare a partidului național va avea loc Duminecă, în Cluj, cu care ocazie d-l Iuliu Maniu va face o expunere a „cazului Argetoianu" și va explica retragerea federației din Cameră.

Orientându-ne după declarațiile pe cari d-l Iuliu Maniu le face ziarului „Patria", putem prevedea caracterul campaniei partidului național în Ardeal. Va fi vorba, din nou, despre „rămășițele oligarhiei", și se va protesta și cu acest prilej, împotriva „unificării" Ardealului cu vechiul Regat. Un bărbat politic de seriozitatea d-lui Iuliu Maniu va afirma încă odată, — cum destăinuește și prin „Patria", — că excluderea din Cameră a d-lui I. Mihalache e rezultatul unei conspirații care avea să împiedice prezența „șefului" partidului țărănesc la discuția reformei agrare, cași cum d-l I. Mihalache, prin atitudinea sa turbulentă din Cameră ar fi căzut singur într'o cursă ce i s'a întins.

In asemenea condițiuni, campania împotriva guvernului sprijinindu-se pe aceeaș tendință de atățare a spiritelor și pe aceeaș platformă de demagogie, care ne-a făcut până acum atâta rău lasă guvernului o poartă de scăpare pe care n'ar fi avut-o, dacă atacurile împotriva sa n'ar lua înfățișarea unui asalt desnădăjduit asupra puterei.

Cu amenințări ca aceea a d-lui I. Mihalache, care crede că expropriarea nu se poate face decât prin împușcarea marilor proprietari, nu se câștigă însă asemenea bătălii politice.

mereu: ce să fac, ce să fac? Dacă glasul lui, încă domol și privirea lui, încă blândă, se vor schimba în curând aruncând accente și săgeți de mânie, îl veți învinovăți oare onorați miniștri, cari vă îngrijiți de afacerile d-lor Blank și Schuller, că s'a lăsat convins de propaganda vrăjmașă a bolșevicilor?.

Neget.

In chestia reformei electorale

- Ce spune D-l G. Mârzescu -

Se știe că guvernul a prezentat un proect de reformă electorală care a suferit mari modificări în comisiunea electorală. Acest proect va fi adus încurând în desbaterile Camerii. Asupra lui, ziarul „Izbânda" a obținut interesante declarații ale d-lui George Mârzescu.

In concluzie, fostul ministru de interne, a declarat următoarele, cu privire noul sistem:

„Raza calculului pentru găsirea cvocientului electoral este atât de vicioasă în cât partide politice sau formațiuni sporadice de interes local sau de ambiții personale, cu masse electorale ridicole, dobândesc mandate în detrimentul nu numai al partidelor majorității, dar al minorităților reprezentând curente reale de opiniune. Astfel, pentru a nu a da de cât un exemplu, la Bălți unde, după sistemul actual, partidul țărănesc basarabean a luat toate mandatele, în sistemul comisiunei perde două mandate din care unul îl ia o fomațiune adhoc, care și-a încercat norocul la loteria reprezentărei proporționale. Tot așa la Cahul, partidul poporului perde un mandat în favoarea unui așa zis partid reformist cu o massă electorală derizorie, în raport cu importanța maselor electorale obținute de acest partid și de partidul țărănesc în definitiv, rezultatele acestui sistem merg atât da departe în cât transformă minoritățile în majorități și majoritățile în minorități. Aceasta mă face foarte s'o dovedesc Adunărei cu cifre pozitive trase din rezultatele ultimelor alegeri. In asemenea condiții reprezentărea proporțională nu numai că nu este proporțională, dar este negațiunea ori cărei proporționalități."

Câteva cuvinte despre Direcțiunea generală a statisticei

In București funcționează Direcțiunea generală a statisticei având menirea să centralizeze toate datele statistice ale tuturor ramurilor vieții economice, culturale și sociale. Numai având toate aceste date concentrate din toate teritoriile României se poate constata oricând cu ușurință care este situația reală într'o ramură sau alta a vieții statului nostru. Dealtcum fiind conducerea depusă în mâna specialiștilor, în această materie mai e și garanția că munca ce se face, va înlesni totdeauna și găsirea celor mai bune soluții pentru resolvarea diferitelor probleme cu caracter social.

Cu toate acestea, guvernul actual intenționează desființarea acestei instituții de o importanță covârșitoare mai ales în viața unui stat, care acum își începe munca gigantică pentru închegarea și consolidarea sa.

Desființarea se intenționează din cauza că funcționarii ei ar fi un balast pentru finanțele statului, iar înlocuirea ei se va putea face anexând diferitele servicii la ministerele respective.

Ori rezolvirea în acest fel nu se potrivește nici cu intenția de a realiza economii, iar munca statistică va fi mai greoae și totdeodată, ne fiind centralizată, va fi și de o calitate mai scăzută.

Repartizându-se diferitele secții pe lângă fiecare minis... numărul funcționarilor va ... cel mai bun caz egal cu c... acum, iar concentrarea d... statistice va fluctua din t... timp după cum se înf... ministere noui sau se ... țează cele vechi. Nu va fi, ... urmare, nici o stabilitate și ... o continuitate, datele statistice fiind adunate după principii și după metode de lucru deosebite. Apoi schimbarea guvernelor e foarte posibil să atragă după sine și schimbări în personalu de conducere al statisticei dela un ministeriu sau altul, iar în acest caz certitudinea datelo va fi supuse unor fluctuațiuni, ce vor produce efectul lor și asupra vieții noastre economice.

Când, de pildă, ministerul muncii ar dori să cunoască datele aparținând altui departament, va trebui să întrețină o bogată corespondență oficială care se știe că e atât de greoaie prin formalismul la care e supusă.

Pentru toate aceste motive, credem că e necesar ca guvernul să caute a păstra nesdruncinată actuala organizație a serviciului statistic, întrucât desorganizarea acestui serviciu ne-ar lipsi de cele mai prețioase date atât pentru cunoașterea cât și pentru îndrumarea vieții și munții noastre naționale. *Dampo.*

Uzinele din Hunedoara stagnează

Cu prilejul înființării în Deva a unei secțiuni a „Culturii poporului", delegații din Cluj au mers să cerceteze și Hunedoara.

In onoarea lor, lucrătorii au turnat fier, deși era Duminecă, pentruca să vadă și oaspeții cum fluidul luminos și fierbinte curge din gura cazanului și se'ntinde ca un șarpe sclipitor în șanțurile de cărămidă.

M'am despărțit puțin de grupul vizitatorilor și m'am apropiat de un lucrător.

Era un moș ca de 60 de ani, dar încă în putere, cu obrazul bronzat de foc și cu vinele mâinilor umflate de muncă.

Am aflat dela el câte-va lucruri interesante pe cari mă grăbesc să le comunic cititorilor.

Anume: Din cele 5 cazane în bună stare și cari funcționau până mai deunăzi, acum nu se mai lucrează decât la unul.

Cauza? Lipsa de combustibil, coks și cărbuni. (Se știe totuși că Pietroșanii sunt în apropiere cu inepuizabile mine de cărbuni și că, deși producția nu e atât de mare pe cât ar putea fi cu o mai bună administrație și fără greve, totuși e un plus, care staționează prin gări și se pierde, neutilizat, din cauza relelor transporturi pe calea ferată.)

Dar, lucrătorul mi-a făcut o altă afirmație, mult mai gravă: de 4 luni de zile, dela Decemvrie până astăzi, *nu s'a plătit leafa muncitorilor*, așa că pe lângă cei rămași fără lucru din pricina încetării celor 4 cazane de a funcționa, mai sunt o mulțime de oameni, cari n'au ce mânca.

600—700 de persoane nu primesc decât arare-ori mici aconturi, cari sunt departe de a le ajunge.

Tot așa, li se dau puține alimente din depozitul fabricii — dar ce înseamnă asta pentru cei cari au familii grele de susținut?

In acelaș timp însă, funcționarii superiori și conducătorii uzinelor au primit până într'un ban și la zi lefurile lor. Pentruce această deosebire?

Oamenii sunt mereu amăgiți cu făgăduința că li se va plăti, când se va întoarce cel care s'a dus la București să încaseze banii pentru fabrică, dar acesta nu se mai întoarce și umblă svonul că a fugit cu bani cu tot.

Lucrătorilor li se cer însă dările pentru stat și comună. Din ce parale să le achite ei și din ce să se mai întrețină pe ei și familiile lor?

Astea ni le-a spus bietul lucrător descurajat și întrebându-se

Citiți „Infrățirea"

„Țară fără bătrâni"

Țin minte că am citit odată, într'un manual de liceu, o bucată de citire cu titlul de mai sus. Era vorba despre o țară, în care lumea, simțind nevoia unei înoiri totale, a ucis pe toți bătrânii; doar un fiu mai cucernic nu s'a îndurat să-și omoare pe tatăl său, ci l'a ascuns.

Iată însă că dușmanii țării aceleia îi întind o cursă și niciunul din tineri nu știe cum să-și scape patria de primejdie. Doar bătrânul ascuns, prin înțelepciunea și experiența sa, face minunea salvării. Atunci abia s'a recunoscut nevoia de bătrâni și lumea înoitoare s'a pocăit.

Istoriile, chiar din basme, se repetă. Bune-oară la noi, toți strigă să se rupă cu trecutul și-n slujbele țării să fie chemați oameni noi și tineri. Nu se mai recunoaște celor „vechi" partea bună a muncii lor, datorită căreia statul nostru e, ori-ce s'ar spune, într'o situație destul de înfloritoare, cu strângerea laolaltă a Românilor și cu creșterea granițelor.

In cadrul acestui curent năvalnic de schimbări și înoiri, să cercetăm puțin cuvintele d-lui Sextil Pușcariu, scrise în „Patria" de Marțea trecută.

D-sa, în ajunul alegerii deputaților, cari vor designa pe viitorul episcop al Clujului, atrage atenția alegătorilor că „mitra vlădicească nu trebue pusă pe un scop nevrednic, care s'a plecat înaintea prea multor stăpâni"... Vrea d-l Pușcariu să amintească prin asta compromisurile, la care erau siliți toți prelații noștri de către trădătorul Mangra, cu ajutorul autorităților maghiare? De ce scormonește d-sa un trecut dureros, care apasă, dacă e vorba să găsim vină persoanelor, și asupra multora din oamenii „noi", lăudați și chemați acum în posturile înalte ale statului? E drept să avem o măsură cu unii și alta cu alții?

D-l Pușcariu mai spune: „Să uităm că în centrul intelectual (Clujul), episcopul trebue să fie un om cu înaltă cultură și care a dovedit că știe scrie și altceva decât rapoarte consistoriale; „iar, mai la vale, cere să se aleagă" un arhipăstor luminat și curat, *căutându-l între cei tineri, dacă cei mai bătrâni nu-s potriviți.*"

Suntem cu totul de acord asupra principiilor, dar de ce fostul rector al Universității din Cluj, nu vorbește mai răspicat, căutând să îndrume fățiș, și nu prin aluzii piezișe, pe alegători?

In or'ce caz, oprindu-ne și noi numai la enunțarea de principii, credem că între un tânăr preot, care numai promite și n'a făcut nici-o operă de seamă până acum și un bătrân prelat, care de zeci de ani păstorește cuminte, cunoaște bine starea de lucruri și ascultă de sfaturile bune ce i se dau, chiar dacă acest bătrân n'a scris vr'o lucrare de compilații și de vorbărie zadarnică, e de preferat cel din urmă, mai ales într'o epocă de prefacere, cum e a noastră de-acum, când orice schimbare, ca să fie bună și trainică, trebue făcută pe baza învățămintelor din trecut.

G.

Dela Ministerul de finanțe, în numele căruia lucrase inginerul Wagner, castelul trece la 1880, în seama Ministerului de instrucție, secția monumentelor istorice, care, la 1907, începe restaurarea castelului. Ea era în curs, când Românii au luat stăpânirea Ardealului. Ce vor face ei, vom vedea.

O descriere amănunțită a castelui nu voi face, fiindcă ea n'ar interesa pe cei cari nu l-au văzut. In fugă, remarc numai câte-va lucruri.

In stânga boltii de subt turnul castelului sunt camerile gardei de pază și odaia de tortură. In dreapta, sunt carcerile și groapa, pe unde se asvârleau condamnații la moarte, pe cari îi așteptau jos fiarele, care-i sfârșiau.

In curte, la dreapta, e sala cavalerilor, zidită în stil gotic, cu boltituri, pe cari le susțin opt columne de marmoră roșie, în optunghiu, împodobite cu cununi de frunze scobite în piatră. In unghiurile de împreunare a arcurilor sunt emblemele familiilor Huniade, Anjou și Szilágyi, precum și emblema Ungariei.

Capela castelului e zidită de Iancu Huniade. La stânga, sunt camerile de locuit ale regelui Matei, pe ale căror pereți sunt frescouri cu scene de vânătoare și tablouri referitoare la originea Corvinilor.

De-aci, conduc scări la turnul de buzdugan, clădit masiv până la acoperiș.

La dreapta, în sala de sus a cavalerilor, sunt rămășițe de frescouri, cari înfățișează și figuri din istoria Principatelor românești.

In stânga Capelii, e o fântână de 25 m. adâncime, săpată în piatră, timp de 16 ani, de prizonieri turci ai lui Iancu Huniade, care le promisese libertatea, dacă vor da de apă. In fața fântânii, pe un stâlp al Capelii, se vede în piatră o inscripție turcească.

Dar, în afară de aceste puține lucruri amintite, sunt o mulțime de clădiri, de încăperi, cari toate mărturisesc un întreg trecut, de care se leagă nu numai istoria Ungariei, dar, prin Corvini și prin locuitori, în imensă majoritate români, din ținutul Hunedoarei, se leagă și de istoria noastră.

Intre foarte puținele urme, pe cari le-avem noi din sbuciumatul evuf mediu, Castelul din Hunedoara, prin importanța ziditorilor lui, conducători de popoare, ca și prin buna păstrare a unei însemnate părți din ce-a fost vechiul castel, e un prețios monument istoric, din care poate fi lămurit cât mai veridic trecutul.

El a fost cuibul unei familii românești, a Corvinilor, care ajunse o dinastie domnitoare a Ungariei și e așezat în mijlocul unei compacte populații românești.

Restaurarea castelului, începută de administrația maghiară și făcută în parte nu tocmai reușit (cu pardoseală de parchet și cu sobe moderne de teracotă!) trebue continuată și dusă la bun sfârșit, subt supravegherea înțeleaptă a Comisiunei noastre pentru momentele istorice ale țării.

Castelul, restaurat după vechile urme, va fi încă o dovadă, prin evocarea unui trecut, care e mai mult al nostru, de îndreptățirea stăpânirii românești, de azi încolo deapururi, peste Ardeal.

N. G. T.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Mierc., Joi, Vin., Sâmb., Duminecă:
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA:

Miercuri:
„Acuz!" Partea II.
Joi, Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Miercuri, Joi:
„Misterul casei de nebunii." Partea II.
Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebunii." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

INFORMAȚII

-l Hossu, directorul regional R.ne comunică că s'a inter- pentru ca la trenurile di- Viena să se ataşeze la ş, un vagon de dormit, unul clasa I-a şi unul de clasa I-a care să fi venit cu trenul de la Oradia-Mare—Cluj. Astfel călătorii cari vin din Oradia sau Cluj spre Viena nu vor mai avea de suportat neplăcerile aglomeraţiei la Teiuş.

■

Se atrage atenţia celor interesaţi că conform noilor dispoziţiuni nu pot primi pensii de la stat decât numai cei ce sunt cetăţeni români.

■

Pentru aprovizionarea oraşului Cluj şi a judeţului vor sosi 40 vagoane făină de toate calităţile

■

Faţă de svonurile tendenţioase răspândite de unele ziare din localitate, putem afirma, în urma cercetărilor noastre, că nici un funcţionar de la nici o autoritate nu şi-a dat demisia din motivul încadrării funcţionarilor de aici cu cei din vechiul Regat.

■

Pentru a se hotări definitiv lucrările de edilitate publică ce se vor face anul acesta, d-l ing. E. Tilea, directorul serviciului, a plecat astăzi la Bucureşti.

■

Toţi funcţionarii superiori dela „Casa centrală a muncei din Cluj, prin desfiinţsrea secretariatului vor trece cu acelaş grad la casele cercuale.

■

Eri s'a întors în localitate d-l Petre Meteş, prefectul judeţului Cojocna.

■

Eri la ora 1 şi jumătate a sosit în Cluj venind din Bucureşti d-l General de corp de armată. Coandă, preşedintele Senatului, A fost întâmpinat la gară de către d-nii Generali Petala şi Anastasiu, d-l Tănăsescu secretar general dela interne şi d-l M, Pilat prefectul regional al Poliţiei. D-l General Coandă a descins la Hotel New-York.

■

Guvernul a luat dispoziţia de a interzice definitiv practicarea dentisticei de către dentiştii care nu sunt şi doctori în medicină. Exercitarea acestei meserii este admisă exclusiv Doctorilor în medicină şi chirurgie dentară.

■

In conformitate cu dispoziţiile circularei consistoriale Nr. 400 plen. din 24 Febr. c. convoc onor. colegiu preoţesc electoral în biserica ortodoxă-română din Cluj pe ziua de *Joi 31 c. la 11 ore a. m.* pentru alegerea unui deputat la sinodul eparhial. Cluj la 30 Martie 1921 I. LUPAŞ, prof. univ.; comisar consistorial.

■

Se aduce la cunoştinţă că la Staţiunea de controlul Semînţelor se află spre vânzare cantităţi însemnate de semânţe de morcov şi de alte zarzavaturi.

Cam târziu dară cu bucurie aflăm logodna.

D-şoarei Anişoara Georgescu din Cluj, cu d-l Eugen Clonţa căpitan de poliţie din Braşov care a avut loc în ziua de 24 Martie cor. Felicitările noastre.

Desbaterile Congresului Secretarilor comunali şi cercuali din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş continuat ieri la Cluj. Comisiunile au prezentat raporturile lor cari exprimă, între alte deziderate, următoarele:

Secretarii comunali cer să li-se asigure rolul avut până acum de conducător de fapt al comunei. Secretarii comunali să fie numiţi definitiv şi nu aleşi de comună ca până acum. Denumirea românească de „secretar comunal" o declară nepotrivită situaţiei din Ardeal, şi pretind restabilirea vechei denumiri de „notar". In comunele mai mari precum şi în cercuri notariale să fie numiţi vice secretari salarizaţi de către stat. Lucrările de încasare a dărilor să fie luate din mâna notarilor, şi dată perceptorilor.

Salariile secretarilor să fie regulate prin încadrarea în clasa IX (gr. 1) de salarizare.

■

Budgetul Camerei de Comerţ Cluj anul 1921—1922 s'a aprobat cu observaţiunea că Camera de Comerţ trebuie să organizeze serviciul de informaţie după sistemul din vechiul Regat şi să redacteze „Buletinul Camerei".

■

La prăvălia de coloniale A. Blazini din Piaţa Unirii s'a comis azi noapte un fur îndrăzneţ. Necunoscuţi cari s'au introdus în prăvălie prin curte au spart cassa de bani şi au furat 200.000 lei.

■

Delegaţia Camerei de Comerţ din Cluj în frunte cu d-l Căciulă care s'a prezentat Ministrului de Industrie şi Comerţ, s'a reîntors la Cluj. Ministrul este de acord în ce priveşte înfiinţarea unei burse de efecte şi mărfuri pe lângă Camera de Comerţ din Cluj. Se aşteaptă numai avizul bursei din Bucureşti.

■

In chestiunea aranjării târgului de mostre la Cluj în timpul dela 15 Iulie până la 15 Aug. a. c., autorizaţia cerută din partea Camerei de Comeţ, s'a aprobat. Atât d-l general Averescu cât şi d-l ministrul de interne au primit patronagiul târgului.

■

Societatea sportivă a studenţilor universitari aranjează Duminecă 3 Aprilie o mare întrecere sportivă pentru inaugurarea festivă a arenei sportive pe anul acesta. Cu această ocazie vor lua parte toate echipele sportive ale Clujului. Intrecerea constitue un variat program atletic.

■

„Izbânda" află că în cursul acestei săptămâni vor începe tratativele ruso-române amânate din cauza recentelor mişcări contrarevoluţionare şi din cauză că nu s'a prezentat încă d-l Filality, primul nostru delegat şi actual consul la Constantinopol.

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15 Marele Magazin de Incălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru dame, bărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

Med. Dr. Lăzărescu, medic-şef al Casei Cercuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanur de Mercur etc. Consultaţii zilnice 3—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

■

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune şi renumite vinuri, licheruri, renumita ţuică de Văleni şi cea mai specială Bere, precum şi Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Şuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn şi sardele franceze cele mai fine. Zilnic soseşte peşte proaspăt. *Teodor Pop*, Piaţa Mihai Viteazu 25.

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (3

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

„UNIVERSUM"" inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 31

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

Telefon No. 350

20

Cronica muzicală

— Reluarea „Aidei" la Opera Naţională din Cluj —

Este un fapt de necontestat că opera română locală are ca scop principal educaţia muzicală a publicului, nu e însă mai puţin adevărat că această tendinţă trebueşte veşnic armonizată cu gustul şi pretenţiile auditorului. Deaceea nu putem decât felicita direcţiunea Operei pentru frumoasa iniţiativă de-a relua „Aida", care graţie calităţilor ei intrinsece, cât şi faptului comprehesibilităţii ei mai lesnicioase, a fost foarte mult apreciată de publicul de Luni seara, şi promite să conteze statornic în repertoriul operei, realizând totdeauna săli pline. Reuşita spectacolului n'a fost datorit numai imensului public, un incontestabil stimulent al artiştilor, ci şi străduinţei fiecărui interpret de-a contribui prin toate mijloacele posibile la realizarea unei reprezentaţii, care să nu fie mai pe jos decât aceea la care ne-a fost dat să asistăm cu ocazia inaugurării operii din Cluj.

Interpreta Aidei, care de altfel dă şi numele operii, are desigur de susţinut cel mai greu rol; a fost o nouă ocazie pentru d-na Elena Roman de-a ne arăta bogatele calităţi vocale ale d-sale. ce se potrivesc atât de bine şi se contopesc cu însuşi rolul ce-l avea de cântat. Puţine soprane dramatice pot să susţină cu tărie acest rol atât de dificil şi de obositor, şi pentru aceasta putem să ne considerăm fericiţi şi să fim chiar mândrii, că avem la Cluj o soprană, care ne cântă în graiul nostru, şi care pe lângă că face cinste instituţiei, poate cânta cu aceleaşi succese pe orice scenă ale operilor din apus. D-na Roman şi-a pus la contribuţie tot sufletul şi tot temperamentu-i de artistă, ca să ne facă să simţim nu numai în vocea-i caldă, dar şi în jocu-i minunat, sbuciumul personagiului ce-l interpreta.

D-na Lya Pop, care ne-a dovedit încă de mult că e o bună contra-altă, cu note grave pline şi baritonale, a reuşit să cânte cu brio unul din cele mai grele roluri de mezzo-soprană; aşteptăm să o auzim în „Samson şi Dalila".

In lipsa unui tenor adequat rolului lui Radames, acesta a fost interpretat, dar mai ales cântat destul de bine de d-l Traian Grozăvescu, care cu toate că este numai un începător, are meritul destul de mare de a fi dus la bun sfârşit în mod onorabil, unul din cele mai grele roluri de tenor dramatic. Cu toate că n'are destulă amploare în mediu, lucru indispensabil tenorilor dramatici, am admirat totuşi frumoasele sale note acute, de care sunt cam lipsiţi tenorii români. Cu studii. care să-i dea o stabilitate în glas şi o emisiune mai naturală, îşi va putea desvolta şi registrul mediu, putând astfel deveni un apreciat tenor dramatic. Il sfătuim totuşi să nu abuzeze de notele acute, ţinute în coroană, ce schimbă caracterul frazei, chiar acolo unde nu sunt necesare. Credem că şi *si* bemol-ul din fraza „Sacerdote leagă-mă dar" (Sacerdote io resta a te), care nu e scris în partitură, ar fi putut lipsi.

Rolul lui Amonasro, cel mai bun din toate rolurile cântate în această stagiune de d-l Apostolescu, la cosacrat ca un bariton de valoare.

Incepând cu doctorul din Traviata, urmând apoi cu Wagner în Faust, Bonzo în Madame Butterfly, spre a ajunge la rege în Aida, d-l Traian Gavrilescu se afirmă din ce în ce ca un bun element, muncind modest şi achitându-se conştiincios de rolurile ce i se încredinţează. Recomandăm direcţiunei Operii, ca pentru a ajunge la rezultate bune, să procedeze cu toţi începătorii după cum a procedat cu d-l Gavrilescu, făcându-le acestora în acest chip o adevărată şcoală.

Nu înţelegem dece direcţia caută să-l impue de d-l Francisc Baloşh, care pe lângă că a rămas răguşit încă dela „Tannhäuser", mai are nevoe de studiu, spre a putea ataca cu uşurinţă notele de sus, ce-i cauzează atâtea dificultăţi.

Corul corect, mai slab însă în voci ca altă dată.

Dacă reprezentaţia a fost atât de reuşită, aceasta se datoreşte în parte şi talentatului maestru Jean Bobescu, artist fin şi plin de temperament, ce ştie să inspire acel avânt şi acea putere de realizare dramatică, pe care numai acei ce stau pe scenă pot să le aprecieze şi să le simtă, spre a le comunica sub cea mai artistică şi mai impresionantă formă auditorului.

O deosebită menţiune avem de făcut pentru actuala direcţie de scenă, care a condus regia cu o preciziune uimitoare, şi care în acelaşi timp a reuşit să dea entre-acte foarte scurte, astfel încât spectacolul s'a terminat destul de vreme. Această menţiune o acordăm dlui profesor Ionel Crişan, actualul director de scenă, care a reuşit să ne satisfacă pe deplin în noua d-sale atribuţie. *C.*

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI

MOBILE

şi PIANE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY şi RÉTI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Joi: „Bujoreştii."
Sâmb.: „Bujoreştii."
Dum. seara: „Bujoreştii"

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Cetiţi „Infrăţirea"

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

In urma rezistenței manifestate de Germania. Aliații au hotărât să înăsprească măsurile luate, procedând imediat la ocupațiunea Ruhrului.

In ce privește revoluția comunistă din regiunea Hamburg și Halle, ea are caracter local. Guvernul german și-a anunțat de altfel hotărîrea de a o reprima. Cu ocazia sosirei escadrei italiene la Fiume, s'a proclamat anexiunea Veneției iuliane la Italia. Manifestații grandioase sărbătorind acest eveniment au avut loc în întreaga Italie.

In cercurile antantiste se discută chestiunea împărțirei Sileziei superioare. Englezii fiind pentru atribuirea acestei provincii în întregime Germaniei, sperând că pe această cale se va rezolvi mai repede chestiunea despăgubirilor, iar Francezii fiind pentru împărțirea. Sileziei superioare între germani și polonezi atribuindu-li-se respectiv cercurile unde au avut majoritatea.

Primul ministru polonez, Wittos, susține că pentru Polonia singura soluție acceptabilă este aceea a atribuirei întregei Silezii, fiindcă aceasta e un tot nedespărțit.

In sfârșit, parlamentul italian care nu putea să lucreze în ultimul timp din cauza abstracției sistematice a socialiștilor, a trebuit să fie dizolvat. Alegerile care vor avea loc în curând nu vor mai da socialiștilor nici pe jumătate din scaunele avute din cauză că devenind apostolii anarchiei au început a fi părăsiți de masele muncitorești orășene.

Un omagiu

Un mare număr de reprezentanți ai tutulor autorităților, instituțiilor culturale și economice, comerțului și industriei, precum și persoane particulare, au adresat D-lui ministru de interne următoarea adresă:

Domnule Ministru,

„Subsemnații: autorități, instituții de Stat, institute particulare, intreprinderi și firme financiare, industriale și comerciale, în fine persoane particulare din orașul Cluj, avem onoarea a vă ruga în mod respectuos, ca pentru cazul desființărei proectate a Secretariatului General al Ministerului de Interne Cluj, persoana d-lui Constantin Tănăsescu actualul Secretar General să fie și pe viitor detașată de acest onorat Minister în Cluj, pentru a face trăsătura de unire între Guvern și populațiunea clujană, — oricare ar fi titlul ce i s-ar da, oricare ar fi cercul de activitate ce i se va încredința de către Domnia-Voastră.

Motivele: Dela primele începuturi ale activității sale, domnul Constantin Tănăsescu, actualul Secretar General al Ministerului de Interne la Cluj a știut să-și câștige simpatia și stima noastră nețărmurită, prin dragostea ce a arătat-o populațiunei Ardealului și în special Clujului prin simțul de dreptate și respect pentru legi, prin modul afabil și curtenitor față de toată lumea, prin delicatețâ și nepărtinirea cu care a știut să tranșeze diferendele inerente unei schimbări atât de radicale, ca aceea prin care am trecut, în fine prin tactul cu care a condus lucrările administrative în tot timpul cât a stat între noi, reușind să fie deopotrivă stimat și iubit de toată suflarea ardeleană, indiferent de naționalitate, religie sau culoare politică.

„Aceste sunt, după părerea noastră, calitățile de cari trebuie să dispună un bărbat de Stat, mai ales într'un loc atât de expus cum este Ardealul și aceste motive la credem suficiente, pentru ca Guvernul și în special d-v. Domnule Ministru, în intențiunea pe care desigur o aveți de a vă apropia simpatiile ardelene, să satisfaceți respectuoasa noastră rugăminte.

„Domnului Constantin Tănăsescu, Secretar General îi vom înainta — în semn de recunoștință și ca un omagiu pentru munca desinteresată depusă de Domnia sa în Ardeal — un exemplar de pe această cerere, conținând semnăturile noastre".

*

Această adresă care poartă ca primă semnătură numele d-lui V. Dimitriu, rectorul Universității din Cluj și a fost semnată de profesori universitari, medici, advocați, ziariști, funcțiouari, industriași, comercianți, etc.

Viața sportivă în Cluj

— Match-urile dela 27 Martie —

Universitatea — KAC. (0:0 0:3) Jocul începe cu o vehemență crescândă. Se dau atacuri continue din ambele părți. Jucători KAC fac sforțări încordate însă toate atacurile se înfrâng în deosebi în linia halfilor U. Combatanții U trec în atacuri rapide, reușesc până înaintea porții KAC, aci loviturile dau greș s'au se lovesc de stâlpul porții. In întreaga primă jumatate, tânăra echipă U desvoltă o apărare agilă, sigură, iar combatanții întreprind atacuri vehemente și periculoase.

In a două jumătate, jocul e acelaș. U se menține puternică și neobosită. KAC nu reușește până în al 30-lea minut, când din greșala becului din stângc, U primește primul goal. U a jucat cu două rezerve : portarul și becul din stânga.

KKASE. — KMTE. (3:1 ; 5:1) Rezultatele de dovedesc că au jucat două echipe cu forțe neegale. KKASE cu stil destul de bun iar KMTE joacă un joc începător. Portarul său sui generis nu apără nici cele mai ușoare lovituri. Primul goal îl dă KMTE după acesta rămâne însă în continuă apărare fără a putea contrabalansa atacurile KKASE.

Victoria — CFR. (0 : 1; 2:2) Jocul condus de Gustav Schmidt cu o precisiune riguroasă își exactă. Echipa V întotdeauna superioară ca stil și conducere azi se menține aceași. CFR. desvoltă un juc desperat de apărare trece alternativ în atacuri. Lupta e aprigă și trece într'un joc superior în ambele părți. Toate atacurile vehemente întreprinse de mlădioșii combatanți ai Victoriei se înfrâng înaintea porții unde întreagă echipa CFR. aglomerată se apără disperată. Trece apoi în atac și greșala becului din dreapta cauzează Victoriei primul goal.

In a doua jumătate V. lucrează cu tenacitate. C. F. R. face toate sforțările pentru a-și asigura situația câștigată. Intreagă echipă lucrează în apărare. Rar trece și în atac. In minutul 25 V. primește al doilea goal. Combatanții V. încep jocul aprig de revanșă. Atacurile urmează necontenit contra C. F. R. și înaintea porții sale se desvoaltă un joc frumos de situații. C. F. R. nu reușește să-i depărteze în 9 minute înainte de terminare C. F. R. primește primul goal, Incepe un joc nou dur care e redus însă la un joc corespunzător decătre vigilența arbitrului. V. lucrează vehement, Trei minute înainte de terminare V. dă și al doilea goal. Munca desvoltată de V. în ultimele 10 minute a produs un joc din cele mai bune, care i-a adus rezultatele necesare.

Conducerea d-lui Schmidt a dato excelentă dovadă că jocurile se pot menține la un nivel superior când arbitrul e corect și imparțial.

*

Societatea sportivă a studenților Universitari, din Cluj, fiind delegată de Uniunea Cluburilor de football asociații, din București, aduce la cunoștiință tuturor Cluburilor de football asociate, din Cluj, următoarele:

In zilele de 12 și 13 Aprilie a. c. se va ține primul congres de football asociații, la București, în localul Federației Sporturilor din Str. Clemenceau No. 6, la care sunt invitate toate cluburile de football, afiliate sau nu F. S. S. R.

Cluburile vor anunța Uniunea, cu 10 zile mai înainte dacă participă ori nu, ca să li se rețină camere de locuit delegaților. Delegații vor duce cu ei împuterniri și din partea societăților, pe care le reprezintă.

TELEGRAME

Situația în Italia

Roma, 29 Martie.

Incidentele cari s'au produs zilele trecute în câteva orașe din Italia au fost mult exagerate. Ele nu sunt decât rezultatele și consecințele faptelor unei minorități infime de criminali. Activitatea țării se desfășură fără nici-o perturbare.

Schimbări în legislația Comunistă

Praga, 59 Martie.

Prager Presse transmite din Riga că legea sovietică actuală asupra cooperativelor a fost anulată și că acestea au fost declarate asociații libere, autorizate să cumpere alimente din comerț.

Congresul internațional studențesc

Praga, 29 Martie.

Președintele Masarik a acceptat să prezideze congresul general al confederației internaționale studențești care se va ține la Praga dela 30 Martie la 6 Aprilie și la care au fost invitate și fostele puteri centrale.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Automobilul în care se găsea M. S. Regina, Principele Nicolae și Principesa Maria s'a lovit în Str. Academiei de un taixmetru care margea cu mare viteză. Automobilul regal a fost grav avariat. Publicul văzând accidentul a voit să linșeze pe șoferul taximetrului. M. S. Regina însă coborându-se din automobilul avariat a intervenit pentru scăparea șoferului care a fost dat în judecată doar pentru viteză exagerată.

*

Un groaznic incediu a distrus Moara Comercială din șoseaua Vitan cu imensele depozite de mărfuri ale băncei Marmarosch-Blank în valoare de 200 milioane lei Toate aceste mărfuri au fost asigurate abia pentru 6 milioane lei. Focul a fost așa de grozav în cât scânteile au fost zvârlite la distanță de un kilometru și toată capitala a fost luminată. La fața locului se găseau mii de persoane împreună cu Prințul Nicolae și toate autoritățile.

Investirea episcopilor de Oradea-Mare, Caransebeș și Chișinău a avut loc cu ceremonialul anunțat. P. S. Lor au sosit la palat la ora 12. Dela Mitropolie au fost conduși până la palat de un escadron din garda regală. In sala tronului se aflau miniștrii, reprezentanții justiției și ai armatei. Episcopii au fost introduși pe rând: Gurie, Bedescu, Ciorogariu. D-l Goga citește diploma de investire iar M. S. Regele încredințează cârja pastorală. Inalții prelați dau toate asigurările că vor conlucra spre binele țărei. M. S. Regele transmite felicitările. La festivitate au asistat și M. S. Regina, Principele Nicolae și Principesa Marioara. După solemnitate a avut loc o masă la Mitropolie.

*

Azi se întrunește marele colegiu al sinodului compus din deputații și senatorii ortodoxi din sinod și consistoriu pentru alegerea episcopilor de Argeș și Râmnic. Va prezida Mitropolitul primat Cristea. De oarece din Cameră s'au retras deputații federației se crede că nici senatorii federaliști nu vor asista la alegere.

*

Legația Jugo-Slavă desmințe știrea mobilizărei armatei sârbești.

*

Se afirmă că guvernul a renunțat la proectul de lege relativ la mărirea salariilor magistraților.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 29 Martie

Se deschide sub presidența d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii miniștrii: Take Ionescu, Argetoianu, Cudalbu, Antonescu, Petrovici.

Președintele comunică schimbarea prin decret regal a pedepsei socialistului Moscovici reducându-se dela 5 ani la un an închisoare corecțională.

La comunicări părintele NICOREANU, cere ca la alegerile de episcopi să participe numai deputații și senatorii din vechiul Regat.

D-l TAKE IONESCU răspunde că nu se admite nici o graniță între Ardeal și Regat. Părintele NICOREANU arată că cu toate acestea deputații și senatori din vechiul Regat n'au participat la alegerile episcopilor din Ardeal.

Se intră în ordinea de zi: Discuția la proectul de lege al monopolului și distribuția petrolului.

D-l DUCA declară în numele partidului liberal că în urma modificărilor aduse de comisia respectivă, liberalii votează proectul. Domnia-sa face istoricul chestiunii petrolului arătând lupta dusă de partidul liberal indecursul istoriei pentru salvarea acestei bogății naționale. Proectul adus azi este un pas înainte asigurând independența noastră economică și politică. (Vii aplauze).

SENATUL

Ședința se deschide sub președenția d-lui Meitani. Pe banca ministerială d-nii miniștrii Goga Garofild.

Președintele anunță că mâine nu va fi ședință deoarece senatorii vor lua parte la marele Colegiu pentru alegerea episcopilor.

La comunicări, D-l BOGDAN-DUICĂ citește declarația Federației care se va abține dela alegerile marelui Colegiu.

D-l TRANCU-IAȘI depune proectul asociațiilor patronale votat de Cameră.

P. S. S. Mitropolitul BALAN, raportor, citește proectul pentru înființarea episcopiei din Cluj.

I. P. S. S. MIRON CRISTEA, mitropolitul primat, arată că această episcopie a fost înființată de Ștefan.

D-l ministru GOGA arată însemnătatea acestui fapt care va promova viața culturală și națională a poporului românesc.

P. S. S. mitropolitul BALAN mulțumește fraților din Regat pentru ajutorul dat la această reînviere.

Carnetele de reducere pe CFR

Completăm știrile date de noi cu privire la procurarea carnetelor de identitate pentru reducerea pe C. F. R. cu lămuririle următoare ce ni-au fost date de d-l Hossu, directorul regional C. F. R. Cluj.

1. Carnetele se eliberează numai de Ministerul comunicațiilor.

2. Fiecare autoritate va face un tablou în care va clasa după salar pe funcționari și va indica clasa în care cade. In tablou se va scrie citibil numele fiecărui funcționar pentru care se cere carnet precum și funcțiunea ce ocupă.

3. Socotind după tabloul descris mai sus, se va plăti la casieria ori cărei stațiuni câte 6 lei pentru carnetul de clasa I, 4 lei pentru a II-a și 2 lei pentru a III-a și se va lua chitanță de suma depusă care se va înainta odată cu tablou la București împreună cu fotografiile.

4. Pe fața fiecărei fotografii se va scrie numele persoanei fotografiate.

Banca Românească

— 10 ani de activitate —

(Urmare)

Portofoliul efectelor publice ale B. R. a luat un avânt remarcabil în cei 10 ani, astfel pe când în 1911 se cifra la 744.797 lei în 1920 era de 111.265.155 lei.

Din punct de vedere al intereselor marei industrii, B. R. a tre uit să îndeplinească un rol financiar îndoit. Pe de o parte trebuia să pună la dispoziţia întreprinderilor industriale parte din capital, iar pe de alta a trebuit să le acorde însemnate credite de investiţiuni.

Nevoile de credit ale industriei însă devenind din ce în ce mai mari şi necesitând lucrări ce nu puteau fi executate decât de specialişti, s'a ajuns la convi gerea utilităţii înfiinţărei de institute de credite speciale, care să poată ajuta u mai multă eficacitate industria noastră.

Principalele creaţiuni făcute din acest punct de vedere de Banca Românească singură sau împreună cu alte institute de credit românesc, şi care alimentează atât portofoliul de efecte publice cât şi conturile-curente debitoare sunt următoarele: „România", soc. de navigaţie maritimă, „S. R. D." soc. de navigaţie pe Dunăre „Moara Rom.", „Clădirea Rom.", „Cartea Românească", „Petrolul românesc", „Creditul technic", „Creditul minier", „Banca viticolă", „Industria agricolă românească", „Carpatina", „Uzinele chimice", „Industria sonică", „Firul", „Botoni" etc. investind în aceste societăţi un capital de peste 400 milioane lei.

In toate aceste creaţiuni şi participaţiuni industriale, Banca Românească a fost condusă de principiul de a asigura capitalului românesc preponderenţa necesară.

In Ardeal B. R. a naţionalizat minele de cărbuni dela Petroşeni, a creat creditul tehnic pentru întreprinderi electrice, care exploatează uzinele electrice din Arad şi Deva, precum şi linia electrică Arad—Podgoria şi va înfiinţa o fabrică de locomotive şi vagoane la Braşov, şi alta de ghete la Sibiu.

Totalitatea conturilor curente pe 1920 se cifrează la 935.603.463 lei faţă de 16.070.709 Lei în 1911.

In partea ultimă a monografiei găsim date foarte interesante asupra organizărei B. R, în Ţară şi în provinciile desrobite şi constatăm cu o deosebită satisfacţie, că în Ardeal s'a înfiinţat sucursale în: Timişoara, Arad, Târgu-Mureşului, Braşov, Sibiu şi Cluj, ultima începându-şi activitatea în ziua de 23 Martie a. c. sub conducerea distinsului profesor universitar dr. G. N. Leon. In privinţa politicei de divident, B R. a imprimat acţionarilor deprinderea că este în însuşi interesul lor să se mulţumească la început cu dividende mai mici, urmând ca sporirea să vie dela sine prin desvoltarea operaţiunilor băncei. Dividendele plătite acţionarilor au fost de 6% în 1911, 7% în 1915, 5% în 1916/17, 9% în 1919 şi 14% în 1920.

Cu prilejul emisiunei a IV s'a oferit funcţionarilor B. R. un număr de acţiuni pe cursul de acmisiune fixat pentru vechii ţionari şi s'a stabilit prin statute participarea la beneficii a funcţionarilor; 10% din venitul net după ce se fac prelevările necesare pentru fondul de rezervă statuar şi primul dividend.

Afară de aceasta s'a înfiinţat cu începere dela 1 Ianuarie 1921 *Casa de pensiuni şi ajutoare a funcţionarilor băncei.* Astfel Banca Românească este la înălţimea împrejurărilor căutând să răsplătească cât mai mult munca acelora care îi fac prospetatea.

Principiile după care s'a condus B. R. precum şi îndrumările pentru viitor pe care le-a tras din experienţa zilnică sunt expuse pe larg.

Printre acestea menţionăm pe acela că o mare instituţie economică trebue să se solidarizeze cu interesele permanente ale Statului *evitând însă o fi un instrument de partid.*

In crearea de noui instituţiuni comerciale sau industriale B. R. crede că acestea trebuesc a îndeplini următoarele condiţiuni: a) să aibă şi să rămână cu caracter naţional, chiar şi atunci când colaborează la ea capital străin b) să dea rezultatele aşteptate de încrederea pusă de marele public, care a răspuns la invitaţia de subscriere.

In privinţa colaborărei cu capitalul străin B. R. crede că trebuesc adoptate următoarele norme de conducere:

a) nu avem în acest moment decât prea puţină nevoie de capital din afară, din cauză că inflaţiunea monetară a ţărei în lesneşte găsirea capitalului pe loc;

b) Capitalul străin este sau poate fi util pentru experienţa şi specialitatea ce ar aduce-o în acelaşi timp sub formă de colaborare reală, pentru a face şcoală, s'au a fi procuratori de maşini şi materii prime.

Rezumând interesanta monografie a Băncei româneşti am căutat să relevăm progresele făcute de această instituţie în scurtul timp de zece ani, arătând şi desvoltarea enormă pe care a luat-o industria şi comerţul românesc datorită ajutorului dat de bancă.

ADMINISTRAŢIA
ZIARULUI INFRĂŢIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIAŢĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ŞI REMIZĂ, SE POATE CÂSTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

DIRECŢIUNEA GENERALA A CAILOR FERATE ROMANE

No. 16759—1921 No 1760 Cabine

ORDIN CIRCULAR

Comisiunea Centrală de Transporturi, ţinând seamă îmbunătăţirea realizată în ultimnl timp la transporturile de marfă, a decis, în şedinţa dela 21 Martie a. c. a se lărgi şi mai mult drepturile Comisiunilor regionale de transporturi, modificându-se dispoziţiunile Deciziei No. 2 în felul următor :

1. Cu începere de la primirea acestui ordin, absolut toate cererile de transporturi, chiar dacă urmează a străbate mai mult de două Direcţiuni regionale, se vor primi numai de către Comisiunile de transport regionale şi subcomisiunile de transport din porturile Galaţi şi Constanţa, după norma că cererea trebue prezentată la comisiunea sau subcomisiunea Direcţiunei regionale, în cuprinsul căreia se vor face încărcările.

Comisiunea sau subcomisiunea de transport regională respectivă va decide asupra cererei şi apoi se va lua înţelegere telegrafic cu celelalte Direcţiuni regionale prin care va mai trece transportul respectiv, pentru a se fixa deplin asupra executărei.

Pentru a se putea satisface cât mai multe cereri şi în acelaş timp şi a nu se împreuna prea mult transporturile lungi, se menţine dispoziţia din decizia No. 2, *de a nu se aproba mai mult de 5 vagoane zilnic pentru nimeni, dacă transportul se execută în cuprinsul unei regionale alăturate,* şi de 3 vagoane zilnic dacă transportul trece prin mai mult de două regionale.

2. *Comisiunea Centrală de Transporturi şi Direcţiunea Generală C. F. R. nu mai primeşte cereri de transporturi oficiale sau particulare,* cari toate trebue adresate direcţiilor regionale respective.

Această comisiune va decide de aci înainte numai asupra normelor generale de urmat în executarea transporturilor, va dispune cu privire la transporturile excepţionale cari cer trenuri întregi fie pentru autorităţi civile sau militare sau pentru mari întreprinderi industriale şi comerciale, şi va decide asupra complectărei sau modificărilor programelor minimale de transporturi.

3. *Comisiunile regionale de transporturi vor continua* a respecta strict ordinea obligatorie de preferinţă în executarea transporturilor prevăzute la art. 4 al Deciziei No. 2 cu modificările din ordinul circular No. 7185—921, urmând în mod riguros ordinea înscrierei şi cotele stabilite a se efectua zilnic pentru transporturile oficiale, militare şi particulare.

Preşedintele comisiei centrale de transporturi ministru,
(ss) C. ARGETOIANU.

Director General C. F. R.
(ss) General M. Ionescu

Lt. I. Bădiceanu.

Technica Labora
BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciş) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török şi Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ Reprezentanţe import.

Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel şi Titei, maşini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor engleseac, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploesti str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj'

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Trandin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălţăminte 17
MARCA „ÉVO"

MARE REDUCERE DE PREŢURI!
M. ANGHEL
Piaţa M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.
Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

346 A sosit o mare cantitate de
sârmă pentru electrică şi sonerie
cari se vând cu reducere de 20% la toţi instalatori.
Tot felul de accesori pentru biciclete, soluţie mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate şi prospete se vând cu preţuri de reclamă la:
Emil Blaga Cluj,
Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNĂ dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîtu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica îndelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanoil".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o cătze o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PRESĂ PENTRU FĂCUT CĂRĂMIDE, puțin uzată se află de vânzare. Se poate privi în atelierul de reparații de mașini mechanice BONEA și CHINTEA Cluj, Calea Dorobanților (Honvéd) 73. Totacolo intreprind orice reparații de totfelul motoare, automobile, mașini technice și economice etc. 531

DE VÂNZARE dormitor putin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILĂTĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lună 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI. COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

Reclama 249

Declarație.

Subsemnatul Stan Vulcu, din Archiud, Jud. Cojocna, declar că nici nu voi recunoaște și nici nu voi achita, nici o datorie făcută de fiul meu Eugen Vulcu, stud. în drept, fie până acum fie în viitor și subt indiferent ce titlu.

Archiud la 28 Martie 1921.

534 **Stan Vulcu.**

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresați-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577

Intreprinderi și pentru provincie.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piața Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

No. 340—920. adm. econ.

PUBLICAȚIE.

Conform hotărirei cu No. 1915—921. cons. să aduce la cunostință celor interesați, că înscrierile vitelor la pășunile comunale să fixează în modul următor:

1. In 1 April, la pășunea „LOMB" și „SPOR", taxa de bucăta Lei 120.

2. In 2 April la râtul „BIBOLILOR" ciurda vacilor tărcate acasă umblătoare, taxa de bucăta Lei 220.

3. In 2 April, la pășunea „St. GHEORGHE". ciurda vacilor alba acasă umblătoare, taxa de bucăta Lei 220.

4. In 3 April, la Tarcea, ciurda „BANUȚILOR" (Filléres) starpe taxa Lei 200.

5. In 4 April. la Tarcea, ciurda junincelor sub 2 ani, taxa Lei 160.

6. In 5 April, la Tarcea, ciurda boilor și juncilor, taxa de un bou Lei 200 de un junc sub 3 ani Lei 160.

Abatere dela acest program nu se va face.

Luarea în primire a vitelor de sub 2 și 3 ani să va efeptui în ziua de 26 Mai, ear vitele de sub 4, 5, 6 ani în 27 April, în piața târgului de vite din Cluj.

Se atrage atențiunea celor interesați, că fiecare vită să fie provszută cu monogramul proprietariului la soldul stâng și la cornul drept cu un număr oarecare.

Acele vite cari nu vor fi provăzute conform dispozițiunilor mai de sus, fără de a avea drept la reclamarea taxei plătite, nu vor fi admisa la pașune.

Cluj, la 26 Martie 1921.

GH. POP,
șef-administrator.

535

„AUTO-MECANICA"

SOCIETATE ANONIMA

Direcțiunea:

CLUJ, Strada Baba Novac 9/a.

Telefon: 12-10.

Ateliere și garage	Depozitul de desfacere
Calea Dorobanților No. 18.	Strada Regina Maria No. 10.
Telefon: 4-89.	Telefon: 2-16.

Ateliere modern Inzestrate

GARAGE

A sosit și se găseste în depozit Strada Regina Maria No. 10:

Cauciucuri
Camere
Pompe
Piese de reserva
și toate accesorile necesare Automobilelor

537

Prețuri reduse!

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 20

Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 50
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Cafeneaua „Transilvania“
Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, lichéruri, gustări reci etc. 450

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și străine! prețuri moderate

IN ATENȚIA MORARILOR!
In calitate de reprezentant al renumitelor stabilimente de mori
HUGO GREFFENIUS
vorm. Simon Buchler & Baumann Frankfurt a) Main
pentru ținuturile anexate, suntem în măsură a prelua tot felul de construcții din nou, transformări, sau adăogiri precum și furnituri de mașini singuratice.
504
Ingineri speciali stau la dispoziția interesaților.
„SCHIEB“-fabrică de mașini S. A.
Secția: Constructii de mori SIBIU.
Reprezentant în Cluj, M. Anghel Piața Mihai Viteazul No. 40.

FRAȚII UNGAR
prima măcelărie și cârnățărie
în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516
Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18. Piata Unirei No. 5.

Cofetăria Boncescu
din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**
Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, paști, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

A sosit o mare cantitate de
CANDELABRE ELECTRICE
frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la
Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Dacia-România
Societate Generală de Asigurări din București.
468
Agenția Principală din Tg.-Mureș și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □
Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Nu intrati în alte magazine, înainte de a cerceta firma
Filip Eisenstädter
(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.
Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.
474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

KATZ & BERNAT
își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei
445
◆
Piața Mihai Viteazul No. 34.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețâ rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumer[illegible]

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind
NOXA
cel mai bun stărpitor de ploșnițe,
819 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piața Unirei.

MARE EXPOZIȚIE 9
la magazinul de modă
Lörincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

La Eftinirea Traiului.
Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă
La Filiala Luca P. Niculescu Cluj
la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.
Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătasuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, joiji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânza tela,
14 nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.
Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul I. No. 183 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 4 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Regimul de stabilitate

In campania extra-parlamentară a „opoziției naționale" întreprinsă în Ardeal pentru răsturnarea actualului guvern, se strecoară printre atâtea arme de luptă, și un argument de oare care serfozitate: „țara are nevoie de un regim de stabilitate"!

Nu știm dacă o asemenea argumentare va putea convinge opinia publică despre „stabilitatea" pe care ar putea-o realiza într'adevăr partidele federației, în ziua când ar fi chemate la cârma țării. Din întâmplare, opoziția națională de astăzi a avut prilejul să-și pună la încercare putința de a guverna, încă din primele zile ale trecutului Parlament. S'a putut vedea atunci, câtă stabilitate reprezintă conglomeratul de grupări regionale, în mijlocul cărora nu se puluse coborî nici-o clipă acel spirit unitar, care încheagă la un loc toate forțele creatoare și împrăștie toate piedicele din drumul muncei serioase și stăruitoare.

Guvernul prezidat de d-l Vaida-Voevod, care s'a prezentat Palamentului cu d. general Averescu pe banca ministerială și care și-a sfârșit zilele în brațele socialistului „sui-generis" care este d-l dr. Lupu, n'a înfățișat niciodată o temelie de gândire și de activitate care să facă posibilă o liniștită rezolvare a grelelor nevoi prezente. Dimpotrivă, în sânul unor corpuri legiuitoare de-asupra cărora plutea o congenitală anarhie, guvernul Vaida-Voevod a fost într'o continuă preschimbare și zdruncinat de interminabile demisii. In loc de o operă constructivă, care să pornească din cabinetul de lucru al departamentelor, țara a văzut desfășurându-se o beție de vorbe, de intrigi și de dezorientare. Nici-o piedică nu stătea împotriva „blocului parlamentar". Nimeni nu ținea întruniri pentru a răsturna pe d. Șt. Ciceo-Pop, care ținea atunci locul președintelui Consiliului de miniștri. Nimeni nu făcea opoziție. Partidul liberal abia se retrăsese dela guvern, și declarase, loial, că va da concursul său pentru refacerea interioară. „Liga poporului" a d-lui general Averescu nu era reprezentată în Parlament, și nu se coborâse încă la „Dacia".... Minunate condiții pentru un „regim de stabilitate".

Și, totuș d-l Șt. Ciceo-Popp a încetat într'o zi de a ține locul de președinte al Consiliului. Conglomeratul „blocului parlamentar" conținea în el însuș germenul descompunerei.

In aceste condițiuni a fost alcătuit guvernul prezidat de d-l general Averescu. Partidul poporului, născut din ruperea „blocului parlamentar" în două, a luat locul acestuia. Nici popularitatea d-lui general Averescu n'a putut să înlocuiască însă garanția unui „regim de stabilitate" față de simpatiile corpului electoral se câștigă, adeseori, cu făgăduieli și momeli, dar acestea nu alcătuesc niciodată un piedestal solid de muncă. Alegătorii pot oferi voturi; ei nu dau niciodată organizațiilor politice priceperea, destoinicia și cinstea de care e nevoie pentru cârmuirea treburilor țării.

Fără îndoială, actualul guvern nu se poate lăuda că se bucură de un echilibru stabil. D-l Argetoianu simbolizează un punct de reazim foarte nesigur. Incidentul, în aparență nefusemnat, dintre d-nii Cudalbu și Antonescu, arată o altă bubă a băncei ministeriale: colaborarea cu d-l Take Ionescu.

Situația, deci, e departe să fie limpede. In aceste condițiuni, opoziția retrasă din Parlament crede că poate reveni la cârmă, inaugurând de data aceasta „regimul de stabilitate, pe care n'a putut să-l realizeze acum un an.

Stăm iar în fața unor promisiuni. Dar le mai putem crede? Ce s'a schimbat, în cursul unui an, pentru ca experiența „partidelor noui" să reușească de rândul acesta? Cum s'a pregătit fostul „bloc parlamentar", pentru greaua sarcină a guvernării, pe care o pretinde?

Răspunsul îl dă însăși campania de răsturnare îndreptată împotriva guvernului. Iar atâtări de patimă, iar vorbe și discursuri, iar jurăminte în numele democrației, iar violență nefolositoare de gesturi! In atmosfera destul de neliniștită, oameni cari vor să ia în mână destinele populației, aduc un nou val de agitație, care nu poate să folosească nimănui. Căci guvernarea nu poate fi numai un scop, o țintă sau o ambiție; guvernarea este un *mijloc* pentru rezolvarea problemelor de interes obștesc. Opoziția gălăgioasă de astăzi creiază în opinia publică o stare de turburare, ale cărei efecte le-ar simți ea însăși, cea dintâi, dacă ar primi acum răspunderile puterei. Și istoria s'ar repeta. D-l N. Iorga n'ar prezida o Cameră mai harnică, nici d l Vaida-Voevod o bancă ministerială mai puțin dezorientată...

Noi cunoaștem însă un partid politic, partidul liberal, a cărui grije cotidiană n'a fost amăgirea alegătorilor, care nu s'a bucurat de atât de „mari succese electorale" în alegerile generale trecute, dar care s'a pregătit în liniște, în atmosfera rodnică a „cercurilor de studii", pentru a putea contribui, cu un rezultat pozitiv, la îmbunătățirea stărilor de azi și la normalizarea vieței noastre de Stat.

Simpatiile opiniei publice sunt schimbătoare. Munca stăruitoare își câștigă însă, într'o zi, dreptul ei de a fi de folos tuturora.

Și când această posibilitate de înfăptuire se va așeza pe banca ministerială și va pătrunde în incinta Parlamentului, atunci, da, se va putea spune: iată mult doritul „regim de stabilitate!"

Copii la muncă

In vălmășagul sgomotos al unei activități zorite după câștiguri ușoare privim cu drag la oamenii cari, ridicându-se de asupra patimelor meschine, duc o viață laborioasă și conștiincioasă.

Dintre aceștia, se recrutează unii cu și mai mare merit: aceia cari pe lângă truda lor, zi de zi, în meseria ce-o au, fac un plus de sforțări, ca să ajute și pe alții. Așa e profesorul universitar dela Iași, d-l I. Simionescu, care nu se mulțumește numai cu munca sa pentru catedra, ce-o deține și pentru continua cultivare proprie, ci din fiecare cunoștință folositoare pentru oameni, ca și din fiecare gând bun, pe cari le poate avea în minte, d-sa face o armă, între buințându-o la îndrumarea societății noastre. Nu vom uita niciodată activitatea publicistică de întremare morală, cu care d-l Simionescu a căutat în timpul războiului, să aline suferințele și să pregătească victoria. D-sa continuă și acum, pentru consolidarea internă, aceiași bogată și variată activitate.

De curând, a publicat în ziarul ieșan „Mișcarea" un admirabil articol „Copii la muncă", în care vorbește elogios de inițiativa luată de directorul liceului internat din localitate pentru replantarea, cu ajutorul elevilor a parcului Copou, ruinat în bună parte și el, ca toată Capitala Moldovei, de când cu aglomerarea și ravagiile din vremea războiului.

Liceenii muncind cu brațele la sădirea și întreținerea pomilor unei grădini publice, iată într'adevăr un fapt, care, deși nu pare a fi un mare lucru, merită totuși o deosebită atenție.

In concepția școlilor noastre, intră, aproape exclusiv, numai educația intelectuală. Chiar și la aceasta, e vorba mai mult de improvizarea, prin memorie, a unui bugaj pompos de cunoștinți formale decât de intuirea și înrădăcinarea unor învățăminte practice. Avem o vastă pepinieră de biurocrați searbezi și ne lipsesc— din pricina învățământului unilateral și-n largă măsură încă medieval, scolastic, — oameni de energie, de inițiativă și de îndărătnică și victorioasă împotrivire în fața tentațiilor ușuratice ale vieții.

Lipsa unei munci fizice la școlarii noștri, cari în majoritate o și disprețuesc, neglijarea exemplului viu dat de profesor, izolarea școlii de societate, acestea sunt relele de căpetenie ale învățământului nostru public, care, așa cum e, poate fi socotit cu dreptate, nu un puternic izvor regenerator de forțe ale neamului, cum ar trebui să fie, ci o instituție anacronistică, bună de tălat avânturile nobile ale sufletelor tinere și de schilodit mințile după tiparul greșit al altor vremi.

Copii însă, cari muncesc la Copou, în văzul lumii, fără să le fie rușine, vor respira un aer liber, vor deprinde obiceiul de a lucra singuri, cu voie bună, și vor avea bucuria de a fi contribuit și ei, pe cât au putut la săvârșirea unui bine obștesc: înflorirea orașului lor. N. G. T.

„Cei Patru" dela Conferința Păcii
WILSON

Ziarul *L'Echo de Paris* continuă publicarea portretelor „Celor Patru" dela Conferința Păcii scrise de Robert Lansing, fost secretar de stat și membru al delegației americane de pace.

După Clemenceau, reproducem și articolul despre activitatea pe care-a desfășurat-o fostul prezident Wilson la Conferința Păcii.

Nici-un om, scrie d. Lansing, n'a fost obiectul unei demostrații atât de vibrante de bun sosit ca d-l Wilson din clipa când a călcat pe pământul Franței. Entusiasmul și căldura cu care a fost primit puteau să sucească capul și unui om mai puțin sensibil decât președintele Wilson și i-au dat desigur o foarte înaltă opiniune despre valoarea și misiunea sa în lume.

Această convingătoare evidență a popularității sale îl întări în credința că de vreme ce popoarele celor trei mari puteri erau atât de unanim dispuse să-l urmeze, oamenii lor de stat nu vor îndrăzni negreșit să se opună.

Nenorocirea a fost că președintele Wilson nu era pregătit pentru a prinde această ocazie. El veni la Paris fără să aibă un plan stabilit de tratat de pace cu Germania. El n'avea decât o ciornă de contract pentru Liga Națiunilor, un plan brut și fără formă, și faimoasele 14 puncte. Toate acestea nu alcătuiau decât o serie de principii și de sisteme cari să servească pentru elaborarea condițiunilor practice. Cât despre un *proect* complet sau măcar o privire a condițiunilor cari ar fi putut fi supuse delegații lor, nici nu poate fi vorba.

D-l Wilson, neavând făcută o lucrare preliminară și nevoind să lase pe cellalți membrii ai delegației americane s'o facă a venit în fața conferinței nepregătit. Consecința a fost că toate condițiunile și schema generală a tratatului de pace au fost făcute de delegațiunile franceză și engleză.

Mă îndoiesc, scrie d-l Lansing, dacă d-l Wilson a studiat amănunțit, măcar ca titlu de experiență, aplicarea principiilor și preceptelor pe cari le expusese în cursul războiului. Din această cauză o atmosferă de nesiguranță și un sentiment de de neputință plutea asupra condițiunilor tratatului de pace asupra cărora delegații americani nu-și puteau preciza intențiile. Delegația întreagă împreună cu președintele își pierdu astfel tot prestrigiul și toată influența asupra delegaților străini. Pe de altă parte șefii celorlalte delegațiuni aveau lungi conferințe cu experții lor asupra tuturor chestiunilor, în vreme ce d-l Wilson, în tot timpul cât a durat Conferința de Pace n'a convocat decât o singură dată pe experții americani. Dela început până la sfârșit n'avu loc nici-o muncă comună, nici-un conciliabul nici-o acțiune închegată între membrii delegației americane. Această absență totală de sistem, tocmai atunci când era mai multă nevoie de sistem, era descurajatoare. Ne îngăduind o discuție, nevoind să țină seama de sfatul și opiniunile celorlalți delegați americani, d-l Wilson se făcuse singurul depozitar al tuturor informațiunilor, al tuturor opiniunilor și al tuturor reflecțiunilor. Consecințele acestei tendințe de a se ține la o parte și aversiunei împotriva sfaturilor celor din jurul său au fost că d-nul Clemenceau și d-l Loyd George, într'un grad mai mic, luară inițiativa regulării tuturor chestiunilor, și chiar în ceiace privește Liga Națiunilor, al cărei președinte era d-l Wilson, inițiativa trecu dela dânsul la generalul Smuts și lordul Robert Cecil. Astfel Statele-Unite fură silite *să urmeze* în loc *să conducă* redactarea condițiunilor formulat de către consiliul celor Patru, situație foarte nenorocită și inutilă.

Robit de ideia că constituirea unei Ligi a Națiunilor era scopul suprem pe care trebuia să-l atingă Conferința dela Paris, d-l Wilson își consacră tot timpul, toate sforțările și toată influența pentru a îndepărta obiecțiunile cari se opuneau acestei ligi.

La început el avu consfătuiri în privința Ligii Națiunilor cu ceilalți delegați americani, dar când văzu că toți, afară de colonelul House, privesc cu scepticism realizările practice și sunt dispuși să facă modificări statutului elaborat de dânsul împreună cu Robert Cecil și generalul Smuts, el dădu a înțelege că nu va mai lucra decât cu aceia cari aveau o încredere oarbă în proectul său. Era evident că nu dorea sfat și critică și că nu căuta decât aprobări și elogii. Evenimentele care urmară dovedirâ cât de nefastă a fost și pentru președinte și pentru Ligă această atitudine a sa.

Raporturile președintelui Wilson cu membrii Consiliului celor zece erau foarte curtenitoare, iar răbdarea și calmul său nu s'au desmințit o clipă în tot cursul desbaterilor. Dar în toate discuțiunile, din lipsa unui plan hotărît, el producea amânări, tergiversări și încetineli. Astfel, după ce un subiect fusese desbătut până la plictiseală, d-l Clemenceau se întorcea spre președinte și-i cerea avizul asupra hotărîrei de luat. D-l Wilson răspundea fără șovăială, dar de obiceiu, amâna deciziunea printr'o revizuire generală a punctelor cari fuseseră examinate.

După ce d-l Wilson înceta să vorbească, d-l Clemenceau cerea avizul d-lui Lansing, apoi al d-lui Lloyd George, Balfour etc. Apoi se întorcea spre președinte și-l întreba: „ei bine ce facem?"

D-l Wilson răspundea de cele

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

mai multe ori: „Poate ar fi bine să trimitem chestiunea unei comisiuni de experți", sau: „Pot întreba pe cineva dacă a pregătit vre-o soluție?"

Și la aceasta din urmă întrebare venea totdeauna răspunsul d-lui Lloyd George al cărui secretari pregătiseră o soluțiune în cursul desbaterilor.

Iată cum, prin firea sa nehotărîtă și din pricina lipsei unui plan, toată autoritatea morală și influența pe care delegația americană ar fi trebuit s'o exercite în desbaterile Conferinței de pace au trecut în mâinile delegaților francezi și englezi.

ECOURI

Universitatea internațională din Bruxelles

Consiliul universității internaționale s'a întrunit la Bruxelles la 24 și 25 Martie. A luat act de comunicările primite dela universitățile din Zürich, Lisabona, Praga, Bristol, Copenhaga, Leide, Liverpool, Tokio, Varșovia, Cambridge, etc. Consiliul a fixat durata epocei celei de a II sezioni a universității. Ea va avea loc dela 20 August la 15 Septembrie la sediul universității. Programul fixat face apel la concursul a 80 profesori de diverse naționalități cari vor da cam 300 lecțiuni. O perindare universitară internațională va fi organizată permițând fiecărui student separat sau în grupuri, să viziteze universitățile străine după alegere. Consiliul universitar e compus actualmente din d-nii Altamara (Madrid) Appleton (Lyed) Bellot (Bristol) Fuster (Zürich) Ionescu (București) Tille (Praga) etc.

Congresul internațional studențesc

Telegramele nu ne aduc încă nici un amănunt asupra Congresului internațional studențesc care a avut loc la Praga în zilele Paștelui, în vederea stabilirei acordului pentru înființarea unei organizațiuni studențești internaționale.

Programul acestui congres prezintă o deosebită importanță mai ales pentru Statele cu valută depreciată care sunt puse în neputință de a înlesni tinerimei respective continuarea studiilor în marile centre universitare și contactul științifice internațional de care se simte neapărată nevoe acum după războiu.

Congresul tinde să creeze un biurou universitar internațional de informațiuni, să reglementeze chestiunea echivalențelor universitare și eventual chiar să se ajungă la înființarea unei Universități internaționale. In sfârșit programul mai cuprinde puncte privitoare la schimbul de publicațiuni științifice, întemeierea unei tipografii internaționale a studenților, etc.

Studențimea română este bine reprezentată la acest congres și mai ales foarte bine considerată numeric; întrucât i s'au acordat 3 voturi, venind în al doilea rând după Franța și Anglia, cari au câte 4 voturi.

Legături culturale cu Anglia

La București, de câtva timp, D-l Marcu Beza, scriitorul macedonean și conferențiarul de limba și literatura română la Universitatea din Londra, ține lecții despre scriitorii englezi.

D-sa a citit, cu prilejul deschiderii lecțiilor, o scrisoare a rectorului Universității londoneze, în care se vorbește cu dragoste și prețuire despre poporul român și cultura lui.

D-l Iorga, relevând în „Gazeta Transilvaniei" importanța cursurilor D-lui Beza, arată cari sunt folcasele pentru noi ale unei cunoașteri apropiate și răspândite a civilizației engleze. „De acolo se poate căpăta un simț al sfinteniei vieții, al valorii darului, ce ne vine, trecător, din lumi misterioase, al lucrurilor cu neputință de definit, care se amestecă în tot ce cugetăm și facem pentru a ne pune în legătură cu ce e mai mare și mai neînțeles în universul întreg. In al doilea rând, se poate dobândi o noțiune precisă a felului, cum se pot servi practic interesele societății, din care faci parte. In al treilea, o înțelegere superioară a iubirii de neam și patrie, care se unesc cu sentimentele, ce datorim ființii omenești în suferință și întuneric."

O enciclopedie românească

Se anunță apropiata apariție a unei mari „Enciclopedii românești" în zece volume, formatul lucrărilor similare din streinătate.

Lucrarea va fi redactată de un grup de specialiști și publiciști, puși subt conducerea D-lui Profesor universitar Gusti, directorul „Arhivei pentru reforma socială."

Biblia în versuri românești

Cunoscutul scriitor G. Galaction transcrie în versuri românești vechea Biblie ebraică. Era necesar să avem în românește nu numai o traducere conștiincioasă, veridică a Bibliei, ci și una frumoasă, poetică și care să constitue o lectură nu numai folositoare și morală ci și plăcută.

Se înmulțesc traducerile operelor celebre streine

D-l Dr. I. Duscian traduce „Enciclopedia pentru tineri," cari a avut un imens succes în Anglia, unde a apărut întâi, și apoi în Rusia, unde a fost tradus textul rus.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA:

Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebuni." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY ȘI RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Cronica muzicală

Opera națională: Concert simfonic și Cavaleria rusticană.

Dacă altă dată am fost singurii cari am atras atenția direcțiunei operii asupra necesității imperioase de a da concerte simfonice, direcțiunea nu trebuia să se simtă obligată să ne facă să asistăm la un concert alcătuit în pripă, al cărui program oricât de frumos și interesant, era în destul cunoscut publicului.

Acea frumoasă pagină din operile lui Beethoven, simfonia V-a, ce ne redă conflictul uriaș dintre sufletul omenesc și destinul orb, compoziție, în care emoția, — începând cu captivantul allegro, plin de lupte fatale, străpunse de-un lung oftat, urmând apoi în aspirația elocventă a andantelui, conceput într'o resemnare divină și în turburarea enigmatică a scherzo-ului, spre a ajunge la glorioasa victorie a finalului, — nu încetează, cu toate sforțările maestrului Bobescu, care ca totdeauna și-a pus tot temperamentul său de fin artist la contribuție, n'a putut să se bucure de amploarea interpretărilor anterioare. Dacă ansamblul n'a putut să realizeze perfecția și omogeneitatea, cauza o putem găsi poate în faptul că orhestranții erau plictisiți de această bucată ce o mai executaseră în a de cinci ori; și lipsei de repetiții, dat fiind încrederea ce se punea în faptul că se mai cântase deatâtea ori, se poate datori modul neobișnuit de care s'a bucurat executarea simfoniei a V-a.

In uvertura „Maeștrilor cântăreți", poate cea mai bogată compoziție în materie muzicală a lui Wagner, combinată cu cele mai ingenioase subtilități ale științei muzicale, ne-a impresionat foarte plăcut tonul minunat al orchestrei. Intrările lăsau însă cam de dorit și deseori erau greșite.

Reluarea „Cavaleriei" cu d-na Roman, a avut aceeași primire călduroasă din partea publicului. d-na Roman a știut să ne emoționeze cu jocu-i măestru și vocea-i caldă, în rolul geloasei Santuzze. D-nii Grozăvescu și Apostolescu corecți ca totdeauna. D-va Danabidovici s'a achitat mulțumitor de rolul Lucia. Cu o voce naturală, care necesită încă anumite studii, d-ra Ionașcu ne-a redat prin joc inteligent și cochet rolul Lolei.

Am dori ca instrumentele când au de cântat tema împreună cu soliștii, să-i urmărească pe aceștia, observație ce-o facem referitor la fagot.

C.

Din durerile învățătorimei

Ziarul „Dacia Traiană" din Sibiiu publică din partea unui învățător următorul articol:

Nu sunt autorizat din partea nimănuia, că să raportez opiniei publice despre această adunare, dar mă simțesc dator a aduce la cunoștință oamenilor de bine, că învățătorii neîndreptățiți la unificarea salariilor sunt în pragul disperării.

Adunarea din 25 Martie 1921 a fost poate ultimul strigăt de durere. Și dacă calmul bătrânilor a putut liniști, pe un timp oarecare pornirea tinerească, de a întrerupe instrucția și orice activitate extrașcolară, acest calm se va revolta el însuși când se va dovedi, că glasul nostru e glasul celui ce strigă după ajutor, în pustie. Lupta învățătorilor confesionali și comunali e sbaterea peștelui pe uscat. De nicăiri o îndrumare, din nici o parte ceva nădejde; lăsată în grija sorții, suspiționată, ba acuzată, că luptă în contra bisericii. Guvernul, nu ne cunoaște, Consistoarele se fac a nu auzi, lipsa și scumpetea mare, salariile, mai mici ca plata celui din urmă ziler și aceea primită când dă Dumnezeu și când vreau cei mari și dela acești oameni, țara, neamul așteaptă munca cea mai de preț; echilibrarea sufletească a societății omenești.

In timpul din urmă, ne-am pus nădejdea în presă. Dar presa are același rol ca și noi: de-a educa. Dar durere, am esperiat că nu ne e binevoitoare.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

— Lecția a III-a. —

I.

2. Chirurgie.

Nici-o operațiune chirurgicală nu se găsește menționată în papirusurile medicale. Totuși aceasta nu înseamnă că preoții-medici ai Egiptului ignorau chirurgia. Am văzut că în clinicele templelor ei practicau operațiuni, iar în ruinele templelor archeologii au găsit numeroase instrumente. Astfel în 1909 Comrie (Arch. f. Gesch. d. Med. Leipzig. III. p. 269 272, 1 pl.) descrie un număr oarecare de asemenea instrumente cari par că datează din anul 1500 înainte de Hristos; ele consistă din trei cuțite de aramă în formă de săbii și cu mânere întoarse și cuțite, găsite într'un mormânt lângă Theba. Ele sunt instrumente caracteristice ale epocii de [illegible]

Pliniu și Deoscorid ne învață că medicii egipteni știau să anestezieze rănile. Pentru aceasta ei întrebuințau marmura de Cairo sau *piatra memfitică*, a cărei pulbere amestecată cu oțet care adormea atât de bine țesuturile peste care se aplica, încât medicul putea să taie și să cauterizeze fără ca bolnavul să simtă durere. S'a discutat asupra posibilității acestei anestezii. Ori această anestezie n'are nimic de necrezut în ea, deoarece acțiunea oțetului asupra marmurei dă acid carbonic în stare de naștere. Ori noi știm astăzi acțiunea posibilă a acestui gaz ca anestezic local.]

In ceeace privește operațiunile pe cari le practicau medicii, studiul aprofundat al mumiilor pe care actualmente îl fac diferiți autori, ne va pune desigur la îndemână în viitor amănunte prețioase. In 1907 Englezii întreprinzând ridicarea barajului dela Assnau, ceeace trebuia să provoace inundarea unei întregi părți din Nubia, guvernul egiptean a instituit o inspecție archeologică a acestor regiuni pentru a salva comorile artistice sau archeologice cari urmau să dispară sub apă. Profesorul Elliot-Smith, ajutat de Wood Jones și alți câțiva fu însărcinat cu partea antropologică; astfel că în cursul acestor lecții vom avea deseori prilejul să-i citâm. Ei desgropară nenumărate mumii aparținând tuturor perioadelor, începând dela perioadele predinastice până la perioada bizantină. Astfel ei găsiră un oarecare număr de mumii cari prezentau fracturi recente, metodic reduse și vindecate fără scurtări (reccourcissement) sau cu o foarte mică scurtare. Se ignora modul cum operau ei, când în 1908, Elliot-Smith avu norocul să găsească mumia unei tinere femei care murise fără îndoială din cauza unei căderi în cursul căreia își fracturase mâinile, și ea purta încă aparatele de strângere; fragmentele după cum puteți vedea, erau menținute la locul lor cu ajutorul unor juguri de lemn strânse cu ajutorul unor fâșii cari erau dispuse în așa fel încât mențineau imobilitatea brațului. Prin urmare Egiptenii știau să reducă fracturile. Fracturile mâinilor și ale claviculei erau printre cele mai frecvente. Acelea ale femurului par a fi fost mai dese decât astăzi, dimpotrivă însă nu s'a putut observa nici o fractură a rotulei.

Larrey mergea până acolo încât afirma că medicii vechiului Egipt nu dădeau înapoi nici în fața amputărilor; noi însă nu știm pe ce-și întemeiau afirmația. Pe de altă parte unele leziuni ale craniului observate la mumii ne-au făcut să ne gândim la trepanări vindecate, lucru care n'ar trebui să ne mire, deoarea această operație datează din preistorie. Negreșit că se poate întâmpla să nu ne găsim decât în prezența unor simple fracturi ale craniului vindecate, fiindcă fracturile craniului erau frecvente din cauza loviturilor de sabie și de lance. Totuși o pictură dintr'un mormânt dela Beni-Hassan, datând de mai bine de 3000 ani ne arată un medic aplecat deasupra unui om căruia se pare că-i face o operație la cap; Sir Armand Ruffer înclină a crede că trepanațiunea era realmente practicată în vechiul Egipt și că bucățele de os astfel extrase erau păstrate ca amulete.

Egiptenii cunoșteau chiar restaurarea facială, căci Blumenbach a găsit odinioară la *British Museum* o mumie care avea urechi artificiale. Era un băiat în vârstă de cel mult 14 ani ale cărui urechi erau formate dintr'un amestec de bumbac și de rășină. Evident că este imposibil să se știe dacă le-a purtat în timpul vieții sau dacă i-au fost puse numai după moarte. Totuși, dat fiind că unele crime se pedepseau prin tăierea urechilor, îți, este îngăduit să presupui că era vorba de vre-un pungaș precoce căruia părinții au vrut să-i ascundă această pecete a infamiei.

In ceiace privește studiul monumentelor, ne dovedește cel

Cronica politică

Afacerea Tişiţa. — Se ştie că în momentul când deputaţii din Federaţie părăsiau locurile lor din Parlament pentru a merge la „Dacia", un deputat din majoritate a rostit aceste cuvinte: „Şi-acum să începem să lucrăm, domnule preşedinte!" Rostite cu un vădit sentiment de uşurare, cuvintele deputatului vroiau să însemne că, lipsind de acum înnainte scandalurile şi violenţele Federaţiei, guvernul va găsi în Parlament o atmosferă mai prielnică pentru desvoltarea activităţii sale legislative.

Şi, totuşi, nici acum, guvernul nu poate să lucreze. După afacerea Argetoianu-Schuller, o altă „afacere" vine să dovedească ţării că acolo unde nu e „cinste şi legalitate", nu potate să fie nici muncă.

E vorba acum de afacerea „Tişiţei" în care se ştie că este implicat d-l Mişu Antonescu, ministrul justiţiei, care, ca ministru, a făcut ceia ce n'a putut face ca avocat: a scos adică de sub sechestrul Statului societatea „Tişiţa", fapt care a păgubit Statul cu câteva sute de milioane.

Producându-se o interpelare în această chestie, interpelare desvoltată de nu deputat din majoritate — d-l Cudalbu, ministrul domeniilor, a trebuit să mărturisească în faţa Camerei că întreaga răspundere cade asupra ministrului de justiţie.

Cum însă d-l Mişu Antonescu face parte din partidul tachist, banca ministerială s'a împărţit în două, — deoparte fiind d-l Argetoianu, care ar dori să se folosească de acest prilej pentru a provoca retragerea din guvern a elementelor tachiste, iar de altă parte d-l Tache Ionescu, care se sileşte să-şi cruţe partisanul de ruşinea unui vot de blam.

Scăpat, prin urmare, de scandalagii din Federaţie, gevernul se găseşte acum în faţa propriilor sale păcate cari, răsuflînd unul câte unul, fac cu neputinţă şi de azi înainte o laborioasă şi solidă operă de guvernământ.

A fost caz, când am fost atacaţi pe nedreptul, dar nu ne-am putut apăra, căci uşa redacţiei am aflat-o închisă pentru noi. Dureroasă dar adevărată constatare.

Când noi, cerem statificarea şcoalelor, în ţara românească, suntem acuzaţi, că lucrăm contra bisericii. Ne temem că noi întorcând frontul, vom fi acuzaţi că lucrăm contra statului. Când în 1917, ne-am statificat cu forţa, sbieram, dar nu era cine să ne ajute. Dar să tac, să nu atîng coarde sensibile. S'ar putea spune multe.

In adunarea ţinută în 25 Martie, învăţătorii au hotărît trimiterea ministrului instrucţiunii şi consistoarelor urm. adresă:

„Învăţătorii români, confesionali şi comunali din judeţul Sibiu cer statificarea pe loc. Până se va rezolva chestia statificării între guvern şi biserică, învăţătorii confesionali şi comunali să fie încadraţi în drepturile învăţătorilor de Stat, retrograd dela 1 Octomvrie 1920.

Până aci adresele. Dacă la aceste, nu se va primi un răspuns mulţumilor, pe ziua de 3 Maiu 1921 sa va conchema o altă adunare, în care se va lua o hotărîre definitivă. Cum? E secretul viitorului. Una să se ştie; învăţătorii nedreptăţiţi n'au liniştea sufletească, care se recere unui educator, instrucţia nu cere braţe tari, ci suflete întregi. Cum să ai sufletul întreg, când el e frământat de mizeriile vieţii? Adevăraţii pedagogi ar şti asta! Cu suflete robite, nu se va regenera societatea stricată de azi. Şi unii învăţători sunt în adevărată sclăvie. Cariera, nu-ţi-e ertat s'o părăseşti trecând în alte slujbe, de plătit, nu te plăteşte. Adecă: bucuraţi-vă învăţători, că plata voastră multă este în ceruri. In felul acesta de guvernare, eu văd lăţirea sabotajului.

Concesionarea Uzinelor Comunei Cluj

Valoarea comercială şi morală a ofertanţilor. — Mijloacele de luptă. — Procedeul Societăţei „Omnium". — Atitudini inexplicabile. — Explicaţiile societăţei româneşti „Electrica".

Oricât am ţinut ca după ce ne-am spus cuvântul ca reprezentanţi ai opiniei publice româneşti în privinţa intereselor economiei naţionale în chestiunea concesionărei uzinelor comunale Cluj, să nu continuăm discuţia înainte de a se lua vre o hotărîre, totuşi, în urma atitudinei pe care unele ziare au adoptat-o, suntem siliţi a deschide larg coloanele pentru discutarea acestei chestiuni, în afară chiar de consideraţiunea ce am dorit-o faţă de hotărîrea comisiunei însărcinată cu studierea ofertelor.

Cititorii îşi amintesc că, de îndată ce-a fost anunţată prezentarea ofertelor celor trei case, ziarele „Patria" şi „Voinţa", care pretind cu orce prilej dreptul excluziv de a vorbi în numele Ardealului, s'au năpustit, cu o extremă violenţă, contra ofertei societăţei „Electrica", pentru cuvântul că, născută din impulsiunea activităţei economice şi naţionale pe care o desfăşoară partidul naţional-liberal, triumful ei ar însemna triumful unui adversar politic .... Am relevat atunci eroarea unei astfel de concepţii, exclusiviste şi sectore, datorită căreia, ziare ce pretind a fi româneşti, ajung a susţine cauze străine şi cu desăvârşire protivnice intereselor naţionale.

După ce am relevat aceasta am întrerupt discutarea asupra acestei chestiuni, cu toate că multe am fi avut de spus. Ne-am rezervat însă dreptul ca toate rezervele pe care le avem asupra procedeelor întrebuinţate cu acest prilej, să le relevăm numai atunci când ne vom vedea cu totul constrânşi la aceasta. Căci, afirmăm lămurit, nu am voit ca să împietăm asupra comisiunei care studiază problema, oricum ar fi ea alcătuită.

Anumite procedee însă ne îndepărtează dela această linie de conduită şi ne îndeamnă să le relevăm acum, pentru a nu fi prea târziu.

In timp ce firma românească „Electrica" s'a mărginit numai la a dat oferta şi proectul de contract, celelalte două firme, „Ganz" şi „Omnium" au căutat să se folosească rând pe rând de mijloace de influenţare pe care ne oprim de-a le califica ci numai de-a afirma că nu ni-au rămas necunoscute.

In primul rând, dintr'o foarte curioasă greşală de omitere a unui zero în publicarea tabloului cu preţurile pretinse de fiecare ofertant, ceeia ce era în detrimentul societăţii româneşti, ambele soc. străine au făcut, pentru public, un prilej de propagandă.

Apoi, cu toate că nici nu fusese vorba de respingerea de către comisiune a proectului de contract prezentat de „Electrica", ambele societăţi străine au reuşit a determina oficiul respectiv ca să informeze pe reprezentatul acestei societăţi tocmai de contrarul, cu vădit scop de-a determina o retragere a ofertei. De asemenea firma „Ganz", care nici până acum nu şi-a lichidat bilanţul *de pe 1919*, după urmă căruia datoreşte de doi ani circa un milion comunei Cluj, a izbutit ca, atunci când reprezentantul ziarului nostru a întrebat oficiul comunal respectiv despre aceasta, să facă să i se ascundă adevărul, prin aceia că i s'a răspuns precis şi repetat că firma „Ganz" şi-ar fi plătit toate datoriile.

Acum în urmă însă, după cele afirmate de Gazeta guvernamentală, ca fiind din inspiraţie comisiunea de studiu, avem de constatat că nu cu mai puţine speranţa lucrează şi cealaltă societate străină „Omnium", care nu s'a sfiit să înducă în eroare publicul cu apreciarea avantagelor numai din primele două puncte ale ofertei, trecând sub tăcere celelalte, unde şi pentru comună şi pentru consumatori, oferta sa este neacceptabilă.

Este evident însă că, în faţa acestor procedee din partea societăţilor străine şi atitudini inexplicabile din partea unora, avem dreptul de-a ne simţi delegaţi de consideraţiunile care ni-au îndepartat dela discuţie şi să lămurim şi noi publicul din partea societăţei româneşti asupra condiţiunilor în care a înţeles să-şi ofere serviciile, şi direct folositoare comunei şi indirect neamului prin capitalul şi personalul său românesc.

Ne-am adresat în acest scop reprezentantului societăţilor româneşti de electricitate, care se află în Cluj, şi am obţinut următoarele explicaţiuni:

Am constatat, cu mult regret, încă dela deschiderea ofertelor, fără a se intra mai adânc în desbaterea condiţiunilor acelor oferte, că ar fi o oare-care înclinare pentru firmele străine şi în deosebi pentru „Ganz" din Budapesta. Câte-va fapte pe care le ştiţi şi d-v şi pe care vi-le confirm m'au îndriduit a crede aceasta.

Şi anume:

1. Informaţiuni greşite date gazetelor pentru inducerea în eroare a publicului şi pentru creare de atmosferă favorabilă firmei streine, *ari nu s'au desmînţit nici astăzi*.

2. Atacur precipitate ale Jurnalelor ungureşti precum şi a gazetelor guvernului, transformând, prin amestecul politicei o chestiune economică în una politică.

3. Declaraţia repetată care mi s'a făcut că noi Românii nu ne putem compara cu o firmă mondială.

4. Declaraţia ce mi s'a făcut personal că *în unanimitate* s'ar fi respins de către comisie, contractul nostru, precum şi *nedarea noului contract în studiul comisiei* pentru care am revenit la timp cu scrisoarea din 17 Martie a. c. şi a cărei copie am adresat-o şi d-lui Prefect, ca for superior al oraşului.

5. Indemnul repetat ce ni s'a facut din mai multe părţi, de-a fuziona cu „Ganz", desigur pentru că n'am putut fi înlăturaţi altfel.

In acest scop de altfel Clujul şi Bucureştiul au ca oaspeţi pe reprezentanţii firmei Ganz din Budapesta.

Aşi mai avea încă multe de zis, dar mă opresc deocamdată şi redau numai motivele pentru care susţin că cele mai avantajoase condiţii le prezintă oferta românească. Societăţile „Creditu electric şi Electrica" din Bucureşti nu s'au repezit a oferi oraşului 86% procente pentru a-i lua *90 bani pe Kilovat oră;* şi nici nu oferim oraşului numai 70% procente din câştig şi să-i cerem *50 bani pe Kilovat oră*, iar ca garanţie să i trimitem ... la Budapesta, sau la ... „renumele mondial".

Noi oferim oraşului: 82% procente, iluminatul străzilor şi edificiilor care aparţin oraşului gratis, iar pentru curentul întrebuinţat ca forţă motrice, numai 30

---

puţin că Egiptenii făceau operaţii la mâini şi la picioare, că practicau circumciziunea şi chiar castrarea.

Monumentul cel mai interesant privitor la chirurgie a fost găsit de profesorul Loret în necropola dela Sakkarah. Acolo se găseşte mormântul unui mare personagiu, care trăia pe vremea lui Atotys, primul rege al dinastiei a 6-a, adică aproximativ prin anul 2800 înainte de Christos, cu o mie de ani aproape înainte de papirusul Ebers. E cunoscut în mod obişnuit sub numele de mormântul medicilor. Pe ambele părţi ale porţilor interioare figurează în adevăr basoreliefuri reprezentând un număr oarecare de operaţii chirurgicale. Sus şi la stânga un ajutor ţine braţul drept al unui bolnav, căruia medicul, din care n'a mai rămas decât un genunchiu, îi face probabil o operaţie la mână; este de notat înfăţişarea de durere a pacientului. Dedesubt sunt reprezentate alte două operaţii: una la mână şi cealaltă la picior; în ambele bolnavul îşi ţine mâna strânsă cu putere în subsoara celuilalt braţ pentru a nu turbura pe medic în timpul operaţiei. Este imposibil să putem şti ce fel de operaţie face. Singurul lucru de care suntem siguri este că bolnavul suferă după cum ne arată atitudinea lor şi după cum o dovedesc inscripţiile. In adevăr, primul bolnav spune medicului său: „Sfârşeşte şi lasă-mă să mă duc" iar celălalt: „Nu-mi face aşa de rău!", — exclamaţiuni cari ni se par cu totul naturale şi cari traduc suferinţele lor.

Pe partea dreaptă a uşii figurează două scene cari au fost interpretate în mod diferit. Tot ceiace se poate spune este că sunt operaţiuni la penis şi probabil că este vorba de circumciziuni. Şi de data aceasta se pare că bolnavul din stânga suferă grozav şi trebuie ţinut cu putere de către un ajutor căruia medicul îi recomandă să-l ţină bine şi să nu-l lase să se mişte. Este de notat că ajutorul îi ţine mâinile bolnavului în dreptul feţii pentru a-l împiedica să vadă operaţia. Bolnavul din dreapta, dimpotrivă, suferă desigur mult mai puţin, căci în adevăr el, nu-e ţinut, iar doctorului care-i spune: „O să te fac bine, el îi răspunde: „Foarte bine, doctore". Este de remarcat că în ambele scene operaţii sunt oameni tineri, ceiace este în perfect acord cu obiceiul vechiu de a nu se face circumciziunea decât cu puţin timp înainte de căsătorie. Trebuie notat de asemeni şi faptul că operatorul operează cu un cuţit de silex, ca în prescripţiunile rituale ale Bibliei.

Chabas publicase în 1861 o scenă de circumciziune care provenea din templul lui Khonsu dela Karnak. Este vorba de un baso-relief mult mai recent din vremea dinastiei a 19-a, adică aproximativ cu 1500 ani înainte de Christos. De data aceasta pacienţii sunt copii de 6 până la 8 ani.

Multă vreme s'a discutat pentru a se afla dacă circumciziunea era originară din Egipt. De lucrul acesta nu se mai poate îndoi nimeni acum după figuraţiile pe cari le-am descris, dar mai avem şi o dovadă cu mumiile dintre cari foarte multe sunt circumcize. De altfel aceasta era şi părerea lui Herodot, a lui Diodor din Sicilia, a lui Strabon şi chiar a istoricului evreu, Flavius Iosef; mai mult încă, studiul papirusurilor perioadei române ne dovedesc că circumciziunea tinerilor preoţi era un vechiu obiceiu sacerdotal. Era în adevăr un obiceiu foarte vechiu, căci posedăm statuia preotului Anisatha, care datează din timpul dinastiei a 5-a (aproximativ 3000 de ani înainte de Christos); ori acesta, reprezentat cu totul gol, era circumcis. Iar obiceiul a persistat multă vreme deoarece Clement dela Alexandria ne povesteşte că preoţii egipteni au constrâns pe Pytagora (pela 550 înainte de Christos) să se lase a fi circumcis înainte de a fi iniţiat în tainele religiei lor. In toate celelalte clase ale societăţii circumciziunea era facultativă. Este aproape sigur prin urmare că din Egipt au luat evreii ideia circumciziunei şi este probabil că Avram a adus-o în urma călătorii sale în Egipt, şi care reîntors în Palestina s'a circumcis şi a practicat operaţia şi asupra copiilor săi. Insă în vreme ce circumciziunea deveni la Evrei o sacrare, se pare că în Egipt ea n'ar fi avut o semnificaţie religioasă, şi după spusele lui Herodot chiar, ea nu era practicată decât într'un scop de higienă.

Castrarea

Un număr oarecare de mumii au fost găsit castrate. Cerc tând operile de artă ale vechiului Egipt, am constatat că o statuetă din timpul dinastiei a 13-a (2000 ani înainte de Christos), care se află în Muzeul dela Viena şi al cărei personaj este cunoscut sub numele de Sovkumsauf reprezintă desigur un Eunuc; cei cari au întâlnit eunuci pe străzile Stambulului, nu vor şovăi desigur să-i dea acest diagnostic. Pe de altă parte ştim că Faraonii posedau eunuci şi că multă vreme castrarea a fost în Egipt pedeapsa pentru viol. Este deci sigur că preoţii-medici ştiau să facă această grea operaţie; mai mult încă, ei ajunseseră s'o facă cu multă îndemânare, căci mai târziu, Grecii şi Românii tot din Egipt îşi aduceau eunucii, şi astăzi încă această ţară este marele centru de unde se aprovizionează Musulmanii cu eunuci.

bani pe Kilovat oră, adică un preț mult mai mic chiar și decât cel de astăzi adică 375 bani K. w. ora; iar ca garanție, am arătat în oferta noastră: industria națională română neaoș, ce am întemeiat-o Ca trecut technic, am arătat în ofertă activitatea noastră și deși n'avem renume mondial, totuși n'am putea zice că este un motiv de a nu-l câștiga câtă vreme știința nu se mărginește numai în cele ce știu cei de la Budapesta și câte vreme nu vom fi împiedecați de-a desfășura activități cât mai mari. Astfel stând lucrurile, după părerea mea cred și sper, că onorata comisie de studiu al ofertelor, va fi călăuzită numai de interesele generale ale orașului fiind imparțială.

INFORMATII

Sâmbătă la orele 3 d. a. în sala IV-a a Facultății de litere și filosofie, d-l prof. dr. Dan Rădulescu, va ține a șasea conferință din ciclul de prelegeri de „Dinamică socială".

*

Aflăm că basul Zaharia D'Arin, dela Opera Națională a dat două reprezentații la Temișoara și una la Arad, cu opera „Ebrea" de Meyerbeer, în care a cântat rolul cardinalului Brogni, repurtând un frumos succes și fiind îndelung răsplătit de aplauzele și ovațiile publicului. Nu putem decât să ne fălim cu suceesele repurtate de cântăreții Operii Naționale, când se produc pe scene străine, ridicând prestigiul celei mai înalte instituții muzicale din Ardeal.

*

S'a dispus să fie taxate cu darea de lux și ghetele de lac și bastoanele.

*

Pentru a înfrumuseța aspectul orașului, primăria a hotărât să fie ridicate toate bărăcile care sunt pe strada și în piața Regina Maria.

*

In cursul lunei Mai și Iunie se vor ține cursurile de Apicultură la Cluj, și anume: de la 1 până la 21 Mai pentru Agricultori, de la 21 Mai până la 12 Iunie pentru Cheferiști și de la 12 până la 30 Iunie pentru preoți și învățători. Ori-ce informațiuni se primesc de la directoratul de Agricultură al Secretariatului general din Cluj.

*

Ministerul Agriculturei a trimis încă o cantitate de 20 Kgr. sămânță de viermi de mătasă pe lângă cele 100 aduse mai înainte în Ardeal.

*

„La alegerea colegiului electoral preoțesc din cercul Cluj a fost ales ori archimandritul Nicolaie Ivan cu 19 voturi contra 3 date pentru contra-candidatul dr. Pavel Roșca."

De oarece Ministerul de Finanțe pusese darea de 200 lei de familie de albine (stup), s'a intervenit de la Secretariatul de Agricultură pentru a se ridica această dare avânduse în vedere încurajarea apiculturei.

*

Consilieratele agricole județene au primit ordin de a interveni pe lângă proprietarii de composesorate și a-i obliga de-a primi să păsuneze și vitele altor locuitori pe pământul pe care îl au disponibil.

*

Se știe că se hotăresc reținerea de 25% din spor tuturor funcționarilor din Ardeal afară de Timișoara și Cluj. Zilele acestea a venit ordinul să se aplice măsura și acestor două orașe care făceau excepție.

*

D-l T. Mihali, care a plecat de 2 zile din Cluj se reintoarce Duminecă în localitate.

*

Corpul electoral pentru Cameră din județul Caraș-Severin, circumscripția Oravița a fost convocat pentru ziua de 24 Aprilie spre a alege un deputat în locul d-lui N. Imbroane, numit prefect al județului Timiș-Torontal.

*

Ministerul de industrie și comerț a hotărît deschiderea unei expoziții în Parcul Carol I din București de la 15 August până la 1 Septembrie a. c. La această expoziție vor lua parte toate industriile existente în România.

*

Funcționarii casei centrale a muncii se găsesc într'o mare desorientare din cauza lipsei totale de preciziune a ordinului relativ la desființarea acestei autorități. D-l dr. Vasilie, directorul general al casei centrale a muncei, a plecat la București pentru a clarifica situația.

*

D-l Inginer Păscuți, directorul comunicațiilor, a plecat pentru 3 zile la Oradea-Mare.

Municipalitatea din Cluj a acordat până acum terenuri pentru casă la 180 de funcționari de stat din Cluj, dându-le sânjenul de pământ cu prețul de un leu.

*

Aseară la cea de a doua reprezentație a piesei „Bujoreștii", publicul care a luat parte a făcut adevărate ovații d-lor Stănescu-Papa, Calboreanu și d-rei Stanca Alexandrescu. Au fost scoși, după actul al 3-lea, de 6 ori la rampă.

*

In piața Ștefan cel Mare Nr 2 s'a deschis „*Bodega Teatru ui*" cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese și recituri. Serviciu culant și prețuri moderate.

*

Biró Andor, Manufactură Engroș, Cluj, Str. Kornss No. 2.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

Med. Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

*

Postul de subdirector al poștelor a fost scindat în două posturi de subdirector, fiecare cu atribuțiuni bine stabilite, iar al doilea subdirector va avea în atribuțiunile sale conducerea serviciilor poștelor din Ardeal, având reședința în Cluj.

La magazinul de Postăvărie
Geza Janovitz
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 26 se execută haine din cele mai fine stofe. Special pentru copii.
541

Scrisoare din Diciosânmartin

Adevărul unei situații. — O activitate românească rodnică.

Citesc des în ziarul „Infrățirea" corespondențe din valea noastră și îmi face multă plăcere critica obiectivă și observarea fină asupra chestiunilor curente, dar totuși țin să constat că într'un număr recent al ziarului s'a strecurat o informație nu tocmai potrivită realității despre d-l Zay, notar județan.

D-l Zay este sas de naționalitate, vechiu funcționar al județului Sibiu, transferat la noi de câteva luni. Oficiul de subprefect e vacant, prefectul lipsește regulat, de două luni e la București. Singur acest domn conduce județul spre îndestularea tuturor, dar singur nefiind în stare să facă și să știe toate, e natural că administrația centrală să sufere mult.

Județul nostru a ajuns vestit în toată țara în urma alegerei dela Diciosânmărtin, pentru neregulele din anul trecut privitoare la reforma agrară, ca și pentru propaganda irresponsabilă făcută de fostul deputat și actual prefect dr. Marian Căluțiu — a cărui conducere și fapte le cunoaște toată lumea numai guvernul nu.

Revizoratul condus de Petru Giura a dat roade frumoase în tot județul — fără ca acest rezultat să-l putem atribui întrucâtva deputatului „nostru" dr. Octavian Prie, care pe lângă deputăție, mai are și ocupație laterală de secretar general la Culte și Instrucția publică.

Instrucția și educația națională deci își face calea sa fără să vadă sgomotul zilnic al politicianilor născuți azi ca să moară mâine,

Știm cu toții marea însemnătate a economiei și finanțel române în zilele de azi și putem să constatăm că în această privință s'a făcut mult în orașul nostru de când ne aflăm în libertate.

Prima instituție românească este „Furnica" societate anonimă economică, care azi este conducătoarea pieței Diciosânmărtinului.

„Banca comercială și industrială din Valea Târnavei S. A." după o activitate de 6 luni dăruește azi pentru scopuri culturale și de binefacere *cincimii lei* din care sumă, pentru una mie lei, împarte cărți românești la 30 sate din jur. prin „Cartea Românească" din Valea Târnavei, societate întemeiată de către bancă cu sprijinul „Cărții Românești" din București. Ca să vedem spiritul corect în care se lucrează, cu modestie la început, publicăm avizul numitei societăți în intregime ca să dăm un exemplu și altor instituțiuni culturale și financiare din Ardeal.

Onorate Domnule!

Banca comercială și industrială din Valea Târnavei s. p. a. în Diciosânmărtin a destinat o parte din beneficiul net al anului 1920 pentru înființarea de biblioteci populare în satele românești din județul nostru.

Suntem în plăcuta situație de a Vă putea aduce la cunoștință acest lucru îmbucurător, prin care se face un pas însemnat pentru luminarea poporului nostru dela sate prin binefacerile slovei românești.

Credem, că și d-voastră dimpreună cu ceilalți domni intelectuali din comună apreciați pe deplin însemnătatea acestei donațiuni și veți binevoi a da mână de ajutor la ducerea în deplinire a acestei bun scop.

Aceasta cu atât mai vârtos, că desigur și d-v ați observat și va fi convins, că după marele războiu peste care am trecut, mentalitatea multor oameni s'au schimbat mai mult în spre rău și atenția tuturor s'a abătut mai mult în spre cele materiale decât spre cele sufletești. Nici când mai mult decât acum nu a fost mai de lipsă să se facă o creștere în spirit sănătos și patriotic a marilor masse populare, și peste tot, ca să se dea sătenilor noștri o hrană sufletească sănătoasă și ocupație folositoare sufletului în timpul când nu sunt cuprinși cu munca câmpului, precum și în Dumineci și Sărbători.

Avem onoare a vă aduce la cunoștință, că pentru comuna d-voastră stau la dispoziție în librăria noastră 45 exemplare din edițiile populare românești și în special din cea mai nouă editură populară a soc. „Cartea Românească" din București întitulată: „Pagini alese" din scriitori români, în care se publică părți alese din autorii clasici și moderni români.

Dacă aveți deja o bibliotecă a despărțământului Asociațiunei în comuna d-v., atunci cărțile acestea vor fi pentru argumentarea bibliotecei existente, iar dacă nu este încă, atunci această donațiune să servească ca un început pentru o bibliotecă populară sătească.

Ne adresăm către d-v. cu aceea rugare, ca în bună înțelegere cu ceilalți intelectuali din comuna d-v. să binevoiți a prelua aceste cărți, a îngriji biblioteca și a-o face accesibilă sătenilor. Mai bine ar fi, dacă bibliotecarul ar fi chiar un sătean mai deștept.

Preluarea cărților o puteți face ori când dela librăria noastră din Diciosânmărtin.

Cu deosebită stimă:

Cartea Românească
din Valea Târnavei s. a.

Acest fapt este destul să amuțească gura invidioasă a acelor Români, cărora le place să cârtească tot ce nu fac ei, dar cari nici nu să silesc să facă nimic decât cel mult să-și îmbuțească averea.

Toată viața economică românească este grupată azi în jurul acestor trei institute noui și încă începătoare, cari însă vor avea un frumos viitor și vor da tonul în viața economică și culturală a județului prin puterea lor materială și prin însuflețirea grupului de câțiva oameni conducători, cari stau în fruntea lor.

Constat deci că județul Târnava-Mică și orașul Diciosânmartin nu trebue judecați numai după munca d-lui Căluțiu, nepăsarea poliției și activitatea electorală a lui Nițoara, căci mai sunt aci oameni cari cu mai puțin zgomot produc ceva pentru viața culturală și economică a Românilor.

„Reuniunea femeilor" condusă de d-na Zehan, „Societatea I. O. V." condusă de d-l Colonel Nicolescu, activitatea multilaterală a d-lui protopop Moldovan și căpitan de Jandarm Pe rescu, sunt tot atâtea oaze în pustietatea politicei d-lui Căluțiu și fuga după avere a unora cu mai multă gură decât suflet.

E necesar să se știe că nu suntem noi cei din urmă, dacă nu am fi avut nenorocirea unor conduceri, cari au trăit și trăesc din demagogia zilelor de azi.

Diciosânmartin 28 Mart. 1921

Al.

Bolile de ochi

Preoții-medici ai vechiului Egipt aveau o reputație specială ca oculiști. Astfel Cyrus, regele Persiei, având nevoie de un oculist, l'a adus din Egipt. Indemânarea lor în a trata maladiile de ochi se datora numai frecvenței acestor boale în țara lor. Este sigur că ele erau tot atât de frecvente ca și în zilele noastre; ceiace ne explică faptul că *cartea ochilor* constituie partea cea mai importantă din papirusul Ebers. Ea a fost tradusă cu o deosebită grijă chiar de Ebers, care a încercat să identifice pe cât este posibil maladiile și medicamentele.

Principalele maladii studiate sunt: conjuctivita catarrhală. Keratita, hemoragiile globului, echimozele peri-oculare, iritisul cu lăcrămare, blipharita, ectropionul și cecitatea. Singura operație consista în smulgerea genelor în trichiasis. S'a crezut că este vorba de o operație a cataractei. dar interpretarea este mai mult decât dubioasă.

In general toate bolile de ochi sunt tratate cu colyruri, pomade și diferite leacuri, cari au ca bază de cele mai multeori substanțe minerale; totuși câteodată intră și plante și produse animale în compoziția lor. De asemenea erau numeroase invocările magice sortite să te prezerveze sau să te vindece de bolile de ochi; ele se terminau aproape totdeauna prin faimoasa invocare la crocodili.

Vom adăoga că trachomul exista deja în această epocă, căci d-rul Guarius a putut observa leziuni neindoiase pe pleoapele mumiilor bine conservate.

Egiptencele își îngrijeau foarte mult ochii: ele știau să-i mărească și să-le sporească strălucirea. Pentru a-i mări, pentru a-și face sprâncenile și pentru a și înveneți pleoapele, ele se serveau de două cosmetice: verdele și negrul. După profesorul Florence care le-a analizat, cosmeticul verde era cu bază de verde cenușiu, fiind constituit dintr'un amestec de carbonat bazic de aramă și dintr'un silicat. (hidrosilicat de aramă). In ceace privește cosmeticul negru el a găsit că se compunea dintr'o sulfură de plumb argentifer acoperit de o gangă; totuși alți autori l'au găsit compus din bioxid de manganez din oxid de fier sau din sulfură de antimoniu; el era deopotrivă întrebuințat în tratamentul ophtalmiei, boală foarte frecventă în vechiul Egipt.

Printre instrumentele dela Kom-Ombo figurau și câteva borcane cu pomezi. Iar la muzeul dela Leyda există un serviciu de toaletă de care se serveau doamnele din vechiul Egipt; el se compune din patru compartimente cari poartă următoarele inscripții: „pictură zilnică a ochilor; pentru a mări vederea; pentru a face să plângă; pentru a a provoca menstruațiile". Elegantele de atunci erau, după cum se vede, comediene bune și cochete; mondenele noastre n'ar fi putut găsi un lucru mai bun. Dar să nu le criticăm, odată ce higiena și cochetăria își avea deopotrivă partea lor.

Situația internațională

Cu toată înaintarea continuă a trupelor grecești în Asia Mică presa franceză rămâne tot ostilă acțiunei ofensive a armatelor grecești. Astfel ea susține că campania intreprinsă contra turcilor va fi de lungă durată, necesitând sacrificii și eforiuri mari, pe deoparte din cauza lipsei mijloacelor de comunicație, pe de alta din cauza armatei Kemaliste care ar număra 80.000 oameni.

Inainte de acordul de la Londra însă aceiași presă franceză susținea că armatele lui Kemal pașa sunt niște biete bande. Deocamdată un fapt sigur armata greacă și înaintează prin luptă, făcând prizonieri capturând materiale și cucerind orașe.

Tulburările comuniste din Germania iau proporții neașteptate. Simultaneitatea izbucnirii lor în centre așa de depărtată unele de altele arată că totul s'a petrecut după un plan bine stabilit în înțelegere cu Moscova. Comuniștii distrug clădirile publice, podurile, căile ferate, fabricile, cu alte cuvinte caută să introducă și în Germania aceleași metode care au ruinat Rusia sovietică.

Guvernul german recunoscând gravitatea situației, anunță măsurile drastice pe care le-a luat pentru a înăbuși revoluția. De astădată însăși presa antantistă va trebui să recunoască că tulburările din Germania n'au fost puse la cale de guvern, fiincă nu poate exista guvern care să organizeze distrugerea țării. Contra răsculaților au intervenit regimente active; prevăzute cu tankuri, artilerie grea și escadrile de aeroplane. Trupele speciale care operează contra revoluționarilor sunt compuse din ingineri și studenți ai politechnicei.

In Bavaria au izbucnit o puternică mișcare populară contra comuniștilor ca o reacțiune împotriva revoltei comuniste din nordul Germaniei. Comuniști de altfel, prin tulburările pe care zilnic le fomentează vor deveni atât de odioși încât rămânerea lor într'o țară civilizată va deveni o imposibilitate.

Contele Apponny, găsind că în Ungaria nu sunt destule partide politice a hotărât înființarea unui nou partid care să urmărească strângerea legăturilor dinte lucrătorii industriali, țărani și patroni pe baza armoniei sociale.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 31 Martie

Prezidează d-l DUILIU ZAMFIRESCU. Pe banca ministerială, d-nii Cudalbu, Nițâ, Averescu, Tache Ionescu, Antonescu.

La comunicări, d-l SCHITĂNESCU, cu prilejul atacului împotriva fostei Societăți „Lotru", azi „Carpatina", acuză pe d-l Duca de legături cu această Societate. D-l DUCA dovedește că este vorba de o calomnie pură, d-sa nefiind în legături cu această societate și refuzând să primească un loc, în Consiliul de administrație al Societăți. Modul în care societatea a dobândit pădurile spoliind pe moșneni nu intră în vederile d-sale.

D-l TITULESCU cetește mesagiu Regal prin care se cere aplicarea douăsprezecimei din noul buget pe luna Aprilie. Noul buget necesitând o largă discuție și neputând fi repede votat, noile impozite decurg dela 1 Aprilie, dar se vor încassa după votarea bugetului. Un proect de lege în acest sens însoțește mesagiul.

Președintele anunță trimiterea imediată a proectului în comisiuni.

D-l BRĂTĂȘANU cere a se lua măsuri în favoarea foștilor prizonieri.

In chestia Tișiței vorbește în replică d-l Rădulescu răspunzând afirmațiilor făcute eri de d-l ministru Antonescu.

SENATUL

Prezidează d-l MEITANI. Pe banca ministerială d-nii Trancu și Vâleanu.

D-l DRAGOMIRESCU comunică prigoana sistematică dusă în Basarabia contra funcționarilor români basarabeni sau din regat. D-l Serghie Nițâ, ministrul Basarabiei face rapoarte pentru înlocuirea prefecților, primarilor, ajutoarelor și funcționarilor români, trecând peste menirea sa informativă. Cere încetarea sistemului.

D-l MEITANI vorbește despre încercarea de reîntronare a exregelui Carol la Budapesta și amenințările maghiare. D-sa arată românia va face zid împotriva maghiarilor.

D-l BORGOVAN cere înlocuirea funcționarilor maghiari din Ardeal fiind periculoși pentru siguranța statului.

D-l RĂDULESCU ia cuvântul arătând nedreptățile ce se fac țăranilor cu prilejul împroprietăririi în județele Vâlcea și Dolj.

Senatul procedează apoi la validarea alegerei d-lui Alexandru Zamfirescu, liberal la Râmnicul-Sărat.

Ședința Camerii continuă. Afacerea Tișița a luat o întorsătură gravă. De modul cum se va rezolvi atârnă rămânerea în guvern a d-lui Antonescu, ministrul de justiție.

Alegerea de deputat din cler în Cluj

Eri s'a făcut în Cluj alegerea deputatului din cler pentru sinodul eparhial, chemat să aleagă pe noul episcop.

Preoțimea celui dintâi cerc electoral, dându-și seama de răspunderea ce-o are în această problemă importantă a ales cu o majoritate zdrobitoare de 19 voturi pe **arhimandritul Nicolae Ivan,** *față de 3 voturi obținute de d. Dr. Pavel Roșca.*

Notițe bibliografice

„Cartea Românească" a editat o serie de lucrări, cu mult folos practic pentru cei cari au o gospadorie mai mare și pământ.

Autorul scrierilor e d-l *Vasile S. Moga.* Sunt 3 volume. Primul: Cultura pomilor roditori; al doilea: Cultura legumelor și al treilea: Cultura viei și fabricarea vinului.

Revista presei maghiare

Epocă nouă.

Ziarul „Keleti Ujság" se ocupă de scăderea prețurilor, care produce de pe acum o mare panică între speculatori și-i amenință pe mulți cu ruina.

— „Chiar acum luăm cunoștință de atari scăderi de prețuri, — scrie susnumitul ziar — care au împins la sinucidere pe unii speculatori. In săptămânile trecute, scăderea prețurilor în porturile românești, a produs panică. De câteva zile, în Ungaria s'a produs o criză monetară, care cutremură nervii lumii comerciale. Oameni de specialitate serioși prevăd că aceasta criză se va extinde și asupra industriei fabricilor și câștigurile de războiu adunate la iuțeală se vor pierde tot așa de grabnic. Numai vechile avuții, câștigate prin muncă sistematică vor putea să reziste crizei ce se apropie. E o fatalitate a justiției sociale, ceea-ce se reflectă în această perspectivă. Nici un arbore nu poate să crească până la cer și nu se poate ca din exploatarea chinurilor războiului să se clădească noui turnuri babilonice."

Conclude apoi astfel: — „Se încheie o epocă și se începe altă nouă. Pe oameni nu-i va mântui renașterea vremilor amețitoare de războiu, ci munca serioasă și recunoașterea cinstită a intereselor fiecăruia. Speculanții, cari recad în lăcomia lor și mai încearcă o speculă, nu ajung la alt rezultat, decât cel mult să sape mai adânc ruina lor... Banii pot face un singur târg bun: să fie plasați în muncă creatoare și producțiunea pacinică să formeze prețul adevărat al banului. Combinațiunile, ce se fac cu mărfurile îngrămădite, pot avea o singură destinație: că se împartă cât mai în grabă în schimbul celui mai mic câștig, ba chiar și cu pierdere între consumatorii flămânziți și să nutrească în acest chip musculatura muncii!!

Circulația normală.

Ziarul „Ujság", ocupându-se de reluarea circulației normale între Ungaria și România, după-ce își exprimă neîncrederea, că aceasta s'ar putea face în curând, scrie între altele: — „Nu negăm, admitem chiar că distrugerile provenite din războiu se vor reface numai anevoe dacă privim chestiunea din punct de vedere material, din punct de vedere al puterii de muncă, ori din punct de vedere financiar. Dar de altă parte nu se poate ascunde faptul că forurile competente au neglijat chiar restabilirea ordinei interne și un șir întreg de neplăceri au împiedecat circulația persoanelor și au pricinuit pagube imense transportului mărfurilor. Dacă și în internul țării mergem așa de încet spre crearea unor stări normale, numai cu puțină nădejde putem privi la rezultatul tratativelor care se urmează la Arad pentru reluarea circulației normale între Ungaria și România."

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Sâmb.: „Bujoreștii."
Dum. seara: „Bujoreștii."

Citiți „Infrățirea"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

In urma ședinței de eri d-l ministru Cudalbu a hotărât să demisioneze din cauza divergențelor ce s'au ivit. Cazul demisiei d-lui Cudalbu va face importante destăinuiri arătând camuflarea societății Tișița.

„Viitorul" reproduce un articol din presa franceză care protestează contra operațiilor, contrare legei financeze și intereselor statului, săvârșite în Franța de băncile internaționale și în special de banca Marmorosch-Blank din București.

D-l ministru Trancu Iași, va depune mâine proectul de lege contra cerșetoriei. Cerșetorii Capitalei vor fi plasați în ferme.

„Indreptarea" somează de d Vaida să răspundă dacă apreab atacurile și necuviințele publicate în contra M. S. Regelui în nr. 62 al oficiosului „Patria" sub titlul „Se așteaptă cuvântul M. Sale".

„Monitorul oficial" publică decretul stării de asediu în Zona de 30—50 km. începând dela granița maghiară până la Cetatea Albă și Cadrilater.

Suveranul a semnat decretul pentru menținerea militarizării funcționarilor C. F. R., deși armata a trecut pe picior de pace.

Mâine începe activitatea noului ministeru de Agricultură.

Marele Complot maghiar contra României

— Societățile de spionaj și propagandă —

VIII.

Országos Menekültügyi Hivatal

Este cealaltă societate iredentistă care se ocupă cu organizarea atacurilor contra României.

Această societate este oficială, a guvernului ungar. Scopul ei este ajutorarea repatriaților din Ungaria. In fruntea ei stă Bethlen István, ca secretar are pe baronul Horváth Emil. Scopurile societății sunt diferite și se împart în mai multe resorturi după ținutul ocupat al cărui nume poartă. De această societate ține și „Szefke" (Székely egyetemi és főiskolai halgatók egylete), o societate de studenți refugiați din Ardeal. Conducătoarea acestei secții este d-na Eudes.

„Országos Menekültügyi Hivatal" mai are și alte secții:

Astfel „Bocskai Szövetség" care se ocupă cu rosturile culturale ale refugiaților, și „Szakvédelmi osztály" care operează în chestiunile financiare. Societatea O. M. H. este sprijinită financiarmente direct dela ministerul de finanțe ungar. Are și o foaie oficială: „Erdélyi Ujság".

Scopul principal al acestei gazete este de a răspândi știri tendențioase despre România în Ungaria, să alarmeze incontinuu publicul mare și se propage ura și revanșa contra „Valahilor".

Menekült Védő-Szövetség

O altă societate iredentistă, care urmează aceleași scopuri criminale față de statele noi create.

Scopul ei principal este de aranja festivități naționale, prin cari să agite și mai mult spiritele Maghiarimei, să ție desșteptat crezul Maghiarilor asupra unei revanșe biruitoare.

Délvidéki Liga

Spiritul criminal de subminare și prăbușire a statelor noui, care conduce astăzi politica maghiară, nu s'a oprit numai la propagarea spionajului și iredentismului în țara noastră, ci a trecut și în țările vecine. Astfel pentru Serbia, s'a înființat sub firma de mai sus o societate iredentistă care-și are activitatea în ținuturile ocupate de Jugoslavia.

„Délvidéki Liga" sprijină iredentism prin participare cât și prin ajutoare bănească.

Erdély Magyar Székely szövetség.

Pentru ași asigura și a câștiga elemente pentru propoganda lor contra siguranței noilor state naționale și mai ales contra României-Mari, Unguri au înființat societăți iredentiste speciale pentru minoritățile din țara noastră.

E. M. S. este acea organizație iredentistă de frunte, care-și are scopul principal „în unirea tuturor Săcuilor cu Ungaria."

Conducătorii ei sunt Gál Endre și Király Aladár. Deviza acestei societăți iredentiste este: „Ardealul și Ungaria numai unite pot trăi".

Conducerea morală a societății o are ziaristul dr. Rakoczy, care în articolele sale caută să câștige țările apusene pentru „dreptatea maghiară" și „cauza ei sfântă."

E. M. S. are un program bine alcătuit care cuprinde organizarea de serbări reprezentații teatrale și petreceri la care asistă totdeauna o lume imensă. La aceste festivități se țin discursuri înflăcărate pentru întregirea Ungarei, se tună și se fulgeră contra „banditilor" cari au rupt pietrele cele mai prețioase din coroana Sf. Ștefan, se propagă ura și revanșă contra României, Jugoslaviei și Cehoslovenei.

Având ca membrii pe toți refugiați de frunte din Ardeal, aceștia fac tot posibilul pentru a înflăcăra massele contra țării noastre.

Astfel sub masca de petreceri și aranjări culturale, Ungaria nouă a știut și știe să-și crească poporul în spiritul urei, care se îndreaptă mai cu deosebire contra țării noastre, și contra existenței neamului românesc.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

DIN UNGARIA

In fața unei crize guvernamentale?

Actualul Guvern maghiar, compus din elemente eterogene - întrucât nici un partid n'a îndrăznit să primească responsabilitatea conducerii în acel timp — dela înființarea sa până acum a fost jocul a două partide: cel social-creștin și cel al micilor proprietari. Acesta din urmă a afirmat în mai multe rânduri că se simte destul de puternic pentru a lua în mânile sale frânele statului și prin această afirmație a reușit să influențeze guvernul actual pentru admiterea punctelor sale de vedere. Reformele ce sunt acum la ordinea zilei — îndeosebi cea agrară — au adus o divergență mare între guvern și partidul micilor proprietari, care pare că nu va mai susține guvernul în această chestiune și pe mai departe la putere. Pentru a preciza atitudinea sa, partidul micilor proprietari s'a întrunit zilele acestea. Toate cercurile politice sunt preocupate de desbaterile acestui partid și se crede că o nouă criză guvernamentală este inevitabilă.

In contra presei distructive

Libertatea presei — care la noi trece marginile oricărei toleranțe — în Ungaria este privită prin prizma șovinismului excesiv care nu admite nici o manifestare a gândirii care ar fi în afară de cadrele acestui șovinism milenar. Și e firesc atunci — că orice altă manifestare, fie oricât de nevinovată — este destructivă. Pentru reprimarea acestei prese distructive s'a pornit o intensă mișcare socială care pretinde guvernului ca să ia cele mai severe măsuri. La această mișcare s'a asociat în ultimul timp și populația județului Tolna, cerând prin reprezentanții săi elaborarea unei noui legi de presă care să oprime în viitor posibilitatea manifestării gândirii ce există acum — care și ea a fost cât se poate de restrânsă. Din punctul lor de vedere poate că au dreptate iar idealismul principiilor moderne nici odată nu a prea influențat acest popor de . . . „progresată civilizație"

Un jubileu sui generis

Fondul sufletesc al vecinilor noștrii maghiari — irredentismul neîmpăcat — îmbracă cele mai variate forme pentru accentuarea sa tot mai evidentă. O nouă dovadă ne aduce vecinii noștrii prin deciziunea ca orașul Budapesta să serbeze cu mare solemnitate centenarul . . . teatrului maghiar din Cluj. Deviza „nem, nem soha" va răsuna din nou dela tribunele Capitalei, „dragostea" lor față de noi va îmbrăca iarăși cele mai fantastice forme iar auditorii se vor depărta cu pumnii încleștați și cu ferma convingere că nu va trece mult până când stindardul roșu-alb-verde va fâlfâi în creștetul Carpaților. Al noștrii în schimb vor privi cu încredere viitorul și cu nepăsare zbuciumurile inutile ale iredentismului maghiar.

Tratativele ceho-maghiare

Tratativele ceho-maghiare vor fi reluate. In Praga se vor discuta chestiunile de drept și cele politice, iar în Budapesta cele economice.

Procesul Tisza

Cercetările în procesul Tisza s'au terminat; s'au făcut toate pregătirile pentru începerea desbaterilor principale cari sunt fixate pe ziua de 12 Aprilie.

Intre acuzații principali se află Ștefan Fridrich, Paul Kéri și Ladislau Fényes.

Scrisori din Viena

Activitatea parlamentului austriac

Convorbire cu presedintele camerei, d-l Weiskirchner.

(Dela coresp. nostru din Viena)

Actualul președinte al parlamentului vienez e un vechi prieten al Românilor. Prieten intim al fostului primar vienez dr. Karl Lueger, d-l Weiskirchner i-a împărtășit întotdeauna și sentimentele sale față de Români. Iată de ce va ancheta politica întreprinsă aici va tovărășia colegilor din București, am ținut să ne adresăm și d-sale.

In saloanele cu destinațiune decorate ale parlamentului, între două tendințe, d-l Weiskirchner ne-a primit cu o deschisă afabilitate, ca un vechi cunoscut.

Imi amintesc cu plăcere de vizita pe care cu cincisprezece ani în urmă, am făcut-o Bucureștiului în tovărășia bunului meu prieten Lueger. Am vorbit și atunci presei din România și sunt bucuros că nui pot exprima și de astădată aceiași caldă simpatie pentru poporul român, ca și atunci. Sper că între cele două țări, cari azi nici-o neînțelegere nu le mai poate despărți se vor așeza trainice legături de prietenie care vor putea fi folositoare amândorora.

L-am rugat apoi pe d-l președinte să ne facă o sumară considerație asupra compunerii parlamentul vienez actual.

— Sfatul nostru național, ne lămurește d-sa, care contopește într'un singur corp și camera și senatul din vremea imperiului, e azi alcătuit din 173 de deputați ai provinciilor federației. Partidul creștin-social ce se găsește actualmente la guvern cu 82 de mandate reprezintă cel mai puternic partid fără totuși să posede majoritatea ca adunare. Partidul social-democrat numără 66 de membrii, uniunea națională germană 20 de deputați, partidul țărănesc-naționalist 6 deputați și în afară de aceștia și un reprezentant al partidului burghez al muncii, fostul ministru în România Czernin.

Partidul creștin social, e după programul fundatorului și conducătorului său, dr. Lueger, un partid de reforme sociale în sensul concepțiilor creștine, un partid care tinde la o desvoltare puternică a țărănimii la armonizarea ei cu clasa mijloce a orașelor și mai cu seamă la repararea nefericitelor urmări ale războiului printr'o activitate socială de protecțiune și prevedere. Săptămânile din urmă ale parlamentului au dovedit tocmai cum toate partidele fără deosebire urmăresc aceeași intențiune de a întemeia instituția de ordine în și de a-și consacra munca parlamentară întreagă intereselor poporului nostru greu încercat.

Președintele ne-a schițat apoi întregul program legislativ al parlamentului. Sunt proecte de reformă și îmbunătățiri sociale pe care marile probleme ridicate de războiu le-a făcut necesare. Unele din ele au și fost votat, cum a legea închirierilor forțate, legea pensiilor și a ocrotirilor muncitorești, altele sunt pe cale de a fi votate, ori în studiu.

In prezent ședințele sunt consacrate examinări reformei administrative și judiciare. Sunt serii întregi de legi pe care noua constituție a republicei le ceri și care nu vor întârzia să fie realizate.

In ordinea financiară, s'a susținut o comisiune de economie (Ersparungkomission) care e însărcinată cu examinarea tuturor chestiunilor financiare și cu propunerea de măsuri prin care statul ar putea realiza economii asupra bugetului.

In ultimele luni, Parlamentul a fost ocupat cu discuțiunea bugetului pe 920/921 și a reformei financiare care a și fost votată.

In ceeace privește viața economică a țării, republica se silește să reia legăturile cu toate statele vecine. Și străduințele acestea au și condus la o înțelegere economică cu Germania, cu principatul Lichtenstein și în timpul din urmă și cu România. Poate că în scurtă vreme vom putea avea o asemenea înțelegere și cu Cehoslovacia.

Una din cele mai grave probleme ale republice e aceea a eftenirii vieții. E o problemă grea aceasta pentru toate țările. Dar mai cu seamă pentru Austria unde scumpetea a devenit aproape cu neputință de suportat. S'a și alcătuit o lege foarte severă pentru pedepsirea speculanților și a negoțului clandestin, precum și legi pentru aprovizionarea populației. Chestiunea e tenirii traiului depinde însă nu numai de legiferările noastre, ci și de ajutoarele pe care aliații vor binevoi să ni le acorde.

In ceea ce privește ocrotirea socială, am făcut-o lege pentru asigurăile muncitorești în genere, pentru asistența muncitorilor bolnavi sau care sufăr accidente precum și legi de protecție a văduvelor și orfanilor de războiu și de îngrijire a invalizilor.

O lege care a dat bune rezultate a fost aceea a închirierilor forțate, care a simplificat întrucât-va și enorma criză de locuințe de până acum precum și specula cu oficiile.

In sfârșit legi pe care ni le-au impus situația noastră financiară, ca instituirea monopolului pe sare, zaharină etc, sporirea taxelor pe căile ferate, poștă telefon, scumpirea tutunului etc. și legi de diverse impozite personale și speciale care alături cu impozitul pe venit și capital vor tribui să mai reducă ceva din bugetul nostru ruinat. Vom mai adăuga poate în curând și o lege care devine din ce în ce mai necesară, un impozit asupra schimbului de valută și devize prin care statul va putea încasa ceva din câștigurile enorme realizate de speculanții de la bursă în majoritate streini.

Cum vedeți, cu toată desnădejdea vremurilor parlamentul nostru totuși lucrează din răsputeri să salveze ce se va mai putea salva din dezastrul finanaciar în care ne găsim. Și poate vor veni vremuri mai bune, a încheiat președintele când vom putea trăi mai ușurați. Până atunci fără îndoială munca de azi nu va fi zadarnică.

Ne-am retras mulțumindu-i pentru lămuririle date cu atâta bună-voință și la reparțire președintele a găsit din nou un cuvânt prietenesc.

— Când vremurile se vor face în adevăr mai bune, mi-ar plăcea să revăd Bucureștiul d-stră. M-aș regăsi acolo tânăr. Până atunci, prietenilor mei din România, toată simpatia pe care o păstrez țării lor. *A. B.*

Plângeri și lămuriri

Dezbinări la Operă?

Din partea d-lui Zaharia D'Arin, fost bas al Operii Naționale, primim următoarea scrisoare:

Domnule Director!

De oare-ce am fost silit de împrejurări cari nu depind de voința mea să părăsesc Opera Națională din Cluj, mă simt dator să dau publicului câteva lămuri asupra motivelor cari m'au silit la aceasta.

Sunt un artist care am cântat pe scene cunoscute din Italia, Rusia și Germania; dar, de îndată ce Basarabia s'a alipit la patria mumă, m'am grăbit să vin la Cluj și să dau sprijinul meu acestei instituții de cultură națională, cu toate sacrificiile legate de modesta situație materială pe care puteam s'o găsesc aci. Am fost însă din primul moment dureros surprins de uneltirile „camarilliei" care terorizează această instituție. Nu vreau să istorisesc calvarul pe care l'am îndurat până acum. Mă voi mărgini să arăt publicului ultima scenă petrecută în cabinetul direcției Operei, care m'a determinat să nu mai prelungesc contractul meu care a expirat la 31 Martie 1921.

Nu știu pentru-ce motive locțiitorul de director al Operei, în lipsa Domnului Popovici Bayreuth, nevoind ca d-l Steiner să cânte în Aida rolul lui Ramphis, pe care nu-l mai poate susține vocea d-lui Balogh, — mi-a propus să înlocuesc eu la reprezentația de Vineri 1 Aprilie 1921 pe d-nul Balogh, declarându-mi pe față că d-nul Steiner nu va mai fi tolerat să apară pe scena Operei și oferindu-mi suma de Lei 600 pe seară. Neputând pricepe pentru-ce nu se recurge la artiștii angajați, cari au dat dovadă de calități artistice evidente, dintr'un sentiment ușor de înțeles de camaraderie, am refuzat de a mă face unealta unei cabale împotriva colegului meu.

Drept răspuns, locțiitorul de director al Operei, d-nul Ionel Crișan, pe care cred că nu este nevoe să-l mai recomand ca artist publicului, mi-a aruncat o serie de insulte strigându-mi că fac: „ghișefturi jidănești cu Steiner" amenințându-mă cu „comenduirea" la care s'a lăudat că are trecere și declarându-mi că mă găsesc în „țara" lui și deci am să fiu „arestat". Am răspuns d-lui Crișan, că fiind Român-Basarabean, mă găsesc și eu în țara mea, România-Mare, și că nu pot fi arestat numai pentrucă nu vreau să prelungesc un contract care mă expune la insulte în momentul când refuz a deveni instrument împotriva camarazilor mei.

Plecând din Cluj, doresc să spun însă publicului românesc, care m'a aplaudat și prețuit aci, că-i urez să vadă căzând odată vălul, după care se ascund aceia, cari cu sistemul de astăzi primejduesc într'adevăr existența Operei Naționale din Cluj pentru care se fac atâtea sforțări și care este înconjurată de atâta simpatie din partea societății românești și a iubitorilor de artă.

Primiți, Vă rog d-le Director asigurarea distinsei mele stime

Zacharia D'Arin.

No. 1388—1921.

Publicație

La Pepinierile Statului sunt de vânzare altoi de pomi și anume:

La Pepiniera Statului în Bocicoiul-Mare:

20000	bucăți	altoi cireși
4000	„	„ peri
5000	„	„ pruni
4400	„	„ nuci

Pepiniera Statului în Telu lângă Dobre (județul Hunedoara):

3510	bucăți	altoi meri
620	„	„ peri
1420	„	„ pruni
460	„	„ vișini

Pepiniera Statului în Zalău:

28915	b.	altoi meri diferite soiuri
427	„	„ pruni bistrițî
320	„	„ nuci
5222	„	„ peri
424	„	„ caise.

Prețurile sunt pentru, cireși, vișini, peri, meri, caise Lei 3·— nuci Lei 4·— și pruni Lei 1·50 per bucată, fără ambalajiu loco Pepinierei.

Doritorii se vor adresa direct Pepinierii respective unde se va achita și prețul.

Ori ce informațiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturei și Domeniilor.

522 Direcțiunea Domeniilor.

Știri de peste hotare

Noul Cabinet din Jugo-Slavia

Prin intrarea în guvern a partidelor musulmane din Bosnia și a clubului agrar din Slovenia, cabinetul Pasici a fost remaniat astfel: Politica socială; D. Kokovec; comerț Mehmed Spahe; sănătatea publică, Karamehmedovici (ambii din partidul musulman), cultele Milivoj Zavanovici; agricultura: Putzeli din partidul agrar din Slovenia; comunicații Velizar Zavonovici; lucrări publice, Votza Janovici. Celelalte portofolii au fost menținute de miniștrii din partidele radical și democrat.

XXXXXXXXXXX

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

XXXXXXXXXXXX

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNĂ dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîtu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emanuil".

DOMNIȘOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu scoala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o întreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc ofeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DE VÂNZARE dormitor putin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecării vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub R. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochii și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lunî 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administratia ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

Reclama 260 545

Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE SI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

Ministerul Instrucțiuni.

No. 9106—1921.
Secția VI.

Comunicat.

Toate absolventele cursurilor de vară dela Brașov, cari au obținut „Diploma de maiestră" pentru grădini de copii mici sunt provocate în interesul lor să prezinte acestui Minister până la 15 Aprilie a. c., un certificat oficios eliberat de către autoritatea școlară imediat superioară și competentă în care să se constate, că stau în serviciul învățământului, In caz contrar vom lua dispoziții pentru anularea Diplomelor și restituirea speselor.

Cluj, la 28 Martie 1921.

p. Secretar General:
Dr. I. Meteiu.

543

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

LA **„MAGAZINUL BARZA"**

1 rochie de ștofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

OFICIUL INGINERESC AL ORAȘULUI CLUJ.

No. 359—1921 ing.

Publicație de concurs.

Oficiul ingineresc al orașului Cluj, pe baza hotărîrei No. 157—1921 pers. pentru reparare străzilor pavajate cu asfalt și pentru susținerea acelora publică concurs.

Teritorul de reparat este cca 12.000 m² pe trotuare pătură de asfalt este de 2 cm. grosime, pe trotuare la trecătoare de trăsuri pătură de asfalt este de 3 cm. grosime, pe drumul de trăsuri pătură de asfalt este de 4 cm. grosime. Asfaltul să conțină minimum 10% bitumen, proporția de mestecare a betonului să fie 1:7.

Ofertul are să conțină:

1. Prețul de unitate pentru reparatul de 1 m² asfalt.
2. Pe ce termin asigură oferentul repararea tuturor stricăciunilor de asfalt?
3. Mustru de materialul ce se va folosi (asfalt, bitumen, varhidrat, etc.).
4. Condițiunile de plată pentru lucrări de reparare.
5. Ofert detailat despre susținerea asfaltului din Cluj și anume toate condițiunile sub care oferentul este aplicat o contracta cu oraș susținerea asfaltului pe un termin mai indelungat.

Ofertile sunt a se înainta cel târziu până în 20 Aprilie la ora 10 ante meridian la oficiul ingineresc al orașului Cluj.

Cluj, la 31 Martie 1921.

542 *Ciorte,* șef-inginer.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permanent de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Ciopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.

REPRESENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

„AUTO-MECANICA"

SOCIETATE ANONIMA

Direcțiunea:
CLUJ, Strada Baba Novac 9/a.
Telefon: 12-10.

Ateliere și garage Calea Dorobanților No. 18. Telefon: 4-89.

Depozitul de desfacere Strada Regina Maria No. 10. Telefon: 2-16.

Ateliere modern Inzestrate

GARAGE

A sosit și se găseste în depozit Strada Regina Maria No. 10:

Cauciucuri
Camere
Pompe
Piese de reserva
și toate accesorile necesare Automobilelor

537

Prețuri reduse!

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 52 PENTRU MICA PUBLICITATE

Technica Labora

BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 **Depozit:** Strada Bucovina (fost Ciş) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török şi Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ Reprezentanţe import.

Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel şi Tiţei, maşini de aburi până la 3000 H. P. **cazane** de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploeşti, str. I. C. Brăiianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus preţul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoştinţă că primeşte ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac şi nuci, paşti, precum şi ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

FRAŢII UNGAR

prima măcelărie şi cărnăţărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cârnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

La parfumeria

d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or

18 **Piata Unirei No. 5.**

Hârtie

pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Dacă folosiţi **„Béldi"** veţi avea mâini fine şi albă. Depozit principal **Droguerla „EMKE" Cluj.** 511

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând

Castanin

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de întrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Electricitate, Transmitere de Forţă, Sonerii, Lampadare, Telefoane şi Centrale, Apaduct etc. Reparaţi de maşini de scris şi cusut. Becuri şi materiale de instalat. Preţuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresaţi-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577

Intreprinderi şi pentru provincie.

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

In curând va apare

Almanachul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 120 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucaţi literare inedite, proză şi versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Preţul 12 Lei. **Preţul 12 Lei.**

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 190 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți 5 Aprilie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Revenirea fostului împărat Carol?

Telegramele cari ne vin din Budapesta, arată că încercarea fostului împărat Carol de a reveni pe tronul Ungariei, ar fi pe cale să reușească, după cum e posibil ca totul să fie numai un foc de pae. Cele câteva regimente maghiare, cari au aclamat pe ultimul Habsburg în strigăte de „trăiască regele Ungariei", nu sunt o garanție că uneltirile monarhiste se vor consolida, după cum nici bucuria naivă a unei părți din populația dela sate nu formează o platformă pentru o lovitură de Stat durabilă.

Există totuși o explicație a evenimentelor din Ungaria, peste care nu se poate trece cu ușurință. Oamenii politici dela Budapesta cari au complotat pentru readucerea lui Carol de Habsburg pe tronul Ungariei, au fost încurajați de cele întâmplate în Grecia, cași de evenimentele cari au urmat. Căderea lui Venizelos în alegeri, și reușita partidelor constantiniste, au putut determina revenirea la Atena a regelui Constantin. Felul în care Antanta a privit acest eveniment, care s'a putut petrece fără voia ei, a inspirat desigur și pe amiralul Horty și pe contele Andrássy, dându-le convingerea că instalarea fostului împărat Austro-Ungar pe tronula Ungariei, ar putea fi privit ca o chestiune internă, pe care Aliații n'ar avea mijlocul material de a o rezolva împotriva dorinței poporului.

Socoteala aceasta, dupăcât credem, este greșită. In primul rând, faptul că Antanta s'a înclinat în cele din urmă în fața schimbărilor petrecute în Grecia, nu dovedește că va face același lucru în ceeace privește pe Carol de Habsburg. Chiar dacă ar fi fost vorba de un act de slăbiciune față de o țară aliată, nu se poate deduce de aci că această lipsă, de autoritate s'ar repeta față de un fost inamic. Ori cât de neplăcută ar fi fost cândva figura regelui Constantin, prezența sa pe tronul Greciei nu prezintă nici o amenințare pentru liniștea, atât de scump câștigată, a Europei.

Nu se va întâmpla același lucru, însă, cu revenirea Habsburgilor pe tronul Ungariei. Habsburgii nu sunt măcar o dinastie *maghiară*, și, prin urmare nu se poate vorbi despre o mișcare pornită dintr'un sentiment național demn de respectat.

Nu *poporul* maghiar cere azi revenirea fostului împărat al Austriei, ci o mână de *monarhiști*, cari încearcă, nu un *plebiscit*, ci o *lovitură de Stat*, pentru încercarea îndrăzneață a unor scopuri politice înaintea cărora avem dreptul să punem un semn de întrebare.

E vorba de o politică de provocare împotriva noilor vecini ai Ungariei? Fără îndoială. Însuș amiralul Horthy, regentul Ungariei, a avut sinceritatea să afirme că „Ungaria a rămas credincioasă ex-împăratului Carol, care față de popor are însemnătatea unui idol. Câtă vreme cehoslovacii, românii, jugoslavii și chiar austriacii vor deține din pământurile Ungariei pace nu va fi".

Monarhiștii maghiari țin deci să apropie ideea unei revanșe, de însăși revenirea fostului monarh al Austro-Ungariei, care e înfățișat, populației încrezătoare ca primul simbol al reîntoarcerei vremurilor de altădată. Dar chiar această semnificație ce se dă restaurării Habsburgilor, face ca „lovitura" să devină zadarnică. „Idolul" iredentismului maghiar n'are ce căuta la Budapesta. Vechii politicianl maghiari în frunte cu contele Andrássy chiar, vor trebui să se supună Aliaților, și vor fi cei dintâi cari să invite pe Carol de Habsburg să părăsească pentru totdeauna Ungaria.

Aceasta ar fi și în interesul Ungariei, pentru că o aventură ca aceea a readucerei Habsburgilor, nu poate rămâne fără un răspuns din partea vecinilor de astăzi ai Ungariei.

Amiralul Horthy e gata să declare război pentru „desrobirea" teriteriilor alipite Austriei României, Cehoslovaciei și Serbiei. Prea mulți dușmani dintr'odată!

Iată pentruce, noi așteptăm liniștiți desfășurarea evenimentelor din Ungaria, fiind siguri că ceeace se plănuește acolo nu poate să ne îngrijoreze. A fi liniștiți un înseamnează însă a fi nepăsători. Guvernul nostru va proceda, desigur, cu toată energia, pentru a arăta că uneltirile monarhiștilor din Budapesta nu pot deveni niciodată o realitate.

Evenimentele zilei

Dezarmarea internațională.

Oficial se dă următorul comunicat priviter la știrea răspândită că chestiunea desarmărei internaționale se află în momentul de față în studiu între Marea Britanie și Statele Unite. Situația Angliei în aceasta chestiune este următoarea:

Anglia ca membră a Ligei Națiunilor a luat în considerație chestiunea desarmărei progresive, astfel cum ea a fost elaborată de secțiunea militară a Ligei.

Marea Britanie va accepta cu bine venită orice invitațiune directă din partea Statelor Unite, care au început un program de întinsă construcție marină, să discute limitarea armamentelor. Este însă de relevat că inițiativa în această afacere trebue luată de America, dela care nu s'a primit până acum nici o propunere.

Dizolvarea Camerilor italiene.

Roma, 1 Aprilie.

„Tribuna" aduce știrea că în consiliul de miniștri s'a hotărît să se propună regelui disolvarea camerilor. Viitoarele alegeri vor avea loc dela 15—25 Mai.

Psihologia unei campanii

Retrasă din Parlament și refugiată la „Dacia", Federația împarte zilnic comunicate și apeluri prin care cetățeanul, — alarmat sau cel puțin făcut curios, — e chemat să ieă parte la lupta care începe acum între „forțele noui ale democrației" și între „ultimele rămășițe ale oligarhiei". Și lupta, se știe, n'are să dureze de cât zece zile, dar tocmai de aceea ea trebuie să fie neobișnuit de acerbă, pentru ca în aceste zece zile guvernul să fie măturat și „oligarhia" desființată. Și va fi, desigur, foarte acerbă, fiindcă e și foarte comodă. Incasând diurne pentru un mandat a cărui mare răspundere a fost redusă la un simplu „act de presență", deputații Federației pot foarte bine să-și petreacă vremea în întrunirile dela „Dacia" de unde au speranța că-și vor putea pregăti o nouă recoltă de mandate. Ba, cunoscute fiind și „micile economii" ale menajului democratic din care niciodată n'a lipsit „al treilea" representat prin concursul pecuniar al diverșilor „americani filantropi". Federația își poate îngădui acum și luxul de a-și întinde campania în toate colțurile Romăniei.

Impărțită deci în echipe de agitație, ea a început să organiseze întruniri și în provinciile cele noui unde vor fi desigur concentrate toate mijloacele de luptă ale unei demagogii desperate. Căci-nu prisosul de energie democratică a determinat această furioasă activitate extraparlamentară, ci numai conștiința pe care a început s'o aibe Federația că terenul e din ce în ce mai puțin prielnic pentru existențele politice resultate din demagogie. Reforma agrară e pe pragul înfăptuirii, și înfăptuirea ei înseamnă moartea demagogiei. Nemai putând adică să agite chestia pământului, iar celelalte probleme refuzând o exploatare demagogică, Federația își vede isprăvite toate mijloacele prin care s'a deprins, dela războiu încoace, să asmuță țărănimea împotriva claselor de sus. Și resultatele ultimelor alegeri au fost pentru ea un avertisment destul de serios pentru a înțelege că de astăzi înainte nici măcar satele nu mai pot servi de materie primă pentru agitațiile țărănismului.

Una după alta, alegerile dela Romanați, Ilfov și Iași, — și acum de curând și aceia dela Râmnicu-Sărat — au venit să dovedească slăbirea electorală a țăraniștilor și deci surparea ca organisație politică a Federației. Și atunci, gonifi dela sate ca demagogi și înălțarați din Parlament ca scandalagii, ce alta puteau să facă conducătorii Federației de cât, cuprinși de desperare, să încerce o nouă răscolire a țării printr'o ultimă și furioasă deslănțuire a tuturor violențelor demagogice?

Dar țara s'a desmeticit, și, sătulă de democrația vorbelor, ea așteaptă democrația faptelor.

Franța în Orient

Pacificare și reconstruire. — Organizarea Caucazului. — Alianță cu Turcia, Polonia și România.

D-l Henry Franklin-Bouillon, fost ministru în cabinetul Clemenceau și fost președinte al comisiunei afacerilor străine în parlamentul francez, publică în „Le Matin" un foarte interesant articol asupra „Rolului Franței în Orient." Atât expunerea cât și concluziile la care ajunge distinsul om politic francez sunt dintre acelea care merită a fi menționate ca o luminoasă contribuție la lămurirea feței noua a unei foarte vechi probleme: chestiunea orientului. Iată ce spune în rezumat fostul ministru:

Aliații, desmembrând și izolând Turcia, o împingeau spre alianța cu Bolșevicii. In ultima clipă însă, buna judecată a sfârșit prin a triumfa: catastrofa imediată este evitată. Dar dacă suntem însfârșit pe calea cea bună, suntem încă foarte departe de îndoitul scop la care trebue să ținem: restabilirea definitivă a păcii și reorganizarea Orientului,

Franța, Anglia și Italia sunt acum în pace cu Turcia, evacuarea Ciliciei și Constantinopolului, îndată ce siguranța publică va fi întărită acolo, va arăta Turcilor voința Aliaților de a practica față de ei o politică de dreptate și dezinteresare. Nu tot așa, e în ce privește cu Grecia. Un plebiscit, care a fost primejdios sau inutil în Polonia, ar fi fost în Orient singurul mijloc de a repară greșelile unei diplomații improvizate sau interesate. Insă puterile cari n'au știut să impună un regulament pacific nu vor putea interveni între combatanți.

Chiar dacă Turcii și Grecii ar sfârși prin a se împăca, pacea nu va fi restabilită în Orient: ea nu va exista, de fapt, atât timp cât nu va fi reorganizat Caucazul. E în aceasta o chestiune de o importanță capitală a cărei existență „fabricanții de tratate" par a o fi ignorat, dar asupra căreia nu se mai pot închide ochii, acum când bolșevismul a triumfat în Georgia.

Problema caucaziană stăpânește în același timp problema turcă și problema rusă; nu poate exista nici pace nici ordine în Turcia sau în Rusia, dacă n'am restabilit pacea și ordinea în Caucaz. Anarhia pe care am lăsat-o, în ultimii trei ani, să crească acolo, din ignoranță și indiferență, va cuprinde întreaga Asie Minoră dacă nu ne hotărîm a practica acolo o politică îndrăzneață de reconstruire.

Două măsuri se impun imediat: 1. a recunoaște independența diferitelor naționalități care s'au afirmat dela revoluția rusă. 2. A le face să se unească într'o confederație caucaziană. Cele cinci grupuri etnice, Kubanul, Ciscaucazia, Georgia, Armenia și Azerbaidjanul, pot reunite fiind, să constituie singura barieră capabilă de a garanta Orientul de invazia bolșevică. Nu trebue decât să li se coordoneze acțiunea și acum când tratatul dela Sévres este în mod virtual abrogat, să se reguleze raporturile lor cu Turcia.

Trebuește sfârșit cu detestabilele metode de până acum. Nu să se aștepte evenimentele și să se constate catastrofele, ci să se prevină și să se conducă. Popoarele acelea victime ale unei lungi izolări știu foarte bine că nu pot duce la capăt, cu propriile lor forțe, această mare întreprindere. Singură Franța pare calificată să ia inițiativele necesare în această direcție. Atitudinea ei la Londra i-a întărit autoritatea pelângă musulmani și e timp îndelungat de când Georgia și Kubanul îl cer să intervină ca să le federeze.

Dacă Franța șovăie însă și lasă să-i scape acest prilej, partida va fi definitiv pierdută; Orientul va rămâne prada anarchiei timp de o generație. Bolșevicii vor fi acela cari vor executa programul francez. Când valul roșu va fi înecat Caucazia, Turcia nu va mai rezista mult și bolșevismul se va instala în Mediterană.

E cert că rolul Franței în această chestiune e greu acum când o regretabilă inacțiune a complicat totul. Negocierile vor fi lungi și complicate. Pentru a le înlesni, trebue ca guvernul din Angora să vină la Constantinopol și să se garanteze parlamentului angorau că va putea să lucreze în capitala imperiului. Reunind la Constantinopol toate forțele morale și politice ale Turciei, Franța va putea trata cu folos și pregăti viitorul.

Pacea nu va fi posibilă în Orient fără organizarea Caucazului; ea nu va fi durabilă fără a atrage Turcia în orbita alianțelor franceze.

„In fine — conchide omul politic francez — alianța pe care am încheiat-o cu Polonia *oferă primejdii dacă nu e complectată printr'o alianță cu România și cu Turcia.* Alte State se vor uni mai târziu la această grupare, *dar azi numai pe această întreită bază se poate edifica a politică franceză în Orient.*

Greva minerilor din Anglia

Horsea, 1 Aprilie

Toate silințele depuse de ministerul de comerț pentru a convinge delegația minerilor de a lua în cercetare propunerea proprietarilor de mine au rămas fără succes. După aceia comitetul executiv minier a telegrafiat instrucțiuni tuturor regiunilor miniere cerând greva generală a tuturor lucrătorilor minieri fără deosebire de ocupațiune.

Pretutindeni acest pas se socotește ca foarte serios întrucât ar putea aduce ruina permanentă a tuturor minelor.

Conducătorul minierilor a cerut prin ordin ca și mașiniștii și lucrătorii dela pompe, a căror muncă este să oprească mina de inundație, să înceteze lucrul.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Citind revistele

„Revista sănătății", organ de profilaxie sanitară, Anul I, Nr. 1, Cluj

Iată și pe studenții clujeni porniți la o frumoasă și rodnică muncă extrașcolară. Zelul și puterea lor de lucru au fost așa de mari, încât au biruit enormele greutăți, pe cari le întâmpină astăzi scoaterea unei reviste. Societatea Studenților în medicină are de ce fi mândră, editând „Revista sănătății."

Articolul-program ne spune că scopul urmărit e trezirea interesului pentru problemele medico-social și crearea unei terapeutici sociale printr'o educație de ordin social.

Planului acestuia îi corespunde minunat cuprinsul primului număr al revistei, în care citim cu mult folos: „Rolul societății în igiena socială" de prof. dr. I. Moldovan, „Pericolul tuberculozei copiilor" de prof. dr. T. Gane, „Despre igiena ochilor în copilărie" de prof. dr. D. Michail. „Igiena femeilor gravide" de dr. Ema Filipescu. „Educația fizică în Universitate" de dr. I. Țețu, „Profilaxia sifilisului" de dr. Aurel Voina și „Pericolul sărutului" de dr. I. Glăvan.

Comitetul de redacție al noii reviste se compune din d-nii Valeriu Bologa, Ioan Draia, I. Glăvan, E. Pocrean, E. Russu, Secretari: A. Voina, M. Macavescu, Administrator: E. Anca.

„Biblioteca soldatului", Nr. 1—4, Director Maior V. Chiru.

Nu e vreme îndepărtată, când conducătorii noștrii credeau că soldatul trebue izolat, în regimente, de restul societății, pentru menținerea unei riguroase disciplîne. Războiul a arătat însă că cea mai bună armată e aceea care-și face datoria din convingere și că sufletul soldatului trebue instrunat nu prin constrângeri, ci printr-o luminată și caldă operă de educație, care să-l lămurească despre curentele vremii. Ecoul acestora nu poate fi oprit la poarta cazărmii și în fața lor, soldatul va lua ori-cum o atitudine, care poate fi greșită, dacă nu vine, dela șefii lui, o îndrumare bună.

La aceasta. e menită revista de sub conducerea D-lui Maior Chiru și tot ce publică ea e bine ales și potrivit cu scopul urmărit, atât prin subiectele interesante, cât și prin forma ușoară, în care-s redate.

In afară de articolele instructive schițele vioate ale directorului, revista cuprinde o serie de lecții frumoase pentru soldați făcute de D-l Colonel C. Copleanu, învățături practice de igienă și de combatere a bolilor, explicate de Dr. Popescu, versuri populare ostășești, nuvele din viața militară.... „Biblioteca soldatului" e o faptă bună și neçesară.

Cele trei Crișuri, Anul II, No. 6. Oradea-Mare.

Un articol redacțional de sinteză asupra lui Tudor Vladimirescu, o parte din însufletița cuvîntare a d-lui Iorga la serbarea Unirii, o schiță vioaie a d-lu Radu Rosetti —, astea-s bucățile de bună proză literară din numărul de față al revistei.

Versuri iscălesc D-nii: Samarineanu, a cărui producție poetică ia din ce în ce mai mult o înfățișare modernistă; George M. Zamfirescu, duios, dar fără o mai evidențiată notă personală; Vasile Al. George, cu o strălucitoare formă, plină de imagini sclipitoare, dar fără un fond caracteristic, care să le dea o rezonanță originală; Florence Georgescu, care se află încă subt influențarea lecturilor făcute de D-sa.

Articole de studiu: „F. W. Foerster și problema austriacă" de d-l Vladimir Ghidionescu și „Socialdemocrația modernă și cooperativele" de d-l I. E. Valeanu, ambele cu o deosebită însemnătate documentară.

O studioasă cronică literară de d-l Ion P. Sachelarie.

Note, informații culturale, memento.

— România viitoare, Anul III, No. 8, Seria I, Ploești.

Un număr închinat aproape exclusiv sărbătorii lui Tudor Vladimirescu.

Un fragment din noua dramă a d-lui Iorga, purtând chiar numele eroului, fragmente din inimoasele proclamații ale Domnului Tudor, convorbirea acestuia cu Alexandru Ipsilanti, căruia îi spune fățiș că nu luptă pentru cauza grecească, ci pentru cea românească și o frumoasă poezie de St. O. Iosif, care cântă pe revoluționarul din 1821.

„Erou al unor vremi de slavă,
Ce mici suntem, ce mare ești!
Cu-a tale fapte vitejești,
Din suflete ne risipești
A scepticismului otravă.

A tresăltat mâhnita țară
De dorul drepturilor sfinte.
Ai zis pandurilor: „Nainte!
Și Oltul și-a adus aminte
De bărbăția seculară...."

„Gazeta cărților", suplimentul bibliografic al revistei cuprinde lucruri interesante. Numărul de față citează versuri bunicele ale poetului Barbu Paris Momuleanu, care poate fi socotit bardul anului 1821.

Nemulțumirile învățătorilor sași

Consiliul Asociațiunii Învățătorilor Sași, a ținut la 24 Martie în Brașov o ședință plenară, la care au luat parte delegații celor 10 districte bisericești.

După cât citim în „Kronstädter Zeitung", nemulțumirea învățătorilor în urma hotărârei Consitoriului de a nu le ridica competințele, a strâns rândurile lor pentru a aduce o hotărâre unanimă în ce privește modul de a lupta împotriva mizeriei.

S'a hotărât cu unanimitate crearea unui Birou pentru a înlesni învățătorilor posturi dotate mai bine ca cele pe care le au acum. Biroul se va îngriji și de cei cari părăsesc cariera.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Imblânzitorul sufletelor."

CINEMA URANIA:

Vineri:
„Acuz!" Partea III.
Sâmbătă, Duminecă:
„JUDEX." Partea I.

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă:
„Misterul casei de nebunii." Partea III.
Duminecă:
„Copilul Parisului."

ECOURI

Moartea unui confident al lui Tolstoi.

Zilele trecute a încetat subit din viață în orașul Ruzomberk, doctorul Makovicklj, care vreme îndelungată a fost medicul de casă al lui Tolstoi. El era în acelaș timp confidentul și secretarul intim al apostolului dela Iasna a Poljana.

Universitatea populară socialistă din Iași

Cu prilejul aniversării de 50 ani a Comunei din Paris s'a redeschis la Iași vechea școală socialistă care va fi transformată în curând într'o Universitate populară.

Până acum s'au anunțat următoarele cursuri:

Prof. dr. C. I. Parhon: Medicina populară; C. R. Ghiulea: Economia politică: Eugen Relgis: Umanitarism; L. Florin: Astronomie populară; S. Waldman: Biologie populară; Alex. Triandaf; Matematici elementare; Gr. Ilie: Fizică populară; M. Rabinovici: Prelegeri de Chimie; Dan Hulubei: Istoria științelor; G. Spina: Istoria literaturii; D-na Zoe Frunză: Limba franceză; S. Emil: Sociologie.

Cursurile se țin dela orele 8—10 seara, prelegerile științifice sunt însoțite de experiențe cu aparate dela Universitate. Un mare număr de muncitori frequentează aceste cursuri.

Jubileul universității din Padua

Universitatea din Bologna a serbat la 1888 jubileul de 800 ani; acum îi urmează cea din Padua, care își serbează jubileul de 700 ani. Fondatorii ei au fost doi profesori dela facultatea de drept din Bologna, Spagnolo și Gascone. Ei au părăsit Bologna pe motiv, că li-s'a interzis ocupațiunea privată. Padua a obținut cea dintâi la 1543 o clinică medicală generală; deja la 1493 a fost inaugurat cel dintâi teatru anatomic, după profesorul bolognez Mandini, a făcut un început prin experimentarea cu cadavre. Padua își pierde însemnătatea sa în evul modern fiind întrecută de sora sa din Paris.

Intre savanții ei profesori a fost și Galilei Galiles care a ocupat catedra de matematică. Cu cei 4000 de studenți ai ei, Universitatea paduană contează și azi între cele mai însemnate universități din Italia.

Comisiunea monumentelor istorice pentru Ardeal

Membrii Comisiuni Monumentelor istorice pentru Transilvania și ținuturile mărginașe (Maramureș și Crișiana) s'au întrunit eri în ședința de constituire alegând Președinte conform legii pe un period de trei ani pe de Profesor Alexandru Lepadatu.

Membrii Comisiunii numiți prin Inaltul decret regal No. 759 din 9 Martie a. c., sunt domnii: Dr. I. Lupaș și D. M. Teodorescu, Profesori la Universitate, Mih. Csáky, Directorul Museului Brukenthal din Sibiiu, Roska Marton, Directorul Museului Soc. „Carpați" din Cluj, Maior Iul. Marțian, cunoscutul arheolog și publicist și păr. Protopop Dr. E. Dăianu.

Biroul Comisiunii s'a instalat, provizoriu, în localul Institutului de istorie română dela Universitate.

Prima lucrare a Comisiunii va fi întocmirea unui nou inventar al Monumentelor istorice și artistice din Transilvania și ținuturile mărginașe ce urmează a fi puse sub scutul legii pentru conservarea lor.

Comisiunea nu va avea deocamdată un organ de publicitate propriu, întru cât se speră că „Buletinul" Comisiunii centrale a Monumentelor dela București va reapare în curând. Ea va edita însă o serie de publicații proprii.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

— Lecția a III-a. —

II.

4. Ginecologie și obstetrică.

Egiptenii se căsătoreau de timpuriu Firea lor fiind puțin pasionată, ei simțeau nevoia să'și caute nevasta în afara casei părintești și, în general, imitând pe zeii și pe faraonii lor, ei luau în căsătorie pur și simplu pe sora lor. Nu oare în aceasta cel mai mai bun argument pe care îl poate cineva împotrivi dușmanilor căsătoriilor de același sânge? Se pretinde că atari căsătorii sunt o cauză a degenerării și duc la nebunie, la idioție, la surdo-mutie și mai ales la sterilitate. Există totuși pilda animalelor, la cari căsătoria între frați și chiar incestul sunt de regulă, fără ca prin aceasta speciile să degenereze.

Pilda Egiptenilor e o dovadă nouă în acelaș sens. Sir Armand Ruffer a studiat de foarte aproape pe toți faraonii născuți din căsătorii de același sânge și a constatat că departe de a fi fost niște degenerați, ei au fost dimpotrivă oameni solizi, inteligenți și au trăit până la adânci bătrânețe. El se ridică deci contra dușmanilor căsătoriilor de același sânge și arată că aceste uniri n'au avut efectele vătămătoare cari le-au fost atribuite.

Căsătoriile acestea au fost desigur cu drept cuvânt, interzise de către legislatorii civili și religioși, pentru a apăra puritatea morală a familiei, dar e evident că ele erau fără primejdie pentru rasă. Dimpotrivă, tocmai pentru a menține puritatea rasei se căsătoreau Faraonii cu surorile lor și trebue să recunoaștem că din punctele de vedere pur științifice ale selecțiunei și descendenții totul pare a dovedi că aveau dreptate și că nu trebue prin urmare să le facem din aceasta o crimă. De altfel Egiptenii, cari se căsătoreau mai toți între frați și surori, au constituit o rasă remarcabilă, care a fost capabilă să creeze cea mai uimitoare civilizație pe care a cunoscut-o vreodată. Mai mult chiar, unirile lor n'au fost mai puțin fecunde, căci familiile egiptene numărau de obicei 8—10 copii. E adevărat că creșterea acestor copii nu costa parale multe, căci ei trăiau mai totdeauna aproape goi și erau hrăniți cu tulpine de popyrus și cu rădăcini. Erau foarte iubiți și li se fabricau jucării de tot soiul: păpuși, sau animale articulate, oscioare sfârleze, mici unelte cari le serveau să se joace cu nisipul. Dar despre bolile lor nu știm absolut nimic. Bolile femeilor sunt studiate în papyrus-ul din Berlin, în papyrus-ul Ebers și în acela al lui Flinders Petrie. Am văzut că se găsesc în ele descrierile prolapsului uterului, scurgerilor vaginale și turburărilor menstruale împreună cu mijloacele de întrebuințat pentru a le lecui. Unele sunt de o eficacitate care poate să apară îndoelnică: astfel pentru a face să-i vină regulele, o femee trebue să ia creer de erete în vin cald, în timp ce, pentru a le opri trebue să înghită pâine de orz în care s'a pus pulbere de creer uscat de erete.

Pare evident că Egiptencele cunoșteau procedee mai eficace, pe care le întrebuințau în mod curent, deoarece serviciul de toaletă, despre care am vorbit mai înainte, cuprindea o încăpere cu inscripția „pentru a face să vină menstruația". Egiptenii cunoșteau de altfel tratamente ginecologice, cari sunt încă folosite azi, ca de pildă injecțiile calde și tamponările vaginale, împotriva emoragiilor uterine.

Se mai indică în cele trei papyrus-uri, cum pot fi făcute femeile apte pentru concepție, după ce semne se cunoaște sarcina, ce precauțiuni trebuesc luate spre a împiedeca avortarea, care sunt manevrele, care înlesnesc nașterea, după cari semne se recunoaște vialitatea copilului, etc

Numeroasele mijloace pe cari le întrebuințau Egiptenii pentru a ști dacă o femeie va naște sau nu, arată cât de mult dorau ei să aibă copii. E adevărat că e vorba de procedee empirice, fără nici-o valoare științifică. Femeia de pildă, va uda cu urina sa grâu sau orz, pe cari îi pune în doi saci, dacă greunțele încolțesc, ea va avea un copil; dacă mai întâi încolțește orzul, va avea un băiat; dacă încolțește grâul cel dintâi, va avea o fată; dacă niceunul dintre grăunțe nu încolțește, nu va avea copii. Pentru a activa nașterea, se ardea rășină lângă pântecele femeii și dacă mijlocul acesta nu reușea, i-se aplica pe pântece un amestec de ulei de șofran și bere și se făceau masagii. Indată ce copilul sosea pe lume i se supraveghia primul țipăt pentru a avea asigurarea viabilității lui. „Dacă strigă, ni va trăi; dacă strigă ba, trebue să moară".

Cronica politică

D. Iuliu Maniu „în acțiune“. Un ziar din București anunță acum câteva zile că d. Iuliu Maniu, șeful partidului național-român din Ardeal, s'a hotărât să părăsească atitudinea d-sale de pasivitate și de indecisie pentru a lua o parte mai activă la frământările politice de azi. Și într'adevăr, d. Maniu „a intrat în acțiune“. Venit la Cluj ca să organizeze întrunirile Federației pentru răsturnarea guvernului, d-sa are și prilejul de a ne spune în fiecare zi, dând indicații și inspirând articolele „Patriei“, tot ce gândește în legătură cu situația politică a țării.

Așa, de pildă, în ultimul Nr. al ziarului „Patria“, cetim un articol prin care d. Maniu, vorbind despre criza politică de azi, propune ca soluție formarea unui guvern de concentrare.

Întregul articol e un apel la vechile partide pe care, în numele Federației, d. Maniu le invită la colaborare. Mai mult: făcând un fel de istoric al luptelor noaste politice dela războiu încoace, d. Maniu vrea să ne încredințeze că în tot acest timp partidele din Federație au luptat pentru închegarea unui guvern de concentrare, și că dacă un asemenea guvern nu s'a putut alcătui, vina este numai a partidelor vechi. Căci, ne spune d-sa, „d. Brătianu n'a putut sta alături de d. Tache Ionescu“, și „d. Averescu n'a putut sta alături de d. Marghiloman“, pe când grupările din Federație au fost mereu dispuse să primească o conlucrare la guvern cu toți acești patru reprezentanți ai vechilor noastre partide.

Cetim, și nu voim să credem. Federația alături de oamenii partidelor vechi? Dar de unde această dorință de „unire“ și „concentrare“, când timp de doui ani de zile nu ni s'a vorbit de cît despre distrugerea totală a „oligarhiei“ prin triumful politic al partidelor noui?

A, înțelelem: este *setea de putere* pe care Federația nu și-o mai poate satisface de cât punând demagogia să lingă unde a scuipat.

Învățătorii și unificarea salariilor

Din partea unui învățător primim următorul articol în legătură cu situația creiată învățătorimii din Ardeal prin unificarea salariilor:

În numărul din 25 Martie a. c. al gazetei *Voința*, într'un articol intitulat „Situația funcționarilor din Ardeal“, se scriu următoarele rânduri:

„În aceași categorie (adică a funcționarilor, cari sunt îndestulați cu salarul ce li s'a făcut în timpul din urmă). Intră și învățătorimea ardeleană, căreia i s'a unificat salariile după sistemul die vechiul regat“.

Aceste cuvinte s'au scris după ce în partea primă a raportului se arată nedreptatea și mizeria în care au fost aduși, prin unificarea salariilor, toate categoriile de funcționari din Ardeal. După părerea autorului, numai două bresle n'au de ce se plânge pe urma unificărei. Acestea sunt; funcționarii județenii și învățătorii.

Întrucât autorul acelui articol a amintit învățătorimea și a socotit-o de satisfăcută cu situația ei materială așa cum este astăzi, trebuie să ni se permită o mică rectificare în această chestie. Nefăcându-se aceasta, s'ar putea naște credința că tocmai tagma care a protestat mai întâiu și mai mult împotriva felului de salarizare unificată, acum când măsura se execută, e împăcată cu soartea ei.

Nul Lucrurile sunt cu totul altfel.

Atâta nedreptate, atâta tulburare și degradare, cîtă a îndurat învățătorimea din Ardeal prin unificarea salariilor, nu se poate închipui că au suferit în viață și celelalte soiuri de funcționari, cu toată unificarea ce se face și pentru ei.

Învățătorimea a fost ruptă, divizată într'o mulțime de categorii, după un principiu absurd, ce n'are nici o legătură cu necesitățile vieții de toate zilele; deși această învățătorime avea aceași pregătire și aceași misiune. Unitatea de salar a corpului didactic primar s'a sistat, producându-se contraste enorme pe tema salarizării în sânul acelelași tagme. De acea nu putem admite, ca cineva, înainte de a ne cunoaște starea adevărată în care ne aflăm, să ne presinte în fața lumei, că pe o categorie de oameni, care nu putem fi de cât mulțumiți cu situația ce ni s'a creiat. Din potrivă, pentru motivele arătate mai sus, învățătorimea e îndrept a fi cea mai nemulțămită.

In general vorbind, o salarizare a funcționarilor publici lipsită și de cel mai elementar principiu de echitate și proporție, cum e cea din țara noastră, nu știu unde vom mai putea găsi.

Nu în salarul mic ce se acordă mulțimei funcționarilor stă năcazul și sărăcia, ci în disproporția ce există între lefurile celor ce primesc salar de la stat. Deosebirile mari în cele materiale și economice de la ind vid la individ, de la clasă la clasă, dela tagmă la tagmă au fost în totdeauna cauza luptelor, certelor și a nearmoniei din societate.

Nu de lefuri mari avem lipsă, ci de împărțirea dreaptă a acestor lefuri, în raportul dela o categorie de funcționari la alta, împărțire, care să aibă la baza ei valoarea muncii pe care o depunem fiecare, iar nu tendința de a întemeia caste.

De aceste idei ar trebui să se țină seamă, când e vorba de regularea lefurilor funcționarilor publici.

G.—A.

Cu prețuri reduse!

Curăță vopsește și spală

„KRISTÁLY“

Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.

Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.

Primește și face expediții cu poșta.

Odinioară și acum

Cum plecau odinioară soldații spre casă și cum pleacă azi.

Libertatea publică sub acest titlu următorul articol:

De 3 zile vedem în Orăștie, — și negreșit tot așa se vede și în celelalte orașe unde este armată, — un lucru demult dorit și dară cu atât mai plăcut: Curtea casarmelor mișunînd de „civili“ cari până ieri erau încă soldați. Venind ordin (poruncă) să fie lăsați la vetrele lor toți soldații cari aveau împliniți 3 sau mai mulți ani de serviciu militar, în aceste cele din urmă zile a lui Martie, ei au fost desbrăcați de haina soldățească și și-au îmbrăcat mult dorita și draga lor haină civilească, de țăran sau de orășan, ca pe ziua de 1 Aprilie să se găsească fiecare la vatra lui.

Noi, cari știm cum se despărțea de cásărmele „kaiserlich königliche“, cesaro-regești, flăcăul român fost în armata „de linie“, ca și cel dela „honvezi“, că abia aștepta să lasă pe poarta casarmei și se depărta de ea ca de gura iadului și nici că se mai ulta la lainătul ori obărlainătul său, dar nici la căpitan ori la maior, ci de-l mai întîlnea totuși, își întorcea fața într'altă parte și se făcea că nu-l vede, — eram foarte dornici să vedem ce purtare va avea acelaș fiu al poporului nostru, față de casarmele de azi și față de ofițerii săi de azi!

Scriitorul acestor rânduri aflându-mă în vremea neutralității, în vechiul Regat, cercetam orașele țării, ca să le cunosc mai de aproape, și-mi aduc cu drag aminte, cum uneori vedem armata ieșind din oraș la deprinderi, și vedeam țărani, bărbați mai trecuți ori mai tineri, întâlnindu-se cu „Regimentul“ ori cu „compania“ în care slujise și ei. Se opreau în loc și-i sorbeau din privire pe frații mai tineri acum sub armă, par'că i-ar pizmui că nu-s și ei în rândul acestora, —iar când se apropia ofițerul cutare, pe care se vede că-l cunoșteau, își ridicau, plini de respect, pălăria ori căciula și-i spuneau tare, ca să-i audă:

— Să trăiți, domn. Locotenent ori domn. Căpitan, — și cu ochii par'că întreba: Nu mă mai cunoști? Pe unii ofițeri îi grăesc pe nume.

Cu multă bucurie scriem aci că lucrul frumos ce l'am văzut pe vremi în vechiul Regat, îl vedem azi și pe la noi! Frații noștrii țărani, desbrăcați de haina ostășască, n'au luat'o în fuga mare pe poarte căsarmei, ca scăpând din o casă de chin, urită sufletului lor. Nu au desbrăcat ieri haina ostășească, îmbrăcându-și cămașa lor albă, și și-au pus pălăria cu flori, — dar ei și azi mișună bucuroși în preajma casărmei și în curtea ei. Se vede pe fața lor bucuria că au scăpat de serviciu, dar nu se vede ura pentru acel serviciu, nici pentru ofițerii sub a căror mână au stat! Dimpotrivă. Cu prietenie, cu iubire chiar, ei se apropie și acum de acești ofițeri ai lor, îi salută, îi grăesc, îi le cer sfat, îi socot și acum ca pe niște buni povățuitori ai lor.

Căci ofițerul român s'a știut apropia de sufletul soldatului român, s'a vîrit chiar în sufletul lui prin vorbele sale frățești, prin învățăturile sale, prin voioșia ce a știut să o pună în serviciu, mergând cu el la exerciții nu morocănos și bosumflat sau ocărîtor, ci ducându-i ca la nuntă, în cântări voioase, pline de iubire, de tinerețe și de patriotism. Ofițerul român, nu a făcut cu soldatul român numai „aint-ival,“ ci, în aceeași vreme pe când l-a învățat ordine, bună rânduială, — l'a luminat și în alte privințe, l-a fost învățător, îndrumător, frate mai mare. Și cuvintele pornite dela inima lui românească, au găsit răsunet și au prins în inima românească a soldatului, iar legăturile dintre inimi nu se desfac numai decât cu schimbarea hainei, ci rămân!

Așa să-și rămâie!

Gazul metan pentru Cluj

Orașul Cluj a înaintat o cerere Ministerului de Industrie și Comerț, pentru concesionarea unor terenuri de gaz metan, urmând să se facă instalațiunile necesare cât de curând, ca prin folosirea acestui gaz orașul să aibă o resursă cât se poate de eftină atât în ceace privește folosirea lui pentru instalațiunile orașului, cât și pentru instalațiunile particulare, cari, folosind gazul cu forță motrice, vor putea lucra cu spese de producțiune mult mai mici ca cele de azi, ceiace ar face ca industria orașului să poată lua un avânt puternic.

Rezoluția dată la această cerere întârzie deocamdată începerea lucrărilor pentru instalațiuni. Inspectoratul general tehnic industrial a răspuns că nu se poate lua acum nici o decisiune, întrucât terenurile de gaz cerute de oraș sunt ale societății germane U. E. G. al cărei contract de exploatare încheiat cu Ungaria nu a expirat încă, situația acestei societăți față de statul român nu e clarificată. În curând se vor lua tratativele pentru a se vedea dacă această societate va mai putea exploata sau nu terenurile de gaz în condițiunile contractului, și după asigurarea Ministeriului de Industrie situația va fi clarificată până cel mult în Octombrie, iar interesele orașului se vor avea în vedere. Nu credem că tratativele cari vor urma vor fi conduse de principiul „concesiunilor“ — îndeosebi că contractul societății și-a perdut puterea de drept, ne mai existând unul dintre contractanți.

Două sentințe

Procesul comuniștilor din București a luat sfârșit după șapte zile de dezbateri la Curtea Marțială a Corpului II. de Armată.

Iată sentința adusă:

Dr. Cr. Racovski, Const. Hagiu, Solomon Șein, Carol Marcovici, Al. Nicolau, Paraschiv Rădulescu, Alecu Constantinescu, Gavril Kirițescu, Gh. Marin și Iosef Rabinovici judecați în contumace sunt condamnați la moarte

Gh. Naghi 20 ani muncă silnică, Iosef Kiș 15 ani, Gh. Tudor zis Teodorescu 15 ani, Șt. Til 15 ani, Carol Dobrofu 20 ani, Lajos Kiș 15 ani, Iuliana Cock 5 ani, Al. Pătrușescu 5 ani, Constanța Niculescu 8 ani, Paulina Georgescu 3 ani, Simon Radu 3 ani, Al. Ceck 3 ani, Cr. Stoloian 5 ani, Daniel Seci 3 ani, Gh. Nănădescu 3 ani, Bela Vaida, 15 ani, Benedict Kursberg; Rudolf Hirsch, Ferentz Vacici, Iost Mihai, Sandor Boghio, Iancu Șefler și Iancu Iliescu sunt achitați.

*

După trei zile de desbateri s'a terminat și procesul grevițtilor dela pirotechnie. Curtea a adus o sentință prin care *condamnă la moarte în contumacie pe Constantin Ionescu zis Epureanu*, oispărut, la amende variând între 200 și 2000 lei pe 11 dintre acuzați și la 5 ani muncă silnică pe Costache Ion.

Să adăogăm, cu privire la alăptare, că se găsesc în papyrus-urile medicale și rețete pentru a vindeca abcesele sânului ca și pentru a mări debitul laptelui doicii; de pildă: să se frece spinarea cu carmea unui visetru din Nil fript în untdelemn.

Obstetrica și ginecologia aveau, după cum vedem, în papyrus-urile medicale, înfățișări prea puțin științifice. Nu trebue să ne mirăm de aceasta, căci, în aceste epoci depărtate, ele erau încă în mâinile unor matroane poate experimentate, — matroanele au fost de cele mai multe ori preotesele templelor — dar puțin savante. Numai spre sfârșitul Imperiului a fost creiată la Sais o *școală de moașe*, în templul lui Neith, așa cum am spus mai înainte. Acolo preotese instruite, *mamele divine*, inițiau în meșteșugul lor pe moașe și dau medicilor lecții de ginecologie.

Pentru a ști cum se făceau nașterile în vechiul Egipt, trebue să ne adresăm documentelor celor mai diferite privitoare la literatură și artă. Un prim amănunt ne este dat decătre papyrus-ul din Westcar care a fost redactat prin epoca celei de-a XII-a dinastii și care ne povestește nașterea celor dintâi trei regi ai dinastiei a V-a. E în fond povestea unei nașteri așa cum se practica cu 2800 de ani înaintea erei creștine.

Un vrăjitor vine într'o zi să înștiințeze pe Cheops că zeul Ră, zeul soarelui, s'a unit cu Rouditdidit, nevasta preotului Râousir și că copiii cari se vor naște din această unire erau sortiți să domnească. În adevăr Rouditdidit, rămasă însărcinată, e prinsă în curând de durerile nașterii. „Repede, alergați să ușurați pe Rouditdidit de cei trei copii cari sunt în sânul ei“, zice zeul Ră zeițelor Isis, Nephthys, Meskhent și Hegt și zeului Khnomon. Acesta din urmă, zeul cu cap de berbec, pleacă cu bagajele, sosește cei dintâi la femeia însărcinată și pregătește rufăria necesară nașterii. Zeițele, după ce s'au îmbrăcat ca cântărețe, se prezintă la casa lui Râousir, cu crotalele și sistrele lor, iar Khnomon le introduce în camera femeii, unde ele se încuie. Isis se așează în fața femeii și Nephthys înapoia ei, în vreme ce Hegt, zeița cu cap de broască, nevasta lui Khnomon, înlesnește nașterea prin masagii pe pântece; însfârșit Isis somează pe copii să iasă și îi primește în mâinile ei, lungi de vreo 50 de centimetrii și bine constituit.

Zeițele spală copilul, îi taie cordonul ombilical și îl pun pe un pat. Meskhent, zeița nașterilor, îl declară că copilul va trăi și Khnomon îi frământă membrele pentru a le da o formă frumoasă și a le strecura sănătatea.

Fiind dat că e vorba de o naștere trigemelară, aceiași scenă se reproduce de trei ori. După care, ca o răsplată a fericitei ușurări a femeii Râousir dă asistenților un sac de grăunțe pe care Khnomon îl ia cu ei. Această din urmă trăsătură de moravuri ne arată că în vremea de atunci moașele erau încă plătite în natură.

INFORMAȚII

Toți elevii școalelor primare și secundare vor trebui să se prezinte medicilor de circumscripții sau ai școalelor pentru a fi vaccinați.

■

Consulatul francez a făcut cunoscut celor ce pleacă în străinătate prin Franța, ca înainte de-a cere viza să prezinte un certificat medical și să aibă biletul pe căile ferate până la Gaud sau Boulogne.

■

La Senat s'a depus și discutat proiectul pentru înființarea episcopiei din Cluj.

■

Alaltăeri s'au mai declarat încă 2 cazuri noui de tifos exantematic în Cluj.

■

Direcțiunile Regionale C. F. R. au primit ordin ca să alcătuiască tablouri de toți șefii de gară cari merită să fie decorați ca meritoși în serviciu.

■

S'a primit un ordin după care Direcțiunile Regionale C. F. R. nu mai au voe a acorda permise gratuite de călătorie decât funcționarilor căilor ferate.

■

Totalul cazurilor de tifos exantematic în cuprinsul Ardealului în cursul lunei Martie este de 84.

■

Ambulatoarele policlinice pun la îndrămâna bolnavilor Venerici, carnete în cari să se însemne la timpul cerut simptomele boalei precum și medicamentul cari se întrebuințează.

■

Printr'un recent ordin se atrage atențiunea învățătorilor că nu pot lua prate la lucrările comisiunilor de expropiere decât în orele libere.

■

Toți ofițerii puși în retragere în timpul campaniei pe baza articolului 27 și cari au de făcut reclamațiuni, vor înainta Ministerului de răsboi aceste reclamațiuni numai până la 15 Aprilie a. c

■

La Carlsbad urmând să se deschidă la 15 Mai a. c. expoziție alimentară au fost invitați și negustori din România ca să trimeată mostre.

■

„Bănater Bote" publică un articol de protestare contra statificărei spitalului județan din Lugoj. Instituțiunea aceasta fondată și susținută cu mari jertfe de către locuitorii județului este mândria Lugojului.

Pentru a preîntâmpina statificarea, Consiliul de administrație al spitalului a ținut o ședință în care s'a luat cu unanimitate hotărîrea de a lupta contra statificărei.

■

Sfatul Național Săsesc din Transilvania publică în cele trei organe ale sale, că intenționează aducerea acasă a mobilierului din Ungaria al cetățenilor români de naționalitate săsească.

■

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a stabilit pentru articolele de mai jos următoarele taxe vamale de export: pentru sare 800 lei la vagon, cărbuni de lemn 1500 lei la vagon și 2000 lei la vagon pentru bitumuri. Aceste taxe au fost fixate de consiliul superior vamal.

Atelierul apicol din Cluj al statului are o cantitate mare de materiale care se pun la dispoziția proprietarilor de stupuri din toate județele și comunele pe preț favorabil.

Secretariatul agriculturei a luat această măsură pentru a încuraja apicultura care a suferit mult în timpul războiului trecut.

■

Zilele trecute a sosit la Cluj d-l A. Loevy directorul „Casei de transporturi internaționale, Carol Lassen". După spusele d-sale societatea va creia filiale în toate orașele mai mari ale României, pentru a ușura transporturile din străinătate și în străinătate pentru comercianții noștrii. Această casă de trasporturi are filiale în toate țările.

■

D-l Petrini, secretarul general al Agriculturei pleacă Duminecă la București.

■

Domnul Profesor Al. Lapedatu pleacă deseară la București spre a participa la ședința Comisiunei de încoronare ce se va ține Luni la Senat, ca urmare a viztei pe care d-l general Coandă, președintele Comisiunii a făcut-o zilele trecute la Alba-Iulia.

In această ședință e vorba să se stabilească definitiv lucrările monumentale ce se vor ridica la Alba-Iulia pentru încoronarea Suveranilor, care va avea loc la 24 Septembrie, data aniversării (a șaptea) a urcării pe tron a M. S. Regelui Ferdinand.

■

Studenții ieșeni reuniți la 28 Martie în adunare generală la Universitate au votat următoarea moțiune:

„Studențimea ieșeană în marea ei majoritate în adunarea generală din 28 Martie 1921 desaprobă cu toată tăria greva declarată de o parte din studenții basarabeni din următoarele motive.

1. Când este vorba de siguranța statului nu se mai poate discuta că autonomia universitară este călcată.

2. Greva ce s'a declarat este pusă la cale de acei studenți basarabeni cari de când sunt în universitate sunt în grevă necăutându-și de cursuri și examene ci ocupându-se la diferite afaceri puțin lăudabile sub adăpostul cărții de student și a șederii lor în căminuri.

3. Studențimea recunoaște că există o vădită deosebire între moțiunea de student și cea de cetățean și e convinsă pe deplin că studentul Marin a fost legal arestat.

4. Marea majoritate a studențimei ieșene laudă atitudinea românească a studenților basarabeni adevărații reprezentanți etnici ai Basarabiei cari s'au declarat cu indignare împotriva grevei.

■

„New-York Herald" anunță din Atena:

Regina României intenționează să viziteze în curând America; Suverana crede — după cum a declarat — că va fi acompaniată la New-York de către M. S. Regele Ferdinand.

M. S. Regina Maria a declarat că nu va putea petrece multă vreme în America, ci se va înapoia în Europa, spre a-și vedea de îndeletnicirile oficiale.

In ședința ultimă a Consiliului județean din Lugoj s'a discutat și proectul nouii împărțiri a județelor, conform căreia s'ar deslipi județului Caraș-Severin plășile Beclean și Orșova. La propunerea subprefectului Dr. Grofșoreanu, s'a protestat unanim contra acestei știrbiri, încredințând pe d-l Grofșoreanu cu redactarea unui memoriu, care să fie înaintat Ministerului de Interne.

■

Aducem aminte d-lui Țiplea că trei redactori ai ziarului nostru cari n'aveau de loc locuință în Cluj, i-au prezentat o petițiune prin care cereau să li se dea camere din cele rechiziționate la hotelul New-York. Pentru motive pe cari nu le cunoaștem, cererea a fost respinsă.

De atunci totuși s'au dat camere la persoane *cari aveau locuințe în oraș.*

Cerem d-lui Țiplea să ne spună motivele procedării d-sale și să ne comunice numele persoanelor cari au obținut aceste camere ca să ne dăm seama dacă aveau drepturi mai mari decât redactorii noștri.

■

„Bürger Ztg" anunță, că la Periamos se va înființa un inspectorat districtual pentru cultura tutunului. Acestui Inspectorat îi vor aparține 19 comune. Funcționarea lui ar începe la Aprilie, dar localurile necesare nu pot fi obținute pe cale de rechiziționare.

■

„Bürger Ztg" scrie:

Comandamentul Diviziei din Timișoara a interzis printr'o ordonanță circulația în zona de 5 km dela graniță, dela orele 8 seara până la 6 dimineața. In înțelesul acestei ordonanțe populația nu ar avea voie să umble pe stradă sau să lucreze la câmp. Prezentându-se aceste doleanțe Comandamentului o nouă ordonanță a permis circulația cu legitimații liberate de secretarul comunal și vizate de detașamentul militar.

Politica din Belgrad anunță că în cercurile diplomatice de acolo se vorbește de o apropiată vizită a regentului Alexandru la București.

■

Pentru supravegherea și controlul direct al bunurilor inamice puse sub sechestru judiciar și depinzând de ministerul de industrie și comerț s'a numit o comisiune permanentă compusă din următorii d-nii: Ing. M. Manolescu, directorul general al industriei, ing. Balasinovici, directorul general al minelor, avocat Corneliu Colintineanu, șeful contenciosului din ministerul de industrie și comerț și avocat Florian Zaharia, ca secretar al comisiunei.

Comisiunea va supraveghia și controla toate bunurile industriale și comerciale în partea privitoare la bunul mers al gospodăriei lor fără alt amestec în chestiunile de ordin juridic ce cad în competența ministerului de justiție; de asemenea fără nici un amestec în administrația bunurilor silnice și agricole puse sub sechestru de ministrul de domenii.

Scrisoare din Tg.-Mureș

Un răspuns ridicol. — Ziarul „Ogorul" — O petrecere la Palatul Cultural. — Sărbătorirea Centenarului lui Tudor Vladimirescu.

Ca răspuns la cele câteva rânduri apărute în ziarul „Înfrățirea" despre ținuta funcționarilor dela primăria orașului Tg. Mureș, două ziare din localitate, „Székely Napló" și „Ellenzék" protestează ca atinse de un adevăr incontestabil care nu le convine să fie știut.

Nu voiesc să discut asupra răspunsului ce mi-l'au dat, deoarece mi se pare ridicol a discuta despre concluzia la care au voit să ajungă, și anume că acest oraș ar fi unguresc, că numai ei ar avea drepturi asupra lui și că prin urmare și prefectul și primarul precum și celalalți funcționari superiori ar trebui să fie toți numai unguri. Frumoasă concluzie dată într'un răspuns contra unei afirmațiuni care învinuia indirect pe funcționarii unguri.

Acest răspuns este un semnal dat autorităților noastre ca să se îngrijească mai bine și să nu dovedească exces de toleranță, pentruca nu cumva aceste nădejdi nutrite de unguri să poată fi aduse la îndeplinire chiar prin noi înșine.

■

Un vis ni-s'a împlinit nouă celor din acest oraș, atunci când a început să apară primul ziar român aici. Acei puțini Români cari au locuit aici n'au cugetat niciodată că într'un oraș ca al nostru să poată apărea un ziar — deși ei ar fi dorit-o aceasta din toată inima. Dar iată că vine Federala Cooperativelor din județ și având în vedere că prin editarea unui ziar român în localitate ar servi cauza națională și luând în seamă mai mult interesele culturale și naționale ale românilor din acest oraș și județ decât interesele materiale, a hotărît printr'un larg gest de patriotism editarea în localitate a ziarului săptămânal „Ogorul".

Ziarul apare ca un organ oficios al Federalei și ca atare independent neurmărind scopuri politice; el încearcă să apere numai interesele culturale și economice ale celor de aici. Ziarul e redactat în stil poporal, deși poate având multe greșeli,

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Duminica plăcintă cu brânză, carne și mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă renumită.

■

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Biró Andor, Manufactură Engroș, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

„UNIVERSUM"' întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 31

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, licheruri, renumita țuică de Văleni și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

Dacă doriți sa Vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin și fabrică de haine și chipiuri pentru copii.* Str Iuliu Maniu 5.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
20 Telefon No. 350

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

Pecând polonezii au început demobilizarea, bolșevicii în urma unui consiliu de războiu ținut la Moscova și la care au participat Trotzky, Lenin și generalii Brusiloff, Kameneff, Buckarin și Rascolnicoff, s'a hotărât ridicarea efectivului armatei dela 2 la 4 milioane. In acest scop s'a ordonat mobilizarea de noui contingente, crearea a opt divizii de cavalerie și mobilizarea marinei pe ziua de 1 Mai.

Pregătirile făcute de Ruși sunt în legătură cu intențiile ce le au de a ataca Polonia și a reprima răscoalele care izbucnesc în colțurile cele mai îndepărtate ale Rusiei. Kievul este înconjurat de țărani ucranieni revoltați. Aceiași soarte o are și Odesa. Ambele orașe trec din mână în mână. In Siberia situația e aceași.

Guvernul german pentru a înăbuși mișcările comuniste, a instituit din nou starea de asediu și curțile marțiale, care judecă sumar și procedează imediat la executarea pedepsei. Numai aplicând asemenea măsuri, comunismul care aproape în fiecare an își încearcă norocul, va fi redus la tăcere.

Polonezii nefiind siguri pe hotărârea Aliaților în chestiunea Sileziei superioare, au trimis trupe cari au început să ocupe Silezia, folosindu-se de mișcările comuniste din Germania, Katțowitz e primul oraș ocupat.

In Irlanda atentatele și represiunile continuă. Orașul Westport a fost bombardat de artileria engleză din cauza că sinnfeinerii au atentat la viața soldaților Coroanei. Incepând din această primăvară sinnfeinerii, au hotărât să lupte contra Angliei și pe cale economică, boicotând toate mărfurile de proveniență britanică. După cum vedem conflictul anglo-irlandez în loc să meargă spre împăcare se înveninează din ce în ce mai rău.

In Italia tulburările anarhiste continuă. In diferite orașe au avut loc atentate cu bombe contra edificiilor publice și în ultimele zile s'a încercat un atentat și asupra trenului în care era Giolitti. Guvernul Italian dela început s'a arătat slab, de aceea anarhia a luat proporții așa de mari. Fiindcă forța publică rămânea inertă și indiferență față de atentatele la siguranța statului, patrioții s'au organizat pentru a impune respectul legilor bandelor socialisto-comuniste. De aceea au loc în diferite centre lupte înverșunate între apărătorii ordinei și între sclavii lui Lenin.

și este primit cu bucurie de toată suflarea românească de aici. Această bucurie este poate singura mulțumire adusă Federalei, care poate ar fi vrednică de mai mult respect — atunci când a adus această jertfă — din partea acelora cari atacă ziarul, pur și simplu numai pentru faptul că nu este scris așia cum doresc ei.

■

La 5 Martie s'a dat primul bal al Casinei române în sălile frumoase ale Palatului Cultural.

Acest bal se poate mândri cu aceia că scopul pe care l-a avut în primul rând pe lângă adunarea fondului necesar și închegarea unei legături mai strânse între intelectualii români din oraș și cei din județ, l-a putut aduce la îndeplinire, deoarece la bal pe lângă un frumos număr de orășeni au mai luat parte și o mulțime de provinciali cari au petrecut foarte bine până în zorii zilei. Cu durere a trebuit însă să observăm lipsa atâtor familii române cari pentru locul ce îl ocupă în societate ar fi fost chemați să ia parte la bal.

*

Centenarul lui Tudor Vladimirescu s'a serbat aici la 13 Martie de către rânăra societate „Cântecul Mureșului". Publicul a umplut marea sală a Palatului Cultural. Serbarea s'a început cu Imul Regal ascultat de public în picioare. A urmat conferința ocazională a d-lui Locot. Ioan, care cu o dicțiune clară și cu o frumoasă bogăție stilistică ne reamintește epoca veche a Fanarioților ca una dintre cele mai rușinoase epoci ale istoriei poporului român. Arată apoi personalitatea lui Tudor care singur a avut curagiul din cei mulți de atunci de a lua arma în mână și să încerce a șterge această pată o istoriei noastre. Spune că este frumos ca în aceste vremuri când politica absoarbe cu totul pe fruntașii vieții noastre publice, să ne aducem aminte măcar de unii dintre acei bărbați ai trecutului cari au trăit numai pentru ca istoria noastră să nu poarte rușinea unei triste epoci. Au urmat câteva arii cântate de corul societății sub conducerea harnicului profesor I. M. Georgescu și reprezentarea comediei *„O noapte furtunoasă"* de I. L. Caragiale, jucată de către membrii societății. Publicul a fost surprins de siguranța jocului tuturor interpreților. Prin această representație, societatea care s'a înfățișat pentru primaoară publicului a și câștigat simpatia și încrederealui. Sub aceasta impresie voiește să mai pună în repetiție 2 piese pentru a putea răspunde chemărei pe care o are de a face cunoscut și publicului de aici operile teatrale românești.

Cor.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 1 Aprilie

Ședința e prezidată de d-l IMBROANE. Pe banca ministerială d-l general VALEANU.

D-l Mârzescu citește declarația partidului național-liberal care protestează contra stabilirei celor două zecimi din bugetul viitor fără ca faptul să fie cunoscut de adunare. Aceasta constituie un precedent periculos.

Camera trece în secțiuni.

SENATUL

Prezidează d-l general Coandă. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu și Cudalbu. Acesta din urmă depune un proect de lege în chestia transacțiilor statului cu obșea Vâlcea.

D-l TRANCU-IAȘI depune un proect de lege, pentru ratificarea convenției internaționale a muncei. Urmează comunicări fără importanță.

PREOTUL ALEXE arată că d-l Madgearu a luat 50,000 lei valută de favoare, dela ministerul de interne iar azi face pe cenzorul moravurilor politice.

Se votează un proect de lege referitor la circulația automobilelor.

TELEGRAME

Atitudinea agresivă a Ungariei

Amiralul Horthy, regentul Ungariei, a declarat d-lui Charles Petit, corespondentul lui „Le Petit Parisien", următoarele cu privire la situația țării sale:

„Abia scăpând de dezastrul războiului, bolșevismului și invaziunea românilor, ungurii nu ar putea avea încă posibilitatea să beneficieze, moderat, de o libertate absolută. De aceia acordarea ei ar fi prematură acum.

„Cât privește uvrierii, nu pot îngădui — continuă regentul Ungariei — ca aceștia să declare cea mai mică grevă. Statul e prea periclitat pentru a suporta asemenea mișcări ruinătoare".

Trecând, apoi, la chestiunea monarchistă, amiralul Horthy declară că Ungaria a rămas fidelă ex-împăratului Carol, care față de popor are însemnătatea unei divinități.

„E o datorie de onoare pentru orice maghiar — adaugă la urmă regentul — ca teritoriile Coroanei Sf. Ștefan să subziste intangibile. Ast-fel, iredentismul actual își are explicația sa: câtă vreme ceho-slovacii, românii, jugoslavii și chiar austriacii vor deține din pământurile Ungariei, pace nu va putea fi, mai ales că soldații noștri au toate calitățile militare pentru a susține nouile războaie!"

Turburările Comuniste din Germania

Nauen, 1 Aprilie.

In Germania centrală s'a făcut liniște; comuniștii opun o mică rezistență, isbucniri sporadice au mai fost și eri. In Germania de sud la Mannheim, Karlsruhe și alte centre au avut loc turburări și demonstrații. In regiunile industriale din apus liniștea a fost aproape complet restabilită. Antanta și-a menținut trupele observând o atitudine pasivă față de greviști mărginindu-se la paza hotărelor pentru a opri trecerea bandelor. Americanii însă au fost mai aspri față de demonstrațiile comuniste arestând pe șefi în cercurile de jurisdicție americană.

Statele-Unite refuză reluarea raporturilor Comerciale cu Sovietele

Nauen 1 Aprilie.

Din Washington se comunică că departamentul de stat a notificat guvernului sovietic că în condițiunile actuale este imposibilă reluarea raporturilor Comerciale între Statele Unite și Rusia.

Deși Statele Unite împărtășesc nevoia și țin socoteala de dezideratele poporului rus fiind gata a conlucra la creiarea unei atari situații care să permită restabilirea relațiunilor comerciale pe baze sănătoase. totuși actuala gospodărie din Rusia nu prezintă nici-un fel de garanție pentru posibilitatea desvoltărei unor astfel de relațiuni, mai ales că proviziile existente azi în Rusia sunt absolut insuficiente pentru un schimb de mărfuri.

Exportul german în Statele-Unite.

Nauen, 1 Aprilie.

Exportul german în Statele-Unite s'a ridicat în luna Februarie la 49,5 milioane dolari; acela al Statelor-Unite în Germania la 39,6 milioane dolari față de 19,5 milioane dolari în Februarie anul trecut.

Lovitura de Stat din Ungaria

Răsturnarea lui Horthy, — Carol de Habsburg proclamat rege. — El a pornit spre Budapesta în fruntea armatei. — Noui guvern Andrássy. — Dictatura militară. — Efectele loviturei la noi și celelalte țări.

(Dela coresp. nostru din București)

Ora 12

Situația s'a agravat în Ungaria. Un radio Transoceanic confirmă telegramele din Viena și Roma care anunță că fostul împărat Carol, care a avut a întrevedere la Szombathely cu colonelul Lehár, comandantul armatei Ungariei de Vest, **a pornit în fruntea acestei armate de 30.000 de oameni spre Budapesta.**

Jumătate din armata ungară a **depus jurământul de credință celui pe care îl recunoaște ca rege legitim al Ungariei.** Carol de Habsburg a fost salutat, atunci când a trecut în revistă câteva regimente, cu strigătele de „Trăiască Ungaria-Mare".

In momentul când regele Carol înainta spre Capitală **s'a produs la Budapesta lovitura de Stat,** aranjată de partidul monarhist de sub șefia lui Andrássy. Acesta a adresat contelui Graz, președintele consiliului de miniștrii, **un ultimatum cerând imediata demisionare a cabinetului. Contele Gratz a prezentat demisia. Horthy a părăsit imediat palatul regenții, regent fiind proclamat episcopul Csernoch, prietenul intim al lui Carol de Habsburg.**

Cu formarea noului cabinet a fost însărcinat Andrássy, care a declarat imediat dictatura militară. Regele Carol a adresat o proclamație către popor și armată prin care anunță că a reluat tronul în virtutea puterii drepturilor istorice, arătând că n'a renunțat niciodată la tron; cere fidelitatea cetățenilor și supunerea armatei.

Austria se declară neutră. **Miniștrii aliați au protestat la Budapesta.** Nu se cunoaște rezultatul acestui protestat. Presa italiană condamnă vehement tentativa habsburgică.

Știrea loviturei, sosită în București după asigurările formale și optimiste date în ajun în Cameră de către d-l Tache Ionescu, **a produs o deosebită impresie.** Este foarte criticat modul slab de informație al ministerului de externe.

D-l Take Ionescu fiind la Sinaia, nu se știe nimic asupra hotărîrilor ce se vor lua **D-sa a fost chemat telegrafic la București în vederea Consiliului de miniștrii convocat de urgență pentru examinarea situației.**

Cehoslovacia menține afirmația lui Beneș, **că reîntronarea Habsburgilor este un „casus belli".**

Conferințe „Astrei"

Un atlet al Credinții: Sf. Ioan Hrisostom

— Conferința D-lui prof. N. Bănescu —

In fața unei săli neîncăpătoare față de numărul mare al auditorilor, D-l Nicolae Bănescu, decanul facultății de litere și filosofie, a desvoltat aseară prea interesanta d-sale conferință despre Sf. Ioan Hrisostomul, al cărui rezumat îl dăm mai jos.

Răsăritul ne-a dat pe marii reprezentanți ai Bisericei veacului IV: Egiptul pe *Sf. Atanasie*, marea energie luptătoare în serviciul unității doctrinei creștine; Asia-mică pe *Sf. Vasile cel Mare*, din Casareia Cappadociei și pe *Sf. Grigore din Nazianza*, tot un cappadocian; Siria pe *Sf. Ioan Hrisostom.*

Asupra tuturor se ridică puternica personalitate a celui din urmă. Geniul său oratoric a trecut la posteritate cu epitetul de „chrysostomos" (Gură-de-aur), Mai puțin preocupat de dogmă de cât ceilalți, el tinde mai cu seamă la îndreptarea moravurilor și la mângâierea celor săraci.

Conferențiarul schițează tinerețea lui Ioan Hrisostom, pregătirea sa la școala vestitului sofist Libanios. Deschizând o paranteză, ne înfățișază rolul cel mare al *retoricei* în educația celor vechi. Orașele de seamă ale imperiului străluciau prin școlile de retorică. Un prestigiu imens înconjura pe marii sofiști ai Greciei (așa se chemau profesorii de elocvență). Vorbitorul ev ară în linii generale și puternice icoana vieții școlare din centrele intelectuale ale vremii. Schițează apoi portretul vestitului Libanios, care fermeca, în Antiochia, pe toți câți se apropiau de dânsul. Acest mare artist al cuvântului a fost dascălul lui Hrisostom. Dacă dânsul l-a văzut pe acesta îmbrățișând creștinismul, i-a păstrat totuși o adâncă admirațiune și l-a urmărit toată viața sa cu o sinceră afecțiune.

Rând pe rând lector al bisericii din Antiochia, diacon și apoi preot, Sf. Ioan Hrisostom își începe ilustra sa carieră, când episcopul Flavian îl însărcinează cu instrucția poporului din marele oraș. Talentul extraordinar al lui Hrisostom strângea la predicele sale lumea din toate părțile Orientului. El se plânge adesea că vede mai multă lume la discursurile sale decât la rugăciuni. Și nu odată se ridică dânsul energic împotriva ropotelor de aplause, cu care publicul acesta imens subliniia, în biserică, frumusețile cuvântărilor sale.

Pentru a aprecia în toată valoarea sa predica lui Hrisostom, trebue să știm, măcar în linii generale, ce era atunci *An-*

Antiochia Siriei, în vremea în care el o stăpânia prin puterea cuvântului său. Avem, pentru a o cunoaşte, un isvor contemporan: Libanios a închinat oraşului său natal un cuvânt de laudă, *Antiochicos*, rostit după toate regulele artei, cu prilejul jouurilor olimpice sărbătorite în anul 360.

Conferenţiarul analisează, pe scurt, acest vestit discurs, care ne înfăţişează icoana marei Metropole a Asiei, în veacul a IV. Frumseţile ei naturale, belşugul extraordinar al vieţii, mulţimea populaţiei, ce se înghesuia din zori până 'n noapte, pe uliţele oraşului, înseirile acestei populaţii amestecate, monumentele cu care împăraţii au împodobit, veac de veac, Antiochia, împrejurimile de raiu ale acestui oraş, cu vestita lor dumbravă *Daphne*, în care se celebra încă în vremea lui Hrisostom cultul păgân, cu jocurile şi cântecele lui. Apoi viaţa de lux, desfătarea de care se împărtăşau până şi mulţimea de rând, în acest centru plin de bogăţiile lumii, jocurile, cursele de cai, educaţia elenă şi elocvenţa, care încununa acolo această minunată viaţă.

Dar Libanios scrisese un panegiric şi icoana oraşului dată de dânsul nu poate fi întreagă. Noi nu putem uita că, în acelaş timp, răsuna în raiul pământesc al sofistului, glasul de osândă al marelui Hrisostom. Hotărât, lumea nu era acolo fericită. Şi ne-o arată revolta dela 387, când oraşul se cufundă în desnădăjduire, aşteptând cu înfiorare sentinţa ce trebula să sosească dela Constantinopole. Conferenţiarul arată rolul lui Hrisostom în acele tragice săptămâni, analizând repede vestitele sale *homilii asupra statuilor*.

Spicuind predicele lui Hrisostom, d-l Bănescu întregeşte icoana descrisă de Libanios. Viaţa de risipă a bogaţilor, luxul neauzit al femeilor, care veneau încărcate de podoabe în faţa altarului, strălucirea palatelor, excesul meselor celor bogaţi, spectacolele, cu danţurile lascive şi cântecele obscene, superstiţiile, alaiul de sclavi ce însoţia pe bogaţi, pe străzile Antiochiei, — toate trec, ca pe un imens film de cinematograf pe dinaintea ochilor noştri, sub bicuirea nemiloasă a cuvântului lui Hrisostom.

In mijlocul acestei vieţi falşe, artificiale şi rafinate, predicatorul se sileşte a trezi în inimi *cavitatea*, mila pentru suferinţa aproapelui. Nicăieri nu apare mai puternic grija de cei săraci şi desmoşteniţi. „Ajută pe cel sărac — strigă Hrisostom. Dacă n'ai nimic, dă-i măcar un suflet compătimitor". Când vezi un nenorocit, nu-i cere socoteală de viaţă: omul caritabil nu e un judecător.

In sfârşit, conferenţiarul expune împrejurările aducerii lui Hrisostom la Constantinopole, în fruntea Patriarhiei, lupta lui împotriva viţiilor unei societăţi tot atât de putrede ca şi aceea a Asiei, coaliţia celor puternici împotriva lui, căderea sa din Scaun. Mişcarea populară îl aduce înapoi, pentru a fi din nou surgunit, de astă dată departe, şi pentru totdeauna. Imprejurările glorioase ale celor trei ani petrecuţi în singurătatea dela Cucusos şi pornirea lui la capătul imperiului, în Caucas, pentru ca să nu mai fie aproape de duşmanii ce se temea de dânsul, moartea sa pe lungul drum al exiliului, în anul 407, încheie expunerea. Conferenţiarul caracterizeează în miscătoare cuvinte această viaţă mistuită toată pentru umanitate, ca tămâia curată arsă la altar.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Dum. seara: „Bujoreştii"

Cetiţi „Infrăţirea"

Cafea turcească

De vânzare o maşină de răşnit cafea turcească. Se poate intrebuinţa cu forţă motrică şi cu mâna.

Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „MOTOR". □

Renumitul Cognac Medicinal-Marty

de Világos se află iarăş de vânzare ori unde.

Din cauza plecărei se vinde eftin

una casă

In centrul oraşului compusă din 3 camere, bucătărie, cameră de bale şi o prăvălie de coloniale împreună cu aranjamentul prăvăliei complect.

Prăvălia face 80.000 Lei lunar vânzare.

Pentru informaţiuni a se adresa la administraţia Ziarului „Infrăţirea". ◆ ◆ ◆

Poliţia oraşului Cluj. Sect. prez. Nr. 1925/1921.

Incunoştiinţare

Având în vedere interesul şi bunul mers al serviciului şi pentru a accelera cercetările şi urmăririle am luat următoarele dispoziţiuni:

Contravenţiunile, delictele şi crimele mai mici, în deosebi unde infactorii sunt cunosctuţi se vor reclama la şefii comisariatelor competente; unde reclamaţiunile se vor lua ziua şi noaptea, şi se vor lua momentane dispoziţii legale, tot aici se vor cere şi toate intervenţiunile poliţieneşti.

Cazurile de crime mai mari şi îndeosebi unde infractorii sunt necunoscuţi, se vor reclama în biroul plângerilor la secţia criminală, iar noaptea la serviciul de Inspecţie din centrala poliţiei.

Rog on. public să se conformeze strict prezentei încunoştiinţări.

Cluj, la 1 Aprilie 1921

p. conformitate
T. Meseşan m. p.
secretar.

ss. Popoviciu
pref. poliţiei.

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată şi aranjată luxuos oferă publicului consumaţiunea cea mai gustuoasă pe lângă un serviciu culant şi preţuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIŢĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14 Telefon 431.

La magazinul de Postăvărie

Geza Janovitz

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 26 se execută haine din cele mai fine stofe. Special pentru copii.

641

DIRECŢIUNEA GENERALA A CAILOR FERATE ROMANE

No. 16759—1921 No. 1760 Cabinet

ORDIN CIRCULAR

Comisiunea Centrală de Transporturi, ţinând seamă îmbunătăţirea realizată în ultimul timp la transporturile de marfă, a decis, în şedinţa dela 21 Martie a. c. a se lărgi şi mai mult drepturile Comisiunilor regionale de transporturi, modificându-se dispoziţiunile Deciziei No. 2 în felul următor:

1. Cu începere de la primirea acestui ordin, absolut toate cererile de transporturi, chiar dacă urmează a străbate mai mult de două Direcţiuni regionale, se vor primi numai de către Comisiunile de transport regionale şi subcomisiunile de transport din porturile Galaţi şi Constanţa, după norma că cererea trebue prezentată la comisiunea sau subcomisiunea Direcţiuni regionale, în cuprinsul căreia se vor face încărcărcările.

Comisiunea sau subcomisiunea de transport regională respectivă va decide asupra cererei şi apoi se va lua înţelegere telegrafic cu celelalte Direcţiuni regionale prin care va mai trece transportul respectiv, pentru a se fixa deplin asupra executării.

Pentru a se putea satisface cât mai multe cereri şi în acelaş timp şi a nu se împreuna prea mult transporturile lungi, se menţine dispoziţia din decizia No. 2, *de a nu se aproba mai mult de 5 vagoane zilnic peniru nimeni, dacă transportul se execută în cuprinsul unei regionale alăturate*, şi de 3 vagoane zilnic dacă transportul trece prin mai mult de două regionale.

2. *Comisiunea Centrală de Transporturi şi Direcţiunea Generală C. F. R. nu mai primeşte cereri de transporturi oficiale sau particulare*, cari toate trebue adresate direcţiilor regionale respective.

Această comisiune va decide de aci înainte numai asupra normelor generale de urmat în executarea transporturilor, va dispune cu privire la transporturile excepţionale cari cer trenuri întregi fie pentru autorităţi civile sau militare sau pentru mari întreprinderi industriale şi comerciale, şi va decide asupra complectărei sau modificărilor programelor minimale de transporturi.

3. *Comisiunile regionale de transporturi vor continua* a respecta strict ordinea obligatorie de preferinţă în executarea transporturilor prevăzute la art. 4 al Deciziei No. 2 cu modificările din ordinul circular No. 7185—921 urmând în mod riguros ordinea înscrierei şi cotele stabilite a se efectua zilnic pentru transporturile oficiale, militare şi particulare.

Director General C. F. R.
(ss) General M. Ionescu

Preşedintele comisiei centrale de transporturi ministru,
(ss) C. ARGETOIANU

Lt. I. Bădiceanu

No. 1071--1921 pres.

Publicaţie.

Consiliul orăşenesc în urma Ordonanţei 13006/III. 1920 apărută în Gazeta oficială No. 39 şi 59 ordonă carantina pentru toţi câinii aflători pe teritorul oraşului Cluj, precum şi pentru câinii aflători pe hotarul aparţinător Clujului.

Posesorii de câini fie civili sau militari sunt îndatoraţi a-şi ţinea legaţi câini de ori-ce categorie ar fi aceia. Câini scoşi la preumblare prin oraş fără botniţă şi totodată neconduşi de sfoară (lănţişoare, curele etc.) vor fi prinşi chiar din mânile proprietarilor ori din jurul lor şi se vor ucide, iar proprietarii vor fi pedepsiţi în conformitate cu amenzile din sus numita Ordonanţă.

Tot asemenea se vor prinde şi ucide toţi câini de ori-ce categorie ar fi ei şi ori la cine s'ar afla, dacă nu vor fi provăzuţi cu barta, prin care se dovedeşte achitarea contribuţiunei de câini pe anul 1921.

Ori ce persoană fie civilă ori militară, care va lua cu sine câini în ospătarie, cafenea sau alt local public se va pedepsi, la fel se vor pedepsi şi proprietarii localelor publice.

Toate aceste măsuri sa luat în urma Ord. de mai sus şi cu avizul D-lui medic veterinar al oraşului având în vedere ca în toate regiunile Ardealului bântue turburarea între câini, iar în oraşul nostru asemenea avem de înregistrat zilnic o mulţime de cazuri de muşcaţi de câini turbaţi.

Cluj, la 27 Martie 1921.

Insp. medic. vet. primar;
Pavel Tofan m. p.

Primar:
Dr. Pop

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîtu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica intelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emancii".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu pret redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe intreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu școala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o intreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscând germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DE VÂNZARE dormitor putin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

CUMPĂR un dormitor de preferat lemn în culoare roșie, adresa la ziar „Ionel".

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecării vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ținea tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

MAȘINE de Scris Marca „Oliver". Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „Oliver".

Suntem informați că firma
de Import-Export
din Constanța a D-lui
GEORGE I. GEORGESCU
a înființat o secțiune specială sub emblema „HERMES", exclusiv pentru afacerile de:
Expediții, Vămuiri
Agenție de Vapoare și Consignațiuni,
și oferă serviciile sale cu cele mai avantagioase tarife.

Se știe că D-l George I. Georgescu, este unul din comercianții cunoscuți și bine introduși de pe piața Constanța și merită toata încrederea celor ce au nevoe de a și vămui, expedia sau vinde mărfuri pe prin Constanța.

Adresa telegrafică sau poștală a acestei secțiuni este:
Hermes Constanța. 547

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

A sosit o mare cantitate de
CANDELABRE ELECTRICE
frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la
Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.
Adresați-vă numai la
Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577
Intreprinderi și pentru provincie.

Radio 758 **JOAN COSMA**
frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branșă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse. 518

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
213
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17
MARCA „ÉVO"

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întreșe și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Prețuri de reclamă!
Cauciucuri
pentru automobile și biciclete precum și tot felul de accesorii.
In permanență în deposit benzină și uleuri.
Emil Blaga Cluj,
Piața Ștefan-cel-Mare 7
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile intinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

Cafeneaua și restaurantul
„METROPOL"
Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. Fiecare Marți cântă MUSICA MILITARĂ.
61

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

Salonul de modă
„VENUS"
și a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 53
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREȘTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana

în CLUJ

str. Nicolae Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

Numai lucrul bun se răspândește!

Procurarea unui clopot e chestie de încredere, din cauza aceasta singur prețul nou poate fi lucru principal.

CLOPOTE

executate sub conducerea persoanelor cunoscătoare de branșe, cu garațiile cele mai extinse, numai din material de prima calitate, metal pentru clopote curat și nou, fără amestecare de materiale ieftine. — Clopotele noastre au prin urmare un ton curat, sonor, care se aude în mare depărtare și au o durată lungă.

Noi fabricăm numai un singur soiu neîntrecut de clopote

Cu toate că aceste sunt de calitate superioară, prețurile sunt ieftine!

Comenzi se primesc din partea reprezentantului nostru: M. ANGHEL CLUJ, Piața Mihaiu Viteazul No. 40. □□

Termen de livrare scurt

Parochiilor mai mici și mai sărace le acordăm bucuros înlesniri de plată.

Fabrică de mașini SCHIEB soc. pe acții

Secția turnătorie de clopote. Fondată în anul 1831.

505 SIBIU, STRADA SAREI No. 37.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Radio 786

Tevi Röntgen

noi, diferite typuri, pentru transmitere, suscepere sau terapie de vânzare. Se pot vedea în funcțiune la

Dr. Francisc Lust

laborator de röntgenisat. 549

Arad, Str. Andrássy 6

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány paleta). :-:-:

140

Cel mai mare

Magazin de Ghete din Cluj

Roth

din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép. 15

Nu intrati

în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

KATZ & BERNAT

Își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

445

Piața Mihai Viteazul No. 34.

Atențiune

Inainte de ați procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă prețuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbați și copii și pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18'50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeși lei 20. 465

Stofe pentru bărbați, dame și băieți en gros.

Alexandru Hosszu.

Societatea Generală Comercială Română

Romolus Ternăveanu & Copenec

Cluj, Strada Iuliu Maniu 4. Adresa telegrafică: INEX.

Export—Import, Agentur—Comision, Cumpărări—Vânzări en gros. Transporturi internaționale. Primește insărcinări p. țară și străinătate.

488

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la

Gaspar Friedman

Str, Reg. Ferdinand No. 35. Palatul Urania.

444

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe engleze pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochii de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, joiji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, berșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giet) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul I. No. 191 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Joi 7 Aprilie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Episcopia Clujului

— Tradiţia ei istorică —

de *I. Mateiu.*

In ziua de 29 Martie Senatul a recunoscut — cu unanimitatea voturilor — eparhia ortodocsă a Clujului, pe care o înfiinţase în anul trecut Congresul naţional-bisericesc, ca supremă reprezentanţă legislativă a Mitropoliei ardelene.

Cu acest prilej, I. P. S. S. Mitropolit Primat *Miron Cristea* a socotit potrivit să reamintească maturului corp că episcopia Clujului trebue privită — sub raport teritorial — ca o înviere a episcopiilor noastre de *Vad* şi *Feleac*, şi astfel a cerut, iar Senatul a încuviinţat, să poarte numirea istorică de „episcopia Clujului, Vadului şi Feleacului.“

E de sigur un însemnat aport moral pentru viaţa nouă a eparhiei noastre, subliniirea acestei tradiţii istorice, menită să justifice domnia românească de azi pe pământul Ardealului.

Căci pe lângă toată robia politică în care am fost ferecaţi la 1437 prin faimoasa „unio trium Nationum“, totuşi am izbutit să avem o viaţă sufletească proprie în forme bisericeşti, care a dus neamul nostru pe cărările culturii şi ale unităţii naţionale. Această viaţă bisericească exista fără îndoială din vechime, şi dacă organizaţia ei cu vlădicii cari au îndrumat-o nu ne este cunoscută în amănunte pricina trebuie căutată în tendinţele de exterminare ale catolicismului cutropitor, reprezentat prin Roma lui Grigorie al IX lea şi urmaşii săi.

Dacă documentele n'au păstrat numele episcopilor noştri vechi, aceasta nu înseamnă că nu i-am avut, căci după intuiţia nimerită a lui Petru Maior, ei fiind săraci, urgisiţi şi asupriţi, „*umblau ca pe sub pământ*“.

Când însă împrejurările politice se schimbau şi regii Ungariei se vedeau siliţi la concesiuni în faţa primejdiilor ce-i ameninţau, şerbii pământului românesc se ridicau încrezători spre arhiereii trimişi din milostivirea cerului, să-i mângâie şi să-i întărească în suferinţele lor adânci.

Numai când aceşti arhierei sunt recunoscuţi de autoritatea regală şi au o reşedinţă sigură, începe să se înfiripeze o viaţă religioasă mai largă cuprinsă în forme de organizaţie legală.

Şi prin un fericit destin istoric, ele nu puteau veni pentru Românii acestor locuri decât dela întelegătorii voevozi ai Ţărilor Româneşti.

Astfel, Ştefan cel mare, domnul Moldovei, biruitorul lui Matelu Corvinul în lupta dela Baia, primeşte dela acesta în 1475 Cetatea de baltă şi *Ciceul* cu 60 de sate drept feude pentru ajutorul său contra Turcilor. Cea dintâi faptă a lui Ştefan a fost să dea Românilor din ţinutul întins al Ciceului un cârmuitor duhovnicesc. El zideşte astfel o frumoasă mănăstire în satul *Vad* de lângă Dej, înzestrându-o cu venituri şi aşezând acolo un episcop adus de sigur din Moldova. Numele nu ni s'a păstrat, dar cunoaştem pe cel ce i-au urmat scaun în număr de 13. Prigonirile ungureşti au desfiinţat această episcopie pe la 1631 după o existenţă de aproape un veac şi jumătate. Sprijinită de dărnicia voevozilor moldoveni, episcopia *Vadului* ca şi cea din Geoagiu întemeiată de Radu dela Afumaţi sau a Prislopului datorită Zamfirei lui Moise-Vodă, ambele din veacul XVI-lea, însemnau pentru Românii ardeleni izvor de mângâiere şi de întărire în ortodocsia strâmtorată prin calvinismul principilor unguri. In acelaş timp însă prin mijlocirea acestor episcopii se menţineau vii legăturile frăţeşti cu principatele ocrotitoare, contribuind la întărirea ideii de unitate sufletească şi culturală.

Cealaltă episcopie a *Feleacului*, care ne interesează direct, datează tot din veacul al XV-lea. Nu se poate constata dacă ea trebue pusă în legătură cu Mateiu Corvinul, un fervent catolic, care intervine de două ori în favorul altui episcop, *Macarie*, din Galaţii Făgăraşului, dar numai pentru că el este unit cu Roma. Cel dintâi episcop este *Marcu*, un grec fugar dinaintea războaielor turceşti. El se aşează în Feleac pe la 1453, cumpărând casa şi moşia preotului Vlad. Marcu creşte pe *Danciu* fiul preotului Vlad, spre a-i lăsa apoi moştenirea vlădiciei. Se pare că Danciu n'a luat numele călugăresc Daniil după cum arată o însemnare de la 1489 scrisă pe manuscriptul unei Evanghelii din biserica Feleacului. Lui i se atribuie şi zidirea bisericii cu hramul Sf. Paraschiva. Domnul Iorga crede, că episcopul din Feleac era cunoscut şi în Moldova, deoarece Isac, visticerul lui Ştefan cel mare, venind pentru o misiune diplomatică în Ardeal, dăruieşte Mitropoliei din Feleac în 1496 un strălucit Evangheliar legat în argint.

Un alt episcop român cu numele *Petru* e menţionat la 1538 într'un document al oraşului Cluj. Ultima pomenire documentară cunoscută despre episcopia Feleacului e de la 1596. (Cipariu Arhiv p. 775 şi urm.)

Iată faptele istorice, cari merită să fie revăzute acum când se împlineşte tradiţia celor două episcopii, ca înaintaşe ale eparhiei Clujului.

Din cercetarea lor se desfac două concluzii: organizaţia bisericească, fie şi cu vlădici umili nerecunoscuţi de puterea politică, era cea mai puternică formă de păstrare a neamului nostru aici în Ardeal. Iar cei cari ne-au dat arhierei povăţuitori, ctitorii, danii şi cărţi, au fost domnii Principatelor române. Prin ei s'a creat astfel nu numai adevărata ierarhie statornică, ci cu deosebire comunitatea sufletească a Românilor ardeleni cu cei de peste Carpaţi. Procesul de *uni-*

(Urmare în pag. II-a.)

Propaganda necesară

Din mănunchiul de învăţăminte pe cari ni le-a lăsat războiul odată cu durerile şi pustiirile sale, este unul a cărui forţă şi a cărui însemnătate negreşit că nu le mai contestă nimeni astăzi. Acesta este propaganda pe care fiecare ţara trebue s'o facă pentru a fi cunoscută şi preţuită în lume.

Căci să ne aducem aminte din vremea războiului. Alături de lupta din tranşee, o luptă paralelă mai îndârjită şi mai necruţătoare se dădea în toată lumea între serviciile de propagandă de Aliaţilor şi ale Puterilor Centrale.

Acum după război când împotriva păcii încheiate se ridică atâtea competiţiuni, când o uriaşă muncă de refacere aşteaptă ţările cari au suferit de pe urma lui, când lupta economică internaţională este mai îndârjită de cât oricând, organizarea unui serviciu de propagandă apare în condiţiunile acestea ca o necesitate de stat.

Sunt ţări cari au înţeles rostul şi însemnătatea lui şi cari s'au pus pe lucru în această direcţie. Şi fără să mergem prea departe n'avem decât să privim ce-ace au realizat Ungurii în materie de propagandă şi ce foloase au ştiut să culeagă de pe urma unei munci făcută cu chibzuială, după un plan sistematic bine studiat şi cu înlesnirile financiare necesare.

Datorită în bună parte acestei propagande, au isbutit — între altele — să-şi păstreze o armată peste prevederile tratatului de pace, au primit ajutoare din partea aliaţilor şi-au obţinut multe alte foloase ştiute de toată lumea şi pe cari nu le mai înşirăm aci.

Dar nu numai pe tărâmul politic sau economic se pot constata roadele propagandei maghiare în străinătate, ci şi pe teren cultural. Astfel citim în ziarul „Le Temps“ că inaugurarea unui curs ţinut de profesorul. Jean Mistler d'Auriol dela Universitatea din Budapesta s'a făcut de către d-l Maurice Fouchet, înaltul Comisar al Franţei în Ungaria, însoţit de generalul Hamelin, şi aceasta pentru a marca importanţa pe care o dau acestei reluări a relaţiunilor intelectuale între Franţa şi Ungaria.

Pe de altă parte, guvernul francez a hotărât să acorde unui număr de tineri unguri burse cari să le îngăduie desăvârşirea studiilor la Sorbona şi la Universităţile franceze din provincie.

Când aproape zilnic ni-se dă prilejul să vedem rezultatele pe cari le obţin alţii, nu e oare vremea să ne întrebăm de ce nu facem şi noi la fel? Căci manifestaţiunile sporadice de până acum nu sunt suficiente. In chestie de propagandă ne trebue un program şi o continuitate de muncă, ne trebue o organizare metodică care să îngăduie o funcţionare coordonată a tuturor elementelor cari o compun. Dar mai presus de acestea ne trebuesc oameni cu bunăvoinţă şi competenţă cari să aclătulască programul şi să facă organizarea necesară. Când îi vom găsi?

W. I.

„Democratizarea“ reformei agrare

— Chestia preţului pământului —

O ştire sosită zilele acestea din Bucureşti a anunţat că mare parte din deputaţii guvernamentali sunt pe cale de a interveni, în comisia agrară, în favoarea unei „lărgiri“ a legei de împroprietărire. Adică, reforma agrară, aşa cum a fost votă de Senat, ar înfăţişa a nouă pierdere pentru popularitatea partidului poporului, şi, pentru a salva ceeace se mai poate salva din şausele electorale pe cari le prezintă participarea la viitoarele alegeri, câţiva fruntaşi averescani au hotărât să se aducă însemnate modificări textului prezentat de d. C. Garoflid. Astfel modificată, legea agrară s'ar întoarce la Senat, unde va trebui să fie primită în noua sa înfăţişare.

Nu ştim încă în ce va consta „democratizarea“ împroprietăririi. Unele ziare vorbesc despre chestiunea preţului. In privinţa aceasta, d. Al. Constantinescu, în numele partidului liberal, a făcut unele observaţii chiar în discuţia dela Senat, arătând că proectul actualului guvern e mai generos pentru marii proprietari decât legea întocmită de fostul guvern presidat de d. C. Brătianu, şi că soluţia ce s'a găsit, ca Statul să suporte jumătate din despăgubirea oferită celor expropriaţi, împovărează Bugetul cu o sarcină care va cădea tot pe umerii contribuabililor.

Se va căuta la Cameră, chiar de către reprezentanţii majorităţei o soluţie mai bună? Se va adopta punctul de vedere că preţul pământului să nu treacă de 20 ori arenda regională?

In privinţa aceasta nu s'a spus nimic desluşit. In schimb, s'a adăugat încă ceva: şi în privinţa *cantităţei* de pământ trebue să se introducă o modificare, în sensul de a se da mai mult. Cu cât, şi după care norme, nimeni nu suflă însă, niciun cuvânt. Necesitatea unei modificări care să pară mai în favoarea ţărănimei nu răsare dintr'o examinare a reformei în sine, — ci dintr'un calcul politic. „Opoziţia dă mai mult!“

Această stare de spirit, pe cât este de puţin serioasă, pe atât e de primejdioasă. Dovada cea mai bună este că unul din ziarele cari susţin politica „opoziţiei naţionale“ înregistrând intenţia guvernamentală de a lărgi reforma agrară, adaugă, cu titlul de informaţie că „nici federaţia nu se va lăsa mai prejos.“

O întrecere? Poate ţine loc, aceasta, unei realizări demne de încredere, a reformei agrare? Nimeni nu mai este care să nu dorească legea de împroprietărire *cea mai dreaptă* pentru muncitorii de pământ. Sistemul supra-licitaţiei, jocul acesta de „care dă mai mult“ e însă, fără îndoială, acela care dă mai puţine roade.

Mişcarea comunistă din Germania

De abia a trecut un an şi patruluni de la revoluţia comunistă izbucnită în Germania în Ianuarie 1920 şi noui turburări comuniste zguduie Germania. Atunci, datorită energiei şi patriotismului ministrului de război, Noske, comuniştii au fost învinşi şi erau speranţe că se vor astâmpăra. Aşa s'ar fi întâmplat dacă orice pas pe care-l fac n'ar fi regulat până în cele mai mici amănunturi de dictatorii roşii de la Moscova.

Revoluţia care a izbucnit acum, a fost numai amânată. Ea trebuia să izbucnească la 15 August, adică, atunci când bolşevicii, socotind sfârşită puterea de rezistenţă a Polonilor, trebuiau să ocupe Varşovia.

Neaşteptata victorie polonează din faţa Varşoviei a făcut pe comunişti să-şi amâne realizarea planurilor. Astăzi, momentul a fost prielnic. Germania se socotea nedreptăţită de Aliaţi prin ocuparea ţărmului drept al Rinului, care aducea după sine controlul producţiei şi transportului cărbunelui şi perceperea unor taxe destul de ridicate asupra exportului.

Partidele dreptei făceau o propagandă nebună în contra primirei condiţiunilor de la Londra. Comuniştii s'au folosit de starea spiritelor si au dezlănţuit revoluţia. Lenin când a ordonat începerea revoltelor comuniste în Germania a făcut-o întâi pentru a lovi în Aliaţi sau mai de grabă în Franţa, căci odată războiul civil izbucnit nu se va mai produce nimic pentru a se plăti despăgubirile datorite Aliaţilor.

Neplătindu-se despăgubirile, Franţa va suferi cea mai mult fiindcă nu îşi va putea reface industriile distruse din regiunea nordică. Din această cauză muncitorii şi mica burghezie vor fi într'o stare de nemulţumire cronică, teren bun pentru încolţirea bolşevismului incendiar.

La începutul mişcărei, presa antantistă a pretins că revoluţia comunistă a fost aranjată de guvern de comun acord cu organizaţiile monarchiste şi comuniste pentru ca Germania să nu plătească despăgubilire datorite. In urmă s'a convins toată lumea că nu despre un bluff era vorba. Atunci când se distrug zeci de kilometri de cale ferată, se zvârl în aer poduri, se distrug fabrici, monumente, clădiri publice şi se confiscă depozitele în aur ale băncilor de stat şi particulare numai poate fi vorba de complicitatea guvernului german.

Un guvern nu poate pune la cale distrugerea ţărei, a cărei răspundere o are. Simultaneitatea izbucnirei mişcărei în centre atât de depărtate unele de altele, demenstrează existenţa de centre comuniste care în urma ordinului primit au fermentat dezordinea.

Mijloacele de care dispun numeroasele misiuni bolşevice se-

crete şi oficiale, au uşurat moral sarcina comuniştilor germani. Lenin urmăreşte ca prin bolşevizarea germaniei să intre în stăpânirea unei bogate ţări industriale, cu ajutorul căreia speră să-şi refacă industriile şi căile de comunicaţie distruse. Stăpânind Germania, Lenin va ameninţa cu mai multă eficacitate decât prin radiograme de elocvenţă revoluţionar bombastică Franţa şi Anglia.

După cât se pare însă guvernul german e hotărât să întrebuinţeze toate mijloacele pentru a înăbuşi în sânge mişcarea comunistă. Pentru aceasta a făcut apel la ingineri intelectuali, burghezi şi ţărani cari au răspuns în număr mare. Tunurile sunt servite de ingineri ca şi tankurile şi automobilele. Escadrile de aeroplane samănă proectile otrăvite în massele revoltate. Luptele crâncene continuă cu inverşunare. Greva generală începută, a eşuat. In mai toate oraşele soarta comuniştilor, de şi mai luptă încă, e hotărâtă: vorfi învinşi.

Incă odată tentativa bolşevică de a pune mâna pe Europa centrală, va eşua şi pe această cale, i se va demonstra lui Lenin că barbaria stepelor Asiei centrale nu are ce căuta în Europa.

(Urmare din art. Episcopia Clujului de pe Pag. I.)

tate culturală se desfăşura tăcut dar rodnic, pentru a ne da peste veacuri de răbdătoare credinţă şi *unitatea politică*. Şi se pare că-i mână lui Dumnezeu, care înalţă iarăş episcopia Vadului sub domnia gloriosului nostru Rege, vrednic învietor al zilelor lui Ştefan cel mare urzitorul evlavios al ctitoriei de pe malurile Someşului. Astfel nu ne îndoim, că episcopia Clujului va face să strălucească din nou tradiţia religioasă a sfântului dela Putna, creind în norodul Ardealului o ortodoxie sigură şi binefăcătoare, menită să întărească prin forţa ei culturală unitatea naţională a neamului românesc.

Intre Italia şi România

— Foloasele unor relaţiuni culturale —

Roma, 25 Martie

Italia şi România au stat cu mult mai departe una de alta decât cum ne-am aştepta după legăturile noastre de înrudire, după fraţia de arme, şi aspiraţiile culturale şi politice atât de apropiate. Ori, judecând după manifestările superficiale şi zilnice, pe care le poate observa orice trecător în presa italiană se vorbeşte mai mult despre apropierea italo-ungurească despre preocupările cehoslovace, decât de ceea ce ne-ar interesa pe noi mai de aproape. Ori Italia, care are o industrie paralelă şi rivală cu a Boemiei ar trebui să ne caute mai bine pe noi.

Dar în fine aceste sunt lucruri de un folos practic, cari în vremurile de azi îl privesc pe comerciant. Pe noi ar trebui să ne importe legăturile culturale, şi aci vedem acelaşi neglijenţă. Numărul Danezilor, spre exemplu, cari cercetează relicvele Romei, e neasemănat mai mare decât al Românilor, interesul lor e mai mânc, mai trainic şi cu mult mai multiplu. Intâlneşti nu numai perechi îndrăgostite în voiaj de nuntă şi căutători de senzaţii superficiale, ci profesorii şcolilor provinciale, de multeori cu elevii lor, intelectuali profesionişti, şi intelectuali de rând, cari nu vor să piardă din viaţă o zi — pe care o scot din proza monotană a traiului lor — fără au macăr o clipă în viaţă, care luminează trainic şi atunci, când să pierd în numărul celor nenumăraţi, sub ceriul monorit în ţările departe.

Pe Români îi importă mai mult Italia, decât ar trebui să-i imporfe pe Scoţieni sau Finlandezi. Nu e ea mai aproape fizic şi sufleteşte de noi decât oricare altă ţară?

Monumentele, edificiile bătrâne şi tot ceeace poate fi comora unui muzeu, se găsesc aci adunate ca în nicio altă ţară pe pământ. Şi acestea sunt aşa de apropiate de noi, căci pornesc dela strămoşii noşri, Romanii. Columna lui Traian aşezată în mijlocul Romei ar trebui să ne atragă pe toţi, cum atrage soarele viaţa, căci poveşte zămislirea noastră ca o piatră vie, rămasă din ceasul când ne-am născut.

Românilor le place să serbeze ziua în care s'au născut. Românii ţin cu drag multe sărbători naţionale, dar ei nu vin niciodată să celebreze sărbătoarea unui neam, ce-şi are monumentul în stâlpul de triumf al lui Traian. Măcar că merită s'o vadă orice om, de poate odată în viaţa sa.

Ct.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

ECOURI

Opera unui mare pictor

Jean-Paul Laurens, marele pictor, francez a cărui moarte, am anunţat-o la timp, lasă după el o operă considerabilă în care, pe fiecare pânză, jocurile culoarei complectează sensul intim al desemnului.

Pictor istoric, pictor religios, el a dat numeroase tablouri cari s'au succedat cu o regularitate care a dovedit o muncă fără răgaz, nelăsată în voia inspiraţiei.

Gustul preciziunei, al culoarei expresive, al purpurei, al costumelor decorative, al decorurilor somptuoase, l-a făcut să caute pitorescul din toate epocile şi să prefere sentimentului compoziţia.

Un tablou de Rembrandt la Iaşi

Pictorul Cosmovici vizitând biblioteca d-lui A. C. Cuza a găsit un tablou pe care-l consideră a fi o lucrare originală a lui Rembrandt.

Aces tablou a fost adus pe vremuri de către d-l A. C. Cuza de când se afla la Bruxelles.

Tabloul va fi adus la Bucureşti spre a fi examinat de comisiunea de specialităţi.

Deschiderea congresului studenţesc internaţional

In ziua de 31 Martie s'a deschis la Praga Congresul internaţional studenţesc. Au asistat Beneş, ministrul externelor şi Surba, ministrul instrucţiunei publice. Beneş a urat congresiştilor bun sosit din partea preşedintelui Massarik. Au fost de faţă reprezentanţi al studenţimei din Aglia, Franţa, Belgia, Spania România, Finlanda, Olanda, Jugoslavia, Elveţia, Sueda Norvegia, Polonia, Ungaria, Mexic şi India.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE şi PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Cetiţi „Infrăţirea“

Viaţa ştiinţifică

O interesantă teorie asupra originei Cancerului

Doctorul Reynés din Marsilia a făcut la Academia de Medicină din Paris o comunicare în legătură cu observarea unei bolnave atinse de cancer neoperabil al sânului, bolnavă la care s'a constatat, după ablaţia chirurgicală a ovarelor, cicatrizarea ulcerelor canceroase, scăderea tumoarei şi transformarea totală a stărei generale.

Acest fapt e cu atât mai interesant cu cât luminează chestiunea importantă a originei cancerului. Fiind dată acţiunea cunoscută a secreţiunilor ovarului asupra desvoltărei sânilor, ne putem întreba dacă aceste secreţiuni devenite prea abundente sau modificate într'un sem patologic, nu sunt cumva capabile să atâţe în mod anormal desvoltarea celulară şi s'o orienteze spre cancer.

Avitaminoza şi inaniţia.

De câţiva ani studiul vitaminelor şi al rolului lor în alimentaţie pasionează un mare număr de savanţi.

D-l A. Lumiére stabilise deja că vitaminele acţionează ca excitatoare ale glandelor cu secreţie externă şi că lipsa lor în regimul animalelor le făcea să moară de inaniţie. Totuşi ei cugeta, şi recente experienţe au dovedit acest lucru, că accidentele polinevritice şi cerebeloase atribuite avitaminozei nu sunt un efect al acesteia.

In adevăr, supunând porumbeli unui regim de hrană insuficientă dar bogată în vitamine, a obţinut accidentele paralitice şi cerebeloase cari erau atribuite absenţii vitaminelor.

Reforma învăţământului după războiu

— Conferinţa D-lui Dr. Hurmuzescu —

Din ciclul naţional de conferinţe organizat de Universitatea liberă, din Bucureşti d-l profesor dr. Hurmuzescu a vorbit Joui 31 c., despre „Energiile intelectuale şi sufleteşti ale României întregite".

In conferinţele precedente, d-sa a arătat puternicele energii şi imensele bogăţii naturale ale ţării noastre. Utilizarea lor sistematică şi ratională nu se poate face decât prin munca pricepută a omului.

Incă din timpul războiului, în Franţa şi Anglia s'au studiat şi s'au realizat reformele necesare pentru a ridica învăţământul general şi mai cu seamă pe cel profesional distanţat de cel german printr'o mai puternică organizare experimentală.

In acest scop, s'au creat în aceste ţări Institute şi laboratoare mari pentru ştiinţele experimentale şi aplicate în vederea cercetărilor ştiinţifice şi industriale.

Pentru măsurile de unificare şi consolidare a României întregite, se impune o reviziuire a învăţământului nostru care în general este prea abstract: nu porneşte dela realităţi.

Invăţământul superior nu este încă naţionalizat: prea mulţi tineri îşi caută pregătirea lor ştiinţifică sau technică în şcolile străine din cauza lipsei de material didactic, lipsei de instalaţiuni experimentale şi de laboratoare suficiente.

Universităţile noastre, prevăzând încă înainte de război importanţa ştiinţelor aplicate, au organizat acest învăţământ în Institute cari actualmente sunt în plină desvoltare.

Când aceste instituţiuni de învăţământ universitar — Institutele — vor fi înzestrate cu mijloacele materiale şi experimentale suficiente vor putea da absolvenţilor lor o pregătire technică specială inginerească de o aplicaţiune imediată pentru desvoltarea, întărirea şi naţionalizarea diferitelor ramuri de activitate industrială putând fi puşi alături de absolvenţii celor mai renumite şcoli technice din străinătate.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII:
Luni, Marţi, Miercuri Joi, Vineri.
„IMBLÂNZITORUL SUFLETELOR"
Partea II.
Sâmbătă, Duminecă:
„FEDORA" (Dramă de Sardou cu Francisca Bertini.
CINEMA URANIA:
Miercuri. Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea II.
(Cosciugul Gol).
Duminecă:
„DAMA CU PERLE"
(Dramă romantică). In rolul principal Vittoria Lepanto.
CINEMA APOLLO:
Luni, Marţi, Miercuri, Joi:
111.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Little Fox"
(Dramă detectivă.)

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

„O nemuritoare"

Se spune că Academia belgeană de limbă şi literatură franceză ar avea intenţiunea să aleagă printre membrii săi pe Contesa de Noailles, rupând în fine cu o tradiţie care a interzis femeilor să fie „nemuritoare."

Faptul acesta merită o atenţie deosebită, deoparte fiindcă aceasta ă o nouă victorie a feminismului, de altă parte fiindcă persoana care face obiectul acestei chestiuni este totuşi o Româncă.

Contesa de Noailles, purtătoare a unui vechi şi ilustru nume francez, este o Brâncoveancă. Dacă, din motive pe care nu voim să le considerăm ca umilitoare pentru amorul propriu naţional, aristocrata poetă a preferat să mărturisească că e de origină greacă, noi o socotim, poate împotriva voinţei sale, drept ceea ce n'a încetat de a fi chiar în parizianismul unei opere poetice alese: o fiică a pământului nostru românesc.

Când Contesa de Noailles şi-a publicat primele ei poezii, lumea literilor a primit-o cu uimire şi neîncredere. Erau în poemele volumului *Le coeur innombrable* fructe precoce şi îmbătătoare care dedeau nădejdile unui talent măreţ dar care lăsau nedumeriţi pe cei cari nu înţelegeau cum inima unei foarte tinere străine, venită de departe, poate vibra la unison cu inima franceză, îmbrăţişând cu atâta armonie tradiţiile, geniul, însuşi pământul Franţii. In curând glasul acesta, aşa de apropiat de natură, care punea în uriaşul concert liric un fior frăţesc, o notă vibrătoare şi nouă, fermecă. Toţi îl socotiră însă ca o întâmplare, un fapt izolat, o înflorire a unei plante sălbatice sub imboldul sevei primăvăratece, sub mângâierea soarelui cald; o întâmplare care nu se va mai repeta.

Şi totuş minunea s'a repetat. O nouă culegere de poeme, *L'Ombre des Jours*, a venit cu manifestarea unei sensibilităţi noui aspre, zvânturate, să ofere bogăţia unei recolte neasămuite, Cucernica panteistă, adoratoare în deosebi a lui Priap, zeul grădinilor, poeta a scos din antica-i chitară dionisiană acorduri nedisciplinate. O versificaţie de cadenţă şi ciocănire, de graţie şi asprime, care nu se teme nici de hiatus nici de rima prin simplă asonanţă; Senzaţii rafinate, epitete delicate, sinceriţăţi îndrăzneţe, licenţe aristocrate: iată ce aducea poeta aceasta care se extazia pătimaş în faţa întunecatului mister al vegetaţiei, în faţa unei roze sau unei crăci cu fructe „umflate de sucul august al pământului", care arăta o tristeţe epicuriană înfaţa goanei anotimpurilor şi scurtimei vieţii, care se grăbea să înţeleagă şi să se bucure de ora care piere, care se refugia în concepţia păgână a Universului, în seninătatea antică, după ce atingea discret toate fibrele inimei omeneşti.

Publicul aştepta însă opera definitivă, complectă. Aceea fu *Les Eblonis-sements*. Entuziasmul pe care l'a aţâţat noua culegere de poeme nu a fost de comandă. Snobismul nu şi-a amestecat nota falşă — aşa cum se mai afirmă de unii — la admiraţia pe care a provocat-o manifestarea aceasta a unui talent devenit mai grav, mai potolit în inspiraţia unei cugetări puternice şi fecunde din care curg versuri adânci şi sonore a căror muzică trece la posteritatea şi în care domneşte o putere de descriere pe care unii critici au socotit-o ca negalată în literatura poetică dela Victor Hugo încoace.

De atunci, Contesa de Noailles şi-a desăvârşit talentul. Opera sa, care ar putea purta ca epigraf chiar acest vers al poetei: „Vin cu braţele încărcate de toată iubirea din lume", a trecut limitele patriei sale de elecţiune şi n'a încetat să călătorească spre orizonturi tot mai vaste. Astfel că fruntea ei, pe care unii au pus diadema bizantiuă, iar alţii cununa de frunze de salcie a hamadriadelor, ar purta cu mândrie laurii pe care ar voi să-i ofere ca omagiu membrii Academiei belgiane de limbă şi literatură franceză.

I. Dr.

Cronica politică

Guvern național? — Evenimentele cari se petrec actualmente în Ungaria au provocat în orientarea politicei noastre interne, unele comentarii cari nu pot rămâne neînregistrate. Ziarele cari susțin punctul de vedere al „opoziției naționale" vorbesc despre necesitatea unui guvern național, care să reprezinte un front comun al tuturor partidelor politice din România, față de primejdia pe care ar reprezenta-o uneltirile monarhiste dela Budapesta. Ar fi nevoie cu alte cuvinte, de un armistițiu intern, care să lase posibilitatea unei „uniuni sacre".

Fără îndoială, apelurile unei părți din opoziție, în favoarea unui guvern național, pornesc dintr'o apreciere exagerată a situației. N'ar trebui să se piardă nicio clipă simțul de prețuire a proporțiilor fiecărui evenimeut. Încercările de a instala din nou pe fostul împărat Carol, pe tronul Ungariei, nu sunt în măsura ne alarma atât demult, încât să recurgem la soluții politice cari sunt proprii numai momentelor de grea cumpănă.

Stările de lucruri din Ungaria nu sunt făcute să pretindă o mobilizare „în acest scop", a forțelor noastre naționale, lăsându-se la o parte preocupările consolidărei noastre interne. În schimb, putem subînșela încă odată stăruința cu care unele cercuri ale opoziției găsesc noui motive pentru a vorbi despre un guvern în care să participe toate partidele. E încă o dovadă că și evenimentele externe sunt socotite tot ca o pârghie în vederea venirei la putere.

Activitatea Băncii Naționale în Ardeal

— Ce spune D-l Ion Bibicescu —

Ziarul **Izbânda** a obținut dela D-l Ioan G. Bibicescu, guvernatorul Băncii Naționale, interesante lămuriri asupra activității desfășurată până acum de Banca Națională a României în ținuturile desrobite precum și asupra noului plan de activitate viitoare.

Iată în rezumat declarațiile d-lui Bibicescu.

Instituțiilor economice ale fraților noștri dezrobiți cari merita toată dragostea și sprijinul nostru le-am făgăduit cu dragă inimă concursul cel mai larg al Băncii Naționale și procedând astfel, sunt convins că am avut asentimentul nu numai al consiliului general al Băncei, dar și al tuturor acționarilor și as putea spune chiar — al tuturor bunilor români.

„Nu de acum Banca Națională și-a dat sprijinul fraților noștri de dincolo de Carpați. Înainte de război chiar am deschis credite mai multor bănci românești de acolo. Nu a fost — pot spune — instituție românească având de scop dezvoltarea culturei și a sentimentului național care să fi solicitat ajutorul nostru fără ca noi să nu i'l fi dat.

Nu este suferință românească la căreia căruia să nu fi contribuit.

Datorită vitejiei soldatului român și patriotismului mai presus de orice laude al fraților noștri, ceasul dezrobirei a sunat în fine Idealul sfânt pentru care am început lupta acu o jumătate de veac alături de C. A. Rosetti, Ioan Brătianu și marii noștri patrioți s'a împlinit.

Banca Națională a României care prin ajutorul său financiar a contribuit atât de mult la posibilitatea Victoriei va fi și acum la postul de onoare în greaua luptă de consolidare economică menită a desăvârși unificarea noastră națională și a ne asigura independența economică fără de care — precum prea bine s'a spus — independența noastră politică câștigată cu sângele eroilor noștri nu poate fi de cât iluzorie.

Din primul moment am făcut tot ceia ce ne stă cu putință în acest scop. Oraține Băncei Naționale s'a putut înfăptui în condițiunile cele mai satisfăcătoare greaua operațiune a schimbului coroanelor și a rublelor, de o importanță atât de vitală pentru marile noastre ținuturi. În cursul anului curent am acordat în Ardeal credite pentru 40 milioane și la congresul economic mi s'a adus mulțumiri pentru această inlesnire.

După cum știți Banca Națională a înființat de curând sucursale în 11 orașe principale din Ardeal, la Brașov, Sibiu, Arad, Oradea Mare, Timișoara, Cluj, Sighetul Maramureșului și altele.

Banca își va începe de acum în mod intens activitatea sa directă și sănătoasă în acele ținuturi.

În orașele de acolo majoritatea populațiunei este încă de alte naționalități și comerțul și industria sunt asemenea în cea mai mare parte în mâinile lor. Nu putem desigur îndepărta pe acești comercianți și industriași dela creditul ce trebuie dat pieței, va fi însă indispensabil să ne dăm seamă dacă acei ce solicită creditul nostru păstrează legături cu instituțiunile din țările dela cari au fost dezrobite ținuturile românești și dacă au ca țintă sub ordonarea comerțului s'au industriei pe cari ei o exercită intereselor străine.

Acele întreprinderi însă în cari majoritatea capitalului și a diriguitorilor vor fi românești, în cari — după cum s'a spus se vede bine că străinul este în casa noastră românească, iar nu noi în casa străinului, se vor socoti ca întreprinderi naționale și, ca atari, vor avea întregul concurs al Băncii Naționale.

O întreprindere care se preocupă serios de propășirea economiei noastre naționale are tot sprijinul Băncii Naționale, căci caracterul principal al instituțiunii noastre este tocmai acela de instituțiune economică națională.

Vom încuraja inițiativele naționale vom căuta a împinge către o viață economică națională elementele tinere românești și vom întări prinsprijinul nostru instituțiunile românești fie create în acele regiuni fie instituite în vechiul regat și cari și-au întins activitatea acolo.

Ne vom feri însă a face șovinism ci numai românism, dar un filo românism rațional, având grija de a sprijini orice acțiune românească sănătoasă, orice activitate a unui român îndemnată spre bine.

Revista presei germane

Între Șvabi și Maghiari

Sub titlul „Maghiarii și noi" citim în ziarul „Lugoscher Zeitung":

„Crearea organizației noastre populare a adus rezultate care ne bucură. Certurile au încetat, partidele își fac reciproc propagandă ascunsă. Ne-am întărit și spiritualmente căci am creat un fapt rar la Germani: ne-am unit. Presa română și cea maghiară ne-au arătat ca comunitatea noastră poporală este un factor care cu trebue socotit.

Ziarului „Temesvári Hirlap" îi pare însă rău că organizarea germană s'a făcut fără maghiarime. Ziarul afirmă că simpatia Maghiarilor pentru Germanism rămâne iubire neîmpărtășită, și că Germanismul își urmează cărarea proprie. Maghiarii așteaptă însă clipa când noi le vom întinde mâna.

Aceste expuneri ne satisfac deoarece tocmai „Temesvári Hirlap" caută apropierea. Trebue să constatăm însă că tocmai aceste ne fac să fim precauți."

Trecând la critica pildei trecutului, care n-a dovedit nici simpatii nici iubire pentru Germani, ziarul german spune că timp de zeci de ani conducătorii șvabi erau atacați mereu, și tocmai ziarul „Temesvári Hirlap" era acela, care cerea măsuri aspre și atâța procuratura contra Șvabilor. Ca document aduce cazul întâmplat la 22 August 1906, când justiția a adus o sentință la care a contribuit și numitul ziar.

„Dar — continuă articolul — acestea sunt lucruri uitate. Însă și în timpul din urmă „Tem. Hirlap" a scris articole tendențioase contra noastră. Poate că au fost informațiuni greșite, însă politica sinceră ar fi cerut rapoarte precise și clare asupra noastră.

Iubire mare nu ne-au arătat și alte ziare, ca „Aradi Hirlap" și „Ellenzék" cari atacă pe conducătorii sași în mod infam. Excepție face „Keleti Ujság" pentru care motiv este atacat de ziarele „Tem. Hirlap" și „Ellenzék". Nu prea se simte bunăvoință din partea ziarului „Tem. Hirlap". Nu ne opunem însă unei simpatii, căci noi suntem tocmai acei cari dorim să trăim în pace cu celelalte naționalități. Pentru aceasta trebue însă simpatii reale. Întâi de toate să nu se amestece în chestiunile germane, să nu ni se acuze conducătorii și să nu ni se dee sfaturi bune".

Terminând, ziarul spune: Înclinăm pentru pace, să ne trateze însă cu bunăvoință, și întâi de toate, să nu se amestece nimeni în chestiile noastre interne, să ni se lase desvoltarea liberă și să nu se caute a ni se vitregi copii. Nouă ne este indiferent de tot cine organizează Maghiarimea.

„Ne rezervăm clipa colaborării pentru o politică comună, deci nu ne manifestăm pro și nici contra pretențiunilor juste ale Maghiarilor.

XXXXXXXXXXXX

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

XXXXXXXXXXXX

Congresul partidului național-liberal din județul Sătmar

Marți, 29. Martie a avut loc în Baia-mare congresul partidului național-liberal din județul Sătmar, cu care ocazie a fost inaugurat clubul național-liberal din acel oraș.

Au luat parte un număr însemnat de delegați din partea comitetelor comunale din județ. Au sosit numeroase telegrame de aderare din partea multor fruntași împiedecați a lua parte în persoană. Au fost de față membri de ai partidului din toate clasele societății, advocați, medici, preoți, profesori, învățători, comercianți, agricultori, etc.

Congresul s'a deschis la ora 12, sub președenția d-lui dr. Teofil Dragoș, fost deputat și avocat în Baia-mare. D-sa în cuvântarea de deschidere a făcut o expunere asupra activității partidului național-liberal dela înființarea lui și până în prezent, a analizat situația politică actuală și a arătat rolul pe care e chemat să-l joace partidul liberal pentru curățirea vieții publice și consolidare României Mari.

După cuvântările d-lor dr. Tiberiu Gruescu, fost procuror în Satu-mare, Ion V. Crețoiu și dr. Ioan Tibil avocat în Șomcuta-mare congresul a primit statutele organizării județene și a procedat la alegerea comitetelor conform statutelor.

Au fost aleși în comitetul județan: președinte dr. Teofil Dragoș fost deputat, avocat în Baia-mare, vicepreședinți: Ioan Șavanyu și dr. Artemiu Caba, avocat în Satu-mare, secretar general: dr. Ștefan Cherecheș, casier Augustin Tibil, și încă 60. de membrii din toate păturile societății de pe întreg teritorul județului.

În delegația permanentă au fost aleși d-nii: Ion Gheție, fost director al liceului din Năsăud, fost deputat român în dieta ungară, dr. Ioan Șuta fost magistrat, dr. Tiberiu Gruescu fost procuror din Satu-mare, dr. Aureliu Pop din Careii-mari, dr. Vasile Sălăgian și dr. Dumitru Crăciun avocați din Săini, Aurel Dragoș protopop din Vama, Alexandru Mirijan preot din Cătinești, Dumitru Ciorte preot din Dumbrăvița, Nuț Rus agricultor din Tămaia, dr. Ioan Pașcha preot din Remetea, dr. Ioan Tibil, avocat și Ștefan Pop, director școlar din Șomcuta-mare și Ananie Chereches, contabil din Chiuzbaia.

După terminarea actului de alegere congresul cu mare însuflețire a aprobat trimiterea următoarei telegrame către șeful partidului:

Domnului Ioan I. C. Brătianu
șeful partidului Național Liberal
București
Strada Lascar Catargi 5.

Comitetele comunale național liberale din județul Sătmar întrunindu-se astăzi în orașul Baia-mare spre a alege comitetul județan și delegația permanentă congresul județan — prin comitetul său ales — esprimă cu acest prilej Dvoastre, celui mai vajnic apărător al drepturilor neamului românesc, sentimentul de admirație, făuritorului României Mari omagiul de respect și deplin devotament, apărătorului dreptului țărănilor — celui care a introdus în constituție adevărata democrație — dorința de a-l vedea încurând în fruntea treburilor țării, pentru integrala realizare a politicei Dvoastre adevărat naționale.

Președintele Comitetului Județan:
Dr. Teofil Dragoș.

Congresul județan a dat depline puteri comitetului județan, că în vara acestui an să aranjeze festivități în centrele județului cu ocazia comemorării a 100 de ani dela nașterea marelui Ioan C. Brătianu.

Congresul s'a închis la ora 3. d. m.

Intrunirea Cetățenilor din Cluj

Cuvântările D-lor Aurel Isacu, V. Onișor, Socol, P. Poruț, Em. Hațiegan, V. Popescu, Bogdan-Duică. — Mojunea.

Eri a avut loc în sala „Reduta" din Cluj o mare întrunire publică convocată de partidele din Federație pentru a protesta contra abuzurilor și ilegalităților săvârșite de actualul guvern.

Adunarea a fost prezidată de D-l Aurel Isacu senator, care deschizând întrunirea, urează bun venit cetățenilor, arătând că scopul acestei consfătuiri este de a protesta contra abusurilor și ilegalităților săvârșite de actualul guvern.

Dă apoi cuvântul D-lui Profesor universitar V. Onișor. Ne-am adunat aici, începe oratorul, să ne spunem și noi cuvântul, acum când constituția României mari este în pericol. Cetățenii trebuie să se miște și să ceară hotărât guvernului să reintre în constituție și legalitate.

Guvernul, nu are dreptul să facă legi, singur parlamentul are acest drept. Actualul guvern a călcat această normă constituțională și face legi fără parlament, și ce e și mai grav, e că nici măcar aceste legi făcute de el nu sunt aplicate.

Oratorul protestează foarte energic contra desființărei legilor vechi aplicate în Ardeal.

Arată enormele ilegalități și abuzuri, săvârșite de d. Argetoianu și condamnă procedeul anticonstituțional al acestuia de a face să se voteze legi prin suprimarea cu forța discuției. (Intreaga sală izbucnește în huiduieli și strigăte de („jos Schuller"). Termină cerând întronarea legalității și a cinstei în conducerea țărei.

D-l Socol, deputat al Clujului face un istoric al înlăturărei dela guvern a cabinetului Vaida și înșiră toate mijloacele întrebuințate de partidul poporului pentru a pune mână pe putere și pentru a-și forma o majoritate în parlament.

Printre numeroasele ilegalități de care s'a servit actualul guvern în alegerile trecute, oratorul citează: anularea ilegală a voturilor, forțarea sub amenințări a funcționarilor publici de a vota pe candidații guvernului deținerea candidaților din opoziție — falșificarea urnei — etc. Oratorul protestează contra tuturor actelor anticonstituționale săvârșite fără scrupul de actualul guvern și cere cetățenilor să-și dea seamă de drepturile și de datoriile lor.

D-l Poruț începe prin a arăta greșitura ce sa dat intereselor țărei prin înlocuirea dela guvern a cabinetului Vaida. Arată apoi cum prima faptă a guvernului Averescu a fost să promită alegătorilor marea cu sarea pentru ca mai târziu, după ce a devenit stăpân pe situație, să-și uite de toate promisiunile date. Trece apoi la reforma agrară hotărâtă de guvernul de azi și relevă caracterul reacționar pe care i l-a imprimat dl. Garoflid.

Mai departe, oratorul arată afacerile necurate ce s'au făcut de către unii oameni din guvern cu ocazia schimbului de coroane și insistă în deosebi asupra afacerii cu bonurile de tezaur. (voci Schuler! Argetoianu!)

Situația economică a ajuns deplorabilă: comunicații regulate și suficiente nu avem, o politică cinstită a comerțului și a industriei spre interesul țărei, nu s'a făcut nici odată de când este la cârma țărei actualul guvern.

Oratorul termină spunând că dacă vom continua să tolerăm și mai departe actualul guvern cu toate jafurile, abuzurile și ilegalitățile lui vom ajunge să cerșim.

D-l Prof. Hațegan — „Nu este nimic mai periculos pentru o țară ca atunci când cei de sus, sunt lacomi și nu-și cunosc datoria. Din dreptate izvorește adevărul și binele, și numai dreptate n'a făcut guvernul Averescu decând spre nenorocirea țărei a ajuns în capul ei.

Faceți-vă datoria de cetățeni cinstiți și aruncați dela cârma țărei pe păcătoșii care nu meritai să vă conducă. Intenția oratorului de-a face regionalism n'a găsit nici un răsunet în sală.

D-l Advocat Vasile Popescu, care vorbește în numele partidului țărănist din vechiul Regat, spune că aceasta nu e o întrunire a partidului național, ci a cetățenilor acestui oraș pentru a protesta contra încălcărei drepturilor cetățenești.

S'a comis un atentat în viața parlamentară. Fruntașii noștri, alesii cinstiți ai D-voastră, au fost excluși din parlament, pentrucă au avut curajul ca, spre binele țărei, să spuie fără înconjur adevărul. Oratorul protestează contra acestor unice și extrem de grave abuzuri.

Fiți uniți, termină oratorul, cu protestarea noastră, nu vă uitați datoriile de cetățeni care vă obligă să vă spuneți cuvântul atunci când sunteți loviți în drepturile D-voastră.

D-l Bogdan Duică, profesor universitar:

„Vreau să fiu mai liniștit pentru că sunt sigur că d-voastră veți mătura guvernul și fără ca eu să mă entuziasmez prea tare în cuvântarea mea. Inainte de războiu am fost o țară cu regim aristocratic și o mare parte din intelectualii noștri erau clientela celor bogați, pe când noi ceilalți am rămas săraci.

Parlamentul și administrația erau în slujba celor bogați. Cu toate astea trebue să recunoaștem că și partidele vechi au făcut mult bine pentru țară.

Oratorul arată că partidul conservator progresist care a părăsit multe din ideile vechi, ar fi fost de mare folos în parlamentele României-Mari, cel puțin pentru un riguros control. Șeful acestui partid d-l Marghiloman a spus că se impune o cât mai grabnică rezolvire a reformei agrare și prin aceasta s'a apropiat mult de partidul țărănist.

Trecând la partidul d-lui *Take Ionescu* oratorul remarcă marile calități diplomatice și sinceritatea politică a d-lui Take Ionescu. „Dacă acest mare om de stat sprijinește guvernul nu o face cu toată inima, numai pentru că este vorba de interesele țărei.

Trecând la partidul liberal, s'a observat dela început că oratorul se puse la tribună cu gândul de a se războiu cu acest partid, dar lipsa unor argumente serioase nu i-au îngăduit aceasta. Chiar citațiile făcute de orator dintr'o broșură a d-lui dr. *Creangă* relativ la împroprietărirea țăranilor au dovedit sentimentele democratice de care e însuflețit partidul liberal.

Dr. Creangă scrie în cartea sa că numărul țăranilor care trăesc în mizerie din pricina lipsei de pământ este îngrijorător de mare (5 din 6 părți a țărănimei noastre putrezește în mizerie) și că această situație, spre binele țărei, trebuie înlăturată.

Oratorul vorbind de d-l Vintilă Brătianu spune că îl respectă pentru că e un om cinstit muncitor, specialist recunoscut în problemele economice și mai presus de toate un sincer iubitor de țară.

Trecând la partidul țărănist autorul spune că e singurul partid, care poate lucra pentru binele poporului.

La urmă se dă citire următoarei moțiuni:

I.

Adunarea cetățenilor alegători din Cluj își exprimă adânca sa părere de rău că patria abia întregită este în acest moment sfâșiată de lupte pe cari însuși, guvernul le-a atățat și încă le atâța prin nesocotite fapte, cuvinte și gesturi. In special, regretăm că administrarea Ardealului se face într'un chip, pe care îl desaprobăm.

II.

Adunarea ține în special să accentueze că d-l ministru de interne de mult a trecut peste ultima limită, ce se poate îngădui unui înalt funcționar de stat.

III.

Adunarea regretă că în aceste lupte guvernul a făcut din călcarea constituțiunii o regulă și un spirijin al șubredei sale situațiuni.

IV.

Paralel cu provocarea de sus, s'a lăcut o politică agrară, care a nemulțumit tot vechiul regat; dacă legea agrară a Transilvaniei va avea același efect, va fi mai regretabil.

Noi cerem on. dd. senatori și deputați din Ardeal să aibe în deosebită băgare de seamă această lege.

V.

General este regretul că legile financiare nu au fost prezentate din timp și că bugetul nu poate fi cercetat serios de opoziție împiedecată sistematic de a lucra.

Imputăm ministerului, nu on. ministru de finanțe actual, că în Ardeal s'a practicat o politică financiară de pauperizare.

VI.

Primejdia, în care spiritul autocratic al guvernului a împins viața parlamentară, ne este o cauză de zilnică neliniște.

Noi, cetățeni liberi, nu putem admite ca trimișii noștri în parlament să fie socotiți ca inutili acolo unde, din deplina noastră încredere, s'au dus și unde, până acum, au avut atitudini aprobate de noi.

Din cauzele sus arătate, ne simțim îndemnați a ruga pe chiar M. S Regele fericit unificător al patriei, să deie desăvârșită atenție încercărei periculoase de-a discredita parlamentul, care este garanția libertăților și unicul mijloc, prin care voința noastră care să-și manifesteze hotărârile sale plebiscitare.

Consecventă cu aceste vederi, Adunarea declară că ședințele Camerei, dela care opoziția a lipsit, le socoate ilegale.

Pierzând încrederea în guvern, noi rugăm pe M. S. Regele să invite la muncă de concentrare pe toți bărbații partidelor în acest moment autorizate de popor.

In caz de împotrivire la sfaturile Coroanei, — date prin răspunsul la adresa Senatului — rugăm ca țara să fie consultată prin alegeri absolut libere, conduse de un guvern străin de partide și având acest unic scop: a mijloci poporului prilejul de a-și spune, în perfectă libertate, cuvântul său de bază.

Această moțiune e primită cu aplauze unanime după care publicul se răspândește în ordine.

S. P.

INFORMAȚII

Guvernul nostru este în tratative pentru exportul unei mari cantități de porumb în Anglia, cu plata în lire sterlinge.

Prin efectuarea acestui export statul român va plăti cu o cotă din valoarea totală, cuprinsul datoriei noastre publice în Anglia, iar cu restul se va răscumpăra lefi, cari se află pe piața Londrei.

■

Guvernul nostru a comunicat legațiunei noastre din Londra ca să refere dacă guvernul englez e dispus să primească, pentru plata cuponului datoriei noastre în Anglia, petrol și produse petrolifere, din care avem un stoc disposibil, cu prețul pieței mondiale.

■

Biró Andor, Manufactură Engroș, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

■

D-l general de divizie Lupescu, comandantul trupelor de est, a dat cu prilejul trecerii armatei pe picior de pace un ordin de zi în care, între altele, spune foștilor săi ostași:

„Baionetele voastre întinse în lungul Nistrului, au servit ca paratrăznete în contra furtunei ce începuse pe frontul nostru.

„Mulțumită vouă ne bucurăm astăzi de liniște.

„Plecând din capul vostru vă mărturisesc mândria ce am avut de a fi fost șeful unor viteji. Iau cu mine o admirațiune desăvârșită pentru virtuțile voastre ostășești și românești și vă las în schimb toată dragostea și mulțumirea mea.

„Rămâneți cu baioneta la armă, cu ochii înainte, iar cu gândul și sufletul spre Tron țară și neam.

„Apărați averea fraților din Basarabia și Bucovina și lipiți și mai tare sufletul vostru de al lor.

„Așa vom fi și mai tari".

Ofițerii școalei de aplicație a Artileriei din Timișoara au început o călătorie de studii în orașele mai mari ale Ardealului. Ei au vizitat până acum Aradul și Oradea-Mare.

■

S'a dat ordin tuturor școlelor statului să scutească de plata oricărei taxe școlare pe orfanii din războiu.

■

Printr'un ordin telegrafic sosit la Direcțiunea regională C. F. R. se prelungește valabilitatea carnetelor cu reducere pe C. F. R. până la 31 Mai a. c.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, lichieruri, renumita țuică de Văleni și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staționar prospătează corpul obosit ogelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

■

Secretariatul comisiunei regionale de transportu i pe C. F. R. din Cluj s'a mutat în calea Victoriei 10. Orice cereri privitoare la transport se vor adresa acolo.

Direcțiunea internatului liceului de fete „Regina Maria" va aranja în 7 și 14 Aprilie două reprezentații la Teatrul Național în matineu dela ora 3—5, în folosul fondului de escursiuni și a orfanilor de războiu. Program: 1. St. C. Alexandru: „Crai Buturugă," piesă alegorică în 3 acte. 2. M. Popescu și Bogdan: „Artistele" comedie într'un act. 3. Declamări și tablouri alegorice. 4. Dansuri: Romana, Ana Logojana, Ardeleana, Hora. Va cânta muzica militară. Bilete sunt de vânzare la librăria Anca.

■

Secretariatul general al Finanțelor dă zilele acestea o circulară privitoare la retribuțiunile personalului Gardei Financiare din Transilvania.

■

Secretariatul general al internelor a dat prefecturilor de județe un ordin prin care se oprește intrarea în județ a cerealelor pentru care nu s'au căpătat autorizațiuni în regulă. Aceasta în vederea speculei.

■

Sâmbătă dimineața a avut loc la Brașov întrunirea organizată de „Opoziția națională" pentru a protesta contra guvernului. Au luat cuvântul protopopul dr. V. Saftu, dr. Mihai Popoviçi, dr. Voicu Nițescu, dr. Aurel Dobrescu.

La urmă s'a aclamat o moțiune.

■

S'a deschis de nou *„Restaurantul orașului"* în administrație românească, strada Regina Maria Nr. 16. Mâncări gustuoase, beuturi excelente, serviciu culant. Prețuri moderate. Ne rugăm de sprijinul binevoitor al marelui public.

Probleme sociale

Conferințele de „Dinamică sociale" ale prof.. Dr. Dan Rădulescu. — Factorii determinanți evolutivi ai morale. —

D-l prof. dr. Dan Rădulescu a ținut Sâmbătă a șasea conferință din ciclul de prelegeri de „Dinamică socială".

După ce conferențiarul arată că în fizică și chimie e nevoe de consumarea unui material pentru a avea loc o manifestare dinamică, face analogie într'un fenomen de acest soiu și fenomenul vital, demonstrând că trebuiește un consum de energie sub o formă s'au alta, pentruca viața să persiste, și aceea sursă de energie este mediul exterior. Pe măsură ce energia se consumă, organismul animal trebuie să ia hrana sa din mediul exterior.

Ca viața să persiste, trebue ca în structura individului viu, să fie anumite detalii anatomice și fiziologice, al căror ansamblu constitue integrala condițiilor structurale de existență; dacă într'un asemenea mecanism, unul din factorii activi se detrachează întreg complexul suferă.

Cu toate că Darwin pune la baza vieții lupta pentru existență, spețele animale nici nu au pierit, nici nu au evoluat prin această luptă. Odinioară erau pe pământ animale uriașe, ce au apărut și au dispărut la perioade repetate, fără să aibe dușmani de temut; factorul principal al dispariției lor este evoluția lor greșită. In viața unei spețe, prin fenomene numite de biologi mutațiuni, anumite instincte corespunzătoare unor detalii structurale pot să dispară, atrăgând după sine o degenerare și chiar o dispariție a speței.

Este bine să stabilim ce este utilitatea biologică și selecțiunea. Sunt instincte ce duc unele animale la pieire; așa un instinct, un clișeu de activitate moștenit sau căpătat, poate fi util unei spețe, fiind în același timp distrugătorul altcia. Numim utilitate statistică raportul între numărul de cazuri efectiv utile, și cele distructive.

Dacă bilanțul utilității statistice e negativ, dacă utilitatea unei dispoziții e rea, spețele ce o posedă dispar, înlocuite de altele. *Lupta contra mediului e factorul ce decide de existența cât și de persistența unei spețe și a indivizilor.* Se înțelege însă, că atunci când într'un mediu anumit, numeroși indivizi de aceeași speță concură, capătă dispoziții structurale pentru a lupta între ei.

Posedăm un capital de dispoziții organice, de clișee structurale, așa că îndeplinim condițiile de existență momentană. Ca individul să persiste trebuie să mai aibe o serie de detalii structurale necesare conservărei speței, de-

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 sí Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

Situația din Ungaria continuă să fie foarte nelămurită. După unele telegrame, regele Carol a luat conducerea Ungariei în urma loviturei de stat care a avut loc la Budapesta și a numit primministru pe contele Andrassy. Acesta ar fi instituit dictatura militară. Alte telegrame anunță că ex-împăratul Carol încă n'a ajuns la Budapesta și că primul ministru contele Teleky negociază cu regaliștii la Szombathely căutând să-i convingă a renunța la planul reînronărei lui Carol, fiindcă Antanta ar refuza în acest caz pe viitor orice sprijin Ungariei. In fine alte telegrame, acestea din sursă germană, anunță că ex-împăratul Carol a luat puterea în urma asigurărei lui Briand că Antanta afară de protestări platonice nu va face nimic pentru a împiedeca restaurarea Habsburgilor. Odată Europa pusă în fața faptului împlinit, nimeni nu va mai reacționa. In tot cazul acei chemați să reacționeze sunt vecinii Ungariei: Austria, Cehoslovacia, România și Jugoslavia.

Austria deocamdată s'a declarat neutră. Socialiștii și pangermaniștii acuză guvernul de slăbiciune pentrucă a îngăduit trecerea ex-împăratului Carol prin Austria. Monarchiștii austriaci, încurajați de lovitura de stat din Ungaria, se agită făcând o propagandă intensă în favoarea lui Carol și neașteptând decât ocazia pentru a-l readuce și la Viena. Socialiștii declară că se vor opune din toate puterile contra revenirei lui Carol, declarând la nevoe și greva generală. Pangermaniștii cari visau alipirea Austriei de Germania, își văd speranțele risipite și amenință să se unească cu socialiștii, dacă guvernul creștin-social nu va face declarații precise contra unei eventuale restaurări. Beneș, ministrul de externe al Cehoslovaciei a declarat că restaurația lui Carol este un *casus beli*. Guvernul sîrbesc a ordonat massarea de trupe numeroase la granița Ungariei, iar dl Take Ionescu a binevoit să desmintă în plină Cameră revenirea Habsburgului. Miniștrii Antantei la Budapesta au protestat energic pe lângă guvern. După câte știm însă protestarea va rămâne platonică și regele Carol va rămâne în Ungaria sub rezerva aprobărei Camerei.

---

talii ce nu se reduc numai la instinctul amoros.

Ca familia veche aceea a omului preistoric, ce trăia pe copaci, să persiste, trebuia ca tatăl și mama, pe lângă instinctul dragostei reproductive, să aibe și instinctul de dragoste a copilului. Acele animale, la care sociabilitatea față de soție și copii persista, erau cele mai tari, și mai puțin supuse distrugerii. Clișeele moralei vechi sunt asemănătoare clișeelor moralei moderne, fiind toate exclusiv clișee de persistență. Cu toate că sunt anumite clișee ce farmau moralitatea omului primitiv, clișee ce nu mai persistă azi, avem totuși moșteniri dela strămunii noștrii, de cari nu ne mai putem scăpa.

Intr'un domeniu în care omul primitiv vâna, și nu trăia decât prin vânătoare, nu puteau să-și asigure hrana zilnică, decât un număr limitat de indivizi, oricare alt nu ar fi cercat să se fixeze pe locuri ce hrăneau pe alții, era un dușman, și era drept să fie ucis.

Pe măsură ce condițiile de viață s'au schimbat, când lupta nu se mai dădea cu semenii, ci cu mediul exterior s'a desvoltat altă morală, tendința de-a se apropria optimul de condiții, de existență și persistență a indivizilor. Pentru acest lucru erau nevoe ca anumite condiții să fie satisfăcute: să nu se fure (problema proprietății și a muncei), să nu se ucidă (problema violentării), lucruri ce le găsim în morala lui Moise.

Morala condiționează structura socială, iar nu aceasta condiționează morala. Astfel popoarele nu au ajuns la o morală oarecare după ce au devenit colectivități agricole, ei observând anumite elemente de morală, au putut deveni agricole.

Toate caracterele viețuitoarelor se moștenesc, chiar anormaliile. Aproape fiecare individ are oscilații în dreapta sau stânga, cari în anumite cazuri tind să se perpetreze, mai ales când indivizii ca le au, se încrucișează reciproc, fapt ce duce la o degenerare. Astfel dacă s'ar însoți frații, elemente ce au anumite dispoziții structurale deviate în acelaș sens, ar concura la abatardizarea rassei, la o degenerescență crescândă. In vițele menești, ce persistă azi, dacă există o ură adâncă împotriva incestului, cauza o putem găsi tocmai în faptul că un atare procedeu ar duce la o distrugere biologică.

Morala se prezintă ca ansamblul condițiilor necesare ca individul să poată persista el, cât și speța sa, prin care activitatea sa să prezinte maximul de utilitate statistică. Conviețuirea în anumite împrejurări aduce o modificare organică corespunzătoare clișeelor morale ale individului. Cele mai active și mai stabile elemente ale mecanismului nervo-motor, instinctele, pot fi deviate, fie printr'o mutație spontană, fie printr'o educație corespunzătoare. Importanța actuală socială a acestor clișee instinctive de morală, fie chiar imorale azi, încă persistă și joacă un rol de frunte în mersul societății.

Există o colectivitate preistorică de indivizi, care trăiau în condiții de conlucrare, de catalizare a energiilor naturale, a acelora ce trăiau în tundre; erau însă în mod simultan o altă serie de regiuni, indivizi ce se desvoltau în alte condiții de morală, necesare și suficiente existenței lor. Nu toate populațiile primitive au împlinit condițiile unei aceleași morale; pe când unele erau încă canibale, altele se conduceau după morala lui Moise. Nesimultaneitatea desvoltării societăților, datorită în mare parte neindentității mediului în care a trăit, a avut pereusini ce se simt și azi, și din cauza ei este un desechilibru în modul normal de trai al omenirii.

La spețele animale cu o vădită slăbiciune fizică, față de altele, ca să fie la adăpostul pericolului, este nevoe de un fin simț auditiv, care necesită o veșnică stare de veghe, o cheltuială de energie. Cum însuși principiile energetice se bazează pe o cât de mare economie de energie, era nevoe la asemenea animale de un individ care să stea la pândă, individ care trebuia să aibe anumite simțuri mai desvoltate ca semenii săi, ce arăta o superioritate vădită. Aceste condiții ce le îndeplineau animalele cari trăiau în stare gregară, trebuiau să fie satisfăcute și de colectivitățile primitive umane.

Ginta, ce-și avea obârșia dela împreunarea unei perechi, trebuia să îndeplinească pe lângă condițiile morale în interiorul clanului și altele: organizarea a tot ceeace putea lupta și fugi, lucru ce necesita un cap căruia ceilalți îi datorau ascultare; capul asigura, prin disprețul de moarte dus până la sacrificiu, persistența speței. Morala gintei ducea astfel la conflict cu morala individuală, prin înfrângerea principiului conservărei vieții. Dominația bărbatului corespundea deci unor necesități ale persistenței clanului.

Ajungând la o viață agricolă, colectivitățile se pătrunseseră de morala dominației celui mai vârstnic și puternic. Ca această tendință să ducă la absolutism, era nevoe de intervenția selecției distructive: cei mici trebuind să suporte o societate, o clasă de asupritori autohtoni, care să-i apere de cotropitori, s'a ajuns la necesitatea de-a se supune unui șef.

Alături de această tendință s'au desvoltat sentimente ca orzoliul, mândria, demnitatea. Sentimentul de mândrie, prin căutarea renumelui este bastardarea simțului de conservare, al cărui derivativ era dorința perpetuărei numelui, a vieții de apoi; s'a renunțat la supraviețuirea individului pentru supraviețuirea numelui.

Absolutismul a dat state viabile cât timp se îndeplinea o condiție: un pact de reciprocitate determinat să existe (o populație productivă ce trebuia să hrănească o clasă parazitară, ce apăra pe factorii productivi.) Societățile absolutiste fatal ajungeau la războiu, și trăiau din războiu; și anume din războiu pentru războiu, și atunci se distrugeau dat fiind că războiul ca factor selectiv negativ, era imoral. Continua transformare a societăților a cauzat pe de oparte evoluția vălurită a statelor vechi, iar pe de-alta dispariția lor.

Din aceste considerații conferențiarul conchide că structura colectivităților și condițiile de viață determină în fiecare moment clișeele moralei absolute, care poartă în ea sancțiunea imanentă: pieirea într'un timp mai scurt sau mai lung a colectivităților imorale prin propria lor incapacitate de viață.

Reforma agrară la Cameră

După cum spune Viitorul, se pare că proectul de reformă agrară, votat de Senat, va întâmpina nenumăratele dificultăți în Cameră. Până acum, comisiunea însărcinată cu studierea acestui proect s'a întrunit de două ori și n'a putut încă să ia vre-o hotărâre asupra persoanei care urmează să fie numită raportar al legei. Doisprezece din cei 18 membri ai majorității, cari fac parte din comisiune sunt pentru o expropriere cât mai largă și în nici un caz pentru prețul votat în Senat.

Un grup de 40—50 deputați din majoritate, au înmânat d-lui general Averescu un memoriu, prin care cer:

1. Exproprierea să se facă pe cap de proprietar și nu pe corp de proprietate;

2. Maximul de priprietate să fie 100 hectare;

2. Maximul de proprietate să nu fie în nici un fel mai mare de cât cel regional din 1916 înmulțit cu 20;

4. Exproprierea să se plătească în numerar și cât mai repede și

5. Proprietățile care în ultimii 10 ani au fost arendate să se exproprieze complect.

Citiți „Infrățirea"

Omagiu eroilor naționale

— O statue în Cluj lui Avram Iancu —

Puterea unui popor stă, la un moment dat, în priceperea și tăria, cu care își strânge (aci s'ar putea generaliza termenul militar: își mobilizează) toate forțele. Intre aceste a, un loc de frunte îl ocupă forța morală, care constă în căldura și sinceritatea patriotismului fiecăruia, ca și'n credința nestrămutată că lupți, alături de conaționalii tăi, pentru o cauză dreaptă.

Pildele de eroism din trecutul neamului nostru, atât de trudit după libertate, dacă ar fi actualizate printr-o aducere aminte veșnic prezintă, ar fi un neprețuit autor. întărind încrederea în noi și mărindu-ne sentimentul de datorie față de nevoile țării, căci la îngrijorarea pentru ceeace trebue să lăsăm urmașilor, s'ar adăoga sentimentul de recunoștință pentru tot ce ni-a fost dat moștenire dela înaintași.

Ridicarea de statui eroilor naționali nu este astfel numai o pioasă datorie adusă unor morți ilustri, ci este și fortificarea morală a prezentului și înmulțirea deci a șanselor de reușită pentru scopurilor urmărite de un popor.

Se vede însă că la noi învățământul acesta nu prea are rădăcini și faimosul dictou „Românul ține minte" nu se aplică la binele, pe care ni l-au făcut strămoșii noștri. Dovadă e că pentru cele mai reprezentative figuri ale trecutului românesc n'avem încă statui demne. Nici Eminescu, nici Creangă, nici Odobescu, Negri, nici eroii din războiul de independență din 1877, ca să nu mai vorbim de un întreg șir de domni meritoși, n'au statui frumoase. In schimb, a împânat orașele cu bronzurile foștilor primari sau prefecți.

Ardealul va cădea oare și el în această greșală?

Am început să ne temem, de când inițiativa d-lui V. Goldiș de-a se ridica un monument al unirii la Arad nu a fost secundată, cum ne așteptam, de sprijinul neprecupețit al întregei românimi.

Vom păți oare, la fel cu statuia lui Avram Iancu cel mai iubit erou al Ardealului? Ne place să credem că nu.

Iată în ce cuvinte înălțătoare ne cere ajutorul pentru ridicarea acestei statui Comitetul format din d-l general Petala, d-l prof. universitar I. Lupaș, primarul orașului, dr. Pop și consilierul comunal, d-l Dandea:

In curând se vor împlini o sută de ani dela nașterea aceluia care a fost „Regele Moților" cea mai populară figură din luptele de desrobire ale Românilor de dincoace de Carpați, care a știut ca nime altul să ridice un întreg popor de iobagi, în cea mai hotărîtoare luptă de desrobire. Nime n'a fost iubit cu mai mult fanatism de Românii de dincoace de Carpați, nime n'a fost plâns cu lacrimi ma adevărate decât cel ce se odihnește — în sfârșit la umbra goronului lui Horea.

Românii ardeleni au mai inițiat odată o colectă pentru a-i ridica un monument lui Avram Iancu. Istoria acestei colecte, cu zecile de procese de prese, cu anii de închisoare pe care i-a adus peste capetele celor ce au pornit și au susținut acțiunea, — până la confiscarea fondului adunat va rămânea o vecnică pată a desființatei stăpânirii ungurești.

Avram Iancu n'a putut avea un monument câtă vreme ne au stăpânit aceia a căror oști le'a zdrobit în munții lui liberi și cu cari Regele Moților vorbea, pentru întâia oară în istoria românilor ardeleni, dela egal la egal, dela popor la popor; dar monumentul lui trebuie să se ridice la împlinirea unui veac dela nașterea lui, azi când nime nu ne poate opri să ne arătăm întreaga recunoștință către acest erou și martir al luptelor noastre pentru independență.

Monumentul ce i-se va ridica la Cluj, trebue să ieа ființa din recunoștiința unui neam întreg, pentru că al neamului întreg a fost Avram Iancu.

Președinți de onoare a acțiunei noastre sunt domnii general Averescu primministru, Octavian Goga ministrul artelor și cultelor, I. P. S. Mitropolitul primat E. Cristea, Dr. Iuliu Maniu, Nicolae Iorga și I. Brătianu.

Sumele se trimit până la 1 Maiu a. c. casierului fondului pentru statua lui Avram Iancu, Primăria din Cluj, camera Nr. 3.

Evenimentele din Ungaria

Știri contradictorii. — Ce fac celelalte țări. — Intervenția Aliaților. — Impresia în România.

Evenimentele din Ungaria continuă a fi nelămurite, din lipsa unor știri directe. Pe baza știrilor pe care le avem până acum, dintre care unele contradictorii, iată care ar fi situația atcuală:

Inaintarea trupelor ungare nu e confirmată.

O telegramă expediată Joi din Budapesta și sosită Vineri dimineață la Paris nu confirmă de loc înaintarea trupelor ungare ale generalului Lehar asupra Budapestei: ea anunță dimpotrivă că contele Teleki negociază actualmente cu regele Carol la Szombatheli și că aliații au invitat Austria să-i remită un pașaport ca să se poată pleca în Elveția.

Adunarea Națională maghiară a hotărît îndepărtarea lui Carol.

Din Nauen se comunică că Adunarea națională ungară a invitat guvernul de a îndepărta imediat pe ex-regele Carol din Ungaria. Toate cercurile politice din Budapesta se declară contra dorinței lui Carol de a locui ca persoană privată în Ungaria. După o știre din Viena reese clar că printre statele succesoare ale Austriei domnește completă unanimitate, în a respinge energic restaurarea fostului împărat pe tronul Ungariei.

CE FAC CELELALTE TARI — Cehoslovacia.

Reprezentantul guvernului ceho-slovac din Budapesta a fost însărcinat să notifice guvernului unguresc că în acord cu guvernele jugo-slav și românesc guvernul ceho-slovac va lua măsurile pe cari circumstanțele îi vor ordona dacă ex-regele Carol nu va părăsi, fără întârziere teritoriul unguresc. Aceste măsuri vor consista în primul rând, dintr'un blocus riguras; în al doile[a] rând printr'o demonstrație militară pe teritoriile ungurești și eventual, se vor lua măsuri mai vigurcase.

Jugoslavia.

Știrea reîntoarcerei ex-împăratului Carol în Ungaria a

produs o puternică emoțiune în Iugoslavia. Cercurile politice manifestă o vie surprindere și declară că evenimentul e socotit în Serbia cum ar fi socotită în Franța revenirea lui Wilhelm în Germania.

— Italia.

La Roma impresia e din cele mai neplăcute, deși se cunoșteau încă de mult intrigile Habsburgilor. Faptul o dovedește chiar recenta expulzare a prințului Sixte de Bourbon.

„Tribuna" scrie în această privință că Italia va rămâne de partea Aliaților.

„Giornale d'Italia" spune, la rândul său, că diplomația italiană lucrează cu asiduitate spre a evita restaurațiunea Habsburgică cari complicațiile ce ar nurveni din această cauză.

„Dacă națiunea ungară — termină ziarul — nu va înțelege situația atunci Mica Antantă va intra repede în joc".

Atitudinea Aliaților

Toate știrile zilei indică că aliații sunt cu toții de acord pentru a împiedica pe Carol să domnească liniștit în Ungaria.

S'au făcut demersuri pe lângă guvernul din Budapesta, și aceste demersuri vor da de gândit acelora ce vor trece în dagărul regal.

Declarațiile ministerului Român la Paris

Prințul Ghica s'a întreținut multă vreme cu Berthelot și a declarat oficial, că guvernul român este decis să se opue energic și a făcut de asemenea un demers pe lângă ambasadorul Italiei.

Ce se crede și ce se face în lumea politică română

In cercurile noastre politice evenimentele din Ungaria formează obiectul celor mai vii discuțiuni și preocupări.

Ipotezele cele mai grave și versiunile cele mai alarmante se vehiculează și se răspândesc o nervositate caracteristică momentelor de îngrijorare.

Toată lumea însă este preocupată de atitudinea pe care o va lua guvernul român față de evenimentele ce se desfășoară în statul vecin.

In guvern, părerile sunt împărțite. D-l Tace Ionescu are un punct de vedere pe care restul cabinetului nu-l împărtășește. D-l general Averescu, în special, crede că în actuala fază a evenimentelor trebue să păstrăm o atitudine care să aibă în vedere numai siguranța frontierelor noastre.

In cercurile partidului național liberal situația e judecată în sensul că ceea ce se prouce azi în Ungaria este un regultat fatal al politicei dusă de Consiliul suprem dela Paris.

Când românii au mers la Budapesta și au distrus focarul de bolșevism, Aliații ne-au stânjenit acțiunea noastră; iar când am voit să contribuim la restaurarea unui guvern democratic, Consiliul suprem ne-a împiedecat și ne-a blamat acțiunea noastră.

Evenimentele de astăzi vin să demonstreze că acțiunea Românici de acum un an avea un scop care țintea la asigurarea unui echilibru care ar fi evitat, de sigur, complicațiile la care asistăm astăzi.

Se verifică astfel odată mai mult că acțiunea urmată de d-l Brătianu avea în vedere interesele adevărate ale păcei și ale politicei Aliate.

Acum ne găsim în fața unor complicațiuni care agravează în chip inutil situația internațională destul de complicată.

Ce atitudine poate lua România față de evenimentele din Ungaria?

In primul rând România nu poate să ia nici o atitudine fără avizul tuturor Aliaților, România trebue ca înainte de toate să aibă în vedere siguranța frontierelor sale. O acțiune în afară nu se poate întreprinde de cât alături și împreună cu toate statele aliate.

In discuțiunea Camerii

In ședința de sâmbătă a Camerei d-l Tace Ionescu a rugat Camera să admită intervertirea ordinei de zi și desvoltarea interpelării d-lui Savu. Cât privește lovitura de stat din Ungaria. Tace Ionescu spunet Regele Carol este încă în Ungaria la Szombatsely. Eri a fost o ședință a Camerei ungare precedată de consfătuiri secrete. Nu ss'a luat nici o hotărâre. Guvernul ungar a rugat pe deputați să aibă încredere în acțiunea lui și s'au amânat desbaterile pentru 5 Aprilie.

D-l Duca nu se opune intervertirei, rogă numai să-și poate D-sa spune cuvântul. Propunerea e admisă. D-l Constantin Savu își desvoltă interpelarea asupra acțiune; subversive și propagandei ungurească în Ardeal. D-sa face un impresionant tablou al suferințelor românilor în timpul dominațiunei unguresti. Vorbește de noua orientare a politicei maghiare, în speranța unei apropieri de aliații Ponegrind România și pregătind revanșa, legațiile ungare în străinetate sunt adevărate oficii de propagandă contre Românilor. Citește mai multe adrese oficiale ale legaților ungare, arată cu documente cum este organizată propagandă ungară pentru revizuirea păcii dela Trianon. Citește adresele irridentei care îndeamnă pe Unguri din Ardeal să lupte contra siguranței statului român. Dovadă: atentatele numeroase și refusul funcționarilor unguri de adepune jurământul și a învăța românește.

Tace Ionescu roagă camera să admită discuția pentru Luni, deoarece la 5 ore se va întruni consiliul de miniștri. Se admite.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

La magazinul de Postăvărie

Geza Janovitz

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 26 se execută haine din cele mai fine stofe. Special pentru copii.

541

Viața sportivă

In țările occidentale sportul a luat un avânt puternic încă dinaintea războiului și înfluențele binefăcătoare ale mișcării în aer liber au asigurat o remarcabilă vigoare, și ca trup și ca spirit, generațiilor tinere.

Din fericire și la noi, în ultimul timp, se poate observa o vie și însemnată mișcare sportivă care ne îndreptățește să credem în cele mai frumoase rezultate.

Din aceste motive, și pentru a încuraja mișcarea începută, ziarul nostru, începând cu numărul de azi, deschide larg coloanele sale mișcărilor de această natură. In fiecare număr de Sâmbătă, pe o întreagă pagină, vom înfățișa mișcarea sportivă din toate centrele Ardealului.

Sperăm ca prin această pagină să putem aduce un real serviciu mișcărilor noastre sportive, și totdeodată să creiem o atmosferă prielnică pentru încurajarea și desvoltarea educației fizice în Ardeal.

Sezonul atletic al acestui an sportiv s'a deschis cu serbarea atletică aranjată pentru inaugurarea arenei decătre Societatea oportivă a studenților universitari. Această societate dornică de-a puae în mișcare toate forțele pentru ridicarea nivelului sportiv a început din timp pregătirile și a reușit să asigure concursul societăților sportive Victoria, Haggibor și KKASE la executarea programului.

De astă dată programul bogat a atras un public românesc destul de numeros. In logile tribunei se puteau vedea personalități alese din societatea românească a Clujului, dintre cari remarcăm cu deosebită satisfacție prezența d-nei și d-lui General Anastasiu, a d-lor profesori universitari Negru, Dragomir și a d-lui Popovici, prefectul poliției din Cluj. — Prezența d-lor e o vie dovadă că elita română a Clujului îmbrățișează tot cu mai multă căldură mișcarea sportivă încurajând prin aceasta sforțările ce se fac.

Un adevărat eveniment a fost sosirea delegaților organizației sportive americane „Jmca", cari au veni cu automobil special dela București cu scopul de a cinematografia decursul serbării. Filmele vor fi trimise în America pentru a se arăta care e nimelul sportiv din România. Au venit direct la Cluj deoarece aci se află cea mai bine organizată mișcare sportivă dispunând de forțe și de c- arenă corespunzătoare. Invingătorii au fost fotografiați în grup pentru a arăta și publicului american vigoarea tânărilor atleți români admirată de distinșii oaspeți americani.

Rezultatele întrecerilor la diferitele puncte din program au fost următoarele:

1. Fuga la 100 m. platt (junior)
1. MÁTYÁS (Haggibor) 12·6 m.
2. Imre (H.)
3. Gal (H.)

2. Greutate (junior)
1. CABA (Univers.) 11·44 min.
2. Aron (U.)
3. Roxin

3. Fuga la 200 metri plat
1. RAZVAN (Victoria) 25·8 min.
2. Nemes (U.)
3. Mátyás

4. Aruncarea ciocanului (junior)
1. Lt. BODEA (U.) 31·80 metri
2. Mureșan (U.)
3. Andrássy (KKASE)

Rezultatul d-lui Bodea este superior recordului României de până acum, care era numai 31·60 metri.

5. Fuga la 3000 metri plat
1. CORCAN (U) 11·55 minute
2. Braun (H.)
3. Mendelsohn (V.)

6. Fuga la 100 m. (senior)
1. RAZVAN (V.) 11·8 minute
2. Murărescu (H.)
3. Horváth-Tholdi (KKASE)

7. Saltul în lungime
1. CABA (U) 6·14 metri
2. Nemes (U.)
3. Imre (H.)

Prin saltul în lungime la 6·14 metrii d-l Emil Caba a bătut recordul României corectându-l cu 9 centimetri.

8. Fuga la 1500 m. plat.
1. *Beke* (KKASE) 4·21 minute
2. Anastasiu (U)
3. Székely (H).

9. Aruncarea sulițel.
1. Lt. *Bodea* (U) 41·80
2. Nemeș (U).

10. Fuga la 400 metri plat.
1. *Nemeș* (U) 58·2 secunde
2. Tatulea (U)
3. Beke (KKASE).

11. Salt în înălțime (junior).
1. *Roxin* (U) 152·5 cm.
2. Murgu (U).

12. Stafeta de 4×100 metri.

■

Toate rezultatele din această zi în urma hotărârii secției de atletism a Comitetului regional din Cluj au numai caracterul unei serbări așa că învingători din punctele „junior" nu și vor perde junioratul.

Echipa universitară compusă din d-nii Caba, Murărescu, Crâsnic și Nemeș ese învingătoare cu timpul 51 1/7 secunde.

Considerând că pe lângă timpul nefavorabil aproape toate punctele au fost executate de juniori rezultatele sunt satisfăcătoare și dovedesc în acelaș timp valoare elementelor din SSSU. cari pe lângă un antrenament contiunu și rațional ar ajunge cele mai prețioare forțe sportive. La fuga de 3000 metri, d-l Corcan fuge cu un stil admirabil. Incepând și continuind fuga în apelaș tempo, incheie cu un finis rapid și plin de putere. D-l Anastasiu la 1500 metrii incepe un finis de la 300 metri, corectează aproape 50 metri și ajunge al doilea. E o forță promițătoare.

D-l Nemes e cel mai riguros element în fuga de 400 metri. Antrenamentul perseverant îi va asigura în viitor primele rezultate. Despre d-nii Caba și Bodea, ambii juniori, vorbesc rezultatele mai presus de orice comentar. D-l Răzvan din Victoria dispune de o technică bună și antrenament îndelungat care i-a asiguartt succesul. In general întrecerile de eri ne îndreptățesc la cele mai frumoase rezultate în viitor. Dacă ele nu dovedesc ceeace suntem azi, deoarece cele mai puternice elemente — seniorii — au lipsit, sunt totuși o dovadă despre ceeace putem fi în viitor dacă vom ști să nu lăsăm neexploatate forțele puternice de cari dispunem, dar cari sunt abia în desvoltare.

Spectator.

Dela „Cultura Poporului"

Ședătoarea de Duminecă 3 April. — Sărbătorirea savantului nostru Profesor D. Pompei.

Societatea „Cultura poporului" a luat inițiativa de a închina în cinstea eminentului învățat care e d-l D: Pompei, una din sezătorile cultural-artistice dela Redută. Sărbătorirea aceasta a avut loc eri la Redută, de față fiind d-l general Petala și un mare număr dintre d-nii Profesori universitari precum și distinsul profesor francez dela facultatea de medicină, d-l Guiart.

Cel dintâi, a luat cuvântul d-l general Anastasiu care a vorbit despre „Oameni mari" încheiându-și cuvântarea cu o amănunțită biografie a d-lui prof. Pompei scoțând în relief marele sale merite. Considerând de un interes general conferința d-lui Anastasiu o vom publica în întregime în numărul viitor al gazetei noastre. După conferința d-lui general Anastasiu, publicul de față face o călduroasă manifestație de simpatie și admirație d-lui prof. Pompei.

Urmează programul artistic.

D-șoara *Mimi Nestorescu* cântă cu mult temperament și frumoase însușiri vocale un fragment din „Cavaleria rusticană" și o doină românească d-l *Calboreanu* declamă cu un dramatism dibaci stăpânit poezia „In Armistițiu" de V. Militaru. D-l *Apostolescu* dela Operă cântă *„Ave Maria"* și *„Bagă Doamne luna 'n nori."*

Dl Psata dela Teatru Național declamă minunat poemul „Ostașilor Ardeleni" de poetul Mircea Rădulescu, fiind viu felicitat de d-l General Petala și d-l Rector Dumitriu.

Urmează cuvântarea d-lui General N. Petala care închele ședătoarea.

„Ați văzut," începe d-l General, „pentru ce ne-am întrunit noi aici; ați înțeles că am venit cu toții ca să slăvim pe un om mare a neamului nostru, pe marele savant d-l Prof. Pompei.

„Din această sărbătorire trebue să tragem cu toții învățământul ca în țara noastră, cea mai democrată țară din lume, te poți ridica pe cele mai înalte trepte ale societății dacă ești muncitor, cinstit și cu râvna pentru glorificarea țării. Pildă aveți pe d-l Pompei, care a dus faima țării în străinătăți. Pentru noi nu există deosebire dela om la om, decât numai în aceia ce privește felul muncei și roadele ei.

Statul nostru deschide larg porțile tuturor acelora care muncesc cinstit și-și iubesc țara."

Oratorul face un călduros apel la muncitori îndemnându-la muncă cinstită și să-și crească copii așa cum trebue să crească un om cinstit și muncitor, căci acești copii pot să se urce, prin muncă, pe treptele cele mai înaltea le societății."

(Aplauze îndelungate.)

Ș. P.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR absolvent al școalei superioară de comerț, caută post. Cunoaște bine limba română, maghiară și germană. Adresa la ziar sub M. W.

DOICĂ sănătoasă caută loc. Adresați-vă Str. Dorobanților 41 Cluj.

DOAMNA dorește ocupație ca menagera, adresa A. Valenta Iași, str. Sfîtu. Haralambie No. 5.

FUNCȚIONAR cu practica întelungată caută post. Pretențiuni modeste ziar „Emancipul".

DOMNISOARĂ se caută pentru birou cu salar de Lei 780. Lemne, Alimente și Călătoria pe tren cu preț redus. Adresa la ziar.

ZIDARII și hamalii caută a se angaja pe întreg sezonul la lucru, adresa la ziar sub „Zidar".

FUNCȚIONAR Se caută de o către o mare Instituție se cere să fie căsătorit și domiciliat în Cluj, se cer certificate unde a mai funcționat și totodată să cunoască pe lângă limba română și ungară. Oferte în scris la ziar sub Funcționar.

COMPTABIL cu școala superioare de comerț din Buc. caută post ca șef comptabil la o întreprindere de preferat unde poate găsi și locuința. Adresa la ziar „Alexandru".

BONA cunoscaud germană și ungara, caută angajament, adresa la ziar sub D.

STUDENT doreste post la ori ce instituție numai după masă, adresa la ziar sub L.

IURIST. Absolvent al facultății de drept din Cluj, caută post de practicant la un avocat din Cluj sau Provincie. Ofertele se vor adresa la ziar sub M.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR și VÂND bijuterii ofer prețuri bune, adresa la ziar: Sol.

DE VÂNZARE dormitor puțin uzat lustruit, culoare deschisă, prânzitor frumos de polisandru și un balancoire. Adresa la Schneider Str. Saguna 24. 526

UN PIAN putin folosit de vânzare marcă vieneză Lei 16000. Cluj în Calea Victoriei 11.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsește de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bârudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

REG. 2 VÂNĂTORI de Munte-Sinaia, dorește a cumpăra o pianină sau orgă în bună stare, pentru casinoul ofițerilor. Se vor adresa la ziar.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de râșnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută functionar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922 Tariful și lămuri la cerere.

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu lună 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca drăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Institutul Antirabic (Pasteur) Cluj.

No. 230—1921.

Publicațiune de concurs.

Se publică concurs pentru postul de portar, vacant la Institutul Pasteur din Cluj.

Doritori de a ocupa acest post trebue să-știe scrie, ceti și vorbi bine românești și își vor înainta cererile Direcțiunei Institutul Pasteur până la 15 Aprilie 1921.

Cluj, la 1 Aprilie 1921.

Direcțiunea Inst. Pasteur.

Avis!

La Atelierul de consrrucțiuni apicole al statului din Cluj, Strada Mészáros No. 2, se află de vânzare, coșnite sistematice de una sau 3 familii, precum și alte unelte apistice. Asemenea după comandă se poate face orice fel de sistem de coșnița cu prețuri moderate.

Pentru informațiuni doritări se vor adresa Direcțiunei atelieriului Apicol.

540 Direcția Agriculturii.

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Suntem informați că firma **de Import-Export din Constanța a D-lui GEORGE I. GEORGESCU** a înființat o secțiune specială sub emblema „HERMES", exclusiv pentru afacerile de:

Expediții, Vămuiri Agenție de Vapoare și Consignațiuni,

și oferă serviciile sale cu cele mai avantagioase tarife.

Se știe că D-l George I. Georgescu, este unul din comercianții cunoscuți și bine introduși de pe piața Constanța și merită toată încrederea celor ce au nevoe de a și vămui, expedia sau vinde mărfurile prin Constanța.

Adresa telegrafică sau poștală a acestei secțiuni este:

Hermes Constanța. 547

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de plosnițe,
319 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Cafeneaua

„Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lingă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

„AUTO-MECANICA"

SOCIETATE ANONIMA

Direcțiunea:
CLUJ, Strada Baba Novac 9/a.
Telefon: 12-10.

Ateliere și garage	Depozitul de desfacere
Calea Dorobanților No. 18.	Strada Regina Maria No. 10.
Telefon: 4-89.	Telefon: 2-15.

Ateliere modern Inzestrate

GARAGE

A sosit și se găseste în depozit Strada Regina Maria No. 10:

Cauciucuri
Camere
Pompe
Piese de reserva
537 **și toate accesorile necesare Automobilelor**

Prețuri reduse!

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Tifel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj

---

Din cauza plecărei se vinde eftin

una casă

In centrul orașului compusă din 3 camere, bucătărie, cameră de baie și o prăvălie de coloniale împreună cu aranjamentul prăvăliei complect.

Prăvălia face 80.000 Lei lunar vânzare.

Pentru informațiuni a se adresa la administrația Ziarului „Infrățirea". ◆ ◆ ◆

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 54
PENTRU
MICA PUBLICITATE

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut prețurile la încălțăminte enorm.

517

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

316 A sosit o mare cantitate de

sârmă pentru electrică și sonerie

cari se vând cu reducere de 20% la toți instalatori.

Tot felul de accesori pentru biciclete, soluție mantale, camere, ventile etc., de cea mai bună calitate și prospete se vând cu prețuri de reclamă la:

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7. □ Telefon 2-70.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, pești, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albă. Depozit principal **Droguerla „EMKE" Cluj.** 511

FRAȚII UNGAR

prima măcelărie și cârnățărie în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

Electricitate, Transmitere de Forță, Sonerii, Lampadare, Telefoane și Centrale, Apaduct etc. Reparați de mașini de scris și cusut. Becuri și materiale de instalat. Prețuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresați-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577

Intreprinderi și pentru provincie.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de ștofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Hârtie

pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de

217

Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Nu intrați în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama

se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

MARE EXPOZIȚIE 9

la magazinul de modă

Lörincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

213 Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200.

Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ **Se află de vânzare ori unde!**

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.

◆

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitân) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● **Vânzare en gros și en detail.**

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana", Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA STATE

Anul I. No. 152 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 8 Aprilie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Se duc lucrurile bune...

Dumineca trecută au avut loc alegerile pentru reprezentanții mireni, în Sinodul ce va avea să se pronunțe în chestiunea atât de însemnată a Episcopiei noastre din Cluj.

Din 502 (cinci sute doi) alegători înscriși abia s'au prezintat la vot un număr de 57 (cincizeci și șapte): atât e de mare acum interesul obștii pentru viitorul bisericii sale.

Și când aceasta se întâmplă în Cluj, vă puteți ușor închipui ce se va face, *afară*, unde lumea n'are atâția oameni luminați, atâția cărturari, cari să aducă o hotărîre măcar tot atât de „conștientă" ca aceia a clericilor de care pomeniam, cu satisfacție, cineva, mai alaltăeri, și unde jocul intereselor personale are un mai larg câmp slobod de manevră.

La mirarea noastră, care cunoscusem luminoasa tradiție din zilele mari ale Bisericii din Ardeal, ni s'a atras atenția că, în acelaș vreme, avea loc „marea întrunire" a „Federației." Și nu m'am mai mirat. De când cu politica înverșunată a bărbaților de Stat eminenți, cari nu mai încap în România mărită, lumea, atrasă de molima grozavă, a început a se lăsa de toate părăsind până și grija sufletului.

Și am auzit în urmă de sala tixită de public, asupra căreia se coborâse, timp de câteva ceasuri, geniul lui Demosthenes; de furtuna elocvenții populare, răscolind sufletele aiurite; de măiestria figurilor alese, cu care adâncimea cugetării politice a zguduit lumea, în fața marilor interese naționale primejduite azi.

O singură lipsă s'a simțit, în tot timpul, în sala stăpânită de geniul lui Demosthenes, ne mărturisea un cetățean sincer din partidul național român: lipsa neuitatului *daimon* al posnașului Caragiale. In zadar l-au invocat într'una o bună parte din asistență.

Și pe când acest mare proces politic se desfășura în sala frământată de ecouri, în Bisericuța lui Hristos se adunau, cu mare greutate, — așteptându-se unul câte unul întârziații, se adunau cei *cincizeci și șapte* de credincioși, ca să hotărască de alegerea păstorului sufletesc al turmei cuvântătoare, atât de cuvântătoare...

Semne bune, semne îmbucurătoare!

N. B.

Partidul național în fața cetățenilor

Trebue să spunem aici că întrunirea de Duminecă, deși organizată pentru interesele mărunte ale unei politici de agitație, a fost totuși, și ca număr și ca ținută, un frumos exemplu de manifestație cetățenească. Prin număr, s'a dovedit cât de mare este astăzi grija pentru nevoile și problemele țării, iar prin ținuta pe care cetățenii Clujului au știut s'o păstreze în tot timpul întrunirii s'a făcut dovada unei reale maturități politice. Ridicându-se de-asupra diviziunilor de partid și rezistând la unele îndemnuri care urmăreau o răscolire a sentimentelor regionaliste, publicul din sală a înțeles să nu dea ascultare decât la acele cuvinte ale oratorilor prin care, sincer și documentat, s'ar fi lămurit o situație și s'ar fi expimat un program. Nici un semn de aprobare pentru șiretleniile pemagogiei, — decât doar aplausele desolant de stinghere ale câtorva partisani mai fanatici — și din acest punct de vedere, organizatorii întrunirei au primit una dintre cele mai frumoase lecții politice. Căci dacă sala a fost cu adevărat *a cetățenilor*, tribuna însă a fost a politicianilor care au crezut că, fără idei și fără o concepție politică precisă, ci numai prin simpla scormonire a suferințelor de azi, se mai poate câștiga adeziunea și încrederea mulțimii. Dar a fost de ajuns să vorbească doi reprezentanți ai partidului național, pentru ca oratorii să înțeleagă ușor că discursurile făcute acasă nu se potrivesc de loc cu starea de spirit a cetățenilor din sală.

Zadarnic s'a încercat atâțarea preocupărilor regionaliste, zadarnic s'a vorbit de „unificarea cu furca", zadarnic s'a vorbit de „oligarhia" vechiului Regat, pentrucă dela cele dintâi cuvinte ale oratorilor s'a văzut că în fața tribunei se găsia o conștiință politică serioasă care nu putea fi lesne mânuită prin vocabularul demagogic al partidului național. Și atunci a început debandada între oratori. Conflictul dintre sală și tribună era așa de evident, în cât după discursul d-lui dr. Hațiegan, care a căutat efecte pe struna obosită a regionalismului, a trebuit să vină un alt orator care să declare că întrunirea nu este a partidului național, ci este o întrunire a cetățenilor.

Din niciun discurs însă nu s'au putut desprinde ființa și gândirea politică a partidului național. Absent în sală, acest partid a fost absent și la tribună unde oratorii s'au sbătut între demagogia stridentă a d-lui Hațiegan și între politicianismul calculat și lingușitor al d-lui Bogdan-Duică.

Au lipsit prin urmare, *concepția, programul și soluțiile* — adică tocmai elementele prin care se afirmă astăzi puterea de viață a unui partid și se sa isface conștiința politică a unor cetățeni luminați. Și lucrul acesta l-au înțeles pe deplin și oratorii și cetățenii.

Sovietul celor mici

Fericite Lew Tolstoi, tu care în lunga-ți trecere pe pământ te-ai legat de ideea că ceea ce pierde pe oameni și omoară în ei sentimentul creștin e viața urbană esențialmente falșă, tu care reluând ideile lui J-J. Rousseau ai propovăduit reîntoarcerea la țară, la pământ, la singurul remediu al tuturor relelor noastre, supremă soluție a problemei sociale, — trebue să fi tare amărît în lumea celor drepți că sămânța aruncată de tine a încolțit anapoda în Republica Sovietelor.

In perioada decisivă în care se formează sentimentul, tu ai suferit influența și educația vieții câmpenești, cu care lungile tale șederi la Iasnaia Poliana te-au lăsat în contact aproape neîntrerupt. Pe copiii tăi i-ai crescut în aceiași dragoste de simplitate și în același cult al naturei binefăcătoare. Dar sub forța unor împrejurări pe care nu le-ai voit așa, învățămintele tale s'au rătăcit și fiica ta Tatiana a primit misiunea de a realiza în liniștea pitorească a faimosului tău cuib o republică de copii pe care tu n'ai fi primit-o.

In pădurile și în livezile în care ți-ai plimbat meditațiile rodnice, opt sute de copii se exersează azi în a parodia viața politică a celor cari i-au trimes acolo. Un soviet de omuleți se întrunește periodic spre a hotărî asupra afacerilor unui „stat" ridicul. Iată noua educație, pretext de a infiltra în minți și în sufletele noilor generații, odată cu primele noțiuni ale științei, ideologia unei doctrine și obișnuința practică a unui regim care are nevoie de susținători anume creați pentru acest scop.

Iasnaia Poliana nu servește azi ca să creieze suflete de frumoase inițiative, minți de înalte cugetări, caractere care să albă buna conștiința a forței, a vigoarei, a moralității. Iasnaia Poliana a creștinului patriarh ar dezminți arta acelor pictori creștini cari fac din copilărie simbolul naivității și purității. Căci noul sistem nu poate fi decât în sprijinul atâțării viciilor cari foșnesc în sufletul copilului. El va îndemna bestia crudă și fricoasă care se desvoltă în colectivitățile îndrumate spre comunism. El va creia suflete robuste în fața slăbiciunei, lașe în fața forței.

Nu există mediu mai bun pentru exaltarea josniciei instinctelor sălbatice ale mulțimei ca sovietele școlărești pervertitoare de minți și suflete. Un singur sentiment nobil se desvoltă în astfel de împrejurări: solidaritatea împotriva bunilor sfătuitori.

Organizația școlărească dela Iasnaia Poliana nu poate da decât infirmi morali; iată de ce regretăm că tu, bătrâne Tolstoi, ai părăsit o lume care nu cunoaștea încă astfel de parodii și pe care desigur că ai fi știut s'o călăuzești pe o cale mai bună, chiar cu rizicul de a da, prin învățăminte tale, copilăriei care se ridică, numai resursele unei judecăți vegetative.

Dr.

„Cei Patru" dela Conferința Păcii
Lloyd George

Continuăm azi seria articolelor d-lui Robert Lansing asupra „celor patru" dela Conferința Păcii, și anume portretul d-lui Lloyd George, primul delegat britanic.

In d-l Lloyd, care printre „cei patru", era după părerea mea, scrie d-l Lansing, al treilea prin valoarea și influența sa, găsim un tip de om foarte deosebit de ceilalți doi deja studiați.

Pe când d-l Clémenceau și d-l Wilson au început tratativele cu idei generale asupra scopurilor de atins — unul un scop național și concret, celălalt un scop internațional și ideal — d-l Lloyd George chiar dacă a avut pregătit un program desigur cu concursul savanților și îndemânaticilor săi consilieri, nu l'a urmat într'un mod constant.

El proceda într'un mod variat și schimba atât de des terenul de discuție, încât avea impresia că și părăsise orice plan, prefăcând să se încreadă numai în propria sa perspicacitate pentru a trage toate foloasele dintr'o situație.

Pe măsură ce se iveau noui chestiuni — în special acelea cu privire la schimbarea condițiunilor politice și militare — el fixa atitudinea Angliei cu o rapiditate extraordinară de judecată și cu o preciziune care dovedea însă mai curând o mare vivacitate decât o adâncime de cugetare.

Ceeace însă te uimea la dânsul era încrederea pe care o avea în îndemânarea sa de a prinde o chestiune și a o rezolvi în modul cel mai avantajos posibil.

El nu se sfia să ia astăzi o hotărîre pe care mâine o schimba mărturisind că i s'au dat explicații ulterioare sau căutând să demonstreze că noua sa atitudine nu era contradictorie cu vechea sa hotărîre.

In modul acesta el socotea ca nul și neavenit tot ceeace se petrecuse mai înainte și relua discuția asupra unei chestiuni ca și cum nimic nu s'ar fi modificat în cursul dezbaterilor.

Deși d-l Lloyd George n'avut decât foarte vagi principii generale, celace explică „fluiditatea" opiniunilor sale, el făcuse totuși unele făgăduieli în timpul alegerilor parlamentare din Decembrie 1918. Acestea erau: plata cheltuelilor de război de către Germania și procesul public al Kaizerului în fața unui tribunal internațional. El a insistat cu tărie pentru ca tratatul să asigure realizarea acestor făgăduieli, deși știa bine că cea dintâi era realizabilă, iar cea de a doua tot atât de puțin înțeleaptă pe cât era de contrară oricărei legalități. El era hotărît însă să obțină cedarea tuturor coloniilor germane, controlul Mesopotamiei și al Persiei, protectoratul Egiptului, distrugerea puterei navale germane și eliminarea marinei comerciale germane. De aceste aspirații precise ale țării sale, atât de profund egoiste și concrete. Premierul englez se crampona cu tenacitate și-a izbutit prin îndemânatice manevre să le realizeze aproape pe toate.

In ceiace privește discuțiile conferinței, d-l Lloyd George a dovedit că educația sa era mai mult aceia a unui parlamentar, decât aceia a unui diplomat.

El nu vorbea calm, cugetat și precis ca d-l Wilson, nici în stilul analitic, și strâns al d-lui Orlando.

Bărbatul de Stat englez era mai mult un „debater" aspru și priceput la luptă, gata să prindă părțile slabe ale adversarului și-să le atace cu vigoare, câteodată chiar ironizând și ridiculizând, deseori negând în mod formal evidența. Logica, sa era aceia a unui oportunist și n'avea nici-un accent convingător. El era mai bine în ofensivă decât în defensivă, căci aceasta din urmă cerea o cunoaștere amănunțită a tuturor fazelor chestiunei pe când pentru atac el putea alege terenul care-i convenea.

Vioiciunea de spirit, ușurința de a lua cuvântul și marea sa încredere în el însuși au făcut din Lloyd George, un mare șef parlamentar.

In Consiliile dela Paris, aceste însușiri de spirit nu erau de loc tot atât de eficace ca în Camera Comunelor sau pe estrada politică. D-l Clèmenceau le-a dat judicios la o parte, dar d-l Lloyd George nu putea să se despartă de ele. Ele constituiau toată artileria sa grea. Fără ele, el era pierdut. In negocierile conduse de șefii de guvern și de miniștii de externe ai celor cinci mari puteri, știința precisă și valoarea intelectuală cereau primul loc. Fără ajutorul d-lui Balfour și fără avizul constant al subordonaților săi, d-l Lloyd George ar fi fost desigur covârșit de ceilalți. Iar pe deasupra asprimea atitudinei sale când era strâns cu ușa într'o dezbatere, modul său de a nu recunoaște argumentele solide la cari nu era pregătit să răspundă și sforțările sale frecvente de a înălța prin declarațiuni emfatice importanța unui fapt, erau negreșt metode puțin convingătoare.

Și totuși nimeni nu putea intra în relațiuni de prietinie cu d-l Lloyd George fără să nu cadă învins de farmecul care se desprindea din personalitatea sa. Puteai să deteși metodele sale ca fiind acelea ale unui politician; puteai chiar să ai o supriză disprețuitoare când el îndrăznea să discute o chestiune teritorială fără să știe bine unde se află teritoriul în chestie; puteai să fii mâniat când îl vedeai schimbându-și părerea decâteori îi era de folos, dar totuși nu puteai să nu-l iubești.

Acesta era omul a cărui atitudine la conferența Păcii a fost deseori potrivnită intereselor românești.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

— Editura „Cartea românească“ a publicat de curând un excelent manual de școală pentru limba română, lucrat de d-nii profesori Al. Ciura, A. Domide și O. Hulea. intitulată:

Carte de cetire și gramatică pentru clasa I medie (civilă) de băieți și fete.

Bucățile de lectură sunt minunat alese, potrivite, prin subiect și tratare, și cu vârsta copiilor și cu celelalte materii, cari se predau în aceiași clasă și cărora le servesc deci deci de întregire.

Alegând cu predilecție material mai ales din Ardeal, cartea e un foarte bun manual în deosebi pentru această provincie.

Părții gramaticale, scrise cu ușurință, i s'a dat o cuvenită atenție.

*

— Cunoscutul scriitor popular din vechiul regat, *Petre Dulfu* a avut fericita idee să povestească în versuri limpezi și ușoare viața și patimile Domnului nostru Isus Christos.

Volumul *Isus mântuitorul*, după Sfânta Scriptură, publicat de „Cartea românească“, va fi o plăcută și folositoare lectură, prin care marile învățături creștine vor avea asupra cititorilor o și mai puternică și binefăcătoare înrâurire morală.

Literatura pentru copii

— Criza din Franța —

„Le Progrés civique“ se plânge că în librăriile franceze lipsesc aproape cu desăvârșire cărți bune pentru copii, cari să fie atrăgătoare, inteligente, bine scrise, arătând viața așa cum e și, prin urmare, proprii să distreze pe micuții cititori, desvoltând în acelaș timp la ei judecata, gustul, sentimentul realităților și dragostea de acțiune.

Căci nu pot fi socotite ca atare întreaga serie de elucubrațiuni ale lui Jules Verne și ale discipolilor săi, cari nu fac decât să falșifice spiritul, speculând înclinația naturală a tinerelor imaginații pentru tot ce este gigantic, imposibil, neverosimil.

In ce privește povestirile de aventuri romantice, buna intenție a autorilor le salvează, rar de inepția fondului și neînsemnătatea formii.

Din acest punct de vedere, distribuirile de premii literare din Franța pot fi privite ca manifestările cele mai sugestive și mai dureroase ale unei iremediabile platitudini.

Nu e ciudat că, într'o țară, unde e atâta preocupare pentru educație, oamenii nu știu să scrie pentru copii? Scriitorii francezi vorbesc adesea de copii, îi analizează sufletul și fac. din vorbele și gesturile copilului remarcabile cărți pentru oamenii mari. Dar ei nu fac la fel pentru însiși copii. Motivul? Ca să scrii pentru copii, îți trebue un pic de imaginație sănătoasă și multă simplitate, bonomie și sinceritate. Aceste calități lipsesc literaților francezi.

Romancierii scriu pentru a satisface un public de blazați și de nevropați, foiletonștii marilor cotidiane rivalizează în absurditate cu colaboratorii de cinematograf. Ar trebui încurajată, ar trebui creată în Franța o literatură copilărească, demnă de puternica democrație de acolo.

Printre atâtea premii decernate cu sgomot și fără socoteală multor încercări nesigure spre „înalta literatură“ ar fi bine să se rezerve o răsplată pentru a încuraja și pe cei, cari fără pretenții vor să lucreze pentru bucuria și cultivarea copiilor.

Astfel, s'ar sugera și editorilor idea de a renunța la tradiția absurdă, după care volumele pentru copii să fie altfel prezentate și legate decât cele pentru oamenii mari. Să se facă mai multă cheltuială pentru text și mai puțină pentru aurirea legăturii. Cartea iubită de copil trebue să fie astfel ca să poată totdeauna merita un loc în biblioteca omului matur.

*

La noi Românii s'a dat totdeauna atenția literaturii pentru copii, Dela vechile calendare, cari cuprindeau și bucăți de lectură pentru cei mici și până la operile d-lor Theodor Speranția și Petre Dulfu, copii au avut ce citi.

In ultimul timp însă, vechea sfătoșenie românească cu nepoții, cari ascultau, fermecați, glasul bunicelor, păreau că nu-și mai află loc în publicațiile de acum. Iată însă că editura „Cartea Românească“ a tipărit și tipărește încă o serie întreagă de volume cu o frumoasă și folositoare literatură pentru copii.

Numai de le-ar folosi mult și cu pricepere părinții și educatorii.

„Tutiorismul“

Academia de medicină din Franța a studiat aplicațiunile teoriei „tutiorismului“ în organismul uman. „Tutiorismul“ este o concepție împrumutată din teologia jansenistă. Acesta corespunde stării de spirit rezumat în formula: „Două siguranțe fac mai mult decât una“. Aceasta este teoria scrupuloșilor, neliniștiților cari iau totdeauna garanții duble și întreite precauțiuni. Aceasta este maladia omului care urcă de două ori una după alta cele cinci etage ale casei unde stă pentru a se asigura că focul din sobă este stins, și care se întoarce mereu pentru a vedea dacă nu l-a căzut portofelul.

Se pare că natura este hotărît tutioristă. Corpul nostru posedă o cantitate de organe de ajutor cari „dublează“ alte organe și nu se găsesc în corp decât pentru a le înlocui atunci când acestea au slăbiciuni eventuale.

Pilda naturii n'a fost în deșert. Tutiorismul își primește astăzi o consacrare științifică pe care însă el n'o așteptase pentru a se vârî pretutindeni.

Suntem înconjurați de astfel de manifestațiuni. In tot cazul, încarnarea cea mai perfectă și completă a tutiorismului este nemuritoarea noastră biurocrație, a cărei organe se dublează, se repetă, se înlocuesc și mai ales pot fi suprimate fără pagubă pentru bunul mers al treburilor publice.

Popescu când contra semnează o hârtie urgentă înainte de a o îngropa în dosare face tutiorism fără a ști. Mare lucru e și știința, domnule!

Reforma educației în Rusia

Deseori am auzit vorbindu-se despre „minunile“ pe cari le face în Rusia marea reformă a învățământului pe care a realizat-o Lunacearski, comisarul poporului la Instrucția Publică.

In „Revue Mondiale“ găsim oarecari date asupra acestei reforme luate din „Revista de Filosofie“, din Buenos Ayres, pe cari le punem și noi la îndemâna cititorilor noștri.

Principiile fundamentale ale reformei școlare din Rusia sunt:

1) Unificarea sistemului școlar
2) Aptitudinea la muncă
3) Educația în vederea vieții civice și politice.

Deosebirile cari separau școalele primare de cele secundare și superioare au fost suprimate înlocuindu-se cu un sistem continu și progresiv.

Prezența la școală este obligatorie dela vârsta de 6 până la 17 ani. Educația este gratuită; se dă copiilor materialul școlar, hrană, îmbrăcăminte și încălțăminte.

Școala este laică și cuprinde două cicluri: primul de 5 ani corespunde învățământului nostru primar, al doilea de 4 ani corespunde învățământului secundar.

Intemeiați numai pe datele de mai sus este greu să facem o critică a sistemului. Ceiace se poate spune este că învățământul secundar, adică ciclul acela de 4 ani, este insuficient pentru a da unui tânăr cultura și educația necesară.

Educația este integrală, condusă în scopul de a deștepta în copil toate aptitudinile fizice și morale. In ciclul al doilea educațiunea este specializată; copiii de la vârsta de 13 ani în sus lucrează în afară de școală, la câmp, în fabrici și ateliere învățând să contribue astfel la binele comun.

Cel de al treilea scop ideologic al noii educații ruse este de a face din fiecare elev un bun cetățean.

Incercarea cea mai completă a acestei noui educații s'a făcut pe falmoasa proprietate a lui Tolstoi unde se găsesc acum 800 de copii. Una din fiicele lui Tolstoi, Titiana și Tertoff, executorul testamentar al marelui scriitor, au primit dela comisariatul Instrucțiunii publice grija de a organiza o republică de copii, un adevărat stat comunist.

Copiii trăesc din munca lor. In fiecare lună sovietul copiilor, ales de ei se întrunește și cu prilejul acesta se fac socotelile acestui stat de copii. Toți copiii au drept de vot și cuvânt și ei propun de multeori lucruri foarte drăguțe.

Oricât de seducătoare ar fi ideia acestui stat de copii, noi rămânem la credința noastră că educația politică se poate face și mai târziu. Că ceiace trebuie să i se dea copilului înainte de toate este cultura necesară, o educație morală care să desăvârșească pe cea din familie. Când vei face din copil un om cu o judecată sănătoasă, un om moral și de cultură, atunci vei fi isbutit în aceiași vreme să faci și un bun cetățean.

Deaceia incercarea dela Iasnaia-Poliana ne apare ca o experiență copilărească.

Bieții copii răpiți dela abecedarul lor cu imagini și de la sburdălnicia jocurilor lor aruncați într'o parodie de viață publică.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Marți, Miercuri Joi, Vineri:
„IMBLÂNZITORUL SUFLETELOR“
Partea II.
Sâmbătă, Duminecă:
„FEDORA“ (Dramă de Sardou cu Francisca Bertini.

CINEMA URANIA:

Miercuri. Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX“ Partea II.
(Cosciugul Gol).
Duminecă:
„DAMA CU PERLE“
(Dramă romantică). In rolul principal Vittoria Lepanto.

CINEMA APOLLO:

Marți, Miercuri, Joi:
111.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Little Fox“
(Dramă detectivă.)

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

„Renașterea Basarabiei“

Contribuția Ardelenilor la unirea și întărirea ei națională.

Cu acest titlu, a apărut de curând, în editura „Cărții românești“ un volum, în care sunt strânse principalele articole,scrise de D-l Dr. Ion Mateiu, pe vremea când era prim-redactor al ziarului „România nouă“ din Chișinău.

Un articol de gazetă, care să aibă pretenția de a trăi mai mult decât fatala-i existență efemeră, pune pe oameni într'o legitimă îndoială și dacă reușește, într'o meritată admirație. Căci nu-i nimic mai meritos ca puterea de a scoate din impresiile zilnice elementul statornic, care să biruie șubrezime veșnicei agitații mărunte a omului. Gazetarul care, deși nu are, prin felul meșteșugului său, liniștea sufletească a unui artist sau om de știință, poate totuși să prindă *sub specie aeternitatis* gândurile fugare, ce-l năpădesc de pretutindeni, din viața de luptă înconjurătoare, își câștigă cele mai meritate drepturi de recunoștință și de laudă.

Acesta e cazul cu articolele D-lui Dr. Mateiu. In goana evenimentelor mari, cari se precipitau atât de turburător pentru istoria neamului nostru, în anii 1917 și 1918, când am trecut dela tortura păcii din București la fericirea unirii din Alba-Iulia, D-l Mateiu a știut să fixeze, din colțul de refugiu al Basarabiei, ceeace era mai adânc înfipt în sufletele noastre și de-aceea cerându-și o realizare în așezarea nouă a popoarelor: credința că neamul românesc unit trebue să trăiască în același mare stat național.

Nici armatele germane un răstimp victorioase și cotropitoare în țara noastră, nici pactul dela București, care părea unora că veșnicește suferințele și umilirile, ce ni se aduceau, nici haosul rusesc în plină dezagregare, nici amenințările dușmane și nici șovăielile acelora dintre noi, cari — durere — începând prin a se îndoi de învingerea noastră, au sfârșit prin a fi „coadă de topor“, nimic din toate acestea nu au zdruncinat adânca credință națională a refugiaților ardeleni din Basarabia, al căror exponent și purtător de cuvânt a fost Dr. Mateiu.

Și nu e nimic mai înduioșător în povestea grelelor încercări, prin cari a trecut înfăptuirea idealului nostru național, decât opera patriotică, pe care transilvănenii au depus-o întru redeșteptarea Basarabiei.

Ei, bieții, pribegi, plecați odată cu armatele românești, cari fuseseră nevoite să se retragă din fața puhoiului răsbunător germano-maghiar, nu au stat să se jelească în meleagurile, pe unde nenorocirea îi adusese, după-ce văzuseră o clipă aievea visul lor: dorobanțul român trecând Carpații:

Nu au stat să se jelească, ci, din potrivă, au dus mai departe sămânța credinței lor, care, fie cât un bob de mușlar, putea clătina munții.

Și sămânța a rodit, chiar pe pământul Basarabiei atât de pustiite, cu Prutul făcut zid chinezesc și c' un procent înspăimântător de rusificare.

Provincia, care ne fusese răpită acum un secol, începuse să se schimbe la față și să se înstreineze. Moldoveni, în al căror sânge aportul slav e mai mare decât la Munteni și Ardeleni, efuseseră furați de mirajul unei scăpări de păgâni și-al unei îmi brățișere creștinești, cu cari îi momeau Rușii ca să-și motiveze sfâșierea Moldovii și priveau acum, cei din clasele de sus, încrezători și mândri, spre Petrogradul falnic. Doar câți-va boieri de moșii și mulțimea dela sate mai se simțeau — cei mai mulți instinctiv — ca fiind Români.

Peste această seceta omorâtoare s'a revărsat, binefăcătoare, ploaia naționalismului arzător al Ardelenilor. Pe când Basarabenii își tociseră simțul lor național și se moleșiseră sub administrația rusească, care ascundea tendințele ei de desnaționalizare subt masca celei mai blânde ocrotiri, Ardelenii, năpăstuiți, dar întăriți de brutalul șovinism maghiar, veneau cu cele mai aprinse simțăminte patriotice.

Grupați în Basarabia, la început în jurul ziarului „Ardealul“, care vorbea de suferințele de acasă, ei au priceput în curând că pot servi mai bine cauza națională, împletind nevoile celor două provincii românești, de peste Carpați și de peste Prut, vorbind nu de fiecare din ele, ci de „România nouă“, așa cum botezaseră noul lor organ de publicitate din Chișinău.

Pe o vreme când, din partea Statului român, care era subt călcâiul dușman, nu se putea aștepta un mare ajutor, Ardelenii pribegi au strâns mâna dela mână fondurile necesare pentru a întemeia o tipografie românească, a cărei înființare a fost sărbătorită cu dreptate ca o mare isbândă națională. Sprijiniți de acest succes, care se datorește în bună parte D-lui Ghibu, Ardelenii și-au putut spune cuvântul lor în problemele capitale, cari se agitau pe atunci în Basarabia și anume: independența ei de Rusia și Ucraina, pericolul bolșevic, sprijinul armat al României, unirea cu patria-mamă, chestia autonomiei administrative și bisericești.

Asupra soluționării fericite a

Cronica politică

Partidele politice și reforma agrară. Ziarele au anunțat, cu oarecare surprindere, că o parte din majoritatea guvernamentală a Camerei intenționează a cere, în cursul desbaterilor asupra reformei agrare, o „lărgire" a împroprietărirei. Am înregistrat și noi, ieri, în ce ar consta această modificare: expropriera să se facă pe cap de proprietar, maximum de proprietate să fie 100 hectare și prețul de expropriere să nu fie mai mare de arenda regională înmulțit cu 20.

In fața acestui val subit de democrație, opoziția națională se pregătise să riposteze cu o nouă supra-ofertă. „Federația nu se va lăsa mai prejos!" a fost strigătul confraților noștri cari se înfățișează ca purtători de cuvânt ai opoziției naționale.

Iată însă că oficiosul guvernamental din București intervine pentru a liniști spiritele, și a arăta că „lărgirea" reformei agrare nu se poate face, deoarece legea ar fi, în acest caz, neconstituțională. Aceasta nu împiedică însă pe oficiosul guvernamental să adauge: s'a facut însă dovada că partidul poporului cuprinde și elemente înaintate, deci foarte democrate!

E vorba prin urmare de o simplă demonstrație, pentru colegiile electorale. Ne facem datoria s'o înregistrăm, și să constatăm că, cu toate agitațiile pe chestiunea agrară, întinderea pământului dat țăranilor nu e mai mare decât cel prevăzut în decretul-lege al guvernului Brătianu, iar prețul de răscumpărare, în loc să fie scăzut, e mai mare.

Revista pressei maghiare

Revenirea ex-regelui Carol de Habsburg și pressa maghiară dela noi

In legătură cu încercarea ex-regelui Carol de a relua tronul Ungariei, pressa maghiară locală a obsezvat o atitudinea reservată. Era — pe semne — mai bine informată, și nu a dat imediat crezare svonurilor alarmante. In genere, nu pare însuflețită de revenirea unui Habsburg pe tronul Ungariei, ori cel puțin nu află timpul oportun pe tru aceasta. Din toate comentariile pe care le face, transpiră teama de complicațiile care ar putea să rezulte în momentul acesta d'ntr'o asemenea încercare, complicații care nu ar fi în interesul Ungariei. Ziarul socialist *Küzdelem* judecă bine înțeles, în felul său eventualitatea reîntronării Habsburgilor, pe care ar privi-o ca pe o încoronare a operei teroarei albe. Dăm mai la vale câteva spicuiri din principalele ziare maghiare din Cluj.

Keleti Ujság

Sub titlul „Carol de Habsburg încearcă o lovitură de stat", acest ziar își încheie astfel primarticolul: — „De fait accompli" încă nu poate fi vorba, deși fiecare știre, fiecare fenomen și fiecare dată plauzibilă dovedește că exilatul dela Prangis a voitsă pună lumea în fața unui „fait accompli" atunci când și-a desbrăcat mantaua de refugiat elvețian și și-a luat pe umeri uniforma vechei sale armate. Schimbarea îmbrăcămintei se poate sfârși și ca o operetă amuzantă, dar se poate desvolta și într'o tragedie sângeroasă, ale cărei suferințe ar apăsa poporul, care acum nu a avut nici o poftă să ureze bun venit unui rege, pentru care nu a avut nici o importanță soarta Habsburgilor după pierderea tronului lor și căruia i-a lipsit dorul de muncă, i-a lipsit bucuria liniștei, i-a putut lipsi orișice, numai regele Carol nu i-a lipsit.

Hétfői Ujság

In articolul de fond al acestui ziar citim următoarele:

„După cum se vede, regele Carol și partidul său au vrut să afle cum ar privi opinia publică maghiară și europeană o eventuală lovitură de stat . . . Pare probabil din atitudinea manifestată de puteri, că ele ar folosi toate mijloacele pentru a împedeca reîntronarea Habsburgilor, căci ar vedea în acest fapt periclitarea permanentă a păcii europene. E interesant a observa cât de superficial cugetă oamenii. Acei Maghiari șovinești, cari mereu speră în ceva, și cari încă tot mai cred cerbicos în ameliorare grabnică a situației în favoarea Ungariei, au primit cu cea mai mare bucurie vestea loviturii de stat și a revenirii domnitorului Habsburg. Cu toate că fiecare om obiectiv poate fi în curent cu marea primejdie ce ar însemna chiar pentru Ungaria o astfel de lovitură de stat și întrucât Ungaria ar cerca cu îndărătnicie să reîntroneze pe Carol, aceasta ar putea să albă ca urmare ocuparea țării întregi, ori chiar împărțirea ei . . .

O parte a Maghiarilor speră dela revenirea Habsburgilor refacerea vechilor hotare ungare. Că nu s'ar înșela în aceste așteptări ale lor, e secretul viitorului. Dar reîntronarea Habsburgilor ar nutri mult această nădejde a lor."

Articolul încheie astfel:

„Ceeace au fost curioși să afle regele Carol și partizanii săi, au aflat acum. Imbogățiți cu această experiență e posibil că pentru un bun timp vor renunța la planul lor și vor aștepta o ocazie mai bună".

Küzdelem

Ziarul socialist „Küzdelem", sub titlul „Nou pericol habsburgic" scrie între altele:

„Statele naționale, cari mărginesc Ungaria ciuntită, nu vor suferi revenirea reacției habsburgice. Nu se vor lăsa seduse de asigurările diplomației că restabilirea regalității nu se îndreaptă în contra lor, ci vor ști ce e de făcut pentru a împedeca desvoltarea mai departe a evenimentelor."

In resolvirea acestei mari probleme, României îi revine un rol important. Poate să repare o greșeală grea, pe care a făptuit-o atunci când teroarea albă a ajuns la putere. Dacă conducătorii României își fac politica cu aceeaș consecvență ca și în August 1919, atunci vor ști ce trebuie să facă, căci în acest chip vor putea să repare o greșală sub al cărei blestem proletariatul maghiar geme deja de 2 ani de zile".

Uj Kelet

Sub titlul „Casus foederis", acest ziar se întreabă: — „După lovitura de stat înscenată de Carol de Habsburg se pune întrebarea, cine l-a fost sprijinitorul? Știm foarte bine că întreaga politica Antantei este contrară Habsburgilor. Acceea a micei Antante este cu atât mai mult contrară, cu cât ea s'a făcut tocmai pentru a împedica reîntronarea Habsburgilor. E fapt, că ex-regele și-a făcut sondările sale diplomatice mai ales în Franța prin intermediarea principelui de Parma Sixtus și e fapt și aceea că Franța, în tot chipul a stăruit pentru înfăptuirea unei confederații dunărene numai să poată împedeca alipirea Austr. de Germ.

Dar nu putem crede, că Franța să facă o politică de vabanque... Pentru mica Antantă înseamnă un real pericol reîntoarcerea pe tronul Ungariei a unui Habsburg. Cehoslovacia, Jugoslavia și România pot să privească acest lucru ca un gest dușmănos. Ne vin deja știri, că mica Antantă se consideră în stare de război cu Ungaria, și că pentru ea a survenit „Casus foederis".

tuturor acestor probleme va fi contribuit de-sigur — și nu în mică măsură — și presa aceasta ardelenească și munca depusă de dascălii și intelectualii transilvăneni prin state și orașele basarabene, pe unde erau, alături de frații din regat, semănătorii sârguincioși ai ideilor de ordine și de redeșteptare națională.

Cu cât suflet și cu câtă luminare a minții au lucrat ei pentru pregătirea unității statului nostru, se poate vedea lămurit din frumoasele articole, pe cari Dr. Mateiu le-a strâns acum în volum.

N'a fost chestiune de lămurit și de luptat pentru aducerea unei soluții echitabile a ei și n'a fost întrebare neliniștitoare, la care se cerea un răspuns grabnic pentru bunul mers al Basarabiei, care treceа printr'o schimbare atât de mare, la care autorul acestor articole să nu aducă o luminoasă contribuție.

Asistăm la un caz ciudat, în care Ardealul chinuit și încă subjugat pe acea vreme, arată din experiența lui milenară felul în care trebue condusă o țară liberă, cum era Basarabia abia scăpată de stăpânirea rusă. Sunt poveștele înțelepte, pe cari durerea matură le dă fericirii sburdalnice și copilărești. E întinderea frățească de mână, pe care năpăstuitul Ardeal de-atunci mai are puterea s'o aducă surorii sale, abia scăpată din lanțuri.

Citind volumul „Renașterea Besarabiei", cu paginile lui robuste și pline de sufletul cald al celui mai sincer și mai activ patriotism, retrăim vremurile așa de mari, cari ne sunt în preajmă și cari, tocmai din pricina aceasta, n'au perspectiva de timp necesară unei drepte aprețieri a lor.

Volumul d-lui dr. Mateiu, fiind pentru noi o pioasă readucere în minte a unor fapte trăite din unuiea Basarabiei, care va fi în curând (27 Martie, stil vechiu) pentru a treia oară sărbătorită, are pentru urmașii noștri, nefericiți de a-nu fi viețuit în măreața epocă actuală, valoarea unuia din cele mai veridice documente pentru reconstruirea, în proporții juste, a vremii de azi, a cărei amintire are să fie ptntru ei cel mai puternic și mai înviorător reconfortant moral și național.

N. G. T. —

Consfătuirea partidului socialdemocrat din Ardeal

Săptămâna trecută a avut loc în localitate o consfătuire a partidului social-democrat din Ardeal, la care au luat parte toți conducătorii organizațiilor muncitorești ardelene. Pelângă unele plângeri ce s'au ridicat împotriva autorităților cari prigonesc pe muncitori, închizându-le localurile, oprind mersul organizațiilor, împiedecând exercitarea liberă a drepturilor public și mărind astfel nemulțumirile și surexcitarea muncitorimei, de care se folosesc aventurierii și agitatorii fără răspundere, s'au studiat mijloacele de organizare solidă a muncitorimei și de propagandă eficace a principiilor socialiste.

De-asemenea Adunarea, înțelegând că, într'un partid care nu se oprește la deosebirile de naționalitate, ci lucrează în cadrele unui stat pentru a sprijini revendicările întregei muncitorimi, nu poate fi permis nici unui membru, să afișeze preocupări șoviniste, a hotărât în unanimitate luarea de măsuri disciplinare împotriva acelora cari sub masca convingerilor socialiste, au intrat în partid numai pentru a face iredentism.

In același timp, constatând importanța economică a uniunilor sindicale, prin cari muncitorimea face reale progrese în realisarea revendicărilor ei, dar având în vedere că în vremea din urmă sindicatele au ajuns focare de agitație, adunarea a opinat pentru scoaterea acestor organizațiuni de sub influențele politice.

Punctul cel mai important al desbaterilor, a fost însă desigur acela al atitudinei ce șrebuește luată față de comunism. In această privință, recunoscând că nerezolvarea dreaptă și la timp a problemei muncitorești nu este o justificare a regimului sovietic, congresul a fost unanim în a respinge orice amestec cu comuniștii, și în a hotări o vie campanie împotriva propagării unor principii greșite, cari nu pot decât să împingă pe muncitori la acte nesocotite, fără să le aducă în schimb o îmbunătățire a situației lor.

Călcând pe drumul pe care și l-a ales, partidul social-democrat din Ardeal, unificat în curând cu celelalte fracțiuni social-democrate din România, va deveni un partid, ale cărui principii vor putea fi discutate cu obiectivitate și care atât în ceea ce privește revendicările muncitorești pe care le apără, cât și în ce privește aportul de oameni chibzuiți și luminați ce-i va adu-ce în arena politică, va fi un element de mare folos în opera de refacere și întocmire a țării pe o reală și sănătoasă temelie democratică.

Cum își face datoria o organizație de partid

— O dare de seamă —

Este vorba de datoria partidului național liberal așa cum a precizat-o însuși d-l *I. I. C. Brătianu* prin declarațiunile pe cari le-a făcut la clubul liberal din București. Aceasta datorie culminează în fraza: . . *„a menține și a desvolta o viață politică în senzul celei mai strânse solidarități între toate straturile națiunei"*.

După ce șeful partidului a găsit de bine ca să revină asupra acestei datorii și să o precizeze așa precum a precizat-o, este un lucru firesc, așa cred, ca atât singuraticii membrii conștincioși cât și singuraticele organizațiuni județene și comunale, în deosebi cele înființate numai acum de curând să își dea seamaă atât înlăuntrul lor cât și în fața întregului partid dacă au înțeles bine și mai ales dacă și-au împlinit și își împlinesc întreagă și cinstit această datorie.

Din cauza că noi, adecă subsemnatul dimpreună cu mai mulți prietini de aceleași credințe și convingeri politice, am fost și suntem pionierii cari am înființat și pus în funcțiune către sfârșitul anului 1920, pentru întâia dată în orașul și județul Sibiiu, o organizațiune a P. N. L. așa precum o prevăd statutele acestui partid, o organizațiune pe care o vom desăvârși prins corespunzătoarele organizațiuni comunale din întregul județ, am crezut și credem că este bine și folositor ca, în urma declarațiunilor făcute de șeful partidului, să arătăm mai de aproape cum a înțeles și mai ales cum și-a îndeplinit această datorie tânăra noastră organizație liberală din Sibiiu.

Am mai avut și un alt motiv special ca să facem această dare de seamă.

Este fapt bine cunoscut că unii dintre noi, cari suntem întemeetorii și conducătorii acestei organizațiuni liberale. am venit din Partidul Național ardelean, pentrucă nu mai puteam aproba și nu ne mai puteam solidariza cu felul în care actuala conducere a partidului național înțelege și concretizează raportul dintre justele interese r gionale ardelenești deoparte și de altă parte interesele generale superioare privitoare la opera de refacere și de consolidare a Statului Român. Or, eu individual, am fost și sunt de convingerea că problemele justelor interese regionale românești din Ardeal pot și *trebue* să fie concretizate numai astfel încât armonizate cu cele generale de stat dar subordonate acestora, vă fie respectate și bine deslegate. Cunoscând însă mentalitatea politică a celor mai mulți conducători de azi ai partidului național nu mai puteam avea încrederea că acest partid este în stare să deslege bine aceste grele și delicate probleme.

Foștii membrii ai „Congregațiunilor" de pe vremuri din ju-

deţul Sibiiu au pornit astăvară acţiunea necesară pentru reînfiinţarea „Clubului municipal român“ din acest judeţ cu gândul de a-l adapta situaţiunei şi trebuinţelor noastre de azi.

Noi membrii P. N. L. din acest oraş şi judeţ, ne-am alăturat la această acţiune şi am sprijinit-o pe calea discuţiunilor publice şi prin presă. In coloanele respânditului ziar „Foaia Poporului“ din Sibiu, am arătat cum Românii din acest judeţ, fie ei membrii oricărui partid politic, s'ar putea foarte uşor regăsi în acel club municipal şi acolo ar putea desfăşura o activitate foarte folositoare şi anume *înafară* de cadrele partidelor politice cărora aparţin şi deasupra luptelor politice.

Deşi se ştia că eu sunt unul dintre membrii. P. N. L, totuşi opinia publică românească din oraşul şi judeţul Sibiu, a primit bine argumentele mele împăciuitoare din articolul publicat în „F. P.“ iar ziarul *„Infrăţirea“* din Cluj, le-a reprodus în întregime şi sub indicaţia că ele ar fi:

„O operă de pacificare politică.“

— La 9 şi 16 Ianuarie a. c. s'au ţinut în Sibiu două împunătoare adunări publice convocate de inimosul Dr. Lazăr Popovici. La amândouă adunările au luat parte aproape toţi intelectualii români din Sibiu dimpreună cu mulţi reprezentanţi ai poporului din Sibiu şi din împrejurime.

In prima adunare s'au ridicat şi pus în discuţie aproape toate chestiunile şi neajunsurile actuale ale vieţii noastră publice.

S'a ales o comisie care să redacteze o moţiune şi s'a convocat la 8 zile, o altă adunare. In a doua adunare s'a votat apoi cu unanimitate cunoscuta „Moţiune“ publicată textual în „Dacia Traiană“ No. 10. X. 1921.

Membrii conducători ai organizaţiunii liberale din Sibiiu au luat parte activă la aceste două adunări publice şi au fost reprezentaţi şi în comisiunea însărcinată cu redactarea proectului de rezoluţie. *Si* domniile lor *s'au afirmat în ambele locuri cu atâta energie şi cu argumente atât de convingătoare, încât* — înperfecta bună înţelegere şi conlucrare armonioasă cu exponenţii celorlalte partide politice din Sibiiu! — au contribuit în măsură hotărîtoare ca a doua adunare publică să înţeleagă şi să admită că este în interesul general al nostru al tuturora ca proectul de rezuluţie să fie votat cu unanimitate.

Fiind învitaţi de către conducătorii autorităţilor administrative şi judecătoreşti, am intrat, trei inşi dintre noi, ca membri activi cu drept de vot în „Comisiunea judeţeană“ pentru reforma agrară a oraşului şi judeţului Sibiu, deoarece eram şi suntem de convingerea că conlucrarea noastră efectivă la înfăptuirea reformei agrare, este azi unul din cele mai potrivite şi mai eficace mijloace şi căi pentru a intra şi rămâne în contact cu întreaga populaţie din Sibiu şi mai ales din tot judeţul.

Tot din asemenea consideraţiuni şi motive de interes superior public am contribuit împreună cu soţiile noastre, la organizarea şi aranjarea celor vre-o 12 „Conveniri sociale“ iniţiate pentru iarna trecută de către d-l Lazăr Popovici, conveniri cari au realizat aproape în întregime importanta problemă socială a unei mai strânse apropieri şi a unei bune cunoaşteri cu fraţii noştri din România veche veniţi la noi cu familiile lor, atât ca ofiţeri şi comandanţi superiori ai armatei cât şi ca funcţionari civili.

In fine deschizându-şi „Banca Naţională a României“ adică „banca de emisiune“ din întreaga România-Mare, o sucursală în Sibiu şi cerându-ne diferite informaţiuni şi servicii le-am dat şi le dăm cu plăcere şi cum ştim noi mai bine şi pe acestea. Ba pentru ca să ne achităm cât mai bine şi de angajamentele luate; am intrat trei dintre noi şi în comitetul de scont al numitei sucursale.

Acestea sunt faptele, actele şi demersurile izolate în care şi-a concretizat şi desvoltat tânăra organizaţie liberală din Sibiu, activitatea din prima jumătate de an a existenţei sale şi în baza căreia crede că şi-a făcut şi îşi face, sub împrejurările şi în situaţiunile date, întreaga *datorie de partid faţă de viaţa politică şi în strânsă solidaritate cu toate straturile naţiunei din oraşul şi judeţul Sibiu.*

Dealtfel, indicând mai ales nmodesta dar conştienta şi pozitiva parte de muncă cu care a contribuit şi contribue şi tânăra noastră organizaţie liberală din Sibiu — într'un timp când P. N. L. se găseşte în opoziţie — la *înfăptuirea celor două reforme epocale*, cea politică-etectorală şi cea econonomică-agrară: lăsăm cu toată liniştea întreaga apreciere a activităţii noaste în grija factorilor comepeteţi şi în aceea a tuturor acelor concetăţeni ai noştri cari au atât priceperea necesară cât şi volnţa cinstită de a judeca cu obiectivitate avtivitatea politică pe care am desfăşurat-o şi avem de gând să o mai desfăşurăm încă.

Dr. Nic. Vecerdea.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
şi PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Cu preţuri reduse!
Curăţă vopseşte şi spală
„KRISTÁLY“
Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.
Fabrică şi Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.
Primeşte şi face expediţii cu posta.

Citiţi „Infrăţirea“

INFORMATII

Miercuri, 6 Aprilie, va avea loc, în sala IV a Universităţii, la orele 6 p. m., conferinta d-lui Fl. Ştefănescu Goangă: „Contribuţia Psihologiei la opera de organizaţie socială.

Vineri, 8 April, aceia a d-lui I. Paul: „Spiritul critic la Români“.

■

D-l dr. Bianu, subinspector general al siguranţii proectează înfiinţarea pe secţii criminalistice speciale pe lângă acest subinspectorat.

■

Pe aceasta cale d-l dr. Bianu subinspector general al siguranţei, aduce mulţumirile sale tuturor organelor inferioare dela siguranţă cari au lucrat împreună cu d-sa şi căror le revine în mare parte meritul că s'au putut descoperi crimele şi complotuile din ultimul timp.

■

Eri, Duminecă a avut loc sfinţirea noului episcop de Argeş, Visarion.

Se crede la Bucureşti că nu este exclusă plecarea d-lui Take Ionescu la Londra şi Paris, în legătură cu evenimentele din Ungaria.

■

Senatul a admis un credit de 40 milioane de lei pentru cumpărarea de noui locomotive.

■

In locul d-lui Toşa consilier la secretariatul de Finanţe eşit la pensie, aflăm ca a fost numit d-l Costin.

■

Se repetă dispoziţiunea că schimbul rublelor şi coroanelor nu se mai admite de cât foştilor prizonieri.

■

Legea cu privire la circulaţia automobilelor care a fost alcătuită la serviciul edil din Cluj, a fost votată zilele acestea în Senat.

■

Se aduce la cunoştinţa generală a industriaşilor, că Refacerea Industrială, societate anonimă privilegiată pe acţiuni, a comandat din Anglia o cantitate însemnată de coks de turnătorie, care va sosi în ţară în Aprilie sau Mai a. c.

Reflectanţii pentru acest coks sunt rugaţi a se adresa societăţii de mai sus, Bucureşti, Palatul Camerei de Comerţ, Etaj II. urmând ca pentru fiecare vagon ce angajează ferm să depună suma de lei 5000, la Banca societăţii.

Preţul coksului va fi — încărcat vagon Galaţi-Brăila — de maximum lei 16750 pe 10000 kgr., însă va putea fi micşorat după împrejurări până la lei 15000.

■

Se atrage atenţiunea cercurilor industriale asupra celui de-al 5-a bâlci elveţian de mostre, ce se va ţine între 16 şi 26 Aprilie în Basel. Secţiile bâlciului se pot afla la Inspectorul industrial din Cluj. Cărţi de legitimaţie de cumpărător şi pentru alte favoruri legale de aceste se pot căpăta la legaţia elveţiană din Bucureşti Str. Pitar Moşu No. 10 Biroul bâlciului din Basel dă informaţiuni gratuite la cerere.

D-l C. I. Băicoianu, directorul Băncei Naţionale a României din Bucureşti, a sosit în oraşul nostru unde are de perfectat operaţiunea preluării imobilului Băncei Austro-Ungare, care trec în posesiunea Institutului nostru de Emisiune.

D-sa va vizita toate oraşele din Transilvania, unde urmează a se instala Banca Naţională a României.

In cursul zilei, d-sa a vizitat institutele financiare de seamă ale oraşului şi principalele autorităţi.

■

Miercuri dimineaţa se ţine la prefectura judeţului sedinţa administrativă lunară cu care ocazie se vor lua mai multe măsuri de interes public.

■

Direcţiunea Generala C. F. R. face cunoscut publicului că îşi ia toată responsabilitatea de integritatea coletelor poştale şi bagajelor depuse.

■

Duminecă 10 Aprilie va avea loc solemnitatea depunerii jurământului de către Episcopul Unitar maghiar. D-l prefect Meteş va reprezenta Guvernul.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

■

Biró Andor, Manufactură Engroş, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Duminica plăcintă cu brânză, carne şi mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

■

Dr. Lăzărescu, medic-şef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultaţii zilnice 3—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

■

In piaţa Ştefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului“* cea mai elegantă şi mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, ţuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese şi recituri. Serviciu culant şi preţuri moderate.

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru dameubărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

■

La 7 Aprilie se va închide „Salonul de Artă Ardeleană“ — Expoziţia se va muta la Bucureşti.

„Bistritzer D. Zeitung“ scrie: Comisiunea judeţană pentru reforma agrară a adus hotărâri însemnate.

Moşiile din Villok, cari înainte erau proprietatea Băncei „Siebenbürger Vereinsbank“ au fost declarate expropriabile în întregime. Totalul de 522 jugăre a S. A. „Bistritzer Industrie und Handelsaktiengeseltschaft“ este luat în vedere ca fermă model a Statului. Restul de câteva sute jugăre, cari au fost vândute ţăranilor în mici parcele, să dă cumpărătorilor.

In ambele cazuri Băncile au protestat contra hotărârilor.

■

Secretariatul de finanţe din loc a primit dela Bucureşti o telegramă prin, care se interzice plata lefurilor pentru funcţionari până la 7 Aprilie.

■

D-l Drăgoescu, directorul contabilităţii la Res. Industriei şi Comerţ, va pleca mâine la Bucureşti. D-sa a fost chemat ca să înfiinţeze „Directiunea lichidării materialelor pradei de răsboiu“. Aceasta direcţiune va avea sub-direcţiuni la Cluj, Chişinău şi Cernăuţi.

■

S'a deschis de nou *„Restaurantul oraşului“* în administraţie românească, strada Regina Maria Nr. 16. Mâncări gustuoase, beuturi excelente, serviciu culant. Preţuri moderate. Ne rugăm de sprijinul binevoitor al marelui public.

■

Inspectoratul comercial din Cluj a intervenit pe lângă poliţie. că negustorii să observe mai strict repaosul Duminecal. Deacum înainte toate prăvăliile vor fi ţinute închise Dumineca întreagă.

Case de vânzare în BUCUREŞTI.

Un apartament compus din cinci camere, două antreturi, bucătărie magazii, curte pavată, cu instalaţiuni apă, tot la canal şi gaz aerian, **situat în Bucureşti**, Str. Ţepeş-Vodă No, 22. vinde cu preţul de 180.000. (Una suta opt zeci mii lei.)

Loc mare, 1200 m. p. cu mai multe case vechi în bună stare, cu prăvălii ce se pot renova, producând chirii normale nesporite, 7000 lei, situat în Str. Ţepeş-Vodă No. 14, Bucureşti, se vinde cu suma de 400.000 lei.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, domiciliat în CLUJ, Str. Dorobanţi Nr. 11. — Intermediarii se exclud.

FERMĂ de VÂNZARE

In raza oraşului :Slobozia, judeţul Ialomiţa, teren urban, plantat cu 1500, pomii fructiferi pe rod, vie, cu două construcţii vechi şi eren de cultură, în suprafaţă de 100.000 m. p., îngrădit şi situat lânga gară, se vinde numai total cu 500.000 lei sau 5 (cinci) lei m. p.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, Strada Dorobanţi No 11., CLUJ.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 4 Aprilie

Presidează d-l D. Zamfirescu. Pe banca ministerială: d-nii Tache Ionescu, Cudalbu, Argetoianu şi Petrovici.

D-L VLADESCU depune din iniţiativă parlamentară şi cu asentimentul guvernului un proect de lege pentru sporirea salariilor ofiţerilor activi. Se admite urgenţa.

D-L BARBACIAN arată tendinţa funcţionarilor precum şi a lucrătorilor de petrol care emigrează şi arată necesitatea aprirei acestor emigrori

D-L ARGETOIANU răspunzând spune că deşi nu este o lege specială pentru aceasta totuşi s'a înfiinţat pe lângă ministerul de interne un birou special pentru regulamentarea emigrărilor — şi că acum depune un proect de lege pentru regulamentarea acestor emigrări.

D-l ARGETOIANU depune un proect de lege pentru regulamentarea taxelor comunale.

D-l PETROVICI depune un proect de lege pentru organizarea corpului arhitecţilor din ţară.

Se trece la ordinea de zi.

D-l SAVU îşi continuă interpelarea despre propaganda iredentistă maghiară în Ardeal, arătând în continuare duşmănia Ungurilor şi Saşilor.

D-l TAKE IONESCU răspunde făcând declaraţii rezervate.

După indicaţiile precise date de d-l Averescu, România a făcut demersuri în chestia reîntronării regelui Carol împreună cu Serbia şi Cehoslovacia. Polonia s'a asociat demersurilor.

Se aşteaptă rezultatul acestor demersuri diplomatice.

D-l DUCA în chestiunea externă, declară în numele partidului liberal că România trebuie să vegheze nu să distrugă roadele păcei. Dar acţiunea şi hotărîrile noastre trebuiesc coordonate şi luate în comun cu toţii aliaţii mari şi mici fiind o operă solidară a tuturora. Pe graniţă tre uie să asigurăm singuri pacea, iar peste graniţă cu concursul tuturor.

Regretăm că nu s'a profitat în 1919 de prezenţa armatei la Budapesta pentru întronarea unui regim democratic adevărat şi pacifist acolo precum începuse să lucreze partidul liberal după cum dovedesc arhivele ministerului de externe român. Reprezentanţii partidului liberal socotesc ca necesară o grabnică consolidare internă. Ceasul certurilor sterile a trecut. Pentru toate conştiinţele româneşti a sosit ceasul unei rodnice înfăptuiri.

SENATUL

Prezidează d-l Coandă. Pe banca ministerială. D-nii Trancu şi Popovici-Taşcă.

D-l STERIAN cere sporirea salariilor magistraţilor.

D-l MIRONESCU arată nedreptăţile făcute cu împroprietărirea. Au fost excluşi pe nedrept mulţi ţărani.

D-l POCOL arată greutăţile proprietarilor de mine de aur.

D-l TANASESCU citeşte proectul de lege relativ la modificarea academiei de comerţ cu înfiinţarea a 3 secţiuni-comercială industrială şi economică, precum şi a doctoratului în ştiinţele economice.

D-l TRANCU cere amânarea discuţiei.

D-l CONSANTINETCU vorbeşte pentru continuarea ei.

Senatul trece în secţiuni,

Marele Complot maghiar contra României

— Societăţile de Spionaj şi propagandă —

IX.

Védő Ligák Szövetsége

Este una din cele mai periculoase şi bogate societăţi iridente. Ea nu se ocupă cu politică ci *numai cu propaganda în Ardeal şi vechiul Regat*, Scopul ei nu este însă a răspândi iredentismul numai în Ardeal ci şi în celelalte ţinuturi. Foaia ei oficială este: *Magyar Iredenta*. Scopul de căpetenie al acestei gazete este de a face propaganda în Cehoslovacia, unde are diferite foi volante. Societatea compusă din refugiaţii unguri fără ocupaţie tinde la propagarea răscoalei în Cehoslovacia. Locul de frunte îl au în ea Săcuii. V. L. S. stă în directă legături cu conducătorii unguri din America, şi a trimis pe preotul Meinhardt acolo pentru a propaga iredentismul. Ea n'a început încă o campanie în Ardeal, dar intenţiona ca, înaintea începerii acţiunei militare, să trimeată oameni în Ardeal pentru a începe o mişcare la fel cu aceea a sinnfeinerilor din Anglia. Mişcarea trebuia să pornească din vechiul Regat. Scopul principal era propagarea bolşevismul în armata noastră.

In manifestul guvernului maghiar către societate se spune ca să se ferească de a duce dezastrul într'una din „cele trei dansuri". (Három a tánc) adică România Cehoslovacia şi Jugoslavia, căci aceşte ţări se vor apăra reciproc.

Conducătorii Ungurilor au ştiut însă să socotească aceasta şi au format diferite grupuri clandestine. Astfel la Ehmantelep grupul condus de baronul Babarczy, la hotel Britania din Budapesta grupul lui Adonyi, şi un grup la Debreţin.

Aceste formaţiuni clandestine au înarmat mii de oameni cu arme de-ale trupelor regulate maghiare.

Grupurile Adonyi, Héjjas şi Pronay, având ca semn o cruce albă pe câmp albastru, au încercat să atace cu vr-o 6000 oameni Cehoslovacia înaintea Crăciunului.

Societatea aceasta lucrează cu foarte mare precauţiune. Acum câtva timp a trimis un fel de chemare adresată ofiţerilor săcui pe cari îi în reabă dacă vor să ia parte activă la o *„acţiune viitoare."*

Pentrú a câştiga Evreimea bogată la planurile lor, conducătorii maghiari au făcut ca unele societăţi că „Ébredö Magyarok" să înceteze pentrú un timp programurile contra Evreilor în schimbul unui ajutor bănesc necesar pentru organizarea bandelor iredentiste.

La magazinul de Postăvărie
Geza Janovitz
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 26 se execută haine din cele mai fine stofe.
Special pentru copii.
541

Evenimentele din Ungaria

(Transmise de A. T. R.)

Negocierile angajate la Szombathely între ex-regele şi contele Andrássy s'au terminat. Ex-regele Carol a declarat formal, că nu îşi va semna abdicarea, dar că consimte să se stabilească într'o ţară neutră, probabil Elveţia sau Spania.

■

Tratativele dintre Antanta şi guvernul Elveţiei pentru reprimirea la Prangins a ex-regelui Carol au reuşit.

■

Plecarea exregelui Carol este întârziată din cauza tratativelor cu Austria pentru libera trecere, tratative care încă nu sunt terminate.

■

Szombathely prezintă aspectul normal. Svonurile despre arborări de drapele, serbări precum şi sosirea de deputaţiuni legitimiste, sunt pe deantregul inventate.

■

Ministrul de externe ungar. Dr. Gratz se află la Szombathely, în aproprierea ex-regelui Carol, de unde comunică în fiecare oră cu guvernul din Budapesta, pe care îl ţine în curent cu evenimentele în curs.

■

Ex-regele Carol dorind să-şi păstreze incognito-ul, nu primeşte decât pe miniştrii, sau delegaţii politici, civili sau militari, trimişi de către Horthy.

■

In şedinţa de Marţi a adunării naţionale ungare, primul-minstru contele Teleky va face darea de seamă a aventurei regaliste şi va pune chestiunea de încredere asupra atitudinei guvernului.

■

Primul-ministru francez Briand a adresat reprezentanţilor francezi din străinătate o circulară, prin care aprobă demersurile făcute de înaltul comisar aliat la Budapesta, de a preveni guvernul ungar, că Antanta nu admite în nici un caz revenirea Habsburgilor pe tronul Ungariei şi că guvernul francez respinge orice încercare sau tratative în acest sens.

■

Ministrul Ungariei la Paris, Ivan Praznovsky, s'a exprimat cu mult sceptimism asupra loviturei de stat încercată în Ungaria.

■

Partidul social-creştin austriac a hotărît desinteresarea de chestiunea legitimistă. Direcţiunea partidului a dat ziarului său oficios „Reichspost" ordinul de-a înceta agitaţiunea legitimistă pentru reîntronarea Habsburgilor. Preşedintele partidului extrem legitimist Seype a plecat într'un concediu mai lung. Cauza acestei brusce schimbări de front este mişcarea pentru alipirea la Germania.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Joi: *Frumoasa aventură* de Pr. de Flers, Caillavet şi Rey, comedie în 3 acte cu D-nele Jeana Popovici, Zamau, Ecat. Popea, Ecat. Stănescu, Nat Stefănescu şi d-nii Mihăilescu-Brăila, Radu Popea, Ghibercon Vasilescu în rolurile principale.

Sâmbătă: *Frumoasa aventură*

Duminecă: *Scrisoarea Pierdută* (Matineu) cu d-l V. Vasilescu Farfuridi.
Frumoasa aventură (seara).

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Comisia agrară s'a întrunit la Cameră pentru alegerea raportorului. D-l Averescu asistând, a declarat că dacă se vor face greutăţi pe această chestiune şi pe chestiunea lărgirei reformei agrare, guvernul se va retrage. Raportorul legei agrare n'a putut totuşi să fie ales de de comisiune deoarece candidatul guvernului, d-l Berbescu nu e deloc simpatizat de comisiune. A fost ales d-l Cogălnicaunu.

■

Mari tratative între federaţie şi guvern au avut loc în chestia aplanării conflictului — Federaţia a cerut ca d-l Zamfirescu să-şi ceară scuze — Considerându-se ca ilegală excluderea, guvernul a admis ridicarea excluderei dlui Mihalache. După sfârşitul tratativelor federaţia a avut o consfătuire la majestic unde se va hotărâ dacă se va retrage definitiv din parlament sau dacă revine.

■

Greva minerilor englezi se întinde. Se crede că va lua proporţiile unei greve generale.

Un radio din Paris anunţă că colonelul Lehar a sfătuit pe Impăratul Carol să nu părăsească Ungaria, punându-i la dispoziţie 30.000 de oameni pentru redobândirea puterei, bazat pe faptul că statele mici şi mari ale Înţelegerei nu vor interveni efectiv.

■

Ziarul „Adevărul" crede că în curând se va forma un bloc ardelenesc din membrii majorităţei şi ai federaţiei din parlament. Un alt bloc bucovinean îi va urma.

■

Regele Constantin al Greciei a plecat pe front. Gunaris a fost însărcinat cu formarea cabinetului.

■

Târgul Căluţ din jud. Bacău este în flăcări, împreună cu gara.

■

Kemaliştii anunţă înfrângerea Grecilor.

Viaţa provincială

DIN TIMIŞOARA

Festivalul „Mihai Viteazul". Comitetul de iniţiativă pentru ridicarea unui monument al lui Mihai Viteazul a dat în sala Casnoului militar-civil, un festival pentru mărirea fondului. Sala a fost arhiplină. O vie însufleţire a domnit în tot timpul serbărei.

Programul festivalului a început cu „Imnul Regal" executat de orchestra reg. 31 Infanterie. A urmat uvertura din „Orfeu" de Offenbach. Tânăra fiica a d-lui colonel Băluţă a recitat cu un rar talent „Plugul şi Turul", fabula lui Gh. Ratnetti. Publicul a făcut ovaţii micei debutantte.

D-l General Găvănescu a desvoltat apoi interesanta d-sale conferinţă despre „Nouă luni din domnia lui Mihai Viteazul".

Conferenţiarul face istoricul primei cuceriri a Ardealului de către Mihai Viteazul şi explicând, din punct de vedere tactic, geniul militar al eroului de la Şelimberg. Expunerea atât de interesantă şi atât de luminoasă a d-lui general, întregită cu proecţiuni foarte reuşite, a făcut plansibilă ipoteza că Mihai Viteazul a fost poate indirect, profesorul lui Napoleon întrucât priveşte tactica operaţiilor de ofensivă fulgerătoare prin trecerea obstacolelor „absolute" şi prin dispoziţiile tehnice cu totul noi pentru vremea aceea. Domnul general Găvănescul, sprijineşte ipoteza d-sale, prin rolul jucat de nunţiul papal Malespina, care a luat parte şi ca diplomat la campania din Ardeal şi care a trimis, de sigur, dela curtea lui Sigismund Báthory, la curtea Vaticanului un raport detaliat asupra operaţiilor. —

Napoleon, fusese şi pe la biblioteca din Roma, cu ocazia cuceririi Italiei . . .

D-l general Găvănescul, a trecut apoi la expunerea campaniei din Moldova, împotriva lui Ieremia Movilă, care se aliase cu oştile ungureşti. Intr'o admirabilă paranteză, d-l general evocă entuziasmul unirei soldaţilor lui Mihai cu moldovenii lui Ieremie şi desăvârşirea Victoriei, care duce, prima oară, oştile „naţionale" până în cetatea Hotinului. Conferinţa a fost încheiată printr'o analiză foarte reuşită şi foarte entuziastă, a operei de unire naţională, începută de Mihai Viteazul şi încheeată de regele Ferdinand I.

O a doua parte muzicală a urmat după conferinţă: „Trio" de Haydu executat de d-nii Munteanu, Gorianz şi Tolnai „Serenada Românească" şi „Dans românesc", cântată la violoncel de d-l Goriang. „Serenada" lui Toselli executată de orchestra Reg. 31 infanterie. In afară de această, soldaţii Reg. 9 jandarmi au executat jocuri din ţara Moţilor. —

DIN LUGOJ.

Sărbătorirea episcopului Frenţiu. — Am relatat acum câteva zile că Papa Benedict al XV-a a distins pe P. S. S. episcopul Traian Frenţiu al Lugojului cu rangul de Conte roman şi asistent la tronul pontifical. In urma acestui lucru, au avut loc la Lugoj, Duminecă 27 Martie, mari serbări cari au decurs în modul următor:

La ora 9½ a. m. s'a ţinut în catedrala episcopească lithurghie pontifică, celebrată de P. S. Sa, însoţit de toţi canonicii, protopopii şi clerul gimnazial. —

A fost de faţă şi păr. dr. Ilie Dăianu, vicepreşedintele Camerei, protopopul Clujului, asesor la Consistorul din Lugoj. Dânsul a ţinut predica ocazională, care a impresionat pe toţi cei de faţă. Au asistat la Liturghie toate autorităţile civile şi militare, în frunte cu d-l general Găvănescul, venit ocazional la Lugoj şi cu d-l prefect

Petru Nemoian. După Liturghie, la reşedinţe episcopească au avut loc recepţiuni, prezentându-se toate autorităţile pentru a saluda pe distinsu. Prelat Am remarcat între alţii pe d-l comandant al garnizoanei Colonel Alexiu, prefect Petru Nemoian, subprefect C. Grofşorean, primari preşedinte ai Tribunalului, directori şcolilor primare şi secundare, delegaţii bisericilor, primarul oraşului, directorii şi şefii instituţiunilor şi corporaţiunilor publice, şi un public numeros. Toţi pe rând în cuvinte măgulitoare au salutat pe P. S. Sa, care a răspuns mişcat.

După masă, la ora 5, a avut loc un festival artistic literar cu un program bogat şi variat. Discursul ocazional l-a ţinut iarăşi păr. Dăianu, care a arătat legătura dintre biserica apusului şi latinitatea noastră. Păr. protopop dr. Ioan Marianescu a cetit a disertaţie ocazională în care a insistat asupra rolului religiunii şi bisericii în istoria omenirii şi în deosebi a Românilor. Mai mulţi elevi au recitat poezii, au cântat la pian, corul „Lira" sub conducerea d-l prof. Dăcăr a cântat cu mult succes. Ca încheiere d-l dr. Victor Bîrlea, didectorul şcolii normale de fete, într'un discurs foarte însufleţit a arătat jertfele aduse de P. S. Sa. în jurul înfiinţării şi susţinerii şcolii normale de fete din Lugoj pe vremuri, când statul ungar căuta în tot chipul să ne desnaţionalizeze, silit fiind P. S. Sa. ca chiar apartamentele sale particulare să-le cedeze institutului.

A răspuns tuturor P. S. Sa., adânc mişcat şi promitând, că va lucra în viitor pentru cultura neamului cu acelaşi zel cu care a lucrat până acum.

Viaţa sportivă la Cluj

Match-urile de le 4 Aprilie.

KAC—KMTE. 10:0 KMTE echipă slabă de altcum joacă cu 7 reserve puţin pregătite şi cu toate sforţările nu poate îndepărta din faţa porţii sale combatanţii KAC, cari ajutaţi de halfi susţin bila în întreg decursul jocului. Goalurile urmează la scurte intervale şi KMTE nu poate ajunge la nici o singură poziţie de atac reuşit. Înfrângerea sa e cea mai radiacă din câte e avut vre-o echipă în Cluj.

CFR—KKASE. (1:0) Echipe cu forţe aproape egale încep un joc bine condus din ambele părţi. Vehemenţa în prima repriză în continuă urcare CFR. se prezintă mai rutinată faţă de jucătorii agili KKASE. Revanşa însă nu o pot realiza cu toate sforţările făcute.

Universitatea—Victoria. (0:0, 3:0). Un eveniment sportiv a fost jocul dintre U şi V U produce o senzaţie neaşteptată prin surprinzătorul joc superior, ce la desvoltat. V o echipă cu joc bun şi antrenată de altcum, e contrabalansată şi întrecută de U prin jocul de perfectă transmitere între combatanţi şi continuă legătură între rândurile halfilor şi combatanţilor. In repriza doua U. trece la atac continu şi desvoltă un joc de teren la adevăratul nivel de football. Fiecare jucător e la locul său, asiduitatea şi disciplina de joc înfrânge echilibrul echipei U, care nu se poate validita. Orice bilă e prinsă de U şi atacurile contra V. Urmează necontenit. Primul goal b cul V îl trimite în poarta sa. Jocul de revanşă înaintează până la halfi de unde bila ajunge din nou la combatanţii U. După mai multe situaţii frumoase urmează al doilea goal, iar superioritatea câştigată îi asigură şi al treilea goal fără ca V să mai poată reuşi.

Echipa U solidară şi disciplinată a produs un joc de stil şi o supeoritate rară, iar V prea încrezută a fost înfrântă. Totul se rezumă la disciplina de joc şi aprecierea forţelor adversarului fapt ce poate servi de învăţătură ambelor echipe în viitor.

Spectator.

Domnii, cari doresc să aibă arenă de tenis pe sezonul 1921 să se prezinte până 9 Aprilie în localul Comitetului regional (str. Avram Iancu 16) între orele 6½—7½.

Ardealul agricol

II.

Ca urmare la articolul nostru anterior asupra stării agricole din Ardeal, publicăm astăzi un tablou lămurit asupra împărţirii pământului din Ardeal, — adică supra acelor proprietăţi care să întind sub 100 de jugere pe teritoriul Transilvaniei, Banatului, Maramureş şi părţilor ungurene. Datele statistice ne-au fost puse la dispoziţie de către Direcţiunea Agriculturei din Cluj.

Tabloul asupra proprietăţilor este mai ales interesant din punct de vedere al reformei agrare. Din acest tablou reiese că din cele 23 judeţe, indicate aci, cu 9989 proprietăţi sub 100 jugăre, nu cade nici una sub exproprierea. — Din punct de vedere al cultivării agricole, cele 9989 proprietăţi mici au arătură 1,248.486 jugăre, grădini 39.628 jugăre, fânaţ 381.212 jugăre, vie 6801 jugăre, Păsune 1,493.343 jugăre, pădure 5,238.730 jugăre, stuf 6685 jugăre. — In total 8,745.031 jugăre din cari este pământ improductiv 330.146 jugăre.

Cele mai multe proprietăţi mici sub 100 jug. le are judeţul Satu-Mare (în Ugocea): 787; cele mai puţine le are judeţul Braşov: 79. — Din proprietăţile sub 100 jugăre are parte la cel mai mult pământ de arătmă, judeţul Timiş-Torontal (217.420 jug.); la grădină, judeţul Caraş-Severin (15.778 jug.); la fânaţe, judeţul Cojocna (36.855 jug.); la vie, judeţul Alba-Inferioară (1884 jug.); la păşune, judeţul Caraş-Severin (218.911 jug.); la pădure, judeţul Caraş-Severin (889.913 jug.); la stuf, judeţul Bihor (1630 jug.); cel mai mult pământ neproductiv are judeţul Caraş-Severin (620.012 jug.) — In privinţa pământului neproductiv stăm mai bine proprietăţile sub 100 jugăre în judeţul Solnoc-Doboca, unde au parte numai la 2766 jug. pământ improductiv. — Stuful lipseşte cu desăvârşire în judeţele Braşov, Ciuc, Maramureş, Odorheiu şi Sibiu. — Proprietăţile sub 100 jugăre n-au parte la vie în judeţului Braşov, Ciuc, Făgăraş şi Maramureş.

Pentru a putea de o imagine clară asupra pământului aparţinător proprietăţilor sub 100 jugăre redăm tabloul în întregime. Terenurile sunt calculate în jugăre.

	Proprietăţi sub 100 jug.	*Arătură,*	*Grădini,*	*Fânaţe,*	*Vie,*	*Păşune,*	*Pădure,*	*Stuf,*	*Pământ neprod.*
Alba-Inferioară	469	54.849	1294	19.174	1884	46.864	121.077	127	12.973
Arad şi Cenad	449	143.911	1413	20.694	744	76.221	266.465	214	18.702
Bistriţa Năsăud	200	5.162	261	5.515	9	83.105	284.716	75	10.758
Bihor	—	162.442	1385	31.474	649	145.904	482.911	1630	21.689
Braşov	79	7.668	207	6.501	—	30.667	104.910	—	7.417
Caraş-Severin	745	71.922	15778	19.382	35	218.911	889.913	615	62.012
Ciuc	144	5.018	446	14.061	—	56.526	143.648	—	5.627
Cojocna	647	65.404	3014	36.855	375	94.391	227.071	618	11.060
Făgăraş	191	5.340	142	5.000	—	44.461	141.678	41	9.402
Hunedoara	638	23.671	1511	13.302	96	122.210	489.705	20	34.645
Maramureş	375	9.646	271	29.609	—	74.390	395.064	—	12.125
Mureş-Turda	411	44.614	2113	16.569	449	36.391	278.849	321	6.230
Odorhei	185	8.953	612	5.828	18	19.838	75.684	—	3.294
Sălagiu	622	77.995	954	20.742	197	46.434	124.102	139	7.939
Satu-Mare (cu Ugocea)	787	142.791	1768	28.038	321	50.360	212.405	315	16.539
Sibiu	145	4.838	113	4.902	8	80.014	226.719	—	17.701
Solnoc-Dobâca	653	63.214	2587	21.366	358	49.317	163.147	496	2.766
Târnava-Mare	316	11.214	437	8.504	123	51.958	166.379	14	17.315
Târnava-Mică	265	35.575	1071	11.017	636	24.667	38.428	339	6.151
Timiş-Torontal	653	217.420	1795	27.032	561	61.121	76.047	1009	24.898
Trei-Scaune	546	26.323	1141	14.307	1	23.761	291.129	24	12.198
Turda-Arieş	388	50.489	1315	21.340	339	45.832	118.647	688	8.705

In total proprietăţile sub 100 jugăre au parte la pământ de arătură, grădini, fânaţe, vie, păsune, pădure, stuf şi pământ neproductiv după judeţe: Alba inferioară: 258.242 jug; Arad şi Cenad: 528.364 jug. Bistriţa-Năsăud 339.601 jug.; Bihor 848.084, jug.; Braşov 157.870 jug.; Caraş-Severin 1,278,568 jug.; Ciuc 225.362 jug.; Cojocna 448.786 jug.: Făgăraş 206.064, Hunedoara 685.160, Maramureş 521.105 Mureş-Turda 385,536, Odorheiu 114.227, Sălagiu 278.502, Satu-Mare cu Ugocea 452.537, Sibiu 334.295, Solnoc-Dobâca 303.252, Târnava-Mare 265.971, Târnava-Mică 117.884, Timiş-Torontal 409.883, Trei Scaune 338.884, şi Turda-Arieş 247.355 jugăre.

La 9989 proprietăţi mici, cu pământ neproductiv de 330.146 jugăre, se iveşte o pagubă mare pentru gospodăria agricolă a a micilor cultivatori. Este deci în interesul însuşi al acestora ca să caute toate mijloacele posibile, pentru a putea trage foloase agricole şi din terenurile neproductive. — In privinţa aceasta ar fi de urmat două căi: prima, să se caute îmbunătăţirea pământului improductiv prin gunoire, şi supunându-l tratamentului modern chimio-agricol. sau prin punere sub apă timp îndelungat a reglunilor neproductive, uscate sau dacă sunt apoase, să se canalizeze. A doua cale ar fi de urmat, înfiinţându-se pe terenurile improductive instalaţiuni de industrie casnică trăgând astfel foloase dacă nu din pământ, cel puţin de pe el.

Aci trebuie să intervină statul Ministerul de agricultură trebie să studieze prin specialişti aceste terenuri, cari pe urmă să dele intrucţiuni posesorilor de astfel de pământuri.

Pe cele 330.146 de jugăre pământ neproductiv se vor găsi desigur încă multe locuri, cari nefolosite, prin îngrijirea techică-agricolă se vor putea face folosibile Agriculturei din Ardeal.

Raco,

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Publicaţiune de licitaţie

Fabrica de tâmplărie artistică Societate Anonimă din Cluj intenţionând să-şi mute fabrica şi depositul de lemn asupra imobilului sau din „Postaberek", — are să vândă cele două imobile sale orăşeneşti ce astfel se vor elibera.

Prin urmare se pune la **licitaţie publică**:

1. Imobilul situat în Cluj Strada Gheorghe Barifiu (fostă Malom) No. 28 în dimensiune de 716 stânj patr. impreună cu toate supra edificiile (localuri de fabrica, casa de locuit cu etaj, grajd, locuinţe pentru visitii, şuri etc.) dar fără instalaţiuni de fabrică.

2. Imobilul situat în Cluj Strada Varga No. 4 în dimensiune de 855 stânj. pătr. împreună cu casa de locuit şi cu şura din scânduri (cu etaj).

Imobilul amintit în punctul 1. situat în Strada Bariţiu No, 28. se vinde eventual şi împreună cu cazanul de vapor marca Höcker cu sufaţă de foc 51 m 2 şi cu maşina de vapor (dynamo) stabil cca. 45 Hp. zidită în imobil, — deacea ofertele se cer separat fără acestea şi separat cu acestea. In ce priveşte imobilul din Strada Varga No. 4 ofertul se va face tot separat şi în această privinţă.

Imobilele se pot primi oricând în orele de zi obişnuite.

Condiţiunile de licitaţie amănunţite se pot cunoaşte în biroul societăţii Str. Bariţiu No. 28.

Ofertele se vor face exclusiv în scris, în plicuri închise, arătându-se numele şi adresa oferentului, precum şi împrejurarea, ca oferentul cunoaşte condiţiunile de licitaţie şi le consideră obligatoare pentru dânsul. Ofertele astfel înzestrate se vor remite birolului societăţii până la 10. Maiu 1921. orele 12 a. m.

Cluj, la 4. Aprilie 1921.

Fabrica de tâmplărie artistică
Societate anonimă

REPREZENTANTUL S. A. R. I. E.
Watson & Youell

Londra — Bucureşti.

Se află în localitate şi roagă pe domnii amatori de
Articole technice engleze
Rafia Majunga I-a
Sulfat de cupru 98—99, Vermorele, Schloessing,
Quebrache, Degras, Borax etc.
Manilla Standard.
Saci Calcutta, Hessians, Tarpaulings etc.

Se comunică cu D-sa la Biroul de Informaţiune şi Intermediare „GLOBUS"

CLUJ, Piaţa Unirii 22. etage II.
Livrări în termen de 10 — 12 zile franco Cluj.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DREPT ROMÂN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și agarate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bărudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

Închirieri:

TÂNĂRĂ pereche, distinsă caută una sau două **camere elegant mobilate, cu pensiune aleasă**. Ofer preț bun. Oferte a se face Hotel New-York. Camera 5.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

SCHIMB de locuința constitotoare din 2 camere, 1 bucătarie și grădină frumoasă, unde să poate ține tot ce dorește. Dorese a schimba cu altă în apropierea de P. M. V. eventual să fie 1 cameră și bucatorie. Doritori să pot adresa în Piața Mihai Viteazul 25 la Teodor Pop.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Duminecа prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Corespondențe:

MIȚI de ce am vorbit avizează-mă. Sunt nelinistit. L.

C. de mult nu te-am văzut, când și unde ne întâlnim? V.

Reclama 267

Concurs de întreprindere.

Administrația Căminului Studențesc din Cluj publică concurs pentru asigurarea lucrărilor de reparare la edificiul căminului. Ofertele închise și sigilate sunt de înaintat la Serviciul Edil, Cluj. până la 1 Maiu 1921.

Tot acolo se poate primi și planul de reparare și condițiunile speciale.

Ofertele se vor deschide la 1 Maiu ora 11 a. m. în localul Serviciului Edil.

Cluj, la 4 Aprilie 1921.

559 Administrator.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

213 Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștiului No. 2.

Din cauza plecărei se vinde eftin

una casă

În centrul orașului compusă din 3 camere, bucătărie, cameră de baie și o prăvălie de coloniale împreună cu aranjamentul prăvăliei complect.

Prăvălia face 80.000 Lei lunar vânzare.

Pentru informațiuni a se adresa la administrația Ziarului „Infrățirea".

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI,

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, ORADIA-MARE, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Oradia-Mare a început operațiunile în ziua 23 Martie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 55 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență. A se adresa la ziar sub. A.

Ministerul Comunicatiilor C. F. R.

No. 14531/3709. C. 1921.

Publicatiune.

Pentru concesionarea biurourilor de vânzarea biletelor C. F. R. în oraşele arătate mai jos se va ţine licitaţie prin oferte închise depuse la Direcţiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8, Bucureşti. Ofertele pot fi trimese şi prin scrisore recomandată. Termenul de licitaţie este până la 25 Aprilie, după care dată nu se mai primeşte nici o ofertă.

Ca baza pentru licitaţie se ia convenţia tip despre care doritorii pot lua cunostinţă după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraş.

No. crt.	Oraşul	Nr. biurourilor ce se concesionează	Unde se poate lua cunoştinţă de convenţia tip şi de condiţiile licitaţiei
1	Arad	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Arad şi la şeful staţiei Arad.
2	Brăila	2	La şeful staţiei Brăila.
3	Braşov	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Braşov şi la şeful staţiei Braşov.
4	Cernăuţi	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cernăuţi şi la şeful staţiei Cernăuţi.
5	Chişinău	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Chişinău şi la şeful staţiei Chişinău.
6	Cluj	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cluj şi la şeful staţiei Cluj.
7	Constanţa	1	La şeful staţiei Constanţa.
8	Oradea-Mare	2	La şeful staţiei Oradea-Mare.
9	Ploeşti	1	La şeful staţiei Ploeşti.
10	Satu-Mare	1	La şeful staţiei Satu-Mare.
11	Sibiu	1	La Serv. Controlului Veniturilor C. F. R. Sibiu şi la şeful staţiei Sibiu.
12	Timişoara	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Timişora şi la şeful staţiei Timişora.

Vor fi preferaţi fostii funcţionari şi pensionari C. F. R. care au lucrat în specialitate şi acei care vor oferi în folosul orfanilor C. F. R. o cotă la sută din venitul brut anual al remizei ce se cuvine din vânzarea biletelor C. F. R. Sunt admisi la licitaţie numai Români majori, care se bucură de drepturile civile şi politice.

Se face cunoscut că oferantii asupra căror se vor adjudeca biurouri trebue să lucreze în persona în biurouri nu prin persone interpuse. Biuroul nu se pote ceda unei terţe persone fără aprobare Direcţiunei Generale C. F. R. Nu se va adjudeca asupra unei persone de cât un singur biurou.

552 DIRECŢIUNEA GENERALE.

Ministerul Comunicaţilor C. F. R.

Ad. No. 14950/3947 C. 1921.

Publicatiune.

Pentru concesionarea *serviciului de camionaj* în oraşele arătate mai jos se va ţine licitaţie prin oferte inchise, depuse sau trimese prin scrisore recomandată la Direcţiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8. Bucureşti. Termenul este până la 25 Aprilie 1921 după care dată nu se mai primeste nici o ofertă.

Ca bază pentru licitaţie se ia contractul tip despre care doritori pot lua cunostinţă după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraş:

No. crt.	Oraş	Unde se pote lua cunoştinţă de contractul tip şi de condiţiile licitaţiei
1	Arad	La Direcţiunea Regională C. F. R. Arad.
2	Braila	La şeful staţiei Braila.
3	Braşov	La Direcţiunea Regională Braşov.
4	Bucureşti	La Direcţiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8.
5	Cernauţi	La Direcţiunea Regională C. F. R. Cernauţi.
6	Chisinau	„ „ „ „ „ „ Chisinau.
7	Cluj	„ „ „ „ „ „ Cluj.
8	Constanţa	La şeful staţiei Constanţa.
9	Craiova	La Direcţiunea Regională C. F. R. Craiova.
10	Galaţi	La şeful staţiei Galaţi.
11	Iaşi	La Direcţiunea Regională C. F. R. Iaşi.
12	Oradia-Mare	La şeful staţiei Oradea-Mare.
13	Ploeşti	„ „ „ Ploeşti.
14	Sibiu	„ „ „ Sibiu.
15	Timişora	La Direcţiunea Regională C. F. R. Timişora.

565 DIRECŢIUNEA GENERALE.

Institutul Antirabic (Pasteur) Cluj.

No. 230—1921.

Publicaţiune de concurs.

Se publică concurs pentru postul de portar, vacant la Institutul Pasteur din Cluj.

Doritori de a ocupa acest post trebue să-ştie scrie, ceti şi vorbi bine româneşti şi îşi vor inainta cererile Direcţiunei Institutul Pasteur până la 15 Aprilie 1921.

Cluj, la 1 Aprilie 1921.

Direcţiunea Inst. Pasteur.

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branşa pantofariei cu preţurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREŞTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanţa Generală p. Transilvania, Maramureş şi Crişana

in CLUJ

str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operaţiuni de asigurare: Contra incendiului şi explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă şi uscat, contra accidentelor corporale, contra consecinţelor răspunderii civile şi asigurări asupra vieţei şi rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcţionarii şi agenţii harnici vor fi angajaţi de către Reprezentanţă Generală.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piata Unirei No. 5.**

Electricitate, Transmitere de Forţă, Sonerii, Lampadare, Telefoane şi Centrale, Apaduct etc. Reparaţi de maşini de scris şi cusut. Becuri şi materiale de instalat. Preţuri mai ieftine ca ori-unde.

Adresaţi-vă numai la

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească:

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telef. 577 Intreprinderi şi pentru provincie.

Uzina electrică a oraşului Conducerea societăţii „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□

148

Publicaţiune.

La Institutul nostru este un post vacant pentru un contabil. Dela reflectanţi se recere să poseadă limba română şi maghiară în vorbă şi scris pre-cum şi praxă de contabil în afaceri de bancă. Cercul de activitate; Liquidatură şi coresponoenţă română. Ofertele de serviciu cu indicarea pretenţiunilor, certificatele de practică precum şi copiile atestatelor despre studiile făcute, sunt a se adresa subsemnatului Institut. Postul se poate ocupa imediat. **„Casa Noastră"** Societate Anonimă pentru Bancă-Industrie şi Industrie Satu-Mare.

Suntem informaţi că firma **de Import-Export din Constanţa a D-lui GEORGE I. GEORGESCU** a înfiinţat o secţiune specială sub emblema „HERMES", exclusiv pentru afacerile de:

Expediţiuni, Vămuiri Agenţie de Vapoare şi Consignaţiuni,

şi oferă serviciile sale cu cele mai avantagioase tarife.

Se ştie că D-l George I. Georgescu, este unul din comercianţii cunoscuţi şi bine introduşi de pe piaţa Constanţa şi merită toată încrederea celor ce au nevoe de a şi vămui, expedia sau vinde mărfurile prin Constanţa.

Adresa telegrafică sau poştală a acestei secţiuni este:

Hermes Constanţa. 547

Reclama 260 545

Dacă doriţi să vă îmbrăcaţi copii elegant şi eftin, veţi găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin şi fabrică de haine şi chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ŞI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunţă onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal şi cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi şi nemuritoarea Ţuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Peşte proaspăt: Crap, Ştiucă şi Icre proaspete. Vânzare en gros si en detail, cu preţurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ŞI APERITIVE. 328

Technica Labora

BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Ciş) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török şi Gheria (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77. 320

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ Reprezentanţe import.

Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine **Cabluri de sârmă** în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel şi Ţiţei, maşini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploesti str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeţi şi fetiţe la Katz şi Mendel Cluj, Piaţa-Unirii Nr. 10

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 193 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 9 Aprilie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA R.P.R. SIBIIU

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Democrația bolșevică

In lungile mele călătorii prin străinătate, n'am întâlnit nici un om care, ca doctorul Duscian, să mă fi făcut mai mult să mă gândesc la vorba lui Faust: *două suflete sînt în pieptul meu.* Spirit neobosit, el este veșnic pe urma vreunei idei, veșnic cu ochii și gândul îndreptat după o duzină cel puțin de cărți noi asupra subiectului care-l interesează. Nu mai este tînăr, dar așa este și acum: *veșnic caută.* Pe de altă parte, de o sensibilitate neobișnuită, el este în continuă revoltă în contra ori cărui lucru cari i-se pare o nedreptate: *este revoluționar prin temperament.* Când l'am cunoscut eu întâi, sunt vre-o 20 de ani atunci, la Geneva, îmi citea cu plăcere pe „*Craqinuebille*", al socialistului-literat A. France și nota aceasta umanitaristă a rămas, cred, neatinsă de vreme în sufletul prietenului meu.

Și totuși, prietenul Duscian nu are cuvinte destule de revoltă în contra bolșevismului, pe care l'a văzut la lucru*. *El nu duce la nimic:* aceasta este vina cea mai mare, pe care i-o găsește Duscian. Revoluția din 1917 stabilise principiile liberale, după care avea să se guverneze Rusia în viitor, o Rusie democrată, dar nu comunistă. Bolșevicii n'au făcut niciun pas mai departe! In orice direcție în care ei au căutat să ducă reformele mai înainte, n'au adus decât ruina, sau au întîlnit o rezistență, care i-a făcut să se oprească. In categoria întîia se găsea comerțul și industria, care au fost nimicite, prin aplicarea noilor idei. In categoria a doua intră țăranii, care au fost cu bolșevicii, până au luat pământurile dela nobilime, dar care nu vor să audă de comunism. Ei se apără cu armele în contra „roșilor", care voesc să le încalce ceia-ce ei socotesc drepturile lor. Țărancele, în special, nu vor să audă de bolșevici, fi socotesc drept draci. Bolșevicii voiseră, între altele, să suprime învățământul religios din școli și teoretic, așa au și făcut.

Țăranii însă, nu dau alimente învățătorilor care nu învață pe copii și catehismul, iar rezultatul este, că, *de fapt,* niciodată nu s'a predat atâta religie în școlile din Rusia și . . . niciodată, ca astăzi, preoții n'au trăit atât de bine! Bolșevismul trece pe deasupra Rusiei, fără să-i atingă sufletul.

Câte crime însă, pentru un astfel de rezultat! „*Toate mijloacele inchiziției și ale evului mediu nu fost reîntroduse. Scoaterea unghiilor cu cleștele, tăerea pielei pe umeri în formă de galoane și de lampasuri de-a lungul pictoarelor, — atrocități executate asupra ofițerilor, — frângerea și zdrobirea membrelor, atârnarea corpului cu capul în jos, îngroparea de viu a omului, silirea de a alerga în pielea goală printre rândurile de soldați care biciuesc cu cravașele; scoaterea ochilor, tăerea limbei, urechilor și a altor organe. Femeile sunt toate batjocorite de zeci de bărbați și apoi ucise.*" Uneori, cel condamnat la moarte este aruncat în sus și prins în baionete de 7—8 soldați. Cruzimea nu-și are, în sfârșit, margine și ea este un prilej de laudă pentru aceia care o practică. Sunt și fete, prietene de ale șefilor bolșevici, care au atins un grad de răutate nemai pomenită. Una din ele își omora victimile smulgându-le întâi părul din cap și barba, fir cu fir. „Să vezi, povestea ea, ce mutre fac dobitocii aceștia când le tragi firul de păr. Îți vine să crăpi de râs, nu altceva". Milioane de oameni au fost omoriți sau au murit din cauza mizeriilor și boalelor, care au urmat regimul bolșevic. Altele vor avea aceiaș soartă.

Cum este lucrul acesta cu putință? Prin indolența mulțimilor ruse și prin lipsa de scrupul a celor care conduc astăzi țara, *prin teroare.* In Rusia să tot fie 500 de mii de bolșevici. Din aceștia, sunt câțiva cari au „idei"; restul, patimi, patimi brutale. Primii socotesc că distrugând și terorizând, vor dezrădăcina din sufletul poporului rusesc orice urmă din vechia civilizație burgheză; cei din urmă, în mare parte criminali liberați, pleava societății în orice caz, nu așteaptă decât ordinul de a-și pune la lucru instinctele lor sălbatice. Rezultatul economic se știe și s'a văzut și acum, când Statele Unite au refuzat luarea relațiilor comerciale cu Rusia, pe motiv că aceasta *nu are ce vinde.* Rezultatele sufletești le am văzut: izolarea massei de pătura fanatică de sus. In ceiace privește pe „roșii" însăși, în afară de câteva excepții, după ce au strigat în contra „civilizației", după ce au batjocorit-o și distrus-o, acum, odată stăpâni ai bogăției țării, adoptă toate relele ei, negândindu-se și la părțile ei bune. „Sovietele" conduc orașele, conduc țara, iar sovietele la rândul lor sunt duse de nas de curtizanele venale care s'au înmulțit într'un mod groaznic și care sunt, din localurile lor de noapte, adevăratele suverane ale vechiului imperiu al țarilor. Dacă desfrîu a existat în clasa conducătoare din Rusia veche, el nu a dispărut, în nici un caz din Rusia cea nouă: „el s'a democratizat numai și a devenit mai puternic ca niciodată. Acesta este rezultatul final al bolșevismului.

Virgil I. Bărbat

---

* Dr. I. Duscian: Un an și opt luni sub bolșevici. Editura Stăruințelor, București, 1921, 10 lei.

Educație politică

Aleși prin surprindere grație inexperienței politice a corpului nostru electoral, reprezentanții partidelor noi s'au întâlnit într'un parlament pe care-l aștepta o urîașă muncă de consolidare și de refacere.

Dar noii aleși n'au vrut să înțeleagă că erau datori — înăbușindu-și fiecare isbucnirile pătimașe — să creieze în parlament o atmosferă prielnică pentru o muncă fecundă și să nu transforme cea mai înaltă instituție democratică într'o sală de spectacol senzațional.

Căci dela început și până la retragerea Federației, ședințele parlamentului n'au fost decât prilejuri pentru lupte înverșunate între egoismele, ambițiunile și poftele celor câteva sute de deputați împărțiți în tabere vrăjmașe. Intr'o atmosferă de patimașe ciocniri de interese vedeai schițându-se în aer gesturi violente, auzeai aruncându-se invectivele cele mai murdare, schimbându-se grosolániile cele mai grele.

In atari condițiuni se putea oare realiza munca rodnică pe care țara covârșită de nevoi o aștepta dela trimișii săi? Negreșit că nu. De aceia când, cu chiu cu vai, guvernul isbutește să înjghebeze și să aducă în fața Camerei un mănunchiu de proecte de legi, el era aator ca în interesul unei bune legiferări să ia măsuri pentru a asigura liniștea necesară unor discuțiuni seriose. Așa s'a produs excluderea unor deputați cari erau totdeauna gata să stârnească scandalurile. In fața acestei măsuri, Federația se retrage din parlament dovedind astfel până la evidență că toată activitatea sa se reducea la o acțiune de sabotare a muncii parlamentare.

Iată însă că odată cu retragerea Federației desbaterile s'au înseninat ca prin farmec. O atmosferă mai liniștită, mai demnă și prin urmare mai prielnică pentru o discuțiune serioasă, domnește în ședințele odinioară atât de sbuciumate. acest nou aspect al vieții parlamentare este deremarcat un fapt care dovedește lipsa de seriozitate și de discernământ a publicului. Câtă vreme curiozitatea sa era atâțată de spectacolul amuzant pe care i-l ofereau scandalurile parlamentare, el venea în număr mare să asiste a ședințe. Îndată însă ce s'a discutat serios și calm o chestiune deosebit de importantă, dar care n'a fost prilej pentru a răscoli patimile politice, publicul nostru nu mai dă nici-o atenție desbaterilor parlamentare. Lipsa unei preocupări a publicului pentru chestiunile serioase ale vieții noastre politice, gustul său pentru senzațional și pentru polemici violente vădesc lipsa unei educații politice. Și nu cultivând scandalul și izbucnirile de patimă se poate plămădi o educație politică temeinică; ci dimpotrivă îndreptând preocupările publicului către cercetarea serioasă a marilor probleme cari frământă viața noastră socială.

W. I.

Politica Petrolului

— Cu prilejul instituirei monopolului petrolului —

Războiul mondial a deschis ochii și celor mai sceptici asupra importanței covârșitoare a petrolului și nu cu puțin a ajutat el izbânda Aliaților. De aceea, cu drept cuvânt a spus lord Curzon că „Aliații au fost duși la victorie spre valuri de pe rol."

Odată vădită importanța lui, popoarele care n'au avut fericirea să-l numere printre bogățiile lor naționale, caută acum să și-l procure, cumpărând zăcămintele petrolifere din țări străine, unde guvernele sunt mai puțin vigilente în ce privește păstrarea independenței economice a țărilor respective.

Franța caută să-și extindă exploatările deja existente din Alsacia, masivul central și Maroco. Polonia a pus în reparație sondele din Galiția distruse în timpul războiului. Anglia, cea mai mare producătoare de cărbuni a ajuns concurența de temut a Statelor Unite prin cele două mari trusturi petrolifere: Royal Dutch și Mexican Eagle, care dețin 53 miliarde bazile din totalul de 60 miliarde, producția mondială a petrolului și posedă exploatațiuni și terenuri petrolifere în America centrală, Mexico, Canada, România, Caucaz, Persia și Mesopotamia, întinzându-și astfel rețeaua de afaceri asupra întregului glob.

Superioritatea petrolului asupra cărbunilor e incontestabilă. Sub același volum petrolul dă o putere calorică cu 70 la sută mai mult decât cărbunele, îngăduind vapoarelor să-și mărească raza de acțiune cu 50 la sută, lăsând și 30 la sută loc disponibil pentru mărfuri sau pentru sporirea armamentului la vasele de război.

Prin urmare atât marina de război cât și cea comercială care întrebuințează petrolul sunt superioare din toate punctele de vedere celor care întrebuințează cărbunele.

Pentru a-și menține superioritatea navală și implicit pe cea comercială. Anglia trebuie să aibă și supremația petrolului

In acest scop luptă Royal Dutch și Mexican Eagle, care se întrec cu americana Standard Oil între acapararea resurselor de petrol.

Amenințați a cădea într'o zi sau alta pradă competițiunilor unuia din cele două grupuri trebuie să avem față de manoperele capitaliștilor englezi și americani cari urmăresc acapararea petrolului românesc, o politică, o atitudine bine chibzuită, bazată pe cunoașterea adâncă a chestiunei, într'un cuvânt să avem o politică a petrolului.

Singurul partid care a urmat timp de douăzeci ani aceiași politică a petrolului este cel național-liberal. In 1900, când consorțul american Standard Oil a propus concesionarea petrolului, partidul liberal prin lupta energică pe care a dus-o contra acestei încercări de înstrăinare a împiedecat realizarea acestei măsuri care ar fi fost atât de dăunătoare economiei noastre naționale și independenței noastre politice. In 1905, Dimitrie Sturdza a început campania împotriva concesionărei petrolului unui sindicat german și aceasta a fost încoronată de succes, căci Gheorghe Cantacuzino, un bun român s'a convins de dreptatea celor susținute de partidul liberal și a renunțat la concesionare.

Atunci d-l Take Ionescu, actualul ministru de externe a fost un susținător activ și pasionat al concesionărei petrolului. In 1908 partidul liberal a legiferat contingentarea petrolului, adică a stabilirei minimului de consumație internă pentru ca să se exporte în așa măsură încât țara să fie lipsită de petrol și de produsele lui. Tot atunci s'a văzut că este de un interes vital pentru țară ca toate mijloacele de transport în materie de petrol să fie asigurate în mâna Statului, împreună cu posesiunea pipe-linelor și crearea unui mare port pentru petrol.

Cele preconizate de partidul liberal au fost realizate apoi de alte partide, care au urmat astfel implicat politica petrolului susținută de partidul național-liberal.

Primul instrument real de luptă în chestia petrolului fără de care nu ar fi fost posibilă instituirea monopolului este posesiunea de către Stat a mijloacelor de transport. Standard Oil stăpânește piața americană a petrolului pentrucă la un moment dat a știut să pue mâna pe toate mijloacele de transport. Odată stăpână pe acestea a dictat tuturora societăților petrolifere și chiar guvernului american condițiunile pe care le-a avut.

Dând statului controlul absolut asupra transportului, nu se va întâmpla niciodată în România ceeace s'a întâmplat în Statele-Unite: stăpânirea tiranică a unui trust asupra întregei producțiuni a petrolului.

După contingentarea petrolului și asigurarea controlului statului asupra mijloacelor de transport era firesc să se institue și monopolul petrolului. Instituirea acestuia însă nu ar fi fost posibilă fără aplicarea celor două măsuri amintite mai sus și datorite partidului național-liberal.

„Monopolul se impune ca o fatalitate și din punct de vedere național și din punct de vedere financiar a spus așa de pregnant d-l I. Gh. Duca în discursul rostit, la Cameră asupra chestiunei petrolului.

Din punct de vedere național fiindcă nu se poate desinteresa de două lucruri: 1. în mâinile cari este exploatarea produselor petrolifere și 2. de condițiunile în care se face această exploatare.

Statul român nu se poate desinteresa în mâinile cari este exploatarea terenurilor petrolifere pentru motivele arătate mai sus, și fi este imposibil a se desinteresa de modul cum se exploatează petrolul pentrucă în lupta dintre cele două mari

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

trusturi petrolifere, sunt țări în care terenurile petrolifere se cumpără, sau a căror concesiune se caută nu pentru a se exploata petrolul de acolo, ci pentru a se împiedica exploatarea petrolului de acolo, așa încât, după conveniența acelor mari trusturi, la un moment dat să se închidă sau să se deschidă robinetul de petrol dintr'o țară.

Petrolul nu trebuie să încapă pe mâinile acelora cari, pentru interese absolut străine de interesele noastre, ar avea la un moment dat nevoie să oprească cu totul exploatarea de petrol la noi, în țară și din punct de vedere fiscal, fiindcă oricare ar fi impozitele care s'ar pune, necesitățile viitoare și problemele sociale azi la ordinea zilei vor cere sacrificii băneștí din ce în ce mai mari, care nu vor putea fi realizate decât prin instituirea dieritor monopoluri.

Partidul liberal a votat monopolul petrolului fiindcă instituirea lui a fost preconizală și susținută de acesta cu mulți ani, fiindcă s'a admis principiul cointeresărei adică a participărei Statului la societatea care se va ocupa cu distribuirea petrolului și consfințește principiul participărei la beneficii.

Deși în opoziție și numericeste slab reprezentat în Cameră, partidul liberal, pentrucă a avut totdeauna un program și o doctrină pe care le-a pus în serviciul țărei, a repurtat prin votarea proectului de lege al monopolului petrolului un succes remarcabil.

Un parlament ostil votează totuși legi în spiritul doctrinei liberale. E cel mai frumos și în acelaș timp mai eloquent omagiu pe care „partidele noui" îl aduc fără voia lor partidului național liberal.

XXX.

Un apologist francez al tradiției

Marele scriitor Henry Bordeaux a publicat după războiu un frumos roman „La vie recommence", care are 2 părți, ce pot trăi și independent: „La Résurrection de la Chair" și „La Chair et l'Esprit". Întâi o întremare a trupului, istovit de războiu și-apoi reînvierea prin suflul divin al spiritului.

Cu prilejul apariției acestei opere, d-l Alberic Cahuet face interesante observații în „La Petite Illustration".

Bordeaux tratează inzistent, în scrierile sale, renașterea rasii, fără de care nimic nu e posibil. Trebue ca familia să continue. Arborele moare când e complet separat de rădăcinele sale. Henry Bordeoux rămâne, din instinct, credincios lecțiunii moștenite dela originile latine ale Franției, tradiției așa de admirabil simbolică a focului sfânt la strămoșii noștri.

Vă amintiți riturile: casa are un altar, în care trebue să se găsească totdeauna un pic de cenușe și câți-va cărbuni aprinși. E o obligație sfântă pentru șeful fiecărei case să întrețină focul zi și noapte. Când focul încetează de a arde pe altar, înseamnă că familia a pierit cu totul.

In toată opera lui Henry Bordeaux și 'n special în „le Pays natal", „Requevillard", „la Neige sous les pas", „la Maison", găsim această grije de a reînsufleți cărbunii unui cămin, care se stinge, această căutare în cenușa caldă încă a unei ultime scântei de viață.

Tot truda neliniștită și veghetoare a aceleiași căutări se manifestă și în cartea de nuvele apărută de curând, subt titlul revelator al subiectului: „Ménages d'aprés guerre" și de asemenea în numeroasele articole și conferințe, pe cari Henry Boreaux le consacră în acest moment condițiilor schimbate, aspectelor moderne ale căsătoriilor, prin cari se vor continua, de bine, de rău, focurile tradiționale.

Urme din poezia trecutului

Fiecare epocă de vreme își are literatura ei, dar sunt, ca excepții, scriitori cari anunță și pregătesc viitorul, cum sunt și unii, cari rămân, ca trupe de sacrificiu, să apere ultimii pași ai trecutului, care moare.

La noi, literatura de apologizare patetică, dar plată în genere, a patriei și a virtuților noas re etnice a trecut de mult. Bolintineanu a ilustrat-o și, pe alocuri, chiar Alexandri.

Au rămas totusi și acum, când s'au croit, prin Eminescu, Coșbuc, Cerna, Goga, făgașe noi literilor române, poeți izolați de curentele actuale și înclinați să perpetueze ceeace pentru imensa majoritate a societății e lucru mort, dar în care acești câțiva poeți se complac, simțindu-se cu sinceritate ca într'un mediu viu.

Din categoria acestora face parte d-l *T. Murășanu*, care a nu de mult un volum de poezii, în editura Librăriei poporale din Turda.

Dacă am așeza opera d-lui Murășanu în cadrul literaturii românești de-acum câte-va decenii, ea ar merita elogiile noastre pentru avântul, cu care adese-ori birue platitudinea și comunul coardei sentimentaliste și patriotice, așa de multe ori fals sbârnăitoare la toți poeții noștri.

Nu ne vom opri cu inzistență asupra părților slabe așa de multe din poeziile acestui scriitor. Nu ne vom îndulosa desigur de lăutarul său, care cântă, în acelaș timp, pe strune, din graiu și clarinet, nici de furia, care nu-și are locul într'un volum de poezii, ci aiurea:

Îmi vine așa, c'un hohot lung și crâncen
Să'mi sfârtic haina pieptului — și-mi vine
Cu ochi sticloși, c'o furie de fiară
Să'mi smulg sălbatic inima din mine...

Pentru viața patriarhală din sate, e păcat că d-l Murășanu, care e un produs al ei, nu a găsit un accent mai vibrător și mai original, căci nu mai merge, acum să spui, ceeace s'a repetat de mii de ori, că „norul piere 'n zări *ca umbra unui vis*" sau „Crângul doarme și pe vale — Toate cântecele tac..." sau „Lin sunau tălăngile pe lunci."

Poetul nostru reușește în schimb când atacă, fără impetuozitate, dar cu o duioșie pătrunzătoare, nota patriotică, în tonul producțiilor literare poporane, dela cari împrumută mult și cu folos. De-aceea, „Cântecul Clujului" e, în generalitatea lui, isbutit.

In afară de-aceasta, oaze de reînsuflețire se mai găsesc și atunci, când D-l Murășanu scrie pasteluri ușoare, cum e primul din seria *Clipe*:

„Doi copii c' un cârd de vite
Trec pe drumul viilor,
Potrivindu-și pe-o ureche
Vârful pălăriilor...

Râd copiii, pasc cârlanii,
Picură tălăngile,
Sălcile mai stau doar triste,
Trist plecându-și crengile..."

Tot așa, în poeziile de-un romantism ușor, D-l Murășanu isbutește să nu cadă în banal, ba chiar să ne miște prin căldura ritmului, care marchează o simțire dacă nu prea înălțată, în or' ce caz reală în modesta-i vibrare.

Un asemenea exemplu găsim în bucata intitulată „Cântare". Citez sfârșitul:

... Iar astăzi, frumoaso, cum stau lângă foc
Și vântul cum plânge pe stradă,
Aud par' c' un cântec prin dulcele joc
Al primilor fulgi de zăpadă..

Cum se și vede din citații, forma, în care scrie D-l Mureșanu nu are — și asta ca o consecința a fondului comun — remarcabile și originale însușiri poetice, are în schimb, un rutin curgător, o armonie plăcută și o rimă corectă.

Cron.

Tradițiunile artei engleze

Până acum de curînd, Englezii își închipuiau că istoria artei picturii din țara lor începe dela Hogarth. Totuși, se poate dovedi cu evidență că există în Evul-mediu și 'n deosebi în secolul al XIII-lea o artă vie și înfloritoare în Anglia. Bisericele, acum așa de reci și de goale, erau atunci pline de sculpturi și de picturi de cea mai mare valoare, dar vandalismul Reformii e responsabilă de dispariția lor.

Iată urme de artă veche, de cari vorbește *Laurence Binyon* în „The Quarterly Review".

Există încă, în saia zisă a Ierusalimului din palatul arhiepiscopului de Westminster picturi, cari se atribuesc lui William de Westminster, „pictorul mult-iubit" al lui Henric al III lea.

Cercetările Societății Walpole au făcut să cunoaștem numele mai multor alți pictori englezi medievali. Operile lor au avut o mare influență asupra artei din Norvegia și Suedia. Secolul al XIII-lea a fost epoca cea mai înfloritoare a sculpturii engleze înaintea Renașterii moderne. In înfrumusețarea manuscriselor, Irlanda era neîntrecută.

Odată cu ivirea tiparului, această artă a dispărut, iar, odată cu Reforma, operile de sculptură și de pictură au fost stânjenite.

Dar simțul frumosului oropsit atâta vreme cât a ținut Reforma, nu muri în inima poporului englez, și, subt regimul lui Tudor, a trăit o pl iadă de portretiști, ale căror opere se atribue în general lui Holbein.

In veacul al XVI-lea, apăru marele miniaturist Hilliard de Devon, a cărei fină sensibilitate era remarcabilă. Cu toate astea, trebue să admitem că, dacă o comparăm cu arta din Flandra sau Franța, aceea din Anglia nu prezintă o aceiași continuitate și tradiție.

După epoca medievală, în care au înflorit opere fermecătoare de imaginație, au venit secolele întunecoase ale Răsboiului de o sută de ani, a celor Două-Roze și, apoi, Puritanismul.

Când veni Renașterea, focul entuziasmului nu mai era decât cenușe. Și literatura a fost în urmă mai glorioasă decât artele plastice.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Oamenii mari ai științei

(Cuvântarea D-lui General I. Anastasiu cu prilejul sărbătoririi profesorului D. Pompeiu.)

Cu mare plăcere am primit frumoasa însărcinare, din partea Comitetului „Culturei Poporului", ca să vă vorbesc, cu exemple, despre oamenii mari, însemnați, ai științei.

Doamnelor și Domnilor, D-v. cunoașteți bine, că tot cuprinsul spiritului omenesc, stă în științe, litere și arte. Știți deasemenea, că nimic nu înalță, nimic nu face să prospere, în omenire, de cât știința. Cu drept cuvânt știința, este unealta civilizațiunei, cu care sa făurește binele, popoarelor. Prin știință se eternizază adevărul. Știința pozitivă are margini văzute; filozofia este fără margini; există însă în om punct de atingere, între amândouă, punct care ca o pârghie statornicește tendința către acelaș principiu real ca și filosofic: adevărul întreg și dreptatea neatinsă.

Știința, pusă în serviciul puterei, distruge; pusă în serviciul culturei, înalță. Un mare adevăr, demonstrat de Istorie: Romanii au învins pe Greci prin puterea armelor; Grecii au învins pe Romani, prin puterea Culturei.

Dintre științe, cea mai vastă, cea mai grea dar și cea mai frumoasă prin măreția siguranței sale, este știința Matematicelor.

Matematica este știința care face aplicația celui mai înalte libertăți morale: rațiunea. Dela aproape, la mai departe, de la mic la mare, de la ușor la mai greu, de la simplu la compus de la cunoscut la necunoscut, iată desfășurarea științifică a principiului ce domnește în matematici. Matemateca este o știință universală, elementele ei intrând în viața de toate zilele a omului, animalelor, plantelor, astrelor; nu ne putem mișca, nu putem face *un* pas, de când ne naș'em și până când murim, de cât între cifre. Iar când e vorba de o știință, ori care, chimie, fizică, astronomie etc., nu e cu putință să scapi de cifre sau de un cât de puțin calcul, o socoteală; chiar în Istorie, atunci când zice că faptul cu tare s'a petrecut de pildă în anul 460 în, de Christ, cauți parcă să dai tăria unui adevăr, cu ajutorul cărula numai faptul poate fi trecut în știință. Și de n'ar fi să risc, așimerge până acolo încât să afirm, că însăși judecata, rațiunea, nu-i altceva de cât un *calcul*, o socoteală, în care fiecare element ce o determină, intră cu *atât* mai mult, sau cu *atât* mai puțin, unul de cât altul, spre a ne da o acțiune bună, sau a ne da una rea.

Cu un cuvânt, peste tot matematicele conduc la triumful adevărului și la statornicia pozitivismului în știință.

Am dat aceste necomplecțe dar necontestate principii de caracterizări științifice, ca să se vadă mai bine, că rangul și însemnătatea matematicelor, le fac să troneze între celelalte științe.

Care este acum rostul, rolul, omului în știință, în cultură? acest rol, este un adevărat titlu de suveranitate; și dacă a fost un cuvânt real că omul e sub vremi, adică vremea stăpânește pe om, apoi este un adevăr că pe vreme o stăpânește știința și pe știință, omul, sau cum ar zice un matematician, cea ce era de demonstrat!

Cât de puternic este omul față de știință, o dovedește însăși știința: se spune, și lucrul pe zi ce trece se adeverește, că multe descoperiri, invenții, au mai trăit odată, vremea le-a acoperit în adânca și îndelunga ei uitare, le-a stăpânit . . . ei bine omul le-a regăsit, le-a scos de sub vremi și le-a dat strălucire mai mare. Acesta-i omul și spun secole de-a rândul, câți oameni de seamă, n'au făcut din științe niște curate sclave.

Dar stăpânirea științei, în adevăratul înțeles al cuvîntului a stăpâni, este apanajul numai al ăcelor oameni mari, care se numesc savanți. Numai aceștia sunt în stare să oprească atenția contimporanilor, alături de oamenii mari prin fapte, ei oameni mari prin știință. Și când evocăm trecutul, pe ce altceva ne sprijinim de cât pe acei oameni care au dat acestui trecut caracteristica ființei, operei lor; când evocăm civilizația, pe ce ne sprijinim de câte pe oamenii de seamă ai științei? Ori strălucirea operei lor luminează cadrul mândriei noaste, căci oamenii de seamă sunt produsul însușirilor sufletești ale națiunei din care ei fac parte. — In toate timpurile, la toate popoarele și mai ales atunci și acolo, când și unde a fost bogăție de oameni de seamă, oameni mari, cultul acestora a fost o datorie, și omenirea a fost cea dintâi care a tras foloasele.

Poporul care își cinstește oamenii de seamă, este demn să trăiască, și cu această cinstire, el își stabilește singur dreptul și locul ce i se cuvine în lumea civilizată; dar pe de altă parte, cinstirea, sărbătorirea aceasta, este o satisfacțiune dată omului de seamă, și este și un imbold, o punte spre progres. Când e vorba de oamenii mari ai științei, apoi să se știe, că acest imbold are singurul, fundamentul cel mai cinstit, cel mai drept și cel mai adevărat.

Și ce bine ar fi, ca lumea să creadă în acest adevăr; însă din nenorocire, cât trăesc acești oameni mari, contimporanii obișnuesc să-le pricinuiască amărăciuni. ca după ce mor să-i poată turna în bronz, cu alte cuvinte, acesta e prețul, cu cari și discipolii lui Chist și-au cumpărat dreptul de a le spune astăzi oamenii, sfinți. Găsim cu toții, că o asfel de recunoștință posterioasă, are tot dreptul omului de seamă, s'o numească inechitate. Datoria societății este să facă ca omul să devină erou în știință, dar să nu facă

Cronica politică

Un bloc Ardelenesc? Deputaţii partidului naţional, cari s'au retras din Parlament, s'au întâlnit la Cameră, într'o consfătuire intimă cu deputaţii ardeleni din majoritate, pentru a examina unele chestiuni cari privesc situaţia Ardealului. Aceostă colaborare extra-parlamentară, care a decurs într'o atmosferă liniştită, nu se potriveşte câtuş de puţin cu violenta campanie pe cari aceiaş membri ai partidului naţional o duc împotriva guvernului. Pentrucă, din două una: sau conflictul din Cameră a fost serios, şi atunci nu se explică pentruce opoziţia naţională caută puncte de înţelegere cu majorităţile guvernamentele, sau există o posibilitate de conlucrare, şi atunci opinia publică are dreptul să întrebe pentruce se face atâta gălăgie în sala „Dacia".

Într'adevăr, parlamentarii ardeleni au s'au putut sfătui fără prezidenţia d-lui Duiliu Zamfirescu asupra reformei agrare în Ardeal, în vreme ce şedinţele publice ale Camerei, aceiaş deputaţi sunt gata să se încaere.

Care să fie explicaţia acestei stări de lucruri?

Unele ziare scriu că ar fi vorba despre închegarea unui „bloc ardelenesc", şi deci, graba partidului naţional de a participa la o consfatuire cu deputaţii ardeleni din partidul poporului s'ar explica prin dorinţa de a-i câştiga pe aceştia unei politici regionaliste. In acest caz, ar trebui să constatăm cu durere că scopurile egoiste de partid trec de-asupra nevoilor ţărei, şi paravanul unei conlucrări în folosul marilor reforme cari îşi aşteaptă deslegarea, ascunde micimea primejdioasă a unor uneltiri şi intrigi de culise.

Ştiri şi fapte politice

Intre Guvern şi opoziţia federalistă retrasă din Cameră au început acum tratative de împăcare. Aceasta ca să se vadă încăodată cât de sincer e democratismul şi cât de mare e sinceritatea politică a partidelor zise noui.

■

Ştiţi ce este „lealitatea în politică?" E solidaritatea băncii ministeriale în jurul afacerilor necurate. Ne-o spune „Renaşterea Română" care e foarte încântată că afacerea Tişiţa n'a produs o spărtură în banca ministerială şi că atât guvernul cât şi majoritaţile „au dat dovadă că sunt pătrunse de necesitatea lealităţii în politică." Şi tot „Renaşterea Română" ţine să adauge că practicarea acestui fel de lealitate înseamnă „începutul unei ere noui."

■

„Secătură imbecilă, slut la faţă şi hidos la suflet", — e d. Madgearu. „Omul pachiderm. buturugă la fisic şi la minte", — e d. Ciceo Pop. „Bolovanul intelectual şi sufletesc, care, când se mişcă ori vorbeşte, îţi dă senzaţia neplăcută a butoiului gol rostogolit pe pavaj colţuros", — e d. Vaida-Voevod.

Aşa scrie „Indreptarea" vorbind despre adversarii săi politici, iar noi reproducem ca să se vadă înce decădere am ajuns să ne sbatem din pricina pasiunilor politice.

■

Intr'o şedinţă a Senatului, d. Iulian Vrăbiescu a cerut ca preţul pământului expropriat să fie arenda din 1916 înmulţită cu 40. Nu sânt însă de cât trei luni de când „Patria" anunţa „disolvarea partidului liberal" pentrucă d. Vrăbiescu se retrăsese din el pentru a se înscrie în partidul poporulu.

De fapt d. Vrăbiescu nu s'a ratras, ci a fost făcut indesirabil însă din momentul în care partidul liberal a proclamat necesitatea exproprierei.

O nouă afacere a Băncii Blank

Suntem în posesiunea unor amănunte pozitive cu privire la a nouă afacera a Băncii Marmorosch, Blank şi Comp. care dovedeşte pe de o parte incorectitudinea în afaceri a acestei banci şi pe altă parte modul cum realizează câştiguri fabuloase pe spinarea statului român graţie sprijinului ocult pe care a ştiut să şi-l asigura în anumite cercuri politice.

Iată cum stau lucrurile: Statul român a făcut cerere prin Banca Blank fabricei Ludovic Szladek din Budapesta pentru furnizarea a 30.000 lăcăte necesare sacilor întrebuinţaţi la expedierea corespondenţei postale. Numita firmă a incunoştinţat Banca Blank că este gata să satisfacă cererea guvernului român. La rândul sau Banca Blank face ofertă statului pentru furnizarea lacătelor însă cu un preţ enorm de ridicat faţă de preţul fabricii. Cazul a ajuns la cunoştinţa fabricantului din Budapesta care scandalizat de procedii Băncul Blank a luat măsuri ca să fie adus şi la cunoştinţi guvernului român înainte de a se fi încheiut vre-un contract cu Banca Blank.

Printr'o simplă operaţiune de intermediar Banca Marmorosch Blank realiza un câştig frumos păgubind statul.

Procedeul Băncii Blank, a cărei incorectitudine în afaceri a fosti dovedită recent chiar de presa franceză, nu ne poate surprinde. Ceiace însă-nu se poate nigădui este ca statul să facă apel la internediare atunci când — cum e şi în cazul de faţă — are toate mijloacele să trateze direct şi mai avantajos afacerile care el privesc. Procedarea aceasta a devenit în vremea din urmă un adevărat sistem. Şi împotriva lui ne ridicăm cu toată energia.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

Cronica Iaşului

In jurul complotului comunist din Iaşi. — Atitudinea studenţimei universitare. — O excursie studenţească arheologică în Grecia şi Egipt. — Iaşul în posesiunea unui Rembrandt original. — Apariţia revistelor Arhiva şi Adamachi.

Agitaţiile revoluţionare susţinute de elementele bolşevice de peste Prut. se manifestă din nefericire mai ales în rândurile studenţilor basarabeni de la universitatea ieşană, cari se preocupă prea puţin de studii pentru a-şi consacra toată activitatea lor comploturilor comuniste.

Descoperirea clubului bolşevic din Str. Râpei va rămâne o pagină senşaţională în istoria încercărilor nefaste de zdruncinere a organizaţiei statului nostru. Totuşi din împletitura evenimentelor grave ce s'au perindat în ultimul timp în mult încercatul Iaşi pe terenul mişcărei revoluţionare, reiese în evidenţă o notă comică care contrastează cu seriozitatea tendinţelor de răsturnare a întocmirei actualei societăţi.

Dar să povestim faptele din care se va desprinde şi primejdia încercărilor de a introduce în ţară, în mod clandestin firul organizaţiilor revoluţionare urzit de „centralele" bolşevice din Rusia şi ridicolul situaţiilor şi al consecinţelor complotului descoperit.

—

Doi indivizi, tânărul Bazaburof student din Kiew şi tânăra Rosa Eilberg, studentă din Iaşi, în legătură cu alţi complici urmăriţi de poliţia din Chişinău pentru agitaţii comuniste, au instalat într'o casă cumpărată într'o mahala a Iaşului (Str. Râpei) un întreg arsenal revoluţionar: lăzi cu granate şi materii explozibile, maşină tipografică, bulgări de ecrasită şi alte muniţii de războiu. Casa au fost prevăzut-o cu uşi secrete şi cu o sub-terană prin care să se poată refugia revoluţionarii în caz de atac al poliţiei. Prefectul de poliţie urmărea de mult această acţiune care se urzea în umbră, dar avea ambiţia s'o descopere în toiul ei.

După ce au fost prinşi cei doi promotori ai complotului, autorităţile au constatat că dâra activităţei bolşevice se prelungeşte mai departe în sânul studenţimei basarabene şi atunci s'au ordonat câteva arestări dintre care cea mai supărătoare e aceia a studentului Mariu cunoscut agitator comunist şi totusi preşedintele asociaţiei studenţilor basarabeni. (!?)

Studenţii basarabeni au declarat grevă — refuzând de a mai frequenta cursurile — motivând aceasta prin faptul arestărilor ilegale, deoarece s'a călcat principiul autonomiei universitare şi al imunităţei studenţeşti. (?) Cum era firesc ceilalţi studenţi în unanimitate, împreună cu o fracţiune a studenţilor basarabeni cu sentimente româneşti au provocat o grandioasă întrunire prin care s'a înfierat cu energie greva declarată de studenţii basarabeni, evidenţându-se odată mai mult că studentul trebue să fie supus şi el ca ori care cetăţean tuturor legilor româneşti.

Dar fiindcă o întrunire de protestare nu poate fi decât un paleativ ineficace pentru cunoscuta sensibilitate a studenţilor basarabeni, majoritatea studenţilor au ales un mijloc mai drastic. In virtutea principiului „cine nu munceşte, nu mănâncă", nu se mai serveşte masa studenţilor basarabeni până ce nu vor înceta greva, care e un instrument de anarhie când nu se întemeiază perevindecări juste, ci pe veleităţi condamnabile de schimbare a principiilor de legi româneşti.

*

Din iniţiativa unui grup de profesori universitari în frunte cu savantul arheolog Oreste Tafrali, se pregăteşte o excursie de studii arheologice în Grecia şi Egipt la care vor putea lua parte toţi studenţii doritori de a vedea trecutul măreţ all vechiei Elade şi all Egiptului în lumina ruinelor de temple şi a monumentelor care se mai păstrează.

---

toată viaţa acte de eroism către societate, spre a-şi putea împlini chemarea.

Şi fiind că am pomenit cuvântul acesta de erou, oare oamenii de ştiinţă, nu sunt eroi? De sigur că da. Erou poate fi cu atât mai mult, omui de ştiinţă, căci biruinţa, victoria pe câmpul ştiinţei, are un grad dacă nu superior, dar cel puţin egal cu acea a ostaşului de pe câmpul de luptă, căci dacă acolo pe câmpul de luptă, eroul este ajutat de forţa, de curajul, de conducerea, camarazilor săi, ca şi de inferioritatea sau nepriceperea duşmanului, pe câmpul ştiinţei, cel care voeşte să fie un erou, învăţatul este singurul biruitor, prin propriile-i mijloace şi indiferent de superioritate ştiinţei, care este aceiaşi nepăsătoare, constantă.

Şi oameni de ştiinţă, nu cad pe câmpul lor de studiu, de experienţe, pentru folosul omenirei? Dar chiar acum 3—4 zile, a căzut victimă ştiinţei, la Lyon. în Franţa, Dr, Adolf Loray, mort de Radiodermită. Dar Curie, savantul francez Curie?

Şi nu uitaţi, că aceşti eroi ai ştiinţei, se mai pot deosebi încă de ceilalţi eroi, prin aceia că eroismul lor nu-i de-o clipă, nu-i momentul unei exaltări a împlinirei unei datorii, ci este constanta unui entuziasm durabil cu care învăţatul calcă sigur şi treptat spre glorie, şi pe un drum calculat de însăşi evoluţia ştiinţei.

Toate naţiunile au oamenii lor mari, unii însă depăşesc hotarele ţărei lor, căci ştii, ştiinţa nu are hotare, ei bine, eroismui acestor oameni. este patrimoniu universal, lăsând naţiunei aparţinătoare şi mândria de a fi al ei.

Când o naţiune vine şi cinsteşte un om ce aparţine altui neam, aceasta este o mare virtute care vorbeşte şi mai tare de valoarea acelui om, căci egoismul este mai puternic la popoare, de cât la indivizi. Un asemenea om cinstit de o ţară ca Franţa, avem astăzi chiar aci între noi, este Domnul Profesor Dumitru Pompei, de la Universitatea din Cluj, şi căruia Asociaţia „Cultura Poporului", în semn de admiraţie, îi închină sărbătoarea de astăzi.

Cultura Poporului, serbătoreşte cu drag şi din datorie, cinsteşte, *munca*, ori unde ea i-se înfăţişează curată şi impunătoare, fie în fabrică, fie la Universitate. Pentru muncă avem cult şi acest cult îl dovedim astăzi aci, aceluia care o reprezintă în mijlocul nostru, cu toată ascuţimea minţei lui.

Sărbătorit în mod egoist, de colegii săi de la Universitate, Domnul Pompei cinstind însă Universitatea română, glorificând mintea românească, este şi fala noastră a celorlalţi, care însemnând, unii, prea puţin în ştiinţă, avem totuşi drept ca Români, să intrăm în cercul de raze strălucitoare, pe care acest învăţat matematician le revarsă asupra neamului asupra ţărei noastre.

Domnul Profesor Pompei, a fost distins de guvernul marei Franţe, cu Legiunea de onoare, pentru că cea mai înaltă Instituţie de Cultură a Franţei care este şi cea mai înaltă a civilizaţiei Apusene, s'a convins de strălucitoarea lui ştiinţă.

Şi că d-l Profesor Pompeiu este un erou în ştiinţă, o pot dovedi în ce urmează. S'a născut în Dorohoi, la 22 Sept. 1873, îşi face studiile secundare în ţară şi spre a se dedica învăţământului de la început, face şcoala normală de Institutori, din Bucureşti în anii 1883—1893. D-sa, împrumută ştiinţei sale reci, căldura altor ştiinţe, ca literatura, pedagogia, muzica, gimnastica, totuşi dând în toate, nota personalităţei sale, ascuţită cu caracteristica matematicianului: tăcut, gânditor, măsurat; şi preocupat numai de pozitivismul ştiinţific, el se face de bună seamă, prin instinct, un doctrinar ca Diesterweg, creatorul didacticei şi metodicei moderne, căci prin persoana sa dovedeşte, că educaţia trebue înţeleasă aşa cum trebue să fie, adică astfel ca desvoltarea activităţei personale, să fie necontenit în serviciul adevărului, al frumosului şi al binelui în viaţa publică.

El aplică asupra-i, cu o preciziune de matematic, întreaga teorie a lui Pestalozi, cel dintâi care încadrează într'un sistem de reguli fixe, principiile Pedagogiei, în ştiinţă. Fie din firească pornire, fie sub influenţa unui matematician de forţă al cărui elev era profesorul Cosăcescu, D. Pompei să dedică matematicelor. Este numit Institutor la Ploeşti, ia apoi catedra de matematici şi talentul său este aşa de evident, că interesează chiar oraşul Ploeşti, care'i înţelege predestinaţia spre acest gen de ştiinţă şi îl ajută să meargă la Paris, spre a studia matematicile.

Interesul dela oraş, trece la Casa Şcoalelor şi apoi la Academia Română, şi astfel un folos şi bine general este văzut, înţeles şi ajutat la timp, fără intervenirea altcumva, decât aceea a meritului şi vocaţiei.

Şi de n'ar fi fost o fire de matematic, care să-şi calculeze nevoile vieţei, să ducă viaţă cumpătată şi foarte ordonată, închinată numai ştiinţei, nu ar fi putut să-şi pună întreaga sa minte, studiului. Aşa ca studios şi talentat, este cunoscut, urmărit şi apreciat în mod elogios, de Marele Matemacian Poincaré. D-l Pompei, ia licenţa în matematici la Paris, şi apoi în 1905 trece teza de doctorat, cu care prilej dă lumei de ştiinţe descoperiri îndrăzneţe, care produc o adevărată revoluţiune în ştiinţa Matematicelor, interesând toate Institutele mari de cultură din Europa şi America.

Revenit în ţară, este numit maestru de conferinţe la Analiză şi Mecanică, pe lângă Universitatea din Iaşi, în anii 1905—1907 este apoi numit titular profesor de mecanică la Universitate din Iaşi, profesând 4 ani, iar la 1911 trece în aceiaşi calitate la Universitatea din Bucureşti, ocupând şi catedra de analiză aplicată la Institutul de Electrotehnică din Bucureşti.

Ocupă funcţia de Inspector general al Invăţământului secundar şi superior, 1911—1912 şi după 4 ani, e numit Preşedinte al Consiliul permanent al Ministerului de Instrucţie, în anii 1916—1917.

In 1919, este chemat să ţină la Sorbona, din Paris, lecţiuni de

In toate centrele culturale ale Moldovei se ţin conferinţe sau se dau serbări pentru mărirea fondurilor acestei excursii, care se va face irevocabil în luna August. **Domnii studenţi Clujeni care tr dor să ia parte la excursie, vor puteá până la 20 Aprilie să adreseze colectiv o cerere de înscriere d-lui profesor Tafrali, informându-se şi asupra condiţiilor, care nu s'au precizat până acum.** i

Iaşul se mândreşte cu posesiunea unui Rembrandt original şi anume tabloul „La piece aux centsflorius" găsit decurând într'o colecţie de stampe a d-lui profesor universitar A. C. Cuza. D-sa intenţionează să-l doneze pinacotecei şcoaei de Arte-Frumoase din localitate.

Se anunţă reapariţia a 2 reviste ştiinţifice ce au ilustrat odată mişcarea culturală a Iaşului: revista istorică şi filologică **Arhiva** şi revista ştiinţifică **Adamachi.** ,E. P.

Biblioteca populară din Cluj

Am anunţat de mai mult că în localul bibliotecei centrale a Universităţei şi anume în sala de jos se va înfiinţa o bibliotecă populară.

Astăzi suntem în măsură să dăm mai multe amănunte în privinţa acestei biblioteci. Din diferitele donaţii făcute în majoritate de ministerul muncei şi prin câteva cumpărături s'a putut înjgeba până acum un stoc de cărţi de 3000 de exemplare. Aceste cărţi sunt aproape în întregime româneşti cuprinzând „literatură ştiinţă şi felurile traduceri în româneşti din diferiţi autori străini. Orele de lectură la această bibliotecă au fost fixate dela 5—9 seara pentru toţi funcţionarii din Cluj, şi poată frequenta această bibliotecă. Vizitatorii acestei instituţii culturale care vor să consulte diferite cărţi din biblioteca centrală vor trebui să anunţe aceasta conducătorilor bibliotecei populare cu o zi înainte pentru a li se putea pune la dispoziţie cărţile cerute.

E inutil a mai releva importanţa acestei instituţii în desvoltarea cultural a funcţionarilor şi muncitorilor noştri care vor avea posibilitatea să se recreeze de munca zilei 2—3 ceasuri în această bibliotecă. Celace însă ne simţim datori să amintim e un călduros apel pe care-l facem tuturor oamenilor de bine şi autorităţilor (în special rezortului instrucţiunei) din acest oraş, să mărească numărul cărţilor din această bibliotecă prin donaţii. Credem că ar fi foarte nimerit redactarea unor liste de subscripţie şi de donaţii însoţite de un apel care să fie înaintate tuturor autorităţilor, băncilor şi oamenilor de bine din acest oraş, spre a fi acoperite cu donaţiile lor.

Deschiderea acestei instituţii amânat cu câteva zile neputându-se termina lucrările de aranjare a localului, de legare şi catalogare a cărţilor.

Vom anunţa la timp deschiderea biblioteci populare din Cluj. *S. P.*

Ministerul Instrucţiunii
Secretariatul General, Cluj

Nr. 234/921.

In atenţiunea Bursierilor Secretariatului Instrucţiunii publice din Cluj.

Bursierii Secretariatului Instrucţiunii din Cluj, care şi au ridicat rata I-a bursei acordate pentru anul şcolar 1920/21, şi n'au plecat în străinătate pe aceasta cale sunt recercaţi să se justifice până la 10 Aprilie pentru ce nu au plecat la studii, la din contra li se va revoca bursa şi vor fi constrânşi să restitue suma pe care au ridicat o pe nedrept.

Numele lor se va ţine în evidenţă în viitor ca să nu li se mai dea nici un ajutor în bursă, ca unora cari au abuzat de bunul Public.

Cluj, la 18 Martie 1921.

Secretar general:
Victor Stanciu.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Matematici, cu care prilej, dă măsura puterei sale ştiinţifice. In 1920, este rugat să contribue a da Universităţei din Cluj, partea lui, la Strălucirea ce colegii săi au ştiut să imprime acestui focar de cultură, chiar de la început. Aci, d. Profesor Pompei, în afară determinantei sale participări la munca în comun cu ceilalţi, d-ni Profesori ai secţiei de ştiinţi, pentru progresul Matematicelor, este un emulativ al tinerilor săi colegi şi este totodată acelaş progresist în ştiinţă, descoperitor de noui teorii, de noui direcţiuni în domeniul analizei superioare şi a fizicei matematice.

D. Profesor Pompei, la una din şedinţele Societăţei de ştiinţe, la care am luat şi eu parte ca simplu ascultător, — era la 15 Dec. anul trecut, — a pus în evidenţă o nouă teorie care tinde spre lărgirea hotarelor Matematecelor e vorba de normalizarea, de modernizarea, a spus d-sa, Matematicelor, împrumutând Botanicei, Zoologiei şi altor ştiinţe, pozitive, elementele necesare alcătuirei termenelor diferitelor enunţuri de teoreme, alungând astfel pe nemuritorul X şi Y, care s'au bucurat de-atâta slavă la Matematicieni.

Iată dar că şi Matematicelor li se deschide poarta în domeniul ştiinţelor aplicate la viaţă, şi păşim pe un teren care apropie din ce în ce pe învăţaţi de armonizarea ştiinţelor, dedusă din corelaţiunea lor firească. Şi cine ştie, dacă nu foarte curând, personalitatea ştiinţifică, nu va deveni ea însăşi o ştiinţă pozitivă, cum e matematica, căci nu se poate să nu se găsească şi legea corelaţiunei între ştiinţă şi persoană, ca să avem astfel şi explicaţiunea, de ce figura unui Profesor Pompei, să înfăţişeaze, cum şi Dv. puteţi cu mine constata, cu adevărat pe omul rece, profund, al calculelor matematice.

„Cultura Poporului", fericită de a fi marcat un semn în atenţia publică cu privire la acest Atlet al Ştiinţei, este foarte măgulită a-şi fi atins scopul, şi a putea să încredinţeze pe d. Profesor Pompei, că admiraţiunea noastră a tuturor îi este complectă şi îndemnătoare a-l ridica în cea mai înaltă sferă a ştiinţei.

Domnule Profesor, fie acest omagiu al nostru pentru distincţiunea ce aţi dobândit, ca o legitimă satisfacţiune a meritului pe care îl reprezentaţi în ştiinţă.

Domnule Profesor Pompei, fiţi în ştiinţă fericit ca Poincaré şi glorios ca Arhimede.

General Anastasiu.

INFORMATII

Din cauza sărbătoarei de mâine (Buna-Vestire), numărul viitor al ziarului nostru va apare Vineri 8 Aprilie la orele obişnuite.

■

D-l Emanuel de Martonne, eminentul profesor dela Sorbona, care n'a sosit ieri noapte la Cluj aşa cum era aşteptat, va sosi probabil azi.

■

După o telegramă din sursă rusească ar rezulta că la ultimul Congres sovietic, care s'a ţinut la Moscova, a fost ales ca preşedinte al sovietelor Dr. Rakovsky în locul lui Lenin.

■

Pentru întocmirea definitivă şi sinceră a bugetelor de cheltueli ale tuturor departamentelor, d. Titulescu a lucrat eri cu delegaţii financiari ai ţinuturilor alipite şi cu şefii finanţelor publice din vechiul Regat. S'a luat în cercetare, cu deamănuntul, bugetele speciale ale fiecărui departament, egalizarea funcţionarilor şi cheltuelile, în special.

După întocmirea definitivă a cheltuelilor fiecărui minister, se va numi o comisiune specială financiară, care va verifica la fiecare departament în parte chipul cum se aplică bugetele.

Această comisiune va avea latitudinea să aprecieze dacă cheltuelile sunt sau nu necesare. Acolo, unde se vor constata sinecuri sau cheltueli nefolositoare, comisiunea va face reducerile posibile, urmând ca fondul să fie trecut la alt capital din buget sau să fie trecut la economii.

■

Ministerul de finanţe a hotărât, în mod definitiv, ca cotele de scumpete ale funcţionarilor publici să fie cele aplicate până acum, pentru funcţionarii din: Bucureşti, Iaşi, Craiova, Galaţi şi capitalele noilor ţinuturi alipite. Cota de 75 la sută ve va aplica funcţionarilor din capitalele de judeţe, iar cota redusă de 50 la sută, se va aplica salariaţilor din comunele urbane nereşedinţe de judeţ şi la comunele rurale.

■

Mareşalul Curţii Regale comunică următoarele cu privire la solicitarea audienţelor la MM. LL. Regele şi Regina.

Persoanele care doresc a fi primite în audienţă de MM, LL. Regele şi Regina trebuesc să se adreseze Mareşalului Curţii Regale, dacă solicită audienţă la M. S. Regele şi Marei Doamne de onoare dacă solicită audienţă la M. S. Regina; cererea de audienţă se face prin scrisoare, fie prezentându-se în persoană. Solicitatorul trebue să indice numele şi adresa sa, pentru a i se răspunde. (B. P).

■

Secretariatul general al Agriculturei din localitate a primit dela Bucureşti o telegramă prin care se ordonă amânarea plăţii funcţionarilor până la noi dispoziţiuni, în conformitate cu stabilirea noului budget.

■

Direcţiunea C. F. R. Cluj face cunoscut marelui public că petiţiile pentru obţinerea vagoanelor trebuesc prevăzute cu timbre prescrise în noul regulament.

■

Biró Andor, Manufactură Engroş, Cluj, Str. Korniss No. 2.

Congresul socialist pentru ocrotire orfanilor de răsboi se va ţine la Cluj în zilele de 15, 16 şi 17 Maiu a. c.

■

La Resortul agricultură din Cluj au început examele pentru obţinerea diplomelor de ingineri silvici.

■

Intr'o comună din apropierea Clujului trei băeţi se jucau cu o granată. La un moment dat granata a explodat şi i-a ucis pe toţi trei.

■

La Arad se va înfiinţa o academie ceferistă pentru instruirea viitorilor funcţionari dela CFR.

Asemenea academii vor fi numai două: Una în Iaşi pentru vechiul Regat şi alte la Arad pentru Ardeal.

■

Se desminte ştirea că salariile funcţionarilor dela societăţile de asigurare vor fi reduse cu 25 la sută.

■

Societate pentru construcţii de case, proprietatea băncei Marmorosch-Blank, în urma acţiunei deschisă de Casa centrală a muncei din Cluj a fost condamnată la o amendă de 25,000 lei pentru că a concediat lucrătorii în mod abuziv.

■

La minele de aur „Doisprezece Apostoli", dela Brad, muncitorii au declarat grevă generală pentru că nu li s'a plătit salariul de două luni şi jumătate. D-l Inspector regional Chirilă a plecat la faţa locului pentru aplanarea conflictului.

■

Ordinul Consiliului Dirigent prin care se admitea că ori cine poate fabrica tutun pentru nevoile proprii s'a revocat, urmând ca aceasta să se poată face numai cu o autorizaţie specială din partea direcţiunei monopolului.

■

După o statistică a Secretariatului general de agricultură totalul semănăturilor făcute în Transilvania până la 15 Februar este următorul:

Grâu	602.645	hectare
Secară	70.914	„
Orz	32.957	„
Ovăz	9.620	„
Rapiţă	2.521	„

■

La 18 Aprilie se va ţine la Bucureşti o consfătuire a tuturor directorilor regionali CFR pentru uniformizarea tuturor dispoziţiunilor privitoare la transporturile mărfurilor.

■

Numărul diurniştilor ce vor fi concediaţi din direcţiunea regională CFR va fi de 420. Până acum însă nu s'au luat dispoziţiuni în această privinţă.

■

Sâmbătă, 2 Aprilie a fost declarată grevă generala la minele de aur din Brad (Hunedioara) pe motiv că nu s'a achitat salariul lucrătorilor de la 15 Ianuarie şi nu li s'a dat alimente.

In urma intervenirei autorităţilor locale, s'au pus la dispoziţia direcţiunei Minelor 4 vagoane porumb care s'au împărţit lucrătorilor. Lucrul a fost reluat după 3 zile de grevă. Lucrătorii au cerut Secretariatului general de interne să trimită o comisiune spre anchetare.

■

O comisiune specială dela Secretariatul Agriculturii a plecat în Banat pentru organizarea sericiculturii şi pentru inspectarea şcoalelor de agricultură.

Ni ce comunică de la direcţiunea regională a Transporturilor că svonul răspândit de unii că ar fi respinse unele cereri date, este inexact. Vagoane pentru transporturile în ţară sunt îndeajuns.

■

Astăzi a sosit din Bucureşti d-l Tănăsescu secretarul general al Internelor.

■

Primăria a publicat o ordonanţă pentru desfinţarea tuturor bărăcilor unde se vând alimente până în ziua de 18 l. c.

■

Ziarul „Enos Ellinismos" din Bucureşti primeşte din Atena următoarele:

— In aula Universităţei, în prezenţa senatului universitar, a Mitropolitului Teoclit, a Patriarhului din Alexandria Fotie, a consiliului de miniştri şi a ministrului român la Atena, I. Djuvara, a avut loc în după amiaza zilei de Joi primirea oficială a Principelui Carol al României însoţit de principesa Elena şi de ceilalţi membri ai familiei regale.

Ministrul cultelor d. Zaimis a citit o propunere a A. S. R. Principelui Carol, pentru înfiinţarea la Atena a unui Institut Balcanic, accentuând asupra foloaselor ce ar aduce acest institut din punct de vedere cultural în legăturile ce unesc astăzi România de Grecia.

■

Ziarul francez **L'Ere Nouvelle** află din Belgrad că „Trupele române au trecut frontiera, şi au pătruns pe teritorul jugoslav, în regiunea Vrehatz, şi au ocupat pădurea Virovska, unde sunt încă şi azi. Guvernul Jugo-slav a adresat o notă de protestare la Bucureşti.

Ziarul în chestiune primeşte această ştire sub beneficiu de inventar. Cu atât mai mult noi nu putem socoti decât la o invenţie, dată fiind sursa din care provine.

■

Dacă doriţi sa Vă îmbrăcaţi copii elegant şi eftin, veţi găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin şi fabrică de haine şi chipiuri pentru copii.* Str. Iuliu Maniu 5.

■

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staţionar prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

■

„UNIVERSUM" întreprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 31

■

S'a deschis de nou *„Restaurantul oraşului"* în administraţie românească, strada Regina Maria Nr. 16. Mâncări gustuoase, beuturi excelente, serviciu culant. Preţuri moderate. Ne rugăm de sprijinul binevoitor al marelui public.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 4 Aprilie

Se deschide sub presidenția d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii miniștri: Văleanu, Cudalbu.

Opoziția federalistă asistă la ședință.

D-l IORGA *în numele opoziției citește o declarație arătând că în urma suspendării pedepsei d-lui Mihalache, Federația ia act că majoritatea totuși crede că reforma agrară nu trebue discutată în lipsa opoziției și revine repetând că consideră ilegale pedepsele date,*

D-l MADGEARU relevă sfârșitul ședinței precedente în care proectele de legi a refacerei și reconstrucției au fost votate de o Cameră incomplectă în mod ilegal. Camera având numai 42 deputați pentru a trece peste aceste afaceri nepermise ascunse sub aceste societăți de monopol.

D-l DUCA *protestează în numele partidului liberal contra ilegalității votului în aceste afaceri necurate neexistând nici un reprezentant al opoziției și nefiind puse la ordinea de zi au fost aduse în Parlament prin surprindere.*

D-l BILCIURESCU atrage atenția guvernului asupra consecințelor ce pot urma din acest fapt.

D-l IORGA anunță că d-l Cogălniceanu primind să fie raportorul legii agrare și reprezentând punctul de vedere al guvernului *încetează de a mai fi membrul partidului naționalist-democrat.*

D-l URSU depune proectul de lege pentru strămutarea Curții de Apel dela Tg.-Mureș la Brașov.

SENATUL

Ședința se deschide sub președenția d-lui general Coandă. Pe banca ministerială d-nii miniștri: Argetoianu, Trancu-Iași.

Se amână discuția proectului de lege pentru modificarea Academiei de Comerț.

D-l TRANCU-IAȘI depune proectul de lege pentru ștârpirea vagabondajului și a cerșetoriei.

Se dă apoi cetire proectului de lege al pensiunilor militare.

D-l Alexandru Constantinescu protestează contra micșorării sporului pensiilor militare și a salariilor ofițerilor. Economiile nu trebuesc făcute din noile solde ale ofițerilor.

Începând discuția proectului pe articole se primește amendamentul și senzul indicat de d-l Constantinescu.

Discuția legii se suspendă urmând a se lua avizul domnului Titulescu.

Evenimentele zilei

Plecarea lui Carol

Contele Teleky a comunicat adunării naționale maghiare, că în ziua de 5 Aprilie ex-regele Carol a părăsit țara acompaniat de 3 ofițeri aliați. Starea de spirit a adunării naționale este foarte neliniștită. Astă i contele Teleky va da adunării noui lămuriri, după care se vor începe desbaterile asupra prezenței ex-regelui Carol în Ungaria. În cercurile politice să svonește, că contele Teleki ar fi hotărît, să demisioneze. Ca succesor al său se vorbește de contele Bethlen.

Arestarea lui Andrássy și Lehár.

Telegrama sosită aci comunică, că în ședința de eri a adunării naționale maghiare la Budapesta s'a votat o rezoluțiune, hotărînd arestarea contelui Andrássy și a colonelului Lehár.

Lupte aprige între Turci și Greci

Ziarul „Le Temps" primește știrea, că prin contraofenziva victorioasă a trupelor kemaliste, frontul grecesc este compromis.

In luptele crâncene care au loc principele Andreas, fratele regelui Konstantin a fost grav rănit și a murit în câteva ceasuri. Deasemenea a căzut și generalul Vlahopoulos.

Aventura lui Carol de Habsburg

Plecat-a sau n'a plecat?

După o primă știre din Budapesta, Carol de Habsburg a refuzat să plece din Szombathely sub pretextul că e bolnav; guvernul ungar i-a trimes doi medici, profesori la Universitatea din Budapesta, cari să-l examineze și în cazul că este cu adevrat bolnav să-i pregătească un vagon ambulantă pentru călătoria la Prangins.

După o a doua știre **ex-regele a părăsit Ungaria, fiind condus până la granița austriacă de către generalul Hegedüs și contele Sigray.**

Ce se crede la legațiile Antantei din București

In cercurile diplomatice Antantiste din București evenimentele din Ungaria sunt privite cu sînge rece și nu au produs o prea mare îngrijorare.

Totul fiind în funcție de șederea mai departe în Ungaria ex-regelui Carol sau de plecarea lui se așteaptă desfășurarea evenimentelor și legațiunile respective nu au putut primi și nici nu au primit înca instrucțiuni speciala dela guvernele lor.

Părerea lor unanimă este că lovitura încercată de ex-regele Carol nu va putea reuși ca Puterile Antantei precum și statele eșitei din desmembrarea fostei monarhii austro-ungare vor ști să împiedice prin mijloace cuvenite reîntronarea Habsburgilor care este absolut inadmisibilă.

La legațiile franceze și engleze se protestează cu indignare contra intrigilor germane încercate prin telegramele de sursă Nauen cari caută să acrediteze versiunea cum că Franța și Englitera ar rămâne până la un punct nepăsstoare față de revenirea Habsburgilor. —

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

O telegramă sosită la București anunță că ex-regele Carol a părăsit eri Ungaria.

▪

D-l Titulescu, ministru de Finanțe, a luat hotărîrea ca la 15 Aprilie să înceapă în Ardeal stampilarea efectelor și creanțelor statului maghiar aflate în posesia autorităților și particularilor

După stampilare va urma centralizarea și trimiterea lor la Paris unde o comisiune specială va hotărî modul și valuta plăților.

▪

M. S. Regele va desemna pe episcopul unit de Oradea-Mare care va ocupa locul defunctului episcop Radu, după învestirea noilor episcopi.

▪

Văzând că donchișoteasca lor retrage din parlament n'a avut nici un răsunet în opinia publică și îngrijorată de fiascul întrunirilor din București și provincie, deputații Federației și-au făcut eri din nou apariția în Cameră.

In urma noului orar al instanțelor judecătorești luat contra voinței și fără consultarea avocaților, aceștia loviți în interesele lor au declarat greva în urma întrunirei de eri din sala Tribunalului. Cu începere de azi nici un advocat nu va mai pleda.

▪

Greva minerilor din Anglia a cauzat inundarea a numeroase mine.

Radicalii voiesc prefacerea grevei în acțiune politică.

▪

Representanții României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei au făcut un demers colectiv pe lângă guvernul maghiar somându-l să dispună înlăturarea ex-regelui Carol sub amenințarea măsurilor militare. Cehoslovacia a și făcut pregătirile militare.

▪

Comitetul Ispectorilor generali ai Armatei întrunit eri sub presidența ministrului de răsboi generalul Rășcanu a discutat noile avansări în armată.

Situația în Grecia

Impresiile D-lui V. Goldiș

D-l Vasile Goldiș, cunoscutul bărbat politic ardelean, reîntors din pelerinajul făcut în Turcia, Grecia, Egipt și Locurile Sfinte, întrebat de un redactor a ziarului „Izbânda" asupra impresiilor culese cu prilejul marei sale călătorii, a declarat între altele următoarele cu privire la situația în Grecia: Atât la Atena cât și la Constantinopol, reprezentanții noștri economici mi s'au plâns că statul român nu face nimic ca să încheie legături economice serioase cu Grecia. Atașații noștri de acolo, d-nii Balamace și Ciuli mi-au atras atenția că s'ar putea face lucruri frumoase pe tărâmul economic, căci Grecia ar constitui un bun debușeu pentru cerealele, petrolul și lemnul românesc. Și chiar cu regele Constantin care mi-a făcut cinstea de a mă chema la masă într'o zi. La Atena am avut onoarea să vorbesc și cu Prințul Carol care se afla acolo.

— Regele Constantin e un om pozitiv. Cum era în preajma conferinței dela Londra, și-a exprimat credința că Aliații vor sfârși prin al recunoaște oficial. După ce am discutat cu Regele diferite chestiuni politice generale, mi-a spus că se bucură foarte mult de cele două căsătorii încheiate cu membrii dinastiei noastre și a adăogat că e convins că aceste legături vor servi ambelor popoare. Regina e o persoană energică, dar pe fața ei să poate ceti grija nesiguranței situației. Cât despre princesa Elena, soția prințului Carol mi s'a părut foarte drăgălașă . . .

— Venizeliștii n'a repurtat la ultimele alegeri, succesul așteptat din cauza exclusivismului lor în politică. Au împănat funcțiile cu cretani și prin aceasta au pierdut popularitatea. Eu însumi am observat că lupta de partide atinge culmea în Grecia. Zilnic scandaluri, gloanțe de revolver injurii, mai tari ca aiurea. Dacă viața noastră parlamentară, turbulentă și gălăgioasă, vrea să afirme că nu ține totuși recordul nu-i rămâne decât să prezinte viața politică grecească.

— S'ar părea că singura soluție care poate împăca pe toți, *ar fi venirea la tron a prințului Gheorghe. Diadochul e bine văzut și de partizanii lui Constantin și de venizeliști. In alegerea persoanei lui, s'ar înțelege toate partidele grecești.*

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

▪

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune și renumite vinuri, licheruri, renumita țuică de Văleni și cea mai specială Bere, precum și Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Șuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn și sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosește pește proaspăt. *Teodor Pop*, Piața Mihai Viteazu 25.

▪

S'a deschis în Cluj, Piața Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălțăminte RAFTOPOL din București. Incălțăminte pentru dame, bărbați și copii, cele mai noui m dele din străinătate și execute în atelierul propriu. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete elvețiene bărbătești de box 300 lei.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Cu prețuri reduse!

Curăță vopsește și spală

„KRISTÁLY"

Spălătoria chimică cu aburi. Cluj.

Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.

Primește și face expediții cu poșta.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE ȘI PIANE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile ale lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

FERMĂ de VÂNZARE

In raza orașului Slobozia, județul Ialomița, teren urban, plantat cu 1500, pomii fructiferi pe rod, vie, cu două construcții vechi și teren de cultură, în suprafață de 100.000 m. p., îngrădit și situat lângă gară, se vinde numai total cu 500.000 lei sau 5 (cinci) lei m. p.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, Strada Dorobanți No 11., CLUJ.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Conferințele

D-l C. Banu despre „Acum 100 de ani".

La Ateneul Român din București a vorbit Duminecă D-l C. Banu despre Tudor Vladimirescu.

Cu mult talent conferențiarul descrie mizera stare a țăranimei, care avea numai datorii și în special de a plăti la toți și totul susținând toată organizația trândavă a regimului fanariot; sus era oboerime grecizată parazită iar între aceste două extreme nici o clasă de legătură.

Ideile revoluției franceze au ecou în principate: ele vin dela grecii franțuziți, dela ruși, dela profesorii francezi stbiliți în principate. Boerii influențați de ele se gândesc la o altă stare a principatelor: întrupează însă sufeiințele țăranilor și ale țărei întregi Domnul Tudor.

Acesta după o scrisoare din 1814 era un om blajin, cu dragoste pentru învățătură și educație aleasă; cunoștea limba germană, se interesa de politica mondială.

Revoluția lui prin care țăranii își iau singuri drepturile ce merită se naște sub influența ideilor revoluției franceze și a răscoalei iobagilor sub Horia în Ardeal. In Oltenia și Muntenia răscoale parțiale mai fuseseră însă boerii le puneau pe socoteala intrigilor.

Domnul Tudor nu era un om care lucra din sentimente de clasă sau personale; el simboliza nevoile întregului, neam. luției conferențiarul închee cu o Trecând peste descrierea revofrumoasă comparație între starea nenorocită a neamului nostru de acum 100 ani și cea de astăzi, care cu toate greutățile momentului este incomparabil de superioară.

Conferențiarul gustat de întreaga sală a fost viu aplaudat.

D-l S. Mehedinți despre Faza tecătoare a religiei în desvoltarea spiritului omenesc.

La Fundația Carol din București a vorbit d-l S. Mehedinți, tot Duminecă.

D-sa spune că societatea noastră caută să se dispenseze de religie. Bisericile sunt pustii, iar seminariștii și teologii nu se mai fac preoți.

Ca profesor de etnografie, continuă d-sa, am căutat să urmăresc chestiunile religioase din diferite locuri și în aceste cercetări m'am bizuit pe propria mea experiență, pe situația ce mi-a însuflețit-o traiul într'o lume simplă în copilărie.

Ne deosebim cu totul de popoarele nordice cu cultură veche și chiar de cei cari trăesc împreună cu noi, de sași — popor cult care privește la turnurile bisericilor cum privesc soldații la fortărețele pe cari trebuiesc să se bizue.

Biserica s'a luptat contra multor erezii: există însă o primejdie și mai mare: negațiunea și mai ales indiferentismul. —

Conferențiarul citează pe marele fiziolog James, care a spus, că „a te socoti neutru și a proclama aceasta, înseamnă să mărturisești singur că ești mărginit și că n'ai un simulacru de cugetare". —

Să sperăm, închee d. Mehedinți, că va fi posibil și pentru noi ca prin discuții să ajungem la acordul pe care l'au realizat Anglia și țările scandinave.

D-l S. Mândrescu despre „Andrei Șaguna".

La Universitatea Liberă a vorbit Sâmbătă d-l S. Mândrescu despre „Andrei Șaguna". —

Conferențiarul scoate în evidență marile calități de bun român ale lui Andrei Șaguna, care a luptat pentru organizarea și independenta bisericei ortodoxe din Transilvania.

Statutul organic înființat de el, a fost actul cel mai democratic, recunoscut și de împărat.

Printre alte preocupări ale lui Șaguna, a fost și acelea de a organiza școlile și a da o educțiune specială clerului. Pentru cultura poporului, a înființat școli de adulți, iar dela 1850—1860 s'au creiat după îndemnul lui Șaguna, în Transilvania, 339 de școli. Se înființează apoi în 1860 liceul din Brașov, o tipografie arhiedieceșană, „Asociația pentru cultura poporului român" ș. a. cari au contribuit cu toate la desvoltarea și păstrarea limbei românești, în Transilvania.

Eclipsă de Soare

Ea va fi vizibilă la Cluj Vineri 8 Aprilie

Vineri 8 Aprilie c. va fi eclipsă de Soare pentru locurile din Nord-Vestul Africei, din Europa și din Nordul Asiei.

Linia ei centrală va începe la Est de insula Terra-Nova (America de Nord) va tăia Irlanda, Scoția, coasta de vest a Norvegiei și se va termina la insulele Vesteral din Nord-vestul Norvegiei.

Pentru această eclipsă, primul contact al umbrei cu pământul se va face lângă orașul St. Louis (Vestul Africei la 8 ore 15 m. dimineața. Umbra se mișcă spre răsărit. La 9 ore marginea ei va fi prin Liberia, centrul Saharei și orașul Maroc. La 10 ore, când vom fi și noi în umbră, centurul umbrei va fi prin Liberia (vestul Africei), locul Ciad, valea Nilului, Odesa, Kiev, Riga, Stokholm, Irlanda, Sudul Groenlandei. La 11 ore, va fi pe la Golful Persic, lacul Aral, orașul Tobolsk, golful Obi (nordul Siberiei). Ultimul contract al umbrei Lunei cu pământul va fi la Irkuțk (lacul Baikal, Asia) la ora 1 și 27 m.

Pentru Cluj, eclipsa va fi „parțială," aproape 0.8 din discul solar va fi acoperit în faza maximă. Eclipsa va începe 9 ore 47 m. dimineața; faza maximă va fi la 11 ore și 3 m.; eclipsa se va sfârși la 12 ore 20 m., după ora Europei orientale.

La Paris eclipsa va începe la 9 ore 31 minute. Deci umbra lunei vine dela Paris la Cluj în 16 minute.

G. Bratu

Consiliul orașului Cluj.

No. 8674—1920. cons.

Publicatiune.

Orașul Cluj arendează pe cale de licitațiune publică pivnița de sub cafeneaua Elite fost „Grand" str. Regina Maria No. 2 începând dela 1. Mai 1921 până la 30 Aprilie 1922.

Licitațiunea se va ține în biroul Administrației economice a orașului St. M. Cogălniceanu No. 4 la 15 Aprilie 1921 orele 9 a. m.

Consiliul Orășenesc.

Case de vânzare în BUCUREȘTI

Un apartament compus din cinci camere, două antreturi, bucătărie magazii, curte pavată, cu instalațiuni apă, tot la canal și gaz aerian, **situat în București,** Str. Țepeș-Vodă No, 22. vinde cu prețul de 180.000. (Una suta opt zeci mii lei.)

Loc mare, 1200 m. p. cu mai multe case vechi în bună stare, cu prăvălii ce se pot renova, producând chirii normale nesporite, 7000 lei, situat în Str. Țepeș-Vodă No. 14, București, se vinde cu suma de 400.000 lei.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, domiciliat în CLUJ, Str. Dorobanți Nr. 11. — Intermediarii se exclud.

Publicatiune.

La Institutul nostru este un post vacant pentru un

CONTABIL

Dela reflectanți se recere să poseadă limba română și maghiară în vorbă și scris precum și praxă de contabil în afaceri de bancă. Cercul de activitată;

Liquidatură și corespondență română.

Ofertele de serviciu cu indicarea pretențiunilor, certificatele de practică precum și copiile atestatelor despre studiile făcută, sunt a se adresa subsemnatului Institut.

Postul se poate ocupa imediat.

„Casa Noastre"
Societate Anonimă pentru Bancă-Industrie și Industrie
Satu-Mare.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat. . . .	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat. . . .	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat. . .	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat. . .	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame . .	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni . .	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17
MARCA „ÉVO"

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depou: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szanisló). Filiale: Turda (Török și Gheria (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj

Radio 798

Oradia-Mare 2 Aprilie 1921.

Domnului SALAMON SEITELBACH
proprietarul intreprinderei „Unio" pt. curățirea cartirelor
ORADIA-MARE.

Pentru modul conștiincios cu care intreprinderea „Unio" condusă D-voastră a făcut serviciul de geluire de parchete și curățire de geamuri la sucursala noastră, aducem prin prezenta mulțumirile noastre.

BANCA ROMÂNEASCĂ
Sucursala Oradea-Mare.

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la

22 CZINK

Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

MAȘINĂ de făcut înghețată cu un aparat mare și cu mai multe accesorii, de vânzare. Strada Fellegrári No. 88. 860

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DREPT ROMAN perfect legibil de vânzare în camera 73 la A. Pintea „Căminul stud."

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informații dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bărudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei famili române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

TÂNĂRĂ pereche, distinsă caută una sau două **camere elegant mobilate, cu pensiune aleasă.** Ofer preț bun. Oferte a se face Hotel New-York. Camera 5.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Corespondențe:

NELI să nu nîți de promisiune. Sunt neliniștit. Nimic nou. Emil.

C. Duminecă între oarele 4—5 p. m. la Boncescu, ca semn distinctiv o floare albă. FI.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Duminecă prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

LEGATORIE DE CĂRȚI, ANTONIU ROHONYI. La legatoria de cărti a bibliotecei din localul bibliotecei centrală din Cluj se leagă foarte artistic și eftin.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Institutul Antirabic (Pasteur) Cluj.

No. 230—1921.

Publicațiune de concurs.

Se publică concurs pentru postul de portar, vacant la Institutul Pasteur din Cluj.

Doritori de a ocupa acest post trebue să-știe scrie, ceti și vorbi bine românește și își vor înainta cererile Direcțiunei Institutul Pasteur până la 15 Aprilie 1921.

Cluj, la 1 Aprilie 1921.

Direcțiunea Inst. Pasteur.

Reclama 267

Concurs de întreprindere.

Administrația Căminului Studențesc din Cluj publică concurs pentru asigurarea lucrărilor de reparare la edificiul căminului. Ofertele închise și sigilate sunt de înaintat la Serviciul Edil, Cluj. până la 1 Maiu 1921.

Tot acolo se poate primi și planul de reparare și condițiunile speciale.

Ofertele se vor deschide la 1 Maiu ora 11 a. m. în localul Serviciului Edil.

Cluj, la 4 Aprilie 1921.

559 Administrator.

La Firma 453

Vadul Transilvaniei

Piața Mihai Viteazul No. 35.

Se află de vânzare în totdeauna, cea mai bună brânză de burduf, Caș și Unt de oi, Slănină, Untură precum și tot felul Beuturi spirtuoase atât în mic cât și în mare.

De vânzare

o cofetărie

complet aranjată situată în partea orașului cu circulație mare. Adresa la „Radio" Str. Regina Maria No. 34.

Radio 788

FRAȚII UNGAR

prima măcelărie și cărnățărie în Cluj, Strada Regina Maria No. 49.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efectueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Radio 738

JOAN COSMA

frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branșă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse. 548

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREȘTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana

in CLUJ

str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii.

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagere. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albă. Depozit principal **Droguerla „EMKE" Cluj.** 511

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

„AUTO-MECANICA"

SOCIETATE ANONIMA

Direcțiunea: CLUJ, Strada Baba Novac 9/a.

Telefon: 12-10.

Ateliere și garage	Depozitul de desfacere
Calea Dorobanților No. 18.	Strada Regina Maria No. 10.
Telefon: 4-89.	Telefon: 2-16.

Ateliere modern Inzestrate

GARAGE

A sosit și se găseste în depozit Strada Regina Maria No. 10:

Cauciucuri
Camere
Pompe
Piese de reserva
și toate accesorile necesare Automobilelor

537

Prețuri reduse!

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. Se află de vânzare ori unde!

Transporturi de mărfuri Curse cu automobile

în ori ce direcție execută cu prețuri convenabile:

346

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientelc că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 55
PENTRU
MICA PUBLICITATE

KATZ & BERNAT

își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

◆

448 Piața Mihai Viteazul No. 34.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

326

IN ATENȚIA MORARILOR!

In calitate de reprezentant al renumitelor stabilimente de mori

HUGO GREFFENIUS

vorm. Simon Buchler & Baumann Frankfurt a) Main

pentru ținuturile anexate, suntem în măsură a prelua tot felul de construcții din nou, transformări, sau adăogiri precum și furnituri de mașini singuratice.

504

Ingineri speciali stau la dispoziția interesaților.

„SCHIEB"-fabrică de mașini S. A.

Secția: Constructii de mori SIBIU.

Reprezentant în Cluj, M. Anghel Piața Mihai Viteazul No. 40.

MARE EXPOZIȚIE 9

la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

Radio 786

Tevi Röntgen

noi, diferite typuri, pentru transmitere, suscepere sau terapie de vânzare. Se pot vedea în funcțiune la

Dr. Francisc Lust

laborator de röntgenizat. 549

Arad, Str. Andrássy 6

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din București.

466

Agenția Principală din Tg.-Mureș și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, pești, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Atențiune!

Înainte de ați procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă prețuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbați și copii și pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeși lei 20. 463

Stofe pentru bărbați, dame și băieți en gros.

Alexandru Hosszu.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Nerinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921—1922.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Înfrumsețează pielea și îi da finețe rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricătoare, acopere învizibil pielea.

„Dr. Földes și Hehs Arad.

Să află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii

Singurul medicament contra călbezel la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

213 Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștiurului No. 2.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,

319 care le distruge chiar și ouăle.

Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batiste culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și musolin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitan) roșu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocăneasca albită și nealbită, pânza tufa,

14 nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

Zilnic sosesc transporturi noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana", Cluj, str. Universității Nr. 3.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul L. No. 194 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 11 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Emmanuel de Martonne

Ce se poate spune despre un mare învățat care simte mulțumirea rafinată să muncească aproape un sfert de veac pentru cunoașterea unei țări care nu știe de el și nu i-a arătat până în ultimul ani nici un semn de recunoștință? E îngăduit să se aducă târzii cuvinte de laudă omului care atâta timp a lucrat pentru țara noastră, nu prin discursuri și broșuri de impresii, ci prin studii imparțiale, întemeiate pe o străbatere pas cu pas a pământului nostru și pe o cunoaștere și discernare a întregii literaturi geografice românești? Se poate îndrăzni o apreciare pentru profesorul care, neținând seamă de piedecile pe care i-le aruncă în cale inconștient autoritățile noastre, vine în mijlocul nostru fiindcă a făgăduit să vie și să muncească alături de noi pentru cunoașterea cât mai deplină a României de azi?

Înaintea acestor întrebări se oprește avântul gândului de laudă și te cuprinde teama de a nu atinge prin elogii nepotrivite sfiala distinsă a acestui om care, sub înfățișarea cea mai simplă și mai blajină, ascunde un suflet atât de mare și de nobil.

O recunoaștere târzie poate deștepta un zâmbet îndulgent. La fapte ca ale lui nu se răspunde prin vorbe. A închinat discret zeci de ani de muncă pentru țara noastră și singurul răspuns cuvenit ar fi să-i arătăm o activitate fecundă răsărită pe temeiul cercetărilor sale. Dacă această activitate a început și a dat roade, ea e făcută de prea puțini și e departe încă de a fi înaintat toate problemele puse în studiile lui care sunt temelia geografiei științifice a țării noastre.

De aceia rândurile mele nu vor cuprinde cuvinte de laudă pentru d-l de Martonne, ci numai câteva indicațiuni pentru publicul ardelean, care trebue să-și dea seamă de importanța venirii acestui profesor la Cluj.

Începând dela 1899, prin numeroase note științifice, prin studii de specialitate, prin opere întinse ca „La Valachie" și „L'évolution morphologique des Alpes de Transylvanie", d-l de Martonne a dat la iveală un imens material, a deschis orizonturi noue, a rezolvit probleme grele de geografie a României, și a publicat cele dintâi sinteze geografice asupra unor ținuturi românești, sinteze care nu au fost întrecute până astăzi.

Nici un alt învățat străin, niciodată, nu ne-a cunoscut țara și poporul atât de bine și nu a prefăcut această cunoaștere în studii științifice desăvârșite, ca d. de Martonne.

Studiile sale despre țara noastră au apărut în cele mai de seamă publicațiuni mondiale: La grande Encyclopédie, Comptes rendus de l'Academie des Sciences, Annales de Géographie, Geographical Review, etc. Conferințe și cursuri despre noi a ținut la Paris, la Lille și în alte orașe ale Franței, la Anvers, la Londra, la New-York, etc.

Nici un alt învățat străin nu a muncit în felul acesta pentru noi și nu și-a jertfit în așa fel timpul ca să ne facă cunoscuți lumii întregi.

In Conferința de pace dela Paris, unde soarta Europei depindea de voința a patru oameni, d. de Martonne a fost însărcinat cu alcătuirea rapoartelor asupra provinciilor care trebuiau alipite României. Conștient de gravitatea misiunei sale, nu cu părtenire, ci cu o imparțialitate aproape aspră, necesară în acest fel de împrejurări, a cumpănit toate elementele hotărîtoare, le-a pus în evidență și a tras concluzii care n'au putut fi decât favorabile nouă. Fiecare observare în aceste rapoarte a cântărit mai mult decât zeci de volume de propagandă făcută la pripă și uneori cu nepricepere. Și dacă azi avem o Românie care realizează aproape toate aspirațiunile noastre de veacuri, să nu uităm partea care se cuvine muncii cinstite și fără zgomot a unui învățat care apăra drepturile unei țari numai fiindcă această țară avea dreptate.

Nu a fost învățat străin care să se afle într'o situație mai hotărîtoare pentru noi și care în această situație să ne facă mai mult bine decât d. de Martonne.

Și te întrebi: pentru ce a făcut toate aceste? Ani de zile și-a purtat pașii prin toate colțurile României. A stat mai bine între ciobani și săteni decât între orășeni. Nu a căutat nici petrol, nici exploatări de păduri, nici afaceri de export. A venit și a revenit, necunoscut și indiferent la recunoaștere. Sunt profesori străini care n'au făcut nici pe sfert cât el și care au institute subvenționate cu zeci de mii de lei de Statul român. El nu a avut și nu are nimic dela noi. Un singur elev român, nu trimis de Stat, ci pornit din propriu-i îndemn, i-a urmărit cursurile și a lucrat sub conducerea lui. Nici o răsplătire morală, nici o recunoaștere oficială până în ultimul timp, din partea celor care și-au umplut gura de laude și ochii de extaz în fața oricărui gazetar aruncat de o aripă de vânt prin meleagurile noastre... Pentru ce? — Pentrucă, deși nu a spus-o niciodată, *ne-a iubit*. A iubit dela început, neclintit, pământul țării acesteia care e mut, dar i-a răspuns desvălindu-i atâtea taine, și a iubit poporul acesta, Neamul Nevoii, care are gură, dar încă nu i-a răspuns.

Acum d. de Martonne se află la Cluj, între noi. Rămâne ca publicul ardelean să scoată singur învățăminte din rândurile de mai sus.

G. Vâlsan
Membru al Academiei Române
Prof. de geografie la Universitate

O scenă eroica

Spre Brusa, Angora și Uşak se zbate de aproape două săptămâni o acțiune militară asupra căreia știrile nu se potrivesc: armatele grece sunt victorioase dar armatele turce resping ofensiva elenă, fratele regelui Constantin moare în luptă dar guvernul turc din Angora se refugiază la Sivas, Kemaliștii dau o puternică contra-lovitură dar entuziasmul armatei grece „va aduce la ocuparea Constantinopolului cu prilejul Paștilor ortodox."

Scena pe care se petrece zbuciumul acesta războinic este o scenă eroică de o sumbră măreție. Mari amintiri, mari orizonturi, tot ce e mare este auster. Intinderile acestea ale Asiei Mici, nelămurite în limbagiul comunicatelor, poartă nume istorice: Mysia, Bythinia, Galția. Ondulări de munți asprii merg turtindu-se val după val până în regiunile maritime ale Hellespontului și ale Mării Egee.

Pe masivul Olimpului se ridică fumuri ca în jertfele păgâne din vremurile Iliadei, cași cum Agamemnon ar aduce prinos zeilor.

Troia sta așezată în câmpiile șterse în abur îl depărtărilor. Pe malurile lacurilor cari poartă azi nume turcești, apostolul Pavel și-a purtat cândva pașii, din altar în altar, reînsuflețind credința, înainte de a se reîntoarce la Ierusalimul durerilor. Aici e antica Prusia. Imaginea Nicomediei se ridică la capătul veacurilor. Aici e fortăreața împăraților Bizanțului. Niceea își avea aici bazilica în care trona Conciliul. Potecile care șerpuesc în regiunea aceasta au văzut trecând episcopii primitivi. Aici e și orașul lui Orkhan, fiul lui Osman, cruntul sultan al Islamului.

Aici e Brussa scăldată în lumină, cu moscheele sale crăpate, cu mormintele sale răsturnate cu terasele sale ascunse sub toate înfloririle naturii, cu boltile sale întunecate sub care stau prosternați, cu fața întoarsă spre Meca, negustorii patriarhi, cu zidurile fortăreților sale bătrâne scăldate în transparențe de lumină mângâietoare, cu parfumul portocalilor, cântecul cișmelelor și fericirea liniștei sale, cu tot ceea ce dă imaginea Orientului calm, ideal, fraged ca un nufăr ieșit din ape.

Lume orientală lume creștină, lume antică, iată trilogia Asiei-Mici. Amintiri clasice se întind dela un orizont la celălalt, plânsetele Andromachii se ridică din văile acelea și parcă Troiencele, cu părul despletit, trec târîte în captivitate în urma carului lui Agamemnon, lui Ulysse sau al fiului lui Achille.

Toate imaginele acestea plutitoare lasă să cadă asupra ținutului umbrele lor auguste. Și dacă cetatea primilor sultani poate da armatelor lui Kemal, din pilda trecutului ei, îndemnuri de rezistență și de victorie, pământul marilor legende elene e destul de evocator pentru ca în contactul cu el, întocmai ca fiul Gaeei, soldații regelui Constantin să capete puteri noui. **Dr.**

România judecată de Emmanuel de Martonne

Din studiul *La Nouvelle Roumanie*, apărut anul trecut și din Conferința *La Roumanie* ținută la Societatea de geografie din Lille tot în anul trecut, de către d-l Emmanuel de Martonne, extragem pasagiile de mai jos care stau ca mărturie a felului în care eminentul savant ne cunoaște țara, ne apreciază neamul, ne înțelege și ne susține interesele.

România nouă

România nouă apare ca una din realizările cele mai fericite ale ideii naționale, isvorâte din războiu. Era greu să se înfăptuiască ceva mai bun, în condițiile oferite de geografia fizică, etnică și economică, în acest basin al Dunărei de jos, răspântia migrației popoarelor, câmp închis al luptelor seculare între imperiile turc, rus și austriac.

Noul stat grupează aproape totalitatea Românilor ce trăesc în masse continue, sau cel puțin tot ceea ce putea fi unit, fără a ciunti alte grupări naționale vecine. Granițele ei mărginesc o suprafață aproape regulată circulară, formă ideală pentru ușurința comunicațiilor interioare, și oferind minimul de vulnerabilitate față de pericolele exterioare. Regiuni naturale variate se îngrămădesc în jurul massei Carpaților, leagănul naționalității române, și zăcământ de bogății minerale. România nouă e superioară celei vechi, nu numai prin întinderea și populația ei îndoite, dar și prin isvoarele economice aduse de unele regiuni: fer și cărbuni din Banat, pădurile din Transilvania și Bucovina. Totuși ea nu e mult deosebită de cea veche, și se pare că lucrul acesta e un gaj de trăinicie.

Printre provinciile dobândite, unele sunt mai bogate, altele mai sărace în cereale sau vite, în păduri sau zăcăminte minerale. Transilvaniei păduroase și industriale se opune Basarabia despădurită și rurală. Solidaritatea desvoltată de schimburile ce pot fi provocate de această diversitate, găsește un punct de sprijin în România veche, care prin petrol și cereale, păstrează pârghia principală a comerțului.

Nimic esențial n'a fost schimbat fizionomiei României. Ea rămâne o țară eminamente agricolă, și orizontul ei e tot deauna acela al unei mări interioare. Avântul vieții industriale este posibil, dar limitat Schimbările scontate în orientarea relațiilor internaționale, ca o urmare a războiului, sunt subordonate necesităților situației geografice. Dacă perspectivele sunt poate mai puțin strălucitoare și mai puțin noi decât ar fi permis să ne închipuim, viitorul este cu atât mai sigur. Statutul politic al basinului inferior al Dunării nu corespunde unei răsturnări, ci consacră mai lesne o evoluție naturală. Nu s'a format o adunare disparată de regiuni și popoare, ci un stat de același tip cu acela care încă purta numele de România, mai puternic, mai bine constituit, mai întregit în toate privințele.

Problema etnică în România.

Dacă se încearcă să se cuprindă dintr'o privire ansamblul situației etnice a României noue, se constată că regiunile amestecate sunt în deosebi câmpiile, și totdeauna provinciile rămase timp de mai multe secole sub suzeranitatea imperiilor vecine. Basarabia sudică corespunde acestor două condițiuni; ea este un adevărat mozaic etnic, unde sunt amestecați Bulgari, Germani, Ruși, Români, fără ca vreo rassă să aibe o vădită superioritate. Dobrogea de-asemenea e foarte amestecată; Românii au dobândit cu vremea majoritatea în partea anexată la 1878, dar sunt numai un pumn în Cadrilater. Penetrația Ungurilor și Germanilor e datorită numai împrejurărilor istorice cari au despărțit compiect această țară de principatele dunărene. In Banat însă, ca și în țara Crișului, trebue să te depărtezi de munți spre a vedea apărând zona mixtă, mai strâmtă la nord, mai largă și mai amestecată la sud.

Dacă se caută locurile unde massa românească e mai omogenă, se găsesc totdeauna în Carpați și în colinele ce-i înconjoară. Naționalitatea română, cu graiul ei latin, mai mult sau mai puțin contaminat de elemente slave, cu religia ei ortodoxă cu predilecția sa pentru viața păstorească, pare să se fi format în evul mediu, în condiții de o relativă izolare, ferită de spațiile descoperite parcurse de invazii.

Cum cazul e frecvent la populațiile muntenești, ea a dobândit o vitalitate și o putere de expansiune remarcabile, care s'a tradus în diferite rânduri prin migrațiile către șesurile vecine. Elemente românești au înaintat dincolo de granițele actuale ale României mari, dincolo de vechile sate românești, ce se întâlnesc dincolo de Nistru, până la Don, în tot lungul Dunării, în Bulgaria și Serbia, în plin Alföld, chiar în regiunea Hasden. Punctul de plecare al acestor migrații, ce continuă încă, apare, când poate fi fixat, totdeauna în vecinătatea Carpaților, deseori în Transilvania, sau în colinele subcarpatice, unde densitatea populației este, chiar actualmente, mai mare ca în șesuri. Coloniile cele mai înaintate au fost de cele mai multe ori absorbite de massele streine. In timpurile supuse suzeranității ruse, maghiare, austriace și bulgare, etc. se întâlnesc împreună cu colori de origină deosebită. In timpurile cu suzeranitate română, s'a așezat o populație românească perfect

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

omogenă, în sudul Moldovei și în estul Munteniei.

Aici este o indicațiune foarte importantă pentru viitorul statului român. Reducerea numărului alogenilor poate fi scontată, dacă rassa română își păstrează vitalitatea și forța sa de expansiune. Sunt cel puțin 400.000 de Români în Ukraina; recensămintele bulgare recunosc 80.000 de-alungul Dunării; aproape 200.000 de Români locuesc în Serbia în regiunea muntoasă între Dunăre, Timoc și Morava. Am risca să ne înșelăm, dacă am sconta reîntoarcerea acestor 600 000 sau 700.000 de mii de români. Este însă cu putință ca mișcarea de emigrațiune să se întoarcă către teritoriile care fără să fie românești din punct de vedere etnic, au devenit politicește românești, cu condiția ca să fi rămas în ele goluri . . .

E cu neputință de-a face un stat să întrunească toate populațiile românești în limitele acceptabile, fără a îngloba o proporție destul de mare de alogeni. Varietatea însă a acestor elemente străine, risipirea lor, cât și vitalitatea poporului român, permit a privi situația ca lipsită de orice primejdie. Cu condiția de-a menaja minoritățile importante, statul român poate sconta un viitor, în care s'ar apropia mai mult de idealul național, care i-a inspirat constituția. Acest rezultat depinde încă de condiții economice: asimilarea va fi cu atât mai ușoară, cu cât alogenii vor găsi interesul lor în noua stare de lucruri.

Problema pusă de reunirea provinciilor, cari au trăit timp de veacuri sub administrații diferite, interesează însuși pe Români. Pentru Basarabia rusă, Bucovina austriacă, și chiar pentru Transilvania și Banatul maghiar, e necesară o adaptare. N'a trebuit să treacă mult timp, pentru a întrevede greutățile, pentru care numai buna voință nu e suficientă să le rezolve. Consolidarea noului stat depinde deci într'o largă măsură de avantagiile economice ce le poate oferi tuturor supușilor săi. Comunitatea de limbă și chiar de idei, fără comunitate de interese, nu e suficientă pentru a forma o adevărată naționalitate.

Legăturile între Franța și România.

Cine a cunoscut România veche rămâne uimit în fața perspectivelor care se deschide României noui. La drept vorbind, situația prezenta e destul de mizerabilă, ca în toate țările bântuite de marele războiu. Dar resursele sunt așa de mari și atât de bine răspândite de natură, sângele e așa de sănătos încât în scurt timp e sigură o ridicare repede. Dar sau trei ani de producție bună vor fi suficienți pentru a îmbunătăți schimbul.

Trebue să avem ochii ațintiți asupra tânărului stat român ca asupra unei puteri care va avea o însemnătate capitală în Europa orientală.

Cu tot aportul resurselor minerale care din Transilvania, România va rămâne o țară mai mult agricolă decât industrială.

Basarabia îi îndoreste capacitatea de export a cerealelor. Astfel România devine o furnizoare, care va fi totdeauna în stare să acopere deficitul nostru alimentar. Poate fi în același timp și un client gata să absoarbă produsele noastre manufacturate, și nu-i indiferent să ai de-aface cu un client, sau un furnizor care totodată îți este și prieten.

A întreține această prietenie bazată pe o comunitate de origină pe care limba o suggerează și o simbolizează, deprinde numai de noi. Aceste relațiuni care sunt dorite în România din ce în ce mai strânse, *trebuesc desvoltate prin orice mijloc în interesul ambelor părți.*

Chiar din punct de vedere politic, puterile occidentale n'au dreptul să negligeze această țară latină, izolată în mijlocul lumei slave precum și al intrigilor și pericolelor acestei Europe orientale veșnic în fierbere, păzitoare a gurilor Dunărei și unula din drumurile cele mai importante ale Orientului. Prea slabă, România veche a făcut numai o diversiune în clipa când Germanii se aruncau asupra Verdunului, și rău susținută, a fost zdrobită. România nouă e o putere mai tare, care ar putea înfrunta lovitura și al cărei sprijin ar fi hotărâtor. *România trebue să fie pentru noi un furnizor, un client, un prieten și un aliat.*

CONFERINȚELE „ASTREI"

D-l Profesor Ștefănescu—Goangă vorbește despre „Contribuțiile psihologiei la Sociologie"

Cu toate luptele dese și înverșunate începe conferențiarul, care s'au dat până acuma, cu fel de fel de procedee, pentru organizarea și ameliorarea situației actuale a societății omenești, rezultatele obținute nu au fost de natură a mulțumi pe oameni, atât din punctul de vedere al organizării sociale cât și din acela al organizării economice. Unii au încercat această reorganizare social-economică prin distrugeri și răsturnări de regimuri, alții prin lupte politice pasionate, și foarte puțini au fost aceia care au crezut în evoluția naturală lentă dar sigură a organizației sociale, — alții au emis fel de fel de teorii logice deductive în vederea organizării sociale, pentru ca apoi aceste teorii să fie aplicate. Rezultatele au fost prea puțin eficace și satisfăcătoare.

Conferențiarul, continuând, își pune întrebarea: *Cum privește psihologia chestiunile sociale și ce contribuție poate aduce această știință, sociologiei?*

Societatea noastră suferă de un rău fundamental și inevitabil și anume pe deoparte diferitelor *funcțiuni* (servicii, meserii) nu sunt aplicați oameni competenți, potriviți, pentru aceste funcțiuni iar pe de altă parte oameni care ar fi potriviți prin însușirile lor superioare anumitor funcțiuni sunt neglijați, evitați.

Se naște întrebarea; s'ar putea găsi oare mijlocul ca la o anume funcțiune socială să se poată păsi tocmai forța nimerită, proprie acestei funcțiuni sau măcar fiecărui individ i-s'ar putea găsi în organizația socială o funcție potrivită pentru calitățile psiho-intelectuale și aptitudinele lui? . . . In direcția aceasta lucrează psihologia modernă și prin aceasta duce și ca o contribuție la organizarea socială. Psyhologia modernă urmărește să facă o armonizare între funcțiunile sociale și personalitatea psiho-intelectuală.

In primul loc, știm cu toții că, oamenii sunt extrem de neegali și de variați și în același timp organizația socială cere o mare neegalitate a funcțiunilor — Societatea se compune din o infinită varietate de forțe psihice, iar societatea actuală cere ca oamenii să fie extrem de diferiți.

Unul dintre rezultatele sigure, ale psihologiei moderne este că între oameni sunt deosebiri *fundamentale, a — priorice* — Educația modernă nu mai tinde azi la acest fel de desvoltare sufletească în revalatoare a indivizilor. Pedagogia nu poate de cât să desvolte energii sufletești existențe dar să creeze altele noi, e exclus. Con inuând, distinsul profesor documentează că, o egalitate absolută în soci tate nu e posibilă pentru că diferențele psihice între oameni sunt enorme și inevitabile, fiind înăscute.

Funcțunile sociale dela cele mai inferioare până la cele mai superioare sunt extrem de felurite și pentru ca aceste funcțiuni să fie îndeplinite cu folos se cere o foarte mare varietate de dispoziții sufletești.

Chestiunea e, cum am putea găsi fiecărui om, locul cel mai potriv t aptitudinilor lui, și fiecărui loc omul cu aptitudinile cele mai potrivite acestui loc (funcție.) Dar, cum putem stabili dispozițiile sufletești ale fiecărui individ social? !

Câtă vreme psihologia s'a ocupat numai cu *fenomenologia stărilor sufletești* făcând abstracție de viața reală, de elementul practic, nu putea răspunde acestei probleme. Dar pentru a se putea trece dela teorie la fapt, trebue să se cunoască forma specifică a sufletului fiecărui individ, și cu aceasta s'a ocupat *Psihologia individuală, diferențială.*

A doua chestiune, adecă chestiunea de a se ști care sunt aptitudinele cerute de fiecare funcție în parte pentru a ști care este individualitatea potrivită acestei funcții, face obiectul „Psihologiei profesiunei". Această ramură a psihologiei datează abia de 10 ani.

Până acum s'au făcut studii asupra profesiunilor mijlocii. Se naște întrebarea: care este norma, criteriul după care am putea găsi pentru o anumită funcțiune, individualitatea potrivită? Astăzi se face prin concurs, după activitatea din trecut și de cele mai multe ori prin favoritism sau nepotism.

Conferențiarul analizează și critică aceste criterii cu totul arbitrare, arătând că prin concurs nu poți să-ți dai seama de dispozițiile sufletești ale individului (memorie, resețiunea etc.) ci cel mult de cunoștințele acelui individ. Ori e știut ca toate meseriile pe lângă cunoștințele speciale ce le cere mai pretind și anumită dispoziții sufletești tot atât de specifice și de indispensabile.

Chiar dacă am ști perfect toate aptitudinile ce le avem, nu știm, însă ce aptitudini cere meseria pe care voim s'o alegem. Societatea noastră suferă pierderi enorme pentru că foarte multe din funcții nu sunt ocupate de acei care ar fi potriviți acelor funcții — cu toate că nu există om în societatea noastră care să nu-și găsească un loc potrivit, o funcție în care să-și poată desvolta în mod natural aptitudinile sale.

In America există așa zișii „ingineri de organizare" care distribue lucrătorii la diferite servicii după aptitudinile fiecăruia. Tot în America a luat ființă un început de organizare profesională cu scopul de a indica celor eșiți din școli meseria potrivită aptitudinilor lor, și de a plasa în anumite funcții pe anumiți indivizi cari întrunesc aptitudinile cerute de acea funcție.

Rezultatul studierei profesiunilor din punctul de vedere al aptitudinilor cerute de ele a fost satisfăcător și foarte promițător. La o fabrică de telefoane din America fiind chemat un inginer de organizare psiholog a găsit 70 la suta dintre telefoniste care după un an de școală erau incapabile de a-și profesa meseria pentru că nu întruneau aptitudinele cerute de această meserie și anume: *simțul auditiv și vizual dezvoltat, memoria numerilor și simțul distanței* etc.

♣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Dela Tisa . . .

Eram în părțit de curând la un regiment de vânători recrutat din ardeleni, condus însă în majoritate de ofițeri din regat. Staționam într'un oraș din apropierea Tisei, așteptând clipa când va trebui să ne arătăm vrednici de renumele de „vânători".

Într'o noapte după un chef strașnic, mă trezește ordonanța: D-le sublocotenent, alarmă! — Lasă-mă'n pace, mă! Ai nebunit? . . . Eram încă amețit de vin și nu-mi prea venia să părăsesc patul meu moale și cald! Ordinul însă-i ordin și nu se discută. Am sărit din pat, într'o clipă am fost gata și . . . la casarmă.

— Ce-i nou? întreb.

— Ordin de plecare! . . .

Dau fuga la companie. Era deja gata. Un „drepți"! și-apoi „înainte marș"! și-am plecat. Apucăm pe un drum nisipos, ca'n Sahara! O zi am mers noi prin iadul acela de praf și foc. Obosiți de drum, chinuiți de căldură, ajungem pe un întunerec de nu-ți vedeai nici mâna la niște case, unde ne primi lumi a orbitoare a unui reflector. Cu chin cu vai ne-am așezat. Când să închid ochii: La comandant pentru ordine! In fine „gata"! Încă o mică gustare! Pahar dupa pahar, voia bună ne prinse pe toți și dă-i cu cântece, dă-i cu jocuri pân'la ziuă! Și-acum la atac! Soartea a vrut însă ca vitejii noștri să nu dea piept cu dușmanii și astfel tot elanul nostru întărit cu un pahar de vin unguresc a mers în zadar. Dușmanul își părăsește pozițiile tocmai în ajunul atacului lăsând în urmă o grozăvie de prisonieri și răniți și părerea de rău ca nu ne-a așteptat să le arătăm noi drumul. In curând însă datoria ne-a chemat în altă parte și dorința de-a da față cu el ni s'a împlinit . . . pe nevrute! . . .

Era în zorii zilei de 1 August. O zi frumoasă de vară, plină de soare și lumină. Batalionul II în coloană de marș pe șosea. La ora 3 plecăm spre Tisa. Fie răcoarea dimineții, fie faptul că trecând Tisa, aveam un dușman la spate, batalionul înainta îngândurat și tăcut. Noi ofițerii ardeleni, trecuți prin năcazuri și mai mari cu „ficiorii" aceștia, știam că tăcerea asta nu-i nici frică, nici indispoziție, — ci resemnarea soldatului în ajun de luptă.

Ofițerii din regat însă priveau oamenii pe iș și cu neîncredere, deși nu zic au nimic. Vedeam însă că nu le place!

Tunurile bubuiau pe dealul, — vestitul deal cu rod de nectar, — al Tokayului.

După un ceas, iată-ne la Tisa. Un ponton pe care abia încăpeam câțiva ne debarcă de cealaltă parte a râului. O luăm pe sub dig și urcăm ulița piezișă a unui sătuleț. Într'o ogradă mare facem „repaos." Așteptăm! . . .

Inainte aveam un bataiion de infanterie. Trece o ora . . . două . . . nimic. Urcăm coperișul unei șuri și cercetăm împrejurul ses cu lanuri nesfârșite de grâu.

Liniște. Abia se aude din când în când câte un pif . . . paf ori lătratul vre-unei mitralleri și iarăș liniște. Pe urmă am aflat cauza. Ungurii aveau un panțerat, care ne împiedeca înaintarea, acoperi retragerea lor pripită. Tunuri oastre de câmp, — niște jucării franțuzești, — răspundeau la sa vele panțeratului.. cu tăcere! Infanteria prefera să rămână în poziții sigure, așteptând amestecul artileriei. Tacere însă de-o parte și de alta. Singur monstrul de oțel, mișca a lene, par'că provocator. Ce era de făcut?

Comp. I și un pluton de mitraliere dela noi primește ordin să cerce a tăia linia de retragere a panțeratului.

Zis și făcut! . . .

Ce-au făcut, cum s'au luptat nu știu. Știu însă că în seara aceleiaș zile eram deja în Tarcza!

Noi cei rămași din batalionul de vânători, primim ordin să ne dislocăm spre stânga și să ocupăm satul Phrugy. Totul merge bine. Ungurii făceau că se retrag fără să opună resistență. In dimineața zilei de 3 Aug. eram tocmai pe punctul de-a executa ordinul. Ne aflăm aproape de Phrügy. Un întunerec de nepătruns însă ne făcea să fim precauți și înceți în mișcări. Dar în fine iată-ne ajunși. Parcă se zărește turnul unei biserici. Încă o mie de pași, încă cincisute . . . când deodată din dreapta . . . pif . . . paf, apoi prrr . . ., încă una, și încă una . . . Ca niște șerpi de foc se văd gurile mitralier elor ungurești, vărsând o ploie de gloante asupra noastră.

Câteva țipete de durere. Sunt răniții noștri. Vaietele se înmulțesc, focul dușman crește . . . Nu înzadar au asudat soldații noștri ani de-a rândul, făcând „decken!" — Sunt deja în adăpost. Așteaptă ordinul . . . Intârzie . . . O minută . . . încă una . . . o vecinicie . . . Mi se pare că aud la dreapta: „In linie . . .", da, nu m'am înșelat. E compania domnului Locot Gică. Fiind la sfârșitul coloanei se desfășură ușor în linie de trăgători și deschid focul. Cei dinainte încep și ei pif . . . paf . . . și apoi tot mai des . . . până complectăm infernul! La dreapta focurile se răresc, iar se îndeasă iar contenesc . . . Da, înaintează! Deodată: Ura! Ura! Cei din șanțuri întăresc focul. Apoi ofițerii sar pe creasta șanțului: Inainte băieți! Uraaa . . . ! Iată unul cade rănit, al doilea . . . un soldat se târește înapoi, . . . rămâne încă unul. . . . Dar grosu

Cronica politică

Revenirea opoziției în Parlament. D. N. Iorga a citit, la Camera, declarația prin care opoziția grevistă anunță reîntoarcerea sa la desbaterile Parlamentare. După cele două întruniri dela „Dacia", și după întrunirea din Cluj, cari au cerut cu atâta insistență răsturnarea guvernului, reîntoarcerea opoziției în Parlament însemnează că, cel puțin conducătorii federației au priceput cât de neprielnice sunt astăzi acțiunile „extra-parlamentare" și cât de grabnic e cerută, din toate părțile, o muncă pozitivă de legiferare. Oratorii de întruniri publice ai opoziției-unite se grăbiseră să anunțe poporului că excluderea d-lui I. Mihalache din Cameră se datorește unei conspirații a „oligarhiei", care nu voia ca șeful partidului țărănesc să fie de față la discuția și la votarea reformei agrare. Reforma agrară nu s'a luat însă în desbateri, Camera a așteptat reîntroarcerea greviștilor, și d. I. Mihalache va avea prilejul să justifice întrucât prezintă o „primejdie" pentru „dușmanii democrației"!

In aceste condițiuni, se impune să ne întrebăm care este rezultatul pe care l'a înregistrat, — pentru interesele generale, — acțiunea de atâtare a opoziției-unite. Fără îndoială, singurul rezultat real este o nouă întârziere în votarea legei pentru împroprietărirea țăranilor, despre a căror soartă se interesează așa de mult d-nii dr. Lupu, Virgil Madgearu, Buzdugan, și ceilalți „fruntași" ai federației. Aceștia s'au reîntors acum la Cameră. Aici, în mijlocul certurilor și chestiunilor personale, cele două tabere politice, — „dreapta" averescană ca și „stânga" țărănistă, — va ieși mai limpede la iveală, capacitatea, sau incapacitatea de a guverna a fiecărei grupări politice.

In această privință, așa numitele „partide noui" au făcut dovada pe deplin, și nu discursurile dela „Dacia" sau dela „Reduta" vor șterge convingerea opiniei publice.

In ultimul timp *Psihologia funcțiunilor* a fost sistematizată de profesorul Borgowsky și anume: profesiunile au fost clasificate în: 1. *profesiuni necalificate* (lucrătorii manuali etc.) 2. *profesiunile calificate.* Acestea din urmă au fost subdivizate în a) *profesiunile inferioare* care necesită un anume fel de atenție și un anume fel de reacțiune voluntară; b) *funcțiunile mijlocii* cari necesită *inteligență și însușiri psyhice specifice;* și c) *profesiuni superioare* care necesită *multă inteligență, spirit inventiv, spirit critic, originalitate agerime în raționament* etc.

Eminentul conferențiar își încheie extrem de interesanta D-sale conferință cu concluzia următoare:

De oare se cea mai mare comoară și mai ales forță a oamenilor este — sufletul — reorganizarea durabilă și folositoare a societății omenești este radical exclus de a se putea face prin dictatură de orice specie, prin lupte politice ori cât de înverșunate sau prin lupte de clasă ori cât de sângeroase, și că singurul și cel mai eficare mijloc de reorganizare socială este numai — *știința* — Omul de știință lucrează cu mult mai mult la această reorganizare decât omul politic iar savantul cu mai multă dragoste și cu mai bune efecte pentru binele și reorganizarea societății decât toți revoluționarii la un loc.

Aplauzele îndelungate și călduroase care au încheiat complect frumoasa și interesanta conferință a D-lui Prof. Ștefănescu Goangă a răsplătit pe enimentul conferențiar.

St. P.

înaintează. Locul gol îl ocupă altul. Dușmanul rărește focul. Inc'odată: Ura! Focul slăbește și mai mult, apoi se stânge... Au fugit, s'au retras sub scutul întunerecului . . .

Gorniștii sună adunarea! Rând pe rând se ivesc fețele înbujorate de fiorul luptei și înviorate de răcoarea dimineții. Coloana se reface pe șosea. Nu mai e complectă. Lipsesc mulți din cei vechi! Pleacă. Ajunge în sat. Pustiu. Dușmanul plecase grăbit. Nici „Bună dimineața" n'a apucat să ne dea! . . .

Sosește ordinul: „Cartiruire și-apoi raport despre perderi!"

Se face rezumatul: 9 morți 26 răniți, dușmanul 7 morți.

Brancardierii adună morții și apoi o groapă comună înfrățește pe înduşmăniți.

Ofițerii se adună la comanda Bat lionului. D-l maior stă și o clipă ne privește...

Suntem toți. Unul singur lipsește: un sas a primit o rană grea.

— N'am crezut băieți! n'am crezut! Ați fost bravi peste așteptările mele!.. Vă mulțumesc!!..

Noi ardelenii privim unii la alții nedumeriți! Cum adecă? Nu s'au încrezut în noi??!..

Domnul maior, prinzându-ne privirea ne zice:

— Așa este! Tăcerea voastră mă punea pe gânduri. Prea fără voie!... Prea tăcuți!!..

Vecinul meu din dreapta, răspunde:

— Așa suntem noi ardelenii, domnule maior. Așa au murit feciorii noștri pentru împăratul". în tăcere, A vrut Dumnezeu și s'a schimbat „împăratul", noi însă... tot tăcuți am rămas! Așa suntem noi!...

Maiorul înaintează îl strânge'n brațe, îl sărută, Apoi pe mine, pe altul, pe toți!!..

Și iată așa am învățat să ne cunoaștem!... In războiu! La Tisa! Pe pământ dușman! Dar Sângele vărsat împreună greutățile împărtășite de-opotrivă ne-au învățat, a ne iubi și stima reciproc!...

. . . . . .

Veni-va oare vremea, să putem face lucrul acesta și aici acasă, pe pământul sfânt și drag al Patriei? Ori va trebui un nou războiu?

— La Tisa, dar!...

Cluj, 2 April 1921.

D. Mobilizatu.

Pentru Sindicatul Presei Române din Ardeal

— Un dar din America —

D-l I. Agârbiceanu, președintele Sindicatului presei române din Ardeal a primit următoarea scrisoare.

Omaha Febr., 12 Martie 1921
2319 I. Street.

Mult Stimate Domnule Președinte!

Cu bucurie nemărginită am citit în ziarul „Patria", ce cu onoare conduceți, punerea temeliei a „Sindicatului ziariștilor din Ardeal" un gol care s'a simțit în decursul luptelor noastre pentru naționalitate, astăzi este umplut. Felicit din tot sufletul și inima pe vrednicii apostoli ai ideei și faptelor! Ziaristica noastră, care în trecut lăsa, la drept vorbind, mult de dorit, își avea înțelesul său logic în situația precară în care zăcea dușmănită și prigonită. Astăzi însă, a forță morală și națională dela care se așteaptă și se pun speranțe căci libertatea ne este asigurată și voința ne este chezășia hotărârii să muncim la luminarea poporului, la prosperarea țării.

Tânar, sindicatul are nevoe de sprijin material, aceasta ca o dovadă de interesul ce trebue să se dea valorosilor lutători ai cauzei drepte și ziaristica ca busolă a opiniei publice să apară ca un luceafăr strălucitor în organizația noastră de Stat.

Pentru acest acop donez Fondului Sindicatului ziariștilor români din Ardeal suma de Lei 1000 una mie Lei, ca o dragoste ce port pentru ziariștii români.

Trăiască, crească și înflorească S. Z. R. din A.

Primiți vă rog domnule presedinte asigurarea -naltei mele stime.

Miron Benchea
preotul Bis. „Sf. Cruce".
Omaha Nebr. U. S. A.

Moartea Episcopului Dionisie de Buzăului

Din Buzău se anunță încetarea din viață a P. S. S. Episcopului Dionisie al Buzăului, survenită Luni 4 a. c., la ora 6 seara, în urma unei congestiuni pulmonare.

Corpul regretatului Episcop, — cel mai vechi dintre cei existenți, a fost așezat în biserica episcopală.

Data înmormântărei nu a fost fixată încă, așteptându-se instrucțiunile guvernului.

*

Iată câteva date biografice ale defunctului Episcop.

Este originar din județul Bacău.

A fost hirotonisit preot în anul 1868 și numit învățător la comuna Berzunțiul, jud. Bacău, unde a funcționat ca preot și învățător până în anul 1871, când a fost transferat în aceiași calitate la comuna Moinești, același județ. In anul 1877 acestă școală rurală fiind transformată în școală urbană, a fost numit în urma concursului depus, ca institutor clasa a III-a și a IV-a și director al acelei, în care calitate, precum și ca preot a funcționat până în 1887. In acest an a fost ales, întărit și hirotonist Archiereu cu titlul de Craiovenul, iar mai târziu a fost numit director al Seminarului Central din București.

La 14 Martie 1894 a fost ales Episcop al Eparhiei Buzăului, unde a continuat să funcționeze până în ultimele momente al vieței sale.

Sosirea d-lui de Martonne

D-l Emanuel de Martonne a sosit Miercuri în Cluj. D-sa este însoțit de un tânăr licențiat francez d-l Robert Ficheux care va lua parte la excursiuni și va lucra o teză asupra Transilvaniei. Asemenea au rămas la Paris șapte tineri geografi cari acum învață românește și dacă împrejurările de călătorie nu vor fi prea grele, vor veni în Cluj pentru marile excursiuni din timpul verii.

Cursurile d-lui de Martonne au fost stabilite astfel:

Relieful solului (*Morfologie*), Miercuri 9—10 și Vineri 11—12, în sala No. 2 a Universității.

Alpii și Carpații, Miercuri 4—5 și Ioi 12—1, în sala No. 2 a Universității. Acest curs va fi ținut în românește și va cuprinde vederi cu totul nouă asupra munților noștri.

Franța, curs pentru publicul mare, Sâmbătă 6—7 seara, în sala de conferințe a Bibliotecii.

Prima lecțiune, despre Franța, va avea loc Sâmbătă 9 April, excepțional la ora 5 seara, în sala de conferințe a Bibliotecii. D-l de Martonne va vorbi despre „Paris și regiunea parisiană".

Presa Română despre Emmanuel de Martonne

„Dacia" se ocupă într'un articol semnat de d. S. Mehedinți, de vizita în țară a profesorului Martonne, și relevă următoarele.

„Au fost și sunt mulți care au contribuit la cunoașterea ținutului dintre Tisa și Mare, începând cu studii petrografice și paleontologice până la geologia dinamică și materialul cartografic, care este un titlu de glorie al institutului geografic al armatei. Dar savantul francez, orientat la început de exemplara activitate și de fundamentalele lucrări ale profesorului Mrazec s'a devotat studiului Carpaților mai mult decât ori care alt învățat european. Putem zice că l'am adoptat, ca și cum ar fi răsărit din țărâna țării noastre, ale cărei văi le-a colindat și ai cărei munți au fost cutreerați de el până în pustietățile înalte în care a trăit luni de zile numai cu ciobanii.

„Dacă țara noastră ar vrea să dea titlul de cetățean de onoare vre-unui străin, socotim că profesorul de Martonne îl merită mai mult de cât oricare altul".

Politica României față de evenimentele din Ungaria

— Declarațiunea partidului național-liberal —

Iată textul integral al declarațiunei făcute în Cameră, de către d-l Ion G. Duca, în numele partidului național-liberal, ca răspuns la expunerea ministrului de externe înfățișând punctul de vedere al Guvernului în jurul evenimentelor din Ungaria.

Noi, reprezentanții partidului național-liberal, socotim desigur că evenimentele din Ungaria merită cea mai serioasă luare aminte.

România trebue neapărat să nu lase să se distrugă roadele păcei la care ea a contribuit prin atâta eroism și prin atâtea jertfe.

Intru cât condițiunile păcei generale sunt însă opera solidară a tuturor semnatarilor ei, hotărârile nu trebuiesc luate și acțiunile nu trebuiesc lase, decât de acord cu toți aliații noștri mari și mici.

Pacea se poate menține și pe graniță, și peste graniță. Pe graniță stă în putința României singură să asigare această pace. Peste graniță pacea nu se poate asigura decât cu concursul tuturor.

Așa fiind, în liniște, cu sânge rece, fără precipitare, și în strânsă legătură cu aliații noștri, să urmărim de aproape evenimentele și să chibzuim bine măsurilr de luat.

In același timp reprezentanții partidului național-liberal, regretă că la 1919 nu s'a profitat de reprezenta trupelor române la Budapesta, ca să se la măsurile propuse de România pentru al îndruma viața publică a Ungariei spre un regim larg democratic, și cu adevărat pacific. Arhivele ministerului de externe cuprinde dovada măsurilor prepuse de noi atunci, care ar fi scutit fără îndoială pacea lumi de multe din greutățile actuale.

Pe de altă parte, reprezentanții partidului național-liberal socotesc, că din celle ce se petrece acum peste Tisa, nu veniment se desprinde pentru toți, și anume, că mai mult ca ori când ce însumne azi grăbirea consolidărei interne. Ceasul certurilor sterile trebuie să înceteze și pentru toate conștiințele românești să sune acela al înfăptuirilor rodnice.

Cum informează Ungurii străinătatea

Sub acest titiu citim în *Viitorul*:

„East European Press-Service", foaie volantă ce apare la Budap sta în englezește, se ocupă și de situația ungurilor din Transilvania.

Aradul ar avea o datorie de 400 milioane de lei și primăria din acest oraș ar taxa cu 100 lei — pentru a-și mări veniturile — de fiecare mort din familiile ungurești.

O altă știre denunță lumei civilizate persecuțiile religioase din România.

Aceiași foaie volantă reproduce un articol din „Dacia" (nu spune nici numărul, nici data), în care s'ar fi scris; „lucrul cel mai umilitor pentru noi este că vecinii noștrii unguri vorbesc de noi — cu drept cuvânt — ca de o națiune, în care domnește cea mai desmățată corupție."

O asemenea frază nu credem că poate fi scrisă de un român și nu credem — cu toate păcatele ce le constatăm la noi — că Ungaria magnaților este mai bine condusă ca țara noastră, Ungaria, care și-a prăpădit visteriile secătuite ca să aducă pe Carol, Ungaria albă a progromurilor și-a jafurilor locotenentului Héjjas.

INFORMATII

Mâine Sâmbătă, 9 Aprilie, între orele 6—7 seara, va avea loc la „Redută" o şezătoare organizată de Soc. ortodoxă a femeilor române. Vor vorbi P. S. Arhimandrit, N. Ioan şi D-l G. Tripon. Corul Conservatorului va cânta imnuri religioase.

■

La Bucureşti apare un nou ziar „Ora" sub conducerea D-lui Pamfil Şelcaru. Noul confrate se înfăţişează în bune condiţiuni tehnice şi redacţionale. Îi urăm viaţă lungă.

■

Citim în „Viitorul":

Fiindcă guvernul găseşte că numărul ministerelor pe care le a moştenit dela alţii şi acela al departamentelor pe cari le-a creiat singur, este prea mic, s'a hotărât să înfiinţeze încă unul pe acel al teritoriilor din nou alipite. Titularul acestui nou departament ar urma să fie d-l Popovici Taşcă, care deocamdată nu este de cât sec etar de stat al unor servicii inexistente.

Impotriva noului minister al teritoriilor alipite sunt toţi ardeleni, basarabeni, bănăţeni şi bucovinenii.

■

Din cercuri autorizate de şirme că d. general Răscanu depune toată stăruinţa pentru a se putea obţine un spor de salariu ofiţerilor. D. general Răscanu a mers atât de departe în intransigenţa sa că a declarat, în cercul amicilor săi din guvern, că: dacă nu se admite sporurile cerute de d-sa, înseamnă că nu mai are ce căuta pe banca ministerială.

♦

„Le Journal" din 30 Martie publică o telegramă din Bucureşti în care se repetă supoziţia că sovietele prepară o ofensivă contra României. Trupele roşii sunt concentrate în regiunile Minsk, Bobrinsk şi Tiraspol.

Această supoziţie, spune telegrama, pare confirmată prin sosirea lui Trotzki în Ukraina, prin activitatea febrilă a agenţilor bolşevici în Basarabia şi prin foarte importante în regiunea Tiraspol şi dealungul întregei frontiere române.

♦

Din cauza evenimentelor din Rusia, comisiunea română însărcinată cu tratativele de pace cu sovietele şi-a amânat plecarea la Reval pe la începutul lunei Mai.

■

Membrii Clubului sportiv Victoria (foştii membrii clubului sportiv ardelean şi Dacia) sunt rugaţi a-şi ridica certificatul de membru în localul susnumitului Club din str. Avram Iancu Nr. 16, începând cu 11 Aprilie c. între orele 6—7 p. m.

■

Duminecă 10 Aprilie orele 6 d. a. va urma seria conferinţelor de „Meditaţii Religioase" în Sala dela Căminul Studenţilor, din str. Avram Iancu Nr. 9. Va vorbi d-l prof. Marin Ştefănescu despre „Raportul între Ştiinţă şi Religie".

■

D-l Petrini secretarul general al Agriculturei va pleca mâine la Bucureşti.

Tratativele urmate în Ardeal între delegaţii Căilor ferate Române şi acela ai Căilor ferate Maghiare s'au întrerupt fără rezultat, în urma faptului că delegaţii maghiari au cerut ca punctul de schimb al personalului trenurilor, precum şi vămuirea să se facă în gara Arad. ceeace ar însemna că teritoriul Aradului să fie în viitor neutral, fapt ce din punct de vedere al intereselor româneşti nu se poate admite. Delegaţii români au refuzat a accepta propunerea ungurească, fixând ca punct de frontieră şi de vămuire gara Curtici.

■

Cu începere dela 1 Maiu se va deschide la Viena conferinţa pentru lichidarea emisiunei de monede a fostei bănci Austro-Ungare. La această conferinţă vor lua parte şi miniştrii de finanţe ai statelor formate după descompunerea imperiului Habsburgic.

■

Deoarece sala Prefecturei fiind ocupată cu expoziţia ardeleană, adunarea generală a Societăţei Ocrotirea Orfanilor de Războiu va avea loc în sala Reduta Duminecă în 10 Aprilie 1921 la ora 10 dimineaţa.

■

Iniţiatorii bibliotecei, Spitalului Militar Corpul VI. Armată, înfiinţată acum o lună, mulţumesc tuturor celor ccri au binevoit a se interesa de bolnavii sus zisului Spital, trimiţându-le cărţi folositoare şi în deosebi mulţumeşte d-lui General Anastasiu, Editurei „Cartea Românească" şi d-lui dr. Başiota.

Se speră asemenea că cei ce nu au avut prilejul să cunoască înfiinţarea acestei biblioteci să binevoiască a da concursul lor.

■

La Resortul Agriculturei se lucrează la inventariarea obiectelor apicole, cari au aparţinut fostelor staţiuni de agricultură de sub regimul maghiar şi care urmează să fie puse la dispoziţia profesorilor ambulanţi de apicultură, ca să le servească la ţinerea cursurilor apicole cari vor avea loc în Maiu şi Iunie.

■

La 17 Iunei curente se va ţine la Camera de Comerţ, din Cluj, Adunarea generală ordinară a „Sfatului Negustoresc."

■

In articolul nostru:

„Ardealul Agricol", partea II a rectificăm: „nu este vorba de proprietăţi sub 100 jugăre, ci peste 100 jugăre".

■

D-l A. Loevy, directorul „Societăţi de transporturi internaţionale, Carol Lassen" va pleca mâine la Berlin pentru a cumpăra locomotivele destinate transporturilor în România.

■

In vederea lichidări emisiunii de monede a fostei bănci austro-ungare, se va deschide la 1 Mai o conferinţă la Viena.

La această conferinţă vor participa toţi miniştrii de finanţe ai statelor moştenitoare ale monarhiei habsburgice.

■

Consiliul orăşenesc desbate chestiunea reparării străzilor.

In curând se va începe repararea străzii Mănăştur.

Delegaţii români din comisiunea de reparaţiuni din Paris, au cerut de urgenţă ministerului de industrie şi comerţ să le înainteze un tablou cu datele necesare asupra pagubelor suferite de industria română în timpul războiului.

■

D-l Căciulă, secretarul Camerei de comerţ Cluj, a plecat astăzi la Bucureşti pentru a lua parte la discuţia asupra nouei legi de speculă, în chestia deschiderii bursei şi organizărei „Sfatului Negustoresc".

■

Tăblijele pentru denumirea străzilor vor fi schimbate în curând, punându-se numai inscripţii româneşti.

■

Comitetul Regionalei Orfanilor din războiu, Cluj, desaprobă Direcţiunea Liceului de fete că se serveşte de numele orfanilor din războiu, spre a aduna colecte şi bani pentru escursia ce plănueşte să facă la Roma.

■

„Salvarea" din Timişoara va deschide şi anul acesta un curs seral bisăptămânal, în limbele română maghiară şi germană.

Scopul cursului este de a instrui publicul în modul de a da primul ajutor în caz de accidente.

■

„S. D. Tageblatt" este informat, că la 4 April s'a prezentat Episcopului dr. Teutsch o delegaţie a învăţătorilor saşi din cele 10 districte, pentru a-i comunica hotărîrile congresului cu privire la chestiunea competinţelor.

Atât Episcopul cât şi cura'orul Wa'baum au promis delegaţiei, că în şedinţa viitoare se va discuta chestiunea, luându-se în considerare propunerea lor.

■

D-l prof. dr. Dan Rădulescu va ţine Sâmbătă la orele 3 d. a. în sala IV-a a facultăţii de litere şi filosofie, a şaptea conferinţă din ciclul de prelegeri de „Dinamică socială".

♦

Serviciul sanitar al oraşului Cluj, a fixat zilele în care sunt obligaţi toţi copiii să fie prezentaţi la vaccinare contra variolei şi anume:

Cei din circumscripţia I-a în ziua de 11 c. în localul acelei circumscripţii.

Circumscripţia II-a în ziua de 12 c. în localul circumscripţii.

Circumscripţia III-a în ziua de 13 c. în localul oficiului sanitar Calea Victoriei 42.

Circumscripţia IV-a în ziua de 11 c. în localul şcoalei reformate din str. Decebal.

Circumscripţia V-a în ziua de 11 c. în localul institutului de salvare din str. Mănăştur.

Circumscripţia VI-a în ziua de 12 c. în localul şcoalei primare de stat din Mănştur.

Teritorul Cardos în ziua de 13 c. în localul şcoalei de acolo.

■

Comisiunea de lichidare a căilor ferate din fostul imperiu Austro-Ungar a cerut un nou inventar al materialului preluat de statul Român.

■

Astă seară Opera Naţională va cânta „Tannhäuser".

Proprietarii de case noui carl erau scutite după legile fostului Stat Ungar de plata dărilor pentru case pe 25 ani, vor ţine peste scurt timp o adunare pentru menţinerea acestui drept.

■

La Geneva se va ţine în cursul lunei Octombrie conferinţa internaţională a muncii.

■

Cu începere de la 1 April toate ordinile şi corespondenţa căilor ferate particulare se vor face în limba română şi ungară.

♦

Societăţile căilor ferate particulare au răspuns Inspecţiei C. F. R. că vor introduce la personalul lor aceaş uniformă pe care o au şi funcţionarii statului.

■

Citim în Universul:

O telegramă sosită la ministerul de interne anunţă că la minele de aur din Valea Roşie, Dealul Crucii, Baia Sprie, Cobnic, minele Elisabeta de la Băiuţ, toate din regiunea Baia mare — s'a declarat grevă. Numărul greviştilor este de 4000.

Cauzele: neplata salariului pe timp de 3 luni şi lipsa de alimente.

♦

Astăzi soseşte în Bucureşti, d-l Hiner, arbitru în chestiunea repartizăriî tonajului fluvial, conform tratatului dela Trianon.

D-sa este însoţit de o comisiune compusă din 15 persoane.

♦

Prefectul poliţiei din Iaşi d. Cilibidache, în urma unei minuţioase anchete făcute de d-sa, a descoperit pe autorii manifestului bolşevist care a fost răspândit la Iaşi.

D. prefect Cilibidache a comunicat că autorul acestui manifest este un membru fruntaş al partidului ţărănesc din Iaşi.

D-sa a înştiinţat telegrafic pe d. Argetoianu, ministru de interne, de cele descoperite.

♦

A. S. R. Principesa Elisabeta care suferea de oreillon, se află complet restabilită.

A. S. R. Principesa Elena trebuind încă să stea în casă din cauza gripei, de care nu este pe deplin vindecată, înapoerea principilor moştenitori în Capitală va mai întârzia câtva timp.

♦

M. S. Regele a semnat decretul prin care personalul c. f. r., din Bucovina şi Transilvania, provenit de la c. f. austriace şi ungare să fie încadrat pe ziua de 1 Octombrie 1919.

♦

La 12 cor. va începe la München o interesantă conferinţă de cale ferată, la care a fost invitată şi administraţia căilor noastre ferate.

La această conferinţă se va stabili între altele şi prelungirea actualului tren accelerat Bucureşti—Viena, până la Paris, cu legătură şi pentru Ostanda.

♦

D-l Alex. Marghiloman şeful partidului progresist, va candida la scaunul vacant de deputat din Oraviţa (Banat).

Sâmbătă, va avea loc la palatul regal în Calea Victoriei, în prezenţa d-lui Octaviam Goga, ministrul cultelor şi artelor şi a d-lui Albert Popovici-Taşcă, subsecretarul de stat al minorităţilor, depunerea jurământului episcopului reformat Nagy Károly şi a episcopului romanocatolic de Oradia-Mare, contele Szecsenyi.

♦

O puternică ciocnire de trenuri s'a întâmplat Miercuri noaptea între 2 trenuri de marfă la Ploeşti. Sunt o mulţime de vagoane distruse. Cu această ocazie au fost şi accidente de persoane între conducătorii trenului. S'a înregistrat un mort şi 3 morţi.

■

Un consiliu de miniştrii a avut loc Miercuri seara sub presidenţia d-lui general Averescu, în care s'a discutat obiecţiunile aduse legei agrare în comisiunea agrară a Camerei. După o discuţiune care a durat 2 ceasuri guvernul a hotărît să menţină în întregime principiul constituţional al exproprierei celor două milioane de hectare fixat prin modificarea articolului 19 din constituţia la Iaşi, 1917. Guvernul nu mai poate face nici o nouă modificare deoarece ea ar aduce o gravă atingere constituţionalităţei reformei agrare. Statisticele întocmite dovedesc, că două milioane de hectare sunt suficiente în vechiul Regat pentru împroprietărirea completă. In privinţa preţului guvernul e tu hotărît de-a primi să discute propunerile cari se vor face, admiţând comisiunile care nu vor fi contrarii puctului său de vedere. Exproprierea se va face ţe proprietăţi. Guvernul este hotărît, să pună în aceste conditiuni chestia de încredere majorităţilor şi să tragă toate consecinţele în caz de minoritate. In consfătuirea majorităţilor de astăzi, d-l general Averescu va face declaraţiuni în acest sens.

■

La Brăila a fost arestată Valeria Ivanova în contra căreia s'au găsit dovezi de complicitate în asasinatul d-nei Spănescu. Ea a făcut mărturisiri complecte, denunţând tot restul bandi. Se crede, că în scurtă vreme vor fi arestaţi toţi complici.

■

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

■

La Bufetul „Mihai Viteazu" se află totdeauna cele mai bune şi renumite vinuri, licheruri, renumita ţuică de Văleni şi cea mai specială Bere, precum şi Brânză nouă de Sibiu. Mezeluri ca: Şuncă, Salam de Sibiiu (Kessler), Unt de lemn şi sardele franceze cele mai fine. Zilnic sosesţe peşte proaspăt. *Teodor Pop*, Piaţa Mihai Viteazu 25.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Scrisoare din Făgăraș

Ceea ce nu se face. — Confesionalismul dăunător. — Nevoi școlare. — Pentru integritatea județului. —

Țara Oltului, în timpul stăpânirii ungurești, a jucat un rol de-o importanță capitală. In luptele naționale Țara Oltului a fost în frunte, scriind pagini glorioase în storia pătimirii noastre.

Se aștepta deci ca și în fericita situație schimbata, Țara Oltului să fie între cele dintâi în munca pentru temeluirea României Mari. Și dacă nu este așa, vina nu o poartă vrednicii Olteni, ci aceia, cari nici în vremurile acestea mari, de unire națională, nu cedează din ambițiile lor, nu se ridică peste orizontul îngust al intereselor proprii. Și vai! câte lucruri frumoase s'ar mai ptea face...

Aceste gânduri mi-au venit în minte când am cetit în zilele trecute raportul „Infrățirii" despre înălțătoarele serbări culturale din Deva.

Avem și noi în Făgăraș un despărțământ al „Astrei"... însă nu dă semne de viață. Acest despărțământ ar fi putut și ar putea desvolta o activitate roditoare, dară vezi Doamne luptele acestea de clasă, așa numitul confesionalism — care în special în Făgăraș, mai apoi în unele comune din Țara Oltului, face ravagii înspăimântătoare — înfrânge în germene orice tendință în spre bine și orice activitate culturală. Răul acesta numai atunci se va vindeca, când atât în fruntea protopopiatului ortodox cât și în fruntea vicariatului catolic vor fi bărbați cu o cultură superioară, cari să fie mai întâi români și-apoi ortodocși și uniți.

*

Eforia școalelor secundare nu înaintează așa cum s'ar cădea. Tocmai aceia, cari ar avea datorința, în urma situațiunii sociale și răspunderii morale, să lucreze cu vreme și fără vreme pentru ajungerea scopurilor, nu manifestă un interes mai vădit față de eforie.

Ce-i drept se vorbește că cu 1 Mai Eforia va întra în posesiunea intravilanului erarial din strada Olarilor-dar faptul acesta deși îmbucurător, totus nu e pe deplin satisfăcător. „Masa Studenților" temporal se va putea adăposti acolo, dar ar fi toți Făgărășenii de o credință și însuflețiți de acelaș ideal, atunci fiind aci teritor disponibil, ar ridica un splendid internat pentru elevii liceului Radu Negru. La acest liceu sunt peste 500 elevi, cari sunt în majoritatea lor încvartirați pela străini, petrecând și dormind mulți în aceeaș odae cu ucenicii de pantofarie, etc.

La 1 Sept. credem că se va deschide „Masa Studenților" până atunci elevii săraci sunt împărtășiți cu ajutoare. Școala civilă de fete va deschide tot la 1 Sept. internat pentru 30 de fetițe în încăperile din edificiul școalei. Mobilele sunt comandate; unele sunt gata; pregătirile sunt în curgere.

*

Proiectul guvernului privitor la noua împărțire a județelor a stârnit un val de nemulțămire în județul Făgărașului. Tot județul a cerut respectarea jertfelor din trecut, cinstirea justelor dorințe de azi și a rugat guvernul să renunțe la planul privitor la suspendarea județului Făgăraș. In timpul din urma s'au redactat 2 memorii în chestiunea acesta: unul, în numele comisiunei administrative, de D-l A. Micu, președintele partidului național-liberal, fost prefect la Sighișoara, celelalt de d-l Oct. Popa profesor catehet la liceul Radu Negru — deși, după cum aflăm, guvernul ar fi modificat primul proiect așa fel, că Făgărașul rămâne ca județ și pe mai departe.

*

Vineri, în Aprilie, au fost convocați de noul subprefect Pop, primpretorii și secretarii comunali din județ, parte entru a-i cunoaște; parte pentru de-a discuta chestiuni de ordin administrativ.

Sivela.

„Cuvinte frumoase"

Sub titlul de sus „Kronstädter Zeitung" reproduce un articol dintr'un ziar german care apare la Filadelfia și în care se spune:

„Statul român a trimis în America o deputațiune compusă din d-nii Esca, Stoica și Lugoșeanu, care să apere interesele Românilor și ale minorităților.

„Intr'un interview acordat unui gazetar, unul din acești domni a spus:

„Comisiunea cere simpatiile și „sprijinul poporului sas din „America, și promite a lucra „cu el mână în mână pentru „a garanta interesele comune „și ținta frumoasă pe care și-a „pus-o România-Mare. Sașii „sunt în România-Mare minoritatea cea mai importantă, prin „caracterul, disciplina și onestitatea lor. In conformitate cu „orientarea statului, România-„Mare a asigurat Sașilor cele „mai mari libertăți confesionale și naționale; în Ardeal „națiunea săsească se poate „desvolta în credință religioasă și în spiritul național „propriu.

„România-Mare dorește a „le fi o patrie sinceră, adevărată.

„Pe acei Sași, cari doresc „a se întoarce în Ardeal, îi „așteaptă primirea cea mai „frumoasă din partea Statului „român.

„Ei vor fi considerați ca „egali, și desvoltărei lor i se „va da tot sprijinul. Repre„zentanța românească din Ame„rica este gata a da Sașilor „tot sprijinul de care au ne„voie și a le da toate infor„mațiile. Până când comisiu„nea își începe însă activi„tatea, ea dorește să-și câștige „toată încrederea poporului „sas din America, pentru a „putea lucra cu el în deplină „înțelegere".

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Fiind sărbătoare, Camera și Senatul n'au ținut eri ședințe.

*

Infrângerea Grecilor continuă în regiunea Smirnei.

*

Grupul extremist format în partidul poporului în vederea reformei agrare a început să atragă parlamentarii ardeleni și basarabeni din majoritate.

*

Majoritățile sunt convocate Sâmbăta pentru o nouă consfătuire.

*

D-l Octavian Goga va depune în parlament proectul de lege pentru noua organizare a bisericii autocefale române.

*

Zilele acestea se va întruni la București, sub prezidența d-lui Iuliu Maniu, comitetul celor 100 al partidului național.

*

Eri a avut loc ceremonia investirei și sfințirei noilor episcopi de Râmnic și Argeș.

*

In alegerile senatoriale, dela Constanța cari vor avea loc la 15 și 16 Mai, partidul țărănesc va susține candidatura d-lui Al. Marghiloman.

*

America protestează prin a treia notă adresată Aliaților contra atribuirii insulelor Jap din Pacific Japoniei.

Mareșalul Curții Regale Române comunică că starea sănătății Principesei Elena este satisfăcătoare. Principesa fiind încă slabă, nu poate face călatoria la București. Data plecării va fi fixată ulterior.

*

Parlamentarii ardeleni, senatori și deputați s'au întrunit la Cameră pentru a discuta situația Ardealului și mijloacele pentru aprovizionarea sa. La consfătuire a luat parte și d-l Octavian Goga.

S'a cerut reînființarea ministerului Ardealului pentru centralizarea plângerilor și nevoilor și s'a protestat contra numirei funcționarilor fără consultarea reprezentanților Ardealului. O nouă întrunire a fost fixată pentru 9 Aprilie.

*

Un grup de 50 conservatori-democrați în frunte cu d-l Mih. Dragomirescu, profesor la Universitatea din București și-a dat demisia din gruparea d-lui Tache Ionescu.

*

Intre stânga guvernamentală, reprezentată prin d-l Porârcă și d-l General Averescu se urmează tratative pentru a ajunge la înțelegere în chestia agrară.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri:

„IMBLÂNZITORUL SUFLETELOR"
Partea II.

Sâmbătă, Duminecă:

„FEDORA" (Dramă de Sardou cu Francisca Bertini.

CINEMA URANIA:

Vineri, Sâmbătă:

„JUDEX" Partea II.
(Cosciugul Gol).

Duminecă:

„DAMA CU PERLE"
(Dramă romantică). In rolul principal Vittoria Lepanto.

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:

„Little Fox"
(Dramă detectivă.)

Vizita prințului Nicolae la Sibiu

Principele Nicolae a vizitat Sibiul în ziua de 5 Aprilie. Cu acest prilej, toate școlile și armata erau aranjate în piața Regele Ferdinand, strada Cizmadii și Bretter. Din cauza a patru pene avute la mașină în drum, a întârziat sosirea.

Prințul a sosit la Sibiu la ora 24,50. In dreptul școalei de cavalerie a fost întâmpinat de către domnul general Cihosky, d-l colonel Ganea, d-l colonel Crisfor, d-nii prefecți Comșa, Filotti, Balaban, primar dr. Goritz, șeful siguranței generale Gherghel. De aci a pornit la reședința mitropolitană unde Alteței Sale i s'a rezervat cameră și unde este întâmpinat de mitropolitul Bălan.

Apoi A. S. Principele Nicolae s'a dus cu automobilul la sala cercului militar, unde a luat masa, la ora 2.15. Aci a fost întâmpinat de către ofițerii superiori și școala militară cu drapelul în frunte. Muzica militară a intonat Imnul Regal.

Evenimentele zilei

(După știrile A. T. R.)

Criză guvernamentală în Ungaria.

Budapesta, 7 Aprilie.

Ministrul agriculturei ungar, Szabó de Nagyatád a demisionat astăzi. Contele Teleky a propus adunării naționale de a aproba prorogarea-ei până ce situația guvernului va fi limpezită. Adunarea a admis aceasta. Inainte de a se prezenta la amiralul Horthy, contele Teleky a declarat reprezentanților presei, că criza guvernamentală a fost provocată prin câteva pasagii prea subjective din expozeul ministrului de externe dr. Grátz și prin publicarea mesagiului lui Carol. Acest mesaj nu trebue să fie considerat ca un act de exercitarea puterei regale, ci el convine numai explicațiuni personale regelui Carol, și nu este contrasemnat de către miniștri responsabili. Contele Teleky este foarte optimist în ceeace privește soluționare crizei.

*

Acțiunea guvernului ungar este sever criticată de către agrarieni, care nu aprobă publicarea proclamațiunei regale. Nagyatádi Szabo, care a exprimat nemulțumirea partidului său, a și demisionat din această cauză. Contele Teleky a declarat, că deoarece unitatea cabinetului a fost compromisă prin recentele evenimentele, regentul Horthy va fi consultat și va avea să decidă. Până atunci ședințele adunării vor fi suspendată. Este probabil, că noul guvern îl va forma contele Stefan Bethlen, care este cunoscut ardelenilor prin politica sa.

Prințul Andrei al Greciei e mort și totuși nu e.

Budapesta; 7 Aprilie

O telegramă din Constantinopol aunță, că prințul Andrei, fratele regelui Greziei, a sucombat la Constantinopol, unde a fost adus ca prizionier, în urma rănilor primite la Brusa.

Atena, 7 Aprilie

Se desimte moartea eroică a prințului Andrei.

Elveția și ex-regele Carol

Zürich, 7 Aprilie

In ședința de eri a consiliului federal elvețian, deputatul Grimm a interpelat asupra aventurici habsburgică. E probabil, că consiliul federal va fixa o mică localitate din cantonul Luzernei pentru reședința exeregelui Carol.

Geneva, 7 Aprilie.

Exregele Carol a sosit eri la Luzerna.

Dr. Lăzărescu, medic-șef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

*

In piața Ștefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis „*Bodega Teatrului*" cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Valeni etc. Tot felul de gustări alese și reciturl. Serviciu culant și prețuri moderate.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvanene, Societate pe Acții

Radio 800
Coade de bice în comisiune
dela 30·— lei în sus se pot găsi în bodega din Strada Iuliu Maniu No. 3
569

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.
Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 Telefon 479.

Infrângerea Grecilor

Paris, 7 Aprilie.

Ştirea despre greaua înfrângere a Grecilor se confirmă. La Eskihasar, datorită înaintării aventuroase a oştirilor greci şi atacului viguros pe flanc a infanteriei turceşti trupele greceşti au fost învinse. Rezervu contingentelor 1910 şi 1911 a fost chemată sub drapel.

Un discurs al lui Briand.

Paris, 7 Aprilie.

In Senatul francez primul ministru d-l Aristide Briand a declarat, că aliaţii au făcut de comun acord cunoscut Germaniei, că dacă până la 1 Maiu nu-şi va plăti datoriile cuvenite, sa va simţi de astă dată mâna grea a Antantei. Apoi d-sa a adus Angliei un călduros omagiu pentru atitudinea sa leală.

Efectele aventurei exregelui Carol

Budapesta, 7 Aprilie.

Cu ocaziunea reîntoarcerei lui Carol s'au produs grave disentimente în sânul partidului „Ungurilor Redeşteptaţi". O mare parte din ei au trecut la partidul micilor agrarieni, care reclamă alegerea liberă a unui candidat la tronul Ungariei, ei considerând vechia dinastie decăzută din drepturile ei. Şeful partidului agrarienilor Nagyatádi Szabó a declarat, că garanţia adeziunei ungurilor redeşteptaţi, partidul său dispune astăzi de mari forţe armate. Micii agrarieni sunt hotărâţi prin urmare de-a recurge la mijloace brutale pentru a învinge partizanii lui Carol.

Contele Apponyi într'un interview acordat corespondentului „Associated Press" a declarat următoarele:

Regele Carol a fost indus în eroare de câţiva străini şi unguri, Situaţia a rămas neschimbată. Pe temeiul experienţelor mele îndelungate pot să afirm, că evenimentele recente nu vor avea urmări grave asupra politicei ungare.

Partidele maghiare ori cât sunt separate de de deosebiri de păreri, în momente grave se lasă conduşi de sentimente de adâncă iubire de patrie, aşa că ele se vor abţine dela o desbatere mai lungă a încercărei regelui Carol şi ar fi privit cu bucurie revenirea pe tron al lui, dacă aceasta n-ar fi adus primejdea unei ocupaţiuni străine a ţării noastre."

Plângeri şi lămuriri

Subsemnaţii intelectuali din judeţul Bistriţa-Năsăud studiând întreg dosarul în cauza d-lui subprefect Dr. Leon Scridon, fiind această chestiune în diferite moduri comentată şi nu obiectiv comunicată opiniei publice, ţinem să declarăm următoarele:

Sistându-se procedura penală — care împreunată fiind cu cea mai severă instrucţiune a evidenţiat nevinovăţia deplină a d-lui subprefect Dr. Leon Scridon şi acuzaţiunile ce i s'au adus dovedindu-se absolut neîntemeiate şi necxistenţe — şi-a reocupat postul de subprefect în Luna Maiu 1920.

Pentru clarificarea chestiunei şi din punct de vedere disciplinar punându-se în curgere instrucţia, care premerge procedurei disciplinare, comisiunea disciplinară în baza rezultatului cercetării şi propunerei jurisconsultului judeţean — a dispus încetarea procedurei disciplinare contra d-lui subprefect Dr. Leon Scridon.

Comisiunea disciplinară în hotărârea sa constatând faptul că susmenţionatul nu a comis vreun deliet disciplinar constată şi următoarele fapte:

„In fine comisiunea ţine de datorinţă a remarca faptul că Dr. Leon Scridon, — în durata serviciului său de 33 ani, din cari vreo 15 ani ca fost primnotar — dela preluarea imperiului ca subprefect al judeţului nostru s'a dovedit ca un funcţionar conştiincios şi nu numai că în contra lui nu s'a ridicat în tot decursul serviciului său nici o plângere, sau obiecţiuni, dar prin munca sa corectă intensivă şi-a câştigat stima generală şi reputaţiunea unui funcţionar dintre cei mai buni şi cei mai destoinici.

Pe lângă multele şi grelele agende de funcţionar îndeplinite de dânsul cu toată acurateţa deşi în împrejurări nefavorabile, ca cele de sub fostul guvern ungurese. Dr. Leon Scridon a luat parte activă în viaţa publică, culturală, bisericească, economică şi socială românească al judeţului nostru: pe toate acestea terenuri a desvoltat o activitate binefăcătoare."

Referitor la faptul trist săvârşit din partea ţăranilor din Bistriţa în biroul d-lui Subprefect la 23. Maiu 1920 despre care a apărut în ziarul *Patria* Nr. 115 dela 30. Maiu 1920 o corespondenţă sub titlul „Revolta simţului de dreptate" constatăm că aceea scrisă în vârtejul luptelor electorale conţine insinuări tendenţioase şi atacuri nedrepte la adresa d-lui Dr. Leon Scridon.

Constatăm, că ţăranii bistriteni în procesul verbal dresat înainte autorităţilor în drept au cerut iertare d-lui Subprefect Dr. Leon Scridon, care i-a şi iertat, indestulându-se cu această satisfacţie.

Constatând toate acestea neam ţinut de datorie să dăm publicităţii prezenta declaraţie, dând astfel o meritată satisfacţie unui distins funcţionar român — care timp de 33 ani şi-a indeplinit totdeauna inreproşabil datoria de funcţionar, a fost totdeauna în împrejurări grele un destoinic apărător al tuturor intereselor româneşti, în special al cauzelor bisericeşti, şcolare, culturale de binefacere din judeţul nostru.

Bistriţa, luna Martie 1921.

s. s. Joan Şerban fost prefect al judeţului Bistriţa-Năsăud, s. s. Procopiu Cutean pres. sedrei orfanale, s. s. Iulian Marţian mare industriaş, fost deputat, s. s. George Curtean directorul băncei Bistriţiana, s. s. Dr. Dironisiu Login advocat, s. s. Ioan Aleman dir. silv. reg. s. s. Macedon Linul dir. şcoalei medii de stat, s. s. Ioan Dologa protopop, s. s. Ştefan Buzilă paroch, s. s. Ioan Corbul asesor orfanal, s. s. Dr. Teofil Tanco medic, preşedintele fondurilor grănicereşti, s. s. Grapini protopop, s. s. Emil Domide prof. şi dir. de liceu, s. s. Emil Marcuş prof. de liceu, s. s. Dr. Iacob Ciuta advocat.

Citiţi „Infrăţirea"

Mişcările revoluţionare din Germania

„*Neue Freie Presse*" scrie în legătură cu ultimele mişcări revoluţionare din Germania.

„Comuniştii germani urmând îndemnul dictaturei dela Moscva, au început să realizeze în fapte propaganda de până acuma, şi au pornit pe drumul nihiliştilor ruşi.

In multe oraşe din Germania şi în regiunile industriale, comuniştii au atentat contra edificiilor publice, băncilor şi caselor de depuneri, au făcut să deraieze trenuri, şi au căutat să atâţe muncitorimea la greva generală.

Comuniştii, prin atentatele lor speră că vor forţa revoluţia comunistă.

Organul lor central, ziarul „*Die rote Fahne*" („Steagul roşu") îndeamnă de săptămâni încoace la acţiune puternică şi comunică că proletariatul stă în ajunul marei acţiuni înarmate.

Socialiştii majoritari şi cei independenţi sunt contra mişcării comuniste.

Guvernul a luat hotărârea să se opună cu toate mijloacele posibile mişcării comuniste.

Această mişcare a început în Germania centrală, în provincia Saxonia. Lucrătorii comunişti dela minele de cupru din Mansfeld sau pus în grevă acum câteva zile. In timpul nopţii, 50 de bandiţi înarmaţi s'au năpustit asupra oficiului poştal din Mansfeld. Poliţia a fost dezarmată; lupte sângeroase au avut loc.

Tot la Mansfeld a fost prădată. „Casă de depuneri de răsboi", de către nişte comunişti cari au atacat dintr'un automobil blindat şi înarmat cu mitraliere. S'au furat 199.000 mărci. La Walzleben s'a jefuit gara şi poşta.

In apropierea de Halle s'a făcut să deraeze un tren.

La Rodevisch a fost aruncat în aer casa oraşului.

La Dresda s'a făcut să explodeze o bombă în clădirea tribunalului ţării.

La Lipsca, a fost pusă o bombă tot la casa tribunalului.

Docurile din Hamburg au încetat munca. Muncitorimea a părăsit docurile.

Pe docul „Vulcan" au fost ciornici sângeroase între muncitorii şi garda poliţiei, Au fost aruncate granate de mână.

La Hamburg s'a declarat starea de asediu.

La Magazinul de Ghete
LUDOVIC HELLER
Cluj, Piata Unirei No. 30
Au sosit ghete:
566 Baby şi Tip-Top
calitate superioară.
Preţuri reduse!

Diversum! Reclama 296
Intreprindere altruistă Strada Saguna 13. Se vând lucrări făcute acasă de femei ca: albitori, haine de copii etc.
Asemenea primesc în comision spre vânzare pe lângă taxe modeste mobile, haine, vase, lucruri de mână, obiecte de artă, bijuteri etc.
Venitul curat serveşte scopurilor ocrotirei sociale. 568

Abuzurile şi crimele gardiştilor din Cluj

— Opinia publică e alarmată —

Modul în care gardiştii din Cluj înţeleg să'şi facă datoria de funcţionari ai Statului pentru menţinerea ordinei publice a adus următorul rezultat edificător: populaţia paşnică a oraşului nu mai îndrăsneşte să iasă noaptea pe stradă pentru a nu se expune insultelor, brutalităţilor şi actelor de neiertată barbarie la care se dedau „apărătorii" ordinei publice. Fără cea mai mică exagerare, în timpul nopţii viaţa îţi este periclitată în Cluj din cauza abuzurilor făptuite de gardiştii de oraş. Opinia publică alarmată de purtarea acestor gardişti, atrage prin noi atenţia forurilor superioare poliţieneşti şi ministerului de interne asupra acestor abuzuri şi cere cele mai severe şi mai grabnice măsuri de îndreptare a unui sifuaţii care a devenit deosebit de îngrijitoare. Avem toată încrederea în energia şi conştiinciozitatea D-or Prefecţii *M. Pitat* şi *Popovici* precum şi iar D-l Inspector general *Carapancea* că vor şti să înfrâneze pornirile sălbatice ale acestor gardişti.

Intreaga populaţie a înfiorată de înspăimântătoarea crimă din str. *Luna* unde trei brute de gardişti (*Cosma, Todor şi plutonierul de gardişti Szildgyi*) omoară prin bătăi cu sabia şi spintecături pe singurul copil al unei văduve Ioan Salişian în vârstă de 17 ani, pentru simplul motiv că la horă nişte fete au refuzat să joace cu brutele de mai sus, şi au jucat cu el — şi probabil pentru al doilea motiv că era *român* (dintre gardiştii criminali unul (plutonierul) era ungur încarnat iar ceilalţi românul (maghiarizaţi). In timp ce gardiştii de stradă închid ochii în faţa celor mai *indecente scene le care se dedau servitorii şi servitoarele unguri din Cluj, ziua în amiaza mare, pe străzile principale ale oraşului, în timp ce spargerile şi furturile se înmulţesc pe zi ce trece*, în loc să-şi facă datoria de a stârpi aceste fapte şi de a prinde pe făptuitori, ei găsesc cu cale să insulte, să brutalizeze şi să ucidă pe trecătorii paşnici ai străzilor.

Mai mult de cât atât, în loc ca noaptea să stee la posturile lor şi să-şi facă conştiincios şi cinstit datoria, ei, în fundă crâşmele şi bodegile şi chefuesc. Toată speranţa opiniei publice e în încrederea pe care o are în energia forurilor poliţieneşti superioare cărora cu începere de astăzi le vom aduce la cunoştinţă pe calea publicităţii o serie de abuzuri şi delicte la care s'au dedat aceşti gardişti care având gradul pe umăr şi sabia în mână se cred cel puţin dictatori ai oraşului Cluj.

S. P.

Aventura lui Carol de Habsburg şi partidele politice maghiare

Indrăzneala guvernului maghiar de a încerca marea cu degetul a dat un eşec complect. Credincioşii vulturului cu două capete, — Horthy şi aderenţii săi, — precum şi legitimiştii lui Andrássy, legaţi prin puterea tradiţiei de casa Habsburgilor, au făcut o exagerată încercare pentru a vedea cari sunt vederile opiniei publice europene şi îndesebi atitudinea statelor vecine în cazul revenirii omului care pentru ei este concretizarea idealului iredentist. Din fericire pentru Ungaria actuală şi din nefericire pentru ei, au ales timpul cât se poate de nepotrivit pentru realizarea unui scop — contestat oficios — dar supremă dorinţă de fapt.

Incercarea guvernului maghiar de a readuce pe Carol pe tronul Ungariei prin surprindere a găsit ţara în momentul când curentul alegerilor libere — reprezentat prin partidul micilor proprietari — era mai puternic şi când propaganda legitimiştilor din partidul Andrássy—Apponyi era prea slabă ca să fi putut avea un răsunet puternic în opinia publică maghiară.

Ideile partidului legitimist în acel moment se aflau în prima fază de desvoltare. Ele se rezumau la consideraţiuni pure de drept, stoarse din chestiunea contestată în Ungaria a abdicării sau neabdicării lui Carol în momentul plecării sale la izbucnirea revoluţiei şi nu au putut să învingă antipatia ce există şi azi faţă de Habsburgi în cercurile intelectuale maghiare.

De altă parte partidul micilor proprietari are înscris în programul său libera alegere a unui rege naţional. Acesta este punct puternic care constitue solidaritatea partidului; el reprezintă în acelaş timp un ideal al poporului maghiar care luaşe naştere chiar în timpul domniei Habsburgilor, ca o reacţiune născută din antipatia manifestată faţă de Habsburgi şi concretizată în acest sens prin revoluţia din 1848.

Originea acestui ideal reprezentat acum prin partidul micilor proprietari este deci veche şi înrădăcinată în conştiinţa opiniei publice dornică de auto-guvernare.

Un alt curent este şi acela creiat de Horty şi aderenţii săi, cari au ştut să îmbrace necesitatea reintronării lui Carol într-o haină ademenitoare. Ei au lansat ideea că punerea Coroanei sfântului Ştefan pe capul Habsburgilor însemnează şi reîntregirea vechilor granite stăpânite de sfânta Coroană.

Acest ultim ideal ar fi prins rădăcini puternice în sentimentul poporului maghiar, dacă idealul reprezintat printr'un rege naţional n'ar tinde spre realizarea aceluiaş scop prezentând avantajul dublu: Hungaria ante quo şi autoguvernarea.

Aceste consideraţiuni de ordin sentimental şi de oprtunitate, contradictorii în alegerea mijloacelor pentru acelaş scop au divizat actuala adunare naţională maghiară, iar guvernul a pus la încercare un fapt care este în contrazicere cu punctul de vedere al celui mai puternic partid, partidul micilor proprietari.

Nu numai atitudinea unitară a Aliaţilor, dare atitudinea grupărilor politice maghiare a impus guvernului lui Horty să renunţe deocamdată la planul pentru reîntronarea lui Carol.

Dampo.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștința limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

MAȘINĂ de făcut înghețată cu un aparat mare și cu mai multe accesorii, de vânzare. Strada Fellegrári No. 86. 560

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsește de vânzare la toți vânzatorii ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informații dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complecți cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bârsdva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

MIȚI tăcerea ta mă neliniștește. Cu multă nerabdare aștept răspuns L.

N. In ziua fixată n'am putut veni. Avizază-mă când și unde ne întâlnim. Flor.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei familii române preț moderat. A se adresa Corinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Duminecа vrăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrației ziarului Infrățirea.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plâti 50 bani de fiecare cuvînt. □

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, ORADIA-MARE, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Oradia-Mare a început operațiunile în ziua 23 Martie 1921.

Avis!

La Atelierul de consrrucțiuni apicole al statului din Cluj, Strada Mészáros No. 2, se află de vânzare, coșnite sistematice de una sau 3 familii, precum și alte unelte apistice. Asemenea după comandă se poate face orice fel de sistem de coșnița cu prețuri moderate.

Pentru informațiuni doritări se vor adresa Direcțiunei atelieriului Apicol.

540 Direcția Agriculturii.

Reclama 267

Concurs de întreprindere.

Administrația Căminului Studențesc din Cluj publică concurs pentru asigurarea lucrărilor de reparare la edificiul căminului. Ofertele închise și sigilate sunt de înaintat la Serviciul Edil, Cluj. până la 1 Maiu 1921.

Tot acolo se poate primi și planul de reparare și condițiunile speciale.

Ofertele se vor deschide la 1 Maiu ora 11 a. m. în localul Serviciului Edil.

Cluj, la 4 Aprilie 1921.

559 Administrator.

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAZ" CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albă. Depozit principal **Drogueria „EMKE" Cluj.** 511

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

MARE EXPOZIȚIE 9

la magazinul de modă

Lörincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAȚA UNIREI 30. Telefon 200. Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunță onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal și cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi și nemuritoarea Țuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Pește proaspăt: Crap, Știucă și Icre proaspete. Vânzare en gros și en detail, cu prețurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ȘI APERITIVE. 328

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

Becuri „TUNGSRAM" 16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Ministerul Comunicatiilor C. F. R.

No. 41531/3709. C. 1921.

Publicatiune.

Pentru concesionarea biurourilor de vânzarea biletelor C. F. R. în orașele arătate mai jos se va ține licitație prin oferte închise depuse la Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8, București. Ofertele pot fi trimese și prin scrisore recomandată. Terminul de licitație este până la 25 Aprilie, după care dată nu se mai primește nici o ofertă.

Ca bază pentru licitație se ia convenția tip despre care doritorii pot lua cunoștință după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraș.

No. Crt.	Orașul	Nr. biurourilor ce se concesionează	Unde se poate lua cunoștință de convenția tip și de condițiile licitației
1	Arad	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Arad și la șeful stației Arad.
2	Brăila	2	La șeful stației Brăila.
3	Brașov	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Brașov și la șeful stației Brașov.
4	Cernăuți	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cernăuți și la șeful stației Cernăuți.
5	Chișinău	1	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Chișinău și la șeful stației Chișinău.
6	Cluj	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Cluj și la șeful stației Cluj.
7	Constanța	1	La șeful stației Constanța.
8	Oradea-Mare	2	La șeful stației Oradea-Mare.
9	Ploești	1	La șeful stației Ploești.
10	Satu-Mare	1	La șeful stației Satu-Mare.
11	Sibiu	1	La Serv. Controlului Veniturilor C. F. R. Sibiu și la șeful stației Sibiu.
12	Timișoara	2	La Serv. Expl. din Dir. Reg. C. F. R. Timișora și la șeful stației Timișora.

Vor fi preferați fostii funcționari și pensionari C. F. R. care au lucrat în specialitate și acei care vor oferi în folosul ortanilor C. F. R. o cotă la sută din venitul brut anual al remizei ce se cuvine din vânzarea biletelor C. F. R. Sunt admisi la licitație numai Români majori, care se bucură de drepturile civile și politice.

Se face cunoscut că oferantii asupra căror se vor adjudeca biurouri trebue să lucreze în persoană în biurouri nu prin persone interpuse. Biurou nu se pote ceda unei terțe persone fără aprobare Direcțiunei Generale C. F. R. Nu se va adjudeca asupra unei persone decât un singur biurou.

552 DIRECȚIUNEA GENERALE.

Publicatiune.

La Institutul nostru este un post vacant pentru un

CONTABIL

Dela reflectanți se recere să posedă limba română și ungbiară în vorbă și scris precum și praxă de contabil în afaceri de bancă. Cercul de activitată;

Liquidatură și corespondență română.

Ofertele de serviciu cu indicarea pretențiunilor, certificatele de practică precum și copiile atestatelor despre studiile făcută, sunt a se adresa subsemnatului Institut. Postul se poate ocupa imediat.

„Casa Noastră"
Societate Anonimă pentru Bancă-Industrie și Industrie
Satu-Mare.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15
MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut prețurile la încălțăminte enorm.
517

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Cafeneaua „Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

FRAȚII UNGAR
prima măcelărie și cărnățărie în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

LA „MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Rachiuri 200 513
Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
213
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mihai Viteazul No. 2.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sîf. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, paști, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
320 Depoul: Strada Bucovina (fost Cis) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szantiszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Szeszegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Faick** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann Hirschberg**

De asemenea și aparate complecte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploesti str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj'

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin**
(estras de castane) de Dr. Biro
320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15·—
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

MARE REDUCERE DE PREȚURI!
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.
Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
249

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 195 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți 12 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schi
„Transilvania"
Si

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Unirea Basarabiei

— Câteva precizări —

Azi în 27 Martie v. se împlinesc trei ani de când voința populară moldovenească, îndrumată prin instinctul de rassă și concursul împrejurărilor favorabile, a restituit României pământul Basarabiei furate.

Cunoscând opera de rusificare sistematică în acest colț al vechei Moldove, mulți se întrebase cum a fost posibil acest act istoric la un an după revoluția rusească și într'o vreme când România era sugrumată de Nemți prin „pacea" dela București.

Pentru cei cari am fost acolo, lucrând fără odihnă în numele idealului național *integral*, fapta politică a Moldovenilor din stânga Prutului se explică prin logica evenimentelor petrecute sub ochii noștri.

O conștiință națională în accepția modernă nu exista pe pământul Basarabiei. Ea trebuia trezită cu orice mijloc înainte ca Basarabenii să fie captați de mirajul curentului internațional ce venea din Petrogradul marei revoluții ruseți.

Această întreprindere națională avea nevoe de elemente cu o educație politică românească, cari scormonind în sufletul popular spuza vechei tradiții moldovenești, să aprindă scânteia însuflețirii și în inimile intelectualilor, indicați în mod firesc, să ducă poporul moldovenesc către ținta unității naționale.

Nenorocirea trecătoare a războiului nostru național, a dat Basarabiei aceste elemente îndrumătoare. In dată după isbucnirea revoluției ruseți din Februarie 1917, pribegi ardeleni au trecut Prutul stabilindu-se în Chișinău. In chaosul ideilor revoluționare ei izbutesc să strângă pe Basarabeni la 20 Martie în cel dintâi partid național, întocmindu-le un program politic asemănător cu al Ardelenilor dela 1848. Autonomia Basarabiei și dreptul de conducere în sens național al Basarabenilor, constituiau punctele centrale ale acestui program de luptă.

Mișcarea se înfiripă, primind impulsuri puternice dela studențimea din Odessa și Kiew, unde voluntarii ardeleni, concentrați la Darniția, împrumută studenților basarabeni focul entusiasmului național. In luna Aprilie încep congresele la Chișinău. Vin pe rând cooperatorii, studenții, preoții și învățătorii, cari în moțiunile lor preconizează ideea națională. Dar cea mai de seamă operă a ardelenilor a fost propaganda culturală. Ea a oferit Basarabiei pentru întâia oară tipografie, librărie, bibliotecă și presă românească, a organizat seriile de cursuri învățătorești, a tipărit cărți didactice și a înființat școala națională. Curentul de învățe începe să ia proporții tot mai largi. Învățătorii se recunosc acum a fi Români și ei devin vestitorii evangheliei naționale în satele lor de muncă întrarea oștilor românești în Basarabia la 8 Ianuarie 1918 trimise de guvernul războiului național, constituie actul hotărâtor pentru izbânda acțiunii politice și culturale a pribegilor. De acum ideea unirei e afișată cu hotărâre în gazete, la cursuri, în adunări la universitatea populară Mai ales aici ea este infiltrată și propovăduită cu entusiasm.

Învățătorii vechiului regat se resfiră prin sate, ajutând în chip fericit pătrunderea ideii românești. Unirea pătrunde în sufletul popular, deșteptat prin graiul lui Creangă, se întărește prin prezența dorobanțului salvator de bolșevism și devine iminentă prin recunoașterea comunității de sânge și de viitor cu frații de peste Prut, Molna și Carpați.

Astfel când Sfatul Țării a decretat în mod legal *unirea*, el n'a făcut decât să consfințească o stare de spirit sau mai bine o certitudine de rassă pe care o propagandă înflăcărată și stăruitoare o scosese din amorțirea artificială a narcozei ruseți.

O dovadă pentru aceasta sunt și cuvintele clasice ale țăranului *Toma Jalbă* de peste Nistru, care înfrigurat de suflul vieții naționale ce atinsese și satele lui uitate, concretiza pentru vecie conștiința de rassă în congresul soldaților moldoveni din Chișinău zicând: „dar eu acum vă întreb pe D-voastră fraților, cui ne „lăsați pe noi Moldovenii cei ce suntem rupți din coasta Basarabiei și trăim pe celălalt mal al Nistrului? Noi rămânem ca șoarecii în dinții motocului. Fraților nu ne lăsați, nu ne uitați. Iar dacă ne veți uita noi vom săpa malul Nistrului și vom îndrepta apa pe dincolo de pământul nostru, căci mai bine să-și mute râul mersul, decât să rămânem noi Moldovenii depărtați unii de alții".

Iată câteva precizări ale unui martor ocular, menite să explice într'o anumită măsură unirea Basarabiei. Ardelenii nu-și revendică meritul lor, cum încearcă s'o facă atâția înși, mânați de meschine interese politice.

Ardelenii se simt datori însă să facă o constatare, care trebuie știută de toți cel puțin acum la a treia aniversara a unirei Basarabiei.

Reîntoarcerea Basarabiei este o operă colectivă la care au colaborat — într'un concurs fericit de de împrejurări — instinctul de rassă și conștiința națională a poporului nostru, reprezentat prin luptători devotați din toate colțurile pământului românesc.

De aceea se cuvine s'o sărbătorim în frățească bucurie, căutând să dăm Basarabiei toată solicitudinea sufletelor noastre iubitoare.

I. Mateiu.

Victimele științei

E un titlu mai puțin atrăgător decât, bună oară, victimele amarului. Peste neobosiții cercetători, cari se trudesc, zi de zi, cocoșați pe microscop, să afle un adevăr, care, smuls misterului naturii, va scăpa de suferinți o lume întreagă, mirajul poeziei nu-și lasă vălul de înfrumusețare. In gesturile lor de migăloasă cercetare, chiar când ea se face cu cel mai adânc devotament și chiar cu prețul vieții însăși, nu e poza necesară ca să impue admirația.

Ascultați o poveste banală.

Nici nu s'a uscat bine mormântul lui Infroit, care a murit în urma numeroaselor amputații ce-a suferit, studiind și utilizând razele X, și un alt doctor francez piere din aceiași cauză.

Se numea Adolphe Leray. A condus, timp de 25 de ani, laboratorul radiografic al spitalului Saint-Antoine din Paris, unde a tratat și scăpat sumedenie de bolnavi. In războiul cel mare au trecut prin mâna lui, în care sta viața multora, 35.000 de răniți. A ieșit extenuat și mutilat. In zilele în care suferea mai puțin de acea radiodermită, care la el era prea agravată ca să mai poată scăpa, studia un tratament, care, gândea el, trebuia să vindece pe alții.

La înmormântarea savantului Infroit, când amicii lui Leray și-au dat mai bine seama că și dânsul e predestinat aceleași torturi ucigătoare, și i-au cerut voie să atragă atenția lumii asupra devotamentului său, el a răspuns: „La ce bun?"

Și-acum, ca încheere, un amănunt: Știți cu cât era plătită de către oficialitate munca, adică sacrificiul acestui om? Citiți bine: cu 300 de franci pe lună!

A fost într'adevăr un naiv și acest doctor Leray. El n'a crezut că lumea de după războiu se poate preface și ferici printr'o simplă schimbare a clasei stăpânitoare dintr'o societate, adică prin intervertirea de roluri dintre eternii călăi și victime, cum au făcut-o — și cu ce deplorabile rezultate! — Lenin și Trotzki.

El n'a știut că țările se întremează după dezastre prin politicianii „noi", cari cu magia vorbelor răsunătoare vor să dărâme toate așezămintele omenești ca învechite și să coboare raiul pe pământ fără muncă și fără fapte temeinice.

El nu s'a priceput nici măcar să facă puțin sgomot în jurul activității sale, pentru a o face mai cunoscută.

A lucrat în tăcere, răsplata fiind numai în sufletul lui, zeci de ani, ceas cu ceas, subt puterea arzătoare și ucigătoare a razelor acelora violente în care nădăjduia să găsească scăparea semenilor săi suferinzi. A avut convingerea că numai cu jertfe se pot îndeplini lucrurile mari și de aceia și-a impus și cea mai mare jertfă: aceia de a-și vedea moartea venind cu fiecare pas făcut mai departe în lumea și spre inima adevărului.

N. G-T.

Noua împărțire a județelor Transilvaniei

Cu privire la împărțirea Transilvaniei în județe în vederea nouei organizații administrave, despre care ne-am ocupat în acest loc la vreme, dăm rectificările făcute de comisiunea însărcinată cu noua împărțire care ne-au fost comunicate de d-l Vasile Meruțiu, profesor Universitar și membru al Comisiunei. S'a hotărât următoarele:

1. *Județul Moramureș* rămâne așa cum este, întrucât unirea cu Năsăudul nu se poate face, până când nu va fi legat printr'o cale ferată.

Deasemenea nu se poate uni cu Sătmarul din cauza intereselor regionale. *Maramureșul rămâne, dar ca o regiune aparte* cu populația sa de 150 mii locuitori.

2. *Județul Năsăud* rămâne în limitele arătate în proectul inițial: cu plasa Beclean și 23 sate din județul Cojocna. (Numirea Bistrița s'a dat județului Neamț din Moldova).

3. Satele din județul *Sălaj* trecute actualmente județului Dobâca, rămân județului Sălaj.

Județul Sălaj va avea astfel 274 mii locuitori.

4. *Județul Dobâca conform cererei prefecturei va lua numirea de județul Someșului*, fiind la întâlnirea celor două Someșuri.

Acest județ fără plasa Beclen ar avea 225 mii locuitori.

5. Cele 11 sate din fața Aiudului și Teiuș, cari erau trecute județului Târnavelor, rămân județului *Alba*.

6. In privința județului Turda-Arieș, comisiunea „apreciând motivele expuse de locuitori în memoriile înaintate, *din cauza necesităților tuturor ținut nu poate să revină asupra hotărârei luate.*

Plasa Orșova se dă îndărăt județului Caraș-Severin conform dorințelor locuitorilor de-a nu se stingheri averile Comunității grănicerești din Banat.

8. *Județul Bârsei*, arătat în întâiul proect se va *numi județul Făgăraș-Bârsa.*

9. *Județul Cojocna* se va numi județul Clujului.

10. *Județul Arad mai primește din Torontal pe lângă plasa Aradul-Nou încă 12 sate din plasa Lipova.*

11. *Se va constitui un județ nou (Județul Carașului) alcătuit din plasele Oravița, Bocșa-Montană, Reșița, Moldova-Nouă și Racâjdia din actualul județ Caraș-Severin* (care e mai mare decât Bucovina) adăugându-se și plasa Deta din actualul județ Timiș-Torontal.

■

Cu această ocaziune ni s'a comunicat că s'a pus sub tipar și *un al doilea proect în care se face împărțirea Transilvaniei într'un număr mai mare de județe*, așa că în loc de 16 județe și cu desfacerea Maramureșului 17, vor fi 19 județe.

Ni s'a accentuat că la alcătuirea ambelor proecte de împărțire pe județe s'a avut în vedere în primul rând configurația terenului și înlesnirea comunicațiilor.

Ar fi bine, conchide d-l profesor V. Meruțiu ca la redactarea memoriilor de protestare cari se fac contra proectelor noastre să se aibă înainte de toate în vedere interesele țării și desfacerea străvechilor granițe ale vechilor provincii.

Scopuri nemărturisite

Indată ce pacea a pus capăt războiului cu armele, războiul economic între națiuni a început cu o înverșunare neegală până acum.

Țările mari a căror veche și puternică organizație economică a putut înfrunta, fără a suferi prea mult, toate vecisitudinile războiului, au căutat să folosească această situație privilegiată.

Și în timp mai larg se putea găsi pentru a-și întrebuința capitalurile decât țările unde războiul a făcut mai multe pustirii, dezorganizându-le viață economică.

Printre țările sortite să se plece în fața invaziei capitalismului străin eră și România. Imensele bogății ale solului și subsolului nostru, încă neexploatate, exercitau o atracție magnetică.

S'a întâmplat însă ca în ciuda tuturor presiunilor și a tuturor condițiunilor foarte prielnice pentru o năvală a capitalului străin, România s'a împotrivit politicei de acaparare economică pe care unele din Marile Puteri au înțeles s'o adopte față de cei mai mici și mai slabi.

Indemnuri, oferte ademenitoare, presiuni, amenințări și chiar represiuni s'au produs din belșug. Am preferat totuși ca din noianul de greutăți create de război să ne ridicăm prin proprille noastre mijloace.

Acum de curând un nou sistem de intimidare s'a inaugurat împotriva noastră; un sistem care necesită însă pentru a da roade mai multă abilitate în execuție. Iată despre ce este vorba. Un domn englez anume H. Charles Woods a făcut o călătorie în țara noastră. Impresiunile culese din această călătorie le publică într'o mare revistă engleză: „The Contemporany Review." D-l H. Charles Woods face un tablou foarte sombru asupra stărilor din România. D-sa ne prezintă ca pe o țară în care corupția întrece orice închipuire; în care luxul cel mai sfidător își împarte stăpânirea cu mizeria cea mai groaznică; în sfârșit o țară în care nu „a găsit nici o încercare pentru inaugurarea unei politici de reconstrucție."

Oricât de dureroase sunt pentru noi constatările d-lui Charles

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Woods, domnia sa era liber să şi-le spună. Sunt totuşi două fapte care ne îndeamnă a crede că articolul în chestiune serveşte anumite scopuri. Intâiu este faptul că articolul a fost reprodus de ziarul „Dimineaţa“, a cărui atitudine favorabilă politicii de concesiuni este în deobşte cunoscută şi al doilea sfatul pe care-l cuprinde articolul, sfat adresat reprezentanţilor britaniei trimişi în România. D-l Charles Woods îi sfătueşte pe aceştia „să fie pregătiţi pentru o stare excepţională a lucrurilor, pentru tărăgănarea negocierilor *şi uneori pentru decepţii când un contract pare a fi fost stabilit sau chiar când a fost încheiat de fapt, dar nu şi în forma legală.*“ Când ne mai gândim că articolul d-lui Charles Woods vine după ce încercarea de concesionare a petrolului s'a prăbuşit, iar la aceia a atelierelor Căilor ferate s'a renunţat deocamdată din pricina furtunei de indignare pe care a stărnit-o, scopul urmărit apare foarte clar.

Descriind stările dela noi în culorile cele mai negre se încearcă pe deoparte să se scuze politica de concesiuni a anumitor cercuri politice dela noi, iar pe de altă parte să ne prezinte intervenţia capitalului străin ca fiind pentru noi singurul mijloc de scăpare.

Cunoscându-ne însă, măcar tot atât de bine ca şi călătorul englez, păcatele, nevoile şi posibilităţile de remediere, stăruim în convingerea că prin propriile noastre forţe vom isbuti să învingem greutăţilor vremurilor de faţă.

ECOURI

Teatrul popular.

Societatea „Teatrul Popular“ din Bucureşti, constituită din iniţiativa Ligei Culturale, cu un capital vărsat de 3 milioane care se va spori la 25 milioane, a dobândit o sală de teatru în fostul local Palais de Glace, unde, până la construirea noului teatru, va realiza programul său cultural.

Directorul Technic al întreprinderii este cunoscutul artist şi profesor la Conservator, I. Livescu.

Stagiunea se va deschide pe la 20 Septembrie' iar repetiţiile vor începe la 1 Iunie. Trupa, alcătuită mai mult din talentate elemente tinere. va face şi turneuri în Ardeal, Banat, Bucovina şi Basarabia.

Repertoriul va fi alcătuit ma mult din Comedii; autorii preferaţi vor fii în deosebi Alexandri şi Caragiale, apoi Goldoni, Cehov, Holberg, Sturm, Bauville, etc.

Stagiunea se va deschide probabil cu o piesă originală pentru care comitetul a fixat un premiu de 10.000 iei.

Pentru bibliofili.

Printre ultimele vânzări de cărţi rare şi preţioase, menţionăm. O ediţie originală a volumului „Fleurs du mul“ al lui Bundelaire, s'a vândut cu 14.000 franci. „A Rebour“ al lui Huysmans cu 1650 fr.; „Poemes“ de Uerloine cu 3200 fr.; şi „Mme Vovary“ cu o dedicaţie către Saint Beuve cu 11.500.

Congresul internaţional al învăţământului secundar

La Paris a avut loc mai zilele trecute Congresul internaţional al personalului învăţământului secundar, sub preşedenţia d-lui Fédel, profesor la liceul Lakanal din Paris, în prezenţa a 72 de delegaţi a 13 State făcând parte din Societatea Naţiunilor: Anglia, Danemarca, Elveţia, Franţa, Italia, Jugoslavia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, *România*, Spania, Ceho-slovacia.

Delegaţii au expus situaţia învăţământului secundar în ţările lor respective. S'a hotărât apoi noul program de acţiune.

Centenarul lui Baudelaire

Cu prilejul centenarului lui Baudelaire care se va celebra azi 9 Aprilie, se va pune o placă comemorativă pe locul unde a fost casa în care s'a născut marele poet francez. Or atât casa cât şi strada în care s'a născut Baudelaire au dispărut.

Baudelerianii şovăesc între cele trei mobile din rue Hautefeuille care poartă numerile 9, 11 şi 15. Nu este exclus ca placa sa fie pusă pe faţada hotelului pe Primadan, de pe quai d'Anjou No. 17, unde poetul şi-a trăit momentele cele mai calme ale chinuitei sale vieţi.

Cultul trecutului.

In curând va apare la Iaşi o nouă revistă „Ion Neculce“, care se va ocupa în mod special de trecutul istoric al Iaşului şi al Moldovei.

Citind revistele

Lumina femeii, revistă de familie Anul II, Nr. 4., directoare Sanda I. Mateiu, Cluj.

Numărul ultim menţine nivelul ridicat al acestei excelente reviste.

Sumarul cuprinde: o poezie din volumul „Paşii profetului“ al d-lui Lucian Blaga. „Leagănul“, dacă nu era una din cele mai frumoase bucăţi ale volumului, era de-sigur, cea mai potrivită, prin subiect, cu materialul, ce publică „Lumina femeii“. — Informaţii date de d-l St. Bezdechi asupra femenismului din Danemarca, unde această problemă socială şi-a ajuns aproape completa ei deslegare. Femeile sunt doctori, advocaţi, alegători şi eligibili în adunările comunale şi în camerile legiuitoare, teologi. — Duioase versuri pentru copii de poetul Emanoil Bucuţa — Un articol al d-lui dr. E. Precup asupra legăturii necesare între şcoală şi biserică — Un judicios studiu iscălit Maria Dobre, cu frumoase exemple concrete în chestiunea „Trebue să răspundem la toate întrebările“ copilului şi cum? — La educaţia fetelor noastre în viitor articol subscris Elena Pop Hossu-Longin, se cere ca „să fie eliminate toate superficialităţile şi să se întărească sufletul tânăr, de viitoare mamă şi soţie...“

Dr. C. Stanca îşi continuă documentatul studiu asupra „Rolului femeii în natură“

Subt titlul „Ca la noi, la nimeni“, d-l Tomiţă Ciprion remarcă nedreptatea, ce se face ca la petrecerile, unde lumea e invitată în costum naţional, să se excludă, în mod ostentativ, orice joc naţional.

Notiţe informative foarte bogate şi o reuşită fotografie a Principesei Elisabeta şi Principele George al Greciei fac şi mai atrăgător acest număr din revista „Lumina femeii.“

Ideea europeană, Anul II. Nr. 63. Bucureşti.

D-l Mircea Djuvara îşi termină lămuritoarea sa schiţă asupra lui Henri Bergson cu următoarele cuvinte rezumative: „Semnificaţiunea noii filozofii este din cele mai mari a vremurilor, fiind una din creaţiunile cele mai puternice, cari s'au făcut, de sintetizare a cunoştinţelor omeneşti.

Temeiul concepţiei bergsoniane se află atât într'o minuţioasă cercetare comparativă a tuturor rezultatelor ştiinţelor contemporane cât şi în cugetările cuprinse în filozofiile mari ale trecutului. Ea rămâne pe de altă parte ca un fruct potrivit al vieţii contemporane, în care intensitatea acţivităţii a luat pe toate tărâmurile o desvoltare necunoscută până acum.

Din acest din urmă punct de vedere, filozofia intuiţiunei imediate răspunde unei mari nevoi a sufletului omenirii de azi. Aceasta explică de altfel şi prodigiosul succes, pe care l'a obţinut cu atâta repeziciune. Drama imensă şi sângeroasă a răsboiului mondial, cu tensiunea extraordinară a tuturor energiilor, pe care a comportat-o, a venit par'că să-i dea o nouă confirmare“.

Din interesantul articol, iscălit Cora Irineu, asupra „timidităţii franceze“, remarcăm adâncul adevăr psihologic că „oamenii superiori construiţi moraliceşte se simt intimidaţi într-o grupare, unde domneşte vulgaritatea şi spiritul de turmă . . . atât e de covârşitoare această nevoe . . . a asemănării a imitaţiei. In acest spirit, Francezul e timid în măsura, în care e superior, original“.

La rubrica Insemnări se vorbeşte cu mult bine despre „Paşii profetului“, noul volum de poezii ale d-lui Lucian Blaga.

Mişcarea de informaţie şi de studiere a curentelor sociale şi filozofice, înfiripată în jurul „Ideii europene“ s'a Institutului social românesc, se consolidează prin suportul material al unui mare institut de editură, cu 2,000.000 capital. E şi acesta un semn bun în ţară la noi.

Viaţa social-literară. Anul I, Nr. 3, Bucureşti

Revista studenţimii din Bucureşti publică în numărul de faţă un interview cu d-l rector Mihail Vlădescu, care schiţează proectele d-sale de reorganizare a vieţii studenţeşti. Mai concret, aflăm doar că se va înfiinţa o „Societate de azistenţă universitară“, fără să i se marcheze de pe acum lămurit activitatea. Ciudat e că studenţii n'au fost puşi de loc în curent cu aceste proecte, cari îi privesc însă tocmai pe ei. Credem că nu aşa se vor aduce măsurile cele mai potrivite pentru înbunătăţirea şi îndrumarea activităţii lor.

Interesante sunt însemnările d-lui Petre Ghiaţă asupra revoluţiei ruse.

Imbucurătoare e preocuparea serioasă cu chestiunile, cari privesc de aproape pe studenţi, ca bune-oară proectul de reorganizare al corpului advocaţilor. Un student îl cercetează temeinic opunându-se propunerii de a împărţi advocaţii în două categorii: definitivi şi stagiari, fiindcă cei din urmă ar fi la discreţia celor dintâi.

Recunoscându-se pregătirea nu destul de solidă a advocaţilor de-acum, se cere pentru o adevărată ameliorare alte mijloace, mult mai potrivite: crearea de clinici juridice, seminarii obligatorii pentru fiecare ramură a dreptului, cât mai strânsă colaborare între profesori şi studenţi şi modificarea actualei programe, accentuându-se partea practică a dreptului.

Literatura revistii e susţinută cu bune încercări, de Maria Hinna, George Gruia, Maur Verea şi Aurel Sava.

La Cronica culturală, d-l Şerban Cioculescu relatează despre o conferinţă a d-lui N. Iorga asupra culturii franceze.

Citiţi „Infrăţirea“

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA“

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

(Curs ţinut la Universitatea din Cluj.)

— Lecţia IV. —

I.

In vechiul Egipt, naşterea se făcea în poziţie de şedere, atitudine care va fi la modă şi în evul mediu, şi va dăinui până la începutul ultimului veac, ceea ce nu va împiedeca pe un oarecare număr de mamoşi moderni să pretindă, cu cel mai mare succes, că femeea nu poate naşte şezând. Istoria şi antropologia nu le dau dreptate, căci în momentul de faţă încă nu lipsesc popoare primitive, la cari naşterea se face în poziţie de şedere. De altfel, naşterea reginei Hatshopsitou, reprezetatnă pe porticul de naştere al templului funerar al lui Deir el Bahari, se face în aceeaşi poziţie, şi în papirusul magic din Leyda, e vorba de o parturientă ce naşteşezând. De altfel în Egipeul modern, naşterea se face şi azi încă în poziţie de şedere.

Inainte de-a părăsi istoria naşterei din vechiul Egipt, cred că a veit momentul de-a da câteva amănunte asupra lui Bes şi Toneris, divinităţi populare, protectoare ale naşterilor, având puterea magică de-a îndepărta spiritele răufăcătoare, şi veghiând numai prin simpla lor prezenţă, ca naşterea să se săvârşască în mod normal.

Există în toate muzeele, nenumărate statui ale zeului Bes; unele sunt de bronz, însă cele mai multe sunt de pământ ars, acoperit deseori de un email albastru sau verde. Aspectul lui monstruos nu variază de loc: e un fel de **Omulet**, foarte gras, cu burtă eşită înnăinte, cu fesse mari, cu capul enorm împodobit cu o coroană de pene; are adeseori o coadă. Figura lui care se strâmbă, e grasă, urechile foarte mari, ochii foarte mari şi ieşiti în afară, gura mare şi buzată, din care atârnă adeseori o limbă enormă; o mustaţă voluminoasă se prelungeşte pe obraji într'o barbă asemenea aceleia a unora dintre slavi. Gâtul este scurt şi se confundă oarecum cu pieptul. Membrele scurte şi arcuite sunt ca ale unui individ rahitic. Este un fel de caricatură a unui pitic ahondroplasic, ceea ce da de bănuit că şi-ar trage originea din Arabia, ţara reginei din Tonut. Zeul Bes pare să fi prezidat la început ocupaţiile femenine. Prin extensiune, a devenit mai târziu, geniul bun al naşterilor.

Lortet a dat o dovadă precisă în acest sens. Pe când statuetele lui Bes sunt deobiceiu de talie mică, el a descoperit patru: două la muzeul din Cairo şi două în muezul Lucru, care sunt de vreo 50 cm. înălţime de femn sculptat, pictat şi aurit şi prezintă în dos o cavitate pătrată, care cuprinde o mumie de foetus omenesc. Cum s'ar putea explica acest lucru, decât prin caracterul obstetrical al zeului? Una din aceste statuete, e cu atât mai interesantă, cu cât sculptată dintr'un bloc de sicomor, a fost pictată în negru, pe când anumite părţi ale feţei şi corpului sunt pictate în alb, după cum se mai sulimenesc şi astăzi negrii din Egiptul superior; Lortet cugetă că de-aci şi-ar trage zeul origina.

Cât despre zeiţa Tueris, care la Theba era onorată cu un cult deosebit sub numele de Apet, ea era în general considerată ca soţia lui Bes. Ea era neprezentată sub forma unei femele de hipopotam, cu un bot enorm care se desfăcea într'un surâs, cu un pântece enorm şi cu mamele cări atârnau până la pământ. Stă totdeauna ridicată pe labele posterioare, cu labele anterioare răzimate adeseaori, ca pe două cârji, pe două „noeux“ simbolice, despre cari v'am vorbit deja, simboluri magice corespunzătoare fluidului magnetizorilor.

Zeiţa Tueris poartă pe cap discul şi coarnele lui Hathor şi penele lui Amon. Din pricina pârnecelui său umflat asemănător cu acela al femeilor însărcinate ea fost aleasă pentru a proteja maternitatea şi naşterile. Mamelele mari au făcut să i se de a numele de „doică bună“, totuşi noi n'am văzut-o niciodată reprezentată în scenele de alăptare. Acestea sunt totuşi foarte numeroase în Egipt.

Cele mai frecvente reprezintă alăptarea lui Horus decătre Isis şi par, că au inspirat pe unii artişti ai Renaşerii, când au reprezentat pe fecioare alăptând pe Isus. Scene de alăptare se găsesc aproape în toate templele. Ele reprezintă în general alăptarea faraonului de către o

Cronica politică

Reforma agrară în Comisie. In sfârșit, lupta in jurul alegerii raportorului, care a fost un moment așa de aprigă și care amenința să provoace chiar o criză ministerială, s'a isprăvit în mod fericit prin alegerea d-lui Vasile Cogălniceanu al cărui nume istoric a atârnat se vede mai mult de cât radicalismul subit al marilor capacități reformatoare reprezentate acum prin domnii Berlescu și Potîrcă.

Dar nu s'a strîns încă bine ecoul acestei lupte, și alte frământări au început să se nască în sânul Comisiunei agrare. Revenită în Cameră, dar nu și *la lucru*, Federația înțelege să continue și acum cunoscuta-i metodă de luptă prin care reforma agrară, din motive eloctorale, trebue menținută cât mai mult ca un bun prilej de agitație și neliniște socială. Cum însă și guvernul a dat acum majorităților sale *o stângă* menită să fie scoasă înainte ori de câte ori *se supralicitează*, Federația a fost nevoită să-și strămute democratismul pe terenul discuțiilor constituționale.

Intr'adevăr, ce poate fi astăzi mai revoluționar ca atitudine de cât să-ți presimți democratismul ca fiind așa de înaintat în cât el n'ar putea să-și găsească loc în cadrul Constituției de la Iași? Deci: *supralicitație în afară de Constituție*, — iată ultima lovitură prin care Federația spera să-și pregătească o nouă platformă pentru viitoarele campanii electorale.

Știri și fapte politice

Cu prilejul consfătuirei convocată de d-l general Averescu pentru a stabili un acord definitiv între membrii majorității din comisia agrară și guvern în chestiunea înfăptuirei reformei agrare, președintele consiliului a făcut următoarea declarație, în care precizează și caracterul actualelor Camere:

Conform declarațiilor făcute de guvern la discuția mesagiului din Iunie 1919, ca urmare la o întrerupere a d-lui dr. Lupu, precum și cu ocazia recentei discuții a reformei agrare din Senat, **guvernul considera actualul parlament, ca, fiind Camere de revizuire, în funcție de continuare a parlamentului dela Iași.**

Prin urmare ei va căuta să ducă la bun sfârșit opera de desăvârșire a reformelor prevăzute în Costituanta dela Iași. Astfel în ceeace privește reforma agrara, se va ablica art. 19 din constituanta, expropiindu-se două milioane hectare de pământ.

Principiile fundamentale ale acestei legi, es vor vota cu două treimi și se vor trece în Constituție.

Dacă însă nevoile o vor cere, după ce se va înfăptui împroprietarirea pe întinderea de două milioane hectare, d. prim-ministru a declarat ca este de acord ca să se provoace o nouă modificare a constituției ce formele legale spre a lărgi exproprierea

*

Părăsind Federația pentru a primi sarcina de raportar a legei agrare, D-l V. M. Kogălniceanu a adresat D-lui Iorga o scrisoare din al cărei semnificativ cuprins menționăm următoarele:

„In 1907 s'a dat un manifest în numele Regelui Carol pentru a liniști pe săteni că li se va da pământ și nu li s'a dat pământ. In urmă Regele Ferdinand a făgăduit ostașilor săi în Moldova că vor fi împroprietăriți. Si uația gravă a Țărei datorită războiului a întârziat votarea acestei legi. Dar azi când proectul de lege agrară este dep s pe biuroul Camerei, cum ar mai putea consimți țăranii la o nouă amânare?

Oare încercarea țăranilor dela 1907 și până la 1921, încă patru spre ece ani de suferință, aceasta lege mai poate suferi vre-o amânare? Hotărât că nu!

Prevederile mele în răscoalele țărănești din 1907 cari s'au dovedit din nenorocire profetice, precum miai spus, mă fac mai ales azi să zic cu toată convingerea că amânarea votărei proectului de lege pentru reforma agrară din Regat ar produce cu siguranță și imediat un dezastru și mai mare ca acel din 1907."

*

Unele ziare din București afirmă că la ultimul Consiliu de miniștrii s'a discutat retragerea din guvern a D-lui Sergiu Niță, ministrul Basarabiei, desemnându-se ca urmaș D-l P. Dragomirescu profesor la Universitatea din Iași.

*

Intruniți la Cameră, sub președenția d-lui Oct. Goga, pentru a discuta unele chestiuni în legătură, cu accelerarea lucrărilor de unificare administrativă, parlamentarii ardeleni au cerut reînființarea ministerului Ardealului pentru canalizarea evenualelor nemulțumiri și ușurarea soluționărei problemelor politico-economice și sociale, cari ar surveni între populația ardeleană și guvernul central.

D-l Goga a fost împotriva ideii reînființărei acestui minister, dar se pare, după cum afirmă unele ziare, că punctul de vedere al parlamentarilor ardeleni va triumfa și că d-l Petre Groza ar fi desemnat ca ministru al Ardealului. De altă parte, se spune că d-l Argetoianu ar voi să se înființeze, prin suprimarea ministerului Basarabiei, un ministier al tuturor provinciilor alipite, al cărui titular să fie d-l Popovici-Tașcă.

*

D-l Vaida-Voevod va merge în St. Unite, în fruntea unei delegațiuni. Cel puțin așa anunță ziarul *America* al Românilor din St. Unite, care arată că această călătorie ar avea un caracter de propagandă.

E oare o inițiativă particulară sau o misiune oficială. Iată ce nu ne spune foaia americană.

Diversum! Reclama 296

Intreprindere altruistă Strada Saguna 13. Se vând lucrări făcute acasă de femei ca: albitori, haine de copii etc.

Asemenea primesc în comision spre vânzare pe lângă taxe modeste mobile, haine, vase, lucruri de mână, obiecte de artă, bijuteri etc.

Venitul curat servește scopurilor ocrotirei sociale. 568

Reforma administrativă

O nouă circumscripție: Regiunea

Proiectul de lege pentru organizarea administrației locale prevede crearea unei noui circumscripțiuni administrative: *Regiunea*. In expunerea de motive a d-lui Argetoianu această reformă e motivată de creșterea numărului județelor precum și de depărtarea celor mai multe dintre ele de capitala regatului. Afară de aceasta întinderea teritoriului Statului nostru cu diversitatea produselor lui și a ocupațiunei locuitorilor lui, fac ca să existe și o diversitate de viață regională, mai ales din punctul de vedere al intereselor economice.

Regiunea, care nu e poate altceva decât gubernia proectată odinioară de P..P. Carp, va fi alcătuită din mai multe județe și va fi deci mai potrivită să întrețină legături directe cu centrul. Iată de altfel cum ne lămurește proectul de lege, la Titlul V. despre această nouă circumscripție:

„Pentru a deconcentra unele atribuțiuni exercitate de puterea centrală și a înlesni aplicarea legilor având de obiect serviciile administrative și serviciile de igienă, asistență și prevedere socială, precum și pentru a da o mai mare impulsiune și desvoltare intereselor locale de ordin economic și cultural, interese cari trec peste limitele teritoriale ale județului, teritoriul Românei se împarte în regiuni.

„Regiunea este o instituțiune publică investită cu personalitate juridică. Teritoriul unui județ nu va putea fi împărțit între două regiuni.

„In fiecare regiune se instituie un consiliu regional ce funcționează la reședința regiunei în aceleași condițiuni ca consiliul județan, cu rezerva dispozițiunilor din legea de față. Reprezentantul puterii executive în regiune este prezidentul regiunii, numit prin decret regal, după recomandarea Consiliului de Miniștrii.

„Prezidentul regiunei va fi numit de preferință dintre: foștii miniștri sau subsecretari de Stat, foștii președinți și vice-președinți ai Corpurilor Legiuitoare, foștii secretari generali de ministere, membrii consiliului administrativ permanent, inspectorii generali din ministere, foștii prefecți, ofițerii în retragere cu gradul de general.

Consiliul regional se compune din membrii delegați de consiliile județene și de consiliile municipale din regiune și din membrii de drept. Fiecare consiliu județean și consiliu municipal deleagă, prin vot secret și cu majoritate absolută, câte un membru din fiecare plasă și comună urbană reședință, iar municipiile din fiecare sector. Membrii de drept sunt: înalții funcționari reprezentanți, ai ministerelor în regiune, câte un delegat al fiecărei instituțiuni de stat, persoană juridică, cu sediul la reședința regiunei, recunoscută prin lege ca reprezentând interese culturale, ori interese ale agriculturei, comerțului, industriei și muncii.

„Consiliul regional se întrunește în sesiune ordinară de două ori pe an, la 1 Februarie și la 1 Octombrie. El poate fi convocat extraordinar de către președintele regiunei, ori de câteori trebuința va cere.

„Consiliul deliberează asupra tuturor creștinilor de interes regional. El are în căderile sale:

A înființa școala cu un caracter cultural superior, profesionale și tehnice, laboratoare tehnice de studii și știință aplicată, precum și cursuri menite a vulgariza învățământul artistic profesional și tehnic și a perfecționa metodele agricole industriale și comerciale putând acorda în acest scop subvențiuni celor existente, sau care s'ar înființa de alte autorități, asociațiuni, societăți și persoane sau instituțiuni particulare.

A acorda burse elevilor și studenților meritoși în învățământul profesional și tehnic;

A înființa și subvenționa în comunele rurale întreprinderi industriale de tot felul;

A organiza birouri de informațiuni economice pentru trebuințele profesionale a agriculturilor și industriașilor, precum și muzee de mașini, unelte și produse agricole și industriale în legătură cu trebuințele regiunei, sau fabricate ori produse în regiune;

A fonda ori subvenționa opere de asistență, în deosebi pentru tuberculoși orbi și surdomuți;

A organiza întreprinderi de transporturi automobile, electrice sau de altfel;

---

zietă; astfel se poate vedea pe genunchii zeiței sugând din mamela divină: Tutmes al III-lea, Amenofis al II-lea și Ramses al II-lea Karnak; Seti I la Abydos, Ramses al III-lea la Medmet-Habu Ptolomeu Filadelfiul la Philae, etc.; zeițele doici sunt în general Hatbor sau Isis. Aceste numeroase tablouri cași figurațiile cu animale alăptându-și prii dovedesc cât de mult era onorată alăptărea în Egipt.

5. Boale.

Papirusurile medicale ne dau amănunte asupra unui oarecare număr de maladii cari se observau în vechiul Egipt. Astfel s'a găsit în papirusul Ebers pasagi interesante cu privire la maladiile inimei. Hidropericardiul este descris în el iar odihna este recomandată cardiacului. Descripțiile sunt câteodată foarte nelămurite, dar aceste observațiuni făcute de un confrate acum 3500 de ani sunt totuși demne de admirație.

Simptomele maladiilor sunt în general puțin precise și în majoritatea cazurilor este imposibil ca la citirea papirusurilor să poți da un diagnostic retrospectiv indiscutabil. Totuși s'au recunoscut, aproape cu certitudine, un anumit număr de maladii, cari sunt și astăzi printre cele mai comune în Egipt, ca anemia primitivă sau consecutivă cu prezența viermilor intestinali, paludismul, enterita, hemoroizii, unele tumori, incontinența urinară, durerile de cap, paralizia facială, durerile de dinți, afecțiunile la urechi și oftalmia, erisipelul și epilepsia. Durerile de intestine și oftalmiile par a fi fost bolile cele mai frecvente în vechiul Egipt; acelaș lucru este și astăzi.

Dacă papirusurile medicale sunt dificile de interpretat, descrierea lor se luminează din fericrie astăzi grație studiului postum al nenumăratelor mumii găsite în Egipt și grație numeroaselor opere de artă cari au fost desgropate din ruinele templelor și hipogeelor.

Scheletele locuitorilor preistorici ai Egiptului și mumiile din timpul diverselor dinastii au fost, după cum am văzut, obiectul cercetărilor lui Elliot Smith, Wood Jones, Douglas Derry și Sir Armand Ruffer. Studiul scheletului le-a arătat că afecțiunea osoasă cea mai veche și cea mai frecventă pare a fi fost **artrita diformantă** și spondilita. Săpăturile făcute în cimitirele Egiptului de Sus ne arată că în toate satele egiptene sau nubiene, exista, în timpurile preistorice, un mare număr de indivizi atinși de aceste maladii cronice, care-i făcea puțin apți pentru muncă și de multe ori chiar atât de schilodiți încât nu puteau să-și câștige traiul.

Examenul anatomo-patologic al scheletelor ne arată că leziunile erau peri-articulare și loveau mai ales ligamentele și capsulele, după cum se observă si azi. Ele loveau mai ades articulațiile mici decât pe cele mari, mai curând articulațiile maxilare sau costale decât articulația genunchiului. Din ele rezultau grave ankiloze funcționale. Stânenirea funcționării maxilarului inferior atrăgea o dificultate de ailmentare, dar mai ales ankiloza articulațiilor costo-vertebrale atrăgea o nemișcare mai mult sau mai puțin completă a cutii toracice și o dispnec atât de pronunțată încât moartea era neapărat consecința celei mai mici afecțiuni pulmonare. In ceiace privește spondilita ea se producea pe vremea aceia și atrăgea atrofia cartilagiilor de legătură și sudura mai mult sau mai puțin totală a vertebrelor sau a prelungirilor lor. Nu arareori s'a observat ankiloza sau sudura atingând coloana vertebrală în întregime. Or este vorba de o afecțiune care se observa tot atât de des la bătrâni, mai ales la cei cari au făcut munca câmpului. Ei se strâng, se cocoșează, se îndoiesc și ajung niște bătrâni scunzi și diformi, așa cum se văd pe la țară, mai cu seamă. Dacă afecțiunile acestea sunt mai comune și mai grave în unele țări, aceasta provine din pricina climatului, deoarece se știe că ele se nasc din cauza umezelii. Ori, Egiptul se află subt apă mare parte din an; nimic extraordinar, prin urmare, dacă cei cari trăiau în câmpia inundată erau atinși de către aceste grave diformări; lucrul se petrece și astăzi la fel. Totuși ankilozele importante cari pot atinge toată coloana vertebrală sunt odovadă că indivizii atinși de ele au trăit până la adânci bătrânețe, căci această ofecțiune are o evoluție cu deosebire lentă, deseori foarte dureroasă prin comprimări nervoase și care punea pe bolnavi în imposibilitate să-și continue meșteșugul pentru a'și câștiga Traiul; aceasta ne dovedește că rudele și prietenii lor îi ajutau de sigur să trăiască. Și cum maladia există de cel puțin 8.000 deani, rezultă din aceasta că din epocile cele mai îndepărtate exista un fel de asistență a bătrânilor, dovadă că Egiptul ajunsese pe vremea aceia la un foarte înalt grad de civilizație deoarece etnografia ne arată că societățile primitive erau fără milă față de bătrâni.

A înființa și a întreține poduri peste apele ce străbat regiunea;

A statua asupra mijloacelor de exploatare a forțelor hidraulice și asupra transmisiunei energiei electrice;

A construi sau răscumpăra și exploata căi ferate de interes regional și a încheia convențiuni cu regiunile învecinate pentru legarea lor cu acele regiuni;

A statua asupra creațiunei sau îmbunătățirei de adus canalurilor și porturilor, precul și asupra îndiguirilor, irigațiunilor și navigabilității sau utilizarea râurilor și altor cursuri de apă pottrivit legilor și regulamentelor generale; Asupra secării bălților, pentru transformarea acelor terenuri în terenuri cultivabile; Asupra împăduririi și defrisărilor naționale, în conformitate cu legile existente și cu interesul regional; Asupra înbunătățirei și desvoltărei creșterei animalelor pentru munca câmpului, pentru transport și pentru alimente.

„Presidentul exercită în regiune o parte din atribuțiunile puterii centrale, precum și controlul și tutela asupra administrații municipiilor, județelor și comunelor.

„Presidentul este însărcinat cu pregătirea lucrărilor cari interesează regiunea, în marginile atribuțiunilor ce îi sunt conferite prin prezenta lege sau prin legi speciale.

„O comisiune compusă din toți inspectorii sau în lipsă, din delegații ministerelor respective, va funcționa la reședința regiunii și sub președința președintelui regiuni va face studiile și proectele necesare pentru lucrările ce urmează a fi supuse consiliului regional. La caz de nevoie, comisiucea prin organul președintelui poate convoca la lucrările sale pe membrii de drept sau alți specialiști cari nu fac parte din consiliu.

Această comisiune se va întruni cel puțin odată pe săptămână și extraordinar ori de câte ori președintul va găsi de cale.

Președintul regiuni asistă la toate ședințele consiliului regional, consiliul fiind dator a-l asculta ori de câte ori cere cuvântul. El poate face consiliului propunerile ce va găsi în interesul regiunii, fără ca consiliul să poate refuza a le lua în desbateri.

Prezidentul regiunii este îndatorat a da concursul său consiliului și a executa decisiunile sale.

Funcționarii regiunei sunt numiți de prezidentul ei.

Cronica teatrală

Teatrul Național: „Frumoasa Aventură“ de R. de Flers, G. A. de Caillavet și Etienne Rey.

După „Amorul Veghiază“ care, prin adâncirea analizei psichologice a unora dintre personagii, rămâne cea mai consistentă lucrare dramatică a d-lor Robert de Flers și G. A. de Caillavet, o altă comedie a acestor spirituali autori, parizieni prin excelență, a văzut lumina rampei la Teatrul Național din Cluj.

Și în această „Frumoasă Aventură“ se simte același nerv dramatic, te cucerește aceiași vervă plină de viață și aceleași aventuri stăpânite spre poezie; toate turnate în aceiași formă tânără și elegantă. Dar mai palpită în această piesă alături și deasupra falsității vieții a altei societăți pariziene, sufletul sănătos și viguros al acelei „vieille France“ care a dat și dă încă energiile cari fac bogăția materială și sănătatea morală a Franței.

Ceiace în opera Dramatică a acestor scriitori poate fi interpretat ca o scădere este faptul că s'au mărginit să zugrăvească același mediu social: înalta aristocrație pariziană.

In „Frumoasa Aventură“ subiectul este următorul: O dragoste între un văr și o vară care nu poate ajunge la căsătorie din pricina împotrivirii părintești. Ei i se găsește un alt soț, iar el este trimis în străinătate. Iată însă că tocmai în ziua nunței iubitul sosește. Iubirea înfrânge toate prejudecățile și calcă în picioare toate socotelile. Îndrăgostiții fug împreună la mătușa comună unde găsesc nu numai adăpost dar și . . . . . fericirea. Conflictul se rezolvă prin biruința dragostei care în cazul de față este și a moralei.

Technica piesii este ireproșabilă.

Reprezentația pe care ne-a oferit-o Teatrul Național, Joi seara ar fi putut constitui, prin mănunchiul de talente pe cari le reunea, un spectacol de artă, dacă interpretarea se menținea în linii mai sobre. Acțiunea se petrece într'un mediu aristocrat, și interpreții nu trebuiau să uite lucrul acesta.

In rolul Elenei de Trévillac, d-ra Jeana Popovici, care ne-a dat atâtea dovezi de real talent, a pus multă inimă, o expansivă sinceritate și o fermecătoare vioiciune.

D-l Mihăilescu-Brăila ne-a redat un sincer îndrăgostit. In scenele de iubire d-sa a fost de o duioșie comunicativă. Interpretarea d-sale n'a avut însă tot timpul distincțiunea și prestanța care se cerea unui aristocrat.

D-na Ecaterina Popea a dat o bună interpretare rolului mătușei de Trévillac. Ar fi putut totuși să dea un relief mai impresionant figurii acestei bătrâne în care trăește un întreg trecut.

In rolul referendarului Le Barroyer, credem că d-l Ionescu-Ghibericon a exagerat uneori ridicolul unui tânar prea meticulos și precis, ce e drept, dar care ne face la urmă dovada un suflet cu adevărat frumos.

D-l R. Popea ne-a redat cu mijloace simple și sobre indulgența și nobleța sufletească a savantului egiptolog care este contele d'Eguzon.

Restul ansamblului destul de numeros a fost mulțumitor.

I.

DACĂ DORIȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile ale lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

INFORMATII

Din lipsa de spațiu în numărul de azi al ziarului nostru, vom publica în numărul viitor darea de seamă a interesantei Conferințe despre „Spiritul critic la Românî“ ținută de către d-l prof. I. Paul, în ciclul conferințelor „Astrei“.

*

Direcția generală din Cluj a internelor, creată în urma desființărei secretariatului general, va lua conducerea afacerilor.

Iar direcția generală din Cluj va lua conducerea afacerilor ad-tive ale județelor Alba de jos, Bihor, Bistrița, Năsăud, Ciuc, Cojocna, Huniedora, Maramureș, Mureș-Turda, Odorhei, Șălaj, Satul-Mare, Solnoc-Dobâca, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Trei-Scaune și Turda-Arieș. Direcțiunea poliției pentru Ardeal, Banat și părțile ungurene.

Titular al acestei direcțiuni este d-l Tănăsescu, fostul secretar general.

*

In urma unei telegrame a d-lui ministru de finanțe Titulescu, de a se acorda schimbul numai la cei 60 de studenți pentru care d-sa a acordat schimbul când a fost aci, un număr de vreo 200 de studenți au rămas fără nici un sprijin.

Aceștia roagă pe această cale pe d-l ministru de a reveni asupra deciziunii acordându-le și lor schimbul.

Măsura necesită urgență, având în vedere că unii din ei rămânând fără resurse sunt în imposibilitate de a-și continua studiile. Sperăm că glasul studenților rămași fără nici un ajutor va fi ascultat de d-l ministru de finanțe.

*

Ziarul „Steaua Noastră“ din New-York publică următoarele:

„O veste primită în New-York arată că Prințul Carol al României are de gând să vie din nou în Statele-Unite, împreună cu soția sa Principesa Elena a Greciei.

Dânsul va face vizita pe la primăvară.“

*

La 4 Aprilie a avut loc București, din inițiativa ligii „Drepturile și datoriile femeii“, o întrunire prezidată de d-l Iuliu Maniu, unde s'a discutat chestiunea mult agitată a acordării dreptului de vot femeilor române. Au vorbit d-nii Sever Dan, dr. Lupu și d-na Ianculescu de Reus.

*

Mareșatul Curței Regale comunică că starea sănătății A. S. R. Principesei Moștenitoare Elena a României este satisfăcătoare.

Alteța Sa Regală a început să iasă din casă, însă este prea slabă ca să poată întreprinde o călătorie, destul de grea, ca aceia dela Atena la București.

Din această cauză, sosirea perechei Moștenitoare, nu va putea fi definitiv hotărâtă decât peste câteva zile.

*

In întreaga Transilvanie s'au mai ivit 9 cazuri de tifos exantematic timp de 3 zile.

*

De la secretariatul instrucției ni se comunică că deoarece nici până acum nu s'a primit nici o dispoziție de la Minister, nu se știe data când funcționarii își vor primi salariile.

Prin „Monitorul Oficial“ de azi s'a promulgat legea prin care se ratifică decretul lege din 24 August 1919, privitor la organizarea și procedura electorală din Transilvania Banat, Crișana, Satu-Mare și Maramureș.

*

D. dr. Corneliu Grofșoreanu, sub prefect al județului Caraș-Severin, a fost numit primar al orașului Timișoara, în locul d-lui Stan Vidrighin, care rămâne la postul său de la direcțiunea apelor.

*

Decretul lege privitor la organizarea și pocedura electorală din Transilvania, Banat, Crișana, Sat-Mare și Maramureș a fost modificat precum urmează:

Preoții mireni, profesorii secundari și universitari și învățătorii cu titlul definitiv, aleși deputați sau senatori, vor primi cu putere retroactivă dela Stat plățile, întregirile și ajutoarele împreunate cu funcțiunile lor.

*

Printr'o circulară s'a pus în vedere tuturor magistraților din Ardeal ca să trimită Secretariatului general din Cluj datele ce se cer pentru clarificarea situației militare.

*

Inspectoratul Serviciului sanitar din Ardeal a proectat clădirea unei băi publice la Cluj care să fie alăturea de a sanatoriul fizic-balneo-terapie.

*

La secretariatul de justiție s'a înființat un birou de mobilizare, care se ocupă numai cu aranjarea situației militare a magistraților.

*

Pe lângă Camera de Comerț din Cluj s'a înființat o secție de informațiuni cu a cărei conducere a fost încredințat domnul I. Tatay.

*

La 11 Aprilie are loc la Resortul de finanțe întrunirea administratorilor financiari pentru a primi relațiunii asupra chestiunilor financiare.

*

Autoritățile din Cluj au primit dela București un ordin, prin care se face cunoscut că dela 1 Aprilie ordonanțarea plăților pentru funcționarii publici se face dela București.

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni.

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia“ dă efect fără pereche acărui surmenaji staționar prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

*

Dacă doriți să Vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin și fabrică de haine și chipiuri pentru copii*. Str. Iuliu Maniu 5.

„UNIVERSUM“ inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 31

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, servește la orice oră cele mai fine prăjituri și bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia și Dumineca plăcintă cu brânză, carne și mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă renumită.

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA“ în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

Dr. Lăzărescu, medic-șef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

S'a deschis în Cluj, Piața Unirii No. 15. Marele Magazin de Încălțăminte RAFTOPOL din București. Încălțăminte pentru damenbărbați și copii, cele mai noui modele din străinătate și executate în atelierul propriu. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete elvețiene bărbătești de box 300 lei.

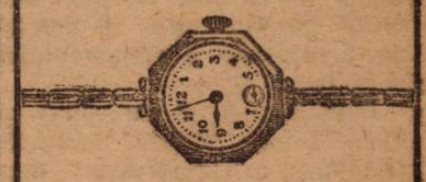

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines“
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyő și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
20 Telefon No. 350

FERMĂ de VÂNZARE

In raza orașului Slobozia, județul Ialomița, teren urban, plantat cu 1500, pomi fructiferi pe rod, vie, cu două construcții vechi și teren de cultură, în suprafață de 100.000 m. p., îngrădit și situat lângă gară, se vinde numai total cu 500.000 lei sau 5 (cinci) lei m. p.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, Streda Dorobanți No 11., CLUJ.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situaţia internaţională

Habsburgul Carol după nereuşita tentativă de reîntronare a plecat dezamăgit în Elveţia. Monarhiştii unguri prea nerăbdători de a-l pune din nou în posesiunea coroanei Sfântului Ştefan l-au înşelat asupra popularităţei de care se bucura. I s'a spus suveranului pribeag că odată ajuns în Ungaria va fi ridicat în triumf pe tron. Poporul s'a arătat indiferent şi afară de armata colonelului Lehar nimeni nu l-a urmat. Lovitura de Stat pusă la cale de Andrássy a eşuat din cauza protestului energic al reprezentanţilor aliaţilor. In deosebi a fost impresionat noul guvern ungar de protestul reprezentanţilor României. Cehoslovaciei şi Jugoslaviei la care s'a raliat şi cel al Poloniei. Dacă monarchiştii n'ar fi cedat insistenţelor Antantei, astăzi trupele celor patru puteri potestatare ar fi fost la Budapesta.

Pentru a împiedica aceasta, şi mai cu samă în urma votului unanim al Adunării Naţionale care uu l-a recunoscut, Carol a trebuit să plece în Elveţia.

Acum în Ungaria este criză de Guvern. Agrarienii acuză guvernul Teleky de complicitate cu regele Carol, pentrucă au contrasemnat mesagiul adresat de dânsul poporului ungar. Ministrul agriculturi care-i agrarian, solidarizându-se cu partidul său a demisionat.

Contele Teleky a declarat că unitatea guvernului fiind compromisă, acesta va trebui să demisioneze.

Numai regentul Horthy va decide de oportunitatea schimbărei guvernului.

Se crede că noul guvern va fi prezidat de contele Bethlen.

Comunicatele greceşti şi turceşti relatând mersul operaţiunilor din Asia-Mică se contrazic. Cele greceşti anunţă succese continue. Cele turceşti de asemenea cu toate că guvernul Kemalist şi-a mutat reşedinţa de la Angora la Sivas. D n toate contrazicerile rezultă însă că grecii întâmpină rezistenţă serioasă din partea Kemaliştilor.

Exportul sărei din Ardeal

Insemnătatea acestui export. — Unde s'ar face mai cu folos. — La ce ne ar expune nepăsarea capitalului românesc. — Avantajele ce le oferă statul exportatorilor. —

Zilele acestea cu ocazia publicaţiei făcute prin ziare a licitaţiei de 4000 vagoane de sare pentru export d-l Lucaci, directorul regional al R. M. Statului imi spunea între altele următoarele :

Exportul de sare pe care voim să-l intensificăm acum, pe lângă că scoate în evidenţă bogăţia subsolului ţărei noastre, dar valorificând produsele noastre poate aduce o simţitoare îmbunătăţire a valutei. De aceia credem că exportului sărei trebue să-i dăm o deosebită atenţie, sarea fiind un aliment foarte căutat în ţările mărginaşe nouă.

Intrebarea este unde s'ar face export mai cu folos. Deşi Ungariei îi lipseşte sarea totuşi Ungaria nu are deocamdată nevoe deoarece are un contract cu Germania ca să-i se furnizeze cantitatea de care are nevoe anul acesta până la 1 August.

Pieţele cele mai bune sunt Ceho-Slovacia şi Jugoslavia. Işi aduce aminte ori-cine preţurile fabuloase pe care le dădeau locuitorii Jugoslaviei pentru acest aliment.

■

Nepăsarea capitalului românesc faţă de exportul de sare ne-ar sili să micşorăm producţia întrucât nu avem debuşeuri de desfacere.

Să dăm prin urmare cât mai multe avantagii exportatorilor. In primul rând se pot face oferte dela 10 vagoane înainte Regia se obligă să dea la timp cantitatea prevăzută. Exportatorul are dreptul să-şi aleagă salina care-i convine. R. M. S. se obligă să plătească taxele de transport pe C. F. R. până la staţiunea de frontieră ce-o voeşte exportatorul precum şi taxa cerută pentru export.

Costul sărei se va achita cu anticipaţie pentru 5 vagoane.

Wyc.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 8 Aprilie

Şedinţa este prezidată de D-l Zamfirescu. Pe banca ministerială D-nul Serghie Niţă.

Preşedintele anunţă că în urma adresei D-lui Iorga care a ridicat delegaţia D-lui Kogălniceanu de a reprezenta în comisia agrară partidul naţionalist, D-l Grigorescu din majoritate a demisionat fiind înlocuit prin D-l Kogălniceanu. Urmează diferite comunicări.

D-l VLADESCU întreabă decă s'a încheiat un tratat cu Polonia şi în ce condiţiuni.

D-l MIHALACHE cere conexarea proiectului său cu acel al guvernului, în comisia agrară.

D-l HANES cere ca învăţătorii din Basarabia să nu fie retrimeşi la locurile lor din Regat, fiind mai necesari acolo.

D-l Lupu arată că comisia de demilitare din maramureş n'a început încă lucrările fiind în contradicţie astfel cu tratatul dela Trianon. D-l Dobrescu semnalează agitaţia funcţionarilor din Ardeal din Cauza reducerei lefurilor.

Şedinţa se ridică iar deputaţii trec în secţiuni.

TELEGRAME

Conferinţa statelor succesoare.

Lafayette, 8 Aprilie.

La Roma s'a inaugurat conferinţa statelor succesoare printr'un discurs al lui Sforza. Ministrul României, Lahováry a propus ca preşedinte al conferinţei pe marchizul Sforza. S'a decis împărţirea Conferinţei într'o misiune judiciară, administrativă şi economică financiară.

Elveţia admite întoarcerea ex-regelui Carol

San Paolo, 8 Aprilie.

Consiliul fed ral din Berna a încuviinţat întoarcerea ex-regelui Carol în Elveţia.

Ex-regele Carol iarăşi în Elveţia

Ex-regele Carol a sosit la Lucerna.

Discursul lui Briand

Lyon, 8 Aprilie

Briand a vorbit din nou Mercuri în faţa Senatului. A atins indeosebi chestiunea Palestinei, soarta Sileziei superioare şi politicei franceze în Siria. A spus că Generalul Gourand a fost primit la 5 Aprilie la Beirut cu entuziasm din partea populaţiei şi a 30 delegaţiuni siriene.

Luptele greco-turce.

Grecii sunt învinşi.

Berlin, 8 Aprilie.

Grecii au început să evacueze Brusa. Ofiţerii greci concediaţi în străinătate au fost rechemaţi. Din Paris se anunţă că Venizelos a plecat subit în Grecia prin Italia. Pare că şansele lui Venizelos se îmbunătăţesc, datorită înfrângerei greceşti în Asia.

Grecii sunt victorioşi.

San Paolo, 8 Aprilie,

Un comunicat, oficial din sursă greacă desminte informaţiunea turcă, după care Grecii ar fi fost învinşi. —1 Corespondenţii militari semnalează înaintarea Grecilor în direcţiunea Conival. — Trupele chemaliste din Demikli sunt cu totul izolate.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

In urma tratativelor dintre extremiştii majorităţilor şi d-l Averescu a survenit o înţelegere. In urma acestor tratative interne conduse de d-l Argetoianu, într'o consfătuire la care a asistat şi d-l Averescu s'a hotărît exproprierea pe proprietate, iar preţul a fost fixat la de 30 de ori preţul regional. Moşiile vor fi arendate pe 10 ani consecutivi şi vor fi expropiate până la 100 de hectare. La munte populaţia fiind deasă, exproprierea se va face tot până la 100 de hectare.

■

Camera italiană a fost disolvată iar corpul electoral a fost convocat pentru 15 Mai.

■

Senatul a lucrat în secţiuni discutând proectele de legi referitoare la asociaţiunile profesionale şi înfrânarea cerşetoriei. D-l Trancu a asistat la discuţiuni. Proectele au trecut prin secţiuni.

■

S'a instituit o comisiune parlamentară compusă din senatori majoritari cu însărcinarea de a întocmi un proect de lege pentru regularea conflictelor dintre chiriaşi şi proprietari. Proectul va lua fiinţă aplicându-se dela April 1922.

■

Mâine Sinodul va avea o şedinţă la ministerul cultelor unde se va ceti decretul de convocare a sesiunei extraordinare.

Greva advocaţilor continuă până azi la 12.

■

Sesiunea extra-ordinară a Sfântului Sinod s'a deschis. A avut loc un serviciu divin la biserica. Antim: S'a trecut apoi în şedinţă, care nefiind în număr s'a suspendat.

■

P. S. S. Mitropolitul Primat a lucrat azi în comisio pentru încoronarea M. S. Regelui la Alba-Iulia.

■

Ştirile sosite anunţă că Grecii evacuează Brusa.

■

După cum anunţă telegramele din Paris, Venizelos se va întoarce în Grecia.

■

Se vorbeşte de un guvern de concentrare sau cel puţin de remaniere. D-l Averescu voeşte să debarce pe d-nii Valeanu, M. Antonescu şi Goga.

■

Intre 1 Mai şi 1 Iulie se va face recensământul pentru impunerile fiscale.

■

Azi va începe în Cameră discuţia asupra raportului comisiei de anchetă din Basarabia.

■

Carol de Habsburg a sosit la Lucerna (Elveţia).

■

La Arsenalul din Bucureşti s'a declarat un incendiu. O parte din atelierul de reparaţie a instrumentelor muzicale a fost distrus.

A sosit o mare cantitate de

CANDELABRE ELECTRICE

frumoase maşini de călcat şi de fiert calitate bună garantată şi becuri electrice în cantităţi mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acţii.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Radio 807

ŞINE Tip. 9.10 sau 12 **se caută** pentru linie ingustă 10 km. lungime.
573 Anunt. la „Radio" Cluj, Strada Regina Maria 34.

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Radio 758 **JOAN COSMA**

frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branşă, precum şi frânghii pentru maşini cingătoare şi totfelul de frânghii pentru agricultură cu preţurile cele mai reduse.
548

Mare ocasiune

Cu începere de Luni

11 Aprilie

Oara 8 dimineaţă se vând următoarele articole

	Mtr.	Lei
Creton albastru ce se poate spăla		11
Pânză pentru cearsefuri	„	„
Sefiruri pentru cămeşi	„	„
Delin	„	„
Ciorapi brodate pentru dame . .	per.	„
Ciorapi brodate pentru domni . .	„	„

La firma

JACOB DICK şi FIUL

Cluj, Strada Regina Maria No. 5.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Luni, Marţi, Miercuri:
„FATALITATEA"
Dramă detectivă.
Joi, Vineri:
ADIO IUBIRE.
Sâmbătă, Duminecă:
INIMI CARE LUPTĂ.
Dramă sentimentală.

CINEMA URANIA:

Luni, Marţi, Miercuri:
„JUDEX" Partea III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea IV.
Duminecă:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.

CINEMA UNIVERSITĂŢII:

Luni, Marţi:
„FEDORA" Dramă de Sardou cu Francisca Bertini.
Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă,
Duminecă:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea I.
Roman a lui Jókai în Film.

„România"
Ministerul Agr. şi Domeniilor
Direcţiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunţ

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ţinea licitaţie publică la Direcţiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informaţiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcţiunea Domeniilor. 572

Viața Sportivă

Organizarea educației fizice

Mult dorita primăvară, care aduce cu ea reînvierea întregei vieți sportive, a adus pentru sportiștii români și pentru cei ce se interesează de educația fizică, vestea organizării acestei ramuri de activitate.

De fapt, până acum, la noi n'a fost nici o organizare a acestei importante chestiuni, care de câteva vremea e în continuu la ordinea zilei. In școalele secundare o oră de gimnastică, pe săptămână, a crezut legiuitorul că e suficient pentru educația fizică a odraslelor neamului. In Universitate nici n'a fost vorba până acum de educația fizică, iar cea dintâi Universitate care are mândrie de a fi rezolvat această importantă chestiune, este cea din Cluj, care a și introdus în programul ei educația fizică. In armată, dacă s'a făcut ceva până acum s'a făcut numai grație inițiativei Comandanților diferitelor unități, căci ceva organizat, în acest sens, nici în armată nu este.

Și cam la atât se reduce toată organizația educației fizice la noi.

Tot ce s'a făcut până acum, pe acest teren, s'a făcut din inițiativa particulară. Și în fruntea acestei sănătoase mișcări stă Ardealul, care are o mulțime de societăți sportive, cu un frumos trecut, care au muncit și au culeș bune roade de pe urma muncii lor.

Și acum, după cum spuneam, ne vine plăcuta veste că și această chestiune a trecut în domeniul preocupărilor conducătorilor treburilor noastre obștești.

Mai zilele trecute. un grup de parlamentari, în frunte cu cei doi reprezentanți în Parlament ai Universităților din București și Iași, d-nii Profesori Vlădescu și Bujor, împreună cu d-l General Herbay, fostul președinte al Asociației societăților sportive din Ardeal, al cărui trecut în domeniul acesta este destul de bine cunoscut, au depus pe biroul Senatului, legea de organizare a educației fizice, după care Statul va lua parte nu numai ca sprijinitor al acestei idei, ci ca organizator.

Chestiunile de amănunt ale acestei legi sunt cunoscute; punctele principale au fost publicate de toate ziarele. E un variat și bogat program de activitate. Statul își ia însărcinarea unei organizații intinse a educației fizice, în toate stratuile societăți noastre. Momentul este oportun, deși sunt și din cei ce susțin contrariul. Ingrijirea organismelor șubrede pe care le vedem atât de răspândite, mai ales după războiul cel mare și greu, pe care abia l'am sfârșit, trebuia să fie a Statului. Bineînțeles că dacă inițiativa particulară ar fi făcut ceace intenționează să facă Statul, ar fi fost o ușurare mare pentru Stat, dar cum la noi în chestia educației fizice inițiativa particulară se ține foarte rezervată, și de sigur că aceasta stare va dăinui încă multă vreme, Statul trebuia să intervină.

Fie chiar sub forma de imitare a ceeace se face azi în tot Apusul Europei și în America, pe o scară atât de întinsă, educația fizică trebuie să ia și la noi desvoltarea pe care o are în alte părți. Această prea mică acuzație e încă pe buzele unora, dar mai bine e să ne acuze câțiva că am făcut acest lucru, de cât să ne blesteme mulțimea de slăbănogi de organisme gata ori când să cadă pradă celei mai ușoare adieri a unui vânt tomnatec, sau a celei mai mici oboseli.

Lucrurile bune se imită și repetăm: bine ar fi de s'ar introduce și la noi acea frumoasă organizație sportivă din Franța, Anglia, Suedia, America, fie chiar prin acest obiceiu moștenit de noi, de a imita ceeace e bun în Apus.

La această grea organizație Statul va fi ajutat în parte de Societățile sportive existente, care-i vor pune la îndemână ori când un număr bunișor de oameni pricepuți într'ale educației fizice. Prin urmare și această greutate va fi trecută și în câțiva ani de sigur că nu va mai constitui o piedecă pentru organizare de societați sportive și în cele mai îndepărtate sate.

Societățile sportive existente trebue să se mențină sub forma de azi. Acelea care se va dovedi că-și implinesc misiunea și că în adevăr sunt preocupate de această chestiune, vor trebui ajutate, de stat, dacă au nevoe de ajutor ca să-și ducă mai departe opera întreprinsă; iar acelea care se vor dovedi că au la bază nu o dorință de a-și educa fizicul, ci acesta, fiind numai un pretext, sunt preocupate de idei streine de sport, acelea vor trebui să fie îndrumate pe calea binelui.

Și în privința aceasta credem că Comitetele regionale sportive așa cum sunt organizate azi, vor putea da un prețios sprigin desvoltării educației fizice, cunoscând bine Societățile ce intră în domeniul lor de conducere. Investite cu autoritatea necesară, de către Stat, ele nu vor mai fi neglijate, cum din nenorocire se întâmplă uneori azi, de anumite Societăți. Cuvântul acestor bune organizații va trebui să fie „cuvânt".

Inceputul e făcut. Credem că desfășurarea acestei frumoase inițiative va continua tot cu atâta entuziasm, și că într'un viitor nu prea depărtat îi vom culege roadele.

I. Glavan.

■

Numele Clubul	Haggibor	Victoria	Universitatea	KAC	CFR	KKASE	KMTE	Puncte	Goaluri date	Goaluri căpătate
Haggibor					1:0 (0:0)	2:1 (1:0)	8:0 (5:0)	6	11	1
Victoria			0:3 (0:0)	6:2 (5:1)	2:2 (0:1)	5:0 (5:0)		5	13	7
Universitatea		0:3 (0:0)		0:3 (0:0)	1:1 (1:1)		2:1 (1:0)	5	6	5
KAC		2:6 (1:5)	3;0 (0:0)				10:0 (5:0)	4	15	6
CFR	0:1 (0:0)	2:2 (1:0)	1:1 (1:1)			1:0 (1:0)		4	4	4
KKASE	1:2 (0:1)	0:5 (0:5)			0:1 (0;1)		5:1 (3:1)	2	6	9
KMTE	0:8 (0.5)		1:2 (0:1)	0:10 (0:5)		1:5 (1:3)			2	25

Jocurile de Duminecă 10 Aprilie

La ora 9 a. m. vor juca echipele U II—KAC II, iar la ora 10 va avea loc examenul practic al candidaților de arbitrii, care se va face pe lângă jocul echipelor KKASE II—KMTE.

După masă vor avea loc jocuriie echipelor următoare:

La ora 1½: CFR II—Haggibor II.
La ora 3: Victoria—KMTE.
La ora 5: Haggibor—KAC.

Comunicatele oficiale a Comitetului Regional FSSR

Adunarea generală a lui FSSR

La 15 Aprilie va avea loc adunarea generală pe anul 1921 a Federațiunei Societăților de Sport din România. Va fi prima adunare cu participarea reprezentanților cluburilor sportive ardelene și bucovinene. Din partea comitetului regional Cluj pleacă d-nii: președintele prof. dr. Silmi Dragomir, vicepreședinții Ing. Salvan și dr. C. Sătaru, Secretar general Valeriu Tempea; din partea cluburilor a fost delegați ca reprezentanții: d-nii Ing. Suciu și dr. Nemeș (Victoria), d-l I. Popescu (Universitatea). d-l Székely (Haggibor și KKASE), domnul Ludovic Nagy (KMTE), d-l dr. Salamon (KAC).

Formarea Consiliului de apel al Comitetului regional.

Pentru chestiunile de disciplină ale jucătorilor atletici și ale cluburilor sportive s'a format în ședința ținută la 5 Aprilie a Comitetului Regional un Consiliu de Apel compus din d-nii.

prof. univ. Silviu Dragomir, dr. C. Tataru, dr. Liviu Pop, dr. Borșan și d-l Crișan,

Consiliul de Apel dă loc recursurilor făcute contra sentințelor aduse de comisiunea pentru disciplinarea jocului, care funcționează în sânul secției de football a Comitetulu Regional.i

Primul congres al Uniunii Cluburilor de Football-Associație

Inaintea adunării generale a F. S. S. R. se va ține primul congres H. C. F. A. la 12 și 13 Aprilie. Din partea comitetului Regional din Cluj se va depune un nou proect de regulament pentru F—A.

Cluburile din Cluj, vor fi reprezentate prin d-nii cari sunt delegați pentru adunarea generală F. S. S. R.

Rezultatul jocurilor de football dela 6 Aprilie

Haggibor — K. M. T. E. (5:0, 8:0). Jocul începe la ora 6 fără un sfert. K. M. T. E. joacă cu șase rezerve. Superioritatea echipei H. este evidentă; K. M. T. E. joacă fără viață. Intreg jocul n'a avut nici un farmec ba a fost chiar plict sitor. Public puțin.

Informațiuni

Mâine, Duminecă la 10 Aprilie va avea loc întrecerea de „Cross-country" la Arad pentru șampionatul României pe anul 1921. Fuga va fi de 12 km. și fiecare club poate participa cu 5 membrii. Intrecerea e aranjată de A. T. E. sub auspiciile F. S. S. R. Invingătorul va primi pantlica de șampion, medalia de aur și titlul de „șampionul individual de „Cross-country" al României pe anul 1921".

■

In curând se va deschide în Cluj un nou curs de arbitrii. Termenul inscrierilor se va publica ta timp.

Cu prețuri reduse!

Curăță vopsește și spală

„KRISTÁLY"

Spălătoria chimică cu aburi, Cluj.

Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.

Primește și face expediții cu poșta.

Case de vânzare în BUCUREȘTI

Un apartament compus din cinci camere, două antreturi, bucătărie magazii, curte pavată, cu instalațiuni apă, tot la canal și gaz aerian, **situat în Bucureșt**, Str. Țepeș-Vodă No, 22. vinde cu prețul de 180.000. (Una suta opt zeci mii lei.)

Loc mare, 1200 m. p. cu mai multe case vechi în bună stare, cu prăvălii ce se pot renova, producând chirii normale nesporite, 7000 lei, situat în Str. Țepeș-Vodă No. 14, București, se vinde cu suma de 400.000 lei.

Doritorii se vor adresa proprietarului MAIOR V. CHIRU, domiciliat în CLUJ, Str. Dorobanți Nr. 11. — Intermediarii se exclud.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37. $ $ $
48

Cei mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la
Gaspar Friedman
Str, Reg. Ferdinand No. 35.
444 Palatul Urania.

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mierul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:
149

Citiți ziarul „Infrățirea".

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eltin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

MAȘINĂ de făcut înghețată cu un aparat mare și cu mai multe accesorii, de vânzare. Strada Pellegrări No. 88. 860

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bârudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei famili române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

Reclama 304

COMPANION specialist se caută pentru laborator chimic. Adresa la „Reclama" Piața Unirei 4.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Dumineca prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 431

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Ministerul Comunicațiilor C. F. R.

Ad. No. 14950/3947 C. 1921.

Publicatiune.

Pentru concesionarea *serviciului de camionaj* în orașele arătate mai jos se va ține licitație prin oferte închise, depuse sau trimese prin scrisore recomandată la Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8. București. Termenul este până la 25 Aprilie 1921 după care dată nu se mai primeste nici o ofertă.

Ca bază pentru licitație se ia contractul tip despre care doritori pot lua cunostință după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraș:

No. crt.	Oraș	Unde se pote lua cunoștință de contractul tip și de condițile licitației
1	Arad	La Direcțiunea Regională C. F. R. Arad.
2	Braila	La șeful stației Braila.
3	Brașov	La Direcțiunea Regională Brașov.
4	București	La Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R. strada General Berthelot No. 8.
5	Cernauți	La Direcțiunea Regională C. F. R. Cernauți.
6	Chisinau	„ „ „ „ „ „ Chisinau.
7	Cluj	„ „ „ „ „ „ Cluj.
8	Constanța	La șeful stației Constanța.
9	Craiova	La Direcțiunea Regională C. F. R. Craiova.
10	Galați	La șeful stației Galați.
11	Iași	La Direcțiunea Regională C. F. R. Iași.
12	Oradia-Mare	La șeful stației Oradea-Mare.
13	Ploești	„ „ „ Ploești.
14	Sibiu	„ „ „ Sibiu.
15	Timișora	La Direcțiunea Regională C. F. R. Timișora.

559 DIRECȚIUNEA GENERALE.

Publicatiune.

La Institutul nostru este un post vacant pentru un

CONTABIL

Dela reflectanți se recere să posedă limba română și maghiară în vorbă și scris precum și praxă de contabil în afaceri de bancă. Cercul de activitate;

Liquidatură și corespondență română.

Ofertele de serviciu cu indicarea pretențiunilor, certificatele de practică precum și copiile atestatelor despre studiile făcute, sunt a se adresa subsemnatului Institut. Postul se poate ocupa imediat.

„Casa Noastră"
Societate Anonimă pentru Bancă-Industrie și Industrie
Satu-Mare.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—
La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Renumitul Gognac Medicinal-Marty
de Világos se află iarăș de vânzare ori unde.

Salonul de modă
„VENUS"
și a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17
MARCA „ÉVO"

EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.
Vinde
Automobile
Cauciucuri, Piese de schimb
Benzine și uleiuri
cu prețuri de reclamă
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețâ rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma
Filip Eisenstädter
(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.
Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.
474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.
Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeţi şi fetiţe la Katz şi Mendel Cluj, Piaţa-Unirii Nr. 10

Reclama 283

Spre atenţia fabricilor ferestraielor şi morilor!

Curele de maşini

cu argăsire vegetală sau cu cea de chrom;

curele de cusut şi de legat

argăsite cu alaun sau cu chrom, precum şi piei technice de tot soiul în stare

să concureze cu fabricatele străine

să află la

Fraţii Renner & Co.

Fabrică de piele s. a. Cluj

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

829

Numai lucrul bun se răspândeşte!

Procurarea unui clopot e chestie de încredere, din cauza aceasta singur preţul nou poate fi lucru principal.

CLOPOTE

executate sub conducerea persoanelor cunoscătoare de branşe, cu garaţiile cele mai extinse, numai din material de prima calitate, metal pentru clopote curat şi nou, fără amestecare de materiale ieftine. — Clopotele noastre au prin urmare un ton curat, sonor, care se aude în mare depărtare şi au o durată lungă.

Noi fabricăm numai un singur soiu neîntrecut de clopote

Cu toate că aceste sunt de calitate superioară, preţurile sunt ieftine!

Comenzi se primesc din partea reprezentantului nostru: M. ANGHEL CLUJ, Piaţa Mihaiu Viteazul No. 40.

Termen de livrare scurt

Parochiilor mai mici şi mai sărace le acordăm bucuros înlesniri de plată.

Fabrică de maşini SCHIEB soc. pe acţii

Secţia turnătorie de clopote. Fondată în anul 1831.

505 SIBIU, STRADA SAREI No. 37.

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREŞTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanţa Generală p. Transilvania, Maramureş şi Crişana

Telefon 621.

în CLUJ

str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii.

Societatea face operaţiuni de asigurare: Contra incendiului şi explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă şi uscat, contra accidentelor corporale, contra consecinţelor răspunderii civile şi asigurări asupra vieţei şi rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcţionarii şi agenţii harnici vor fi angajaţi de către Reprezentanţă Generală.

„Banca Română soc. anonimă Satumare"

intemeiată cu scopul de a organiza, incuraja şi de a desvolta comerciul şi industria naţională din judeţul Satumare, efectuiară toate operaţiunile de bancă sub condiţiunile cele mai avantagioase. 570

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 56 PENTRU MICA PUBLICITATE

Atenţiune!

Înainte de aţi procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă preţuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbaţi şi copii şi pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeşi lei 20. 465

Stofe pentru bărbaţi, dame şi băieţi en gros.

Alexandru Hosszu.

KATZ & BERNAT

Îşi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei

445

Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

Societatea Generală Comercială Română

Romolus Ternăveanu & Copenec

Cluj, Strada Iuliu Maniu 4. Adresa telegrafică: INEX.

Export—Import, Agentur—Comision, Cumpărări—Vânzări en gros.

488 Transporturi internaţionale. Primeşte însărcinări p. ţară şi străinătate.

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, joiji, arnici (filtău) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocăneasca albită şi nealbită, pânză tela, 14 narsuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, meto.

Zilnic sosesc transporturi noi. Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ARHIVA” CLUJ

Anul I. No. 196 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Joi 14 Aprilie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea” Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Goana după putere

Acţiunea extraparlamentară a oposanţilor grevişti a fost însoţită şi de o sumă de mărturisiri din care opinia publică a putut să vadă odată mai mult la ce se reduce într'adevăr, ca idealism şi energie democratică, organisaţia politică a Federaţiei.

Vă închipuiţi oare că e vorba de o luptă a „democraţiei“ împotriva „oligarhiei“? Că spiritul de înnoire creiat de războiu s'a refugiat în întregime la oamenii şi partidele din Federaţie, pentru ca de acolo, înfruntând tote resistenţele şi primind tote sacrificiile, să lupte revoluţionar pentru a concentra într'un singur şi mare front toate energiile unei democraţii oprimate din a căror largă desfăşurare ar urma să rezulte o nouă virtute, un nou idealism şi deci o nouă îndrumare a vieţii noastre politice? Căci aceasta s'ar fi putut crede un moment despre oamenii cari îşi zic „noui“ şi despre partidele care se cheamă „înaintate“ Deşi cunoscută, incapacitatea lor de-a guverna, oricine ar fi putut totuşi să spună: Nu au experienţă şi pricepere pentru guvern, dar în aceşti oameni şi în aceste partide se frământă astăzi forţele idealiste din care va răsări mâine sufletul cel nou al vieţii noastre politice, — şi atâta ar fi fost de ajuns pentru a ierta o agitaţie în care se amestecă atâtea greşeli, atâtea rătăciri si, de sigur, şi atâtea primejdii pentru viitorul acestei ţări.

Iată însă că, fugind o clipă din Parlament pentru a ne convinge şi mai bine de realitatea şi puterea revoluţionară a sentimentelor lor democratice, reprezentanţii Federaţiei au făcut, atât în întrunirile cât şi în ziarele lor, mărturisiri şi declaraţii destul de răspicate din care resultă că ocoarea de „oligarhie“ este numai o atitudine de opoziţie şi că partidele „noui“ ar fi foarte fericite dacă, mergând la braţ chiar cu cei mai representativi oameni ai politicianismului român, ar putea să pue mâna pe putere cât mai curând şi cât mai uşor.

Articolele d-lui Iorga din „Neamul Românesc“ prin care ni se vorbia despre „primejdia din afară“ pentru a condamna „ura şi dezbinarea din lăuntrŭ“, articolele din „Patria“ inspirate de d. Iuliu Maniu prin care partidele vechi erau invitate la un guvern de concentrare, cuvântarea de la „Reduta“ a d-lui Bogdan-Duică prin care d. Marghiloman era presentat cetăţenilor ca un foarte sincer democrat, iar d. Tache Ionescu ca un admirabil apărător al intereselor noastre naţionale, — toate acestea sânt manifestări care, puse una lângă alta, dovedesc acum cât de puţin sincere sânt atitudinile revoluţionare ale oamenilor şi partidelor din Federaţie.

Căci ceia ce urmăresc într'adevăr partidele „noui“ nu e de cât venirea lor la putere, — şi pentru aceasta sânt gata să tolereze şi reacţionarismul d-lui Marghiloman şi politicianismul d-lui Tache Ionescu. S'au prefăcut adecă un an de zile că vor să desfiinţeze tot ce aparţine trecutului ca spirit, ca concepţie şi ca metodă, pentruca astăzi, setoase de putere, să cerşească la uşile oligarhiei pomana politică a unui „guvern de concentrare“.

Şi, *concentrare*, cu cine? Cu cine dintre oamenii trecutului sânt dispuşi să stea alături idealiştii şi revoluţionarii din Federaţie? Cetiţi „Adevărul“ tachist şi cetiţi „Steagul“ conservator, şi veţi înţelege că „guvernul de concentrare“, guvernul „uniunei sacre“, guvernul „naţional e menit să cuprindă în el toate sfărmăturile unui trecut de imoralitate şi reacţionarism, după ce din present va fi adunat pe toţi aventurierii unei politici de demagogie.

Fiindcă sub sgomotul care a vrut să pară revoluţionar, Federaţia ascunde un singur lucru: *goana după putere*, — şi aceasta — i ţine loc şi de suflet, şi de idealism şi de doctrină. Ne-a spus-o ea însăşi prin întrunirile şi ziarele ei, lămurind astfel o situaţie şi explicând o politică: Cei cari au vrut să fie atleţii viitorului nu sânt de cât pigmeii trecutului.

Evenimentele zilei

Conferinţa Dunărei

Conferinţa internaţională a Dunărei s'a întrunit la 8 Aprilie, orele 4 după amiază. Ea s'a ocupat mai întâi cu numirea unui vice-preşedinte în locul d-lui T. Stelian, plenipotenţiar al României, reţinut la Bucureşti. In urma propunerei reprezentantului României, d. Ristici, plenipotenţiarul sârbo-croato-sloven a fost ales în unanimitate vice-preşedinte. Conferinţa a discutat apoi în ce măsură trebuie să se ţie seamă pntru lucrări, de convenţia asupra drumurilor navigabile şi transitului, stabilită la Barcelona de conferinţa comunicaţiilor şi transitului. Viitoarea şedinţă a fost fixată pentru Luni, 11 Aprilie.

Conferinţa statelor succesoare.

Conferinţa Statelor succesoare ale monarchiei austro-ungare s'a întrunit la Roma sub preşidenţia marchizului Imperiali care o invitat de legaţii a alege birourile comisiunei afacerilor juridice şi administrative. Ricci Bussatti italian a fost ales preşedinte: Cialarowski, cehoslovac; Nemeş, ungur; Antonescu, român au fost aleşi ca vice preşedinţi ai comisiunilor.

S'au început lucrările, examinându-se problemele.

In cercurile conferinţei se relevă importanţa alegerii lui **Nemeş, ungur, ca vice preşedinte, întru cât e prima oară când un delegat tinamic a fost ales într'un loc înalt în conferinţa naţiunilor.**

Adeversarii

Telegraful aduce uneori scurte ştiri, de un laconism sec care contribuie să le facă să treacă aproape neobservate. Şi totuşi aceste ştiri nu sunt deloc banale; adeseori, în cele zece cuvinte ale lor, e toată elocvenţa unor schimbări ce se pregătesc în lume, asupra cărora cititorul grăbit nu se opreşte.

Printre acest fel de ştiri, cele privitoare la unele nemulţumiri americane faţă de Japonezi şi la o evidentă ostilitate japoneză faţă de Americani, manifestate cu prilejul unor chestiuni de mică importanţă teritorială, merită negreşit să atragă atenţiunea celor cari cred în siguranţa păcei.

Ostilitatea americano-japoneză, la care cedarea insulelor Iap nu aduce azi o prea mare contribuţie, e sprijinită înainte de toate pe motive de antipatie de ordin sentimental. Ele sunt cele cari au răcit, opoi încordat legăturile între cele două popoare, făcând frecările şi disensiunile posibile, conflictele diplomatice probabile şi conflictele militare aproape inevitabile. Cu toată buna vecinătate a reprezentanţilor lor la Conferinţa Păcii, atât preşedintele Statelor-Unite cât şi Mikado-ul ştiu că un războiu japono-american e o necesitate a viitorului. Japonia pândeşte America, America pândeşte Japonia, în aşteptarea orei hotărâtoare.

Ostilitatea japono-americană e deja veche de cincisprezece ani. din vremea succeselor japoneze contra Ruşilor, care ameninţau realizarea speranţei îndelung legănate de a face din Oceanul Pacific un lac american. După războiul din Manciuria, Chinezii boicotară mărfurile americane, în folosul comerţului japonez. Americanii răspunseră boicotând la rândul lor pe lucrătorii şi negustorii japonezi din California. Şi fiindcă o puternică şi statornică imigrare japoneză în America devenea o primejdie, măsuri restrictive au fost luate de guvernul St.-Unite împotriva „pătrunderii galbene“.

Dacă Japonezii au acceptat atunci situaţia este că nu se simţeau destul de puternici. Azi, după formidabilul „steeple-chasse“ al unor înarmări pe cari nu le împiedecă hotărârile Conferinţelor, când Japonia şi St.-Unite tind să devină uriaşe forţe navale, când principiul lui Washinton („Războiul trebue să devină ofensive şi în plină mare, acolo unde vasele mari sunt totul“) e urmat deopotrivă de cele două puteri prin activitatea şantierelor şi arsenalelor lor, vestea celui mai mic conflict japono-american e plină de consecinţe.

Când ora va fi sosit, când toate măsurile vor fi luate, ciocnirea va fi inevitabilă. Şi se înţeleg ce va însemna ea, atunci când obiectul luptei nu va mai fi câmpia înghеţată a Manciurei, ci Filipinele, leagăn al rasei japoneze, scop al aspiraţiilor ei imperialiste, a căror posedare ar face din Japonia stăpâna de temut a Pacificului.

Dr.

O înjosire a „bunei tradiţii“ ardelene

Vinerea trecută, d-l profesor I. Paul şi-a desvoltat, la Universitate, conferinţa asupra „spiritului critic“ dela noi.

In faţa unei săli arhipline, d-l I. Paul a expus, în aprobarea zgomotoasă a auditorului său, exagerarea bolnăvicioasă a *criticei* manifestate în viaţa noastră publică, dar mai cu seamă în cele două „forţe“ ale ei: politica şi presa.

Cu un adânc spirit de observaţie, cu un talent care rareori se află la îndămâna unui vorbitor, conferenţiarul a făcut procesul sever al *politicii de căpătuială*, al *incapacităţii* cocoţate sus, îndrăzneţ, al *inculturii grosolane refugiate într'o anume presă*, de unde câte un biet agramat împroaşcă lumea cu injurii, dela înălţimea amăgitoare a multiplelor sale căderi la examenele de gimnasiu.

Generalizarea uşuratică a Ardealului, care în vechiul Regat nu vede alta decât „politicianismul“, descălcat cu succes pe pământul virgin al ţinutului desrobit, decât risipa şi luxul unui putregaiu social ce s'ar fi monopolisat între hotarele României de eri; judecata pripită a cetăţeanului flecar de dincolo, care află aici doar numai nepriceperea cocoţată prin îndrăzneală şi ignoranţa iresponsabilă a junelui neisprăvit dela ziarul „vechii tradiţii“ bune a Ardealului, — amândouă aceste exagerări vinovate au fost de o potrivă biciuite, în cuvântul răspicat al omului care nu poate ascunde adevărul.

Ţinându-se în sfera senină a obiectivităţii, d-l Paul a atins, în linii generale, slăbiciuni atât de evidente ale vieţii noastre de azi. Domnia sa n'a vroit să schiţeze un portret, n'a căutat aluzii transparente şi n'a produs nici un document. Numai aşa, prin muşcătoarea sa critică impersonală, se explică furtuna de aplause cu care sala, înţesată de lume, a salutat observaţiile sale juste, a primit concluziile sale înţelepte.

Dar iată că, mai curând decât ne-am fi aşteptat, unul din cei „cu musca pe căciulă“ s'a repezit, indignat. Căci a doua zi, un ziar din localitate, al cărui nume înjoseşte o scumpă noţiune, a ţinut să producă *documentul*. Ni l-a servit într'o coloană de trivialităţi şi injurii, care dau expunerii obiective a conferenţiarului o vădită şi o crudă actualitate.

Sălbătecii ca acestea nu mai impresionează azi; foaia care şi-a făcut dintr' însele o specialitate a pierdut de mult dreptul la respectul public. Am dori totuşi să ştim dacă „Sindicatul Presei“ din Ardeal se crede chemat a patrona reînvierea urâtei speţe desonorante, ieşite cam de multă vreme din publicistica pe care o înjosia.

Şi am întreba dacă publicul nostru onest n'are nimic de spus faţă de această „presă“, care a ajuns o adevărată primejdie morală. In orice societate civilizată, cele câteva sute de auditori, cari au aplaudat furtunos o conferinţă ce răspundea crezului fiecăruia dintr'înşii, ar şti să impue o ţinută pe care n'o pricepe foaia înăcrită a Clujului.

Cât pentru Universitate, la care se apelează inconştient, ea poftеşte pe indignatul apărător al presei la tribuna sa, *ca să-l audă în replică*,

Viitoarea conferinţă aliată

Aliaţii şi-au închipuit fără îndoială că totul se va uşura în ziua când vor fi suprimat rezistenţa germană. S'au înşelat, căci lovitura sancţiunilor a fost dată în gol. Se aştepta un răspuns din partea Germaniei, oricare i-ar fi fost termenii. Răspunsul n'a venit, şi acordul dintre Aliaţi trebuie refăcut.

Oricât ar fi însă de abilă, tactica Berlinului nu-i irezistibilă. Odată prima mişcare de surprindere trecută, Aliaţii îşi vor veni în fire.

Timpul însă lucrează pentru adversari. De la conferinţa păcei aceştia au câştigat două puncte importante: plebiscitul în Silezia superioară şi termenul de la 23 Martie.

Asupra plebiscitului nu s'a spus încă ultimul cuvânt. Se va verifica în amănunţime până la ce punct succesele pangermaniste sunt datorite neînţelegerilor dintre Aliaţi. Cât despre termenul de la 23 Martie, el a trecut de atâta vreme şi germanii nu dau semne că ar avea intenţia să plătească rata. Prin urmare germanii au violat tratatul din Versailles. Comisiunea reparaţiunilor a luat act în mod solemn de aceasta. De această nefericire au fost înştiinţate Bolivia, Cuba, Liberia, Peru, Haiti şi Siamul Dacă Aliaţii nu pot sili pe germani la plata despăgubirilor, în schimb, şi-au clamat neputinţa în lume.

Precedeul acesta numai e potrivit cu împrejurările. S'au trimes până acum destule note, destule protestări, şi s'au făcut destule invocaţiuni divinităţilor wilsoniene.

Sancţiunile de la Londra nu sunt încă aplicate. Din Anglia vin obiecţiuni de detalii asupra stabilirei barierei vamale în Renania.

Evident că o nouă conferinţă a primilor miniştri aliaţi este indispensabilă, Lloyd George şi Briand sunt oameni de înţelegere şi le vor fi de ajuns două ore petrecute împreună că să redacteze termenii răspunsului către Germania, pe care toată lumea îi aşteaptă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Dela Academia Română

D-l N. Iorga vorbește despre „Relațiile româno-polone.

D-l N. Iorga a continuat în ziua de 8 Aprilie, la Academia Română, seria comunicărilor sale asupra legăturilor dintre Moldoveni și Poloni.

D-sa a arătat că în decursul epocei cuprinse între domnia lui Alex. cel Bun și încheierea transacțiunei (anul 1699) prin care se ceda regatului polon o mică parte din nordul voevodatului moldovenesc, legăturile contractate se înfățișează sub trei aspecte deosebite:

Primul e cel comercial și, propriu zis, continuarea vechilor încheeri în sensul economic — mai accentuat sub domnia marinimosului Alexandru, când s'a și sancționat în scris convențiunea (1408).

Al doilea aspect este reprezentat prin legăturile intervenite în chip personal — legături aristocratice (boerim a moldovenească și nobilimea polonă).

Al treilea, religios, când s'a format partidul creștinesc, al cărui scop era, de fapt, înlăturarea amestecului hotărîtor al Turciei care dicta ambelor state.

Perioade acestor trei aspecte este însă caracteristică prin propaganda desfășurată timp de 10 ani pentru catolizarea Moldovei. In deosebi, Gh. Movilă, se prezintase însuși ponteficiului papal, făgăduindu-i — în numele Moldovei (care totuși era străină de aceasta) supunenia.

Nu mai puțin caracteristică este pentru relațiunile moldovene-polone politica urmărită de hatmanii statului vecin de a mări teritoriul țării lor până la Dunăre — și astfel bine înțeles, egemonia polonă să fie înlocuită prin amestecul hotărîtor ce-l avea Turcia în existența voevodatului moldovenesc. Hatmanii aveau, pe timpul acela, un ascendent mai puternic ca însuși monarhul — ascendent ce poate fi asemănat viziratului turcesc.

Probleme sociale

A șaptea conferință de „Dinamică socială" a prof. dr. Dan Rădulescu. — Capitalismul. —

D-l prof. dr. Dan Rădulescu a ținut Sâmbătă a șaptea conferință din ciclul de prelegeri despre „Dinamica socială.

După ce conferențiarul arată că în organizația actuală a societății, un capital activ poate crește automatic, în progresie geometrică, chiar dacă posesorul este complect inactiv, accentuează în special asupra faptului că această creștere a capitalului este în acest caz datorită exclusiv muncii altora. Atât capitalul acumulat, cât și renta sa, pot fi cheltuite de posesorul lor cu o absolută libertate pentru plăcerile sale individuale.

Cu renta capitalului, care reprezintă munca altora, capitalistul cumpără, irosind-o pentru sine, energia unui mare număr din semenii săi. Aceasta este situația de fapt și de drept.

Mai departe, Conferențiarul definește ce este capitalul, arătând că trebue să deosebim pe de-o parte *capitalul real* — orice producție care e sursă de energie, și orice unealtă ce e mijloc de producție — și pe altă parte *capitalul fictiv* — simbolul evaluent ușor divizibil, comod și strict necesar schimbului și circulației capitalului real.

Evident că existența capitalului real este o necesitate ireductibilă, condiția primordială a existenței societății. Necesitatea existenței capitalului fictiv e tot atât de mare ca necesitatea circulației bunurilor, și nu e decât rezultatul necesar al acestei circulații. A arunca peste bord capitalul fictiv, este a împiedeca circulația bunurilor și schimbul lor.

Capitalul mondial și național fiind suma condițiilor de viață, cu cât el va fi mai mare, cu atât viața mai bună va fi. Dar oare renta nu e nenaturală, și nu e o nedreptate, o imoralitate?

Conferențiarul arată că ori ce capital real poate produce o rentă reală celui ce-l utilizează normal. Acesta e rezultatul natural al unui proces energetic natural. Intr'un mediu bogat în energie, cu o cheltuială de energie limitată, se poate aduna din afară o nouă cantitate de energie, superioară celei pe care am cheltuit-o. Exemplificând fenomenul, spune că pe aceasta se întemeiază de altminteri legea creșterii organice.

Plusul de energie, alias *„capital real,"* este *renta* capitalului întrebuințat. Ea poate fi, procentual, ori cât de mare voim. Și este cu atât mai mare, cu cât capitalul activ a fost mai mai inteligent utilizat, și mediul mai bogat în energie. Renta e deci produsul natural al capitalului.

A suprima renta *aceasta*, este a cere omenirii să nu mai producă nimic, să nu crească în număr și avere, să se sinucidă. Capitalul poate crește necontenit și automatic în progresie geometrică, și acest lucru e natural, moral și de dorit.

Evident deci, că nici capitalul, nici renta, nici capitalismul, ca mod de producție nu sunt imorale în sensul burghez al cuvântului. Totuși societatea burgheză-capitalistă e *profund imorală.*

Cusururile ei nu sunt datorite, cum cred socialiștii, capitalismului în sine, ci structurei mintale a indivizilor societății, al cărei efect sunt condițiile juridice și sociale moderne; iar socialiștii nu sunt mai puțin membrii reprezentativi ai acestei societăți.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Luni: „AIDA".
Marți: Frumoasa aventură.
Miercuri: „TANNHÄUSER".
Joi: Ce știe satul.
Instinctul.
Vineri: CONCENT.
Sâmbătă: BUJOREȘTII.
Duminecă matineu: *Nepotitul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

Scrisoare din Satu-Mare

O parohie fără paroh. — Desbinarea în sânul intelectualilor români. Viața Culturală.

Duminecă, 3 Aprilie, credincioșii bisericei gr.-cat. române au ținut o adunare în sala de ședințe a primăriei, la care au luat parte și d-l Primar al orașului.

Scopul adunării a fost, ca credincioșii, cari s'au adunat în număr mare, să-și exprime părerea de rău asupra faptului, că Ordinariatul diecezan gr.-cat din Oradea-Mare de un an de zile îi lasă să fie lipsiți, în cel mai înstrăinat oraș, de un părinte sufletesc, care să-i conducă.

D-l Director de liceu dr. Seleș a propus, ca să se ceară telegrafic Ven. Ordinariat din Oradea, ca în cel mai scurt timp să se numească la Satu-mare un paroh care să-și ocupe postul numai decât, deoarece d-l N. Costin, capelanul actual nu poate împlini locul a lor 3 preoți, câți ar fi necesari în Satu-mare, ca conducerea spirituală să nu lase nimic de dorit. Ar fi nevoe și de un cantor, care să înjghebeze un cor bisericesc, deoarece cantorul actual nu dispune de timpul necesar.

Adunarea a luat rezoluțiunea, ca să se intervină telegrafic la forurile competente.

■

Cu durere observăm, desbinarea ce s'a ivit în timpul din urmă între intelectualii români din Satu-mare. Cei din vechiul Regat nu văd chezășia din partea Ardelenilor a unei activități culturale rodnice, iar Ardelenii obiectează faptul, că cei din vechiul Regat, cari s'au stabilit în Ardeal, au puține excepțiuni, nu sunt elemente valoroase, căci se lasă conduși mai mult de interesele personale.

Cei din vechiul Regat se raportează la abuzurile ce s'au comis în administrația Ardealului în ultimii doi ani, abuzuri cari au nedreptățit populația română, deși în fruntea administrației stau numai Români ardeleni.

Fapt incontestabil e, că în multe județe din Ardeal, intelectualii români nu-și înțeleg rostul, lăsându-se conduși de cel mai pronunțat materialism. Un exemplu caracteristic în această privință e județul Bihor, „Biharia, țara lui Papp János", unde s'au comis cele mai multe abuzuri administrative din partea unor funcționari ardeleni, cari și azi se plimbă cu fruntea ridicată pe străzile Orăzii, în vreme ce pungașii sunt arestați pentru înstrăinare de ca tofi etc., deoarece în urma manipulațiunilor comisiei alimentare din Bihor, au dispărut într'o vreme și cartofii de pe piața Orăzii.

■

Atât societatea culturală „Astra" cât și „Cultura Poporului" aranjează adunări poporale, la cari se țin conferințe instructive.

Duminecă 24 Martie „Cultura Poporului" a ținut în sala cinematografului „Urania" a IV-a ședință culturală.

Au luat parte un mare număr de muncitori din oraș precum și intelectuali.

D-l Davidescu a ținut o conferință, tratând despre: „Tudor Vladimirescu ca erou național". A fost viu aplaudat.

Au urmat diferite producțiuni artistice și filmuri cinematografice. *Coresp.*

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:
Luni, Marți, Miercuri:
„FATALITATEA"
Joi, Vineri:
ADIO IUBIRE.
Sâmbătă, Duminecă:
INIMI CARE LUPTĂ.
Dramă sentimentală.
CINEMA URANIA:
Luni, Marți, Miercuri:
„JUDEX" Partea III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea IV.
Duminecă:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.
CINEMA UNIVERSITĂȚII:
Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea I.
Roman a lui Jókai în Film.

☘ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ☘

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Gufart**
dela Universitatea din Lyon.

(Curs ținut la Universitatea din Cluj.)

— Lecția IV. —

II.

O boală tot atât de veche a fost maladia lui Patt; s'au descoperit extrem de numeroase cazuri ale acestei boli și aceasta chiar din timpul primelor dinastii. Mai mult încă, două morminte vecine conțineau nu mai puțin de patru abcese ale coloanei vertebrale, ceiace ne îngăduie să presupunem: sau că este vorba de o infecție într'o familie, său că în vecinătate se afla un sanatoriu de tuberculoși. După cum puteți vedea din fotografia pe care v'o proectez, unele din aceste cazuri erau însoțite de cyphosă cu totul caracteristică: prin urmare în vechiul Egipt existau cocoșați.

Negreșit că și cancerul exista, pentrucă s'a observat un caz de osteosarcom dela cap până la humerus, un altul al osului iliac și o eroziune a osului sacrum care-ți îngăduie să te gândești la un carcinom al rectum ului.

Unele diformări ale scheletului piciorelor și mânilor ne fac să ne gândim la lepră. S'a găsit tophusi gutoși la un bătrân și calculi vesicali asemănători cu cei cari s'au observat astăzi în Egipt, cu un schelet predinastic.

S'au întâlnit osteite variate, abcese ale sinusului maxilar și al mastoidului. In ceiace privește dinții ele erau totdeauna bune în perioadele preistorice, iar Caria nu și-a făcut apariția decât odată cu noul imperiu. Ele erau însoțite de abcese alveolare, ceiace ne arată că, orice s'ar spune, Egipteni nu aveau nici cel mai mic rudiment de artă dentară: de altfel ei nu scoteau niciodată dinții și n'au cunoscut aurificarea, după cum s'a pretins. Se cunoaște în adevăr un caz de dinți artificiali de aur, dar el datează din epoca romană iar dinții au servit pentru paradă și nu pentru a fi folosiți, căci suprafața lor nu era uzată de masticațiune.

In sfârșit, semnalez un schelet datând din timpul ocupațiunii persane (numai cu 500 ani înainte de Christos) care înfățișa o dilatație a capetelor primelor falange, diformare pe care Bonchard o considera ca ceva caracteristic pentru dilatația cronică a stomacului și care astăzi este desemnată în mod curent sub numele de nodozitățile lui Bouchard.

După cum se vede, studiul scheletelor ne furnizează numeroase și importante amănunte, dar nu trebuie să vă mirați dacă în ceiace privește părțile moi ale corpului, examinarea murniilor nu să aproape nici-un rezultat. In adevăr, ele au fost atât de macerate în matron iar țesuturile sunt atât de retractate și demodificate în cât leziunile patologice nu mai pot fi recunoscute. La o femeie tânără, Elliot Smith a găsit astfel de aderențe între apendice și basin încât diagnosticul apendicitei i-a părut probabil; la o altă femeie s'a gândit la tuberculoza pulmonară. In sfârșit într'un alt caz el a găsit vesicula biliară plină cu calculi; litiaza biliară există deci după cum am văzut că exista și litiaza vesicală.

Lui Sir Armand Ruffer îi revine meritul de a fi lansat pe cercetători pe o cale nouă dând, o technică care îngăduie restaurarea țesuturilor mumificate și practicarea de tăieturi. Examenul microscopic i-a permis să facă diagnoze mult mai sigure prin studiul modificărilor celulare și chiar prin observarea paraziților, ouălor sau bacteriilor.

Astfel el a putut arăta că arterioscleroza considerată ca o afecțiune din ce în ce mai recventă în vremile moderne, exista deja într'un mare număr chiar dela dinastia a 21-a, adică cu 1000 de ani înainte de Christos. In adevăr, din 24 de mumii examinate: 6 au fost găsite intacte, 5 nu prezintau decât alterațiuni ușoare, dar 13 prezintau alterațiuni importante consistând mai ales dintr'o calcificare mai mult sau mai puțin difuză a aortei și câteodată dintr'o adevărată ossificare a arterelor. De altfel observând capul mumiilor cari au fost conservate în muzee va fi ușor de observat la unele dintre ele flexuozitatea arterelor temporale, chiar la bărbați relativ tineri.

Atheromul exista deci din cea mai veche antichitate. Ne putem întreba care era cauza. Trebue să eliminăm tutunul, pe care Egiptenii nu-l cunoșteau și sifilisul despre care vom vedea că nu s'au găsit vestigii sigure la această epocă. Nu putem să aruncăm vina pe carnel căci vom vedea că regimul alimentar egiptean era mai ales vegetal. Ar rămâne prin urmare alcolul: se știe în adevăr că Egiptenii beau bere și vin și vom vedea chiar că se îmbătau la banchete. Totuși ei n'au fost niciodată mari băutori.

De altfel, Ruffer remarcă, bazat pe faptul ca a făcut autopsia a peste 800 pelerini cari se întorceau dela Meca, că la acești abstinenți lesiunile arteriale se observă foarte des și tot așa de timpuriu ca și la oamenii cari consumă regulat alcool. Să ne mărturisim ignoranța, constatând că nu cunoaștem origina ateromului cu toate

Ştiri şi fapte politice

Am anunţat la timp că cei mai mulţi dintre partizanii politici a d lui Tache Ionescu au demisionat din partidul conservator-democrat.

Aflăm acum că şi-a înaintat demisiunea din acest partid şi d-l Mihail Cantacuzino.

Oare cine mai poate avea de-acum curajul politic de a rămâne fidel după atâtea defecţiuni hotărâtoare.

■

In legătură cu zvonurile despre un guvern de concentrare, citim în *Viitorul*:

Un membru influent din guvern n'a desmințit categoric că s'ar fi propus de curând d-lui general Averescu să accepte o nouă formaţiune ministerială aşa zisă de concentrare.

Ministrul cu care am stat de vorbă a adăugat: „poate că un astfel de guvern să existe în dorinţa d-lui Tache Ionescu dar d-sa obişnueşte să ia de multe ori dorinţele pe care le are drept realităţi".

Dăm această declaraţie fără nici un comentariu.

■

Vacanţa parlamentară începe la 23 Aprilie exclusiv, adică în preziua Floriilor Sesiunea parlamentară în curs, după cum se ştie, a fost prelungită până la 28 Aprilie st. n. Or, spune „Renaşterea Română", dacă n'ar fi decât reformele financiare şi aceia agrară, încă intervalul de sesiune ar fi insuficient pentru realizarea acestor reforme. In consecinţă — sesiunea actuală va fi prelungită din nou, până la 28 Mai, când, se crede, că principalele reforme vor fi fost realizate.

O scrisoare dela graniţă

Din Maramureş, primim:

Este evident că valuta leului nostru faţă de valoarea coroanei ungare s'a ridicat la ceea ce e astăzi numai prin puterea, averea şi jertfa de sânge a Românilor. Ceea ce face însă şovinismul maghiar prin folosinţa banului nostru, trebue cu atât mai mult să atragă atenţia guvernului.

Nevoind a recunoaşte Statul Român, foarte mulţi dintre Unguri s'au grăbit a'şi vinde cu sute de milioane de lei averile lor: case, fabrici, grădini, păduri, pământ, etc., cumpărate tot dela Români pe preţ de nimic şi vândute azi la Români pe preţ de speculă, pentru scopuri cari nu sunt la noi înţelese îndeajuns.

Trecând în Ungaria, iau cu ei sutele de milioane de lei pe cari îl schimbă în proporţia de 10—12 coroane pentru fiecare leu. O bună parte din acest câştig s'a dovedit că e jertfit pentru fatnice scopuri politice, în sprijinul acţiunei irredentiste, servind la plata nenumăraţilor agenţi şi spioni din lăuntrul şi din afara ţării. Banii noştrii româneşti servesc împotriva noastră.

Având-se în vedere aceasta, ar trebui ca Statul nostru, care sângeră încă de rănile războiului să **înfiinţeze un împozit special pentru acest fel de operaţii.**

Eu însumi am fost martor ocular în oraşele de frontieră, unde comploturile şi contrabandele Ungurilor nu mai au frâu. Case cari au costat în timp de pace 10.000 florini s'au vândut azi cu 250.000 de coroane. Cât priveşte edificiile mai mari s'au vândut cu sume începând dela 2—3 milioane de lei. **Toţi aceşti bani trec frontiera.** E vremea dar ca guvernul să ia măsurile necesare pentru ca leii astfel câştigaţi să nu contribuie la depreciarea valutei noastre.

*

Locuinţele funcţionarilor români de pe linia de graniţă sunt toate mizerabile. Proprietarii unguri de case dispun pentru familia lor de 6—8 camere, neapărat cele mai bune şi mai sănătoase. Pentru funcţionarii români, nu lasă decât magazii şi odăile întunecoase cu câte o fereastră mică spre curte. Dacă se mai adaogă la aceasta şicanele continue la cari sunt supuşi din partea proprietarilor, înţelegeţi în ce stare de spirit pot fi funcţionarii români de pe graniţă.

M. B.

că e tot aşa de vechi ca şi lumea. Totuşi, având în vedere că Ruffer constată că majoritatea mumiilor studiate de dânsul aparţin preoţilor şi preoteselor din templul la Deir-El-Bahari, oameni cari trăiau bine şi se oboşeau puţin, acest ultim fapt păru a fi în favoarea teoriei lui Bonchaut, care explică artero-scleroza ca o boală provenind dintr'o încetinire a nutriţiei la acei cari mănâncă prea bine şi fac puţin exerciţiu. La nivelul plămânului, Ruffer a observat un caz de *antharosă* foarte accentuată, cum se observă în zilele noastre la bucătari sau mineri şi un caz de pneumonie survenit în perioada hepatisaţiei. La o mumie mai recentă, aparţinând perioadei greceşti, a găsit partea inferioară a plămânilor plină de exsudaţii şi această regiune, ca şi vasele sanguine, pline de bacterii ovalare, care l-au făcut să se gândească la un caz de pestă pneumonică. La nivelul rinichiului a observat un abces datorit după cât se pare colibaecilului. In fine pe pielea unei mumii din 20-a dinastie (1300—1400 înaintea de Christos) a avut ocazia să observe o erupţie amintind cu totul pe aceea a variolei.

Jurământul episcopilor maghiari

Episcopul romano-catolic al Oradiei-Mari Nicolae Szécsény şi episcopul reformat al Clujului Carol Nagy s'au dus Sâmbătă al palatul regal din Capitală spre a depune jurământul de credinţă către M. S. Regele Ferdinand.

Episcopii unguri au fost conduşi în sala Tronului, unde a avut loc, la ora 12, solemnitatea jurământului în prezenta M. S. Regele şi a M. S. Reginei.

Au fost faţă la solemnitate d. general Averescu, preşedintele consiliului de ministrii, d. Octavian Goga, ministrul cultelor şi artelor, casa civilă şi militară a M. S. Regelui şi înalţii demnitari ai Statului.

Solemnitatea s'a terminat la ora 12 jum., după care cei doi episcopi s'au reîntors la arhiepiscopia din Capitală.

Congresul internaţional studenţesc

Congresul internaţional studenţesc, care şi-a început lucrările la 30 Martie la Praga, sub preşedenţia delegatului francez, a discutat organizarea internaţională a studenţilor şi *în deosebi întemeierea unei universităţi internaţionale, biblioteci circulâna în toate ţările asociaţiei, schimbul studenţilor*, etc.

Delegaţia studenţilor români din Bucureşti, Cernăuţi, Cluj şi Viena şi-a depus raportul şi a intervenit ca viitorul congres să se ţină la Bucureşti.

Congresul a hotărât ca *România să fie aleasă ca sediul al seziunei consiliului general în 1922* iar Polonia pentru congresul mondial din 1924. Adunarea plenară a adoptat după o desbatere animată o moţiune pentru înfiinţarea la Bruxelles a unui oficiu central însărcinat să adune datele asupra situaţiei studenţilor din diferitele ţări şi să obţină recunoaşterea reciprocă a titlurilor şi diplomelor academice: construirea unui sanatoriu universitar pentru bolile de piept. *Franceza şi engleza au fost declarate limbi oficiale.* S'a procedat la alegerea unui comitet executiv cu durata funcţiunilor pe 3 ani. Preşedinte Gerard (francez), Lear (belgian), Baliuski (polonez). Titz (elveţian), Kopeckv (ceh) ca vice preşepinţi. *Romanescu (român), secretar general*, Vugos Slavligovic (sârb) secretar.

Serbătorirea d-lui Secretar General Tănăsescu

Duminecă seara a avut loc la restaurantul „New-York" un frumos banchet oferit de fruntaşii clujeni, împreună cu şefii autorităţilor locale, d-lui Tănăsescu. Peste cincizeci persoane, care reprezentau diferite ramuri de activitate, au ţinut să răspundă iniţiativei pornită din partea unui grup de cetăţeni.

Intr'o atmosferă cu totul cordială, a fost sărbătorit un funcţionar superior model, care, prin această sărbătorire, a spulberat toate acele nesocotite acuzaţiuni pe care unii le-au adus funcţionarilor care vin aici pentru a contribui la marea operă a unif.

Şi, din acest punct de vedere, s'a putut constata, la această sinceră manifestaţie de simpatie, că acei cari au aruncat această discredit general, nu sunt reprezentanţii adevăraţi ai Ardealului desrobit.

Seria toastelor s'a început cu salutul soc. „Cultura Poporului". — al cărei membru d-l Tănăsescu este — rostit de d l Emil Vasiliu, urmând apoi cu calde urări de bine, d-nii Mircea Pilat, prefectul de poliţie regional, dr. Meteş prefectul judeţului, d-l Panaitescu Dir. Justiţiei, d-l Miclea (consiler la Interne), d-l Jahoda în numele industriei, d-l Carapancea din partea direcţiei poliţiei şi siguranţei generale, d-l Primar Dr. I. Pop, Dr. Iacobovici din partea universităţei care bea în sănătatea d-nei Tănăsescu; Colonel Grigorovics. controlorul contra speculei, Procuror general Cosma; după care răspunde d-l Secretar general Tănăsescu. care, într'o foarte mişcătoare cuvântare, mulţumeşte tuturor şi spune că, în semnele lor de recunoaştere a munci, corectitudine, va găsi pe viitor un imbold mai mult la muncă.

După aceasta d-l Jahoda, în numele comitetului de iniţiativă a sărbătorirei, oferă, într'o distinsă formă, flori d-nei Tănăsescu. La ora 12, într'o mare însufleţire, banchetul a luat sfârşit.

CRONICA BUCUREŞTILOR

În jurul reformei agrare. — Reintoarcerea Federaţiei. — Lupte contra bolşevismului.

Lupta ce se dă în jurul reformei agrare a început să pasioneze opinia publică nu din punctul de vedere al însemnătăţei acestei problemei, care pentru întreaga ţară e o chestiune deja rezolvată în Constituanta dela Iaşi, dar din cauza marilor patimi ale unora din oamenii politici cari, în jurul unor chestiuni de amănunt, se pregătesc să se sfâşie în discuţia ce va veni la Cameră.

Patimile acestor oameni politici au reuşit să fărimiţeze chiar majoritatea guvernului în care d-l Potârcă a făcut o spărtură luând peste 60 de deputaţi în favoarea unui al treilea proect de reformă agrară, ca şi cum cele două ale guvernului şi Federaţiei n'ar fi fost deajuns. Partea curioasă este că Partidul Naţional se găseşte încă alături de agitaţiunile grupărei ţărăniste care „luptă" pentru o radicală împroprietărire, ce-ar fi mai largă decât aceea stabilită de Constituanta dela Iaşi. Ori, ştiut este că atunci când e vorba de reforma agrară din Ardeal fruntaşii Partidului Naţional nu găsesc cuvinte pentru a condamna proectul demagogic al guvernului care „dă ţăranilor mai mult decât cer ei". Această atitudine dubioasă ce urmăreşte o reformă agrară radicală în vechiul Regat şi alta reacţionară în Ardeal pare fără explicaţie pentru acei ce nu cunosc culisele politice ale Federaţiei. In realitate fruntaşii partidului Naţional din Ardeal ştiu că întreaga luptă ţărănistă pentru lărgirea reformei agrare are în realitate scopul de-a întârzia realizarea ei pentru a da astfel prilej de agitaţii la sate, ştiut fiind că gruparea ţărănistă s'a format şi trăieşte numai din aceste agitaţiuni demagogice. Fruntaşii partidului naţional ştiu că proectul Mihalache nu dă în realitate mai mult pământ ţăranilor decât a dat Constituanta din Iaşi după care s'a făcut proectul guvernului şi pentru aceasta nu se tem...

Iată deci secretul unirei reacţionarismului unora din fruntaşii ardeleni, cu „democratismul" d-lui Mihalache.

De altfel opera întăptuită de Partidul Naţional din Ardeal în chestia reformei agrara e prea cunoscută, — pentru a avea nevoie să mai insistăm asupra ei. Ea poate face obiectul de studiu al unei reviste umoristice şi trebue să recunoaştem, că oferă un bogat material comic. Banca Agrară cu afacerile ei ce au lăsat până azi împroprietărirea în prima ei fază, — poate în special primi felicitările şi recunoştinţa pe care în orice moment fruntaşii, Partidului Naţional înţeleg să-i acorde, — cu gândul curat că satira românească va câştiga un bogat material.

■

Reîntoarcerea Federaţiei în Parlament nu e de cât încă o faţă a luptei pentru întârzierea reformei agrare. pe care o parte din grupările ei o duc cu o uimitoare perzistenţă. In adevăr nu se poate susţine în mod serios pretextul dat de d-l Iorga pentru a justifica reîntoarcerea, anume că radicarea excluderei d-lui Mihalache a putut mulţumi ambiţia nemăsurată şi stearpă a celor mai mulţi din fruntaşii „opoziţiei naţionale". Cauza revenirei în Parlament e deci alta înfrângerea avută în faţa opiniei publice care nu s'a mişcat pentru idealul federalist a obligat la o schimbare de tactică. Aceasta s'a făcut mai întâi prin revenirea în parlament. Apoi dacă îndemnurile grupărei ţărăniste vor fi ascultate, va urma o nouă retragere pe chestia agrară, ce va putea servi pentru interminabile agitaţiuni la sate. Astfel lovitura promite un dublu avantaj pentru unele din grupările federaţiei mai întâi se zădărniceşte o grabnică înfăptuire o reformei agrare ceia ce place reacţionarismului unora, apoi se dă prilej de noui agitaţiuni demagogice ceia ce este însuşi principiul de existenţă a altora. Şi în ambele cazuri, Federaţia câştigă, bineînţeles în dauna ţărei.

Rămâne de văzut dacă această tendinţă va reuşi să se impue întregei Federaţii şi apoi rămâne iară şi de examinat succesul ce-l va avea manopera în faţa ţărei.

■

O nouă percheziţie a siguranţei ne-a amintit că „leaderii" comunişti din România înţeleg să urmeze calea dictată de Racovsky, în recenta întâlnire dela Moscova. Necunoscuţii revoluţionari s'au pus în totdinadinsul pe lucru cu gândul să fericească ţara şi o serie de manifeste ale „comitetului" au fost adresate către „ţărani şi soldaţi".

Cu prilejul descoperirilor făcute trebue însă de examinat dacă pentru a înfrâna o activitate atât de nefastă —, este destul câteva arestări a unora din vinovaţi dupăce au fost lăsaţi liniştiţi să samene revolta. Trebue de văzut dacă pentru o lupta cu bolşevismul semănat prin mijloace de propagandă d n cari banii crima şi sperjurul sunt arme obişnuite — este destul a face câteva arestări printre posesorii de manifeste clandestine, capii mişcărei rămânând liberi spre a se folosi apoi alte unelte atrase prin ban sau înşelătorie.

Aici este însă o întrebare: cari sunt capii bolşevici la noi? D-nii Cristescu sau Dobrogeanu? Nu. Aceştia, e adevărat că au fost la Moscova, c'au aderat la Internaţionala III-a, că nu sunt streini de oarecari fonduri bolşevice găsite la Clubul socialist, — dar totuşi, de aici până la uneltire la revoluţie, — e un pas pe care ei nu l-au făcut... Pentru cine nu crede nu putem da însă decât proba propriilor mărturisări ale acestor comunişti „sui generis" cari, de câte ori e vorba de a veni în conflict cu codul penal protestează vehement contra înscenărilor politice."

In afară deci de acest partid bolşevic oficial care a primit toate legile internaţionalei a III-a, dar care s'ar obţine dela agitaţiunile revoluţionare — există un alt partid bolşevic clandestin, din care fac parte o sumă din membrii partidului oficial cari lucrează însă după cum am spus „pe cont propriu". Acest partid clandestin e în mai strânsă legătură cu Moscova şi nu înţeleg să mănânce fondurile ce le încasează în cochetări cu „infama burghezie". Acest partid clandestin lucrează serios pentru înfăptuirea idealului lui Rakowsky şi manifestele clandestine descoperite, — nu sunt decât o mică parte din ceia ce a săvârşit pentru izbânda cauzei bolşevice. Căci să nu uităm că evaderea dela Jilava şi agitaţiunile pentru o nouă grevă generală, — sunt manifestările aceluiaşi partid clandestin.

Capii acestui partid trebuesc prinşi. Modul lor de corespondenţă cu Moscova, serviciul lor de spionaj, gazdele şi mijloacele

INFORMATII

Expoziţia de vite ce se va ţine la 25 l. c. la Mediaş, va fi vizitată de studenţii Academiei de Agricultură, conduşi de d-l Otoiu profesor de zootechnie.

*

La şcoalele de Agricultură din Transilvania au fost trimise seminţe de plante medicinale pentru a se face experienţe, în vederea extinderei culturei acestor plante.

*

Facerea recensământului general din Transilvania la sfârşitul anului acesta va fi amânată pentru alt an, din lipsă de fonduri.

*

Sâmbătă 9 Aprilie Senatorii basarabeni Caisiu de la Soroca şi Rusacov din Orhei precum şi un deputat tot basarabean au vizitat pe studenţii aflători la Cluj. Interesându-se despre modul cum frecventează cursurile, senatorii au vizitat Universitatea întreţinându-se cu diferiţi profesori. Au vizitat deasemenea Academia de Agricultură, unde studenţii basarabeni sunt cei mai mulţi.

*

In urma măririi salariilor magistraţilor, şi a neprimirei instrucţiunilor necesare în acest sens dela Secretariatul de justiţie, ni se spune că achitarea salariilor magistraţilor din Ardeal se va face mult mai târziu ca de obiceiu.

*

Aflăm că inginerii dela Bistriţa despre cari am scris la timp, în chestia liniei Ilva-Mică —Vatra Dornei, au fost arestaţi şi depuşi.

*

„Deutsche Tagespost" reproducând desbaterile parlamentare din 4 April şi interpelarea deputatului Const. Savu pune semnul întrebării la acuzările aduse Saşilor şi Şvabilor şi reproduce cu satisfacţie protestul deputatului sas Rudolf Brandsch.

*

Iu modificările aduse bugetelor speciale se prevăd oarecari reduceri din bugetul general şi, în acelaş timp se egalizează salariile funcţionariilor publici din întreaga ţară.

Lucrările s'au terminat, ne mai fiind în discuţie decât salariile şefilor de secţie al administraţiilor financiare. Aceste salarii vor fi uşor sporite. Bugetele astfel modificate se vor da la tipar şi pe la sfârşitul săptămânei viitoare vor fi distribuite la Cameră.

*

Au fost împroprietăriţi până în prezent sătenii din 1150 de comune. Improprietărirea, urmează a se efectua încă în 650 de comune.

Consiliul de miniştrii a hotărît ca fon ul religios ortodox din Bucovina să treacă în administrarea Casei Bisericei.

Manipularea acestui fond a fost încredinţată mitropolitului Bucovinei şi consistoriului bisericesc respectiv.

*

Citim în „Ora":

Contrar ştirilor răuvoitoare răspândite în ultimul timp Principele nostru moştenitor se află la Atena alături de Augusta Sa soţie.

Principesa moştenitoare a României, fiind încă puţin suferindă este în neputinţă de a suporta un voiaj pe mare.

AA. LL. Regale vor sosi în ţară imediat după sărbătorile de Paşti.

*

Alegerea pentru locul de deputat al cercului Oraviţa din Banat, rămas vacant prin numirea d-lui N. Imbroane ca prefect va avea loc în ziua de 24 Aprilie. Candidează pentru acest loc:

Partidul naţional: dr. Valer Branişte.

Partidul poporului: Const. Nedelcu.

Ţărănist indep.: Vucu Secăşanu.

Independent: Camil Petrescu.

*

„Le Matin" publică o telegramă din Atena prin care se anunţă că România nu va permite un atac bulgar în contra Traciei pe tot timpul operaţiunilor din Asia Mică.

*

Banca Naţională va începe în curând schimbarea totală şi a restului biletelor Băncii Generale ce mai sunt în circulaţie.

Pentru că s'a svonit că cu această ocazie se va reţine 5 la sută din valoare, se face cunoscut că aceasta nu corespunde cu realitatea.

*

Ziarul „Politika" din Belgrad scrie următoarele:

In convenţiunea militară dintre Italia, Jugoslavia şi România, orice acţiune de întreprins şi numărul de divizii al fiecărui stat interesat, sunt prevăzute; rămâne a se numi numai comandantul-şef al armatelor.

Acelaş ziar arată că Ceho-Slovacia şi Jugo Slavia vor cere un coridor între statele lor, pentru a se împiedeca revenirea unor evenimente ca cele provocate zilele trecute de fostul împărat al Austro-Ungariei.

*

In conformitate cu ordinul Ministerului de Răsboi No. 10368 se aduce la cunoştinţa D-lor ofiţeri pensionari aflaţi în garnisoana Cluj, că se pot înscrie ca membrii ai cercului militar Cluj, făcând cunoscut Cercului Militar prin câte o adresă aceasta.

Un grup de senatori şi deputaţi din toate partidele, au luat iniţiativa redactării unui nou proect de lege a chiriilor, care să prelungească regimul excepţional al raporturilor juridice dintre chiriaşi şi proprietari, în expirarea actualei legi a chiriilor Aprilie 1922.

Aseară, această comisiune s'a întrunit, discutând un număr de chestiuni de detalii şi redactând câteva articole ale proectului. Şedinţele acestei comisiuni vor continua mai des şi imediat ce proectul va fi gata se va depune pe biuroul Camerii, cerându-se urgenţa.

*

Conform hotărârei luate în adunarea generală a baroului Capitalei, avocaţii au votat moţiunile propuse cu privire la orariul judecătoresc. Au fost exprimate 295 votat pentru orariul de dimineaţă şi 402 voturi pentru vechiul orariu.

Hotărârea majorităţei va fi supusă d-lui ministru al justiţiei în acest scop, azi Luni 11 Aprilie 1921 a fost convocată o nouă adunare a baroului. Până la soluţionarea chestiunei, greva continuă.

*

D-l ministru N. Titulescu, sesizat de marele număr de permanente acordate ziariştilor şi de îngrijitoarea cifră pe care o atinsese biletele gratuite, „blanco" redusese prin noul buget toate aceste călătorii gratuite.

D-l ministru Titulescu a fost înştiinţat că dela disolvarea comisiunei de ziarişti care-şi da avizul la eliberarea permanentelor, numărul acestora s'a ridicat dela 120, la peste 800. De asemenea permanente au beneficiat persoane cu totul streine de presă, care se bucurau de anumite favoruri ce scăpau controlului ziariştilor autorizaţi.

Reprezentanţii presei au cerut revizuirea tabloului de permanentele acordate şi cu lista redusă numai la ziariştii profesionişti s'au prezentat d-lui ministru N. Titulescu, care a admis punctul de vedere al ziariştilor.

*

De la 1 Aprilie c. ministerul instrucţiunii a hotărît să se aplice obligativitatea învăţământului primar şi în Basarabia.

*

Legaţiunea elenă, din Capitală, deminte ştirea că principele Andrei al Greciei ar fi succombat în urma rănilor căpătate pe front. Principele — după ultimele telegrame sosite — s'ar găsi încă la Atena.

*

Principala lucrare pentru care a fost convocat la Bucureşti Sf. Sinod în sesiune extraordinară este desbaterea proectului de lege privitor la noua organizaţie de unificare administrativă a bisericei ortodoxe din întreg cuprinsul ţărei.

*

Se ştie că alegerea de Episcop al Argeşului a P. S. S. Arhiereului Teofil Mihăilescu, făcută sub nemţi de căter parlamentul Marghiloman a fost anulată. i

Acum s'a hotărât a se da P. S. S. Arhiereului Teofil nul din scaunele vacante de arhiereu de pe lângă episcopiile din vechiul regat.

A sosit în Bucureşti principesa Sofia de Wied Soţia fostului principe al Albaniei.

*

D. general Răscanu, ministru de război, a întocmit un proiect de lege pentru îmbunătăţirea soldei ofiţerilor.

Soldele ofiţerilir s'au fixat astfel: generalul de corp de armată va primi 3.800 lei; generalul de divizie sau viceamiral sau asimilat. 3.500 lei; generalul de grigadă, contraamiralul sau asimilat, 3000 lei; colonelul sau comandorul, 2.500 lei; locot.-colonelul, căpitanul-comandor sau asimilat, 2000 lei; maiorul, locotenent-comandorul sau asimilat, 1.500 lei; locotenentul sau asimilatul, 1.200 lei; sublocotenentul sau asimilatul, 1000 lei.

Spre a se putea face faţă la diferite obligaţiuni ale poziţiunii de ofiţer în activitate se acordă ofiţerilor şi asimilaţilor o indemnitate de activitate, precum urmează: generalului de corp de armată, 450 lei, generalului de divizie, 420 lei, generalului de brigadă 400 lei, colonelului, 350 lei; locot.-colonelului, 320 lei; maiorului, 300 lei; căpitanului, 250 lei; locotenentului şi sublocotenentului, 200 lei.

Misile se vor plăti cu 150 lei pentru ofiţerii generali; 120 lei pentru ofiţerii superiori şi 100 lei pentru ofiţerii inferiori.

Elevii din şcolile militare. când vor fi înaintaţi ofiţeri, vor primi o primă de echipare de 1.500 lei.

Această lege se va pune în aplicare de la 1 Octombrie 1921.

*

Sunt rugaţi toţi Ardelenii, Bănăţenii, Bucovinenii şi cei din Crişana-Maramureş, stabiliţi prin oraşe şi sate în vechiul Regat şi urmaşii lor, până la războiul unirii, să binevoiască a ne trimite câte o schiţă biografică, cu arătarea cât mai detaliată a activităţii lor în regat (activitatea literară, ştiinţifică, didactică, militară, comercială, industrială sau de orice altfel). Se va arăta locul şi anul nasterii, studiile, când a venit în regat, funcţiunile sau ocupaţiunile şi orice alte notiţe, eventual însoţite de publicaţiuni, cărţi sau orice alt material documentar.

Aceasta în vederea publicării unei lucrări asupra activităţei Românilor de peste munţi trecuţi în ţară, la care se va adăuga biografia şi activitatea fiecăruia.

Materialul primit şi odată utilisat se va depune în urmă la o instituţiune publică sigură spre conservare.

Totodată îi rugăm a ne arăta, cel puţin în scurte notiţe şi pe alţi prieteni şi cunoscuţi, vii sau morţi, din orice timpuri.

Chestionare imprimate se găsesc la d-l Victor Lazăr, profesor la şcoala normală de băeţi din Cluj, de unde se pot cere.

I. Moisil.
Bucureşti, Str. Romană 12.

*

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

In Capitală un mare incendiu a distrus fabrica Duerer şi Bucher, de mobile şi binale. Pagubele se ridică la 20 milioane lei. Depozitul de păcură al fabricei a exploadat.

*

După o petrecere de două zile în Arad, unde a fost obiectul celor mai călduroase manifestaţii de dragoste din partea Românilor, A. S. Principele Nicolae a părăsit Sâmbătă dimineaţa Aradul înapoindu-se la Bucureşti.

A. S. Regală a vizitat în timpul şederii sale în Arad Liceul „Moise Nicoară" interesându-se de organizaţia cercetăşească din oraş. După ceaiul oferit la prefectura judeţului, A. Sa a asistat la o reprezentaţie teatrală.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Dr. Lăzărescu, medic-şef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultaţii zilnice 3—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

O revistă literară la Cluj

Convinşi de necesitatea unei reviste bune, cuprinzătoare şi în acelaş timp eftine, un grup de publicişti aflători în Cluj au hotărît editarea, cu oricâte sacrificii personale, a unei reviste care să înlesnească răspândirea gustului de artă şi literatură, ca şi a cunoştinţelor necesare unei mai bune orientări sociale.

In acest scop va apare cu începere dela 1 Mai c. „GÂNDIREA" revistă literară, artistică, socială, şi va continua să apară regulat la 1 şi 15 ale fiecărei luni. Intocmită în condiţiuni redacţionale superioare, artistic lucrată din punct de vedere technic, ea va putea sta la dispoziţia tuturor claselor de cetitori, mulţumind toate exigenţele şi înfruntând orice greutăţi materiale.

„România"
Ministerul Agr. şi Domeniilor
Direcţiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunţ

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ţinea licitaţie publică la Direcţiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informaţiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcţiunea Domeniilor. 57₂

lor băneşti trebuesc descoperite. Curierii cari regulat fac naveta la Nistru trebuesc arestaţi. Căci să nu uităm că cu o floare nu se face primăvară, şi cu arestarea unui bolşevic nu se stârpeşte agitaţia revoluţionară. Capii agitori trebuesc stârpiţi mai întâi şi aceasta nu se poate decât cu o pază viguroasă la Nistru şi un puternic serviciu de siguranţă în interior.

Măsura care se impune însă este generalizarea în întreaga România Mare a birourilor de populaţie pentru a avea un control serios asupra streinilor ce vin în oraşe. Astfel s'ar stârpi curierii bolşevici, fondurile lui Racovsky ar trece mai greu Nistrul, şi mişcarea maximalistă ar fi cu desăvârşire înăbuşită.

Recentele măsuri luate de guvern, fiind să stabilească tocmai acest control al populaţiei prin birourile înfiinţate, şi să sperăm că încercările vor reuşi.

C.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 9 Aprilie.

Ședința să deschide sub-presedenția d-lui D. Zamfirescu. Pe banca ministerială d-l M. Antonescu.

D-l Zamfirescu ține o scurtă cuvântare asupra aversării de 3 ani dela alipirea Basarabiei și exprimă mulțumiri oamenilor politici basarabeni, pentru activitatea despusă în acest timp. In numele parlamentului întreg transmite gratitudinea față de poporul basarabean.

D-l INCULET amintește de chestiunea agrară din Basarabia, cre este în strânsă legătură cu unirea și arată că făgăduelile nu au fost respectate.

D-l CUZA spune că tocmai în ziua aniversară, chestiunea nu trebuia amintită.

In sala să naște scandal provocat de federație.

D-l PELIVAN face apologia independenței Basarabiei și vorbește despre unirea cu patria mumă.

D-l MICHALACHE întrerupe pe vorbitor.

Președintele roagă să se respectize solemnitatea zilei. Este întrerupt din partea d-lui Buzdugan.

D-l CUZA: „D-ta esti Tudor Vladimirescu.

D-l PELIVAN zice că în caz de nerespectare a legei agrare din Basarabia, unirea este periclitată.

D-l DUCA: „Este o nedemnitate ceea ce se face!"

Majoritatea protestează alături de d-l Duca.

Președintele regretă că din solemnitatea zilei comemorării sa făcut prilej de agittațiuni politice.

Urmează comunicări fără importanță în chestiunea personală Ioanitescu-Madgearu, arătând primul treburile politice ale dlui Madgearu, care a trecut prin toate partidele ca element dizolvant.

Se precedează la alegerea comisiei de 15 deputați care trebuie să reprezinte grupul parlamentar român la conferința interparlamentară din Stockholm.

Se intră în ordinea de zi, și se trece la discuția asupra legea asigurărilor muncitorești. Legea se votează.

SENATUL

Pe banca ministerială d-nii general Coandă, Trancu-Iași, Argetoianu.

Președintele comunică moartea episcopului Dionisie, exprimând condolențe corpului prelatilor și familiei. Mitropolitul Primat Miron Cristea mulțumește.

Se intră în ordinea zilei și se trece la votarea legii oficiilor de inchiriere, care e acceptată cu 77 de voturi.

Conferințele „Astrei"

Conferința D-lui Prof. I. Paul despre „Spiritul critic la Români"

Ca toate lucrurile din lume, începe conferențiarul, așa și spiritul critic, își are partea sa de lumină și partea de umbră, poate fi prielnic dar și păgubitor. Prielnică în deosebi autocritica, când omul sau poporul își vede mai degrabă bârna în ochiul propriu decât gozul în ochiul altora.

De folos deși nu prea simpatică poate fi critica asupra altora dar numai când e dreaptă, desinteresată și cumpănită și nu se preface în manie. Numai atunci e vindecătoare, un frâu și o opreliște dela rău, o impintenare și o povață spre bine.

Critica chiar cea dreaptă și cinstită e un bine numai de natură negativă, un rău necesar.

Privind prin prizma acestor adevăruri spiritul critic al Românului, multe sunt de zis, și bune și rele. Nu știu cum se poate, nu știu cum se întâmpla, dar în zilele de cumpăna de azi când ar trebui cu toți să clădim cu fapte, noi darâmăm cu vorba. Noi cărturari, surtucari, clasa așa zisă sus pusă suferim de mult de acest beteșug al criticei. Țărănimea noastră însă ca totdeauna are altă treabă, și are vreme de cârteli și bârfeală cu toate că ea e mai meșteră de cât noi în materia de critică. Românul țăran e vestit prin spiritul lui critic de o neobișnuită agerime de observație, de apreciere din punct de vedere al bunului simț moral și estetic, de o rară dreptate. Acest spirit critic e cristalizat în satirile proverbele fabulele și anchetele lui. Spiritul critic al Românului se caracterizează prin fineță usturătoare prin glumă cu dinți, când e ironie și prin ardere cu fierul ros când e satiră.

Continuând, conferințiarul de câteva exemple de satire populație.

Critica cea mai de seamă la țărănime o face gura satului, care ține locul opiniei publice, a gazetelor din clasa cultă. Gurei satului îi datorește Românul păstrarea tuturor virtuților vechi moștenite, a obiceiurilor patriarhale profund morale și estetice.

In privința spiritului critic, și a gurei satului de când avem și noi o leacă de cultură, continuitatea de moravuri între cele două pături sociale, între surtucărime și țărănime, s'a rupt și parcă suntem neamuri deosebite. Ca în toate privințele și în privința spiritului critic, clasa noastră cultă, parcă nu-i românească — miroase a putregai străin. Intr'u adevăr putregaiu stors de vlagă, e mai ușor de transportat, din o țară în alta, decât materialul sănătos și greu, de construcție.

S'a îndepărtat surtucărimea noastră și de fondul sănătos și drept al spiritului critic țărănesc și de forma lui delicată lapidară și de duh. Critica surtucărească murdărește, dar nu arde și de aceia n'o crede nimeni. De câtăva vreme a eșit în opinia noastră publică aferismul mizerabil că șarlatanul, hoțul cutare trebue să devie om mare fiindcă prea a fost criticat și batjocorit.

In adevăr mulți bărbați politici la noi au ajuns chiar miniștri fără alt motiv decât că au fost prea mult batjocoriți și criticați.

In schimb oamenii noștri politici cei mai înțelepți și mai cinstiți, care au făcut ceva pt. binele și progresul țărei au fost și, ei, criticați bârfiți și împroșcați cu noroi, dacă nu mai mult, dar nici mai puțin decât cei mai cunoscuți pungași cavaleri de industrie politică. Am ajuns ca cel criticat să nu se mai sinchisească de nici o insultă.

De bătaie se îngroa e pielea și se întăresc oasele și de bârfeală se îngroașe obrazul și se înăsprește inima, piere rușinea.

Conferențiarul face apoi o severă critică a acelor gazetari români de partid, cari au pornit fără pregătire precum și-a tuturor acelor oameni politici ridicați pe cele mai înalte trepte sociale fără să aibă cel mai mic merit în direcția în care au pornit.

Cu toate acestea nu trebue să exagerăm, zice conferențiarul. Am avut și avem și între oameni noștri politici și între gazetari oameni de capacitate

In continuare conferențiarul arată baza foarte puțin solidă și foarte puțin spre interesul țărei pe care se ridică și se manifestă partidele politice la noi.

Viața noastră politică și moravurile sunt ticăloase fiindcă ticăloasă e disciplina socială, spiritul critic al opiniei publice. Cei răi ai noștri s'au ridicat de multă vreme la suprafață ca gunoiul în apă, iar cei buni s'au dat la fund sau au stat deoparte ca spectatori.

Modestia firească a celor buni a fost înlăturată din viața politică și a fost înlocuită obrăsnicia celor răi.

Nu trebue sa uităm însă că viața noastră națională nu constă numai în politică și gazetarie. Acolo la țară a isvorul nesecat de cinste a neamului nostru.

In curând vă veni ziua în care „secătura română", „pungașul român", „cavalerul de industrie politică" etc. vor fi siliți să se d a la fund.

Trecân mai depare conferențiarul arată că tot politica, este aceia care a pervertiit raporturile firești între Românii din vechiul Regat și cei din provinciile alipite — Analizează amănunțit discordanțele cauzată de politica între Românii din Regat și cei din provinciile alipite, arătând imensul pericol național care ne amenință din cauza acestei discordanțe care există tot în mijlocul surtucărimei noastre. Țărănimea din Regat însă admiră gospodăria țăranului ardelean care la rândul lui admiră limba frumoasă și mintea sprintenă a țăranului din Regat. Nu se poate să fie inimă românească în piept și limba românească în gura aceluia, care pentru câțiva politicieni deveniți milionari peste noapte aruncă tuturor Românilor din Ardeal porecle de pungași.

Pe cât de unitară e limba, portul credințele, obiceiurile și toată literatura populară a țăranilor din diferite provincii pe atât de deosebită e mentalitatea și întreaga cultură a clasei intelectuale din toate provinciile alipite.

Distinsul conferențiar încheie spunând: în felul acesta de vrajbă între frați în ticăloșia aceasta de spirit critic din clasa noastră intelectuală, toată nedejdea noastră să ne-o punem în cinstea, mintea și patriotismul curat, românesc al țăranului căruia însă trebue să-i dăm învățătură. Se criticăm și să înfierăm pe secătura sau chilipirgiul român de ori unde, dar dreptatea să o știm. Dacă ținem la unitatea sufletească a neamului nostru — și cum să nu ținem, căci altfel pierim, atunci să jurăm cu toții în legea și graiul țărănesc:

„Al naibei să fie el cu tot neamul lui care va mai ocără și cârți asupra fratelui său!

Conferința a primit cu îndelungate și furtunoase aplauze în întreg timpul cetirei ei publicul ascultă cu încordare enumărarea adevărurilor mințite de fiecare în parte fără însă ca fiecare să le fie știut cristaliza și scoate în evidență din vălmășagul intereselor ce stau la baza anumitor critice ale zilelor noastre.

Rep.

Deschiderea Cursului D-lui de Martonne

Marele învățat francez Emmanuel de Martonne, a cărui sosire la Cluj a fost salutată cu un entuziasm justificat de admirația și recunoștința opiniei publice române pentru omul de știință care a consacrat o muncă de aproape un sfert de veac în sprijinul cunoașterii țării noastre, a deschis Sâmbătă seară, în sala de Conferințe a Bibliotecii Universitare, cursul său despre Franța, pentru publicul mare.

Această primă lecțiune, audiată de un foarte distins și numeros public, reunând toată intelectualitate Clujului între care un important număr de doamne și domnișoare, a fost consacrată Parisului și regiunei pariziene.

Lecțiunea a fost procedată de o inimoasă alocuțiune a d-lui D. Călugăreanu, decanul facultății de științe, care a recomandat asistenții pe eminentul savant francez, aducându-i în același timp un cald omagiu pentru opera sa consacrată celei mai bune cunoașteri a României.

Inainte de a intra în fondul lecției sale, d-l de Martonne a făcut auditorului plăcu a surpriză de a spune, *într'o perfectă limbă românească*, un cuvânt introductiv punctat de călduroase aplanse.

Abordând apoi subiectul acestei prime lecțiuni, d-l de Martonne a dat o icoană minunată a geografiei Parisului, cu lămuriri topografice, cu amănunte ale transformărilor survenite în cursul vremurilor (deviarea cursului Senei, creșterea succesivă a orașului în limitele centurei sale fortificate din veacurile XVII, XVIII și XIX, etc). d-sa a explicat apoi caracterul regiunei înconjurătoare a Parisului, a arătat că desvoltarea Parisului e în strânsă legătură cu această regiune și cu solul lui și a încheiat arătând că nu există capitală care să reunească mai bine ca Parisul toate caracterele unei minunate capitale și să înfățișeze o mai complectă armonie, care e cea mai sigură garanție de durabilitate.

Interesanta prelegere a d-lui de Martonne a fost îndelung aplaudată. La perfecta ei înțelegere au contribuit numeroasele proecțiuni cari au ilustrat expunerea.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

In Anglia s'a declarat greva la căile ferate și serviciul de transport. Forțele rezervelor și voluntarii au fost chemați sub arme. Greva generală pare iminentă.

*

Grecii vor evacua Brusa. Infrângerea lor este totală. Aliații au protestat contra înrolării turcilor din regiunile ocupate în armata greacă.

*

La Ploești s'a descoperit un mare centru de propagandă comunistă revoluționară. S'au făcut 13 arestări. Din cercetările făcute s'a dovedit că la Prahova era centrul organizației comuniste din țara noastră, deoarece printre muncitorii dela sonde sunt mulți străini. Secretarul clubului socialist a fost arestat. S'au descoperit zeci de mii de manifeste revoluționare clandestine și legăturile cu celelalte orașe. Se așteaptă numeroase arestări în toată țara.

Contra mișcarea din Italia

De un an încoace socialiștii italieni adoptând politica extremiștilor au lucrat în vederile și mai cu seamă după planurile și ordinele Moscovei. Constituită în soviete clandestine, făcând o propagandă foarte activă pentru revoluție, credeau că a sosit momentul să dea lovitura de grație „guvernului burghez" al lui Giolitti și să transforme regatul italian în republică a sovietelor. Pentru ca planul să le reușească, conducătorii socialiști au procurat pe sub ascuns arme și munițiuni menite a înarma gărzile roșii și au organizat pe lucrători militărește pentru ca elementul revoluționar să se poată sprijini pe o forță care să impună voința proletariatului. Odată gărzile organizate, revoluția comunistă a izbucnit în August 1920 în regiunile industriale din Italia nordică. Muncitorii au pus mâna pe fabrici, alungând personalul superior technic și funcționarii înlocuindu-i prin sfaturi de muncitori, în timp ce gărzile roșii păzau stabilimentele.

Guvernul Giolitti n'a procedat atunci cu toată energia.

Căci un lucru e cert legea a fost călcată de muncitori și ordinea de stat a fost tulburată tot de dânșii. Incontestabil că legea trebuia aplicată. Lipsa de energie a guvernului Giolitti a încurajat pe conducătorii socialiști cari nu făceau decât să întreție în mijlocul muncitorimei o agitație continuă care să ducă la revoluție.

Credincioși acestei lozinci socialiștii căutau să împedice orice manifestații naționale, și când acestea se produceau distrugeau ca represalii locuințele patrioților mai mult ci și omorau.

Guvernul continua să rămâie pasiv, fiindcă Giolitti. oportunist prin excelență, credea că își va putea întări situația prin colaborarea a dreapta socialistă.

Massele orășenești și țărănești, îngrijate de soarta care le aștepta dacă ar fi privit cu nepăsare desvoltarea acțiunei socialisto-comuniste-anarchiste, au reacționat.

Liberi profesioniști, studenți, technicieni și țărani și-au dat mâna sub steagul fascismului. Mișcarea fascistă a luat naștere după sfârșitul războiului, când a avut mai mult caracter de asociații pentru apărarea intereselor demobilizaților. In urma pericolului prin care trece Italia, fascismul a făcut cea mai frumoasă politică națională. Bandelor socialiste iubitoare de dezordine li s'au opus grupuri organizate,

însufleţite de cel mai înalt sentiment patriotic care apărau de atacurile socialiste instituţiunile sociale şi industriale.

Zădărniciţi de rezistenţa opusă întreprinderilor lor criminale, socialiştii au continuat cu o şi mai mare violenţă seria atentatelor şi dezordinelor. Au ajuns până acolo încât au svârlit în aer un mare teatru din Milano, atunci când era plin de spectatori. Gestul acesta a fost de ajuns pentru a provoca o explozie de furie contra socialiştilor. Fasciştii răspund cu violenţă oricărui atac socialist şi acţiunea lor salutară a prins. Numeroase sindicate de lucrători socialişti şi ligi ţărăneşti din Romagna au trecut de partea fasciştilor.

Şi toate acestea petrecute în timp când Giolitti se pregătea de o colaborare cu dreapta socialistă. După cum se vede, situaţia internă a Italiei e destul de încurcată. Socialiştii prin obstrucţia lor, continuă a împiedeca parlamentul să lucreze, iar Giolitti nu mai poate conta pe sprijinul majorităţei pe care reuşise s'o înjghebe, pentrucă partidul popular catolic s'a despărţit în conservatori şi demoraţi adevăraţi pe când grupurile liberale sunt prea împărţite pentru a se mai putea conta pe dânsele.

Aceasta fiind situaţia, numai prin efectuarea cât mai grabnică a alegerilor parlamentare se va putea obţine o majoritate puternică care să-i permită guvernului a avea o atitudine hotărîtă faţă de revoluţionarismul socialist.

Res.

Viaţa sportivă

Jocurile dela 10 Aprilie

Înainte de masă la ora 9 au avut loc jocul între echipele U. II. — KAC. II. Forţele în desvoltare promit mult pentru viitor. Atât jucători U. cât şi KAC sunt elemente tinere au însă un sti-l bun susţinut de un corespunzător joc de ansamblu. Rezultatul 2:2.

La ora 10 pe lângă jocul echipelor KKASE. II. — KMTE. II. începe examenul practic al candidaţilor de arbitru. In astfel de ocaziuni jucătorii sunt instruiţi a produce un joc cât mai plin de greşeli şi desconsiderând toate regulele pentru a da ocaziune de observare candidatului şi al pune în faţa mai multor situaţii grele. Dintre candidaţi trei au reuşit. Indeosebi candidaţii Petrica şi Văţianu au susţinut cu energie conducerea migăloasă a jocurilor de examinare lipsite de formă şi promit a deveni arbitrii corespunzători în viitor. E de remarcat acest fapt indeosebi că până acum în tagma arbitrilor elementele noastre nu au prea fost reprezentate.

După masă

La începutul jocurilor public mai puţin din cauză că jocul începe prea de timpuriu iar de alt cum azi a început cu echipele II, a Cluburilor Haggibor şi CFR. Mai târziu însă tribuna e mai plină ca oricând. O vie agitaţie predomineză aşteptarea jocului dintre KAC. şi Haggibor fiind jocul decisiv pentru situaţia ambelor echipe în rezultatul pentru ligă. La întrecerile de azi au participat peste 700 de privitori atraşi de simpatia ce o poartă echipelor cari îşi vor pune azi toată energia lor pentru a putea fi socotite între cele mai bune.

Influenţa publicului asupra decursul jocului e de netăgăduit şi ne întrebăm oare publicul nostru va fi tot atât de numeros când vreuna dintre echipele româneşti va da jocul decisiv? Prezenţa publicului nu e numai o influenţă morală şi momentană asupra jocului ci şi o încurajare că sforţările ce se fac pentru ridicarea nivelului sportiv la noi, sunt apreciate de întreaga opinie publică.

O echipă susţinută de un numeros public are prima garanţie ca să devină cea mai bună, fiind ambiţionată şi ştiindu-se sub controlul publicului care la rândul sau are pretenţia a vedea un joc bun şi superior dela echipa sa favorită.

Decursul jocurilor.

CFR. II. Hnggibor II. Elementele tinere desvoltă un joc de amatori începători, fanturile, offselduri cornere şi alte greşeli se ţin lanţ în întreg jocul care se termină cu rezultatul 2:2.

Victoria KMTE. (0:0. 3:1) Nimic nu e mai supărător pentru o echipă bună decât un joc cu altă echipă slabă şi totuşi să nu ajungă la adevăratul rezultat. Aceasta s'a întâmplat şi cu echipa Victoria mult superioară faţă de KMTE.

Atacuri conduse bine de jucători rutinaţi şi cu technică, în faţa porţii KMTE. apărate de un portar cu stilul său special — se frâng fără rezultat. Intreagă echipa KMTE. se apără în faţa porţii sale. Nici nu e suprinzător că 5 combatanţi ajutaţi de halfi nu pot reuşi faţă de unsprezece jucători trecuţi în apărare.

Astfel repriza primă rămâne fără vre-un goal. In jumătatea doua, V. e mai asiduă. Mărginaşul din stânga trage primul goal, iar KMTE. reuseşte să se revanşeze.

După o muncă destul de grea V afirmă superioritatea sa netăgăduită prin încă două goaluri.

Hag.—KAC. 6:0 ; 2:1 Ambele chipe păşesc pe arenă decise pentru o luptă aprigă. Haggibor condusă de dorinţa de a-şi asigura întâietatea iar KAC — echipă veche — doreşte cu orice preţ, să-se afirme superioară. Jocul începe în stil lent cu vechementă crescândă. KAC aplatată şi de vânt trece la atac. La început jocul se desvoltă în jurul liniilor de „tach" apoi KAC menţine bila pe arenă şi începe primul atac puternic. Luptă pe teren în faţa porţii H. Apărarea prinde şi înlătură pericolul. Prin mai multe aruncări de „tach" H ajunge în faţa porţi KAC care se apără prin „corner" iar H nu poate exploata situaţia câştigată. Halfii susţin combatanţei KAC. Conducerea e în mâna lor Bila trasă puternic sare din stâlpul porţii H. Alternative atacuri, situaţii de teren frumoase, fără rezultate însă în repriza primă.

In a doua jumătate KAC se menţine superioară totuşi H dă primul goal. Jocul câştigă o notă de mai puternică abilitate şi asprimea unor jucători strică stilul bun şi fineţe din repriza primă. KAC pune în cumpănă ultima energie şi se revanşează. H dă luptă de sforţări încordate; trece în continue atacuri fără rezultat, o greşală a unui membru KAC în apropierea porţii atrage o bilă de pedeapsă care trece fără a putea fi apărată în poarta KAC.

Spectator.

Viaţa Economică

Comerţul exterior al Franţei în 1921

Cifrele comerţului extern al Franţei, în timpul primelor luni ale anului sunt o plăcută surpriză. Ne-am fi aşteptat la rezultate slabe din cauza crizei.

Pentru întâia oară balanţa comercială e favorabilă Franţei fiindcă exportul a fost de 3782 milioane faţă de 3596 milioane import.

Excedentul exportului asupra importului este de 186 milioane. Franţa cumpără acum mai puţin în alte ţări pentrucă nu s'a importat decât pentru 1905 materii prime faţă de 2646 milioane în primele două luni corespunzând celor din 1920.

Alimentele nu figurează la import decât pentru 733 milioane faţă de 1487 milioane.

In schimb, exportul de produse fabricate a făcut un salt dela 1667 milioane la 2305 milioane.

Dacă considerăm numai luna Februarie, constatăm că progresele generale sunt şi mai accentuate, căci s'a cumpărat în străinătate pentru 1614 milioane şi s'a vândut pentru 1959 milioane, ceea ce dă o balanţă favorabilă de 345 milioane.

Cu toată criza, Franţa şi-a mărit exportul de produse manufacturate în proporţia de mai mult de 100 milioane.

Germania poate plăti

— Declaraţiile financiarului german Lansburg —

Revista financiară berlineză „Die Bank" publică sub semnătura directorului ei cunoscutul financiar Lansburg următorul articol:

Pe viitor Germania se va ruşina. Amintindu-şi de timpul când n'a avea alt argument de opus tributului impus de Antantă deghizat în reparaţiuni decât un nou possumus repetat la infinit.

Astfel s'a recunoscut în principiu adversarilor dreptul de a-şi mări revendicările până la ultima limită a capacităţei germane. In realitate, în ultimi doi ani s'au făcut multe lucruri care au influenţat asupra acestei capacităţi. Industria germană este aşa de însufleţită încât după toate probabilităţile capacitatea Germaniei va întrece peste câţiva ani toate speranţele care se puseseză într'ânsa înainte de războiu.

Dacă inteligenţa prouuctivă a ţărei adică technicienii, chimiştii şi fizicienii nu vor emigra în străinătate, se va vedea peste câţiva ani că Germania a subvenţionat propria sa capacitate. Şi dacă până atunci constelaţia politică actuală nu va suferi transformări fundamentale, Germania va resimţi dureros efectele faptului că s'a preferat a se răspunde revendicărilor Antantei, invocând buzunarele goale ale ţărei în loc să aducă argumente de bun simţ, de logică economică şi raţiune omenească. Pe cine înşală conducătorii Germaniei? Crede ei că există în străinătate măcar un singur economist care să ia în serios afirmaţia că Germania nu-şi poate plăti anuităţile de trei miliarde în aur?

Nici-un străin care are reputaţia de a fi în curent cu situaţia economică, nu crede în posibilitatea unor plăţi în cadrul care a fost fixat Germaniei.

Autorul scrie apoi că dacă înainte de războiu se putea evalua venitul naţional al poporului german la 40 sau 50 miliarde mărci aur, putem evalua după statisticele ultimului trimestru pe 1920 la 30 sau 34 miliarde mărci aur şi că în consecinţă plata cu titlul de reparaţiuni a unei sume anuale de 3 miliarde mărci aur nu ar greva în 1923 venitul german decât cu 7 la sută.

Aceşti 7 la sută vărsaţi în comptul reparaţiunilor, n'ar avea aşa importanţă încât să fie consideraţi ca un factor de sărăcie. Autorul acestui articol senzaţional fiindcă distruge toate teoriile mincinoase şi argumentele clădite de guvernul german pentru a se sustrage obligaţiunilor contractate, evaluiază la 272 miliarde suma globală pe care Germania trebuie s'o plătească Aliaţilor în care intră şi taxa pe export după hotărîrile conferinţei din Paris.

XXXXXXXXXXXX

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

XXXXXXXXXXXX

Citiţi „Infrăţirea"

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE şi PIANE să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile ale SZEKELY şi RETI Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acţii

Hârtie pentru ţigări şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la SIMION ERDÉLYI. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

FRAŢII UNGAR prima măcelărie şi cărnăţărie în Cluj, Strada Regina Maria No. 43. 516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cărnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

LA „MAGAZINUL BARZA" 1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Publicaţiune de licitaţie

Fabrica de tâmplărie artistică Societate Anonimă din Cluj intenţionând să-şi mute fabrica şi depositul de lemn asupra imobilului sau din „Postaberek", — are să vândă cele două imobile sale orăşeneşti ce astfel se vor elibera.

Prin urmare se pune la licitaţie publică:

1. Imobilul situat în Cluj Strada Gheorghe Barţiu (fostă Malom) No. 28 în dimensiune de 716 stânj patr. împreună cu toate supra edificiile (localuri de fabrica, casa de locuit cu etaj, grajd, locuinţe pentru visitii, şuri etc.) dar fără instalaţiuni de fabrică.

2. Imobilul situat în Cluj Strada Varga No. 4 în dimensiune de 855 stânj. pătr. împreună cu casa de locuit şi cu şura din scânduri (cu etaj).

Imobilul amintit în punctul 1. situat în Strada Barţiu No, 28. se vinde eventual şi împreună cu cazanul de vapor marca Höcker cu sufaţă de foc 51 m 2 şi cu maşina de vapor (dynamo) stabil cca. 45 Hp. zidită în imobil, — deacea ofertele se cer separat fără acestea şi separat cu acestea. In ce priveşte imobilul din Strada Varga No. 4 ofertul se va face tot separat şi în această privinţă.

Imobilele se pot primi oricând în orele de zi obişnuite.

Condiţiunile de licitaţie amănunţite se pot cunoaşte în biroul societăţii Str. Barţiu No. 28.

Ofertele se vor face exclusiv în scris, în plicuri închise, arătându-se numele şi adresa oferentului, precum şi împrejurarea, ca oferentul cunoaşte condiţiunile de licitaţie şi le consideră obligatoare pentru dânsul. Ofertele astfel înzestrate se vor remite birolului societăţii până la 10. Maiu 1921. orele 12 a. m.

Cluj, la 4. Aprilie 1921.

Fabrica de tâmplărie artistică Societate anonimă

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștința limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREBRAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informații dela adm. ziarului.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bărudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini pianc sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei familii române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru plătesc preț bun Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Corespondențe:

CORNELIE dice ești așa tăcută? Scrie-mi! Ghilă.

FL, Duminecă între orele 4—5 p. m. am fost la Boncescu. Dice n'ai venit? C.

MIȚI am înțăles tot. Nu vai merge. Să află și acolo. L.

ELA pe paști nu voi veni acasă. Bubi.

NELI sunt liniștit. Ești drăguță. Dorul mă muncește. Nimic nou. Emil.

LOLO în 14 crt. la oara 4½ p. m. așteaptă-mă la Layda. Lulu.

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce întreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine

Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabrik" F. u. Falck** Zwickau.

Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel și Titei, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

Transporturi de mărfuri

Curse cu automobile

In ori ce direcție execută

346 cu prețuri convenabile:

Emil Blaga

CLUJ, Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. ═══ Telefon 2-70.

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, ORADIA-MARE, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Împrumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Oradia-Mare a început operațiunile în ziua 23 Martie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. ═══ Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt. ═══

CUPON NO. 57 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub. A. ● ● ● ● ● ●

Mare ocasiune

Cu începere de Luni

11 Aprilie

ora 8 dimineaţă se vând următoarele articole

Creton albastru ce se poate spăla	Mtr.	Lei
Pânză pentru cearsefuri	„	„
Şefiuri pentru cămeşi	„	„
Bolin	„	„
Ciorapi brodati pentru dame . .	per.	„
Ciorapi brodati pentru domni . .	„	„

11

La firma

JACOB DICK şi FIUL

Cluj, Strada Regina Maria No. 5.

SA DESCHIS în Cluj, Piaţa Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din Bucureşti.

Incălţăminte pentru Dame, Bărbaţi şi copii, cele mai noi modele din străinătate şi executate de magazin. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete Elveţieni bărbăteşti de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoştinţa onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut 618 preţurile la încălţăminte enorm.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus preţul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoştinţă că primeşte ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac şi nuci, paşti, precum şi ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magazii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

16 **Piata Unirei No. 5.**

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Dacă folosiţi **„Béldi"** veţi avea mâini fine şi albă. Depozit principal Drogueria „EMKE" Cluj. 511

La Magazinul de Ghete

LUDOVIC HELLER

Cluj, Piata Unirei No. 30

Au sosit ghete: 566 Baby şi Tip-Top calitate superioară.

Preţuri reduse!

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efectuează orice lucru de lux în branşa pantofariei cu preţurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploşniţe,

319 care le distruge chiar şi ouăle.

Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE ŞI DELICATESE :-

I. ALDICA & D. SASU CLUJ, PIAŢA UNIREI 30. Telefon 200.

Vis-a-vis de Banca Marmorosch, Blank

Anunţă onorata sa clientele că i-a sosit un mare transport de coloniale: Zahăr Cristal şi cubic, Cafele, Orezuri Conserve, Untdelemnuri Franceze, Sardele, Brânzeturi; Vinuri, Liqueururi şi neauritoarea Ţuică de VĂLENI. Săptămânal, transporturi de Peşte proaspăt: Crap, Ştiucă şi Icre proaspete. Vânzare en gros şi en detail, cu preţurile cele mai reduse posibil. BODEGA SPECIALĂ ŞI APERITIVE. 328

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Becuri „TUNGSRAM" 16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică şi mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitău) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocăneasca albită şi nealbită, pânza tela, 14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, meto.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul L No. 197 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 15 Aprilie 1921

SIBIIU

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii Sibi

Infrăţirea

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI ŞI AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Politica judecată de cultură

Câţiva confraţi din localitate au crezut că e necesar să se alarmeze, — şi să iea o „atitudine" cât mai energic exprimată, — fiindcă într'o conferinţă ţinută la Universitate şi tratând despre *spiritul critic la noi*, profesorul I. Paul, oprindu se şi la presa de partid, ar fi avut despre aceasta judecăţi şi cuvinte de o exprimă puţin obişnuită. Şi „atitudinea" a fost luată întâiu tocmai de ziarul care, prin excelenţă „de partid" era cel mai puţin chemat să apere o instituţie de a cărei înaltă misiune s'a arătat totdeauna aşa de puţin preocupat.

Fără să dea un resumat al conţinutul şi fără să-şi simtă măcar obligaţia de a cunoaşte exact ideile desvoltate în conferinţă, ziarul „Patria", cu o sălbătăcie de termeni prin nimic justificată, s'a năpustit asupra bătrânului profesor căruia nu i-se poate găsi altă vină decât că, străin de orice politică, a îndrăsnit totuşi să vorbească despre politică într'o formă din care „Patria" nu putea să stoarcă nicium folos pentru partidul pe care-l reprezintă. Căci pentru întâia oară, în vălmăşagul luptelor de azi, s'a putut auzi un cuvânt *independent* despre răutăcioasele şi păcatele politicii noastre. Cela ce-ar trebui să auzim neconteniţ de la cei cari au fost aleşi să vorbească în numele Universităţii, am auzit dela profesorul Paul care, în faţa unui public doritor să se ridice deasupra învrăjbirilor politice, a vorbit cu adevărat în numele cinstei şi a fost cu adevărat *Senatorul Universităţii*.

Având-şi tinereţea crescută în atmosfera distinsă a Junimei dela Iaşi, purtând în suflet toate scumpe amintiri ale unei epoci în care pentru întâia oară se întemeia spiritul critic în cultura românească, cunoscând pe Creangă şi pe Eminescu în a căror tovărăşie a trăit şi de a căror prietenie s'a bucurat şi având pe urmă acelaşi desvoltare intelectuală pe care aşa de strălucit a reprezentat-o Vlahuţă, profesorul Paul aduce între noi idealismul unei întregi generaţii de cătători şi scriitori cari fiindcă au trăit prea mult în lumea senină a culturii, nu puteau să aibe de cât o adâncă şi nefnduplecată ură pentru frământările vieţii noastre politice. Cine a ascultat într'adevăr conferinţa dela Universitate, — căci indignaţii dela „Patria" au scris despre ea fără s-o fi ascultat — acela a putut să-şi dea seama că prin rostul bătrânului profesor se exprima nu omul „fără tihnă şi fără lucrări", ci spiritul critic al celei mai strălucite epoci din cultura şi literatura românească. Gândirea cultivată în cercul Junimei, gândirea din scrierile politice ale lui Eminescu, gândirea care străbate întreaga operă literară a lui Nicolae, — gândirea aceasta cu convingere păstrată în sufletul de ţăran al profesorului Paul, ea a vorbit la Universitatea din Cluj într'un moment când spiritul nostru public, depravat prin nebunia lupelor politice, avea nevoie să fie puţin sguduit de cei mai cinstit şi mai independent strigăt pe care-l putea scoate idealismul culturei româneşti.

Politica judecată de cultură, — iată ce-a fost conferinţa profesorului Paul. Şi judecata a fost, desigur, aspră. Niciodată, de la Eminescu încoace, nu s'au mai rostit cuvinte aşa de tari şi aşa de usturătoare pentru cei ce ne-am deprins să numim politică. Dar şi în cele mai aspre cuvinte ale judecăţii a vorbit numai cugetul profund cinstit al unui om care se ştia străin de patimile politice şi în care idealismul, jignit îndelung de atingerile realităţii, a îngrămădit o veche şi sguduitoare revoltă.

Şi cite lucruri bune s'au spus în numele acestui idealism! Bune pentru toată ţara, dar bune mai ales pentru Ardeal pe care, stricându-l şi pierzându-l prin păcatele politicei, avem datoria să-l cucerim şi să-l păstrăm prin concentrarea idealistă a tuturor puterilor noastre culturale.

Iar cită dreptate a avut profesorul Paul vorbind aşa cum a vorbit despre stricăciunea presei de partid, aceasta s'a însărcinat să ni-o dovedească ziarul „Patria" prin însuşi articolul prin care, apărându-şi păcatele, a crezut că apără „presa".

Căci presa românească n'a avut un prieten mai bun de cât în profesorul care, biciuind-o, a dovedit c-o preţuieşte, după cum n'a avut un mai mare duşman de cât în ziarul care, sărind s'o laude, a îndreptăţit o critică şi-a nesocotit o misiune.

Evenimentele zilei

Conferinţa dela Londra

Roma, 11 Aprilie

Guvernul italian a sfătuit guvernul dela Atena ca în Conferinţa dela Londra să fie prudent şi moderat.

Ex-regele Carol părăseşte Elveţia

Geneva, 11 Aprilie

Se anunţă că familia ex-regelui Carol va părăsi definitiv Pragins la sfârşitul lunei Aprilie.

Greva din Anglia

Lyon, 11 Aprilie

După o serie de conferinţe urmate între guvernul britanic şi reprezentanţii triplei alianţe industriale Lloyd George a găsit o soluţiune provizorie dictată de interesele ţării. Negocierile vor fi redeschise între societăţi şi mineri. Aceştia se obligă a nu pune obstacol la funcţionarea porturilor. Guvernul a convocat delegaţii societăţilor şi federaţiei minierilor spre a trata chestiunile în litigiu.

Spre echilibrul necesar

Zilele trecute Camera franceză a luat în discuţie proiectul de lege asupra educaţiei fizice şi pregătirii militare.

Decretând ob igativitatea educaţiei fizice conducătorii Franţii au înţeles să rezolve una din problemele cele mai importante ale dezvoltării naţionale. Dar această chestiune a educaţiei fizicecare priveşte desvoltarea şi trăinicia rasei interesează toate popoarele. Şi dacă în alte ţări din iniţiativă privată sau cu sprijinul statului, educaţia fizică se bucură de atenţia generală şi este pe drum de realizare, la noi ea n'a deşteptat nici-o preocupare statornică şi nici-un interes.

Viaţa patriarchală de odinioară nu cerea o educaţie fizică; aceasta se facea dela sine în mijlocul naturii sănătoase. Dar necesităţile civilizaţiei au chemat la oraşe milioane de energii rurale cari găseau aci mediul necesar pentru activităţile lor mai numeroase. In aceste uriaşe aglomeraţiuni cari sunt oraşele moderne viaţa în aer liber, într'o atmosferă senină şi curată a devenit o imposibilitate. Industrialismul-şi monstruos al epocii noastre pe de o parte, intelectualismul pe de altă parte, au stabilit noi condiţii de muncă. In acest mediu desvoltarea fizică se găseşte împiedicată. Aplecaţi pe biurourile de lucru, copleşiţi în atmosfera arzătoare a uzinelor cu ochii ţintă pe manometru, încovoiaţi în fundul galeriilor de mine, intelectualii din biurouri sau muncitorii din fabrici duc o viaţă ruinătoare pentru constituţia lor fizică. Generaţii după generaţii, născute în acelaş mediu neprielnic, crescute între zidurile şcoalei sau între pereţii uzinelor, îşi irosesc vigoarea fizică şi energia.

Şi firesce că în atari condiţii echilibrul care trebue să existe între corp şi spirit a dispărut. De aceia în goana după fericire este ceva înfrigurat; de aceia suntem într'un necontenit sbucium, care are ceva bolnăvicios în el. Ne cheltuim energiile într'un neastâmpăr steril, în căutarea unor formele magice nădăjduind că ele vor potoli o agitaţie care veşnic se primeneşte. Şi nu vedem că suntem bolnavi, că celace ne trebuie este aer mai mult şi mai senin, mai multă mişcare fizică; o intensificare a vieţii sportive, a vieţii în aer liber, care singure sunt în stare să însănătoşească organismele anemiate şi slăbite.

Şi când printr'o judicioasă educaţie fizică ne vom fi plămădit o nouă sănătate fizică, în acelaş timp ne vom fi plămădit şi o nouă sănătate morală. Mai sănătoşi şi mai plini de vigoare vom reprezenta atunci nu numai o forţă morală mai temeinică, dar şi o energie intelectuală superioară care nu se va mai cheltui într'o stearpă frământare ci într'o muncă echilibrată, liniştită şi cu adevărat fecundă.

W. I.

O înjosire a „bunei tradiţii" ardelene

de **N. Bănescu**

Vinerea trecută, d-l profesor I. Paul şi-a desvoltat, la Universitate, conferinţa asupra „spiritului critic" dela noi.

In faţa unei săli arhipline, d-l I. Paul a expus, în aprobarea zgomotoasă a auditorului său, exagerarea bolnăvicioasă a *criticei* manifestate în viaţa noastră publică, dar mai cu seamă în cele două „forţe" ale ei: politica şi presa.

Cu un adânc spirit de observaţie, cu un talent care rareori se află la îndemâna unui vorbitor, conferenţiarul a făcut procesul sever al *politicii de căpătuială*, al *incapacităţii* cocoţate sus, îndrăzneţ, al *inculturii grosolane refugiate într'o anume presă*, de unde câte un biet agramat împroaşcă lumea cu injurii, dela înălţimea amăgitoare a multiplelor sale căderi la examenele de gimnasiu.

Generalizarea uşuratică a Ardelealului, care în vechiul Regat nu vede alta decât „politicianismul", descălecat cu succes pe pământul virgin al ţinutului desrobit, decât risipa şi luxul unui putregaiu social ce s'ar fi monopolisat între hotarele României de eri; judecata pripită a cetăţeanului flecar de dincolo, care află aici doar numai nepriceperea cocoţată prin îndrăzneală şi ignoranţa irresponsabilă a junelui neisprăvit dela ziarul „vechii tradiţii" bune a Ardealului, — amândouă aceste exagerări vinovate au fost de o potrivă biciuite, în cuvântul răspicat al omului care nu poate ascunde adevărul.

Ţinându-se în sfera senină a obiectivităţii, d-l Paul a atins, în linii generale, slăbiciuni atât de evidente ale vieţii noastre de azi. Domnia sa n'a vroit să schiţeze un portret, n'a căutat aluzii transparente şi n'a produs nici un document. Numai aşa, prin muşcătoarea sa critică impersonală, se explică furtuna de aplause cu care sala, înţesată de lume, a salutat observaţiile sale juste, a primit concluziile sale înţelepte.

Dar iată că, mai curând decât ne-am fi aşteptat, unul din cei „cu musca pe căciulă" s'a repezit, indignat. Căci a doua zi, un ziar din localitate, al cărui nume înjoseşte o scumpă noţiune, a ţinut să producă *documentul*. Ni l-a servit într'o coloană de trivialităţi şi injurii, care dau expunerii obiective a conferenţiarului o vădită şi o crudă actualitate.

Sălbătecii ca acestea nu mai impresionează azi; foaia care şi-a făcut dintr' însele o specialitate a pierdut de mult dreptul la respectul public. Am dori totuşi să ştim dacă „Sindicatul Presei" din Ardeal se crede chemat a patrona reînvierea urâtei speţe desonorante, ieşite cam de multă vreme din publicistica pe care o înjosia.

Şi am întreba dacă publicul nostru onest n'are nimic de spus faţă de această „presă", care a ajuns o adevărată primejdie morală. In orice societate civilizată, cele câteva sute de auditori, cari au aplaudat furtunos o conferinţă ce răspundea crezului fiecăruia dintr'înşii, ar şti să impue o ţinută pe care n'o pricepe foaia înăcrită a Clujului.

Cât pentru Universitate, la care se apelează inconştient, ea poftesce pe indignatul apărător al presei la tribuna sa, *ca să-l audă în replică.*

Agitaţia Caillantistă

Zilele trecute trădătorul Caillaux, fostul prim-ministru al Franţei, condamnat acum un an de Inalta Curte de justiţie, a venit la Grenoble pentru a ţine o conferinţă în care să-şi facă apologia.

Ziarele revoluţionare firesce l-au susţinut şi omul germanilor era să-şi ţie nesupărat conferinţa, dacă foştii combatanţi din Grenoble nu s'ar fi hotărât să scutească oraşul de ruşinea prezenţei lui. Au încercat să împiedece conferinţa, însă poliţia protejând propaganda caillautistă, aceasta a fost ţinută. Franţa întreagă indignată de îndrăzneala trădătorului a desaprobat cu tărie intenţiile lui agitatoare. Camera a luat în discuţie cazul dela Grenoble şi după ce toate grupurile au veştejit purtarea lui Caillaux, afară de comunişti radicali şi socialişti — buni prieteni ai plutocratului demagog — guvernul a hotărât să iea măsuri contra agitaţiunilor, pe care încearcă să le provoace trădătorul.

Vom vedea dacă va asculta. Această eventualitate e puţin probabilă, căci Caillaux au-l din acela care se resemnează. După ce nevasta lui, îndemnată de dânsul, a asasinat pe Calmette, nu s'a retras o singură zi din viaţa politică. N'au trecut nici câteva luni, de când Inalta Curte l'a condamnat pentru crimă contra patriei, şi trădătorul străbate Franţa, ridicând la răspântii tribuna lui cinică. El crede că într'o bună zi va veni iar la putere, gândind că timpul şterge tot. Timpul şterge, e adevărat, greşelile politice, dar nu crima.

Ziua când a fost asasinat Calmette a fost aleasă pentru manifestaţia din Grenoble. In tovărăşia acelela care a omorât şi ai cărei ochi nu sunt tulburaţi de nici o amintire, Caillaux îndrăzneşte să se arăte în toată cutezanţa şi îşi propune să ţină un discurs chiar în seara, când Gaston Calmette era pe moarte.

Aşa fiind lucrurile, nu-i de mirare dacă conştiinţele s'au revoltat şi indignarea i-a impins pe oameni cinstiţi să iasă în stradă. Iar modul cum Caillaux a fost judecat de parlament şi presă arată că la Franţa trădătorii nu mai au ce căuta în viaţa publică.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Citind revistele

Adevărul literar, Anul II, Nr. 19, Seria II, București

D-l Emil D. Fagure, în articolul „Dela Ibsen la Trotzki" relevă faptul că minoritățile dețin de obicelu put rea, fie în revoluții, fie în ordinea de stat, iar majoritățile rămân acea „materie primă", care alcătuește fondul permanent al civilizațiunilor.

Dr. I. Duscian, vorbind de „talentul genului epic", chestiune ridicată de d-l I. Teodorescu, face observ ția că marile opere, cari au cântat evenimentele însemnate s'au produs cu mult timp în urma acestora așa că e de așteptat că și războiul mondial își va găsi, însă mai târziu, pe demnii lui cântăreți.

D-l I. Chinezu arată valorile mari, pe cari le cuprinde literatura maghiară modernă și cere să se facă demne traduceri românești. D-sa are perfecta dreptate când spune că „intelectualitatea maghiară nu se reduce numai la fendalismul politic și a răspunde ignoranții (Ungurilor asupra noastră) prin înțelegere nu e o laștitate, ci cavalerism".

„Adevărul literar" e'n genere vioi și plin de informații culturale folositoare.

„Ramuri", Anul XV., Nr. 3., Craiova.

Viguroasa revistă oltean, care-și continuă, de 15 ani de zile, rodnica sa activitate, publică în ultimul ei număr apărut un material literar b gat.

D-l I. Găvănescul ne comunică, într'o formă poetică i duioasă, senzațiile sale în aspra, dar frumoasa „iarnă românească".

Cu versurile d-lui I. M. Marinescu, intitulate „Caesar" retrăim puternic un moment din mândra antichitate romană.

D-l Iov, într'o schiță vioaie, „Oameni economi", ne descrețește fruntea cu un umor firesc și sănătos.

Versurile d-lui Al. Iacobescu, ca 'ntotdeauna corecte, dar c' un avânt prea stăpânit, prea nivelat.

Plină de duioșie poezia „Cântec vechiu" semnată: Ada Umbră.

D-l Polyclet c' o vădită înclinare spre romantism, scrie: „In ochii ți melancolici zac unde de inbire . . ."

D-l I. Almăjanu se ocupă serios de metodologia educației noastre morale.

D-l I. U. Soricu scrie o cronică rimată „Patria", ca un slab ecou al „Epigonilor" lui Eminescu, dar cu mai multă trăinicie literară decât faimoasele cronici ale lui Radu Cosmin.

In colecția și studiul de poezie pop lară a războiului, făcând juste observații și puneri la punct, d-l Soricu transcrie versuri de țară, cari, dacă n'au toate o valoare deosebită literară, sunt în schimb foarte bune documente pentru sufletul soldaților noștri în războiul mondial.

Citim cu mândrie versuri ca acestea:

„Măi, soldate frățior,
Unde ți-a fost dat să mori?
— Sus, în vîrful munților,
In fața dușmanilor,
La hotarul fraților . . ."

Interesante și cugetările lui Gustave Le Bon, traduse de Beyon.

„Ramuri"-le au apoi rubrica cronicilor totdeauna îngrijită, cu însemnări și păreri, cari se citesc cu interes și cu folos.

Am dori să vedem această revistă răspândită cât mai mult în Ardeal; ea ar vorbi și ar arăta Transilvănenilor numai ce au bun și curat frații lor de peste Carpați, servind astfel la cimentarea legăturilor sufle ești ale Românilor de pretutindeni și întărind unitatea națională.

„Cele trei Crișuri", Anul II, No. 7, Oradea-Mare.

Un număr interesant.

Articolul redacțional vede în primăvara, care ne-a sosit, un strigăt la munca pentru consolidarea țării.

D-l Victor Eftimiu publică o închinare Alfeței Sale Regale, Principesei Elena, reușind să ne dea versuri sprintene și fără banalitatea obișnuită în asemenea producții.

Prozatorul Cazaban ne prezintă într'o schiță nostimă „partea slabă" a unei institutoare bătrâne și morăcănoase, care devine bună și îndulgentă, când i se spune că e tânără.

Un sonet de-o fragedă simțire, semnat de Alexandrina Scurtu, care, împreună cu Mihail Codreanu, și-a făcut un fel de . . . specialitate din această formă fixă de versuri; o duioasă schiță a d-lui Paul I. Prodan; inimoase versuri ale d-nei Maria Baiulescu; sfîrșitul frumoasei cuvântări a d-lui Iorga la serbarea Unirii și câte-va rânduri poetice despre primăvară, semnate de M. San-Marino — iată într'adevăr un bun și bogat material literar.

D-l Dr. Gh. Ciuhandu își continuă amănunțita sa cercetare a vechilor urme de cultură românească în Bihor.

La Cronica dramatică, d-l Alex. A. Hodoș arată cât adevăr etern e 'n piesele I. l Caragiale, cari se mențin, spre mulțumirea publicului, pe scenele noastre.

D-l Aurel I. Lepădatu dă informații de folos în cronica sa economică.

Notele, cari închee revista, ca și rubrica Memento, adică lucrurile mărunte, dar cari fac viața unei publicații periodice, sunt sărguincios scrise.

Impresiile unui oaspe

D-l Ed. Herriot, primarul Lyonului, care a fost de curând oaspele Bucureștiilor, publică în „L' Information" un lung articol asupra impresiilor culese în timpul trecerei sale prin România.

După ce tratează diferitele chestiuni economice, d-l Herriot face următoarea concluzie:

„In ordinea intelectuală, opera Franței nu prezintă nici-o dificultate. Am avut cinstea să iau cuvântul înaintea studenților și studentelor dela Universitatea din București. A fost curat un auditoriu francez, în fața acestor tineri cari vor avea să continue glorioasa tradiție a părinților lor, nu se poate rosti numele patriei n stre fără a-l auzi aclamat. Minunată compensație pentru neliniștile și tristețele noastre!

„Cred deci, că concluzie, că politica noastră externă nu trebue să se rătăcească în experiențe incoherente, fără însemnătate și fără durată. Să ajutăm pe Austria din umanitate! Foarte bine, dar s'o facem fără iluzii! Să nu ne pierdem timpul zâmbind Ungariei care ne urăște! Să ne atașăm de acei cari au sângerat cu noi în războiu, cari mai târziu, dacă va fi nevoie, ar veni fatalmente iar cu noi. Pe șoseaua Kiselef, am văzut zilele acestea companii românești ce defilau cântând. Cântau nu știu ce ușoare cadențe latine, un pas elastic și srpinten le ritma. Din când în când suntele unei goarne le întrerupeau, era goarna noastră. In pragul nopței ruseți, ce bucurie de a gusta din această profundă și simplă fraternitate.

Biografii istoric-culturale

E vădit lucru că toate popoarele, învingătoare sau învinse, au ieșit din războiul mondial cu o mai clară conștiință de ce-i poate da fiecăruia patrimoniul lui național. Acesta a constituit singura pârghie solidă, pe care s'a clădit isbânda unora și rezistența dârză până la înfrângere a altora.

Combinațiile politice și a ianțele militare s'au dovedit șubrede, dacă nu se'ntemeiază pe o legătură între nații, cari aduc tot sufletul și toate forțele lor na ționale.

Din lipsa acestora, aportul austro-ungar pe lângă efortul german a fost așa de mic.

Acum, când focul uriașului război mai pâlpâe încă, ici și colo, subt cenușe, fiecare popor caută să-și asigure viitorul, cercetând stăruitor puterile lui naționale, singurele pe cari se poate bizui temeinic. In aceiași direcție, Germania își pune nădejdea refacerii. Și amestecuri streine sunt acum așa de puțin îngăduite, încât s'a dat o luptă dârză în jurul reluării lui Wagner pe scenele unor centre culturale ca Paris, Roma și Bruxelles.

Plecând dela aceste constatări, poetul Nichifor Crainic, într'un articol publicat în „Neamul românesc" de Sâmbăta trecută, conchide că „internaționalismul nu poate să însemneze în nici-un caz distrugerea spiritului național. In sens cultural, internaționalismul e o rezultantă a spiritului diferitelor popoare creatoare".

*

Veacul al XIX-lea e pentru noi, Românii, vremea, în care începe să încolțească cultura noastră națională. Ce se făcuse înainte nu era decât frământarea pământului, pentru a-l face bun să rodească.

România liberă din secolul al XIX-lea „înfățișa condițiile elementare politico-sociale, prielnice creațiunii culturale. Condițiile proaspete ale României actuale, incomparabil superioare, deschid în fața noastră zări nesfârșite, dar nu trebue să uităm că orice, voim să clădim, își are piatra fundamentală implântată în veacul al XIX-lea: Lazăr, Eliad, Alexandrescu, Bălcescu, Alexandri, Kogălniceanu, Hașdău, Eminescu, Grigorescu, Conta, Mincu, Xenopol, Haret, Ciprian Porumbescu, Coșbuc . . ."

Pentru cunoașterea acestor și a altor forțe culturale românești, d-l Crainic cere nu numai ediții critice a tot ce-au scris și vorbit ei mai bun, dar și studii asupra vieții și a operii lor, care, cum e cazul lui Mincu, nu a stat pe hârtie, ci în clădiri sau în fapte sociale.

Așa-dar, studii biografice, nu de „buchisiri migăloase, în cari să se desbată anul nașterii sau data căsătoriei", ci în care să găsim „expunerea clară a principiilor călăuzitoare a faptelor caracteristice pentru înțelegerea acestor principii, a sufletului, care răsuflă din operă. Exemple de acest fel se pot da cu monografiile făcute de Romain Rolland asupra lui Beethoven, Tolstoi și Michelangelo.

Ca model de sinteză, însă numai în sens panegiric, e scrierea „Oameni cari au fost" de d-l N. Iorga, iar o pildă de amploare e „Grigorescu" de Al. Vlăhuță.

Pentru încurajarea unei asemenea colecții, d-l Crainic cere, cu dreptate, ajutorul Academiei.

O galerie, în scris, a oamenilor noștri mari, va contribui mult la întărirea și înălțarea spiritului românesc.

Vom vedea într-u cât această nevoe va fi simțită, și mai ales, întrucât se vor găsi oamenii și mijloacele ca să realizeze un gând atât de frumos.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Copiii și viața socială

Faptul că toată lumea ia parte astăzi la treburile publice, a pus, în mod fatal, pe planul întâi *chestiunea preparației* cetățenești. Incă de acum 150 de ani, din veasul deci din care s'a vorbit de suveranitatea poporului, Turgot constata că oare care părere de rău că *„Deși sunt metode pentru formarea geometrilor, a fizicienilor, a pictorilor, nu este încă nici una ca să faci cetățeni."* De atunci s'au făcut unele progrese în această direcție, deși nu în toate țările. Acolo, în orice caz, unde credința că simplul fapt, că ai 21 de ani, face din tine un cetățean destoinic, a trecut, a început să se lucreze serios. Tineretul trebue preparat dacă este vorba să poată împlini, la majorat, misiunea lui politică. Nimeni nu se naște inginer și nimeni nu vine pe lume cu brevetul de capacitate politică.

Problema aceasta nouă prezintă două fețe. Pe de o parte, trebue să vezi dacă tineretul nu are totuș și el, o *„viață socială"* rudimentară, deasupra căreia să poți să o altoești pe cea de mai târziu; iar pe de altă parte, rămâne să cercetezi cum anume vei face această altoire. Nici un popor n'a făcut atât de mult, fie într'o direcție fie în alta, ca cel american. Altă dată vom scrie mai multe despre ceiace se face în America. Astăzi ne vom mărgini să spunem câteva cuvinte despre spiritul de asociație din unele școli franceze.

Informațiile ce urmează le luăm dintr'un studiu al doamnei Marie Hollebcque, publicat în numărul dela 15 Iulie 1920, al cunoscutei *„Revue de Paris"* și în care, între altele, autoarea constată cât de puțin se face, în țara sa, în materie de adevărată educație cetățenească a tineretului. Ce ar fi să zicem noi! Dar să nu atingem un subiect atât de virgin!

Prima constatare generală, pe care o face doamna Hollebecque și pe care a făcut-o poate fiecare din noi, este că generațiile nu se înțeleg ușor unele cu altele. Tineretul are totdeauna trebuințe, pe care mai marii lor le uită. In unele țări prăpastia este mai adâncă, iar reacțiunea va fi și ea mai intensă și va lua forma de revoltă în contra adulților; în altele ea va fi mai mică și acolo vom asista la o canalizare firească a ei inspre ordinea celor bătrâni.

Din cele pomenite iese nevoia, pentru tineret, de a-și organiza singur puterile în vederea cuceririlor la care rîonește. Aici apare instinctul lui social. Intr'un loc tineretul se va grupa, — ca Creangă, cu bășica lui de porc, cu Ion Mogorogea, cu Zaharia lui Gitlan, cu Chiriac și cu Goian, fiecare din aceștia cu o frântură de coasă, cu o circele de tinjeală și așa mai încolo — ca să „organizeze" o partidă de pluguș or, în contra poruncii părinților, de a sta pe acasă. In altă parte, asociația se va face. este drept, cu îngăduirea societății; dar alurea ea va avea scopuri vădit anti-sociale: furatul de mere, să zicem. Oricare ar fi însă scopul unei grupări date, în totdeauna găsim ivindu-se cei doi factori, care vor forma și baza asociațiilor adulților: *solidaritatea* și *supunerea față de șef.*

Dacă asociația durează ceva mai mult, vedem apărând apoi și un ritual anumit. La primirea de noi membrii d. ex. se adoptă un ceremonial oarecare; se scuipă în degetul cel mare, la noi, pe pământ, în Franța și apoi se dă mâna, sau se face așa ceva, o practică foarte răspândită și la popoarele primitive, pentru care ea are încă o însemnare profund religioasă. Se inventează și un limbagiu separat iarăși ca la primitivi, limbagiu care caută de obiceiu în intercalarea aceluiaș sunte, după fiecare silabă: capi, lupi espi tepi: calu este. In felul acesta ajungem să găsim asemănări mari între asociațiile copiilor și acestea ale tuturor popoarelor primitive și de aici nasc o mulțime de probleme, de care noi nu ne putem ocupa acum. Destul să constatăm aici, că în sufletul celor mici este o nevoie adâncă de esteriorizare, de victorie, nevoie care se manifestă cu voia sau fără voia adulților și că mijlocul întrebuințat, de cele mai multe ori, este acela al asociației.

Cu cât opresiunea este mai mare, cu atât se înmulțesc și societățile secrete. Așa este în lumea adulților și la fel în aceia a tineretului. Fiecare din liceele din Paris are societatea lui . . . secretă, care a ajuns atât de puternică, în cât a devenit pe jumătate oficială. De la războiu încoace numărul lor s'a înmulțit. Până atunci, dreptul de a avea o societate și-l rezervase numai clasa de sus: acum fiecare clasă vrea să aibă una și cu toată opozia „seniorilor", mulțimea a câștigat!

Aceste societăți au un președinte, un secretar, un archivar și așa mai departe, fiecare fiind desemnat printr'o literă. Litera Z reprezintă *prezidentul.* Asociațiile de aceiaș categorie, din Paris, sunt confederate și ele au un *prezident general* = Z de Z. Au și semne distinctive. In contra birourilor „oficiale" există totdeauna o opoziție, grupată într'un *Comitet al binelui public,* — o amintire a terminologiei marei revoluții, — astăzi acest comitet se numește: *Soviet.* In felul acesta tinerimea ia contact cu viața politică reală.

Scopul societăților este multiplu. In primul rând avem nevoia tineretului de a fi și ea o forță, de a se manifesta. Iar

Cronica politică

Guvern de concentrare? — Acțiunea Federației care părea atât de revoluționara și de intransigentă, mai cu seamă pe chestiunea agrară, s'a dovedit cu prilejul jocului de retragere din Cameră, că nu urmărește altceva decât Puterea. Și când e vorba de aceasta, toate principiile sunt aruncate peste bord, compromisurile se încheie cu febrilitate, și dintr'un partid revoluționar te pomenești a doua zi partid de guvernământ. Caci într'adevăr concomitent cu reîntoarcerea Federației în parlament, toată presa a vorbit de un guvern de concentrare. „Adevărul" d-lui Take Ionescu, „Neamul Românesc" al d-lui N. Iorga, și „Patria" organul partidului național, au arătat necesitatea unui guvern de concentrare, din care în afară de partidul poporului și de Federație, n'ar lipsi bine înțeles d-l Take Ionescu și poate nici dl. Al. Marghiloman. Și totuși în ciuda dorințelor d-lui Take Ionescu, a cărui acțiune dizolvantă în guvern s'a vădit de nenumărate ori, și în ciuda întregei acțiuni de agitație a Federației, guvernul de concentrare nu pare aproape de realizare. Aceasta e și obârșia tuturor svârcolirilor Federației. Ea simte că prin realizarea reformei agrare pierde odată cu cei din urmă cal de bătaie și prilejul unei acțiuni de intimidare a guvernului Averescu și prin aceasta și orice posibilitate de a lua parte la guvernarea țării.

În chestia Concesionărei Uzinelor electrice

După cât suntem informați, comisiunea pentru studierea ofertelor privitoare la arendarea uzinei electrice, urma să-și dea avizul până la 1 Aprilie a. c. pentru ca orașul să poată lua o hotărâre.

Nu știm care este motivul că această opinie încă nu a fost dată și cine are interesul ca această lucrare să fie amânată la calendele grecești.

Un lucru e cert: că în jurul acestei licitațiuni, s'au comis indiscrețiuni, s'au pus patime în joc și s'a lovit în onoarea și demnitatea unor oameni a căror cinste stă mai presus de orice îndoială.

Cunoaștem întregul fir al intrigilor, cunoaștem persoanele care sunt direct interesate în această chestiune și cum nu e nevoie a lua astăzi apărarea unuia, nu vom desvoli slabul sentiment românesc al celorlalți.

Să fie încredințați însă și unul și ceilalți că, dacă mi-am impus o rezervă pentru moment, am făcut-o din respectul ce se cuvine unei comisiuni numită de prefect, dar promitem să ne arătăm punctul nostru de vedere, care, suntem siguri că, nu va fi pe placul unora, va fi în schimb în sentimentul ori cărui bun Român cinstit și fără „interese" în această concesiune.

De altmintrelea a fost sesizat parchetul și prefectul orașului în această chestiune și se impune deci așteptarea rezultatului anchetelor pornite.

Unele ziare ungurești, cum și un ziar „românesc", la a cărui direcțiune participă chiar avocatul soc. maghiare „Ganz" din Budapesta s'au grăbit a aduce știrea că d-l Carol A. Iahoda, industrias, ar fi fost exclus din comisiunea de studiu a ofertelor referitare la concesionarea uzinei electrice.

Controlând această știre, n'am convins că ea este neadevărată, lansată fiind numai cu scopul de-a servi interesele societății ungurești.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Revista presei germane

Activitatea parlamentului român

Ziarul *Kronstädter Ztg.* critică foarte aspru activitatea parlamentului. Între altele scrie.

„Este indiscutabil, că chemarea parlamentului este de a crea legi, cari să fixeze datoriile și drepturile cetățenilor. Privind parlamentul român ai crede, că el a muncit peste puteri. Parlamentul generalului Averescu a ridicat la putere de drept în scurt timp foarte multe legi de însemnătate capitală pentru întreaga țară, ca reformele agrare, administrative, luptele culturale, legea muncitorilor, bugetul, impozitele etc. Toate aceste cu o iuțeală febrilă, încât deputații au trebuit să ceară răgaz pentru a putea să se țină după ele. Afară de ședințele parlamentare, ședințele diferitelor comisiuni: câteodată se întâmplă că membrii aceleași comisiuni nu mai știu dacă au discutat sau nu un articol din lege. Lucrul principal este a aglomera unele legi peste altele în timpul cel mai scurt".

Mai departe ironizând puterile parlamentului ziarul din Brașov scrie.

„Presupunând, că guvernul actual posedă calități extraordinare pentru a resolvi ușor ceeace pe alții îi costă osteneală și o cercetare pedantă, totuși și legile cele mai bune dau roadele dorite numai atunci când ele sunt respectate dela mic până la mare".

O interpelare

Ambele ziare germane din Sibiu reproduc în întregime interpelarea d-lui senator D. Schullerus făcută la 6 April în chestiunea funcționarilor sași din jud. Târnava-mare.

D-l senator mulțumește, că i s'a pus la dispoziție întreg dosarul cercetărilor contra subprefectului Dr. Schafer și primnotarului Dr. Filipescu.

Punctele de acuzare sunt ilegalități săvârșite în aprovizionare, înlăturarea funcționarilor români și ura națională a Sașilor.

D-l Schullerus dovedește prin rapoartele organelor însărcinate cu anchetarea că nici unul din punctele aceste nu s'a putut dovedi, Au fost însărcinați cu anchetarea chestiunei, fostul Inspector general al aprovizionărei din Cluj, d-l Mateescu, actualul Inspector general al aprovizionărei d-l Morolanu, primnotarul jud. Sibiu Steflea și d-l Inspector general administrativ Dr. Balulescu.

Dela frații înstrăinați

Citim în *Satu-Mare*: Din comuna românească Cengherfalău care în prezent se află pe teritoriu ungar, iar ne vin știri neliniștitoare.

Ultimile dispoziții luate de Hajdudorog, sunt cât se poate de nedrepte și în contradicție cu tratatul de pace. Bisericelor românești li s'au dat ordin ca să nu mai fie ținute sărbătorile românești, iar slujba fără nici-o deosebire să se facă în limba maghiară.

Această hotărâre a organelor superioare bisericești maghiare, trebue să ne dea de gândit. Cum se poate ca în comune curat românești, unde până acuma nu s'a cunoscut limba ungară nici în școală nici în biserică, să fie impusă, contrar clauzelor din tratatul de pace.

Cerem guvernului român să facă intervenții prin reprezentanții săi ca să li se lase fraților noștri rămași sub unguri, libertatea de a se ruga lui Dumnezeu, în limba pe care o cunosc.

Dela „Cultura Poporului"

Seria șezătorilor artistico-culturale dela „Reduta" s'a încheiat.

După o activitate extrem de folositoare pentru desvoltarea și răspândirea culturei românești în rândurile muncitorilor noștri, șezătorile dela Redută, care au servit ca mijloc pentru răspândirea acestei culturi, au fost încheiate Duminecă 10 Aprilie. Sala era arhiplină de un public din toate cissele sociale. Pe fața fiecărula se citea cu ușurință regretul că Dumineca nu vor mai avea timp de 3 luni, posibilitatea să-și inobileze sufletul cu sfaturile perințești ai acelora care cu atâta râvnă și dragoste au muncit pentru ridicarea nivelului moral și cultural al poporului.

Efectul șezătorilor dela Redută a fost dintre cele mai frumoase și a răsplătit munca și patriotismul desinteresat al membrilor societății „Cultura poporu ui".

La această ultimă șezătoare de închidere, cel dintâi a luat cuvântul Dl Emil Vasiliu. Oratorul începe prin a aduce la cunoștință auditorului faptul că Ungurii în șovinismul lor orb și irațional și-au pierdut capul și nu înțeleg nici până azi că un drept cucerit după veacuri de suferință și după atâtea jertfe, nu se pierde așa de ușor.

Arată apoi crimele și mijloacele necavalerești și necivilizate la care s'au dedat uguri pentru e ne submina țara. In ultimul timp au mers cu ura lor contra noastră și cu patima lor de a se răzbuna până acolo în cât cei dela Budapesta au încercat să provoace în sufletul ungurilor dela noi o confuzie între credință și preceptele religioase deoparte și credința și dorințele poporului maghiar, de altă parte elaborând un fel de decalog al națiunei maghiare — pe care l-au strecurat printre Ungurii dela noi.

Publicăm mai jos în traducere decalogul irredentei maghiare (apărut în No. 4 din 20 Februarie a. c., al ziarul „Irredenta maghiară").

1. Nu uita niciodată că ești fiul națiunii maghiare batjocorite și îngenunchiate la pământ. Noaptea când te pomenești aduți aminte că milioanele fraților tăi suferă robia, crudă și aspră a turbaților nemernici.

2. Să nu ai nici o bucurie, nici o sărbătoare adevărată, până când frații tăi nu vor fi din nou eliberați.

3. Crede și răspândește că nu va fi pace, nu se vor sfârși miile de suferințe până când nu vom recuceri țara perdută.

4. Depune o sfântă făgăduință că vei lucra din toate puterile, prin toate mijloacele pentru recâștigarea țării tale.

5. Privește la dușman și lucrează pentru nimicirea aceluia, care din interese egoiste sau cu lașitatea celor mici de suflet îți vorbește de liniște și de împăcare. Nu-i cruța pe aceștia cari pe ei nu-i doare soarta patriei.

6. Aceluia care-'ți spune că mai întâi să ne întărim și după aceea să ne gândim la alungarea tâlharilor, spune-i în față că minte și că se teme să nu-și pericliteze afacerile, situația sau alte interese. Atâta putere mai avem și atâta ajutor vom primi în teritoriile ocupate, ca să terminăm cu dușmanii noștri. Ne trebue numai un conducător care să știe să poruncească și să lucreze.

7. Năzuește să răspândești deșrădăcinarea internă a dușmanilor noștri. Orice mijloc ce vei folosi în contra lor e sfânt, dacă te conduce scopul drept și cinstit că să fii de folos patriei tale.

8. Nu sprijini o guvernare care nu arată putere și e sfioasă, târguitoare.

9. Din surplusul ce-l ai, jertfește pentru salvarea patriei.

10. Până atunci, până când nu vom recuceri patria perdută să nu fii nici creștin, nici liberal, nici reacționar, nici mic sau mare proprietar, nici asociat, nici repășit, nici legitimist, nici alegător liber, ci numai maghiar păgân și sălbatec, decis și încrezut în forțele sale, care fără a cunoaște milă și ertare cu ură neîmpăcată, și încărcat de dorul revanșei pretinde fără răbdare răfuirea.

Iată, fraților, continuă oratorul, cum la excesul de libertate pe care le-o dăm noi, ei ne răspund cu porunca de a duce sovinismul până la păgânism.

Dela această tribună s'a propovăduit libertatea și fraternitatea între locuitorii României întregite, făcând de prisos toată bunăvoința și generozitatea noastră. Noi nu suntem resbunători, noi suntem învingători și mărinimoși, dar nu putem fi slabi. Am înțeles totdeauna să luptăm în interesul progresului al culturei și al luminei. De va trebui să mai luptăm încă cu arma, vom lupta.

Oratorul ca răspuns celor 10 porunci maghiare citește zece porunci pentru Români care ar trebui să fie decalogul Românismului adevărat.

1. Nu uita niciodată că ești fiul Romei și că așa cum astăzi mai gem încă în grea robie mii din frații tăi, nu de mult ai robit și tu; iar când te închini pentru tine și ai tăi, pomenește ți frații înrobiți.

2. Nu uita că dacă o mie de ani nu ai știut ce este libertatea, acum nu-ți este iertat a n'o prețui și folosi.

3 Spune tuturor dușmanilor tăi că țara românească este acolo unde trăiesc toți Românii și unde au suferit, din moși strămoși, zece veacuri, și că acum țara aceasta este desrobită pentru vecii vecilor.

4. Amintindu-ți suferințele trecutului tău și al străbunilor tăi juru-ți ție și sângelui tău din vinele copiilor tăi, că nu vei mai îngădui batjocura și umilința robiei.

5. Cunoaște și vezi, la tot pasul, că dușmanul înfrânt cugetă la o crudă răsbunare; că el lucrează strâns unit înăuntrul și în afară de țară, cu puterea belșugului smuls de eri din gura voastră și a pruncilor voștri.

6. Vorbește și citește numai românește; iubește pe fratele tău Român de ori unde ca pe tine însuți; iubește-ți și cinstește-ți Regele, armata, administrația, legile și așezemintele românești și nu cleveti contra lor căci cleveteși contra ta, a copiilor tăi și a neamului tău.

7 Nu uita că dușmanul ne pândește și, că, din orce slăbăciune și greșală a unuia din noi el facu o armă crudă împotriva noastra și a copiilor noștrii.

8. Nu uita că, din cauza robiei, bogățiile pământului țărei noastre n'au fost în mâinele noastre și că de-acum ele trebuie să fie; și de aceia fă-ți datoria ce a sprijini din răsputeri numai negoțul, meseria ci și orce întreprindere românească.

9. Amintește la fiecare clipă dușmanului că dacă sângele și sufletul de Roman nu ne lasă să răsbunăm suferințele atâtora

---

Dela frații înstrăinați

când lucrul nu este posibil altfel, în arcum cel puțin. De aici caracterul secret al acestor asociații. Arhivele nu sunt arătate decât rar și numai la puțini de membrii. Acolo se găsește toată istoria grupului și se mai găsește ceva: *nota dată de elevi fiecărui profesor!* Profesorii sunt notați de la 1 la 20 și se are în vedere toate calitățile și toate defectele lui. Asociațiile apoi mai au de scop să facă liniște în preziua examenelor, pentruca fiecare să poată lucra. Și vai de acela, care nu se supune! Liceenii formează și asociații în vederea preparării pentru admiterea în anumite școli speciale: inginerie, marină, etc. In mijlocul acestor din urmă asociații se cultivă admirația pentru viitoarea carieră, prin tot felul de mijloace: împodobirea pereților cu oamenii celebrii ai breslei, etc. Societățile acestea mai organizează și un fel de serbări sgomotoase, pe străzi chiar, serbări *„grație cărora se restabilește din nou în tineret echilibrul lui organic."* Tineretul are, în adevăr, nevoe de descărcări violente de acțiune, lucru pe care l'au înțeles și prinții vii, care au, în epoce anumite, fel și fel de rituri violente rezervate adolescenților. El bine zice doamna Hollebecque, *„nu este fără importanță pentru liceu și nici pentru societate, ca să se organizeze astfel de serbări sgomotoase, să se tolereze excesele de limbagiu în interiorul grupelor și chiar și redactarea secretă a arhivelor și în felul acesta să se canalizeze excesul de forță juvenilă..."*

Marie Hollebecque trage concluzia, din cele expuse de ea, că în Franța, ca pretutindeni, copiii și adolescenții au o mare înclinare pentru viața socială, că din încercările lor iese mult bine pentru societate, dar că comunitatea nu a scos, nici pe de parte, tot celace se putea din înclinările respective ale celor mici. Franța nu a înțeles încă, zice doamna Hollebecque, ceiace a înțeles republica americană, că copilul are înclinări, care folosite cum trebue, ne pot ajuta să avem și copii mai disciplinați și cetățeni mai buni. Cum se analizează lucrul acesta însă, în America, rămâne să vedem altădată, poate.

Virgil I. Bărbat

frânţi pe roată, traşi în ţepe şi înmormântaţi în întunericul închisirilor, apoi aceasta nu este slăbiciunea neputinţei, ci mărinimia învingătorului, care, după cum a mai ştiut să pedepsească ori când va mai putea pedepsi.

10. Nu uita că aceia ce am dobândit cu preţ plătit în sânge, nu putem pierde decât tot în sânge şi numai odată cu cel din urmă dintre noi.

In continuare, oratorul zice: Dacă a trebuit 1000 de ani pentru a avea ceia ce avem, ar fi o crimă când o generaţie pierde ceiace am câştigat acum.

Urmează programul artistic:

D-l **Sterian Mandi** cântă cu o voce foarte simpatică şi duioasă, două doine româneşti.

D-l **Mingard**, un tânăr element al Conservatorului din Cluj declamă cu mult temperament **„Balada chiriasului grăbit"** de d-l Gh. Topârceanu.

O frumoasă şi plăcută surpriză a făcut d-soara Ijac elevă în clasa III-a liceului de fete „Regina Maria" care a cântat cu o voce foarte drăguţă, destul de limpede şi duioasă câteva doine româneşti, fiind în delung aplaudată.

D-na **Başotă**, cunoscuta cântăreaţă a Clujului, a contribuit foarte mult la succesul ultimei sezători dela „Reduta" prin vocea d-sale clară, puternică şi foarte bine timbrată. A cântat cu mult sentiment două doine româneşti. Frenetic aplaudată şi bisată a cântat doina **„Vino" bade iar acasă.**

D-soare Adamide dela Teatrul Naţional declamă „Biletul" de H. Leca. Indelung aplaudată şi bisată declamă „Mama lui Ianos" (anecdotă).

D-l *Simionescu* dela Teatrul Naţional, citeşte o frumoasă schiţă apărută în „Cele trei Crişuri" şi scrisă de d-l Cazaban. Declamă apoi poezia d-lui Ranetti „Plugul şi tunul".

D-l *G. Crişan* dela Opera Naţională cântă „Ştii tu badeo ce mi-ai spus" şi „Hop turcă furcă" compoziţii de ale d-lui Gh. Dima.

Cuvântarea de închidere a d-lui profesor Universitar Marin Stefănescu.

Cred, începe oratorul că v'aţi îndrăgostit aşa de mult de „Cultura poporului" încât o să vă doară dacă azi luăm vacanţă până la toamnă. Aceasta nu este făcută decât cu scopul ca activitatea noastră să o îndreptăm la ţară. La 1 Mai împreună cu D-voastră vom merge la câmp ca să sărbătorim această zi.

Să rezumăm acum activitatea şi rezultatele obţinute de „Cultura Poporului".

Prin cultura poporului noi am înţeles să fim ceia ce a fost totdeauna neamul românesc. Cu toţi am învăţat să fim buni, mărinimoşi dar niciodată sclavi — aceasta ne învaţă Hristos, trecutul şi istoria. — In dorinţa de a fi buni să nu ne moleşim sufletele.

Suntem un neam nobil, bun şi frumos la suflet. Aceasta a fost este şi va fi mândria şi podoaba noastră.

Rezultatele activităţei culturei poporului au fost răspândită nu numai în Cluj. Acei care au fost la Deva au putut vedea nemai pomenita însufleţire cu care a fost primită „Cultura Poporului".

Dacă lumea civilizată va şti că noi vorbim aci aşa cum vorbim, nu va putea decât să se închine.

Să fim tot mai buni şi mai mărinimoşi la suflet căci aceasta este voinţa lui D-zeu. Dar să ştim că aceasta nu înseamnă că să ducem mărinimia până la umilinţă. Pe pământul nostru poate să trăească oricine atâta timp cât nu vor atinge demnitatea şi integritatea pământului nostru. Făgăduim lui D-zeu că vom şti să apărăm ceia ce el ne-a dat şi vom şti să murim atunci când cineva va îndrăsni să ne pângărească în acest altar al pământului românesc.

Distinsul şi inimosul conferenţiar termină zicând: Suntem cu minţile pierdute de atâta frumuseţe şi sfinţenie a neamului românesc. In această sfântă zi a unirei, toate sufletele noastre să clocotească de dragostea de neam şi D zeu să ne ţie în eternitate această ţară frumoasă mărinimoasă şi sfântă.

Ultima şezatoare dela Redută este încheiată dela d-ra Ijac elevă din clasa III a liceului Regina Maria, care cântă cu mult entuziasm „Le arme" în mijlocul unei însufleţiri de nedescris. Aducem toate laudele noastre sincere acestei societăţi a culturei poporului care n'a cruţat nimic în dorinţa patriotică de a ridica nivelul-moral, cultural şi artistic al poporului nostru.

S. P.

INFORMATII

De oarece în numărul de ieri, articolul Dlui Bănescu intitulat „O înjosire a bunei tradiţii ardelene", dintr'o greşală de paginaţie a apărut neiscălit, îl publicăm azi din nou sub semnătura d-sale.

■

Joi, 14 Aprilie are loc la Teatrul Naţional, în matineu, o nouă reprezentaţie a elevelor internatului liceului de fete „Regina Maria".

■

Societatea de ştiinţe din Cluj va ţine o *şedinţă publică* Joi 14 Aprilie c. ora $8\frac{1}{2}$ seara la Institutul de Botanică Generală, cu această ocazie se vor face următoarele comunicări.

1. Pro. univ. *Meruţiu* Principii pentru noua arondare şi delimitare a judeţelor din România.
2. *Dan Rădulescu* şi *Tănăsescu* Dibenzil diketo hidrinden.
3. *Tănăsescu şi Dan Rădulescu* Aminobenzal pentaerithrite şi constituţia paraaminobenzaldehyde.
4. *G. Dima.* Despre efectul fotoelectric al metaleior.

D-l profesor Emm. de Martonne va începe lecţiunile sale de Morfologia terestră mâine, Miercuri 13 April, la ora 9 a. m. Tot mâine, Miercuri, la 4 p. m. d-sa începe cursul despre Alpi şi Carpaţi. Ambele cursuri. însoţite de proiecţiuni, vor avea loc în sala II. a Universităţii.

■

Spitalul de Ortopedie din Cluj, anunţă pe d-nii medici şi pe pacienţi, că începând din 15 Aprilie c. se vor pune la dispoziţia publicului suferind (reumatism cronic, deformaţiuni osoase, scolioza, artritism, obezitate. paralizii, tuberculoze ale pielei şi a oaselor, atitudini vicioase ale copiilor de şcoală etc... etc...) instalaţiile de mecanoterapie activă şi pasiva, precum şi cele de masso şi electroterapie.

Consultaţiunile ne vor face până la alte dispoziţii dela 2—3 p. m. zilnic, în St. Tunari nr. 17.

■

Peste 10 zile se vor relua la căile ferate transporturile coletelor mici accelerate.

■

La Direcţiunea generală financiară lefurile funcţionarilor au fost reduse cu 16 la sută.

■

Sâmbăta 9 Aprilie a apărut primul număr al revistei economice „Consum".

■

In ziua de 9 Aprilie s'a înfiinţat la Cluj comisiunea examinării impozitelor de răsboi. Membrii comisiunei au depus jurământul de credinţă.

■

Concursul pentru consilierii agricoli, care trebuia să se ţină zilele acestea a fost amânat pentru mai târziu.

■

Societăţii anon. „Industria Sârmei" din Cluj i-au sosit 48 vagoane cu maşinăriile necesare pentru instalaţia fabricei.

După cum suntem informaţi pe la sfârşitul lunei viitoare se crede că fabrica va începe să funcţioneze. Rezultatul va fi pe deoparte că preţul cuielor şi sârmei va scădea, iar pe de altă parte nu va mai fi nevoe să se importe din străinătate materii de acest fel.

■

Autorităţile noastre au descoperit că în Ardeal se răspândea un calendar iredent unguresc trimes din Budapesta.

S'a luat măsurile necesare.

■

Societăţile de Conducere a C. F. R. particulare au răspuns Ministrului Comunicaţiilor că vor înregistra firmele de pe teritoriul statului român, şi vor modifica statutele conform dreptului şi interesului statului.

■

Fixarea nouilor dări se va face de către comisiuni, care se vor numi la timp între 1 Mai şi 1 Iulie.

■

Vineri 15 Aprilie se va ţinea la Bucureşti concursul pentru ocuparea posturilor vacante de Consilieri agricoli.

Zilele acestea a fost ales consiliul de Ad-ţie al C. F. Someşene. Alegerea a avut loc sub presidenţia d-lui dr. V. Pop. Pe lângă 4 mari capitalişti din Viena au fost aleşi d-l Alex. Cosmovici, Cornel Mesaroşiu, dr. Iosif Boca şi dr. Gh. Müller.

■

Prefectura poliţiei a publicat o ordonanţă cu privire la curăţenia ce trebue să se ţină în curţile gospodăriilor.

■

In ziua de 19 Aprilie se va ţine marele târg anual de vite în Solonta-Mare din Bihor.

■

Ni se comunică de către mai multe autorităţi locale, că Autorităţile Ungureşti din Budapesta probabil considerându-se încă stăpâne în Ardeal, trimit adrese şi circulări în regulă şi cer să li-se dea răspunsurile şi să li se trimită statistici.

■

Aflăm că propunerea făcută la Direcţiunea generală C. F. R. pentru schimbarea mersului trenurilor astfel ca ele să sosească dimineaţa şi să plece seara din Bucureşti, întimpină greutăţi, aşa că până în prezent nu a sosit la direcţiunile regionale nici un răspuns.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staţionar prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru damenbărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

■

In piaţa Ştefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului"* cea mai elegantă şi mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, ţuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese şi recituri. Serviciu culant şi preţuri moderate.

Dela Opera Naţională

Reluarea lui „Tannhäuser"

Sosind d-l Pavel din concediu s'a reluat Vineri seara „Tannhäuesr" la opera noastră cu vechea împărţire de roluri, dar cu un nou succes.

D-l Pavel, având vocea odichnită, a cântat foarte frumos, făcând să vibreze frumosul timbru dramatic al vocei sale. Publicul l-a răsplătit cu sincere, lungi şi furtunoase ovaţii, precum şi cu un frumos cadou — un piedestal cu un vas de flori — şi cu un coş cu flori pentru „primul Tannhäuser român".

Succesul de Vineri seara însă ne-a mai dovedit că opera „Tannhäuser" a învins! Si-deşi auziam vorbindu-se, că prea de timpuriu s'a început cu operele Wagner, — totuş mie nu'mi venia a crede, ca publicul nostru să nu fie în stare a pătrunde încetul cu încetul în spiritul acestui frumos cap de operă, şi să nu descopere comoarele ascunse în el.

Dar un lucru ne lipseşte: cultură muzicală, fără care operele lui Wagner nu se pot înţelege. Aceasta cultura nădăjduim că o vom câştiga treptat.

Revenind la reprezentaţia de Vineri, ţiu să relevez pe d-l Apostolescu, care în „Wolfram" a fost foarte bine, dovedind progresele evidente pe cari le face, şi desvăluindu-ne toată căldura şi frumseţea vocei d-sale.

D-l Balogh a cântat bine şi clar, fapt, care denotă o năzuinţă spre ameliorare vrednică de remarcat. Vocea d-sale de de astădată n'a fost deloc răguşşită şi a putut ataca foarte bine şi notele din registrele mai înalte.

D-soara Nestorescu, deasemenea superioară trecutului, a arătat progres şi în jocul de scenă.

D-soara Dicescu în Venus a fost bine atât ca voce, cât şi ca joc de scenă; păcat numai, că ceiace am accentuat cu ocaziunea premierei, trebuie s'o spun şi de astădată.

In actul al III-a să să afle o modalitate, ca publicul să nu vază cum apare şi dispare Venus, şi în special, cum bate cu pumnul în pat, ca să auză mecanicul de jos şi să o scufunde. O mică sonerie electrică credem ar face un serviciu mai bun.

In ce priveşte ansamblul din actul I şi al II-a, toţi d-nii, cari au avut rolurile cântăreţilor dela Wartburg, s'au achitat pe deplin de ele. Corurile au fost bune, numai — să mi se ierte — n'ar strica să fie mai mari.

Nunc venio . . . Maiestrul Schüller, cu marea lui cultură cele mai mari elogii. Maiestrul Scsüller, cu marea lui cultură muzicală, ne-a desgropat toate comorile ascunse în muzica lui „Tannhäuser", făcându-le să strălucească în adevărata lor splendoare.

Punerea în scenă n'a lăsat nimic de dorit, afară de observarea făcută mai sus.

Inainte de încheere, încă un cuvânt. Având în vedere fondul moral-evlavios din această operă, spre a-o putea face mai accesibilă marelui public, miam propus, o prelegere, în care cu ajutorul unui pian să esplic întreaga piesă, făcând cunoscute şi cele aproape 35 de „leitmotive", ce se cuprind întrânsa.

Dr. I. Cl. Juga.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Miercuri: „TANNHÄUSER".
Joi: Ce ştie satul.
Instinctul.
Vineri: CONCENT.
Sâmbătă: BUJOREŞTII.
Dumineca matineu: *Nepoftitul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE şi PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acţii

Cetiţi „Infrăţirea"

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Scrisoare din Făgăraș

Trei adunări. — Activitatea Asociațiunei funcționarilor publici.

Deși în Făgăraș nu poate fi vorba de-o viață socială care să închege straturile societății, să armonizeze tendințele; deși Făgărașul e foarte monoton și lipsit de atracția care satisface egoismul fiecăruia totuși zilele acestea s'au ținut trei adunări, ce-i drept cu caracter local, dar cari pot fi interesante pentru aceia cari urmăresc desvoltarea vieței românești în toate manifestările ei.

Miercuri, în 6 Aprilie, și-a ținut adunarea „Asociația funcționarilor publici — Secția Făgăraș". Funcționarii prezenți au fost în majoritate meghiari. Poate că graba cu care s'a convocat adunarea a fost cauza că nau participat mai mulți funcționari români. Adunarea a fost prezidată de d-l Dr. Vlaicu, iar cu redactarea procesului verbal a fost încredințat d-l Stau, director de cancelarie.

S'a pertractat la început chestiunea plătirii speselor delegaților cari au participat la sedințele comitetului central și la congresul funcționarilor. Acești delegați: D-nii Dr. Pandrea și Dr. Vlaicu, au făcut rapoarte detailate și clare despre tot ce s'a discutat în comitet și în congres — din cari rapoarte reiese că delegații nostrii și-au împlinit cu cinste datoria și aceia cari au în mână destinele funcționărimei, răspund cu prisosință chemării lor.

Purcăndu-se în discuțiune chestiunea alegerii unui delegat, care să se prezinte la București în 10 Aprilie când — vor sosi acolo reprezentanții tuturor județelor spre a înmâna forurilor superioare competente Statului unic al funcționarilor publici din România Mare — adunarea alege cu unanimitate pe d-l Dr. Vlaicu.

Punctul al V-lea îl formează: abzicerea notarului Gh. Tulbure, primpretor. Motivele aduse nefiind suficiente, — adunarea nu-i primește abzicerea; îl roagă să funcționeze și pe mai departe în această calitate, acordându-i încredere deplină. — A fost ales apoi controlor d-l notar Taflan, care în adunare s'a dovedit ca vrednic apărător al intereselor funcționărimei și ca un luptător convins împotriva ilegalităților de la comisia de aprovizionare.

Ultimul punct la format: chestiunea procurării de alimente pentru funcționari. Această chestiune viu desbătută, a provocat discuțiuni aprinse, a scos lesuprafață lucruri și fapte nevrednice. S'a primit propunerea primarului orășănesc, d-l Roham, de-ase înființa o cooperativă a funcționarilor, pentru aprovizionarea lor cu alimente. La cererea unor funcționari, ca primarul să dee grâu și funționarilor, din cele 10 vagoane ce le va primi, primarul referează că deși cele 10 vagoane de grâu sunt arvunite de astă toamnă la o federală din jud. Romanați, și are autorizație dela comisia de aprovizionare din Făgăraș, și concesiune dela Ministerul de interne din București, ca să le aducă, totuși, județul Romanați nu permite exportarea lor. Funcționarii din Făgăraș să-i stea în ajutor și dacă le capătă, le pune la dispoziție cantitatea necesară. La cererea unor funcționari, ca primarul să facă tot ce „omenește" e posibil numai să aducă grâul, primarul nu se asociază. In urma acestora Comitetul Asociației e învitat să facă un memoriu — căci funcționarii nu capătă grâu de prezent dela nimeni și nu mai pot purta greul vieții.

Ședința s'a ridicat la ora 6¼. Mi-am format convingerea că funcționarii din Făgăraș își îndeplinesc cu mare zel datoria, dar nu multe necazuri de îndurat.

*

Vineri, în 8 Aprilie, s'a ținut adunarea generală a acționarilor dela Librăria școalelor. O librărie românească bine asortată e o necesitate imperioasă. Librăria școalelor nu are decât aproape numai manuale școlare. In felul acesta și în felul cum funcționează n'are viitor. Venitul curat n'a satisfăcut pe toți acționarii. Spesele, mai cu samă cele administrative, sunt foarte mari.

*

— Tot Vineri s'a adunat un mănunchiu de preoți ortodoxi — circa 18 — pentru alegerea unui deputat din cler la sinodul eparchial. A fost ales: protopopul Nic. Borzea.

Sivela.

O șezătoare religioasă

Sâmbătă 9 April la ora 6 a avut loc la „Redută" o frumoasă șezătoare religioasă la care a luat parte un public destul de numeros. E inutil a mai releva influența binefăcătoare pe care o au asemenea șezători asupra sufletelor celor care iau parte la ele.

Șezătoarea a început cu o compoziție religioasă datorită d-lui Gh. Dima, minunat executată de corul d-sale.

După acea a urmat conferința d-lui Gavril Tripon despre „Misiunea lui Isos Hristos."

D-sa citește texte din vechiul Testament dela profetul Isaia; din noul testament Evanghelia de Paști, după Ioan; din Predica de munte a lui Isus; din cele spuse credincioșilor și apoștolilor, etc.

Din toate acestea constată, că istoria universală nu are eveniment mai mare pentru îndreptarea omenirei, decât scoborarea și întruparea lui Isus Hristos în lumea pământească.

Prin această jertfă, Isus Hristos a mântuit omenirea de amar și deșertăciune. Viața de toate zilele, a lui Isus a fost în perfectă conformitate cu învățăturile lui.

Prin meditații, post și rugăciune, prin vindecările și minunile făcute cu puterea credinței și prin legătura lui cu lume a de sus, Isus Hristos a dat exemplu de posibilitatea desrobirei sufletești, a clădirei de caractere. a răspândirei binelui și a frumosului pe pământ, în casele și patria noastră pământească pe care trebue să o împodobim cu suflete mari și frumoase.

Actul culminant din viața lui Isus a fost „*Răstignirea*". Jertfa lui de sânge e izvor de mântuire pentru toți cei ce cred în El și în puterea Lui. După răstignire, după înviere și după înălțarea la cer. Isus, nu a întrerupt legătura cu noi. E de față în cumunicătură și totdeauna când îl chemăm cu credință tare. Citează câteva cazuri din viața omenirei când Hristos s'a coborât pe pământ. Ca un frate mare și puternic Isus ne ajută în toate clipele vieței noastre.

Sus inimile, fraților, preamăriți pe Isus, mântuirea și fericirea noastră a tuturora.

Rep.

Ultime informațiuni

Prin fir special dela coresp nostru din București

Ora 1 p. m.

In urma secetei perzistente care amenință recolta viitoare, se crede că guvernul va prohibi complect exportul cerealelor și furajului.

*

Dela 1 Maiu direcțiunea regională a căilor ferate din Timișoara este desființată.

*

Se crede că d-l Mihaly va fi numit comisar guvernal pentru Ardeal.

*

D-l Titulescu, ministrul finanțelor a avut la Cameră o convorbire, cu ziariștii, în care a declarat că discuția în comisia budgetară merge bine și repede, Partidele sunt de acord. Miercuri se va discuta în ședința publică mai întâi proiectul impozitelor apoi budgetul. D-l Titulescu a mai declarat că se opune categoric la reducerea cotelor de punere sub impozit, *și a arătat că și profesiunile libere, ca ziariștii, vor fi supuse unui impozit de 10 la sută asupra salarului.*

Sesiunea extraordinară a Sinodului

(Dela coresp. nostru din București)

Luni a început sub președintia Mitropolitului Primat Miron Cristea, sedinta Sf. Sinod, în prezența mitropolitului Moldove,i a episcopiilor și arhiereilor din vechiul Regat. La deschidere, asistă d-l Goga ministrul cultelor și archiepiscopul gurie din Chișinău.

La începutul ședinței archiepiscopul Gurie declară că asistă la sedința Sinodului pentru a lua act de discuțiuni.

El se va întoarce la Chișinău unde va convoca Soborul care va discuta și va hotărâ asupra celor ce va comunica. Hotărârile Soborului vor fi apoi comunicate Sinodului. Archiepiscopul Ciorogariu declară că ia parte la discuții în cadrul statutului Șaguna.

Apoi s-a citit telegrama Mitropolitului Bălan dela Sibiu, care roagă că discuțiile să fie amânate până la unificarea bisericească, și până la consultarea eparhiei sale.

Discuțiunile urmează: Să pune în desbatere ținerea sărbătorilor religioase și zilei eroilor, hotărându-se și ziua înălțarea Domnului. Azi va începe discuția asupra proiectului unificării amendat de consistoriu.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 451.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința din 11 Aprilie

Ședința să deschide sub prezidența d-lui Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Petrovici, Cudalbu și Trancu Iași.

D-L TEMPEANU depune un proiect referitor la înființarea unei catedre arheologice preistorice.

D-L BARCA semnalează abuziri comise din partea prefectului din Chișineu. Zice că s'a adresat Camerei, deoarece dl Argetoianu n'a Tranșat încă chestiunea Schuller. Președintele dispune scoaterea comunicărei din desbateri D-nii VAIDA și IORGA protestează în numele regulamentului.

Dl. LUPU protestează contra jafului din atelierele căilor ferate d n Griviță. Camera constitue o comisie de anchetare.

Dl. CUZA vorbește asupra regulamentului căilor ferate.

SENATUL

Ședința din 11 Aprilie

Presidează Generalul Coandă. Pe banca ministerială d-nii Negulescu, Argetoianu.

Dl. BLAȘCU cere ca în funcțiile din Ardeal să fie numiți Ardeleni, și să nu fie aduși funcționari din Regatul vechi.

Col. FLEȘARIU arată că toți își fac datoria.

Se trece asupra discuției legei agrare din Basarabia. Cu această ocazie se comunică scumpirea prețului pământului și neaplicarea legii agrare în Basarabia.

Dl. CONSTANTINESCU cere intervenția guvernului pentru exacta aplicare a legii agrare în Basarabia.

Mai fac comunicări d-nii Melteanu, Negoescu, Ștefănescu și Bujor fără importanță mare. Se votează legea oficiilor de închiriere.

Cuvântul Comemorării

— Un apel —

Biroul „Asociațiunei" lansează următorul apel:

Anul 1921 este anul aniversărilor.

Franța, sora noastră mai mare, comemorează în Maiu a. c. o sută de ani dela moartea celui mai mare fiu al ei, Napoleon I, iar Italia va sărbători în Septembrie a. c. aniversarea de 600 de ani dela moartea celui mai mare poet al ei și al latiuității Dante Alighieri.

Anul acesta e darnic în aniversări și pentru noi Românii.

In 14 Februarie a. c. s'au împlinit o sută de ani dela moartea marelui apostol al românismului, Petru Maior, a cărui istorie pentru începutul Românilor și celelalte scrieri vestite au fost de mare însemnătate în desvoltarea noastră culturală. „Academia Română" din București, „Universitatea din Cluj" și „Asociațiunea" noastră a prăsnuit după cuviință amintirea lui, îndemnând și pe alții să facă la fel.

La 27 Maiu st. v., sau 9 Iunie st. n. a. c. în ziua de Ispas, se împlinesc o sută de ani dela moartea marelui erou național *Tudor Vladimirescu*, care prin acțiunea sa energică și moartea sa îngrozitoare a pus capăt epocei fanariote de tristă pomenire și a făcut să răsară, un ceas mai curând, zorile libertății naționale.

„Asociațiunea" va închina un număr din revista „Transilvania" și un număr din biblioteca sa populară în amintirea Domnului Tudor. In „Transilvania" vor fi diferite contribuții la cunoașterea mai amănunțită a personalității și epocei lui Tudor, iar un Nr. din „Biblioteca poporală a Asociațiunei" va povesti limpede și pe înțelesul tuturor istoria sbuciumată a vieței și faptele lui măreațe. Afară de acestea „Asociațiunea" va mai da și un festival artistic în amintirea lui.

Despărțămintele, agenturile și marele public românesc încă e rugat să aranjeze cu acest memorabil prilej serbări naționale Tudor Vladimirescu.

Se pot recita versuri de George Coșbuc („Oltenii lui Tudor") de St. O. Iosif („Lui Tudor Vladimirescu") ș. a. Se pot cânta cântece naționale („Domnul Tudor", text de I. Nicul scu, muzica de F. Grătianu) și populare („Visul lui Tudor Vladimirescu" din colecția de poezii populare ale Românilor de Vasile Alexandri) etc. Recomandăm chiar reprezentații teatrale și aranjare de tablouri istorice cu acest prilej. D-l N. Iorga președintele „Ligei Culturale", acum scoate de sub tipar o piesă teatrală în 5 acte „Tudor Vladimirescu" pe care n'o putem recomanda îndeajuns. Se poate face ceva și cu drama istorică „Domnul Tudor" de N. Radivon și „Bimbașa Sava" de I. Peretz.

Oricât am face, nu putem face de ajuns pentru cei ce a putut zice despre sine: „Și știndu-mă norodul pre mine, dintr'alte vremi, că sunt un adevărat fiu al patriei mele, cu silnicie m'au luat a le fi și la această vreme chivernisitor pentru ținbele și folosul tuturor".

Spiritul lui poate fi și astăzi „chivernisitor pentru binele și folosul tuturor". Dorim să fie așa.

Biroul „Asociațiunii".

„România"
Ministerul Agr. și Domeniilor
Direcțiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunț

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ține licitație publică la Direcțiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informațiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcțiunea Domeniilor. 5

Cu prețuri reduse!
Curăță vopsește și spală
„KRISTÁLY"
Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.
Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.
Primește și face expediții cu poșta.
Cetiți „Infrățirea"

Impozitele directe în Ardeal

Pentru a se putea clarifica deplin situaţia, impozitelor din Ardeal şi pentru a se putea face în urmă o comparaţie cu cele care sunt în vigoare în vechiul Regat precum şi ca să se poată discuta legea impozitelor al cărui proect e aşteptat de ţuvem, precum şi spiritul în care a fost creat, dăm mai jos numărul impozitelor din Ardeal, impuse sub regimul statului Austro-Ungar.

Impozite impuse de primăriile comunale, dar care se plătesc statului, sunt:

1. Impozitul asupra proprietăţilor rurale:

De bază e însa 20 la sută din venitul cadastral; în anul 1918 s'a mărit cu 60 la sută iar în anul 1919 cu 100 la sută. Se înţelege că acest procent se socoteşte totdeauna la impozitul de bază.

2. Impozitul asupra locuinţelor neînchiriate.

Se socoteşte după numărul camerilor, după cum sunt situate în sate, oraşe mici sau mari şi baza este de la 1 leu până la 150 lei. În anul 1918 s'a urcat cu 60 la sută iar în 1919 cu 100 la sută.

Comuna şi judeţul încasează zecimile.

3. Impozitele clădirilor închiriate.

Se socoteşte 9, 11 sau 14 la sută din chiriile primite de proprietari avându-se în vedere numărul locuitorilor comunei.

4. Impozit pe venit clasa I-a.

E plătit numai de funcţionarii instituţiilor particulare, de servitori, cafe şi maistri fără cafe. Variază de la 1.50 până 3 lei. Suplimentul de războiu s'a pus 60 la sută în anul 1918 şi 100 la sută în anul 1919.

5. Impozit pe venit clasa II-a.

E plătit de cei ce au proprietăţi sau capitaluri mobiliare şi şi neînc. Se socoteşte avându-se în vedere numărul membrilor de familie, variind astfel de la 1 leu la 41 lei.

6. Impozit suplimentar pe venitul general

E plătit de toţi cari corespund punctelor 1, 2, 3, 7, 9, 10, 16 şi 17 din acest tablou şi variază de la 10 până la 40 la sută.

La toate acest impozite, afară de cel de la punctul 6, comuna şi judeţul încasează un impozit în folosul lor şi care se socoteşte ca zecimi faţă de impozitul plătit către stat. Aceste zecimi stabilite de autorităţile comunei sau judeţului variază până la 50 la sută din cel plătit statului. Impozitelle impuse de Direcţiunea financiară sunt:

7. Impozit pe venitul capitalului mobiliar şi rente.

Se socoteşte după dobânda capitalului, luându-se 10 la sută iar la rente de la 2 până la 10 la sută.

Suplimentul de războiu e de 60 la sută. Comuna şi judeţul încasează zecimile.

8. Impozit pe dobânzile după depunerile la bănci:

Se socoteşte în sumă colectivă 10 la sută.

9. Impozit pe câştig clasa IV.

După retribuţiuni se incaseaza de la 1 la 10 la sută. Comuna şi judeţul au zecimile.

10. Impozitul pe venitul întreprinderilor obligate la publicarea bilanţului.

Se încasa 10 la sută. A fost modificat în sensul punctului 25 din acest tablou.

11. Impozit pe armele de vânat.

De fiecare puşcă 5 lei

12. Impozit pentru libertatea vânătoarei.

Pentru proprietari 40 lei iar pentru servitori 20 lei.

13. Impozit pe venitul căilor ferate şi pe transportul navigal.

Se socoteşte după taxele de transport 18 la sută.

14. Impozit pe venitul din loterie.

Din suma taxelor de bilete se incasează 10 la sută.

15. Taxa militară.

După averea persoanei scutite de serviciul militar se percepe de la 3 lei până la 120 lei.

Impozite impuse de comisiunea de impunere a celor 5 membri sunt:

16. Impozitul pe câştig clasa III-a.

Se socoteşte după câştigul produs percepându-se 10 la sută.

Comuna şi judeţul îşi iau zecimile stabilite după nevoile ce le au.

17. Impozitul pe venitul minelor.

După venitul întreprinderei se percepe de la 5 până la 10 la sută.

Comuna şi judeţul încasează zecimile.

Impozite suplimentare sunt:

18. Impozitul pentru fondul bolnavilor.

Se percepe de la cei ce cad în prevederile punctelor 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 16, 17 socotindu-se 5 la sută.

19. Zecimea Camerii de comerţ şi Industrie.

Se socoteşte celor ce cad în prevederile punctelor 4, 9, 10, 16 percepându-se de la 7 până la 10 la sută.

Impozite din timpul războiului sunt:

20. Impozitul asupra venitului peste 10 mii lei.

Se socoteşte după venit de la 3 jumătate până la 5 la sută.

21. Impozitul asupra venitului peste 5 mii lei.

Se socoteşte după venit de la 3 jumătate până la 5 la sută.

22. Impozitul asupra averilor cu valoare peste 25 mii lei.

23. Impozitul asupra averilor cu valoare peste 10 mii lei.

Acest impozit ca şi cel de la punctul 22 se socoteşte după valoarea averilor din 1914 percepându-se de la 0, 1 până la 0.5 la sută.

24. Impozitul asupra câştigului de războiu al particularilor.

25. Impozitul asupra câştigului de războiu al întreprinderilor obligate la publicatea bilanţurilor.

Acest impozit ca şi cel precedent de la numărul 24 se percepe arându-se în vedere câştigul excepţional socotindu-se de la 5 până la 45 la sută. In anul, 1918 acest din urmă impozit s'a urcat de la 10 la 60 la sută.

26. Rectificarea impozitului pe câştig clasa III-a.

Prin recensământul din 1914 s'a rectificat pe baza câştigului realizat în războiu.

Comuna şi judeţul îşi socotesc zecimile ce li se cuvin de la acest impozit.

27. Impozitul asupra venitului întreprinderilor obligate la publicarea bilanţurilor.

Acest impozit e pe baza rentabilităţei capitalului după venit, percepându-se de la 10 până la 20 la sută.

Comuna şi judeţul îşi socotesc zecimile după trebuinţă.

28. Supliment de războiu asupra impozitelor vechi.

Este un impozit suplimentar pe care l'am specificat la impozitele fundamentale.

29. Impozitul pe câştigul de războiu al Căilor Ferate.

Se socoteşte după venitul din războiu percepându-se 30 la sută.

Drept lămurire a acestui tablou trebue să spunem că pentru aceeaşi avere, după cum ea cade în prevederile punctelor înşirate mai sus, pe percep impozite speciale. Prin urmare pe acelaş obiect sunt puse mai multe feluri de impozite.

Wy.

Oficiul Ingineresc al oraşului Cluj.

No. 407—921 rug.

Concurs public.

Oficiul Ingineresc al oraşului Cluj pe baza hot. 2525—921 cons. publică concurs pentru pardosirea cu granit respectiv bazalt a străzilor oraşului.

Ofertele în plic închis să se înainteze cel mai târziu până la 19 luna curentă oara 10 a. m. la oficiul ingineresc al oraşului unde să poate şti condiţiile detailate referitoare la aceste lucrări.

Cluj, la 11 Aprilie 1921.

Ciorted.
şef-inginer.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Marţi, Miercuri:
„FATALITATEA"
Joi, Vineri:
ADIO IUBIRE.
Sâmbătă, Duminecă:
INIMI CARE LUPTĂ.
Dramă sentimentală.

CINEMA URANIA:

Marţi, Miercuri:
„JUDEX" Partea III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea IV.
Duminecă:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.

CINEMA UNIVERSITĂŢII:

Marţi:
„FEDORA" Dramă de Sardou cu Francisca Bertini.
Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea I.
Roman a lui Jókai în Film.

Plângeri şi lămuriri

In legătură cu o informaţie publicată în ziarul nostru, cu privire la o colectă făcută de internatul liceului de fete „Regina Maria", primim din partea direcţiei liceului următoarele:

Faţă de notiţa apărută în No. 194 preţuitului d-voastră ziar, prin care comitetul Regionalei Orfanilor de războiu, Cluj, desaprobă Direcţiunea liceului de fete că se serveşte de numele orfanilor din războiu spre a aduna colecte şi bani pentru excurzia ce plănueşte să facă la Roma, am onoare a Vă aduce la cunoştinţă, că colecta s'a făcut în mod abuziv la ordinul administratoarei internatului d-na Aurelia Pipoş fără ştirea şi autorizaţia direcţiunei liceului.

Deasemeni şi serbarea dată Joi în 7 Apr. c. în Teatrului Naţional în beneficiul orfanilor de războiu şi al unei excursiuni a fost dată de numita administratoare pe baza unei permis uni date de Secretariatul general al instrucţiunei Cluj, fără ştirea şi contra hotărîrei direcţiunei şi a corpului profesoral.

N. BOGDANU,
directorul liceului.

*

De altă parte, direcţia internatului ne roagă a da publicităţii următoarea lămurire:

La notiţa publicată în ziarul Dv. de Comitetul Regionalei Orfanilor de Războiu Cluj — avem onoarea a răspunde următoarele:

„Dezaprobarea" onor. Comitetului, este inoportună *Nu* pe „numele orfanilor de Războiu" s'a bizuit Direcţiunea Internatului spre a aduna „bani şi colecte pentru escursia ce va face cu şcoala" *ci*, atragem insistent luarea aminte: pe pregătirea riguroasă a elevelor pentru ca serbarea dată să aibă o frumoasă reuşită morală şi educativă înainte de toate.

Ni s'a părut foarte lăudabil ca cu această ocazie, care ca *prim scop* avea de la sine înţeles interesele imediate ale şcolii, adică fondul de escursiuni, să *colectăm şi pentru orfanii de războiu* cu intenţia, pe deoparte de a ajuta această instituţie, iar pe de altă parte de a strecura în sufletul copiilor la astfel de ocazii neuitabile pentru dânşii, mai sigur şi deci mai util, tendinţe de binefacere.

Aşa am procedat şi anul trecut când tot cu o astfel de serbare s'a colectat pentru orfani suma de 2100 cor. ce-a fost dată D lui Ţiplea, Preşedintele scaunului orfanul din Cluj, pentru orfani.

Am luat atunci hotărârea anunţată publicului prin una din piesele jucate de elevi, „Puşculiţa", ca la fie-care serbare şcolară să se facă o colectă şi pentru orfanii de războiu, şi dam ideea ca şi celelalte şcoli să facă la fel. Avem chiar şi în şcoală o puşculiţă unde elevele colectează pentru acest scop sume mici.

Anul acesta, am fost consquenţi dar hotărârea din anul trecut.

Credem că putem asigura pe onor. Comitet, că ceia ce a atras mulţimea de spectatori la serbarea noastră nu au fost scopurile ei filantropice ci însăşi serbarea cât şi aşteptările justificate prin serbările de anul trecut ale internatului.

Este foarte regretabil că s'a interpretat aşa de dubios, marinimoasă noastră intenţie.

Direcţiunea Internatului.

De peste hotare

Evoluţia lui Lloyd George.

Lloyd George dintr'un discurs pronunţat la „1920 Club" a isprăvit evoluţia pe care începuse s-o facă de câteva vreme, declarându-se ostil partidului liberal şi lui labour party. Labour party, iată duşmanul. Acesta a fost fondul discursului său din 17 Martie şi zilele trecute a repetat cu şi mai multă violenţă că toate partidele trebue să-şi strângă rândurile contra duşmanului comun; labour party.

Lloyd George în ultimul discurs a mers şi mai departe. A rupt legăturile nu numai cu partidul liberal independent şi cu labour party, ci şi cu toţi moderaţii din alte partide, afară de cel conservator. In adevăr, a repudiat nu numai pe Clynes, J. H. Thomas, Henderson din labour party, ci şi pe Asquith şi lord Robert Cecil.

Prin urmare, evoluţia lui Lloyd George e completă. S'a proclamat conservator cu o căldură surprinzătoare şi a întrebuinţat pentru a condamna aspiraţiunile şi tendinţele lui labour party, aproape aceleaşi idei şi aceleaşi cuvinte pe care le-a întrebuinţat lord Rosebery acum 20 de ani contra lui Lloyd George care atunci era socotit de conservatori tot aşa cum primul ministru îi socoteşte astăzi pe şefii labour partyului. Acest discurs n'a prea plăcut organului partidului conservator, Morning Post, ceea ce înseamnă că dacă un om politic aspiră să fie şeful unui partid politic, trebue ca şi acest partid să fie dispus a-l primi ca şef.

Atitudinea luată de Lloyd George la întrunirea deputaţilor coaliţionişti este cu atât mai ciudată cu cât puţin mai înainte îşi făcea un titlu de glorie din încheierea acordului comercial cu Rusia sovietică şi declara că aceasta e foarte departe de comunismul de acum un an.

Cursuri universitare săseşti

Citim în „S. D. Tageblatt", că la cursurile Universitare de vară, cari vor avea loc la Sibiu dela 10 la 25 August, vor ţine cursuri şi următorii profesori universitari străini:

Dr. Siegel din Cernăuţi filozofie.
Dr. Medicus din Zürich artă
Dr. Weiss din Jena pedagogie
Dr. Kaindl din Graz istorie
Dr. Herzog din Cernăuţi psihole.
Dr. Leobaulon „ „
Dr. Penecke „ ştiinţă naturală.
Dr. Retolitzki din „ ştiinţă naturală.
Dr. Ginzberger din Viena ştiinţă naturală.
Dr. Gieneking din Zürich econ. socială.
Schröder din Berlin ştiinţa tehnică.
Kalmbach din Basarabia ist. Basarabiei.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (truscuri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informații dela adm. ziarului.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bârudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei familii române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru plătesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Corespondențe:

NIȚĂ pe paști probabil voi veni la voi. Scrie mi. Ionel.

VICHI pe unde ești de nu mai dai semne de viața. Când și unde ne întâlnim? D.

MIȚI mă gândesc mult, în contimn te văd; aștept ziua. Nu cruța timpul și hârtia. Aștept mult și des. L.

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare pospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. M. S.

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața
320 Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török
și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce întreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **Wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploesti, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, ORADIA-MARE, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Oradia-Mare a început operațiunile în ziua 23 Martie 1921.

Radio 807

ȘINE Tip. 9.10 sau 12 **se caută** pentru linie ingustă 10 km. lungime.
573 Anunt. la „Radio" Cluj, Strada Regina Maria 34.

Becuri „TUNGSRAM"

16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Prețuri foartă scăzute la magazinul de modă pentru dame

Weisz și Molnár

1 mtr. chifon cal. I. . . . . Lei 16·—
1 mtr. creton cal. I. . . . . Lei 20·—
1 per. ciorapi pentru dame . . . . . Lei 22·—
577 Albituri pentru dame în orice cantitate.

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Atențiune!

Înainte de ați procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă prețuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbați și copii și pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeși lei 20. 465

Stofe pentru bărbați, dame și băieți en gros.

Alexandru Hosszu.

EMIL BLAGA CLUJ,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Vinde

Automobile

Cauciucuri, Piese de schimb

Benzine și uleiuri cu prețuri de reclamă

Telefon 2-70. □□ Telefon 2-70.

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin** (extras de castane) de Dr. Biro 320-21.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de intrebuințare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elveției bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elveției bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut sur prețurile la încălțăminte enorm.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale

BUCUREȘTI

Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana

in CLUJ

str. Nicolae Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lângă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

La Magazinul

HAJNAL

Se găsesc tot felul de manufactură mătăsuri, stofe. Lingerie de dame și domni cu prețuri moderate. 576

Cluj, Colțul Calea Reg. Ferdinand și Victoriei.

„Banca Română soc. anonimă Satumare"

intemeiată cu scopul de a organiza, incuraja și de a desvolta comerciul și industria națională din județul Satumare, efectuiază toate operațiunile de bancă sub condițiunile cele mai avantagioase. 570

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Reclama 269 515

Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

Prețuri foarte reduse!

La Siegfried Weiss

Calea Regele Ferdinand.

Pălării bărbătești moderne Lei 85·— □ Articole de modă și albituri pentru bărbații în orice cantitate. 574

La KÁLMÁN LUX

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13

Se găsește tot felul de articole de cismărie cu prețuri reduse. 575

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, pești, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Cumpăr tipografie,

complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 58
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 198 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Sâmbătă 16 Aprilie 1921

Infrăţirea

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj

Onor. Muzeul Asociaţiunii Gratuit

Sibiiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. ...)

Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. **Director: D. TOMESCU** Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 ... 120 LEI, „ 6 LUNI ... 60 LEI, „ 3 LUNI ... 30 LEI

Vă miraţi?

Ne plângem cu toţii, în *toate* ţările, de tonul în care se poartă discuţiile în ziua de astăzi. Cuvintele s'au devalvat şi ele, nu mai au prospeţatea de dinainte de războiu. Când soţul cuiva „puşlama" sau „escroc" e ca şi când i-ai dori un „bună-ziua".

Până chiar şi compatrioţii noştri saşi au ajuns în vârtej — şi aceasta este mult, căci este o dovadă ecl tantă, că boala a prins la rădăcina vieţii noastre de astăzi. Să ne gândim numai la tonalitatea, în care discutau înfruntările lor saşii — la tonul ... academic, în care desbăteau problemele. Astăzi — deschidem revista „Ostland", numărul din (15 Ian.), şi ne este dat să citim în r'o polemică următoarele epitete ornante: „vo bind în jargonul său, a scalpat ce avea să spună", „baiele veninoase ale d-lui Roth", „beat ca un tăietor de lemne", „aşa numiţi „specialişti" cu botul rece", „mi se pare că prea mult alunecă dl ... cu pantalonii pe banca de dascăl ..." etc. Firește, modul acesta de a polemisa este aşa de îngrijorător, încât redacţia a trebuit să intervină în această „afacere neplăcută" şi căutând să potolească spiritele agitate ale celor doi domni combatanţi, le-a cerut să cibe şi puţin „tact literar".

Dar „tactul" acesta „literar" s'a dus la cei mai mulţi pe apa Sâmbetii.

Dacă ne gândim la cauzele pentru ce au plecat cu plutele bunul simţ şi spiritul de conciliaţă dintre noi — găsim circumstanţe atenuante cât se poate de elocvente.

Să ascultăm un argument: Timp de cinci ani pe zile a trăit europeanul, în strânsă alianţă cu americanul, cu indianul, cu mai ştiu eu care neam din fundul Asiei, viaţa de tranşee. Ori şi cât de frumos ne-ar arăta cinematograful părăzile militare — viaţa din tranşee ne-a apropiat de omul din caverne, de limbagiul lui puţin politicos, de mentalitatea lui chiar sute de mii de oameni, milioane chiar, domni şi ţărani, muncitori şi trântori, milionari şi tale-frunză-la-câini — cu toţii s'au văzut şi s'au cunoscut în decursul războiului până în mărunţaie, cum s'ar zice, şi — în lipsa altor lecturi, mai puţin edificatoare, — au format un dicţionar de tranşee.

Multă ginguşie nu vei găsi în dicţionarul acesta, ori cât s'ar osteni academia din Paris şi cea din München, etc., să afle ginguşie în cuvintele acestea de război. (Barbusse ne-a oferit câteva specimene „gustoase"). Cuvintele acestea au început să sboare cum sboară sămânţa unor anumite plante, ca să se aşeze mai apoi şi să înfiorească. Şi iată florile ... răului! iată câteva mostre, ca cele din „Ostland". Şar putea spori la infinit, căci... fantazia omenească este bogată în năsdrăvănii, mai cu seamă în ziua de astăzi.

Dar alt argument, care pledează — rău! — pentru diapazonul acesta ... ridicat, este şi faptul că omul a avut putinţa în decursul acestor ani de război să dispună neron c de viaţa altor oameni, îndată ce avea arma în mână.

E puţin să te ştii ani de zile cu arma în mână şi să ai putinţa, sub titlu de „recvirare" d. e., să lai ce-ţi place din avutul omului — câte mii, zeci de mii de cazuri nu s'au întâmplat — iar dacă protestează cel ce se crede îndreptăţit a-ş apăra avutul, să dispui tu asupra pedepsei? Mai cu seamă când eşti în ţară inamică! Mentalit tea şi se schimbă — din tonul timid, pe care, eventual, l-ai avut, ajungi la tonul imperativ; cuvintele de „Ave Maria" ţi le schimbi în tunete şi f lgere, ca să răsbeşti. De aici graţiozităţile, pe cari ni le aruncăm cu nemiluita în cap, după ce ne-am ciocnit cu şrapnele, cu gloanţe dum-dum, cu gazuri asfixiante elocvente.

A vorbit în noi omul din caverne, strămoşul nostru de acum câteva mii de ani, „Baia de oţel", cântată de unii din noi, am luat-o până'n gât.

In urechi ne mai vâjie armonioasele sunete ale orchestrei războinice, în memorie am reţinut hecatombele de morţi, trenurile blindate, avioanele aruncătoare de bombe şi distrugând cât ai bate în palmă oraşe mari şi înfloritoare, *ne mai mirăm* dacă spiritul acesta al distrugerii a năvălit şi în stilul pe care l întrebuinţăm astăzi?

Războiul ne-a sălbăticit moravurile şi limbagiul. Am ajuns la o beţie a epitetelor grosolane şi acum ne uităm unii la alţii şi ne întrebăm, cum se întreabă redactorul dela revista menţionată: ce-i de făcut?

Şi dacă între fii aceluiaş neam bântuie tonul amintit mai sus, cum să fie tonul între neamuri, cari — durere — şi-au stat potrivnice, cum să vorbească, deocamdată, acela cari au omorât pe câmpul de luptă şi aiurea, pe alţii, fiindcă făceau parte dintr'alt neam? Se mai vede praful de puşcă din ţava puştii — patimile încă nu vreu să înceteze.

Atunci? Atunci luptăte împotriva patimei — luptă-te împotriva epitetelor ornante, cari bântuie în presă şi în viaţa privată şi publică, pretutindeni, caută să înnăbuşi în interesul *comun*, privirea duşmănoasă de pe câmpul de luptă — conştient fiind că numai astfel vom putea ajunge ca dicţionarul de tranşee să dispară.

Patima nu este un sfetnic cuminte. La toate neamurile am avea să găsim în ziua de astăzi atâtea cuvinte ale dicţionarului de tranşee, încât singura soluţie este: să pornim cruciada cu toţ împotriva lor, ce să dispară patima ca să se purifice atmosfera ...

P.

Negrodom

Şi iată astfel se va numi nou imperiu al rasei negre, în Africa recâştigată Africanilor prin mişcarea uriaşă care se pregăteşte în Statele-Unite de către cele douăsprezece milioane de Negri americani.

Nu trebueşte luată în derizi- une această mişcare. Ea există, ea creşte, ea e susţinută cu îndărătnicia unei rase oprimate şi se înfăţişează mai ameninţătoare decât vor s'o socoată ironiştii tentativelor prea hazardate. Ea îşi are profetul ei, gazetarul Marcus Garvey şi acest Moise negru al veacului XX, care predică exodiul rasei sale şi visează să creeze pe teritoriul african, o uriaşă republică neagră, înfăţişează o măreaţă energie care a ştiut să atâţe în coldele minţi ale unei rase în care ne-a plăcut să vedem numai simplitate copilărească, entuziasmul frenetic creator de mari popularităţi şi de hotărîtoare influenţă.

Există în massa populaţiei negre din America o elită intelectuală mult timp disprefu tă. Câţiva dintre fruntaşii acestei elite, au spus imediat după războiul cel mare în care trupele negre, fai noasele „colored regiments", au dovedit un eroism aproape legendar, — cuvintele înflăcărate menite să trezească din apatie „copiii sclavilor": şi negrii americani au ridicat capul, cerând libertatea şi drepturile pe cari Constituţia ar fi trebuit să le asigure.

A intrat atunci în scenă un necunoscut, negru de rasă pură, ale cărui grandioase planuri aveau să stimuleze mişcarea de emancipare şi să o îndrepte spre triumful definitiv sau ... spre înfrângerea tremediabilă.

Popularitatea şi puterea lui cresc din zi în zi. Intelectuali din aceeaşi ra să alearg ă sub flamura lui. O ligă înfloritoare, U. N. I. A. (Asociaţia universală pentru îmbunătăţirea soartei negrilor se organizează. Cu fondurile adunate, Garvey cumpără săli de adunări în cari mulţimea vine să se îmbete de vorba-i vrăjită şi să se convertească la enormitatea visurilor lui. Un energumen trage asupra-i şi îl încunună martir cu patru răni de revolver. Tânărul profet scapă dela moarte ca să-şi desvolte campania cu o iuţeală fulgerătoare, să elaboreze „Drepturile Omului Negru" şi să doteze „Republica neagră universală" cu o constituţie. Ales de Convenţia neagră ca „Preşedinte provizoriu al Africei", „Excelenţa Sa" Marcus Garvey e însărcinat cu organizarea noului stat prin ridicarea Liberiei la situaţia de stat model, centru şi „focar al unei Africi independente şi libere.

Aceasta e azi situaţia. Planul lui Garvey este el oare realizabil? Strigătul de război al tânărului profet: „Africa a Africanilor", formulează el numai un adevăr al timpurilor viitoare şi se înfăţişează azi ca o utopie primejdioasă? Răspunsul nu-l pot da decât statele cari se îngrijorează de soarta coloniilor lor africane.

Greva generală din Anglia

După neisbutita revoluţie comunistă din Germania, iată că Anglia e ameninţată de greva generală.

Tripla alianţă constituită din sindicatele C. F., transporturilor şi a dockerilor a hotărît greva de simpatie cu minerii. Astfel Anglia odată cu încetarea întregei activităţi industriale e ameninţată şi cu foamea.

Care sunt motivele acestei neaşteptate greve a minerilor? Guvernul englez luase hotărîrea, imediat după armistiţiu, din cauza concurenţii carbunilor germani şi americani, de a naţionaliza minele de cărbuni. Naţionalizarea însă a produs Statului englez deficite considerabile pentrucă salariile cerute şi obţinute de mineri nu erau răsplătite printr'o muncă intensă. Atunci guvernul englez a restituit minele vechilor proprietari. Deficitele continuând aceştia au fost nevoiţi să anunţe reducerea salariilor. Tratativele în această chestie dintre proprietari şi mineri dând greş, de oarece lucrătorii nu vreau să accepte reducerea, care trebuia să fie proporţională cu greutăţile de extracţiune şi ar fi echivalat pe alocuri cu o reducere de 50 la sută faţă de salariile anterioare, şi pretin eau centralizarea exploataţiunilor minere într'un mare consorţiu care să plătească lefuri uniforme, urmând ca deficitele să fie plătite de Stat, ceea ce ar fi încărcat bugetul cu câteva miliarde.

Simplismul conducătorilor laburişti nu se dădea înapoi de a impune Statului sacrificii enorme pentru a întreţine o categorie de muncitori în dauna colectivităţii. Cu ocazia acestor tratative s'a putut constata şi lipsa totală de sentimente democratice a minerilor, care pretind strâmtorarea economică a unei ţări numai pentru ca cei trei milioane de mineri, adică mai puţin de 10 la sută din totalul populaţiei Angliei, să poată trăi în condiţiuni excepţional de fericite.

Firește pretenţiunile acestora fiind absurde n'au fost acceptate şi tratativele rupându-se, a început greva.

După o săptămână de grevă, în care minerii s'au dedat la sabotarea sălbatică a minelor, s'au început tratativele sub conducerea lui Lloyd George. Ca o primă condiţie pentru reuşita lor, premierul englez cerea reluarea lucrului la pompe pentru a se împiedeca inundarea minelor.

Minerii au refuzat şi când ultimele echipe de mecanici au eşit din mine, apa şi-a început opera distructivă Se auzea dela gura puţurilor cum se prăbuşeau galeriile.

Prin distrugerea minelor odată cu proprietarii şi mai mult decât dânşii vor suferi lucrătorii, cari vor trebui să emigreze pentru a-şi câştiga pâinea de toate zilele. Încăpăţânarea tragică a minerilor pune Anglia în faţa unei situaţii tot aşa de grele ca şi în clipa izbucnirei marelui războiu.

Tripla alianţă a hotărît solidarizarea cu acţiunea minerilor, aşa încât cărbunii depoziţaţi nu vor putea fi transportaţi pentru alimentarea industriilor. Marele centre sunt ameninţate a nu mai primi lumină, apă şi alimente. Pentru a evita o astfel de nenorocire au fost imedia aplicate măsurile restrictive din timpul războiului.

Dată fiind îngrijinea cu care muncitorii sprijină greva cu toată lipsa de bani a casselor sindicatelor nu putem nădăjdui într'o împăcare. Fiindcă sunt prevăzute conflicte serioase între muncitori şi poliţie, guvernul a ordonat mobilizarea voluntarilor şi a rezerviştilor cari vor ajuta poliţia la menţinerea ordinei.

Pentru aprovizionarea oraşelor se vor lua aceleaşi măsuri, care au făcut să eşueze greva lucrătorilor CFR din Ianuarie 1920: întrebuinţarea automobilelor particulare rechiziţionate.

O chestiune mai urgentă decât aprovizionarea este aceea o salvarei minelor de inundaţie.

Pentru aceasta e nevoie de apărarea mecanicilor angajaţi de proprietari sau trimişi de Stat pentru a înlocui pe greviştii.

Fără îndoială că cele mai energice măsuri vor fi luate. Prima a fost mobilizarea voluntarilor şi rezerviştilor. De când există în Anglia greve, aceasta e prima dată când s'a recurs la o măsură radicală.

Aceasta înseamnă că guvernul a hotărât să procedeze cu ultima energie pentru a restabili legalitatea.

Şi o va face fiindcă Lloyd George şi-a dovedit energia neînfrântă atunci când a fost vorba de interesele ţării, cu atât mai mult cu cât majoritatea populaţiei îl va sprijini.

■

Ultimele telegrame anunţă însă că minerii în urma măsurilor luate de guvern n'au mai dat ascultare extremiştilor şi au dat mandat şefilor lor să continue tratativele începute săptămână trecută cu Lloyd George pe baza propusă atunci de acesta: mecanicii vor rămâne la posturile lor pentru a opri inundarea minelor.

Faptul că minerii au consimţit să reia tratativele cu patronii pe bazele propuse de guvern e îmbucurător şi se speră că datorită spiritului împăciuitor, un adevărat dezastru economic va fi evitat.

Res.

Infrângerea Grecilor

Lyon, 11 Aprilie

Presa greacă pretinde că armatele greceşti nu au fost bătute de trupele kemaliste venite de pe frontul francez. Ziarul „Le Matin" declară că aceste alegaţiuni sunt inexacte.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

— Asupra faimoasei societăți „Reșița", a apărut un întreg volum de informații, scrise de d-l I. Conciatu. Iată ce ne spune d-sa despre nevoia unei asemenea publicații: „Intre multiplele probleme de unificare, refacere și naționalizare un capitol de de frunte îl ocupă romanizarea „Societății austro-ungare privilegiată de căi ferate ale Statului", cu sediul la Reșița (Banat). Acei cari cunosc mai de aproape întinderea domeniilor acestei societăți, condițiunile de trai ale populației de acolo, bogățiile subsolului și puterea formidabilă de producțiune a uzinelor metalurgice, îi înțeleg numai-decât că mersul întreprinderilor dela Reșița poate să condiționeze în parte întreaga noastră viață economică națională, precum și siguranța statului. Astfel stând lucrurile, romanizarea acestei societăți streine iese din cadrele afacerilor private și devine o chestiune de interes public, o problemă de stat.

Despre societatea zisă pe scurt „Reșița", s'a discutat în public, în presă, în parlament etc., cu mai multă sau mai puțină cunoștință de cauză, s'a dat un decretlege și s'a constituit în baza lui societatea „Uzinele de fier și domeniile din Reșița", ale cărei acțiuni au făcut câlvă mare la bursă și printre bărbații politici.

Toate acestea s'au petrecut fără ca cei în drept, cât și publicul mare românesc să fi avut vr'o icoană mai clară asupra structurii vechei societăți, cât și asupra referințelor locale!"

Golul acesta vrea să-l umple d-l Conciatu, care e bănățean. Era bine ca publicul să fi avut mai din vreme aceste informații.

Volumul costă 10 lei.

*

— D-l M. Theodorian-Carada, care e un literat, a publicat de curând o voluminoasă carte istorică, intitulată „Din frământările trecutului."

Volumul acesta, tipărit în editura bucureșteană Gutenberg, cuprinde interesante pagini din viața românească a secolului al XVIII-lea, și al XIX-lea și, atât prin importanța faptelor, mărunt și temeinic cercetate, cât și prin stilul ușor, în care acestea sunt povestite, e o plăcută și-n acelaș timp folositoare lectură pentru toți cari știu să prețuiască însemnătatea cunoașterii trecutului nostru.

*

— Secția din Chișinău a Asociației generale a corpului didactic din România a reușit să scoată o bună revistă.

„Tribuna școalei", ale cărei prime numere au și apărut, publică temeinice articole de interes general pedagogic și frumoase bucăți literare, servind astfel nu numai învățământul românesc din Basarabia, ci și din întregul cuprins al României. De aceea, răspândirea în Ardeal a acestei reviste n'ar strica.

O excepție dela regulă triste

E vorba de buna activitate îndrumătoare, pe care d-l *Carapancea*, inspector de poliție în Cluj, o depune, ca șef al Biroului instrucției, în folosul educării subalternilor săi.

Lăsând tradiția rea a discursurilor goale și a ordinelor încălcite, cari nu se execută, fiindcă nu sunt înțelese, d-sa a început munca grea a întocmirii de cărți lămuritoare pentru oamenii de poliție și a editării unei serii de volume, menite să dea o cultură generală, indispensabilă celor cari fac paza noastră.

Nimeni nu poate contesta marele folos, ce-l va aduce „Cartea sergentului de oraș", care va fi o călăuză, prin instrucțiunile, pe cari le dă, tuturor oamenilor devotați acestei cariere. Lucrarea d-lui Carapancea merită toată lauda noastră.

Nu mai puțin utile sunt cele 5 volume, publicate subt îngrijirea Dumisale și anume: „Carte de cetire românească și noțiuni de gramatică" întocmită de d-nii Alexandru Ciura și Ovidiu Hulea, profesori la liceul Gh. Barițiu din Cluj.

„Istoria Românilor pentru sergenții de oraș" redactată de d-l G. G. Mateescu, profesor.

„Geografia României", redactată de G. G. Mateescu.

ECOURI

Un argument hotărîtor.

Pățania unui student chinez care amenințat cu revolverul de un pungaș a fost silit să-și golească buzunarele, să-i dea ceasul, tabacherea și . . . ciorapii, nu e de loc banală. Ba este atât de puțin banală, încât pare de necrezut.

Pățania ne amintește povestirile filozofice și morale ale antepenultimului secol, în cari excela spiritualul abate Coyet. Ne putem da socoteală din următorul anolog: „Lumea aparține aceluia care se scoală mai de dimineață", spunea regalului său elev profesorul unui prinț. Voind să pună lecția în practică, a doua zi tânărul prinț se scoală disde dimineață și pleacă pe câmp. Dar la marginea unei ape el fu devalizat de niște hoți cari nu-i lăsară nici cămașa. In această ținută deplorabilă el se înfățișă profesorului său.

— D-ta mi-ai spus, domnule, zise el cu amărăciune, că norocul surâde celor cari se scoală de dimineață. Te-am ascultat și iată rezultatul.

— Dragul meu, îi explică profesorul, hoții se sculase a înaintea d-tale. Axioma mea rămâne tot incontestabilă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

„Călăuza sanitară pentru sergenții de poliție", redactată de d-l dr. Ioan Totoianu, medic primar al orașului Cluj.

Aceste cărți sunt tipărite în numele Ministerului de interne, Secretariatul general din Cluj, Biblioteca Direcțiunii Poliției și Siguranței generale a statului. E deci un plan oficial, care și-a găsit oamenii să-l aducă la îndeplinire. Vedem de-asupra mâna energică a d-lui Tănăsescu, secretarul general dela interne.

Meritul e mare și binele obștesc, ce decurge din această faptă bună, e cât se poate de însemnat.

Pentru cartea franțuzească în Ardeal

Profesorul cu reputație mondială dr. C. Levaditi, chemat la universitatea din Cluj, raportează în „Presse medicală" din Paris despre experiențele câștigate în decursul unui an și, după ce trece în revistă generală pe profesorii-medici, după ce descrie instituțiile medicale și biblioteca, terminnă astfel: „Invățământul francez este o armă, de care va trebui să se facă uz din ce în ce mai mult. La aceasta se mai adaogă concurența cărților. Trebue să se știe, că librăria germană a editat, chiar în decursul războiului, numeroase opere medicale didactice, ale căror calități tehnice de tipar sunt remarcabile, fără a vorbi de fond. Aceste cărți se vând în România cu prețuri convenabile, date fiind raporturile avantajoase de schimb dintre marcă și leu față de franc. E foarte dificil să se resiste unor astfel de tentațiuni și nici n'am putea pretinde altceva dela studenți, a căror situație financiară e adeseori precară, iar cunoștințele de franceză mediocre sau nule.

eze vânzarea cărților franceze

E deci de dorit să se **faciliteze vânzarea cărților franceze în România.** Eu cred, că până în prezent se realizat în acest senz o îmbunătățire simțitoare, care se va amplifica în viitor. Numai cu prețul unor anumite sacrifice — cari de altcum nu-mi par exagerate — se va putea menține și va putea crește influența literară și științifică franceză în România nouă. Altcum viitorul îmi apare întunecat, ceeace ar fi **dăunător și pentru unii și pentru alții".**

Ideile aceastea ale savantului profesor, care iubește atât Franța, cât și România, vor trebui să intre în convingerea conducătorilor celor două țări și ceeace s'a întreprins până acum, să se coreagă de aici înainte.

Balzac să fi zis odată că o „carte frumoasă, scrisă în franțuzește, este o **bătălie câștigată** din partea Franței", — biograful lui, Royaumont, adăoga că Balzac a câștigat 50 de astfel de bătălii.

Ce teren minunat are Franța în Ardealul nostru — teren de luptă culturală! Până ieri-alaltăieri n'am avut putința să cetim operele franceze decât prin intermediul traducerilor. In școlile noastre era franceza studiu facultativ, a cincea roată la car. Cărțile franțuzești, cari în vechiul regat se desfăceau din greu, la noi erau o raritate. S'a îngrijit prea cinstita noastră obladuire austro-ungară ca granițele să fie totodată niște ziduri chinezești peste cari n'aveau voie să treacă cărțile franțuzești.

Așa am ajuns să cetim **„Pescarii de Islanda"** ai lui **Pierre Loti** în traducere germană, cu 24 de „fileri"; pe **Alphonse Daudet** în biblioteca „Engelhorn", cu câte 60 „fileri" volumul; pe **Anatole France** cu **„Crima lui Sylvestre Bonnard"**, în biblioteca „Reclam", cu 48 de „fileri", obicinuindu-ne a nu mai privi drept „crimă" o traducere de acestea, care de multe ori corespundea dictonului italienesc: **traduttore — tradittore.** Astăzi cumperi o carte cu 3.50 fr. în Sibiiu cu 28.25 lei, iar un număr din răspândita revistă „Les Annales" cu 4.50 lei.

Se agită intelectualii din Franța și vreau ca să asigure culturii franceze expansiunea, care-i compete. S'au pus bagele unei „confederații a lucrătorilor intelectuali". **Adolphe Brisson** și **E. Lavisse** dau alarma: e **periclitată** cultura franceză dacă nu scade prețul hârtiei și dacă nu se **ameliorează** stările din librăria franceză.

In Ardeal nu poate să treacă acest strigăt de alarmă neauzit. Nu cerem și n'am cerut numai pe reprezentanții poporului francez din decursul războiului, ci și pe aceia, cari duc cu dânșii cartea franțuzească, înălțătoare de inimi. Toți cei ce iubesc Franța doresc din inimă ca stările precare ale cărții franțuzești să dispară, în folosul culturii unviersale.

Ilie Marin.

♣ FOITA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Comemorarea Episcopului Dr. Demetriu Radu în Beiuș

Cuvântarea D-lui Dr. C. Pavel, profesor, fost deputat

Mai zilele trecute s'a slujit în biserica gr. cat. română din Beiuș un parastas solemn pentru odihna sufletului răpaosatului episcop *Demetriu Radu*, patronul și binefăcătorul institutelor de învățământ din Beiuș fiind de față corporațiunile didactice, elevii și elevele celor două liecee, școlile primare, toate autoritățile bisericești civile și militare, în frunte cu comandantul Div. I. V. d. general Aristid Leca.

După terminarea serviciului bisericesc asistența a trecut în sala cea mare a liceului de băeți unde a avut loc o grandioasă serbare comemorativă. Cu acest prilej profesorul Dr. C. Pavel a rostit următorul discurs asupra vieții și a operei mult regretatului arhiereu, mecenate și neîntrecut luptător al vieții noastre românești.

Domnule General!

Onorat Auditoriu!

Școlile din Beiuș, aceste vechi vetre de lumină și cultură românească — și cu ele dimpreună întreg acest oraș — au ținut să prăznuiască astăzi pomenirea episcopului Dr. Demetriu Radu care ca patron a stat vreme de șaptesp ezece ani la directiva lor.

Jertfă a atentatului din 8 Decembre 1920, episcopul Orăzii-mari moare pe loc în incinta senatului. Figura lui imposantă, decorativă și de proporții ideale se prăbușește într'o clipeală; o inimă mare și românească în toate bătăile ei încetează și o lumină din cele mai alese lumini ale țării și ale neamului românesc se stinge cum se stinge sclipirea unui fulger.

Scăpat de ura și furia săcuilor și pe urmă de ororile bolșevismului maghiar, el trebui să-și dee viața, târziu, după alinarea furtunii, în zilele păcii și ale iertării, tocmai pe pământul, unde această iertare și îndulgență, — sau — vorba cronicarului, *Zilot Românul* — *„Bunătatea cea cu prostie a românului"* — de mult trece marginile admise de siguranța și demnitatea unui stat.

Ințeleg că la zile de cumpănă și încercare un neam să facă jertfe, fără cari nu este propășire; înțeleg ca la o cotitură grea să arunci în gura flămândă a istoriei vieți prea scumpe vieți pentru binele obștesc, în aceeaș vreme însă ne îndurerează foarte, pierderile naționale, când luminile și energiile noastre se cheltuesc, nu în luptă deschisă cu dușmanul din afară, nici în vâltoarea frământărilor interne, ci cu oase zdrobite, scăldate în sânge nevinovat, aceste energii sunt răpuse pe neașteptate de mâni criminale.

Și dacă eroul căzut în lupta voită, cu sabia ori cu cartea științii în mână, te înalță sufletește, martirii marilor crime te fac să adânceștî rostul acestei vieți; te fac ca barem în clipele tragediei să te sbați între dobândirea lumii acesteia și între mormânt. — Eroul îți dă mândrie, martirul îți mai adaogă și un fel de durere și zguduire sufletească.

Episcopul Radu este erou, de oarece cade la locul datoriei către țară și este în aceeaș vreme martir, răpus fiind de mână mișelească.

O sumedenie de aprecieri generale s'au spus asupra acestui martir al datoriei în ziua înmormântării. Toți oratorii cu acest prea trist prilej într'un strălucit acord s'au rostit, că episcopul Orăzii-mari, în trecerea prin lumea aceasta, a avut o suprafață neobișnuită și a fost un om și un român dintr'o bucată,

Intocmai caşi sculptorul din piatra cea diformă, aș dori și eu astăzi, ca din haosul de vorbe și păreri ce sau format în jurul acestui arhiereu, opinii nu odată greșite, aproape totdeauna exagerate, când în sus, când în jos, — să scot în vederea d-v. figura morală și-azi-mâne, — istorică a episcopului Radu și în chipul acesta să contribui la conturarea fidelă și exactă a unei vieți, eșite pe neașteptate înainte cu un sfert de veac la suprafață și dispărute iar pe neașteptate în ziua de 8 Decembre 1920.

In viața aceasta, cum ea se ivește pe orizont și apune, este ceva și este foarte mult din apariția și dispariția orbitoare a meteorului.

Episcopul Radu s'a născut în ziua de 7 Noembrie 1861, în comuna Rădești, pe valea Mureșului, pământ roditor și binecuvântat în toate bunătățile Ardealului, dintr'o veche și harnică familie de plugar. Urmează studiile la liceul din Blaj. Din clipa, când într'o bună dimineață avu să părăsească vatra părintească, ca să schimbe scrisoarea plugului cu ceea a condeiului, omul acesta, pe orlunde a trecut, a fost menit, chiar peste voia lui, să conducă cu vorba și cu fapta. Distins în liceu, se distinge la Roma și în scurtă vreme se impune la București. Paroh, profesor, apoi rector la Sf. Iosif subt arhiepiscopii Palma, Costa și Zardetti, Radu devine un factor, pe cât de savurat, pe atât

Cronica politică

Dizolvarea partidului conservator-democrat. Demisiunile membrilor partidului conservator democrat al d-lui Tache Ionescu curg neîncetat. Nici nu vrem să vorbim de organizațiile sale provinciale cari au trecut întregi la partidul poporului, dar chiar mănunchiul de personalități politice cari stăteau în fruntea organizației din București s'a împrăștiat. Și în afară de încă vre-o 2 sau 3 credincioși, dl Tache Ionescu a rămas un șef fără partid.

Procesul acesta de dizolvare a partidului d-lui Tache Ionescu începuse de altfel de mult. Isbutind să rupă din bătrânul partid conservator pe toți aceia ale căror ambițiuni nu mai încăpeau în cadrele acestuia, de Tache Ionescu și-a alcătuit cu ei un partid căruia i-a zis democrat. Tinerețea partidului și noutatea firmei i-a dat pentru câteva clipe popularitatea pe care nu i-o putea da o doctrină pe care n'o avea, principii cari rămăseseră aceleași și nici forța unui curent social. Popularitatea aceasta a apus iute; odată cu ea a început procesul de dizolvare. De aceia în tot timpul neutralității și războiului, d l Tache Ionescu a dus politica de agitație pe chestia națională. Nădăjduia să-și refacă o popularitate care se destrăma zi cu zi.

Iar după ce războiul trecu, d-l Tache Ionescu nu mai avea la îndemână nici un mijloc pentru a da viață unui partid condamnat la moarte. Și ca să nu dispară din viața politică odată cu gruparea d-sale dl Tache Ionescu s'a agățat cu desnădejdea unui naufragiat de partidele noui.

Iată însă că popularitatea generalului Averescu a început și ea să apună. Dl Tache Ionescu înțelege primejdia, cu atât mai mult cu cât îl amenință și pe domnia-sa. Pune la cale și sprijină atunci o concentrare menită să mai dea viață unei guvernări cari se clatină.

Dorința D-lui Tache Ionescu de a perzista în viața politică a țării, chiar ne-având în spatele său forța unui partid și goana după putere a federației, iată ce este „necesitatea" guvernului de concentrare.

Cu toate încercările sale de a întârzia un deznodământ — care ca orice sfârșit are ceva dureros — gólul în jurul dlui Tache Ionescu a ajuns astăzi deplin.

In jurul unui Comunicat

Comitetul „Sindicatului ziariștilor români din Ardeal", luând în discuție plângere făcută de d. I. Agârbiceanu cu privire la „amenințările" pe care d. profesor I. Paul, le-ar fi rostit în localul redacției ziaruiui „Patria", a redactat un comunicat prin care se protestează împotriva unor procedee care, transformate în sistem, ar duce într'adevăr la o permanentă primejduire a libertății de presă.

Presupunând deci că „amenințările au fost rostite în forma și cu sensul în care ele au fost comunicate Sindicatului, protestarea acestuia este pe deplin îndreptățită.

Ne întrebăm însă dacă Comitetul Sindicatului, discutând și reprobând amenințările cu care-a fost terorizată Red. ziarului „Patria" nu avea datoria ca odată cu aceasta să ieа în discuție și articolul din „Patria" care a provocat incidentul și dacă în comunicatul dat de Sindicat nu trebuia să fie un cuvânt de reprobare și pentru forma în care a fost conceput acel articol.

Căci noi credem că amenințările profesorului Paul nu puteau fi discutate de cât în legătură cu articolul publicat în „Patria", și spunând ce crede despre amenințări, Sindicatul trebuia să ne spună și ce crede despre articol. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât Comitetul Sindicatului s'a simțit obligat să vorbească în comunicatul său și despre conferința pe care profesorul Paul a ținut-o la Universitate și în care, se știe, conferențiarul s'a ocupat și de presa noastră de partid. Ori, prin aceasta, noi credem că sindicatul și-a depășit atribuțiunile pe care le poate avea ca organisație profesională, și le-a depășit într'o formă care ea însăși constituie un atentat la libertatea presei. Căci nu se poate admite ca într'o chestiune aflată la ordinea zilei și asupra căreia părerile pot varia de la o gazeta la alta, sindicatul să se pronunțe printr'un comunicat care să albe pretenția de-a suprima libertatea de gândire și de apreciere a fiecărui ziar în parte. Un singăr ziar de-ar fi de altă părere, și Sindicatul nu are dreptul să stropșască această părere prin autoritatea unui comunicat colectiv. Fiecare ziar este liber să discute și să aprecieze faptele și evenimentele la ordinea zilei, — și această libertate înțelegem s-o apărăm din toate puterile noastre, dar nu înțelegem ca sindicatul să impună pe cale de comunicat o singură părere, când părerile pot fi mai multe.

Aprecierea conferinței profesorului Paul trebuia lăsată pe seama fiecărui ziar în parte, Sindicatul neputând avea nici un drept de-a judeca evenimentele la ordinea zilei și de-a da comunicate care să constituie o împuținare a libertății de presă.

Dar chiar dacă se admite că în fața conferinței d-lui Paul se impunea o intervenție a Sindicatului, aceasta trebuia făcută înainte ca ziarele să se fi pronunțat despre conferință și deci înainte de a apare articolul din „Patria". Așa cum s'a procedat însă ,comunicatul Sindicatului apare ca un comunicat menit să acopere articolul din „Patria", — și aceasta nu se poate îngădui. Căci sau ne rostim individual asupra unui fapt, și atunci Sindicatul nu trebuie să se amestece, sau ne rostim colectiv, și atunci Sindicatul trebuie convocat înainte de-a se fi exprimat vreo părere individuală. „Patria" însă s'a rostit înaintea tutulor gazetelor, și când a văzut că lucrurile iau o întorsătură neplăcută, atunci a recurs la sprijinul Sindicatului căutând să transforme o atitudine individuală într'o atitudine colectivă. Și producându-se în aceste condițiuni, comunicatul Sindicatului este comunicatul „Patriei".

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Miercuri: „TANNHÄUSER".
Joi: Ce știe satul.
Instinctul.
Vineri: CONCENT.
Sâmbătă: BUJOREȘTII.
Duminecă matineu: *Nepofitul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

Invățăminte de după războiu

Una din problemele care înfățișează un deosebit interes pentru noi este să știm cum au înfruntat și cum au rezistat instituțiunile și ideile politice cari ne-au călăuzit, încercărilor unui războiu care n'a asvârlit în luptă numai armate, ci popoare întregi împotriva altor popoare într'o gigantică ciocnire.

Iar concluziile pe cari le vom trage din cercetarea schimbărilor aduse instituțiilor atât în ființa lor cât și în raporturile dintre puterile statului să le folosim de acum înainte ca directive în conducerea treburilor publice.

Negreșit că problema este foarte interesantă; dar ea este și extrem de anevoioasă și chiar primejdioasă. Căci dacă chestiunea nu va fi studiată cu o perfectă nepărtinire, cu seriozitatea pe care o comportă, cu o atenție și o grijă neobosită, dar mai ales cu o lărgime de vederi incontestabilă, se pot trage concluzii greșite, se pot pune premisele false ale unor directive de cari atârnă bunul mers al treburilor publice.

Intr'o carte a sa intitulată „Essai de politique experimentale", contele de Fels se ocupă cu această chestiune în ceiace privește instituțiunile și ideile politice ale Republicii franceze.

Autorul arată cum parlamentul a știut să intervie pentru a-și exercita controlul necesar asupra actelor de guvernământ, în mersul treburilor obești printr'o delegație mai restrânsă. Cu chipul acesta constituția politică s'a adaptat unei situații noi și a creat organele necesare nouei funcțiuni.

In remarcabila lucrare a contelui de Fels două idei dominează. 1. Interesul național are întâietate asupra oricărei alte considerațiuni, și 2. evoluția societății noastre trebue apărată de primejdia pe care o reprezintă *etatismul.* Această primejdie, spune autorul, a evidențiat-o războiul. Prin enormele sale concentrări, el a provocat ingerința statului în toate domeniile vieții sociale cu tot cortegiul de excese, de neglijențe și de risipă, inerente etatismului. Inlăturarea etatismului este o necesitate, o condițiune pentru progresul Franței, declară d-l de Fels. Statul trebur să reintre în atribuțiunile sale atât din punct de vedere economic cât și financiar. In acelaș timp desvoltarea inițiativei private trebue stârnită, încurajată, ajutată. Numai în chipul acesta se poate realiza progresul. Un câmp de muncă cât mai larg pentru toate activitățile, pentru toate energiile particulare. Evident că un control al statului este necesar, dar amestecul său s'a dovedit totdeauna păgubitor.

Dacă într'adevăr etatismul este o primejdie pentru libera desvoltare a societății franceze. — și în sprijinul acestei afirmațiuni d-l de Fels aduce argumente hotărîtoare și fapte cari nu se pot nega — el nu este mai puțin primejdios și pentru România. Am fost supuși acelorași încercări ale războiului, am căpătat prin urmare aceiași experiență. Concentrarea întregei activități economice a țării în mâinile statului, în timpul războiului, a avut aceleași rezultate deplorabile la noi ca și în Franța, ca pretutindeni. Sistemul politico-social al Republicii este în linii generale asemănător cu al nostru, de aceia concluziile d-lui de Fels sunt adevărate și pentru noi.

Evidențiind dar primejdia etatismului, d-l de Fels a făcut un real serviciu spiritului de libertate democratic.

Concesionarea Uzinei Electrice

Ziarul *„Voința"* afirmă că Societatea „Electrica" ar fi prezentat două oferte la licitație. Suntem în măsură a desminți în mod categoric această afirmațiune, făcută numai cu scopul de-a crea o atmosferă nefavorabilă societății românești, care, după cum s'a constatat, prezintă cele mai mari avantaje pentru comună și, astfel, nu mai poate fi împiedecată de-a primi Concesiunea.

Cunoscând toate amănuntele sforțărilor și pocedeelor necorecte de care s'a uzat pentru sprijinirea societăților străine și în deosebi a soc. „Ganz", ca multe altele nu ne surprinde și acest atac din ziarul „Voința."

Cerem însă numitului ziar ca să se intereseze la locul competent, spre a constata inexactitate afirmațiunei sale și să publice apoi cuventa rectificare. In caz contrar, noi și, odată cu noi, și opinia publică, va avea dovada că ziarul „Voința" servește, cu mijloace incorecte, aceleași interese ca și ziarele străine.

și de influent și respectat al vieții bisericești din Capitală, pe care acum nu-l mai încăpeau cadrele înguste ale unei parohii și cele ale unui seminar. După zece ani de muncă pastorală și literală la București, 1886—1896, într'un moment de norocoasă coincidență nimic nu-i stă în cale, ca la 1896 să urce scaunul eparhiei Lugoș. Și se întâmplă, după sute de ani, dela mitropolitul *Ilie Iorest* și dela dispoziția vlădicilor moldoveni și munteni, veniți ori trimiși, să păstorească în Ardeal, că românilor de dincoace de munți să le vie vlădică din București. — Parcă venirea lui de-acum 25 de ani din vechiul Regat era menită să deschiza drumul și el să fie Cralnicul fraților, ce la 23 de ani în urmă cu sabia liberării în mână, avea să vină încoace.

Șase ani, cât stete în fruntea acestei dieceze, refăcu curtea episcopească, reclădi și reînvia mănăstirea *Prislopului*, aranjă starea materială a preoțimii. La 1902 scrie istoria și confecționează Șematismul jubilor al Lugoșului, isvor apreciat pentru istoria românilor bănățeni. — Tot anul acesta, de despărțire, face o danie de 40 mii de lei pentru trebuințele culturale ale acestei eparhii.

La 1903, după multe combinații, la cari totdeuna a fost expusă vacanța episcopiei dela Orade, e numit pentru scaunul acestei dieceze. Păstorește șaptesprezece ani încheiați, timp considerabil în viața unui om, disparent în istoria unui popor, îndeajuns însă pentru a putea Cunoaște judeca și aprecia omul și faptele.

Măsurată cu ochiul analizător al istoriei, păstorirea episcopului Radu la Orade am putea-o grupa în două perioade mai mici, dar bine determinate prin isprăvurile cele-a făcut și prin gândurile ce-l frământau.

Fire cu adevărat romanică, sintetizătoare și constructivă sprijinită de o vastă și temeinică cultură apuseană cu largi perspective, el nu se pierde în acte și amănunte migăloase de biurou; nu se fărimițează în aplanarea micilor mizerii de o zi, căror pe urmă niciodată pe deplin nu le poți face față. Afaceri pe cari le putea isprăvi și cancelaria eparhială pe el puțin îl interesau, în schimb însă toate gândurile și privirile lui erau țintuite de viitor, de pasiunea marilor probleme în fața căror ne puteam pomeni în ziua de mâine. — Din cauza aceasta mulți nu l-au înțeles și și mai mulți îl restălmăciau. El însă, adevărat erou de al lui. *Ibsen*, nu pune mare preț pe opinia publică. Cunoștea bine această opinie, care azi jură că are dreptate, iar ca mâine totdeuna află că a greșit. Mai avea de furcă și cu micile înăcriri, căptușite cu patimile invidiei. La acesta ținea foarte mult; Știa prea bine că în lumea aceasta laudele le poți cumpăra, invidia însă trebue s'o meriți.

Cei zece ani dintâi de păstorire la Orade, reface, zidește și aproape toate clădirile de pe moșiile episcopești le scoate din ruină. — O presimțire vagă, nedeslușită pe atunci, justificată pe deplin azi, îl aruncă într'o febrilă muncă de construire și pregătire parcă pentru zile mari, pentru nunta cea mare a neamului ce de mult aștepta o mare și adevărată sărbătoare.

Dela 1902—1912 lărgește și reclădește aproape din temelii palatul episcopesc din Orade și îl înzestrează cu cel mai modern confort; tot astfel și curțile de pe moșiile din Beiuș Holod și o samă de acareturi și case de închiriat. Concomitent cu aceste ridică biserica din Rădești, ca să-i fie din neam în neam pomenire creștinească. Din această biserică face monument de artă veche orientală și națională, opera nemuritoare a genialului Octavian Smigelski și în aceeaș vreme o superbă manifestare a gustului și înaltelor sale vederi artistice. Această strălucită îmbinare a jertfelor cu cultul frumosului ne duce în vremile marilor voivozi, ctitori de mănăstiri și biserici.

Incepe clădirea teologiei diecezane pe care n'o poate termina, fiindcă într'o dimineață se trezește că turla grandioasă dela biserica catedrală din Oradea se prăbușește în flăcările unui groaznic incendiu. Vreme de doui ani îl preocupă refacerea acestui turn. In sfârșit îl ridică în stil roman și în proporți și mai măreți ca din mari depărtări să radieze și să vestească înălțarea crucii românești în mijlocul clădirilor împestrițate de pe malurile Crișului-repede.

Totul reînvie, totul întinerește sub farmecul gândului și al mânilor lui. Bun econom, real în cheltuirea banului, vămuește cu prisosință toate conjuncturile financiare ale vremii, ca pe urmă azi această eparhie de aici dela hotare, să aibă, ca puține altele, o samă de clădiri măreți și de preț înzecit față de ceeace s'au cheltuit atunci pentru ele. Și azi, când el nu mai este, ele sunt și e bine, foarte bine că sunt. Anii din urmă de câte-ori n'au fost reclamate aceste palate de mari manifestări naționale. *Ele azi se prezintă drept superbe reazime ale vitalității și demnității noastre naționale aici la marginile apusene ale românismului.* Azi o lume întreagă îl înțelege ... fiindcă odată puțini l-au înțeles.

După 1912, isprăvind cu ceeace avea de isprăvit, toți așteptau zile când să mai poată drege și innoi câte una-alta și în administrația bisericească. Făcu o lungă și strălucită călătorie pas-

INFORMATII

Membrii comitetului partidului naţional-liberal sunt convocaţi Duminecă, 17 curent, la orele 11 a. m. pentru a hotărâ în chestii foarte urgente.

■

Sâmbătă 16 Aprilie va avea loc în sala Reduta a doua conferinţă organizată de soc. ortodoxă a Femeilor Române. Va vorbi d-na Sanda I. Mateiu despre: O Religie individualistă. Se va face muzică religioasă. Intrarea liberă. Inceputul la ora 4 p. m. Publicul este călduros invitat.

■

O scurtă ştire din Timişoara anunţă ziarului „Tagespost", că la Detta s'au găsit la 3 metri afunzime scheleturi, monete şi arme de o însemnătate istorică excepţională.

■

Zilele acestea se vor publica noui avansări în serviciul R. M. S.

■

Astăzi s'a ţinut în sala prefecturei şedinţa administrativă a consiliului judeţan.

■

D-l P. Meteş prefectul judeţului, a plecat eri la Bucreşti.

■

Prin extinderea legei monopolurilor Statului în Ardeal, cultura tutunului pe cont propriu e cu desăvârşire oprită şi se consideră ca contravenţie supusă sus numitei legi.

■

Direcţiei regională R. M. S. din Cluj are în prezent de hotărît pedepsele a 3500 (trei mii cinci sute) cazuri de contrabande de Tutun constatate în Ardeal.

■

Producţiunea a IV-a, a elevilor Conservatorului de Muzică şi Artă dramatică din Cluj, se va ţine Duminecă în 17 Aprilie, la 5 ore p. m, în edificiul Conservatorului. Preţul unui bilet 5 lei. Bilete se găsesc la Direcţiunea Conservatorului.

■

Dacă doriţi să Vă îmbrăcaţi copii elegant şi eftin, veţi găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin şi fabrică de haine şi chipiuri pentru copii.* Str. Iuliu Maniu 5.

Toate impozitele care nu s'au plătit încă pe anii din urmă, vor fi încasate de stat până la 15 Mai a. c. întrucât prin noua lege a impozitelor care se va aplica şi în Ardeal normele de încasare precum şi impozitele vor fi altele.

■

R. M. Statului a hotărât co cele 50 de posturi vacante de agenţi de cultura tutunului din Ardeal să fie destinate absolvenţilor şcoalelor inferioare de agriculturi Numerele se fac de Direcţiunea R. M. S. din Cluj.

■

Direcţia regională R. M. S. a intervenit pe lângă organele de control ale gardei financiare să ia cele mai severe măsuri cu privire la contrabandele de tutunuri,

■

Eri au sosit din Bucureşte d-nii Gh. Raneti şi M. Vulcănescu membii în consilul de Ad.-ţie R. M. S. şi au inspectat diferitele stabilimente ale R, M. S. luând măsuri pentru complecta unificare a Ad.-ţiei R. M. S. din Ardeal.

■

Ministrul de finanţe ne informează că retragerea hârtiilor Băncii Generale se va face după achitarea cotei de 40 la sută la ruble, care nu s'a efectuat încă.

Inlocuirea se va face cu hârtia Băncii Naţionale iar nici de cum cu biletele tipărite de minister în America, căci altfel am avea două feluri de bilete în circulaţie.

Retragerea se va face fără nici un fel de reţinere.

■

Citim în „Izbânda":

Printre funcţionarii publici, din întreaga ţară, domneşte o vie agitaţie în privinţa reducerii cotei de scumpete şi a impozitelor d-lui Titulescu.

Din această cauză, ministerul de finanţe a început să înregistreze demisiuni din întreaga ţară.

Suntem informaţi că funcţionarii din mai multe părţi ale ţării îşi vor da demisiunile în bloc.

■

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2

A doua lecţiune a d-lui profesor Emm. de Martonne, asupra Alpilor şi Carpaţilor, va avea loc Joi, 14 April, la ora 5 p. m., în sala II-a Universităţii. Acest curs va fi ţinut în limba franceză rămânând ca lecţiunile de Morfologie să fie făcute în româneşte.

■

Renumita Drougerie „*Viorella*" Piaţa Unirii No. 15. Cluj, vis-à-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paştelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine şi indigene, parfumuri paste de dinţi, poudre etc. cu preţurile cele mai reduse. 1—8

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

■

Dr. Lăzărescu, medic-şef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultaţii zilnice 3—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Duminica plăcintă cu brânză, carne şi mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

Scrisoare din Satu-Mare

Bugetul oraşului Satu-Mare pe anul 1921. Cum funcţionează cooperativa română.

Consiliul orăşenesc din Satu-Mare a primit bugetul prezentat, care prevede la venituri suma de 4,040.000 lei, iar la cheltueli 5,975 000 lei arătându-se un deficit de 1, 935 000 lei, ce se va acoperi printr'un impozit comunal de 215 la sută.

Se prevede suma de 378.081 lei pentru cheltueli extraordinare şi mai multe sute de mii pentru ajutorarea săracilor.

Oraşul Satu-mare e unul dintre cele mai bogate oraşe ale Ardealului, cu o burghezime bine situată materialiceşte, prin urmare e inadmisibil, ca Statul să contribue cu suma de 1,330.839 lei pentru întregirea anuală a salariilor funcţionarilor dela oraş.

Dacă astfel se acopere deficitele şi a altor oraşe din Ardeal, e ceva natural, ca guvernul român să se vadă silit să reducă plata funcţionarilor români, să suprime adausurile familiare.

■

Cooperativa română ce-şi are localul în str. Regina Maria, e cam slab aprovizionată cu mărfuri din partea centralei din Bucureşti. Prăvăliile evreilor sunt aprovizionate în abundenţă cu mărfuri; în cooperativa română care dispune şi de un autocamion, de abia găsim un singur fel de ciorapi, stofe de o calitate inferioară. Ghete se mai găsesc, nu cu mult mai ieftine, ca la evrei; calitatea lor însă nu e ceva mai bună.

In biroul Federalei Satu-mare e instalat şi biroul de traducere „Orthograph", unde se fac traduceri pentru particulari pe bani, cu toate că funcţionarii Federalei nu sunt avizaţi la astfel de ocupaţiuni laterale, cu atât mai vârtos cu cât datoria lor de căpetenie ar fi să descindă la sate, ca în câteva luni să nu să găsească sat, unde să nu fie înfiinţată o cooperativă.

Ar fi timpul ca să fie opriţi funcţionarii publici de-a cumula diferite beneficii în dauna bunului mers al serviciului, pentru care s'au angajat.

Grâul cooperativei, 20 vagoane nici azi n'a sosit din Caracal, deşi e aşteptat de 6 luni.

I. G.

torală în părţile sătmărene, de unde se reîntorse încărcat de admiraţia poporului, care îl privia cu mâna streaşină pe ochi. Văzură şi auziră oamenii cum n'au mai văzut şi auzit.

Intr'o zi însă se pomeneşte, ca din senin, în faţa primejdiei, unui *fait accopli*, primejdie ce de mult pândia liniştea eparhiei orădane: e *Haidu-Dorogul* cu desmembrarea a patruzeci de sate româneşti şi alăturarea, mai bine, anexarea lor la noua vlădicie Ungurească.

Incepe un nou period al luptelor şi frământărilor din viaţa episcopului Radu.

Trist şi abătut dar cu toată energia luptă împotriva acestei samavolnicii şi atentat din partea guvernului maghiar la viaţa românilor sătmăreni. Bun şurubar el însuş, de o rară diplomaţie şi cunoscător al tuturor intrărilor şi pe din faţă şi pe din dos, bate drumurile Budapestei şi ale Vienei; bolnav pleacă la Roma, ca să informeze, să protesteze, şi să mântue ce poate. Guvernul *Hédervâry* era cât pe colo să-l scoată la mănăstire pentru pasul acesta. Episcopul Radu însă nu se înfrică şi nu cedează. Cum mitropolitul *Victor Mihalyi* era prea bătrân şi cam dârz pentru tratative de natură diplomatică, toată sarcina acestei mari şi grele chestiuni naţionale şi bisericeşti căzu pe umerii episcopului Radu. Stărue neîncetat la reluarea tratativelor cu nunţiul *Granito Di Belmonte*, cu consilierul *Rossi-Stolkalzer*, apoi cu noul nunţiu *Scapinelli*, asupra satelor româneşti. Guvernul dela Pesta însă i făcea mari greutăţi

In decursul acestor tratative i s'a izbândit un gând ce de mult îl frământa, adecă de a ajunge în apropierea principelui de coroană, *Franz Ferdinand.* Prin felul neted, prin dialectica cu care ştiu să încadreze suprafaţa acestei chestiuni între marile probleme ale Monarchiei, în scurtă vreme se impune atenţiunii prinţului moştenitor. Doui factori importanţi din anturajul acestuia, generalii-aghiotanţi *Bardolf* şi *Hönig* — scumpă şi costisitoare prietenie — îl ajutară mult în privinţa aceasta. — Indârjirea guvernului maghiar însă era fără orice considerare. Se ştie că influenţa politicei maghiare dela 1867 încoace creştea necontenit în Monarchia Habsburgilor. Se întâmplă că tocmai, anii acestia, prin venirea la putere a contelui *Tisza*, această influenţă era la culme. După multe sforţări episcopul Radu mântuie o samă de sate româneşti, dar mai departe nu-i chip să răzbească având de luptat şi la Roma cu intrigile ambasadorului, contele *Széchen* şi ale consilierului, contele *Pálfi*, numiţi anume pentru chestia aceasta reprezentanţi ai Monarchiei pe lângă Vatican. Dacă pe deplin nu-la succes, avea şi putea să aibă sentimentul unei lupte portate cu multă credinţă şi demnitate, sentiment ce nu odată e mai sfânt şi mai înălţător decât însăşi izbânda.

Din vânjoliriile aceste, dacă nu poate pune mâna pe tot ceeace a vrut, sa ales însă cu un succes pe urma căruia, episcopul Orăzii-mari devine Românul cel mai influent pe lângă curtea din Viena. — In vremea aceasta bătrânul monarh, de hidoasă amintire pentru noi. Românii, *Franz Iosef*, domnia numai cu numele, în realitate depozitarul puterii era principele de coroană. Acesta observă cum din zgomotul şi alarmările presei române şi îndeosebi din desvălurile episcopului Radu, chestia românească ese din ce în ce la suprafaţă. (Va urma.)

Membrii Societăţii pentru Ocrotirea orfanilor de război din întreaga ţară, sunt convocaţi conf. art. 31 din statute la al doilea Congres general al Societăţii ocrotirea orfanilor din războiu din România-Mare, care va avea loc la Cluj în zilele de 15 şi 16 Mai în localul Teatrului Naţional sub Inaltul Patronaj al M. S. Regina, la ordinea zilei fiind următoarele chestiuni:

1. Darea de seamă generală a Consiliului central pentru activitatea desfăşurată în 4 ani de asistenţă a orfanilor din Război. 2. Dările de seamă ale regiunilor Iaşi, Bucureşti, Craiova, Chişinău, Cernăuţi, Sibiiu, Constanţa, Timişoara şi Cluj asupra activităţii pe 1920—21. 3. Modificarea statutelor Societăţii. 4. Stabilirea legăturii cu instituţiile similare din străinătate. 5. Alte chestiuni care se vor mai ivi.

■

In legătură cu informaţia publicată de ziarele bucureştene, pe care am reprodus-o şi noi după ziarul „Universal", direcţia minelor şi uzinelor Statului din Baia-Mare ne comunică următoarele:

Muncitorii din Regiunea Minieră Baia-Mare, (Valea-Roşie, Dealul-Crucei, Baiasprie, Capnic, Baiuţ, Fernezcu, Strimbu, Rodna-Veche,) nu numai că nu sunt în grevă, ci credem că sunt pe deplin mulţumiţi cu plăţile lor pe cari cu toate greutăţile întâmpinate, le primesc destul de regulat; zilnic se prezintă la Direcţiune muncitori veniţi dela alţi patroni şi cer să-i primim în lucru ceace dovedeşte că existenţa muncitorimei noastre e asigurată.

■

Greva avocaţilor din Bucureşti a încetat cu începere dela 12 Aprilie.

Cu prilejul ultimei adunări a baroului s'au votat o moţiune, care regretă atitudinea d-lui ministru de justiţie, care n'a vroit să ţină seamă de cererea majorităţe corpului, şi hotărăşte ca baroul de Ilfov, prin organele sale şi prin toate mijloacele să susţină orariul de după amiază, ca urmare a votului dat şi să facă în acest scop toate demersurile necesare.

S'a mai votat o a doua moţiune prin care se blamează atitudinea avocaţilor cari nu s'au solidarizat la grevă.

D-l Vasile Goldiş a fost primit în audienţă de M. S. Regele în ziua de 8 Aprilie.

■

In zilele de 13 şi 14 April 1921 are loc la Sibiu congresul preoţesc convocat de Asociaţia „Andrei Şaguna" a clerului ortodox.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokaj cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biro, Cluj, Piaţa Unirii.

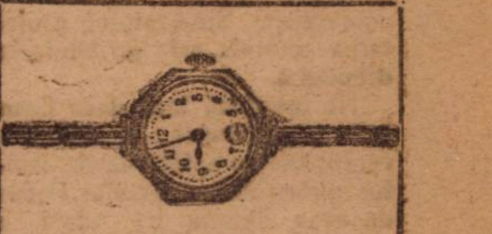

Ceasornicele de mare preciziune „Longines" în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul Fenyő şi Braunfeld Cluj, Piaţa Unirii No. 9 Telefon No. 350 20

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE şi PIANE să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui SZEKELY şi RETI Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acţii

Corpurile Legiuitoare

SENATUL

Sedința din 12 Aprilie

Senatul a lucrat în secțiuni, *discutând legea agrară pentu Ardeal*, legea administrativă și proectul de lege referitor la chirii care a fost depus din inițiativă parlamentară.

CAMERA

Sedința din 12 Aprilie

Prezidează D-l Zamfirescu.

Pe banca ministerială d-nii Averescu, Trancu-Iași, Vâleanu, și Cudalbu.

D-l BUZDUGANU, vorbește asupra situației grave a funcționarilor publici din Basarabia.

D-l STRAUCHER, cere să se plătească interesele în urma cotei de 40 procente dela retragerea coroanelor.

D-l CUZA, protestează contra micșorării lefurilor funcționarilor publici, Arată numirile de noui sinecuriști făcute de d-l Petrovici la ministerul Lucrărilor Publice, care a numit numeroase dactilografe și pe reporterul ziarului bolșevic „Chemarea", Nadler, ca șef de cabinet.

D-l SEVER DAN, depune proiectul de lege pentru permiterea exportului de vite din Ardeal, cu începere dela 1 Mai.

Parlamentarii basarabeni aleși la Club protestează contra eludării reformei agrare din Basarabia.

D-nii Vaida și Michalache susțin mișcarea. Se crede că va urma retragerea grupului basarabean din Parlament.

O ilegalitate

Din Tg.-Mureș, primim următoarele:

La ordinul direcției de aprovizionare din Cluj a fost pusă sub secfestru rafinăria de petrol din Târgu-Mureș, pentru incasarea unei creanțe de un milion lei.

Procedarea direcției de aprovizionare, mai ales a Direcției financiare din Tg.-Mureș a produs o mare consternare în acest din urmă oraș. Se susține că între a procedură este o ilegalitate de condamnat. Direcția de aprovizionare recurge la mijloace nefixate de nici o lege pentru a incasa o creanță și a încerca pe aceastei cale să iasă din încurcata situație moștenită dela resortul de alimentație al fostului C. D.

Rafinăria de petrol n'a fost dispusă să facă transacție cu Dir. de aprovizionare și a cerut să se aplice o procedură potrivit legei: proces civil sau constatarea de contravenție. Drept răspuns la cererile rafinăriei, Direcția de aprovizionare a dat ordin de încasare Direcției financiare care, fără să se convingă dacă este la bază vreo hotărâre executorie și dacă Direcția de aprovizionare alcătuită din persoane necunoscătoare ale dreptului și foști mici comercianți este în drept a stabili în primă și ultimă instanță sancțiuni, la o simplă denunțare pune sub secfestru fabrica.

Când vor înceta oare odată abuzurile făcute sub egida „interesului statului", în care intră și interesul particularilor cari au drept la o parte din suma încasată astfel? E admisibil ca Direcția de aprovizionare să nesocotească legile și să încaseze unele creanțe pe cale volnică iar asupra altora de aceiași natură să apeleze la procedura legală? Pentru ce se tolerează ca Direcțiile financiare să încaseze cu forța creanțe nefixate de nici o lege și procedură și la o simplă denunțare să ia dispoziții care pot avea urmări fatale pentru o intreprindere?

Nu este vreun interes la mijloc de a discredita cea mai frumoasă rafinărie din România-Mare, care este în tratative de fuzionare cu o mare bancă din București și poate că acesta displace unor grupuri interesate?

Cine va restitui daunele morale și materiale ale rafinăriei?

Este de dorit ca astfel de cazuri regretabile să nu se mai nască în viitor, să fie trași la răspundere toți cei cari recurg la ilegalități și le și execută, periclitând mari interese.

Credem că secretariatul general al finanțelor la care s'a adresat plângerea celor pe nedrept loviți, va face demersurile necesare contra celor cari au dispus și executat această ilegalitate intolerabilă într'un stat de drept.

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.

Licitatie.

Monitorul Oficial No. 267 din 9 Martie 1921, publică licitație pe ziua de 9 Mai 1921 pentru fier rotund, pătrat, lat, corniere, de fier, fier balot, fier pentru șine de roți etc. necesare stabilimentelor Regiei.

Ofertele se vor depune din timp la Direcția Generală a Regiei în București sau la Direcțiunile Regionale R. M. S. în Cluj și Iași, împreună cu garanția provizorie de 3% în numerar, efecte publice admise la Casele Statului sau recipise ale Casei de Depuneri.

Atât la Direcțiunea Generală în București cât și la Direcțiile Regionale Cluj și Iași se pot vedea: Monitorul Oficial caetul de sarcini și tabloul detailiat al dimensiunilor și cantităților.

Direcțiunea Generală R. M. S.

Citiți ziarul „Infrățirea".

Studenții în apărarea profesorului lor

Din partea centrului studențesc „Petru Maior", primim spre publicare următoarele:

Domnule Director!

Față de articolul „O necuviință", apărut în No. 78 al ziarului „Patria", prin care se aduc insulte grave și neîntemeiate d-lui prof. univ. I. Paul, în urma conferinței d-sale despre „Spiritul critic la Români", comitetul centrului Studentesc „Petru Maior", ca reprezentant oficial al studențimii din Cluj, a votat următorul.

COMUNICAT:

Studențimea Română din Cluj, condusă de bunul Simț moral și convinsă de datorința de a apăra prestigiul profesiorilor săi față de atacurile josnice aleunor oameni, ce rătăcesc în micimea intereselor, cari nu pot admite exprimarea adevărului, — desaprobă și condamnă gestul de o gravă culpabilitate morală a redactorului, ce atacă dinumbră, prin ziarul „Patria", uitându-și cea mai elementară datorință: combaterea principiilor trecând la atacuri personale.,

Inferioritatea tonului acestui redactor edovada capacității și a culturii Sale, iar atitudinea sa nu poate aduce nici o vestejire activității nație'nale și culturale a distinsului nostru profesor, d-l I. Paul.

Studențimea exprimă simpatia și recunoștința sa iubitului său profesor, d-l I. Paul, care împreună cu cei mai distinși fii ai națiunii noastre: Eminescu, Creangă, Alexandri, Iorga a lucrat pentru ridicarea culturei neamului românesc.

Roagă în același timp, să desconsider egestul unui incapabil, căci d-sa este și pe mai departe același în aprecierea studenților săi: profesor iubit și distinsul muncitor pentru promovarea culturei naționale.

Primiți d-le Director, asigurarea deosebitului nostru respect.

Președinte
Emanuil Anca.
Secretar General
Nicolae Cornea

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Miercuri:
„FATALITATEA"
Joi, Vineri:
ADIO IUBIRE.
Sâmbătă, Duminecă:
INIMI CARE LUPTĂ.
Dramă sentimentală.

CINEMA URANIA:

Miercuri:
„JUDEX" Partea III.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea IV.
Duminecă:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea I.
Roman a lui Jókai în Film.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Sfântul Sinod și-a continuat ședința Marți. Mitropolitul Primat arată că arhiereul Teofil Mihailescu are toate drepturile canonice și dându-i guvernul deplină satisfacție el poate candida la scaunul episcopal vacant. *S'a stabilit începerea unei propagande intinse contra curentului adventist. Primatul încunoștiințează Sinodul că convocarea Constituantei bisericești se va face săptămâna viitoare, pentru chestia unificării.*

Hotărîrile Constituantei vor fi apoi discutate de Sinod.

* *Din cercurile gavernamentale se anunță numirea ca miniștrii de stat a d-lor Groză pentru Ardeal și Dori Popovici pentru Bucovina. Noui miniștrii vor depune jurământul mâine.*

■

Federația va depune din inițiativă parlamentară proiectul lege de statul asupra salarizării funcționarilor publici. La Cameră a protestat contra dezinteresării conducătorilor față de nevoile funcționarilor.

■

In urma dorinței Elveției ca exregele Carol să părăsească țara, acesta a cerut ospitalitatea Spaniei.

Guvernul a trimis o notă Bulgariei în care protestează contra atacurilor comitagiilor din Cadrilater anunțând totodată și măsuri drastice.

■

Luni a murit fosta impărăteasă germană Augusta.

■

In discuția asupra legii agrare d-l Iorga va vorbi primul, făcând istoricul raporturilor între țărani și proprietari.

■

Intregul magazin de aprovizionare din judetul Ilfov a fost distrus de incendiu.

■

Sâmbătă s'a terminta discuția Comisiei asupra legii agrare. Luni ea se va supune discuției în Cameră.

■

Delegația funcționarilor publici din Ardeal, în frunte cu d-l Hațieganu a avut o conferință la Majestic, cu fruntașii federației. Au vorbit Hațeganu, Maniu, Suciu și Vaida. Sa redactat un memoriu care va fi prezentat Parlamentului. Delegația va cere primire în audiență la M. S. Regele.

■

Cu mare solemnitate a avut loc la Buzea înmormântarea Episcopului Dionisie.

Evenimentele zilei

(După știrile din străinătate)

Revoluție în Anglia?

In vreme ce o telegramă din sursă germană anunță că regele Angliei a dat o proclamație prin care numește pe d. Lloyd George dictator cu puteri nemărginite. ziarul Dacia află din sursă particulară pe care o crede bine informată că în Anglia a izbucnit **revoluția.** Grevișții minieri cât și cei de la căile ferate au pus stăpânire pe orașele Manchester și Birmingham. Situația e foarte gravă.

Situația în Ungaria.

Telegrame din Budapesta anunță că succesorul ministrului de externe va fi probabil contele Nikolaus Banffy însă contele Palffy are de asemenea perspective.

De altă parte Teleki a declarat a fi propus regentului demisiunea sa, care însă a refuzat a o primi. Problema regală a fost deslegată subit în mod surprinzător.

Ministrul agriculturei, Szabo, declară că criza guvernamentală cu greu va putea fi rezolvată într'un timp apropiat, Szabo face parte din partidul micilor proprietari rurali care voiau să forțeze retragerea lui Teleki cerând o nouă alegere în întrunirea națională.

Impotriva Germaniei.

După o telegramă din Berlin ziarul „Der Tag" publică informațiuni pe care pretinde că le deține din sursă autorizată, arătând că Cehoslovacia este gata să coopereze cu Franța în viitoarele sancțiuni economice, militare în cazul când Ruhr va fi ocupat după 1 Mai. Ocupațiunea regiunei Ruhr va fi însoțită de o acțiune similară în răsărit. Polonii urmează să ocupe Silezia de sus cooperând cu trupele franceze de acola, acum când englezii au ordonat retragerea trupelor lor. După „Der Tag" Franța a făcut următoarea propunere la Praga: O mișcare militară în direcția Glatz-Waldenburg; Cesoslovacii cooperând cu Polonii și Francezii. Cehii să ocupe Glatz-Waldenburg; polonii Silezia de sus spre Oder. Ententa nestul Sileziei. Silezia de sus urmează să fie ocupată până la linia Militsch — Ols Ohlau — Strelen — Schweignitz — Freiberg — Hirschberg — Greiffenberg — Seidenberg.

Ofițeri francezi sunt acum în Praga lucrând la detaliile ocupațiunei.

Un rege pentru Ungaria

Ziarele franceze anunță că în ultima ședință, consiliul de miniștri din Budapesta a decis să procedeze la alegerea unui rege în 20 August, ziua Sfântului Ștefan, care este sărbătoarea națională în Ungaria.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

O inițiativă fericită la Târgu-Mureș

In ziua de 7 Aprilie, ora 5, în urma invitațiilor personale făcute de Dl. General Munteanu, comandantul diviziei 20-a, intelectualii din orașul Tg-Mureș au luat parte la un ceai intim în localul „Cercul Militar".

Magistrați, advocați, profesori, medici, etc. într'o intimitate comunicativă au luat ceaiul, după care *dl. General Munteanu* a luat cuvântul spre a arăta scopul acestei adunări intime.

In Tg-Mureș, fost centru de maghiarizare, unde s'a desvoltat o puternică propagandă de desnaționalizare și unde în prezent majoritatea populației este străină, se simte imperios necesitatea unei activități culturale patriotice și educative, pentru consolidarea neamului și combaterea teoriilor subversive care necurmat răscolesc pe ascuns massele nepregătite îndeajuns. Această conlucrare a intelectualilor împreună cu lucrătorii manuali, care trebue să fie asiduă și nesovăelnică, va avea tot concursul necondiționat al armatei reprezentată aici prin D-sa. Armata din Tg. Mureș și de pe teritoriul ocupat de unitățile Diviziei 20-a, oferă prin D-sa tot concursul pentru atingerea scopului arătat și pentru menținerea neștirbită a armoniei sociale în interesul superior al Țărei și al Neamului.

Dl Gen. Munteanu jalonează activitatea ce o crede necesară, concretisată prin șezători, conferințe, piese de teatru cu caracter național, reprezentații cinematografice cu preț redus, sau chiar gratuite dacă se poate, cursuri pentru adulți, unde să se învețe limba românească, biblioteci populare, un organ de publicitate și constituirea de comitete, de sindicate patriotice muncitorești prin care să se obție o acțiune de solidaritate patriotică pe toate țărmurile.

Apelează la bunăvoința tuturor pentru înfăptuirea acestui plan de lucru și roagă pe cei care au de complectat sau de combătut părerile D-sale să ia cuvântul. Crede că ar fi bine cu toate societățile culturale și literare din Tg. Mureș să se contopească în una singură pentru ca prin puteri unite să se atingă scopul urmărit.

Dl. *Harsia* primarul orașului, mulțumește Dlui General pentru inițiativa D-sale și în cuvinte simțite se asociază la acest plan de lucru pentru consolidarea neamului nostru.

D-l Iosif Munteanu magistrat, arată, că ar trebui stăvilită propagandă străină.

In aceași ordine de idei și prin cuvinte bine simțite vorbește D-l Lt. Col. Coculescu, P. S. S. Protopopul Rusu, D-l Stamatopol șeful siguranței și D-l Popa prefectul poliției locale.

D-l Cocea, membru la Curtea de Apel, mulțumește D-lui General pentru concursul ce-l oferă armata, după ce în războiul de întregire al Neamului a dat strălucitele sale dovezi prin jertfele necondiționate. Speră că activitatea D-sale va da rezultate îmbucurătoare.

D-l General Munteanu, mulțumește D-lui Cocea pentru frumoasele sale cuvinte și afirmă că ele vor fi un imbold mai mult pentru a putea lucra din răsputeri la scopul înfăptuirei celor promise.

D-l **Mavrodineanu**, membru la Curtea de Apel, dă relații despre activitatea societății „Astra". Această societate, inființată de Mitropolitul Șaguna are filiale în toate orașele și sub dominațiaungurească a avut un rol covârșitor. Rămâne surprins cum se făcea că se putea, pe acele vremuri, să răspândească la sate cărți și broșuri, care să ție veșnic treaz sentimentul dragostei de neam. In Tg. Mureș, filiala „Astra" a ținut șezători culturale și educative la asociația muncitorilor, cu care prilej s'a vorbit despre clipele mari din istoria Neamului, căutând să se obție solidaritatea socială.

Lucrătorii primeau cu negrăită bucurie aceste șezători.

„Astra" a trimis conferențiari și în câteva sate unde țărănimea doritoare de lumină a primit cu brațele deschise aceste începuturi de apropiere între intelectuali și săteni. „Astra" prin cercetările sale etnografice a găsit multe piese de mare valoare și ține să inființeze în Tg. Mureș un muzeu național. Pentru aceasta se apelează la concursul armatei ca la vară să i se pună la dispoziție un număr de soldați pentru a se face săpături de unde se speră că s'ar putea aduna piese interesante și de o necontestată valoare. Se mai cere înlesnirea mijloacelor de transport atât pentru cercetările etnografice, cât și pentru șezătorile ce se vor ținea la sate.

D-l **Colonel Georgescu** comandantul liceului militar „Mihai Viteazul" spune că peste două săptămâni, pune la dispoziția „Astrei" în zilele de Duminecă' patru echipe de elevi care să meargă în patru comune, pentru șezătorile ce le ține această societate.

D-l **Suciu** subprefect, în cuvinte calde și pline de sentiment, arată că aici în Tg.-Mureș a luat ființă instituția „Cercetașilor" care va modela pe viitorii cetățeni de mâine și cere d-lui General a se numi un ofițer instructor.

D-l General **Munteanu** răspunde ca a luat deja dispozițiuni în această privință.

D-l **Diaconescu** profesor, în aceași ordine de idei cere concursul armatei pentru confecționarea costumelor pentru cercetași.

D-l Locot. **Ioan** cere voie ca el, cel mai modest dintre prezenți să spună câteva asupra activității culturale din Tg.-Mureș în special asupra societății „Cântecul Mureșului".

D-l General **Munteanu** adaogă că nu trebue să existe nici o îndoială în spirite și că d-sa va persevera în înfăptuirea tuturor deziderateloe propuse de societățile „Astra" și „Cântecul Mureșului".

La ora 8 seara întrunirea ia intimitate și în dorința de înfăptuirea cât mai grabnică a tuturor chestiunilor discutate care interesează Țara și Neamul Românesc.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Inființarea perceptoratelor fiscale

Cum s'a hotărât alcătuirea lor. — Cine vor fi numiți controlori, perceptori și agenți de urmărire.

Marți 12 April au fost convocați de d-l inspector Mănăilă la direcțiunea financiară din Cluj toți administratorii financiari din Ardeal impreună cu ajutoarele lor pentru a se consfătui cu privire la înființarea perceptoratelor fiscale la sate și în comunele urbane. S'a hotărât ca perceptoratele fiscale să fie inființate cel mult până la 15 Mai. Ele vor fi organizate întocmai ca cele din vechiul Regat. Ele înlocuesc vechile casierii comunale și la formarea lor se va avea în vedere ca pe cât posibil să nu fie desfăcute comunele care țineau de o casierie comunală; Aceasta avându-se în vedere și încasarea vechilor dări, care se vor face cel mai târziu, până la data de 15 Mai.

Prin această nouă organizațiune fiecare județ va fi împărțit în circumscripții pentru controlul perceptoratelor; fiecare circumscripție va avea între 6—10 perceptorate. Controlorii vor fi numiți din actualii șefi de secție aflători la administrațiile financiare. Postul controlorilor este de-a da acum la început toate îndrumările necesare pentru înființarea perceptoratelor. Perceptorii vor fi numiți din actualii casieri comunali, adică dintre șefii actualelor casierii a cercurilor comunale.

Perceptorii vor avea ca ajutori așa numiții agenți de urmărire, cari se vor stabili fie cât posibil în fiecare sat cuprins în acel perceptorat fiscal.

Agenții de urmărire vor fi numiți tot dintre funcționarii serviciului actual al gardei financiare. Această organizare începe chiar de astăzi.

Wy.

Știri din Viena

Arestarea comandantului Legiunei Austriace din Ungaria

„N. Fr. Presse" scrie:

La ordinul Poliției din Viena a fost arestat în Stockerau pe când se afla într'o vizită familiară, maiorul Schwertner, comandantul Legiunei Austriace din Ungaria. Numele lui de origină este Edler von Werten. El este organizatorul și conducătorul organizației militare monarhiste, care are de scop restaurarea Habsburgilor. Legiunea s'a format în Zalaegerszeg și se află în prezent în Csott. A numărat la început 300 de oameni, acum nu mai are de cât vreo sută. Maiorului i se va intenta proces pentru crimă de înaltă trădare.

Micile consecințe ale aventurei habsburgice

In legătură cu complicitatea contelui Erdödy în afacerea exregelui Carol, după informațiunile ziarului „N. *Fr. Presse*", municipiul orașului Viena a hotărît exproprierea casei, contelui Erdödy din str. Landskrone, unde a tras Carol în noaptea petrecută în Viena.

Totodată s'au luat și dispoziții ca contele să fie expulsat de pe teritoriul Austriei.

De peste hotare

Situația politică în Ungaria

In adunarea națională primul ministru Teleki, a declarat că în urma evenimentelor recente, situațiunea unor miniștrii a devenit dificilă. Cabinetul va propune regentului amânarea adunărei, până va fi luat regentul o hotărâre. Adunarea a aprobat această propunere.

Cabinetul Teleki și-a înaintat Joi, după o știre sosită din Viena demisiunea sa. I s'a încredințat însă conducerea mai departe a afacerilor.

Szabó, ministrul agriculturei fruntaș al partidului micilor proprietari, a hotărât atitudinea grupului. Adunarea s'a amânat până la formarea noului cabinet. Contele Ștefan Bethlen, care a adus servicii Regelui, în timpul șederei în Ungaria, este indicat ca nou prim-ministru, dar e posibil ca Teleki, din cauza nemulțumirei lui Horthy și a micilor proprietari, să amenințe cu noi alegeri. Adunarea și țara sunt împărțite în două tabere opuse.

Bolșevismul în Asia

Mișcarea bolșevică din Asia trece de la vorbe la fapte.

Toate centrele turcește deorganizare sovietistă au intrat în legături cu Moscova. Angora, Baku și Tașkent sunt principalele centre de agitație. Influența bolșevică încearcă să pătrundă în Turcia, Persia, Afganistan și începe a aborda Indiile și China. Propaganda bolșevică în Asia-Mică e condusă de misiunea sovietistă din Angora.

Kemaliștii consideră acordul cu Rusia sovietică numai ca o necesitate impusă de situația militară. Pentru a-și întări situația în Turkestan și Caucaz, bolșevicii au întreit garnizoanele porturilor persane de la Marea Caspică. Pe de altă parte, autoritățile din Moscova sunt îngrijite de posibilitatea unui acord între Kemal și Antantă. Se pare că guvernul bolșevic a subvenționat lovitura de Stat plănuită de Etchem bey contra guvernului actual din Angora.

„România"
Ministerul Agr și Domeniilor
Direcțiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunț

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ținea licitație publică la Direcțiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informațiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcțiunea Domeniilor. 5

Bancă agrară, industrială și comercială
„ECONOMUL"
Institut de credit și economii societate pe acții Cluj

Convocare

Banca agrară, industrială și comercială „Economul" Institut de credit și economii societate pe acții Cluj, își va ține

a XXXC-a adunare generală ordinară

Joi în 5 Mai 1921 la 10 oare a. m. în localitatea institutului (str. Báthory No 1.)

Obiectele adunării vor fi:

1. Constituirea adunării.
2. Numirea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal și scrutare.
3. Raportul direcțiunii, raportul comitatului de revizi-une, stabilirea bilanțului pro 1920, fixarea dividendei, deciderea asupra propunerilor direcțiunii și darea absolutorului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune după sorțire cf. § 32 din statute.
6. Modificarea și întregirea statutelor.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

La această adunare se invită acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiile §§ 19 și 20 din statute.

Din ședința direcțiunii băncii agrare, industriale și comerciale „Economul" institut de credit și economii societate pe acții Cluj, ținută în 9 Aprilie 1921.

Dr. Iacob Radu m. p. prezident — *Aurel C. Domșa m. p.* membru în direcțiune

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar sub A. V.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bărudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei familii române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și talleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare pospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

FRAȚII UNGAR
prima măcelărie și cărnățărie
în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slănini afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

Croitoria
Aron Lázár
Str. N. Iorga No. 2.

Execută cele mai moderne costume civile și militare cu prețuri de reclamă. 589

Dacă folosiți **„Béldi"** veți avea mâini fine și albă. Depozit principal **Droguerla „EMKE" Cluj.** 511

La Atelierul de Cismarie
Dr. VERESS
Str. Universității No. 6.

Se găsesc ghete gata și execută cele mai moderne forme cu prețuri de reclamă.
588

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 25. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Samoila Kupás
Cluj, Piața Unirii No. 28

◆

Pentru sărbători este asortat magazinul cu tot fetul de articole de minifactură. Pânzetari fine din toate calitățile cu **prețuri reduse.** 579

Societatea Ardeleană de Industrie Casnică
Cluj, Str. Unio No. 12.

Mare depozit de cameși, bluze și haine pentru copii brodate cu mână. 584

„Banca Română soc. anonimă Satumare"

intemeiată cu scopul de a organiza, incuraja și de a desvolta comerciul și industria națională din județul Satumare, efectuiază toate operațiunile de bancă sub condițiunile cele mai avantagioase. 570

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofarici cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

MARE EXPOZIȚIE 9
la magazinul de modă
Lörincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

Radio 758 **JOAN COSMA**
frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta bransă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse. 548

Hârtie pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Diversum! Reclama 296

Intreprindere altruistă Strada Saguna 13. Se vând lucrări făcute acasă de femei ca: albitori, haine de copii etc.

Asemenea primesc în comision spre vânzare pe lângă taxe modeste mobile, haine, vase, lucruri de mână, obiecte de artă, bijuteri etc.

Venitul curat servește scopurilor ocrotirei sociale. 568

La Magazinul de Ghete
LUDOVIC HELLER
Cluj, Piata Unirei No. 30

Au sosit ghete:
566 **Baby și Tip-Top calitate superioară.**

Prețuri reduse!

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17
MARCA „ÉVO"

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

A sosit o mare cantitate de
CANDELABRE ELECTRICE
frumoase mașini de călcat și de fiert calitate bună garantată și becuri electrice în cantități mari se află permanent la

Magazinul de candelabre pentru Ardeal soc. pe acții.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. 462

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețe rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile intinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

---

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921--1922.

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motrică și cu mâna.

◆

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.
Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 59
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

cu prețuri reduse

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, sau ide, costau înainte Lei 300 — acum Lei 195

Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costau înainte până la Lei 180 — acum Lei 90

Pantofi de dame cusuți cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300 — acum Lei 199

Ghete pentru copii și fete costau înainte până la Lei 250 — acum Lei 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

Louis M. Simon croitor, Str. N. Iorga 11.

Executa cele mai moderne costume din stofa clientului și din prăvălie. Prețuri eftine. □□□□□□□□ 585

Oferim cu prețul zilei: **Glicerină, Vaselină albă și galbină, Stearină, Făină Nestlé, Acid-ecetic de 75%,** în orice cantitate.

BEZDAN & COMP.

591 Cluj, Piața Ștefan-cel-Mare 5.

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din București.

468

Agenția Principală **din Tg.-Mureș** și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

JACOB SÁMSON

Croitor Bărbătesc

Str. Universității.

◆

Executa cele mai moderne costume cu stofă din magazin având cele mai fine stofe de vară din toate culorile. Prețuri de reclama. 587

Cafeneaua

„EUROPA"

Cluj, săli separate. Aranjament modern, Archestră de primul rang. 582

KATZ & BERNAT

Își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

446

◆

Piața Mihai Viteazul No. 34.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Mare magazin de coloniale

Jacob Ernest

Cluj, Str. N. Iorga 5

586

Cel mai bun izvor de cumpărare de delicatese și coloniale. Zilnic se capătă unt proaspet de ceai.

530

FRIEDMAN

Birou de ziare și librărie

Are în depozit totfelul de cărți de literatură și știință (așa filosofice de drept, de pedagogie pentru medicină artistice și technice).

Chemisch-Technische Bibliotek de Hartleben. Natur und Geisteswelt, Göschen Sammlung, Colection Nelson, Bibliotheque de Philosophie sintifique, Colection Tauchnitz etc. etc. se află permanent.

Toate ziarele din țară și străinătate se află de vânzare.

Mare depozit de note muzicale.

Piața Unirii 26. **Telefon No. 786.**

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucarii pentru copii, articole de lux și de bucatărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut prețurile la încălțăminte enorm.

517

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitău) roșiu și negru, stofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela,

14 nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, meto.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 199 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 17 Aprilie 1921

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

Sibiu

Infrăţirea

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Rolul social al cărturarilor

Inainte de războiu, în vremurile bune ale „oligarhiei“, cum se zice astăzi, cărturarul obişnuit, învăţător sau scriitor, nu-şi vedea locul şi rolul lui decât la umbra stăpânilor de pe vremuri. Astăzi, cărturarul obişnuit tot aşa face. Atunci se închina celor puţini: astăzi se pleacă în faţa celor mulţi. Atitudinea este aceeaşi. Acum, ca şi atunci, apoi, există tot felul de gradaţii. Unii se mulţumesc să primească în mod pasiv schimbarea, dumicând şi în prezent ca şi în trecut, bunătăţile svârlite dela masa a-tot-puternicilor. Alţii cântă şi de data-aceasta, ca şi în rândul celălalt, osanele în cinstea stăpânilor. Acestea sunt extremele, adică categoriile cele mai antipatice. La mijloc o scară întreagă şi într'un caz şi în altul.

Aceasta să fie însă singurul loc şi acesta singurul rol, la care poate aspira cărturarul în viaţa socială? In afară de acest oportunism bizantin, în afară de această adaptare oarbă la unele schimbări străine de breasla lui, cărturarul să nu poată avea el nici un program propriu? Nici un program care să fie mărturia unui suflet propriu şi steagul independenţei lui? Să nu fie felul aceasta de-a se prezenta al cărturarului român un semn numai al lipsurilor lui? Dar ca să sfârşesc, o întrebare şi mai actuală — Cărturarul de azi, acuzator al guvernanţilor de eri, a reprezentat el, în gospodăria noastră românească, o categorie socială superioară aceleia a politicianilor, pe care el îi acuză?

Hotărît, *nu*. Imprejurările pot explica, de sigur, absenteismul social al cărturarului român de eri. Alte împrejurări însă explică şi lipsurile politicianismului român de până acum! Fapt este că până în prezent cărturarul român n'a văzut în viaţa socială o problemă, nu a văzut problema care-i venea în mod natural lui, din această vastă chestiune. Şi el nu o vede nici astă zi. Cărturarul român îşi are partea lui de vină, în relele noastre de eri şi el nu a ieşit din vechiul drum nici astăzi. El a fost şi este ecoul unor stări politice; el nu a fost şi nu este *el însuşi*.

Cărturarul român nu este el însuş. Orice treabă din lume reprezintă, în adevăr, o utilitate, *o idee*. Numai treaba cărturarilor rămâne condamnată veşnic, ea, treaba ideilor, să reprezinte ideile altora! Ideile politice ale boerilor sau ale neboerilor! Care din cărturarii de azi, din cărturarii demagogi de azi, au luptat, în adevăr, *ieri*, pentru popor, ieri când poporul nu putea da măriri? Eu cunosc destui în schimb, de aceia care nu puteau suferi de cât parfumul boeresc! Dar aceasta nu este nimic. Care din cărturarii gălăgioşi de azi, democraţi tot aşa de proaspeţi în ale sufletului, ca şi îmbogăţiţi de războiu în ale materiei, care, zic, poate arăta înapoia lui o adevărată operă pregătitoare de înălţare a poporului? Care din ei a cutreierat mahalalele şi satele, ani dea rândul, propagând în popor lumina pe care o aveau ei? Care din ei *s'a dat pe el* celor mulţi, atunci când a te da celor mulţi era un apostolat înţeles de aceştia din urmă chiar, şi privit cu zimbete de cei puternici? Aceasta a fost însă problema socială specială a cărturarului român de ieri problemă pe care el nu a văzut-o: *să arăte celor puţini, de sus, importanţa celor mulţi, de jos*. Şi să o arate în primul rând, dându-se pe el înălţării acestor mulţi.

O problemă analoagă stă înaintea cărturarului de azi; *să arate celor mulţi, de jos, însemnătatea celor puţini, de sus*. Căci noi, cărturarii, să nu ne facem iluzii. Noi, în calitatea noastră de cărturari, nu avem alt rol de cât pe acesta; de mijlocitori cuminiţi între conducătorii şi conduşii unui popor. Un rol modest, este drept, dar destul de greu, ca să-ţi prindă viaţa întreagă, dacă vreai să-l iai mai în serios de cât l'am luat noi până acum. Un rol apoi şi lucrul acesta nu este cel mai puţin important, care se confundă aproape cu definiţia culturii. Căci ce este cultură, faţă de natură, de cât creaţie, creaţie omenească? Şi ce este creaţie, de cât izolare, concentrare a faptelor din partea creatorului şi susţinere şi eventual admiraţie, din partea mulţimii? Când zici „cultură“ afirmi în mod fatal, din punctul de vedere social, în acelaş timp: necesitatea şefilor pe lângă aceia a mulţimilor. Iar rolul social al cărturarului, al reprezentantului oficial al culturii, care nu poate să fie de cât acela de împăciuitor al celor două categorii de oameni despre care este vorba?

Acesta este singurul rol social al cărturarului. *Un rol cultural*. Un rol de veşnică împotrivire în contra extremismului unei categorii politice sau alta; un rol de veşnic armonizator al sufletelor. Un rol care nu are de a face cu politica propriu-zisă. Un rol, care vede în mania şi în dreptul cărturarilor de a face politică *nu rău*, o piedică în calea găsiri de sine a intelectualului. Acesta, în slujba oricărei grupări politice ar fi, poate a duce servicii mari ţării lui; dar el nu aduce nici un folos breslei din care face parte şi ca atare nu-şi serveşte neamul în calitatea lui de cărturar. Breasla cărturărească îşi are şi ea politica ei socială, dar aceasta este între partide, nu în ele. Acela care spune altfel este politician, dar nu mai este cărturar. Politica socială a cărturarului este încă un lucru aproape necunoscut la noi. Cărturarul român nu a ajuns încă la independenţă, la adevărata independenţă, la acea independenţă, care să-i dea dreptul să vorbească în numele culturii neamului, iar nu în acela al unui partid oarecare politic.

Virgil I. Bărbat.

O bibliotecă s'a închis

Din vălmăşagul de evenimente pe cari viaţa le creiază în fiecare zi, ne vom lega astăzi de un fapt care n'a stârnit nici o vâlvă. Nefiind vorba de căderea guvernului, nici de vre-o afacere mănoasă încheiată în paguba statului, nici măcar de vre-unul din numeroasele scandaluri cu care este împânată viaţa noastră politică, el a trecut nebăgat în seamă, cu sfiicinea caracteristică lucrurilor cărora nimeni nu le dă vre-o însemnătate.

Şi totuşi dacă stăruim asupra lui, o facem cu convingerea că el închide în el o semnificaţie profund adevărată, peste care nu se cuvine să trecem atât de repede.

Faptul este acesta: o bibliotecă populară s'a închis din lipsă de . . . . cetitori. Povestea ei este simplă: un om de bine a adunat cărţi şi reviste, literare, ştiinţifice şi artistice, a amenajat un local, a angajat personal şi a făcut astfel o bibliotecă pe care a pus-o gratuit la dispoziţia publicului. Credea omul că procedând astfel răspunde unei necesităţi culturale pe care toţi ne-am grăbit s'o proclamăm. Şi iată că după o funcţionare de câţiva ani înainte de războiu, biblioteca este nevoită astăzi să-şi închidă uşile din lipsa unui public cetitor. Cum rămâne atunci cu „necesitatea“ de a ne cultiva? Am ajuns noi aşa pe nesimţite la apogeul culturii, încât bibliotecile au devenit de prisos? Avem oare prea numeroase biblioteci mai multe decât cât public cititor există în Bucureşti? Sau în ţărâmântul statului este astăzi perfect, încât iniţiativele private de felul acesta sunt acum de prisos? Credem că nu. Explicaţia acestei lipse de interes pentru posibilităţile de a ne cultiva sufletul şi mintea trebueşte căutată în altă parte. Vom găsi această explicaţie în noile condiţiuni economico-sociale pe cari le-a creat războiul. Lupta pentru existenţă n'a fost niciodată mai dârză, mai înverşunată şi mai nemiloasă decât astăzi. Raţiunea şi sufletul ni s'au depravat.

Idealismul creiator de fapte mare a dispărut. In locul lui nu întâlneşti decât ideologi revoltaţi. Luptele politice răpesc în vârtejul lor de patimi şi de ambiţii tot mai multe energii cari ar putea desvolta o activitate hotărît mai utilă în alte domenii. Insăşi cultura, ştiinţa, cari ar trebui desbrăcate de orice preocupare meschină, au ajuns să fie preţuite numai ca mijloace pentru a parveni, pentru a putea să te bucuri de toate foloasele, pentru a gusta din toate plăcerile.

Gustul de a citi pentru a citi, pentru a te cultiva fără vre-o preocupare interesată, câţi îl mai înţeleg astăzi şi cine mai are vreme pentru el? Times is money, aceasta-i deviza care ne călăuzeşte.

Iată de ce bibliotecile rămân pustii şi praful se aşterne pe rafturile ae cărţi pe care nimeni nu-şi mai pierde preţea să le cerceteze.

W. L.

Profesionişti liberi sau salariaţi?

Se ştie că d-l Titulescu, ministru de Finanţe, a venit cu o adevărată avalanşă de legi financiare pe cari le-a depus pe biroul Camerii şi le-a dat publicităţii prin gazete.

Iată însă că numeroasele proecte de legi ale d-lui Titulescu, în afară de interesul cu care le-am primit şi noi ca şi întreaga colectivitate, pun în discuţie o chestiune care priveşte direct breasla gazetărească, şi anume: din ce categorie socială fac parte ziariştii, din aceia a profesiunilor libere sau din aceia a salariaţilor?

De modul cum va fi soluţionată chestiunea aceasta, atârnă şi chipul în care va trebui să dea şi gazetarii contribuţia materială pentru stat. Inainte de rostirea unei soluţii să ni se dea voie să ne spunem şi noi cuvântul.

Trebue să lămurim dela început în sânul presei două categorii de ziarişti:

1. Cei cari scriind la un ziar primesc în schimbul muncii lor un salariu mensual său chenginal, determinat între patron şi ziarist.

2. Cei cari sunt plătiţi pentru fiecare articol în parte.

Evident că un ziarist care în fiecare zi vine la redacţie şi aplecat la masa de lucru munceşte câteva ceasuri cu intensitate — şi această sforţare intelectuală zilnică este ruinătoare pentru sănătate — iar la sfârşitul lunei primeşte în schimbul muncii sale un salariu fix, acest ziarist trebue socotit ca un salariat.

Cu desvoltarea pe care presa a luat-o în vremea din urmă, un ziar trebuie considerat ca oricare altă instituţie, iar ziariştii cel puţin prin modul cum sunt plătiţi sunt tot un fel de funcţionari, deci salariaţi.

Chestiunea se schimbă însă când este vorba de ziariştii plătiţi cu articolul. Aceştia pot ocupa diferite funcţiuni, pot avea şi alte îndeletniciri. Faptul că sunt plătiţi cu articolul şi că prin urmare muncesc cât vor şi în condiţiile pe cari şi le-au ales, le dă o libertate pe care ziariştii salariaţi n'o au. Ei intră prin acesta în categoria profesiunilor libere. Intre ei şi patron nu există nici-un fel de obligaţie; sunt stăpâni pe activitatea lor.

Astfel stând lucrurile, aşteptăm să se precizeze în ce categorie vor fi trecuţi ziariştii. Iar dacă cumva declaraţiile pe cari le publică oficiosul guvernului şi în cari se arată că gazetarii sunt socotiţi de a valma ca liber-profesionişti, corespund intenţiilor d-lui Titulescu, nu luăm libertatea de a pune lucrurile în adevărata lor lumină şi cerem ca ziariştii salariaţi să fie cuprinşi în cedula lefurilor şi impuşi ca atare, iar numai cei plătiţi cu articolul să fie trecuţi în cedula profesiunilor libere.

Verdictul opiniei luminate

Somităţilor critice, care strigă în gura mare, de atâtea zile, sentinţele genialităţii lor precoce de toate calităţile, le servim astăzi un document mai mult.

D-l Dr. Sextil Puşcariu, fost Rector al Universităţii, profesor de limba şi literatura română la Facultatea de Litere, membru al Academiei Române a avut . . . îndrăzneala de a rosti, în faţa publicului ce umplea sala IV a Universităţii, ieri, la orele 6 p. m., declaraţia ce tipărim mai jos. Sala (elita intelectualităţii Clujului) şi-a permis din parte-i a acoperi cu frenetice aplause ultimele cuvinte ale d-lui Dr. Sextil Puşcariu şi a ovaţiona apoi, îndelung, pe d-l profesor Paul.

Un student a cetit apoi omagiul studenţimii.

Iată textul declaraţiei d-lui Dr. Sextil Puşcariu:

Doamnelor şi Domnilor,

Conferinţa de Vinerea trecută a d-lui profesor universitar I. Paul, despre „Spiritul critic la Români“, a stârnit în presă o discuţiune neobişnuită, faţă de care mă simt dator să precizez punctul de vedere al „Asociaţiunei“, din al cărei îndemn au luat fiinţă aceste conferinţe.

Scopul nostru a fost să facem o serie de cursuri de popularizare a ştiinţii. Caracterul *popular* al acestor conferinţe nu l-am înţeles însă ca o coborîre a ştiinţii, ci, dându-ne seamă că avem în faţa noastră elita intelectualităţii din Cluj, le-am întocmit de la început în spirit universitar, astfel cum se potriveşte cu însuşi locul unde le ţinem. Fiind populare, cursurile acestea n'au încetat dar de a fi universitare. Aceasta însemnează că cel ce păşeşte aici, în calitate de conferenţiar, vine cu drepturile pe care i le dă autoritatea sa de om de ştiinţă, între care se numără înainte de toate libertatea cuvântului într'u descoperirea adevărului, fără considerale la susceptibilităţi ce pot fi atinse.

Convingerile ştiinţifice ale unui profesor universitar pot fi discutate; cuvintele „nu trebue să juraţi în spusele măiestrului“ obişnuim, noi profesorii universitari, să le rostim în faţa elevilor noştri chiar în lecţia introductivă. Dar a contesta dreptul unui profesor de a-şi exprima, în stilul său personal, convingerile întemeiate pe un studiu amănunţit — înseamnează a nu avea pregătirea necesară pentru a urma cu folos un curs universitar, fie el cât de popular.

Aplausele cu care aţi subliniat D-voastră expunerile D-lui Paul, îmbrăcate într'o formă plină de relief, care constitue farmecul deosebit al acestui cald apostol al ştiinţii româneşti, au dovedit că aţi înţeles deplin frumoasele

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

intenții ce le-a urmărit. Nu din spirit de bârfire, — căci tocmai în potriva lui se îndrepta conferența — ci din adâncă dragoste de neam și din dorința de a-l vedea scăpat de relele ce-l bântue, a izvorit critica presei noastre, aservită intereselor de partid. Cel ce-o făcea are meritul de a nu fi aparținut nici unui partid politic și de a fi reluat idei, exprimate odinioară, în mod cu mult mai necruțător, de un Eminescu. Iar dacă unul sau altul din cei ce au asistat la această conferință, vor fi avut impresia că de la Eminescu încoace lucrurile s'au îndreptat și că a dispărut cu totul tipul de gazetar lipsit de pregătire ordonată și de aceia incapabil de a avea respectul unei cărunțețe agonisită prin muncă științifică, — ceia ce s'a petrecut de atunci încoace ne-a convins că dreptatea este de partea D-lui Paul.

Ceia ce am fi dorit cu toții, era ca presa aceasta, pe care o iubim și o vrem cât mai bună, să nu se solidarizeze cu cei ce o compromit. Solidaritatea presei am vrea s'o vedem acolo unde interesele mai mari ale neamului o reclamă, iar nu numai atunci când interesele mărunte profesionale o pretind.

Acesta cred că e singurul răspuns care se poate da din această sală comunicatului sindicatului presei, apărut ieri în unele din jurnalele locale.

Cred, în acelaș timp, că lucrez în spiritul ce domnește în încăperile acestei Universități, dacă aduc D-lui profesor Paul cele mai calde mulțumiri pentru luminoasa sa conferință, nu numai în numele secției Cluj a „Asociației", ci în numele dvoastră al tuturor.

Nu este numai la noi așa

— Criza cărții franceze —

Ne plângem, și pe drept cuvânt, de criza prin care trece librăria românească și de prețurile grozav de mari a cărților noastre. Hârtie, tipar, cerneală — scumpe foc. Elevii în școală nu-și au cărțile lor de școală trebuincioase, încât instrucția suferе.

Dar e *numai la noi* așa? Am fi nedrepți. Pretutindeni în ziua de astăzi sunt stări ca cele dela noi.

Zilele trecute am arătat cum devalvarea valorilor cuvintelor-epitete în viața noastră publică nu este, iarăș, numai la noi, atribuind, greșit, lui Renan în loc de *Flaubert* dorința de a urî între *Beduini* — astăzi traduc un specimen din raportul secretarului marei alianțe franceze, („*Alliance française*") asociație națională „pentru propaganda limbei franceze în colonii și streinătate". (Sediul Paris: bulevardul Raspail 101). Societatea aceasta are în fruntea sa somități literare științifice de prima ordine (preș. de onoare fostul preș. al Republic. Deschanel, președ. fostul președ. Raymond Poincaré, etc. etc.), a fondat 450 comitete (1920) și are mai mult de 200 delegați, în Franța și în streinătate. Înființează școli franceze, cursuri de adulți în streinătate, acordă subvenții, dă premii, trimite cărți franțuzești pentru biblioteci școlare, cercuri și comitete literare la soc. franceze și la universități, organizează conferințe publică o revistă specială — după cum vedem, desvoltă o activitate respectabilă.

Franța, care în privința bogăției locuitorilor este, de sigur, mai bogată decât noi — n'are cărți de școală, n'are pe clasicii ei cum ar trebui, încât societatea trebue să se roage ca — *în timpul acesta de tranziție general* — să se îndure particularii să doneze cărțile folosite odată. Secretarul general al „Alianței franceze", d-l Paul *Labbé*, a vorbit astfel în adunarea generală a societății, în 25 Martie 1920, când a venit vorba despre cartea franceză de după războiu:

„Rămâne cartea, cartea cea bună, aceea, care conține o părticică din geniul nostru și care lasă să lasă, de îndată ce ai deschis-o, o sămânță bună, ca o floare, cărela îi desfaci petalele și îți arată semințele și parfumul ei. Ne sosesc întrebări din toate țările, ni se reclamă acești misionari ai cugetării noastre, iar micii copilași, cari vreau să cunoască țara Marnei și a Verdunului, așteaptă cartea de școală, care le va permite să înțeleagă și, mai târziu, să călătorească la noi.

„Se pare că soluția ar fi ușoară; comenzile sunt mari, n'avem decât să le ducem în îndeplinire. Vai! dacă ne adresăm editorilor ni se răspunde că stocurile se epuizează, că dificultățile, scumpetea vieții, drepturile asupra hârtiei, cererile legitime ale lucrătorilor, în suficiența abaterilor de ore suplimentare de lucru — toate opresc în loc tipărirea și mai cu seamă, retipărirea, Duceți-vă în librariile noastre și veți vedea că classicii cei buni lipsesc; operele cele mari, a căror exportare se impune, sunt incomplecte; că mai multe volume câteodată nici nu există și nu poți să te resignezi ca să trimiți colecții desperechiate.

„Cu toate acestea trebue să reconstruiești în străinătate bibliotecile dispărute, să dai cărți de știință, de artă, de literatură, de școală pentu copii. Ofertul este inferior comandei. In Polonia, în Levant în Extremul Orient s'au făcut comandele de prin Octomvrie și Martie pentru școale, predarea lor e departe încă de a fi terminată. Chiar și în Franța există clase, în cari nu se află decât un singur exemplar din cutare carte, pentru trei elevi, un atlas ajunge obiect de lux și se poate prevedea că nu au să-l mai aibă în mânile lor elevii și că vor trebui să se mulțumească să se uite pe rând la atlasul pe care-l va avea în biblioteca clasei lor.

„Astăzi se impun datorințe și resoluții parlamentului în privința aceasta. Să considere hârtia pentru cărți ca hârtia de jurnal, să reducă pentru amândouă sortele dările la minim., să asigure transportul cărților cu trenuri speciale, cu tarif redus, cum se făcea și cum se face iarăși în Germania. Să acoarde abateri dela contracte și ore suplimentare de lucru, să lupte împotriva cărților așa-zise franceze, editate în străinătate, classici plini de erori sau de omisiuni, opere împodobite cu ilustrații posnografice, făcute în Germania și împotriva cărora protestează bunul nostru simț și caracterul nostru. Să obțină, în sfârșit, pe seama cărților noastre franceze în țările cu cari negociem, ușurințe de trasport.

„Dar aceasta încă nu este de ajuns. Și aderenții noștri au o datorie. Trebue să facă să înțeleagă pe cei din jurul lor că nu ai voie să arunci o carte de studiu. Cartea este esfințită, ca și pânea, căci, în momentul acesta, dacă se vor trimite toate cărțile bune biuroului nostru, vor servi în streinătate unui elev mai mult ca să se instruiască. Dându-i putința chiar și singuraticului acestuia, poate cartea să realizeze o victorie"...

(citatul e din „*revista alianței franceze*", 1920, Nr. 2.)

Ce resultă de aici? Să ne bucurăm de stările descrise? Dimpotrivă — să ne doară, să luăm la cunoștință că și în Franța sunt stări grele și să ne dăm osteneala să le remediem cu toții pe ale noastre.

Ilie Marin.

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

Sunt reviste, cari se par că trăesc sub pământ; în afară de un număr restrâns de fideli cititori, toată lumea trece indiferentă pe lângă ele. Și totuși găsești une-ori în ele o meritoasă strădanie, care ar putea fi o utilă operă culturală, dacă li s'ar mai netezi unele osperități.

Astfel, revista naționalistă „Redeșteptarea", apare de 12 ani la București, cu o trudnică muncă, ce trebue relevată.

In afară de deplasatul ei antisemitism, găsim în coloanele ei lucruri frumoase, ca, de pildă, relatări asupra încercărilor de școli-modele la sate, articole împotriva publicațiilor conrupătoare, studierea situației și a interesului Românilor dintr'o anume regiune, cererea dreaptă de a se combate luxul prin organizarea industriei naționale și așa mai departe.

Cu'n astfel de potrivit material și ținând seama că prețul unui număr e abia 1 leu, iar abonamentul 20 lei pe an, revista „Redeșteptarea" ar trebui să se bucure de oare-care trecere, iar directorul poprietar al ei, d-l G D. Niculescu merită lauda noastră pentru greaua trudă, ce și-a impus.

■

„Vocea României" e. — fie ne iertat s'o spunem — un titlu cam nepotrivit pentru o revistă mai mult de reportaj comercial și de informații economice.

Cu toate astea, suntem recunoscători pentru documentatele articole sociale, pe cari le publică. Bine-oară, în ultimul număr, sunt interesante acele „Considerațiuni asupra vagabondajului, cerșetoriei, prostituției...". „Funcționarii n'au dreptul la grevă" de-asemenea, sunt o lectură necesară și sugerătoare a unor atitudini de luat în viața noastră de azi.

■

Un nou partid, cu oameni cari nu vreau să creadă că au păcate vechi, scot o foaie săptămânală, al cărei titlu indică singur programul propus. E „Social țărănismul; gazeta muncitorilor și țăranilor."

Comitetul de direcție e format din d-nii Zamfir C. Arbure, C. P. Brătășianu, Arhim. Scriban, I. Pangol. I. Peretz, I. Mihăicescu și A. Crăciunescu.

E vorba, așa-dar, nu de prospețimi viguroase, ci de reabilitări târzii și daunătoare.

O societate a femeilor titrate

Doamnele și Domnișoarele din Ardeal și Banat cari posedă titluri universitate (licență, doctorat) sunt invitate să se înscrie în:

„Societatea națională română a femeilor titrate" (sediul Cluj). Doritoarele de a face parte din societate vor cere informațiuni asupra scopului societății și condițiilor de înscriere la Căminul studentelor, Strada Șaguna 11-a Cluj.

Membre fondatoare:

Dr. Alice Grințescu Președintă
Dr. Nora de Lemenyi Vice-Preș.
Prof. Eugenia Belu secretară
Prof. Maria Papadopol casieră
Prof. Valeria Ionescu
Prof. Angela Grimm
Prof. Virginia Stan
Prof. Florica Florescu
Prof. Teodora Manoleseu
Prof. Lucia Papa opol.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Comemorarea Episcopului Dr. Demetriu Radu în Beiuș

Cuvântarea D-lui Dr. C. Pavel, profesor, fost deputat

II.

Se mai întâmplă că tot pe atunci apare scrierea politică de rerume mondial, alui Aurel C. Popovici — die vereinigten Staaten vom Grossoesterreich. Și una și alta contribue foarte mult la o nouă orientare a mentalității vieneze și la examinarea mai de aproape a chestiunii transilvaniene. Franz Ferdinand punea mare preț pe vederile și noua constelație proectată de Popoviciu, cu atât mai vârtos, cu cât autorul românieră prijinit și de politicianii ceh. Pe lângă Popoviciu, episcopul Radu era omul cu care principele discuta și dela care se informa asupra stării Românilor de subt jugul unguresc. Nu odată sosit la Beiuș, a doua-treia zi trebuia să-și întrerupă lucrurile și să plece la Viena, fiind chemat de însuși prințul moștenitor. Vorba lui fermecătoare, ajutată veșnic de un strălucitor joc al inteligenței, știa să prezinte totdeuna o chestiune în forma cea mai favorabilă. Fastul și rutina prezentării i-au deschis drumul în cele mai înalte cercuri vieneze. Tot în interesul cauzei naționale propune și insista pe lângă Principe ca să fie ascultați și consultați: regretatul dr. Aug. Bunea și dr. D. Miron Cristea, azi I. P. S. S. mitropolitul-primat al României-Mari. — Cu anturajul principelui și indeosebi cu generalul Bardolf a purtat o întinsă corespondență în limba italiană. In toamna anului 1914, după izbucnirea războiului, mi-a arătat această corespondență asupra căreia îmi atrase atențiunea cu cuvintele: „Bun e Domnul, dar când eu noi mai fi, să grijești de scrisorile aceste pe cari le așez aci, în Sertarul acestui biurou. Din ele veți vedea ce-am voit să fac".

Intr'asta însă și guvernul din Budapesta prinse de vestea legăturilor episcopului român cu moștenitorul tronului. Văzând Tisza cum crește pe zi ce merge influența și vaza valahului, nu mai îndrăzni să se atingă de el în vre-o formă bruscă, de aceea într'o zi din Mai 1911 ținu să-l vază în palatul din Oradea-Mare. Aci are cu episcopul o întrevedere mai lungă, în care premierul maghiar, deși apucase câteceva din isprăvurile acestuia prin Viena, îl măgulește, îi pune în vedere fel de fel de distincții și ranguri, și când nu răzbește cu vorba cea dulce, formal îl somează să desfășoa ă steagul politicei naționale românești, însă în cadrele partidului tisaist.

Pasul acesta însemna desbinarea, ori chiar sinuciderea partidului național. Episcopul Radu când cu argumente, când cu vorbe de spirit și umor, dejoacă toate combinațiile lui Tisza și pe urmă cu o ironie ucigătoare le reduce la un fel de politică de bălături, — vorbă rămasă mult timp proverbială. — In schimb ce face? Episcopul Orăzii are tăria, ca pe cel mai puternic și mai temut bărbat de stat al ungurilor, pe Tisza să-i îndrume la comitetul partidului național și cu acesta să-și aranjeze trebșoarele și încă pănăce nu-i prea târziu. Conștient de datoria unui archiereu român în vremuri grele nu face concesiuni și târgueli din idealul național și nu ține să-se înalțe pe sine coborându-și neamul. Ca o urmare a acestei ținute vrednice și naționale românești a episcopului Radu, încep în anul următor, 1913, tratativele premierului Tisza cu partidul național pe care acum dârzul conte trebui să-l cunoască și recunoască de atare, adecă de singurul reprezentant al națiunii române din fosta Ungarie. — Cât ținură aceste tratative episcopul Orăzii, îndeplin acord cu toți orchiereii români, din dos trage sforile și împreună fac zid la spatele partidului. Tratativele aceste — firește, — au eșuat din mai multe motive fiindcă trebuiau să eșueze; a rămas însă idealul nepătat și credința în acest ideal: că odată va bate ceasul socotelilor.

Raporturile politicei mondiale se încordară zi-de zi; schinteia dela Sarajevo din 29 Iunie 1914 descarcă atmosfera și furtuna care nu mai putea fi înlăturată, izbucni.

Episcopul se retrase la Beiuș în toamna acelui an. Oricât era îmbiat seară de seară cu fel de fel de întrebări, o vorbă avea la orice întrebare: „Oameni buni, rugați-vă lui D-zeu să dele celor de dincolo mintea Românului cea din urmă." Deși cu mari și multe jertfe, bunul D-zeu a ascultat ruga noastră. In ziua de 23 Mai 1919 primește pe Regele tuturor Românilor în casa și la masa sa cari, gata de mult, îl așteptau. Episcopul Radu devine unul din cei mai apreciați sfetnici ai coroanei; e însărcinat cu misiune diplomatică pentru Roma, de unde reintors cumpănește cu multă pricepere și chibzuință ideia Concordatului. Teolog, politician și mare patriot, era cel mai chemat și indicat se înfăptuiască spre mulțumirea tuturor opera aceasta. Știu și am convingerea că în această grea și gingașe chestiune nu căuta să atingă interesele

Cronica politică

Țărănism positiv. — Posibilitățile pentru Federație de a agita chestia agrară și de-a face din ea un motiv de „concentrare," sunt din ce în ce mai reduse. „Stânga averescană", din a cărei acțiune extremistă se așteptă se rezulte chiar o „criză de guvern", a acceptat repede încheierea unui armistițiu pe baza unor condițiuni, care menținând exproprierea în cadrul art. 19 din constituție, găsesc totuși mijloace noui de-a spori numărul țăranilor împroprietăriți. Împingerea exproprierei până la 100 ha, în regiunile cu populație deasă și apropierea întregrală a moșiilor care au fost arendate în ultimii 10 ani, sunt două puncte câștigate de stânga averescană, care vor satisface de sigur pe toți democrații sinceri și serioși.

Pe de altă parte, în sânul comisiunei agrare a început să se lucreze cu o seriositate în fața cărela demagogia Federației trebue să dea mereu îndărăt. E de ajuns să spunem că în ultima ședință a Comisiunei, d-l Vasile P. Sassu, deputat liberal și unul dintre cei mai sinceri luptători pentru democratisarea reformei agrare, a propus trei amendamente care toate au fost admise și prin care deasemenea se sporește pământul destinat să intre în stăpânirea țăranilor.

Căci admițându-se, după propunerile făcute de d-l Sassu, ca „toate întinderile de pământ cumpărate de săteni din părțile neexproprate ale proprietarilor, să nu fie socotite în cele două milioane de ha, supuse exproprierei", se dă țărănimei în plus o întindere de 100.000 ha, care aparține în momentul de față la vreo 20.000 de săteni.

Celelalte două amendamente prevăd exproprierea în întregime a proprietăților rurale, de orice natură, aparținând supușilor statelor străine și pentru care proectul d-lui Garoflid reservase anumite excepțiuni, și întinderea și asupra orașelor a exproprierei proprietăților embaticare.

E de prisos să mai spunem că primul amendament a fost combatut de partisanii d-lui Mihalache, ceia ce nu-i împiedecă firește să facă „democrație" și „țărănism" peste capul și împotriva Constituției, căutând astfel să zădărnicească țărănismul positiv prin sgomotul sterp al țărănismului negativ.

Ce este Consiliul de higienă al orașului Cluj

Distinsul profesor de Higienă, dela Facultatea noastră de medicină, d. **Dr. M. Botez**, s'a simțit dator a se retrage din Consiliul de higienă al orașului Cluj, în urma celor constatate, dela prima ședință, în mijlocul acestui Consiliu.

Pentru ca cetitorii să cunoască absurdități cu care unii oameni țin însă să înjosească instituții ale. Statului român, publicăm mai jos raportul — protest al distinsului profesor dela Facultatea de medicină, adresat Direcțiunii generale a Serviciului Sanitar.

—

In calitate de membru de drept al consiliului de igienă al orașului Cluj — ca profesor agregat de igienă la facultatea de medicină locală — țiu să aduc la cunoștință Direcțiunei G-le a serviciului Sanitar — după cum am adus la cunoștință și Inspectoratului G-le Sanitar din Cluj — că modul, în care s'a înțeles în Cluj consiliul de igienă e departe de intenția legiuitorului și de modul cum au funcționat și funcționează consiliile de igienă în baza legii în vigoare în vechea țară.

Nu mi-am închipuit, că ședințele unui consiliu de igienă vor putea da ocaziune la aruncări de ironii și răutăți față de starea sanitară din vechea țară în comparații nemotivate, nău alese și în complectă necunoștință de Starea reală.

Nu mi-am putut de asemenea închipui ca să se aducă în consiliu drept argument decisiv în susținerea unei afirmări, că la Budapesta era tot așa.

Am rămas surprins de această atitudine de a se trece peste experiența în materie de igienă a unei întregi lumi civilizate și a ve opri exact și numai la Budapesta.

In două ședințe, la cari am luat parte, diferiți membri ai Consiliului s'au comportat la fel.

Aceasta dovedește o dispoziție sufletească asemenea, comună, explicabilă; dar totuși regretabilă.

Nu m-am așteptat ca oameni de administrație membri ai consiliului de igienă să afirme deschis în consiliu, că în definitiv nu-i interesează în judecata chestiunei respective punctul de vedere igienic.

Dar și mai puțin mi-aș fi putut închipui, ca într'un consiliu de igienă românesc cu caracterul oficial dat de legea organică să se vorbească și să se discute ungurește de membri ai consiliului funcționari publici români.

Și ce-i mai surprinzător, nici nu s'a crezut cel puțin necesar să se aducă o motivare sau să se traducă Vorbirea maghiară; ci s'a trecut cu mult avânt la dialoguri zgomotoase în ungurește.

Mă întreb, ce autoritate mai poate avea în atari condițiuni un consiliu de igienă?

Tăță de felul cum se înțelege a se dezbate în acest consiliu de igienă și mai ales față de întrebuințarea atât de voioasă a limbei ungurești am găsit, că prezența mea într'un atare consiliu e și inexplicabilă și inutilă.

Ori-cită bună-voință aș avea să contribui cu cunoștințele mele la opera de interes public, care nu trebue să fie numai a anumitor persoane, n'aș putea rămâne într'un atare consiliu în condițiunile indicate, cari sunt hotărît respingătoare.

Spun cuvîntul ultim fără încoujur, pentur că am înțeles să nu se facă particularism, nici demonstrații de suficiență ingimfată, produs al unei educații nenorocite de secole și cu atât mai puțin usaj voios de limba ungurească; car am înțeles și am ținut să se facă operă comună cu iubire și atașare de toți cei chemați de lege indiferent de regiunea lor de origină.

Cât de departe sunem însă în această privință în consiliul de igienă al orașului Cluj!

Aici se ține a se arunca ironii și răutăți țării vechi, a se gusta plăcerile limbei ungurești și a se știrbi și injosi caracterul acestui consilu.

Din considerațiunile expuse am părăsit ședința de la 1 April a. c. a consiliului de igienă explicându-mă — cum dictau împrejurările — față de membrii prezenți.

Țin să declar, că în viitor — ne având garanții, că se va voi și se va ști a se da consiliului de igienă caracterul cuvenit, nu voi mai răspunde invitațiunei de participare.

Cum toate cele expuse au interes general destul de mare am satisfăcut o obligație morală elementară de a le aduce la cunoștința celor în drept.

Cluj, 9 April 1921.

Dr. M. A. Botez.
prof. agregat de igienă la facult. de med. din Cluj.

Reforma Agrară

— Cum pune problema D-l I. G. Duca —

In momentul când chestiunea reformei agrare formează obiectul principal al discuțiunilor parlamentare și al luptelor politice, ziarul „Izbânda" publică părerile d-lui I. G. Duca, fostul ministru de domenii care a întocmit primul proect de exuropiere.

Iată cum pune d-l Duca problema:

— Punctul de vedere al partidului național-liberal este cunoscut.

De altminteri pentru noi chestia agrară este o chestie rezolvată.

Intr'adevăr prin expropierea făcută de noi la 1918—1919 au trecut definitiv în patrimoniul sătenilor toate terenurile cultivabile ale statului ale domeniului Coroanei și ale așezămintelor de binefacere precum și circa 1 milion 550 mii de ha. din proprietatea mare particulară sau în total 2 milioane 224.000 hect.

Ce face guvernul azi prin proectul votat de Senat și discutat de Cameră? Pe de o parte el consfințește toate aceste exproprieri făcute de noi, iar pe de altă parte fiind că din proprietatea mare particulară Constituția prevede că trebuesc luate 2 milioane de ha. și prima aplicare a scării progresive nu a dat decât 1 mil. 550.000 proectul guvernului editează normele după care se va lua acest supliment de 450.000 de hectare.

In proectul nostru la art. 15 se arătau condițiunile în care urma să se ia diferența dintre 2 milioane și cifra obținută de prima aplicare a scării progresive. Guvernul a modificat puțin aceste dispoziții; atâta tot.

In fine, proectul guvernului fixează felul cum se va împărți pământul astfel expropriat.

Intre proectul de împroprietărire al guvernului și proectul nostru de împroprietărire nu sunt decât deosebiri de amănunt.

Dar e ceva mai mult decât toate acestea.

Rezolvarea chestiei agrare după concepția noastră nu stă în 10—30.000 de hectare în plus sau în minus ce s'ar lua din proprietatea mare; rezolvarea ei stă în transformarea structurei, agrare a țărei din țara de proprietate mare în țară de proprietate mică. Or acest rezultat e câștigat și irevocabil câștigat.

Inainte de 1918 proprietatea mare reprezinta 47 la sută din întinderea cultivabilă a țării iar proprietatea mică 53 la sută azi după aplicarea dispozițiunilor constituționale privitoare la expropriere, proprietatea mare nu mai reprezintă decât 8 la sută din întinderea cultivabilă, iar proprietatea mică 92 la sută.

In asemenea condiții să mai vorbești de proprietate mare, să rupi lănci în lupte înverșunate ca să mai lei câte 20—30 hect. din proprietatea mare și să-ți închipuești că cu aceasta poți face fericirea miilor de țărani ce nu ar putea fi împroprietăriți nici dacă s'ar desființa total proprietatea mare — e să faci demagogie agrară iar nici de cum politica agrară.

Cu privire la luptele care se dau de către unele partide în jurul problemei agrare, D-l Duca a declarat:

— Ca partide născute numai spre a specula astfel de preocupări să se agite nu ne miră dar ca să ni se ceară nouă, care am înfăptuit aceste reforme după lupte îndelungate, să participăm la aceste svârcoliri sau să ne pasionăm pentru ele — aceasta e prea mult.

Să ne fie deci îngăduit să surîdem când vedem țărăniști luându-și aere de reformatori agrari.

Reforma agrară au făcut-o alții: d-lor nu sunt decât beneficiari ci gălăgioși, ca să nu zicem paraziți.

Așa vrea să știm de când făuritorii de gherele dela poalele piramidelor, pot trece în ochi lumei drept arhitecți însăși ai acestor falnice și nemuritoare piramide?

țărei, cât mai de grabă ținea ca strălucirea coroanei de oțel să străbată până la Roma, izvorul limbii și al ființii noastre.

In toamna anului trecut văzând realizate aproape toate gândurile pentru cari el atât a luptat, profită de prilej și la masa sa ospitalieră întrunește înaltul areopag al culturii și vieții noastre naționale. Inconjurat de toți arhiereii bisericilor naționale, de a căror înaltă considerație se bucura fără deosebire, în cuvinte aplaudate și admirate de toți, ține se releve în fața tuturor tot ceeace a făcut pentru neamul acesta. Și eu nu știu cum, dar par'că o presimțire îi purtă toată toamna aceasta. Cu prilejul adunărei „Astrei" la Oradea în scăpărări emoționante de lumină și frumusețe oratorice își-și ia Rămas-bun dela învățații și oamenii politici ai neamului. In sinodul eparhial din 2—4 Noembrie strânge preoțimea în jurul său; o lumină, o încălzi și o îmbărbătă la muncă creștinească și românească; veni apoi la Beiuș și într'o seară mai ținu să-ne vază pe toți lângă ei apoi plecă la București unde se stinse.

De aici s'a ivit într'o zi în admirația tuturora, aici și muri în jalea și zguduirea unui neam întreg.

Episcopul Radu e ultimul din strălucita galerie a vlădicilor ardeleni, al căror rost, în urma situațiunii noastre politice de pân'aci, nu se putea mărgini numai la datoriile de arhipăstor ci viața și faptele lor trebuiau să-se împletească în toate problemele vitale ale celor patru miliane de români. Un sfert de veac toate firele marilor chestiuni și mișcări naționale, economice, școlare — afacerea școlilor primare și normale — dela legea școlară până la zona culturală alui Apponyi, din 1917, — se întâlnesc în mâniie episcopului Radu.

In toamna anului 1918 istoricul Manifest de autodeterminațiune al neamului românesc de subt jugul maghiar, cetit de d-l dr. Al. Vaida-Voevod în parlamentul din Budapesta, s'a plămădit și desbătut în casa și cu concursul episcopului Radu.

O vastă corespondență cu toți factorii decizivi ai vieții românești din uitimele două decenii dovedește aceasta. Că, trăind în vremuri mai așezate și mai prielnice, ce putea să facă și pentru trebuințele mai mărunte ale culturii naționale, ne o arată pe lângă o samă de donațiuni mai mici — pentru școala și Biserica din Rădești, pentru Biserica din București, Dania sa culturală, Fondul Radu, cari azi în bani gata și în realități, reprezintă suma de două milione de lei. Azi mândri și cu fruntea ridicată suntem în deplină măsură, să vestim urmașilor noștri și întregei lumi românești, că episcopul Demetriu Radu ca arhiereu, ca om politic și în totdeauna ca mare român a susținut și servit cu neîntrecută domnitate și cu nestrămutată credință cauza neamului românesc.

Și poate veni vreme când indeosebi, noi eștia dela hotare, din eparhia Orădană, cu ochi înlăcrimați zicem cu Horatius:

„Multi sille bonis flebilis occidit
Nulli flebilior quam . . .
. . . nobis."

Rămâne să evidențiez în câteva cuvinte și pe marele orator care a fost episcopul Radu. Dacă ceeace deosebește pe om de animal este sunetul articulat, adecă vorba, apoi ceeace ridică pe om peste om este darul și puterea cuvântului, — dumnezeescul meșteșug al vorbei, — mai ales când acest meșteșug e pus în slujba luminării și a înnobilitării sufletului omenesc. Gura preotului va păzi știința, zice Sf. Scriptură. Preot mare și adevărat, gura lui a păzit, a sămănat și a aprins mare și multă știință și dragoste de D-zeu. Crescut în școala italiană a oratoriei moderne, episcopul Radu vorbia cam cadențat, cu un accent aproape cântat, cu izbucniri de un patetism zguduitor jucând pe coardele inimilor cum joacă artistul pe strunele violinei. Stăpân pe o limbă plastică și românească, cu rădăcini în inimă și cu muguri și cu flori din cronicari, poezia poporală și din cărțile Bisericești în gură, îi plăceau periodele ciceroniene, pe alocurea cu repetiri și sublinieri mișcătoare, ajutate de un organism clasic și perfect până la admirația.

Cuvântările lui erau într'adevăr ceeace zice Comar: *epoca ptaroenta*, adecă vorba înaripată. In expunerile de toate zilele, în povestirea vreunei întâmplări nu era atât „causeur", de vremece nu despica un fir în patru nu insista asupra episoadelor fără rost, cari plictisesc, cât era „charmeur", cucerind și încântând cu măsura și frumusețile dicțiunii, pe care o sfârșia totdeuna cu un „bon mot", sau ca vreo anecdotă de actualitate.

E păcat, ca cea mai mare parte din discursurile acestui mare talent oratoric sunt încă inedite. Cele câteva tipărite — cum sunt: cuvântarea dela consacrarea lui ca episcop, dela înscaunare pastoralele jubilare neîntrecutul discurs bisericesc cu prilejul târnosirii bisericei din Rădești, apoi cele două cuvântări dela alegerea și instalarea mitropolitului Vasile ai Blajului, precum și numeroasele cuvinte ocasionale dela diferite festivități culturale, de unde el nu lipsia, — toastul dela Astra jubilară din Blaj — sunt toate capodopere, atât ca conținut de mare valoare morală și națio-

INFORMAȚII

Din cauza întreruperii curentului electric înainte de ora 12, cursul de Morfologie al d-lui Emm. Marionne începe mâine Vineri 15 Aprilie la ora 10 și jumătate în sala II a Univrsității.

*

Vineri seara Opera Națională va cânta *Aida*, cu d-na Roman și d-l Grozăvescu în rolurile principale.

*

Printr'o circulară recentă a direcției C. F. *R.* se oprește cu desăvârșire încredințarea actelor oficiale, particularilor ca l s'ar oferi să le înmâneze altor autorități.

*

Aprovizionarea direcției C. F. R. vinde funcționarilor căilor ferate, la magazia din gara Cluj, făină de porumb cu 2.25 kgr.

*

Noul ministru al Ardealului, d-l P. Groza va sosi la Cluj Marți, când se va hotărî unde se va instala noul minister.

*

Secretariatul general al internelor va deschide în curând un curs pentru pregătirea secretarilor comunali.

*

S'a luat dispoziționea ca ofițerii stării civile să oficieze actele de căsătorie purtând eșarpa tricoloră.

*

Primăriile comunale au început să alcătuiască tablouri de recrutare ale tinerilor din clasa anului 1924.

*

Ocrotiri'e sociale vor inaugura Duminecă 17 l. c. magazinul de comision „Diversiuni" al cărui venit se va întrebuința pentru binefaceri.

*

Fabricele de alcool din Ardeal au început să-și restrângă producția din lipsa consumației alcoolului de fabrică și înlocuirea lui cu țuica din fructe, care este scutită de taxa de către Stat.

La 22 Maiu e anunțată tragerea loteriei expoziției salonului de artă Ardeleană.

*

In județul Clujului s'a introdus în școlile Statului din 32 sate limba ungară ca obiect secundar.

*

Comisia pentru reforma agrară a făcut cunoscut că orice reclamații în privința tablourilor afișate în comune cu privire la împroprietăriri se vor primi cel mai târziu până la 20 Aprilie.

*

In județul Clujului, în cursul lunei Martie, din 13.822 oi bolnave de variolă au murit 2269.

*

In organizațiile județene ale Ardealului lucrează la organizarea comisiunilor de supraveghere a orfanilor.

*

Din lipsă de spațiu, vom publica cronica Concertului ne muzică de cameră ce-a avut loc Marți 12 Aprilie, în numărul nostru de Sâmbătă.

*

Orele de serviciu la Direcțiunea „Ocrotirea orfanilor de război", Regiunea IX Cluj (Sediul în strada Kogălniceanu Nr. 8), sunt în zilele ordinare dela orele 8 a. m. la 14 p. m.; în zilele de Duminecă și sărbători dela 9-12 a. m.

Cassa este deschisă în zilele ordinare între orele 9—12.

*

Situația vitelor tăiate în luna Martie în județul Cojocna este următorul:

Tauri — — —	34
Boi — — — —	3784
Junci — — —	3272
Junce — — —	137
Bivoli — — —	1218
Malaci — — —	10
Miei — — — —	22325
Oi — — — —	2318
Capre — — —	199
Porci — — —	1080
Purcei — — —	12

Din cauza lipsei și scumpetei medicamentelor ce servesc pentru vite, proprietarii de vite din Ardeal neglijează vaccinarea vitelor.

*

Reproducând desbaterile parlamentare din 11 April ziarul *S. D. Tagespost* spune, că la interpelarea d-lui Savu au răspuns deputații d-l Binder și Roth. El protestează energic contra invinuirilor aduse poporului sas de către d-l deputat Savu. Arată, că Domnia Sa a fost rău informat. Sașii s'a alăturat de buna voie Statului Român și au dat Statului soldați viteji, cari împreună cu camerazii lor români au sângerat și murit la Tisa pentru noua patrie. Deputatul d-l Roth cere ca d-l Savu să-și retragă afirmațiunile sau Camera să trimită o comisiune de cercetare. Poporul Sas este credincios noului stat, dar pretinde să fie înțeles.

Ziarul r produce mai departe cu satisfacție cuvântările d-lor deputați Ciclo-Pop și Iorga precum și declarația d-lui Savu, că afirmațiile sale se referă numai la cazuri izolate și că nici de cum nu a voit să învinovățească întreg poporul Săsesc.

*

Suntem informați că în curând se va redeschide cunoscutul Cabaret-Jardin, pus în renovare, sub direcțiunea d-lor Romașcanu, Emil Dumitrescu, bine apreciatul cupletist, precum și pentru programul maghiar d-l Győri Illés Stefan.

Grădina se va prezenta în felul localurilor similare de primul rang, cu un program internațional dintre cele mai bine chibzuite, cu o bucătărie aleasă și cu stocuri de vin și șampanie.

*

Mâine, vineri (15 l. c.) ora 6 p. m. se va ține — în cadrul conferințelor „Astrei" și „Cultura poporului" — în sala IV. a Universității, conferința publică a d-lui prof. V. Meruțiu: Proiectele pentru o nouă împărțire în județe a României, în care D-sa va expune și un al doilea proiect (adoptat de către Comisiunea pentru noua arendare a județelor) ce se găsește sub tipar.

*

Producțiunea a IV-a, a elevilor Conservatorului de Muzică și Artă dramatică din Cluj, se va ține Duminecă în 17 Aprilie, la 5 ore p. m., în edificiul Conservatorului. Prețul unui bilet 5 lei. Bilete să găsesc la Direcțiunea Conservatorului.

*

Simbătă 16 April 1921. în sala mare a teol. ref. va avea loc concertul dat de maestrul Ilie Sibianu și virtuoză de vioară Aurelia V. Pollermann.

Programul cuprinde:

1. Grieg: Fa major Sonate (Sibianu—Pollerman).
2. Bruch: Concert Sol minor (Alleg. moderato, Adagio. Finale) (Pollermann) —
3. Beethowen: Claire de lune Sonate (Sibianu). —
4. *a*) Tschaikowsky: Canzonetta (II.-ieme partie á concert Rè majeur). —
   b) Godard: Canzonetta (III.-ieme partie á concert romantique). —
   c) Moszkowsky: Guitarre (Pollermann).
5. Chopin: Scherzo Sibemol minor (Sibianu).
6. Paganini: I Palpitti (Pollermann).

Acompaniamentul la piano va fi susținut de: Sergie Trofimow.

Curtea Marțială din Cluj sa transformat în Consiliu de război pe data de 1 Aprile 1921 sub conducerea dlui maior Chiru, fost prim comisar regal la C. M. Consiliul are următorul personal: d-nii maior Georgescu Gh. raportor, maior, Bozac substit. raportor, căpitan Aram subst. raportor, căpit. Petrescu, locot. M. Miron.

Parchetul este condus de Dl maior Chiru, comisar regal, căpitan Blănaru, Popovici și locotenentul Iliescu, substituți.

Consiliul de război judecă toate faptele petrecute până la 1 Aprilie, aplicând pedepsele din timp de război.

Dela 1 Aprile, Cons. de Război își limitează competința numai pentru judecarea inf actorilor militari, cari au săvârșit și vor săvârși fapte penale după acea dată.

*

Amiralul Horthy, regentul Ungariei a oferit în ziua de 12 l. c. un dineu în onoarea ministrului României la Budapesta, colonelul Stârcea.

*

Curtea Marțială a corp. V. armată a condamnat pe soldații I. Ivanov si Axenti Mina la 5 ani muncă zilnică pentru faptul de siluire și tâlhărie.

*

Eri a sosit la Cluj d-l Carol Schier, director de inspecție dela „firma Carol Lassen pentru transporturi internaționale".

Scopul călătoriei sale este de a studia și stabili terenul pentru încheerea de transporturi și afaceri pentru străinătate. Asupra posibilității transporturilor între România și Austria, d-sa a declarat, că se va recurge la toate mijloacele technice posibile, pentru a organiza serviciul transporturilor în România. In special se va folosi flotila comercială pe Dunărea a societății. Totodată se vor reduce și taxele de trânsport la 1—2 lei pro 100 chilograme între România și Austria, ținându-se cont de felul mărfurilor.

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staționar prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

*

Dr. Lăzărescu, medic-șef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
și PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Este vorba ca dela 1 Mai cor. trenurile mixte 311 pentru Cravoia și 327 pentru Oradea-Mare să plece din București seara în loc de dimineața.

*

D-l Locot.-colonel Diamandi Dumitru, sub-șef al statului major al Corpului VI Armată, a fost înaintat colonel pe ziua de 1 Ianuarie 1921, cu vechimea dela 1 April 1920.

De asemenea Locot.-colonelii Negulescu Atanasie, șef al statului major al Corpului de vânători și Mărgăritescu Polihron, atașat militar în Ungaria au fost înaintați coloneli.

Chestiunea Universității săsești

S. D. Tageblatt scrie:

Săptămâna trecută s'a discutat în Comisia administrativă a parlamentului chestiunea Universității săsești. După cuvântarea deputatului Dr. Hans Otto Roth au urmat discuțiuni cari s'au terminat cu schimbarea titlului în „Comunitatea de avere a celor 7 județe". La propunerea d-lui deputat Dr. Roth s'a mai adăugat un articol, care spune, că legea aceasta nu atinge întru nimic chestiunea dreptului de proprietate. După cât suntem informați, peste vreo 10 zile proectul de lege va fi adus în discuția parlamentului".

Cu prețuri reduse!
Curață vopsește și spală
„KRISTÁLY"
Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.
Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.
Primește și face expediții cu poșta.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 451.

Postăvăria 606
Solomon Zauderer
Cluj, Str. Regina Maria 40.
Au sosit mare asortiment de stofe pentru haine Bărbătești și Dame diferite culori moderne cu prețuri foarte reduse.

nală, cât ca formă sclipitoare literară și creațiuni retorice.

Din aceste cuvântări naționale și bisericești ne grăește ființenia poatică a lui Dosoftei, apologia lui Varlaam, avântul lui Antim Iverionul, intransigența lui Inocențiu Clain, diplomația lui Șaguna împreunate cu știința și filosofia Apusului.

Tot ceeace ne-a dat ca oratorie trebue adunat și scos la lumină spre cunoașterea tuturora. In acest gen, chiar și față de trecutul nostru literar, astăzi suntem cam săraci. Astăzi când o bună parte a lumii românești nu mai umblă după idealuri ci mai de grabă, după posturi și situații ni-se impune să strângem toate pietrile de valoare din cari să ridicăm și să consolidăm nu numai o România-Mare ci în aceeaș vreme o Românie a inimilor și a caracterelor mari. A trăi fără aceste virtuți, a trăi fără țintă și ideal este a trăi fără demnitate.

Și oricât ne-am ține de pulpana Apusului și ne-am inspira din scrisul hipermodern al acestuia, e fapt incontestabil, că nu odată subt formă de literatură Apusul și-a trimis în mândra țară românească nu arta cea adevărată, care înalță și curățe, ci mai de grabă mirosul și fumul tavernelor. In aceeaș vreme însă să nu uităm că dacă Franța, sora noastră cea glorioasă, a avut un Zola în proză, un Baudelaire s. c. l. în poezie, totatuci ea a avut și câte o puternică contragreutate moralizatoare, cum sunt: să nu amintesc de cei mai vechi — Lacordaire, Bougaud, Dupanloup, Didon s. c. l.

Noi ce avem în genul acesta și cu ce ținem să stavilim spiritul decadent? De aceea scrisul și cuvântul episcopului Radu sunt și au să devie de aici 'naainte o perlă scumpă în acest gen al literaturii române moderne.

Și acum — On. Auditoriu, prezentându-vă figura episcopului Radu pe toate terenurile pe cari vreme de un sfert de veac el s'a ilustrat, am ținut ca puțin să adaog dela mine, ca cu atât mai sincer și fidel să vorbească viața și faptele lui. Cu oamenii cei mari suntem ca-și cu vârfurile cele înalte ale munților; când ești prea aproape, aceste piscuri nu-ți par înalte și nu te poți orienta asupra mărimii lor. I-ți trebuesc depărtări ca să le vezi toate proporțiile și toată frumușețea. Am credința nesmintită că pe zi ce ne depărtăm de vremea în care episcopul Radu și-a încheiat viața, omul acesta va crește în vederea și aprecierea justă a istoriei naționale române dela fine putul veacului al XX-a.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 13 Aprilie

Prezidează Dl Zamfirescu. Pe banca ministerială D-nii Ga, Niță, Petrovici și Antonescu.

Dl CUZA a luat apărarea studenților români din Cernăuți care nu primesc în societățile lor pe studenții evrei.

Dl Cuza afirmă încă odată solidariza ea cu studenții Români.

La comunicări:

Dl CAZACHU protestează contra învinuirei de bolșevism adusă studenților basarabeni.

Dl M. ANTONESCU spune că instrucția complotului comunist dela Iași este în curs și că vor fi pedepsiți vinovații, indiferent de provincia lor de origină.

Dl I. PETROVICI în chestiune personală combate acuzațiile făcute de Dl. Cuza în ședința precedentă arătând că a numit dactilografe din cauza nevoilor serviciului.

Dl CUZA se declară nemulțumit fiind premature.

Dl IORGA (întrerupe): dactilografele sunt premature?

Dl CUZA: Chestia dactilografelor nu intră în competința Dl Iorga (ilaritate).

Dl AVERESCU depune un proect de lege relativ la ratificarea societății „Reșița" (vociferări) Dl Averescu afirmă că noua alcătuire a proectului va mulțumi pe toată lumea. Tot Dl Averescu depune un proect pentru înfrânarea speculei.

Trecând la ordinea zilei se notează proectul de lege al chiriilor. Pentru Basarabia se admite prelungirea contractelor până la 23 Aprilie 1922. Camera trece în secțiuni.

SENATUL

Sedința din 13 Aprilie

Prezidează d-l Coandă. Pe banca ministerială d-nii TRANCU și CUDALBU. La comunicări:

D-l BILEȘCU cere menținerea sporurilor de scumpete pentru Ardeal.

D-l NISTOR atrage atenția guvernului asupra stărei precare a funcționarilor din Bucovina.

Episcopul LURIE cere respectarea repauzului cuminecal dr. VALEANU depune un proect de lege pentru înființarea „Societăți Reconstrucția".

Scrisoare din Oradea-Mare

Vizită însemnată. — Viitorul economic al Oradiei-Mari. — Concerte simfonice. Orfelinat pentru orfanii din război. — Criza de locuințe și biroul de locuințe.

Săptămâna aceasta a fost în localitate d-l Băicoianu directorul general al Băncii Naționale a Statului pentru a conferi cu p-l Cumtu, directorul filialei locale a Băncii naționale.

Cu această ocaziune d-sa a ținut să viziteze orașul, autoritățile principale și pe unii factori importanți.

In primul rând pe d-l general Moșoiu și pe d-l prefect dr. Gh. Popa cu cari a avut convorbiri privitoare la situațiunea economică și financiară a orașului și al ținutului Bihor.

In cercurile cercetate de d-sa d-l Băicoianu și-a exprimat admirațiunea pentru Oradea-Mare și încredere deplină în viitorul său economic.

■

In curând va avea loc în Sala teatrului „Cercul Catolic" o serie de mari concerte simfonice pe care orchestra operii Naționale din Cluj le va da sub conducerea d-lor Bobescu și Schüller.

Pentru amatori — foarte numeroși în orașul nostru — de muzică clasică plăcerea artistică care li se oferă este considerabilă, mulțumită inițiativei Societății muzicale din localitate „Hilaria", la indemnul d-lui dr. Ștefan Mărcuș — cunoscutul tenor, — vicepreședintele ei.

■

S'a hotărît crearea unui orfelinat pentru îngrijirea, creșterea și educarea orfanilor din războiu. Pentru acest scop a avut loc în ziua de Sâmbătă 9 Aprilie o ședință în sala cea mare a Primăriei sub președenția d-lui general Moșoiu.

Corpul Vânătorilor a și destinat în acest scop localul necesar punându-l necondiționat la dispoziție; pentru cele ce mai rămân a se face, d-l prefect Gh. Popa de comun acord cu d-l primar și cu președintele Sedriei Orfanale au făgăduit tot concursul lor.

Trebueşte menționat, aducând laude celor în drept, că încă de multă vreme orfanii din războiu sunt ținuți la adăpost și îngrijiți bine cu părintească dragoaste de către sublocotenenții din Corpul Vânătorilor în cazărmile lor.

■

Multe plângeri și acazațiuni s'au adus și se aduc încă împotriva oficiilor de locuințe.

Făcând o cercetare la Biroul de locuințe, adresându-mă la Comisia de încartiruire, am constatat că în majoritatea lor acuzațiunile nu sunt justificată.

Mai înainte de instituirea acestui for de control care este Comisiunea de încartiruire conform noului Regulament, se vor fi petrecut abuzuri la chiar și lucruri ne curate; asupra acestora nu voi insista însă acum. Nu știm căror motive se datorește numărul cel mare de conducători ai oficiului de locuințe, înlocuiți sau siliți să părăsească postul unul după altul, succedându-se într'un interval de timp relativ prea scurt.

Acum lucrurile s'au schimbat în bine firește.

Mai sunt încă oarecari imperfecțiuni, care sperăm că se vor îndrepta.

Șeful Biroului de locuințe este în prezent D-l Gherlan. Membrii Comisiunii de încartiruire sunt D-nii Filipescu magistrat, din partea Ministerului Justiției, Colonel Boerescu, din partea Ministerului de războiu, Costescu din partea Ministerului de interne și Mangra din partea Primăriei orașului.

Comisiunea lucrează regulat întrunindu-se de 2—3 ori pe săptămână.

Există o criză de locuințe în orașul nostru ca și în celelalte orașe; nu însă de simple adăposturi ci de locuințe întregi, având dependințe propril (ca bucătărie), absolut necesare pentru nevoile gospodărești. Acest fel de locuințe lipsește marei mulțimi de funcționari civili și militari stabiliți cu familiile lor aici.

Aceasta este adevărata criză.

Contra ei se caută cu străduință mijloace de combatare.

Trebue însă ținut seamă ca nu cumva cu acest prilej să se săptuiască nedreptăți, care pot fi și abuzuri, cum ar fi de pildă izgonirea unui cetățean unul din casa sa pentru a se face loc unui alt cetățean cu trecere pe cel dintâi trimițându'l la marginea orașului, în plin câmp, unde și diavolul s'ar teme să se sălășluiască.

Silver George.

TELEGRAME

Luptele greco-turcești din Asia-Mică

Prdga, 13 Aprilie.

Legațiunea Greciei din Praga desminte categoric știrile tendențioase din Constantinopol cari vorbesc de înfrângerea armatei grecești. Cu deosebire informația asupra pretinsei luări a localității Afiun-Kachiasar este cu totul inventată. Armata greacă și-a oprit din proprie voință operațiunile sale spre a prepara faza a doua a ofensivei, rezervându-și cu totul inițiativa unei noi înaintări.

Impresia făcută în Ungaria de declarațiile contelui Sforza

Roma, 13 Aprilie.

Declarațiunile făcute de contele Sforza în Senat au produs o mare impresie în Ungaria. Atitudinea hotărîtă a lui Horthy față de ex-regele Carol se datorește cu deosebire atitudinei ferme a Italiei.

Blocul național în Italia

Parma, 13 Aprilie.

Partidul liberal-democratic întrunit în prezența ministrului Raineri a votat ordinea de zi în favoarea unui bloc național.

Chestia despăgubirilor de războiu

Lyon, 13 Aprilie.

Comisiunea despăgubirilor lucrează cu activitate. Are termen până la 1 Mai pentru evaluarea totală a pagubelor cauzate de Germania și pentru determinarea modalității de plată.

Dela Comisiunea dunăreană

Lyon, 13 Aprilie.

Comisiunea internațională a Dunării s'a întrunit la 10 Aprilie și a început examenul textului proiectului de convenție fixând statutul definitiv al Dunării. Prima parte a acestui statut privitor la regimul general pe Dunăre a fost adoptat sub rezerva hotărîrei ulterioare a rețelei internaționale dunărene. Ședința a doua s'a ținut eri Miercuri

Greva din Anglia

Lyon, 13 Aprilie

Lloyd George a primit Marți dimineața la ora 11 pe reprezentanții proprietarilor de mine; iar la 12·30 a primit pe delegații minerilor.

Ziarul „Le Temps" spune că nu pare posibilă eventualitatea unei greve de cale ferată.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

La 15 Mai începe schimbul hârtiilor-monedă ale Băncei Generale.

■

Leul românesc e în creștere la Paris; azi notează 23 centime.

■

In ședința Sinodului din 13 April prezidată de Mitropolitul Primat, episcopul Vartolomei a cetit proectul de unificare alcătuit de facultatea teologică din Cernăuți.

■

Ministrul de războiu printr'o adresă trimisă tuturor departamentelor face cunoscut că anumite autorități din Ardeal corespund direct cu autoritățile maghiare centrale din Budapesta cari dau instrucțiuni de modul cum să procedeze la lichidarea anumitor chestiuni.

■

Secretariatul Industriei desminte știrea că exportul de cereale a fost oprit arătând cu seceta nu periclitează până azi recolta viitoare.

■

Principele Carol și Principese Elena sosesc în țara la 23 April.

In vederea convocărei congresului național bisericesc din Ardeal s'a telegrafiat urgent Mitropolitului Primat.

■

Duminecă va ave loc în capitală un mare meeeting al chiriașilor cu delegați din Cluj, Iași, Chișinău și Galați.

■

Intr'un interview acordat ziarului „Isbânda", d-l Inculeț a arătat că numai o apropiere a federației de partidul liberal poate asigura un guvern puternic.

■

In Anglia situația e ameliorată. Chemarea rezervelor a fost amânată. — Se speră în concșiliațiuni.

■

Jurământul noilor miniștri ai Bucovinei și Ardealului, d-nii Dori Popovici și Groza s'a amânat până Sâmbătă. Decretul a fost iscălit de M. S. Regele. D-l Titulescu întrebat în culoarele camerei, în această chestiune, a declarat că nu știe nimic, nefiind întrebat de guvern asupra cheltuelilor necesitate de noile departamente.

■

Comisia financiară a votat cu unanimitate impozitul cedular și global.

Activitatea Societății „Ocrotirea orfanilor din război" — Regionala Cluj —

Frumoase rezultate într'un timp scurt. — Aproiatul Congres general al Societății. — Greutăți în prezent, planuri pentru viitor.

Societatea „Ocrotirea orfanilor din războiu" are 3 regionale în Ardeal, cu sediile principale în Cluj, Sibiu și Timișoara.

Cea din Cluj cuprinde 9 județe și anume: Cojocna, Bistrița-Năsăud, Bihor, Maramureș, Mureș-Turda, Sălaj, Satu-Mare, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș.

In acest cuprins, statisticele (cari sunt departe de a fi complete) dau un număr de 28.681 de orfani din războiu, unii dintre ei lipsiți de amândoi părinții. Așa-dar, trebue îndeplinită o vastă operă de ajutorare, fiindcă acești orfani sunt copiii soldaților noștri, prin a căror jertfă s'a făurit România unită de astăzi.

Duminecă trecută, a avut loc în sala Redutei a doua adunare generală a Regionalei Cluj, după o rodnică activitate de câteva luni de zile.

Cu acest prilej, d-na Sofia General Anastasiu, prezidenta regionalei, a făcut un luminos expozeu, din care extragem cele mai caracteristice declarații și fapte.

„Dorința tuturor, a spus d-sa, e ca acești orfani să fie strânși în orfelinate, pentrucă îngrijirea, supravegherea și chiar cheltuielele să fie mai sigure și îndestulătoare. Insă, lipsa de localuri ne-a împiedicat; totuși, ne menținem în stăruința ca fiecare județ să-și aibe un orfelinat, întrucât e bine ca toți acei, cari ajută cu bani, cu lucruri sau cu sprijin moral, opera noastră, să poată urmări și controla prin ei înșiși rezultatele".

Se știe că, acolo unde nu s'au putut deschide orfelinate, copiii sunt îngrijiți în regimente. Așa s'a făcut cu 353 de orfani; cele mai bine organizate sunt căminurile dela Regimentele 84 Infanterie, de subt comanda d-lui Colonel Ștefănescu și 16 Infanterie, de subt comanda d-lui Colonel Romaș.

Afară de asta, 81 orfani din Regionala Cluj s'au plasat în școli de agricultură și în diferite ateliere.

In orașul Bistrița, Regionala e proprietara unui imobil, unde încap 80—100 copii și-n care se va deschide în curând un orfelinat.

Dar cel mai însemnat fapt petrecut în ultimul timp e că s'a obținut localul fostului Institut de corecție din Cluj, în care sunt îngrijiți acum 151 de orfani.

Apoi, d-l Primar al Clujului a cedat, pe timp de 10 ani o clădire în Lomb și 34 iugăre de pământ la Turda-Ghiriș. Acolo, va intra în funcționare în curând un orfelinat cu ateliere de tâmplărie, fierărie și cismărie și cu o școală de agricultură.

In total, au fost îngrijiți în orfelinate și în căminurile regimentelor 630 de orfani.

Acasă, au fost ajutați 4140 copii, cu bani, îmbrăcăminte, alimente și rechizite școlare, în valoare de 279.408 lei.

Regionala a ajutat filialele

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

ndeţene conform legii şi statutelor societăţi.

Expozeul a pomenit şi de congresul general al Societăţii, care se va ţine la Cluj în zilele de 15 şi 16 Mai, a. c.

S'au adus apoi mulţumire celor, cari au ajutat Regionala Cluj şi'n special Principesei Olga Sturdza, preşedinta Societăţii d-l Th. Mihaly, Preşedintele Comisiei de unificare d-l Petrini, Secretarul general la Agricultură, d-lui dr. Pop, Primarul Clujului, d-lui Tănăsescu, secretarul general la Interne, d-lui General Petala, comandantul Corpului al VI-lea de armată, d-lui Meteş, prefect de Cojocna şi d-lui dr. Moldovan, secretarul general la Ocrotirile sociale şi d-lui Pop, secretarul general la Justiţie.

Adunarea generală a tratat în urmă toate afacerile pendinte şi gestiunea curentă.

* *

Pentru o mai bogată informaţie a publicului nostru asupra congresului anunţat, ne-am adresat d-nei Sofia General Anasthasiu, care ne-a dat cu o extremă bunavoinţă următoarele lămuriri:

Congresul Societăţii „Ocrotirea orfanilor din răsboi" a fost hotărît să se ţie definitiv în Cluj, în zilele de 15 şi 16 Mai a. c. Programul nu s'a stabilit în amănunte. D-na Sturdza a dat Regionalei noastre toată latitudinea organizării şi a spus în presă că e vorba să participe la congres şi M. S. Regina. D-na General Anasthasiu va pleca la Bucureşti ca să invite pe Maiestatea-Sa.

In linii generale, Congresul se va desfăşura astfel: La 14 Mai, seara, vor sosi delegaţii. Se va servi o masă intimă de cunoştinţă. A doua zi, la 10 dimineaţa, se va oficia un Te-Deum. Se va deschide apoi şedinţa solemnă la Teatrul Naţional. D-na preşedintă Olga Sturdza va face darea-de-seamă a Societăţii. Fiecare regiune din întreaga ţară va da un raport despre activitatea ei. Vor urma propuneri şi hotărâri pentru o şi mai largă şi mai binefăcătoare muncă în viitor.

Situaţia Regionalei noastre e mulţumitoare pentru abia cele câteva luni de activitate. Suma rulată a fost în anul trecut de 1.500.000 lei, fiindcă Regionala a început să funcţioneze la 1 Noembrie. Bugetul pe anul curent e de 3.000.000 lei. Statul contribue cu mai mult de jumătate şi e dureroasă constatarea că Regionala are foarte puţini membri, în Cluj fiind numai 150. Se face însă tot ce se poate. Acum de Paşti, vom da înainte văduvelor de răsboi ajutorul băneşc pe 3 luni înainte, plus alimente — şi asta în toate comunele prin pretorate.

Dacă iniţiativa privată ar fi mai stăruitoare pentru o cauză aşa de mare ca îngrijirea odraslelor eroilor noştri pentru patrie, s'ar face mult mai mult. Ce s'a îndeplinit până acum e numai o picătură în ocean, fiindcă cei mai mulţi orfani sunt încă în mari lipsuri. Totuşi, nădejdea noastră e puternică şi munca noastră din ce în ce mai încodată şi mai rodnică.

Mulţumim D-nei General Anasthasiu pentru binevoitoarele sale lămuriri, pe cari le comunicăm cititorilor în speranţa că de-aci înainte măcar vor ajuta cât mai mulţi o operă atât de frumoasă. Ocrotirea orfanilor din răsboi e mai presus de toate, o adevărată datorie naţională.

Cum a fost ameninţat, cu moartea 'ziarul „Patria'

D-l Marin Ştefanescu, profesorul universitar, a adresat d-lui Director al ziarului „Patria" următoarea scrisoare:

Stimate Domnule Director!

Intr'o conferinţă a „Astrei," ţinută la Universitate, colegul meu d-l Prof. I. Paul, pleçând dela idea că presa are o mare menire la înălţarea neamului românesc în actualele clipe de înfăptuire a unităţei sufleteşti, s'a ridicat împotriva acelor ziarişti cari, neînţelegând această menire, seamănă vaiba între fraţi.

Cu urmare a acestei conferinţe D-sa s'a găsit greu jicnit în N-rul de Sâmbătă al ziarului Dv., mi-a făcut onoarea de a mă consulta în privinţa atitudinei pe care d-sa trebue s'o ia. De comun acord, noi, stimându-vă prea mult D-v. personal, am crezut că asprele cuvinte, prin care venia jicnirea, nu puteau să fie ale D-v. ci ale vr'unui subaltern care le rostise fără ştirea D-v. Astfel, ne-am gândit că, înainte de orice alt demers, este cuminte să ne adresăm D-v. spre a Vă ruga să luaţi măsările necesare. Şi, într'adevăr, Luni dim. 11 Aprilie, d-l Paul şi cu mine am venit la D-v. Colegul meu a fost de părere ca: 1. Să vă exprimaţi desaprobarra printr'o notă care să apară în chiar locul unde a fost inserată calomnia; 2. Să eliminaţi din Redacţia D-v. pe acel subaltern care, fără ştirea D-v., şi-a permis să insulte un profesor un versitar şi deci să atingă prestigiul Universităţei atât în faţa propriilor noştri studenţi cât şi în faţa streinilor.

Dar, intervenind în discuţie şi D-nii Redactori, D-sa a adăugat că dacă nu i se va da satisfacţie de către d-l Agârbiceanu şi, în cele din urmă nici de către d-l Maniu, va fi silit să se adreseze atât actualilor săi elevi, între cari mai mulţi ofiţeri aflători în Cluj, pentru a-şi spune lor durerea, căci nu poate să treacă de necinstit în faţa elevilor săi. Ţin mai mult la cinste decât la vfaţă," a zis D-sa.

In sfârşit, în momentul când să plecăm D-v. ne-aţi promis că veţi satisface primul punct, adecă veţi desaproba pe autorul articolului dar că în ceeace priveşte al doilea punct, adecă eliminarea acestui autor din redacţie, nu atârnă de Dv. ci de d-l Maniu.

Ne aşteptam deci ca în „Patria" de Luni seara 11 Aprilie să apară desaprobarea Dv. Dar în loc de aceasta s'a dat „o lămurire" anonimă, în care se face, într'adevăr, o oarecare rectificare, dar în care se strecoară şi din spiritul articolului precedent spunându-se că d-l Paul a venit la redacţia Dv. spre a vă ameninţa cu moartea.

Eu, Stimate d-le Director, m'am simţit dator ca să vă scriu aceste rânduri, pe cari vă **rog să le publicaţi în ziarul Dv.** Ţin să ştiţi atât Dv. cât şi cititorii, că ceeace n-a adus la redacţia „Patria", a fost mai ales un înalt sentiment patriotic. Noi credem că cel mai scump dor al zilelor noastre este ca să realisăm unitatea sufletească ce trebue să vină după unitatea pământească a tuturor Românilor. Şi credem că Universitatea din Cluj este menită să fie un altar împlinitor al acestei sfinte dorinţe. Ca atare, nu puteam admite ca un Profesor al acestei Universităţi să fie calificat cu denumirile cu cari a fost calificat, tocmai de presa care şi ea trebue să fie un altar de înfăptuire a unităţei sufleteşti. Dacă am fi îngăduit aceasta, ne-am fi degradat şi în faţa studenţilor noştri şi în faţa duşmanilor, cari atât aşteaptă ca Universitatea noastră să fie criticată de înşişi ai noştri. Şi am crezut că şi Dv. sunteţi animat de acelaşi dor ca şi noi. Astfel am venit la Dv. nu cu ameninţare de moarte, ci cu durerea şi cu dragul de frate la frate. Am fost faţă şi pot să afirm că d-l Paul n'a ameninţat cu moartea ci a spus numai că ţine mai mult la cinste ca la viaţă. Vă rog, deci, ca în numele acestei sfinte legături româneşti, care trebue să fie între noi în aceste clipe mari de înfăptuire a unităţei noastre sufleteşti, vă rog să daţi personal desaprobarea ce ne-aţi făgăduit. In blânda Dv. figură eu am văzut totdeauna noblaţea caracteristică sufletului românesc. Şi aceeaşi noblaţe am citit'o totdeauna, în blajinul chip al d-lui Paul. Mă doare deci inima, mă doare negrăit de mult, că tocmai raporturile d'intre Dv. să fie un prilej de scădere a neamului românesc, în loc de a vă ajuta reciproc întru înălţarea României. Ar trebui ca acum să înceteze spiritul cel mic al duşmăniei nu numai în presă dar şi între marii politicieni cari ne conduc destinele. Acum trebue să simţim cu o deosebită putere frăţia românească. Să nu mai fie muntean care să vorbească de rău pe ardelean, sau ardelean care să vorbească, de rău pe muntean. Să ne ridicăm o dată de-asupra micimilor care ne îmbie la rău, şi să nu mai încercăm a desface ceeace Dumnezeu prin jertfa celor mai buni Români a făcut: Unirea tuturor Românilor. Să înţelegem măreţia vremei în care trăim.

Dar, Stimate Domnule Director, eu sper neclintit că marele Dv. suflet de Român va înţelege durerea şi rugămintea mea, după cum sunt convins că marele suflet de Român al d-lui Paul n'a voit să lovească presa în general ci numai aceea presă care nu-şi înţelege menirea de a fi un altar al înălţărei neamului românesc.

Aştept deci cu credinţă restabilirea adevărului.

Cluj, 12 Martie 1921.

Cu distinse salutări

Marin Stefănescu

Prof. la Univ. din Cluj.

Conservatorul de Muzică şi artă dramatică din Cluj. Producţiunea a IV-a, a elevilor, din 17. Aprilie 1921, 5. h. p. m.

PROGRAM.

1. **Pian.**
   Haydn: „Sonata fa major", (partea I).
   D ra Emilia Ghiulea (clasa I. Sibilanu)
2. **Declamaţie.**
   Coşbuc: „Carol al IX-a".
   D-l Ioan Cifrea. (clasa Z. Bârsan)
3. **Vioară.**
   Wieinawsky: „Legende",
   D-l Pavel Schuller, (clasa C. Kolar)
4. **Cânt.**
   a) Mendelssohn: „Cavatina din Paulus",
   b) Strauss R: „Zueignung",
   c) Verdi: „Balatta din Rigoletto",
   D-l Ioan Böhm, (clasa I. Crişianu)
5. **Pian.**
   Weber: Aufforderung zum Tanz,
   D-ra Constanţa Grăinceanu (clasa A. Volleanu)
6. **Declamaţie.**
   Coşbue: „Cântecul fusului",
   D-ra Lucia Cupcea, (clasa Z. Bârsan)
7. **Vioară.**
   Vitalli: „Ciaccano".
   D-l Ioan Şerban, (clasa R. Clonca)
8. **Cor.**
   Dima: „Hora", cor mixt şi pian,
   (clasa Dir. G. Dima)
9. **Violoncel.**
   Popper: „Poloneză de concert",
   D-l Francisc Miruţi, (clasa Theodorescu)
10. **Declamaţie.**
    Alexandrescu: „Ucigaşul fără voie",
    D-l Dorimedont Sireteanu (clasa Z. Bârsan)
11. **Vioară.**
    Beriot: „Scene de Ballet",
    D-l Iuliu Boskovics, (clasa I. Bobescu)
12. **Pian.**
    Beethoven: „Concertul do minor", 2 piane, partea I.
    D-ra Constanţa Bădescu şi Elisabeta Szántó
    (clasa I. Siblianu)

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Vineri: CONCENT.
Sâmbătă: BUJOREŞTII.
Duminecă matineu: *Nepofitul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

De peste hotare

Situaţia din India

Ofensiva grecească din Asia n'a dat până acum rezultate decisive. Distanţele sunt prea mari pentrucă evenimentele militare să se desvolte aşa de repede. In schimb desvoltarea celor politice nu este întârziată de distanţă şi războiul greco-turc poate produce refercusiune până în India.

După câte ştim, în India sunt trei mari forţe politice: 1. A indienilor cari nu mai vor dominaţia engleză sub nici-o formă, 2. a musulmanilor şi 3. a indienilor gata să colaboreze cu Anglia pe baza legalităţii şi autonomiei. După cum musulmanii sunt de partea unuia sau altuia dintre partidele indiene, tendinţa intransigentă sau cea moderată poate domina în India. Deocamdată, musulmanii fac cauză comună cu intransigenţii şi situaţia este gravă. Populaţia refuză să coopereze cu autorităţile britanice pentru a face să funcţioneze serviciile publice. In porturile Kurzachee, Bombay şi Calcutta, se grămădesc mărfuri britanice pe care populaţia refuză să le cumpere. Valoarea totală a acestor mărfuri e de 100 milioane lire sterline. Călătoria ducelui de Connaught e apreciată astfel de Islamic News:

„Locuitorii au uitat pe duce în toate oraşele pe unde a trecut. In schimb au făcut mari manifestaţii şefilor populari, pentru a arăta contrastul între prestigiul propriilor lor leaderi şi impopularitatea oaspetelui regal."

Asemenea criză nu poate dura multă vreme. Sau norii trebuesc să se împrăştie sau trebue să izbucnească furtuna.

Autorităţile englezeşti doresc ca musulmanii să se desolidarizeze de naţiunea indienilor intransigenţi, pentru ca aceştia să fie reduşi să joace rolul unei minorităţi, ca naţionaliştii boeri din Africa Indică.

Pretutindeni

în Ardeal

se citeşte

ziarul „INFRĂŢIREA"

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la

23 **CZINK**

Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), obiecte pentru domni și dame conform onează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză în scris și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE uși, ferestre, mașini de fiert, aranjament de baie, roabe, decimale. Informații se dau în str. N. Iorga 11 la portar. 602

DE VÂNZARE aranjament de salon „Mahagoni" aramat, cu tablouri perdele și covoare. Tot acole se află de vânzare și prânzitor și aranjament de cameră de dormit. Informațiuni se dau în Str. N. Iorga 11 la portarul. 602

LUPOAICĂ de rasă câne lup de 1½ an dresată de vânzare str. N. Iorga 23. 603

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREBRAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsești de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rîșnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bârudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR care de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub B. V.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ cu pensiune românească *ofer* unei famili române preț moderat. A se adresa Cosinzeana str. Universității 3.

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru plătesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

Corespondențe:

NIȚĂ epistola ta am primit-o. Nimic nou. Ion.

FL. de când te-am văzut sunt mai liniștit. Aștept răspuns. G.

NELI te-am înțăles. Totul va merge bine. Ești cam scurtă la vorbe. Mă aflu bine. Emil.

ELA la prima întâlnire am să-ți spun multe. Fixează locul și timpul întâlnirii. Bubi.

„COR" cu dânsul n'am întâlnit, Mi-a spus multe de tine. Lulu.

Furândumise

în noaptea zilei de 31 Martie cor. **2 iepe** (una roșie de 7 ani, înfierată cu litară B. și Nrul 261 pe piciorul stâng de din'apoi, a doua de 6 ani negroaie la per cu pete albe pe spate, puțină stea în frunte) una mânză de un an sosie la păr și un mânzi mic. Rog pe toți aceia cari au auzit sau știn despre cele susamintite să înștiințese pe subsemnatul, dela care va primis un frumos premin.

DIMITRIE FEHER
597 Comuna Sânmiclăușul-român jud. Bihor.

Furândumise

în noaptea zilei de 4 April două iepe de câte trei ani cu următoarele semne: una negroaie la păr cu stea în frunte, cheșe (albă) la piciorul drept din'apoi și înfierată pe partea stângă sub șea, a două roșie la păr și chese (albă) pe piciorul stâng din înainte amândouă cu semnul M.

Cine îmi va da ceva informații despre susamintitele, va primi un premin frumos.

IOAN UIVAROȘAN
din Sânmiclăușul-român, jud. Bihor.

Fierărie „BARZEL" Fierărie

Unelte și recvisite pentru economie. Fierăria de construcție și mobile aranjamente de culină. — CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 14.

600 Telefon 10-49 Telefon 10-49

Avis.

Aduc la cunoștă punlică că cu ziua de 1 Mai corpreian prăvălia de mărunțișuri dela Dl. Cornel Motta din strada Rudolf No. 64. Prin urmare provoc pe toți aceia cari au ceva pretențiuni dela susnumita firmă, ca în decurs de 8 zile se anunțe la biroul Dlui advocat Dr. Cornel Plașca Cluj, str. Bolyai No. 2. Anunțările ce se vor face mai târziu nu vor fi luate în considetare.

596 **Lazăr Legmann.**

Poliția de stat Cluj.
Secția ord. publ.

No. 821—1921.

Apel

către proprietarii caselor.

Aducem la cunoștință proprietarilor, patronilor și îngrijitorilor de case, precum și tuturor celor interesați ca regulamentul de casă ce a fost și până acum în vigoare l-am completat și amplificat. Somez deci pe toți susnumiții că pentru orientarea chiriașiilor să-și câștige cât mai curând acest completat regulament, tipărit și editat de institutul grafice „Globus" pe care apoi după o prealabilă vizăre din partea comisariatul competent, să-l arișeze sub poarta căsei la un loc vizibil.

Acei cari nu se vor acomodă acestei ordonanță vor fi amendati conform legilor în vigoare.

Cluj, la 12 Aprilie 1921.

Popovicîu m. p,
prefectul poliției.

I. Ardreescu m. p.
șeful secției.

Agricola

Societate anonimă de asigurări generale
BUCUREȘTI
Capitalul social: 10 milioane Lei, din care 5 milioane deplin vărsate. Reprezentanța Generală p. Transilvania, Maramureș și Crișana
în CLUJ
str. Nicolea Iorga 11 în casele proprii. □

Telefon 621.

Societatea face operațiuni de asigurare: Contra incendiului și explozii, contra grindinei, contra pagubelor de transport pe apă și uscat, contra accidentelor corporale, contra consecințelor răspunderii civile și asigurări asupra vieței și rente viagare. 502

Asigurări contra accidentelor corporale cu restituirea primelor! Funcționarii și agenții harnici vor fi angajați de către Reprezentanță Generală.

PREȚURI SURPRINZATOARE DE REDUSE!

La
Diamandstein și Moskovics
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.

598

3 Mtr. stofe pentru un rând de haine . . . . Lei 270—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura . . . . . Lei 800—
1 Rând de haine bărbătești gata . . . . . Lei 550—
Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

Technica Labora
BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.
320

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Selfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Tițel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

Transporturi de mărfuri Curse cu automobile

In ori ce direcție execută
cu prețuri convenabile:]
346

Emil Blaga
CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—
La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.
Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Ciopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. Telefon 18-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 60
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sfi. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, pești, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Partumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Pantofărie de lux
Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofarici cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motrică și cu mâna.

◆

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Cafeneaua „Transilvania"
Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe, care le distruge chiar și ouăle.
319
Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

Prețuri foarte reduse!
La Siegfried Weiss
Calea Regele Ferdinand.

Pălării bărbătești moderne Lei 85·— □ Articole de modă și albituri pentru bărbații în orice cantitate. 574

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

In curând va apare

Almanachul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 120 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntești intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● **Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.**

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 200 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 18 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

CULTUL NEADEVĂRULUI

Psihoza răsboiului a făcut să se răspândească pretutindeni ca o boală molipsitoare, în dimensiuni neajunse vreodată până la noi, boala bârfelilor, a calomniilor. Din țânțar căpătăm cât ai bate'n palme armăsarul.

Obârșia acestei boale trebue căutată în mare parte chiar în locurile de sus de unde din motive „superioare", se trimiteau sistematic în mijlocul nostru știri și rapoarte false menite să întreție o stare de spirit „excelentă" în populația civilă dela spatele frontului.

Un singur exemplu, care poate da de gândit acelora cari vreau să mai creadă în ziua de astăzi. Imi aduc aminte de un bătrân ceh din Praga, care adunase pe sub ascuns în podul casei „rapoartele de zi" ale Statului major austro-ungar și făcuse socoteală, după ele, câți morți și răniți ar ieși pe partea Antantei. Bietul băiețel naiv ajunsese să aibă mai multe milioane de morți în anul al doilea și al treila de răsboi. Datele „autentice" erau croite spre „gloria" intereselor proprii! Dar această cultivare oficială a neadevărului nu s'a întins și asupra celorlalte probleme și asupra celorlalte relații din țară?

Când iei în bătaie de joc pe cineva, în zilele noastre, încă pline de electricitate, își dă seama cineva de răul, pe care poate să-l producă o vorbă nesocotită, spusă chiar în treacăt?

O revistă, care apare în Elveția, în limba engleză și germană, ne dă lămuriri asupra unui caz dureros, care — iarăș — te pune pe gânduri. „Cum se nasc svonurile?" se întreabă revista elvețiană. „... Incă o mică întâmplare. E povestită de o tânără doamnă, care, născută în țară neutrală, a ajuns în urma căsătoriei cetățeană germană. Ceeace a observat în Franța, unde și-a primit creșterea și unde a petrecut, din întâmplare, și primele luni ale răsboiului, — formează obiectul expunerilor ei.

„In Bellegarde, la graniță, părăsești trenul, ca să lași să-ți vizeze pașaportul. Călătorii trec înșiruiți, unul câte unul, pe la bariera strâmtă, ca să ajungă pe peronul gării. Doi gardiști controlează documentele de trecere: în apropriere stau la masă comisarul special cu vreo-câțiva alți funcționari."

Iau în primire pasapoartele din străinătate, le confruntează cu celelalte documente de legitimație și apasă pe document sărbătoreasca stampilă: „A părăsit Franța în . . ."

In nemijlocita mea apropiere, înaintea mea, își presintă o tânără doamnă, elegant îmbrăcată, pașaportul: „Cetățeană germană". Gardistul îi dă înapoi hârtia și arată cu un gest mut că are să se adreseze comisarului. Acesta ia în primire hârtia: „Aveți alte documente, Doamnă?" — „Da". Doamna scoate la iveală două sau trei documente. Comisarul le studiază, se uită încă odată la pasaport, îl stampilează și-l predă doamnei, cu cuvintele: „E bine, îți mulțumesc, Doamnă?" Scena n'a ținut mai mult de două minute și s'a repetat mai apoi, întocmai, și cu mine.

„Pe compatrioata" aceasta am întâlnit-o din nou pe Quai du Mont Blanc în Geneva. E înconjurată de streini și-și permite luxul să predea o scenă excelent jucată, dramatică în gradul suprem.

„Povestește despre grozava clipă când i-a fost permis să treacă, în sfârșit, granița. Poate că nu se ține tocmai de bon-ton să tragi cu urechea la o conversație, care nu e menită pentru persoana ta, dar tot mă intriga să aflu de ce a evocat mica, nevinovata scenă de la stațiunea de graniță atâtea simțăminte dureroase.

„Ce roman mișcător mi-a fost dat să aud! Bădăranii, ofense, amenințări că o vor împușca drept spioană. Mulțimea a strigat: „Mort à sale Boche!" (moarte „boș-"ei — nemțoaicei — murdare!) Toate astea adecă s'ar fi întâmplat cu câteva ceasuri mai 'nainte în Bellegarde, — și totuși eu, cu ochii mei, am văzut cum doamna s'a scoborît din vagonul învecinat, am văzut cum a primit viza, și am văzut, mai apoi, cum s'a întors, fără de nici o molestare, în vagonul ei. — Ce să zici la toate astea?!

Ce să mai adăugi la cele scrise de revista elvețiană? Pleci capul în pământ și-ți e rușine că se găsește o ființă omenească, și mai cu seamă, o femeie, care ar fi chemată să potolească flăcările de ură pustiitoare, o ființă, care își face o plăcere din a minți. Prestigiul ei a crescut în fața auditorului.

Cei 10—20 câți au auzit pe doamna din Elveția au comunicat „fidel" cele relatate de doamnă mai departe, să zicem, la cel puțin unu, doi din cunoscuții lor — o gazetă de tiraj s'a grăbit să publice vestea cu litere grase — iată „opinia publică" prelucrată, iată poporul francez în lumina bestialității, a bădărăniei — din cauza unei singure... histerice!

Nu simțiți cum se pornește lavina din cauza unui cuvânt necugetat și dansul macabru al morții își urmează pustiirile?

Dar cine ascultă în ziua de astăzi de glasul rațiunii? Zece nebuni aruncă o vorbă și toți filosofii lumii nu sunt în stare să mai despartă rândurile învălmășite.

Ilie Marin.

O nevroză

In toate vremurile, spiritele îndrăznețe au visat să transforme pentru a îmbunătăți. Dar niciodată „a schimba" n'a fost până într'atât sinonim cu a „distruge". In viața actuală, totul tinde să ne smulgă dela legăturile cu trecutul, să ne falsifice — neputând să ne distrugă — simțul continuității. Ne place repeziciune aexcesivă care ne târăște trupurile și sufletele, dar zbuciumul continuu pe care îl pricinuește nu-i lipsit de îngrijorări. Nimic nu dăinuiește nici în jurul nostru nici în noi. Regretele, amintirile, convingerile, iubirea, ura, merg și ele prea iute. Urmările faptelor celor mai grave se șterg în câteva luni. Caracterele se modifică aproape în fiecare an. Modele se schimbă de mai multe ori pe sezon. Locuim casele, ideile și sentimentele noastre așa, cum am sta într'o gară. La ce bun să ne instalăm dacă trebue să plecăm? . . . Nu ne instalăm dar, ci ne agităm și ne impacientăm. Văzând cum totul se desface neîncetat, sfârșim prin a constata, cu prea multă exactitate, perpetua dezagregare de noi înșine. Lucrurile cari au dispărut așa repede, au existat într'adevăr? Existăm noi cari nu putem prinde nici cel mai mic amănunt permanent în acest vârtej al iluziilor și cugetărilor noastre? Nimic nu dăinuește din ceea ce ne înconjoară; din noi va dăinui oare ceva? . . .

Indoiala aceasta ne lovește crud gustul vieții. Iată de ce în mijlocul iuțelii primite așa de arzător, trebue să căutăm un punct de nemișcare, care să odihnească și să asigure mintea. Nu-l putem găsi nici în prezentul care se mișcă nici în viitorul care tremură și oscilează, ci în trecutul pașnic, oprit pe loc și răcoros ca o criptă.

Teama de-a fi târâți de iuțeala căreia am căzut pradă ne dictează o pietate nouă spre predecesorii. Grija această duioasă de trecut poate fi ca o somațiune adresată celor cari ne vor supraviețui ca să respecte ceea ce va rămâne din noi în lucrurile pe cari le-am făcut; ea poate fi o invitare tăcută de a atribui o valoare deosebită acestor lucruri. Căci totul merge iute, așa de iute!

In epoca arzătoare de azi, în care zbuciumul, riscul aproape permanent, ne țin în plină activitate, suntem mai apți să creiăm forme noi decât să îndrăgim formele trecutului; imaginația noastră lucrează asupra realității apropiate. Nu ne economisim sensibilitatea pentru a face din ea reverii. Trăim din toată forța și chiar peste forțele noastre.

Situația aceasta nu poate fi prelungită cu folos, decât introducând în ea antiteza indispenzabilă spiritului omenesc pentru a'și gusta plăcerile. Creiându-ne o existență dublă prin amestecul trecutului cu prezentul, putem suporta ușor zbuciumul vremii. Restabilim luminile și umbrele, evidențele și tainele necesare: și aceasta e marea operă a vieții noui.

Dr.

Iubite și stimate Domnule Coleg!

Față de penibilul incident, provocat în jurul conferinții D-Voastre, a cărei desăvârșită obiectivitate, recunoscută de întreaga asistență, nu îndreptățiа câtuși de puțin greșita interpretare ce i-s'a dat, — subsemnații ținem să vă exprimăm deplina noastră aprobare pentru sinceritatea cu care a-ți știut înfățișa primejdia scoborârii morale a uneia din cele mai hotărâtoare laturi ale vieții noastre publice.

Cunoscând meritele D-Voastre pentru cauza Ardealului, din care, tânăr profesor, v'a silit a pleca intransigenta credinței în idealul astăzi înfăptuit; apreciind activitatea D-Voastră didactică, închinată timp de mai bine de 30 de ani, școlii românești, precum și minunatele producții literare, prin care întâia oară a-ți înfățișat, în formele trainice ale artei, viața eroică a Românilor din Munții Apuseni, — Vă rugăm, iubite și stimate Domnule Coleg, să ne socotiți sinceri prețuitori ai curatelor intenții de primenire morală ce v'au călăuzit și să primiți expresia sentimentelor noastre de colegială simpatie.

D. Călugăreanu, S. Pușcariu, V. Bogrea, Marin Ștefănescu, A. Angelescu, N. Bănescu, G. Bratu, A. Lapedatu, N. Abramescu, G. Vâlsan, Camil Negrea, G. Kisch, N. Ghiulea, T. Pop, George Leon, I. Grințescu, A. Ostrogovich, N. Drăganu, I. Ursu, St. Goangă, S. Dragomir, G. Oprescu, P. Grimm, Iosif Popovici, A. Maior, P. Voitești, T. Gane, Dan Rădulescu, G. Spacu, I. Hațieganu, D. Negru, V. Onișor, M. A. Botez, Jacobovici, I. Nițescu, V. Meruțiu, Iorgu Radu, E. Pompeiu, I. Minea, Dr. Mihail. V. Ghidionescu, Cassiu Maniu, Petre Poruțiu, Romul Boila, Dr. Urechie, I. A. Scriban, I. Jeannel, St. Bezdechi, Dr. Teodorescu, Emil Racoviță.

Sindicalismul internațional și Reparațiile

Singurele chemate să rezolve marile probleme de politică generală, puse pe tapet de răsboiu, sunt desigur guvernele diferitelor state. Totuși, în timpurile de față, ele nu pot nesocoti opinia și desideratele milioanelor de lucrători organizați în sindicate. Cutoatecă poate să nu convie multora, dar confederația generală a muncii din Franța, centrala sindicală germană, federația sindicală internațională, au o politică externă, care trebuește cunoscută și examinată fără părtinire.

Dela neisbânda Conferinței din Londra, organele sindicale au expus punctul lor de vedere, în trei documente:

Rezoluția Federației sindicale Internaționale, care s'a dat la 14 Martie, în Amsterdam; declarația Sindicatelor muncitorești din Germania; acordul între Federația muncitorilor constructori din Franța și Deutscher Bauarbeiterverband, asupra întrebuințării muncitorilor germani la lucrările de reconstrucție din nordul Franței.

Să analizăm pe scurt aceste documente.

1. Federația sindicală internațională constată „că întreruperea negocierilor din Londra a creat o situație foarte primejdioasă". Ea semnalează pericolul sancțiunilor, afirmând că „nereușita negocierilor este o urmare a diplomației capitaliste, care, după ce a provocat răsboiul, e neputincioasă să asigure pacea", Ea ia act de „voința hotărâtă a organizațiilor sindicale germane de-a lucra la reconstrucția regiunilor devastate". In fine, în urma contradicțiilor experților celor două părți ea sugerează ideea unei anchete imparțiale, care să stabilească atât pagubele ce urmează a fi reparate, cât și posibilitățile de plată ale țărei debitoare; în așteptarea regulărei definitive a despăgubirilor, ea opinează pentru acordarea unui împrumut internațional Germaniei, care va putea să-i furniseze sumele necesare pentru începerea cât mai neîntârziată a reparațiilor.

2. La aceeași consfătuire din Amsterdam, cei doi delegați ai Confederației generale sindicale din Germania, Grossmann și Hue, au făcut următoarele declarații:

Conform cererilor repetat formulate de reprezentanții sindicatelor germane, credem că o reparație neîntârziată a pagubelor cauzate de răsboiu, este o datorie din cele mai imperioase, ce incumbă întregei lumi civilizate. Mai întâiu trebuesc începute imediat reconstrucțiile necesitate de regiunile devastate din nordul Franței și din Belgia. Sindicatele germane au proclamat deja adeseori că este o datorie a Germaniei de-a executa această reconstrucție."

„Pornind dela acest punct de vedere, organizațiile muncitorilor constructori din Germania și Franța, au căzut de acord la Geneva, la 17 Februarie 1921, asupra unei rezoluții ce propunea guvernelor celor două țări „de-a crea ele însăși sub propriu control, o organizare a muncii și a producției, care să poată să-și asume executarea lucrărilor de reconstrucție". Redactând această rezoluție, autorii ei s'au sprijinit pe un organism analog, existând deja în Germania, sub titlul de „Asociații sociale de construcții," (Soziale Baubetriebe), ce sunt conduse de Sindicatele muncitorilor constructori.

„Nu ne putem îndoi asupra faptului că Sindicatele germane vor exercita toată influența lor asupra factorilor importanți, interesați de execuția cât mai repede și neîntârziată a lucrărilor de reconstrucție. Subsemnații ne angajăm în această direcție, fără

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

a ne sperla de piedicile ce ni s-ar pune."

3. In fine, organizațiile muncitorilor constructori din Franța și Germania au încheiat de curând un acord la Geneva, pentru reconstrucția regiunilor devastate din Franța. Ele propun guvernelor francez și german „de-a primi, ca prin grija și sub controlul lor să se constituiască organizații de muncă și producție, având însărcinarea de-a executa aceste lucrări", spre a evita ca reparația pagubelor cauzate de războiu, „să fie isvor de câștiguri nelegitime". Guvernele ar avea datoria de-a le pune la dispoziție mijloacele materiale necesare. Conform spiritului tratatului din Versailles ar fi indicate în special de-a lua parte la reconstrucție: Asociațiile muncitorești de producție și asociațiile sociale de construcții din Germania.

In 16 articole, acordul franco-german regulează chestiunile privitoare la salarii, la zilele de lucru, la asigurările muncitorești, la libertatea circulației, la încuartirarea muncitorilor germani, etc. Cele două Federații au hotărât de-a cere Biuroului Internațional al Muncii de-a interveni pe lângă guvernele interesate, pentru punerea în aplicare a acestei propuneri. Documentul este semnat de dl Chauvin, în numele Federației franceze de construcții, de dl Paeplow, în numele asociației sociale germane de construcții, și contrasemnată de dl Kaeppler, în numele Secretariatului internațional al construcțiilor.

Aceasta e atitudinea mișcării muncitorești internaționale, în împrejurările actuale. Pentru fixarea modalității aplicării principiilor mai sus enunțate, reprezentanții sindicatelor țărilor direct interesate, au fost convocați la o conferință specială pentru 31 Martie, la Amsterdam.

In aceeași zi s'a ținut la Paris un meeting demonstrativ al reprezentanților regiunilor devastate, organizat de Confederația generală a Muncii din Franța, și de Consiliul ei economic. Și care a decis de-a organiza la Paris, în ziua de 24 Aprilie, un Congres al sinistraților „care va stabili într'un mod practic și metodic, programul reconstrucției regiunilor devastate."

Ori ce am crede despre posibilitățile de realizare practică a propunerilor de mai sus, suntem obligați să constatăm că ele se inspiră din interesele generale ale colectivității omenești. Este interesant de-a vedea opunându-se intransigenții d-lor Simons și Hugo Stinnes și a experților germani, buna voința muncitorimei germane.

Aceasta primește în mod loial să coopereze la reconstrucț a regiunilor devastate de militarismul german, și recunoaște că guvernul german va trebui să furnizeze fondurile necesare.

Suntem în fața a două concepții diferite: una, aceea a delegaților germaniei oficiale, care n'a vrut să mai trateze la Londra, iar cealaltă, aceea a reprezentanților germaniei democrate și muncitoare a adevăratului popor german, care, la Düsseldorf, la Duisburg și la Ruhrort, n'a vrut să se solidarizeze cu conducătorii și cu exploatatorii ei.

ECOURI

Filozoful necunoscut

O mare revistă franceză, redactată de câțiva istorici, își scoate o parte din cheltueli prin publicitate, căreia îi este rezervată o parte din paginile sale.

Astfel am citit printre altele și un anunț asupra considerabilei lucrări a lui Charles Gide: *„Istoria doctrinelor economice, din timpul Fiziocraților până în zilele noastre.* Dar dintr'o poznașă greșală de tipar numele marilor economiști ai școalei dela Quesnay fu astfel pocit; *Istoria doctrinelor economice dela Fisiocrates până în zilele noastre.*

Daruri și cuvinte regale.

Citim în *Neamul Românesc* că M. S. Regina a donat 5000 de lei pentru reclădirea liceului din Botoșani, întovărășind darul de aceste rânduri:

„Prin daruri și jertfe, din ruine clădim viitorul". Cuvinte cari ar trebui meditate de toți cei ce uită că azi generozitatea e și o datoria.

Conferințe de presă.

Comitetul Asociațiunei Generale a Presei Române a decis ținerea unei serii de conferințe la Fundația Universitară Carol I. din București.

Seria conferințelor va începe Duminecă 17 Aprilie cu o introducere a d-lui C. G. Costa-Foru, Președintele Asociațiunei, asupra Idealului Presei Române, urmată de conferința d-lui Ioan Teodorescu, vice-președinte, asupra Cuvântului grăit și Cuvântului scris.

Pentru cei ce doresc să învețe franțuzește

In mai multe orașe din Franța, Universitățile, sau Asociații diverse au organizat, pe vacanțiile din 1921, cursuri teoretice și practice de limba franceză destinate străinilor.

La Paris, cursurile organizate de „Alliance francaise" (101 Boulevard Raspail) vor avea două serii: întâia în Iulie și a doua în August.

La Strasbourg cursurile se vor ținea la Universitate de la 4 Julie până la 24 Septembrie.

La Grenoble, cursurile organizate de Comitetul de ocrotire a studenților străini vor avea loc de la 1 Julie până la 31 Octombrie.

La Dijon cursurile organizate de Universitate vor avea loc de la 1 Iulie până la 31 Octombrie.

La toate aceste cursuri, auditorii pot obține sau un certificat de scolaritate sau, după trecerea unui examen, un certificat de studii franceze.

In orașele din provincie sunt comitete cari procură auditorilor locuință și hrană cu prețuri reduse. Aceste comitete mai organizează și excursiuni la localitățile cu interes istoric sau pitoresc și vizite la muzee și stabilimentele industriale.

Pentru lămuriri, interesații sunt rugați să se adreseze d-lui Le Teo, Inspectorul profesorilor francezi, ministerul de Instrucție, Str. Spiru Haret, București.

Conferințe învățătorești

Potrivit ordinului Secretariatului General de instrucție din Cluj, în zilele de 3 și 4 Iunie se vor ține în Cluj, conferințele oficiale învățătorești, la cari au fost convocați toți învățătorii de stat din Cluj și județul Cojocna.

Programa acestor conferințe cuprinde lecții practice și alte puncte cu lucrări teoretice, ținute de învățătorii designați din partea Revizoratului școlar.

Cum aceste conferințe sunt în strânsă legătură cu toate problemele de școală și viață ale poporului nostru se invită a lua parte toți câți au la inimă înaintarea și progresarea școalei și învățământului Poporal.

Ședințele vor lua început în ziua de 3 Iunie a. c. la ora 10 a. m. în sala prefecturii județene.

Revizoratul școlar Cluj.

Notițe literare și ziaristice

I.

O preasfințire a Satanei. — Nu vă frecați la ochi, cititori, întrebându-vă dacă ceiți aievea, ori este numai o Fata Morgana urâtă — strofele următoare au apărut subscrise: G. Spina, (cine o fi domnul?). In revista: „Cuvântul liber" (1 Febr. 1921), care publică și alte bucăți, diametrul opuse ca principii (v. raportul despre „Societatea națiunilor", care caută să închiege rândurile): „Către Satan".

„Satan, isvor de adevăr,
de'nțelepciune și credință,
ca tine vreau spre biruință
să muște din al gândirii măr.
Intinge ura ta în mine-
prin forța ta barbar avânt
ca'n ceriuri apoi s'o implânt
râzând hohotitor ca tine!..."

Brrr! Te apucă frigul când citești. „Imnul Satanei" al lui Carducci? Nu! al d-lui G. Spinal M i sunt încă 5 strofe, pe hârtie bună, cu literă citeață, par'că n'ar fi fost războiul pe lume. „Satan!" strigă odată d-l Spina, „Neintinat Belzeb!" (vrea să zică Belzebub!). „Arată-mi tu, Lumina mea, cărarea care-o voiu străbate..."

Acu, fiecare cu poftele sale, — dar să rogi pe... Dracu, să-ți lumineze, e cam... bizar... deci original... deci vrednic de scris... deci vrednic de tipărit.

Și nu auzi, d-le Spina, cum plânge, cum hohotește altfel decât o dorești d-ta, atâta, vai atâta lume? Nu ți-e milă de hârtie, de cerneală, de peniță de scris, de timp? Câtă vreme ai putea, ar trebui să fii folositor?... D-l Spina se va bate în piept: independența artei — libertatea cuvântului!, luându-și positura sinui hidalgo... Bine nenișorule, cântăl pe Necuratul, dar atunci nu mai cere Lumină, ci întuneric, întuneric besnă...

II.

Nu-s toate cu lapte, cum ar zice Creangă, nici într'alte țări. Ascultați cum se plângea în 1917 bătrânul economist cu renume mondial Dr. Carol Bücher împotriva teroarei presei germane războinice. Pasagiul este tradus dintr'o broșură „Jurnalistica germană și critica" („Die deutsche Tagespresse und die Kritik") și este o apărare a sa. „Nu cunosc foaie în Germania, care ar da loc unui articol ce critică presa noastră. Pur și simplu suntem cu toții tratați cu pumnu'n gură (mund tot — nu putem crâcni de loc). Puțini oameni, cari mai citesc astăzi la noi câte o carte, formea a un grup foarte mic de indivizi. Milioane de oameni nu citesc altă tipăritură afară de jurnalul lor. Toată cinstea patriotismului! Nu cred să poți fi dat înapoi în ceeace privește simțământul național (bătrânul savant era în 1917 de 70 de anil) de nici unu din cei ce poartă peana la vreo redacție germană — dar au simțăminte curate, cinstite, față de poporul german aceia, cari măresc într'una prăpastia ce desparte popoarele beligerante deolaltă, aceia, cari cred de cuviință că trebue să intre în luptă, la fiecare bădărănie englezească, la fiecare isbucnire isterică a jurnalelor franceze, cu mijloace, de e cu putință, și mai drastice (tari), acea, cărora le-a pierit orice spirit critic față de veștile tatare? Intreg interesul public se exhauziază cu cele întâmplate pe câmpul de luptă; a stat pe loc orice activitate culturală. Ai crede că publicul nu mai are interes pentru altceva decât pentru războiu, și într'acela lâbnește după o abatere dela grozăviile luptei și dela monotonia seacă a tranșeelor — și dorește din tot sufletul o înălțare sufletească... Dacă urmează să dăinuiască starea aceasta vom fi la sfârșitul războiului într'adevăr barbari, dacă nu va veni un alt spirit cu sosirea soldaților noștri acasă..." (pg. 35—6.)

Când te gândești că și acum jurnalele poartă lupta că și acum ar trebui ca prăpastia, care desparte popoarele deolaltă să se micșoreze, că supralicitarea în vehemență e la modă și acum și că spiritul dorit de bătrânul savant, încărunțit în cinste și muncă, nu a sosit... te întrebi: în ce stadiu se află omenirea în ziua de astăzi?

Cercuri vicioase de raționamente, din cari nu poți să ieși cu una cu două. Nu-s toate cu lapte în ziua de astăzi, nicăiri..

ILIE MARIN

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Walter Ratenau

Impreună cu Hugo, Stinnes, Walter Rateuau e unul din oamenii zilei ai Germaniei; numele lui e pe toate gurile, cărțile sale la toate vitrinele librăriilor. El figurează în toate adunările și comisiile, în cari se tratează probleme economice; mulți îl porecliesc „inevitabilul Ratenau". Dacă în trecut a permis Germaniei să susție războiul, organizând din August 1914, aprovizionarea cu materii prime, astăzi este inspiratorul unui proect de colaborare franco-germană, care ar putea să rezolve problema atât de importantă a reparațiilor. Se știe că a fost desemnat să însoțească la Londra pe miniștrii germani, ca șef ocult al experților. Germania n'a avut nevoe de serviciile sale; ca să fim drepți, nu putem pretinde că și-a fi usurpat el însuși rolul acesta.

In revista „L'Europa nouvelle" d-l Gaston Raphael publică un interesant studiu asupra marelui om al Germaniei, pe care îl vom reda și noi mai jos.

Walter Ratenau a urmat tatălui său ca director al Allgemeine Elektrizitätz-Gesellschaft; fondată în 1883 cu un capital de 5 milioane mărci, această societate dispunea în 1914 de capitaluri mai mari de 400 milioane La început, ea fabrica lămpi electrice, sistem Edison; astăzi furnizează cabluri turbine, locomotive, motoare, construește căi ferate electrice și posedă șantiere navale. Mai mulți de 66.000 de lucrători erau întrebuințați la aceste lucruri. Inainte de războiu, această societate distanța pe toate celelalte societăți germane, chiar și pe Krupp, prin cifra afacerilor ei, care era superioară unui miliard de mărci.

Desigur că războiul n'a trecut fără să sgudue această colosală întreprindere; ea și-a revenit însă destul de repede. Emisiunea a nouă obligațiuni — cu concursul finanței americane — și înțelegerea cu întreprinderi deosebite, au ridicat capitalul imensului consorțiu, la peste un miliard de mărci. Walter Ratenau și-a asigurat uzinele și instalațiile pentru suma de un miliard. Dacă omul, care de-abea la vârsta de 54 de ani, a putut să ridice atât de sus destinele patrimoniului său, pretinde să participe la conducerea țării sale, pretenția sa este justificată.

Ea va fi cu atât mai justificată, cu cât Waler Ratenau nu e un industriaș, cu vederi limitate. Poate că Hugo Stinnes, acest Supraom al afacerilor, acest Bonaparte al consorțiului, îl întrece prin inspirațiile sale geniale, prin activitatea sa atât de rodnică în realizări. Ratenau însă, este un savant, un artist, un sociolog. Studiile sale universitare fură din cele mai solide; e doctor în științe, a brevetat mai multe invenții personale în domeniul electro tehnicei. E un bun cunoscător al muzicei; trăește într'o veche reședință regală, ascunsă în pomii din „Unter den Linden": acolo își primește amicii săi poeți și pictori. El însuși a scris „Melodii ebraice".

In 1918 și-a adunat în cinci volume operile sale complecte. A expus o întreagă concepție a unei noui organizări morale, politice și sociale a universului. Din ea se desprind două idei de seamă. Intâiu organizarea economică actuală e defectuoasă: se impune o refacere care să substitue așa zisei libertăți a afacerilor, care nu dă naștere decât la desordine și risipă, o reglementare tinzând să obțină maximum de producție prin minimum de sforțări. Această reorganizare presupune o profundă primenire a moralei omenirii. Societatea actuală e veșnic împărțită în două clase: deoparte acei ce se bucură de binefacerile bogăției și culturii, iar în fața lor marea mulțime a celor condamnați la o muncă fără bucurie și fără speranță. Dacă pentru motive tehnice trebuesc respinse teoriile marxiste ale catachismului, ale plus-valorii și ale capitalului, nu e mai puțin adevărat că omenirea nu va avea liniște, cât timp acest antagonism nu va fi dispărut. Războiul, deschizând ochii poporului, noțiunea, ce se exprimă sub forma sălbatecă a bolșevismului, va triumfa la urmă. Ratenau, patronul puternic, care este în același timp un Saint-Simon, se ridică împotriva tiraniei industriei mari, și proclamă că și acolo vom trece dela autocrație la democrație. El crede în puterea convingerilor morale și religioase, cât și în puterea idealului, anunțând apropierea regatului sufletului. El vrea să fie Me-

Crâmpeie de polemică

Din „Impresiile" lui Ilarie Chendi, „Patria" reproduce un articolaș care e o dreaptă și frumoasă apărare a ziariștilor împotriva „autorilor de pisanii străvechi" și a „dascălilor obișnuiți să trăiască cu gândul în vremile trecute". Ceia ce se pare însă că nu știe „Patria" e că, prin articolul reprodus, Ilarie Chendi polemisa cu d. Iorga care, și atunci, ca și acum, nu avea o părere prea bună despre presă și ziariști. E doar foarte recent articolul din „Neamul Românesc" prin care d. Iorga propunea găsirea și aducerea în țară a unui „american filantrop" care să lucreze pentru ridicarea presei române la un nivel occidental.

*

Umflându-se pretențios și doctrinar pe două coloane, „Patria" se dojenește singură vorbind despre „Răspunderea istorică a scrisului". Dar, totuși, până să ajungem la „răspunderea istorică", noi credem că confratele ar trebui să se gândească ceva mai mult și la răspunderea în cadrul presentului. Căci nu poți fi mare în trecut, când ești așa de mic în present.

*

Ziarul „Patria" și-a transmis telegrafic „comunicatul" și unora dintre ziarele de la București. Barem dacă i s'ar fi dat o redactare mai îngrijită, ca să se vadă într'adevăr că este al Sindicatului, iar nu al redactorilor de la „Patria". Dar se vede că răspunderea istorică a... stilului și compoziției nu se află în prea bune raporturi cu autorul comunicatului.

O comemorare

La 16 Aprilie se împlinesc doi ani de când armata română a luat ofensiva peste linia de democrație contra trupelor maghiare care terorizau și comiteau atrocități contra Românilor de pe cele trei Crișuri.

După ce s'a hotărât în Consiliul de Miniștri acțiunea armatei române, în urma asigurărilor date de generalul Moșoiu, pe atunci Comandant al Trupelor din Transilvania, că armata este pregătită pentru ofensivă, grupul de Nord al generalului Moșoiu a început atacul în ziua de 16 Aprilie ora 3 a. m.

Coloanele românești surprinzând pe Unguri aceștia s'au retras în grabă, în pozițiile de mai din inainte pregătite și au încercat să reziste atacurilor trupelor noastre. Toate încercările lor s'au zdrobit însă în fața voinții nestrămutate a dorobanțului român, decis mai curând să moară decât să mai îngăduie ca frații lui să zacă sub jug asupritor.

Această voință nestrămutată a armatei românești a adus cu sine victoria, și desrobirea ultimei colibe locuite de Români.

Cu un avânt admirabil trupele generalului Moșoiu au urmărit cu energie armata dușmană pusă în debandadă și prin manevre abile au reușit să captureze vestita *Divizie de săcui* care forma mândria armatei maghiare.

Colonelul *Kratochwill*, Comandantul Diviziei și fostul călău al Românilor de peste linia de demarcație a predat sabia gloriosului general Moșoiu, care în ziua de 20 Apr. și-a făcut intrarea triumfală în Oradea-Mare, mândrul oraș care formează Cheia Ardealului.

După capturarea Diviziei de Săcui, trupele generalului Moșoiu au continuat urmărirea inamicului peste Tisa și au ocupat orașele Tokay și Szerencs de pe dreapta fluviului.

Mari fapte și mărețe momente au trăit Românii în acele zile glorioase. Astăzi când pășim spre consolidarea Statului nostru întregit cu atâtea jertfe, suntem datori să ne îndreptăm gândul către frații noștrii cari dorm somnul de veci pe malurile Someșului, Crișurilor și ale Tisei, și să exprimăm memoriei lor, toată recunoștința și admirațiunea noastră.

*

Cu ocaziunea acestei aniversări vor avea loc în ziua de 20 Aprilie mari serbări organizate de Corpul Vânătorilor, la care vor lua parte pe lângă marele public, și foarte numeroși invitați.

Dimineața se va oficia la Catedrală un Serviciu Divin.

Va urma paradă militară și recepțiune la Primărie; apoi desvelirea unei plăci Comemorative instalată la intrarea în Palatul Primăriei.

După amiază vor avea loc serbări populare în Centrul orașului și la parc, concursuri de atletism, matchuri, etc.

Două muzici militare vor cânta în piața Regina Maria.

Seara se va reprezenta o frumoasă piesă, jucată de ofițeri, domni și domnișoare din societate, la Teatrul Regina Maria.

Silver George.

---

sia al „Lucrurilor ce vor veni", după cum intitulează una din cărțile sale. Ratenau unește într'o singură persoană darurile disociate ale rasei evreești: simțul ascuțit al realității, al afacerilor și al idealismului profeților biblici.

Cu această dublă mentalitate privește Walter Ratenau problema reparațiilor, din care poate eși pacea sau răsboiul.

Ca evoluția omenirii să se poată înfăptui către o nouă rânduială, crede că e indispensabilă acțiunea coordonată a tuturor membrilor unei națiuni, și a tuturor națiunilor între ele. Când un gazetar belgian veni, în Ianuarie 1919, să-l intervieweze, îi dede fotografia sa, însoțită de-un singur cuvânt: „Solidaritate". Unui corespondent al ziarului „La Liberté", îi dete să înțeleagă, în Septembrie 1919, că regretă că Franța a respins propunerile germane în vederea unei colaborări economice. N'a încetat să se ridice împotriva tratatului din Versailles, pe care-l consideră drept o operă de violență.

Pe de altă parte, susține că problema nu e bine pusă. Acest mare industriaș, nu este nici financiar, nici negustor. Chestiunea ce-i pare lui esențială, e aceea a producției. Or, la Versailles, la Spa, la Bruxelles și la Paris a fost vorba numa de miliardele ce le va avea de plătit Germania, lucru ce-l consideră o nebunie, dat fiind că susține, că nu banul e semnul bogăției. Nu e vorba de-a ști ce poate plăti Germania, ci ce poate produce. Ea nu dispune însă decât de-un număr determinat de ore de lucru, evaluat de Ratenau la 32 miliarde pe an. A calcula că aduc impozitele, vămile și celelalte isvoare de venituri ale Germaniei, este un lucru fără folos, cât timp nu se țin seama de această dată esențială. Toată chestiunea este de-a ști câte ore de lucru va putea să să consacre în serviciul foștilor ei dușmani, fără a compromite propria ei existență, pe care nimeni n'are interes s'o ție în loc. Nu trebue deci constrânsă Germania, ci lăsată să lucreze. Acest rezultat, crede Ratenau, s'ar obține mai bine încheind un acord cu ea, decât ținându-i mâinile încătușate.

Țărani și Țăraniști

Cunoscutul scriitor Al. Cazaban a publicat de curând o schiță intitulată „La Umbra unui Car" în care transcrie o convorbire pe care a avut-o cu Sfinția Sa Părintele Trofim. Venind vorba și de politică, d-l Cazaban știindu-l pe părintele Trofim țăran din născare, îl întreabă dacă nu e „țăranist". La aceasta, părintele Trofim răspunde talentatului scriitor astfel:

— „Una e țăranul și alta țăranistul.. Țăranul, vezi domnule muncește pământul, dar țăranistul nu-l muncește.

Țăranul trăește de pe urma plugului, pe când țăranistul de pe urma... plugarului, dacă plugarul e prost și'i dă votul...

Țăranul — l'ai văzut — călătorește pe acoperișul vagonului de clasa treia, iar țăranistul „voiajază" înăuntrul vagonului de clasa întâia, că parcă în alta parte i-ar sta rău. La București, când ajunge țăranul trage la han, dacă mai are un ban în chimir, dacă nu: se mai culcă și pe după gardurile locurilor virane, sau pe țimentul peronului. Țăranistul însă trage la „Astoria" sau la „Ateneu-Palat" și acolo doarme în așternut de puf mai dihai ca ciocoii cei mari... Țăranul joacă, la horă, bătuta sau brâulețul; țăranistul danseazä la salon, tangul sau trox-foxul"...

Fox-trot-ul vrei să spui! — îl îndreptă zâmbind scriitorul, cu ceea ce numește el „înfumurarea orășanului care se crede în curent cu progresele civilizației."

„Fie și așa — urmă preotul zâmbind și el în felul lui — De unde să știu cum îi zice dumnealui dumneavoastră?... Eu sunt țăran; nu sunt țăranist.

Ș'apoi nici în port nu se aseamănă țăranul cu țăranistul. Toți țăranii umblă cu cămașa scoasă din nădragi pe când mai toți țăraniștii o țin ascunsă în pantaloni, fie că e curată, fie că e murdară...

Apoi țăranul ca să fie țăran, trebue să fie român get-beget coada vacii; țăranistul însă poate fi și o altă nație de om...

Că cine nu iubește pe țăranul nostru, mai ales atunci când; pe spinarea lui, vrea s'ajungă... boier!

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Vineri:
ADIO IUBIRE.
Sâmbătă, Duminecă:
INIMI CARE LUPTA.
Dramă sentimentală.

CINEMA URANIA:

Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea IV.
Duminecă:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri, Sâmbătă,
Duminecă:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea I.
Roman a lui Jókai în Film.

Revista pressei maghiare

„Dispunem și de putere armată"

Ziarul lui Garami Ernő și Lovászy Márton, care apare la Viena: *Jövő*, ocupându-se de o declarație recentă pe care a făcut'o cu ocazia unui banchet fostul ministru maghiar Szabó István că „Acum dispunem și de putere armată", își exprimă mirarea și nedumerirea, că chiar și acest bărbat calm, dela care poporul maghiar a așteptat atâta bine, s'a lăsat să fie târât pe panta reacționarilor, cari nu cunosc alt sistem de guvernare decât teroarea. Din acest fapt, foaia amintită, trage concluzii asupra stărilor publice din Ungaria și scrie între altele: — „Ungaria a ajuns astăzi acolo, încât dacă un bărbat politic năzuește să se afirme e nevoit să-și creeze mai întâi o gardă înarmată. Odinioară am fi putut spune, că aici e Balcanul, aici e Macedonia! Astăzi însă nu mai putem spune acest lucru, căci astăzi nici în Balcani, nici în munții Albaniei nu se mai face o politică în acest fel... E un caz trist fără îndoială și are o foarte tristă însemnătate. Este recunoașterea acelui adevăr, pe care noi de atâtea ori l'am accentuat, că în Ungaria puterea brutală e hotărâtoare, că în Ungaria acela are acum dreptate, care dispune de arme... In Ungaria, singura formulă politică acceptată astăzi, este arma și singurul mijloc de luptă este forța brutală dată pe față... Astăzi în Ungaria, nu acela este bun soț de luptă, care urmează aceeași politică, ci acela care dispune de armă adevărată, cu care la nevoe în locul argumentării, poate să ucidă... În Ungaria astăzi nu stăpânește ordinea de drept, ci sabia și pușca. Ungaria nu numai că nu e pe calea consolidării, că din contră, depărtându-se de aceea merge în mod ireparabil spre un nou răsboi civil, spre pustire".

Chestia regalității în Ungaria

Ziarul local „Ujság", ocupându-se de vizita aventuroasă a exregelui Carol la Budapesta, constată cu satisfacție că s'a putut evita complicațiile cu statele vecine prin faptul că a părăsit teritorul Ungariei la timp, dar relevă că totuși, această vizită nu a trecut fără a lăsa urme în viața politică internă a Ungariei. Iată, câteva observări: „Dar nu așa ușor au trecut la ordinea zilei partidele maghiare în chestia regalității. Căci dacă — lucrul este adevărat în Ungaria numai forma de stat monarhică poate avea trecere la o majoritate, partidele regaliste însă nu sunt de o singură părere. O parte — legitimiștii — se alipește de regele Carol, ca rege încoronat, legal al țării. Cealaltă parte e pentru alegere liberă. Și până acum vizita regelui Carol, a zdruncinat situația guvernului. Acela, cari sunt pentru ale erea liberă a regelui maghiar, au tras din atitudinea guvernului consecința, că acesta se întemeiază pe o bază legitimistă și altfel un însemnat număr din membrii adunării naționale nu e dispus să susțină guvernul. Nu e exclus cazul, că se vor putea aplana contrastele încât să se resolve chestia prin remanieri parțiale, dar e posibil ca guvernul Teleki întreg să fie jertfit. Atâta se poate constata de acum, că ministrul de externe Grátz, a căzut, a fost jertfit. Poate că vor fi și alții.

„Nouri prevestitori de furtună"

Sub titlul de mai sus, Lovászy Márton scrie un primarticol în ziarul „Jövő" din Viena, conținând următoarele pasagii introductive: „Iarăși se adună nouri grei deasupra Ungariei nenorocite și suferinde. Din Praga și Belgrad, sosesc ultimatum-uri la Budapesta, conținând pretențiuni și amenințări. România se solidarizează ca el și chiar acum cetim cu atitudinea guvernului maghiar a creat relații încordate între Italia și Ungaria.

Aventura de Paști nu a rămas fără urmări și nu s'a aranjat cu depărtarea pretendentului la tron. Statele mărginașe au văzut ceea-ce de altfel oamenii lui Horty nici nu au tăinuit, că Ungaria de astăzi și fără domnitor habsburgic e o țară deplin habsburgică: stăpânirea de azi prin urmare pentru ele însemnează acelaș lucru ca și restaurarea Habsburgilor. In consecință statele limitrofe s'au hotărît la expediente, al căror scop final e înlocuirea actualului sistem de guvernământ din Ungaria, cu unul democratic, care să garanteze pacea.... Dar ne temem, că representanții sistemului actual, nu se vor da plainici cu una cu două, ci își vor continua viața domnească, luxoasă, până-ce poverile represaliilor ale boicotului și ale blocadei eventual consecințele grele ale unei noui ocupații nu vor apăsa din nou asupra poporului".

Revista pressei germane

Șvabii și reforma administrativă

Din *Lugoscher Zeitung*:

Proectul de reformă administrativă care face obiectul multor discuții, a eșit de sub tipar. — El este foarte voluminos și trebuie studiat bine pentru a-și putea da cineva părerea. Voind însă a ne pronunța asupra ființei reformei, putem constata că realizarea ei va crea împrejurări, cari acum nu sunt clarite nici de comune nici de oraș sau de stat.

Nu suntem contra unei autonomii largi, dar credem că ea trebuie făcută sub conducerea unor funcționari pricepuți, cari să facă inițiativa lor pendinte de sfatul reprezentanților comunale însă nu invers, cum este plănuit în autonomia orașelor și comunelor, când primarul e ales din mijlocul reprezentanților fără că să aibe o calificație specială, și care poate fi destituit în orice timp prin decizia majorității. Procedeul acesta ar însemna regimul partidelor în administrația comunală, care ar produce numai corupțiune și ilegalități; el trebuește combătut din toate puterile. Conducătorul administrației orașului trebuie să fie imparțial așa cum a fost până acum în teritoriile alipite.

Un institut biblic ortodox

Membrii Sfântului Sinod au hotărât înființarea unui mare institut biblic pentru tipărirea și răspândirea scrierilor bisericești. Au subscris pentru creiarea fondului necesar I. P. S. S. Mitropolit Primat 2000 lei. Episcopii: Gurie 2000, Roman Ciorogariu 1000 și Teodosie al Romanului 5000 lei.

Clerul eparhiilor mitropoliei Ungro-Vlahiei vor subscrie leafa pe o zi. Se speră că acest exemplu va fi imitat de clerul din întreaga Romanie Mare.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Vineri: CONCERT.
Sâmbătă: BUJOREȘTII.
Duminecă matineu: *Nepofitiul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

INFORMATII

Insinuarea ziarului „Patria" că d-l Prof. N. Bănescu a oprit publicarea în acest ziar a unei dări de seamă asupra Conferinței d-lui I. Paul datorită unui redactor al nostru e de domeniul fantaziei.

De altfel, redactorul nostru, d-l Georgescu Tistu, care lipsește de prezent din Cluj, va da, la întoarcere, lămuririle necesare.

■

Orașul Cluj a întocmit un regulament al taxelor comunale asupra circulației obiectelor de lux. Măsura aceasta fiind luată în mod ilegal, de oarece legea în vigoare, prevede că numai reprezentanța municipiului autonom este în drept să alcătuiască un atare regulament, Camera de Comerț și „Sfatul Negustoresc" din Cluj au hotărît să ce ră anularea regulamentului în chestie.

■

Atragem atenția forurilor vamale competente asupra procedeelor la care sunt supuși comercianții din partea funcționarilor dela „Vama Cluj." Credem că o anchetă se impune.

■

Din bugetul anului acesta s'a rezervat pentru direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania 51 milioane lei.

■

Secția serviciului Edil din Cluj se va numi începând cu ziua de 1 April direcțiunea de poduri și sosele pentru Ardeal având aceleași atribuțiuni ca și direcțiunea generală de poduri și sosele din București.

Cu conducerea ei este însărcinat d-l ing. Eug. Tilea.

■

D-l Căciulă, secretarul Camerei de Comerț, s'a întors dela București și ne-a declarat, în chestia bursei, că din partea bursei București s'au făcut toate demersurile pe lângă Ministerul de Industrie și Comerț pentru admiterea deschideri bursei din Cluj. Inființarea bursei este absolut sigură.

■

Aflăm dela Direcțiunea căilor ferate Cluj, că funcționarii sunt foarte nemulțumiți de salariile actuale.

Direcțiunea va interveni pentru sporirea din nou lefurilor a la căile ferate.

■

D-l Prof. dr. Dan Rădulescu, va ține Sâmbătă 16 Aprilie, a. c. la ora d. a, în sala IV-a a facultății de litere, a opta prelegere din ciclul de conferințe de „Dinamică socială,"

■

Duminecă 17 Aprilie orele 6 d. a. va vorbi la Căminul Studenților, în seri Meditațiilor Religioase, d-l prof. Pavel Roșca asupra Concepției creștine despre viață.

■

Primăriile au început zilele acestea stabilirea sumei pe care trebue să o plătească locuitorii comunei pentru câștigurile de războiu.

■

Se proectează să-se atașeze la tremurile mixte și chiar la cele de persoane vagoane de clasa IV cu prețuri reduse.

Legea drumurilor care a fost studiată de delegații din provinciile alipite va fi prezentată în curând corpurilor legiuitoare.

■

In județul Sibiu vor începe în curând separarea pădurilor mai mici.

■

Din diferite județe vin vești serviciilor superioare din Cluj, că din lipsă de bani, cassierile nu pot achita lefurile funcționarilor.

■

Prin noi dispozițiuni se interzice vinderea pământurilor fără aprobarea comisiunei agrare județene și centrale.

■

Societatea Studenților în Agricultură, aranjează un ciclu de conferințe, cu caracter de ordin general actual. Ciclul va începe cu conferința d-lui Dr. M. Șerban, „Chestiuni agrare și agricole la ordinea zilei", Duminecă în 17 Aprilie, la oara 6 p. m. în sala Nr. I. a Academiei de Agricultură. Vor urma apoi d-nii Lăpădat, directorul cooperațiilor, despre „Cooperația agricolă", iar după vacanțele Paștelor, d-nii profesori universitari V. Bărbat, Vâlsan etc. Cei, carî se interesează de aceste conferințe, sunt rugați a participa la ele.

■

Cea mai scumpă comoară a vieții este sănătatea, pentru păstrarea căreia, până la adânci bătrânețe, recomandăm cunoscuta carte a d-l *Dr. Vasile Bianu*, medic colonel în rezervă: Dicționarul Sănătății. Toate legile igienice, toate regulele de apărare în contra boalelor, precum și toate mijloacele de vindecare sunt cuprinse în această voluminoasă carte, *premiată de Academia Română*, care are aproape 1000 de pagini și 350 figuri, și cu toate acestea nu costă decât *numai 50 de lei*. Acest bun și folositor *doctor de casă* nu trebue să lipsească din nici o casă, cu atât mai mult, cu cât e singura lucrare în genul acesta scrisă românește și din care nu se mai află decât puține exemplare. Să găsește de vânzare numai în Cluj, la librăriile G. Onișor și A. Anca, din Piața Unirii și la *autor* în strada Elisabeta Nr. 13 (în etaj).

■

Din cauza indispoziției D-rei Pollermann, Concentul anunțat pentru Seara de 16 c. în sala Theol. Ref. se amână.

■

Orhestra Operei Naționale din Cluj va da Sâmbătă și Duminecă 16 și 17 Aprilie, la Oradia-Mare două concerte simfonice; primul, dirijat de maestrul J. Bobescu, are următorul program: Symfonila V. de Beethoven, Uverturile din obezon și Meistersinger, Peer-Gynt Suite de Gried și Concertul de violoncel de Saint-Saens: la al doilea concert, dirijat de maestrul R. Schüller, se vor executa următoarele bucăți. Sacontala de Goldmark, Symfonia IV. de Tschaikowsky, Preludiul de Liszt, Preludiu și Berceuse de Sannerfeld și Uvertura din Tannsäuser.

■

D-l Petrini, fost secretar general, a fost numit director general al Agriculturei în Ardeal.

A doua lecțiune asupra *Franței* din cursul public al d-lui prof. Emm. de Martonne va fi asupra *Lorenei* și va avea loc în sala de conferințe a Bibliotecii, Sâmbătă dela 6—7 p. m.

■

Congresul partidului național-liberal din județul Caraș-Severin este convocat la Lugoj, pe ziua de 17 Aprilie c. la ora 3 p. m. în localul Clubului.

■

D-l Dr. E. Blanu, subinspector al Siguranței Generale din Cluj, a fost înaintat inspector general cl. 2.

■

Duminecă 10 Aprilie, Episcopul maghiar din Satu-Mare, Dr. Tiberiu Boromisza, a depus jurământul în fața autorităților civile și militare, în frunte cu d-l Dr. Băltescu, prefectul județului și reprezentantul guvernamental și Regal.

Solemnitatea a avut loc în catedrala r. c. din Satu-Mare. A asistat tot clerul r. c. precum și un mare număr de credincioși maghiari și români.

■

Dela 25 Aprilie a crt. se înființează clasa IV de călători pe C. F. R. care va fi compusă din vagoane de mărfuri montate cu bănci și atașate numai la trenurile mixte în circulațiune.

Prețul pentru călătoria în clasa IV-a este acela al clasei a III-a de tren de persoane cu reducerea de 50 la sută.

Astfel de vagoane de clasa IV-a se vor da la toate trenurile mixte, așa că dela data de mai sus, trenurile mixte vor avea vagoane de clasa I, II-a, III-a și a IV-a, iar trenurile de marfă, care transportă și călători, vor avea în locul vagoanelor de clasa III-a, numai vagoane de cl. IV-a.

■

Ziarul România Nouă primește din Timișoara știrea ca săteni din Petrovoasele s'au răsculat contra sârbilor.

Au fost lupte și s'au schimbat focuri de pe armă. Mai mulți români au căzut împușcați.

Cauza acestei răscoale este prigonirea sârbilor contra românilor și colonizarea acelui sat românesc cu albanezi.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

■

Dr. Lăzărescu, medic-șef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne și Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultații zilnice 3—5 a. m. și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

■

In piața Ștefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului"* cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese și reciturî. Serviciu culant și prețuri moderate.

Desființarea Casei centrale a muncei din Cluj

Am anunțat mai de mult că d-l dr. Vasile, directorul general al casei centrale a muncei din Cluj a fost chemat la București pentru a aran a chestiunea desființărei acestei instituții.

Proectul de desființare, la sosirea d-lui Vasile, era aproape terminat. Prin acest proect foarte mulți funcționari erau lăsați fără slujbă. D-l Vasile a declarat că nu admite sub n'c un cuvânt ca funcționarii d-sale să rămâle pe drumuri și că numai cu aceste condiții consimte la desființare.

După lungi desbateri s'a ajuns la următoarea soluție. Se înființează o direcție centrală a muncei pen ru Ardeal și Banat cu sediul în București, condusă de d-l dr, Vasile. Această direcție va avea 36 funcționari recrutați dela Casa centrală din Cluj.

Pe lângă această direcție se mai înființează 8 inspectorate regionale și anume în:

Cluj având ca inspector regional șef pe d-l *Chirilă*.

Brașov având ca inspector regional șef pe d-l *Ripescu*.

Târgul-Mureș având ca inspector regional șef pe d-l *C. Enescu*.

Sibiu având ca inspector regional șef pe d-l *I. Lemeny*.

Timișoara având ca inspector regional șef pe d-l *N. Iordănescu*.

Arad având ca inspector regional șef pe d-l *P. Popescu*.

Oradea-Mare având ca inspector regional șef pe d-l *I. Vasce*.

Satu-Mare având ca inspector regional șef pe d-l *Malai*.

Toți acești inspectori regionali șefi sunt recrutați dela Casa centrală din Cluj.

Ceilalți funcționari ai Casei centrale din Cluj se vor împărți la 1. Direcția București. 2. Inspectorate. 3. Casele cercuale etc. în acelaș grad. Funcționari cărora nu le convine această schimbare sunt considerați ca demisionați pe 1 April, platindu-li-se leafa, însă pe toată luna April.

Funcționarii care au fost detașați la inspectorate vor trebui să se prezinte la post până la sfârșitul lunei.

Acei care sunt detașați la București român deocamdată în Cluj pentru lichidarea Casei centrale a muncei.

D-l Vasile a propus ca tuturor funcționarilor care sunt detașați la București să li se die locuințe plătind o chirie egală cu indemnizația de chirie dată de stat. Ministrul a promis.

La intervențiile D-lui Vasile s'a hotărât ca funcționarilor detașați să li-se dea gratis vagoane pentru transportul mobilelor și 500 de lei cheltueli de deplasare.

Facem acum o nouă întrebare D-lui Trancu-Iași! Dece în Ardeal, care are aproape aceiași întindere ca și vechiul regat, sunt suficienți 8 inspectori care au în atribuțiile lor trei servicii: Conflictele de muncă, asigurările sociale și existența, pe când în vechiul regat aceleași servicii sunt îndeplinite de 128 de inspectori? Nu crede D-l Trancu-Iași că ridicându-se numărul inspectorilor din regat cu 100 s'ar putea ajunge la aceleași rezultate ce și în Ardeal, pe lângă că s'ar face statului o economie de cel puțin 2,500.000 lei annal?

S. P.

Renumita Drogerie *„Viorelia"* Piața Unirii No. 15. Cluj, vis-à-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paștelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine și indigene. parfumuri paste de dinți, poudre etc. cu prețurile cele mai reduse. 2—8

■

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

S'a deschis în Cluj, Piața Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălțăminte RAFTOPOL din București. Incălțăminte pentru damenbărbați și copii, cele mai noui modele din străinătate și executate în atelierul propriu. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete elvețiene bărbătești de box 300 lei.

„România"
Ministerul Agr. și Domeniilor
Direcțiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunț

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ține licitație publică la Direcțiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informațiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcțiunea Domeniilor. 5

Procesul de spionaj din Timișoara

Inaintea Curții Martiale a Corpului 7 Armata din Sibiu, în șeziunea curentă din Martie, s-a mai judecat, pe lângă cele 2 procese ale socialistilor minieri din Valea Jiului și ceferiști din Simeria și marele proces de spionaj din Timișoara.

Acuzații în acest proces au fost: Hunegby Gustav, controlor la C. F. R. din Timișoara; Mathias Schulz, inspector la posta din Timișoara și Szecsy Toma, secretar comunal.

Procesul s-a judecat prima data înaintea Curței Marțiale a Diviziei 21 din Timișoara, fiind condamnați:

Primul Hunegby Gustav la 14 ani munca silnica; al 2-lea și al 3-lea la câte 5 ani recluziune; iar alți 5 acuzați dispăruți au fost condamnați la morate în contumacie.

Acest proces venit din recurs prin casarea sentinței de condamnare a fost trimes înaintea Curți Marțiale din Sibiu spre a se proceda la noi dezbateri. Acuzarea a fost susținută de către d-l Substitut de Comisar Regal Capitan Gelep.

Dezbaterile acestui important proces au durat două ședințe consecutive.

In urma apărărei d-lui Căpitan de rezerva Nicolae. I. Baltărețu, avocat din București și fost Comisar Regal, curtea cu unanimitate de voturi, a achitat pe câte și trei acuzații.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Situația internațională

Luptele între Greci și trupele Kemaliste din Asia-Mică continuă cu aceleași alternative de succes și de înfrângere.

Astfel o telegramă recentă vorbește despre o mare victorie a trupelor elene la Afion Karihassar. 6000 de prisonier au căzut in mâinile Grecilor. Știrea are totuși nevoe de o confirmare.

Pe de altă parte se vestește că guvernul lui Kemal dela Angora a fost recunoscut de întreaga Turcie. Știrea are o deosebită importanță întrucut dacă ea se adeverește, situația din Orient ia o noua întorsătură. Faptul nu e de mirare, deoarece guvernul dela Angora fusese cași recunoscut de Marile Puteri din clipa când au primit ca la Conferința dela Londra să ia parte și reprezentanții săi. Recunoașterea de către întreaga Turcie a guvernului dela Constantinopol a fost înfrânt. Aceasta însemnează implicit și-o înfrângere a politicei engleze în Turcia, întrucât este lucru cunoscut că guvernul dela Constantinopol era în mâinile Englezilor și că nu facea decât să execute ordinele pe care le primea dela Londra.

Revizuirea tratatului dela Sèvres apare dar ca sigură și ea nu se va mărgini numai la schimbări mici. Pretențiunile naționaliștilor dela Angora care au acum în spatele lor forța pe care le-o dă încrederea și nădejdea unui popor întreg, autoritatea unui guvern recunoscut și sprijinul plin de bunăvoință al Franței, sunt considerabile. Cum se vor împăca ele cu intransigența Greciei, rămâne să vedem. Credem totuși că rezultatul luptelor din Asia Mică va avea o influență hotărîtoare în această chestiune.

O știre din sursă diplomatică afirmă că Consiliul federal al Elveției a primit o notă din partea guvernului maghiar prin care îi cere să acorde ospitalitate lui Carol de Habsburg, deoarece el este rege legitim al Ungariei și numai un concorus nenorocit de împrejurări îl împiedecă deocamdată să-și reia tronul.

Nota aceasta vădește intențiile guvernului maghiar și ne întărește bănuiala că departe de a se resemna în urma avortării aventurii de săptămâna trecută, conducătorii de azi ai Ungariei urmăresc aceleași țeluri. Ideia reîntronării lui Carol, simbol al unei reîntregiri a Ungariei nu i-a părăsit. Și aceasta este și în paguba poporului maghiar și este și o primejdie pentru pacea Europei.

Scrisoare din Italia

— Noile alegeri —

Roma, 5 Aprilie

Chestia principală la ordinea zilei e fixarea alegerilor noui. Ceeace până acum era foarte problematic, pentrucă fiecare avea convingerea, că alcătuirea actuală a parlamentului, deși nu părea de o durabilitate îndelungată, totuși lipsea un motiv serios și radical pentru disolvarea lui. In țările avansate un guvern excelent totdeuna poate guverna o serie binehotărîtă de ani parlamentari cu o alcătuire a Camerelor din elemente majoritare, cu mult mai mediocre și inferioare celor de astăzi.

Dar ceeace face o greutate neobișnuită, în încrederea în majoritățile parlamentare, și prin urmare în liniștea guvernării, e lipsa de calm și lipsa de seninătate a vieții sufletești nu numai a deputaților, cari alcătuesc parlamentul, dar și a factorilor alegători cari i-au trimis. E aceasta urmarea războiului îndelungat, care a mărit îndrăzneala oamenilor și le-a micșorat stăruința? De fapt, când ajurea se ivește o dorință, astăzi arareori se caută să se introducă pe calea legii: forța și violența imediată reacționează și dacă nu corespund așteptărilor sau au un efect nefericit, — trebue să vină represaliile legale. Lucrurile acestea însă nu sunt în stare să ridice autoritatea statului, subminată de altfel atât de greu.

Pentru înțelegerea acestora fac iluzie la ciocnirile sângeroase care se petrec în tot țargul țării. Parlamentul și guvernul sunt pe drept cuvânt acuzați de lipsa lor de energie în pacificarea acestor hărțuieli. Dar în clipa în care ar procede cu toată energia recerută — cu toată imparțialitatea propusă, — ar provoca poate o indignare și o disensiune nebănuită încă în sânul populației și prin urmare în sânul parlamentului vânător de popularitate. Și parlamentul însuș e compus din elemente atât de eterogene și aproape extremist în toată complexitatea lor, încât pentru susținerea prestigiului guvernamental, conducătorii au trebuit să abandoneze demulteori și din cea mai elementară cerință a crezului lor, pentruca să dăinuiască munca și să asigure cât se poate liniștea trecătoare a corpurilor legiuitoare.

Guvernul lui Giolitti are de fapt o situație foarte grea și în țară și în Parlament. Ca să salveze situația penibilă a politicei actuale, va trebue să disolve Parlamentul. Altul în locul său nu poate veni, căci poate a fost singurul care se poate susține în starea actuală în fruntea afacerilor țării. Dar ca să păsească în starea de față înaintea alegătorilor, va trebui să dea țării liniștea necesară, și să o scape din ispitele anarhiei. Dar pentru aceasta se cere o energie extraordinară. Energia înseamnă și violență, și care bărbat de stat, rațional și prevăzător, va păși înaintea alegătorilor în toiul violențelor și să nu se teamă de urmările nefaste provocătoare de liniște, în vremea când inițiativa personală și și volnicia au ajuns la apogeu?

Corespondent

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA“

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 14 Aprilie

Se deschide sub prezidența D lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu, Petrovici și Serghie Niță.

La sumar, D-l George G. Mârzescu cere dosaiele societății Reșița.

D-l Argetoianu depune proectul de lege al oficiilor de închiriere votate de Senat.

Părintele NICULESCU atacă partidul liberal pe chestia agrară spunând că s'a înțeles cu generalul Averescu să nu dea pământ la țărani.

D-l SASSU răspunde arătând netemeinicia acuzațiilor acestor arătări de cinci minute cari se cred în parlament chemați să servească interesele personale electorale prin calomnii adresate partidelor.

D-l MIHALACHE declară că socotește ca nule hotărârile luate de comisiunile parlamentare, ele ținându-se ilegal.

Președintele chiamă pe deputații din Comisiuni în ședință publică.

D-l CHRISTESCU întreabă, scopul misiunei deputatului Apostol la Paris și Londra și fondurile acestor călătorii inutile ale favoriților d-lui Tache Ionescu.

SENATUL

Sedința din 14 Aprilie

Prezidează d-l general Coandă. Pe banca ministerială iau loc d-nii Trancu-Iași, Averescu, Răscanu, Cudalbu, Goga și M. Antonescu.

D-l ȘTEFANESCU protestează contra arestării deputatului Trofimod. D-l Mișu Antonescu a arătat că a procedat conform legei.

D-l general RĂȘCANU depune un proect de lege pentru organizarea educației fizice.

Se votează cu 69 contra 5, legea contra cerșetoriei.

D-l general COANDĂ propune luarea în discuție a legii pentru înființarea societății „Reconstrucția“ după cererea d-lui general Averescu.

Opoziția protestează violent cont a aducerii prin surprindere a legei ca și la Cameră. D-l Nistor cere amânarea până la 24 Aprilie.

Conferința D-lui Dr. Mihail

D-l *Dr. Mihail*, șeful Clinicei ofthalmologice și profesor la Facultatea de Medicină din Cluj, și-a desvoltat, ieri, la orele 6 p. m., în sala IV-a Universității, conferința sa privitoare la organul vederii.

Conferențiarul a știut să îmbrace subiectul său strict științific într'o expunere din cele mai frumoase, explicând fasele evoluției acestui organ, în scara animală, funcțiunile și educația lui. Sfaturi luminoase, cu privire la condițiile în care trebue pusă, la copil, această fereastră a inteligenții noastre, au încheiat conferința urmărită cu viu interes și aplaudată cu însuflețire.

D-l Dr. Mihail s'a dovedit un mare talent de popularisare a științii.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Un conflict s'a ivit în guvern, între d-nii Răşcanu și Titulescu pe chestiunea măririi soldelor ofițerești care fusese propusă printr'un proect de lege din inițiativă parlamentară. Consiliul de miniștrii va rezolva conflictul. Maioritatea membrilor guvernului sunt pentru sporirea soldelor ofițerilor inferiori.

■

Din Atena se anunță o mare victorie grecească la Afion Karihassar. Trupele grecești au făcut 6000 de prisonieri.

■

Guvernul din Angora a fost recunoscut de întreaga Turcie.

■

In Capitală au fost arestați 8 comuniști prinși împărtind manifeste revoluționare cu iscălitură falsă a generalului Averescu. Cercetările continuă pentru descoperirea tipografiei.

■

Un apaș a atacat pe strada Mihnea, în București, pe un domn Sigismund Staar, ziua dându-i 3 lovituri de cuțit și furându-i servieta cu un milion lei.

Scotus Viator a adresat o scrisoare editorului ziarului *Times* prin care-i arată că în interesul liniștii Europei, puterile trebue să-i impună Ungariei reducerea armatei în limitele tratatului dela Trianon.

■

Din surse diplomatice se afirmă că Consiliul federal al Elveției a primit o notă dela guvernul maghiar prin care-i cere să acorde ospitalitate lui Carol de Habsburg deoarece este rege legitim al Ungariei și numai un concurs nenorocit: de împrejurări îl împiedică pentru moment să-și reia tronul.

■

Sinodul, întrunit sub președința I. O. P. S. Mitropolitului Primat, s'a ocupat cu proectul de lege asupra preoților armatei întocmit de ministerul de război.

S'a hotărât câte un preot de fiecare regiment, aparținând religiei majorității soldaților. Peste acești preoți se va numi un episcop care va purta titulatura „de Alba Iulia.“

■

Congresul medicilor deschis eri a început discuția asupra situației generale sanitare.

Concesionarea uzinelor electrice din Cluj

„Un cunoscător în materie“ de al Soc. Omnium, se cearcă zadarnic să dovedească prin foaia guvernului din localitate „Gazeta Ardealului“, că oferta prezentată de această Societate este mai favorabilă pentru oraș. Ieri ne publică alte date.

In cela ce privește opinia publică, aceasta n'are nici o importanță, credem, căci este cunoscută de toată campania care s'a dus de cele 3 Societăți, și publicul nu mai știe ce să mai creadă astăzi.

Cât despre forurile și persoanele interesate în cauză, noi credem că fac aceiași constatare ca și noi că adică: domnul „cunoscător“, își culege datele din aer și aplică asupra lor calculele de probabilitate. Bună oară, în niște calcule apărute tot în „Gazeta Ardealului“, domnul „Cunoscător“ în materie arăta că consumația orașului este de 650.000 kilovați ore, iar astăzi ne arată că această consumație e de 1.400.000. Ce încredere se mai poate da celorlalte calcule ale domnului „cunoscător“?

Ne am adresat și noi la adevărați cunoscători în materie, și aceștia ne-au arătat că dacă astăzi consumația de curent a orașului este de 22% din producția totală, în cel mai grav caz, această proporție va rămâne aceiași dacă nu se va mai mări.

Dar este lucru cert că consumația orașului se va mări, întru cât orașul trebue să-și mărească neapărat forța motrice la uzina de apă, din a cărei lipsă, suntem acum toată noaptea fără apă. Și să ne ferească D-zeu de un foc! La aceasta se mai adaugă coloniile oficianților, abatorul etc. și pentru toate astea avem nevoie de sporirea energiei electrice pe care numita Societate o va vinde orașului cu 90 bani kilovat ora. Să luăm însă raportul de 22% care ar face din acele 10.000.000 kilovați ore, (luftzifercalcul) 2.200.000, adică în lei 1.980.000, cela ce înseamnă că orașul va plăti cu 787.500 lei mai mult de cât calculează Dl „Cunoscător“ al Societ. Omnium.

Rugăm deci pe Domnul „Cunoscător“ al Societății Marmarosch Blank să ne lămurească și în această privință. Contrar, să ne fie îngăduit a crede că nu e „cunoscător.“

Raporturile culturale greco-române

Citim în *Universul:*

Cu prilejul căsătoriei A. S. R. Principelui moștenitor, unii din membrii misiunei române s'au pus în contact cu profesorii din Atena, cari le-au făcut o primire călduroasă.

Una din urmările acestor bune raporturi a fost ideea unei conlucrări a profesorilor universitari greci cu Cercul de studii Sud-Est-European din București.

In vederea realizării acestei colaborări culturale s'a făcut la universitatea din Atena o recepție în onoarea Principelui moștenitor al României.

Ministrul de instrucție Zaimis a salutat cu bucurie fericita idee, a adus elogii școalei românești și a făgăduit universității din București 50 statui, copii de pe monumentele cele mai celebre din Grecia.

Principele Carol a răspuns, arătând cu multă elocință liniile comune ale culturilor greacă și română, și scoțând în relief avantajele ce reprezintă pentru știință conlucrarea institutelor de cultură din cele două capitale.

O afacere de onoare

— Proces Verbal —

Azi, 13 Aprilie 1921. Noi Căpitan Strat Procopie și Căpitan Dumitrescu Mihai, martorii d-lui I. Ștefan I. Paul pe de oparte și Dumitru I. Cucu zărist și Ștefan Oprea advocat, pe de alta, martorii d-lui M. Em. Procopiu, întrunindu-ne pentru a discuta diferendul ivit între clienții noștri, după ce am examinat mandatele încredințate nouă, am constatat cele ce urmează:

1. D-l Ștefan I. Paul a trimis martori d-lui Mihai Em. Procopiu în seara zilei de 12 Apr. ora 5 p. m., pentru a-i cere satisfacție în numele d-lui Profesor universitar I. Paul, tatăl d-lui Ștefan I. Paul în privința articolului intitulat „O necuviință" publicat în ziarul „Patria" din ziua de 9 Aprilie 1921.

2. D-l M. Em. Procopiu luându-și răspunderea acelui articol și-a constituit imediat martori cari au arătat în numele clientului lor, că acesta înțelege să dea oricând și oricui satisfacție întreagă, pe ori ce cale.

3. Noi martorii d-lui Ștefan I. Paul, pe deoparte și noi martorii d-lui M. Em. Procopiu pe de alta parte având în vedere art. 3. Cap. 6 din codul duelului constatăm că provocarea d-lui Ștefan I. Paul, nu s'a făcut în termenul acolo arătat și ca atare satisfacțiunea pe calea armelor nu poate avea loc pentru cauză de tardivitate a provocării, rămânând ca clienții noștri să lichrideze această chestiune cum vor găsi nimerit. Subsemnații considerând împlinit mandatul nostru, am încheiat acest proces verbal, în două exemplare luând fiecare din parți câte unul.

Martorii d-lui St. Paul:
Căpitan Strat Procopie
Căpitan Dumitrescu Mihai

Martorii d-lui M. Procopiu
D. I. Cucu
Ștefan Oprea.

Reprezentațiunea internatului liceului „Regina Maria"

Internatul liceului Regina Maria din Cluj a dat Joi 14 l. c. a doua a sa reprezentațiune în sala Teatrului Național oferind publicului românesc o adevărată serbare națională.

Reprezentația s'a deschis cu tabloul îngerilor și Imnul Regal. Urmează apoi în execuție strălucit piesa alegorică „Craiu Buturugă", simbolizând Unirea României Mari; emoționează pe auditor glasul frumos al cântecelor naționale „Astăzi fraților români ne vedem și noi stăpâni" și „Calcă române plin de mândrie, ridicați fruntea sus nesfilt, căci sub picioare oarba trufie a tiraniei tu ai zdrobit". Aplauze furtunoase au provocat din partea publicului „Cântecul morților" executat de eleva Ijac și declamațiunile elevelor Costea cu „Poesia dedicată principesei Elisabeta" și „Al nostru e viitorul", Suciu cu „Steagul" executate cu o influență adevărat românească.

Tot atât de impresionantă a fost comedia într'un act „Artistele", în care se slăvește Regina noastră și Franța, veșnica ocrotitoare a României.

S'au executat apoi de elevele claselor superioare cu multă finețe și exactitate dansurile naționale Romana, Ardeleana și Logojana. Ca încheiere s'a dat un tablou vivant alegorizând providența divină asupra scumpei noastre Românii.

Acest ales program, doveditor al unui entuziast simț național, este o vie mărturie a deosebitei priceperi de educație națională cu care înțelege să conducă internatul vrednica directoară d-na Pipoș, care înregistrează în tot trecutul ei nenumărate merite pe acest teren.

La astfel de ocaziuni ne-ar plăcea să vedem cu intrare gratuită în cât mai mare număr instituțiunile noastre de învățământ și bravii noștri soldați.

Azi când uraganul bolșevismului bântue atât de puternic, se simte mai mult ca oricând necesitatea educației naționale.

Astfel de manifestări naționale ni se impun și ar fi din ordin mai înalt preutindeni de urmărit, căci abstrăgând dela foloasele lor culturale, ele contribue mult la susținerea și întărirea conștiinței și unității naționale, de cari postulate și la noi se mai simte nevoe. *Brânduș.*

Buletin economic

La 23 Aprilie se va ține la Sibiu un mare târg de vite de rasă. Vor fi distribuite premii.

*

Industria hârtiei din Austria și cea din Germania, au ajuns la înțelegere de a se sprijini reciproc mai ales în chestiunea exportului.

*

Sub protecția guvernului german s'a creat o societate de cablu pentru distanțe mari. La această societate participă: imperiul german, firma „Siemens și Halske" „Societatea Electică" și firma „Felten și Guillaume".

*

In ultimul an Anglia a importat pentru 1,425,784.666 lire sterline și a exportat pentru 1,195,427.877 lire sterline.

La Budapesta se ține dela 14 până la 27 Aprile târgul mărfurilor pentru Orient.

*

In America, criza industrială ia proporții foarte mari.

*

La bâlciul din Lipsca vor lua parte 400 de comercianți români.

*

In România sunt azi 7515 mori cari, au angajați 50.000 lucrători. Morile pot măcina 6,120.000 tone cereale.

*

Criza în industria textilă americană crește tot mai mult. Sunt lovite îndeosebi industriile de cauciuc. Multe întreprinderi textile au redus salariile sau și-au suspendat funcționarea.

Complotul iredentiștilor unguri din Arad

Relativ la marele complot contra statului român, complot organizat de IME. „Asociația iredentă maghiară" ziarul România ea în situație să dea următoarele amănunte:

Statutele în baza cărora funcționa asociația iredentistă din Arad, prevedeau, că membri asociației iredentiste nu puteau fi decât unguri creștini și curagioși, dela vrâsta de 17 ani în sus. Membrii organizației iredente trebuiau să depună jurământul în mâna comandantului unității militare, unde erau repartizați.

„Complotiștii" — cum s'au numit singuri, până când nu au fost altfel botezați de centrala din Budapesta, trebuiau să jure între altele, că se vor feri să trădeze secretele organizației vr'unui maghiar-evreu, deoarece o asemenea faptă ar fi egală cu trădarea de patrie.

Membrii organizației „IME." erau obligați a aduna cât mai multe arme și a le anunța biroului de evidență ai iredentiștilor.

Organizația revoluționară trebuia întinsă pentru întreg Ardealul, rămânând a fi condusă de un comitet de cinci membri, cu sediul în Arad.

Intre cei 71 de membri ai iredentei din Arad, s'au aflat oameni de toate profesiunile, Muncitori și foști ofițeri, funcționari publici și particulari.

Ceea ce este însă semnificativ și revoltător în același timp, e faptul că cei mai agili membri ai complotului descoperit sunt 22 de studenți dela liceul romano-catolic al călugărilor minoriți din localitate.

Majoritatea acestor studenți sunt elevi în clasa opta și a șaptea a acestui liceu, printre profesorii cărora figurează și fratele colonelului Csécsi Nagy Imre, condamnat în anul trecut la moarte, de Curtea marțială din Cluj și Oradea-Mare.

Solda studenților complotiști era plătită de studentul Kintzig, fiul fostului comite suprem al Aradului, Ioan Kintzig mare proprietar în județul Aradului.

Vinovăția complotiștilor s'a dovedit din primul moment, tât de clar, încât nici unul dintre părinții celor deținuți nu a recurs la nici o intervenție.

In baza indiciilor cari sunt în mâna siguranței și a poliției, se vor opera încă numeroase arestări.

Japonia a decis introducerea sistemului metric.

*

Fabricele de săpun din Germania s'au constituit într'o uniune industrială. Uniunea poartă numele „Wismi" și are sediul la Lipsca.

*

Producția aurului din lumîn anul 1920 era de 69,44 mie lioane de lire sterline. Două treimi din această producție sunt din imperiul britanic.

*

Firma germană „Krupp" a încheiat o convenție cu Sovietele dela Moscova, prin care societății germane i se dă dreptul de a reorganiza stabilimentele „Putilov" și „Obterski" în cari se fabrică muniție și material de cale ferată.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Spre stabilirea unei politici americane.

Zilele trecute președintele Harding și-a convocat miniștrii pentru a fixa împreună cu dânșii liniile generale ale politicei externe americane. Hughes, ministrul de externe a pregătit cu această ocazie un lung expozeu. Discuția a fost lungă și n'a ajuns la nici-o concluzie practică. Se opun două concepții. De o parte, o fracțiune a partidului republican recomandă instituirea de tarife ridicate, părăsirea Europei, apărarea și desvoltarea energică a intereselor americane în America de Sud, Pacific și Asia. De cealaltă parte, mulți oameni politici arată că Statele Unite nu se pot izola de Europa și de piețele ei. Printre aceștia e și ministrul comerțului Hoover. Deja el a trimis în Europa agenții lui personali a căror afaceri din România și Ungaria făcute în timpurile fericite ale lui Wilson, n'au fost uitate. Fidelii senatorului Johnson susțin că noul guvern nu trebue să se amestece în treburile Europei, ca fostul președinte, aceasta fiind contrar programului pe baza căruia s'a ales Harding.

Dacă veștile care anunță înlocuirea lui Hughes prin Fall ar fi confirmate, victoria tezei antieuropene ar fi asigurată.

Evident că dacă partida va fi câștigată de grupul Johnson-Fall, înțelegerea dintre Aliați și America va fi mult mai grea.

Ori care ar fi politica care va domina, putem fi siguri că va fi pus în practică un robust americanism.

Asupra problemei cablurilor oceanice, asupra problemei petrolului, Harding a reluat negocierile din punctul unde a lăsat-o Wilson. Cât despre înarmările navale, cele două administrațiuni aplică același program. Și se știe că navalitatea anglo-saxonă, care fatal provine din acest program, conduce relațiunile dintre cele două state. Acum 15 zile, primul lord al Amiralității, lord Lee of Fareham, a declarat la Camera comunelor că Anglia „nu construește vapoare contra Americei" și că nu se îngrijește dacă ultima ar avea stăpânirea mărilor. Aceste cuvinte au fost primite cu protestări vehemente de opinia publică engleză.

Interesele Franței comandă o ralliere la politica Americei în chestiunea reparațiunilor și a sancțiunilor. Prima condiție de înțelegere cu America este eliminarea Ligei Națiunilor din orice schimb de vederi între Washington și Paris. Ori, Franța a ales pe Viviani s'o reprezinte și acesta e un prea fervent adept al ei.

Epilogul aventurei lui Carol de Habsburg.

Inainte de a părăsi Ungaria, eximpăratul Carol a rugat pe contele Teleki să-i publice declarațiunea de mai jos pe care o publică ziarul „Le Temps":

„Am revenit pe pământul Ungariei fiindcă absenta mea din patria la care sunt legat prin jurământ și legături de sânge, îmi cauzează o continuă și insuportabilă suferință.

Am revenit, cu gândul că țara mea așa de grav încercată nu poate obține pacea internă și vecinătatea sa prosperitate decât sub conducerea regelui legalmente încoronat. Evenimentele nefaste din 1918 și 1919 au fost îndreptate împotriva Constituției cași regelui legitim, însă poporul maghiar nu poate fi multă vreme înșelat, și văd, mulțumit, că Ungaria e pe drumul refacerei.

Dispozițiunile compromisului de la 1867 și ale Pragmaticei sancțiuni concernând indisolubilitatea imperiului au fost anihilate de împrejurări fatale; independența absolută a Ungariei a fost restabilită și apărarea acestei a primul meu scop. Sînt deznădăjduit de a nu putea colabora la ridicarea națiunei mele.

Calmul, consolidarea, restabilirea independenței ungare sunt de un interes european și consider o importantă garanție a păcii. Nu pot presupune că statele străine doresc să împiedice eforturile mele cari tind numai la restabilirea și asigurarea unei ordine durabile. Urmărit de ideia că reîntoarcerea pe tron a regelui apostolic ar expune poporul la grele încercări pe cari voesc a le evita, mă îndepărtez, dar departe de țara mea, îmi voi consacra toate puterile, tot timpul meu și sângele meu pentru patria căreia îi voi rămânea întotdeauna credincios.

Am încredere în providența divină. Cred că va veni momentul când ași putea rămânea în patria mea, unit cu națiunea într'o sforțare comună.

Până atunci așteptând, eu rog chiar pe națiunea ungară să susție pe omul care prin încrederea Adunării Naționale exercită funcțiunea așa de dificilă și apăsătoare în responsabilități cași aceia a suveranului și dela care om aștept cu încredere să salvagardeze interesele țării cari după vechea Constituție ungară, reclamă o colaborare armonioasă între rege și națiune".

Germania are intenția a deveni mai conciliantă

„Gazette de Voss" declară că cercurile guvernamentale germane socotesc jumătățile de concesiuni făcute până acum. Aliaților, ca absolut primejdioase, ele putând duce la o nouă catastrofă. In consecință e nevoie ca contrapropunerile Reichului să fie mai largi spre a se ajunge la un rezult pozitiv și favorabil.

„Berliner Tageblatt" constată, pe de altă parte, că amestecul Statelor-Unite în chestia reparațiunilor este foarte puțin probabil, fapt care va face pe d-rul Simons — cum însuși a declarat la Berna de curând — să devină mai conciliant față de francezi.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile ale
SZEKELY ȘI RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

LA „COMERȚUL ROMÂN" s. a. str. Regina Maria 19 se poate cumpăra vin de masă litru cu 8 lei. 608

DE VÂNZARE o cafenea în centrul orașului. Reflectanții să se adreseze la „Comerțul Român" s. a. Str. Regina Maria 19.

DE VÂNZARE uși, ferestre, mașini de fiert, aranjament de baie, roabe, decimale. Informații se dau în str. N. Iorga 11 la portar. 602

DE VÂNZARE aranjament de salon „Mahagoni" aramat, cu tablouri perdele și covoare. Tot acole se află de vânzare și prânzitor și aranjament de cameră de dormit. Informațiuni se dau în Str. N. Iorga 11 la portarul. 602

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rîșnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

DE VÂNZARE sau arendat chear de acum moșia Cujba, 200 hectare, loc de arătură, fânsață și islaz. Gara Bărudva Județul Vaslui. Adresa Colonel Docman, Iuliu Maniu 4 Cluj.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

SE PRIMESC ieftin transporturi de povoară cu autocamioane în oraș și provincie. Adresa cafeneua „Elite" de lângă primărie. 608

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BANCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sezionea pe 1921—922

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

Corespondențe:

MARIOARA Scarlat. Pitesti am primit răspunsul tău, suntem veseli, noi sănătosi, de pasti nu venim. Mai scrie. Te sărută Z. și C.

NIȚĂ mă aflu bine. Nimic nou. Pe pasti nu voi merge nicăiri. Lili.

MIȚI mâne mai multe. Nimic nou L.

FL. duminecă la oara obicnuită la locul indicat. G.

Avis.

Aduc la cunoștă publică că cu ziua de 1 Mai cor. preian prăvălia de mărunțișuri dela Dl. Cornel Motta din strada Rudolf No. 64. Prin urmare provoc pe toți aceia cari au ceva pretențiuni dela susnumita firmă, ca în decurs de 8 zile se anunțe la biroul Dlui advocat Dr. Cornel Plașca Cluj, str. Bolyai No. 2. Anunțările ce se vor face mai târziu nu vor fi luate în considetare.

596 **Lazăr Legmann.**

Reclama 260 515

Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

Marele Magazin de Pielărie

Ignatie Hochteil

Piața Mihai Viteazul 40.

Are în depozit tot felul de pielărie pe care le pune în vânzare cu prețuri de reclamă. 595

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Pentru Dnii Advocați !!!

A apărut cel mai complect **Dicționar juridic** român-maghiar și maghiar-român de Dl. profesor Universitar Dr. Traian Pop, care costă cu porto Lei 180. Se află de vânzare la librăria „Friedman" Cluj, Piața Unirii 23. In provincieze expedlază numai după primirea costului. 611

Radio 339

De urgență e de **vânzare un** 610 **aranjament pentru prăvălie** de coloniale și vopseluri. Deslușiri la „Colombo" Cluj, Piața Unirei.

La Magazinul

HAJNAL

Se găsesc tot felul de manufactură mătăsuri, stofe. Lingerie de dame și domni cu prețuri moderate. 576

Cluj, Colțul Calea Reg. Ferdinand și Victoriei.

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

La Râmnicul Vâlcea

20 klm. depărtare de stațiunile balneare

Govora, Olănești și Călimănești

se deschide la 1 Maiu 1921

Berăria, Bodega și Restaurantul „Hotel Splendid"

Strada Traian 109 — R. Valcea (centrul orașului)

609 □ Cinematograf în fiecare seară. □ Sală eleganță. □ Mobiler nou. □ Gradină frumoasă.

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

590 **cu prețuri reduse**

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, solide, costau înainte Lei 300	acum Lei 195
Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costau înainte până la Lei 180	acum Lei 90
Pantofi de dame cusuți cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300	acum Lei 199
Ghete pentru copil și fete costau înainte până la Lei 250	acum Lei 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

580 **FRIEDMAN**

Birou de ziare și librărie

Are în depozit totfelul de cărți de literatură și știință (așa filosofice de drept, de pedagogie pentru medicină artistice și technice).

Chemisch-Technische Bibliotek de Hartleben. Natur und Geisteswelt, Göschen Sammlung, Colection Nelson, Bibliotheque de Philosophie sintifique, Colection Tauchnitz etc. etc. se află permanent.

Toate ziarele din țară și străinătate se află de vânzare

Mare depozit de note muzicale.

Piața Unirii 26. Telefon No. 786.

VINDEM:

1 motor de gaz sugător, întrebuințabil și pentru gaz metan **(Sauggasmotor), 220 P. S.,** cu instalația complectă.

1 instalațiune pentru fabrică de scrobeală, prelucrarea zilnică 8 vagoane porumb sau 5 vagoane cartofi.

1 moară de sfărămat porumb.

1 moară de porumb.

Compresoare, pompe de transmisiuni, filtre pentru spodium prese de filtre, separator,

1 silos cu 20 de camere, capacitate circa 1800 m. c.

607

A se adresa:

Fabrica de piele Mărășeni s. p. a. Mărășeni prin Târgul-Mureș.

Prețuri foartă scăzute la magazinul de modă pentru dame

Weisz și Molnár

Cluj, Calea Regele Ferdinand

1 mtr. chifon cal. I.	Lei 16·—
1 mtr. creton cal. I.	Lei 20·—
1 per. ciorapi pentru dame	Lei 22·—

577 Albituri pentru dame în orice cantitate.

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Cis) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine

Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Buriane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Atellere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 61
PENTRU
MICA PUBLICITATE

O mare Societate-Românească din provincie
angajează una bucătăreasă, un om de serviciu
la bucătărie, una chelneriță și una casieriță
prezentabile bine retribuite. :: Asemenea
„ caută și o orchestră bună
cu repertoriu clasic. Adresa la ziar.

Dacia-România
Societate Generală de Asigurări
din București.

Agenția Principală din Tg.-Mureș și-a început operațiile la începutul Martie cr. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15
MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE
RAFTOPOL
din București.

Încălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut
547 prețurile la încălțăminte enorm.

Cafea turcească
De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motrică și cu mâna.

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama
se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.
Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

FRAȚII UNGAR
prima măcelărie și cărnățărie în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

LA
„MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 paiton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

MARE EXPOZIȚIE 9
la magazinul de modă
Lörincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

La parfumeria
d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piața Unirei No. 5.

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Hârtie
pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la SIMION ERDÉLYI. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, cărușabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

EMIL BLAGA CLUJ,
Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.
Vinde
Automobile
Cauciucuri, Piese de schimb
Benzine și uleiuri
cu prețuri de reclamă
Telefon 2-70. □□ Telefon 2-70.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin**
(estras de castane) de Dr. Biro
320-II.
Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15·—
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—
La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Abonamente pentru Preoți și Învățători se fac cu preț redus, adecă
100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Tipărit cu mașina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana", Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul I. No. 201 — Opt Pagini 50 bani Opt Pagini — Marți 19 Aprilie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Orientări nouă în partidul național

Nu este greu de observat că, ieșind din rezerva și din neclaritatea de până acum, d-l Iuliu Maniu înțelege să concentreze în mâinile d-sale întreaga conducere a partidului național-român, și că după ce am avut până acum o „politică Vaida," vom avea de azi înainte o „politică Maniu."

Și politica d-lui Vaida o cunoaștem. Căzând de la guvern tocmai când vanitatea-i nemăsurată primia scrisori de adulare de la oamenii politici ai Apusului cărora le dăduse o Românie îngenunchiată prin semnarea unui tratat umilitor, d-l Alexandru Vaida a înțeles să facă din Ardeal suportul unei violente politici de răsbunare. Și aceasta într'o vreme când partidul național avea nevoe să fie refăcut în însăși autoritatea lui morală. Căci prin participarea lui la guvernul Vaida, și mai ales prin afacerile scandaloase care au înflorit în jurul Consiliului Dirigent, partidul național a ieșit scăzut nu numai în ce privește capacitatea lui politică, dar și orice privește aloarea lui morală.

Într'un an de zile, la Consiliul Dirigent, și în câteva luni de zile în guvernul Vaida, partidul național a aruncat la suprafața vieții noastre publice atâția oameni deochiați, în cât vechiul politicianism al vechiului Regat a trebuit să se dea și el bătut în fața acestui mare și neașteptat record.

Și, totuși, stăpânit și orbit de patimă, d-l Vaida a înrăit și mai mult situația adăugând la această scădere morală și toate greșelile unei politici de răsbunare. Fără să țină adecă seama nici de situația partidului național și nici mai ales de greutățile momentului în care ne găsim ca țară și ca neam, d-l Vaida a căutat să tirască Ardealul într'o politică de discordie, socială și națională, care dacă putea fi politica unui orgoliu și a unui temperament, nu putea fi însă și politica unui partid cu pretenția de a vorbi în numele sufletului ardelenesc.

Căci și „țărănismul", cu așa zisa luptă pentru răsturnarea „oligarhiei", și „regionalismul", cu așa zisa luptă împotriva corupției din vechiul Regat, n'au fost, pentru Ardeal, de cât aventura unei politici personale din mijlocul căreia au vorbit necontenit orgoliul și supărarea d-lui Vaida.

Și unde a dus această politică personală, s'a putut vedea din ultimele alegeri parțiale când, pretutindeni în Ardeal, partidul național a trebuit să fie purtat de subțiori de către agenții de propagandă ai partidului țărănesc din vechiul Regat. Compromis ca element de guvernare, scăzut ca valoare și autoritate morală, partidul național se vede astăzi desființat și ca individualitate politică, el fiind silit să trăiască, și în ce privește programul și în ce privește tactica, ca un simplu auxiliar, fără gândire și fără inițiativă proprie, al politicei de agitație pe care o face Federația.

Și atunci nu e de mirare că d. Maniu s'a hotărât să părăsească poziția de liniștit spectator în care-a fost ținut până acum, pentru a păși energic la conducerea politică a partidului național.

Căci a pune „Patria" să vorbească așa de stăruitor despre necesitatea unui „guvern de concentrare", după ce un an de zile nu ne-a vorbit de cât despre lupta împotriva „oligarhiei", înseamnă evident o schimbare de atitudine care nu poate fi explicată de cât prin intrarea în acțiune a d-lui Iuliu Maniu. Și sânt, într'adevăr, câteva săptămâni de când aproape fiecare număr din „Patria" e o lovitură care se dă politicii d-lui Vaida pentru a pune cît mai mult în evidență noua direcție politică la care e supus partidul național. După lansarea ideii „guvernului de concentrare", în care noi vedem abandonarea „țărănismului", am avut acum câteva zile un articol al „Patriei", care nu poate fi tîlmăcit de cât ca o abandonare a „regionalismului."

„Greșala care s'a comis după Unire de a se crede că în Ardeal este paradisul cinstei, în vreme ce în vechiul Regat ar fi numai purtreziciune, a început a se repara, în sensul că și dincoace de munți, păcatele oamenilor nu pot fi neobservate și nearătate, ca și când ar fi fost imposibil să găsești un Ardeal necinstit, cum se crezuse greșit. Și în Ardeal sunt oameni necinstiți și nepregătiți, un fapt elementar de judecată, care ar fi de prisos să-l mai spunem, dacă nu ar crede și astăzi unii, că tot ce vine din vechiul Regat, este sricat".

Așa își începe „Patria" articolul „Comșa - Căluțiu - Tăslăuanu", pentru ca la sfârșit să ceară „mai multă prudență în vorbă, și dincolo și dincoace, la Cluj".

Dar condamnând pe cei cari „perorează împotriva putreziciunei din vechiul Regat" și recomandând „mai multă prudență în vorbă", „Patria" nu face altceva de cât să condamne însăși politica pe care a reprezentat-o până acum și care se știe, este politica d-lui Vaida.

Nu încercăm, firește, să ghicim de pe acum în ce mod se va desfășura, ca concepție și ca tactică, politica cea nouă a d-lui Maniu, dar cela ce putem să însemnăm aici este moartea politicei d-lui Vaida cu cele două mari păcate ale ei: *regionalismul* ca concepție, și *violența* ca expresie.

Și trebuie s'o spunem: Este aceasta și cea dintâi biruință a ziarului nostru, și salutând intrarea în acțiune a d-lui Maniu, salutăm totdeodată și biruința în Ardeal a unei opere morale care fatru totul este opera noastră, opera ziarului „Înfrățirea".

Taximetrul uman

Există un instrument care înregistrează automatic fie chilometrii parcurși de un vehicul fie contravaloarea timpului trecut în așteptare. Mecanismul acesta e excelent, utilizat la locul lui și aplicat la spațiul parcurs, la timpul scurs, la lucruri cari pot fi mecanic înregistrate.

Dar sunt în lume un mare număr de lucruri cari n'ar putea fi înregistrate cu aceiași precisiune decât un instrument automatic. Pecât e de ușor să faci să funcționeze un taximetru mecanic, pe atât e de greu să se stabilească, pentru rosturile complexe și multiple ale activității noastre zilnice, ale totalului afacerilor noastre, un taximetru moral. Și totuși acesta e lucrul pe care îl cere noua organizare a impozitelor. Evocând faimosul tablou al lui Prudhon. „Dreptatea urmărind Crima", vedem parcă fiscul în chipul unui uriaș taximetru înarmat cu o torță aprinsă, urmărind contribuabilul care caută să ascundă în sân o parte din venitarile lui.

Necesitatea unui instrument de investigație, foarte subtil și foarte sigur, e evidentă. Ne va trebui de-acum fiecăruia un taximetru. Țăranului, ca să-l măsoare ce scoate în fiecare an din ogorul, livada și vitele lui. Comerciantului, ca să înregistreze ce-a cumpărat, ce-a vândut, ce-a câștigat aici, ce-a pierdut dincolo. Medicului, avocatului artistului, ca să prețuiască rețetele date, cauzele pledate, tablourile vândute. Tenorului, pentru ca nici o notă renumeratoare să nu-i iasă din gât fără ca fiscul să nu fie înștiințat.

Din nenorocire nu s'a inventat încă o mașină care să poată urmări, în toate mișcările sale, activitatea omenească, așa cum taximetrul urmărește mișcarea roților unui automobil, și ca să poată măsura banii cari cad într'un buzunar, așa cum sunt măsurate minutele cari se scurg cu inflexibilitatea echitabilă a mișcărei de orlogerie. Instrumentul acesta minunat n'a fost inventat și nu va fi niciodată.

Și atunci taximetrul, imparțial pentru că e mecanic, exact pentru că e științific, va fi înlocuit prin taximetrori, adică prin controlori, supraveghietori la nevoie delatori. Va trebui ca Statul să ne pândească pe fiecare în activitatea noastră zilnică: un ochiu indiscret va ți pretutindeni unde se elaborează un izvor de câștig. Inchiziția aceasta de toate clipele va aprecia greutatea viețuitoarelor nou născut în staul, numărul picioarelor cari intră la cizmar și ai fălcilor cari ies dela dentist, borcanele cu pomadă ale farmacistului și cursele acordorului de piane.

Taximetrul uman poate funcționa relativ riguros, dar inchiziția lui poate deveni odioasă poporului, cum a dovedit experiența Prusiei, cum au afirmat St. Unite cari au refuzat acceptarea lui. Iată de ce instituirea lui la noi e chestiunea cea mai delicată din noianul reformelor pregătite.

Dr.

Nu declarații, ci fapte

Într'un discurs rostit în Cameră dl. A. C. Cuza a scăpat la adresa evreilor numirea de „Jidani", ceea-ce a îndemnat pe dl president al Camerii să'l îndrume la ordine pe orator pentru această expresiune supărătoare. Ziarul sionist din localitate: „Uj Kelet", ocupându-se în primarticol de acest mic incident și luându-și tot ifosul propriu rassei alese de Dumnezeu, debarcă cu o ironie cu adevărat supărătoare în contra presidentului Camerei. Pentru ziarul sionist, numirea de „Jidan", ori „evreu", ori „israelit" etc., e o chestie asupra cărela filologii pot să discute ani de-a rândul, fiindcă nimeni nu se sinchisește dacă se rostește cu intenție supărătoare ori nu. Ceia-ce însă nu poate să ierte d-lui prezident este, că nu a înfierat aserțiunea d-lui Cuza, că evreii ar fi periculoși patriei. Desigur, evităm cu lealitate ori-ce declarațiuni și mărturisiri de patriotism, dar, — fără să alunecăm pe panta bănuelilor precoucepute — să ne ierte confrații dela „Uj Kelet", dacă le amintim că chestia de patriotism nu este o chestie care să se constate prin declarațiuni, ci patriotismul trebuie să se afirme prin faptele de fiecare zi. Este cu spirit citatul, ce-l aduce dintr'un scriitor evreu despre aceea lady engleză, care fără să clipească din ochi a privit până în capăt cum canibalii frigeau de vii pe semenii săi albi, dar a amețit când a văzut că canibalii îi mănâncă pe oameni fără a se folosi de cuțit și furculiță.

Totuș nu este exactă afirmațiunea că în parlamentul român evreii ar fi mâncați „fără cuțit și furculiță". Chiar sioniștii noștrii ar trebue să ție seamă de larga libertate, ca li s'a acordat și până acum în vederea organizațiunii lor separatiste. Bine, ori rău, ce s'a tolerat aceasta, un discut acum, deși chiar din bucuria, cu care ziarul evreu salută ori ce „reacțiune" — vorba vine, — care-i împinteneză pe evrei la acțiuni separatiste, se vede clar că concepția ce și-o fac despre patriotism, e departe de a răspunde, înțelesului adevărat al patriotismului.

Să mai amintim, că evreii dela noi și astăzi în marea lor majoritate se declară unguri și reprezintă curentul cel mai șovinist maghiar, în cât adeseori ungurii protestează cu energie contra acestui amestec nepoftit și neavenit?

Dacă i-am crede pe cuvânt pe confrații dela „Uj Kelet", că sunt patrioți alevea, cum rămâne însă cu acea mare parte a evreimii, care fără să-și poată tăgădui rassa și naționalitatea, se declară drept populație maghiară? Da, cunoaștem și noi definiția ce o dă naționalității Mancini, spre pildă: că „naționalitatea este grupul de indivizi, care locuește pe un teritor compact și are conștiința naționalității sale". Concluzia ar fi că evreii nu formează o naționalitate, pentrucă nu întrunesc nici una din aceste două condiții. Dar în acest caz, națiunea politică este aceia care le dă timbrul naționalității și care în țara noastră, har Domnului, este națiunea română. Alt fel de a judeca nu există, ori cât s'ar recurge la supterfugii de educație, creștere și cultură. Poate să se inspire ori și cine din Petőfi cât îi convine, poate să joace csárdás și să-și pună pinteni, dar nu poate să-și renege patria.

A. C.

Unificarea bisericească

Sinodul Bisericilor ortodoxe s'a adunat la București pentru a discuta proectul de lege al unificării bisericești prezentat de d-l Goga, ministrul Cultelor, în numele guvernului.

Dela început însă proectul guvernului a întâmpinat o împotrivire căreia i se pot da multe interpretări. Astfel Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului a spus că ia parte la ședințele, Sf. Sinod pentru a lua act de cele ce se discută. Când se va reîntoarce la Chișinău, P. S. Sa va convoca soborul, potrivit tradiției bisericei basarabene, și-i va aduce la cunoștință cele discutate aci. Hotărîrile soborului asupra chestiunilor discutate vor fi apoi comunicate Sf. Sinod.

Episcopul Ciorogariu al Oradei Mari a declarat că a venit să asiste la ședințele Sf. Sinod și să ia parte la discuții atâta timp cât ele se vor învârti în cadrul statutului Șaguna. Când acest cadru va fi depășit, P. S. Sa se va desista.

În sfârșit, s'a cetit o scrisoare a Mitropolitului Bălan al Ardealului prin care roagă Sf. Sinod să amâne discuția proectului de unificare bisericească până când forurile competente ale eparhiei sale vor da în această chestiune hotărîrile pe cari le vor aduce la cunoștința înaltului corp bisericesc.

Atitudinea hotărît dușmănoas a reprezentanților bisericilor din ținuturile alipite menifestă dela început și înainte ca proectul de unificare să fie cel puțin adus în discuție, ne-a durut. Și aceasta pentrucă din declarațiile făcute de șefii bisericii din Ardeal și Basarabia se desprinde același regionalism împotriva cărula suntem datori să luptăm cu toții. Și dacă form[illegible] regionalism politic [illegible] pentrucă ele [illegible] obârșia în [illegible] torale și [illegible] runcate [illegible] atât de [illegible] region[illegible] grijor[illegible]

N[illegible] pu[illegible] ți[illegible]

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

greșită tocmai la factorii cei mai chemați să realizeze înfrățirea sufletească atât de necesară pentru întărirea unității naționale.

Socotim totuși că rezistența reprezentanților bisericilor din Ardeal și Basarabia se datorește în bună parte și altor pricini. Un proect de unificare ca cel prezentat de guvern, lucrat într'un birou de minister, fără să țină seama de realități și fără să fie alcătuit cu consursul celor cari cunosc de aproape și de multă vreme organizarea bisericii, era firesc să întâlnească o împotrivire. Șubred în alcătuirea sa, plecând dela un punct de vedere abstract în ceiace privește unificarea, a cărei realizare cerea tocmai cunoașterea stărilor de fapt, a necesităților reale, și când nu are nici autoritatea unui ministru de concepție, a unui genu organizator, care să sfărâme toate împotrivirile, era fatal ca acest proect să se isbească dela început de o neîncredere și o lipsă de considerație atât de demonstrativ exprimate.

Totuși unificarea bisericească, ca și întreaga unificare, trebue să se facă, și cât mai repede. Iar noul statut al Bisericii ortodoxe, una singură în tot cuprinsul țării, făcut de toți factorii bisericii în deplină înțelegere, cu sacrificiile tuturor părților ei, va trebui să fie neapărat *acelaș* pretutindeni. Căci a îngădui excepții, înseamnă a perpetua deosebirile de azi create prin regimurile și condițiunile diferite în care am fost siliți a ne desvolta. Sute de mii de tineri s'au jertfit pentru a ne da unirea; suntem datori să ne jertfim și noi interesele sau ambițiunile pentru a consolida această unire.

S'au făcut multe înaintări de societari și stagiari, precum și angajamente noui. Nu s'a scos nimeni la pensie, așa că nu s'a făcut nici un nou societar.

O acțiunea românească în Cernăuți.

In ziua de 1 Aprilie prin concursul autorităților și din inițiativa d-lui Ion Jianu, a avut loc la Cernăuți o impunătoare manifestație patriotică pentru înlăturarea placardelor de pe monumentul ridicat de Austriaci la 1875 întru comemorarea a 100 ani dela anexarea Bucovinei, placarde care prin conținutul lor jigneau sentimentul național al bunilor români și periclitau educația patriotică mai ales a tineretului.

Inițiatorul a propus ridicarea unei statui lui Grigore Ghica pe soclul pe care altădată trona statuia Austriei.

Trimesul Orientului

Rabindranath Tagore

Nu voi uita niciodată prima impresie pe care am avut o despre poetul indian Rabindranath Tagore. In golul Parisului de vară unde e obișnuit să uiți toate gloriile naționale sau străine, m'am găsit din întâmplare lângă dânsul la o masă pe care l-o ofereau câțiva admiratori tăcuți. Cu figura sa nobilă și frumoasă luminată de ochi negri înflăcărați și adânci, cu părul său cărunt ca și barba sa lungă, cu haina lui orientală de coloarea argintului ca și părul; cu expresia lui majestoasă și hieratică, Tagore amintea pe Christ pe care îl-l reprezentai la Cina cea de taină. Toți cari s'au apropiat de Tagore au resimțit o impresie aproape religioasă care corespunde așa de bine caracterului marilor sale poeme religioase s'au a'e cugetărilor filosofice.

Cu încetul descoperi însă un Tagore surâzător și familiar care evidențiază interlocuitorilor săi cu o politică și un farmec irezistibil, o personalitate de o bogăție, o putere și o originalitate miraculoasă.

Rabindranath Tagore, a cărui nume înseamnă totodată fiul lui Dumnezeu și stăpânul, aparține uneia din cele mai vechi și mai vestite familii din Bengal.

Savanții occidentali care au studiat India în secolul al XIX-lea au cunoscut la Calcutta mai mulți membrii ai acestei familii care a dat scriitori și artiști foarte apreciați în India.

Ajunge să citește *Amintirile* lui pentru a cunoaște mediul de aristocrați rafinați și luminați care a fost totdeauna al său.

Il aud și acum amintindu-și cu vocea lui muzicală de timpul fericit când trăia în mijlocul naturei, în mijlocul bambusurilor și manghierilor, ascultând clabele lichide ale marelui fluviu pe care l-a descris așa de măreț. Din această perioadă datează operele poetice ca *Ofranda lirică*, *Grădinarul* și *Panerul cu fructe*.

La vrâsta de 40 de ani, adică pe la 1900, a intrat în viața activă pentru a face copii fericiți. A fondat la Balpur lângă Calcuta propria lui școală Shantiniketan. Intr'un plăcut peisaj al Bengalului, copii trăesc în mijlocul naturei pentru a se pătrunde inconștient de frumusețea ei și marele Tagore care îi învață limba engleză le ușurează instrucția cu cântece și mici bengali pe care le compune și le execută cu multă artă și chiar jucând cu sclavii săi piese de teatru scrise anume pentru dânșii: *Scrisoarea regelui*, *Chitra*, *Ciclul primăverei*, *Regele camerei întunecoase* etc.

Acum Tagore e așteptat în Franța de unde se va duce în America pentru a ține un ciclu de conferințe în care să facă cunoscută India.

Lui Rabindranath îi place să fie considerat ca *trimisul Orientului*, care ne observă și ne judecă.

Ce suntem noi occidentalii? Popoare fără îndoială înaintate în știință și civilizație materială, dar condamnate să piară chiar prin excesul acestei științi din cauza sărăciei vieței interioare și a lipsei de Dumnezeu. După Tagore, ceea ce noi numim națiuni „nu sunt decât organizații politice și comerciale care fac victime în toate părțile lumei". Firește că India este una din aceste mari victime și trebue să-l fi auzit pe Tagore expunându-i starea actuală și povestind unele fapte recente cu o mânie mișcătoare și tragică pentru a înțelege părerea lui nu numai asupra colonizări ci și asupra civilizației occidentale. Judecata e severă și tulburătoare.

(*Lectures pour tous.*)

ECOURI

Moartea unui prieten al culturei noastre.

Citim în *Glasul Bucovinei* că în timpul din urmă a murit la Suceava, în vârstă de 84 de ani, Alfred de Peyersfeld, zelosul custode al Muzeului de acolo, care sub înfățișarea sa modestă ascundea un suflet ales, preocupat de cercetarea trecutului patriei sale adoptive — era originar din Czorkow (Galiția) — și de literatura frumoasă. Fără să fie Român, avea o adevărată pietate pentru orice rămășiță, cât de neînsemnată la vedere, din trecutul Sucevei, care e numai românesc, și astfel a fost un custode ideal al colecțiunilor de anticități, încredințate grijei sale.

A și scris în limba germană, despre muzeul din Suceava. Chiar singură activitatea aceasta ar ajunge pentru a-i asigura un drept la recunoștința noastră a Românilor.

Dar acest străin de țara și de neamul nostru a fost un cetitor harnic al istoriei și chiar al poeziei românești, ajungând să traducă din Alecsandri, Eminescu, Bolintineanu ș. a. și să dea chiar o traducere a dramei lui Bengescu-Dabija, „Pigmalion", traducere care după spusa familiei, s'a reprezentat la Berlin.

A mai scris „Eine rumänische Prinzessin. Roman aus der Zeit Ion Ducas" și „Frohnwesen in der Bukowina" (Iobăgia în Bucovina), lucrare bine apreciată chiar de „Academia română". Mai are câteva încercări de nuvele și schițe originale, în limba germană, și traduceri din literatura polonă precum și o istorie a orașului Suceava.

In disprețul trecutului.

Renașterea Română primește următoarele din Galați:

„Palatul primului nostru domnitor al marelui Român Cuza-Vodă e vândut unui oarecare Adolf Theiler din Iași, spre a-l transforma în hotel."

„Oare nu se putea ca, să zicem orașul Galați să-l cumpere pentru a-l amenaja într'un așezământ public? Din vilă domnească să ajungă un hotel?"

„Ce scandal!"

Dela Teatrul Național din București.

La 13 Aprilie s'au întrunit la Teatrul Național din București comitetele de lectură și administrație, reunite, sub președinția d-lui Victor Eftimiu, directorul general al Teatrelor.

S'au decernat cinci premii de creație d-nelor Ana Luca și Toto Ionescu, precum și d-lor G. Ciprian, A. Atanasescu și V. Antonescu.

Oradea-Mare = Ora Dea!

Pe vremea proiectării liniilor demarcaționale etnice Ungurii ziceau, că Oradea e un centru industrial-comercial și cultural aproape pur unguresc. Un bun diplomat francez a zis, că Oradea e în mijlocul poporului român, ca o insulă de puțină importanță în mijlocul mării.

Să analizăm deducerea numelui original al acestui oraș vechiu daco-român. Românii băștinași din toate culturile Bihorului nu-i zic altcum, decât: „Oradea" la ori ce întrebare.

De unde să derive numirea de: „Oradea-Mare"? Traducerea fidelă a numelui maghiarizat, căci înainte de acea i-au zis Ungurii: Várad (o numire cu mult mai târziu dată ca și „Oradea").

Și acum, de unde derivă „Oradea"?

Iată: La anul 271 d. Cr., când împăratul român Aurelian a părăsit, Dacia, bieții Daci și Romani domiciliați pe aceste meleaguri bogate, însă ne îngrădite din naintea hoardelor barbare și lacome, au suferit năvala celor cari i-au jefuit și chinuit. Neuitând Românii numele zeilor și zeițelor de pe vremea când erau încă păgâni, chiar în noianul chinurilor se rugau la o zeiță, ca să intervină la zeul apărării, al păcii, pentru ei. Deci esclamarea lor a fost: „Ora Dea"!

După Sarmații și Roxolanii au curs puhoiu, hoardele lacome din răsărit au părăsit aceste locuri. Au rămas însă din ei pe aici Ungurii.

După ce au ridicat cetatea în Oradea, au dat acestui oraș daco-roman și numirea ungurească de: „Vár-ad (oltalmat) Cetatea dă (scut). Datele referitoare la numirea ungurească trebue se existe în Archivă, iar numirea lui străvechie o află ori cine în inima și pe buzele bihorenilor.

Gavril Pop,
învățător.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica literară

— Pașii profetului, poezii de Lucian Blaga —

Iată un volum de versuri, care a stârnit multă vâlvă în presă. Lăudat, firește, de unele ziare, criticat — și mai firește — de altele, însăși această mișcare e, de sigur, un semn bun pentru autor.

Așa-dar, „Voința" va zice că s'a găsit un nou drum spre cer, „Gazeta Ardealului", că filozofia face din ce în ce mai mult loc poetului, „România nouă", că, dela primele volume ale d-lui Blaga („Poemele luminii" și „Pietre pentru templul meu") până la cartea de față s'a făcut un drum înapoi, și în sfârșit, d-l Iorga, în „Gazeta Transilvaniei", va regreta pierderea de dragul modei (adică a „manierei") a poetului bun de odinioară.

Noi, mai precauți în afirmațiile noastre; vom spune numai ...ntatea talentului poet nu e ... de nouă, ruptă cu to... literară — ceeace, de fapt, e și o imposibilitate — ci, din potrivă, simțim, sau — ca să ne apropiem de forma concretă și primitivă, iubită de d-l Blaga — pipăim, spre bucuria noastră, un suflet, care seamănă puțin cu al tuturor oamenilor moderni, veșnic nemulțumiți cu ce le dă, brutal, realitatea și de-apururi dornici de ceva abia întrezărit și aproape neștiut, scopui concret devenind din ce mai eterat, până se topește în pura aspirație spre ideal.

Dar, spre deosebire de aproape toți ceilalți oameni, în sufletul d-lui Blaga, așa cum se desprinde din versurile sale, această continuă râvnă spre mai bine, în loc să mărească mijoacele umane de stăpânire și de beneficiere a materiei, a vieții pământene, ca se încordează subt cleștele unei voinți mai dârze, mai pretențioase. Fără să se lipsească de bucuria traiului lumesc, cu toate patimele inerente, ci, tocmai, bizuindu-se pe ele și purificându-se prin ele, năzuința poetului nostru își extinde puternic aripele spre înaltul ceresc. în care se bucură, dominându-l

„Mi-am înfipt călcâiele în stânci.
Ca să-mi arate cât mai mulți
din aștrii boltii
Pământul își apleacă munții'n
calea mea..."

Așa începe volumul — și e natural.

Toate poeziile, în cari D-l Blaga preamărește natura cu sinceritatea dusă până la frăgezimea simțiril unui copil, poartă pecetea unui mulțumiri, care nu e deplină — și de-aceea i fugară și ușor conturată:

„Livada s'a încins în somn.
Din genele-i de stufuri
strâng lacrimi de văpaie:
licurici.
Pa coastă'n vrej de nouri —
crește luna . . ."
(„Infrigurare" 17)

E caracteristic cum privirile poetului, ațintite o clipă spre pământ, se'nalță brusc, nemulțumite, spre cer.

Cu cât sbuciumul omenesc e mai intens, cu atât voința — și aci e partea mai interesantă, mai personală a D-lui Blaga — se încordează și ea și, isbutind să deslege cătușele gândului slab și prihănit al pământeanului, îl asvârlă, ca o săgeată, spre bolta carului:

„... Să rădă deci astăzi în mine
amarul
și'n hohote mari să-și arunce
pocalul în nori."
(„Veniți după mine,
tovarăși!", 27)

Această mișcare sufletească — așa de continuă și de firească la D-l Blaga — e mai bine fixată în bucata „Dați-mi un trup, voi, munților, mărilor":

„Numai pe tine te am, trecătorul meu trup —
și totuși
flori albe și roșii, eu nu-ți pun
pe frunte și'n plete,
căci lutul tău slab,
mi-e prea strâmt pentru strașnicul suflet
ce l port . . ."

Urmărind linia principală psihică, trebuesc amintite în acelaș timp și imaginele, care i se'nșirue, ca s-o concretizeze și să ne-o evidențieze și mai mult nouă, cetitorilor.

Prinzând cu violciunea unei scăpărări luminoase, multe colțuri din înfățișerile variate d'inaintea ochilor, imaginele se decolorează și se subtilizează pe măsură ce cugetul se înalță. Când nu isbutesc să-și menție, subt forma lor nouă, toată vigoarea primitivă, — ceeace se'ntâmplă adesea — atunci, gândă ea, rămânând fără suportul vibrării sufletești, plutim în gol și . . . poezia devine un inert bloc de piatră pentru templul . . . unei sofistici psalmodiate.

Continuând citarea poeziei, din care am auzit mai sus câteva versuri, dăm peste următoarea . . . strofă (Să ne ierte D-l Blaga pentru acest nume al clasicel, deci oropsitei forme de versuri):

„Când ași iubi
mi-aș întinde spre cer toate
mările mele
ca niște vânjoase, sălbatice
brațe fierbinți,
spre cer,
să-l cuprind,
mijlocul să-i frâng
să-i sărut scelipitoarele stele..."

Cronica politică

Reforma agrară. Marea problemă a împroprietăririi a fost pivotul în jurul căreia s'a depănat tot firul vieții noastre politice în vremea din urmă. Partidele noi deși răsărite în arena politică după ce principiul exproprierei fusese înscris în Constituție, iar reformei i se dase un început de realizare, au făcut din agitarea acestei reforme o armă electorală menită să le dea o popularitate care nu se întemeia pe un program și nici pe un trecut politic.

Și a început acum în jurul reformei o adevărată supralicitație. Fecare partid afirmă că voește o reformă cât mai largă pentru a'și dovedi democratismul. Și este totuși interesul acestei țărănimi pe care partidul d-lui Mihalache pretinde că o reprezintă ca exproprierea să nu fie împinsă prea departe pentruca statului să-i rămână o rezervă de pământ necesar unei viitoare împroprietăriri. Dar partidele noui nu vor să înțeleagă că dintr'un mare act de dreptate, dintr'o foarte gravă problemă socială, prin procedarea lor ele au prefăcut reforma agrară într'o întrecere între partidele politice.

Cu toate acestea împroprietărirea se face; cu fiecare zi care trece țăranii intră în stăpânirea pământului ce li se cuvine. Au mai rămas doar câteva sute de comune unde împroprietărirea nu s'a facut încă; dar lucrările se urmează pretutindeni.

Peste câteva zile sau Săptămâni reforma va veni și în fața Camerii. Cunoscând patima și concurența politică prevedem o discuție aprinsă, furtunoasă.

In cele din urmă ea va trebui să fie votată și capitolul se va încheia. Vom avea cu toții mulțumirea că s'a realizat o operă mare, dar vom încerca și regretul că în loc să se fi făcut printr'o conlucrare armonioasă a tuturor claselor sociale, ea a eșit din frământări politice cari nu i-au fost de vre-un bine.

Revista pressei maghiare

O nouă conferință.

Ziarul *„Ellenzék“* își distrează cetitorii cu știrea unei noui conferințe de pace, cure ar fi menită să pună bazele unei păci definitive și pentru care două mari puteri: America și Anglia, lucrează din resputeri. — „Dar nici Anglia — scrie sus numita foaie — nu a voit să rămână înapoia Americei. Lloyd George a anunțat în parlament, hotărirea guvernului englez de a propune aliaților convocarea unei noui conferențe de pace, unde să se aranjese definitiv toate chestiunile pendinte. Din toate aceste rezultă, că nu numai America, despre care se știa îndeobște, dar nici Anglia nu e mulțumită cu contractele încheiate și cu situația haotică pe care ele au provocat-o. Acum se constată numai, în urma destăinuirilor lui Lansing, că Wilson a fost cu totul nepregătit pentru a resolvi problema mare, ce'și-a propus. Acum vor să repare, ce au greșit. Acum vor să redea popoarelor pacea adevărată, nu pe aceea, care există numai pe hârtie.“

„Par'că s'ar trezi.“

Sub acest titlu ziarul *„Keleti Ujság“* își țese înainte firul nădejdilor de mai bine, pe cari le așteaptă și ei dela o nouă conferință de pace. Câtă ură, câtă agitație deschisă, cuprinde articolul amintit, se poate vedea și din pasagiile, ce urmează: „Ingrozitorul harakiri al diplomației europene, l'a urmărit Jankeul peste ocean cu o privire mai rece ca cei din Europa.

S'a constatat, că și Wilson, apostolul păcii, a sosit lipsit cu totul de vre-o concepție la conferința păcii, și că înafară de cele patrusprezece puncte slăbe și de planul Ligii Națiunilor, nu a adus cu sine absolut nimic“ nici măcar inteligența acea intactă, care ar fi fost necesară pentru a se putea cugeta în locul creerilor europeni incapabili de a-se gândi și înfierbântați numai de aburii răzbunării . . Două căi stau deschise, așa s'a stabilit în America; ori revoluția, ori revizuirea integrală a operei de pace, care va îngriji de restabilirea echilibrului în producție, va vindeca valuta, va restabili comunicația și va crea la fel pentru învins și învingător aceaș atmosferă liberă, ori — necondiționat va urma revoluția, care va face tabula rasa, dar cu prețul atâtor valori și rezultat, cari au putut fi și până azi ajunse. Cuvântul și hotărârea lui Lloyd George, în tot cazul reprezintă mai multă greutate în diplomația europeană decât a lui Harding, și e sigur că hotărârea lui e influențată de factori și evenimente, cari nu vor îngădui ca vorba să nu fie tradusă și în fapte. Pentru aceasta trebuie să dăm toată atențiunea acestui cuvânt și pentru aceasta putem să avem încredere, că în timpul cel mai scurt, îi vor urma și faptele.“

Iar concesionarea atelierelor C. F. R.

Citim în *Viitorul*:

Eri s'a depus din nou în Cameră proectul de lege pentru concesionarea atelierelor căilor ferate.

Spre mirarea lumei întregi proectul nu este decât repetarea celui dintâi cu deosebirea că unii membri din sub-comisiunea parlamentară au tratat cu concesionarii și au modificat propunerea ofertanților.

Procedeul acesta este cu desăvârșire insolit în nici un parlament; ci e cu deosebire primejdios într'un parlament ca cel actual, în care figurează chiar deputații-samsari cari au stăruit la încheierea contractu'ui Brutinel și altora de același calibru.

Noul proect de lege cere admiterea ofe tei consorților străine, camuflată într'o așa zisă societate românească, căreia i se dă însă autorizarea să treacă afacerea ori cui va vrea, deci primilor ofertanți!

Dar asupra acestei chestiuni vom reveni cu noui amănute.

Unificarea și organizarea Bisericii Ortodoxe

Declarațiile I. P. S. S. Mitropolitului Primat și ale D-lui Oct. Goga.

Ziarul „Izbânda“ publică un interview cu Mitropolitul Primat Miron Cristea în chestiunea unificării și organizării celor patru biserici ortodoxe din România.

Din declarațiile foarte interesante ale I. P. S. Sale reproducem următoarele:

„Anteproectul pe care l'am elaborat este o lucrare vastă care democratizează în sensul cel mai larg organizarea noastră bisericească printr'o întinsă participare a mirenilor în tot ceea ce privește partea administrativă, culturală, economică și socială a bisericei.“

„Statutul lui Șaguna ne-a servit de călăuză în părțile-i bune și a fost modificat în părțile-i rele“.

„Sfântul Sinod rămâne — bine înțeles — în biserica noastră ortodoxă autocefală, autoritatea superioară în partea canonică“.

„Pe lângă dânsul funcționează „Congresul general bisericesc“ care se întrunește din trei în trei ani și este compus dintr'o treime reprezentanți ai clerului și două treimi reprezentanți mireni ai poporului în vederea căruia se găsește între altele și alegerea Mitropoliților, Archiepiscopilor și a Episcopilor“.

Din sânul acestuia se alege un „consiliu central bisericesc“ permanent care este organul suprem administrativ pentru întreaga biserică ortodoxă română și totodată și organul executiv al Congresului general și al Sf. Sinod“.

„Pe lângă eparhii am introdus de asemenea o adunare eparhială compusă din o treime clerici și 2 treimi mireni ce se întrunește odată pe an și care alege un „Consiliu eparhial“ permanent care este organul administrativ în afacerile bisericești, școlitare și fundamentale eparhiei întregi. Fie zis întreacât, adunarea eparhială complectează congresul general bisericesc la alegerea episcopilor respectivi.

„Am dat o organizare corespunzând cu curentele timpului mănăstirilor spre a face din aceste făcașuri nu numai lucruri de frumoasă viață bisericească și creștinească, dar și focare de cultură și de bine facere. Se vor înființa seminarii monahal, școli de misionari, tipografii bisericești, legătorii de cărți, ateliere pentru icoane, sculptură, pictură, școli pentru cântăreți, ateliere profesionale și pentru meșteșugi, institute pentru surori de caritate, orfelinate, azile pentru bătrâni, etc. etc.

S'a dat în fine o organizare îngrijită și amănuntită parohiilor cu adunări și consilii parohiale ói cu diferite comitete parohiale pentru organizarea caritățel publice și a vieței culturale și sociale din parohie. Biserica trebue să fie în capul acestor manifestări și să fie ajutată în opera ei de bine de toți locuitorii.

„Numirea preoților și a diaconilor se va face de chiriarhul după propunerea motivată a consiliului eparhial. In mitropolia Transilvaniei preoții și diaconi vor fi aleși de adunarea parohială.

Mutarea preoților se va putea face numai cu învoirea lor, dar numai după trei ani de funcționare, iar înlăturarea lor nu va putea avea loc de cât în baza unei sentințe a justiției bisericești.

„Spre a asigura o cât mai deplină dreptate în sânul bisericei am înțr'o dus o justiție bisericească, în trei instanțe: la protopopiat, la eparhii (Consistoriul spiritual eparhial) și la Mitropolie (Consistoriul spiritual suprem)“.

Pe altă parte, d-l Goga, ministru Cultelor a declarat că nu există niciun conflict între biserica din regat și cea din Ardeal. Diferitelor știri și comentarii publicate recent asupra unor neînțelegeri care s'ar fi ivit între centru și Ardeal, li se dă cea mai formală desmințire.

D-l ministru ne-a mai declarat că lucrează la câte-va proecte de reorganizare a tuturor culturilor din România Mare.

Primul proect va fi acela al reorganizării bisericii creștine-ortodoxe în tot cuprinsul țării. Vor veni, apoi, la rând celelalte confesiuni.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Sâmbătă: BUJOREȘTII.
Duminecă matineu: *Nepoțitul.*
Seara: *Frumoasa aventură.*

Ceeace numim de obicei (să-i îngăduim și estetici literare câți-va termeni technici) *ritm sufletesc*, singurul care motivează, fiindcă susține, un vers, îl găsim mai adesea în poeziile poetului nostru nu ca aci, în rândurile de mai sus, plin, grandios, lăsat în libera lui desvoltare, ci tălat, înăbușit, frânt nu subt capriciul simțirii poetice, ceeace ar fi îngăduit, ci al unei gândiri voite și al unei simetrii ciudate pentru ochi.

Când scrii:
„Luna —
s'a coborât pe-o biblie
și de pe file
privește înapoi la chipul ei spre
cer...“ („La mănăstire,“ 58)]

poți foarte bine să schimbi, lungind sau scurtând, versurile, fără să se producă vr'o alterare în sens, în muzică, în sugerarea sentimentului.

„Lupa s'a coborât pe-o biblie
și, de pe file, privește înapoi la
chipul ei spre cer...“ — Nu sună par'că mai firesc așa, în proză? De ce? Fiindcă, în artă, or'ce formă, care nu e cerută în mod absolut de nevoia inexorabilă a fondului, care se vrea exteriorizat așa și nu altfel, nu e decât o simplă — bizarerie și nimic mai mult. D-l Blaga e, în privința asta, un risipitor cu pietrele prețioase, ce i le pune la îndemână bogata sa imaginație poetică. Lasându-le în neregulă și pline de tină, așa cum le-a găsit în noianul de senzații, d-sa nu are de multe ori imboldul artistic, care strânge, alege, construește. D-sa de-un exces de egocentrism talentul său, încă în creștere, se mulțumește și se mândrește numai cu scormonirea norocoasă a aurului din mine.

Lipsa de simetrizare a formii simetrizare care nu implică o artificializare a unor elemente native și nici o degradare a lor — e un semn sigur al nearmonizării depline în însuși fondul, care e totdeauna la început, confuz și inform. D-l Blaga ne dă, în multe din bucățile volumului, numai un admirabil material brut, ce-și așteaptă dăltuitorul, care trebuia să fie tot d-sa.

In „Pașii profetului“ sunt gânduri frumoase, imagini de-o luminoasă și neașteptă străfulgerare, dar depline închegări artistice, nu. Așa se face că întâlnim, în aceiași bucată, pe lângă lucruri de-o valoare necontestată, altele de un nivel comun tot atât de evident.

In culmea sborului poetic spre o cuprindere a întregii lumi, d-l Blaga ne pomenește de un „suflet *strașnic*“ și de „avânturi *nemaipomenite*“, caracterizări abstracte și searbede.

In schimb, câtă noutate și câtă armonie cu tonul viguros al bucății în imagina aceasta:

. . . „Ha, ha! Ce licărește așa straniu pe cer?
E cornul de lună?
Nu, nu! E un ciob dintr'o cupă de aur, ce-am spart-o de boltă cu brațul de fier. . .“

(„Veniți, după mine tovarăși“, 26).

Câtă putere de concretizare — și cu mijloace de-o simplitate surprinzătoare — găsim chiar în gândurile tainice din „Flori de mac“ (68):

„Aș vrea să vă culeg în brațe
fecioreinicul avânt,
dar vi-e atât de fragedă po-
[doaba,
că nu 'ndrăsnesc
O, nici la pieptul *gândurilor*
[mele să vă strâng“.

*

In varietatea subieotelor tratate, am putea împărți volumul „Pașii profetului“ în două mari grupuri: cântarea naturii primitive, darnice și voloase, simbolizată prin Zeul Pan și biruința misticismului creștin, care a viăguit lumea de seva tinereții și de imboldul diavolesc al cunoașterii.

Ca un exemplu bun din primul grup, citâm poezia „Pan cântă“, în care găsim un întreg mai bine caracterizat și o oarecare unitate de armonie, deși mijloacele de realizare și materialul întrebuințat sunt mai modeste decât aiurea:

„Sunt singur și sunt plin de
scăiu;
am stăpânit cândva un cer de
stele —
și lumilor
eu le cântam din naiu.
Nimicul își încoardă struna;
azi nu străbate-'u grota mea
nici un strein,
doar salamandrele pestrițe viu
și câteodată:
Luna“. (96).

Din al doilea grup, mult inferior celui dintâi, singura parte mai bună, fiindcă-i mai umană, e „Spiritul pustnicului“.

„Pământule, dă-mi trupul
[înapoi,
Pământule tâlhar, de ce mi
[l-ai furat,
de ce mi l-ai ascuns în sânul
[tău de sloi?
De l-am hulit,
a fost al meu:
dă-mi trupul, trupul înapoi...“
(107).

Dar, peste aceste fugare cercetări, cari s'au înșirat pe-alocuri numai din dorința de a evidenția ce e bun, rămâne înviorătoarea admirație a unor lumini de adevărată și adâncă poezie; ele vor împleti o operă, pe care profetul de-acum ne-o anunță de-o uriașă grandoare și larg deschizătoare de orizonturi noi.

Ardealul, abia descătușat, va da astfel în curând încă una din dovezile despre existența unei adevărate comori de suflet românesc și va contribui, cu un mărgăritar mai mult, ca un raport al României întregite, la bogăția artei universale și eterne. *N. G. T.*

INFORMAȚII

D-l ministru Titulescu a hotărît să modifice impozitul pe salarii scutind de impozit leiurile până la 800 lei pentru Capitală, 700 pentru provincie şi 600 lei pentru sate.

O altă reducere s'a făcut la impozitul pe venitul global în ce priveşte cedula salariilor.

Impozabil va fi numai pe 50 la sută din acest venit. Astfel la un venit global în care cifra salariilor este de 8000 lei nu se va percepe impozit decât pentru 4000 lei.

■

Începând dela 1 Martie a. c., societatea academică, „Cercul Studenţilor Ardeleni şi Bucovineni dela Universitatea din Iaşi, a luat numirea de societatea academică „Avram Iancu", având-şi şi pe viitor sediul în vechiul ei local din strada Carol Nr. 43.

■

Cercul studenţesc „Petru Maior" ţine şedinţă publică azi Sâmbătă la ora 8 seara.

In această şedinţă d-l preşedinte al centrului M. Macavescu va face raportul asupra congresului dela Praga. Şedinţa se va ţine în sala cea mare a căminului studenţesc din strada Avram Iancu.

■

Comitetul de iniţiativă al „Monumentului Unirei". Din Arad a fost trimis un nou apel ce va fi lansat către tot ceea ce este românesc. In acelaş timp suntem informaţi că d. Vasile Goldiş, care a fost iniţiatorul acestei mari idei, odată cu întoarcerea sa în ţară va începe o nouă activitate la care se va asocia întreaga presă românească.

■

D-l M. Vlădescu, rectorul Universităţii din Bucureşti, de comun acord cu d-nii senatori reprezentanţi ai Universităţilor din Iaşi, Cluj şi Cernăuţi, a depus din iniţiativa parlamentară. Vineri 15 c., în Senat, proectul de lege pentru înfiinţarea Institutelor Electrotehnice de chimie industrială şi chimie agricolă de pe lângă Universităţi.

■

Cotele stabilite cu privire la impozitele pe salarii, în urma modificării aduse de d. Titulescu se aplică dela 1 Aprilie.

■

In urma intervenţiei direcţiei teatrului, actorii vor fi cuprinşi în cedula salariilor. Lefurile se vor considera ca adaos la salariu.

■

Intr'o convorbire acordată ziarului „Dobrogea Jună" din Constanţa, d. Nedcof, ministrul Bulgariei la Bucureşti, a propus o anchetă presei române în Bulgaria pentru a se convinge de adevărata stare de spirit a poporului bulgar. D-sa afirmă că banditismul săvârşit la graniţa româno-bulgară sunt opera unor indivizi eliminaţi din viaţa publică şi împotriva cărora s'au luat măsuri drastice de către autorităţile de acolo.

■

Ziariştii au fost introduşi la cedula salariaţilor.

Zecimele de stat s'au desfiinţat. Zecimele judeţene şi comunale nu se percep de cât la cedulele A, B şi C.

Prin urmare salariile nu sunt impuse la aceste zecimi.

■

Citim în *Viitorul*:

Ştirea desărcinarei d-lui Vidrighin din funcţiunea de primar al Timişoarei, a provocat o vie surprindere.

Se ştie că timp de un an şi jumătate cât d-l Vidrighin a funcţionat ca primar al Temişoarei domniasa s'a distins printr'o bună administraţie românească şi totodată printr'o bună gospodărie.

Primim din Temişoara scrisori ce ne întreabă la ce corespundn această desărcinare, prin nimic motivală?

Credem că oricare ar fi interesele strâmte cari nu sunt nici de partid ci cu caracter personal al conducătorilor Ligei Poporului din Banat, trebue să se evite ca centre mari cum e Temişoara să fie lipsite de o bună gospodărie din astfel de considerenţe.

Greutăţile ce le au azi marile gospodării comunale trebue să impue guvernului o mai mare seriozitate în schimbările ce le face pentru a mulţumi patimile personale ale partizanilor săi.

■

Ziarul „S. D. Tageblatt" i-se anunţă din Stuttgart, că cu ocazia vizitei sale la Stuttgart, d-l Rudolf Brandsch deputat sas în parlamentul român a arătat cu prilejul unei convorbiri avute cu reprezentanţii Ministerului de Industrie şi cu mai mulţi comercianţi, — care e viitorul economic al României şi al Germanilor ei. A amintit faptul, că România şi Germania sunt economiceşte legate una de alta, România exportând produse Agricole contra articolelor industriale din Germania.

■

In cronica artistică a ziarului „Kronstädter Zeitung" citim următoarele;

„De câteva săptămâni străinii oraşului s'au înmulţit cu un tip nou de oameni purtând uniformă şi şapcă neobişnuită, cu cârpe roşii cari atârnă în jos. Sunt Ucrainienii respinşi de bolşevici, cari au trecut graniţa României şi în urma unei convenţiuni internaţionale au fost internaţi în diferite oraşe. Ei au oferit Braşovenilor un concert cu un program compus din cântările lor cele mai bune. Concertul s'a început cu imnul românesc şi cel ucrainian. Apoi un cor pe trei voci compus din 30—40 bărbaţi a cântat mai multe melodii din veacul 17. S'au dansat apoi jocuri naţionale şi o piesă într'un act.

■

Baritonul Jean Atanasiu, având un angajament pentru cinci reprezentaţii la Opera maghiară unde va cânta în Rigoletto, Tosca, Pagliacci, Ballo în Maschera şi Trovatare, a sosit în localitate.

■

Un ordin al Direcţiunei generale C, F. R, interzice tuturor funcţionarilor din serviciul căilor ferate ca să fie membrii sau să desvolte activitate în vre-un sindicat nerecunoscut de direcţiune.

D-ra Viorica Vasilescu, soprană lirică, va da în ziua de 8 Maiu, a. c. un concert în sala Prefecturei.

■

D-l Stoenescu, inspector contabil la secretariatul agriculturei din Cluj, a sosit dela Bucureşti, adunând noul budget pentru agricultură.

■

Direcţiunea agriculturei a cumpărat cărţi ştiinţifice şi literare pe cari le va distribui şcolilor de agricultură.

Scopul acestei distribuiri este de a face cunoscut elevilor literatura istoria şi geografia românească.

■

S'a dat ordin şefilor de gări principale din Ardeal ca să aplice amenzi personalului care nu-şi îndeplineşte la timp datorinţele.

■

Cu începere de la 10 Aprilie s'a reluat pe C. F. R. transporturile de colecte cu mică luţelă la trenurile de mărfuri.

■

O circulară a Direcţiunei generale C. F. R. anunţă publicului că poate ca să transporte bagaje pe căile ferate până la maximum 100 kg de fiecare persoană.

■

Cu începere de eri, trenul Simplon Orient Expres pleacă din Timişoara la ora 3,22 şi ajunge la Bucureşti la ora 23,05.

■

Vagoanele de clasa IV care se ataşează la trenuri se vor lua dintre vagoanele de marfă, în cari se vor aşeza bănci. Pentru ele se vor vinde jumătăţi de bilete clasa III pe cari se va scrie cu cerneală clasa IV.

■

Funcţionarii C. F. R. atinşi de tuberculoză vor fi trataţi în sanatoriile din Bisericani, Păngaraţi şi Bârnova (Vasului) pe cheltuiala casei de Ajutor a C. F. R.

■

Eri, în Piaţa Unirei din Cluj, între orele 12 şi 2 ziua răufăcători s'au introdus într'un magazin de bijuterii, printr'o gaură făcută în pivniţa de sub casă şi au furat obiecte de mare valoare.

■

„D. Tagespost" reproduce din „Deutsche Aussenhundel" următoarele:

„Intre „Union Technique" din Germania şi „Creditul Tehnic" din Bucureşti, s'a încheiat nu de mult un contract deocamdată peniru 3 ani, în înţelesul căruia instituţia românească se îngrijeşte de articole furnizate din Elveţia.

In legătură cu aceasta în Germania se va înfiinţa un sindicat pentru a furniza articole pe cari industria elveţiană nu le poate furniza.

■

In înţelegere cu societatea de Ocrotire al Orfanilor de Război, secretariatul general al Agriculturei va primi în şcoliile de Agricultură, de toate specialităţile, pe copii cari sunt apţi pentru acele şcoli. Deocamdată urmează tratativele cu comitetul societăţei, filiala Cluj.

După serbătorile sfintelor Paşti se vor începe cursurile de limba şi literatura română la Universitate din Roma, d-l dr. Alexandru Isăceanu, a fost numit lector al catedrei române ce se va înfiinţa.

■

Citim în „S, D. Tageblatt":

„In legătură cu articolul din „Banatul Românesc", în care se spune, că Episcopii au trebuit să cedeze, d l senator Schullerus a declarat în Senat că Episcpul dr. Teutsch a oferit jurământul Consiliului Dirigent de a la 18 Ianuarie 1919, şi pe baza legei electorale a şi luat parte la şedinţele Senatului. Amânarea s'a făcut deci în afară de competinţa sa.

■

Cel mai tânăr artist al Tatrului Naţional din Cluj, d-l Gh. Calboreanu a fost răsplătit cu **un prenim de creaţie** de 500 lei pentru frumoasa interpretare a rolului lui Amos din **Bujoreştii.** Credem că talentatul artist va găsi în modul în care e apreciat imboldul pentru a continua cu spor frumoasele sale silinţe.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staţionar prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect allnător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

■

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Dumineca plăcintă cu brânză, carne şi mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokaj cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii.

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru damenbărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

S'a deschis la Bucureşti în localul „Asociaţiei generale a medicilor", congresul general al medicilor din intrtaga ţară.

Au luat parte la acest congres delegaţiuni de medici funcţionari din intreaga ţară.

Congresul a fost prezidat de d. medic general Vicol, preşedintele Asociaţiei medicilor.

D-sa a salutat delegaţiunile de medici şi a urat congresului spor în lucrările sale.

S'a intra apoi în ordinea de zi a congresului:

1. Situaţia actuală a medicului secundar.
2. Starea sanitară a ţărei.
3. Chestiunea staţiunilor balneare.

■

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Dacă doriţi să Vă îmbrăcaţi copii elegant şi eftin, veţi găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin şi fabrică de haine şi chipiuri pentru copii.* Str. Iuliu Maniu 5.

■

Dr. Lăzărescu, medic-şef Med. al Casei Cercuale, Specialist în boli interne şi Venerice Uretroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan, Cyanură de Mercur etc. Consultaţii zilnice 8—5 a. m. şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

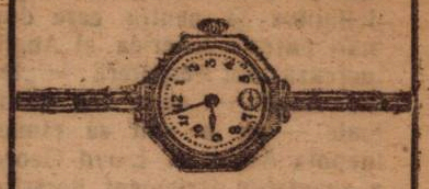

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Cu preţuri reduse!

Curăţă vopseşte şi spală

„KRISTÁLY"

Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.

Fabrică şi Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.

Primeşte şi face expediţii cu poşta.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 15 Aprilie

Ședința e prezidată de d-l Chlorănescu. Pe banca ministerială d-nii Trancu și Cudalbu.

D-l CĂPĂȚINEANU reeditează diferitele calomnii asupra partidului liberal spuse în ședința precedentă de către preotul țărănist Niculescu.

D-l I. G. DUCA *răspunzând arată că de când țăraniștii simt că prin rezolvarea reformei agrare se sfârșesc agitațiile demagogice, se năpustesc contra partidului liberal cu calomnii. Acestora partidul liberal le răspunde cu dispreț.*

D-l TRANCU depune proectul de lege contra cerșetoriei, și proectul pentru ratificarea convențiunilor dela Paris, Madrid și Geneva.

La comunicări:

D. ZIZI CANTACUZINO spune că în urma comunicărei sale în chestiunea înaintărei colonelului Văitoianu, acesta i-a trimes martori.

D-l GEORGESCU-TULCEA *întreabă* care e motivul plătirei cu valută străină secretarului general de externe, d-l Derussi. S'a plătit în franci elveției cu toate că a stat în țară.

D-l CHIRIȚĂ *amintește că azi se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Cuza-Vodă.* (Adunarea aplaudă în picioare.) D-l Chiriță amintește, apoi că palatul lui Cuza din Galați a fost vândut străinilor și transformat în otel cere intervenția comisiei monumentelor istorice.

Deputații trec în comisiuni.

Ședința se suspendă.

SENATUL

Sedința din 15 Aprilie

Prezidează d-l Coandă. Pe banca ministerială d-nii Averescu Argetoianu și Răscanu. Se declară vacant locul de senator dela Lipova în urma demisiei d-lui Oprea u.

D-l FLEȘARIU cere colonizarea cu elemente românești a părților ungurene ale Ardealului.

D-l Amiral EUSTATIU cere stârpirea abuzurilor și guvern de concentrare.

D-l NISTOR anunță o interpelare în chestia fondurilor religioase din Bucovina.

D-l BUDESCU arată că d-l Paul Bujor subînchiriind un imobil primește 12.000 lei anual și plătește proprietarului abia 4000 lei. Cere restituirea diferenții.

D-l BUJOR spune că e om sărac.

D-l HERA arată afacerile necorecte și pungășiile societății „Reconstrucția" și cere neratificarea proectului de lege.

D-nii AVERESCU și ARGETOIANU cer ratificarea proectului.

D-l ALEX. ZAMFIRESCU în *numele partidului liberal declară că deoarece societățile acestea sunt făcute în dauna intereselor țărei considerâ nule și neavenite aceste legi.*

D-l AVERESCU califică de sfruntată declarațiile, recunoaște documentatele atacuri aduse de d-l Hera și se arată mirat de vehemența limbagiului d-lui Nistor.

D-l NISTOR răspunde: Nu primesc lecții dela d-voastră.

(Ședința continuă).

Săptămâna muzicală

Al 6-a Concert de muzică de cameră. — Opera națională: Tannhäuser și Aida.

Consecvenți programului întocmit profesorii concertanți au ținut să ne arate că un Conservator nu are menirea de-a scoate numai absolvenți; prin concertele și diferitele manifestări muzicale ce au loc în încăperile-i, ne-au făcut să înțelegem că conservatorul e făclia ce radiază artă, având ca scop principal, pelângă formarea și îndrumarea artistică a talentelor, și desvoltarea gustului publicului pentru tot ce este frumos.

In programul concertului au figurat două bucăți executate încă cu alte ocazii — Trio de Arensky, la concertul al 5-lea, iar variațiile lui Beethoven la penultimul concert al „Salonului de Artă Ardeleană" — asupra cărora ne-am spus cuvântul: rămâne de adăogat că pe când trio de Arensky s'a bucurat de-o execuție inferioară celei anterioare, în variații de Beethoven, d-l Teoderescu ne-a confirmat părerea că unui artist îi trebue să aibe și o anumită dispoziție sufletească, care, nelipsindu-i la acest concert, d-sa a putut să ne redea în toată splendoarea acele minunate variații, cum numai Beethoven a știut să compună.

Punctul de atracție al Concertului i-a format însă Quintetul de Schubert. Cu toate golurile și desele repetiții de motive, caracterul melodios și ușor al bucății a făcut ca aceasta să fie gustată cu mult nesaț de auditor. Execuția a fost cât se poate de naturală, temperamentul artiștilor potrivindu-se cu astfel de bucăți, în cari trecerile de forte la piano sunt așa de frecvente, și unde numai un artist rafinat în gust ne poate reda toate subtilitățile ce care abundă Quintetul.

Partea planului, atât de bizară ca compoziție, prin ușurința formei și greutatea tehnicei, cu note perlate și gingășie în legături, a dat ocazie d-rei A. Voileanu de-a ne apare ca o bună tehniciană, d-l Jean Bobescu a avut accente de-un dulos lirism și un arcuș viguros. D-l Teodorescu corecț, cu un ton și o siguranță, care-i asigură totdeauna o bună reușită. La violă, d-l Boskovisc ni s'a părut cum rece. In schimb d-l Stassny a căutat să ne arate, că deși contra basul e unul din instrumentele ingrate, totuși bine mânuit, și mai ales respectând nuanțele, contribue mult la succesul ansamblului.

Prin măiastra execuție a Quintetului, concertul a lăsat o bună impresie și a produs o mulțumire generală.

*

Cu reluarea lui *Tannhäuser* menținem aprecierile făcute cu ocazia primei prezentări, asupra operei în geneal. Ținem să adăogăm, repetând ceea ce am spus și altă dată, că atunci când d-l Pavel nu este obosit și surmenat de munca ce-o depune ca director de scen, d-sa este capabil să caute mai acceptabil un rol de greutatea acelui lui Heinrich, fără a ne satisface însă toate pretențiile noastre;

Nu ne-am putut preție mirarea văzând pe d-l Balogh că reapare în *Aida*. Dacă în *Tannhäuser*, cu insuficiente mijloace vocale și slabe resurse scenice a putut să ne dea un Landgraf, cărula îi lipseau cam mult, în Aida n'a fost în stare să interpreteze măcar în mod acceptabil frumosul rol al lui Ramfis. D-sa a părăsit prea devreme corul, unde l-am sfătui să se întoarcă. Hazardându-se la roluri, pe care nu le poate cânta decât într'un chip mediocru, d-l Balogh nu-și face nici un serviciu, nici d-sale, nici institutiei operii; credem că este datoria direcțiunei de-a căuta să dea interpreți câți mai acceptabili, și aceasta mai ales cât timp îl mai are...

C.

Proiectele pentru o nouă împărțire în județe a României

Conferințele D-lui Prof. V. Meruțiu

Cu privire la acest subiect, D-l prof. univ. V. Meruțiu a făcut o expunere (Joi, 14 c. ora 8½ seara) înaintea Societății de științe a profesorilor universitari, la care, pe lângă d-nii profesori ai Facultății de științe (și alți fruntași ai vieții intelectuale) au luat parte și D-nii Em. de Martonne, ilustrul geograf și prof. la Universitatea din Paris și D-l Prof. Guiart dela Universitatea din Lyon. In fața acestei societăți de științe. D-l Prof. Meruțiu a expus principiile fundamentale și părțile esențiale ale noilor proiecte.

Vineri, (15 l. c. ora 6 p. m.) D-l Meruțiu a ținut o conferință publică asupra aceluiași subiect (în sala IV-a a Universității, în legătură cu conferințele „Astrei" și „Cultura poporului") în fața unui public foarte numeros.

D-sa a arătat nepotrivirile existente, cari cer în mod imperios o nouă împărțire a județelor din toată România. Ocupându-se apoi în deosebi de Ardeal, Banat etc. arată fazele istorice, prin cari a trecut în cursul veacurilor, împărțirea comitetăior în România de dincoace, cu nedreptățile, ce l'au făcut poporului băștinași și cel mai numeros de pe aceste plaiuri.

Prezintă apoi cele 2 proiecte, pe cari le-a elaborat Comisiunea însărcinată cu noua arondare a județelor din România. Primul proiect (publicat oficial de către Minist de Interne) e cunoscut, iar al doilea, despre care ne a vorbit conferențiarul, se află sub tipar, tot la Ministru de Interne

Publicul numeros și select a urmărit cu încordată atenție pe conferențiar, răsplătindu-l cu aplause.

In numerii viitori ai ziarului nostru vom da un extras cu părțile de căpetenie din interesanta conferință a d-lui Prof. Meruțiu.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

ȘI PIANE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acții

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem Scheid. Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la Róth și Goldberger Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Consiliul de miniștrii a hotărât să adopteze față de Germania măsurile aplicate din partea tuturor Aliaților. Ministrul industriei a fost însărcinat cu a căutirea proiectului de lege asupra impunerei taxei de 30 la sută asupra valoarei mărfurilor importate din Germania.

*

La ministerul de instrucțiunei publice se lucrează la poectul de lege referitor la reorganizarea învățământului secundar. Se propun 7 clase între cari ultima numai de specializare și gimnazii cu 3 clase.

Proectul va intra în vigoare cu începerea anului școlar viitor.

*

Constituanta bisericească a fost amânată până după Paști.

*

Camera a admis punetea sub acuzare a deputatului Trofimov

Comitetul executiv al Federației a hotărât ședințe zilnice pentru rezolvirea raporturilor între partidele federației și fixarea atitudinei în fața marilor reforme.

*

Comisia agrară a discutat proiectul până la articolul 64. Nu s'au făcut modificări noui.

*

Consiliul de revizie a casat sentința condamnării celor 26 comuniști, condamnați de către Curtea Marțială Chișineu, unii la moarte alți la muncă zilnică. Procesul se trece la altă Curte Marțială.

*

Azi vor depune la Palat jurământul d-nii Groza și Dori Popovici noui miniștrii de stat.

*

M. S. Regele a semnat decretul promulgării legei asigurării muncitorești din Basarabia.

Starea de Asediu în zona de frontieră

In baza decretului regal No. 853—921, prin care se prevede că starea de asediu se aplică pe o zonă de 30—50 km. dealungul granții maghiare, ceho-slovace și polone în interesul Siguranții și apărării țării precum și a ordinei publice, comandamentul corpului VI. Armată a dat pe ziua de 1 April o ordonanță în care arată că se consideră în stare de asediu zona cuprinsă între frontiera Ungară, Ceho-Slovacă și Polonă și o linie ce ar trece prin următoarele localități ce sunt cuprinse în zona.

a) In zona Corpului VI. Armată cu linia ce trece pe la Vrf. Omului (cota 1982) 26 Klm. N. V. Dorna-Vatra). Dealul Crucei (cota 1920), Vrf. Roșu (cota 2225), Vrf. Inelul (cota 2280), Vrf. Cista (cota 2061), Vrf. Omului (cota 2135). Vrf. Gargaleu (cota 2160), Vrf. Galatului (cota 2057), Vrf. Puzdreloru (cota 2191), Vrf. Negreasa (cota 2052). Vrf Repede (cota 2077), (cota 2122), Vrf. Bucuiasca (cota 2066), (cota 1713), (cota 1703) de pe muncelul Besaraba (cota 1073), dela Comarnicele (cota 943), Vrf. Plescuti (cota 1072). Vrf. Tihlesul (cota 1072), Tihlesul (cota 1842), Vrf. Stegior (cota 1474), Vrf. Curdinul (cota 1612), (cota 1116). (cota 885), (cota 756), Dealul Păcularu, Satra (cota 1041), Maguriza (cota 615), Caimarul (cota 350), liziera Nord Kovar Kolește, liziera Sud Peszta Hidegkut, liziera Nord Tomanya, Dealul Gavrielului (cota 300), Tarnita (cota 551), Capul Temeșanului (cota 521), (cota 503), cota 533), Dealul Lespezile (cota 575), Est Bulok Totfalău, (cota 236). (cota 360), (cota 309), (cota 311), Dealul Ungurașului (cota 300), liziera Nord Alszopor (cota 227), (cota 274), (cota 290 (Huta), Várdomb (cota 321), (cota 338), (cota 374), (cota 336), (cota 318), (cota 322), dela Pandihegye, (cota 322), liziera Sud Percz Dealul Marin (cota 615).

b) In zona Corpului Vânătorilor cu linia care trece pe la: Dealul Marin (cota 615), (cota 755). (Arsura) (cota 706), Dealul Petriș (cota 489), liziera West Tinodi (cota 430), Glimeii (cota 526), Glimeia Mare (cota 666), Osaiul (cota 624), Arzena (cota 651), (cota 532), Dâmbul Codeșanului (cota 534), (cota 480), (cota 472), (cota 286), liziera Est Robobany (cota 159), Măgura (cota 339), (cota 272), liziera Est Belényes-Örményes (cota 21), liziera West Havas Dumbro, Vrf. Dumbravi (cota 585), (cota 602), Dealul cel Mare (cota 333), liziera Vest Hadumas, Pukkusika (cota 129), Câmpul Lat (cota 252), liziera Est Repeszeg, liziera Vest Alde-Felva, liziera Vest Zarand Hodos, liziera Vest Kovet, (cota 250), (cota 217).

c) In zona Corpului 7 Armată cu linia care trece pe la: Eiseș Egne (cota 310), Vrf. Strungărița (cota 589), Vrf. Ivanița (cota 508), Cioaca Casin (cota 628), (cota 459), Lipovița, (cota 213), liziera Est Lipa Sebes (cota 227), liziera Sud Lippakeszy, liziera Sud Temessillesed. Liziera Sud Feregyház, liziera Sud Vinga, Monoster (cota 149), liziera West Sándorhaza, liziera Est Ujhely, liziera Est, Csatád.

Ordonanța publică apoi măsurile privitoare la circulație, la închiderea localurilor, adunări și întruniri, portul armelor, cenzura, etc., conform art. 6. din legea stărei de asediu.

Menționăm printre aceste măsuri:

Circulația în interiorul orașelor din zona stărei de asediu este liberă până la ora 24 noaptea. Circulația în cuprinsul zonei stărei de asediu și în interiorul satelor este liberă până la ora 22 seara. Peste aceste ore circulația nu este îngăduită decât în cazuri escepționale de nevoi urgente sau neprevăzute, bine constatate, în care caz Comandamentele militare și autoritățile civiel din zonă vor face toate înlesnirile.

2. Magazinele, cârciumile, restaurantele, cluburile, localurile publice, teatrele, grădinele de vară, etc. din zona stărei de asediu se vor închide la ora 23½, iar la sate la ora 21 și jumătate.

Ori ce locuitor domiciliat sau în trecere în zona stărei de asediu, trebue să poarte în totdea-

una asupra-i un bilet de identitate (bilet eliberat de Biuroul Poulației, bilet de liberă pretrecere, etc.) eliberat de autoritățile civile. Toți supuși străini întrecere prin zona stării de asediu și cari se opresc în vre-una din localitățile acestei zone sunt obligați a se anunța la Poliția locală în termen de 12 ore dela sosire.

Întrunirile, constătuirile organizațiile de societăți cu orice scop profesional, religios, cultural, astă și sporturi, baluri publice aranjate în orice scop, în orice local public sau particular sau în aer liber, sunt îngăduite numai cu autorizarea Prefecților de județ sau oraș, pe baza unor cereri scrise supuse cu trei zile înainte. Prefecții vor cere aprobarea autorităților militare. In aceasta categorie intră și reprezentațiile teatrale, cinematografe, concerte, spectacole, cărora li-se va cenzura programul. Solemnitățile familiare, nunți, baluri, înmormântări, etc. vor trebui anunțate autorităților locale când dau loc la întruniri numeroase.

Se interzice portul sau păstrarea oricărui fel de arme de foc sau de arme albe precum și orice fel de muniții sau explosibile.

Acei ce mai posedă orice fel de arme de foc, albe, muniții, precum și explosibile de orice natură și pentru care nu au autorizație scrisă eliberată dela un Comandament Militar anterior autorizat a da astfel de permise, sunt obligații că în termen de 15 zile dela afisarea acestei ordonanțe să le predea în orașe la Comandamentul Militar, iar la sate la posturile de jandarmi, care vor elibera adeverințe de primire dintr-un carnet cu cotor, cunoscând că, acei ce le vor prezenta în acest termen, nu vor suferi pedepsele prevăzute de ordonanțele anterioare.

Toate ziarele și orice fel de publicațiuni făcute în zona stării de asediu sau venite dinafară în aceasta zonă, vor fi supuse cenzurei cele dintâi, înainte chiar de a apare, iar celelalte înainte de a fi răspândite sau date la destinație. Asemenea se va cenzura de către posturile de cenzură militară reprezentațiile teatrale, cinematografice corespondența particulară (scrisori, telegrame etc.) ce intră sau es din zona stării de asediu.

Este cu desăvârșire interzis:

1. Trecerea frauduloasă a frontierelor. Toți indivizii prinși trecând fraudulos peste frontieră vor fi imediat arestați și trimiși la judecate Consiliului de Război.

2. Înlesnirea trecerilor fraoduloase peste frontieră, ascunderea sau găzduirea celor cari au trecut fraudulos granița și ori ce alte înlesniri aduse acestora.

3. Distrugerea sau incercarea de distrugere a instalațiilor telegrafice, telefonice, poduri, linii și instalații de CFR. sau șosele precum și a lucrărilor destinate comunicațiilor sau folosului obștesc.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace-la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți, Miercuri și Joi:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea II. și ultimă.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:
„JUDEX" Partea V.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea VI.
Ultima parte.

Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe ...
(Comedie).

CINEMA APOLLO:

Luni, Marți:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.

Miercuri, Joi:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens Boz.

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copil cerut cu împrumut.
(Comedie).

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.

Licitatie.

Monitorul Oficial No. 267 din 9 Martie 1921, publică licitație pe ziua de 9 Mai 1921 pentru fier rotund, pătrat, lat, corniere, de fier, fier balot, fier pentru șine de roți etc. necesare stabilimentelor Regiei.

Ofertele se vor depune din timp la Direcția Generală a Regiei în București sau la Direcțiunile Regionale R. M. S. în Cluj și Iași, împreună cu garanția provizorie de 3% în numerar, efecte publice admise la Casele Statului sau recipise ale Casei de Depuneri.

Atât la Direcțiunea Generală în București cât și la Direcțiile Regionale Cluj și Iași se pot vedea: Monitorul Oficial caetul de sarcini și tabloul detailiat al dimensiunilor și cantităților.

592 **Direcțiunea Generală R. M. S.**

Ministerul Lucrărilor Publice
Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania

Nr. ad. 1259—1921 Cluj, la 11 Aprilie 1921
E

Publicatiune

In conformitate cu aprobarea dată de Ministerul de Lucrări Publice cu ordinul Nr. 2517—1921 din 19 Februarie 1921 se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 11 Mai 1921 se va ține licitațiune publică în localul acestei Direcțiuni din Strada Berde Mozes Nr. 2 Etajul II. la ora 11 a. m. pentru vânzarea a opt autocamioane defecte sistem „Martha" cu Nr. 2379, 2383, 2386, 2387, 2389, 2392, 2394 și 2400 cu oferte sigilate.

Oferte întârziate nu se vor lua în considerațiune.

Domnii ofertanți vor depune odată cu oferta, și o garanție în numerariu de Lei 1500 pe bucată, sau în efecte garantate de stat.

Aceste autocamioane se pot vedea în toate zilele de lucru de la orele 9—12 ele fiind depositate în curtea din Strada Arpad Nr. 42, Cluj.

Ofertele să înainteză pe bucată sau pentru toate autocamioanele, și în conformitate cu legea contabilității publice, rezultatul fiind supus aprobării Ministerului de lucrări Publice. Dupa aprobare ofertantul asupra căruia sa aprobat vânzarea este dator, ca în termin de 15 zile să achite costul autocamioanelor intrând în posesiunea lor. Supra oferte nu sunt admise.

Renumitul Cognac Medicinal-Marty
de Világos se află iarăș de vânzare ori unde.

Becuri „TUNGSRAM"
16—50 lumini Lei 16·—
La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).
„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

Ministerul Lucrărilor Publice
Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania și Banat

Nr. ad. 2345—1921. Cluj, 15 Aprilie 1921.
— E —

Publicatiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru transportarea pietrișului necesar pe șoselele naționale din județul Turda-Arieș pe anul 1921.

Ofertele sigilate se vor înainta până la ora 11 ziua 30 Aprilie 1921.

Ofertele cari sunt până la 100.000 lei se vor înainta la serviciul edil Turda, sau la direcțiunea de Poduri și Șosele Cluj, Str. Berde Mózes 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de împetruit sau pe sectoare și cantități mici.

La ofertă se va anexa recipisa despre depunerea a 5 la sută din suma oferită care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 12 ziua 30 a lunei Aprilie. La licitație pot fi prezenți oferenții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la Serviciul Edil Turda, unde se vor putea primi eventualele lămuriri. La Serviciul edil se poate primi modelul de ofertă.

Intreprinzătorul ia la cunoștință, că cantitatea de pietriș, prescris se poate reduce până la 50 la sută.

Nu intrati în alte magazine, înainte de a cerceta firma
Filip Eisenstädter
(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.
Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucatărie.
474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, droguerille și parfumeri

Salonul de modă
„VENUS"
și a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

PREȚURI SURPRINZATOARE DE REDUSE!
La
Diamandstein și Moskovics
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.
598
3 Mtr. stofe pentru un rând de haine . Lei 270·—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura . . . . . Lei 800·—
1 Rând haine bărbătești gata . . . . Lei 550·—
Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A V.

Vânzări și Cumpărări:

TALPĂ și OPINCI. Permanent în orice cantitate lucrată de fabrică calitatea I. de talpă dela 56 Lei până la 61 Lei per kg. asemenea opinci în orice cantitate, calitatea prima en gros și detail se află de vânzare la Emanoil Samson, Str. Aprinjoarelor 1. vis-a-vis de magazinul mare viteză. 616

ATENȚIE TĂBĂCARILOR. Tăvălue (Karzenwalze) de mână, eftin de vânzare. Se pot prifi la Fabrica de piele Cluj, str. Aprinjoarelor 1 vis-a-vis ce Magazinul-mare-viteză. 616

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

LA „COMERȚUL ROMÂN" s. a. str. Regina Maria 19 se poate cumpăra vin de masă litru cu 8 lei. 608

DE VÂNZARE o cafenea în centrul orașului. Reflectanții să se adreseze la „Comerțul Român" s. a. Str. Regina Maria 19.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna atare. Adresa la ziar Aurel.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

SE PRIMESC ieftin transporturi de povoară cu autocamioane în oraș și provincie. Adresa cafeneua „Elite" de lângă primărie. 608

Corespondențe:

VICHI răspunsul tău ma imbucurat. La revedere. Dr.

NELI timpul e lung — zilele trec greu — mult de dorcac dar ești departe. Emil.

BLA îmi pare bine de ce am auzit Te felicit. Bubi.

MITRE ce faci de un dai nici un semn de viață? Vili.

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar H. S.

Mare magazin de coloniale

Jacob Ernest

Cluj, Str. N. Iorga 5

586

Cel mai bun izvor de cumpărare de delicatese și coloniale. Zilnic se capătă unt proaspet p. ceai.

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

KATZ & BERNAT

își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

445

Piața Mihai Viteazul No. 34.

Radio 807

ȘINE Tip. 9.10 sau 12 **se caută** pentru linie ingustă 10 km. lungime.

573

Anunt. la „Radio" Cluj, Strada Regina Maria 34.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Postăvăria 606

Solomon Zauderer

Cluj, Str. Regina Maria 40.

Au sosit mare asortiment de stofe pentru haine Bărbătești și Dame diferite culori moderne cu prețuri foarte reduse.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lingă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

Reclama 289

Spre atenția fabricilor ferestraielor și morilor!

Curele de mașini

cu argăsire vegetală sau cu cea de chrom;

curele de cusut și de legat

571 argăsite cu alaun sau cu chrom, precum piei technice de tot soiul în stare

să concureze cu fabricatele străine

să află la

Frații Renner & Co.

Fabrică de piele s. a. Cluj

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Cafeneaua „EUROPA"

Cluj. Săli separate. Aranjament modern, Orchestră de primul rang. 582

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17

MARCA „ÉVO"

Samoila Kupás

Cluj, Piața Unirii No. 28

Pentru sărbători este asortat magazinul cu tot fetul de articole de minifactură. Pânzetari fine din toate calitățile cu **prețuri reduse.** 579

Pentru Dnii Advocați !!!

A apărut cel mai complect **Dicționar juridic** român-maghiar și maghiar-român de Dl. profesor Universitar Dr. Traian Pop, care costă cu porto Lei 180. Se află de vânzare la librăria „Friedman" Cluj, Piața Unirii 23. In provincieze expedlază numai după primirea costului. 611

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Croitoria Aron Lázár

Str. N. Iorga No. 2.

Execută cele mai moderne costume civile și militare cu prețuri de reclamă. 589

Atențiune!

Inainte de ați procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă prețuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbați și copii și pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeși lei 20. 465

Stofe pentru bărbați, dame și băieți en gros.

Alexandru Hosszu.

Oferim cu prețul zilei: **Glicerină, Vaselină albă și galbină, Stearină, Făină Nestlé, Acid-ecetic de 75%,** în orice cantitate.

BEZDAN & COMP.

591 Cluj, Piața Ștefan-cel-Mare 5.

Societatea Generală Comercială Română

Romolus Ternăveanu & Copenec

Cluj, Strada Iuliu Maniu 4. Adresa telegrafică: INEX.

Export—Import, Agentur—Comision, Cumpărări—Vânzări en gros. Transporturi internaționale. Primește insărcinări p. țară și străinătate.

488

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 62
PENTRU
MICA PUBLICITATE

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

A sosit din Italia
o imensă cantitate de marfă textilă la

Moskovitz și Dellmann

Magazin de manufactură
613 Cluj, Regele Ferdinand 21

Preturi uimitor de reduse

1 Mtr. Pânză Șifon dela 12 Lei până la 50 Lei.
1 Mtr. Pânză Molino . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Creton ce se poate spăla și grenadin . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Sefir englezesc . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. stofă bărbătească de lână . . . . 80 Lei.

Se pot privi fără obligație de a cumpăra!!

Se vinde
o prăvălie

cea mai frecuentată din mai multe camere instalate, provezută
cu brevet industrial și licență pentru beuturi.

◆◆◆ Informațiuni la Administrație.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, terestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

AGRICOLA

Societate Anonimă de Asigurări Generală
București
Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana
CLUJ
Str. N. Iorga No. 11 (In casele proprii).
TELEFON:
621
◆
502

Agenția Principală ORADEA-MARE
a inceput operațiunile la Banca HILLINGER și ILLYÉS
Strada Regele Ferdinand No. 7

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la

Gaspar Friedman

Str, Reg. Ferdinand No. 35.
444 Palatul Urania.

Radio 758 **JOAN COSMA**
frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branșă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse.
543

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

VINDEM:

1 motor de gaz sugător, întrebuințabil și pentru gaz metan **(Sauggasmotor), 220 P. S.,** cu instalația completă.
1 instalațiune pentru fabrică de scrobeală, prelucrarea zilnică 8 vagoane porumb sau 5 vagoane cartofi.
1 moară de sfărâmat porumb.
1 moară de porumb.
Compresoare, pompe de transmisiuni, filtre pentru spodium prese de filtre, separator.
1 silos cu 20 de camere, capacitate circa 1800 m. c.
607
A se adresa:
Fabrica de piele Mureșeni s. p. a. Mureșeni prin Târgul-Mureș.

„Triple sec"

Spiet pentru punciu și toate sorturile de liquer-uri, numai cu inscriptia noastre sunt veritabile.

ELEONORA SZILAGYI 599
facrică de liqueri și alte specialități.

„Banca Română soc. anon. Satumare"

Satu-Mare, Piața Victoriei No. 6
publică concurs
pe tru ocuparea unui post de
contabil
și a unui post de
funcționar

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor inainta cererile cu indicarea pretenziunilor Direcțiunei acestei societăți până la data de 30 Aprilie a. c. inclusive, având în vedere, că:

pentru ocuparea postului de contabil se recere ca reflectantul să fie versat în toate afacerile de bancă și să fie apt a conduce indepedent contabilitatea;

pentru ocuparea postului de funcționar se recere ca reflectantul să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să aibă cel puțin un an de praxă făcută la vre'o bancă.

612 DIRECȚIUNEA.

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de matase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitău) roșiu și negru, stofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.
14

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinceana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul I. No. 202 — Opt Pagini 50 bani Opt Pagini — Joi 21 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211.

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Internaționala Studenților

— Note asupra congresului din Praga —

La „Casa studenților" din cartierul universitar al Pragei a fost o săptămână întreagă sărbătoarea tinerimii din toată lumea. S'au adunat din toate părțile, din Nordul Scandinav și Sudul Spaniol, din America și din India, până și din Java și Madagascar, cei mai buni și mai isteți ai tinerimii care învață carte. Și 'n pragul primăverii, a fost ca o întâlnire de gânduri și bucurii îndepărtate pe care nu știu ce conștiință de asemănare le strângea în mănunchiul aceleiași simpatii. Asemănarea gândurilor pe care aceleași cărți le poartă în toată lumea, sau numai asemănarea tinereții, au isbutit însă să facă din babilonul de limbi și temperamente un corp organizat și strâns ce-și impunea o disciplină și-și căuta o definiție a conduitei. Congresul de la Praga a isbutit în adevăr să creeze, cel puțin, posibilitățile unei adevărate internaționale studențești.

Și e poate cea mai legitimă întrebuințare a acestui cuvânt de care în vremea din urmă ne-am obișnuit să abuzăm adeseori. Căci o Internațională studențească e întoarcerea la o veche tradiție culturală. E vechia Internațională a bereților academice pe care Universitățile europene o cunosc de sute de ani și pe care războiul din urmă a spulberat-o pentru câtva timp. — Întoarcerea la o tradiție, dar și ceva mai mult. Și acesta e desigur marele câștig al ultimelor congrese internaționale.

Căci noua întocmire va fi în adevăr ceva mai mult decât vechia organizare academică, strânsă 'n tradiții aproape ca 'ntr'un ritual și mărginindu-și viața la cartierul universitar. Anii din urmă mai cu seamă au transformat mult viața studențească pretutindeni. Au făcut din studenți soldați, au făcut muncitori ce își-câștigă singuri existența, căci aproape nici-o pungă părintească nu îi mai poate susține, le-a deschis dintr' odată toată seriozitatea vieții, și i-a amestecat în toată lupta neîntreruptă și intensă pe care o face munca de fiecare zi. E o tinerime nouă, cu o experiență pe care nici-odată n'a mai avut-o o generație de vârsta ei, o tinerime crescută aspru în ani de suferință și eroism care i-au creeat dintr' odată o maturitate ce altfel ar fi trebuit așteptată mult. Și din sufletul acesta nou, îmbogățit cu înțelegerea pe care i-au dăruit-o duritatea războiului și solidaritatea luptei, va răsări desigur și sensul nou al solidarităților culturale din care acum ne facem idealul unui nou așezământ sufletesc.

Iată poate cea mai importantă constatare pe care a oferit-o congresul de la Praga. — O tinerime robustă sufletește, legată mai puțin de școală și mai mult de viață; și mai cu seamă conștiința unei identități sufletești pe care nu o creează numai vârsta, ci însăși experiența acestei vieți precipitat trăite. Organizația ei internațională corespunde astfel întregului concept cultural al solidarității ce tinde să se realizeze azi. Din prisosul de ură al războiului a răsărit nevoia de iubire. Și iubirea e recunoașterea noastră înșine în ceilalți, e prin urmare apropiere și înțelegere. — O organizație a culturii în sensul acestei înțelegeri și iubiri reciproce, iată ce ar putea însemna în primul rând o Internațională a studenților.

Dela vechiul tradițional sm academic și până la această nouă formulă, drumul n'a fost tocmai ușor. In toată lumea, Academia înseamnă tradiție. Toată viața, și politică și socială, a unui popor e legată de ideile și formele culturale. Și când forme noui se ivesc ce-și pierd o clipă legătura vizibilă cu determinismul cultural, Academia le opune o resistență aproape instinctivă. E desigur un paradox acest reacționarism al oamenilor de cultură care mai întotdeauna sunt premergătorii revoluțiilor pe care mai pe urmă tot ei nu vor să le primească. Conservatismul lor e însă aproape un instinct biologic ce garantează perseverența socială.

E explicabil dar de ce azi intelectualii din toate țările, și cu ei și studenții, sunt în genere cei mai credincioși apărători ai tradiționalismelor naționale. Revoluțiile nu îi câștigă și nu-i câștigă în genere nimic din ceeace ar putea amenința formele culturale cărora ei le sunt păstrătorii. Și de toată lupta asta sunt legate pasiuni și intransigențe ireductibile ce ajung adeseori la nedreptăți. Iată deci nu era atât de ușor să se ajungă la formula acestei Internaționale ce poartă 'n ea ceva revoluționar. Revoluționar în sensul de a contrazice ceva din vechile egoisme naționale pe care atâția ani tinerimea tuturor țărilor le-a apărat cu sângele ei, și de a contrazice prin urmare însuși tradiționalismul cultural pe care se întemeia toată această luptă.

Congresul dela Praga a fost în adevăr un progres. A fost renunțarea la vechile pasiuni din afară de cultură, renunțarea în deosebi la orice discuțiune cu caracter politic și acceptarea unui înțeles culturii însăși cu mult mai generos decât cel cu care erau obișnuiți în vechile cercuri academice. Congresele anterioare, din Strassburg (1919) și Bruxelles (1920), au fost desigur o bună și necesară pregătire pentru ajungerea la cel de acum. Fuseseră însă cu mult mai puțin decât ceeace se putea numi o adevărată organizație studențească internațională. Au fost congrese interaliate, cu întregul sens politic și sindicativ pe care îl închide cuvântul acesta. Și din acest punct de vedere, cel dela Praga poate fi socotit drept cel dintâi congres studențesc internațional.

Cu participarea naționalităților

(Urmează în pagina II-a).

Explicarea unei rezistențe

In toate țările cari au trecut prin războiu există o problemă financiară. Lanoi, unde împrejurările războiului au sdruncinat întregul edificiu al statului, consolidarea financiară este o chestiune vitală. A întârzia astăzi rezolvirea ei înseamnă a provoca un dezastru. Dacă în cei din urmă doi ani de când trăim în stare de pace s'ar fi încercat să se pună bazele consolidării finanțelor statului, negreșit că n'am fi ajuns în situația de azi. Lipsa unui ministru de finanțe priceput, dar mai cu seamă hotărît să curme o stare de lucruri primejdioasă și prezența la cârma statului a unor guverne cari au înțeles să facă o politică de partid și nu una potrivită cu nevoile țării, au întârziat rezolvirea acestei chestiuni. După o lipsă din țară atât de îndelungată încât părea că nu se mai sfârșește, d-l Titulescu a venit în țară pentru a proclama necesitatea acelui principiu pe care-l proclamase în Franța, ministrul de finanțe François Marsal: eroismul fiscal.

Iată însă că s'a produs un fenomen în aparență curios. Deși toată lumea este convinsă că trebue să facă jertfe mari pentru consolidarea finanțelor statului, deși toți înțeleg că a perpetua starea actuală de lucruri înseamnă a alerga spre dezastru, totuși reformele d-lui Titulescu s'au izbit de o rezistență generală. Cauza este de ordin psichologic. Totdeauna contribuabilul a manifestat oarecare repulsiune pentru impozite. La acest sentiment general se adaogă acum un altul: neîncrederea în modul cum conducătorii statului vor întrebuința banul său. Vii pe de o parte și spui că statul e pe pragul falimentului; că fiecare trebue să se jertfească pentru a-i da banii necesari, iar pe de altă parte tu guvern îți bați joc de banul public. Faci risipă de cheltueli, îngăduind toate afacerile veroase, căpătându-ți partizanii, înființând noi ministere, te împotrivești chiar măsurilor de economie pe cari un ministru conștient de primejdie și însuflețit de bune intenții dorește să le aplice, în sfârșit faci tot ce se poate imagina pentru o mări neîncrederea în modul cum înțelegi să girezi banul statului.

Pentru a cere cetățenilor jertfele pe cari le pretind noile impozite ale d-lui Titulescu, trebuia ca tu guvern să inaugurezi un regim de cinste. Trebuia să convingi lumea că banului smuls aproape din buzunarul său i se va da întrebuințarea cea mai folositoare și cea mai justă. Și pentru aceasta se impunea un regim de economii în toate cheltuelile statului.

Iată de ce mai mult decât toate greșelile pe cari le cuprinde reforma d lui Titulescu, inerente unei opere atât de vaste și de grele, neîncrederea contribuabililor în modul de întrebuințare a banului public, jusificată de întreaga activitate a guvernului, a fost aceia care a ridicat împotriva noilor impozite rezistența a opiniei publice. W. I.

Afacerea Reșița

Scrisoare deschisă adresată D-lui General Averescu de către D-l Vintilă Brătianu.

D-l Vintilă I. Brătianu a adresat d-lui General Averescu, președinte al Consiliului și ministru al Industriei, următoarea scrisoare:

Domnule președinte al Consiliului

In ședința dela 13 Aprilie a Camerei când ați depus proectul de lege pentru ratificarea decretului din 8 Iunie 1920 și deci întărirea tutulor măsurilor luate de predecesori d-voastră dd. Bontescu și Tăzlăuanu ca miniștri de industrie, ați adăogat că după modificările aduse credeți că „toată lumea va fi mulțumită" Vă mărturisesc că cu deosebită bucurie am citit această declarație a d-voastră făcută în plin palrament. Fiindcă am înțeles prin „mulțumirea lumei" o atare schimbare a învoirei Bontescu-Tăzlăuanu-Veith, încât nu numai să ție seamă de interesele morale ce erau în joc, dar mai cu seamă de acelea ale apărărei și ale economiei naționale, care erau atât de lovite prin prima soluție. Imi ziceaam că noua soluție era urmarea nu numai a cunoștințelor unui militar care a avut în mână conducerea atât a unor interese mari ale apărărei naționale, dar și a constatări lor ce ați putut face în departamentul industriei atunci când șefii guvernelor respective au fost aduși să înlăture politica economică și morală dăunătoare intreselor statului prin înlăturarea chiar de la acel minister a celor doi colaboratori ai d-lui Veith.

De aceea, d-le Prim-Ministru, cu atât mai mare și mai neplăcută mi-a fost surprinderea când citind proectul d-voastră de lege și expunerea lui de motive, nu văd în el decât solidarizarea d-voastră cu întreagă această urâtă afacere și întărirea din partea șefului guvernului a unei politici pe care d-voastră singuri credeam că ați desaprobat-o prin înlăturarea ministrului care o aplicase.

Iată de ce mă văd în neplăcuta situație de a vă reaminti, pe această cale, ceea ce este „afacerea Reșiței" și de ce nu trebuia atât ca fost militar, dar mai cu seamă ca șef al guvernului să-i dați autoritatea celui ce are în mână conducerea politicei generale a statului român.

Afacerea „Reșiței" este complexă. Ea are mai multe laturi: de ordin moral, una de ordin economic și chiar social prin întinsele domenii pe care le stăpânește și în sfârșit alta nu mai puțin interesantă de ordin militar, legată direct de apărarea națională. Voi lua pe fiecare pe rând, mulțumindu-mă pentru azi de a vorbi de latura morală.

Chestia de ordin moral este legată de ieșirea chiar a d-lui Tăzlăuanu din minister; ea n'a fost însă în intregul ei rezolvită. Această chestie de ordin moral consistă în încercarea la noi a unui sistem numit pe vremuri Sultan-Mezat, pe care de la faimoasa afacere nechibzuită a concesiei căilor ferate Ploești-Predeal din 1875 până azi, din fericire nu s'a mai încercat.

Ori care ar fi fost slăbiciunile vieței noastre publice, spre cinstea vieței noastre parlamentare începătoare în cei aproape 50 de ani din urmă, trebue să recunoașteți că nimeni n'a îndrăznit până azi să reia încercarea de atunci, de ademenire a parlamentului chemat să se pronunțe asupra soluției luate. Cunoașteți domnule Prim-Ministru, sistemul întrebuințat prin împărțirea acțiunilor Reșița și cum mai multe persoane din biroul chiar al Camerei chemat să întărească regimul de favoare acordat d-lui Veith, au fost dinainte chemate la conducerea nouii societăți.

Acest sistem s'a încercat și la tot personalul superior al ministerelor care aveau un cuvânt de spus în afirmarea intereselor obștești și în deosebi în ministerul de războiu, principal interesat în darea unei soluții corespunzătoare apărărei intereselor naționale.

Cunoscând toate aceste încercări, cum credeți d-le Prim-Ministru, ca înainte ca această chestie de ordin moral să fie lămurită, parlamentul actual să-și poată da un vot asupra afacerei Reșița? Eu, cred că nu pentru pilda de îndrumare morală pe care conducătorii țărei trebuie să o dea în aceste timpuri de dezordine tânărului nostru vot obștesc pentru întâiaș dată adus la grija intereselor generale. Masele, d-le Prim-Ministru, care v'au dat atâta oarbă încredere când ați pornit cu deviza cinstei și legalității, au nevoie mai mult ca ori care alții de pilda de sus a cinstei. Și toți ceice în realitate au credințe democratice, trebue să lupte ca viața nouă ce România Mare și reforma electorală o aduce la noi, să nu fie dela început compromisă printr'o greșită îndrumare. Iată de ce credeam și cred că este o chestie de înalt ordin moral, de garanție a unei temeinice așezări a vieței noastre parlamentare, viitoare și a demnității funcționarilor superiori ca afacerea Reșiței să nu fie supusă discuției parlamentului actual fără ca latura ei de ordin moral să nu fie limpezită. Și veți recunoaște d-le Prim-Ministru că ea, are mare nevoie să fie limpezită.

VINTILA I. BRATIANU.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din art. Internaționala Studenților de pe Pag. 1.)

ce n'au fost interesate direct în războiu, întregul înțeles cultural al acestei organizații și-a schimbat caracterul. Ar fi fost de ajuns o singură comparație între toți tinerii aceștia veniți din țările ce-au suferit războiul, aprinși încă de dogoarea luptei, cu susceptibilități naționale gata de isbucnire, sensibili peste măsură pentru tot ceeace era politică, și ceilalți, mult mai calmi și mai echilibrați Scandinavii și Olandezii în deosebi cărora li se datorește toată noua directivă a Confederației, ca să îți poți de seama cât turbure a lăsat încă războiul în suflete. Intre cele două blocuri, a și fost o clipă încrucișarea de voințe din care ar fi putut isbucni conflictul. Și ea s'a ivit cu cea mai grea întrebare ce se punea nouii organisații. Până unde vor merge granițele Internaționalei? Și ce vom face cu Germanii?... Era întrebarea în care se rezumau toate pasiunile. Erau în ea și germenul reusitei și al dizolvării oricărei încercări ulterioare. Și, a fost nevoie de toată stăpânirea de sine a celor câteva sute de oameni tineri deprinși mai mult cu isbucnirile violente decât cu acest calm, ca lucrul să ajungă la un bun sfârșit. Cineva a aruncat cuvântul renunțării. O internațională studențească va fi o internațională a Culturii. In pregătirea ei vom renunța la orice discuțiune politică. Căci sunt întrebări de care nici nu ne putem atinge fără să primejduim toate bunele intenții pe care le avem... Și cele două tabere au primit condiția aceasta în care se rezuma cel mai însemnat progres pentru realizarea unei adevărate Internaționale studențești. Au avut loc desbateri, s'au alcătuit regulamente și programe, s'au discutat aproape toate chestiunile ce aveau legătură cu această organizare; un singur cuvânt însă a fost absent cu desăvârșire din tot ce s'a vorbit sau scris: Cuvântul „german". Era în ocolirea aceasta stăruitoare, fără îndoială, și ceva din vechile pasiuni ce nu puteau fi șterse dintr'odată dar și din buna voință a tuturor de a înlătura orice piedică pentru realizarea unei mari prietenii culturale a tinerimii din toată lumea.

Din noile statute ale Confederației lipsește acuma paragraful politic prin care nu puteau fi primiți decât studenții aparținând națiunilor ce fac parte din Liga națiunilor. Când studențimea unei țări își va câștiga simpatia a două treimi din membrii Confederației, nici-o piedică nu-i va putea opri să vină alături de ceilalți. Congresul a acordat astfel și Germanilor ceeace nu se putea refuza nimănui: Dreptul la simpatie. Le rămâne lor să-și câștige această simpatie ce nu depinde acuma decât de ei. Va fi nevoie însă să-și impună și ei aceeași renu țare pe care ceilalți au pornit-o.

E însă lucrul pe care parcă acum studenții germani nu l-au dovedit încă.

■

Și 'n așteptarea vremii când împăcarea sinceră i-ar putea aduna pe toți la olaltă, cei de pe acuma strânși în numele acestei prietenii culturale — sunt peste 25 de uniuni studențești naționale — și au organizat Confederația lor internațională dându-i toate condițiunile ca să o facă cât mai fructuoasă.

E o asociație care creează vieții studențești orizonturi pe care până acum nu le-a avut, Organizată pe baze naționale, prin uniuni ce coordonează viața studențească a fiecărei națiuni. Confederația își propune și ușurarea condițiilor de viață și de cultură a tinerimii din toate țările, dar mai cu seamă schimbul cultural care va putea creea marea solidaritate intelectuală risipită de războiul din urmă.

La Bruxelles funcționează, de un an de zile, cu cele mai frumoase rezultate, Universitatea Internațională. E opera Confederației. In jurul ei îi e concentrată și întreaga activitate, E o instituție ce își are localul ei propriu — un palat — și are o organizație de învățământ și o organizație informativă desăvârșită, și care a oferit până acum cursuri excelente ținute de profesori de la cele mai bune Universități, studenților veniți din toate părțile. Congresul din urmă l-a definit și mai bine caracterul. In locul cursurilor de vacanță ținute până acum se vor organiza cursuri complecte cu profesori de toate specialitățile. Acolo se va aduna elita studenților din toate țările. Cu bursele statelor respective, cu bursele create de Liga Națiunilor, ei vor putea urma cursuri de specialitate și vor găsi acolo mai cu seamă un adevărat focar de propagandă al ideilor de umanitate și solidaritate a popoarelor.

Tot la Bruxelles va fi și oficiul central de librărie studențească ce va trebui să înlesnească studiile mai cu seamă studenților din țările cu valută slabă. Se va înființa acolo și o tipografie și se vor organiza biblioteci mobile înzestrate cu toate publicațiile și revistele speciale ce vor circula apoi periodic la fiecare Univesitate.

La Bordeaux va apare revista tuturor studenților, care va ține în curent prin secțiunile ei speciale cu mișcarea studențească și culturală din toată lumea.

In sfârșit studențimea își va avea un sanatoriu și o întreagă asistență medicală se va organiza chiar în cursul acestui an în Elveția unde se vor da gratuit toate îngrijirile moderne pentru boli mai grave.

Confederația va mai avea grijă să obțină suprimarea taxelor universitare pentru studenții streini și să obțină reducerea convenabilă a taxelor obișnuite și mai cu seamă echivalarea internațională a tuturor diplomelor și titlurilor academice.

Atâ care sunt rezultatele practice în care se rezumă acum nucleul viu al noui organizații. Ele sunt destul de făgăduitoare pentru a întemeia speranțe. Desvoltarea ulterioară a Confederației va lămuri desigur și ce mai trebuie făcut și ceea ce se poate corecta. Oricum însă, după experiența celor 3 ani de organizare, se poate vorbii cu toată seriositatea de o viață studențească internațională. In vremea tuturor internaționalelor economice și politice, create mai mult în vederea luptei decât a adevăratei solidarități, Confederația studenților e cea dintâi Internațională culturală ce isbutește să devină trainică. Și poate ea va fi fecundă, nu numai pentru studențime, dar pentru intelectuali în genere. Ar fi desigur încă un bun rezultat, și nu dintre cele mai neînsemnate.

Praga, April 921.

Al. Bnsuioceanu.

ECOURI

Studenții români din Paris la mormântul eroului necunoscut

Studenții români din Paris s'au dus la mormântul soldatului necunoscut și au depus o coroană de flori. Comandantul Delabonne reprezentând pe guvernatorul militar din Paris, d-șoara Văcărescu și d-nele Take Ionescu și Catargii au asistat e asemenea la această ceremonie. S'au pronunțat alocuțiuni de către d. Eliescu, președintele asociației studenților români din Paris, de reprezentantul guvernului și de vice-președintele asociației studenților francezi.

Cultul eroilor.

Soc. „Mormintele Eroilor" C. I. R. a dispus deshumarea din cimitirile din Iași și transportarea în Capitală a următorilor eroi morți pentru patrie: colonel Merișeanu, Col. Murgescu, medic lt.-colonel S teanu, lt.-colonel An onescu căpitan Emil Botea, căpitan Budeanu Valeriu, medic lt. Mayer L. și soldatul Grasyani Alexandru.

Inmormântatarea acestor eroi a avut loc Duminecă 17 Aprilie cor. un deosebit fast militar și religios.

Arta franceză în România.

Vorbind mai zilele trecute despre propaganda franceză în streinătate prin teatre, d-l Robert de Flers a povestit-o anecdată, care arată în mod sugestiv dragostea Românilor pentru arta franceză:

In timpul ocupației germane în România, ivindu-se dese conflicte între Români și ofițerii germani, Mackensen fu îngrijorat de acest fapt; căutând cauzele neliniștei, i se răspunse că numai deschiderea teatrelor va putea compensa plictiseala populației.

Deschizându-se teatrele, sălile erau veșnic goale, dat fiind că se juca numai în limba germană; în acest timp neliniștea nu se potolea. Dând Mackensen ordin să se joace în italienește, teatrele erau mai frecventate, animozitățile nu încetau însă.

Nemulțumit de conflictele ce nu mai aveau sfârșit, și cu toate că-l costa, Mackensen admise să se joace în franțuzește. Teatrele erau prea mici pentru amatori, și calmul se restabili.

Amintiri literare

In noul număr al „Vieții Românești" bătrânul scriitor I. Slavici publică noui amintiri despre Eminescu — din timpul în care generalul poet și a petrecut anii de studii la Viena.

De altă parte se anunță că vor apare în curând in volum „Amintiri din Junimea dela Iași" ale d-lui Iacob Negruzzi fostul director al „Convorbirilor literare".

Pentru monumentul lui Em. Gârleanu

D-l D. Iov, inspectorul artelor în Basarabia, trimete următoarea scrisoare unui ziar din București:

In calitate de inspector a Artelor în Basarabia, pe lângă monumentul lui St. Iosif care e aproape terminat și se va înălța la hotarul României Mari la Hotin, mă străduesc să 'nalț în Chișinău un monument celui mai bun scriitor al Moldovei, lui Em. Gârleanu. Adunarea fondurilor se face nespus și rușinos anevoios. Am bătut în toate ușele oficiale și nu s'a deschis una. Dela publicul basarabian nu mă pot aștepta la prea mult sprijin.

Cu ultima nădejde, *mă adresez teatrelor naționale din București, Iași, Craiova și Cluj.*

Em, Gârleanu a fost nu numai un neîntrecut scriitor dar și un eminent director de teatru.

E o datorie ca teatrele naționale să dea câte o representație din venitul căreia să se alcătuiască fondul necesar înfăptuirii operei ce urmărim.

Cred că societarii bucuroși vor renunța la beneficiile de-o seară în amintirea celui ce le-a înfrumusețat sufletele cu scrisul său măestrit. Și generațiile ce vor veni — conștiente de valoarea scrisului românesc — îi vor binecuvânta pentru munca depusă de a ridica în Basarabia atâta vreme înstrăinată un monument lui Em. Gârleanu.

♣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ♣

Biharia, țara lui Pap János

— Nevoile populației rurale —

Unicul mijloc de trai al populației asezate în creerii munților ete prăsirea vitelor și pomicultura, deși o conducere sănătoasă, acum sub stăpânire românească, le-ar putea spori în scurta vreme și cu sacrificii foarte mici, facând din valea Beinșului colț de rai.

Tinutul e muntos cu prea puțin escepții iar munții, incepând dela Oradia-mare până la Cluj, sunt proprietatea celor mai tipici representanți ai feudal ismului ungaresc. Această iobăgie a continuat până în clipa când dorobantul învingător a adus și dubul unei vremi de dreptate. Țăranul român nu avea nici măcar pășune pentru vitele sale, pe care le păștea cu bir greu în averile „domniei", cum numește ei episcopiile.

Până și pentru culegerea smeurei și fragilor încă era pedepsit de către gornicii și brigadierii „domniei". Munții se arândau pe prețuri esagerate și sunt comune cari nu aveau nici pășune comunală, ci numai a „domniei", care în unele comune stăpânește și azi intravilanele comunale.

Reforma agrară este de o mai mare importanță în aceste plaiuri intenționat neglijate de regimul apus, care a avut până și grija de a impiedeca edificarea de drumuri și șosele în această mare de valahi, cari, rămânând proști și lipsiți de carte, puteau fi mai bine exploatați.

Comisia agrară județeană de sub presedentia d. magistrat Valentin Ionescu, s-a achitat anul trecut cu demnitate făcând pretutindeni dreptate după o iobăgie milenară. Populația satisfăcută a fost convinsă despre sinceritatea democrației și a iubirii de neam a conducătorilor săi, cari i-au câștigat încrederea pentru totdeauna.

Comisia agrară, compusă astăzi din oameni cari nu se pricep la aceste chestiuni și mai ales nu cunosc împrejurările dela munte, a urcat în mare parte arânda pășunatelor și aceasta chiar acuma, în Martie, când prețul vitelor scade necontenit.

Anul trecut, hotărîrile comisiunii agrare e aducea la fața locului și se promulgau cu observarea, că rămân definitive până la executarea reformei agrare. E deci un păcat strigător la cer schimbarea acelor decisiuni și mai ales nemotivată urcarea prețurilor. Nădăjduim, c dl. presedinte Valentin Ionescu, un bun înțelegator al nevoilor poporului nostru de aici, va asculta jalbele țărănimii și va revisui; ca în trecut la fața locului, cererile juste. Se impune foarte mult înființarea comisiunei a doua cu teritoriul a 2—3 plase, mai ales la Beiuș, unde sunt cele mai mari nevoi.

Având în vedere nevoea prea mare de pășuni sperăm că și d. director Comaniciu dela Regiunea silvică va slăbi cu intrasingența sa admițând, ca pentru pășuni să se cedeze și păduri, aceasta numai la extremă nevoe.

Astfel țăranul nostru își va face cu ciuste toate datoriile față de țară și va aștepta cu răbdare exproprierea.

*

Cu ajutorul armatei se repară drumurile și cu vremea nădăjduim să se construiască noui mijloace de comunicație, pentru ca în cel mai scurt timp satele noastre să poată răzbate drumurile primitive valorizându-și astfel produsele lor.

O școală de pomicultură ar familiariza sojuri alese de pomi roditori, realizând astfel un isvor de venit foarte prețios. Căci și astăzi cutreeră ei comunele dela șes vânzând fructe de o calitate inferioară, ca pe prețul acelora să-și câștige bucate și uneltele necesare traiului.

Sericicultura încă ar avea, teren bun, dar este o ocupație absolut necunoscută, și aici este datoria școalei să facă tot posibilul pentru îmbrățișarea ei.

Stupăritul e un lux și nu se face decât ici-colea și cel mult pentru acoperirea nevoilor casnice, deși specialiștii îl recomandau și în trecut pentru întărirea gospodăriilor rurale și ridicarea satelor noastre.

E vina noastră a tuturora, că țăranca noastră nu are o grădină de legume, măcar pentru acoperirea lipsurilor gospodăriei sale. Să nu pară ceva ciudat, e realitate. Nu vei găsi la cele mai multe case decât câteva fire de ceapă și usturoi, în colo cartofi, fasole și bostan. Sunt convins, că împrietenindu-se cu celelalte legume și dându-i-se posibilitatea de a le conserva pentru iarnă, țăranul nostru se va hrăni mai substanțial și mortalitatea copiilor nu va fi atât de mare.

E o idee salutară aceia a înființării unei școale de industrie națională. Țesăturile femeilor de aici sunt admirate și la expozițiile din Paris și chiar astăzi Francezii se interesează de arta noastră națională din acest cinut. Senatorul Beiușului face tot posibilul pentru grabnica deschidere a unei

Cronica politică

Dezorientarea Federației — Obosită parcă de sbuciumul unei acțiuni politice demagogice, Federația a adoptat o atitudine de reculegere, ca să-și ascundă dezorientarea.

Înfrângerile suferite în alegerile parțiale, tristul fiasco al acelei **douăsprezecimi** retrageri din parlament și al tuturor întrunirilor ținute după aceia, apropiata realizare completă a reformei agrare care răpește țăraniștilor — nucleul Federației — cea mai sigură și mai vastă platformă politică, toate acestea au avut darul să deschidă ochii unora din conducătorii ei. Ei au putut astfel să-și dea seama cât de puțin trainică era legătura care tindea să dea o unitate de acțiune și de opinie unor partide și grupări atât de deosebite prin principiile și metode politice. Efectul acestei reculegeri a fost o răcire a raporturilor dintre diversele fracțiuni ale Federației.

Astfel din atitudinea presei și din manifestările partidului național din Ardeal față de unele chestiuni, ca spre pildă aceia a guvernului de concentrare s'a putut constata o reintrare în acțiune a d-lui Iuliu Maniu, spirit mai împăciuitor și mai chibzuit decât impetuosul domn Vaida.

Pe de altă parte și raporturile dintre naționaliștii d-lui Iorga și țăraniștii d-lui Mihalache s'au răcit. Căci în vreme ce d-l Iorga a devenit acum mai puțin războinic și preconizează înțelegeri și conlucrări cu alte partide în afară de Federație, d-l Mihalache face încă pe intransigentul.

Mai mult încă, chiar în sânul țăraniștilor d-l Stere duce prin țăraniștii basarabeni o acțiune de subminare a actualei conduceri țărăniste căutând să-și câștige simpatii.

Ajunși la o răspântie a activităților politice, conducătorii Federației, caută dezorientați să ghicească încotro trebue s'o apuce fiecare.

Congresul preoțesc ortodox din Ardeal

Preoțimea ortodoxă română din Transilvania s'a întrunit la Sibiu în congres biblic, ținut în zilele de 13 și 14 l. c.

După serviciul divin, oficiat în catedrală, și după o predică prea frumoasă (despre biblie) ținută de păr. protopop Ioan Teculescu dela Alba-Iulia, — membrii congresului s'au adunat în sala mare dela prefectura județului. La ora 11 președintele Asociației preoților, părintele protopop V. Saftu, deschide ședința prin o cuvântare, unde accentuează misiunea clerului. Salută pe toți oaspeții prezenți, între cari se aflau: Mitropolitul, Nicolae Bălan, arhim. din Cluj N. Ivan, ca reprezentant al consistorului de acolo, d-nii Ienciu, inspector general, trimis de ministerul cultelor, reprezentantul armatei, col. Ganea, I. Lupaș prof. univ., A. Bârseanu, V. Goldiș, V. Branișce, Dr. N. Comșa ș. a.

Răspund salutărilor prezidențiale: Mitropolitul, d-nii Ienciu (arătând că ministrul cultelor va sprijini năzuințele de autonomie ale bisericii), Ivan în numele Consistorului clujan, Lupaș ca reprezentant al universității, și Goldiș. Oratorii sunt ascultați cu mare atențiune și îndelung aplaudați.

Congresul, în urma propunerii făcute de d-l Dr. Ciuhandu, expediază următoarea telegramă:

Majestății Sale Regelui Ferdinand

Preoțimea ortodoxă-română din mitropolia Transilvaniei, întrunită pentru a doua oară în congres la Sibiu exprimă omagială supunere Majestății Voastre, gloriosului Desrobitor și întregitor al neamului nostru în străvechile hotare ale moșteniri noastre traco-romane; roagă prea respectuos pe Majestatea Voastră, să binevoiască a întinde aripa ocrotirii părintești asupra bisericii ortodoxe-române, care a fost și va rămânea deapururi cel mai puternic stâlp de întărire al statului nostru național român — Să trăiți Majestate; să trăiască Majestatea Sa Regina și întregi augusta dinastie română.

Congresul a mai expediat o telegramă D-lui Oct. Goga, ministrul Cultelor și I. P. S. S. Mitropolitului Primat Miron Christea

La ora 1 d. a. congresiștii au luat masa la restaurantul „Carpați". S'au servit bucate de post.

Au vorbit: Mitropolitul, pentru M. Sa Regele; Păr. Saftu pentru mitropolit; asesorul din Arad, Ciuhandu, pentru guvern și în special pentru ministrul cultelor O. Goga și reprezentantul său la congres; I. Lupaș pentru predicatorul de astăzi din catedrală păr. I. Teculescu; prof. A. Crăciunescu pentru d-nii Goldiș și Branișce; acest din urmă pentru cler.

*

După discursuri, conferințe și desbateri pline de interes pentru biserică și cler, congresul preoțesc ortodox, întrunit la Sibiu, și-a terminat ședințe Joi 14 l. c.

Comitetul central a făcut înainte de închidere următoarele propuneri:

1. Privitor la educația clerului, autoritățile bisericești sunt rugate să admită în seminarii numai studenți cu pregătire completă; iar cursurile să se ridice la patru ani.

2. Să se ceară cu insistență înființarea facultății teologice la universitatea din Cluj. Până la înfăptuirea ei, să se sistemizeze încă din toamna anului curent catedra de drept bisericesc cu profesor titular.

3. Se exprimă desideratul de-a se organiza, în vara acestui an, cursuri pe seama profesorilor de religie, pentru a se familiariza cu nouăle rezultate ale științei și vieții bisericești.

4. Să se îndatoreze toți preoții și profesorii de religie să scrie și să rostească anual cel mai puțin 10—12 predici, conferințe și a.

5. să se organizeze sistematic școala de adulți.

6. Să se înființeze pe seama poporului, o gazetă care să cuprindă tot ce se raportă la viața creștinului: religie, cultură politică, economie ș. c. l.

7. Să se caute legătura cu celelalte organizații preoțești pentru a se înfiripa unirea clerului ortodox de pretutindeni.

8. Tipărirea unei potrivite cărți de rugăciuni, cu cheltuiala fondului de propagandă religioasă.

9. Sf. Sinod să fie rugat să autorizeze pe arhiereul locului, relativ la recăsătorirea preoților văduvi, să dispenseze din caz în caz.

10. Congresul admite ideea înființării unei fabrice de lumânări, și a unui atelier de ornate bisericești și obiecte necesare cultului.

11. Membrii Asociației să privească obligamentul de a se abona la „Revista Teologică" cu adaosul său „Biblioteca bunului păstor".

12. Chestiunea serviciilor divine să se supună unui studiu de modificări (scurtare și unificare.)

Organizarea partidului național-liberal în județul Hunedoara

Începută abia de câteva săptămâni, această organizare a dovedit odată mai mult încrederea de care se bucură atât între intelectuali, cât și în masele poporului partidul istoric liberal.

Deducem aceasta nu numai din marele număr de aderenți, ci și din faptul că de la toți se aud cuvinte de laudă la adresa partidului care a făurit statul românesc de azi.

Cu toată propaganda de defăimare a acestui partid, de către demagogii transformați ocazional, în vederea câștigurilor, afacerilor și situațiilor personale, în apărători ai drepturilor cetățenilor, aceștia din urmă au înțeles că nici consolidarea țării și nici un fel de îmbunătățire a actualei stări de lucruri, nu se poate aștepta de la acei care, îmbrăcând temporor haina democrației, nu de dragul cetățenilor, nici de dragul binelui acestora și al țării, ci de dragul unor situații la vânarea cărora au pornit, trâmbițează la toate răspântiile niște principii care nu sunt ale lor, ci tocmai ale partidului pe care-l combat.

Au mai înțeles cetățenii județului nostru că la guvernarea unui stat, mai ales în timpurile de acum, sunt de neapărată lipsă oameni capabili, oameni cu convingeri și mai ales oameni care au mai dat dovada că se pricep la aceasta, și de aici și succesul pe care l-a avut la Hunedoara, ca și pretutindeni în Ardeal, organizarea partidului național-liberal.

Probleme sociale

Conferințele prof. dr. Dan Rădulescu, despre „Dinamica socială". — Societatea modernă.

Sâmbătă, 16 April d-l prof. dr. Dan Rădulescu, a ținut a opta conferință din ciclul de prelegeri de „Dinamică socială".

Conferențiarul, arătase în prelegerile anterioare, că renta și capitalul, definite așa cum la definise, sunt însăși factorii de existență și de persistență ai omenirei. Dacă societatea modernă e într'adevăr imorală și poartă în sine germenii distrucției proprii, vina imoralității biologice a structurii societății nu este datorită nici capitalului, nici rentei în sine.

Spre a găsi factorii imoralității distructive a societății moderne, nu trebuește dată prizâ unor prejudecăți juridice și pseudomorale, ci făcând abstracție cu desăvârșire de asemenea prejudecăți, să punem pur și simplu problema, după criteriul cunoscut: *Cari sunt condițiile optime de structură și activitate ale societății moderne, necesare persistenței și desvoltărei ei în timp și spațiu?*

Aceste condiții constituesc *idealul moral*, de care cu cât va fi mai aproape societatea va fi mai capabilă de persistență și de-o evoluție normală, care să permită indivizilor să ducă o existență cât mai bună, să dea urmași sănătoși, apți de-a duce o viață fiziologică și morală normală.

Aceste condiții sunt în generalitatea lor: 1. Utilizarea optimă a energiilor umane și naturale disponibile, spre a da un maximum de posibilități noui de viață, folosind fiecărui individ în parte, și comunității în ansamblu; 2, Tendința de-a permite ca elementele umane să dea întreaga lor activitate tot în același scop, spre a fi, în mod spontan, cât mai utili colectivității; 3. Asigurarea evoluției adoptate nevoilor sociale, pentru fie care individ, lăsând posibilități evoluțiilor mutante, inițiativei de variații individuale grație cărora se nasc noui posibilități de traiu mai bun. Societatea modernă nu îndeplinește în genere, de cât într'o infimă măsură, aceste condiții; superioritatea reală și durabilă unui popor e proporțională măsurei în care le îndeplinește.

Întorcându-ne la problema societății burgheze - capitalist, ne putem întreba dacă utilizează ca energiile disponibile, adică capitalul și renta lui necesară, în modul enunțat mai sus. Prezintă ea condițiile de optimă desvoltare a activității indivizilor?

Nu există în istoria colectivităților vegetale și animale, vreo asociație socială atât de barbară și risipitoare ca organizația societății moderne: ea irosește capitalul real și energia de care dispune, utilizându-le în mod sălbatic la crearea de *non-valori*. Societatea modernă cheltuește trei sferturi din activitatea umană prin proasta organizare a muncii și a producției și prin gigantica producție de produse absolut nefolositoare, de necesitate luxuoasă și somptuoasă, stânjenind și falsificând evoluția optimală a individului.

În societatea modernă se face concurență prin războiu, prin industrie, și nimeni nu și-a pus întrebarea dacă această muncă nu este o risipă zadarnică dacă acest mod e cel mai bun mijloc de construcție.

Societatea modernă nu este capitalistă, ci e primitivă, și barbară, e imorală prin faptul că-și mănâncă propriile energe, că-și surpă temeliile pe cari ar trebue să-și clădească viitorul.

E oare societatea modernă în stare să îndrumeze în mod normal evoluția individului, lăsând pe copil să se desvolte adequat nevoilor sociale? Din punct de vedere al igienei fiziologice, nu se pun încă în de ajuns stavili boalelor cari lovesc chiar isvorul de reviviscență. În ceea ce privește higiena mentală școala de azi nu corespunde menirei ei, definite în principiile stabilite anterior. Nimeni nu ne-a dat în mod expresiv accentuat legăturile indivizilor în societate, și relațiile lor cu viitorul, ci ne-a legat într'un balast imens, de care nu avem nevoe. Nu e oare de un amar dilletantism, de-o ironică țesătură de insanități și munciuni, mare parte din învățătura ce-o căpătăm în școala modernă? Acesta e rezultatul activ al educației.

În mod pasiv, elemente proaste copii degenerați, firește detentori de energii, irosesc prin viciosirea patrimoniului lor și ceva din patrimoniul omenirii. Desigur că marea mulțime nu e constituită de cei bogați. Din păturile de jos, din burghezia mică se trag elementele cele mai ordonate, mai apte și mai bine dotate; ce face societatea pentru ele? Ori de câte ori tinde să se desvolte un asemenea element, întîmpină piedicile puse de cei neproductivi, astfel încât sau nu poate ajunge la o complectă desvoltare, sau deviază dela drumul bun, îngroșând rândurile armatei declasaților morali.

Împreună cu actuala societate, e imorală orice reformă ce nu

școli la Beiuș și sperăm, că guvernul va ști înțelege rostul ei într'o mare de oameni săraci.

Cât mai multe școli practice și internate ne trebuesc, mai multe ca oriunde, pentru a ne recompensa de uneltirile asupritorilor de ieri, din vina cărora Bihorul, rămas fără școale și mijloace de comunicație, a ajuns să fie considerat țara întunerecului.

Școale de lemnărit decretată de minister pentru Vâșcău va fi o binefacere pentru săteanul nostru și un puternic mijloc pentru promovarea industriei lemnului.

În acest ținut avem mai multe întreprinderi industriale și herestrae înzestrate cu cele mai perfecte mașinării, angajând astfel mii și mii de muncitori recrutați din satele românești din jur, cari au avut în aceste fabrici un venit frumos asigurat din neam în neam. Dar în urma miserabilei conduceri dela comunicații, aceste bune nu pot transporta nimic și astfel zeci de mii de vagoane zac în depositele lor ce reprezintă averi de miliarde, în loc să contribue la întărirea valutei noastre, deși suntem la o distanță de tot mică de frontieră. Consecințele acestei anomalii este, că herestraele și-au redus numărul muncitorilor rămași astăzi fără pâine. E datoria representanților guvernului să facă tot posibilul ca aici, la marginea țării, să nu știm de șomaj și muncitorii să muncească din răpsuteri întărind situația morală și materială a populației.

În tot cazul, e ciudat cum față cu taxa minimală impusă de Celo-Slovaci, la noi e atat de urcată taxa pe exportul lemnelor. Până nu se va reduce această taxă și la noi, concurența ne va răpi pieței străine înecându-ne în bogățiile noastre.

Pentru asigurarea hranei pe timpul iernii, țăranul de aici se angaja din primăvară la lucrul câmpului la diferitele moșii de pe câmpiile Ungariei, unde pentru munca prestată era plătit în natură, așa că toamna se reintorcea încărcat cu cereale pentru anul întreg. În urma noilor frontiere au pierdut acest mijloc și criza alimentării din iarna trebuie atribuită în mare parte acestei împrejurări. Prefectul dr. Zigre a luat măsuri din vreme, ca **populația, conservativă din fire, să se împrieteneasă cu ideea de a gravita spre câmpiile mănoase ale Olteniei și Basarabiei.** Urmează ca consilierul agricol să-și facă datoria căutând să **asigure plasarea lor pe la diferitele moșii, cari au mare nevoe de brațe muncitoare.**

Anul trecut cei vizați nu și-au dat seama de importanța acestei chestiuni, și ar fi de dorit ca măcar anul acesta să-și facă datoria.

*

E regreabil, că autoritățile administrative au înoit procedura pentru contravențiile silvice săvârșite în vremea revoluției și a bolșevismului, jaf ce trebuie atribuit nu pornirilor, ci moravurilor atât de firești pe acea vreme. Prefectul dr. Zigre a dat ordin în acest sens și nu înțelegem **de ce se înoiesc răni vechi, când și astăzi sângerează atât de multe.**

Scrisoare din Satu-Mare

Activitatea extra-şcolară a corpului didactic dela şcoala primară centrală. — Ridicarea unei biserici gr-cat. pe piaţa Victoriei. — Ştiri mărunte.

Activitatea extraşcolară a corpului didactic dela şcoala primară centrală să învederează prin faptul că în urma propagandei, pe care a desfăşurat-o în oraş şi în împrejurimi numărul elevilor români înscrişi s'a urcat în anul scolar 1920/21 la 318, faţă de 112, câţi au cercetat şcoala în anul trecut.

Dintre 14 puteri didactice 8 sunt români.

Băeţii de naţionalitate măghiară fac progrese uimitoare în limba română; toţi au cărţi didactice româneşti.

D-l Director al şcoalei centrale, Victor Filip, a întreprins în timpul din urmă o colectă pentru îmbrăcarea copiilor săraci, adunând suma de 4700 lei, din care s'au dat haine la 30 băieţi şi 15 fete.

D-l Director a mai colectat suma de 2000 lei, în scop de a pune baza unei fundaţiuni pentru ajutorarea copiilor orfani, cari cercetează şcoala centrală.

Răscumpărarea cununei pentru fetiţa decedată a unei D-ne învăţătoare a dat suma de 650 lei cu care s'au cumpărat băieţilor săraci cărţi şi rechizite şcolare.

D-l Director V. Filip e propus spre a fi premiat, împreună cu alţi 15 directori şi învăţători din judeţ, drept recunoştinţă pentru activitatea lor extraşcolară.

*

La adunarea din Dumineca trecută a credincioşilor greco-catolici s'a hotărât ridicarea unei biserici gr. cat. române în piaţa Victoriei.

Părintele N. Costin în vorbirea sa de introducere a spus între altele: „Astăzi, ca să ţinem, ceea-ce am câştigat, ca să desăvârşim opera începută pentru întregirea neamului, care azi e un fapt împlinit, pe lângă aşezarea unei temelii puternice pe teren politic şi economic, se impune unirea veşnică sufletească a tuturor Românilor iar în special în cadrul parohiei noastre, a tuturor credincioşilor gr cat. români din Satu-mare, în aceste momente sărbătoreşti, când îl aşteptăm pe noul păstor al acestei turme credin ioase, pe marele luptător şi bărbat al neamului, pe Părintele dr. V. Lucaci, ca unind puterile noastre cu ale lui, să muncim spre mărirea lui Dumnezeu şi înălţarea Bisericii, ca să vedem înfăptuit visul nostru vechiu, ridicarea unei noi biserici gr. cat. române în locul cel mai de frunte al oraşului, în mijlocul pieţei Victoria."

S'a hotărât colectarea sumei necesare în acest scop sumă care s'ar urca la 3 milioane lei.

Duminecă, 10 Aprilie, a depus jurământul de fidelitate episcopul rom. cat. de Satumarn, d-l dr. T. Boromisza, în faţa d-lui Prefect Băltescu, reprezentantul Regelui şi a guvernului, la care act au fost de faţă o mulţime de credincioşi.

*

Duminecă sara, 10 Aprilie. s'a reprezentat de către câteva d-şoare şi oficeri piesa d-lui colonel Butunoiu „Vocea sufletului". Au excelat printr'un ales joc artistic d-şoara Dopp, asemenea şi Oşoarele Tămaş Buzilla şi d-l sublocot. Bărdiceanu.

La concertul d-lui Grozăvescu tenor liric, care a avut loc sâmbătă 9 Aprilie a fost de faţă puţin public.

D-l Grozăvescu a impus prin vocea-i puternică şi prin executarea dibace a diferitelor bucăţi din operile celor mai mari compozitori.

Coresp.

---

pune astfel problema. Unde va duce însă această imoralitate biologică?

Să analizăm soluţiile apte de a ne indica o îndreptare a societăţii, cercetând soluţiile date de socialism. Acesta susţine că munca nu e a individului ce o depune, fiind condiţionată de ansamblul societătii; astfel conchide că e drept ca asupra ei să dispue societatea. Cine e factorul care decide însă asupra muncii? Statul ensamblul factorilor productivi. Dacă cei proşti şi mediocri vor decide, desigur că vor face numai prostii. Dacă e just ca statul să-şi spue cuvântul asupra muncei individuale, trebue să fie reprezentat printr'o aristocraţie intelectuală şi morală.

Vom avea deci dictatura proletariatului, dictatura celor ce muncesc — ori care ar fi forma muncii — prin interpuşii săi, ce prezintă garanţii de competinţă şi moralitate.

Este oare posibil să găsim şi să alegem pe cei mai competinţi, cari să dicteze nu după dorinţele lor, ci după nevoile şi cerinţele colectivităţii? E cu putinţă oare ca un număr de oameni, aleşi arbitrar să reprezinte quintesenţa intelectului şi să conducă bunul mers al unei comunităţi?

Dacă democraţia şi libertatea ne-a dus la un progres, faptul acesta se datoreşte libertăţii de iniţiativă; societatea socială suferă însă de lipsă de iniţiativă. In aceasta constă concursul socialismului, prin faptul că bună parte din conducătorii lui au lucrat cu clişee vechi de gândire, la alcătuirea unei societăţi noui, neglijând importanţa factorului psihologic.

Iniţiativa individuală e superioară iniţiativei organelor ce reprezintă statul, cari gerează afacerile comunităţii.

Omul nu poate lucra activ şi spontan, decât atunci când activitatea sa îi produce plăcere sau un minimum de neplăcere. Cu cât plăcerea e mai intensivă, cu atât şi activitatea e mai intensă, şi caută să se se reproducă. Dacă considerăm că factorii psihici cei mai importanţi sunt obiceiurile şi sentimentele, transformarea se va face nu prin ruperea lor bruscă, ci prin alterarea lor.

Elementele structurei mentale existente, obiceiurile şi sentimentele adânc întrupate, trebuesc utilizate în vederea nouii transformări, şi transformate ele însăşi în factori activi de propăşire socială. Societatea statistă comunistă, din acest punct de vedere e neştiinţifică şi neviabilă, ducând la micşorarea capitalului şi la regresul social, automatic şi fatal.

Mulţimea nemulţumită cu societatea actuală, după ce va vedea că răul acesteia constă în irosirea energiilor, nu va modifica formal nici obiceiuri, nici credinţe, ci le va înjuga la carul transformării.

INFORMATII

Comitetul de iniţiativă pentru ridicarea unui monument în oraşul Băileşti, în amintirea eroilor morţi pentru Patrie în războiul de întregire al Neamului (1916—1918), prin d-l Ilie Pârvulescu, învăţător Băileşti, casierul şi secretarul comitetului, roagă pe d-nii sculptori şi arhitecţi care doresc a se angajà cu executarea acestei lucrări în valoare de 150.000 lei, a-şi trimite ofertele planurile şi adresele d-lui N. Nichita, judecător ocolul Băileşti (Dolj), preşedintele comitetului.

*

Săptămâna viitoare R. M. S. va distribui debitelor din Ardeal ţigaretele egiptene „Cavalla" cu preţ de 50 bani bucata.

*

Lichidarea creanţelor exigigibile înainte de 1 Septembrie 1920 se vor face de către autorităţile respective în raportul de 1 leu pentru 3 coroane şi 50 b.

*

S'a dat ordin de la Secretariatul general de Instrucţie din Cluj către toate şcoalele statului ca să înainteze tablourile de cheltueleli extraordinare făcute în timpul anului financiar până la 1 Aprilie.

*

Un recent ordin de la Ministerul de justiţie opreşte achitarea salariilor funcţionarilor până la apropiate dispoziţiuni.

*

D-l Prie, secretar general al Instrucţiei Publice nesosind până acum la Cluj, plata chitanţelor de salarii pe luna Aprilie pentru funcţionarii cari depind de secretariat, se va face mai târziu.

*

Intrucât legea măsurilor şi greutăţilor din vechiul Regat s'a extins prin votul parlamentului şi asupra Ardealului, zilele acestea autorităţile vor primi de la inspectoratul general în urmările necesare în acest sens.

*

Administratorii financiari din Ardeal, neavând controlori fiscali abili pentru noua organizare a perceptoratelor au cerut inspectoratului financiar să intervină să fie detaşaţi în Ardeal controlori din vechiul Regat.

*

Un reprezentant al ziarului „*Dimineaţa*" având prilejul unei întrevederi cu Krassin, delegatul sovietelor la Londra, a obţinut dela acesta între altele următoarea declaraţie:

Un război ar însemna pentru noi acum să ne riscăm puterea. Un război, de altfel, costă foarte scump şi ar absorbi toate creditele de cari avem o nevoie aşa de urgentă ca să cumpărăm lână, bumbac şi instrumente de arat. N'am făcut oare pace cu Polonia, când near fi fost aşa de uşor să tărăgănim negocierile. Şi suntem dispuşi mâine să facem pace cu toată lumea, atât cu Franţa cât şi cu România. Tot ce voim este să reîncepem a cumpăra şi a vinde".

*

Exc. Sa baronul Fallon, ministrul Belgiei la Bucureşti, care a fost înaintat ambasador în Brazilia, a părăsit Capitala spre a merge la noul său post.

Până la numirea unui titular, afacerile legaţiunei belgiane vor fi girate de către prinţul de Ligne secretarul legaţiunei.

In urma opoziţiei dârze care s'a făcut proectului de lege, prin care atelierele căilor noastre ferate urmau să fie concesionate unei societăţi străine, în ultimul consiliu de miniştrii s'a hotărât amânarea „sine diee" a proectului.

*

Nefiind încă organizată poşta rurală în Ardeal, direcţiunea generală a R. M. S. a hotărât să distribue fabricatele ei tot prin concesionari cari au o remisă de 10% din care abandonează o mică parte debitanţilor mici. Concesionarii mai au o bonificaţie de 5 bani până la 5 lei, după distanţe, pentru cheltuelile ocasionale cu transportul fabricatelor regiei.

*

Pentru alcătuirea unui proect de lege al învăţământului minorităţilor etnice din România, d. ministru P. P. Negulescu a cerut ministerului afacerilor străine, ca prin reprezentanţii săi să cerceteze, care este atitudinea guvernelor din Jugoslavia, Cehoslovacia, Polonia şi Italia, faţă de şcolile minorităţilor din fosta monarhie Austro-ungară.

*

Mitropolia din Blaj şi episcopatele din Gherla şi din Oradea-Mare au decis trecerea şcolilor din eparhiile lor la stat. Este primul pas făcut pentru laicizarea învăţământului primar din Ardeal.

*

Ministerul artelor şi cultelor, prin intermediul ministerului de interne, a trimis o circulară tuturor prefecţilor din ţară, prin care le indică ce măsuri trebuesc luate contra propagandei religioase pe care o fac confesiunile adventistă, baptistă şi nazareană.

Aceste confesiuni nefiind recunoscute exercitarea cultului lor nu va fi permisă decât numai în anumite case de rugăciuni.

*

Intr'una din şedinţele Sf. Sinod, membrii Sinodului au hotărât să ceară guvernului înfiinţarea a două noui facultăţi de teologie: una la Cluj şi alta la Chişinău.

*

D. Pierre Baldoqui un mare colecţionar de mărci poştale a găsit la un colecţionar din Capitală o preţioasă colecţie de mărci pe care a cumpărat-o cu suma de 1,500.000 lei,

Indivizii Gorelisch, Leibovits, Moise Frenkel şi Soleman i-au furat această colecţie.

D. Pierre Baldoqui oferă un premiu de 20.000 lei persoanei care va descoperi pe autorii acestui furt.

*

S'a dat ordin autorităţilor din Ardeal, de toate categoriile pentru ca ori-ce corespondenţi venită din Ungaria sau alte state ce au făcut parte din fosta Austro-Ungarie să se restitue decătre oficiil poştale autorităţilor străine de la care s'au primit.

Cât priveşte corespondenţa destinată autorităţilor din ţările străine se va înainta pe cale erarhică Ministerului respectiv spre a se interveni pentru transmilerea lor la Ministerul Afacerilor Străine.

*

Dr. Lăzărescu, medic-şef al Casei Cercuale, Specialist în boale Interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

Intrucât s'a constatat că în unele spitale se încasau bani de la bolnavi, fără a elibera chitanţa în regulă, — prin o circulară a inspectoratului Sanitar din Ardeal s'a făcut cunoscut că dreptul de-a se încasa aceste taxe îl au numai contabilii spitalelor după propunerea medicului de secţie al spitalului.

*

La fabrica de tutun din Cluj au fost aduse 5 maşini pentru fabricarea ţigaretelor cu carton.

Prin aceste maşini producţia ţigaretelor cu carton se ridică de la 300.000 la 700.000 pe zi.

*

Citim în *Viitorul*:

La ministerul cultelor şi artelor s'au făcut pe ziua de 1 Aprilie nu mai puţin de 56 numiri şi înaintări, publicate în „Monitorul Oficial" de eri.

Din aceste numiri locul principal îl ocupă cei 40 directori-generali, subdirectori şi subdirectori generali, inspectori şi inspector generali, arhitecţi-şefi şi şefi de serviciu.

Pentru un crâmpei de minister, mai ales în vreme ce se pregăt sc atâtea grozave impozite pentru a scăpa ţara de nenorocire, credem că numirea atâtor directori şi paradirectori este o mare risipă a banului public, un lux nepermis şi o adevărată bătaie de joc.

Contractul acestui lux de funcţionari este cu atât mai isbitor cu cât la alte ministere se trec la pensie slujbaşi superiori vechi, capabili de muncă şi foarte pricepuţi.

*

Funcţionarii care beneficiază de locuinţă în natură după noile dispoziţiuni nu vor primi indemnizaţie de chirie, iar în cazul când nu li se pune la dispoziţie camere conform rangului ce-l au vor trebui să primească de la stat numai diferenţa de chirie.

*

Vineri a încetat din viaţă în Capitală generalul de divizie Constantin Barozzi, fost ministru de războiu şi şef al Marelui Stat Major al Armatei fost aghiotant regal.

*

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ŞI PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
Persoanelor de încredere se face vânzarea si cu plată în rate

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 17 Aprilie

Presidează d-l Chiorăscu. Pe banca ministerială d-l Tranculaşi.

D-l SAVU aminteşte că azi s'a împlinit doi ani de când Românii au trecut linia demarcaţională şi preamăreşte vitejia soldatului român. Camera aplaudă îndelung.

D-l Brăescu cere desfiinţarea sinecurelor.

Urmează mai mulţi oratori, cari citesc comunicări foarte puţin importante.

D-l CUZA în chestie personală atacă pe d-l Lupu din cauza legăturilor ce le are, împreună cu întreaga Federaţie, cu banca Marmarosch-Blank care speculează valuta noastră pricinuind mari pierderi statului.

D-nii LUPU şi BUZDUGAN apără slab Federaţia. Discuţia continuă asupra legei pentru măsuri şi greutăţi din Ardeal.

SENATUL

Sedința din 17 Aprilie

Presidează d-l Meitani. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu şi Mişu Antonescu.

D-l BOGDAN-DUICĂ face o comunicare în chestia neregulilor de la Universitatea din Cluj.

D-l DOBRESCU cere pentru a treia oară lista de senatorii şi deputaţii care au acţiuni la „Reşiţa". Astfel va striga să audă toată ţara *„săriţi, hoţii"*.

D-l ARGETOIANU spune că lista nu se poate da, guvernul neputându-se amesteca în această chestiune.

D-l DOBRESCU arată că averea societăţei este cedată de către stat şi ca atare guvernul poate interveni.

D-l ARGETOIANU depune un proect de lege pentru înfiinţarea unei societăţi de construcţii la „Bucureşti". La discuţia proectului de lege asupra unificărei sanitare vorbesc *P. S. S. Mitropolitul primat* şi *d-l Argetoianu*.

D-l COANDĂ cere Senatului să aleagă 15 senatori pentru a participa la congresul internaţional interparlamentar dela Stockholm.

ȘTIRILE ZILEI

Rusia sovietică falşifică toate monedele europene afară de marca germană. Guvernele au luat măsuri.

*

In Anglia minerii s'au rupt în două: extremiştii şi moderaţii şi au început tratativele cu patronii Greva de simpatie la C. F. n'a reuşit.

*

D-na Bela Kun a fost expulzată din Italia pentru că susţinea agitaţiile comuniste.

*

La Durazzo răscoalele albaneze contra jugoslavilor au luat proporţii mari.

*

America a hotărât ca delegat în comisia reperaţiunilor pe Boyden pentru sprijinirea Franţei şi a Angliei.

*

La 27 April, poetul G. D'Annunzio va ţine la Florenţa un discurs cu ocazia sărbătorirei centenarului lui Dante.

*

La alegerile din Constanţa candidează d-nii Constantin Brătianu, liberal, Alex. Marghiloman, progresist şi Saketi, ţărănist.

*

Cercetările în chestiunea comploturilor comuniste din Iaşi şi Bucureşti continuă. Noi arestări urmează.

*

Conferinţa internaţională a Dunărei a adoptat la a doua cetire, articolele relativ la: puterile drepturile, datoriile atribuţiile şi imunitatea comisiei europene a Dunărei.

*

Carol de Habsburg, într'un interview acordat ziarului „Le Matin" caută să arete că politica sa este conformă interelor Franţei.

*

Răscoalele ţărăneşti din Rusia iau proporţii. „Izvestya" oficiosul bolşevic confirmă acest fapt.

*

Principele Carol şi Principesa Elena vor vizita la 8 Iunie, Iaşul.

Franţa chiamă sub arme două clase pentru a ocupa bazinul Ruhr, în urma refuzului Germaniei în chestia reparaţiilor.

*

In „Parcul Carol" din Bucureşti începe la 14 August expoziţia naţională şi târgul de mostre conform deciziei ministeriului de industrie.

Pentru oamenii de bună credință

Pentru a dovedi câtă lipsă de pudoare se poate adăposti, cu binecuvântarea părintelui director, în Redacţia „Patriei", şi pentru a curma echivocul exploatat cu atâta candoare de confraţii de la „Voinţa", — ţinem să stabilim următoarele:

1. Controlând la Cancelaria Universităţii locale, am constatat că d-l Creţu, nu este student la nici-una din Facultăţile acestei Universităţi.

A-ţi atribui — cum face nnmitul domn — calitatea de student, pe care n'o poţi avea decât prin îndeplinirea unor anumite forme legale de immatriculare, singurele care conferă calitatea de student, cu drepturile şi obligaţiile corespunzătoare, — este o poftă incorectă, a cărei gravitate nu poate scăpa nimănui,

2. In ce priveşte „mistificarea", de care se agaţă, cu atâta beatitudine, Redacţia „Voinţii", se ştie că d-l profesor *Sextil Puşcariu* căruia sperăm că fostul elev al domnului G, Ibrăileanu, de la Iaşi, va binevoi a-i recunoaşte oare-care competenţă în materie, a apreciat *exact în acelaş chip* conferinţa ce a avut darul de a scandaliza pe finii, subtilii, rafinaţii esteţi de la „Patria". Aprecierea aceasta, tipărită la timp în foile din localitate, toată lumea o cunoaşte.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Un ordin de batjocură?

In atenţiunea D-lui Director General al Internelor

Rog pe d-l Director General al Internelor, să cerceteze:

a) Cine a dat la tipar ordonanţa Prefecturei Poliţiei din Cluj, dată cu Nr. 691—1921 sub titlul „Regulamentul Caselor"? Şi dacă funcţionarul cu pricina nu ştie româneşte, pentru ce nu şi-a dat lucrarea pentru revizuire vre-unui coleg, care cunoaşte limba Statului, ca să nu ne facă de ruşine cu asemenea tipăritură oficială?

b) Cu a cui autorizaţie şi spre ce scop se incasează pentru o tipăritură de o faţă un preţ de 10 lei, când cu toată scumpetea, cu preţul acesta se cumpără un întreg volum?

Se va căuta o justificare în faptul că preţul de 10 lei trebue să-l plătească proprietarii de case? Raţionamentul acesta ar fi copilăresc, căci nu se poate concepe un impozit asupra proprietarilor de case în beneficiul unui . . .

Mă încred în bunul tact al d-lui Director General Tănăsescu şi sunt sigur, că d-sa va lua măsuri, ca funcţionarii de sub ordinele d-sale să dea mai multă atenţiune ordonanţelor ce le emit şi nu va lăsa ca aceste ordine să fie exploatate în scop de speculă ceeace ar fi incompatibil cu caracterul serviciilor publice.

Lucian Bolcaş.

Noui notari publici în Ardeal

Au fost numiţi notari publici în Ardeal d-nii:

Laurenţiu Nestor, preşedinte dela tribunalul Cluj, la Cluj.

Silviu Maior, avocat în Cluj, la Zalau.

Petru Stoina, prim-procuror dela trib. Deva, la Târgu-Mureş.

Romulus Boca, avocat în Orăştie, la Alba-Iulia.

Petre Ţepeneag, avocat, în Baziaş, la Vigna din judeţul Timiş.

Silviu Păscut avocat în Arad, la Arad.

Se permută următorii notari publici din Ardeal:

Guido Bausneru dela Făgăraş la Braşov.

Otto Schilling dela Dej, la Teaca din jud. Cojocna.

Carol Susisch dela Caransebeş la Baziaş.

Geza Kiraly dela Alba-Iulia, la Abrud.

Acaţiu Halasz dela Oradia-Mare, la Baia-de-Criş din jud. Huniedoara.

Nicolae Screiber dela Cluj.

Rudolf Nagy dela Becleanu, la Cenul Silvaniei.

Ladislau Csiky dela Târgul-Mureş, la Ibasfalău din jud. Târnava-Mică.

Aladar Plauschich dela Nădlac la Biled din judeţul Timiş.

Ludovic Mulek dela Arad, la Marghiţa din jud. Bihor.

Se confirmă în posturile de notari publici în Ardeal:

Octavian Cernea la Braşov, Gavrii Zagoni la Sf. Gheorghe din jud. Trei Scaune, Bella Goelner la Odorhei, St. Petrovici la Caransebeş. Victor Popp la Dej, din jud. Solnoc-Dobâca, Valer Pocol la Deva, din jud. Huniedoara, Ioan Moldovan la Aleşd, din jud. Bihor, Dimitrie Ponoran la Sighetul Marmaţiei, Toma Vasinca la Haţeg din jud. Huniedoara, Ştefal Hărăguş la Oradia-Mare.

LA „MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Socialiştii spanioli contra Internaţionalei III.

La şedinţa partidului socialist s'a respins cu 8008 voturi contra 6025, aliptrea la internaţionala a treia.

Noul cabinet ungar

Horty a însărcinat cu alcătuirea unui cabinet de coaliţie pe contele Bethlen, aşteptând să fie sprijinit de creştinii naţionali şi agrarieni.

Bugetul german pe 1920

Bugetul german pe 1920 se ridică la 134 miliarde (contra 3—4 miliarde din 1914) cu deficit de 86 miliarde.

Pentru acoperirea cheltuelilor extraordinare este nevoe de un nou credit de 19 miliarde.

Criza politică din Cehoslovacia

D-l Masaryk preşedintele republicei continuă să primească în audienţă diferiţi oameni politici.

Preşedintele a primit pe preşedinţii corpurilo legiuitoare, pe deputaţii Nemeh şi Nohanis şefii partidului social-democrat. Aceste audienţe sunt în legătură cu formarea unei majorităţi puternice în parlament. In cursul săptămânei viitoare preşedintele va primi în audienţă pe ceilalţi şefi de partid şi pe fruntaşii politici ai germani lor. Deputatul Lodgmann s'a demis din demnitatea de preşedinte al uniunei parlamentare germane din parlamentul Cehoslovac.

O nouă conferinţă a păcei.

Lloyd George a declarat în Camera Comunelor eri seară că guvernul nu este pregătit să facă propuneri pentru o conferinţă generală de pace la care să se discute toate chestiunile politice.

Noua răscoală antibolşevică în Rusia.

Ziarele din Moscova recunosc că răscoalele ţărăneşti din centrul Rusiei au luat un caracter foarte grav, mai ales în departamentele Saratof, Tainbole şi Oiol.

După ziarul „Isvestia", antibolşevicii promit să restabilească proprietatea individuală şi să naţionalizeze industria.

In capul acestei mişcări se află uniunea muncitorilor ţărani care, printre alte revendicări, reclamă convocarea unei Constituante.

„Pravda" din Moscova, vorbind de asemenea de această mişcare, recunoaşte că a luat proporţii considerabile, în urmă reprimării revoltei de la Kronstadt.

Noul preşedinte al republicei chineze.

Parlamentul chinez a ales săptămâna trecută un nou preşedinte în persoana d-lui Sun-Jat-Sen, cu 218 voturi contra 3. Noul preşedinte este un cunoscut reformator chinez, care acum câţi-va ani, a fost răpit din Londra de legaţiunea chineză şi ţinut acolo prizonier. Alegerea lui Sun-Jat-Sen a fost celebrată cu mari cortegii, cari, străbtând oraşul aruncau nenumărate pleznitori, conform unui străvechi obicei chinez.

Situaţia politică în Italia.

Partidul socialist a pierdut în Italia orice putere. O reacţiune puternică se desemnează împotriva se. Se prevede că partidul catolic va repurta un mare succes în alegerile cari vor avea loc în curând.

Italia este destinată prin situaţea se geografică şi istorică să facă o politică de echilibru. Nemulţumirea actuală se datoreşte faptului că Italia a eşit din războiu cu sarcini grele. Impresia este că Aliaţii săi n'o iubesc în deajuns.

Polonia şi Italia.

Din Varşovia a plecat la Roma comisiunea polonă care a luat contact cu grupurile financiare şi industriale italiene pentru a studia posibilitatea participării italiene la întreprinderile polone de petrol şi forestiere.

Luptele greco-turce Comunicat grec.

Atacurile duşmanului contra detaşamentelor noastre din regiunea dela nord de Banaz au fost respinse. Trupele noastre au contraatacat gonind pe Turci din poziţiile lor şi urmărindu-i.

Deasemeni atacurile detaşamentelor inamice la Tsivtiki au fost respinse.

Constituirea guvernului Kemalist la Constantinopol.

Se confirmă iminenta constituire a guvernului lui Kemal Paşa care a fost recunoscut de întreaga Turcie.

Dela Conferinţa Dunării.

Conferinţa internaţională a Dunări s'a întruint Miercuri 13 Aprilie luând în discuţie dispoziţiile proectului de convenţiune relativ la confiuerea comisiunei europene a Dunării. Discuţia a fos tamânată pe azi.

FRAŢII UNGAR
prima măcelărie şi cărnăţărie
In Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516
Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cărnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

MARE EXPOZIŢIE 9
la magazinul de modă
Lörincz şi Tóth
Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Societatea Ardeleană de Industrie Casnică
Cluj, Str. Unio No. 12.
Mare depozit de cameşi, bluze şi haine pentru copii brodate cu mână. 584

Citiţi „Infrăţirea"

Viața sportivă la Cluj

— Intrecerile de Duminecă 17 Aprilie —

Publicul.

Pe zi ce trece interesul față de sport câștigă aderenți tot mai numeroși. Numărul celor cari doresc o distracție igienică și plăcută privind în aer liber și curat sforțările jucătorilor, e în creștere continuă. Eri tribuna a fost suprapopulată. Nici un loc liber nu se mai putea afla pe tribună, de asemeni a fost mare numărul privitorilor din fața tribunei. Fără nici o exagerare, se poate afirma că numărul privitorilor a trecut eri de 1000. In fiecare Duminecă se pot întâlni noui aderenți exclamând: „Nu știam că și sportul poate oferi o atât de plăcută didacție. De acum înainte însă voi cerceta regulat fiecare întrecere.“ Și e ușor de înțeles dacă între alte părți alergările de cai se pot privi cu atâta interes, de ce nu ar exista același interes și față de încordările făcute de oameni conștienți în cadrele echipelor de joc.

Totuși va trece mult timp până când să putem vedea același public numeros care există în alte țări ca Anglia, Franța, Italia, Svedia etc. Acest fapt depinde numai dela bună-voința publicului nostru de a da sportului importanța ce i se cuvine. Iar aceasta nu numai în Cluj ci în toate orașele unde sportul tinde să prindă rădăcini mai puternice lar când mișcarea pentru sport în rândurile publicului va fi cea dorită, cu satisfacție vom putea înregistra un nivel sportiv mai superior și un progres într'o ramură atât de mult apreciată și cultivată în țările apusului. Totul depinde dela noi. Forțele le avem, elementele puternice și prețioase. N'avem decât să le apreciem, să le incurajăm retribuindu-le prin atenția ce o dăm sforțărilor lor.

Timpul.

Timpul a fost eri cât se poate de nefavorabil atât pentru atleții dela cros-country cât și pentru jucătorii de football. Un vânt puternic a influențat atât fuga cât și jocul. Alergătorii au trebuit să dea o luptă puternică nu numai cu distanța ci și cu vântul care le îngreuna mersul și le umplea plămânii de praf, iar la jocul de football vântul e un amic și inamic în același timp. Bila nu odată ajunsă în stăpânirea lui nimicea cele mai frumoase acțiuni ale jucătorilor.

Pentru a juca cu rezultate bune într'un timp atât de nefavorabil ca cel de eri lângă jucători destoinici și rutinați în parte, mai e necesară și o puternică disciplină de joc, care din nefericire la unele echipe de eri nu s'a putut constata în decursul întregului joc.

Cross-country.

Eri am avut ocazie să vedem o nouă manifestare atletică pe arena sportivă din Cluj: fuga pe distanță mare — cross-country — aranjat pentru juniori de Comitetul regional din Cluj FSSR. — Secția atletică.

La ora 3 startul se formează; 34 atleți pornesc voioi pentru fuga de 3600 metri. Orice joc pe arenă încetează și publicul așteaptă sosirea primului. Se fac diverse pronosticuri; e desemnat în deosebi. Corcan dela U, iar mai pu țin sigur Beke dela KKASE. Peste 13 minute trece primul în fața arenei și spre surprinderea publicului e cel mai puțin așteptat: **Beke** care ese primul în 13'56" iar al doilea intră **Corcan** în 14'35". Corcan a avut nenorocul să greșească drumul și a trebuit să alerge cu 3—400 metri mai mult. Al treilea intră **Kovacs** dela CFR. S'a ridicat obiecțiunea că d-l Kovacs a fost anunțat după ce trecuse termenul de anunțare. Obiecțiunea nu a fost luată în considerare de Comitetul regional.

Prima echipă a eșit echipa clubului KKASE. cu 30 puncte compusă din Balza, Cozac, Benkő, Sikó și Al. Nagy. A doua a fost echipa U. cu 40 puncte compusă din Corcan, Curea, Zucker, Anastasiu și Meteanu. A treia a fost echipa clubului Haggibor.

Din cei 34 de concurenți porniți s'au reintors 25.

La cross-country au participat cluburile: Universitatea, KKASE., Haggibor, CFR.-Clubul, KAC. s'a anunțat, însă din motive necunoscute nu s'a prezentat la start. Se pare că acest club a lăcut intrare liberă în sânul său unor influențe cari dacă se vor manifesta în măsură mai mare ar strica reputațiunea sportului. In sport nu e bine, nici necesar să se facă politică.

Pentru a da semnalul la start a fost rugat d-l general Anastasiu. Fiind însă plecat la București domnia sa n'a putut fua parte.

Pentru primii trei atleți se va da ca premii medalii mari, mijlocii și mică de argint. Aceleași medalii se vor distribui și membrilor din fiecare echipă în ordinea clasificării echipelor.

Resultatele între cerilor de football au fost următoarele:

CFR.—KMTE = 4:0 (2:0).

Haggibor — Universitatea = 4:0 (0:0)

KAC—KKASE = (0:0).

Aprecierile asupra jocurilor le vom publica în urmărul de mâine. **Spectator.**

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Luni, Marți, Miercuri și Joi:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea II. și ultimă.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Luni, Marți, Miercuri:
„JUDEX“ Partea V.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX“ Partea VI.
Ultima parte.
Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe ...
(Comedie).

CINEMA APOLLO:

Luni, Marți:
„STROPII DE SÂNGE“.
Dramă detectivă.
Miercuri, Joi:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens Boz.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copil cerut cu împrumut.
(Comedie).

Cetiți „Infrățirea“

Plângeri și lămuriri

Intr'o chestiune de onoare

Din partea d-lui St. Paul, ziarist, primim următoarele:

Din procesul verbal publicat eri ca rezultat al desbaterilor urmate între martorii mei și martorii d-lui Procopiu, reese că eșirea pe teren n'a putut avea loc pentru motivul că provocarea a fost tardivă ca explicație aduc la cunoștință următoarele:

1. N'am putut porni cu o acțiune contra d-lui Procopiu până ce nu știam rezultatul obținut de acțiunea pornită de tatăl meu Prof. I. Paul cărula i se promisese din partea ziarului „Patria“ o complectă rectificare. Această acțiune am pornit'o numai după ce ziarul „Patria“ s'a sustras dela obligația morală a unei loaiale rectificări.

2. Când d-l Procopiu a declarat martorilor mei că primește duelul a dovedit că a făcut abstracție de cele câ'eva ceasuri cu care întârziase provocarea și că deci a primit provocarea așa cum se găsea. Că d-l M. Procopiu n'a pimit însăși ieșirea pe teren, aceasta e o chestiune asupra căreia nu eu sunt chemat a da lămuriri.

Cluj 16 Aprilie 1921.

Stefan Paul.

Congresul membrilor Corpului Didactic primar

Asociația generală a membrilor corpului didactic primar va ține congresul său anual în București, în zilele de Mercuri și Joi după Paști (5 și 6 Mai st. n.) cu următoarea ordine de zi:

1. Importanța, pregătirea, recrutarea, titlul și înaintarea membrilor corpului didactic primar, potrivit vremurilor actuale.

2. Situația materială, unificarea și egalizarea de tratament fără deosebire de sate și orașe ca și de pregătirea inițială.

3. Chestia suplinitorilor nepregătiți și măsurile tranzitorii pentru împlinirea vremelnică a lipsurilor în învățământul primar.

4. Mijloacele pentru realizarea unei bune întreținer materiale a școalelor.

5. Reprezintarea efectivă a membrilor corpului didactic primar în toate instituțiile școlare, sau în legătură cu școala.

6. Diverse: revistă, institut de editură, dreptul învățătorilor de oraș de a preda și cursul inferior al învățământului secundar, etc.

7. Mijloacele de realizare al dezideratelor și hotărârilor congreselor învățătorești.

8. Darea de seamă de mersul asociației.

„România“
Ministerul Agr. și Domeniilor
Direcțiunea Region. a Domeniilor

Nr. 2105—1921.

Anunț

In ziua de 22 Aprilie a. c. ora 10, se va ține licitație publică la Direcțiunea Domeniilor în Cluj, pentru vinderea a circa 8000 l. Vin recolta 1919.

Informațiuni se pot lua la Secretariatul General al Agriculturii, Direcțiunea Domeniilor.

De vánzare

eftin un aranjament frumos elegant pentru a înstăla o pravalie sau pantofarie Informatiuni ne se dau în CaleaVictoriei 31. usa No 4.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Citiți ziarul „Infrățirea“.

AUR și pietre prețioase cumpără fabrica de bijuterie
ISIDOR SILBERMANN
618 BUCURESTI, Str. Selari 15.

PREȚURI SURPRINZATOARE DE REDUSE!
La
Diamandstein și Moskovics
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.
598

3 Mtr. stofe pentru un rând de haine . . Lei 270·—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura . . . . . Lei 800·—
1 Rând haine bărbătești gata . . . . Lei 550·—
Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

Publicațiune de licitație

Fabrica de tâmplărie artistică Societate Anonimă din Cluj intenționând să-și mute fabrica și depositul de lemn asupra imobilului sau din „Postaberek“, — are să vândă cele două imobile sale orășenești ce astfel se vor elibera.

Prin urmare se pune la licitație publică:

1. Imobilul situat în Cluj Strada Gheorghe Barițiu (fostă Malom) No. 28 în dimensiune de 716 stânj patr. împreună cu toate supra edificiile (localuri de fabrica, casa de locuit cu etaj, grajd, locuințe pentru visitii, șuri etc.) dar fără instalațiuni de fabrică.

2. Imobilul situat în Cluj Strada Varga No. 4 în dimensiune de 855 stânj. pătr. împreună cu casa de locuit și cu șura din scânduri (cu etaj).

Imobilul amințit în punctul 1. situat în Strada Barițiu No. 28. se vinde eventual și împreună cu cazanul de vapor marca Höcker cu sufață de foc 51 m 2 și cu mașina de vapor (dynamo) stabil cca. 45 Hp. zidită în imobil, — deacea ofertele se cer separat fără acestea și separat cu acestea. In ce privește imobilul din Strada Varga No. 4 ofertul se va face tot separat și în această privință.

Imobilele se pot primi oricând în orele de zi obișnuite.

Condițiunile de licitație amănunțite se pot cunoaște în biroul societății Str. Barițiu No. 28.

Ofertele se vor face exclusiv în scris, în plicuri închise, arătându-se numele și adresa oferentului, precum și împrejurarea, ca oferentul cunoaște condițiunile de licitație și le consideră obligatoare pentru dânsul. Ofertele astfel înzestrate se vor remite birolului societății până la 10. Maiu 1921. orele 12 a. m.

Cluj, la 4. Aprilie 1921.

Fabrica de tâmplărie artistică
Societate anonimă

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

TALPĂ și OPINCI. Permanent în orice cantitate lucrată de fabrică calitatea I. de talpă dela 56 Lei până la 61 Lei per kg. asemenea opinci în orice cantitate, calitatea primă en gros și detail se află de vânzare la Emanoil Samson, Str. Aprinjoarelor 1. vis-a-vis de magazinul mare viteză. 616

ATENȚIE TĂBĂCARILOR. Tăvălue (Karzenwalze) de mână, eftin de vânzare. Se pot prifi la Fabrica de piele Cluj, str. Aprinjoarelor 1 vis-a-vis ce Magazinul-mare-viteză. 616

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

LA „COMERȚUL ROMÂN" s. a. str. Regina Maria 19 se poate cumpăra vin de masă litru cu 8 lei. 608

DE VÂNZARE o cafenea în centrul orașului. Reflectanții să se adreseze la „Comerțul Român" s. a. Str. Regina Maria 19.

LOCOMOBILĂ, de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Înfrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Înfrățirea sub „Cameră"

Diverse:

SE PRIMESC ieftin transporturi de povoară cu autocamioane în oraș și provincie. Adresa cafeneua „Elite" de lângă primărie. 608

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Înfrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

Direcțiunea centrală a pădurilor din Cluj.

No. 3540—1921.

Publicatiune.

Să publică spre cunoștință generală că în ziua de 27 Aprilie 1921 ora 10 a. m. se va ține publică cu oferte închise conform legei comptabilității publice, în localul Direcțiunei centrale a pădurilor din Cluj, pentru vânzarea materialului lemnos exploatat în pădurile statului din ocolul silvic „Râul" Regiunea silvică Sighetul-Marmației și prevăzut în tabloul urmator:

No. grupei	Starea de transport în care se află lemnele	Locul unde se găsesc lemnele	Volumul aproximativ în m. cubi	Volumul total aproximativ în m³	Preț. de strig. pe m³	Preț. de strig. Total în lei	Garanție în lei	Observațiuni
I.	Stivuite lângă cursul apei Râul și pregătite pentru plutărit	Făina Mihoi Lostun	14200	14200	45	639000	64000	Acest material fusese vândut lui Kratz Sender la licitația din 5 Maiu 1920 însă nepătrundul la timp se scoate din nou în vânzare pe compturi sau
II.	Parte stivuite lângă cursul apei Râul, parte în grămezi lângă apa Râul și parte în pădure lângă jilip	Făina Mihoi Lostun Alenuș	5027	5027	45	226215	23000	
III.	1. În grămezi la gura jilipului	a) Fârțila b) Mihoi c) Lostun d) Miraș	3500 7100 1300 2500	42700	70	2989000	300000	
	2. În pădure lângă jilip	a) Fârțila b) Mihoi c) Lostun d) Miraș	5700 12000 7700 2900					
IV.	Materialul lemnos tăiat, cojit, ciungit și întors în iarna 1920/21 în parcelele atacate de Bostrichizi cu Nrii 53/23, 52/20-b, 51/II-b și 16/27-c			115000	46	5290000	530000	
	Total:			176927	—	9144215	917000	

Vânzarea acestui material lemnos se face după regulamentul de licitațiuni și cu aplicațiunea art. 72—83 din legea comptabilității generale a statului.

Materialul lemnos din grupele I—IV. formează obiectul unei singure vânzări și prin urmare ofertele trebuesc făcute pentru întreg materialul, prețul de cumpărare oferinduse pe metru cub. pentru fiecare grupă.

Informațiuni a supra condițiunilor generale și speciale de vânzare precum și modele de oferte se pot lua dela Direcțiunea centrală a pădurilor din Cluj și dela regiunea silvică Sighetul-Marmației.

Orice ofertă, care va căuta să chimbe întru ceva condițiunele generale și speciale de vânzare se va considera nulă și neavenită.

Cluj, la 15 Aprilie 1921.

Direcțiunea centrală a pădurilor.

Nu intrati în alte magazine, înainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Becuri „TUNGSRAM"

16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

„Banca Română soc. anon. Satumare"

Satu-Mare, Piața Victoriei No. 6

publică concurs

pe tru ocuparea unui post de

contabil

și a unui post de

funcționar

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile cu indicarea pretenziunilor Direcțiunei acestei societăți până la data de 30 Aprilie a. c. inclusive, având în vedere, că:

pentru ocuparea postului de contabil se recere ca reflectantul să fie versat în toate afacerile de bancă și să fie apt a conduce indepedent contabilitatea;

pentru ocuparea postului de funcționar se recere ca reflectantul să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să aibă cel puțin un an de praxă făcută la vre'o bancă.

612 DIRECȚIUNEA.

Transporturi de mărfuri

Curse cu automobile

In ori ce direcție execută

346 cu prețuri convenabile:)

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploșnițe,

319 care le distruge chiar și ouăle.

Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

590 **cu prețuri reduse**

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, solide, costau înainte Lei 300 acum Lei 195

Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costau înainte până la Lei 180 acum Lei 90

Pantofi de dame cusuți cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300 acum Lei 199

Ghete pentru copii și fete costau înainte până la Lei 250 acum Lei 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 63 PENTRU MICA PUBLICITATE

Technica Labora

BIROU TECHNIC ŞI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

820 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciş) No. 5. Depozit: Piaţa Ştefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török şi Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori şi ce intreprinderi Technice, instalaţiune electrice, canalizări, instalaţiuni sanitare etc. □ Reprezentanţe import.

Furnizăm: maşini şi materiale pentru Industrie şi mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Maşini-unelte, Strunguri, maşini shaping, maşini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat şi tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel şi Titei, maşini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea şi aparate complacte de săpat hidraulic şi canadian, Unelte şi scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul şi armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier şi oţel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanţă Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploeşti, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanţă p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

SA DESCHIS în Cluj, Piaţa Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din Bucureşti.

Incălţăminte pentru Dame, Bărbaţi şi copii, cele mai noi modele din străinătate şi executate de magazin. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete Elveţieni bărbăteşti de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoştinţa onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut
517 preţurile la încălţăminte enorm.

La Râmnicul Vâlcea

20 klm. depărtare de staţiunile balneare
Govora, Olăneşti şi Călimăneşti
se deschide la 1 Maiu 1921
Berăria, Bodega şi Restaurantul „Hotel Splendid"
Strada Traian 109 — R. Vâlcea (centrul oraşului)
609 □ Cinematograf în fiecare seară. □
Sală elegantă. □ Mobiler nou. □ Grădină frumoasă.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branşa pantofariei cu preţurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Pentru Dnii Advocaţi !!!
A apărut cel mai complect
Dicţionar juridic
român-maghiar şi maghiar-român de Dl. profesor Universitar Dr. Traian Pop, care costă cu porto Lei 180. Se află de vânzare la librăria „Friedman" Cluj, Piaţa Unirii 23. In provincieze expedlază numai după primirea costului. 611

La COLOMAN LUX
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13
Se găseşte tot felul de articole de cismărie cu preţuri reduse.
575

◆ ◆ ◆

La Atelierul de Cismarie
Dr. VERESS
Str. Universităţii No. 6.
Se găsesc ghete gata şi execută cele mai moderne forme cu preţuri de reclamă.
588

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus preţul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoştinţă că primeşte ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac şi nuci, paşti, precum şi ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama
se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Naţional din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

Hârtie pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Preţuri foarte reduse!
La Siegfried Weiss
Calea Regele Ferdinand.
Pălării bărbăteşti moderne Lei 85·— □ Articole de modă şi albituri pentru bărbaţii în orice cantitate. 574

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.
Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cei mai bun material.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitău) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocănească albită şi nealbită, pânză tela,
14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● **Vânzare en gros şi en detail.**

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 203 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 22 Aprilie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Infrățirea

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

„Patria" între două politici

Acum, când la conducerea partidului național începe a se întrevedea o nouă acțiune și o nouă orientare politică, ziarul „Patria", poate și pentru a precisa mai bine momentul acestei schimbări, a simțit nevoia să-și frunzărească colecția și să ne înfățișeze într'un articol-bilanț toate „ideile" politice cu care, timp de un an de zile, a crezut că se poate lucra pentru închegarea și consolidarea României Mari. Căci articolul publicat în n-rul de Sâmbătă și în care, pe două pagini, ni se vorbește despre „primejdia venirii unui guvern liberal", nu este de cât adunarea la un loc a tot ce-a putut să producă până acum, ca cugetare și ca formă de exprimare, vechea conducere a partidului național.

Și dacă articolul ar fi dat ca din partea redacției, el s'ar pierde cel puțin în marea grămadă de nimicuri și trivialități cu care „Patria", reprezentând așa de frumos „tradiția presei ardelene" și „răspunderea istorică a scrisului", a crezut totdeauna că se poate contribui la cultura și educația politică a Ardealului. Dar articolul ni se dă ca un „studiu" politic datorit unui „membru marcant al partidului național", — și aceasta ne îndeamnă la câteva observații.

Este pentru oricine evident că „Patria", ca organ al partidului național, se frământă astăzi între două tabere și deci, *între două politici.*

O politică, încă timidă și încă neprecisată în principiile ei conducătoare, dar care totuși se lasă ghicită prin unele manifestări recente, este aceia a d-lui Iuliu Maniu, pe care o seamă de gazete, între care și „Adevărul" informat și inspirat de d-l Take Ionescu, ni-l presintă acum ca pe unul dintre acei fruntași ai Federației, care ar recunoaște necesitatea politică a unei apropieri de partidul național-liberal.

Și o altă politică, — aceasta veche și bine cunoscută — este aceia a d-lui Vaida care, pentru a distruge oarecum în fașă politica d-lui Maniu, a făcut să apară articolul din „Patria".

Înainte, deci, de-a ne fi putut desluși mai bine asupra politicei spre care înțelege să se îndrepte d-l Iuliu Maniu ca șef al partidului național, ziarul „Patria" a primit să aducă un ultim omagiu politicei d-lui Vaida publicând un articol „studiu" care, în momentul de față, apare ca o lovitură urzită și dată din umbră.

Și ce minunat prilej este acest articol pentru a cunoaște mai de aproape seriositatea politică a d-lui Alexandru Vaida. Să fi vrut noi să-i facem un portret politic, și n'am fi putut să-l zugrăvim așa cum singur se zugrăvește în articolul publicat de „Patria".

Căci, iată, într'un moment când omului politic i-se pun atâtea probleme mari pentru lămurirea și rezolvarea cărora nici-o silință și nici-o inteligență nu poate fi de prisos, d. Vaida, în loc să ne dea articole „studii" despre aceste probleme din care să-i vedem și capacitatea de care dispune și soluțiile la care-a ajuns, se cufundă cu plăcere în vulgarele preocupări ale politicianismului mărunt stând să aștearnă pe hârtie, nu rodul unei serioase cugetări politice, ci tot ate baliverne răsuflate pe care ani de zile ne-am deprins să le cetim în „Adevărul". Problema finanțelor, problema administrativă, problema comunicațiilor, problema bisericii și problema școalei, — ce câmp deschis pentru activitatea și afirmarea unei capacități politice! Ori auzit-ați vreodată pe d. Vaida, în parlament sau în presă, vorbind despre vreuna din aceste probleme și încercând să exprime o concepție, să afirme o știință și să dovedească o seriositate politică? Unde și când ostenitu-s'a acest om să vină în fața noastră cu ceia ce poate elabora, ca îndrumări și ca soluții, o inteligență politică laborios și fecund legată de studiul neîncetat al problemelor mari care ni se pun astăzi?

O singură dată, într'un an de zile, a binevoit să arunce o soluție: *Ardealul pentru Ardeleni,* — și atunci cunoscurăm politicianismul unit cu cea mai primejdioasă formă a demagogiei.

Iar acum, pentru a ni se face și mai bine cunoscut, iată-l ucenic zelos la școala politică a „Adevărului" pe care nu se sfiește s-o strămute și în Ardeal prin coloanele, așa de bine pregătite pentru aceasta, ale ziarului „Patria". Svonurile străzii, palavrele cafenelii și intrigăriile culiselor din București, — toate au fost adunate de d. Vaida, pentru ca lovind în partidul liberal, să lovească și în politica d-lui Maniu.

Și ceia ce este și mai trist e că, vorbind despre războiul României, d. Vaida își culege materialul din scormonirea tutulor campaniilor pe care ziarele „românești", apărute sub ocupație, le-au dus împotriva guvernului și deci împotriva steagului refugiat la Iași.

Cei cari au fost, prin urmare, împotriva războiului, cei cari au acceptat politicește ocupația, cei cari s'au bucurat de înfrângerea noastră și cei cari n'au cruțat nimic pentru a împiedeca biruința unei resistențe, iată-i acum reabilitați de un fruntaș al Ardealului care le împrumută gândirea și le repetă gestul. Și aceasta oprește în loc orice discuție. Căci a privi și a judeca războiul nostru din umbra germanofilismului este pentru oricine nu numai o dovadă de depravare a simțului politic, ci și un început de întunecare a conștiinței naționale.

Spre redeșteptare

În clipa când prietenii Orientului sfârșesc de plâns bătrâna Turcie, cu o amare melancolie, ca pe o moartă scumpă, ca pe o umbră pierdută între atâtea alte umbre în sânul uriașei nopți nemiloase și anonime, ca o ruină a unui trecut risipit și uitat, în clipa în care Constantinopolul, lagăr de concentrare al fugarilor din Rusia sovietică, pare a realiza mărele vis rusesc: cucerirea Bizanțului, — o cucerire de vagabonzi și de cerșetori, — bătrânul trup trunchiat al imperiului Osmanliu se încordează ca sub pătrunderea unui nou suflu de viață. În fața primejdiei din Asia, Turcia divizată se unește și pregătește prin recunoașterea unanimă a guvernului lui Kemal mare rezistență care poate de marea redeșteptare.

Turcia grației fine și romantice, simplicității naive, a frumuseții clasice, bătrâna Turcie a bătrânilor Turci, arhaică și venerabilă, interesează mai puțin azi ca ceea ce ore să fie adevărată nouă Turcie, nu aceea batjocorită de agenții de călătorie și de prejudecățile occidentale, ci cea care din ruine îngenunchieri și umiliri ridică cu mândrie capul pentru a-și apăra pământul și a reface o țară, a cărei amorțire de suprafață ascundea înfrigurata așteptare a gestului hotărâtor.

Constantinopolul redevine un centru al vieții politice și naționale otomane, după ce a fost cutbul celor fără de țară, fără de mijloace de trăi, ghetto murdar al refugiaților Rusiei și Levantului, garnizoană de demoralizare a trupelor aliate de ocupație. Mâine poate va fi capitala unei monarhii sau a unei republici moderne, cu rețele de comunicație urbane și suburbane, electrice, hidraulice, mecanice, cu bursă de valori și bursă a muncii, cu circulație intensivă și febrilă, cu trepidațiunea unei vieți agitate cu nebunia furioasă a transformărilor și ameliorărilor, adică a distrugerilor.

A voi să prelungești în vârsta noastră de oțel, vârstele de aur sau de fer, e un inconvenient de care reconstructorii Stambulului vor trebui să-l ia în seamă. Noua Turcie, Kemelistă sau nu, nu va putea fi clădită după imaginea celei vechi, ci pe ruinele ei. Redeșteptarea politică și națională care se dănunță azi prin pilda unei uniri a taberelor adverse și care a fost galvanizată de aburii sângelui vărsat în apărarea Asiei Mici, sfărâmă deja tradiția vieții otomane. Farmecul suveran al Turciei a fost imobilitatea aspectelor ei; a fost pacea unei vieți lipsită de grabă, de agitație; a fost încetineala existenții ei în mijlocul atâtor națiuni moderne cuprinse de delirul iuțelii. Acest farmec e o primejdie azi. Turcia a avut vreme să somnoleze, să piardă clipele cele mai bune. Kemal îi arată acum calea acțiunei și de aceea gestul lui a strâns rândurile.

Dr.

Corpul agronomic

Organizarea lui era de mult o necesitate imperios cerută de împrejurări. Înainte de războiu, adică atunci când încă dăinuia regimul marei proprietăți, rolul agronomilor era foarte redus. Plasați în administrațiile centrale sau la puținele obștii existente făceau și ei ce puteau luptând cu indiferența guvernetor și ostilitatea masselor rurale și ignorarea lor de către marii cultivatori.

Necesitatea existenței unui corp agronomic, alcătuit pe baza cunoștințelor agricole ce trebuiam să le posede membrii lui a fost simțită cu atât mai mult cu cât servicille de control și administrație agricolă înființate în anul 1917 (consilieratele agricole) și menținute de guvernul Marghiloman n'au prea dat rezultatele așteptate. Tocmai din cauză că unii agenții însărcinați cu aplicarea măsurilor luate nu erau agronomi sau în cel mai bun caz aveau foarte puține cunoștințe de plugărie.

Faptul că printre cei chemați să salveze țara de dezastru în epoca critică din 1918 s'au găsit elemente nepricepute și necinstite sunt în amintirea tuturor traficul cu autorizații de cumpărat cereale eliberate de câțiva consilieri agricoli a provocat neîncredere în agronomi.

Dacă mai avem în vedere și faptul că în timpul războiului și după ce s'au dat drept agronomi o sumă de nechemați înțelegem suspiciunile pe care le suscită cineva atunci când își revendică calitatea de agronom.

Această stare de lucruri trebuia să înceteze.

Agronomii constituiți în corp vor avea mai multă autoritate atât în ce privește luarea de măsuri necesare progresului agricol al țărei, cât și apărărei intereselor de breaslă.

De aceea depunerea pe biroul Senatului a proectului de lege pentru constituirea corpului agronomic a fost primită cu multă însuflețire de întreaga suflare agronomică.

În corpul agronomic vor intra atât absolvenții școlilor și institutelor superioare și speciale de agricultură cât și cei ai școlilor medii și inferioare de agricultură, cei dintâi făcând parte din secțiunea I., iar ultimii din a II-a.

Faptul că în corpul agronomic n'au fost primiți și absolvenții școlilor practice și elementare de agricultură e justificat prin aceea că aceștia sunt mai mult niște buni gospodari și supraveghetori decât oameni cari să posedă măcar în linii generale științele agricole.

Sistemul adoptat în privința înaintărilor va mulțumi pe toți agronomii întrucât respectă și munca îndelungată depusă în serviciul agriculturii și meritele excepționale pe care și le câștigă cineva prin energia și priceperea cu care știe să rezolve anumite probleme și să îndeplinească însărcinări grele pe care nu oricine le-ar putea duce la capăt.

Urăm muncă spornică credincioșilor slujitori ai gliei părintești pentru ca împreună cu țăranii, cărora le vor demonstra binefacerile agriculturii raționale să lucreze pentru binele țării.

„Oligarhie" și „democrație"

În vălmășagul de patimi, care ne învăluie sufletul și ne întunecă gândirea, în goana nebună cu care oameni fără conștiință caută să mărească încă haosul otrăvind opinia publică cu idei falșe și apelând la sentimentele cele mai de jos ale unei societăți needucate — încă în deajuns politicește, — cred a-mi îndeplini o datorie de ardelean cinstit, dacă voiu ridica nițel vălul de-asupra uneltirilor pătimașe, dacă voiu încerca să redau unor noțiuni înțelesul lor adevărat, ceea-ce va ajuta ca în desorientarea ce se produce astăzi să se strecoare măcar o slabă dungă de lumină. Sentimentul de cinste și conștiința de sine, calități, cari onorează în cel mai înalt grad poporul nostru de atâtea-ori înșelat, vor face apoi discernerea justă între ceeace trebue ori nu trebue să creadă.

Însuși Guizot a susținut: că haosul, ce domnește în lume e a-se atribui unui singur cuvânt: „*democrație.*" Da, căci *prejudecățile istorice* ce se leagă de aceste noțiune: „democrație" și „aristocrație," nu au încetat să întunece *esența* și însemnătatea *politică* a acestor idei. Se adăogă apoi demagogia, care în mod tendențios profită de confuzia, ce se poate astfel ușor produce, pentru a perverti înțelesul adevărat al acestor noțiuni și a-le folosi în serviciul intereselor egoiste.

Este sigr, că și ideile ca și metalele nobile numai arareori se pot găsi, în stare nativă, curate. De cele mai multe ori se așează pe ele sgura murdară a intereselor personale ori de clase, cari atrag mai ușor atențiunea spiritelor superficiale. A înlătura această sgură este datoria tuturor oamenilor cari judecă obiectiv, a tuturor spiritelor înalte cari se pot smulge din frământările luptelor politice, pentruca, pătrunzând până la cauza fenomenelor, să dea o temelie cu atât mai tare *convingerilor*, cari singure vor hotărî calea cea dreaptă.

În concepția sa istorică, în general, sub democrație se înțelegeau clasele mai de jos, sub aristocrație clasele de sus. Dar, conform directivi ideale în care s'a desvoltat omenirea, vedem, că democrația și aristocrația nu mai sunt astăzi atribute de clasă, ci sunt forme de desvoltare ale întregei societăți. Concepția curată a democrației este: recunoașterea și retribuirea din partea societății a meritului și distincțiunii personale independent de originea și de averea cuiva, iar aristocrația este: „averea,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

tradiția și virtutea familiară." Ori, — după cum spune un cunoscut scriitor politic: „Meritul personal este *democrație* dela palat până la bordeiu; tradiția familiară este *aristocrație* dela palat până bordeiu." In acest sens, cine e mai aristocrat ca poporul nostru, pentru care sărăcia este cea mai rușinoasă stare, și cine poate fi mai democrat decât „boerii" țării noastre, cari 'și-au câștigat cele mai înalte merite, afirmând drepturile națiunii române, dobândind independența țării, înfăptuind unitatea națională și întemeind România de azi? Marele scriitor englez scrie: „Familiile aristocrate engleze sunt arhivele vii ale constituțiunii engleze." Numai *„democrații"* cei noui doritori de o grabnică parvenire și purtând cu ei o scăzută conștiință politică să nu recunoască *meritele* acelora cari ne-au dat libertatea, și ne-au dat o patrie? Ori — poate — „libertatea" e o idee prea „liberală" și „patria" prea „conservativă," și astfel trebue să le jertfim pe amândouă pentru a face loc democrației? Dar cărei democrații să-i facem loc: aceleia care astăzi vrea să distrugă ori ce autoritate bazată pe *merit* personal, pentruca în schimb să pună ea mâna pe cârmă, să se lăfăiască în cele au omobile, să strângă milioane și zeci de milioane — împărțind permise — ori să facem loc democrației valorilor, cari de bună voe, într-un timp când oamenii noui nu erau la modă, a șters toate privilegiile boerești, pe cari parveniții noștrii de azi și-le însușesc cu atâta predilecție? Vedeți, dar, că o aristocrație, în accepțiunea istorică a cuvântului, azi nu mei există.

Boerii au devenit democrați, iar parveniții noștrii ar vrea să devină boeri. Și acest proces e în curs pretutindeni.

Aurel Ciato

Scrisoare din Făgăraș

Trupa Fotino în Făgăraș. — Orientarea politică a preoțimei ortodoxe. Cazul profesorului Novacu. — Moartea învățătorului Fărcaș.

Trupa d-lui M. Fotino directorul Teatrului Național din Brașov, a reprezentat în seara zilelor de 11. 12 și 13. l. c. piesele: *Năsdrăvăniile divorțului, Manase,* și *Om în loc.* Publicul făgărășan n'a acordat atențiune cuvenită acestor piese și pare-că nici artiștilor. Nu! Căci dacă le-ar fi acordat s'ar fi prezentat în număr îndestulător. Dacă nu erau de față elevii liceului, pe ceilalți i-ai fi putut număra pe degete. Numai la „Manasse" s'au prezentat mai mulți Evrei: Nu știu care să fi fost cauza neinteresului manifestat de Făgărășeni Griji materiale? Lipsa unui fond de cultură românească genuină? Sau autaxat de necuviincioasă piesa *Năsdrăvăniile divorțului,* în Făgăraș, orașul divorțurilor? Nu-mi pot explica!

Privitor la jocul artiștilor fac următoarele observări: D-l Fotino a fost cam indispus. A jucat însă minunat. d-na Serghie în *Năsdrăvăniile divorțului* a interpretat cu talent pe soacra; în Ester din Manasse d-sa a lăsat însă de dorit. d-șoara Capustin a jucat bine. Observ însă că trebue să fi fost suferindă, deoarece în rolul fetei lui Nisim n'a avut destulă energie în mișcări. In fața-i palidă nu s'a resfrânt pe neplin lupta sufletească dintre sentimentul iubirii de părinți și lege, și sentimentul iubirii senine, față de Frunză.

D-șoara Ionescu face progrese frumoase. In „Natalia" a fost simpatică. Artistul Tăut a jucat pe Manasse. In cele dintâi trei acte a fost impunător. In actul al patrulea omiterile de text au tulburat într-o câtva unitatea acțiunei iar dialogurile grăbite n'au putut robi pe deplin pe ascultători. Insă fizionomia, vocea solemnă, gesturile vorbitoare i-au fost fadmirabile. Zelig S'or a fost foartemult aplaudat Emil Horn a satisfăcut așteptările tuturor. Nisim a fost greoi. Numele artiștilor cari au avut aceste roluri nu le știu deoarece ptacatele ne-au anunțat numai piesele.

*

In ultima scrisoare am anunțat că preoțimea ortodoxă, întrunită la Făgăraș, a ales deputat la sinodul eparhial pe părintele protopop Nicolae Borzea. Cu aceea ocaziune, luându-se în desbatere atrtudinea ziarului local „Glasul Oltului", și atacurile împotriva protopopului Borzea, s'a discutat și chestiunea direcțiunii politice viitoare a preoțimei ortodoxe, — firește după ședința oficioasă. *Cei mai mulți preoți s'au declarat pentru partidul național liberal și este vorba chiar și de luarea unei hotărîri concrete în acestă chestiune.*

*

Profesorul M. Novacu, dela liceul Radu Negru, a fost silit să se refugieze în vechiul Regat în toamne anului 1916. După ce a funcționat mai multă vreme în Regat a trebuit să treacă, dimpreună cu mai mulți, în America. După îndurarea multor suferințe s'a reîntors acasă în primăvara anului 1919. Cerând dela Consistoriul ortodox din Arad să i-se plătească salariul, pe timpul refugierii, i-s'a răspuns că cererea se va rezolva favorabil, numai când își va reocupa catedra dela școala normală confesională din Arad. Această decizune ilegală a atins dureros pe profesorul Novac. De doi ani de zile nu a fost vreme să se rezolve această chestie. Dacă profesorul Novacu nu-și va primi salarul restant, atunci va demisiona din învățământ — dacă cumva n'a demisionat până acum — pentrucă dintre profesorii refugiați numai dânsul e nedreptățit deși a suferit cele mai mari chinuri prin spitalele din America. Liceul Radu Negru va pierde o forță sănătoasă, învățământul românesc, un bărbat vrednic.

*

Azi a murit în spitalul din Sibiu, vrednicul învățător Fărcaș din frunta a comună Ileni. A suferit mult sărmanul în refugiu și acum s'a mutat la cele eterne, în ochilie singuratică dela spital, departe de soția și cei trei copii ai săi. Inmormântarea a avut loc Duminecă. Învățătorimea din jurul Făgărașului s'a prezentat în corpore la înmormântarea rămășițelor pământești ale zelosului lor coleg.

Sivela.

ECOURI

Trei comemorări.

Un grup de studenți olteni au luat inițiativa de a comemora pe poetul Traian Demetrescu de la moartea căruia se împlinesc la 1 Mai 25 de ani.

*

In ziua de 2 Mai a. c. se proectează un pelerinaj la mormântul marelui Mihai Kogălniceanu dela moartea căruia se împlinesc treizeci de ani. Se va institui un comitet care va lansa un apel către ieșeni de a participa la această istorică comemorare.

*

In cursul lunei Iunie se proectează a se face un pelerinaj la mormântul lui Vasile Alexandri la Mircești.

Aceasta întrucât anul acesta se împlinesc o sută de ani dela nașterea marelui bard.

In acelaș timp un comitet de inițiativă proectează o serbare comemorativă la Iași în amintirea primului secol dela nașterei lui Vasile Alexandri.

Cursuri de ziarism

Din inițiativa d-lui Dr. D. Gusti, profesor de sociologie la Universitatea din București, s'a hotărît înființarea pe lângă celelalte secții ale Institutului de științi sociale și a unei secțiuni a presei.

Pentru Univresitatea din Iași.

De către rectorul Universității din Iași s'au expediat adresa la toți parlamentarii Iașului, cu rugămintea de a interveni în favoarea Universității care, dacă nu va obține fondurile prime, își va vedea existența periclitată.

Cărți pentru popor

Ministerul cultelor a dăruit un număr însemnat de cărți Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român din Sibiu pentru înființarea de biblioteci rurale în agenturile sătești ale Asociației.

Ministerul a mai acordat suma de 50.000 lei pentru înființare de biblioteci populare bisericești în Ardeal.

Un institut științific lăsat în părăsire

Dintr'un articol al d-lui G Demetrescu, astronom al Observatorului din București, extragem următorul pasaj caracteristic:

„Clădirea în care sunt instalate prețioasele instrumente astronomice este literalmente, lăsată să ca ă în ruină.

„Instrumente de cea mai mare importanță, comandate în străinătate încă din 1910, nu pot fi aduse în țară fiindcă nu se plătesc unele resturi din prețul lor.

„Alte instrumente stau împachetate, fiindcă reaua stare a clădirii nu permite instalarea lor.

„In timpul iernii unica pendulă bună a observatorului se oprește din mers, deoarece camera în care e instalată, nu poate fi încălzită, precum de altfel toată clădirea.

„Marele ecuatorial fotografic, un instrument care ar face față Observatoarelor celor mai renumite, un instrument cu care în alte țări s'ar face lucrări minunate, la noi stă neutilizat.

„La 1 Mai se împlinesc zece luni de când Observatorul nu mai are director, „de când nu mai are nimeni răspunderea bunului sau răului mers al acestei instituțiuni, nu mai are nimeni căderea de a vorbi într-u apărarea ei, iar cei cari, totuși, încearcă a face aceasta, nu găsesc oici o ascultare din partea ministerului,"

„La Observator nu se mai poate face nici o lucrare, totul lâncezește în cea mai completă și nemeritată părăsire.

„Să mai spun că la Observator se găsesc oameni cari au închinat acestei instituțiuni studiile lor, aspirațiile și toată viața lor, ca să ajungă la rezultatul tragic din ziua de azi?"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Știință și religie

Două încercări de filosofie a naturei

„Îndrăznesc să afirm. Că, în ce privește cunoașterea naturei, puțină filosofie a naturei și prima ei abordare predispune spiritul la ateism, dar, că pe de altă parte, multa filosofie a naturei dobândită prin adâncirea acesteia, se aduce spiritele spre religie." Așa vorbea Bacon.

Șimultan apar două lucrări datorite unor oameni de știință cari susțin același lucru. Una este *The system of animate nature* de J. A. Thomson, distinsul biolog de la Aberdeen și altul Science and. Theology datorit lui F. W. Westaway cărua i se datorește o lucrare de valoare asupra metodei științifice.

Cartea savantului Westaway reprezintă o încercare de filosofie științifică și de istorie generală a marelor cuceriri a le științei de cincizeci de ani încoace, urmată de desvoltarea ideei că, dacă credința științifică trebue să se transforme continuu în urma noulor descoperiri, credința religioasă trebue să facă la fel.

Opera, mai mult pitorească și descriptivă, dar în același timp bine informată și plăcută la cetit a lui J. A.

Thomson are de scop să arate, prin numeroase pilde, că vederea superficială a naturei, provocând așa zisa ireligiune naturală, nu poate fi științificește apărată și că dacă cercetezi mai adânc atunci este constrâns sau cel puțin autorizat să tragi concluzii foarte diferite.

Singurul punct comun care leagă ambele lucrări este faptul că se raportează la aceeași problemă capitală pentru orice om care gândește: sensul vieței.

Nu-i nevoie să ne întrebăm dacă viața merită să fie trăită. Pentru un om nu se pune această problemă. Totul este să dai un sens vieței. Pentru asta mulți întreabă natura. Aceasta însă nu oferă o priveliște încântătoare. Discernăm întrânsa multă ingeniositate. Pare că vrea atingerea unui scop: speța, pentru care sacrifică fără milă individul.Ești însă descurajat de erorile ei. Căci are sau pare a avea multe lipsuri.

Toată lumea știe că din arborele vieței, ramuri considerabile s'au prăbușit în cursul perioadelor geologice. Tipuri de organisme foarte compete au fost elaborate și care totuși au dispărut fără a lăsa urmași: reptilele uriașe. Câte grupe n'au dispărut așa arătând erorile sau am putea spune, greșelile enorme ale naturei.

Priviți reptilele uriașe: diplodocușii, ignanodorii, brontosaurii, tyraososaurii cari aveau poate 500 grame creer pentru 2000 kg. corp și cari erau ființele cele mai distrugătoare de vieți din câte au existat vreodată. Aceste erori monstruoase au stăpânit pământul mii de mii de ani. Acești monștrii au fost cândva regii creațiunei și anume până atunci când condițiunile ambiante schimbântu-se, dezechilibrul lor i-a pierdut, excesul lor de specializare și neputință de a se adresa i-a împedecat să mai supraviețuiască.

Câte dezarmonii cum a spus-o Metenikoff în *Études sur la nature humaine!* Aceste dezarmonii abundă, specializări excesive, adaptări imperfecte, boli, parazitisme, risipă, senescență, etc.

E ușor să denunți imperfecțiile, erorile și cuprinsurile naturei. Problema răului — în sensul larg — îl încurcă pe naturalist tot așa ca și pe teolog sau moralis.

Considerând însă în linii mari vedem și altceva. Deosebim, J. A. Thomson, doui factori esențiali: foamea și dragostea. Foamea, există pretutindeni și e legea individului, adică a cruțării cu orice preț a persoanei d-tale. Dragostea se desvoltă cu atât mai mult cu cât te ridici pe scara evoluției, și numai ea permite existența tipurilor superioare. Dragostea e legea din ce în ce mai superioară a speciei. Sau mai de grabă, egoism și altruism.

Fără îndoială că și altruismul începe prin a fi de natură anatomo-fisiologică, care își are origina în satisfacerea unui apetit organic, individual, anomal. Trebue să vedem ce ajunge și la apogeul desvoltării sale, când foamea dispare pentru a face loc dragostei, când ființa își nimicește propria bază materială, pentru a realiza idealismul prin excelență: sacrificiul pentru ceilalți. Prin importanța crescândă pe care o cere dragostea față de foame, viața se ridică de pe planul pur criminal pe cel spiritual.

Priviți totalitatea ființelor și evoluția vieței. Aceasta, începând prin forme inferioare, s'a diversificat și înălțat; ascensiunea a avut loc prin faptul nașterei de forme din ce în ce mai eficiente și mai perfecționate și trecând prin tipuri, în care progresul anatomic și intelectual este evident, a elaborat omul.

Asupra acestuia sunt încă multe de spus. Adesea cade în rândul celor mai sălbatice fiare și rivalizează cu succes cu tyrannosaurul. Ajungi să te uiți pentru a vedea că așa este. Războiul ne-a dovedit acest lucru. Mai știu însă că odată cu omul s'a deschis o lume nouă, întrevăzută abia la animalele superioare.

La om această lume a atins o bogată desvoltare. Nimic nu poate fi concepută mai frumoasă după judecata noastră omenească. Omul a creat sfera intelectuală și spirituală. Ascensiune strălucitoare, progres predigios, datând de la preistorie, dar care ar trebui să se generalizeze. Se pare că în această privință natura are o intenție categorică și un program precis. Și pentru unii asta înseamnă totul, pentru alți nimic: acest progres s'ar fi întâmplat în mod natural și fatal.

De mii de ani se discută problema și discuția va continua fiecare trage concluzii după temperamentul său și rămâne pe

Cronica politică

Federația se desface. — Am arătat chiar de când s'a adus pentru întâia oară în discuție chestiunea fuziunei diverselor grupări politice din Federație, că o contopire a elementelor cari o compun într'un singur partid, cu o singură conducere, este o imposibilitate. Am spus aceasta întemeiați pe faptul că intrarea acelor grupări politice în Federație nu se făcuse pe baza unui program politic care ar fi cuprins aceleași principii și ar fi preconizat aceleași metode. Unele erau partide cu o frumoasă tradiție istorică și politică, altele dimpotrivă, născute în frământarea anilor de după război, n'a aduceau cu ele nicivreun crez nou, nici vre-un suflet nou, ci numai tendința de a exploata politicește, la adăpostul primelor experiențe ale votului universal, toate suferințele rezultate din participarea noastră la război.

Intr'o întrunire a Federației care a avut loc eri la București s'a adus în discuție chestiunea fuziunei. Și atât partidul basarabean prin d. Inculeț cât și partidul național prin d. Maniu s'au declarat împotriva fuziunei. Numai țărăniștii d-lui Mihalache au fost pentru o fuziune care ar însemna o apropiere de d-nii Lupu și Stere și care le-ar fi asigurat o consolidare a situațiunei lor politice. Căci reforma agrară odată realizată și votată îi lipsește de cea mai eficace armă politică.

Atitudtnea d-lui N. Iorga nu se cunoaște încă cu preciziune; dar în vremea din urmă și mai ales cu prilejul cazului Stere raporturile dintre domnia-sa și țărăniști se răciseră. După declarațiile de eșire din Federație pe care le vor face d-nii Maniu și Inculeț, în numele partidelor respective, dizolvarea Federației va fi fapt împlinit.

Se poate întâmpla, surprizele politice sunt foarte frecvente la noi ca d. Iorga întrebuințând autoritatea d-sale să convingă pe d-nii Maniu, Inculeț ca și pe țărăniști să rămână în Federație, lăsând chestiunea fuziunei pentru mai târziu. Ori cum spărtura s'a produs și dacă ea va aduce, după cum e probabil, dizolvarea Federației, viața noastră politică va căpăta un nou aspect.

Revista pressei maghiare

Noul guvern maghiar și nădejdile ce le leagă Ungurii dela noi de acest guvern

Ziarul *„Keleti Ujsdg“*, într'un primarticol, în parte suprimat de cenzură, salută noul guvern maghiar alcătuit sub prezidența lui Bethlen István și leagă mari nădejdi și pentru viitorul maghiarimii din Ardeal dela acest fin al Ardealului. E semnificativ, cum pressa unguréscă dela noi. nu se sfiește să exprime consecvent nădejdea în intervenirea unor factori exteriori pentru a aranja relațiunile noastre interne. Astăzi își pun nădejdea în conferență de pace, mâne în intervenirea Americei, mai apoi în puterea de resistență a Germaniei, pentruca pe urmă să privească cu ochi duioși la grevele din Anglia și când toate aceste așteptări se dovedesc zădarnic, cred posibil amestecul în afacerile noastre interne unui conte ardelean ajuns în fruntea guvernului maghiar.

E un fel de patriotism și acesta, pe care dacă l'am fi manifestat noi sub stăpânirea unguréscă am fi umplut temnița Seghedinului. Doar ne este încă în vie memorie că memorandiștii noștrii au suferit zeci de ani de pușcărie, pentrucă au prezentat memorandul lor regelui la — *Viena*, unde își avea reședința și nu la Budapesta, unde nu l'ar fi putut găsi. Dar, să dăm ziarului maghiar cuvântul: — „Ungaria are un nou guvern, — scrie foaia amintită și în fruntea acestui nou guvern stă o personalitate, care acum câțiva ani era cunoscut ca un conducător al Maghiarimii din Ardeal. Această știre și aici, în părțile ardelene ale României, dar și în România întreagă e de natură să ne dea speranța unei îmbunătățiri de relații între acaste două țări. Dar ea e și făcută să nutrească speranța popoarelor neromâne din România într'o așezare și orânduire pe cale diplomatică a situației lor sociale, economice și de drept public“.

Urmează părți suprimate de cenzură pentruca apoi în termenii alogioși să releveze calitățile înalte politice ale contelui Bethlen și sinceritatea și seriozitatea, cu care acestă ar năzui spre o înțelegere româno-maghiară. Intre alte le, amintește ideea, pe care ar fi sulevat-o Bethlen pentru o uniune personală între aceste două țări.

Austria și Ungaria

Ziarul *„Jövő“* care apare la Viena, sub titlul de mai sus, în legătură cu *„legea Habsburg“*, ca a fost primită de comisia constituantă a parlamentului austriac, face o paralelă între stările din Austria și cele din Ungaria și scrie între altele următoarele:

In curând va fi dar lege în Austria, că acela, care e expulsat de pe teritoriul republicei austriace, (prin urmare și Habsburgii), dacă contrar acestei apreliști ar reveni, va fi pedepsit cu 1—5 ani pușcărie. Acela însă care în orice chip ajută o astfel de încercare, va fi pedepsit cu ½—1 an pușcărie ... Să ne însemnăm bine: aceasta „lege-Habsburg“, nu însemnează că i-sar fi răpit poporului austriac dreptul de a hotărî singur asupra formei de stat, pe care și-o dorește. Această lege nu se împotrivește, ca poporul austriac pe cale constituțională să-și schimbe actuala formă de stat republicană. Această lege apără numai instituțiunea republicei austriace în contra aventurilor și a loviturilor de stat și e eleborată desigur în baza impresiilor produse prin aventura de Paști ... Ce vedem însă în *Ungaria?* Tocmai icoana contrară a aceea-ce se petrece în Austria. Pe când în Austria, instituția republicană e privită de popor ca temelia ordinei, ca garanția desvoltării și a muncii productive, în Ungaria, chestia regalității este isvorul nesecat al agitației, este piedeca principală a muncii productive. Consecința naturală și inevitabilă a pierderii războiului, a fost detronarea dinastiei, care a pricinuit războiul. Grupul, care astăzi e la putere în Ungaria, dorește *imposibilul*, când vrea să înlăture această consecință naturală și să readucă țara în starea de drept public dinainte de războiu.“ „Dar, — continuă acest ziar — abia s'a terminat cu lovitura de stat, care s'a încercat la Paști, și ale cărei urmări se vor resimți numai de aci înainte, și iată, ne sosește știrea unei alte lovituri de stat în pregătire: lovitura de stat alui Horthy. Armata, căreia de altfel îi este interzis a face politică, nu se împarte numai în divizii și în zone militare, ci și în diferite partide regaliste. Carol își are partidul său militar deosebit, tot astfel Albrecht, arhiducele Iosif și Horthy. Și fiecare partid, fiecare grup, e preocupat numai de modalitatea cum s'ar putea printr'o lovitură de stat să pună cu forța și prin surprindere mâna pe putere. Numai într'un singur punct sunt uniți: că ori care ar veni la putere să introducă imediat dictatura militară... Și în haosul acesta înspăimântător produs de chestia regalității, Horthy vrea să convingă străinătatea cât de periculoasă ar fi ideea republicană pentru Ungaria și că „nu se poate îngădui“ ca Ungaria să devie republică“.

---

poziție. J. A. Thomson rămâne lângă Bacon. Westaway de asemenea, însă insista asupra necesității de a întineri religia, care trebuie să aibă învedere ultimele descoperiri științifice pentru a li-se adapta continuu.

Religia trebue să evolueze ca și restul, dacă nu se va accentua indiferența și chiar antipatia între masse și Biserică. „Este o convingere foarte răspândită, spune, Westaway, că conducătorii bisericilor nu sunt capabili“ și turma se împrăștie. Războiul a inspirat groaza de sectarism, adică de sistemele strâmte bazate mai ales pe ură: cerem o religie largă și deschisă, nu sămănătoare de neînțelegeri și războaie.

In schimb e necesară și o știință largă și deschisă, nu știința sectară și primară care crede că poate distruge pe Dumnezeu.

Ambele lucrări trebuesc citite și meditate, cei puțin de acei cari se cred că știu totul și e interesant de văzut cum Știința se ridică contra *orgiei de materialism* în care se complase vremea noastră.

Cu prețuri reduse!

Curăță vopsește și spală

„KRISTÁLY“

Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.

Fabrică și Depozit principal Str. Bucovina Nr. 32.

Primește și face expediții cu poștă.

Pentru „blocul ardelenesc“

— Ce declară D-l Vasile Goldiș, unui ziarist sas —

Ziarul Siebenb.-Deutsches-Tageblatt“ publică un interview acordat de d-l Vasile Goldiș unui redactor al său. D-l Goldiș ar fi declarat următoarele:

„Decând m'am reîntors din călătoria mea în Orient am lucrat pentru adunarea senatorilor și deputaților ardeleni într'o singură grupare.

Aceasta am anunțat-o și în vorbirea mea ținută la Oradea-Mare. Tot în acest sens m-am pus în legătură și cu politicianii ardeleni din București.

„Timpul cât stau în Sibiu îl folosesc tot pentru a mă pune în contact cu reprezentanții partidelor de aici. Cu satisfacție pot să vă spun, că în toate locurile am întâmpinat nu numai pricepere, dar și aprobare. Lucrul este clar, Ardealul atâta timp despărțit are interese diferente de cele ale vechiului Regat, și la unificare trebue să se ia în considerare aceasta.

„Pentru a ne putea câștiga greutatea necesară cuvântului nostru este nevoie a să formăm „blocul ardelenesc“, care va proceda unitar în toate chestiunile. In practică s'a și arătat deja necesitatea acestui bloc prin consfătuirile referitoare la reforma agrară. După constituirea blocului, vom proceda la stabilirea unor principii regionale, ca și a hotărârilor din Alba-Iulia.

Năzuințele acestea ale noastre merg mână în mână cu cele ale Bucovinei și Basarabiei și după convorbirile pe cari le-am avut cu conducătorii provinciilor acestora sper, că în a doua linie ne va succede a strânge într'un partid democrat pe toți reprezentanții provinciilor alipite. Pe lângă aceasta, într'o formă oareșicare s'ar putea alătura la acest partid și reprezentanții popoarelor neromâne și în special ai Sașilor. Experiența din cei din urmă doi ani a arătat, că locuitorii acelorași provincii au interese comune fără considerare la naționalitatea lor“.

La întrebarea redactorului: cum se poate judeca situația politică actuală, d-l Goldiș a răspuns, „cu politica de partid actuală eu nu mă ocup. După părerea mea carul guvernului s'a rătăcit așa de tare, încât nu va mai dura mult. Că falimentul va urma în câteva săptămâni sau luni, aceasta nu se știe. In ce mă privește pe mine eu încrez pentru viitorul apropiat și sper că voi ajunge la rezultat“.

Revista presei germane

Situația Sașilor față de Stat.

Sub titlul de mai sus *„Deutsche Tagespost“* să ocupă cu interpelarea făcută în Senat decătre deputatul bănățean Savu, care acuzând atitudinea maghiarimei a atins și chestiunea săsească, și scrie:

„Situația noastră față de Stat este clară. Din situațiile noui, am dedus calculele noastre real-politice, cari au fost posibile, pentru popor așa de mic cum suntem noi, Ne-am alipit statului românesc și prin aceasta ne-am salvat organizația noastră: noi am făcut mai iute, ceea ce azi Maghiarii și celelalte popoare trebuie s'o facă:

Alipirea aceasta sa făcut însă pe fundamentul actului dela Alba-Iulia, care are importanță vitală, și prin care ni s'au promis libertăți culturale, politice și economice. Soldații noștrii și ofițerii, umăr la umăr cu camarazii români, au organizat armata ardeleana și au luptat contra invaziei distrugătoare. M. S. Regele a recunoscut aceasta prin decorațiuni vizibili. Funcționarii noștrii au ajutat din răsputeri la făurirea nouei domnii române.

Cu toate obstacolele am găsit cărarea pentru a ne asimila situației istoricd și a trage consecințele din faptele create.

Dacă, cu toate acestea ducem lupta politică, motivul este că promisiunile dela Alba-Iulia n-au fost ținute, mai ales din partea actualului guvern. Suntem convinși că lupta aceasta nu este egoistă și numai pentru poporul nostru, ci și pentru drepturile poporului românesc, o luptă pentru drept comun pentru toți cetățenii și pentru crearea instituțiunei de stat modern unite. Dacă criticăm măsurile de guvernare, aceasta o facem pe calea legalității și în cadrul legilor, și lucrul se îndreapta contra sistemului de guvernare iar nu contra autorității statului.

Articolul încheie astfel: „Cu poporul român am trăit în totdeauna în pace și dorim să trăim tot astfel. Nu pretindem altceva decât drepturi egale și posibilitatea asigurată de a putea trăi și lucra liniștit, de a ne putea desvolta ca Germani se suntem și ce vom rămâne pe veci „Rugăm să ne înțeleagă că este în interesul statului faptul că suntem Germani. Intre popor și popor nu există ură. La oparte cu neîncrederea și calomnia. Afară cu neadevărul și ilegalitatea.

Biserica și germanismul

Sub titlul de mai sus *„Lugoscher Zeitung“* se ocupă cu noua organizare bisericească evanghelică și catolică. Ziarul șvăbesc scrie între altele:

„Intre grijile noastre de căpetenie este și chestiunea bisericei, căci și în ea observăm o grupare nouă, care se desfășoară azi peste tot.

Si biserica catolică ține socoteală de mișcarea noastră și încet încet se lămurește că în Banat ea nu este biserică națională maghiară așa cum părea nu de mult.

„Biserica catolică este conservatoare și se acomodează spiritului modern mai greu; când acesta însă nu este îndreptat contra ei, atunci ea mai de vreme sau mai târziu va ține totuși socoteală de el. Ca semn avem faptul că mulți preoți urmează astăzi aceiași cărare pe care altă dată o numeai șovinistă sau pangermană.

„La biserica evangelică situația este altă. Ea nu este o biserică comună, ci populară.

Ea s'a acomodat în totdeauna tendințelor naționale și a contribuit mult la menținerea germanismului din străinătate, după cum arată istoria Sașilor și Basarabenilor germani și comunelor germane-evangelice din România veche și țărilor europene. Fapt curios este că comunele evanghelice din Banat nu arată acea conștiință în măsura necesară. In chestiunea alipirei la biserica germană din România-Mare, ele păstrează pasivitate“.

Ziarul citează apoi comunele cari sunt împotrivă și încheie: „Pentru noi există numai o singură soluție: Alipirea la biserica germană a țării“.

INFORMATII

La Directoratul de Agricultură se lucrează la regulamentul privitor la profesorii ambulanți cari își vor începe activitatea în curând în Ardeal.

Săptămâna aceasta s'a terminat distribuirea seminței de gândaci de mătasă. Intru cât frunzele duzilor se desvoltă anul acesta foarte bine și s'au luat măsurile preventive contra bolilor gândacilor, se speră o frumoasă producție de mătasă.

Din telegramele primite la directoratul de Agricultură reese că poaia din ultimele zile a căzut aproape în toate județele.

Conducerea regiunei I-a agricole din Banat s'a mutat dela Topolovăț la Mehadia, șeful ei fiind tot d-l Martinovici.

Alaltăieri a isbucnit în gara Simeria un groaznic incendiu care a distrus în câteva ciasuri clădirea gării, magazia și un depou de lemne. Pagubele se ridică aproximativ la jumătate milion lei. Autoritățile din Cluj au plecat să ancheteze la fața locului.

In curând va apare o revistă nouă literară-ilustrată sub titlul „Aurora" Revista va fi redactată în limba română și maghiară.

Miercuri 20 Aprilie, ora 11 a. m, sosind în localitate d-l Waldayer, fundatorul asociației studenților creștini, Centrul Studențesc „Petru Maior", invită pe d-nii profesori, studenți, cât și publicul să asiste la primirea oficială ce se va face la gară ilustrului oaspe.

In aceeași zi la ora 5 d. a., d-l Waldayer va asista la decorarea profesorilor universitari, cărora li se va remite insignile de către d-l Daechner, ministrul Franței; la ora 6 d. a., va avea loc o ședință de recepție, în sala cea mare a Căminului studențesc.

Rectoratul Universității invită autoritățile eclesiastice civile și militare cum și membri din societatea Clujană la solemnitatea remiterii însemn lor profesorilor universitari, decorați din partea guvernului francez, care va avea loc în 20 l. c. la orele 5 d. a. în Aula Universității.

Baritonul Ilan Atanasiu, dela opera din București, va cânta Vineri 22 l. c. rolul lui Amonasro, din Aida, la Opera Națională din localitate.

Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boale Interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

In piața Ștefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis „*Bodega Teatrului*" cea mai elegantă și mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, țuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese și reciturl. Serviciu culant și prețuri moderate.

S'a deschis în Cluj, Piața Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălțăminte RAFTOPOL din București. Incălțăminte pentru damenbărbați și copii, cele mai noui modele din străinătate și executate în atelierul propriu. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete elvețiene bărbătești de box 300 lei.

Renumita Drogerie „*Viorelia*" Piața Unirii No. 15. Cluj, vis-à-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paștelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine și indigene parfumuri paste de dinți, poudre etc. cu prețurile cele mai reduse. 3—8

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spiritul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staționar prospătează corpul obosit ușurează mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

Pentru județul Cluj vor sosi peste câteva zile 350 vagoane de cereale.

Direcțiunea regionala C. F. R. numai având tipărituri de legitimații de reducere, va prelungi legitimațiile vechi.

La Resortul Justiției plata lefurilor pentru funcționari a fost amânată.

O manifestație românească în America

Citim în „Românul" ce apare la Youngstown (Statele Unite):

Cu trenul dela Cleveland a sosit la Youngstown, prințul Bibescu, ministrul României în Washington. Pe peronul gării a fost așteptat de reprezentanții organizațiunilor, preoții ambelor biserici și fruntași ai coloniei.

Excelența Sa a insistat să facă prima vizită la redacția ziarului „Românul", unde a rămas câtva timp. Dela redacție înaltul oaspt a fost condus la sala societății „Plugarul Român" unde așteptau câteva sute de români, cari aflase de sosirea excelenței sale. Aci părintele Ioan Podea, parohul din Youngstown ia cuvântu, arătând partea de sacrificiu ce românii din Youngstown, au dat-o în războiul pentru întregirea neamului.

Prințul Bibescu, a răspuns:

„Sunt fericit că mă aflu în mijlocul românilor dela Youngstown" a zis excelența sa.

„Nu vă cunoaștem și nu cunoaștem situația românilor din America. Mi s'au spus multe. dar eu voiam să văd lucrurile cu ochii mei proprii.

De acein am venit în Ohio. Voi continua vizitele mele în colonii".

Io cuvântul din nou părintele Podea, apoi d. St. Florescu după cari urmează un prânz la otelul Ohio, la care a luat parte primarul dimpreună cu alți reprezentanți oficiali.

Dela Youngstown prințul Bibescu insoțit de preoții dela Youngstown și de directorul ziarului „Românul" au plecat la Canton.

Ce se petrece în gara Arad

Noi singuri înlesnim spionajul împotriva țării și contrabandele. — Cerem un control polițienesc sever.

Am avut ocaziunea să stau de vorbă cu mai mulți buni români care cu multă durere povesteau ceea ce se petrece în gara Arad.

Se știe că trenul care vine direct dela Viena prin Budapesta la București își schimbă mașina și personalul nu la punctul de frontieră ci după ce pătrunde vre-o 30 kilometri înăuntru țării, adică în gara Arad. Aici se despașează de la tren mașina și vagonul de poșta cari sunt trecute în depourile și remizele noastre așteptând acolo până vine trenul din București pentru ca să facă drumul îndărat spre Viena. Atât la venire cât și la întoarcere personalul trenului nu este controlat nici pentru legitimațiile de identitate și nici de bagajele ce le are. In modul acesta, ori-cine poate veni din străinătate dându-se ca persoană în serviciul trenului.

Mai mult cei cari vin în această calitate nu rămân în stație ci pot să meargă în oraș și să viziteze ori-ce localuri și familii, fără ca cineva să poată opri. Fără îndoială că din cei ce vin unii vor fi oameni cinstiți, dar, probabil că mulți vor fi din cei mai abili agenți ai spionagiului străin. **Desele comploturi ce se descopăr zilnic prin Arad și împrejurimi nu-și au altă origină decât în această sigură sursă de spioni.**

Vedem dar cum chiar noi dăm drumul spionilor să între în țară.

Intr'o bună zi poliția a decis ca personalul trenului să fie pus sub pază polițienească. Lucrul acesta nu li-a convenit Ungurilor care-și aveau afacerile lor prin orașul Arad și de aceea când s'au reintors la Budapesta s'au plâns presei care a inceput o campanie împotriva serviciului nostru de poliție. E curios faptul că autoritățile noastre nu au dreptul să controleze pe oamenii din serviciul trenului înlesnind tot felul de contrabande fără să zicem un singur cuvânt.

Firește că trebue să ne întrebăm dacă d-l Ministru de interne știe că Aradul e punctul principal de spionaj și de contrabande.

Ungurii din comisiunea de C. Ferate intrunită luna trecută într'o localitate din Banat au emis idea ca gara Arad să fie socotită ca punct de frontieră și chiar să fie declarată de internațională.

Membrii comisiunei noastre au respins această cerere. Cerem domnului Ministru de interne să ia cunostință de toate câte se petrec în această gară, și să ia masurile necesare siguranței noastre de stat dând mână liberă pentru ca autoritățile de acolo să poată lucra așa cum se cuvine. Până atunci pe noi nu ne va mai surprinde nici enormul stoc de manifeste ce se împrăștie prin Ardeal și nici propaganda care se duce pe sub mână pentru distrugerea tuturor așezamintelor statului nostru. Wy.

Anchetele noastre

Noua piață de alimente din Cluj

Nedesființându-se bărăcile, piața s'a mutat în curtea băii Elisabeta. — Cum s'a împărțit locul pentru așezarea bărăcilor. — Nedreptăți cari vorbesc. — Ce cerem noi. —

Când s'a publicat ordonanța consiliului orășenesc prin care se spunea că din ziua de 12 Aprilie c. se va desființa vânzarea alimentelor în bărăci de lemn și că barăcile existențe din piețele orașului vor trebui stricate, credeam că s'au luat măsuri pentru ca să nu se mai facă vânzările alimentelor decât în clădiri zidite. Era poate o măsură care avea în vedere aspectul estetic al orașului nostru.

Nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că primăria nu vrea să desființeze bărăcile de vânzare ci numai să le mute.

Probabil, după o scurtă consfătuire între membrii comisiunii, la care fără îndoială medicul orașului nu și-a spus cuvântul, s'a hotărât ca bărăcile de „scânduri care se aflau pe diferite străzi să fie mutate în curtea băii Elisabeta.

Nu știu dacă domnii membii ai consiliului orășenesc au vizitat noua piață, dar toți câți au vizitat-o spun cu drept cuvânt că lasă de dorit și din punct de vedere estetic și mai ales din cel de vedere sanitar.

E explicabil ca să nu placă publicului această nouă piață de oarece e nevoit să înoate prin noroiu, pe poteci sucite și strâmte până să ajungă înaintea unei gherete.

Pe lângă aceasta noua piață e prea mică pentru mulțimea bărăcilor și prin potecile ei strâmte nu se pot aduce nici căruțele cu alimente.

Privită din punct de vedere sanitar piața prezintă următoarele neajunsuri:

1. Fiind instalată lângă localul băii, se simte incontinuu mirosul specific băilor prost îngrijite.

2. O parte din apa murdară vărsată din băi se scurge pe lângă bărăci, ba chiar peste ele.

3. Ne existând nici un fel de asfaltare și mai ales nici canalizare în noua piață, nu se pot curăți cum e necesar mesele bărăcilor și nici nu se poate face curățenie pe jos. Deja după 3 zile de la deschidere se poate simți mirosul greu mai ales pe la bărăcile măcelarilor.

Menționăm tot cu această ocaziune și modul cum s'a făcut distribuția locurilor pe care să fie instalate bărăcile de vânzare.

Ne având-se în vedere ne-

Problema social-agrară

— Conferințele dela Academia de Agricultură —

Dacă reforma agrară rezolvă o parte a problemei social-agrare, punând elementul țărănesc în posesia pământului, neglijează totuși o latură de-o mare importanță, anume consolidarea proprietății, și asigurarea productivității. Pentru a pune la punct complexul de probleme ce se pun în urma exproprierii. „Societatea Studenților agronomii" a organizat un ciclu de conferințe, încredințând celor mai distinși specialiști sarcina de-a expune și de-a studia soluțiile oportune.

Seria conferințelor a fost deschisă Duminecă 17 l. c., de rectorul Academiei de Agricultură, d-l dr. M. Șerban, care dintru început stabilește ca în problemele agrare, politice și sentimentalismul trebuesc să dispară spre a face loc științei, singura capabilă de-a găsi o soluție dreaptă. După ce arată că expropierea e datorită împrejurărilor interne și presiunilor externe, conferențiarul insistă asupra faptului că ea va atrage un nou mod de cultură prin care țăranul, până acum iobag, va putea prospera, și deveni un real factor productiv. Spre a ajunge la industrializarea muncii agricole e nevoe de-a se introduce sisteme noui de cultură, prin aplicarea preceptelor științei agricole; astfel trebuește reorganizat învățământul agricol și corpul agronomilor, căruia îi incumbă să facă educația tehnică și economică a acelula ce trebue să profite depe urma expropierii, a țăranului. După ce conferențiarul aduce elogii autorului proectelor de lege relative la expropriere, la reorganizarea ministrului Agriculturii și la înființarea „Camerelor agricole", arată oportunitatea commasării, de care e legată progresul și viitorul agriculturii. Ca încheere arată necesitatea existenței proprietății mijlocii, purtătoarea progresului agricol și reazumul echilibrului social.

Viitoarele conferințe vor fi a d-lui Lapedatu, despre „Cooperația în Agricultură", și a d-lui V. Bărbat despre „Sociologia agrară", conferințele sunt publice și au loc Joia și Dumineca dela 6—7 p. m. la Academia de Agricultură.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
Personnelor de încredere se face vânzarea și cu plată în rate

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

voile proprietarilor de bărăci cari cheltuiseră mult, față de averea lor, pentru construcția bărăcilor, primăria a închiriat locul proprietarilor de brutării sau măcelării indiferent dacă ei aveau sau nu bărăci proprii. Aceluiași proprietar i s'a închiriat câte 3—4 locuri așa că el a avut ocaziunea ca să le speculeze subarendându le adevăraților vânzători pentru care primăria credea că le face un mare serviciu prin înființarea noului piețe. Nu mai vorbim că taxa e atât de ridicată încât se percepe pentru fiecare loc pe care e așezată o baracă câte 200 (două sute) lei lunar, adică de două ori prețul care se plătește în Cluj pentru o cameră mobilată fie ea chiar în centrul orașului.

Prin acest sistem s'a făcut cea mai mare nedreptate Românilor cari nu au avut prilejul ca prin formarea acestei piețe să-și facă și ei un început de negustorie având un loc propriu pentru instalarea barăcilor. Câțiva Români cari aveau bărăci proprii ni se plângeau de modul cum sunt speculați de Evrei favorizați de primărie, atunci când acestea le-au subînchiriat locul.

Față de cele constatate mai sus noi indicăm primăriei următoa ele măsuri:

1. Să nu se mai permită deocamdată nici un fel de v nzare în această nouă piață până la asfaltarea și instalarea canalelor necesare.

2. Dacă primăria crede că aceasta va rămânea o piață permanentă atunci să se rezilieze contractele de arendarea locurilor, făcute în favoarea Evreilor și să se dea aceste locuri în mod echitabil și la Români. In tot cazul nimănui să nu i se permită să aibă mai mult decât o singură gheretă pe piață.

3. Să se facă instalație electrică, pentru ca posturile de pază să-și poată face datoria și să nu mai dea ocaziunea repetată a spargeri bărăcilor.

Inainte de toate am dori ca înșiși membrii consiliului orășenesc să viziteze această nouă piață înființată sub oblăduirea domniilor lor și să vadă opera pe care au patronat-o.

Wy.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința din 18 Aprilie

Prezidează dl Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială dnii Cudalbu și Averescu.

Dl Dr. LUPU cere a se aplica un tratament bun bolșevicilor arestați la Jilava întrucât aceștia au declarat greva foamei.

Dl General AVERESCU citește decretul de numire ai d-lor Grozea și Dori Popovici ca miniștrii pentru Ardeal și Bucovina. Pe banca ministerială apare noii miniștri.

Dl N. IORGA spune că aceștia sunt titularii unor ministere create prin decret neratificat de parlament,

Din diferite părți ale Camerii se strigă: Trălască economiile bugetare.

Dl General AVERESCU arată că noi miniștri completează locurile vacante ale d-lor Stârcea și Mocsony.

Dl N. IORGA arată că socotește ilegale numirile.

Dl Dr. LUPU voind să ia cuvântul în aceiași chestie este oprit de președinte care suspendă ședința.

La redeschidere dl Dr. LUPU vorbește arătând greutățile financiare și inutilitatea noilor miniștri.

Dl G. MARZESCU ia cuvântul în aceiași chestie. Dl Duiliu Zamfirescu suspendă iar ședința. La redeschidere dl. Mârzescu voește să vorbească în chestie de regulament. Președintele voește să oprească pe orator. Camera se opune. Se aud strigăte de „Reșița", „Dă-ți demisia".

Dl ZAMFIRESCU *părăsește fotoliul și localul Camerii.* Dl Eusebiu Popovici prezidează.

Dl MARZESCU protestează contra atitudinii președintelui arătând totodată anticonstituționalitatea concepției cu decretele legi iscălite de primul ministru să nu fie supuse controlului Camerii.

Dl N. IORGA vorbește în același sens.

SENATUL

Ședința din 18 Aprilie

Prezidează dl Mironescu. Pe banca ministerială d-nii Titulescu și Trancu. Se fac diferite comunicări cu caracter local.

Dl BUJOR arată mizeria în care se zbat pensionarii statului.

Dl DRAGOMIRESCU vorbește de incendierea depozitului dela Soldănești (Basarabia) după ce tutunul depozitat în valoare de câteva milioane lei a trecut în Ucraina. C re anchetă.

Incepe discuția unor proecte de legi.

TELEGRAME

Insurecția Albaneză.

Roma, 18 Aprilie

Din Durazzo sosesc știri că insurecția albaneză în contra Jugoslaviei crește mereu.

Trupele de ocupație din Silezia.

Roma, 18 Aprilie

Trupele engleze au părăsit teritorul Sileziei. Generalul France Leonard a plecat la Paris. Generalul italian Demarin a luat comandamentul trupelor aliate.

Greva din Anglia.

Horsea, 18 Aprilie.

Minierii refuzând să primească propunerile făcute de Hoges, secretarul Federației miniere, Hoges a demisionat, iar lucrătorii căilor ferate au refuzat să declare greva din simpatie față de dânsul.

Comitetul executiv a hotărât convocarea unei noui conferințe. Hoges a propus ca minierii să discute acum numai chestiunea salariilor lăsând celelalte chestiuni pe mai târziu.

Noul șef de stat-major elen.

San-Paolo, 18 Aprilie

Din Atena vine știrea că generalul Dusmanis a fost numit șeful statului major.

Conferința Dunărei.

Lyon, 18 Aprilie.

Conferința internațională danubiana sa întrunit la 15 Aprilie; a examinat și adoptat în a doua ceiire articolele relative la puterea, drepturile, atribuțiile și imunitatea comisiunei europene dunărene precum și competința acesteia. Chestiunea eventualei încetări a puterilor acestei comisiuni va fi discutată azi.

Comisiunea de reparațiuni

Paris, 18 Aprilie

Delegații germani pe lângă comisiunea de reparațiuni vor fi ascultați Luni. Comisiunea de reparațiuni nu a fost încă avizată de intenționea Statelor-Unite de a relua locul lor în sânul comisiuni.

„Reconstruirea Austriei"

Paris, 18 Aprilie

Delegația financiară a Societății Națiunilor, însărcinată de consiliul suprem, cu „reconstruirea Austriei" a sosit eri la Viena. Delegații au fost primiți azi de președintele republicei și de cancelarul federal dr. Mayer care a exprimat speranța Austriei că va obține în curând ajutorul promis.

Franța se pregătește pentru sancțiuni.

Lyon, 18 April.

La conferința care a avut loc la Elysée Vineri dimineața s'au pus în discuție măsurile ce vor trebui luate în caz că Germania nu va îndeplini la 1 Mai angajamentele sale. Au asistat la această conferință președintele consiliului de miniștrii. ministrul de răsboi, cel de finanțe al regiunilor eliberate, mareșalul Foch Petain, generalii Buat, Weygand și Degoutte.

Știri mărunte

(*Transmise din străinătate*)

Serviciul poștal între Anglia și Rusia a fost reluat.

■

Generalul Wranghel a cerut guvernului din Belgrad ospitalitate pentru 25.000 soldați.

■

Tratatul de Comerț între Germania și Suedia n'a fost reînoit.

O rectificare

In legătură cu articolul nostru din n-rul de ieri, „Pentru oamenii de bună credință", prin care spuneam a fi informați, că d-l I. Crețu, redactor la ziarul „Patria", nu ar fi student la niciuna din Facultățile Universității din Cluj, ținem să rectificăm, că d-l Crețu este student înscris la Facultatea de litere

E de prisos să mai adăugăm că toate considerațiile și aprecierile cuprinse în acel articol și bazate pe o informație care nu corespundea adevărului cad de la sine.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Marți, Miercuri și Joi:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea II. și ultimă.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Marți, Miercuri:
„JUDEX" Partea .
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea VI.
Ultima parte.
Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe ...
(Comedie).

CINEMA APOLLO:

Marți:
„STROPII DE SÂNGE".
Dramă detectivă.
Miercuri, Joi:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens Boz.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copil cerut cu împrumut.
(Comedie).

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Cercurile oficioase afirmă că d-nii Take Ionescu, M. Antonescu și Titulescu au demisionat din guvern în urma refuzului Consiliului de miniștri de a stabili taxa de 30 la sută pe importul german conform hotărîrei aliaților. Criza n'a fost încă soluționată. Se tratează pentru o formulă de tranziție, admițându-se taxa de import pentru mărfurile cari nu sunt absolut necesare.

In legătură cu cele de mai sus amintim că Cehoslovacia a refuzat deasemenea să aplice taxa de import fiind contrară intereselor ei economice.

■

Partidul țărănist din vechiul Regat, a hotărît fuzionarea cu toate grupările țărăniste din România.

■

Alaltăieri a avut loc congresul partidului poporului în sala Eintrach. Au luat parte membrii guvernului, deputații și senatorii averescani și delegații din provincie. Au vorbit d-nii Averescu, Dăianu și Major.

■

Zilele acestea sosește un transport de prizonieri români din Germania.

Sosirea Principelui Carol și a soției sale Principesa Elena s'a amânat pentru 10 Maiu.

■

In întrunirea Federației dela Majestic s'a luat în discuție fuzionarea diferitelor grupări politice cari o compun. Marea majoritate s'a declarat contra fuziunei.

D-l Inculeț a arătat că nu admite lupta de clasă preconizată de țărăniștii din Regat.

Partidul național în întregime cu d-l Vaida chiar c'a declarat contra fuziunei.

Partidul țărănist din Regat s'a declarat pentru fuziune care oferă posibilități noui unora din membrii cari vor o apropiere de d-nii dr. Lupu și Stere.

Azi se va lua hotărîrea contra fuziunei rămânând situația staționară, dacă țărăniștii nu vor precipita ruptura, în care caz d-nii Mantu și Inculeț vor face declarații în Cameră în numele partidelor respective că s'au desfăcut de Federație lucrând pe cont propriu.

Fixarea salariilor funcționarilor de Stat

— Câteva date ale Directorului Internelor —

In urma unei convorbiri avută cu o persoană marcantă dela Directoratul General al Internelor din Cluj, în privința fixărei salariilor funcționariilor și a bugetului pe anul 1921—22 aflăm lucruri interesante.

Salariile funcționarior spune d-sa s'au fixat luându-se cea mai înaltă funcțiune după secretarul general, adică consilierul ministerial cl. I. după normele din vechiul regat ca director ciasa I. (salar fund. IV. I. Lei 1800. consilier min. II. director cl. II, (sal. fund. V. I. Lei 1550.) cons. min. III. director cl. III. (sal. fund. V. II. Lei 1350.) cons. de sec. șef de serv. cl. I. (sal. fund. VI. I. Lei 1150.) cons. de sec, șef de serv. cl. II. (sal. fund. VI. II. Lei 1050.) cons. de sec. șef de serv. cl. III. sal. fund. VI. III. Lei 950.) șef.

Secret min. șef de birou. princip. sal f. VII—1,2. Lei 850. șef de birou pr. cl. III. sal. f. VII. 3. Lei 750. șef de birou cl. I. sal. f. VIII—1. Lei 700. șef de birou cl. II. III. sal. f. VIII. 2. 3. Lei 650. s. șef de birou cl. I. sal. f. IX. I. Lei 550. subșefi de birou cl. II. III. sal. f. IX—2, 3. Lei 500. impiegații cl. I. sal X. 1. 2. 3. Lei 450. impiegații cl. II. (sal, XI—1, 2. 3.) Lei 350. servitorii 200 Lei. Diurniștii fără nici un spor primesc salarul lunar 600. Lei fix

Funcționarii încadrați, bugetari. și servitorii primesc în Cluj și Timișoara 400 Lei, adaus de scumpete, în centrele județene 300, iar în celelalte 200 lei lunar. Referitor la adausurile, adică indemnizație pentru locuință rămâne în vigoare regulamentul vechiu.

Schimbări s'au mai făcut la rețineri. Din salarul global al fiecărui funcționar încodrat și servitori se face o reținere adică se detrage o anumită sumă, dare de stat, și anume: afară de 10% detragere pentru fondul de pensiune se mai detrage la funcționarii, cari au salar fundamental lunar peste unamie lei, după totalul brut al retribuțiilor 6% ca dare de stat din retribuțiile lunare minus 100 Lei. Orice sol plăți subt oriee titlu afară de diurnele de comisiuni se calculază 6% ca dare, (diurnele diuniștilor, gratificații, ajutoare, retrbuțiuni pentru ore suplimentare etc.) Această nouă detragere micșorează așa dar salariile cu 6 procente.

Diurnele, comisiuni etc. se plătesc în baza salariilor și anume:

Până la leafa fund. 500 lei pe o zi 60 lei.

Până la leafa fund. 1000 lei pe o zi 75 lei.

Până la leafa fund. 1300 lei pe o zi 100 lei.

Până la leafa fund. 1500 lei pe o zi 125 lei.

■

In legătură cu datele despre salariile funcționarilor am primit vre-o câteva date și la repartizarea bugetului pe anul 1921/22.

Suma totală atribuită pentru administrația centrală și exterioară a Ardealului, Crișanei Banatului și Maramureșului este 53.617.750 lei, din care sumă pentru serviciile direcției generale din Cluj s'a prevăzut ca spese personale: 855.000 lei spese materiale 1.580.000 lei.

Pentru serviciul exterior administrativ. Cheltueli personale: 1.332.750 lei. Cheltueli de

fraferiate și subvenții 49.900.000 lei.

*

Referitor la fixarea cheltuelilor pentru vehicule, automobile am primit datele următoare cari arată că aci s'au făcut cele mai însemnate reduceri:

Față de anul trecut în care secret. Gen-al Internelor din Cluj a cheltuit 1.716.550 lei pentru anul bug. 1921—22 s'a prevăzut 200.000 lei deci o reducere de 1 milion și jumătate.

Serviciile exterioare au cheltuit anul trecut pentru automobilele prefecturilor 890.000 lei, față de aceasta pentru anul curent s'a prevăzut suma de 500.000 lei, deci și aci s'a făcut o reducere de 45 la sută. Totodată s'au luat măsuri, ca nici unui prefect care dispune de automobil nu i-se va da mai mult decât se va cuveni în proporția distribuirii acestei sume, adică fiecărei prefectori i-se va da 2000 lei lunar pentru acoperirea plăților șoferilor, reparații și benzină etc. Ceiace se va cheltui în plus va fi suportat decătre prefect.

Pentru „Gazeta Oficială" în trei limbi, română, maghiară și germană, anul trecut s'au cheltuit 600.000 lei; față de venitul net 400.000 lei, pentru anul 1921—22 s'au prevăzut, 500.000 lei, și se speră, că printr'o organizare mai bună și prin suprimarea Gazeta Oficiale germane veniturile sei acopere cheltuelile, ba chiar să dea excedent.

Diurne: Pentru diurnele de delegații anul trecut s'au spezat 70.000 lei, iar pentru anul curent s'au prevăzut 40.000 lei.

Pentru acoperirea difenitelor diurne, spese de transport, ore supl. gratificații permise pe calea ferată, cheltuieli neprevăzute s'a prevăzut: pentru serviciul intern: 150.000 lei, iar pentru serviciul extern: 200.000 lei.

Din suma prevăzută pentru subvențiile orașelor și comunelor se vor plăti și salariile funcționarilor dela contabilitățile acum înființate în județe.

Avem informația precisă, că după Paști contabilitatea centrală a Direcției generale a Internelor se va muta la București, unde împreună cu cea bucovineană și basarabeană vor forma subsecretariatul de stat însalat în Str. Cantacuzino 60.

Crișan Albu.

Fondul Gheorghe Lazăr

— Comunicat oficial —

Se aduce la cunoștință tuturor învățătorilor de stat, comunali și confesionali români, mai departe tuturor profesorilor de școli medii (civile), normale de stat și confesionale române, catecheților în posturi sistemizate, revizorilor, subrevizorilor și funcționarilor dela revizoratele școlare de stat, conducătoarelor grădinilor de copii de stat, comunale și confesionale române, precum și profesorilor de școli medico-pedagogice, că Ministerul Instrucțiunii, Secretariatul general Cluj, prin ordinul No. 8176—1920, dela 21 Martie 1921, a aprobat atât statutele fondului Gheorghe Lazăr cât și ale Casei Invățătorilor in Cluj, restituind această instituțiune corpului didactic din învățământul popular. Prin acelaș ordin, Secretariatul de Instrucție a abrobat și alegerea d-lui A. Pora, ca director-administrativ al „Casei Invățătorilor" din Cluj, detașându-l cu 1 Februarie 1921, în acest post și dându-i-se autorizația de a săvârși lucrările de luare în primire a instituției cu ziua de 1 Aprilie 1921.

Ca esmis guvernial, care să supravegheze activitatea fondului Gheorghe Lazăr și a Casei Invățătorilor, prin același ordin al Secretariatului general de Instrucție, a fost numit d-l dr. Valer Sem director regional al învățământului secundar, cu sediul în Cluj.

Pentruca statutele fondului „Gheorghe Lazăr", și ale „Casei Invățătorilor" să fie cunoscute de toți cei pe cari îi privesc, comitetul va lua măsuri ca ele să fie publicate cu posibilă grabă în revista „Invățătorul", eventual și în broșură.

Pentru orientare comunicăm că în baza statutelor, membrii de drept ai fondului „Gheorghe Lazăr", sunt toți învățătorii titulari, de stat, comunal și confesionali români având a solvi cotizația obligatore de 1%-al lefii de bază anuală. Asupra modalității incassării acestui %, se vor lua dispozițiile necesare în cel mai scurt timp.

Trecând în administrația și folosința acestui fond, „Case Invățătorilor" din Cluj, de beneficiile ce le oferă această instituțiune, vor putea fi împărtășiți toți fii învățătorilor, de stat, comunali, și confesionali români, studenți ai universității din Cluj, firește întrucât vor satisface și altor condițiuni prevăzătoare.

Tot membrii de drept ai fondului „Gheorghe Lazăr", mai pot fi, în baza statutelor și profesorii de școli medii, (civile) normale de stat și confesionale române, catecheții în posturi sistemizate, Revizorii, subrevizorii, și funcționarii revizoratelor școlare de stat, profesorii dela școlile medico-pedagogice, de stat, conducătoarele grădinilor de copii de stat, comunale și confesionale române.

Dar fiindcă acești din urmă, aplicați în învățământul popular, nu își au organizațiunea proprie, care ar putea, sau ar fi putut primi mandatul ca să declare, în adunarea de fondare a societății „Fondul Gheorghe Lazăr", că intră cu toții în massă, ca membrii de drept, cum a făcut-o congresul învățătorilor, care a decis cu vot unanim, că toți învățătorii se consideră și intră ca membrii de drept, cu toate îndatoririle și drepturile ce le prevăd statutele acestui fond, dânșii vor fi trecuți ca membrii de drept, numai în bază unei declarațiuni speciale particulare. Și numai după înaintarea acestei declarațiuni, către comitetul fondului, vor putea fi împărtășiți de beneficiile „Casei Invățătorilor" din Cluj. Dispozițiile cu privire la acest demers au să urmeze în cel mai scurt timp și ele se vor face cunoscute prin toate ziarele, comunicându-se deodată și textul oficial al declarațiunii.

Comunicăm mai departe, tot pentru orientarea generală a corpului didactic din învățământul popular că instituția Casa Invățătorilor din Cluj, își va începe activitatea în conformitate cu statutele ei aprobate, cu începerea anului școlar 1921—22. Până atunci se fac lucrările de pegătire și preluare, care au și început la 1 Aprilie 1921.

Concursurile pentru primirea și completarea locurilor de bursieni, semibursieri și solvenți, a fiilor de învățători, studenți ai universității din Cluj, în Casa Invățătorilor se vor publica în cursul verii anului curent, cel mai târziu însă în luna lui Iulie. In această instituțiune se pot primi circa 135 studenți.

Tot ca punct de orientare comunicăm tuturor celor în drept, că fondul nostru, a ajuns la deplin înțeles cu Universitatea în ceace privește chestiunea educației tinerilor ce vor fi primiți în institut, încheind un acord care va fi supus aprobării comitetului fondului, dupâ care va fi publicat.

Cluj, 4 Aprilie 1921.

Dr. Gheorghe Vilt
pres. fond. „Gheorghe Lazăr".

I. Angheliu
secretar I.

Situația economică a Elveției

Dintre țările scăpate de distrugerile răsbolului trecut, Elveția a rămaș neatinsă și în timpul marei conflagrațiuni europeșe ea a devenit centrala economică, unde se scurgeau bogățiile țărilor celorlalte. Prin menținerea neutralității sale Elveția și-a sporit economia, iar finanțele sale au crescut din zi în zi până aztăzi când Elveția este amenințată de însăși valuta ei ridicată care zădărnicește desfacerea producției interne pe piețe străinătății. Industriile elvețiene neputându-și plasa marfurile și produsele, din cauza diferinței valutare între banul elvețian și cel al străinătății, cu încetul supraproducția crescândă a paralizat nevoile productivității active, așa că astăzi situația economică generală a Elveției este cât se poate de proastă. Străinătatea nu poate face comezi, și produsele zac nefolosite. Mai toate industriile au redus lucrul sau au sistat funcțiunea.

Astfel industria ceasornicelor cea mai renumită din lume, stagnează de tot de peste 1 an și jumătate, și producția ei a fost redusă cu 50 la sută.

Industria țesăturilor sa redus cu 80%.

Industria mătăsurilor, stofelor și a altor textile funcționează, dar foarte redusă. Singure stabilimentele tecnice și de mașinării cari mai lucrează însă și ele foarte redus. Prețurile au scăzut în general cu 30% și la unele articole chiar cu 100% (stofe și țesături).

In ce privește traiul, el s-a scumpit cu 200%. Foarte scumpe sunt mai ales alimentele de cari se duce lipsă mare, și aci se așteaptă importul din România.

Potrivite pentru exportul în Elveția din țara noastră ar fi alimente, cereale, lemne, petrol, benzină. Elvețienilor le lipseste mai ales petrolul.

Din Eveția am putea importe în primul rând stofe, ingerii, mătăsuri și fabricate țesute.

Cât privește intreținerea pe luna a unei persoane, ea costă în Elveția 300—500 fr. — Relativ la scumpete, funcționarismul statului cât și cel particular este plătit în proporție. Astfel un funcționar de stat are dela 400—600 fr. pe lună iar cel particular și peste 1000 fr. Un lucrător câștigă dela 12—20 fr. pro zi. Situația economică Elveției nu-i deci de loc așa de splendidă după cum se spune și este chestiune de însăși existență a Elveției să se caute ameliorarea diferinței valutare.

Raco.

Viața sportivă la Cluj

— Intrecerile de Duminecă 17 Aprilie —

(Continuare)

Un vânt puternic a împiedecat desvoltarea jocului în măsură cu forțele reale ale unor echipe. Chiar din acest motiv rezultatele între unele echipe nu corespund realității ci însuși vântul a avut mare influență în realizarea lor. Dealtcum și conducerea jocului de către arbitrii n'a putut fi executată cu toată precizinea, deoarece în praful mare ridicat de vânt mai multe greșeli esențiale n'au pu-ut fi observate. Jocul contra vântului se desvoltă încet, înaintarea pas de pas pretinde muncă enormă iar câne bila mergea în direcția vântului jocul trece într'o rapiditate rară ce cu greu a putut fi urmă rită de jucători. Rezultatele sunt următoarele:

CFR. — KMTE. (2:0 ; 4:0) Echipa CFR. mai veche, cu jucători formați dela începutul jocului e superioară. Infrângerea echipei KMTE. era evidentă. Jucători ei abia începători, dar ambițioși, cu toate sforțările nu pot contrabalansa nici un atac serios dat de CFR. Aproape toate schouthurile date dela instanțe de goal ajung în poartă. KMTE. în tot timpul joacă fără combinații în atacurile sale rare și puțin destoinice în apărare. CFR. mult mai puternică ca adversarul joacă mai slab ca altădată. Portarul nou KMTE. slab, mai bun însă ca cel vechi. KMTE. e în desvoltare. Arbitrul Adorjan corespunzător.

Haggibor — Universitatea (3:0 ; 4:0) Jocul e așteptat cu mare încordare. Se știe că va urma o luptă aprigă între echipe cu forțe puternice și egale. Ultimul joc al Universității a scos în evidență calitățile sale superioare iar o victorie a lui H. e puțin sigură. Din primul moment jocul începe ferm, destoinic și cu technică precisă din partea ambelor echipe. Conducerea întreprinsă de H. e nimicită de halfii U. iar bila trimisă înaintașilor U. Urmează atac vehement. Bila influențată de vânt înaintează repede în conducerea înaintașilor U. Joc de teren în fața porții H. Apărarea lucrează, greșeala ei nu e exploatată iar marcarea înaintașilor U. e greșită.

In întreagă repiza prima U e superioară. Combinații frumoase conduse cu joc de ansamblu exact menin bila în fața porții H. Atacurile sunt continue și poarta H. în continuu pericol scapă teafără. Inaintașii U. mai mu te situații clare nu le știu exploata astfel că jocul se termină în prima repriza fără rezultat.

In a doua jumătate H. lucrează ajutată de vânt U se menține bine. Centerhalful și erii desvoltă o superioară muncă de apărare; jocul se desvoltă totuși timp îndelungat în fața porții U. O bilă condusă la atac de înaintași U pe prinsă de apărarea H și ajutată de vânt surprinde poarta U în apărare slabă. Primul goal îl primește U. Acest goal a fost decisiv. Echipa U în loc de a trece la un joc îndărjit de revansă își pierde echilibrul și ansamblul. Toate sforțările unora dintre jucători sunt împedecate de lăncezeala altora. In urma goalurilor ce urmează înaintașii U își recâștigă ansamblul de joc. Urmează mai multe atacuri periculoase contra H toate însă fără rezultat.

Rezultatul de 4:0 e departe de a dovedi superioritatea echipei H Victoria sa se datorește numai împrejurărilor și e problematic dacă într'un timp corespunzător ar fi putut realiza ceva.

Aci e ocazia să scoatem în evidență învățăturile unei înfrângeri nemeritate. Un goal primit e firesc ca să producă un joc superior, un ansamblu mai perfect dar în nici un caz demoralizarea. Solidaritatea și disciplina de joc îndeosebi după primul goal trebue potențată și desvoltarea tuturor calităților individuale în folosul ansamblului în aceste momente e îndeosebi necesară. Un jucător niciodată un joacă pentru sine ci pentru echipă și în acest caz aprecierile subiective ale jocului, cari conduc jucătorul la demoralizare nu pot fi justificate. Intreg secretul reușitei unei echipe bune este ca pe lângă calitățile sale superioare să mențină ansamblul și disciplina de joc. Credem că în viitor se va ține seamă de aceste considerațiuni și vom fi scutiți de surprize neplacute.

KAC—KKASE (0:0). Toate pronosticurile făcute au dat greș și de această dată. Echipa KAC. care se credea învingatoare cu orice preț a fost puternic desmințită. Superioritatea ei indiscutabilă față de înaintașii KKASE. n'a avut rezultate din cauza unui singur om: portarul KKASE. care a asigurat prin munca sa egalitatea echipei sale față de KAC. Inaintașii KAC. cu ansamblu mai slab ca altădată, uneori sunt impedecați de vânt, iar altă bile conduse cu ajutorul vântului sunt plasate greșit. Mai multe atacuri bune rămân fără rezultate pentru KAC. din cauza slăbiciunei înaintașului interstânga. Și acest joc a dovedit că echipele mai vechi sunt în scădere față de desvoltarea continuă a echipelor mai noui.

Resultatele de azi au decis Victoria echipei Haggibor în sezonul de primăvară, mai mult prin noroc decât prin superioritate. Duminecă viitoare vom asista la cele mai frumoase jocuri ale acestui sezon. Patru echipe, Victoria, Universitatea, KAC., CFR. vor da o luptă puternică pentru locul al doilea. Cele mai bune echipe vor pune în cumpănă toate forțele lor pentru câștigarea locului al doilea și pentru o dovedi superioritatea uneia asupra celeilalte.

Spectator.

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

TALPĂ și OPINCI. Permanent în orice cantitate lucrată de fabrică calitatea I. de talpă dela 56 Lei până la 61 Lei per kg. asemenea opinci în orice cantitate, calitatea primă en gros și detail se află de vânzare la Emanoil Samson, Str. Aprinjoarelor 1. vis-a-vis de magazinul mare viteză. 616

ATENȚIE TĂBĂCARILOR. Tăvălue (Karzenwalze) de mână, eftin de vânzare. Se pot prifi la Fabrica de piele Cluj, str. Aprinjoarelor 1 vis-a-vis ce Magazinul-mare-viteză. 616

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREBRAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsește de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

Reclama 319

DE VÂNZARE o casă constând 5 camere cu o livadă de pomi, în str. Pasteur (Kert). Inginer Mall str. Filipescu (Szentiélek) 6. 620

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rișnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru plătesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Corespondențe:

MĂRIOARĂ mâne plec. Peste câteva zile la voi. Ion.

ELA când vii? Te aștept. La revedere. Bubi.

MIȚI am fost la o frumoasă aventură. N'a reușit. Vei afla. Cum s'a întâmplat? Nu înțăleg, mai lămurit. L.

NIȚĂ mă aflu bine, pe paști probabil voi merge acasă. Cred că nevom întâlni. Lili.

SOLO te-am așteptat. Ce a fost cauza de nu ai venit? G.

MIHU nimic nou. Decând te-ai dus nimic ne schimbat. Mitru.

L. B. Regret de ce sa petrecut ieri seara. M. L.

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii Adresa la ziar M. S.

AGRICOLA

Societate Anonimă de Asigurări Generală

București

Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana

CLUJ

Str. N. Iorga No. 11 (In casele proprii).

TELEFON:

621

502

Agenția Principală ORADEA-MARE

a inceput operațiunile la Banca HILLINGER și ILLYÉS

Srada Regele Ferdinand No. 7

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin** (estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de intrebuințare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Cafeneaua **„EUROPA"**

Cluj. Săli separate. Aranjament modern, Orchestră de primul rang. 582

Pentru Dnii Advocați !!!

A apărut cel mai complect **Dicționar juridic** român-maghiar și maghiar-român de Dl. profesor Universitar Dr. Traian Pop, care costă cu porto Lei 180. Se află de vânzare la librăria „Friedman" Cluj, Piața Unirii 23. In provincieze expedlază numai după primirea costului. 611

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumerile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Mare magazin de coloniale

Jacob Ernest

Cluj, Str. N. Iorga 5

586

Cel mai bun izvor de cumpărare de delicatese și coloniale. Zilnic se capătă unt proaspet p. ceai.

Becuri „TUNGSRAM" 16—50 lumini Lei 16·—

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Cafea turcească

De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motrică și cu mâna.

Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „MOTOR". □

Librăria Boroș Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Telefon 10-83

A sosit o mare cantitate de Registre și rechizite de birou. Tipărituri cu prețuri eftine. 578

1 litră cerneală „Pelican".	Lei 35·—
1 cutie agrafe	Lei 6·50
1000 buc. plicuri oficiale No. 46	Lei 136·—
1000 coale hârtii de scris Velină	Lei 280·—
1000 coale hârtii de scris concept	Lei 200·—

Reclama 269 515

Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

„Banca Română soc. anon. Satumare"

Satu-Mare, Piața Victoriei No. 6

publică concurs

pe tru ocuparea unui post de

contabil

și a unui post de

funcționar

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor inainta cererile cu indicarea pretenziunilor Direcțiunei acestei societăți până la data de 30 Aprilie a. c. inclusive, având în vedere, că:

pentru ocuparea postului de contabil se recere ca reflectantul să fie versat în toate afacerile de bancă și să fie apt a conduce indepedent contabilitatea;

pentru ocuparea postului de funcționar se recere ca reflectantul să fie absolvent al unei școale superioare de comerț și să aibă cel puțin un an de praxă făcută la vre'o bancă.

612 DIRECȚIUNEA.

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 39.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Fierărie **„BARZEL"** **Fierărie**

600

Unelte și recvisite pentru economie. Fierărie de construcție și mobile aranjamente de culină. — CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 14.

Telefon 10-49 Telefon 10-49

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 64 PENTRU MICA PUBLICITATE

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Se vinde o prăvălie

costătătoare din mai multe camere instalate, provezută **cu brevet industrial și licență pentru beuturi.**

◆ ◆ ◆ **Informațiuni la Administrație.**

Renumitul Cognac Medicinal-Marty

de Világos se află iarăș de vânzare ori unde.

Cu începere de astăzi se pune în vânzare 50.000 Mtr.

diferite mărfuri cu

11 Lei

Metr.

La firma

JACOB DICK și FIUL

Cluj, Strada Regina Maria No. 5.

Aviz!

BANCA VITICOLA A ROMANIEI

Vermorele

Originale

Accesori de Vermorele

sulfat de cupru englezesc 98/99% de VÂNZARE cu prețurile cele mai avantagioase la:

BUCUREȘTI
Centrale Băncei Viticole, Strada Bursei No. 2 și Depozitele sale Str. Petru Rareș No. 11.

DRĂGĂȘANI
Agenția Băncei Viticole din Drăgășani.

FOCȘANI
Agenția Băncei Viticole, Focșani.

VALEA CĂLUGĂREASCĂ
Depozitul Băncei Viticole dela Via d-lui Fințescu.

SLATINA
Banca Uniunei Comerciale Agricole și Industriale.

PILEȘTI
Banca Țărănească Trivalea

LEORDINI
Sucursala Băncei Muscelului.

PLOEȘTI
Banca Sindicatului Agricol Prahova.

CRAIOVA
Depozitul Băncei Viticole Craiova

ACCESORILE VERMOREL

Se găsesc numai la Depozitul Bucuresti.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus prețul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoștință că primește ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac și nuci, pești, precum și ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Associati Croitori Români PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj, Str. Memorandului No. 8.

Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.
Depozit de ștofe.

619

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cei mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.

210

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din București.

468

Agenția Principală **din Tg.-Mureș** și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut prețurile la incălțăminte enorm.

517

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitău) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânză tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 204 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 23 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Regionalismul cel bun

Cu prilejul ședințelor Consistorului mitropolitan și ale congresului biblic, preoțesc la care au luat parte o sumă de fruntași ai vieții culturale și politice din Ardeal, Sibiul ca de atâtea ori în trecut a fost și locul unor importante consfătuiri politice în care oameni ca d-nii Vasile Goldiș, dr. Valer Branișce, dr. Ion Lupaș, N. Ivan și dr. George Popoviciu au simțit nevoia ca pe lângă treburile bisericești să discute și despre tot ce-ar putea să aducă neîntârziat o nouă și-o mai bună îndrumare a vieții politice ardelenești. Fără pătimașe preocupări de partid, ci cu acea înaltă liniște de spirit care se putea întâlni ușor la niște oameni adunați în numele bisericii, s'au exprimat păreri, s'au afirmat convingeri și s'au urzit și planuri pentru viitor. Și e de la sine înțeles că omul spre care privirile s'au îndreptat ma întrebătoare a fost d-l Vasile Goldiș, frontașul ardelean care, în vremea din urmă, a știut să-și păstreze și să-și sporească autoritatea printr'o atitudine riguros reservată față de frământările vieții nosstre politice. Și acum, după aproape doi ani de tăcere, d-l Goldiș a vorbit la Sibiu, într'un mediu deosebit de prielnic pentru mărturisirea unor gânduri care vroiau să însemne și începutul unei lupte. A vorbit acum o săptămână la o consfătuire la care s'au întâlnit intelectuali din toate părțile Ardealului, și a vorbit după aceia și într'un interview pe care l-a acordat unui ziar săsesc din localitate și pe care l-am reprodus în n-rul nostru de ieri:

După „Dacia Trajană", în discursul ținut la consfătuire, d. Goldiș a făcut apel la unire chemând la muncă activă pe toți Ardelenii cari au datoria „să se înțeleagă și să fie una când e vorba de viață, — pe care ei o cunosc mai bine, — a Ardealului".

Și acelaș apel la unire și la muncă pentru apărarea intereselor ardelenești l-a făcut și în interviewul acordat ziarului săsesc.

Crearea deci a unui bloc ardelenesc, cu menirea de-a păstra un contact permanent cu realitățile și problemele Ardealului, — iată ideia care se desprinde lămurit din declarațiile politice ale d-lui Vasile Goldiș și în exprimarea căreia s'au întâlnit spontan și toți ceilalți vorbitori de la consfătuirea din Sibiu. Căci și d. dr. V. Branișce, și după d-sa și d-nii I. Lupaș și dr. George Popovici, protopopul Lugojului, au recunoscut „necesitatea raliării energiilor ardelene, nu pentru a ridica îngrădiri de despărțire între frați, ci pentruca arătând nevoile și indicând mijloacele cele mai bune să contribuie în mod positiv la desăvârșirea unificării noastre sufletești".

Dar, se va zice: aceasta înseamnă *separatism*. Căci crearea unui „bloc ardelenesc" n'ar putea fi altceva de cât coborârea în fapt a formulei pe care, într'un moment de rătăcire, a rostit-o d. Vaida și împotriva căreia conștiința românească s'a ridicat cu atâta energie.

Este însă o mare deosebire între „Ardealul pentru Ardeleni" și „blocul ardelenesc." Formula d-lui Vaida însemna separatism, fără să însemne regionalism, pe când formula d-lui Goldiș înseamnă regionalism, fără să însemne separatism. Și dacă neam ridicat împotriva separatismului, nu putem de cât să aprobăm regionalismul menit să desvolte ataşamentul politic față de realitățile și problemele ardelenești. Căci regionalismul, desfăcut de înțelesul cel rău pe care-a putut să-l dobândească în mijlocul demagogiei și al preocupărilor electorale, nu înseamnă altceva de cât exprimarea unui suflet, vădirea unor realități și resolvarea prin studiu a unor probleme care, toate la un loc, formează individualitatea morală și politică a unui ținut. Ceia ce cerea d. Vaida era guvernarea de sine, pe când „blocul ardelenesc" înseamnă tocmai înțesnirea unei singure guvernări prin pipăirea și arătarea exactă a realităților regionale.

„Ardealul pentru Ardeleni" se schimbă la d. Goldiș în *„Ardelenii pentru Ardeal"*, — și aceasta înseamnă *legarea de vatra ardelenească* a tutulor capacităților intelectuale și politice pe care le cuprinde astăzi Ardealul tocmai pentruca această regiune să albe un cuvânt mai hotărîtor în conducerea și gospodăria țării.

Și de aceia și zicem: iată *regionalismul cel bun*. Pentrucă, până acum, pierdut în Federație și amestecându-se așa de mult în luptele de partid din vechiul Regat, partidul național a făcut o politică de București, dar n'a făcut și o politică a Ardealului. S'a zis „Ardealul pentru Ardeleni," și totuși Ardelenii d-lui Vaida, pierduți în sgomotul vieții din București, nu dădeau prin Ardeal de cât în timpul campaniilor electorale. D-l Vaida însuși nu înțelegea să zăbovească mai mult prin Ardeal de cât atunci când se întâmpla să fie bolnav și când aștepta să se facă sănătos la moșia d-sale de la Olprect. Odată înzdrăvenit însă, d-l Vaida o ștergea la București pentruca de acolo să strige: „Ardealul pentru Ardeleni."

Cum vreți, prin urmare, ca unificarea să nu fie „cu furca," dacă Ardealul a fost așa de abandonat chiar de aceia cari pretindeau să-l reprezinte?

Intoarcerea Ardelenilor la vatră, — este deci necesitatea pe care d. Goldiș a înțeles s-o exprime propunând alcătuirea unui bloc ardelenesc. Și vorbind de la vatră, cuvântul lor va fi mai ascultat, iar regionalismul va însemna și el un program de lucru și un aport de soluții, după ce mai întâi va fi fost o laborioasă cufundare în mijlocul realităților și problemelor ardelenești.

„Reforma Reformelor"

Nici nu se stabilise bine pacea și luptele politice au reîncepul la noi în țară cu o vigoare pe care războiul n'a putut o slăbi. Am nădăjduit cu toții, că partidele noui răsărite odată cu realizarea celor două mari reforme democratice vor primeni viața politică a țării. Am crezut că ele vor aduce un suflet nou, curat și tânăr, care desfăcut de tot celace înseamnă politicianism, călit în uriașa vălloare a războiului pentru întregire întărit prin toate suferințele înaurate și mândru de toate izbânzile cucerite, va înnoi, va înălța vechile nodstre moravuri politice.

Realitatea însă s'a grăbit să ne risipească toate nădejdile frumoase. Istoria politică a țării românești n'a cunoscut niciodată o mai grozavă frământare, o mai mare îndârjire în luptă, un sbucium mai pătimaș ca cel de azi. Nici odată discuțiile n'au fost mai aprinse, niciodată munca n'a fost mai puțin prețuită. Ambițiunile nu mai țin seamă de nici-o margine; dorința de a le satisface nu cunoaște nici-un scrupul. Goana după putere pentru căpătuială este atât de vertiginoasă, înc t toți socotesc principiul, munca sau cinstea ca adevărate piedici cari trebuesc date la o parte din cale.

Ne-am așteptat la o însănătoșire a moravurilor politice și asistăm la reîntronarea unui politicianism pe lângă care cel din trecut ni se pare un lucru de nimic. Și aceasta tocmai din partea unor oameni și unor partide politice dela cari nădăjduim o prefacere în bine a vieții politice, și într'o vreme, când aveam mai mult decât oricând nevoie de liniște, de o domolire a patimilor și de muncă pentru a tămădui rănile deschise de război.

In loc de acestea nu vedem decât o frământare sterilă în căutarea unor reforme cari nu pot aduce o îndreptare a nevoilor țării. Fiecare partid, fiecare om politic vine cu câte-o reformă pentru a justifica tot sbuciumul acesta, pentru a acoperi vrajba dintre partide.

Scârbit de această atmosferă vicioasă, de această frământare sterilă, Dl Iorga își încheie astfel un articol cu titlul de mai sus:

„A reabilita munca, a înălța sacrificiul, a îndumnezei suferința, a răspândi frăția, iată patru mari și hotărîtoare datorii la care fiecine dintre noi e supus și a căror îndeplinire ne-ar face oamenii cei mai norocîți de pe lume pe acest Pământ al Făgăduinții.

Reforma reformelor este aici, și numai aici".

Da, datoria e pentru fiecare dintre noi, dar mai cu seamă pentru aceia cari sunt chemați să conducă și să dea legi acestei țări. Atunci numai va dispare politicianismul și nu vom mai avea sub ochi spectacolul trist al luptelor de azi. Atunci vom putea crede într'o reîntinerire și o primenire a vieții noastre politice.

W. I.

Reforma financiară

Ministrul finanțelor pentru a remedia relele de care sufere țara românească a depus pe biroul parlamentului odată cu bugetul o serie de proecte de lege financiare menite să asigure echilibrul financiar al României și posibilitatea unui început de normalizare economică.

Proectele depuse sunt destul de numeroase iar impositele pe care le întenționează d-l Titulescu destul de oneroase pentru contribuabili.

Inainte de a analiza necesitatea numeroaselor imposite așa cum înțelege să le aplice d-l Titulescu trebue să cercetăm felul în care sunt privite ele d către contribuabili.

Toată lumea e de acord în a recunoaște necesitatea echilibrării bugetului. Aceasta însă nu se poate realiza decât prin economii severe, făcute asupra capitalului funcționarilor și mai cu samă asupra ministerelor sinecure: al Artelor și Muncei precum și secretariatul minorităților.

Odată numărul funcționarilor redus la strictul necesar prin suprimarea sinecuriștilor gras plătiți, cei cari vor rămâne urmează să fie bine plătiți pentru a corespunde menirei lor.

Ce-a făcut D-l Ministru de finanțe? In loc să reducă numărul funcționarilor le-a redus lefurile provocând astfel în mijlocul lor o agitație latentă și permanentă care se va manifesta prin reducerea cantitativ și calitativ a muncei produse.

In loc să suprime ministerele sinecure noui create s'au înființat două noui ministere: al Bucovinei și Ardealului.

Prin urmare, după modul cu d-l Titulescu înțelege să alcătuiască bugetul, vedem că contribuabilii au dreptate să nu se încreadă în măsurile d-sale financiare. Analizând numeroasele sale proecte: impozitul pe avere, impozitul global pe venit, impozitul progresiv pe venit, impozitele cedulare către Stat, comună și județ, constatăm că atât averea mobiliară cât și cea imobiliară sunt greu amenințate prin noui'e impozite proectate. Profesioniștii liberi, capitaliștii, funcționarii, sunt deopotrivă de loviți.

Funcționarilor li se aplică impozitul de 6 la sută, liber profesioniștilor ca avocați, medici etc. li se iau, în caz când câștigă până la 300.000 lei anual, până la 70 la sută din venit. Cu alte cuvinte avocatul, doctorul sau inginerul trebue să muncească pentru Stat. Și atunci e natural ca acest a să muncească mai puțin, pentru a câștiga mai puțin și în ultima instanță pentru a pl.ti impozite mai m ci.

Același lucru se va petrece și cu proprietarii de imobile acțiuni etc.

Uu industriaș va trebui să plătească următoarele impozite: asupra cifrei de afaceri, asupra averii globale plătibil în zece ani progresiv pe venit, asupra dividendelor de acțiuni.

Se pune întrebarea dacă acest om va avea curajul știind ce-l așteaptă să mai întreprindă noui industrii pentru a valorifica bogățiile țărei noastre.

In cazul când are curajul să mai continue afacerile. Toate aceste impozite vor fi puse în sarcina consumatorilor, așa că indirect impozitele d-lui Titulescu vor produce o neașteptată scumpire a vieței.

Aceasta în cazul fericit când industriile și institutele de credit consimt să continue mai departe activitatea lor în nouile condiții impuse de d-l Titulescu.

Cum însă, majoritatea lor nu vor putea rezista acestei încercări fie din cauza insuficientei capitalului, fie din cauza răspunderii pe care o ao față de acționari și depunători, vor recurge la o măsură decisivă: vor închide fabricile și prin diferite manopere vor reuși să strecoare capitalul în străinătate.

Efectele vor fi dezastroase pentru economia națională: șomaj, mizerie pentru muncitori, distrugerea industriei naționale.

Iată numai unele din rezultatele aplicării impozitelor preconizate de d-l Titulescu.

Evenimentele zilei

Polonia își pierde răbdarea

Berlin, 19 April

D-l Vitos a declarat în parlamentul polon că dacă districtele industriale nu vor fi date Poloniei, populația polonă își va pierde răbdarea.

In Anglia domnește ordinea

Carnavon, 19 April

Pregătirile făcute de guvern pentru menținerea transportului de alimente de către voluntari au fost mult ajutate de către pătura muncitoare. Afară de două departemente din Scoția, în restul țărei domnește ordinea.

Pentru executarea Germaniei

Lyon, 19 April

Presa belgiană învită guvernul a lua impresiună cu Franța inițiativa măsurilor de excuțiune. Guvernele Antantei au hotărît să nu asculte nici o ofertă de arbitragiu sau mediere, venind dela a treia putere fie la Paris, fie la Londra.

Ziua muncitorilor

Lyon, 19 Aprilie

Luni dimineața a avut loc la Paris o conferință militară spre a coordona măsurile necesare în vederea zilei de 1 Mai.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Rolul și activitatea Studențimei

— Ce spune rectorul Universității din București —

Intr'un interview acordat ziarului *Dacia*, d-l M. Vlădescu, rectorul Universității din București, a declarat între altele următoarele:

Pe lângă o conștiincioasă pregătire, pentru a corespunde misiunilor înalte, la cari va fi chemată mâine studențimea are rolul frumos de a contribui la trezirea virtuților active în poporul nostru, îmbogățindu-i viața culturală și morală. In acest scop, am invitat președinții cercurilor județene, pentru a le indica mijloacele de activitate. Prin înteme rea bibliotecilor, prin conferințe, șezători culturale, studenții și studentele își pot găsi cea mai frumoasă distracție, fără să fie de loc turburați în studiile lor. Ei pot desvolta, în acest chip, conștiința națională și dragostea de muncă în lumea mahalalelor și în lumea lor, în lumea, mai ales, a acelora, cari au mai multă trebuință de o vorbă bună și un exemplu ales.

Inceputuri bune s'au și făcut. Școlile de adulți, atelierele de cusătorie, șerbările, conferințele, bibliotecile înființate, chiar în mod izolat, sunt o dovadă de ceiace poate să facă studențimea, în entuziasmul său.

In activitatea sa, studențimea trebue ca se înfățișeze ca un corp cu desăvârșire unitar. Munca ei trebue să se contopească în acela mult mai largă a centrului studențesc, care va avea menirea să concentreze și să coordoneze activitatea întregei studențimi. Universitatea trebue să urmărească în totdeauna acelaș țel, de a da o structură cât mai omogenă sufletului românesc, plămădit în sinul său și de a înăbuși măruntul spirit regionalist. Voi menține neștirbită datina de a topi orice asperitate, pe care trecutul vitreg ne-a putut'o strecura în inimă și care ar avea de urmare să turbure liniștita armonie ce trebue să stăpânească raporturile între fiii aceleași țări. Corpul național nu se poate concepe, decât cu un întreg indivizibil și perfect armonic și intelectualii cari vor conduce România de mâine, trebue să se desbere de îngustul spirit de cătun și să adape înțelegerea ilargă, capabilă de a îmbrățișa toate interesele neamului. Și această mișcare sufletească trebue să purceadă de aci, din universitate.

Acest scop îl va avea în deosebi, societatea de asistență universitară. Ea se va sprijini, mai ales, pe ajutorul neprecupețit al societății românești.

Pregătirea Centenarului lui Napoleon

La 5 Mai se împlinesc o sută de ani dela mortea lui Napoleon I. Poporul francez ca și oficialitatea pregătesc sărbătorirea fastuoasă a memoriei „Vulturului".

O serie întreagă de expoziții napoleoniene se aranjează de către comitete speciale. Toate nimicurile din epoca dominată de acest uriaș al luptei și cucerilor sunt adunate cu o pietate dolatră și așezate în vitrine speciale, pentru a fi expuse mulțimei republicane, care se îmbată și azi de poezia și simte nostalgia zilelor de triumf ale imperiului din 1800.

La 15 Aprilie se va deschide expoziția dela Malmaison, iar câteva zile mai târziu o altă expoziție napoleoniană, ceea din Fontainelleau.

La 4 Mai, ziua morții lui Napoleon I. la Notre Dame, din Paris și la toate catedralele, din orașele Franței se vor oficia slujbe religioase, iar la Ajaccio se vor pune plăci comemorative pe locurile devenite istorice, prin faptul că Napoleon și-a petrecut aci copilăria. Tot la Ajaccio se va desveli un monument a lui Napoleon, și se va organiza mari serbări populare.

In după amiaza zilei de 4 Mai, d. Leon Bérard, ministrul de instrucție va prezida la Sorbona o ceremonie în onoarea instituțiilor civile ale lui Napoleon.

In dimineața zilei de 5 Mai sub arcul de triumf va avea loc o mare revistă militară, iar pe la 3 d. a. mareșalul Foch va vorbi la invalizi, în fața mormântului lui Napoleon.

In afară de aceste sărbătoriri, cari poartă pecetia oficialității o mulțime de comitete, ad-hoc întocmite, din proprie inițiativă, înșghebează festivaluri gratuite cu conferințe, proecțiuni și scenele menite să întregească în amintirea mulțimei, chipul marelui cucerilor francez.

S'au organizat și excursiuni napoleoniene.

Sub conducerea d-lui Henri Bidou se vor vizita câmpiile bătăliilor din 1814: Brienne-le-Château, Craonne, Mont-mirail, Waterloo, va comemora și el pe uriașul pe care l-a văzut prăbușindu-se glorios, iar lumea întreagă își va aminti cu firească emoțiune de omul care a umplut paginele de istorie dela începutul secolului al XIX-lea, și va filosofa asupra zădărniciei marilor acțiuni războinice.

Doleanțele corpului didactic

O delegațiune a „Asociației generale a Corpului didactic din Iași" compusă din profesorii, d-nii Atanasiu C. P. Stambolin, Emil Diaconescu și N. Simionescu s'au prezentat d-lui P. P. Negulescu ministrul instrucțiunii publice supunându-i un memoriu cu doleanțele membrilor acestui corp — memoriu care a fost prezentat și fruntașilor din toate partidele politice.

In acest memoriu sunt specificate mai multe dorințe ale corpului didactic prin cari profesorimea cere să se aibă în vedere, ca la eventualele sporuri de leafă indemnizatea acestui corp să nu fie știrbită.

De asemeni se cere prin memoriu să se urmeze o normă de salarizare a membrilor corpului didactic și să se aibă în vedere și perspectivele tinerilor cari pe viitor ar dori să se devoteze acestei carieri de luminători ai poporului.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

ECOURI

Artiști români la Salonul Umoriștilor.

La Salonul pictorilor și desemnatorilor umoriști francezi, deschis în timpul din urmă la Paris, au expus desemnuri de o reală valoare artistică doi caricaturiști români: Iorgulescu (Ior) și Philips.

Le Courrier franco - romain caracterizează astfel pe cei doi artiști: „Iorgulescu este un artist delicat și de un humor distins, ceea ce nu-i împiedecă de a face și afișe frumoase, foarte căutate pentru coloritul și originalitatea lor. Șarjele lui Philips vor face desigur autorului lor o frumoasă carieră de caricaturist.

O conferință despre România

La 9 Aprilie a avut loc în beneficiul Operii pentru Unirea Familiilor, din Paris, o interesantă conferință făcută de D-na Sacha Miroff asupra României. Conferința a fost întovărășită de proecțiuni și ascultată de un public ales.

Idei, poeme, episoade cinematografiate

Se pare că cinematograful nu ne dă numai fabricanți de scenarii cari continuă să esăfodeze mici căsătorii, iubiri factice, răzbunări așa zise morale, făcând lucruri noui din resturi vechi. Unele încercări recente dovedesc că există și manifestări mai interesante, ca de pildă cele cinci ultime filme cari se exhibează în prezent în Occident și cari sunt: o aventură istorică, un roman, o legendă, un poem, o teză.

Aventura istorica e *Cesar Borgia*, Romanul e *Mica zână din Solbaken* care a făcut faima lui Bjoernstjern Bjornson. Legenda e o operă cinematografică: *Salomeea*. Poemul convertit în film e cunoscuta *Evangelină* a lui Longfellow, și apariția pe ecran a acestui poem materializat înseamnă o dată de reținut. Piesa cu Teză, care nu prea are rost la Cinema căci nu se poate desvolta decât prin expresia verbală, — este *Totul se plătește*, film scos de Pierre Decourcelle dintr'un roman al lui Paul Bourget.

Al 6-lea centenar al lui Dante

Sărbătorirea celui de-al 6-lea centenar al lui Dante va începe la 27 Aprilie la Florența. D'Annunzio va ține un discurs de comemorare. Apoi vor începe pelerinagiile al mormântul poetului dela Ravenna. In cursul drumului întreg vor avea loc conferințe și lecturi asupra „Divinei Comedii."

Inflațiunea fiduciară și intelectualii

Ziarul „Excelsior" a cerut lui Charles Gide părerea sa asupra proectului de inflațiune fiduciară, adică asupra noui emisiuni de bilete de bancă, prin care anumiți parlamentari cearcă să remedieze impasul financiar, în care se găsește Franța.

„Economiștii serioși, zice Ch. Gide, denunță pericolul unei atari forme de împrumut forțat ce constitue noua emisiune a biletelor de bancă.

„S'a constatat că în țările în cari se practică politica disperată a emisiunilor continui, clasele intelectuale, profesiile liberale, funcționarii, învățătorimea, scriitorii, artiștii, etc., sunt primii ce se opun unor atari proecte.

„Puțin le pasă producătorilor agricoli și muncitorilor manuali dacă facultatea de cumpărare a hârtii monede va fi scăzută. Țăranul vinde mai scump produsele sale indispensabile, iar lucrătorului i se va plăti mai scump munca sa necesară.

„Această adopțiune la împrejurări s'a manifestat în cursul ultimilor ani prin mărirea progresivă a salariilor și a lucrurilor indispensabile traiului, și a concordat cu deprecierea succesivă a banului.

„Lucrul nu se petrecu la fel cu muncitorii intelectuali, a căror muncă corespunde unor necesități mai puțin imediate, și pe cari viața din ce în ce mai scumpă i-a lovit aspru.

„Astfel pe când profesorilorii s'a mărit salariul deabea cu două-treimi, salariile muncitorilor erau întreite, și scumpeau mijloacele de traiu".

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cele două revoluții

Asemănări

Intre mersul revoluției franceze, începută la 1789 și acela al revoluției rusești, începută la 1917, există asemănări atât de mari, în cât ele au fost, de sigur, observate de toată lumea. In primul rând, avem caracterul mai mult sau mai puțin moderat, cu care a început și una și alta din ele. In Franța, caracterul acesta a durat mai mult, până prin 1792, când girondinii încep să fie înlocuiți de iacobini. In Rusia, puterea lui Milinkof și a lui Kerensky a fost relativ de scurtă durată, un lucru explicabil, în parte, prin starea de slăbire și enervare în care se afla țara, în urma războiului. Dar și într'un caz și în altul, tendința aceasta a trăit destul, ca să pună bazele liberalismului economic și social din fiecare din aceste țări. Citîm aici, ca exemplu tipic, trecerea, atât în Franța, cât și în Rusia, a marilor domenii în mâinile micilor cultivatori. Cu o diferență totuș: în Rusia lucrul acesta nu va fi realizat de cât prea puțin, în momentul în care extremismul câștigă teren.

Câte asemănări apoi, între opera iacobinialor, atotputernici în apus în anii 1793—1794 și opera bolșevicilor, stăpânii din ultimii doui ani ai Europei răsăritene! Până chiar și căpeteniile au trăsături comune! In special, acesta este cazul lui Robespierre și a lui Lenin: doctrinari, fanatici, cruzi, așa ne sunt zugrăviții ambele căpetenii; și cu moravuri atât de severe și unul și altul, în cât se impun, fascinează, tirăsc orbește mulțimea.

Alăturea de Robespierre avem, mai depare, pe un Marat, distrugătorul elitei franceze, un om care nu a avut, din păcate, de cât prea mulți imitatori printre tovarășii lui Lenin. Câte potriviri însfârșit, între evreul Trotzki, egalitarist și intelectualist din naștere și Dauton, ultimul din triumvivatul teroarei franceze, Dauton care de asemenea urmărea egalizarea averilor, dar nu dușmănea superioritatea spirituală ca sângerosul său prieten, Marat!

Mergând mai departe cu comparațiile, găsim pe Robespierre ajungând dictator. La fel și Lenin! Și ambii, grație aceluiaș joc de forțe. Atât în Franța, cât și în Rusia s'a declarat, în adevăr, că poporul singur are dreptul să guverneze; iar cum lucrul acesta este o imposibilitate de fapt, în special în țări mai mari, nimic nu era mai natural ca apariția dictatorilor, a acelor fel de de dictatori, care ajung de îngenunche mulțimea speculându-i slăbiciunile. Resultatul politic imediat a fost, că și atunci ca și acum, guvernarea țării a rămas și în regimul democratic. cum fusese înainte, în regimul monarhic: ea a rămas tot în mâna unei minorități. „Poporul" nu a condus nici în Franța lui Robespierre, după cum el nu conduce nici în Rusia lui Lenin.

Deosebiri

Asemănările demne de semnalat sunt atât de nenumeroase, încât în mod fatal îți vine să crezi, că după cum evoluția lor a fost identică, tot așa va fi și spiritul celor două revoluții. Nu poți aproape să admiți, că dacă în Franța am avut întâi la putere liberalismul și apoi egalitarismul, pentru a vedea întorcându-se iarăș liberalismul, va fi altfel în Rusia. Căci procesul social în ambele țări este atât de copiat parcă unul după altul în cât ar fi greu ca rezultatul să fie altul. In Franța revoluția girondivă (1789—1792) a început și împlinit aproape, repartizarea moșiilor nobililor și clerului între micii fermieri; revoluția iacobină a dus apoi mai departe egalizarea averilor. Dar când această din urmă revoluție a voit să ducă acest principiu al egalizării, atât de departe în cât el să însemneze aproape distingerea ideii de proprietate, când ea a voit să ucidă definitiv libertatea individuală, de dragul unei tiranii, fie ea chiar egalitară, atunci minoritate extremistă conducătoare a văzut ridicându-se împotriva ei massa cea mare de noui proprietari și oameni liberi, ieșiți de pe urma ideilor girondine, iar capul lui Robespierre a căzut. Poporul, care devenise proprietar, găsea că gluma și tirania e galitară mergeau prea departe și el a urmat directoratul (1795), consulatul (1799), consulatul pe viață (1802), imperiul (1804), pe Napoleon într'un cuvânt, care a consolidat opera girondină, epoca liberalismului social. Se vor petrece oare altfel lucrurile în Rusia?

Dacă după Milinkof și Kerensky a venit Lenin, după acesta nu va urma oare și aici reacțiunea noilor proprietari împotriva egalitarismului extremist al bolșevicilor? Rezistența tot mai dârză, pe care o face țăranul rus, proprietar de pământ acum, regimului comunist din Moscova, nu este ea o indicație în acest senz?

Dar nu asupra asemănărilor voim să ne mai oprim aici, ci asupra unei deosebiri semnificative, care există între cele două revoluții. Epoca lui Robespierre a fost, am spus, egalitară: ea nu a fost însă comunistă. In Rusia de astăzi însă, Lenin vrea să introducă acest lucru: comunismul. Franța revoluționară nu a cunoscut comunismul de cât un moment: în 1797. In momentul a-

Cronica politică

Blocul ardelenesc. Presa a vânturat în vremea din urmă ideia reconstituirii blocului ardelenesc, pe care se pare că ar susține-o cercurile partidului național.

Voim să credem că formula aceasta pleacă dela ideia că oamenii cari cunosc împrejurările locale sunt mai apți să le satisfacă nevoile și interesele. Socotim de asemenea că greșelile actualului guvern sunt în bună parte cauzele cari au adus din nou pe tapet chestiunea blocului ardelenesc. Nu putem admite însă ca la adăpostul acestei formule să se încerce o reîntronare a regionalismului politic pe care d-l Vaida l'a exprimat prin faimoasa sa formulă.

Ideia formării acestui bloc ardelenesc este legată, după cât se pare, de o colaborare cu unele din partidele politice ale vechiului regat. Reconstituirea lui întâmpină greutăți atât de mari încât nu credem că va putea fi realizat.

Congresul Partidului Poporului. Zilele trecute a avut loc la București un congres al partidului poporului. D-l general Averescu a făcut o expunere retrospectivă a activității partidului decând a fost chemat să ia guvernarea țării. Din discursul d-sale n'au lipsit afirmațiile de munca, ordinea și forța de organizare pe cari le-a depus guvernul d-sale.

Cu ce surâsuri de sceptică indulgență și de satisfacție vor fi primit naivele declarații ale bătrânului general d-nii Tăslăoanu, Văleanu, Zamfirescu și toți Schuller-ii pricopsiți de pe spinarea țării.

Revista pressei maghiare

Iarăși organizarea.

Dorința maghiarilor noștrii de a pune bazele unei organizări politice unitare în cadrul statului român, după primele valuri pornite cu obișnuitele lor pretenții, a fost împiedecată de situația excepțională a Ardealului. Ridicarea stării de asediu e salutată de ziarele maghiare ca un act de bună înțelegere a situației din partea guvernului. In legătură cu aceasta ziarul „Ellenzék" scrie următoarele:

„O deosebită importanță are actul guvernului pentru Maghiarii din Ardeal. Ridicarea stării de asediu readuce situația de drept normală și dă Maghiarilor din Ardeal toate posibilitățile de a realiza organizarea întârziată ... pentru a căuta mijloacele cari să asigure Maghiarilor o viață demnă de valoarea și chemarea lor *pe acest pământ strămoșesc.*"

Care ar fi „valoarea" și „chemarea" lor deocamdată nu o discutăm însă punctul greșit care atribue întregei organizații un caracter dubios e credința că vor lupta pentru și pe acest pământ strămoșesc — credință care indică mijloace cari în mod inevitabil ajung în conflict cu măsurile interne ale statului român în care trăește deasemeni convingerea că acest pământ este strămoșesc și de douăzeci de veacuri al nostru.

Iar mai departe:

„Nu este timpul a ne gândi, a întârzia. Aceasta nu e necesar și nici nu e folositor, căci s'ar putea crede că maghiarimea nu cunoaște căile pe care trebue să le urmeze. Firește nu se poate spune azi cari vor fi directivele și atitudinea sa din viitor: fi-va oare un membru al politicei interne sau numai un spectator de la distanță. Ceace trebue să facă azi nu poate fi chestiune de șovăire. Sunt atâtea terenuri libere cari pretind ceă mai energică și cea mai hotărâtă acțiune."

In aceiași chestiune și ziarul *„Keleti Ujság"* scrie următoarele:

„E oare convenabil, salutar și folositor ca organizarea să continue bazată pe principiile mărturisite la început? Deoarece organizările politice, economice culturale pornite până acum de Maghiarii din Ardeal au avut două greșeli. Prima că au considerat organizarea ca scop care trebue realizat, iar a doua greșală, e că nu au știut constitui un program care să dovedească fiecărula necesitatea de a intra sub stindardul desfășurat".

Apoi aduce soluțiile;

„Timpul, curentul veaculul, a nimicit problemele până în pragul cărora noi nici nui putem ajunge numai pentru că suntem Maghiari. Muncitorul maghiar nu poate fi socialist, căci e considerat ca irredentist iar maghiarul burgez în naționalismul său e acelaș iredentist. Ne lipsesc principiile cari să progreseze paralel cu spiritul timpului. Prin urmare ne trebuesc libertățile publice — primele elemente ale unei democrații desvoltate, ne trebuește egalitatea complectă, iar nu numai în aparență. De acea trebuesc realizate principiile dela Trianon, autonomia complectă, ca orice ciocnire să fie exclusă. Nu ne mulțumește faptul ca colonelul Stârcea să fie învitatul guvernului la masă, nici acea că episcopii maghiari sunt bine găzduiți la mesele omnipotenților bucureșteni în vremea ce Ionli, lánosii și Iohanii se privesc cu ură ca două tabere asmuțite la luptă."

La toate acestea fraze plasate cu atâta vervă, răspunsul e simplu: Atât ziarul „Keleti Ujság" cât și toate celelalte să caute să desvoalte în lánosi dragostea de țară să facă să dispară prejudecățile dăunătoare din mentalitatea Maghiarilor în modul de a privi noua situație și supremul lor scop, mulțumirea sufletească, va fi ușor realizat căci Ionii în nici un caz nu au de ce să privească cu ură pe Ianoșli muncitori, pașnici și adevărați patrioți.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

ceia iacobinismul și egalitarismul dispăreau și steaua lui Napoleon începuse să se urce pe cer. In Franța nu mai erau de cât o mână de nemulțumiți: aceia care nu deveniseră proprietari de pe urma revoluției și care vedeau că porțile posibilităților fuseseră definitiv închise. Pe aceștia i-a grupat în jurul lui Baboeuf și cam în felul acesta a luat naștere vestita „conspirație a egalilor", o mișcare cu adevărat comunistă în tendințe. Ceasul era încă rău ales pentru astfel de încercări. Majoritatea francezilor nu dorea de cât să păstreze ceiace avea și a simpatiza mai mult ce făgăduelile de ordine ale unui Napoleon de cât cu visurile unui Baboeuf. Acesta din urmă, cu prietenii lui, au și fost condamnați la moarte.

In Rusia altfel. Când a apărut pe scenă Lenin, poporul avea mai multe făgăduell de pământ de cât realități înaintea lui. Timpul nu permisese să se facă mai mult. Și atunci s'a întâmplat că comunismul lui Lenin a fost chemat să joace rolul, pe care Espinas zice că-l are el în societatea modernă: să ajute trecerea proprietății din mâna unora în aceia a altora. De aceia comunismul rus a și fost tolerat mai îndelung în revoluția actuală de cât în cea trecută. El avea un rol istoric în formația proprietății individuale rusești. Va fi el însă tolerat la nesfârșit? După ce-și va împlini misiunea pomenită, nu va fi el înlăturat întocmai ca și egalitarismul francez? Cele spuse mai sus, par'că nu lasă nici o îndoială, asupra felului cum va răspunde viitorul la această întrebare.

O lecție.

Cineva a zis, că revoluțiile nu le poți ucide, nu le poți preveni, de cât într'un singur fel: prin libertate. Aceasta și este politica Europei contimporane: să facă imposibilă viața publică a unui Lenin; acesta este reformismul cu care se mândrește omenirea vremurilor noastre; aceasta este și lecțiadată de cele două revoluții ne care ne-am ocupat. Acolo unde acest punct de vedere domnește, treburile merg relativ bine. Dacă se întâmplă chiar, ca o minoritate din popor să exagereze cererile ei, restul societății se grupează și alături de guvern vine și zice: nu, până aici! O societate care are conștiința precisă, că a făcut în fiecare moment tot ce a putut pe calea reformelor, are și dreptul și datoria, să spună un veto, ca cel de mai sus, tuturor exagerărilor. Exemple de natura aceasta ne dau mai toate țările apusene, în ceasurile lor de crize. Astăzi chiar: Anglia.

Reforma agrară și reforma electorală, la noi, au avut și ele un astfel de rol prevenitor și ele fac cinste simțului de prevedere al conducătorilor noștri. Ele au făcut imposibilă apariția unui Lenin la noi. Iar dacă țărănimea s'a lăsat târâtă o clipă de unele nume și de unele curente extremiste, ea a făcut-o numai în măsura în care, ca și în Rusia, reformele nu deveniseră încă o realitate. Odată pasul acesta făcut însă și el este aproape sfârșit, cerul nostru politic se va limpezi, munca va începe și aventurierii politici din categoria unui Baboeuf, sau ceva analog, vor fi dați la o parte de către popor chiar.

Să recunoaștem totuș și aventurierilor noștri, dacă am avut, un merit: ei au grăbit apropierea momentului, când existența lor va fi o imposibilitate, ceva fără înțeles.

Virgil I. Bărbat.

Chestiunea avocaților din Vechiul Regat

Ultimul număr al revistei **Curierul judiciar** se ocupă de importanța chestiune a admiterii avocaților din vechiul Regat să pledeze dinaintea instanțelor judecătorești din Ardeal.

Documentând cu reproducerea deciziilor curții de Apel din Cluj care a admis pe avocatul St. Fabius din vechiul să pledeze într'un proces și a Tribunalului Sibiiu care a admis pe avocatul Simeon Mateiu în aceleași condițiuni. d-l Eugen Decusară publică în susmențiunata revistă un articol de frumoasă și bine susținută argumentare pe care îl reproducem mai jos, socotind că el pune foarte bine la punct această chestiune de care se va ocupa în curând congresul general al Avocaților din toată țara.

*

NOTA. — Chestiunea dacă un avocat din vechiul Regat poate să se înscrie într'un Barou din Transilvania sau să pledeze înaintea instanțelor judecătorești de acolo, care s'a ridicat pe cale incidentală înaintea Trib. din Sibiu și prin recurs înaintea Curții de Apel din Cluj, a făcut obiectul unei discuțiuni oțioase între Barourile din vechiul Regat și cele din Ardeal, între juriștii din vechiul Regat și cei din Transilvania.

Barourile cât și instanțele judecătorești din vechiul Regat, n'au făcut însă nici o obiecțiune avocaților înscrise în Barourile din Ardeal, care au voit să se înscrie în Barourile din Regat, cum s'a întâmplat cu Barou de Ilfov, care a înscris în sânul lui mulți avocați din Ardeal, și nici instanțele judecătorești nu le-au interzis să pledeze înaintea lor, dacă erau înscriși într'un barou, fie din vechiul Regat, fie din provinciile alipite.

Nu tot așa s'au întâmplat cu Barourile avocațiale din Ardeal.

Acestea, și în special Baroul din Cluj în virtutea, că sunt autonome (?) au refuzat și respins în mod categoric înscrierea avocaților din vechiul Regat pe motivele că: nu cunosc legile maghiare, că n'au calificarea nu sunt doctori în juris (drept), n'au trecut un examen de capacitate, n'au o practică în biroul vreunui advocat, cum cer legile maghiare (?) etc.

Insă lucrurile nu s'au mărginit nomai aici. S'a interiat să invoce această interzicere și pe cale incidentală, înaintea instanțelor judecătorești din Ardeal.

Astfel s'a petrecut faptul cu avocatul Simion Mateiu înscris în Baroul din Ilfov, și cu d-l Fabius, înscris în baroul de Constanța. Motivele pe care își întemeiază această interzicere avocații din Ardeal, confraților lor din vechiul Regat, sunt dispozițiunile § 1 din legea XXXIV din 1874, confirmată și de ordonanța Consiliului Dirigent No. 1 1919), care reglementează exercițiul profesiunii de avocat în Ungaria, directe în Ardeao, și care interzicea unui avocat înscris într'un barou din altă țară de a pleda în fața instanțelor judecătorești din Ungaria, dacă nu îndeplinea condițiunile de capacitate (vrâstă, diplomă în drept, capacitate, staj avocațial etc.), cerute de lege și dacă nu și avea biroul într'o localitate din Ardeal.

Ori dispoziții identice găsim și'n légea noastră similară, a corpului de avocați din Regat, art. 1, 11 și 16, cari cer pe lângă condițiunile de capacitate prevăzute de art. 1 (vrâstă, doctoratul sau licența în drept, staj etc.) și acea de a fi înscris în baroul de avocați în județul unde vrea să profeseze și că numai înscris într'un Barou poate pleda înaintea instanțelor judecătorești în mod permanent acolo unde își are sediul; iar întâmplător în fața orcărei instanțe din țară, deajuns numai să probeze, că-i înscris în Barou.

Avocatul, care își exercită profesiunea în mod obișnuit, înafară de districtul (județul) în care este înscris, este pedepsit disciplinar conform art. 14 din legea Corpului de avocați.

Desigur că prin alipirea Transilvaniei, Banatului și părților românești ungurene, dispozițiunile legii maghiare sunt numai într'atât aplicabile, întrucât nu contrazic, spiritul legilor similare din vechiul Regat, căci a admite o aplicare tale quale a legii, înseamnă o interpretare arbitrară, care nu poate fi nici legală, nici juridică, nici echitabilă.

Mai mult chiar: prin analogie de interpretare ar urma să se interzică exercițiul și altor profesioniști, cum sunt de pildă, medicii, inginerii etc. Ori aceasta ar însemna o adevărată absurditate.

Prin urmare, odată ce înscrierea ca avocat în Baroul de origină s'a făcut conform legii locului, cum foarte bine motivează Curtea de Apel din Cluj, el trebue să fie recunoscut în orice parte a țării. După cum drepturilte câștigate ale locuitorilor din țările anexate nu sunt atinse, ci din contră au fost garantate prin actul dela Alba-Iulia și Tratatul de Pace, ei putându-le exercita în tot cuprinsul României întregite, în baza principiului de dreptate și echitate nu pot fi atinse nici drepturile celor din vechiul Regat, sau restrânse numai la teritorul de dinaintea războiului.

Căci atunci s'ar crea două categorii de drepturi pentru cetățenii unei aceleași țări, contrazicând în mod flagrant spiritul de unitate, care trebue să conlucreze la consolidarea României întregite.

In afară de aceasta, prin transfuziunea avocaților din teritoriile alipite în vechiul Regat și viceversa, se crează adevăratul teren pentru pregătirea unificării legislației, concomitent cu acelei sufletești.

Avocații din teritoriile alipite, care vor exercita profesiunea lor în Barourile din Regat se vor deprinde cu spiritul și modul de interpretare a legilor din vechiul Regat; și la rândul lor avocații din Regat să cunoască spiritul și modul de interpretare a legilor din teritoriile alipite.

O pildă frumoasă avem cu avocații români din vechiul Regat care profesează în Basarabia, unde au ajuns să cunoască destul de bine legiuirele rusești încă aplicabile acolo; iar alături de magistrații români din vechiul Regat au făcut operă de naționalizare și de unificare a dreptului.

Iată prin urmare pe lângă temeiurile juridice, și acele de ordin național și politic, cari pledează tocmai în favoarea teorii, că liberul exercițiu al profesiunii de avocat nu poate fi circonscris în anumite granițe pro-

vinciale, dacă celelalte condiţiuni cerute de lege, ca vrâstă, capacitate, stagiu etc. sunt satisfăcute.

De aceea nu putem în deajuns încuraja atitudinea magistraţilor din Sibiu şi Cluj, din aceste două importante centre din Ardeal, care conduşi numai de spiritul dreptăţii şi echităţii, în afară de orice înrâurire sentimentală sau spirit de provincialism, au căutat să înlăture tentativa avocaţilor din Ardeal de a interzice dreptul confraţilor lor din vechiul Regat de a pleda înaintea instanţelor judecătoreşti de acolo.

Şi fiindcă această tendinţă se menţine la Baroniile avocaţiale din Transilvania, credem că, n'ar fi inoportună intervenţia d-lui Ministru al justiţiei, ca până la unificarea legei corpului de avocaţi în tot coprinul României mari, să soluţioneze conflictul pe calea unei decizii ministeriale.

Căci aceste neînţelegeri lasă în sufletul adversarilor oarecare amărăciune, primejdioasă pentru consolidarea sufletească a celor de aceaşi profesiune. Şi avocaţii, trebue să recunoaştem, sunt un element de prima ordine în statornicirea unităţii sufleteşti şi unităţii legislative prin munca lor de fiecare zi la bara justiţiei.

Sperăm că, însuşi avocaţii vor căuta să soluţioneze acest conflict în congresul ce se anunţă.

E. C. DECUSARA.

Specula de pe pieţele Clujului

Funcţionarimea ameninţată cu foame. Autorităţile nu iau nici o măsură.

Primind în nenumărate rânduri plângeri din partea publicului în ceia ce priveşte specula destrăbălată ce se face pe pieţele Clujului cu articolele de primă necesitate, fără ca autorităţile locale să ia vreo măsură de înfrânare, am făcut o anchetă în piaţa *Mihai Viteazul* pentru a constata faptul şi a obţine datele necesare. Prima impresie pe care am avut-o a fost belşugul neobişnuit de toate felurile de articole şi numărul foarte mare de precupeţi în majoritate ţărani şi ţărani de toate neamurile care pe lângă faptul că cer preţuri colosale pentru marfa lor. au şi îndrăzneala de a răspunde când li se reproşează preţurile prea urcat: *„Acum putem cere şi 20 de lei pentru un litru de lapte căci nu mai sunt preţuri maximale şi dacă „domnii„ vor pune iar preţuri maximale atunci pieţele vor fi puştii şi D-voastră veţi muri de joame.*

In faţa îndrăznelli şi încăpăţânărei acestor speculanţi şi speculante rămâi dezarmat şi dacă ai vrea să apelezi la vr'eun gardist sau comisar, trebue să alergi *până la poliţie* căci în piaţă nu se găseşte niciodată niciunul.

Situaţia aceasta de încurajare indirectă speculei de către gardiştii care nu-şi fac conştiincios datoria supraveghiând pieţele, şi de desinteresare faţă de nevoile aşa de pronunţate ale bietei populaţii, credem că autorităţile locale superioare sunt chemate să ia o serie de măsuri drastice pentru a se înlătura odata această specula care merge crescând. Autorităţile superioare poliţieneşti aû datoria să dea ordine severe şi să aplice pedepse cât se poate de aspre sergenţilor cari fac serviciu în pieţele Clujului şi cari fug dela datorie lăsând drum liber speculei. In toate pieţele Clujului trebuesc să fie plasaţi câte 2—3 gardişti sub conducerea unui Căpitan de poliţie care să supravegheze modul de vânzare a diferitelor articole alimentare şi să elimine din pieţă, confiscând marfa şi aplicând amenzi, pe toţi acei precupeţi ceri încearcă să speculeze publicul. Atragem atenţie autorităţilor asupra acestor stări pentru a se evita faptul cam neplăcut într'un oraş cu atâţia poliţişti călări şi pedeştrii, ca publicul din propria iniţiativa şi cu mijloace arbitrare, să nu facă singur dreptate.

Dăm mai jos preţurile câtorva articole alimentare de primă necesitate:

Ceapă uscată 9 lei kgr.; o legătură de ceapă verde compusă din 4 fire 170 lei; un kgr. de usturoi 12 lei; o grămăjioară de salată verde 5 lei; un mănunchi de ridichii roşii cât alunele 5 lei; un kgr. de morcovi 12 lei; un kgr. de lapte 5 lei. (Să nu uite autorităţile care admit aceasta că suntem în primăvară când laptele este foarte abundent şi întreţinerea vacilor mult mai lesnicioasă. Pe lângă faptul că laptele e aşa de scump, nu ştim cum se explică faptul că a eşit din uz analiza (gradarea) laptelui care se vinde *îndoit cu apă şi în condiţiuni higienice detestabile).* Un boţ de brânză de vacă cât pumnul 3 lei; o ulcică de smântână (n'are nici jumătate de kgr.) 4 lei; o grămăjoară de spenac 6 lei; Şapte cartofi 3 50; *o gâscă 170 lei,* o pereche de găini 65 lei; un kgr. carne de porc 16—18 lei, un kgr. carne de vacă 10—12 lei; un kgr. carne de miel 14—16 lei, etc. etc.

Iată preţurile de pe pieţele Clujului aduse de autorităţile noastre.

Incheiem acestea relatări cu remarca următoare:

Lefurile tuturor funcţionarilor au fost foarte mult reduse, impozitele şi dările de tot felul au fost majorate, iar în pieţele Clujului se lasă frâu liber celei mai îndrăzneţe specule. Unde este logica? Unde sunt şi ce fac autorităţile Clujului? Ce rost au cavalcadele de plăcere ale gardiştilor călări pe străzile principale când precupeţii te jupuiesc fără nici o sfiala iar hoţii pradă fără nici o jenă magazinele din piaţa Unirei şi de pe străzile principale, ziua în amiaza mare?

S. P

Hârtie pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

INFORMATII

La primăria din Bucureşti a avut solemnitatea pentru desvelirea plăcei comemorative a funcţionarilor primăriei Capitalei, morţi în războiul pentru întregirea neamului.

Au asistat la ceremonie AA. LL. RR. principele Nicolae şi principesa Marioara.

*

La Bucureşti a avut loc congresul chiriaşilor din întreaga ţară. S'a adresat cu acest prilej M. S. Regelui o telegramă în care roagă pe Suveran „să binevoiască a face ca guvereul să vie cât mai neîntârziat cu o lege unică pentru toată ţara, care să oprească cu desăvârşire specula neomenească ce se face cu chiriile în întreaga ţară, specula ce ameninţă să lase sub cerul liber cea mai mare parte din cetăţenii ce locuesc la oraş, şi mai ales în Bucureşti".

*

La 17 Aprilie s'a făcut inaugurarea solemnă a celor două orfelinate pe cari Soc. Ocrotirea Orfanilor de războiu le-a instituit la Orlat. Solemnitatea, prezidată de I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Bălan, s'a făcut în prezenţa autorităţilor locale şi a celor din Sibiu, cu participarea unui numeros popor.

*

In vederea unei juste repartizări a cerealelor din ţară, direcţia aprovizionărei din ministerul de interne a luat următoarele măsuri:

Toate autorizaţiile, eliberate de către fostul subsecretariat al aprovizionărei, vor fi anulate. Se vor respecta numai autorizaţiile eliberate autorităţilor, armatei, cooperativelor săteşti şi cele angajate pentru satisfacerea contractului francez.

Comisiunile de aprovizionare judeţene, vor întocmi noui tablouri de cantităţile de cereale disponibile şi în urmă se va hotărâ ce cantităţi se vor lăsa libere la comerţ.

*

Comitetul executiv al organizaţiunei partidului naţional-liberal din judeţul Constanţa a decis în unanitate candidatura d-lui Const. I. C. Brătianu pentru alegerea în locul vacant de senator din acel judeţ.

Cu acest prilej s'a expediat o telegramă omagială d-lui Ion I. C. Brătianu şeful partidului naţional-liberal.

*

D-l Carol Martin, sub-director dela „Compania Carol Lassen, pentru trasporturi internaţionale" ne-a declarat că firma e în tratative cu Ministerul de comunicaţie, pentru obţinerea permisiunei de a aduce în ţară 10 locomotive şi 1000 vagoane de marfă, destinate pentru transportul intern.

Mai departe, firma proiectează instalarea unei comunicaţii de transporturi săptămânale pentru colete mici, cu durata de transport 14 zile, din străinătate.

*

Consistoriul Metropolitan a hotărît ca numai preoţii cari au părăsit cariera preoţească şi au trecut în servicii de stat incompatibile cu tagma preoţească (poliţie, finanţa, notari, pretori) nu pot avea vot ca preoţi în corporaţiunile bisericeşti.

Conform tratatului de pace dela Neuilly, Bulgaria a fost obligată a ne restitui, pe lângă vitele furate populaţiunei în timpul ocupaţiunei, armele şi tunurile luate cu ocaziunea luptelor dela Turtucaia şi împrejurimi, în toamna anului 1916.

Acest meterial care se găsea în arsenalul militar din Sofia, a fost adus şi depus în portul Rusciuk — în urma intervenţiunilor făcute de guvernul nostru, iar acum 3zile, în prezenţa a 2 ofiţeri din armata engleză, s'au predat comisiei noastre de ofiţeri 13980 arme „Manlicher" şi 1500 arme sistem „Martini", cari aparţineau reg 36, 40 şi 9 de vânători.

S'au mai predat apoi 12 cupole cetate cu tunurile lor 32 tunuri de 79 mm., 32 chesoane şi 6 mitraliere.

Tot acest material a fost încărcat în două şlepuri, timp de 3 zile şi a fost adus în portul Giurgiu.

*

Direcţiunea căilor ferate Cluj, a făcut cunoscut staţiilor că începând dela 1 Aprilie adausul de scumpete se reduce cu 25 procente la funcţionarii gurilor Braşov, Tg.-Mureş, Oradea, Baia-Mare, Baia-Sprie, Sighetul-Marmaţiei, Bistriţa, Geor eni, Carei-Mari şi Reghinul Săsesc.

La gările nemenţinute aci, sporul de scumpete se reduce cu 50 procente.

*

La Direcţiunea Agriculturei să alcătuieşte regulamentul pentru profesorii ambulanţi de Agricultură.

*

Incepând cu ziua 20 Aprilie s'a primit ordine la vămi ca să se ridice taxa la importul stofelor de lux de la 10 la sută, la 100 la sută din preţul mărfei.

*

Sâmbătă 16 c. un foc isbucnind la o casă din satul Dretea (Huedin) din cauza vântului s'au aprins şi ars 14 case în care locuiau 18 familii, făcând pagube cari întrec suma de 350 mii lei. Nenoritele familii au fost găzduite deocamdată pe la diferiţi gospodari. D-l Meteş, prefectul judeţului Cojocna a plecat eri a faţa locului pentru a împărţi ajutoare în bani.

*

La 1 Iunie se va ţinea în Bucureşti congresul funcţionarilor telegrafişti.

*

Intrucât bugetul nu se poate vota înainte de sărbători, guvernul va cere o nouă douăsprezecime pentru luna Mai.

In acest timp însă bugetul se va vota întru cât el este deja trecut prin comisiuni, şi raportul general se va depune Vineri în Cameră.

*

Lefurile funcţionarilor administrativi vor fi uşor sporite faţă de cum au fost fixate la început în noul buget. Astfel notarilor de cl. I li s'a urcat leafa lunară dela 200 lei la 300, notarii de cl. II dela 150 lei la 200.

Administratorii de plasă vor primi în loc de 650 lei lunar, 1150 lei, medicii de plasă dela 650 lei 1150 lei lunar, iar agenţii sanitari câte 250 lei pe lună.

S'a hotărît ca premiile lucrătorilor din depourile C. F. R. să fie în Ardeal echivalate cu cele din vechiul Regat.

*

Sinodul diecezan Eparhial din Cluj, e convocat pentru ziua de 8 Mai.

*

Părintele protopop Iosif Gomboş a fost întărit de consistorul Metropolitan ca protopop la Câmpeni (jud. Turda-Arieş.)

*

Incă un mandat de deputat va fi liber prin alegerea deputatului I. Simu inginer, ca preşedinte al Comunităţii de avere din Caransebeş. Se va face dar alegere nouă, în cercul bănăţean Teregova.

*

Joi în 21 Aprilie 1921, ora 6 p. m. d-l Lăpădat directorul cooperaţiilor, va ţine o conferinţă publică la „Societatea Studenţilor în Agricultură, despre „Cooperaţia Agricolă" în sala Nr, 1 a Academiei de Agricultură.

*

D-l profesor *Emm. de Martonne* va conti ua cursul de Morfologie mâine dela ora 9 şi 5 minute 10 şi 10 minute iar cursul asupra Alpilor şi Carpaţilor va începe după amiazi la ora 4 precis, ca publicul sa poată fi liber la ora 5 pentru solemnitatea care va avea loc în Aula Universităţii. Joi după amiazi cursul asupra Alpilor şi Carpaţilor va începe la ora 4 şi jumătate.

*

La 1 Mai se va deschide grădina de vară a Hotelului Central.

*

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Koruiss No. 2.

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staţionar prospătează corpul obosit ţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

*

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

*

Cofetăria Boncescu, Cluj, Calea Victoriei No. 5, serveşte la orice oră cele mai fine prăjituri şi bonboane fondante cu 70 Lei kgr. Joia şi Dumineca plăcintă cu brânză, carne şi mere de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă renumită.

*

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokaj cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 19 Aprilie

Prezidează d-l Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Averescu, Cudalbu, Goga și Dori Popovici.

D-l Președinte retrage chemarea la ordine a d-lui Răducanu pentru cuvântul „satrap" — Președintele citește apoi numele parlamentarilor care vor lua parte la congresul interparlamentar dela Stokholm. Din partea partidului liberal va merge d-l C. Banu.

D-l DRAGOMIRESCU raportor citește proectul de participare la comisia internațională comercială dela Bruxelles. La vot, proectul a fost admis.

La comunicări cu caracter local vorbesc. D-nii Crișan, Sinicliu. Chiriță, Paraschiv, Eusebiu Popovici și Apostol.

D-l ZAMFIR depune din inițiativă parlamentară un proect de lege pentru aplicarea și funcționarea institutului I. O. V. menit să îmbunătățească soarta invalizilor, orfanilor și văduvelor de război.

La ordinea de zi:

D-L AUREL DOBRESCU continuă interpelarea în chestia unificării din Ardeal. Este a treia ședință de când vorbește.

SENATUL

Sedința din 19 Aprilie

Presidează d-l Coandă. Pe banca ministerială d-nii Trancu, Antonescu, Grozeo.

Se amână discuția pe articole a legei asociațiilor profesionale pentru discutarea proectului reformei agrare din Ardeal.

D l ANTONESCU depune un proect pentru prelungirea contractelor de închiriere din Basarabia.

D-l ILIE BEU citește proectul de lege pentru reforma agrară din Ardeal.

D-l LONGHIN HOSU susține proectul arătându-l ca un act de dreptate socială și națională.

D-l BOGDAN DUICĂ cere să se facă istoricul chestiunei agrare din Transilvania.

DIN UNGARIA

Noul guvern

Guvernul maghiar Teleky căzut în urma atitudinei sale de duplicitate față de aventura exregelui Carol a făcut loc unui guvern de coaliție, care cu toate bunele sale intenții de a reclădi țara nimicită, se afla în același nenorocită situație ca și cel trecut. Gravitatea situației interne în Ungaria n'a putut găsi până acum guvernul care să-i poată da o soluție spre bine și nici acest guvern nu va avea mai mult noroc ca celelalte. Recrutat dintre membrii săi din diferite partide — care au anumite puncte comune, dar cu principii diametral opuse — nici el nu va avea baza solidă pentru a da muncii sale o direcțivă precisă și hotărîtă. Va trebui deasemeni să încline în orice chestiune după cum e atitudinea partidului celui mai puternic. Dealtfel s'a mai adăugat și un al treilea partid — mai nou, dar devenit puternic — partidul legitimiștilor, dela care guvernul aștepta un sprijin considerabil. Abia câteva zile au trecut dela instalarea noului guvern și neînțelegerile între el și partidul legitimist au ajuns la punctul culminant. Neînțelegerile s'au ivit din cauza denumirii lui Iuliu Gömbös ca secretar de stat la ministerul de interne și aceasta din mai multe motive. Legitimiștii sunt în mare parte foști oficeri superiori, iar Gömbös e un fost căpitan numai chestie de ambiție specială maghiară. Motivul principal e însă faptul că fiind Gömbös președintele societății „Move" și aderent al alegerilor libere, din această funcțiune va putea influența puternic opinia publică prin organele administrative și mai există teama că nu va permite o largă propandă pentru restaurarea Habsburgilor — chestiunea esențială a partidului legitimist — și prima condițiune care oferă Ungariei un alt punct de orientare și altă atitudine de cât cea dorită de marile Puteri și de mica Antantă.

Oricari ar fi directivele noului guvern în orientarea sa politică, faptul rămâne: el nu are autoritatea morală și forța disciplinatoare, ceea ce în mod inevitabil va duce la o nouă descompunere. Și aceasta probabil nu va întârzia prea mult.

Horthy candidatul la tron al lui Hejjas-Pronay.

Héjjas-Pronay și întreaga societate a ofițerilor maghiari, văzând că aventura carolianâ a dat eșec, se cred competenți a da ei o soluționare celei mai delicate chestiuni maghiare: regalității. Firește în momente de asemenea importanță spiritul lor de deciziune repede și hotărât s'a îndreptat spre cel care le este protectorul și subvenționatorul moral și material: Horthy. Deputațiunea s'a prezentat fără ezitare guvernatorului și l-a adus la cunoștință, că în curând îl vor proclama rege al Ungariei. Horthy a respins însă propunerea. Totuși faptului i s'a dat o deosebită importanță; guvernatorul a convocat Consiliul de miniștri pentru ca și acela să-și spună cuvântul. Cine știe dacă nu cumva Horthy aștepta o aprobare a lui Héjjas-Pronay și din partea consiliului ca apoi „beatusille" să se bucure de roadele muncii depusă pentru altul. Consiliul însă a desaprobat categoric gestul lui Hejjas-Pronay.

(După ziarele maghiare.)

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

Dacă doriți să Vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin și fabrică de haine și chipiuri pentru copii.* Str. Iuliu Maniu 5.

Convocare

Dupăce P. S. Sa Arhimandritul Nicolaie Ivan renunțat la mandatul de deputat sinodul al cercului electoral Cluj, în sensul ordinului consistorial Nr. 940 pres. din 3|16 Aprilie c. convoc din nou Onor. Colegiu preoțesc pentru o alegere nouă, care va avea loc în biserica ortodoxă română din Cluj Joi în 8|21 Aprilie a. c. la ora 11 a. m.

Dr. Ioan Lupuș,
prof. univ.: comisar consistor.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Actii
Persoanelor de încredere se face vânzarea și cu plată în rate

Ce s'a făcut la Congresul preoțesc ortodox din Sibiu

Lucrările mai de seamă, rezolvite în cursul ședințelor din urmă ale congresului preoțesc ținut la Sibiu, au fost:

Chestiunea de unificare în organizarea bisericii ortodoxe din România mărită. Proiectul de concluz. prezentat de părintele protopop și asesor consistorial din Arad, G. Ciuhandu, s'a votat în unanimitate. Unificarea bisericii, conform hotărârii congresului, nu se admite decât pe temeiul cunoscut al Statutului Organic, va să zică pe autonomie bisericească, așa cum a lăsat-o Andrei Șaguna.

Motive puternice pentru autonomie au adus: Metropolitul Nicolae Arhimandritul Scriban și ases consist. Lazar Triteanu.

In afacerea concordatului, congresul a cerut ca guvernul să țină în vedere situația ce se cuvine să aibă biserica națională a României de astăzi, și să apere drepturile și interesele bisericii ortodoxe naționale, din statul nostru.

Privitor la îmbunătățirea stării materiale preoțești, congresul cere încadrarea preoților în clasele de plată, după felul celorlalți funcționari cu egală pregătire.

Pentru luminarea poporului, preoțimea hotărește să desfășoare o lucrare pastorală cât mai întinsă, prin conferințe, catechizări, prin cercuri religioase și prin școalele de Duminecă.

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
Telefon No. 350
20

Anunț.

O funcționara din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție.

Adresa la Administrația ziarul „Infrățirea".

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Conflictul din sânul guvernului s'a aplanat, d-nii miniștrii Antonescu, Take Ionescu și Titulescu și-au retras demisiile. Jurnalul consiliului de miniștri a fost trimes spre semnare M. S. Regelui.

■

Consiliul de miniștri a admis proectul relativ la taxele asupra importului din Germania.

■

Federația a avut o întrunire la Majestic. D-l Maniu a arătat, că afirmațiile tratativelor sale cu liberali nu pot fi confirmate. D-l Inculeț atenuiază interviewul din „Izbânda". Consfătuirea n'a luat nici o hotărîre definitivă.

■

In anul universitar viitor se va funcționa pe lângă Universitatea din Cluj o facultate de teologie. O facultate similară se va înființa la Chișinău.

■

Consiliul de miniștri a hotărât să respingă legea din inițiativă parlamentară în chestiunea dreptului de apel în materie de despăgubiri de războiu.

D-l Groza va fi numit președintele comisiei de unificare pentru Ardeal.

■

La ministerul de interne s'a instituit o comisie pentru reglementarea comerțului cu grâu.

■

Se crede că Polonezii vor ocupa Silezia de sus.

■

In consiliul de miniștrii de sub președenția d-lui general Averescu s'a hotărît menținerea prețului de expropriere din Basarabia contrar hotărîrei date de instanțele judecătorești din Chișinău care au declarat că legea creșterii pământului este anticonstituțională.

■

D-l Titulescu, ministrul finanțelor, ține Duminecă la „Asociația generală a presei" o conferință despre impozitele noui.

■

In ședința publică a sinodului sub președenția I. P. S. Mitropolitului Primat a continuat discuția relativă la învățământul religios. In ședința secretă s'a cercetat cazul unui înalt prelat care a fost invitat să-și dea demisia.

Vineri 22 April sa sfârșit sesiunea extraordinară a Sinodului.

Afacerea Reșița

— Politica de Stat în chestia fierului —

(Scrisoare deschisă adresată de D-l V. Brătianu D-lui General Averescu)

D-l Vintilă I. Brătianu a adresat d-lui general Averescu, președintele consiliului de miniștrii, următoarea nouă scrisoare deschisă asupra „Afacerii Reșița":

Intr'o scrisoare precedentă vă arătam imposibilitatea de ordin moral. nevoia pentru viața noastră publică sănătoasă. autoritatea și demnitatea funcționarilor superiori. ca întărirea afacerei Reșița să nu vie în parlament înainte ca această latură morală a ei să nu fie limpezită. Presupun că ea scăpase, și, că în vâltoarea preocupărilor unui șef de guvern ați putut uita cauzele pentru care ați fost silit să luați departamentul industriei. M'am crezut dator să vă o reamintesc. Dar în afară chiar de această imposibilitate morală care prin ea însăși este chemată să distrugă toata clădirea ce cu atâta sârguință și perseverență se încearcă să se ridice de aproape doi ani. cred că în ea însăși soluția dată este greșită. și că este chemată să desăvârșească interesele economiei naționale și ale apărării țării.

Cum aceste două laturi ale chestiunii cer negreșit o cercetare mai adâncă, mă voi încerca să vă arăt greșala pe care ați făcut'o. punând iscălitura dv., alături de d-nii Tăzlăoanu, Bontescu și Veith și să vă conving. nădăjduesc. că „toată lumea nu poate fi mulțumită" de soluția dată.

„Reșița" interesează întreaga economie națională; ea pune și la noi întrebarea: ce politică să aibă statul în chestia fierului? Ea este de fapt principala uzină metalurgică a țării. și fierul este un produs de bază al întregei vieți economice, nu numai prin plugul și coasa agricultorului. prin unealta meseriașului, prin rolul ce-l are cu lemnul în toate industriile' dar și fiindcă de el depind sinele căilor ferate. confecția și repararea materialului rulant al transporturilor noastre.

Țările stăpânitoare de fier și de combustibil, sunt țări cari pot să aibă o neatârnare industrială asigurată. Și de aceia precum statele moderne civilizate au o politică a petrolului și a căderilor de apă, a factorilor de energie în genere. ele au și o politică de stat a fierului. Suedia, Norvegia, Statele Unite, Anglia și Franța se îngrijesc să aibă metalul necesar uneltirei sale economice. în cei zece ani din urmă, se cunosc sforțările făcute de Germania pentru a stăpâni zăcămintele metalurgice din Maroc și cele din Lorena franceză, și dorința Franței de a păstra pe acelea ale zonei ocupate de armatele ei în Germania.

Caracterul nou de războiu modern, consumația extraordinar de mare a armamentului și muniților,a adus convingerea că numai statele cu o industrie metalurgică bine organizată vor putea duce o politică militară de sine stătătoare. Această constatare dureroasă a făcut-o România în timpul ultimului războiu, prin neputința în care se găsea de a-și procura materia primă necesară armamentului și muniților sale și trebuind să depindă de transporturile depărtate sau de buna voință a celorlalți. Acest trecut să ne dea mereu o pildă de grija ce trebue să avem pentru a folosi cât de bine marele folos

ce ne-a adus România-Mare cu zăcămintele ei de fer. Situația izolată a țărei noastre, condițiile critice în care se găsește pentru multă vreme încă în Orientul sbuciumat, trebue să dea acestei nevoi de a ne asigura prin noi înși-ne nevoile noastre militare, o importanță și mai mare.

Atunci de ce, Domnule Prim Ministru înțelată ce România lua în stăpânire noile sale teritorii, cu experiența făcută în acest război de toate stările, trebuia să-și afirme și mai hotărât această politică de stat în chestia ferului.

Cum se pune ea pentru statul român în condițiile în care ne găsim?

Cu actualele zăcăminte cunoscute, România Mare nu va putea decât în parte să-și îndestuleze nevoile de fer din timp de pace. Deci primul punct al politicei sale de stat este pe de-o parte de a avea o politică de rezervă în ceea ce privește zăcămintele naționale, pe de alta ca consumația lor anuală îngăduită să fie astfel îndrumată, în cât să poată folosi pentru toate nevoile în ziua când hotarele noastre ar fi închise. In acelaș timp, pentru ca un monopol să nu se creeze prin faptul deținerei acestor zăcăminte, în dauna întregei economii naționale care are nevoie de fier, statul trebue să aibă și el un control continuu asupra acestei industrii de bază.

Avem în această privință de luat pildă de a foștii stăpânitori ai Ardealului și Banatului, care deși făceau parte dintr'un imperiu cu zăcăminte numeroase de fier (Bohemia, Stiria, Slovacia, etc.) au găsit cu cale nu numai să rezerve pe seama statului o parte din zăcăminte, dar încă să-și înființeze uzine proprii de producere a ferului ca cele de la Cujir și dela Hunedioara. Era atât un mijloc de intervenție pentru a regula piața internă a ferului, cât și asigurarea unei producții proprii pentru timpurile grele. Și să cu știuți ăc industria metalurgică din imperiul dualist era în majoritate în mâinile naționalilor.

Găseam astfel o soluție aplicată de politică de stat, și care ar fi trebuit să dea de gândit oricărui ministru ar fi dorit să se ocupe de regimul viitorului la noi.

In ce situație se găsea statul față de industria de fer existentă care de fapt este în afară de cea de stat dela Cujir și Hunediora, concentrată în uzinele Steg (adică a căilor ferate ale statului austro-ungar)? Aceste uzine austro-ungare erau acelea care în tot timpul războiului, deveniseră unul din principalele arsenale ale vrăjmașilor pentru tunurile, armamentul și obuzele care se trimeteau în contra armatei noastre.

Aceasta a doua constatare, trebuia, domnule Prim Ministru, să vă determine pe dv. în deosebi ca fost militar, să luați atitudinea pe care statul nostru trebuia de la început să o ia într'o atare chestiune, și, să vă hotărească încrederea ce puteam să avem în actuala conducere ungurească a societății Reșița. Era o monstruositate ca guvernul român reprezentat de d-nii Bontescu și Tăzlăoanu să rezolve o stare chestie nu după nevoile generale, ce după propunerile și intervențiile norite ale reprezenterventiile zorite ale reprezenteți constata din dosarul afacerei.

In afară chiar de rolul special de industrie de răsboi pe care aceste uzine le avusese în tot timpul războiului, zorul pe care reprezentanții ei îi puneau o obține noul regim pe care îl supuneți aprobărei parlamentului, trebuia să vă arate situația în care se găsea această industrie, nevoia ce ea avea de ajutorul statului și deci în afară chiar de celelalte drepturi ale lui, putința lui de a impune Reșitei intrarea în soluția statului, cu a acestuia în a ei. Reprezentanții societății ungare, aveau nevoie mai întâi de a consolida un regim în care vrăjmașii de eri să rămâne stăpânitarii de fapt și de mâine și acestor instalații cu un rol important în apărarea țărei, în această privință puteți cerceta cum și de cine în afară de d-nii Bontscu și Tăzlăoanu, au fost apărare interesele acestei apărări, și cum reprezentantul lui într'o chestie atât de importantă și-a pierdut calitatea și autoritatea, devenind unul din principalii acționari ai nouei societăți.

Societatea prin păstrarea de fapt a maiorității capitalului în mâinile străinilor, prin modul chiar cum și-a compus consiliul de administrație, a rămas în realitate sub conducerea vrăjmașilor de eri.

De altfel pentru transformarea ei chiar ea avea nevoie de aprobarea guvernului român.

Alte cauze care sileau societatea Reșița să intre într'o soluție a statului era datorită faptului că această societate nu dispunea nici chiar înainte de răsboi — de tot minereul necesar uzinelor sale, aducând o parte din Serbia. Ea avea nevoie de ajutorul altor zăcăminte din țară și găsea instalațiile și minereurile dela Hunedioara și Cujir, la Hunedoara și Cujir totul de-a gata.

Soluția primitivă, primită de d-nii Tăzlăoanu și Bontescu și trecută în decretul lege din 8 Iulie 1920 și prin care statul se lega să ieă acestei societăți, fără chiar a stabili condițiile, care rămânea de fapt străină, uzinele și zăcămintele lui dela Hunedioara și Cujir, era o atare lovire a intereselor a acelei politici de stat, încât, cu drept cuvânt, ea a fost înlăturată de dv. Dar nu, rezervându-o pentru viitor, domnule Prim Ministru, „fiindcă n'ar fi fost timp să se facă acum evaluarea aportului statului", dar fiindcă în principiu statul nu poate intra în soluția Reșitei, ci Reșita în a statului.

Singur faptul — pe care îl recunoașteți în expunerea de motive — că prin soluția Bontescu-Tăzlăoanu-Veith, statul se lega să dea fără evaluare uzinele zăcămintele și domeniile sale, ar fi trebuit să vă arate ușurința, ca să nu zic mai mult, cu care s'a procedat în toată această „afacere".

Atari uzine care au ca principali clienți căile ferate și ministerul de răsboi, nu puteau trăi fără furniturile statului. De aci zorul de a încheia contracte care să lege pe stat și să asigure pretenția societății ungare de a trăi.

In sfârșit Reșita avea în România Mare o mare slăbiciune în vastele domenii ce obținuse cu atâta ușurință și cu atâta pagubă a populației românești din regiune; această slăbiciune era sporită în timpurile în care chestia agrară se rezolvă și în care se caută să se restabilească un echilibru în drepturile tutulor. Trebuia ca prin noul regim să se confirme societății domeniile ei, a căror întindere nu este de loc legată de exploatarea metalurgică propriu zisă.

Iată cauzele, domnule Prim Ministru, pentru care societatea ungară a făcut ea propunerile, a dat ea soluțiile, ce a găsit din nenorocire pe doi predecesori la departamentul ce conduceți, ca să le susție și să caute chiar în afară de lege să dea ființă consolidării unei întreprinderi vrăjmașe „camuflate".

Acestea sunt considerațiile care mă făceau să cred că adâncind chestiunea și sub fața ei legate de interesele economiei și apărării naționale nu trebue să puneți iscălitura dv. pe proectul Bontescu-Tăzlăoanu-Veith.

Vintilă I Brătianu.

O exploatare costisitoare

Citim în *Adevărul*:

Dacă exploatările tuturor minelor particulare de aur dela noi din țară necesită cheltueli ce nu îngădue câștig sub regimul de azi al exportului, minele de aur ale statului dau un deficit enorm.

Raportându-se cheltuelile pe cari le face statul cu exploatarea minelor sale se constată că un chilogram de aur extras ar costa fantastica sumă de 70 mii de lei. Or prețul aurului pe piața internă variază între 25—27 de mii de lei chilogramul. Cum statul nu vinde nici în interior aurul ce-l extrage din minele sale și nici nu-l exportă spre a putea atinge suma de 35—40 de mii de lei, e ușor de văzut pagubele ce le suportă continuând o exploatare făcută în asemenea condițiuni.

Pe lângă cheltuelile costisitoare ce necesită exploatarea și care după cum am spus în împrejurările de azi nu ar putea îngădui un câștig se adaugă faptul că sistemul de exploatare întrebuințat exclude maximul de rendement ce s'ar putea obține iar din redusa producție de azi mare parte se volatilizează ca prin farmec.

Toate măsurile ce au fost luate spre a înlătura acest fenomen au rămas fără efect. Majoritatea lucrătorilor cari sunt străini, dispun de toate mijloacele spre a înșela vigilența supraveghetorilor și s'ar părea că există o întreagă organizație care pe spinarea statului exploatează aceste mine în folosul ei.

Cum această instituție nu mai poate continua, Direcțiunei generale a minerilor din ministrul de industrie îi incumbă în primul rând datoria să ia măsurile dictate de împrejurări, iar guvernul să găsească apoi soluția defenitivă prin care să facă din aceste mine, mine cari dau nu cari cer aur.

Cursul schimbului la Paris

Londra	54·82½
Newyorc	13·95
Germania	22⅛
Belgia	103.¼
Spania	194.¼
Olanda	485
Italia	64·¾
Praga	19·½
România	23 ¼
Elveția	244.¾
Viena	4⅛

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Marți 19 Aprilie: HANGIȚA.
Joi: *Frumoasa aventură.*
Sâmbătă: (premieră) PROSTUL comedie în 5 acte de Fulda, cu D-rele Olimpia Bârsan, Nat Ștefănescu, Miriam, Adamidi, și d-nii Neamțu Otonel, Mișu Ștefănescu, Ghibericon, Psatta, Virgil Vasilescu, în rolurile principale, sub direcția de scena a d-lui Stănescu Popă.
Duminecă: *Scrisoarea Pierdută.*
Marți 26 Aprilie: PROSTUL.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Miercuri și Joi:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea II. și ultimă.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Miercuri:
„JUDEX" Partea V.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea VI.
Ultima parte.
Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe ...
(Comedie).

CINEMA APOLLO:

Miercuri, Joi:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens Boz.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copil cerut cu împrumut.
(Comedie).

Pentru fondul Căminurilor studențești

Comisiunea Căminurilor studențești aduce pe această cale mulțumirile sale locuitorilor comunelor de mai jos, pentru contribuția cu care au sporit fondul căminurilor și d-lui prim-pretor *Dr. Nicodim Cristea* prin bunăvoința căruia s'a strâns această contribuție:

Hida	cu 709	Lei	69	b.
Drag	„ 70	„	—	„
Miluan	„ 14	„	50	„
Adalin	„ 45	„	—	„
Fizeș	„ 116	„	—	„
Vaidahaza	„ 34	„	—	„
Topasâncrai	„ 195	„	—	„
Cubleș	„ 72	„	25	„
Dol	„ 60	„	50	„
Jimbor	„ 90	„	50	„
Petrindul-Mare	„ 108	„	50	„
Danc	„ 55	„	—	„
Tămașa	„ 25	„	—	„
Totelec	„ 21	„	80	„
Lapu	„ 89	„	20	„
Ticu	„ 21	„	—	„
Nires	„ 57	„	60	„
	1785	Lei	54	b.

FRAȚII UNGAR
prima măcelărie și cârnățărie
In Cluj, Strada Regina Maria No. 48.
516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Cu începere de astăzi se pune în vânzare
50.000 Mtr.
diferite mărfuri cu
11 Lei
Metr.
La firma
JACOB DICK și FIUL
Cluj, Strada Regina Maria No. 5.

Cetiți „Infrățirea"

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la
CZINK
22
Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

O FUNCȚIONARĂ din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție. Adresa la Adm. ziarului Infrățirea.

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

Reclama 319

DE VÂNZARE o casă constând 5 camere cu o livadă de pomi, în str. Pasteur (Kert). Inginer Mall str. Filipescu (Szentlélek) 6. 620

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u) 604

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

COPIL de suflet de 4 luni cine dorește, informațiuni la strada N. Iorga 23.

Corespondențe:

EMA te aștept. De ce mai rugat am făcut. M.

CHIBI te felicit pentru onoarea la care ai ajuns. Valer.

NELI înțăleg. Am aflat târziu. Regret. Nu am putut merge. Am convenit. Sperez în viitor. Emil.

LENCA ce nu-ai trimis am primit. Îți mulțumesc. Flor.

MIȚI aproape ai fost și te-ai dus. Prevină mai curând, nu aștepta momentul ultim. L.

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE
DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA
Cluj, Strada Berde Mózes No. 2.

No. 2610—1921 E.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru transportarea pietrișului necesar pe șoselele naționale din județul Târnava-Mică, Sibiiu, Treiscaune, Bihor pe anul 1921.

Ofertele sigilate se vor inainta până la orele 11 a. m. în zilele de
9 Maiu pentru județul Târnava-Mică
10 Maiu pentru județul Sibiiu.
13 Maiu pentru județul Treiscaune.
20 Maiu pentru județul Bihor.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor inainta respectivelor servicii edile și anume:
pentru județul Târnava-Mică—Diciosânmartin,
pentru județul Sibiiu—Sibiiu,
pentru județul Trciscaune—Sft. Gheorghe,
pentru județul Bihor—Oradea-Mare
sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Str. Berde Mózes No. 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitate intreagă a materialului de impetruit sau pe sectore și cantități mici.

La ofert se va anexa recepisa despre deponarea a 5% din suma oferită, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanție.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificate mai sus.

Lucrările și condițiunile **se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii edile,** unde se vor putea primi eventualele lămuriri. La serviciul edil se poate primi modelul de ofert.

Intreprinzătorul ia la cunoștință, ca cantitatea de pietriș prescris se poate reduce până la 50%. 621

Cluj, la 18 Aprilie 1921.

EMIL BLAGA CLUJ,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Vinde

Automobile

Cauciucuri, Piese de schimb

Benzine și uleiuri
cu prețuri de reclamă

Telefon 2-70. □□ Telefon 2-70.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile intinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii

---

580

FRIEDMAN

Birou de ziare și librărie

Are în depozit totfelul de cărți de literatură și știință (așa filosofice de drept, de pedagogie pentru medicină artistice și technice).

Chemisch-Technische Bibliotek de Hartleben. Natur und Geisteswelt, Göschen Sammlung, Colection Nelson, Bibliotheque de Philosophie sintifique, Colection Tauchnitz etc. etc. se află permanent.

Toate ziarele din țară și străinătate se află de vânzare.

Mare depozit de note muzicale.

Piața Unirii 26. **Telefon No. 786.**

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat. . . .	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat. . . .	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat. . . .	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat. . . .	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame . . .	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni . . .	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17
MARCA „ÉVO"

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața
320 Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török
și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Buriane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

La Râmnicul Vâlcea

20 klm. depărtare de stațiunile balneare

Govora, Olănești și Călimănești

se deschide la 1 Maiu 1921

Berăria, Bodega și Restaurantul „Hotel Splendid"

Strada Traian 109 — R. Vâlcea (centrul orașului)

609 □ Cinematograf în fiecare seară. □

Sală eleganta. □ Mobiler nou. □ Grădină frumoasă.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că cu începere dela 1 Aprilie s'a scăzut
517 prețurile la încălțăminte enorm.

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 65
PENTRU
MICA PUBLICITATE

A sosit din Italia
o imensă cantitate de marfă textilă la
Moskovitz şi Dellmann
Magazin de manufactură
Cluj, Regele Ferdinand 21
613

Preturi uimitor de reduse

1 Mtr. Pânză Şifon dela . . . . . 12·50 L.
1 Mtr. Pânză Molino . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Creton ce se poate spăla şi grenadin . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Sefir englezesc . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. stofă bărbătească de lână . . . . 80 Lei.

Se pot privi fără obligaţie de a cumpăra!!

AUR şi pietre preţioase cumpără **fabrica de bijuterie**
ISIDOR SILBERMANN
BUCUREŞTI, Str. Selari 15.
648

Dacia-România
Societate Generală de Asigurări din Bucureşti.
468

Agenţia Principală **din Tg.-Mureş** şi-a început operaţiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condiţiuni. □ □
Sediul la Sucursala Băncei Româneşti, Târgu-Mureş.

MARE REDUCERE DE PREŢURI!
M. ANGHEL
Piaţa M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.
Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piaţa Unirei No. 5.**

Pentru Dnii Advocaţi !!!
A apărut cel mai complect
Dicţionar juridic
român-maghiar şi maghiar-român de Dl. profesor Universitar Dr. Traian Pop, care costă cu porto Lei 180. Se află de vânzare la librăria „Friedman" Cluj, Piaţa Unirii 28. In provincieze expediază numai după primirea costului. 611

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branşa pantofariei cu preţurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Radio 758 **JOAN COSMA**
frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branşă, precum şi frânghii pentru maşini cingătoare şi totfelul de frânghii pentru agricultură cu preţurile cele mai reduse.
548

KATZ & BERNAT
îşi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei
445
Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

Intreprindere de transport.
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Becuri „TUNGSRAM" 16—50 lumini Lei 16·—
La Intreprinderea Electrotechnică şi mecanică Românească
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

MARE EXPOZIŢIE 9
la magazinul de modă
Lörincz şi Tóth
Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Postăvăria 606
Solomon Zauderer
Cluj, Str. Regina Maria 40.
Au sosit mare asortiment de stofe pentru haine Bărbăteşti şi Dame diferite culori moderne cu preţuri foarte reduse.

Nu intrati în alte magazine, înainte de a cerceta firma
Filip Eisenstädter
(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.
Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.
474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesneşte digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Naţional din Cluj.
Pe stagiunea 1921--1922.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 21

La Eftinirea Traiului.
Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă
La Filiala Luca P. Niculescu Cluj
la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".
Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitau) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocănească albită şi nealbită, pânza tela,
14 nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.
Zilnic sosesc transporturt noi. ●●● Vânzare en gros şi en detail.

Tipărit cu maşina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 205 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 24 Aprilie 1921

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Când vorbește gîndirea...

Am mai spus și altă dată că, de la un timp încoace, — putem și precizăm: de la intrarea d-lui Stere la parlament —, d. N. Iorga, deși președinte al Federației, gândește și scrie lucruri care în niciun caz nu pot fi gândite și scrise în numele acestei organizații. Clădită pe exaltarea sentimentelor și impulsiunilor a căror desfășurare a fost favorizată de războiu, Federația a fost de la început o înjghebare *antisocială*, și tocmai de aceea *antinațională* și deci și *nepolitică*. Oricine putea deci să-și găsească loc în mijlocul ei, numai d. Iorga *nu*. Naționalist și democrat într'un sens care mai de grabă ar fi putut să-l așeze în aripa stîngă a unui partid conservator refăcut, d. Iorga nu era croit pentru Federație decât doar prin destăinuirile furtunoase ale unui temperament agitat. Dar la d-sa temperamentul acesta e îmbrăcat într'o cultură și e încoronat de o gândire politică, — și e de ajuns ca cineva să aibe o *cultură* și o *gândire* pentru a nu putea face parte din Federație. Și dacă, totuși, d. Iorga, satisfăcut un moment în descărcările epice ale unui temperament nedomolit, a primit să participe la politica de agitație a partidelor din Federație, trebuia să vină însă și vremea când cugetarea d-sale politică, sfios la început, dar vehement la urmă, să-și ceară toate drepturile ei.

Nu vom încerca, firește, să descoperim acum și motivele care l-au făcut pe D. Iorga să meargă un an de zile și mai bine în fruntea unei aventuri politice. Poate că d-sa a crezut că, utilizând succesele electorale ale Federației, va putea să-și mărească și să-și consolideze propriul d-sale partid, și că, trecând aventura, va putea să rămâie pe poziție, în fața partidelor vechi, ca un fel de aripă dreaptă a nouilor formațiuni politice.

Ceea ce vrem să spunem aici e că d. Iorga a început să-și salveze cel puțin gândirea din mijlocul unei aventuri care merge spre sfârșit.

După articolul scris în momentul validării d-lui Stere și în care d. Iorga a simțit nevoia să-și afirme naționalismul față de caracterul antinațional al Federației, a urmat articolul „Reforma reformelor", iar acum avem articolul „La răscruce", pe care-l reproducem în numărul de față și în care, ca și în celelalte două, d-l Iorga înțelege să-și ridice gândirea deasupra temperamentului făcând-o să vorbească într'adevăr *social*, și tocmai de aceea *național* și *politic*.

Căci zugrăvind în câteva rânduri puternice situația politică de astăzi, care și după d-sa e „detestabilă sub toate raporturile" și din care nu poate resulta decât un singur lucru, „unul îngrozitor", și anume: „ruina materială și morală a țării" și „rănirea de moarte, fără putință de îndreptare, a neamului", d. N. Iorga nu face altceva decât să recunoască singur resultatele nenorocite la care ne-au dus agitațiile partidelor din Federație.

Iar afirmând că îndreptarea situației n'o putem dobândi decât „prin oameni morali, prin oameni inteligenți, prin oameni experienți, prin oameni capabili", d-l Iorga condamnă și o întreagă stare de spirit creiată de război și exploatată de oamenii și partidele din Federație.

Oameni inteligenți și oameni capabili, după ce până acum ai cerut înlăturarea oamenilor vechi și ridicarea la conducerea țării a oamenilor „noui"? Dar aceasta înseamnă, evident, că gândirea a început să vorbească și că, în numele ei, D. Iorga se desface din mijlocul Federației.

Ce va face deacum înainte? Va asculta de îndemnurile „Adevărului" care sprijină ideia unui guvern de concentrare, din care să facă parte și d-l Take Ionescu? După ce adică n'a știut să aleagă oameni „noui", nu va ști să-i aleagă nici pe cei vechi?

Gîndirea are cuvântul, — și d-l Iorga are datoria să-l asculte.

Deocamdată ni-e de ajuns să constatam că, vorbind gîndirea, Federația se desface.

Evenimentele zilei

Pentru executarea Bulgariei.

Comisiunea interaliată de reparațiuni, dela Sofia, care supraveghează îndeplinirea tratatului de pace în ceea ce privește reparațiunile și despăgubirile, a cerut guvernului bulgar să întocmească un proiect de lege, în care să se specifice pe ce anume venituri se bazează Bulgaria, a-și îndeplini obligațiunile luate prin tratatul dela Neuilly.

S'a comunicat de către comisiune guvernului bulgar că se va controla modul de manipulare al veniturilor.

Guvernul bulgar a hotărât să depună pe biuroul Sobraniei un proect de lege în sensul cerut de comisiunea interailată de reparațiuni.

Garanțiile Aliaților.

Comisiunea de reparație a adresat comisiunei germane care se ocupă cu sarcinile de război, o notă prin care cere trimiterea în teritoriul ocupat a întregei sume de aur aflătoare la Banca Reichului și în alte bănci private; aceasta până la 1 Maiu, ca măsură de siguranță pentru garantarea executării despăgubirilor din partea Germaniei. Guvernul german nu poate primi nici odată această cerere contrarie dreptului și care afară de aceasta ar însemna și distrugerea economiei germane.

Uitare...

In timp ce, în anul acesta de comemorări așa de numeroase încât ai crede că e o furie a modei, centenare ridică pe cei celebrați în ceruri de apoteoze, în vreme ce religia amintirei pregătește noui prilejuri de evocări sărbătorești, o aniversară scumpă nouă Românilor trece aproape neștiută, parcă voit ignorată, în orice caz trist evitată: centenarul nașterii lui Cuza-Vodă.

In timp ce lumea politică discută cu acerbitate asupra reformei agrare, numele celui care a pornit acum 57 de ani începutul împroprietărirei masei țărănești, face abia obiectul unei simple menționări la tribună prin gura unui parlamentar care și a amintit poate întâmplător — ce grea e memoria datelor în zbuciumul politicii de mărunte realități! — că Domnul primei Uniri și primelor mari reforme ar avea drept la cuvântul comemorării. Și, ca o încununare ironică a indiferenții față de un nume mare, ziarele anunță în același timp cumpărarea de către un negustor străin a palatului din Galați al lui Cuza, palat destinat a face de-acum oficiu de hotel pentru samsarii portului care simbolizează epoca cea nouă a traficurilor vertiginoase.

Discursuri, cortegii, încununări, statui votive, cultul marilor amintiri, iată ce vedem în anul acesta pe toate hotare. Unde-i la noi cultul celui care a voit o Românie mai mare, mai bună, mai fericită, care a lăsat istoriei naționale o operă și un nume sortit posterității active, dar pentru care nu e azi nici risipă de flori, nici lux de elocință, nici prodigalitate de omagii, deși a trecut pe pământ purtător de coroană și sceptru?

Iată că de data aceasta nu putem pronunța falmosul „non totus moriar" al poetului antic, supremă consolație patetic rezumată de Balzac atunci când definea Renumele: „soarele morților"!.... Și totuși, a-ți aminti e a lega trecutul de viitor, e a menține tradițiile, e a da existențelor, ale popoarelor ca și ale indivizilor, urmarea, cuprinsul și unitatea lor. Măreția națiunilor se măsoară cu rezistența amintirilor lor.

Lungile amintiri, s'a zis, fac marile popoare. Dăm acestei maxime adânci adeziunea inimei și rațiunei noastre. Atenția față de oamenii și lucrurile cari au fost ar trebui să servească de temelie educației noastre civice. Prin aceasta ne legăm puternic de înaintașii a căror moștenire am primit-o. Trecutul poartă legea viitorului; din respectul lui un popor poate învăța cum trebue să se adapteze necesităților contimporane și cum va putea rămâne el însuși dându-se muncei actuale. Poate că de teama acestui învățământ amintirea lui Cuza, care ar fi ca o frână de siguranță a iuțelii transformatoare în viața politică de azi, a fost lipsită de omagiul zelului oficial și de evocarea declamatorie prin fraze sonore. Dr.

Chestiunea reparațiunilor

Tratatul de pace dela Versailles stabilind dreptul popoarelor învingătoare cari au suferit pagube de pe urma războiului, a hotărît prin clauze anumite reparațiunile pe cari Germania este datoare să le facă.

Din clipa când delegații germani, punându-și semnăturile pe tratat alături de reprezentanții aliați, recunoșteau astfel dreptul acestora la despăgubirile cerute, și până astăzi, Germania a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a nu-și îndeplini obligațiunile.

Pusă în fața unui refuz pe care nimic nu-l poate justifica, Aliații au întrebuințat, rând pe rând toate mijloacele. Au ținut până acum vre-o patru sau cinci conferințe pentru a lua deciziunile necesare și a fixa sancțiunile potrivite pentru a sfârși cu această stare de lucruri. Am asistat atunci la conferințele dela Spaa, Bruxelles, Hyte, Boulogne și Paris, cari toate și-au încheiat lucrările fără ca să fi putut prin măsurile luate să oblige Germania să-și plătească datoriile.

Lipsa unei desăvârșite unități de vedere, anumite interese potrivnice ale unora dintre aliați pe cari Germania a știut să le exploateze minunat, i-au dat acesteia posibilitatea să refuze plata.

Franța, cea mai direct și mai de aproape interesată în chestiunea despăgubirilor, a făcut toate sforțările pentru a sili Germania să plătească. Ne aducem aminte că această chestiune a cărei realizare se tot amâna a provocat chiar o criză de guvern în Franța.

In sfârșit se întrunește Conferința dela Londra care avea să ia deciziuni irevocabile. Primul ministru francez, Briand, isbutește grație minunatei sale abilități, grație puternicelor argumente aduse și energiei cu care le-a susținut, să convingă pe ceilalți reprezentanți aliați că trebue să stabilească odată sancțiunile necesare împotriva refuzului Germaniei de a-și îndeplini obligațiunile. Franței i se dă drept și mandat din partea celorlalți Aliați să impună cu forța Germaniei respectarea și executarea tratatului de pace. I s'a dat în același vreme și Germaniei un răgaz până la 1 Maiu pentru a răspunde dacă se supune și dacă înțelege să-și respecte semnăturile de pe tratatul de pace și să execute îndatoririle pe cari le are. Iar până atunci s'au și luat primele măsuri coercitive: trupele dela Rin au ocupat mai multe centre industriale germane, iar Conferința a stabilit o taxă de 30 la sută asupra importului german invitând toate guvernele aliate să o aplice. Taxa aceasta de 30 la sută a fost aprobată și de guvernul român după ce era cât pe aci să provoace o criză de guvern prin demisiunile d-lor Take Ionescu, Titulescu și M. Antonescu.

Aliații au decis deasemeni înființarea frontierii vamale la Rin făcând din Renania un teritoriu economic independent de restul Germaniei.

In așteptarea zilei de 1 Maiu vom vedea dacă Germania punând în cumpănă deoparte valoarea gajurilor pe cari le deține Aliații și măsurile de constrângere pe cari le vor lua, iar de altă parte executarea obligațiunilor de plata reparațiunilor, se va hotărî pentru soluția dintâi sau se va resemna pentru cea dea doua, care e și cea mai cuminte.

Chestiunea ne privește și pe noi în bună măsură întru cât suma despăgubirilor cerute de noi pentru distrugerile și pagubele suferite de avuția națională se ridică la respectabila sumă de peste 30 miliarde franci francezi.

O sărbătoare a Universității din Cluj

Ministrul Franței decorează profesori ai Universității — Discursurile.

După patrusprezece luni dela inaugurarea ei festivă în prezența Suveranilor și a reprezentanților țărilor și universităților străine, Universitatea din Cluj a îmbrăcat din nou în ziua de 20 Aprilie haina de sărbătoare pentru solemnitatea decorării unora dintre reprezentanții ei decătre d-l Daeschner, ministrul Franței în România.

A fost o frumoasă manifestare de omagiu a Franței față de cultura română și o mărturisire a fraternității care leagă azi cultura și sufletul român de cultura și sufletul francez.

Deși solemnitatea era anunțată pentru ora 5, aula Universității era plină de studenți și de public încă dela ora 4½. Erau de față reprentanții armatei, autorităților civile și ai diferitelor instituții și societăți. Profesorii Universității au ocupat locuri rezervate.

Apariția reprezentanților englezi ai societății studenților creștini a fost salutată cu aplauze. Intrarea d-lui Daeschner ministrul Franței, însoțit de d-l Gaston Mouille, consulul Franței în Cluj, a fost îndelung ovaționată, în vreme ce muzica militară intona Marsilieza

Solemnitatea a fost deschisă de d-l V. Dimitriu, rectorul Universității, care a rostit, cu un emoționant avânt, o caldă cuvântare în care a spus:

Nu sunt nici doi ani decând porțile Universității din Cluj s'au dechis tinerimei, și numeroși delegați ai statelor prietene noua au venit să ne viziteze și să ne îmbrățișeze.

Franța a luat parte la deschiderea Universității prin cei

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

4 delegați ai Universităților de acolo spre a ne arăta cât e de aproape sufletul lor de al nostru, Reprezentanții francezi au plecat cu convingerea că în tot momentul sufletul francez e una cu cel român.

A crescut cu vii rădăcini în neamul lor veșnica iubire pentru Români. Dovadă că nu sunt nici 3 luni, decând D-l Consul a pus crucea Legiunei de onoare pe pieptul savantului nostru Pompeiu. Venirea în mijlocul nostru a profesorului de la Sorbona d-l de Mamartonne, este iarăși o dovadă a dragostei Franței.

Astăzi când cei ce au reprezentat Universitatea, împreună cu doi tineri profesori sunt medaliați cel ce repetă același gest care manifestă simpatia reciprocă care s'a format.

Adresându-se reprezentanților Franței, distinsul vorbitor prin fraze pline de poezie îi salută în Numele întregei Universități: Astăzi când din nou simțim sufletul dragostei franceze sprijinind acțiunea noastră simțim din nou și libertatea, fraternitatea și egalitatea pornită din citadela Franței. Să ne aducem aminte de onoarea ce i se datorește Franței și să o apreciem în adevărata ei valoare. Pentru atențiunea ce i s'a dat Universității din Cluj, e drept că din tot sufletul să strigăm: *„Trăiască Franța"*.

In aplauzele mulțimei se ridică d-l Daeschner care spune următoarele:

Domnule Rector,

Vă mulțumesc cu toată sinceritatea pentru cuvintele pe care le-ați rostit acum și pentru termenii în cari mi-ați urat bun sosit în această frumoasă Universitate din Cluj.

Cuvintele D-voastră mi-au fost cu atât mai plăcute cu cât ele se adresează în persoana mea ministrului Republicii franceze, reprezentantului acelei Franțe ai cărei soldați acum câteva luni încă luptau alături de ai D-voastră și dintre cari mulți au căzut pe pământul românesc fericiți că contribuesc, vărsându-și sângele ; la înfăptuirea unei mai mari opere de refacere națională, a cărei strălucită consacrare o constitue prezența D-voastră și a mea aci astăzi.

Și sunt cu deosebire fericit că aceste cuvinte sunt rostite în această impunătoare reuniune universitară.

D-voastră ați definit admirabil rolul Universității din Cluj.

Opera de reconstituire națională nu consistă numai în unirea materială a părților risipite ale unui popor pe cari împrejurările istorice le-a menținut prea multă vreme despărțite ca implică de asemenea reluarea operii de desvoltare intelectuală și de unitate culturală care constitue cea mai adevărată caracteristică a sufletului unui popor.

Această operă aparține corpului profesoral al universităților.

Se va putea poate spune că corpul profesoral din Cluj este întru câtva privilegiat: nici o națiune mai mult decât națiunea română, și aceasta este adevărat cu deosebire pentru populațiunea din Ardeal, n'a dat în istorie o dovadă a vitalității sufletului sau național și atașamentului său pentru civilizația sa de origină, care au făcut-o să nu desnădăjduiască niciodată și să-și păstreze neștirbită credința în unirea tuturor Românilor, unire astăzi realizată.

Munca D-voastră, domnilor Profesori ai Universității din Cluj, nu este totuși mai puțin frumoasă și mai puțin mare. Trecutul D-voastră, care v'a făcut să fiți în acest post de onoare, este o garanție că veți ști s'o duceți la bun sfârșit.

Sub înalta d-voastră direcțiune, tinerile generații vor învăța, ceiace domnul Rector definea atât de biue în elocventele cuvinte rostite ca cea dintâi datorie a unui cetățean; aceia de a'și sluji bine patria.

Pentru noi, Francezii, opera pe care d-v. o urmăriți, prezintă un interes special: sufletul românesc tradițional ca și sufletul francez, au fost hrănite la aceleași isvoare ale marei civilizații latine care a pus în primul loc al idealului său nu cultul forței, ci acela al fraternității, al dreptății și al libertății.

De aceia simpatiile guvernului meu merg către aceia cari în România Mare se devotează pentru a face să înflorească și să păstreze aceste mari tradiții, și de aceia am fost astăzi însărcinat, — și de aceasta sunt adânc mândru, să remit unora dintre d-voastră distincțiunile ororifice a căror listă vă voi citi-o.

Aceste distincțiuni sunt de două feluri ele aparțin ordinelor noastre universitare și ordinului nostru național al Legiunei de onoare.

Guvernul meu a ținut în adevăr să arate că el ține în aceiași stimă pe membrii corpului de învățământ din România ca și din Franța și a conferit printre altele crucile acestor ordine universitare. Crucea de Ofițer de Academie ca și aceia de Ofițer al Instrucției Publice nu sunt atribuite profesorilor din Franța decât după numeroși ani de studiu sau ca o consacrare a meritelor excepționale.

Veți vedea mai ales în aceste distincțiuni, pacetea dorinței guvernului Republicii franceze de a da o mărturie a adâncii sale simpatii pentru aceia cari luptă în primul rând pentru consacrarea unei opere frumoase între toate celelalte pe care o voi celebra cu un cuvânt strigând din tot sufletul: Trăiască România-Mare.

Ministrul Franții citește apoi decretul care decernă următoarele însemnii:

Insemniile de „Ofițer al Academiei", d-lor profesori Gh. Oprescu și Marin Ștefănescu. Insemniile de „Ofițer al Instrucțiunei Publice", D-lor prof. D. Călugăreanu, Dr. I. Hațegan și G. Bogdan-Duică. Crucea de Cavaler al „Legiunei de Onoare" d-lor Sextil Pușcariu și V. Dimitriu, fostul și actualul rector al Universității din Cluj.

D-i Daeschner împarte celor decorați brevetele și însemniile.

D-l Sextil Pușcariu, spune apoi următoarele în numele tuturor colegilor decorați:

„Domnule Ministru,

Odinioară în acest colț de țară, cerul era acoperit de nouri groși în direcția de unde soarele putea să lucească pentru noi, în direcția Franței. Acei cari, fiind liberi și guvernând această țară, ar fi putut să-și întoarcă privirile spre acest izvor de lumină curată care a călăuzit lumea de secole, n'au înțeles sau n'au vrut să înțeleagă înalta sa importanță civilizatoare.

De doi ani noi suntem stăpânii acestei țări, care ne aparține încă prin originea populației — sunt așa dar doi ani de când în această Universitate ochii și inimile sunt îndreptate spre Franța. Piedicile care se opuneau relațiunilor noastre au fost sfărâmate de bravura franceză. In nici o altă țară, strigătul de bucurie care a pornit din sufletele noastre în momentul liberării noastre, n'a găsit nu mai răsunător ecou ca în Franța.

Franța a răspuns privirilor noastre ce erau îndreptate cu îndărătnicie spre dânsa. Ea ne-a dat sfaturi și încurajări; ca ne-a dat pe cei mai buni dintre fiii săi, cari părăsind cel mai prețios lucru pentru un savant, laboratorul său cabinetul de lucru, ne-au făcut onoarea de a veni în mijlocul nostru. De două ori în câteva luni, Franța a dat profesorilor români din Cluj înalte distincțiuni pentru activitatea lor în favoarea culturei franceze și a culturei propriei lor țări.

Permiteți-mi, d-le Ministru, ca în numele colegilor mei de față, în numele d-lui Bogdan-Duică împiedecat de a asista la această promoție solemnă de datoriile sale de Senator, și în numele meu propriu, să vă exprim sentimentele noastre de profundă gratitudine pentru aceasta nouă dovadă de simpatie pe care guvernul Republicei a binevoit să ni-o acorde. Pot să vă asigur, d-le Ministru, că gestul simbolic al acoladei care ace parte din riturile acestei ceremonii este imaginea sub care ne place a reprezenta relațiunile ambelor noastre popoare".

Solemnitatea a luat cu aceasta sfârșit. După ce s'a intreținut cu mai mulți dintre d-nii profesori ai Universității, d-l ministru al Franței a părasit aula în sunetele muzicei militare.

Criza Universitară în Franța

La Revue de France, noua mare revistă franceză concepută după o formulă nouă, care studiază adânc chestiile generale și comentează toată actualitatea, publică asupra crizei universitare din Franța un interesant articol din care extragiem următoarele:

„E incontestabil că învățământul primar și cel secundar trec printr'o grea criză de personal. „Mulți învățători, scria odinioară d-l Simyan, evadează spre ocupațiuni comerciale și industriale, în care știința lor primează și le asigură un trai larg de care erau mult depărtați, ca învățători, în satele lor".

„Cât despre personalul liceelor mulți profesori au preferat, a doua zi după războiu, să rămână în armată, în loc să se reîntoarcă la școală. Profesorii de științe își părăsesc adeseori și ei posturile ispitiți fiind de ofertele industriei particulare".

„Pentru a compensa acestei pierderi, candidații lipsesc. Școlile normale primare recontează cu greu. Iar școlile politehnice atrag tineretul în dauna Universități.

„Cum vom putea, în fața acestei situații, închide rana adâncă pe care războiul a deschis-o în inimă Universității noastre: 5136 morți sau dispăruți în personalul învățământului primar, 549 morți sau dispăruți în personalul învățământului secundar".

„Cum vom putea trimete în străinătate atâți profesori cari ne sunt ceruți din toate părțile pentru a propaga metodele de învățământ și cultura franceză? Cum vom menține valoarea învățământului nostru secundar, dacă numărul agregaților va merge descrescând, și dacă suntem reduși din ce în ce mai mult să nei mulțumim, în liceele noastre, cu simpli „însărcinați cu cursuri", cari n'au satisfăcut probele multiple și delicate ale concursului agregației? Totuși nici odată n'am avut mai multă nevoie de profesori excelenți, dacă e adevărat că copii noștrii vor avea să mențină și să răspândească în lume tradițiile civilizației noastre greco-latine, sub amintarea de ai se expune la aceleași sacrificii ca înaintașii lor.

„Criza universitare e deci un pericol național: ca rezultă îndeosebi din mediocritatea lefurilor alocate învățătorilor și profesorilor" . . .

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cu prilejul unei comemorări

Charles Baudelaire

Zilele trecute, Franța intelectuală și literară a comemorat un centenar dela nașterea lui Charles Baudelaire.

Cu acest prilej, parte din ziarele noastre i-au consacrat articole redacționale. La rândul nostru publicăm în traducere un articol datorit marelui scriitor Anatole France, ca răspuns unui articol al lui Brunetiere. Publicăm tocmai acest articol pentrucă socotim că el cuprinde cea mai dreaptă și mai frumoasă caracterizare a ciudatului și fermecătorului poet care a fost Charles Baudelaire.

* * *

Baudelaire a fost de curând tratat cu o asprince în adevăr peste măsură de către un critic a cărui autoritate este puternică pentrucă se întemeiază pe probitatea spiritului. Brunetiére n'a văzut în autorul celebrelor. *Fleurs du mal* decât un extravagant și un nebun. In ziau acela, el a ofensat, din nebăgare de seamă, muzele, pentrucă Baudelaire este poet. El are — o recunosc — manii odioase. Afecta un fel de dandism satanic care pare astăzi destul de ridicol. Bucuria lui era să displacă și orgoliul său să pară odios. Lucrul e lamentabil, iar legenda sa, făcută de admiratorii și prietenii săi, este plină de trăsături de prost gust.

— Ai mâncat creer de copil mic? spunea el într'o zi unui funcționar de treabă. Să mănânci, domnule, e foarte bun.

Altădată, în sala unui restaurant frecventat de provinciali, el începu cu glas tare o povestire în chipul următor.

— După ce-am omorât pe bietul tată-meu .... Admițând, ceiace este probabil, că poveștile acestea n'ar fi realmente adevărate, ele sunt totuși în spiritul personajului, au o înfățișare baudelairiană, și nu cunosc nimic mai enervant în lume. Toate acestea sunt neîndoloase, dar trebuie să mărturisim totuși că Baudelaire era poet.

Adaog chiar că el era un poet creștin. In sarcina renumelui său pus multe păcate. In poemele sale s'au descoperit imoralități nouă și o ciudată depravare. Asta înseamnă să-l măgulești pe ei și să măgulești și timpul său. In pri ința viciilor se descoperise totul chiar din opera cavernelor și a mamutului, bestia umană, fără multă Imaginație, își închipuise totul. Privindu-l de aproape, Baudelaire nu e poetul viciului, el este poetului păcatului, lucru foarte deosebit. Morala sa nu se deosebește mult de morala teologilor. Cele mai bune versuri ale sale par a fi inspirate din vechile scrieri bisericești și din inmurile cărților de rugăciuni,

Ca un călugăr, el lucearcă în fața formelor visurilor sale, o spaimă fascinatoare. Ca un călugăr, el exclamă în fiecară dimineață :

Cedant tenebrae lumini
Et nox diurni sideri,
Ut culpa quam nox intulit
Lucis labescat munere.

El este adânc convins de impuritatea cărnei, și îndrăsnesc să spun că doctrina păcatului original a găsit în poeziile *Flurs du mal* cea din urmă expresie poetică. Baudelaire consideră turburările simțurilor cu severitatea minuțioasa a unui casuist și cu gravitatea unui doctor. Cea mai nenorocită creatură întâlnită noaptea în umbra unei străzi suspecte, se îmbracă în spiritul său într'o tragică măreție; șeapte demoni sunt în ea și în întregul cer mistic privește pe această păcătoasă al cărei suflet este în primejdie.

Nu greșeam prin urmare când spuneam că Baudelaire este creștin. Dar se cade să adaog că în tocmai ca și Barbey d'Aurevilly Baudelaire este un foarte rău creștin, El iubește păcatul și gustă cu plăcere voluptatea de a se pierde. El știe că se bleastemă, și în chipul acesta el aduce înțelepciunii divine un omagiu care-i va fi socotit, dar are vertigiul damnațiunei și nu iubește femeia decât atât cât îi trebuie ca să-și piardă cu siguranță sufletul. El ar lăsa femeile în pace, dacă n'ar nădăjdui că în chipul acesta va supăra pe Dumnezeu și va face pe îngeri să plângă.

Sentimentele acestea sunt fără îndoială îndeajuns de perverse și recunosc că ele îl despart pe Baudelaire de acei bătrâni călugări cari se temeau cu toată sinceritatea de arzătoarele fantome ale nopții. Ceiace depravase astfel pe Baudelaire a fost orgoliul El voia, în trufia lui, ca tot ceiace făcea să fie considerabil, chiar micile-i pacate. In fond el n'a fost decât pe jumătate credincios. Numai spiritul său era adevărat creștin. Inima și inteligența îi erau goale. Se povestește că într'o zi un ofițer de marină prieten cu el, îi arătă un fetiș adus din Africa care reprezinta un cap mic monstruos lucrat în lemn de un negru.

— Urâtă e, zise marinarul.

Și o aruncă cu dispreț.

— Bagă de seamă! zise Baudelaire îngrijorat. Dacă o fi adevăratul Dumnezeu.

Acesta este cel mai adânc cuvânt pe care l'a rostit el. Credea în zei necunoscuți, mai ales pen-

Cronica politică

Solidaritatea Federației. Am arătat cum acțiunea pe care Federația a înțeles s'o ducă în parlament ca și prin presa sa a avut ca rezultat desfacerea acestei formațiuni politice. Insă-și fruntașii săi socotesc această desfacere virtualmente împlinită. Dacă n'o recunosc încă pe față, aceasta o fac pentrucă îi reține teama de a nu rămâne izolați. Ori izolarea înseamnă pentru fiecare din fostele grupări ale Federației să se condamne la neputință pentrucă nici una dintre ele nu este îndeajuns de tare pentru a trăi o viață politică independentă și a duce la bun sfârșit o acțiune.

In chipul acesta se explică tratativele de colaborare ale unora din grupările Federației și încercarile de fuzionare ale altora. Așa am auzit vorbindu-se de o colaborare a partidelor național din Ardeal, țărănesc din Basarabia și al unirii din Bucovina cu unele din partidele din vechiul regat, de fuzionare a tuturor grupărilor țărăniste din toate ținuturile țării, de constituirea unui loc ardelenesc, etc.

Până când fiecare din partidele politice din Federație își vor fi stabilit direcțiile și bazele de colaborare sau de fuziune cu alte partide, până atunci Federația va păstra o aparență de existență, iar declarații de solidaritate între tovarășii de luptă că cele făcute la întrunirea de Marți vom avea prilejul să mai auzim.

Concesiunea atelierelor C. F. R.

Cum d. Văleanu-Brutinel înșeală și Parlamentul și Țara pentru a dovedi necesitatea concesiunei.

Citim în *Viitorul:*

Am arătat în numerile trecute ale ziarului nostru falșurile din raportul Comisiunei parlamentare de comunicații, precum și dezastrul cu locomotivele Baldwin: montajul unei locomotive costă 13.500 lei dacă e făcut de ingineri români și 150.000 lei dacă e făcut de americani.

Astăzi vom arăta măsurile luate de d. general Văleanu-Brutinel pentru a împiedica să se facă în atelierele C. F. R. lucrările de care sunt capabili inginerii și meseriașii români, adică elementele care fac au aceste lucrări și înainte de războiu.

Atelierele n'au materiale. Ei bine, direcția serviciului atelierelor a făcut 65 (șeasezeci și cinci) rapoarte către d. Văleanu, prin care cere să i se aprobe diferite comenzi. La majoritatea acestor rapoarte d-sa niei n'a răspuns. Posedăm numerile acelor rapoarte: lista începe cu numerile 17975, 17348, 7647, 324, 0224, 1714, 16791, etc. și sfârșește cu 3792, 2312, 4437 și 19615 A!

Căile ferate au nevoie de material rulant (locomotive și vagoane), precum și de complectarea atelierelor. Direcția serviciului a făcut la 18 August, 1920 raportul No. 11901 A Ei bine, până astăzi acel raport a rămas fără răspuns.

De ce d. Văleanu-Brutinel nu vrea să aprobe nimic pentru atelierele C. F. R., și dă în schimb concesiuni de miliarde d-lor Brutinel și Spencer-Blank? Și în acest caz, cum are îndrăzneala de a face asemenea expuneri de motive prin care se înșeală și parlamentul și țara.

Același d. ministru afirmă că atelierele n'au mașini-unelte și că din această cauză nu pot face reparații mari de locomotive. Afirmațiunea e cu totul neîntemeiată și tendențioasă. Atelierele C. F. R. posedă astăzi mai multe mașini unelte ca înainte de războiu, și dacă la acea epocă se făceau în ele toate reparațiile necesare României vechi, à fortiori se pot face acum!

Dacă cele spuse în expunerea de motive n'ar avea un mobil bine stabilit, acela de a obține cu orice chip aprobarea concesiunei, ar trebui să căutăm explicațiunea lor în domeniul psihologiei sau a moralei.

Faptele vorbesc: am dovedit și dovedim care e adevărul. Politica regimului în această cestiune apare așa cum este: antinațională, odioasă și interesată.

Revista presei maghiare

Viața economică a Ardealului

Ziarul „*Ellenzék*" vorbește în general despre importanța desvoltării libere a vieții economice al cărei progres trebue considerat, ca unul dintre cele mai urgente. Constată că în decursul războiului am fost prea mult deprinși cu intervenția statului. Această intervenție acum însă a perdut importanța și numai atunci mai poate fi aprobată dacă ea asigură progresul general, cinstea vieții economice și în nici un caz nu împiedecă desvoltarea ei.

„E bine ca puterea publică să previnâ încercările de scumpire a vieții, cu toate că aceasta n'a prea dat rezultate. Totuși urmărind acest scop nu e permis ca statul să împedece desvoltarea comerciului cinstit.

Trecând apoi la economia Ardealului scrie următoarele:

In toate părțile viața economică așteaptă o regenerare. Aceasta e așteptată în deosebi de viața economică a Ardealului sdruncinată de războiu. Că aceasta, în urma unor dispoziții bune ale puteri publice va avea un viitor mare avem o strălucită dovadă în interesul ce-l manifestă capitalul regatului vechi față de întreprinderile de aci. Guvernul va trebui să facă tot ceace e în folosul desvoltării economiei Ardealului și să renunțe la tot ceace ar putea fi o piedecă. Acesta e interesul primordial nu numai al popoarelor de aici ci și al statului român.

Pentru adevărata auto-guvernare administrativă

Ziarul „*Keleti Ujság*" ocupându-se cu proectul de reformă administrativă insistă mai ales asupra intenției acestuia ca județele să fie conduse de o persoană numită care să conducă agendele județului împreună cu un consiliu compus din delegații aleși de locuitori județului. Ziarul constată că acești delegați vor putea fi numai Consilieri în ea nici un caz ei nu vor putea avea inițiativa de conducere, prin urmare ori de câte ori intențiile lor sunt în contradicție cu ale persoanei numite, ei nu le vor putea realiza. Acest fapt — ipoteza ziarului — ar aduce cu sine ca delegații să-și peardă voia de a se mai interesa de nevoile județului, care vor fi la discreția persoanei numite. Sistemul de denumiri în aceste funcțiuni e contestat de acest ziar deoarece crede că linia de conduită a persoanelor numite va fi dictată de cei cari l'au numit și el nu va căuta să aibă în vedere interesele celor de jos.

„La Răscruce"

Sub acest titlu, d-l N. Iorga semnează în **„Neamul Românesc"** următorul articol:

„Nimeni nu va putea pune la îndoială nici ținta pe care o urmărim, nici statornicia pe care am dovedit-o într'o luptă politică ce se identfică, putem zice, cu întreaga viață politică a celor represintați prin această foaie.

„Și tocmai aceasta ni dă autoritatea trebuitoare pentru a spune unele lucruri care nu pot rămînea ascunse decât conștiințelor neclare, care nu înțeleg că, dacă teoria n'are margeni și ideologia-și poate interzice orice reserve, nu e așa în acțiunile politice, care trebuie să tindă totdeauna către u țel bine determinat, inseparabil de interesele patriei.

„Ne găsim într'o situație detestabilă supt toate raporturile și dincolo de care nu poate fi decât un singur lucru, unul îngrozitor: ruina materială și morală a țerii, rănirea de moarte, fără putință de îndreptare, a neamului care prin cea mai miraculoasă din favorile istorice, și-a văzut cu ochii cele mai îndrăsnețe visuri.

„Această situație trebuie îndreptată. Și imediat.

„Situațiile se îndreaptă însă, prin programe fără îndoială și cu sprijinul opiniei publice, cu concursul maselor de sigur, dar prin oameni.

„Prin oameni morali. Prin oameni inteligenți. Prin oameni experienți. Prin oameni capabili.

„D-l aceștie însă — oricine va admite-o — sînt puțini prea puțini în cîtu-i de mare România Mare.

„Acei puțini au astăzi responsabilitatea strivitoare a viitorului nostru național.

„Ei pot să continue ce au făcut până acum, să continue o activitate de partid care, oricât de legitimă în motivele sale și oricât de nobilă în tendințe, cuprinde o slăbire a nației în momentul când are de consolidat o situație pe care au câștigat-o soldații și ofițerii cari în acel moment n'au cunoscut grupărea politică de care se țineau.

„Ori să treacă, momentan și până la deplina asigurare a soartei țerii lor, peste aceste deosebiri pentru a dovedi dușmanului din afară și din năuntru — dacă sînt — de ce e capabilă această țară când e vorba de a-și orândui gospodăria și de a-și apăra interesele esențiale.

„Și, când zic: această nație, înțeleg chemarea la opera comună și a represintanților naționalităților care s'au dovedit loiale.

„Am vrut să spun acest cuvânt, și în numele prietenilor miei. E pentru noi o datorie de conștiință. Și datorim îndeplinirea ei chiar și titlului pe care-l purtăm și în care se unește numele democrației cu al solidarității naționale înseși."

N. IORGA.

„Blocul Ardelean"

— Ce declară D-l. V. Goldiș —

Ziarul **Izbânda**, voind a avea confirmarea și explicația formulei enunțate de d-l Vasile Goldiș la întrunirea din Sibiu, formulă care a produs atâta senzație în cercurile politice, a cerut și obținut dela fruntașul ardelean următoarele declarații:

Formula ce va fost transmisă e chiar aceea pe care am enunțat-o. E rezultatul unor îndelungate reflexiuni și expresia dorinței celei mai mari părți a românimei din Ardeal. Cred că numai aplicând cele spuse în formulă, vom putea ajunge la consolidare și efecte sigure.

Ideea unirei tuturor forțelor de peste munți într'un bloc unitar, serios și solid, e dorită de toți românii din Ardeal. Numai prin adunarea la un loc a tuturor acestor forțe vom da impresia unității și a sufletului românesc din Ardeal.

Intrucât privește fraza că „desăvârșirea unirii trebue urmărită în bună înțelegere cu frații din vechiul regat" aceasta e și firesc căci numai prin înțelegere vom putea modifica Constituția și da legile serioase și trainice cari să fie deopotrivă respectate și în Ardeal și în vechiul regat.

— Suntem abea veniți la matcă și nu ne putem diviza înainte de a consfinți și întregi Unirea Noi trebue să lucrăm pentru unificarea țărei, nici decum pentru divizzarea forțelor Ca bloc solid închegat, va trebui să contribuim la consolidare și deplina unificare, în acord cu toate forțele solide serioase și organizate din vechiul regat.

Căci, Ardealul a fost din tot sufletul pentru unire; ca dovadă la 1 Decembrie 1918 când toată românimea s'a pronunțat pentru unire, nu numai partidul național ci și preoțimea, episcopii români, chiar socialiștii din Ardeal au fost pentru unire. Deci, românimea forma bloc. Mai în urmă, au început greșelile Unele dintre partidele politice din vechiul regat au pornit la vânătoare după partizani și au legat astfel unitatea partidului național. Pe de altă parte diferitele guverne, neștiind cum să facă unificarea, periclitează comunitatea sufletească ce trebue să ne unească și face ca unii dintre noi să creadă că aceasta e imposibil. Iată ce este profund eronat. Nu vrem nici separatism nici autonomie. Dar vrem să ne înțelegem și de comun acord să întărim legăturile dintre noi. La urma urmelor dacă voiam separatism n'am fi aclamat unirea cu atât elan, cu atâta unanimitate. Totul e însă că nu am fost înțeleși și că unele partide după ce au câștigat Ardealul au pornit să câștige pentru interesele lor pe unii dintre ardeleni. De aci, urmările triste **Singurul care ne-a înțeles că trebue să rămânem bloc și să nu ne despărțim a fost d-l Ion I. C. Brătianu, care pe vremea când făceam parte din guvernul său nu ne-a cerut să ne divizăm ci din potrivă, privea și considera Ardealul politic ca un bloc care nu trebue atins „Așa ar trebui să fie așa să fim priviți și azi".**

— De altfel nu mi-am spus ultimul cuvânt în această privință. Voi reveni cândva, chiar foarte curând, și întreaga românime va vedea mai bine, mai întreg, ceeace doresc și dorim toți ardelenii de bună credință cari voim dint tot sufletul binele țării românești întregite.

Cetiți „Infrățirea"

tru plăcerea de a vorbi contra lui Dumnezeu.

Unul din efectele acestei stări creștine, dacă pot spune astfel, în care se găsea gândirea lui Baudelaire, este statornica întovărășire, pe care o întâlnim la el, a iubirii cu moartea.

Una din cele mai stranii poveștî din *O mie și una de nopți* ne vorbește de o femeie frumoasă ca zorile și care n'are decât ciudățenia de a mânca orezul bob cu bob. Focul privirii și frăgezimea gurii ei dau plăceri de nespus; noaptea însă ea merge prin cimitire și mănâncă carnea de pe cadavre. Asta este poezia lui Baudelaire. Poate fi supărător faptul că ea este frumoasă; dar este frumoasă.

Dați la o parte tot ceiace a inspirat artistului mania de a uimi, căutarea cindăteniei și a stranialui și veți avea o figură frumoasă ca femeia din *O mie și una de nopți.*

Negreșit n'am încercat să micșorez vina poetului; l'am arătat, cred, destul de pervers și de nesănătos. E drept însă să adaog că sunt multe părți din opera sa cari nu sunt deloc condamnate.

Baudelaire a străbătut în tinerețe mările Indiei, a vizitat Mauriciu, Madagascarul și insula Bourbon. Ei bine! Se găsesc în poeziile lui Baudelaire amintiri pline de farmec din aceste țări de lumină, pe care el le văzuse în toată blânda lor strălucire, sub vraja tinereții.

Astfel sunt frumoasele versurile intitulate *Unei Malabareze.*

Aceasta nu e tot. Dragostea pentru artele plastice, cultul pentru pictorii mari, i-au inspirat lui Baudelaire versuri minunate și foarte curate. In sfârșit, într'o parte mai suspectă și mai amestecată a operii sale, poetul a găsit accente măreți pentru a slăvi munca celor umili. El a simțit sufletul Parisului laborios, a simțit poezia fauburgului, a înțeles măreția celor mici.

Versul său este clasic, tradițional și plin. Cât despre mine, eu niciodată nu voi putea vedea în Baudelaire, autorul tuturor relelor cari bântuie astăzi literatura. El a avut mari vicii intelectuale și perversități morale care-i desfigurează cea mai mare parte din operă. Sunt de acord că spiritul baudelairian este odios, dar les *Fleurs du mal* sunt și vor rămâne farmecul tuturor acelora pe care-i mișcă o imagine luminoasă dusă pe aripile versului. Omul acesta este detestabil, o recunosc. Dar el este un poet, și prin aceasta este divin.

Anatole France

(La vie literaire, vol. III)

INFORMAŢII

Duminecă 17 Aprilie a avut loc la Lugoj congresul partidului naţional-liberal din judeţul Caraş-Severin. S'a ales comitetul organizaţiei partidului din acel judeţ având în delegaţie permanentă pe Sf. Sa Prot. dr. Gh. Popoviciu (preşedinte, d. dr. C. Corneanu vice-preş., d. D. Galici secretar, d. dr. Petre Maier casier.

Dl general Răşcanu, ministrul de răsboi imediat ce se va însănătoşi va prezenta Regelui spre semnare decretul pentru noua mişcare în armată.

Monitorul oficial din 16 April publică locurile vacante de medici veterinari.

Epizotia de durină la cai care bântuia în judeţul Târnava-Mare a încetat. S'au luat energice măsuri pentru stingerea ei în judeţele Braşov şi Timiş-Torontal.

? In curând ?

Tifosul exantemetic din jud Maramureş este în evidentă scădere.

Inspectorat general sanitar din Transilvania a trimis un medic specialist pentru organizarea serviciului combaterei variolei din judeţului Bistriţa-Năsăud

? C. M. ?

D-l Petrini, directorul general al Agriculturei şi d-l Popp, directorul general al Justiţiei, au sosit eri din Bucureşti.

Ministerul Agriculturei, prin o circulară adresată tuturor consilierilor agricoli, spune că pretenţiunea proprietarilor de-a li se plăti daune pagubele pricinuite cu prilejul arendărilor forţate, nu se va lua în consideraţii şi că agricultorii nu vor avea de plătit proprietarilor decât arenda stabilită de comisiunea însărcinată cu aceasta.

Primăriile comunale au primit ordin să înainteze tablou de bunurile pe cari le au în ţară la noi Germanii domiciliaţi în Germania — pentru a se proceda la confiscarea lor decătre Stat în baza chestiunei reparaţiunilor prevăzute de tratatele de pace.

D-l Daeschner, ministrul Franţei, care a luat parte la împărţirea decoraţiilor profesorilor Universitari din Cluj, a plecat astăzi la Bucureşti.

Anul acesta se vor pune în lucrare 80 de Kilometri de şosea naţională în Transilvania. Se ştie că şoselele naţionale existente din Transilvania sunt în lungime de 4500 Kilometri iar cele judeţene de 7600 Kilometri.

D-nii profesori universitari V. Dimitriu, D. Călugăreanu şi Marin Stefănescu au făcut ieri o vizită d-lui Daeschner, Ministrul Franţei.

Sub conducerea d-lui dr. Manoilă s'a început organizarea staţiunilor balneare din Transilvania.

Pentru ca serviciul veterinar să nu sufere s'a dispus ca medicilor veterinari să li să acorde spese pentru deplasări.

Şcoala veterinară din Bucureşti a preparat un vaccin pentru molima la păsări, vaccin pe care îl pune la dispoziţie tuturor celor ce se vor adresa acestei şcoli.

In curând, Direcţiunea Zootechnică din Ardeal se va împărţi în 3 regiuni cu sediul în Cluj, Timişoara şi Braşov.

Printr'o înţelegere între Directoratul Finanţelor şi cel al Agriculturei, se vor pune în circulaţie noui bilete pentru vânzarea vitelor.

Citim în *Reschitzaer Zeitung*:

„La 15 l. cor. a sosit la Reşiţa un grup de 72 ofiţeri superiori ai cursului de specialitate pentru artilerie în frunte cu d-l general Burileanu pentru a vizita uzinele din localitate. Oaspeţii au fost primiţi la gară de comandantul garnizonei căp. Sudea şi directorul uzinelor Nicolae Balint. Insoţiţi de muzica uzinei ei au tras la Hotelul Oltenia. In ziua următoare au cercetat în grupuri mici sub conducerea specialiştilor atelierele. Ofiţerii au fost plăcut impresionaţi de cele văzute. Noaptea s'au reîntors la Timişoara.

Efectele reformei financiare încep deja să se resimtă, Dovadă e următorul fapt relatat de ziarul „Izbânda":

Cu ocaziunea achitării salariilor pe luna Aprilie, administraţia financiară, conform instrucţiunilor din Bucureşti, a reţinut din salariul funcţionarilor impozitul de 6 la sută pe venit începând cu data de 1 Octombrie 1920. Faptul a produs mare nemulţumire printre funcţionari, al căror salar, în urma reţinerilor efectuate se reduce la o sumă atât de ridicolă, încât nu poate reprezenta întreţinerea casei nici pe 10 zile Dar bieţii funcţionari s'au mulţumit să-şi manifeste nemulţumirea şi atâta tot.

Iată însă că profesorii universitari, vin să le dea o satisfacţie deosebită printr'un gest care poate fi socotit ca singurul în felul său. Faţă de aceste reţineri ilegale toţi profesorii universităţi din Cernăuţi au refuzat primirea salariilor, consemnând acest lucru în statul de salarii la rubrica „observaţiuni".

Cazul a fost adus telegrafic la cunoştinţa guvernului, de unde se aşteaptă instrucţiuni, şi a produs în toate cercurile locale o deosebită impresiune.

Cu începere de Luni 25 l. c. trenul mixt No, 327 dintre Bucureşti— Oradia-Mare se modifică cu plecarea din Bucureşti la orele 19.10 şi sosirea în Oradia-Mare la oarele 10.50 iar la înapoere trenul mixt No. 328 cu plecarea din Oradia Mare la orele 13 şi sosirea în Bucureşti la orele 5.20.

Ministerul instrucţiunei a autorizat pe d-nii Octavian Prie, Pantalimon Erhan, şi Lauscuţiu Tomaioga directori generali de instrucţie în nouile provincii — să resolve şi să semneze orice act privitor la departamentul Instrucţiunei.

Suntem informaţi că în curând se va redeschide cunoscutul Cabaret-Jardin, pus în renovare, sub direcţiunea d-lor Romaşcanu, Emil Dumitrescu, bine apreciatul cupletist, precum şi pentru programul maghiar d-l Györi Illés Stelan.

Grădina se va prezenta în felul localurilor similare de primul rang, cu un program internaţional dintre cele mai bine chibzuite, cu o bucătărie aleasă şi cu ştocuri de vin şi şampanie.

Funcţionarul care a scris d-lui General N. Petala este rugat să i-se prezinte în cursul acestei săptămâni fie la Comandament între oarele 12—1 fie la locuinţa sa între 4—5 spre a da oarecare relaţiuni în chestiunea care a făcut obiectul scrisoarei d-sale.

In ziua de 10 Aprilie c. s'a ţinut la Arad un concurs de cross-country. Terenul, ce trebuia să fie parcurs, a fost de 12 kilometri şi 600 metri. Câştigătorul a fost studentul Belu, de la Societatea Sportiva a Studenţilor din Cluj. El a străbătut distanţa amintită în 41 de minute şi 54 de secunde.

Ţinând seama de faptul că recordul lumii la 12 kilometri şi 800 de metri a fost câstigat în 40 de minute şi 16 secunde, ne dăm seama de valoarea rezultatului obţinut la Arad.

Prin studentul Belu Societatea Sportivă a Studenţilor din Cluj şi-a asigurat unul din cele mai frumoase locuri între Societăţile Sportive, iar România va fi reprezentată cu cinste la orice concurs sportiv mondial.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Dr. Lăzărescu, medic-şef al Casei Cercuale, Specialist în boale Interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

Cofetăria Boncescu, din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că în vederea sărbătorilor a redus preţul BOMBOANELOR la Lei 60 kgr. Asemeni face cunoscut că primeşte comenzi de cozonaci simpli, cu mac sau nuci, paşti cu ori-ce fel de preparate, torturi, cadaife, înghetată parfeuri etc.

Tot odată roagă ca comenzele pentru sărbători să fie date cel puţin cu 6 zile înainte pentru a se putea efectua la timp.

La 1 Mai se va deschide grădina de vară a Hotelului Central.

„Banater Bote" publică numele minierilor din Anina decoraţi de M. S. Regele cu medalia „Bărbăţie şi Credinţă" cl. II. pentru energia şi jertfa de sine cu prilejul acţiunei de salvare în timpul incendiului din minele dela Anina. Aceştia sunt: Otto Ziga, Iosif Maltid, Ignaţ Mujic, Vasile Calimba, Alex. Puia, Nicolau Cintu, Nicolau Halu şi Damaschin Capatiu.

Tot după „Banater Bote" parchetul din Lugoj în înţelegere cu cel din Timişoara a început cercetarea contra directorului de mine Hendrich, inginerului Bieber şi Nyiro în sarcina căror cade explozia dela minele din Anina, căreia a căzut jertfa acum câteva luni 90 morţi şi 40 grav răniţi.

După părerea parchetului, catastrofa a fost pricinuită de lipsa de măsuri pentru manipularea cu dinamita.

Renumita Drougerie „*Viorella*" Piaţa Unirii No. 15. Cluj, vis-à-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paştelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine şi indigene parfumuri paste de dinţi, poudre etc. cu preţurile cele mai reduse. 3—8

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15. Marele Magazin de Incălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru damenbărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

Cu preţuri reduse!

Curăţă vopseşte şi spală

„KRISTÁLY"

Spălătorie chimică cu aburi. Cluj.

Fabrică şi Depozit principal

Str. Bucovina Nr. 32.

Primeşte şi face expediţii cu poşta.

Soldele ofiţerilor

Comisia bugetară a ministerului de război a hotărît în ultima sa şedinţă ca bugetul ministerului de război să fie majorat cu 114 milioane, la capitolul I, articolul 1, adică al soldelor ofiţerilor.

In acest chip soldele ofiţerilor nu se vor mai reduce, ele plătindu-se, bugetar, tot ca până în Martie trecut, chiar din Aprilie 1921, iar nu dela Octombrie, cum se hotărâse în comisia bubegtară.

De altă parte, Dl Titulescu, ministrul finanţelor, a declarat unui ziarist următoarele:

„— Budgetul general al ţărei a fost alcătuit de budgetele fiecărui minister, făcut de ministrul repectiv.

„Budgetul ministerului de răsboi, a fost deci alcătuit de d-l general Răşcanu, ministrul de răsboiu, şi eu l'am acceptat, aşa cum mi s'a reprezentat.

„Eu însumi am fost surprins de disproporţia de reduceri făcute ofiţerilor, faţă de ofiţeri generali.

„De aceia în dorinţa de a păstra proporţia în reduceri, am hotărât să menţin vechile sporuri pentru ofiţeri, cari încep cu gradul de sub-locotenent până la loc tenent-colonel.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE şi PIANE să nu-ţi pară rău de cheltuiala unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui SZEKELY şi RETI Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acţii Persoanelor de încredere se face vânzarea şi cu plată în rate

XXXXXXXXXXXXX

Citiţi „Infrăţirea"

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.

Licitatie.

Monitorul Oficial No. 267 din 9 Martie 1921, publică licitaţie pe ziua de 9 Mai 1921 pentru fier rotund, pătrat, lat, corniere, de fier, fier balot, fier pentru şine de roţi etc. necesare stabilimentelor Regiei.

Ofertele se vor depune din timp la Direcţia Generală a Regiei în Bucureşti sau la Direcţiunile Regionale R. M. S. în Cluj şi Iaşi, împreună cu garanţia provizorie de 3% în numerar, efecte publice admise la Casele Statului sau recipise ale Casei de Depuneri.

Atât la Direcţiunea Generală în Bucureşti cât şi la Direcţiile Regionale Cluj şi Iaşi se pot vedea: Monitorul Oficial caetul de sarcini şi tabloul detailiat al dimensiunilor şi cantităţilor.

592 Direcţiunea Generală R. M. S.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 20 Aprilie

Prezidează DI D. Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Argetoianu, Grozea și Goga. Președintele citește demisia din parlament a preotului Gerasim din Dorohoiu și declară ales conform legei pe DI. Demetrescu Andrei.

DI. ARGETOIANU depune proectul de buget a epitropiei Sft. Spiridon din Iași.

DI. TACHE IONESCU depune proectul perceperei taxelor asupra tuturor importurilor din Germania arătând că proectul e de mare interes politic. Cere urgența. Opoziția se opune. Majoritatea admite urgența.

DI CRISTESCU anunță o interpelare în chestiunea adventiștilor și a baptiștilor.

DI. TACHE IONESCU spune că sectele acestea religioase ascund ir dentismul.

DI. GOGA spune că libertatea lor religioasă trebuie să se garanteze. Aceasta depinde de parlament. Să se studieze mai întâi doctrina. In orice caz recunoașterea să fie numai pentru cetățenii români. Camera trece în secțiuni.

SENATUL

Sedința din 20 Aprilie

Prezidează dl. Coandă. Pe banca ministerială d-nii Trancu Văleanu, Antonescu. Au loc câteva comuniçări cu caracter local.

DI. Grigore Coandă arătând că statul are datorii de 30 de miliarde, cere economii. Califică pe dl. Titulescu drept zăpăcit pentru noile împozite. Senatul protestează.

DI. ATANASIU cere plata funcționarilor pe luna Aprilie.

Se începe discuția reformei agrare din Ardeal.

DI. MICȘA cere a se da preferință la împroprietărire voluntarilor ardeleni din armata română care au luptat în Moldova. Dsa cere ca împroprietărirea să se facă prin Banca Agrară.

DI BAȚARIA arată că reforma va face să înceteze emigrările în America.

DI PĂCURARU discută reforma din punct de vedere economic, social și cultural.

Pentru un Statut al navigației pe Nistru

— O notă sovietică adresată guvernului român —

Ziarul „L'Humanité" publică următoarele:

Comisarul poporului la externe, a Republicii Federative a Sovietelor Rusiei, Cicerin și președintele comisarilor poporului din republica sovietistă ucraineană, Rakowsky, au trimis nota următoare ministrului de externe român:

„Situația actuală pe litoralul Nistrului e cu totul anormală și n'ar mai putea fi tolerată. Monitoarele și alte vase de războiu românești circulă în mod liber, fără cea mai mică restricțiune, pe când cea mai mică corabie cu mărfuri, un vas rusesc sau ucrainian, fie chiar o simplă șalupă, sunt bombardate de români. Ținuta autorităților române în această parte nu constitue numai o violare flagrantă a principiilor elementare ale dreptului internațional, ci este și într'o desăvârșită opoziție cu declarațiile repetate de atâtea ori de guvernul român asupra dorinței sale de a trăi în pace cu Rusia și Ucraina. Această stare de lucruri obligă guvernele Rusiei și Ucrainiei să ceară în mod formal retragerea imediată a tuturor vaselor de războiu de pe litoralul Nistrului și să declare că apariția monitoarelor sau altor vase de războiu românești în acest loc, va fi considerată de ele ca un act de ostilitate contra cărula vor fi luate toate măsurile pentru a proteja navigația noastră.

Considerând pe de altă parte ca urgentă și importantă în cel mai înalt grad, regularea imediată a navigației pe litoralul Nistrului, guvernele Rusiei și Ucrainei propun guvernului român să constitue o comisiune mixtă din reprezentanți ai celor trei State, pentru a redacta un statut asupra navigației pe Nistru, și regulele ce vor trebui a plicate.

Comisarul poporului la externe al Republicei Federative a Sovietelor Rusiei
CICERIN

Președintele statului comisarilor poporului la externe al Republicei sovietiste a Ucrainei
RAKOVSKI.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Joi: *Frumoasa aventură.*
Sâmbătă: (premieră) PROSTUL comedie în 5 acte de Fulda, cu D-nele Olimpia Bârsan, Nat Ștefănescu, Miriam, Adamidi, și d-nii Neamțu Otonel, Mișu Ștefănescu, Ghibericon, Psatta, Virgil Vasilescu, în rolurile principale, sub direcția de scena a d-lui Stănescu Popă.
Duminecă: *Scrisoarea Pierdută.*
Marți 26 Aprilie: PROSTUL.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Joi:
CASTELUL FĂRĂ NUME.
Partea II. și ultimă.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Joi, Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea VI.
Ultima parte.
Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe ...
(Comedie).

CINEMA APOLLO.

Joi:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens Boz.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copil cerut cu împrumut.
(Comedie).

Serbările dela Oradea-Mare

Comemorarea intrării trupelor române în oraș

(*Dela coresp. nostru special*)

Eri s'a sărbătorit la Oradea-Mare doi ani dela intrarea trupelor române în oraș.

După seviciul religios săvârșit de protopopul Horvat, a avut loc defilarea tuturor trupelor din garnizoană. Defilarea a fost primită de generalul Moșoiu în Piața Unirii. Asistau toate autoritățile și un public numeros.

Apoi în sala de jos a Primăriei s'a desvelit o placă comemorativă reprezentând intrarea trupelor în OradeaMare.

Au luat cuvântul d-nii dr. Popa, prefectul orașului și dr. Coriolan Gucico primarul orașului aducând omagii trupelor românești cari au pus capăt prin intrarea lor în oraș unei stăpâniri milenare.

D-l general Moșoiu mulțumește autorităților și populației pentru cuvintele de laudă și de recunoștință aduse armatei.

Corurile Liceului de băeți și de fete și a Școalei Normale au cântat diferite imnuri patriotice.

S'a trecut apoi în sala festivă a Primăriei unde i se oferă d-lui general Moșoiu ca dar din partea orașului o machetă cu portretul și biografia sa.

Vorbesc d-nii general Miculescu arătând viața și activitatea generalului Moșoiu precum și prefectul orașului dr. Popa. Răspunde de general Moșoiu mulțumind pentru cinstea ce ise face.

Se ia apoi o mică gustare la cari participă toți cei prezenți.

Reprezentanții presei din București și din Arleal au fost invitați la masă de d-l general Moșoiu care a arătat meritul și munca cea mare a presei ca răspânditoare a cutlurei naționale.

In numele presei a răspuns mulțumind d-l Cezianu.

Seara a avut loc la Teatrul Regina Maria reprezentarea piesei **Prostul** cu concursul trupei de teatru a Corpului de vânători.

După spectacol s'a dat un banchet la Cercul Militar la care au uat parte autoritățile civile și militare și reprezentanții presei.

TELEGRAME

Impresiuni după aventura lui Carol

Lyon, 20 Aprilie.

Corespondentul din Budapesta al lui „Le Journal" telegrafiază că incontestabil aventura destul de nefericită a ex-Impăratului a produs o împresie rea. Ungurii învinuesc pe Carol de afrontul ce le-a fost adus de către vecinii lor din Mica Antantă, punându-i în obligațiunea să-l expedieze pe Carol și compromițându-i în demersurile lor pe lângă Marile Puteri. Fermității arătate de Mica Antantă care a făcut cunoscut că socotește șederea lui Carol în Ungaria ca un casus belli i se datorește sfârșitul aventurii ex-regelui.

Cursul schimbului la Paris

Londra	53·92½
Newyork	13·74⅛
Germania	21⅞
Belgia	102.00
Spania	190.25
Olanda	478.50
Italia	67·00
Praga	19·00
România	22⅜
Elveția	238.00

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Ziarul țărănist „Țara Nouă" publică un fel de comunicat prin care arată că ședințele Comitetului Federației s'au terminat prin solidarizarea partidelor opoziției naționale. Fuziunea încă nu se va face deocamdată rămânând să fie examinată în congresele partidelor respective cari se vor întruni în vacanța de Paști.

■

După sărbătorile Paștilor M. S. Regale va primi în audiență delegația cetățenilor din Brașov care-i va înmâna pergamentul pentru stăpânirea castelului Bran.

■

Eri s'a întrunit la Silistra Comisiunea mixtă româno-bulgară pentru a examina pagubele cauzate pe comi agii bulgari în Cadrilater.

■

Bela Kuhn a fost numit Comisar general al Sovietelor din Crimea.

In ședința dela 20 Aprilie Sinodul a luat în discuție anteproectul de unificare a Bisericii Ortodoxe.

S'a hotărât menținerea Consistorului superior bisericesc ca o anexă a Sinodului și s'a discutat chestiunea reorganizării mănăstirilor.

■

Partidele imperialiste din Germania au hotărât să opună o completă inerție față de cererile aliate asupra despăgubirilor de războiu așteptând ca Aliații să procedeze la ocuparea teritorului.

■

Cercurile politice din București dau ca sigură numirea d-lui Anghelescu ca ministru al Industriei.

■

A. S. Regală Principele Carol și soția sa Principesa Elena vor sosi la 7 Mai la Constanța pe bordul vasului „Principele Carol".

Sosirea D-lui Waldeyer la Cluj

Eri la ora 11 a sosit în localitate d-l Waldeyer, fondatorul Federației religioase a tinerimii universitare împreună cu Henrion secretarul general al Federației și Miss Priss, delegații Federației pentru România.

La gară au fost așteptați de reprezentanții Universității noastre d-nii profesori Virgil I. Bărbat, Grimm și G. Oprescu, d-na dr. I. Matei și un mare număr de studenți. D-l profesor Grimm în numele Universității, iar d-l Macavescu președintele Centrului studențesc în numele studențimii urează bun sosit oaspeților cari mulțumesc prin cuvinte călduroase.

Scopul venirii d-lui Waldeyer la Cluj, este să îndemne studențiunea noastră să se organizeze pentru întărirea elementului și principiilor creștinești corespunzător organizațiilor cari există în acest sens între studenții a 40 de națiuni și al căror număr trece de 200.000.

După masă a asistat la un match de foot-ball, la solemnitatea decorării mai multor distinși profesori ai Universității noastre, iar la ora 6 a avut loc la Căminul studențesc ședința al cărei rezumat îl dăm în cele ce urmează:

Cel dintâi vorbește d-l Macavescu președintele centrului studențesc, care spune:

„Suntem în curent cu activitatea sinceră intreprinsă de d-voastră de a strânge într'un mănunchi inimile iubitoare de persoana aceluia care acum două mii de ani a propovăduit dreptatea și iubirea pe pământ. Prin venirea D-voastră în mijlocul nostru, noi vedem extinderea operilor de binefacere, întreprinse de poporul englez. Simpatia ce o arătăm față de D-voastră pleacă nu numai dela ideia operei înființată de D-voastră ci dela a tuturor operilor de bine, făcute nouă de poporul englez.

Suntem convinși că opera D-voastră va avea destul răsunet în inimile studenților din România.

Fiți încredințat, onorate oaspe că și noi vom lucra cu toată puterea sufletelor noastre pentru aceasta. Studențimea Clujului, prin mine, vă salută și vă zice; „bine ați venit".

După îndelungate ovții făcute distinsului oaspe, acesta ia cuvântul pentru a-și desvolta interesanta conferință. A vorbit în englezește iar d-l prof. Grimm a făcut traducerea în românește pentru ca toți asistenții să poată înțelege.

„De multă vreme, începe conferențiarul, doriam să vin în mijlocul studenților din Cluj. Sunt foarte fericit că azi mă găsesc în mijlocul D-voastră pentru a vă aduce frumoasa veste că în societatea noastră întemeiată acum 25 de ani, avem astăzi 200,000 de studenți și profesori universitari din 40 de popoare.

Cela ce ne unește pe noi nu e decât ideia în credința persoanei lui Christos. Punctul principal pe care îl propovăduim e partea morală. Căci, dacă e trist să vezi un om bolnav trupește și cu mintea sănătoasă apoi e și mai trist să vezi un om sănătos trupește, inteligent dar fără caracter.

Trebuie să spunem că lupta pentru formarea caracterelor e universală. Și noi credem că nu fugind de lume putem să ne sustragem tentațiilor ci din contra trăind în mijlocul ei vom ști să alegem ceia ce e bine de ceia ce e rău. Alegerea morală însă presupune posibilitatea și de bine și de rău; — iată lupta pentru formarea caracterelor. Puterea de orice natură să formează prin conflict. Cele mai tari rase de pe pământ nu sunt cele dela Equator care n'au nevoie de a lupta pentru a trăi ci acele dela nord (Norvegia de exemplu) care au de luptat cu atâtea greutăți pentru a trăi.

Un mare om de știință a luat o gogoașă de vierme de mătasă și a pus'o pe bibliotecă ca să se desvolte. Peste câtva timp viermele (larva) dinăuntru a început să se muncească ca să spargă gogoașa. Profesorul voind ai ajuta a luat foarfecile și a tăiat gogoasea ca să ajute larvei să iasă. Larva a eșit, dar era așa de pipernicită și fără viagă în cât a murit în scurt timp. Iată dar că

chiar larva din lipsa unei lupte pentru a-şi ajunge o ţintă nu s'a putut desvolta şi-a căzut învinsă — a murit.

Aceaşi lucru şi la om. Prin lupta intensă cu tentaţiile, muşchii morali se desvoltă. cresc.

Inamicii cu care omul are să se lupte pentru formarea caracterului sunt: nesinceritatea, necinstea, gelozia, răutatea mândria excesivă, avariţia, dorinţa după mărire, tendinţa de-a neglija cultura sufletească, primejdia de-a uita scopul cursurilor lor, tentaţiunile josnice. Ce este tentaţia?

Tentaţia şi-a făcut o casă, ea este arhitectul ei, falşitatea a lăsat să cadă perdelele, iar fantazia a acoperit toate meşele. Lumea a fost lăsată afară lăsând înăuntru sufletul şi tentaţia (dorinţa de necunoscut înfierbântată de fantazie.

Lupta contra tentaţiei este o luptă reală.

Căderea în această luptă este o nenorocire.

In Franţa adaptarea ideii că moralitatea este o simplă convenţie socială a fost mai dezastruasă pentru Francezi decât cea mai mare înfrângere militară. Aceasta a fost o înfrângere în lupta cu tentaţiile.

Oamenii pot câteodată să-şi cureţe conştiinţa ca cu fierul roş, totuşi ea rămâne ca un învăţător intern. Carlyle a spus că există în om un infinit pe care finitul nu-l poate ascunde.

Din impresiile ce le căpătăm noi dinafară majoritatea lor pare că se uită, cu toate acestea, toate lasă urme şi apar atunci când nici nu ne gândim. Un celebru profesor a spus că fiecare faptă fie ea virtuoasă fie vitioasă lasă o urmă adâncă în sufletul nostru. Unii studenţi din Viena îmi spuneau că din punct de vedere al desvoltărei fizice e bine să păcătueşti, eu spun că nu e bine aceasta din punct de vedere mintal.

Alţii spun că caracterul se schimbă, schimbând mediu. Statul şi biserica trebuie să procure împrejurări mai potrivite ca să se determine menţinerea luptei cu tentaţiile dar prin aceasta nu se determină şi rezultatul luptei.

Sărăcia nu face criminali după cum nici bogaţia sfinţi.

Pentru a ilustra părerea că mediul, împrejurările nu determină schimbarea caracterului, eminentul conferenţiar spune: Iuda Iscariotul şi Petru au trăit în aceleaşi împrejurări şi în apropierea aceluiaşi ideal de bine şi de morală; cu toate acestea unul a eşit învins în lupta cu tentaţiile iar celălalt a eşit învingător. Unii spun că prin guvernarea de sine se poate schimba în bine caracterul, se poate câştiga în lupta cu tentaţiile.

Voinţa hotărîtă poate lupta cu succes cu ceeace este extern faţă de ea. Dar mintea omului e slabă şi nehotărîtă. Omul dorind azi să facă bine, mâine în faţa unei tentaţii mai intense cedează.

Un student adresându-se unui profesor îi spune că simte cum îi slăbeşte voinţa şi îi cere sfaturi. Profesorul îi spune să citească căci un creer leneş este atelierul unde lucrează diavolul. Dar studentul citea foarte mult şi lupta pentru el era grea când se repauza după citit. Atunci profesorul i a spus să facă sport. Dar studentul era şi nu mare sportman şi cu toate acestea şi în timpul exerciţiilor tentaţiile erau foarte puternice atunci profesorul a tăcut.

Eu îi spun că mulţi au câştigat în lupta contra tentaţiilor dublându-şi gârzile contra lor. In caracter trebuie întărit locul cel mai slab. Trebuie să facem o amănunţită selecţie în ceia ce cetim.

Un om care vrea să câştige în lupta contra tentaţiilor pentru formarea caracterelor să fie precaut faţa de cele ce primeşte prin ochi, urechi etc. Se fie cu grijă faţă de prietini.

Hristos a trăit şi s'a sacrificat pentru ertarea păcatelor oamenilor, azi. El trăeşte în noi ca să ne ajute în lupta contra păcatului. Noi suntem obligaţi să câştigăm lupta în contra păcatului nu numai pentru noi că şi pentru societate. Dacă omul nu resistă tentaţiilor el face un rău şi oamenilor şi lui Dzeu. Unii oameni cred că pot trăi şi fără credinţa în Dumnezeu că viaţa fără el este mai liberă şi mai plină, acesta este păcatul. El nu este o rană superficială făcută din afară, ci ca o otravă internă. Pentru caracterul unui om nu are atâta importanţă păcatul însuşi (fapta) cât mai ales starea mintală care l'a îndemnat la păcat căci aceasta rămâne. Păcatul îl găseşte pe om prin voinţa lui slăbită.

Pe coasta Norvegiei am văzut 6 copaci deopotrivă te mari şi te sănătoşi în aparenţă. Intr'o zi o furtună doborâse pe doi din ei cu toate că toţi păreau egali. Cercetând am constatat că cei doi copaci căzuţi aveau măduva putredă. Aşa fost oamenii tari are prin tentaţii au căzut. Păcatul mai poate găsi pe om printr'o minte slăbită sau prin corpul lui slăbit. Păcatul nu e altceva decât faptul că nu putem ajunge la ţelul dorit din cauza obstacolelor între cari cele mai importante sunt tentaţiile.

Distinsul conferenţiar îşi încheie interesanta conferinţă cu următoarele:

Un chinez căzut într'o fântână a chemat pe Confucius să-l ajute. Acesta i-a spus: dacă urmai sfaturile mele, nu cădeai. A chemat atunci pe Buda; acesta i-a spus. Autosugestiându-te închipuieşte-ţi că n'ai căzut în fântână şi aceasta îţi ajunge — Altreilea a venit s'a scoborât, riscând, după el în fântână l-a ajutat şi l'a scos afară. La acest de-al treilea, chinezul a văzut urmele cuielor la mâini şi la picioare, a văzut urmele suliţei în coastă — era Isus Hristos.

Ca concluzie: cea mai mare putere la care trebuie să apeleze omul în lupta lui cu tentaţiile pentru formarea caracterului este Isus Hristos.

Aplauze şi ovaţii au acoperit ultimele cuvinte ale conferenţiarului.

A urmat o cină comună între studenţi şi oaspeţii sosiţi, iar după aceasta şedinţa continură vorbind d-l Henrion despre, caracterul acestei organizaţii religioase, d-ra Priss despre rezultatele avute în Bucureşti, unde această asociaţie creştină lucrează de aproape un an iar la urmă închee d-l profesor Lupaş mulţumind pentru intenţiile generoase pe care aceşti apostoli ai credinţii vor să-le vază realizate şi la noi. Rezumatul discursurilor din şedinţa ţinută după cină le vom publica în numărul de mâine.

S. P.

O scrisoare către fraţii subjugaţi

D-l Eugen Munteanu, în prezent pretor în Nocrih, a adresat credincioşilor săi din Toracul-mic (Jud, Torontal), comună azi rămasă sub dominaţia jugoslavă, următoarea scrisoare:

Se împlinesc doi ani, de când am părăsit comuna şi pe voi, luând drumul spre centrul Ardealului, unde era aer şi stăpânire românească.

V'am lăsat pe voi sub stăpânire sârbească având nădejde că la întoarcere în mijlocul vostru, voi veni deodată cu trupele române. Aceasta o aşteptaţi şi voi şi vă nutreaţi cu speranţa în spusele mele şi ale colegilor mei, pentru ziua mare şi dorită.

Ziua mare şi dorită nu a sosit, şi eu nu m'am mai întors între voi.

Ne-am înşelat în aşteptări. voi gemeţi sub jug străin, ca pe vremuri. Cei scăpaţi dincoace mâhniţi de cele ce se fac cu cei rămaşi acolo precum şi scrisorile strecurate peste graniţă, ne aduc veşti triste care produc în noi jale şi amărăciune. Ne doare şi sântem îngrijaţi de soarta voastră.

Veţi şti că în interesul vostru s'au ţinut în lungul şi latul României-Mari, adunări în care au cerut mii şi mii de oameni ca frumosul Bănat să nu fie batjocorit şi ciungărit, ci să fie în întregime alipit ţării care cuprinde aproape toată suflarea românească.

Bărbaţii bănăţeni trimişi în casa ţării, cer cu energie întregirea ţării cu ţinutul bogat şi frumos care cuprinde 150 mii români rămaşi sub stăpânire sârbească.

Durerea ne este mare când vedem că sforţările noastre sânt zadarnice. căci vai Doamne cum am veni şi sări în ajutorul vostru, cu mic şi mare.

Aud că în scolile voastre, susţinute cu atâta dragoste de voi, învaţă acum dascăli sârbi şi că din cei 10 învăţători ai comunei mai sânt numai 3 români şi că totul merge pe sârbeşte. Nu vă lăsaţi amăgiţi, nici vă perdeţi credinţa, virtutea creştinească, şi vă puneţi nădejdea în iubirea lui Dumnezeu, care totdeauna şi-a arătat o faţă de poporul ales şi cu frica în El.

Cercetaţi sfânta biserică şi vă rugaţi, neîncetat vă rugaţi întrânsa, vă alinaţi durerile sufleteşti, vă întăriţi contra tuturor relelor care vă întâmplină. Ocupaţi-vă cu cetitul şi scrisul românesc, pentru-ca să nu uitaţi cei bătrâni, iar cei tineri să învăţaţi.

Nu ştiu dacă scrisoare aceasta va străbate până la voi, ceeace mult aşi dori, ca să vedeţi că gândul şi sufletul meu este la voi în bine şi în rău.

Să ştiţi, că George alui Todor şi Todorul babei Ana, cu cari împreună am părăsit comuna şi am trecut graniţa, şi-au ocupat serviciile şi sânt desigur mulţumiţi în România Mare dară-i va durea şi pe ei, ca şi pe mine, de soarta voastră.

Dorindu vă multă sănătate şi răbdare creştinească, rămân al vostru binevoitor fost durhovnic:

Nocrih, în Aprilie 1921.

Eugen Munteanu
pretor.

Arendările forţate în Transilvania

Cu privire la situaţia arendărilor forţate, dăm următorul tablou în jugare care ni-a fost pus la îndemână de d-l inspector Flor, de la comisiunea agrară din Cluj; tabloul e întocmit conform deciziunei comitetului central agrar. No. 5617 şi 30313 din 1920.

Judeţul	Arabil	Făneaţă	Păşune	Păsune de padure	Total
Arad	97.996	3409	21.420	3320	126156
Bihor	46.626	2646	19.168	14.826	84266
Bistriţa	2506	1444	3738	8283	15971
Cojocna	40.504	15.678	39.882	46112	142176
Caraş-Severin	46.590	4816		30.872	82206
Făgăras	3134	3136	2807		9077
Huuedoara	15715	622	3195	1,53.632	173164
Maramureş	1629	6375	2301		10305
Murăs-Turda	50.000	1000		12.507	63507
Sibi.u	2134	1791	7630		11556
Solnoc-Dobăca	37.765	1506	26.509		65780
Târnava Mică	10.647	2796	9912		23355
Timiş-Torontal	1,25.936	5355	20.961		152252
Salaj	14.030	2054	32.036	20.630	68750

Adaugăm că din cele 22 judeţe transilvănene. celelalte opt nu şi-au înaintat până acum lucrările în această privinţă.

Cehoslovacia economică

Dintre ţările create în urma prăbuşirei monarhiei austro-maghiare, Cehoslovacia a trecut cea mai bine prin marea criză economică, şi în scurt timp şi-a pus gospodăria internă pe picior sigur.

Dată fiind o situaţie economică fav rabilă, prin faptul că şi în timpul războiului trecut, Cehoslovacia era depozitul de aprovizionare al fostelor armate, în urma prăbuşirei, noul stat a preluat o industrie instalată deja, care trebuia numai naţionalizată Spiritul ceh inventiv, şi râvna de muncă au început imediat cu închegarea şi cristalizarea economiei interne. Rezolvând chestiunile economice pe cale social-economică, şi cu ajutorul populaţiei întregi, statul cehoslovac a trecut uşor peste prăpăstia, care ameninţă azi economia celorlalte state succesoare.

Atenţiunea principală s'a dat imediat căilor ferate, şi restabilindu-se aci ordinea, s'a realizat prima condiţie a bunei desvoltări economice: garanţia transportului.

A doua chestiune era aranjarea situaţiei muncitoreşti. Această chestie a fost aplanată, după cum arată situaţia generală, atât spre mulţumirea muncitorimei cât şi spre a statului.

Având lămurite aceste puncte principale, industriile cehe, au pornit activitatea şi produsele aruncate pe piaţă, costul lor, ne arată că Cehoslovacia, faţă de st te cari n'au trecut prin greutăţile războiului, şi-a pus economia pe un fundament foarte solid, şi astăzi, deja producţia cehă bate în preţ concurenţe străine.

Spre a demonstra numai întrucâtva valul eftinirei pornit la articolele şi fabricatele cehoslovace, dăm preţurile oficioase din Ianuarie publicate în „Buletin statistique de la République tschehoslovaque“, preţuri cari până în ziua de astăzi, au o scădere de 10—20 procente la unele articole.

Alimente: făina de pâine 5, făina albă 10, carnea de vacă 20, untul 48, laptele 3, ouăle 1·40, zahărul 15, cafeaua 8 cor. kgr; berea 2.80 cor. litrul.

Combustibil: cărbunii de piatră 70, lignita 36 cor. sută de kgr; petrolul 12 cor. litrul.

Stofe: lingeriile dela 22 - 60 metrul, stofele dela 60 cor. metrul în sus.

Incălţăminte: ghete de barbaţi (No. 40—46) piele de box perechea 280, pentru dame, aceaşi calitate 200, pentru copii perechea 120 cor.

Pălării: De lână bucata 95, de fetru 120 cor.

Luând aceste date în cumpănire şi făcând comparaţie cu preţurile din Elveţia de pildă, vedem că Cehoslovacia, va fi pe viitor o concurenţă serioasă pe piaţa textilă.

Având tot felul de industrii textilă, ca cea de stofă, pânzeturi, pălării, ghete, industrii chimice, teracotice, de email şi porţelanuri, renumite în lumea întreagă, de sticlărie şi de maşinării, viitorul economic al statului Cehoslovac, pe lângă o gospodărie bună, promite ţării cea mai frumoasă desvoltare.

Cehoslovacia va deveni mai ales ofertanta şi furnitoarea Balcanilor.

Raco.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

O FUNCŢIONARA din regat care cunoaşte limbile germană şi franceză caută post la ori ce instituţie. Adresa la Adm. ziarului Infrăţirea.

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni şi dame confecţionează eftin şi punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCŢIONAR ROMÂN care posedă cunoştinţă limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană şi engleză înscri şi verbal, fost funcţionar de stat, caută post la o instituţie mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE o arma de vânătoare cu trei tevi 16/16/8. Fără cocoaşe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

DE VÂNZARE MAŞINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu maşer de bătut trifoi. Informaţii se dau la intendentul palatului Bánffy din Piaţa Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toţi vânzatori ziarului Infrăţirea şi la Librăria Românească din Cluj.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricaţie germană şi o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u.) 604

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informaţi dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu maşini plane sau rotative şi aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o maşină de rişnit cafea turcească. Se poate întrebuinţa cu forţă motorică şi cu mâna. Informaţii la Administraţia ziarului Infrăţirea sub „Motor".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preţ bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcţionar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administraţiei ziarului Infrăţirea sub „Cameră"

Diverse:

PENTRU conducerea unei FERME-MODEL, în localitate de 70 jugh. cad caut tovaraş sau un capital de Lei 30.000. Scrisorile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea sub „No. 627".

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi şi talleruri, cu preţuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BANCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea.

LA ADMINISTRAŢIA ziarului Infrăţirea se primeşte ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţional din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

BODEGA, RESTAURANT şi APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere şi beuturi spirtoase. Ţuică veche. Mâncări calde şi reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia şi Duminecа prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piaţa Mihai Viteazul No. 18.* Colţ Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 43

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaş posedând avere de 100.000 Lei doreşte cunoştinţa unei domnişoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi şi dela ţară. Răspund scrisorilor serioase şi cu fotografii Adresa la ziar M. S.

Ministerul Lucrărilor Publice
Direcţiunea II: Personal, Secretariat, Statistică.

No. 2654—1921.

Publicaţie.

Urmând a se întruni Comisiunea pentru uniformizare Corpului de Ingineri şi Conductori din diferitele ţinuturi româneşti, toţi Domnii Ingineri şi Conductori cari ocupă diferite funcţiuni publice şi cari doresc a fi încadraţi în Corpul Tecnic, sunt încunoştiinţaţi că pot înainta Ministerului de Lucrări Publice, până la 1 Mai 1921, cererile D-lor în acest sens, însoţite de actele de studii a cursurilor secundare şi de specialitate tecnică ce posed, precum şi certificatele de la autorizăţile la cari au funcţionat sau funcţionează, cu arătarea timpului servit şi modului cum şi-au îndeplinit însărcinările date. 628 *Director.*

Vânzarea ghetelor
„TURUL"
590 cu preţuri reduse

Stocuri mai mari de încălţăminte pentru bărbaţi, dame şi copii cu preţuri excepţional de reduse

Ghete bărbăteşti cu şireturi negre, solide, costau înainte Lei 300 acum Lei 195
Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltaţi costau înainte până la Lei 180 acum Lei 90
Pantofi de dame cusuţi cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300 acum Lei 199
Ghete pentru copii şi fete costau înainte până la Lei 250 acum Lei 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Naţional din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

Librăria Boroş Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Telefon 10-83
A sosit o mare cantitate de Registre şi rechizite de birou. Tipărituri cu preţuri eftine. 578
1 litră cerneală „Pelican". Lei 35·—
1 cutie agrafe . . . . . Lei 6·50
1000 buc. plicuri oficiale No. 46 Lei 136·—
1000 coale hârtii de scris Velină Lei 280·—
1000 coale hârtii de scris concept Lei 200·—

AGRICOLA
Societate Anonimă de Asigurări Generală
Bucureşti
Reprezentanţa Generală pentru Transilvania, Maramureş şi Crişana
CLUJ
Str. N. Iorga No. 11 (în casele proprii).
TELEFON:
621
502

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).
„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

PREŢURI SURPRINZĂTOARE DE REDUSE!
La
Diamandstein şi Moskovics
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.
598
3 Mtr. stofe pentru un rând de haine . Lei 270·—
1 Rând de haine confecţionate în 48 oare după măsura . . . . . Lei 800·—
1 Rând haine bărbăteşti gata . . . . Lei 550·—
Asemenea au sosit paltoane şi costume p. dame model Wienez.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Instalaţii de lumina, transmitere de forta, telefoane, sonerii apaduct reparaţii de maşini de scris şi cusut executa cu preţ convenabil:
La Intreprinderea Electrotechnică şi mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Becuri electrice „TUNGSRAM" precum şi materiale cu preţ redus. □□ Intreprinderi şi pentru provincie.

S'a terminat cu criza locuinţelor folosind
NOXA
cel mai bun stârpitor de ploşniţe,
319 care le distruge chiar şi ouăle.
Preţul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.
329

Bănci, fabricanţi, industriaşi,
comercianţi cari au nevoe de
Contabili,
corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Associati Croitori Români
PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICHLESCU & COMP.
CROITORI de haine bărbăteşti şi militare Cluj, Str. Memorandului No. 8.
Execută modele franţuzeşti, cele mai elegante cu preţuri avantajoase.
619 Depozit de ştofe.

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efectueste orice lucru de lux în branşa pantofariei cu preţurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 66
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Cu începere de astăzi se pune în vânzare

50.000 Mtr.

diferite mărfuri cu

11 Lei

Metr.

La firma

JACOB DICK și FIUL

Cluj, Strada Regina Maria No. 5.

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.
820

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine **Cabluri de sârmă** în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L. Ulmeke Ploești, str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

O mare Societate Românească din provincie

angajează una bucătăreasă, un om de serviciu la bucătărie, una chelneriță și una casieriță

prezentabile bine retribuite. :: Asemenea

caută și o orchestră bună
689

cu repertoriu clasic. Adresa la ziar.

Salonul de modă

„VENUS"

și a mutat atelierul în

Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.

Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

Aviz!

BANCA VITICOLA A ROMANIEI

Vermorele

Originale

Accesori de Vermorele

sulfat de cupru englezesc 98/99% de VÂNZARE cu prețurile cele mai avantagioase la:

BUCUREȘTI
Centrale Băncei Viticole, Strada Bursei No. 2 și Depozitele sale Str. Petru Rareș No. 11.
DRĂGĂȘANI
Agenția Băncei Viticole din Drăgășani.
FOCȘANI
Agenția Băncei Viticole, Focșani.
VALEA CĂLUGĂREASCĂ
Depozitul Băncei Viticole dela Via d-lui Fințescu.
SLATINA
Banca Uniunei Comerciale Agricole și Industriale.
PILEȘTI
Banca Țărănească Trivalea
LEORDINI
Sucursala Băncei Muscelului.
PLOEȘTI
Banca Sindicatului Agricol Prahova.
CRAIOVA
Depozitul Băncei Viticole Craiova

ACCESORILE VERMOREL

Se găsesc numai la Depozitul Bucuresti.

La Magazinul **Rosenfeld și Comp.** au sosit stofe și pânzeturi vânzare în en gros prețuri reduse.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tutipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

La COLOMAN LUX

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13

Se găsește tot felul de articole de cismărie cu prețuri reduse. ♥♥
575

Cafeneaua „EUROPA"

Cluj. Săli separate. Aranjament modern, Orchestră de primul rang. 582

Cafeneaua „Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, ticheruri, gustări reci etc. 450

Prețuri foarte reduse!

La Siegfried Weiss

Calea Regele Ferdinand.

Pălării bărbătești moderne Lei 85·— □ Articole de modă și albituri pentru bărbații în orice cantitate. 574

Croitoria Aron Lázár

Str. N. Iorga No. 2.

Execută cele mai moderne costume civile și militare cu prețuri de reclamă. 589

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Se vinde o prăvălie

costătătoare din mai multe camere instalate, provezută

cu brevet industrial și licentă pentru beuturi.

◆◆◆ Informațiuni la Administrație.

Transporturi de mărfuri Curse cu automobile

în ori ce direcție execută cu prețuri convenabile:)
346

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Cumpăr tipografie,

complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 206 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 25 Aprilie 1921

„ARDEALUL" SIBIU

Infrăți a

Administrația Ziarului „Infr...
Onor. Muzeul A...

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon:
REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

In jurul unei vizite

O problemă.

Timp de două zile Clujul a fost vizitat de către o misiune de propagandă a *„Federației tinerilor creștini"*. Despre această asociație vom vorbi, poate, mai pe larg, altădată. Astăzi ne oprim numai la trei puncte mai principale, atinse de cei trei membrii din misiune, care au luat cuvântul în sala de festivități, a Căminului studențesc de pe lângă universitatea de aici.

Primul care a vorbit a fost d. Robert P. Wilder. Subiectul tratat: necesitatea unei morale. Ar fi să repetăm toată conferința, ca să putem reda puternicile imagini cu care D-sa și-a ilustrat spusele și a susținut punctul său de vedere. Dușmanul cel mai mare al omului este — spune d-l Wilder — une-ori el însuș, paraziții morali care s'au prins de sufletul lui. Apropiindu-ne de alții, de toți aceia care urmăresc același ideal, noi înăbușim germenii răului aflători în noi: prin solidaritate și camaraderie aleasă, ne mîntuim. Acesta și este unul din marile scopuri ale „Asociației tinerilor creștini" să scoată pe student din „izolarea" atât de răufăcătoare în care trăește de obicei și să-i asigure cea mai bună tovărășie.

Viața și fapta lui Isus este susținătorul cel mai puternic al omului în lupta în contra patimelor, care caută să-l subjuge. El este imaginea desăvârșită a iubirei aproapelui și prin aceasta negarea oricărei trivialități din noi. El este și crezul ultim al asociației în numele căruia a vorbit d l Wilder.

La eșirea dela conferință, am auzit tineri și tinere rîzând: rideau de morală, rideau de lupta aceasta pentru moralitate, pentru solidaritatea socială. Și tinerii și tinerele noastre aveau dreptate să rîdă: suntem doar cunoscuți prin curățenia moravurilor noastre și nu avem nevoie de lecții! Îmi permit totuși o observație: oricât ai ști de bine un lucru, tot mai poți învăța ceva, până la moarte. Adaug deci, că în acest sens cel puțin, rîsul tinerilor și tinerelor noastre era nelalocul lui.

Dar încă un lucru, înainte de a încheia cu acest punct. Acum 5 ani, o revistă americană, vorbind despre amorțeala în care trăia China și care făcea din ea prada altor puteri, zicea: „Dacă este vorba ca China să trăiască, poporul Chinez trebue să părăsească individualismul care-l stăpânește și să devină naționalist". Adică cetățenii Chinei trebue să învețe să se subordoneze pe ei și patimile lor ideii de patrie. Sau altfel zis: drumul spre puterea națională, duce prin iubire prin sacrificiu de sine. Cam ceia ce a spus și d. Wilder, d. Wilder care a văzut crescând puterea poporului său grație tocmai moralei, pe care tinerii anglo-saxoni sunt deprinși să o ieă în serios. Un motiv mai mult, nu numai să nu rîdem, dar ca să ne gândim chiar foarte serios la cele spuse de d. Wilder!

Organizarea

Domnul Henry Henriod a vorbit despre organizarea „Asociației tinerilor creștini". N'am să pot vorbi, bine înțeles, de filialele pe care le are această societate în 35 de țări, de cele 2500 universități și colegii universitare, în care se găsesc cei vre-o 200.000 de membrii, studenți și profesori, membrii ai internaționalei creștine de care ne ocupăm. N'am să vorbesc nici de sutele și miile de persoane care sunt în serviciul ei și nici de operile nesfârșite de ajutorare socială pe care le împlinește. Numai în timpul războiul a cheltuit sute de milioane pentru comfortul soldaților; iar în timp de pace pune în orașe adevărate palate la dispoziția tineretului. Este prea mult, ca să ne putem opri.

Numai un punct relevez. Sacrificiile cele mari materiale, pe care le face lumea din apus pentru răușita unei astfel de asociații. Cu ocazia vizitei de care este vorba, un compatriot mai bătrân își exprima bucuria, că vin streinii să înceapă activitatea lor și la noi: „Nu vezi d-ta, că aici nu se poate clădi nimic pe bază religioasă?" Compatriotul meu uita un lucru: că pentruca o întreprindere, de orice natură, să răușească, trebuesc multe și între altele: *bani*. Cine i-a dat din abundență până acum la noi? Să ne bucurăm deci, că s'au găsit streini, care să-i dea pentru noi!

La muncă.

Domnișoara E. Prys a spus într'o românească încântătoare în felul ei, ce au făcut cele câteva trimise ale asociației internaționale a tinerelor creștine pentru studenții da la București: un dormitor pentru studenți; un fel de club, cu 300 de membrii, în care se dau concerte, se petrec serile, etc.; prilej pentru diferite opere de utilitate socială, ca școli de adulți și alte de acestea. Nici asupra acestei comunicări nu ne putem încă opri.

Relevăm iarăș numai un punct și aici. Pe când tînăra domnișoară Prys ne arăta, cu cea mai mare seriositate ce a făcut până acum în țară și care sunt proectele pentru viitor, mi-a venit deodată în minte mutrele de femei asemănătoare, pe care le-am cunoscut aiurea și de existența cărora atârnă atâtea opere sociale, atârnă, a-și putea zice, prefacerea întregei societăți. Atunci m'am gândit la compatriotul meu care spunea că la noi nu se poate face nimic. Și nu se poate face, căci o a doua mare condiție de răușită, în astfel de întreprinderi, după bani, sau chiar înaintea lor, este să te dai pe tine, să te sacrifici. Iar lucrul acesta nu-l poți cere de la tinerii noștri, căci ei au ceda mai bun de făcut: să râgă, ca apoi, păstrând tradiția, să se poată valcăra și ei, când vor fi bătrâni ca noi. Streinii ne dau însă, pe lângă banii lor și oamenii trebuitori: putem fi deci liniștiți!

Virgil I. Bărbat.

Ce ne învață un învins

Pe măsură ce trece vremea și stările încep să reintre în făgașul lor firesc, un lucru apare din ce în ce mai evident: Germania se reface, Germania s'a refăcut!

Îndată ce cuvântul de pace puse capăt prăpădului, Germania întreagă se așeză la muncă.

Lucrători, negustori, financiari, ingineri, funcționari și laranți, dela cele mai neînsemnat până la cel mai puternic factor de producție, pe toți îi strânse același supremă încordare de muncă.

Germania întreagă se prefăcu într'o imensă uzină unde toate energiile naționale, melodic întrebuințate, urmăreau aceiași țintă: mărirea producției și refacerea Germaniei. In vinele lucrătorului umflate de încordarea mușchilor ca și în sforțarea intelectuală a savantului bătea ritmul aceleiași imn iubirea de țară, mândria de a vedea Germania învinsă ridicându-se deasupra vremelnicilor ei învingători.

Poate nici o istorie n'a înregistrat o mai măreață și mai impresionană dovadă de patriotism și de constință națională ca această unanimă și formidabilă voință de a munci pe care ne-o înfățișează Germania.

Voința aceasta de a munci pentru refacerea țării a domolit patimile politice și a înăbușit isbucnirile urii de clasa; ea a realizat pe lângă roadele unei neîntrerupte activități și o minunată solidaritate națională.

Imperialiști militariști, democrați, socialiști, toți nu sunt decât meșteșugarii forfel și gloriei germane.

Pulsul activității industriale și comerciale a Germaniei se simte acum din ce în ce mai puternic. La început timide, astăzi produsele germane au început a se revărsa pe toate piețile lumei. Capitalul german dispută pretutindeni capitalului american exploatarea bogățiilor pământului. Vapoarele germane brăzdează din nou mările ducând în toate colțurile surplusul muncii unui popor.

Scoasă prin război de pe toate piețele lumei, Germania isbutește în doi ani numai printr'o uriașă muncă să-și recâștige locul.

Admirând rezultatele acestei munci, să aruncăm o privire și la noi în țară. Dela războiu încoace — și noi avem mai multe și mai adânci răni de vindecat decât Germania — n'am făcut nimic sau aproape nimic pentru a ne ridica din mizeria nevoilor care ne încearcă. Ne-am irosit energiile într'o sbuciumată activitate fără țintă și fără program.

Munca este o mare domolitoare de patimi; ea liniștește spiritele, știe să împace ambițiile și să îndrume activitățile.

O națiune însuflețită de voința de a munci deține cheia progresului.

Când vom înțelege și noi că a urma pilda Germaniei este o mare necesitate și o mare datorie?

W. L.

Intr'o chestiune de „naționalitate"

Ca răspuns la articolul nostru „Fapte, nu declarațiuni," — ziarul local „Uj Kelet," după ce reproduce aproape întreg articolul nostru, ține să combată Punct cu punct afirmațiunile noastre. Recunoaștem, că de data asta autorul răspunsului folosește un ton mai urban, care chiar și dacă ascunde o fină ironie, îl apreciăm în consecință. Regretăm numai, că nu a reușit întru nimic să ne formeze o altă părere în ce privește aprecierea din partea noastră a patriotismului evreesc, căci, în cele din urmă, tocmai argumentul pe care îl invoacă, formează pentru noi punctul principal de acuzațiune.

„Noi știm foarte bine" scrie susnumitul ziar „că așa ceva (patriotismul) nu se poate transa prin declarațiuni, dar ființa mișcării naționale evreești, — nu e declarație, ci fapt, — noi am încercat într'un rând să explicăm: acest lucru cu dragostea colegială „Infrățirei."

Foarte bine, dar alături de ființa mișcării naționale evreești, care abia acum e în formațiune, și care dacă va rămânea în cadrele concepției sale originare, va ridica o problemă grea pentru statul român, — alături de această mișcare, e *ființa evreimii, care se declară maghiară*, nu numai în cultură ci și în ndinți și aspirații, și care supralicitează șovinismul maghiar. Se poate cere ca în astfel de condițiuni, prezidentul Camerii, din situația înaltă ce ocupă, să-și ia răspunderea pentru patriotismul acelora, cari pot fi cu drept bănuiți? Susnumitul ziar răspunzând mai departe aserțiunii noastre că evreimea nici nu constitue o „națională", căci îi lipsesc elementele constitutive: nu locuește pe un teritor compact, și nu are conștiința națională, condiții cerute și de celebrul scriitor italian Mancini (și nu Manzini), — confratele dela „Uj Kelet" afirmă, că da evreimea își are conștiința națională și se raportează la conferența de pace, care a recunoscutextstența națiunii evreești."

Cu ocazia recensământului făcut la Cluj în 1918, evreii din aceea localitate s'au mărturisit ca fiind de naționalitate: maghiari, germani, români și numai unul s'a mărturisit a fi de naționalitate evreu. Poate fi aici vorba de conștiință *națională*? Că conferința păcii a recunoscut națiunea evreiască, este un locru firesc, după-ce evreilor li s'a oferit o țară. Dar această națiune, este numai o națiune *politică* și numai *pentru Palestina* și va trebui mult timp să treacă, până-ce *rassa* evreiască se va preface într' „națiune" etnică.

Poate conferința păcii să declare pe Evrei ca „națiune" cât va voi, națiunea se formează însăși din propriile sale puteri și numai în condițiuni și îndeplinind condiții, proprii de a asigura această evoluție. Legislația maghiară, ne-a botezat și pe noi „Unguri cu buze valahe", și negau existența naționalității noastre, dar fiindcă eram „naționalitate" alevea, se vede acum, ce valsare au paragrafii legii.

Să fim însă bine înțeleși. Nu-mi trece prin gând nici pe departe să contest dreptul Evreilor de a-se cultiva naționalicește și a se constitui în acest scop, dar nu e de admis să-și revendice drepturile „naționalității", când nu sunt și nu pot fi considerați ca atare.

A. C.

Evenimentele zilei

In Chestiunea Alipirei Austriei la Germania.

Cancelarul austriac a afirmat unei delegațiuni a manifestanților pentru alipirea Austriei de Germania, că dânsul e impotriva ori-cărei politici care ar conduce la un asemenea rezultat.

In consecință, cancelarul a cerut grupului fuzionist să renunțe d'a mai face aici vre-o propagandă menită numai să pună pe noua Republică, într'o delicată situație față de aliați.

*

„Le Temps" sune că guvernul vienez îș dă perfect de bine seamă despre imposibilitatea unei consultațiuni populare pentru alipirea Austriei la Germania Această apreciere asupra situației reiese din declarațiile făcute de cancelarul Mayr în Adunarea Națională austriacă, sub inspirațiunea Antantei.

In chestiunea despăgubirilor.

Răspunzând diferitelor chestiuni care ieau fot puse în privința declarațiilor d-lui Briand în privința despăgubirilor, d-l Lloyd George, a reamintit că guvernul german nu și-a îndeplinit obligațiile contractare prin tratatul din Versailles, și că prin urmare, aliații trebuesc să ia măsurile necesare spre a asigura espectearea tratafului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

De vorbă cu D-l R. Wilder

fondatorul Asociației creștine a tinerimei universitare

Asociația creștină a tinerimii universitare s'a înființat în Anglia și apoi s'a extins la toate Universitățile din lume, așa că azi cele mai îndepărtate țări ale Orientului, Japonia și China au un rol însemnat în cadrele acestei organizații, compusă în cea mai mare parte numai din studenți universitari.

Cu ocazia venirei la Cluj a distinsului profesor d-l Robert Wilder, fondatorul acestei asociații am crezut că va fi necesar și folositor să obținem dela d-sa ca dela cel mai competent în această chestiune, lămuriri asupra Asociațiunei și asupra misiunei d-sale.

Ne-a primit cu atitudinea și intimitatea omului, care vede un prieten în fiecare semen al său și care convins de tot ceeace spune, răspunde lămurit la întrebările următoare:

Care este scopul venirei D-voastră la Cluj?

— Am venit ca să propagăm și între tinerimea universitară din Cluj necesitatea înființărei unei organizații pe baze morale și religioase prin care tinerimea să ajungă a fi mai puternică, mai sigură și condusă de cele mai bune principii în lupta pentru existență.

Care este scopul asociației creștine fondată de D-v.

— Asociația urmărește:

1. Înarmarea tineretului cu principiile morale și religioase profesate de Isus Hristos, ca întărit astfel să iasă învingător în lupta pentru formarea caracterului și a personalității.

2. Tinerimea să aibă în vedere în această luptă personalitatea lui Isus ca Mântuitor, și să tindă a adopta cât mai multe din principiile sale pentru ca toate caracterele cari se vor forma să se ridice deasupra râului și să fie conduse numai de idei bune, folositoare, spre binele tuturora.

3. Prin aceasta organizare dorim să realizăm legături internaționale mai bune și mai prietinești.

4. Ea urmărește și un scop social. Asociația dorește să vină în ajutorul studentului pentru a-l da mai tare societății, ca apoi studentul astfel crescut să vină și el cu puterile sale în folosul semenilor săi.

Cum credeți că se va putea realiza mai ușor o astfel de organizație?

— În primul rând e necesar ca dorința de desvoltare în acest sens să existe în sânul studențimii. Acești studenți — fie oricât de puțini la număr — să formeze un grup unde să studieze Sf. Scriptură, principiile morale ale lui Christos și să le aplice în viață. Formându-se la fiecare Universitate din țară astfel de grupuri, ele vor alcătui o Federație care va intra apoi în legătură cu Asociația. În acest fel, studențimea intră în numărul celor cari luptă pentru triumful ideii creștinismului.

Cari sunt mijloacele prin cari D-v. încurajați această muncă?

— Un cul mijloc e că noi servim ideea și directivele. De altscopul primordial al Asociației fiind formarea caracterelor, este lăsat la latitudinea studenților ca ei să afle mijloacele prin cari să ducă la izbândă munca începută. Pentru aceasta avem nevoe de membrii devotați scopului cu toată puterea lor de acțiune, tari ca o stâncă, cari să nu șovăe la fiecare adiere de vânt. Vă aduc un exemplu. La Universitatea din Pizza numărul celor cari ascultau conferințele era considerabil, vocațiunea a avut-o unul singur și n'a mai putut câștiga și pe alții. La Universitatea din Neapole la început era deasemeni numai unul, care însă în scurt timp a mai câștigat trei aderenți. Prin munca acestor patru azi numărul aderenților dela Universitatea din Neapole se ridică la o sută.

Care este părerea D-v. despre studențimea română în această chestiune?

— În urma conferințelor ținute la București și în Cluj am văzut că studențimea română ascultă cu multă atenție, cu sete chiar aceste conferințe și dovedește o inclinație spre aceste idei curate Eu atribui acest fapt fondului religios al poporului român și cred că ideile bune am găsit în studenții români teren prielnic. Dovada reală în orice caz vor avea s'o servească studenții prin munca ce o vor depune".

A. P.

Purtătorii bunului cuvânt

Citim în **Dacia Traiană:**

D-l generaI Vlădescu Comandantul corpului 7 Teritorial a luat inițiativa, ca pe raza Cercului de Recrutare Sibiiu să organizeze un grup de conferențiari dintre ofițeri, cu ajutorul cărora să țină din când în când conferințe la sate, tratând chestiuni în legătură cu trecutul nostru vitejesc, precum și altele ce ar interesa populația dela sate.

Acest grup s'a pus în legătură cu „Asociația pentru cultura poporului român" din Sibiiu și astfel s'au ținut în 4 sărbători conferințe însoțite de producții școlare în 39 comune.

Peste tot, poporul, se adună cu mic cu mare pentru a asculta evanghelia neamului nostru, dând conferințelor caracterul unor sărbători naționale.

Toate Cercurile de Recrutare ar putea aranja asemenea conferințe pe razza lor, chestiunea transportului ar putea fi înlăturată dacă pentru distanțele până la 20 km. unde s'ar găsi conferențiari s'ar face apel ca satele să-i transporte, iar pentru distanțele ce ar trece de 20 km. s'ar face apel la proprietarii automobilelor și camionetelor și înscrise în Registrele Cercurilor de Recrutare.

Cum de obiceiu, pe aceeaș direcțiune, pot fi mai multe comune s'ar putea transporta cu acelaș automobil mai mulți conferențiari.

Cu această ocazie poporul învață să iubească armata și să poată continua și întări legătura ce a existat între ofițeri și țărani în tranșee.

ECOURI

A 4-a centenar al lui Magelan

La 27 Aprilie 1921 se împlinesc 400 de ani dela moartea lui Magelan, cel dintâi om ca e a făcut înconjurul lumii. Magelan, după cum se știe, a fost omorât într'o luptă cu sălbatecii din insulele Filipine, la 27 Aprilie 1521, după ce parcurse trei sferturi din circomferința globului; restul echipajului, condus de un ajutor al lui, a ajuns în Spania după multe peripeții.

Cel dintâi ocol al lumii a durat 3 ani și a costat viața acelula care a îndrăznit să străbată oceanele. In analele civilizației omenirii, numele lui Magelon va rămâne în veci ca numele unui erou din legende, cum au fost Sinbad Marinarul, corăbierii Cristofor Columb și Vasco de Gama, exploratorii Livingstone Stanley și, în zilele noastre. Nansen, Scott, Peary și Amundsen.

O expoziție de țesături naționale

S'a deschis în rotonda Ateneului din București o frumoasă expozitie de țesături românești — în special de bluze — operă a doamnei Lahovary, născută Kretzulescu, soția ministrului nostru la Roma.

La Leordeni, la curtea Kretzuleștilor, d-na Lahovary, care la Paris, ca și în întreaga d-sale activitate filantropică și patriotică a arătat cu câtă artă și cu cât zel știe să se devoteze operelor de cultură națională, continuă munca sa în serviciul renașterei și perfecționarea industriei casnice a țesutului.

Sute de țărance vin în fiecare Joi și Duminecă la d-sa, capătă materiile prime, modelul, cu indicația culorilor, li se fixează prețul după fiecare model, pleacă pe la casele lor, de unde se întorc cu lucrul terminat și-și încasează imediat plata.

Expoziția aceasta, plină de modele de un gust rar, de o delicateță de aci de o îmbinare de culori admirabilă ca varietate și pitoresc, numără peste trei sute de bluze, fețe de mese, șervete, produs a numai două luni de muncă — ceeace dovedește zelul și interesul țărancelor în efectuarea lucrului.

Regina, cu doamnele de onoare, au venit să asiste la deschidere și organizatoarea expoziției, d-na Lahovary a întâmpinat pe Suverană care s'a întreținut mult cu d-sa, a ascultat explicațiunile și a reținut numeroase lucrări.

Institutul de studii internaționale.

S'a inaugurat la Paris, institutul „des Hautes Etudes Internationales", în prezența d-lui Millerand și altor personalități din cercurile intelectuale franceze.

România la târgul din Milan.

O telegramă din Roma anunță că d-l Jean Athanasiu, subsecretar de stat a luat parte la deschiderea târgului din Milan. El a avut locul de onoare alături de miniștrii italieni Alessio și Fasta. D. Athanasiu a ținut un discurs foarte aplaudat la banchetul de deschidere al expoziției. La inaugurarea oficială miniștrii italieni au vizitat mai întâi „standurile" române.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
TWIST OLIVER.
Roman a lui Dickens în Film.

CINEMA URANIA:

Vineri, Sâmbătă:
„JUDEX" Partea VI.
Ultima parte.
Duminecă:
Numai Bărbier să nu existe...
(Comedie).

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
Copii cerut cu împrumut.
(Comedie).

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Clujul medical

Facultatea de medicină din Cluj a început să funcționeze în Octombrie 1919.

Funcționarea unei facultăți și cu deosebire a celei de medicină cu laboratoarele și clinicile sale cere un personal științific experimentat și bine pregătit.

Acest personal are trei misiuni importante și anume: întâiu să contribue la pregătirea viitorilor medici, a doua să asigure funcționarea clinicilor și laboratoarelor și al treia să ia parte la propășirea științei.

Corpul profesoral numit la Facultatea de medicină din Cluj știa bine, că acest personal nu exista. Și nu exista pentru-că vechiul personal nu putea fi utilizat și fiind-că elementele românești fuseseră excluse de la or-ce viață universitară, afară de câteva excepții.

Rezolvirea acestei probleme prezinta dificultăți foarte mari. Pentru unii aceste dificultăți au părut imposibile de învins. De aici a pornit și concepția nefericită de a face apel la vechiul personal și de a-i menține cu or-ce preț. Dificultățile zilnice, cari se ivesc arată profunda greșală, care s'a făcut prin excluderea și neîncrederea în elementul românesc.

Profesorii Facultății de medicină, cari au crescut în lumea românească, cari au cunoscut progresele uriașe ale științei medicale românești, acești profesori, cari au trăit și s'au călit în războiu, n'au ezitat în fața acestor dificultăți.

Încrezători în calitățile incomparabile ale Românului au hotărât să facă apel la elementele medicale autohtone.

Aproape în toate funcțiunile au fost numiți medici români ardeleni.

Prin aceasta s'a creat o nouă dificultate. Cea mai mare parte din profesori își făcuseră studiile la universitățile românești, unde organizarea și cultura este influențată profund de medicina franceză; în timp ce restul personalului, adică ardelenii își făcuseră cultura în școlile maghiare, după sistemul german. Dacă medicina, ca știință este aceiași pretutindeni, ca concepție și predare este o deosebire enormă între cele două mari școli și culturi medicale. Șovinismul și exclusivismul maghiar creaseră o deosebire și mai accentuată.

Din cauza acestor deosebiri, colaborarea era și mai grea.

După doi ani de muncă comună putem constata cu o satisfacție deplină, că încrederea în calitățile românului n'a fost înșelată.

Nu numai, că n'au fost dificultăți de neînvins, nu numai, că n'au rezultat divergințe, din contra din contactul dintre cele două școli s'a născut o nouă școală medicală — românească.

Această școală pe care noi o trăim, această școală, care abea începe, va însemna o pagină în istoria științii medicale românești.

Sentimentul datoriei, dragostea de știința, iubirea pentru tot ce este românesc, patriotismul curat, a dat tuturor puteri, pe care fiecare din ei nu și le-au bănuit.

In doi ani, medicii ardeleni s'au ridicat acolo, unde alții au pus zeci de ani. La lumina limbei și științei românești totul s'a înălțat.

Privim uimiți la progresele realizate și ne întrebăm, dacă au mai fost dificultăți.

Aceste progrese nu sunt vorbe ci fapte.

In 1920 a apărut revista **„Clujul medical"**.

Este prima revistă medicală apărută în Cluj de când există acest oraș.

După un an, revista o mie de pagini, toate pline cu fapte și cu documente științifice. Această revistă poate sta alături cu marile publicațiuni științifice din străinătate.

Această revistă și-a îndeplinit scopurile inițiatorilor. Ea a dat posibilitate medicilor ardeleni să cunoască medicina românească, să învețe limba medicală românească și să facă cunoscut producția științifică a școalelor din Cluj. Mai mult, ea este un imbold pentru celelalte școale medicale românești.

Cele câteva societăți medicale și științifice create la Cluj sunt în plină prosperitate.

Societatea științelor medicale din Cluj este în al doilea an al activității sale. Aci s-au prezentat și discutat chestiuni de cel mai mare interes științific. Aci e marea școală a expunerei și desvoltărei elementelor românești. Aci se manifestă cu putere tinerii, cari în curând vor face față științei în genere și celei românești în special.

Alături de aceasta societate cu un caracter mai general sunt alte societăți cu preocupări de specialitate precum: **Societatea anatomică, reunirea de ginecologie și obstetrică și societatea de biologie.**

Societatea studenților în medicină pășește pe urmele vechei și valoroasei societăți similare din București. Ea editează o interesantă revistă de vulgarizare medicală.

Inspectoratul sănătății publice și al ocrotirilor sociale editează și el o mare revisă cu caracter informativ și științific.

Clujul n'a cunoscut nici o dată o viață medicală mai vie, mai puternică.

Ei bine! această viață medicală, această manifestație uriașă a geniului românesc este rezultatul dragostei nețărmurite pentru tot ce este românesc. Este rezultatul unei munci, uriașe a simțului datoriei și mai presus de or ce a dragostei și încrederei reciproce pe cari frații români de pretutindene o au unii în alții. Ea este rezultatul credinței nestrămutate, că neamul nostru este un neam mare, chemat să ia parte la înălțarea științei și omenirei.

Clujul medical să fie pildă.

Cronica politică

In vremea din urmă guvernul a fost într'o continuă frământare. Ne amintim cu toți cum afacerea „Tișița" stârnise un serios conflict între d-nii Cudalbu și Mișu Antonescu. S'a vorbit cu stăruință de demisiunea ministrului de justiție care încercase o incorectitudine. Era un prilej pentru guvernul „cinstei, ordinei și legalității" să dovedească că formula era o realitate; dar conflictul s'a aplanat, demisia nu s'a produs și guvernul și-a înghițit propria-i imoralitate.

Mai apoi, când cu cele mai bune intenții d-l Titulescu făcând razii prin bugetele diferitelor ministere a vrut să taie din cheltuelile inutile, s'a izbit de împotrivirea unui întreg guvern. S'a vorbit o clipă de demisiunea ministrului de finanțe care nu se putea solidariza cu politica de risipă a banului public. Intervin însă tratative, demisiunea se retrage și lucrurile reintră în normal.

Iar zilele acestea un nou conflict se ivește în sânul guvernului pe tema impunerii la taxă a mărfurilor germane. D-l Tache Ionescu amenință cu demisiunea dacă nu i se admite punctul său de vedere. Se admite însă o soluție de mijloc, interesele țării sânt sacrificate și demisiunea nu se produce.

Și iată cum, veșnic în disoluție din pricina imoralității și incapacității sale, guvernul isbutește să se mențină prin continue compromisuri care sunt tot atâtea abateri de la devisa: „muncă, cinste și legalitate".

Dar uitasem cazul d-lui Duiliu Zamfirescu, energicul președinte al Camerii. Aceasta este și mai caracteristic. Primind un vot de blam din partea *întregei* Camere, d-l Duiliu Zamfirescu părăsește incinta Adunării. Se crede că demisiunea să va urma. Cum, acuzat că a primit bani dela nemți pentru a face propagandă împotriva războiului, că în calitate de președinte al unei societăți care frustrează statul, a cumpărat pe unii deputați împărțindule acțiuni și că și-a însușit materialul destinat refacerii gospodăriilor țărănești distruse de război, acuzat de toate aceste afaceri, d-l Duiliu Zamfirescu tace și-și păstrează funcția, și pentru un vot de blam să părăsească d-sa o situație care i-a pocurat atâtea avantaje? Ce navitate!

Aceasta ne arată că un obraz care s'a dovedit foarte subțire în poezie, poate să fie foarte gros în politică.

Revista pressei maghiare

D-l Goga și „naționalitatea" Evreilor.

Ziarul *Uj Kelet* citează o afirmațiune pe care d-l Goga ar fi făcut'o unui ziarist din București în sensul următor: „Evreii, cred, nu vor voi să se afirme ca naționalitate, ci ca confesiune". Această afirmațiune dă prilej ziarului sionist să-și repete a nu știu câte a oară singularele-i păreri în această chestie. Iată, câteva pasagii: — „Vorba „cred", rostită de un ministru e congruentă cu vorba „vreau", ori cel puțin cu vorba: „doresc". Ministrului i-ar conveni dacă Evreii ar trăi în România mare ca confesiune și nu ca naționalitate, așa ca un fel de Români de confesiune mozaică pentru a spori statistica românimii. „Zice cred", pentru că vrea să sugereze Evreilor ce să voiască ei. Sugestia aceasta vină ea dela un loc oricât de înalt și dela o personalitate cât de simpatică, o respingem dela noi, suntem imuni față de ea. Mai de ună zi, ne-a dăscălit o gazetă românească (e vorba de „Infrățirea") că după Mancini numai acel grup de indivizi se poate numi „naționalitate", care locuește pe un teritoriu compact și are conștiința naționalității sale. Evreimea prin urmare nu e naționalitate. In contra tendinței, care cu ori-ce preț vrea să ne convingă, fie cu teorii străine, fie cu declarațiuni ministeriale, că noi suntem numai confesiune și nu națiune, vom lupta cu toată puterea".

Greva revoluționară a muncitorimei engleze.

Ziarul socialist „Küzdelem" se apără de învinuirea, ce i se aduce din partea pressei comuniste, cu prilejul eșuării grevei generale engleze, că ea ar fi trădat revoluția. „Telegrame sosite din Anglia — scrie susnumitul ziar — ne aduc știrea, că s'a renunțat la greva generală, ce era proiectată pentru sfârșitul săptămânei trecute. Au devenit mai săraci cu o nădejde acei imaginari, cari întrezăriau în mișcarea muncitorilor englezi preludiul revoluției sociale în Europa apuseană. Optimiștii sanguinari cari încă eri, mărturisiau cu toată puterea convingerii omnipotența revoluției apusene, astăzi contemplează cu furia desperării risipirea speranțelor lor exagerate... Dacă ar fi cercetat cauzele mai adânci, ale conflictului dintre muncitorii și patronii englezi, și nu s'ar fi oprit numai la puterea dinamică, care de altfel e indispensabilă pentru a duce înainte cauza unei classe, ci ar fi măsurat și intensitatea acestei puteri, nu ne-ar acuza acum pe noi, ci s'ar convinge înșiși de netemeinicia concluziilor și așteptărilor, pe care le-au legat de greva minerilor englezi."

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
Persoanelor de încredere se face vânzarea și cu plată în rate

Ce însemnează Reșița?

Pentru a se vedea ca se piende de pe urma afacerei „Reșița" înghebată sub obladuirea generalului Averescu, dăm următoarele cifre culese din însăși descrierea acestei formidabile combinațiuni:

1. Domeniile Societății Reșița au o suprafață de peste 133 mii de hectare.

2. Capitalul Societății e de 275.000.000 (două sute șapte zeci și cinci miloane) franci francezi în aur, deținut în întregime de străini.

3. Funcționarii și șefii de serviciu sunt străini și dușmani intereselor de stat românești.

4. Pădurile sunt devastate de către Societate.

5. Populațiunea românească este prigonită de către slujbașii societății.

5. Muncitorimea este într'o mizerie, care o determină să emigreze.

7. Feiulul de capacitate de producțiune a minelor condiționează întreaga viață economică și națională a țărei și siguranța statului.

8. Politica de penetrațiune a societății, pedicisitează și alte bogății neexploatate a țărei.

Această afacere a fost aranjată de fostul ministru de industrie Tăzlăuanu, este prezidată de d-l Duiliu Zamfidescu, acțiunile împărțite la deputați și acum adusă la Cameră de însuși Primul Midnistru d-l General Averescu.

Românii din America

Câteva date despre numărul și viața lor

D-l Vasile Stoica, întors din misiunea sa de propagandă în America, a dat unui ziar din București următoarele lămuriri asupra situației Românilor din America.

In Statele Unite avem aproximativ 150.000—160.000 de cetățeni români, dintre cari cam 40.000 sunt unguri și sași. In Canada de asemenea avem cam 40.000 de cetățeni, dintre cari jumătate sunt ruteni. Aproape fără excepție acești emigranți sunt din Transilvania, Banat, Maramureș și Bucovina; puțini sunt din Basarabia și abia câteva sute din Vechiul Regat.

N'am cuprins în această cifră numărul evreilor români, care în Statele Unite e aproximativ de 60.000—70.000, iar în Canada de 10.000, de oarece dânșii deși aproape toți au frumoase sentimente românești și cultivă limba noastră, sunt totuși pe cale de a se asimila și nu mai au decât foarte slabe legături cu țara. Este însă imposibil de a face o statistică exactă a cetățenilor români în continentul american, deoarece ei fiind cu toții muncitori în uzine formează o populație în vecinică migrațiune dintr'o parte a Americii într'alta după cum condițiile de trai și plata li se par mai favorabile.

Până acum s'au reîntors în țară aproximativ 60.000 de inși; dar se poate prevedea că din cei aproape 200.000 cari se mai află în Statele Unite și Canada cel puțin încă 100—120.000 se vor întoarce în cei câțiva ani ce vor urma.

Românii din America sunt o populație întreprinzătoare, harnică și chivernisitoare și aproape toți, profitând de salariile urcate din anii din urmă și-au agonisit sume frumoase de bani.

După socotelile mele fiecare român care se reîntoarce din America aduce acasă în mediu 2.000 de dolari, ceeace în valuta noastră de astăzi face 140.000 de lei, o avere considerabilă pentru un țăran. Dacă socotim că în țară în anii 1919—1921 au intrat sau vor intra averile a 100.000 de emigranți vedem că acestea fac suma de 200 000.000 de dolari. Am convingerea că dacă se luau dispoziții, suma aceasta ar fi putut ușor contribui la ridicarea valorii banului nostru. In privința aceasta făcusem propuneri încă în Februarie 1919, pe când reemigrarea și expedierea de bani din America în țara încă nici nu începuse. Financiarii din Transilvania însă nu s'au priceput sau n'au avut spiritul pentru o astfel de încercare, financiarii din vechiul regat n'au vrut să creadă informațiilor mele și n'au înțeles de loc chestiunea emigranților, iar statul a crezut că singurul lucru de care are să se îngrijească este ca emigranții să poată obține pașapoarte să se întoarcă în țară.

CRONICA BUCUREȘTILOR

— Roește Federația —

In știubeiul dela Majestic, în care pâră eri încăpuse destul de comod roiul Federației, — azi e mare zarvă. „Musca", — agită sgomotos aripile face călătorii de recunoaștere prin împrejurimi, caută locul desvoltărei noilor colonii. . .

Din nenorocire Federația nu poate fi comparată cu un popor de albine, pentru că-i lipsesc lucrătoarele, regine având însă destule . . . neputând produce mierea, Federația ar putea fi comparată cel mult cu un roiu de viespi — nelipsindu-i acele veninoase. . .

Federația deci, roiu de-o constituție specială roește. S'au îmulțit reginele, s'au consumat rezervele, s'au sporit peste măsură nemulțumirile. In stupul dela Majestic, într'o atmosferă înăbușitoare, se fac pregătirile de plecare. In jurul reginelor se strâng puținele lucrătoare ce-au rezistat iernei aspre. Se așteaptă o zi cu soare pentru roire. Ziua va veni curând. Atunci, rând pe rând, reginele vor porni într'un cortegiu zgomotos, — rămânând Majesticul numai cu cunoscutul varieteu.

Cine va culege oare coloniile rătăcite prin scorburile copaci- Cine va ofert un nou azil în comode stupuri reginilor, cine le va ajuta să creieze lucrătoare, ce, la rândul lor, vor aduna mierea? Iată o serie de întrebări la cari nu se poate da încă un răspuns.

∎

Cauzele acestei crize a Federației, — neașteptată pentru marele public, de mult prevăzută de inițiați, — sunt multiple. Serviudu-ne de același comparație luată din lumea albinelor, am putea spune că condițiile de viață ce le oferea stupul dela majestic nu corespundeau nevoiei desvoltărei unei populații bogată în regine, săracă în lucrătoare. Pentru a se desvolta uniri trebuiau să dispară alții, pentru a prospera un grup trebue să sufere altul. Lupta era inevitabilă dacă rămâneau împreună, — stupul dela Majestic nu era demn de-o astfel de luptă, pentru aceasta îl părăsesc fără a rupe prea multe ace. . . .

„Democrația" e un cuvânt frumos. „Muncă, cinste, legalitate" erau și ele frumoase. Primul nu este însă suficient pentru a cimenta federația după cum nici secundele n'au împiedecat ca guvernul Averescu să facă ilegalități și afaceri. Cuvintele răsunătoare nu pot înlocui un program după cum un program nu se poate realiza fără capacități politice. Și una și alta lipseau Federației, după cum lipsesc și guvernului Averescu. Demagogia nu reușește veșnic. Ea e armă de-o zi, de-un an. E armă cu două tăișuri și Federația a tocit pe acel ce se îndrepta contra altora rămânând ascutit doar acel care se îndreaptă spre inima ei.

Federația moare de moarte naturală și logică, de moartea bătrânilor ajunși la extrema limită a puterilor lor. Prin ea au trăit câțiva politicieni în câteva grupări a căror amintire poate va mai rămânea un timp. Prin moartea ei vor trăi câteva grupări politice —, artificial legate de acest organism hiluid —, cari, recăpătându-și libertatea de acțiune vor putea, schimbându-și atitudinea, să prospereze în viitor reintrând în făgașul unei vechi tradiții.

Cea mai principală din aceste grupări e desigur acea națională din Ardeal care are un trecut și ar putea roade în viitor revenind la un program și-o tradiție. In acest sens se comentează de altfel convocarea comitetului de-o sută la București, ce-ar avea menirea să fixeze noua orientare. Care va fi această orientare tot viitorul va arăta.

∎

Pentru gruparea naționalist-democrată a d-lui Nicolae Iorga, grupare ce-a părăsit democratismul pentru demagogie și naționalismul pentru internaționalism; același viitor va putea să noteze o revenire la program și deci o desvoltare normală —, sau o persistare în erezie și atunci dispariție.

∎

Există însă din oameni și-o grupare ce-și pierd prin dezagregarea Federației orice rațiune de-a fi. Oamenii sunt d-nii Lupu și Mihalache gruparea, acea „țărănistă". Atacurile îndreptate în contra lor chiar în sânul Federației au luat considerabile proporții în ultimul timp. Popularitatea la sate, bogată pe o demagogie deșantată, s'a evaporat. Alegerile au dovedit pretutindeni că țăranul e una și țărănismul e alta. D-l Mihalache a rămas cu d-l Lupu să plângă la Athénei-Palacé, ruinele „Federației, pe care clădiseră bogate, castele în Spania.

Requiescat în pace!

C.

Reorganizarea învățământului

Citim în „Luptătorul":

In afară de reorganizarea administrației învățământului în genere — d-l Negulescu ministrul instrucțiunei publice lucrează la întocmirea reformei învățământului primar.

Noua reformă prevede înființarea de grădini de copii la sate și crearea de școli primare superioare pe lângă latura teoretică, copiii vor învăța meserii potrivite regiunilor unde se află școală.

Obligativitatea învățământului va fi dela etatea de 4 ani până la 16 ani.

Patalel cu aceste reforme să se lucrează la întocmirea pe noi baze a învățământului secundar și universitar.

Toate aceste reforme vor fi depuse chiar în sesiunea aceasta a parlamentului.

INFORMATII

Membrii Cercului de Studii al partidului naţional-liberal sunt convocaţi Duminecă 24 Aprilie, ora 11 dimineaţa în localul Clubului.

*

D-l Prof. Emm. de Martonne va ţine a treia lecţiune asupra Franţei, Sâmbătă 23 April, la ora 6 p. m. în sala de conferinţe a Bibliotecei, tratând despre Alpii Francezi.

*

D-l dr. I. Lupaş, profesor universitar, a fost ales cu unanimitate de voturi deputat în sinodul eparhial din Cluj pe anul 1921—1923.

*

Pentru a se pune capăt nenumăratelor contrabande ce se fac la graniţe cu hârtia monedă a Băncei Naţionale, sa'u dat instrucţiuni punctelor vamale să procedeze cu străşnicie la controlul persoanelor cari es din ţară şi al coletelor de mărfuri şi alimente.

*

Camera de Comert şi de Industrie din Budapesta aranjează între 14—27 Mai a. c. a XIII-lea târg oriental le articole de marfă de probă.

Susmenţionata Cameră de Comert şi Industrie a luat măsurile necesare, ca voiajul negustorilor români, cari au intenţia de a vizita acest târg, să fie cât se poate înlesnit şi ca primirea, încuartiruirea şi îngrijirea lor să fie cu totul asigurată.

*

Asupra discuţiilor din sânul comitetului de conducer al opoziţiei naţionale „Ţara Nouă" publică următoarele:

„Sedinţele cari au avut loc în comitetul opoziţiei naţionale, s'au terminat printr'o solidarizare desăvârsită a partidelor din opoziţia naţional. hotărâre a luptă unite pentru realizarea programului lor lemocrat.

Incercarea adverşilor de a vârii intrigă între partidele componente şi a dezorientă opinia publică a avut rezultatul cu desăvârşire contrar.

Impotriva idei de fuziune nu a fost nici un partid urmând ca această chestiune să fie examintă de aproape în congresele ce se vor convocà chiar în cursul vacanţei Faştilor".

*

Asoţiaţia generală a mediciilor veterinari a adresat un apel către d-nii miniştri prin care cere să se revie asupra prevederilor noului buget al ministerului instrucţiunei care izbesc în corpul didactic al sc. superioare de medicină veterinară.

*

D. Theodor Emandi ministrul plenipotenţiar al României la Belgrad a fost primit Marţi de Rege într'o lungă audienţă.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Zilele acestea se ve publica mişcarea în magistratura din Ardeal.

*

Domnul V. Popp a fost numit director general la directoratul justiţiei din Cluj.

*

S'au luat dispoziţiuni ca arendările forţate să fie făcute în aceiaşi măsură atât la proprietarii cari sunt în ţară cât şi la cei în străinătate.

*

Aducem la cunoştinţa celor în drept că Monitorul Oficial nu soseşte regulat autorităţilor din Cluj, ceea ce le impedică mult să ia cunoştinţă de cele hotărâte de guvern.

*

Comercianţii din Cluj, au hotărât înfiinţarea unei garde de pază specială.

Măsura aceasta este determinată de furturile comise în timpul din urmă.

*

Resortul Agriculturei a luat măsuri pentru a evita începând dela 1 Maiu, tăierea pădurilor şi pescuitul.

*

Firma Fenyő care a fost jefuită nu de mult, a fost scutită de taxa la impozit de lux, care se ridica la 50.000 lei.

*

Cofetăria Boncescu, din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că în vederea sărbătorilor a redus preţul BOMBOANELOR la Lei 60 kgr. Asemeni face cunoscut că primeşte comenzi de cozonaci simpli, cu mac sau nuci, paşti cu ori-ce fel de preparate, torturi, cadaife, înghetată parfeuri etc.

Tot odată roagă ca comenzele pentru sărbători să fie date cel puţin cu 6 zile înainte pentru a se putea efectua la timp.

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

*

In piaţa Ştefan cel Mare Nr. 2 s'a deschis *„Bodega Teatrului"* cea mai elegantă şi mai bine asortată bodegă din Cluj. Vinuri escelente, liqueururi, ţuică de Văleni etc. Tot felul de gustări alese şi recituri. Serviciu culant şi preţuri moderate.

*

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Kogniss No. 2.

Academia de Agricultură din Cluj

Buletin meteorologic.

cu valorile medii şi extreme ale vremei din ziua de 21 Aprilie.

Presiunea redusă la 0°		726,5
Temperatura medie	9°	—
„ maximă	16°	2
„ minimă	8°	6
Umiditate relativă	97	
Nebulozitate	10	

Dir. Vântului la 7h, 13h şi 21h NE-E
Fenom. partic. (pl) 3. mm dela o. 20.
Tendinţa timpului —

O publicaţie binevenită

E desigur **Buletinul Farmaciei**, organ al delegaţiei permanente a Farmaciştilor, al cărui prim număr a apărut acum prin îngrijirea d-lui farmacist M. Şomlea. Prezentându-se în bune condiţiuni tehnice, redactat în româneşte şi ungureşte, această revistă are un scop bine definit pe care îl lămureşte chiar d-l Şomlea în **Cuvântul Inainte:**

„Buletinul Farmaciei ia fiinţă pentru organizarea interioară a Corporaţiei noastre, pentru strângerea rândurilor dintre toţi membri, şi de a întări spiritul de soildaritate, pentru a da îndrumări ca organ de conducere, pentru a face cunoscut şi esplica ordonanţele, legile şi regulamentele ce ne privesc, pentru a susţinea toate revendicările noastre profesionale, pentru a ne apăra împotriva abuzurilor şi vexaţiunilor ce le-am suferi.

„Vom căuta să contribuim din răsputeri la munca acelora cari urmăresc propăşirea Farmaciei ca ştiinţă, şi vom stărui pentru stabilirea unor intime legături cu toţi colegii — de pretutindeni, pentru a pune bazele unei nuoi ere Farmaciei.

„Cu acest gând, şi aceasta credinţă pornim la drumul greu al datoriei spre a desrobi şi înălţa nobila noastră profesiune.

Propaganda românească în Occident

D-l Vasile Stoica, cunoscutu publicist ardelean, a ţinut o interesantă conferinţă la Fondaţia Carol din Bucureşti despre propaganda românească în Occident. D-sa a demonstrat că relaţiunile noastre diplomatice sunt tot cele vechi, cari priveau numai guvernele şi a dovedit necesitatea că această diplomaţie să facă legătură mai ales între popoare, creând curente în opinia publică a ţărilor respective.

Cu un bogat material de fapte şi de date, conferenţiarul a arătat cât de mult au făcut şi fac vecinii noştrii şi cât de puţin facem noi pentru crearea şi menţinerea unei opinii publice favorabile în ţările mari occidentale ale căror guverne lucrează de obicei în deplin acord cu opinia publică. D l Stoica descrie marea operă a propagandei ungureşti care ţinteşte la revizuirea tratatului dela Trianon şi reuşeşte deocamdată a compromite în stăpânirea românească din fostele provincii ungureşti. Insistă asupra mijloacelor duşmane arătând că cele mai de seamă ale noastre sunt două publicaţii obscure la Paris şi Roma, cu cari se cheltuesc zadarnic banii înşelând opinia publică dela noi.

Soluţiile preconizate de d-l Stoica sunt o reformă radicală a vechei diplomaţii româneşti şi crearea unui serviciu special şi autonom de informare a occidentului despre România.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Ancheteie noastre

Doleanţele şefilor de circumscripţii din Cluj

Mişcarea funcţionarilor pentru îmbunătăţirea situaţiei lor tinde să ia proporţii din ce în ce mai mari.

Zilele acestea în mod izolat şi şefii circumspripţiilor locale au adresat primăriei un memoriu care să le creieze o situaţie mai corespunzătoare de cât cea de azi. Ei sunt modeşti. Nu cer ridicări enormie de salarii pentru îngreunarea budgetului orăşănesc, cer numai îndreptarea unei greşeli, cer desfiinţarea a două birouri inutile cari trăesc din puţinele mijloace materiale ale oraşului, iar munca lor e îndeplinită de şefii circumscripţiilor. Aceste birouri, compuse din sinecurişti, se menţin numai prin rezultatul sforţărilor altora.

Cele două oficii inutile sunt oficiul statisticei orăşăneşti şi oficiul marţial pentru ţinerea în evidenţă a invalizilor, orfanilor şi văduvelor de răsboi.

Cu toate că aceste oficii există, statistica oraşului şi serviciul marţial se fac şi de către şefii circumscripţiilor încărcaţi de altfel cu o muncă enormă, desi nu au de cât 2—3 ajutoare în birou.

Ei au cerut ca statistica oraşului şi serviciul marţial sau să se facă numai de oficiile înfiinţate în acest scop şi în acest caz daorinţele ce cad în competinţa acestor oficii să nu mai fie cerute şefilor de circumscripţie, — sau aceste servicii să se facă de către şefii de circumscripţie şi în acest caz birourile să se desfiinţeze, iar personalul lor actual să fie împărţit la diferitele circumscripţii, ca în acest fel munca să poată fi uşor săvârşită.

*

In caz că memoriul lor nu va fi ascultat şefii de circumscripţie au avizat primăria că fără a avea intenţia de terorizare, sunt nevoiţi să demisioneze, căci in acest fel nu'şi mai pot îndeplini servicille în modul cuvenit ceace ar atrage ulterior destituirea lor.

Privim cu interes o intenţia lună şi nu credem ca primărie oraşului să nu recunoască raţiunea propunerii şefilor de circumscripţii făcută în memoriul lor. *Ap.*

Din Viaţa Apostolică a unui laic

Având onoarea a face cunoştinţa mult distinsului d l dr. Tripon, — valorosul conferenţiar — şi cum am avut fericita ocazie de-a lua parte în mai multe rânduri la frumoasele dsale conferinţe cu subiect religios pentru care s'ar părea că are, — nu o pregătire specială, aceasta se vede dela sine şi nici nu mi-aşi permite să fac o remarcă, aflându-mă mult prea mică, dar mai mult decât atât, un dar special, de adevărat Apostol şi misionar, a m îndrăznit să-i fac propunerea în calitatea mea de S. Superioară, în Azilul de copii al Statului din localitate, de-a binevoi dacă se poate, a sacrifica din când în când câteva momente înafară de orele ce le dă distinsul Auditor din Centru, şi modestului cerc al personalului Azilului nostru, unde o sumedenie de persoane simple, dar dornice de înţelepciunele şi adevărurile Evangelice, ar fi prea bucuroase să le asculte, tălmăcite mai cu seamă cu atâta bogăţie sufletească, în care se vede adevărata convingere şi credinţă religioasă ce caracterizează pe d-l dr. Tripon.

La acest apel — destul de sfios din partea mea, — a răspuns ca un adevărat Evangelist, promiţându-ne o serie de câteva conferinţe. Astfel cu data de 18 c, la ora 8 seara a ţinut prima conferinţă. In localul nostru propriu din Str. General Grigorescu No. 33, în mijlocul întregului personal, şi în prezenţa oficialităţilor Azilului D-l Dr. Tripon, după ce a citit un paragraf din Evangelie, cuprinzând „Cina cea de Taină", şi apoi „pregătirea la moartea mântuitorului" a închis cartea, şi cu un calm propriu tuturor celor ce vorbesc cu convingerea de „Adevărurile Veşnice", — pe care ştiinţa le poate discuta dar fără să le poată strămuta de XX. de veacuri de când se trudeşte, — începe să-şi desvolte subiectul, cu atâta semplicitate şi căldură sufletească cum numai doară în epoca Apostolică din prima eră creştină, citim că se comunica atâta însufleţire de la vorbitor la auditor." In deosebi s'a oprit asupra „dragostii de aproapele" şi „Jertfa de sine", subiect propriu, auditorului, c tind ca exemplu pe însă-şi „Mântuitorul" care cel dintâi s'a dat pentru noi, spre a fi cu noi aci, şi în Veci-Vecilor! — A încheiat încurajând şi dând sfat surorilor îngrijitoare, pentru viaţa grea plină de jertfe ce sunt chemate să îndeplinească, îngrijind şi crescând pe sărmani copilaşi ai nimănui pe lume, urându-le putere de muncă.

Mărturisesc că am fost adânc impresionată de punavoinţa d-lui dr Triponi, cu atât mai mult, cu cât am încercat de mai multe ori să aduc puţină mângâiere personalului meu în forma aceasta, adresându-mă la Alţi purtători de cuvânt al Domnului, ce au căderе oficială pentru aceasta, dar fără rezultat şi de aceia sunt cu atât mai impresionată de d-l Dr. Triponi. Iar ca unic răspuns ce-mi permit a-i face, e deoa schiţa cu timiditate în aceste puţine linii, o umbră din activitatea Apostolică a D-sale, în afară de cercurile înalte unde e chemat, şi în acelea pline de durere, de viaţă grea, şi abnegaţie sfântă, nebănuit de frumoasă, dar unde lipsind îndestulirea sufletului se strecoară încet osteneala şi întunericul desnădejdii şi unul din aceste colţuri este şi Azilul nostru, pe care nimeni altul nu l'a luat în seamă, de cât Grădinarul neobosit, semănând speranţe noi,.. spre o viaţă nouă, aducând lumină în întunerec, în aproprierea Sfintelor Paşti, ce apoi să culeagă suflete îngereşti, cu care să se împodobească Tronul Domnului în lumea Eternă!

— Şi acum, îl rog să mă erte, dacă am comis o indiscreţie, şi am jignit întrucâtva „Virutea Modestiei, — floare aşa de gingaşă, pe care D-sa posedând'o, o iubeşte şi nu vrea să o supere!

Ar fi de dorit, şi cât de frumos ar fi să se ridice cât mai

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Ședința din 21 Aprilie

Prezidează D-l D. ZAMFIRESCU. Pe banca ministerială D-nii Argetoianu, Tache Ionescu, M. Antonescu și Cudalbu.

Camera admite ca comunicările să se facă la sfârșitul ședinței. După aceasta, începe discuția asupra impunerei mărfurilor germane.

D-l VAIDA arătând că proectul nefiind tipărit, opoziția și majoritatea nu-l cunosc și ca atare cere amânarea discuției.

D-l T. IONESCU spune că acest proect fiin din legătură cu tratatul de pace, cere urgență.

D-l ANGELESCU citește proectul.

D-l MADGEARU arată că prin proect se pune o nouă politică de consolidare economică a țărei.

D-l COCEA acuză pe ministru de externe.

D-l CANTACUZINO susține proectul.

D-l CUZA declară că va vota contra proectului care lovește în interesele noastre economice.

D-l Duca declară în numele partidului liberal că proectul pleacă dela preocuparea menținerei solidarității cu aliații. Partidul liberal este însuflețit de aceiași dorință și grijă dar nu împărtășește concepția proectului, căci solidaritatea trebue să fie deplină, generală și reciprocă, ceeace nu e cazul cu proectul prezentat care ne ia posibilitatea procurărei materialelor necesare refacerii noastre dintr'o țară a cărei valută ne e singura favorabilă.

Protestează deasemenea contra reeditărei sistemului permiselor în partea finală a proectului.

SENATUL

Ședința din 21 Aprilie

Prezidează d-l general Coanda. Pe banca ministerială d-nii Niță și Garoflid.

Se fac comunicări de interes local.

Urmează discuția asupra reformei agrare din Ardeal, vorbind d-l **Poloni** în numele Sașior.

D-l Al. Constantinescu cere fixarea prețului pământului expropriat.

Mișcarea în magistratura d'n Ardeal

D-l Victor Andru, actual consiler de secție la directoratul general al ministrului justiției din Cluj a fost înaintat clasa V, gradul II în funcțiunea ce ocupă. D. Victor Șandor a fost înaintat președinte la trib. Satul-Mare. D. Virgil Olariu fost permutat în calitate de președinte la tribunalul Cluj, în locul d-lui Laurențiu Nestor, trecut în alt post. D. Octavian Popescu a fost înaintat președinte la tribunalul Deva, în locul d-lui Virgil Olariu, permutat. D. Aloisiu Szabo, a fost permutat președinte de senat la tribunalul Bistrița. D. Victor Popu a fost numit președinte la tribunalul Odorhei. D. Iosef Balinth președinte de senat la tribunalul Cluj, în locul d-lui Rubin Patița, trecut în alt post. D. Dionisiu Moldovan a fost numit judecător la tribunalul Satu-Mare. D. Alexandru Benei, judecător la tribunalul Satu-Mare. D. Ștefan Szabo, a fost numit judecător la tribunalul Dej. D. Samoil Peter a fost numit judecător la tribunalul Deva. D. Ioan Budovszky a fost numit judecător la tribunalul Turda. D. Andrei Laszlo, actual judecător la ocolul Cluj, din județul Cojocna, se permută și în acelaș grad la ocolul Huedin, din același județ, în locul vacant. D. Emil Pușcariu, a fost permutat judecător la ocolul Cluj urban din județul Cojocna. D. Edmund Szabo a fost numit judecător la ocolul Câmpeni din județul Turda-Arieș. D. Constantin Vangyel, actual judecător la ocolul Cluj, urban din județul Cojocna, se permută în același grad la ocolul Vișeul de Sus, din județul Maramureș. D. Friedrich Petersberger actual judecător șef la ocolul Sebeșul Săsesc din județul Cojocna. D. Paul Petersberger actual judecător la ocolul Cluj urban din județul Cojocna se permută judecător la ocolul Sebeșul-Săsesc din județul Sibiu. D. Coloman Urmoșy, a fost numit judecător la ocolul Cluj urban din jud. Cojocna. D. Maurițiu Heller a fost numit judecător la ocolul Ludoșul Mureș din Județul Turda Arieș. D. Andrei Aknap, a fost numit judecător în ocolul Ineu din județul Arad. D. Andrei Thury a fost numit judecător la ocolul Oradea-Mare urban. D. Iosif Horváth, a fost numit judecător la ocolul Ceica din județul Bihor. D. Francisc Székely a fost numit judecător la ocolul Arded din județul Sătmar. D. Mihail Russu, actual judecător în clasa VIII, gradul I la ocolul Brașov, se înaintează în clasa VII, gradul II, în funcțiunea ce ocupă. D. Ion Runcanu, actual judecător șef în clasa VII, gradul I la ocolul Cluj rural, se înaintează în clasa VI, gradul III funcțiunea ce ocupă. D. Alexandru Fărcășan actual președinte în clasa VI, gradul II la tribunalul Turda, se înaintează în clasa V, gradul II în funcțiunea ce ocupă. D. Alexandru Chifa, a fost umit șef al contabilității la directoratul general al ministerului de justiție în Cluj, D. Petru Popovici a fost numit secretar prezidențial la Curtea de apel din Oradea-Mare. D. Ioan I. Popovici a fost numit prim-procuror la tribunalul Târgul-Mureș. D. Augustin Andrei actual prim-procuror la tribunalul Dej, se permută la tribunalul Ibașfalău. D. Francisc Erdos actual prim-procoror a fost permutat la tribunalul Dej. D. Simion Turtea, a fost înaintat prim-procuror la tribunalul Satu-Mare. D. Constin Ghițescu a fost înaintat prim-procuror la tribunalul din Deva. D. Valer Șovrea a fost numit prim-procuror la tribunalul Oradea-Mare. D. Zoetan Bakcsy actual procuror la tribunalul Târgu-Mureș, se permută la tribunalul Ibașfalău. D. Livius George Ilea, actual procuror la tribunalul Târgu-Mureș. D. Edgard M. Penciulescu a fost înaintat procuror la tribunalul Târgu-Mureș.

---

multe figuri Apostolice, cu râvna D-lui Dr. Tripon!... O, ce bine ar fi! Atunci am fi tot mai buni, și mai puțini răi, mai înțelepți ne-am înțelege mai bine rostul vieții și am trăi mult mai fericiți și mai puțin necăjiți, în această țară atâ de bine cuvântată.

Aurelia Moisescu-Vilea
S. Superioară în Azilul de copii al Statului Cluj.

1921 IV/19.

Societatea „Sospiro"

- Trenurile Cantacuzino -

Sub acest titlu citim în „Argus".

Erploatarea pe o întindere mare a terenurilor petrolifere alle familiei Cantacuzino cuprinzând circa 20 de mii hectare în județul Prahova, este pe punctul de a fi realizată de către Societatea „SOSPIRO", care a achiziționat drepturile miniere și care se prepară a-i aplica nesursele capitalului său urcat recent la 350 milioane lei.

In vederea activității care se manifestă în acest moment împrejurul acestei importânte afaceri, ne-am informat de situația exactă, asupna desvoltărei și punerea ei în valoare.

Se știe că Societatea „SOSPIRO" are dreptul erclusiv de exploatare a acestor bogate domenii pentru 99 de ani, fără nici o redevență în favoarea proprietarilor. Aceștia primesc o șesime din capitalul social în acțiuni, și nu jumătate cum s'a apus. Surplusul capitalului este întreg reprezentat prin valori active, bani, material, participarea de aproape 50 la sută într'o societate afiliată destinată a face distrifuirea și vânzarea produselor ertrase și rafinate de către Societatea „SOSPIRO".

Afacerea a fost realizată de un grup exclusiv franco-român, a cărui grijă a fost de a deschide larg ușile capitalurilor și energiilor naționale.

Exploatarea începe a se organiza. Personalul se angajează și primele materiale sunt comandate. Se urmează în acest moment, în străinătate, negocierea unui contract de cumpărare de material pentru 125 milioane lei.

Această afacere, prin întinderea terenurilor sale și situația lor chiar în centrul marilor exploatațiuni actuale cele mai productive (traversate prin cinci anti-clinale principale ale regiunei) este susceptibilă, și pare destinate a deveni una din cele mai importante întreprinderi de petrol ale acestei țări, și este o mare șansă că în tfârșit aceste bogății, atâta timp neproductive, vor fi puse în valoare, pentru marele folos al României.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național

Sâmbătă: (premieră) PROSTUL comedie în 5 acte de Fulda, cu D-nele Olimpia Bârsan, Nat Ștefănescu, Miriam, Adamidi, și d-nii Neamțu Otonel, Mișu Ștefănescu, Ghibericon, Psatta, Virgil Vasilescu, în rolurile principale, sub direcția de scena a d-lui Stănescu Popa.
Duminecă: *Scrisoarea Pierdută.*
Marți 26 Aprilie: PROSTUL.

ADMINISTRAȚIA
ZIARULUI INFRĂȚIREA
CAUTĂ UN AGENT
DE PIATĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCA ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZA, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

Ultime informații

(Prin fir speciat dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Sinodul a continuat eri discuția asupra reorganizărei mănăstirilor și a luat act de decretul regal prin care Arhierul Teofil Mihăilescu a fost însărcinat cu girarea provizorie o Eparhiei Buzăului.

■

D-l Averescu a plecat la Mehadia în concediu de 14 zile. Cu interimatul ministerului de industrie a fost însărcinat d-l Cudalbu.

■

Prințul Nicolae pleacă Vineri în Anglia pentru continuarea studiilor.

■

Cu începere de mâine Senatul va ține câte două ședințe zilnic, dimineața și după amiază.

■

Misiunea armeană condusă de ministrul de finanțe al Armeniei a sosit în Capitală ca să obțină un sprijin material pentru populație și pentru voluntarii care luptă contra kemaliștilor și a bolșevicilor.

■

In Senat s'a depus proectul de lege al chiriilor din inițiativă parlamentară prevăzându-se prelungirea actualelor contracte până la 23 Aprilie 1925.

Horty batjocorește pe Români, într'un interview acordat unui ziarist francez făcându-i hoți de cai. Cere Franței să îndeplinească cererea promisiunei date Ungariei.

■

Legația română din Budapesta a hotărît să nu mai elibereze pașapoarte deoarece guvernul maghiar nu o sprijinește să abțină ocuparea palatului ce l'a cumpărat pentru instalarea ei.

■

Parlamentul va lua vacanță Vineri 22 Aprilie seara, până la 15 Maiu.

■

După vacanța Paștilor, Parlamentul va ține ședințe până după votarea legilor: agrare, financiare și bugetul.

■

Treizeci de mii de țărani răsculați sub conducerea lui Mahno au întrerupt linia ferată, Moscova. Crimeea și Cherehonul se găsesc în plină r scoală.

Reorganizarea serviciului Sanitar

Declarațiile D-lui Dr. Moldovan, inspectorul general sanitar. — Congresul medicilor funcționari. — Bugetul pe anul 1921—22. — Proiectul de lege sanitară.

Cu ocazia reîntoarcerii dela București a d-lui dr. Moldovan, inspectorul general sanitar care a luat parte la congresul medicilor funcționari, d-sa a binevoit a-mi declara următoarele asupra programului discutat în acest congres: „Este cunoscut, că congresul asociației generale a medicilor din anul trecut a hotărît în urma propunerii membrilor din Ardeal reorganizarea serviciului sanitar al întregei țărli. S'a hotărît în acest acest congres, ca în timpul cel mai scurt să se lucreze un anteproect de reorganizare, după aceasta o desbaterea acestuia într'un alt congres extraordinar. S'a pierdut însă multă vreme în reluarea unor discuțiuni peste care credeam că am trecut, amânându-se prin aceasta termenul fixat al acestui congres extraordinar, ba chiar s'a căutat o altă formă care se credea mai potrivită pentru reorganizare.

In acest răstimp afară de anteproectul propus de d-l inspector general sanitar, Doctorul Dumitrescu-Brăila, s'a ivit un nou proect al d-lui dr. Goldstein.

Zilele trecute s'a ținut în fine acest congres în care s'au luat în desbatere două ante proecte: Acela al d-lui Dumitrescu-Brăila, a cărui aplicare nu s'a primit și acela al medicilor funcționari din Ardeal. Deoarece asupra acestuia discuțiile nu s'au terminat, la s.ârșitul lunei lunie se va ține la Cluj un nou congres al tuturor medicilor funcționari din întreaga țară. Este aproape positiv că se va primi proiectul nostru, — spune d. Moldovanu. — La acest congres se va discuta și reorganizarea Asociației generale pe baza obligatorie a intrării fiecărui medic, fie funcționar, fie particular. — Statutele s'au și prelucrat deja în București. — Obligativitatea s'a primit de de către congres.

Congresul medicilor funcționari la care au participat 120 delegați medici-funcționari, cari au reprezentat 1500 medici prin delegație în scris, a durat 3 zile. Afară de cele spuse s'a mai discutat importante lucruri, ca de pildă: 1) starea sanitară, 2) situația nefavorabilă a medicilor funcționari (despre mijloacele de existență, și ameliorare a situației lor) și în fine 3) asupra stațiunilor balneare. Discuțiile au urmat într'un mod foarte serios precizându-se doleanțele și indicându-se măsur le cari sunt de luat în cazuri grele: S'a căut de acord cu unanimitate că în cazul, dacă nu se va aproba o ameliorare a situației actuale a medicilor funcționari, — ei își vor prezinta demisia în corpore. Intervenind însă Comisia specială a congresului pe lângă Direcția Generală a serviciului sanitar și Comisia Bugetară a Camerii, s'au obținut avantagii cu privire la salariile medicilor circumscripțiilor rurale așa în cât o parte a cererilor este realizată.

■

In legătură cu acestea, d-l dr. Moldovan mi-a declarat următoarele, cu privire la buget accentuând că aci s'au făcut reduceri însemnate, în detrimentul serviciului sanitar.

Față de anul trecut, în bugetul serviciului sanitar și al Ocrotirei Sociale, prevăzut pentru anul curent s'a făcut o reducere de 15 milioane lei, aceasta pentru Ardeal! Din suma aceasta, nouă milioane s'a detras dela materiale, și anume: s'au făcut detrageri dela hrana bolnavilor tratați în spitalele de stat, dela fondurile îngrijirei bolnavilor săraci, dela îngrijirea bolnavilor sifilitici și alienați, dela construcții și instalarea instituțiilor sanitare, dela tratarea bolnavilor tuberculoși în pavilioane și sa-

Descoperirea unei mari exerocherii

Banda excrocilor de dolari. — Cum se opera. — Victimele erau țărani întorși din America. — Cum au fost prinși făptuitorii.

Furturile și excrocheriile în stil mare se țin lanț de câtva timp. Toate se caracterizează prin neasămuită îndrăzneală cu care sunt efectuate. Au ajuns aproape un sport și ceia se este și mai primejdios pentru societate este faptul că pe zi ce trece numărul acestor făcători de rele crește, încurajați fiind de succesul tovarășilor lor în urma lipsei, unei suficiente vigilanțe polițienești.

Înfățișăm azi cititorilor noștri amănuntele unei excrocherii în massă a cărei victimă au fost Românii reîntorși din America cu economiile lor de dolari: iată descrierea în rezumat a faptului:

Individul *Grigore Oros* din Târgul Mureș, de meserie tâmplar se duce la tovarășul lui *Grigore Farcaș* spre a se sfătui asupra găsirei unui mijloc de a-și procura bani. După câteva discuții se hotărăsc să plece la *Zalău* și să dea o lovitură în stil mare cu orice risc. Pe drum însă (în tren) se întâlnesc cu niște țărani care tocmai veneau din America și pe care îi presupuneau împosesiunea unei mări sume de dolari. Intră în vorbă cu acești țărani cari și din discuții au dedus că țăranii trebue să aibă la ei dolari. La jibou însă hoții adorm, iar țăranii se dau jos din tren.

De data aceasta s'au ales numai cu găsirea unui mijloc de a se îmbogăți — *furtul de dolari* — Ajunși în Zălau iau o trăsură și pleacă la Tășnad. Aci o femeie le spune că în Comuna Șamsod (lângă Tășnad) sunt foarte mulți oameni, de curând întorși din America și că au venit cu mii de dolari. Auzând aceasta și sfătuindu-se s'au hotărât să se deghizeze în jandarmi (unul plutonier, celălalt sergent) și astfel au plecat noaptea la Tășnad. Pe drum se întâlnesc cu o altă femeie care le spune, (în urma unor somații) numele tuturor celor veniți din America și care se găsesc în Tășnad. Ajunși în Tășnad exerocii deghizați în jandarmi se prezintă la familia Iuhas căruia îi spune că în trenul cu care au venit s'a întâmplat un omor însoțit de jefuire, spunându-le că unui țăran venit din America i s'a furat 20,000 de dolari și că au căpătat ordin să perechiziționeze pe toți cei veniți din America. Sub acest pretext somează pe Iuhas să declare și să le arate toți banii pe care îi are precum și actele care să justifice proveniența lor. Iuhas scoate toți banii.

Avea la el 500 de dolari Oros și tovarășul său adresându-se lui Iuhas cu un ton foarte grav îi spune. *In numele legei și în interesul instrucției vă confiscăm toată suma de dolari.* Femeia lui Iuhas însă, înspăimântată aleargă la primar și la notar. Exerocii auzind despre aceasta sub pretext că până ce va vine primarul se duc la altă casă cu anchetele, au părăsit pe Iuhas și s'au dus în capul satului la *Poco Zigmund.* Aci sub aceleaș pretexte îl somează să-și declare dolarii și încep percheziția casei unde găsesc și o armă ascunsă. *Poco* scoate toți banii și îi numără în fața lor. *Avea 1400 de dolari, 28000 de lei și 2500 de coroane ungurești.* Exerocii sub motiv ca Poco a ținut armă ascunsă și sunt în posesiunea unor coroane ungurești îi confiscă toți banii și îl arestează. Pornind toți trei și ajungând la vre-o patru Km. de sat, *Oros* se adresează lui Poco și îi spune că se poate întoarce acasă, cu condiția ca, a doua zi la 10 dimineața să se prezinte la compania de jandarmi din *Șărmășani* pentru a i-se lua interogatorul și a i-se restitui suma în caz când se va găsi nevinovat. Poco Zigmund, — în fricoșat de gesturile și atitudinea foloșilor jandarmi primește condiția și se întoarce acasă. Banditii intră într'o pădure își împart banii aruncă într'un pârâu pușca coroanele și actele confiscate și unul din ei pleacă la Cluj unde își schimbă dolarii în lei la *„o bancă din Piața Unirei"* (după cum au declarat).

După patru zile amândoi se întorc la Tg.-Mureș. Aci *Oros* își cumpără o casă cu 30.000 de lei, iar *Farcaș* altă casă cu 38.000 de lei. Pe lângă casă și-au mai cumpărat mobile de lux, câte o trăsură cu doi cai extrem de elegantă și toate cele necesare unei gospodării chiabure.

Această bandă a dat nenumărate lovituri la *Brașov Sibiu, Sighișoara, Bistrița* din care au realizat o sumă totală de *peste o jumătate de milion de lei.*

Ultima încercare însă făcută la Tg.-Mureș le-a fost fatală. Iată împrejurările în care au fost prinși. In ziua de 10 April se prezintă la garajul d-lui Lorintz din Tg.-Mureș o trăsură cu doi cai extrem de elegantă din care se scoboară doi domni și mai eleganți. Prezentându-se la d-l Lorintz îi cere un automobil cu chirie care să-i ducă până la Oradea. Proprietarul garajului impresionat, oare cum, de eleganța solicitatorilor admite, și le cere 8000 de lei chirie. La aceasta solicitatorii spun d-lui Lőrintz, *D-le dacă ne reușește lovitura îți plătim de 10 ori mai mult.* Această declarație i-s'a părut suspectă d-lui Lőrintz și după plecarea celor doi indivizi, (ei ceruse automobilul pentru după amiaz) anunță poliția — care îi și arestează pe când se plimbau cu faetonul pe strada principală — La interogatoriul luăt celor doi excroci *Oros* și *Farcaș, aceștia* mărturisesc cari sunt tovarăși lor și recunosc toate excrocheriile făcute. Banda era compusă din 8 membri cari operau în diferite orașe. — In urma cercetărilor s'a descoperit că aceiași bandă a făptuit și nenumărate furturi de buzunar prin trenuri iar unul din ei, anume Török e *acuzat* și de furt prin omor. Astăzi toată bandă se găsește arestată. Faptul a produs adevărată senzație în Tg.-Mureș.

Rep:

---

natorii și dela reparațiile actualelor servicii sanitare, cari sunt în funcțiune. Din această sumă de 9 milioane care cade în detrimentul serviciului sanitar din Ardeal, cea mai mare parte s'a utilizat la bugetarea subsecretariatului de stat al minorităților. Față de aceasta, credem însă, — spune d-l dr. Moldovan, — că prin noui credite extraordinare cari sunt în vedere, se va putea recâștiga o parte măcar din sumele pierdute prin aceste reduceri.

Reduceri în personal nu s'a făcut. Salariile s'au redus numai într'atât, că s'au prevăzut o detragere de 6 la sută ca dare de stat, din toate salariile funcționarilor.

*

Intr'un articol viitor vom revent asupra anteproiectului reorganizării serviciului sanitar propus de d-l dr. I. Moldovan, anteproiect care va fi discutat în congresul viitor convocat la Cluj la sfârșitul lunei Iunie.

Crișan Albu

Instrucțiuni

Privitoare la stampilarea și retragerea efectelor de stat emise de fosta monarchie Austro-Ungară și aflătoare pe teritorile aliberate și revenite României.

Conform dispozițiunilor clauzelor financiare din tratatele de pace între puterile aliate și asociate cu Austria și Ungaria, trebue să se stampileze efectele de stat Austro-Ungare și anume: titlurile de rentă obligațiunile de stat, bonurile de tezaur etc. emise de fosta monarchie Austriacă și fosta Ungarie **înainte de 28 Iulie 1914.**

Titlurile de rentă, obligațiuni de stat, bonurile de tezaur, etc. emise de Austria și Ungaria în timpul duratei războiului, adică de la 28 Iulie până la 31 Octombrie 1918, se vor stampila și retrage contra unui cedificat.

*

Operațiunile de stampilare și retragere, pe teritoriul fiecărui județ se vor face de către Administrațiile financiare punându-li-se la dispoziție materialul necesar și având a ține seama de instrucțiunile de față.

In acest scop fiecare administrator financiar va designa doi funcționari, dintre cei mai abili, unul pentru efectele emise înainte de 28 Iulie 1914, altul pentru efectele emise după această dată până la 31 Octombdie 1918. Pentru a se evita aglomerea publicului în același loc precum și pentru evitarea amestecului efectelor în registre, fiecare funcționar va lucra în altă cameră corăspunzătoare.

Intrucât ar fi nevoia, pe lângă fiecare funcționar, se va împărți personal auziliar.

Operațiunile de stampilare și retragere va începe la 25 Aprilie 1921 și vor dura până la 10 Maiu 1921, având a se suspenda în zilele de sărbători ale Paștilor.

Publicul va fi avizat despre aceste operațiuni și durata lor, în modul obiciunit la orașe comune pidecum și prin publicațiuni și ziare, ca ele să ajungă la cunoștința tuturor păturilor sociale.

*

1. Se vor admite la stampilare numai titlurile din cari se va putea constata cu toată siguranța seria, numărul, valoarea nominală, categoria și data emisiunii. — Titlurile cari se vor găsi deteriorate în așa măsură, încât să nu se poată constată una sau mai multe din indicațiunile amintite, — nu se vor admite la stampilare.

2. In cazurile în cari proprietarul titlurilor le are depuse la o Bancă, sau autoritate în afară din teritoriu României Mari, neputând prezenta titlurile spre stampilare, poate face declarație și despre acestea. In declarație va face mențiune, expresă de numele Băncii sau autorității unde le are depuse și sub ce formă a făcut depunerea.

*

3. In locul titlurilor ce urmează a se retrage, când acesteo s'ar găsi spre conservare la vre'o cassierie publică, sau vre'o autoritate, se va așeza duplicatul declarației și certificatul emis de administrația financiară urmând ca — în caz de restituire — acestea să fie restituite proprietarului sau procuratorului acestuia.

4. Având în vedere, că în mâna multor persoane și chiar și la cassieriile publice se găsesc Recipise despre plata în rate a titlurilor de răsboiu, sau altor titluri, cari din diferite motive n'au ajuns în posesiunea acestora — pentru înconjurarea oricăzor neadumeriri — se observă, că astfel de recipise nu se consideră ca având caracterul de titluri de rentă, obligațiuni de stat, bonuri de tezaur, etc. și prin urmare nu se admit la stampilare.

Acțiunea Federației creștine a Studenților

Conferințele D-lui Henrion și D-nei Prys. — Cuvântarea D-lui Dr. I. Lupaș.

După cina luatea Miercuri seara de către delegații Federației creștine împreună cu studenții d-l *Henrion*, secretarul general al Federației, a vorbit despre spiritul de conducere și despre organizația Federației. Sala era arhiplină iar conferențiarul a fost primit cu aplauze frenetice.

Federația noastră — zice d-sa — este internațională, interconfesională și aconfesională. Adecă studenții creștini ai tuturor neamurilor și confesiunilor pot fi membrii ei, iar ea nu depinde de nici o confesiune. Conducătorii diferitelor biserici și-au dat seama de acest fapt și în 1911 după congresul dela Constantinopol a intrat oficial și Rusia — prima dintre confesiunile ortodoxe. Federația s'a extins și în Iaponia, Iudia și China. Indeosebi în China s'a desvoltat o bogată literatură creștină.

Scopul Asociației, ca să unească pe studenții, cari vor să urmeze pe Christos ca mântuitor și să grupeze pe cei cari doresc o atmosferă de cinste și respect mutual, a fost atins. De exemplu în ultimul congres toți studenții aveau impresia că trăesc într'o ligă a națiunilor, nu de guvernare ci de studenți. Asociația urmărește și scopuri sociale, căci dacă chestiunea e mai mult morală și spirituală noi nu trăim în cer, ci pe pământ. Din contribuțiile studenților s'au înființat mai multe case de studenți și azi peste 1000 studenți ai diferitelor națiuni au adăpost. Prin activitatea acestor studenți capătă azi 6000 de persoane nenorocite din Viena masa lor zilnică. Cunoscând fondul d-v. religios dorim ca și d-v. să fiți în mijlocul nostru. *Fără România, Federația noastră nu ar fi completă în idealul ce-l urmărim.* Sunt convins că și d-v. doriți să urmăriți acest ideal de curățenie și cinste, de aceea vă zic: Veniți cu toții să ne grupăm în jurul steagului lui Isus Christos.

Urmează *Miss Prys*, delegata Federației pentru București. D-sa într'o românească drăguță ne vorbește despre rezultatele muncii din București începută acum un an.

Programul nostru are patru laturi. O latură *fizică* care se rezolvează prin excursiuni, sport etc. O latură *intelectuală*, de aceea membrii Federației țin conferințe studiând mediul social și urmărind desvoltarea celor de jos. O latură *socială* care a fost realizată în București împărțind mahalalele în 14 cartiere unde studenții țin conferințe sociale, în care anume se dă lucru celor lipsiți, se desvoltă țesătoria națională. S'a mai făcut și un cămin pentru studenții săraci. A patra latură e *religioasă și morală.* Acii intră studiarea evangheliela sfintei Scripturi pentru întărirea sentimentului religios și moral în sufletul tinerimii universitare. In Congresul viitor și în cele pe cari le vom ține în aer liber, vom studia împreună probleme sociale și vom căuta ca în mijlocul naturii să ne apropiem de D-zeu și de Isus Hristos.

D-l profesor Lupaș mulțumește distinșilor oaspeți pentru intenția bună de a ne ajuta în munca pentru regenerarea societății oamenești. „Și noi am început această activitate prin meditațiile religioase, am fost însă lipsiți de vederile largi pe cari ni le oferiți acum Dv.".

Vorbește apoi despre gravitatea greșelei Universităților din Germania, Austria și Ungaria, unde profesori evrei ocupau catedrele de filosofie și sub masca principiilor filosofice au introdus elixirul otrăvitor împotriva creștinismului nostru. Remarcă însemnătatea voinței la individ adăugând ca exemplu pe d-șoara Prys, care acum un an nu vorbea nici un cuvânt românește, iar acum ține o conferință în limba noastră.

Conferința se termină într'o atmosferă de pretenie sinceră și se avizează că în ziua următoare se va da un ceai comun servit de d-na dr. Matei, unde se vor discuta mai în amănunte chestiunile de organizare.

Ap.

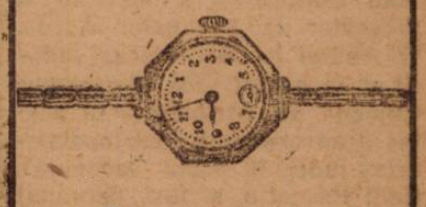

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

22

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

O FUNCȚIONARA din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție. Adresa la Adm. ziarului Infrățirea.

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză înscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 400 OI cu mieii după ele. Ioan Herța p. u. Vidrașău Ungheni (Nyárádtő). 629

DE VÂNZARE o armă de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. A se adresa la ziar sub A.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u.) 604

DIN CAUZA plecării vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rîșnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

PENTRU conducerea unei FERME-MODEL, în localitate de 70 jugh. cad. caut tovaraș sau un capital de Lei 30.000. Scrisorile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea sub „No. 627".

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și tailleruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiunea pe 1921—922

BODEGA, RESTAURANT și APERITIVE. Tot felul de vinuri, bere și beuturi spirtoase. Țuică veche. Mâncări calde și reci. *Abonamente cu luna 400 lei;* în toate zilele carne iar *Joia și Duminica prăjitură.* Amiazi până la ora 3, cină până la ora 9 seara. VICTOR MOLDOVAN, *Piața Mihai Viteazul No. 18.* Colț Vis-a-vis de Baia Elisabeta. 43

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

Ministerul Lucrărilor Publice Direcțiunea II: Personal, Secretariat, Statistică.

No. 2654—1921.

Publicatie.

Urmând a se întruni Comisiunea pentru uniformizare Corpului de Ingineri și Conductori din diferitele ținuturi românești, toți Domnii Ingineri și Conductori cari ocupă diferite funcțiuni publică și cari doresc a fi încadrați în Corpul Tecnic, sunt încunoștiințați că pot înainta Ministerului de Lucrări Puclice, până la 1 Mai 1921, cererile D-lor în acest sens, însoțite de actele de studii a cursurilor secundare și de specialitate tecnică ce posed, precum și certificatele de la autorizațile la cari au funcționat sau funcționează, cu arătarea timpului servit și modului cum și-au îndeplinit însărcinările date. 628 *Director.*

Academia de Agricultură Cluj.

No. 516—1921.

Publicatiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 28 Aprilie a. c. ora 9 a. m. se va ține licitație publică la Ferma Academiei de Agricultură (Táborhegy) pentru vânzarea a unei epe și unui bou.

Licitatorii vor depune la Direcțiunea Academiei o garanție de Lei 1000.

Cluj, la 20 Aprilie 1921.

Direcțiunea Academiei de Agriculture.

Anunț.

O funcționara din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție.

Adresa la Administrația ziarul „Infrățirea".

Samoila Kupás

Cluj, Piața Unirii No. 28

◆

Pentru sărbători este asortat magazinul cu tot fetul de articole de minifactură. Pânzetari fine din toate calitățile cu **prețuri reduse.** 579

Saci pentru cereale — făină — sare **calitate din timp de pace** se pot împrumută dela **Iosif Boskovics** institut de împrumut de saci și impermiabile (ponive). Cluj, Str. Regina Maria. 630

Reclama 260 515

Dacă doriți să vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la *ADLER, magazin și fabrică de haine și chipie* pentru copii Str. Iuliu Maniu No. 5.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 430 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

FRAȚII UNGAR

prima măcelărie și cârnățărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Kattnka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15
MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că a mai sosit un transport nou de incălțăminte și anume: Ghete și pantofi roșii și de lac bărbătești. Ghete și pantofi de dame, escarpeni și cu barete, de antilopă si olandă albă, cu prețuri foarte reduse. Pantofi de matase brodați cu fir de aur etc., toate marca veritabilă Elveiiană „Babby". 517

La Râmnicul Vâlcea

20 klm. depărtare de stațiunile balneare

Govora, Olănești și Călimănești

se deschide la 1 Maiu 1921

Berăria, Bodega și Restaurantul „Hotel Splendid"

Strada Traian 109 — R. Vâlcea (centrul orașului)

609 □ Cinematograf în fiecare seară. □

Sală elegantă. □ Mobiler nou. □ Grădină frumoasă.

Se vinde o prăvălie

costătătoare din mai multe camere instalate, provezută cu brevet industrial și licentă pentru beuturi.

◆◆◆ **Informațiuni la Administrație.**

Nu intrati în alte magazine, înainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat articole mărunte, brodate, galanterie, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 67
PENTRU
MICA PUBLICITATE

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szamiszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

320

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine **Cabluri de sârmă** în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Nadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengesellschaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

Instalații de lumina, transmitere de forta, telefoane, sonerii apaduct reparații de mașini de scris și cusut executa cu preț convenabil:

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Becuri electrice „TUNGSRAM" precum și materiale cu preț redus. □□ Intreprinderi și pentru provincie.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama

se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921—1922.

Oferim cu prețul zilei: **Glicerină, Vaseliină albă și galbină, Stearină, Făină Nestlé, Acid-ecetic de 75%,** în orice cantitate.

BEZDAN & COMP.

591 Cluj, Piața Ștefan-cel-Mare 5.

Louis M. Simon croitor, Str. N. Iorga 11.

Executa cele mai moderne costume din stofa clientului și din prăvălie. Prețuri eftine. □□□□□□□□ 585

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

MARE EXPOZIȚIE 9

la magazinul de modă

Lörincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

La Atelierul de Cismarie

Dr. VERESS

Str. Universității No. 6.

Se găsesc ghete gata și execută cele mai moderne forme cu prețuri de reclamă.

588

JACOB SÁMSON

Croitor Bărbătesc

Str. Universității.

◆

Executa cele mai moderne costume cu stofă din magazin având cele mai fine stofe de vară din toate culorile. Prețuri de reclama. 587

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efectueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pávarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

O mare Societate Românească din provincie

angajează una bucătăreasă, un om de servicin la bucătărie, una chelneriță și una casieriță prezentabile bine retribuite. :: Asemenea

609 **caută și o orchestră bună**

cu repertoriu clasic. Adresa la ziar.

Cumpăr tipografie,

completă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat.

ADRESA ZIAR SUB E. V. □□□

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA TĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și museiin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitau) roșu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânza tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. ◆◆◆ Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 207 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Marti 26 Aprilie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibi

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Muncă de uriași

de **Doctor Iacobovici**
Profesor universitar.

Zilele acestea s'au împlinit o sută de ani de când Tudor Vladimirescu a desfășurat steagul conștiinței naționale, adormite de mai bine de două veacuri.

Din acel moment poporul românesc din Moldova și Muntenia cu spiritul lui de libertate, cu cerbicia care l'a caracterizat în toate timpurile, cu o energie sălbatecă, se așează pe lucru.

Din două țări mici, sărace, fără drumuri, fără școli, fără nimic din trecut, de cât calitățile incomparabile ale rasei; se face o țară mare, puternică și bogată.

Într'o viață de om se schimbă totul. Un popor harnic și muncitor, sobru, de o inteligență sclipitoare, știe să se adapteze atât de bine formulelor civilizației europene, încât devine focarul cel mai puternic în estul Europei.

Pe toate tenerurile se fac progrese uriașe.

În o viață de om se fac mii de școli primare, se creiază licee, universități.

Geniul românesc având posibilitatea să se dezvolte, apar: filozofi, prozatori, poeți, oameni de știință, economiști. Pe toate teremurile intelectualității, geniul românesc se manifestă cu o putere uimitoare.

Tipul de organizare socială din forma lui arhaică, fără distrugere, fără sguduiri, ci numai prin priceperea cumpănită a lucrurilor, se transformă cu rapiditate. România este azi singura țară care rezolvă pe cale pacinică cea mai grea problemă socială.

Comerțul și indrusuria vechei Românii a realizat progrese cari nu pot fi comparate de cât cu cele realizate de popoarele Americei de Nord.

Administrația publică, inexistentă aproape, acum o sută de ani, zi de zi devine mai bună, mai solidă. În toată manifestarea ei domnește spiritul democratic, inerent poporului românesc liber. Acest spirit nu este nici apreciat, nici înțeles în țările, unde tipul administrativ a rămas la formulele medievale, și absolutiste. Robii desrobiți n'au priceput nici odată pentru ce au fost dezrobiți și n'au putut pricepe din primul moment tot farmecul libertății.

Nu sunt nici seapte zeci de ani, când vechea Românie n'avea nici o mie de soldați, și totuși la 1877 o mică armată românească salvează de la peire, armatele marelui imperiu moscovit.

La 1913 sabia românească impune pacea în Balcani.

La 1916, rostogolește hotărele carpatine și dacă n'ar fi fost trădarea rușilor, de sigur că cu doi ani mai înainte Europa ar fi cunoscut liniștea și binefacerile păcei.

La 1918 și 1919, când nimenea nu mai spera, baioneta românească, înfăptuește idealul milenar al neamului și face ordine în țara celui mai înverșunat dușman.

Mulțumită armatei românești văpaia distrugerei, care se întindea în mijlocul Europei, s'a stins.

Stăm și azi de pază la Nistru și facem zid cu piepturile noastre, celor din urmă barbari, cari amenință Europa.

O facem cu aceiași îndârjire, cu care altădată veacuri dearândul poporul nostru a păzit Dunărea.

Și acum când dreptatea ne-a statornicit în hotarele drepturilor noastre, ce vedem? Geniul latin încătușat în forme străine, în o cultură străină, prigonit și obijduit a sfărmat lanțul robiei.

Nici doi ani n'au trecut și câte nu s'au făcut.

Sub puterea creatoare a geniului latin, dispar ca prin miracol toate etichetele și toată falșa poleială pe care un geniu străin credea, că-l poate înțeleni pe pământul acesta al nostru.

Pretutindeni geniul românesc se manifestă cu îndârjire.

Cultura națională scoate pretutindeni la lumină forțe nouă. Apar plăpânzi încă: poeți, prozatori, artiști, oameni de știință și câți și câți și în toate locurile.

Ca la căldura soarelui de primăvară, românimea clocotește, se luminează, se înalță.

Nimic nu poate sta în drumul acestui uriaș progres.

Frate pe frate se ajută. Umăr la umăr stau strajă la hotarul drepturilor noastre. Fratele liber vine să învețe pe cel dezrobit. Cuvintele dumnezeești ale poeților trec slobode dela Nistru până la Tisa și câți sunt și ce frumos cântă!

Dușmanul uimit își astupă ochii de atâta lumină.

Români, întoarceți-vă privirile cu o sută de ani, cu doi ani, cu un an în urmă, priviți la munca voastră de uriași și tot înainte!

Tot înainte, voi cari prin puterea minței voastre și voi cari prin munca brațelor voastre, întăriți și înălțați falnica noastră Românie!

Priviți la ceia ce ați făcut și ertați dușmanilor noștri și celor crescuți la școala lor, cari nu știu ce grăesc.

Bună vecinătate

Se potolește o clipă provocarea la o frontieră ca să fie reluată la cealaltă. Consimte să tacă de formă glasul insultător din Miază-zi ca să se ridice strident cel din Apus. Aceasta este alternativa de atitudine pe care o face în jurul nostru buna vecinătate.

Tenorii ușori ai Bulgariei și Ungariei cântă, baritonii gravi ai Bulgariei și Ungariei nemulțumite, ne dau, azi unul mâine altul, măsura talentului lor. Și câte note false în atâtea cuplete!

Ungaria lui Horthy face mărturisiri de bune intenții și totuși susține ofensiva iredentei, oferă banchete ministrului român la Budapesta și totuși a doua zi ne botează „hoți de cai" pentru influențarea spiritelor din apus înclinate la indulgențe și ispitite să acorde nu numai beneficiul circumstanțelor atenuante unui popor învins, dar chiar să făgăduiască, sub mângâierea lingușirei dibace, un sprijin pe care regentul îl cere azi cu glas tare.

Ungaria, crescută la școala diplomației Monarhiei habsburgice, cunoaște puterea mincinei, ipocriziei și morgii. Ea știe ce poate da distilarea de îngrijorare și de neîncredere față de vecini. Și de acea, căutând a ne face mai puțin simpatici în Apus, vine cu sugestiuni cari produc, asupra sufletelor de acolo, impresiuni cari nu se șterg ușor, burată de afirmările calomniei.

„Calomniați, calomniați, va rămâne totdauna ceva," zicea Voltaire. Procedeul acesta care datează desigur dela primul intrigant sau dela primul trădător din lume se potrivește rafinamentului culturei speciale maghiare. Nu ne mai putem mira dar că Horthy minte, înșală, insultă. Aduce false vorbe, false documente, false nasuri. Pune masca și cântă ca într'un tardiv Carnaval. Vor avea oare prietenii noștrii de departe curiozitatea firească de a ridica masca spre a vedea adevărata grimasă?

Cât despre Bulgari, nimeni nu se amăgește de căința lor provizorie pentru provocările din Cadrilater. Bulgaria a abuzat de felonie. Chiar zdrobită, ea a cerut, a cerșit, a implorat ceva; a gemut și murmurat, întinzând un pumn înfiorat, nu de ceea ce pierde ci de ceea ce nu va câștiga. Acest popor lacom are patima neînfrânată, morbidă, a hegemoniei. E megaloman, așa cum alții sunt morfinomani sau eteromani. Stupefianții lui sunt Macedonia și Dobrogea. Și de aceea e primejdios în protestările lui de bune intenții,

„Să vadă virtutea și să se usuce de regretul că au părăsit-o", versul acesta persan ne vine în minte și ne îndoim că va putea fi aplicat vecinilor noștrii din miază-zi și Apus. Se vor usca de regrete, dar virtutea nu va contribui la această uscare prematură. Iată de ce trebue să fim cât se poate de sceptici, crezând că nu suntem niciodată de ajuns. Și să nu uităm că sunt morfi cari trebuesc omoriți de două ori.

Dr.

Grevele din Anglia

Greva din Anglia care la un moment dat luase proporțiile unei mișcări revoluționare, este pe drum de aplanare. Primejdia a fost mare. Era cât pe aci să se transforme într'un dezastru economic cum n'a mai cunoscut istoria. Toată bogăția minieră a Angliei era să fie distrusă. Pentru prima dată în analele grevelor, s'a călcat peste o tradiție de două veacuri oprindu-de funcționarea pompelor ceiace însemna inundarea minelor.

Grozăvia dezastrului care putea să urmeze a trezit însă toate conștiințele. Lucrătorii și guvernul au reluat tratativele pentru aplanarea conflictului.

Ceiace trebue să reținem noi ca învățământ din grevele cari au avut loc în Anglia în vremea din urmă este atitudinea lucrătorilor. Muncitorimea engleză nu s'a mișcat decât pe terenul revendicărilor economice. Ea n'a făcut niciodată din grevă un mijloc pentru realizarea unor scopuri politice. Și dacă propaganda comunistă a creiat câteva focare de infecție bolșevică, ea n'a isbutit să îmbolnăvească organismul sănătos al marei mulțimi de lucrători englezi. Ei au veche tradiție liberală, o puternică conștiință națională și discernământul întemeiat pe noțiunile de cultură necesare. De aceia toate grevele din Anglia s'au sfârșit fără pagube mari pentru economia națională și fără sguduiri pentru stat.

Marea frământare socială din Anglia manifestată prin grevele recente se datorește conflictului dintre muncă și capital. In privința aceasta Anglia ne oferă cel mai bun teren de studiu. Deoparte se găsește capitalismul ajuns la cea mai înaltă expresie a sa, iar de cealalte parte milioane de lucrători organizați în sindicate.

Asistăm astăzi la acest proces social. Istoria Angliei ne spune câte revoluțiuni mari din care a rezultat schimbări mult mai profunde pentru societatea engleză au avut loc fără vărsări de sânge, fără sguduiri puternice. Temperamentul poporului englez nu poate admite violențe atunci când se pot realiza aceleași scopuri prin bună înțelegere. Ura de clasă n'a existat în Anglia. Brațele muncitoare nu s'au înarmat niciodată împotriva statului.

Problema muncii și capitalului este pe cale de rezolvire. Evenimentele din Anglia trebuesc urmărite cu atenție de toate stările, căci soluțiile cari se vor da acolo problemei sociale, vor fi cele mai înțelepte întrucât se va fi ajuns la ele prin bună înțelegere și armonia tuturor claselor sociale.

Ungurii și reforma administrativă

Proiectul reformei administrative preocupă și pressa maghiară, pe care îndeosebi o interesează chestiunea cum se vor umple oficiile administrative: prin numire ori prin alegere. Deși proiectul, după cât îl cunoaștem până în momentul acesta, prevede o largă decentralizare și asigură o largă autonomie vieții administrative, totuși pressa maghiară e fățiș în contra sistemului ca funcționarii administrativi să fie numiți. Chestiunea desigur, se poate discuta atât principial cât și mai ales din punct de vedere practic.

In vechea Ungarie, sistemul electiv, își avea rostul său politic câtă vreme maghiarimea își vedea periclitate interesele sale naționale din partea tendințelor de germanizare ale Camarillei. Sub era constituțională apoi, nu se ivise nici un motiv practic pentru a schimba acest sistem, pe de-o parte pentrucă în tot timpul erei constituționale și până mai în urmă, un singur partid a stat de fapt la cârmă, așa încât viața administrativă își avea cursul său lin și nu era expusă la acele mari frământări care s'ar fi putut naște de pe urma deselor schimbări de guvern. Se schimbau și la ei guvernele, treceau și partidele chiar prin anumite metamorfoze, dar în esență erau aceiași oameni cari se perindau la cârmă, cu acelaș program cu aceiaș sistem și cu aceeași regularitate. De îndată ce, mai pe urmă au prins și naționalitățile a se întări și a deveni mai conștiente, iar între partidele maghiare au început a-se ivi diferențieri mai pronunțate, — tot mai mult au început a se preocupa și ungurii de ideea de a schimba, chiar în interesul bunului mers al administrației, sistemul electiv cu sistemul numirilor.

Administrația trebuie ferită pe cât se poate de fluctuațiile politice, pentruca funcționarii să-și poată îndeplini cu cea mai bună conștiință și în deplină libertate misiunea importantă ce o au de a servi și a promova interesele obștești spre mulțumirea populației și spre binele patriei. Dacă vom aplica însă în prea largă măsură sistemul electiv, date fiind la noi marile animosități dintre partide, am ajunge să strămutăm luptele de partid și pe un teren unde e în joc viața noastră de toate zilele, și unde, pentru acest motiv, se cere mai multă liniște, încredere și bunăvoință. Când funcționarul își datorește situația partizanilor săi, el nu poate fi imparțial și nu-și poate vedea liniștit de muncă. Pentru aceia e mai bine ca și funcționarii administrativi, să fie nu-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

miți, să li-se asigure stabilitatea în oficiu și să nu fie constânși a face politica guvernului. S'ar face în acest chip o selecție de funcționari cinstiți capabili și conștiincioși, cari ar putea să-și îndeplinească misiunea lor de slujitori ai obștei fără teama de a fi înlocuiți de primul parvenit, care știe să se gudure la picioarele stăpânirii. Am fi, în sfârșit, cruțați de spectacolul desgustător de până acum de a vedea toate târâtoarele în rolul lui Cato, numai pentrucă le lipsește șira spinării. A. C.

Naționalism sau Umanitarism?

— O anchetă printre intelectualii europeni —

Ideea Europeană a întreprins asupra subiectului de mai sus o anchetă europeană.

Întrebarea era astfel formulată:

1. Există tendința de a determina formarea unei conștiințe a umanității;

2. Există pe de altă parte, faptul real al conștiinței naționale;

Se pune întrebarea:

a) Dacă aceste două conștiințe se îngădue reciproc și în ce limite;

b) Dacă conștiința umanității este de natură a exclude conștiința națională — și în acest caz, care trebuie să fie atitudinea omului de cultură față de tendința umanitaristă constatată mai sus.

Personalități din cele mai de seamă au trimis răspunsuri cari aproape în unanimitate afirmă că ideia umanitaristă și ideia națională pot conviețui, una complectând pe cealaltă.

In No 64 din 17 Aprilie, *Ideea Europeană* publică o parte din scrisorile primite, din care spicuim și noi următoarele răspunsuri:

Răspunsul d-lui Henri Barbusse, autorul, lucrării Le Feu și conducătorul mișcării dela Clarte:

Intocmirea lumei într'un fel de republică universală. înlăturând granițele în cee ce au dușmănos și militarist (înțeleg în această categorie împărțirile comerciale și liniile vamale), este, după părerea mea, o chestiune în viață sau de mo rte pentru omenire.

Aceasta nu înseamnă că sentimentul patriotic trebue să piară. El e trebuincios vitalității artei și cugetării, chiar dacă n'ar fi decât ca o urmare a deosebirii de limbi, deosebire care ar fi cu desăvârșire utopic să vrem s'o înlăturăm. In tot cazul e necesar să rămână un sentiment cum e acela al familiei, fără să se recurgă, în nici o împrejurare, la forță.

Răspunsul d-lui Emile Boutroux, unul din cei mai mari filozofi ai Franței contimporane:

Patria și umanitatea nu's deloc niște potrivnice geloase una de alta; căci cea dintâi condițiune pentru a sluji cu adevărat omenirei, este să slujești cât mai bine patriei tale!

Răspunsul d-lui G. Borgeze, unul din cei mai strălucifi și mai adânci critici literari ai Italiei:

Plăsmuirea unei conștiințe a omenirii nu e un fapt nou. Conștiința națională se poate găsi în conflict cu ea, nici mai mult nici mai puțin de cum se poate găsi în conflict conștiința municipală cu conștiința națională, sau conștiința familiară cu conștiința cetățenească, sau în genere conștiința individuală cu conștiința socială. Oricum, nu se susține și e esențial imorală afirmarea unei dezbinări neîmpăcate între conștiința națională și conștiiuța umanității.

Răspunsul d-lui Enrico Corradini, romancier și unul din șefii partidului naționalist italian:

Există o conștiință națională, pentrucă există o organizare politică ce se cheamă națiune.

Odată înțeleși asupra acestui punct cred că omul care are o conștiință civilă, trebue să facă tot ce-i stă în putere ca să fie un bun cetățean al națiunii din care face parte, cooperând la prosperitatea și la mărirea acesteia.

Tot restul e fără însemnătate.

Răspunsul d-lui Wilhelm Wundt una din cele din urmă scrisori ale marelui filozof german mort de curând:

La întrebările puse, răspund: Umanitatea și naționalitatea nu sunt noțiuni contradictorii, ci țin una de alta. A fi omenesc, fără iubire față de propriul neam, nimic nu prețuește: și tot așa de puțin, a te făli cu propriul neam, fără o cugetare umanitară. Pe întâia cale întâlnești pe pacifist, iar pe cea de-a doua pe șovinist. Patriotul „uman" alege între acești doi, calea de mijloc.

Răspunsul d-lui von Bissing. profesor la Universitatea din München și cunoscut bărbat politic:

Nu pot să-mi închipui o contradicție între conștiința națională și cea omenească, într'un cetățean luminat: visuri. ca acelea care chiamă pe proletarii din toate țările la prăbușirea stâlpilor de graniță, cari își uită de frați de dragul verilor și răsverilor, cari vor să desființeze temeliile statelor și urmăresc în acelaș timp să dea și celor mai mici grupuri un drept de auto-determinare împotriva interesului uniunilor de state consolidate, mi se par vătămătoare pentru fiecare Stat în parte, ca și pentru întreaga omenire; căci, dacă asemenea fanezii se întind, ea nu va ajunge niciodată la liniște.

ECOURI

„Criza morală a timpului de față"

La Fundația universitară din București d. Horia Furtună și-a desvoltat Duminică seară conferința se despre „Criza morală a timpului de față". După ce a arătat relele de care suferă societatea românească din pricina dezorganizării și alipsei de control, d-sa a arătat că responsabilitatea generației noastre e întreagă și că în domeniul răspunderilor morale nu există datorii pe care o generație să le asvârle în sarcina generațiilor următoare. E necesară formarea unei opinii publice cât mai largi și mai conștiente ca să susție lupta de refacere morală.

Conferințele „Astrei"

D-l Profesor Universitar Dr. Urec e despre inteligența și localizarea ei în creer. —

Începând prin a arăta că ceea ce deosebește pe om de animal este în primul loc desvoltarea pronunțata a creerului, distinsul conferențiar a făcut o expunere a ceea ce cunoaștem asupra creerului și asupra inteligenței ca e este oare cum o secreție a lui..

Până la 1680 studiul psihiatriei a suferit o îndelungată letargie. Cercetările empirice nu se puteau face din cauza excesului de spiritualism din această epocă, materialiștii erau uneori chiar arși pe rug. Abia mai târziu în secolul al 17-lea încep cercetări mai serioase, înființându-se un fel de azile de demenți care erau privite ca niște menajerii.

D-l dr. Ureche analizează rolul acestor azile arătând că mediții nu făceau altceva de cât să cerceteze manifestările exterioare ale demenților fără a căuta să pătrundă cauza și explicația demenței.

Creerul este organul care judecă, simte, prezidează și dirijează mișcările, care iubește, care urăște care se revoltă, etc. etc. El e o arhivă în care memoria reține faptele, e un tribunal care judecă și ia hotăriri asupra activității noastre.

In ceia ce privește problema localizării sufletului, a inteligeței, aceasta a fost o preocupare istorică. In epoca filozofiei antice așa zișii iluziniști făceau localizarea inteligenței în afară de creer pe care il credeau un organ cu totul secundar care nu făcea altceva de cât că producea secreții mucoase. Pentru ei sufletul era localizat în ficat, inimă, etc,

Filozofi celebrii ca Platon și Aristoteles localizau sufletul în inimă care este ce-i drept organul cel mai zgomotos și cu reacțiunile cele mai imediale și mai perceptibile.

O altă teorie este aceia prin care se căuta să se localizeze sufletul în totalitatea măteriei. Acești teoreticiani au pornit dela fenomenul fagocitozei. Alte teorii voiau să demonstreze că inteligența este localizată în măduva spinării și nu în creer, bazate pe faptul că o broască cu toate ca îi tai capul continuă a face mișcări ordonate și fără creer. Descartes localizează inteligența într'o glandă situată în centrul creerului. Kant o localizează într'un punct geometric al creerului.

In fine după 1800 marele savant Gall reușește să stabilească localizarea inteligenței pe scoarța creerului și emite teoria frenologică după care diferitele talente și însușiri sufletești sunt localizate pe anumite circomvoluțiuni. Așa de ex. un filozof va avea cutare porțiune din creer mai desvoltată și cum craniul se modifică după creer și nu acesta după craniu, din studierea amănunțită a craniului, știind că în diferite însușiri corespund anumite porțiuni de reer, s'ar putea deduce care anume porțiune e mai desvoltată și prin urmare ce însușiri întelectuale are cutare om. La 1861 se face prima descoperire prin care se arată că vorbirea articulată este localizată pe creer într'un anumit punct.

Cum se localizează inteligența?

Fisiologia experimentală bazată pe electrizarea diferitelor regiuni din creer a documentat că sunt anumite regiuni care răspund electrizării. Astfel s'a găsit o regiune în lobul parietal care conține sensibilitatea. Simțul văzului și al auzului e localizat în regiunea frontală. Simțul mirosului în regiunea dela bază a creerului..

Fiziologia comparată ne arată că în timp ce la om zonele de mișcare și de simțuri cuprind 1/3 din secoarța creerului la animale zona aceasta e mult mai desvoltată. La păsari s'a observat că se desvoltă anumite zone în raport cu echilibrul, iuțeala etc. La câine se desvoltă mai mult zona în raport cu mirosul. Un mare învățat german a arătat că pe creer sunt 36 de zone de acestea, dintre care 16 sunt în raport cu simțurile și mișcările iar restul corespunzând inteligenței. Zona inteligenței, la om, ocupă 2/3; la animele e foarte redusă.

O altă metodă care servește la localizarea inteligenței este următoarea: S'a constatat științi-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Medicina în vechiul Egipt

de prof. **Dr. Guiart**
dela Universitatea din Lyon.

(*Curs ținut la Universitatea din Cluj.*)

— Lecția V-a —

I.

Piticii — Operilor de artă găsite în morminte le datorăm cunoașterea existenței piticilor, în Egiptul antic. Modul lor de reprezentare e foarte variat; erau aproape toți pitici achondroplasici, cu bustul foarte lung, picioare scurte, fesse voluminoase. Cel mai celebru dintre ei e cunoscut sunt numele de Chroum Kotep; acesta cu toate diformitățile sale, ocupa un rang destul de însemnat la curte, iar mormântul său este unul din cele mai frumoase și mai bogate din necropola dela Sakkarah. Statuia sa, care este actualmente la Muzeul din Cairo, este de calcar alb de Tourah; ea datează din timpul dinastiei a 5-a (aproximativ 3000 ani înainte de Hristos).

O altă figurație celebră a piticilor, foarte cunoscută de egiptologi, este aceea a reginei din Pount, care era gravată în relief pe porticul stâng al templului din Deir-el-Bahari, ce se găsește deasemenea la Muzeul din Cairo. S'a discutat mult spre a ști dacă e vorbă de un caz de achondroplasie sau de un caz de steatopygie. In realitate găsim aici toate caracteristicile piticeniei achondroplasice, ceva mai mult încă, supraîncărcările de grăsime sunt peste tot manifeste și produc acele masse de carne fleșcăită și moale; ele exagerează, în afară oricărei proporții, forma basinului, și dau reginei din Pount, aspectul unei Venus hotentote. Nu ne mai putem îndoi, că e vorba de un caz de achondroplasie cu steatopygie.

Amintesc că exista chiar un pitic achondroplasic printre zeii Egiptului: zeul Bés, protectorul nașterilor, de care am vorbit cu altă ocazie.

Dacă piticeina există de cel puțin 5000 de ani studiul Bassoreliefurilor de pe morminte ne permite de-a afirma că piciorul-bot-varus-equin, simetric, deci congenital, exista de mai mult de 4000 de ani (mormintele din Bene-Hassan, 2300 înainte de Hristos) și rachitismul de vre-o 3500 ani (mormintele din El Amarua, 1500 înainte de Hristos). Un cocoșat foarte caracteristic e reprezentat într'unul din aceste din urmă morminte. Am văzut deja din restul examinării mumiilor, că boala lui Pott exista încă din timpul primelor dinastii. Văd o probă nouă în acest sens într'o statue din Sakkaroh, datând ca și Chnoum-Hotej, din timpurile dinastiei a 5-a (3000 ani înainte de Hristos) și care e descrisă de obiceiu sub numele de piticul din Gisch. Nu e însă vorba de un pitic, ci de un personagiu, prin a cărui talie scurtă putem recunoaște boala lui Pott cu dublă corbură dorsală și ventrală.

Totuși conformația diformă cea mai însemnată și mai interesată se găsește figurată pe o stelă egipteană a dinastiei a XVIII-a (1500 înainte de Hristos), care se găsește în glyptoieca Carlsberg, la Copenhaga. Se văd sculptate în piatră trei figuri omenești încadrate de hieroglife. Figura principala este un bărbat, care ține un vas în mână; capul său ras arată că e vorba de un preot.

E îmbrăcat cu o fustă scurtă, care se coboară până la genunchi, și a cărei țesătură transparentă, lasă să fie văzute pulpele. In spatele său se găsește o femee, care ține în mână o tavă cu daruri, iar alături de ea, o tânără antilopă pe care o duce la sacrificiu. In dosul ei vine un copil, de-o slăbiciune isbitoare. Inscripția ne spune că defunctul se chiamă Rouma, și că era intendentul templului lui Astarte din Memfis. Ei era de origine siriană, de-asemenea și soția sa Imoa, care o reprezentată cu ei, venind să ofere daruri zeiței Astarte. Copilul lor dimpotrivă, poartă un nume egiptean. Inscripția ne mai spune că Rouma ra in'irm, și 'ntr'adevăr stela ne arată infirmitatea sa într'un chip foarte lămurit, permuțându-ne să-i facem diagnosticul retrospectiv. Intr'adevăr, una din gambe e tare scurtată; este o puternică atrofie a părților moi și iaba piciorului e întinsă în prelungirea gambei în poziție equină. E vorba de sigur de-o *paralizie infantilă*. Artistul a copiat natura până în cele mai mici amănunte. Se știe într'adevăr că Egiptenii țineau de obiceiu bastonul naintea corpului, paralel cu acesta. Aci dimpotrivă, Rouma îl ține oblic, menținându-l în coapsă, spre a-și face un punct de sprijin.

Ciuma.

După Maspero, căderea primei dinastii egiptene, a fost consecutivă, unei epidemii de ciumă, care a decimat populația. Totuși, nu știm, dacă e vorbă într'adevăr de ciumă sau de-o simplă boală pestilențială. Ceea ce e

Cronica politică

Reforma agrară pentru Ardeal şi Banat. — Din discuţia la Senat asupra reformei agrare pentru Ardeal şi Banat, sunt de relevat declaraţiile d-lui senator Al. Constantinescu care a vorbit în numele partidului naţional-liberal. D-sa a arătat că principiile acestei legi agrare sunt aceleaşi ca şi ale legei care s'a votat pentru vechiul Regat şi că prin aceasta ea se deosebeşte radical de reforma agrară întocmită de Consiliul Dirigent.

Aşa de plidă, senatorul liberal a dovedit că proectul de lege al Consiliului Dirigent prevedea nu exproprierea *ci numai posibilitatea de expropriere*, ceia ce-a avut ca resultat că în Ardeal, după doi ani de zile, nu se pot înregistra decât câteva arendări forţate şi nici o expropriere. De abia acum, prin urmare, se poate spune că principiul exrpoprierii a fost introdus şi în Ardeal asigurând trecerea pământului dela marea proprietate în mâinile ţăranimei.

Mai departe d-l Al. Constantin a criticat cu asprime prevederile noului proect cu privire la plata pământului expropiat. După proectul guvernului, plata pământului urmează să fie hotărâtă de justiţie fără însă ca aprecierile şi hotărârile justiţiei să fie îngăduite mai dinainte prin vre-o restricţiune a legei, ceia ce-ar avea ca rezultat ca ţăranul din Ardeal să plătească pământul mai scump de cât cel din vechiul regat.

Impunerea mărfurilor germane. Adus în discuţia Camerei, Proectul guvernului pentru impunerea unei taxe de 30 la sută asupra mărfurilor importate dio Germania a fost pentru partidul liberal un admirabil prilej pentru a arăta, prin declaraţiile făcute de d. I. G. Duca, cum trebuie înţeleasă *solidaritate noastră cu Aliaţii*. Această solidaritate, pe care d. Tache Ionescu a apărat-o totdeauna ca „mare european" dar nu întotdeauna şi ca bun român, să fie *deplină, generală* şi *reciprocă*. Or, proectul de lege al guvernului ne impune o solidaritate care nu e nici deplină, nici generală şi nici mai ales reciprocă, şi tocmai de aceia vădit dăunătoare intereselor noastre economice. De altfel şi ceilalţi oratori ai opoziţiei, afară de d. Iorga, au combătut proectul guvernului criticând politica de slugărnicie a d-lui Tache Ionescu.

Partidul liberal şi muncitorimea

O conferinţă a D-lui P. Comnen

La „Cercul de studii din Bucureşti al partidului liberal", d-l Petrescu Comnen a schiţat într'o interesantă conferinţă liniile generale ale programului pentru îmbunătăţirea stărei muncitorimei de la noi, adoptat de partidul liberal. Conferenţiarul afirmă că nu se mai poate privi cu indiferenţă această clasă, care, sub raportul legiuirilor, este astăzi mai protejată în Ardeal, Bucovina şi Basarabia de cât în vechiul regat. D-sa vorbeşte despre un maximum de muncă a muncitoruluid pe zi, de un salariu minimal şi de condiţiuni higienice şi salubre ale atelierului în care este sortit să-şi scurgă existenţa.

Vorbind de legea asociaţiilor profesionale găseşte că dreptul acordat muncitorilor de a se constitui într'un sindicat chiar atunci când sunt în număr de cincizeci nu poate da o organizaţie utilă massei întregi de muncitori, şi preferă crearea Camerilor de meserii, cari să lucreze sub auspiciile unui consiliu superior al muncei. Conferenţiarul se ocupă de contractul colectiv şi de participarea la beneficii a muncitorimei, preconizând un sistem mai practic şi mulţumitor atât pentru meseriaşi cât şi pentru stabilimentele industriale.

Savantul profesor încheiându-şi frumoasa şi atât de instructiva conferinţă face următoarele constatări.

Cu toate că atâţi savanţi în ştiinţă şi în filozofie s'au străduit din răsputeri să dea o rezolvire precisă şi complectă problemei inteligenţei, totuşi, astăzi, sunt o serie de fapte şi de sub probleme aceleiaşi probleme care aşteaptă o rezolvire.

In faţa unui atât necunoscut şi inexplicabil e uşor de explicat de ce am apelat la metafizică şi de ce astăzi când răspunsul la problemele cele mai adânci nu-l mai putem obţine nici dela ştiinţă nici dela filozofie nici dela artă, apelăm, ca un ultim remediu, la D-zeu.

St P.

Crâmpeie de polemică

D-l Dr. G. Pătăcean ne asigură într'un articol din „Patria" că un bărbat politic „ca d. Vaida" e foarte apreciat în occident.

Credem şi noi. Nu orice român putea să iscălească un tratat de pace umilitor, ci numai unul „ca d. Vaida". Dar un lucru să nu se uite: când eşti prea apreciat în Occident, se întîmplă uneori să fii detestat în România. Cazul d-lui Tache Ionescu: „Mare european" şi mic român.

■

Un articol al „Patriei" din n-rul de ieri are acest început: „Intr'un articol recent spuneam că dacă *nu mai suntem crezuţi pe cuvânt* când desmintim svonurile despre desfacerea Federaţiei . . ."

Dar târziu s'a convins „Patria" că nu mai poate fi crezută „pe cuvânt". Noi i-am spus-o de mult, şi atunci ni s'a răspuns că ea represintă „tradiţia istorică a presei ardelene".

♦

„Impotriva ideii de fusiune n'a fost niciun partid", — ne asigură „Patria" vorbind despre discuţiile care au avut loc în sânul Comitetului Federaţiei. — dar, totuşi, această chestiune „a rămas să fie examinată de aproape în cursul vacanţei Paştelui".

Iată o fusiune care, de dorită ce e, se amână mereu.

Afacerea Reşiţa

A 3-a scrisoare deschisă adresată de D-l V. Brătianu D-lui Preşedinte al Consiliului de Miniştrii.

D-l Vintilă Brătianu a adresat d-lui general Averescu, preşedintele Consiliului de miniştri o a 3-a scrisoare deschisă asupra Afacerii Reşiţa. D-l V, Brătianu analizează de data aceasta punct cu punct expunerea de motive şi proectul de lege asupra „Reşiţei", dovedeşte cu noui şi puternice argumente ce e în realitate această afacere şi încheie astfel:

Puteţi judeca, domnule primministru, din analiza ce am făcut dacă în realitate interesele obşteşti au fost apărate în această chestie importantă şi dacă „toată lumea" poate fi mulţumită.

Toată desfăşurarea ei, este după cum am arătat, o pildă a întregii politici generale de guvernământ.

In rezolvirea ce-i veţi da, veţi confirma sau nu cu propria dv. iscălitură chestiile de ordin moral care au rămas încă deschise înaintea parlamentului, şi din care face parte toată politica de permise, de bonuri de tesaur, a schimbului coroanelor şi a rublelor. Votarea de acest parlament prezidat de preşedintele societăţii. Reşiţa a'prectului dvoastră fără a lămuri chestia morală, va fi confirmarea întregei acestei politici.

In rezolvarea anti-naţională şi contrară intereselnr apărărei ţărei a chestiei de faţă se va oglindi politica naţională şi economică naţională a actualului guvern. Veţi consfinţi astfel sau nu politica reprezentată de d-l Take Ionescu, Văleanu, Antonescu etc., în chestia atelierelor C. F. R. în a concesionărei terenurilor petrolifere în a gazului Metan, în a sechestrilor bunurilor vrăjmaşe etc.

Iată de ce menţinerea iscălturei d-voastră ca şef al guvernului pe acest proect de lege este pentru ţara întreagă cel mai bun criteriu de judecată a modului cum înţelegeţi „cins ea munca şi legalitatea" pe care aţi făgăduit-o ţărei.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ŞI PIANE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
Persoanelor de incredere se face vânzarea şi cu plată în rate

La Magazinul
Rosenfeld şi Comp.
au sosit stofe şi pânzeturi vânzare în en gros preţuri reduse.

ficeşte că diferite celule pot avea anumite funcţiuni. La 1874 s'a stabilit ca celulele gigante se găsesc numai în zona motorie prin urmare sunt speciale pentru mişcări, apoi celulele mici se găsesc numai în zona vederei deci sunt speciale vederei.

Pe altă cale se poate constata localizarea inteligenţei în felul următor: Cercetări mai noi au dovedit că pe scoarţa creerului sunt anumite zone, şi că celulele în aceste zone, sunt repartizate după o tipografie arhitectonică specifică pentru fiecare din ele.

Aşa de exemplu structura de mişcare diferă de structura zonelor pentru simţuri. Aceasta se constată pe cale microscopică. Sunt 52 de zone care au o structură diferită şi care prin urmare corespund la funcţiuni diferite (zona senzitivă, auditivă, vizuală etc).

Alt mijloc de constatare a localizărei inteligenţei este studiul patologiei, bazat pe alteraţiuni cauzate creerului. Aşa, alterând zona vorbirei, omul aude tot ce-i spui, dar nu e în stare să vorbească aşa ca să-l înţelegi.

Eminentul conferenţiar, după ce face câteva proecţii cinematografice, arătând diferitele zone celebrale, spune:

Caracterul specific creerului omenesc spre deosebire de cel animal, este că cel dintâi are zonele pentru inteligenţă mult mai desvoltat ca la animale şi de aceea lobul frontal şi cel temporal sunt mult mai mari la om.

Se naşte întrebarea: cum se produce mecanismul inteligenţei? e bilateral sau nu?

Noi gândim prin aşa zisele „simboluri" care sunt: o amintire, uneori vagă alteori mai precisă (după gradul de inteligenţă a fiecăruia) a unui complex de senzaţii. Până azi nu se ştie dacă aceste simboluri sunt localizate de ambele părţi ale creerului sau nu.

Eminentul conferenţiar emite părerea, terminând, că matematicianii cu talent şi experienţă îndelungată ar trebui să observe şi să studieze amănunţit, pe cele microscopice, diferenţa arhitectonică, diferenţa structurală a fiecărei zone în parte şi din constatările acestea empirice să tragă concluzii şi să emită teorii.

sigur, este că se pare că Egiptenii ar fi stabilit un raport între ciumă şi şobolani. Oare se poate zice că Epiptenii aveau preştiinţa rolului şobolanilor în transmiterea ciumei? cred că nu. Aceasta se datoria faptului că şobolanii constitulau unul din flagelele Egiptului; când se înmulţeau prea mult, distrugeau lanurile şi mai ales hambarele cu grâne şi deveneau pentru Egipt o ameninţare de foamete. Din cea mai îndepărtată antichitate, Egi tenii îşi dădeau seama că foametea prepară bolile pentilenţioase. Şi stabileau astfel în mod natural o legătură de cauză şi efect între ciumă şi şobolani; de-aceea divinizau ei animalele care-l distrugeau; şerpii şi pisica.

Am văzut cum Egiptenii au fost aduşi să simbolizeze ciuma sub forma unui şobolan; şi cum zeul Ptah, tatăl triadei memfitice este deseori reprezentat cu un şobolan în mână; unii istorici au avut, să facă din el un zeu protector împotriva ciumei. Imi pare că merg însă prea departe aceşti istorici; adevărul e altul. Când regele Asiriei, Sennacherib, veni să cucerească Egiptul, casta războinică refuzând să se bată pentru regele Sethau, care o lipsise de anumite privilegii, acesta ar fi implorat ajutorul zeului Ptah. Acest zeu ar fi trimes în timpul nopţii în tabăra duşmană o ceată de şoboleni, cari roaseră frânghiile arcurilor şi mânerele scuturilor, făcând astfel armele nefolositoare. Asirienii speriaţi, plecară spre Ninive în marş forţat. Numai în amintirea acestui fapt, fu repiezentat zeul Ptah în urmă, cu un şobolan în mână, cel puţin aşa ne asigură Herodot. Acest şobolan n'are deci o legătură cu ciuma.

Lepra

Lepra este una din bolile cele mai vechi cunoscute şi descrise. Totuşi istoria Egiptului şi studiul monumentelor şi mumiilor sale nu ne-a permis de-a găsi cea mai mică urmă înaintea venirii Evreilor, pare deci cu putiinţă că a fost importată de Evrei în această ţară. Vom vedea mai târziu că lepra pare a fi originară din Asia, şi că a fost transportată de Evrei şi Fenicieni în toată lumea cunoscută de cei vechi.

Prima menţiune ce se face asupra leprei se găseşte în papirusul medical din Berlin, care pare că îşi are originea depe timpul dinastiei a XIX-a, adică către 1400 în. de Cr., fiind contimporan cu exodul. In el găsim reţete pentru a vindeca oarecari boale asemănătoare cu lepra. In fine istoricul Manethon ne spune că sub dinastia a XIX-a, faraonul Meneftah I., fiul lui Ramses II, ar fi trimes 80.000 Isvaeliţi leproşi în carierele din Tourah (Troja) apoi i-ar fi autorizat să locuiască în oraşul Araris (mai târziu Tanis), situat la nord-est de deltă, pe braţul tanic al Nilului, rămas nelocuit după exdulsarea regilor păstori. Erau astfel în vecinătatea ţării Goshen centrul naţiunei ebree, de unde va pleca exodul. Lepra exista deci în Egipt la începutul noului imperiu, însă totul pare a dovedi că bântuia mai ales printre Evrei, care ar fi importat-o în ţară.

Tuberculoza

Acei ce s'a mulţumit să-i caute urmele în papyrusurile medicale n'a găsit nimic şi totuşi tuberculoza există în Egipt de vreme ce boala lui Pott era relativ frecventă şi aceasta chiar din primele dinastii. O singură dată Ellioth Smith crede să fi observat un caz de turberculoză pulmonară, însă totdeauna starea plămânilor nu poate permite o atare constatare. Dacă turbeculoza în vechiul Egipt nu a fost prea frecventă, Romanii se obişnuiseră să trimeată de vreme ftizicii lor în Egipt, tocmai din această cauză. Se poate spune că în perioada romană ţara deveni un vast sanatoriu de tuberculoşi, şi la sfârşitul primului veac al erei noastre, vedem pe Pliniu cel tânăr trimiţând în Egipt pe sclava sa liberată Zosima, atinsă de hemoptisie pulmonară. In ceea ce priveşte tuberculoza cutanată, ea era desigur diagnosticată lepră, după-cum va mai fi încă multe veacuri.

Bolile venerice

Studiul Bibliei ne va arăta în curând că bolile venerice sunt cunoscute din cea mai adâncă antichitate. Nu trebue să ne mirăm dacă Oefele a putut să găsească urma, — în papirusurile medicale, — unei boale cu scurgere uretrală şi erecţiuni dureroase, pe care o bănueşte, cu drept cuvânt, a fi blenoragia.

In ceea ce priveşte sifilisul, este probabil ca autorii, care-au vrut să-i găsească urma în Egipt, s'au înşelat. Astfel Proksch din Viena a vrut să-l identifice cu boala VXESV a vechilor Egipteni, părerea, împotriva căreia a protestat vehement, în diferite rânduri, Joachim din Berlin. In fine, predecesorul meu, profesorul Lortet, a găsit în 1908, în Egiptul superior, în necropola preistorică dela Rôda, craniul u ei tinere femei, al cărei parietal stâng era ras de o ulceraţie serpiginoasă, care-a produs dispariţia foii externe a osului, cu perforaţii complecte din loc în loc. L'a publicat, ca fiind un craniu sifilitic, cu toate că nu avea exostoze periferice. Totuşi adevărul mă forţează de-a zice că diagnosticul său retrospectiv n'a fost primit de nici un autor: se tinde mai de grabă să se admită o distrucţie a osului de către anumite insecte necrofage; ulceraţia ar fi deci posterioară morţii. Trebue să aşteptăm fapte noui înainte de-a admite existenţa sifilisului în Egiptul antic.

INFORMATII

In articolul „In jurul unei vizite, semnat de d-l V. Bărbat apărut în numărul nostru de ieri, s'au strecurat două greşeli de tipar a căsor cuvenită rectificare o facem azi:

In ultimul pasagiu să se citească **sutele de femei** în loc de **mutrele de femei** şi **să râdă** în loc de **să râgă.**

*

Ni se comunică că de la începutul anului 1920 şi până în prezent au luat fiinţă în întreaga Transilvanie 800 cooperative de consum. In ultimele luni s'a observat un însemnat avânt în favoarea unor asemenea întreprinderi.

*

S'a hotărît şi aprobat prin bugetul Directoratului de agricultură ca să se deschidă chiar de la 1 Maiu şcoale de economie casnică la Cluj, Folt (Hunedoara), Bilinţ (Timiş) şi Satu-Mare. Zilele acestea vor fi desemnaţi profesorii cari să predea limba română, istoria şi geografia la aceste şcoli.

*

Hotărîndu-se înfiinţarea unei lăptării de munte la Sălişte, d-l Popa, directorul Agriculturei va pleca zilele acestea pentru a pregăti organizarea ei,

*

D-l Tănăsescu, directorul general al Internelor, sosit eri de la Brad, ne-a declarat că toată nemulţumirea lucrătorilor de acolo a fost pricinuită de neprimirea la lucru a lucrătorilor îndepărtaţi, cu prilejul grevei generale. Direcţiunea locală a căzut în prezent de acord ca lucrătorii să fie primiţi.

*

Ni se spune de către autorităţile, care au făcut cercetările asupra incendiului dela Simeria, că focul n'a distrus în gara locală decât o magazie de lemne.

*

„S. D. Tageblatt" anunţă din Bucureşti, că proectul de lege pentru alegerile la Universitatea săsească se va desbate în parlament abia după sărbătorile Paştelor.

*

După „Temesvarer Volksblatt" socialiştii bănăţeni s'au întruni, Dumineca trecută pentru a preciza atitudinea lor. S'a hotărîsă nu se alăture deocamdată nici dreptei nici stângii pentru menţinerea unităţi de partidt până nu se va lua la Congresul general o hotărîre definitivă.

*

„Temesvarer Volsblatt" descrie în termeni tragi-comici păţania directorului fabricei de zahăr „Kandia", direţtorului de cinamotograf dr. Gabor şi comerciantului Baruch din Timişoara. Susnumiţii au plecat cu automobilul Kandiei T. 257 la Cluj. Poliţia din Cluj având bănuiala că autorii furtului dela giuvargiul Fenyö, au părăsit Clujul cu automobilul de mai sus, au înştiinţat toate Poliţiile pentru a-l aresta. La Turda şi Aiud a fost oprit automobilul, dar după legitimare i s'a dat liberă trecere. La Deva însă s'au găsit în faţă cu baricade şi armele întinse ale jandarmeriei şi gardiştilor. Au fost arestaţi şi perchiziţionaţi. Scăparea lor a fost numai faptul, că inspectorul care a venit mai târziu la faţa locului a recunoscut pe directorul dela „Kandia" şi aşa a dat drumul celor trei arestaţi.

Ministerul de comunicaţii a acordat o reducere de 50 la sută pentru toţi avocaţii din România, cari vor participa la congresul ce se va ţine în Bucureşti în zilele de 6, 7 şi 8 Mai.

Direcţiunea generală a C. F. R. a comunicat tuturor staţiunilor ca între 2—8 Mai inclusiv, uturor avocaţilor cari vor voi să participe la congres şi se vor legitima cu cărţile de avocat, sau în lipsă cu un certificat din partea baroului respectiv, se vor vinde la ducere bilete cu preţul întreg cari vor fi valabile şi pentru înapoere între 8—12 Mai inclusiv.

■

Aducem la cunoştinţa onoratului public Clujan că preluând cel mai elegant şi confortabil local Cafeneaua şi Restaurantul *Metropol* a cărei deschidere va avea loc Duminecă 24 cor. la ora 8 seara cu mare solemnitate. Va cânta muzica militară şi orchestra Naţională; se vor servi pe lângă mâncări calde şi reci din bucătărie română, maghiară şi franceză cele mai alese beuturi străine din vechiul Regat şi Ardeal, tot solul de licheouri precum înghetate şi prejituri fine.

veritabila Cafea Turcească.

Preţurile cele mai eftine serviciu promt Rugăm onor. public a vizita.

Proprietari.

*

Dacă doriţi să Vă îmbrăcaţi copii elegant şi eftin, veţi găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin şi fabrică de haine şi chipiuri pentru copii.* Str. Iuliu Maniu 5.

■

S'a deschis în Cluj, Piaţa Unirii No. 15. Marele Magazin de încălţăminte RAFTOPOL din Bucureşti. Incălţăminte pentru damenbărbaţi şi copii, cele mai noui modele din străinătate şi executate în atelierul propriu. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete elveţiene bărbăteşti de box 300 lei.

Se mai aduce la cunoştinţa onor public că a mai sosit un transport nou de încălţăminte şi anume: Ghete şi pantofi roşii şi de lac bărbăteşti. Ghete şi pantofi de dame, escarpeni şi cu barete, de antilopă şi olandă albă, cu preţuri foarte reduse. Pantofi de matase brodaţi cu fir de aur etc., toate marca veritablă Elveţiană „Babby".

*

Renumita Drougerie *„Viorelia"* Piaţa Unirii No. 15. Cluj, vis-ă-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paştelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine şi indigene parfumuri paste de dinţi, poudre etc. cu preţurile cele mai reduse. 3—8

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokaj cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii.

■

Dr. Lăzărescu, medic-şef al Casei Cercuale, Specialist în boale Interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerházi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

■

La 1 Mai se va deschide grădina de vară a Hotelului Central

■

Cofetăria Boncescu, din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că în vederea sărbătorilor a redus preţul BOMBOANELOR la Lei 60 kgr. Asemeni face cunoscut că primeşte comenzi de cozonaci simpli, cu mac sau nuci, paşti cu ori-ce fel de preparate, torturi, çadaife, înghetată parfeuri etc.

Tot odată roagă ca comenzele pentru sărbători să fie date cel puţin cu 6 zile înainte pentru a se putea efectua la timp.

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt ziluic afară de Luni.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche acărui surmenaji staţionar prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

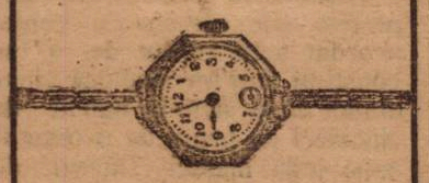

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Situaţia agricolă în Ardeal

— După relatările oficiale —

Interesându-ne asupra situaţiei agricole din Transilvania, dl. Valeriu Popa, şeful direcţiunei de Agricultură din Cluj a binevoit a ne da următoarele lămuriri:

In prima periodă a lunei Martie am avut timpul secetos, cu alternative de îngheţ şi desgheţ. A doua perioadă a fost mai călduroasă şi cu îngheţuri mai puţine. Rezerva de apă în primăvară a fost foarte mică; la sfârşitul lunei însă procentul de apă faţă de cel de la sfârşitul toamnei ne-a dat un excedent de 5 la sută. Astfel în toamnă procentul de apă fusese de 11 la sută iar în primăvară de 16 la sută. Peste tot s'a resimţit lipsa de ploi: germinaţia plantelor a întârziat iar cele răsărite stagnează în creştere. Judeţele care au fost ameninţate de secetă au fost Turda-Arieş, Maramureş, Timiş Torontal, Sibiu, Caraş-Severin, Bihor, unde timpul uscat de o lună cauzează stagnarea vegetaţiei tuturor sămănăturilor.

Lipsa de nutreţ s'a simţit în toate părţile; preţul lui este enorm de ridicat; pe de altă parte lipsa de păşune a contribuit mult ca preţul vitelor să scadă mult. Timpul secetos care a dăinut în cursul acestei luni nu a împedecat însă facerea arăturilor şi însămânţărilor, executându-se în mod normal şi destul de intens, pământul fiind afânat în toate părţile. In unele părţi chiar unde umiditatea la inceput a fost prea mare dar unde a fost evitată bătătorirea, arăturile s'au efectuat bine, pământul farâmăţindu-se uşor în urma plugului.

Muncile agricole s'au desfăşurat intens; viile se desgroapă iar în grădinile de pomi şi zarzavaturi lucrările se fac cu cea mai mare febrilitate.

Preţurile muncilor agricole variază de la un judeţ la altul, fiind în strânsă legătură cu oferta şi cererea. Astfel în Maramureş munca cu braţele, fără mâncare, se plăteşte de la 30 la 40 lei pe zi, iar în Alba-Inferioară dela 8 la 20 lei.

Starea sămănăturilor de toamnă, fiind în strânsă legătură cu mersul timpului de iarnă, din cauza lipsei de zapadă constatăm că în unele judeţe ca Mureş-Turda parte din sămănături au fost compromise cu totul. Pentru a nu se neglija pământul a fost nevoe ca arăturile să fie întoarse şi să se facă însămânţări cu seminţe de primăvară. Starea viilor în general e satisfăcătoare. A început desgropatul, tăiatul, coardelor şi arăcitul.

Pomii se curăţă de omizi şi uscături.

Din cauza căldurilor din a doua jumătate a lunei, mugurii pomilor fructiferi s'au umflat şi în cele mai multe părţi au înflorit. Sunt temeri, din cauza vegetaţiei prea de timpurii, ca pomii fructiferi să nu-şi piardă roadele cu ocazia vre-o unuia îngheţ, care nu este exclus.

Fâneţele şi păşunele se grăpează în cele mai multe părţi, iarba a început a încolţi însă sufere mult din cauza timpului secetos.

Starea sanitară a vitelor este satisfăcătoare afară de a oilor care sunt bolnave de gălbează. Din cauza lipsei de nutreţ, vitele sunt slăbite iar preţul lor foarte scăzut. Astfel în Caraş-Severin s'a vândut pereche de boi cu 4—5 mii lei iar vaca cu viţel cu 2—3 mii lei.

In luna aceasta situaţia pare mult ameliorată din cauza ploilor din ultimile zile ceea ce ne dă speranţe frumoase pentru viitoarea recoltă.

Wy.

Cenzurarea Corespondenţei cu Ungaria

Scrisorile pot veni şi prin alte state

Zilele acestea s'a instituit iarăşi cenzurarea corespondenţei cu Ungaria, care se va face la Timişoara. Măsura aceasta care a entuziasmat pe unii şi a dat ocazie altora să se revolte nu are nici un efect practic pentru interesele ţărei noastre întru-cât nu se face cenzurarea tuturor scrisorilor trimise sau primite din afara graniţe lorţărei şi mai ales acelora cu Ceho-Slovacia, Austria, Elveţia s'au Polonia. Iată de ce nu are acest efect:

Cei ce primesc s'au trimet scrisori în Ungaria pot să facă corespondenţa foarte bine prin ţările mai sus amintite ără ca să aibă nici un inconvenient. Astfel sunt cazuri când o scrisoare trimeasă din Budapesta prin Viena a făcut până la Cluj 30 zile. De asemenea scrisorile trimise acolo direct fac 20 zile iar indirect printr'unul din statele amintite mai sus 5—6 zile.

Totodată, ştim că sistemul aceasta de a se trimite corespondenţa printr'o ţară intermediară există şi mai în inte de-a se relua corespondenţa particulară cu Ungaria astfel că credem că în interesul bunei cenzurări se va veni la vechiul sistem. Ar fi interesant de făcut o statistică în care se vadă câte scrisori vor fi trimise timp de o lună după luarea acestei măsuri pentru ca să se poată face o comparaţie cu situaţta din luna în care n'a existat o asemenea măsură. S'ar vedea credem în mod evident că avem dreptate să cerem cenzurarea tuturor scrisorilor cu ţările mai sus amintite căci cenzurarea numai a corespondenţei cu Ungaria e absolut inutilă din motivele arătate mai sus.

Cetiţi „Intrăţirea"

Instalaţii de lumina, transmitere de forta, telefoane, sonerii apaduct reparaţii de maşini de scris şi cusut executa cu preţ convenabil:

La Intreprinderea Electrotechnică şi mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Becuri electrice „TUNGSRAM" precum şi materiale cu preţ redus. □□ Intreprinderi şi pentru provincie.

...l mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Şedinţa dela 22 Aprilie

Prezidează d-l Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Trancu-Iaşi, Antonescu, Cudalbu, Groza.

D-l **Titulescu** depune proiectul pentru admiterea unei noui douăsprezecimi din budget.

D-l **Antonescu** citeşte mesagiul prin care sesiunea parlamentară se prelungeşte până la 28 Maiu.

Preşedintele citeşte invitaţia principesei Olga, Sturdza pentru participarea la congresul orfanilor de războiu care se va ţine la Cluj în ziua de 15 Mai. Preşedintele depune în şedinţă publică proiectul reformei agrare din vechiul Regat. Dă cuvântul raportului Kogălniceanu (aplauze). Majoritatea înaintează ameninţătoare spre opoziţie. Şedinţa se suspendă.

La redeschidere d-l **Kogălniceanu** zice că se simte fericit că participă la marele act . . .

In timpul acesta se observă bustul din incintă al lui Mihail Kogălniceanu acoperit cu un postav negru. Se naşte un nou scandal. Un deputat din majoritate snuleşte doliul. Se nasc dialoguri violente, vociferări.

D-l **Kogălniceanu** îşi termină discursul. Preşedintele camerii cere comisie disciplinară pentru deputaţii Căpăţîneanu şi Sică Georgescu, autorii Scandalului.

D-l dr. Lupu, sniţ la tribună, îmbrânceşte pe d-l Slăvescu care vorbea preşedintelui. Şedinţa se suspendă din nou. **Scandalul creşte şi ajunge la bătaie între deputaţii Secară şi Cristescu (comunist).**

SENATUL

Şedinţa din 22 Aprilie

Prezidează generalul **Coandă**. Pe banca ministerială D-nii Tache Ionescu şi Trancu-Iaşi.

Urmează discuţia pe articole a legei sindicatelor profesionale.

La ordinea zilei să ia în discuţie proectul de lege asupra taxelor pe mărfuri germane, votat de Cameră. Se face elogiul germaniei.

O voce strigă: Trăiască Franţa!

D-l GRIGOROVICI: Trăiască Germania!

Se iveşte un sgomot infernal şi se aud voci: *afară trădătorul.*

Preşedintele reuşind să stabilească ordinea, roagă pe d-l Grigoroviçi să se explice.

Acesta spune că poporul german este muncitor. Senatul murmură.

D-l TACHE IONESCU, răspunde, arătând că este nevoie de solidaritate între Aliaţi.

Senatul amână şedinţă până după amiazi.

La redeschidere începe discuţia asupra reformei agrare din Ardeal, care se votează pe articole.

Revista pressei maghiare

Criza partidelor româneşti

Ziarul „Keleti Ujság" publică sub titlul de mai sus un primarticol care se sfârşeşte în modul următor: — „E ceva în aer. Aşa nu mai pot dăinui lucrurile! — aceasta o simte fiecare şi cei mai mulţi declară chiar deschis că România a apucat pe o cale care o poate duce la dezastru. Nu e o mângâiere faptul că nici într'alte ţări nu stau lucrurile cu mult mai bine . . . că toate luptă cu nevoi grele. Mai auzim din gura cutărui naiv fraza stereotipă: „totul e numai greutatea inerentă oricărei tranziţii, şi e resultatul numai al propagandei iridente şi bolşevice; — după consolidare însă vom începe munca creatoare şi reconstructivă." Caşicum consolidarea ar fi un fel de anotimp, care urmează dela sine, ca primăvara după iarnă. Caşicum nu începutul muncii productive ar determina şi începutul consolidării."

„Pentru ca să se poată face acest început, ziarul amintit crede că o condiţie *sine qua non*, e rezolvarea problemei sociale şi a chestiunii naţionalităţii. Şi ne serveşte apoi următorul sfat: „După ani lungi de târâgănări, încercări şi neînţelegeri, a sosit timpul, ca toate puterile democratice a-le României să se unească pentru a carmui nava statului între Scilla reacţionară şi Caribdele bolşevice, înspre marea liberă, fericită. Nu este permis să se eschidă dela conducerea statului massele atât de importante ca număr şi ca valoare ale naţionalităţilor şi ale muncitorilor industriali. Partidelor româneşti nu li e îngăduit să se folosească de aceste probleme pentru manevrări politice?"

Şi pentru ca să fie şi mai explicit ziarul maghiar scrie: „Din strigătele de luptă ale partidelor auzim răsunând tot felul de lozinci, numai două lozinci, nu cele mai urgente: pace cu naţionalităţile, pace cu muncitorii! Cu toate că un Maniu, Vaida, Iorga, Goga, Lupu, într'adevăr nu ar trebui să se teamă că li vor timbra organele plătite ale reacţionarilor de răi Români, ori chiar de bolşevici."

Administrarea Ardealului.

Ziarul „Ellenzék" se ocupă într'un primarticol de desbaterile parlamentare urmate în chestia administraţiei ardelene, şi între altele scrie următoarele: „Şi de data asta „căldura unei discuţiuni apriuse a încălzit pereţii Camerei. Centrul şi obiectul discuţiunii a fost administraţia Ardealului. Trebuie să recunoaştem, că am auzit multe cuvinte de prisos în această discuţie, căci într'adevăr nu are nici un înţeles să mai discuţi azi, pentruce la preluarea imperiului, nu s'a putut organiza mai bine administraţia dela noi. Precum e de prins a face comparaţie între trecut şi prezent, dacă lipseşte hotărârea fermă a îmbunătăţirii. Căci, nici de pe băncile guvernamentale nu tăgăduieşte nimeni, că administraţia actuală sufere de defecte, cari reclamă o lecuire radicală şi grabnică. Dar, tocmai această recunoaştere, ne dă motive să conchidem că e serioasă intenţiunea de a le asana".

In cele ce urmează, ziarul îşi exprimă nădejdea că toţi cetăţenii fără deosebire de naţionalitate se vor bucura de un tratament egal.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional

Sâmbătă: (premieră) PROSTUL comedie în 5 acte de Fulda, cu D-nele Olimpia Bârsan, Nat Ştefănescu, Miriam, Adamidi, şi d-nii Neamţu Otonel, Mişu Ştefănescu, Ghibericon, Psatta, Virgil Vasilescu, în rolurile principale, sub direcţia de scena a d-lui Stănescu Popă.

Duminecă: *Scrisoarea Pierdută*.

Marţi 26 Aprilie: PROSTUL.

Pregătirea principei Episcopului Roman Ciorogariu la Oradea-Mare

(*Dela coresp. nostru.*)

In ziua de Duminecă 24 Aprilie la orele 9 sosesţe la Oradea-Mare cu trenul de Bucureşti P. S. S. episcopul R. Ciorogariu.

Autorităţile civile şi militare vor fi la gară pentru primire, Cele bisericeşti vor aştepta la Biserica ortodoxă din Piaţa Unirii.

Delegaţiunile autorităţilor se va aduna la primărie la orele 8½, de unde vor pleca în cortegiu la gară. Vor asista generalul Moşoiu, ambii prefecţi şi primarul oraşului.

Se va forma un cortegiu impozant, care va conduce pe P. S. S. la Catedrală Cortegiul va fi întovărăşit de poliţişti călări.

La Catedrală, episcopul Ciorogariu va fi aşteptat de public, armata şi şcolile primare cu corpul didactic, vor fi postate în piaţă.

Clerul va aştepta în faţa bisericei.

Episcopul Ciorogariu va asista la serviciul divin, la care cântă corul „Ilaria".

După serviciul divin, P. Sf. Sa. va fi condus la locuinţa sa provizorie dela Consistoriu.

Străzile vor fi pavoazate şi se vor trage clopotele tuturor bisericilor.

Evenimentele zilei

Grecii au respins atacurile turceşti, dislocând pe Turci din creştetul Karadagi. In sectorul de sud, grecii au respins de asemenea atacurile turceşti.

*

Guvernul german a adresat Aliaţilor o notă protest contra înfiinţării regimului vamal special în terieoriul renan.

*

Beneş a declarat că Mica Înţelegere va manifesta prin act public întărirea alianţei sale.

■

Ungaria persistând în politica de până acum merge spre o catastrofă internă, a declarat tot d-l Beneş.

■

Camera Comunelor a votat cu 201 contra 44 voturi creditele suplimentare pentru organizarea corpurilor de apărare şi pentru alte măsuri luate în vederea circumstanţelor excepţionale cari pot decurge din grevă.

■

Joi la miezul nopţii a început a funcţiona bariera vamală a Rinului.

Industria wurtemburgeză resimte cu deosebire aplicarea sancţiunilor. S'a restrâns producţiunea concedilndu-se mulţi lucrători. Uzinele Bosch au licenţiat 690 lucrători.

■

Se comunică din Smirna că tentativa turcilor de a pune stăpânire pe podul de peste râul, Menadru din regiunea Tsivril a eşuat complect.

Postăvăria 606

Solomon Zauderer

Cluj, Str. Regina Maria 40.

Au sosit mare asortiment de stofe pentru haine Bărbăteşti şi Dame diferite culori moderne cu preţuri foarte reduse.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Consiliul de miniştrii a hotărât să dee d-lui Titulescu interimatiul conducerei externelor.

■

Sinodul, sa ţinut ultima sa şedinţă prezidată de Mitropolitul Primat. A asistat şi d-l Goga. Sinodul a aprobat calendarul pe anul 1922 întocmit de episcopul Sofronie. Primatul a mulţumit membrilor Sinodului pentru munca depusă în actuala sesiune. D-l Goga a citit decretul regal prin care se închide seziunea.

■

Orenburgul a fost bombardat de forţe bolşevice răsculate.

■

La 15 Mai are loc congresul refugiaţilor ruşi din Paris pentru fixarea modalităţii de continuare a luptei contra bolşevicilor.

■

Parlamentarii grupărilor din Federaţie au luat ieri hotărâri asupra ultimelor dispoziţiuni ale activităţii lor în timpul vacanţii Paştelor.

Comitetul agrar s'a format din: 6 jurişti, 6 agronomi, 3 proprietari şi 3 ţărani.

■

Sub comisiunea budgetară dela Ministerul de Interne a obţinut sporuri de 9 mil. lei, pentru administratorii de plasă notari şi sergenţi de oraş.

■

In prezenţa M. S. Regelui va avea loc Duminecă la Târgovişte desvăluirea bustului Suveranului, aflător în faţa şcoalei de cavalerie.

■

D-l Petre Iay, consilier la ambasada din Roma, a fost numit ministru plenipotenţiar al Statelor-Unite la Bucureşti.

■

La Galaţi s'a prăbuşit un aeroplan. Sergentul aviator Seceanu a fost ucis.

■

Ţăraniştii fac sforţări pentru a fuziona cu partidul naţional din Ardeal. D-l Maniu a declarat că va susţine ideea fuziunei celor 100.

Ştiri de peste hotare

Situaţia în Rusia.

O telegramă din Riga către ziarul „Volia Rosi" anunţă că Lenin ar fi ameninţat că-şi dă demisia, dacă politica actuală nu va fi radical schimbată.

Lenin ar fi recunoscut că nici o lucrare de refacere nu e posibilă cu starea actuală.

*

Se anunţă din Helsingfors că dările de seamă oficiale ale conferinţei muncitoreşti. care se ţine acum la Petrograd, lasă să se întrevadă că muncitorii uzinelor şi-au manifestat nemulţumirea lor, asura regulamentului elaborat de bolşevici la această conferinţă.

Astfel „Gazeta roşie" constată că 9 delegaţi au declarat că sunt „fără patrie", iar discursul lui Zinowieff contra menşevicilor şi a socialiştilor revoluţionari a dovedit adevăratul caracter al acestor fii fără patrie".

Intr'adevăr. Zinowieff s'a străduit să făgăduiască participarea celor „fără patrie" la toate ramurile de administraţie, inclusiv la comisiile „celda".

Programul lucrărilor conferinţei propus de comunişti a fost respins şi înlocuit prin propunerea care cerea o anchetă asupra situaţiei politice actuale.

Acordul dintre Italia şi Turcia.

Le Matin află următoarele, din Londra:

„Cercurile politice britanice sunt viu afectate de faptul că acordul turco-italian prevede şi redobândirea de către Turcia, a Thraciei ca şi vilaetului Smirnei.

Faptul, dacă se confirmă — spune ziarul citat — ar fi o flagrantă călcare a tratatului dela Sevres.

Cu preţuri reduse!

Curăţă vopseşte şi spală

„KRISTÁLY"

Spălătorie chimică cu aburi, Cluj.

Fabrică şi Depozit principal

Str. Bucovina Nr. 32.

Primeşte şi face expediţii cu poşta.

Societatea Ardeleană de Industrie Casnică

Cluj, Str. Unio No. 12.

Mare depozit de cameşi, bluze şi haine pentru copii brodate cu mână. 584

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecţionează bijuterii de aur şi argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur şi argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur şi argint. Se capată la **Róth** şi **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Viața Sportivă

Congresul S. F. A. și adunarea generală F.S.S.R.

Nouă curent care a început să străbată mișcarea sportivă dela noi a impus conducătorilor actuali ai organizațiilor sportive centrale din București ținerea unei consfătuiri generale pentru a stabili principiile și a căuta modalitățile mai solide prin cari viața sportivă să ia un avânt cât se poate de puternic. Această consfătuire era îndeosebi acum și la noi necesară, când întreagă mișcarea noastră sportivă se află abia în prima fază de desvoltare, dar în acelaș timp interesul pentru un sport mai intensiv se manifestă aproape în toate centrele unde elementele necesare sportului se află grupate în număr corespunzător.

Au luat parte la această adunare delegații tuturor cluburilor sportive din întreagă țara în număr corespunzător membrilor fiecărui club. Cluburile din Ardeal însă din motive financiare au fost silite a trimite un număr mai redus de delegați iar cei trimiși au fost încredințați din partea cluburilor lor să reprezinte totalul voturilor ce revine unui club.

Aceste delegațiuni reprezentative au fost acceptate și recunoscute în congresul SFA. N'au avut însă aceași soartă și în adunarea generală a Federației Societăților Sportive din România. Votarea prin delegație a reprezentanților cluburilor din Ardeal n'a fost recunoscută, ci s'a admis numai votul individual.

Nu mă voi ocupa în parte de deciziunile aduse — cari sunt publicate în alt loc — voi căuta să scot numai în evidență greșala ce s'a făcut prin nerecunoașterea delegațiilor deoarece cest fapt lasă să se întrezărească intenții cari mai târziu numai în detrimentul sportului ar putea fi și dau naștere la animosități ce trebuesc înlăturate.

Indrumătorii actuali ai mișcării noastre sportive trebuesc să aibă în vedere ridicarea cât mai grabnică a nivelului sportiv, înlăturând din desvoltarea sa toate obstacolele născute numai din cauza dezinteresului prea mare ce a existat până acum la noi față de mișcarea sportivă și incurajând sforțările acolo unde se fac.

Aceasta este chestiunea de fond, în fața căreia chestiunea de formă trebue să cedeze. Era oare nedrept ca delegații cluburilor din Ardeal să reprezinte totalul voturilor asigurate cluburilor prin regulamentul F. S. S. R. Și aceasta mai ales atunci când cluburile nu au trimis delegații numai pentru a cruța fondurile de alt cum destul de redus, destinate intensificării sportului. Iar dacă un club a pus încrederea sa într'un singur delegat, admițându-l să reprezinte totalul voturilor, poate cineva contesta această încredere fără să facă numai o chestiune de formă față de care suferă chestiunile principale? Căci prin nerecunoașterea delegaților adunarea generală a fost silită să amâne discuția chestiunilor esențiale pentru două-trei luni, mărginindu-se acum numai la desbaterea unor chestiuni mai puțin urgente și de detaliu numai. Prin această amânare însă întreagă mișcarea sportivă a fost lipsită de directive urgente cari abia mai târziu vor putea fi puse în aplicare. Acum, în aceste luni ale primăveri este timpul când toate directivele necesare trebuie să servească întregei mișcări, căci directive date mai târziu nu odată însemnează amânarea unei desvoltări în stil mai mare pe un întreg an, ceeace la noi este o pierdere însemnată, când ne gândim ca să facem pași cât mai repezi ca să ajungem pe toți cei cari ne-au întrecut în această privință.

La toate acestea se mai a daogă și inconvenientele organizării unui nou congres. Din nou corespondențe oficiale, intervenții pentru incartiruiri, din nou spese de călătorii și întreținere etc. etc. Toate acestea însă reclamă bani.

Din această specie noi din nefericire nu prea avem mulți, iar cei pe cari îi avem trebue cât se poate să-i economizăm, suprimând orice spese inutile cari pot sau ar fi putut fi înlăturate.

Dacă amânarea este azi un fapt, e de dorit (și nu ne îndoim că lucrul se va face) ca cei chemați să studieze cât mai temeinic chestiunile sportive, ca cel puțin congresul ce se va ține în zilele de 19—20 Iunie să pună definitiv bazele unei organizații solide și destoinice care să asigure un progres liniștit și sigur celor începute până acum.

Comunicatele oficiale ale Comitetului regional F. S. S. R.

In ședința Comitetului regional — Secția de football, — ținută la 19 l. c., d-nii V. Salvan dr. V. Tempea și Ludovic Nagy, delegații Comitetului regional la Congresul de Football — Associație și la Adunarea generală F. S. S. R. au făcut darea de seamă despre mersul desbaterilor și deciziunile luate.

In congresul S. F. A. și adunarea generală F. S. S. R. s'au stabilit următoarele:

1. S'a desființat Comitetul regional Oradea-Mare din Transilvania. Teritorul fostului comitet aparține de acum C. R. Cluj.

2. Pentru întreaga țară s'au recunoscut următoarele 7 comitete regionale: partea vestică a României cu sediul în Timișoara; Valea Someșului, Crișului și a Mureșului cu sediul în Cluj, restul Transilvaniei cu sediul în Brașov. In Oltenia sediul este Craiova; în Muntenia și Dobrogea: București; în Moldova și sudul Basarabiei. Iași; în Bucovina și nordul Basarabiei. Cernăuți.

3. Pentru șampionate, România este împărțită în două părți: șampionatul României Orientale și șampionatul României occidentale, iar pentru „șampionatele României" lupta se va da între șampionii celor două părți.

4. Sa hotărât ca la 19—20 Iunie — data convocării congresului viitor să se aranjeze un mare meeting sportiv pentru propagandă le care vor participa toate forțele întregei Românii. Va fi un match între o echipă reprezentativă a comitetelor regionale Cluj Brașov și între echipa comitetului regional vestic. A doua zi echipa învingătoare va juca cu echipa reprezentativă București. Tot în aceste zile vor fi mari concursuri atletice.

5. Sa format o comisie, care intrând în legătură cu Comitetul pentru aranjarea Serbărilor încoronării M. M. L. L. va stăbili programul sportiv care va decurge în cadrul Serbărilor de încoronare ce vor avea loc în toamna anului acesta în Alba Iulia.

6. In congresul SFA s'au primit statutele și regulamentul nou care se va aplica de acum înainte în jocurile Football-Associației.

7. Proectul de statute și Regulament pentru FSSR vor fi elaborate de către comitetele regionale Arad-Timișoara. Ele vor fi impuse la desbatere în congresul extraordinar SFA și Adunarea generală extraordinară FSSR cari se vor ține în zilele de 19—20 Iunie ac. c.

Celelalte chestiuni puse în programul compresului și adunării generale cari n'au fost discutate în ședințele congresului ținut la 12—13 l. c. se vor pune din nou în discuție în zilele de 19—20 Iunie l. c.

Spectator.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

PREȚURI SURPRINZĂTOARE DE REDUSE!
La
Diamandstein și Moskovics
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.
598

3 Mtr. stofe pentru un rând de haine . Lei 270·—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura . . . . . Lei 800·—
1 Rând haine bărbătești gata . . . . Lei 550·—
Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

REFERITOR
Telegramă! ?? In curând ?? Telegramă!
?? C. M. ??
Sa inaugurat sub o nouă Direcțiune cea mai spațioasă, cea mai elegantă, cea mai modernă
CAFENEA METROPOL
din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.
Unde se servesc cele mai alese beuturi străine și indigene. Bere albă și neagră Ardeleană și din vechiul-Regat. Prăjituri fine de la cofetăria Boncescu. Inghețată de tot felul. Seara se servește Mâncări calde și reci. Renumita cafea Turcească, Schwartz și Marghiloman. Muzica militară sau simfonică de 3 ori pe săptămână. Orchestră Națională în fiecare seară. Proprietarii.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dèzsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

CAUT pentru cancelaria advocațială *un candidat de advocat, un concipist* și *o dactilografă* care știu nemțește și ungurește. Dr. H. Müller Cluj, Piața Unirii No. 5. 632

O FUNCȚIONARĂ din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție. Adresa la Adm. ziarului Infrățirea.

DĂRURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 400 OI cu mieii după ele. Ioan Herța p. u. Vidrasău Ungheni (Nyárádtő). 629

DE VÂNZARE o armă de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u.) 604

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și apărate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru plătesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

CROITOREASĂ DIN REGAT. Lucrează după ultimele modele pariziene, rochi și taileruri, cu prețuri moderate. Chemată prin c. p. vine acasă. Victor Antone Str. Szép No. 1.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

Radio 874

Mulțămită

Despărțându-mă de întreprinderea mea, pe aceasta cale aduc mulțămită tuturor oaspeților pentru sprijinul dat cu stimă *Martin Takács și soțul* foști proprietarii Metropolului. 634

Gerő și Friedmann

birou internațional de transporturi și vămuire

Oradea-Mare, colț cu Str. Regele Ferdinand și Str. Gerlicze; Adresa Telefonică: Gerő și Friedmann.

ÎNTREPRINDE ORICE TRANSPORTURI

pe teritoriul României, Cehoslovaciei, Austriei, Germaniei, Jugoslaviei și Ungariei în colete mici și mari, cu însoțitor sau asigurare pe lângă cea mai bună garanție.

CENTRE DE TRANSPORTURI cu circulație din Cehoslovacia cu toate orașele mai însemnate din România. FILIALE din ROMÂNIA: Satu-Mare, Exp. Halmei, Salontamare, Exp. Episcopiei Bihorului. Din CEHOSLOVACIA: Bratislava (Pozsony), Kosice (Kassa), Beregszász, Exp. Cana (Harnádcsány) Slov. Nove Mesto (S.-a.-Ujhely). UNGARIA: Sătoraljaujhely, Exp. Hidasnémeti. Reprezentanți în toate orașele mai mari din străinatate. 633

Reclama 286

Spre atenția

fabricilor ferestraielor și morilor!

Curele de mașini

cu argăsire vegetală sau cu cea de chrom;

curele de cusut și de legat

571 argăsite cu alaun sau cu chrom, precum piei technice de tot soiul în stare

să concureze cu fabricatele străine

să află la

Frații Renner & Co.

Fabrică de piele s. a. Cluj

Cafeneaua

„Transilvania"

Str. N. Iorga No. 4

Renovată și aranjată luxuos oferă publicului consumațiunea cea mai gustuoasă pe lîngă un serviciu culant și prețuri moderate. CAFEA CU LAPTE DE BIVOLIȚĂ, ceaiu, tea, licheruri, gustări reci etc. 450

AGRICOLA

Societate Anonimă de Asigurări Generală

București

Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana

CLUJ

Str. N. Iorga No. 11 (In casele proprii).

TELEFON:

621

502

Agenția Principală ORADEA-MARE

a început operațiunile la **Banca HILLINGER și ILLYÉS**

Srada Regele Ferdinand No. 7

Radio 758 **JOAN COSMA**

frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branșă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse. 548

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Cafeneaua

„EUROPA"

Cluj. Săli separate. Aranjament modern, Orchestră de primul rang. 582

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Trandin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17

MARCA „ÉVO"

EMIL BLAGA CLUJ,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Vinde

Automobile

Cauciucuri, Piese de schimb

Benzine și uleiuri cu prețuri de reclamă

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Renumitul Gognac Medicinal-Marty

de Világos se află iarăș de vânzare ori unde.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețâ rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile intinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

57 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii

---

„Triple sec"

Spirt pentru punciu și toate soiurile de liquer-uri, numai cu inscriptia noastre sunt veritabile.

ELEONORA SZILAGYI 599

facrică de liqueri și alte specialități.

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând

Castanin

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de intrebuințare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. ...
PENTRU
MICA PUBLICITATE

AU SOSIT hainele de primăvară pentru domni, băeți și fetițe la Katz și Mendel Cluj, Piața-Unirii Nr. 10

Fierărie **„BARZEL“** **Fierărie**

Unelte și recvisite pentru economie. Fierărie de construcție și mobile aranjamente de culină. — CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 14.

608 Telefon 10-49 Telefon 10-49

MARTIN SCHREIBER

DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:

140

Librăria Boroș Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Telefon 10-83

A sosit o mare cantitate de Registre și rechizite de birou. Tipărituri cu prețuri eftine. 578

1 litră cerneală „Pelican“. Lei 35·—
1 cutie agrafe . . . . . Lei 6·50
1000 buc. plicuri oficiale No. 46 Lei 136·—
1000 coale hârtii de scris Velină Lei 280·—
1000 coale hârtii de scris concept Lei 200·—

Atențiune

Inainte de ați procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă prețuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbați și copii și pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeși lei 20. 465

Stofe pentru bărbați, dame și băieți en gros.

Alexandru Hosszu.

Saci pentru cereale — făină — sare **calitate din timp de pace** se pot împrumută dela **Iosif Boskovics** institut de împrumut de saci și impermiabile (ponive). Cluj, Str. Regina Maria. 630

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux și de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Salonul de modă

„VENUS“

și a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir. Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.

108

Cel mai eftin izvor de cumpărat manufactură este la

Gaspar Friedman

Str, Reg. Ferdinand No. 35.

444 Palatul Urania.

Associati Croitori Români

PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj, Str. Memorandului No. 8.

Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.

619 Depozit de ștofe.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

A sosit din Italia

o imensă cantitate de marfă textilă la

Moskovitz și Dellmann

Magazin de manufactură

613 **Cluj, Regele Ferdinand 21**

Preturi uimitor de reduse

1 Mtr. Pânză Șifon dela . . . . . 12 50 L.
1 Mtr. Pânză Molino . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Creton ce se poate spăla și grenadin . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. Sefir englezesc . . . . . 15 Lei.
1 Mtr. stofă bărbătească de lână . . . . 80 Lei.

Se pot privi fără obligație de a cumpăra!!

KATZ & BERNAT

își recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile și colonialele sosit din nou cu prețurile cele mai eftine ale zilei

445

Piața Mihai Viteazul No. 34.

Marele Magazin de Pielărie

Ignatie Hochteil

Piața Mihai Viteazul 40.

Are în depozit tot felul de pielărie pe care le pune în vânzare cu prețuri de reclamă. 595

Vânzarea ghetelor

„TURUL“

590 **cu prețuri reduse**

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, solide, costau înainte Lei 300 acum Lei 195

Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costau înainte până la Lei 180 acum Lei 90

Pantofi de dame cusuți cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300 acum Lei 199

Ghete pentru copii și fete costau înainte până la Lei 250 acum Lei 75-121

„TURUL“ FABRICĂ DE GHETE S. A.

La Eftinirea Traiului.

Profitați de ocasie, toate mărfurile se vând cu prețuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány“.

Stofe englezești pentru haine și pardesiuri bărbătești, pentru rochii și mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunți și baluri, Batisfuri culori pentru combinezone, ciorapi de mătase și muselin, ciorapi pentru copii șosete, molino, jolji, arnici (fitău) roșiu și negru, ștofe cu mătase, pânză mocănească albită și nealbită, pânza tela, nansuc culori, barșon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (giot) culori, ciorapi Bărbătești, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturi noi. Vânzare en gros și en detail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 208 — Opt Pagini 50 bani — Opt Pagini — Joi 28 Aprilie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Solidaritate, nu umilință

Zilele trecute d-l Tache Ionescu, „europeanul" nostru ministru de externe, a prezentat prin surprindere parlamentului, — căci proectul de lege a fost distribuit deputaților cu o zi înainte și de aceea nici n'a putut fi studiat — legea pentru taxarea mărfurilor germane cu 30 la sută ad valorem și a insistat çu toate protestările opoziției ca ea să fie votată în 24 de ore de ambele corpuri legiuitoare.

In apărarea pe care a făcut-o proectului său de lege, D-sa a susținut că e pentru noi o datorie de onoare de a fi solidari cu Aliații noștri și că nerespectarea hotărârilor de la Londra ar fi păgubitoare nouă. D-l Tache Ionescu a invocat solidaritatea între Aliați, fără a se gândi sau mai degrabă fără a voi să se gândească că cei dintâi cari au nesocotit legăturile crezute indestructibile din timpul războiului au fost tocmai acei mari Aliați cu care D-sa ne cere să fim solidari.

In adevăr, cine s'a grăbit să reia relațiunile comerciale cu Germania decât tocmai Anglia, adică unul din Aliați, fără a se interesa dacă acest lucru convine Franței sau Italiei. In ultimul timp, tot Anglia a reluvat relațile comerciale cu Rusia sovietică împotriva hotărârei luate în deplină înțelegere cu Statele Unite, Italia și Franța de a nu încheia o convenție fie ea și comercială fără aprobarea celorlalte puteri.

In fine Statele Unite au hotărât reluarea relațiilor comerciale cu Germania.

Prin urmare, însăși marile puteri au nesocotit acea solidaritate mult cântată de d-l Tache Ionescu, atunci când a fost vorba de salvarea propriilor interese.

Admițând chiar principiul solidarității invocat de ministrul nostru de externe, putem fi noi solidari cu hotărârile luate de o conferință la care România n'a fost invitată, măcar cu titlul de informatoare dacă nu de participantă cu drepturi egale?

Răspunsul la această ntrebare l-a dat guvernul cehoslovac care a respins aplicarea taxei de 30 la sută asupra mărfurilor germane. Lăsând la o parte faptul că taxarea produselor germane n'a fost admisă chiar de parlamentul francez decât după o îndelungată discuție, să examinăm dacă aplicarea acestei legi va favoriza desvoltarea noastră economică și va grăbi refacerea industrială și agricolă.

Inainte de războiu noi importam din Germania mărfuri în valoare de 300 milioane lei care după valoare actuală s'ar cifra la 3 miliarde lei. Mărfurile pe care le aduceam din Germania erau în cea mai mare parte obiecte manufacturate și mașini diverse, întrebuințate în agricultura și industriile noastre.

Aplicându-se taxa de 30% asupra mărfurilor germane pe care le vom importa, aceasta va atinge cifra de 900 milioane lei, sumă cu care s'ar mări prețul lor de vânzare, apăsând nedrept asupra întregei țări. Acum, însă când valuta noastră e tot așa de depreciată pe piețele Apusului ca și cea germană, singurul schimb posibil de mărfuri favorabil nouă nu se poate efectua decât între Germania și România. Germania are nevoie de vitele, cerealele benzină și lemnele noastre, iar noi de mașinile ei agricole și industriale precum și de numeroase materii prime necesare refacerii pagubelor pricinuite de războiu. Interesul nostru — și aceasta trebuie să fie suprema rațiune a oricărui om politic român — este să ne refacem cât mai repede și în cât mai bune condiții. Ori această refacere nu poate fi realizată decât prin intensificarea relațiilor noastre comerciale cu Germania.

E firesc ca atunci când o marfă oarecare sau o mașină e mai eftină în Germania decât în Franța, Anglia sau America, negustorul să o prefere pe cea dintâi, fără ca prin această preferință să fie atinsă solidaritatea interaliată. Dacă Aliații ar fi ținut așa de mult la progresul „națiunilor asociate" ar fi ajutat cât de puțin fie prin procurarea de materii prime sau fabricate, plata lor urmând a se face după restabilirea valutei, fie prin împrumuturi.

Nici una din aceste două înlesniri n'au fost practicate. Micile națiuni au fost tratate pe un picior de înjositoare egalitate cu micile republici sudamericane sau cu coloniile Marilor Puteri.

Și atunci era firesc ca *Solidaritatea interaliată*, distrusă înainte de toate de aviditatea intereselor Marilor Puteri, să nu mai fie respectată nici de cei mici și veșnic nedreptățiți. Gestul Cehoslovaciei de a nu mai considera interesele sale prin prizma intereselor aliate ar fi trebuit imitat de noi. Dacă politica rezistenței nu a fost dusă de la început cum a preconizat-o d-l I. I. C. Brătianu, trebuia cel puțin acum recunoscută dreptatea ei și una din justificările acesteia este pretenția Aliaților ca hotărâri luate într'o conferință la care n'am participat fie să aplicate și la noi. Ocazia aceasta era binevenită pentru a arată Aliaților în mod amical dar în același timp hotărât că nu se mai poate juca nimeni cu interesele și viitorul unui popor de 20 milioane oameni.

Argumentarea d-lui Take Ionescu că din taxa de 30% pe exportul german ni se vor plăti cele 30 miliarde despăgubiri a fost decisivă pentru unii guvernamental, căci numai 112 deputați au votat legea

Intrebat de un deputat imprudent la ce conferință aliată și la ce dată s'a stabilit pentru noi suma totală a despăgubirilor ce va urma să ni le plătească Germania, d-l Take Ionescu a tăcut, fiindcă cele avansate de D-sa erau mai mult de domeniul convingerilor formale decât al realităților.

Res.

Falimentul unei doctrine?

D-l Ioan Nădejde, unul din promotorii mișcărei socialiste în România, publică în ziarul Izbânda *o scrisoare pentru a lămuri unele puncte dintr'un interview acordat aceluiași ziar și apărut sub titlul „Socialismul Viitorului"*

Bătrânul Ioan Nădejde este unul dintre aceia care-și mărturisesc nădejdile înșelate. Trecutul său dau cuvintelor sale greutatea unei sentințe. In scrisoarea sa lămuritoare. d-l Ioan Nădejde ne spune cum faimoasa teoremă a lui Karl Marx, teoreticianul socialismului științific, pe care se întemeiază toată doctrina socialistă a dat greș.

Plecând dela observarea procesului social care se desfășura sub ochii săi în țările cu o puternică organizare industrială, Karl Marx prevedea în modul următor evoluția societății capitaliste: cele două mari ramuri de activitate agricultura și industria merg spre o neâncetată concentrare în întreprinderi din ce în ce mai mari, Din lupta aceasta țăranii, mici proprietari, și meseriașii vor eși învinși.

Societatea se va prezenta atunci astfel: de o parte un număr foarte mic de mari capitaliști cari vor deține în mâinile lor toate isvoarele de bogăție ale pământului, iar de cealaltă parte milioanele de proletari, a căror muncă va îmulți an cu an imensele bogății ale feudalilor moderni.

Iată însă că teorema lui Karl Marx nu se verifică. Concentrarea isvoarelor de producție în mânile câtorva mari capitaliști preconizată de marele economist german nu se realiează. Dimpotrivă, mica proprietatate rurală cu ajutorul cooperației și cu mijloace technice perfecționate se întărește pe zi ce trece. In lupta cu marii proprietari a eșit învingătoare. Democrația rurală, conservatoare prin excelență, a ajuns o forță precumpănitoare în foarte multe state. Iar la orașe, micile întreprinderi industrial prind tot mai multe și mai solide rădăcini.

Pe de altă parte societatea actuală tinde să realizeze o răsplată cât mai dreaptă a muncii individuale. Ea încurajează desvoltarea individualității, în vreme ce societatea socialistă ucide energiile individuale nivelând salariile sau admițând o deosebire prea mică și limitând răsplata.

Rolul cel mare al intelectualilor cărora li se datorește progresul umanității este să lămurească massele muncitoare. Dovedindule falsitatea teoriei marxiste și prin urmare lipsa unui temeiu real al mișcării socialiste, ei vor trebui să arate muncitorimei că adevărata cale care duce nu la fericire — căci aceasta este o utopie — ci la stabilirea unei societăți cât mai drepte și mai bune, nu consistă în a dărâma autoritatea unei elite sociale istorice pentru a o înlocui cu aceia a unor fanatici pe care îi susține năvalnica deslănțuire a forțelor oarbe; ea consistă în libera desvoltare a individului prin educație și cultură.

Pretinsa fuzionare

S'a vorbit și se mai vorbește încă cu o inzistență supărătoare de fuzlunea partidelor care alcătuesc federația. Niciodată însă nu s'au evidențiat mai caracteristic deosebirile dintre aceste partide și prin urmare imposibilitatea nu numai a unei fuziuni ci și a unei colaborări statornice ca atunci când s'a discutat proectul de lege pentru impunerea mărfurilor germane cu taxa de 30% ad valorem. Partidul național pentru a nu și spune cuvântul a cerut amânarea discuției acestui proect de lege, deși știa prea bine că dl. Tache Ionescu era prea grăbit pentru a o accepta. Celelalte grupări din Federație au păstrat o rezervă prudentă pentru a nu se constata imposibilitatea de conlucrare.

Prudența le-a fost zadarnică și rezervele inutile fiindcă însuși președintele Federației, Dl. N. Iorga, departe de a cere amânarea discuției cum a făcut-o Dl. Madgearu, a aprobat politica guvernului, stăruind cu o înverșunare demnă de o cauză mai bună pentru votarea legei, deoarece sub Germania republicană de astăzi se ascunde aceiași Germania imperialistă de ieri, care trebue pedepsită.

Neapărat că discursul D-lui N. Iorga n'a prea convenit celorlalți corifei ai Federației, cari pentru a da impresia unei frățești înțelegeri l-au aplaudat pe D-sa tot așa de puternic ca și pe Dl. Madgearu.

Și totuși, când se recurge la astfel de artificii pentru a salva aparențele unei unități de vederi imposibile, presa băncei Blank și ziarul Țara Nouă continuă să bată toba reclamei de balciu în jurul unei pretinse fuzionări a partidelor din Federație.

Imaginația e necesară pentru a avea iluzii. De aceea politicianii și presa Federației uzează de dânsa. E singurul mijloc prin care mai pot viețui politiceşte.

Limba română în justiția din Ardeal

Citim în ziarele din București că o delegație a avocaților unguri din toate orașele Ardealului, avocați în număr de aproximativ 1800, s-a prezentat d-lui Ministru al Justiției, cerând autorizarea provizorie de a pleda încă 3—4 ani în limba maghiară. Tot ziarele ne informează că d-l Ministru Antonescu a ascultat cu bunăvoință cererea avocaților maghiari, recunoscând-o complect întemeiată și dreaptă și că d-sa a făgăduit că va prezenta chestiunea spre rezolvare consiliului de miniștrii.

Că avocații unguri au făcut acest demers, era un drept al lor: că Domnul Ministru i-a ascultat cu bunăvoință, asta este o chestie de politeță (deși dori să știm dacă tot așa erau primiți și românii noștri de guvernele din Budapesta), dar că acelaș Domn Ministru ar fi afirmat că cererea lor este „complect întemeiată și dreaptă" de acest lucru ne îndoim. Și îndoiala provine din faptul că, lăsând la o parte îndrăsneala de a cere ca instanțele noastre să mai judece 3—4 ani în limba maghiară, pentru motivul că nu și-au apropiat încă limba română, admiterea acestui lucru ar creia un precedent periculos din toate punctele de vedere.

Dacă avocații unguri nau învățat românește în doi ani și jumătate, vina este numai a lor, cari au manifestat o opoziție îndărjită, nedepunând jurământul de credință decât în Ianuarie 1921, adică acum câteva luni, după nenumărate termene ce li s-au acordat tot din „bunăvoința și indulgența" autorităților noastre, de care Domniile-Lor au început să abuzeze.

Toate declarațiile lor de fidelitate față de noua patrie nu au pentru noi nici o valoare: Nouă ne trebuiesc **fapte** și nu **declarații**. Primul act cu care ne-ar putea dovedi sinceritatea sentimentelor lor, ar fi apropierea limbei române dacă nu de voie, cel puțin din nevoia de a-și exercita meseria.

Este totuși uimitor (deși încă odată ne îndoim de exactitatea informației) că d-l Ministru al Justiției, care de doi ani tărăgănește chestiunea înscrierei avocaților din vechiul Regat în barourile din Ardeal, ar fi dispus să admită ca încă trei-patru ani (după care va urma probabil un nou termen, conform obiceiului) să se pledeze în ungurește în fața instanțelor românești.

Când numeroși funcționari, și unii dintre ei chiar utili, au fost lăsați pe dinafară, tocmai pentru motivul că în doi ani au arătat rea voință sau incapacitate înce privește apropierea limbei țărei, este o aberațiune a se admite ca justiția să continue a fi terenul de cultivare a limbei ungare.

Avocații din vechiul Regat au cerut și cer, cu insistență, să fie admiși în barourile ardelene pentru a contribui la întărirea elementului național și a limbei românești. Aceste cereri însă nu sunt luate în seamă și nu sunt ascultate cu bunăvoință de cei în drept. Față de asemenea inconsecvențe nu ne putem mira cum iredentismul și îndrăsnelile maghiare cresc pe fiecare zi, iar în mințile înfierbântate ale sovioniștilor se cultivă și prinde rădăcini ideia că Ardealul nu este încă al nostru. Să se sfârșească deci odată cu sistemul toleranțelor și concesiunilor nejustificate.

— Ar. —

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Dela Academia Română

Comunicarea d-lui N. Iorga despre „Relaţiunile româno-polone în secolul XVIII şi XX."

D-l N. Iorga a continuat Vineri 22 Aprilie, la Academia Română, comunicarea sa asupra legăturilor moldo-polone din veacurile 18 şi 19 cu care a încheiat seria cercetărilor sale în cunoaşterea acestor legături.

D-l N. Iorga a relevat că aceste raporturi sunt exclusiv dela popor la popor, având un caracter economic propriu zis.

Polonii preţuind calitatea superioară a lemnului nostru cum şi agerimea şi puterea de muncă a vitelor, noastre importau anual mari cantităţi din aceste produse.

Bâlciurile de seamă ce se repetau din an în an, strângeau la olaltă pe poloni şi români — prilej care îngăduea ambelor naţiuni să se cunoască mai de aproape. Această comunitate le-a folosit mult din punctul de vedere social.

Tot acestei legături se datoreşte faptul că polonii vizitând Moldova, lăudau şi prin numeroasele corespondenţe găsite, bogăţia şi frumuseţea ţării acesteia.

Alături de această bună înţelegere reciprocă, continua să conveţuiască sub aceeaşi formă cordiala legătură între nobilimea vecină şi boerimea moldovenească. Dovada cea mai elocventă o reprezintă generoasa şi prieteneasca primire făcută de boerime refugiaţilor aristocraţi şi principi poloni, în urma desmembrării Statului lor (1777).

D-l prof. Iorga, termină spunând că reîntregirea Poloniei în graniţele ei istorice este de însemnătate şi pentru noi, — nu numai ca vecini, cu o seculară şi istorică prietenie dar şi ca popor a cărei reîntregire coincide cu a noastră. Ambele popoare au dealtfel, de acum înainte, acelaşi ideal: păstrarea integrităţii cucerite prin sângele jertfit pentru o cauză comună.

Situaţia materială a profesorilor universitari

— Memoriul profesorilor ieşeni —

Profesorii universitari ieşeni, au înaintat rectorului universităţei din Cluj, un memoriu cu privire la situaţia profesorilor universitari, cerând o acţiune comună, pentru a se aduce îmbunătăţirea dorită.

Memoriul se ocupă de situaţia generală a membrilor corpului didactic şi dă câteva exemple:

Un profesor universitar câştigă 1100 lei, adică mai puţin decât câştigă lucrătorii manuali inferiori, cum sunt tăetorii de lemne.

Un profesor agregat universitar, căruia se cere titluri, este trecut în buget cu 1400 lei lunar, iar învăţătorul care are sub a sa priveghere îndrumarea economică şi morală a populaţiunei săteşti, este plătit cu 300 lei lunar.

Răul însă mai mare se arată pentru viitor. Mulţi dintre acei, cari începuseră o carieră didactică, descurajaţi de situaţia precară materială, au renunţat sau vor renunţa la ea, plasându-şi energia în alte direcţiuni.

Pentru locurile rămase goale, cu greu se găsesc elemente de aceiaşi forţă.

Dar şi studenţii, al căror număr a crescut de opt ori în Iaşi stau pe gânduri. Ei se înscriu la Drept şi medicină şi mult mai puţin la celelalte facultăţi tot din cauză că văd că în celelalte, îi aşteaptă o muncă extenuantă, dar puţin resplătită.

Toate aceste se pot îndrepta numai prin a se arăta corpului didactic aceeaşi solicitudine ce s'a arătat prin noul budget magistraţilor, căci numai astfel începutul de desagregare a învăţământului din toate judeţe ar fi oprit pe loc.

Acest memoriu a fost semnat de unanimitatea profesorilor universitari ieşeni.

XXXXXXXXXXXXX

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

XXXXXXXXXXXXX

ECOURI

„Conducătorii în judecata Conduşilor".

D-l Romulus Cicei a ţinut sub acest titlu, la Fundaţia Universitară din Bucureşti, o conferinţă.

D-sa a arătat că trăim într'o fază metafizică, când dorim să înfăptuim imposibilul — de aci criticism general. Instituţia conducătorilor criticată şi ea va rezista căci este o creaţie naturală, lucru ce ne dovedeşte etnografia, sociologică şi biologică.

Conferenţiarul dă definiţia conducătorului, calităţile şi mijloacele de conducere. Imparte conducătorii în extraordinari şi ordinari după timpurile când trăesc, Exemple de conducători dă: Crist. Napoleon. Wilson şi Lenin.

Doi morţi ilustrii.

A murit la Paris, în vârstă de 47 de ani, Paul-Hyacinthe Loyson, cunoscutul ziarist şi autor dramatic, autorul dramei *Apostolul* şi director al ziarului *Drepturile Omului*.

In acelaşi timp, a murit tot la Paris, la o vârtă înaintată, Antoni Dubost, fost timp de 16 ani preşedinte al Senatului, până în anul trecut când a fost ales Leon Bourgeois în locu-i.

Bărbat politic cumpănit şi plin de bun simţ, Dubost a fost în câteva rânduri candidat serios la prezidenţia republicei franceze şi era unul din sfătuitorii preţioşi ai şefilor de Stat al Franţii în timpul din urmă,

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI

MOBILE şi PIANE

să nu-ţi pară rău de cheltuelila unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY şi RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii

Persoanelor de incredere se face vânzarea si cu plată în rate

Pregătirile încoronării Suveranilor

Biserica dela Alba-Iulia

In ce priveşte stadiul lucrărilor pregătitoare ale încoronării Suveranilor la Alba-Iulia, ziarul „Dimineaţa" dă următoarele lămuriri:

După trei consfătuiri care au avut loc între comisiunea însărcinată cu întocmirea programului şi organizarea serbărilor încoronării Suveranilor şi Comisiunea monumentelor istorice, s'a decis de comun acord ca să se reclădească în Cetatea din Alba-Iulia biserica şi mănăstirea ridicată acolo în vremuri de Mihai Viteazul, şi în care să aibă loc încoronarea.

Nepuţându-se însă reconstitui stilul în care a fost construită biserica lui Mihai, s'a admis propunerea comisiunii monumentelor istorice ca să se reproducă la Alba-Iulia biserica Domnească dela Târgovişte, încadrându-se de locuinţe mănăstireşti cu o clopotniţă la intrare.

D'asupra locuinţelor mănăstireşti s'a emis părerea să se înfiinţeze un muzeu istoric şi etnografic. Acesta, împreună cu biserica şi cu monumentul ce se va ridica ulterior în amintirea marelui erou naţional Mihai Viteazul, vor comemora epoca însemnată a încoronării primului Rege al României Mari.

Mănăstirea, cu toate instalaţiunile necesare, biserica, clopotniţa, muzeul, deschiderea unei pieţe în faţa bisericii, umplere de şanţuri, facere de terasamente, pavagii, trotuare, decoraţiuni şi alte după anteproecte, va costa circa 9 milioane lei, cu toată scumpetea materialului şi a lucrului de astăzi.

Biserica ar costa aproape 5 milioane lei. In comisiunea care dirigează aceasta lucrare figurează. Mitropolitul Primat. d-nii miniştri: N. Titulescu, Octavian Goga, general G. Văleanu, N. Mişu, ministrul curţii regale, C. Nanu, ministru plenipotenţiar, general Paul Anghelescu mareşalul Curţii Regale, Nicolae Iorga, profesor universitar, Ion Bianu, secretar perpetuu al Academiei; Dim. Onciu N. Răzvan, Alex. Lepădatu, profesor universitar; Petre Antonescu şi Costin Petrescu, artişti-pictori, George Enescu, maestru compozitor; C. Cristescu, artist sculptor şi gravor şi Aurel Sava, primarul oraşului Alba-Iulia.

Toate lucrările se execută sub controlul direct al comisiunei prin delegaţii ei şi cu cea mai strictă economie.

Sărbătorirea lui 3|15 Mai

Citin în Unirea Poporului:

Ziua de 3—15 Maiu, ziua aceea neuitată, în care iobagii din Ardeal au hotărît, că „murim mai bine'n luptă, cu gloria deplină, decât să fim sclavi (robi) iarăş în vecihul nost pământ", se va serbători, dupăcum ne-au spus directorii şcolilor din Blaj, cu aceeaş, ba poate şi cu mai mare pompă, ca în anul trecut.

Dimineaţa banda din Brateiu va străbate cântând străzile oraşului; se va sluji apoi o preafrufoasă liturghie, poate chiar de către Inaltpreasfinţiul Mitropolit Vasile; se va eşi la Câmpul Libertăţii şi la piatră va vorbi un profesor şi vor declamà elevi; se va merge la mormântul lui Axente Sever, dela a cărui naştere acuma se împlinesc 100 ani; şcolarii vor face gimnastică în piaţa „Inocenţiu Micu Clain"; poporului adunat i-se va cânta; vor fi jocuri şi cântece poporale. concert şi petrecere.

Iată cum se va serbătorii la Blaj marea zi de 3—15 Maiu, pe care şcolarii Blajului au serbătorit-o totdeauna, chiar şi pe vremea ungurilor.

Rugăm deci pe toţi preoţii şi învăţătorii noştri, să îndemne poporul, să i-a parte la aceste serbări. Blajul trebue să fie locul, de unde să se adepe sufletele tuturor Românilor cu însufleţire, cu iubire de neam şi patrie. Şi n'ar fi iertat să moară nici un român, până nu la sărutat cel puţin odată pământul sfânt al Blajului.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „ÎNFRĂŢIREA"

FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA"

Săptămâna muzicală

Ultimul Concert de muzică de Cameră. — Opera naţională: „Aida", cu baritonul Jean Atanasiu.

Sâmbătă seara am asistat la ultimul concert de musică de cameră de d-ra A. Voileanu şi de d-nii I. Bobescu şi N. Theodorescu, Inuitil de adăogat că publicul a ţinut şi de data aceasta să se afirme absolut nepăsător faţă de orice manifestaţie musicală. Totuşi micul număr de auditori, format aproape exclusiv de obişnuiţii concertelor a apreciat frumosul program, şi a ţinut să recompenseze prin aplauze, atât munca cât şi talentul artiştilor executanţi.

Concertul a început cu Trio No. 1 de Haydn, bucată pe cât de grea şi petenţioasă în ceea ce priveşte calităţile cerute executanţilor, pe atât de plăcută şi atrăgătoare pentru cel ce-o ascultă. Andantele a fost intrepretat cu mult elan şi căldură, dând încă odată d-lui Theodorescu ocazia de-a ne impresiona prin tonul d-sale de-o calitate puţin obişnuită şi de-un timbru plăcut. Graţia virtuosităţii d-rei Voileanu pianul nu e un instrument şters, un simplu acompaniator, şi nici nu astupă celelalte partiţii, ci este un element viu, ce concură în mod perceptibil la armonia bucăţii. Prin arcuşul d-sale fin, d-l Bobescu a dat o intrepretare impecabilă lui poco-adagio. Plin de voioşie şi exuberanţă, finale-rondo a fost executat cu multă agilitate şi virtuospitate, fiind bisat şi repetat de artişti.

In Trio No. 5 de Mozart a apărut d-l colonel Bacaloglu, care s'a achitat în mod satisfăcător de sarcina luată. D-ra Voileanu, care a avut de susţinut partea cea mai ingrată a bucăţei, prin ariditatea ei, a putut printr'o măiastră nuanţare să scoată frumoase şi simţite accente. Printr'o expresivitate în intrepretare, dând fiecărui ton însemnătatea sa, cât şi valorificând diversele teme şi fraze, d-l Theodorescu ne-a dovedit încă odată că e un element preţios în musica de cameră.

Concertul a luat sfârşit cu Trio op. 1 No. 2 de Beethoven, care s'a bucurat de-o frumoasă execuţie şi de-o interpretare în stil. Cutoatecă are unele note neclare, d-l Bobescu s'a remarca în adaigo prin atacuri precise şi intrări juste. Largo a fost executat cu multă căldură, toţi artiştii punându-şi la contribuţie toate resursele sufleteşti, spre a reda duioasele accente de melancolie, de-o impresionantă religiozitate. Cu tot tempul său încet, largo exprimă viaţă, printr'o măiastră realizare artistică. D-l Theodorescu a arătat o vigoare şi preciziune în atac; în acelaşi timp ni s'a revelat ca un discret mânuitor al arcuşului. In finalul, plin de volubilitate, d-ra Voileanu ne-a impresionat plăcut prin acurateţă şi agilitate în execuţie şi varietate în colorit.

Cele trei din urmă concerte de muzică de cameră au putut să ne desvălue o nouă lature a talentului d-rei Voileanu — necunoscută de noi până acum — aceea de-a fi o ireproşabilă parteneră în producţiile de muzică de cameră. In acelaşi timp s'a observat o mai mare conştiinciozitate în studiu şi o mai mare justeţă în execuţie, din partea tuturor artiştilor. Ultimele trei concerte s'au bucurat de-o cât se poate mai bună interpretare şi de-o coeziune în ansamblu, puţin obişnuită.

Este de prisos de-a mai releva meritul celor trei artişti — nucleul acestor concerte — dra A. Voileanu şi d-nii I. Bobescu şi N. Theodorescu, cari învingând uriaşe piedici materiale şi neţinând seama de nepăsarea supărătoare a publicului, au ţinut să fie la înălţimea situaţiei lor de profesori de conservator, desfăşurându-şi toate resursele talentului lor, pentru a da ocazie puţinilor amatori şi cunoscători ai muzicei, să petreacă ceasuri plăcute de reculegere artistică.

*

Spectacolul de Vinerii al Operii naţionale, care aducea pe scenă un artist distins şi un cântăreţ desăvârşit ca d-l Jean Atanasiu, atrăsese un public numeros, care venise mai de vreme ca de obiceiu, dând semne de-o vădită nerăbdare în aşteptarea apariţiei celui mai bun cântăreţ român. Cutoatecă sala era plină dela orele opt, spectacolul nu începea, şi publicul îşi manifesta nemulţumirea faţa de această întârziere, a cărei explicare nu o găsea. Totuşi cei ce aşteptau pe promenoir începutul reprezentaţiei, au putut distinge discuţii violente, ce veneau dinspre cabinele artiştilor, cât şi exprimările repetate ale unui cântăreţ: „nu cânt, nu cânt."

Faptul că un cântăreţ, mânat fie de ambiţii nelegitime, fie de neînţelegeri personale, refuza să

Cronica politică

Vacanța Parlamentară. — Parlamentul a luat vacanța de Paști. E un bun prilej pentru noi să aruncăm o privire asupra activității sale din ultima vreme a sesiunei și să facem un mic examen al situației politice.

Desigur că va trebui să facem o constatare îmbucurătoare: activitatea parlamentului a fost mai spornică. S'a realizat o muncă pozitiva. Faptul se datorește guvernului care a prezentat o serie de legi ca reforma agrară, financiară, etc. pentru a nu cita decât pe cele mai de seamă. Multe din legile guvernului au fost făcute în pripă, altele nu răspundeau în întregime nevoilor țării, mai mult paliative decât legi; asupra lor, bune sau rele, noi ne-am spus părerea. Dar trebue să recunoaștem totuși că în sfârșit discuțiile parlamentare nu s'au învârtit *numai* în jurul nesfârșitelor chestiuni personale, cari înveninau o atmosferă deja încărcată prin atâtea ciocniri de interese de ambiții și poate și de idei; nu s'a lucrat în liniștea cerută de seriozitatea lucrărilor, dar printre scandaluri, s'au putut strecura și câteva legi. Și credem că dacă guvernul ar fi venit dela început cu legi pregătite activitatea parlamentului ar fi fost și mai rodnică în ciuda acțiunii de sabotare a muncii parlamentare întreprinsă de Federație care a transformat parlamentul în sală de spectacole senzaționale pentru a ascunde și lipsa unui program și nepregătirea sa asupra marilor probleme la ordinea zilei.

In ceeace privește situația politică se pare că mergem spre o clarificare a ei. Frământate de diferite curente, Federația se află în disoluție. Incapabile de o acțiune unitară, partidele cari o compun sunt în căutarea unor alte tovărășii politice. Astfet presa întreagă a vorbit de o colaborare a unora din partidele Federației cu partidul liberal. Admițând chiar că faptul nu este adevărat, el e totuși semnificativ. Iată un partid căruia i se cântase prohodul pentrucă rezultatele primelor experiențe ale votului universal îi fuseseră defavorabile. O puternică reacțiune a opiniei publice, manifestată cu prilegiul recentelor alegeri parțiale, îi redă prestigiul. Intre demagogismul Federației și incapacitatea guvenului, partidul liberal apare în fața țării ca singura forță politică, organizată și disciplinată în stare să aducă o îndreptare a stărilor de azi și să dea statului guvernarea necesară. Aceasta este explicația psichologică a discuției în jurul colaborărei cu partidul liberal.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

A luat vacanță.

SENATUL

Sedința din 23 Aprilie dimineața.

Prezidează Dl. Coandă. Pe banca ministerială Dnii Argetoianu, și Garofild.

Senatul declară ca membru al său pe noul episcop catolic din Oradia mare Dl. Szekeny.

Dl GAROFILD citește decretul de prelungire a seziunei până la 28 Mai. Urmează comunicări cu caracter local. Se ia apoi în discuție reforma agrară din Ardeal *și se votează articolele dela 20 până la 53.*

Sedința de după masă.

Prezidează Dl. Coandă. Pe banca ministerială d-nii Trancu și Petrovici.

Dl MATEI CANTACUZINO ia cuvântul și arată că cuvântarea de eri a d-lui Tache Ionescu nu cadrează cu situația D-sale de ministru de externe depășind prin violența ei calitatea de reprezentant al guvernului în afară și prin ura ce o arată Germaniei. Declară că a plecat din Senat cu o penibilă impresie. Alături de „trăiască Franța" trebuie să strigăm „trăiască Germania" pentru că avem nevoie de ea.

Dl TRANCU se asociază în numele guvernului cu Dl Tache Ionescu.

După aceasta se continuă cu votarea legei agrare.

Dl BOGDAN-DUICĂ în numele opoziției se declară mulțumit cu votarea legei agrare.

Dl DOBRESCU salută pe țăranul din Ardeal care va avea de acum pământ. Președintele urează Senatorilor sărbători fericite.

[illegible]ânte [illegible]turi de un alt coleg de scenă, impresionat în mod foarte neplăcut auditorul, care aștepta începerea spectacolului. Cântărețul grevist, cedând numai în fața considerației că nu trebuește lipsit publicul de ocazia de-a auzi pe baritonul Atanasiu, spectacolul a putut începe deabia la orele nouă fără cinci minute.

Asemenea capricii, nu le putem înțelege când vin din partea unui artist, mai ales când nu pot fi nici legitimate, nici justificate, și credem că direcțiunea Operii, spre a corespunde menirii și a fi la înălțimea chemării ei, e datoare să impue armonie și disciplină într'un locaș, care nu poate fi templul artei, atât timp cât desordinea, neregula, și inconștiența domnesc într'însul.

Cel mai bun partener al d-nei E. Roman, distinsa interpretă a „Aidei," a fost desigur d-l Jean Atanasiu. Masca sa aleasă, înfățișarea sa impunătoare, cât și eleganța intrării sale, a făcut ca apariția d-sale să fie impresionantă. Volumul ca și timbrul vocei d-sale, au fost o surpriză pentru aceea parte din public care nu-l cunoștea încă; d-sa nu se mulțumește ca mulți alții să cânte numai, ci contopește într'un rol tot ce e necesar unei impecabile interpretări: dramatism, dicțiune, muzicalitate și intențiune. Ne bucură să constatăm că în ultimii doi ani, d-l Atanasiu a făcut progrese uimitoare în ceeace privește jocul de scenă. Astfel a reușit să ne dea un Amonarsro care, în momentele culminante de dramatism ale rolului, a parvenit să atingă efecte pe cari numai de la marii artiști străini, le-am putea pretinde.

D-l Rudolf Steiner, vădit indispus și enervat de neplăcerile avute înainte și în timpul spectacolului, n'a putut să ne redea în toată amploarea și gravitatea, cu care ne obișnuișe la reprezentațiile anterioare, rolul lui Ramfis.

Asupra restului interpretării și ansamblului ne menținem aprecierile făcute cu ocazia reprezentațiilor anterioare. **C.**

Incă o sfidare

Semnalăm autorităților următorul fapt, a cărui gravitate nu va scăpa nimănui.

O Bancă din localitate, care posedă o linie de cale ferată industrială, avea la Direcția Căilor Ferate ungare un depozit în bani, pentru acoperirea taxelor de circulație și manipulație pe sus zisa linie.

Astăzi, bine'nțeles, linia se află sub controlul Direcțiunii Căilor Ferate române. Totuși, nu mică a fost surpriza zisei Bănci, primind zilele trecute un avis din partea Căilor Ferate ungare, prin care i se atrage atențiunea ca în timpul cel mai scurt să aranjeze chestia depozitului, căci în caz contrar i se va lua dreptul de circulare pe linia ei industrială.

Acest avis a fost găsit de Bancă în căsuța poștală de la poștă, fără a fi timbrată, deci urmează că a fost depusă în mod clandestin de un agent al M. A. V.

Convocarea Sinodului arhidiecezan ortodox al Ardealului

Pentru noul period de 3 ani s'au ales, pe teritorul archidiecezei ortodoxe a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului, din cler, următorii deputați:

In cercul I. Sibiu: Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepescopesc.

In c. II Săliște: Dr. Ioan Stroia, protopop.

In c. III Mercurea: A. Păcurariu, protopop.

In c. IV Sebeș: S. Medean, protopop.

In c. V Blaj: Dr. I. Stanciu, p roh.

In c. VI. Orăștie: V. Domșa, protopop.

In c. VII Deva: Dr. I. Dobre, protopop.

In c. VIII Hațeg: L. Tritean, as. cons.

In c. IX Hunedoara: A. Ludu, protopop.

In c. XI. Geoagiu: N. Todea, adm. prot.

In c. X. Ilia: C. Moldovan, protopop.

In c. XI Geoagiu: N. Todea, adm. prot.

In c. XII Zarand: P. Piso, protopop.

In c. XIII Mediaș: Dr. A. Crăciunescu, prof.

In c. XIV. Sighișoara: D. Moldovan, prof.

In c. XV Treiscaune: Dr. G. Proca, as. cons.

In c. XVI Brașov: Dr. V. Saftu protopop.

In c. XVII Bran: I. Hamsea, protopop.

In c. XVIII Făgăraș: N. Borza, protopop.

In c. XIX Avrig: Ioan Cândea, protopop

In c. XX Aguita: I. Muntean, protopop.

Revista pressei maghiare

Impozitul pe muncitori

Ziarul socialist din localitate „Küzdelem" se ocupă de noul decret al d-lui Titulescu, în baza căruia pe viitor vor fi supuși la impozite și muncitorii. Iată, ce scrie între altele: — „Aruncul dării directe în ori-ce stat cultural începe numai acolo unde cineva câștigă mai mult de cât îi este strictul necesar pentru existență, așa încât îi rămâne o anumită sumă, pe care nu o folosește. Aceasta se numește minimul de existență. In fiecare stat se statorește un anumit minimum de existență, sub care impozitele sunt excluse. . . . D-l Titulescu, în loc să fi stabilit minimul de existență, a venit cu un decret. Dispoziția d-lui Titulescu consideră ca minimum de existență tot condițiile de viață de acum o sută de ani. Răsboiul a schimbat așa de mult condițiile de viață, încât dacă un muncitor înainte de răsboi putea să trăiască cu 100 cor. lunar, după răsboi nici cu 1500 lei lunar nu toate trăi ca necăsătorit, necum să întemeieze familie și să-și crească copii. . . E foarte jignitoare și dispoziția, în urma căreia se face excepție cu teritoriile anexate, ceea-ce dovedește că d-l Titulescu ne consideră ca fiind colonii".

Nouile numiri în justiție.

Ziarul „Keleti Ujság", după-ce a publicat lista noilor numiri, în magistratură se ocupă într'un articol de fond de această chestiune. Neapărat că e nemulțumit și de data aceasta. Ne vine în minte proverbul turcesc: „Sfâșie-te în două, și-ți vor zice de ce nu în patru". Pe oamenii aceștia nu-i poți mulțumi nici dacă te-ai sfâșia în patru. E totuși interesantă metamorfoza prin care au trecut Maghiarii noștrii, cari numai câțiva ani înainte nu recunoșteau nici un drept de existență naționalităților, iar astăzi și-ar aroga dreptul să-și plaseze ei judecătorii, după cum le convine mai bine.

Dar să dăm ziarului „Keleti Ujság" cuvântul: „Și opinia publică a minorităților naționale are cuvânt ca spre pildă în ținuturile unguresti să rămână judecătorii maghiari cari să nu fie transferați de acolo . . . Și principiile tratatului de pace privitor la minorități prescriu ca în justiție popoarele neromâne să se poată folosi de limba lor proprie. (Cine le constată dreptul acesta? N. R.) Această dispoziție a tratatului de pace e deja lege fundamentală în România și astfel ar fi contrară constituției tendința care ar ținti ca prin numirea judecătorilor, acești judecători să nu poată aplica limba populațiunii respective. O astfel de tendință ar fi și foarte improductivă."

Specula comercianților.

Ziarul „Hétfői Ujság" ține să consacre un primarticol apărărei comercianților, arătând greutățile și impozitele mari, cari duc la scumpirea fără sfârșit a traiului. „Dar mai e adevărat — scrie sus numitul ziar — că nu rândunica face primăvara: scumpetea nu e numai din vina comercianților. Comerciantul de cele mai unelte ori își are în marfă toată averea, pânea, viitorul, bunăstarea familiei.

Afară de banii plasați în marfă plătește chirie, personal, dare directă și indirectă, dare de câștig de războiu, dare după avere, dare de lux, impozit pe firmă și pe galantar, lumină și altele. Riscă să i-se strice și să i-se impuțineze marfa. Mai urmează câte-o amendă mai mare ori mai mică, după cari numai s'ar putea vorbi și de câștigul lui pe cale cinstită, după-ce s'ar scădea și cheltuielile de transport, impachetare etc. Toate aceste cheltueli ridică prețul mărfii într'un mod simțitor . . . De aceea ori de câte ori se așează noui poveri pe gâtul comerciantului, poate și publicul să-și tragă consecințele pentru sine."

In ce privește reunirea Sinodului arhidiecezan, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan a adresat următoarea convocare:

Având în vedere §§-ii 89 și 90 din Statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat sinodul ordinar al arhidiecezei noastre transilvane în biserica catedrală din Sibiu în *Dumineca Tomii, adecă 25 April a. c. st. v.* la 9 ore antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericești, iar după aceasta va urma deschiderea sinodului **în localul designat spre acest scop.**

Din Ungaria

Noui greutăți

Aventura caroliană abia acum începe să producă efectele sale în viața politică internă a Ungariei. Diferendele acute născute între diferitele partide acum încep să se pronunțe în mod mai evident. Deputatul Ödön Beniczky fost ministru a anunțat zilele trecute violarea imunitații sale de către guvernatorul Horthy și a adus acuzări grave contra armatei care n'a susținut cu tăria necesară reintronarea lui Carol. In urma acestui fapt legitimiș îi fac o îndârjită opoziție actualului guvern. Partidul social creștin în schimb sprijinește atitudinea guvernului față de Beniczky, totuși doresc să folosească acest caz de neînțelegere contra ministrului actual de justiție Tomcsányi. Partidul micilor proprietari — partizanul alegerilor libere — pregătește în schimb un proect prin care va cere trimiterea în judecată a celor cari au pregătit lovitura de stat — între cari se află și persoane marcante dintre actualii conducători politici ai Ungariei. Acelaș punct de vedere îl reprezintă și ministrul Tomcsányi, care dușmănit de social-creștini, ajunge astfel să fie sprijinit de micii proprietari. Atacurile contra guvernului au început. Efectele lor se vor produce mai târziu.

Ce crede Horthy?

Speranțele pe care le leagă irredentiștii din diferitele teritorii alipite statelor succesionare față de Horthy, nu sunt nebazate întrucât fostul amiral neînțelegător al vremurilor încurajează zi de zi, prin declarațiile sale, aceste iluzii. El este un legitimist convins și un iluzionar neîntrecut. In declarațiile sale făcute corespondentului ziarului francez „Le Journal" a mărturisit între crezul său politic, în ce privește soarta teritoriilor perdute. Intre altele el zice:

„Acum noi trăim și acest fapt ne satisface. Cine poate ști care va fi situația Europei peste câțiva ani. Eu sunt convins că ne așteaptă zile mai bune, iar nedreptatea (?) ce ni s'a făcut se va îndrepta. Reorganizarea Ungariei se va face în așa fel, că teritoriile luate Ungariei, vor cere mai târziu ele înșile reîncorporarea lor la coroana Sf. Ștefan."

Ca cineva să crează în acest fel e suficient ca să fie guvernatorul Ungariei.

INFORMAȚII

Acasă la d-l Argetoianu a avut loc o consfătuire intimă în chestiunea unificarei, au luat parte d-nii Groza, Goga, Bucșan și Popovici-Tască.

*

De astăzi începând se atașează la trenurile mixte vagoane de clasa IV-a.

*

Cu începere dela 1 Mai se va face în toate stațiunile recensământul vagoanelor în toate categoriile.

*

S'a dispus ca începând din ziua de 29 Aprilie să se atașeze la trenuri vagoane de clasa IV special pentru transportul militarilor plecați în concediu de sărbători.

*

Începând de astăzi trenul mixt care sosea din Oradea-Mare la ora 15 va sosi la ora 23.

*

Fabrica chimică Phoenix și-a încetat activitatea din lipsa vagoanelor pentru transportul produselor.

*

Direcțiunea Generală CFR a dat ordin ca sub nici un motiv să nu se mai încarea lemne în vagoane închise.

*

Direcțiunea regionala C. F. R. Cluj a pus la dispoziție vagoanele pentru transportul cimentului de la Torda la Alba-Iulia pentru construcțiile făcute în vedere încoronărei.

*

Comisiunea din Viena, care negociază împărțirea vagoanelor fostului stat Austro-Ungar, a cerut numerile individuale ale tuturor vagoanelor de marfă și călători ce se află în țară.

*

Zilele acestea se va repartiza școalelor de agricultură din Transilvania suma de 200 mii lei, care a fost ridicată de la directoratul finanțelor.

Pepinierii din Lugoj i se va da 50 mii de lei pentru facerea îmbunătățiților necesare.

*

Până acum bugetul Agriculturei nu a fost despărțit de al domeniilor; persoane bine informate spun că este posibil să nu se despartă aceste ministere, avându-se în vedere interese politice.

*

Martin Carol Lovassy fost ministru de justiție al statului Austro-Ungar venind din Viena a trecut prin Cluj la București pentru aranjarea unor chestiuni politice.

*

Pe ziua de 1 Aprilie a fost numit inspector al artelor din România d. Brutus Haneș.

*

Tribunalul a confirmat mandatul de arestare emis împotriva d-nei Vulcănescu ca complice în afacerea Spănescu.

*

S'a hotărît încheierea unei convenții comerciale cu Polonia similară celei încheiate cu Cehoslovacia. O comisie va pleca la Varșovia.

*

Comitetul Sovietelor a ratificat pacea cu Polonia.

D-l dr. Zoltan Rosenthal a fost mutat provizoriu, pe ziua de 1 Aprilie 1921, în postul de medic al circumscripției Nadlac II, din județul Arad, în locul vacant.

D-l dr. Sigismund Leney a fost numit provizoriu în locul vacant de medic al circumscripției Unguraș, din județul Solnoc-Dobâca, cu sediul în Dej.

D-l dr. Eugen Erdos a fost numit provizoriu, pe ziua de 1 Martie 1921, în postul de medic al circumscripției Ginta, județul Bihor, în locul vacant.

D-l dr. Emanuil Mihaly a fost numit provizoriu, pe ziua de 15 Aprilie 1921, în postul vacant de medic al circumscripției Taga, din județul Solnoc-Dobâca.

*

D-l Groza ministrul Ardealului, întovărășit de D-l Bucșan fost secretar general al internelor, sosește azi la Cluj.

*

Din Cluj a plecat la București o delegație negustorească, care va cere d-lui Argetoianu anularea taxei de lux, impusă de orașul Cluj.

*

D-l Căciulă, secretarul Camerei de Comerț din Cluj a discutat eri cu negustorii din Cluj asupra chestiei taxei de lux, și a propus că dacă această taxă va fi anulată, comercianții să plătească o taxă de import asupra mărfurilor care sosesc în Cluj. Măsura aceasta este cerută pentru amelioarea situației budgetare a orașului Cluj, situație care a devenit foarte critică prin ingrămădirea datoriilor orașului. D-l Căciulă propune convocarea unei anchete la care să ia parte reprezentanții breslelor, caselor productive, funcționari publici și rentieri. Aceștia să se sfătuiască asupra modalității de a se îmbunătăți situația financiară a orașului.

*

D-l Ministru Rășcanu a anchetat cauzele grevei foamei dela Jilava. Socialistii refuză hrana de 6 zile. Greva continuă.

*

Ministerul de interne a refuzat primăriei Capitalei dreptul de a negocia acțiunile, societății tramvaielor, pe care le posedă.

*

Prefectura Poliției Capitalei a dat ordine severe de a se inspecta toate sălile de spectacol din Capitală cu o oră înainte de începerea spectacolului. Se crede că este vorba de planuri criminale, anarhiste în genul atentatului dela Milano.

*

Andrássy, într'un interview acordat ziarului „Echo de Paris" a arătat că Ungaria contează să ia prin pace sau războiu teritoriile dela Serbia și Cehoslovacia. In ce privește România zice Andrássy, va fi mai greu căci singuri Românii pot și sunt capabili să se ocupe mai mult de apărarea Transilvaniei.

*

D-l Tăslăuanu a fost chemat la parchet pentru afaceri de mituire cu P. Popescu Reahizitorul procurorului spune că dacă se va constata vinovăția celor mari fie ei chiar miniștrii vor fi deopotrivă de pedepsiți ca cei mici.

Târgul Moșilor începe la 5 Iunie și ține până la 21 Iunie. Inaugurarea solemnă va fi la 16 Iunie.

*

La inspectoratul comercial din localitate se lucrează la alcătuirea unui nou regulament al Camerilor de Comerț.

*

Primăria orașului a hotărît ca piața Mihai Viteazul din Cluj să fie amenajată cu un mic parc.

*

Poliția din Transilvania a hotărît să se cerceteze toate automobilele negre. Până acum s'au arestat persoanele aflate în vre-o 6 automobile. Niște deputați din Lugoj au căzut victima acestor arestări.

*

Legea reformei agrare pentru Ardeal a fost votată de Senat cu 88 voturi pentru și 4 contra.

*

Mitropolitul greco-catolic Vasile Suciu, a sosit la București, venind dela Roma.

*

Un ordin circular sosit directoratelor din Cluj, anunță că salarille funcționarilor se vor plăti și pe luna Mai în baza doisprezecimei din buget.

*

In urma unui ordin recent sosit dela Direcțiunea Generală funcționarii C. F. R. primesc premii pentru sărbători din procentul de 20 la sută ce s'a adăogat la prețul biletelor și la taxa transporturilor. Pentru un moment se dau avansuri din aceste premii, după cum urmează:

Cei ce primesc salar până la 1000 lei vor primi 600 lei.

Cei ce au salar dela o mie până la o două mii, primesc 1000 lei.

Cei ce au un salar mai mare de două mii nu primec nimic.

*

S'a dat ordin ca vagoanele în care se vor încărca mărfuri pentru Ceho-Slovacia să fie luate numai din parcurile vagoanelor străine.

*

Citim în „Românul":

In urma propunerei inspectorului general al muzeelor din Cluj, a d-lui Coriolan Petran, ministrul Cultelor și Artelor a aprobat ordonanțarea de câte 50 mii lei, bugetul instrucțiunei și Cultelor din Transilvania, pentru fondul „Monumentului Unirei" din Arad și acela alui „Avram Iancu" din Cluj. Ordonanțarea sumei 50 mii lei pentru „Monumentul Unirei" se va face pe numele prefecturei Arad.

*

D-l general Epure a fost numit comandant al trupelor din Dobrogea și Cadrilater.

Această hotărâre a fost luată de ministerul de interne și războiu, în vederea măsurilor, ce se vor lua pentru a apăra populația din acest teritoriu, de atacurile bandelor bulgare.

*

In urma hotărârei consiliului de miniștri, toate ministerele iau vacanță în vederea Paștelor, Joi 28 Aprilie, până la o patra zi de Paște.

Profesorii secundari, cu delegați din provicie, s'a întrunit la cercul profesorilor secundari din Capitală, sub președenția d-lui I. Clinciu. Au luat parte la întrunire și d-nii Haneș, secretar general al ministrului instrucțiunei, și Nanul, directorul învățământului secundar.

S'a discutat asupra sporirei salariilor profesoriilor secundari și s'a convenit ca ei să fie asimilați în salar cu judecătorii de tribunal.

Asta bine înțeles, în afară de gradația prevăzută de lege.

In acest scop o delegație de profesori s'a prezentat d-lor miniștri de instrucție și finanțe.

*

Ministerul cultelor a fost informat că în Buenos-Aries se află o colonie românească de peste 20 mii de membri.

Pentru aceasta, a delegat pe preotul Octavian Mureșanu, fost paroh în Statele Unite, să organizeze acolo o parohie ortodoxă.

Deasemenea i-a dat un însemnat număr de cărți spre a înființa o bibliotecă populară.

*

Cererile pentru arenele de tenis din localitate sunt rezolvate. Toți d-nii cari au cerut arene de tenis sunt rugați să se prezinte Marți, 26 l. c. la ora 6 d. m. în localul comitetului regional str. Avram Iancu 16 pentru a primi deciziunile asupra cererilor înaintate.

*

Citim în **Monitorul Oficial:**

D. Alexandru Marta, președinte la Curtea de apel din Oradea Mare, a fost permutat la Curtea de apel din Timișoara, în locul vacant.

D. Victor Popp, consilier la Curtea de apel din Cluj, delegat să îndeplinească funcțiunea de secretar general al ministerului de justiție în Cluj, a fost delegat director general în acelaș minster și se însărcinează să îndeplinească funcțiunile sale în orașului Cluj.

*

D-l general Văleanu, ministrul comunicațiilor, plecând în concediu, interimatul acestui minister va fi ținut de d-l Groza, ministrul Aredalului.

*

Din comisiunea interparlamentară care va participa la cogresul dela Stokholm, fac parte următorii deputați desemnați de grupările politice: Mișu Protopopescu, chestor al Adunării deputaților, C. C. Braescu, C. Davilla, Eugen Goga, V. Grigorcea, Al. Oteteleșanu, Anibal Teodorescu, Mihail Vlădescu, St. C. Pop, C. Banu, I. Pelivan, Stelian Popescu, Virgil Tempeanu, Gr. Iunian și Rudolf Brandsch.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

Comisiunea armatei, care funcționează pe lângă Adunarea deputaților, a terminat lucrările pentru revizuirea soldelor ofițerior activi.

Aceste solde cu concursul comisiunii budgetare, au fost fixate după cum urmează:

Sublocotenent, 800 lei soldă 400 lei îndemnitate de activitate; locotenent, 900 lei soldă, 400 indemnitate; căpitan, 1000 soldă, 550 indemnitate maior, 1100 soldă, 800 indemnitate; locot.-colonel 1350 soldă, 850 indemnitate; colonel 1800 soldă, 850 indemnitate; general de brigadă 2400 soldă 1300 indemnitate; general de divizie, 3000 soldă, 1300 indemnitate; general de corp de armată 3250 soldă 1450 indemnitate.

In afară de aceste sume ofițerii vor primi sporul de scumpete de 400 lei lunar și chiria corespunzătoare soldei.

*

O explozie a distrus magaziile cu muniții de război ale Regimentului 15 pionieri din Medgidia (Dobrogea). Explozia care se crede a fi datorită unei mâini criminale, a distrus:

119.220 cartușe, 1310 kgr. praf de pușcă, 1126 kgr. dinamită, 381 detunătoare pentru granate franceze, 390 granate și 700 kgr. piroxilină.

Au fost răniți zece soldați și zece copii, dintre orfanii din războiu, întreținuți de regiment.

Sguduirea atmosferică a fost așa de violentă că a spart toate geamurile caselor din oraș.

*

Următorii domni s'au retras din patidul d-lui Take Ionescu, constituind o grupare aparte: Algiu Const., Angelescu C. Angelescu G. colonel St. Balmeș, N. Bran, I. Clinciu, colonel D. Ciovică, St. Dobrescu, Thoma Dobrescu, Mihail Dragomirescu, I. G. Dumitrescu, Matei Fotino, Romulus Gioroceanu, Isaia Ionescu, dr. H. Lazarovici, Alex. Mihai, C. I. Naumescu, Al. Niculescu-Duvăz, Elie Niculescu, Al. Pandele, G. Pascu, C. Petrazzol, C. Petrescu, A. Sardeli, Josef Scărlătescu, Spălățelu Virgil, Th. D. Speranța, Iorgu C. Steriu-Carpați, O. Tașcă, Vasile Toncescu și Chiriță Vasilescu.

*

Intr'una din ultimele ședințe ale Senatului, d-l Poloni, a citit în numele partidului german, cu privire la reforma agrară, o declarație prin care cere:

1. Respectarea continuității de drept a proprietății;
2. Expropriera rațională și moderată ca prosperitatea agriculturii să nu sufere.
3. Respectul inviolabilității proprietății particulare;
4. Lăsarea pământului pentru instituțiile culturale ca să nu se stânjenească desvoltarea lor.

Mai cere să se facă o egală și dreaptă expropriere și împroprietărire pentru toți cetățenii țării.

Protestează contra acuzațiilor aduse sașilor.

Termină declarând că sașii sunt cetățeni devotați ai României Mari.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Conferințele d-lui de Martonne

— Alpii francezi —

In fața unui public foarte ales și numeros, eminentul oaspe al Universității noastre a continuat Sâmbătă 23 Aprilie în sala cea mare a Bibliotecii Universitare, seria interesantelor sale conferințe geografice, vorbind de data aceasta despre Alpii francezi din punctul de vedere al înțelegerei situației și al aspectului lor precum și din punctul de vedere al climei și al populației din așa zisa regiune alpină. D-l de Martonne a făcut o sugestivă descriere a pitorescului acestor munți cari cuprind toate frumusețile naturii.

Trecând apoi la importanța economică a regiunei alpine conferențiarul arată marea desvoltare pe care a luăt-o în această regiune industrială forestieră, metalurgică, agricultura viticultura etc.

Imensa desvoltare a industrie se datorește resurselor inepăizabile de materii, prime (pădurii metale, cărbuni) și mai ales resurselor de electricitate capătatate din căderile de apă. Sunt numeroase căderi de apă unde se captează electricitatea din 3—4 puncte ale aceleiași căderi. Contitatea de electricitate rezultată e așa de mare în cât întreaga regiune prealpină este hrănită cu lumină electrică din aceste captări și toate fabricile acestei regiuni sunt purtate de ea.

In aceste regiuni alpine numărul fabricelor de tot felul este enorm (fabrici de cherestea, papetărie, forge, fabrici de mașini agricole etc.) Această desvoltare a industriei a luat avânt abia în sec. 19, când s'a descoperit acele inepuizabile resursi de energie motrice care sunt căderile de apă. In sec. 18 regiunile alpine erau regiuni agricole și cel mult cu industrie manuală. — In același timp pe văi și pe coline viticultura și cultura porumbului sunt foarte desvoltate.

In ce privește clima, aceasta e foarte rece cu cât te urci mai sus, și destul de temperată la la poalele munților. Ploile și zăpezile sunt foarte abondente, iar pe culmile munților ghețarii sunt veșnici.

In ceea ce privește populația acestei regiuni alpine ea este extrem de numeroasă (de două ori mai deasă ca în restul Franței). Orașele acestei regiuni sunt unele dintre cele mai pitorești, mai mari și mai bogate ale Franței.

D-l de Martonne a ilustrat extrem de interesanta sa conferință cu proecțiuni arătând diferite poziții pitorești din Alpi precum și curioasa structură a unor culmi alpine care sunt formate din straturi în forma de bolta, de piatră, suprapuse unul peste altul. A arătat apoi diferite feluri de case țărănești din aceaste regiuni dintre care unele se aseamănă cu casele țărănești dela noi.

Eminentul geograf și cunoscutul alpinist, a terminat, spunând că alpii și regiunea prealpină nu sunt numai pitorești și ferții ci înfățișează și unul din principalii, factori în progresul economic al Franței, fiind în acelaș timp regiunea unde dragostea de muncă cinstită a luat cel mai frumos avânt.

S. P.

Incunoștiințăm onor. public interesat, că ni-am deschis cancelarie advocațială în Timișoara (Palatul Timișiana) însoțindumă cu advocatul Dr. Otto Roth Telefon 93.

Timișoara, 15 April 1921.

Dr. Emil Doboșan,
advocat.

■

Budischowsky?

■

Biró Andor, Manufactură Engross, Cluj, Str. Korniss No. 2.

■

Renumita Drougerie *„Viorelia“* Piața Unirii No. 15. Cluj, vis-ăvis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paștelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine și indigene parfumuri paste de dinți, poudre etc. cu prețurile cele mai reduse. 3—8

■

Cofetăria Boncescu, din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că în vederea sărbătorilor a redus prețul BOMBOANELOR la Lei 60 kgr. Asemeni face cunoscut că primește comenzi de cozonaci simpii, cu mac sau nuci, pești cu orice fel de preparate, torturi, çadaife, înghețată parfeuri etc.

Tot odată roagă ca comenzele pentru sărbători să fie date cel puțin cu 6 zile înainte pentru a se putea efectua la timp.

ADMINISTRAȚIA
ZIARULUI INFRĂȚIREA

CAUTĂ UN AGENT

DE PIAȚĂ CARE PE LÂNGĂ LIMBA UNGARĂ SĂ CUNOASCĂ ROMÂNA SAU GERMANA.

SE OFERĂ SALARE FIX ȘI REMIZĂ, SE POATE CÂȘTIG 4—5000 LEI PE LUNĂ DUPĂ APTITUDINE

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:
Luni, Marți, Miercuri:
DRĂCUȘORUL NEGRU.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
Nu este representație.
Duminecă, Luni, Marți:
„Cântecul Vrăjitoarei“.

CINEMA URANIA:
Luni, Marți, Miercuri:
„MANTUIREA“.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
Nu este Representație.
Duminecă, Luni:
MADAME REBUS.

CINEMA APOLLO:
Luni, Marți, Miercuri:
PRINȚUL PERA.
Joi, Vineri, Sâmbătă:
Nu este Representație.
Duminecă, Luni, Marți:
NIRVANA.

De vânzare ELECTROMOTOR

30 HP. 220 Volt 1450 tururi 70 Amperi noll.

Informațiuni la administrația ziarului Infrățirea și la ziarul Democratul Cernăuț. 643

Evenimentele zilei

Cicerin a trimis prințului Sapieha, cu prilejul ratificării tratatului dela Riga, o telegramă cordială de felicitare. La aceasta prințul Sapieha a răspuns exprimând încrederea sa că tratatul dela Riga, îndeplinit cinstit de națiunile contractante, va servi ca bază pentru desvoltarea relațiunilor amicale între ambele popoare.

■

Camera Comunelor a ratificat după a două citire tratatul de pace cu Ungaria.

■

Răscoala albaneză contra Sărbilor este în creștere.

■

Generalul von Armin a fost arestat de autoritățile Antantei fiind dovedit că face inspecția organizării militare Orgesch în Silezia, sub pretextul călătoriei pentru procurare de mașini agricole.

■

La 22 Aprilie s'a promulgat în **Jurnalul Oficial** legea relativă la plata către tezaurul francez a unei fracțiuni din valoarea mărfurilor germane importate.

■

Generalul Wrangel a hotărît să-și licențieze trupele în urma notificării guvernului francez.

Incurajarea

industriei naționale în teritoriile alipite

Extinzându-se dispozitivul legii pentru încurajarea industriei naționale (promulgată în 1912) și la teritoriile alipite, se aduce la cunoștința publică următoarele:

Stabilimentele industriale cu sediul în vechiul regat, cărora prin o comunicare specială li s'a acordat reducerile de taxe de transport de 45 la sută eventual și de 30 la sută sau 20 la sută alicabile pentru parcursul străbătut pe liniile noastre situate în vechiul regat; vor beneficia, în condițiunile stabilite, de aceste reduceri, cu începere dela 14 Decembrie 1920 și petru parcursul pe porțiunile pe liniile noastre situate în teritoriile alipite (exceptându-se căile ferate particulare și locale, fie cu administrație proprie, fie exploatate de căile ferate române).

Este bine înțeles că reducerea de 20 la sută se va aplica însă numai pe baza unei comunicări speciale a ministerului industriei și comerțuiui, făcute ministerului comunicatiilor în urma cererii stabilimentului industrial respectiv.

■

Stabilimentele industriale cu sediul în teritoriile alipite pot obține reuucerile de taxe de transport. întemeiate pe dispozițiunile legii pentru încurajarea industriei naționale (promulgată în 1912) adresându-se direcțiunii generale c. f. r. după ce stabilimentul a obținut, prin un jurnal al consiliului de miniștri publicat în „Monitorul Oficial“, avantagiile în chestiune.

Cererile stabilimentelor industriale pentru acordarea reducerii de transport cari nu vor fi obținul în modul sus citat mai înainte avantagiile legii pentru încurajarea industriei naționale vor fi trecute la dosar.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Comuniștii încearcă o apropiere de Franța

Din Reval se anunță, că în cercurile delegației bolșevice locale, circulă zvonul că d. Litvinoff se pregătește să plece în Elveția. Scopul acestei călătorii este luarea de contact cu cercurile franceze din Elveția pentru a lămuri chestiunea dacă sovietul poate conta pe o schimbare a politicei franceze față de Rusia Sovieturilor. Incercări analoage au fost făcute de Litvinoff la Reval, dăr n'au avut nici un succes.

Sovietele confiscă averile celor plecați din Rusia.

Ziarul comunist din Moscova „Isvestia“ publică următorul comunicat al consiliului comisarilor poporului:

Se declară proprietatea republicei toată averea mobilă a celor fugiți peste granițele republicei sau a cetățenilor, cari se ascund până în prezent, din ori ce s'ar compune și ori unde s'ar afla această avere.

Din averea menționată, toate obiectele de artă și antichitate, cari au o valoare istorică. se vor preda muzeelor, universităților și altor instituțiuni, iar restul se trece în fondul averei republicei și se pune la dispoziția comisariatului comerțului extern.

1 Mai roșu.

Ziarele din Moscova anunță că guvernul sovietelor a dat îndrumări ca pe ziua pe 1 Mai să provoace mișcări anarhice în toată lumea.

Politica americană.

Se anunță din New-York: In discursurile rostite, președintele Harding a declarat că în haosul mondial de astăzi, politica americană trebue să evite izolarea și să sprijine în general toate țările făcând un efort personal.

Conferința economică între Statele succesoare.

După o informație publicată de Prager Presse, conferința economică între statele succesoare monarhiei habsburgice s'a divizat în subcomisiuni spre a se elabora propunerile cari urmează a fi depuse le ședința plenară. Guvernul italian a amânat, din această cauză, reuniunea de la Porto-Rosa.

Pregătirile militare ale Bulgariei.

Cu toate că, în conformitate cu clauzele tratatului de pace, Bulgaria nu poate avea armată cu serviciu obligatori, totuși ministerul de răsboi, a dat ordin ca toți tinerii aparținând contigentului (1922) să se prezinte în fața comisiunilor de recrutare, cari și-au început activitatea.

Pentru orașe s'au fixat zilele de reçrutare, după care comisiunile vor pleca la fiecare reședință de plasă, pentru a-și continua lucrările.

In curând o nouă comisiune va revizul lucrările celei actuale și întocmi tablourile definitive pentru tinerii cari urmează să fie înrolați. Autoritățile militare bulgare susțin că recrutările s'ar face pentru a se stabili numărul tinerilor cari vor fi supuși muncei obligatorie de 6 luni și un an, la data când vechile contigente vor fi încadrate în rândurile armatei.

Vor ocupa Francezi Münchenul

Ziarul *Ora* află că în cazul când Germania nu va accepta condițiile aliaților; trupele franceze vor înainta în Bavaria și vor ocupa Münchenul, care a devenit o fortăreață a agitației reacționare și pangermaniste.

Spre disolvarea parlamentului maghiar.

In adunarea națională, situația a devenit extrem de încordată între legitimiști și anticarliști din cauza discursului violent în care Beniczky a atacat pe Horthy. Se va lua cuvântul în chestia incidentului dela Hajmáskér cu care ocazie Beniczky a fost împiedicat să se ducă la Szombathely spre a se pune la dispoziția lui Carol. Dacă aceste scandaluri continuă. Bethlen este hotărât să disolve parlamentul și să procedeze la noui alegeri.

Luptele antibolșeviste în Rusia.

Ziarul „Isvestia“ din Moscova a sfârșit prin a recunoaște că răscoalele țărănești s'au întins și în centrul Rusiei luând proporții grave pentru bolșevici în districtele Sasatof, Tambof și Orel. Răsculații făgăduesc populațiilor restabilirea proprietății individuale și denaționalizarea industriei. In fruntea acestei mișcări antibolșeviste, stă uniunea muncitorimei agricole, care între alte revendicări reclamă și convocarea unei constituante.

Și „Pravda“ din Moscova ocupându-se de aceste răscoale declară că ele au luat proporții îngrijitoare din cauza modului cum s'a făcut represiunea revoltei din Cronstadt.

Congresul refugiaților ruși la Paris

La 15 Mai va avea loc la Paris un congres „Comitetului vremeinic rus pentru Uniunea Națională“. Grupa politică cu Burtzew în frunte a luat inițiativa acestui congres.

Iată chestiunile la ordinea zilei:

1. Unirea tuturor forțelor ruseșți pentru continuarea luptei împotriva regimului bolșevic.
2. Mijloacele de luptă politică, militară, și economică pentru liberarea de sub jugul partidului comunist.
3. Situația internațională în legătură ca raportul guvernelor străine față de puterea sovietului.
4. Poziția față de tratatele încheiate cu Rusia Sovietică.
5. Măsurile pentru apărarea intereselor statului rusesc și a cetățenilor ruși.
6. Situația financiară și econonomică a Rusiei și mijloacele de îndreptare.
7. Alegerea comitetului național.

Remanierea cabinetului grec

Să afirmă aci, că noul cabinet Gunaris va fi în curând remaniat. Două portofilii vor fi încredințate macedonenilor și un portofoliu unui cretan. Remanierea se va produce imediat după demisia d-lui Protopopadakis care va fi urmată de cererea ministrului P. T. T. în cercurile partidului macedoneau se asigură, că ministerul P. T. T. va fi încredințat deputatului macedonean Buslos.

Academia de Agricultură din Cluj

Buletin meteorologic.

cu valorile medii și extreme ale vremei din ziua de 24 Aprilie.

Presiunea redusă la 0°		725,9
Temperatura medic	11°	—
„ maximă	16°	7
„ minimă	6°	
Umiditate relativă	85	
Nebulozitate	10	

Dir. Vântului la 7h, 13h și 21h 0.0.0
Fenom. partic. pl. 21 mm dela o. 20.
Tendința timpului —

Citiți „Infrățirea“

Viața sportivă la Cluj

— Rezultatul jocurilor pentru ligă —

— Duminecă 24 Aprilie —

Ultima zi cercetată de un public numeros a fost cea mai agitată din sezonul de primăvară. Jocul de eri a decis definitiv situația diferitelor echipe în întrecerile pentru ligă. Totuși rezultatele nu dovedesc calitățile adevărate ale echipelor și unele cu jucători rutinați și cu ansamblu corespunzător unui joc de football superior au ajuns în cvalificare mai rea decât utele mai norocoase.

Rezultatul întrecerilor de eri a fost următorul:

KKASE—Univ.	1 : 0	(1 : 0)
Haggibor—Victoria	1 : 0	(0 : 0)
CFR—KAC	2 : 0	(1 : 0)

Rezultatul definitiv al jocurilor și situația echipelor în întrecerile de primăvară este următoarea:

Numele Clubul	Haggibor	CFR	Victoria	KAC	KKASE	Universitatea	KMTE	Puncte	Goaluri date	Goaluri căpătate
Haggibor		1:0 (0:0)	1:0 (0:0)	2:1 (0:0)	2:1 (1:0)	4:0 (0:0)	8:0 (5:0)	12	18	2
CFR	0:1 (0:0)		2:2 (1:0)	2:0 (1:0)	1:0 (1:0)	1:1 (1:1)	4:0 (2:0)	8	10	4
Victoria	0:1 (0:0)	2:2 (0:1)		6:2 (5:1)	5:0 (5:0)	0 3 (0:0)	3:1 (0:0)	7	16	9
KAC	1:2 (0:0)	0:2 (0:1)	2:6 (1.5)		0:0	3:0 (0:0)	10:0 (5:0)	5	16	10
KKASE	1:2 (0:1)	0:1 (0;1)	0:5 (0:5)	0:0		1:0 (1:0)	5:1 (3:1)	5	7	9
Universitatea	0:4 (0:0)	1:1 (1:1)	3:0 (0.0)	0:3 (0:0)	0:1 (0:1)		2:1 (1:0)	5	6	10
KMTE	0:8 (0:5)	0:4 (0:2)	1:3 (0:0)	0:10 (0:5)	1:5 (1:3)	1:2 (0:1)			3	32

Aprecierile asupra jocului le vom publica în numărul de mâine al ziarului.

Spectator.

Transportul între Ungaria și România

Textul convenției relative la recepția și transportul direct al mărfurilor între Ungaria și România.

1. Expedițiile se fac cu scrisori directe de trăsură internațională, după condițiile conferinței internaționale de la Berna relativ la traficul pe o. f.

Se va aplica în plus.

1. Convenția expediției și recepției pierderilor la mărfurile de trafic internațional cu drumul de fer, convenție de la 1 Iulie 1907, cum și anexele acestei convenții cu restricția că plata se va face în moneda țării dăunate la marfă fie prin pierdere, lipsă, avariare sau întârziere.

2. Pentru manipularea bagajelor și mărfurilor se va aplica dispozițiile cap, I și II din administrația c. f. r. germane.

3. Pentru constatarea daunelor la bagaje și mărfuri se vor aplica dispozițiile de la anexa B, același regulament.

4. Titlurile de transport vor fi redactate pentru Ungaria în ungurește, iar pentru România în românește sau franțuzește.

TRANZITUL MARFURILOR

5. Stațiile de tranzit vor fi indicate de expeditor în scrisoarea de trăsură, altfel va fi refuzată.

6. Transpporturile nu vor fi primite de cât în sarcini complecte la platnic pentru cel puțin 5000 kilograme.

7. In caz de forță majoră se schimbă via de transport se va plăti după arcursul efectuat.

8. Expedițiile supuse legii permiselor vor trebui însoțite de permise, fără ca de exactitudinea actului să răspundă compania.

9. Cheltuelile de transport și viama vor fi plătite până la frontieră.

10. Anunțiurile și rambursurile nu sunt admise.

11. Schimarea numelui destinatarului se va putea face numai la stația destinatară, dacă mărfurile n'au trecut granița.

ACȚIUNEA JUDICIARA

Ori ce acțune judiciară se va intenta companiei expeditoare, după achitarea cheltuelilor și numai contra companiei destinatare, aplicându-se tariful local.

Corespondența între administrații se va face în nemțește sau franțuzește. Stațiunile desemnate sunt: Lkooshaza și Biharkeresztes, Arad și Nagyvarod.

Serviciul va fi asigurat de personalul stațiilor și va fi la dispoziția publicului.

Va fi scutit de permise de parcurs și personale.

Convenția intră în vigoare de la 1 Ianuarie 1921.

Cetiți „Infrățirea“

Noua lege a chiriilor

Comisiunea parlamentară compusă din senatori și deputați din majoritate și minoritate, proprietari și chiriași în număr egal, a întocmit după cum am anunțat un proiect de lege al chiriilor.

După acest proiect actualele contracte de închiriere se prelungesc încă cu trei ani, adică până la 23 Aprilie st. v. 1925.

In afară de un spor de chirii, proiectul prevede obligațiuni pentru marile întreprinderi comerciale, industriale și financiare de a construi locuințe ieftine pentru personalul lor de funcționari și meseriași. De asemenea prevede ca comunele, județele și Statul să construiască clădirile necesare administrațiilor respective, pentru ca pe viitor să rămâie libere localurile pe cari le țin cu chirie.

Proiectul mai prevede și alte măsuri pentru descongestionarea centrelor unde se simte mare lipsă de locuințe.

Viitoarea lege a chiriilor, este pusă în concordanță cu legea pentru încurajarea noilor construcții, așa ca amândouă să contribue la o cât mai grabnică rezolvare a crizei de locuințe.

Noul proiect de lege, întocmit, după cum am arătat, din inițiativă parlamentară, a fost depus în Senat de către dl Mihail Botez-Caucaz, delegatul comisiunei și este semnat de 60 senatori din majoritate și minoritate.

Poliția orașului Cluj. — Secția prezidială.

No, 1202/1921

Incunostintare.

Aduc la cunoștința celor interesați ca ordinul referitor la repaosul dumineçal dat de către noi în 4 Martie sub No. 1202—1921 îl amplificăm cu acea, că afară de măcelării, brutării, zarzavagii și bodegari pot ține deschis în Dumineci și sărbători până la oarele 10 a. m. și prăvăliile care vând articli de alimente ca; prăvăliile de zarzavaturi, sare făină, zahăr, cafea, toate prăvăliile de coloniale și delicatese precum și bacăniile.

Cluj, la 21 Aprilie 1921.

prefectul poliției
Popoviciu, m. p.

p. conformitate
Traian Meseșan m. p. secretar.

Poliția orașului Cluj. — Secția prezidială.

No. 2492/1921

Ordonanta.

Somez pe toți proprietarii de bancă și prăvălii din piețe și străzile principale ca dintre lămpile așezate înaintea localurilor cel puțin una să o lase peste noapte arzând.

Dacă obboanele (rulourile la băncile și prăvăliile menționate nu sunt prevăzute cu o ferestruie de observație urmează să se prevadă numai decât.

In fiecare bancă respectiv prăvălie toată noaptea să ardă o lampă așezată fiind asifel ca întreg localul să fie iluminat.

Emiterea prezentei ordonanțe este necesitată din punct de vedere al siguranței publice.

Cluj, la 21 Aprilie 1921.

prefectul poliției
Popoviciu, m. p.

p. conformitate
Traian Meseșan, m. p. secretar.

Instalații de lumina, transmitere de forta, telefoane, sonerii apaduct reparații de mașini de scris și cusut executa cu preț convenabil:

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Becuri electrice „TUNGSRAM“ precum și materiale cu preț redus. □□ Intreprinderi și pentru provincie.

La **„Națională“** societate generală de asigurare din București reprezentanța CLUJ,

se caută achizitori

pentru ramura incendiu și viață. Doritori se vor adresa la direcția acesteia Cluj, Strada Regina Maria No. 8 între orele 9—12 a. m.

639

Preferiți vor fi cei ce vorbesc românește, ungurește și nemțește.

Fabrica de mobile și tâmplărie de binale Ternaveanu & Co. Cluj

Fabrica: Calea Dorobanților No. 90-92.
Biroul-central: Str. Iuliu Maniu No. 4.
Telefon: Fabrica 6-84. Biroul-Cetr. 7-55.
Adresa Telegrame: „Inex“.

Execută tot felul de lucrări de mobilier atât de lux, cât și de menaj ca: Dormitoare și sufragerii complecte, aranjamente de birou, garnituri de mobile în piele, biblioteci, etc. precum și ori ce lucrări de tâmplărie necesare diferitelor construcțiuni de imobile. — Ori și ce comenzi rugăm Onorata Clientelă, a se adresa Biroului nostru Central, cu sediul în Cluj, Str. Iuliu Maniu 4. Telefon 7-55. 488

„Națională“

Societate Generală de asigurare din București a înființat în Cluj, reprezentanță sa generală pentru Ardeal, Crișana, Satu-Mare și Maramureș.

Asigurând contra incendiului, grindinei, transporturi, accidente și viață în toate combinațiunile.

SEDIUL IN CLUJ, Strada Regina Maria No. 8.
Clădirea proprie, fostă „Banca Centrală“. 639

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

PREȚURI SURPRINZATOARE DE REDUSE!

La

Diamandstein și Moskovics

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.

598

3 Mtr. stofe pentru un rând de haine .	Lei 270·—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura	Lei 800·—
1 Rând haine bărbătești gata	Lei 550·—

Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

O FUNCȚIONARA din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție. Adresa la Adm. ziarului Infrățirea.

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o livadă cu ponsi sodit ri unpreună cu o casă constand din 5 camere. Adresa Strada Kert No. 8.

DE VÂNZARE 400 OI cu mieii după ele. Ioan Herța p. u. Vidrașcu Ungheni (Nyárádtő). 629

DE VÂNZARE o armă de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. Ase adresa la ziar sub A.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsesti de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u.) 604

DIN CAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate intrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răzor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

ARANJEZ în mod artistic parcuri cu diferite flori din cele mai frumoase Radu Schultz grădinar.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiune pe 1921—922

Căsătorii:

TÂNĂR meseriaș posedând avere de 100.000 Lei dorește cunoștința unei domnișoare gospodină pentru o căsătorie, poate fi și dela țară. Răspund scrisorilor serioase și cu fotografii. Adresa la ziar M. S.

LA
„MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei
1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE
Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania, Banat și p. Ungurene

No. 2610—1921.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru transportarea pietrișului necesar pe șoselele naționale din județul Făgăraș, Hunedoara, Solnoc-Dobâca și Târnava-Mare pe anul 1921.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în zilele de
12 Maiu pentru județul Făgăraș
20 Maiu pentru județul Hunedoara
23 Maiu pentru județul Solnâc-Dobâca
30 Maiu pentru județul Târnava-Mare

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii edile și anume:
Pentru județul Făgăraș — Făgăraș
pentru județul Hunedoara — Deva
pentru județul Solnoc-Dobâca — Dej
pentru județul Târnava-Marc — Sighișoara
sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde Mózes 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impetruit sau pe sectore și cantități mici.

La ofert se va anexa recepisa despre deponarea a 5% din suma ofertă, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificată mai sus.

La licitație pot fi presenți oferenții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile *se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii edile unde* se vor putea primi eventualele lămurir. La serviciul edil se poate primi modelul de ofert.

Intreprinzătorul ia la cunoștință, că cantitatea de pietriș prescris se poate reduce până la 50%. 637

Technica Labora
BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA
CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ
Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.
320
Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.
Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine
Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.
Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.
Burlane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.
Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.
Motoare Diesel și Țiței, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg
De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânătă. Smoală etc.
Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj.

A APĂRUT:
Anul IX. — No. 3. Martie 1921.

„DEMOCRAȚIA"

REVISTA ECONOMICA, POLITICA ȘI SOCIALA

REDACȚIA: Strada Labirint No. 82.
ADMINISTRAȚIA: Strada Academici No. 17.

CU URMATORUL SUMAR:

Mircea Djuvara. — Noile ținuturi, Constituțiunea și Constituanta. — I. Primit-a Ardealul prin unire Constituțiunea vechiului Regat. — II. Poate păși Parlamentul actual în votarea unei noi Constituțiuni?

Anghel Dumitrescu. — Despre necesitatea înființărei unui consiliu legislativ.

Cronica internă.

Cronica externă.

Fapte și Documente: Convențiunea încheiată între Banca Națională și Ministerul de finanțe. — Estinderea foloaselor legii pentru încurajarea industrii naționale în teritoriile alipite. — Transmisiunile de bunuri industriale și miniere. — Sesiunea Ligei Națiunilor dela Geneva. — Aranjamentul internațional asupra reparațiilor.

Se găsește de vânzare la toți depozitarii, chioșcarii și vânzătorii de ziare
Prețul unui număr 4 Lei.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Magazin permament de articole technice,
Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.
Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cei mai bun material.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

La Râmnicul Vâlcea
20 klm. depărtare de stațiunile balneare
Govora, Olănești și Călimănești
se deschide la 1 Maiu 1921
Berăria, Bodega și Restaurantul „Hotel Splendid"
Strada Traian 109 — R. Vâlcea (centrul orașului)
609 □ Cinematograf în fiecare seară. □
Sală elegantă. □ Mobiler nou. □ Gradină frumoasă

Librăria Boroș Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Telefon 10-83
A sosit o mare cantitate de Registre și rechizite de birou. Tipărituri cu prețuri eftine. 578
1 litră cerneală „Pelican". Lei 35·—
1 cutie agrafe . . . . . Lei 6·50
1000 buc. plicuri oficiale No. 46 Lei 136·—
1000 coale hârtii de scris Velină Lei 280·—
1000 coale hârtii de scris concept Lei 200·—

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 Piața Unirei No. 5.

Pantofarie de lux
Vasile Bindea
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptueste orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

Prețuri foarte scăzute la magazinul de modă pentru dame
Weisz și Molnár
Cluj, Calea Regele Ferdinand
1 mtr. chifon cal. I. . . . . Lei 16·—
1 mtr. creton cal. I. . . . . Lei 20·—
1 per. ciorapi pentru dame . . . . . Lei 22·—
577 Albituri pentru dame în orice cantitate.

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile
In ori ce direcție execută
346 cu prețuri convenabile:
Emil Blaga
CLUJ, Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.
CUPON NO. 69 PENTRU MICA PUBLICITATE

Telegramă! **Telegramă!**

Sa inaugurat sub o nouă Direcţiune cea mai spaţioasă, cea mai elegantă, cea mai modernă

CAFENEA METROPOL

din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

Unde se servesc cele mai alese beuturi străine şi indigene. Bere albă şi neagră Ardeleană şi din vechiul-Regat. Prăjituri fine de la cofetăria Boncescu. Inghetată de tot felul. Seara se serveşte Mâncări calde şi reci. Renumita cafea Turcească, Schwartz şi Marghiloman. Muzica militară sau simfonică de 3 ori pe săptămână. Orchestră Naţională în fiecare seară. **Proprietarii.**

SA DESCHIS în Cluj, Piaţa Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din Bucureşti.

Incălţăminte pentru Dame, Bărbaţi şi copii, cele mai noi modele din străinătate şi executate de magazin. Pantofi Elveţieni bărbăteşti de box 280 Lei. Ghete Elveţieni bărbăteşti de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoştinţa onor. public că a mai sosit un transport nou de incălţăminte şi anume: Ghete şi pantofi roşii şi de lac bărbateşti. Ghete şi pantofi de dame, escarpeni şi cu barete, de antilopă si olandă albă, cu preţuri foarte reduse. Pantofi de matase brodaţi cu fir de aur etc., toate marca veritabilă Elveţiană „Bally". 517

FRAŢII UNGAR

prima măcelărie şi cărnăţărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 48.

516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Şuncă, cărnaţi de Debreţin, mezeluri, slăninuri afumate şi fierte, untură topită acasă. Serviciu culant şi preţurii moderate.

Cofetăria Boncescu

din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că având în vedere Sff. sărbători **a redus preţul bomboanelor** fondante (asortate cu chocolată la **Lei 60 Kgr.**

Tot odată aduce la cunoştinţă că primeşte ori ce comenzi de cazonaci, cornuri cu mac şi nuci, paşti, precum şi ori ce alte comenzi. ◆ ◆ ◆

Associati Croitori Români

PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbăteşti şi militare Cluj, Str. Memorandului No. 8.

Execută modele franţuzeşti, cele mai elegante cu preţuri avantajoase.
Depozit de ştofe.

619

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lőrincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploşniţe,
care le distruge chiar şi ouăle.
Preţul unei sticle Lei 15·—

319

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

Hârtie pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.
SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

474

La Eftinirea Traiului.

Profitaţi de ocasie, toate mărfurile se vând cu preţuri de reclamă

La Filiala Luca P. Niculescu Cluj

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, Palatul „Fehér-Bárány".

Stofe englezeşti pentru haine şi pardesiuri bărbăteşti, pentru rochii şi mantouri de damă, mătăsuri culori pentru rochi de nunţi şi baluri, Batisturi culori pentru combinezone, ciorapi de matase şi muselin, ciorapi pentru copii şosete, molino, jolji, arnici (fitău) roşiu şi negru, ştofe cu mătase, pânză mocănească albită şi nealbită, pânză tela, nansuc culori, barşon culori, zefiruri culori, materie pentru pantaloni, satenuri (glot) culori, ciorapi Bărbăteşti, marchizeturi culori, metc.

14

Zilnic sosesc transporturt noi. **Vânzare en gros şi en detail.**

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 210 **Opt Pagini 50 bani Opt Pagini** Sâmbăta 30 Aprilie 1921

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii

Infrățirea

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Banca Agrară

Am arătat aici de atâtea ori că așa zisul țărănism al partidului național a fost numai o atitudine resultată din politica de răzbunare a d-lui Vaida, dar nicicandată și o realitate în care să putem descoperi acele îndrăzneți soluții radicale pe care așa de sgomotos a știut să le agite ori de câte ori a fost vorba despre problema agrară a vechiului Regat. *Extremist* pentru vechiul Regat, dar foarte *moderat* pentru Ardeal, acest țărănism s'a sbătut mereu între demagogie și reacționarism căutând să înlăture exproprierea prin acea mare minciună a Consiliului Dirigent care timp de doi ani de zile au fost *arendările forțate*. Pe când pentru vechiul Regat erau bune toate îndrăznețile unui țărănism de agitație gata să meargă până la ultimul hectar pentru Ardeal s'a reservat o soluție reacționară prin care partidul național, transformat în oligarhie, putea să instituie aici robia economică și, în legătură cu aceasta, și robia politică.

Dar reacționarismul soluției a fost acum demascat, și nimeni dintre parlamentarii partidului național n'a cutezat să protesteze când, la Senat, d-l Al. Constantinescu a dovedit așa de luminos că de abia de astăzi înainte principiul exproprierii este introdus și în Ardeal.

Partidul național însă, pe lângă arendările forțate, mai prevăzuse și un alt mijloc prin care țărănimea din Ardeal trebuia legată cât mai strâns de cei cari sperau să se constituie aici într'o oligarhie atât stăpânitoare, — și mijlocul acesta era *Banca Agrară*. Primind adică și mai departe robia pământului, — căci arendarea forțată te chema *să muncești*, dar nu te făcea și *stăpân*, — țărănimea trebuia să prismească pe câțiva ani și robia financiară organizată și condusă de Banca Agrară a partidului național.

Și fiindcă arendările forțate au sburat, în locul lor venind exproprierea obligatorie, „țărănismul" partidului național își face acum ca un punct de onoare din a lupta pentru salvarea Băncii Agrare. Firește, nu pe față. Căci Banca Agrară este creația d-lui Bontescu, și d-l Bontescu este astăzi șeful politic al resorțiștilor compromiși.

Dar lăturalnic și insinuant, și aici avem de a face cu „Voința", organul „intereselor ardelenești", adică al politicei pe care partidul național nu îndrăznește s'o facă față. Ce nu poate să spună „Patria", se spune la „Voința", și sunt iată nouă luni de zile de când „Voința", menajată de toate ziarele partidului național, nu face altceva decât operă de reabilitare politică și de salvare financiară. Făcând pe independenta, ea urmărește reabilitarea resorțiștilor, și vorbind despre apărarea „intereselor ardelenești", ea urmărește salvarea Băncii Agrare.

Expropriere pe proprietar și nu pe proprietate? Expropriere dela atâtea hectare în sus? Plata și condițiile de plată ale pământului expropriat? Toate au ajuns acum nimicuri pentru cei cari au făcut din țărănism „o doctrină", dar s'au ferit să facă și din fiecare țăran un proprietar. Un singur lucru îi mai preocupă serios pe „țărăniștii" din partidul național: *salvarea Băncii d-lui Bontescu ca instrument de finanțare a reformei agrare.*

Și de aici formula „interesele economice ale Ardealului", pe care în fiecare zi o vîntură „grupul de gânditori" de aici articolele d-lui Poruțiu, de aici „Cercul de studii" și de aici suplimentele agrare ale „Voinței".

Și de aici și tăcerea ziarului „Patria", care pentru vechiul Regat a cultivat totdeauna țărănismul extremist și gălăgios, iar pentru Ardeal a înțeles să apere cele două mijloace de robire a țărănimei: arendarea forțată și „Banca Agrară."

Fragmente de filozofie politică

Triumful forțelor populare a însemnat totdeauna sfârșitul civilizației sau al puterii politice în țările unde s'a manifestat. El aruncă Grecia în sclavie, Roma în decadență, republicele italiene din evul mediu și Rusia modernă în anarchie și dictatură.

■

Măcelul sistematic al intelectualilor întreprins de socialiștii ruși derivă din faptul că comunismul nu este posibil de cât după distrugerea metodică a inegalităților pe cari natura ce încăpățânează să le creieze.

■

Experiența rusă a dovedit în mod definitiv că un guvern burghez oricât de mediocru ar fi este înfinit mai util popoarelor de cât un guvern proletar, ori cât de energic ar fi.

■

Iluziile pe cari visătorii ambițioși le zămislesc în sufletul popular ajung câteodată mai de temut de cât tunurile. Dacă iluzlunea capacităților politice și industriale a proletariatului, care a ruinat Rusia, ar crește încă ea ar aduce sfârșitul celor mai strălucite civilizații.

Gustave Le Bon.

Triumful vanității

Printre vanitățile internaționale, cea mai veche și mai perzistentă, singura triumfătoare sub toate regimele și împotriva tuturor nivelărilor egalitare, e aceea a decorațiilor. Chiar dacă n'am fi voit să credem aceasta, ultima deciziune a Consiliului Comisarilor dela Moscova ne-ar fi deschis ochii.

Intr'adevăr, iemutul Consiliu, găsește azi potrivit să dea o formă simbolică răsplătei pentru emuții comunismului. Observând că multimea poporului, în ciuda tuturor transformărilor și egalizărilor, a rămas legată de unele tradițiuni, că există încă vanități care se impun și atribute care se respectă, a stabilit un premiu de aproape un milion de ruble pentru desemnul „Ordinului drapelului muncitorilor", insignă de onoare pe care o vor purta toți membrii partidului comunist.

Incercarea aceasta dovedește nu numai trăinicia vanităților decorațiilor, ci, prin recunoașterea ei de catre aceia a căror acțiune nivelatoare a început cu suprimarea ordinelor și insignelor, — și necesitatea unei instituțiuni care să facă distincțiuni personale creatoare de emulațiuni.

Lanțul de aur pe care Faraonul egiptean l'a atârnat de gâtul lui Iosif a fost desigur prima decorație menționată lămurit în istorie; de atunci, lăsând de-o parte, s'a format un vast sistem de vanități internaționale care a ajuns azi să nu mai fie apanajul unui mic număr de privilegiați, ci pretextul unor competiții accesibile tuturor.

Suma meritelor de răsplătit a crescut în raport cu popularizarea instituției. Arta militară, virtuțile morale, literatura, știința, artele frumoase, industria, toate au ajuns să ofere o emulație fără precedent în istoria omenirei. Lucrul nu e prea lăudabil în principiu, înfățișat în goliciunea vanității lui; dar e constatat. In teorie ar fi mai frumos, să vezi un popor practicând binele, bunul și frumosul în mod gratuit să trăești într'o societate în care oferta unei răsplate pentru buna purtare ar trece drept o insultă. Lucrurile se petrec în realitate altfel. Indeplinirea datoriei e legată de scontarea unui profit. Și fiindcă dorința distincțiunilor remunerative a ajuns un stimulent pentru acțiune, ar fi o nebunie să se suprime aceste distincțiuni.

E de mirare cum conducătorii sovietelor, au ajuns la această concluziune, crudă pentru ei. Recunoscând puterea unei tradițiuni și rostul unei instituțiuni care nu e totuși cea mai necesară dar care dovedește invariabila certitudine cu care totul în lumea aceasta se întoarce spre vanitate, comuniștii ruși inaugurează seria abdicărilor lor. Iar ordinele și insignele, purtate eri de călugări — paladini, azi de domni în frac și uniformă, mâine de brute sanguinare învestmântate în cămăși roșii, își vor afirma tot mai mult perpetua atotputernicie asupra sufletului omenesc.

Dr.

Desmeticire

Neapărat că războiul n'a putut trece deasupra noastră fără să nu lase urme adânci. Jertfele pe cari le-a cerut, în oameni și în bogății, au desorganizat viața economică. Scăderea producției a provocat scumpetea traiului în proporții fantastice. Condițiunile de existență, însutit mai grele astăzi, au dat naștere unei nemulțumiri generale.

Omenirea întreagă se frământă în căutarea soluțiilor cari să pună sfârșit acestei stări de lucruri. Impotriva tendinței de normalizare a vieții s'a ridicat însă o întreagă armată de agitatori cari vor să-și creieze situațiuni și să-și afirme stăpânirea speculând nevoile obștești.

Am avut agitatori ai țărănimei și ai muncitorimei, clase cari au avut mai mult de suferit de pe urma războiului și a căror nepregătire politică și intelectuală oferea un bun teren de agitație. Opera de agitație la sate n'a dat rezultatele așteptate de cei cari o întreprinseseră. Cumințenia țăranului nostru, conservatorismul său înnăscut, realizarea unei reforme de mult croită, care le asigură astăzi o stare mai bună, condițiunile traiului mai lesnicioase la țară, toate acestea au făcut ca încercările agitatorilor să rămână fără urmare.

Nu tot așa stau lucrurile la oraș. Agitatorii au găsit aci un teren mai priincios. Propaganda lor se putea face cu mai multă înlesnire, o oarecare pregătire a muncitorimei în direcția ideilor pe cari ei au știut să le îmbrace înhaina unui ideal de fericire universală, o dispoziție psihologică pentru prefacere, pentru **nou**, isvorâtă din greutatea luptei pentru existență au favorizat opera de agitație. Roadele ei le văzurăm cu prilegul grevelor cari nu mai conteneau și cari, tocmai pentrucă nu se mulțumiseră să rămână pe terenul revendicărilor pur economice, ci trecuseră în domeniul politic, nu aduseră nici-un câștig muncitorimei. Dimpotrivă societatea întreagă se ridică împotriva acestor încercări de distrugere, hotărîtă să ia măsurile de înfrânare necesare.

Dar dacă grevele nu aduseră nici-un bine pentru muncitorime, ele provocară în schimb o și mai mare scumpire a traiului și turburarea ordinei publice.

Singura cale pentru revenirea la normal este sporirea producției printr'o muncă organizată și metodică. Această muncă trebuie să se desvolte în ordine și pace.

De adevărul acesta a început să-și dea seama și muncitorimea. Agitatorii ei au pierdut o încredere cari le fusese dată cu prea multă dărnicie și fără o judecată serioasă.

Trecerea în corpore a organizațiilor socialiste din Slănic, Câmpina și Mereni adică tocmai într'o regiune unde opera de agitație avea putința să-și culeagă mai repede și mai ușor roadele — la un partid politic, prin excelență *național* și de ordine, înseamnă începutul unei desmetitoiri a muncitorimei. Și dorim ca gestul muncitorilor de pe valea Prahovei să fie urmat de altele la fel, pentruca liberară de vraja unor utopii, cari o împiedicau să prețuiască realitățile, muncitorimea să păsească pe calea ideilor sănătoase.

Se vor aplica sancțiunile?

La Londra s'a întrunit Briand și Lloyd Greoge pentru a stabili modalitățile prin care Germania să fie constrânsă la plata despăgubirilor hotărâte în conferința dela Londra. După scurta convorbire cu Briand s'a ajuns la înțelegere deplină asupra mărfurilor care vor trebui luate,

Lloyd George desbrăcând oportunismul lui caracteristic a declarat urbi et arbi că pentru suferințele îndurate și pagubele suferite de Franța în timpul războiului e necesar ca Germania să plătească. Inainte de toate aceasta va plăti la 1 Mai prima rată a despăgubirilor adică un milion mărci în aur.

Despăgubirile cerute nu sunt exagerate și fixarea cifrelor totale precum și a cotelor vamale s'a făcut ținându-se seamă de producția mereu crescândă a industriei germane precum și de starea înfloritoare a finanțelor — aceasta fiind cea reală, căci numai poate lua în considerație statisticele falșificate și dările de seamă interesate.

Guvernul german potrivit unui vechi obicei a pregătit o nouă propunere pe care trebue s'o prezinte la 1 Mai Aliaților. In aceasta se expun noui modalități de plată și bine înțeles prima condiție este amânarea termenului fatal de la 1 Mai cu încă câteva luni. Răspunsul a fost atât de von Simons Raichstagului care l-a aprobat în unanimitate. Germanii invoacă în sprijinirea punctului lor de vedere starea precară a industriei germane somajul — cași cum acesta n'ar fi un fenomen mondial — și în fine spiritul îndârjit al populației care s'ar opune cu armele unei încercări de terorizare din partea Aliaților. Agitația contra aplicărei hotărâtor de la Londra e întreținută pe de o parte da monarhiști, care urmăresc prin această slăbirea regimului socialist, pe de alta de comuniști, cari conform ordinelor primite de la Moscova urmăresc provocarea revoluției în Germania pentru a o face insolvabilă și în ultima analize

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

pentru a face rău Aliaților. Guvernul departe de a lua măsuri contra agitatorilor se face că nu vede.

De astă dată Aliații nu vo mai lăsa înșelată de lamentările perfide ale Germaniei și vor aplica cu energie măsurile hotărâte. Zona de ocupație va fi lărgită, vămile și căile ferate vor fi puse sub control etc.

Sperăm că în cele din urmă Germania va înțelege că e și inutil și periculos a te juca atunci când ești învins cu răbdarea popoarelor învingătoare.

Federala Asociațiilor muncitorilor intelectuali

— Un apel —

Federala asociațiilor muncitorilor intelectuali din România este înfăptuită; ea se întemeiază pe asociațiile al căror membrii își câștigă existența prin munca intelectuală.

La prima noastră chemare au răspuns peste 20 de asociațiuni și individual un însemnat număr de persoane.

Astăzi, ne adresăm către cele rămase încă în afară de Federală și către toți intelectualii izolați, îndemnându-i să vină alături de noi, căci numai printr'o solidaritate reală și o coordonare a muncii tuturor, putem să ne apărăm interesele profesionale și să ne înlesnim îndeplinirea complectă a rolului nostru social.

In vălmășagul prefacerilor de azi, când toată muncitorimea și-a valorificat drepturile sale, singuri muncitorii intelectuali, rămași răsleți, se găseau — din cauza greutăților de trai — în condițiuni matriale vădit inferioare situațiunei lor și deci amenințați să-și piardă partea lor legimită de influență socială: profesori, ingineri, arhitecți, medici, scriitori. etc., tocmai aceia cari au contribuit mai mult la propășirea economică și la progresul general, puși în neputință de a-și îndeplini cu folos menirea lor: producțiunea muncii intelectuale, din toate ramurile, inferiorizată și amenințată în însăși existența ei.

In fața acestei primejdii, dintr'o nevoe de apărare a muncii intelectuale, prin unirea reprezentanților ei, s'a născut Federala noastră.

Pentru a-și atinge scopurile, Federala A. M. I. își propune, să studieze nevoile diferitelor categorii de muncitori intelectuali; să urmărească realizarea mijloacelor de trai compatibile cu o rodnică activitate în folosul societății; să precizeze drepturile și îndatoririle lor.

Federala înțelege, ca îndeplinirea tuturor revendicărilor să fie urmărită în ritmul unei evoluțiuni normale a societății; ea va căuta să realizeze, între diferiții factori sociali, solidaritatea și armonia care garantează proprietatea națională. dovedind astfel că muncitorii intelectuali sunt elemente temeinice de închegare și de progres social, în acelaș timp.

Federala va contribui la răspândirea culturei, a sentimentului de dreptate, de solidaritate și de îndeplinire a datoriei, în toată masa cetățenească.

Va lupta cu toată energia ca să apere și mai ales să sporească patrimoniul culturei noastre și buuele tradițiuni ale adevăratei libertăți de gândire.

Ne dăm seama de greutatea îndeplinirei acestui vast program; de aceia ne adresăm tuturor muncitorilor intelectuali de orice categorie și îi chemăm alături de noi, pentru ca într'o acțiune comună și coordonată — fiecare contribuind cu priceperea, cu experiența și energia sa, — să putem atinge cât mai complect întreitul scop: profesional, cultural și moral ce ne propunem.

Comitetul central.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO:

Miercuri:

PRINȚUL PERA.

Joi, Vineri, Sâmbătă:

Nu este Representație.

Duminecă, Luni, Marți:

NIRVANA.

Educația Copilului în Rusia sovietică

Revoluțiile au, în general, o repercusiune în domeniul educației, guvernele revoluționare, considerând că umani atea nu poate fi regenerată decât prin influența exercitată asupra copilăriei, dau o atențiune specială școalei, educației și instrucției tinerimei.

In Rusia, răsturnarea principiilor pedagogice este desăvârșită. In această țară extremă unde lipsește bunul simț, inovațiile sunt surprinzătoare.

Ceiace caracterizează transformările aduse Rusiei prin revoluție, este ingerința statului în toate manifestările vieții.

Părinții sunt obligați să lucreze în afară, fiecare într'o direcție. Ei primesc câte o carte de muncă. Nimeni nu se întreabă dacă sunt sau nu căsătoriți. Soția își poate păstra numele său de fată. Copiii sunt înscriși în' livretul mamii și poartă după alegere, numele tatălui sau al mamii.

Indată ce o femeie este însărcinată, ea trebue să facă o declarație și primește o cartelă specială care-i îngăduie să obțină în mod gratuit un supliment de alimente.

Avortul nu mai este urmărit și considerat ca o crimă. Orice femeie se poate opera pe cheltuiala statului.

Pentru comunistul rus idealul este să ia copilul din sânul familiei îndată ce lucrul este cu putință. Orice mamă care promite că și va ceda copilul când va avea patru ani, primește la naștere o sumă de 5000 ruble.

Cu începere dela 5 ani până la 14 ani, fiecare copil primește o cartelă de masă care-i permite să obțină gratis în fiecare zi mâncare. Cât despre școală: dela 4 la 8 ani grădină de copii sau „cămin" sau „școală froebelină". Dela 8 la 13 ani (cinci ani de Studiu) urmează școala sovietecă a muncii de gradul întâiu. Dela 13 la 17 ani (patru ani de studiu) copilul urmează școala sovietică a muncii de gradul al doilea.

Cetiți „Infrățirea"

Pentru armonizarea a două culturi

Takashi Hara, primul ministru al Japoniei, publică în revista *Asian Review* care apare la Tokio, un interesant articol în care arată cum se poate armoniza cultura orientală cu cea occidentală. Iată ce spune între altele omul de stat japonez.

„Spiritele luminate ale lumii întregi, ar trebui să facă să triumfeze un nou ideal care să realizeze o armonie complectă între civilizația Orientului și aceia a Occidentului. Aceasta ar fi baza reală, unică, a unei păci permanente și a stării de războiului. Fiecare națiune are cultura sa proprie. Cum să te miri atunci când cultura Japoniei care există de 3000 de ani are principii naționale care nu se găsesc în nici o altă parte.

Principiile esențiale ale eticei sale predică în ceia ce privește pe suveran loialitate și patriotismul, libertatea și egalitatea. Aceste principii sunt instinctive în Japonia și nu rezultă de loc din datorii impuse din afară.

Cei cari consideră Japonia ca un stat despotic s u o națiune agresivă mărturisește prin însăși această afirmație o profundă neînțel gere a poporului nostru. In interiorul țării fiecare japonez este călăuzit de principiul libertății și al egalității iar în afară de granițele țării, de un mare respect față de pacea mondială.

Nici o țară din lume n'a intrat în Liga Națiunilor cu o convingere și cu o dorință de a-și ajunge scopul, în gradul în care a făcut-o Japonia.

„Trebuie înainte de toate, și aceasta în interesul păcei mondiale, să se examineze și să se evalueze caracterele esențiale ale tuturor culturilor principale, și să se distrugă răul provocat, de ignoranță și de interpretarea rea a aspirațiunilor naționale."

Criza de cărți în Franța și în Germania

Creșterea formidabilă a prețului materiilor prime și a prețurilor de fabricație a produs atât în Germania cât și în Franța aceleași rezultate: criza cărților.

In Franța s'a creiat o mare întreprindere, *La Maison du Livre*, o societate pe acțiuni cu capital mare și cu cele mai bune legături, care urmărește o exploatare a cărții mai rațională și pe baze mai largi.

Câtă vreme în Franța însă, articolele cele mai serioase asupra crizei de cărți tratează despre exportul cărților și văd în riscurile acestui export o primejdie pentru Franța, în Germania este cu totul altfel.

Revista Rhenană scrie astfel: diferința de concepție în comerțul de export între Franța și Germania este remarcabilă: în Franța, privirea se îndreaptă spre un scop înalt fără vre-un gând de profit personal. La noi în Germania, dorința de a salva câteva milioane, cari totuși sub altă formă tot la alții ajung.

Și totuși, continuă revista, criza cărții în Germania poate fi considerată numai ca o simplă chestiune de export; căci scurgerea cărților în țară se face destul de bi e, vânzarea n'a scăzut. Dar comerțul de export a murit. Oameni competenți și-au dat seama că străinătatea nu mai comandă în Germania decât cărți strict necesare. Bine înțeles că o literatură ca cea Germană nu va putea fi scoasă din circulația mondială cu una cu alta, dar este primejdios a stărui în idea nebună că lumea va avea totdeauna nevoe de noi.

Revista închele cerând micșorarea prețului pentru a concura exportul de cărți din celelalte țări mari. Altminteri, cărțile germane, din cauza diferenței de cost, vor dispare de pe toate piețele străine.

XXXXXXXXXXXX

Călătoresc la America

primesc orice comisiuni. Consfătuiri până la 3 Mai, în Dej, Str. Ilosv.-Jenő No. 4. Nic. Fried.

XXXXXXXXXXXX

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Asociația femeilor titrate universitare

In vara anului 1919, un grup de femei a hotărît să înființeze o *„Federație internațională a titratelor universitare"*, cu scopul de-a „face cu putință o mai bună înțelegere între femeile titrate din diferite țări; de-a înlesni schimbul de conferențiari și de savanți între diferite universități; de a coopera cu birourile naționale de educație; și de a întări, prin toate aceste mijloace, prietenia internațională, prietenie care trebuie să formeze baza Ligei Națiunilor".

Comitetul inițial, format din femei din Anglia, America și Canada, a început imediat activitatea necesară întinderii și consolidării asociației. Propagandiste de seamă au fost trimese în mai multe țări, până departe, în Asia. Rezultatul a fost, că în Iulie 1920, Federația a putut ține un congres cu reprezentante venite din vre-o 15 țări. La adunarea aceasta Franța a trimes pe domnișoara Amieux directoarea școlii normale superioare din Sèvres; America, printre alte multe femei, avea aici pe doamna Peixotto, profesoară ordinară de economia politică, la universitatea din California; Ceho-Slovacia era reprezentată prin Emma Nováková, de la universitatea din Praga; Africa de sud și India chiar își aveau de asemenea trimesele lor. România nu a fost reprezentată.

La adunarea de atunci au luat parte, în totul câteva sute de femei și s'au ținut cuvântări de cel mai mare interes social. Intre alții au vorbit și vestitul ministru de externe, lordul Grey. Despre aceste discursuri inaugurale voi spune ceva poate altă dată. Astăzi spicuesc o idee-două, din cele spuse de vicontele Grey. Intâi ceva informativ: în America, corpul profesoral de toate gradele este format de femei în proporție de 95 la sută, un lucru făcut să arate partea cea mare pe care o joacă femeile acolo, în formarea sufletelor noilor generații. Femeile au fost și rămân, pretutindeni de altfel, educătoarele omenirii. Mai departe, lordul Grey spunea că una din cauzele, care fac neînțelegerile dintre națiuni posibile, este faptul că ele nu se cunosc cum trebuie, un lucru care poate fi încetul cu încetul înlăturat prin asociațiile internaționale. Deși războiul, încheia, cunoscutul om de stat, va putea oricând isbucni și în viitor nu este mai puțin adevărat că femeile, alăturea de presă și guvern și la n voie în contra lor, vor putea forma, ca profesoare și prin noua asociație, opinia publică, făcând-o mai aptă să judece și rezolve prietenește conflictele internaționale.

După aceste conferințe de deschidere au urmat mai multe rapoarte asupra stării femeilor, în diferite țării, cu privire la învățământul superior. In altă zi, congresistele au discutat următorele patru probleme: Coeducația, plata egală a femeilor, pentru o muncă egală, cu aceia a bărbaților; situația femeilor măritate, în învățământ; recunoașterea meritului femeilor. Despe toate aceste lucruri rămâne să vorbesc însă altă dată. Acum nu voi mai spune de cât câteva cuvinte despre ultima ședință, când s'au votat statutele asociației.

Intre alte lucruri, s'a hotărât că asociația își va ține adunările generale din doui în doui ani, Prima care urmează va fi în 1922, în orașul în care-și va avea sediul Liga națiunilor, Mai departe apoi, s-a hotărât că din federație pot face parte grupurile naționale: unul de fiecare țară, în federația centrală fiecare grup de 200 membrii având dreptul la un vot și nici o țară neavând dreptul la mai mult de 5 voturi.

Constituția are în totul 7 articole, care regulează și chestiunile financiare și de organizație. Ea poate fi schimbată. In afară de aceste hotărâri însă, de un caracter general, congresul din 1920 a fixat și instrucțiile pe care este bine să le urmeze formațiile cele noi dintro țară sau alta. Aceste instrucții au fost urmate acum de curând și la noi de femeile acelea care au înființat grupul român al fraților universitare. Și cu aceasta voi încheia.

Din inițiativa doamnei doctor Grințescu s'a înființat la Cluj, *„Societatea Femeilor Titrate din România"*, ale cărei statute au fost formulate conform spiritului general al federației internaționale și acceptate. Societatea aceasta, urmând instrucțiile de care pomeneam, are patru secții: secția școlară și educativă; secția schimburilor (schimb de profesori de cărți și de publicații); secția ospitalității reciproce (primirea membrilor streini. primirea Românilor în streinătate); secția cooperativă (opere cooperative femeești, cum sunt căminurile, restaurantele etc.)

Continuând vederile practice ale inițiatoarelor din apus, colegile lor din România au și început realizarea a două puncte din programul de mai sus. Așa, în curând se va avea jurnale și reviste franceze și engleze, care vor fi răspândite între membrele din tot Ardealul; în al doilea rând s'a hotărât înființarea unui restaurant pentru femei, fiecare

Cronica politică

Reforma financiară. Am arătat în ziarul nostru cum reforma financiară a d-lui Titulescu a ridicat împotriva ei rezistența opiniei publice. Chiar și cei mai convinși că efortul fiscal pe care-l cere d-l Titulescu este o necesitate absolută pentru salvarea statului, au avut cuvinte de împotrivire la adresa reformei d-sale. Fenomenul l'am explicat de o parte prin repulsiunea contribuabilului pentru impozite, iar pe de altă parte prin neîncrederea cetățenilor față de politica de risipă a bannlui public pe care guvernul a înțeles s'o facă.

Dar în afară de aceste considerații de ordin mai mult psichologic cari au provocat rezistența opiniei publice, reforma financiară a ministrului de finanțe a suscitat și o critică, mai mult sau mai puțin aspră, din partea oamenilor de competință. Analizând proectele sale, aceștia au găsit greșeli, inerente unei opere de adevărată revoluție financiară făcută însă în pripă și fără o consutare și un studiu amănunțit împreună cu aceia cari puteau să contribuie prin experiența și cunoștințele lor la înfăptuirea unei reforme cât mai aproape de perfecțiune.

Ce l'a îndemnat pe domnia sa să refuze un concurs care i s'a oferit cu bunăvoința și cu intențiile cele mai bune? Probabil oarecari sugestiuni de politicianism. Ori cum ar fi, d-l Titulescu a făcut, credem, o mare greșală care nu poate fi spre binele reformei d-sale.

Revista pressei germane

Ameliorarea crizei generale de locuințe ocupă lumea întreagă, și mai în toate țările gazetele jertfesc coloane întregi cu propuneri cum s'ar putea înlătura acest rău, sub apăsarea căruia sufere populația. Astfel și presa germană din Ardeal și Banat vine cu propuneri, cari au valoarea lor, dând un proiect complect asupra posibilității executării construcțiunilor.

Problema construcțiilor a devenit acută — scrie „Lugoscher Zeitung" — și ar trebui găsit în fine o soluție pentru această calamitate. spre a ameliora criza de locuințe și spre invețul acest ram, din care s'au întreținut peste 40% ale populației noastre.

„Guvernul a luat hotărârea. Este însă și dorit să se exprime și specialiști pricepuți în chestie. Deacea dăm următoarele declarațiuni:

„Construirea caselor stagnează și a fost redusă în timpul războiului.

Mizeria de locuințe crește din zi în zi, și în împrejurările de azi. unei persoane particulare îi este imposibil să zidească.

Pentru a stimula construirile, guvernul trebue să deie sprijin complect, adică mijloace financiare și technice.

Mijloacele economice sunt:

1. Să se silească la construcții, capitalul nefolosit.

2. Să se inființeze societăți de construcții pe acțiuni, cu contribuția capitalului mare.

3. Să se inființeze societăți locale de construcții, cari se execute zidirea.

4. Să se lase liber importul materialului de construcție, pe care vor să-l aducă centralele.

5. Să se asigure transporturile, și să se facă reduceri la ele.

6. Statul să acorde împrumuturi amortizabile cu un procent mic.

7. Clădirile făcute în termin de 3 ani de zile să fie scutite de impozit.

8. Băncile cari vor fi zidite în timp de 3 ani, să nu fie supuse legii chiriilor.

9. Orașelor să li-se dee locuri ieftine pentru efectuarea clădirilor.

10. In oraș, locurile cari nu vor fi folosite pentru zidiri, să se supuie unui impozit mare.

11. Autoritățile să reducă prețul la ciment dublat nu de mult.

12. Să se organizeze din uou legea meseriilor fixându-se în ea că nu pot face construcții decât numai cei prevăzuți cu brevete speciale.

Mijloacele technice sunt:

1. Printr-o revizie serioasă asupra regulamentului de construcțiune să se eftinească. Mai la toate construcțiile s'ar putea economisa 10—20 procente.

2. Eftinire technică printr'o nouă organizare a materialelor de construcție, introducerea de metode noui de construcție, aplicarea sceletului de beton și zidurile tip „Pise".

3. Eftinirea prin introducerea sistemului „Taylor".

4. Eftinirea prin clădiri sistematice, în așa mod că mai multe clădiri să aibe aceași dimensiune, și prin crearea de tipuri unice."

Acesta este proiectul propus în coloanele ziarului german. Propunerea să închee „astfel: Sperăm că aceste orientări prețioase vor servi ca bază la desbateri pe viitor între specialiști pricepuți, și va servi ca obiect de studiu în gospodăria construcțiilor.

---

din membrele societății subscriind deocamdată, în scopul acesta, câte o mie de lei!

Este inutil, cred, să insist asupra importanței, unor astfel de mișcări. România în genere și Clujul în special, dar acum, după războiu, un isvor nesecat de bună-voință, de dorință de mai bine și ce este și mai important, de energii nesfârșite puse efectiv la dispoziția acestor dorințe. Perzistență numai și dacă-mi este îngăduită o vorbă mai puțin personalism și se va merge departe.

Nimeni apoi n'are de ce se teme, socotind că mișcările acestea. cu un caracter internațional, vor slăbi simțul național căci nimic nu dă atâta tărie de fapt, unui popor, ca conștiința că apără o cauză dreaptă și sfântă. Popoarele mari au fost totdeauna opera unei idei și nici o idee nu a fost în stare să adune atâția oameni, gata să-și dea viața, în jurul ei, ca idea de dreptate, adică idea pe care o cultivă societăți ca aceia de care ne-am ocupat azi, sau aceia a Tinerilor creștini. Frica aici, ca pretutindeni este o proastă sfătuitoare.

Virgil I. Bărbat.

Congresul Comercianților

Duminecă 24 Aprilie a avut loc la Camera de Comerț din București, marele congres al comercianților la care au luat parte și delegați ai camerilor de comerț din țară. Comercianții s'au adunat într'un număr considerabil pentru a protesta contra proectului de înfrânare a speculei, așa cum a fost alcătuit de guvern, și pentru a cere complecta libertate a comerțului.

Inainte de deschiderea congresului a avut loc o consfătuire a delegaților camerilor de comerț din țară cu comitetul Camerei din București.

Congresul a fost prezidat de d-l N. Zane, președintele Camerei de comerț din Capitală.

După Desbateri bine susținute s'a votat următoarea moțiune:

„Camerile de comerț și organizațiile negustorești din România Mare întrunite în Capitală, în palatul Camerei de comerț protestează contra restricțiunilor actuale impuse comerțului, în timpurile de față când prețurile sunt în continuă scădere, periclitând existența clasei negustorești.

„In consecință cerem cu insistență absolută libertatea comerțului și considerăm ca dăunător anteprodctul de lege zis al speculei depus în Parlament, care dacă va lua ființă va distruge tot comerțul cinstit.

„Prezenta moțiune o vom prezenta guvernului și M. S. Regelui".

Iridenta Maghiară

Sub acest titlu, citim în Viitorul: i

Becsi Magyar Ujsag, ziar unguresc care apare la Viena srie că iridenta maghiară în Transilvania este organizată de guvernanții din Budapesta și că această acțiune nu corespunde dorinței unei maiorități a poporului ungar care voește a trăi în pace cu România.

Desigur diverșii magnați cari mai speră în reîntronarea habsburgilor și în vechile privilegii nu se pot împăca cu o stare le lucruri definitivă în centrul Europei.

Noi am spus de mult că guvernul maghiar organizează, în mod artificial o iridentă la noi pentru scopuri de agitație în Apus și că această iridentă o repugnă maghiarii înșiși cari știu realitatea. In tot cazul guvernul nostru va trebui să avizeze pe conducătorii actuali ai Ungariei că trebue să puie capăt tribulațiilor lor. Nu se poate tolera la infinit discursurile agitatoare ale oficialității maghiare în frunte cu amiralul Horthy, care a devenit chiar provocator. Declarațiile din presa franceză, cea catolică bine înțeles, sunt de natură a ne arăta o psihoză a oamenilor cari au pierdut totul și cari speră în naufragiul general al țărei lor și la politicei lor să se agațe de o planșă de salvare a trecutului, care e mort pentru totdeauna.

Au sosit HAINE si PARDESIUNI DE PRIMAVARA, calitate din timp de pace la firma M. NEUMAN. Vanzare de haine barbatesti, copii si fetite. Cluj, Piata Unirii 14. Telefon 431.

Revista presei maghiare

E mai rău Isacul

Sub titlul de mai sus, ziarul „Uj Kelet" publică un prim articol arhitățiat de cenzură, din care regretăm că tocmai din acest motiv nu putem spicui decât următoarele pasagii: — Ministrul de finanțe prin urmare a cugetat așa: să luăm din buzunarul publicului și să așezăm în buzunarul statului, prin aceasta resolvim, aranjăm, îmbunătățim situația. Firește, d-l Titulescu și politicianii financiari de felul său, nu-și dau nici când seama că statul nu e numai organul oficios și corpul de funcționari, ci statul e și populația, fiecare om singuratec e însuși statul și el are nevoe de consolidarea sa proprie așa precum are nevoe de același lucru cassa statului, și statul nu-l voi întări prin faptul că voi vindeca o parte în dauna celeilalte părți . . .

Modalitatea cea mai nenorocită a operei de consolidare este aceea, care pune temeiul de căpetenie pe impozite Decât aceasta este cu mult mai nenorocit modul cum d-l Titulescu urcă aceste impozite la un superlativ imposibil ca fiecare să plătească dare, e un principiu foarte exact, dar acest principiu trebue să fie precumpănit de un altul: fiecărui trebue să i-se dea prilej, ca să poată plăti. Adevăruri dureroase, dar adevăruri!

Ratificarea păcii dela Trianon.

Ziarul „Ujság", ocupându-se de ratificarea la Londra a păcii de la Trianon, constată că această ratificare nu e altceva decât încheierea formală a tratatului de pace. Intrucât s'ar analiza mai de aproape acest fapt, ar trebui să se recurgă la împrejurările date. — „E fapt — scrie susnumitul ziar — că tratatul de pace, prin ratificarea marilor puteri, e încheiat definitiv și ca formă. Nu se mai poate schimba nimic. Acum dar, e datoria guvernelor ca pe baza dată să caute și să găsească modalitatea guvernării, care să asigure liniștea și mulțumirea popoarelor. Căci tratatul de pace — repetăm — e numai încheiat, dar e același, care a fost înainte de ratificare. Al doilea fapt este, că situația și în al treilea an de pacificare, este destul de încordată și de tulbure. Ce se poate conchide de aici? Ori că pacea respectiv tratatul de pace e așezat pe baze cu totul greșite, ori, că în aplicare, să zicem în executare, se umblă pe căi greșite."

Măsuri bine venite

Infierarea abuzurilor săvârsite de gardiștii de oraș.

In urma numeroaselor acte de abuz de putere și ilegalităților săvârșite de mulți dintre gardiștii orașului Cluj acte pe cari noi le-am înregistrat și înfierat la timp, energicul prefect al poliției d-l Popovici de comun acord cu celelalte foruri polițienești superioare a luat lăudabili și bine venite măsuri pentru înlăturarea unei situații care nu mai putea continua. In primul loc au fost revocați din corpul gardiștilor de oraș un număr foarte mare dintre ei ca pedeapsă exemplară pentru absurdile săvârșite. S'au dat apoi ordine foarte severe în privința modului cum acești gardiști de oraș trebue să-și îndeplinească datoria de menținători ai ordinei publice prevăzându-se pedepse foarte grave contra acelora care se vor face vinovați de călcarea ordinelor date. S'a interzis cu desăvârșire bruscheța în atitudini și vorbe față de public, obiceiu așa de încarnat în firea și felul de a fi a acestor gardiști. Pe lângă acestea, mai de mult încă, d-l Popovici, a apelat la bunăvoința d-lor profesori Marin Ștefanescu și Lupaș rugându-i a ține câte o cuferință gardiștilor de oraș pentru a le forma un început de cunoștințe generale absolut îndispensabile. Cunoscuții luptători pentru luminarea poporului au primit cu multă bunăvoință invitația și au și ținut până acum câteva atari conferințe.

Din toată această activitate a forurilor polițienești superioare se vede lupta pe care o duc reprezentanții acestor foruri pentru îmblânzirea instinctelor brutale și pentru educația morală și intelectuală a gardiștilor de oraș, în interesul prestigiului poliției locale, care până acum a fost de atâtea ori compromisă de acești gardiști abuzivi, și în interesul menținerei ordinei sociale.

Sperăm că această atitudine hotărâtă a conducătorilor poliției, precum și aplicarea unor severe măsuri contra tuturor acelor gardiști care se vor face vinovați de ilegalități, și abuzuri, dacă va continua, va reuși să puie capăt unor stări de lucruri care în ultimul timp ajunsese insuportabilă. Cu răbdare și încredere așteptăm.

S. P.

Reforma financiară

Cum explică d-l Titulescu nouile impozite

D-l ministru al finanțelor a ținut, sub auspiciile „Asociației Presei" din București, o conferință în care a dat lămurir precise asupra reformei financiare preconizată de d-sa.

Iată în rezumat aceste lămuriri:

Titulescu spune că a prezentat parlamentului un buget sincer, cu toate cheltuelile diferitelor servicii din rega. N'avea până acum toate aceste date)i de aci întârzierea. Vrea să aibă un buget de restricție, dar și de odihnă. Ii trebue de argentă pentru refacere 1 miliard și jum. A făcut tăeri și și-a ridicat în contra sa pe toți funcționarii; dar se pune întrebarea: de unde să adaoge? A acceptat însă o sporire a soldelor ofițerilr. Vor mai fi cheltueli inutile, dar dacă trage cineva o paralelă față cu tot ce s'a făcut până atunci se poate aprecia opera economiilor. Și apoi, acele suprimări de care se tot vorbește n'ar trece de zece miloane: ceva infim față de întregul buget.

Bugetul nu e de cinci miliarde, ci de 9 jumătate. Sunt cinci miliarde cheltueli ordinare; ne trebue 2 miliarde pentru comunicație și 2 jumătate pentru refacere 9 jumătate miliarde reprezintă un buget de mizerie. Ne trebue drumuri, ne trebue instrucție etc.

Reforma financiară este o necesitate națională, socială și bugetară.

In prezent trăim cu 4 sisteme fiscale; e cu neputință pentru

un stat să poată trăi cu 4 regimuri de fisc, cari stânjenesc progresul ţării.

Reforma e impusă de dreptatea socială dela care nu ne putem îndepărta, căci regimul fiscal creat de predecesorii noştri nu corespunde cerinţelor mari ale prezentului.

Ea se impune şi din pricina necesităţilor bugetare.

Date fiind bogăţiile naturale ale României, d-sa spune că nu schimbă situaţia financiară a ţării noastre cu nici un stat: totuşi, până în momentul când aceste bogăţii îşi vor găsi întrebuinţarea, este datoria noastră să căutăm mijlocul prin care să trăim până în momentul când acele bogăţii vor fi valorificate.

Vorbind despre economiile bugetare prin suprimarea sau contopirea unor departamente, afirmă că nu s'ar putea aduce un folos decât de câteva zeci de milioane.

Bugetul alcătuit de d-sa este de 9 miliarde şi jumătate, sumă strict necesară spre a scăpa de criză, fără a adăuga cele 2 jum. miliarde necesaer la plata restanţelor.

Un buget alcătuit pe bază de economie sau pe aşteptarea sporirei producţiunei noastre naţionale n'ar fi putut ameliora prea mult criza financiară; de aceea a trebuit să aleagă între împrumut şi impozite.

Oratorul crede că lansând în prezent un împrumut intern, nu ne-am putea aştepta la sume serioase.

Chestiunea unui împrumut extern nu este nici ea o soluţie pentru motivul că guvernele străine au şi ele nevoe de bani.

Apoi datoriile publice ale statelor mari au crescut: în Franţa dela 34 miliarde la 300, în Anglia dela 18 la 200, în America, dela 15 la 180 miilarde.

Ca şi la noi, publicul nu mai vrea să dea bani nici pentru trebuinţele naţionale, de aceea, ori de câte ori am vrut să lansăm un împrumut în străinătate, ni s'au cerut concesiuni.

Şi cum n'am făcut România Mare ca să ne pierdem independenţa economică, nu ne rămâne altă scăpare decât să aplicăm noui impozite.

Examinând situaţia de până acum a impozitelor, crede că cele indirecte nu mai pot fi sporite, de oarece se ridică la 2 miliarde, pe când cele directe abia ating cifra de 450 milioane.

După ce arată că în toate statele impozitele indirecte au scăzut aproape la jumătate, spune că aceste contribuţiuni nu soluţionează grabnic problema.

Analizează apoi reforma preconizată de d-sa din punctul de vedere al stânjenirei producţiunii sau a epuizării capacităţii contributive şi ajunge la concluzia că ea este o necesitate, care nu atinge nici producţia nici capacitatea contributivă.

Sarcinile fiscale ale statelor noui s'au calculat, nu pe baza capacităţii de producţiune, ci ţinând seamă de nevoile momentului.

In toate statele, bugetele actuale depăşesc circulaţia fiduciară; numai la noi situaţia este inversă.

Dacă bugetul nostru ar atinge cifra de 12 miliarde, am putea face faţă circulaţiei noastre fiduciare, care se ridică le 19 miliarde.

D-sa crede că vom putea trăi şi noi ca şi alte state cu un bugt mai mare şi cu sarcini fiduciare mai mici de cât cele prezente.

Explică apoi ce sunt impozitele cedulare, care există astăziz scb forma de foncieră, patentă, etc., şi a căror caracteristică este să isbească direct venitul.

Dacă cotele stabilite de d-sa sunt prea mari, este gata să primească propuneri şi să stea de vorbă cu ori cine ar propune cote concrete. Totuşi, crede că cotele date de d-sa sunt cât se poate de chibzuite, dacă se ţine cont de toate.

Reforma financiară vine cu trei impozite nouo: Impozitul pe averi, pe venitul global, pe lux şi cifra afacerilor.

Impozitul pe avere este luarea pentru totdeauna a unei cote pentru plata datoriilor. S'a zis că acest impozit reduce capitalul, deci şi munca; dar ceeace se ia dela bogaţi sub formă de impozit se dă săracilor, sub formă de despăgubiri şi prin aceasta, crede d-sa, se sporeşte producţia, iar nici decum nu se reduce. Statul are nevoie de bani imedia; Banca Naţională nu mai ne poate da; atunci ce trebuia făcut decât să ne gândim la un impozit pe capital.

Ar fi o nedreptate ca să plătească anuităţi numai soldatul care a luptat în transee, când s'a constatat că două treimi din averea ţării o pposed oamenii mai mari ca 46 ani.

Este omeneste ca cei bogaţi să pplătească tributul banului, după cum cei săraci au plătit tributul sângelui.

Ministrul de finanţe arată apoi şi părerile lui Klotz, Luzzati, Hertzberg, cari cu toţii s'au oprit asupra impozitului pe capital:

Dă apoi lămuriri cu privire la impozitul pe lux şi pe cifra afacerilor.

Arată impunerile la automobile şi case.

Cum fiscul din provinciile oui era prea ridicat faţă de el din vechiul regat a degreviat le fisc provinciile noui şi la urcat în vechiul regat.

Termină spunând că trebue să acceptăm bugetul întocmit de d-sa, el fiind cea mai mică notă de plată a ţării.

Adunarea generală a Societăţei „Ocrotirea orfanilor din răsboi"

Duminică la orele 3. p. m. la sediul secţiei regionale din Bucureşti s'a ţinut adunarea generală a societăţii „Ocrotirea orfanilor din răsboi".

D-na CANTACUZINO citeşte darea de seamă arătând cu date întreaga activitate dela înfiinţarea societăţii, ajutoarele acordate şi progresul realizat. Aduce mulţumiri MM. LL. Regelui şi Reginei, guvernului, ministrului de răsboi, presei, clerului şi autorităţilor civile şi militare pentru concursul dat societăţii.

D. CLINCEANU cenzor, face expunerea situaţiei financiare arătând că societatea are un total activ şi pasiv de 5,909.413 lei, iar bugetul extraordinar veniturî şi cheltueli 2,516.165.55 lei.

D-na ORASCU, casieră, citeşte bugetul pe exerciţiul 1920—21, se ratifică cooptarea a trei membrii în persoana d-lor Eftimie Antonescu, Maxim şi dr. Obreja.

D. dr. GHEORGIAN presedintele comisiei intermiare a Capitalei spune că din nobila iniţiativă a doamnelor cari au făcut această societate, s'a venit în ajutorul copiilor orfani. Promite concursul comunei pentru societate.

D. C. ARGETOIANU, ministru de interne, vorbeşte în numele guvernului mulţumind societăţii pentru activitatea depusă.

Mai vorbesc d-nii general Mărgineanu, senator Urlioi, Finescu, delegatul ministerului muncii, col. Zăvoianu, maior Tudor Popescu, Georgel Mărzescu, etc, după care şedinţa se închide la orele 5 şi 30 d. a.

INFORMATII

Pentru informaţia cetitorilor noştri, ţinem să încunoştinţăm că „Infrăţirea" se află sub conducerea unui comitet compus din d-nii Alex. Lapedatu, N. Bănescu, G. N. Leon, V. Meruţiu şi I. Cătuneanu.

Comitetul acesta a delegat cu direcţia ziarului pe d-l D. Tomescu.

*

Pentru accelerarea parcelării pământurilor expropriate s'a admis ca instrumentele şi uneltele cari servesc pentru aceasta să fie trans ormate cu trenurile de persoane ca bagaje.

*

S'a admis ca cărţile didactice şi cele recomandate de Academia Română să se fie transportate cu tariful timbrelor de francare ca şi celetele cu ziare.

*

S'a luat dispoziţiuni ca vagoanele speciale să nu se ataşeze la trenuri decât în limitele tonajului maşinelor astfel ca să nu se producă întârzieri de trenuri.

*

Vineri dimineaţa va sosi din Bucureşti d-l Hossu, directorul regional al CFR.

*

S'a fixat următoarele diurne la CFR.

Celor ce au matura: pe zi 20 lei.

Celor ce au 4 clase: pe zi 15 lei.

Celor ce nu au 4 clase: pe zi 10 lei.

Celor ce nu au 4 clase: şi au vechime 12, 50 lei.

*

Lucrările Comisiunei pentru lichidarea vagoane or fostului imperiu Austro-Ungar, care se ţin în Viena, au fost întrerupte pentru 10 zile. D-l Ing. Cristea delegatul statului nostru s'a întors în ţară.

*

Printr'o circulară recentă dată de Direcţiunea Generală C. F. R., despăgubirile pentru bagajele şi mărfurile furate, violate sau rătăcite vor fi puse în sarcina personalului care le-a manipulat.

*

In curând se vor regulamenta ca la staţiunile balneare ale statului, funcţionarii statului să se bucure de avantagii materiale atât în privinţa preţului băilor cât şi al localurilor.

*

D-l Dr. Mănăilă va inspecta staţiunile balneare ale statului pentru a lua dispoziţiuni în privinţa sezonului balnear. Cu această ocazie se speră să fie trecute sub controlul statului alte câteva staţiuni balneare.

Persoana care a găsit un *Permis de circulaţie liberă pe căile ferate* pe numele D. Tomescu, directorul ziarului „Infrăţirea", este rugată a-l aduce la redacţia acestui ziar.

*

Comform ordinului Direcţiunei Generale CFR. nu se vor primi la această direcţiune preţum şi la cele alte servicii nici o cerere de la particulari care nu este scrisă în limba română. Cele adresate în altă limbă nu vor fi nici măcar înregistrate.

*

Comitetul Centrului studenţesc din Bucureşti s'a constituit astfel:

Preşedinte: Al, Claudian (litere); Vice-preşedinţi: Ch. Dinescu (ştiinţe) şi Viorica Poloreanu (medicină); Secretar-general: Sterie Diamandi (litere); Casier: C. Ripeanu (teologie); Bibliotecar: M. Biltz (farmacie); Secretar de şedinţă: C. Averescu (drept); Membri: I. Al. Valescu (drept), N. Romanescu (medicina), P. Ghiaţă (drept), V. Jipa (ştiinţe), N. Popovici (farmacie) şi N. Ştefănescu (teologie.)

*

Odată cu numirea d-lui dr. Groza de ministru al Ardealului, pentru apărarea intereselor Ardealului s'a designat din sânul partidului poporului câte-un deputat în calitate de consilier pe lângă fiecare minister din Bucureşti. Lista noulor consilieri este următoarea: Dr. Iosif Boca (ministerul de justiţie), maior Vurusiaş, deputat (ministerul de război), Tulbure (culte), Prie (instrucţie publică), Liviu Ghilezan (domenii), prof. I. Ursu (externe), prof. Musceleanu (industrie şi comerţ), Ion Iacob (agricultură), Bucşan (interne), E. Costina (comunicaţie), dr. I. Beu (finanţe) şi inginer Simu (lucrări publice). Fără aprobarea şi consentimentul acestor consilieri nu se va putea executa nici o dispoziţie a guvernului central şi nu se va putea face nici o numire în Ardeal.

*

Citim în **Renaşterea Română:**

In şedinţa consiliului de ministri din 21 Aprilie cnt. s'a autorizat direcţiunea Aviaţiei, din ministerul de Comunicaţii pentru ca de acord cu ministerul de război să procedeze la înfiinţarea în ţară a unei făbrici de avioane care va alimenta aeronautica militară cât şi aviaţia civilă.

După informaţiunile pe cari le am culles reese că această fabrică va fi gata în trei ani şi se va construi cu ajutorul finanţelor marilor bănci din ţară, cari au şi promis concursul lor pentru această operă naţională.

*

Duminecă 24 Aprilie s'a făcut cu pompă mare instalarea episcopului Bartolameu al Râmnicului şi Noului-Severin.

La solemnitate a asistat mitropolitul primat şi ministrul Tancu-Iaşi.

Tot Duminică, la orele 12, la Curtea de Arge) a fost instalat noul peiscop Visarion Puiu.

Instalarea a fost făcută de d. Gh. Arghirescu, secretarul general al ministerului cultelor, inprezenţa preoţilor din acea eparhie şi unui însemnat număr de enoriaşi ai episcopiei de Argeş.

Ministerul Lucrărilor Publice va fi reprezentat în Comisiunea română care va pleca după Paşti la Varşovia pentru încheerea convenţiei comerciale în Poloria prin d. inginer Mühldorf, director în minister. D. inginer Manea, inspector în corpul P. T. T. va reprezenta poşta în delegaţiunea română pentru convenţia cu Polonia.

*

D. general Răşcanu, ministrul le războiu a depus pe biroul Senatului proectul de lege reativ la modificarea legei asupra serviciului sanitar al armatei, în parte privitoare la institutul medico-militar, în baza acestei modificatoare legi elevii medici, medici veterinari şi farmacişti, care au terminat anul al doilea de studii vor fi înaintaţi la gradul de sublocotenent.

La terminarea anului al 5-lea la studii)i după trecerea doctoratelor respective ei vor fi înaintaţi la gradul de locotenent.

Tot pe biroul Senatului a mai fost depus şi proectul de lege pentru organizarea clerului militar activ întocmit de ministerul le războiu în înţelegere cu Sf. Sinod.

*

Societatea de Ştiinţe din Cluj ţine şedinţă publică Joi 28 Aprilie c. ora 8½ seara la Institutul de Botanică Generală (Universitatea.)

Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări.

Dan Radulescu profesor universitar. Teoria valenţei şi a cromoforilor.

G. Bratu prof. univ. Asupra unei clase de serii divergente.

A. Borza prof. univ. Melampyrum romanicum. O nouă specie pentru Transilvania.

*

Primăria oraşului Cluj a cumpărat patruzeci de vagoane de cereale pentru aprovizionarea oraşului.

*

După ştirile sosite din provincie ploile căzute în ultimul timp au fost favorabile câmpului.

*

Incepând de Joi până Sâmbătă toate spectacolele publice sunt interzise.

*

Serviciul divin la biserica ortodoxă română din loc în săptămâna patimilor se fixează precum urmează:

Joi în 15/28 l. c. dela orele 8—11 leturghie. Seara la orele 7 denie cu cetirea celor 12 evanghelii a patimilor.

Vineri în 16/28 l. c. dela orele 9—11 rugăciunile prescrise la mormântul D-lui iar seara la orele 7 denie cu prohodul îngropării.

Sâmbătă în 17/30 l. c. dela orele 8—10 liturghie, iar la orele 12 din noaptea spre duminecă sf. Inviere.

Oficiul parohial ort. rom.

*

La ministerul de finanţe s'a prezentat o delegaţiune a profesorilor universitari din Iaşi, care a cerut mărirea salariilor. Memoriul va fi studiat de d. ministru Titulescu.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 sí Str. Iuliu Maniu 8

Pentru reorganizarea corpului avocaților

Din partea baroului advocaților din Sibiu se va prezenta congresului care se va ține în București la 6 Mai un memoriu cuprinzând „principiile care n'ar trebui să lipsească din legea nouă a advocaților".

Memoriul cere o pregătire teoretică, cât mai temeină, impunerea doctoratului în științele juridice, stabilirea unei practice efective a Stagiarilor la un examen de admitere în corpul de advocați,

In ce privește incompatibilitatea advocatului, memoriul cere ca dispozițiunile să fie cât mai severe, să nu se tolereze, ca advocatul să facă comerț, nici să ocupe funcție de primar sau ajutor de primar întrucât aceste ocupații îl răpesc dela adevărata sa chemare, care este de a pune întreaga sa ființă la dispoziția și apărarea acelora cari îl solicită ajutorul, dar după concepția generală din Ardeal aceste ocupații nici nu se unesc cu prestigiul advocatului.

Cu privire la organizarea baroului să domnească principiul democratic și de dscentralizare. Baroul să fie independent atât înlăuntru cât și înafară. Nu decanul ci consiliul să conducă baroul, și hotărârile baroului să fie date prin deliberarea consiliului. Acesta să fie compus din decan, vicedecan, secretar, cassier, fiscal, 6 membrii ordinari și 2 supleanți.

Consiliul general să aibă numai rol reprezentativ.

In procedura disciplinară să fie adoptat sistemul de acuzare fiind reprezentată acuzarea de fiscalul baroului, și în mod subsidiar de reclamant.

Cauzele disciplinare să fie judecate în prima instanță de un senat ales dintre membrii consiliului barou ui iar în a doua și ultima instanță de consiliul superior prevăzut în proectul de lege. In modul acesta se accelerează terminarea afacerilor disciplinare și se asigură unitatea de jurisdicțiune.

Pentru cassa de pensiuni și ajutoare să se facă un regulament special în care să se stabilească cu precisiune drepturile și datoriințele advocaților fiind raportul juridic între advocat și instituțiune de natura contractului bilateral.

Memoriul în cheiecu o moțiune care cere Congresului să constituie o comisiune din reprezentanții autorității ai organizațiunilor de avocați din România întreagă care utilizând și principiile exprimate de baroul Sibiu să redacteze un nou proect de lege.

Inaugurarea unei întreprinderi românești

Duminecă seara a avut loc redeschiderea marei cafenele-restaurant Metropol, reînoită decătre proprietarii ei români astfel încât se înfățișează azi ca cel mai bine organizat, mai încăpător și mai plăcut orânduit local de acest gen în Cluj.

Redeschiderea llocalului a ulat un caracter sărbătoresc și prin faptul că sala principală a fost în aceea seară locul de reunire al ofițerilor comandamentului corpului 6 Armată cari au voit să sărbătorească printr'un banchet pe d-l Colonel Economu, șeful de StatMajior al Corpului, cu prilejul plecărei d-sale din garnizoană.

Prezența reprezentanților armatei tocmai în acea seară a fost desigur o bună dovadă a interesului arătat față de această înrteprindere românească, tot așa cum extrem de numerosul public românesc care a participat la inaugurare a ținut să felicite pe noui proprietari pentru silințele pe cari și le-au dat de a face din fosta cafenea ungară un lolcal ales și curat.

Caeneau Metropol însemnează azi încă o fericită, cucerire a comerțului românesc; ea dovedește că cu spirit de inițiativă, prioepere, sârguință și corectitudine bine cumpănită, se pot inaugura întreprinderi cari pot face mândria unui oraș.

Vizita ministrului Olandei

Dl. Dr. Hendrik Muller von Merendyke, ministrul plenipotențiar al Olandei la București, a sosit azi noapte la Cluj, venind dela Sibiu.

La ora 9 dimineața a fost primit oficial în gară decătre Dnii Tănăsescu, directorul general al Internelor, prefect Meteș, primar Pop, șeful siguranței M. Rădulescu, prefectul poliției Popovici, și decătre directorii băncilor Națională, Albina, Agrară, Comercială ungară.

In cursul zilei, Dl Muller von Merendyke, însoțit de Dl prefect Meteș, a vizitat autoritățile orașului, instituțiile financiare și diferite alte intreprinderi. Joi, dimineața, Dsa va pleca să viziteze salinele dela Uioara, iar Vineri probabil va pleca spre Arad și Timișoara.

Ministrul Olandei călătorește pentru ca să studieze anumite chestiuni economice și financiare.

Citiți „Infrățirea"

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE ȘI PIANE

să nu-ți pară rău de cheltuelilă unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile alui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții

Persoanelor de incredere se face vânzarea si cu plată în rate

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

S'a deschis un credit de un milion pentru organizarea expoziție și târgului de monstre, a industriei românești cu caracter intern. Acestea vor avea loc în parcul Carol.

■

In seara de Vineria mare M S, Regele și curtea regală va asita la serviciu prohodului la Mitropolie, Sâmbătă seara M. S. Regele și Curtea Regală vor asista, tot la Mitropolie la Invierе, In momentul Invierei. M. S. Regele va ridica crucea în timp ce asistența se va închina — Vineri va fi ținute de doliu iar Sâmbătă ținută de ceremonie.

■

O telegramă din Paris anunță că la 5 Mai dieta poloneză va ratifica tratatul de alianță cu România.

■

M. S. Regele a semnat decretul de grațieri comutări de pedepse acordate cu ocazia sărbătorilor de Pași.

Resultatul alegerei dela Oravița-Montană pentru un loc de deputat a avut următorul resultat: D-l *Nedelcu* (partidul poporului) 2826, *Valeriu Braniște* (partidul național) 2365. S'a declarat balotaj, iar noua alegere a fost fixată pe ziua de 4 Mai.

■

In luna Aprilie, anunță „Indreptarea", ministerul de finanțe aplicând douasprezecimea bugetară provizorie, a reușit să echilibreze bugetul din încasările făcute.

■

Transferarea rămășițelor pământești a lui Ion Brătianu în capela dela Florica, clădită spre a servi ca locaș de veci marelui nostru bărbat de stat a fost hotărâtă pentru 22 Mai.

■

Comisia tarifelor examineaze taxele pe petrol și derivatelă lui. Este vorba să se reducă aceste taxe cu mai mult de jumătate.

Știri de peste hotare

Pacea ruso-polonă

Cicerin, comisarul externelor din Moscova, a adresat prințului Sapieha, următoarea notă:

„Cu prilejul ratificării tratatui lui dela Riga, petrecută în ziua de 14 Aprilie, guvernul rus exprimă celui polonez dorința de a se încheia raporturi cât mai amicale între Polonia și Rusia, uitându-se animozitățile din trecut".

Prințul Sapieha a răspuns la această notă astfel:

„Mulțumind pentru știrea că tratatul ruso-polon a fost ratificat, guvernul varșovian are o încredere desăvârșită în ce privește relațiunile cu Sovietele și speră că pactul iscălit va fi executat întocmai de ambele popoare".

Proiectul german de reconstrucție a regiunilor devastate.

D. Mayer, ambasadorul Germaniei la Paris, a remis Sâmbătă la Quai d'Orsay textul traducerei notei germane asupra reconstrucției ținuturilor devastate. In această notă Iungă Germania, după ce declară că e dispusă să furnizeze imediat orice asistență pentru reconstrucția regiunilor devastate din nordul Franței și Belgiei, enumără lucrările ce industria germană ar fi dispusă să le întreprindă în aceste regiuni. Este clar, scrie „Le Matin", că pentru Germania colaborarea la reconstrucția nordului este modul cel mai comod și aproape cel mai avantajos de a se achita de o parte a datoriei sale. Această metodă oferă un teren de activitate propriei sale industrii și se pricepe că Hugo Stinnes și cellalți mari industriași susțin guvernul asupra acestui punct. „Le Matin" socoate că nu numai aliații nu se pot pronunța asupra unor propuneri parțiale pentru ansamblul datoriei germane, dar aceste oferte parțiale lăudate ca o probă a bunelvoințe germane sunt vădit insuficiente.

TELEGRAME

Dela Consiliul suprem

Lyon, 26 Aprilie

Aliații au hotărît să se întrunească la 30 Aprilie în consiliu suprem, fie la Paris, fie la Londra. Sâmbătă se va ști dacă cabinetul american se mulțumește a transmite propunerile de la Berlin, lăsând în grija lor a le aprecia. Se va formula un aviz pe care Briand și Lloyd George îl vor considera ca serios. In acest caz, vor cere desigur Statelor Unite, a relua locul lor la Comisiunea de reparațiune și de a numi un reprezentant în Consiliul suprem.

O nouă înfrângere a grecilor

Lyon, 26 Aprilie

Comunicatul turc anunță că Grecii au încercat o nouă înfrângere în regiunea Alba-Chehir, iar în sectorul de Nord, situația este critică pentru Eleni.

Plebiscitul din Tirol

Lyon, 26 Aprilie

Plebiscitul organizat de autoritățile locale din Tirol, a dat o majori ate considerabilă în favoarea alipirei la Germania.

Studenți români in Italia

Roma, 26 Aprilie

Piroscaful, „Traian" a sosit la Neapole cu numeroși profesori și studenți români, cari au fost primiți de Comitetul universitar și notabilitățile orașului. Vizitatorii vor rămâne trei zile, vizitând Roma și alte orașe.

Budischowsky?

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 13

Budischowsky?

Cofetăria Boncescu, din Cluj, face cunoscut onoratei sale clientele că în vederea sărbătorilor a redus prețul BOMBOANELOR la Lei 60 kgr. Asemeni face cunoscut că primește comenzi de cozonaci simpli, cu mac sau nuci, pești cu ori-ce fel de preparate, torturi, cadaife, înghețată parfeuri etc.

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerhâzi din Turda. Prețuri moderate. Seara concertează orchestra de primul rang.

Renumita Drogerie „*Viorelia*" Piața Unirii No. 15. Cluj, vis-à-vis de intrarea la biserica romcath. Cu ocazia sfintelor Sărbători ale Paștelor a pus în vânzare diferite articole de toaletă, ca săpunuri străine și indigene parfumuri pasta de dinți, poudre etc. cu prețurile cele mai reduse. 3—8

Budischowsky?

Dacă doriți să Vă îmbrăcați copii elegant și eftin, veți găsi tot felul de îmbrăcăminte numai la ADLER *magazin și fabrică de haine și chipiuri pentru copii*. Str. Iuliu Maniu 5.

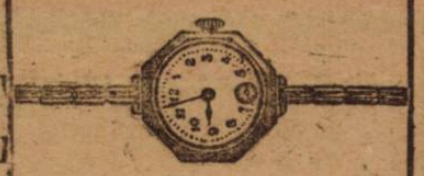

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

No. 2100—1921.

Ordonanța.

In conformitate cu art. I. alin. a) și b) din regulamentul legii pentru organizarea teatrelor din România precum și în virtutea ordinului Ministerului de Interne No. 3768—1921.

Se aduce la cunoștință publică, că în vederea sărbătorirei paștelui creștin-ortodox în zilele de Joi, Vineri și Sâmbătă din săptămână patimilor vor fi suspendate orice fel de spectacole.

Asemenea dispoziții sunt obligatorii și pentru toate localurile publice unde concertează orchestra instrumentală sau coruri vocale.

Cluj, la 25 Aprilie 1921.

prefect poliției: (ss) *Popoviciu*. p. conformitate: (ss) *Meșeșan*.

Dactilografă

Se caută de către o Societate. Salarizată cu lei 800 Lunar. Se cere ca pe lângă limba română să cunoască și limba maghiară. Informațiuni la Administrația Ziarului „Infrățirea".

22 **Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

O FUNCȚIONARĂ din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție. Adresa la Adm. ziarului Infrățirea.

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornia Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj.

FUNCȚIONAR ROMÂN care posedă cunoștință limbilor română, germană, ungară, franceză, italiană și engleză inscri și verbal, fost funcționar de stat, caută post la o instituție mare. A se adresa la ziar subt A. V.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 400 OI cu mieii după ele. Ioan Herța p. u. Vidrasău Unghenii (Nyárádtő). 629

DE VÂNZARE o armă de vânătoare cu trei țevi 16/16/8. Fără cocoașe vizir automat în stare nouă. A se adresa la ziar sub A.

DE VÂNZARE MAȘINĂ DE TREERAT cu 6 HP. sistem Máv. cu mașer de bătut trifoi. Informații se dau la intendentul palatului Bánffy din Piața Unirei.

REVISTA Pagini Alese de Scriitori Români 1 leu numărul. Se găsești de vânzare la toți vânzatori ziarului Infrățirea și la Librăria Românească din Cluj.

LOCOMOBILĂ de cca 40 H. P. fabricație germană și o vânturătoare de 4 cai, de vânzare eftin. Se pot vedea la Fabrica de piele str. Aprinjoarelor 1 (Gyufagyár-u.) 604

DIN GAUZA plecărei vând aranjament de prăvălie aproape nou. Amatori pot lua informați dela adm. ziarului.

CUMPĂR o armă de vânătoare să fie în buna stare. Adresa la ziar Aurel.

CUMPĂR case de bani format mic, adresa la ziar „A".

CUMPĂR una sau două vaci cu lapte de rasă, adresa la ziar B.

CUMPĂR TIPOGRAFIE, complectă cu mașini plane sau rotative și aparate de turnat. Adresa la ziar sub E. V.

CAFEA TURCEASCĂ. De vânzare o mașină de rășnit cafea turcească. Se poate întrebuința cu forță motorică și cu mâna. Informații la Administrația ziarului Infrățirea sub „Motor".

Închirieri:

CAMERĂ MOBILATĂ caut în centru platesc preț bun. Adresa la ziar sub „Răsor".

CAMERĂ mobilată caută funcționar pe lângă plată bună. Ofertele în scris se vor adresa administrației ziarului Infrățirea sub „Cameră"

Diverse:

ARANJEZ în mod artistic parcuri cu diferite flori din cele mai frumoase Radu Schultz grădinar.

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sezione pe 1921—922

Postăvăria 606

Solomon Zauderer

Cluj, Str. Regina Maria 40.

Au sosit mare asortiment de stofe pentru haine Bărbătești și Dame diferite culori moderne cu prețuri foarte reduse.

„Națională"

Societate Generală de asigurare din București a înființat în Cluj, reprezentanță sa generală

pentru Ardeal, Crișana, Satu-Mare și Maramureș.

Asigurând contra incendiului, grindinei, transporturi, accidente și viață în toate combinațiunile.

SEDIUL IN CLUJ, Strada Regina Maria No. 8.
Clădirea proprie, fostă „Banca Centrală". 639

EMIL BLAGA CLUJ,

Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Vinde

Automobile

Cauciucuri, Piese de schimb

Benzine și uleiuri
cu prețuri de reclamă

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Instalații de lumina, transmitere de forta, telefoane, sonerii apaduct reparații de mașini de scris și cusut executa cu preț convenabil:

La Intreprinderea Electrotechnică și mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Becuri electrice „TUNGSRAM" precum și materiale cu preț redus. Intreprinderi și pentru provincie.

A APĂRUT:

Anul IX. — No. 3. Martie 1921.

„DEMOCRAȚIA"

REVISTA ECONOMICA, POLITICA ȘI SOCIALA

REDACȚIA: Strada Labirint No. 82.
ADMINISTRAȚIA: Strada Academiei No. 17.

CU URMATORUL SUMAR:

Mircea Djuvara. — Noile ținuturi, Constituțiunea și Constituanta. — I. Primit-a Ardealul prin unire Constituțiunea vechiului Regat. — II. Poate păși Parlamentul actual în votarea unei noi Constituțiuni?

Anghel Dumitrescu. — Despre necesitatea înființărei unui consiliu legislativ.

Cronica internă.

Cronica externă.

Fapte și Documente: Convențiunea încheiată între Banca Națională și Ministerul de finanțe. — Estinderea foloaselor legii pentru încurajarea industrii naționale în teritoriile alipite. — Transmisiunile de bunuri industriale și miniere. — Sesiunea Ligei Națiunilor dela Geneva. — Aranjamentul internațional asupra reparațiilor.

Se găsește de vânzare la toți depozitarii, chioșcarii și vânzătorii de ziare

Prețul unui număr 4 Lei.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

FRAȚII UNGAR

prima măcelărie și cărnățărie

în Cluj, Strada Regina Maria No. 43. 516

Zilnic se capătă cărnuri proaspete, calitatea primă. Șuncă, cârnați de Debrețin, mezeluri, slăninuri afumate și fierte, untură topită acasă. Serviciu culant și prețurii moderate.

MARE REDUCERE DE PREȚURI!

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest și Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare și pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice și motoare electrice.

Becuri electrice cu prețuri fără concurență.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU. 210

SA DESCHIS în Cluj, Piața Unirii No. 15

MARELE MAGAZIN DE INCĂLCĂMINTE

RAFTOPOL

din București.

Incălțăminte pentru Dame, Bărbați și copii, cele mai noi modele din străinătate și executate de magazin. Pantofi Elvețieni bărbătești de box 280 Lei. Ghete Elvețieni bărbătești de box 300 Lei. Se mai aduce la cunoștința onor. public că a mai sosit un transport nou de incălțăminte și anume: Ghete și pantofi roșii și de lac bărbătești. Ghete și pantofi de dame, escarpeni și cu barete, de antilopă si olandă albă, cu prețuri foarte reduse. Pantofi de matase brodați cu fir de aur etc., toate marca veritabilă Elveiiană „Bally". 517

PREȚURI SURPRINZATOARE DE REDUSE!

La

Diamandstein și Moskovics

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25.

598

3 Mtr. stofe pentru un rând de haine .	Lei 270·—
1 Rând de haine confecționate în 48 oare după măsura	Lei 800·—
1 Rând haine bărbătești gata	Lei 550·—

Asemenea au sosit paltoane și costume p. dame model Wienez.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Aneta Oltean & Co.

Salon de modă Parisian

Cluj, Piața Unirii No. 1. 644

Au sosit modele de Pălării din Paris și Viena.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 71
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Dacia-România

Societate Generală de Asigurări din București.

468

Agenția Principală **din Tg.-Mureș** și-a început operațiile la începutul Martie crt. — Face ori-ce fel de asigurări, sub cele mai avantagioase condițiuni. □ □

Sediul la Sucursala Băncei Românești, Târgu-Mureș.

Technica Labora

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURA

CALEA VICTORIEI No. 53 CLUJ

320 Depoul: Strada Bucovina (fost Ciș) No. 5. Depozit: Piața Ștefan-cel-mare 17-18 (Szaniszló). Filiale: Turda (Török și Gherla (Esztegár). ◆◆ TELEFON NO. 77.

Preluăm ori și ce intreprinderi Technice, instalațiune electrice, canalizări, instalațiuni sanitare etc. □ Reprezentanțe import.

Furnizăm: mașini și materiale pentru Industrie și mine

Cabluri de sârmă în toate felurile dela **„Seilfabric" F. u. Falck** Zwickau.

Mașini-unelte, Strunguri, mașini shaping, mașini de frezat etc. dela **wotan-Werke S. A.** Leipzig.

Buriane de lăcărit, Aparate de oxigene pentru sudat și tăiat dela **Keller u. Knappich G. m. b. H.** Ausburg.

Macarale „Hadef" Vinciuri hidraulice dela **Hebezeug fabrik Wilhelm Puetzer Heinrich de Fries G. m. b. H.** Dusseldorf.

Motoare Diesel și Titel, mașini de aburi până la 3000 H. P. cazane de aburi în toate felurile, dela **Maschinenbau Actiengeselischaft Vorm Starcke u. Hoffmann** Hirschberg

De asemenea și aparate complacte de săpat hidraulic și canadian, Unelte și scule pentru Ateliere mecanice. Pompă de totfelul și armaturi. Ventilatoare electrice pentru forje. Fier și oțel de totfelul. Case de bani. Automobile de transport. Tablă de aramă, Cositor englezesc, Piatre vânată. Smoală etc.

Reprezentanță Generală în toată România-Mare: Ing. H. L Ulmeke Ploești str. I. C. Bratianu 17. Reprezentanță p. Transilvania: Technica Labora Cluj

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

A sosit din Italia

o imensă cantitate de marfă textilă la

Moskovitz și Dellmann

Magazin de manufactură

613 **Cluj, Regele Ferdinand 21**

Preturi uimitor de reduse

1 Mtr. Pânză Șifon dela	12·50 L.
1 Mtr. Pânză Molino	15 Lei.
1 Mtr. Creton ce se poate spăla și grenadin	15 Lei.
1 Mtr. Sefir englezesc	15 Lei.
1 Mtr. stofă bărbătească de lână	80 Lei.

Se pot privi fără obligație de a cumpăra!!

Radio 158 **JOAN COSMA**

frânghier Cluj, Str. Galamb 14. Intreprinde orice lucrări în aceasta branșă, precum și frânghii pentru mașini cingătoare și totfelul de frânghii pentru agricultură cu prețurile cele mai reduse. 548

Hârtie

pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articolede Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Gerő și Friedmann

birou internațional de transporturi și vămuire

Oradea-Mare, colț cu Str. Regele Ferdinand și Str. Gerlicze; Adresa Telefonică: Gerő și Friedmann.

INTREPRINDE ORICE TRANSPORTURI

pe teritorul României, Cehoslovaciei, Austriei, Germaniei, Jugoslaviei și Ungariei în colete mici și mari, cu însoțitor sau asigurare pe lângă cea mai bună garanție.

CENTRE DE TRANSPORTURI cu circulație din Cehoslovacia cu toate orașele mai însemnate din România.

FILIALE din ROMÂNIA: Satu-Mare, Exp. Halmei, Salontamare, Exp. Episcopiei Bihorului. Din CEHOSLOVACIA: Bratislava (Pozsony), Kosice (Kassa), Beregszász, Exp. Cana (Harnádcsány) Slov. Nove Mesto (S.-a.-Ujhely). UNGARIA: Sátoraljaujhely, Exp. Hidasnémeti.

Reprezentanți în toate orașele mai mari din străinatate. 643

De vânzare ELECTROMOTOR

30 HP. 220 Volt 1450 tururi 70 Amperi noll.

Informațiuni la administrația ziarului Infrățirea și la ziarul Democratul Cernăuț. 643

Anunț.

O funcționara din regat care cunoaște limbile germană și franceză caută post la ori ce instituție.

Adresa la Administrația ziarului „Infrățirea".

Croitoria

Aron Lázár

Str. N. Iorga No. 2.

Execută cele mai moderne costume civile și militare cu prețuri de reclamă. 589

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Crepe de Chine 100 lat.	Lei	140	Mtr.
Crepe Tranclin 100 lat.	„	160	„
Saten Liberty 100 lat.	„	140	„
Charmeuze Florate 100 lat.	„	260	„
Gabardin 130 lat.	Lei dela	120	„
Cretonuri colori 80 lat.	„ „	22	„
Schifoane 90 lat.	„ „	19	„
Zefiruri colori 80 lat.	„ „	22	„
Ciorapi pentru Dame	„ „	27	per.
Ciorapi pentru Domni	„ „	14	„

A sosit un mare transport cu încălțăminte 17

MARCA „ÉVO"

Associati Croitori Români

PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj, Str. Memorandului No. 8.

Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.

619 Depozit de ștofe.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

329

Pantofarie de lux

Vasile Bindea

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7 Efeptuește orice lucru de lux în branșa pantofariei cu prețurile cele mai moderate din material de calitatea I-a. 101

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

Librăria Boroș

Cluj, Calea Regele Ferdinand 2. Telefon 10-83

1 litră cerneală „Pelican".	Lei 35·—
1 cutie agrafe	Lei
1000 buc. plicuri oficiale No. 46	Lei 1
1000 coale hârtii de scris Velină	Lei 280
1000 coale hârtii de scris concept	Lei 200·—

A sosit o mare cantitate de Registre și rechizite de birou. Tipărituri cu prețuri eftine. 578

Vânzarea ghetelor

„TURUL"

590 **cu prețuri reduse**

Stocuri mai mari de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii cu prețuri excepțional de reduse

Ghete bărbătești cu șireturi negre, solide, costau înainte Lei 300	acum Lei 195
Pantofi de dame de pânză de Olande albă decoltați costau înainte până la Lei 180	acum Lei 90
Pantofi de dame cusuți cu rame piele de Chron negre costau înainte până la Lei 300	acum Lei 199
Ghete pentru copii și fete costau înainte până la Lei 250	acum Lei 75-121

„TURUL" FABRICĂ DE GHETE S. A.

La magazinul de modă de dame EUGEN SZABO Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

Au sosit ultimele noutăți de primăvară și vară, cari se vând cu preț de reclamă. 567 **Telefon 479.**

Telegramă! **Telegramă!**

Sa inaugurat sub o nouă Direcţiune cea mai spaţioasă, cea mai elegantă, cea mai modernă

CAFENEA METROPOL

din Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.

Unde se servesc cele mai alese beuturi străine indigene şi din vechiul-Regat. □ Bere alba şi neagră. □ Prăjituri fine de la cofetăria Boncescu. Inghetată de tot felul. Seara se serveşte Mâncări calde şi reci. Renumita cafea Turcească, Schwartz şi Marghiloman. Muzica militară sau simfonică de 3 ori pe săptămână. Orchestră Naţională în fiecare seară.

Proprietarii.

La **„Naţionala“** societate generală de asigurare din Bucureşt reprezentanţa CLUJ,

se caută achizitori

pentru ramura incendiu şi viaţă. Doritori se vor adresa la direcţia acesteia Cluj, Strada Regina Maria No. 8 între orele 9—12 a. m.

639

Preferiţi vor fi cei ce vorbesc românește, ungureşte şi nemţeşte.

MARE EXPOZIŢIE 9

la magazinul de modă

Lörincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.

Atenţiune!

Inainte de aţi procura articolele de imbrăcăminte, priveste depozitul meu din Calea Reg. Ferdinand No. 16. unde articolele de mai jos se pun în vânzare pe lângă preţuri de reclama: Stofă de lână lat. 140 cm. pentru haine de bărbaţi şi copii şi pentru costume 75 lei. Stofă lat. 145 cm. á 60 lei m. Schifon din Cehoslovacia 17 lei m. Madapolo-spălat 20 lei m. Creton Cosmanos 18·50 lei. Pânză de cearceafuri lat. 156 cm. 58 lei. Zefiruri pentru cămeşi lei 20. 465

Stofe pentru bărbaţi, dame şi băieţi en gros.

Alexandru Hosszu.

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând

Castanin

(estras de castane) de Dr. Biro

320-M.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de intrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

KATZ & BERNAT

îşi recomandă delicatesele, bonboanele, chocolazile şi colonialele sosit din nou cu preţurile cele mai eftine ale zilei

445

Piaţa Mihai Viteazul No. 34.

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Nu intrati în alte magazine, inainte de a cerceta firma

Filip Eisenstädter

(fost Lakatos) Cluj, Str. Regina Maria 13.

Izvorul cel mai bun de cumpărat arficole mărunte, brodate, galantere, istrumente musicale, jucării pentru copii, articole de lux şi de bucătărie.

474 SEPARAT VÂNZARE EN GROS.

Samoila Kupás

Cluj, Piaţa Unirii No. 28

Pentru sărbători este asortat magazinul cu tot fetul de articole de minifactură. Pânzetari fine din toate calităţile cu **preţuri reduse.** 579

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumseţează pielea şi îi da fineţă rară. Compoziţia ei neunsuroasă şi înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubiţele, încreţiturile intinereşte şi înviorează chiar şi pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulaţie în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziţie fără leşie în frumseţează pielea

PUDRA MARGIT, compoziţie de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

57 **Dr. Földes şi Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumer.

Filiala Luca P. Niculescu

14 **La Hora Ţărănească. Palatul Fehér-Bárány Cluj.**

Oferă onoratei sale clientele cu preţurile cele mai reduse posibil un nou transport de mărfuri sosite ca şi restul de articole ce se află in magazin cu preţuri de reclamă

Stofă Lână curată	120	Lei Mtr.	Prosope Bucata	15	Lei Mtr.	Velură Belgiană	60	Lei Mtr.
Stofă Lână curată	75	„ „	Prosope Bucata	20	„ „	Glot toate culorile	18	„ „
Muselin Lână curată 80 lat.	63	„ „	Prosope Bucata	30	„ „	Stofe pentru haine Bărbăteşti		
Muselin Delen 80 lat. . .	18	„ „	Pânză jolj 80 lat.	16	„ „	calitate I. 150 lat. . . .	180	„ „
Staubă (Carton) 80 lat. . .	18	„ „	Pânză jolj 80 lat.	18	„ „	Postav de haine 140 lat. .	140	„ „
Staubă (Carton)	12	„ „	Pânză jolj 80 lat.	20	„ „			

Vânzare en gros şi en detail. ●●● **Sosesc zilnic transporturi noi.**

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj. str. Universităţii Nr. 3